

SHÉEDHÉS' - SÉ - CAN

Dan: CAN - SÉ - SHÉEDHÉS' New Testament

**NA -SË 'SËËDHÈ - CA
Dan: NA -SË 'SËËDHÈ New Testament
Dan Nouveau Testament**

copyright © 1991 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Dan

Dialect: Eastern

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2021-07-12

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan
2022

b0d5029a-c700-5b99-a67b-bae5c5f3b14c

Contents

Matiö	1
Makö	93
Dhukö	151
Zan	248
Kéwɔn -nu . . .	316
Wlɔmö	403
1 Kodhengtö . .	445
2 Kodhengtö . .	485
Gadhatö	512
Efεzö	526
Fidhipö	540
Kodhɔsö	550
1 Tesadhonikö .	560
2 Tesadhonikö .	568
1 Timote	573
2 Timote	585
Titö	593
Fidhemö	598
Eblo	601
Zakö	632
1 Pièdhö	643
2 Pièdhö	654
1 Zan	661
2 Zan	671
3 Zan	673
Zudë	675
-Dhɛkpao̯ dhia"	
'sëedhε	678

Naç -së 'ö -gban Yesu Klisi -bha 'ö Matiö -ya pö

Yesu "bhëma -nu 'tɔ -bhiëë
(Dhukö 3,23-38)

¹ Yesu 'ö Atanna -ya -ya
Medhamë 'ka bha- "bhëma
-nu 'tɔ -bhiëë ॥ne: 'Më 'wo
-gban Ablaamö bha 'ö dho 'ö
zun- 'ka Davi -bha, 'ö go Davi
-bha 'ö dho 'ö zun Yesu -bha.
-A -me "gblügblü -wo ॥ple,
wo ॥në- 'wo Ablaamö waa-
Davi -a -nu 'ka.

² Ablaamö bha ॥në Izaakö
kpo, 'yö Izaakö -yö Zaköbö
kpo, 'yö Zaköbö -dı 'pö 'ö
Zuda waa- ö dheeabhäng -nu
-a -nu kpo.

³ ॥Dhe 'ö Zuda ॥ya
Fadhezö waa- Zedha -a
-nu kpo, -a -nu dhe 'wo-
-dhe Tama bha- "dhiü,
'yö Fadhezö -dı 'pö 'ö
Eslöomö kpo, 'yö Eslöomö
-yö Adhamö kpo,

⁴ 'yö Adhamö -yö Abinad-
abö kpo, 'yö Abinadabö -yö
Naasön kpo, 'yö Naasön -yö
Samö kpo,

⁵ 'yö Samö -yö Boazö kpo
Dhaabö "dhiü, 'yö Boazö -yö
Obedö kpo, 'yö 'wo- -bha dhe
-dhe 'pö Dhutö. Obedö bha
॥në Izai kpo,

⁶ 'yö Izai -zë 'ö gun -na
-gblüdë Davi 'kpo.

॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü, 'yö
Davi -yö Sadhomö kpo, Sad-
homö bha ॥në- dhe -yö gun
Udhi -bha dhebho 'ka "këë
'yö Davi -ya bho- -go.

⁷ 'Yö Sadhomö -yö
Dhoboamö kpo, 'yö 'wo
Dhoboamö gbö -dhe Abia,
'yö 'wo Abia gbö -dhe Aza.

⁸ Aza -bha gbö ॥ne 'wo-
-dhe 'pö Zozafa, 'yö 'wo
Zozafa gbö -dhe Zolamö, 'yö
'wo Zolamö gbö -dhe Ozia,

⁹ Ozia bha ॥në Zoatamö
kpo, 'yö Zoatamö -yö Akazö
kpo, 'yö Akazö -yö Ezekiasö
kpo,

¹⁰ 'yö 'wo Ezekiasö gbö
-dhe 'pö Manase, 'yö Manase
-yö Amö kpo, 'yö Amö -yö
Zozia kpo.

¹¹ Zozia bha 'yö Zekonia
waa- ö dheeabhäng -nu -a -nu
kpo "tüng 'wo Izraëdhö -me
-nu kun- 'ka 'wo dho- -nu 'ka
॥dhuëngdhe 'gü Babidhöönö
bha- 'ka.

¹² ॥Dhe 'ö Izraëdhö -me
-nu ॥wa 'go Babidhöönö
॥wa nu, 'yö Zekonia -yö
Sadhasiëdhö kpo, 'yö Sad-
hasiëdhö -yö Zodhobabëdhö
kpo.

¹³ 'Yö Zodhobabëdhö -yö
Abiudö kpo, 'yö Abiudö -yö
Edhiakimö kpo, 'yö Edhi-
akimö -yö Azœc kpo,

¹⁴ 'yö Azœc -yö Sadökö kpo,
'yö Sadökö -yö Asimö kpo,
'yö Asimö -yö Edhiudö kpo,

¹⁵ Edhiudö bha 'yö Ed-
heazaa kpo, 'yö Edheazaa
-yö Matan kpo, Matan bha
॥në Zaköbö kpo,

¹⁶ 'yö Zaköbö -yö Zosefu 'ö
-kë Madhi 'ö Yesu 'wo- -dhe
Atanna -bha -Yame bha- kpo
bha- -bha gën 'ka bha- kpo.

¹⁷ Yesu "bhëma -nu 'ö go
Ablaamö -bha 'ö dho 'ö zun
Davi -bha -wo me -kaong do

ga -yiisiö, 'yö 'mε 'wo go Davi
-bha 'wo dho 'wo zun "tüng
'wo Izraedhö -me -nu kun
'ka, 'wo dho Babidhönö -a
-bha bha 'wo -kaɔng do ga
-yiisiö 'pö, 'yö 'mε 'wo go
'pö "tüng 'dhe bha- -bha 'wo
nu 'wo zun- 'ka Atanna -bha
-Yame bho "tüng -bha 'pö 'wo
-kaɔng do ga -yiisiö.

*Yesu bho -kɔ -dhiang 'ö
Matiö -ya zë
(Dhukö 2,1-7)*

¹⁸ -Kɔ 'ö Yesu Klisi -yö bho
'ka -kaa -ga 'ö ya: Madhi
'ö -kë Yesu 'kpɔdhe 'ka bha
-yö -gun Zosefu dhɔɔbhaa
-mε 'ka. -Wo -to -dhɔ
bha ॥në- 'gü kö 'wii -da
॥kö wo 'ko ॥keng- "εen kö
Madhi 'yii -da ॥kö Zosefu
-go 'kɔɔdhö kö -yö kë- -bha
dhe 'ka, 'yö Madhi -yö 'gu
sü Atanna -bha 'Nii- "slüüslü
-bha 'gügbüdhe -kɔ 'ka.

¹⁹ ॥Dhe 'ö -kë ॥dhe Zosefu
'ö -kë Madhi dhɔɔbhaame
'ka bha -yö -gun "klüsème
'ka, 'ö 'yaa gun- "piü ॥dhe 'ö
Madhi "pëng -pən bha, 'yö-
-ya ö zuë" "piü ॥dhe waa-
Madhi 'wo "kan -bin 'gü 'gu
'ö- sü "dhü bha- -wöñ 'gü.

²⁰ ॥Dhe 'ö ö -zu 'gɔn sië
'wöñ bha- 'gü "dhü, 'yö kwa
Dëme -bha "kië do -yö ö -dı
-zɔn -dhe kö -yö yi zë sië
'yö- pö- -dhe: «Zosefu, Davi
suum 'gü -në, "sika 'ya 'dho -da
i 'gü Madhi -sü i -bha dhe
'ka -sü -wöñ 'gü, -a -gen -mü
॥dhe 'gu 'ö- sü bha- -dı 'gü
"slé 'yaa -mü, "këe Atanna
-bha 'Nii- -bha 'gügbüdhe
॥në- -kë 'yö 'gbiödhe 'ka bha.

²¹ 'Në 'ö dho- 'kpɔ bha
'nëgɔon -mü. ॥Yaa- 'kpɔ, 'i-
-dhe Yesu, (॥Waa- pö "dhü kö
-wa -pö <Medhamε>). -A -gen
-mü ॥dhe 'në bha ॥në dho ö
-bha "següme -nu -gɔ -ta 'dhɔ
-a -nu -bha 'wöñ yaa -gɔ.»

²² 'Wöñ -nu 'wo "dhü bha
-wo -kë "dhü kö 'pë 'ö kwa
Dëme Atanna -yö bɔ- 'ka ö
-wudhiöloome -ta 'ö- pö yi
'bha 'ka bha ॥në- -nu 'gü
-wöñ -yö kë. -A -gen -mü
॥dhe -yö -ben zë -sü 'ka
॥dhe:

²³ (Ka -dho "kan ka -ta kö)
'nëdhebhö do 'ö 'yii
-zuö gɔon- -bha do
॥ya 'gu 'sü kö ॥ya 'nëgɔon do
'kpɔ,
-a 'në bha -wo -dho -a -dhe
Manie.» (॥Waa- pö "dhü kö -wa pö
<Atanna -yö kwa "piü.)

²⁴ ॥Dhe 'ö Zosefu ॥ya -bö,
'yö- -kë ॥dhe -kɔ 'ö Atanna
-bha "kië -ya pö- 'ka- -dhe
bha- 'dhö, 'yö Madhi sü dhe
'ka,

²⁵ "këe -a -nu -bha sëe"
'yii kë do 'ö dho 'ö zun
'ka Madhi 'në 'kpɔ -yi -bha.
॥Dhe 'ö ॥yaa- 'kpɔ, 'yö
Zosefu -ya 'tɔ kpɔ, 'yö 'wo-
-dhe Yesu.

2

*'Wöndöme -nu 'wo go
'yënnng- -wo -zian 'ka -a -nu
-nu kö -wo wo 'yan -kpan
Yesu -bha -kɔ -dhiang 'ö
Matiö -ya zë*

¹ Yesu -yö -bho Zude -pö
do 'bha 'wo -dhe Betedhëmö
bha ॥në- 'gü Edhodö -bha
-gblüdëdhe "tüng 'gü. ॥Dhe

'ö ॥ya bho, 'yö 'wɔndɔmɛ -nu 'wo "susëngga -nu -bho 'koo -dɔ bha 'wo go "segɔ 'bha 'ö 'yënnng- -wo -zian 'ka -a 'gü bha 'wo nu 'wo ॥loo Zedhizadhemö.

² 'Yö 'wo mɛ -nu dhɛɛ" kpo 'wo- pö: «'Në 'ö dho kë Zuifö -nu -bha -gblüdë 'ka 'ö bho yö bha -yö 'mɛ? Yi- -bha "susëngga -yö kō ॥ya -wo "yεa- yi -gɔ "se 'gü 'yënnng- -wo -zian 'ka 'yö 'yi nu kō 'yi- -dhɔkë.»

³ ॥Dhe 'ö -gblüdë Edhodö ॥ya 'wɔn bha- ma, 'yö "sika 'dhö -da waa- Zedhizadhemö -mɛ -nu ॥gban "pepe 'gü (kō -yö ö -zu 'gɔn sië ॥dhɛ -gblüdë -dee 'dhɛ 'ö bho bha yöö ö -bha medhɛ kɔ- ö 'ka).

⁴ 'Yö 'wo "saabhome -gɔmɛ -nu waa- Zuifö -nu -bha 'tɔnggɔmɛ -nu 'wo- -gɔ "se bha- 'gü -a -nu ॥gban "pepe ॥loo 'ko -ta, 'yö- -nu dhɛɛ" kpo 'ö- pö: «-Dhe -mɛɛ ॥në Atanna -bha -Yamɛ dho bho- -bha 'wo- pö 'kpa 'ö 'ka- dɔ?»

⁵ 'Yö 'wo- pö- -dhɛ: «-Wa -dhɛ -dhe Betedhemö, -a -dhɛ -yö Zude -se 'gü.» -A -gen -mü ॥dhɛ Atanna -wɔdhiüloomɛ -ya -ya Atanna -bha 'sëedhɛ 'gü 'ö- pö:

⁶ «Betedhemö -pö 'i Zude -se 'gü,
bhi -zë 'bhii kë 'pödhɛ 'tɔbhɔsü -nu
'wo Zude -se 'gü -a -bhaasü -sü 'ka,
-a -gen -mü ॥dhɛ -gblüdë do- -dho 'go i 'gü,
'ö zun ma Izraëdhö -segümɛ -nu -dhɛ "dhiü

॥dhɛ -kɔ 'ö -tuü -maakëmɛ -yö zun- 'ka -tuü -nu -dhɛ "dhiü bha- 'dhö.»

⁷ ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü, 'yö Edhodö -yö 'wɔndɔmɛ -nu bha- -nu -dhɛ -bin 'gü, 'yö- -nu dhɛɛ" kpo "tüng ॥dede 'ö "susëngga bha 'ö -wo 'ka -a -nu -dhɛ "yεa- -a 'ka.

⁸ ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü, 'yö ö -wu kpo- -nu -bha 'ö- pö: «-Ka 'dho Betedhemö kō 'ka 'në bha- -dhɛ mɔc- -së 'ka. ॥Ya kë ॥dhɛ 'ka- -dhɛ yö kö 'ka nu 'ka- pö n -dhɛ kö mang -dī 'pö 'a 'dho- -dhɔkë -dhɛ 'gü.»

⁹ ॥Dhe 'ö -gblüdë ॥ya ö -wu 'kpo- -nu -bha ॥dhɛ -kɔ bha- 'dhö, 'yö 'wo dho. -A -nu 'dho -sü 'ka, 'yö 'wo "susëngga 'wo- yö wo -gɔ "se 'gü 'yënnng- -wo -zian 'ka bha- yö 'zü -deewo kö ॥ya zun- -nu -dhɛ "dhiü,

¹⁰ ॥Dhe 'ö "susëngga bha ॥ya 'dho ॥ya ॥loo 'kɔ 'ö Yesu "blë -dee -yö gun- 'gü bha- -dhɛta "dhüng 'gü, 'yö ö bo "ta 'sü -sü 'ka, 'yö- 'gü -wɔn -yö -dhi -a -nu -dhɛ ॥dedewo.

¹¹ 'Yö 'wo dho 'wo -da 'kɔ bha- 'gü, 'yö 'wo Madhi waa- ö gbö Yesu -a -nu yö, 'yö 'wo zun 'në bha- -dhɛ wo kpiö 'gü 'yö 'wo 'tɔ ॥loo- -bha 'yö 'wo woo- ॥naɔ ॥kwɛɛ- -nu "dhi -pv, 'yö 'wo "sënng -nu waa- pë 'bha -nu 'ö ॥waa- 'gü 'ö- ॥fii 'dhö -kë -së ॥dhɛ -dhasiklɔɔ "yi ॥fii 'dhö 'wo- -dhɛ ansansö bha waa- "yi ॥fii -së bha 'wo- -dhɛ 'pö 'miidhö bha- ॥gbao -a -nu -gɔ. (Pë -nu 'wo "dhü bha-

-nu sōng 'ö 'dhö -ma 'yaa-wo- -bha).

¹² □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö Atanna -ya pö 'wɔndɔmɛ -nu bha- -nu -dhe "yeeen -wu 'gü □dhe -a -nu yee kë -sü 'ka 'wa 'dho bɔ Edhodö -zian 'ka, "kees -wo bɔ zian "wεε 'ka kö -wo 'dho wo -go "se 'gü. 'Yö 'wo bɔ zian "wεε 'ka 'wo dho.

Zosefu 'dhö, Madhi 'dhö, Yesu 'dhö, -a -nu -dua kö -wo 'dho Ezitö -se 'gü -kɔ -dhiang 'ö Matiö -ya zë

¹³ □Dhe 'ö 'wɔndɔmɛ -nu bha □wa 'dho, 'yö Atanna -bha "kië do -yö ö -di -zɔn Zosefu -dhe kö -yö yi zë sië, 'yö -pö -dhe: «Zosefu, -bhö "wlü kö i 'në waa- ö dhe bha- -nu 'sü kö 'ka 'dho ka -gblen 'kpo Ezitö -se 'gü kö -yö 'dho -yö zun- 'ka -dhekpayı 'a dho- pö- 'ka i -dhe □dhe 'ka ka yee kë 'ka nu- 'ka i -go "se 'gü yö bha- -bha. -A -gen -mü □dhe Edhodö -dho 'në ya- mɔɔ- kö 'ö- zë.»

¹⁴ 'Yö Zosefu -yö □wlü 'yö 'në waa- ö dhe bha- -nu sü gbeng, 'yö dho- -nu 'ka Ezitö -se 'gü.

¹⁵ 'Yö 'wo to 'mü 'ö dho 'ö zun- 'ka Edhodö ga -yi -bha. 'Wɔn -nu bha -wo -kë "dhü kö 'pë 'ö kwa Dëmɛ -ya pö 'ö bɔ- 'ka ö -wudhiüloomɛ -ta bha- 'gü -wɔn □në -yö kë □dhe:

«Ma n Gbö -dhe 'nu kö -yö 'go Ezitö -se 'gü -yö nu.»

'Në -nu 'wo Betedhemö Edhodö -bha -a -nu zë -kɔ -dhiang 'ö Matiö -ya zë

¹⁶ □Dhe 'ö Edhodö □yaa- 'wɔn dɔ □dhe 'wɔndɔmɛ -nu

bha □wa 'kpo ö 'ka, 'yö bhloɔ -yö ma- 'gü □dedewo, 'yö- pö ö -bha "södha -nu -dhe -wo 'dho kö -wo 'nëggɔn "pεpε 'kö- -kwe □ya □mɔɔ □ple -bha, "εεn -a mε 'dhe -zian 'ö- -nu -bha □ple -naa "dhiü 'yii pa □kö, 'ö 'wo Betedhemö -dhe waa- ö -zütü -dhe -nu 'gü bha- □gban zë, (kë "dhü kö 'në bha 'ya 'dho dha ö -go). -A kë 'ö- wo "dhü bha -ya dhung -sü -sü "tüng 'ö 'wɔndɔmɛ -nu bha 'wo- □kpaɔ- 'ka bha □në- -bha.

¹⁷ 'Pë 'ö Atanna -wudhiüloomɛ Zedhemı -ya pö yi 'bha 'ka bha- 'gü -wɔn -yö -kë -kɔ bha □në- 'gü, -a -gen -mü □dhe

¹⁸ Zedhemı -ya -pö 'ö- pö: «□Wa mε "gblawu ma Dhama -pö 'gü, "gbu □gbang 'ö -dɔn bho -wu 'dhö- "piü yö -mü, Dhasedhö suu 'gü -në -nu -bha dhong -nu □në 'wo wo bhang -nu -gbu bɔ sië, 'yö 'waa "wi- -bha kö -wa -nu -dhega ga bha, -a -gen -mü □dhe -a -nu bhang -nu bha □wa ga.»

Zosefu -nu yee -kë kö -wo 'dho wo -di -go "se 'gü -kɔ -dhiang 'ö Matiö -ya zë

¹⁹ □Dhe 'ö Edhodö □ya ga, 'yö Atanna -bha "kië do 'bha -yö dhiang zë 'zü Zosefu -dhe Ezitö -se 'gü kö -yö yi zë sië

²⁰ 'yö- pö- -dhe: «-Bhö "wlü kö i 'në waa- ö dhe bha- -nu 'sü 'zü -deewo kö 'ka ka yee kë 'ka 'dho Izraedhö -se 'gü, -a -gen -mü □dhe 'me 'wo

gun- "piü ॥dhe 'wo 'në bha-
zë bha ॥wa ga.»

²¹ 'Yö Zosefu -yö ॥wlü, 'yö
'në waa- ö dhe bha- -nu sü,
'yö 'wo wo yee -kë 'wo dho
Izraedhö -se 'gü.

²² "Kee ॥dhe 'ö ॥yaa- ma
'zü ॥dhe Asedhausö ॥ya -ya
ö dë Edhodö "gbluv 'gü
-gblüdëdhe 'gü Zude -se bha-
'gü, 'yö -ya "se -go bha- 'gü
-sü "suü -ya -kë, ॥dhe 'ö -kɔ
'ö dho- kë- 'ka Atanna ॥yaa-
-zön 'zü- -dhe "yeeen -wü 'gü,

²³ 'yö dho Gadhidhe -se
'gü, 'yö -ya -a 'pö- 'kpii- do
'wo- -dhe Nazadhetö bha- 'gü
kë "dhü kö 'pë 'ö Atanna
-wudhiüloomë -nu -wa pö
॥dhe «-wo -dho -a -dhe
Nazadhetö mi» bha- 'gü -wön
-yö kë.

3

Zan Mezumë -bha Atanna
-wü pö -kɔ -dhiang 'ö Matiö
-ya zë

(Makö 1,1-8; Dhukö 3,1-
18; Zan 1,19-28)

¹ -A "töng 'ö "dhü bha-
'gü, 'yö me do 'bha 'wo-
-dhe Zan Mezumë bha 'ö nu
"tungtadhe 'dhe 'ö Zude -se
'gü bha- 'gü, 'yö -ya Atanna
-bha -dheä "dhiü bho -sü-
-bha mü

² 'ö- pö: «-Ka ka kwa-
ka kë -söng yaya -nu -zü
kö 'ka ka zuë" slëe- Atanna
"piü, -a -gen -mü ॥dhe -a
-bha -gblüdëdhe ॥ya ॥yoon
ka "söö!»

³ Zan bha ॥në Atanna
-wudhiüloomë Ezai -yö 'wön
'ö -gban -bha -a -dhiang zë yi
'bha 'ka 'ö- pö:

«'Me 'ö "gbla sië "tung -ta
bha -ya pö:

-Ka kwa Dëme -bɔ -ta -zian
baa-
kö -a -ta -dhe -yö wö -tekpe
-tekpedhö,

kö 'ka- dɔ ॥zinng 'gü!»

⁴ Zan bha- -dasɔ -yö -gun
-yoonmea kaa- ॥në- 'ka, 'yö
kwi "pen -ya ö -gɔ sɔ -ta, 'yö
-kpaa waa- "zoyon -nu -bhö.
(-A -gen -mü ॥dhe Atanna
-wudhiüloomë -nu 'wo gun
-tosea kë sië "tung -ta "töng
bha- 'gü -a -nu -bhöpë waa-
-nu sɔ -da -ko ॥në gun bha.)

⁵ 'Yö Zedhizadhemö -me
-nu waa- 'me 'wo Zude
-se "pere ॥gban 'gü waamë
'dhe 'wo bɔ "yiga 'kpii-
'wo- -dhe Zuuden bha- "pëan
"piü, -a -nu ॥gban "pere 'wo
nu- "piü mü.

⁶ 'Yö 'wo wo wo kë -söng yaya
॥gban pö- -dhe me ॥gban
"yaan mü, 'yö Zan -ya -nu -go
'wön yaa 'gü -zu bho Zuuden
॥bhaa.

⁷ ॥Dhe 'ö Zan ॥ya Fad-
hizien -nu waa- Sadusien
-nu yö kö -wo nu sië ö
"piü 'gbe kö 'ö- -nu "zu,
("kee kö -ya 'wön dɔ ॥dhe
"waa- "piü ॥dhe 'wo wo
kwa- wo kë -söng yaya -nu
-zë -zü) 'yö- pö- -nu -dhe:
«"Gblüödhegblesenme -nu 'ö
'ka ॥dhe ॥bhüü 'dhe ya, 'dee-
pö ka -dhe ॥dhe ka -mɔɔ
-bha 'ka dha Atanna -bha
-mawonsiödhe yi 'ö nu sië
bha- -go?»

⁸ ॥Dhe 'ö -kë ॥dhe 'ka ka
zuë" slëe- Atanna "piü, "ta
-kɔ -së 'ö dho- -zön ॥dhe
'ka ka zuë" slëe- Atanna "piü

¶dedewo tean- 'ka, 'ka "gla bha ¶në, -kaa kë!

⁹ 'Ka 'dho- pö ka -dū -dhë ¶dhë: «Ablaamö suu -mū yi 'ka, (ö "dhü kö Atanna 'yii 'dho za dō ka -bha)», -a -gen -mū ¶dhë Atanna -mōo -bha 'ö -gwë -nu ya- -nu -gla Ablaamö suu 'gü -në -nu 'gü!

¹⁰ ¶Dua -yö wō -sü 'ka "dhü genngdhö -a bo -yan -ta. "Dhü 'ö 'yii bhe -së dō, -wo -dho -a "kan 'wo- -gü."

¹¹ 'Yö Zan -ya pö 'zü ¶dhë: «Ma -zë -a ka -zu "yi ¶në-'ka, kö -ya -zōn ¶dhë 'ka ka zuë" slëë-, "këe me do 'bha -dho nu n zian- -ta bha, yö -zë -yö -dho ka pa- -bha 'Nii- "slüüslü waa- peng ¶në-'ka. Yö -zë ¶bhlëë -yö 'kpii- 'ö -ziö n -ta, -a -gen 'gü -sabha -zian fië- -dhö n 'ka.

¹² -A -bha 'dhaa- -ya -gö kö -yö ö -bha me -nu -piö 'gü ¶dhë -mlü 'dhö, kö -ya ga ¶loo "bhutu 'gü, kö -ya "këa -nu waa- ¶flee -nu -zë "gü peng 'ö 'yaa "duhu -a 'gü.

Yesu -bō Atanna 'ka -zu bho -kō -dhiang 'ö Matiö -ya zë

(Makö 1,9-11; Dhukö 3,21-22)

¹³ ¶Dhe 'ö ¶ya kë "dhü, 'yö Yesu -yö go Gadhidhe -se 'gü, 'yö nu "yiga 'wo- -dhë Zuuden bha- ¶bhaa Zan "piü kö -yö ö "zu.

¹⁴ "Këe Zan yii- "wī- -bha, 'yö- -yō bo- -gö 'yö- pö- -dhë: «Ma 'kö ma -zë maa nu i "piü kö 'i n "zu kö 'a kë "slüüslü bha 'yö bhi ¶në 'i nu n "piü -ee?

¹⁵ "Këe 'yö Yesu -ya pö- -dhë 'ö- pö: «-Bhö "wī- -bha kö -yö kë "dhü ¶kö "tüng ya- 'gü, -a -gen -mū ¶dhë -a -dhëa -bha -dhë 'a- kë ¶dhë -kō 'ö Atanna -ya pö- 'ka ¶në- 'dhö.» 'Yö Zan -yö -wī -bha.

¹⁶ ¶Dhe 'ö Yesu 'dhö 'go sië "yi ¶bhaa (kö Zan ¶ya bo- "zu -sü 'ka), 'ö dho -dhë -ga kö dhang- "dhi ¶ya "pu -a wëëdhö kö Atanna -bha 'Nii- -yö 'go sië dhang- 'gü 'ö ¶lōc- -ta ¶dhë -tong 'dhö,

¹⁷ 'yö- "tu 'dhö -da 'zü -wu do 'bha 'gü kö -yö "wī sië dhang- 'gü 'ö- pö: «N Gbö doseng 'ö n -go 'yö dō bha- -dhö 'ö n kë -a "sinma 'yaa 'dhö.»

4

Sotraan -bha Yesu 'gü dan -kō -dhiang 'ö Matiö -ya zë
(Makö 1,12-13; Dhukö 4,1-13)

¹ ¶Dhe 'ö ¶ya kë "dhü 'yö Atanna -bha 'Nii- -yö zun Yesu -dhë "dhiü 'yö dho- 'ka "tung -ta kö Sotraan -ya 'gü dan.

² 'Yö -ziö 'ö dho mü. ¶Dhe 'ö ¶ya 'sunng- 'ma -dhëkpaøyi -kaøng -yiisiö 'ka 'yënng- 'gü waa- gbeng 'gü, 'yö din- -ya kun.

³ 'Yö Sotraan -yö ¶yœon- "söö 'yö- pö- -dhë: «¶Ya kë ¶dhë 'i Atanna Gbö 'ka ¶dedewo tean- 'ka, -bhö dhiang zë -gwë -nu ya- -nu -dhë kö -wo "gla -bhöpë 'gü kö 'i- -bhö!»

⁴ 'Yö Yesu -ya -yō bo- -gö 'ö- pö: «-Abin, -a -gen -mū ¶dhë -yö -ben zë -sü 'ka Atanna -bha 'sëëdhë 'gü ¶dhë:

<-Bhöpë yöö do 'aa mü 'ö mε
-bha -tosea -kë -bha
-pë 'ka,

mε- mɔɔ- -bha 'ö mε -yö
-tosea -kë 'pö -wu
"pεpε

'ö go Atanna "dhi -a -bha.>

⁵ ॥Dhe 'ö ॥yaa- pö- -dhe
"dhü, 'yö- sü 'zü -deewo
'ö dho- 'ka 'pödhe "slüüslü
'wo- Zedhizadhemö -dhe -kë
bha- 'gü, 'yö- dɔ Atanna
-dhökégükɔ 'ö mü bha- -ta
"dhöng 'gü,

⁶ 'yö- pö- -dhe 'zü -deewo
'ö- pö: «॥Ya kë ॥dhe 'i
Atanna Gbö 'ka ॥dedewo,
-bhö dɔ yö kö 'i kwaa- i -dı
-zü "sia- ॥kö 'dhe ॥ee! -A
-gen -mü ॥dhe -yö -ben zë -sü
'ka Atanna -wu 'gü ॥dhe:
<Atanna -dho ö -bha "kië -nu
bo ö 'wo -kɔ kpɔ i -go
kö i -gen "dhiü 'ya 'dho -zuö
-gwë -bha.>

⁷ 'Yö Yesu -ya pö 'pö- -dhe
'zü 'ö- pö: «-Abin, -a -gen
-mü ॥dhe -yö -ben zë -sü 'ka
'pö Atanna -gɔ 'sëedhe 'gü
॥dhe:

<'Bha 'dho i Dëme 'ö i -bha
Atanna 'ka bha- 'gü
dan!>

⁸ ॥Dhe 'ö ॥waa- pö wo 'ko
-dhe "dhü, 'yö Sɔtraan -yö
Yesu sü 'zü -dee wo 'ö dho-
'ka -tɔn ॥gbleen do ॥gbin-,
'yö "se "pεpε 'ö "kpung ॥taa
-a ॥gban -zɔn -dhe waa- -nu
-bha -sëdhe -nu 'dhö

⁹ 'yö- pö- -dhe: «-Bhö -dhe
-ga, ॥ya kë ॥dhe 'bha zun n
-dhe kpiö 'gü, kö 'i n -dhökë,
a -dho pë "pεpε bha- ॥gban
nu i -dhe kö 'i -ya -gɔ "dhiü.»

¹⁰ 'Yö Yesu -ya pö- -dhe:
«Sɔtraan, -bhö ziö 'i 'go bha,

-a -gen -mü ॥dhe -yö -ben zë
-sü 'ka Atanna -bha 'sëedhe
'gü ॥dhe:

<I -dho i Dëme, i -bha Atanna
yöö do ॥në- -dhökë,
'bhii 'dho pë "wεε 'bha
-dhökë yö -zë zian
'gü.

¹¹ ॥Dhe 'ö ॥yaa- pö "dhü,
'yö Sɔtraan -yö ö ॥kwaa- -zü
॥kö -a 'dhe bha- 'gü 'yö dho.
'Yö Atanna -bha "kië -nu 'wo
nu- "sɔɔ mü 'yö 'wo zun- 'gü
-ziö wo -sü -bha.

Yesu -bha yë zü -bho Gad-
hidhe -se 'gü -kɔ -dhiang 'ö
Matiö -ya zë

(Makö 1,14-15; Dhukö
4,14-15)

¹² ॥Dhe 'ö Yesu ॥yaa- ma
॥dhe ॥wa Zan -da -kasö 'gü,
'yö dho Gadhidhe -se 'gü.

¹³ "Kεε 'yii "wı- -bha kö
-yö -ya Nazadhetö -pö 'ö "klı
bho- 'gü bha- 'gü, 'yö dho
'yö -ya Kapεεnaɔmö -pö 'ö
-ya -sü 'ka "yitagbea 'ö Gad-
hidhe, Zabidhɔng -se waan-
Nefutali -se -a -nu 'gü bha-
'gü.

¹⁴ -A -kë 'ö- wo "dhü
bha ॥në -kë -wu 'ö Atanna
-wudhiüloome Ezai -ya pö yi
'bha 'ka bha- 'gü -wɔn kë -kɔ
'ka; -a -gen -mü ॥dhe Ezai -ya
-pö yi 'bha 'ka 'ö- pö:

¹⁵ «Zabidhɔng -se waan-
Nefutali -se
'ö 'ka ॥wee -yi "pean "piü
Zuuden ॥taama,
'ö 'kaa Zuifö 'ka,
a -pö ka -dhe ॥dhe:

¹⁶ 'me 'wo -tosea kë sië
-dhetiidhe 'gü ('ö 'waa
Atanna dɔ) bha,
-dhepuudhe -dho 'sɔ- -nu -ta
('ö 'wo- dɔ)!

'Ö 'me 'wo -tosea kë sië -dhe
 'ö ga dhöng ॥ya -dhe trööö -ta
 ('waa Atanna dō -sü
 -wön 'gü) bha,
 'wo -dhepuudhe yö ('ö 'wo-
 dō).»

17 Yesu -yö ö -bha 'wön
 -taöng -së pö -sü 'zü -bho
 "tüng bha ॥në- 'gü 'yö- pö:
 «-Ka ka zuë" slëe- Atanna
 "piü, -a -gen -mü ॥dhe -a
 -bha -gblüdëdhe ॥ya ॥tëng
 ka -ta!»

Yesu -bha "yibhakëmë -yi-
 isioö -dhe -kɔ 'ö Matiö -ya pö
 (Makö 1,16-20; Dhukö 5,1-
 11)

18 ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü 'yö
 Yesu -yö -kpan 'nëglöön -nu
 ॥ple 'wo -kë dheebhangzë
 -nu 'ka, 'wo -kë "nuuzuömë
 'ka, 'ö 'wo- me do -dhe Simö
 'wo- 'tɔ ॥ya -ta -dhe Piëdhö
 bha waa- dheebhang Andre,
 -a -nu -bha kö -wo woo-
 "nuu -zuö sië "yi -ta "gbëa
 'ö Gadhidhe bha- ॥bhaa, kö
 yöö -dı 'pö -yö "ta 'sü sië "yi
 bha- "kpung "dhiü.

19 'Yö- pö- -nu -dhe: «-Ka
 nu 'kwa 'dho! A -dho ka kë
 "nuu -zuö me -go -me 'ka kö
 'ka nu- -nu 'ka n -dhe!»

20 ॥Dhe 'ö ॥waa- ma "dhü,
 -wo -to -dhe do bha- 'gü 'wo
 wo ॥kwaa woo- "nuu -nu
 bha- -nu -zü 'wo -ziö ॥keng-.

21 ॥Dhe 'ö ॥ya ॥yöön ö
 "dhiü 'zü 'dëde, 'yö -kpan 'zü
 dheebhangzë -nu ॥ple 'wo-
 me do -dhe Zakö 'wo- me
 do -dhe Zan, 'wo -kë Zebede
 gbü -nu 'ka 'pö bha- -nu -bha
 waa- -nu dë 'dhö kö -wo
 "kplagöne 'gü kö -wo woo-
 "nuu -nu pë kë sië, 'yö- -nu
 -dhe 'pö.

22 -Wo -to -dhe do bha- 'gü
 'pö 'wo wo dë oo, -a "yitagö
 oo, (-a "nuu -nu oo), -a ॥gban
 "pëpe to, 'yö 'wo -ziö Yesu
 ॥keng-.

23 Yesu -gun ziö sië -kɔ
 bha ॥në- 'gü Gadhidhe -se
 ॥gban "pëpe 'gü Zuifö -nu
 -bha -yakwëækëgükɔ -nu 'gü
 me -nu ॥klang -kë Atanna
 -wü 'ka -sü -nu waa- 'wön
 -taöng -së 'ö -gban Atanna
 -bha -gblüdëdhe -bha bha-
 -dhiang zë -sü 'ka. 'Yö "yua
 suu ॥gban "pëpe bho me
 -nu bha, 'yö ॥niçöme ॥gban
 "pëpe ॥niçödhe -nu bho- -nu
 -bha 'pö.

24 'Yö- 'tɔ 'dhö -ya bho
 -sü -bha Siidhi -se 'gü -dhe
 ॥gban "pëpe 'gü, 'yö "yua
 suu "vv suu 'ö 'me 'kö- -nu
 -bha "se bha- 'gü 'ö sëë
 -zë bho sië, 'yö 'wo -ya nu
 -sü -bha -a -nu 'ka -a -dhe.
 "Yina yaa 'dhö 'me -nu 'ö-
 -nu 'gü waa- glöödhemë -nu
 waa- -genloome -nu, 'yö- -nu
 ॥gban -kë "klüüklü.

25 'Yö me "dhaa -yö -ya
 -klëen -zü -sü -bha, 'me 'wo
 go Gadhidhe oo, 'wo go 'pö-
 "gblügblü -kaöng do 'wo "se
 'ö- 'gü bha- 'gü oo, 'me 'wo
 go Zedhizadhemö -dhe waa-
 Zude -dhe -nu 'gü oo, me
 'dhe 'wo go "se "pean 'dhe
 'ö Zuuden ॥taama bha- 'gü,
 'yö 'wo -ya ziö -sü -bha -a
 ॥keng-.

5

Atanna -wü 'ö Yesu -ya
 pö -tɔn ॥gbin- -a -dhiang 'ö
 Matiö -ya zë

¹ ॥Dhe 'ö Yesu ॥ya me "bhū- "dhaa bha- yō kö ॥wa ॥kleeën ö -zü ॥dhe -kö bha- 'dhö, 'yō -da -tōn 'nē 'bha bha- ॥gbin- 'yō 'yaanu. 'Yō- bha ॥klangdhiü -nu 'wo -da 'pō- ॥keng- mü.

² 'Yō -ya dhiang zë -sü -bha -a -nu -dhe 'ö- pō:

(*Dhukö 6,20-23*)

³ «'Mε 'wo- 'wōn dō wo zuë" "piü ॥dhe 'waa pē 'bha 'ka Atanna wëedhö bha- -nu -bha -së; -a -gen -mü ॥dhe -a -bha -gblüdëdhe bha -ya wo ॥në- -nu -bha 'ka.

⁴ 'Mε 'wo "gbu bō sië "tüng ya- 'gü -a -nu -bha -së, -a -gen -mü ॥dhe Atanna -dho -a -nu -dhe ga.

⁵ 'Mε 'ö 'wōn 'yaa -siö -nu -dhe bha- -nu -bha -së, -a -gen -mü ॥dhe Atanna -dho "se nu- -nu -dhe yi do 'ka ॥dhe -kö 'ö- "plüün bho- 'ka bha- 'dhö.

⁶ 'Mε 'ö Atanna dhooßhaa ke -sü -dho -ya -nu -ké 'böbödhö 'ö 'wo -ya -a zuën -ta bha- -nu -bha -së, -a -gen -mü ॥dhe -yö -dho -a -ké "dhö -sü -faan nu- -nu -dhe.

⁷ 'Mε 'ö me -wëe -ya -nu -ké -a -nu -bha -së, -a -gen -mü ॥dhe Atanna -dho -a -nu -wëedhe yö 'pō.

⁸ 'Mε 'ö- -nu zuëpiüdhe 'dhö "puu -a -nu -bha -së, -a -gen -mü ॥dhe Atanna -dho -a -nu -dhe ö bhang -nu.

⁹ 'Mε 'wo me -nu -ké wü 'koo -a -nu -bha -së, -a -gen -mü ॥dhe Atanna -dho -a -nu -dhe ö bhang -nu.

¹⁰ 'Mε 'wo- -nu -wëedhe bho sië Atanna dhooßhaa ke -sü -wōn 'gü -a -nu -bha -së,

-a -gen -mü ॥dhe -a -bha -gblüdëdhe -ya wo ॥në- -nu -bha 'ka.

¹¹ ॥Wa "si bho ka -gō kö -wo ka -wëe -ké ॥gban "pëpe suu wo, kö -wo ॥sua -nu -ya ka -bha, kö -wo dhiang yaa ॥gban suu 'do 'do zë ka -bha ka -bha -ké n -bha 'ka -sü -wōn 'gü kö ka -bha ॥ya kë -së,

¹² ka ॥nii -yö -da kö 'ka ka "dhia bho, -a -gen -mü ॥dhe -a ॥troon 'kpii- -yö -ya -sü 'ka ka -gō dhang- 'gü. -Kö 'wo Atanna -wüdhiüloomë -nu 'wo gun ka "dhiü -a -nu -wëedhe bho- 'ka yi 'bha 'ka 'yö bha.»

"Kpungtaadhe -bha ॥wee waa- -bha -dhepuudhe -dhiang ö Yesu -ya zë ö Matiö -ya pō

(*Makö 9,50; Dhukö 14,34-35*)

¹³ 'Yö- pō: «Ka ॥në 'ka ॥dhe "kpungtaadhe -bha ॥wee 'dhö, "kees ॥wee -zë ॥ya kë 'tcoo, -më ॥në 'wo dho- -da -bha 'zü -deewo kö -yö kë "næenæ? ॥Ya kë "dhü kö- -zun "dhiü -bhlco 'yaa 'dhö 'zü, kö ॥ya 'to -wenng "kpennng -pē ॥në- 'ka kö -wo taā- -ta.

¹⁴ Ka ॥në 'ka "kpungtaadhe -bha -dhepuudhe 'ka, "eeen 'pödhe 'ö -ya -sü 'ka -tōn ॥gbin- -a -dhe -yö -dheng -ee?

¹⁵ 'Sa 'waa -dhangbha dō 'pō 'waa- -da gbo -zë ॥wlöö, "kees -wa -dō pē 'bha ॥në- -ta 'yö -dhe -pu me "pëpe 'wo 'koodhö -a -nu -ta.

¹⁶ ॥Dhe 'ö -ké ॥dhe ka ॥në 'ka "kpungtaadhe -bha

-dhangbha 'ka 'pö bha, -a -dheä -bha ॥dhë ka 'bhü -yö "flü kö me ॥gban -wa yö. Ka 'bhü 'ö dho bhö 'ö me ॥gban -wa yö bha yö -mü 'wön -sesengbo -nu 'ka dho- kë bha ॥në- 'ka, yö ॥në ॥waa-yö, 'yö 'wo dho ka Dë Atanna 'ö -ya -sü 'ka dhang- 'gü bha- 'tö bhö -bha.»

Atanna -bha 'töng- 'kun -ko ॥dede -dhiang 'ö Yesu -ya zë 'ö Matiö -ya pö

17 'Yö- pö: «'Ya 'dho kë ka 'gü ॥dhë a -nu kö 'töng- -nu 'ö Moizö -ya -ben zë bha waa- -wu -nu 'ö Atanna -wödhiüloomë -nu -wa pö yi 'bha 'ka 'ö- -go 'sëedhë 'gü bha 'a- 'bha bho "gbluv, "këe a -nu kö 'a- 'gü -wön ॥në- kë.

18 A- -pö ka -dhe tean- ॥dede 'ka ॥dhë: "Se waa-dhang- -zë 'wo -tun ॥kö, 'töng- -nu bha- ga do 'yii 'dho 'go "gbluv, aa" ॥ni -a ॥blün 'në -zian 'yii dho 'sü- -bha 'ö dho 'ö zun- 'ka pë "pepe ॥gban "dhiütoyi -bha.

19 Yö ॥në- -wön 'gü 'yö me "vv me 'ö dho 'töng- bha- 'dëde 'në 'bha -zian bho, 'ö dho 'ö- -ko -zöñ me "wëe -nu -dhe, -a -me ॥në dho 'to me ॥gban "pepe 'dëde -sü 'ka Atanna -bha -gblüdëdhe 'ö dho 'go dhang- 'gü bha- kë -yi 'ka. "Këe 'me 'kö 'töng- bha- kun, 'ö- ॥bhleë -ya, 'ö- -ko -zöñ 'pö me "wëe -nu -dhe, -yö -dho -duë 'kpiii- ॥sloç -gblüdëdhe bha- 'gü.

20 A- -pö ka -dhe tean- ॥dede 'ka ॥dhë: Ka -bha Atanna dhoobhaawön ke- -sü 'yii ziö Zuifö -nu -bha

'tönggöme -nu waa- Fad- hizien -nu -bha -ta, 'kii 'dho -da Atanna -bha -gblüdëdhe bha- 'gü.»

-Dhio 'ö Yesu -ya dö zuënëesümë -nu -ta -a -dhiang 'ö Matiö -ya zë

21 'Yö- pö: «Ka- -ma ॥dhë -wo ka- -pö ka "bhëma -nu -dhë yi 'bha 'ka ॥dhë: Me 'bha 'ya 'dho me zë, me 'ö ya me zë kö ॥ya za -ya ö -di -bha. -Wo 'dho- 'ka 'pödë -nu -dhë kö -wo za dö- -bha,

22 "këe ma -zë a- -pö ka -dhë: Me "vv me 'ö yaa- ö -siö -dhë -wön -yö ö "teado "piü kö dhëe" 'kpo -ya -me -bha, kö -wo -dho 'dho- 'ka 'pödë -nu -kuu "dhiü kö -wo za dö- -bha. Me 'ö yaa- -pö ö "teado -dhë "yaaki 'yaa i -bha, -wo -dho 'dho- -me 'ka -kwëazë -nu -kuu "dhiü. Me 'ö yaa ö "teado -dhë slaame, kö peng 'ö ॥geeböç bha -dho 'gü -me do 'bha ॥në bha.

23 ॥Ya kë ॥dhë 'bha 'dho "saa- bho Atanna "dhiü -a -bha "saabhdhë 'gü, kö 'i 'to mü kö i -zu -yö -bö ॥dhë 'wön 'bha -yö i dheeëhang 'bha -zu "piü i -bha,

24 -bhö i -bha "saapë 'to -dhë bha- 'gü kö 'i 'dho bheä" i dheeëhang bha- -dhë kö i gun -na nu 'i "saa- bha- bho Atanna "dhiü.

25 ॥Ya kë ॥dhë me 'bha ॥ya i -da zadöme -nu -dhë, 'ka 'dho sië ka "kwëë -a -nu -kuu "dhiü kö 'ka ziö- -gen 'gü, -bhö -a "slë mœ- kö 'ka ॥mœ- 'gü kö ka -tun zian -ta. Kö 'ya 'dho i -da "södha -nu ॥kwëë- 'ö 'wo i -da -kasö 'gü.

26 A- -pö i -dhe tean- ॥dede
'ka ॥dhe i -dho 'to -kaso bha-
'gü "dhü 'ö dho 'ö zun- 'ka më
'ö- -bha 'wön 'dhö i -bha bha-
-bha -suganë 'ö i -gö -a -kpea
nu -yi -bha.»

27 'Yö- pö: «Ka- -ma 'zü
॥dhe me 'bha 'ya 'dho -zua
zë,

28 "këe ma -zë a- -pö ka
-dhe ॥dhe me "vv me 'i më
-nu -bha dhe yö, 'ö i zuë" -yö
bhö- -bha kö 'bha -da "piü i
zuë" 'gü ॥yën ॥naa bha.

29 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü,
॥ya kë ॥dhe i -ko -së 'gü
"yanga ॥ya kë i -pö 'wön yaa
'gü -pë 'ka, -bhö -a bho "keä
'gü kö 'i- -zuö i 'ka ॥gbleen,
("tüng 'ö 'yii i -da 'ka ॥kö
'wön yaa 'gü bha- 'ka); -a
-gen -mü ॥dhe i daö do -go i
-bha -sü kö 'i dha -a fië- -dhö
i daö ॥gban -to i -bha -sü 'ö
'i dho ॥geeböö -peng 'gü -a
-bha.

30 ॥Ya kë 'zü ॥dhe i -ko
-së 'gü -gbe ॥në ॥ya kë i -pö
'wön yaa 'gü -pë 'ka, -bhö -a
"kplü bho kö 'i- -zuö i 'ka
॥gbleen, ("tüng 'ö 'yii i -da 'ka
॥kö 'wön yaa 'gü bha- 'ka);
-a -gen -mü ॥dhe i daö do
-kan i -bha -sü 'ö 'i dha -a fië-
-dhö i -dhü -todhüsü 'ö dho
॥geeböö -peng 'gü -a -bha.»

(Matiö 19,9; Makö 10,11-
12; Dhukö 16,18)

31 'Yö- pö: «Ka- -ma 'pö
॥dhe me 'ö dho ö -bha
dhebhö bho "bü, -ya -bho
"bü 'sëedhe kë kö -ya ॥nëng-
-bha,

32 "këe ma -zë a- -pö ka
-dhe ॥dhe me "vv me 'ö- -bha
dhebhö 'yii- to -zë wo kö -yo
dho -zua zë -dhe 'gü, ॥yaa-

bho "bü 'wön "wëe 'bha -zë
'gü kö -a dhebhö bha -yö
gwaan- "wëe 'kpö, kö- -bha
gön bha ॥në- "yan dö -gean.
'Sa më "vv me 'i dhe -bho "bü
-sü sü, kö -da ॥në 'i- wo më
-nu -bha dhe "piü bha.»

-Dhio 'ö Yesu -ya dö -sö
-bhö -sü -wön 'gü -a -dhiang
'ö Matiö -ya zë

33 'Yö- pö: «Ka- -ma 'zü
॥dhe -wo ka- -pö ka "bhëma
-nu -dhe yi 'bha 'ka ॥dhe me
'bha 'ya 'dho -sö -bhö 'ö 'yaa-
'gü -wön kë, ॥dhe me ॥ya -sö
-bhö 'wön suu "vv suu 'ö- 'gü
kwa Dëme -dhe, -a -më -ya
'gü -wön kë gbonggbongdhö,

34 "këe ma -zë a- -pö ka
-dhe ॥dhe 'ka 'dho -sö -zian
॥në- -bhö tongtongdhö. 'Ka
'dho- -bhö dhang- 'gü -dhe 'tö
'gü, -a -gen -mü ॥dhe Atanna
-bha -gblüdëdhe -gbloo -mü.

35 "Een 'ka 'dho- -bhö
"kpungtaadhë 'tö 'gü, -a -gen
-mü ॥dhe Atanna -gendödhe
-mü. 'Ka 'dho- -bhö 'zü Zed-
hizadhemö -dhe 'tö 'gü, -a
-gen -mü ॥dhe -gblüdë 'kpii-
-bha 'pödhe -mü.

36 'Ka 'dho- -bhö 'pö ka -dö
'tö 'gü, -a -gen -mü ॥dhe 'kaa
॥moo- -bha kö 'ka ka -gödhe
ga do -zian "flö "eен kö 'ka-
trö ka -dö -dhe.

37 "Këe kaa- ॥in -yö kë ॥in
'ka, -a 'dhe 'ka- pö 'zü 'aa
bhoo, -ka 'to 'aa bhoo -ta,
-a -gen -mü ॥dhe -a 'dhe 'kö
'ka- -da -ta -a 'dhe bha- zian-
-ta bha -yö -go Sötraan ॥në-
"piü.»

-Dhio 'ö -gban me -di
bhloö bho -sü -bha -a -dhiang

'ö Yesu -ya zë 'ö Matiö -ya pö
(Dhukö 6,29-30)

³⁸ 'Yö- pö: «-Wa -pö 'zü ka "bhëma -nu -dhe yi 'bha 'ka **Ø**dhe: <'Me **Ø**ya me "yan 'wü -wa "yan 'wü 'pö, 'me **Ø**ya me "sönga do "yë -wa -bha "yë 'pö»

³⁹ "këe ma -zë a- -pö ka -dhe **Ø**dhe: 'Ka 'dho ka -dı bhlco bho me 'ö 'wön yaa -kë ka 'ka -a -go. Me 'ö ka "tu -ma ka -kɔ -së 'gü, -ka ka **Ø**kwa 'gü "tu slëë- -me -ta kō -ya -ma 'pö.

⁴⁰ Me **Ø**ya ka -da zadome -nu -dhe kö -wo kaa- "bhëe 'sü ka -go ka -san -bha, -ka kaa- **Ø**gbauu- dɔ- -me -go.

⁴¹ **Ø**Ya kë **Ø**dhe 'me 'ö -ziö ka -go **Ø**ya -kpan ka -bha zian -ta kö -yö faan wö ka -ta kö -yö **Ø**kwee 'gbiin- -ya ka **Ø**gin- kö -ya pö 'ka ziö -ton do -ta, -ka ziö -ton **Ø**ple -ta.

⁴² Me 'ö pë -gbadhe ka -go, -kaa nu- -me -dhe, me 'ö nu pë "siëng 'sü ka -go, 'ka 'dho -kɔ -me -dhe -a -pë -ta.»

-Dhio 'ö -gban me 'yaç-
-dho -bha me kë -sü -bha
-a -dhiang 'ö Yesu -ya zë 'ö
Matiö -ya pö

(Dhukö 6,27-28.32-36)

⁴³ 'Yö- pö: «**Ø**Ya 'go yö -zë 'gü, -wo ka- -pö ka "bhëma -nu -dhe 'pö **Ø**dhe ka këycö -nu -dho -yö ka kë kö ka 'yaç- -nu -zë -a -nu -san -yö ka kë.

⁴⁴ "Këe ma -zë a- -pö ka -dhe **Ø**dhe ka 'yaç- -nu -dho -yö ka kë kö 'me 'wo ka -wëedhe bho sië 'ka bheä" Atanna -dhe -a -nu -wön 'gü.

⁴⁵ 'Ka yö **Ø**në- kë "dhü kö 'ka bho ka Dë 'ö -ya -sü 'ka

dhang- 'gü bha- -bha. -A -gen -mü **Ø**dhe -yö ö -bha 'yënng- -wo 'wonyaakëme -nu -dhe **Ø**dhe -kɔ do 'ö- -wo 'ka 'wönsökëme -nu -dhe bha **Ø**në- 'dhö, 'yö dha ban 'zü ö 'wönsökëme -nu -dhe **Ø**dhe 'wonyaakëme 'dhö 'pö.

⁴⁶ -Ya kë **Ø**dhe 'me 'ö ka -dho 'dhö- -nu -kë **Ø**në- -nu -dho **Ø**ya ka kë doseng kö -më -wön **Ø**në dho kë me 'kön -wön 'ka ka -bha -kë Atanna -bha me 'ka -sü "gbluv "piü, 'yö Atanna dho ka **Ø**tröon -da -a -wön 'gü. 'Niisöngkunme -nu ('wo me -nu -ta **Ø**në- -bhö bha) -wa -kë 'pö **Ø**dhe -kɔ 'dhe 'kö bha- 'dhö bhoo!

⁴⁷ **Ø**Ya kë 'zü **Ø**dhe 'ka ka dheebhang -nu -dı -sloç **Ø**në- -nu **Ø**tua bho doseng kö "dhabhliwön -mees **Ø**në 'ka- -kë 'wön bha- 'gü, me 'waa Atanna dɔ -wa kë 'pö "dhü!

⁴⁸ Pö 'yaa ka Dë Atanna 'ö -ya -sü 'ka dhang- 'gü bha- -bha -kɔ do 'ö- 'gü bha, pö 'ya 'dho kë ka -bha 'pö- -kɔ 'gü.»

6

-Gbaç -wëëme -nu -go
-dhio 'ö Yesu -ya dɔ 'ö Matiö
-ya pö

¹ **Ø**Dhe 'ö **Ø**yaa- pö "dhü, 'yö go mü 'zü 'ö- pö: «-Kaa kë -së kö ka -bha 'wön -së kë -sü 'ya 'dho kë **Ø**dhe pë -yaan kë -sü 'dhö. **Ø**Ya kë **Ø**dhe 'ka- kë "dhü kö 'kii 'dho ka **Ø**tröon yö ka Dë 'ö -ya -sü 'ka dhang- 'gü bha- "piü.

² -A -wön 'gü 'bha- pö bhii 'wëëga **Ø**gbaç -wëëme -go, -bhö -a kë -sueedhö kö me "yan 'ya 'dho **Ø**loo i -ta **Ø**dhe -kɔ 'ö **Ø**naçyaankëme -nu

'wo- kë- 'ka Zuifö -nu -bha -yakwéëkégükö -nu 'gü, "εεν -kpinnng -ta -dhe -nu 'gü ("κεε kö -a -nu "ta -kɔ -zë 'bha 'yaa -së) bha- 'dhö. -A -gen -mü ॥dhe 'me 'kö 'wo bha -wa -kë "dhü kö -wo wo 'tɔ ॥në- bho. A- -pö ka -dhe tean- ॥dede 'ka ॥dhe wo -zë ॥wa wo ॥trœon ॥slœn 'nu (me "bhii- -nu -bha -a -nu 'tɔ bho -sü bha- 'ka ॥naa bha).

³ "Κεε bhi -zë 'bha- pö 'i 'wëëga nu -wëëme -dhe -a "slë mœ- kö me -zian 'ö dö -sü 'ka i 'cɔs 'ya 'dho 'wɔn ॥slœc- 'gü!

⁴ Kë "dhü kö gbaç- 'i- wo bha -yö 'to -bin 'gü kö i Dë 'ö 'wɔn 'bha 'yaa -bin -bha bha -yö i ॥trœon nu.»

-Dhio 'ö -gban -bhæa
Atanna -dhe -kɔ -bha -a -dhiang 'ö Yesu -ya zë 'ö
Matiö -ya pö
(Dhukö 11,2-4)

⁵ 'Yö go mü 'zü 'ö- pö: «'Ka bhæa" sië Atanna -dhe 'ka 'dho- kë ॥dhe me -yaankëme -nu 'dhö; -a -gen -mü ॥dhe wo ॥në ॥wa dö -kpinnng -ta -dhe -nu waa- Zuifö -nu -bha -yakwéëkégükö -nu 'gü -dhe -nu 'gü, 'yö 'wo ॥bhæa kö me -nu "yan -yö ॥mœ wo "dhiü ॥dhe Atanna -dhökëme -mü wo 'ka. A- -pö ka -dhe tean- ॥dede 'ka ॥dhe 'me 'wo "dhü bha ॥wa wo ॥trœon ॥slœn -ya bo.

⁶ "Κεε bhi -zë 'bha- pö bhii bhæa" Atanna -dhe, -bhö -da i -gɔ 'kœödhö kö 'i "kwεε ta i -ta kö 'i bhæa"- -dhe. ॥Ya kë "dhü i Dë 'ö 'wɔn 'bha 'yaa -bin -bha 'ö i "piü -bin 'gü mü bha -yö -dho i ॥trœon nu; -a

-gen -mü ॥dhe -a "yan -yö i -bha.

⁷ ॥Ya 'go yö -zë 'gü, 'ka bhæa" sië Atanna -dhe, 'ka 'dho- wo -dhe do 'gü kplœnkplœndhö ॥dhe me- pë wo -dhökëpë -nu -dhe me 'waa Atanna do ॥në 'ö -kë -nu 'gü ॥dhe -bhæa -dhe do 'gü kplœnkplœndhö -sü ॥në ॥ya kë "dhü 'yö me -wø ma, 'yö- -yo -bo me -go.

⁸ -Abin! Ka -zë 'ka 'dho ka -bha kë "dhü, -a -gen -mü ॥dhe "sanni 'ka pë -gbadhe, pë 'ö ka -mawɔn 'dhö- -bha, ka Dë 'ö -ya -sü 'ka dhang- 'gü bha -ya -dɔ 'kpakpadhö.

⁹ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü 'ka- pö 'ka bhæa" Atanna -dhe -kaa pö:

Yi Dë Atanna 'i -ya -sü 'ka dhang- -nu 'gü,
i 'tɔ 'ö "slüüslü bha -yö bho -dhe ॥gban "pepe 'gü.

¹⁰ I -bha -gblüdëdhe -yö nu, i dhœbhaawɔn ॥në -yö kë "kpvng ॥taa ॥dhe -kɔ 'ö- 'ka dhang- 'gü -a 'dhö.

¹¹ -Bhöpë 'ö ॥mœ yi -bha ॥deε, -bhö -a nu yi -dhe.

¹² -Bhö yi -kë -sɔng yaya -nu -mawɔn 'to ॥dhe -kɔ 'yi 'me 'wo 'wɔn yaa -kë 'pö yi 'ka -a -nu -mawɔn to- 'ka 'pö -a 'dhö.

¹³ 'Bha 'dho kwaa- yi -zü 'ö 'yi dho 'wɔn yaa kë -zian -ta, "κεε -bhö yi dha Sɔtraan -go; -a -gen -mü ॥dhe -gblüdëdhe, 'gügbuidhe waa- 'tɔbhödhe -wo bhi ॥në i -go

'ö- zübhoyi 'yaa 'dhö,
'ö- "dhiütodhe 'yaa 'dhö.
Kö -yö kë "dhü bha 'aa -yö
kë!

14 **¶**Ya kë **¶**dhe 'wɔn yaa
'ö me -nu -wa -kë ka 'ka,
'ka- -nu -mawɔn 'to, ka Dë 'ö
dhang- 'gü -yö -dho ka -bha
'wɔn yaa -nu -mawɔn 'to 'pö.

15 "Kee **¶**ya kë **¶**dhe 'kii-
-nu -bha 'wɔn yaa -nu
-mawɔn 'to -zë wo, kaa -di
'pö 'yii dho ka -mawɔn 'to.»

*-Dhio 'ö -gban 'sunng- 'ma
-sü -bha -a -dhiang 'ö Yesu -ya
zë 'ö Matiö -ya pö*

16 'Yö- pö: «**¶**Ya kë **¶**dhe
'ka 'sunng- 'ma sië kö 'ka
bhæa" Atanna -dhe, 'ka 'dho
ka wë 'gü -siö **¶**dhe -kɔ 'ö
-di -to me -nu "yënnngme -nu
'wo- kë- 'ka -a 'dhö! 'Ö 'wo
wo wë 'gü -siö kö me **¶**gban
"pere -wa 'wɔn dɔ **¶**dhe -wo
'sunng- 'ma sië. A- -pö ka
-dhe tean- **¶**dede 'ka **¶**dhe:
'Me 'wo bha **¶**wa wo **¶**trɔɔn
¶slɔɔ "pεpedhö **¶**naa bha.

17 "Kee bhi -zë, a- -pö i -dhe
¶dhe i 'sunng- 'ma sië, -bhö i
wëe' "zu "pεpedhö kö 'i i -go
'gü -piö -së 'ka

18 kö me 'bha 'ya 'dho-
'wɔn dɔ **¶**dhe i 'sunng- ma
sië; i Dë doseng 'ö 'wɔn 'bha
'yaa -bin -bha, 'ö i "piü mü
bha **¶**në dho- 'wɔn dɔ, 'yö
'wɔn -nu 'i- kë sië bha- -go
'yɔ dɔ i -go.»

*-Dhio 'ö -gban **¶**naç -due
bho -kɔ -së -bha -a -dhiang 'ö
Yesu -ya zë 'ö Matiö -ya pö*

(Dhukö 12,33-34)

19 'Yö dhiang zë- -nu -dhe
'ö- pö: «'Ka 'dho kaa- **¶**naç

-nu -due bho "kpungtaadhe
'ö pë see- -pë waa- "kɔo -nu
'wo- -bha, 'ö **¶**kwaanme -nu
'wo 'kpong -nu wü faandhe
bha, 'wo pë **¶**kwaan- -bha
ya- 'gü.

20 "Kee -ka ka -bha **¶**naç
-nu -due bho dhang- 'gü
-dhe, 'ö pë see- -pë bha waa-
"kɔo -nu 'waa- -bha, "een 'ö
¶kwaanme -nu 'waa 'kpong
'wü -bha kö -wo pë **¶**kwaan
bha **¶**në- 'gü!

21 -A -gen -mü **¶**dhe -dhe 'ö
i -bha **¶**naç 'dhö -bha, 'yö i
zuë" 'dhö -kë -bha 'pö.»

(Dhukö 11,34-36)

22 'Yö go mü 'ö- pö: «Me
"yanga **¶**në **¶**dhe me kwi
-bha -dhepuudhe 'dhö. **¶**Ya
kë **¶**dhe me "yanga 'dhö ö
'fleë- 'gü kö pë 'bha -pë 'bha
'yaa- -bha, kö i kwi **¶**gban
"pere -yö "puu 'pö.

23 "Kee **¶**ya kë **¶**dhe i
"yanga -zë -a -dhe **¶**ya -ya
-bha 'yaa -dhe yö sië 'zü, kö
i kwi -di 'pö **¶**ya -da -dhe tii
'gü **¶**naa bha. **¶**Ya kë **¶**dhe
"pë 'ö dho i gba -dhepuudhe
'ka, **¶**ya kë -dhetiidhe 'ka, kö
-dhetiidhe bha -yö -dho kë
-ziisü.»

(Dhukö 16,13)

24 'Yö Yesu -yö dho dhiang
'ka ö "dhiü 'ö- pö: «Me do
'yaa **¶**mɔɔ- -bha kö -yö yë kë
me **¶**ple "piü. -A me do -dho
-dho -a kë, 'ö- me do -san -ya
-kë "wë gbonggbongdhö. -Yö
-dho -kplü me do -bha 'ö -kan
me 'dhe 'ö 'dhö -bha, -kɔ do
bha- 'gü, 'kii 'dho **¶**mɔɔ- -bha
'pö kö 'ka ka -di nu Atanna
waa- **¶**naç -a -nu -dhe "kwëe.

(Dhukö 12,22-31)

²⁵ 'Yö- pö: «'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö 'a- pö ka -dhe ॥dhe: 'Ka 'dho -ya pë -nu 'ka dho- bhö "εen 'ö 'ka dho- mü kö 'ka -tosea kë- -ta, "εen sɔ -nu 'ka dho- -da bha- 'bha -wɔn zuën -ta bha 'yö bha; -a -gen -mü ॥dhe -tosea kë -sü -wɔn -yö "gbu- 'ö- -ziö -bhöpë -wɔn -ta, "εen 'zü mɛ kwi -wɔn -yö "gbu- 'ö -ziö sɔ -wɔn -zë -ta, "εen ॥sua -mü -ee?

²⁶ -Maa -nu 'wo ziö sië dhang- 'gü bha -kaa -nu -ga! 'Waa pë ta kö woo- -a "kan kö -wa -kɔ dɔ, "keεs ka Dë 'ö -ya -sü 'ka dhang- 'gü bha -ya -nu "dhiü -gba. "εen -a -ga 'ka- wo bha -maanë -nu -zë -a -nu -wɔn -yö "gbu- 'ö -ziö ka -zë ka -ta -ee?

²⁷ De -mü 'ka ka kpö 'gü 'yö ॥mɔɔ- -bha 'ö ö -dì -bha -tosea -dhækpaɔyi do -zian -da 'gü ö -dì -dhe -a -bha -ya ö -dì -wɔn zuën -ta -sü 'gü?

²⁸ -Më ॥në -kë 'sa 'yö 'ka -ya ka -daso -nu -wɔn zuën -ta? -Kɔ 'ö blëë -nu 'wo "bin -ya sië- 'ka "bü bha -kaa -ga kö 'ka- 'suan- bho! 'Waa yë 'bha kë "εen 'waa sɔ bɔ.

²⁹ "Keε 'sa a- -pö ka -dhe tean- 'ka ॥dhe -gblüdë 'bha 'ö gun Izraëdhö -se 'gü yi 'bha 'ka 'wo- Sadhomɔ -kë bha- -bha -gblüdëdhe ॥gban waa- -bha -bha, 'yii sɔ suu 'ö- "yan 'dhö -së ॥dhe blëë -nu bha- do 'dhö bha- -da tongtongdhö.

³⁰ "Bü -blëë "wεεwεε dhe -nu 'ö ॥wa "bin -ya ॥dεε 'ö dhia" kö ॥wa "kpea 'kpɔ 'wo dho- -nu "kan 'wo- -gü bha Atanna ॥ya wo -zë -a -nu dhi "sinma -sinma wo "dhü bha

-oo, 'yö ka -zë ॥wε? -Më ॥në -kë 'yö 'yaa sɔ -da ka -bha ("keεs kö ka -zë ka ॥bhlëësü wo -zë -a -nu -bha)? 'Dhang 'ö kaa- bho Atanna "dhiü 'kpakpadhö bha 'yö -kë!

³¹ A- -pö ka -dhe "sika 'ya 'dho kë ka 'gü ka -bhöpë -wɔn 'gü; "sika 'ya 'dho kë ka 'gü ka müpë -nu "εen ka -daso -nu -wɔn 'gü,

³² 'mɛ 'waa Atanna dɔ ॥në 'wo pë -nu bha- -nu ॥mɔɔ- -kpeawo, "keεs ka Dë 'ö -ya -sü 'ka dhang- 'gü -ya 'wɔn -dɔ ॥dhe ka -mawɔn -ya -bha.

³³ 'Pë 'ö 'ka dho- ॥mɔɔ- -bleesü yö -mü Atanna -bha -gblüdëdhe waa- -a dhɔɔbhaawɔn -nu kë -sü ॥në- 'ka kö pë 'dhe 'wo to yöö ॥dede -ya nu ka -dhe -a taa 'ka.

³⁴ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, 'ka 'dho -ya -dhe 'ö dho ॥kpaɔ dhia" -a -wɔn zuën -ta, -a -gen -mü ॥dhe -dhækpaɔyi "pεpε ॥gban -bha 'gü -wɔn -yö 'do 'do. -Dhe 'dhe ॥ya ॥kpaɔ 'yö- -bha 'gü sëebhodhe 'ö ॥mɔɔ- -bha 'yö -kë 'pö- 'gü.

7

-Dhio 'ö Yesu -ya dɔ 'ö -gban za -dɔ me -nu -bha -sü -bha -a -dhiang 'ö Matiö -ya zë

(Dhukö 6,37-38.41-42)

¹ 'Yö- pö: «'Ka 'dho za dɔ me 'bha -bha, kö Atanna -dì 'pö 'ya 'dho za dɔ ka -bha.

² -A -gen -mü ॥dhe -yö -dho za dɔ ka -bha ॥dhe -kɔ 'ö kaa -dì 'pö 'ka- dɔ- 'ka mɛ -nu -bha bha ॥në- 'dhö; 'ka

me -nu -bha dō -mawōn yaa
-dhe -bha, -yō -dho ka -bha
dō -mawōn yaa -dhe -bha
'pō.

³ -Mē ॥nē -kē 'yō "yε -bi
'ō -da i "teado "yan -bha 'yō
'i yō -zē yō, 'yō 'bhaa "dhü
-blün kö bhi -zē i "yan -bha
bha- yō.

⁴ I -dho pō i dheeblehang
-dhe -kō kē ॥dhε ॥dhε <-bhō
dō kö 'a "yε -bi bho i "yēnng>
kö bhi -zē "dhü -blün -yō i
"yēnng?

⁵ ॥Flume, -bhō "dhü -blün
bho ॥kö i "yan -bha -blesü
kö i -dhe yō kö 'i gun -na
"yε -bi bho i dheeblehang "yan
-bha 'pō!»

⁶ 'Yō go mü 'ō- pō: «'Ka
'dho 'pē 'ō ॥bhlēesü -a nu
'gben- -nu -dhe, 'ō 'wo ॥slēe
ka -bha 'wo ka kun. 'Ka 'dho
ka -bha pē ॥bhlēesü -nu -zuō
-bhō -nu -dhe kö 'wa 'dho
taa- -ta.»

-Dhio 'ō -gban pē -gbadhe
-sü, pē mōo- -sü waa- "kwēe
-ta -ma -sü -bha 'ō Yesu -ya dō
'ō Matiö -ya pō

(Dhukö 11,9-13)

⁷ 'Yō go mü 'zü 'ō- pō: «-Ka
pē -gbadhe, ka -dho -a ॥sloo!
-Ka pē mōo-, ka -dho -a yō!
-Ka "kwēe -ta -ma, -wo -dho
"kwēe "pu ka -go.

⁸ -A -gen -mū ॥dhε me 'ō
pē -gbadhe 'yō- ॥sloo, 'me 'ō
pē ॥mōo 'pō 'yō- yō, 'yō 'wo
"kwēe -pu 'me 'ō "kwēe -ta
-ma -a -go 'pō.

⁹ Me 'bha -yō -dhō ka kpō
'gū 'ō- -bha 'nē ॥ya 'bluu-
-gbadhe -go, 'yō -gwē kpō nu-
-dhe -ee?

¹⁰ "Eεn me 'bha- -dhō ka
kpō 'gū 'yō- -bha 'nē ॥ya
'yuū- -gbadhe -go, 'yō -mlēe
"yaandhe nu- -dhe -ee?

¹¹ ॥Ya kē "dhü ka 'ō ka -zē
ka kēwōn 'dhō 'ya- bha, 'ka
dō pē -sē -nu ka -bha 'nē
-nu -dhe -dhe 'ka ॥dhε -kō
bha- 'dhō, -mē ॥nē -kē 'yō ka
Dē 'ō -ya -sü 'ka dhang- 'gū
bha 'yaa pē -sē nu 'me 'wo-
-gbadhe -go -a -nu -dhe 'pō?

¹² ॥Ya 'go mü pē "pεpε
'ka- "piō ॥dhε me -nu -wa
kē ka -dhe bha, -kaa kē-
-nu -dhe 'pō, -a -gen -mū
॥dhε 'pē 'ō Moizō -bha 'tōng-
waa- Atanna -wudhiüloome
-nu -bha 'sēedhe 'wo- pō bha
'yō bha.»

-Dhio 'ō -gban 'kōdhi 'ō
-a -bha 'ō Yesu -ya dō
'ō Matiö -ya pō
(Dhukö 13,24)

¹³ 'Yō go mü 'ō- pō: «-Kē
Atanna -bha me 'ka -sü bha-
-dhe -yō 'ya- ॥dhε 'kō 'ō-
"dhi 'dhō "sōsō, -da -a 'gū
-sü 'dhō, "keε bōdhe 'ō 'dhō
'yō bha, kö 'ka kē- -bha 'ka!
-A -gen -mū ॥dhε ॥geebōo
-pēng 'gū -zian bha- -sō -dhe
-yō "gbea, 'yō- -tadhe 'dhō
-basü 'ka "pēpedhō, 'yō 'me
'wo bō mü ॥nē 'wo 'gbe.

¹⁴ 'Yō zian 'dhe kö dho ॥sii
'ō 'yaa yēn -a kēdhe 'gū bha
'ō "sōsō, 'yō -bō -ta -dhe
'dhō "gbui- ॥dedewo, 'yō me
'wo bō -ta 'waa 'gbe.»

-Dhio 'ō Yesu -ya dō 'ō
-gban "dhü waa- 'ō bhe -a -nu
-bha 'ō Matiö -ya pō

(Dhukö 6,43-44)

¹⁵ 'Yō- pō: «-Ka ka -dī 'kun
-sē Atanna -wudhiüloome

flüsü -nu -go! 'Wən 'ö -wən 'gü, 'yö 'a- pō "dhü bha-gən -mü ɬdhe: -Wo -dho nu ka "piü kö ɬwa wo tɔng 'ka ɬdhe "bhlaanë 'dhö, "kεε kö 'gba -dɔ ka -bha kö 'wo ka 'gü see- -wən ɬnë- -nu 'gü ɬdhe gwee -nu 'dhö.

16 "Kεε ka -dho -a -nu dɔ 'kpakpadhö -a -nu këwən -nu ɬnë- -bha; -a -gen -mü ɬdhe -a -nu këwən 'yaa -së

17 -A 'kloɔ- -mü ɬdhe "dhü 'ö "dhü -së 'ka -a bhe din -yö -kë -së; -a 'dhe 'yaa -së 'pō, -a bhe din 'yaa dhi.

18 "Dhü 'ö -së -a bhe -zë din 'yaa -siö, -a 'dhe 'ö 'ya- 'pō, -a bhe din 'yaa dhi.

19 -A -kë "dhü -sü 'gü, "dhü 'ö 'yaa bhe -së dɔ, -a "kan ɬnë 'wo dho- wo 'yö 'wo- -zuö peng 'gü.

20 'Wo "dhü -së dɔ- bhe -bha -kɔ do 'ö- 'gü bha, ka -dho Atanna -wudhiöloomë flüsü -nu bha- -nu dɔ -kɔ do bha ɬnë- 'gü 'pō..»

-Dhio 'ö Yesu -ya dɔ 'ö -gban 'wən -kε ö 'tɔgümə -nu -bha -a -dhiang 'ö Matiö -ya zë

(Dhukö 13,25-27)

21 'Yö go mü 'zü 'ö- pō: «Me "pεpε 'wo n -dhe sië <n Dëme, n Dëme> bha, -a -nu ɬgban 'wii 'dho -da Atanna -bha -gblüdëdhe 'gü kö 'yii kë me 'kɔ n Dë 'ö -ya -sü 'ka dhang- 'gü bha-dhɔbhaawən -kë -a 'ka.

22 Atanna -bha za -dɔ me -bha yi bha ɬya ɬloo, me 'gbε- -dho pō n -dhe: <N Dëme, n Dëme, yi Atanna -wü "dhiö ɬloo i 'tɔ 'gü, 'ö 'yi "yina yaa -nu kë me -nu 'gü

i 'tɔ 'gü, 'ö 'yi "dhabhliwən 'gbε ɬdede -kë i 'tɔ 'gü>

23 "kεε -a -dho pō- -nu -dhe: 'Maa ka dɔ tong-tongdhö, -a -gen -mü ɬdhe ka -to 'wən yaa kë -sü -bha -kpeawo, -ka bha n -dhe taa-!»

-Dhio 'ö -gban 'kɔ dɔ -sü -bha 'ö Yesu -ya dɔ 'ö Matiö -ya pō

(Dhukö 6,47-49)

24 'Yö go mü 'zü 'ö- pō: «"Kεε me "vv me 'ö ö "tu to 'wən -nu 'a go sië- pō bha-bha, 'ö- 'gü -wən -nu -kë kö- -mε -yö ɬdhe 'wɔndɔmε do 'ö ö -bha 'kɔ dɔ -gwë -ta ɬnë- 'dhö.

25 ɬDhe 'ö ɬya ö -bha 'kɔ bha- -dɔ -gwë 'saa- "dhiö ɬya ö bo, 'yö dha -yö ban, 'yö "yi -yö pa, 'yö "tεε "gbui- -nu 'wo -ziö, "kεε 'yö 'kɔ bha 'yii 'wü, -a -gen -mü ɬdhe kö- -gen -yö -gban -sü 'ka -gwë -ta.

26 "Kεε me "vv me 'ö 'wən 'ka 'go sië- ma bha- ma, 'ö 'yaa- 'gü -ta 'sü, kö- -mε -yö ɬdhe -tamame 'ö 'yaa ö -zu 'gɔn 'ö dho 'ö 'kɔ dɔ "yeeen -ta ɬnë- 'dhö.

27 ɬDhe 'ö ɬya 'kɔ dɔ, 'yö dha -yö ban, 'yö "yi -yö pa, 'yö "tεε "gbui- -nu 'wo -ziö, 'yö 'kɔ bha 'ö wü, 'yö- ɬgban -yö ɬsee dee" wo "pεpεdhe.»

-Dhio 'ö -gban Yesu -bha me draan- -kɔ -bha -a -dhiang 'ö Matiö -ya zë

28 ɬDhe 'ö Yesu ɬya ö bo dhiang -nu bha- -nu zë -sü 'ka ɬdhe -kɔ bha- 'dhö, 'yö- -bha me draan- -kɔ bha-

'wɔn -yö me 'wo gun mü bha- -nu ॥gban "pεpε kɔn;

²⁹ -a -gen -mü ॥dhe -a -bha me draan- -kɔ bha -yö -gun bho sië Zuifö -nu -bha 'tɔnggɔmɛ -nu -bha "piü, 'ö me ॥draan -wɔgbιindhe 'ka.»

8

Yesu -bha ॥weeyuame do -dhe bo -kɔ -dhiang 'ö Matiö -ya zë

(Makö 1,40-45; Dhukö 5,12-16)

¹ ॥Dhe 'ö Yesu ॥ya 'go -ton ॥gbin-, 'yö me kpö 'gbe 'wo -ziö ॥keng-.

² 'Wo dho -dhe -ga kö ॥weemɛ do ॥ya ॥yɔn- "sɔs kö ॥ya zun ö kpiö 'gü- -dhe, kö ॥yaa- pö: «N Dëme, a-'wɔn -dɔ ॥dhe i -mɔc -bha 'i n -kë "klüüklü, "keɛ kö i -dho "wi- -bha ॥ton n -go -ee?»

³ 'Yö Yesu -yö ö -gbe 'gü -pu 'yö- zun- -bha 'yö- pö: «'Ma "wi- -bha, -bhö kë "klüüklü!» -Yö -to -dhe do bha- 'gü, 'ö- -bha ॥wee -yua -yö go- -bha 'yö kë "klüüklü.

⁴ ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü, 'yö Yesu -ya pö- -dhe: «-Bhö i "tu 'to -së 'ka, 'bha 'dho 'wɔn ya- -gen do me 'bha -dhe, "keɛ -bhö 'dho 'i i -d₁ -zɔn "saabhome ॥në- -dhe kö -kɔ 'dhe 'i- -bha ॥deɛ bha -ya yö! ॥Ya 'go mü kö 'i "saabho Atanna "dhiü ॥dhe -kɔ 'ö Moizö -ya -zɔn 'ka -a 'dhö kö me ॥gban -wa 'wɔn dɔ ॥dhe 'bha kë "klüüklü.»

"Sɔdha -gɔmɛ 'ö go Wlɔmö -a -bha gwëëmi -kë

"klüüklü -kɔ -dhiang 'ö Matiö -ya zë

(Dhukö 7,1-10)

⁵ ॥Dhe 'ö Yesu 'dhö -da sië Kapεεnaɔmö -pö 'gü, 'yö Wlɔmö -me -nu -bha "sɔdha këng do -gɔdhiüme do -yö nu- "piü, 'yö "ta bhoo -da -dhe

⁶ 'ö- pö: «N Dëme, -bhö "ta n -dhe, ma gwëëmi do -yö "yua "dhiü sië -ziisü, -a -dhe ॥gban "pεpε ॥ya ga- -bha, -yö wɔ sië 'kɔɔdhö.»

⁷ 'Yö Yesu -ya pö- -dhe: «A -dho 'dho 'a -wo i -gɔ 'kɔɔdhö kö 'a- dha.»

⁸ "Kεε 'yö "sɔdha -gɔmɛ bha 'ö- pö- -dhe 'ö- pö: «N ॥kɔɔnmɛ, a ॥dhe -më 'dhö 'yö 'i- "piü kö 'i -da n -gɔ 'kɔɔdhö, a- 'wɔn -dɔ ॥dhe -wu dosengseng -ya 'go i "dhi 'bha- pö, ma gwëëmi bha -dho kë "klüüklü;

⁹ -a -gen -mü ॥dhe ma 'ö n -gɔdhiüme -nu 'wo 'dhö 'pö ya, mang -d₁ 'pö n -kɔwłööme -nu -wo -dhö 'ö 'ma- pö me do -dhe: «-Bhö 'dho -dhe 'ö ॥ni- 'gü!» 'ö dho 'ö 'ma- pö- me 'bha -dhe: «-Bhö nu!» 'ö nu, 'ö 'ma- pö ma gwëëmi do -dhe: «-Bhö -a kë ॥ni!» 'ö- -kë. ("Sanni n -bha -zë -yö kë "dhü bha -oo, 'yö bhi -zë ॥we?")»

¹⁰ ॥Dhe 'ö Yesu ॥yaa- -wu ma ॥dhe -kɔ bha- 'dhö, 'yö- "dhia -yö ma- 'gü, 'yö- pö 'me 'wo gun- ॥keng- bha -nu -dhe: «-Ka -dhe -ga, a- -pö ka -dhe tean- ॥dede 'ka ॥dhe 'dhang -bho n "dhiü -kɔ suu ya, 'mii- yö me 'bha -gɔ Izraedhö -se -zian ya- 'gü do kö maa -dhe "wεε ॥në- pö!»

¹¹ "Kee a- -pö ka -dhe
dhe me 'gbe dede -dho
'go 'yënng- -wo -zian
'ka, 'wo go 'yënng- -pö
-zian 'ka 'wo pë -bhö wo
'kwëë- waa- Ablaamö -nu,
Izaakö -nu waa- Zaköbö
-nu 'dhö Atanna -bha
-gblüdëdhékëdhe 'ö dhang-
'gü bha- 'gü.

¹² 'Yö 'me 'kö- -dhe gun-
-bha -dhe -wo -da Atanna
-bha -gblüdëdhékëdhe bha-
'gü bha 'wo -nu -zuö
"kpenng -dhëtiidhe 'gü, ('yö
'wo saan mü,) 'yö 'wo "gbu
bç kö -wo wo "son "dhiü -bhö
sië klöklödhö.»

¹³ Dhe 'ö Yesu ya dhiang
bha- zë- -nu -dhe "dhö, 'yö-
pö "södha -gomé bha- -dhe:
«-Bhö 'dho i -gö 'kœdhö, -yö
-dho kë i -dhe dhe -ko 'i -zu
yö- 'ka n -dhe bha- 'dhö!» -A
"tëng dede 'wo- pö sië- 'ka
"dhö bha, 'yö "södha -gomé
-bha gwëëmi bha 'ö -kë 'ka
"klööklö.

Yesu -bha "yua -bho me
'gbe -bha -kø -dhiang 'ö Matiö
-ya zë

(Makö 1,29-34; Dhukö
4,38-41)

¹⁴ Dhe 'ö ya kë "dhö,
'yö Yesu waa- -bha klang
-nu 'wo dho Piëdhö -gö
'kœdhö. 'Yö -kpan Piëdhö
-bha dhebhö dhe -bha kö
"nene ya nu- -ta kö -yö
'waanu -sü 'ka- 'ka "wë
tönklööndhö.

¹⁵ 'Yö ö -kø pa- -kø 'ka. -Yö
-to -dhe do bha- 'gü 'ö "nene
-yö -kan 'gü, 'yö wlü 'ö- -nu
"dhiü -ziö wo.

¹⁶ Dhe 'ö yean" "piü ya
loo, 'yö 'wo nu me 'gbe 'ö

"yina yaa -nu 'wo- -nu 'gü -a
-nu 'ka Yesu -dhe. 'Yö "yina
yaa -nu bha- -nu -kë ö -wu
'ka, 'yö "yuëdhi "pëpë 'wo
gun 'mü -a -nu -kë "klööklö
'pö.

¹⁷ -Wu 'ö Atanna
-wudhiëloomë Ezai -ya pö
yi 'bha 'ka bha- 'gü -wö -yö
-kë -kø bha nö- 'gü dhe:
«-Yö yi nioodhe -nu -bho yi
-bha,
'ö yi -bha "yua -nu -kwëë bho
yi -ta.»

-Kë Yesu -bha 'ka -kø -dhi-
ang 'ö -zë 'ö Matiö -ya pö
(Dhukö 9,57-62)

¹⁸ Dhe 'ö Yesu ya 'me 'wo
klëen- -zü bha- -nu -ta -ga,
'yö -pö -bha klang -nu -dhe
dhe -wo "yi "kan kö -wo bç
"yi taama.

¹⁹ 'Yö Zuifö -nu -bha
tënggomé do -yö yœon- "sö
'yö -pö -dhe: «N Dëme, -dhe
"pëpë 'i dho 'dho -'gü, a -dho
'dho i keng-.»

²⁰ 'Yö Yesu -ya -yo bç -go
'ö -pö: «"Sakpadë -nu -wö
'gü -ye -yö -dhö, 'ö -maa -nu
-dù 'pö 'wo 'kø -nu dö 'wo -wö
'gü, "keee mang Megbomé -zë
-dhe -zian 'a dho n "tëe pa-
'gü 'yaa 'dhö.

²¹ -Wo -to -dhe do bha- 'gü,
'yö -bha klang -nu bha- me
do -ya pö -dhe: «N Dëme,
-bhö dö "gbui- bheaa" nö 'a
-wo i -dhe kö 'i i -kø bho n 'gü
kö kö 'a 'dho, kö n dë ya
ga 'ma- -wëë bho kö 'a nu 'a
'to i keng- -dhe!»

²² 'Yö Yesu -ya -yo bç -go
'ö -pö: «Bhi -zë -bhö nu kö
'kwa 'dho! -Bhö kwaa- 'me
Atanna -ya -nu -sü dhe me

¶gee 'dhö bha- -nu -zü kö -wo wo 'ko -nu -wεε bho.»

Yesu -bha "tεε 'daçunu -kɔ -dhiang 'ö Matiö -ya zë

(Makö 4,35-41; Dhukö 8,22-25)

23 ¶Dhe 'ö Yesu ¶ya bo- -pö "dhü -sü 'ka, 'yö -da "yitago 'gü waa- -bha ¶klangdhiü -nu 'dhö.

24 'Wo dho "kan wo -ta kö "tεε "gbui- ¶ya -ya ziö -sü -bha, kö "yitago ¶ya -ya ¶bang "bang kë -sü -bha, kö "yi -yö -ma sië- -bha "gbui- 'ka, kö "yi kpö -nu -wo "wlü sië -dhe ¶gban "pεpe 'gü, 'ö -'bha -nu 'wo -pö -nu wo "yitago 'gü -dhe -nu 'gü, "keε kö Yesu -zë -yö yi ¶në- zë sië.

25 'Yö -bha ¶klang -nu 'wo ¶ycoen- "sco 'wo pa- -bha, 'yö 'wo- pö- -dhe: «Yi Dëme, -bhö kwa dha -dhe, ga ¶ya dun kwa -ta ¶zoo -wa!»

26 'Yö Yesu -ya pö- -nu -dhe: «Më ¶në -kë 'yö 'ka -suü "gbui- "dhü? Ka 'dhang bho -sü ¶në 'yaa n "dhiü 'kpak-pad hö -ee?»

¶Dhe 'ö ¶yaa- pö "dhü, 'yö ¶wlü 'yö ¶gbla "tεε 'ö gun ziö sië bha waa- "yi 'ö gun ¶bang "bang kë sië 'pö bha- -nu -ta, 'yö -dhetä -yö dö dingdhö.

27 'Yö- 'wön -yö me ¶gban kon, 'yö 'wo -ya pö -sü -bha: «De suu ¶në ¶ni ¶zoo 'yö "tεε -nu waa- "yi -nu ¶gban 'wo- -wu ma ¶ni -oo?»

Yesu -bha "yinayaame ¶ple -kë "klüüklü -kɔ -dhiang 'ö Matiö -ya zë

(Makö 5,1-20; Dhukö 8,26-39)

28 ¶Dhe 'ö Yesu ¶ya "yi "kan ¶ya bɔ "yi ¶taama Gadadha -me -nu -gɔ "se 'gü -zian "piü, 'yö gcoen- -nu ¶ple 'wo go me -wεεbhodhe 'bha bha- 'gü 'wo nu - "dhiü -gɔ. Me ¶ple 'wo "dhü bha "yina yaa -yö -gun -nu 'gü, -a -nu "keεkë -kɔ yaa bha- -wön 'gü kö zian 'ö bɔ -dhe bha- 'gü ¶ya "kan, kö me 'bha 'yaa bɔ mü 'zü.

29 'Yö 'wo -ya "gbla -sü -bha 'wo- pö: «Atanna Gbö, i -bha -më -wön ¶në yi -bha! "Een -yö i "piü ¶dhe 'i 'wön wɔ yi -ta kö - "tüng 'yii ¶loo ¶kö -ee?

30 "Tüng 'wo- pö sië- 'ka "dhü bha kö -bhö -kplü 'kpii-do -yö bhö sië- -nu "sco -dhe 'bha 'gü mü.

31 'Yö "yina -nu bha 'wo -ya bheaa" -sü -bha Yesu -dhe 'wo- pö: «¶Ya kë ¶dhe 'i dho yi "piü -zë kë 'me 'wo ya- -nu 'gü kö -bhö dö "gbui- bheaa" ¶në 'yi - wo i -dhe kö 'i yi bɔ -bhö -kluu ya- 'gü!»

32 'Yö Yesu -ya pö- -nu -dhe: «'Ma "wı- -bha, -ka 'dho!» 'Yö "yina yaa -nu bha 'wo 'go gcoen- -nu ¶ple bha- -nu 'gü, 'yö 'wo -so -bhö -kluu bha- 'gü. 'Yö -bhö -nu bha 'wo -so -beang 'sü -sü -bha goo -bha -dhe bha- 'gü, 'yö 'wo dho 'wo ¶wənng "yi ¶bhaa 'yö "yi -ya -nu ¶gban zë dee" wo "pεpedhö.

33 ¶Dhe 'ö ¶ya kë "dhü, 'yö -bhö -kpluu bha- -gədhiümë -nu 'wo -ziö -beang 'ka 'wo dho 'wo -wo 'pödhö. 'Yö 'wo -ya 'wön bha- -gen dö -sü -bha me -nu -dhe waa- 'wön 'dhe 'ö -gban me ¶ple 'ö "yina

yaa -yo gun- -nu 'gü bha- -nu
-bha bha- 'dhö 'pö.

³⁴ ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü, 'yo
me "pepe 'wo 'pö- bha- 'gü
bha 'wo kpö dö 'wo dho dö
Yesu -go zian-. ॥Dhe 'wo
-kpan -bha, 'yo 'wo ॥bhεa-
-dhe kö -yo 'dhö -yo 'go wo
-go "se bha- 'gü.

9

Yesu -bha "trüünyuame
do -kë "klüöklü -kɔ -dhiang 'ö
Matiö -ya zë

(Makö 2,1-12; Dhukö 5,17-26)

¹ ॥Dhe 'wo- pö Yesu
-dhe "dhü, 'yo -da "yitago
'gü 'yo "yi bha- -kan 'zü
-deewo 'yo dho ö -go 'pödhö
Kapeenaomö.

² 'Yö 'wo nu- -dhe
-genloome do 'ö wɔ -sü 'ka
"gbang -ta -a 'ka. ॥Dhe 'ö
Yesu ॥yaa- 'wɔn dö ॥dhe me
'wo bha -zu -yo ö -dhe -sü -ya
-nu -go, 'yo- pö -genloome
bha- -dhe: «-Bhö i -zu -gban,
n 'taongdë, 'ma i -bha 'wɔn
yaa -nu -mawɔn 'to!»

³ 'Yö Zuifö -nu -bha
'tonggɔme 'bha -nu 'wo -ya
-a pö -sü -bha wo zuë" "piü
॥dhe: «'Mε 'ö ya ॥ya -da
Atanna "dhiü!»

⁴ ॥Dhe 'ö -kë 'pö ॥dhe
Yesu -ya -nu -zvögonggüwɔn
-nu bha- -dö bha 'yo- pö-
-nu -dhe: «-Më ॥në -kë 'yo
-zvögondhe suu bha 'ö -da ka
zuë" "piü?

⁵ -A pö -sü 'ö "trüünyuame
-dhe ॥dhe <-bhö "wlü kö 'i
i -wɔtapë 'sü 'kii ziö> waa-
pö -sü 'ö -dhe ॥dhe <'bɔn

॥ya 'go i -bha» -a -mee ॥në
"gbu-?>

⁶ "Kεε -a kë 'a- wo bha a-
-kë "dhü kö 'ka- 'wɔn ॥në-
dö ॥dhe mang Mεgböme n
-kɔ -yo -moo -bha kö 'a me
-bha 'wɔn yaa -nu -mawɔn
'to "kpüng ya- ॥taa.» ॥Dhe
'ö ॥ya kë "dhü, 'yo Yesu -ya
pö "trüünyuame bha- -dhe:
«-Bhö "wlü kö 'i i -wɔtapë 'sü
'i 'dho i -go 'koɔdhö!»

⁷ 'Yö gɔndenë bha 'ö ॥wlü,
'yo ö -wɔtapë 'sü 'yo -ziö.

⁸ ॥Dhe 'ö me "dhaa 'wo gun
-dhe bha- 'gü bha- -nu "yan
॥ya -da 'wɔn bha- -dhe 'gü,
'yo "suö 'dhö -da -nu 'gü 'yo
'wo -ya Atanna 'tɔ bhö -sü
-bha 'wɔn suu -nu bha- kë
-faan 'ö- nu mεbhüidhe -dhe
bha- -wɔn 'gü.

Yesu -bha Matiö -dhe -kɔ
-dhiang 'ö Matiö -ya zë

(Makö 2,13-17; Dhukö 5,27-32)

⁹ ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü, 'yo
Yesu -yo ziö 'ö dho. -A 'dho
-sü 'ka 'yo -kpan gɔndë do
'wo- -dhe Matiö -a -bha kö
-yo -ya sië 'nii- sɔng -bhö
'gü -kɔ 'gü 'yo- pö- -dhe:
«-Bhö nu kö 'i -da n ॥keng-!»
'Yö Matiö -yo ॥wlü 'yo -ziö
॥keng-.

¹⁰ Yi do 'ka kö Yesu -yo
pë -bhö sië Matiö bha- -go
'koɔdhö, 'yo 'niisɔngkunme
-nu 'gbe waa- 'me 'ö- -nu 'tɔ
॥ya zë -a -nu këwɔn yaa -nu
-wɔn 'gü bha, 'wo nu 'wo
wo -yea kun Yesu waa- -bha
॥klang -nu -a -nu kpö 'gü pë
-bhö -dhe 'gü mü.

¹¹ ॥Dhe 'ö Fadhiziën -nu
'wo- -dhe yö "dhü 'yo 'wo- pö-

-bha ॥klang -nu -dhe: «-Më ॥në -kë 'yö ka -gome waa'-niisongkunme, ॥flüme -nu bha waa- 'me 'ö- -nu 'tɔ ॥ya zë -a -nu kë -söng -nu -wön 'gü bha 'wo pë -bhö sië wo "kwëe?»

¹² ॥Dhe 'ö Yesu ॥yaa- -nu -wu bha- ma, 'yö- pö- -nu -dhe: «'Më 'ö "yua 'yaa- -nu -bha bha, -a -nu -mawön 'yaa zun -dhetroo -bha, "kees 'me 'ö- -nu 'gü 'yaa -së bha ॥në 'wo -dhetroo ॥mcɔ;

¹³ -a -gen -mü ॥dhe 'pë 'ö -ben zë -sü 'ka Atanna -wu 'séedhe 'gü -ya -pö: «'Më 'ö me -nu -wëe -ga 'yö- -dho -yö n -kë, "kees "saapë -nu -zë "dhia 'yaa n 'gü 'gbɛ.»

-Ka 'dho kö 'ka -wu bha-'klo- -mcɔ! "Kees ma -zë 'mii nu 'me 'wo- pö wo -di -dhe ॥dhe pö 'aa wo -bha wo -zë -a -nu -dhe -dhe 'gü, a -nu kö 'a 'wonyaakëme -nu ॥në- -nu -dhe kö -wo wo bo 'wön yaa kë -sü 'ka.

Yesu -bha 'sunng- 'ma -sü -dhiang 'ö- zë 'ö Matiö -ya pö
(Makö 2,18-22; Dhukö 5,33-39)

¹⁴ ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü, 'yö Zan Mezumë -bha ॥klang -nu 'wo nu 'wo ॥yɔɔn Yesu "soo, 'yö 'wo- dhes" kpo 'wo-pö: «-Yö -kë mü ॥dhe 'yö yaa- Fadhiziën -nu -zë 'yi 'sunng- ma -kpeawo (॥dhe -ko 'ö Atanna -wu -ya pö- 'ka -a 'dhö), 'yö i -bha ॥klang -nu -zë 'waa- 'ma?»

¹⁵ 'Yö Yesu -ya -yo bɔ- -nu -go 'ö- pö: «'Më 'wo- -nu -dhe dhe 'sü troo kë -dhe 'gü -a -dhe 'yaa- -bha ॥dhe

-wo wo wë 'gü -sië "tüng 'ö dhesügɔn 'dhö- 'ka- -nu "piü bha- 'ka (-a -gen -mü ॥dhe kö- -nu ॥nii -yö -da sië), "kees -a "tüng -yö nu sië 'ö 'wo dho dhesügɔn 'sü- 'ka- -nu -go; -a "tüng bha ॥në 'wo dho 'sunng- 'ma- 'ka (-a -gen -mü ॥dhe kö zuëdhiütæ ॥ya -ya -nu -bha).

¹⁶ -A -gen -mü ॥dhe me 'bha 'yaa so "kplü -dee ॥nëng so zii -bha kö -ya -wo. ॥Ya kë "dhü -a so "pɛn -dee bha -ya zii bha- -gan 'ö- "pɛ -dhe -da "dhiü.

¹⁷ "Een 'waa we -kiantsü -da puu" zii 'gü, -a puu" -yö -wü 'ö- we -yö ॥wenng 'yö -kë pë see- -sü 'ka.

Zuifö -nu -gɔdhiüme do 'dhu -bö -kɔ waa- dhebho do 'ö -kɔ -ye Yesu -bha so -bha -a -dhiang 'ö Matiö -ya zë

(Makö 5,21-43; Dhukö 8,40-56)

¹⁸ Yesu -yö -to dhiang -zë -a -nu -dhe -dhe 'gü, 'yö Zuifö -nu -gome do -yö nu 'yö zun ö kpiö 'gü -a -kuu "dhiü 'yö- pö- -dhe: «N Dëme, n 'dhu ॥ya ga -dede ya- 'gü -wa! -Bhö "ta n -dhe kö 'i i -kɔ 'pa- 'ka kö -yö -bö -dhe!»

¹⁹ 'Yö Yesu waa- ö -bha ॥klang -nu 'wo -ziö ॥keng-.

²⁰ ॥Dhe 'wo 'dho sië 'yö dhebho do 'ö ॥yɔɔn yén -yua -yö zun- -bha 'ö- -kwe ॥ya kë -kaɔng do ga ॥ple bha 'ö bɔ Yesu ॥kee- -ta 'yö ö -kɔ pa- -bha -so "zo 'ka.

²¹ -A kë 'ö- wo "dhü bha- -gen -mü ॥dhe -yö ö -zu -gɔn ॥dhe: «'Ya ॥mcɔ- -bha kö ö -kɔ -zian -yö 'pa- -bha so "zo

'ka kö- -bha "yua ya ॥ya bo
॥naa bha..»

²² ॥Dhe 'ö ॥ya ö -ko "ye-
-bha so "zo -bha ॥dhe -ko
bha- 'dhö, 'yö Yesu -yö ॥slëe
ö 'gü. ॥Dhe 'ö- yö, 'yö- pö-
-dhe: «i -zu -gban, n "teado,
i -bha -zu -yö n -dhe -sü ॥ya
i dha!» ॥Dhe 'ö Yesu ॥yaa-
pö "dhü, dhebhönë bha -yö
-to -dhe do bha- 'gü 'yö- -bha
"yua -yö bo.

²³ ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü, 'yö
Yesu -yö dho 'yö ॥loo Zuifö
-nu -göme bha- -gö 'köödhö
kö "truupiöme -nu waa- me
"wëewëe -nu -wo "gbu bɔ sië,
'ö 'wo ॥gbang dɔ- 'ka yuudhö
kö -wo -gblagbla -nu bho sië.
'Yö Yesu -ya pö- -nu -dhe:

²⁴ «-Ka 'go, -ka zun
"kpennng! 'Në ya 'yii ga, -yö
yi ॥në- zë!» 'Yö 'wo ॥wëe dɔ-
-bha.

²⁵ ॥Dhe 'ö ॥wa 'me 'wo
bha- ॥gban zun "kpennng, 'yö
Yesu -yö -da 'ködhi bha- 'gü,
'yö 'nëdhebhö bha- -bö, 'yö-
kun- -ko -bha 'yö- ॥wlü.

²⁶ 'Yö 'wɔn bha- -taɔng -yö
so "se bha- 'gü -dhe ॥gban
"pepe 'gü.

*Yesu -bha "yanwlümë ॥ple
-kë "klüüklü -ko -dhiang 'ö
Matiö -ya zë*

²⁷ ॥Dhe 'ö Yesu ॥ya 'go
-dhe bha- 'gü 'ö dho sië ö
"dhiü, 'ö ziö sië -dhe 'bha
bha- 'gü, 'yö "yan ॥wlümë
॥ple 'wo -ziö ॥keng- "gbla
-sü 'ka kö -wa pö sië: «(Yi
"bhëma) Davi Gbö, -bhö yi
-wëe -ga -dhe!»

²⁸ ॥Dhe 'ö ॥ya 'dho ॥ya
-da 'köödhö, 'yö "yanwlümë

॥ple bha 'wo ॥yɔɔn- "söö, 'yö
Yesu -ya -nu dhee" kpö 'ö-
pö: «Ka 'dhang -bho "dhiü
॥dhe a -moo -bha 'a ka -kë
"klüüklü -ee?» 'Yö 'wo- pö-
-dhe: «॥lin! Yi Dëme, 'yi
'dhang -bho "dhiü.»

²⁹ ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü 'yö
Yesu -yö ö -ko pa- -nu "yan
'ka 'yö- pö: «Kö -yö kë 'sa ka
-dhe ॥dhe -ko 'ka ka -zu yö-
'ka n -dhe bha- 'dhö!»

³⁰ 'Yö me ॥ple bha- -nu
"yan -yö -dhe yö. 'Yö
Yesu -yö -dhio dɔ- -nu -ta
gløglødhö 'ö- pö: «-Ka ka "tu
'to -së 'ka, 'wɔn ya me 'bha
'ya dho- ma!»

³¹ "Këe ॥dhe 'ö ॥wa zun
"kpennng, 'yö 'wo to 'wo zun-
-dhiang -zë "segö "pean 'dhe
bha- 'gü -sü -bha -dhe ॥gban
"pepe 'gü.

*Yesu -bha "bhvbhvögöñ do
-kë "klüüklü -ko -dhiang 'ö
Matiö -ya zë*

³² ॥Dhe 'ö ॥ya 'go -dhe
'dhe bha- 'gü 'ö 'dho sië,
'yö 'wo nu- -dhe göndënë
do 'ö "yina yaa 'dhö- 'gü -a
'ka. Göndënë 'ö "dhü bha -yö
-gun "bhvbhv 'ka.

³³ ॥Dhe 'ö Yesu ॥ya "yina
yaa bha- kë 'ö ॥ya 'dho, 'yö
göndënë bha 'ö -ya dhiang
zë -sü -bha. 'Yö 'wɔn bha-
'wɔn -yö me kpö 'gbe 'wo gun
mü bha- -nu kɔn 'yö 'wo- pö:
«'Wɔn 'dhe 'kö- suu 'dhö ya
'yii -dhe yö Izraedhö -se ya-
'gü do -wa!»

³⁴ "Këe kö Fadhiziën -nu
-zë -wa pö sië Sɔtraan ॥në
'gübuidhë suu bha- -nu
Yesu -dhe 'yö "yina yaa -nu
kë sië- 'ka me 'gü bha.»

*Mε "bhii- -nu -wëe -bha
Yesu kë -kɔ -dhiang 'ö Matiö
-ya zë*

³⁵ Yesu -yö -gun ziö sië 'pö- -nu -bhiëe -ta 'dcoɔndhö kö -yö 'dho sië Zuifö -nu -bha -yakwëækëgükö -nu 'gü 'ö dhiang zë me -nu -dhe, naç -së 'ö -gban Atanna -bha -gblüdëdhe -bha -a pö -sü 'ka kö -yö "yuëdhi suu ɔgban "pëpe -bha "yua -nu bho sië- -nu -bha, 'ö ɔniççome -nu suu ɔgban "pëpe -kë "klööklö 'pö.

³⁶ 'Yö -wëe 'dhö -ya -da -ta -sü -bha me kpö 'gbe 'ö- -nu yö sië bha- -nu -wɔn 'gü, -a -gen -mü ɔdhe kö- -nu 'gü ɔya ga, kö faan 'yaa- -nu 'gü 'zü, kö ɔwa kë ɔdhe "bhlaa -nu 'ö- -nu -maakëme 'yaa 'dhö 'ö ɔwa -pən -a 'dhö.

³⁷ 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö Yesu -ya pö ö -bha ɔklang -nu -dhe ɔdhe: «-Bɔ Atanna 'ka -dhö 'dhö 'mε 'ö- -nu -bha -wo 'gbe ɔdedewo, "keε 'ö ɔdhe -mlü "kan -sü 'dhö, kö -"kanme ɔnë 'yaa 'dhö bha 'yö bha.

³⁸ 'Yö- pö ɔdhe 'ö "dhö kö -ka bheä" Atanna -dhe kö 'ö ɔdhe -mlü "kan -sü 'dhö kö -yö me bɔ kö -wa "kan!"

10

Yesu -bha bɔme -nu -kaɔng do ga ɔple bha- -nu bɔ -kɔ -dhiang 'ö Matiö -ya zë

(Makö 3,13-19; Dhukö 6,12-26)

¹ 'Ö go mü 'yö Yesu -yö ö -bha ɔklang -nu -kaɔng do ga ɔple bha- -nu -dhe, 'yö 'gügbüdhe -nu -nu -dhe kö -wo "yina yaa -nu kë- 'ka mε

-nu 'gü, kö- -nu -kɔ -yö ziö- 'ka "yua suu ɔgban "pëpe -gɔ, waa- ɔniçç -kɔ suu ɔgban 'dhö.

² Yesu -bha bɔme -nu 'wo "dhö bha- -nu 'tɔ ɔne: -A mε -bleesü ɔne 'wo- -dhe Simo 'yö 'wo- -tɔ -ya -ta -dhe Pieðhö, 'yö- dheeblehang Andre, 'yö Zakö waa- ö dheeblehang Zan 'wo kë Zebede gbö -nu 'ka.

³ 'Yö Fidhipö, Batedhem, Toma, Matiö 'ö -kë 'niisɔngkunme 'ka, 'yö Zakö 'ö -kë 'pö Adhöfe gbö 'ka, 'yö Tade,

⁴ 'yö Simo 'ö -kë "sætakozëme 'ka waa- Zuda Isikadhiçtö 'ö Yesu -da ö 'yaç- -nu ɔkwæe- bha.

(Makö 6,7-13; Dhukö 9,1-6)

⁵⁻⁶ Yesu -bha bɔme -nu -kaɔng do ga ɔple bha- -nu 'tɔ ɔnë bha: 'Mε 'wo bha ɔnë Yesu -ya -nu bɔ 'yö ö -wɔ kpö -nu -bha 'ö- pö: Izraedhö -me -nu 'ö ɔwa 'go Atanna -bha zian -ta ɔwa kë ɔdhe "bhlaa -nu 'ö- -nu -gɔdhiüm 'yaa 'dhö, 'ö ɔwa ɔdheng -a -nu 'dhö bha ɔnë -ka 'dho- -nu -zian 'ka, 'ka 'dho 'dho 'mε 'waa Izraedhö -me -nu 'ka bha- -nu -zian 'ka, 'ka 'dho -da Samadhi -pö -nu 'bha -zian yaan- -bha.

⁷ -Ka -da zian -gloo "piü -dhe -nu 'gü kö 'ka Atanna -wɔ pö- -nu -dhe 'ka- pö: «Atanna -bha -gblüdëdhe bha ɔya dun ka -ta!

⁸ 'Ka 'dho -ka "yua -nu bho mε -nu -bha kö 'ka 'mε ɔwa ga -a -nu -bö kö 'ka ɔwee -yua bho mε -nu -bha, kö 'ka "yina yaa -nu kë 'ka -nu

bho me 'gü! 'Gügbüldhe 'ö Atanna -ya nu ka -dhe kö 'ka pë -nu bha- -nu kë- 'ka bha -ya -gbaö ka -go "wæewæe. Kaa -di 'pö, -ka 'wɔn -së -nu bha- kë me -nu -dhe "wæewæe.

⁹ 'Ka dho "sënng waa-'wæe- -da ka -ta (-a -gen -mü dhe 'pë ka -mawɔn -yö zun- -bha -wo -dho -a nu ka -dhe).

¹⁰ □Ya 'go mü 'zü, 'ka 'dho "ta -kpo 'ka glees" 'kun ka -ko "piü, 'ka 'dho "bhees □ple -naa 'sü, -sabha 'ya 'dho kë ka -go, "sæn "dhü 'ya 'dho kë ka -ko "piü! -A -gen -mü dhe -a -dheea -bha dhe 'me 'ö yë kë sië, 'ö- kë sië 'me 'ö- -dhe bha -ya gba -bhöpë 'ka.

¹¹ □Ya kë dhe 'ka -da 'pö-'gblügblü -nu 'gü, "sæn 'pö-'sæennë -nu 'gü, 'me 'ö dho -ko -ya ka -dheng -bha, -kaa me mœ- kö 'ka 'dho- -go 'koodhö 'ka 'to mü -yö 'dho -yö zun- 'ka ka -bha -go 'pö-bha- 'gü -yi -bha.

¹² 'Kö "perepe 'ö 'ka dho -da 'gü, -kaa pö- 'gü -me -nu -dhe: «Zuëwaanusü -yö kë ka -go!

¹³ □Ya kë dhe 'kö bha- 'gü -me -nu □wa ka -dheng bun, kö ka -bha zuëwaanu 'dhuë-'ka- -kë -nu -bha bha -yö -dho -nu 'kun-. "Kee □ya kë dhe 'wii ka -dheng 'kun, 'dhuë-bha 'yii 'dho- -nu 'kun- -yö -dho ö yee kë 'ö nu ka "piü.

¹⁴ □Ya kë dhe 'ka -da 'pö-'bha 'gü, "sæn 'ö 'kö -zian □në- 'ka 'ö 'wii "wi- -bha kö -wo ka -dheng 'kun, "sæn kö -wo wo "tu -to ka -wu -bha, -ka 'go mü kö 'ka ka -gen

-bha -ma kö "se 'ö dö ka -gen -bha 'pö- bha- 'gü bha -yö 'go ka -gen -bha (kö- -nu -bha "dhang bha -yö dö- -nu -ta).

¹⁵ A- -pö ka -dhe tean- □dede 'ka □dhe: Zadöyi 'ka 'wɔn 'ö -wɔ Sodömö waa-Gomœ -me -nu -ta, -yö -dho kë 'dede 'pödhe bha- 'gü -me -nu -bha -bha.»

Yesu -bha □klang -nu -wæedhe 'wo dho- bho -a -dhiang 'ö- zë 'ö Matiö -ya pö

(Makö 13,9-13; Dhukö 21,12-17)

¹⁶ 'Yö Yesu -yö dhiang zë- -nu -dhe 'ö- pö: «-Ka ka "tu 'to! Ka bɔ 'a- wo sië bha a ka -bɔ □dhe "bhlaanë 'wo- bɔ laa -nu kpö 'gü □në- 'dhö. -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, -ka kë -glengsü kö ka "gblüödhe -yö kë "puu!

¹⁷ Kö 'ka ka -zu kë ka -di 'gü me "bhui- -nu -go, -a -gen -mü dhe -wo -dho 'dho ka 'ka zadögükö -nu 'gü, 'ö 'wo ka -ma -nu wo □klangga 'ka Zuifö -nu -bha -yakwæekégükö -nu 'gü.

¹⁸ 'Ö 'wo dho ka 'ka me -gödhiümë -nu waa- -gblüde -nu -kuu "dhiü -dhe -nu 'gü n -wɔn 'gü kë "dhü kö 'ka "sædhe kë n -bha -a -nu -dhe, "sæn 'me 'waa Zuifö 'ka -a -nu -dhe.

¹⁹ "Kee □wa ka 'kun □wa 'dho ka 'ka zadögükö -nu 'gü (n -wɔn 'gü), 'ka 'dho -ya dhiang -nu 'ka dho- zë, "sæn -kö -nu 'ka dho- zë- 'ka -a zuën -ta. -A "tüng □dede bha- 'ka, -wu -nu 'ö 'ka dho-pö -wo -dho dö ka "dhi.

²⁰ -Wü -nu 'wo "dhü bha 'wii 'dho kë -wü 'ö go ka -di 'gü -a 'ka, "kεε Atanna 'ö ka Dë 'ka bha- -bha 'Nii- "slüüslü bha ॥në dho bō ka 'gü 'ö dhiang zë.

²¹ Dheebhangzë -nu -dho wo 'ko -da me -nu ॥kwεε 'wo- -nu zë. 'Në dë -nu -di 'pö -wo -dho woo- 'në -nu kë -ko do bha- 'gü. 'Ö 'në -nu -di 'pö 'wo dō wo dë -nu -go, 'ö 'wo- -nu -da 'pö me ॥kwεε- 'wo- -nu zë.

²² Ka -san -dho me ॥gban "pεpe kë n -wōn 'gü, "kεε 'mε 'ö dho- 'kun "gbui- 'ö dho 'ö zun- 'ka -a "dhiötodhε -bha, -yö -dho dha.

²³ ॥Ya kë ॥dhe ॥wa 'wōn wō ka -ta 'pö- 'kpii- do 'gü, -ka ॥dua 'ka 'dho -a 'bha 'gü kö 'ka 'dho- 'ka "dhiü -kpeawo! A- -pö ka -dhe tean- 'ka ॥dhe 'kii 'dho ka bo -ziö Izraëdhö -pö ॥gban 'gü -sü 'ka kö mang Mεgböme 'mii nu ॥kö.

²⁴ -A pö 'a- wo ka -dhe "dhü bha- 'kloɔ- -mü ॥dhe ॥klangdhiü 'në 'bha 'yaa 'kpii- kö -yö ziö- 'ka ö -gōme -zë -ta, "εεn 'zü yékēme 'bha 'yaa 'kpii- kö -yö ziö- 'ka ö -gōme -zë -ta.

²⁵ "Kεε -a -dhe -bha ॥dhe ॥klangdhiü 'në -yö kë ॥dhe ö -gōme ॥në- 'dhö, kö yékēme -di 'pö -yö kë ॥dhe ö dēme 'dhö. -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloɔ- -mü ॥dhe ma 'ö ma -zë 'a 'kō dēme 'ka bha ॥wa n -dhe Bεezebidhö, 'yö ka 'kö 'ka 'kögünë -nu 'ka ॥wε? (॥Waa- pö Bεezebidhö kö -wa -pö Sōtraan.)

'Mε 'ö -suü -go -me 'ka -a -dhiang 'ö Yesu -ya zë 'ö Matiö -ya pö

(Dhukö 12,2-7)

²⁶ 'Yö go mü 'ö- pö: «'Ka 'dho "suü mεbhüdhe -go! Pë "pεpe 'wo -bin -sü 'ka -wo -dho -wo zang -ta.

²⁷ Pë -nu 'a- pö sië ka -dhe -dhetiidhe 'gü ya, -kaa -nu pö -dhebongdhe 'gü, "εεn 'wōn -nu 'a- pö sië ka -dhe ॥ple 'gü ya, -kaa pö "gbui- 'ka "dheedhε -nu 'gü!

²⁸ 'Ka 'dho "suü 'mε 'wo ॥mōo- -bha 'wo ka zë, "kεε 'ö 'waa ॥mōo- -bha kö -wo ka 'nii- -zë zë bha- -nu -go! "Kεε -ka "suü Atanna 'kö- -kö -yö ॥mōo- -bha kö -yö ka zë kö -yö 'dho -yö ka 'nii- -nu ॥gban zë kö -ya -zuö ॥geebōo pεng 'gü bha ॥në- -go!

²⁹ Ka- 'wōn -dō ॥dhe -wo -mōo -bha kö -wo zōng ॥ple "dħħo dō -suga do -bha, (-a -nu ॥bħlħeē 'yaa 'dhö -sü -wōn 'gü), "kεε 'sa kö- do 'yaa -pö "sia- "wεewεε kö ka Dë Atanna 'yii "wī- -bha. ॥Ya kë "dhü 'yö ka -zë ॥wε?

³⁰ Ka -zë ka wun "dhe -zian 'ö ka -go -bha bha -yö dhong -sü 'ka 'ö- "dhi 'dhö ka dë bha- "yaan.

³¹ 'Wōn 'ö- -wōn 'gü, 'yö 'a- pö "suü 'ya 'dho ka kë, ka -wōn -yö "gbui- 'ö ziö zōng -nu -ta bha 'yö bha.»

-Bō Yesu 'ka -sü waa- -wōn zōo- -sü -dhiang 'ö Matiö -ya zë

(Dhukö 12,8-9)

³² 'Yö- pö: «Mε "vv me 'ö dho- pö me ॥gban "pεpe

wëëdhö ॥dhe 'ö n -bha 'ka,
mang -dī 'pö a -dho pö n Dë
'ö -ya -sü 'ka dhang- -nu 'gü
bha- wëëdhö (yi do 'ka) ॥dhe
-yö n -bha 'ka 'pö.

³³ "Kee 'me 'ö dho- pö me
-nu wëëdhö ॥dhe 'yaa n dö,
mang -dī 'pö a -dho pö- -me
-bha n Dë 'ö -ya -sü 'ka
dhang- -nu 'gü, -a wëëdhö
॥dhe 'maa- dö." (Dhukö 12,51-53; 14,26-27)

³⁴ ॥Dhe 'ö ॥yaa- pö "dhü,
'yö -ya mü 'zü 'ö- pö: «'Ya
'dho kë ka 'gü ॥dhe -dhi
'ko -dhe -sü ॥në 'a nu- 'ka
"kpungtaame -nu -dhe. 'Mii
nu -dhi 'ko -dhe -sü 'ka, a -nu
-siödhe ॥në- 'ka.

³⁵ -A -gen -mü ॥dhe a
-nu kö 'a 'gugblüdhe ॥në-
-da 'nëgoon waa- dë -a
-nu ॥zinng 'gü, 'nëdhebhö
waa- dhe -a -nu ॥zinng 'gü,
"æen gbö -bha dhebhö waag-
gondhe -a -nu ॥zinng 'gü.

³⁶ 'Kö do 'gü -me -nu -dho
-siö wo 'ko -dhe n -wön 'gü.

³⁷ 'Më 'ö- dë waa- dhe -nu
-dho dho- kë kö -yö ziö- 'ka
n -ta, kö 'yaa n ॥bhlëegümë
'ka; 'më 'ö- gbö "æen -a 'dhu
-dho -ya -kë 'ö -ziö 'ka n -ta
kö 'yaa n ॥bhlëegümë 'ka.

³⁸ 'Më 'wön -kun me -bha
-sü 'ö ॥dhe n -dö -bha "dhü
bha- 'dhö bha 'yii kë- -go kö
-ya bun ö -bha -tosea 'gü kö
-yö ziö- 'ka n ॥keng- kö 'yaa
n ॥bhlëegümë 'ka, kö -a -dhe
'yaa- -bha kö -yö kë ma me
'ka.

³⁹ 'Më 'ö dho- pö 'ö ö -dī
dha, -a -me -go -dho 'to- 'gü,
"kee 'me 'ö dho "wi- -bha kö

ö -go 'to n -wön 'gü, -a -me
-dho dha.

*Më ॥tröön nu -sü -dhiang
'ö Yesu -ya zë 'ö Matiö -ya pö
(Makö 9,41)*

⁴⁰ ॥Dhe 'ö ॥yaa- pö "dhü,
'yö go mü 'zü 'ö- pö: «'Më 'ö
॥ya 'ö -kö -ya ka -dheng -bha,
kö ॥ya ö -kö -ya n -dheng
-bha. Më 'ö ॥ya ö -kö -ya
n -dheng -bha 'pö, kö n Dë
Atanna 'ö n bö bha ॥ya ö -kö
-ya -a -dheng -bha.

⁴¹ 'Më 'ö Atanna
-wudhiüloomë -dheng
bun -a -bha -kë Atanna
-wudhiüloomë 'ka -sü -wön
'gü, ॥tröön 'ö dho- -nu ö
-wudhiüloomë -dhe bha, -yö
-dho -a -me -bha nu 'pö. 'Më
'ö dho 'me 'ö pö 'aa -bha
-a -dheng bun -a -bha -kë
me "slüüslü 'ka -sü -wön 'gü,
॥tröön 'ö Atanna dho- nu 'me
'ö "dhü bha- -dhe bha, -yö
-dho -a -me -bha nu 'pö.

⁴² 'Yö- pö a -pö ka -dhe
tean- ॥dede 'ka ॥dhe: Më "vv
me 'ö "yi -sea -kö do -zian
nu me -dhe, -a -me -bha -kë
ma ॥klangdhiü 'ka -sü -wön
'gü, n Dë Atanna -dho -a -me
॥tröön nu, 'yii 'dho 'to- 'gü
tongtongdhö.

11

*Më 'ö Zan Mezume -ya bö
Yesu dhee" 'kpö -dhe 'gü -a
-dhiang 'ö Matiö -ya zë
(Dhukö 7,18-35)*

¹ ॥Dhe 'ö Yesu ॥ya ö bo
ö -bha me draan- -wö -zon
-sü 'ka ö -bha ॥klang -nu
-kaong do ga ॥ple bha- -nu
-dhe ॥dhe -kö bha- 'dhö, 'yö
go -dhe bha- 'gü 'ö dho me

draan- -sü waa- Atanna -wü
pö -sü 'ka 'pö- -nu 'gü "se
bha- -ta.

² -A "tüng bha- 'ka kö Zan
Məzume -yö -kaso 'gü, 'yö yë
'ö Klisi 'dhö- kë sië bha- -wɔn
ma.

□Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö ö
-bha □klang -nu 'bha bɔ

³ kö -wo Yesu dhee" 'kpo
□dhe: «'Më 'wo- dɔ □dhe -yö
-dho nu bha yö -mü -a 'ka
-ee "eeen wo -tun □kö -ya me
"wεε 'bha- -gɔ 'zü -ee?»

⁴ 'Yö Yesu -ya -yo bɔ- -nu
-gɔ 'ö- pö: «-Ka 'dho kö 'pë
'ka- ma "eeen 'ö ka "yan dɔ-
'gü bha 'ka- -gen dɔ Zan -dhe

⁵ □dhe "yēnngtiime -nu
-wo -dhe yö sië, -ta 'bebedhö
-me -nu -wo "ta sië -së 'ka,
□weeyuame -nu 'ö- -nu kwi
□ya see- 'nu -bleesü bha, -wo
kë sië "klüüklü, 'ö "towlümë
-nu 'wo 'wɔn ma sië, game
-nu -d1 'pö -wo -bö sië 'wo go
ga 'gü, 'ö 'wɔn -taɔng -së 'dhö
pö sië -wëemë -nu -dhe.

⁶ □Dhe 'ö "dhü me "vv me
'ö- 'gü 'yii ga -zv -yö Atanna
-dhe -sü 'ka kö- -me -bha -së!

⁷ □Dhe 'ö Zan -bha □klang
-nu bha □wa 'dho, 'yö Yesu
-yö 'wɔn 'ö -gban Zan -bha
-a pö -sü zü bho me kpö 'wo
gun 'mü bha- -nu -dhe 'ö- pö:
«'Dho 'ka- wo "tung -ta bha,
ka -dho -më □në- -ga -dhe
'gü? -Kaadhüga 'ö "tæe -ya
-vin □në 'ka dho- -ga -dhe 'gü
-ee?

⁸ "Een 'me 'wo -gblüdëdhe
-sɔ -da -sü 'ka -ee? -Abin!
-A -gen -mü □dhe me 'dhe
'kö 'wo "dhü bha -wo
-gblüdëdhe -kɔ -nu □në- 'gü.

⁹ "Kee ka -dho 'sa -më □në-
kë mü yö -zë 'gü? "Een ka
-dho Atanna -wudhiüloome
do bha □në- -ga -dhe 'gü -ee?
A- -pö ka -dhe □ma □iin,
Atanna -wudhiüloome -mü,
yö -zë -a "dhiü -zian -yö -ziö
Atanna -wudhiüloome -kpea
-ta.

¹⁰ -A -gen -mü □dhe
Atanna -ya -pö ö -bha
'sëedhe 'gü yö □në- -bu 'gü
'ö- pö:

←Dhe -ga, 'ma ma bɔmë do
bɔ i "dhiü
kö -yö i -bha zian -glootadhe
-pë kë.»

¹¹ A- -pö ka -dhe tean- □dede
'ka □dhe me "vv me 'wo zun
bhɔ -sü -bha "kpvng □taa yi
'bha 'ka 'ö nu 'ö zun- 'ka
□dëe -bha bha, -a me 'bha
'ö dho kë 'kpii- kö -yö -ziö
Zan Məzume -ta 'yaa 'dhö,
"kee 'sa Atanna 'dhö ö -bha
-gblüdëdhe bha- -ta "pv -sü
'ka 'me 'ö- -nu -dhe □dëe bha-
me 'dëde -sü -zian 'ö- 'gü
-a □bhlëe -yö 'kpii- Zan -zë
-bha.

¹² 'Ö go "tüng 'ö Zan Məzume
-yö Atanna -wv pö- 'ka
bha -bha, 'ö dho 'ö zun-
'ka □dëe -bha, Atanna -bha
-gblüdëdhe bha- -wɔn □ya kë
□dhe -gblü □në- 'dhö, -a -kun
"gbv- -me -nu □në 'wo- □slco
sië.

¹³ Atanna -wudhiüloome -nu
"pëpë □gban waa- Moizö
'dhö 'tong- 'ö- -ben zë kwa
-dhe bha -wo 'wɔn 'ö -gban
-a -bha -gblüdëdhe bha- -bha
bha □në- -dhang zë 'ö nu 'ö
zun- 'ka Zan Məzume -bha yi
-bha.

¹⁴ □Ya kë □dhe 'ka- "piü □dhe
'ka 'dhang bho n "dhiü kö a-

-pö ka -dhe ॥dhe: Zan bha
॥në Edhi 'wo- nu -wɔn -dhi-
ang zë Atanna -bha 'sëedhe
'gü bha- 'ka.

15 ॥Ya kë ॥dhe 'wɔn 'gü ma
-tu 'dhö ka -go -bha, -kaa "pu
-së 'ka kö 'ka- ma!

16 'Yö go mü 'ö- pö "këe kö
'me 'wo ॥dëe -yëñ ya- 'gü ya,
a -dho -a -nu -zɔn 'ka -zɔn
-më ॥në- 'ka -ee? -Wo -kë
॥dhe 'në 'sëennë -nu 'wo -ya
-sü 'ka "dheë 'kpii- 'gü 'wo-
pö sië wo 'ko -nu -dhe:

17 «'Ya "tan bho kö 'ka nu
yi -wu -bha "këe 'kii- -yo bɔ.
"Een 'ya gata -gbu bɔ kö 'ka
nu yi -wu -bha, "këe -wëë 'yii
bɔ ka -ta bha ॥në- -nu 'dhö.»
18 Pë 'ö -kë 'yö 'a 'me 'wo
॥dëe -a -nu -bha -tosea -zɔn
'në 'sëennë -nu 'wo troo kë
sië "dheë 'kpii- 'gü -a -nu
'ka bha, -a -gen -më ॥dhe:
Zan 'dhö nu 'yaa gun -bhöpë
॥dede -bhö sië "een 'yaa gun
we mü sië 'yö 'wo- pö- -bha
॥dhe: «"Yina yaa -ya 'gü!»

19 ॥Dhe 'ö mang Mëgböme
'ma nu 'zü, 'ö 'ma pë -bhö
'ö 'ma we mü ॥dhe me "wëë
॥gban 'dhö, 'yö 'wo- pö: «Më
bha we mü -dudu waa- pë
-bhö -dudu -më. ॥Ya 'go
mü 'zü waa- 'niisöngkunme
-nu waa- 'wɔnyaakëme -nu
॥në 'wo ॥nëng 'kwëë-!» "Këe
a- -pö ka -dhe ॥dhe Atanna
-bha 'wɔndödhe -yö ö -dù
-zɔn me "bhü- -nu -dhe -dhe
bha ॥në- 'gü ॥dhe Zan -yö
-gun Atanna -bha zian ॥në-
-zɔn sië me "bhü- -nu -dhe
tean- 'ka.»

'Pö- -nu 'ö 'wii 'dhang bho
Yesu -wɔn "dhiü 'ö Matiö -ya

pö

(Dhukö 10,13-15)

20 ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü 'yö
Yesu -yö zun -wëëwü -kpö
'pö- -nu 'ö "dhabhliwɔn 'gbë
-kë 'gü bha- -nu 'gü -me -nu
-bha, wo zuë" slëë- 'ö 'wii-
wo Atanna "piü bha- -wɔn
'gü 'ö- pö:

21 «"Eke! Kodhazën -me
-nu, ka -bha -yö -wëësü,
Besaïda -me -nu, ka -bha -yö
-wëësü; -a -gen -më ॥dhe
"dhabhliwɔn "gblögblö -nu
'a- -kë ka -go 'pö- -nu 'gü bha
a- -kë Tii- -dhe waa- Sidon
-dhe -nu ('ö- 'gü -me -nu gun
bhökoyaamë ॥në- 'ka yi 'bha
'ka bha ॥në- 'gü 'nu, kö ॥wa
wo zuë" slëë- Atanna "piü -a
yi ॥ya ॥gwëë. Kö ॥wa bhöö
so -da wo -bha 'nu ॥wa "yuu
do wo -ta kö -wa -zɔn ॥dhe
-yö wo "piü ॥dhe 'wo wo bo
'wɔn yaa kë -sü 'ka kö 'wo wo
zuë" slëë- Atanna "piü.

22 Yö ॥në- -wɔn 'gü 'yö 'a-
pö ka -dhe ॥dhe: Zadöyi
'ka, 'wɔn 'ö dho wɔ Tii -me
-nu waa- Sidon -me -nu -ta,
-yö -dho kë ॥zɔngsü ka -bha
-bha.

23 Kapëenaomö -me -nu,
kaa -dù 'pö, -yö ka "piü 'ka
kpea- kö ka -go -yö zun
dhang- -bha -ee? Ka -dho
'dho -zian ॥në- wo "sia- 'ö
'ka dho 'ka -so 'ka ॥geeböö
-peng 'gü. -A -gen -më
॥dhe "dhabhliwɔn -nu 'ö -kë
ka ॥plöö bha, ॥ya kë ॥dhe
-yö -kë 'nu Sodömö -pö 'gü,
(kö -wo -dho wo kwaa- wo
kewɔn yaa -nu -zü 'ö 'wo wo
zuë" ॥slëë Atanna "piü), kö
Sodömö -pö -tun 'nu ॥dëe.

24 (Ka -zë ka n -wu -ma,

"kεε 'kaa ka kwaa- ka kε
-sɔŋg yaya -nu -zü kö 'ka ka
zuë" slē- Atanna "piü) 'wɔn
'ö- -wɔn 'gü 'yö 'a- pö ka -dhe
dhe zadøyi 'ka, 'wɔn 'ö -wo
Sodɔmö -dheta -yö -dho kε
'dεde ka -bha -bha bha 'yö
bha.»

*Yesu -bha me -dhe ö "piü
-kɔ -dhiang 'ö Matiö -ya zë
(Dhukö 10,21-22)*

²⁵ -A "tüng do bha ɔnë- 'gü
'yö Yesu -ya pö: «'A, n Dë,
bhi 'ö 'i "se waa- dhang- -nu
-me 'ka bha a i nuε" bho
ɔdedewo 'pë 'ö -gblen 'kpo
-sü 'ka -glengme -nu waa-
'wɔndɔme -nu -gɔ -a -zɔn 'i-
wo ('me 'ö pë draan- -dho -ya
-nu -kε dhe 'në 'seennë -nu
'dhö) -a -nu -dhe bha- -wɔn
'gü.

²⁶ ɔin, n Dë, a i nuε" -bho,
-a -gen -mü dhe -yö -kε
"dhü kö -kɔ 'i- -ya 'ka i zuë"
"piü bha 'i- kε yö ɔnë- -kɔ
-bha.»

²⁷ 'Yö Yesu -ya pö 'zü ö -bha
ɔklang -nu -dhe 'ö- pö: «N
Dë ɔya pë ɔgban "pεpe dɔ n
-kɔ 'ka. Me 'bha 'yaa mang
Atanna gbö -me n dɔ kö 'yii
kε n Dë 'ka, "εen me 'bha
'yaa n Dë dɔ kö 'yii kε mang
Atanna gbö -me "εen 'zü 'me
'ö n "piü 'a- -zɔn -nu -dhe -a-
-nu 'ka.

²⁸ -A -wɔn 'gü me "pεpe 'ö
ɔkwεε 'gbii- 'dhö ka -ta, 'ö
ka 'gü ɔya ga -a 'sü -sü 'ka,
-ka nu n "piü kö 'a "tεepasü
nu ka -dhe.

²⁹ -Ka ɔnëng ma 'tɔng-
-bha kö 'ka ka kwaa- ka -dι
-zü n -gɔ, kö 'a ka draan-
'wɔn dɔ -sü -bha; -a -gen -mü
dhe ma -zë ma 'wɔn- -së, 'ö

n zuë" 'dhö -sεa; ɔya kε "dhü
ka -dho -ya ka -dι 'fleë- 'gü.

³⁰ -A -gen -mü dhe 'tɔng-
-nu 'a dho nu ka -dhe kö
'ka- 'kun bha- -nu 'kundhe
'yaa "gbii-, ɔya 'go yö -zë 'gü
ɔkwεε- 'dhe 'a dho- nu ka
-dhe bha 'pö -yö 'fūü-..»

12

ɔGlooyi 'kun -kɔ -dhiang
'ö Yesu -ya zë 'ö Matiö -ya pö
(Makö 2,23-28; Dhukö 6,1-5)

¹ ɔDhe 'ö "tüng 'bha ɔya
ziö, 'yö Yesu 'dhö gun ziö sië
-mlü suu 'wo 'bluu- -kε 'ka
'wo- ble -kε bha- -bhlaa -nu
'gü Zuifö -nu ɔglooyi 'ka kö
din- -ya -bha ɔklang -nu kε
sië, 'yö 'wo zun -mlü bha-
-kpaa 'bha -wo 'gü -sü -bha
'wo- "flii- bho 'wo- -bhö.

² ɔDhe 'ö Fadhiziien -nu
'wo- -nu yö, 'yö 'wo- pö Yesu
-dhe: «-Bhö -dhe -ga bha,
pë 'ö kwa -bha 'tɔng- -ya
pö 'kwa 'dho- kε ɔglooyi 'ka
bha- -ga 'ö i -bha ɔklang -nu
'wo- kε sië ya!»

³ 'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ- -nu
-gɔ 'ö- pö: «'Kii 'wɔn 'ö Davi
-ya kε yi 'bha 'ka waa- ö
ɔkeng- -me -nu 'dhö kö din-
'yaa- -nu 'kun 'ö -ben zë -sü
'ka bha- -wu pö do -ee?

⁴ -Da 'ö- wo Atanna -gɔ
'kɔdhö waa- ö ɔkeng- -me
-nu 'dhö, ('ö 'wo 'bluu- 'wo
Atanna -dhökö 'ka bha-) sü
'wo- -bhö, "kεe kö- -dhe 'yaa-
-bha kö -wa -bhö bha, 'kii-
ma -ee? -A pö 'a- wo "dhü
bha- 'kłɔɔ- -mü dhe kwa-
-bha 'tɔng- -ya -pö "saa- -bho
Atanna -dhe -me -nu -dι -słɔɔ
ɔnë 'wo- -bhö -me 'ka.

5 "Εεν 'zü, 'kii- -wu pö Moizö -bha 'tōng- 'sëedhë 'gü do ॥dhe kwa -bha ॥glooyi 'ka "saa- -bho Atanna -dhe -më -nu 'ö yë 'dhö- -nu ॥kwëe- Atanna -dhökëgükö 'gü, 'waa 'tōng- 'ö -gban ॥glooyi -bha bha- 'kun, "keε Atanna 'yaa- -nu 'kun tēe 'ka -ee?

6 A- -pö ka -dhe tean- ॥dede 'ka ॥dhe: Pë do 'bha -yö -dhe ya- 'gü 'ö ॥bhleësü 'ö -ziö Atanna -dhökëgükö -ta.

7 ॥Ya kë ॥dhe pë 'ö -ben zë -sü 'ka, ka- 'gü -ma 'nu kö 'më 'ö 'wöñ 'bha 'yaa- -nu -bha bha, 'kii 'dho za do- -nu -bha. -A -gen -mü ॥dhe -yö -ben zë -sü 'ka ॥dhe me -wëe -bha ka kë -sü ॥në- "dhia 'dhö n 'gü, "keε "saa- -bho wü 'ka n -dhe -sü -zë -a "dhia 'yaa n 'gü 'gbe.

8 -A pö 'a- wo "dhü bha- -gen -mü ॥dhe mang Mëgböme ॥në ma ॥glooyi 'dhö 'dhö. (-A -kë "dhü -sü bha- 'gü kö 'wöñ 'ö ma ॥klang -nu -wa -kë bha 'yaa 'wöñ yaa 'ka.)»

(Makö 3,1-6; Dhukö 6,6-11)

9 ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü, 'yö Yesu -yö go -dhe 'dhe bha- 'gü 'yö dho Zuifö -nu -bha -yakwëækëgükö do 'gü.

10 Gondë do 'ö- -kö do- gun ga -sü 'ka- -bha -yö -gun -dhe bha- 'gü, 'yö 'më 'wo gun mü bha 'wo Yesu dheeë" kpö 'wo-pö: «-A -dhe a -bha kö -wo më kë "klüööklü ॥glooyi 'ka "wë -ee?» -Wo Yesu dheeë" -kpö "dhü kö -wa -gen ॥në-mcö-.

11 'Yö- -ya -yo bo- -nu -go 'ö- pö: «De -mü 'ka ka kpö 'gü 'yö- -bha "bhlaanë dosen-gseng 'ö- -go, ॥ya -pö -klöng 'gü ॥glooyi 'ka 'yö dho- 'to mü?

12 -A -wöñ 'gü a- -pö ka -dhe ॥dhe mëbhüidhe "yaandhe -wöñ -zë 'waa waa- "bhlaanë -wöñ -a -nu -ya 'ko "dhiö. ॥Ya kë "dhü kö 'wöñ -së -zë -wo -mcö -bha 'wo -kë ॥glooyi 'ka.»

13 ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü 'yö Yesu -ya pö gondënë -gbe -ga -bha -sü bha- -dhe: «-Bhö i -gbe 'gü "pu!» 'Yö -pu, 'yö -kë -a -gbe do bha- bo -sü 'ka 'yö -kë ॥dhe- do 'dhe to -a 'dhö.

14 ॥Dhe 'kö ॥ya bo- kë -sü 'ka "dhü, Fadhizien -nu 'wo gun mü bha -wo zun ॥në-wo "kpënnng, 'yö 'wo Yesu zë -wöñ -yakwëe -kë.

Atanna -bha yëkëme 'ö- -ya -a dö -kö -dhiang 'ö Yesu -ya zë 'ö Matiö -ya pö

15 ॥Dhe 'ö ॥ya- ma ॥dhe -wo ö zë -wöñ -ya 'kwëe -kë sië, 'yö go -dhe bha- 'gü. -A 'dho -sü 'ka me kpö 'gbe -wo -gun ॥keng-. 'Yö "yuëdhi "pëpë 'wo gun 'me 'wo bha- -nu kpö 'gü, 'yö- -nu -kë "klüööklü.

16 "Kës 'yö -dhio dö- -nu -ta gloögloödhö 'ö- pö 'wa 'dho ö -kë Atanna Gbö 'ka -wöñ pö më 'bha -dhe.

17 Kë "dhü kö -wu 'ö Atanna -wudhiüloomë Ezai -ya pö yi 'bha 'ka bha- 'gü -wöñ -yö kë; -a -gen -mü ॥dhe Ezai -yö ka- -pö 'ö- pö:

18 Atanna -ya -pö:
Ma yëkëme 'a- -ya 'yö ya,
'yö ॥në- -dho -yö n -kë,

'yö 'a n -go -wɔn ॥gban
"kplēng bho -sü 'ka i
-bha.

Yö ॥në 'a -dho ma 'Nii-
"slüüslü -ya 'gü
kö -yö 'wɔn 'ö pö 'aa-
-bha -a kë -sü -dhiang
zë
"kpungtaame -nu -dhe.

19 Waa- me 'bha 'wii 'dho
-dɔn bho,
"εen 'yii 'dho "gbla me 'bha
-ta,
"εen me 'bha -me 'bha 'yii
'dho- yö

kö -yö "plüün bho sië 'ö ॥ziö-
'ka -kpinng "piü.

20 -Kaadhüga 'dhe 'ö
॥klöngsü 'ka
'yii 'dho- -kpəa "ye do,
"εen peng kpuu' 'dhe 'ö-
"gbien 'në 'bha -zë
'ö -tun kö bho, 'yii 'dho- -kpəa
"dhuu do.
-Yö -dho 'to- -kë "dhü -sü -bha
'ö to- 'ka "dhü,

'ö zun- 'ka Atanna -bha
teanwɔn -to -bha -yi
-bha,

21 'ö "se "wεε ॥gban 'wo wo
-zu yö- -dhe

'yö 'wo "yan to- -go.
(Pë 'ö -kë 'yö Yesu gun- pö sië
'wa 'dho ö dɔ -kɔ pö me 'bha
-dhe bha 'yö bha.)

Za 'wo- dɔ Yesu -bha -a -yo
'ö- bɔ -a -dhiang 'ö Matiö -ya
zë

(Makö 3,22-30; Dhukö
11,14-23)

22 ॥Dhe 'ö ॥ya bo -kë -sü
'ka "dhü, 'yö 'wo nu "yan-
wlümə do 'ö "bhuhu 'ka -a
'ka Yesu -dhe. 'Me 'ö bha- kë
"dhü -gen -mü ॥dhe kö "yina
yaa -ya 'gü. ॥Dhe 'ö ॥ya kë
"dhü, 'yö Yesu -yö gɔndëne

bha- -kë "klüüklü, 'yö dhiang
zë, 'yö -dhe yö.

23 ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü 'yö
me kpö 'wo gun 'mü bha-
'wɔn -ya -nu kɔn 'yö 'wo- pö:
«Kö -yö -dho kë Davi suu 'gü
-në 'ö 'kwa -ya -go bha- 'ka
'sa.»

24 "Kee ॥dhe 'ö Fadhizien
-nu -wa -nu -wu bha- ma
"dhü 'yö 'wo- pö: «'Me
bha -yö "yina yaa -nu bha-
-nu -kë "dhü "yina -nu -bha
-gblüde 'wo- Beεzebidhö -kë
bha ॥në- faan 'ka.»

25 "Kee ॥dhe 'ö -kë ॥dhe
Yesu -ya -nu -zugɔngüwɔn
-nu bha- -do bha, 'yö- -yo bɔ-
-nu -go 'ö- pö: «-Yö kë ka
"yaan ॥dhe "se "vu "se 'ö- 'gü
-me -nu ॥wa -ya 'ko -zë wo
"kwëe -sü -bha kö "se 'dhe
kö bha ॥ya 'wü ॥naa bha.
"εen 'pödhe suu "vu suu "εen
'kɔdhı suu "vu suu 'ö- 'gü -me
-nu 'wo 'ko zë sië wo "kwëe
kö ॥ya 'wü ॥naa bha.

26 -Kɔ do bha- 'gü, ॥ya
kë ॥dhe 'ka- pö Sɔtraan ॥në
"yina yaa -nu 'wo bɔ- 'ka
bha- -nu kë sië bha kö 'yii
-gblü gɔon ö -dı 'ka ॥naa bha
-ee? Kö- -bha -gblüdëdhe 'yii
"pe -ee? ॥Ya kë "dhü -a -bha
-gblüdëdhe -dho ॥gwëe -kɔ
-kë ॥dhe?

27 ॥Ya kë 'zü ॥dhe ma -zë
'ma "yina yaa kë Beεzebidhö
faan 'ka bha -oo, 'yö ka -bha
॥klang -nu -zë ॥we? -Wo wo
-bha -kë de ॥në- faan 'ka?
Yö ॥në- -wɔn 'gü 'yö 'a- pö
ka -dhe ॥dhe ka -bha ॥klang
-nu bha ॥në 'wo dho ka zë za
'ka -dhe 'bha ॥kpao -yi -bha
(Atanna wëedhö, -a -gen -mü
॥dhe 'wii wo -bha bha- kë me

"wεε 'bha faan 'ka kö 'yii kē Atanna -zē 'ka).

²⁸ "Kεε -kaa 'wɔn dō ɬdhε a "yina yaa -nu -kē Atanna -bha 'Nii- ɬnē- faan 'ka, -Kaa 'wɔn dō 'pō ɬdhε ɬya kē "dhü kö- -bha -gblüdēdhε yöö yö- -bha ɬnē- wo, 'yö- "zɔ ɬya -wo ka -ta bha.

²⁹ "Εεν -yö ka 'gü ɬdhε mε 'bha -kō -mɔɔ -bha 'ö -da -kegbaan 'bha -gɔ 'kɔɔdhö 'ö -ya -bha ɬkwεε- -nu -wlösü -bha kö 'yii -lö -zē wo ɬkö -blεesü -ee? "Fɔn kō ɬya -kegbaan bha- -lö, 'yö- -kō gun -na ɬmɔɔ- -bha kö -ya -bha ɬkwεε- -nu -wlö.

³⁰ -A -kē "dhü -sü bha- 'gü a- -pō ka -dhε ɬdhε: 'Mε 'ö 'yii bɔ n 'ka kö -yö -nu n -gɔ. 'Sa 'mε 'yii mε mɔɔ- -zē wo ɬdhε n 'dhö kö -yö nu- 'ka kö 'yi- ɬloo 'ko -ta, kö mε -kan n -bha -mε -mü.

³¹ Yö ɬnē- -wɔn 'gü 'yö 'a- -pō ka -dhε ɬdhε: 'Mε 'ö Atanna -bha 'fang bho, (ɬya bheɑ"- -dhε) -yö -dho -a -mawɔn 'to, 'mε 'ö 'wɔn yaa -kē, (ɬya bheɑ"- -dhε) -yö -dho -a -mε -mawɔn 'to, "kεε 'mε 'ö dho Atanna -bha 'Nii- -zē -bha 'fang bho, 'yii 'dho- -mε -mawɔn 'to tongtongdhö.

³² Mε "vv mε 'ö dho mang Megböme n -bha 'fang bho, Atanna -dho -a -mε -mawɔn 'to, "kεε mε "vv mε 'ö Atanna -bha 'Nii- "slööslö -bha 'fang bho, 'yii 'dho- -mε -mawɔn 'to ɬdεε, 'yii 'dho- 'to dhia".»

"Gwēnnng 'ö Yesu -ya -da -ö -gban "dhü bhe -bha -a

-dhiang 'ö Matiö -ya zë
(Dhukö 6,43-45)

³³ 'Yö go mü 'zü 'ö- pō: «'Bha "dhü -sē ta 'yö bhe -sē -ya, 'bha "dhü yaa ta -yö bhe yaa ɬnē- -ya. "Dhü 'ö -sē -wa -dɔ -a bhe ɬnē- -bha.

³⁴ -Mawɔnyaame -nu, ka -dho dhiang -sē zë -kō -kē ɬdhε kö ka suu 'yaa -sē. -A -gen -mü ɬdhε 'pē 'ö mε zuë" "piü, 'yö -wo mε "dhi -ta.

³⁵ 'Mε 'ö- "klv 'dhö -sē, 'ö-kewɔn 'dhö -sē 'yö 'wɔn -sē -yö -kē -mε zuë" "piü, 'yö dhiang -sē zë. -Mawɔnyaame -dī 'pō, -a zuëpiüdhε -yö kē pa -sü 'ka 'wɔn yaa ɬnē- 'ka. ɬYa kē 'pō "dhü pē 'ö- "dhi -ya pō- ɬgbaan -kē pē yaa ɬnē- 'ka.

³⁶ A -pō ka -dhε ɬdhε: -Dhekpaɔyi 'ö Atanna dho za dɔ- 'ka mε "bhui- -bha bha, "wlaa- -dhiang "pεpε 'wo- zē, -wo -dho ziö- ɬgban 'gü -a wéedhö.

³⁷ -A -gen -mü ɬdhε i zë -dhiang -nu 'wo "kpvñg ɬtaa yö bha ɬnē 'wo dho za dɔ i -bha. 'Bha- -sē zë i -dho dha, 'bha- yaa zë, Atanna -dho 'wɔn bho i 'gü.

"Dhabhlīwɔn 'ö Fadhiziɛn -nu 'wo -dhε Yesu -gɔ kö -ya kē 'ö Matiö -ya pō
(Makö 8,11-12; Dhukö 11,29-32)

³⁸ 'Ö go- 'dhε bha- 'gü, 'yö Zuifö -nu -bha 'tɔnggɔmε -nu 'bha -nu waa- Fadhiziɛn -nu 'bha -nu 'wo- pō Yesu -dhε 'wo- pō: «Yi Dëmɛ, -yö yi "piü ɬdhε i "dhabhlīwɔn do 'bha kē kö yi "yan -yö -da -dhε 'gü (kö -ya -zɔn yi

-dhe ॥dhe Atanna ॥në i bo
॥dedewo tean- 'ka)!»

³⁹ 'Yö Yesu -ya -yo bɔ- -nu
-go 'ö- pö: «'Wɔnyaakémε
-nu 'wo ॥dεε -yēn ya- 'gü, 'ö
'waa 'to -kplü -sü 'ka Atanna
-bha bha -wa "piü ॥dhe 'a
"dhabhliwɔn do kë kö 'wo-
-dhe yö, "keε "dhabhliwɔn
-dee 'bha 'yii 'dho kë kö -yo
kë -a -nu -bha 'wɔn 'suan-
-bho -bha pë 'ka kö 'yii
kë -a 'dhe 'kö -kë Atanna
-wudhiüloome Zonasö 'ka yi
'bha 'ka bha- 'ka.

⁴⁰ -Kɔ do 'ö Zonasö -yo
-dhækpaɔyi -yaaga waa-
gbeng 'gü -yaaga -kë 'ka
'yuü- 'kpii- do "gblüü- yi 'bha
'ka bha, mang Mεgböme a
-dho -dhækpaɔyi -yaaga waa-
gbeng 'gü -yaaga kë 'pö -ko
do bha- 'gü "sæedhö.

⁴¹ Atanna -bha za bha- dɔ
-yi 'ka, a- -pö ka -dhe ॥dhe
Ninivö -mε -nu -dho "wlü
Atanna -kuu "dhiü 'wo 'mε
'ka ॥dεε ka zë za 'ka, -a -gen
-mü ॥dhe ॥dhe 'ö Zonasö -yo
dho 'ö Atanna -wu pö Ninivö
-mε -nu -dhe, -wo kë wo
kwaa- wo këwɔn yaya -nu
-zü, 'ö 'wo wo zuë" ॥slëë-
"piü, "keε ka -zë mε 'dhe 'kö-
-duε 'dho 'kpii- 'ö -ziö Zonasö
-bha -ta, 'ö ka kpö 'gü ॥dεε
bha ॥ya Atanna -wu pö ka
-dhe, 'kaa "wı- -bha kö 'ka ka
zuë" slëë- Atanna "piü.

⁴² -Gblüdëdhe 'ö go "segɔ
'wo- Seba -se -kë bha- 'gü
bha -yo -dho "wlü 'pö 'ö 'mε
'ka ॥dεε bha ka zë za 'ka
zadɔyi bha- 'ka. -A -gen -mü
॥dhe -yo kë -go ö -go "segɔ
॥gbleen bha- 'gü, 'ö nu 'ö
"tu to Sadhomɔ -bha dhiang

-nu 'ö gun- zë sië 'wɔndɔdhe
-bha bha- -bha. 'Sa a- -pö ka
-dhe ॥dhe 'mε 'ö- -duε 'dho
'kpii- 'ö -ziö Sadhomɔ -bha
-ta, -yo ka kpö 'gü yö, "keε
'kaa ka "tu 'to- -wu -bha..»

"Yina yaa 'ö go mε 'gü -a
yee kë -kɔ -dhiang 'ö Yesu -ya
zë 'ö Matiö -ya pö
(Dhukö 11,24-26)

⁴³ 'Yö Yesu -yo dhiang zë
'zü 'ö- pö: «॥Ya kë ॥dhe "yina
yaa ॥ya 'go mε 'gü, 'yo dho
"tung -ta ö -yea mɔɔ-, "keε
'yii -dhe yö 'yo- pö ö -di
॥dhe:

⁴⁴ <-Ka 'go 'a n yee kë 'a
'dho -dhe 'a go- 'gü bha- 'gü.
॥Ya ö yee kë yö -zë 'gü kö
-yo nu kö mε 'bha 'yaa- ॥yëë
"dhiü -kɔ bha- 'gü, "keε kö
-a -dhe -yo -gblö -sü 'ka, kö
pë -sengbɔ -nu 'wo 'kɔɔ -dhe
-dhi waa- -nu dɔ 'kɔɔdhö
'mü,

⁴⁵ 'yo ö yee -dee 'bha
-kë 'yo dho -a mε 'dhe 'wo
-nenesü 'wo -ziö yö -zë -ta
bha- -nu "saɔple mɔɔ- -dhe
'gü 'yo- -nu -dhe 'yo 'wo nu
'wo -ya mü. ॥Ya bo kë
-sü 'ka "dhü 'yo- -mε 'dho
-kë -wëesü 'ö -ziö 'ka -blæesü
-bha -ta. ॥Dεε -mε -nu 'wo
'wɔn yaa kë -zian -ta bha-
-nu -bha -dho kë -kɔ do bha
॥në- 'gü.

*'Me 'ö Yesu -ya -nu -dhe ö
dhe waa- ö dheeble -nu 'ö
Matiö -ya pö*

(Makö 3,31-35; Dhukö
8,19-21)

⁴⁶ Yesu -yo -to dhiang zë
-dhe 'gü mε kpö bha- -nu
-dhe, 'yo- dhe waa- dheeble
-nu 'wo nu. -Yö -gun

-nu "piü ॥dhe 'wo dhiang zë- -dhe, "kεε kö -wo dɔ sië 'kodhi "dhiü "kpənng.

⁴⁷ 'Yö me "wεε do 'bha -ya pö Yesu -dhe 'ö- pö: «-Bhö -dhe -ga, i dhe waa- i 'zlaabo -nu ॥wa nu, -wo dɔ sië i -go "kpənngdhö, -ya -nu "piü ॥dhe 'wo dhiang 'bha zë i -dhe.»

⁴⁸ 'Yö Yesu -ya -yo bɔ 'mε 'ö dhiang "dhiü ॥loo- -bha bha -go 'ö- pö: «N dhe ॥në de 'ka? "Een n dheeblehang -nu ॥në 'wo 'mε?»

⁴⁹ ॥Dhe 'ö ॥yaa- pö "dhü, 'yö ö -ko -zɔn ö -bha ॥klang -nu 'ka 'ö- pö: «-Bhö -dhe -ga, n dhe waa- n dheeblehang -nu -ga 'wo ya!

⁵⁰ -A -gen -mü ॥dhe 'mε 'ö n Dë 'ö -ya -sü 'ka dhang- -nu 'gü bha- -dhidhewɔn -kë bha kö- -mε ॥në n dheeblehang dhebhö, "Een n dheeblehang goon- "Een n dhe -nu ॥gban 'ka.

13

Pë ta "gwēnng 'ö Yesu -ya -da 'ö Matiö -ya pö

(Makö 4,1-9; Dhukö 8,4-8)

¹ -A yi 'ö "dhü bha- 'ka 'yö Yesu -yö go 'koɔdhö 'yö dho 'yö -ya "yitagbea bha- "kpvng "dhiü kö 'ö me -nu ॥klang kë.

² 'Yö mebhuiidhe -yö bho "dhuu 'yö 'wo ॥kléen- -zü. ॥Dhe 'ö -genziödhe 'bha 'yaa 'dhö 'zü mebhuiidhe -go, 'yö -da "yitago 'gü 'yö -ya mü. 'Yö 'mε 'wo bha 'wo to "yi "kpvng "dhiü,

³ 'yö zun 'wɔn 'gbe 'kloɔ- -pö -nu -dhe "gwēnng 'gü -sü -bha 'ö- pö: «Yi do 'ka 'yö mε

do 'bha -yö ॥wlü 'yö dho pë ta -dhe 'gü ö -go 'bhlaa.

⁴ ॥Dhe 'ö ॥ya zun 'pë 'ö dho- ta bha- ga ॥wenng -sü -bha, 'yö- ga 'bha -nu 'wo ॥wenng zian -gloo -ta ('yö 'wii 'dho "sædhö), 'yö -maa -nu 'wo nu 'wo- -bhö.

⁵ 'Yö- ga 'bha -nu 'wo -pö -gwë 'saa- 'ö "sε 'yaa- -ta 'gbe -a "dhiü, 'yö 'wo to 'wo bho, -a -gen -mü ॥dhe "sε 'ö waa- -gwë -nu -a -nu ॥zinng 'gü 'yaa 'gbe.

⁶ ॥Dhe 'ö 'yënnng- ॥ya -ya 'bhü -sü -bha, 'yö- "plüün ॥gban "pepe -yö ga, -a yun 'dho -dhe 'ö 'yaa gun bha- -wɔn 'gü.

⁷ 'Yö- ga 'bha -nu 'wo -pö "gleen -kpɔɔ 'gü. ॥Dhe 'ö ॥wa bho, 'yö -kpɔɔ -yö -da -nu -ta 'yö- zë.

⁸ "Kεε 'yö- ga 'bha -nu 'wo -pö "sε -së 'gü, 'yö 'wo -da ॥nii 'gü 'yö 'wo dho 'wo -wo 'gü, 'yö- 'bha -nu ga -yö -kë ö -kpaa -bha këng do, 'yö- -kpaa 'bha -nu bha ga- -kë -kaɔng "saɔdo, 'yö- 'bha -nu -bha -yö -kë -kaɔng -yaaga.»

⁹ ॥Dhe 'ö ॥ya bo- -pö "dhü -sü 'ka 'yö- pö- -nu -dhe: «'Mε 'i 'wɔn 'gü ma -mε 'ka, kö a- zë i -dhe, (-bhö i "tu 'to -së 'ka 'kii- 'gü ma).»

Yesu -bha dhiang -zë "gwēnng 'gü -gen 'ö- pö -a -dhiang 'ö Matiö -ya zë

(Makö 4,10-12; Dhukö 8,9-10)

¹⁰ 'Yö ॥në- -wɔn 'gü 'yö- -bha ॥klangdhiü -nu -wo -yɔɔ "sɔɔ, 'yö 'wo- dheeε" kpo 'wo- pö: «-Më ॥në -kë 'yö

'i dhiang ॥gban "pεpε zë- -nu -dhe "gwēnng ॥në- 'gü ya?"»

11 'Yö- -yo bɔ- -nu -go 'ö- pö: «-A kë 'a- wo "dhü bha- -gen -mü ॥dhe 'wɔn 'ö -gban Atanna -bha -gblüdëdhe -bha bha, ॥ya "dhe bho- -ta ka -zë ka -dhe. "Kee 'yaa- -ta "pu -sü 'ka wo -zë -a -nu -dhe.

12 -A -gen -mü ॥dhe 'mε 'ö pë 'dhö- -go 'ö- -ziö 'gü -ziö ॥në 'wo dho- taa kë, 'yö- -bha -yö -kë 'gbe "kee 'mε 'kö pë 'bhaa- -go -a 'dede 'në 'dhe yaa- -kë -go, "kee 'ö 'yaa- -ziö 'gü -zë ziö bha -wo -dho -a 'sü -zian ॥në -wo - -me -go.

13 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö 'a dhiang zë- -nu -dhe "gwēnng 'gü bha yö bha; -a -gen -mü ॥dhe 'wɔn -nu 'ö- -nu "yan 'dhö do- 'gü bha 'waa- yö. 'Wɔn 'wo- ma -nu wo bha 'waa- 'klɔɔ- do.

14 "Kee -yö -kë "dhü kö 'pë 'ö Atanna -wudhiüloomë Ezai -ya pö yi 'bha 'ka bha ॥në- 'gü -wɔn -yö kë. -A -gen -mü ॥dhe Ezai -yö dhiang -zë -a -nu -dhe yi 'bha 'ka 'ö- pö: <Ka "tu- -dho 'wɔn ma, "kee 'kii 'dho- 'klɔɔ- do, ka -dho -dhe -ga 'kpakpadhö, "kee 'kii 'dho -dhe yö.

15 -A -gen -mü ॥dhe "se ya- 'gü -me -nu zuë" ॥ya kë "gloɔglo,

॥wa wo "tu ta kö 'wa 'dho 'wɔn 'bha ma,

॥wa wo "yan ta kö 'wa 'dho -dhe yö,

kë "dhü kö 'wa 'dho 'wɔn 'gü ma

'ö 'wo wo zuë" ॥slëe n "piü 'ö 'a- -nu dha.»

16 "Kee ka -zë ka -bha -së, -a -gen -mü ॥dhe ka "yan -yö -dhe -yö 'ö ka "tu -yö 'wɔn ma.

17 A- -pö ka -dhe tean- ॥dede 'ka ॥dhe Atanna -wudhiüloomë 'gbe ॥dede zuë" -gun -bha waad- hɔɔbhaawɔn këme -nu 'dhö, ॥dhe wo "yan -yö do 'wɔn 'ka- -dhe yö sië ॥dees ya- 'gü kö 'wɔn -nu 'ka- ma sië ya 'wo- ma 'pö, "kee 'wii- -dhe yö "eeen 'wii- ma.»

"Gwēnng 'ö -gban pë ta -sü -bha -a 'klɔɔ- 'ö Yesu -ya pö -a -dhiang 'ö Matiö -ya zë (Makö 4,13-20; Dhukö 8,11-15)

18 'Yö- pö: «-A -wɔn 'gü ka -zë -ka ka "tu 'to "gwēnng 'a- -da 'ö -gban pëtame -bha bha- 'klɔɔ- -bha.

19 'Mε 'ö Atanna -bha -gblüdëdhe bha- -dhiang ma 'ö -ziö -me "tu 'gü -gen 'ka 'ö 'yaa- 'gü ma bha kö- me ॥në ॥dhe zian -gloo -ta -dhe 'ö -mlüga -yö -pö 'gü bha- 'dhö. "Yina yaa ॥ya nu 'yö Atanna -wu 'dhe 'ö- -da -me zuë" "piü bha- bho 'mü ॥dhe -kɔ do 'ö -maa -nu 'wo -mlüga 'ö ॥wenng zian -gloo "piü bha- -bhö 'ka bha- 'dhö.

20 'Mε 'dhe 'ö- -nu -bha -yö bho -mlüga 'dhe 'ö ॥wenng -gwë 'saa- "dhiü bha- -bha bha wo ॥në ॥wa Atanna -wu ma -dhe 'ö- 'gü, 'yö 'wo to 'mü 'wo -wi -bha "yii 'ka,

21 "kee 'waa wo kwaat -zü kö- yun -yö ziö- -nu 'gü, 'yö 'wɔn "gbii- ॥ya -da -nu -ta Atanna -wu 'wo- ma bha- -wɔn 'gü, 'yö 'wo wo -kɔ -kan "dhiü.

²² 'Yö- me 'bha -nu -dī 'pō 'wo -kē ॥dhε "gleen -kpōō 'ö tapē ga -yö -pō 'gū bha- 'dhö. 'Yö ॥wa Atanna -wū ma 'wo 'dhang bho- "dhiü, "keε 'yö 'waa -ya yö -zē -wōn zuēn -ta. 'Yö -zv -gōn "kpung ॥taa -wōn -nu 'ka -sü waa- ॥nač -dho -nu 'wo- -nu -gō 'gū ॥see, 'yö- -nu ॥trōon 'yaa kē Atanna -bha.

²³ "Kεε 'yö- me 'bha -nu -dī 'pō -a -nu -bha -yö -kē ॥dhε -mlüga 'dhe 'ö -pō "se -sē 'gū bha- 'dhö. 'Yö ॥wa Atanna -wū ma 'yö 'wo 'dhang bho- "dhiü, 'yö 'wo ॥trōon -kē -dhe 'yö- -nu ॥trōon -yö -wō zian ॥gban 'ka ॥dhε tapē 'dhe 'ö- -kpaaga do ga -yö -kē kēng do "eeen -kačng "sačdo "eeen -kačng -yaaga bha- 'dhö. »

"Gwēnnng 'ö Yesu -ya -da 'ö -gban blēe yaa -bha -a -dhiang 'ö Matiö -ya zē

²⁴ ॥Dhe 'ö ॥ya- pō "dhü, 'yö go mü 'ö "gwēnnng -dee 'bha -da -nu -dhe 'ö- pō: «Atanna -bha -gblüdēdhe bha- "sinma -yö -kē ॥dhε mē do 'bha 'ö -bha -bhöpē ta -a 'dhö. »

²⁵ ॥Dhe 'ö ॥ya -bhöpē ta ö -gō -dhe bha- 'gū 'ö gbeng ॥ya ॥loo kö mē ॥gbaan yi zē, 'yö- 'yač- -yö nu 'yö blēe yaa ga -pēn -a -gō 'bhlaadhe bha- 'gū 'yö- to 'yö -ziō. »

²⁶ ॥Dhe 'ö tapē bha ॥ya bho 'ö ॥ya -ya -wo 'gū -sü -bha, 'yö blēe bha yöö -dī 'pō 'ö -ya -da -sü -bha. »

²⁷ 'Yö 'bhlaadhe bha- dēmē -bha yēkēmē -nu 'wo nu 'wo-pō- -dhe: «Yi dēmē, gun 'kwa- wo ya, -bhöpē -dī -sloō

'aa mü 'i- bō i -bha -dhe ya 'gū 'nu ya "wε -ee? 'Yö blēe yaa 'kö ya -yö go 'mē 'yö bho- 'gū "dhü?»

²⁸ 'Yö- -yō bō- -nu -gō 'ö- pō: «N 'yač- ॥nē bho bha. » 'Yö 'wo- -slēe -ta -kē 'pō- -gō 'wo- pō: ॥Dhe 'ö "dhü 'sa kö -bho dō kö 'yi 'dho kö 'yi- 'gū bho kö 'yi- blēe yaa -nu bha- ॥gban -wo "peεpedhö -dhe. »

²⁹ "Kεε 'yö- pō- -nu -dhe: «-Abin, -kaa 'to "dhü "senngdhö, -a -gen -mū ॥dhε 'ka- pō 'ka- 'gū bho "tüng ya- 'gū, ka -dho -bhöpē -gō ॥nēng blēe -gō -bha 'ka- -wo 'ka. »

³⁰ "Kεε -ka ka kwaa- -nu -zü kö -wo kpεa- wo "kwēē kö tapē bha- "kan "tüng -yö ॥loo! ॥Ya kē ॥dhε -a "tüng ॥ya ॥loo, 'yö 'a- pō- "kanmē -nu -dhe: «-Ka blēe yaa -nu -wo ॥kö kö 'ka- -nu -be kē, kö 'ka- -nu "gū! Kö 'ka -bhöpē -zē 'dhu n -gō ॥gbaandhö. »

"Gwēnnng 'ö -gban "dhü 'wo- mutaadö -kē -a -bha 'ö Yesu -ya -da 'ö Matiö -ya pō
(Makö 4,30-32; Dhukö 13,18-19)

³¹ ॥Dhe 'ö ॥ya kē "dhü 'yö "gwēnnng do 'bha -da 'zü- -nu -dhe 'ö- pō: «'Wōn -tačng -sē 'ö -gban Atanna -bha -gblüdēdhe -bha bha -yö -bho "dhü 'wo- seneve -kē bha- ga ॥nē- -bha. "Dhüga bha ॥nē mē do -ya sü yi do 'ka 'yö- ta ö -gō 'bhlaa. »

³² Yö ॥nē tapē 'kö 'wo- ta -a ga ॥gban "pepe suu 'dēde -sü 'ka, "keε ॥ya kpεa- -yö -ziō tapē -zē ॥gban "pepe -ta, 'ö ॥ya dō 'mū kö -maa -nu -wo

wo 'kö -nu dō sië- kwεε" -nu 'gü.»

"Gwēnnng 'ö Yesu -ya -da 'ö -gban "seke -bha -a -dhiang 'ö Matiö -ya zë

(Dhukö 13,20-21)

³³ 'Yö "gwēnnng "wεε 'bha -da 'zü- -nu -dhe 'ö- pö: «'Wɔn -taɔng -së 'ö -gban Atanna -bha -gblüdēdhe -bha bha -yö -kë dñhe "seke 'wo- -da 'bluubi -bha nsië bha nñé -dhö. Waa- -bi 'në 'bha 'sü kö -wa -da 'bluubi 'gbe "piü kö -wa "yi bho 'yö -da, 'yö- -büü -yö 'pë 'wo- -ma 'gü bha- pa.»

(Makö 4,33-34)

³⁴ Yesu -yö dhiang "pεpε bha- gban -zë mε kpö bha- -nu -dhe "gwēnnng nñé- 'gü, 'yii- 'bha zë- -nu -dhe "wεεwεε.

³⁵ Kë "dhü kö 'pë 'ö Atanna -wɔdhiüloomε do 'bha -ya pö yi 'bha 'ka bha- 'gü -wɔn -yö kë:

«Dñhe a -dho dhiang zë- -nu -dhe "gwēnnng nñé- 'gü kö pë -nu 'wo -bin -sü 'ka 'ö go- 'ka "kpungtaadhe kë -yi -bha 'ö nu 'ö zun- 'ka dñee -bha bha 'a- -ta "pu- -nu -dhe.»

"Gwēnnng 'ö -gban blëë yaa -bha bha- 'kloɔ- 'ö Yesu -ya pö -a -dhiang 'ö Matiö -ya zë

³⁶ Dñhe 'ö dñya kë "dhü 'yö Yesu -yö -kan mε kpö bha- -nu -bha 'yö dho 'koodhö. Dñhe 'ö dñwa 'dho dñwa -wo 'koodhö 'yö -bha dñklang -nu 'wo dñyoo- "sɔɔ 'yö 'wo- pö- -dhe: «"Gwēnnng 'i -da dñdiö 'ö -gban blëë yaa 'ö gɔndë 'yao-

-ya ta- -gɔ 'bhlaa bha- -bha bha- 'kloɔ- pö yi -dhe!»

³⁷ 'Yö Yesu -ya pö -nu -dhe 'ö- pö: «Mang Megböme ma nñé 'a -bhöpë bha- tame 'ka.

³⁸ "Kpungtaadhe nñé dñhe 'bhlaadhe 'a tapë bha ta- 'gü bha- 'dhö, 'yö mε dñwa kë Atanna -bha -gblüdēdhe 'gü -mε -nu 'ka bha 'wo dñhe 'pö dñhe tapë bha- 'dhö, 'yö 'mε 'wo Sɔtraan -bha -go 'gü bha 'wo dñhe 'pö dñhe blëë yaa bha- 'dhö.

³⁹ 'Yö- 'yao- 'ö blëë yaa bha- ta "dhü bha, 'yö -kë -a Sɔtraan dñdede bha- 'ka, -a -bhöpë "kan "tüng bha yö -mü "kpungtaadhe yén "tüng nñé- 'ka. Atanna -bha "kië -nu bha 'pö nñé 'wo -bhöpë bha- "kanmε -nu 'ka.

⁴⁰ "Kpungtaadhe "dhiütoyi 'ka -kɔ do 'wo blëë yaa bha -wo 'ka 'wo- -zuö pεng 'gü bha -yö -dho kë 'pö "dhü.

⁴¹ -A 'yi bha- 'ka, mang Megböme a -dho Atanna -bha "kië -nu 'wo -ya -sü 'ka ma -ya 'gü bha- -nu bɔ 'ö 'wo 'mε 'wo mε -nu -pö sië 'wɔn yaa 'gü bha waa- 'wɔnyaakëme -nu "pεpε gban bho ma -gblüdēdhekëdhe 'gü,

⁴² 'ö 'wo- -nu -zuö pεng 'gü, -wo -dho -wëë -gbu bɔ -dhe bha nñé- 'gü 'yö 'wo wo "sɔn zun- 'ka 'ko "dhiü "kүükүүdhö.

⁴³ "Kee mε 'dhe 'kö 'wo to Atanna dhoobhaa -zian -ta bha, -a -nu 'bhü -dho bħɔ dñhe 'yēnng- 'bhü 'dhö bħɔ dñsië -kɔ 'ö- 'gü bha- 'dhö -a -nu Dë -bha -gblüdēdhekëdhe bha- 'gü.»

'Yö- pö- -nu -dhe: «'Wɔn 'gü ma -tu 'dhö 'mε 'ö i -gø -bha kö yo ɬnë 'a- pö bha (i "tu 'to- bha -së 'ka 'kii- 'gü ma).»

"Gwënnng 'ö Yesu -ya -da 'ö -gban ɬnaç 'ö -bin -sü 'ka -a -bha -a -dhiang 'ö Matiö -ya zë

⁴⁴ 'Yö go mü 'ö- pö: «-A pö 'a- wo "dhö bha- 'kloç- mü ɬdhe Atanna -bha -gblüdëdhe bha -yo ɬdhe ɬnaç 'ö -bin -sü 'ka 'bhlaadhe do 'bha 'gü ɬnë- 'dhö. 'Mε ɬyaa- yo, 'yaa ö "dhi -wo -ta mε 'bha -dhe, "keε -a -dhi -dhe -kø yaa bha- -wɔn 'gü, -yo 'dho ɬnë wo 'yö ö ɬsloçpë gban "pepe "dhöç dö 'yö nu 'yö 'bhlaadhe bha- dhö.»

"Gwënnng 'ö Yesu -ya -da 'ö -gban -zloç ɬbhleësü -bha 'ö Matiö -ya pö

⁴⁵ 'Yö- pö: «-A -gen -mü 'zü ɬdhe Atanna -bha -gblüdëdhe bha -yo ɬdhe -zloç ɬbhleësü "dhöçdöme 'ö- mœç- sië ɬnë- 'dhö. ɬYaa- 'dhe 'ö- sɔng 'dhö "gbuñ - a yö,

⁴⁶ 'yö dho 'yö ö ɬkwengpë gban "dhöç dö 'yö nu 'yö- dhö.»

"Gwënnng 'dhe 'ö Yesu -ya -da 'ö -gban "nuu -zuö -sü -bha 'ö Matiö -ya pö

⁴⁷ 'Yö- pö: «-A pö 'a- wo "dhö bha- -gen 'bha -mü 'zü ɬdhe Atanna -bha -gblüdëdhe bha -yo ɬdhe "nuu 'wo- -zuö "yi ɬgblü 'kpii- -ta 'ö 'yuü- ɬgban "pepe suu 'do 'do sü bha ɬnë- 'dhö.

⁴⁸ ɬYa kë ɬdhe ɬwaa- -zuö bha- wo "dhö ɬya pa, 'yö-

"nuuzuöme -nu 'wo- -gan 'wo dho- 'ka "kpung ɬtaa 'yö 'wo- -zë 'gü -kë, 'yö- 'dhe 'ö- zun "dhiü -bhlcç 'yaa 'dhö bha 'wo- ɬwenng "yi ɬbhaa.

⁴⁹ -Yö -dho kë -kø do bha ɬnë- 'gü "kpungtaadhe yën -yi 'ka. Atanna -bha "kië -nu -dho nu 'ö 'wo 'wɔnsëkëme -nu waa- 'wɔnyaakëme -nu -kan 'kwëe-.

⁵⁰ 'Yö 'wo 'wɔnyaakëme -nu -da pëng 'gü. -Dhe bha ɬnë 'wo dho -wëe -gbv bɔ- 'gü 'ö- -nu "sɔn -yo zun- 'ka 'ko "dhiü "kvüküüdhö.»

⁵¹ 'Yö Yesu -ya -nu dheë" kpø 'ö- pö: «'Ka- 'gü ma 'kpakpadhö -ee? 'Yö 'wo- pö: «ɬIn, 'ya- 'gü ma.»

⁵² 'Yö- pö 'zü- -nu -dhe -deewo ɬdhe: «-A -kë "dhö -sü 'gü, 'tonggomë "pepe 'wo 'wɔn 'ö -gban Atanna -bha -gblüdëdhe -bha bha- dö 'kpakpadhö bha, -wo ɬdhe ɬnaçmë do 'ö pë -dee waapë zizi -nu sü ö -bha ɬnaç 'gü 'ö- 'gü ɬgblü mε -nu -ta ɬnë- 'dhö.»

Yesu -bha -wo Nazadhetö -sü -dhiang 'ö Matiö -ya zë
(Makö 6,1-6; Dhukö 4,16-30)

⁵³ ɬDhe 'ö Yesu ɬya ö bo "gwënnng -nu bha- -nu 'kloç- pö -nu -dhe -sü 'ka, 'yö go -dhe 'dhe bha- 'gü,

⁵⁴ 'yö dho 'pödhe 'dhe 'ö 'nëdhe -kë 'gü bha- 'gü, 'yö dho Zuifö -nu -bha -yak-wëækëgükö 'gü 'yö -ya mε draan- -sü -bha mü. 'Yö- 'wɔn -yo mε "pepe 'wo gun 'mü -a -nu ɬgban kɔn, 'yö 'wo -ya pö -sü -bha: «'Wɔndödhe suu 'kö ya -yo -go -a 'ka 'mε?

"Dhabhliwɔn -nu 'ö- kë sië ya -ya -nu -draan 'mɛ?»

⁵⁵ "ɛen "dhüyénme gbö (do "wɛ 'ö mɛ ɔgban 'kwa- dɔ) ya 'yaa -mü -ee? "ɛen Madhi gbö ya 'yaa kë ɔni -ee? "ɛen -a 'zlaabɔ -nu 'waa -mü Zakö, Zosefu, Simɔ waa- Zudé -nu 'ka -ee?

⁵⁶ "ɛen -a 'zlaa- dhong -nu 'waa mü 'wo kwa "piü -dhe ya- 'gü ya -ee? 'Wɔn "gblügblü -nu 'ö- kë sië ya -yo -go kë -faan 'ka 'mɛ 'sa?»

⁵⁷ -A -kë "dhü -sü -wɔn 'gü 'wii 'dhang bho Yesu "dhiü. Yesu -ya -po yo ɔnë- -wɔn 'gü -a -nu -dhe 'ö- po: «Wo Atanna -wudhiüloomɛ ɔbh-lëe -ya 'pödhe "wɛe ɔgban 'gü, "kɛe 'waa- ɔbh-lëe -ya -a -di -go 'pödhe waa- -di -go 'koodhe ɔnë- 'gü tong-tongdhö.»

⁵⁸ 'Mɛ 'wo bha- -nu -bha goɔgbuıdhe 'ö 'dhang -bho Yesu "dhiü -sü 'yaa gun- -nu -go bha- -wɔn 'gü 'yii "dhabhliwɔn 'gbe 'bha kë mü.

14

Zan Mezumɛ ga -ko -dhiang 'ö Matiö -ya zë

(Makö 6,14-29; Dhukö 9,7-9)

¹ -A "tüng bha- 'gü kö Edhodö ɔnë -gblüdë 'ka Gadhidhe -se 'gü, 'yö Yesu -wɔn ma.

² 'Yö- po ö -bha gwëëzë -nu -dhe ɔdhe Zan Mezumɛ ɔnë ɔya 'go ga 'gü 'ö ɔya -bö. Yö ɔnë- -wɔn 'gü 'yö "sí 'dhö- -dhe 'yö "dhabhliwɔn -nu ke sië bha.

³ -A po 'ö- wo "dhü bha- -gen -mü ɔdhe 'ö gun "dhü kö

ɔyaa- po 'nu ö -bha gwëëzë -nu bha- -nu -dhe ɔdhe -wo Zan kun kö -wa -da -kaso 'gü. Kö ɔwaa- 'kun ɔwaa- -lö ɔwaa- -da -kaso 'gü. 'Ö gun "dhü kö Edhodö ɔya ö dheebhang Fidhipö -bha dhebhɔ 'wo- -dhe Edhodiadö bha- 'sü- -go.

⁴ Kö Zan ɔyaa- po -dhe ɔdhe 'yaa -së kö -a dheebhang -bha dhebhɔ -zë -yo -ya -go.

⁵ Kö -a po 'ö Zan -ya wo "dhü bha ɔya ɔsië Edhodö -dhe kö -ya "piü ɔdhe 'ö- zë, "kɛe kö -yo "suü sië Zuifö -nu -go, -a -gen -mü ɔdhe kö -a -nu ɔgban "pepe -wo Zan -dɔ Atanna -wudhiüloomɛ 'ka.

⁶ "Kɛe ɔdhe 'ö Edhodö bhɔ "tüng bha- trookëyi ɔya ɔloo, 'ö Edhodiadö 'dhu 'dhö "tan kë sië 'mɛ 'wo nu troo -ta bha- -nu -kuu "dhiü, 'yö -dhi Edhodö -dhe yaa 'gü yaa wo.

⁷ 'Yö -sö -bhö 'në bha- -dhe 'ö- po: «Pë "vv pë 'ö dho- -wɔn po ö -dhe ö -dho -a nu- -dhe.

⁸ 'Ö "dhü bha kö 'në bha- dhe ɔya -wu 'kpo- -bha kö ɔyaa- po -yo Zan Mezumɛ -go ɔnë -wɔn po. 'Yö 'në bha 'ö do ö dhe -wu bha- -ta 'yö- po Edhodö -dhe -yo Zan -go -ya 'tëa- do 'gü kö -yo ö gba- 'ka.

⁹ -A po 'ö 'në bha -ya wo "dhü bha 'yii dhi -gblüdë Edhodö -dhe, "kɛe ɔdhe 'ö -kë ɔdhe ɔya "plüün bho 'mɛ 'ö- -nu -dhe troo -ta bha- -nu wëëdhö 'ö ɔya -sö -nu ɔgban -bhö bha- -wɔn 'gü, 'yö- po ö -bha gwëëe" -nu -dhe ɔdhe -wo 'dho kö -wo nu Zan Mezumɛ -go 'ka- -dhe.

10 'Yö me do bō kö -yö 'dho
Zan -gō "kan -dhe 'gū -kasō
'kō 'gū.

11 'Yö 'me bha 'ö dho 'yö
Zan -gō -kan 'yö -da 'tea- do
'gū 'yö nu- 'ka 'nēdhiēngnē
bha- -dhe, 'yö dho- 'ka ö dhe
-dhe.

12 'Yö Zan -bha ॥klangdhiü
-nu 'wo nu 'wo- ॥gee sü 'wo
dho- 'ka 'wo- bun bho, 'yö
'wo dho 'wo -ziö -gen 'gū
Yesu -dhe.

Yesu -bha me "gblü
"scödhu "dhiü gba -ko
-dhiang 'ö Matiö -ya zë

(Makö 6,33-44; Dhukö
9,10-17; Zan 6,1-14)

13 ॥Dhe 'ö Yesu ॥ya 'wɔn
bha- ma, 'yö -da "kplagōnē
'gū ö do 'ka 'yö dho -dhe
"dhiü ॥nēng -dhe 'bha 'gū.

"Kee ॥dhe 'ö me kpö 'gbə
॥waa- 'wɔn -dɔ, 'yö 'wo go
'pö- -nu 'gū 'wo -ta wo -gen
-ta "yi "piü "yεedhö 'wo dho-
"gbluv ॥keng-.

14 Yesu -bha -go "kplagōnē
'gū -sü kö -yö zun "sia- kö me
"dhaa -yö ॥klēen -sü 'ka -dhe
bha- 'gū, 'yö- -nu -wēë -ya
-kē, 'yö "yuēdhi -nu "pepe
'wo gun- -nu kpö 'gū mü bha-
-nu -kē "klöövklö.

15 ॥Dhe 'ö dhōng ॥ya
-da, 'yö- -bha ॥klang -nu
'wo ॥yɔon- "scö 'wo- pö-
-dhe: «"Bin ॥ya 'ma ॥ya bo,
"kee 'sa -dhe 'kwa- -bha ya
-dhe "dhiü ॥nēng -dhe -mü,
-bhöpē 'bha 'yaa ॥slɔɔ mü,
॥dhe 'ö "dhö -bhö -a pö 'me
'wo ya- -nu -dhe -wo 'dho
'pö- -nu 'gū kö -wo woo-
-bhöpē -nu mɔɔ-!»

16 'Yö Yesu -ya -yö bō- -nu
-gō 'ö- pö: «'Aa bhoo, -a -dhe
'yaa- -bha kö -wo 'dho "dhü,
ka ॥nē -kaa -nu gba -bhöpē
'ka!»

17 "Kee 'yö 'wo- -yö bō- -go
'wo- pö: «-Bhöpē 'kö ॥ya 'to
yi -go 'yö ॥ya 'to 'bluu- bhe
"scödhu waa- 'yuü- ॥ple.»

18 'Yö- pö- -nu -dhe: «-Ka
nu- 'ka n -dhe 'yö!»

19 ॥Dhe 'ö ॥ya kē "dhü 'yö-
pö 'me 'wo bha- -nu -dhe -wo
-ya 'kpaa- -ta. ॥Dhe 'ö- -nu
॥gban "pepe ॥wa 'yaanu, 'yö
ö -kɔ -da 'bluu- bhe "scödhu
waa- 'yuü- ॥ple bha- 'gū, 'yö
ö "yan "dhiü ॥wlü dhāng- 'gū
'yö ॥bhēa Atanna -dhe 'yö-
nue" bho 'yö- "kplükplü bho
'yö- nu ö -bha ॥klang -nu
-dhe, 'yö 'wo- 'gū -gblü 'me
'wo bha- -nu -ta.

20 'Yö 'me 'wo bha 'wo pë
-bhö 'wo kēn, 'yö -bhöpē
'bha -yö to, 'yö- 'dhe 'ö to
bha 'wo- ॥loo 'ko -ta, 'yö -kē
'bluu- "kplü töö -yan -kaɔng
do ga ॥ple 'ka.

21 'Me 'ö Yesu -ya -nu "dhi
gba "dhü bha- gɔon- -nu -di
-slɔɔ kö 'wii 'nē -nu waad-
dhong -nu dhung, -wo -mɔɔ
me "gblü "scödhu -nu -bha.»

Yesu "ta -sü "yi -ta -ko
-dhiang 'ö Matiö -ya zë

(Makö 6,45-52; Zan 6,15-21)

22 -A -nu -bō pë -bhö -sü 'ka
-sü oo, 'yö Yesu -yö to 'ö- pö
ö -bha ॥klang -nu -dhe -wo
-da "kplagōnē 'gū "vaandhö
kö -wo "yi "kan, "sanni ö -bo
-wu -kpo 'me bha- -nu -bha
-sü kö -wo dho wo -go 'pö-
-nu 'gū -sü ॥zinng 'gū.

23 **Dhe** 'ö **uya** bo ö -wu -kpö me kpö bha- -nu -bha -sü 'ka, 'yö -da -tön 'në 'bha bha- **gbin-** kö -yö bheä" Atanna -dhe 'mü. -Yö -to -tön **gbin-** mü ö do 'ka 'yö "bin -yö ma.

24 "Töng 'ö kë sië- 'ka "dhü bha kö- -bha **klang** -nu -zë **wa** -gen -yan kpö "ta sü "yi -ta, "kës kö "tës "gbü- -yö ziö sië, 'ö go- -nu 'dho -zian 'ka, kö "yi -yö **bang** "bang kë sië 'ö "yi kpö -nu 'wo -ma "yitago bha- -bha.

25 **Dhe** 'ö -dhekpaç "dhiü **uya** **loo**, 'wo dho -dhe -ga kö Yesu -yö "ta sië "yi -ta "wë tuaa **tuaa** tuaadhö 'ö nu -nu -zian 'ka.

26 "Kës **dhe** 'wo wo "yan -kpan -bha kö -yö nu sië **dhe** -kö bha- 'dhö "yi -ta, 'yö "suü 'dhö -da -nu 'gü, 'yö 'wo -ya "gbla -sü -bha 'wo- pö: «Me -zii -mü!» 'Yö 'wo -ya "ta bhoo -da -sü -bha.

27 "Kës 'yö Yesu -yö to 'ö -pö- -nu -dhe: «-Ka ka zuë" kë -sëa, 'ka 'dho "suü, ma -mü!»

28 'Yö Piëdhö -ya pö- -dhe: «N Dëme, **uya** kë i 'ka **dedewo tean-** 'ka kö -bhö dö kö mang -di 'pö 'a "ta "yi -ta **dhe** i 'dhö kö 'a nu i -dhe 'gü!»

29 'Yö Yesu -ya pö- -dhe: «Bhö nu!»

'Yö Piëdhö -yö go "yitago 'gü 'yö -da "yi -ta 'yö gun 'dho sië Yesu "piü.

30 "Kës 'ö 'dho sië "dhü kö "tës -yö ziö sië "gbü- 'ka "dhü -kpeawo, 'yö "suü 'dhö -da Piëdhö 'gü, 'yö -ya 'pö -dho "yi **wlöö** -sü -bha, "kës 'yö

gbla 'ö- pö: «N Dëme, -bhö n dha!»

31 'Yö to 'yö Yesu -yö ö -gbe 'gü -pu -a "töng 'ka 'yö- sën- -kö -bha 'yö- pö- -dhe: «"Eke, i -bha -zu -yö n -dhe -sü -yö 'dëde **tön** -kës, Piëdhö! -Më **në** -kë 'yö 'i 'zëe- 'zë -kë?»

32 **Dhe** 'ö- -nu **gban** **ple** **wa** -da "yitago 'gü, 'yö "tës -yö bo ziö -sü 'ka.

33 'Yö -bha **klang** -nu 'dhe 'wo to "yitago 'gü 'wo zun -dhe wo kpiö 'gü 'wo- pö: «'Aa, yi Dëme, Atanna Gbö -mü i 'ka **dedewo tean-** 'ka!»

Yesu -bha "yuëdhi 'gbe -dha Zenezadhe -se 'gü -kö -dhiang 'ö Matiö -ya zë (Makö 6,53-56)

34 **Dhe** 'ö **wa** "yi bha- "kan **wa** zun "sia-Zenezadhe -se 'gü,

35 'më 'wo "pean bha- "piü -wo -to -mü 'wo Yesu dö, 'yö 'wo -ya -a nu -wën -dheä "dhiü bho -sü -bha "se 'gü -dhe **gban** 'gü 'yö 'wo nu woo- "yuëdhi -nu 'ka- -dhe.

36 'Yö 'wo **bheä-** -dhe kö "yuëdhi -nu bha -wo wo -kö "fiëfiëdë -zë 'pa- -bha -so "zö 'ka (kë "dhü kö -wo dha). 'Yö 'më 'wo wo -kö pa- -dasö "zö 'ka "dhü bha- **gban** "pepe 'wo -kë "klüüklü.

15

'Wluu- -nu 'ö Fadhizien -nu -wa -ya waa- Atanna -bha 'töng- -nu -dhiang 'ö Yesu -ya zë 'ö Matiö -ya pö (Makö 7,1-13)

1 **Dhe** 'ö **uya** kë "dhü 'yö Fadhizien -nu waa- Zuifö -nu

-bha 'tɔnggɔmɛ -nu 'wo go Zedhizadħhemö 'wo nu Yesu "piü, 'yö 'wo- dhεε" kpɔ 'wo-pö:

² «-Më ɻnë -kë 'yö 'wluu-ö kwa "bhema -nu -wa -ya bha, i -bha ɻklang -nu 'waa-yaki -ya? -A -gen -mü ɻdhε ɻwaa- pö 'wo pë -bhö 'waa wo -kɔ "zu ɻdhε -kɔ 'kwa- -kë 'ka kwa wɔ -kɔ 'gü -a 'dhö.»

³ 'Yö Yesu -ya -yo bɔ- -nu -go 'ö- pö: «Kaa -d1 'pö ɻwε, -më ɻnë -kë 'yö 'kaa Atanna -bha 'tɔng- -nu -yaki -ya ka -bha 'wluu- -nu 'wɔn 'gü?»

⁴ -A -gen -mü ɻdhε Atanna -ya -pö 'ö- pö:
«-Bhö i dë waa- i dhe -a -nu ɻbhleē -ya»

ɻya 'go mü 'zü:

«'Mɛ 'ö ɻya dhiang yaa zë ö 'kpɔmɛ -nu -bha -wa -me zë.»

⁵ "Kee 'yö ka -zë 'ka me -nu ɻdraan 'ka- pö: «'Në ɻyaa-pö ö dë waa- ö dhe -a -nu -dhe ɻdhε: 'Pë 'ö gun n "piü ɻdhε 'a ka -ta 'kun- 'ka bha 'ma- -ya Atanna -bha 'ka> kö-me -ya -kë -së ɻnaa bha, kö- 'kpɔmɛ -nu -bha tēe 'yaa-bha.»

⁶ 'Sa 'ka- kë "dhö kö ka Atanna -wu 'ma ɻnë 'wo sië -zukplü -bha kaa- 'wluu- -nu -wɔn 'gü bha.

⁷ ɻFlümɛ -nu! ɻYa kë "dhö kö teanwɔn -gun Ezai "piü Atanna -wu 'ö- pö ka -dhe yi 'bha 'ka 'ö- pö ɻdhε:

⁸ «Atanna -ya -pö:

"Se ya- 'gü -me -nu 'wo ya -wo n -dhiang zë wo -ben "dhiü "wεεwεε, n -dhɔ 'yaa- -nu zuë" -zë -bha,

⁹ -a -wɔn 'gü n -dhɔ 'wo - -kë bha -wa -kë "wεεwεε;
-a -gen -mü ɻdhε -wo me -nu -draan 'wluu- -nu 'wo go me "bhui- -nu 'gü bha ɻnë- 'ka ɻdhε 'pë 'ö go ma ɻnë n 'gü -a 'dhö> bha- 'gü.»

'Pë 'ö me -kë -dhiišü Atanna wεedħö 'ö Yesu -ya pö -a -dhiang 'ö Matiö -ya zë
(Makö 7,14-23)

¹⁰ ɻDhe 'ö Yesu ɻya ö bo-pö -nu -dhe "dhö -sü 'ka, 'yö me kpö 'wo gun 'mü bha- -nu -dhe 'yö- pö- -nu -dhe: «-Ka ka "tu 'to kö dhiang 'ö maa zë bha 'ka- 'gü ma -së 'ka!»

¹¹ 'Yö- pö- -nu -dhe: «'Pë 'ö -da me "dhi 'gü yö -zë 'yaa me kë -dhiisü Atanna wεedħö, "keε 'pë 'ö go me "dhi bha ɻnë me -kë -dhiišü.»

¹² ɻDhe 'ö ɻyaa- pö "dhö, 'yö- -bha ɻklang -nu 'wo ɻyaa- -sɔɔ 'yö 'wo- pö- -dhe: «'Bhaa- 'wɔn ɻnë- dɔ ɻdhε -wu -nu 'i- pö sië bha -yö "ye sië Fadhiziɛn -nu -bha -ee?»

¹³ 'Yö- -yo bɔ- -nu -go 'ö- pö: «Pë "pεpε 'dhe 'kö -kë ɻdhε n Dë 'ö -ya -sü 'ka dhang- 'gü 'yii- ta, -a ɻgban "pεpε -dho bho "sεε.»

¹⁴ -Kaa -nu 'to "dhö. "Yan-wlümɛ -nu ɻnë 'wo zian bho sië "yanwlümɛ -nu 'ka bha! "Kee "yanwlümɛ -zë ɻya zian bho "yanwlümɛ 'ka, ɻwa 'dho -a -naa -mü -a -nu -pö -gblüga 'gü -sü 'ka.»

¹⁵ ɻDhe ɻyaa- pö "dhö, 'yö Pieħħö -ya pö- -dhe 'ö- pö: «-Bhö "gwénng 'i- -da bha- -ta "pu yi -dhe!»

¹⁶ 'Yö Yesu -ya pö: «Kaa -di 'pö 'kii 'wɔn 'gü ma ɔnë wo ɔkö -ee?»

¹⁷ "Eεn 'kaa- 'wɔn ɔnë- do ɔdhe pë 'kö me -ya -bhö bha yö -zë -yö -bɔ me "gblüü- 'ö -wo zang -ta,

¹⁸ "Kεε -wu 'ö go me zuë" 'gü 'ö bɔ me "dhi bha ɔnë me -kë -dhiisü Atanna wëedhö -ee? A- -pö ka -dhe ɔdhe me -wu bha ɔnë me -dhii kun Atanna wëedhö.

¹⁹ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloɔ- -mü ɔdhe -dhe 'ö me zuë" "piü bha ɔnë -zvɔndhe yaya -nu 'wo go- 'gü, 'yö 'wo- me zü ɔyɔon me zë -sü -nu oo, -da dhe "piü -sü "eεn -ziö me -nu -bha gɔn ɔkeng- -sü -nu oo, -zua zë -sü -nu oo, ɔkwaan bho -sü -nu, ɔsua kë -sü -nu waa- me -nu -dhiang yaa zë -sü -nu -bha.

²⁰ Pë -nu 'wo me -dhii kun ɔnë 'wo bha, "Kεε pë -bhö -sü 'kö kö 'wii wo -kɔ "zu ɔdhe -kɔ 'ö kwa, "bhëma -nu -wa 'wluu- -ya 'ka -a 'dhö bha yö -zë 'yaa me -dhii 'kun.»

-Dhebhöne do 'bha 'ö 'yaa Zui fö 'ka -a 'dhang -bho Yesu "dhiü -kɔ -dhiang 'ö Matiö -ya zë

(Makö 7,24-30)

²¹ ɔDhe 'ö ɔya kë "dhü 'yö Yesu -yö go -dhe bha- 'gü 'yö dho Tii -pö waa- Sidɔn -pö -nu 'gü waa- -bha ɔklang -nu 'dhö.

²² ɔDhe 'ö ɔwa ɔloo mü, 'yö dhebhöne do 'bha 'ö 'yaa Zui fö 'ka 'ö go Kanaa -se 'gü 'ö -ya -sü 'ka "se bha- 'gü bha 'ö nu "gbla -sü 'ka "gbv 'ka Yesu "piü 'ö- pö: «N Dëme, Davi Gbö, -bhö "ta n -dhe n

-wëë -bha -dhe! "Yina yaa 'ö n 'dhu 'gü ya -ya -wëë -dhe wo sië "gbu- -wa!»

²³ "Kεε 'yö Yesu 'yili- -yɔ bɔ, 'yö- -bha ɔklang -nu 'wo ɔyɔon- "soɔ 'wo- pö- -dhe: «-Bhö dhebhöne ya- "piü kë kö -yö ziö, -a -wu ɔya kë -feesü "gbla 'ö- wo sië 'ö -ziö 'ka kwa ɔkeng- bha- -wɔn 'gü.»

²⁴ 'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ- -nu -gɔ 'ö- pö: «Ka -dhe -ga, Atanna -yö n -bɔ 'me 'wo ɔdhe "bhlaa -tuü -nu 'ö ɔwa ɔdheng -a 'dhö Izraedhö -se ya- 'gü bha ɔnë -nu -dhe.»

²⁵ "Kεε 'yö dhebhöne bha 'ö nu 'ö zun ö kpiö 'gü Yesu ɔwlöö 'ö- pö: «N Dëme, -bhö "ta ɔnë wo n -dhe -wa!»

²⁶ 'Yö Yesu -ya pö- -dhe: «-A -dhe 'yaa- -bha kö -wo 'në -nu -bhöpë 'sü -wa nu 'gben- -nu -dhe.»

²⁷ "Kεε 'yö dhebhöne bha 'ö- -yɔ bɔ 'pö Yesu -gɔ 'ö- pö: «-Yö "dhü tean- 'ka, n Dëme, "Kεε -a ɔblün 'dhe 'kö kɔn 'gben- -me -nu -kɔ 'ka 'ö ɔwenng 'gben- -nu -wa yö -zë -bhö.»

²⁸ 'Yö Yesu -ya pö- -dhe: «'Aa dhebhö 'i ya! i 'dhang bho Atanna "dhiü ɔdedewo -kεε! -Bhö 'dho, -yö -dho kë i -dhe ɔdhe -kɔ 'i- ɔmɔɔ- 'ka bha- 'dhö!» -A "tüng ɔdede bha- 'gü, 'yö- 'dhu 'dhö -kë "klüüklü.

Yesu -bha "yuëdhi 'gbə dha -kɔ -dhiang 'ö Matiö -ya zë

²⁹ ɔDhe 'ö ɔya kë "dhü 'yö Yesu -yö go bha 'zü 'yö dho "yitagbea 'ö Gadhidhe -dhe

"soo bha- "kpung "dhiü, 'yö -da -tön do ɬgbín- 'yö -ya mü.

³⁰ 'Yö -me 'gbe -ta -gbe 'wo nu- "piü woo- -ta 'bebedhö -me -nu oo, "yanwlümë -nu oo, ɬniçomë -nu oo, "bhvbhu -nu waa- "yuëdhi 'gbe ɬdede 'ka, 'yö- -nu ɬgban "pepe dha.

³¹ ɬDhe 'ö 'me 'wo bha ɬwaa- -dhe yö kö "bhvbhu -nu -wo "wı sië 'ö ɬniçomë -nu 'wo -kë "klüüklu 'ö -ta 'bebedhö -me -nu 'wo dɔ ɬzinng 'gü, 'ö "yanwlümë -nu 'wo -dhe yö, 'yö- 'wən -ya -nu kɔn ɬdedewo, 'yö 'wo -ya Izraëdhö -me -nu -bha Atanna 'tɔ bho -sü -bha.

Yesu -bha me "gblü -yi-isiö "dhiü gba -kɔ -dhiang 'ö Matiö -ya zë
(Makö 8,1-10)

³² ɬDhe 'ö ɬya kë "dhü 'yö Yesu -yö ö -bha ɬklang -nu -dhe 'yö- pö- -nu -dhe 'ö- pö: «Ka -dhe -ga! 'Me 'wo ya -nu -wëe -yö n kë sië, -a -gen -mü ɬdhe 'wo -da n ɬkeng- -a -dhekpaaçyi -yaaga -naa ɬnë "kees kö -bhöpë 'bha 'yaa- -nu -go, "kees 'yaa n "piü 'pö ɬdhe 'a -wu 'kpo- -nu -bha kö 'wii pë 'bha -bhö, -a -gen -mü ɬdhe -a -nu faan -ya yën, kë "dhü kö "yiyaadhe 'ya 'dho -nu bho 'ö 'wo -pö zian- kö -wo 'dho sië.»

³³ 'Yö- -bha ɬklang -nu 'wo -yɔ bo- -go 'wo- pö: «Me -tu "tu 'wo ya -dhe -mee ɬnë 'kwa dho- -nu -bhöpë ɬsloɔ- -bha "tungtadhe ya -gü ɬzɔɔ?»

³⁴ 'Yö Yesu -ya -nu dheeë" kpo 'ö- pö: «'Bluu- bhe ɬdhe

ɬnë ka -go?» 'Yö 'wo- pö -dhe: «'Buu- bhe "saçple waa- 'yuü- 'nësenennë 'bha ɬnë yi -go.»

³⁵ ɬDhe 'wo- pö "dhü 'yö- pö me kpö bha- -nu -dhe -wo -ya "sia- 'dççöndhö.

³⁶ 'Yö 'bluu- bhe "saçple waa- 'yuü- 'në -nu bha- -nu sü 'yö Atanna nuë" bho -wən 'gü 'yö- -nu "kplükplü bho, 'yö- nu ö -bha ɬklang -nu -dhe 'yö 'wo- 'gü -gblü 'me 'wo bha- -nu -ta.

³⁷ 'Yö- -nu ɬgban 'wo pë -bhö 'wo kén. 'Yö- -kpea -yö to, 'yö- -bha ɬklang -nu 'wo dho 'yö 'wo- "kplükplü -nu 'wo to -a -nu ɬloo 'ko -ta, 'yö kë töö -yan "saçple 'ka.

³⁸ 'Me 'wo 'bluu- -bhö "dhü bha- gççöñ- -nu -di -sloɔ -kpaa 'kwëë- -sü kö 'wii dhong -nu waa- 'në -nu -a -nu dhong, 'yö 'wo -kë me "gblü -yiisiö.

³⁹ ɬDhe 'ö ɬwa 'wo bo pë -bhö -sü 'ka "dhü, 'yö ö -wu kpo- -nu -bha, 'yö yöö -di 'pö 'ö -da "kplagɔñë 'gü 'yö dho Magadan -se 'gü.

16

"Dhabhliwɔn do 'ö Fadhiziëñ -nu waa- Sadusien -nu 'wo- -dhe Yesu -gɔ kö -ya kë -a -dhiang 'ö Matiö -ya zë
(Makö 8,1-13; Dhukö 12,54-56)

¹ Yi do 'ka 'yö Fadhiziëñ -nu waa- Sadusien -nu 'wo nu Yesu "piü -a 'gü dan -dhe 'gü, 'yö 'wo- pö- -dhe ɬdhe -yö "dhabhliwɔn do kë wo "yaan kö -ya -zɔn wo

-dhe ॥dhe Atanna ॥në- bo
॥dedewo tean- 'ka.

² "Kee 'yö Yesu -ya -yo bo-
nu -go 'ö- pö: «॥Ya kë ॥dhe
'yénng- -go ॥ya bhö -pö -dhe
-bha kö dhang- -bha -dhe -yo
-gblö -sü 'ka 'kaa- pö ॥dhe
-dhe -dho ॥kpaç -së 'ka dhia"
-ee?

³ "Een 'zü -dhe ॥ya ॥kpaç
kö dhang- -bha -dhe -yo
'gbiiñ-, 'kaa- pö dha- -dho
ban ॥dees -ee? 'Wön -nu 'kö
'wo bha ka -kö -mœ wo -zë
-a -nu 'suan- bho -sü -bha
dhang- 'gü ॥dhe -kö bha-
'dhö, "kee 'wön 'suan- -bho
-bha -wön -nu 'kö 'wo kë
sië ॥dees -yén ya- 'gü ya 'kaa
mœ yö -zë 'suan- bho -sü
-bha -oo?

⁴ Suu yaa -me -nu 'wo
॥dees -yén ya- 'gü 'ö 'waa
'to wo -wö -ta Atanna -dhe
bha -ya -nu "piü ॥dhe 'wo
"dhabhliwön -dhe yö, "kee
'wii 'dho "dhabhliwön "wëe
'bha -dhe yö kö yii kë- suu
'ö -kë Zonasö 'ka yi 'bha 'ka
bha- 'ka.» ॥Dhe 'ö ॥yaa- pö
"dhü, 'yö- -nu to 'mü 'ö -ziö.

Fadhizien -nu waa-
Sadusien -nu -bha me ॥klang
kë -kö -dhiang 'ö Yesu -ya zë
'ö Matiö -ya pö

(Makö 8,14-21)

⁵ Yesu waa- ö -bha ॥klang
-nu 'dho -sü 'ka kö -wo "yi
"kan -wo 'dho "yi ॥taama, -a
-bha ॥klang -nu -zu -yo -bho
'bluu- 'sü -wön 'ka. ॥Dhe
'ö ॥wa "yi "kan ॥wa bo "yi
॥taama,

⁶ 'yö Yesu -ya pö- -nu -dhe:
«Ka ka -di 'kun "sëke 'ö
Fadhizien -nu waa- Sadusien
-nu -go bha- -go!»

⁷ 'Yö- -bha ॥klang -nu 'wo
-ya zaçkpadhe -da -sü -bha
॥dhe: «-Yö kë 'ö- wo ॥dhe
'kwii 'bluu- 'sü bha 'yö -kë
'yö- pö sië "dhü bha.»

⁸ ॥Dhe 'ö Yesu ॥yaa- 'wön
do ॥dhe -wo zaçdhe -da sië
wo "kwëe 'yö- pö- -nu -dhe:
«-Më ॥në -kë 'yö 'ka -ya
'bluu- 'sü -sü zuën -ta? Ka
-bha 'dhang -bho n "dhiü -sü
-yö 'dede -këe!

⁹ "Een 'wön 'gü ॥dede ॥në
'kii ma ॥kö "dhü bha -ee?
"Een ka -zu ॥në ॥ya 'to ॥ya
bhö 'bluu- bhe "söcdhu 'a-
'gü -gblü me "gblü "söcdhu
-ta 'ö- töö -yan -kpea -yo to
bha- -wön 'ka "dhü bha -ee?

¹⁰ "Een 'zü 'bluu- bhe
"saçple 'a- 'gü -gblü me "gblü
-yiisiö -ta 'ö- töö -yan -kpea
-yo to bha ka -zu ॥në ॥ya 'to
॥ya bhö- -wön 'ka "dhü bha
-ee?

¹¹ "Een -yö kë -kö -kë ॥dhe
'yö 'ka ka -zu gön ॥dhe a -wi
'bluu- ॥dede ॥në- 'ka? A- -pö
ka -dhe ॥dhe 'ka ka -di 'kun
Fadhizien -nu waa- Sadusien
-nu -bha ॥göng bha- -go.»

¹² ॥Dhe 'ö ॥yaa- pö "dhü,
'yö 'wo- 'wön do ॥dhe 'yii "wi
"sëke ॥dede 'wo- -da 'bluu-
-bha bha- 'ka, "kee -yö -wi
Fadhizien -nu waa- Sadusien
-nu -bha me draan- -kø ॥në-
'ka.

Piëdhö -bha Yesu -do
Atanna -bha -Yame 'ka -kø
-dhiang 'ö Matiö -ya zë
(Makö 8,27-30; Dhukö
9,18-21)

¹³ ॥Dhe 'ö Yesu ॥ya 'dho
॥ya ॥loo "sëgo 'ö Fidhipö
-bha Sezadhe -dhe -zütü
bha- 'gü, 'yö ö -bha ॥klang
-nu dhëe" kpo 'ö- pö: «Ka-

-ma me -nu -ta ॥dhe de suu
॥në mang Mægbomé n 'ka?»

¹⁴ 'Yö 'wo- -yo bø- -go 'wo-
pö: «Me 'bha -nu -wa -pö i
-bha ॥dhe Zan Mezumé -mü
i 'ka, 'ö me 'bha -nu -wa
pö (Atanna -wudhiüloomé)
Edhi 'ö gun yi 'bha 'ka bha yö
-mü i 'ka, 'ö me 'bha -nu -di
'pö 'wo- pö -a me 'dhe 'wo-
Zedhemí -kë bha yö -mü i
'ka, kö me 'bha -nu -wa pö sië
'zü Atanna -wudhiüloomé
'wæe 'bha -mü i 'ka.»

¹⁵ 'Yö Yesu -ya pö- -nu -dhe
'ö- pö: «'Yö ka -zë ॥we, ka ka
-bha -pö ॥dhe?»

¹⁶ 'Yö Simo Piëdhö -ya pö-
-dhe 'ö- pö: Atanna -bha
-Yame 'ö- bø yö -mü i 'ka!
Atanna "yaandhe Gbö -mü i
'ka!»

¹⁷ ॥Dhe 'ö ॥yaa- pö "dhü,
'yö Yesu -ya pö- -dhe: «Simo,
Zan gbö, i -bha -së! -A -gen
-mü ॥dhe teanwön 'dhe 'kö
'i- pö bha 'yii 'go mebhüidhe
'gü, n Dë Atanna 'ö -ya -sü
'ka dhang- 'gü bha ॥në- -zön
i -dhe.»

¹⁸ -A -kë "dhü -sü bha-
'gü mang -di 'pö a- -pö i
-dhe ॥dhe -wo i -dhe Piëdhö
(॥waa- pö "dhü kö -wa -pö
-gwë). -Gwë 'i- suu 'ka bha,
bhi ॥në 'i dho kë ॥dhe -gwë
'wo 'kø "kpan -ya -ta bha n
-bha 'dhö, (bhi ॥në 'i dho
Atanna -bha me -nu -loo 'ko
-ta -sü bha- zü bho), 'me
'wo "dhü bha ga -kø 'yii 'dho
॥mco- -nu -bha.»

¹⁹ A -dho Atanna -bha
-gblüdëdhe -dhaklì nu i -dhe,
kö 'bha- "dhiü ta me "vv 'me
'ö- -go "kpung ॥taa yö kö -yo
kë ta -sü 'ka- -me -go dhang-

'gü, "eeen kö 'bha- "pv 'pö me
"vv 'me 'ö- -go "kpung ॥taa
yö kö -yo kë "pv -sü 'ka- -me
-go dhang- 'gü.»

²⁰ ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü 'yö
Yesu -yö -dhio dø- -nu -ta
gleegloëdhö ॥dhe 'wa 'dho- pö
me 'bha -dhe ॥dhe Atanna
-bha -Yame 'ö- bø yö -mü ö
'ka.

*Yesu -bha ö ga -wɔn waa-
ö -bö -wɔn -dhiang 'ö- zë 'ö
Matiö -ya pö*

*(Makö 8,31-38; 9,1; Dhukö
9,22-27)*

²¹ ॥Dhe 'ö ॥yaa- pö- -nu
-dhe "dhü, 'ö sü- 'yi bha
-bha 'ö dho- 'ka "dhiü, 'yö
zun ö -di -wɔn -ta "pv
-sü -bha ö -bha ॥klang -nu
-dhe 'ö- pö: «N -dho Zed-
hizadhemö -wɔn -yö -dhö kö
-kweagbö -nu waa- "saab-
home -nu -gome -nu waa-
Zuifö -nu -bha 'tonggomé -nu
-wo n -wëedhe ॥dede bho.
-Wo -dho n zë 'ö 'a- bo -a
-dhækpaoyi -yaaga -naa 'ka.»

²² ॥Dhe 'ö ॥yaa- pö "dhü,
'yö Piëdhö -ya sü ॥ple 'gü, 'yö
-ya -døn -bho 'ka -sü -bha.
'Ö- pö: «'Aa n Dëme, -më
-dhiang ॥në 'i- zë "dhü, -a
-'dhe 'kö bha Atanna -ya dø i
'ka ॥gbleen.»

²³ "Kee 'yö Yesu -yö ॥slëe
ö 'gü, 'ö- pö Piëdhö -dhe:
«-Bhö bhø n 'ka taa- ॥gbleen,
Sotraan! -Yö i "piü ॥dhe
'i n -da Atanna "dhiü, -a
-gen -mü ॥dhe keng ka
-zvögongüwön 'yaa do, i i
-zu -go ॥dhe me "bhü- -nu
-'dhö.»

²⁴ ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü 'yö
Yesu -ya pö ö -bha ॥klang

-nu -dhe 'ö- pö: «'Ö me "vv me 'ö- "piü ॥dhe 'ö ziö n ॥keng-, -a -me -yö bo -ya ö -dī -wɔn zuën -ta -sü 'ka kö -yö sëébhodhe 'ö n -wɔn "glvv "piü 'ö ॥dhe -a -me -dö -bha "dhü 'dhö bha- 'sü kö -yö ziö- 'ka n ॥keng-.

²⁵ -A -gen -mü ॥dhe 'me 'ö- "piü 'ö ö -dī dha -a -me -go -dho 'to- 'gü, "keε 'me 'ö- -go -yö to n -wɔn -bha, -a me -dho dha.

²⁶ "Ξen ॥ya kë ॥dhe me 'bha "kpungtaapë ॥gban "pepe suu ॥slɔo "keε kö i 'nii -zë -yö ॥dheng Atanna "piü bha -oo, kö- ॥trɔon -mü -më 'ka? "Ξen -më ॥në me- dho ॥mɔo- -bha kö -ya nu Atanna -dhe ö 'nii -götadhöpë 'ka.

²⁷ -Ka -dhe -ga, mang Megböme -a -dho nu n Dë -bha 'tobhödhe bha- 'gü yama "kië -nu -dhe, 'yö 'a 'me 'dhe "dhü -a ॥saa bho -a -tosea kë -ko -bha.

²⁸ A- -pö ka -dhe tean -॥dede 'ka ॥dhe 'me 'wo -dhe ya- 'gü -a me 'gbe 'wii 'dho ga kö 'wii mang Megböme ma -gblüdëdhe nu -dhe yö.

17

Yesu -bha ö 'gü "gla -ko -dhiang 'ö Matiö -ya zë

(Makö 9,2-13; Dhukö 9,28-36)

¹ ॥Dhe 'ö -dhækpaøyi "saødo ॥ya ziö, 'yö Yesu -yo Piëdhö 'dhö, Zakö waa- Zan 'ö -kë Zakö dheeblehang 'ka bha- -nu -dhe 'yö 'wo dho -ton ॥gbleen do ॥gbin-.

² 'Yö- -gla -a -nu "yaan mü, 'yö- wëedhe 'gü 'dhö -ya 'bhü -sü -bha ॥dhe 'yénng- 'dhö,

'yö- -bha -sö 'bhü 'dhö -ya bhö -sü -bha 'yö -dhe -pu -a -zü.

³ 'Yö- -bha ॥klangdhiö -nu -yaaga bha 'wo wo "yan -kpan Moizö waa- Edhi -a -nu -bha (kö ॥wa 'go dhang -'gü ॥wa nu) kö waa- Yesu -nu -wo dhiang zë sië wo 'ko -dhe.

⁴ 'Yö Piëdhö -ya pö Yesu -dhe 'ö- pö: «N Dëme, 'kwa -ya yö -yö -dho kë -së "dhe! -Bhö dö 'sa kö 'a sö 'kç 'në -nu -yaaga dö 'yö kö- do- kë i -bha 'ka, kö- do- kë Moizö -bha 'ka, kö- do 'dhe 'ö to -yö kë Edhi -bha 'ka -dhe!

⁵ Piëdhö -yö -to dhiang bha- zë -dhe 'gü, 'yö "dhuu kpö "yan bhö -sü 'bha -yö nu 'yö sö- -nu -ta, 'yö -wu do -yö bø "dhuu kpö bha- 'gü 'ö- pö: «N Gbö (do 'ö n -go) 'yö ya -a -dho -yö n -kë ॥dedewo, 'a n -go -wɔn "pepe ॥gban ॥loo -sü 'ka yö ॥në- ॥kwεε-. ॥Ya 'pë 'ö- pö ka -dhe -kaa kë.»

⁶ ॥Dhe 'wo -wu bha- ma, 'yö "suü 'dhö -da -nu 'gü 'yö 'wo zun wo kpiö 'gü 'yö 'wo wo -go "gbleënu Yesu -dhe.

⁷ 'Yö Yesu -yö ॥yççn- -nu "söö, 'yö ö -kø -ye -a -nu -bha 'ö- pö: «-Ka "wlü, "suü 'ya 'dho ka kë!»

⁸ 'Wo dho wo "yan "dhiö "wlü kö Yesu yöö do ॥në ॥ya 'to mü.

⁹ ॥Dhe 'ö ॥wa zun -ton lœ -sü -bha, 'yö Yesu -yö -dhio dö -nu -ta gløglødhö 'ö- pö: «'Wɔn ka "yan 'dhö -da 'gü bha, 'ma 'dho- ma ka "dhi tongtongdhö kö ka- -gen dö sië me 'bha -dhe "dhe! -Yö 'to ka zuë" "piü -yö 'to- ka "dhü

-yö zun- 'ka mang Mægböme
n -bö -yi -bha.»

10 ॥Dhe 'ö ॥yaa- pö "dhü,
'yö- -bha ॥klang -nu 'wo-
dhees" kpo 'wo- pö: «"Kee
-a pö 'ö kwa -bha 'tɔnggɔmε
-nu -wa wo 'sa ॥dhe Edhi
-dho nu ॥kö -bleesü, 'yö
Atanna -bha -Yame -yö gun
-na nu ya- -gen -mü -më
'ka?»

11 'Yö- -yə bə- -nu -go 'ö-
pö: «-A pö 'wo- wo "dhü
bha tean- -mü, -a -gen -mü
॥dhe Edhi -dho nu kö -yö
Atanna -wɔn ॥gban -ya -yea
'gü -deewo ("pερεδηό, 'yö -a
-bha -Yame gun -na nu).

12 "Kee a- -pö ka -dhe ॥dhe
Edhi ॥ya nu 'nu, "kee 'wii
wo "tu kewɔn -bha 'wɔn 'ö
-dhi -nu -dhe ॥në 'wo- -wɔ
-ta. -Ko do 'wo Edhi -wëedhe
bho- 'ka bha ॥në 'wo dho
mang Mægböme n -wëedhe
bho- 'ka 'pö.

13 ॥Dhe 'ö Yesu ॥yaa- pö
"dhü, 'yö- 'wɔn to 'ö -da -bha
॥klang -nu "yaan ॥dhe -yö
"wì siē Zan Mezumε ॥në- 'ka
bha.

Yesu -bha "yina yaa -në
do -kë "klüöklü -ko -dhiang 'ö
Matiö -ya zé

(Makö 9,14-29; Dhukö
9,37-43a)

14 ॥Dhe 'ö ॥wa nu ॥wa
॥loo -dhe 'wo me "dhaa to-
-bha bha- 'gü, 'yö gɔndë do
'bha bha 'ö ॥yɔn Yesu "sɔc,
'yö zun ö kpiö 'gü -dhe.

15 'Yö- pö: «N Dëmε, -bhö
n gbö ya- -wëe -ga -dhe. Glop
"dhe -yua 'ö- 'gü ya -ya -wëe
-kë wo siē "gbui -wa. (-A
"su yaa ॥ya bho,) -ya -pö

peng "dhiü -dhe -nu waa- "yi
॥bhaa -dhe -nu 'gü "kwëe klö
klö ॥dedewo.

16 A kë -nu 'nu- 'ka i -bha
॥klang -nu ॥në- -nu -dhe kö
-wa dha n -dhe, "kee 'wii
॥mɔc- -bha.»

17 ॥Dhe 'ö 'mε bha ॥ya
bo- -pö "dhü -sü 'ka, 'yö
Yesu -ya pö ö -bha ॥klang
-nu -dhe 'ö- pö: «Gɔɔgbuiumε
-nu, suuyaame -nu 'ka ya!
-Dhekpaɔyi ॥dhe ॥në 'a dho
'sü 'zü -deewo kö 'a- kë ka
"piü? "Een a -dho ka -kwëe
bun 'zü -dhekpaɔyi ॥dhe ॥në
'ka -deewo kö 'ka gun -na
'wɔn 'gü ma kö 'ka 'dhang
bho n "dhiü? 'Yö- pö -ka nu
n -dhe 'në bha- 'ka!»

18 ॥Dhe 'wo nu- 'ka, 'yö
॥gbla "yina yaa 'ö gun- bha-
'gü bha- -ta. -Yö -to -dhe do
bha- 'gü 'ö go- 'gü 'yö -kë
"klüöklü.

19 ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü 'yö-
-bha ॥klang -nu bha 'wo-
-dhe -di -wɔn "dhiü 'yö 'wo-
dhees" kpo 'wo- pö: «Yi -ko 'ö
"yii ॥mɔc "yina yaa 'dhe ya-
-bha bha- -gen -mü -më 'ka?»

20 'Yö- -yə bə- -nu -go
'ö- pö: «-A -gen -mü ॥dhe
'kaa 'dhang ॥në- bho Atanna
"dhiü. A- -pö ka -dhe tean-
॥dede 'ka ॥dhe: ॥Ya kë ॥dhe
ka -bha -zu -yö Atanna -dhe
-sü ॥blünga ॥ya kë ॥dhe
kplɔc" ga -zian ॥në- 'dhö, ka
-dho ॥mɔc- -bha 'ka- pö -ton
-dhe: <-Bhö 'go i "gbluv bha-
'gü 'i 'dho -dhe ya- 'gü!> 'ö
-kë ॥dhe -ko bha- 'dhö. Ka
-fiëbhawɔn 'yii dho kë.»

21 ["Kee "yina yaa suu 'dhe
'kö bha- -kë me 'gü -sü -faan

-yö -sl̥oɔ -bhəa Atanna -dhe
-sü waa- 'sunng- 'ma -sü ɬnë-
'gü.]

*Yesu -bha ö ga -wɔn waa-
ö -bö -wɔn -dhiang -dee 'ö- zë
'ö Matiö -ya pö (Makö 9,30-
32; Dhukö 9,43-45)*

²² ɬDhe 'ö yi do 'ka kö
waa- -bha ɬklang "dhiü -nu
ɬgban "pepe -wo -dhe do 'gü
Gadhidhe -se 'gü, 'yö Yesu
-ya pö- -nu -dhe 'zü 'ö- pö:
«Wo -dho mang Mægböme n
"dhiü dɔ me "bhui- -nu -dhe

²³ 'ö 'wo n zë. "Kεε -a
-dhekpacyi -yaaga -naa bha,
a -dho -bö 'ka.» ɬDhe 'ö
ɬyaa- pö "dhü, 'yö -wëe -yö
bɔ- -bha ɬklang -nu bha- -nu
-ta ɬdedewo.

*'Nii- sɔng bho -sü 'ö
Atanna -gɔ 'kɔɔdhö -a
-dhiang 'ö Yesu -ya zë 'ö
Matiö -ya pö*

²⁴ ɬDhe 'ö Yesu waa- ö
-bha ɬklang -nu ɬwa 'dho
ɬwa ɬloo Kapεεnaɔmö -pö
'gü, 'yö Atanna -dhɔkëgükɔ
'niisɔngkunme -nu 'wo
ɬyɔɔn Pieḍhö "sɔɔ 'yö
'wo- dhεε" kpo 'wo- pö:
«Ka -gome -yö Atanna
-dhɔkëgükɔ 'nii- sɔng -bho
"wε -ee?»

²⁵ 'Yö Pieḍhö -ya pö: «ɬlin,
-ya -bho.» ɬDhe 'ö Pieḍhö
ɬyaa- pö "dhü, 'ö -da sië
'kɔɔdhö, Yesu ɬnë dhiang zë-
-dhe -bleblesü 'ö- pö: «Simɔ,
'nii- sɔng bho -sü -nu waa-
pë bho -sü -nu 'ö "kpung ɬtaa
-gblüdë -nu -dhe bha i i -bha
-pö 'gü ɬdhe? -A -dheia -bha
kö de -nu ɬnë -wa bho, -a -nu

gbö -nu -ee, "εεn me "wεε
-nu -ee?»

²⁶ 'Yö Pieḍhö -ya pö: «-A
-dhe 'yaa- -bha kö -gblüdë
gbö -nu -zë -wa bho.» 'Yö
Yesu -ya -yɔ bɔ Pieḍhö -gɔ
'ö- pö: «-Yö "dhü tean- 'ka,
-a -dhe 'yaa- -bha kö -gblüdë
gbö -nu -zë -wa bho (ɬya kë
"dhü kö- -dhe 'yaa- -bha ɬdhe
'a -bho 'pö).»

²⁷ "Kεε yö ɬnë- ɬgban 'gü,
'kwa 'dho 'me 'wo ya- -nu
-siödhewon kë, ɬdhe 'ö "dhü,
-bhö 'dho "yi "kpung "dhiü
kö 'i piü" -da, 'yuü- -bleesü
'ö bhaa- -sü bha 'i- "dhi "pu
kö 'i -dhe -ga -a "dhiëng 'gü,
i -dho "tanmaga do 'ö ɬmɔɔ
kweng koo- 'nii- sɔng -bha -a
yö 'mü kö 'i- 'sü 'i nu- 'ka kö 'i
koo 'nii- sɔng bho- 'ka -a -nu
-dhe.

18

*'Mε 'ö- -duε 'dhö 'kpii-
Atanna -bha -gblüdëdhe 'gü
'ö Yesu -ya pö -a -dhiang 'ö
Matiö -ya zë
(Makö 9,33-37; Dhukö
9,46-48)*

¹ Yesu -bha ɬklang -nu
-wo -yɔɔn "sɔɔ -a "tüng
ɬdede bha ɬnë- 'gü 'yö 'wo-
dhεε" kpo 'wo- pö: «'Mε
'yi i ɬkeng- ya de ɬnë
-duε 'dhö 'kpii- Atanna -bha
-gblüdëdhekëdhe 'ö dhang-
'gü bha- 'gü, yi Dëmε?»

² ɬDhe 'ö ɬwaa- dhεε" bha-
'kpo "dhü, 'yö Yesu -yö 'në 'në
'dëde 'në do -dhe, 'yö- dɔ- -nu
wëedhö 'yö- pö:

³ «-Ka -dhe -ga, a- -pö ka
-dhe tean- ɬdede 'ka ɬdhe kö
'kii ka zuë" slëë- kö 'ka "wı

'wɔn -bha ɬdhe 'në 'sensen
'në -nu 'dhö 'kii 'dho ka
-due -zian ɬslɔɔ Atanna -bha
-gblüdēdhəpö 'ö dhang- 'gü
bha- 'gü.

⁴ -A -gen -mü ɬdhe 'mε 'ö-
-due 'dhö 'kpii- Atanna -bha
-gblüdēdhə bha- 'gü, yö -mü
'mε 'ö- "tu 'yaa kë ö -dı -wɔn
-bha ɬdhe 'në 'ö ya- 'dhö bha
ɬnë- 'ka.

⁵ 'Mε 'ö dho 'në -nu 'ö- -nu
suum 'dhö ya- -nu -dheng bun
n -wɔn 'gü, kö -yö ma ɬnë n
-dheng bun bha.»

(Makö 9,42-48; Dhukö 17,1-2)

⁶ 'Yö- pö: «Mε "vv 'mε 'ö
dho kë 'në -nu 'wo 'dheng
bho n "dhiü "dhü bha- mε do
-zian -pö 'wɔn yaa 'gü -mε
'ka, -a fië- -to kö -wo -gwë
kpö 'gbiin- do dun- -mε bho
-bha kö ɬwa -zuö 'ka ɬweeyi
ɬbhaa kö -ya zë ('wɔn 'ö
Atanna dho- wɔ- -ta bha-
-bha).

⁷ "Kpuŋtaame -nu -bha
-yö -wëesü, -a -gen -mü ɬdhe
'wɔn -nu 'wo dho mε -nu -da
'wɔn yaa kë -sü 'gü "dhü bha
-wo -dhö. -A -wɔn 'gü -wo
-dho 'to kë -sü -bha -kpεawo,
"keε 'mε 'kö dho kë -a kë -mε
'ka bha ɬnë- -mε -bha 'dhö
-wëesü!

⁸ ɬYa kë ɬdhe i -kö waa- i
-gen ɬwa kë i -da 'wɔn yaa
'gü -pë 'ka, -bhö -a -nu "kan
i -bha kö 'i- -nu -zuö -dhe
ɬgbleen 'gü ("töng 'ö 'bhii- kë
'kö bha- 'ka). -A -gen -mü
ɬdhe -da i -kö waa- i -gen
"kplü 'ka -sü 'ö Atanna -bha
-gblüdēdhəkëdhe 'gü, -a fië-
-dhö i -kö waa- i -gen ɬgban
-to i -bha -sü 'ö 'wo i -zuö 'ka

peng 'ö 'yaa "dhuu -a 'gü -sü
-ta.

⁹ ɬYa kë ɬdhe i "yanga do
ɬya kë i -da 'wɔn yaa 'gü -pë
'ka, -bhö -a bho 'mü kö 'i-
-zuö -dhe ɬgbleen 'gü ("töng
'ö 'bhii- kë 'kö bha- 'ka), -a
-gen -mü ɬdhe i -da Atanna
-bha -gblüdēdhəkëdhe 'gü
-sü 'ö i "yanga do 'ka, -a
fië- -dhö 'ö -ziö 'ka i "yanga
ɬgban ɬple -to mü -sü 'ö 'wo
i -zuö 'ka peng 'ö 'yaa "dhuu
-a 'gü -sü -ta.»

"Gwënnig 'ö Yesu -ya -da 'ö
-gban "bhlaa 'ö ɬdheng 'wo-
yö -a -bha 'ö Matiö -ya pö
(Dhukö 15,3-7)

¹⁰ 'Yö go mü 'ö- pö: «-Ka
ka -dı 'kun 'në -nu 'wo ya-
mε do -zian -zë "dhiisü -bha!
-A -gen -mü ɬdhe 'a- pö ka
-dhe tean- ɬdede 'ka ɬdhe:
Atanna -bha "kië -nu 'wo
dheng- 'gü ɬnë 'wo "yan -to
-nu -bha -mε -nu 'ka, 'yö 'wo
dɔ -sü 'ka n Dë 'ö dheng- 'gü
-a wëedhö "töng ɬgban 'gü
(kö -wa -nu -bha za dɔ).

¹¹ [-A -gen -mü ɬdhe mang
Mεgböme a -nu 'mε 'wo
ɬdheng -sü 'ka ɬnë- -nu dha
-dhe 'gü.]

¹² "Een ɬya kë ɬdhe "bhlaa
këng do ɬya kë mε do -gɔ kö
-a do -yö ɬdheng, 'yii 'dhö-
-kaɔng "sueisiö ga "sueisiö
-kpεa 'ö to- 'to -tɔn ɬgbın- 'ö
dho -a 'dhe 'ö ɬdheng bha-
mɔɔ- -dhe 'gü -ee? "Een 'yaa
"dhü -ee?

¹³ A- -pö ka -dhe tean-
ɬdede 'ka ɬdhe: ɬYaa- yö,
-a zuë" ɬnii -yö -da "bhlaa
doseng bha- yö -wɔn 'gü, 'ö
-ziö 'ka -a -kaɔng "sueisiö ga

"sueisiö 'ö 'wii ɬdheng bha-ta.

¹⁴ Ka Dë 'ö -ya -sü 'ka dhang- -nu 'gü bha, 'yaa- "piü ɬdhe 'me 'wo (bø ö 'ka 'wo) ɬdhe 'në -nu ya 'dhö bha- me doseng -zian -yo ɬdheng -ko do bha ɬnë- 'gü.»

I dheebhang ɬya 'wɔn yaa kë -a 'kun -ko -dhiang 'ö Yesu -ya zë 'ö Matiö -ya pö

¹⁵ 'Yö go mü 'zü 'ö- pö: ɬYa kë ɬdhe i dheebhang ɬya 'wɔn yaa kë, -bhö 'dho- "piü kö 'pë 'ö- -kë 'ö 'ya- bha 'i- -zon -dhe, "kεε 'ka kë 'mü ɬple. ɬYa kë ɬdhe ɬya "wì i -wu -bha kö 'bha- dha ɬnaa bha.

¹⁶ ɬYa kë 'zü ɬdhe 'yii "wì i -wu -bha, -bhö 'dho 'i me do "εen me ɬple -dhe kö -wo ɬnëng i -bha kö 'ka 'dho mü. Kë "dhü kö pë "vu pë 'ö 'ka dho- pö 'mü bha kö 'ka-pö me ɬple "εen me -yaaga "yaan kö -wo kë ka "sεε- 'ka ɬdhe -ko 'ö Atanna -wu -ya pö- 'ka- 'dhö.

¹⁷ ɬYa kë 'zü ɬdhe 'yii "wì me -yaaga bha ka -wu -bha, -bhö Atanna -bha me -nu ɬloo 'ko -ta kö 'i- -da -nu -dhe. ɬYa kë ɬdhe 'yii ö "tu 'to me 'wo bha- -nu -wu -bha tongtongdhö, -bhö -a -ga ɬtaamasü 'gü ɬdhe 'me 'yaa Atanna dø ɬnë- 'dhö.»

¹⁸ 'Yö- pö: «A- -pö ka -dhe tean- ɬdede 'ka ɬdhe: Me "vu me 'ö ka dho- 'tɔng- -ya -ta Atanna -bha zian -ta "kpung ɬtaa yö, 'tɔng- -dho kë- -me -ta dhang- 'gü. "Εεε me "vu me 'ka dho- -mawɔn 'to "kpung ɬtaa yö, Atanna -dho

-a -me -mawɔn 'to dhang- 'gü.

¹⁹ A- -pö ka -dhe 'pö ɬdhe: Kö me ɬple -wu -yö kë 'wɔn 'gü do ka kpö 'gü "kpung ɬtaa yö, kö -wo bheä" n Dë Atanna -dhe pë "vu pë 'kö- -wɔn 'gü, yö 'ö -ya -sü 'ka dhang- -nu 'gü bha, -yö -dho -a nu- -nu -dhe.

²⁰ -A -gen -mü ɬdhe -dhe 'ö me ɬple "εen me -yaaga 'wo -ya -sü 'ka wo kpö 'ka- -bha n 'tɔ 'gü, kö a- -nu kpö 'gü.

"Gwënnig 'ö Yesu -ya -da 'ö -gban gwëëmi 'ö 'yaa me 'bha -mawɔn 'to -a -bha 'ö Matiö -ya pö

²¹ ɬDhe 'ö Yesu ɬyaa- pö "dhü, 'yö Piëdhö -yö ɬyccon- "sɔɔ 'ö- dheë" kpö 'ö- pö: «N Dëme, n dheebhang 'ö 'wɔn yaa -kë n 'ka -kpeawo, a -dho -a -bha 'wɔn yaa -mawɔn 'to -gen -yan 'ka ɬdhe? "Εεε 'a- kë "dhü -gen -yan 'ka "saɔple -ee?»

²² 'Yö Yesu -ya pö- -dhe 'ö- pö: «-Abin! 'Mii- pö i -dhe -gen -yan 'ka "saɔple, "kεε -gen -yan -kaɔng "saɔple -gaɔ "saɔple.

²³ (ɬYa kë "dhü kö- "dhiütodhe 'yaa 'dhö ɬnaa bha.) Yö ɬnë- -wɔn 'gü, 'yö 'a dho- pö ka -dhe ɬdhe: Atanna -bha -gblüdëdhe bha -yö -bhö -gblüdë do 'bha -bha 'wɔn -bha.

-Gblüdë 'bha bha ɬnë- pö ö -bha gwëëzë -nu -dhe yi do 'ka ɬdhe: «Ma ɬnaɔ "pεpε 'ö ka -gɔ bha, -ka nu- 'ka kö 'kwa- dhvng!»

²⁴ ɬDhe 'ö ɬwa nu ɬnaɔ bha- 'ka, 'ö ɬwa zun- dhvng

-sü -bha -së 'ka, 'yö 'wo -wo
me do 'ö- -bha 'wëë- "gblü
këng drun "po -yö gun- -bha
bha- 'ka, 'yö 'wo nu- 'ka-
-dhe.

²⁵ 'Ö gun "dhü kö gondënë
bha pë "vv pë 'bha 'yaa- -go
kö -yö "po bha- bho- 'ka.
Dhe 'ö Ya kë "dhü, 'yö-
dëme -ya pö- 'dhö, -a -bha
dhebhö 'dhö, -a -bha 'në -nu
'dhö, -wa nu 'go Dhuëng 'ka
waa- slöcpë gban 'dhö kö
ö -bha 'wëëga bha -yö slöc.

²⁶ Dhe 'ö Ya- pö "dhü,
'yö- -bha gwëëmi bha 'ö zun
ö kpiö 'gü- -dhe 'yö bhëa 'ö-
pö: «N Dëme, -bhö i zuë" kë
-sea n "piü kö 'a i -bha "po pë
bha- mœ- -dhe!»

²⁷ Dhe Ya- pö "dhü, 'yö-
-wëë 'dhö -gblüdë bha- -kë
'yö- pö- -dhe: «'Ma i -mawö
'to, -bhö 'dho!»

²⁸ Dhe 'ö gondënë 'ö
-gblüdë -ya -mawö 'to
bha Ya zun "kpennng, 'yö
-kpan ö yékëyöö 'ö weng
'wo yë -kë -gblüdë do bha-
"piü, "kees 'ö yö -zë -a -bha
'wëë- këng plë -nu "sinma
"po 'dhö- -bha bha- -bha.
'Yö sa- -ta, 'yö kun bheä"
kpennngkpennngdhö 'yö- pö-
-dhe: «-Bhö ma 'wëëga bha-
nu!»

²⁹ 'Yö- yékëyöö bha 'ö zun-
-dhe kpiö 'gü, 'yö bhëa 'ö-
pö: «-Bhö do "gbü- kö 'i i
zuë" kë -sea n "piü kö 'a i bha
"po pë 'ö bha- mœ-!»

³⁰ "Kees 'yö yö -zë 'yii "wi-
-bha, 'yö- kun 'ö- -da -kaso
'gü 'yö dho ö zun- 'ka -a -bha
"po bha- gban bho -sü -bha.

³¹ Dhe 'ö- "teabö -nu 'wo
'wöö bha- -dhe yö, 'yö -wëë
-yö bo- -nu -ta dedewo, 'yö
'wo dho 'wo -ziö 'gü wo
-gomë -dhe.

³² Dhe 'ö- -nu -gomë -yö
'wöö bha- ma, 'yö ö -bha
gwëëmi bha- -dhe 'yö- pö-
-dhe: «Gwëë" "klv yaasü!
Bheä" ne 'i- wo n -dhe ma
'wëëga 'ö i -bha bha- -wöö
'gü 'yö 'a- gbaö i -go.

³³ Ya kë "dhü -a -dheä bha
'nu kö i "teado bha- -wëë -yö
i kë 'pö Dhe -kö 'ö i -wëë -yö
n -kë 'ka bha- 'dhö, "kees 'yö
'bhii yö -zë kë.»

³⁴ 'Wöö bha- -siö -gomë
bha- -bha -kö yaa bha- -wöö
'gü, 'yö- kun 'pö 'ö- -da
-kaso 'gü kö -wa -wëë -kë wo
dedewo -yö 'dho -yö zun-
'ka -a -bha "po bha- gban
bho -sü -bha.

³⁵ 'Yö Yesu -ya pö ö -bha
-klang -nu -dhe: «Ya kë
Dhe 'me 'ka "dhü 'do 'do 'ka
'kii ka dheeblang -mawö
'to ka zuë" gban 'ka, n Dë
'ö -ya -sü 'ka dhang- -nu 'gü,
-yö -dho ka kë -kö do bha
ne- 'gü.

19

Yesu -bha me draan- -vv
'ö -gban dhe -bho "bü -sü -bha
-a -dhiang 'ö Matiö -ya zë
(Makö 10,1-12)

¹ Dhe 'ö Yesu Ya bo -a
-nu -klang kë -sü 'ka 'wöö
-nu bha- 'ka, 'yö go Gadhidhe
-se 'gü 'yö dho Zude -se "pean
'dhe 'ö bo "yi 'wo- Zuuden -kë
bha- taama bha- 'gü.

² Me kpö 'gbe ॥dede -wo -dho 'zü- ॥keng- mü 'ö- -nu dha -a -nu -bha "yua -nu -go.

³ -Dhe bha ॥në Fadhizien -nu ga 'bha 'wo nu Yesu -gen mcoo- -dhe 'gü mü, 'yo 'wo- dhee" kpo 'wo- pö: «'Me i -bha dhebhö ॥ya i -siödhewöñ kë bha -oo, 'kö 'zü 'ö -kë 'wöñ suu "vu suu 'ö-'ka, -yo -së kö- -me -ya -bha dhebhö bha- bho "bü -ee?

⁴ 'Yö Yesu -ya -yo bç- -nu -go 'ö- pö: «'Pë 'ö -ben zë -sü 'ka Atanna -wu 'gü 'kaa- dç ॥në wo -ee?

-A zübhoyi 'ka Atanna -yo gcoo- waa- dhebhö ॥në- -nu -da.»

⁵ 'Yö go mü 'ö- pö:
-A -kë "dhü -sü 'gü, gcoo- -dho "kan ö dë waa- ö dhe -a -nu -bha,
'yo waa- -bha dhebhö 'wo -tosea -kë,

'yo weng 'wo -kë pë do 'ka.»

⁶ ॥Ya kë "dhü kö dhe waagan 'wo bha 'waa me ॥ple 'ka 'zü, kö ॥wa kë pë do ॥në- 'ka.
-A -kë "dhü -sü 'gü kö 'pë 'ö Atanna ॥yaa- ॥nëng 'kwëë- bha, me 'bha 'ya 'dho- pö 'ö- "kan 'kwëë-»

⁷ 'Yö Fadhizien -nu -wa dhee" kpo 'zü 'wo- pö: «'Yö -kë 'sa ॥dhe 'yo Moizö -zë 'ö- pö me "vu me 'ö ॥yaa- pö 'ö dhe bho "bü, -a -me -ya -bho "bü 'sëedhe kë kö -ya ॥nëng- bha?»

⁸ 'Yö Yesu -ya -yo bç- -nu -go 'ö- pö: «Kaa- gcoegbuidhe bha ॥në- -kë 'yo Moizö -ya pö "dhü, "kees 'yaa gun "dhü -blëesü.

⁹ A- -pö ka -dhe ॥dhe: Me "vu me 'ö 'ö -bha dhebhö bho "bü, kö- -gen 'yii kë-

-zuazëwöñ -zë 'ka, kö -yo 'dho -yo dhe "wëë 'sü, kö- -me -yo -da ॥në wo me -nu -bha dhe "piü bha.»

¹⁰ 'Yö -bha ॥klang -nu 'wo ॥ycöñ- "söç 'wo- pö- -dhe: «॥Ya kë "dhü yo -zë 'gü kö -to -kiëgbao 'ka -sü fië- -dhö 'sa -dhe.»

¹¹ 'Yö Yesu -ya -yo bç- -nu -go 'ö- pö: «-Wu 'dhe 'kö 'a go- pö bha me ॥gban 'wii 'dho yo -zë 'gü ma, kö 'yii kë me 'dhe 'kö Atanna -ya 'gü ma -sü nu- -nu -dhe -a -nu 'ka.

¹² 'Wöñ -gen 'gbe -yo -dhö 'ö me 'gbe 'waa ॥mcoo- -bha kö -wo dhe 'sü- -wöñ 'gü. Me 'bha -nu -wo -bhö wo -bha 'ka, 'ö me 'bha -nu -dù 'pö me "bhü- -nu ॥në 'wo- -nu -kë "dhü. 'Yö- me 'bha -nu -dù 'pö, -a -nu -to -kegbao 'ka -wöñ -gen 'dhö -gban Atanna -bha -gblüdëdhe -wöñ -bha. Kë "dhü kö 'wo- -bha yë kë woo- -tosea ॥gban 'ka. 'Ma- pö "dhü, -a 'gü ma -me -ya ma!»

Yesu -bha 'dhuë- -kë 'në -nu -bha -kç -dhiang 'ö Matiö -ya pö

(Makö 10,13-16; Dhukö 18,15-17)

¹³ ॥Dhe 'ö ॥yaa- pö "dhü, 'yo me -nu -wo nu 'në 'sëennë -nu 'ka- -dhe kö -yo 'ö -kç kpa -a -nu -ta kö -yo bheä" Atanna -dhe -a -nu -wöñ 'gü, "kees 'yö- -bha ॥klang -nu 'wo -ya -ya 'me 'wo bha- -nu "yan 'gü -sü -bha.

¹⁴ 'Yö Yesu -ya pö- -nu -dhe: «-Ka ka kwaa- 'nësëennë -nu -zü kö -wo nu n "piü

'ka 'dho -a -nu "piü kë, -a -gen -mü ɬdhe Atanna -bha -gblüdëdhe -yö 'me 'wo bho 'në -nu ya- -nu -bha ɬnë- -nu -bha 'ka.»

¹⁵ 'Yö ö- -kɔ -ya -nu ɬgbins-, 'yö 'dhuë- -kë -nu -bha 'yö -ziö.

Naçmæ do yee kë Yesu ɬkeng- -kɔ -dhiang 'ö Matiö -ya zë

(Makö 10,17-31; Dhukö 18,18-30)

¹⁶ ɬDhe 'ö dho 'ö ɬloo -dhe 'bha bha- 'gü, 'yö 'nëglcoonnë do 'bha bha 'ö nu- "piü 'yö-dheë" kpc 'ö- pö: «N Dëmæ, -më -wɔn -së ɬnë 'ma- kë 'yö 'a dho ɬsii 'ö 'yaa yën -a ɬslco?»

¹⁷ 'Yö Yesu -ya pö- -dhe 'ö- pö: «I n dhëë" -kpc 'wɔn 'ö -gban 'wɔn -së -bha -a -wɔn 'ka -më -wɔn 'gü? Atanna yöö do ɬnë- këwɔn 'dhö -së. ɬYa kë ɬdhe ɬsii 'ö 'yaa yën bha- -dhɔ ɬya kë i -bha kö -bhö i 'gü dɔ "gbui- kö 'i Atanna -bha 'tɔng- -nu ɬnë- ɬbhlëe -ya!»

¹⁸ 'Yö- pö Yesu -dhe 'ö- pö: «'Tɔng- -mæ?» 'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ- -gɔ 'ö- pö: «'Tɔng- 'ö- pö ɬdhe:

«'Bha 'dho me zë,
'bha 'dho -da me -nu -bha
dhe "piü,
'bha 'dho ɬkwaan bho,
'bha 'dho ɬsua -ya me 'bha
-bha,

¹⁹ -bhö i dë waa- i dhe- -nu
-ya ɬbhlëe 'gü,
i këyco -dho -yö i kë ɬdhe i
-di 'dhö bha- yö.»»

²⁰ 'Yö 'nëglcoonnë bha 'ö- pö Yesu -dhe: «'Tɔng- 'dhe 'kö

bha 'ma- ɬgban 'kun, -a -mæ
ɬnë ɬya 'to?»

²¹ 'Yö Yesu -ya pö- -dhe:
«'Bha- pö- "dhiü -yö pa
Atanna wëëdhö, -bhö 'dho
kö pë "pepe 'ö i -gɔ 'i- ɬgban
'go, kö 'i- sɔng bha- ɬgbao
"fleemæ -nu -gɔ kö 'i nu 'i -da
n ɬkeng-. 'Bha- kë "dhü i
-dho ɬnaç 'dhe 'ö dhang- 'gü
-a ɬslco.»

²² "Kee ɬdhe 'ö 'nëglcoonnë
bha 'ö -wɔ -nu bha- ma, 'yö
ö wë 'gü -siö, 'yö -ziö 'ö dho,
-a -gen -mü ɬdhe ɬnaç- -gun
-gɔ ɬdedewo, (-a -wɔn 'gü,
'yaa gun- "piü ɬdhe 'ö ö -kɔ
bho- 'gü).

²³ ɬDhe 'ö ɬya 'dho, 'yö
Yesu -ya pö ö -bha ɬklang
-nu -dhe 'ö- pö: «A- -pö ka
-dhe tean- ɬdede 'ka ɬdhe:
Naçmæ -nu -bha -da Atanna
-bha -gblüdëdhe 'gü -dhe
-dho kë "gbui.

²⁴ 'Ö 'a- pö 'zü ka -dhe
ɬdhe: -Yççnmæa -bha bɔ
-sedha -ye 'ka -dhe -yö 'ya-
"kee ɬnaçmæ -nu -bha -da
Atanna -bha -gblüdëdhe
'gü -sü -yö "gbui- 'ö -ziö
-yççnmæa -bha -ziö -sedha
-ye 'ka -sü -ta.»

²⁵ ɬDhe 'ö- -bha
ɬklangdhiü -nu 'wo -wɔ bha-
ma, 'yö- 'wɔn -ya -nu kɔn
ɬdedewo 'yö 'wo- pö- -dhe:
«ɬYa kë "dhü yö -zë 'gü 'sa
kö 'dee dho dha?»

²⁶ 'Yö Yesu -ya -nu -ga
"senngdhö, 'yö- pö: «Me
"bhiü -zë -kɔ 'yaa ɬmco-
-bha, "kee Atanna -zë
-fiëbhawɔn 'yaa 'dhö.»

²⁷ 'Yö Piëdhö -ya pö Yesu
-dhe 'ö- pö: «'Yö 'me 'kö

yi -zë 'ya yiii- pë ॥gban -pë ॥gban 'to, 'ö 'ya -da i ॥keng-'sa ya ॥we, -më ॥në dho kë yi -zë yi -dhe?»

²⁸ 'Yö Yesu -ya pö- -nu -dhe 'ö- pö: «A- -pö ka -dhe tean- ॥dede 'ka ॥dhe mang Megbôme 'a dho -ya ma -gblüdëdhe -gbloo ॥bh-lëesü bha- 'gü "kpungtaadhe -dee bha- 'gü -dhekpacyi 'ö-'ka, me -kaong do ga ॥ple 'ka -ziö n ॥keng- bha, kaa -di 'pö ka -dho -ya -gblüdëdhe -gbloo -nu -ta kö 'ka za dö Izraëdhö "segö -kaong do ga ॥ple bha- 'gü -me -nu -bha yi 'ö bha ॥në- 'ka.

²⁹ ॥Ya 'go mü me "pepe 'wo dho woo- 'kø -nu waa- wo dheeabhäng gcoñ- -nu waadhang -nu, wo dë -nu, wo dhe -nu waa- woo- dhebhö -nu, woo- 'në -nu "seen woobhlaa- -nu 'to n -wön 'gü, -wo -dho -a "dhiü -ziö -ta ॥sloç, 'ö 'wo dho 'wo ॥sii 'ö 'yaa yén bha- ॥sloç.

³⁰ "Kee 'me 'wo me -bleesü -nu 'ka "tüng ya- 'gü bha, -a me 'gbe -dhe -dho 'to ॥taama, 'ö 'me 'wo ॥taama 'pö "tüng ya- 'gü bha- me 'gbe 'wo bo "dhiü.»

20

"Gwënnng 'ö Yesu -ya -da 'ö -gban yékëme -nu -bha -a -dhiang 'ö Matiö -ya zë

¹ 'Yö Yesu -ya pö: «-A pö 'a- wo "dhü bha- -gen -mü ॥dhe Atanna -bha -gblüdëdhe -yö ॥dhe gondë do 'ö yékëme -da ö -go 'bhlaa- kö -ya ॥saa bho ॥në- 'dhö. Gondënë bha -dhekpao tii 'gü yi do 'ka 'yö

dho me mœ- -dhe 'gü kö -wo yë kë ö -go -drœ -dhü -bhlaa 'gü.

² 'Yö 'wo ॥mœ- ॥saa "dhi 'gü -suga do -dhekpacyi do, 'yö- -nu bo yë kë -dhe 'gü.

³ ॥Dhe 'ö 'yënng- "teœ ॥ya -wo -së 'ka, 'yö dho 'zü me 'bha mœ- -dhe 'gü. 'Yö dho 'yö -kpan me kpö 'bha -bha kö -wo dö sië "dheëdhö kö yë 'yaa- -nu -go

⁴ 'yö- pö- -nu -dhe: Kaa -di 'pö -ka 'dho n -go -drœdhe 'gü kö 'ka yë kë 'mü, a -dho ka ॥saa bho- bho -kø 'ka.»

⁵ ॥Dhe 'ö- pö- -nu -dhe "dhü, 'yö 'me 'wo bha 'pö 'wo -ziö 'wo dho. ॥Dhe 'ö 'yënng- -ya -me -go ॥zinng 'gü "tüng bha ॥ya ॥loo, 'yö -drœ -bhlaa dëme bha 'ö dho 'zü me 'bha mœ- -dhe 'gü, 'yö 'dho 'bha wo kö 'yënng- ॥ya 'kpö me -go 'ka, 'yö -kpan 'zü me 'bha -nu -bha, 'yö -wu do bha- pö- -nu -dhe 'yö 'wo dho 'pö.

⁶ ॥Dhe 'ö 'yënng- -go ॥ya -ya -ton -ta, 'yö dho 'bha wo 'yö -kpan me kpö 'bha -bha 'zü kö -wo dö sië "dheëdhë bha- 'gü, 'yö- -nu dhëë" kpö 'ö- pö: «-Më -wön 'ö mü 'yö 'ka dö -dhe ya- 'gü "wëewëeë 'yö 'kii yë 'bha kë ॥deë?»

⁷ 'Yö 'wo- -yo bo- -go 'wo-pö: «'Me 'ö dho yi 'sü ॥në- -me 'yaa 'dhö -wa!» 'Yö- pö- -nu -dhe: «॥Dhe 'ö "dhü kö -ka 'dho kö 'ka yë kë n -go -drœ -bhlaa 'gü!» 'Yö 'wo dho 'pö.

⁸ ॥Dhe 'ö "bin ॥ya 'ma, 'yö 'bhlaadë -ya pö ö -kodhiüme -dhe 'ö- pö: «-Bhö yékëme

-nu bha- -nu -dhe 'kii- -nu
[]saa bho, "keε -a zü bho 'mε
'wo nu []taama bha []nē- -nu
-ta kö 'i- "dhiü ta 'mε 'wo nu
-bleesü bha- -nu -ta!»

⁹ []Dhe 'ö []yaa- pö "dhü,
'yö 'mε 'wo nu yë "dhiü kö
'yénng- -go []ya -ya -tōn -ta
bha 'wo nu 'yö 'wo- -nu []saa
bho -suga 'do 'do 'ka.

¹⁰ 'Yö 'mε 'ö woo -dī 'pö,
'wo -da yë 'gü -bleesü bha
'wo nu. -Yö -kē -nu 'gü []dhe
-a -nu -bha -dho ziö 'mε 'wo
nu []taama bha- -nu -bha -ta,
"keε 'yö 'wo -suga 'do 'do
-gblü -a -nu -ta 'pö.

¹¹ []Dhe 'wo -suga 'do 'do
bha- -sü 'yö 'wo -ya -dōn bho
-sü -bha wo yun 'gü -drōodhe
-dēmē bha- 'ka

¹² 'wo- pö: «'Mε 'wo -da yë
'gü kö "bin []ya ma ya, i- -nu
[]saa -bho 'pö []dhe 'mε yi -zë
'yi yë -kē 'yénng- 'ka 'yi []gloo
-bha yö yi 'dhö []dhe?»

¹³ 'Yö- -yo bō me do -go
'ö- pö: «N "taongdē, 'mii
"kpénng- -kē ka -go -wa, "εen
'kwii []mōc -suga do []nē
-wōn 'gü, 'yö 'ka gun -na yë
zü bho -ee?»

¹⁴ []Dhe 'ö "dhü, -ka kaa-
'dho wo ka []saa bha- 'ka, mε
'dhe 'wo nu []taama bha- -nu
[]saa -bho "dhü -wōn -yö -ga
ma []nē n 'gü 'yö 'a- bho "dhü.

¹⁵ "εen n -dī -bha []nao 'yaa
-mü, pë 'ö -dhi n -dhe 'maa
[]mōc -bha 'kaa- -kē 'ka -ee?
"εen n "klv -kē -sē -wōn []nē
-siō ka -dhe -ee?»

¹⁶ 'Yö Yesu -ya pö: «'Pē 'ö
-kē 'yö 'a- pö ka -dhe []dhe
(Atanna -bha 'wōn kē -ko
waa- mε "bhū- -bha 'waa do,
-a -wōn 'gü) 'mε 'ö nu -bleesü

waa- 'mε 'ö nu []taama -a
-nu []saa- -dho kē do bha 'yö
bha.»

Yesu -bha ö ga -wōn waa-
ö -bō -wōn pö -kō -yaaga -naa
'ö- pö -a -dhiang 'ö Matiö -ya
zë

(Makö 10,32-34; Dhukö
18,31-34)

¹⁷ 'Ö gun kö Yesu -yö 'dho
sië Zedhizadhemö, waa- ö
-bha []klang -nu 'yö mε
-kaɔng do ga []ple bha- -nu
-dhe []ple 'gü "ta -zian bha-
-ta 'yö- pö- -nu -dhe:

¹⁸ «-Ka -dhe -ga, 'dho do
'kwa- wo sië Zedhizadhemö
ya, -wo -dho mang Megbōme
n []gbao "saabhome -nu
-gōmē -nu waa- Zuifö -nu
-bha 'tōnggome -nu -go 'ö 'wo
n zë za 'ka,

¹⁹ 'yö 'wo n -dō 'mε 'waa
Zuifö 'ka- -nu -go, 'yö 'wo
[]wēe dō n -bha, 'yö 'wo n
-ma -sabhlü 'ka, 'yö 'wo n
dō "dhü -bha 'yö 'a ga 'yö-
-dhekpāyi -yaaga -naa 'ka 'a
-bō.

Gba ö Zan waa- Zakö -nu
dhe -ya -dhe Yesu -go -a -dhi-
ang 'ö Matiö -ya zë

(Makö 10,35-45)

²⁰ []Dhe 'ö go yö -zë 'gü,
'yö Zebede -bha dhebhō -yö
[]yōn Yesu "sōc 'waa- ö gbō
-nu 'wo gun- []keng- -a -bha
[]klangdhiü 'ka bha- -nu 'dhö
'yö zun ö kpiö 'gü- -dhe -bheā
-dhe kian 'ka.

²¹ 'Yö Yesu -yö to 'ö- dhεε
kpo 'ö- pö: «-Yö i "piü []dhe 'a
kē i -dhe []dhe? 'Yö dhebhō
bha 'ö- pö: «-Bhō dō "gbū-,
n dēmē, kö n gbō -nu []ple
ya, -duε 'ö i "piü dhāng- 'gü

bha- ॥bhlëësü ॥dede 'ö- 'gü
bha 'i- nu- -nu -dhe i -bha
-gblüdëdhë -yö -bha -yi 'ka
-dhe!»

²² 'Yö Yesu -ya -yo bø 'ö- pö:
«Pë -nu 'ka- pö sië bha 'kaa-
'kloç- do. "Een 'wɔn "gbu-
'ö maa- "yi mü ya ka -mœ
-bha 'ka- mü -ee?» 'Yö 'wo-
pö- -dhe: «॥lin, yi -mœ -bha
'yi -mœ.»

²³ 'Yö- pö 'zü- -nu -dhe:
«-Yö "dhü -zë wo tean- 'ka
॥dhe 'wɔn "gbu- do 'ö maa-
"yi mü bha ka -dho ka -bha
mü, "kees -a 'dhe 'kö -gban
-due 'ö n "piü dhang- 'gü
-a -bleesü -sü -wɔn -zë -bha
bha, ma -zë 'maa- -nu me
-dhe -me 'ka, -a -gen -mœ
॥dhe -yea -nu 'wo "dhü bha
'me 'ö n Dë -ya -ya -a -nu -go
-ya wo ॥në- -nu -bha 'ka.»
(Yö ॥në- -nu -a -nu -dhe -me
'ka).

²⁴ ॥Dhe 'ö- -bha ॥klang -nu
bha- me -kaong do 'wo to 'wo
'wɔn bha- ma, 'yö -siö -nu
-dhe me ॥ple 'dhe 'wo bha-
-nu kwi -bha.

²⁵ 'Yö Yesu -ya pö- -nu -dhe:
«Ka- 'wɔn -do 'kpakpadhö
॥dhe "segödhiümë -nu -wo
-gbaon woo- "següme -nu -ta,
'ö faanme -nu 'wo faan -dhe
-wo me -nu -ta.

²⁶ "Kee -a -dhe 'yaa- -bha
kö ka -zë ka -bha -yö kë "dhö.
Ka -zë ka -bha 'ka 'me 'ö-
"piü ॥dhe 'ö kë me ॥bhlëësü
॥dede 'ka Atanna 'gü bha-
-dhe -bha kö- -me ॥në -yö
kë ka "dhiü -ziö wo -me 'ka.

²⁷ 'Me 'ö- "piü 'zü ॥dhe ö-
-due kë 'kpii- (Atanna "piü),
-a -dhe -bha kö- -me ॥në -yö
kë kaa- ॥dhuëng 'ka.

²⁸ 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö
mang Mëgböme 'mii nu kö
-wo ma -zë n "dhiü -ziö wo,
"kees 'yö 'a -nu kö ma ॥në 'a
me "bhu- -nu "dhiü -ziö wo
kö 'a n -dù nu -a -nu dha -wɔn
'gü bha 'yö bha.»

*Yesu -bha "yanwlümë ॥ple
-kë "klüüklü -kɔ -dhiang 'ö
Matiö -ya zë*

*(Makö 10,46-52; Dhukö
18,35-43)*

²⁹ -A -nu 'dho -sü 'ka,
॥dhe 'ö ॥wa 'go Zedhiko, me
'gbe ॥dede -wo -ziö 'zü Yesu
॥keng-.

³⁰ "Yanwlümë ॥ple -wo
-gun -ya -sü 'ka zian "göng
"piü -dhe 'bha 'gü mü. ॥Dhe
'ö ॥waa- ma ॥dhe Yesu -yö
ziö sië, 'yö 'wo -ya "gbla -sü
-bha 'wo- pö: «Yi Dëme, Davi
Gbö, -bhö "ta yi -dhe -dhe!»

³¹ 'Yö me kpö 'wo gun Yesu
॥keng- bha 'wo -ya "gbla -sü
-bha -a -nu -ta 'wo- pö -wo
wo "dhi ta. "Kee 'yö 'wo wo
-wu "dhiü ॥wlü 'pö "gbu- 'ka
'wo- pö: «Yi Dëme, Davi Gbö,
-bhö "ta yi -dhe!»

³² 'Yö Yesu -yö 'daonnu,
'yö- -nu -dhe, 'yö- -nu dhees"
kpö 'ö- pö: «Ka- -pö 'a- kë ka
-dhe ॥dhe?»

³³ 'Yö 'wo- pö: «Yi Dëme,
-bhö yi "yan "dhiü "pu!»

³⁴ ॥Dhe 'ö ॥waa- pö "dhü
'yö -wëë -yö bø Yesu -ta, 'yö
ö -kɔ -ye -a -nu "yan -bha,
-wo -to -dhe do bha- 'gü 'ö-
-nu "yan "dhiü -yö -pu 'yö
'wo -dhe yö, 'yö 'wo -ziö Yesu
॥keng-.

21

*Yesu -bha -da Zed-hizadhemö -kɔ -dhiang 'ö
Matiö -ya zë*

(*Makö 11,1-11; Dhukö 19,28-40; Zan 12,12-19*)

1 **D**he 'ö **wa** 'dho **wa** **yɔɔn** Zedhizadhemö -dhe "sco, 'yö 'wo bɔ 'pödhe 'wo-dhe Betöfaze 'ö Odhivie -tɔn "pean "piü bha- 'gü. **D**he 'ö **wa** **loo** 'pö- bha- "saan "dhiü, 'yö Yesu -yö ö -bha **klang** -nu **ple** bɔ, 'yö ö -wu kpo- -nu -bha 'ö- pö:

2 «-Ka 'dho 'pödhe 'ö -ya ka "dhiü bha- 'gü, 'ka 'dho ka -dho -kpan **soofeng** -dhee do waa- ö 'në -a -nu -bha kō -wo -kplü -sü 'ka, kō 'ka- -nu "pu 'ka nu- -nu 'ka n -dhe!

3 **Ya** kë **dhe** **wa** ka dheeë" 'kpo -kaa pö- -me -dhe: «Yi Dëme -mawon -ya -bha». Ka- pö "dhü -yö -dho 'to -dhe do bha- 'gü 'ö ö -kɔ bho ka 'gü 'ö 'ka nu- nu 'ka n -dhe yö!

4-5 'pë 'ö Atanna -wudhiüloomë -ya pö 'ö- pö **dhe**:
<Siön -me -nu, -ka -dhe -ga, kaa- -gblüdë -yö nu sië ka "piü,
-a -bha -gblüdëdhe -yö dhong -sü,
-yö -ya -sü 'ka **soofeng** do -ta,
"kees **soofeng** 'në "gbong -zian
'ö -tun ö dhe **keng**- **në**
'ö -ya -sü 'ka -ta> bha- 'gü -wɔn -yö -kë -kɔ bha **në** -'gü.

6 'Yö **klang** -nu **ple** bha 'wo dho, 'yö 'wo- -kë **dhe** -kɔ

'ö Yesu -ya pö- 'ka- -nu -dhe bha- 'dhö.

7 'Yö 'wo nu **soofeng** -dhee waa- ö 'në bha- -nu 'ka Yesu -dhe. 'Yö 'wo woo- -nu kpo- -nu -ta, 'yö Yesu -yö -ya **soofeng** 'në bha- -ta.

8 **D**he 'ö **ya** kë "dhü, 'yö me kpo 'gbe bha 'wo -ya wo -bha -sö -nu 'kpo -sü -bha zian -ta. 'Yö me 'bha -nu -di 'pö 'wo "dhü kwæs" -nu -kan 'wo- -nu **loo** -zian -ta -dhe **gban** 'gü (-a "dhiama kian 'ka).

9 'Me 'wo bha- -nu kpo 'bha- -gun Yesu "dhiü, 'yö 'bha -yö gun- **taama**, kö -wo 'dho sië "gees kë -sü 'ka- -zü, 'ö 'wo -bhabhoo kun- -ta 'wo- pö: «"Sookwedhi, -bha -bha -bha, Davi Gbö 'tö -yö bhɔɔɔɔ! 'Me 'ö nu kwa Dëme 'tö 'gü bha- 'tö -yö bhɔɔɔ, -yö -bhɔ "kpung **taa**! -Yö bhɔ "dhü dhang- "güüü!

10 Yesu -bha -da Zedhizadhemö -sü 'gü, -a -ting -yö -da 'ö 'wo -ya wo 'ko -nu dheeë" 'kpo -sü -bha 'wo- pö: «Dee ya!»

11 **Waa-** pö "dhü, 'yö me "dhaa 'wo gun- **keng**-bha **waa-** pö: «Atanna -wudhiüloomë 'wo- -dhe Yesu, 'ö go Nazadhetö Gadhidhe -se 'gü bha yö -mü.»

*Yesu -bha **bhlëe** -ya Atanna -dhökëgükɔ -bha -kɔ -dhiang 'ö Matiö -ya zë*
(*Makö 11,15-19; Dhukö 19,45-48; Zan 2,13-22*)

12 'Yö Yesu -yö dho 'yö -da Atanna -dhökëgükɔ 'ö 'plöö mü bha- 'gü. 'Yö 'me 'wo gun "dhoo dɔ sië oo,

'mε 'wo gun pē 'dho siē oo,
 'yō -ya -a -nu kē -sü -bha,
 'yō -ya 'mε 'wo nu 'wëë-
 fië bho -dhe 'gü 'wëë- 'dhe
 'ö Atanna -dhökëgükö 'gü
 mü bha- -bha bha- -nu -bha
 'kpongpa -nu 'wo gun 'wëë-
 fië bho sië -ta bha- -nu "dhiü
 -zuö -sü -bha, waa- 'mε 'wo
 gun -tong -nu "dho dō sië
 mü (kö -wo "saa- bho- 'ka
 bha-) -nu -ya -ta -gbloo -nu
 'dhö.

¹³ □Dhe 'ö □ya ö bo 'yō- pō-
 -nu -dhe 'ö- pō: «-Yō -ben zë
 -sü 'ka Atanna -bha 'sëëdhe
 'gü □dhe:

<-Wo -dho ma 'kɔ -dhe -bhεa
 Atanna -dhe 'gü -kɔ>
 "kεε ka -zë 'ka- kē
 □kwaanme -nu -ya 'gü -yε
 'ka.»

¹⁴ □Dhe 'ö □ya kē "dhü,
 'yō "yanwlümε -nu waa-
 -genloome -nu 'wo nu Yesu
 "piü Atanna -dhökëgükö 'gü
 mü, 'yō -nu dha -a -nu -bha
 "yua -nu -go.

¹⁵ Yesu 'dhö gun 'wɔn
 -sesengbo -nu bha- -nu kē
 sië "dhü kö 'nē 'sεennë -nu
 -wo -zlöö bho sië -zü Atanna
 -dhökëgükö 'gü 'wo- pō: «-A
 'tɔ -yō bho! Davi Gbö 'tɔ
 -yō bho! □Dhe 'ö "saabhomε
 -nu -gome -nu waa- Zuifö -nu
 -gome -nu 'wo- -dhe yō "dhü,
 'yō -siö -nu -dhe.

¹⁶ 'Yō 'wo- pō Yesu -dhe
 'wo- pō: «"Gbla -kɔ suu 'wo-
 kē sië ya i- -dhe -yō -ee?»
 'Yō Yesu -ya pō: «□lin, a-
 -ma "kεε 'yaa -ben zë -sü 'ka
 Atanna -go 'sëëdhe 'gü □dhe:
 <I 'tɔ bho -sü -dho 'go 'nē
 'sεennë -nu "dhi 'gü,
 waa- 'nē "blë -dee -nu 'dhö
 -ee?»

"Εεν 'kii- -wu pō do -ee?»

17 □Dhe 'ö □ya kē "dhü, 'yō
 go 'pödhe bha- 'gü 'yō dho
 Betani 'yō -wɔ mü.

Yesu -bha "dhang -da figö
 -dhü do 'bha -bha -kɔ -dhiang
 'ö Matiö -ya zë
 (Makö 11,12-14.20-24)

¹⁸ □Dhe 'ö gun ö yee kē sië
 kö -yō 'dho Zedhizadhemö -a
 -tadhækpaota dhia" "piü, 'yō
 din- -ya kun zian -ta.

¹⁹ 'Yō dho 'ö -kpan figö
 -dhü do -bha zian 'ka, 'yō
 □yçon- "sɔc kö- -kpυ 'bha
 'dhö mü kö 'ö- bho 'ö- -bhö,
 "kεε 'yō 'yii pē 'bha yō- 'gü,
 'yō- "dhe -dī -sloɔ □nē yō
 mü, (-a -gen -mü □dhe 'ö
 gun "dhü kö figö -pē kē "tüng
 'yii □loo □kö), -yō "dhang
 -da figö -dhü bha- -bha yō
 □nē- -wɔn 'gü 'ö- pō: «I bhe
 'ya 'dho -ya i 'gü 'zü tong-
 tongdhö!» Figö -dhü bha -yō
 -to -dhe do bha- 'gü 'ö ga.

²⁰ □Dhe 'ö -bha □klang -nu
 bha 'wo- -dhe yō "dhü, 'yō-
 'wɔn -ya -nu kɔn □dedewo
 'yō 'wo- pō Yesu -dhe: «-Yō kē
 -kɔ -kē □dhe 'yō figö -dhü 'kö
 ya 'ö ga 'gü klöö- -bha "dhü?»

²¹ 'Yō Yesu -ya -yɔ bɔ- -nu
 -go 'ö- pō: «A- -pō ka -dhe
 tean- □dede 'ka □dhe: □Ya
 kē □dhe kö -zu -yō Atanna
 -dhe -sü -yō kē ka -go kö
 'kömündhe 'yii kē- "piü, 'wɔn
 'a- -kē figö -dhü bha- 'ka bha,
 ka -dho -a kē 'ö ka -ya mü
 'ka- pō -tɔn -zian -dhe: <-Bhö
 'go i "gbluv bha- 'gü kö 'i dho
 -pō □weeyi □bhaa!> 'ö -kē
 "dhü ka -wu "dhiü.

²² ॥Ya kë ॥dhe 'ka ka -zu
yö Atanna -dhe, pë "pëpe 'ka
dho -gbadhe -a -gö ka -bha
bhea" -sü 'gü, -yö -dho -a kë
ka -dhe.»

Yesu -bha -to -bha -sü
-gengodhe -dhiang 'ö- zë 'ö
Matiö -ya pö

(Makö 11,27-33; Dhukö
20,1-8)

²³ ॥Dhe 'ö ॥wa 'dho "dhü
॥wa ॥loo Zedhizadhemö, 'yö
Yesu -yö -da 'zü -deewo
Atanna -dhökögükö 'gü, 'yö
-ya me draan -sü -bha mü.
'Yö "saabhomë -nu -gome -nu
waa -kweagbö -nu 'wo "se
'gü, 'wo nu 'yö 'wo- pö- -dhe:
«'Wön -nu 'i- -kë -nu wo ya,
i- -kë de ॥në -bha kë 'gü? "Een
de ॥në -pö 'i- -kë "dhü?»

²⁴ 'Yö Yesu -ya -yo bö 'pö-
-nu -go 'ö- pö: «A -dho ka
dhees" do 'kpö 'pö, ॥ya kë
॥dhe 'ka- -yo bö n -go kö
mang -di 'pö 'a 'wön -nu bha-
kë 'me 'ö- -bha kë 'gü kö 'a-
-me pö ka -dhe.

²⁵ De ॥në Zan bö kö -yö
me "zu? Atanna -ee, "eен
me "bhui- -nu -ee?» ॥Dhe 'ö
॥yaa- pö "dhü, 'yö 'wo -ya -a
-pö wo 'ko -dhe -sü -bha 'wo-
pö: «॥Ya kë ॥dhe 'kwa- pö-
-dhe ॥dhe Atanna -mü, -yö
-dho kwa dhee "kpö 'zü 'ö-
pö: «Kee -yö -kë -mü ॥dhe
'yö 'kii 'dhang bho -wu 'ö- pö
n -bu 'gü bha- "dhiü?».

²⁶ 'Kwii kë- pö "dhü 'zü
'kwa- pö: «Me "bhui- -nu
-mü' kwa -kpla "següme -nu
-go, -a -gen -mü ॥dhe me
॥gban "pëpe -wa 'wön -do
॥dhe Atanna -wudhiöloomë
॥në gun Zan 'ka.»

²⁷ ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü, 'yö
'wo -yo bö Yesu -go 'wo -pö:
«'Yaa- -me dö.» 'Yö Yesu -ya
pö -nu -dhe 'pö 'ö- pö: «-Eε,
kö mang -di 'pö 'mii 'dho n
-bha -gen pö ka -dhe.»

Yesu -da "gwënnng 'ö -gban
dheebhangzë -nu ॥ple -bha 'ö
Matiö -ya pö

²⁸ ॥Dhe 'ö Yesu ॥ya ö bo-
-pö -nu -dhe "dhü -sü 'ka,
'yö- pö: «"Gwënnng 'ö maa
-da bha, 'ka ka -bha 'sü-
'gü!» 'Yö- pö: «Gondënë do
'bha bha- gbö -nu -wo -gun
॥ple. Yi do 'ka 'yö- pö- me
-bleesü -dhe: «Gonnë, -bhö
'dho ॥dëe -zë 'gü n -go 'bhlaa-
kö 'i yë kë 'mü!»

²⁹ 'Yö 'në bha 'ö- pö ö dë
-dhe: «N dë, 'mii 'dho 'dho.»
"Kee ॥dhe 'ö ॥yaa- pö "dhü,
'ö ॥ya ö "tee 'në 'bha 'pa 'ö
॥ya ö -zu 'gon, 'yö -ziö 'yö
dho mü.

³⁰ -A me 'dhe 'ö to bha 'yö-
dë -ya pö 'pö- -dhe ॥dhe -kö
do 'ö- pö- 'ka me -bleesü -dhe
bha- 'dhö. 'Yö yö -zë 'ö- pö:
«-A ॥oo, n dë, 'bha- pö "dhü
'ma- ma.» "Kee 'yö 'yii 'dho.

³¹ ॥Ya kë "dhü kö me ॥ple
bha- de -sü 'pö kë ö dë -wu
-ya ॥bhlëe 'gü?» 'Yö 'wo -pö-
-dhe: «-A me -bleesü.»

'Yö Yesu -ya pö- -nu -dhe
'ö- pö: «A- -pö ka -dhe tean-
॥dede 'ka ॥dhe: ॥Flüme -nu
'wo -kë 'niisongkunme -nu
'ka bha waa- -zuadhe -nu
-wo -dho -da Atanna -go
-gblüdëdhe 'gü ka "dhiü.

³² -A -gen -mü ॥dhe Zan
kë -nu 'ö zian 'ö- du 'yaa
-bha -a -zön ka -dhe, "kees
'kii 'dhang bho- -wu "dhiü,

"kεε 'sa 'niisɔŋkunmε -nu 'kō 'wo bha waa- -zuadhe -nu -zé -wo kē 'dhang bho- -wø "dhiü, 'ö- -kē "dhü -sü ɔgban waa- -bha -bha, ka zuë" 'yii slëe- tongtongdhö kö 'ka 'dhang bho- -wø "dhiü.»

"Gwënnng ö Yesu -ya -da ö -gban buzankëme -mawɔn yaa -nu -bha ö Matiö -ya pö (Makö 12,1-12; Dhukö 20,9-19)

³³ ɔDhe ö ɔya kē "dhü 'yö Yesu -ya pö 'zü- -nu -dhe -deewo 'ö- pö: «Ka ka "tu 'to "gwënnng ö maa- -da bha- -bha!» 'Yö- pö: «Gondënë do ɔnë gun, 'yö -droɔ -bhlaa -yö gun- -go. 'Yö- -zü ɔkléen, 'yö -droɔ 'yi -bho 'gü -ye do pɔn, 'yö dho 'yö 'kɔ 'në do dɔ kö -yö -nu kē -dhe bha- -maa -kē ɔwlöö -ko 'ka. 'Yö ö -bha 'bhlaadhe bha- -da buzan 'gü, 'yö dho "ta 'gü.

³⁴ ɔDhe ö- -ga ɔdhe -droɔ ga bho "töng ɔya ɔloo, 'yö ö -bha gwëezë -nu bɔ kö buzankëme -nu bha -wo ö -bha ö ɔslɔɔ -a dɔ- -nu -go kö -wo nu- 'ka ö -dhe.

³⁵ "Kεε 'yö 'mε 'wo bha 'wo gwëezë -nu bha- -nu kun 'yö 'wo- mε do -ma téeëtëedhö, 'yö 'wo- mε do zé, 'yö 'wo- mε -yaaga -naa -zuö -gwë 'ka 'yö to- "dhiü ö ga 'pö.

³⁶ 'Yö 'bhlaa dëmε -yö dɔ 'zü 'yö- mε 'bha bɔ, 'yö mε 'dhe 'wo bha 'wo -kē 'gbe ö -ziö 'mε 'wo gun -bleesü -a -nu -ta, "kεε 'yö buzankëme -nu bha 'wo -nu -kē 'zü ɔdhe -ko do 'wo mε -bleesü -nu -kē 'ka bha- 'dhö.

³⁷ ɔDhe ö ɔya kē "dhü, 'yö 'bhlaa- dëmε bha ö ö -zü gɔn

ɔdhe -yö kē 'ö- wo gwëezë -nu 'ka 'yö -kē. 'Yö ö gbö bɔ.

³⁸ "Kεε ɔdhe ö buzankëme -nu bha 'wo- gbö bha- yö, 'yö 'wo- pö wo 'ko -dhe 'wo- pö: «'Mε ö yöö kē 'bhlaa- ya- -mε 'ka yipleebha 'yö bha, -ka kwaa- 'kun 'kwa- zé kö -dhe bha -yö 'to kwa -go!»

³⁹ 'Yö 'wo- kun 'yö 'wo- sü 'wo go- 'ka -droɔ -bhlaa 'gü, 'yö 'wo- zé.

⁴⁰ 'Yö Yesu -yö 'mε 'wo "tu 'to sië- -wø -bha bha- -nu dheeë" kpɔ 'ö- pö: «Ka ka -zü -gɔn ɔdhe 'bhlaadhe bha- -mε bha ɔya nu, -yö -dho buzankëme -nu bha- -nu kē ɔdhe?»

⁴¹ 'Yö 'wo- -yo bɔ- -go 'wo- pö: «'Mε -mawɔn yaa -nu bha -yö -dho -a -nu 'kun ɔnë- wo ö- -nu zé, -a -nu -wëë 'yii 'dho- kē, 'yö ö -bha -dhe bha- sü ö -dɔ mε "wεε -nu ö ɔwaa- -yë kē 'wo dho- -bha nu- -dhe -a -nu "töng -bha bha- -nu -dhe.»

⁴² 'Yö Yesu -ya pö- -nu -dhe ö- pö: «Pë ö -ben zé -sü 'ka Atanna -wø 'gü ɔdhe:

<-Gwë ö 'kɔdɔmε -nu 'wo wo ɔkwaa- -zü bha ɔnë, kē -kē 'kɔ "kpan -ya -ta -gwë 'ka> bha 'kii- ma do -ee?

"ɛɛn 'yaa -ben zé -sü 'ka "dhü -ee?

<Kē ö- wo "dhü bha -yö -go kwa Dëmε ɔnë- 'gü, -yö "dhabhliwɔn 'ka kwa -zé kwa "yan 'gü.»

⁴³ 'Yö- pö- -nu -dhe 'zü ö- pö: «Yö ɔnë -wɔn 'gü 'yö 'a- pö ka -dhe ɔdhe: Atanna -dho ö -bha -gblüdëdhe bha- sü (Zuifö -nu) ka -go ö- nu

me "wεε -nu 'wo ॥mcoo- -bha 'wo- ॥trcoon -së -kë -a -dhe bha- -nu -dhe.

⁴⁴ -A -gen -mü ॥dhe -gwë 'ö 'kodome -nu -wo wo ॥kwaa- -zü "dhü bha 'me 'ö dho -pö -ta, -a -me -dho "ye, 'sa yö -zë yaa- -pö 'me 'ö- -ta -a -me -dho -büü bho.»

⁴⁵ Yesu 'dhö "gwënnng -nu 'ö -da "dhü bha ॥dhe 'ö "saabhome -nu -gome -nu waa- Fadhizien -nu 'wo- ma, -wo kë- 'wɔn -dö ॥dhe -yö -wi wo ॥në wo 'ka.

⁴⁶ 'Yö 'wo -ya -a "slë mcoo- -sü -bha kö 'wo- 'kun, "kees kö -wo "suü sië me kpö bha- -nu -go, -a -gen -mü ॥dhe kö wo -zë -wo Yesu 'sü sië ॥dhe Atanna -wudhiüloomë ॥në- 'dhö.

22

Troo 'kpii- 'ö -gban dhe 'sü -sü -bha -a kë "gwënnng 'ö Yesu -ya -da 'ö Matiö -ya pö (Dhukö 14,15-24)

¹ ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü 'yö Yesu -yö dhiang 'bha zë 'zü "tu -to ö -wu -bha -me -nu -dhe 'ö- pö:

² «Atanna -bha -gblüdëdhe bha- ॥tene -kë ॥dhe -gblüdë do 'ö ö gbö -bha dhe 'sü -sü troo yi kpö ॥në- 'dhö.

³ ॥Dhe 'ö troo bha- yi ॥ya ॥loo, 'yö ö -bha gwëezë -nu bɔ 'me 'ö- -nu -dhe troo bha- ta bha- -nu -dhe -dhe 'gü, "kees 'yö 'me 'ö- -nu -dhe bha 'wo -ko.

⁴ 'Yö -ya mü 'zü 'ö me 'bha bɔ 'yö- pö- -nu -dhe: «-Ka 'dho 'ka- pö- 'me 'a- -nu -dhe bha- -nu -dhe ॥dhe -bhöpë ॥gbaan ma, 'ma ma -du -nu

waa- ma -tuü "wεε -nu 'ö ॥wa "yɔn kë -a ॥gban zë, -a -gbö ॥ya 'go pëng -ta, -wo nu kö 'kwa dhe dɔ -pë bha- -bhö.»

⁵ "Kee 'yö 'me 'ö- -nu -dhe bha 'wii wo "tu kë -a -bha ॥dhiowu bha- -bha, 'yö 'wo dho wo -mawɔn -nu kë -dhe 'gü. -A me 'bha ॥ya "wlü 'yö dho ö -go 'bhlaa-, 'yö- me 'bha -yö ॥wlü 'yö dho ö -bha "dhöc dɔ -zian 'ka.

⁶ 'Yö- me 'bha -nu -dī 'pö 'wo gwëezë -nu bha- -nu kun 'wo- -nu -wëedhe bho 'yö 'wo- -nu zë.

⁷ -A kë 'wo- wo "dhü bha, 'pu 'ö- wo -gblüdë bha- -bha -a -naa 'yii kë. 'Yö ö bha "södha -nu bɔ 'yö 'wo dho 'wo mezëme -nu bha- -nu zë, 'yö 'wo- -nu -bha 'pö- -nu -gü.

⁸ ॥Dhe 'ö go mü, 'yö- pö ö -bha gwëezë -nu -dhe ॥dhe: «-Dhökëpë ya ॥ya ma, "kees me -bleesü -nu 'a- -nu -dhe bha 'waa gun- ॥bhlëe 'gü -me 'ka.

⁹ ॥Dhe 'ö "dhü, -ka 'dho zian -gloo -ta -dhe -nu 'gü 'dcoondhö, kö me "pëpë 'ka dho -kpan -a -nu -bha kö 'ka- -nu -dhe!»

¹⁰ ॥Dhe 'ö ॥yaa- pö "dhü, 'yö- -bha gwëezë -nu bha 'wo dho zian -gloo -ta -dhe -nu 'gü 'yö 'wo 'wɔnsékëme -nu oo, 'wɔnyaakëme -nu oo, me "pëpë kö 'wo -kpan -bha, 'yö 'wo- -nu -dhe, 'yö -dhökëdhe -kë 'gü -ko bha 'ö pa.

¹¹ ॥Dhe 'ö me ॥ya 'kɔ pa ॥dhe -kɔ bha- 'dhö, 'yö -gblüdë -yö nu kö 'ö ö "yan -kpan 'me 'wo nu ö -bha ॥dhiowu -bha bha- -nu -bha.

¶Dhe 'ö ¶ya -da 'koɔdhö, 'yö ö "yan -kpan gɔndë do 'bha -bha mü kö -dhökëdhe bha-ta -so ('ö- -pë -kë -a -yan -ta kö 'ö- ¶gbac 'me 'wo dho -da 'kɔ bha- 'gü -a -nu -gɔ ¶dhe -kɔ 'wo- -kë 'ka wo wɔ -kɔ 'gü -a 'dhö 'ö 'yaa 'me 'ö- -gɔ 'yaa -da -dhökëdhe -kë 'gü -kɔ 'gü bha) 'yaa- -bha,

12 'yö- dhëe" kpc 'ö- pö: «N "taɔngdë, i -da 'kɔ ya- 'gü -kɔ -kë ¶dhe kö -dhökëdhe -ta -so 'kɔ ya 'yaa i -bha? "Kee dhëe" kpc 'ö bha- -yɔ 'yili-slɔc 'me bha- -gɔ.

13 'Yö -gblüdë -ya pö ö -bha gwëëzë -nu -dhe 'ö- pö: «-Kaa 'kun 'ka- -kɔ waa- -gen -nu -lö kpenngkpenngdhö kö 'ka- -zuö -dhetiidhe 'gü "kpenngdhö kö -yö -wëë -gbu bɔ kö -yö ö "son "dhiü -bhö 'ka klöklödhö.

14 ¶Dhe 'ö Yesu ¶yaa- pö "dhü, 'yö ö -wu "zɔ dɔ 'ö-pö: «-A pö 'a- wo "dhö bha- -gen -mü ¶dhe me 'ö Atanna -ya -nu -dhe kö -wo -ya ö -bha -ya 'gü bha -wo 'gbë "dhü tean- 'ka, "kee me 'dhe 'wo dho kë -a dhoɔbhaame ¶dede 'ka 'ö 'wo dho 'to- -bha 'to 'gü ¶në 'waa 'gbë.

'Nii- sɔng -bho Wlɔmö -me -nu -bha -gblüdë -dhe -sü -dhiian 'ö Yesu -ya zë 'ö Matiö -ya pö

(Makö 12,13-17; Dhukö 20,20-26)

15 ¶Dhe 'ö Yesu ¶ya bo- -pö "dhü -sü 'ka, 'yö Fadhiziien -nu 'wo zun -a "slë mɔɔ- -sü -bha kö 'wo- 'kun -a -di -wu -bha, 'yö 'wo- -ya 'kwëë- -kë.

16 'Yö 'wo woo- ¶klangdhiü -nu 'bha -nu waa- Edhodö -bha me 'bha -nu bɔ Yesu "piü, 'yö 'wo- dhëe" kpc 'wo-pö: «Yi Dëme, yi- 'wɔn -dɔ ¶dhe i teanwɔn ¶në- pö, 'ö 'i me ¶klang -nu -kë teanwɔn 'ö zian 'ö dho Atanna "piü ¶në- -zɔn me -dhe -a 'ka, 'bhaa "suö me "bhui- -nu -gɔ, -a -gen -mü ¶dhe 'bhaa -kpla me 'bha -gɔ -a -bha kë -tiandhö -sü -bha.

17 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, 'nii- sɔng 'yi- bho sië Wlɔmö -me -nu -bha -gblüdë 'kpii- -dhe ya -yö këwɔn 'ka, "εen 'yaa këwɔn 'ka? i -bha 'ö 'i i -zu gɔn- 'ka -a pö yi -dhe!»

18 "Kee 'ö gun "dhü kö Yesu -ya -nu zuëpiüwɔn -dɔ, 'yö- -yɔ bɔ- -nu -gɔ 'ö- pö: «¶Flüme -nu 'ka ya, 'wɔn 'ö ka -zu "piü 'yaa kë "dhö, n 'gü ¶në 'ka nu- dan.»

19 'Yö- pö: «-Ka 'wëëga 'wo 'nii- sɔng bho- 'ka bha- do -zɔn n -dhe!» 'Yö 'wo "tanmaga do nu- -dhe.

20 'Yö- -nu dhëe" kpc 'ö- pö: «De ¶në- -gɔ "bleen- waa- -a 'tɔ 'wo 'wëëga ya- -ta ya?» 'Yö 'wo- pö- -dhe:

21 «Wlɔmö -me -nu -bha -gblüdë 'kpii- -mü.» 'Yö- pö- -nu -dhe 'ö- pö: «Kö -ka 'pë 'ö- -bha 'ka -a nu- -dhe kö 'ka- 'dhe 'ö Atanna -bha 'ka -a nu Atanna -dhe!»

22 ¶Dhe 'ö 'me 'wo bha 'wo dhiang -yɔ 'ö Yesu -ya bɔ bha- ma, 'yö- 'wɔn -ya -nu kɔn 'yö 'wo- to 'mü 'wo -ziö.

Dhëe" 'ö -gban -go ga 'gü -sü -bha 'ö Sadusien -nu 'wo-

*kpo Yesu -go -a -dhiang 'ö
Matiö -ya zé*

(*Makö 12,18-27; Dhukö 20,27-40*)

²³ -A yi do bha- 'ka 'yö 'më 'wo -kë 'pö Sadusien -nu 'ka 'ö 'wo- pö 'më *l̄ya ga 'yaa -bö 'zü bha 'yö- me ga 'bha 'wo nu Yesu "piü 'wo- dheeë" kpo 'wo- pö:*

²⁴ «*Yi Dëme, Moizö -ya -pö yi 'bha 'ka l̄dhë l̄ya kë l̄dhë me 'bha l̄ya ga kö 'në 'yaa- -më -go, -a -dheëa -bha kö- -më 'zlaa- -ya -më -bha dhebhö bha- 'sü kö weng -wo 'në 'kpo -a l̄dhoo 'ö ga bha- -bha 'kpo 'gü kö -yö kë- l̄dhoo bha- 'to 'ka.*

²⁵ "Këe 'sa dheebhangzë -nu "saçple 'bha -wo -gun yi kpo 'gü yi 'bha 'ka, 'yö- me 'kpiisü -yö dhe sü 'yö dho 'ö ga kö 'wii 'në 'bha 'kpo. *l̄Dhe 'ö -kë l̄dhë 'wii 'në 'kpo bha 'yö- -bha dhebhö bha 'ö -ya -a 'zlaa- -go.*

²⁶ -A me *l̄ple -naa bha 'zü waa- dhebhö bha 'wii 'në 'kpo 'yö ga, 'yö- me -yaaga -naa -bha 'dhö -kë 'pö "dhü 'yö 'wo dho- 'ka "dhü "dhü "dhü, 'yö dho 'ö zun- me "saçple -naa -bha, 'yö ga kö 'wii 'në 'kpo do.*

²⁷ *l̄Dhe 'ö- -nu l̄gban l̄wa ga, 'yö dhebhöne bha yöö -dī 'pö 'ö ga.*

²⁸ *l̄Ya kë "dhü, yi 'ö 'më l̄wa ga 'wo dho -bö 'ka bha l̄ya l̄loo bha -oo, -a dhebhö bha- -dho kë me "saçple bha- de -sü l̄në- -bha dhebhö 'ka kpennngdhö? Dheeë" 'yi- kpo "dhü bha- -gen -më l̄dhë -a*

-nu *l̄gban -wo kë- -sü dhe 'ka!»*

²⁹ 'Yö Yesu -ya -yö bë- -nu -go 'ö- pö: «'Ka ka -dī -pö, -a -gen -më *l̄dhë 'kaa 'pë 'ö -ben zé -sü 'ka Atanna -bha 'séedhë 'gü bha- dö. l̄Ya 'go mü 'zü 'kaa Atanna -bha 'gügbüldhë dö.*

³⁰ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klöö- -më *l̄dhë 'më l̄wa ga -a -nu -bö -yi bha- 'ka, dhe 'sü -wön 'yii 'dho kë, "eeen gwaan- 'kpo -wön 'yii 'dho kë, me *l̄gban- -dho -tosea kë l̄dhë Atanna -bha "kië -nu 'wo dhang- 'gü bha l̄në- 'dhö.**

³¹ -A 'dhe 'ö -gban 'më *l̄wa ga -a -nu -bö -sü -bha 'pö bha, 'pë 'ö Atanna -ya pö ka -dhe -a -bu 'gü 'kii- ma l̄në wo do -ee?*

³² Atanna -ya -pö:

*<Ma l̄në 'a Ablaamö -bha Atanna 'ka,
'a Izaakö -bha Atanna 'ka,
'yö 'a Zaköbö -bha Atanna 'ka,>*

A- -pö ka -dhe *l̄dhë l̄ya kë 'nu l̄dhë 'më l̄ya ga kö l̄ya ga 'yaa -bö 'zü, kö -a pö 'ö Atanna -ya wo "dhü bha- -gen 'yaa 'dhö, "këe -yö kë ka "yaan l̄dhë me 'yaa ga kö me- 'to- 'gü, 'më l̄wa ga bha -wo "yaan, 'wön 'ö- -wön 'gü 'ö- -nu 'tö pö ö -bha bha 'yö bha, ('yaa "dhü 'nu kö -yö -dho -a pö ma l̄në 'a gun- -nu -bha Atanna 'ka).*

³³ 'Wön bha- -yo 'ö Yesu -ya bë "dhü bha, 'më 'wo- ma -wo -gun kpö 'ka, "këe -a 'wön l̄në- -nu kön -zianwo.

Atanna -bha 'tɔng- ɬgban "pεpε ɬbhłeësü 'ö- 'gü 'ö Yesu -ya pö -a -dhiang 'ö Matiö -ya zë

(*Makö 12,28-34; Dhukö 10,25-28*)

³⁴ ɬDhe 'ö Fadhiziën -nu waa- ma ɬdhe dhiang -yo 'ö Yesu -ya bɔ Sadusien -nu -go bha yaa- -nu "dhi ta ɬwa 'dho, 'yö 'wo ɬloo 'ko -ta.

³⁵ 'Yö- -nu -bha mε do 'ö kë Atanna -bha 'séedhε dɔ mε 'kpii- 'ka, 'yö Yesu dhεe" kpo -a 'gü dan kian 'ka 'ö- pö:

³⁶ «N Dëme, Atanna -bha 'tɔng- -nu 'wo- -go 'séedhε 'gü bha- -mεe -sü ɬdede ɬnë- ɬbhłeësü 'ka?»

³⁷ ɬDhe 'ö ɬyaa- pö "dhü 'yö Yesu -ya -yo bɔ- -go 'ö- pö: «'Tɔng- -nu bha- ɬbhłeësü ɬdede 'ö- 'gü yö -mü ɬdhe: -A -dheä -bha kö i Dëme i -bha Atanna bha a- -dho -yö i kë 'böbödhö, kö 'i- -wɔn 'kun i 'nii- 'ka klöklödhö, kö- -dho bha ɬnë -yö kë i -zvögongüwɔn ɬgban "pεpε -gen -gban -dhe 'ka bha- 'ka.

³⁸ Atanna -bha 'tɔng- -nu bha- 'dhe 'ö- -wɔn 'dho "gbu- 'ö -ziö -a ɬgban "pεpε -ta 'yö bha.

³⁹ -A ɬple -naa 'ö dɔ- 'dhe bha- "piü, "keε 'ö wεng 'wo do yo -mü ɬdhe: I këyɔ -dho -yö i kë ɬdhe -kɔ 'ö i -d1 -dho -yö i -d1 kë- 'ka bha- 'dho.

⁴⁰ -Wu ɬple bha ɬnë Moizö -bha 'séedhε ɬgban "pεpε waa- Atanna -wudhiüloomε -nu -bha ɬgban zü -gban 'gü 'ka.

-bha -a -dhiang 'ö Yesu -ya zë 'ö Matiö -ya pö
(*Makö 12,35-37; Dhukö 20,41-44*)

⁴¹ 'Ö gun kö Fadhiziën -nu ɬwa ɬloo 'ko -ta, 'yö Yesu -yö dhεe" 'kpo do -kë -nu -go 'ö- pö:

⁴² «Ka ka -zu -gɔn Atanna bha -Yame bha- -wɔn 'gü -kɔ kë ɬdhe? Ka ka -zu -gɔn ɬdhe -yö -dho 'go de ɬnë- suu 'gü?»

⁴³ 'Yö 'wo- -yo bɔ- -go 'wo- pö: «-Yö -dho 'go Davi ɬnë- suu 'gü.» 'Yö Yesu -ya pö- -nu -dhe: "Kεε -yö -kë -mü ɬdhe 'sa 'yö Davi -zë 'ö- -dhe Atanna -bha 'Nii- "slüüslü -kɔ 'ka, n Dëme? -A -gen -mü ɬdhe Davi -ya -pö yö ɬnë- -bu 'gü yi 'bha 'ka 'ö- pö:

⁴⁴ <Atanna -ya -pö n Dëme -dhe:

-Bhö -ya -yea ɬbhłeësü ya- 'gü -yö 'dho- 'ka "dhü -yö zun- 'ka yi

'a dho i 'yaç- -nu -da 'ka i -gen ɬwlöö bha- -bha!»

⁴⁵ -A -kë "dhü -sü 'gü 'mε 'kɔ Davi -zë 'ö- -dhe ö Dëme, -yö -moo -bha 'ö -kë yö -zë bhaanë 'ka -kɔ -kë ɬdhe?

⁴⁶ Dheë" 'kpo 'ö Yesu -ya wo "dhü bha- -yo 'yii ɬslɔɔ mε do -zian -go 'mε bha- -nu kpo 'gü kö -ya bɔ- -go. -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, 'ö sü yi 'dhe 'kɔ bha- -bha 'ö dho- 'ka "dhiü, -a -nu 'bha 'wii- dhεe" 'kpo 'zü.

23

Yesu -bha 'tɔnggɔmε -nu waa- Fadhiziën -nu -bha -zu

'Wɔn 'ö -gban Atanna -bha -Yame waa- Davi -a -nu

-to wo -di 'gü -kɔ -dhiang 'öz̄
-z̄ ö Matiö -ya pō

(Makö 12,38-39; Dhukö 11,43.46; Dhukö 20,45-46)

¹ ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü 'yo
Yesu -yö zun dhiang -z̄ ö
-bha ॥klang -nu -dhe -sü
-bha waa- me kpö 'wo gun
mü bha- -nu 'dhö 'ö- pō:

² «Zuifö -nu -bha
'tonggɔme -nu waa- Fad-
hiziən -nu -wo dɔ sië Moizö
-due ॥në- 'gü bha kö -wa
-bha 'tong- -zɔn ka -dhe.

³ ॥Dhe 'ö "dhü pē "pεpε
'wo dho- pō ka -dhe -kaa kë!
"Kee keng- -nu ka "ta -kɔ -z̄
'ya 'dho kë do, -a -gen -mü
॥dhe -wo me -nu ॥klang -kë
'ka "kee wo -z̄ 'waa- kë.

⁴ Wo -z̄ -a -nu -bha 'tong-
-zɔn -sü bha -yö -kë ॥dhe
॥kwεε 'gbiin- dhu -sü kö -wa
-ya me ॥gbin- bha ॥në- 'dhö.
-Wo me -nu dɔ ॥në- bho- 'ka,
"kee 'waa "wi- -bha kö wo -z̄
-wo wo kɔngga do -zian -ya
-bha.

⁵ -Wo wo -bha 'wɔn ॥gban
-wɔn ॥gban -kë kö me "bhui-
-nu ॥në -wa -nu yö. Yö
॥në -wɔn 'gü 'yo 'wo Atanna
-wu "kplükplü -nu -ben z̄
'sëedhe -ta, 'yö 'wo- -da wü
kwi "gbeagbea -nu 'gü, 'yö
'wo- -ya wo -kpong "dhiü
-dhe -nu waa- wo -gbe -bha
-dhe -nu 'gü, 'yö -nu -bha
॥gbauu- -nu "sëe 'dhö -kë
॥gbleengbleen.

⁶ 'Yö 'wo -yea ॥bhlëesü
-nu ॥në- ॥mɔɔ -dhökëdhe -ta
-dhe -nu 'gü, 'yö 'wo -yea
-sesengbo -nu ॥në- ॥mɔɔ kö
'wo -ya 'gü Zuifö -nu -bha
-yakwëekëgükɔ -nu 'gü,

⁷ 'yö- -nu "piü ॥dhe -wo
wo ॥në wo ॥bhlëe -ya "töng
॥gban "pεpε 'gü "dheëdhe
-nu 'gü kö me ॥gban "pεpε
-wo wo -dhe <n Dëme> bha,

⁸ "kεε ka -z̄ 'ka 'dho "wi-
-bha 'wo ka -dhe wo Dëme, -a
-gen -mü ॥dhe dheebhangz̄
-nu -mü me ॥gban ka 'ka.
॥Ya 'go mü 'zü ka Dëme 'ö
'dhö -yö dosengseng.

⁹ Me 'bha 'ya dho- pō 'ka ö
-dhe "kpvng ॥taa yö ka dë -a
॥bhlëe -ya -wɔn 'gü 'ö 'ka -wi-
-bha, -a -gen -mü ॥dhe ka Dë
-yö doseng, yö ॥në dhang-
'gü.

¹⁰ 'Ka 'dho "wi- -bha 'zü
'wo ka -dhe wo dëme, -a
-gen -mü ॥dhe ka Dëme -yö
doseng, yö -mü Atanna -bha
-Yamë bha ॥në- 'ka.

¹¹ 'Me 'ö- "piü ॥dhe 'ö -due
'kpii- ॥slɔɔ ka kpö 'gü, -a
-dhe -bha kö -me ॥në -yö
kë yë -kë ka -dhe -me 'ka.

¹² -A -gen -mü ॥dhe 'me
'ö dho- pō 'ö ö -di fië- bho
ö "teabɔ -nu -bha, Atanna
-dho -a -me -da -a "teabɔ
-nu ॥wlöö. "Kee 'me 'ö dho
"wi- -bha kö -yö ö -di -da ö
"teabɔ -nu ॥gban ॥wlöö bha,
Atanna -dho -a -me gba -due
'kpii- 'ka.

Yesu -bha Zuifö -nu -bha
'tonggɔme -nu waa- Fad-
hiziən -nu këwɔn -nu -dhiang
'ö -z̄ 'ö Matiö -ya pō

(Makö 12,40; Dhukö 11,39-42.44.52; Dhukö 20,47)

¹³ ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhö
'yö Yesu -ya pō Zuifö -nu
-bha 'tonggɔme -nu waa-
Fadhiziən -nu -dhe 'ö- pō:

«'Tɔnggɔmɛ -nu kaa- Fad-
hiziɛn -nu, ka -bha -yö
-wëësü, ɔflüme -nu! -A -gen
-mü ɔdhe ka Atanna -bha
-gblüdëdhe "dhiü ɔnë- ta mɛ
-nu -go. Kaa ɔdede 'kaa "wɪ-
-bha kö -yö kë kaa- -gblüdë
'ka, "kɛɛ 'sa 'kaa "wɪ- -bha
kö- -dho 'dhö 'mɛ 'kö- -nu
-bha -yö kë- -nu -bha -gblüdë
'ka.

¹⁴ ['Tɔnggɔmɛ -nu kaa-
Fadhiziɛn -nu, ka -bha -yö
-wëësü, ɔflüme -nu, -a
-gen -mü ɔdhe ka ɔnë 'ka
ɔgeandhe -nu -tabhö -sü -go
-bha, "kɛɛ 'ka 'go mü 'sa 'yö
'ka -bhe A Atanna -dhe -kɔ 'gү
ɔgbleengbleen -nu bha- -kë,
kë "dhü kö -wo ka yö 'dhang
-bho "dhiü -mɛ -nu 'ka. Yö
ɔnë- -wɔn 'gү, 'yö 'wɔn 'ö
Atanna dho- wɔ ka -ta 'yö
dho kë -ziisü.]

¹⁵ Ka -bha -yö -wëësü,
'tɔnggɔmɛ -nu kaa- Fad-
hiziɛn -nu, "gblüdhetiimɛ
-nu, -a -gen -mü ɔdhe ka "ta
-kpɔ "kpvngtaadhe ɔgban
"pɛpɛ 'gү, "ɛɛn ɔweeyi -ta
-dhe -nu 'gү kö 'mɛ 'yaa Zuifö
'ka, "kɛɛ 'ö- "piü ɔdhe 'ö -da
Zuifö -nu -bha -bhe A Atanna
-dhe -kɔ 'gү bha 'ka- yö, kö
'ka- kë -dho pɛng -kaso 'ö
ɔgeeboɔ -a 'gү -mɛ 'ka, 'yö
'ka- -kë 'yö- -mɛ -bha -kë
pɛ yaa 'ka -sü "dhiü -yö -ziö
ka -bha -zë -ta -gen -yan 'ka
ɔdhe pɛ ɔple 'dhö.

¹⁶ Zian -bho mɛ 'ka -mɛ
"yan 'wü -sü -nu, ka -bha
-yö -wëësü! -A -gen -mü
ɔdhe ka- -pö ɔdhe: Mɛ ɔya
-sö -bhö Atanna -dhokögükɔ
'tɔ 'gү kö -sö -bhö -sü 'yaa
"dhü, "kɛɛ 'mɛ 'ö -sö -bhö

"sënng 'ö- -dhokögükɔ 'gү
bha ɔnë- 'tɔ 'gү kö ɔya -sö
-bhö ɔdedewo.»

¹⁷ -Gögütiime -nu, "yan-
wlüme -nu! Pë ɔple bha-
-mɛ ɔnë- ɔbhlëë 'dhö
'kpii? -A "sënng bha "ɛɛn
-a Atanna -dhokögükɔ 'kö-
"sënng -kë "slüöslü bha- yö
-mü -ee?

¹⁸ 'Ka 'go mü 'zü, 'yö 'ka-
pö ɔdhe: 'Mɛ 'ö -sö -bhö
"saa- -bho -ta -pë 'tɔ 'gү kö
'yii -sö -bhö. "Kɛɛ 'mɛ 'ö-
-bhö "saapë 'ö "saabhotapë
-ta bha ɔnë- 'tɔ 'gү kö ɔya -sö
ɔdede -bhö.

¹⁹ -Gögütiime -nu! Pë ɔple
bha- -mɛ ɔnë ɔbhlëësü?
"Saabhotdhe -ee ɛɛn "saapë
-ee? 'Sa "saabhotdhe ɔnë
"saapë -kë ɔbhlëësü.

²⁰ A- -pö ka -dhe ɔdhe mɛ
'ö -sö -bhö "saabhotdhe 'tɔ 'gү
kö -ya -bhö "saapë -nu ɔgban
ɔnë- 'tɔ 'gү bha.

²¹ 'Mɛ 'ö -sö -bhö 'zü
Atanna -dhokögükɔ 'tɔ 'gү,
kö -ya -bhö Atanna 'ö-
'kɔɔdhö -mü bha ɔnë- ɔgban
'tɔ 'gү bha.

²² 'Mɛ 'ö -sö -bhö dhang-
'tɔ 'gү kö -ya -bhö Atanna
-bha -gblüdëdhe -gblooaa- yö
'ö- -yɛa 'dhö -mü bha ɔnë-
-nu 'tɔ 'gү bha.

²³ Fadhiziɛn -nu kaa-
'tɔnggɔmɛ -nu, ka -bha
-yö -wëësü, ɔflüme -nu!
-A -gen -mü ɔdhe pɛ -nu
-zian 'ö- -zun "dhiü -bhlɔɔ
'yaa 'dhö ɔdhe kpiëng
-nu, "dhvngbhɛs -nu, "ɛɛn
siɔnnɛ "ga -nu 'dhö bha ka
wo -zë ɔgban "pɛpɛ 'nii- -bho
Atanna -dhe, "kɛɛ 'yö 'ka

ka -ta yō me draan- -wu
 'kō- -wōn 'dhō "gbūl, 'ō -kē
 Atanna -bha 'tōng- 'ka ॥dhe,
 -kē kpengdhō -sü -nu oo,
 "klvśedhē -nu oo, -to -wu -ta
 -sü -nu 'dhō bha wo -zē -a
 -nu -bha, "kees 'sa kö yō ॥nē
 kē -pē 'ka -bleesü 'yō- -kpea
 -yō gun -na dō- "piü.

²⁴ Zian -bho me 'ka -me
 "yan 'wü -sü -nu! Ka 'ō 'ka ka
 mü -we -ziö -pee 'gū kē "dhō
 kö ॥flanflannē -zian 'ya 'dho
 'to -॥bhaa 'ō 'ka- mü- 'ka bha,
 "kees 'sa ka pē "gblügblü -zē
 -mēng!

²⁵ Ka -bha -yō -wēesü,
 'tōnggōme -nu, Fadhizien
 -nu, ॥flüme -nu! -A -gen
 -mū ॥dhe ka ॥dhe 'me 'ō
 "yitakōo -nu waa- pē -bho
 'gū -tea -nu kwi -bha -dhe
 -zē -zu, "kees 'ō- 'gū -zian -zē
 to "dhō ॥nē- 'dhō. (Ka 'wōn
 'nē seennē -nu 'kö bha- -kē
 ॥dhe -kō bha- 'dhō kē "dhō
 kö 'ka bho me -nu 'gū Atanna
 ॥bhleeyame -nu -bha "kees
 kö) ka 'kōo -zian -zē -yō pa
 -sü 'ka kaa- ॥kwaanpē -nu
 waa- pē yaya -nu 'ō ka zuē"
 -yō bho- -bha bha ॥nē- 'ka.

²⁶ Fadhizien -nu, "yan-
 wlüme -nu! -Ka kaa- pē -bho
 'gū -tea -nu 'gū -dhe "zu ॥kö
 -bleesü kö 'ka gun -na -bha
 -dhe "zu kö -yō kē "puu!

²⁷ Ka -bha -yō -wēesü, Fad-
 hizien -nu kaa- 'tōnggōme
 -nu, "gblüödhētiime -nu! -A
 -gen -mū ॥dhe ka -bho bun ö
 ॥wa "yōo "puu -da -bha ॥nē-
 -bha. 'Bha- kwi -bha -dhe yō
 i- pō pē -sē -zē 'bha ॥nē, "kees
 kö- 'gū -zian -zē -yō pa -sü 'ka

me ga zlōo" waa- pē "busü
 -dī -slōo ॥nē- 'ka.

²⁸ -Kō do bha ॥nē 'ka-
 -bha, ॥wa ka -ga ka kwi -bha
 ka -bho me -nu 'gū 'me 'ō
 pō 'aa- -bha -a -bha, "kees
 ka "gblüödhē -zē -yō pa -sü
 'ka "kpēnng- -kē me -nu -go
 -sü waa- 'wōn yaa "wēe 'gbe
 ॥nē- 'ka.»

'Wōn 'ō Atanna yōö- wo
 'me 'wo bha- -nu -ta -a -dhi-
 ang 'ō Yesu -ya zē 'ō Matiö -ya
 pō

(Dhukö 11,47-51)

²⁹ 'Yō go mü 'ō- pō: «Ka
 -bha -yō -wēesü, 'tōnggōme
 -nu kaa- Fadhizien -nu,
 "gblüödhētiime -nu! -A
 -gen -mū ॥dhe ka Atanna
 -wudhiöloome -nu bun -nu
 -pē -kē -sē 'ka, 'ō 'ka 'me 'ō
 pō 'aa- -nu -bha -tosea -bha
 'pō ॥dhe -a -nu 'dhō bha -nu
 bun -pē -kē -sē 'ka.

³⁰ 'Ö 'ka- pō ॥dhe: ॥Ya
 kē 'nu ॥dhe yi -tosea -kē yi
 "bhema -nu -bha "tōng 'gū kö
 yi -wu 'yii 'dho kē- -nu -bha
 "piü Atanna -wudhiöloome
 -nu zē -wōn 'gū.»

³¹ ॥Ya kē "dhō kö kaa
 ॥dede ka- 'wōn -dō ॥dhe 'me
 'wo Atanna -wudhiöloome
 -nu zē bha- -nu 'gū -nē -nu
 -mū ka 'ka.

³² ॥Dhe 'ō "dhō kö -ka ka
 'gū dō "gbūl- kö yē 'ō ka
 "bhema -nu -wa zü bho bha
 'ka- "dhiü -ya!

³³ ॥Flüme -nu 'ka ya! ॥Ya
 kē "dhō ka -dho dha -kō
 kē ॥dhe -wēedhē bhodhe 'ō
 ॥geebōo pēng 'gū bha- -go?

³⁴ ॥Dhe 'ō "dhō -ka ka
 "tu to, a -dho Atanna
 -wudhiöloome -nu bo ka

-dhe waa- me ॥kpaçsü -nu
waa- 'wɔndçmø -nu 'dhö.
Ka -dho me 'bha -nu zë 'ö
'ka- me 'bha -nu dç "dhü
-bha 'ö 'ka dho 'ka- me 'bha
-nu -ma -nu wo ॥klangga 'ka
kaa- -yakwëekégükö -nu 'gü
'ö 'ka- -nu -wëedhe bho 'pö-
-nu 'gü 'ka -ziö 'ka.

³⁵ Kë "dhü kö Atanna -bha
me -nu 'wo- -nu zë "wlaa- 'gü
"wëewëe 'wo -bho 'ka yi 'bha
'ka 'ö- zü -yö bho Abëdhö 'ö
pö 'aa gun- -bha bha- -ta 'ö
dho 'ö zun- 'ka Zakadhi 'ö
-kë Badhasi gbö 'ka 'ö 'ka-
zë Atanna -dhökégükö 'gü,
"saabhodhe waa- Atanna
-dhökédhe ॥dede -a -nu
॥zinng 'gü bha- -bha bha-
"dhang -yö ka ॥në ka 'kun.

³⁶ A- -pö ka -dhe tean-
॥dede 'ka ॥dhe: 'Me 'wo- -nu
zë 'dçondhö "dhü bha- 'gü
-wɔn -dho nu 'me 'wo "tüng
ya- 'gü ya ॥në- -nu -ta.»

"Gbu 'ö Yesu -ya bɔ Zed-
hizadhëmö -me -nu -bha -a-
-dhiang 'ö Matiö -ya zë
(Dhukö 13,34-35)

³⁷ 'Yö Yesu -ya pö: «Zed-
hizadhëmö -me -nu, Zed-
hizadhëmö -me -nu, ka 'ö 'ka
Atanna -wudhiüloome -nu
zë sië 'ö 'ka- me 'bha -nu
-zuö sië -gwë 'ka 'ka- -nu zë-
'ka bha, 'ma- "slë mɔo- -kɔ
॥gban -kɔ ॥gban 'gü kɔ 'a ka
॥loo 'ko -ta ॥dhe -kɔ 'ö -tɔ
-dhee -yö ö 'në -nu ॥loo- 'ka
ö gban ॥wlöö bha- 'dhö, "kës
'kii- -yɔ bɔ n -go!

³⁸ -Ka -dhe -ga, a -dho n
kwaa- ka -wɔn -zü 'ö ka
-yeabhaadhe -yö to "fië.

³⁹ -Ka -dhe -ga! A- pö ka
-dhe ॥dhe 'ö sü "tüng ya-

-bha 'ö dho 'ö zun- 'ka "tüng
'ka dho- pö- 'ka ॥dhe 'dhuë-
-yö 'to 'me 'ö dho nu kwa
Dëme 'to 'gü bha- -ta bha-
-bha, 'kii 'dho n yö 'zü.

24

Yesu -bha Atanna
-dhökégükö 'wü -wɔn -dhiang
'ö- zë 'ö Matiö -ya pö

(Makö 13,1-2; Dhukö 21,5-6)

¹ ॥Dhe 'ö Yesu -ya ö bo dhi-
ang -nu bha- -nu zë -sü 'ka,
'yö go Atanna -dhökégükö
bha- 'gü 'yö dho. ॥Dhe 'ö
'dho sië 'yö- -bha ॥klang -nu
'wo ॥yɔon- "sɔɔ, 'yö 'wo- pö-
-dhe 'wo- pö: «Yi Dëme,
Atanna -dhökégükö ya i "yan
-ya -bha "wë -ee? -A dhi -kɔ
bha- -ga bha!»

² "Kës ॥dhe ॥waa- pö "dhü,
'yö- -yɔ bɔ- -nu -go 'ö- pö:
«Ka "yan -yö pë -nu bha- -nu
-bha -ee? -Ka -dhe -ga! A-
-pö ka -dhe tean- ॥dede 'ka
॥dhe: 'Kö 'ka- -ga sië bha-
-gwë kpö do -zian 'yii 'dho 'to
'ko -ta "dhüng 'gü, -a ॥gban
-dho 'wü trëentrëndhö.»

-Wëewëon -nu 'wo dho kë
kö "kpungtaadhe -yö gun -na
yëñ -a -dhiang 'ö Yesu -ya zë
'ö Matiö -ya pö
(Makö 13,3-13; Dhukö
21,7-19)

³ ॥Dhe 'ö ॥wa 'dho ॥wa
॥loo Odhivie -tɔn ॥gbin-, 'yö
Yesu -yö dho "sia- 'yö 'yaanu,
'yö- -bha ॥klang -nu 'wo
॥yɔon- "sɔɔ ॥ple 'gü 'yö 'wo-
-dhees" kpö 'wo- pö: «Yi Dëme,
'wɔn -nu 'i go- -pö yi -dhe
-dhe 'gü ya, -wo -dho kë "dhü
-më "tüng ॥në- 'gü, "εen ॥ya

kë ॥dhe 'bha 'dho dhang- 'gü i "dhiü yee kë -sü waa- "se "dhiütoyi -nu bha, yi -dho -a -nu 'suan- bho -më -nu ॥në- -bha?»

⁴ 'Yö Yesu -ya -yo bç- -nu -go 'ö- pö: «-Ka -dhe -ga, -ka ka -zu kë ka -di "piü kö me 'bha 'ya 'dho "kpénng- kë ka -go.

⁵ -A -gen -mü ॥dhe me 'gbë- -dho nu n 'to 'gü 'ö 'wo- pö ॥dhe wo ॥në 'wo Atanna -bha -Yame bha- 'ka. -Wo -dho "kpénng- kë me 'gbë -go 'ö 'wo -nu -kan Atanna -bha.

⁶ ॥Ya 'go yö -zë 'gü, ka -dho -gblü -da -wön -nu ma ka -züyü -dhe -nu 'gü 'ö 'ka -taöng -nu ma -dhe ॥gbleen 'gü, "kees ॥ya kë "dhü ka "gblüüdhé 'ya 'dho "muu bho, -ka ka -zu -gban, -a -gen -mü ॥dhe 'wön -nu 'bha -wo -dho kë gbonggbongdhö 'yii 'dho 'to- 'gü, "kees 'sa kö "kpungtaadhe "dhiütoyi 'yii ॥loo ॥kö.

⁷ "Sego 'bha- -dho "wlü 'ö -pö "segö 'bha- -ta 'ö 'wo -gblü goon, 'ö -gblüüde 'bha -yö ॥wlü 'ö dho 'ö -gblü -da -gblüüde 'bha -ta, 'ö "vüü -yö -da, 'ö "se -yö ॥zii "segö 'bha -nu 'gü.

⁸ "Kees yö -zë ॥gban -dho kë ॥dhe 'në 'kpo "gblükë zü bho -sü ॥në- 'dho.

⁹ ॥Ya 'go yö -zë 'gü, ka -san -dho me "bhü- -nu kë 'ö 'wo ka "dhiü dö -gome -nu -dhe, 'ö 'wo ka -wëe -kë wo 'ö 'wo ka zë -nu wo n -wön 'gü.

¹⁰ Me 'gbë ॥dede -dho 'go Atanna -bha zian -ta -a "töng bha ॥në- 'gü 'ö 'wo wo wo 'ko

-nu -san -kë 'ö 'wo -da wo 'ko -nu -dhe pë "piü.

¹¹ 'Ö Atanna -wudhiüloomë ॥flüsü -nu 'wo nu 'wo- "kpénng- -kë me 'gbë -go 'ö 'wo -nu -kan Atanna -bha.

¹² 'Wön yaa kë -sü -dho kë ॥dhe "yi 'dho 'ö pa, 'ö "sanni -yö dö 'mü kö pë 'wo - -dhe -dho, me 'bhaa- dö 'zü.

¹³ "Kees 'me 'ö dho ö 'gü dö "gbü- 'ö 'dho 'ö zun- "dhiütodhe -bha -yö -dho dha.

¹⁴ 'Wön -taöng -se 'ö -gban Atanna -bha -gblüüde dhë -wön -bha bha -wo -dho -a -dhiang zë "se ॥gban "pepe 'gü kö me ॥gban "pepe "tu -yö -da n -wön 'gü. Yö ॥në ॥ya bo -kë "dhü -sü 'ka "pepepedhö, 'yö "kpungtaadhe "dhiü yöö 'to 'yö gun -na 'to..»

Atanna ॥bhlëe -siö -pë yaa -yënnsgü -dhiang 'ö Yesu -ya zë 'ö Matiö -ya pö

(Makö 13,14-23; Dhukö 21,20-24)

¹⁵ 'Yö- pö: «"Se yën "töng bha 'ö 'to sië klöö" "töng 'ö- 'gü, ka "yan- -dho -da pë yaa -yënnng -yënnsgü 'ö Atanna -wudhiüloomë Daniel -ya -dhiang zë yi 'bha 'ka, Atanna ॥bhlëe -siö -pë 'ka bha- -bha kö -yö -ya sië- -dholëdhe "slüüslü 'ö 'yaa- -yea 'ka bha- 'gü. ('Yö Matiö -ya pö) 'me 'ö dho 'sëedhe ya- -wu pö, -a -me -ya 'gü ma ö 'klöö- 'ka!

¹⁶ -A "töng bha- 'gü, 'me 'wo dho kë Zude -se 'gü ॥waa- pö 'wo ziö -beang 'ka -a -dheä -bha kö -wo wo wo wë dö -tön -gbeng 'gü -zian ॥në-

'ka kö -wo 'dho wo -gblen
'kpo mü.

¹⁷ -A "tüng bha yaa- wo 'mε
'ö- -bha kö -yö "kpənng, 'ya
'dho- pō 'ö 'dho pē 'bha 'sü ö
-go 'kɔɔdhö.

¹⁸ -εε 'mε 'ö yaa- kë 'zü ö
-go 'bhlaa-, 'ya 'dho- pō 'ö
ö yee kë kö 'ö 'dho ö -bha
gbauu- 'sü -dhe 'gü 'pödhö.

¹⁹ -A "tüng bha- 'gü, dhong
-nu 'ö waa- -kë 'gbiödhe 'ka,
"εεn 'ö 'në ȳya- -kë -a -nu
-go 'yən -bha -a -nu -bha
-dho kë -wëesü ȳdedewo!

²⁰ -Ka bheə" Atanna -dhe
kö ka -bha ȳdua -sü -gen 'ya
'dho -ya "nənə yi -bha "εεn
Atanna -bha ȳglooyi -bha!

²¹ -A -gen -mü ȳdhe
-wëewən -nu 'wo dho kë
"tüng bha- 'gü bha, -yö -dho
kë -ziisü ȳdedewo. 'Ö sü
"kpvngtaadhe kë -yi -bha 'ö
nu 'ö zun- 'ka ȳdεε -bha, -a
suu 'yii kë do, 'sa -a -bho -bha
'yii 'dho kë 'pö 'zü 'ö to -bha.

²² ȳya kë ȳdhe Atanna 'yii
-dhekpəayı bha- 'bha "kan-
"dhiü 'nu -zianwo kö -dha
'wən bha- -go -mε 'yii 'dho
ȳsloo. "Kεε -kë -së "kë
"së, Atanna ȳya- 'bha bho-
"dhiü 'mε 'ö- -nu sü ö -bha
'ka bha- -nu -wən 'gü.

²³ -A "tüng bha ȳya ȳloo,
mε "vv mε 'ö- pō ka -dhe
ȳdhe: <Atanna -bha -Yame
bha -yö yö!> "εεn <-Yö -dhe
'bha 'gü tii- -dhe!> 'ka 'dho
'dhang bho- "dhiü!

²⁴ -A -gen -mü ȳdhe a- -pō
ka -dhe ȳdhe 'mε 'wo dho -pō
wo -di -dhe ȳdhe wo ȳnë 'wo
Atanna -bha -Yame bha- 'ka,
waa- Atanna -wudhiüloomε

ȳflüsü -nu -dho nu "tüng
bha- 'gü, 'ö 'wo "slē "gblügblü
-nu -kë 'ö 'wo "dhabhliwən
-nu -kë, kë "dhü kö aa" ȳni
'mε 'ö Atanna -ya -nu sü ö
-bha 'ka bha, -a -nu -kɔ -zë
ȳya ȳmɔɔ- -bha kö -wa -nu
"kan Atanna -bha.

²⁵ -Ka -dhe -ga! 'Wən bha
'ma- 'to mü ȳgbleen 'ma- pō
ka -dhe.

²⁶ -A -kë "dhü -sü 'gü, kö
'zü ȳya kë ȳdhe mε -zian
ȳnë ȳya nu ȳya- pō ka -dhe
ȳdhe <Atanna -bha -Yame
bha ȳya nu, -yö "tungtadhe
ya- 'gü!> "εεn <-Yö -dhe
'ö -kë ȳni- 'gü!> 'ka 'dho 'dhang
bho- "dhiü tongtongdhö "εεn
'ka 'dho 'dho mü.

²⁷ -A -gen -mü ȳdhe mang
Megbōmə n nu -sü -zë -yö
-dho kë ȳdhe -kɔ do 'ö dha
-yö "yan kun- 'ka dhang- 'gü,
'ö -gban 'yēnng- -wo -zian
'ka, 'ö "dhiü ta 'yēnng- -pō
-zian 'ka bha ȳnë- 'dhö, 'yii
'dho -bin mε 'bha -go.

²⁸ -A -gen -mü ȳdhe -kɔ
do 'ö pē ȳgee 'dhö -dhe 'ö-
-bha -a -dhe yö -sü 'yaa
ȳgbaɔn "gblee- -nu -ta bha,
ȳnë mang Megbōmə n nu -sü
dho kë- -bha..»

(Makö 13,24-27; Dhukö
21,25-28)

²⁹ 'Yö- pō: «"Kεε -wëewən
"nənegasü 'a- -dhiang zë ka
-dhe bha- -dhekpəayı ya bo
zun -sü 'ka 'ko "dhiü, 'yēnng-
-dho 'to -dhe do bha- 'gü 'ö
ȳtröö -blünblündhö, 'ö "su
-yö ö bo 'bhü -sü 'ka, 'ö
"susēngga -nu 'wo dhang-
-bha 'wo go 'mü 'wo ȳwənng.
'Ö -ta "mlüü bɔ -pē -nu 'wo
dhang- 'gü 'wo go "gblüü-.

³⁰ Yö ॥në ॥ya kë "dhü, 'yö 'wɔn 'suan- -bho -bha -pë 'ö dho- -zɔn -dhe mang Megböme n nu "tüng ॥ya ॥loo bha 'ö -wo "yεa- dhang- -bha, 'yö "segø "pepe 'wo "kpung ॥taa -a 'gü -mε -nu ॥gban "pepe 'wo -ya -wø 'kpo -sü -bha ॥tɔn, kö -wo wo -kuu -ta -ma sië "gbu 'ka, 'yö 'wo wo "yan -kpan mang Megböme n -bha kö a nu sië dha 'kpong- -ta dhang- 'gü, 'gübuidhe waa- 'tobhodhe -ziisü 'ka.

³¹ "Truu 'kpii- bha -yö -dho 'wì 'yi bha ॥në- 'ka, 'yö 'a ma "kië -nu bɔ "kpungtaadhe ॥gban "pepe 'gü, 'yö 'wo 'mε 'a- -nu sü n -bha 'ka bha- -nu sü -dhe "pepe bha- ॥gban 'gü, 'yö 'wo- -nu ॥loo 'ko -ta -dhe do 'gü.»

Yesu -bha mε draan- -wø 'ö -gban figö -dhü -bha -a -dhiang 'ö Matiö -ya pö
(Makö 13,28-31; Dhukö 21,29-33)

³² 'Yö 'go mü 'ö- pö: «-Ka 'wɔn 'suan- bho 'wɔn -zɔn 'ka 'ö maa- -zɔn ka -dhe bha ॥në- -bha. Yö -mü ॥dhε "tüng 'ö figö -dhü 'dhö 'ö -gbeng -dee dɔ sië, 'ö 'ö "dhe -dee -ya sië kö 'ka- 'wɔn dɔ ॥dhε blea" ॥ya ziö, -nεe 'gü ॥ya ॥loo.

³³ -Kö do bha- 'gü, ka "yan 'dhö -da sië 'wɔn -nu 'a -ziö 'gü bha- -nu 'gü, -kaa 'wɔn dɔ ॥dhε -a "tüng ॥ya ॥tëng, ॥dhε 'ma -ya "saan -bha.

³⁴ A- -pö ka -dhe tean- ॥dede 'ka ॥dhε 'mε 'wo "yaan ॥deε -yën ya- 'gü ya, -a -nu ॥gban 'wii 'dho ga 'ö

'wɔn 'a- -pö sië ka -dhe bha- ॥gban 'gü -wɔn -yö -kë.

³⁵ -Yö kë ka "yaan ॥dhε "se waa- dhang- -wo -dho ziö, "kεe n -wø -zë do 'yii 'dho 'go "gbluvu tongtongdhö.»

"Kpungtaadhe "dhiütoyi -dhiang 'ö Yesu -ya zë 'ö Matiö -ya pö

(Makö 13,32-37; Dhukö 17,26-30.34-36)

³⁶ 'Yö go mü 'ö- pö: «॥Ya 'go yö -zë 'gü, -a 'dhe 'kö -gban n nu -yi waa- n nu "tüng ॥dede -zë -bha bha, Atanna -bha "kië -nu oo, -a mang -zian 'a- Gbö 'ka 'a "wì sië ka -dhe ya me 'bha 'yaa yö -zë dɔ kö 'yii kë n Dë Atanna -zë 'ka.

³⁷ 'Wɔn do 'ö -kë Noe -bha "tüng 'gü ॥në dho kë mang Megböme n nu -yi 'ka.

³⁸ 'Ö gun "tüng bha- 'gü, kö "yi 'kpii- bha 'yii pa ॥kö me "bhui- -nu "tu 'yaa gun Atanna -wɔn -bha, -wo -gun pë ॥në- -bhö sië, 'wo we mü, 'wo dhe sü, 'wo 'në -nu dɔ gwaan- -bha 'ö dho- 'ka "dhü 'ö zun- 'ka yi 'ö Noe -yö -da 'ka "yitago 'gü bha- -bha.

³⁹ -A -nu "tu 'yaa gun 'wɔn "wεe 'bha -bha -a 'dhe 'kö bha- zian 'gü 'ö 'to- 'ka "dhü 'ö zun- 'ka dha 'kpii- 'ö ban 'ö "yi -yö "kpungtaadhe bho bha- ban -yi -bha, 'ö "yi -yö nu 'ö so- -nu -ta. -Yö -dho kë 'pö -kɔ do bha ॥në- 'gü mang Megböme n nu -yi 'ka.

⁴⁰ A- -pö ka -dhe ॥dhε -a 'yi bha- 'ka, gɔon- -nu ॥ple 'wo dho kë 'bhlaa- do 'gü, -a mε 'dhe 'ö 'dhang bho n "dhiü

-yö -dho 'dho 'ö- me do -yö to.

⁴¹ Dhong -nu ॥ple 'wo dho kë pë zon -dhe 'gü "wlü do 'gü, -a me 'ö 'dhang bho n "dhiü -yö -dho 'dho 'ö- me do -yö to.

⁴² -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, -ka -ya ka "yaan, -a -gen -mü ॥dhe yi 'ö ka Dëme dho nu- 'ka 'caa- dö.

⁴³ -Yö kë ka "yaan ॥dhe 'kodëme -yö "tüng 'ö ॥kwaanme dho nu- 'ka gbeng -a -dö 'nu kö -yö -dho -ya ö "yaan 'ö 'waa- -bha 'kö wü.

⁴⁴ Yö ॥në- -wön 'gü 'yö kaa -dö 'pö ॥dhe 'ö -kë ॥dhe 'caa n nu "tüng dö bha, 'yö ka -dho -ya ka "yaan; -a -gen -mü ॥dhe "tüng 'ö ka -zu 'yaa 'ka ॥dhe mang Megböme a -dho nu bha ॥në 'a dho "kan- 'ka ka 'gü.»

"Gwënnng 'ö Yesu -ya -da 'ö -gban gwëezë "klüsë waa- me 'dhe "klu 'dhö 'ya- -nu -bha -a -dhiang 'ö Matiö -ya zë

(Dhukö 12,41-48)

⁴⁵ ॥Dhe 'ö Yesu ॥ya dhiang -nu bha- zë "dhü, 'yö "gwënnng do 'bha -da -nu -dhe 'ö- pö: «॥Ya kë "dhü yö -zë 'gü kö 'me 'ka bha 'dee dho kë gwëe" "klüsë 'ö 'wön dö -a 'ka? Gwëe" "klüsë 'ö "dhü bha ॥në- dëme -ya -ya -a "teabö -nu -go "dhiü kö -yö -bhöpë nu- -nu -dhe -a nu "tüng -bha 'yö nu 'yö -kpan -bha kö -ya kë sië ॥dhe -ko 'wo -wu kpö 'ka- -bha bha- 'dhö.

⁴⁶ -A me 'dhe 'kö "dhü bha kö- -bha ॥ya kë -së.

⁴⁷ A- -pö ka -dhe tean- ॥dede 'ka ॥dhe: «Më 'ö "dhü bha- dëme ॥ya nu, -yö -dho -a -ya ö ॥sloopë ॥gban "pëpë -gö "dhiü.

⁴⁸ "Kee ॥ya kë ॥dhe gwëemi bha- "klu ॥ya kë 'ya-, -yö -dho -a pö ö -dö -dhe ॥dhe: «'Dho 'ö n dëme -ya wo ya, -yö -dho nu -më yi 'ka?»

⁴⁹ 'Yö -ya ö "teabö -nu -ma -sü -bha, 'yö -ya pë -bhö -sü waa- we mü -sü -bha we mü -dudu -nu "piü.

⁵⁰ -Yö -dho 'to- -kë "dhü -sü -bha, 'yö- dëme -yö nu 'yö -kan 'gü "tüng ॥dede 'ö -zu 'yaa- -bha bha- 'ka.

⁵¹ Më 'dhe 'kö bha kö- -bha ॥ya kë -wëesü, -a -gen -mü ॥dhe -a -gome -dho 'wön wö -ta 'ö -kë -ziiziisü, 'yö 'wön suu 'wo dho- wö ॥flüme -nu -ta bha, 'yö 'wo- -wö -ta 'pö. -Yö -dho "gbü bö -dhe bha ॥në- 'gü 'yö ö "son "dhiü -bhö 'ka klöklödhö.»

25

"Gwënnng 'ö Yesu -ya -da 'ö -gban 'nëdhiëng -nu -kaong do 'wo dho dhesütroo -ta -a -bha 'ö Matiö -ya pö

¹ ॥Dhe 'ö Yesu ॥ya -a pö "dhü 'yö "gwënnng do 'bha -da -nu -dhe 'zü 'ö- pö: «Atanna -bha -gblüdëdhe kë "tüng- -dho kë ॥dhe 'nëdhiëng -nu -kaong do 'wo woo- -dhangbha -nu sü 'wo dho dhedö troo -ta -a -nu -bha 'wön 'dhö.

² 'Nëdhiëng -nu -kaong do bha- me "scoodhu 'waa gun ॥kpaotü, 'yö- me "scoodhu

'dhe 'wo to wo -zë 'wo gun
-glengme 'ka.

³ -A me "scoodhu 'dhe 'wo
gun -taamasü 'ka bha, 'yö
'wo woo- -dhangbha -nu sü
"kees 'yö 'wii peng "yi -zë 'bha
kun wo -ko "piü.

⁴ 'Yö- me 'dhe wo -zë 'wo
gun -glengsü bha, 'yö wo -zë
'wo- -kë "dhü.

⁵ ॥Dhe 'ö ॥wa 'dho ॥wa
॥gwëë mü 'ö dhesügon bha
'yaa nu sië, 'yö yi -yö -da -nu
"yan -bha, -pling 'yö 'wo -da
yi 'gü.

⁶ ॥Dhe 'ö gbeng ॥zinng
'gü ॥ya ॥loo, 'yö 'wo me do
'bha -wu ma kö -yö "gbla
sië 'ö- pö: «Dhesügon ॥ya
nu bhoo! Dhesügon ॥ya nu
bhoo! -Ka 'dho do- -go zian-
bhoo! -Ka 'dho do- -go zian-
bhoo!»

⁷ 'Yö 'nëdhiëngnë -nu bha
'wo -bö 'më bha- -wu 'ka, 'yö
'wo woo- -dhangbha -nu -pë
-kë, 'yö 'wo zun "kpenng.

⁸ -A me 'dhe 'waa ॥kpaaüsü
'ö 'wii peng "yi 'bha 'kun wo
-ko "piü bha 'wo dho -dhe
-ga kö -a -nu -bha -dhangbha
-nu -wo 'dho sië "sia- "we
-ycoondhö 'yö 'wo- pö 'më
'dhe 'wo ॥kpaaüsü bha- -nu
-dhe 'wo- pö: «-Ka yi -bha
peng "yi 'në 'dëde 'në 'bha
nu -dhe, yii- -dhangbha -yö
"dhuu sië -wa!»

⁹ 'Yö 'wo- pö- -nu -dhe:
«'Aa bhoo! Yi -bha ya ॥ya
bho- -bha ॥dhe 'pë 'yii 'dho
॥mcoo- 'dhö, -ka 'dho peng "yi
"dhcoodome -nu "piü kö 'ka
ka -bha taa 'dho!»

¹⁰ ॥Dhe 'ö ॥waa- pö- -nu
-dhe "dhü, 'yö 'më bha 'wo
-ziö 'wo dho woo- peng "yi

mcoo- -dhe 'gü kö 'wo- 'dhö.
-Wo -tö peng "yi mcoo- -zian
'ka 'yö dhesügon -yö nu, 'yö
ö -ko -da me 'dhe 'wo gun
wo baa- -sü 'ka bha- -nu 'gü
'yö 'wo -da 'kcoodhö, 'yö 'wo
"kwees ta 'wo "dhü -ziö 'gü.

¹¹ ॥Dhe 'ö ॥wa -da 'kcoodhö
'ö- yi 'në 'bha ॥ya ॥gwëë,
'yö- me "scoodhu 'dhe 'wo gun
॥taama bha 'wo nu, 'yö 'wo
zun "gbla -sü -bha 'wo- pö:
«Yi dëme, yi dëme, -bhö dö
"gbui- kö i "kwees "pu yi -go
-dhe!»

¹² "Kees 'yö dhesügon -yö
bç 'kcoodhö 'ö- pö- -nu -dhe:
«A- -pö ka -dhe tean- ॥dede
'ka ॥dhe 'maa ka dö!»

¹³ ॥Dhe 'ö Yesu -yö
"gwëennng bha- -da -nu -dhe
॥dhe -ko bha- 'dhö, -a
"dhiütodhe bha 'yö- pö- -nu
-dhe 'ö- pö: «-Ka -ya ka
"yaan! -A -gen -mü ॥dhe yi
'a dho nu- 'ka 'eesen "tüng 'a
dho nu- 'ka 'kaa- dö!»

Yesu -bha "gwëennng do
'bha 'ö- -da 'zü 'ö -gban
yëkëme -nu -yaaga -bha 'ö
Matiö -ya pö

(Dhukö 19,11-27)

¹⁴ 'Yö- pö 'zü- -nu -dhe
'ö- pö: «Atanna -bha
-gblüdëdhe bha -yö -dho kë
'zü ॥dhe gondënë do 'bha
'ö dho "ta 'gü -a -bha 'wön
'dhö. ॥Dhe 'ö yöö 'dho
'yö ö -bha gwëëzë -nu -dhe
'yö ö ॥sloopë ॥gban sü 'yö-
-këfama bho- -nu -bha.

¹⁵ 'Yö "sënng kpö këng
"scoodhu nu me do -dhe, 'yö
dho 'yö- këng ॥ple nu me
॥ple -naa -dhe, 'yö dho 'yö-
këng do nu me -yaaga -naa

-dhe. ॥Dhe 'ö ॥yaa- dan, 'ö 'me 'dhö- -bha 'ö- -kō dho ॥mōo- -ziö 'gü ziö -sü -bha ॥yaa- nu- -dhe 'yö dho.

16 ॥Dhe 'ö ॥ya 'dho 'yö me 'dhe 'ö "sēnngga kēng "sōodhu ॥sloō bha, 'yö dho 'yö- -ziö 'gü -ziö 'yö dho 'yö- kpö kēng "sōodhu 'bha ॥sloō 'yö- -da -ta.

17 'Yö me 'dhe 'ö- kēng ॥ple ॥sloō 'pö bha, 'yö dho 'yö- -ziö 'gü -ziö, 'yö- kēng ॥ple 'bha -yö -da 'gü.

18 "Kee 'yö 'me 'kö- -bha gun kēng do bha 'yö dho 'yö "se pōn, 'yö ö dēme bha "sēnngga bha- ॥loo mü, 'yö "se kpa- -ta.

19 ॥Dhe 'ö "tüng 'bha ॥ya ziö 'ö- yi ॥ya ॥gwéëe, 'yö- -nu dēme bha 'ö nu 'yö- pö- -nu -dhe me 'ö "dhü -yö nu kö -yö ö "kplëng bho ö -dhe.

20 'Yö- me -blëesü 'ö "sēnngga kēng "sōodhu nu- -dhe bha 'ö nu. 'Yö- 'dhe 'wö- nu- -dhe bha- kēng "sōodhu 'bha ॥nëng- -bha 'yö- pö ö dēme -dhe 'ö- pö: «N dēme, "sēnng kpö kēng "sōodhu 'i- nu n -dhe bha- kēng "sōodhu ॥në 'a ॥sloō i zian 'gü 'yö 'a- ॥nëng- -bha, yö ॥ne!»

21 'Yö- dēme -ya pö- -dhe 'ö- pö: «॥Ya dhi n -dhe, ma gwéëmi, i këwön -yö -së. 'Wlœ- -mü i 'ka, i -to i -wu -ta. ॥Dhe 'kö 'bha kë 'wlœ- 'ka pë 'në 'dëde 'a- to i "piü bha- -wö 'gü bha, -a -dho i 'sü 'a i -ya -a 'kpiki -kpiki -go "dhiü. ॥Dhe 'ö "dhü, -bhö nu kö 'kwa kwa "dhia bho.

22 ॥Dhe 'ö 'me 'dhe bha ॥ya ziö 'yö- me ॥ple -naa

'ö- dēme -yö "sēnngga kēng ॥ple nu- -dhe bha 'yö nu. 'Yö- pö ö -gōme -dhe 'ö- pö: «N dēme, "sēnngga kēng ॥ple 'i- to n -gō bha- kēng ॥ple ॥në 'a- ॥sloō i zian 'gü 'yö -da -ta, yö ॥ne!»

23 'Yö- dēme -ya pö- -dhe 'ö- pö: «॥Ya dhi n -dhe, i këwön -yö -së, 'wlœ- -mü i 'ka, i -to i -wu -ta. ॥Dhe 'ö 'bha 'wlœ- -dhe kë pë 'në 'dëde 'a- to i -gō bha- -wö 'gü bha, a -dho i 'sü 'a i -ya -a 'kpiki -kpiki -gō "dhiü. ॥Dhe 'ö "dhü, -bhö nu kö 'kwa- 'gü "dhia bho.

24 'Yö dho 'yö zun 'me 'dhe 'ö "sēnngga kēng do nu- -dhe bha- -bha. 'Yö ॥yöön 'pö ö dēme "sōo kö 'ö ö "kplëng bho. 'Yö- pö ö dēme -dhe: «N dēme, a- 'wöön -dö ॥dhe i -bha 'wöön kë -dhe 'yaa -së. A- 'wöön -dö ॥dhe 'bhii pë ta -dhe 'ö- bha i - -bho mü, 'ö 'bhii pë 'kpö ॥dhe 'ö 'gü 'i dho 'i pë -wlö mü.

25 'Wöön 'ö- "suü -yö n -kë 'yö 'mii i -bha "sēnngga 'i- to n -gō bha- -ziö 'gü ziö bha 'yö bha. A ka -dho 'a- -da "seëdhö 'yö 'a "se kpa- -ta, -a yö ॥ne!»

26 'Yö- gōme -ya pö- -dhe 'ö- pö: «'Bha- pö "dhü 'ma- ma. Gwëëmi -mawön yaasü, "fiamë, mangga i -pö i - 'wöön -dö ॥dhe 'mii pë ta -dhe 'ö- 'gü -a -bho mü, 'ö 'mii pë 'kpö -dhe 'ö- 'gü, 'a- -wlö mü -këe? "Een 'bhii- pö "dhü -ee?

27 ॥Dhe 'ö -kë ॥dhe i- 'wöön -dö "dhü bha, -më ॥në -kë 'sa 'yö 'bhii ma ॥nao bha- -due bho 'wëë- -kō 'gü kö "sanni 'a n "dhiü yee kë kö -a ॥tröön

॥ya -da -ta kö 'a ma pë 'sü..»

²⁸ 'Yö- pö ö -bha gwëëzë -nu -dhe 'ö- pö: «-Ka "sénngga këng do 'ö- -go bha- 'sü- -go kö 'ka- dō më 'ö- "gblü do 'dhö- -go bha- -go.

²⁹ -A -gen -mü ॥dhe pë ॥ya kë 'më 'ö- -go 'ö- -ziö 'gü -ziö bha ॥në 'wo dho- me taa kë 'yö- -bha 'dhö -kë 'gbe, "keε me 'dhe 'kö pë -tiandhö 'bha 'yaa- -go, "keε 'ö- 'dhe 'ö- -go 'yaa- -ziö 'gü -zë ziö bha, -a 'dhe 'në -zian 'ö dho kë- -go ॥në 'wo dho- 'sü- -me -go.

³⁰ ॥Ya 'go yö -zë 'gü gwëëmi 'dhe 'ö- ॥troon 'yaa 'dhö 'ö dō bha, -kaa 'kun 'ka- zuö "kpennng -dhetiidhe 'gü, -yö -dho "gbv bō -dhe bha ॥në- 'gü, 'yö ö "son "dhiü -bhö klöklödhö..»

Za 'kpii- dō -yi -dhiang 'ö
Yesu -ya zë 'ö Matiö -ya pö

³¹ 'Yö go mü 'zü 'ö- pö: «Mang Megbôme 'a dhiang zë sië ka -dhe ya, dho 'ö maa- wo ya, n "dhiü yee kë -yi 'ka, a -dho nu ma -gblüdëdhe 'gü kö Atanna -bha "kië -nu "pëpë ॥gban -wo n ॥keng-, 'yö 'a -ya ma -gblüdëdhe -gbloo 'gü.

³² -A 'yi bha ॥në- 'ka 'yö "segö ॥gban "pëpë 'gü -me -nu dho ॥loo 'ko -ta n wëëdhö, 'yö 'a- -nu bho 'koo ॥dhe -kö 'ö -tuü -gödhiüme -yö "bhlaa -nu waa- -bhu -nu bho- 'ka 'koo -a 'dhö.

³³ 'Më 'wo dho kë ॥dhe "bhlaa -nu 'dhö, a -dho -a -nu bō n -kö -së 'gü, 'yö 'më 'wo dho kë ॥dhe -bhu -nu 'dhö, 'a- -nu bō n ॥kwaa- 'gü.

³⁴ 'Ma bo -a -nu -kan 'koo -sü 'ka ॥dhe -kö bha- 'dhö, 'yö 'a- pö 'më 'wo dho kë n -kö -së 'gü bha- -nu -dhe 'më 'ö n Dë Atanna bha 'dhüë -dhö ka 'kun -sü 'ka bha, -ka nu -yea 'ö n Dë -ya -pë -kë ö -bha -gblüdëdhe 'ka yi 'bha 'ka bha kö 'ka -ya 'gü.

³⁵ -A -gen -mü ॥dhe din- 'dhö gun n kë sië "tüng 'ö- 'gü ka kë -bhöpë -nu n -dhe, 'ö ॥dhe 'ö "yi mü -dhö -ya n 'kun 'ka "yi nu n -dhe. 'A -kë -dhëng 'ka "tüng 'ö- 'gü bha ka ॥në 'ka n ॥yëë bho.

³⁶ Yi 'a gun- 'ka n 'kpee- -ka bha ka ॥në 'ka so -da n -bha. "Tüng 'ö- 'ka 'ö n 'gü 'yaa gun -së bha, ka ॥në 'ka nu 'ka -wo n -bha. Yi 'a gun- 'ka -kasö 'gü bha ka ॥në 'ka nu zun n -dhe 'gü..»

³⁷ 'Yö me 'ö pö 'aa- -nu -bha bha 'wo- dhee" kpo 'wo- pö: «Yi dëmë, yi -mëe ॥në 'yi -kpan 'ka i -bha kö din- -yö i -bha, 'yö 'yi i gba -bhöpë 'ka? "Een yi -mëe ॥në "yi mü -dhö -yö gun- 'ka i -bha 'yö yi "yi nu i -dhe?»

³⁸ Yi -mëe ॥në 'yi -kpan 'ka i -bha kö i -dhëng 'ka, 'yö 'yi i ॥yëë bho "eën kö i 'kpee- 'ka 'yö 'yi so -da i -bha?

³⁹ Yi -mëe ॥në i 'gü 'yaa gun- 'ka -së, 'yö 'yi nu 'yi -wo i -bha, "eën 'zü kö i -kasö 'gü, 'yö 'yi -wo i -bha?»

⁴⁰ -Gblüdë -dho pö- -nu -dhe yö ॥në- 'gü 'ö- pö: «A- -pö ka -dhe tean- ॥dede 'ka ॥dhe me -wëësü -nu 'ö- -nu ॥bhleë 'bha 'yaa 'dhö me 'bha wëëdhö, 'ö 'wo n dhee- hang 'ka, 'ka 'wön -së -kë me

do -zian 'ö- -dhe bha kö ka-
-kë ma ॥në n -dhe bha.»

41 ॥Ya 'go mü 'yö- pö 'më
'wo- ॥kwaa- 'gü bha- -nu
-dhe 'ö- pö: «"Dhang -më
-nu! -Ka 'go n -bha bha!
Peng 'wo- -ya Sɔtraan waa- ö
-bha "kië -nu -dhe bha ka -zë
kaa 'dho yö ॥në- 'gü.

42 -A -gen -mü ॥dhe "tüng
'ö din- 'dhö gun n kë sië- 'ka,
'kii -bhöpë nu n -dhe, "yi mü
-dhö 'dhö n kun 'kii "yi nu n
-dhe,

43 'a gun -dheng 'ka 'kii n
॥yëë bho, 'a gun n 'kpee- 'ka
'kii so -da n -bha, n 'gü 'yaa
gun -së, a -gun -kasö 'gü 'kii
॥mœc- -bha kö 'ka -wo n -dhe
'gü.»

44 -Wo -dho -yo bœ- -go 'pö
'wo- pö: «Yi Dëme, yi -kpan i
-bha 'më kö din- -yö i -bha,
"eeen kö "yi mü -dhö -yö i
-bha "eeen 'zü kö i -dheng 'ka
"eeen 'zü kö i i 'kpee- 'ka "eeen
kö i 'gü 'yaa -së, yi -mëe ॥në
'yi -kpan 'ka i -bha 'zü kö i
-kasö 'gü, 'yö 'yii "ta i -dhe?»

45 'Yö- -yo bœ 'pö- -nu -go
'ö- pö: «A- -pö ka -dhe tean-
॥dede 'ka ॥dhe: N dhee-
hang -nu 'ö- -nu ॥bhlëe 'bha
'yaa gun më -nu wëëdhö
bha, 'kii- kë- më do -zian
-dhe. ॥Ya kë "dhü kö 'kii- kë
ma ॥në n -dhe bha.»

46 ॥Dhe 'ö- pö- -nu -dhe
"dhü 'yö- -ta yo 'ö- pö: «'Më
'wo "dhü bha -dhe 'ö Atanna
dho 'wøn wœ më -ta -a 'gü,
'ö- "dhië 'to -dhe 'yii 'dho kë
tongtongdhö bha -wo -dho
'dho yö ॥në- 'gü, 'yö 'më 'ö
pö 'aa- -nu -bha bha 'wo dho

॥sii 'ö 'yaa yën 'ö Atanna "piü
bha- kë -dhe 'gü.

26

Zuifö -nu -gome -nu -bha
yang -ya Yesu -bha -kɔ -dhi-
ang 'ö Matiö -ya zë
(Makö 14,1-2; Dhukö 22,1-
2; Zan 11,45-53)

1 ॥Dhe 'ö Yesu ॥ya ö bo
'wøn -nu bha- -nu pö -sü 'ka,
'yö- pö ö -bha ॥klang -nu
-dhe 'ö- pö:

2 «Ka- 'wøn -dœ ॥dhe
-dhekpaoyi ॥ya 'to do -a ॥ple
-naa bha ॥në dho kë Pakö
yi 'ka, -a yi 'ö bha ॥në dho
kë mang Megbôme n -da pë
॥kwæs- -yi 'ka kö -wo n -dœ
"dhü -bha.»

3 ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü
'yö "saabhome -nu wa-
-kweagbö -nu 'wo "se bha-
'gü, 'wo ॥loo 'ko -ta "saab-
home 'kpii- 'wo- Kaifö -kë
bha- -go 'kœdhö.

4 'Yö -kɔ 'wo dho- kë- -bha
kö 'wo Yesu 'kun -gleng 'gü
'wo- zë bha 'wo- -ya 'kwëë-
-kë -dhe bha- 'gü, 'yö- -nu
-wu -yö to- bha do ॥dhe:

5 «'Kwa 'dho- 'kun Pakö yi
'ka, -a -gen -mü ॥dhe 'kwa-
kë "dhü më 'wo dho nu Pakö
-ta bha -wo -dho "wlü kwa
"piü.»

Dhebhonë do 'bha -bha
-dhasiklœc "yi -wenng Yesu
-ta -kɔ -dhiang 'ö Matiö -ya
zë
(Makö 14,3-9; Zan 12,1-8)

6-7 'Ö gun kö Yesu -yö Simœ
'ö ॥wee -yua -yö gun- -bha
bha- -go 'kœdhö Betani, kö
-wo pë -bhö sië, 'yö dhebhö
'në do 'bha bha 'ö ॥yœon-

"soo kö -sangdhe suu 'bha 'wo- -kë gënng' -gwë 'ka bha- do 'ö -dhasiklœ "yi 'bha 'ö- soon 'dhö "gbu- 'ka ॥dhe pë 'bha 'dhö bha -ya 'gü, kö -yo dhebhö bha- -go. Dhebhö bha -yo Yesu -to pë -bhö -dhe 'gü mü, 'yo pë "yi bha- ॥wenng- ॥gbin-.

⁸ 'Wɔn bha ॥dhe 'ö- -bha ॥klang -nu 'wo- -dhe yo, 'yo -siö -nu -dhe 'yo 'wo- pö: «Pë 'gü see- -kø suu -mee ॥në ॥ni? -A kë 'ö- wo "dhö ya- ॥trœon -mü -më 'ka?

⁹ ॥Ya kë ॥dhe -dhasiklœ "yi ॥fii -së ya- "dhœ ॥në 'yi- dö 'nu sɔng "gbu- bha, 'ö yi- 'wëëga bha- sü 'yi- ॥gba- -wëëme -nu -go kö ॥trœon 'yaa- 'gü -ee!»

¹⁰ 'Yö Yesu "tu 'dhö -da dhiang 'wo- zë bha- 'gü 'yo- pö- -nu -dhe 'ö- pö: «Ka dhebhöne bha- -din -yën "dhö -më -wɔn 'gü? 'Kaa- 'wɔn dö ॥dhe 'wɔn -së ॥në 'ö- kë n -dhe bha -ee?

¹¹ -Ka -dhe -ga, "flesem- -nu, "señ -wëëme -nu -zë -wo ka "piü 'yo -kpeawo, "keñ ma -zë 'mii 'dho kë ka "piü 'yo yi ॥gban 'ka.

¹² -A -kë "dhö -sü bha- 'gü, dhebhöne bha 'ö pë "yi 'ö- ॥wenng n -ta bha, dhasiklœ "yi 'ö 'wo dho- ziö n ॥gee -bha 'wo n -wëë bho- 'ka bha ॥në ॥yaa- 'to "dhiü 'yo yaa- kë bha.

¹³ A- pö ka -dhe tean- ॥dede 'ka ॥dhe: 'Wɔn 'ö dhebhöne bha 'ö- -kë bha, -dhe "pere 'wo dho 'wɔn -taeng -së ya- pö- -bha "kpung ॥taa, -wo -dho -a

-dhiang zë mü kö me 'bha -zu 'ya 'dho bho- 'ka.»

Zuda -bha Yesu "dhiü dö -kø -dhiang 'ö Matiö -ya zë (Makö 14,10-11; Dhukö 22,3-6)

¹⁴ ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhö 'yo Yesu -bha ॥klang -nu -kaeng do ga ॥ple bha- me 'dhe 'wo- -dhe Zuda Isikadhiötö bha 'yo ॥wlü 'yo dho "saabhome -nu -gome -nu "piü,

¹⁵ 'yo- pö- -nu -dhe 'ö- pö: «॥Ya kë ॥dhe 'ma Yesu nu ka -dhe, ka -dho n gba -më ॥në- 'ka?» ॥Dhe 'ö ॥yaa- pö "dhö, 'yo 'me 'wo bha 'wo 'wëë- "puu ga -kaeng -yaaga ॥dhung 'yo 'wo- nu Zuda -dhe.

¹⁶ ॥Dhe 'ö 'wɔn bha ॥ya kë "dhö, 'yo Zuda -yo zun -kø 'ö dho- kë 'ka kö 'ö Yesu "dhiü dö 'me bha- -nu -go -a "slë mœ- -sü -bha.

Yesu waa- ö -bha ॥klang -nu -a -nu -bha Pakö -bhöpë -bhö -kø -dhiang 'ö Matiö -ya zë

(Makö 14,12-21; Dhukö 22,7-14.21-23; Zan 13,21-30)

¹⁷ ॥Dhe 'ö "dhœogö 'ö 'bluu- 'ö "seke 'yaa- -bha 'wo- -bhö 'ka 'wo- Pakö -kë bha- -dhekpäyi -bleesü ॥ya ॥loo, 'yo Yesu -bha ॥klang -nu 'wo- dhee" kpö 'wo- pö: «-Yö i "piü ॥dhe 'yi Pakö -bhöpë ya- -kpa i -dhe -dhe -mee ॥në- 'gü?»

¹⁸ 'Yö Yesu -ya pö- -nu -dhe: «-Ka 'dho 'pödhe 'ö -ya ka "dhiü bha- 'gü kö 'ka 'dho 'me 'ö ॥ni bha- -go 'koedhö kö 'ka- pö- -dhe: «Yi Dëme -ya -pö ö -bha "tüng ॥ya ॥loo,

"kεε yöö Pakö -bhöpë ya ö -bha -bhö i -gɔ 'kɔɔdhε ɻnë -'gü waa- ö bha ɻklang -nu 'dhö.»

¹⁹ ɻDhe 'ö ɻya ö -wu 'kpo -nu -bha -dhe -kɔ bha- 'dhö, 'yö 'wo dho 'wo -kë ɻdhe -kɔ 'ö- pö- 'ka- -nu -dhe bha -dhö, 'yö 'wo Pakö -pë bha -kpa mü.

²⁰ ɻDhe 'ö "bin ɻya 'ma, 'yö Yesu waa- ö -bha ɻklang -nu -kaɔng do ga ɻple bha 'wo dho pë -bhö -dhe 'gü.

²¹ ɻDhe 'wo pë -bhö sië 'yö -pö ö -bha ɻklang -nu -dhe 'ö- pö: «-Ka -dhe -ga! A- -pö ka -dhe tean- ɻdede 'ka ɻdhe 'me 'ka bha me do- dho n "dhiü dɔ n 'yaç- -nu -gɔ.

²² "Kεε ɻdhe 'ö ɻyaa- pö "dhü 'yö -siö -a -bha ɻklang -nu bha- -nu -dhe ɻdedewo 'yö 'wo wo wë 'gü -siö, 'yö 'me ɻya dɔ 'yö- dhεε" kpo 'ö- pö: «Me kpö 'yi ya de -mü, n Dëme? "ɛen ma -mü -ee?

²³ 'Yö Yesu -ya -yɔ bo 'ö- pö: «'Me 'ö yeng 'yi yi -kɔ -da sië 'teä- 'gü ya ɻnë dho -da n -dhe pë "piü.» 'Yö ö -wu -ta -yɔ 'ö- pö:

²⁴ «-Yö "dhü tean- 'ka ɻdhe mang Megbōmε a -dho ga ɻdhe -kɔ 'ö -ben zë -sü 'ka- 'ka n -bu 'gü Atanna -bha 'séedhe 'gü ɻnë- 'dhö, "kεε 'me 'ö yaa- -kë ö -bha 'wɔn 'ka ɻnë- -me -bha 'dhö -wëësü. -Yö -së -zianwo -me -bha 'ka 'nu kɔ 'ya 'dho bho.»

²⁵ ɻDhe 'ö Yesu ɻyaa- pö "dhü, 'yö Zuda ɻdede 'ö yöö- "dhiü dɔ bha 'ö- dhεε" kpo 'pö 'ö- pö: «N Dëme, "ɛen ma -mü -ee?» 'Yö Yesu -ya pö-

-dhe 'ö- pö: «'Bha yö ɻnë- pö bha.»

Atanna -bha -bhöpë -bhö -sü zü bho -kɔ -dhiang 'ö Matiö -ya zë

(*Makö 14,22-26; Dhukö 22,15-20; 1 Kodhëngtö 11,23-25*)

²⁶ ɻDhe 'wo pë -bhö sië 'yö Yesu -yö 'bluu- sü. ɻDhe 'ö ɻya Atanna nue" bho- -wɔn 'gü, 'yö- "kplükplü bho 'yö- nu ö -bha ɻklang -nu -dhe 'yö- pö: «-Ka -dhe -ga, n kwi "bleen- ɻnε. -Kaa 'sü kɔ 'ka- -bhö.»

²⁷ ɻDhe 'ö ɻya ö bo 'yö we -kɔ -yan do sü 'yö Atanna nue" bho- -wɔn 'gü, 'yö- nu -nu -dhe 'ö- pö: «Me ɻgban "pεpε -ka ka -ben -ya -ta 'dɔɔndhö,

²⁸ -a 'dhe 'ö bha n ɻyɔn "bleen- ɻnë bha. N ɻyɔn bha ɻnë dho ɻwenng me kpö 'gbe ɻdede -wɔn 'gü, kɔ Atanna -ya -nu -mawɔn 'to. Yöö do bha ɻnë -mlεε 'ö maa -da waa- me "bhui- -nu -a -nu ɻzinng 'gü bha- zü -bho -dhe 'ka.

²⁹ A- -pö ka -dhe tean- ɻdede 'ka ɻdhe: «-Droɔ ya, ɻya 'go ɻdeε 'gü, 'mii 'dho- mü 'zü 'ö dho 'ö zun- 'ka yi 'ö kwεng- -nu 'kwa dho- -dee mü- 'ka n Dë -bha -gblüdëdhe 'gü bha- -bha.»

(*Makö 14,27-31; Dhukö 22,31-34; Zan 13,36-38*)

³⁰ ɻDhe 'ö ɻya ö bo- -pö "dhü -sü 'ka, 'yö 'wo troo 'ö kë Pakö troo 'ka bha- -ta "tan -nu 'wo Atanna 'tɔ bho "tan -nu 'ka bha- bho, 'yö 'wo -ziö 'wo dho Odhivie -tɔn ɻgbin-.

Yesu -bha Piedhö -bha ö
-wɔn zao -sü -to "dhiü kö -ya
-dhiang zë -kɔ ö Matiö -ya pö

³¹ ॥Dhe 'wo 'dho sië 'yö
Yesu -ya pö -nu -dhe 'ö- pö:
«A -dho kë ka -gen "dhiü
-zuö -bha -pë 'ka gbeng do 'ö
॥dæε- 'gü. -A -gen -mü ॥dhe
-yö -ben zë -sü 'ka Atanna
-wu 'séedhe 'gü ॥dhe:
<A -dho -tuü -gɔdhiüme -ma
'yö- -bha -tuü -nu 'wo dɔ
bunnggeedhö.»

32 "Kee 'ma -bö kö 'a 'go ga
'gü, a -dho -da ka "dhiü 'a
dho Gadhidhe.»

33 ॥Dhe 'ö ॥yaa- pö "dhü 'yö
Piedhö -ya pö -dhe 'ö- pö:
«'Kö 'zü 'me 'yi ya me "pεpε
॥gban woo "kan i -bha, 'keε
ma -zë 'mii 'dho "kan i -bha
tongtongdhö, n Dëme.»

34 "Kee 'yö Yesu -ya pö -dhe
'ö- pö: «A- -pö i -dhe tean-
॥dede 'ka, Piedhö, ॥dhe
gbeng do 'ö ॥dæε- 'gü, "sanni
-wa pö ॥dhe -tögɔn ॥ya "wì
kö 'bha n -wɔn zao -gen -yan
'ka -yaaga.»

35 'Yö Piedhö -ya pö -dhe 'ö-
pö: «'Kö 'zü 'ö -kë n -gɔ -to
'gü -wɔn 'ka, kö n -gɔ ॥në
dho 'to- 'gü, "keε 'mii 'dho i
-wɔn -zë zao -'ö to- -bha. 'Yö-
-bha ॥klang -nu bha- ॥gban
"pεpε 'wo -pö 'pö "dhü.

(Makö 14,32-42; Dhukö
22,39-46)

³⁶ 'Yö Yesu waa- -bha
॥klang -nu bha 'wo dho "dhü
'wo ॥loo -dhe do 'bha 'wo-
Zesemane -dhe -kë bha- 'gü.
॥Dhe 'ö ॥wa ॥loo mü 'yö
Yesu -ya pö -nu -dhe: «-Ka
-ya yö kö ma -zë 'a bha 'në
'bha wo taa- kö 'a 'dho bheä
Atanna -dhe.»

³⁷ 'Yö -ziö 'yö Piedhö 'dhö,
Zebede gbö -nu ॥ple 'dhö,
'yö- -nu sü 'yö 'wo dho,
"keε kö "suü ॥ya -da 'gü, kö
"nенега -сea ॥ya -ya bha -sü
-bha -a -bha, kö -wëe -yö bɔ
sië- -ta ॥dedewo.

³⁸ ॥Dhe 'ö ॥wa bho 'në 'bha
wo 'me 'wo bha- -nu -dhe
taa-, 'yö- pö 'me 'wo gun-
॥keng- bha- -nu -dhe: «-Ka
-ya yö kö 'kwa -toyaan kë, -a
-gen -mü ॥dhe ga -zii ॥ya kpa
n -ta.»

³⁹ ॥Dhe 'ö ॥yaa- pö "dhü
'yö bho 'në 'bha wo -a -nu
'ka taa- 'bleng -bleng, 'yö
"gblëenu 'yö ॥bheä Atanna
-dhe 'ö- pö: «N Dë, 'ö ॥ya kë
॥dhe 'ö dho kë -mɔɔ "kwëe
-wɔn 'ka kö -bhö dɔ "gbui- kö
'wɔn "gbui- 'ö maa- "yi mü
ya 'i- bho n -bha, "keε yö -zë
॥gban 'gü, -yö n "piü ॥dhe
-yö kë bhi ॥në i dhoo'bhaa
'ka 'ya 'dho 'to ma -zë n -bha
-bha.»

⁴⁰ ॥Dhe ॥ya ö bo -bheä
Atanna -dhe -sü 'ka ॥dhe -kɔ
bha- 'dhö, 'yö -ziö 'ö dho
zun ö -bha ॥klang -nu -yaaga
'dhe 'wo nu "kwëe bha- -nu
-dhe 'gü, 'ö dho 'ö ॥loo mü
kö -wo yi zë sië (॥dhe 'ö ॥ya
'pa- -nu -bha). 'Yö- pö Piedhö
-dhe: «Piedhö, yi -zian ॥në-
'ka -zë sië, 'kii ॥mɔɔ- -bha kö
'ka "tüng do -zian -to "yaan
kë n "piü -wa?

⁴¹ A- -pö 'ka -ya ka "yaan
kö 'ka bheä" kö Sɔtraan -bha
"kpënng- -kɔ 'ya 'dho ॥mɔɔ
ka -bha, -a -gen -mü ॥dhe -yö
me 'nii- 'kö me 'gü bha- "piü
॥dhe 'ö Atanna -dhidhewɔn
॥në kë yi ॥gban 'ka, "keε "sì
'yaa me kwi ॥në- -dhe.»

42 ॥Dhe 'ö ॥ya- pö "dhü 'yö- -nu to 'zü ॥ple -naa wo, 'yö dho -bheä Atanna -dhe -dhe 'gü 'ö- pö: «N Dë, 'ö ॥ya kë ॥dhe 'wön "gbü- 'ö yöö wö n -ta bha, -a -bho n -ta -wön 'yii 'dho kë -mœ "kwëë -wön 'ka kö -a 'dhe 'ö -dhi i -dhe ॥në -yö 'to- -bha.»

43 ॥Dhe 'ö ॥ya ö bo, 'yö ö yee -kë 'zü -deewo 'ö dho ö -bha ॥klang -nu bha- -nu -dhe 'gü, 'yö -kpan 'zü- -nu -bha -dee 'bha wo kö ॥wa yi zë, -a -gen -mü ॥dhe 'ö gun "dhü kö- -nu "yankö ॥gbaan kë 'gbiin- yi kao.

44 'Yö Yesu -yö -kan 'zü- -nu -bha -deewo 'yö dho 'yö bheä" -kø -yaaga -naa 'bha wo 'zü Atanna -dhe -wu do bha- 'gü.

45 'Yö ö yee -kë 'ö nu ö -bha ॥klang -nu bha- -nu "piö -dee 'bha wo ('yö pa- -nu -bha) 'yö- pö- -nu -dhe: «Ka -zë yi ॥në 'ka zë sië ॥zœc 'yö 'ka ka 'gü ॥dhië sië- 'ka -wa! -Ka -dhe -ga, "tüng 'a gun- -dhiang zë sië ka -dhe bha ॥ya ॥loo, mang Megböme n "dhiö -dö 'wonyaakëme -nu -go "tüng bha ॥ya ॥loo.

46 -Ka "wlü kö 'kwa 'dho! 'Me yöö -da n -dhe pë "piö bha ॥ya ॥tëng kwa -ta.»

Yesu 'kun -kø -dhiang 'ö Matiö -ya zë

(Makö 14,43-50; Dhukö 22,47-53; Zan 18,3-12)

47 Dhiang bha -yö -to Yesu "dhi 'yö Zuda 'ö -kë -bha ॥klang -nu -kaong do ga ॥ple bha- me do 'ka bha 'ö -wo kö me kpö 'gbe 'ö "dhü "kpla -nu oo, -siang -nu 'wo- -nu

॥kwëë- 'ö Zuifö -nu -bha "saabhome -nu -gome -nu waa- -kwæagbö -nu 'wo "se bha- 'gü 'wo- -nu bø bha kö -wa ॥keng- "we -dungdhö.

48 'Ö gun "dhü kö Zuda 'ö -da Yesu -dhe pë "piö bha ॥ya ö -wu 'kpœ -nu -bha 'nu kö ॥ya- pö: «॥Ya kë ॥dhe 'kwa ॥loo mü, 'me 'a dho- ॥loo- -bha bha kö 'me bha 'yö bha, kö 'ka- 'kun.»

49 ॥Dhe 'ö ॥wa 'dho ॥wa ॥loo mü 'yö Zuda -yö -ywœn Yesu "soc 'yö- pö- -dhe: «N Dëme, 'bha ॥boo mü!» ॥Dhe 'ö ॥ya ö bo- -pö "dhü -sü 'ka, 'yö ॥loo- -bha.

50 'Yö Yesu -ya -yo bœ -go 'ö- pö: «N "taongdë, 'wön 'i nu- kë -bhö i bha pë kë wo i -ta "puu 'ka!»

॥Dhe 'ö ॥ya ö bo- -pö "dhü -sü 'ka 'yö 'me 'wo bha 'wo ॥ywœn- -bha 'yö 'wo- kun.

51 ॥Dhe 'ö ॥waa- 'kun 'yö 'me 'wo gun Yesu ॥keng- bha- me do 'dhö ö -bha -siang bho ö -kpee 'gü, 'yö "saabhome 'kpii- -bha gwëëmi zë- 'ka- "tu kpö -bha "we "beidhö 'yö- bho mü.

52 'Yö Yesu -ya pö- -dhe 'ö- pö: «N "taongdë, -bhö i -bha -dhaa bha- -da -kpee 'gü, -a -gen -mü ॥dhe me "vu me 'ö dho -piö 'si me "piö, -a -me -dho 'to -piö ॥në- -go.

53 "Een 'bhaa- 'wön ॥në- -do ॥dhe a -mœ -bha 'a "tab- hoo -da n Dë Atanna -dhe 'ö ö -bha "kië -nu 'wo- -bha "socha 'ka 'ö me 'yaa ॥mœ- -bha kö me -ya a "dhi dö bha- -nu bø n -dhe kö 'wo n -ta -gblü gœn -ee?

54 "Kεε ॥ya kē ॥dhε 'ma- kē "dhü kö 'pē 'ö -bεn zē -sü 'ka Atanna -gɔ 'sēédhe 'gü bha- 'gü -wɔn -dho kē -kɔ -kē ॥dhε "kεε kö- -dhεa -bha ॥dhε -yō kē ॥dhε -kɔ bha ॥nē- 'dhō?»

55 ॥Dhe 'ö ॥ya kē "dhü 'yō Yesu -ya pō mε kpō bha- nu -dhe 'ö- pō: «Ka -nu n 'kun -dhe 'gü "dhü "kpla -nu waa- -siang -nu 'ka ॥dhε mε- dɔ 'wɔnyaakēmε 'bha 'ka -mē -wɔn ॥nē- 'gü "kεε kö a -gun 'dho siē ka kpō 'gü Atanna -dhɔkégükɔ 'gü yi ॥gban "pεpε 'ka 'ö 'a mε -nu ॥klang -nu kē mü 'yō 'kii n 'kun yō -zē 'bha 'gü!

56 "Kεε -yō -kē "dhü kö 'pē 'ö Atanna -wudhiüloomε -nu -wa pō n -bu 'gü bha- 'gü -wɔn ॥nē -yō kē. ॥Dhe 'ö ॥ya kē "dhü, 'yō- -bha ॥klang -nu ॥gban "pεpε 'wo -kan -zü 'kwēē- 'wo dho.

Yesu -bha -wo zagɔbhōmε -kuu "dhiü -kɔ -dhiang 'ö Matiö -ya zē

(Makö 14,53-65; Dhukö 22,54-55,63-71; Zan 18,13-14,19-24)

57 ॥Dhe 'ö ॥wa Yesu 'kun, 'yō 'wo dho- 'ka "saabhome -nu -gɔmε 'kpii- 'wo- Kaifö -kē bha- -kuu "dhiü, 'yō Zuifö -nu -bha 'tɔnggɔmε -nu waa- -nu -bha -kweagbō -nu 'wo ॥loo 'ko -ta -dhe bha- 'gü.

58 'Wo gun 'dho siē Yesu 'ka "dhü kö Piëdhö -ya ॥keng- "klēngklēngdhö 'wɔn 'suan- bho -sü 'ka, 'ö 'wo dho- 'ka "dhü 'wo ॥loo- 'ka "saab- home -gɔmε 'kpii- bha- -gɔ "kweandhö. ॥Dhe 'ö ॥wa -da "kweandhε bha- 'gü, 'yō

Piëdhö -yō dho 'yō -ya "yan -to 'kɔ -bha -mε -nu kpō 'gü kö 'wɔn bha- "dhiü- dho -ya -kɔ 'kō- -bha -zē wo 'ö- dɔ.

59 'Ö gun "dhü kö 'mε 'wo -kē "saabhome -nu -gɔmε -nu 'ka waa- 'mε 'wo -kē zago bhōmε -nu 'ka waa- Zuifö -nu -bha -kweagbō -nu 'dhe 'wo to kö 'pē 'wo dho- pō Yesu -bha, 'kɔ 'zü 'ö -kē ॥sua 'ka "kεε 'ö dho kē- zē -gen -zē 'ka bha -wa mɔo- siē.

60 "Kεε kö mε 'gbe ॥dede ॥waa- dan kö 'wo ॥sua -za -nu mɔo- kö 'wo- -ya -bha kö ॥waa- dan ॥wa ॥fiē- -bha. ॥Dhe 'ö mε kpō 'gbe ॥wa ziō mü, 'ö- 'bha -bha 'yii 'to- -bha, 'yō mε ॥ple 'bha bha 'wo ॥wlü 'wo- pō:

61 «'Mε 'ö dɔ bha ॥nē- pō, Atanna -dhɔkégükɔ bha ö -dho 'wü 'ö- -dee dɔ -dhɛkpaɔyi -yaaga 'ka.»

62 ॥Dhe 'ö ॥waa- pō "dhü 'yō "saabhome -nu -gɔmε 'kpii- bha 'ö ॥wlü 'ö- pō Yesu -dhe: «'Wɔn 'ö 'mε 'wo ya 'wo- pō siē i -bha ya, 'bhaa- ma ॥nē- wo 'yō 'bhaa- -yɔ bɔ -ee?»

63 "Kεε 'yō Yesu -yō ö "dhi ta 'yō 'yii 'wɪ. 'Yō "saabhome -nu -gɔmε 'kpii- bha 'ö- pō 'zü- -dhe -deewo 'ö- pō: «'I- -zē Atanna "yaandhe ॥dede -dhe, ॥sii ॥dede -ta, bhi ॥nē 'i- -bha -Yamε 'ö- Gbō 'ka bha- 'ka -ee? 'Ö ॥ya kē ॥dhε bhi ॥nē 'i- 'ka tean- ॥dede 'ka, -bhö -a pō yi -dhe!»

64 'Yō Yesu -ya -yɔ bɔ- -gɔ 'ö- pō: «॥lin, ma -mü, "kεε yō -zē ॥gban 'gü a- -pō ka -dhe ॥dhe 'ö sü ॥dεe -bha 'ö dho- 'ka "dhiü ka "yan-

-dho -kpan mang Mægböme
n -bha kö a -ya -sü 'ka
Atanna 'ö- 'gü 'dhö "gbui- 'ö
pë 'bha 'yaa ॥mœ- 'ka bha-
"sco -dhe ॥bhlëesü 'ö dhang-
'gü bha- 'gü. ॥Ya 'go mü 'zü
ka -dho n "dhiü yee kë -sü yö
kö a nu sië dha 'kpong- -ta
dhang- 'gü.»

⁶⁵ ॥Dhe ॥yaa- pö "dhü 'yö
-siö "saabhome 'kpii- bha-
-dhe ॥dedewo 'yö ö -bha -sö
-nu -pe 'yö- pö: «"Sæe- -wɔn
-zian 'yaa- 'gü 'zü, ॥ya "si
bho Atanna -gø! "Eæn dhiang
'ö- zë bha 'kii- ma -ee?

⁶⁶ Ka ka -bha -pö 'wɔn bha-
'gü ॥dhe? ॥Dhe 'ö ॥yaa- pö
"dhü, 'yö 'wo- -yo bø- -go 'wo-
pö: «-A zë ॥në -yö wo!»

⁶⁷ -Wo -to -wu bha ॥në-
-ta, 'yö 'wo "dhidhi -suü -a
wëedhö kö -wa zë sië -kø kpö
-nu 'ka ('yö 'wo so "pen -kplü
-a "yan "dhiü).

⁶⁸ 'yö me bha -nu 'wo-
"tu -nu -ma kö -wa pö
sië 'wo- pö: «Atanna -bha
-Yame, (bhii- pö i -dø -dhe -a
-wødhiüloomø -mü i 'ka -ee)
i -zë "dhü de në i -ma bha?»

*Piedhö -bha Yesu -wɔn
zaç- -kø -dhiang 'ö Matiö -ya
zë*

(Makö 14,66-72; Dhukö
22,56-62; Zan 18,15-18.25-27)

⁶⁹ 'Wo gun- -bha "dhü
"tøng 'ö- 'gü bha kö Piedhö
-zë -yö -ya sië "kpennng
"kwæandhö mü. 'Yö
gwëedhe do -yö ॥yæon- "sco
'yö- pö ॥dhe: «Bhi 'i ya ॥ya
bho- -bha ॥dhe i -gun 'pö
Yesu 'ö go Gadhidhe bha-
॥keng- "dhe?»

⁷⁰ "Kæe 'yö Piedhö -ya ॥zaç
me "pøpe 'wo gun mü bha-
-nu "yan "dhiü mü 'ö- pö:
«'Wɔn 'dhe 'kö 'i- pö sië bha
-yö "yæ i -ta -wa.»

⁷¹ ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü 'yö
Piedhö -yö ॥wlü 'yö ö wë
do "kwæe "dhi -zian 'ka. 'Yö
gwëedhe -nu bha- me "wæe
do 'bha -ya yö kö -yö 'dho sië
'yö- pö 'me 'wo gun 'mü bha-
-nu -dhe 'ö- pö: «'Mæ 'ö 'dho
sië ya -yö -gun 'pö Yesu 'ö go
Nazadhetö bha- ॥keng-!»

⁷² 'Yö Piedhö -ya ॥zaç 'zü
-deewo, 'yö -sö -bhö 'ö- pö:
«('A- zë Atanna -dhe) a -pö
ka -dhe 'maa 'me bha- dø!
(॥Ya kë ॥dhe -a pö 'a- wo sië
bha ॥ya kë ॥sua 'ka 'a ga).»

⁷³ ॥Dhe 'ö "tøng 'në 'bha
॥ya ziö 'zü, 'ö 'me 'wo gun
mü bha ॥wa ॥yæon Piedhö
"sco 'yö 'wo- pö- -dhe 'wo-
pö: «'Wɔn 'wo- pö sië i bha
ya tean- -mü, 'me 'ö ya -bha
me -nu bha- me do -mü i 'ka,
-a zaç- -dhe 'bha 'yaa 'dhö, -a
-gen -mü ॥dhe i -wu -zian 'ö
i "dhi bha -yö -bhö 'me 'wo
bha ॥në- -nu -wu -bha.»

⁷⁴ ॥Dhe 'ö ॥waa- pö "dhü,
'yö Piedhö -ya pö: «Dhiang
'a- zë sië ka -dhe bha ॥ya
kë ॥sua 'ka 'a ga. A- -pö ka
-dhe ॥dhe 'maa 'me bha- dø
tongtongdhö.» -A -pö "dhü
-sü -yö -to Piedhö "dhi 'yö
-tøgøn -yö -wi.

⁷⁵ 'Yö Piedhö -dø 'pö- -zu
'dhö to 'ö -bö -wu 'ö Yesu
-ya pö- -dhe ॥dhe <"sanni
-tøgøn -yö "wi ॥dæe kö 'bha
n -wɔn zaç- -gen -yan 'ka
-yaaga> bha- 'ka. ॥Dhe 'ö
॥ya kë "dhü 'ö Piedhö ॥ya

zun "kp̄enng 'yö -ya "gbu
bɔ -sü -bha ɬdedewo 'yö -kē
-wēwēesü 'ka ɬni.

27

*Yesu -dho Pidhatö -kuu
"dhiü -kɔ -dhiang 'ö Matiö -ya
zē*

(*Makö 15,1; Dhukö 23,1-2;
Zan 18,28-32*)

¹ ɬDhe 'ö ɬya kē "dhü 'ö-
-tadhe ɬya ɬkp̄aɔ, 'yö "saab-
home -nu -gōme -nu waa-
-kw̄eagbō -nu bha 'wo -suö
'wo dho "slēn 'gü, 'yö 'wo
Yesu zē -wɔn -ya 'kwēē- -kē
'yö- -nu -wu -yö to- -bha do.

² 'Yö 'wo dho 'wo Yesu -lō,
'yö 'wo dho- 'ka Wlɔmō -mē
-nu 'wo 'mē 'ö- -ya "sedē
'ka Zuifö -nu -go "dhiü 'wo-
Pidhatö -kē bha- -dhe.

(*Kēwɔn -nu 1,18-19*)

³ ɬDhe 'ö Zuda 'ö -da Yesu
-dhe pē "piü bha ɬyaa- 'wɔn
dɔ ɬdhe 'wɔn bha ɬya kē
Yesu -ḡotogüwɔn 'ka, 'yö -da
'gü -zinngdhö, 'yö- zuë" 'dhö
-ya za -dɔ -bha -sü -bha,
'yö -ya -a "slē mōo- -sü
-bha kö 'ö ö "gbliu -ta baa.
'Yö "tanma -kaɔng -yaaga 'ö
"Saabhome -nu -gōme -nu
waa- -kw̄eagbō -nu 'wo- nu-
-dhe bha- sü 'yö dho- 'ka- -nu
-dhe

⁴ 'yö- pō: «'Ma 'wɔn yaa
kē, -a -gen -mū ɬdhe 'mē 'a-
"dhiü dɔ ka -dhe bha 'wɔn
yaa 'bha kö yöö- kē kö 'a- dɔ
'yaa 'dhö.» 'Yö 'wo- -yɔ bɔ-
-go 'wo- pō: «'Yö -yö -dɔ yi
-zē yi -go 'mē? I -ta -wɔn ɬnē
'yö -zē 'ka.

⁵ 'Yö Zuda -yö 'wēē-
"puu ga -kaɔng -yaaga bha-
ɬwenng Atanna -dhökēgükö

'gü mü, 'yö -ziö 'yö dho 'yö ö
-d̄l dun.

⁶ ɬDhe 'ö Zuda ɬya bo
'dho -sü 'ka, 'yö "saabhome
-nu -gōme -nu bha 'wo 'wēē-
bha- -wlö. ɬDhe 'ö ɬwa wo
bo- -wlö -sü 'ka 'yö 'wo- pō:
«'Yaa -sē kō 'kwa 'wēēga 'ö-
suum 'dhö ya -da Atanna -bha
ɬnaɔ -pē 'gü, -a -gen -mū
ɬdhe me zē 'wēē- -mū.

⁷ ɬDhe 'ö ɬwa wo bo- -ya
'kwēē- kē -sü 'ka, 'yö 'wo dho
'wo gb̄d̄ome -bha 'bhlaadhe
bha- -dhe <mē ɬyɔn nɔcs
-bhlaa> bha 'yö bha.

⁸ 'Wɔn 'ö -wɔn 'gü 'yö go-
'yi bha- -bha 'ö nu 'ö zun- 'ka
ɬdεε -bha, 'yö 'wo- 'bhlaadhe
bha- -dhe <mē ɬyɔn nɔcs
-bhlaa> bha 'yö bha.

⁹ "Kee 'sa yö ɬnē -kē 'pō
-wu 'ö Atanna -wudhiüloomē
Zedhemı -ya pō yi 'bha 'ka 'ö-
pō ɬdhe:

<'Wēē- "tanmaga -kaɔng
-yaaga, 'wēēga 'ö Izraedhö -mē -nu
'wo ɬmōo- 'gü
kö -wa nu me ɬbhleesü bha-
-wɔn 'gü bha -wa -sü

¹⁰ 'yö 'wo gb̄d̄ome -bha 'bh-
laadhe dhö- 'ka
ɬdhe -kɔ 'ö kwa Dēmē -ya pō-
'ka n -dhe -a 'dhö> bha-
'gü -wɔn kē -kɔ 'ka.»

*Pidhatö -bha za -dɔ Yesu
-bha -kɔ -dhiang 'ö Matiö -ya
zē*

(*Makö 15,2-5; Dhukö 23,3-5;
Zan 18,33-38*)

¹¹ ɬDhe 'ö ɬya kē "dhü, 'yö
Yesu -yö dho 'ö ɬloo Pidhatö
-kuu "dhiü. ɬDhe 'ö 'mē
'wo dho- 'ka "sedē -kuu "dhiü
bha ɬwaa- -gen bho- -dhe

'kpakpadhö, 'yö Yesu dhëe"
kpö 'ö- pö: «Bhi ɬnë 'i Zuifö-
nu -bha -gblüdë 'wo -wı 'ka
bha- 'ka -ee?» 'Yö- pö- -dhë
'ö- pö: «ɬin, ma -mü.»

¹² "Kee -a pö 'ö- wo "dhü
bha za 'kö "saabhome -nu
-gome -nu waa- -kweagbö
-nu 'wo dö- -bha ɬsuasua
-dhiang -nu 'ka bha 'yii yö -zë
'bha -yo bø.

¹³ Pidhatö -ya -pö -dhë yö
ɬnë- -wön 'gü 'ö- pö: «Dhi-
ang 'gbë 'wo- zë sië i bha ya
'bhaa- ma ɬnë- wo -ee?»

¹⁴ "Kee Yesu 'yii- "wı- -bha
kö -ya 'bha -yo bø, yö ɬnë-
'wön -yö -gblüdë Pidhatö
kon ɬdedewo.

*Pidhatö -bha Yesu -nu -a
zë -me -nu -dhë -kɔ -dhiang
'ö Matiö -ya zë*

(Makö 15,6-15; Dhukö
23,13-25; Zan 18,39-19,1-16)

¹⁵ -A "tüng bha- 'gü kö Pakö
yi ɬya ɬloo -kɔ 'ö- -bha 'do
'do, 'yö -gblüdë ɬya 'me 'wo
-kaso 'gü bha- me 'dhë Zuifö-
-nu -wo wo -kɔ -ye -bha bha-
bho -kaso 'gü -a -nu -dhë.

¹⁶ "Tüng 'wo Yesu kun- 'ka
"dhü bha, kö "gasagɔn do
'bha 'ö me ɬgban "perep 'wo-
-dö -a kewön yaa -nu -bha
'wo- -dhë Badhabasö bha -yö-
-kaso 'gü.

¹⁷ ɬDhe 'ö Pidhatö -yö me
kpö bha- yö ɬdhë -kɔ bha-
'dhö, 'yö- -nu dhëe" kpö 'ö-
pö: «Me ɬple 'wo ya- de -sü
ɬnë 'ka- "piü ɬdhë 'a- bho
-kaso 'gü ka -dhë -kwe ya-
'ka? Badhabasö -ee? "Een -a
me 'dhë 'wo- -dhë Yesu Klisi
ya -ee?»

¹⁸ -A pö 'ö- wo "dhü bha-
-gen -mü ɬdhë 'ö gun "dhü
kö -ya 'wön -dö 'kpakpadhö
ɬdhë gbleen" ɬnë -da -nu 'gü
'yö 'wo- "piü ɬdhë 'wo Yesu
zë bha.

¹⁹ Pidhatö -yö -to 'wön -nu
bha ɬnë- -nu kë -sü -bha
zadödhë 'gü mü "dhü, 'yö-
-bha dhebhö -yö naç bø- -dhë
'ö- pö: «Ka 'dho -kaa pö
Pidhatö -dhë -yö ö -dı 'kun
kö- -kɔ ɬya 'dho -da 'me bha-
zë -wön 'gü, -a -gen -mü
ɬdhë ɬsong 'bha 'yaa- -bha.
"Kee 'mii yi zë ɬdeε gbeng
'me bha- -wön 'gü, "yeeen 'a-
bho ɬdeε -yö -gban 'me bha
ɬnë- -bha, "kee -yö -ziisü.»

²⁰ "Kee kö Zuifö -nu -bha
-kweagbö -nu waa- "saab-
home -nu -gome -nu -zë -wo
-wu ɬnë- 'ma sië me "dhaa
'wo gun mü bha- -nu "tuu,
'wo -da -nu -go 'gü kö -wa
pö -gblüdëdhë ɬdhë -yö Bad-
habasö ɬnë- loo- wo -dhë kö
-yö Yesu -zë zë.

²¹ ɬDhe 'ö ɬya kë "dhü 'yö
-gblüdë -ya -nu dhëe" 'bha
kpö 'ö- pö: «Ka- -pö 'a me
ɬple ya- de -sü ɬnë loo- ka-
-dhë!» 'Yö 'wo- -yo bø- -go
'wo- pö: «Badhabasö.»

²² 'Yö Pidhatö -ya pö- -nu
-dhë: «ɬDhe 'ö "dhü -yö ka
"piü ɬdhë 'a Yesu 'wo- -dhë
Klisi ya- kë ɬdhë?» 'Yö- -nu
ɬgban "perep -wa pö: «-Bhö-
-a dö "dhü -bha! (-Bhö -a dö
"dhü -bha!)»

²³ 'Yö -gblüdë bha 'ö- pö:
«-Yö -më -wön yaa ɬnë- -kë?»
"Kee 'yö 'wo ɬgbang dö -yu-
udhö "gbui- 'ka 'wo- pö: «Bhi

-zë, -bhö -a dö -zë wo "dhü -bha ॥zoo!»

²⁴ ॥Dhe 'ö Pidhatö ॥yaa-'wön dö ॥dhe 'ya ॥nëng 'wön bha- 'gü kö yöö 'to 'me bha-nu "yënnng "wëewëe, kö -wo ॥gbang ॥në- dö sië do 'wo dho- 'ka 'waa "tu -zian -dö ö -wu -bha, 'yö 'yi sü, 'yö ö -kø -zu 'ka 'me 'wo bha- ॥gban "pëpe "yan "dhiü mü 'yö- pö: «'Më 'ö ॥söng 'bha 'yaa- -bha -a zë -wön 'ka dö- 'ka bha ma -zë n -kø 'yaa- 'gü, -yö 'to kaa do kaa 'wön 'ka.

²⁵ 'Yö me "pëpe bha- ॥gban 'wo- pö: «॥lin, -yö kë "dhü, -yö 'to yaa yii- 'në -nu yii-'wön 'ka!»

²⁶ ॥Dhe 'ö ॥waa- pö Pidhatö -dhe "dhü, 'yö ö -kø bho-nu -dhe Badhabasö 'gü. 'Yö "södha -nu -ya Yesu -zë -bha kö -wa -ma -sabhlüga 'ka kö -wa dö "dhü bha.

"Södha -nu -bha ॥wëe -dö Yesu -bha -kø -dhiang 'ö Matiö -ya zë

(Makö 15,16-20; Zan 19,2-3)

²⁷ ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü, 'yö Pidhatö -bha "södha -nu 'wo Yesu sü 'wo dho- 'ka Pidhatö -gö 'koodhö, 'yö "södha -nu bha- ॥gban 'wo ॥klëen- -zü mü.

²⁸ 'Yö 'wo- -bha sç bho-bha, 'yö 'wo -tøyang -zaondhö do -da -bha,

²⁹ 'Yö 'wo "gleen -kloo do "keega -kë 'yö 'wo- -ya -go -bha ॥dhe- -bha -gblüdëdhe 'faan- 'dhö. ('Yö 'wo -kaadhü do -da -a -kø -së 'gü ॥dhe -gblüdë -nu -bha -taadhü 'dhö.) ॥Dhe 'ö ॥waa- kë "dhü, 'yö 'wo zun wo kpiö 'gü -a wëedhö 'wo- pö: «Zuifo

-nu -bha -gblüdë, 'bha ॥boo mü!» 'Yö 'wo ॥wëe dö- 'ka-bha.

³⁰ 'Yö 'wo wo "dhidhi -nu -suü -bha, 'yö 'wo -kaadhüga -nu sü 'wo- -ma 'ka- ॥gbin-.

³¹ ॥Dhe 'ö ॥wa wo bo ॥wëe -dö -bha -sü 'ka, 'yö 'wo -tøyang 'wo- -da -bha bhabho- -bha, 'yö 'wo- -bha sç -da -bha 'zü -deewo 'yö 'wo dho- 'ka kö -wa dö "dhü -bha.

Yesu -dö "dhü -bha -kø -dhiang 'ö Matiö -ya zë

(Makö 15,21-32; Dhukö 23,26-43; Zan 19,17-27)

³² ॥Dhe 'wo 'go sië 'pödhö kö -wo 'dho- -dö "dhü -bha -dhe 'gü, 'yö 'wo -kpan göndë do 'wo- -dhe Simö, 'ö go 'pödhë 'wo- -dhe Sidhenö -a 'gü bha- -bha. 'Yö 'wo faandhë -wç 'më bha- -ta 'wo- pö -yö Yesu -dö -bha "dhü bha- 'sü

³³ 'Yö 'wo dho 'wo ॥loo -dhe 'bha 'wo- -dhe eblö -wu 'gü Gögota bha- 'gü (॥waa-pö "dhü kö -wa -pö 'më -go "kpëa -tön»).

³⁴ ॥Dhe 'ö ॥wa 'dho ॥wa ॥loo mü, 'yö 'wo nu -drcö suu 'bha 'ö ॥wa wü "këë wü- ॥bhaa bha- 'ka Yesu -dhe kö -ya mü (kë "dhü kö pë -neë -ma 'ka -sü bha -yö 'dho 'në 'bha wo "sia-). "Këë ॥dhe 'ö ö -bæn -ya -ta, 'yö -kø -a mü -sü 'ka.

³⁵ ॥Dhe 'ö ॥wa wo bo- -dö "dhü -bha -sü 'ka, 'ö ॥wa "pöni -gban -a -kø waa- -gen -nu -ta, 'yö 'wo -bha sç -nu 'gü -gblü wo 'ko -ta zë "kpüü kë -sü 'ka [kë "dhü kö -wu 'ö Atanna -wudhiüloomë dö 'bha -ya pö yi 'bha 'ka 'ö- pö ॥dhe:

«-Wo kë n -daso -nu 'gü -gblü
wo 'ko -ta,

'ö 'wo zë "kpüü -kë ma -da so
wlöö -so -ta» bha- 'gü
-wön -yö kë].

36 ॥Dhe 'ö ॥wa wo bo, 'yö 'wo
-ya -a -maa -go.

37 'Yö 'wo pë -ben zë -a -dö
-bha "dhü bha- -bha -a -go -ta
"dhüng 'gü 'wo- pö: «Yesu,
Zuifö -nu -bha -gblüdë bha
yö ॥ne!» Kë "dhü kö 'me ॥ya
॥loo mü -ya zë -gen dö.

38 -Dhe 'wo Yesu dö "dhü
-bha 'gü bha, 'yö 'wo dho 'wo
mezëme ॥ple dö "dhü -bha
'pö- "söö mü. 'Yö 'wo me do
dö- -kö -së 'gü, 'yö 'wo me do
dö- ॥kwaa 'gü.

39 'Me 'wo gun zian ziö sië
'pö Yesu -dö "dhü -bha -dhe
bha- 'gü, ॥wa -kpan -bha 'yö
'wo wo -go 'gü zë- -dhe, 'wo
'si bho- -go 'wo- pö:

40 «Bhi 'ö 'i- pö i -moo
-bha 'i Atanna -dhökëgükö
wü 'i- dö -dhækpaoyi -yaaga
'ka bha, bhi 'aa mü i dö bha
-ee? -Bhö i -dö dha -dhe!
॥Ya kë ॥dhe 'i Atanna Gbö
'ka ॥dedewo tean- 'ka, -bhö
'go "dhü bha- -bha kö 'i zun
"sia-!»

41 Kö 'me 'wo -kë "saab-
home -nu -goome -nu 'ka oo,
'tonggome -nu oo, -kwæagbö
-nu bha -wo ॥wëe dö sië-
-bha 'pö 'wo- pö:

42 «॥Ya me "wëe -nu dha
"kees 'yaa ॥moo- -bha kö -yö
ö -dö -zë dha! 'Yii- pö ö -dö
-dhe Izraëdhö -me -nu -bha
-gblüdë -mü ö 'ka -ee? ॥Ya
kë ॥dhe 'ö "dhü tean- 'ka,
-yö 'go "dhü bha- -bha kö -yö
zun "sia- kö 'yi- -dhe yö, ॥ya

kë "dhü kö 'ya 'dhang bho-
"dhiü!

43 -Eε, 'ö ö -zu yö 'zü
Atanna 'ö- -dhe bha, ॥ya
kë ॥dhe -a -dho 'dhö- -kë
॥dedewo, -yö nu kö -ya bho
"dhü bha- -bha! 'Yaa gun- pö
sië ö -dö -dhe ॥dhe Atanna
Gbö -mü ö 'ka -ee?»

44 Kö mezëme -nu 'wo -nu
dö 'pö "dhü -bha -a "söö mü
bha, -wo "si bho sië- -go 'pö
-kö do bha- 'gü.

*Yesu ga -kø waa- -wëe bho
-kø -dhiang 'ö Matiö -ya zë
(Makö 15,33-41; Dhukö
23,44-49; Zan 19,28-30)*

45 (॥Dhe 'ö Yesu ga "tüng
॥ya ॥tëng) 'ö sü 'yënng-
-ya me -go ॥zinng 'gü "tüng
bha- -bha, 'ö dho 'ö zun- 'ka
"wö "yë -yë -bha, -dhe 'gük-
-kë -tröö "kpungtaadhe ॥gban
'gü gbluungdhö.

46 ॥Dhe 'ö 'yënng- ॥ya 'kpö
me -go 'ka -së 'ka, 'ö "tüng
-yaaga -naa ö yean" "piü
bha ॥ya ॥loo, 'yö Yesu -yö
॥gbla "gbü- 'ka eblö -wö 'gü
'ö - pö: Edhi, Edhi, dhama
sabatami!» ॥Waa- pö "dhö
kö -wa -pö: «Ma Atanna, ma
Atanna, -më ॥në -kë 'yö 'i i
-kø -kan n "dhiü "dhü?»

47 ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü, 'yö
'me 'wo gun mü bha- me 'bha
-nu 'wo -ya pö -sü -bha ॥dhe:
«-Yö (Atanna -wüdhiüloomë
Edhi 'ö gun yi 'bha 'ka bha-)
-dhe sië -wa!»

48 ॥Dhe 'ö ॥waa- pö "dhü,
'yö me do -yö -beang sü 'ö
dho -fuu 'sü, 'yö dho- 'ka
'ö -da -droö 'wangwang 'bha
bha- ॥bhaa, 'yö -ya -kaadhü
"dhiü 'yö- nu- -dhe kö -ya
mü.

49 "Kee kö me -kpea -zë -wa
pö sië- -dhe: «-Bhö kwaa- -zü
kö, 'bha mü "dhü Edhi -dho
nu 'ö- dha.»

50 □Dhe 'ö □ya kë "dhü 'yö
Yesu -yö "gbla do 'bha wo 'zü
"gbii- 'ka, 'yö- 'nii- 'dhö -pö.

51 □Dhe 'ö □ya kë "dhü,
"tüng □dede 'ö Yesu 'nii- 'dhö
-pö 'ka bha 'yö so 'ö gun
Atanna -dhökégükö 'ö Zed-
hizadhemö -a 'gü -kan 'gü -so
'ka bha, 'ö -pe 'gü □zinng 'gü
gbanngdhö 'ö- zü -yö bho -a
"zo "dhiü "dhüng 'gü 'ö zun-
'ka "sia- (kö -ya -zon □dhe
□zinng 'yaa Atanna waa- me
"bhii- -nu -a -nu □zinng 'gü
'zü Yesu Klisi 'saa- 'gü). 'Yö
"se 'dhö □zii 'yö -gwë -ton -nu
'wo -pe -nu wo.

52 'Yö me bun -nu 'wo wü,
'yö 'me 'wo -kë Atanna -bha
me -nu 'ka 'ö □wa ga 'nu zii,
'yö- me 'gbe 'wo -bö.

53 □Dhe 'ö 'me 'wo bha -wa
'go ga 'gü, 'ö □wa -bö -nu
wo □dhe -kö bha- 'dhö, 'ö
Yesu □ya 'go ga 'gü 'pö □ya
-bö, 'yö 'wo dho 'wo -da Zed-
hizadhemö -pö 'ö -kë Atanna
-bha 'pö- 'ka bha- 'gü, 'yö
me 'gbe □dede 'wo wo "yan
-kpan -nu -bha.

54 □Dhe 'ö "södha -gome 'ö
waa- ö -bha "södha -nu 'wo
gun -ya -sü 'ka Yesu -maa
-go bha □wa "se 'ö □zii bha
waa- "dhabhliwön -nu 'ö -kë
bha- -dhe yö, 'yö "suö 'dhö
-da -nu 'gü □dedewo 'yö 'wo-
pö: «'Më 'ö ya Atanna Gbö
□në gun- 'ka □dedewo, -a zaö
-dhe 'bhaa 'dhö 'zü.»

55 'Ö gun "dhü kö dhong
-nu 'ö waa- Yesu -nu 'wo go

wo "kwëë Gadhidhe 'wo gun-
"dhiü -ziö wo sië bha -wo dö
sië □gbleen 'wo- -dhe -ga.

56 Madhi 'ö go Madadha
bha waa- Madhi 'dhe 'ö -kë
Zakö waa- Zosëfu -a -nu dhe
'ka bha, waa- Zebede gbö -nu
'ö 'wo gun Yesu □keng- bha-
-nu dhe -nu -wo -gun dhong
-nu bha- -nu kpö 'gü.

(Makö 15,42-47; Dhukö
23,50-56; Zan 19,38-42)

57 □Dhe 'ö "bin □ya 'ma, 'yö
gondë do 'ö -kë □naçme 'ka
'ö go Adhimate -pö 'gü 'wo-
-dhe Zosëfu, 'ö -kë 'pö Yesu
bha □klangdhiü do 'ka bha 'ö
nu.

58 'Yö gondënë bha 'ö dho
Pidhatö "piü 'yö Yesu □gee
-gbadhe -go. 'Yö Pidhatö -ya
pö -wa dö- -go,

59 'yö Zosëfu -yö Yesu □gee
bha- sü 'yö so "puu bo- -bha

60 'yö dho- 'ka 'ö- -da -a
-di -bha me -wee bho -dhe
-dee 'wo- pön- -dhe -gwë -ton
'gü bha- 'gü, 'yö -gwë gön
'kpii- do □glün 'ö- -ya -ye
bha- "dhiü 'yö dho.

61 'Ö "dhü bha kö Madhi 'ö
go Madadha bha waa- Madhi
'dhe 'ö bha -wo -ya sië "göng
-ta bunbhodhe bha- "söö mü.

*Yesu bun -maa kë -kö -dhi-
ang 'ö Matiö -ya zë*

62 (-Wo Yesu -zë Zuifö -nu
-bha □glooyi yean" "piü 'ka.)
□Dhe 'ö- -tadhe □ya □kpaa -a
-nu □glooyi □dede bha- 'ka,
'yö "saabhome -nu -gome -nu
'wo dho Pidhatö "piü waa-
Fadhiziën -nu 'dhö

63 'yö 'wo- pö- -dhe: «Yi
dëmë, 'wön do 'bha -yö
-dhö. 'Yö -mü □dhe 'ö gun
kö □suakëmë bha -yö -tun

"yaan, -yö kë- -pö 'ö- pö
Ødhe: «'Ma ga yi 'ö- 'ka, a
-dho -bö kö -dhækpaøyi Øple
Øya ziö, -a -yaaga -naa bha-
'ka.

⁶⁴ ØDhe 'ö "dhü, -bhö me bø
kö -wo -ya bun bha- -maa -gø
kö -yö 'dho- 'ka "dhü -yö zun-
'ka- -dhækpaøyi -yaaga -naa
bha- -bha kö -a -bha Øklang
-nu 'wa 'dho nu 'wo- Øgee
Økwaan 'wo dho 'wo Øsua
-kë "segümę -nu -dhe Ødhe
Øya -bö Øya 'go ga 'gü, -a
-gen -mü Ødhe kö- -nu -kø -yö
-moo 'wøn 'dhe 'kö bha- kë
-sü -bha, -a 'gü Øsua 'wo dho-
kë -yö -dho kë -ziisü 'ö -ziö
-blæsü -bha -zë -ta.

⁶⁵ 'Yö Pidhatö -ya pö- -nu
-dhe: «-Ka 'iin, -ka "sødha
-nu 'kun kö -wo 'dho kö -wa
-maa kë -kø 'ö -dhi ka -dhe -a
'ka.»

⁶⁶ 'Yö 'wo -ziö 'wo dho.
ØDhe 'ö Øwa Øloo mü, 'yö 'wo
'kleë- kpo- bun bha- -bha kö
me Øyaa- "dhiü "pu kö -wa
-dhe yö, 'yö 'wo "sødha -nu
bha- -nu -ya -a -gø "dhiü kö
-wo wo "yan 'to- -bha.

28

Yesu -bö -kø -dhiang 'ö
Matiö -ya zë

(Makö 16,1-10; Dhukö
24,1-12; Zan 20,1-10)

¹ ØDhe 'ö Zuifö -nu Øglooyi
bha Øya ziö 'ö- -tadhe Øya
Økpaø, 'yö Madhi 'ö go
Madadha bha waa- Madhi
'dhe 'ö 'dhö 'wo -suü 'piö- 'yö
'wo dho wo bhoo" bho Yesu
bun -bha.

² -Wo -to mü 'yö "se 'dhö
-ya Øzii -sü -bha Ødhe me-
-më -kë. "Se 'ö Øzii -ziisü
'ka "dhü bha- -gen -mü Ødhe

'ö gun "dhü kö Atanna -bha
"kië do Øya 'go dhang- 'gü
Øya nu kö Øya -gwë 'ö gun
Yesu bun "dhiü bha- bho 'mü
kö Øyaa- glün- Øya -ya -ta.

³ Atanna -bha "kië bha-
'bhü- -gun Ødhe dha 'ö "yaan
kun- 'dhö, 'yö -bha -so -yö
-flü -papadhö.

⁴ 'Yö 'me 'wo gun bun -maa
kë sië bha "suü 'dhö -da -nu
'gü, 'yö 'wo -ya Øzii -sü -bha
'yö 'wo -pö "sia- 'yö 'wo -kë
Ødhe 'pë Øwa ga Ønë- wo
'dhö.

⁵ "Kee 'yö Atanna -bha "kië
bha 'ö dhiang zë dhong -nu
'kö 'wo bha- -nu -dhe 'ö- pö:
«"Suü 'ya 'dho ka -zë ka kë,
-a -gen -mü Ødhe a- 'wøn -dø
Ødhe Yesu 'wo- dø "dhü -bha
bha Ønë 'ka nu- moo- -dhe
'gü yö.

⁶ "Kee 'yaa yö 'zü Øya 'go
ga 'gü Øya -bö Ødhe -kø 'ö-
pö- 'ka ka -dhe kö 'yii ga Økö
bha- 'dhö. -Ka nu kö -dhe
'ö gun wø sië- -bha bha 'ka-
-dhe -ga,

⁷ kö 'ka 'dho 'ka- pö- -bha
Øklang -nu -dhe Ødhe Øya
-bö, Øya -da ka "dhiü Øya
'dho Gadhidhe. Ka -dho
-kpan -bha mü Ønaa. 'Wøn
'ö gun n "piü 'a- pö ka -dhe
'yü bha.»

⁸ 'Yö 'wo dø -beang -bha
'wo dho kö "suü -ya -nu kë
sië, "kee kö -a -nu Ønii -yö
-da sië 'pö Ødedewo. 'Yö 'wo
dho kö 'wo- -gen dø Yesu
-bha Øklang -nu bha- -nu
-dhe.

⁹ ØDhe 'wo 'dho sië 'wo dho
"kan wo -ta kö Yesu Øya nu
dø- -nu -gø zian- Øyaa- pö-
-nu -dhe: «'Ka Øboo mü!»

¶Dhe 'ö ¶waa- yö, 'yö 'wo dho 'wo zun wo kpiö 'gü-dhe.

¹⁰ ¶Dhe 'ö ¶ya kë "dhö, 'yö Yesu -ya pö- -nu -dhe 'ö-pö: «"Suü 'ya 'dho ka kë, -ka 'dho 'ka- pö n dheebhang -nu -dhe ¶dhe -wo 'dho Gadhidhe -se 'gü, -wo -dho -kpan n -bha -dhe bha ¶në- 'gü.»

"Saabhome -nu -gome -nu waa- -kwæagbö -nu -bha -wu -ma Yesu bun -maakëme -nu "tuv -kɔ -dhiang 'ö Matiö -ya zë

11 "Tüng 'ö dhong -nu bha 'wo 'dho sië- 'ka 'wɔn bha-gen dɔ -dhe 'gü Yesu -bha ¶klang -nu -dhe bha, kɔ bun -maakëme -nu -dı 'pö- me 'bha -nu -wo -da sië 'plöö 'wo -ziö Yesu -bö -kɔ zü bho -kɔ waa- "dhiü -ya -kɔ ¶gban 'gü "saabhome -nu -gome -nu bha- -nu -dhe.

12 'Më 'wo bha ¶dhe 'ö ¶wa ziö 'wɔn bha- -gen 'gü- -nu -dhe "pεεpedhö, 'yö 'wo dho "slén 'gü, 'yö 'wo wo -bha -ya 'kwëe- -kë waa- -kwæagbö -nu 'dhö. ¶Dhe 'ö- -nu -wu ¶ya 'to do, 'yö 'wo nu 'wo 'wëe- 'gbε ¶dede sü 'wo- nu "södha -nu bha- -nu -dhe.

13 'Yö 'wo- pö- -nu -dhe 'wo-pö: «-Kaa pö 'ö gun kö yi yi zë sië gbeng, 'yö- -bha ¶klang -nu 'wo nu 'wo- ¶kwaan, 'yö 'wo dho- 'ka.»

14 ¶Ya kë ¶dhe "södë ¶ya 'wɔn bha- ma kö -ya pö 'ö 'wɔn 'bha kë ka 'ka -a -wɔn 'gü, yi ¶në 'yi dho kpa- -zu -ta, 'yö 'yaa ka kë -kɔ 'bha 'gü.

15 ¶Dhe 'ö ¶waa- pö "södha -nu bha- -nu -dhe "dhö, 'yö

'wo wo -kɔ -da 'wëe- bha-'gü, 'yö 'wo- -kë ¶dhe -kɔ 'wo -wu kpo- 'ka- -nu -bha bha-'dhö. "Kee 'yö -wu 'ö -gome -nu -wa kpo bun -maakëme -nu -bha bha- -wu -yö so "se bha- 'gü -dhe ¶gban "pεεpë 'gü, 'ö nu 'ö zun- 'ka ¶deë -bha.

Yesu -bha ö -dı -zɔn ö -bha ¶klang -nu -dhe -kɔ -dhiang 'ö Matiö -ya zë

(Makö 16,14-18; Dhukö 24,36-49; Zan 20,19-23; Kewon -nu 1,6-8)

16 ¶Dhe 'ö Yesu -bha ¶klang -nu bha ¶wa 'wɔn bha- ma, 'yö 'wo dho Gadhidhe -se 'gü, -tɔn 'ö Yesu -ya -dhe -zɔn -nu -dhe bha- ¶gbin-.

17 ¶Dhe 'ö ¶wa 'dho ¶wa ¶loo mü, 'yö 'wo -kpan -bha, 'yö 'wo zun- -dhe wo kpiö 'gü, "keee yö -zë ¶gban 'gü, 'me 'wo bha- me 'bha -nu -gun mü 'ö 'waa gun 'dhang bho sië Yesu -go ga 'gü -wɔn bha- "dhiü.

18 ¶Dhe 'ö ¶wa zun- -dhe kpiö 'gü "dhö, 'yö Yesu -yö ¶ccö - -nu "söc 'yö ö -wu kpo- -nu -bha 'ö- pö: «-Kö -ziö "se waa- dhang- -nu 'gü -pë ¶gban "pεεpë -gɔ -faan bha Atanna ¶yaa- nu n -dhe.

19 ¶Dhe 'ö "dhö -ka 'dho 'ka n -wɔn -dhiang zë "se "pεεpë ¶gban 'gü me -nu -dhe kö -wo wo zuë" slëe- n "piü kö 'ka- -nu -bɔ n 'ka -zu bho n Dë 'tɔ 'gü, -a Gbö 'tɔ 'gü, -a -bha 'Nii- "slüüslü 'tɔ 'gü.

20 Kö 'ka- -nu ¶klang kë -zu -kë pë "pεεpë 'a- -ben zë 'a- to ka -gɔ bha- "piü -sü 'ka. -Yö kë ka "yaan ¶dhe a ka "piü

yi Ɂgban 'ka 'ö to- 'ka "dhü 'ö
zun- 'ka "se "dhiütoy -bha.»

Naç -së 'ö -gban Yesu Klisi -bha 'ö Makö -ya pö

Zan Mezumë -dheea "dhiü bho -wv 'ö Makö -ya pö
(Matiö 3,1-12; Dhukö 3,1-18; Zan 1,19-28)

¹ Naç -së 'ö go Atanna "piü 'ö -gban -a Gbö Yesu Klisi -wɔn -bha bha- zü bho -kɔ ɔnɛ.

² Atanna -wudhiüloomë Ezai ɔnɛ- -ben zé ö -go 'sëedhe 'gü yi 'bha 'ka 'ö- pö: «Atanna -ya pö (ö Gbö Yesu Klisi -nu "kpung ɔtaa -wɔn 'gü) 'ö- pö:

-Bhö i "yan 'to,
a -dho me bɔ i "dhiü kö -yö zian bho i -dhe.»

³ -Dheea "dhiü bho -wv 'ö 'go sië "tung -ta bha- -gen ɔnɛ bha -ya -pö:

-Ka kwa Dëme -bha zian -ba kö 'ka- du bho- 'gü kö 'ka- -tadhe -pë kë kö -yö wɔ drëngdrëngdhö!»

⁴ 'Më 'wo- -dhe Zan 'ö gun me -go 'wɔn yaa 'gü -zu bho sië bha, -yö -wlü -kɔ bha ɔnɛ- 'gü "tung -ta, 'yü zun -dheea "dhiü bho -sü bha 'ö- pö: «-Ka kaa- -tosea slëe- 'gü kö 'ka bɔ Atanna 'ka kö -wo ka "zu, kö -yö kaa- 'wɔn yaa -nu -mawɔn 'to!»

⁵ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, Zude -segümë -nu "pεpε, 'ö dho 'ö -da 'ka Zedhizadhemö -me -nu -bha, -wo -gun nu sië- "piü, 'ö 'wo -wı wo kewɔn yaa -nu -bha me ɔgban "yan "dhiü, 'yü- -nu

-zu "yi 'wo -dhe Zuuden bha- ɔbhaa.

⁶ Zan bha- -dasɔ -gun -yɔcɔnmea kaa- wo- "bhëe -wɔ ɔnɛ- 'ka 'yü kwipen -kë bhiëga 'ka 'ö- dɔ ö -go sɔ -ta, 'yü -kpaa -yü gun -bhöpë 'ka waa- "zɔyɔn 'dhö. (-A -gen -mü ɔdhe Atanna -wudhiüloomë -nu 'wo gun -tosea kë sië "tung -ta "tüng bha- 'gü -a -nu sɔ -da -kɔ waa- -nu -bhöpë ɔnɛ gun bha).

⁷ Yö 'ö bha ɔnɛ gun- pö sië 'më 'wo nu bha- -nu -dhe 'ö- pö: «Më do 'bha -yü nu sië, -yü -dho nu n zian- -ta, yü -zé 'gü -yü "gbuı- 'ö -ziö n -ta, "keε -a -gen 'gü -sabha -zian fië- -dhö n 'ka.

⁸ Ma -zé a ka -zu "yi ɔnɛ- 'ka, "keε yü -zé -yü -dho ka pa 'Nii- "slüüslü 'ö go Atanna "piü ɔnɛ- 'ka.

Yesu -bɔ Atanna 'ka -zu bho -sü waa- Sɔtraan -bha -a 'gü dan -sü -dhang 'ö Makö -ya zé

(Matiö 3,13-4,11; Dhukö 3,21-22; Dhukö 4,1-13)

⁹ ɔDhe 'ö ɔya kë "dhö, yi do 'bha bha- 'ka 'yü Yesu -yü ɔwlü Nazadhëtö -pö 'ö Gadhidhe -se 'gü bha- 'gü, 'yü dho Zan "piü, 'yü- -zu Zuuden ɔbhaa.

¹⁰ ɔDhe 'ö ɔya ö bo -a "zu -sü 'ka, 'ö Yesu 'dhö 'go sië "yi ɔbhaa, 'ö dho -dhe -ga kö dhang- "dhi ɔya "pu, kö 'Nii- 'ö go Atanna "piü -yü lɔɔ- sië- -ta ɔdhe -tong 'dhö.

¹¹ 'Yö- "tu 'dhö -da Atanna -wv 'gü kö -yö "wı sië dhang- 'gü 'ö- pö: «Bhi ɔnɛ 'i n Gbö

'ka, i -dhɔ 'ö n -kë "sinma
'yoo 'yaa 'dhö.»

¹² ॥Dhe 'ö ॥ya bo -kë "dhü
-sü 'ka, 'yö 'Nii- 'ö go Atanna
"piü 'ö -da 'gü bha 'ö -yö -dhe
"dhiü 'yö dho- 'ka "tung -ta
(-dhe 'bha bha- 'gü).

¹³ 'Dho 'ö Yesu -ya wo bha,
-yö -dhækpaɔyi -kaɔng -yiisiö
॥në- -kë mü kö "yina -nu
-bha -gblüde 'wo- Søtraan
-kë bha, -ya 'gü dan sië.
Waa- "bü -wü -nu ॥në 'wo
gun -tosea kë sië wo "kwëë
kö Atanna -bha "kië -nu -wa
"dhiü -ziö wo sië.

*Yesu -bha "yibhakëme -yi-
isiö -dhe -kɔ -dhiang*

'ö Makö -ya zë
(Matiö 4,12-22; Dhukö
4,14-15; Dhukö 5,1-11)

¹⁴ ॥Dhe 'ö ॥wa Zan 'kun
॥waa- -da -kaso 'gü, 'yö Yesu
-yö ॥wlü, 'yö dho Atanna
-bha naɔ -së bha- dɔ -dhe 'gü
Gadhidhe -se 'gü.

¹⁵ 'Yö- pö 'më 'wo mü -a
-nu -dhe 'ö- pö: «"Tüng 'ö
Atanna -ya -ya kö "plüün 'ö-
bho më "bhü- -nu -dhe bha
'ö- 'gü -wɔn kë- 'ka bha ॥ya
॥loo. -A -bha -gblüdëdhe
kë "tüng 'yaa ॥gbleen 'zü.
॥Dhe 'ö "dhü, -ka ka bo ka
॥søng 'ka kö 'ka ka zuë" slëe-
Atanna "piü kö 'ka 'dhang
bho naɔ -së 'ö- bɔ ka -dhe ya-
"dhiü!»

¹⁶ ॥Dhe 'ö yi do 'ka kö Yesu
-yö ziö sië "yitagbea 'ö Gad-
hidhe bha- "kpung "dhiü, 'yö
-kpan "nuuzuöme ॥ple, Simo
waa- ö dheebhang Andre -a
-nu -bha kö -wo "nuu -zuö sië
"yi bha- ॥bhaa, -a -gen -mü

॥dhe -a -nu -bha yë ॥në gun
'yuü- zë -sü 'ka.

¹⁷ 'Yö- pö- -nu -dhe: «-Ka
nu kö 'ka -da n ॥keng- kö 'a
ka kë "nuu -zuö më -gɔ -më
-nu 'ka kö 'ka nu- 'ka n -dhe!»

¹⁸ -Wo -to -dhe do bha- 'gü
'wo wo ॥kwaa woo- "nuu -nu
-zü, 'yö 'wo -ziö ॥keng-.

¹⁹ ॥Dhe 'ö go -dhe bha-
'gü 'ö "ta 'në 'bha sü 'ö dho
॥gbleen, 'yö -kpan Zakö waa-
ö dheebhang Zan 'wo -kë
Zebede gbö -nu 'ka -a -nu
-bha kö -wo -ya sië "yitagö do
'gü kö -wo woo- "nuu -nu -pë
kë sië.

²⁰ ॥Dhe 'ö- -nu yö, 'yö to
mü 'ö- -nu -dhe, 'yö 'wo
wo dë Zebede waa- ö -bha
yékëme -nu to 'mü, 'yö 'wo
-ziö Yesu ॥keng-.

*Yesu -bha "yina yaa -kë
gondëne do 'bha 'gü -kɔ -dhi-
ang 'ö Makö -ya zë
(Dhukö 4,31-37)*

²¹ ॥Dhe 'wo dho 'wo
॥loo 'pödhe do 'bha 'wo-
Kapænaomö -dhe -kë bha-
'gü, 'ö Zuifö -nu ॥glooyi ॥ya
॥loo, 'yö Yesu -yö dho -a -nu
-bha -yakwëækëgükö 'gü, 'yö
-ya Atanna -wɔn -dhiang -zë
më -nu -dhe -sü -bha.

²² 'Më 'wo gun mü, 'ö 'wo-
-wü ma, 'yö- 'wɔn -ya -nu
kɔn, -a -gen -mü ॥dhe "trüün
-yö -gun yö -zë -a -wü 'gü, -a
-bha më draan- -kɔ 'yaa gun
॥dhe -a -nu -bha 'tønggɔme
-nu -bha 'dhö.

²³ -A "tüng ॥dede bha- 'ka
'yö gondëne do 'bha 'ö "yina
yaa 'dhö- 'gü 'ö -da 'kɔodhö
mü. 'Yö 'më bha 'ö ॥gbla 'ö-
pö:

²⁴ «Yesu, Nazadhëtö mi, 'kwa- ma mü? "Een i -nu kö 'i yi 'gü see- -ee? -A pö 'a- wo "dhü bha- -gen -mü ॥dhe a i -gen -gban -kö -dö. A- 'wön -do 'kpakpadhö ॥dhe Atanna -bha -Yame 'ö- bo yö -mü i 'ka!»

²⁵ 'Yö Yesu -yö ॥gbla- -ta 'ö-pö: «I "dhi ta kö 'i ziö 'i 'go 'me bha- 'gü!»

²⁶ 'Yö "yina yaa bha 'ö go 'me bha- 'gü kö -yö "gbla sië "gbii- 'ka, "kees kö 'me bha -yö -gblagbla bho sië.

²⁷ 'Yö me "pepe 'wo gun mü, 'wo zun "kaabho -sü bha kö -wa pö sië wo 'ko -dhe 'wo- pö: «-Më -wön suu ॥në ॥ni -oo? Me 'ö ya- -bha me draan- -kö -dee 'dhe 'kö ya- faan- 'gbiin- 'pö -kees! "Yina yaa -nu -zian -wa -wu -ma 'wo ॥dua- -go -wa!»

²⁸ ॥Dhe 'ö 'wön bha ॥ya kë "dhü, 'yö Yesu 'tö 'dhö zun- bho -sü -bha Gadhidhe -se bha- 'gü -dhe ॥gban "pepe 'gü.

Yesu -bha Simc "na -kë "klüüklü -kö -dhiang 'ö Makö -ya zë

(Matiö 8,14-17; Dhukö 4,38-41)

²⁹ ॥Dhe 'wo go Zuifö -nu -bha -yakwëekégükö bha- 'gü, 'yö 'wo dho Simc waa- Andre -nu -go 'köödhö kö Zakö waa- Zan -wa -nu ॥keng-.

³⁰ 'Ö "dhü bha kö Simc -bha dhebhö dhe -yö 'waanu -sü 'ka, kö "nenë ॥ya nu-s-ta, 'yö 'wo to 'wo nu 'wo- pö Yesu -dhe.

³¹ 'Yö Yesu -yö ॥yëcon- "sçç, 'yö ö -kö -da -a ॥kwëe-, 'yö-

॥wlü, -yö -to -dhe do bha- 'gü 'ö -kë "klüüklü, 'yö zun- -nu "dhi mœo- -sü -bha.

³² ॥Dhe 'ö dhöng ॥ya -da, kö 'yenng- -gç ॥ya bo -pö -sü 'ka, 'yö 'wo nu "yuëdhi -nu "pepe 'wo gun -dhe bha- 'gü waa- 'me 'ö "yina yaa -yö gun- -nu 'gü -a -nu 'ka Yesu -dhe.

³³ Kö 'pögümë -nu ॥gban "pepe ॥wa bho 'ko -ta "dhiëngdhö mü.

³⁴ 'Yö "yua suu 'do 'do 'ö gun 'me -a -nu -bha 'do 'do 'ka, 'yö- me 'gbe ॥dede dha, 'yö "yina yaa 'gbe ॥dede -kë me 'gü, "kees 'yaa gun "wì sië- -bha kö "yina yaa -nu bha -wo "wì, kë "dhü kö me "bhii- -nu 'wa 'dho ö dö -kö dö, -a -gen -mü ॥dhe kö wo -zë -wa -dö.

Yesu -ziö Gadhidhe -se "piü -kö -dhiang 'ö Makö -ya zë

(Dhukö 4,42-44)

³⁵ ॥Dhe 'ö- -tadhe ॥ya ॥kpaç, 'yö -suü -dhekpaç tii 'gü, 'yö dho "tvngtadhe 'bha bha- 'gü 'yö ॥bhëa Atanna -dhe mü.

³⁶ 'Yö Simc waa- -bha ॥klang -nu -kpea 'wo to 'wo -ya -a mœo- -sü -bha.

³⁷ ॥Dhe 'wo dho 'wo -kpan -bha, 'yö 'wo- pö -dhe: «Me ॥gban "pepe -wo i mœo- sië.»

³⁸ 'Yö- pö- -nu -dhe: «-Yö "dhü "kees -ka -kwa 'dho 'pö- "wëewëe 'dhe -nu 'wo kwa -zütü ya- 'gü kö 'a Atanna -wu pö 'mü 'pö, -a -gen -mü ॥dhe n -nu "kpung ॥taa -gen ॥në bha.»

³⁹ 'Yö -da Gadhidhe -se "piü Atanna -wu pö -sü 'ka Zuifö

-nu -bha -yakwëëkëgükö -nu
'gü kö -yö "yina yaa -nu kë
sië.

Yesu -bha ॥weeyuame do -kë "klüüklü -kɔ -dhiang 'ö Makö -ya zë
(Matiö 8,1-4; Dhukö 5,12-16)

⁴⁰ Yi do 'ka 'yö ॥weeyuame do -yö nu- "piü, 'yö zun- -dhe ö kpiö 'gü, 'yö ॥bhæa- -dhe 'ö- pö: «N Dëme, a -nu kö 'i n dha, -a -gen -mü ॥dhe a 'dhang -bho "dhiü ॥dhe ॥ya ga -zë wo i 'gü, i -mɔɔ -bha 'i n -kë "klüüklü!»

⁴¹ ॥Dhe 'ö ॥yaa- pö "dhü, 'yö -wëë -yö bɔ Yesu -ta, 'yö ö -kɔ pa- 'ka 'ö- pö: «॥Ya ga n 'gü, ॥dhe 'ö "dhü, -bhö kë "klüüklü!»

⁴² Më bha -yö -to -dhe do bha- 'gü 'ö ॥wee -yua bha 'ö bho- -bha.

⁴³ ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü, 'yö Yesu -yö ö -kɔ bho- 'gü, "keε 'yö -dhio dɔ- -ta gløglødhö 'ö- pö:

⁴⁴ «Kë 'i- wo "klüüklü bha, 'mii- pö 'i- -gen dɔ me 'bha -më 'bha -dhe ॥kö, -bhö 'dho kö 'i i -di -zɔn "saab- home ॥në- -dhe ॥kö -bleesü kö -ya 'wɔn dɔ ॥dhe 'bha kë "klüüklü 'kpakpadhö, kö "saa- 'ö Moizö -ya -zɔn 'ö Atanna -bha 'tong- 'sëedhe 'gü 'ö -gban -kë "klüüklü -kɔ suu bha- -bha bha 'i- bho kö me ॥gban "pepe -wa 'wɔn dɔ- -bha ॥tɔn ॥dhe 'bha kë "klüüklü.»

⁴⁵ "Keε 'më bha 'ö bo 'go -sü -zë 'ka Yesu -kuu "dhiü kö -yö 'dho, -yö -ya ॥në- wo 'wɔn bha- -dhiang zë -sü -bha -dhe ॥gban "pepe 'gü, 'yö- -taɔng

-yö ॥mɔɔ -dhe ॥gban 'gü. -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, 'ö dɔ mü kö Yesu 'yaa ॥mɔɔ- bha 'zü kö -yö -da 'pö- -nu 'gü me 'bha "yaan ('më 'wo gun nu sië "tu to- -wü -bha bha- -nu -kë 'gbæ -kɔ yaa bha- -wɔn 'gü), kö -yö -dɔ -dhe "gbæadhe -nu 'wo 'pö- -züü bha ॥në- 'gü, waa- "tungtadhe -nu 'dhö, 'yö më -yö go -dhe ॥gban "pepe 'gü 'wo nu- "piü.

2

Yesu -bha -genloome do -kë "klüüklü -kɔ -dhiang 'ö Makö -ya zë
(Matiö 9,1-8; Dhukö 5,17-26)

¹ ॥Dhe 'ö -dhekpaoyi 'bha ॥ya ziö, 'yö Yesu -yö ॥wlü 'zü -deewo 'ö dho Kapεεnaɔmö -pö 'gü. 'Yö 'wo- ma ॥dhe ॥ya ॥loo ö ॥yëë "dhiü.

² Mebhuiidhe doseng 'ö bho "duu -zianwo yö -zë 'gü, -dɔ "tee "dhiü -kɔ 'yii kë, 'ö ॥yɔɔn mü kö -due 'yaa 'kɔ "dhiëngdhe -zian 'gü 'zü, 'yö Atanna -wɔn -dhiang zë- -nu -dhe.

³ 'Wo dho -dhe -ga kö -genloome do 'ö më -yiisiö 'wo- 'sü -sü 'ka, -wo nu sië- 'ka.

⁴ "Keε -dhe 'wo dho bɔ- bha kö -wo -kpan Yesu -bha, -a -dhe 'yaa gun më -kë 'gbæ -kɔ -ziisü bha- -wɔn 'gü. -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, 'yö 'wo -da 'kɔ 'ö gun- 'gü bha- -ta "dhüng 'gü, 'yö 'wo dho 'wo- "dhi bho Yesu -ta "dhüng 'gü -dhe ॥dede 'gü. 'Yö 'wo "trüünyuame bha- to

ö -wɔtapē -ta, 'yö 'wo- ɿɔcɔ bhië" -bha Yesu -kuu "dhiü 'kɔɔdhö mü

⁵ ɿDhe 'ö ɿyaa- 'wɔn dɔ ɿdhe 'dhang ɿdede ɿnë 'mɛ bha 'wo- bho ö "dhiü, 'yö- pö -genloome bha- -dhe 'ö- pö: «N "taɔngdë, 'ma i -bha 'wɔn yaa -nu -mawɔn 'to!»

⁶ "Kee 'ö gun- pö sië "dhü -dhe 'ö- 'gü bha kö 'tɔnggɔmɛ -nu 'bha -nu -wo -ya -sü 'ka mü kö -wo wo -zu gɔn sië 'wo- pö:

⁷ «Dhiang suu 'kö ya- zë -gen 'kö 'mɛ ya- -gɔ -a -gen -mü -më 'ka? -Yö -da ɿnë- wo sië Atanna "dhiü bha. 'Dee ɿmɔɔ- -bha 'ö mɛ -bha 'wɔn yaa -mawɔn to kö 'yii kë Atanna -zë 'ka?»

⁸ 'Wɔn 'wo gun wo -zu 'gɔn sië 'ka "dhü bha, Yesu -ya -to -a -nu zuë" "piö 'ö- dɔ, 'yö- pö- nu -dhe 'ö- pö: «Ka -zu 'gɔn -kɔ suu bha- kë -më -wɔn 'gü?

⁹ -A pö -sü 'ö "trüünyuame -dhe ɿdhe «'bɔn ɿya 'go i -bha!» 'pö "gbui- -ee? "Een -a pö -sü 'ö- -dhe ɿdhe <-bhö "wlü kö 'i i -wɔtapē 'sü 'kii ziö!> yö ɿnë "gbui-?»

¹⁰ 'Yö- pö: «-A kë 'a- wo "dhü bha a- -kë "dhü kö 'ka- 'wɔn ɿnë- dɔ ɿdhe 'wɔn yaa -bho mɛ "bhui- -nu -bha -sü 'ö "kpung ɿtaa yö bha- "sí -yö mang Mægböme n -dhe.»

¹¹ ɿDhe 'ö ɿyaa- pö "dhü, 'yö- pö -genloome bha- -dhe: «Ma ɿnë 'a- pö, -bhö "wlü kö 'i i -wɔtapē 'sü 'i 'dho i -gɔ 'koodhö!»

¹² -Yö -to mɛ ɿgban "yan "dhiü -dhe do bha- 'gü mü 'ö ɿwlü 'ö ö -wɔtapē sü 'ö -ziö.

Kë 'ö- wo "dhü bha 'yö- 'wɔn -yö mɛ ɿgban kɔn ɿdedewo, 'yö 'wo- pö: «Atanna 'tɔ -yö bho, -a -gen -mü ɿdhe 'wɔn suu 'dhe 'kö ya, yi "yan 'yii -da -dhe 'gü do!»

-Ko 'ö Yesu -yö Dhevi -dhe 'ka 'yö -da -a ɿkeng- -a -dhiang 'ö Makö -ya zë
(Matiö 9,9-13; Dhukö 5,27-32)

¹³ ɿDhe 'ö Yesu -yö go 'pö- bha- 'gü, 'yö ö wë -dee 'bha dɔ 'zü "yitagbæa 'ö Gadhidhe bha- "pean "piö. 'Yö mɛ kpö 'gbe ɿdede 'wo nu- -dhe 'gü, 'yö Atanna -wɔn -dhiang zë- -nu -dhe.

¹⁴ ɿDhe 'ö ziö sië, 'yö Dhevi 'ö -kë Adhöfe gbö 'ka bha- yö kö -yö -ya -sü 'ka 'niisɔng bho- 'gü -kɔ 'gü, 'yö- pö- -dhe: «-Bhö nu kö 'kwa 'dho!» 'Yö Dhevi -yö ɿwlü 'ö -ziö ɿkeng-.

¹⁵ ɿDhe 'ö ɿwa 'dho ɿwa ɿloo Dhevi -gɔ 'kɔɔdhö, 'ö Yesu ɿya zun pë -bhö -sü -bha, 'yö 'niisɔngkunmɛ -nu 'gbe waa- mɛ 'ö- -nu 'tɔ ɿya see- -a -nu kewɔn -nu -wɔn 'gü, waa- Yesu -bha ɿklang -nu bha 'wo dho- "piö, 'yö 'wo zun pë -bhö -sü -bha wo "kwëë, -a -gen -mü ɿdhe mɛ suu 'wo "dhü bha- 'gbe ɿnë gun Yesu ɿkeng-.

¹⁶ ɿDhe 'ö 'tɔnggɔmɛ -nu 'wo Fadhiziɛn 'ka bha 'wo Yesu yö kö waa- 'niisɔngkunmɛ -nu waa- 'mɛ- -nu 'tɔ ɿya zë bha -wo pë -bhö sië wo "kwëë, 'yö 'wo- pö- -bha ɿklang -nu -dhe 'wo- pö: «-Yö 'ö -kɔ -da 'niisɔngkunmɛ -nu, ɿflüme

-nu bha waa- Atanna -bha 'tōngbhome -nu bha- -nu "piü -më -wən 'gü?»

¹⁷ **Dhe** 'ö Yesu -ya -nu -wu bha- ma, 'yö- -yo bɔ- -nu -go 'ö- pö: «Nu 'a- wo "kpung **taa** ya a -nu 'wɔnyaakëme -nu **në-** -nu mɔo- kö -wo wo bo 'wən yaa kë -sü 'ka, 'mii nu 'me 'wo- pö wo -dı -dhe **dhe** 'bɔn 'bha -bha 'bha 'yaa wo -bha bha- -nu mɔo- -dhe 'gü, -a -gen -mü **dhe** 'me 'ö- 'gü 'yaa -së **në-** -mawən -yö zun -dhɔtroc -bha. ('Më 'kö "klööklü -a -mawən 'yaa kë -dhɔtroc -bha.)»

'Wən 'ö -gban 'sunng- 'ma -sü -bha -a -dhiang 'ö Yesu -ya zë 'ö Makö -ya pö

(Matiö 9,14-17; Dhukö 5,33-39)

¹⁸ Yi do 'ka kö Zan Mezumë -bha **klangdhiü** -nu -wo 'sunng- 'ma sië, waa- Fadhizien -nu 'dhö, 'yö me 'bha -nu bha 'wo nu Yesu "piü, 'yö 'wo- dhes" kpɔ 'wo- pö: «-Yö -kë mü **dhe** 'yö Zan -bha **klang** -nu waa- Fadhizien -nu -bha -nu -zë 'wo 'sunng- ma **dhe** -kɔ 'ö Atanna -wu -ya pö- 'ka -a 'dhö, 'yö i -bha -nu -zë 'waa- 'ma?»

¹⁹ 'Yö Yesu -ya -yo bɔ- -nu -go 'ö- pö: «-Yö ka 'gü **dhe** 'me 'ö **wa** nu- -bha dhe dɔ-, -a -bha dhedome -nu -dho **gloo** din- 'ka kö yöö **dede** -yö mü -ee? -Abin! 'Waa mɔo- -bha kö -wo din- "dhiü "tüng 'dhe 'kö bha- 'gü, (-a -gen -mü **dhe** kö- -nu **nii** -yö -da -sü 'ka).

²⁰ "Kee -a "tüng -yö nu sië, "tüng 'wo dho dhemedé 'sü- 'ka -a -nu -go bha kö-

-nu 'sunng- 'ma "tüng **ya** **loo**, (-a -gen -mü **dhe** kö zuëdhiüte **ya** -ya -nu -bha).

²¹ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klo- -mü **dhe** me 'bhaa so zii "pən **nëng** so -dee -bha kö -wa -wɔ 'ka, **ya** kë "dhü -a so -dee "pən bha -yö so zii bha- -gan, 'ö- "pə -dhe -yö -da "dhiü.

²² "Een 'zü me 'bhaa we -kiansü **loo** puu" zii 'gü, -a we -yö puu" bha- -bhö 'ö zua, 'ö -kë pë **ple** 'gü see- -sü 'ka. -Wo we -kiansü -da puu" -dee **në-** 'gü.»

*'Wən 'ö -gban **glooyi** -bha -a -dhiang 'ö Yesu -ya zë 'ö Makö -ya pö*

(Matiö 12,1-8; Dhukö 6,1-5)

²³ Zuifö -nu -bha **glooyi** do 'bha 'ka, kö Yesu waa- -bha **klang** -nu -wo zian ziö sië tapë suu 'bha 'ö bhö -mlü -bha, 'wo 'bluu- -kë 'ka, 'wo- dhe 'ble- bha- -bhlaa 'gü. 'Yö- -bha **klang** -nu 'wo zun- ga -vlo -a -kpaa -bha -sü -bha kö -wa -bhö.

²⁴ **Dhe** 'ö Fadhizien -nu -wa -dhe yö, 'yö 'wo Yesu dhes" kpɔ 'wo- pö: «-Bhö i -bha **klang** -nu -ga! 'Wən 'wo- kë sië bha kë -pë -mü **glooyi** 'ka "we -ee?»

²⁵ 'Yö Yesu -ya -yo bɔ- -nu -go 'ö- pö: «A- -pö bhaa, 'wən 'ö Davi -ya -kë yi 'bha 'ka kö din- -ya kë sië, waa- **kengme** -nu 'dhö bha 'kii- -wu pö **në-** wo do Atanna -bha 'sëëdhe 'gü -ee?

²⁶ 'Kii- ma do -dhe 'ö gun kö Abiataa -yö "saabhome

-nu -gōmē 'ka, Davi kē -da Atanna -gō 'kōdħō 'ō 'bluu-'wo- -dhokē 'ka mü, 'ō mē "wēe 'bha 'yaa- -bhō kō 'yii kē Atanna -bha "saabhomē -nu -zē -nu 'ka bħaq- -bhō, 'ō go mü 'ō- 'bha -zian nu ö ॥kengmē -nu -dhe 'wo- -bhō 'pō -ee?»

²⁷ ॥Dhe 'ō ॥yaa- -nu dhεe" 'kpō "dhō, 'yō go mü 'ō-pō- -nu -dhe: «Atanna -yō ॥glooyi -da mēbhūdhe ॥nē -dhe, 'yii mē "bħui- -zē -da ॥glooyi -dhe.

²⁸ -A -kē "dhō -sü 'gū, mang Mēgbōmē ॥nē ma ॥glooyi 'dhō 'dhō, (॥dhe 'ō "dhō, kō 'wōn 'ō ma ॥klang -nu -wa -kē bha 'yaa 'wōn yaa 'ka).»

3

-Kō 'ō Yesu -yō mē 'bha 'ō- -kō -yō gun ga -sü 'ka -bha -a dha- 'ka -a -dhiang 'ō Makō -ya zē

(Matiō 12,9-14; Dhukō 6,6-11)

¹ ॥Dhe 'ō ॥ya kē "dhō, 'yō Yesu -yō dho 'zü -deewo 'ō -so Zuifō -nu -bha -yak-wēēkēgūkō 'gū. -A yi 'ō bha-'ka, kō mē do 'bha 'ō- -kō 'dhō ga -sü 'ka- -bha bha -yō mü.

² 'Mē 'wo gun mü bha -wo -gun Yesu 'suan- bho siē 'pō, kē "dhō kō ॥ya 'mē bha- kē "klvūklv ॥glooyi bha- 'ka kō 'wo- kē woo- za -gen 'ka -a -bha kō 'wo- 'kun -dhe yō.

³ 'Yō Yesu -ya pō mē -kō ॥niċċsū bha- -dhe: «-Bħo "wlū kō 'i dō i -gean mē kpō 'gū bha!»

⁴ ॥Dhe 'ō ॥yaa- pō "dhō, 'yō- pō 'mē 'wo gun- -gen

mōo- siē bha- -nu -dhe 'ō-pō: «Kwa -bha 'tōng- -ya -pō ॥dhε? -Ya -pō -wo 'wōn -sē ॥nē- kē ॥glooyi 'ka "eeen -wo 'wōn yaa ॥nē- kē? -Wo mē dha ॥nē- wo, "eeen -wa -mē 'to ॥nē- wo mü kō- 'gū- see-?» "Kee 'yō- -nu dhεe" 'ō- kpō "dhō bha, 'yō -dheā -yō ga- -nu -ta dingdhō, 'yō mē do 'yii ॥slōo- -nu kpō 'gū kō -ya -yō bō.

⁵ ॥Dhe 'ō ॥ya kē "dhō, 'yō Yesu -yō ö "yan ॥niē- -nu -ta -drūūūdhō, "kees kō- -nu zuē" -kē "għoġġlōo -kō bha, ॥ya -siō -dhe ॥dedewo kō bħlōo ॥ya 'ma- 'gū. 'Yō- pō mē -kō ॥niċċsū bha- -dhe: «-Bħo i -għe 'gū "pv!" » 'Yō- 'gū -pv, -yō -to mü 'ō- -kō bha 'ō bo.

⁶ ॥Dhe 'ō 'wōn bha ॥ya kē "dhō, 'yō Fadhizien -nu bha 'wo zun "kpennng, 'yō waa- -għblud ē Edħodō "piü -mē -nu 'wo dho Yesu zē -wōn "slēn 'gū.

Mē kpō -ziisū -bha -nu Yesu ॥keng- -sü -dhiang 'ō Makō -ya zē

⁷ 'Yō Yesu -yō go -dhe 'dhe bha- 'gū, 'yō ö wē dō "yitagħbea 'ō Gadħidhe bħ- "pean "piü waa- -bha ॥klang -nu 'dhō. 'Yō mē kpō 'għe ॥dede 'wo go Gadħidhe -se oo,

⁸ Zude -se -nu oo, Zed-hizadħemō -dhe -nu oo, Idume -se -nu oo, Tii- -dhe waa- Sidon -dhe -nu -züzü -dhe -nu waa- Zuuden ॥taama -dhe -nu 'gū, 'yō mē kpō -ziisū bha 'wo nu- -dhe 'gū, kō 'wōn -nu 'ō- kē siē bha ॥waa- ma.

⁹ ॥Dhe 'ö 'me 'wo bha- -nu -ta -ga kö ॥ya kë -ziisü, 'yö -pö ö -bha ॥klang -nu -dhe ॥dhe -wo 'dho kö -wo "yitago 'në 'dëde do 'sü kö -wo nu -ka ö -dhe kö 'ö dö -'gü kö 'wa 'dho ö bhlvv-.

¹⁰ -A pö 'ö- wo "dhü bha -gen -mü ॥dhe me "pëpe 'ö -nu 'gü 'yaa gun -së, -wo -gun drun ॥në- do sië- -ta kë "dhü kö 'wo zun- -bha, "yua 'ö gun- bho sië me -nu -bha bha- -wön 'gü.

¹¹ "Yinayaame -nu ॥waa -yö, 'yö 'wo zun- -dhe wo kpiö 'gü 'wo- pö: «Atanna Gbö -mü i 'ka!»

¹² "Kee 'yö Yesu -yö -dhiö dö- -nu -ta glögldhö, 'ö ö kongga ॥ziö- 'ka- -nu -dhe "sëe 'ö- pö 'wa 'dho ö -kë Atanna Gbö 'ka -wön pö me 'bha -dhe.

Yesu -kɔ -ye ö -bha bɔmɛ -nu -kaɔng do ga ॥ple bha -a -nu -bha -kɔ -dhiang 'ö Makö -ya zë

(Matiö 10,1-4; Dhukö 6,12-16)

¹³ 'Ö go mü 'yö dho 'ö -da -tön ॥gbin-, 'yö 'me 'ö- -nu -dhe -wön -yö ga- 'gü -a -nu -dhe, 'yö 'wo dho- -dhe 'gü -tön ॥gbin- mü.

¹⁴ 'Yö dho 'yö- me -kaɔng do ga ॥ple -ya kö wo -zë -wo kë ö ॥keng-,

¹⁵ kö 'ö faan -da -nu 'gü kö 'ö- -nu bɔ Atanna -bha ॥naɔ dö -dhe 'gü, kö ॥wa 'dho kö -wo "yina yaa -nu kë faan bha- 'ka.

¹⁶ Me -kaɔng do ga ॥ple 'ö -nu -ya "dhü bha, -wa me do

-dhe Simö, 'yö yö -zë 'ö- 'tɔ kpo Piëdhö,

¹⁷ 'yö Zebede gbö -nu ॥ple Zakö waa- ö dheeblehang Zan 'ö- -nu 'tɔ kpo 'ö- pö -wa -nu -dhe Boanezesö (॥waa -pö "dhü kö -wa -pö <'me 'wo bħo dha 'wı -sü -bha>),

¹⁸ 'yö Andre, 'yö Fidhipö, 'yö Batedhemi, 'yö Matiö, 'yö Toma, 'yö Adhöfe gbö Zakö, 'yö Tade, 'yö Simö 'ö go "së -ta -ko zë -me -nu suu 'gü,

¹⁹ 'yö Zuda Isikadhiötö 'ö Yesu "dhiü dɔ bha.

Yesu -go 'kɔmɛ -nu -bha -a -kɔ -caŋ -za 'wo- dɔ -bha -a -yɔ 'ö- bɔ 'ö Makö -ya pö

²⁰ ॥Dhe 'ö Yesu waa- ö -bha ॥klang -nu ॥wa wo yee kë ॥wa nu "kwæandhö, 'yö me -yö bho 'zü "dhuu -deewo 'yö 'wo nu mü, 'yö waa- ö -bha ॥klang -nu woo- kë -zianwo -kɔ 'ö 'gü kö -wo pë -bhö -a -kɔ 'yaa gun.

²¹ ॥Dhe 'ö- -bha me -nu 'wo 'wön -nu 'ö- kë sië bha- ma, 'yö 'wo nu kö 'wo- 'kun kö 'wo 'dho- 'ka, -a -gen -mü ॥dhe 'ö gun "dhü kö wo -zë -wa pö sië pë ॥në ॥ya -da "yan 'gü.

(Matiö 12,22-32; Dhukö 11,14-23; Dhukö 12,10)

²² "Kee kö 'tɔnggɔmɛ -nu 'kö 'wo go Zedhizadhemö 'wo nu bha, wo -zë -wa pö sië ॥dhe: «"Yina -gblüdë 'wo -Bæzebidhö -kë bha ॥në- 'gü, kö me 'bha -nu -wa pö sië 'pö ॥dhe -yö "yina yaa -nu -kë -a -nu -gɔmɛ bha ॥në- faan 'ka.

²³ ॥Dhe 'ö Yesu ॥yaa- ma, 'yö- -nu -dhe, 'yö- -yɔ bɔ-

-nu -go "gwënnng 'gü 'ö- pö: «Sɔtraan -zë -yö Sɔtraan "piü kë -kɔ -kë ɔdhε?»

24 'Yö- pö: «ɔYa kë ɔdhε "səgo do ɔya "pε kö- 'gü -me -nu -wo -gblü gcoñ wo "kwëë, -a "se bha -yö dɔ -kɔ -kë ɔdhε?»

25 'Yö- pö: «ɔYa kë ɔdhε 'kɔ do 'gü -me -nu ɔwa "pε 'gü kö -wo -ya 'ko -san 'ka, -a 'kɔ bha -yö pa -kɔ -kë ɔdhε?»

26 ɔYa kë "dhü, 'ka- pö ɔdhε a "yina yaa "piü kë sië Sɔtraan ɔnë- faan 'ka, kö- -bha 'kɔ 'yii "pε- 'gü ɔnaa bha -ee? ɔYa kë "dhü, -yö -mɔɔ -bha 'ö- 'kɔ 'kö bha ö dɔ -kɔ -kë ɔdhε? ɔYa kë "dhü, kö- 'kɔ 'dhe 'kö bha 'yii 'wü ɔnaa bha -ee?

27 "ɛen -wo -mɔɔ -bha 'wo -da -kεgbaan 'bha -go 'kɔdhö, 'yö 'wo zun- ɔkwεe- -nu -wlö -sü -bha kö 'wii- -lö ɔkö -bleesü kpenngkpenngdhö -ee? -Abin! -A -me 'yaa 'dhö. "Fɔn kö -wa -me -lö ɔnë- wo -bleesü ɔkö kö -kɔ gun -na ɔmɔɔ- -bha kö -wa ɔkwεe- -nu -wlö.»

28 'Yö- pö: «A- -pö ka -dhe tean- ɔdede 'ka ɔdhε: Atanna -dho 'wɔn yaa ɔgban "pεpε suu 'do 'do -mawɔn 'to me "bhui- -nu -dhe (kö ɔwa bheä"- -dhe -a -wɔn 'gü), 'ö ɔya kë ɔdhε yöö -zian ɔnë ɔwaa- -bhafang bho -kɔ suu "vú suu 'ö- 'gü, 'ö -mɔɔ -bha 'ö- -me -mawɔn to (kö ɔya bheä"- -dhe),

29 "kεε me "vú me 'ö -da Atanna -bha 'Nii- "slüüslü "dhiü, 'ö- -bhafang bho, Atanna 'yii 'dho- -me

-mawɔn 'to tongtongdhö. Kö 'wɔn yaa suu 'ö ɔwaa- kë 'ö- 'bɔn -yö to me bha -todhü 'ka ɔnë ɔyaa- kë bha.

30 -A pö 'ö Yesu -ya wo "dhö bha, -a -gen -mü ɔdhε 'ö gun "dhö kö ɔwaa- pö ɔnë- wo -dhe ɔdhε "yina yaa ɔnë- 'gü, 'yö "yina yaa -nu kë sië- faan 'ka bha.

(Matiö 12,46-50; Dhukö 8,19-21)

31 -Yö -to dhiang -nu bha- -nu zë -dhe 'gü, 'yö- dhe waa- dheebhang -nu 'wo nu, 'yö 'wo dɔ "kpenng 'wo me bɔ- -dhe -dhe 'gü 'kɔdhö.

32 'Mε 'ö dho bha -yö -kpan -bha kö me kpö ɔwa ɔkléen- -zü, 'yö- pö- -dhe: «-Bhö -dhe -ga, i dhe waa- i dheebhang -nu ɔwa nu i mɔɔ- -dhe 'gü, -wo dɔ sië "kpenngdhö.»

33 'Yö- -yo bɔ- -me -go 'ö- pö: «De në 'ka- -dhe sië n dhe "ɛen n dheebhang -nu bha?»

34 ɔDhe 'ö ɔyaa- pö "dhü, 'yö ö "yan ɔnië 'mε 'wo gun ɔkléen -sü 'ka- -zü bha- -nu -ta 'yö- pö: «-Ka -dhe -ga, n dhe waa- n dheebhang -nu ɔnë 'wo ya.

35 -A -gen -mü ɔdhε me "vú me 'ö n Dë Atanna -dhidhewɔn -kë kö yö ɔnë n dhe "ɛen n dheebhang 'ka.»

4

"Gwënnng 'ö Yesu -ya -da 'ö -gban pε ta -sü -bha -a -dhiang 'ö Makö -ya zë

(Matiö 13,1-9; Dhukö 8,4-8)

1 ɔDhe 'ö Yesu -yö go mü, 'yö dho 'zü -deewo Atanna

-wü -pö me -nu -dhe -dhe 'gü "yitagbea 'ö Gadhidhe bha- "kpung "dhiü. □Dhe 'ö me 'gbe □dede □wa nu □wa □loo mü ('ö -genziödhe 'bhaa 'dhö 'zü mëbhüdhe -go), 'yö dho 'ö -da "yitag do 'gü "yi -ta. 'Yö me "pepe bha- □gban to "sia- "yi "kpung "dhiü.

² 'Yö dhiang 'gbe □dede zë- -nu -dhe "gwënng 'gü 'ö -pö:

³ «-Ka ka "tu 'to! Yi do 'ka, 'yö 'kekëme do -yö □wlü 'ö dho ö -bha pë ta -dhe 'gü ö -go 'bhlaa.

⁴ □Dhe 'ö zun 'pë 'ö dho- ta bha- -pen -sü -bha, 'yö- "pean 'bha -yö □wenng zian -gloo "piü ('yö 'yii 'dho "sæedhö), 'yö -maa -nu 'wo nu 'wo -bhö.

⁵ 'Yö- -kø "pean 'bha -yö □wenng -gwë 'saa- "dhiü, -dhe 'ö "se 'yaa mü 'gbe bha- 'gü, 'yö to 'ö bhö 'dho 'ö 'yii- wo "sæedhö □gbleen bha- -wöön 'gü.

⁶ "Këe □dhe 'ö 'yënng- □ya zun 'bhü -sü -bha, 'yö- □gban -yö "kpea kpo "peepedhö -a yun ziö -dhe 'ö 'yaa 'dhö bha- -wöön 'gü.

⁷ 'Yö- -kø "pean 'bha- dho 'zü 'ö □wenng "gleen -kpo 'gü. □Dhe 'ö waa- "glen -nu bha- -nu □gban □wa bhö, 'yö "gleen -kpo faan -yö -kë -ta 'gbiin- 'yö- -kpa 'yii kë.

⁸ 'Yö- -kø "pean 'bha -yö □wenng "se -së 'gü, 'yö bhö, 'yö □kpea, 'yö yö -zë 'ö -dhi. 'Yö- -kpaaga do ga -yö -kë -bha -kaong -yaaga, -kaong "saodo, "seen këng do -nu 'gü.

⁹ □Dhe 'ö □ya ö bo "gwënng bha- -da -sü 'ka,

'yö- pö: «'Me 'ö- 'wöön ma -tu 'dhö 'dhö -ya 'gü ma!»

Yesu dhiang zë "gwënng 'gü -gen 'ö- pö 'ö Makö -ya pö (Matiö 13,10-17; Dhukö 8,9-10)

¹⁰ □Dhe 'wo to wo do 'ka, 'yö- -bha □klang -nu -kaong do ga □ple bha -waa 'me 'wo gun- □keng- mü 'wo- dhes" kpo "gwënng -nu 'ö- -da bha- 'klo- 'ka.

¹¹ 'Yö- -yo bø- -nu -go 'ö- pö: «Ka □në Atanna 'dhö ö -bha -gblüdëdhe 'ö -bin -sü 'ka bha- -ta "pu -sü 'ka ka -dhe, "këe 'me -kpea 'kö 'wo to -wo -dho wo -bha ma "gwënng □në- 'gü.

¹² Kë "dhö kö ('pë 'ö Atanna -wudhiöloomë Ezai -ya pö yi 'bha 'ka □dhe: Kë "dhö kö) -Wa -dhe yö wo "yan 'ka, "këe kö 'wa 'dho- dö, kö -wa ma wo "tu 'ka, "këe kö 'wa 'dho- 'gü ma ö 'klo- 'ka 'ö 'wo wo zuë" □slëe Atanna "piü, 'ö- -nu -mawöön 'to bha- 'gü -wöön -yö kë.

"Gwënng 'ö -gban pë ta -sü -bha bha, -a 'klo- 'ö Yesu -ya pö -a -dhiang 'ö Makö -ya zë (Matiö 13,18-23; Dhukö 8,11-15)

¹³ □Dhe 'ö □yaa- pö "dhö, 'yö go mü 'ö- pö- -nu -dhe: «"Gwënng 'a- -da bha 'kaa- 'klo- dö -ee? □Ya kë □dhe 'kii- 'dhe 'kö bha- 'gü ma, ka -dho -a -kpea 'ö to- 'gü ma 'sa -kø -kë □dhe?

¹⁴ "Gwënng 'a- -da bha- 'klo- □ne: Pëtame 'ö pëga

-pen bha ॥në ॥dhë Atanna
-bha naɔdɔmë 'dhö, 'yö- tapë
ga bha 'ö- Atanna -wu 'ka.

15 'Yö "tu -to -a -wu -bha
-me -nu bha- me 'bha -nu
zuë" 'dhö ॥dhë zian -gloo
"piü -dhe 'dhö. 'Yö dhiang
'wo- zë- -nu -dhe bha 'ö
॥dhë pëga 'ö ॥wënng zian
-gloo -ta bha- 'dhö. ॥Wa bo
Atanna -wu ma -sü 'ka, 'yö¹
Sotraan -yö nu 'yö- ॥gban
bho- -nu -zu -bha "peɛpedhö.

16 'Yö- me 'bha -nu zuë"
'dhö -kë 'zü ॥dhë -gwë 'saa-
"dhiü -dhe 'ö "se 'yaa mü 'gbe
-a 'dhö. ॥Wa bo Atanna -wu
ma -sü 'ka, -wo -to mü 'ö- -nu
-zu kun 'ö 'wo -wi -bha.

17 "Këe -a zü 'yaa kë -gban
-sü 'ka -a -nu zuë" "piü. ॥Wa
bo 'dhang -bho Atanna -wu
"dhiü -sü 'ka, 'yö 'wo ॥nëng-
-bha "tüng 'në 'bha 'ka, "këe
॥dhë 'ö sëebhodhe -yö nu,
'ö 'wo zun Atanna -bha me
-nu -wëedhë bho -sü -bha,
'yö 'wo -kan -a -wu -bha.

18 'Yö- me 'bha -nu zuë" 'gü
-dhe 'dhö ॥dhë "gleen -kpo
'gü -dhe 'dhö; -wo Atanna
-wu ma -zë -wo,

19 "këe 'yö -tosea kë -sü 'ö
"kpung ॥taa bha- -zungondhe
waa- ॥naç -wön -nu waa- pë
"wëe -nu -wön -zungondhe -yö
dho 'ö so Atanna -wu 'wo-
ma bha- -ta 'yö- ॥trœn 'yaa
kë.

20 "Këe 'yö- me 'bha -nu -di
'pö- -nu zuë" -yö -kë ॥dhë
"se -së 'dhö, 'yö ॥wa Atanna
-wu ma, 'yö 'wo 'dhang bho-
"dhiü, 'yö 'wo ॥trœn -kë
Atanna -dhe, 'yö -kë ॥dhë
-mlü 'ö- -kpaaga do ga- -kë
-bha -kaong -yaaga, -kaong

"saɔdo, këng do -nu 'gü bha-
'dhö.

"Gwënnng 'ö Yesu -ya -da
'ö -gban -dhangbha -bha -a
-dhiang 'ö Makö -ya zë
(Dhukö 8,16-18)

21 'Yö go mü 'ö- pö: «"Een
-yö ka 'gü ॥dhë -dhangbha
'wo døng ॥sië 'kɔɔdhö bha,
-wa -dø kö -wa -da gbo ॥wlöö
॥naa, "een kö -wa -da 'dhii-
॥wlöö ॥naa -ee? ॥Waa- dø
'waa- -ya -dhangbha -døtapë
-zë -ta -ee?

22 -Yö kë ka "yaan ॥dhë
pë "pepe 'ö -gblen 'kpo 'gü,
-a ॥gban -dho zun zang -ta.
॥Dhe 'wön 'bha -wön 'bha
'gü 'yii 'dho 'to tii 'ka kö -dhe
'yii yö- 'gü.

23 ॥Dhe 'ö "dhü, 'me 'ö-
'wön ma -tu 'dhö 'dhö -ya dø
-së 'ka kö -ya 'gü mal!»

24 'Yö go mü 'zü 'ö- pö- -nu
-dhe: «-Ka ka "tüng kë -wu
-nu 'ka- ma sië bha- 'gü, -a
-gen -mü ॥dhë pë do 'ka- sü
'ka pë dan- 'ka me -dhe bha
॥në Atanna dho- 'sü 'yö ka
-bha dan- 'ka 'pö, 'yö ka taa
-da -ta.

25 -A pö 'a- wo "dhü bha-
'kloç- -mü ॥dhë pë 'dhö 'me
'ö- -go 'ö- -ziö 'gü -ziö, 'yö
'wo dho- -me taa kë, "këe me
'dhë 'kö- -bha 'yaa 'gbe, "këe
'ö 'yaa- -ziö 'gü ziö bha, -a
'dhë 'në 'ö- -go ॥në 'wo dho-
'sü- -go -ziawo do.»

"Gwënnng 'ö Yesu -ya -da 'ö
-gban tapë -bha -a -dhiang 'ö
Makö -ya zë

26 'Yö go mü 'zü 'ö- pö:
«Atanna -bha -gblüdëdhë
bha -yö ॥dhë me 'ö ॥wlü 'ö
dho 'ö pë ta ॥në- 'dhö.

²⁷ ॥Ya ö bo- -da -sü -zë 'ka "sædhö, -yö -to "yaan oo, -yö yi -zian ॥në zë oo, tapë 'kö bha -yö -bho 'ö ö -bha "gla ॥gban wo ö -dı -ta kö 'yaa- -kö 'bha dö.

²⁸ "Sæ 'ö pë ta- 'gü bha ॥në ö -dı 'gü "slë -kë, 'yö 'pë 'wota bha 'ö bho, 'yö dho 'ö -kë pë -bhong 'ka, 'yö dho 'yö ö -kpaa -ya, kö- ga 'ö -kpaa -bha bha- "flu- -ya 'gü mü "dhü do.

²⁹ ॥Ya bo -pë kë -sü 'ka, 'yö 'wo -dhaa -da 'gü, kö- "kan "tüng ॥në ॥loo bha.»

Seneve ga "gwënng 'ö Yesu -ya -da 'ö Makö -ya pö
(Matiö 13,31-32; Dhukö 13,18-19)

³⁰ ॥Dhe 'ö go mü, 'yö "gwënng do 'bha -da -a -nu -dhe 'zü -deewo 'ö- zü bho 'ö- pö: «-Më ॥në 'kwa ॥moo- -bha 'kwa Atanna -bha -gblüdëdhe -zön 'ka? "Een 'kwa- pö 'kwa- kë "gwënng 'ka kö 'kwa- -da, kwa -dho -a -da -kö kë ॥dhe kö -wa 'gü ma?»

³¹ 'Yö- pö: «-Yö ॥dhe tapë 'wo- -dhe seneve bha- 'dhö. -A ga 'kö me -ya -da "sædhö bha me- me "yan "nuu ॥në- dö- -ta, -a -gen -mü ॥dhe -a ga 'yaa ॥moo tapë "pëpe 'kö 'wo- ta- 'bha ga 'ka.

³² "Kee ॥waa- ta ॥ya bho, 'yö -gla, 'yö dho 'ö ziö tapë ॥gban "pëpe suu -ta. 'Yö -gbeng bho, 'yö ॥diëë, 'yö ॥bhleë, ॥ya dö mü kö -maa -nu -wo nu sië 'wo 'kö dö- "dhe 'gü.

³³ Yesu -gun Atanna -wö pö sië me -nu -dhe "gwënng -nu ॥në- -da -sü 'ka 'gbe 'ka ॥dhe

-kö bha- 'dhö, "kees -a 'dhe 'ö ॥yaa- -da 'wo ॥moo- -bha 'wo- 'gü ma ॥në 'ö gun- -da sië "tu -to ö -wö -bha -me -nu -dhe, kö "dhü kö -wa 'gü ma.

³⁴ 'Yaa gun dhiang 'bha zë sië- -nu -dhe "wæwæs kö 'yii- kë "gwënng 'ka, "kees ॥yaa- -da "dhü, ॥wa 'to wo do 'ka, 'yö ॥yaa- 'klo- pö ö -bha ॥klang -nu -dhe.

Yesu -bha "tæs -dha "kan -kö -dhiang 'ö Makö -ya zë
(Matiö 8,23-27; Dhukö 8,22-25)

³⁵ -A yi do bha- 'ka yean" "piü, 'yö Yesu -ya pö ö -bha ॥klang -nu -dhe ॥dhe 'wo "yi "kan kö 'wo bø "yi ॥taama.

³⁶ "Yitago 'gbe ॥në gun -dhe bha- 'gü. ॥Dhe 'ö ॥wa wo bo me "dhaa bha- -nu -dç zian -sü 'ka 'ö ॥wa 'dho, 'yö waa -bha ॥klang -nu 'wo dho 'wo -da "yitago 'dhe 'ö gun -ya sië- 'gü, 'ö dhiang zë bha- 'gü.

³⁷ ॥Dhe 'ö ॥wa -da "yi -ta 'wo 'dho sië, 'wo dho "kan wo -ta kö "tæs -ziiziisü ॥ya -ya ziö -sü -bha. Kö "yi ॥ya -ya zön -sü -bha, kö "yikpö -nu ॥wa -ya -da -sü -bha "yitago bha- 'gü, "tæs 'gü 'kun -kö yaa bha- -wö 'gü, -wo -to -dhe do bha- 'gü 'ö "yi -yö zun "yitago bha- pa -sü -bha.

³⁸ 'Wö -nu bha 'wo kö sië "dhü "tüng 'ö- 'gü bha kö Yesu -zë ॥ya ö -gö dö -gödotapë -ta kö -yö ö -bha yi zë sië ö 'flëë- 'gü "yitago zü "piü -zian 'ka. 'Yö -bha ॥klang -nu 'wo pa- -bha, 'yö 'wo- pö- -dhe: «Yi Dëme, ga 'ö kwaa- wo ya 'bhaa- -dhe

Ønë yö -ee? "Ξεν 'yaa i 'gü
Ønë wo 'wɔn 'bha 'ka -ee?"

³⁹ ØDhe 'ö -bö, 'yö Øgbla
"tæs 'ö gun ziö sië bha- -ta.
'Yö- pö "yi bha- -dhe: «-Bhö
dö! -Dhega ga i -ta!» 'Yö "tæs
-yö bo ziö -sü 'ka, 'yö -dheta
-yö dö dingdhö.

⁴⁰ 'Yö- pö ö -bha Øklang
-nu -dhe: «Ka "suö "sinma
kö "dhö- -wo -mè -wɔn 'gü?
"Ξεn 'kii 'dhang Ønë bho Økö
n "dhiü -ee?

⁴¹ 'Yö "suö -ziisü -yö -da
'me 'wo gun mü bha- -nu
'gü 'wɔn 'ö Yesu -ya -kë bha-
-wɔn 'gü. 'Yö 'wo zun wo 'ko
dhees" kpc -sü -bha 'wo- pö:
«De suu 'ö ya Øzco 'yö "tæs
waa- "yi -nu Øgban 'wo wo
-go dho- -dhe "sia- Øni?»

5

-Kö 'ö Yesu -yö gondë do 'ö
"yina yaa -yö gun- 'gü -a dha-
'ka

(Matiö 8,28-34; Dhukö
8,26-39)

¹ ØDhe 'ö Øya kë "dhö,
'yö Yesu waa- -bha Øklang
-nu 'wo "yitagbea 'ö Gad-
hidhe bha- -kan, 'yö 'wo bo-
Øtaama Zedhazeni -se 'gü.

² ØDhe 'ö go "yitago 'gü 'ö
zun "sia- bhoo, 'yö gondë do
'ö "yina yaa -yö gun- 'gü 'ö
gun wɔ sië me Øgee -bho 'gü
-ye -nu 'wo -tö 'gü -a -nu 'gü
bha, 'ö go bun Øtaa -zian 'ka
'yö nu- -go zian-.

³ 'Me bha -yö -gun wɔ sië
-dhe bha Ønë- 'gü, kö me 'bha
-ko 'yaa Ømoo- -bha 'zü kö
-ya -lö -piö lœ" -zian 'ka.

⁴ -A -gen -mü Ødhe 'ö
gun "dhö kö Øwaa- -gen -nu

waa- -kö -nu -lö -piö döngga
-nu waa- -piö lœ" -nu 'ka
-bleesü, "kees kö Øyaa- Øgban
"kan "peepedhö kö me 'bha
-kö 'yaa Ømoo- -bha 'zü kö
-ya 'kun.

⁵ Kö buntaadhe -nu waa-
-ton -bha -dhe -nu bha
Ønë Øwa 'to- Øgloodhe 'ka
'yénng- 'gü waa- gbeng 'gü
-nu 'gü kö -yö "gbla sië, 'ö ö
-di -pe -nu wo -gwë 'ka.

⁶⁻⁸ ØDhe 'ö Yesu yö kö -yö
nu sië -dhe Øgbleen 'gü, 'yö
dho- -go zian- -beang 'ka.
ØDhe 'ö dho 'ö Øloo- -dhe 'gü,
'yö Yesu -ya pö "yina yaa 'ö
gun gondënë bha- 'gü bha-
-dhe 'ö- pö: «-Bhö 'go 'me
bha- 'gü 'kii ziö!» 'Yö 'me bha
'ö zun Yesu -dhe ö kpiö 'gü,
'yö "yina 'ö gun- 'gü bha 'ö
Øgbla "gbui- 'ka 'ö- pö: «'Kwa
ma mü, Atanna 'ö dhang- 'gü
-a Gbö Yesu? Bheea" Ønë 'a-
wo i -dhe kö i dö "gbui- kö 'i-
kë Atanna -dhe kö 'bha 'dho
n kö -kø 'bha 'gü -dhe!»

⁹ 'Yö Yesu -ya dhëes" kpc 'ö-
pö: «I 'tö- de?» 'Yö- pö: «-Wo
n -dhe -gblü "dhaa, -a -gen
-mü Ødhe yi 'gbe -ziisü.»

¹⁰ 'Yö "yina yaa -nu bha
'wo zun -gbewu kë -sü bha
Yesu -dhe 'wo- pö -yö dö
"gbui- kö 'ya 'dho wo kë "se
bha- 'gü.

¹¹ "Tüng 'wo kë sië- 'ka
"dhö bha kö -bho -kpluu
'kpii- 'bha -yö -bhöpë mœ-
sië -ton -bha -a -nu "sœ -dhe
'bha 'gü mü,

¹² 'yö "yina yaa -nu bha
'wo Øbheea Yesu -dhe 'wo- pö:
«-Bhö dö "gbui- kö 'bha- pö 'i

yi kë, kö 'i yi bø -bhø -kplü
ya- 'gü kö 'yi -da 'gü!»

13 'Yö Yesu -ya pö: «'Ma
"wi- -bha, -ka 'dho mü!» 'Yö
"yina yaa -nu bha 'wo go 'mε
bha- 'gü, 'yö 'wo dho 'wo -da
-bhø -nu bha- -nu 'gü, 'yö
-bhø 'ö ɬmco "gblü ɬple -nu
-bha bha 'wo -pən, 'yö 'wo dø
-beang -bha goo bha- -bha,
'wo dho 'wo -pö "yitagbæa
bha- ɬbhaa, 'yö "yi -ya -nu
zë.

14 'Yö 'mε 'wo gun -bhø
-kplü bha- -maa kë sië bha,
'wo ɬdua 'wo dho 'wɔn bha-
-taɔng 'ka -a -nu -bha 'pö-
-nu waa- ɬgbæatadhe -nu 'gü.
'Yö mε -yö bho "dhuu 'wo
go -dhe -nu bha- 'gü, 'wo nu
'wɔn bha- -dhe -ga -dhe 'gü.

15 'Yö 'wo nu Yesu -dhe
'gü, 'yö 'wo 'mε 'ö "yina yaa
"gblü ɬple -yö gun- 'gü bha-
yö kö -yö -ya -sü 'ka Yesu
"sɔɔ, kö sɔ -ya -bha, kö ɬya
kë "klüüklü 'kpakpadhö, 'yö-
"suö 'dhö -da -a -nu 'gü.

16 'Yö 'mε 'ö- -nu "yan 'dhö
gun 'mε 'ö "yina yaa -yö gun-
'gü bha- -kë "klüüklü -dhe
'gü, waa- 'wɔn 'ö -kë -bhø -nu
bha- -nu 'ka bha- 'dhö bha,
'wo -ya -a -gen dø -sü -bha
'mε 'wo nu bha- -nu -dhe.

17 ɬDhe 'ö "segümε -nu bha
'wo 'wɔn bha- ma, 'yö 'wo
zun -bhæa Yesu -dhe -sü -bha
kö -yö 'go wo -go "se bha- 'gü.

18 ɬDhe 'ö 'mε 'ö "yina yaa
-yö gun- 'gü bha 'ö Yesu yö
kö -yö -da sië "yitagö 'gü, 'yö
ɬbhæa- -dhe 'ö- pö: «A -dho
'dho i ɬkeng-..»

19 "Kεε 'yii "wi- -bha, 'yö-
pö- -dhe: «-Bhö 'dho i -go

'koɔdhö kö -kø 'ö i -wëe -yö
Atanna -kë 'ka, 'ö i dha, waa-
'wɔn -së 'ö -kë i -dhe bha 'i-
-gen dø i -gɔ 'koɔmε -nu -dhe.

20 'Yö 'mε bha 'ö dho, 'yö
-ya 'wɔn 'ö Yesu -ya -kë -dhe
bha- -gen dø -sü bha "segö
'wo -dhe 'pödhe -kaɔng do
-se bha- 'gü -dhe ɬgban "pəpe
'gü. 'Yö- 'wɔn -yö me ɬgban
kɔn.

Yesu -bha Zɛdhiusö 'dhu
dha -kɔ waa- dhebhø 'ö pa-
-bha sɔ 'ka -a -dhiang 'ö Makö
-ya zë

(Matiö 9,18-26; Dhukö
8,40-56)

21 'Yö Yesu waa- ö -bha
ɬklang 'nu 'wo -da "yitagö
'gü, 'yö 'wo "yitagbæa bha-
-kan 'zü -deewo. ɬDhe 'ö
ɬwa "yi "kan, ɬwa bø "yi
ɬtaama, 'yö mε -yö bho
'zü "dhuu, 'yö 'wo nu 'wo
ɬkléen- -zü "yi "kpvng "dhiü
mü.

22 'Wo dho "kan wo -ta
kö Zuifö -nu -bha -yak-
wëækégükɔ -gɔmε do 'wo-
-dhe Zɛdhiusö bha, ɬya nu.
ɬDhe 'ö Yesu yö, 'yö nu 'ö
"gbléenu- ɬwlöö,

23 'yö -gbe "vv -kë -dhe 'ö-
pö: «N Dëmε, n 'dhunë -ya
wɔ 'ya-, -bhø dø "gbu- kö 'i
'dho 'i i -kɔ 'pa- 'ka n -dhe kö
-yö dha.»

24 ɬDhe 'ö- pö "dhö, 'yö
waa- Yesu -nu 'wo -ziö,
kö mε kpö 'gbe ɬdede -wa
ɬkeng- kö -wa bhlvv sië wo
'ko ɬzinng 'gü.

25 Yaa" kë 'wo- wo sië bha,
dhebhø do 'bha -ya -nu kpö
'gü mü, ɬyɔon yén -yua 'ö
zun- -bha -a -kwe ɬya ɬmco
-kaɔng do ga ɬple -nu -bha.

26 ॥Yaa- kë -dho -dhɔ̄t̄r̄o -nu "piü -sü 'ka -a 'gü ॥ya ga. -A ॥kw̄eε ॥ḡbaan ॥w̄enng ö -d̄i -p̄e kë -sü -ta -dhɔ̄t̄r̄o -nu "piü, "keε kö- 'bha 'yii 'w̄on 'kun do, -a "yua 'bha ॥n̄e -da 'gü -kp̄eawo 'ö dho- 'ka.

27 ॥Dhe 'ö Yesu -taɔ̄ng ma, 'yö nu 'yö -da me kp̄o bha- 'gü Yesu ॥kee- -ta, 'yö dho 'ö ö -k̄o pa- -bha s̄o 'ka.

28 -A kë 'ö- wo "dhü bha- -gen -mü ॥dhe 'ö gun "dhü kö -yö 'dhang -bho "dhiü, 'ö- p̄ö ö -d̄i -dhe ॥dhe: «॥Ya kë ॥dhe kö n -k̄o -zian -yö 'pa- -bha s̄o 'ka kö 'ma dha.»

29 'Ö ö -k̄o pa- -bha s̄o 'ka -dhe do 'ö- 'gü 'p̄o bha, -yö -to mü 'ö- -bha "yua bha 'ö bo, 'ö yöö ॥dede 'ö 'dhang bho- "dhiü ॥dhe 'ya kë "klüüklü 'kpakpadhö.

30 Yesu -yö -to 'p̄o -dhe do bha- 'gü 'ö- 'w̄on d̄o ॥dhe ö faan 'bha ॥ya 'go ö 'gü ॥ya zun "kp̄enng, 'yö ॥sléë ö 'gü me kp̄o bha- 'gü 'ö- p̄o: «De ॥n̄e pa ma s̄o 'ka bha?»

31 'Yö - -bha ॥klang -nu -wa p̄o- -dhe: «'Aa, yi Dēme, i -m̄o -bha 'i dheε" 'kpo suu bha- -kë, "keε kö i d̄o sië me "bh̄u- "dhaa 'gü ॥dhe 'p̄e 'ya 'dhö -ee?»

32 "Keε kö -yö -dhe -ga sië ö -zü -zü "dhü do kö 'me 'ö bho bha 'ö- me do.

33 ॥Dhe 'ö dhebhö bha ॥ya 'w̄on ॥sl̄o 'gü ॥dhe me 'ö pa Yesu -bha s̄o 'ka bha, -ya me m̄o - sië, 'yö "suü 'dhö -da 'gü, 'yö -ya ॥zii -sü -bha, "keε ॥dhe 'ö -k̄e ॥dhe -ya 'w̄on do 'kpakpadhö ॥dhe 'ya dha, 'yö nu 'yö "gbléënu Yesu ॥wlöö,

'yö -k̄o 'ö -k̄e 'ka 'yö -ziö -dhe -a -gen 'gü "p̄eεp̄edhö.

34 "Keε 'yö Yesu -ya p̄o- -dhe: «N "teado, i -bha 'dhang bho n "dhiü -sü ॥n̄e i dha bha. -Bhö i -bha 'dho wo i 'fleë- 'gü, 'bha kë "klüüklü.»

35 Dhiang bha -yö -to Yesu "dhi, 'yö me -yö go Zedhiusö -ḡo 'k̄oɔdhö, 'yö 'wo nu 'wo- p̄o Zedhiusö -dhe: «Yi Dēme, 'bha 'dho kwa Dēme ziö "ye 'gü "w̄eewεε, i 'dhu 'yaa mü 'zü,

36 "keε -a p̄o 'wo- wo "dhü bha, 'yii 'dho Yesu ॥gbin-, 'yö- p̄o Zedhiusö -dhe: «-A 'to "dhü ॥zoo 'dhe, 'bha 'dho "suü, -bhö 'dhang bho n "dhiü doseng!»

37 ॥Dhe 'ö ॥yaa- p̄o "dhü, 'yö Zedhiusö -bha 'k̄o -zian sü, "keε -a 'dho -sü 'ka 'yii "wi- -bha kö me "w̄eε 'bha -yö 'dho 'ö d̄o kö 'yii k̄e Pieḍhö, Zakö waa- ö 'zlaa- Zan -nu -zë 'ka.

38 'Yö 'wo dho 'wo ॥loo Zuifö -nu -bha -yak- w̄eekégük̄o -ḡome bha- -ḡo "kwεandhö. 'Wo ॥loo mü kö -wo "tabhoo -da sië mü -yuudhö, kö me 'bha -nu -wo "gbu b̄o sië 'wo ॥gbla- 'ka "gbu- 'ka.

39 'Yö -da 'k̄oɔdhö, 'yö- p̄o 'me 'wo gun mü bha- -nu -dhe: «-Mē -w̄on ॥n̄e 'ka- "gbu b̄o 'yö 'ka ॥gbang d̄o sië- 'ka -yuudhö ya? ॥Ya 'to 'n̄e 'kö ya- -bha -zë -bha kö 'yii ga, -yö yi ॥n̄e- zë.

40 ॥Dhe 'wo- ma "dhü, 'yö 'wo zun ॥w̄eε d̄o -sü -bha -a -bha. "Keε 'yö me ॥gban "p̄epe zun "kp̄enng, 'yö to -a 'dhö, 'n̄e dë bha- 'dhö, 'n̄e

dhe 'dhö -a -nu -bha waa-
-bha ॥klang -nu -yaaga 'wo
nu- dö bha- -nu 'dhö, 'yö 'wo
dho 'wo -da 'ko 'ö 'në ॥gee
-yö gun- 'gü bha- 'gü.

⁴¹ 'Yö dho 'ö 'në bha- kun-
-ko -bha 'ö- pö- -dhe (eblö-
-wu 'gü) 'ö- pö: «Tadhita
kumi!» ॥Waa- pö "dhü kö
-wa pö: «'Nëdhiëngnë, ma
॥në 'a- pö, -bhö "wlü!»

⁴² 'Në bha -yö -to ॥kweng
mü 'ö ॥wlü 'ö do ö -gean,
'ö zun "ta 'sü -sü -bha, -a
-gen -mü ॥dhe 'ö gun "dhü
kö- -kwe ॥ya kë -kaong do ga
॥ple. 'Wön bha 'yö 'me 'wo
gun mü bha- -nu ॥gban "dhi
dö bong 'ka.

⁴³ 'Wön bha ॥dhe 'ö ॥ya kë
"dhü, 'yö Yesu -yö -dho do
'me 'wo gun mü bha- -nu -ta,
'ö ö kongga ziö- 'ka- -nu -dhe
"sees glögldöhö kö me 'bha 'ya
'dho 'wön ॥slöö- 'gü. 'Yö go
mü 'ö- pö- 'kpöme -nu -dhe
-wo -bhöpë nu 'nëdhiëngnë
bha- -dhe kö -ya -bhö.

6

Yesu dhiang -zë ö -di
॥plöö -sü -dhiang 'ö Makö -ya
zë

(Matiö 13,53-58; Dhukö
4,16-30)

¹ ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü, 'yö
Yesu -yö go -dhe bha- 'gü,
'yö dho Nazadhetö, 'pödhe 'ö
-gla 'gü bha- 'gü waa- -bha
॥klang -nu 'dhö.

² ॥Dhe 'ö Zuifö -nu -bha
॥glooyi ॥ya ॥loo, 'yö dho-
-nu -bha -yakwëekëgükö 'gü
'yö -ya me draan- -sü -bha.
'Yö me kpö 'wo- -wu ma bha-
'wön -ya -nu kön, 'yö 'wo

zun- pö -sü -bha: «'Yö -yö -go
॥zöö ö -bha 'wöndödhe -nu,
॥kpaödhe -nu waa- "dhabh-
liwön -nu 'ö- kë sië ya- 'ka
'me?

³ "Een "dhüyénme (do "wë
'ö me ॥gban 'kwa- dö ya)
'yaa -mü -ee? "Een Madhi
gbö ya 'yaa -mü -ee? "Een
Zakö, Zozö, Zudë waa- Simö
-nu dheeëhang ya 'yaa kë
॥ni -ee? "Een -a dheeëhang
dhong -nu ya 'aa mü 'wo kwa
kpö 'gü ya -ee?» 'Yö "mönë
-yö ma- -nu 'gü, 'yö Yesu
-kë -nu -go ॥dhe -a -nu -gen
"dhiü -zuö -bha -gwë 'dhö
(dhang 'ö 'wii- bho- "dhiü
bha- -wön 'gü).

⁴ "Kee 'yö Yesu -ya -yo
bo- -nu -go 'ö- pö: «-A -pö
"dhü -dhe -mü ka -go, -a
-gen -mü ॥dhe -wo Atanna
-wudhiëloome ॥bhlëë -ya
-dhe ॥gban "pepe 'gü, "kees
-a -go "següme -nu oo, -a
-bha 'ködhigümë -nu waa-
-go 'kööme -nu -zë 'waa- yö
pë 'bha 'ka.

⁵⁻⁶ 'Dhang 'ö 'wii- bho-
"dhiü bha- -wön 'gü, 'yii
॥mœö -bha kö -yö "slë "wëë
'bha kë kö 'yii kë ö -kø 'ö- -ya
"yuëdhi 'do 'do 'bha -nu -ta,
'wo dha -a 'ka, kö- -nu -bha
goëgbüidhe bha- 'wön ॥ya-
'kon ॥dedewo.

Yesu -bha ö -bha ॥klang
-nu bo -sü -dhiang 'ö Makö
-ya zë

(Matiö 10,5-15; Dhukö 9,1-6)

॥Dhe 'ö go mü, 'yö -da 'pö-
-nu 'wo- -nu -zütü mü bha-
-nu -bhiëë -ta me -nu ॥klang
-kë Atanna -wu 'ka -sü 'ka.

⁷ Yi do 'ka 'yö ö -bha ɬklang -nu -kaɔŋg do ga ɬple bha- -nu -dhe, 'yö- -nu dan ɬple ɬple 'yö- -nu bɔ (-dhe -nu 'gü) kɔ ɬya -kɔ -ziö "yina yaa -nu -go -faan nu- -nu -dhe.

⁸ 'Yö ö -wɔ kpo- -nu -bha 'ö- pö: «'Ka 'dho sië, 'ka 'dho pë 'bha 'kun ka -kɔ 'piü kɔ 'yii kë "dhünë 'ö ka ɬkwɛɛ-a 'ka. 'Ka 'dho -bhöpë 'sü, "ɛɛn 'ka 'dho 'wëëga -da ka -ta (-a -gen -mü ɬdhe 'pë ka -mawɔn dho zun- -bha -wo -dho -a nu ka -dhe). "Ta -kpo 'ka bhɔɔ 'ya 'dho kë ka -ta,

⁹ 'ka 'dho "bhɛɛ ɬple -da 'ko -ta, -ka -sabha ɬnë -ya ka -gen -bha doseng.»

¹⁰ 'Yö go mü 'zü 'ö- pö- -nu -dhe: «'Ka 'dho 'ka -da 'pö- "vv 'pö- 'ö- 'gü, ɬwa ka ɬyëë bho 'kɔ 'ö- 'gü, -ka 'to- 'gü -yö 'to "dhü -yö zun- 'ka ka -go 'pö- bha- 'gü -yi -bha (kë "dhü 'ö 'wɔn -yö -siö ka -dhengbhɔɔ -nu -dhe ka "piü).

¹¹ 'Pödhe 'dhe 'wii -kɔ -ya ka -dheng -bha -a 'gü, "ɛɛn 'ö 'wii "tu 'to ka -wɔ -bha, -ka 'go 'plöö mü kɔ 'ka 'dho -dhe "wɛɛ 'bha 'gü, "kɛɛ 'ka- pö 'ka 'dho, -ka ka -kɔ -ma ka -gen -bha kɔ -bobi 'ö -dɔ ka -gen -bha 'pö- bha- 'gü bha, -yö 'go ka -gen -bha, kɔ -yö kë Atanna -bha za -bha -a -nu zë -gen 'ka dhia".»

¹² ɬDhe 'ö ö bo -wɔ -kpo -a -nu -bha -sü 'ka ɬdhe -kɔ bha- 'dhö, 'yö 'wo dho, 'yö 'wo Atanna -bha naɔ bha- dɔ -dhe ɬgban "pɛpɛ 'gü ɬdhe -wo wo bo wo kë -sɔŋg yaa

-nu 'ka kɔ -wo bɔ Atanna 'ka.
¹³ 'Wo dho -wo -gun "yina yaa 'gbɛ kë sië 'pö me "bhui- -nu 'gü, 'ö 'wo "yɔn ɬgii "yuëdhì 'gbɛ -nu -bha -nu wo 'wo dha.

Zan Mɛzumɛ ga -kɔ -dhi- ang 'ö Makö -ya zë
(Matiö 14,1-12; Dhukö 9,7-9)

¹⁴ -Gblüdë Edhodö -yö Yesu -wɔn -ma "tüng bha ɬnë- 'gü, -a -gen -mü ɬdhe 'ö gun "dhü kɔ- 'tɔ ɬya ɬmɔɔ "se bha- 'gü -dhe ɬgban "pɛpɛ 'gü ("dhabhliwɔn -nu 'ö gun- kë sië bha- -wɔn 'gü), "kɛɛ 'me 'wo gun- -dhiang zë sië "dhü bha- -nu -wɔ 'yaa gun do. Me 'bha -nu -gun pö sië ɬdhe Zan Mɛzumɛ 'wo- zë bha ɬnë ɬya -bɔ -deewo, 'yö- -wɔn 'gü 'yö "dhabhliwɔn -nu kë sië bha.

¹⁵ Kɔ me 'bha -nu -wa pö sië Edhi ('ö gun Atanna -wudhiüloome 'ka yi 'bha 'ka bha yö -mü). Kɔ me 'bha -nu -d̄i 'pö -wa pö sië: «-Yö -dho kë Atanna -wudhiüloome do 'bha ɬnë- 'ka ɬdhe -a 'me 'wo gun zii 'kpa -a -nu 'dhö.»

¹⁶ "Kɛɛ ɬdhe Edhodö -zë 'ö- ma, 'yö- pö: «Zan Mɛzumɛ 'a- -go -kan bha ɬnë ɬya -bɔ bha!»

¹⁷⁻¹⁸ -A pö 'ö -wo "dhü bha- -gen -mü ɬdhe yöö ɬdede ɬnë kë ö -wɔ kpo me -bha, 'yö 'wo Zan kun 'wo- -lö, 'yö 'wo- -da -kaso 'gü, -a pö 'ö Zan -ya wo- -dhe ɬdhe ɬya ö dheebhang Fidhipö -bha dhebhɔ Edhodiadö bho- -go ɬya 'wɔn yaa kë bha- -wɔn 'gü. -A -gen -mü ɬdhe Zan -kë- -pö -dhe -ta "puu 'ka 'ö-

pö: «-A -dhe 'yaa -bha kö 'i
i dheeblehang -bha dhe bho-
-go.»

¹⁹ -A pö 'ö Zan -ya wo "dhü
bha 'yö -siö Edhodiadö -dhe.
-A bhloč -ma 'gü -kɔ yaa bha,
'yö gun "piü ɬdhe 'ö Zan zë,

²⁰ "kεε 'yö -kɔ 'yaa gun, -a
-gen -mü ɬdhe Edhodö -gun
"suü sië Zan -go -a -bha -kë
me 'ö ɬsɔng 'bhaa- -bha 'ö
teanwɔn pö, "kεε 'ö Atanna
dhɔobhaame 'ka -sü -wɔn
'gü. -Yö -gun ö "tu -nu dɔ
sië- -wɔ -bha 'ö -wɔ "dhia
'yö ma- 'gü, 'ö ɬya ö "tu 'to-
-wɔ -bha -kɔ 'ö- 'gü 'do 'do,
'ö- "gblüödhe -yö "muu bho,
'yö -gun Zan -maa kë sië yö
ɬnë- -wɔn 'gü Edhodiadö -go
kö 'ya 'dho- zë ö tii 'ka.

²¹ "Kεε yö ɬnë- ɬgban 'gü,
yi do- kë -sloč 'ö -kë Edhodi-
adö bhloč bho -yi 'ka. -Yö -kë
"dhü yi 'ö Edhodö 'kpo -kwe
'yö zun- 'ka 'ko "dhiü bha
ɬnë- 'ka. -A -dhekpaçyi bha-
'ka, 'yö Edhodö -yö trooyi -da
-a -bha me -tiandhö -nu, -a
-bha "sɔdha -gome -nu waa-
'tome -nu 'wo Gadhidhe -se
'gü -a -nu -go.

²² ɬDhe 'ö 'me 'wo- -nu
-dhe bha ɬwa nu, 'ö ɬwa
-da trookéguko 'gü, 'ö
-dhökédhe zü ɬya bho, 'yö
Edhodiadö 'duh -yö -da
'koodhö, 'yö zun "tan kë
-sü -bha, 'yö- "dhia -yö
ma Edhodö waa- ö -bha
trootame -nu bha- -nu
'gü. 'Yö Edhodö -ya pö
'nëdhiëngnë 'ö "tan kë sië
bha- -dhe 'ö- pö: «Pë "vv
'ö -dhi i -dhe, -a -gbadhe n
-go kö 'a- nu i -dhe!»

²³ ɬDhe 'ö- pö "dhü, 'yö go

mü 'ö -sö -bhö 'ö- pö: «Pë "vv
pë 'ö -dhi i -dhe, -a pö, 'kö
-kë ma -gblüdëdhe "pean do
-zian 'ka, a -dho -a nu i -dhe.
('Mii- kë "dhü, Atanna -yö n
'sü).»

²⁴ ɬDhe 'ö -gblüdë -ya pö
"dhü, 'yö 'në bha 'ö 'kwama
kun, 'yö zun "kpennng 'yö
dho- -zɔn ö dhe -dhe, 'yö-
dhe -ya pö- -dhe: «-Bhö 'dho
'kii- pö -yö Zan Mëzumë -go
nu i -dhe!»

²⁵ 'Yö ö yee kë -beang 'ka 'ö
dho Edhodö -dhe 'gü 'yö- pö-
-dhe: «N dëme, -yö n "piü
ɬdhe 'i Zan Mëzumë -go ɬnë-
-ya 'teä- 'gü ɬdede ya- 'gü kö
'i n gba- 'ka.»

²⁶ 'Nëdhiëngnë bha- pö 'ö-
wo -wo ö gba Zan -go ɬnë-
'ka bha, 'yii dhi -gblüdë Ed-
hodö -dhe, "kεε yöö kë ɬton
ɬdhe kö ɬya ö bo -sö -bhö
-sü 'ka. 'Yö zë -sö 'ö- -bhö
waa- 'me 'ö- -nu -dhe bha-
-nu -wɔn -dhe, kö -a kë -kɔ
-zë "wëe 'bhaa 'dhö 'zü,

²⁷ 'yö "sɔdha 'wo- -maa kë
bha- do bɔ Zan -go 'sü -dhe
'gü kö -yö nu- 'ka.

²⁸ 'Yö 'me bha 'ö dho,
'yö Zan -go -kan, 'yö- -da
'teä- 'gü 'ö nu- 'ka, 'yö- dɔ
'nëdhiëngnë bha- -go, 'yö- sü
'pö 'ö dho- 'ka ö dhe -dhe.

²⁹ ɬDhe 'ö Zan -bha
ɬklangdhiü -nu 'wo- ma
ɬdhe ɬwa Zan zë, 'yö 'wo
dho 'wo- bhangplü 'ö to bha-
sü 'wo dho- 'ka 'wo- -wëe
bho.

"Kplëng 'ö Yesu -bha
ɬklang -nu -wa bho kö ɬwa

*wo yee kë ॥wa nu -a -dhiang
'ö Makö -ya zë*

(*Matiö 14,13-21; Dhukö 9,10-17; Zan 6,1-14*)

³⁰ ॥Dhe 'ö Yesu -bha bɔmɛ -nu 'ö- -nu bɔ bha, ॥wa wo yee kë ॥wa nu, yi do 'bha bha- 'ka 'yö 'wo bho 'ko -ta Yesu -kuu "dhiü, 'yö 'wo zun 'wo "kplēng bho -sü -bha. 'Yö 'wɔn "pεpε 'wo- -kë, waa-'wo Atanna -wɔn -dhiang zë -kɔ -nu 'ö- -bha, 'yö 'wo -ya -ziö -gen 'gü -sü -bha Yesu -dhe.

³¹ 'Yö- -ya pö- -nu -dhe 'ö- pö: «-Ka nu kö 'kwa 'dho "tungtadhe 'bha 'gü kö 'ka ka "tεe 'në 'bha 'pa.» -A pö 'ö- wo "dhü bha- -gen -mü ॥dhe 'ö gun "dhü kö 'mε 'wo 'dho sië 'wo nu sië ॥wa kë 'gbe ॥dedewo kö -kɔ 'ö Yesu waa- -bha yékëmɛ -nu 'wo dho-kë- 'ka kö -wo pë -zian -bhö -a -kɔ 'yaa 'dhö.

³² 'Yö 'wo dho 'wo -da "yitago 'gü 'wo dho -dhe 'ö mε 'bhaa mü 'ö 'wo dho wo -di -slɔɔ -bha bha- 'gü.

³³ "Kεε 'yö mε 'gbe -wa -nu 'dho -dhe yö, 'yö 'wo- -nu dɔ, 'yö mε -yö go 'pödhe "pεpε 'wo mü -a ॥gban 'gü 'do 'do, 'yö 'wo dho wo -gen -ta, 'yö 'wo -da -nu "dhiü -dhe 'wo 'dho sië- -bha bha- 'gü. "Sanni Yesu waa- ö ॥kengmɛ -nu -wo nu kö -wo ॥loo mü kö 'mε 'wo bha ॥wa ॥loo mü 'nu.

³⁴ ॥Dhe 'ö Yesu -yö go "yitago 'gü 'ö zun "sia-, kö mε ॥ya -dhe ॥gban pa tingtingdhö; 'yö -wëë -yö zun bɔ -sü -bha -a -ta -a -nu -wɔn 'gü, -a -gen -mü ॥dhe ॥yaa-

-nu -ga, -wo -kë 'gü ॥dhe -tuü 'ö- -gɔdhiüme 'yaa 'dhö ॥në- -dhö. 'Yö zun 'wɔn 'gbe 'ö -gban Atanna -wɔn -bha -a 'klɔɔ- -pö -nu -dhe -sü -bha.

*Yesu -bha mε "gblü
"sɔɔdhu "dhiü gba -kɔ -dhiang 'ö Makö -ya zë*

³⁵ ॥Dhe 'ö- -bha ॥klang -nu 'wo- -ga ॥dhe 'yënn- -gɔ ॥ya -ya -tɔn -ta, 'yö 'wo ॥yɔn- "sɔɔ 'wo- pö- -dhe: «-Dhe 'kwa- -bha ya "tungtadhe -mü, 'sa "bin ॥ya 'ma.

³⁶ 'Dho -bha kö 'i -wu 'kpɔ 'mε bha- -nu -bha kö -wo 'dho wo -bhöpë 'dhö -dhe 'gü 'pö- -nu 'wo kwa -zütü ya waa- gbeetadhe -nu 'gü kö -wa -bhö.

³⁷ 'Yö Yesu -ya -yo bɔ- -nu -gɔ 'ö- pö: «'Aa bhoo, kaa ॥dede ॥në -kaa -nu gba -bhöpë 'ka!» "Kεε 'yö 'wo- pö: «'Aa, 'mε 'wo ya -wo 'gbe "gbu- -wa! -Yö i "piü ॥dhe 'yi 'dho 'wëë- 'wo dho yékëmɛ do ॥saa bho- 'ka "su "saaga "piü bha- 'bluu- -dhö kö 'yi- nu -nu -dhe kö -wa -bhö -ee? "Kεε kö 'zü yii- kë "dhü 'yii 'dho ॥mɔɔ- -nu -ta zɔɔ -wa!»

³⁸ 'Yö Yesu -ya -yo bɔ 'ö- pö: «-Ka 'dho ॥zɔɔ kö 'ka ka bhɔɔ" bho mü, 'bluu- bhe ॥dhe ॥në ॥ya 'to mü? ॥Dhe 'wo dho 'wo wo bhɔɔ" bho mü 'ö 'wo 'pë ॥ya 'to -a ॥dhvng -së 'ka, 'yö 'wo nu 'wo- pö- -dhe: «'Bluu- bhe "sɔɔdhu waa- 'yuü- ॥ple ॥në ॥ya 'to mü.»

³⁹ ॥Dhe 'ö ॥waa- pö- -dhe "dhü, 'yö- pö -wo 'mε 'wo bha- -nu -ya kpö kpö 'ka blëë -nëë -ta mü.

40 'Yö 'wo -ya kpö kpö 'ka, këng do këng do, "een -kaeng "soodhu "soodhu.

41 'Yö ö -ko -da 'bluu- bhe "soodhu bha- 'gü, waa- 'yuü-ga ple bha- 'dhö, 'yö ö "yan "dhiü wlü dhang- 'gü, 'yö Atanna nue" bho 'bluu- bha-wən 'gü waa- 'yuü- bha-dhö, 'yö 'bluu- bha- "kplü "kplü bho, 'yö- də ö -bha klang -nu -gə kö -wa 'gü -gblü 'me 'wo bha- -nu -ta. 'Yö dho 'ö 'yuü- ple bha- nu 'pö- -nu -dhe, 'yö 'wo- 'gü -gblü 'pö 'me 'wo bha- -nu -ta.

42 'Yö 'me 'wo bha- gban "pepe 'wo 'bluu- bha- -bhö 'wo kën, 'yö- -kpea -yö to.

43 'Yö 'bluu- waa- 'yuü-bha- -nu -da 'ko -ta -sü -kpea 'ö to 'ö dho 'ö məcə töö -yan -kaeng do ga ple -bha,

44 "këe 'sa kö goon- -nu 'wo 'pē bha- -bhö -wo gun me "gblü "soodhu (kö 'wii 'në -nu waa- dhong -nu -a -nu -da mü).

Yesu "ta 'sü "yi -ta -ko -dhiang 'ö Makö -ya zë
(Matiö 14,22-33; Zan 6,15-21)

45 Dhe 'wo wo bo 'pē bha- -bhö -sü 'ka, 'yö Yesu -yö zun -fəe -ya ö -bha klang -nu -bha -sü -bha 'ö- pö wo -zë -wo -da sië "yitago 'gü kö -wo "yi "kan "vaandhö, -wo -da ö "dhiü -wo 'dho Besaida "pean "piü kö yö -zë 'ö ö -wu 'kpo 'me 'wo bha- -nu -bha.

46 Dhe 'ö ö -wu kpo- -nu -bha "pepedhö, 'ö 'wo dho, 'yö dho -bhe Atanna -dhe -dhe 'gü -ton gbin-.

47 Dhe 'ö -bha klang -nu bha 'wo "yi "kan sië ö wa 'dho wa loo "yi zinng 'gü, "këe kö "bin ya 'ma- -nu -bha dedewo, kö Yesu -zë -yö -tun "sia- "yi taama ö -dī -ta,

48 'yö 'wən sləcə -'gü dhe "yi "kan -sü -yö gbaan sië ö -bha klang -nu -ta dedewo, -a -gen -mū dhe 'ö gun "dhü kö "təe ya -sië -a -nu -gə, kö "təe -yö go sië -nu 'dho -zian 'ka, 'ö "yitago -blü 'ö dho- 'ka. Dhe 'wo də -dhekpao "dhiü, 'yö dho- -nu keng- kö -yö "ta sië "yi bha-ta, "këe kö ya kë dhe yöö ziö -nu -ta.

49 Dhe 'ö -bha klang -nu 'wo -yö kö -yö "ta sië "yi -ta 'ö nu, -wa -ga me -zii 'ka, 'yö 'wo zun "tabhoo -da -sü -bha,

50 kö "suü ya -da -nu 'gü kö- -nu "gblüö -yan gbaan 'wü, 'yö to 'ö dhiang -da -nu -ta 'ö- pö: «Ma -mū, -ka ka -zu -gban, "suü 'ya 'dho ka kë!»

51 'Yö -da -nu "piü "yitago 'gü, 'yö "təe -yö bo ziö -sü 'ka, 'yö -wən -ya -bha klang -nu bha- -nu kən dedewo.

52 -A -gen -mū dhe "slë 'ö Yesu -ya -kë 'bluu- 'ö -'gü -gblü bha- -wən 'gü bha 'wii -taama də, gun 'ö- wo "dhü kö 'wən 'gü ma zuë" 'yii -da -nu "gblüö -kö bha- -wən 'gü, (-a -gen -mū dhe -a -nu 'dhang bho -sü 'yaa gun -"dhiü dhe -yö -məcə -bha 'ö 'wən suu -nu bha- -nu -kë).

'Me 'ö Yesu -ya -nu dha -a -nu -bha "yua -gə Zenezadhe

-pō 'gü -a -dhiang 'ö Makö -ya
zë

(Matiö 14,34-36)

⁵³ □Dhe 'wo bo "yi bha-
"kan -sü 'ka, 'wo -da
Zenezadhe -se 'gü, 'yö 'wo
woo- "yitago to "yi "dhiü mü.

⁵⁴ -A -nu -go "yitago 'gü □në
"gbuu-, 'yö me □gban 'wo to
'wo Yesu dɔ.

⁵⁵⁻⁵⁶ 'Yö □ya □loo -dhe "vu
-dhe 'ö- 'gü, -yö -kë 'pō- 'kpii-
'ka oo, -yö -kë 'pō- 'sεennë
'ka oo, "εen -yö -kë 'bhlaa
□gbeatadhe -zian □në- 'ka
oo, 'yö- 'gü -me -nu 'wo dɔ
-beang -bha 'wo dho woo-
"yuëdhi -nu 'sü "nuu -nu 'gü
'wo nu- 'ka, 'yö 'wo- -nu □loo
"dheedhe "gbea do 'gü, 'yö
'wo □bheea Yesu -dhe kö 'me
'wo bha -wo zun- -bha so
-bha (kö -wo dha). 'Yö me
"vu me 'ö- -kɔ -zë -yö zun-
-bha so "zödhiü -zian -bha,
'yö- -nu □gban "pepe 'wo -kë
"klüüklü.

7

'Wluu- -nu 'ö Fadhizien
-nu -wa -ya -a -dhiang 'ö
Makö -ya zë

(Matiö 15,1-9)

¹ Yi do 'ka, 'yö Fadhizien
-nu waa- 'tønggømø -nu 'wo
go Zedhizadhemö 'wo bho
'ko -ta Yesu -dhe 'gü.

² 'Yö 'wo Yesu -bha □klang
-nu yö kö- me 'bha -nu -wo
pë -bhö sië wo -kɔ -dhii 'ka,
kö 'wii wo -kɔ "zu (□dhe -kɔ
'wo- -kë 'ka -a -nu wɔ -kɔ
'gü Atanna -wɔn "gbluv "piü
kö 'wo kë "slüüslü -a wëëdhö
bha- 'dhö).

³ "Kεε 'sa kö Fadhizien -nu
waa- me "pepe 'kö 'wo Zuifö

-zë 'ka, -a -nu 'bha -bha 'bha
'yaa pë -bhö kö 'yii ö -kɔ "zu
'kpakpadhö (kë "dhü 'ö -kë
-dhiisü Atanna wëëdhö), -a
-gen -mü □dhe -a -nu "bhëma
-nu 'wo 'wluu- -nu 'ö- -ya bha
'yi 'yaa zun- 'bha -wɔn -bha
-a -nu -go.

⁴ -A -wɔn 'gü, □wa 'go
"dheedhe kö -wo nu, 'wii
'bɔn -bho wo -bha -zu bha-
wo □kö, 'waa -bhöpë -bhö.
□Ya 'go- 'dhe bha- 'gü, -a
-nu -bha 'wluu- "wεewεe 'në
-dhe -nu 'wo -gban "yitakɔɔ
-nu oo, "yitagbo -nu "εen
-piögagbo waa- -nu -wɔtapë
-nu "zu -sü -nu -bha -wo kpö
'ka.

⁵ Fadhizien -nu waa-
'tønggømø -nu -wa -zë 'wɔn
bha □në -dhe 'yö □dhe 'ö □wa
Yesu -bha □klang -nu bha-
-nu yö kö -wo pë -bhö sië
kö 'wii wo -kɔ "zu, 'yö 'wo-
dhees" kpɔ 'wo- pö: «-Yö mü
□dhe 'yö i -bha □klang -nu
'waa 'wluu- 'ö kwa "bhëma
-nu -wa -ya bha- -ya □bhlëë
'gü, 'yö 'wo pë -bhö wo -kɔ
-dhii 'ka?»

⁶⁻⁷ 'Yö Yesu -ya -yɔ
bɔ- -nu -go 'ö- pö:
«"Gblüüdhëgbleεenmø
-nu 'ka ya, Atanna
-wudhiüloomø Ezai 'dhö
dhiang 'ö- zë ka -bha yi 'bha
'ka 'ö -ben zë -sü 'ka Atanna
-bha 'sëëdhë 'gü 'ö- pö:
<Atanna -ya -pö: "Sego ya-
'gü -me -nu
-wo n □bhlëë -ya wo "dhi 'gü
"wεewεe,
"kεε- -nu zuë" -zë -yö n 'ka
□gbleεen,
-a -nu -bha n -dhökë -gen
'yaa 'dhö,

-a -gen -mü ɬdhe 'wluu- -nu
'ö me "bhūl- -nu -wa
-ya bha ɬnē,

'wo wo 'ko ɬdraan- -bha
ɬdhe 'pë 'ö go Atanna
ɬnē- "piü -a 'dhö> bha
'yii ɬsua kë;

8 -a -gen -mü ɬdhe ka ka
-kwaa Atanna -bha 'tong- -zë
-zü 'ö 'ka- -zuö ka -kɔ ɬkee-
-ta, 'yö 'ka 'wluu- 'ö me "bhūl-
-nu -wa -ya bha ɬnē- -ya
ɬbhlëe 'gü.

9 'Yö go mü 'zü 'ö- pö- -nu
-dhe: «Ka "tu 'yaa Atanna
-bha 'tong- -bha 'wɔn 'ö- 'gü
'yö bha, kë "dhü kö kaa-
'wluu- -nu ɬnē -wo 'to.

10 -A -gen -mü ɬdhe Moizö
-yö 'tong- -dɔ 'ö- pö:

<I dë waa-i dhe -a -nu ɬbhlëe
-yö kë i -go. >

'Yö go mü 'zü 'ö- pö:

Me "vu me 'ö dhiang yaa ze
ö 'kpome -nu -dhe, -wa
-me zë,

11 "këe ka -zë, ka- -pö ɬdhe:
«Me ɬyaa- pö ö 'kpome -nu
-dhe ɬdhe 'pë 'ö gun n "piü
ɬdhe 'a- nu ka -dhe bha 'ma-
ɬgbao Atanna -gɔ, kö- 'dhe
bha ɬya zun ɬnaa bha.»

12 Kö- -dhe 'yaa -bha 'zü ɬdhe
-a -me -yö 'wɔn 'bha kë ö dë
waa- ö dhe -a -nu -dhe,

13 'yö 'ka bhluu" ma- 'ka
Atanna -bha 'tong- -nu -bha,
ka -bha 'wluu- -nu 'ka- -ya
bha- -wɔn 'gü. 'Yö 'wɔn suu
-nu 'wo "dhü 'ka- 'gbe -kë.

Pë -nu 'wo me -dhiikun
Atanna wëëdhö -a -dhiang 'ö
Yesu -ya zë 'ö Makö -ya pö
(Matiö 15,10-20)

14 ɬDhe 'ö ö bo- -pö "dhü
-sü 'ka, 'yö me kpö 'wo gun

mü bha- -nu -dhe 'zü -deewo,
'yö- pö- -nu -dhe: «-Ka ka "tu
'to n -bha -së 'ka kö dhiang 'ö
maa- zë bha 'ka- 'gü ma.»

15 'Yö- pö: «Pë "vu pë 'ö
go "kpennng 'ö -da me "dhi 'ö
me -ya -bhö, -a 'bha 'yaa me
kë -dhiisü Atanna wëëdhö,
"këe 'pë 'ö go- -me zuë" 'gü
'ö zun "kpennng bha ɬnë- -me
-kë 'wɔnyaakëme 'ka.

16 'Yö- pö -a zë 'a- wo sië
bha 'me 'wɔn 'gü ma -me 'ka,
-ya 'gü ma.

17 ɬDhe 'ö me kpö bha- -nu
to 'ö dho 'ö -da 'koodhö, 'yö-
-bha ɬklang -nu 'wo- dhes"
kpö "gwënnng 'ö- -da bha-
'klöö- 'ka.

18 'Yö- pö- -nu -dhe: «Kaa
-d1 'pö 'kii kë 'wɔn 'gü ma
-me 'ka ɬnë wo ɬkö -ee? "Een
'kaa- 'wɔn dɔ ɬdhe pë 'dhe
'kö go "kpennng 'ö -da me "dhi
'ö me -ya -bhö, -a 'bha 'yaa
me -dhiikun Atanna wëëdhö
-ee?

19 -A pö 'a- wo "dhü bha-
-gen -mü ɬdhe pë 'dhe 'kö
me -ya -bhö -a 'bhaa 'dho
me zuë" -zë 'gü, -yö -dho me
"gblüödhe ɬnë- 'gü, ɬya 'go
mü 'yö me dho- 'ka blëe 'gü.»
(-A pö 'ö Yesu -ya wo "dhü
bha ɬnë- -zɔn ɬdhe -bhöpë
-zë 'bha 'yaa me "kian 'ka.)

20 'Yö go mü 'zü 'ö- pö: «'Pë
'ö go mebhüidhe 'gü ɬnë me
-dhiikun Atanna wëëdhö.

21 -A -gen -mü ɬdhe me
zuëpiüdhe bha ɬnë -zü yaa
-gɔn me 'ka -sü -nu oo, -da
dhe "piü -sü -nu "eен -ziö me
-nu -bha gɔn ɬkeng- -sü -nu
oo, "yënnng dɔ -sü -nu oo, me
zë -sü -nu oo,

²² ॥kwaan bho -sü -nu oo, zuë" -dɔ ॥naç -bha -sü -nu oo, suu yaa -dhe -nu, ॥flü kë -sü -nu, 'wɔn -ma 'koo -sü kë -sü -nu, zuë" -bho me -nu -bha pë -bha -sü, me -nu 'tɔ zë -sü -nu, -dɪ -sü 'kpii- -sü -nu waa- slaa" -dhe -wɔn kë -sü -nu 'wo go- 'gü.

²³ 'Wɔn yaa suu "pepe 'ö "dhü bha, -yö -go me zuë" ॥në- "piü, 'yö me -kë 'wɔnyaakëme 'ka Atanna wëedhö.»

Dhebhönë do 'ö 'yaa Zuifö 'ka -a 'dhang -bho Yesu "dhiü -kɔ -dhiang 'ö Makö -ya zë
(Matiö 15,21-28)

²⁴ ॥Dhe 'ö ö bo dhiang -nu bha- -nu zë -sü 'ka, 'yö go -dhe bha- 'gü 'ö dho Tii- -se 'gü. 'Yö- pö ö -dɪ -dhe 'ö 'dho kë 'ö ö -gblen 'kpɔ 'kɔ 'bha 'gü kë me 'bha 'ya 'dho ö nu -wɔn 'wɔn dɔ, "keε 'yö 'yii zun- -go 'ko "dhiü.

²⁵ -A -gen -mü ॥dhe ॥dhe 'ö dhebhönë do 'bha 'ö "yina yaa -yö gun- 'dhu 'gü bha, 'ö -ma ॥dhe Yesu ॥ya nu ॥ya ॥loo mü, 'yö dho 'ö "gbleënu- ॥wlöö.

²⁶ -A dhebhö 'ö "dhü bha 'yaa gun Zuifö 'ka, Glekö ॥në gun- 'ka, 'yii go Izraedhö -se 'gü, -yö -go Sidhofenisi -se 'gü. "Keε 'yö nu 'ö ॥bhæa Yesu -dhe 'ö- pö -yö dɔ "gbui-kö "yina yaa 'ö- 'dhu 'gü bha -ya kë.

²⁷ 'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ- -go 'ö- pö: «-Bhö dɔ kë 'në -nu -wo 'kén ॥kö, -a -gen -mü ॥dhe 'yaa -së kë -wo -bhöpë 'sü 'në -nu -ben "dhiü kë -wa nu 'gbennë -nu -dhe.»

²⁸ 'Yö dhebhönë bha 'ö -yɔ bɔ- -go 'ö- pö: «-Yö "dhü tean- 'ka, n Dëme, "keε -a ॥blün 'kɔ go 'në -nu -ko -bha 'ö ॥wenng -a -nu -gen "piü bha 'gbennë -nu -wa yö -zë -bhö.»

²⁹ ॥Dhe 'ö- pö "dhü, 'yö Yesu -ya -yɔ bɔ- -go 'ö- pö: «-Bhö 'dho, "yina yaa ॥ya 'go i 'dhu bha- 'gü -a pö i- wo "dhü bha- -wɔn 'gü.»

³⁰ ॥Dhe 'ö ö yee kë 'ö dho 'ö ॥loo ö -go 'kɔɔdhö, -yö -kpan ö 'dhunë -bha kë -yö wɔ sië "gbang -ta, kë "yina yaa ॥gbaan 'dho.

-Kɔ 'ö Yesu -yö "bhübhwgɔn do -kë 'ka "klüüklö -a -dhiang 'ö Makö -ya zë

³¹ ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü, 'yö Yesu -yö go Tii -se 'gü 'ö bɔ Sidɔn, 'yö dho "yitagbæa 'ö Gadhidhe bha- "pean "piü. -A 'dho -sü 'ka -yö -bɔ "se -go 'ö- 'pö- 'dhö -kaɔng do bha- 'gü.

³² 'Yö 'wo nu- -dhe "bhübhwgɔn do 'ka, 'yö 'wo ॥bhæa- -dhe kë -yö ö -kɔ -ya -ta kë -yö bhæa" Atanna -dhe -a -wɔn 'gü kë -yö kë "klüüklö.

³³ 'Yö 'me bha- sü, 'yö bho- 'ka me kpö bha- -nu 'ka taa- 'bleng -bleng, 'yö ö kɔngga -da -a "tu ॥gban ॥ple 'gü, 'yö ö -kɔ -ye 'ö "dhidhi -bha 'yö- zun- 'nɛɛ- -bha.

³⁴ ॥Dhe 'ö ॥ya ö bo, 'yö ö "yan "dhiü ॥wlü dhang- 'gü, 'yö ö -fuv ॥loo "yuëdhi bha- -wëë 'ö gun- kë sië bha- -wɔn 'gü, 'yö- pö- -dhe: «Efata!»

(¶Waa- pō "dhü -a -nu -wu
'gü kö -wa pō <-bhö "pv!>.)

³⁵ -Yö -to -dhe do bha- 'gü,
'ö- "tu "dhiü -yö -pv 'ö dhiang
ma, 'ö- 'nεε- -yö zun -slëe
'gü -sü -bha 'ö dhiang zë
'kpakpadhö.

³⁶ 'Yö Yesu -yö -dhio do-
-nu -ta 'ö- pō 'wa 'dho- -gen
dō me 'bha -dhe. "Kεε 'yii
'wɔn "dhiü 'kun, ¶yaa- pō
"dhü -yö -kë -zianwo ¶dhe
-ya pō -ka ka faan dō. -A -gen
dō me -nu -dhe -sü 'bha ¶në
-da 'gü- -nu -go 'ö dho- 'ka.

³⁷ "Dhabhliwɔn -nu 'ö Yesu
-ya -kë bha, 'yö- 'wɔn -ya -nu
kɔn ¶dedewo, 'yö 'wo- pō:
«'Aa mi, me 'ö ya- kewɔn
-së ¶ton -kεε! -Yö "tu ¶wlü
-me -zian -kë dhiangmame
'ka 'ö "bhvvhv -nu ¶gban -kë
"wimε 'ka -wa!»

8

Yesu -bha me "gblü -yi-
isiö "dhiü gba -kɔ -dhiang 'ö
Makö -ya zë

(Matiö 15,32-39)

¹ -A yi 'ö bha- 'ka 'zü kö
me kpö 'gbε ¶dede ¶wa bho
"dhuu Yesu -dhe 'gü, "kεε kö
'pë 'ö woo- -bhö 'yaa 'dhö, 'yö
'ö -bha ¶klang -nu -dhe, 'yö-
pö- -nu -dhe 'ö- pō:

² «'Mε 'wo ya- -nu -wëë
¶dede -yö n kë sië, -a -gen
-mü ¶dhe 'wo nu n "piü -a
-dhekpäcyi -yaaga -naa ¶nε,
"kεε -bhöpë 'bha 'ö yöö kë-
-nu -go kö -wa -bhö 'yaa 'dhö.

³ ¶Ya kë ¶dhe 'ma- -nu 'to
din- 'ka ¶dhe -kɔ ya- 'dhö,
kö 'a -wu 'kpɔ- -nu -bha kö
-wo 'dho, "iyiaadhe -dho -a
-nu bho kö 'wii ¶loo ¶kö wo

-dī ¶plöö, -a -gen -mü ¶dhe
-a me 'bha -nu 'godhe -yö
¶gbleen.»

⁴ 'Yö- -bha ¶klang -nu
'wo -yo bɔ- -go 'wo- pō:
«Mε "sinma 'wo ma ya-
-nu -bhöpë -dho 'go 'mε
"tungtadhe 'kwa dɔ- -bha ya-
'gü?»

⁵ 'Yö Yesu -ya -yo bɔ- -nu
-go 'ö- pō: «'Bluu- bhe ¶dhe
¶në ka -go?» 'Yö 'wo- -yo
bɔ 'wo- pō: «'Bluu- bhe
"saçple.»

⁶ 'Yö Yesu -ya pō -wo 'mε
'wo bha- -nu ¶gban "pepe
'yaanu "sia-.

¶Dhe 'wo- -nu ¶gban
'yaanu "peepedhö, 'yö 'bluu-
bhe "saçple bha- sü, 'yö Atanna nüe" bho- -wɔn 'gü
'yö- "kplü "kplü bho 'yö- nu
ö -bha ¶klang -nu -dhe kö
-wa 'gü -gblü -a -nu -ta. 'Yö
'wo- 'gü -gblü me kpö bha-
-nu -ta.

⁷ 'Ö gun "dhü kö 'yuüga 'në
'senseennë 'bha -nu -ya -nu
-go. 'Yö Yesu -ya -nu sü 'pö,
'yö Atanna nüe" bho- -wɔn
'gü, 'yö 'wo- 'gü -gblü -a -nu
-ta.

⁸ 'Yö 'mε 'wo bha 'wo 'bluu-
bha- -bhö 'wo kén, 'yö- "kplü
"kplü -kpea 'ö to 'wo- ¶loo
töö 'gü, 'yö dho 'ö -kë töö
-yan "saçple 'ka.

⁹ 'Mε 'wo 'bluu- bha- -bhö
"dhü bha, -wo -gun me "gblü
-yiisiö. ¶Dhe 'wo wo bo pë
-bhö -sü 'ka, 'yö ö -wu kpɔ-
-nu -bha, 'yö 'wo dho.

¹⁰ -Wo -to -dhe do bha-
'gü, 'yö Yesu waa- ö -bha
¶klang -nu 'wo -da "kplagöne
'gü, 'yö 'wo "yi -kan 'wo dho

Damanuta -se 'gü.
(*Matiö 16,1-4*)

¹¹ **D**he 'ö **l**wa 'dho **l**wa
lloo mü, 'yö Fadhiziën -nu
'wo bho "duhu, 'yö waa- Yesu
-nu 'wo -ya zaödhe -da -sü
-bha. 'Yö 'wo- pö Yesu -dhe -a
'gü dan kian 'ka **D**he -yö "slë
do 'bha kë wo "yaan kö -ya
-zöñ wo -dhe **D**he Atanna
në- bç tean- 'ka.

¹² **D**he 'wo- pö "dhü, 'yö
Yesu -yö ö -fuu **l**loo pin-
ngdhö, 'yö go mü 'ö- pö:
«"Tüng ya- 'gü -me -nu -wo
n -wöñ 'suan- -bho -bha -pë
-moo -më -wöñ 'gü? A- -pö
ka -dhe tean- **D**dede 'ka **D**he:
'Mii 'dho "slë -zë "wæwæs
'bha kë **d**ee 'gü -me -nu
ka -dhe tongtongdhö kö 'ka
'wöñ 'suan- bho- -bha.»

¹³ **D**he 'ö **l**ya- pö "dhü,
'yö -da "kplagönë 'gü, 'yö-
-nu to 'ö "yi -kan 'zü -deewo
'ö dho "yi **l**taama.

*Dhiang 'ö Yesu -ya zë 'ö
-gban Fadhiziën -nu waa- Ed-
hodö -nu -bha me **k**lang kë
-kç -bha -a -dhiang 'ö Makö
-ya zë*

(*Matiö 16,5-12*)

¹⁴ -A -nu 'dho -sü 'ka, 'yö-
-bha **k**lang -nu -zü -yö bha
'bluu- 'sü -wöñ 'ka, 'sa 'ö gun
"dhü kö 'bluu- bha do **n**ë-
-nu -go "kplagönë 'gü mü.

¹⁵ **D**he 'wo -da zian -ta, 'yö
Yesu -yö -dhio dö -nu -ta 'ö-
pö: «-Ka ka -dö 'kun **g**öng 'ö
Edhodö waa- Fadhiziën -nu
-go bha- -go!»

¹⁶ -A pö 'ö -wo "dhü bha,
'yö -kë -nu 'gü **D**he -yö -wi
'bluu- **n**ë- 'ka, 'yö 'wo -ya
-a pö -sü -bha wo 'ko -dhe

Dhe: «-Yö kë 'ö- wo **D**he
'bluu- 'yaa kwa -go bha 'yö-
pö sië "dhü bha.»

¹⁷ **D**he 'ö Yesu **l**ya- 'wöñ
dö **D**he -wa pö sië "dhü, 'yö-
pö -nu -dhe 'ö- pö: «Ka ka
-zü -göñ "dhü -më -wöñ 'gü?
'Kii kë 'wöñ 'gü ma -me **n**ë-
'ka **k**ö 'yö dhiang 'kö 'a- zë
bha 'kii- 'gü ma -ee?

¹⁸ "Een ka zuë" **D**dede **n**ë
"glögglö "dhü, 'yö ka "yan
'dhö 'dhö, "këe 'yö 'kaa -dhe
yö, "een 'zü 'yö ka "tu 'dhö
'dhö, "këe 'yö 'kaa 'wöñ ma
"dhü bha -ee? "Een ka -zu
bha -dhe **n**ë -së **D**dede wo
"dhü bha -ee?»

¹⁹ 'Yö- -nu dhëe" kpo 'ö- pö:
«'Bluu- bhe "söödhu 'a me
"gblü "söödhu "dhiü gba- 'ka
'nu bha, -a töö -yan **D**he **n**ë
kë to?» 'Yö 'wo- -yö bç 'wo-
pö: «-A töö -yan -kaöng do
ga **pl**e.»

²⁰ 'Yö- -nu dhëe" 'bha kpo
'ö- pö: «'Yö- "saöple 'dhe 'a
me "gblü -yiisiö "dhiü gba-
'ka 'zü bha **w**e, -a töö -yan
Dhe **n**ë kë to?» 'Yö 'wo-
-yö bç 'wo- pö: «-A töö -yan
"saöple.»

²¹ 'Yö- -nu dhëe" kpo 'ö- pö:
«'Kii- 'gü ma **k**ö yö -zë 'bha
'gü -ee? (-Yö -kë ka 'gü **D**he
a -wi 'bluu- **n**ë- 'ka -ee?)»

*Yesu -bha "yanwlümë do
-kë "klööklö Besaida -kç -dhi-
ang 'ö Makö -ya zë*

²² 'Yö 'wo dho 'wo **l**oo
Besaida -pö 'gü. 'Yö 'wo nu
"yanwlümë do 'ka Yesu -dhe,
'yö 'wo **b**he- -dhe kö -yö ö
-kç pa- 'ka kë "dhü kö -yö kë
"klööklö.

²³ 'Yö ö -kɔ -da ɬkwεε-, 'yö go- 'ka 'plöö 'yö dho- 'ka "saan -gɔ -bha. 'Yö ö "dhidhi -ziö -a "yan "dhiü, 'yö ö -kɔ -ya -a "yan -ta, 'yö -dhεε" kpɔ 'ö- pö: «I -dhε yö sië -ee?»

²⁴ 'Yö 'mε bha 'ö -dhε -ga zuudhö, 'yö- pö: «ɬin, a mε "bhui- -yö kɔ -yö "ta sië, "keε -yö kë n "yan 'gü ɬdhε "dhü 'dhö.»

²⁵ 'Yö Yesu -yö ö -kɔ kpa 'zü -deewo "yan "dhiü, ɬdhε ö ö -kɔ bho mü, 'yö 'mε bha 'ö -dhε -ga 'zü zuudhö, 'yö- "yan 'gü 'dhö -pu, 'yö pë ɬgban yö 'kpakpadhö -së 'ka.

²⁶ 'Yö Yesu -ya pö- -dhε -yö 'to mü kɔ -yö 'dhö ö -gɔ 'kɔɔdhö, 'yö- pö- -dhε: «-Bhö 'dhö, 'bha 'dhö -da 'plöö 'zü!»

Piedhö -bha Yesu -dɔ Atanna -bha -Yamε 'ka -kɔ -dhiang 'ö Makö -ya zë

(Matiö 16,13-20; Dhukö 9,18-21)

²⁷ Yi do 'ka kɔ Yesu waa- ö -bha ɬklang -nu -wo 'dhö sië 'pödhε 'wo- -dhε Fidhipö -bha Sezadhe -pö -nu bha- -nu 'gü, 'yö- -nu dhεε" kpɔ zian 'ka 'ö- pö: «Ka- -ma mε -nu -ta ɬdhε de suu -mü n 'ka?»

²⁸ 'Yö 'wo- -yɔ bɔ- -gɔ 'wo- pö: «Mε 'bha -nu -wa -pö Žan Mεzumε -mü i 'ka, 'yö- mε 'bha -nu -wa pö Atanna -wɔdhiüloome Edhi ('ö gun yi 'bha 'ka bha yö) -mü i 'ka, kɔ mε 'bha -nu -wo pö sië 'pö -a mε 'dhε 'wo gun yi 'bha 'ka 'pö bha- mε do -mü i 'ka.»

²⁹ ɬDhe 'wo- pö "dhü 'dɔɔndhö, 'yö- pö- -nu -dhε: «Yö ka -zë ɬwε? Ka ka -bha

-pö 'gü ɬdhε?» 'Yö Pieḍhö -ya -yɔ bɔ- -gɔ 'ö- pö: «'Mε 'ö Atanna -ya -ya 'ö- -wɔn "plüün bho bha, yö -mü i 'ka.»

³⁰ 'Yö -dhio dɔ- -nu -ta glɔglɔdhö 'ö- pö 'wa 'dhö- pö mε "wεεwεε 'bha -dhε "dhü.

Yesu -bha ö ga -wɔn waan- ö -bö -wɔn -dhiang 'ö- zë 'ö Makö -ya pö

(Matiö 16,21-28; Dhukö 9,22-27)

³¹ -Yö -zun ö ga -wɔn waa- ö -bö -wɔn -dhiang zë -sü -bha ö -bha ɬklang -nu -dhε "töng bha ɬnë- 'gü 'ö- pö: «-A -dhea -bha ɬdhε mang Mεgböme 'a sëe bho ɬdedewo, kɔ -kwεagbö -nu 'wo Izraedhö -se 'gü waa- "saabhome -nu -gome -nu waa- 'tɔnggome -nu -wo wo -kɔ "kan n "dhiü, kɔ -wo n zë, "keε 'ma ga a -dhö -bö -a -dhεkpaɔyi -yaaga -naa bha- 'ka.

³² -Yö -gun dhiang -nu bha- zë sië- -nu -dhε "puu 'ka. 'Yö Pieḍhö -ya -dhε ɬple 'gü, 'yö -ya -dɔn -bho 'ka -sü -bha (-a pö 'ö- wo "dhü bha- -wɔn 'gü).

³³ "Kεε 'yö Yesu -yö ɬslëe ö 'gü 'yö ö -bha ɬklang -nu -ta -ga, 'yö ɬgbla Pieḍhö -ta 'ö- pö: «'Go n "sɔɔ bha, Sɔtraan! -A -gen -mü ɬdhε mεbhüdhe zuëga ɬnë i -go, 'wɔn 'dhε 'kɔ go Atanna "piü -a 'bha 'yaa 'dhö i ɬgbin-.»

³⁴ ɬDhe 'ö ö bo- -pö "dhü -sü 'ka, 'yö mε kpö 'wo gun- ɬkeng- bha- -nu -dhε, waa- -bha ɬklang -nu 'dhö, 'yö- pö- -nu -dhε: «Mε "vū mε 'ö-

"piü ॥dhe 'ö bo n 'ka, -a -me
-yö bo ö -di 'ka n -wön 'gü, kö
-yö saan" ॥dhe -kɔ 'a ॥saan-
'ka -a 'dhö.

³⁵ -A -gen -mü ॥dhe 'me 'ö
yaa- -pö 'ö ö -di dha, -a -me
-gɔ -dho 'to- 'gü, "keε me 'ö
bo ö -di 'ka n -wön waa- 'wön
-taɔng -sé -wön 'gü, -yö -dho
dha.

³⁶ -A pö 'a- wo "dhö bha-
'klɔ- -mü ॥dhe ॥ya kë ॥dhe
me ॥ya pë "pepe 'ö "kpung
॥taa- ॥gban ॥slɔɔ, "keε kö-
'nii- -zé -yö ॥dheng, 'dhang
'ö 'yii- bho n "dhiü bha- -wön
'gü, kö- -tosea kë -gen ॥në kë
-kë -më 'ka?

³⁷ -Më ॥në dho ॥slɔɔ
məbhüdhe -gɔ kö -yö ö 'nii-
-gɔ -ta 'dhɔ- 'ka Atanna -gɔ?»

³⁸ 'Yö- pö: «-A pö 'a- wo
'zü "dhü bha- -gen -mü ॥dhe
me "vu me 'ö dho 'yiü- kë n
-wön 'ka, "εen 'ö dho 'yiü- kë
n -wu "dhiü ॥loo -sü 'ka 'me
॥wa "kan Atanna -bha zian
-bha 'ö ॥wa kë ॥dhe dhebhö
'ö ॥ya 'go gwaan- bha 'ö -zua
zé sië- 'dhö, 'ö 'wön yaa ॥në-
-nu -bhöpë 'ka ya -nu -bha,
mang Megbömë a -dho 'yiü-
kë 'pö- -me -nu 'tɔ -ya n -bha
-sü 'ka yi 'a dho nu- 'ka n Dë
-bha mədhe -kwi 'gü kö- -bha
"kië -nu 'wo -ya -sü 'ka -bha
-ya 'gü bha -wo n ॥keng-
bha- 'ka.

9

¹ ॥Dhe 'ö ö bo- -pö "dhü
-sü 'ka, 'yö go mü 'zü 'ö- pö:
«A- -pö ka -dhe tean- ॥dede
'ka ॥dhe 'me 'ka ma bha me
'bha -nu -wo ka kpö 'gü 'wii
'dho ga kö 'wii Atanna -bha

-gblüdëdhe 'a "wı sië- 'ka
bha- nu -dhe yö faan 'gü.

Yesu 'gü "gla -kɔ -dhiang
'ö Makö -ya zé
(Matiö 17,1-13; Dhukö
9,28-36)

² ॥Dhe 'ö -dhekpaaɔyi
"saɔdo ॥ya ziö, 'yö Yesu -yö
Piëdhö 'dhö, Zakö 'dhö, Zan
'dhö, -a -nu -da ö ॥keng-, 'yö
weng- -nu 'wo -ziö 'wo dho
-tɔn ॥gbleen 'bha ॥gbin-, kö
me "wεε 'bha 'yaa- -nu "piü
mü. 'Yö -gla -a -nu "yaan.

³ 'Yö so 'ö gun- -bha bha-
"yan 'dhö zun bhɔ -sü -bha,
'ö dɔ mü kö "flü 'ö- wo sië
kö- -zɔn 'ka -pë 'bhaa 'dhö
"kpung ॥taa 'zü.

⁴ 'Wo dho "kan wo -ta kö
Edhi waa- Moizö ('ö ॥wa ga
'nu yi 'bha 'ka bha ॥wa 'go
dhang- 'gü ॥wa nu), kö waa-
Yesu -nu -wo dhiang zé sië.

⁵ 'Yö Piëdhö -ya pö Yesu
-dhe 'ö- pö: «N Dëme, -dhe
'ö ya -yö -sé "dhe! 'Kwa -ya
yö -yö -dho kë -sé ॥zɔɔ -wa!
-Bhö dɔ kö 'yi bɔɔ" -yaaga dɔ
kö- do- kë i -bha 'ka, kö- do-
kë Moizö -bha 'ka, kö- do- kë
Edhi -bha 'ka -dhe.»

⁶ -A pö 'ö Piëdhö -ya wo
"dhü bha- "sı 'yaa gun- -dhe.
-Yö "suü -ziisü 'ö -da -a -nu
'gü 'wön bha- 'gü bha ॥në-
"dhiü -dhiang zé.

⁷ 'Wo dho "kan 'zü wo -ta
kö "duu ॥ya -ya -a -nu -ta
-susudhö. 'Yö Atanna -yö bɔ
"duu bha- 'gü 'ö dhiang zé-
-nu -dhe 'ö- pö: «N Gbö (do
'ö n -gɔ) 'yö ya, -a -dho 'ö n
-kë -a "sinma 'yaa 'dhö, -ka
ka "tu 'to- -wu -bha kö 'ka-
॥bhlëe -ya!»

8 'Wo dho "kan 'zü wo -ta
'bha wo kö Yesu yöö do ɬnë
ɬya 'to- -nu "piü mü.

9 ɬDhe 'wo go sië -tön
ɬgbin- 'wo lɔɔ- sië, 'yö -dhio
dɔ- -nu -ta 'ö- pö 'wa 'dho
'wɔn 'wo- -dhe yö bha- -gen
dɔ me 'bha -me 'bha -dhe -yö
'to- 'ka "dhü -yö zun- 'ka yi 'ö
yöö Megbōmē 'ö dho 'go- 'ka
ga 'gü 'ö -bö bha- -bha.

10 -A pö 'ö- wo "dhü bha,
-yö -to -nu "yaan, "keε kö-
'dhe 'kö zun- -go ga 'gü kö -yö
-bö -wɔn -bha bha 'waa- 'gü
ma, kö -wo wo 'ko dhεε" 'kpo
sië 'wo- pö: «ɬYaa- pö ɬdhe
'pe 'dhö kö ɬya -pö ɬdhe?»

11 'Yö- -bha ɬklang -nu -wa
dhεε" kpo 'wo- pö: «"Kee -a
pö 'ö 'tonggomē -nu -wa wo
'sa ɬdhe Edhi -dho nu, 'yö¹
Atanna -bha -Yame gun -na
nu ya- 'kloɔ- -mü -më 'ka?»

12 'Yö- -yo bɔ- -nu -gɔ 'ö-
pö: «Tean- -mü, Edhi dho
nu ɬkö -bleesü kö -yö Atanna
-wɔn ɬgban zun ö zun -dhe
'gü 'peepedhö -së 'ka, ('yö-
-bha -Yame -yö gun -na nu).
"Kee -wu 'ö -ben zë -sü 'ka 'pö
Atanna -gɔ 'séedhe 'gü ɬdhe:

<-Wo -dho ɬbhleë bho
Megbōmē -bha 'ö 'wo-
-wëe -kë wo "yan -ziö
'gü 'ka> bha- 'kloɔ- -mü
-më 'ka?

13 A- -pö ka -dhe ɬdhe Edhi
ɬya nu 'nu, 'yö 'wɔn 'ö -dhi
-nu -dhe ɬwaa- wɔ- -ta ɬdhe
-kɔ 'ö -ben zë -sü 'ka- 'ka
Atanna -gɔ 'séedhe 'gü -a
'dhö.» Edhi 'ö Yesu -yö
-wı 'ka "dhü bha ɬnë Zan
Mezumē 'ka.

Yesu -bha "yina yaa -kë
'në do 'bha 'gü -kɔ -dhiang 'ö
Makö -ya zë

(Matiö 17,14-21; Dhukö
9,37-43a)

14 ɬDhe 'wo dho 'wo ɬloo-
-bha ɬklang -nu 'dhe 'wo
to -tön -genngdhö bha- -nu
'sɔɔ, -wo -kpan me kpö 'kpii-
-bha kö ɬwa ɬkléen- -nu
-zü, kö- -bha ɬklang -nu
bha waa- 'tonggomē -nu -wo
zaadhe -da sië wo "kwëë.

15 Me kpö bha -wo Yesu -yö
-kan 'gü 'ka. ɬDhe 'wo- yö,
'yö 'wo dɔ -beang -bha 'wo
dho- ɬtua bho -dhe 'gü.

16 ɬDhe 'ö dho 'ö ɬloo ö
-bha ɬklang -nu bha- -nu
-dhe 'gü, 'yö- -nu dhεε" kpo
'ö- pö: «-Më -wɔn ɬnë keeng-
-nu 'ka- zaadhe -da sië?»

17 'Yö me do- bɔ me kpö
bha- 'gü 'ö- -yɔ bɔ 'ö- pö: «N
Dëme, ma ɬnë "yina yaa 'dhö
n gbö ya- 'gü, 'yö 'yaa "wı, 'yö
'a- sù 'a nu- 'ka i "piü.

18 "Yina 'ö- 'gü bha ɬya
-da -ta -dhe 'ö- 'gü, 'yö- -zuö
"sia-, 'yö- "dhidhi "vuu 'dhö
-ya -kpɔkpɔdhö kö -yö ö "son
"dhiü -bhö sië, ɬya 'go mü 'yö
dɔ zeendhö. ɬDhe 'a nu 'ö
'mii i yö, 'yö 'a ɬbhæa i -bha
ɬklang -nu -dhe kö -wo "yina
yaa bha- kë, "keε 'wii ɬmɔɔ-
-bha. ('Wɔn 'ö 'yi- zoadhe -da
sië bha 'yö bha).»

19 ɬDhe 'ö ɬyaa- pö "dhü,
'yö Yesu -yö -dɔn bho ö -bha
ɬklang -nu 'ka 'ö- pö: «'Me 'ö
-zu -yö Atanna -dhe -sü 'yaa
ka -gɔ ya, ka -dho 'dhang bho
n "dhiü -më yi ɬnë- 'ka, "eeñ
-yö ka 'gü ɬdhe a -dho 'to ka
"piü -kpæawo, 'ö 'a ka -kwæε

bun 'ö- "dhiütodhe 'yaa kë -ee?» 'Yö- pö: «-Ka nu- 'në 'ka n -dhe yö!» 'Yö 'wo nu-'ka.

²⁰ 'Në bha 'ö Yesu yö -dhe do 'ö- 'gü -yö -to mü 'ö "yina bha 'ö -da 'gü, 'yö zun -di -zë -sü -bha "gbii- 'ka, 'yö -pö, 'yö zun glün- -sü bha ॥dhe me- sse" -be -kë kö- "dhidhi "vuu- bho sië.

²¹ 'Yö Yesu -ya dë dheeë" kpö 'ö- pö: «'Wön ya 'ö i gbö ॥scoo-a -kwë ॥ya kë ॥dhe?» 'Yö- -yo bo- -go 'ö- pö: «-A zü- -bho kö -yö 'në 'ka.

²² "Ta ॥në -bhö -a wo yi -dhe, "kees ॥ya kë -nu wo ॥sië -zianwo "yina bha -yö ma 'në bha- -zuö peng "dhiü -dhe -nu waa- "yi ॥bhaa -dhe -nu ॥gban 'gü kö 'ö- zë. ॥Ya kë ॥dhe yi -ta 'kun "sí -zë ॥ya kë i -dhe kö -bhö dö ॥në wo "gbii- kö yi -wëë -yö i kë kö 'i "ta yi -dhe!»

²³ 'Yö Yesu ॥ya -yo bo- -go 'ö- pö: «I -ta 'kun "sí -kë n -dhe -wön ॥në 'i- pö -ee? Ma -zë i dheeë" ॥në maa- 'kpö ॥dhe: -Zu -yö Atanna -dhe -sü -yö i -go -ee? -A -gen -mü ॥dhe me "vu me 'ö ö -zu yö Atanna -dhe -a -me -fië -bha 'wön 'yaa 'dhö.»

²⁴ 'Yö 'në dë bha 'ö to 'ö -gbla 'ö- pö: «A 'dhang -bho Atanna "dhiü, "kees ma 'dhang -bho -a "dhiü -sü bha 'yaa 'kpakpadhö ॥në- wo. -Bhö n -ta 'kun kö -a "dhiü -ya pa!»

²⁵ ॥Dhe 'ö Yesu -yö me kpö bha- -nu yö kö ॥wa dö -beang -bha, -wo nu sië ö -ta, 'yö ॥gbla "yina yaa bha- ta 'ö- pö: «"Yina 'i me -kë

"bhübhu 'ka 'i me "tu wü 'i 'në ya- 'gü ya ma ॥në 'a- pö -bhö 'go 'në bha- 'gü, 'bha 'dho, 'bha 'dho i yee kë 'i nu mü 'zü!»

²⁶ 'Yö "yina bha 'ö go 'në bha- 'gü kö -yö "gbla sië, kö 'në -yö ö -di -zë sië "gbii- ॥dedewo. 'Ö go mü 'yö -wo ॥dhe me ॥ya ga- 'dhö, kö me 'gbe -wa pö sië ॥dhe ॥ya ga -zian ॥në- wo.

²⁷ "Kee 'yö Yesu -yö ö -ko -da -a ॥kwëë- 'ö- ॥wlü. 'Yö ॥wlü 'ö dö ö -gean.

²⁸ ॥Dhe 'ö 'wön bha ॥ya kë "dhü, 'ö Yesu ॥ya 'dhö ö ॥yëë "dhiü, 'ö waa- -bha ॥klang -nu ॥wa 'to wo do 'ka, 'yö 'wo- dheeë" kpö 'wo- pö: «Yi Dëme, yi -ko 'ö 'yii ॥moo "yina ya- kë -sü -bha ya- -gen ॥në -më 'ka?»

²⁹ 'Yö- -yo bo- -nu -go 'ö- pö: «-Bheea Atanna -dhe -sü 'ö -sobheë -bha ॥në "yina suu 'dhe 'kö bha- dho.»

*Yesu -bha ö ga -woon waa- ö -bö -woon -dhiang zë -ko ॥ple -naa 'ö Makö -ya pö
(Matiö 17,22-23; Dhukö 9,43-45)*

³⁰ ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü, 'yö 'wo go -dhe 'dhe bha- 'gü 'wo bo Gadhidhe -se 'gü, "kees 'yaa gun Yesu "piü ॥dhe me 'bha -yö 'wön ॥scoo ö -bo mü -woon 'gü.

³¹ -A -gen -mü ॥dhe 'ö gun "dhü kö 'wön 'ö yöö kë ö 'ka bha -ya -ta "pu sië ö -bha ॥klang -nu -dhe 'ö- pö: «-Wo -dho mang Megbôme n ॥gbaaç me "bhii- -nu -go 'ö 'wo n zë, "kees ॥wa n zë "dhü,

a -dho -bö -a -dhækpaɔyi
-yaaga -naa bha- 'ka.»

³² -A pö 'ö- wo "dhü bha-
-bha ɔklang -nu 'wii- 'gü ma
ö 'kloɔ- 'ka, "keε 'sa kö- dhεε"
'kpo -sü "suü -ya -nu 'gü.

'Wɔn 'ö -gban -due 'kpii-
-dhe 'ö Atanna "piü -a -bha -a
-dhiang 'ö Yesu -ya zë 'ö Makö
-ya pö

(Matiö 18,1-5; Dhukö 9,46-48)

³³ 'Yö 'wo dho "dhü 'wo
ɔloo Kapεεnaɔmö -pö 'gü.
Dhe Yesu ɔya bo -da -sü
'ka 'kɔɔdhö, 'yö ö -bha
ɔklang -nu dhεε" kpo 'ö-
pö: «-Më -wɔn ɔnë 'ka gun-
zaɔkpadhe -da sië zian -ta
bha?»

³⁴ "Keε ɔdhe 'ö- -nu dhεε"
kpo "dhü, 'yö -dheea -yö ga-
-nu -ta dingdhö, -a -gen
-mü ɔdhe 'ö gun "dhü kö
-due 'kpii- -dhe 'ö dhang- 'gü
ɔwaa- -wɔn zaɔdhe -da zian
-ta kë "dhü kö 'me 'ö- -due
'dhö 'kpii- 'wo -dö.

³⁵ ɔDhe 'ö ɔya kë "dhü,
'yö Yesu -yö 'yaanu, 'yö ö
-bha ɔklang -nu -kaɔng do
ga ɔple bha- -nu -dhe, 'yö-
pö -nu -dhe: «'Ö 'me 'dhe 'ö-
"piü ɔdhe yö ɔnë ö -due kë
'kpii-, -a -me -yö ö -dö -da me
ɔgban "pepe ɔwlöö kö -yö kë
me ɔgban "dhiü -ziö wo -me
'ka.»

³⁶ 'Yö -ziö 'ö ö -kø -da 'në
'dëde do 'gü, 'yö- dö -nu kpo
'gü, 'yö go mü 'ö- sü, 'ö- -wɔ
ö -gbe 'gü, 'yö- pö ö -bha
ɔklang -nu -dhe:

³⁷ «Me "vu me 'ö yaa ö
-kø -ya 'me 'wo ɔdhe 'në -nu
ya- -nu 'dhö, -a me do -zian

-dheng -bha, -a -me -bha kë n
-bha 'ka -sü -wɔn 'gü, kö -yö
ö -kø -ya ma ɔnë n -dheng
-bha bha, 'sa me "vu me 'ö
-kø -ya n -dheng -bha, kö 'yii
mang do n -dheng 'kun, kö n
Dë Atanna 'ö n -bɔ bha ɔnë
'ö ö -kø -ya -dheng -bha 'pö
bha.»

'Wɔn 'ö -gban 'me 'wo bɔ
Yesu 'ka "εεn 'wo- 'ya- 'ka -a
-bha -a -dhiang 'ö Yesu -ya zë
'ö Makö -ya pö
(Dhukö 9,49-50)

³⁸ ɔDhe 'ö ɔyaa- pö "dhü
ɔya ö bo, 'yö Zan -ya pö-
-dhe: «N Dëmε, yi -kpan me
do 'bha -bha yi do 'ka kö
-yö "yina yaa kë sië me -nu
'gü i 'tö 'gü "keε 'sa kö 'yaa
kwa ɔkeng-, 'yö 'yi- -kø bho-
-bha.»

³⁹ 'Yö Yesu -ya -yö bɔ 'ö- pö:
«"Dhabhliwɔn 'bha ɔya kë
"dhü ɔtaamasü 'gü, 'ka 'dho-
-me -kø bho- -bha, -a -gen
-mü ɔdhe me 'ö 'wɔn suu 'ö
"dhü- -kø n 'tö 'gü, 'yii 'dho
'go mü 'zü kö -yö n -dhiang
yaa zë ö "gbluu peng -sü do
bha- -ta.

⁴⁰ -Yö kë ka "yaan ɔdhe 'me
'yii dö kwa -gö -gɔn -yan 'gü
kö -yö -bɔ kwa 'ka.

⁴¹ Me "vu me 'ö dho ka gba
"yi -kø -yan do 'ka 'ka- mü,
ka -bha -kë mang Klisi -me
ma me 'ka -sü -wɔn 'gü, a-
-pö ka -dhe tean- ɔdede 'ka
ɔdhe -a -me 'yii 'dho ɔfië ö
ɔtrɔɔn 'ka tongtongdhö.»

'Wɔn 'ö -gban me -go
Atanna -bha zian -ta -pë -nu

-wɔn -bha -a -dhiang 'ö Yesu
-ya zë 'ö Makö -ya pö
(Matiö 18,6-9; Dhukö 17,1-2)

⁴² 'Yö go mü 'ö- pö: «"Kee me "vv me 'ö dho kë 'më 'wo ɬdhe 'nëseennë -nu 'dhö 'dhang -bho n "dhiü -sü 'gü bha- me do -zian -bho Atanna -bha ziantame 'ka, -gwë kpö 'kpii- do -kplü -a -me bhɔ -bha -sü -zian 'wo- -me -zuö 'ka ɬweeyi ɬbhaa -a fië- -dhö 'wɔn 'ö (Atanna) dho kë- -me 'ka dhia" bha- -bha.

⁴³ -A -kë "dhü -sü -wɔn 'gü, ɬya kë ɬdhe i -ko 'ö i "dhiü bha ɬya kë i -da Atanna "dhiü -pë 'ka, -bhö -a "kan i -bha. ("Tüng 'ö 'bhii- kë ɬkö- 'ka bha- 'ka). I -to -gbe "kplü 'ka -sü 'ö 'i -da 'ka Atanna -bha -tosea 'ö 'yaa yën -a 'gü -sü fië- -dhö i -gbe ɬgban -to i -bha -sü 'ö 'i dho- 'ka ɬgeebcoo -peng 'ö 'yaa "dhuu -a 'gü -sü -bha.

⁴⁴ [-Dhe 'ö "dhü bha bhiënë -nu 'wo me -bhö mü bha 'waa ga tongtongdhö "eëen peng 'ö mü 'yaa "dhuu].

⁴⁵ ɬYa kë 'zü ɬdhe i -gen do ɬya kë i -da Atanna "dhiü -pë 'ka, -bhö -a bho i -bha. ("Tüng 'ö 'bhii- kë- 'ka ɬkö bha- 'ka). -A -gen -mü ɬdhe i -da -sü 'ö ɬniçosü 'ka -tosea 'ö 'yaa yën- kë -dhe 'gü -sü fië- -dhö i -gen ɬple ɬgban -to mü -sü 'ö 'i dho- 'ka ɬgeebcoo -peng 'gü -a -bha.

⁴⁶ [-Dhe 'ö "dhü bha bhiënë -nu 'wo me -bhö mü bha 'waa ga tongtongdhö "eëen peng 'ö mü 'yaa "dhuu.]

⁴⁷ I "yanga do ɬya kë i -da Atanna "dhiü -pë 'ka, -bhö -a

bho mü, ("tüng 'ö 'yii i -da ɬkö 'wɔn yaa 'gü bha- 'ka) i -da i "yanga do 'ka Atanna -bha -gblüdëdhepö 'gü -sü fië- -dhö i "yanga ɬgban ɬple -to mü -sü 'ö 'i dho- 'ka ɬgeebcoo -peng 'gü,

⁴⁸ -dhe 'ö ɬyuun 'ö mü ɬya -da me 'gü 'yaa ga tongtongdhö, "eëen 'ö peng 'ö mü 'yaa "dhuu tongtongdhö bha- 'gü -sü -bha.

⁴⁹ -A -gen -mü ɬdhe Atanna -dho me ɬgban kwa këwɔn -nu "zu peng 'ka ɬdhe -ko 'wo ɬwee -da sië- 'ka "tvv -bha bha- 'dhö.

⁵⁰ ɬDhe 'ö "dhü, kaa ɬwee -yö kë ka 'gü kö 'ka 'to ka 'ko -dhe -së, -a -gen -mü ɬdhe me ɬgban kwa- 'wɔn -dɔ ɬdhe ɬwee bha pë -së -mü, "kee ɬya kë ɬdhe -a din ɬya bo 'go -sü 'ka -bha, -më "wëe 'bha ɬnë 'wo dho- 'sü kö -wa din dhi- 'ka 'zü -deewo? ɬYa kë "dhü kö -zun "dhiü -bhloo ɬnë 'yaa 'dhö 'zü bha (kö ɬya 'to -zuöpë ɬnë- 'ka.).»

10

'Wɔn 'ö -gban dhe waa- gɔn -a -nu -kan 'kwëë- -sü -bha -a -dhiang 'ö Yesu -ya zë 'ö Makö -ya pö

(Matiö 19,1-12; Dhukö 16,18)

¹ ɬDhe 'ö Yesu -yö go -dhe bha- 'gü, waa- ö -bha ɬklang -nu 'dhö 'yö -ziö 'ö dho Zude -së 'gü, Zuuden ɬtaama. 'Yö me "bhii- -yö ta gblaas -bha 'zü -deewo 'wo nu- -dhe 'gü, 'yö zun 'zü- -nu ɬklang kë -sü -bha Atanna -wɔn 'ka ɬdhe

-kɔ 'ö- -kë 'ka -kpeawo -a
'dhö.

² 'Yö Fadhiziien 'bha -nu
'wo nu 'wo- dhee' kpc -a 'gü
dan kian 'ka 'wo- pö: «Më-
-mco -bha 'ö me -yö dhe bho
'bü -ee?»

³ 'Yö Yesu -ya -nu dhee'
kpc 'pö 'ö- pö: «Moizö -ya
-pö ka -dhe ñdhe ö -bha
'tong- 'sëedhe ö- -ben zë
bha- 'gü?»

⁴ 'Yö 'wo- -yo bɔ 'pö 'wo-
pö: «-Ya -pö 'me 'ö dho dhe
bho "bü -yö 'sëedhe kë kö -ya
ñnëng -bha kö -ya bho- 'ka
'bü.»

⁵ 'Yö Yesu -ya pö- -nu -dhe:
«-A pö 'ö Moizö -ya wo "dhü
bha -yö -sü kaa- gcogbuñdhe
ñnë- -bha,

⁶ "këe Atanna -zë -yö
goñ waa- dhe ñnë- -nu -da
"kpungtaadhe -da "tüng 'gü.

⁷ 'Yö ñnë- -wɔn 'gü, 'yö
goñ- dho "kan ö dhe waa-
ö dë -a -nu -bha, 'yö -kplü ö
-bha dhebhö -bha,

⁸ 'yö me ñple bha 'wo -kë
pë do 'ka. ñYa kë "dhü kö
'waa me ñple 'ka 'zü, kö ñwa
kë pë do ñnë- 'ka.

⁹ -A -kë "dhü -sü -wɔn 'gü,
-a -dhe 'yaa- -bha kö 'pë 'ö
Atanna ñya- ñnëng 'kwëë-
bha me "bhü- -zë -ya "kan
'kwëë-..»

¹⁰ ñDhe 'ö waa- -bha
ñklang -nu 'wo dho 'wo ñloo
wo ñyëë "dhiü, 'yö 'wo- dhee"
-dee 'bha kpc 'zü 'wɔn do
bha- 'ka.

¹¹ 'Yö- -yo bɔ- -nu -go 'ö-
pö: «Më "vu me 'ö ö -bha
dhe bho "bü 'ö- -dee sü, kö-
-me -yö 'wɔn yaa ñnë -kë ö
-bha dhebhö -bleesü 'ka bha,

"këe kö -yö -da ñnë wo me
-nu -bha dhe "piü bha.

¹² ñYa kë 'pö ñdhe kö
dhebhö -yö 'go gwaan- -bha
kö -yö gwaan- "wëe 'kpc, kö
-yö -zua ñnë- zë.

Yesu -bha 'dhuë- -kë 'në
-nu -bha -sü -dhiang 'ö Makö
-ya zë

(Matiö 19,13-15; Dhukö
18,15-17)

¹³ ñDhe 'ö ñya kë "dhü,
'yö 'wo nu 'në 'sëennë 'bha
-nu 'ka Yesu -dhe, kë "dhü
kö -yö ö -kɔ 'pa- -nu 'ka
kö -yö 'dhuë- -kë- -nu -bha,
"këe 'yö- -bha ñklang -nu 'wii
'wi- -bha, 'yö 'wo zun peng
ñwenng 'me 'wo bha- -nu
"yan 'gü -sü -bha.

¹⁴ ñDhe 'ö Yesu -ya -dhe
yö, 'yii dhi- -dhe, 'yö- pö ö
-bha ñklang -nu -dhe: «'Ka
'dho 'në 'sëennë -nu kë n
-bha, -kaa -nu 'to mü kö -wo
nu n "piü, -a -gen -mü ñdhe
Atanna -bha -gblüdëdhe bha
-yö 'me 'ö- -nu -bha 'wɔn 'gü
ma -kɔ 'dhö ñdhe -a -nu 'dhö
ñnë- -nu -bha 'ka.»

¹⁵ 'Yö- pö: «A- -pö ka
-dhe tean- ñdede 'ka ñdhe
'me 'yii "wi Atanna -bha
-gblüdëdhe -wɔn -bha ñdhe
'në 'sëennë -nu -wi 'wɔn -bha
-kɔ 'dhö, 'yii 'dho -da mü
tongtongdhö.

¹⁶ ñDhe 'ö- pö "dhü, 'yö 'në
-nu bha- -nu -wɔ ö -gbe 'gü
'do 'do, 'yö ö -kɔ -ya -nu -ta,
'yö 'dhuë- -kë -nu -bha.

ñNaçme 'kpii- do -bha -bo
Yesu 'ka -kɔ -dhiang 'ö Makö
-ya zë

(Matiö 19,16-30; Dhukö
18,18-30)

¹⁷ ॥Dhe 'ö Yesu -yö go -dhe bha- 'gü 'ö -da zian -ta, 'yö gondë do -yö dō -beang -bha 'yö nu 'yö zun- -dhe ö kpiö 'gü, 'yö- dhee" kpö 'ö- pö: «N Dëme "klusësü, a -dho -a kë -kø -kë ॥dhe kō 'a ॥sii 'ö 'yaa yën 'ö Atanna "piü bha-slo?»

¹⁸ 'Yö Yesu -ya pö- -dhe: «I n -dhe "klusëme -më -wön 'gü? "Klusëme 'bha 'yaa 'dhö kō 'yii kë Atanna -zë 'ka.»

¹⁹ 'Yö go mü 'ö- pö: «Mangga 'tong- 'kō -ben zë -sü 'ka Atanna -go 'sëedhë 'gü ॥dhe:

«'Bha 'dho -zua zë,
'bha 'dho me zë,
'bha 'dho ॥kwaan bho,
'bha 'dho ॥sua -ya me -nu
-bha,
'bha 'dho kwæe" yaa -za bho
me 'bha -bha, "eeñ
ü dhe waa- i dë -a -nu ॥bhleë
-ya> bha, i yö -zë dö
-keë?»

²⁰ 'Yö gondë bha -ya -yo bo 'ö- pö: «A 'dhe 'kō bha yö -zë n kë -pë -mü 'a go- 'ka n 'nëdhe 'gü, n Dëme.»

²¹ ॥Dhe 'ö Yesu -ya -ga zuudhö, 'yö- "dhia -yö ma- 'gü, 'yö- pö- -dhe: «-Yö ("dhü tean- 'ka, "keë) pë do ॥në- këwön ॥ya 'to i -bha, -bhö 'dho kō pë "pepe 'ö i -go 'i- ॥gban "dhöc dö, kō 'i- naç ॥gbac "fleeme -nu -go. Atanna -dho -a -go "yöc dö i -go ॥naç 'dhe 'ö dhang- 'gü -a 'ka, 'bha 'go mü kō 'i nu 'i -da n ॥keng-.»

²² "Kee -a pö 'ö Yesu -ya wo 'me bha- -dhe "dhü bha 'yö ma- 'ka, 'yö ö -bha 'dho wo ö wë -ta -sea 'ka, -a -gen

-mü ॥dhe ॥naç 'ö gun- -go -a -dhiang 'yaa zë, (-a -wön 'gü, 'yaa gun- "piü ॥dhe 'ö ö -kø bho- 'gü).

²³ ॥Dhe 'ö 'me bha ॥ya 'dho, 'yö Yesu -yö -dhe -ga ö -züü, 'yö- pö ö -bha ॥klang -nu -dhe: «॥Naçme -nu ॥dede -zë -a -nu -da Atanna -bha me -nu kpö 'gü -dhe -dho kë 'ya-!»

²⁴ -A pö 'ö Yesu -ya wo "dhü bha, 'yö- 'wön -ya -bha ॥klang -nu kòn. 'Yö go mü 'yö -ta -pu -a -nu -dhe 'ö- pö: «N bhang -nu, a- -pö ka -dhe ॥dhe -da Atanna -bha -gblüdëdhe 'gü -dhe -yö 'ya-!

²⁵ -Yöçnmea -bha -bo -sedha -ye 'ka -sü -yö "gbüi-, "keë ॥naçme -bha -da Atanna -bha -gblüdëdhe 'gü -sü -yö "gbüi- 'ö -ziö yö -zë -ta.»

²⁶ 'Yö- 'wön -ya -bha ॥klang -nu kòn 'zü 'ö ziö mü, 'yö 'wo -ya wo 'ko -nu dhee: 'kpö -sü -bha 'wo- pö: «Yö -zë ॥ya kë "dhü 'sa kō 'dee dho dha?»

²⁷ 'Yö Yesu -ya -nu -ga 'ö- pö: «Me "bhüi -nu -zë 'waa ॥moç -bha, "keë Atanna -zë -yö -moç -bha, -a -gen -mü ॥dhe Atanna -zë -fiëbhawön 'yaa 'dhö.»

²⁸ 'Yö Piëdhö -ya pö- -dhe: «'Yö 'me 'kō yi -zë 'ya "kan yii- pë ॥gban "pepe -bha 'ya -da i ॥keng- yö ॥we?»

²⁹ 'Yö Yesu -ya -yo bo- -go 'ö- pö: «A- -pö ka -dhe kō -yö 'to ka "yaan ॥dhe me "vu me 'ö zë n -wön -dhe, "eeñ 'ö zë 'wön -taong -së 'ö go Atanna -a -wön -dhe, 'ö go ö -go 'kcoödhö, "eeñ 'ö -kan

ö dheeblehang gcoen- -nu, "εεn dhong -nu, ö dē waa- ö dhe "εεn ö -bha 'nē -nu waa- ö -bha 'bhlaa- -nu -bha,

30 -a -me -dho -a -gao keng do ॥slco "kpung ॥taa yō, 'ko -nu 'ö- -me -ya to bha oo, "εεn -a dheeblehang dhong -nu, gcoen -nu 'ö- -nu to oo, -a dhe -nu oo, -a -bha 'nē -nu "εεn -a -bha "se -nu 'ö- to bha, -yō -dho -a "wεε ॥slco, "keε -yō -dho -a ॥slco "yēnnng ॥gbaon 'gü kö -wa -wēē -kē wo siē n -wōn 'gü. "Keε ॥ya 'go mü, -a -me -dho ॥sii 'ö 'yaa yēn 'ö Atanna "piü, -a -slco -a -dhækpaø dhia" saan 'ka.

31 "Keε a- -pö ka -dhe ॥dhe 'me 'wo "dhiü, "tüng ya- 'gü bha- me 'gbε- -dho bō ॥taama, 'ö 'me 'wo gun ॥taama bha- me 'gbε -wo bō "dhiü.»

Yesu -bha ö ga -wōn waa- ö -bö -wōn -dhiang -yaaga -naa 'ö- zē 'ö Makö -ya pö

(Matiö 20,17-19; Dhukö 18,31-34)

32 ॥Dhe 'ö ॥wa -da 'zü zian -ta 'wo 'dho siē Zed-hizadhemö, kö -ya -nu -dhe "dhiü, kö- -bha ॥klang -nu ॥gban "gblüüdhe ॥ya "muu bho, "keε kö -wa ॥keng- "suü 'ka mü "dhü, -yō me -kaong do ga ॥ple bha- -nu -dhe ö "soo, 'yō zun 'wōn 'ö yöö ke ö 'ka bha- -gen bho -sü -bha -a -nu -dhe.

33 'Yö- pö: «-Ka -dhe -ga, 'dho do 'kwa- wo siē Zed-hizadhemö ya, -wo -dho mang Megbōme n 'kun, 'ö 'wo n nu "saabhome -nu -gome -nu waa- 'tonggome

-nu -dhe, 'ö 'wo n zē za 'ka, 'wo- pö -wo n zē, 'ö 'wo dho 'wo n nu 'me 'waa Atanna dō 'wo go "se "wεε 'gü bha- -nu -dhe.

34 'Ö 'wo ॥wεε dō n -bha, 'ö 'wo wo "dhidhi -pen n -bha, 'ö 'wo n ma "dhü 'ka, 'ö 'wo n zē, "keε -dhækpaøyi -yaaga ॥ya ziö, a -dho 'go ga 'gü 'a -bö.»

Gba 'ö Zakö waa- Zan 'wo- -dhe Yesu -gö -a -yo 'ö- bö 'ö Makö -ya pö

(Matiö 20,20-28)

35 ॥Dhe 'ö ö bo- -pö "dhö -sü 'ka, 'yō Zakö waa- Zan 'wo -kē Zebede gbö -nu 'ka bha, 'wo ॥ycoen- "soo, 'yō 'wo- pö- -dhe: «Yi Dēmε, 'pē 'ö yi "piü 'yi -gbadhe i -go -bha, -bhö dō "gbui- kö 'i -kē yi -dhe.»

36 'Yö- -yo bō- -nu -gö 'ö- pö: «-Yö ka "piü 'a- -kē ka -dhe ॥dhe?»

37 'Yö 'wo- pö: «Yi Dēmε, -bhö dō "gbui- kö yi 'ö i -bha -gblüdēdhe dho -ya -bha -a 'ka bha, me ॥ple 'yi ya -due 'ö mü bha i yi gba -a ॥bhléesü -sü 'ka -dhe!»

38 'Yö Yesu -ya -yo bō- -nu -gö 'ö- pö: «Pē 'ka- -gbadhe siē n -gö bha ka- -dö -ee? Ka -mōc -bha 'ö "yi -dhiisü 'ö maa mü bha 'ka- mü -ee? "εεn saan" 'ö maa- wo bha ka -dho ॥mōc -wo -sü -bha -ee?» 'Yö 'wo- pö- -dhe: «॥lin, yi -dho ॥mōc -bha.»

39 'Yö Yesu ॥ya -yo bō- -nu -gö 'ö- pö: «-Yö "dhü tean- 'ka ॥dhe 'wōn "gbui- 'ö maa- "yi mü bha waa- saan" 'ö maa- wo bha, ka -dho ka -bha wo,

40 "kεε -a 'dhe 'kö -gban
mε -bha -ya n -kɔ -së "eεn
n ɬkwaa 'gü -sü -wɔn -bha,
'yaa ma -zë ma 'wɔn 'ka. ɬYa
'go mü, 'mε 'ö 'wɔn 'dhe bha
Atanna -ya -ya -nu -bha 'ka
ɬnë 'wo dho- ɬslɔɔ.»

41 ɬDhe 'ö- -bha ɬklang -nu
bha- mε -kaɔng do 'dhe 'wo
to 'wo 'wɔn bha- ma, 'yö -kë
-nu -siödhewɔn 'ka Zan waa-
Zakö -a -nu kwi -bha.

42 ɬDhe 'ö Yesu -yö 'wɔn
ɬslɔɔ- 'gü, 'yö- -nu -dhe 'yö-
pö- -nu -dhe: «Ka- 'wɔn dɔ
ɬdhe -gblüdë -nu 'wo "kpung
ɬtaa yö 'wɔn 'ö -dhi -nu -dhe,
'yö 'wo- -wɔ woo- "segümë
-nu -ta, 'yö 'mε 'wo mε
-tiandhö -nu 'ka, 'wo mε -dhe
-faan -wɔ wo ɬkoɔnme -nu
-ta,

43 "kεε ka -zë ka -bha 'yaa
"dhü. 'Mε 'ö- "piü ɬdhe 'ö
-due kë 'kpii- ka kpö 'gü
Atanna wëëdhö, -a -mε -zian
ɬnë -yö kë ka "dhiü -ziö wo
-mε 'ka.

44 Kö 'mε 'ö- "piü ɬdhe 'ö
kë mε ɬbhleësü 'ka ka kpö
'gü (Atanna wëëdhö), yö ɬnë
-yö kë mε ɬgban ka -bha
ɬdhuëng 'ka.

45 -A pö 'a- wo "dhü
bha- -gen -mü ɬdhe mang
Mægböme nu 'a- wo "kpung
ɬtaa bha, 'mii nu kö mε
-yö ma -zë n "dhiü -ziö wo,
"kεε kö ma ɬnë 'a ka "dhiü
-ziö wo, kö 'a n -dī nu ka
-gɔtadhöpë 'ka kö mε 'gbe
-wo kë dhame 'ka -dhekpaɔ
dhia" 'gü.»

"Yanwlümë do -kë
"klöövklö Zedhiko -kɔ -dhiang

'ö Makö -ya zë
(Matiö 20,29-34; Dhukö
18,35-43)

46 'Yö waa- -bha ɬklang
-nu 'wo dho "dhü 'wo ɬloo
Zedhiko. ɬDhe 'ö ɬya 'go 'pö-
bha- 'gü, waa- mε kpö 'kpii-
'ö gun- ɬkeng- bha- 'dhö, kö
Time gbö 'wo- -dhe Batime
'ö gun gbadhëme 'ka -a -kë
"yan -wlü 'ka -sü -wɔn 'gü
bha, -yö -ya sië zian "göng
"piü.

47 ɬDhe 'ö- ma ɬdhe Yesu 'ö
go Nazadhetö bha ɬnë ziö sië
bha, 'yö zun "gbla -sü -bha
'ö- pö: «Yesu, Davi suu, -bhö
n -wëë -ga kö 'i "ta n -dhe
-dhe!»

48 'Ö gun "gbla sië "dhü kö
mε 'gbe -wo -dɔn bho sië- 'ka
'wo- pö -yö ö "dhi ta. "Kεε
ɬwaa- pö- -dhe "dhü -yö -kë
ɬdhe 'pë 'wo- pö -yö "gbla
bha ɬnë wo "gbu- 'ka -a
'dhö, 'yö ö -wu "dhiü ɬwlü
'zü 'ö -ziö -a 'dhe 'ö gun
-bleesü bha- -ta 'ö- pö: «Davi
Gbö, -bhö n -wëë -ga -dhe!»

49 'Yö Yesu -yö 'daɔnnu 'ö-
pö: «-Kaa -dhe!» 'Yö 'wo
"yanwlümë bha- -dhe 'wo-
pö: «-Bhö i 'gü dɔ "gbu- kö
'i "wlü 'i 'dho, -ya -pö 'i nu!»

50 'Yö ö -bha ɬgbauu- 'ö
gun- -bha bha- bho 'mü 'ö-
-zuö "sia- (kö 'ya 'dho -da ö
-gen 'gü), yö ɬwlü 'vadhö 'ö
dho Yesu -zian 'ka.

51 ɬDhe 'ö ɬloo mü, 'yö
Yesu -ya pö- -dhe: «-Më ɬnë
i "piü ɬdhe 'a- kë i -dhe?»
'Yö pö- -dhe: «N Dëme, -yö
n "piü ɬdhe 'i "ta n -dhe kö
n "yan ya ɬnë -yö -dhe yö
-deewo!»

52 'Yö Yesu -ya pö- -dhe: «-Bhö 'dho, i -bha 'dhang -bho n "dhiü -sü ॥në i dha bha.» -Yö -to -dhe do bha- 'gü 'ö- "yan -yö -dhe yö -deewo, 'yö -ziö Yesu ॥keng- 'yö 'wo dho zian 'ö gun 'dho sië- 'ka bha- 'ka.

11

Yesu -bha -da Zedhizadhemö -pö yaan- -bha -kɔ -dhiang 'ö Makö -ya zë
(Matiö 21,1-11; Dhukö 19,28-40; Zan 12,12-19)

1 ॥Dhe 'wo 'dho sië 'ö ॥wa ॥yçön Zedhizadhemö -pö "sɔɔ, "kεε 'ö ॥wa ॥loo 'pödhe 'wo Befaze -dhe -kë bha waa- Betani -dhe -a -nu "saan "dhiü, -tɔn 'wo-Odhivie -tɔn -kë bha- "pean "piü, 'yö ö -bha ॥klang -nu bha- me ॥ple bɔ.

2 'Yö ö -wø kpo- -nu -bha 'ö- pö: «-Ka 'dho 'pö- 'ö -ya ka "dhiü bha- 'gü, ka -dho -kpan ॥soofëng 'në do -bha kö -yö -kplü -sü 'ka ka -da 'plöö -dhe 'gü, me 'bha 'yii -ya -ta do, 'ka 'dho -kaa "pu kö 'ka nu- 'ka.

3 ॥Ya kë ॥dhe ॥wa ka dhee" kë kö -wa pö: <Ka- -kë "dhü ॥dhe?> -kaa pö: <Yi Dëme ॥në- -mawɔn ॥ya zun- -bha, "kεε ॥ya ö bo -yö -dho ö -kɔ bho- 'gü 'ö 'yi nu- 'ka.>>

4 'Yö 'me 'wo bha 'wo dho, 'yö 'wo -kpan ॥soofëng 'në bha- -bha kö -yö -kplü -sü 'ka "kprenng 'kɔdhi "dhiü zian "sɔɔ, 'yö 'wo -pu.

5 'Yö 'me 'wo gun mü bha- me kpö 'bha 'wo- pö- -nu -dhe: «-Më ॥në 'ka- kë sië

bha? Ka ॥soofëng 'në bha- -pu -më -wɔn 'gü?»

6 'Yö 'wo- -yo bɔ ॥dhe -kɔ 'ö Yesu -ya pö- 'ka- -nu -dhe bha- 'dhö. ॥Dhe 'wo- pö "dhü 'yö 'wo wo wo -kɔ bho- 'gü, 'yö 'wo dho- 'ka.

7 ॥Dhe 'wo dho 'wo ॥loo ॥soofëng 'në bha- 'ka Yesu -dhe 'gü, 'yö 'wo woo- sɔ -nu ॥loo- -ta, 'yö Yesu 'dhö -ya -ta.

8 'Yö me 'gbe 'wo woo- sɔ kpo zian -ta -dhe -nu 'gü, waa- "dhü kwεε" -nu 'ö me 'bha -nu -wa -kan 'bhlaa- -nu 'gü -a -nu 'dhö.

9 Kö 'me 'wo Yesu "dhiü waa- 'me 'wo- ॥taama -dhe -nu 'gü, -wo "gεε kë sië 'wo ॥gbla -nu wo 'wo- pö: "Sookwedhi! "Sookwedhi! 'Më 'ö nu sië kwa Dëme -bha nu 'gü bha- 'tɔ -yö bho!

10 Kwa dë Davi -bha -gblüdëdhe 'ö nu sië bha -yö ॥bhleε! 'Më 'ka dhang- 'gü, -ka -bhabhoo 'kun kö 'ka- pö "sookwedhi!"

11 'Yö Yesu -yö dho "dhü 'ö -da Zedhizadhemö, 'yö dho Atanna -dhökëgükö 'gü. ॥Dhe 'ö 'wɔn -nu 'wo mü -a ॥gban 'suan- bho -së 'ka, "kεε kö 'yënnng- ॥ya 'dho, 'yö waa- -bha ॥klang -nu -kaɔng do ga ॥ple bha 'wo wo yee -kë 'wo dho Betani -pö 'gü.

Yesu -bha "dhang -da figö -dhü -bha -kɔ -dhiang 'ö Makö -ya zë
(Matiö 21,18-19)

12 ॥Dhe 'ö ॥ya wɔ mü 'ö- -tadhe ॥ya ॥kpaɔ, 'ö 'wo 'go sië Betani 'wo 'dho sië 'zü -deewo Zedhizadhemö, 'yö din- -yö Yesu kun.

¹³ 'Yö dō ॥gbleen 'ö figö -dhü do yö kö- "dhe -ya -ta, 'yö dho 'ö -wo -bha kö- -kpu 'bha 'dhö mü kö 'ö- bho 'ö -bhö, (-a -gen -mü ॥dhe 'ö gun "dhü kö figö -pë kë "tüng 'yii ॥loo ॥kö), "kees 'ö 'dho ॥yccn- "scc -yö -kpan -a "dhe -di -scc ॥në- -bha.

¹⁴ -Yö "dhang -da figö -dhü bha- -bha yö ॥në- -wɔn 'gü 'ö- pö: «'Bha 'dho bhe dō 'zü tongtongdhö 'ö me -ya -bhö!» -A pö 'ö- wo "dhü bha, 'yö- -wu -yö -da -a -bha ॥klang -nu "tuudhö.

Yesu -bha -da Atanna -dhökögükö -kɔ -dhiang 'ö Makö -ya zë

(Matiö 21,12-17; Dhukö 19,45-48; Zan 2,13-22)

¹⁵ ॥Dhe 'ö ॥wa 'dho ॥wa ॥loo Zedhizadhemö, 'yö Yesu -yö dho 'ö -da Atanna -dhökögükö 'gü. 'Yö -ya 'me 'wo gun "dhö -nu dō sië, "seēn 'wo gun pë 'dhö sië 'koodhö mü bha- -nu kë -sü -bha, 'yö 'me 'wo nu 'wëe- fië bho -dhe 'gü 'wëe- 'dhe 'ö Atanna -dhökögükö 'gü mü bha- -bha bha- -nu -bha 'kpongpa -nu 'wo gun 'wëe- fië bho sië- -ta, waa- 'me 'wo gun -tong "dhö dō sië mü (kö -wo "saa- bho- 'ka bha-) -nu -yata -gbloo -nu ॥wenng.

¹⁶ 'Yö -kɔ me -bha zian -kan pë 'bha 'ka -sü -zian 'ö Atanna -dhökögükö 'gü mü bha- -bha.

¹⁷ 'Yö zun dhiang -zë 'me 'wo gun mü -a -nu -dhe -sü -bha 'ö- pö: «-Yö -ben zë -sü 'ka Atanna -gɔ 'sëedhe 'gü ॥dhe:

<-Wo -dho ma 'kɔ -dhe "se ॥gban "pepe 'gü -me -nu -bha -bhëa Atanna -dhe 'gü -kɔ> "kees yö ॥në ka -zë 'ka- kë ॥kwaanme -nu -ya 'gü -ye ॥në- 'ka bha.»

¹⁸ ॥Dhe 'ö Yesu -wu bha 'ö -da "saabhomë -nu -gomë -nu waa- 'tønggomë -nu "tuudhö, 'yö -ye -nu -bha ॥dedewo, 'yö 'wo -ya -a "slë mɔɔ- -sü -bha kö 'wo- zë -gblen 'kpo 'gü. -A -gen -mü ॥dhe -wo -gun "suü sië- -go, -a -nu -suü -go 'kloɔ- -mü ॥dhe 'ö gun "dhü kö -bha me draan- -kɔ bha ॥ya me ॥gban -zu 'kun, (-a -wɔn 'gü ॥waa- pö 'wo- 'kun "dhees -ta kö woo- -nu -zuö -gwë 'ka).

¹⁹ ॥Dhe 'ö "bin ॥ya bo 'ma -sü 'ka, 'yö Yesu -yö go ö -bha ॥klang -nu 'ka pö yaan- -bha.

Figö -dhü 'ö Yesu -yö "dhang -da -bha bha- ga -kɔ -dhiang 'ö Makö -ya zë
(Matiö 21,20-22)

²⁰ ॥Dhe 'ö -tadhe ॥ya ॥kpaɔ, 'ö Yesu waa- ö -bha ॥klang -nu 'wo ziö sië, 'yö- -bha ॥klang -nu 'wo figö -dhü 'ö "dhang -da -bha bha- yö kö ॥ya ga klöngklöngdhö ॥ya -da 'ka -a yun 'gü "sædhö.

²¹ -Dhe 'ö Piëdhö -zu -yö -bö -kɔ 'ö -kë 'ka yaan "dhiü bha- 'ka, 'yö- pö Yesu -dhe: «N Dëme, -bhö -dhe -ga ॥zɔɔ, figö -dhü 'i "dhang -da -bha yaan "dhiü bha ॥ya ga.»

²² 'Yö Yesu -yö dhiang zë- -nu -dhe 'ö- pö: «-A 'wɔn 'ya 'dho ka 'kon. 'Pë 'ö- -wɔn 'dhö ka -bha yö -mü -zu

-yö Atanna -dhe -sü ॥në- 'ka doseng (॥dhe- -fiëbhawon 'yaa 'dhö).

²³ A- -pö ka -dhe tean- ॥dede 'ka ॥dhe 'hang -bho

Atanna "dhiü -sü ॥ya kë ka -go ॥dedewo 'kpakpadhö, 'ka- pö -ton 'ö dö ya- -dhe -yö 'go ö "gblü kö -yö 'dho -yö -pö ॥weeyi ॥bhaa, kö 'kii dö 'kën 'gü, ka -dho -a -dhe yö kö ॥ya kë.

²⁴ Yö ॥në- -wön 'gü 'yö 'a- pö ka -dhe pë "pëpe 'ö 'ka dho- -gbadhe Atanna -go kö ka bheä" sië- -dhe bha, -ka 'hang bho- "dhiü ॥dhe 'ka- ॥slöö, ka -dho -a yö kö -a 'gü -wön -yö kë sië.

²⁵ ॥Ya kë ॥dhe 'ka bheä" sië Atanna -dhe, kö ka -zu -yö -bö ॥dhe 'wön -yö kaa me 'bha ka ॥zinng 'gü, -kaa -me -mawon 'to, kë "dhü kö ka Dë 'ö hang- 'gü -yö kaa- 'wön yaa -nu -mawon 'to 'pö.

²⁶ ["Kee ॥ya kë ॥dhe 'kii 'wi- -bha kö 'ka- me -mawon 'to, ka Dë 'ö hang- 'gü, 'yii 'dho kaa- 'wön yaa -nu -mawon 'to 'pö.]»

Yesu -bha ö faan 'godhe -dhiang 'ö- zë 'ö Makö -ya pö
(Matiö 21,23-27; Dhukö 20,1-8)

²⁷ ॥Dhe 'ö ॥wa 'dho ॥wa ॥loo -deewo Zed- hizadhëmö, 'ö Yesu 'dhö ziö sië Atanna -dhökëgükö 'gü, 'yö "saabhome -nu -gëme -nu oo, 'tonggomé -nu waa- -kwæagbö -nu 'wo nu- "piü.

²⁸ 'Yö 'wo- dhes" kpö 'wo- pö: «'Wön i- kë sië ya, i- -kë de -bha kë 'gü? "Een i wea -loo -dhe -me -mü de 'ka?»

²⁹ 'Yö Yesu -ya -yo bø- -nu -go 'ö- pö: «A -dho ka dhes" do 'kpö 'pö, ॥ya kë ॥dhe 'ka- -yö bø n -go kö 'a ka -bha bha- -yo bø:

³⁰ Zan -bha me -bø Atanna 'ka -zu 'ö gun- bho sië bha Atanna ॥në- pö "eeen me "bhü- -nu ॥në 'wo- bho wo -di 'gü? -Kaa -yo bø n -go!»

³¹ "Kee 'yö 'wo -ya -a "slén bho -sü -bha wo "kwëë 'wo- pö: «॥Ya kë ॥dhe 'ya- pö Atanna ॥në- pö, -yö -dho -a pö kwa -dhe: <-Yö -kë mü ॥dhe 'sa 'yö 'kii 'hang bho- "dhiü?»

³² "Kee 'sa 'ya- pö ॥dhe me "bhü- -nu ॥në 'wo- bho wo -di 'gü kö -nnn!»

(-A pö 'wo wo "dhü bha- -gen -mü ॥dhe 'ö gun "dhü kö -wo "suö sië "següme -nu -go, -a 'kloö -mü ॥dhe me ॥gban "pëpe- -gun 'hang bho sië Zan "dhiü ॥dhe Atanna -wudhiüloome ॥dede -mü.)

³³ ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü, 'yö 'wo- -yo bø Yesu -go 'wo- pö: «'Yaa- 'wön dö.» 'Yö- -yo bø 'pö- -nu -go 'ö- pö: «Mang -di 'pö, 'mii 'dho n -bha ya- wea -loo -dhe -me pö ka -dhe.»

12

"Gwënnng 'ö Yesu -ya -da 'ö -gban buzankëme -mawon yaa -nu -bha -a -dhiang 'ö Makö -ya zë

(Matiö 21,33-46; Dhukö 20,9-19)

¹ ॥Dhe 'ö ॥wa wo bo dhiang -nu bha- -nu zë -sü 'ka ॥dhe -ko bha- 'dhö, 'yö Yesu -yö zun dhiang -zë -a -nu -dhe -sü -bha "gwënnng 'gü 'ö-

pö: «Yi do 'ka 'yö gɔndë do 'bha -yö ö -bha -drɔɔ -bhlaa kpo. 'Yö- -zü ɔkleen "dhvv 'ka kpennngkpennngdhö, 'yö dho ö- "yibhogüpë -pë -kë, 'yö dho ö 'kɔ dɔ- "dhiü (kö -yö kë -dhe bha- -maa -kë ɔwlöö -kɔ 'ka), 'yö dho ö 'bhlaa- bha- -da buzan 'gü 'yö dho "ta 'gü.

2 ɔDhe 'ö -drɔɔ ga bho "tüng ɔya ɔloo, 'yö ö -bha gwëëmi do bɔ buzankëme -nu bha- -nu "piü kɔ ɔwa wo bo kö -wa -gblü kö -wo ö -bha dɔ ö -bha gwëëmi bha- -gɔ kö -yö nu -ka ö -dhe.

3 'Yö buzankëme -nu bha 'wo gwëëmi bha- kun, 'yö 'wo- -ma -tekpe -tekpedhö 'wo wo ɔkwaa- -zü 'yö dho ö -kɔ 'gü "fië 'ka ö dëme -ta.

4 'Yö ɔslëe 'zü 'yö me "wëe 'bha bɔ, 'yö 'me 'wo bha 'wo me 'dhe bha- kun 'zü 'wo- -ma -tékë -tékëdhö, 'yö 'wo bhië -ya -gɔ -bha, 'yö 'wo "si bho- -gɔ -kɔ ɔgban -kɔ ɔgban 'gü

5 'yö dho 'ö- me -yaaga -naa bɔ, 'yö 'wo dho 'wo yö -zë zë, 'yö dho 'ö me kpo 'bha bɔ 'zü ɔtaama, "kees 'yö- 'bha 'yii 'wɔn "dhiü 'kun, 'yö 'wo- -nu -ma, "ees 'wo- -nu zë.

6-7 -A "tüng bha- 'ka kö -drɔɔdhe dëme bha- gbö do 'në 'ö- -bha 'wɔn ɔgban "pepe 'ka ɔnë ɔya 'to- -gɔ, kö yö ɔnë ɔya 'to ɔdhe bɔme 'dhö -a -kɔ "dhiü ɔtaamasü 'gü. 'Yö- pö ö -d1 -dhe ɔdhe me 'dhe 'kɔ ya -yö kë 'ö- wo n gbö 'ka bha, -wo -dho -a ɔbhleë -ya 'ö 'wo wo "tu to- -wu -bha. 'Yö -ziö 'ö- bɔ, "kees

ɔdhë 'ö- gbö bha 'ö dho 'ö ɔloo mü, 'yö buzankëme -nu bha 'wo- -ya 'kweë- -kë 'wo- pö: «Me ɔdede 'ö yöö 'kean- bha- 'sü -zianwo 'yö nu bha, -ka -kwaa 'kun 'kwa- zë, kö 'kean- bha -yö 'to kwa -gɔ!»

8 'Yö 'wo- kun 'wo- zë, 'yö 'wo dɔ- ɔgee -bha 'wo- -zuö "bü ɔgblesen.

9 'Me 'ka dɔ bha, ɔya kë "dhö kö -më -wɔn ɔnë -drɔɔdhe dëme yöö kë ɔtaa- masü 'gü? Kö yöö ɔdede ɔnë- nu -wɔn ɔya 'to, kö -yö buzankëme -nu bha- -nu zë, kö -yö ö bha 'bhlaa- 'sü -ya dɔ me "wëe -nu -gɔ.»

10 ɔDhe 'ö- pö "dhö 'ö ö bo, 'yö- -nu dhees" kpo 'ö- pö: «-Wu 'ö -ben zë -sü 'ka Atanna -gɔ 'sëedhë 'gü ɔdhe:

<-Gwë 'ö 'kodome -nu 'wo wo ɔkwaa- -zü bha ɔnë kë -kë 'kɔ "kpan -ya -ta -gwë 'ka bha 'kii- ma do -ee?

11 -A -bha -kë 'kɔ "kpan -ya -ta -gwë 'ka -sü bha, -yö -dhi Atanna ɔnë- -dhe, -yö "dhabhliwɔn -zian ɔnë- 'ka.»

12 ɔDhe 'ö ö bo- -pö "dhö -sü 'ka bhoo, 'yö "saabhome -nu -gome -nu waa- 'tonggomë -nu waa- -kwæagbö -nu bha 'wo- 'wɔn dɔ ɔdhe -yö "gwënnng bha- -da wo ɔnë wo -dhe. 'Yö 'wo zun- "slë mɔɔ- -sü -bha kö 'wo- 'kun, "kees kö -wo "suü sië "segümë -nu kpo 'wo gun 'mü bha- -nu -gɔ, 'yö 'wo- to 'mü 'wo woo- 'dho wo.

'Wɔn 'ö -gban 'nii- song bho -sü -bha -a -dhiang 'ö

*Yesu -ya zë 'ö Makö -ya pö
(Matiö 22,15-22; Dhukö 20,20-26)*

¹³ **Dhe** 'ö 'me 'wo bha 'wo dho, 'yö 'wo Fadhiziën 'bha -nu waa- Edhodö -bha me 'bha -nu bo kö -wo Yesu -wu mœ̄, kö- -wu **ya** **dië** -dhe 'ö- 'gü kö -yö kë- -nu bôdhe 'ka kö- -nu -kø -yö **mœ̄**-bha.

¹⁴ **Dhe** 'wo nu, 'yö 'wo- pö Yesu -dhe: «Yi Dëme, -a 'wɔn -yö yi "yaan **dhe** teanwɔn pöme -mü i 'ka, **dhe** 'bhaa "suü me 'bha -me 'bha -go, 'sa 'bhaa -kpla me 'bha -go -a -bha -kë -tiandhö -sü -wɔn 'gü kö i **flü** kë me -go, **dhe** tean- -zian 'ö go Atanna "piü **në** 'i- -zɔn me -dhe. -A -kë "dhü -sü 'gü, 'wɔn 'ö -gban 'nii- sɔng -bho Wlomö -me -nu -bha -gblüdë 'kpii- -dhe -sü -bha ya i i -bha -pö 'gü **dhe**? 'Yi- bho -ee? "Een 'ya 'dho- bho -ee?»

¹⁵ **Dhe** 'ö Yesu -ya 'wɔn do **dhe** kpa **në** 'wo- wo sië ö -dhe 'gu -ta bha, 'yö- -yo bo- -nu -go 'ö- pö: «Ka n 'gü -dan -më -wɔn 'gü? -Ka nu n -dhe "tanmaga do 'ka kö 'a- -ga!»

¹⁶ 'Yö 'wo nu- -dhe -a do 'ka. 'Yö- -nu dhee" kpo 'ö- pö: «De **në**- -go "bleen- waa- 'tø 'wo- -ta ya?» 'Yö 'wo- pö- dhe: «Wlomö -me -nu -bha -gblüdë 'kpii..»

¹⁷ 'Yö- pö- -nu -dhe: «**Dhe** 'ö "dhü, -ka 'dho kö pë 'dhe 'ö -gblüdë bha- -bha 'ka 'ka- dö- -go, kö- 'dhe 'ö Atanna -bha 'ka 'ka- nu Atanna -dhe!» -A -yo 'ö- bo- -nu -go "dhü bha, 'yö- 'wɔn -ya -nu kɔn **dedewo**.

'Wɔn 'ö -gban 'me **wa** ga -a -nu -bö -wɔn -bha -a -dhiang 'ö Yesu -ya zë 'ö Makö -ya pö

(Matiö 22,23-33; Dhukö 20,27-40)

¹⁸ **Dhe** 'ö **ya** kë "dhü, 'yö 'me 'wo- -nu Sadusien -nu -kë 'ö 'waa 'dhang bho 'me **wa** ga -a -nu -bö -wɔn "dhiü bha, 'wo nu Yesu "piü, 'yö 'wo- dhee" kpo 'wo- pö:

¹⁹ «Yi Dëme, 'pë 'ö Moizö -ya -ben zë 'ö- to kwa -go 'yö ya. -Ya -pö 'me 'ö- dheebhang **ya** dhe 'sü, kö -yö ga kö waa- -bha dhebhö bha 'wii 'në **slɔ̄**, -a -dheea -bha **dhe** -a -me dheebhang 'zlaa- -ya 'keandhe bha- 'sü dhe 'ka kö weng -wo 'në 'kpo kö -yö kë- dheebhang 'ö ga bha- suu 'ka.

²⁰ "Kε -bhö -a -ga, dheebhangzë -nu "saçple **në** 'wo gun, 'yö- me 'kpiisü -yö dhe sü, 'yö 'wii 'në 'kpo 'yö ga.

²¹ 'Yö 'me 'dhe dö mü 'ö- 'kean- -dhe bha- sü, 'yö 'wii 'në 'kpo 'pö, 'yö ga. 'Yö- me -yaaga -naa -bha dho 'pö 'ö -kë -dhe -kø do bha- 'dhö,

²² 'yö dho- 'ka "dhü 'yö me "saçple bha- **gban** 'wo dhe do bha- sü, 'yö- -nu "wεe 'bha 'wii 'në 'kpo, 'yö- **gban** -wo ga. **Dhe** 'ö gɔon- -nu bha- -nu **gban** **wa** ga, 'yö dhebhö bha 'ö ga 'pö.

²³ 'Me 'wo bha- -nu **gban** **wa** dhe do bha- 'sü **tɔ̄n**. **Ya** kë "dhü yi 'ö 'me **wa** ga 'wo dho bo- 'ka bha **ya** **loo**, dhebhö bha- -dho kë 'me 'wo bha- de -sü **në**- bha dhe 'ka kpennngdhö?»

24 'Yö Yesu -ya -yo bo- -nu -go 'ö- pö: «Zian ॥në 'ka- to 'yö 'ka "wi sië bha, -a -gen -mü ॥dhe 'pë 'ö Atanna -wø -ya pö 'kaa 'bha 'gü ma, "εen 'kaa 'wøn 'ö Atanna -bha 'gügbuidhe -yö ॥moo- -bha 'ö- -kë -a 'bha dö.»

25 'Yö- pö: «-A pö 'a- wo "dhü bha- -gen -mü ॥dhe yi 'ö 'me ॥wa ga 'wo dho -bö 'ka bha, me 'bha 'yii 'dho dhe 'sü, "εen dhebhö 'bha 'yii 'dho gwaan- 'kpö, "kees me ॥gban -dho kë ॥dhe Atanna -bha "kië -nu ॥në- 'dhö dhang- 'gü.

26 "εen 'wøn 'ö -gban 'me ॥wa ga 'nu -a -nu -bö -wøn -bha -a -dhiang 'ö Atanna -ya zë, 'ö -ben zë -sü 'ka Moizö -go 'séedhe 'gü, kö ॥ya ö -di -zøn -dhe -kpöo kpö 'gü bha 'kii- ma do -ee? -A pö 'ö- wo ॥dhe:

<Ma ॥në 'a Ablaamö oo, Iza-
akö oo, Zaköbö oo,
a -nu -bha Atanna 'ka> bha,
'kii- ma -ee?
(A- -pö ka -dhe ॥dhe Atanna
-yö dhiang bha- zë Moizö
-dhe "dhü kö 'me 'wo bha
॥wa ga 'nu kö- yi ॥ya ॥gwëe.
"Kees -ya -pö Moizö -dhe 'ö-
pö: «Ma ॥në 'a- -nu -bha
Atanna 'ka», 'yii- pö: «Ma
॥në 'a gun- -nu -bha Atanna
'ka.)

27 ॥Ya kë "dhü kö kwa- 'wøn
-do ॥dhe Atanna bha -yö 'me
'wo "yaandhe 'ka ॥në- -nu
-bha Atanna 'ka, 'me ॥wa ga
bha- -nu -bha Atanna 'yaa
-mü. -A -kë "dhü -sü 'gü,
॥ya kë ॥dhe 'ka ka -zu 'gøn
॥dhe 'me ॥wa ga 'waa -bö,

kö "kpënnng- ॥në 'ka- kë sië
ka -di -go.»

-Kö 'ö Yesu -yö Atanna
-bha 'tong- 'kpiisü -zøn 'ka
'tonggomë -nu -dhe -a -dhi-
ang 'ö Makö -ya zë

(Matiö 22,34-40; Dhukö
10,25-28)

28 ॥Dhe 'ö 'tonggomë -nu
'wo gun mü bha 'wo- 'wøn
do ॥dhe zaodhe 'ö Sadusiën
-nu waa- Yesu -nu 'wo- -da
bha ॥ya- -yö bc -kë -së kë
-a -nu -go, 'yö- -me do -yö
॥ycøn 'pö- "søc 'yö- dhës"
kpö 'ö- pö: «Atanna -bha
'tong- "pøpø bha- -mæs ॥në-
॥blleë 'dhö 'kpii-?»

29 'Yö Yesu -ya -yo bo-
-gö 'ö- pö: «-A 'kpiisü ॥në:
Izraëdhö -me -nu, -a 'wøn
kë ka "yaan ॥dhe kwa Dëme
'ö kwa -bha Atanna 'ka bha
॥në 'ö Atanna -zë 'ka "dhü
doseng,

30 ॥dhe 'ö "dhü, kwa Dëme
bha- -dhö -yö ka kë ka zuë"
॥gban 'ka, ka -zutako ॥gban
'ka, ka faan ॥gban 'ka bha-
'ka.

31 -A 'dhe dö- "piü ॥në- pö
॥dhe: «I këyøo -dhö -yö i
kë ॥dhe i -di -dhö 'dhö i -di
-kë -kë 'ö- -bha bha- 'dhö.»
'Tong- "wæwæs 'bhaa 'kpii-
kö -yö ziö -a ॥ple 'kö bha
॥në- -ta.»

32 'Yö 'tonggomë bha 'ö-
pö- -dhe: -Yö "dhü tæan- 'ka,
n Dëme, -a pö 'i- wo ॥dhe
Atanna -yö doseng -a "wæs
'bhaa 'dhö yö -zë zian 'gü
bha 'yaa ॥sua 'ka,

33 "εen 'zü -a pö 'i- wo ॥dhe
Atanna bha- -dhö -bha me
kë -sü 'ö i zuë" ॥gban 'ka,

i -zvögöngüwɔn ɔgban 'ka, i 'nii- ɔgban 'ka, "εen i faan ɔgban 'ka, "εen 'zü i këyco -dhɔ -bha i kë -sü 'ö ɔdhe i -di 'dhö bha- ɔbhlëe- 'kpíi- 'ö -ziö "saa- ɔgban "pεpε suu -ta bha- 'bha 'yaa ɔsua 'ka.

³⁴ ɔDhe 'ö Yesu -ya dɔ ɔdhe -a -yo 'ö 'tɔnggɔmε bha 'ö -bɔ bha -ya -bɔ ɔkpaɔdhe -bha 'yö- pö- -dhe: «Bhi -zë 'bha ɔtëng -da Atanna -bha -gblüdëdhe 'gü -sü -ta.» 'Ö go yö -zë 'gü, me 'bha 'yii ɔmco -bha kö -ya dhee "kpo 'zü.

Yesu waa- Davi -a -nu -gban 'kwëe- -kɔ -dhiang 'ö -zë 'ö Makö -ya pö

(Matiö 22,41-46; Dhukö 20,41-44)

³⁵ ɔDhe 'ö ɔya kë "dhü, 'yö Yesu -yö zun 'zü me ɔklang kë -sü -dee -bha Atanna -dhökëgükɔ bha- 'gü. 'Yö dho 'ö dhee" do kpo 'ö- pö: «A pö 'ö 'tɔnggɔmε -nu -wa wo ɔdhe Izraëdhö -me -nu Dhame Klisi bha Davi suu -mü ya- -gen -mü -më 'ka?

³⁶ "kεε kö Davi yöö ɔdede ɔnë- pö Atanna -bha 'Nii- "slüöslü -kɔ 'ka yi 'bha 'ka ɔdhe:

<Atanna -ya pö n Dëme -dhe 'ö- pö:

-Bhö -ya -yea ɔbhlëesü 'ö n "sco ya- 'gü

-yö 'to- 'ka "dhü -yö zun- 'ka yi

'a dho i 'yaç- -nu kë- 'ka i -gen ɔwlöö -sabha 'ka bha -bha.»

³⁷ Me 'ö Davi yöö ɔdede 'ö -dhe ö Dëme bha, -yö kë -ko

-kë ɔdhe 'yö dho 'ö -kë 'zü yö -zë bhaanë 'ka?»
(Matiö 23,1-36; Dhukö 20,45-47)

'Ö gun "dhü kö me kpö 'gbε ɔdede -wo "tu 'to sië- -wu -bha 'ö- "dhia -yö ma- -nu 'gü.

³⁸⁻⁴⁰ 'Yö zun 'me 'wo bha -nu ɔklang kë -sü -bha 'ö- pö: «-Ka ka -di 'kun 'tɔnggɔmε -nu -go. -A -gen -mü ɔdhe seε" -kpo me -nu -dhe "yigblütame -nu -mü. -Tøyang ɔgbleengbleen bha ɔnë- -da -dhɔ -ya -nu -kë, waa- -bheā Atanna -dhe -kɔ 'gü ɔgbleengbleen -nu bha- 'dhö, kë "dhü kö me ɔgban "pεpε -wa -nu ɔbhlëe -ya, "εen kö me ɔgban "yan -ya -nu 'kun, kö ɔwa ɔloo "dheedhe -nu 'gü, kö -wa -nu ɔbhlëe -ya, kö -wa -nu ɔtua bho -së ɔdede 'ka, "εen 'zü kö -wo -yea ɔbhlëesü ɔnë -nu wo -dhe -dhökëdhe kë -dhe -nu waa- Zuifö -nu -bha -yakwëækëgükɔ -nu 'gü, "kεε 'sa kö wo ɔnë 'wo ɔgeandhe -nu -ta -bhö -sü -go -bha. -A kë 'wo- wo sië "dhü bha, Atanna -dho 'wɔn bho- -nu 'gü 'ö -ziö me ɔgban -bha -ta.

Dhiang 'ö Yesu -ya zë ɔgeandhe do 'bha 'ö ɔgbao Atanna -go -a -wɔn 'gü -a -dhiang 'ö Makö -ya zë
(Dhukö 21,1-4)

⁴¹ ɔDhe 'ö ö bo dhiang -nu bha- -nu zë -sü 'ka, 'yö dho 'ö -ya 'wëëga 'wo- ɔgbao Atanna -go -a -dagüpë 'ö Atanna -dhökëgükɔ 'gü mü bha- "tüng 'gü ɔdhe ɔdede 'gü. 'Yö zun 'wɔn 'suan- bho -sü bha kö gbaø- 'ö 'me 'wo

gun mü bha 'wo- wo sië-
Atanna -gɔ bha 'ö- -dhe yö
-së 'ka. ॥Naɔme 'gbɛ -wo
-gun mü 'ö 'wo gun- -da sië
mü wɛɛ" wɛɛdhö

⁴² -Yö -to -a -dhe -ga -dhe
'gü, 'yö ॥geandhe "fleesü 'në
'bha bha 'ö nu, 'yö 'wëë-
"puu ga 'ö- ॥bhlëë 'yaa ॥mɔɔ
'wëëga do -zian -bha bha- ga
॥ple -da 'pë bha- 'gü.

⁴³ ॥Dhe 'ö Yesu -ya -dhe
yö, 'yö ö -bha ॥klang -nu
-dhe 'yö- pö- -nu -dhe: «Ka
-dhe -ga, a- -pö ka -dhe tean-
॥dede 'ka ॥dhe ॥geandhe ya
'pë 'ö- ॥gbaɔ Atanna -gɔ ya
-yö 'kpii- 'ö -ziö me "pepe
'ö ॥wa pë ॥gbaɔ Atanna -gɔ
॥dëe -a -nu ॥gban -bha -ta.

⁴⁴ -A -gen -mü ॥dhe 'mɛ
'wo bha- ॥gban "pepe -wo
॥naɔ -yaan ॥në- kë sië, -a
-nu -kɔ -kë -a -nu 'kën -gu -ta
-sü -wɔn 'gü, "keɛ dhebhɔnë
'kɔ ya, 'pë 'ö ॥ya gun ॥ya
'to- -gɔ -a -bha pë ॥gban -pë
॥gban 'ka ॥në 'ö -nu bha.»

13

Atanna -dhekëgükɔ 'ö
Zedhizadhemö bha 'wü
-dhiang 'ö Yesu -ya zë
(Matiö 24,1-2; Dhukö 21,5-6)

¹ ॥Dhe 'ö Yesu -yö ö bo
dhiang -nu bha- -nu zë -sü
'ka, 'ö go Atanna -dhekëgükɔ
bha- 'gü 'ö zun "kpennng, 'yö-
-bha ॥klang -nu bha- me do
-yö ॥yɔɔn- "sɔɔ 'yö- pö- -dhe:
«N Dëmɛ, -bhö 'kɔ ya- -ga
॥zɔɔ, -gwë suu -nu 'wo- do-
'ka bha -bhö -a -ga kɔ 'i- -kë
'kpii- -kɔ waa- dhi -kɔ -nu
bha- -ga.»

² 'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ- -gɔ 'ö-
pö: «'Kɔ suu -nu 'wo dɔ bha
i "yan -ya -nu -bha -ee? -A
-gwë -nu 'i- -ga sië bha- 'bha
'yii 'dho 'to 'ko -ta "dhöng
'gü, -a ॥gban -dho 'wü 'ö wü
trëentrëndhö.»

(Matiö 24,3-14; Dhukö 21,7-19)

³ ॥Dhe 'ö ö bo dhiang bha-
-yɔ bɔ -sü 'ka, 'yö dho 'ö
-ya -tɔn 'wo Odhivie -tɔn
-kë bha- ॥gbin-, Atanna
-dhekëgükɔ bha- wëëdhë
॥dede 'gü. 'Yö- -bha ॥klang
-nu bha- me 'dhe 'wo- Piedhö
-kë bha oo, Zakö oo, Zan oo,
Andre oo, 'wo- dhëɛ" kpɔ
॥ple 'gü 'wo- pö:

⁴ «'Wɔn 'i go- pö yi -dhe ya,
-yö -dho kë "dhü -më "tüng
'gü? "Een 'zü -a kë "tüng ॥ya
॥loo yi -dho -a 'suan- bho
-më -wɔn waa- -më -wɔn -nu
॥në- -bha?»

⁵ ॥Dhe 'wo dhëɛ" bha- kpɔ
"dhü, 'yö zun dhiang -zë -a
-nu -dhe -sü -bha 'ö- pö: «Ka
ka -dì 'kun -së kɔ 'wa 'dho
"kpennng- kë ka -gɔ,

⁶ -a -gen -mü ॥dhe me 'gbɛ-
-dho nu n 'tɔ 'gü, 'ö 'wo- pö
wo ॥në 'wo n 'ka. 'Ö 'wo me
'gbɛ ॥dede bho Atanna -bha
zian -ta.

⁷ "Tüng 'ö ka dho- ma-
'ka ॥dhe "sɛ 'ö ॥ni waa- "sɛ
'ö ॥ni -wo -gblü gɔɔn sië,
"een 'ö- gɔn -taɔng -nu dho
-da 'ka ka "tuvdhö ka "sɔɔ,
"een 'zü ka 'ka ॥gbleen bha
ka "gblüüdhe 'ya 'dho "muu
bho, -a 'kłɔɔ- -mü ॥dhe 'wɔn
'ö dho kë 'ö 'yii 'dho 'to- 'gü
yö -mü, "keɛ yö -zë 'yii 'dho
kë "kpungtaadhe "dhiütøyi
'ka.

⁸ "Səgɔ 'bha- -dho "wlü 'ö dho 'ö -pö "səgɔ 'bha -ta, 'ö -gblüdë 'bha -yo ॥wlü, 'ö dho 'ö -gblü -da -gblüdë bha -ta, 'ö "sə 'dhö ॥zii -nu wo -dhe -nu 'gü 'ka- ma, 'ö "vüü 'dhö -da -dhe -nu 'gü, "kəs yö -zë ॥gban- -dho kë ॥dhe 'nēkpōdhe -bha "gblü kë zübhosü ॥në- 'dhö.

⁹ -Ka ka -zu 'kpɔ ka -di 'gü, -a -gen -mü ॥dhe -wo -dho 'dho ka 'ka za ॥gblü "dhiü -dhe -nu 'gü, 'ö 'wo ka -ma Zuifö -nu -bha -yak-wéekégükö -nu 'gü, 'ö 'wo dho ka 'ka "sədë -nu -kuu "dhiü, 'ö 'wo dho ka 'ka -gblüdë -nu -kuu "dhiü ka -bha -kë n -bha 'ka -sü -wɔn 'gü, kë "dhü kö 'ka kë n "səs- 'ka -a -nu -dhe.

¹⁰ ॥Ya 'go yö -zë 'gü, Atanna -bha naɔ -së bha 'yii "kpungtaadhe zun 'ko "dhiü ॥kö, "kpungtaadhe "dhiü 'yii 'dho 'to. -A -dheə -bha ॥dhe "sə ॥gban "pəpe 'gü -mə -nu -wa ma.

¹¹ "Tüng 'a "wı sië 'ka bha ॥ya ॥loo, ॥wa ka 'kun kö -wo 'dho ką 'ka "sədë -nu waa- -gblüdë -nu -kuu "dhiü n -wɔn 'gü, dhiang 'ö kaa-zë mü -a "sika 'ya 'dho kë ka 'gü, -a 'dhe 'ö dho nu ka zuë" "piü- "tüng ॥dede bha- 'gü bha -kaa pö, -a -gen -mü ॥dhe 'yii 'dho 'go kaa ॥dede ka 'gü, Atanna -bha 'Nii- "slüüslü 'ö ka 'gü bha ॥në dho- dɔ ka "dhi.

¹² -A "tüng bha ॥ya ॥loo, 'në waa- ॥dhoo -wo -dho wo 'ko "dhiü dɔ ga -go, 'ö 'në dë -yö 'ö gbö "εen ö 'dhu "dhiü dɔ, 'ö 'në -nu -wo ॥wlü

wo 'kpɔmə -nu "piü 'wo- -nu "dhiü dɔ 'wo- -nu zë.

¹³ Ka -san -dho mə ॥gban "pəpe kë ka -bha -kë n -bha 'ka -sü -wɔn 'gü, "kəs 'mə 'ö 'yii 'ö bo n 'ka, 'mə 'ö yaa -to -kplü -sü 'ka n -wɔn -bha "dhü kö- 'to- 'ka "dhü -yö ॥loo- 'ka -a "dhiüyadhe 'gü, -a -mə -dho dha.»

'Pë 'ö -gban Atanna ॥bhleë -siö -pë yaa -yēnngsü -bha -a -dhiang 'ö Yesu -ya zë 'ö Makö -ya pö

(Matiö 24,15-28; Dhukö 21,20-24)

¹⁴ 'Yö go mü 'ö- pö: «-A "tüng bha ॥ya ॥loo, ka -dho 'pë 'wo- -dhe Atanna ॥bhleëesiöpë 'yaa -yēnngyēnngsü, 'ö dho zë -wɔn -dhe 'ö bo ö -bha 'kö 'ka bha- yö kö -yö -ya -sü 'ka -a -dhökégükö 'gü -dhe 'ö 'yaa- -yea 'ka bha- 'gü. ('Yö Makö -ya pö: «A- -pö "dhü kö 'mə 'ö 'sëedhe ya - -wu pö sië -ya pö ö 'suan- 'ka.») 'Ka -dhe yö "dhü "tüng 'ö- 'gü, 'mə 'ka dho kë Zude -sə 'gü, -ka ॥dua 'ka 'dho -tɔn -gbeng 'gü -dhe -nu 'gü 'ka ka -gbleñ 'kpɔ mü.

¹⁵ 'Mə 'ö yaa- -kë 'zü "kpēnng, 'ya 'dho- pö ö -di -dhe ॥dhe 'ö 'dho pë 'bha 'sü ö -go 'köödhö kö 'ö gun -na ziö -beang 'ka.

¹⁶ 'Mə 'ö yaa- -kë 'zü 'bhlaa-, 'ya 'dho- pö 'ö ö yee kë kö 'ö nu ö -bha "bhəs 'sü -dhe 'gü 'pödhö,

¹⁷ "kəs dhebhɔ -nu 'kö waa- -kë 'gbiö- "tüng bha- 'gü, "εen 'ö 'në yaa- -kë -nu -go 'yɔn -bha, wo -zë

-a -nu -bha -dho kë -wëësü
Ødedewo!

¹⁸ -Ka bheä" Atanna -dhë
kö 'wɔn bha 'ya 'dho kë "dhü
"nëne yi 'ka,

¹⁹ -a -gen -mü Ødhë 'wɔn
'ö dho kë "töng bha- 'gü bha,
-a -bha -kë -wëësü -sü -dhi-
ang -zian 'yaa zë. Atanna
'dhö "kpungtaadhe -da "dhü
yi bha- 'ka, -a -wëëwɔn suu
'ö "dhü 'yii kë do, "εen -a
"sinma 'yii 'dho kë 'zü 'ö to-
-bha.

²⁰ ØYa kë Ødhë -dhëkpaøyi
'ö "dhü bha Atanna 'yii- 'bha
"kan- "dhiü 'nu, kö dhamë
-zian 'yii 'dho Øsloo, "keë
Øyaa- 'bha "kan- "dhiü 'më 'ö-
-nu -ya -di -ta ö -bha 'ka bha-
-nu -wɔn 'gü.

²¹ -A -kë "dhü -sü 'gü,
Øwaa- pö ka -dhë Ødhë Klisi
Øya nu, -yö -dhë 'ö ya- 'gü,
"εen -yö -dhë 'ö Øni- 'gü, 'ya
'dho bho ka 'gü tean- -bha.

²² -A -gen -mü Ødhë -di
-kë Klisi 'ka -më -nu waa-
Atanna -wudhiüloome Øflü
-sü -nu 'gbe- -dho "wlü "töng
bha- 'gü, 'ö 'wo "slë -nu waa-
"dhabhliwɔn "gblügblü -nu
-kë, kë "dhü kö -wo 'më 'ö
Atanna -ya -nu -ya 'ö 'wo bø-
'ka bha- -nu bho- -bha zian
-ta "ni kö- -nu faan -zë Øya
Ømœ- -bha.

²³ -A Øgban 'to 'a- wo "dhiü
'a- pö ka -dhë bha a- -kë "dhü
kö 'ka -ya Ønë- wo ka 'suan-
'ka.»

Yöö Megbôme ö nu -kɔ
-dhiang 'ö- zë 'ö Makö -ya pö

(Matiö 24,29-31; Dhukö
21,25-28)

²⁴ ØDhe 'ö- pö "dhü, 'yö go
mü 'ö- pö: «'Wɔn "nenegasü

'a- -dhiang zë ka -dhë bha yö
Ønë Øya bo kë -sü 'ka kö -a
-dhëkpaøyi -yö zun 'ko "dhiü,
'yö 'yënng- -go 'dho Øtröö,
'yö "su -di 'pö 'ö bo 'bhü -sü
'ka.

²⁵ 'Yö "susëngga -nu 'wo
go dhang- -bha 'wo Øwenng,
'yö pë -ziisü -ziisü -nu 'wo
dhang- 'gü -a -nu Øgban 'wo
go "gluv.

²⁶ 'Yö 'wo gun -na mang
Megbôme n yö kö a nu
sië dha 'kpong- -ta ma
-gblüdëdhe -faan waa- 'gü
'tobhödhe bha- 'ka -yëedhö.

²⁷ 'Yö 'a gun -na ma "kië
-nu bø "kpungtaadhe Øgban
"pëpë 'gü kö -wo 'më 'wo bø
n 'ka 'ö Atanna -ya -nu -ya
bha- -nu Øloo 'ko -ta -dhe do
'gü.

'Wɔn -nu bha- -nu 'suan-
-bho -bha -pë -dhiang 'ö Yesu
-ya zë 'ö Makö -ya pö

(Matiö 24,32-35; Dhukö
21,29-33)

²⁸ ØDhe 'ö ö bo, 'yö- pö
'wɔn -nu bha- -nu 'suan-
-bho -bha -pë 'a dho- -zɔn ka
-dhë yö -mü figö -dhü Ønë-
'ka, 'ka "dhü bha- yö, kö -yö
ö -tröng -dee "pu sië kö 'ka
'to 'ka- 'wɔn dɔ Ødhë -a bhe
dɔ "töng Øya Øloo Øgban wo.

²⁹ ØYa kë Ødhë 'ka 'wɔn -nu
'a- -dhiang zë ka -dhë bha-
kë -dhë yö 'pö Ødhë -kɔ bha-
'dhö, kö -yö kë ka "yaan Ødhë
n nu "töng Øya Øloo, Ødhë
'ma dɔ "kpan "dhiü.

³⁰ A- -pö ka -dhë tean-
Ødede 'ka Ødhë 'më 'wo
-tosea kë sië dɔ -kɔ ya- 'gü ya,
-a -nu Øgban 'wii 'dho ga kö

'pë 'a- pö bha- ॥gban 'yii kë ॥kë.

³¹ -Yö kë ka "yaan ॥dhe "se waa- dhang- -wo -dho ziö, "kees n -wu 'yii 'dho go "gbuvu tongtongdhö.»

-Zv -to -di 'gü -gleng 'ö
Yesu -ya -da 'ö Makö -ya pö
(Matiö 24,36-44)

³² ॥Dhe 'ö- pö "dhü, 'yö- -ta yo- -nu -dhe 'ö- pö: «N nu -yi -zë me 'bhaa- dö waa- n nu "tüng ॥dede 'dhö kö 'yii kë n Dë Atanna -zë 'ka, mang ॥dede -zian 'a- gbö 'ka ya 'maa- dö kö yöö -nu 'to- -bha "kië -nu ॥në- -bha.

³³ ॥Dhe 'ö "dhü, -ka -ya ka "yaan kö 'ka bheä" kö 'ka ka "tüng kë 'wön -nu 'a- pö ka -dhe bha- -nu 'gü kö -wo 'to ka "yaan. -A -gen -mü ॥dhe 'kaa yi 'ö bha- ॥loo "tüng dö.

³⁴ -Yö -dho kë ॥dhe gondënë do 'ö dho "ta 'gü ॥në- 'dhö. ॥Dhe 'ö yöö 'dho, 'yö ö -bha 'kö to, 'yö ö -wu kpö ö -bha gwëëzë -nu -bha, 'yö- pö 'kö -maakëme -dhe -yö ö -zu kë 'kö bha- 'gü kö -ya -maa kë, 'ya 'dho yi zë.

³⁵ Kaa -di 'pö, -ka -ya ka "yaan -kö do bha- 'gü, -a -gen -mü ॥dhe 'kaa ka Dëme nu "tüng dö, kö -yö -dho nu yean" "piü -ee? Kö -yö -dho nu -dhekpao "dhiü -ee? "Een kö -yö -dho nu dhia" "piü -ee? Kaa- dö.

³⁶ ॥Dhe 'ö -kë ॥dhe -yö -dho "kan ॥në- wo ka 'gü bha, -ka kë ka 'suan- 'ka kö 'ya 'dho -kpan ka -bha kö ka yi 'gü.

³⁷ (-Gongcoñme -nu -bha -dhio -yö do), 'ma- pö ka -dhe "dhü kö me ॥gban "pepe ॥në 'a- -nu -bha dhiang zë bha do, -ka -ya ka "yaan!»

14

"Segödhiüme -nu -bha yang -ya Yesu -bha -kö -dhiang 'ö Makö -ya zë
(Matiö 26,1-5; Dhukö 22,1-2; Zan 11,45-53)

¹ ॥Dhe 'ö -dhekpaoyi ॥ya 'to ॥ple kö Pakö troo waa- bluuu- 'ö "seke 'yaa- -bha -a -bhö -yi -yö ॥loo, 'yö "saabhomë -nu -gome -nu waa- 'tønggome -nu 'wo zun- "slë mœ- -sü -bha kö 'wo "kpënng- kë Yesu -go 'wo- 'kun -suædhö 'wo- zë.

² -A 'klo- -mü ॥dhe kö -wa pö sië ॥dhe ॥ya kë troo yi ॥dede 'ka wo -kö 'yii 'dho ॥mœ- -bha kö 'wo- 'kun, -a -gen -mü ॥dhe ॥ya kë "dhü "següme -nu -dho "wlü wo "piü.

Madhi 'ö go Betani -a -bha -dhasiklœ 'yi -wenng Yesu -ta -kö -dhiang 'ö Makö -ya zë
(Matiö 26,6-13; Zan 12,1-8)

³ 'Ö gun kö Yesu -yö Simö 'ö go Betani 'ö ॥wee -yua gun- -bha bha- -go 'ködhö Betani, 'yö dhebhö do -yö -da 'ködhö, -a "tüng bha- 'ka kö -wo pë -bhö sië. 'Ö -da 'ködhö kö -dhasiklœ "yi sœng "gbui- 'wo- -pë -kë "dhü 'wo- naadhö -kë bha- yun 'ka bha, -yö -gwë "puu -sangdhe do pa -sü 'ka kö -ya -go. ॥Dhe 'ö -da 'ködhö, 'yö -sangdhe bha- -go bho-

"dhiü, 'yö -dhasiklōo "yi 'ö gun- 'gū bha- ॥wennng Yesu ॥gbin-.

⁴ -A kē 'ö- wo "dhü bha 'yii dhi 'me 'wo gun mü bha- me 'bha -nu -dhe, 'yö 'wo- pö: «'Yö -dhasiklōo song "gbil-suu 'kö ya- -see ॥ni -gen -mü -më 'ka?

⁵ ॥Ya kē 'nu ॥dhe -a "dhoo ॥në 'kwa- dö, -yö -moo -bha 'nu 'ö 'wëe- 'kpii- ॥dede ॥slōo, 'yö 'wëega 'kö bha 'kwa- 'gū -gblü "fleemë -nu -ta, ("keε yö ॥në ॥waa- ॥gban see- bhal)» 'Yö 'wo zun -dən bho -sü bha dhebhō bha- 'ka.

⁶ "Kee 'yö Yesu -ya pö: «-Ka ka kwaa dhebhō bha- -zü. Ka- -din -yën -më -wən 'gū? ॥Ya ö -bha 'wən -së ॥në kē n -dhe bha,

⁷ -a -gen -mü ॥dhe "fleemë -nu -zë -wo -dho kē ka "piü "kpung ॥taa yi ॥gban 'ka, 'wən -së -kë -a -nu -dhe -wən ॥ya ga ka 'gū "töng "vv "töng 'ö -'gū ka -moo -bha 'ka- -kë -a -nu -dhe, "keε ma -zë, 'mii 'dho kē ka "piü yö yi ॥gban 'ka, 'ö "dhü kö -a "töng ॥në -tun ya kö 'ka- -zən n -dhe ॥dhe n -dhō -yö ka -kë.

⁸ Dhebhō bha- -bha 'ö -kə ॥moo- -bha 'yö- kē bha. -Dhasiklōo "yi 'ö yöö- ॥wennng n ॥gee -bha 'nu kö -wo n -wëe bho- 'ka bha ॥në 'ö -yi to "dhiü 'yö ॥wennng n -ta bha.

⁹ A- -pö ka -dhe tean- ॥dede 'ka ॥dhe 'wən 'ö dhebhōnë ya 'ö -kë bha, 'wo dho Atanna -bha naç -së ya- dö -dhe "vv -dhe 'ö -'gū "kpung ॥taa, -wo -dho -a

-dhiang zë mü 'pö kö me 'bha -zu 'ya 'dho bho- 'ka.»

Zuda -da Yesu -dhe pë "piü -kə -dhiang 'ö Makö -ya zë (Matiö 26,14-16; Dhukö 22,3-6)

¹⁰ ॥Dhe 'ö ॥ya kē "dhü, 'yö Zuda Isikadhiçtö 'ö -kë -a -bha ॥klang -nu -kaçng do ga ॥ple bha- -me do 'ka bha, 'ö ॥wlü 'ö dho "saabhome -nu -gome -nu "piü, kö 'ö Yesu "dhiü dö -nu -dhe.

¹¹ ॥Dhe 'ö dho 'ö ö "kplëng bho -a -nu -dhe, 'yö -'gū -wən -yö -dhi -a -nu -dhe ॥dedewo, 'yö 'wo "plüün bho- -dhe 'wo-pö wo -dho -a gba 'wëe- 'ka. ॥Dhe 'ö Zuda -yö go mü, 'yö zun "töng -së 'ö -kə dho ॥moo- 'ka- -bha kö -ya "dhiü dö -'ka -a -nu -dhe bha- mœ -sü -bha.

Yesu waa- -bha ॥klang -nu -a -nu -bha Pakö -pë -bhö -kə -dhiang 'ö Makö -ya zë (Matiö 26,17-25; Dhukö 22,7-14.21-23; Zan 13,21-30)

¹² ॥Dhe 'ö troo 'ö 'wo 'bluu -ö "seke 'yaa- -bha -a -bhö -ta bha- yi -bleesü 'ö -yi ॥bh-lëesü ॥dede 'ka, 'ö -tuü -zian 'wo dho- zë troo 'ö -nu -zu -da -a -nu "bhëma -nu -go Ezitö -yi -ta, 'wo- Pakö -kë bha- zë- 'ka bha ॥ya ॥loo, 'yö- -bha ॥klang -nu bha 'wo-pö- -dhe: «-Dhe -mee ॥në i "piü ॥dhe 'yi 'dho -bha kö 'yi i -bha Pakö -pë -kpa mü, yi Dëme?»

¹³ 'Yö ö -bha ॥klang -nu bha- me ॥ple bø, 'yö ö -wu kpo- -nu -bha 'ö -pö: «-Ka 'dho Zedhizadhemö, 'ka 'dho ka -dho -kpan göndë do 'bha

-bha kö "yipë -ya -go, 'ka- yö -ka ziö- ɬkeng-,

¹⁴ 'ka 'dho, yaa- -da 'ko 'ö- 'gü bha, -kaa pö- 'ko bha-dëme -dhe ɬdhe: <Yi dëme -ya -pö 'yi nu kö 'yi i dhëe" 'kpo kö 'kdhhi 'ö waa- ö -bha ɬklang -nu wo dho Pakö -bhöpë -bhö 'gü bha 'i- -zən yi -dhe.»

¹⁵ 'Ka- pö "dhü, -yö -dho 'ko 'gü 'bong -bong do, 'ö- 'gündhe ɬgban 'dhö -pë kë -sü 'ka -së 'ka, 'ö -yatapé ɬgban 'dhö mü -a -dhe -zən ka -dhe 'ko -ta "dhüng 'gü. -Dhe bha ɬnë 'ka dho kwa -bha Pakö -pë -kpa -a 'gü.»

¹⁶ 'Yö- -bha ɬklang -nu ɬple bha 'wo dho. 'Yö 'wo -kpan -bha ɬdhe -kɔ do 'ö- pö- 'ka -a -nu -dhe bha- 'dhö. 'Yö 'wo Pakö -pë -kpa mü. ɬDhe 'wo wo bo, 'yö 'wo wo yee -kë 'wo dho- -dhe 'gü.

¹⁷ ɬDhe 'ö ɬwa ɬgloo mü 'ö "bin ɬya 'ma, 'yö waa- -bha ɬklang -nu -kaøng do ga ɬple bha 'wo ɬloo Pakö -pë -bhö -dhe bha- 'gü.

¹⁸ ɬDhe 'wo ɬkleen -bhöpë bha- -zü, 'ö 'wo- -bhö -sü zü bho -së 'ka, 'yö- pö- -nu -dhe 'ö- pö: «Kwa- -bha -zë wo, "kees teanwən do 'bha- -dhö 'a dho- pö ka -dhe. Yö -mü ɬdhe 'mə 'ö kweng- -nu kwa -kɔ 'dhö 'tea- do 'gü ya, mə do- -dho n "dhiü dɔ n 'yaç- -nu -go

¹⁹ -A pö 'ö- wo "dhü bha, 'yö- -nu "gblüüdhë "muu bho, 'yö -wëe -yö zun -da -sü -bha -a -nu -ta, -a -gen -mü ɬdhe 'yaa gun- -nu "piü ɬdhe 'wən suu bha -yö kë Yesu 'ka.

'Yö 'mə 'ö "dhü 'ö zun- dhëe" 'kpo -sü -bha 'ö- pö: «-A -ga 'i- wo bha ɬwe, n Dëme, -yö i 'gü ɬdhe ma -mü -ee?»

²⁰ 'Yö- -yø bo- -nu -go 'ö- pö: «Mə -kaøng do ga ɬple 'ka bha mə do -mü. Mə 'dhe yëng yi -kɔ 'dhö 'tea- do 'gü bha yö -mü.»

²¹ 'Yö go mü 'ö- pö: «-Yö "dhü tean- 'ka ɬdhe mang Megbōme n ga -wən -yö -dhö ɬdhe -kɔ 'ö -ben zë -sü 'ka 'ka Atanna -go 'sëedhë 'gü- 'dhö, "kees 'mə 'ö dho kë -a -gbo -dɔ ö -dī ɬgbin- -mə 'ka bha ɬnë- -mə -bha 'dhö -wëesü. -A fië- -dhö -zianwo 'nu kö- -mə 'ya 'dho bho.»

Atanna -bha -bhöpë -bhö -kɔ -gleng 'ö Yesu -ya -da -a -dhiang 'ö Makö -ya zë
(Matiö 26,26-30; Dhukö 22,15-20; 1 Kodhëngtö 11,23-25)

²² 'Wo gun pë -bhö sië, 'yö Yesu -yö 'bluu- sü, 'yö Atanna nuë" bho- -wən 'gü, ɬdhe 'ö ö bo, 'yö- "kplü "kplü bho, 'yö- 'gü -gblü ö -bha ɬklang -nu -ta, 'yö- pö- -nu -dhe: «N kwi "bleen- ɬne, -kaa 'kun 'ka- -bhö.»

²³ 'Yö go mü 'zü 'ö we -kɔ sü, 'yö Atanna nuë" bho- -wən 'gü, ɬdhe 'ö ö bo, 'yö- nu- -nu -dhe, 'yö- -nu ɬgban 'wo- mü.

²⁴ 'Yö- pö- -nu -dhe: «N ɬycən 'ö yöö -wenng kö -yö kë -mlees -dee 'ö maa- -da n Dë Atanna waa- mə kpö 'gbe -a -nu ɬzinng 'gü kö -ya -nu -kɔ -da 'ko ɬkweng bha- "bleen- ɬne.»

²⁵ 'Yö- pö: «A- -pö ka -dhe tean- ɬdede 'ka ɬdhe: ɬYa

'go ॥dεε 'gü, 'mii 'dho -drɔɔ mü 'ö dho 'ö zun- 'ka yi 'a dho- -dee mü- 'ka Atanna -bha -gblüdëdhëpö 'gü bha- -bha.»

²⁶ ॥Dhe 'wo wo bo 'yö 'wo Pakö "tan -nu bho, 'yö 'wo -ziö 'wo dho Odhivie -ton ॥gbin-.

Yesu -bha Piëdhö -bha ö -wɔn zao -sü -dhiang 'ö- zë 'ö Makö -ya pö

(Matiö 26,31-35; Dhukö 22,31-34; Zan 13,36-38)

²⁷ ॥Dhe 'wo dho 'wo ॥loo mü 'yö Yesu -ya pö ö -bha ॥klang -nu -dhe 'ö- pö: «Më "pepe 'ka bha me ॥gban ka -dho "kan n -zü 'kwëe-, 'ö 'ka ॥dua. -A -gen -mü ॥dhe -yö -ben zë -sü 'ka Atanna -bha 'sëedhë 'gü ॥dhe: A -dho -tuü -maagome zë, 'yö- -bha -tuü -nu 'wo dö bunnggeedhö.

²⁸ "Kee ॥wa n zë "dhü, a -dho -bö 'zü -deewo. ॥Ya kë ॥dhe 'ma bo -bö -sü 'ka, a -dho -da ka "dhiü 'a dho Gadhidhe -se 'gü.»

²⁹ ॥Dhe 'ö- pö "dhü, 'yö Piëdhö -ya pö- -dhe: «(N Dëme,) 'kö 'zü me ॥gban "pepe ॥wa bo i 'ka, "kee ma -zë, 'mii 'dho bo i 'ka tongtongdhö.»

³⁰ 'Yö Yesu -ya -yo bo- -go 'ö- pö: «Piëdhö, a- -pö i -dhe tean- ॥dede 'ka ॥dhe bhii ॥dede -zian 'i "wi sië bha, gbeng do 'ö ॥dεε 'yii 'dho ziö kö 'wɔn 'a- pö bha 'bha- kë. -A -gen -mü ॥dhe "sanni -wa pö -tɔgɔn ॥ya "wi ॥dhe pë ॥ple 'dhö, kö 'bha bo n 'ka -genyan 'ka -yaaga.»

³¹ "Kee 'yö Piëdhö -ya zë 'zü ö -sobhëe ॥dede -bha 'ö- pö: «'Kö ॥ya kë ga -zian ॥në- 'ka, yi -dho -a wo yi "kwëe-, "kee 'mii 'dho "kan -zë wo i -bha tongtongdhö, n Dëme.» 'Yö 'me 'wo bha- -nu ॥gban 'wo -wu do bha- pö.

Yesu -bheea Zesemane -ko -dhiang 'ö Makö -ya zë
(Matiö 26,36-46; Dhukö 22,39-46)

³² 'Yö 'wo -ziö 'zü 'wo dho -dhe do 'bha 'wo -Zesemane -dhe -kë bha- 'gü. ॥Dhe 'wo ॥loo mü 'yö Yesu -ya pö ö -bha ॥klang -nu -dhe: «-Ka -ya n -go yö kö 'a 'dho -bheea Atanna -dhe -dhe 'gü.»

³³ 'Yö Piëdhö 'dhö, Zakö 'dhö, Zan 'dhö -a -nu -dhe, 'yö 'wo dho. "Kee "töng 'wo dho sië- 'ka "dhü bha, kö "suü ॥ya -da -a 'gü, kö "nenega -sea ॥ya -ya bha -sü -bha -a -bha, kö -wëe -yö -da sië- -ta.

³⁴ 'Yö- pö me -yaaga bha- -nu -dhe 'ö- pö: «Ga -sü zii ॥ya kpa n -ta, ॥dhe 'ö "dhü, -ka 'to yö, "kee -ka -ya ka "yaan 'ka 'dho yi zë.»

³⁵ ॥Dhe 'ö- pö "dhü, 'yö ॥yoɔn 'dëde wo ö "dhiü, 'yö ॥kwaa ö -di -zü "sia-, 'yö ॥bheea Atanna -dhe kö ॥ya kë ॥dhe ॥ya kë- -dhidhëwɔn 'ka, kö "töng bha -ya dö ö 'ka ॥gbleen.

³⁶ 'Yö ॥bheea 'ö- pö: «N Dë, bhi ॥në i -fiëbhawɔn 'yaa 'dhö, -bhö dö "gbii-, "ni kö ॥ya kë i -dhidhëwɔn -zë 'ka, kö 'wɔn "gbii- 'ö maa- "yi mü ya 'i- 'kpɔ n 'ka, "kee yö ॥në- ॥gban 'gü, kö -yö ga bhi ॥në

i 'gü, kö 'ya 'dho kë ma -zë n
-dhidhewon 'ka.»

³⁷ ॥Dhe 'ö ॥bhæ Atanna
-dhe "dhü 'ö ö bo, 'yö ö yee
-kë 'ö nu ö -bha ॥klangdhiü
-nu -yaaga bha- -nu -dhe 'gü.
'Ö nu -yö -kpan -nu -bha kö
॥wa yi zë. 'Yö pa- -nu -bha
'yö- pö Piëdhö -dhe: «Simø,
'bha yi zë 'nu -wa! 'Aa,
Piëdhö, bhii ॥mœo- -bha kö
'i "tüng do -zian -to "yaan kë
-wa?»

³⁸ -Ka -ya ka "yaan kö 'ka
bhæa", kë "dhü kö Søtraan
-bha "kpënng- -kø 'ya 'dho
॥mœo ka -bha 'ö ka -da
Atanna "dhiü, -a -gen -mü
॥dhe -to Atanna dhœbbhaa
-zian -ta -dho -yö kë me
"bhü- -nu -bha, "keø -a kë "si
në 'yaa kë- -nu -dhe.»

³⁹ 'Yö -ziö 'zü -deewo 'ö
dho -dhe do 'ö ॥bhæa Atanna
-dhe -a 'gü -bleesü bha- 'gü,
'yö ॥bhæa 'zü ॥dhe -kø do 'ö
॥bhæa- 'ka -bleesü bha- 'dhe.

⁴⁰ 'Yö nu 'zü -deewo ö -bha
॥klang -nu -dhe 'gü, 'ö nu
-yö -kpan -a -nu -bha kö ॥wa
yi zë 'zü -deewo. -A -gen
-mü ॥dhe 'ö gun "dhü kö- -nu
"yankø ॥gbaan kë 'gbiin- yi
kaø. Woo dhiang 'ö- zë- -dhe
'wii- ॥sloø.

⁴¹ 'Yö -ziö 'zü -deewo 'ö
dho. Nu -yaaga -naa 'ö- wo,
'yö pa- -nu -bha 'yö- pö- -nu
-dhe 'ö- pö: «Yi -zian ॥në 'ka-
zë sië "dhü do -wa! -Yö 'to
"dhü! "Tüng 'a gun "suö sië-
-go ॥ya ॥loo -ya bo, -a -gen
-mü ॥dhe mang Mægbomø n
"dhiü -dø 'wonyaakemø -nu
-dhe "tüng bha ॥ya ॥loo.

⁴² -Ka "wlü 'kwa 'dho, 'me
'ö yöö n "dhiü dø bha ॥ya

dun kwa -ta.»

Yesu 'kun -kø -dhiang 'ö
Makö -ya zë

(Matiö 26,47-56; Dhukö
22,47-53; Zan 18,3-12)

⁴³ Dhiang bha -yö -to Yesu
"dhi, 'yö- -bha ॥klang -nu
-kaøng do ga ॥ple bha- me
'dhe 'wo Zuda -kë bha 'ö -wo,
kö me kpö 'kpii- 'ö -siang -nu
waa- "dhünë -nu 'wo- -nu -ta,
'ö "saabhome -nu -gøme -nu
oo, 'tønggøme -nu waa- Zuifö
-nu -bha -kwæagbø -nu 'wo-
bø bha -wa ॥keng-.

⁴⁴ Yö -zë 'ö gun kë sië "dhü
"tüng 'ö- 'gü bha kö Zuda 'ö
dho- "dhiü dø- 'kunme -nu
-dhe bha ॥ya ö -wu 'kpo 'me
weng- -nu 'wo nu sië bha-
-nu -bha ॥ya- pö: «॥Ya kë
॥dhe 'kwa 'dho, 'me 'a dho-
॥loo- -bha bha kö 'me 'a -wi
'ka bha 'yö bha, kö 'ka- 'kun
'ka 'dho- 'ka, "keø 'ka- 'kun
-së (kö 'ya 'dho dha ka -go).»

⁴⁵ ॥Dhe 'wo nu 'wo ॥loo-
-nu -dhe 'gü, 'yö to 'ö dho
Yesu -zian 'ka, 'yö- pö- -dhe:
«N Dëme!» 'Yö- ॥loo- -bha,

⁴⁶ 'yö 'me 'wo bha 'wo Yesu
kun.

⁴⁷ 'Yö 'me 'wo gun Yesu
॥keng- bha- me do -yö -kø
-da ö -bha -siang 'gü, 'yö
bho ö kwæe", 'yö "saabhome
-gøme 'kpii- -bha gwëëmi zë-
'ka- -go -bha, 'yö- "tu kpö bho
mü.

⁴⁸ 'Yö Yesu -yö dhiang zë
'me 'wo nu- 'kun bha- -nu
-dhe 'ö- pö: «Nu 'ka- wo n
'kun -dhe 'gü -siang -nu waa-
"dhünë -nu 'ka ॥dhe me- dø
mezøme 'ka ya- -gen -mü -më
'ka?

49 Ka "yan 'yaa gun n -bha ka kpö 'gü yi Ɂgban "pəpə 'ka kö a me -nu Ɂklang kë sië Atanna -dħokēgükö 'gü -dħe ya 'gü -ee? -Yö -kë -mū Ɂdħe 'yö 'kii n 'kun- "tüng 'dħe 'kö bha yö -zë 'bha 'gü? "Kee 'yaa 'wɔn 'bha 'ka, -yö -kë "dhü kö 'pë 'ö -ben zë -sü 'ka Atanna -go 'séedħe 'gü n -bu 'gü bha Ɂnë- 'gü -wɔn -yö kë.»

50 'Ö bo kë -sü 'ka "dhü, 'yö 'me 'wo gun- Ɂkeng- bha- Ɂgban 'wo -kan -zü 'kwëe- 'wo Ɂdua 'wo dho.

51 'Nëgħċonnë do 'ö -kpata doseng Ɂnë gun- gban "dhiü bha -yö -gun Ɂkeng- kö Ɂwaa- 'kun -wo 'dho sië- 'ka. 'Yö 'wo dho 'wo yöö -dī 'pökun.

52 "Kee 'yö yö -zë 'ö ö -bha -kpata bha- to- -nu Ɂkwæε- 'yö -ziö -beang 'ka 'ö dho ö 'kpee- 'ka.

Yesu -bha -dho zagħobhom
-nu -kuu "dhiü -kɔ -dhiang 'ö
Makö -ya zë

(Matiö 26,57-68; Dhukö 22,54-55,63-71; Zan 18,13-14,19-24)

53 ɁDħe 'wo Yesu kun, 'yö 'wo dho- 'ka "saabħome -nu -għome 'kpii- -kuu "dhiü, 'yö "saabħome -nu -għome -nu "pəpə 'wo to oo, -kwæagħo -nu waa- 'tonggħome -nu 'wo bho 'ko -ta -a -go "kwæandħo mü.

54 -A -nu 'dho -sü 'ka kö Piędhö -ya -nu Ɂkeng-, "Kee 'yaa Ɂyċċon- -nu "sco, 'yö 'wo dho 'wo -da 'ka "kwæandħe bha- 'gü. 'Yö Piędhö dho 'ö -ya pəng -bha gwëeżże -nu "sco, kö pəng 'në 'bha -yö

-ma ö bha kö "nene -yö go ö 'gü.

55 'Yö "saabħome -nu -għome -nu "pəpə bha waazagħobhom -nu 'wo nu bha 'wo zun 'wɔn do 'wo dħol- Ɂslac Yesu -bha -tosea 'gü kö -yö kë- zë -gen 'ka -a mċċi-sü -bha, "Kee 'yö 'wii- Ɂslac tongtongħħo.

56 -A -gen -mū Ɂdħe me 'għe Ɂdede -wo nu 'wo Ɂsua -dhiang -nu zë- -bha, "Kee me 'bha Ɂya nu Ɂyaa- 'bha pö, me 'dħe Ɂya 'dho dō me 'dħe bha- "piü, Ɂya nu 'yö- "wee 'bha pö, 'yö- -nu -wu 'yaa kë do.

57 Kö me 'bha -nu -wo "wlü sië 'wo Ɂsua -ya -bha 'wo- pö:

58 «Yi -zë yi- -ma "dhi kö -ya pö sië Ɂdħe: <Atanna -dħokēgükö 'wo- dō wo -kɔ "dhiü ya, ö -dho -a 'wü 'ö-dee 'ö 'yii dho kë me -kɔ "għblu 'ka 'a- dō -dhekkraçyi -yaaga 'ka.»

59 Aa" Ɂni -a -dħe -zian 'wo-pö "dhü bha, -a -nu -wu 'yaa gun- 'gü do.

60 ɁDħe 'ö Ɂwa 'wɔn -nu bha- pö "dhü 'dċondħo, 'yö "saabħome -nu -għome 'kpii- bha 'ö Ɂwlü me "dħaa bha- 'gü, 'yö- pö Yesu -dħe 'ö- pö: «Dhiang "pəpə 'ö 'me 'wo nu i 'ka n -dħe ya 'wo- zë i -bha ya i "tu -ya Ɂgħan 'gü, i -bha -yö 'i- dō- 'gü yö -mū -më 'ka? "Een -a -yö 'yaa i -go -ee?»

61 "Kee 'yö Yesu -yö ö "dħi ta, 'yö 'yii "wi. 'Yö "saabħome -nu -għome 'kpii- bha 'ö- dħee" 'bha kpɔ 'ö- pö: «"Een bhi Ɂnë 'i Atanna -bha

-Yame, Atanna 'kwa- -dhökë ya- Gbö 'ka -ee?»

⁶² 'Yö Yesu -ya -yo bɔ 'ö-pö: «[]lin, yö -mü n 'ka. []Ya 'go mü ka "yan -dho mang Mægböme n yö kö a -ya -sü 'ka Atanna 'gübülsü bha- -yæ 'ö []bhlëesü 'ka bha- 'gü, 'ö 'ka n yö 'zü kö a 'go sië dhang- 'gü 'a nu dha 'kpong- -ta.»

⁶³ []Dhe 'ö "saabhome -nu -gome bha 'ö -wu bha- ma, 'yö -siö -dhe, 'yö ö -bha -so -pe, 'yö go mü 'ö- pö: «'Mε 'ka ma bha, kwa -mawon 'yaa "sæ- -zian -bha 'zü.

⁶⁴ "Een ö -dı 'ö- dan Atanna 'ka bha 'kii- -dhe yö -ee? "Een ka ka -bha pö- 'gü []dhe?» 'Yö me "pere 'wo gun mü bha- -nu -wu 'dho to- -bha do []dhe za 'bhaa- 'gü 'zü, "kæs -a zë -wɔn []në to- -bha.»

⁶⁵ -Wo -to mü 'yö me 'bha -nu 'wo zun "dhidhi -suü -bha -sü -bha, 'yö 'wo so kpa- "yan "dhiü, 'yö 'wo zun- -zë -kɔkpö 'ka -sü -bha kö -wo []wæs do sië- -bha 'wo- pö: «Atanna -wudhiüloome, 'mε 'ö i -ma bha de -mü? -A -mε pö "kpüüdhö!» 'Yö gwëeze -nu 'wo wo -kɔ -da 'gü kö 'wo 'dho- 'ka, "kæs kö -wa "tu -nu -ma sië "dhü do.

Piedhö -bha Yesu -wɔn zaç -kɔ -dhiang 'ö Makö -ya zë

(Matiö 26,69-75; Dhukö 22,56-62; Zan 18,15-18.25-27)

⁶⁶ "Tüng 'ö kë sië- 'ka "dhü bha kö Piedhö -ya -nu []wlöö "sia- "kpennngdhö, "kweandhe bha- 'gü mü kö Yesu -zë -yö 'koodhö 'kɔ -ta

"dhüng 'gü. -Yö -to -dhe bha []në- 'gü, 'yö "saabhome -nu -gome 'kpii- bha- -bha gwëedhe do -yö nu.

⁶⁷ []Dhe 'ö Piedhö yö kö -yö -ya sië peng -bha, 'yö- -ga "sennngdhö, 'yö- pö- -dhe: «Bhii -dı 'pö i -gun Yesu 'ö go Nazadhetö bha- []keng- "dhe!»

⁶⁸ "Kæs 'yö Piedhö -ya []zaç 'ö- pö: «'Pë 'i- pö sië bha 'maa- dɔ, 'maa- 'gü -zian ma.» []Dhe 'ö- pö "dhü 'yö -ziö 'ö dho 'ö dɔ "kweandhe bha- "dhi -wo -dhe 'gü, 'yö to 'yö -tɔgon -bleesü -yö -wi.

⁶⁹ []Dhe 'ö dhebhö bha 'ö Piedhö yö 'zü -deewo, 'yö- pö 'mε 'wo gun mü -a -nu -dhe 'ö- pö: «'Mε 'wo bha- mε do []nε!» 'Yö Piedhö -ya []zaç 'zü -deewo.

⁷⁰ []Dhe 'ö "tüng 'në 'bha []ya ziö, 'yö 'mε 'wo gun mü bha 'wo- pö 'zü Piedhö -dhe: «-A pö 'wo- wo []dhe 'mε 'wo ya- mε do -mü i 'ka ya 'yaa []sua 'ka; -a -gen -mü []dhe [mε -ya -dhe -yö i "dhiwu -bha].»

⁷¹ []Dhe 'kö 'wo- pö "dhü, 'yö Piedhö -yö zun -sö -bhö -sü -bha 'ö- pö: «'A- zë ma Atanna -dhe, 'mε 'ka "wı sië- 'ka bha, 'maa- dɔ. ([]Ya kë []dhe -a pö 'a- wo sië ya []ya kë []sua 'ka 'a ga!)»

⁷² Dhiang bha -yö -to "dhi, 'yö -tɔgon []ple -naa -yö -wi. 'Yö- -zu -yö -bö dhiang 'ö Yesu -ya zë- -dhe 'ö- pö: «"Sanni -tɔgon -yö "wı []ple kö []ya bo ö 'ka []dhe pë -yaaga 'dhö bha- 'ka. []Dhe 'ö- -zu 'dhö -bö 'wɔn bha- 'ka,

'yö zun "gbu bɔ -sü -bha.

15

*Yesu -dho Pidhatö -kuu
"dhiü -kɔ -dhiang 'ö Makö -ya
zë*

(*Matiö 27,1-2.11-14;
Dhukö 23,1-5; Zan 18,28-38*)

¹ -Dhe -zë 'ö ɔkpao bho, me "pεpε 'wo Atanna -wɔn -go -ta, "saabhome -nu -gɔmε oo, -kweagbø -nu oo, 'tonggɔmε -nu waa-zagɔbhome -nu -wo -ya 'kwëe- ɔnë- -kë -dhækpaɔ tii bha- 'gü kö 'wo dho Yesu -wɔn 'kun -kɔ 'ö- 'gü 'wo-dø. ɔDhe 'ö- -nu -wø ɔya kë do, 'yö 'wo- kun 'wo- -kɔ ɔnëng 'kwëe- 'wo- -lö, (kö 'ya 'dho ɔdua) 'yö 'wo dho- 'ka Wlɔmö mi 'ö gun- -nu -bha "se bha- -gɔdhiümε 'ka 'wo- -dhe Pidhatö bha- -dhe.

² ɔDhe 'wo dho 'wo ɔloo Pidhatö -kuu "dhiü, 'yö Yesu dhεε" kpɔ 'ö- pö: «Bhi ɔnë 'i Zuifö -nu -bha -gblüdë 'ka ya -ee?» 'Yö- -yo bɔ - -gɔ 'ö- pö: «ɔlin, ma -mü.»

³ ɔDhe 'ö- pö "dhü, 'yö "saabhome -nu -gɔmε -nu bha 'wo zun za 'gbε -dɔ -bha -sü -bha.

⁴ 'Yö Pidhatö -ya dhεε" -dee bha kpɔ 'ö- pö: «Za "pεpε 'wo- dɔ sië i -bha ya 'bhaama ɔnë- wo 'yö 'bhaa- -yɔ 'bha bɔ -ee? "Ξεn -a -yo ɔnë 'yaa i -gɔ -ee?»

⁵ "Κεε Yesu 'yii- -yo 'bha bo 'zü tongtongdhö, 'yö- 'wɔn -yö Pidhatö kɔn ɔdedewo.

*Pidhatö -bha Yesu -nu -a
'kunme -nu -dhe -kɔ -dhiang
'ö Makö -ya zë
(Matiö 27,15-26; Dhukö
23,13-25; Zan 18,39-40; 19,1-
16)*

⁶ -A "tüng bha- 'gü, kö Pakö yi ɔya ɔloo -kɔ 'ö- 'gü 'do 'do, 'yö -gblüdë ɔya 'me 'wo -kasø 'gü bha- me 'dhe Zuifö -nu ɔwaa- pö -ya bho -kasø 'gü wo -dhe, 'yö ɔyaa- bho -kasø 'gü.

⁷ "Tüng 'wo Yesu kun- 'ka bha kö gɔndënë do 'wo Badhabasö -kë, 'ö waa- ö "teabɔ -nu 'wo me zë kö ɔwa "wlü "segɔmε "piü bha -yö -kasø 'gü.

⁸ 'Yö me kpö 'gbε ɔdede 'wo ɔwlü 'yi bha- 'ka 'wo dho Pidhatö "piü, 'yö 'wo ɔbheaa- -dhe kö -yö me do bho wo -dhe -kasø 'gü ɔdhe -kɔ 'ö- -kë 'ka zii- 'dhö.

⁹ 'Yö Pidhatö -ya -nu dhεε" kpɔ 'ö- pö: «-Yö ka "piü ɔdhe 'a n -kɔ bho Zuifö -nu -bha -gblüdë ya- 'gü ka -dhe -ee?»

¹⁰ Dhεε" 'ö Pidhatö -ya kpɔ "dhü bha- -gen -mü ɔdhe 'ö gun "dhü kö -ya 'wɔn dɔ ɔdhe gbleæn" ɔnë "saabhome -gɔmε -nu bha 'wo gun gɔn sië Yesu 'ka, 'yö- -wɔn 'gü 'yö 'wo nu- 'ka ö -dhe, "κεε ɔsɔng 'bhaa- -bha.

¹¹ "Κεε ɔdhe 'ö dhεε" bha kpɔ "dhü, 'yö "saabhome -nu -gɔmε -nu bha 'wo -da me kpö bha- -nu -go 'gü, 'yö 'wo -wø ma- -nu "twø, kë "dhü kö Pidhatö -yö ö -kɔ bho Badhabasö ɔnë- 'gü.

¹² 'Yö Pidhatö -ya -nu dhεε" -dee bha kpɔ 'zü 'ö- pö: «-Yö ka "piü 'sa ɔdhe 'me 'ka- -dhe

Zuifö -nu -bha -gblüdë ya 'a-kë **Dhε?**»

¹³ 'Yö 'wo **gbla** "gbu- 'ka 'wo- pö: «-Bhö -a dō "dhü -bha!»

¹⁴ 'Yö Pidhatö -ya -yo bō-nu -go 'ö- pö: «-A -dō "dhü -bha -gen -mü -më 'ka? -Yö -më -wən yaa **në-** -kë?» "Kee 'yö 'wo **gbla** 'zü "gbu-**dede** 'ka 'wo- pö: «Yi- -pö i dō "dhü -bha!»

¹⁵ 'Yö Pidhatö -ya zë më kpö bha- -nu dhoo**bhaawən** kë -sü -dhe, 'yö ö -kɔ bho Badhabasö 'gü. 'Yö "södha -nu -ya Yesu -zë -bha 'yö 'wo- -ma. **Dhε** 'wo- -ma 'bha wo, 'yö ö -kɔ bho- 'gü kö -wo 'dho- 'ka kö -wa dō "dhü -bha.

"Södha -nu -bha **wεε** -dō Yesu -bha -kɔ -dhiang 'ö Makö -ya zë

(Matiö 27,27-31; Zan 19,2-3)

¹⁶ **Dhε** 'ö Pidhatö -yö ö -kɔ bho Yesu 'gü "södha -nu -dhe, 'yö 'wo- sü za **gblü** "dhiö 'yö 'wo dho- 'ka -gblüdë -go 'ködhe **dede** 'gü, 'yö 'wo wo këyoo **gban** "pere -dhe mü.

¹⁷ 'Yö 'wo -gblüdë -nu -da **gbauu-** "yan -zaöndhö 'bha bha- -da -bha kö -yö kë **Dhε** -gblüdë 'dhö, kö 'wo **wεε** -dō -bha -dhe yö, 'yö 'wo dho 'wo "glen 'faan- bō 'wo- -ya -go -bha,

¹⁸ 'yö 'wo zun- **wεε** -dō -bha -sü -bha 'wo- **tua** bho 'wo- pö: «Zuifö -nu -bha -gblüdë, 'bha **boo!**»

¹⁹ 'Yö 'wo zun- -ma -sü -bha "dhü 'ka -a **gbin-**, kö -wo "dhidhi -pen sië- -bha,

kö -wo zun sië wo kpiö 'gü, 'wo- **bhlëe** -ya **Dhε** -gblüdë 'dhö.

²⁰ **Dhε** 'wo wo bo **wεε** -dō -bha -sü 'ka **Dhε** -kɔ bha- 'dhö, 'yö 'wo **gbauu-** bha- bho- -bha, 'yö 'wo- -dī -a so -da -bha, 'yö 'wo dho- 'ka -a -dō "dhü -bha -dhe 'gü.

(Matiö 27,32-44; Dhukö 23,26-43; Zan 19,17-27)

²¹ **Dhε** 'ö **wa** -da zian -ta 'wo 'dho sië, 'yö 'wo -kpan Simo 'wo- gbö do -dhe Dhezandrö, 'wo- më do 'bha -dhe Dhufusö 'ö go Sidhenö bha- -bha kö -yö 'go sië ö -go gbeë 'gü -yö ziö sië. 'Yö 'wo zun- "dhiö 'wo- pö -dhe -yö Yesu -dō -bha "dhü bha- 'sü kö 'wo 'dho- 'ka.

²² 'Yö 'wo Yesu sü 'wo dho- 'ka -dhe 'wo- -dhe eblö -wu 'gü Gogota bha- 'gü (**waa-**pö "dhü kö -wa -pö 'me -go "kpea -tən».)

²³ **Dhε** 'wo dho 'wo **loo** mü, 'yö 'wo pë 'bha 'wo- 'miidhö -kë, 'ö pë -neë -ma më 'ka -sü dho "sia- bha- -da -dröö "piü 'yö 'wo- nu- -dhe, "keë 'yii "wi- -bha kö -ya mü.

Yesu -dō "dhü -bha -kɔ -dhiang 'ö Makö -ya zë

²⁴ **Dhε** 'ö **waa-** **gban** kë "dhü **wa** wo bo, 'yö 'wo- sü 'wo- dō "dhü -bha, 'yö 'wo "pöni -gban -a -kɔ waa- -gen -nu -ta. 'Yö 'wo- -bha -sö -nu bha- -nu 'gü -gblü wo 'ko -ta -a zë "kpüü kë -sü 'ka, kë "dhü kö më 'ö 'dhö -a -bha 'ö dho- **slöö** kö -ya dō.

²⁵ -Wa -dō "dhü -bha "dhö dhiang" "piü 'yénng- "teë "gbu- -ta.

²⁶ Pë -ben 'wo- zë kö **wa** **nëng** -a -dō -bha -dhü bha-

-bha kö me ॥gban "pεpε -wa zë -gen dɔ bha, 'yō 'wo-pö: «Zuifo -nu -bha -gblüde ॥nε». 'Yō 'wo- ॥nēng "dhü -bha -a -go -ta "dhöng 'gü.

²⁷ -Wo waa- mezēmε -nu ॥ple ॥nē- -nu dɔ "dhü -bha 'ko "töng do 'gü. 'Yō 'wo- me do dɔ- -kɔ -së 'gü, 'yō 'wo me do dɔ- ॥kwaa 'gü.

²⁸ [Kë "dhü kö -wu 'ö -ben zë -sü 'ka Atanna -go 'sëedhε 'gü ॥dhe:

«-Wo kë- -dɔ 'wonyaakémε -nu -bhiëe 'gü» bha-'gü -wɔn -yō kë.]

²⁹ Kö 'me 'wo zian ziö sië -wo "si bho sië- -go 'ö 'wo wo -go 'gü zë- 'ka- -dhe 'wo- pö: «-Aao! -A 'dhe 'i- -dhe ॥mɔɔ 'yō bha! 'Bhii- pö i -mɔɔ -bha 'i Atanna -dhɔkëgükɔ wü, 'i- -dee dɔ -dhekpayı -yaaga 'ka -ee?

³⁰ -Bhö i -dı dha -dhe! -Bhö 'go "dhü bha- -bha ॥tɔn kö 'i zun "sia- -dhe!»

³¹ Kö "saabhome -nu -gɔme -nu -dı 'pö -wo ॥wεε dɔ sië- -bha waa- 'tɔnggɔme -nu 'dhö, 'wo- pö wo 'ko -dhe: «॥Ya me -nu dha, "kεε -a -kɔ 'yaa ॥mɔɔ- -bha kö -yō ö -dı -zë dha!»

³² 'Ö 'wo- pö: «'Bhii- pö i -dı -dhe ॥dhe bhi ॥në 'i Izraedhö -me -nu -bha -gblüde 'ka, ॥dhe bhi ॥në 'i 'me 'ö Atanna -ya -ya kö 'ö- bɔ yi dha -dhe 'gü -a 'ka -ee? 'Bha- pö 'yi 'dhang bho i "dhiü, -bhö i -dı bho "dhü bha- -bha kö 'i lɔɔ- kö 'yi- -dhe yō kö 'yi 'dhang bho i "dhiü!» Kö 'me 'wo weng- nu -a -nu -gban "dhü -bha

-dhe do 'gü bha, -wo "si bho sië- -go 'pö.

Yesu ga -kɔ -dhiang 'ö Makö -ya zë

(Matiö 27,45-56; Dhukö 23,44-49; Zan 19,28-30)

³³ ॥Dhe 'ö 'yēnng- ॥ya -ya me -go ॥zinng 'gü, 'yō -dhe -yō ॥tröö "kpungtaadhe ॥gban "pεpε 'gü, 'yō dho 'ö zun- 'ka "wɔ "ye -yēn -bha.

³⁴ ॥Dhe 'ö 'yēnng- ॥ya 'kpɔ me -go 'ka -së 'ka, 'yō Yesu -yō ॥gbla "gbu- 'ka eblö -wu 'gü 'ö- pö: «Edhoi, dhama sabatami! (॥Waa- pö "dhü kö -wa -pö: «"Eke n Dë Atanna, "eke, i i -kɔ -kan n "dhiü ॥ni -më -wɔn 'gü?»

³⁵ ॥Dhe 'ö 'me 'wo gun mü bha 'wo- -wu ma ॥dhe -kɔ bha- 'dhö, 'yō- me ga 'bha -wa pö: «-Ka dɔ! -Yō Edhi -dhe sië -wa!»

³⁶ 'Yō- me do -yō dɔ -beang -bha 'ö dho 'ö -fuu -kɔn 'bha bha- -da we 'wangwang 'bha bha- ॥bhaa, 'yō- -ya "dhü "dhiü, 'yō nu- 'ka- -dhe kö -ya mü, "kεε kö -ya pö sië: «-Kaa 'to mü kö (Atanna -wudhiüloomε) Edhi 'ö- -dhe sië bha -yō nu kö -ya lɔɔ 'kwa- -dhe yō!»

³⁷ "Kεε ॥dhe 'ö ॥ya kë "dhü, 'yō Yesu -yō ॥gbla "gbu- 'ka, 'yō -kε -a 'nii- -pö -sü 'ka.

³⁸ -A 'nii- 'dhö -pö "töng ॥dede 'ö- 'ka bha, 'yō sɔ 'ö gun Atanna -dhɔkëgükɔ 'ö Zedhizadhemö bha- 'gü, -a 'gü -kan 'gü -sɔ 'ka bha 'ö -pe ॥zinng 'gü gbanngdhö, 'yō go- 'ka "dhöng 'gü 'ö zun- 'ka "sia- (kö -ya -zɔn ॥dhe

𠁧zinng 'yaa Atanna waa- me "bhii- -nu -a -nu 𠁧zinng 'gü 'zü Yesu Klisi 'saa- 'gü).

³⁹ 𠁧Dhe 'ö Wləmō -me -nu -bha "södha këng do -gome 'ö gun də sië Yesu wëedhö mü bha 'ö- ga -kɔ bha- 'suan-bho, 'yö yöö 𠁧dede 'ö- -kan ö "dhi 'ka 'ö- pö: «'Mε 'ö ya Atanna Gbö 𠁧në gun- 'ka tean- 𠁧dede 'ka!»

⁴⁰ 'Ö gun "dhü 'pö kö dhong -nu kpö 'bha bha -wo də sië 𠁧gleen 'wo- -dhe -ga. Dhong -nu 'wo gun -dhe -ga sië "dhü bha, Madhi 'ö go Madadha oo, Madhi 'dhe 'ö -kë Zakö seennë waa- Zoze -a -nu dhe 'ka bha waa- Sadhome -wo -gun -nu kpö 'gü.

⁴¹ Mε 'dhe 'kö 'wo bha wo -zë -wo gun Yesu 𠁧keng- kö -yö -tun "yaan, wo 𠁧në 'wo gun- "dhiü -ziö wo sië kö -yö Gadhidhe, "kεe dhebhö -nu 'gbe 𠁧dede 'wo -ziö Yesu 𠁧keng- kö -yö 'dho sië Zedhizadhemö, -wo -gun mü 'pö.

Yesu 𠁧wεe bho -kɔ -dhiang 'ö Makö -ya zë

(Matiö 27,57-61; Dhukö 23,50-56; Zan 19,38-42)

⁴² 𠁧Dhe 'ö -kë 𠁧dhe 'wɔn bha -yö -kë "dhü Zuifö -nu -bha 𠁧glooyi yean" "piü 'ka, 'ö 'wɔn "pepe 'wo dho- kë 𠁧glooyi 'ka 'wo- 𠁧gban 𠁧baa 'yi bha 𠁧në- 'ka, "kεe kö "bin 𠁧ya 'ma 𠁧gban wo, 'yö gondë do 'wo- -dhe Zosefu 'ö go Adhimate -pö 'gü bha 'ö nu.

⁴³ Zosefu bha -yö -gun me -tiandhö 'wo- 𠁧bhleë -ya 𠁧dedewo -a 'ka, -a -gen -mü 𠁧dhe za -go "ye -me -nu 'wo

gun "se bha- 'gü -a me do 𠁧në gun- 'ka, "kεe yö -zë -yö -gun 'me 'ö 'dhang bho Atanna -bha -gblüdëdhe -wɔn "dhiü, 'ö -ya -sü 'ka -bha -ya 'gü -a 'ka. 𠁧Dhe 'ö nu, 'yö ö -zu -gban 'ö dho Pidhatö "piü, 'yö Yesu 𠁧gee -gbadhe -go.

⁴⁴ "Kεe Yesu -ga 'piö- -wɔn 'ö "dhü bha- 'wɔn -yö Pidhatö -kɔn 𠁧dedewo. -Yö "södha -gome bha- -dhe yö 𠁧në- -wɔn 'gü, 'yö- dhεe" kpɔ 'ö- pö: «'Mε bha- ga -yi 𠁧ya 𠁧gwëe 'pö wo -ee?»

⁴⁵ 𠁧Dhe 'ö bo- 𠁧in pö -sü 'ka, -yö ö -kɔ 𠁧në bho Yesu 𠁧gee 'gü Zosefu -dhe.

⁴⁶ 𠁧Dhe 'ö Yesu 𠁧gee nu Zosefu -dhe, 'yö Zosefu dho 'yö so "puu dho, 'yö nu 'yö Yesu 𠁧gee bha- bho "dhü -bha, 'yö so "puu bɔ- -bha, 'yö dho- 'ka 'ö- -wee bho -gwë -ye 'bha 'ö 𠁧waa- 'pɔn 'nu -bleesü bha- 'gü, 'yö -gwë kpö 'kpii- do 'bha 𠁧glün 'ö nu- 'ka 'ö- zun -gwë -ye bha- "dhiü.

⁴⁷ -A "tüng 'ö- kë sië- 'ka "dhü bha kö Madhi 'ö go Madadha bha waa- Zoze dhe Madhi -a -nu "yan -ya -dhe 'gü.

16

Yesu -go ga 'gü -kɔ -dhiang 'ö Makö -ya zë

(Matiö 28,1-8; Dhukö 24,1-12; Zan 20,1-10)

¹ 𠁧Dhe 'ö Zuifö -nu 𠁧glooyi bha- 'yēnng- -go 𠁧ya bo -pö -sü 'ka, 'yö Madhi 'ö go Madadha bha- 'dhö, Zakö dhe Madhi 'dhö, Sadhome 'dhö, 'wo dho 'wo -dhasiklöo

"yōn dho, kö 'wo 'dho- 'ka 'wo- ziö Yesu ॥gee -bha (॥dhe -ko 'wo- -kë 'ka -a -nu wō -ko 'gü -a 'dhö).

² ॥Dhe 'ö- -ta -dhe ॥ya ॥kpao, kö 'yēnng- "tēe ॥ya -wo -sē 'ka, 'yō 'wo -ziö 'wo dho Yesu bun ॥taa.

³ "Kee 'wo gun 'dho sië kö "sika -ya -nu 'gü, kö -wa pō sië: «Kwa 'dho -zē wo sië, "ke 'de yōö -gwē 'gbong bha- bho ॥zōo kwa -dhe -ye bha- "dhiü?»

⁴ ॥Dhe 'wo dho 'wo ॥loo mü, 'wo dho wo "yan "dhiü "wlü kö -wo -dhe -ga, kö -gwē 'gbong -ziisü 'ö gun -ya -sü 'ka -ye bha- "dhiü bha 'yaa mü 'zü, kö ॥waa- glün- ॥wa 'dho -ya zian "wēe 'ka.

⁵ 'Yō 'wo dho 'wo -da -gwē -ye 'wo Yesu -wēe bho- 'gü bha- 'gü, 'yō 'wo Atanna -bha "kië do yō kö so "puu -ya -bha kö -yō -ya -sü 'ka- 'ka -a -nu -ko -sē "pean "piö -ye 'gü mü. 'Yō "suü 'dhö -da -a -nu 'gü.

⁶ 'Yō- pō- -nu -dhe: «"Suü 'ya 'dho ka kë, Yesu 'ö go Nazadhëtö 'wo- dō "dhü -bha bha 'aa mü 'ka- mōo- sië -ee? ॥Ya -bō 'nu, 'yaa yō 'zü, -ka nu kö 'ka- wōdhe -ga!

⁷ -Ka 'dho kö 'ka- pō- -bha ॥klang -nu -dhe, "ke 'kö 'ka- pō Piëdhö -dhe ॥dhe ॥ya 'go ga 'gü, ॥ya -da ka "dhiü ॥ya 'dho Gadhidhe. Ka -dho -kpan -bha -dhe bha ॥nē- 'gü ॥dhe -ko 'ö- pō- 'ka ka -dhe kö 'yii ga ॥kö bha- 'dhö.»

⁸ 'Yō 'wo go -ye bha- 'gü 'wo -ziö -beang 'ka, kö "suü ॥ya -da -nu 'gü kö -nu "gblüüdhe

॥gbaan "muu bho "suü yaa 'gü yaa 'ö -da -a -nu 'gü bha- -wōn 'gü, 'wii ॥mōo- -bha kö -wa -gen dō me bha -dhe -zianwo.

(Matiö 28,9-10; Zan 20,11-18)

⁹ ॥Dhe 'ö Yesu -yō -bō Zuifö -nu ॥glooyi bha- -tadhekpaö -ta, me -bleesü 'ö ö -dī -zōn -dhe 'yō -kë Madhi 'ö go Madadha 'ö Yesu -yō "yina yaa "saople -kë 'gü "tüng 'bha 'gü bha- 'ka.

¹⁰ 'Yō dho 'ö- pō 'me 'wo gun Yesu ॥keng- -bleesü bha ॥nē- -nu -dhe. 'Ö dho 'ö ॥loo mü kö Yesu ga -wōn zuëdhiötæe 'ö -ya -nu -bha bha -wo -tun ॥kö- 'gü "gbv bɔ-

¹¹ ॥Dhe 'ö Madhi -ya -gen dō -nu -dhe, 'ö 'wo- ma- ta ॥dhe -yō "yaandhe 'ka, "ke 'ya 'ö "yanga ॥ple -kpan -a -kpong 'gü -dhe -bha, 'wii 'dhang bho- "dhiü tongtongdhö.

(Dhukö 24,13-35)

¹² ॥Dhe 'ö go yō -zē 'gü, 'yō dho 'ö ö -dī -zōn 'zü -deewo 'me 'wo gun- ॥keng- bha- me ॥ple 'wo gun 'go sië Zedhizadhemö, 'wo dho 'pō- -kë 'gü -a -nu -dhe, "ke 'wii- dō zü bho -yi 'ka.

¹³ 'Yō woo -dī 'pō 'wo nu 'wo- -gen dō me -kpea -dhe, "ke 'wii 'dhang bho- -nu -wu "dhiü yō -zē 'bha 'gü.

(Matiö 28,16-20; Dhukö 24,36-49; Zan 20,19-23; Kewōn -nu 1,6-8)

¹⁴ 'Yō gun -na ö -dī -zōn ö -bha ॥klang -nu -kaöng do ga do 'wo to bha- -nu -dhe "dhü kpcö" -coödhö yi do 'ka kö -wo

pë -bhö sië. 'Yö -dön bho- -nu 'ka -a -nu -bha gçögbiüdhë waa- 'dhang -bho ö "dhiü -sü 'ö 'yii kë- -nu -go bha- -wɔn 'gü. -A -gen -mü ॥dhe 'me 'wo- "yaandhe yö, 'ö 'wo nu 'wo- -gen dç- -nu -dhe bha, 'wii 'dhang bho- 'bha "dhiü.

Yesu -bha ö -wu -kpc ö -bha ॥klang -nu -bha -kɔ -dhiang 'ö Makö -ya zë

¹⁵ ॥Dhe 'ö -dön bho- -nu 'ka "dhö 'ö ö bo, 'yö -wu kpc- -nu -bha 'ö- pö: «-Ka 'dho "kpungtaadhe ॥gban "pepe 'gü kö naç -së bha 'ka- dç "kpungtaame ॥gban "pepe -gö.

¹⁶ Mε "vv me 'ö yaa- -wi ka -wu bha- -bha kö -yö 'dhang bho n "dhiü, kö -wa -me -bo n 'ka -zu bho, -a -me -dho dha, "keε 'me 'yii "wi- -bha, Atanna -dho 'wɔn bho- -me 'gü.»

¹⁷ 'Yö go mü 'ö- pö: «-Ka -dhe -ga: Mε "vv me 'ö 'dhang bho 'wɔn bha- "dhiü, "dhabhliwɔn -nu 'ö- -me dho- kë -kaa -ga, -a -me -dho "yina yaa kë me 'gü n 'tɔ 'gü, 'ö Atanna -yö -wu -dee 'ö- 'yaa- dç tongtongdhö -a dç -dhi 'ö- pö.

¹⁸ -A -me -dho -mlεε 'kun ö -kɔ 'ka 'ö 'yaa- kë -kɔ 'bha- 'gü, müpë 'ö waa mü 'ö me zë, -a -me -dho -a mü, 'ö 'yaa- kë -kɔ 'bha 'gü. -A -me ॥ya ö -kɔ -ya "yuëdhi -bha kö -yö bheä" Atanna -dhe -a -wɔn 'gü, -yö -dho kë "klüüklü.

*Yesu -dho dhang- 'gü -kɔ -dhiang 'ö Makö -ya zë
(Dhukö 24,50-53; Këwɔn -nu 1,9-11)*

¹⁹ ॥Dhe 'ö kwa Dëme -yö ö bo -wu -kpc ö -bha ॥klang -nu -bha -sü 'ka ॥dhe -kɔ bha- 'dhö, 'yö Atanna -ya ॥wlü, 'yö dho dhang- 'gü, 'yö dho 'ö -ya -yea ॥bhleëesü 'ö Atanna -kɔ -së 'gü mü bha- 'gü.

²⁰ 'Yö- -bha ॥klang -nu bha 'wo -ziö 'wo dho, 'yö 'wo zun Atanna -wu po -sü -bha -dhe ॥gban "pepe 'gü. Kwa Dëme -gun -a -nu ॥keng- 'pö -dhe ॥gban 'gü 'ö weng- -nu 'wo yë bha- kë wo "kwëë, 'ö ॥wa dhiang zë -dhe 'ö- 'gü, 'ö "dhabhliwɔn "gblügblü -nu -wo -kë -a -nu -kɔ -ta, kë "dhö kö me ॥gban -wa 'wɔn dç ॥dhe yö ॥në- -nu bɔ.]

Naç -së 'ö -gban Yesu Klisi -bha 'ö Dhukö -ya pö

'Sëedhe ya- -ben zë -gen 'ö
Dhukö -ya pö

¹⁻² █Bhléëme Teofidhö, 'wɔn -nu 'wo kë -sü 'ka kwa -kwe ya- 'ka 'ö -gban Yesu Klisi -wɔn -bha bha, 'me 'ö -nu "yan 'dhö dö- -dhe 'gü, 'ö 'wo- zü bho -kɔ waa- "dhiü -ta -kɔ █gban dɔ, 'ö naç -së bha- dɔ -sü -yö gun- -nu -bha yë 'ka, -kɔ █dede 'wo- -gen dɔ- 'ka kwa -dhe bha me 'gbe -wa "dhiü "wlü -sü 'ka- -bha 'wo- -ben zë "kpüüdhö █dhe -kɔ 'wo- pö- 'ka -a 'dhö.

³ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, mang Dhukö -me -zë n -bha 'ka, -yö -kë 'pö n 'gü -së kö 'wɔn 'ö "dhü bha 'a- -bha mɔɔ- kö -kɔ 'ö -kë 'ka kpénngdhö -a zübhoyi 'ka bha 'a- -ben zë 'sëedhe 'gü kö 'a- bɔ i -dhe,

⁴ kë "dhü kö 'i 'dhang bho 'me 'wo i █klang -kë 'wɔn bha- 'ka bha- -nu "dhiü kö 'i- 'wɔn dɔ █dhe 'pë 'wo- pö bha 'yaa █sua 'ka.

Atanna -bha "kië -bha ö -di -zɔn Zakadhi -dhe -kɔ -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

⁵ "Töng 'ö Edhodö -yö gun- 'ka "sëdë 'ka Zude -se 'gü bha, "saabhome do 'bha -yö gun- -go 'kɔdhö 'wo gun- -dhe sië Zakadhi. Zakadhi bha -yö -kë "saabhome -nu 'wo gun Izraedhö -se 'gü "tüng bha- 'gü bha- -nu kpö 'dhe

'wo- -dhe Abia -bha me -nu bha █në- me do 'ka. 'Yö 'wo gun- -bha dhebhö -dhe sië Dhizabetö, 'yö -kë 'pö "saabhome -nu -gome 'kpii- 'wo gun- Aadhn kë sië bha- suu 'gü -në do 'ka.

⁶ Me █ple 'wo "dhü bha -wo -gun 'wɔn -ma Atanna -ta -me █dede 'ka, 'ö pö 'aa gun- -nu -bha 'wɔn 'bha 'gü Atanna wëedhö, 'ö 'wo- -bha 'tong- █gban kun 'ö 'wo- █bh- lëe -ya 'kpakpadhö.

⁷ "Kee 'yö 'në 'bha 'yaa gun- -nu -go, -a -gen -mü █dhe Dhizabetö bha -yö -gun █gblöödhe 'ka, "kee kö -a -nu █gban █ple █wa kë me -zvgbansü -nu 'ka.

⁸⁻⁹ "Kee █dhe 'ö yi do 'ka, 'ö Zakadhi -nu -bha kpö bha- -da "dheedhö -yi █ya █loo kö -wo Atanna -dhökë, kö -wo -dhasiklɔ "gü- -dhe, 'ö █waa- zë "kpüü kë █dhe -kɔ 'wo- -kë 'ka "saabhome -nu wɔ -kɔ 'gü -a 'dhö, 'ö █ya 'to Zakadhi -bha -bha, 'ö -dhasiklɔ bha- "gü sië Atanna -dhökëgükö 'gü, kö- █fii -së bha -yö 'dho- -go,

¹⁰ kö Zuifö -nu "pepe 'wo nu Atanna -dhökëdhe 'gü mü bha -wo kpö dɔ -sü 'ka 'pö "kpénngdhö kö -wo bheä" sië- -dhe "tüng do bha- 'gü.

¹¹ 'Yö- -bha "kië do -yö ö -di -zɔn Zakadhi -dhe -dhasiklɔ "gü -dhe bha- 'gü. -A -bha "kië bha -yö -gun dɔ sië "saabhotapë bha- -kɔ -së 'gü "pean "piü.

¹² █Dhe 'ö Zakadhi -ya yö, 'yö "suü -yö -da 'gü, 'yö- "gblüüdhö 'dhö "muu bho.

¹³ "Kεε 'yö Atanna -bha
"kië bha 'ö- pö- -dhe: «"Suü
'ya 'dho i kë, Zakadhi, -a -gen
-mü ॥dhe Atanna ॥ya i -bha
bheawu ma. I -bha dhebhö
Dhizabetö -dho 'nëgcoñ do
'kpo i -go, i -dho -a -dhe Zan.

¹⁴ -Yö -dho kë i -go zuë"
॥nii -da 'gü -wɔn 'kpii- ॥dede
'ka 'ö 'i i "dhia bho, 'ö- -bha
bho -sü -yö me 'gbe ॥nii -da
॥dedewo,

¹⁵ -a -gen -mü ॥dhe 'në
bha- -due -dho kë 'kpii-
Atanna -kuu "dhiü, -a -dhe
'yaa- -bha kö 'në 'ö "dhü bha
-yö we mü "seen pë 'ö ॥waa-
mü 'ö me kun kö -yö zun-
'bha -bha; -a -gen -mü ॥dhe
-yö -dho bho kö -yö pa -sü
'ka Atanna -bha 'Nii- "slüüslü
'ka.

¹⁶ -Yö -dho me 'gbe "dhiü
yee kë Izraedhö -me -nu kpö
'gü 'ö dho- -nu 'ka -a -nu
Dëmë, -a -nu -bha Atanna
"piü.

¹⁷ 'Gügbuidhe 'ö gun
Atanna -wudhiüloomë Edhi
'gü -a -bha 'Nii- "slüüslü faan
'ka bha -yö -dho kë- 'gü, 'ö
"ta sü- 'ka Atanna wëedhö,
kë "dhü kö -yö 'në waa- dë nu
-ko 'wü 'koo kö -a -nu -wu -yö
kë do, 'kö -yö gcoogbuume -nu
do zian -ta kö -wo -gleng 'sü
'me 'wo 'dhang bho Atanna
"dhiü -a -nu -bha, kö -yö
Izraedhö -següume -nu -ya
"yaan Atanna -wɔn "gbluu
"piü.

¹⁸ "Kεε 'yö Zakadhi -ya pö
Atanna -bha "kië bha- -dhe
'ö- pö: «-A 'won 'dhe 'kö
bha a -dho 'dhang bho- "dhiü
-ko kë ॥dhe kö- me ॥ple 'yi-
'nëkpome 'ka me ॥gban ॥ple

'ya kë zii!»

¹⁹ 'Yö Atanna -bha "kië bha
'ö- -yö bø- -gö 'ö- pö: «Ma 'ö
i n -ga ya, ma ॥në 'wo n -dhe
Gablie, ma ॥në 'a dö Atanna
wëedhö -a -bha "kië -nu kpö
'gü 'yö 'a- "dhiü -ziö wo, yö
॥në n bø kö 'a nu 'a dhang
zë i -dhe ॥dhe -ko bha- 'dhö,
kö 'a nao -së bha- dö i -go.

²⁰ "Kεε ॥dhe 'ö -kë ॥dhe
'wɔn 'a nu- pö i -dhe 'ö- 'gü
-wɔn -nu dho kë ö kë "tüng
'gü bha, 'bhii 'dhang bho-
"dhiü 'ö bha- zaö bha, i -dho
"gla "bhuvhu 'gü, 'bhii 'dho
"wı 'ö dho 'ö zun- 'ka 'wɔn
bha- kë -yi -bha.»

²¹ 'Ö kë sië "dhü "tüng 'ö-
'gü bha kö me "pepe 'wo gun
"kpennng "yasa 'gü mü bha
-wo "yan 'to sië Zakadhi -go,
kö ॥gwëë 'ö- wo sië Atanna
-dhökëgükö 'gü bha- 'wɔn
॥yaa- -nu 'kön.

²² ॥Dhe 'ö Zakadhi ॥ya zun
"kpennng, 'yii ॥mcö- -bha kö
-yö dhang zë 'me 'wo bha-
-nu -dhe kö- "dhi ॥ya ta. 'Me
'wo bha -wa 'wɔn -dö yö ॥në-
-wɔn 'gü ॥dhe -a "yan 'gü
॥në gun -da sië 'yö ॥gwëë
'ködhö "dhü bha, -a -gen
-mü ॥dhe kö -yö ö -ko "paa
'gü ॥në zë sië- -nu -dhe.

²³ ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü,
'ö- -bha yë -kë Atanna -go
'ködhö -dhekraøyi ॥ya yën,
'yö dho ö ॥plöö.

²⁴ ॥Dhe 'ö "tüng 'në bha
॥ya ziö, 'yö- -bha dhebhö
Dhizabetö bha 'ö 'gu sü, 'yö
ö -gblen kpö 'gu bha- 'ka "su
"scoödhü 'ka kö -ya pö sië ö
-di -dhe ॥dhe:

25 «-Gasite 'dhe 'kö ya n Dëme ɬnë yö -zë -kë n -dhe, 'yö ö wë bø n -ta, kë "dhü kö 'ö 'yiü- bho n -ta më ɬzinng 'gü ('yö ɬya n kë 'nëkpõmë 'ka ya).

*Atanna -bha "kië -bha
Yesu bho -sü pö -kɔ -dhiang
'ö Dhukö -ya zë*

26 Dhizabetö -bha 'gu bha-
"su "saɔdo -naa 'ka, 'yö Atanna -yö ö -bha "kië Gablie
do bha- bo 'zü Gadhidhe -pö
do 'bha 'wo -dhe Nazadhetö
-a 'gü.

27 -A bɔ 'ö- wo "dhü bha
-ya -bɔ -dhaagadhee do, 'ö gondënë do 'ö -kë Davi suu
'gü ɬnë- 'ka 'wo -dhe Zosefu
bha ɬyaa- -za dɔ ɬnë- "piü.
-A -dhaagadhee 'ö "dhü bha
-wa -dhe Madhi.

28 ɬDhe 'ö Atanna -bha
"kië bha ɬya 'dho ɬya -da
Madhi -gɔ 'kɔɔdhö 'yö- pö-
-dhe: «Madhi, 'bha ɬboo
mü,! Atanna -yö i "piü!
Kwa Dëme Atanna ɬya -ga-
site 'kpii- do kë i -dhe!»

29 ɬTua bho kë -kɔ suu
'ö Atanna -bha "kië -ya -kë
'ka bha 'yö Madhi "gblüüdhe
"muu bho, 'yö -ya -a 'kłoo-
mɔɔ- -sü -bha ö -dı "piü.

30 -Yö -to -a 'kłoo- mɔɔ-
-dhe 'gü 'yö Atanna -bha "kië
bha 'ö- pö- -dhe: «Madhi,
i "gblüüdhe 'ya 'dho "muu
bho, -a -gen -mü ɬdhe i ɬbh-
lëë -yö -dhö Atanna wëëdhö.

31 -Dhe -ga, i -dho 'gu sü 'ö
'i 'në do kpɔ. 'Në 'i dho- 'kpɔ
"dhü bha, 'tɔ 'ka dho- -dhe
'ka ɬnë Yesu 'ka.

32 'Në bha -yö -dho "gla
'ö- -duε -yö -kë 'kpii-. ɬYa

kë "dhü yi 'ö- 'ka, -wo -dho
-a 'tɔ kpɔ 'wo- -dhe Atanna
'ö -ya -sü 'ka dhang- 'gü -a
Gbö. Kwa Dëme Atanna
-dho -a "bhëma Davi -bha
-gblüedhë bha- nu- -dhe.

33 -Yö -dho medhë kë
Zakɔbò -bha 'kɔdhì bha- 'gü
-todhü 'ka 'ö- -bha medhë
"dhiütodhë 'yaa kë.»

34 'Yö Madhi -ya pö Atanna
-bha "kië bha- -dhe 'ö- pö:
«"Kεε -a 'wɔn 'dhe 'kö bha
-yö -dho kë -kɔ kë ɬdhe ɬzɔɔ,
n Dëme, kö 'maa goɔn- -wɔn
-bhokoo 'bha dɔ ya!»

35 'Yö Atanna -bha "kië bha
'ö- -yo bɔ- -go 'ö- pö: «-Dhe
-ga, Madhi, Atanna -bha
'Nii- "slüüslü -dho lɔɔ i -ta,
Atanna -bha 'gübùudhe ɬnë
dho 'wɔn bha- kë. 'Yö ɬnë-
-wɔn 'gü, 'yö 'në "slüüslü 'i
dho- kpɔ bha, 'wo dho- -dhe
Atanna Gbö.

36 -Dhe -ga, Dhizabetö 'ö
-kë i dëbhàng dhebhö 'ka
bha, yöö -dı 'pö ɬya ö -bha
'nëgɔɔn do -gu 'sü. 'Yö 'wo
gun- -dhe sië ɬgblöödhe bha
'ö 'gu sü -a "su "saɔdo -naa
ɬnë.

37 'Pë 'ö- -wɔn 'gü 'yö
'wɔn -nu bha 'wo -kë "dhü
bha- -gen -mü ɬdhe Atanna
-fiëbhawɔn 'yaa 'dhö.»

38 'Yö Madhi -ya pö: «-ɛɛ,
n Dëme -bha gwëëdhe -mü
n 'ka, -yö kë n -dhe ɬdhe -kɔ
'i- pö- 'ka bha- 'dhö!» ɬDhe
'ö ɬyaa- pö "dhü, 'yö Atanna
-bha "kië bha 'ö ziö 'ö dho.

*Madhi -bha -dho -wo
Dhizabetö -dhe 'gü -kɔ
-dhiang 'ö Dhukö -ya zë*

39 -A "tüng do bha- 'gü,
'yö Madhi -yö ɬwlü 'yö dho

-bæang 'ka Zuda -pö do 'bha
'ö -ya -sü 'ka -tɔn -gbeng 'gü
bha- 'gü,

40 'yö dho 'yö -da Zakadhi
-go 'kɔɔdhö 'yö Dhizabətö
◻tua bho.

41 ◻Dhe 'ö Dhizabətö "tu
'dhol -da Madhi ◻tua bho
kë -wu bha- 'gü, 'yö 'në 'ö-
"gblüü- bha 'ö pa ö diëe 'ka.
'Yö to -dhe do bha- 'gü 'yö
pa Atanna -bha 'Nii- "slüüslü
'ka,

42 'yö ◻gbla "gbu- 'ka 'ö-
pö: «Atanna -bha 'dhuë- -yö
bhi ◻në i 'kun -sü 'ka dhong-
-nu ◻gban "pεpε kpö 'gü, 'yö
◻në- -wɔn 'gü 'yö 'në 'i dho-
'kpö bha 'dhuë- bha 'ö- 'kun
-sü 'ka 'pö.

43 -A kë -sü kö ma -zë
n Dëme dhe -yö -da n -go
'kɔɔdhö, -a 'wɔn ◻në n kɔn!

44 -A -gen -mü ◻dhe ◻dhe
'ö i -bha ◻tua bho kë -wu ◻ya
-da n "tu 'gü bhoo, 'yö to 'yö
'në 'ö n "gblüü- ya 'ö pa ö diëe
◻niidadhe 'ka.

45 I -bha -yö -së! -A -gen
-mü ◻dhe 'pë 'ö n Dëme -ya
pö 'ö- 'gü -wɔn dho kë bha i
ka 'dhang bho- "dhiü.»

Madhi -bha Atanna nue"
'ö- bho -a -dhang 'ö Dhukö
-ya zë

46 'Yö Madhi -ya -wu "dhiü
kun 'ö- pö:

«'Ma n Dëme nue" bho, 'ma-
'badhika -ya -ta.

47 N zuë" ◻nii ◻ya -da
◻dedewo Atanna 'ö n
Dhamë 'ka bha- -wɔn
'gü.

48 -A -gen -mü ◻dhe -yö -wi
-bha 'ö ö "yan ◻lco

'ö -da ma 'a -kë -a -bha
gwéedhe

'ö ◻bhlëe 'yaa 'dhol -a 'ka bha
n -ta.
Yö ◻në- -wɔn 'gü, 'yö go ◻dεe
-bha

'ö dho 'ö zun- 'ka "se
"dhiütoyi -bha
'yö me ◻gban "pεpε suu
dho- pö ◻dhe ma ◻në
n -bha 'dhol -së.

49 -A -gen -mü ◻dhe "gügbu
Atanna 'ö- 'tö 'dhol
"slüüslü bha,

◻ya 'wɔn -së 'kpii- kë n -dhe.
50 'Me 'wo -suü -go 'wo- ◻bh-
lëe -ya,

-a -nu -wëe -dhol -a kë 'ö-
"dhiütodhe 'yaa kë.

51 Yö ◻në 'wɔn "gblügblü -nu
-kë ö -kɔ 'ka, faan -ya
'gü.

Yö ◻në- -wɔn 'gü 'yö 'me 'ö
-di -sü 'kpii-

'dhol -nu 'gü 'yö bhluu" ma-
-nu -bha.

52 Yö ◻në -gblüdë "gblügblü
-nu bho -yea -bha.

'Yö 'me 'ö- -nu ◻bhlëe 'yaa
'dhol bha- -nu -ya -dhe
"gblügblü 'gü.

53 Yö 'ö bha ◻në din- 'dhol 'me
'ö- -bha,

'yö- -me gba -bhöpë -së
◻dede 'ka,

'yö ◻naomë -nu "piü -kë,
'yö 'wo dho wo -kɔ 'gü "fië
'ka.

54-55 Yö 'ö bha ◻në- yi to "dhiü
◻gbleen,

'yö- pö kwa "bhëma -nu -dhe
Ablaamö waa- 'gü -në -nu yi
-wëe -dhol -a kë "dhol
"dhol 'ö- -naa 'yaa kë.

-Kɔ do 'ö- pö- 'ka- -bha yi
'bha 'ka bha ◻në
'ö- kë -sü 'ka- -bha ◻dεe,

'yö 'mε 'kwa -kē Izraedhō -mε -nu 'ka,
'yö kwa bho -sü 'ka 'wɔn 'gū bha.»

⁵⁶ Madhi -yö -to Dhizabetö "piü mü "su -yaaga "sinma 'ka 'yö gun -na 'dho ö -di plöö.

Zan Mezume bho -kɔ -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

⁵⁷ Dhe 'ö ɔya kē "dhü 'ö Dhizabetö 'nē yö "tüng ɔya ɔloo, 'yö dho 'yö "bɔ bho 'nēgoon do 'ka.

⁵⁸ 'Wɔn bha ɔdhe 'ö -yayco -nu waa- 'kpome -nu ɔwaa- ma ɔdhe -a -wëe ɔya Atanna kē ɔyaa- gba 'nē 'ka, 'yö ɔwenng -nu 'wo -niidadhe -kē wo "kwëe.

⁵⁹ Dhe 'ö 'nē bha ɔya bho, -a -dhekpaɔyi "saaga -naa "dhiü pa -yi bha, 'yö mε -nu -wo nu mü kö -wa kē 'gbannë 'ka ɔdhe -kɔ 'wo- -kē 'ka -a -nu wɔ -kɔ 'gū -a 'dhö. 'Yö 'wo- 'tɔ kpo- dë 'tɔ -bha 'wo -dhe Zakadhi.

⁶⁰ "Kee ɔdhe 'ö ɔwaa- 'tɔ kpo "dhü, 'yö- dhe -ya pö: «Abin! 'Nē bha -wa -dhe Zan.»

⁶¹ 'Yö 'wo- pö- -dhe: «I suu 'gū -mε -mεε ɔnē 'wo- -dhe Zan, 'yö bhii 'nē -da -dhe.»

⁶² 'Yö 'wo wo "yan zë Zakadhi -dhe kē "dhü kö -yö ö "dhi -da 'wɔn bha- 'gū (-a -gen -mū ɔdhe 'ö gun "dhü kö 'yaa "wi), kö 'tɔ 'ö dho- -ya 'nē bha- -bha 'wo- dö.

⁶³ 'Yö Zakadhi -yö ö -kɔ 'gū zë- -nu -dhe kö -wo nu ö -dhe 'kpongpaa 'nē 'bha 'ka. ɔDhe 'ö ɔwa nu- 'ka 'yö 'nē bha- 'tɔ -ya -ta 'ö- pö -wa -dhe Zan.

'Yö- 'wɔn -yö mε ɔgban "pεpe kɔn.

⁶⁴ 'Yö -to -dhe do bha- 'gū, 'yö- "dhi -yö -pu, 'yö- 'nεega -yö go- "dhiëng 'gū 'yö "wi -sü zü bho, kö -yö Atanna 'tɔ bho sië.

⁶⁵ 'Wɔn bha kē 'ö- wo "dhü bha, 'yö "suü -da mε "pεpe 'wo gun- -nu -züü bha- -nu ɔgban 'gū, 'yö 'wo -ya -dhiang zë -sü -bha -tɔn 'gū mü -dhe ɔgban "pεpe 'gū Zude -se bha- 'gū.

⁶⁶ 'Yö mε "pεpe 'ö ɔwa 'wɔn 'ö Zakadhi -ya pö 'nē bha- -bu 'gū bha- ma, 'yö 'wo- -da woo- -gleng "piü kö -wa pö sië: «-A 'nē 'kö ya -yö -dho kē -mē ɔnē- suu 'ka?»

"Kee 'sa Atanna -yö gun 'nē bha- "piü tean- ɔdede 'ka.

Zakadhi -bha -wi Atanna "piü -kɔ -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

⁶⁷ Dhe 'ö ɔya kē "dhü, 'yö 'nē bha- dë 'ö -kē Zakadhi 'ka bha, 'yö pa Atanna -bha 'Nii- "slüüslü 'ka -a "tüng do 'ö- ɔngyaa ga -yö go- 'ka- "dhiëng 'gū bha- 'gū, 'yö- -wu "dhiü ɔloo 'ö- pö:

⁶⁸ «Kwa Dëme 'tɔ -yö bho, Izraedhö -mε -nu -bha Atanna 'tɔ -yö -bho, -a -gen -mū ɔdhe 'yö 'ö bha ɔnē- -zu -yö -bö kwa -wɔn 'ka, 'yö nu 'ö kwa -gɔ -ta dhö.

⁶⁹ 'Yö mε 'gügbui do 'ö dho kē kwa Dhamé 'ka, -a sü -a -bha gwëëmi Davi suu 'gū 'yö- bɔ kwa -dhe

⁷⁰ ɔdhe -kɔ 'ö- -dhiang zë- 'ka,

-a -wʊdhiüloomε -nu 'wo "slüüslü
 -a -nu "dhi 'gü yi 'bha 'ka bha- 'dhö,
 71 ॥dhe ö -dho Medhame do 'ö dho kwa bho kwa 'yaç- -nu
 waa- 'me 'ö kwa -san -ya -nu -kë -a -nu ॥kwεε- -a
 bç.
 72 Kwa "bhema -nu -wëë -ya -kë -kɔ bha ॥në- 'gü,
 'yö- -zv -yö -bö -mlεε "slüüslü 'ö -da weng- -nu -a -nu
 ॥zinng 'gü yi bha- 'ka bha- -ta,
 73 -yö "plüün bha- -bho "dhü 'ö -sö -bhö 'ka kwa 'ziü- Ablaamö ॥në- -dhe.
 74 Kë "dhü kö 'ya kwa dha kwa 'yaç- -nu -go kö 'kwa 'dho- -dhökë "suü 'ka,
 75 "keε kö 'kwa kë me 'ö "slüüslü 'ö pö 'aa- -bha -a 'ka ö
 wëëdhö kö -yö 'to- 'ka "dhü -yö zun- 'ka kwa ga -yi -bha.
 76 'Yö ॥në- -wɔn 'gü, 'yö bhi 'i bha ma 'në,
 'yö 'wo dho i -dhe Atanna 'ö -ya -sü 'ka dhang- 'gü -a -wʊdhiüloomε;
 -a -gen -mü ॥dhe bhi ॥në 'i dho -da kwa Dëme bha- -dhe "dhiü,
 'yö 'i- -bç -ta -zian ॥baa,
 77 'yö 'i- -wɔn "dhiü ॥loo- -go "següme -nu -bha
 'yö 'wo -dö ॥dhe yö ॥në dho- -nu dha,
 'yö- -nu -bha 'wɔn yaa -nu 'wo- -kë bha- -nu -mawɔn to.
 78 -A -gen -mü ॥dhe me "bhui- -nu kwa -wëë
 'ö kwa Dë Atanna -kë bha- "simma "yɔç 'yaa 'dhö,

-gasite 'yii- -bha mε -wëë -bha -a kë zuëga bha ॥në- ॥slœ,
 'yö- -bha medhe ö go dhang- 'gü bha- 'bhü ॥ya 'sö -sü zü bho kwa -ta ॥dhe 'yënng- "tee 'bhü 'dhö bha,
 79 kë "dhü kö 'me 'wo "ta sië "yënng tii 'gü,
 'ö ga dhöng ॥ya kpa -nu -ta bha,
 kö -yö -dhe "pu wo ॥në- -nu -ta,
 kë "dhü kö -yö -to 'ko -dhe -së -zian bho kwa 'ka.»
 Zakadhi -yö 'tɔ -loo Atanna -bha -kɔ bha ॥në- 'gü.
 80 ॥Dhe ö ॥ya kë "dhü 'yö 'në bha ö -gla, "keε 'yö kë "yaakime ॥dede 'ka, 'yö dho 'ö -ya "tungtadhe 'bha 'gü, 'yö to 'mü 'ö dho 'ö zun- 'ka -a -di -zɔn Izraedhö -següme -nu -dhe -yi -bha.

2

Yesu bhɔ -kɔ -dhang ö Dhukö -ya zé
(Matiö 1,18-25)

1 -A "tüng do bha ॥në- 'gü 'yö "sekɔɔnmε 'kpii- 'ö gun Wlɔmö -se -go "dhiü 'wo gun -dhe sië Sezaa Wogisi bha 'ö mε bç -a -bha "sε -ta -dhe ॥gban "pepe 'gü kö -wo mε ॥gban dhvng.

2 Mε dhvng -kɔ -bleesü 'ö "dhü bha 'ö -kë kö 'me 'ö -gblüde bha- -kɔdhiüme 'ka Siidhi -se 'gü -wa -dhe Kid-hinisö.

3 'Yö mε ॥gban "pepe 'wo -ya 'dho -sü -bha wo 'kpɔpö -nu 'gü kö -wo wo wo dhvng mü.

4 'Ö gun "dhü kö Zosefu -yö -ya -sü 'ka 'pödhe 'wo -dhe

Nazadhëtö 'ö Gadhidhe -se 'gü bha- 'gü. ॥Dhe 'ö ॥yama ॥dhe me ॥gban -wo 'dho sië wo 'kpöpö -nu 'gü, 'yö ॥wlü 'pö 'yö dho Betedhëmö, -gblüdë Davi -bha 'pödhe 'ö Zude -se 'gü bha- 'gü; -a -gen -mü ॥dhe -yö go Davi -go 'koodhö, Davi suu 'gü -në -mü -a 'ka.

⁵ 5 -Yö -dho "dhü kö 'ö waa-Madhi wo dhüng mü, -a -gen -mü ॥dhe 'ö gun "dhü kö ॥ya Madhi -za dö kö 'ö- 'sü dhe 'ka. 'Sa 'wo gun 'dho sië- "dhü "tüng 'ö- 'ka bha kö Madhi -yö 'gbiödhe 'ka.

⁶ 6 ॥Dhe 'ö ॥wa 'dho ॥wa ॥loo Betedhëmö, 'ö Zosefu 'dhö 'wön bha- 'gü -ziö -nu wo sië, 'yö Madhi "bɔ bho "tüng -yö ॥loo.

⁷ 7 'Yö ö -bha 'nëgoon -bleesü bha- kpo 'kɔ 'wo gun- 'gü bha- 'gü. ॥Dhe 'ö 'në bha ॥ya bho, 'yö sɔ bɔ- -bha 'yö- -wɔ -tuü -nu pë -bhö -dhe 'gü; -a -gen -mü ॥dhe 'ö gun "dhü kö ॥wa -dheng ॥yëe bho 'kɔ 'wo gun- 'gü bha- wodhe -zë 'gü.

⁸ 8 -Tuü -maakëme 'bha -nu -wo -gun Zude "segɔ bha- gbeetadhe 'bha 'gü mü.

⁹ 9 'Me 'wo bha 'wo dho "kan wo -ta kö Atanna -bha "kië do ॥ya -wo -nu -ta kö- -bha -gblüdëdhe 'bhü 'ö ॥dhe 'yënnng- 'bhü 'dhö bha ॥ya 'so- -nu -ta, 'yö peng -yö -kan -nu -bha "we -budhö, 'yö "suü -ziisü -yö -da -nu 'gü.

¹⁰ 10 "Kee 'yö Atanna -bha "kië bha 'ö- pö- -nu -dhe 'ö- pö: «"Suü 'ya 'dho ka kë, -a -gen -mü ॥dhe naç 'a nu- dö ka -gɔ bha- 'gü -wön

-dho dhi "següme -nu ॥gban "pëpë -dhe 'ö- -nu ॥nii -da ॥dedewo.

¹¹ 11 Yö -mü ॥dhe Atanna -bha bome Klisi 'ö- -ya Medhamë 'ka, kwa Dëme bha ॥në ॥ya bho ॥dees Davi -gɔ 'pödöhö.

¹² 12 (-Ka 'dho kö 'ka -wo mü), ॥ya kë ॥dhe 'ka 'dho 'ka ॥loo mü, pë 'ka dho- 'suan- bho- -bha ॥dhe 'wön 'a- pö bha tean- -mü, ॥dhe Medhamë bha ॥ya bho, 'yö -mü ॥dhe ka -dho -kpan 'në do 'ö so 'dhö bɔ -sü 'ka- -bha -a -bha kö -wa wɔ -sü 'ka -tuü -nu pë -bhö -dhe 'gü.»

¹³ 13 ॥Dhe 'ö Atanna -bha "kië bha ॥yaa- pö "dhü, 'wo dho "kan 'zü wo -ta kö- kpö 'kpii- 'bha ॥ya nu 'zü kö ॥wa -da me 'dhe bha- -bha kö -wo "yuu 'sü sië Atanna -dhe ("tan 'ka) 'wo- pö:

¹⁴ 14 «Atanna 'i dhang- 'gü, kwaa- "yuu -mü! Kwa- "yuu -mü! I 'tɔ -yö bho, -a -gen -mü ॥dhe "kpungtaame -nu -dho -yö i -kë, -a -wön 'gü 'bha i -bha zuë" -ya "gblüö- 'ö dhang- 'gü bha- nu- -nu -dhe.»

¹⁵ 15 ॥Dhe 'ö Atanna -bha "kië -nu bha ॥wa -wawa bho "dhü 'ö ॥wa wo yee kë ॥wa 'dho dhang- 'gü, 'yö -tuü -maakëme -nu bha 'wo- pö wo 'ko -dhe: «-Ka nu kö 'kwa 'dho Betedhëmö kö 'wön -së 'ö Atanna -ya -kë 'ö- "bleen- -zɔn kwa -dhe bha kwa "yan -yö -da -dhe 'gü!»

¹⁶ 16 'Yö 'wo dö -beang -bha 'wo dho 'mü. 'Yö 'wo dho 'wo -kpan Zosefu waa- Madhi -a -nu -bha kö 'në bha 'pö -yö

wɔ siē -tuü pë -bhö -dhe 'gü -a -nu "sɔɔ mü.

¹⁷ □Dhe 'wo 'në bha- yö, 'yö 'wɔn 'ö Atanna -bha "kië -ya pö -nu -dhe 'në bha- -bu 'gü bha 'wo - -gen dɔ 'pö.

¹⁸ 'Wɔn 'ö -tuü -maakëmë -nu -wa -gen dɔ bha më "pεpε 'kö 'wo- ma, 'yö- 'wɔn -ya -nu □gban kɔn,

¹⁹ "kεε kö Madhi -zë -ya 'kun □në wo sië ö zuë" "piü 'ö ö "yan -ta 'gü 'ö dho- 'ka.

²⁰ □Dhe 'ö 'wɔn bha □ya kë "dhü, 'yö -tuü -maakëmë -nu bha 'wo wo yee -kë 'wo dho wo □plöö kö -wo Atanna nue" bho sië 'ö 'wo 'tɔ □loo -bha 'wɔn -nu 'ö- -nu "yan 'dhö -da 'gü waa- 'dhe -nu 'wo- ma bha kë 'ö- wo tean-'ka □dhe -kɔ 'ö- -bha "kië -ya pö 'ka- -nu -dhe -a 'dhö bha -wɔn 'gü.

Yesu 'kpɔmë -nu -bha Moizö -bha 'tɔng- -nu 'gü -wɔn kë -kɔ -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

²¹ □Dhe 'ö Yesu □ya bho 'ö- -dhekpäcyi □ya kë "saaga, 'yö më -nu -wo nu kö -wa kë 'gbannë 'ka. 'Yö- 'tɔ 'ö Atanna -bha "kië -ya kpɔ kö 'wii- -gu -zian 'sü □kö bha 'wo- -ya -bha, 'yö 'wo- pö -wa -dhe Yesu.

²² □Dhe 'ö -dhekpäcyi 'ö dhebhɔ 'ö □ya "bɔ bho 'ö- -kë 'kɔɔdhö 'yö gun -na 'dho Atanna -dhoķegükɔ 'gü □dhe -kɔ 'ö -ben zë -sü 'ka- 'ka -a -bha 'tɔng- 'séedhe 'ö Moizö -ya -ben zë bha- 'gü bha-'dhö, 'ö- -dhekpäcyi -kaɔng -yiisiö 'ka bha □ya zun 'ko "dhiü, 'yö Zosefu waa- Madhi

'wo Yesu sü 'wo dho- 'ka Zed-hizadhemö kö 'wo- "kplëng bho kwa Dëmë -dhe
²³ □dhe -kɔ 'ö -ben zë -sü 'ka- 'ka Atanna -bha 'tɔng- 'séedhe 'gü □dhe:

«'Nëgɔon -bleesü "pεpε 'ka dho- 'kpɔ, ka -dho -a "kplëng bho Atanna -dhe» bha-'dhö.

Kë 'pö "dhü kö- 'dhe 'ö -ben zë -sü 'ka 'pö □dhe □ya kë 'zü "dhü:

²⁴ «'Ka -tong □ple "εen -a suu 'bha 'ö mü bha- "gbɔng □ple nu "saabhomë -nu -dhe kö -wo "saa- bho- 'ka Atanna "dhiü» bha -wa 'gü -wɔn kë □dhe -kɔ 'ö -ben zë -sü 'ka- 'ka -a 'dhö (kë "dhü 'pö kö Madhi -yö kë "slüüslü).

Simeɔn -bha Atanna -wu "dhiü □loo -kɔ -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

²⁵ -A "tüng do bha- 'gü kö gɔndë do 'bha -yö Zed-hizadhemö -pö bha- 'gü 'wo- -dhe Simeɔn. 'Më 'ö □sɔng 'bha 'yaa- -bha, 'ö Atanna □bhleë -ya □dedewo □në gun gɔndënë bha- 'ka. 'Sa 'ö gun "dhü kö -yö ö "yan 'to sië 'më 'ö dho Izraedhö -më -nu dha bha □në- -go. Atanna -bha 'Nii- "slüüslü -yö -gun 'gü.

²⁶ 'Ö gun "dhü kö Atanna □ya bɔ 'nu ö bha 'Nii- "slüüslü -ta kö Yesu bho "tüng -zian 'yii □loo □kö kö □yaa- pö Simeɔn -dhe □dhe 'yii 'dho ga kö 'yii ö "yan -kpan □kö 'më 'ö kwa Dëmë -ya -ya Izraedhö -më -nu Dhame 'ka bha- -bha.

²⁷ -A -bha 'Nii- "slüüslü do bha ॥në zun 'zü- -dhe "dhiü 'yi bha- 'ka 'yö dho- 'ka Atanna -dhökégükö 'ö Zedhizadhemö bha- 'gü. ॥Dhe 'ö ॥ya 'dho ॥ya ॥loo mü, 'ö dho -dhe -ga kö Yesu dë -nu -wo nu sië- 'ka kö 'pë 'ö Atanna -bha 'töng- -ya pö bha -wa 'gü -wön kë.

²⁸ ॥Dhe 'ö ॥ya- -nu yö, 'yö ö -kø kpø 'në bha- -gø 'yö 'tø ॥loo Atanna -bha 'ö- pö:

²⁹ «-A "töng ॥ya ॥loo ॥tøn, n Dëme,
kö 'i i -kø bho ma 'a i -bha gwëëmi 'ka bha n 'gü,
kö 'a nu i "piü zuëniida 'ka ॥dhe -kø 'ö i -wü -ya pö- 'ka -a 'dhö;
-a -gen -mü ॥dhe 'wön 'i- yi to "dhiü
'i- "plüün bho yi -dhe bha- 'gü -wön ॥ya kë.

³⁰⁻³¹ -A -gen -mü ॥dhe Medhamë 'i- bø 'ö 'i- -ya "segø ॥gban "pepe Dhamë 'ka bha,
mang ॥dede n "yanga ॥ple ॥ya -kpan -a -kponggyüdhe -bha.

³² 'Më 'ö dho kë "segø "pepe ॥gban 'gü -me -nu -bha -dhepuudhe 'ka,
'ö dho- -nu "yan "dhiü "pu kö -wo i ño,
'ö dho Izraëdhö -me -nu 'i yi sü
'i yi -ya -dø -ta i -bha 'ka bha yi 'tø -wo bha 'ma- yö.»

³³ Dhiang -nu 'ö Simeon gun- zë sië Yesu -bu 'gü "dhü bha, -ya dhe waa- dë -a -nu -kon.

³⁴ ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü, 'yö 'dhuë- -kë -nu -bha, 'yö go

mü 'ö- pö Yesu dhe Madhi -dhe:

«'Në 'i- kpø bha,
Atanna -ya -ya kö -yö kë Izraëdhö -segümë -nu 'bha -nu -pö -bha -pë 'ka,
"këe kö -yö kë me 'bha -nu -dø 'pö -a -nu -wlübhamë 'ka.

-Yö -dho kë Atanna -bha 'wön 'suan- -bho -bha -me ॥në- 'ka;
-a -gen -mü ॥dhe me "bhü -nu -dho wo ॥taa zun -go.

³⁵ Yö ॥në dho kë 'wön -nu 'wo -gblen 'kpø -sü 'ka me 'gbe zuë" "piü bha- -nu -wo zangtamë 'ka.
"Këe bhi -zë, i -bha 'ka zuë" "dhiü "tëe- -dho i zuë" -gi
॥dhe -kø 'ö -siangga -yö me zua 'ka bha- 'dhö.»

Anö -bha Atanna -wü "dhiü ॥loo -kø -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

³⁶ -A "töng do bha- 'gü, Atanna -wü "dhiü ॥loo -dhe do 'bha -yö -gun "se bha- 'gü 'wo -dhe Anö, 'ö kë Fanue 'duh 'ka, 'ö go Åsæe -gø 'kodhi 'gü. Dhebhö bha 'ö gun "dhü kö ॥ya kë zii ॥dedewo, "këe kö 'ö dho gwaan- -bha -yö -kwe -kë mü "saople, 'yö -bha gon -yö ga.

³⁷ -A ॥geandhe -sü bha kö -kwe ॥ya kë -kaong "saaga ö ga -yiisiö, "këe 'yaa 'go Atanna -dhökégükö 'gü tongtongdhö kö -yö 'dho -dhe 'bha 'gü. Kö -ya -dhökë 'yënng- 'gü waa gbeng -nu ॥gban 'gü -bheä -a -dhe -sü waa- 'sunng- 'ma -sü -nu 'ka -kpæawo.

38 Yöö -dı 'pö -yö ɬloo mü "tüng ɬdede 'wo dho Yesu 'ka -a 'gü mü bha ɬnë- 'gü. ɬDhe 'ö Yesu "blë "puu bha- yö, 'yö -ya Atanna nue" bho -sü -bha, 'yö dho- -wɔn -gen do -sü 'ka me "pəpe 'ö- -nu "yan -yö gun Zedhizadhemö -dhe -bho ɬdhuëngdhe 'gü -yi -go bha- -nu ɬgban "pəpe -dhe.

Yesu 'kromē -nu -bha wo "dhiü yee -kë kö -wo nu Nazadhetö waa- Yesu -bha -dho Atanna -gɔ 'kɔɔdhö -kɔ -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

39 ɬDhe 'ö 'me 'wo bha ɬwa 'wɔn 'ö -ben zë -sü 'ka Atanna -bha 'tong- 'gü bha- ɬgban 'gü "ta sü 'ö ɬya ɬmɔɔ "kwëë, 'yö Zosefu waa- Madhi 'wo wo yee -kë 'wo nu -a -nu -gɔ 'pödhö Nazadhetö, Gadhidhe -se 'gü.

40 'Në bha -yö -gla 'pö- bha ɬnë- 'gü, 'yö -kë faanme 'ka, -yö -gun "yaakime ɬdede 'ka, 'yö Atanna -yö gun- "piü.

41 Yesu 'kromē -nu -wo -gun 'dho sië Pakö troo -ta Zedhizadhemö -kwε ɬgban "pəpe -ta.

42 ɬDhe 'ö Yesu -kwε ɬya kë -kaɔŋ do ga ɬple 'ö Pakö yi bha- 'bha ɬya ɬloo, 'yö 'wo dho 'zü ɬdhe -kɔ do 'wo dho- 'ka zii 'kpa -a 'dhö.

43 ɬDhe 'ö ɬwa 'dho 'ö ɬwa troo bha- kë ɬya yën, 'ö 'wo wo yee kë sië kö -wo nu wo ɬplöö, 'yö Yesu -yö to Zedhizadhemö "kɛɛ -a dhe waa- dë 'wii 'wɔn ɬslɔɔ- 'gü,

44 kö -wo wo -zu 'gɔn sië ɬdhe -yö wo "tayɔɔ -nu kpö 'gü. ɬDhe 'ö ɬwa -dhekpäɔyi do "ta sü, 'yö 'wo -ya -a mɔɔ-

-sü -bha woo- me -nu wa- -a -nu dɔmɛ -nu "wɛɛwɛɛ -nu kpö 'gü.

45 ɬDhe 'ö ɬwaa- mɔɔ- "dhü 'ö 'wii- yö, 'yö 'wo wo yee -kë 'zü -deewo 'wo dho Zedhizadhemö -a mɔɔ- -sü 'ka.

46 -Wa -mɔɔ -dhekpäɔyi -yaaga. -A -yaaga -naa bha- 'ka 'yö 'wo dho 'wo -kpan -bha Atanna -dhɔkëgükɔ 'ö Zedhizadhemö bha- 'gü, kö -yö -ya sië me -nu -draan Atanna -wu -bha -me -nu -gɔmɛ "gblügblü -nu bha- -nu kpö 'gü, 'ö ö "tu 'to- -nu -wu -bha 'ö- -nu dhɛɛ" -nu 'kpc.

47 Dhiang -yo -nu 'ö gun- bɔ sië, waa- dhɛɛ" -nu 'ö- kpɔ bha 'me 'wo- ma, -a 'wɔn -ya -nu -kɔn ɬdedewo ɬkpäɔdhe 'ö gun- -gɔ waa- dhiang -yo bo -kɔ -nu bha- -nu -wɔn 'gü.

48 ɬDhe 'ö- 'kromē -nu ɬwaa- yö, 'yö- 'wɔn -ya -nu kɔn. 'Yö- dhe -ya pö- -dhe 'ö- pö: «Yesu n gbö, -më -wɔn suu ɬnë 'i- kë yi 'ka "dhü? 'Bha yi zuë" -ya "yi -ta "gbuñ- -wa! Yaa- i dë 'yi -bhɔ i mɔɔ- -sü 'ka -a -dhekpäɔyi -yaaga -naa ɬne.

49 'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ- -nu -gɔ 'ö- pö: «Ka n -mɔɔ -më 'ka? "ɛɛn -a 'wɔn 'yaa ka "yaan ɬdhe -a -dheea -bha ɬdhe 'a n dë -gɔ -wɔn -nu kë -ee?»

50 "Kɛɛ -a pö 'ö Yesu -ya wo "dhü bha 'wii- 'gü ma- 'kloɔ- 'ka.

51 ɬDhe 'ö ɬya kë "dhü, 'yö weng- -nu 'wo -ziö 'wo dho Nazadhetö, -a -gen -mü ɬdhe -yö -gun -a -nu ɬbhlëë -ya

sië ॥dedewo. 'Wɔn "pepe 'wo gun- kë sië "dhü bha kö -a dhe -dī 'pö -ya 'kun sië ö zuë" "piü -dhækpač dhia" -wɔn 'gü.

⁵² Kö Yesu -dī 'pö -yö "gla sië, 'ö- -bha ॥kpačdhe -ta -yö -da, 'ö- -dho -yö Atanna -kë waa- me "bhui- -nu ॥gban 'dhö.

3

Zan Mezumē kë -yë -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

(Matiö 3,1-12; Makö 1,1-8;
Zan 1,19-28)

¹⁻² "Tüng 'ö Tibee -yö gun- 'ka "sekooñme 'kpii- 'ka bha- -kwë -kaong do ga "soodhu -naa 'ka, kö Pongsö Pidhatö ॥në Zude -segödhiü, 'yö Ed- hodö 'dhö Gadhidhe -se 'gü 'pö, kö Edhodö dheebhang 'wo- Fidhipö -kë 'pö bha -yö Itudhö -se waa- Trasonitö -se 'gü, kö me 'dhe 'wo- -dhe Dhizania bha -yö Abidhenö -se 'gü 'pö, 'yö Atanna -yö dhiang zë Zan 'ö -kë Zaka- kadhi gbö 'ka bha- -dhe "tüng -ta. -A "tüng bha- 'gü 'pö kö 'me 'wo "saabhomë "gblügblü -nu 'ka Izraedhö -se 'gü -wa me do -dhe Anö 'ö 'wo- me do -dhe Kaifö.

³ ॥Dhe 'ö Zan ॥ya Atanna -wu ma ॥dhe -kö bha- 'dhö, 'yö ॥wlü 'yö dho 'ö -da ॥gwaanga 'wo- Zuuden -kë bha- "piü, "segö -nu 'wo mü bha- -nu 'gü 'do 'do 'ka, 'yö 'ö -wu "dhiü ॥wlü "gbui- 'ka me "bhui- -nu -dhe 'ö- pö: «-Ka nu kö 'ka bɔ Atanna 'ka kö -wo ka -go 'wɔn yaa 'gü -zu

bho kö -yö ka këwɔn yaa -nu -mawɔn 'to;

⁴ ॥dhe -kö 'ö- -wudhiöloomë Ezai -ya -bən zë- 'ka ö -gö 'sëedhë 'gü ॥dhe:

«Me 'bha ॥në -dheä "dhiö bho sië "tüng -ta bha.

-A -me -ya -pö: -Ka kwa Dëme -ziö -ta -zian baa-

kö 'ka- dɔ ॥zinng 'gü kpengdhö.

⁵ Kö 'ka -tɔn -gbeng 'gü -dhe -nu ta,

kö 'ka -tɔn -nu waa- "truu -nu 'wü,

kö -dhe -yö wɔ -tekpe -tekpedhö,

kö 'ka zian dudu -nu bho -'gü,

kö -tadhe 'ö yanggeehö -dhe -nu

'ö- 'gü kö 'ka- -dhe -pë kë "peepedhö.

⁶ ॥Ya kë "dhü Atanna dho ö -bha Medhamë 'ö- bɔ bha me ॥gban -dho -a yö> bha- 'dhö..»

⁷ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü me kpö- -gun 'dho sië yi ॥gban 'ka Zan "piü kö -ya -nu "zu. "Kee ॥wa 'dho "dhü 'yö- pö- -nu -dhe: «Suuyaame -nu 'ö 'kaa ka -dī dɔ 'ka ya! Za 'kpii- 'ö Atanna dho- dɔ ka -bha -dhe 'bha ॥kpačyi -bha bha de ॥në -dua -gö -sü -gleng -da ka -bha?

⁸ 'Ö ॥ya kë ॥dhe 'ka ka bo ka sɔng 'ka ॥dedewo tean- 'ka kö -kaa -zɔn ka "ta -kɔ -bha kö me ॥gban -wa -dhe yö ॥dhe 'ka ka zuë" slëe" ॥dedewo tean- 'ka, 'ka 'dho- pö ka -dī -dhe ॥dhe Ablaamö suu -mü ka 'ka ('ö "dhü kö Atanna -bha 'në -nu -mü ka 'ka ॥naa bha), -a -gen -mü

Ødhε a- pō ka -dhe Ødhε -yö -mœø -bha 'ö -gwë -nu ya- -nu -gla Ablaamö suu 'gü -në -nu 'gü.

⁹ ØDua -zian -yö -ya -sü 'ka "dhü -bho "sεε -yan -ta 'nu -blæesü. -A -kë "dhü -sü bha -'gü, "dhü 'ö 'yaa bhe -së dō -a "kan Ønë yöö wo kö -yö "gü.»

¹⁰ -A pō 'ö Zan -ya wo "dhü bha, 'yö mε "dhaa 'wo gun mü bha 'wo- dhεε" kpo 'wo- pō: «'Ö "dhü 'sa 'yi- kë Ødhε?»

¹¹ ØDhe 'ö Øwa dhεε" bha -kpo, 'yö Zan -ya -yo bo 'ö- pō: «-Ka 'dho kö "bhεε Øple 'dhö 'mεε- -go, kö -ya do Øgbao -bha 'yaa 'mεε- -go bha -go. Kö -bhöpē 'dhö 'mεε- -go -a -mε -ya 'gü -gblü kö -yö pë 'bha 'yaa 'mεε- -go -a -bha nu.»

¹² ØDhe 'ö Øya- pō "dhü 'ö Øya ö bo, 'yö 'mε 'wo -kë 'niisøngkunmε -nu 'ka 'wo nu 'pō wo "zu -wɔn 'gü -a "piü, 'yö 'wo- dhεε" kpo 'pō 'wo- pō: «Yi dëme, 'yö yi -zë Øwε, 'yi- kë Ødhε?»

¹³ 'Yö- -yo bo- -nu -go 'ö- pō: «ØYa kë Ødhε 'ka 'dho 'wëë- 'kun -dhe 'gü, -a 'dhe 'wo- "dhi pō ka -dhe bha Ønë -kaa 'kun, 'ka 'dho ziö yö -zë -ta.»

¹⁴ ØDhe 'ö Øya -wø 'kpo mε 'dhe bha- -nu -bha, 'yö "sødha -nu -dı 'pō 'wo- dhεε" kpo 'wo- pō: «'Yö yi -zë Øwε?» 'Yö- -yo bo- -nu -go 'pō 'ö- pō: «'Ka 'dho -pō mε 'bha -ta 'ka faan -wø -ta 'ka -bha pë sù- -go, "sεεn 'ka 'dho mε 'bha -tabhö, "kεε -ka ka "tüng kë ka Øsaa Ønë- 'gü.»

¹⁵ -A kë 'ö Zan gun- wo sië "dhü bha, 'yö "sεgume -nu 'wo -ya wo -zu 'gøn -sü -bha Ødhε yö Ønë Atanna -bha -Yame 'wo -ya -go bha- 'ka; -a -gen -mü Ødhε 'ö gun "dhü kö- -nu "yan -yö -Yame bha Ønë- -go.

¹⁶ ØDhe 'ö Zan Øya 'wɔn Øsløo 'gü Ødhε 'mε 'wo bha -nu zuë" Øya kë Øple, 'yö- pö -nu -dhe 'ö- pō: «Ma -zë a ka -zu "yi Ønë 'ka, "kεε mε do 'bha -yö -dhö, -yö nu sië, yö -zë 'gü -yö "gbu- 'ö -ziö n -ta. Yö -zë -gen 'gü -sabha -zian fië- -dhö n 'ka. Yö -zë Øya nu -yö -dho ka pa Atanna -bha 'Nii- "slüüslü waa- peng Ønë- 'ka.

¹⁷ Yö -zë -bha 'dhaa- -ya -go do 'ö nu- 'ka kö -yö ö -bha -mlü -piö 'gü, kö Øyaa- -piö kö -ya ga zløo" Øloo "bhutu 'gü kö -ya do Øgbaandhö, kö -ya -gbu waa- Øflee -nu bha -nu Øpia peng 'ö 'yaa "dhuu tongtongdhö bha- 'gü.»

¹⁸ Zan- -gun 'wɔn -taøng -së pō sië "sεgume -nu -dhe -kø bha Ønë- 'gü, 'yö -dhio "wεε -nu dø- -nu -ta -nu wo 'pō 'gbø 'ka.

¹⁹ -Yö kë -døn -bho Edhodö 'ka "tüng do bha Ønë- 'gü, -a dheeabhäng -bha dhebhø 'wo- -dhe Edhodiadö bha -bho 'ö -wo- -go, waa- 'wɔn yaa "wεεwεε -nu 'ö- -kë -a -wɔn 'gü.

²⁰ "Kεε yö Ønë- Øgban 'gü, Edhodö "tu 'yii kë mü, -yö kë ö -bha 'wɔn yaa bha- -ta -zian Ønë- pa Zan -da -kasø 'gü -sü 'ka.

Yesu "zu -kɔ -dhiang 'ö
Dhukö -ya zë
(Matiö 3,13-17; Makö 1,9-11)

21 'Ö gun kö 'wii Zan 'kun
kö kö -wa -da -kasö 'gü,
"següme -nu ॥gban "pəpə-
-gun 'dho sië -yö ॥në- "piü
'yö- -nu -go 'wɔn yaa 'gü -zu
bho. Yi do 'ka 'yö Yesu -dı 'pö
'ö dho kö Zan -ya "zu. ॥Dhe
'ö ॥ya bo- "zu -sü 'ka 'ö Yesu
'dhö bheä" sië Atanna -dhe,
'yö dhang- "dhi 'dhö -pu.

22 'Yö Atanna -bha 'Nii-
"slüüslü -yö -gla 'yö -kë ॥dhe
-tong 'dhö 'yö go dhang- 'gü
'ö ॥lɔɔ Yesu -ta. 'Yö -wu do
'bha -yö bɔ dhang- 'gü 'ö -wı
'ö -pö: «Bhi ॥në i n gbö do
'ö n -gɔ -a 'ka, i -dhɔ 'ö n -kë
bha- "sinma 'yaa 'dhö.»

Yesu -gen 'godhe -dhiang
'ö Dhukö -ya zë
(Matiö 1,1-17)

23 Yesu -yö ö -bha yë zü
-bho kö- -kwε ॥ya ॥mɔɔ
-kaɔng -yaaga -nu "sinma
-bha. Mε ॥gban "pəpə -gun
wo -zu 'gon sië ॥dhe Yesu
bha Zosefu ॥në- gbö 'dhö
-mü, 'yö Edhi -zë 'ö Zosefu
kpo,

24 'yö 'wo Edhi -bha dë -dhe
Mata, 'yö Dhevi -yö Mata
kpo, 'yö Dhevi -bha dë -yö
-kë Medhöki 'ka, 'yö Zanai
-yö Medhöki kpo, 'yö Zosefu
-yö Zanai kpo,

25 'yö Matasia -yö Zosefu
kpo, 'yö Amɔsö -yö Matasia
kpo, 'yö Naɔmö -yö Amɔsö
kpo, 'yö Esidhi -yö Naɔmö
kpo, 'yö Nagai -yö Esidhi
kpo,

26 'yö Maatö -yö Nagai kpo,
'yö Matasia -yö Maatö kpo,
'yö Semei -yö Matasia kpo,
'yö Zosesö -yö Semei kpo, 'yö
Zoda -yö Zosesö kpo,

27 'yö Zoana -yö Zoda
kpo, 'yö Dhesa -yö Zoana
kpo, 'yö Zodhobabədhö -yö
Dhesa kpo, 'yö Sadhasiedhö
-yö Zodhobabədhö kpo, 'yö
Nedhi -yö Sadhasiedhö kpo,

28 'yö Mədhosi -yö Nedhi
kpo, 'yö Adi -yö Mədhosi
kpo, 'yö Kosamö -yö Adi
kpo, 'yö Edhömadamö -yö
Kosamö kpo, 'yö Edhö -yö
Edhömadamö kpo

29 'yö Yesu -yö Edhö kpo,
'yö Edhiezee -yö Yesu kpo,
'yö Zodhimö -yö Edhiezee
kpo, 'yö Mata -yö Zodhimö
kpo, 'yö Dhevi -yö Mata kpo,

30 'yö Simeon -yö Dhevi
kpo, 'yö Zuda -yö Simeon
kpo, 'yö Zosefu -yö Zuda kpo,
'yö Zona -yö Zosefu kpo, 'yö
Edhiakimö -yö Zona kpo,

31 'yö Medhea -yö Edhi-
akimö kpo, 'yö Mena -yö
Medhea kpo, 'yö Matata -yö
Mena kpo, 'yö Natan -yö
Matata kpo, 'yö Davi -yö
Natan kpo,

32 'yö Izai -yö Davi kpo,
'yö Zobedö -yö Izai kpo, 'yö
Boozö -yö Zobedö kpo, 'yö
Salmɔ -yö Boozö kpo, 'yö
Naason -yö Salmɔ kpo,

33 'yö Aminadabö -yö
Naason kpo, 'yö Adimi -yö
Abinadabö kpo, 'yö Adhimi
-yö Adimi kpo, 'yö Esrɔn
-yö Adhimi kpo, 'yö Pedhetö
-yö Esrɔn kpo, 'yö Zuda -yö
Pedhetö kpo,

³⁴ 'yö Zakəbö -yö Zuda kpɔ, 'yö Izaakö -yö Zakəbö kpɔ, 'yö Ablaamö -yö Izaakö kpɔ, 'yö Tadha -yö Ablaamö kpɔ, 'yö Nasco -yö Tadha kpɔ,

³⁵ 'yö Sedhusö -yö Nasco kpɔ, 'yö Dhago -yö Sedhusö kpɔ, 'yö Fadhækö -yö Dhago kpɔ, 'yö Ebe -yö Fadhækö kpɔ, 'yö Sadha -yö Ebe kpɔ,

³⁶ 'yö Kainamö -yö Sadha kpɔ, 'yö Apasadö -yö Kainamö kpɔ, 'yö Semö -yö Apasadö kpɔ, 'yö Noe -yö Semö kpɔ, 'yö Dhamesö -yö Noe kpɔ,

³⁷ 'yö Matusadha -yö Dhamesö kpɔ, 'yö Enökö -yö Matusadha kpɔ, 'yö Zadhedö -yö Enökö kpɔ, 'yö Maleledhö -yö Zadhedö kpɔ, 'yö Kaina -yö Maleledhö kpɔ,

³⁸ 'yö Enösö -yö Kaina kpɔ, 'yö Setö -yö Enösö kpɔ, 'yö Adan -yö Setö kpɔ, 'yö Atanna -yö Adan -da.

4

Sɔtraan -bha Yesu 'gü dan -kɔ -dhiang 'ö Dhukö -ya zë
(Matiö 4,1-11; Makö 1,12-13)

¹ Yesu -go Zuuden ɔbhaa -sü 'ka kö Atanna -bha 'Nii -slööslü ɔyaa- pa. 'Yö 'Nii -bha 'ö zian bho- 'ka, 'yö dho- 'ka "tung -ta.

² -Yö -dhekpaaɔyi -kë -dhe bha- 'gü -kaɔng -yiisiö kö Sɔtraan -ya 'gü dan sië kö 'yaa pë 'bha -pë 'bha -bhö. ɔDhe 'ö -dhekpaaɔyi -kaɔng -yiisiö bha ɔya zun 'ko "dhiü, 'yö din- -ya kun,

³ 'yö Sɔtraan -ya pö- -dhe: «Atanna Gbö 'yaa -mü i 'ka

-ee? -Bhö -gwë ya- "gla -bhöpë 'gü kö 'i -bhö -dhe!»

⁴ 'Yö Yesu -ya -yo bo- -go 'ö -pö: «Atanna -ya -pö ö -wu 'séedhe 'gü ɔdhe:

<Mebhüidhe -tosea -kë -ta -pë 'yaa -mü -bhöpë yöö doseng 'ka!»

⁵ 'Yö Sɔtraan -ya sü 'zü 'yö dho- 'ka -tɔn ɔgbleen do ɔgbin-, 'yö "segɔ "pεpe 'ö "kpvng ɔtaa 'ö -gblüdëdhe 'dhö- 'gü -a ɔgban -zɔn -dhe 'dɔɔndhö ɔdhe me- me "yan zë,

⁶ 'yö- pö- -dhe: «"Se "pεpe 'i- yö bha- ɔgban -yö ma ɔnë n -bha 'ka, -a -nu me "vu me 'ö- -dhe -dho ɔya n kë 'manu- -dhe n dhεekpɔme 'yaa 'dhö; -a -gen -mü ɔdhe ɔwa n gba- 'ka waa- 'gü -naɔ ɔgban 'dhö.

⁷ ɔDhe 'ö "dhü, -bhö zun n -dhe kpiö 'gü. ɔYa kë ɔdhe 'bha zun n -dhe kpiö 'gü, a -dho -a ɔgban "pεpe nu i -dhe!»

⁸ 'Yö Yesu -ya -yo bo- -go 'ö- pö: «-Yö -ben zë -sü 'ka Atanna -wu 'séedhe 'gü ɔdhe:

<'Me 'ö -zun -dhe kpiö 'gü -me 'ka kö -wa -dhokö, 'yö -mü Atanna 'ö me "pεpe ɔgban Dëmë 'ka bha ɔnë- 'ka,
-a "wεε 'bha 'yaa yö -zë zian 'gü.»

⁹ 'Yö Sɔtraan -ya sü 'zü -deewo 'ö dho- 'ka Atanna -bha 'kɔ 'kpii- 'ö Zedhizadhemö bha- ɔgbin-, 'yö- pö- -dhe: «ɔYa kë ɔdhe 'i Atanna Gbö 'ka ɔdedewo tean- 'ka, -bhö dɔ -dhe ya- 'gü kö 'i -wlö 'i zun "sia-, -a -gen

-mü ॥dhe -yo -ben zë -sü 'ka 'pö Atanna -go 'sëedhe 'gü ॥dhe:

10 <-Yö -dho -wu 'kpo ö -bha
"kië -nu -bha kö -wo i -maa kë>

॥ya 'go mü 'zü:

11 <-Wo -dho i -ya wo -ko -ta,
kë "dhö kö i -gen "dhiü
'ya 'dho -zuö -gwë 'bha
-bha.»

12 'Yö Yesu -ya -yo bo- -go
'ö- pö: «Atanna -ya -pö 'pö
॥dhe:

«I Dëme 'ö i -bha Atanna 'ka
bha 'bha 'dho- 'gü dan
tongtongdhö!»

13 ॥Dhe 'ö Sotraan ॥ya-
'gü dan -ko ॥gban -ko ॥gban
'gü 'ö- -ko 'yii ॥mœ- -bha, 'yö
ö ॥kwaa- -zü ॥kö 'në bha wo
kö 'ö "yan 'to "tüng "wëe 'bha
-go.

Yesu -bha yë zü bho -ko
-dhiang 'ö Dhukö -ya zë
(Matiö 4,12-17; Makö
1,14-15)

14 ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhö,
'yö Yesu 'ö pa -sü 'ka 'Nii-
"slüüslü faan 'ka bha 'ö ॥wlü
'ö dho Gadhidhe -se 'gü. 'Yö-
'to 'dhö -ya bhö -sü -bha "se
"pepe 'wo- -züzü mü bha-
॥gban 'gü.

15 'Yö -ya me -nu ॥klang
kë -sü -bha Zuifö -nu -bha
-yakwëekëgükö -nu 'gü, 'yö
me ॥gban "pepe 'wo -ya -a
-dhiang -së zë -sü -bha.

Yesu -bha dhiang -zë
Nazadhëtö -ko
(Matiö 13,53-58; Makö
6,1-6)

16 Yi do 'ka 'yö dho
Nazadhëtö, 'pödhe 'ö "klu
bho- 'gü bha- 'gü. ॥Dhe 'ö

Zuifö -nu -bha ॥glooyi bha
॥ya ॥loo, 'yö ॥wlü 'ö dho
-a -nu -bha -ya 'kwëë- kë
'gü -ko 'gü ॥dhe -ko 'ö- kë-
'ka zii 'kpa -a 'dhö. ॥Dhe 'ö
॥ya ॥loo mü, 'yö ॥wlü 'ö dö
ö -gean kö 'ö Atanna -bha
'sëedhe -wu pö.

17 'Yö 'wo Atanna
-wudhiüloomë Ezai -bha
'sëedhe -be bha- sü 'wo- nu-
-dhe, 'yö- "dhi -pu. -Dhe 'ö-
"dhi -pu -bha bha kö -yö -ben
zë -sü 'ka mü ॥dhe:

18 «Atanna ॥ya ö -bha 'Nii-
"slüüslü -ya n 'gü,
-a -gen -mü ॥dhe -yö ma ॥në
n -ya
kö 'a- -bha naç -së bha- dö
-wëëme -nu -go,
kö 'a zuëwaanusü nu 'me
'wo "yënniggbaondhe
'gü -a -nu -dhe

Kö 'me 'wo -kaso 'gü 'a- -nu
bho mü,
kö 'a -ya -dö 'flëë- 'gü -sü nu-
-nu -dhe.

Kö 'me 'ö- -nu "yan 'gü 'dhö
tii 'ö 'waa -dhe yö
'a- -nu "yan "dhiü "pu.

Kö 'me 'ö 'wön ॥ya ॥gbaon-
-nu -ta
'a- -nu -ta 'kun
kö -wo -ya -dö 'flëë- 'gü -sü
॥sloç.

19 Kö 'a Atanna -bha -gasite
-kë me "bhui -nu -dhe
-kwe -dhiang zë
me ॥gban "pepe -dhe.»

20 ॥Dhe 'ö ॥ya ö bo 'sëedhe
bha- -wu pö -sü 'ka, 'yö-
-be sü 'ö- dö 'me 'ö yë -kë
'koodhö mü 'ö gun mü bha-
-go, 'yö dho "sia- 'yö 'yaanu
(॥dhe -ko 'wo -kë 'ka- -nu
-go mü -a 'dhö kö 'ö- -nu
॥klang kë). Kö me "pepe 'wo
-yakwëekëgükö bha- 'gü -a

-nu ॥gban ॥wa wo "yan bo-ta.

²¹ 'Yö dhiang zë -sü zü bho-nu -dhe 'ö- pö: «-Ka -dhe -ga! Atanna -wu 'ö -ben zë -sü 'ka 'a go- -wu pö bha ॥në-'gü -wən ॥ya kë ॥deę ya.»

²² ॥Dhe 'ö 'me 'wo gun mü bha -wu -nu 'ö- pö bha 'ö- -nu -zu kun kö -wu "nëenëe -nu 'wo 'go sië- "dhi bha- din- dhi sië- -nu 'gü, 'yö- 'wən -ya -nu kòn, 'yö 'wo -ya -a pö -sü bha: «-A! Zosefu gbö do "we 'ö ya 'yaa -mü -ee?»

²³ 'Yö Yesu -ya -yo bo-nu -go 'ö- pö: «A- 'wən dö ॥dhe ka -moo -bha 'ka "gwënnng -da n -dhe 'ka-pö: «-Dhotroegon, -bhö i -di -zë dha ॥kö -bleesü kö 'i gun -na me "wëe dha». "Een 'ö 'ka- pö 'zü ॥dhe: «'Wən "gbügblü -nu 'i- -kë Kapεεnaomö 'yi- ma bha, -bhö -a 'bha kë 'pö i -di ॥plöö -dhe ya- 'gü kö 'yi- -dhe yö».».

²⁴ 'Yö- -go dö 'ö- pö: «"Këe a- -pö ka -dhe tean- ॥dede 'ka ॥dhe Atanna -wudhiëloomë 'bha 'yaa 'dhö kö- ॥bhlëe -yö kë ö dë -pö 'gü.

²⁵ A- -pö ka -dhe tean- ॥dede 'ka ॥dhe 'ö gun Edhi -bha "tüng 'gü, ॥geandhe 'gbe ॥në gun Izraëdhö -se 'gü, "tüng 'ö Atanna -yö dhang- "dhi ta- 'ka 'ö dha 'yii ban -kwë -yaaga waa- "su "saodo 'ka, 'ö "vüü 'dhö -da 'ka "kpung ॥taa bha- 'ka.

²⁶ "Këe yö ॥në- ॥gban 'gü, 'yii Edhi bo ॥geandhe 'gbe bha- 'bha "piü kö -ya -ta 'kun kö 'yii kë dhebhönë 'ö go

Sadheta, Sidon -se 'ö "se "wëe 'ka bha- 'gü bha yö -zë 'ka.

²⁷ 'Ö gun 'zü Edhize 'ö -kë Atanna -wudhiëloomë 'ka bha- -bha "tüng 'gü, ॥weeyuame 'gbe ॥në gun Izraëdhö -se 'gü, "këe yö ॥në- ॥gban 'gü me 'gbe bha- -nu 'bha 'wii dha Edhize -ko -ta -a -nu -bha 'yua -go kö 'yii kë Naama ('ö yö -zë 'ö gun -dheng 'ka) 'ö go Siidhi -se 'ö "se "wëe 'ka 'pö bha- 'gü bha- 'ka.

²⁸ ॥Dhe 'ö 'me 'wo gun- -nu -bha -yakwëekëgükö 'gü mü bha 'wo 'wən -nu bha- ma, 'ö 'wo- 'wən dö ॥dhe -yö -ya ॥në- wo sië wo "yan 'gü bha, 'yö -siö -nu -dhe ॥dedewo.

²⁹ 'Yö 'wo ॥wlü 'wo zun Yesu kë -sü -bha, 'yö 'wo dho- 'ka "dhü 'wo ॥loo- 'ka -ton 'ö- -nu -bha 'pö- gun- ॥gbin- bha- "dhiü -dhe ॥dede 'gü, kë "dhü kö 'wo wo -kö ॥yoon- -bha kö -yö -pö baandhö;

³⁰ "këe 'yö go- -nu kpö 'gü 'ö dho.

Yesu -bha "yina yaa -kë gondënë do 'bha 'gü Kapεεnaomö -kö -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

(Makö 1,21-28)

³¹ ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü, 'yö Yesu -yö -ziö 'ö dho 'pödhe 'ö Gadhidhe -se 'gü 'wo- Kapεεnaomö -dhe -kë bha- 'gü, 'yö -ya me -nu draan- -sü -bha Zuifö -nu -bha -yakwëekëgükö 'gü mü ॥glooyi bha- 'ka.

³² "Trüün- -gun -wu 'gü, 'ö- -bha me draan- -kö bha- -gleng -yö me ॥gban kòn.

³³ Gondënë do -yö -gun 'kcodhö mü 'ö "yina yaa -yö gun- 'gü. 'Yö 'me bha 'ö zun "gbla -sü -bha "gbu- 'ka 'ö-pö:

³⁴ «'Aa! Yesu, Nazadhetö mi, 'kwa ma mü! A -suü i -go -wa! -A -gen -mü Dhe a i -gen 'godhe -dö, Atanna -bha -Yame "slüüslü! "Een i -nu kö 'i yi -wëe -kë wo -ee?»

³⁵ 'Yö Yesu -yö Dhebla- -ta 'ö-pö: «-Dhe ga i -ta kö 'i 'go 'me bha- 'gü!»

'Yö "yina yaa bha 'ö 'me bha- "dhiö pön me kpö bha-'gü, "kees -a -dhe 'bha 'yii -gi, 'yö go- 'gü.

³⁶ 'Yö me "pere 'wo gun mü bha- 'wön -ya -nu kón, 'yö 'wo -ya "kaa -sü bha 'wo-pö: «"Nn-, -më -wön suu Dne -oo? 'Me 'ö ya "trüün -ya -wo 'gü, "kees yöö do bha 'zü -yö faan -wo "yina yaa -nu Dgban -ta 'wo Ddua- -go -wa!

³⁷ 'Yö- 'tö 'dhö -ya 'dho -sü -bha "segö "pere 'wo- -nu -züü bha- Dgban 'gü.

Yesu -bha Piedhö -bha dhebhö dhe -kë "klüüklü -ko -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

(Matiö 8,14-17; Makö 1,20-34)

³⁸ Dhe 'ö Yesu -yö go -yak-wëekëgükö bha- 'gü, 'yö dho Simö -go 'kcodhö. -A "tüng bha- 'gü kö- "na 'gü 'yaa -së, kö "nene -ya kë sië Ddedewo -sobhees 'ka. 'Yö 'wo Dhebhe Yesu -dhe kö -yö "ta wo -dhe.

³⁹ 'Yö dho 'yö dun Simö "na bha- -ta, 'yö -ya "yua bha- "yan 'gü. Dhe 'ö Dya -ya "yan 'gü "dhü, 'yö "nene -ziisü 'ö gun dhebhö bha-

-bha bha 'ö bo 'gbaandhö, 'yö Dwlü 'ö zun- -nu "dhi mco- -sü -bha.

⁴⁰ Dhe 'ö 'yënnng- -go Dya bo -pö -sü 'ka ('ö Dwaa- 'wön dö Dhe -a -nu -bha Dglooyi Dya ziö "pæepedhö, Dhe wo -mco -bha 'wo yë kë -sü zü bho), 'yö me "pere 'ö "yuëdhi -nu 'ö "yua suu 'do 'do Dgban 'dhö- -nu -bha 'wo- -nu -go 'kcodhö -nu 'gü bha 'wo nu Dgban "pere 'ka Yesu "piü, 'yö ö -ko -ya -a -nu -ta 'do 'do 'ka 'yö 'wo dha.

⁴¹ Kö "yina yaa -nu -wo Ddua sië 'wo go me 'gbe 'gü kö -wo "gbla sië 'wo-pö: «Atanna Gbö -mü i 'ka! Atanna Gbö -mü i 'ka!» "Kees Dwaa- -pö "dhü 'yö -ya -nu "yan 'gü kë "dhü kö 'wa 'dho "wi; -a -gen -mü Dhe wo -zë -wa -dö Dhe Yesu Dne Atanna -bha -Yame 'ka.

(Makö 1,35-39)

⁴² Dhe 'ö- -tadhe Dya Dkpaç, 'yö Yesu -yö Dwlü 'yö dho -bhe Atanna -dhe -dhe 'gü ö -dö -ta "tungtadhe 'bha bha- 'gü. 'Yö me kpö 'wo -ya -a mco- -sü -bha 'wo dho -ka "dhü 'wo Dloo- 'ka -dhe 'ö gun- -bha bha- 'gü. Dhe 'ö Dwa 'dho Dwa -kpan -bha, 'yaa gun -zian wo- -nu "piü Dhe -yö "kan wo -bha kö -yö 'dho -dhe 'bha 'gü -bhe Atanna -dhe -dhe 'gü,

⁴³ "kees 'yö Yesu -ya pö- -nu -dhe 'ö- pö: «Atanna -yö n -bo kö 'a 'wön -taeng -së ya Dne- -pö me Dgban "pere -dhe. -A -kë "dhü -sü 'gü, -a -dhe -bha 'pö Dhe 'pödhe -dhe -nu 'wo to 'ö 'mii 'dho- -nu 'gü Dkö bha 'a 'dho mü

kö 'a nao -së 'ö -gban -a -bha -gblüdëdhë -bha bha-dö- -nu -go.

44 ॥Dhe 'ö ॥yaa- pö "dhü, 'yo -ziö 'yo dho -yakwéekégükö -nu 'wo Izraëdhö -se 'gü mü bha- -nu -bhiëe -ta 'dcoondhö Atanna -wu pö -sü 'ka.

5

Yesu -bha ॥klang "dhiü -bleesü -nu -da -a ॥keng- -ko -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

(Matiö 4,18-22; Makö 1,16-20)

1 ॥Dhe 'ö ॥ya 'dho ॥ya ॥loo "yi -ta "gbea 'wo- Zenezadhe -yi -kë bha- "sco, kö më "bhü- ॥ya ॥kléen- -zü tingdingdhö kö -wo -yea -nu mco-sië -beang 'ka kö 'wo wo "tu 'to Atanna -wu -bha,

2 'ö dho -dhe -ga kö "kplagönë ॥ple -wo dö sië "yi "kpung "dhiü mü kö 'më 'wo gun- 'gü bha ॥wa lco- "yi ॥bhaa kö -wo woo- "nuu -nu "zu sië.

3 'Yö -da "kplagönë bha-do 'gü, 'ö -da -a 'dhe 'ö- 'gü bha -yo -gun Simo ॥në- -bha 'ka, 'yo ॥bheä -dhe 'ö- pö -ya ॥yoön 'dede 'në 'bha wo "yi ॥bhaa kö 'ö bhö 'në 'bha wo "kpungtaadhe 'ka taa- 'bleng -bleng. ॥Dhe 'ö Piëdhö ॥ya-kaë "dhü, 'yo Yesu -yo -ya mü 'yo zun më kpö 'wo bha- -nu ॥klang kë -sü -bha.

4 ॥Dhe 'ö ॥ya ö bo dhiang zë -sü 'ka, 'yo- pö Simo -dhe: «Bhö ॥yoön "kplagönë bha- 'ka "yi ॥zinng 'gü kö kaa- i "tayco -nu bha 'ka "nuu bha- -së do -zuö mü.»

5 'Yö Simo -ya pö- -dhe: «N Dëme, 'ya wö "yaan "nuu -zuö -sü -bha 'yii pë 'bha 'sü, "keë ॥dhe 'ö -kë ॥dhe 'bha-pö "dhü, a -dho -a -së do -zuö mü kö 'a- -bha -ga.»

6 'Yö Simo -yo "nuu bha- -zuö Yesu -wu bha- "dhiü, 'yo 'wo -ya -a "gan -sü -bha, 'wo dho -dhe -ga kö 'yuü- -ya pa -sü 'ka, kö- "nuu ga -nu -wo "kan sië.

7 'Yö 'wo wo -ko "paa 'gü zë 'më 'wo "kplago 'dhe 'ö to -a 'gü bha- -nu -dhe kö -wo nu wo "piö kö -wo wo -ta 'kun. 'Yö 'wo nu 'wo 'yuü- bha- bho "nuu bha- 'gü, 'yo 'wo- ॥loo "kplagönë ॥ple bha- 'gü, 'yo- ॥gban ॥ple pa, 'ö dö mü kö -wo 'dho sië "yi ॥wlöö.

8 ॥Dhe 'ö Simo "yan 'dhö -da 'wöñ bha- -dhe 'gü, 'yo dho 'ö zun ö kpiö 'gü Yesu -dhe 'ö- pö: «N Dëme, 'bha 'dho dö n "sco, -a -gen -mü ॥dhe 'wönyaakëmë -mü n 'ka.»

9 -A pö 'ö Piëdhö -ya wo "dhü bha- -gen -mü ॥dhe 'ö gun "dhü kö "suü ॥ya -da waa- "teabo -nu bha- -nu 'gü ॥dedewo 'yuü- 'wo -sü "nuu 'ka bha- -wöñ 'gü.

10 "Suü- -gun -da -sü 'ka Zan waa- Zakö 'wo -kë Zebede gbö -nu 'ka 'ö waa- Piëdhö -nu 'wo gun "nuu -zuö sië bha- -nu 'gü 'pö ॥dedewo. Yesu -ya -pö Simo -dhe yo ॥në- -wöñ 'gü 'ö- pö: «Simo, "suü 'ya 'dho i kë, -a -gen -mü ॥dhe ॥ya 'go ॥deë 'gü, i -dho kë "nuu -zuö më -gö -më ॥në- 'ka.»

¹¹ ॥Dhe 'ö 'me 'wo bha ॥wa nu woo- "kplagɔnë -nu bha- ॥gban 'ka "yi "kpvng "dhiü, 'yö 'wo- to 'mü 'wo dho Yesu ॥keng-.

॥Weeyuame do kë
"klüüklü -kɔ -dhiang 'ö
Dhukö -ya zë
(Matiö 8,1-4; Makö 1,40-45)

¹² 'Ö gun kö Yesu -yö 'pö- -nu bha- do 'bha 'gü, 'ö dho -dhe -ga kö me do 'bha 'ö ॥wee -yua ॥ya "bhεε -da -bha bha ॥ya nu kö ॥ya "gbléen- ॥wlöö kö ॥ya bheaa" -dhe ॥yaa- pö: «N Dëme, -bhö "ta n -dhe -dhe! -A -gen -mü ॥dhe ॥ya kë ॥dhe ॥ya ga -zë wo i 'gü, i -kɔ -mɔɔ -bha kö 'i "yua ya-bho n -bha.»

¹³ ॥Dhe 'ö ॥yaa- pö "dhü, 'yö Yesu -yö ö -kɔ -pv 'yö -kɔ pa 'me bha- 'ka, 'yö -pö -dhe: «॥Ya ga n 'gü, -bhö kë "klüüklü!»

-Yö -to 'pö -dhe do bha- 'gü 'ö -bha "yua bha 'ö bo.

¹⁴ ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü, 'yö -dhiø dɔ- -ta 'ö -pö: «'Bha 'dho, 'bha 'dho- -gen dɔ me 'bha -dhe, "keε -bhö 'dho kö 'i i -dī -zɔn "saabhome -nu ॥në- -nu -dhe kö "saa- 'ö Moizö -ya -ben zë Atanna -bha 'tɔng- 'sëedhe 'gü yi 'bha 'ka bha 'i- bho kö me ॥gban -wa 'wɔn dɔ- -bha ॥dhe 'bha kë "klüüklü.»

¹⁵ 'Yö- 'tɔ bho -sü 'bha 'dhö -da 'gü -kpeawo, 'yö- 'tɔ 'dhö dho -dhe ॥gban "pεpε 'gü, 'yö 'wo go -dhe -nu 'gü kpö kpö 'ka 'wo nu "tu -to -a -wu

-bha -dhe 'gü, "εen 'zü kö 'wo kë "klüüklü;

¹⁶ "keε 'yö Yesu -zë ॥ya kë 'yö dho ö -dī -ta "tungtadhe -nu 'gü 'yö ॥bheaa Atanna -dhe mü.

Yesu -bha "trüünyuame do -kë "klüüklü -kɔ -dhiang 'ö Dhukö -ya zë
(Matiö 9,1-8; Makö 2,1-12)

¹⁷ ॥Dhe 'ö yi do 'ka kö Yesu -yö me ॥klang kë sië, kö Fad-hiziɛn -nu waa- 'tɔnggɔmɛ -nu ॥wa 'go 'pödhe "pεpε 'wo Gadhidhe -se 'gü -dhe -nu, Zude -se 'gü -dhe -nu waaz-edhizadhemö -dhe -nu 'gü ॥wa nu, kö -wo 'yaanu sië kö Yesu -yö Atanna -bha 'gübūlöh -zɔn sië me -nu -kë "klüüklü -sü 'ka,

¹⁸ 'wo dho -dhe -ga kö me kpö 'bha bha ॥wa "trüünyuame do 'sü "gbang -ta kö -wo nu sië- 'ka. ॥Dhe 'ö ॥wa nu ॥wa ॥loo mü, 'yö 'wo -ya -a "slë mɔɔ- -sü -bha kö 'wo -da 'me bha- 'ka 'kɔodhö kö 'wo -wɔ- -kuu "dhiü.

¹⁹ "keε ॥dhe 'ö ॥waa- "slë mɔɔ- 'ö 'wii- 'yö me "dhaa 'wo gun 'mü bha- -nu -go, 'yö 'wo 'me bha- sü 'wo -da 'ka 'kɔ -ta, 'yö 'wo -ye bho, 'yö 'wo 'me bha- bɔ -ye bha- -bha waa- -wɔ -ta "gbang bha- 'dhö, 'yö 'wo -lɔɔ bhiëga -bha me kpö 'gü Yesu wëedhö mü.

²⁰ ॥Dhe 'ö Yesu ॥ya 'me 'wo bha- -nu -bha 'dhang -bho ö "dhiü -kɔ ('ö ॥dhe -yö -mɔɔ -bha 'ö 'me bha- dha) bha- -dhe yö, 'yö- pö "yuëdhi bha- -dhe 'ö- pö: «N "taɔngdë, 'ma

i -bha 'wɔn yaa -nu -mawɔn
to, 'bɔn ɔya 'go i -bha!»

²¹ "Kee 'yö 'me 'wo -kë
'tɔngdɔmɛ -nu waa- Fad-
hiziɛn -nu 'ka bha 'wo -ya
-a pö -sü -bha ɔdhɛ: «De
suu ɔnë ya ɔzɔc 'yö Atanna
ɔbhlëe 'yaa -go ɔni -oo?
De ɔnë- -kɔ ɔmɔc- -bha
"kpvngtaadhe ya- 'gü kö -yö
məbhüdhe -bha 'wɔn yaa
-mawɔn 'to kö 'yii kë Atanna
-zë 'ka?»

²² ɔDhe 'wo wo -zu 'gɔn
sië "dhü, 'ö Yesu ɔyaa- -nu
-zvɔngüwɔn bha- dɔ, 'yö-
-yɔ cɔ- -nu -go 'ö- pö: «Më
ɔnë -kë 'yö 'ka ka -zu gɔn
ɔdhɛ -kɔ bha- 'dhö?

²³ 'Wɔn ɔple bha- -mɛɛ ɔnë
"gbu-? -A pö -sü 'ö me -dhɛ
ɔdhɛ 'ma i -bha 'wɔn yaa -nu
-mawɔn 'to yö ɔnë "gbu- -ee,
"ɛɛn -a pö -sü 'ö- -mɛ -dhɛ
ɔdhɛ 'bha kë "klüüklü, -bhö
"wlü kö 'i "ta yö ɔnë "gbu-
-ee?»

²⁴ ɔDhe 'ö ɔyaa- pö "dhü,
'yö go mü 'zü 'ö- pö: «-A
-dhɛa -bha ɔdhɛ 'ka- 'wɔn
dɔ ɔdhɛ me -bha 'wɔn
yaa -mawɔn 'to "sü -yö
mang Megbomɛ n -dhɛ
"kpvng ɔtaa yö. 'Yö- pö
"trüünyuamɛ bha- -dhɛ:
«-Bhö "wlü kö 'i i -kɔ -da i
-bha "gbang 'gü kö 'i 'dho i
-go 'kɔodhö!»

²⁵ ɔDhe 'ö Yesu ɔyaa- pö
"dhü, 'yö 'me bha 'ö to -dhɛ
do bha- 'gü 'ö -kë "klüüklü,
'yö ɔwlü 'me 'wo bha- -nu
"yaan mü 'yö ö -kɔ -da ö
-bha "gbang 'gü, 'yö dho ö -go
'kɔodhö Atanna 'tɔ bho -sü
'ka.

²⁶ 'Wɔn bha 'yö- 'wɔn -yö
'me 'wo gun mü bha- ɔgban
"pɛpɛ kɔn, 'yö "suü 'dhö -da
-a -nu 'gü, 'yö 'wo -ya Atanna
'tɔ bho -sü -bha 'wo- pö:
«'Aa! Yi "yan ɔya -da 'wɔn
-ziisü -dhɛ 'gü -dhɛkpaɔyi 'ö
ɔdɛɛ bha- 'ka!»

*Dhevi -da Yesu ɔkeng- -kɔ
-dhiang 'ö Dhukö -ya zé
(Matiö 9,9-13; Makö 2,13-
17)*

²⁷ ɔDhe 'ö 'wɔn bha ɔya
kë "dhü, 'yö Yesu -yö zun
"kpɛnng 'yö dho. ɔDhe 'ö ɔya
'dho ɔya ɔloo -dhɛ 'bha bha-
'gü, 'yö -kpan 'niisɔngkunmɛ
do 'bha 'wo- -dhɛ Dhevi
bha- -bha kö -yö -ya sië
'nii- sɔng -kun 'gü -kɔ 'gü.
ɔDhe 'ö ɔyaa- yö 'yö- pö-
-dhɛ: «Dhevi, nu 'kii -da n
ɔkeng-!»

²⁸ 'Yö 'me bha 'ö ö ɔkwaa
pë "pɛpɛ 'ö gun- -go -a ɔgban
-zü 'yö -ziö Yesu ɔkeng-.

²⁹ ɔDhe 'ö ɔya kë "dhü,
'yö Dhevi -yö Yesu -dhɛ ö
-go 'kɔodhö kö 'ö- -dhɔkë.
-Dhɔkëdhe bha- kë "töng
'gü, 'niisɔngkunmɛ -nu
bha- me 'gbe -wo -gun mü
waa- me "wɛɛ -nu 'ö 'wo
'wɔnyaakɛmɛ -nu 'ka 'pö -a
-nu 'dhö, 'yö waa- Yesu -nu
ɔgban 'wo zun pë -bhö -sü
-bha wo "kwëë waa- -bha
ɔklang -nu 'dhö.

³⁰ ɔDhe 'ö Fadhiziɛn -nu
waa- 'tɔnggɔmɛ -nu 'wo Yesu
'yö kö waa- 'me 'wo bha -wo
wo -kɔ -da sië pɛfië do 'gü,
'yö 'wo zun -dɔn bho -sü
-bha wo yun 'gü, 'yö 'wo- pö
Yesu -bha ɔklang -nu -dhɛ:
«'Wɔnyaakɛmɛ -nu 'kö 'wo

ya keng- -nu -zë ka -kō -da
'tea- do 'gū -gen -mū -mē 'ka
("keε kö 'waa Atanna ɬbhłeē
dç).»

³¹ 'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ- -nu
-go 'ö- pö: «'Mε 'wo "klüöklü
wo -zë -a -nu -mawɔn 'yaa kë
-dhɔtroc -bha, me ɬdede 'ö-
-nu 'gū 'yaa -së bha ɬnë- -nu
-mawɔn -yö zun- bha.

³² Nu 'a- wo "kpvng ɬtaa
ya 'mii nu kö 'a 'mε 'wo-
pö wo -di -dhe ɬdhe pö 'aa
wo -bha bha wo -zë -a -nu
-dhe Atanna "piü, a -nu kö
'wɔnyaakéme -nu bha ɬnë
'a- -nu -dhe.»

*'Wɔn 'ö -gban 'sunng- 'ma-
-sü -bha -a -dhiang 'ö Yesu -ya
zë 'ö Dhukö -ya pö*

(Matiö 9,14-17; Makö 2,18-22)

³³ 'Yö 'mε 'wo bha 'wo- pö
Yesu -dhe: «'Bha- pö "dhü
'kwa- ma, "keε 'wɔn do 'bha-
-dhö. ɬYa kë -nu wo Zan-
-bha ɬklang -nu 'waa Fad-
hiziən -nu -bha ɬklang -nu
-wo 'sunng- -nu -ma 'ö 'wo
ɬbhæa Atanna -dhe, "keε 'yii-
-dhe yö i -bha ɬklang -nu 'kö
'wo ya- -nu -go do, -mē ɬnë
-kë 'yö -kë "dhü?»

³⁴ 'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ- -nu
-go 'ö- pö: «-A -dhe 'yaa- -bha
kö 'mε 'wo nu dhe dɔ troo
-ta -wa pö- -nu -dhe ɬdhe
'wa 'dho -bhöpë zun wo "dhi-
-bha, "keε kö dhesügɔn yöö
ɬdede -yö mū (kö- -nu ɬnii
-yö -da sië).

³⁵ -A -gen -mū ɬdhe -a
"töng -yö nu sië 'ö- -nu "yan-
-dho ɬfië dhesügɔn bha- 'ka,
-a yi 'ö bha ɬnë ɬya ɬloo
kö- -nu 'sunng- 'ma "töng ɬya

ɬloo, (-a -gen -mū ɬdhe kö
ɬwa kë -wëësü).»

³⁶ 'Yö to 'mū 'ö "gwënnng
do -da -nu -dhe 'ö- pö: «Mε
'bha 'yaa sɔ -dee "pe kö -ya
"pen 'sü -ya ɬnëng sɔ zii
ɬdhong "dhiü, ɬya kë "dhü
kö- -me ɬya sɔ -dee -sü bha-
"pe "wëewëe, -a -gen -mū
ɬdhe yö -zë -ya "pedhe -da
ɬnë- wo "dhiü.

³⁷ ɬYa 'go mū 'zü, me 'bha
'yaa we -kiansü -da puu"
zii 'gū, -ya -wü 'ö- we -yö
ɬwënnng, 'yö -kë pe ɬple 'gū
see- -sü 'ka.

³⁸ "Kee -wo we suu bha-
-loo puu" -dee ɬnë- 'gū.

³⁹ ɬYa 'go mū 'zü, 'mε 'ö
ɬya we "dhiü- 'gū dɔ, we -dee
-dhö 'yaa- kë, -ya zii fië- -bho
-a -dee -bha.

6

*'Wɔn 'ö -gban ɬglooyi-
-bha -a -dhiang 'ö Yesu -ya zë
'ö Dhukö -ya pö*

(Matiö 12,1-8; Makö 2,23-28)

¹ Zuifö -nu -bha ɬglooyi do
'ka kö Yesu -yö ziö sië -mlü
suum 'wo- -kë 'bluu- 'ka 'wo-
-dhe 'ble- bha- -bhlaa do 'gū,
kö din- ɬyaa- -bha ɬklang
-nu 'kun, 'yö 'wo -ya -mlü
bha- -kpaa -wo 'gū -sü -bha,
'yö 'wo- ɬslëe wo ɬkwëe- 'yö
'wo- ga bɔ wo "dhi 'wo- -bhö.

² ɬDhe 'ö Fadhiziən -nu
'wo- -dhe yö 'yö 'wo- pö- -nu
-dhe: «-Yö mū ɬdhe 'yö 'wɔn
'ö kwaa- 'töng- -ya kë -sü
-bha -dhio dɔ ɬglooyi 'ka bha
ka -zë 'ka- -kë?»

³ 'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ- -nu
-go 'ö- pö: «'Wɔn 'ö Davi -ya

kë yi 'bha 'ka 'ö -bən zë -sü 'ka Atanna -bha 'sëëdhë 'gü bha 'kii- -wu ɬnë- pö "εεn 'kaa- 'gü ɬnë- ma -ee?

⁴ (-A pö 'ö- wo ɬdhe) ɬdhe 'ö din- ɬya waa- ö ɬkengme -nu 'kun, -yö -dho 'ö -da Atanna -dhökëgükö 'gü, 'ö 'bluu- 'wo- -ya Atanna -dhökë 'ka -pë 'ka bha- sü 'ö dho- 'ka 'ö waa- -bha më -nu 'wo- -bhö, "κεε 'sa kö -yö -bən zë -sü 'ka kwaa- 'töng- 'gü ɬdhe -yö "saabhome -nu -di -slcö ɬnë- -nu -bhöpë 'ka bha 'kii- ma -ee? ɬYa kë "dhü kö 'wɔn 'ö ma ɬklang -nu -wa -kë bha- -kë 'wɔn yaa 'ka -dhe ɬnë 'mε?»

⁵ ɬDhe 'ö ɬyaa- pö "dhü, 'yö 'go mü 'ö- pö- -nu -dhe: «-Yö kë ka "yaan ɬdhe mang Megböme ma ɬnë ma ɬglooyi 'dhö 'dhö.»

'Mε do 'bha 'ö- -gbe gun ga -sü 'ka- -bha Yesu -bha -a -kë "klüüklü -kɔ -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

(Matiö 12,9-14; Makö 3,1-6)

⁶ Zuifö -nu -bha ɬglooyi do 'bha 'ka 'zü, 'yö Yesu -yö dho -a -nu bha -yakwëékëgükö 'gü 'yö -ya mε draan- -sü -bha. 'Mε 'ö gun- -nu ɬklang kë sië "dhü bha mε do- -gun mü 'ö- -kɔ -së 'gü -gbe -yö gun ga -sü 'ka- -bha.

⁷ Atanna -bha 'tönggöme -nu waa- Fadhizien -nu 'wo gun mü bha 'ö gun "dhü kö wo Yesu 'suan- bho sië, 'ö 'wo wo "yan kpo- këwɔn -nu "piü 'kpakpadhö, kë "dhü kö ɬya "yuëdhi 'bha dha 'yi bha- 'ka kö 'wo- -dhe yö; -a -gen -mü

ɬdhë 'ö gun "dhü kö -wa -gen mɔɔ- sië kö za 'wo dho- dɔ- -bha -wa ɬslcö.

⁸ ɬDhe 'ö -kë ɬdhe Yesu -yö 'mε 'wo bha- -nu -zu "piü -wɔn -dɔ, 'yö- pö 'mε 'ö- -kɔ do- gun ga -sü 'ka- -bha bha- -dhe 'ö- pö: «-Bhö "wlü kö 'i dɔ me kpö 'gü yö!»

ɬDhe 'ö 'mε bha ɬya "wlü ɬya dɔ ö -gean 'mε 'wo bha- -nu ɬzinng 'gü,

⁹ 'yö Yesu -ya -nu dheε" kpo 'ö- pö: «'Wɔn 'ö kwaa- 'töng- -yö kwa ɬklang -kë 'ka ɬglooyi -wɔn 'gü yö -mü -më 'ka? -Ya -pö 'kwa 'wɔn -së kë -ee? "Εεn 'kwa 'wɔn yaa ɬnë- kë -ee, 'kwa mε dha -ee, "εεn 'kwa- -mε to mü kö- 'gü -yö see- -ee?»

¹⁰ ɬDhe 'ö ɬyaa- pö "dhü, 'yö- -nu -ta -ga, 'yö- pö 'mε bha- -dhe: «-Bhö i -gbe 'gü "pu!»

'Yö- 'gü -pu, 'yö- -kɔ bha 'ö pa ö diëë, 'yö bo.

¹¹ 'Wɔn 'ö Yesu -ya -kë "dhü ɬglooyi 'ka bha, 'pu 'ö- wo -göme -nu bha- -nu -bha, -a -naa 'yii kë, 'yö 'wo -ya 'pë 'wo dho- kë Yesu 'ka -a "slën bho -sü -bha.

Yesu -bha ö -bha ɬklang -nu 'sü -kɔ -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

(Matiö 10,1-4; Makö 3,13-19)

¹² -A "tüng ɬdede 'ö "dhü bha- 'ka, 'yö Yesu -yö ɬwlü 'yö dho -bheä Atanna -dhe -dhe 'gü -tɔn ɬgbin-, 'yö -wɔ 'gü "yaan 'yö -dhe -yö ɬkpao.

¹³ ɬDhe 'ö -dhe ɬya ɬkpao, 'yö ö -bha ɬklang -nu -dhe, 'yö- mε -kaɔng do ga ɬple zë-

'gü, 'yö- -nu -ya ö -bha bōme -nu 'ka.

¹⁴ 'Mε 'ö- -nu -ya "dhü bha -wa me do -dhe Simo, 'yö-'tö -ya -ta -dhe Piëdhö. 'Yö 'wo- me do 'bha -dhe Andre, 'yö -kē Piëdhö 'zlaa- 'ka, 'yö Zakö waa- Zan, 'yö Fidhipö, 'yö Batedhemi,

¹⁵ 'yö Matiö, Toma, 'yö Adhöfe gbö Zakö, 'yö Simo 'dhe 'wo- -dhe «"sëtakozëmë»

¹⁶ 'yö Zudë 'ö -kē Zakö gbö 'ka waa- Zuda Isikadhiçtö 'ö Yesu go bha.

Dhiang 'ö Yesu -ya zë 'me 'wo nu "tu -to ö -wv -bha -dhe 'gü -a -nu -dhe 'ö Dhukö -ya pö

(Matiö 4,23-25)

¹⁷ □Dhe 'ö □ya ö -bha bōme -nu bha -nu -ya "dhü, 'yö weng- -nu 'wo □lōc, 'yö 'wo dho 'wo □loo -dhe "gbea -dhe do 'gü, kö- -bha □klang -nu kpö 'dhe 'wo to -wo dō sië- -go mü, waa- mëbhüidhe "dhaa 'wo go Zude -se □gban "pepe 'gü waa- Zedhizadhemö -dhe -nu waa- 'pödhe -nu 'wo "yi "kpung "dhiü -dhe -nu 'gü, Tii- -dhe -nu waa- Sidon -dhe -nu 'gü -a -nu 'dho, kö □wa nu kö -wo wo "tu 'to- -wv -bha, kö -yö wo dha woo- 'yua -nu -go.

¹⁸ 'Yö 'me 'ö "yina yaa -yö gun- -nu -wëe -kē wo sië bha 'wo nu- "piü, 'yö 'wo dha.

¹⁹ Mε "pepe 'wo bha- -nu □gban- -gun -ko -zun Yesu bha -dhe □në- mōo- sië, -a -gen -mü □dhe 'gügbüidhe 'ö gun- 'gü bha □në gun- -nu

dha sië- -nu -bha "yua -nu -go.

(Matiö 5,1-12)

²⁰ □Dhe 'ö □ya kē "dhü, 'yö 'daçnnu 'yö ö -bha □klang -nu -ta -ga 'yö- pö: «'Mε 'ka "fleemë -nu 'ka ka -bha -së; -a -gen -mü □dhe Atanna -bha -gblüdëdhe -yö -ya kaa- -ya 'gü.

²¹ 'Mε 'ö din- 'dhö ka -bha ka -bha -së; -a -gen -mü □dhe ka 'kën -wɔn -yö -dhö! 'Mε 'ka "gbu bɔ sië "tüng ya- 'gü ka -bha -së; -a -gen -mü □dhe ka □niida -wɔn -yö -dhö!

²² 'Mε 'ö me "bhü- -nu 'wo dho -ya ka -san 'ka "εen 'wo dho 'tong -ya ka -ta -nu wo, "εen 'wo "si -nu bho ka -go, "εen 'wo kpaç -pe ka -bha mang Megböme n -wɔn 'gü, kö ka -bha -së.

²³ □Ya kē "dhü ka □nii -yö -da kö 'ka -së kē- "dhiü, -a 'klōc -mü □dhe ka -dho -a □trɔon 'kpii- □slōc dhang-'gü; -a -gen -mü □dhe -a -nu "bhëma -nu -dō 'ka -mü, -wo kē -kē "dhü Atanna -wudhiüloomë -nu 'ka yi 'bha 'ka.

²⁴ "Kee 'me 'kö ka -zë 'ka □naçmë -nu 'ka "tüng ya- 'gü bha ka -bha -yö -wëësü; -a -gen -mü □dhe ka -bha □në 'ka- kē sië bha ("kee dhia" -zë 'yaa ka -bha -së!)

²⁵ 'Mε 'ka 'kënsü 'ka "tüng ya- 'gü bha ka -bha -yö -wëësü; -a -gen -mü □dhe din- -dho ka kē. 'Mε 'ka "yü 'to sië "tüng ya- 'gü bha, ka -bha -yö -wëësü; -a -gen -mü □dhe -wëë -dho bɔ ka -ta 'ö 'ka "gbu bɔ!

²⁶ 'Mε 'ö me ॥gban "pepe
'wo ka -dhiang -së zë sië bha,
ka -bha -yö -wëesü, -a -gen
-mü ॥dhë -a -nu "bhëma -nu
kë -gleng do bha ॥në- -kë
Atanna -wu ॥kwaanme -nu
-go.

(Matiö 5,38-48; Matiö 7,12a)

²⁷ Yö ॥në- -wɔn 'gü, 'yö 'mε
'ka ka "tu 'to sië n -wu -bha
bha, 'a dho- pö ka -dhë ॥dhë
ka -zë ka 'yaç- -nu -dhë -yö
ka kë, kö 'ka 'wɔn -së kë 'mε
ka -san -ya -nu -kë -a -nu
-dhë.

²⁸ -Ka 'dhuë- kë 'mε 'wo
"dhang -da sië ka -bha
bha -nu -bha, kö 'ka bhëa"
Atanna -dhë 'mε 'wo ka
-wëedhë bho sië- -nu -wɔn
'gü.

²⁹ ॥Ya kë ॥dhë ॥wa ka "tu
"pean do -ma, -kaa "pean do
'dhë 'ö to- slëe- -mε -ta kö
-ya -ma 'pö. ॥Ya kë ॥dhë
॥wa ka -bha ॥gbauu- 'sü ka
-go (faandhë -bha), -kaa -mε
'to mü kö -yö kaa- "bhëe -nu
॥gban 'sü.

³⁰ Mε "vv me 'ö pë -gbadhë
ka -go, -kaa nu- -mε -dhë.
॥Ya kë ॥dhë me 'bha ॥ya ka
॥sloçpë 'sü ka -go, -kaa 'to-
-go.

³¹ 'Pë 'ö 'ka- "piü ॥dhë -wa
kë ka -dhë bha kaa -dì 'pö
-kaa kë me -nu -dhë.

³² ॥Ya kë ॥dhë 'mε 'ö ka
-dhë -ya -nu -kë wo ॥në- -nu
-dhë ॥ya ka kë doseng bha
-oo, kö ka -bho "kpungtaame
-nu "piü -dhë 'pö 'mε? Mε
॥gban -wa 'dhë 'kö bha- -kë!

³³ ॥Ya kë 'zü ॥dhë 'ka 'wɔn
-së kë 'mε 'wo 'wɔn -së -kë
ka -dhë ॥në- -nu -dhë doseng
bha -oo, kö ka -bho 'ko "piü

-dhë 'pö 'mε? 'Wɔnyaakëme
-nu -wa yö -zë -kë 'pö!

³⁴ ॥Ya kë ॥dhë 'ka "pö dö
'mε 'ka 'dhang bho- "dhiü
॥dhë -yö -dho -a bho bha
॥në- -mε -bha doseng bha
-oo, kö ka -bho "kpungtaame
-nu "piü -dhë 'pö 'mε? Woo
-dì 'pö -wo "pö -dö mε -nu
-bha "dhü kë "dhü kö 'wo-
"wëe ॥sloç.

³⁵ Ka -zë ka 'yaç- -nu -dhë
ka kë kö 'ka 'wɔn -së kë do
'ka 'dho- 'ka, kö 'ka "pö dö 'ka
'dho ka -zu 'gon- bho -wɔn
-dhë. ॥Ya kë "dhü ka ॥trocen-
-dho kë 'kpii- dhang- 'gü, 'ö
mε ॥gban 'wo ka dö Atanna
'ö dhang- 'gü -a -bha 'në -nu
'ka, -a -gen -mü ॥dhë -a "klu
-yö -së 'mε 'waa 'wɔn -së
dö bha waa- "gbluyaame -nu
॥gban 'ka.

³⁶ -A -kë "dhü -sü -wɔn
'gü, ka Dë 'ö dhang- 'gü bha
mëbhüdhe -wëe 'dhö- kë -kɔ
do 'ö- -bha bha mε -wëe -yö
ka kë 'pö- -kɔ -bha.

(Matiö 7,1-5)

³⁷ 'Ka 'dho mε -nu -dhiang
yaa zë kö Atanna -dì 'pö 'ya
'dho za dö ka -bha. 'Ka 'dho
'tong- -ya mε -ta kö Atanna
yöö -dì 'pö 'ya 'dho 'tong- -ya
ka -ta. -Ka mε -nu -mawɔn
'to kö Atanna -dì 'pö -yö ka
-mawɔn 'to.

³⁸ -Ka gbaç- mε -nu -go, kö
Atanna -dì 'pö -yö gbaç- ka
-go. -Yö -dho pë dan 'ö pë pa
'ö ॥wenng -zü 'ö- sü 'ö- ॥loo
ka -go ॥gbauu- "yië- 'gü; -a
-gen -mü ॥dhë pë do 'ka dho-
'sü 'ka pë dan- -bha mε -nu
-dhë bha ॥në 'ö dho- 'sü 'pö
'ö ka -bha dan- -bha.»

³⁹ 'Yö "gwënnng "wëe do

'bha -da -a -nu -dhe 'ö- pö:
 «"Een -yö ka 'gü ॥dhe "yan-
 wlüme -moo -bha 'ö zun
 "yanwlüme 'bha -dhe "dhiü,
 'yö- ॥gban ॥ple 'waa -pö -yé
 'gü -ee?

⁴⁰ -Yö kë ka "yaan ॥dhe
 ॥klangdhiü -zë yöö pë dö -kø
 "vu -kø 'ö- 'gü, 'yii 'dho ziö ö
 -gome -zë -ta. ॥Ya kë ॥dhe
 ॥ya pë dö "gbui-, -yö -moo
 -bha 'ö ॥moo ö -gome 'ka,
 "kees 'yii 'dho ziö -zë wo- -ta.

⁴¹ -Më ॥në -kë 'yö 'i "ye -bi
 yö me -nu -zë -nu "yan -bha,
 'yö 'bhaa "dhü ॥blün 'kö bhi
 -zë i "yan -bha bha- yö?

⁴² "Een i -moo -bha 'i- pö
 me -dhe ॥dhe: «N "taongdë,
 -bhö dö kö 'a bleë bho i
 "yan -bha -kø kë ॥dhe kö
 "dhü ॥blün 'ö bhi -zë i
 "yénng bha 'bhii- bho mü.
 "Gblüüdhetiime, -bhö "dhü
 ॥blün 'ö i "yénng bha- bho
 'mü ॥kö -bleesü kö 'i -dhe yö
 -së 'ka kö 'i gun -na "ye -bi
 bho i "teado "yénng

(Matiö 7,16-20; Matiö
 12,33-35)

⁴³ -Yö kë ka "yaan ॥dhe
 "dhü -së 'yaa bhe yaa dö,
 "eен "dhü yaa 'yaa bhe -së dö
 'pö;

⁴⁴ -a -gen -mü ॥dhe "dhü 'ö
 'dhö -wa suu -dö ö bhe ॥në-
 -bha. 'Waa "dhü "wëe bhe
 bho "dhü "wëe 'gü.

⁴⁵ Zuëga -së 'dhö 'më
 'ö "gblüü- -a -me -bha
 "klüsëdhe -gen -yö -gban -a
 zuëga bha ॥në- -bha, 'yö
 zuëga yaa 'dhö me 'ö "gblüü-
 'ö- -bha -mawanyaadhe -gen
 -yö go 'pö- zuë" 'gü ॥dhe -kø
 do bha- 'dhö; -a -gen -mü

॥dhe pë 'ö me zuë" "piü 'yö
 -wo me "dhi -ta.»

"Gwënnig 'ö -gban 'kö dö
 -sü -bha 'ö Yesu -ya -da -a
 -dhiang 'ö Dhukö -ya zë
 (Matiö 7,24-27)

⁴⁶ 'Yö Yesu -ya pö- -nu -dhe:
 «N -dhe 'ka- wo n Dëme, n
 Dëme ya- -gen -mü -më 'ka
 "kees kö 'pë 'a- pö ka -dhe
 'kaa- 'bha kë?

⁴⁷ 'Më ॥ya bø n 'ka 'ö n -wu
 -ya 'klo- -dhiü, 'ö -tosea -kë
 -bha bha 'ö bhö pë 'dhe 'ö-
 -bha a -dho -a pö ka -dhe.

⁴⁸ -A -me -yö -bhö gondënë
 do 'ö- pö yöö 'kö dö, 'ö ö -bha
 'kö bha- "kpan "se pön 'ö dho
 'ö zun- 'ka -gwë -bha, 'ö dho
 'ö 'kö bha- -gen -gban -gwë
 -ta ॥në- -bha. ॥Dhe 'ö ॥yaa-
 'kö bha- dö, yi do 'ka 'yö dha
 -yö ban, 'yö "yi -yö pa, 'yö "yi
 "tëe -yö nu -yö -gban 'kö bha-
 -bha, "kees 'yö 'yii 'wü, -a -gen
 'ö -gban -sü 'ka -gwë -ta bha-
 -wön 'gü.

⁴⁹ "Këes me 'ö bø n 'ka 'ö n
 -wu ma, "kees 'ö 'yaa- -yaki
 -ya, 'ö- "tu 'yaa kë- -bha -a
 -me -yö -bhö 'më 'ö- pö 'ö 'kö
 dö, 'ö 'yii 'kö "kpan "se 'pön
 kö -ya -gen -da "sëe, "kees 'ö-
 "kpan -ya 'tëng- -ta "wëewëe
 ॥në- -bha. ॥Dhe 'ö ॥yaa- dö,
 'yö dha -yö ban, 'yö "yi -yö
 pa, 'yö "yi "tëe -yö nu 'ö -gban
 'kö -bha. "Këes 'yö 'yii dha-
 -gö, -pö 'ö- wo 'ö wü, -yö kë
 -wü -trëkë -trëkëdöhö.

7

Yesu -bha "södha -gome
 do -bha gwëemi -kë "klüüklü
 -kø -dhiang 'ö Dhukö -ya zë
 (Matiö 8,5-13)

¹ ॥Dhe 'ö Yesu ॥ya ziö 'me 'wo bha- -nu -dhe 'wɔn -nu 'gü "dhü 'dɔɔndhö, 'yö -ziö 'ö dho Kapeεnaɔmö.

² 'Ö gun "dhü kö Wlɔmö -me -nu -bha "sɔdha -gɔmə do 'bha bha- -bha gwëëmi 'ö- -wɔn 'dhö- -go "gbu- ॥dedewo bha- 'gü 'yaa -së, kö ॥ya wɔ "dhëng yaa "dhiü.

³ ॥Dhe 'ö "sɔdha -gɔmə bha 'ö Yesu -wɔn -taɔng ma, 'yö Zuifö -nu -bha me zizi 'bha -nu bɔ 'mü kö -wo 'dho -wo bheä" Yesu -dhe kö -yö nu kö -yö ö -bha gwëëmi bha- dha ö -dhe.

⁴ 'Yö 'me 'wo bha 'wo dho 'wo ॥loo Yesu -dhe 'gü, 'yö 'wo ॥bheä- -dhe ॥dedewo -sɔbhëe 'ka 'wo- pö: «-Bhö dö ॥në- wo "gbu- kö 'i "ta 'me bha- -dhe, -a -gen -mü ॥dhe 'me bha 'me 'ö ॥ya me -dhe 'ö me- dho- -bha ॥dhiowu -bha -a -me -mü;

⁵ -a -gen -mü ॥dhe yii- "sego ya- -dho -ya -kë, yö ॥në yii- -yakwëëkëgükö ya- dö.»

⁶ 'Me 'wo bha 'yö waa- Yesu -nu 'wo -ziö 'wo dho. ॥Dhe 'ö ॥wa ॥tëng "sɔdha -gɔmə bha- -bha 'kɔ -ta, 'yö gɔndë bha 'ö ö -sëmə 'bha -nu bɔ Yesu -dhe. 'Yö 'me bha 'wo- pö Yesu -dhe: «Yi Dëme, yi "taɔngdë -ya pö 'yi nu kö 'yi- pö i -dhe ॥dhe 'bha 'dho i -dı ziö "ye 'gü "wëewëe, "kës ö ॥blëe 'yaa 'dhö kö 'i -da ö -go 'kɔɔdhö.

⁷ Yö ॥në- -wɔn 'gü 'yö yöö ॥dede 'yii nu i -dhe 'gü, -a -gen -mü ॥dhe -yö ö -dı -dö ॥dhe 'yaa -wo i wëedhö -me 'ka. "Kës 'ö 'dhang -bho "dhiü ॥dhe 'bha 'to yö kö

'i "dhiyanwu do -zian pö, ö -bha gwëëmi bha- -dho dha.

⁸ -A -gen -mü ॥dhe yöö -dı 'pö ö -gɔdhiümə -dhö, "kës -yö ö -bha -pö 'pö ö -kɔwlöömə -nu -dhe 'wo- ma, 'ö- pö me 'bha -dhe: «-Bhö 'dho!» 'ö dho, 'ö- pö me 'bha -dhe: «-Bhö nu!» 'ö nu, 'ö- pö ö -bha gwëëmi -dhe: «-Bhö -a kë ॥ni!» 'ö- -kë. ("Sanni -wa kë yö -zë ö -dhe "dhü 'yö bhi -zë ॥we?")

⁹ ॥Dhe 'wo naç bha- dö Yesu -go 'ö- ma ॥dhe -kɔ bha- 'dhö, 'yö "sɔdha -gɔmə bha- -wɔn "dhia -yö ma- 'gü -a -wu bha- "piü. 'Yö ö wɔ ॥slëe me kpö 'wo gun- ॥keng- bha- -nu -ta 'ö- pö: «A- -pö ka -dhe ॥dhe 'mii 'dhang bho n "dhiü -me 'ö ॥dhe 'me ya- 'dhö -a yö Izraedhö -me -nu -zian kpö 'gü.

¹⁰ 'Me 'wo nu naç dö bha- -nu yee kë -sü 'ka kö -wo 'dho "kwæandhö, "sanni -wo 'dho kö -wo ॥loo kö gwëëmi 'ö- 'gü 'yaa gun -së bha ॥ya kë "klüööklü.

Yesu -bha ॥gæandhe do -bha 'në -bö -kɔ -dhang 'ö Dhukö -ya zë

¹¹ -A -dhekpäcyi 'dhe 'ö dö- "piü, 'yö Yesu -yö dho 'pödhë do 'bha 'wo- -dhe Naë bha- 'gü kö- -bha ॥klang -nu waamë kpö 'gbë -wa ॥keng-

¹² ॥Dhe 'ö ॥wa 'dho ॥wa ॥loo 'pö- "saan "dhiü, 'wo dho -dhe -ga kö -wo 'dho sië me ॥gee do 'bha -wëe bho -dhe 'gü, 'nëglöönnë 'wo gun 'dho sië- 'ka "dhü bha ॥gæandhe 'bha gbö ॥në gun- 'ka, "kës -yö -gun ö dhe -go

"dhü doseng. Kö me kpö 'kpii- 'wo go 'pödhe bha- 'gü 'wo 'dho sië 'në bha -wëe bho -dhe 'gü bha ॥wa dō dhebhö bha- ॥keng- "wë -dungdhö.

¹³ ॥Dhe 'ö kwa Dëme -ya yö, 'yö -wëe -yo bø- -ta 'yö- pö- -dhe: «'Bha 'dho "gbu bø, dhebhönenë!»

¹⁴ 'Yö ॥yoon me ॥gee bha- "söc, 'yö ö -ko -ya -bha. 'Yö 'me 'wo gun- bun sië bha 'wo wo bo 'wo 'daonnu, 'yö- pö: «'Nëglöönne, -bhö "wlü, ma ॥në 'a- pö!»

¹⁵ ॥Dhe 'ö ॥yaa- pö "dhü, 'yö me bha 'ö ॥wlü 'ö -ya ö -gean, 'yö zun dhiang zë -sü -bha. 'Yö Yesu -ya sü 'ö- nu- dhe -dhe.

¹⁶ 'Yö "suü 'dhö -da me 'wo gun mü bha- -nu ॥gban "pepe 'gü, 'yö 'wo -ya Atanna 'tø bho -sü -bha 'wo- pö: «Atanna ॥ya ö -wüdhiüloomë 'kpii- do bø kwa -dhe, -a -zu ॥ya -bö (Izraedhö -me -nu 'ö yi sü 'ö yi -ya -di -ta ö -bha 'ka) bha yi -wön -ta.

¹⁷ 'Wön 'ö Yesu -ya -kë "dhü bha, 'yö -taong -yo dho 'ö ॥moo Izraedhö -se ॥gban "pepe 'gü waa- -züü -dhe -nu 'dhö.

*Zan Mezumë -bha me -bø
Yesu dheeekpödhe 'gü -kø -dhi-
ang 'ö Dhukö -ya zë*
(Matiö 11,2-19)

¹⁸ 'Yö 'wön -nu 'ö Yesu gun- kë sië bha Zan -bha ॥klang -nu 'wo dho 'wo- ॥gban -gen dö- -dhe.

¹⁹ 'Yö Zan -ya me ॥ple -dhe 'yö- -nu bø Yesu "piü kö -wa dheë" 'kpo -wa pö: «'Me 'wo -ya -go bha yö -mü yö ॥në-

'ka -ee, "ëen -wo -tun ॥kö dö me "wëe 'bha -go -ee?»

²⁰ ॥Dhe 'ö ॥wa 'dho ॥wa ॥loo mü, 'yö 'wo- pö Yesu -dhe: «Zan Mezumë -yö yi -bo i "piü kö 'yi i dheë" 'kpo ॥dhe 'me 'yi -ya -go bha yö -mü i 'ka -ee, "ëen yi -tun ॥kö -ya me "wëe 'bha -go -ee?»

²¹ -Wo -to -dhe do bha- 'gü, 'yö Yesu -yo me 'gbe dha -a -nu -bha "yua -nu oo, -a -nu -bha ॥cdhe -nu waa "yina yaa -nu -go, 'yö "yanwlümë 'gbe "yan "dhiü -pv.

²² 'Yö dheë" bha- -yo bø- -nu -go 'ö- pö: «'Wön 'ö ka "yan -ya yö 'ö ka "tu -yö -da 'gü bha, -ka 'dho 'ka- -gen do Zan -dhe kö 'ka- pö- -dhe ॥dhe: «"Yanwlümë -nu -wo -dhe yö sië, 'ö -genloomë -nu 'wo "ta sü, ॥weeyuame -nu -wo kë sië "klüüklu, 'ö "twwlümë -nu 'wo 'wön ma, 'ö 'me ॥wa ga 'wo -bö sië, 'ö 'wo Atanna -bha naç -së bha- dö sië -wëeme -nu -go.

²³ Me "uv me 'ö 'mii kë ॥dhe -a -gen "dhiü -zuö -bha -gwë 'dhö Atanna -bha zian -ta kö -yö -pö -a -wön 'gü, kö- -me -bha -së.»

²⁴ ॥Dhe 'ö 'me 'ö Zan -ya -nu bø bha ॥wa 'dho, 'yö Yesu -yo zun dheë" 'kpo -sü -bha 'me 'wo gun mü bha- -nu -go Zan -bu 'gü 'ö- pö: «"Tüngtadhe 'ö Zan gun- 'gü bha, -më ॥në 'ka kë dho- -ga -dhe 'gü mü bha? -Kaadhüga 'ö "tee -ya -vin 'ö dho- 'ka ॥ni 'ö dho- 'ka ॥ni yö -mü -ee?

²⁵ "ëen me 'bha 'ö sò -së -yö gun- -bha yö -mü -ee? "ëen -më ॥në 'ka kë dho- -ga

-dhe 'gü? -Ka -dhe -ga! 'Më 'ö so -së 'dhö- -nu -bha 'ö 'wo -tosea -së kë sië, -wo -kë -gblüdëdhe -kɔ -nu ɻnë- 'gü.

²⁶ -Më ɻnë 'ka kë dho -ga -dhe 'gü 'sa? Atanna -wudhiüloomë -ee? A- -pö ka -dhe ɻma ɻiin, -a yöö -zian -zë ɻbhleë- 'kpii- Atanna -wudhiüloomë -bha.

²⁷ 'Më 'ö Atanna -ya -dhiang zë ö -go 'sëedhe 'gü 'ö -pö -bha ɻdhe:

<-Bhö -dhe -ga, 'ma me bɔ i "dhiü
kö -yö i -bɔ -ta -zian -pë
kë bha 'yö bha.»

²⁸ A- -pö ka -dhe kpennngdhö ɻdhe: Më "pəpe 'kö dhebhö -ya -nu kpo, -a me 'bha 'kö- -due dho kë 'kpii- kö -yö ziö Zan -bha -ta 'yaa 'dhö, "këe 'sa kö 'me 'ö 'më "bhléngsü 'ka Atanna -bha -gblüdëdhepö 'gü, yö -zë -due -yö 'kpii- Zan -zë -bha.»

²⁹ 'Sa me "pəpe 'kö 'wo Zan dhiang zë -dhe yö, aa" ɻni 'niisɔngkunme -nu -zian -wo kë 'dhang -bho -wu "dhiü 'ö 'wo teanwɔn nu Atanna -dhe, 'ö 'wo -wi -bha kö -yö wo -go 'wɔn yaa 'gü -zu bho.

³⁰ "Këe Fadhizien -nu waa-Zuifö -nu -bha 'tonggomë -nu -zë 'wii- -yɔ bɔ, 'wii "wi- -bha kö Zan -yö wo "zu. Yö ɻnë- -wɔn 'gü, 'yö -a -nu dha 'ö Atanna yöö- wo 'nu bha 'wo wo -di ɻfië -sü 'ka- 'gü.

³¹ 'Yö go mü 'ö- -pö: «ɻYa kë "dhü kö 'me 'wo ɻdees -yën ya- 'gü, -a -dho -a -nu -zɔn -më ɻnë- 'ka?

³² -A -nu ɻteni- -kë ɻdhe nuë" -nu 'wo -ya -sü 'ka "dheë 'kpii- 'gü, 'wo dhiang

zë sië wo 'ko -dhe -a -nu 'dhö ɻdhe: «'Ya "tan bho ka -dhe kö 'ka- kë, "këe 'kii "wi- -bha kö 'ka "tan kë. Kaa do bha 'ya "gbu bɔ 'zü ka -dhe, "këe 'kii "gbu bɔ!

³³ -A pö 'a- wo "dhü bha- -gen -mü ɻdhe ɻdhe 'ö Zan Mezume ɻya nu "kpung ɻtaa 'ö 'yii we mü, 'ö 'yii -bhöpë -bhö, 'yö 'ka- pö- -bha ɻdhe "yina yaa -ya 'gü.

³⁴ ɻDhe 'ö mang Megböme 'ma nu 'zü 'ö ma -zë 'mii we waa- -bhöpë -nu -kian 'to, 'yö ka- pö n -bha ɻdhe we mü -dudu -mü n 'ka. "Een 'zü a -nëng 'niisɔngkunme -nu "een Atanna 'tɔ zë -me -nu -bha!

³⁵ "Këe yö ɻnë- ɻgban 'gü, 'me 'kö 'wo 'wɔndɔmë -nu 'ka, -a -nu ɻgban "pəpe -wo kë- 'wɔn -dɔ ɻdhe zian 'ö Zan -ya -zɔn bha ɻnë tean- -zian 'ka.»

Yesu -bha -da Simɔ Fad- hiziien mi -gɔ 'kɔɔdhö -kɔ -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

³⁶ Yi do 'ka 'yö Fadhizien mi do -yö Yesu -dhe -bhöpë 'ka ö -go 'kɔɔdhö. 'Yö dho. ɻDhe 'ö ɻya 'dho ɻya ɻloo mü, ('yö 'waanu ɻdhe -kɔ 'wo- -kë 'ka wo wo -kɔ 'gü -a 'dhö), 'yö 'wo zun pë -bhö -sü -bha,

³⁷ "kwækwækédhe do 'bha -yö -gun 'pödhe bha- 'gü. ɻDhe 'ö ɻya Yesu -kë Fadhizien mi bha- -gɔ 'kɔɔdhö -wɔn ma, 'yö dho mü kö -sangdhe do 'ö -dhasiklɔo "yi 'dhö- pa -sü 'ka -ya -go.

³⁸ ɻDhe 'ö ɻya 'dho ɻya ɻloo mü, 'yö bɔ Yesu ɻkee-

-ta, 'yö dho- -gen "piü 'yö zun ö kpiö 'gü, 'yö -ya "gbu bɔ -sü -bha, 'yö- "yanyi -yö zun ɿwenng -sü -bha Yesu -gen -ta -wla -wla -wladhö, 'yö ö -go "gblëenu 'yö ö -gödhe kun 'ö- -ziö ö "yanyi bha- -bha, 'yö ö "dhi ɿgblü Yesu -gen bha- -bha 'yö- -bha mü, 'yö -dhasiklɔɔ "yi bha- ɿwenng- -gen -ta.

³⁹ ɿDhe 'ö Fadhiziɛn mi 'ö Yesu -dhe bha 'ö 'wɔn bha- -dhe 'yö, 'yö -ya ö -zu 'gɔn -sü -bha 'ö- pö: «ɿYa kë ɿdhe 'mɛ 'ö ya -yö Atanna -wudhiüloome ɿdede 'ka 'nu, kö -yö -dho dhebhɔ 'ö kë sië- -bha bha- dɔ, 'ö- suu dɔ ɿdhe ɿniëdhe -mü.

⁴⁰ "Kee Yesu -yö -zugɔndhe bha- -to -a "gblüüdhö 'ö- pö- -dhe: «Simɔ, -yö n "piü ɿdhe 'a 'wɔn do 'bha pö i -dhe.»

'Yö Simɔ -ya pö- -dhe: «N Dëmɛ, n "tu -yö i -wu -bha, -a pö!»

⁴¹ 'Yö- pö: «Simɔ, gɔndë do 'bha ɿnë gun 'yö "pɔ dɔ mɛ ɿple -bha. 'Yö 'wëë- "gblü -kaɔng ɿple "pɔ dɔ mɛ do bha, 'yö dho 'yö 'wëë- "gblü ɿple nu mɛ do 'dhe to bha- -dhe.»

⁴² ɿDhe 'ö "pɔ bha ɿya ɿgwëë, 'ö ɿyaa- 'wɔn dɔ ɿdhe -a bho "sɪ 'yaa- -nu -dhe, 'yö- to "dhü 'ö- ɿgbaɔ- -nu -go.»

'Yö Yesu -ya pö Simɔ -dhe: «'Ma i dhëe" 'kpc: Mɛ ɿple 'wo- -nu -mawɔn to bha, -a de -sü 'pö 'mɛ 'ö- -nu -mawɔn to bha- -dho dho- kë 'ö -ziö mü?»

⁴³ 'Yö Simɔ -ya -yɔ bɔ 'ö- pö: «A n -zu -gɔn ɿdhe 'mɛ

'ö -bha 'wëë- gun 'kpii- bha 'yö -mü.» 'Yö Yesu -ya pö- -dhe: «-Yö "dhü tean- 'ka, Simɔ!»

⁴⁴ ɿDhe 'ö ɿyaa- pö "dhü, 'yö ɿslëë ö 'gü 'ö ö wë bɔ dhebhɔnë bha- -ta 'ö- pö Simɔ -dhe 'zü -deewo 'ö- pö: «-Bhö -dhe -ga! 'Bha dhebhɔ ya 'yö -ee?» Nu 'a- wo i -go 'koodhö ya 'bhii n -gen -bha "zu (ɿdhe -kɔ 'kwa- -kë 'ka kwa wɔ -kɔ 'gü bha- 'dhö), "keɛ 'yö -zë ɿya n -gen -bha "zu ö "yanyi 'ka ɿya ö wundhe ziö- -bha.

⁴⁵ 'A -da i -go 'koodhö 'bhii -së kë n -bha kö 'i ɿloo n -bha (ɿdhe -kɔ 'kwa kwa 'ko ɿtua bho- 'ka kwa wɔ -kɔ 'gü bha- 'dhö), "keɛ 'a -da -zë wo 'koodhö 'yö ɿdɛɛ, 'yö -zë 'ö zun -loo n n -gen -bha -sü 'ö- bha 'yö- -bha.

⁴⁶ 'Bhii -dhasiklɔɔ "yi zun n ɿgbin- kö -yö kë ɿdhe 'bha ɿbhleë -ya n -bha (ɿdhe -kɔ 'ö- 'ka kwa wɔ -kɔ 'gü -a 'dhö), "keɛ 'yö -zë ɿya -dhasiklɔɔ ɿwenng n -gen -ta.

⁴⁷ 'Yö ɿnë- -wɔn 'gü, Simɔ, 'yö 'a dho- pö i -dhe ɿdhe 'pɛ 'ö -kë 'yö n -dho -yö dhebhɔnë bha- -kë "gbu- "dhü bha- -gen -mü ɿdhe 'wɔn yaa "pɛpɛ 'ö- -kë 'ö- -naa 'yaa gun bha- ɿgban bian ɿya 'go- -bha "pɛpɛdhö; -a -gen -mü ɿdhe 'mɛ 'wo- -mawɔn to 'wɔn 'dɛde 'gü, 'yö- 'mɛ -dho -ya -kë 'dɛde..»

⁴⁸ 'Yö- pö dhebhɔ bha- -dhe: «Dhebhɔnë, 'bɔn 'ö gun i -bha bha- ɿgbaan 'go i -bha!»

⁴⁹ ॥Dhe 'ö ॥yaa- pö "dhü, 'yö 'mε weng- -nu 'wo gun pë -bhö sië wo "kwëë bha 'wo zun wo -zu 'gɔn -sü -bha 'wo-pö: «'Mε 'ö ya de suu -mü ॥zɔc 'yö mε -nu -bha 'wɔn yaa -nu ॥gban -mawɔn to ya -oo?»

⁵⁰"Kεε 'yö Yesu 'yii ö "tu kë 'yö -zë -bha, 'yö- to "dhü 'ö- pö dhebhöne bha- -dhe: «-Bhö i -bha dho wo i -ta "puu 'ka, i -bha 'dhang -bho n "dhiü -sü ॥në i dha bha.»

8

Dhong -nu 'wo gun Yesu -go gwëedhε 'gü 'ö Dhukö -ya -dhiang zë

¹⁻² ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü, 'yö Yesu -yö -da 'pö- "gblügblü -nu waa- 'sεennë -nu -bhiëë "piü, Atanna -bha naɔ -së 'ö -gban -a -bha -gblüdëdhe -bha bha- dhiang zë -sü 'ka. Kö- -bha ॥klangdhiü -nu -kaɔng do ga ॥plε bha -wa ॥keng- waa- dhong -nu 'bha -nu 'ö -nu dha "yua -go, "sεen 'ö "yina yaa -kë -nu 'gü bha -nu 'dhö. Dhong -nu bha -wa mε do -dhe Madhi 'ö go 'pödhe 'wo- -dhe Madadha bha- 'gü. Madhi bha ॥në "yina yaa "saɔple -yö gun -gü, 'yö Yesu -ya bho- 'gü.

³ 'Yö Zanö, 'ö -kë -gblüdë Edhodö -bha "kweangödhiü 'wo- -dhe Suza bha- -bha dhebhö 'ka, 'yö Sizanö waa- mε kpö 'bha 'ö woo -dı 'pö 'wo gun waa- -bha ॥klang -nu -a -nu -ta 'kun sië -a -nu ॥slɔçpë -nu 'ka bha- -nu 'dhö.

-Mlü bɔ "gwënnng 'ö Yesu -ya -da -a -dhiang 'ö Dhukö -ya zë
(Matiö 13,1-9; Makö 4,1-9)

⁴ ॥Dhe 'ö yi do 'ka kö mε ॥ya 'go 'pö- -nu 'gü 'do 'do 'ka ॥wa bho wo 'ko -ta "tu -to -a -wü -bha -dhe 'gü, 'yö "gwënnng do -da -nu -dhe 'ö- pö:

⁵ «Yi do 'ka 'yö gɔndë do -yö ॥wlü 'yö dho -mlü bɔ -dhe 'gü ö -go 'bhlaa-. ॥Dhe 'ö ॥ya 'dho ॥ya ॥loo mü, 'yö zun -mlü -pεn -sü -bha. -A -pεn 'ö- wo bha 'yö- ga 'bha -nu 'wo ॥wεnnng zian -gloo "piü ('yö "sε 'yii kpa- -ta), 'yö zian ziö -mε -nu 'wo taa- -ta, 'yö -maa -ya -kpea -bhö.

⁶ 'Yö- -kɔ "pεan 'bha -yö ॥wεnnng -gwë 'saa- "dhiü, ॥dhe 'ö ॥ya bhɔ 'yö "kpeaga "yi 'ö 'yaa gun "sεedhö mü bha- -wɔn 'gü.

⁷ 'Yö- -kɔ "pεan 'bha -yö ॥wεnnng "gleen -kpɔɔ 'gü, 'yö bhɔ, "kεε waa- "glen -wo -bhɔ 'ö 'wo ॥kpea wo "kwëë, 'yö "glen faan -yö -kë -ta 'gbiin- 'yö- zë.

⁸ 'Yö- -kɔ "pεan 'dhe 'ö to 'ö ॥wεnnng "sε -së 'gü, 'yö bhɔ faan ॥dede 'ka 'yö -dhi, 'yö- -kpaaga do ga- -kë -bha këng do.» ॥Dhe 'ö ॥ya ö bo "gwënnng bha- -da -sü 'ka "dhü, 'yö ö -wü "dhiü ॥wlü 'ö- pö: «'Mε 'ö 'wɔn 'gü ma -mε 'ka -ya 'gü ma!»

(Matiö 13,10-17; Makö 4,10-12)

⁹ ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü, 'yö- -bha ॥klang -nu 'wo ॥uy- "sɔɔ 'wo- dheε" kpɔ 'wo- pö:

«"Gw  nng 'i- -da bha- 'klo  -m   -m   'ka?»

¹⁰ 'Y   - -y   b  - -nu -go '  -p  : «Ka -z   Atanna -bha -gbl  d  dhe 'g   -w  n -nu '   gun -gbl  n 'k   -s   'ka '   m   'bha 'yaa gun- d   si   bha   yaa- -ta "pu ka -dhe, "ke   m   -kpe  a 'k   'wo to -a -nu -bha -z  , a -dho -dhiang z  -nu -dhe "gw  nng   n  - 'g  , k   "dh   kö- -nu "yan -ya -dhe y   "ke   kö 'wa 'dho- d  , k  -nu "tu -ya ma, "ke   kö 'wa 'dho- 'klo  - d   tongtongdh  .

¹¹ "Ke   "gw  nng 'a- -da bha- 'klo  -   ne: Atanna -w   bha   n  - dhe -ml  ga 'wo -b   bha- 'dho.

¹² -A 'dhe '   w  nng zian -gloo "pi   bha   n  - dhe 'm   'wo Atanna -w   ma, '   'o 'w  nng zian -y   nu '  - bho- -nu -zu -bha, k   "dh   kö 'wa 'dho 'dhang bho- "dhi   '   'wo dha bha- -nu 'dho.

¹³ -A 'dhe '   w  nng -gw   saa- "dhi   bha   n  - dhe '   'o 'w  nng zian -y   nu '  - bho- -nu -zu -bha, k   "dh   kö 'wa "t  ng 'n   'bha k   'm   'wo -kan Atanna -w   -bha bha- -nu 'dho.

¹⁴ -A 'dhe '   w  nng "glen 'g   bha   n  - dhe '   'o 'w  nng zian -y   nu '  - bho- -nu -zu -bha, k   "dh   kö 'wa "t  ng 'n   'bha k   'm   'wo -kan Atanna -bha 'y   'wo -w   '  - ma bha-   tro  n 'yaa k   -nu -bha bha-

-nu 'dho.

¹⁵ -A 'dhe '   w  nng "se -s   'g   bha   n  - dhe '   'o 'w  nng zian -y   nu '  - bha zu  " -s   'ka '   'wo -kpl   -bha wo faan   gban 'ka, '   'wo   tro  n -k   -dhe zu  seadhe 'g   -a -nu 'dho.

-Dhangbha "gw  nng '   Yesu -ya -da -a -dhiang '   Dhuk   -ya z  
(Mak   4,21-25)

¹⁶ Dhe '     ya    bo- -p   "dh   -s   'ka, '   'o 'w  nng -dee 'bha -da 'z  - -nu -dhe '  - p  : «Me 'bha 'yaa -dhangbha d   'yaa 'dho 'yaa 'te  - kpa- -ta, "e  n 'yaa dho 'yaa- -da "gbang   wl  o, "ke   -ya -s   '  - d   -dhangbha -dotap     n  - -ta k   "dh   kö m     ya -da 'k  odh   kö -y   -dhe y  .

¹⁷ -A -gen -m   dhe p   "vu p   'dhe 'k   -bin 'g  , -a   gban -dho -wo "ye  -, -a 'bha 'yii 'dho 'to -gbl  n 'k   'g  , 'sa 'w  n "p  p   '  - 'g   'dho t  , -a   gban -ta -dho "pu '   -ya 'y  nng- -dhe.

¹⁸ Dhe '   "dh  , -ka ka -zu 'to ka -d   'g   ka "tu -to 'w  n -bha -k   'g  ; -a -gen -m   dhe 'm   'o p   'dho- -go '  -zi   'g   -zi     n  - wo dho- -me taa k  , "ke   'm   'k   p   'bha 'yaa- -go, '  - se  n" 'n   'dhe -zian '  - go 'yaa- -zi   'g   zi   bha, -a 'dhe 'n   '   -zu 'gon si  - -dhe bha, -wo -dho -a 's  - me -go.

'Me '   Yesu -ya -nu d   '   -bha me 'ka -a -dhiang '  

Dhukö -ya zë

(*Matiö* 12,46-50; *Makö* 3,31-35)

¹⁹ -Yö -to -dhe bha- 'gü 'yö- dhe waa- dheeblehang -nu 'wo nu- ॥keng-. "Kee -kɔ 'wo dho- kɛ- 'ka kö -wo -kpan -bha, 'wii- -kɔ yö me "bhui- "dhaa 'wo gun- ॥kléen -sü 'ka- -zü bha- -wɔn 'gü.

²⁰ 'Yö 'wo nu 'wo- pö Yesu -dhe: «I dhe waa- i dheeblehang -nu ॥wa nu, -wo "kpennngdhö, -wa "piü ॥dhe 'ka ka 'ko yö.»

²¹ "Kee 'yö Yesu -ya -yo bɔ 'ö- pö: «N dheeblehang 'bha 'yaa 'dhö kö 'yii kɛ 'me 'kö 'wo wo "tu 'to Atanna -wɔ -bha 'wo- 'gü -wɔn -kɛ bha- -nu 'ka.»

Yesu -bha "tεε -dha "kan -kɔ -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

(*Matiö* 8,23-27; *Makö* 4,35-41)

²² Yi do 'ka 'yö Yesu waa- bha ॥klang -nu 'wo -da "kplagɔnë do 'gü, 'yö- pö- -nu -dhe: «-Ka -kwa "yi "kan 'kwa bɔ "yi ॥taama!» 'Yö 'wo -ziö.

²³ ॥Dhe 'wo 'dho sië, 'yö "tεε -dha -ziisü -yö -ya ban -sü -bha -a -nu -bha "yi -ta mü, 'yö "yi 'dhö -ya "kplagɔnë bha- pa -sü -bha "we -yaan -yaandhö, kö ॥wa dɔ -dhëng yaa "dhiü, "kee 'kɔ Yesu -zë -yö yi ॥në- zë sië.

²⁴ 'Yö- -bha ॥klang -nu 'wo ॥yɔn- "cɔs 'wo pa- -bha 'wo- pö: «Yi Dëme, yi Dëme, ॥ya dɔ 'ya- ॥zɔɔ -wa, ga ॥ya dun kwa -ta -wa!» ॥Dhe 'ö ॥wa 'pa- -bha "dhö, 'yö ॥wlü 'yö ॥gbla "tεε waa- "yi kpö kpö

-nu 'wo gun -da sië- -nu -go "kplagɔnë 'gü bha- -ta, 'yö "tεε -yö bo ziö -sü 'ka, 'yö "yi -di 'pö 'ö bo zɔn -sü 'ka, 'yö -dhe -ta -yö dɔ dingdhö.

²⁵ ॥Dhe 'ö ॥ya bo -kë "dhö -sü 'ka, 'yö- pö ö -bha ॥klang -nu -dhe: «Ka -zu -yö n -dhe -dhe ॥në 'me 'sa?» "Kee 'ö gun "dhö kö "suö -ya -nu kë sië ॥dedewo kö 'wɔn bha- 'wɔn ॥yaa- -nu 'kɔn, 'yö 'wo -ya -a pö -sü -bha wo 'ko -nu -dhe 'wo- pö: «De suu ॥në ya ॥zɔɔ 'yö yö -zë 'ö ö faan -wɔ "tεε waa- "yi -nu ॥gban -ta 'yö 'wo- -wɔ ma ॥ni -oo?»

Yesu -bha "yina yaa -kë Zedhazeni -kɔ -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

(*Matiö* 8,28-34; *Makö* 5,1-20)

²⁶ 'Yö 'wo dho 'wo ॥loo -dhe 'wo gun dho sië- -bha Zedhazeni -se 'ö Gadhidhe -se "tüng 'gü bha- 'gü bha- 'gü.

²⁷ ॥Dhe 'ö Yesu ॥ya 'go "kplagɔnë 'gü ॥ya zun "sia-, 'yö me do 'bha 'ö go 'pödhe bha- 'gü bha 'ö nu dɔ- -go zian-. Me 'ö "dhö bha "yina yaa kpö 'në 'bha -yö -gun 'gü. 'Ö gun "dhö kö- yi ॥ya ॥gwëë kö 'yaa sɔ -da ö -bha, kö 'yaa wɔ 'kɔodhö 'zü -zianwo, kö -yö -wɔ bun ॥taa -dhe -nu ॥në- 'gü.

²⁸ ॥Dhe 'ö Yesu yö, 'yö ॥gbla "gbui- 'ka, 'yö zun ö kpiö 'gü Yesu -dhe kö -ya pö sië "gbui- 'ka 'ö- pö: «Yesu, Atanna 'ö dhang- 'gü -a gbö, 'kwa ma mü? "Een i -nu kö 'i n -wëedhe bho -ee? -Bhö dɔ

"gbuu- bheaa" ॥në 'a- wo i -dhe,
'bha 'dho n -wëedhe bho!»

²⁹ -A pö 'ö- wo "dhü bha-
-gen -mü ॥dhe 'ö gun "dhü
kö Yesu -ya pö sië- -dhe ॥dhe
'me 'ö ö -yaa kun- 'gü 'ö- yi
॥ya ॥gwëë bha -yö 'go- 'gü.
'Sa kö 'me 'ö bha -kç 'yaa
॥moo- -bha 'zü, kö ॥waa- -lö
lçoga -nu waa- -piö döngga
-zian 'ka -a -gen -bha, -ya
-kan 'ö "yina -nu bha 'wo- sü
'wo dho- 'ka "tungtadhe -nu
'gü.

³⁰ 'Yö Yesu -ya dhëe" kpö
'ö- pö: «-Wo i -dhe ॥dhe?»
'Yö- pö: «-Wo n -dhe <-gblü
"dhaa>; - a -gen -mü ॥dhe
"yina -nu 'wo gun- 'gü bha
-wo -gun 'gbë yaa wo.

³¹ "Këe kö -wo bheaa" sië
Yesu -dhe ॥dedewo kö 'ya
'dho wo kë 'me bha- 'gü 'ö-
-nu bç -klöng züziösü 'gü.

³² "Tüng 'wo- kë sië- 'ka
"dhü bha kö -bhç kpö 'bha
-yö -bhöpë moo- sië goo -bha
-dhe 'bha 'gü -tö -bha mü.
'Yö "yina -nu bha 'wo ॥bheaa
Yesu -dhe kö ॥ya wo kë 'me
bha- 'gü -yö dö "gbuu- -yö wo
bç -bhç kpö bha- 'gü kö 'wo
-da -a -nu 'gü. 'Yö Yesu -ya
-nu bç mü.

³³ 'Yö "yina -nu bha 'wo go
'me bha- 'gü, 'yö 'wo dho 'wo
-da -bhç -kpluu bha- 'gü, 'yö
-bhç -nu bha 'wo dö -beang
-bha 'wo go- 'ka goo -bha
-dhe bha- 'gü, 'yö 'wo dho
'wo drung dö "yi -ta "gbëa 'ö
gun mü bha- ॥bhaa, 'yö "yi
-ya -nu ॥gban zë.

³⁴ ॥Dhe 'ö 'me 'wo gun -bhç
-kpluu bha- -gödhiümë -nu
'ka bha 'wo 'wön bha- -dhe

yö, 'yö 'wo dö -beang -bha
'wo dho- -taçng 'ka 'pödhe
bha waa- -zütüdhe ॥gban
"pepe 'gü.

³⁵ 'Yö me -yö go -dhe -nu
bha- 'gü 'wo nu 'wön bha-
-dhe -ga -dhe 'gü. 'Yö 'wo dho
'wo -kpan 'me bha- -bha kö
॥ya kë "klüüklü ॥ya sç -da ö
-bha kö -yö -ya sië Yesu "sçç,
kö "yina yaa bha- ॥gbaan
'go- 'gü dee" wo "pepedhö kö-
"yan 'gü ॥ya ॥söng. ॥Dhe
'wo- -dhe yö "dhü, 'yö "suü
'dhö -da -a -nu 'gü.

³⁶ 'Yö 'me 'kö wo -zë 'wo
gun 'me bha- -kë "klüüklü
-dhe ॥dede 'gü bha, -kç 'ö -kë
'ka 'yö 'me 'ö "yina -kpaa -yö
gun- 'gü bha 'ö dha, 'yö 'wo-
-gen dö 'me 'wo nu bha- -nu
-dhe.

³⁷ ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü,
'yö "suü 'dhö -da me "pepe
'wo gun Zenezadhe -se bha-
'gü bha- -nu ॥gban "pepe
'gü ॥dedewo, 'yö 'wo nu 'wo
॥bheaa Yesu -dhe kö -yö 'dho
-yö 'go wo -go "se 'gü. ॥Dhe
'ö ॥ya kë "dhü, 'yö Yesu -yö
-da "kplagçnë 'gü 'yö ö yee
-kë 'ö dho.

³⁸ 'Yö 'me 'ö "yina yaa -yö
gun- 'gü bha 'ö ॥bheaa- -dhe
kö 'ö 'to- ॥keng-. "Këe 'yö 'yii
"wi- -bha, 'yö- pö- -dhe:

³⁹ «-Bhö 'dho i -go 'kcoödhö
kö 'wön 'ö Atanna -ya -kë i
-dhe bha 'i- -gen dö 'me 'wo
mü- -nu -dhe.

'Yö 'me bha 'ö dho 'yö -da
'wön 'ö Yesu -ya -kë ö -dhe
bha- -gen dö -sü 'ka 'pö- "piü.

Yesu -bha Zëdhiusö 'dhu
waa- dhebhcñë do -a -nu

-kē "klüüklü -kō -dhiang 'ö
Dhukö -ya zē

(Matiö 9,18-26; Makö 5,21-43)

⁴⁰ □Dhe 'ö □ya ö "dhiü
yee kē 'ö □ya "yi -ta "gbea
'ö Zenezadhe bha- "kan 'zü
-deewo, □ya 'dho □ya □loo
-dhe 'wo "ta zü bho- -bha
-blëesü bha- 'gü kö me □gban
"pëpë "yan -ya -go, kö me
"dhaa -yö dō sië- -go mü,

⁴¹ 'yö gɔndënë do 'ö
-kē Zuifö -nu -bha Atanna
-dhɔkëgükö -gome 'ka 'wo-
-dhe Zedhiusö bha 'ö nu-
"piü, 'yö zun- -dhe ö kpiö 'gü,
'yö □bheaa- -dhe kö 'wo 'dho
ö -go 'koodhö.

⁴² -A pö 'ö- wo "dhü bha-
-gen -mü □dhe 'ö gun "dhü
kö- 'dhunë do 'ö- -go, 'ö- -kwe
□ya □moo -kaeng do ga □ple
-nu -bha bha- 'gü 'yaa -së,
kö □ya wɔ 'ya-. Yesu 'dhö
gun 'dho sië mü "tüng 'ö-
'gü bha, kö mëbhüdhe -ya
□keng- -yeeedhö, kö □ya dō-
-nu -kō "bho 'gü sɔkɔtɔdhö.

⁴³ 'Më 'wo gun- □keng-
"dhü bha, dhebhöne do 'bha
-yö -gun -nu kpö 'gü, 'ö- 'gü
'yaa gun -së. 'Ö gun "dhü kö
□yɔon yén -yua 'ö zun- -bha
-a -kwe □ya kē -kaeng do
ga □ple. Kö- □kwëe □gbaan
□wenng "yua bha- -pë kē -sü
-ta -dhɔtɔc- -nu "piü, kö- -nu
'bha -kō 'yii □moo- dha -sü
-bha.

⁴⁴ Dhebhö bha 'yö bɔ Yesu
□taama, 'yö □yɔon- "sɔc, 'yö
ö -kō -ye -bha sɔ "zɔ -bha. -Yö
-to -dhe do bha- 'gü, 'ö- -bha
"yua 'ö gun- -bha bha 'ö bo.

⁴⁵ 'Yö Yesu -ya pö: «-Ka
dɔ! De □në- -kō pa n 'ka

bha?» □Dhe 'ö me □gban 'wo
zun -dī -zë -sü -bha dhëe"
'kpö 'ö- -kē bha- "dhiü, 'yö
Piëdhö -ya pö- -dhe: «'Yö
dhëe" suu -mëe □në 'i- kpö
"dhü, n Dëme? Më "dhaa 'ö
ma i -zü ya 'bhaa- yö □në wo
-ee?»

⁴⁶ "Këe 'yö Yesu -ya -yo bɔ
'ö- pö: «A- -pö me 'bha □ya
-kō 'pa n 'ka! -A -gen -mü
□dhe faan 'bha □ya 'go n 'gü,
'ma- -dhe yö.»

⁴⁷ □Dhe 'ö dhebhöne bha
□yaa- 'wɔn dō □dhe 'slüü-
□ya bho ö -ta, 'yö -ya □zii -sü
-bha, 'yö dho 'ö zun ö kpiö
'gü Yesu □wlöö, 'yö 'wɔn 'ö-
-wɔn 'gü, 'ö pa- -bha sɔ 'ka
bha 'ö- -gen bho me □gban
"pëpë "yaa, 'yö -kō 'ö to- 'ka
'pö -dhe do bha- 'gü, 'ö- -bha
"yua -yö bo bha 'ö- □gban pö.

⁴⁸ 'Yö Yesu -ya pö- -dhe: «N
"teado, i -bha 'dhang -bho n
"dhiü -sü □në i dha bha, -bhö
i -bha 'dho wo i 'fleë- 'gü!»

⁴⁹ -Yö -to -a pö "dhü -dhe
'gü, 'yö me -yö go Zuifö -nu
-bha -yakwëekëgükö -gome
bha- -go 'koodhö, 'yö- pö
gɔndë bha- -dhe: «'Bha
'dho kwa Dëme ziö "ye 'gü
"wëewëe, i 'duh 'yaa mü 'zü.»

⁵⁰ "Këe □dhe 'ö Yesu -yö
-wu bha- ma, 'yö- pö -yak-
wëekëgükö -gome bha- -dhe
'ö- pö: «'Bha 'dho "suü, 'bha
'dhang bho n "dhiü, i 'duh
bha -yö -dho dha.»

⁵¹ □Dhe 'ö dho 'ö □loo mü,
'yii "wi- -bha kö me 'bha -yö
-da ö □keng- 'koodhö kö 'yii
kē Piëdhö 'dhöö, Zan 'dhöö,
Zakö waat- 'në bha- dhe waad-
-nu -zë 'ka.

52 Kö 'me 'kö 'wo gun mü, -a -nu ॥gban "pəpə -wo "gbu ॥në- bɔ sië, 'ö 'wo -wëë -wu kpo 'në bha- ga -sü -wɔn 'gü. 'Yö Yesu -ya -nu -dheā -ga 'ö- pö: «'Ka 'dho "gbu bɔ, -a -gen -mü ॥dhe -yö yi ॥në- -zë 'yii ga.»

53 ॥Dhe 'ö- pö "dhü, 'yö 'wo ॥wεε dɔ- -bha, -a -gen -mü ॥dhe 'ö gun "dhü kö -wa 'wɔn -dɔ 'kpakpadhö ॥dhe ॥ya ga.

54 "Kεε ॥dhe 'ö ॥ya kë "dhü, 'yö Yesu -yö 'në bha- kun- -kɔ -bha, 'yö ॥gbla "gbu- 'ka 'ö- pö: «'Nëdhiëngnë, -bhö "wlü!»

55 'Në bha -yö -to -dhe do bha- 'gü 'yö 'nii- -sεa -yö -da 'gü, 'yö ॥wlü, 'yö Yesu -ya pö -wo nu- -dhe -bhöpë 'ka kö -ya -bhö.

56 'Yö 'wɔn bha- 'wɔn -yö 'në bha- 'kpɔmε -nu kɔn ॥dedewo, "kεε 'yö Yesu -ya pö- -nu -dhe 'wa 'dho- -gen dɔ me 'bha -dhe.

9

*Yesu -bha ö -bha
॥klangdhiü -nu bɔ -kɔ
-dhiang 'ö Dhukö -ya zë*

(Matiö 10,5-15; Makö 6,7-13)

1 Yi do 'ka 'yö Yesu -yö ö -bha ॥klang -nu -kaɔng do ga ॥plε bha- -nu -dhe -dhe do 'gü, 'yö "yina yaa -nu -kë me 'gü -sü waa- "yuëdhi -nu -kë "klüöklü -sü -faan -da -nu 'gü.

2 ॥Dhe 'ö ॥yaa- kë "dhü, 'yö dho 'yö- -nu bɔ Atanna -bha -gblüdëdhe -dhiang zë -dhe

'gü me -nu -dhe, kö ॥wa 'dho -wo "yuëdhi -nu dha.

3 ॥Dhe 'ö woo ziö, 'yö- pö- -nu -dhe: «Ka 'dho -sü 'ka, 'ka 'dho pë 'bha -pë 'bha 'kun ka -kɔ "piü "ta -kpo 'ka -pë 'ka, 'ka 'dho -taadhü 'kun ka ॥kwεε-, "εεn ॥kwεεsügüpë 'bha 'ya 'dho kë ka -go, -bhöpë 'ya 'dho kë ka -ta, "εεn 'wëëga 'ya 'dho kë ka -ta. -Ka 'dho ka -kɔ 'waa ka -gen 'ka, so do 'ö ka -bha bha ॥në -yö 'to ka -bha, 'ka 'dho- "wεε bha 'sü.

4 ॥Ya kë ॥dhe 'ka 'dho, ॥wa ka ॥yëë bho 'kɔ 'ö- 'gü, -ka 'to yö ॥në- 'gü kö -yö 'to "dhü -yö zun- 'ka ka 'dho -yi -bha, kö 'ka 'dho 'go mü 'ö 'ka dho ka ॥yëë bho -dhe "wεε 'bha 'gü ('ö -siö ka -dheng bhɔɔ -nu -dhe ka "piü).

5 ॥Ya kë ॥dhe 'ka -da 'pödhe 'ö- 'gü, -a 'gü -me -nu 'wii "wı ka ॥yëë bho -wɔn -bha, -ka 'go mü kö 'ka 'dho. "Kεε ka 'dho -sü 'ka, 'ka ka -gen -bha -ma kö -bobi 'ö dɔ ka -gen -bha 'pö- bha- 'gü bha, -yö 'go ka -gen -bha kö -wa 'wɔn dɔ ॥dhe ('wa wo -dı zë za 'ka Atanna wëëdhö dhia").»

6 ॥Dhe 'ö ॥ya ö bo ö -wu -kpo -a -nu -bha -sü 'ka ॥dhe -kɔ bha- 'dhö, 'yö 'wo dho 'wo -da 'pö- -nu -bhiëe "piü, Atanna -bha -gblüdëdhe -wɔn -dhiang zë -sü 'ka, kö -wo "yua -nu bho sië me -nu -bha.

*Edhodö -bha -ya
zuëdhiüteε -ta -kɔ -dhiang*

'ö Dhukö -ya zë
(Matiö 14,1-12; Makö 6,14-29)

7 ॥Dhe 'ö Edhodö 'ö gun Gadhidhe -se ॥kɔɔnmɛ 'ka bha ॥ya 'wɔn -nu 'wo gun kë sië bha- -nu ma, yöö ö -bha pö -kɔ 'ö- 'gü -a -kɔ 'yaa gun, -a -gen -mü ॥dhe 'ö gun "dhü 'kö 'me 'wo Yesu -wɔn -dhiang zë sië -a -nu -wu 'yaa do. Kö me 'bha -nu -wa pö sië ॥dhe Zan Mezume 'ö Edhodö -ya zë bha ॥në ॥ya -bö,

8 "εen Atanna -wudhiüloom Edhi 'ö gun yi 'bha 'ka bha ॥në ॥ya nu, "εen 'zü -a -wudhiüloom "wεe 'bha -nu ॥në- me do 'bha ॥ya -bö -deewo, (kö -wo "wì sië- 'ka "dhü yuudhö).

9 "Kεε kö Edhodö -zë -ya pö sië: «"Kεε me 'dhe 'kö 'wo -dhiang "sinma zë sië ya de -mü 'sa "kεε kö 'ma Zan -zë zë?»

Kö -ya "slë mɔɔ- sië kö 'ö -kpan Yesu -bha.

Yesu -bha bɔmɛ -nu yee kë -sü -dhiang 'ö Dhukö -ya zë
(Matiö 14,13-21; Makö 6,30-44; Zan 6,1-14)

10 ॥Dhe 'ö Yesu -bha bɔmɛ -nu bha ॥wa wo yee kë ॥wa nu, 'yö 'wo -ya 'wɔn -nu 'wo -kë mü -a -nu -gen dɔ -sü -bha -a -dhe. 'Yö- -nu sü, 'yö 'wo dho wo -dɪ -ta -dhe 'bha 'ö 'pödhe 'wo Besaida -dhe -kë bha- "sɔɔ bha- 'gü.

11 ॥Dhe 'ö me "dhaa 'wo gun Yesu ॥keng- bha 'wo -'wɔn dɔ ॥dhe ॥ya 'dho, 'yö 'wo -ziö ॥keng-. ॥Dhe 'ö ॥yaa- -nu yö kö -wo nu sië ö mɔɔ- -dhe 'gü, 'yö ö -kɔ

-ya -a -nu -dheng -bha. 'Yö zun Atanna -bha -gblüdëdhe -dhiang zë -sü -bha -a -nu -dhe, kö -yö me 'dhe "yua 'dhö gun- -nu -bha 'ö- -nu -mawɔn 'dhö gun dha -sü -bha -a -nu dha sië 'pö.

Yesu -bha me "gblü "sɔɔdhu "dhiü gba -kɔ -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

12 ॥Dhe 'ö ॥ya dhiang zë 'me bha- -nu -dhe "dhü, 'ö "bin 'dhö 'ma sië, 'yö- -bha ॥klang -nu -kaɔng do ga ॥ple bha 'wo ॥yɔɔn- "sɔɔ 'wo- pö -dhe: «Yi Dëmɛ, -bhö i -wɔ 'kpɔ 'me 'wo ya- -nu -bha kö 'wo 'dho wo ॥yëë -nu, waa -wo -bhöpë -nu mɔɔ- -dhe 'gü, 'pö- -nu "εen gbeetadhe -nu 'wo kwa -zütü ya- -nu 'gü; -a -gen -mü ॥dhe -dhe 'kwa -bha ya "tungtadhe -mü, 'kɔ 'bha 'yaa mü kö yöö 'to -bhöpë ॥në- -bha.

13 'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ- -nu -gɔ 'ö- pö: «Ka ॥në -kaa -nu "dhiü gba!»

"Kεε 'yö 'wo -yɔ bɔ- -gɔ 'wo -pö: «'Bluu -bhe "sɔɔdhu waa- 'yuüga ॥ple ॥në ॥ya 'to, 'pë 'ö yi -gɔ -a -kpɛa ॥në bha. ॥Ya 'to yö -zë -bha kö 'dho ॥në yii -wo me -tu "tu ya- -nu -bhöpë 'dho -dhe 'gü.

14 "Kεε 'sa 'me 'wo gun -dhe bha- 'gü, -wo -gun 'gbe ॥dedewo tean- 'ka, -a -gen -mü ॥dhe gɔɔn- -nu 'wo gun mü -wo -mɔɔ me "gblü "sɔɔdhu -nu -bha (kö 'wii 'në -nu waa- dhong -nu -da mü).

'Yö Yesu -ya pö ö -bha ॥klang -nu -dhe: «-Kaa -nu

dan -kaɔng "sɔɔdhu "sɔɔdhu
kö 'ka- -nu -yea baa.-»

¹⁵ 'Yö 'wo- -nu -yea ɬbaa
ɬdhε -kɔ 'ö- pö- 'ka bha- 'dhö,
'yö- -nu ɬgban "pεpε 'wo wo
-yea kun.

¹⁶ 'Yö Yesu -yö ö -kɔ -da
'bluu- bhe "sɔɔdhu waa-
'yuüga ɬple bha- 'gü, 'yö ö
'yan "dhiü -wlü dhang- 'gü,
'yö Atanna nue" bho- -wɔn
'gü, 'yö- -nu "kplü "kplü bho,
'yö- nu ö -bha ɬklang -nu
-dhε kö -wa 'gü -gblü 'me 'wo
bha- -nu -ta.

¹⁷ 'Yö 'wo- 'gü -gblü, 'yö
'me 'wo bha- -nu ɬgban
"pεpε 'wo pë -bhö 'wo
kén kpenngkpenngdhö, 'yö-
-kpea -yö to, 'yö- -bha ɬklang
-nu 'wo- -kpea bha- ɬloo töö
-kaɔng do ga ɬple 'gü 'yö- pa.

Piedhö -bha Yesu -dɔ
Atanna -bha -Yame 'ka -kɔ
waa- Yesu -bha ö ga -wɔn
waa- ö -bö -wɔn -dhiang 'ö
Dhukö -ya pö

(Matiö 16,13-19; Makö
8,27-29)

¹⁸ ɬDhe 'ö yi do 'ka kö Yesu
-yö bheä" sië Atanna -dhε
ö -d1 -ta -dhε 'bha bha- 'gü
waa- -bha ɬklang -nu 'dhö,
'yö dhεe" ya- kpɔ- -nu -gɔ 'ö-
pö: «Ka- -ma ɬdhε de suu
ɬnë n 'ka?»

¹⁹ 'Yö 'wo- -yɔ bɔ- -gɔ 'wo-
pö: «('Mε 'wo i -dhiang
zë sië) -a -nu -wu 'yaa do,
mε 'bha -nu -wa -pö Zan
Mezume -mü i 'ka, "εen Edhi
-mü i 'ka, "εen 'zü Atanna
-wɔdhiüloomε -nu 'wo gun
yi 'bha 'ka bha ɬnë- mε 'bha
ɬya -bö.»

²⁰ 'Yö Yesu -ya pö- -nu -dhε:
«'Yö ka -zë ɬwε, ka ka -bha
-pö 'gü ɬdhε?»

'Yö Piedhö -ya -yɔ bɔ- -gɔ
'ö- pö: «Atanna -bha -Yame
-mü i 'ka, n Dëmε.»

(Matiö 16,20-28; Makö
8,30-38; 9,1)

²¹ 'Yö -dhio dɔ- -nu -ta
gloɔglɔdhö 'ö- pö 'wa 'dhø-
pö "dhü me "wεe 'bha -dhε.

²² ɬDhe 'ö ɬyaa- pö- -nu
-dhε "dhü, 'yö go mü ö- -ta yɔ
'ö- pö: «-A -dheä -bha ɬdhε
mang Mægböme 'a sëe bho
ɬdedewo, kö Zuifö -nu -bha
mε zii -nu -wo wo -kɔ "kan
n "dhiü, waa- "saabhome -nu
-gɔme -nu waa- 'tɔnggɔme
-nu 'dhö, kö -wo n zë, kö
'a -bö -a -dhækpaçyi -yaaga
-naa 'ka.»

-To Yesu "piü -kɔ -dhiang
'ö- zë 'ö Dhukö -ya pö

²³ ɬDhe 'ö ɬya ö bo- -pö
"dhü -sü 'ka, 'yö- pö 'me 'wo
gun mü -a -nu ɬgban "pεpε
-dhε 'ö- pö: «'Mε 'ö- "piü
ɬdhε 'ö bo n 'ka, -a mε -yö
ö bo ö -d1 'ka kö -yö sëe bho
'pö ɬdhε n 'dhö yi ɬgban 'ka.

²⁴ -A pö 'a- wo "dhü bha-
'kłɔɔ- -mü ɬdhε me "wu me 'ö
dho kë- "piü ɬdhε 'ö ö -d1 dha-
-dhε mɔɔ- ö -d1 -dhε, -a -mε
-gɔ -dho 'to- 'gü, "keε me 'ö
-kɔ -kan ö -d1 -wɔn "dhiü ma-
-zë n -wɔn 'gü, -a -mε -dho
dha.

²⁵ "εen pë "pεpε 'ö "kpung
ɬtaa -a ɬgban ɬsɔɔ -sü kö
-yö kë mε -gɔ, "keε kö-
-mε 'nii- -zë -yö ɬdheng,
"εen kö- 'gü -yö see-, ('kö
'ya 'dho -da Atanna -bha
-gblüdëdhekëdhε 'gü -dhε

'bha ॥kpač -yi 'ka) -gen -mü -më 'ka?

²⁶ -A pö 'a- wo "dhü bha- klcč- -mü ॥dhe 'me "vu me 'ö dho 'yiü- kë n 'tö -pö ö -bha -sü 'ka, "εen 'ö dho 'yiü- kë n -vu -pö me -nu -dhe -sü 'ka, a -dho 'yiü- kë 'pö- -me -go yi 'ö mang Męgböme 'a dho nu- 'ka ma 'töbhödhe 'gü yaa ma "kië "slüüslü -nu bha- -nu 'dhö n dë -bha -gblüdëdhe 'gü bha- 'ka.»

²⁷ 'Yö- pö: «A- -pö ka -dhe tean- ॥dede 'ka ॥dhe: Mę 'wo -dhe ya- 'gü ya- ॥gban 'wii 'dho ga kö Atanna -bha medhe bha- zü 'yii bho ॥kö.»

Yesu -bha ö 'gü "gla -kö -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

(Matiö 17,1-8; Makö 9,2-8)

²⁸ ॥Dhe 'ö ॥ya ö bo dhiang -nu bha- zë -sü 'ka "dhü, 'ö -dhekpaoyi ॥ya kë "saaga, 'yö Piędhö 'dhö, Zan 'dhö, Zakö 'dhö -a -nu sü 'yö 'wo dho -bheä Atanna -dhe -dhe 'gü -tön 'bha bha- ॥gbin-.

²⁹ ॥Dhe 'ö ॥wa zun bheä" -sü -bha, 'yö Yesu wëedhe -yö -gla, 'yö- -bha -sö 'bhü 'dhö -ya bhö -sü -bha -papadhä.

³⁰ 'Wo dho "kan wo -ta kö me ॥ple -wo do sië- "sö mü kö -wo wo -go dun sië. Atanna -wödhiöloome -nu ॥ple 'bha 'wo gun yi 'bha 'ka 'wo- me do -dhe Moizö, 'wo- me do -dhe Edhi bha.

³¹ "Kee kö Atanna -bha -gblüdëdhe ö dhang- 'gü bha- 'bhü -yö dö sië- -nu -bha, kö- -nu kwi "yan- bhö sië -papadhä, kö 'wöñ 'ö yöö 'dho- kë Zedhizadhämö, -a zë 'ö woo- wo kö -yö kë 'wöñ 'ö nu- 'gü "kpung ॥taa -a -go

dö -kö 'ka bha -wa -dhiang zë sië.

³² -A "tüng bha- 'gü kö Piedhö waa- ö "teabö -nu -a -nu "yankö ॥gbaan kë 'gbin- 'gbin- 'ka yi kao, "keε yö -zë ॥gban 'gü, -wo -to wo "yaan 'ö 'wo wo "yan -kpan Yesu -bha medhe 'bhü bha- -bha waa- me ॥ple bha- -nu 'dhö.

³³ ॥Dhe 'ö me ॥ple bha woo "kan Yesu -bha, 'yö Piedhö -ya pö- -dhe 'ö- pö: «N Dëme, 'kwa -ya -dhe ya- 'gü -yö -dho kë -së "dhe! -Ka nu kö 'kwa so -kö -yaaga dö -dhe ya- 'gü kö -a do -yö kë i -bha 'ka, kö- do -yö kë Moizö -bha 'ka, kö- do -yö kë Edhi -bha 'ka -dhe!» "Kee -a pö 'ö gun wo sië "dhü bha 'yaa gun- 'gü ma sië ö -dö -go.

³⁴ -Yö -to dhiang bha- zë -dhe 'gü, 'yö "dhuu -yö go dhang- 'gü 'yö nu 'yö kpa Yesu waa- me ॥ple 'ö weng- -nu 'wo gun wo -go dun sië bha- -nu -bha. ॥Dhe 'ö ॥klang -nu bha 'wo- -nu -da "dhuu 'gü -dhe yö "dhü, 'yö "suü 'dhö -da -nu 'gü.

³⁵ 'Yö -wu do 'bha -yö bö "dhuu bha- 'gü 'ö -wı 'ö- pö: «N Gbö (do 'ö n -go) 'yö ya, -ka ka "tu to- -wu -bha!»

³⁶ ॥Dhe 'ö -wu bha ॥ya bo "wı -sü 'ka "dhü, 'wo dho -dhe -ga kö Yesu ॥ya 'to ö do 'ka. "Kee 'wöñ 'wo- -dhe yö bha 'wo go mü 'wii -gen do me 'bha -me 'bha -dhe -a "tüng 'dhe kö bha- 'gü, (-yö kë -to -a -nu zuë" "piü).

'Në 'bha 'ö "yina yaa -yö gun- 'gü Yesu -bha -a

-kë "klüüklü -kɔ -dhiang 'ö
Dhukö -ya zë

(Matiö 17,14-18; Makö 9,14-27)

37 ॥Dhe 'ö- -ta -dhe ॥ya
॥kpao, 'ö ॥wa 'go -tɔn ॥gbin-
॥wa lɔɔ-, 'yö mε kpö 'bha -yö
nu Yesu -dhe 'gü.

38 'Yö mε do -yö bɔ 'mε 'wo
bha- -nu kpö 'gü 'ö- pö: «N
Dëme, -bhö "ta n -dhe -dhe!
-Bhö dɔ "gbu- kö 'i n gbö ya-
-wëe -ga -dhe! -Yö n -gɔ "dhü
doseng -wa,

39 "yua 'ö ma 'në ya- -bha
ya "yina -yua -mü. -A "yina
bha ॥ya -da 'gü, 'yö -ya "gbla
-sü -bha, 'yö ॥ya -dı zë- 'ka
-gblagbladhö. 'Yö- "dhidhi
"vuu -yö bho, 'yö 'yaa "wi-
-bha kö -yö 'go- -ta "vaandhö
"keε kö ॥yaa- -zlukpa bho kö
"sı 'bha 'yaa- -dhe 'zü.

40 ॥Dhe 'a nu- 'ka, a- -nu i
-bha ॥klang -nu ya ॥në- -nu
-dhe ॥kö -bleesü kö -wa dha
n -dhe, "keε 'yö- -nu -kɔ 'yii
॥mɔɔ- -bha.»

41 ॥Dhe 'ö ॥ya ö bo- -pö
"dhü -sü 'ka, 'yö Yesu -ya
pö 'mε 'wo gun mü bha-
-nu -dhe 'ö- pö: «Gœgbui'mε
-nu, suuyaame -nu 'ka ya,
'kaa "wi 'ö- wo- -bha kö
'ka 'dhang bho Atanna -bha
'gügbuidhe "dhiü ya -yö ka
'gü ॥dhe a -dho 'to ka "piü
'ö 'a ka -kwεε bun "dhü
-kpeawo -ee?» 'Yö- pö 'mε
bha- -dhe: «-Bhö nu i gbö
bha- 'ka n -dhe yö!»

42 ॥Dhe 'ö 'në bha 'ö ॥yɔɔn
Yesu "sɔɔ, 'yö "yina bha 'ö
॥wlü- 'gü, 'yö- -zuö "sia-, 'yö
zun -dı zë -sü -bha "gbu- 'ka,
"keε 'yö Yesu -yö ॥gbla "yina

yaa bha- -ta, 'yö 'në bha- dha,
'yö- sü 'ö- dɔ- dë -gɔ.

43 ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü, 'yö
mε ॥gban "pεpε 'wo 'dhang
bho Atanna -bha 'gügbuidhe
-bha -kë -ziisü -sü "dhiü.

(Matiö 17,22-23; Makö 9,30-32)

"Dhabhliwɔn -nu 'ö Yesu
gun kë sië bha, 'mε 'wo bha
-wo -to -a din "piü, 'yö Yesu
-ya pö ö -bha ॥klang -nu -dhe
'ö- pö:

44 «'Mε 'kö 'ka bha ka -zë,
-ka ka "tb 'to n -ta -së 'ka
kö dhiang 'ö maa- zë ka
-dhe bha ॥në 'ya 'dho 'go ka
"yaan. 'Yö -mü ॥dhe mang
Megbōmε -wo -dho n ॥gbao
mε "bhui- -nu -gɔ,

45 "keε -a -bha ॥klang -nu
-zë 'waa gun -wu bha- 'gü ma
sië, -a 'gü- -gun -nu 'gü tii, 'ö
'waa- 'kloɔ- dɔ. 'Sa -wo gun
"suü sië- -gɔ, 'wii- dheε" 'kpɔ
kö -ya 'kloɔ- pö- -nu -dhe.

*Yesu -bha ॥klang -nu -bha
-duε -ta kɔɔ- -kɔ -dhiang 'ö
Dhukö -ya zë*

(Matiö 18,1-5; Makö 9,33-37)

46 "Kεε 'sa kö 'wɔn 'ö -gban
'mε 'wo bha- mε 'dhe 'ö- -duε
dho kë 'kpii- dhang- 'gü dhia"
-a -wɔn -bha bha -wo wo 'ko
'kun sië- 'gü.

47 ॥Dhe 'ö Yesu ॥ya 'wɔn 'ö
gun- -nu -gɔ 'gü bha- dɔ, 'yö
'në 'dεde do sü 'yö- dɔ ö "sɔɔ,

48 'yö- pö- -nu -dhe: «Mε
"vu mε 'ö ॥bhlëë -ya 'në suu
'ö ॥ni- -bha n -wɔn 'gü kö
-yö ॥bhlëë -ya ma ॥në n -bha
bha. 'Mε 'ö n ॥bhlëë -ya 'pö
kö -yö ॥bhlëë -ya 'mε 'ö n bɔ
॥në- -bha bha. -A -kë "dhö
-sü -wɔn 'gü, 'mε 'ö dho ö -dı

kë me seen" 'nësü 'ka ka kpö 'gü bha, -a -me ॥në dho kë me 'kpii- 'ka dhang- 'gü.

*Me ॥klang kë -wu 'ö -gban
me 'wii nu kwa -go kö -wo
-bo kwa 'ka -a -bha 'ö Yesu -ya
pö*

(Makö 9,38-40)

⁴⁹ ॥Dhe 'ö ॥ya ö bo- -pö "dhü -sü 'ka, 'yö Zan -ya pö- -dhe: «N Dëme, 'dho 'yi- wo i -bha nao -së bha- dö -dhe 'gü bha yi -kpan me 'bha -bha kö -yö "yina yaa kë sië me -nu 'gü i 'tö 'gü, "këe kö 'yaa- dö, 'yö 'yi- pö- -dhe -yö 'to- -go -naa 'ka.»

⁵⁰ 'Yö Yesu -ya -yo bo- -go 'ö- pö: «'Ka 'dho- -ko bho- -bha, -a -gen -mü ॥dhe 'me 'kö 'yii dö ka -go -gblü goon -yan -zë 'gü kö -yö -bo ka 'ka.

*Samadhi -pö do 'bha 'gü
-me -nu -bha -ko Yesu -dheng
॥yëe bho -sü 'ka -ko -dhiang
'ö Dhukö -ya zë*

⁵¹ ॥Dhe 'ö "tüng 'ö Yesu dho 'go- 'ka "kpung ॥taa ॥ya 'to klöö-, 'yö- "dhiü ॥wlü- -bha kö 'ö 'dho Zedhizadhemö.

⁵² ॥Dhe 'ö -da zian -ta, 'yö me bç ö "dhiü. 'Me 'ö- -nu bç bha 'yö 'wo dho 'wo -da Samadhi -pö do 'bha bha- 'gü, 'yö 'wo -ya Yesu ॥yëe bho 'gü -ko mœ- -sü -bha.

⁵³ "Këe 'yö 'wii "wi- -bha kö -wa ॥yëe bho 'dho 'ö- wo sië Zedhizadhemö Atanna -dhökëdhe 'gü bha- -wœn 'gü (-a -gen -mü ॥dhe 'waa gun "wi sië- -bha kö Zuifö -nu -wo bç wo -go 'pödhö -wo 'dho wo

-bha Atanna -dhökëdhe 'gü Zedhizadhemö).

⁵⁴ ॥Dhe 'ö Zakö waa- Zan 'wo -kë -a -bha ॥klangdhiü -nu 'ka bha, 'wo 'wœn bha- -dhe 'yö, 'yö 'wo- pö- -dhe: «Yi Dëme, -bhö dö 'sa kö 'yi pëng -gbadhe Atanna -go dhang- 'gü kö -yö 'me 'wo ya- -nu -bhö -dhe!»

⁵⁵ 'Yö Yesu -yö ö wë bo- -nu -ta, 'yö -dœn bho- -nu 'ka ['ö- pö: «"Yina suu 'ö -da ka 'gü 'yö 'ka dhiang suu bha- zë sië bha 'kaa- dö;

⁵⁶ -a -gen -mü ॥dhe mang Megbôme 'mii nu kö 'a me -nu 'nii- zë 'gü see-, a -nu kö 'a -nu dha ॥në- wo.] 'Yö 'wo -ziö 'wo dho 'pödhe "wëe 'gü.

-Bo Yesu 'ka -ko -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

(Matiö 8,19-22)

⁵⁷ ॥Dhe 'ö ॥wa ziö 'wo 'dho sië, 'yö me do 'bha -ya pö- -dhe: «N Dëme, a -dho 'dho i ॥keng- -dhe ॥gban "pëpe 'gü.»

⁵⁸ 'Yö- -yo bo- -go 'ö- pö: «('Bha- pö "dhü ma -zë n -bha 'yaa "gbü- "këe) -yö kë i "yaan ॥dhe "sakpadë -nu -ye -dhö 'wo -wœ 'gü, 'ö -maa -nu 'ko 'dhö 'dhö, "këe mang Megbôme -zë, n -go -dö ॥wlöö -pë -zian 'yaa 'dhö.»

⁵⁹ 'Yö- pö me "wëe 'bha -dhe: «-Bhö nu kö 'i -da n ॥keng-!» "Këe 'yö 'me bha 'ö- -yo bç Yesu -go 'ö- pö: «N Dëme, -bhö dö "gbü- kö 'a 'dho ॥kö kö n dë ॥ya ga yi 'ö- 'ka 'ma- -wëe bho kö 'a nu -dhe!»

⁶⁰ "Këe 'yö Yesu -ya -yo bo- -go 'pö 'ö- pö: «-Bhö i kwaa-

'me Atanna -ya -nu sü ॥dhe
me ॥gee 'dhö bha- -nu -zü kö
-wo wo 'ko -nu -wæs bho, bhi
-zé, -bhö 'dho Atanna -bha
-gblüdëdhe -wɔn -dhiang zé
me -nu -dhe.»

⁶¹ 'Yö me do "wæs 'bha -ya
pö: «N Dëme, a -dho 'dho
i ॥keng-, "kees -bhö dɔ kö 'a
'dho n -wu -da -dhe 'gü n -go
'kɔome -nu -dhe.»

⁶² 'Yö -yo bɔ -gɔ 'ö- pö:
«Me "vv me 'ö ॥ya 'dhang
bho n "dhiü, -a -dheea -bha
॥dhe- -me -yo -dhe -ga ö
"dhiü do kö -yo 'dho- 'ka, kö
'ya 'dho -dhe -ga ö ॥taama,
'me 'ö -dhe -ga ö ॥taama kö-
-me 'yaa -tosea -ké Atanna
-bha -gblüdëdhe 'gü -me
'ka.»

10

Yesu -bha ö -wu -kpo ö
-bha ॥klangdhiü -nu -kaong
"saɔple 'ö- -nu bɔ bha- -nu
-bha -kɔ -dhiang 'ö Dhukö -ya
zé

¹ ॥Dhe 'ö ॥ya ké "dhü, 'yo
Yesu -yo -kɔ -ye 'zü 'me 'wo
gun- ॥keng- bha- me -kaong
"saɔple "wæs 'bha -bha, 'yo-
-nu dan ॥ple ॥ple, 'yo- -nu bɔ
ö "dhiü 'pödhe "pepe 'ö -bɔ
'gü -wɔn -yo gun- -bha bha-
-nu 'gü.

² ॥Dhe 'ö yöö- -nu bɔ ॥dhe
-kɔ bha- 'dhö, 'yo -wu kpo-
-nu -bha 'ö- pö: «Atanna
-bha yé 'ö- kewɔn 'dhö 'dhö
bha -kaa -ta -ga. 'Ö ॥dhe
-mlü 'dhö kö 'yo ॥në ॥ya
-pë ké -dhe ॥gban "pepe 'gü
bha, "kees -a "kan -me 'yaa
'dhö. ॥Dhe 'ö "dhü, -ka bheaa"

'bhlaadë -dhe kö -yo ö -bha
-mlü bha- "kan -me bɔ.»

³ 'Yö- pö- -nu -dhe: «-Ka
'dho, "kees ka bɔ 'a- wo bha-
'wɔn kë ka "yaan ॥dhe a ka
-bɔ ॥dhe me "bhlaanë -nu bɔ
laa -nu kpö 'gü.

⁴ Ka 'dho -sü 'ka 'ka
'dho 'wëëga -da ka -ta,
॥kwæsügüpë 'bha 'ya 'dho
kë ka -go. "Een 'ka 'dho
-sabha ॥ple -naa -da ka -ta.
'Me "vv me 'ö 'ka -kpan -bha
zian -ta, 'ka 'dho- ॥tua bho.

⁵ 'Ka 'dho 'ka -da 'kɔ "vv
'kɔ 'ö- 'gü, 'ka -da 'kɔdhö
'mü, -wu -bleesü 'ka dho- pö
'yü -mü ॥dhe: «Zuëwaanusü
-yo kë 'kɔ ya- 'gü -me -nu ka
-go!»

⁶ 'Ka- pö "dhü, ॥ya ké ॥dhe
'me 'ö zuë" 'waanu -sü 'ö go
Atanna "piü bha- -dhö 'dhö-
-bha ॥ya ké 'kɔ bha- 'gü, ka
-bha 'dhuë- bha -yo -dho -a
-me 'kun, "kees yo -zé 'yii kë
"dhü, ka -bha 'dhuë- -dho ö
yee kë 'ö nu ka "piü.

⁷ 'Ka 'dho ziö 'kɔ 'gü -za-
adhö (ké "dhü 'ö -siö ka
॥dhëng bhoo -nu -dhe), ॥wa
ka ॥yëë bho 'kɔ 'ö- 'gü, -ka
'to mü kö 'pë 'wo- nu ka -dhe,
-yo -ké -bhöpë 'ka oo, -yo -ké
müpë 'ka oo, kö 'ka- -bhö,
"eен kɔ 'ka- mü; -a -gen -mü
॥dhe 'me 'ö yé -ké, -a -dheea
-bha ॥dhe -wa ॥saa bho.

⁸ 'Ka -da 'pö- "vv 'pö- 'ö- 'gü
kö -wo ka -dhëng -zé 'kun,
pë "vv pë 'wo- nu ka -dhe
-bhöpë -zé 'ka -kaa -bhö.

⁹ Kö 'ka "yuëdhi -nu 'wo
'pö- bha- 'gü -a -nu dha,
kö 'ka- pö 'pö- bha- 'gü
-me -nu -dhe: «Atanna -bha
-gblüdëdhe ॥ya ॥tëng ka

-ta.»

¹⁰ □Ya kë □dhe 'ka -da 'pö-'vv 'pö- 'ö 'gü kö- 'gü -mε -nu 'wii ka □yëe bho (Atanna -wu -san -bha -a -mε -nu kë -sü -wɔn 'gü), -ka 'dho kö 'ka dɔ "dhëdhö 'ka- pö 'pö- bha-'gü -mε -nu -dhe □dhe:

¹¹ «-Bobi -zian 'ö yi -gen kun ka -go 'pö- ya- 'gü ya □në 'yi- bho sië yi -bha ya, (kö ka -bha "dhang 'ka- □mɔc bha -yö 'to ka -ta). "Kee -yö kë -zë wo ka "yaan □dhe Atanna -bha -gblüdëdhe □ya dun ka -ta.

¹² □Ya kë □dhe 'ka- pö "dhü, a- pö ka -dhe tæan- □dede 'ka □dhe kö Atanna -bha mε "bhui- -nu dhëe" 'kpö -yi bha -yö □loo, 'wɔn 'ö dho wɔ 'pö- bha- 'gü -mε -nu -ta -a "dhiü -dho ziö 'wɔn 'ö -wɔ Sodɔmö -mε -nu ('ö- -wɔn "dhia 'yaa gun- -nu 'gü 'pö yi 'bha 'ka bha- -nu -ta) bha- -ta.

Yesu -bha 'pödhe 'ö- 'gü -mε -nu 'wii 'dhang bho- "dhiü -a 'vee- ziö -kɔ -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

(Matiö 11,20-24)

¹³ Yö □në- -wɔn 'gü 'yö Yesu -ya pö: «Kodhazen -mε -nu, ka 'vee! Besaida -mε -nu, ka 'vee! -A -pö ka -dhe "dhü -gen -mü □dhe "dhabhlwɔn -nu 'a- -kë -nu wo ka kpö 'gü bha, □ya kë □dhe a- -kë "dhü Tii- -pö waa- Sidɔn -pö -nu □në- 'gü, kö- -nu -gbεvυ ke Atanna -dhe -yi 'yaa □dεs.

¹⁴ -A -kë "dhü -sü 'gü, Atanna -bha mε "bhui- -nu dhëe" 'kpili- 'kpö -yi bha □ya □loo yi 'ö- 'ka, 'wɔn 'ö -kë 'mε 'wo gun 'pödhe 'wo- Sidɔn

waa- Tii -pö -kë bha- 'gü yi 'bha 'ka bha- -nu 'ka bha- fië- -dho kë ka -bha -bha.

¹⁵ Kapεεnaɔmö -mε -nu, kaa -dı 'pö □wε! -Yö -kë ka 'gü □dhe ka -zë 'ka kpeaka -go □ya zun dhang- -bha, "kee ka -go -dho loo- 'ö dho 'ö -so peng -kaso 'ö □geebɔc bha- 'gü.

¹⁶ □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü, 'yö go mü 'zü 'ö- pö ö bha □klang -nu bha- -nu -dhe 'ö- pö: «□Ya kë □dhe 'ka 'dho mε 'ö □ya "tu 'to ka -wu -bha kö □ya "wi ma □në n -wu -bha bha, -εs 'mε 'ö -kɔ 'zü ka -wu 'ka kö -yö -kɔ ma □në n -wu 'ka bha, 'sa kö- -mε -yö -kɔ 'pö 'mε 'ö n bɔ □në- -wu 'ka bha.

Yesu -bha □klang -nu 'wo dho bha -a -nu "kplëng bho -dhe -kɔ -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

¹⁷ □Dhe 'ö mε -kaɔng "saɔple bha □wa 'dho, -a -nu yee kë -sü 'ka -wo -nu □niidadhe □dede 'ka. □Dhe 'wo nu 'yö 'wo- pö wo Dëme -dhe: «Yi Dëme, 'dho 'yi- wo bha "yina yaa -nu -zian -wo kë wo -go -lɔc yi -dhe i 'tɔ 'gü!»

¹⁸ 'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ- -nu -go 'ö- pö: «-A -kë "dhü -sü 'wɔn 'ya 'dho ka 'kɔn,) -a -gen -mü □dhe n -kɔ □ya ziö Sɔtraan -go,

¹⁹ □ya 'go mü, 'ma -kɔ -ziö -a zü -gban 'gü -pë "pεpε □gban -go -sü -faan -da ka 'gü 'pö, kë "dhü kö pë "vv -pë 'bha -kɔ 'ya 'dho □mɔc ka -bha, -a -wɔn 'gü ka -dho taat- -mlεs -nu waa- gean" -nu -ta

'ö 'waa ka kë -kɔ 'bha 'gü, -a 'kloɔ- -mü ɬdhe a kë Sɔtraan
yö kö -yö 'go sië dhang- 'gü 'ö -pö ɬdhe dha 'ö "yaan- kun -a
'dhö.»

²⁰ "Kεε 'kö 'zü yöö kë "dhö,
'wɔn 'ö yöö kë ka ɬnii -da 'gü
-wɔn 'ka 'yaa "yina yaa -nu
-bha -gɔ -dho ka -dhe "sia-
-wɔn -zë 'ka. 'Wɔn 'ö dho ka
ɬnii -da yö -mü ɬdhe me 'ka
bha ka 'tɔ -ben -yö zë -sü 'ka
dhang- 'gü.

(Matiö 11,25-27; Matiö 13,16-17)

²¹ Dhiang bha -yö -to Yesu
"dhi 'yö zuëniidadhe -ya pa
Atanna -bha 'Nii- "slüöslü
-kɔ 'ka 'yö- pö: «'A, n
Dë Atanna, 'ma i nue" bho
ɬdedewo, "se waa- dhang- -a
-nu 'gü -pë ɬgban -gɔdhiümë,
-a -gen -mü ɬdhe 'wɔn -nu
ya 'bha- -bin 'wɔn dɔ -me
-nu waa- "yaakime -nu 'wo
"kpungtaadhe ya- 'gü -nu -gɔ,
'yö 'bha- -ta "pu 'me 'wo ɬdhe
'në 'seennë -nu 'dhö ɬnë- -nu
-dhe. Tean- ɬdede 'ka, n Dë,
a i nue" -bho "wɪ 'i- wo- bha
kö -yö kë "dhö bha- -wɔn
'gü.»

²² 'Yö go 'mü 'yö- pö: «N
Dë ɬya 'wɔn ɬgban "pəpe dɔ
n -kɔ 'ka, me 'bha 'yaa yeng
yi -bho "kuu dɔ. Ma 'a -kë -a
Gbö 'ka, me 'bha 'yaa n dɔ kö
'yii kë n Dë 'ka, "εen yö 'ö -kë
'pö n Dë 'ka, me 'bha 'yaa -dɔ
kö 'yii kë ma 'a kë -a Gbö 'ka,
"εen 'zü 'me 'kö 'a- -ta -pu -a
-nu -dhe bha kwa 'ka.»

²³ ɬDhe 'ö ɬyaa- pö "dhö,
'yö ö wë bɔ ö -bha ɬklang
-nu -ta, 'yö- pö- -nu -dhe -dī
-wɔn "dhiü 'ö- pö: «'Me 'ö-

-nu "yan -yö -dhe 'ö 'ka yö sië
ya- yö, -a -nu -bha -së!»

²⁴ -A 'kloɔ- -mü ɬdhe a-
-pö ka -dhe ɬdhe -yö -gun
Atanna -wɔdhiüloomë -nu
waa- -gblüdë 'gbe "piü ɬdhe
wo "yan -yö -da 'wɔn -nu 'a-
-kë ka- -dhe yö sië ya- -dhe
'gü, "kεε 'wii- -dhe yö, ɬdhe
wo "tu -yö -da 'wɔn -nu 'ka-
ma sië ya- 'gü, "kεε 'wii- ma.»

*"Gwënnng 'ö -gban
"klusëmë do 'bha 'ö go
Samadhi -a -bha 'ö Yesu -ya
-da 'ö Dhukö -ya -dhiang zë*

²⁵ ɬDhe 'ö Yesu ɬyaa-
pö "dhö, 'yö Atanna -bha
'tonggomë do -yö ɬwlü 'yö-
pö 'ö- 'gü dan 'yö- pö- -dhe:
«N Dëmë, a -dho -a kë -kɔ kë
ɬdhe kö 'a kë -tosea 'ö 'yaa
yén 'ö Atanna "piü bha- kë
-me 'ka?»

²⁶ 'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ- -gɔ
'ö- pö: «-Më -wɔn ɬnë -ben
zë -sü 'ka Atanna -bha 'tong-
'sëedhe 'gü 'wɔn bha- "gbluv
"piü 'i- dɔ, "εen 'bha- -wu pö
i- 'gü ma -kɔ -kë ɬdhe?»

²⁷ 'Yö -yɔ bɔ- -gɔ 'ö- pö:
«Atanna -wu -ya -pö ɬdhe:
Bha- pö 'i -da -a -bha ɬsii 'ö
'yaa yén bha- kë -dhe 'gü, -a
-dhe -bha ɬdhe -a -dho -yö
i kë i zuë" ɬgban 'ka, i 'nii-
ɬgban 'ka, i faan ɬgban 'ka,
ɬya 'go mü kö i këyɔɔ -dho
-yö i kë ɬdhe i -di 'dhö.»

²⁸ 'Yö Yesu -ya pö- -dhe:
«I- -pö -së, 'bha 'dho -bhö
-a kë "dhö, i -dho -da -bha
-gblüdëdhækëdhe 'gü.»

²⁹ "Kεε 'yaa gun 'tonggomë
bha- "piü ɬdhe dhiang -yɔ
-yö 'to ö -ta, 'yö- pö Yesu -dhe:

«De suu ॥në 'wo- -dhe më këyçö?»

³⁰ 'Yö Yesu -yo dhiang zü -dee bho 'ö- pö: «Yi do 'ka 'yo më do 'bha 'dhö gun 'go sië Zedhizadhemö kö -yo 'dho sië Zedhiko. 'Yö dho 'yo -da 'wonyaakëme -nu ॥kwæε-. 'Yö 'wo -pö -ta 'wo -bha pë ॥gban "pepe sü- -go, 'yo 'wo- -ma -tékë -tékëdhö. ॥Dhe 'wo- -ga ॥dhe ॥ya wo 'ya- 'yo 'wo wo ॥kwaa- -zü 'wo dho.

³¹ 'Yö "saabhome -nu 'wo Atanna -dhökëgükö 'gü bhamë do 'dhö gun 'go sië 'pö Zedhizadhemö, 'yo bo zian do bha- -ta, 'yo dho 'yo -kan 'më 'wo- "dhama -da bha -gü, 'yo kpö- 'ka 'yo bo zian "wæε 'ka 'yo dho.

³² 'Yö Dhevi -gö 'kçomë -nu ('ö woo -dı 'pö 'wo "saabhome -nu -ta kun Atanna -bha yë kë -sü -bha) bha- më do 'bha 'ö gun bo sië 'pö -dhe do bha- 'gü, 'yo -kpan 'më bha- -bha. 'Yö kpö- 'ka 'pö 'yo dho.

³³ "Kee ॥dhe 'ö Samadhi mi do 'bha bha 'ö gun ö bha "ta 'kpö sië, 'yo nu 'ö ॥loo -dhe bha- 'gü 'yo 'më bha- -yo, 'yo -wëë -yo bo- -ta ॥dedewo.

³⁴ 'Yö ॥yçon 'më bha- "söö 'yo- -bha bhië -nu -zu "peepedhö, 'yo pë -ya "dhiü, 'yo so "pen ॥piü- 'ka, 'yo- -sü 'ö- -ya ö -dı -bha ॥soo bha- ta, 'yo dho- 'ka -dheng -nu ॥yëébhogükö do 'bha 'gü, 'yo- "dhiü -ziö wo -së 'ka.

³⁵ ॥Dhe 'ö ॥wa wo mü 'ö- -ta -dhe ॥ya ॥kpao, 'yo -ko -da ö -gö "yië- 'gü, 'yo 'wëë- këng do -nu "sinma sü 'mü,

'yo- nu wo -dhengbhöödë bha- -dhe, 'yo ö -wu kpö- -bha 'ö- pö: «I i -zu kë ma më ya- 'gü n -dhe -së 'ka. 'Ma 'dho a nu sië, 'pë uu pë 'i dho- see- -bha n zian 'gü, 'ma nu kö 'i- pö n -dhe kö 'a i gba- "wæε 'ka.»

³⁶ 'Yö 'tonggomë bhadhëe" kpö 'ö- pö: «Më -yaaga bha- de -sü ॥në 'i- dö ॥dhe 'më 'ö -pö 'wonyaakëme -nu ॥kwæε- bha- këyçö 'dhö?»

³⁷ 'Yö -yo bo Yesu -gö 'ö- pö: «Më 'dhe -a -wëë -ya -kë bha ॥në- këyçö 'ka.»

'Yö Yesu -ya pö -dhe: «-ë, kö 'bha 'dho 'sa -bhö -a kë 'pö ॥dhe 'më bha- 'dhö!»

Yesu -bha -dho Matö waa- Madhi -a -nu -gö 'kçödhö -kɔ -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

³⁸ ॥Dhe 'ö Yesu waa- ö -bha ॥klang -nu ॥wa -da zian -ta 'wo 'dho sië Zedhizadhemö, 'yo 'wo ॥loo 'pödhe 'bha bha -gü, 'yo dhebhönë do 'bha 'wo- -dhe Matö bha, 'ö- ॥yëë bho ö -gö 'kçödhö.

³⁹ Matö bha- dhiebhhang do- -gun mü 'wo- -dhe Madhi. ॥Dhe 'ö Yesu ॥ya 'dho ॥ya -da 'kçödhö, 'yo Madhi dho 'ö -ya -a "söö kö 'ö ö "tu 'to- -wu -bha.

⁴⁰ Kö Matö -zë -yo 'kçödhö -yë -nu kë sië, 'yo Matö nu 'ö- pö Yesu -dhe: «N Dëme, n 'to 'ö n 'zlaa- Madhi -ya wo yë -bha 'ö nu "tu -to i -wu -bha -dhe 'gü ya i i -bha -pö 'gü ॥dhe? -A pö- -dhe kö -yo n -ta 'kun -dhe!»

⁴¹ 'Yö Yesu -ya -yo bo- -gö 'ö- pö: «Matö n "teado, 'wön 'gbë ॥në 'i dö sië 'kën 'gü -a

-wən 'gü 'yö i zuëdhiütæ sië bha,

⁴² "kεs pē dosengseng ɻnē-
-wən 'dhö "gbu-, yö ɻnē
Madhi -ya sū bha. 'Pē 'ö
Madhi -ya -sū bha ɻnē mē
'bha -kɔ 'yaa ɻmɔɔ- -bha kō
-ya 'sü- -go.

11

*-Bheia Atanna -dhe -kɔ 'ö
Yesu -ya -zən 'ö Dhukö -ya pō
(Matiö 6,9-13; Matiö 7,7-11)*

¹ -Dhekpaɔyi do 'ka, 'yö Yesu -yö ɻwlü 'ö dho -bhæa Atanna -dhe -dhe 'gü -dhe do 'bha 'gü. ɻDhe 'ö ö bo -bhæa -a -dhe -sü 'ka, 'yö- -bha ɻklangdhiö -nu bha- mē do -ya pō- -dhe: «N Dēme, -bhö -bhæa Atanna -dhe -kɔ -zən yi -dhe ɻdhe -kɔ 'ö Zan -ya -zən 'ka ö -bha ɻklang -nu -dhe bha- 'dhö -dhe!»

² 'Yö Yesu -ya pō- -nu -dhe: «'Kwa- ma! 'ka- pō 'ka bhæa" Atanna -dhe, -kaa pō: «Yi Dë, i 'tɔ -yö kë ɻbhlëesü, 'wən- 'to bhi ɻnē i -bha -bha "kpung ɻtaa yö ɻdhe -kɔ 'ö- 'ka dhang- 'gü -a 'dhö.

³ -Bhö dō "gbu- kō -dhe "puu 'ö ɻkpao 'i yi -bhöpē nu yi -dhe.

⁴ -Bhö yi këwən yaa -nu -mawən 'to ɻdhe -kɔ 'ö mē ɻya 'wən yaa kë 'pō yi 'ka, 'yi- -mē -mawən to 'ka bha- 'dhö. -Bhö yi -maa kë kō 'ya 'dho -da 'wən yaa 'gü.»

⁵ ɻDhe 'ö Yesu ɻya ö bo -bhæa Atanna -dhe -kɔ -zən -sü 'ka -a -nu -dhe "dhü, 'yö- "gwënnng do -da -nu -dhe 'ö- pō: «ɻYa kë ɻdhe 'mē

'ka bha mē 'bha ɻya "wlü gbeng ɻzinng 'gü kō -yö 'dho ö "taɔngdë "piü kō -ya pō- -dhe: «N "taɔngdë, -bhö -bhöpē "pō dō n -bha!

⁶ N "taɔngdë -dheng 'bha ɻnē ɻya bho n -ta, "kεs maa pē 'ö- -kpa -dhe n "yan 'yaa- "dhiü, -bhö dō "gbu-!»

⁷ Kō- "taɔngdë bha -yö bō 'kɔɔdhö -ya pō- -dhe: «-FEE bha! 'Ma "kwεs ta 'nu, yaa- n "piüme -nu 'ya 'waanu, 'mii 'dho ɻmɔɔ- -bha 'zü kō 'a "wlü kō 'a -bhöpē nu i -dhe», "kεs kō- "taɔngdë 'ö nu 'bluu- -gbadhe bha -yö -fEE -ya -bha,

⁸ a- -pō ka -dhe tean- ɻdede 'ka ɻdhe 'kō 'zü 'ö -kē ɻdhe 'mē bha 'yii "wlü kō -yö -bhöpē bha- nu ö "taɔngdë bha- -dhe -a -bha -kē -a "taɔngdë 'ka -sü -wən 'gü, "kεs -yö -dho "wlü zë wo 'ö pē "pepe 'ö- -mawən 'dhö- -bha bha- nu -dhe 'ö -fEE 'ö- -ya -bha bha 'yö -zë -wən 'gü.» (-Bheia Atanna -dhe -sü bha 'ö -kɔ 'ö- -bha 'yö bha.)

⁹ 'Yö ɻnē- -wən 'gü, 'yö ma -zë 'a- pō ka -dhe: «-Ka pē -gbadhe Atanna -go, -yö -dho -a nu ka -dhe. -Ka pē mɔɔ-, ka -dho -a ɻslɔɔ. -Ka "kwεs -ta -ma, -wo -dho "kwεs "pu ka -go.

¹⁰ -A -gen -mü ɻdhe 'mē 'ö pē -gbadhe Atanna -go, 'yö- nu- -dhe, 'mē 'ö pē ɻmɔɔ 'yö- 'yö, 'mē 'ö "kwεs -ta -ma 'yö 'wo -pu -go.

¹¹ "Ξen 'në dë 'bha- -kē 'yö- -bha 'në ɻya 'bluu- -gbadhe -go, 'yö 'bluu- 'kō bha- to 'yö -gwë nu- -dhe -ee? "Ξen 'ö

ญา 'yuüga -gbadhe, 'yö- to 'yö -mlëe "yaandhe nu- -dhe -ee?

12 "Εεν мε 'bha -yö ka kpö 'gü, 'yö- -bha 'në ญา -tɔyaan -gbadhe -go, 'yö gean" nu- -dhe -ee?

13 "Sanni ka 'kö ka "gblü 'dhö 'ya- bha 'ka pë -sëngbø -nu nu kaa- 'në -nu -dhe ญา -ko bha- 'dhö, 'yö n Dë 'kö- "klu 'dhö -së 万象, -yö -dho -ko 'me 'wo 'Nii- "slüüslü -gbadhe -go -a -nu -dhe -ko kë ญา -a -ta?

Yesu -bha "yina yaa -me do 'ö gun "bhvbhv 'ka -a -kë "klüüklü -ko -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

(Matiö 12,22-30; Makö 3,20-27)

14 Yi do 'ka, 'yö Yesu -yö "yina yaa 'ö gun me do 'bha 'gü 'ö gun- kë sië "bhvbhv 'ka bha- -kë, 'yö go 'me bha- 'gü 'yö dhiang zë. 'Yö- 'wön -yö me kpö 'wo gun mü bha- -nu kòn, 'yö 'wo "dhi dö Yesu -bha bong 'ka.

15 "Κεε 'yö me 'bha -nu -wa pö: «'Με 'ö bha "yina -nu 'ö- "piü kë sië bha, Βεεζεβιδ Hö 'ö kë "yina yaa -nu -bha -gblüdë 'ka bha ญา -nu bha -faan nu- -dhe.»

16 Kö 'me 'wo- 'gündandhe mco- sië 'pö -wa pö sië- -dhe 'wo- pö: «'Ö ญา kë ญา faan 'ö i 'gü 'i 'wön -nu kë sië- -bha bha 'ö go Atanna ญา - "piü dhang- 'gü tean- 'ka, -bhö "dhabhliwön 'bha kë kö 'yi- -dhe yö!»

17 "Κεε ญา 'ö -kë ญา Yesu -ya -nu zuëpiüwön -dö, 'yö- -yo bo- -nu -go 'ö- pö:

«'Yaa ka 'gü ญา "se "vu "se 'ö- 'gume -nu ญา -ya 'ko -zë 'wo "kwëë -sü -bha, kö- "se bha ญา 'wü ญา naa bha -ee? ญา kë "dhö -a 'kodhi -nu 'waa 'wü ญา wo 'wo dho- 'ka -ee?

18 ญา kë "dhö 'ka- pö ญา Sotraan ญา faan nu n -dhe 'yö 'a "yina yaa -nu -kë 'ka me -nu 'gü bha oo, ญา kë ญา -dhe Sotraan ญา ö -gen -da ö -dö -bha medhe 'gü kö -yö -gblü goon ö -dö 'ka bha -oo, -a -bha -gblüdëdhe -dho ญา -kë -kë ญา -dhe?

19 ญา kë ญา -dhe 'ka- pö ma -zë a "yina -nu -kë me 'gü Beεzebibid Hö ญา -faan 'ka bha -oo, 'yö ka gbö -nu -zë 万象? Yö ญา -wön 'gü 'yö 'a dho- pö ka -dhe ญา ka -dia 'në -nu bha ญา 'wo dho ka zë za 'ka yi do 'ka.

20 "Κεε ญา kë -zë wo ญา a "yina yaa -nu bha- -nu -kë Atanna faan ญา - 'ka, kö- -bha -gblüdëdhe ญา nu ka "piü.»

21 ญา Dhe 'ö Yesu ญา -aa- pö "dhö, 'yö- -ta "gwënnng -da -nu -dhe 'ö- pö: «'Με 'ö -kegbaan 'ka, 'ö -gblü -goon 'ka -kwëë 'dhö- -go, ญา ö -bha "kweandhe -maa kë, -a ญา -sloopë -nu -wo -kë wo 'fleeë- 'gü.

22 "Κεε 'me 'ö- faan 'dhö "gbui- 'ö -ziö yö -zë -ta ญา nu, kö- -ko -zë -yö wo- -ta, -ya 'kpee- ญา -bho, 'yö- -bha 'ko -zë 'ka -kwëë ญา gban sü- -go 'yö- ญา -sloopë ญา gban "pepe 'gü -gblü me -nu -ta.

23 -A -kë "dhö -sü bha- 'gü, a -pö ka -dhe ญา 'me 'yii

bɔ n 'ka kö -yö -nu n -go, 'yö 'me 'yii n -ta 'kun n "piü -me -nu -loo 'ko -ta -sü -bha, kö -nu -kan 'kwëeë -me ɬnë -mü.»

"Yina yaa 'ö 'go me 'gü, -a yee kë -sü -dhiang 'ö Yesu -ya zë

(Matiö 12,43-45)

24 'Yö go mü 'ö- pö: «ɬYa 'go yö -zë 'gü, "yina yaa ɬya 'go me 'gü ɬya 'dho, -yö -dhe "kpeadhe -nu ɬnë- ɬmoo kö 'ö -ya 'gü. ɬYa kë ɬdhe ɬyaa-dhe moo- 'yii- yö 'yö- pö: «'A, ɬya 'to yö -zë -bha kö a -dho n yee kë 'a dho n -go 'koodhë 'a go- -bha bha- 'gü "dhe.»

25 ɬYa kë "dhü ɬya ö yee kë kö -yö nu, kö 'koodhë bha ɬwaa- -gblö "peepedhö, kö ɬwa 'koodhë dhipe -nu ɬloo mü -dhe ɬgban 'gü,

26 'yö ö yee -dee 'bha -kë 'ö dho 'yö ö -kø -da "yina yaa -dee "saçple 'ö wo -zë -a -nu -mawon 'dhö 'ya- 'ö -ziö ö -ta -a -nu 'gü, 'yö 'wo nu 'zü -deewo 'wo -da 'me bha-'gü, 'yö 'wo wo -yea kun mü. ɬWa wo -yea -dee 'dhe 'kö bha- 'kun ɬdhe -kø bha- 'dhö, -a 'me bha- kewon ɬya -siö -zianwo ɬtaamasü bha- 'gü, -yö kë ɬdhe 'pë 'yii pë 'bha kë -bleesü -a 'dhö.

27 Yesu -yö -to dhiang -nu bha- -nu zë -dhe 'gü, 'yö dhebhöne do -yö bɔ me kpö 'gü 'yö ö -wu "dhiü ɬwlü 'ö-pö: «'Aami, 'në suu 'kö ya 'ö -wɔ dhebhö 'kö "gblüü-, 'ö 'yɔn mü- -gø -a -bha -së ɬtɔn -këe!»

28 "Këe 'yö Yesu -ya -yo bɔ 'ö- pö: «Me -zian 'kö 'wo wo "tu 'to Atanna -wu -bha 'ö 'wo- 'gü -ta sü wo -zë -a -nu -bha -së 'ö -ziö dhebhö kö n kpö bha- -bha -ta!»

Yesu -bha -kø "dhabhliwɔn kë -sü 'ka -kø -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

(Matiö 12,38-42)

29 Yi do 'bha bha- 'ka 'zü, kö Yesu ɬya me -nu yö kö -wo nu sië "tu -to ö -wu -bha -dhe 'gü -dhe ɬgban 'gü yuudhö, 'yö -ya dhiang zë -sü -bha -a -nu -dhe 'ö- pö: «"Tüng ya-'gü -me -nu kewon 'bha -bha 'bha 'yaa -së, "këe -ya -nu "piü 'sa ɬdhe 'a "dhabhliwɔn do 'bha kë -a -nu "yaan kö 'wo- 'suan- bho- -bha ɬdhe Atanna ɬnë n bɔ tean- 'ka. "Këe 'mii 'dho "dhabhliwɔn -zë -dee 'bha kë 'zü -a -nu "yan "dhiü kö 'yii kë 'wɔn 'ö -kë Atanna -wudhiüloomë Zonasö 'ka yi 'bha 'ka, ('ö -dhekpayı -yaaga -kë 'yuü- "gblüü- 'yö -wo 'zü "yea- 'ö -tosea -kë bha yö -zë suu 'ka).

30 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klöö- -mü ɬdhe Zonasö -wɔn 'dhö -kë Ninivö -me -nu -go "dhabhliwɔn 'ka -kø do 'ö-'gü yi 'bha 'ka bha, mang Megböme mang -di 'pö n -wɔn -dho kë "tüng ya- 'gü -me -nu -go -kø do bha ɬnë-'gü.

31 -A -wɔn 'gü, Atanna -bha me "bhiü- -nu dhëe" 'kpii- 'kpo -yi bha ɬya ɬloo yi 'ö-'ka, -gblüdëdhe 'ö gun Seba -së -go "dhiü yi 'bha 'ka bha ɬnë dho "wlü 'yö 'me 'wo "tüng ya- 'gü bha- -nu zë za 'ka Atanna -kuu "dhiü; -a

-gen -mü ॥dhe yö -zë -yo kö
-go "se ॥gbleen ॥dede 'gü 'ö
nu 'ö ö "tu to (-gblüdë) Sad-
homö zë -dhiang -nu -bha,
"yaaki 'ö Atanna -ya nu Sad-
homö -dhe bha- "piü, 'sa a-
-pö ka -dhe ॥dhe ma 'kö a ka
kpö 'gü ya, (ma -zë ma 'wön
dö -sü -yo -ziö Sadhomö -bha
-ta, "keε 'sa me 'bha 'yaa ö "tu
to n -wu -bha).

³² Ninivö -me -nu -di 'pö
-wo -dho "wlü 'yi bha- 'ka
Atanna wéedhö, 'ö 'wo "tüng
ya- 'gü -me -nu zë za 'ka;
-a -gen -mü ॥dhe ॥dhe 'ö
Zonasö ॥ya 'dho ॥ya dhiang
zë 'me 'wo bha- -nu -dhe
-wo kë wo zuë" -slëë Atanna
"piü. "Kee 'sa a -pö ka -dhe
॥dhe 'me 'ö dhiang zë sië
ka -dhe ya, yö -zë -due -yo
'kpii- Zonasö -zë -bha ("keε
yö ॥në- ॥gban 'gü 'waa "wi-
-bha kö -wo wo zuë" slëë-
Atanna "piü).»

"Gwënnng 'ö -gban
-dhangbha -bha 'ö Yesu -ya
-da -a -dhiang 'ö Dhukö -ya
zë
(Matiö 5,15; Matiö 6,22-
23)

³³ 'Yö- pö: «Me 'bha 'yaa
-dhangbha dö kö -yo gbo
-gblü -ta, "εen 'zü kö -ya
-gbleen 'kpo, "keε ॥waa-
-wa -ya -dhangbha -dçtapë
॥në- -ta, 'yö 'me ॥ya -da
'koödhö 'yö -dhe yö.

³⁴ -Kö do bha- 'gü, me
"yan ॥në ॥dhe me kwi -bha
-dhangbha 'dhö. "Tüng 'ö me
"yan -dhe bha 'yaa- -bha, 'ö
'fleë- 'gü -së 'ka kö me kwi
-yo -dhepuudhë 'gü 'pö. "Kee
me "yan -dhe ॥ya -ya -bha

kö me kwi ॥ya -da -dhetiidhë
'gü.

³⁵ ॥Dhe 'ö "dhü kö -ka
ka -zu 'kpo ka -di 'gü kö
-dhepuudhë 'ö ka 'gü bha 'ya
'dho "gla -dhetiidhë 'gü.

³⁶ ॥Ya kë ॥dhe -dhe 'dhö
"pu -sü 'ka me -dhe ॥gban
-dhe ॥gban -ta, kö i -dhe 'bha
'yaa -dhetiidhë 'gü 'zü, kö
-dhe ॥ya "pu i -ta blongdhö
॥naa bha. ॥Ya kë "dhü
kö 'bha kë ॥dhe 'me 'ö dö
sië -dhangbha 'bhü "dhiö, 'ö
-dhe ॥ya "pu -zü zian ॥gban
'ka -a 'dhö.»

Yesu -bha teanwɔn -ye
Fadhiziën -nu "yan -bha -ko
-dhiang 'ö Dhukö -ya zë

(Matiö 23,1-36; Makö
12,38-40)

³⁷ -Yö -to dhiang bha- zë
-dhe 'gü, 'yö Fadhiziën mi
do -ya -dhe -bhöpë 'ka ö -go
'koödhö 'yö dho.

³⁸ ॥Dhe 'wo gun pë -bhö
sië, 'ö Yesu 'yii ö -ko "zu ॥kö
kö -yo gun -na pë -bhö ॥dhe
-ko 'ö- 'ka -a -nu 'tuö- 'ka -a
'dhö, 'yö -wön -yo Fadhiziën
mi bha- kon.

³⁹ "Kee 'yö kwa Dëme
-ya pö -dhe 'ö- pö: «Fad-
hiziën -nu, 'ka bha ka ॥dhe
'me 'wo "yitakoo -nu waa-
pëbhögüteä -nu -bha -dhe
-zu 'ö 'wo- 'gü -dhe -zë to
"dhü ॥në- 'dhö. Ka pa -sü
'ka ka dhooßbhaa -pë -nu -dhö
waa- ॥kwaan bho -sü -nu
waa- "gblüuyaadhë -nu ॥në-
'ka kpennngkpennngdhö.

⁴⁰ ॥Ya kë "dhü kö 'wön -ma
'koo -sü 'aa mü 'ka kë- sië
bha -ee? -Gögütiime -nu 'ka
ya! "εen Atanna 'ö pë kwi

-bha -zian -da bha 'yii- 'gü
-zian -zë -da -ee?

⁴¹ "Ka 'wɔn -nu 'wo ka zuë"
"piü bha ɻnë- bho 'mü ɻkö
-bleesü kö pë -së 'ö go mü
bha 'ka- ɻgbao -wëëme -nu
-go. 'Ka yö ɻnë- kë "dhü kö
ka ɻslöpë ɻgban "pepe ɻya
kë "slüüslü Atanna 'gü.

⁴² "Kee ka -bha -yö -wëësü,
Fadhiziën -nu! -A -gen
-mü ɻdhe ka kaa- tapë -nu
'nii- bho Atanna -dhe 'ö 'ka
dho 'ka "tuudhe -nu ɻgban
-zian 'nii- bho, "kee 'yö¹
'wɔn 'dhe 'kö këwɔn 'ka
'kaa- kë; -a -gen -mü ɻdhe
Atanna -dho -bha me kö -sü
waa- dhööbhaawɔn kö -sü 'ö-
-dhio dö bha, yö -zë 'yaa 'dho
ka ɻgbins-. "Kee 'sa kö yö ɻnë
këpë 'ka 'nu -bleesü, 'yö -dhe
kö bha 'ö dö- "piü.

⁴³ Ka -bha -yö -wëësü, Fad-
hiziën -nu! -A -gen -mü ɻdhe
-yea -bleesü -nu 'wo Zuifö
-nu -bha -yakwëëkégükö 'gü
-dhe -nu 'gü 'ö ɻbhlëesü bha
ɻnë -ya 'gü -dhö -yö ka -kë.
'Yö ka "piü ɻdhe 'ka kë me
kpö 'gü "dheedhe -nu 'gü,
-wo ka ɻnë ka ɻtua bho ɻbh-
lëesü 'ka kö -yö ziö me -kpëa
-ta.

⁴⁴ Ka -bha -kë -wëësü -gen
-mü ɻdhe ka ɻdhe me bun
'ö -suan- -bho -bha -pë 'yaa
'dhö, 'ö me -yö ɻtaa- -ta me
tii 'ka, 'ö- bian -yö me kun
bha ɻnë- 'dhö.»

⁴⁵ ɻDhe 'ö ɻyaa- pö "dhö,
'yö 'tonggomë -nu 'wo gun
mü bha- me do -ya pö- -dhe
'ö- pö: «N Dëme, -a 'dhe 'kö
bha 'bha- pö "dhö kö i "si bho
sië me ɻgban "pepe ɻnë yi
-go bha 'sa -wa!»

⁴⁶ 'Yö Yesu -ya -yo bç -go
'ö- pö: «'Tënggomë -nu, kaa
-dï 'pö ka -bha -yö -wëësü;
-a -gen -mü ɻdhe 'tong- -nu
'ka- dç me -nu -dhe bha -yö
-kë ɻdhe ɻkwëë- 'gbiin- 'ö me
bha 'yaa ɻmœ- -bha 'ö 'ka
-dhu 'ka me -nu dç -ka ɻnë-
'dhö. Me -nu ɻnë 'ka- -nu -ta
dç - 'ka, "kee kö ka -zë 'kaa
"wi- -bha kö 'ka ka këngga
-zian zun- -bha kö yöö -nu to-
'sü -wɔn ɻnë -bha.

⁴⁷ A- -pö ka -bha -yö
-wëësü, -a -gen -mü ɻdhe
bun -sengbç -nu ɻnë 'ka
Atanna -wudhiëloomë -nu 'ö
'ka "bhëma -nu -wa zë yi 'bha
'ka bha- -nu -wo sië- 'gü, "kee
kö kaa ɻdede ka- 'wɔn -dç
ɻdhe wo ɻnë 'wo -nu zë.

⁴⁸ -A kë 'ka- wo "dhö
bha ɻnë- -zɔn ɻdhe kaa- ka
"bhëma -nu ka zü -yö do, -a
-gen -mü ɻdhe ɻdhe 'wo -nu
zë 'yö ka -zë 'ka 'kö dç -nu
bun -ta.

⁴⁹ 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü
'yö Atanna -ya pö ö -bha
ɻkpäödhe -bha yi 'bha 'ka
ɻdhe:

<A -dho n -wudhiëloomë -nu
bç -nu -dhe,
waa- ma bøme -nu 'dhö,
'yö 'wo- me 'bha -nu zë,
'yö 'wo- me -kpëa -wëëdhe
bho> bha 'yö bha.

⁵⁰ -A -kë "dhö -sü 'gü,
Atanna -wudhiëloomë -nu
'wo -gban -a -nu zë -sü bha
"dhö yi 'bha -yi 'bha 'ka 'ö
nu 'ö zun ɻdeë -bha bha, -a
"dhang -dho 'me 'ka "tüng
ya- 'gü bha ɻnë ka 'kun.

⁵¹ 'Ö go Abëdhö -bha 'ö
dho 'ö zun- 'ka Zakadhi 'wo-
zë "saabhodhe waa- Atanna

-dhökëgükö -a -nu ဂzinng 'gü bha- -bha, a- -pö ka -dhe tean- ဂdede 'ka ဂdhe 'me 'ka ဂdeę -yén ya- 'gü ya ဂnë- "dhang 'dhö ka -bha.

⁵² 'Tɔngdɔmɛ -nu, ka -bha -yö -wëesü, -a -gen -mü ဂdhe zian 'ö dho Atanna "piü 'ö tean- -zian 'ka bha, 'ka- ta me "bhui- -nu -go 'ka- -dhakl̄ -da ka -ta. Me dha -zian bha 'kaa "wɪ- -bha kö 'ka -da -ta, "keε 'sa 'ka zun me -kpea -go zian-, -a -nu -da mü -kɔ 'bhaa 'dhö, "keε kö -a -dhö -ya wo -zé -a -nu -bha 'sa.»

⁵³ ဂDhe 'ö Yesu ဂya ö bo dhiang -nu bha- -nu zé -sü 'ka 'ö 'dho sië, 'yö Fadhiziən -nu waa- 'tɔnggɔmɛ -nu 'wo wo wë 'gü -siö kö -wo ဂnëng sië- "son 'gü 'wo dhëe" ဂgban "pəpə suu 'do 'do kpo- -go

⁵⁴ -a -gen mɔɔ- kian 'ka, kö "dhü kö 'wo- 'kun- -dı "dhi -dhiang -bha.

12

-Dhio 'ö Yesu -ya dɔ ö -bha ဂklang -nu -ta "gblüüdhe ဂgleen -me -nu -go waa- 'me 'ö -suügɔmɛ 'ka -a -dhiang 'ö Dhukö -ya zé
(Matiö 10,26-27)

¹ Yö -zé 'ö kö sië "dhü "tüng 'ö- 'gü bha kö me "bhui- 'ö bho 'ko -ta kö ဂya kö -ziisü. Kö- -nu peng ဂya bho 'ko zé ဂdhe -bha. 'Me 'wo gun -dhe bha- 'gü -wo -mɔɔ me "gblü drun ဂdede -bha. -Yö -ya -dhio dɔ -sü -bha ö -bha ဂklang -nu -ta yö ဂnë- 'gü 'ö- pö: «-Ka ka -dı 'kun Fadhiziən -nu -bha ဂgong 'wo- -da me -nu -go "gblüüdhe

ဂgleendhe -bha bha ဂnë- -go ('kö 'ka 'dho kö ဂdhe -nu 'dhö),

² -a -gen -mü ဂdhe 'wɔn "pəpə 'wo -bin -sü 'ka -a 'bha 'yii 'dho 'to -bin 'gü kö "dhe 'yii bho -ta, "eeen 'wɔn "pəpə 'wo -kë -bin 'gü, -a 'bha 'yii 'dho 'to -gbleen 'kpo 'gü, -a ဂgban- -dho -wo zang -ta.

³ 'Yö 'wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö 'wɔn "pəpə 'ka dho- pö -dhetiidhe 'gü, 'yö- ဂgban dho -wo "yεa- -dhëpuudhe 'gü, 'yö dhiang -nu 'ka dho- zé "waa 'gü ka -go 'kɔodhe -nu 'gü bha 'wo- ဂgban pö "dhëe -ta bha 'yö bha.

(Matiö 10,28-31)

⁴ 'Me 'ka n "taɔndë -nu 'ka bha ဂnë 'a dhiang -nu bha- zé ka -dhe ဂdhe: "Suü 'ya 'dho ka kö 'me ဂwa ka zé 'wii 'dho ဂmɔɔ- -bha kö -wo 'wɔn "wεε 'bha kö ka 'ka yö -zé zian- -ta bha- -nu -go,

⁵ "keε 'me 'ö -suügɔmɛ 'ka, a -dho -zɔn ka -dhe. Atanna 'ö ဂya ka zé 'ö ဂmɔɔ- -bha 'ö ka 'nii- -da peng -kasö 'gü bha ဂnë -suügɔmɛ 'ka. A- -pö ka -dhe tean- ဂdede 'ka ဂdhe 'me 'ö -suü -go -me 'ka 'yö bha.

⁶ Zöngnë -nu ဂnë 'wo ဂmɔɔ- -bha 'wo- "sɔɔdhu "dhɔɔ dɔ -suga ဂple -bha, "keε 'sa kö -a -nu -bha -kë 'seennë -sü ဂgban waa- -bha -bha Atanna -zu 'yaa bho- do -zian 'ka.

⁷ 'Sa ka -zé ka -gɔdhe -zian 'ö ka -go -bha -yö dhong- -sü 'ka 'ö- "dhi 'dhö Atanna "yaan. A- -pö yö ဂnë- -wɔn 'gü ka -dhe ဂdhe 'ka 'dho "suü; -a -gen -mü ဂdhe

ka ॥bhlëë -yö 'kpii- 'ö -ziö zöngnë 'gbë ॥dede -zian -ta.

(Matiö 10,32-33; Matiö 12,32; Matiö 10,19-20)

⁸ A- -pö ka -dhe ॥dhe: Më "vv me 'ö dö "dheε -ta 'ö- pö ö -bç n 'ka, mang -dı 'pö a -dho dö Atanna -bha "kië -nu wëedhö yi do 'ka 'a- pö a -bç -a -më 'ka, mang Mëgböme ma ॥në 'a- pö.

⁹ "Këe me "vv me 'ö bo n 'ka "dheε -ta, mang -dı 'pö a -dho bo- -më 'ka Atanna -bha "kië -nu "yan "dhiü yi do 'ka.

¹⁰ ॥Ya 'go yö -zë 'gü, me "vv me 'ö mang Mëgböme n -bhafang bho, Atanna -dho -a -më -mawon to, "këe me "vv me 'ö -bha 'Nii- "slüöslü -bhafang bho, 'yii 'dho- -më -mawon 'to tongtongdhö.

¹¹ ॥Ya kë ॥dhe ॥wa ka 'kun kö -wo 'dho ka 'ka Zuifö -nu -bha -yakwëëkëgükö -nu 'gü, "eeen zadome -nu -kuu "dhiü, "eeen 'zü -gome "gblügblü -nu -kuu "dhiü (ma -zë n -wön 'gü), 'ka dho ka -dı -ta za dö -kö -nu 'ö- 'gü, "eeen dhiang -nu 'ka dho- zë, -a 'bha "sika 'ya 'dho kë ka 'gü;

¹² -a -gen -mü ॥dhe Atanna -bha 'Nii- "slüöslü bha -yö -dho -a -da ka zuë" "piü -a "tüng ॥dede bha- 'gü 'yö 'pë 'ö pöpë 'ka -a dö ka "dhi.

"Gwënnng 'ö Yesu -ya -da 'ö -gban ॥naome -taamasü -bha ö Dhukö -ya pö

¹³ Yesu -yö -to -a pö "dhü -dhe 'gü, 'yö me do 'bha -yö bç me kpö bha- 'gü 'ö- pö: «N Dëme, -bhö -a pö n ॥dhoo ya-

-dhe -yö kwa dë 'kean- bha- 'gü -gblü kö -yö n -bha nu.»

¹⁴ 'Yö Yesu -ya -yo bç -go 'ö- pö: «N "taçngdë, de ॥në n -ya ka -go "dhiü, "eeen 'ö n -ya kaa- 'kean- 'gü -gblü -më 'ka?»

¹⁵ 'Yö- pö- -nu -dhe 'ö- pö: «Ka ka -dı 'kun -së ॥naç -dho -bha ka kë -sü yaa 'gü yaa -go, 'ka 'dho 'to -kplü -sü 'ka ॥naç -bha; -a -gen -mü ॥dhe 'kö 'zü 'me 'bha ॥naç ॥slçö -kç "vv -kç 'ö- 'gü, "këe mebhüidhe -bha -tosea kë -sü 'yaa -gban ॥naç -kë me -go -sü -bha.»

¹⁶ 'Yö "gwënnng do -da -nu -dhe 'ö- pö: «॥Naome 'kpii- do 'bha ॥në gun yi 'bha 'ka, 'yö 'ke- 'kpii- -ké -kwë 'bha bha- -ta, 'yö 'ke- -yö -dhi -go ॥dedewo -kwë bha- -ta.

¹⁷ Tapë -dhi -go -kç yaa 'ö -kwë bha- -ta bha- -wön 'gü, 'yö -ya ö -zu 'gon -sü -bha 'ö- pö: «-Bhöpë 'ö "sinma 'dhö ya- ॥loo -dhe -yö 'më? Maaké -kç kë ॥dhe?»

¹⁸ 'Yö ö -zu gon "senngdhö 'yö- pö: «-ën 'hëëen! 'Pë 'ö maa- kë 'ma- dö. Ma -bhöpë -loo 'gü -kç -nu 'ö ॥wa kë 'seennë bha ॥në maa- 'wü kö 'a -dee dö kö 'a ma tapë -nu ॥loo- 'gü, waa- n ॥slçöpë -kpëa 'dhö.

¹⁹ ॥Ya kë ॥dhe 'ma n bo, 'yö 'a- pö n -dı -dhe ॥dhe: -Kwë ॥ya dhi, -bhöpë ॥ya ziö n -ta, 'mii 'dho 'ke- kë -kwë kpö 'ka, maa n "tee pa kö 'a pë -bhö kö 'a pë mü kö 'a n 'fleë- bho.»

²⁰ "Këe 'yö Atanna -ya pö- -dhe 'ö- pö: «A -tamame 'i ya! I -dho ga gbeng do 'ö ॥dees-

'gü kö- ॥nao bha 'me 'ö yöö
ö 'fleë- bho- 'gü 'i- -me pö?»

21 ॥Dhe 'ö Yesu ॥ya ö bo
"gwénng bha- -da -sü 'ka,
'yö- -ta yo -nu -dhe 'ö- pö:
«Me "uu me 'ö ॥nao ॥moo 'ö-
drung dö ö -di -dhe "kpung
॥taa yö, 'ö 'yaa ö -zu 'gcon
'ö -dhækpaø dhia" 'ö Atanna
wëedhö -a 'ka, -a -me -kë
॥dhe 'me bha ॥në- 'dhö.»

*'Dhang -bho Atanna "dhiü
-kɔ ॥dede 'ö 'dhö -a -dhiang 'ö
Yesu -ya zë 'ö Dhukö -ya pö*

(Matiö 6,25-34)

22 'Yö- pö ö -bha ॥klang -nu
-dhe: «'Pë 'ö- -wön 'gü 'yö
'a- pö ka -dhe ॥dhe: 'Ka 'dho
-ya kaa- -tosea -wön zuën -ta
bha 'yö bha. Ka -bhöpë -wön
-nu oo, ka -dasö -wön -nu
oo, 'ka 'dho -ya -a 'bha -wön
zuën -ta.

23 -A -gen -mü ॥dhe me
'nii- -zë -wön -yö "gbii- 'ö -ziö
-bhöpë -wön -ta, 'yö me kwi
-di 'pö- -wön 'dhö "gbii- 'ö
-ziö so -wön -ta.

24 -Ka 'wön 'suan- bho
gongdë -nu -bha! -An
-bha 'bhlaadhe -yö 'me kö
woo- -mlü "kan? 'Kɔ -zian
'yaa- -nu -go kö yöö 'to-
॥gbaandhe kë -sü -bha. "Kee
'sa -wo pë -bhö yi ॥gban 'ka
'wo kën. Atanna ॥në- -nu
"dhiü gba. -Ka -dhe -ga, ka
-zë ka ॥bhlëe 'ö Atanna -go
-yö -ziö -maa -nu -ta. -A
-dhiang -zian 'yaa zë.

25 "Een me 'bha -yö ka kpö
'gü 'ö- -me -bha -ya ö -di -bha
-tosea -wön zuën -ta -sü -wön
'gü, 'ö ॥moo- -bha 'ö ö -di
-bha ॥sii "pen 'në 'dede -zian
-da 'gü -ee?

26 'Kii ॥moo 'wön 'në
-bhaasü 'kö bha- kë -sü -bha,
ka -ya 'sa 'wön -kpea 'ö to -a
-nu zuën -ta -më -wön 'gü?»

27 'Yö- pö: «-Ka "dhü -nu
'wo "bin -ya sië bha- -nu -ga,
'waa yë 'bha kë, 'waa so bɔ,
"kee so 'wo -da wo -bha bha
a -pö ka -dhe ॥dhe (-gblüdë)
Sadhomoo 'ö gun ॥naomoo -zi-
isü 'ka yi 'bha 'ka bha, -a
-bha 'təbhədhe ॥gban waa-
-bha -bha, 'yii- so suu bha-
-da tongtongdhö 'ö to- -bha.

28 Yö ॥në- -wön 'gü 'yö 'a-
pö 'ka ka -zu yö Atanna ॥në-
-dhe. Kaa- -zu -yö -a -dhe -sü
॥në 'dede. 'Yaa yö -zë 'ka,
"sanni -yö so -da "bü -zë -bha
॥dhe -kɔ bha- 'dhö bha -oo,
'yö ka -zë ॥we?

29 Ka -zë 'ka 'dho ka -bhöpë
"eен ka müpë moo-, 'ka 'dho
-ya -zianwo -a -wön zuën -ta;

30 -a -gen -mü ॥dhe 'me
'waa Atanna dö ॥në 'wo pë
'dhe -nu bha- -nu ॥moo. "Kee
ka -zë, ka Dë bha -ya 'wön
-di ॥dhe ka -mawön -ya
-bha.

31 'Pë 'ö moo pë 'ka ka -zë
ka -bha 'ka -bleesü yö -mü
-a -bha -gblüdëdhe 'ö dhang-
'gü bha ॥në- 'ka, 'ka yö ॥në-
kë "dhö 'yö pë "pere 'ö ka
-mawön 'dhö- -bha, 'yö- nu
ka -dhe.

(Matiö 6,19-21)

32 -A -wön 'gü, 'me 'ka bɔ
n 'ka 'ö ka kpö 'në 'dhö ॥dhe
-tuü kpö 'dhö ya, "suü 'bha
-bha 'bha 'ya 'dho ka kë! -A
-gen -mü ॥dhe -yö -ga ka Dë
Atanna ॥në- 'gü 'yö ö -bha
-gblüdëdhe bha- nu ka -dhe.

³³ -Ka ka ॥slɔɔpē -nu 'go kö 'ka- sɔng ॥gbaɔ -wëëmε -nu -go kö ॥naɔ 'ö 'yaa see-, "εen 'ö 'yaa kë zii bha ॥në 'ka- mɔɔ-, kö 'ka ॥naɔ 'ö 'yaa yén bha ॥në- ॥loo 'ko -ta dhang- 'gü. -Dhe bha ॥në ॥kwaanme 'bha 'yaa 'dho mü 'εen 'ö ॥ze 'yaa pë see- -bha tongtongdhö.

³⁴ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü ॥dhe -dhe 'ö mε ॥slɔɔpē 'dhö- -bha ॥në mε zuë" 'yaa 'go mü.»

"Gwënnng 'ö -gban gwëëzë -nu 'wo wo "yan to wo Dëmε -go -a -nu -bha 'ö Yesu -ya -da 'ö Dhukö -ya pö

³⁵ 'Yö go mü 'ö- pö: «॥Ya 'go yö -zë 'gü, ka -ta -yo kë 'kun -sü 'ka "tüng ॥gban "pəpə 'gü kö kaa- -dhangbha -nu -wo kë dɔ -sü 'ka.

³⁶ Ka -zë -ka kë ॥dhe gwëëzë -nu 'ö- -nu Dëmε ॥ya 'dho dhedɔ troo -ta -dhe 'bha 'gü, 'ö 'wo -ya sië- -go kö ॥ya nu ॥ya "kwëe -ta -ma kö -wo 'to -wo "kwëe "pu- -go ॥në- 'dhö.

³⁷ Gwëë" 'ö suu 'dhö "dhü 'ö- -gɔmε yaa- -go "ta 'gü 'ö dho nu 'ö -kpan -bha kö -yo -ya sië ö "yaan "dhö bha kö- -bha -së. A- -pö ka -dhe tean- ॥dede 'ka ॥dhe -yo -dho ö -ta kun 'ö- -nu 'yaanu. 'Ö ॥wa bo 'yaanu -sü 'ka 'ö- -nu "dhiü -ziö wo.

³⁸ Yaa- -nu "tüng "vv "tüng 'ö- 'gü, -yo -kë gbeng ॥zinng 'gü oo, -yo -kë -dhekpao "dhiü oo, 'mε 'ö dho -kpan -a -nu -bha kö -wo -ya sië wo "yaan -a -bha gwëëzë -nu

bha- -nu kpö 'gü, kö- -nu -bha -së.

³⁹ -Yö kë ka "yaan ॥dhe ॥ya kë 'nu ॥dhe 'kodë 'ö 'dhö -yo "tüng 'ö ॥kwaanme dho nu- 'ka ö -go 'kɔɔdhö -a -dɔ, kö -yo -dho -ya ö "yaan 'ö 'waa ॥kwaan bho- -ta 'ö 'waa- -bha 'kɔ zua.

⁴⁰ ॥Dhe 'ö "dhö, kaa -dī 'pö -ka kë baa- -sü 'ka yi ॥gban "pəpə 'ka; -a -gen -mü ॥dhe mang Mëgböme a -dho nu "tüng 'ö ka -zu 'yaa- -bha ॥në- 'ka.»

"Gwënnng 'dhe 'ö -gban gwëëzë -nu ॥ple -bha 'ö Yesu -ya -da 'ö Dhukö -ya pö
(Matiö 24,45-51)

⁴¹ 'Yö Piëdhö -ya pö- -dhe 'ö- pö: «N Dëmε, "gwënnng 'i- -da bha i- -da 'mε 'yi -kë i -bha ॥klang -nu 'ka ya ॥në yi -dhe, "εen i -wi me ॥gban "pəpə ॥në yi 'ka bha do -ee?»

⁴² 'Yö- -yo bo- -go 'ö- pö: «Gwëëmi -towütasü 'ö ॥kpaoçsü "dhü bha yö -mü de ॥në- 'ka 'sa? Yö -mü 'mε 'ö- Dëmε dho ö -bha 'kɔ 'to- "piü 'ö ö -zu -kë 'gü, 'ö -bhöpë nudëmε -bha yëkëmε -nu -dhe -a nu "tüng -bha bha ॥në- 'ka.

⁴³ 'Mε 'ö- dëmε yaa- -nu kö -ya kë sië "dhü bha kö- -bha -së.

⁴⁴ A- pö ka -dhe tean- ॥dede 'ka ॥dhe -yo -dho -a -ya ö ॥slɔɔpē ॥gban "pəpə -go "dhiü.

⁴⁵ "Kee ॥ya kë -zë wo ॥dhe -a gwëëmi ॥yaa- pö ö -dī -dhe ॥dhe: «-Ee', 'mε bha 'yii 'dho nu 'piö-, ॥ya -ya ö dëmε -bha yëkëmε -nu -ma

-sü -bha, ॥ya -ya pë -bhö -sü
waa- we mü -sü -bha, kö -ya
mü kö -ya 'kun,

⁴⁶ -a gwëëmi suu bha-
dëmë -dho "kan- 'gü 'ö nu yi
'ö- -zü 'yaa- -bha waa- "tüng
'ö 'yaa- dɔ bha ॥në- 'ka. 'Yö
॥ya nu bha- wo "dhü 'yö-
gwëëmi bha- kun 'yö 'wɔn
bho- 'gü ॥dedewo, 'yö- sü
'yö waa- 'wɔnyaakëmë -nu 'ö
'wii 'to -kplü -sü 'ka Atanna-
-bha bha- -nu bɔ -dhe do 'gü,

⁴⁷ Gwëëmi 'ö ö dëmë
-dhidhewɔn dɔ "keε 'ö 'yaa-
-bha- dëmë -dho "dhü -yan
'bha bho- 'gü -sobhee ॥dede
'gü.

⁴⁸ Gwëëmi 'dhe 'ö 'yii ö
Dëmë dhɔobhaawɔn dɔ, yö
-zë ॥ya me -ma 'gü -wɔn kë,
-wo -dho -a -ma -zë wo 'pö,
"keε 'yii 'dho kë ॥dhe me
-bleesü -bha 'dhö; -a -gen
-mü ॥dhe 'me 'wo pë 'gbë
nu- -dhe, 'yö 'wo ॥trɔɔn 'kpi-
mɔɔ- -me "dhiü 'pö, 'yö 'wo
॥nëng- "son 'gü pë 'gbë 'wo-
nu- -dhe bha- -wɔn 'gü.»

*Yesu -bha -kë peng -da -me
'ka -kɔ -dhiang 'ö- zë 'ö Dhukö
-ya pö*

(Matiö 10,34-36)

⁴⁹ 'Yö- pö: «Nu 'a- wo
"kpung ॥taa bha a -nu peng
॥në -da -dhe 'gü. ॥Ya kë
॥dhe ॥ya -dhe -bhö -sü zü
bho 'nu n "yaan -yö -dho dhi
n -dhe ॥dedewo!

⁵⁰ "Kee 'wɔn "gbui- 'ö -bɔ
'gü -wɔn 'dhö -tun n -bha
bha ॥në- -zii 'dhö -tun n -ta
'ö dho 'ö zun- 'ka -a -go -da
'plöö -yi -bha!

⁵¹ -Yö -kë ka 'gü ॥dhë
zuëwaanusü ॥në 'a nu- 'ka
"kpung ॥taa yö -ee? A-
-pö ka -dhe -abin! 'Mii
nu zuëwaanusü 'ka, a -nu
-kankwëësü ॥në- 'ka "kpung
॥taa.

⁵² -A -gen -mü ॥dhë ॥ya
'go ॥deε 'gü, 'me 'wo 'kɔ
do 'gü ॥wa kë "sɔɔdhuh, -wo
-dho "pe 'gü 'ö me -yaaga 'wo
'dhang bho n "dhiü 'wo bɔ
"pean do "piü, 'ö- me ॥ple 'ö
'waa 'dhang bho n "dhiü 'wo
bɔ 'pö "pean do "piü, 'eeen 'zü
me ॥ple- -dho bɔ "güng 'bha
"piü, 'ö me -yaaga bɔ "güng
'bha "piü.

⁵³ 'Nëdë -dho -siö ö gbö
-bha, 'ö 'në 'dhö -siö ö dë
-bha. 'Nëdhe -dho ॥sië ö
'dhu -bha, 'ö- 'dhu -dù 'pö 'ö
-siö ö dhe -bha. Gondhe -dho
-siö ö gbö -bha dhebhö -bha,
'ö- gbö -bha dhebhö -dù 'pö 'ö
-siö ö "na -bha (n -wɔn 'gü).»

*Yesu -bha 'wɔn 'suan- -bho
-bha -pë -nu 'wo ॥deε -a -dhi-
ang 'ö- zë 'ö Dhukö -ya pö*
(Matiö 16,2-3)

⁵⁴ 'Yö- pö 'zü me kpö bha-
-nu -dhe 'ö- pö: «'Ka dha
'kpong- 'suan- bho kö ॥ya -ya
'dhang- -bha dha genngdhö,
'yö 'ka- pö: «Pë ॥gban yöö
kë, dha -dho ban ॥deε», 'yö
dha bha ö ban 'pö tean- 'ka.

⁵⁵ 'Yö 'ka "tëe yö kö -yö 'go
sië dha genngdhö 'yö 'ka- pö:
«'Yënn- -dho 'bhü ॥deε»,
'yö kë 'pö "dhü tean- 'ka.

⁵⁶ Ka 'wɔn -nu kö 'wo
-gban "se waa- 'dhang- -nu -a-
-nu -bha wo -zë -a -nu 'suan-
-bho, 'ö 'ka- -bhokoo dɔ, -yö
kë -kɔ -kë ॥dhe 'sa 'yö 'kaa

'wɔn 'suan- -bho -bha pë -nu
'ö Atanna 'dhö- kë sië "tüng
ya- 'gü bha yö -zë 'suan-
bho kö 'ka- dö, "gblüüdhë
gbleen -me -nu 'ka ya!

(Matiö 5,25-26)

⁵⁷ -Yö kë -kø kë ñdhe 'yö
'kaa 'wɔn 'ö -së, 'ö pö 'aa-
-bha -a -bhokoo dö?

⁵⁸ A- -pö ka -dhe ñdhe: 'Më
'ö kaa- i za dö "yɔo 'ka 'dho
sië za ñgblü "dhiü, -kaa "slë
mɔo- kö kaa- -me 'ka mɔo-
'gü kö ka -tun zian -ta, kë
"dhü kö i za dö "yɔo 'ya 'dho
i "dhiü dö zadome -nu -go,
'ö woo -dı 'pö 'wo i "dhiü dö
"södha -nu -go, 'ö 'wo i -da-
-kaso 'gü.

⁵⁹ A- -pö i -dhe "puu 'ka
ñdhe kö -wo bo i -da -sü -zë
'ka -kaso 'gü, me -nu -bha
"pö 'ö i -bha bha- -suga -zian
'yii dho 'to i -bha kö -wo i bho
-kaso bha- 'gü..»

13

-Tosea -kë Atanna "piü -sü
-εεn -wëe -ga wo -sü -dhiang
'ö Yesu -ya zë 'ö Dhukö -ya pö

¹ -A "tüng do bha- 'gü, 'yö
me 'bha -nu -wo nu 'yö 'wo
-ya 'wɔn 'ö Pidhatö -ya -kë,
'ö -gban me 'bha -nu 'wo
go Gadhidhe 'wo gun Atanna
-dhökë sië, 'ö Pidhatö -ya pö
-wa -nu zë kö -wo "saa- bho
sië Atanna -dhe -a -nu -wɔn
-bha bha- -gen dö -sü -bha
Yesu -dhe.

² 'Yö- -yo bø- -nu -go 'ö- pö:
«-Yö ka 'gü ñdhe Gadhidhe
-me -nu 'wo- -nu -wëe -kë
"dhiü bho "dhü bha ñné- -nu
këwɔn 'dhö ya 'ö -ziö me
-kpea 'wo to -a -nu -ta -ee?»

³ 'Yö- pö: «A- -pö ka -dhe
-abin, "keε ñya kë ñdhe 'kii
ka kwaa- ka "ta -kø yaya -nu
bha- -nu -zü, kö 'ka ka wë bø
Atanna "piü, ka -dho -wëëga
wo 'pö ñdhe 'me 'wo bha- -nu
'dhö.

⁴ "εεn 'zü -yö ka 'gü ñdhe
me -kaøng do ga "saaga 'ö
Sidhoe -kø -yö wü- -nu -ta yi
'bha 'ka 'ö- -nu zë bha wo
ñné- -nu "ta -kø -yö gun 'ya-
'ö -ziö Zedhizadhemö -me
ñgban "pøpø -ta -ee?»

⁵ 'Yö- pö: «A- -pö ka -dhe
-abin! "keε ñya kë ñdhe 'kii
ka kwaa- ka "ta -kø yaya -nu
bha- -nu -zü, kö 'ka ka wë
bø Atanna "piü, ka -dho -wëë
-ga wo 'pö ñdhe 'me 'wo bha-
-nu 'dhö.»

"Gwënnng 'ö Yesu -ya -da 'ö
-gban figö -dhü -bha 'ö Dhukö
-ya pö

⁶ 'Yö to 'mü 'ö "gwënnng
do 'bha -da -a -nu -dhe 'ö-
pö: «Figö -dhü do 'bha -yö
-gun gøndënë do 'bha bha-
-gø 'bhlaa. 'Yö yi do 'ka, 'yö
'bhlaadhe dëme bha 'ö nu kö
'ö "dhü bha- bhe bho, 'yö 'yii
pë 'bha yö mü.

⁷ 'Yö- pö 'bhlaadhe bha-
-yékëme -nu -dhe 'ö- pö: «A-
-gban nu sü -bha "dhü do
ya- bhe bho -dhe 'gü -a -kwë
-yaaga -naa ñne, "keε 'mii-
bhe yö- 'gü do. ñDhe 'ö "dhü,
-bhö -a "kan; -a -gen -mü
ñdhe -a ta -gen 'yaa 'dhö, -yö
-dö -due bha- 'gü "wëewëe, -a
ñtrœn 'bhaa 'dhö.»

⁸ 'Yö- figö -dhe -yékëme
bha 'ö- -yo bø- -go 'ö- pö: «N
Dëme, -bhö -a 'to "dhü kö
-kwë do ya -yö ziö, a -dho -a

"piü 'pɔn 'a "se -së ɬloo- -gen
"piü kö kwa- -bha -ga -kwe
dphia" 'ka.

⁹ 'Bha mü "dhü -yö -dhe
bhe kë ɬwe. ɬYa kë 'zü ɬdhe
'yii "wl- -bha kö -yö ö bhe kë
yö -zë 'gü, kö- "kan -wɔn ɬnë
dho 'to- -bha.

*Dhebhö do 'bha 'ö Yesu -ya
dha ɬglooyi 'ka -a -dhiang 'ö
Dhukö -ya zë*

¹⁰ Yi do 'ka, Yesu -gun
dhiang zë sië me -nu -dhe
'ö -nu ɬklang -kë 'wɔn -nu
'wo -gban Atanna -bha -a
'ka Zuifö -nu -bha -yak-
wëekëgükö do 'bha 'gü.

¹¹ 'Më 'ö gun dhiang zë sië-
-nu -dhe "dhü bha, dhebhö
do 'bha -yö -gun -nu kpö 'gü
'ö dhang- -yua -yö gun- -bha.
"Yua 'ö "dhü bha "yina yaa
-nu 'wo gun dhebhö 'bha-
'gü ɬnë 'wo- -da 'gü. -A
"tüng bha- 'gü kö- -kwe ɬya
kë -kaøng do ga "saaga kö
dhebhö bha 'yaa ɬmco- -bha
kö -yö "wlü kö -yö dö ö -gean
tongtongdöhö.

¹² ɬDhe 'ö Yesu ɬya yö
'yö- pö- -dhe: «Dhebhö, i
ɬniicdhe 'ö i -bha bha ɬya
bo ɬdeε, 'bha kë "klüüklü!»

¹³ 'Yö ö -ko -ya dhebhö
bha- -ta. -Yö -to -dhe do bha-
'gü, 'ö ɬwlü 'ö dö ö -gean, 'yö
zun Atanna 'tö bho -sü -bha.

¹⁴ "Kës ɬdhe 'ö ɬya kë
"dhü, 'wɔn bha 'yii dhi -yak-
wëekëgükö bha- -gödhiümë
-dhe, 'yö zun -dön bho -sü
-bha 'me 'wo gun mü bha-
-nu 'ka 'ö- pö: «-Dhekpaøyi
'ö Atanna -ya -ya kö -wo yë
kë- 'ka -yö "saçdo, -a "saçple
-naa -zë ɬglooyi -mü. 'Ka- pö

'ka nu ka -kë "klüüklü -dhe
mco- -dhe 'gü, -ka nu yi "wëë
-nu bha- -nu 'ka, 'ya 'dho kë
ɬglooyi -zë 'ka!»

¹⁵ 'Yö Yesu -ya -yo bç- -go
'ö- pö: «A gbleen" -gɔn me
-nu 'ka -me -nu 'ka ya! Kaa-
-du -nu waa- kaa- ɬsoofëng
-nu ɬwa kë -kplü -sü 'ka 'kaa-
-nu "pu ɬglooyi 'ka 'waa 'dho
'yi mü -ee?»

¹⁶ "Een 'yaa ka 'gü ɬdhe
dhebhö 'ö Sotraan ɬyaa-
-kplü 'ö- -kwe -kaøng do ga
"saaga -naa 'dhö ya bha,
Ablaamö bhang do 'bha -mü
'pö -ee? -Më ɬnë -kë 'yö
'waa- dha ɬglooyi 'ka?»

¹⁷ "Tüng 'ö Yesu gun- pö
sië- 'ka "dhü bha kö- 'yaç-
-nu bha- -nu ɬgban wë ɬya
lç- -dee" wo "peepedhö, "kës
kö me kpö kö 'wo bha- -nu
ɬnii ɬnë -da sië Atanna 'tö
bho -wɔn -nu 'ö- kë sië bha-
-wɔn 'gü.

*"Gwënnng 'dhe 'ö -gban
tapë 'bha 'wo seneve -kë -a ga
-bha 'ö Yesu -ya -da 'ö Dhukö
-ya pö*

(Matiö 13,31-32; Makö 4,30-32)

¹⁸ 'Yö go mü 'zü 'ö "gwënnng
do 'bha -da 'ö- pö: «Atanna
-bha -gblüdëdhe bha -yö
-bho -më ɬnë- -bha, "eен -a
-zɔn 'ka -mü -më 'ka?

¹⁹ -A suu- -kë ɬdhe tapë
'wo- seneve -kë bha- ga 'ö
göndënë do -ya ta ö -go "dhü
-bhlaa 'gü ɬnë- 'dhö. (Pë 'ö
bha me- me "yan "nuu ɬnë-
-do- ga -ta.) "Kës ɬdhe 'ö
göndënë bha ɬyaa- ta, 'ö ɬya
bho, 'yö ɬkpresa, 'yö ɬkpresa,
'yö 'dho ö -kë "dhü 'kpii- 'ka,

'yö -maa -nu 'wo go dhang-
'gü 'wo nu 'wo 'kō dō- kwεε"
'gü.»

*"Gwēnng 'dhe ö- -da ö
-gban "seke -bha -a -dhiang ö
Dhukö -ya zë
(Matiö 13,33)*

²⁰ 'Yö go mü 'zü 'ö- pō:
«Atanna -bha -gblüdēdhe
bha a -mōo -bha 'zü 'a- -zōn
-mē 'ka?»

²¹ A -mōo -bha 'a- -zōn
"seke 'ö dhebhō do -ya sū
'ö- -da 'bluu- -bi "kidhung
-kaōng ॥ple ga "sōodhu -bha,
'ö ॥ya kē "dhü 'ö ö -yagüpē
pa 'ö ॥wēnng -zü bha ॥nē-
'ka.»

*"Gwēnng ö -gban 'kōdhi
"sōccs -bha 'ö Yesu -ya -da
ö Dhukö -ya pō*

(Matiö 7,13-14.21-23)

²² Yesu -gun 'dho siē 'pō-
"gblügblü -nu waa- 'pō-
'sēennē -nu 'gü me -nu
॥klang kē -sü 'ka kö -yō 'dho
siē Zedhizadhemö.

²³ Yi do 'ka, 'yö me do 'bha
-ya dhes" kpō 'ö- pō: «N
Dēme, 'me 'wo dho dha -wo
-dho kē 'gbe "we -ee?»

'Yö- -yo bō- -go 'ö- pō:

²⁴ «Ka ka 'gü dō "gbui- kö
'ka ka ziō -dhe yō (kö 'ka bō
Atanna "piü), 'yaa yō -zē 'ka
a- -pō ka -dhe ॥dhe -yō -dho
kē me 'gbe "piü ॥dhe 'wo
bō- 'ka, "kēe 'wii 'dho ॥mōo-
-bha; -a -gen -mū ॥dhe -kē
Atanna -bha 'ka -dhe -yō 'ya-
-A -dhe -yō ॥dhe -da 'kō 'ö-
"dhi 'dhō "sōccs -a 'gü -sü
'dhō.

²⁵ "Kēe ॥ya kē -zē wo ॥dhe
kö 'kōdē -yō "wlü kö -yō 'dho
-yō "kwεε ta, kö ka -zē 'kii

-da 'kōdħō ॥kö, kö 'ka bō
"kpēnng 'ka "kwεε -ta -ma
'ka- pō: «N Dēme, n Dēme,
-bhō "kwεε "pu yi -go! -Yō
-dho bō 'kōdħō 'ö- pō ka
-dhe: «'Maa ka 'godhe dō.»

²⁶ ॥Ya bo kē -sü 'ka "dhü,
ka -dho bō "kpēnng yō ॥nē-
'gü 'ka- pō: «I- pō -zē -wo
॥dhe 'bhaa yi 'godhe dō, "kēe
kwēng- -nu kwa kē -kō -da
pēfiē do 'gü kwa "kwēē, 'ö
-ya mü 'zü 'i dhiang -nu zë
'i bō- 'ka yii- 'pō- -nu 'gü,
-kpīnng -ta -dhe -nu 'gü -wa!

²⁷ 'Yö- -yo bō ka -go 'ö- pō:
«Ka bō n 'ka taa- ॥gbleen,
'wōnyaakēme -nu! 'Maa me
'bha ka 'godhe dō; -a -gen
-mū ॥dhe ka -to kaa- 'wōn
yaa kē -sü ॥nē- -bha 'ö- 'wōn-
yēn.

²⁸ "Gbū- -dho "wī -dhe
bha ॥nē- 'gü, 'ö 'wo wo
"sōn "dhiü -bhō klöklödhō,
-a -gen -mū ॥dhe -a "tōng
bha- 'gü kö 'ka ka "yan
-kpan Ablaamö oo, Izaakö
waa- Zakəbō -nu -bha, waa-
Atanna -wōdhiüloome -nu
॥gban "pepe 'dhō -a -bha
-gblüdēdhe bha- 'gü, "kēe
kö ka -zē ॥wa ka -zuō
"kpēnngdhō.

²⁹ Mē- -dho 'go 'yēnng- -wo
-zian 'ka, 'ö go 'yēnng- -pō
-zian 'ka, 'ö go me -kō -sē 'gü,
'ö go me ॥kwaa 'gü, 'ö 'wo wo
-kō -da 'teā- do 'gü Atanna
-bha -gblüdēdhe bha- 'gü.

³⁰ -A yi 'ö bha- 'ka, ॥taama
-gen 'bha -nu -dho bō 'dhiü,
'ö "dhiü -gen 'bha -nu 'wo bō
॥taama.»

Yesu -bha -wēē -wō -kpō
Zedhizadhemö -dhe -bha -kō

-dhiang 'ö Dhukö -ya zë
(Matiö 23,37-39)

31 -A yi do bha- 'ka, 'yö Fadhiziën -nu 'bha -nu 'wo nu 'wo- pö- -dhe: «-Bhö ziö kö 'i 'dho, -bhö 'go -dhe ya-'gü, -a -gen -mü ॥dhe Edhodö -ya -dhe mœ- sië kö 'ö i zë.»

32 'Yö- -yø bø 'ö- pö: «Ka 'dho kö 'ka- pö "gblüüdhetiime bha- -dhe ॥dhe a -tun kö "yina yaa -nu kë me "bhu- 'gü -dhe ya- 'gü, 'ö 'a "yuëdhi -nu dha ॥deë waa- dhia" -nu 'gü 'yö 'a- -go -da 'plöö dhia" ॥taama, 'yö 'a gun -na 'dho-.»

33 -A -gen -mü ॥dhe 'kö 'zü 'ö -ya "yan "vu "yan 'ö- -ta, "këe -a -dheä -bha ॥dhe 'a "ta bha- 'sü "dhü ॥deë waa- dhia" 'gü kö 'a 'dho 'a -da 'ka Zedhizadhemö -a -dhekpaoyi -yaaga -naa 'ka, -a pö 'a- wo "dhü bha- 'klœ- -mü ॥dhe -a -dhe 'yaa -bha ॥dhe 'me 'ö -kë Atanna -wudhiüloome 'ka -wa zë -dhe "wëe 'bha 'gü kö 'yii kë Zedhizadhemö -dhe -zë 'ka.»

34 ॥Dhe 'ö ॥yaa- pö "dhü, 'yö -ya "gbu bø -sü -bha Zedhizadhemö -dhe -bha 'ö- pö: «Zedhizadhemö -me -nu, Zedhizadhemö -me -nu, ka 'kö kaa- yë 'dhö -mü Atanna -wudhiüloome zë -sü 'ka, 'ö 'me 'wo- -nu bø ka -dhe kö -wo 'pa ka -bha 'ka -gwë -zuö -nu 'ka- -nu zë- 'ka bha, -yö -gun n "piü ॥dhe 'a- "slë mœ- -ko ॥gban -ko ॥gban 'gü kö 'a ka ॥loo 'ko -ta n gban ॥wlöö ॥dhe -ko 'ö -todhee "buëdhe -yö ö 'në -nu -kë 'ka -a 'dhö, "këe 'kii- -yø bø n -go!»

35 Yö ॥në- -wøn 'gü, 'yö 'a dho n kwa- ka -wøn -zü, "këe a- -pö ka -dhe tean- ॥dede 'ka ॥dhe ka "yan 'yii 'dho -kpan n -kpong 'gü -dhe -bha 'zü 'ö dho 'ö zun- 'ka yi 'ka dho- pö- 'ka ॥dhe: «'Me 'ö nu kwa Dëmë 'tø 'gü bha, Atanna -bha 'dhuë- -ya -me 'kun!» bha- -bha.»

14

Yesu -bha "yuëdhi do 'bha dha -kø -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

¹ Yi do 'ka 'yö Fadhiziën -nu -gome do 'bha -yö Yesu -dhe ö -go 'koodhö kö 'wo pë -bhö. -Yö -kë "dhü Zuifö -nu -bha ॥glooyi do 'ka. 'Yö dho 'yö -da 'koodhö. Yaa" kë 'wo wo sië bha Fadhiziën -nu -kpæa 'wo to -wo Yesu 'suan- ॥në- bho sië.

² 'Wo dho -dhe -ga kö me do 'bha 'ö -bhla -yua 'dhö- 'gü -yö dø sië- wëëdhö.

³ 'Yö 'tonggomë -nu waa- Fadhiziën -nu 'wo gun mü bha- -nu dheë" kpø 'ö- pö: «'Wøn 'ö -gban "yuëdhi -nu dha -sü -bha ॥glooyi 'ka bha kwa -bha 'tong- -ya -pö ॥dhe -a -wøn 'gü? 'Kwa- kë -ee "ëen 'kwa 'dho- -kë -ee?»

⁴ 'Yö -dheä -yö ga- -nu -ta, 'yö 'wo dø dingdhö. -Yö -to 'gü 'yö Yesu -yö ö -kø pa "yuëdhi bha- 'ka 'yö- dha, 'yö- pö- -dhe -yö 'dho.

⁵ ॥Dhe 'ö ॥ya bo -wu -kpø 'me 'ö- -kë "klüüklü bha- -bha -sü 'ka, 'yö- pö 'me 'wo to- -nu -dhe 'ö- pö: «'Me 'ka bha de -mü 'ka ka kpø 'gü 'yö- -bha 'në "ëen -a -bha -du ॥ya -da

-klöng 'gü ॥glooyi 'ka, 'yö 'yii
'dho 'to 'ö- bho mü?

⁶ -An dhεε " 'ö- kpɔ "dhü
bha, -a -yo 'yii ॥slɔɔ- -nu -go
kö -wa bɔ.

-Yea -kun -dhɔkëdhe -ta
-sü waa- me -dhε -dhɔkëdhe
-ta -kɔ -dhiang 'ö Yesu -ya zë
'ö Dhukö -ya pö

⁷ ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü, 'yö
"gwënnng do -da 'me 'wo- -nu
-dhε -dhɔkëdhe -ta 'wo gun
-yea -bleesü koo- sië bha- -nu
-dhε 'ö- pö:

⁸ «॥Wa 'me i -dhε
-dhɔkëdhe -ta, ॥dhε dhe dɔ
-dhε -nu 'dhö, 'bha 'dho -yea
-bleesü mɔɔ-, -a -gen -mü
॥dhε 'kö 'me 'wo ka -dhε
bha- me 'bha- mü 'ö- ॥bhłeē
'dhö 'kpii- 'ö -ziö i -bha -ta
'bhaa- dɔ.

⁹ Kë "dhü kö 'me 'ö ka -dhε
bha 'ya 'dho nu 'ö- pö i -dhε:
-<Bhö 'go -yea 'dhε bha- 'gü
kö 'me 'ö ya -yö -ya mü>. ॥Ya
kë "dhü kö ॥ya kë kpao 'ka
॥ya "pe i -bha. Kö i -bha
-go -yea 'dhε bha- 'gü -sü kö
'i 'dho -ya ॥taama bha- 'yiü
yöö i kë.

¹⁰ "Kee 'me 'ö ॥wa i -dhε
-dhɔkëdhe -ta, -bhö 'dho kö
'i -ya -yea -totaamasü ॥në-
'gü, kë "dhü kö 'me 'ö ka -dhε
bha ॥ya nu kö -ya pö i -dhε:
«N "taɔngdë, -bhö bɔ "dhiü!»
॥Ya kë "dhü, i -gengbɔ -dho
kë "gblügbłü me "pepe 'wo
-dhɔkëdhe -ta mü bha- -nu
॥gban 'gü.»

¹¹ 'Yö- pö: «-A pö 'a- wo
ka -dhε "dhü bha- -gen -mü
॥dhε 'me 'i dho i -di 'sü
-kiandhö i "teabɔ -nu -bha,
Atanna -dho i -da -a -nu
॥wlöö, "keee 'me 'i dho i -di

-da i "teabɔ -nu ॥wlöö, -yö
-dho i gba -duε 'kpii- 'ka.»

¹² ॥Dhe 'ö ö bo- -pö "dhü
-sü 'ka, 'yö- pö 'me 'ö- -dhε
'ö weng- -nu 'wo gun- -go
'kɔɔdhö bha- -dhε 'ö- pö:
«N "taɔngdë, ॥ya kë ॥dhε
'bha- pö 'i me -nu -dhɔkë,
"eeen 'bha- pö 'i -dhɔkëdhe
kë, 'bha 'dho i "taɔngdë -nu
oo, i dheeblehang -nu oo, i
'ke- -nu "eeen i -yayoo -nu
'wo ॥naɔmɛ 'ka -a -nu -dhε
-dhɔkëdhe -ta, kë "dhü kö
'wa 'dho i -dhε 'pö 'ö 'wo
'wɔn 'i- -kë bha- -gøyoo dɔ i
-go.

¹³ "Kee 'bha- pö bhii
-dhɔkëdhe kë, -bhö -wëëme
-nu waa- ॥niciimɛ -nu, "ta
-sü 'bebedhö -me -nu waa-
"yanwlumɛ -nu ॥në- -nu
-dhε.

¹⁴ 'Bha- kë "dhü, i zuë" ॥nii
-dho -da, -a -gen -mü ॥dhε
'me 'wo bha 'waa ॥mɔɔ- -bha
kö -wa -gøyoo dɔ i -dhε, ॥ya
'go mü 'zü, Atanna -dho -a
-gøyoo dɔ i -dhε, 'me 'wo
'dhangle bho- "dhiü -a -nu -bö
-yi 'ka.

"Gwënnng 'ö -gban
-dhɔkëdhe 'kpii- kë -sü -bha
'ö Yesu -ya -da 'ö Dhukö -ya
pö

(Matiö 22,1-10)

¹⁵ ॥Dhe 'ö 'me 'ö weng- -nu
-a -nu -kɔ -yö gun 'teaa- do 'gü
bha 'wo 'wɔn bha- ma, 'yö-
me do -ya pö Yesu -dhε: «॥Ya
kë "dhü yö -zë 'gü 'sa kö 'me
'ö dho pë -bhö Atanna -bha
-gblügdëdhökëdhe 'gü kö- -me
-bha -së "dhε!»

¹⁶ 'Yö- -yɔ bɔ- -go 'ö- pö:
«-Bhö -dhε -ga zoɔ, yi do

'ka 'yö me do 'bha -yö -dhökédhe 'kpii- do -kë, 'yö me 'gbe -dhe.

17 ॥Dhe 'ö pë -bhö "tüng ॥ya ॥loo, 'yö ö -bha gwëëmi do bɔ 'me 'ö -nu -dhe bha-nu -dhe -dhe 'gü 'yö- pö -wo nu, -bhöpë ॥ya ma.

18 "Kee 'yö 'me 'wo bha-nu ॥gban "pere 'wo -kɔ 'dho -sü -bha. 'Yö me -bleesü -ya pö: «N -kpladhe -yö n -bha, 'bhlaadhe do 'bha 'a- dho ya, -a -dhe a -bha ॥dhe 'a 'dho kö 'a -wo mü, ॥dhe 'ö "dhü -yö n -mawon 'to.»

19 'Yö- me do 'bha -ya pö: «Mang -di 'pö, -du -kaong do 'a- dho ya, -yö n "piü ॥dhe 'a dho kö 'a- -nu draan- yë kë -sü -bha. 'Bha 'dho -bhö -a pö i dëme -dhe 'mii 'dho nu.»

20 'Yö- me -yaaga -naa -ya pö: «A -go dhe 'sü -dhe 'gü -dee 'gü, 'wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'mii 'dho nu 'pö 'yö bha.»

21 'Yö- -bha gwëëmi bha 'ö ö yee kë 'ö nu 'ö -ziö 'wɔn bha- ॥gban -gen 'gü "perepedhö ö dëme -dhe, 'yö 'wɔn bha 'ö -siö 'me 'ö ॥dhiö kë bha- -dhe. 'Yö -wu -dee 'bha kpɔ gwëëmi bha- -bha 'ö- pö: «-Bhö 'dho -beang 'ka "dhe edhe waa-zian -gbeng -ta -dhe -nu 'gü kö 'i -wëëme -nu, ॥niçome -nu, "yanwlüme -nu waa- "ta -sü 'bebedhö -me -nu -dhe kö 'ka nu.» 'Yö 'me bha 'ö dho 'yö nu,

22 'yö- pö ö -gomë -dhe: «N dëme, -kɔ 'i- pö 'a- kë- -bha bha 'ma- kë- -bha, "kee -yea 'bha ॥ya 'to.»

23 'Yö- -gomë -ya pö- -dhe: «-Bhö 'dho zian -go -ta -dhe

-nu waa- "yasa "piü -dhe -nu 'gü kö 'i ॥dhiö kë, me "vu me 'i dho -kpan -bha, -bhö -fëe -ya -bha kö -yö nu kö -yö -da 'kɔdhe kö 'kɔ -yö pa;

24 -a -gen -mü ॥dhe a- -pö ka -dhe ॥dhe 'me 'a- -nu -dhe -a -nu ॥bhlëe -bha bha- me do -zian 'yii dho 'pë 'wo -kpa bha- din -zian -ga.»

-Kë Yesu -bha ॥klang 'ka -kɔ -dhiang 'ö- zë 'ö Dhukö -ya pö

(Matiö 10,37-38)

25 Yi do 'ka kö me ॥ya ta Yesu -bha kö -wo 'dho sië zian -ta -yeedhö, 'yö ॥slëe ö 'gü 'yö- pö 'me 'wo bha- -nu -dhe 'ö- pö:

26 «'Më 'ka nu sië bha me "vu me 'ö- pö 'ö bɔ n 'ka, "kee 'ö -me -yö ö dë oo, ö dhe oo, ö -bha dhebhö oo, ö -bha 'në -nu oo, ö dheebhang goon -nu "eeen dhong -nu "eeen -a -me -di -bha -tosea ॥dede -zian fië bho n -bha, kö ma ॥klangdhiü 'yaa -mü.

27 "Een 'zü 'me 'yii "wi -bha kö -yö saan" n -wɔn 'gü, kö 'yaa ॥mɔc- -bha kö -yö kë ma ॥klangdhiü 'ka.»

28 'Yö- pö: «-A pö 'a- wo ka -dhe "dhü bha- -gen -mü ॥dhe me 'bha 'yaa 'dhö ka kpö 'gü bha kö -ya pö ॥dhe yö -zë 'ya- pö 'ö 'kɔ dɔ, 'yaa 'yaanu kö -yö ö -zu 'gon 'pë 'ö dho ॥mɔc 'kɔ bha- dɔ -sü -bha kö -yö bo- -wɔn -ta,

29 kë "dhü kö 'ya 'dho ö bo 'kɔkpan -ya -sü 'ka 'ö 'wëë -yö kɔn, 'ö ॥fië- 'kɔ dɔ -sü -bha 'ö me 'wo "yan -kpan bha kö -yö 'kɔ bha- dɔ sië

bha 'wo ɬwεε dɔ -bha 'wo-pö:

³⁰ «'Mε 'ö ya, -yö -gun 'kɔ dɔ sië "keε ɬya ɬfië- -bha -wa!

³¹ "Eεn 'zü -gblüdë -mεε -mü, 'yö ɬyaa- pö 'ö 'dho -gblü bha, "keε kō mε "gblü -kaɔng do ɬnë- -go, 'yö 'yaa 'yaanu 'yaa ö -zu 'gɔn "ni 'ö-faan dho ɬmɔɔ 'mε 'ö nu sië- -go mε "gblü -kaɔng ɬple 'ka bha- -bha -sü -wɔn 'gü, 'yö 'yaa gun -na 'dho-?

³² -A -mε ɬyaa- yö ɬnë- kë "dhü, 'yö ɬya kë ɬdhe 'yii 'dho ɬmɔɔ- -bha, 'yö -gblüdë 'dhe bha- to ɬgbleεn, 'yö mε bɔ- -dhe 'yö- pö: «-Gblü 'yaa n "piü».

³³ Yö ɬnë- -wɔn 'gü, 'yö 'a- pö ka -dhe ɬdhe 'ö mε "vv mε 'ö- 'ka 'ö ka kpö 'gü 'ö 'yii ö kwaα- pë "pepe 'ö- -go -a ɬgban -zü, kō -yö ziö n ɬkeng-, -a -mε 'yaa ɬmɔɔ- -bha kō -yö kë ma ɬklangdhiü 'ka.»

(Matiö 5,13; Makö 9,50)

³⁴ 'Yö- pö: «ɬWee 'ö bha pë -së -mü, "Eεn 'yaa "dhü -ee? "Keε ɬya kë ɬdhe ɬwee din ɬya 'go- -bha kō "slë "wεε 'bha 'kō 'wo dho- kë ɬtaamasü 'gü kō- din -yö dhi 'yaa 'dhö 'zü.

³⁵ Kō ɬya kë pë see- -sü ɬnë- 'ka bha, kō- ɬtrɔɔn 'yaa 'dhö 'zü "se waa- "dung -zian 'bha -bha. Kō ɬya 'to -zuö "kpennng -pë ɬnë- 'ka.» 'Yö- pö: «'Ma- pö "dhü, 'wɔn ma -tu 'dhö 'mε 'ö- -go -bha -ya 'gü ma!»

"Gwënnng 'ö -gban Atanna -bha -tuö -nu 'wo ɬdhëng 'ö ɬwaa- yö -a -bha 'ö Yesu -ya -da 'ö Dhukö -ya zë
(Matiö 18,12-14)

¹ -A "tüng bha- 'gü, 'niisɔŋkunme -nu waa- 'wɔnyaakëme "wεedhe -nu -gun nu sië Yesu -dhe 'gü kō 'wo "tu 'to- -wu -bha.

² 'Yö Fadhiziɛn -nu waa- 'tɔnggɔme -nu 'wo -ya Yesu ɬtɔɔ kë -sü -bha "waa 'gü 'wo- pö: «'Mε 'kō ya yö -zë waa- 'mε 'ö- -nu "ta -kō 'yaa -së bha ɬnë 'wo ɬnëng 'kwëë-. Weng- -nu -wo pë -zian -bhö wo "kwëë.»

³ 'Yö Yesu -yö "gwënnng do -da -nu -dhe -a -wɔn 'gü 'ö- pö:

⁴ «De -mü ka kpö 'gü 'yö "bhlaa këng do ɬya kë- -go, 'yö- do ɬya ɬdhëng 'yö 'yaa- -kaɔng "sueisiö waa- "bhlaa "sueisiö 'ö to bha- 'to "tung -ta, 'yö 'yaa 'dho- do ö ɬdhëng bha- mɔɔ- -dhe 'gü, 'yö 'yaa 'to- mɔɔ- -dhe 'gü 'yaa 'dho 'yaa zun- 'ka -a yö -sü -bha?»

⁵ A- -pö ka -dhe ɬdhe: ɬYa kë ɬdhe- -mε ɬyaa- yö, -a ɬnii -yö -da 'ö- sü 'ö- -wɔ ö gbaandhö,

⁶ 'ö nu- 'ka "kweandhö 'ö ö "teabɔ -nu waa- ö -yayɔɔ -nu -dhe 'ö- pö- -nu -dhe: «-Ka nu kō 'kwa ma "tan kë n -dhe, -a -gen -mü ɬdhe ma "bhlaa 'ö ɬdhëng bha 'ma- yö!»

⁷ A- -pö ka -dhe tean- ɬdede 'ka ɬdhe: -Kō do bha ɬnë ɬniidadhe -yö kë- 'ka dhang- 'gü kō 'wɔnyaakëme doseng -zian ɬya bɔ Atanna 'ka "kpung ɬtaa 'ö -ziö 'ka mε

-kaɔng "sueisiö ga "sueisiö 'ö pö 'aa- -nu -bha -a -nu -dı 'gü, 'ö- -nu -mawɔn 'yaa -bɔ Atanna 'ka -wɔn -bha 'zü -a -nu -wɔn -ta.»

"Gwënnng 'ö -gban 'wëë- "puu ga 'ö ɔdhëng -a -bha 'ö Yesu -ya -da 'ö Dhukö -ya -dhiang zë

8 'Yö go mü 'zü 'ö- pö: «Kö 'wëë- "puu ga -kaɔng do -yö kë dhebhɔ do -go, kö- ga do -yö ɔdhëng, -yö -dho -dhangbha do 'ö -pia sü 'ö- -ziö 'kɔ "piü -dhe ɔgban "pεpε 'gü, "fɔn kɔ ɔyaa- yö. "ɛen 'yaa kë "dhü -ee?»

9 ɔYa ö bo- yö -sü 'ka, 'yö ö "teabɔ -nu waa- ö -yayɔɔ -nu -dhe 'yö- pö: «-Ka nu 'kwa ma troo kë n -dhe, -a -gen -mü ɔdhe ma 'wëë- "puu ga 'a kë- ɔdhëng bha 'ma- yö!»

10 'Yö- pö: «A- -pö ka -dhe ɔdhë: Kö 'wɔnyaakëmë do -yö bɔ Atanna 'ka, -a ɔnidadhe -yö -kë -a -bha "kië -nu kpö 'gü dhang- 'gü -kɔ do bha ɔnë- 'gü.»

"Gwënnng 'dhe 'ö Yesu -ya -da 'ö -gban 'nëgɔɔn do 'ö ɔdhëng -a -bha -a -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

11 'Yö -ya mü 'zü 'ö "gwënnng do 'bha -da 'ö- pö: «Gɔndënë do 'bha ɔnë gun, 'yö 'nëgɔɔn ɔple -yö gun- -go.»

12 'Yö- me "bhlëngsü -ya pö ö dë -dhe yi do 'ka 'ö- pö: «N dë, i 'kean- 'ö dho 'to yi -go dhia" bha, -bhö -a 'gü -gblü kö 'i n -bha nu.» 'Yö- dë -yö ö 'kean- 'gü -gblü -a -nu -ta.»

13 ɔDhe 'ö me "bhlëngsü bha 'ö ö -kɔ -da ö -bha ɔnaɔ

bha- 'gü, 'yö -dhekpaoyi 'në 'bha -kë, 'yö ɔwlü 'ö dho "se ɔgbleen 'bha 'gü, 'yö -ya 'nëglɔɔndhe kë -sü -bha ɔnaɔ bha- 'gü, 'yö -ya -a 'gü see- -sü -bha.

14 ɔDhe 'ö ɔya ö bo- ɔgban 'gü see- -sü 'ka "pεpεdöhö, 'yö "vüü -yö -da "se bha- 'gü, 'yö -kpla -yö zun- 'kun -sü -bha.

15 'Yö dho 'yö -da yë 'gü "se bha- 'gü mi do "piü, 'yö 'më bha 'ö- bɔ ö -go -bhö -kluu 'gü kɔ -yö -ya -a -nu -go "dhiü.

16 "Tüng 'ö gun- 'ka -bhɔ -go "dhiü bha, -bhö -nu -bhöpë 'wo- nu- -nu -dhe bha- 'bha -bhö -dhe -gun -bha; -a -gen -mü ɔdhe kɔ -bhöpë 'bhaa- -go, (kɔ din- -ya kë sië), "kεε 'waa gun- -bha nu sië.

17 Yi do 'ka 'yö 'yaanu 'ö ö -zu gɔn "fluudhö 'yö- pö: «Din- -yö n -zë -më -wɔn -zë 'gü kɔ 'më 'wo yë 'gü n dë -go -wo 'gbε, "kεε kɔ -wo pë -bhö 'wo ɔfië- -kpea -bha.

18 A -dho "wlü 'a dho n dë "piü, 'ö 'a- pö n dë -dhe: «N dë, -bhö n 'to, 'ma -da Atanna "dhiü, 'ma -da i "dhiü,

19 -a -dhe 'yaa -bha -zianwo 'zü ɔdhe -wo i 'tɔ pö n -bha ɔdhe i gbö -mü n 'ka, "kεε 'kɔ 'zü 'i n 'sü -zianwo ɔdhe i -bha yëkëmë do 'dhö kö 'yö bha.»

20 ɔDhe 'ö 'në bha 'ö ö -zu gɔn "dhü, 'yö ɔwlü 'ö dho ö dë "piü.

ɔDhe 'ö- dë -ya yö kö -yö nu sië, 'yö dho dɔ- -go zian- -dhe ɔgbleen 'gü, 'yö -wëë -yö bɔ- -ta ɔdedewo, 'yö

-bœang sü 'ö dho ö gbö bha- "dhiü -gɔ 'yö dho 'yö ɬloo- bha.

²¹ 'Yö- gbö -ya pö- -dhe: «N dë, 'ma nu, "keε nu 'a- wo bha a- -dɔ ɬdhe 'ma- da Atanna "dhiü, 'ma -da i "dhiü, -a -dhe 'yaa -bha 'zü ɬdhe -wo i 'tɔ -zian pö n -bha.»

²² "Kεε 'yö- dë -ya pö ö -bha gwëëzë -nu -dhe 'ö- pö: «-Ka 'dho "vaandhö kö 'ka nu ma ɬgbauu- ga -sësü ɬdede 'ö 'kœdhö bha- 'ka kö 'ka- da n gbö ya- -bha, kö 'ka konggaapë -ya -kɔ -bha (kö -ya -zɔn ɬdhe -kɔ do 'ö gun- bha n -go -blæsü bha ɬya kë 'zü- -bha -deewo), kö 'ka -slu -ya -gen -bha!

²³ -Ka 'dho kö 'ka nu -du "gbøng 'ö 'kwa- "dhiü gba 'ö ɬya "yɔn kë bha- 'ka kö 'ka- zë kö 'kwa pë -bhö kö 'kwa troo kë!

²⁴ -A -gen -mü ɬdhe n gbö 'ka- -ga sië 'ö dɔ bha, ɬya gun ɬya kë ɬdhe 'mɛ ɬya ga ɬnë- 'dhö, n gbö 'ö ɬya bho -deewo ö dɔ bha ɬya gun ɬya ɬdheng 'nu n -go, "keε 'yö 'ma- yö bha!» 'Yö 'wo -ya troo kë -sü -bha.

²⁵ "Kεε kë 'wo- wo sië "dhö bha kö -a gbö 'kpisiü -zë -yö 'bhlaa. ɬDhe 'ö ɬya nu ɬya ɬloo "kwεandhε "sɔɔ, 'yö- "tu -yö -da "wipë -nu waa- troo -nu -wu 'gü.

²⁶ 'Yö ö dë -bha gwëë" -nu bha- me do -dhe 'yö- dhe: «I dheeblehang 'ö kë dho "se "piü bha ɬnë ɬya ö yee kë

ɬya nu, 'yö i dë ɬya -du zë- -dhe, nu 'ö- wo kö -a "klœüklœ -sü -yö -kpan -bha bha- -wɔn 'gü..»

²⁸ -A ma 'ö- wo "dhö bha 'yö -siö -dhe, 'yö -zvʊ -kë 'ö- pö 'yii 'dho 'dho "kwεandhö. -A dë- -zun "kpenng -gen ɬne, 'yö ɬbhεa- -dhe kö 'wo 'dho 'kœdhö.

²⁹ "Kεε 'yö- pö ö dë -dhe 'ö- pö: «Ma -zë 'a zun yë -kë i -dhe -sü -bha "dhö 'yi bha- 'ka, yö ɬnë- ɬdhe 'dhö 'dhö, 'mii i -wu bho- "piü do, "keε 'bhii -bhu 'në -zian nu n -dhe do kö yaa- n "teabɔ -nu 'yi- bhö kö 'yi troo kë- -ta,

³⁰ "Kεε i gbö 'kö yö -zë 'ö i -bha ɬnaɔ sü 'ö dho- 'ka "se "piü, 'ö- ɬgban 'gü see- -zuadhe -nu -bha bha, yö -zë 'ö nu 'bha -du 'kwa gun- "dhiü gba sië bha- zë- -dhe -keε!»

³¹ 'Yö- dë -ya pö- -dhe 'ö- pö: «Gɔnnë, bhi -zë kwεng ko 'ko "piü yi ɬgban 'ka, pë "pεpε 'ö n -go ya i -bha -mü,

³² "keε bhii ɬdede -bhö -a -ga bha, i 'zlaa- 'ö dɔ ya, ɬya gun ɬya kë ɬdhe 'mɛ ɬya ga- 'dhö, 'yö ɬya -bö 'ö dɔ bha, ɬya gun ɬya kë ɬdhe 'mɛ ɬya ɬdheng -a 'dhö, 'yö 'ma- yö ö dɔ bha. (-A -kë "dhö -sü 'gü, -a -dhe -gun -bha ɬdhe i 'zlaa- 'ö nu bha, 'kwa- 'gü -troo kë kö 'kwa kwa "dhia bho).»

16

"Gwënnig 'ö Yesu -ya -da 'ö -gban ɬflüme 'wo ɬnaɔ to- "piü -a -bha 'ö Dhukö -ya pö

¹ ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü, 'yö go mü 'zü 'yö "gwënnng -dee 'bha -da ö -bha ॥klang -nu -dhe 'ö- pö: «Göndënë do 'bha -yö -gun, 'ö ॥nao gun-gö. 'Yö- -bha ॥nao bha-gödhiümë -yö gun.

Yi do 'ka 'yö 'wo nu 'wo-pö ॥naçmë bha- -dhe ॥dhe -a -bha ॥naç -gödhiümë bha -ya -bha ॥naç bha- 'gü ॥në-see- sië.

² 'Yö gondë bha 'ö ö -bha ॥naç -gödhiümë bha- -dhe 'ö- pö- -dhe: «-Wu -nu 'a- ma sië i -bha ya- 'bha 'yaa n -zu 'kun. ॥Dhe 'ö "dhü, -bhö nu kö 'i ma ॥naç bha- "kplëng bho n -dhe; -a -gen -mü ॥dhe 'yaa n "piü ॥dhe 'i -ya -go "dhiü 'zü.»

³ 'Yö 'me 'bha 'ö zun ö -zu 'gon -sü -bha 'ö- pö: «N dëmë -ya pö 'ö- wo yöö ö -bha ॥naç ॥gban 'sü n -go ya, a -dho -a kë mü ॥dhe, "keε kö 'ke- kë "si 'yaa n -dhe, kö -gbadhësü -yö n 'gü 'pö 'yiüsü ya?»

⁴ 'Yö- pö: «'Kwa- ma, 'pë maa kë kö me -nu -wo n gba -yëa 'ka wo -go 'köödhö kö ॥wa n kë yë bha- 'gü 'ma-dö.»

⁵ 'Yö ö dëmë -bha "pö 'dhö 'me 'ö- -nu -bha bha- -nu -dhe, 'yö- pö me -blëesü -dhe: «N dëmë -bha 'wëë- ॥dhe 'pö i -bha?»

⁶ 'Yö- pö: «-A -bha "yön "gbvnggbu këng do ॥në n -go.» 'Yö- pö- -dhe: «-Bhö 'yaanu kö 'i i -dı -bha "pö 'sëedhë bha- -ben zë kö 'i -ya 'gü ॥dhe "yön "gbvnggbu -kaçng "scoödhu ॥në i -go.»

⁷ 'Yö go mü 'ö- pö me do 'bha -dhe 'ö- pö: «'Yö bhi -zë

॥wë?» 'Yö- -yö bo 'pö- -go 'ö- pö: «-A -bha -mlüga 'tea-yan këng do ॥në n -go.» 'Yö- pö- -dhe: «-Bhö i -bha "pö 'sëedhë 'sü 'pö kö 'i -kaçng "saaga -ben zë- -ta.»

⁸ ॥Dhe 'ö ॥naçmë bha 'ö- ma ॥dhe ö -ködhiümë ॥flüsü bha ॥yaa- kë "dhü, 'yö "dhe -ya -ta 'ö- pö -yö -dö 'wöñ kë -dhe 'ka. ॥Dhe 'ö Yesu ॥yaa- pö "dhü, 'yö- pö ö -bha ॥klang -nu -dhe: «-A pö 'a- wo ka -dhe "dhü bha- -gen -mü ॥dhe 'me 'waa Atanna dö 'wo ॥dëe -yëen ya- 'gü ya, -wo woo- 'wöñ -nu -zun 'ko "dhiü kë -ko -dö wo 'ko ॥zinng 'gü 'ö -ziö 'ka 'me 'wo Atanna dö -a -nu -ta.»

⁹ 'Ö go mü 'yö- pö 'zü ö -bha ॥klang -nu -dhe 'ö- pö: «-A -kë "dhü -sü 'gü, mang -dı 'pö a- -pö ka -dhe ॥dhe: "Dhang -naç 'ö "kpung ॥taa yö bha, 'ka "taongdëdhe 'kun- 'ka me -nu -bha. ॥Ya kë "dhü, -a ॥naç 'ö ka -go bha ॥ya yëen yi 'ö- 'ka Atanna -dho ö -ko 'kpö ka -go -a -bha ॥sii 'ö 'yaa yëen bha- -këdhe 'gü,

¹⁰ 'sa 'me 'ö 'wlöödhë -kë 'wöñ 'sëennë -nu 'gü, kö -yö -dho -a kë 'wöñ 'kpö -'gü 'pö, "keε me 'ö 'yaa 'wlöödhë kë 'wöñ 'sëennë 'gü, kö- -me 'yii dho- kë 'wöñ 'kpö -'gü.

¹¹ -A -kë "dhü -sü 'gü, ॥ya kë ॥dhe 'wii ka 'wlöödhë yö ॥flü -naç 'ö "kpung ॥taa yö bha- -wöñ 'gü, 'dee dho ॥moo- -bha 'ö ॥naç -së 'ö Atanna "piü bha- -këfama bho ka -bha?

¹² ॥Ya kë 'zü ॥dhe me -nu -bha pë 'wo- -due bho ka "piü

bha 'kii- 'kun -së, Atanna -dho -a 'dhe ka -bha 'ka -a nu ka -dhe -kø -kë ॥dhe?

¹³ -Yö kë ka "yaan ॥dhe: Me do 'yaa ॥moo- -bha kö -yö yë kë me ॥ple "piü. ॥Ya kë "dhü, ॥ya kë -kø "vu -kø 'ö-'gü me do -san -dho -a kë 'ö me do -dho -ya -kë. "Een 'zü -yö -dho -kplü me do -bha, 'ö-me do to. Kaa -dø 'pö 'kii 'dho ॥moo- -bha kö 'ka kë Atanna -bha me 'ka kö 'ka -ya mü 'zü 'ka kë ॥naç -gö ॥dhuëngdhe 'gü -kø do bha ॥në- 'gü.»

-Kø 'ö Yesu -yö tæanwɔn pö- 'ka Fadhizien -nu -dhe -a -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

(Matiö 11,12-13; Matiö 5,31-32; Makö 10,11-12)

¹⁴ Dhiang -nu 'ö Yesu gun-zë sië "dhü bha kö Fadhizien -nu "tu -ya -bha. "Kee ॥dhe 'ö -kë ॥dhe ॥naç -dho -ya -nu kë "gbu- bha, -wo -gun ॥wëe ॥në- dö sië- -bha.

¹⁵ -Ya -pö -nu -dhe yö ॥në- -wɔn 'gü 'ö- pö: «Fadhizien -nu, ka -zë -kø 'ka dho-kë- 'ka kö 'ka bhö me -nu 'gü Atanna dhöbhaawɔn kë -me -bha ॥në 'ka- -dhe ॥moo, "kee 'sa kö yö -zë -yö -dhe yö ka zuë" "piü. 'Pë 'ö me "bhü- -nu -zë -a -nu 'gü pë -së 'ka bha ॥në yö -zë 'gü pë -yénngsü 'ka.

¹⁶ ॥Ya 'go mü -a -bha 'tong- -nu 'ö Moizö -ya -ben zë yi 'bha 'ka bha waa-wödhiüloomë -nu -a -nu -bha "tüng ॥në gun -bleesü kö Zan 'yii bhö ॥kö. (Kë "dhü kö -yö Atanna -dhidhewɔn kë -kø -gleng -da Izraëdhö -me -nu -bha), "kee 'ö go

Zan bhö -sü -bha 'ö nu 'ö zun- 'ka ॥dëe bha, ॥naç -së 'ö -gban Atanna -bha -gblüdëdhe -bha ॥në 'yi - pö sië. Me ॥gban -wo wo 'gü dö sië "gbu- yö ॥në- -wɔn 'gü 'yö 'wo -kplakpla zë sië kö 'wo -da mü bha.

¹⁷ "Kee yö ॥në- ॥gban 'gü, dhang- waa- "se -a -nu ziö -sü -dho kë -bhaasü Atanna -bha 'tong- bha- ॥blunga -zian -go -bha -sü 'ka.

¹⁸ -A -kë "dhü -sü 'gü, me "vu me 'ö -dhe bho "bü 'ö -dee sü kö -yö -da ॥në- wo me -nu -bha "piü bha. 'Sa kö me "vu me 'ö -yö dhe 'ö ॥wa wo bo- 'ka -a 'sü, kö- -me -yö -da ॥në wo sië me -nu -bha dhe "piü bha.»

"Gwënnng 'ö Yesu -ya -da 'ö -gban ॥naçme do waa-wëëme do 'wo- -dhe Dhazaa -a -nu -bha 'ö Dhukö -ya pö

¹⁹ 'Yö Yesu -ya pö- -nu -dhe 'ö- pö: «॥Naçme 'kpii- 'bha ॥në gun, so -nu 'wo gun-gö, "yi 'yaa zun- 'bha -bha. -Yö -gun soga "kpeakpœa -dø -slöö 'ö -ma 'yaa wo- sön -bha bha ॥në- -da sië. 'Yö -dhe "puu 'ö ॥kpao, 'yö 'ö "dhia bho 'yö pë -sesengbö -nu -bhö.

²⁰ -Wëëme 'bha -yö gun mü 'pö 'wo- gun -dhe sië Dhazaa. Bhiëe -yö -gun -bha -dhe ॥gban "pepe 'gü, 'yö gun nu sië -kpeawo 'ö -wo ॥naçme bha- -go 'kø "dhiëngdhö.

²¹ Kë "dhü kö 'me bha 'ö 'pë 'ö -bhö sië kö- ॥blünblün 'në -nu 'wo ॥wënnng bha -wa nu ö -dhe kö 'ö -bhö. Kö 'gben -nu -wo nu sië 'wo bhiëe 'ö -kwi -bha bha -ma pa -nu wo.

²² Yi do 'ka 'yö -wëëme bha 'ö ga, 'yö Atanna -bha "kië -nu -wa sü 'wo dho- 'ka -dhe -së 'ö Ablaamö "söö bha- 'gü. 'Yö ɬnaçme bha yöö -di 'pö 'ö dho 'ö ga. 'Yö 'wo dho 'wo -wëë bho.

²³ ɬDhe 'ö ɬya 'dho ɬya ɬloo ɬgeebco 'pö, 'ö -wëëdhe yö sië mü ɬdedewo, 'ö dho ö "yan "dhiü "wlü kö -yö -dhe -ga, kö Ablaamö -yö dō sië -dhe 'bha 'gü 'tii mü, "keε kö Dhazaa -ya "piü mü.

²⁴ 'Yö ö -wu "dhiü ɬwlü "gbuu- 'ka 'ö- pö: «N dë Ablaamö, -bhö dō "gbuu- kö 'i n -wëë -ga kö 'i Dhazaa bō kö -yö ö kõngga "zö "ye "yi -bha kö -yö nu- 'ka -ya zun n 'nëe- ɬtaa kö -yö ɬdhië -dhe! Saan" -yö 'ma sië n -bha peñg ya- 'gü "gbuu- -wa!»

²⁵ 'Yö Ablaamö -ya -yo bō -go 'ö- pö: «Gönnë n gbö, -a 'wöö n kë i "yaan ɬdhe -tosea -së -zë -a 'bha ɬnë 'i gun-kë sië "kpung ɬtaa bha. -A "tüng bha- 'gü kö Dhazaa -di 'pö -yö saan" 'gü, "keε 'yö dō 'kwa- wo ya yö -zë ɬnii 'dhö -da sië -dhe ya- 'gü 'yö bhi -zë 'i -wëëdhe yö sië bha.

²⁶ "Keε yö ɬnë- ɬgban 'gü -zianwo, ɬzinng -yö kwa ɬzinng 'gü, ɬgblüga do 'bha -yö kwa ɬzinng 'gü bha- -kë ɬgbleen -kö 'yaa -së. Kë "dhö kö me ɬyaa- pö 'ö 'go yi "pean "piü kö 'ö bō ka "pean "piü, "zeen kö -yö 'go ka "pean "piü -yö bō -dhe ya- 'gü, kö 'ya 'dho ɬmco- -bha.»

²⁷ 'Yö ɬnaçme bha 'ö- pö: «-Bhö dō "gbuu- 'sa, n dë Ablaamö, bheaa" ɬnë 'a- wo

i -dhe kö 'i Dhazaa bō n dë -go 'kodhi 'gü, -a -gen -mü ɬdhe n dheeblehang -nu "söödhu -wo mü.

²⁸ Kö -yö 'dho -yö 'wöö -nu ya- -nu -gen dō- -nu -dhe kö wo -zë -wo Atanna -wu -ya ɬbhleë 'gü kö 'wa 'dho nu -wëëdhe -yödhe ya- 'gü.»

²⁹ 'Yö Ablaamö -ya -yo bō -go 'ö- pö: «Atanna -wu 'söödhe 'ö Moizö -ya -ben zë bha -yö mü, -a 'dhe 'ö -wudhiöloome -nu -wa -ben zë 'pö bha -yö mü, -wo -dhe -a -wu pö- -nu -dhe, -wo wo "tu 'to- -bha!»

³⁰ 'Yö ɬnaçme bha 'ö- pö Ablaamö -dhe: «(ɬ)lin, -yö "dhü tean- 'ka n dë Ablaamö,) "keε 'me 'kö 'wo bha wo -zë -a -nu -wu ɬnë 'yii 'dho ɬmco- -nu -bha. "Keε ɬya kë ɬdhe me ɬya 'go ɬgeebco kö -yö 'dho -a -nu "piü, -wo -dho wo bo wo kë -söng -nu 'ka yö -zë 'gü.»

³¹ 'Yö Ablaamö -ya -yo bō -go 'ö- pö: «ɬYa kë ɬdhe 'wii wo "tu to 'söödhe 'ö Moizö waa- Atanna -wudhiöloome -nu 'wo- -ben zë bha yö -zë -wu -bha, 'kö me "yaandhe -zian yöö 'go ɬgeebco kö -yö 'dho, 'yii 'dho bhö- -nu 'gü tean- -bha.»

17

Yesu -bha me ɬklangkëwu 'ö -gban me 'ko -nu -mawöö 'to -sü, -zu -yö Atanna -dhe -sü waa- gwëëmi këwöö -nu bha -a -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

(Matiö 18,6-7.21-22; Makö 9,42)

¹ ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü, 'yö Yesu -yö go mü 'zü 'ö dhiang zë ö -bha ॥klang -nu -dhe 'ö-pö: ॥Ya kë -kø "vu -kø 'ö 'gü, 'wɔn- -dho -da -nu wo më "bhü- -nu -gen 'gü 'ö 'wo -da Atanna "dhiü, "keε 'më 'kö yaa- -kë 'wɔn -nu bha- -nu -da më -gen 'gü -më 'ka bha ॥në- -më bha dho kë -wëesü.

² -Gwë kpö 'kpikpi -zian -dun -a -më bhɔ -bha -sü 'wo- -zuö 'ka ॥weeyi ॥bhaa -a fië- -dhö -a -më -bha 'më 'wo ॥dhe 'në 'seennë -nu ya- -nu 'dhö 'hang -bho n "dhiü -sü 'gü bha më do zian -da Atanna "dhiü -sü -bha.

³ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, -ka "ta ka 'suan- 'ka. ॥Ya kë ॥dhe i dheeblehang ॥ya 'wɔn yaa kë i 'ka, -bhö -a -dhiang zë -së 'ka kö 'i -dhio dö- -ta. ॥Ya kë ॥dhe ॥ya "wì i -bha -bha kö -yö ö bo ö ॥söng bha- 'ka, -a -mawɔn 'to.

⁴ ॥Ya kë ॥dhe ॥ya -da i "dhiü ॥dhe pë "saɔple 'dhö -dhækpaɔyi do 'ka, kö ॥ya -da i "dhiü -kø 'ö- 'gü 'do 'do kö -yö nu -ya pö i -dhe ॥dhe 'ya -da i "dhiü, "keε 'yii 'dho- 'bha kë "dhü 'zü, -a -dhe -bha ॥dhe 'i- -mawɔn 'to.

⁵ ॥Dhe 'ö ॥ya ö bo- -pö "dhü -sü 'ka, 'yö- -bha bɔmë -nu -wa pö- -dhe: «Yi Dëme, -bhö yi -bha -zu -yö Atanna -dhe -sü taa kë!»

⁶ 'Yö- -yo bɔ- -nu -go 'ö-pö: «॥Ya kë ॥dhe ka -bha -zu -yö Atanna -dhe -sü ॥ya kë -zianwo ॥dhe "pënngga 'dhö, 'ka- pö "dhü 'kpii- 'ö dö ya- -dhe -yö 'go ö "gbluu kö -yö 'dho dö ॥weeyi ॥bhaa,

-yö -dho 'dho ka -wu bha- "dhiü.»

⁷ 'Yö- pö 'zü- -nu -dhe 'ö-pö: «'Më 'ka ya de -më 'ka ka kpö 'gü 'yö- -bha ॥dhuënggɔmi ॥ya 'go 'ke- kë -dhe 'gü kö -yö nu, "eeen ॥ya 'go -tuü -maa kë -dhe 'gü kö -yö nu, 'yö dho ॥mɔɔ- -bha kö -ya pö- -dhe: «-Bhö nu "vaandhö kö 'i pë -bhö? -A -më 'yaa 'dhö.

⁸ 'Pë 'ö dho- pö yö -më ॥dhe -yö ö baa-, -yö 'bhlaa- -sö bha- bho ö -bha kö -yö ö "dhi mɔɔ- kö 'ö pë -bhö kö 'ö müpë mü. Kö ॥ya bo ö -bha bha- 'ka kö yö -zë -yö gun -na 'yaanu kö -yö ö -bha -bhö "eeen ö -bha müpë mü.

⁹ Kö -yö kë ॥dhe yöö- nuë "bha ॥në- bho -a këwɔn -bha 'yaa -më. "Een 'yaa "dhü -ee?

¹⁰ Ka -bha -yö -kɔ bha ॥në- 'gü 'pö. ॥Ya kë ॥dhe -wu -nu 'a dho- 'kpɔ ka -bha bha, 'ka ka bo- ॥gban 'gü -wɔn kë -sü 'ka, -kaa pö: «Gwëëmi "wëewëedhe -më yi 'ka, yi kë -yë ॥në 'yi- -kë, nuebhōmë -zian 'yaa -më yi 'ka.»

-Weeyuame -kaɔng do 'ö Yesu -ya -nu dha -a -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

¹¹ ॥Dhe 'ö yi do 'ka kö Yesu -yö 'dho sië Zedhizadhemö, 'yö bɔ Samadhi -se waa- Gadhidhe -se -nu -naa "dhiü.

¹² 'Ö gun kö -yö -da sië 'pödhe do 'bha 'gü, 'yö ॥weeyuame -kaɔng do 'wo nu dɔ- -gɔ zian-, -wo -to 'ka 'bleng -bleng, 'yö 'wo wo -wu "dhiü ॥wlü 'wo- pö- -dhe:

13 «Yesu yi Dëme, -bhö yi -wëe -ga -dhe!»

14 ॥Dhe 'ö- -nu yö, 'yö- pö- -nu -dhe: «-Ka 'dho kö 'ka ka -di -zɔn "saabhome -nu -dhe!» ॥Dhe 'ö 'me 'wo bha 'wo 'dho sië, 'wo dho "kan wo -ta kö ॥wa kë "klüüklü.

15 ॥Dhe 'ö 'me 'wo bha- me do 'ö ö -di yö kö 'ya kë "klüüklü 'kpakpadhö, 'yö -ye ö 'gü 'zü -deewo 'ö nu Atanna 'tö bhö -sü 'ka "gbui- 'ka.

16 'Yö nu 'ö zun ö kpiö 'gü Yesu -dhe, 'yö zun- nuë" bho -sü -bha, "keε 'sa kö Samadhi mi ॥në gun 'me 'kö bha- 'ka.

17 Yesu -ya -pö yö ॥në- -wɔn 'gü 'ö- pö: «Më -kaong do 'wo gun bha, -a -nu ॥gban 'wii kë ॥në wo "klüüklü -ee? 'Yö- me -kpea -nu -zë -wo 'me?

18 -Më -wɔn ॥në -kë 'yö- me -kpea -zë -a -nu 'bha -zu 'yii -da Atanna nuë" bho -wɔn -ta kö -wo wo yee kë -wo nu kö 'yii kë "se "wëe 'gü mi 'kö ya- 'ka?»

19 ॥Dhe 'ö ॥ya ö bo- -pö "dhü -sü 'ka, 'yö- pö 'me 'bha- -dhe: «N "taongdë, -bhö "wlü kö 'i i -bha 'dho wo; i -bha 'dhang -bho n "dhiü -sü ॥në i dha bha.»

-Kö 'ö Atanna -bha -gblüdëdhe dho nu- 'ka -a -dhiang 'ö Yesu -ya zë 'ö Dhukö -ya pö

(Matiö 24,23-28.37-41)

20 ॥Dhe 'ö 'wɔn bha ॥ya kë "dhü, 'yö Fadhizien -nu -wo Yesu dheë" kpɔ 'wo- pö: «Atanna -bha -gblüdëdhe -dho nu -më "tüng ॥në- 'gü?" » 'Yö- -yo bɔ- -nu -go 'ö- pö: «-A

-bha -gblüdëdhe -bha nu -sü bha 'yii 'dho kë me 'bha "yan -bha 'kun -wɔn 'ka.

21 'Wii 'dho- pö: «Atanna -bha -gblüdëdhe -bha ॥dhe ॥ya nu ॥deε ॥ya ॥loo -dhe 'ö ॥ni- 'gü!», "εεn: «-Yö -dhe 'dhe ya- 'gü!»; -a -gen -mü ॥dhe -a -bha -gblüdëdhe -yö ka kpö 'gü yö.»

22 'Yö- pö ö -bha ॥klang -nu -dhe 'ö- pö: «-Ka -dhe -ga, "tüng 'bha- mü -dho ॥loo 'ö 'ka- "slë ॥mɔɔ kö ka "yan -yö -da mang Megböme ma medhe kë -yi "zö "dhiü 'në 'dëde 'në 'bha -zian 'gü, "keε 'kii 'dho- -dhe yö.

23 -Wo -dho -a pö ka -dhe: «-Ka 'dho -dhe ya- 'gü, -yö mü!» "εεn: «-Yö -dhe 'dhe ॥ni- 'gü!», "keε ॥waa- pö "dhü 'ka 'dho- -yo bɔ, 'ka 'dho -beang 'sü 'ka dho- -dhe mɔɔ-;

24 -a -gen -mü ॥dhe mang Megböme n nu -sü bha -yö -dho kë ॥dhe -ko 'ö dha -yö "yaan- kun- 'ka, 'ö -kë ॥dhe me- me "yan zë, "keε 'ö "se zun- 'ka 'ko "dhiü bha ॥në- 'dhö.

25 "Keε "sanni -yö kë "dhü, kö ॥deε ya- 'gü -me -nu ॥në ॥wa wo bo n 'ka, kö ॥wa n -wëe -kë "dhiü ॥gban "pepe suu bho.

26 'Wɔn do 'ö -kë yi 'bha 'ka Noe -bha "tüng 'gü, -a do 'bha -dho kë mang Megböme n nu -yi 'ka.

27 -A "tüng bha- 'gü kö me "bhu- -nu -wo pë ॥në -bhö sië, 'ö 'wo we mü, 'ö 'wo dhe sù, 'ö 'wo- sù "dhü wo gbö -nu -dhe 'ö 'to- 'ka "dhü 'ö zun- 'ka Noe -bha -da "yitago

'gü -yi -bha. -wo -to 'wɔn -nu bha ɻnë- -bha 'yö dha -yö zun "sεε, 'yö "yi -yö pa, 'yö -nu ɻgban zë "pεεpedhö.

²⁸ 'Wɔn do 'ö -kë Dhɔtö -bha "tüng 'gü 'zü ɻnë dho kë. -A "tüng bha- 'gü kö pë -bhö -sü -nu oo, we mü -sü -nu oo, pë 'dho -sü -nu, pë "dhɔc dɔ -sü -nu, pë ta -sü -nu waa- 'kɔ dɔ -sü -nu ɻnë ɻwa wɔ me "bhui -nu -gɔ -së.

²⁹ -Wo -to 'wɔn -nu bha ɻnë- kë -sü -bha, 'yö Dhɔtö -go Sodɔmö -yi -yö ɻloo. ɻDhe 'ö ɻya bo 'go -sü 'ka Sodɔmö -pö 'gü, 'yö peng waa- bloɔn" -dha -yö zun ban -sü -bha, 'yö -nu ɻgban "pεεzë.

³⁰ Yi 'ö Megböme dho nu- 'ka, -yö -dho kë -kɔ do bha ɻnë- 'gü.

³¹ Mε "vu me 'ö dho kë 'kɔ ɻtaa yi 'ö "dhü bha- 'ka, 'ö- ɻkwεε yaa- -kë 'kɔdhö, 'ya 'dho- pö ö -dı -dhe ɻdhe 'ö lɔɔ- kö 'ö dho- 'sü -dhe 'gü, -εε 'mε yaa- -kë 'zü 'bhlaadhe 'bha 'gü, 'ya 'dho- pö 'ö ö yee kë kö 'ö 'dho ö ɻtaama.

³² 'Ma- pö "dhü, ka -zu -yö -da 'wɔn 'ö Dhɔtö -bha dhebhɔ ɻsloɔ yi 'bha 'ka ('ö -dhe -ga ö ɻtaama 'ö- 'gü -yö see- bha ɻnë- -ta).

³³ 'Mε 'ö yaa ö -dı dha -dhe -moo -a -me -gɔ -dho 'to- 'gü. 'Yö 'mε 'ö yaa -wı ö -gɔ -to 'gü -wɔn -bha bha yö -zë 'ö dha.

³⁴ A- -pö ka -dhe tean- ɻdede 'ka ɻdhe: -A yi 'ö bha- 'ka gbeng, me ɻple 'wo wɔ -sü 'ka sεε" do -ta, 'gbu- -dho me do 'sü 'ö dho- 'ka 'ö- me do to.

³⁵ 'Ö dhong -nu ɻple 'wo dho kë pë zɔn -dhe 'gü "wlü do 'gü, 'ö 'gbu- -ya me do sü 'ö- me do to.

³⁶ Gɔɔn- -nu ɻple 'ö waa- -kë 'bhlaa- do 'gü, 'gbu- -dho me do 'sü 'ö- me do to.»

³⁷ 'Yö- -bha ɻklang -nu -wa dheεε" kpɔ 'wo- pö: «-A 'wɔn 'i "wı sië- 'ka bha, -yö -dho kë "dhü -dhe -mεε ɻnë- 'gü, yi Dëme?»

'Yö- pö: «-Ka 'wɔn 'suan- bho "gblëë- -nu bha. -Dhe 'ö pë ɻgee 'dhö- -bha, 'yö "gblëë- -nu -wo bho 'ko -ta -a -dhe 'gü.

18

"Gwënnng 'ö Yesu -ya -da 'ö -gban ɻgeandhe waazadɔme 'ö me 'bha -wëë 'yaa- kë -a -nu -bha -a 'ö Dhukö -ya pö

¹ ɻDhe 'ö ɻya ö bo- -pö "dhü -sü 'ka, 'yö "gwënnng do -da ö -bha ɻklang -nu bha- -nu -dhe, kë "dhü kö 'ö- -zɔn -nu -dhe ɻdhe -a -dhe a -bha ɻdhe -wo bheä" Atanna -dhe yi ɻgban "pεε 'ka kö- -nu 'gü 'ya 'dho ga 'yö- pö:

² «Zadɔme do 'bha -yö -gun 'pödhe do 'bha 'gü yi 'bha 'ka, 'ö 'yaa gun "suü sië Atanna -gɔ, "εεn 'ö 'yaa gun -kpla sië me 'bha -me -bha -me 'bha -gɔ 'pö.

³ ɻGeandhe do 'bha -yö -gun 'pö 'pödhe do bha- 'gü, 'ö dhiang -yö gun waa- me 'bha -a -nu ɻzinng 'gü. 'Yö ɻgeandhe bha 'ö dho 'ö dhiang bha- -da zadɔme bha- -dhe. ɻYa kë ɻsië -nu wo 'yö

dho zadəmə bha- "piü, 'yö- pö- -dhe -yö woo- za bha- dö.

⁴ 'Yö ॥geandhe bha 'ö ö -gen dö zadəmə bha- -dhe 'gü pinpindhö kö 'yaa "wi- bha kö -ya -nu -bha za bha- dö. "Kee -a -fes -ya -bha -kö yaa bha- -wən 'gü, 'yö yi do 'ka 'yö zadəmə bha 'ö- pö: «'Kwa- ma, 'maa "suü -zë wo Atanna -go tean- 'ka, "eesen 'maa -kpla me 'bha -go,

⁵ "kee yö ॥në- ॥gban 'gü, ॥dhe 'ö 'maa n -yea yö dhebhö ya- -go bha, -ka dö kö 'a- -bha za bha- dö kö- -bha -fes 'go n -bha.»

⁶ 'Yö kwa Dëme Yesu -ya -ta yo 'ö- pö: «Zadəmə -mawən yaa bha 'ö dhiang 'ö- zë bha ka- ma -ee?»

⁷ 'Yö- pö: «("Sanni me "bhui- -zë -yö ॥dua -fes -go kö -yö za dö ॥dhe -kö bha- 'dhö, "kee kö yö -zë -mawən -yö 'ya- "dhü bha -oo,) 'yö Atanna -zë ॥we? -Më ॥në -kë 'yö 'yaa ö -bha me -nu -ta -za dö kö -wo bheä" sië- -dhe 'yenng- 'gü waa- gbeng 'gü -nu ॥gban 'gü?»

⁸ 'Yö- pö: «A- -pö ka -dhe tean- ॥dede 'ka ॥dhe: -A 'gü -zian 'yii 'dho ॥gwëë 'yö ka -ta -za dö. "Kee 'wən do 'bha- -dhö, yö -mü ॥dhe: 'Ö yaa- -dö mang Megbömə n nu -yi -bha kö -zu -yö n -dhe -sü -yö -tun me 'bha -go "kpung yö ॥taa "we -ee?»

"Gwenng 'ö Yesu -ya -da 'ö -gban Fadhizien mi do waa- 'niisongkunme -a -nu -bha 'ö Dhukö -ya pö

⁹ ॥Dhe 'ö Yesu ॥ya ö bo "gwenng 'dhe bha- -da -sü

'ka ॥dhe -kö bha- 'dhö, 'yö dho 'yö- do 'bha -da 'me 'wo gun wo -zu 'gon sië ॥dhe wo -zë pö 'yaa wo -bha Atanna weëdhö, 'ö 'waa gun me -kpea yö sië- 'gü bha- -nu -dhe 'ö- pö:

¹⁰ «Yi do 'ka, 'yö me ॥ple 'wo ॥wlü 'wo dho -bheä Atanna -dhe -dhe 'gü -a -dhekögkö 'gü. Me ॥ple 'wo "dhü bha- me do -gun Fadhizien 'ka. 'Yö- me do- gun 'niisongkunme 'ka.

¹¹ ॥Dhe 'ö ॥wa 'dho ॥wa -da 'ködhö, 'yö- Fadhizien mi -sü -yö dö "pean do "piü, 'yö zun -bheä Atanna -dhe -sü -bha 'ö- pö: «'Aa, n Dë Atanna, 'ma i nuë" bho ॥dedewo, "wi 'ö bhii- wo- -bha kö 'a kë ॥kwaanme 'ka, "eesen kö 'a kë 'wonyaakëme "eesen -zuazëme 'ka ॥dhe me -kpea 'wo to- -nu 'dhö, "eesen 'zü kö 'maa ॥dhe 'niisongkunme 'ö dö ya- 'dhö bha- -wən 'gü;

¹² -a -gen -mü ॥dhe a 'sunng- -ma -dhekpaayı ॥ple ॥në 'ka "dhögö do 'gü, 'ö 'a n ॥sloçpë ॥gban "pepe 'niibho i -dhe.»

¹³ Kö 'niisongkunme 'kö bha -yö dö sië "pean "wees "piü, kö 'yaa ॥mco -zian wo- -bha kö -yö ö "yan "dhiö "wlü dhäng- 'gü. "kee kö -yö ö -kö -ya sië ö -kuu 'gü 'ö- pö: «'Aaa, n Dë Atanna, -bhö i zuë" kë -sea n "piü kö 'i n -mawən 'to -dhe, 'wonyaakëme -mü n 'ka -wa.»

¹⁴ 'Yö Yesu -ya -ta yo 'ö- pö: «A- -pö ka -dhe ॥sii ॥dede -ta

Ødhe me Øple bha- me 'dhe 'ö Øbhæa "dhü bha, Atanna -yö kë- -mawon -to 'ö dho ö -ta "puu 'ka ö -go 'koodhö me 'dhe 'ö to bha- -bha; -a -gen -mü Ødhe 'me 'ö dho- pö 'ö ö -di fië bho me -kpea -bha, Atanna -dho -a Øbhlëe -pö kpekpædhö, "kees 'me 'ö yaa ö -di -da me Øgban Øwlöö, -yö -dho -a -me gba -due 'kpii- 'ka.»

Yesu -bha 'dhuë- -kë 'në 'seennë -nu -bha -ko -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

(Matiö 19,13-15; Makö 10,13-16)

15 'Ö go- 'dhe bha- 'gü, 'yö 'wo nu- -dhe 'në 'seennë -nu 'ka 'pö kö -yö ö -ko zun- -nu -bha kö Atanna -bha 'dhuë- -ya -nu 'kun. "Kees Ødhe 'ö -bha Øklang -nu 'wo- -dhe yö "dhü, 'yö -siö -nu -dhe, 'yö 'wo -ya -dön bho -sü -bha 'me 'wo nu 'në -nu 'ka bha- -nu 'ka.

16 'Yö Yesu -ya pö -wo nu- -nu 'ka. ØDhe Øya kë "dhü 'yö- pö- -nu -dhe: «-Ka ka kwaa- 'në -nu -zü kö -wo nu n "piü, 'ka 'dho- -nu "kan n -bha, -a -gen -mü Ødhe Atanna -bha -gblüdëdhë 'ö dhang- 'gü bha -yö 'me 'wo Ødhe -a -nu 'dhö Ønë- -nu -bha 'ka.»

17 'Yö- pö: «A- -pö ka -dhe tean- Ødede 'ka Ødhe: Me "vu me 'ö 'yii ö -ko -ya Atanna -bha -gblüdëdhë bha- -bha Ødhe -ko 'ö 'nëseennë -nu 'wo "wı sië- 'ka 'wön -bha bha- 'dhö, -a -me 'yii 'dho -da mü tongtongdhö.»

ØNaomé do 'ö Yesu dhëe" kpo yi do 'ka -a -dhiang 'ö Dhukö -ya zë
(Matiö 19,16-30; Makö 10,17-31)

18 Yi do 'ka 'yö Zuifö -nu -gome do -yö nu, 'yö Yesu dhëe" kpo 'ö- pö: «-Gomëdë kewon -sësü, -më Ønë kewon 'ka 'ö 'ma- kë 'yö a dho Øsii 'ö 'yaa yën 'ö Atanna "piü bha- -slöö?»

19 'Yö Yesu -ya -yo bç -go 'ö- pö: «I n -dhe me kewon -së -më -wön 'gü, "kees kö Atanna yöö do Ønë- kewon 'dhö -së?»

20 'Yö- pö: «I- 'wön -dö Ødhe -yö -ben zë -sü 'ka Atanna -bha 'tong- 'gü Ødhe: <'Waa -da me -nu -bha dhe "piü tongtongdhö, 'waa me zë tongtongdhö, 'waa Økwaan bho tongtongdhö, 'waa Øsua -ya me 'bha -bha tongtongdhö, -bhö i 'kroemé -nu Øbhlëe -ya.»

-Yö n 'gü Ødhe i yö -zë -dö.»

21 'Yö- pö: «Ølin, -a 'dhe 'kö bha a yö -zë -dö, a -bhö yö -zë kë -sü 'ka n 'nëdhe 'gü 'nu yi 'bha 'ka.»

22 ØDhe 'ö Yesu Øyaa- ma "dhü 'yö- pö- -dhe: «'Wön do Ønë- kewon Øya 'to i -bha.» 'Yö- pö: «-Bhö 'dho kö 'i i Øslööpë Øgban "pëpë "dhöö dö kö i -Ønao bha 'gü -gblü -wëëme -nu -ta kö 'i nu 'i 'to n Økeng-, Øya kë "dhü Atanna -dho i gba Ønao bha- "wëe 'ka dhang- 'gü.»

23 ØDhe 'ö -wu 'dhe 'kö bha- ma Yesu "dhi, 'yö ö wëë' 'gü -siö, -a -gen -mü Ødhe Ønao

-yö -gun -go ॥dedewo, 'yö 'yii
"wı- -bha kö -yö ö -kɔ bho ö
-bha ॥naɔ bha- 'gü.

24 ॥Dhe 'ö Yesu -ya -dhe
yö ॥dhe -a wɔ -ta ॥ya ga
kpækpedhö dhiang 'ö- zë-
-dhe bha- -wɔn 'gü, 'yö-
pö 'mɛ 'wo gun mü bha-
-nu -dhe: «Ka -dhe -yö
bha -ee? A- -pö ka -dhe
॥dhe ॥naɔmɛ -nu -da Atanna
-bha -gblüdëdhë 'gü -sü -dho
॥gbaɔn ॥dedewo.

25 -Yɔɔnmɛa -zian -bha -ziö-
-sədha -ye 'ka -dhe -dho kë-
-së ॥naɔmɛ -nu -bha -da
Atanna -bha -gblüdëdhë 'gü-
-sü -ta.»

26 ॥Dhe 'ö 'mɛ 'wo gun mü
'wo 'wɔn bha- ma, 'yö 'wo-
dhees" kpo 'wo- pö: «॥Ya kë
"dhü 'sa kö 'dee dho dha
'wɔn yö- 'gü?»

27 'Yö Yesu -ya -yo bɔ- -nu
-go 'ö- pö: «Mɛ "bhıı- ॥në-
-fiëbhawɔn 'dhö 'dhö, "kɛɛ
Atanna -zë -fiëbhawɔn 'yaa
'dhö tongtongdhö.»

28 'Yö Piëdhö -ya pö- -dhe:
'Yö 'mɛ 'kö 'ya yi 'kɛ- -nu
waa- yi ॥slɔɔpɛ ॥gban "pεpε
'to 'ya nu i ॥keng- 'sa yö
॥wɛ?»

29 'Yö- -yo bɔ- -go 'ö- pö:
«A- -pö ka -dhe tean- ॥dede
'ka ॥dhe: Mɛ "vv mɛ 'ö
zë Atanna -bha -gblüdëdhë
-wɔn -dhe 'ö bo ö -bha 'kɔ 'ka
"ɛɛn 'ö -kan ö -bha dhebhɔ
-bha, "ɛɛn ö dheeblehang -nu
-bha, "ɛɛn ö 'kɛ- -nu -bha,
"ɛɛn ö -bha 'në -nu -bha,

30 Atanna -dho -a
"dhiüziöta nu- -mɛ -dhe
"tüng 'kwa dɔ- 'ka ya- 'gü, 'ö
dho 'ö- gba ॥sii 'ö 'yaa yén 'ö-

"piü bha- 'ka -dhekpao dhia"
'gü.»

Yesu -bha ö ga -wɔn waat-
ö -bö -wɔn -dhiang zë -kɔ
-yaaga -naa 'ö Dhukö -ya -gen
dɔ (Matiö 20,17-19; Makö
10,32-34)

31 ॥Dhe 'ö ॥ya ö bo- -pö
"dhü -sü 'ka, 'yö ö -bha
॥klang -nu -kaong do ga
॥ple bha- -nu -dhe -dı -ta,
'yö- pö- -nu -dhe: «-Ka
-dhe -ga, 'dho ॥në kwa-
wo sië Zedhizadhemö bha.
'Wɔn "pεpε 'ö -gban mang
Megbōmɛ n -wɔn -bha 'ö
Atanna -wɔdhiüloome -nu
-wa -ben zë bha, -a 'gü -wɔn
kë "tüng ॥në ॥loo bha,

32 -a -gen -mü ॥dhe 'dho
kwa- wo sië ya -wo -dho n
॥gbaɔ 'mɛ 'waa Atanna dɔ-
-nu -go, 'ö 'wo ॥wɛɛ do n
-bha, 'ö 'wo "si bho n -go, 'ö
'wo wo "dhidhi -pen n -bha,

33 'ö 'wo n -ma ॥klangga
'ka, 'ö 'wo n zë, "kɛɛ ॥wa bo
n zë -sü 'ka, a -dho -bö -a
-dhekpaoyi -yaaga -naa bha-
'ka.»

34 "Kɛɛ -a pö 'ö- wo "dhü
bha 'wii- 'gü ma, -a 'gü -yö
-gun -nu 'gü tii', 'wii- 'klɔɔ-
'bha dɔ.

Yesu -bha "yanwlümɛ do
bha -kë "klööklö -kɔ -dhiang
'ö Dhukö -ya zë

(Matiö 20,29-34; Makö
10,46-52)

35 ॥Dhe 'wo 'dho sië, 'ö
Yesu ॥ya ॥loo Zedhiko -pö
"saan "dhiü, 'yö 'wo -kpan
"yanwlümɛ do -bha kö -yö
-ya sië zian "göng "piü kö -yö
gba -dhe sië.

³⁶ ॥Dhe 'ö- "tu 'dhö -da me
kpö 'wo gun ziö sië -yuudhö¹
bha- -nu -wu 'gü, 'yö me -nu
dhees" kpö,

³⁷ 'yö 'wo- pö- -dhe: «Yesu
'ö go Nazadhetö bha ॥në ziö
sië bha.»

³⁸ 'Yö "yanwlümë bha 'ö
॥gbla 'ö- pö: «Yesu, Davi
Gbö, -bhö n -wëe -ga -dhe!»

³⁹ ॥Dhe 'ö- pö "dhü, 'yö 'me
'wo gun "ta 'sü sië 'wo gun
Yesu "dhiü bha 'wo zun -ya -a
"yan 'gü -sü -bha, kë "dhü kö
-yö ö "dhi ta. "Kee 'yii- -yo bɔ,
'yö ö -wu "dhiü 'bha ॥wlü 'zü
"gbui- 'ka 'ö- pö: «Davi Gbö,
-bhö n -wëe -ga -dhe!»

⁴⁰ ॥Dhe 'ö Yesu "tu -yö -da
-a -wu 'gü, 'yö 'daonnu, 'yö-
pö -wo nu- 'ka ö -dhe. ॥Dhe
'ö ॥wa nu ॥wa ॥loo- 'ka Yesu
"sco,

⁴¹ 'yö- dhees" kpö 'ö- pö:
«-Më -wön ॥në 'i- "piü ॥dhe
'a- kë i -dhe?»

'Yö- -yo bɔ- -go 'ö- pö: «N
Dëme, -yö n "piü ॥dhe 'i n
"yan ya ॥në- "dhiü "pu kö a
-dhe yö -deewo.»

⁴² 'Yö Yesu -ya pö- -dhe:
«॥Dhe 'ö "dhü, i "yan "dhiü
-yö "pu, i -bha 'dhang -bho n
"dhiü -sü ॥ya i dha!»

⁴³ 'Me bha -yö -to -dhe do
bha- 'gü 'ö- "yan -yö -dhe yö
-deewo, 'yö -ziö Yesu ॥keng-
kö -yö Atanna 'tɔ bho sië. 'Yö
me "pepe 'kö 'wo gun Yesu
॥keng-, 'ö 'wo 'wön bha- -dhe
yö, 'yö 'wo -ya Atanna 'tɔ bho
-sü -bha.

19

Zase dha -ko -dhiang 'ö

Dhukö -ya zë

(Matiö 25,14-30)

¹ 'Yö Yesu -yö -dho "dhü 'ö
-da Zedhiko -pö 'gü, 'yö zun
'pö- 'gü "pe -sü -bha.

² 'Ö "dhü bha kö gondënë
do 'bha 'ö -kë ॥naçme 'ka,
"keε 'ö -kë 'niisɔngkunme
-gɔme 'ka 'wo -dhe Zase bha
-ya "slé mɔo- sië kö 'ö Yesu
dɔ.

³ "Kee ॥dhe 'ö -kë ॥dhe 'yaa
gun me ॥gbleen 'ka, -a -kɔ
'yii ॥mɔo- -bha me kpö 'ö
gun Yesu ॥keng- bha- -wön
'gü.

⁴ 'Yö -beang sü 'ö -da "dhiü,
'yö dho ö -da "dhü do 'bha
bha- 'gü, kë "dhü kö 'ö Yesu
yö; -a -gen -mü ॥dhe 'ö gun
"dhü kö ॥yaa- 'wön dɔ ॥dhe
-yö -dho bɔ -dhe bha ॥në-
'gü.

⁵ ॥Dhe 'ö Yesu dho 'ö ॥loo
"dhü 'ö Zase gun- 'gü bha-
॥wlöö, 'yö ö -go "dhiü ॥wlü
'ö -dhe -ga "dhü bha- 'gü, 'yö-
pö Zase -dhe: «Zase, -bhö
lɔ- -vaandhö, -a -gen -mü
॥dhe ॥dæs 'ö ॥dæs 'ka a -dho
-da 'ka i -go 'kɔcdhö.»

⁶ 'Yö Zase -yö ॥lɔc -beang
'ka, 'yö dho 'ö- ॥yëe bho
॥niidadhe ॥dede 'ka ö -go
'kɔcdhö.

⁷ ॥Dhe 'ö 'me 'wo gun Yesu
॥keng- bha 'wo 'wön bha-
-dhe yö, 'yö -nu ॥gban "pepe
'wo -ya -dɔn -bho wo yun
'gü -sü -bha Yesu 'ka 'wo-
pö: «'Me bha ॥ya 'dho ö
॥yëe bho 'wɔnyaakëme -go
'kɔcdhö -wa!»

⁸ "Kee "tüng 'wo- pö sië 'ka
"dhü bha kö Zase ॥ya 'dho
॥ya dɔ Yesu wëedhö kö -ya

pö sië- -dhe 'ö- pö: «N Dëme, ॥ya 'go ॥dëe 'gü, ॥naç 'ö n -gö a -dho -a "pe 'gue 'a- "pean do nu "fleëme -nu -dhe, 'ö më "pepe 'a "kpënng- -kë -nu -gö 'a- -nu -bha ॥naç -bhö bha 'a dho 'a- -gao -yiisiö nu- -më -nu -dhe.»

⁹ ॥Dhe 'ö ॥yaa- pö "dhü, 'yö Yesu -ya pö- -dhe: «Zase, dha -sü -bhiëe ॥ya zun i -bha 'kö -bha ॥dëe, -a -gen -mü ॥dhe Ablaamö suu -mü i 'ka 'pö.

¹⁰ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloç- -mü ॥dhe mang Mëgböme a -nu "kpung ॥taa kö 'më 'ö Atanna -bha zian ॥ya ॥dhëng- -nu -gö ॥në 'a- -nu mœç- kö 'a- -nu dha.»

"Gwënnng 'ö Yesu -ya -da 'ö -gban ॥naç -ziö 'gue ziö -sü bha -a -dhiang 'ö Dhukö -ya pö

¹¹ "Tüng 'ö Yesu 'dhö "wi sië- 'ka "dhü bha kö 'waa Zedhizadhëmö -dhe 'ka ॥gbleen 'zü, kö 'më 'wo wo "tu 'to sië- -wu -bha bha -wo wo -zu 'gön sië ॥dhe 'wa bo 'dho -sü -zë 'ka kö 'wo ॥loo Zedhizadhëmö bhoo, kö Atanna -bha -gblüdëdhe ॥ya -ya -bha ॥naa bha.

¹² 'Yö "gwënnng do -da -nu -dhe 'ö- pö: «Yi do 'ka 'yö gondënen do 'ö bhö -gblüdëdhe -kodhi 'gue, 'yö ॥wlü 'ö dho "se ॥gbleen 'bha 'gue kö ॥wa bo ö kë -sü 'ka -gblüdë 'ka mü kö 'ö nu 'ö -ya ö -bha "se -gö "dhiü.

¹³ ॥Dhe 'ö yöö 'dho, 'yö ö -bha gwëezë -nu -kaong do -dhe, 'yö "sënng ga -kaong do 'gue -gblü -a -nu -ta 'yö- pö:

«-Ka 'dho- 'ka kö 'ka- -ziö 'gue ziö "sanni n nu -sü ॥zinng 'gue.»

¹⁴ "Këe ॥dhe 'ö -kë ॥dhe 'më bha- -san -gun ö -gö "següme -nu kë sië bha, 'yö 'wo më bö ॥keng- "se 'ö dho 'gue bha- 'gue, 'yö 'wo- pö 'më 'wo mü- -nu -dhe: «'Yaa yi "piü ॥dhe 'ka 'më bha- -ya yii- -gblüdë 'ka.»

¹⁵ "Këe yö ॥në- ॥gban- 'gue, ॥dhe 'ö ॥wa bo 'më bha- -ya -sü 'ka -gblüdë 'ka, 'ö ॥ya ö yee kë ॥ya nu ö -gö "se 'gue, 'yö më bö ö -bha gwëezë -nu bha- -nu -dhe kö -wo nu kö -wo wo "kplëng bho ö -dhe.

¹⁶ -A më -bleesü 'ö nu, 'yö ö "kplëng bho 'ö- pö: «N Dëme, "sënng ga do 'i- to n -gö bha, -a -kaong do ॥në 'a- ॥sloç- -bha.»

¹⁷ 'Yö -gblüdë -ya pö- -dhe: «॥Ya dhi, i këwön -yö -së. 'Ma- dö ॥dhe 'wlöç- 'në -mü i 'ka pë -bhaasü 'a- to i "piü ya- -bha. ॥Dhe 'ö "dhü, 'ma i -ya 'pö- "gblügblü -kaong do -gö "dhiü.»

¹⁸ 'Yö më ॥ple -naa -yö nu 'yö- pö: «N Dëme, "sënng kpö do 'i- to n -gö bha, -a "söcdhu ॥në 'a- ॥sloç- -bha.»

¹⁹ 'Yö- pö- -dhe: «Bhii -dö 'pö, -bhö -ya 'pö- "gblügblü "söcdhu -gö "dhiü.»

²⁰ 'Yö- më do 'bha- nu 'ö- pö: «N Dëme, "sënng kpö 'i- nu n -dhe bha, -a -ga 'a- -da so 'gue 'a kpö -kë 'ö ya.»

²¹ 'Yö- pö: «-A kë 'a- wo "dhü bha- -gen -mü ॥dhe "suü ॥në 'a- wo i -gö, a- -dö ॥dhe i -mawön -yö 'ya-, 'pë 'yaa i -bha 'ka 'i- -sü 'ö to i

-go, 'ö 'bhii -mlü bɔ -dhe 'ö-'gü 'i dho 'i -mlü -kan mü.»

²² 'Yö -gblüdë -ya pö- -dhe: «I -di -wu ɬnë 'a dho i 'kun-bha, -a -gen -mü ɬdhe gwéé" suu yaa -mü i 'ka. I -pö i -do ɬdhe n -mawɔn -yö 'ya-, 'pë 'yaa n -bha 'ka, a- -sü 'ö to n -go, 'ö 'mii 'pëe- ta 'a- bhe bho,

²³ -yö -kë -mü ɬdhe 'sa 'yö 'bhii 'dho ma ɬnaç 'a- do i -go bha- 'ka kö 'i- -da 'wëé- -kø 'gü, kö "sanni -yö dɔ n nu -yi -bha kö -a ɬtroɔn ɬya -da, 'yö i- to i -ta?»

²⁴ 'Yö- pö 'me 'wo gun mü bha- -nu -dhe 'ö- pö: «-Ka ma "sënng kpö 'ö 'me bha-gɔ bha- 'sü- -gɔ kö 'ka- do- -kaɔng do 'dhö 'me- -gɔ bha-gɔ.»

²⁵ 'Yö 'me 'wo bha 'wo- pö- -dhe: «'Yö n Dëme, -a -kaɔng do 'dhö 'me 'kö- -gɔ 'yö 'i- pö 'zü 'yi- 'bha nu yö ɬnë- -dhe -ee?»

²⁶ 'Yö- -yɔ bɔ- -nu -gɔ 'ö- pö: «'A- zë ka -dhe ɬsii ɬdede -ta ɬdhe: -A 'bha 'dhö 'me 'ö- -gɔ 'ö- -ziö 'gü -ziö ɬnë 'wo dho- -me taa kë, "keɛ pë 'bha 'yaa 'me 'kö- -gɔ, -a 'dhe 'në -zian 'ö- -gɔ ('ö 'yaa- -ziö 'gü ziö) bha ɬnë 'wo dho- 'sü- -gɔ do.

²⁷ ɬYa 'go yö -zë 'gü, 'me 'wii "wì- -bha kö 'a kë- -nu -bha -gblüdë 'ka bha, -ka nu- -nu 'ka kö 'ka- -nu zë n "yaan yö!»

Yesu -da Zedhizadhemö -kɔ -dhiang 'ö Dhukö -ya zë
(Matiö 21,1-11; Makö 11,1-11; Zan 12,12-19)

²⁸ ɬDhe 'ö ɬya ö bo dhiang -nu bha- -nu zë -sü 'ka, 'yö -da me kpö bha- -nu

-dhe "dhiü, 'yö 'wo dho Zedhizadhemö.

²⁹ ɬDhe 'ö ɬwa 'dho 'ö ɬya ɬloo Befaze -pö waa- Betani -pö -nu "sɔɔ, -ton 'wo- -dhe Odhivie -ton bha- "pean "piü, 'yö ö -bha ɬklang -nu bha-më ɬple bɔ, 'yö- pö- -nu -dhe:

³⁰ «-Ka 'dho 'pö- 'ö -ya kwa weëdhö bha- 'gü. 'Ka -da 'plöö ka -dho ɬsoofëng 'në do 'ö me 'bha 'yii -ya -ta do -a yö kö -yö -kplü -sü 'ka, 'ka- yö -kaa "pu kö 'ka nu- 'ka.

³¹ Me ɬya ka dhëe" 'kpɔ ɬyya- pö: «Ka- -pu kö 'ka- kë ɬdhe?», -kaa pö- -me -dhe: «Yi dëme -mawɔn ɬya zun- -bha.»

³² 'Me 'ö- -nu bɔ "dhü bha 'yö 'wo dho. 'Yö 'wo -kpan ɬsoofëng 'në bha- -bha ɬdhe -kɔ 'ö- pö- 'ka bha- 'dhö.

³³ ɬDhe 'wo ɬsoofëng 'në bha- "pu sië, 'yö- -me -nu -wo nu 'wo- -nu dhëe" kpɔ 'wo- pö: «Ka- -pu -më -wɔn 'gü?»

³⁴ 'Yö 'wo- -yɔ bɔ- -nu -gɔ 'wo- pö: «Yi Dëme -mawɔn ɬya zun- -bha.» 'Yö 'me 'wo bha 'wii "wì.

³⁵ 'Yö 'wo- sü 'wo dho- 'ka Yesu -dhe. ɬDhe 'ö ɬwa 'dho ɬwa ɬloo- 'ka Yesu -dhe 'gü, 'yö 'wo woo- sɔ -nu ɬloo- -ta, 'yö 'wo Yesu -ya -ta.

³⁶ ɬDhe 'ö ɬsoofëng 'në bha 'ö zun "ta 'sü -sü -bha, 'yö me -nu 'wo sɔ kpɔ zian -ta -dhe ɬgban 'gü 'wo dho- 'ka "dhiü.

³⁷ ɬDhe 'ö ɬwa 'dho 'ö 'wo Odhivie -ton bha- lɔɔ- sië 'kö ɬwa ɬyɔɔn Zedhizadhemö -pö "sɔɔ, 'yö- -bha ɬklang -nu bha- -nu ɬgban "pepe 'wo wo -wu "dhiü ɬwlü, 'yö 'wo zun

Atanna 'tɔ bho -sü -bha kö -a -nu ɬni -yö -da sië ɬdedewo "dhabhlwɔn "gblügblü -nu 'ö Yesu -ya -kë 'wo- -dhe yö bha- -wɔn 'gü

³⁸ 'yö 'wo- pö: «-Gblüdë 'ö nu kwa Dëme -bha nu 'gü bha, -a 'tɔ -yö bhɔɔ! -Ya -dī 'fleë- 'gü -sü -yö kë dhang- 'gü kö Atanna 'ö dhang- 'gü -a 'tɔ- bhɔɔ!»

³⁹ ɬDhe 'wo- pö sië "dhü, 'yö Fadhiziën -nu ga bha -wo bɔ me "dhaa bha- 'gü 'wo- pö Yesu -dhe: «Yi Dëme, -a pö i -bha ɬklang -nu -dhe kö -wo wo "dhi ta!»

⁴⁰ 'Yö- -yɔ bɔ- -nu -go 'ö- pö: ««A- -pö ka -dhe ɬdhe kö 'mɛ 'wo bha -wo wo "dhi ta, -gwë -nu -dho "wɪ!»

Yesu -bha -wëë -wu -kpɔ Zedhizadhemö -dhe -wɔn 'gü -kɔ -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

⁴¹ ɬDhe 'ö ɬwa ɬyɔɔn 'pödhe "sɔɔ, 'yö Yesu zun "gbu bɔ -sü -bha Zedhizadhemö -pö 'gü -mɛ -nu bha 'ö- pö:

⁴² «Zedhizadhemö -mɛ -nu, ɬya kë 'nu ɬdhe 'wɔn 'ö dho ka gba -ya -dī 'fleë- 'gü -sü 'ka, 'ö kë sië ka -dhe ɬdɛɛ ya, ka- -dɔ 'nu, kö ka -bha -dho kë -së. "Kɛɛ -kaa -ga ɬtɔn 'ö 'yaa "dhö, 'yö -bin -sü 'ka ka -gɔ 'yö 'kaa- 'yö bha.

⁴³ -Ka -dhe -ga, -a dɔ 'ö 'kii- wo bha- -wɔn 'gü, "tüng 'bha -dho ɬloo 'ö ka 'yac- -nu 'wo nu 'wo "saan -kan kaa- 'pö- ya- -zü, 'ö -gblü -yö 'gba dɔ ka -bha 'ö 'wo ka ɬkléen zian ɬgban -zian ɬgban 'ka, 'ö 'wo ka ɬkang.

⁴⁴ -Wo -dho kaa- 'pö- ya- 'wü -trukpe -trukpedhö, 'ö me do -zian 'yaa 'to "yaan, 'ö 'wo dho 'wo wo -gen -ziö -a "yuu 'gü, 'ö- 'kɔ "kpan -gwë do -zian 'yaa 'to 'ko -ta, -a -gen -mü ɬdhe "tüng 'ö Atanna -ya sü kö 'ö "ta- 'ka ka -dhe bha 'kii- dɔ.»

Yesu -bha Atanna -dhɔkëgükɔ ɬbhleë -ya -kɔ -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

(Matiö 21,12-17; Makö 11,15-19; Zan 2,13-22)

⁴⁵ ɬDhe 'ö dho 'ö ɬloo Zedhizadhemö, 'yö dho 'ö -da Atanna -dhɔkëgükɔ 'gü, 'ö dho -yö -kpan "dhɔcɔmɛ -nu -bha mü kö -wo woo- pë 'në -nu "dhɔɔ dɔ sië. 'Yö -ya -a -nu "piü kë -sü -bha

⁴⁶ kö -ya pö sië- -nu -dhe 'ö- pö: «-Yö -ben zë -sü 'ka Atanna -bha 'sëedhë 'gü ɬdhe -a -bha 'kɔ- -dho kë -bheä 'gü -kɔ ɬnë- 'ka, "kɛɛ yö ɬnë ka -zë 'ka- kë ɬkwaanmɛ -nu -ya 'gü -ye ɬnë- 'ka bha!»

⁴⁷ -A "tüng bha- 'gü, -yö gun 'dho sië yi ɬgban "pəpɛ 'ka Atanna -dhɔkëgükɔ 'gü, 'ö mɛ -nu ɬklang -nu -kë -nu wo, "kɛɛ 'sa kö "saabhome -nu -gɔmɛ -nu oo, 'tɔnggɔmɛ -nu waa- Zuifö -nu -bha -kwæagbö -nu -wa "slë mɔɔ- sië kö 'wo- zë.

⁴⁸ "Kɛɛ -kɔ 'ö woo- kë- 'ka kö- -nu -kɔ ɬmɔɔ- -bha 'wii- 'yö, -a -gen -mü ɬdhe kö "segümɛ -nu ɬgban "pəpɛ -wo wo "tu 'to sië- -wu bha- bha 'wo- din yö ɬdedewo 'ö 'wo- teandhe -nu ɬgban yö.

20

*Yesu -bha -kɔ cɔw -cɔw -'ö
-bha -sü -gen 'go -dhe -dhang
'ö -zë 'ö Dhukö -ya pö*

(Matiö 21,23-27; Makö 11,27-33)

¹ Yi do 'bha bha- 'ka kö Yesu -yö 'wɔn -taɔng -së pö sië "següme -nu -dhe, 'ö -nu ɔklang -kë -a -wɔn 'ka Atanna -dhɔkégükö 'ö Zedhizadhemö bha- 'gü, 'yö "saabhome -nu -gɔmə -nu 'wo nu waa- 'tɔnggɔmə -nu waa- -kwæagbö -nu 'dhö,

² 'yö 'wo- pö Yesu -dhe: «'Wɔn -nu i- kë sië ya i- -kë de ɔnë- -bha kë 'gü "ɛen i- -sabho de "dhiü?»

³ 'Yö -yo bɔ- -nu -gɔ 'ö -pö: «'Kwa- ma, a -dho -a -yo bɔ, "keε a -dho ka dhes" do 'kpo 'pö.

⁴ Kaa -dı 'pö Zan -bha mε -bo Atanna 'ka -zu 'ö gun- wo sië ya, -yö -gun -sabho sië de ɔnë- "dhiü? Me "bhui- -nu -ee, "ɛen Atanna -ee?»

⁵ ɔDhe 'ö -pö "dhü, 'yö 'wo -ya -wi 'gü -sü -bha wo 'ko ɔzinng 'gü 'wo- pö: «Ya kë ɔdhe 'kwa- pö -yö -go Atanna "piü, kö yöö- pö kwa -dhe yö kë -mü ɔdhe 'sa 'yö 'kii 'dhang bho- "dhiü,

⁶ "keε ɔya kë 'zü ɔdhe 'kwa- pö -yö -gun kë sië me "bhui- -nu ɔnë- -nu -bha kë 'gü, kö "següme -nu ɔban "pəpə woo (ɔwεe dɔ kwa -bha) kö -wo kwa -zuö -gwë 'ka, -a -gen -mü ɔdhe -wo 'dhang -bho "dhiü ɔdhe Atanna -wudhiüloome ɔnë gun Zan 'ka.»

⁷ ɔDhe 'ö ɔwaa- zɔn- 'gü "dhü, 'yö 'wo- pö Yesu -dhe 'waa- 'go -dhe dɔ.

⁸ 'Yö -yo bɔ- -nu -gɔ 'pö 'ö -pö: «Mang -dı 'pö, 'wɔn 'a- kë sië bha 'mε 'a- kë- -bha kë 'gü 'maa- dɔ.»

"Gwénng 'ö Yesu -ya -da 'ö -gban buzankëme "gblü yaa -nu -bha 'ö Dhukö -ya pö (Matiö 21,33-46; Makö 12,1-12)

⁹ -Yö -to -dhe bha- 'gü 'yö "gwénng do 'bha -da "següme -nu -dhe 'ö -pö: «Me do 'bha ɔnë gun, 'yö ö -bha -drɔɔdhe kpo, 'yö dho 'yö -da buzan 'gü 'yö dho "ta ɔgleesen 'bha 'gü.

¹⁰ ɔDhe 'ö -drɔɔ bha- ga bho "tüng ɔya ɔloo, 'yö ö -bha gwëemi do bɔ buzankëme -nu bha- -nu "piü, kö -wa 'gü -gblü kö -wo ö -bha dɔ- -go kö -yö nu- 'ka ö -dhe, "keε 'yö buzankëme -nu bha 'wo gwëemi bha- -ma -tékë -tékëdhö, 'yö 'wo- "piü kë 'yö dho ö -kɔ 'gü "fië 'ka ö dëme -ta.

¹¹ 'Yö ɔslëe 'zü 'ö me "wεe do 'bha bɔ, 'yö 'wo- kun 'zü 'wo- -ma -tékpe -tékpedhö, 'yö 'wo "si bho- -gɔ, 'yö 'wo- -kë 'yö dho ö -kɔ "fië 'ka ö dëme -ta 'pö.

¹² 'Yö dho 'zü 'ö -me -yaaga -naa bɔ. 'Yö -zë 'ö ɔloo mü, -a -gi ɔnë 'wo- wo, 'yö 'wo- -kë 'yö dho.

¹³ ɔDhe 'ö me 'dhe bha 'ö dho, 'yö -drɔɔdhe dëme -ya pö: «-Kaa 'to "dhü! 'Me 'a- -nu bɔ bha kë 'wo- wo me "wεe 'ka 'yö -kë, -ka dɔ kö 'a n ga 'gü ɔnë ɔdede bɔ, 'bha

mü "dhü -wo -dho yö -zë -ya
☐bhlëe 'gü.»

14 "Kee ☐dhe 'ö- gbö
☐ya 'dho ☐ya ☐loo mü, 'ö
buzankëme -nu bha ☐waa-
yö 'yo 'wo- pö: «-An aaan-!
Me ☐dede 'ö- -bha 'keanpë
'dhö -mü 'yo nu bha, yö ☐në
zëme -zian 'ka, yö -zë 'kwa-
zë kö -dhe ya ☐ya 'to kwa-
-go!»

15 'Yö 'wo -pö -ta 'wo- kun
'yo 'wo go- 'ka -dröödhe 'gü,
'yo 'wo- zë.»

☐Dhe 'ö bo "gwënng bha-
-da -sü 'ka, 'yo- -nu dhee"
kpö 'ö- pö: «-Yö ka 'gü ☐dhe
☐ya kë "dhü bhao-, 'bhlaame
bha -yo -dho buzankëme -nu
bha- -nu kë ☐dhe ☐taamasü
'gü?»

16 -Yö kë ka "yaan ☐dhe
☐ya nu, -yo -dho buzankëme
-nu bha- -nu zë ☐në- wo kö
-yo ö -bha 'bhlaa- 'sü -ya do
me "wëe -nu -go. ☐Dhe 'ö
"següme -nu -wo 'wön bha-
ma 'yo 'wo- pö: «'Wön 'dhe
'kö bha- yaa -yo dö me 'ka
☐gbleen -wa.»

17 "Kee ☐dhe 'wo- pö "dhü,
'yo Yesu -ya -nu -ta -ga 'yo-
pö: «☐Ya kë "dhü 'sa kö- pö
'ö Atanna -wu 'sëedhe -ya wo
☐dhe:

←Gwë 'ö 'kodome -nu -wa
-zuö bha ☐në

kë -kë 'kö "kpan -ya -ta
-gwë 'ka> bha kö ka-
'klöö- -dö ☐naa bha
"we -ee?»

18 A- -pö ka -dhe ☐dhe me "vu
me 'ö yaa- -pö -gwë bha- -ta,
-a -me "dhiö -dho "ye, "kee
'sa -gwë bha yaa- -pö me "vu

'me 'ö- -ta, -yo -dho -a -me
-büü bho.

19 "Saabhome -nu -gomë
-nu waa- 'tonggomë -nu -gun
-a "slë mco- sië kö wo -kö yö
wo- -ta -dhe do bha- 'gü, -a
-gen -mü ☐dhe 'ö gun "dhü kö
☐waa- 'wön dö ☐dhe -yo "wi
sië wo ☐në wo 'ka bha, "kee
kö -wo "suü sië "següme -nu
-go.

'Nii- sɔng -bho "segödhiümë
-dhe -sü -dhiang 'ö Yesu -ya
zë 'ö Dhukö -ya -gen dö

(Matiö 22,15-22; Makö
12,13-17)

20 ☐Dhe 'ö ☐ya kë "dhü, 'yo
'wo me bɔ kö -wo 'kpö- -dhe
"yeedhö kö -wa -gen mco-.
'Me 'wo "dhü bha, 'yo 'wo
wo -dù -kë ☐dhe 'wonsëkëme
'dhö, 'yo 'wo dhee" "kapı
-kapı -nu kpö- -go, kë "dhü
kö ☐ya 'kon- -go "kwëe -dhe
'ö 'gü kö 'wo- 'kun 'wo 'dho-
'ka "segödhiümë -nu -kuu
"dhiö.

21 'Yö 'wo- dhee" kpö 'wo-
pö: «Yi Dëme, yi 'wön -dö
☐dhe 'bhaa ☐sua kë, ☐dhe
pë "pepe 'i yi ☐klang -kë 'ka
bha tean- -mü, ☐ya 'go mü
'zü, 'bhaa -kpla me 'bha -bha
-kë -tiandhö -sü -go kö i 'kpö
teanwön 'ka, Atanna -bha
zian ☐në 'i -zön me -dhe ☐sii
☐dede -ta.

22 -A -kë "dhü -sü 'gü, yi
'nii- sɔng -bho "sekcoomë
'kpii- -dhe -sü ya, këwön -mü
"εen këwön 'yaa -mü?»

23 ☐Dhe 'ö Yesu -ya -nu
-bha "kpénng- bha- 'gü yö,
'yo- pö- -nu -dhe 'ö- pö: «-Ka
nu "tanmaga do 'ka!»

24 ॥Dhe 'wo nu- 'ka, 'yö-
-nu dhëe" kpö 'ö- pö: «De
॥në- 'tö waa- "bleen- 'wo
"tanmaga bha- -ta bha?» 'Yö
'wo- pö- -dhe «Wləmö -me
-nu -bha -gblüdë 'kpii- -mü.»

25 'Yö- pö: «॥Dhe 'ö "dhü
'sa kö pë 'dhe 'ö Sezaa -bha
'ka, -kaa bho -gblüdë 'kpii-
-dhe, kö pë 'dhe Atanna -bha
'ka 'ka- bho- -dhe!»

26 ॥Dhe 'ö- pö- -nu -dhe
"dhü, 'ö 'me 'wo- -nu bç -a
-wø mœ- -dhe 'gü bha 'wii
-ye yö dhiang -yo 'ö- bç me
kpö bha- 'gü bha- -bha -dhe
'bha -dhe 'bha 'gü, -a 'wɔn
-zian ॥në- -nu kɔn, 'yö 'wo
wo "dhi ta.

'Wɔn 'ö -gban -bö kö -wo
-go ga 'gü -sü -bha -a -dhiang
'ö Yesu -ya zë Fadhiziën -nu
-dhe 'ö Dhukö -ya pö

(Matiö 22,23-33; Makö
12,18-27)

27 'Me 'wo -kë Sadusien -nu
'ka, 'ö 'wo -zë 'waa 'dhang
bho 'me ॥ya ga -a -bö -wɔn
"dhiü bha, yi do 'ka 'yö- me
ga 'bha 'wo dho Yesu "piö, 'yö
'wo- dhëe" kpö 'wo- pö:

28 «Yi Dëme, 'pë Moizö -ya
-bæn zë yi -dhe -a -ga 'ö ya,
-ya pö ॥dhe:

«Me 'ö dhe 'dhö- -go, ॥ya
kë ॥dhe ॥ya ga kö 'në
'yaa- -go,
-a -me 'zlaa- -ya -bha dhebhö
bha- 'sü kö weng -wo
'në 'kpö,

kö -yö kë 'me 'ö ga bha- suu
'ka.»

29 "Këe -bhö -a -ga kö dhee-
hang -zë -nu "saçple 'wo gun,
kö me -bleesü -yö dhe 'sü kö

-yö 'dho -yö ga kö 'yii 'në 'kpö
॥kö.

30 Kö- me ॥ple -naa waa- me
-yaaga -naa -wo 'dho kö -wa
-bha dhebhö bha- 'sü kö- -nu
'bha 'wii 'në 'kpö.

31 Kö me "saçple bha- -nu
॥gban -wo 'dho kö -wo dhe
bha- 'sü kö waa- "wëe 'bha
'wii 'në 'kpö tongtongdhö.

32 Kö -yö to- 'ka "dhü kö-
dhebhö bha -yö ga 'pö.

33 ॥Ya kë "dhü, game -nu
bhö -yi bha ॥ya ॥loo, dhebhö
bha -yö -dho kë 'me 'wo bha-
de -sü 'pö- -bha dhebhö 'ka
kpœnngdhö, "këe kö -a -nu
॥gban -wo kë 'ke- -kë dhebhö
bha- -dhe.»

34 'Yö Yesu -ya -yç bç -nu
-go 'ö- pö: «'Me 'wo ॥dëe
-yëen ya- 'gü ॥në- -nu -mawɔn
'dhö dhe 'sü -sü waa- gwaan-
'kpö -sü -bha,

35 "këe 'me 'kö 'wo dho
kë -toseakëme 'ka -dhekpao
dhia" 'gü, -tosea -dee 'ö
Atanna dho- kë bha- 'gü kö
॥wa -bö ॥wa 'go ga 'gü bha,
wo -zë -a -nu -mawɔn 'yii
'dho kë dhe 'sü -wɔn "ëen
gwaan- 'kpö -wɔn -bha;

36 -a -gen -mü ॥dhe kö
'wii 'dho ga 'zü tongtongdhö,
"këe kö woo kë ॥dhe Atanna
-bha "kië -nu ॥në 'dhö ॥taa-
masü 'gü, kö 'go 'wo- wo ga
'gü bha ॥wa kë Atanna -bha
'në 'ka.

37 ॥Ya 'go yö -zë 'gü, ॥ya
'to- 'dhe 'kö -gban game -nu
-bö -wɔn -bha bha- -bha, 'pë
'ö Moizö -ya -bæn zë yi 'bha
'ka ö -go 'sëedhe 'gü, 'ö -gban
-kpœo kpö 'ö "gü sië- -bha bha
-ya -zɔn ॥dhe 'yaa ॥sua 'ka;
-a -gen -mü ॥dhe Moizö -yö

Atanna -dhe -dhe bha ॥në-'gü Ablaamö -bha Atanna, Izaakö -bha Atanna, Zaköbö -bha Atanna.

³⁸ "Kee 'sa a- -pö ka -dhe ॥dhe me 'dhe 'kö Atanna -ya 'tö pö ö -bha "dhü bha, -a -nu ॥gban -wo "yaanme ॥në-'ka, -a -gen -mü ॥dhe 'kö 'wii kë "yaandhe 'ka kwa kpö 'gü ॥dees, "kees -a -nu ॥gban "pepe -wo "yaan Atanna -zë -go."

³⁹ ॥Dhe 'ö- pö "dhü 'ö ö bo, 'yö 'tonggome -nu bha- me ga 'bha 'wo- pö- -dhe 'wo- pö: «'A, n Dëme, i dö -zë -wo mea- dhiang -nu -yo bç -dhe 'ka.»

⁴⁰ 'Ö go yo -zë 'gü, Sadusien -nu bha 'wii- dhëe" "wëe 'bha 'kpö 'zü.

Klisi waa- Davi -a -nu -gban 'kweë- -kɔ -dhiang 'ö Yesu -ya zë 'ö Dhukö -ya pö
(Matiö 22,41-46; Makö 12,35-37)

⁴¹ ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü, 'yö Yesu -ya pö 'pö- -nu -dhe 'ö- pö: «॥Ya kë "dhü 'sa kö -a pö 'wo- wo sië ॥dhe 'me 'ö Atanna -bha -Yame 'ka bha Davi suu -mü bha- -gen -mü -më 'ka,

⁴² "kees kö Davi yöö ॥dede -ya -pö ö -bha "tan 'ö- bho Atanna -dhe bha- 'sëedhe 'gü Klisi bha- -bu 'gü ॥dhe:
<Kwa Dëme -ya -pö n Dëme -dhe:
-Bhö -ya -duë -së 'ö n -kɔ -së -ta ya- 'gü ॥kɔ

⁴³ kö -yö 'dho "dhü -yö zun- 'ka yi 'a dho i 'yao- -nu kë- 'ka i -gen -dö -ta -pë 'ka> bha- -bha.

⁴⁴ ॥Ya kë "dhü 'me 'ö Davi -zë -ya -dhe ö Dëme bha -yö -mö -bha 'ö -kë -a bhaa 'në 'ka -kɔ -kë ॥dhe? ("Kee 'yö- -yo 'yii ॥scoo- -nu -go.)

-Dhio 'ö Yesu -ya dö ö -bha ॥klang -nu -ta 'ö -gban 'tonggome -nu -bha 'ö Dhukö -ya pö

(Matiö 23,1-36; Makö 12,38-40)

⁴⁵ ॥Dhe 'ö dhiang -nu bha- -nu zë sië "dhü, 'ö me ॥gban "pepe 'wo "tu 'to sië- -wu -bha, 'yö- pö ö -bha ॥klang -nu -dhe 'ö- pö:

⁴⁶ «Ka ka -di 'kun -së 'tonggome -nu -go! -A -gen -mü ॥dhe 'me 'wo bha -toyang ॥gbleengbleen ॥në- -da -dho -ya -nu -kë kö 'wo ॥nië- 'ka -dhe -nu 'gü kö 'wa ॥loo "dheedhe -nu 'gü kö -wo zun- -nu -dhe kpiö 'gü kö -wa -nu ॥bhlëë -ya. -Yea -bleesü -nu bha ॥në 'wo- ॥mö Zuifö -nu -bha -yakwëekëgükö -nu waa- døtadhe -nu 'gü kö 'wo -ya 'gü.

⁴⁷ "Kee ॥wa 'go mü kö -wo 'dho sië 'wo ॥geandhe -nu -ta -bhö, ॥wa 'go mü ॥wa ॥loo me -nu "yan "dhiö, 'yö 'wo ॥bheia Atanna -dhe -kɔ 'gü ॥gbleengbleen -nu bha- -kë, (kë "dhü, kö 'wo bho me -nu 'gü Atanna dhoo'bhaawon kë -me -nu -bha, "kees kö 'waa- "gbluu -zian -bha). A- -pö ka -dhe ॥dhe 'wön 'ö Atanna dho- wö 'me 'wo bha- -nu -ta, -a "dhiö- -dho ziö me ॥gban -bha -ta.

*do 'bha -ya wo Atanna -go -a
-dhiang 'ö Dhukö -ya zë
(Makö 12,41-44)*

¹ ॥Dhe 'ö Yesu -yö ö bo -a -pö "dhü -sü 'ka, 'yö ö -go "dhiü ॥wlü. 'Ö dho -dhe -ga kö ॥naçme -nu -wo gbaç sië Atanna -go, kö -wa 'wëe- -da sië 'pë 'wo- nu Atanna -dhe -a -da 'gü -pë 'ö- -dhökëgükö 'gü bha- 'gü.

² "Kee kö ॥geandhe -wëesü 'në do 'bha bha 'pö "tanmaga ॥ple -ya ॥kwæe-, kö -ya -da sië mü 'pö.

³ 'Yö Yesu -ya pö: «A- -pö ka -dhe tean- ॥dede 'ka ॥dhe "tanmaga ॥ple 'ö ॥geandhe ya 'ö- ॥gbaoç Atanna -go ya, -yö 'gbiin- 'ö -ziö me 'wo bha- -nu ॥gban "pepe -bha -ta.

⁴ -A -gen -mü ॥dhe wo -zë -a -nu -kø ॥në- -nu 'kën -gu -ta, 'yö- 'dhe 'ö- -nu "yan 'yaa -kë 'ka -pë "dhiü bha 'wo- ॥gbaoç Atanna -go, "kee ॥geandhe 'në -wëesü 'kø pë 'bhaa- -go 'ö dö bha, a- -pö ka -dhe ॥dhe 'pë ॥ya 'to- 'nu- -go -a -bha -bhöpë sön -zian 'ka -a -kpea ॥në 'ö- nu Atanna -dhe bha.

*Yesu -bha Atanna -bha 'kø
'wü -wön -to "dhiü kö -ya pö
-kø waa- -wëewön -nu 'wo
dho kë kö -tosea gun -na yën-
-a -dhiang 'ö Dhukö -ya zë
(Matiö 24,1-2; Makö 13,1-2)*

⁵ 'Ö gun kö me 'bha -nu -wo Atanna -dhökëgükö 'ö Zed- hizadhemö bha- -kë -së -dhi- ang zë sië, -gwë suu -nu 'wo- sü 'wo 'kø bha- dö- 'ka waapë -nu 'wo- ॥gbaoç Atanna -go

'wo mü bha- -wön 'gü, 'yö Yesu -yö dhiang do zë 'ö- pö:

⁶ «-Ka -dhe -ga, -a yi -yö nu sië 'ö -gwë -sengbø -nu 'ka- -ga sië bha, 'ö- ॥gban -yö ॥loo, 'ö- do -zian 'yaa 'to 'ko -ta.»

(Matiö 24,3-14; Makö 13,3-13)

⁷ ॥Dhe 'ö ॥yaa- pö "dhü, 'yö 'wo- dhe" kpo 'wo- pö: «Yi Dëme, -a 'wön bha -yö -dho kë "dhü -më "tüng ॥në- 'gü? "Een ॥yaa- pö 'ö kë yi -dho -a 'suan- bho -më -nu ॥në- -bha?»

⁸ 'Yö- -yo bœ- -nu -go 'ö- pö: «Kaa kë -së kö 'wa 'dho "kpënng- kë ka -go 'wo ka -pö; -a -gen -mü ॥dhe me 'gbë- -dho nu n 'tö 'gü, 'ö 'wo- pö ka -dhe ॥dhe n nu "tüng ॥ya ॥loo, "eен wo ॥në 'wo n 'ka, "kee ॥waa- pö "dhü, 'ka 'dho- -yo bœ.

⁹ ॥Ya 'go yö -zë 'gü, ka -dho -a ma ka "tu 'ka ॥dhe -wo -gblü gcoñ sië -dhe -nu 'wo ॥ni -a -nu 'gü, "eен "segö -nu "yan -yö dö sië -gean. ॥Ya kë "dhü ka "gblüödhe 'ya 'dho "muu bho, -a -gen -mü ॥dhe -a -dhe -bha ॥dhe 'wön -nu bha -wo kë ॥kö -bleesü. "Kee yö -zë 'yii 'dho kë "se "dhiütodhe 'ka.»

¹⁰ "Segö 'bha- -dho "wlü 'ö dho ö -gblü -da -a 'bha -ta, 'ö -gblüdë 'bha -yö ॥wlü 'ö dho 'ö -pö me 'bha -ta.

¹¹ 'Ö "se -yö ॥zii -kø -ziisü -ziisü -nu -kë, 'ö "vüü 'dhö -da -dhe -nu 'gü 'zuuzudhö 'ö 'ka- ma, 'ö "yua yaya -nu 'wo so. 'Ö "dhabhliwön -nu 'ö ॥ya kë 'ö "suü -da me 'gü

'ö -kë dhang- 'gü -dhe -nu 'gü 'ka- yö.

¹² "Kεε "sanni 'wɔn -nu bha- ɔgban "pεpε -yö kë, -wo -dho ka 'kun ɔkö -bleesü 'wo ka -wëe -kë ɔgban "pεpε suu wo, 'ö wo ka "dhiü dö pë -gö, 'ö 'wo 'wɔn bho ka 'gü Zuifö -nu -bha -yak-wëekëgükö -nu 'gü, 'ö 'wo ka -da -nu wo -kaso 'gü, 'ö 'wo dho ka 'ka -gblüdë -nu waa- "segdhiüme -nu -kuu "dhiü n 'tɔ -wɔn 'gü.

¹³ 'Wɔn -nu bha -wo -dho kë ka 'ka "dhü, "kεε -a -gen -mü ɔdhe kë "dhü kö 'ka "segdhe kë n -bha -a -nu -dhe.

¹⁴ A- -pö "dhü kö -yö 'to ka "yaan kö -a yi ɔya ɔloo kö ka -di -ta -za dɔ -wɔn -zvgomdhe 'ya 'dho -ya ka -bha,

¹⁵ -a -gen -mü ɔdhe ka -ziö dhiang 'gü "tüng ɔya ɔloo kö ɔwa 'dho ka 'ka -gomé -nu -kuu "dhiü (dhiang 'ö kaa- zë ma ɔnë 'a dho- dɔ ka "dhi). Ma ɔnë 'a dho "yaaki nu ka -dhe. "Yaaki -zian 'a dho- nu ka -dhe bha, -yö -dho ziö ka -da -me -nu -bha -ta, 'ö- -nu "dhi kun 'ö 'ka dhiang -yo bɔ, 'ö 'pë woo- pö ka -dhe 'ö ɔdheng- -nu -gö.

¹⁶ A- -pö ka -dhe ɔdhe 'mε 'wo -kë ka 'kpomé -nu 'ka waa- ka dheebhang -nu, 'mε 'ö keng- -nu ka suu 'dhö do, "εen ka "taongdë -nu -zian -dho ka "dhiü dö ka 'yaç- -nu -dhe. -Wo -dho mε ga 'bha zë ka "piü.

¹⁷ Ka -san -dho mε ɔgban "pεpε kë n -wɔn 'gü,

¹⁸ "kεε yö ɔnë- ɔgban 'gü, ka wun "dhe 'ö ka -go

-bha bha- do -zian 'yii 'dho ɔdheng Atanna -gö.

¹⁹ ɔYa kë ɔdhe yö ɔnë ɔya 'kun bho ka 'gü, kö 'kii bo n 'ka, 'yö 'ka dho -da ɔsii 'ö yaa yën -a kë -dhe 'gü -dhækpaɔ dhia" 'gü..»

'Wɔn 'ö dho kë Zedhizadhemö -pö 'ka waa- Yesu -bha nu -sü -dhiang 'ö Dhukö -ya pö

(Matiö 24,15-21; Makö 13,14-19)

²⁰ 'Yö Yesu -yö go mü 'ö -pö: «ɔYa 'go yö -zë 'gü, yi 'ö 'ka dho- ma- 'ka ɔdhe -gblü ɔya 'gba dɔ Zedhizadhemö -dhe -bha -dhe ɔgban "pεpε 'gü ɔya ɔkléen- 'ka- -zü, -yö kë ka "yaan ɔdhe kö -a 'wü "tüng ɔya ɔloo.

²¹ -A yö -zë ɔya kë "dhü, 'mε 'wo dho kë Zude -se 'gü -a "tüng bha- 'gü, -wo -beang sü kö -wo 'dho -tɔn -gbeng 'gü -dhe -nu 'gü. Kö 'mε 'wo Zedhizadhemö -pö yaan- bha -wo -da "bü, kö 'mε 'ö wo -zë waa- -kë gbeε -ta -dhe -nu 'gü, 'wa 'dho -nu 'plöödhe mɔɔ-.

²² -A -gen -mü ɔdhe Atanna -dho 'wɔn bho ka 'gü 'yi bha ɔnë- 'ka, kë "dhü kö 'wɔn "pεpε 'ö -ben zë -sü 'ka- -bha 'segdhe 'gü bha- 'gü -wɔn -yö kë.

²³ -A "tüng bha- 'gü, dhong -nu 'wo dho kë 'gbiödhe 'ka, "εen 'ö 'në dho kë- -nu -gö "yɔn -bha, -a -nu -bha -dho kë -wëesü; -a -gen -mü ɔdhe Atanna -dho ö -mawɔn -siö "segc ya- 'gü mε -nu 'ka "tüng bha ɔnë- 'gü, 'ö "se ya- 'gü

-mε -nu 'wo -kε -wεēwεēsü
∅dedewo.

²⁴ 'Mε 'waa Atanna dɔ
-a -nu -bha -gblü -kɔ -dho
∅mɔɔ- -nu -bha, 'ö 'wo- -nu
kun ∅dhuēng 'ka, 'ö 'wo dho
nu- 'ka "segɔ ∅gban "pεpε 'do
'do 'gü, 'ö "se "wεε 'gü -mε
-nu 'wo ∅taa Zedhizadhemö
-dhe -ta, 'ö 'wo- -da wo -gen
∅wlöö 'ö dho- 'ka "dhü 'ö
zun- 'ka- -nu -bha "tüng 'ö
Atanna -ya -ya -a ziö -yi
-bha.»

(Matiö 24,29-31; Makö 13,24-27)

²⁵ ∅Ya 'go yö -zë 'gü,
"dhabhlwɔn -dho kε 'ö 'ka-
-dhe yö 'yēnng- waa- "su
waa- "susēngga -nu -bha.
"Suü- -dho -da "kpungtaame
-nu 'gü, 'ö "sika -yö -da -nu
'gü, -a -gen -mü ∅dhe -a
"tüng bha- 'gü, ∅weeyi -dho ö
kpö kε ∅dhe -tɔn 'dhö 'ö ∅loo
'ö dho 'ö -zuö -yuudhö.

²⁶ -A "tüng bha- 'gü, mε
'bha -nu -dho ga zuēdhiütεε
-go kö -wo wo -zu 'gɔn
sië 'wɔn -nu 'wo dho wɔ
"kpungtaadhe -ta bha- 'ka, -a
-gen -mü ∅dhe Atanna -bha
'gübuidhe 'ö dhang- 'gü bha
-yö -dho ∅loo 'yi bha ∅në- 'ka.

²⁷ -Wo -dho mang
Mægböme n yö "tüng bha
∅në- 'gü kö a nu sië dha
'kpong- -ta ma mædhe
-faan "gbui- bha- 'ka waa-
'tobhödhe -ziisü 'dhö.

²⁸ ∅Ya kε ∅dhe 'ka 'wɔn -nu
bha- -dhe yö "tüng 'ö- 'gü kö
∅ya kε -sü -zü bho, -ka dɔ
∅zinng 'gü kö 'ka ka -gɔ "dhiü
"wlü, -a -gen -mü ∅dhe 'ö kε
sië "dhü "tüng 'ö- 'gü kö ka
-bho 'wɔn 'gü "tüng ∅ya "gan

klöö-.»

"Gwēnng 'ö Yesu -ya -da 'ö
-gban figö -dhü -bha
(Matiö 24,32-35; Makö 13,28-31)

²⁹ 'Yö 'wɔn -zɔn 'ka do -zɔn
-a -nu -dhe 'ö- pö: «-Ka figö
-dhü -nu waa- "dhü "wεε
'dhe -nu 'wo to -a -nu -ga kö
'ka 'wɔn 'suan- bho- -bha:

³⁰ -a -gen -mü ∅dhe 'ka -nu
yö kö -wo wo -trɔng -dee -ya
sië, kö 'ka- 'wɔn dɔ ∅dhe dha
"yi ∅ya ∅teng.

³¹ ∅Ya kε 'pö ∅dhe ka
"yan 'dhö -da sië 'wɔn -nu
bha- -nu kε -dhe 'gü, -yö kε
ka "yaan ∅dhe Atanna -bha
-gblüdēdhe -ya dun ka -ta.

³² A- -pö ka -dhe tean-
∅dede 'ka ∅dhe: 'Wɔn -nu
bha- ∅gban -dho kε kö 'mε
'wo "tüng ya- 'gü ya- -nu
∅gban 'wii ga ∅kö.

³³ -A -gen -mü ∅dhe "se
waa- dhāng- -wo -dho ziö,
"kεε n -wɔ -zë 'yii 'dho bho-
-bha tongtongdhö.»

-Dhio 'ö Yesu -ya dɔ 'ö
-gban -dɔ 'suan- 'ka -sü -bha
-a -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

³⁴ Yesu -ya -pö -nu -dhe yö
∅në- -wɔn 'gü 'ö- pö: «-Kaa
kε ka 'suan- 'ka kö ka -gɔ
'ya 'dho 'to pε -sε -bhö -sü
waa- we mü -sü "εεn -ya
"kpungtaapε -nu -wɔn zuēn
-ta -sü 'ö "dhiü ziö 'ka- -bha,
'ö yi bha 'ö nu 'ö -kan ka 'gü;

³⁵ -a -gen -mü ∅dhe yi 'ö
bha- nu -sü -dho kε ∅dhe
"nuu 'ö "yibhakeme -nu -wa
-zuö "yi ∅bhaa bha ∅në- 'dhö
'ö -kan "kpungtaame ∅gban
"pεpε 'gü.

36 -A -kë "dhü -sü 'gü, -ka -ya ka "yaan kö 'ka bheä" Atanna -dhe "tüng ॥gban 'gü, kë "dhü kö 'ka faan ॥sloç, kö 'wɔn "pepe 'ö nu sië bha -yö 'kun bho ka 'gü, kö yi 'ö Megböme dho nu- 'ka bha -yö -kpan ka -bha -dɔ -gean -sü 'ka.»

37 "Tüng 'ö Yesu -ya -kë Zedhizadhemö bha -dhe -ya ॥kpao -kɔ 'ö- 'gü 'do 'do 'yö dho Atanna -dhækëgükɔ 'gü, 'yö me ॥draan mü, "bin 'dhö 'ma sië, 'yö dho -tɔn 'wo Odhivie -tɔn -kë bha- ॥gbin-'yö -wɔ mü.

38 -A -wɔn 'gü, "següme -nu ॥gban "pepe -wo -gun -suü sië -dhækpaɔ tii' 'gü, 'ö 'wo nu Atanna -dhækëgükɔ 'gü kö 'wo- -wu ma.

22

-Gome -nu -bha yang -ya Yesu -bha -kɔ waa- Zuda -bha -da -a -dhe pë "piü -kɔ -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

(Matiö 26,1-5; Makö 14,1-2; Zan 11,45-53)

1 'Ö gun "dhü kö 'bluu- 'ö "seke 'yaa- -bha 'wo- -bhö -troo 'ö- -ta 'wo- -dhe 'Pakö bha, -a yi ॥ya 'to klöö-,

2 kö 'me 'wo -kë "saabhome -nu -gome -nu 'ka, waa'-tonggome -wa "slë mɔɔ- sië kö 'wo Yesu 'kun, "keε kö -wo "suü sië "següme -nu -go.

(Matiö 26,14-16; Makö 14,10-11)

3 "Kee 'sa Sɔtraan -yö -da Yesu -bha ॥klang -nu -kaɔŋ do ga ॥ple bha- me 'dhe 'wo- -dhe Zuda Isikadhiɔtö bha- -go 'gü "tüng ॥dede bha ॥në- 'gü.

4 'Yö -ziö 'ö dho ö -go dun "saabhome -nu -gome -nu waa- Atanna -bha 'kɔ -gɔdhiümə -nu -gome -nu 'ka kö -kɔ 'ö dho Yesu "dhiü dɔ- 'ka- -nu -dhe kö -wa -ya 'kwëë- kë.

5 ॥Dhe 'ö dho 'ö- pö- -nu -dhe 'yö- 'gü -wɔn -yö -dhi -nu -dhe ॥dedewo, 'yö 'wo- pö- -dhe ॥yaa- yö -zë kë "dhü, -wo -dho -a gba 'wëë- 'ka.

6 ॥Dhe 'ö bo -wi 'wɔn bha- -bha -sü 'ka, 'yö -ya -a "slë mɔɔ- -sü -bha kö 'ö Yesu ॥gbao -nu -go me ॥gban tii' 'ka.

Yesu -bha me ॥ple -bɔ 'Pakö -pë -kpa -dhe 'gü -kɔ -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

(Matiö 26,17-25; Makö 14,12-21; Zan 13,21-30)

7 -Wo -to 'wɔn bha- -bha "dhü, 'yö yi 'wo -tuü -pë 'wo- zë troo bha- -ta bha- zë- 'ka bha 'ö ॥loo.

8 'Yö Yesu -yö Piedhö waaz- Zan -a -nu bɔ, 'yö- pö- -nu -dhe: «-Ka 'dho kwa -bha Pakö -pë -kpa kö 'kwa- -bhö!»

9 'Yö 'me 'wo bha 'wo- pö- -dhe: «-Yö i "piü ॥dhe 'yi- -kpa 'me?»

10 'Yö- pö: «-Ka -dhe -ga, ॥ya kë ॥dhe 'ka 'dho 'ka -da Zedhizadhemö 'plöö, ka -dho -kpan me do 'bha -bha kö "yipë -ya -go, 'ka- yö -ka ziö- ॥keng- kö keng- -nu 'ka 'dho, 'kɔ 'ö yaa- -da 'gü bha kö 'ka -da ॥keng- mü.

11 ॥Ya kë ॥dhe 'ka -da 'kɔdhol mü kö 'ka- pö- 'kɔ dë -dhe: «'Kɔ dë, yi Dëmə -ya -pö -dhe 'ö waa- ö -bha ॥klang -nu 'wo dho 'Pakö -pë

-bhö -bha 'i- -dhe -zən yi -dhə.»
 12 'Ka- pö- -dhe "dhü -yö -dho 'kōdhi -mɔɔbhasü 'ö-'gü -dhe 'dhö -pē kē -sü 'ka, 'ö -yatapē ɔgban 'dhö mü, -a -dhe -zən ka -dhe 'kō -ta "dhüng 'gü. -Dhe 'ka dho kwaa- Pakö -pē -kpa -bha 'yö bha.»

13 'Yö 'mə 'wo bha 'wo dho, 'yö -kō do 'ö Yesu -ya pö-'ka bha 'yö -kē 'pö- -kō -bha "kpüüdhö, 'yö 'wo Pakö pē -kpa mü.

-Bhöpē 'ö Atanna -gɔ'kɔɔdhö bha- -wɔn zü bho -kɔ-dhiaŋg 'ö Dhukö -ya zë

(Matiö 26,26-30; Makö 14,22-26; 1 Kodhengtö 11,23-25)

14 ɔDhe 'ö ɔwa wo bo pē bha- -kpa -sü 'ka 'ö- -bhö "tüng ɔya ɔloo, 'yö Yesu waa-ö -bha bɔme -nu 'wo -ya pēpē "dhiü.

15 'Yö- pö ö -bha ɔklang -nu -dhe: «Pakö -pē 'dhe 'kwa- -bhö sië ya -a 'gü -wɔn -yö -dhi n -dhe ɔdedewo, -a -gen -mü ɔdhe -yö -gun n "piü ɔdhe- do 'dhe 'kō ya 'kwa- -bhö kwa "kwëe gbonggbongdhö kö 'a gun -na saan".

16 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloɔ- -mü ɔdhe 'mii 'dho- 'bha -bhö "kpung ya- ɔtaa zü 'ö dho 'ö zun- 'ka -a 'kloɔ- zun zang -ta -sü ('ö n ga -sü 'ka) bha- -bha, 'ö dho 'ö zun- 'ka- 'dhe 'kwa dho- -bhö Atanna -bha -gblüdëdhe 'gü bha- yi -bha.

17 ɔDhe 'ö ɔyaa- pö "dhü 'ö ɔya ö bo, 'yö ö -kō -da we -koo 'gü, 'yö Atanna nue"

bho 'yö- pö: «-Ka we -koo ya- 'kun kö 'ka- 'gü -gblü ka 'ko -ta;

18 -a -gen -mü ɔdhe a- -pö ka -dhe ɔdhe -drɔɔ ga "yi 'ö ya 'mii 'dho- mü 'zü tong-tongdhö 'ö dho 'ö zun- 'ka Atanna -bha -gblüdëdhe nu -yi -bha.»

19 ɔDhe 'ö ö bo- pö "dhü -sü 'ka, 'yö ö -kō -da 'bluu- 'gü, 'yö Atanna nue" bho. ɔDhe 'ö ɔya ö bo, 'yö- "kplü "kplü bho 'yö- 'gü -gblü -a -nu -ta 'yö- pö: «-Ka -dhe -ga, n kwi 'a- nu ka -wɔn 'gü bha- "bleen- ɔnɛ, [ka kē -kaa -bhö ɔsië kö ka -zv -yö -bö n -wɔn -ta -kpeawo.»

20 ɔDhe 'wo wo bo pē -bhö -sü 'ka, 'yö wekoo sü 'zü -kō do bha- 'gü, 'yö- nu -nu -dhe 'yö- pö: «N ɔyɔɔn 'ö woo- ɔwenng kö -yö kē -mlɛɛ -dee 'ö maa -da n Dë Atanna waa- me "bhui- -nu -a -nu ɔzinng 'gü -a -gen 'ka bha- "bleen- ɔnɛ.»

21 "Kee 'sa 'mə 'ö dho n -da pē ɔkwɛɛ- "dhü bha, yeng ɔnë yi -kō 'dhö pefië do 'gü ya!»

22 "Kee a- -pö ka -dhe tean- ɔdede 'ka ɔdhe mang Megbōme ga 'ö maa- wo ya 'a- wo "dhü kö 'wɔn 'ö Atanna ɔyaa- -bɛn zë 'nu ɔya bo bha -ya yö ɔnë- 'gü -wɔn kē, "keɛ 'mə 'kō dho 'wɔn bha- -gbo dɔ ö -d̄i ɔgbin- ɔnë- -mə -bha 'dhö -wëësü!

23 ɔDhe 'ö ɔyaa- pö "dhü, 'yö- -bha ɔklang -nu 'wo -ya wo 'ko -nu dheɛ" 'kpo -sü -bha kö 'mə 'ö dho 'wɔn bha- kē 'wo- dɔ.

Zao^dhe 'ö Yesu -bha
klang -nu -wa -da kö 'me 'ö-
-due 'dhö 'kpii- 'wo- dɔ bha -a
-dhiang 'ö Dhukö -ya zë

²⁴ -Wo -to -dhe do bha -'gü,
'yö Yesu -bha klang -nu bha
'wo -ya wo 'ko zaɔ- -sü -bha
-due 'kpiidhe -wɔn 'gü,

²⁵ 'yö- -yɔ bɔ- -nu -gɔ 'ö-
pö: «-Gblüdë -nu 'wo "kpung
ktaa -a -nu -kɔ -yö -mɔɔ woo-
"següme -nu -bha, 'ö 'wɔn 'ö
-dhi -nu -dhe 'wo- -wɔ -nu-
-ta, "keε 'ö wa 'go mü 'wo-
pö wo -gɔme -nu kewɔn -yö
-së.

²⁶ "Keε ka -zë ka -bha 'ya
'dho kë "dhü. Ka -zë 'me
'ö- -due dho kë 'kpii- ka kpö
'gü, -a -dhe -bha dhë yö
në -yö kë dhë me gban ka
-da wlöö 'dhö, kö me 'ö ka
-gödhiü në -yö kë dhë ka
"dhiü -ziowome 'dhö.

²⁷ "Eεn me ple wa kë kö
me do -yö kë pë -bhö -dhë
'gü, kö me do -ya "dhiü -ziö
wo kö me ple 'wo bha 'dee
'kpii-? Kö 'me 'wo- "dhiü
-ziö wo sië bha 'yaa -mü -ee?
"Keε -kaa -ga 'ö ma -zë 'ma
kë ka kpö 'gü dhë ka "dhiü
-ziowome 'dhö bha.

²⁸ Ka -zë ka në 'ka 'to
n keng- 'ö 'kwa -ziö 'wɔn
"gbu- "pepe 'ö -wɔ n -ta -a
gban 'gü.

²⁹ Yö në -wɔn 'gü, 'yö
'a -gblüdëdhë nu -sü 'ka ka
-dhë dhë -kɔ do 'ö n Dë -ya
nu -'ka n -dhë -a 'dhö.

³⁰ Kë "dhü kö kweng-
-nu 'kwa -kɔ -da pëfië
do 'gü ma -gblüdëdhë -ya
-bha -yi 'ka, kö 'ka -ya 'pö
-blüdëdhë -gbloo -nu 'gü kö
'ka Izraedhö "segö -kaɔng do

ga ple bha- 'me 'ö 'dhö -a
-duε -zɔn.»

Yesu -bha Piëdhö -bha
ö -wɔn zaɔ -sü -dhiang 'ö
Dhukö -ya zë

(Matiö 26,31-35; Makö
14,27-31; Zan 13,36-38)

³¹ Dhë 'ö ya ö bo- -pö
"dhü -sü 'ka, 'yö- pö Piëdhö
-dhë: «Piëdhö, Sotraan ya
ka -gbadhe Atanna -gɔ kö 'ö
ka -piö dhë -kɔ 'wo -mlü
-piö 'ka 'ö- flee -yö go- 'gü
bha- 'dhö,

³² "keε 'ma bhæa" Atanna
-dhë i -wɔn 'gü kö i -bha
'hang -bho n "dhiü -sü 'bha
'ya 'dho "kan- -ta 'ö 'i -kan n
-bha. 'Bha i -dī sløo yi 'ö-
'ka kö i zuë" ya 'waanu, bhi
-dī 'pö 'i i dheebhang -nu 'ö
keng- -nu 'ka bɔ n 'ka bha-
-nu -zu -gban.»

³³ 'Yö Piëdhö ya -yɔ bɔ-
-gɔ 'ö- pö: «N Dëmε, -a "sí
'yaa n -dhë kö 'a "kan i -bha.
'Kö ya kë ga -zian 'ka kwa
-dhë -a wo kwa "kwëë, ya
kë 'zü dha -sü 'ka kwa -dhë
-a wo kwa "kwëë.»

³⁴ 'Yö Yesu -ya pö- -dhë:
«Piëdhö, a- -pö i -dhë dhë
"sanni -tɔgɔn -yö "wì gbeng
'ö dëε 'gü, kö 'bha bo n 'ka
dhë pë -yaaga 'dhö.»

-Wu 'ö Yesu -ya kpɔ ö -bha
klang -nu -bha kö -wa kë
ö zian 'gü bha- -dhiang 'ö
Dhukö -ya zë

³⁵ Dhë 'ö go mü 'yö- -nu
dhëe" kpɔ 'ö- pö: «Ka bɔ 'a-
wo "tüng 'bha 'gü, 'ö 'a- pö
ka -dhë dhë 'ka- pö kaa 'dho
'ka 'dho kwæesügüpë waa-
'wëë- -nu, 'waa -sabha -nu
'bha 'sü bha, dhë 'ö 'ka dho

pë 'bha -kpla -yö kë ka -kun -ee?» 'Yö 'wo- pö- -dhe: «'Aa bhoo, pë 'bha -kpla 'yii yi 'kun.»

³⁶ 'Yö- pö- -nu -dhe: «'Ka-pö 'ka 'dho ॥taamasü ya'-gü, 'mε 'ö- -bha 'wëëga 'dhö- -gö -yö ö -bha pë 'sü, ॥kwæesügüpë 'dhö 'mε 'ö- -gö -ya 'sü, kö 'mε 'ö -siangga 'yaa- -gö, -yö ö -bha -sö "dhoo dö kö -ya 'dho;

³⁷ -a -gen -mü ॥dhe -a -dhe -bha ॥dhe 'pë 'ö -ben zë -sü 'ka Atanna -bha 'sëedhe 'gü n -bu 'gü bha, -a 'gü -wön -yö kë ॥dhe:
॥Waa- dö 'wonyaakëme -nu -bhiëe 'gü.»

"Kee 'sa 'wön 'ö -ben zë -sü 'ka n -bu 'gü, 'ö- këwön 'dhö 'dhö "dhü bha- kë "tüng ॥ya ॥tëng. Yö ॥në dho kë 'wön 'ö Atanna -yö n bç- 'gü bha- -gö -da 'plöö -sü 'ka.»

³⁸ 'Yö 'wo- pö- -dhe: «Yi Dëme, -siangga ॥ple ॥ne!» 'Yö- pö- -nu -dhe: «-A 'dhe bha -yö 'to "dhü, ॥ya ॥mcö.» (-A pö 'ö -wo "dhü bha- 'klöö-mü ॥dhe 'pë 'ö- pö- -nu -dhe bha 'wii- 'gü ma ö 'klöö- 'ka.)

Bheä -kɔ 'ö Yesu -yö ॥bheä- 'ka Odhivie -tɔn ॥gbin- -a -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

(Matiö 26,36-46; Makö 14,32-42)

³⁹ Yesu -gun 'dho sië Odhivie -tɔn ॥gbin- zii 'kpa 'ö ॥bheä Atanna -dhe mü, 'ö ॥ya gun ॥ya kë- 'tuü- 'ka. ॥Dhe 'ö go 'kɔ bha- 'gü 'ö zun "kpennng, -yö -ziö do 'ö ö wë dö Odhivie -tɔn ॥gbin-, 'yö-

-bha ॥klang -nu -dı 'pö 'wo -ziö ॥keng-.

⁴⁰ ॥Dhe 'wo dho 'wo ॥loo mü, 'yö- pö ö -bha ॥klang -nu -dhe: «-Ka bheä» Atanna -dhe kö 'ka 'dho -da Søtraan -gç döng 'gü!»

⁴¹ 'Yö yö -zë 'ö bho 'në 'bha wo- -nu -dhe taa- 'bleng -bleng 'yö zun ö kpiö 'gü, 'yö zun -bheä Atanna -dhe -sü -bha 'ö- pö:

⁴² «N Dë Atanna, ॥ya kë ॥dhe ॥ya ga i 'gü kö 'wön "gbu- 'ö maa- "yi mü ya 'i n dha- -gö, -yö -dho -dhi n -dhe, "kees yö ॥në- ॥gban 'gü, 'yaa n "piü ॥dhe -yö 'to ma -zë n -bha -bha, -yö n "piü ॥dhe bhi ॥në i dhocabhaa -yö kë.»

⁴³ [-Yö -to mü 'yö Atanna -bha "kië do -yö go dhang- 'gü 'yö nu 'yö faan -sea -da 'gü.

⁴⁴ ॥Dhe 'kö 'ö- -ga ॥dhe ga -zii ॥ya kpa ö -ta, 'yö zun -bheä Atanna -dhe -sü -bha ö -søbhæ ॥dede 'ka, 'ö do mü kö 'feyi ö bho sië- -bha 'ö ॥loo "sia- bha, ॥ya kë ॥dhe ॥ycöñ kpö kpö ॥në- 'dhö.]

⁴⁵ ॥Dhe 'ö ö bo, 'yö ॥wlü 'ö dho ö -bha ॥klang -nu -dhe 'gü, 'ö dho -yö -kpan -a -nu -bha kö -a -nu ॥gban ॥wa yi zë kploongdhö -wëë 'ö bç sië- -nu -ta bha- -wön 'gü.

⁴⁶ 'Yö- pö- -nu -dhe: «Yi -zian ॥në 'ka- zë sië -wa! A- -pö ka -dhe ॥dhe 'ka "wlü kö 'ka bheä" kö Søtraan 'ya 'dho "kpennng- kë ka -gç 'ö 'ka -da Atanna "dhiü!»

Yesu 'kun -kɔ -dhiang 'ö

Dhukö -ya zë

(*Matiö 26,47-56; Makö 14,43-50; Zan 18,3-11*)

⁴⁷ -Yö -to dhiang bha- zë -dhe 'gü, 'yö me kpö -yö -wo kö- -bha ɬklang -nu -kaɔng do ga ɬple bha- me 'dhe 'wo-Zuda -kë bha -ya -nu -dhe "dhiü. ɬDhe 'wo nu, 'yö ɬycɔn Yesu "sco 'yö ɬloo- bha.

⁴⁸ 'Yö Yesu -ya pö- -dhe: «Zuda, 'wɔn 'ö i 'gü 'yö bha -ee? I mang Megbömə n "dhiü -dɔ -loo n -bha -sü ɬnë- ka -ee?»

⁴⁹ ɬDhe 'me 'wo gun Yesu ɬkeng- bha- -nu "yan 'dhö -da 'wɔn bha- -dhe 'gü, 'yö 'wo- dhëe" kpö 'wo- pö: «Yi Dëmə, -yö mü ɬdhe, 'yi 'me 'wo- ya- -nu 'yën -siang 'ka -ee?»

⁵⁰ -A -pö "dhü -sü ɬnë "gbu- kö- me do ɬya -siang bo ö -ta kö ɬya "saabhomə 'kpii- -bha gwëëmi zë- 'ka- -kɔ -së 'gü "tu kpö -bha kö ɬyaa- bho mü.

⁵¹ "Kee 'yö Yesu -ya pö- -nu -dhe: «ɬYa ɬmɔ! -Kaa 'to "dhü.»

'Yö 'me bha- "tu kpö bha -sü 'yö- -ya mü ö "gblvv 'ka -deewo 'yö- -kë "klüüklü.

⁵² ɬDhe 'ö ɬya kë "dhü, 'yö Yesu -ya pö "saabhomə -gɔmə -nu waa- Atanna -bha 'kɔ -maakëmə -nu -gɔmə -nu waa- -kweagbö -nu 'wo nu bha- -nu -dhe 'ö- pö: «Nu 'ka- wo n 'kun -dhe 'gü ɬdhe me- -nu mezëmə 'kun, 'ö 'ka nu "dhü -nu waa- -siang -nu 'ka ya- -gen -mü -më 'ka?

⁵³ "Kee kö yi ɬgban "pepe 'ka, kweng- -nu kwa -gun

Atanna -dhɔkëgükö 'gü -dhe do 'gü, 'yö 'kii n 'kun -a "tüng bha- 'gü, "keε a- 'wɔn -dɔ ɬdhe ka -bha "tüng ɬnë ɬloo bha, -a -gen -mü ɬdhe Sɔtraan 'ö -dhëtiidhe -gɔmə 'ka bha, -a -kɔ -mɔn -bha "tüng 'ö Atanna -ya -ya ɬnë ɬloo bha.

Piedhö -bo Yesu 'ka -kɔ -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

(*Matiö 26,57-58.69-75; Makö 14,53-54.66-72; Zan 18,12-18.25-27*)

⁵⁴ ɬDhe 'wo Yesu kun, 'yö 'wo dho- 'ka "saabhomə -nu -gɔmə 'kpii- -go "kweandhö kö Piedhö -ya ɬkeng- "keε kö -ya 'ka ɬgbleen.

⁵⁵ ɬDhe 'wo dho 'wo ɬloo "kweandhë bha- 'gü, 'yö 'wo pëng -ya 'dhuëng -ta "kpennngdhö mü, 'yö 'wo -ya -bha. 'Yö Piedhö dho- -nu kpö 'gü mü 'yö 'yaanu.

⁵⁶ -Wo -ya -zleëdhö, 'yö gwëëdhe do 'bha bha 'ö Piedhö yö kö -yö -ya sië pëng 'bhü "dhiü, 'yö ö "yan -gban 'gü zuudhö 'ö- pö: «'Më 'ö ya -yö -gun 'me 'wo- kun bha- ɬkeng- "dhe!»

⁵⁷ "Kee 'yö Piedhö -ya ɬzaɔ- 'ö- pö: «'Maa 'me bha- dɔ -wa, dhebhɔnë!»

⁵⁸ ɬDhe 'ö- -dhe 'në bha ɬya ɬgwëë, 'yö me "wëe 'bha -ya yö 'zü 'yö- pö- -dhe: «'Më 'wo bha- me do -mü i 'ka "dhe!» 'Yö Piedhö -ya pö: «'Aa, 'maa -mü -wa, gɔn- -së!»

⁵⁹ ɬDhe 'ö "tüng 'bha ɬya ziö 'zü, 'yö me do 'bha -yö ɬnëng 'gü 'zü 'ö- pö: «'Më 'ö ya -yö -gun 'me bha- ɬkeng- tean- ɬdede 'ka, -a -gen -mü

Ødhε Gadhidhe mi -mü, (mε -ya -dhε -yö -a "dhi -wu -bha).»

⁶⁰ 'Yö Piëdhö -ya -yo bo-go 'ö- pö: «Dhiang -zian 'izë sië bha n "tu 'yaa- -bha.» Piëdhö -to dhiang bha- zë -dhε 'gü -dhε do bha- 'gü 'yö -tögön -yö -wɪ.

⁶¹ 'Yö kwa Dëme -yö Øslëe ö 'gü 'yö- -ga. 'Yö Piëdhö -zu -yö -bō 'pö dhiang 'ö- zë- -dhε -blëesü, 'ö- pö Ødhε "sanni -tögön -yö "wɪ, kö Øya bo ö 'ka Ødhε pë -yaaga 'dhö bha-ta.

⁶² 'Yö zun "kpennng, 'yö zun "gbu bɔ -sü -bha -wëewëesü 'ka.

-Kɔ 'wo Yesu -wëedhε bho- 'ka waa- -dho zagɔbhøme -kuu "dhiü -kɔ -dhiang 'ö Dhukö -ya zë
(Matiö 26,67-68; Makö 14,65)

⁶³ "Tüng 'ö kë sië- 'ka "dhü bha kɔ 'mε 'kö- -nu -kɔ 'dhö gun Yesu -bha bha -wa -ma Ønë wo sië 'ö 'wo Øwεs do-bha.

⁶⁴ 'Ö 'wo pë -kplü -a "yan "dhiü, ('wo- -ma) 'wo- pö- -dhε: «De Ønë i -ma bha? -Bhö -a -mε 'tɔ pö, Atanna -wødhüloome!»

⁶⁵ 'Ö 'wo "si Øgban -si Øgban suu bho- -go.
(Matiö 26,59-66; Makö 14,55-64; Zan 18,19-24)

⁶⁶ ØDhε 'ö -dhε Øya Økpao, 'yö Zuifö -nu -bha -kwæagbø -nu oo, "saabhome -nu -gomε -nu waa- 'tønggomε -nu 'wo bho 'ko -ta, 'yö 'wo mε bɔ kɔ -wo nu Yesu 'ka wo -kuu "dhiü.

⁶⁷ ØDhε 'wo nu- 'ka, 'yö 'wo- pö- -dhε: «ØYa kë Ødhε

'ö bhi Ønë 'i Atanna -bha -Yamε bha- 'ka Ødedewo tean- 'ka, -bhö -a pö yi -dhε!»

'Yö Yesu -ya -yo bɔ 'ö- pö: «'Kö maa- pö ka -dhε "dhö Øwε, 'kii 'dho 'dhang bho- "dhiü,

⁶⁸ 'ma ka dhεs -zian 'kpo, 'kii 'dho- -yo bɔ,

⁶⁹ "kεs 'wɔn 'ö teanwɔn 'ka yö -mü Ødhε Øya 'go Ødees 'gü, mang Mægbøme, n -yea Ønë dho kë n Dë Atanna 'ö- 'gü 'dhö "gbu- bha- -kɔ -së 'gü dhang- 'gü.»

⁷⁰ 'Yö- -nu Øgban "pεpε 'wo- pö: «'Bha- pö "dhü kö i- -pö Ødhε? Atanna Gbø -mü i 'ka -ee?» 'Yö- pö: «Ølin, yö Ønë 'ka- pö bha, Atanna Gbø -mü n 'ka.»

⁷¹ ØDhε 'kö 'wo- ma "dhü bhoo 'yö 'wo- pö: «-Më -wɔn Ønë ka "piü Ødhε -ya pö ka -dhε 'zü- 'dhε 'kö bha- zian 'gü, "kεs kö yöö Ødede -a "dhi Øyaa- pö kö 'kwa- ma?»

23

-Dho Yesu 'ka Pidhatö -kuu "dhiü -kɔ -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

(Matiö 27,1-2.11-14; Makö 15,1-5; Zan 18,28-38)

¹ ØDhε 'wo- pö "dhü, 'yö 'mε 'wo bha- Øgban "pεpε 'wo -wlü 'wo -ta Yesu -bha, 'yö 'wo dho- 'ka Pidhatö -kuu "dhiü.

² ØDhε 'wo dho 'wo Øloo mü, 'yö 'wo Yesu -da Pidhatö -dhε 'wo- pö: «Yi -kpan 'mε ya- -bha kɔ -yö -da sië "segümε -nu -go 'gü, 'ö- pö- -nu -dhε 'wa 'dho 'nii- sɔng bho -gblüdë Sezaa -dhε, "εen

yö -zë Klisi -mü ö 'ka, ö "dhü kö -gblüdë -mü ö 'ka 'pö.»

³ ॥Dhe 'ö ॥waa- -da Pidhatö -dhe -wu bha- 'gü, 'yö Pidhatö -ya dheeë" kpo 'ö-pö: «I- -pö Zuifö -nu -bha -gblüdë -mü i 'ka tean- 'ka -ee?» 'Yö Yesu -ya -yo bo 'ö-pö: «Yö ॥në 'i- pö sië bha.»

⁴ 'Yö Pidhatö -ya pö "saab-home -nu -gome -nu waa- me kpo 'wo gun 'mü bha- -nu -dhe 'ö- pö: «॥Song 'ö yöö kë 'me 'ka nu- ka ya- -bha kö -yö kë- zë -gen 'ka 'mii- yö.»

⁵ "Kee 'yö 'wo ॥nëng 'gü 'wo- pö: «Yi- -pö -yö -da ॥në wo sië "següme -nu -go 'gü, 'ö- -nu -go 'gü ॥see dhiang -nu 'ö- zë wuudhö 'ö -ziö 'ka, 'ö zü bho Gadhidhe -se 'gü 'ö ॥ya bo- 'ka Zude -se 'gü -dhe ॥gban 'gü ॥ya nu ॥loo- 'ka yö bha- 'ka.»

Pidhatö -bha Yesu -bo Edhodö -dhe -ko -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

⁶ ॥Dhe 'ö Pidhatö ॥ya Yesu 'to ma Gadhidhe -dhe -bha, 'yö- -nu dheeë" kpo -kë Gadhidhe mi 'ka -sü -wö 'ka.

⁷ ॥Dhe 'kö 'wo bo- ॥iin 'pö -sü -zë 'ka, 'ö- 'wö dö ॥dhe -yö -go Gadhidhe, "segö 'ö Edhodö gun- -gödhiü bha- 'gü, 'yö- bo Edhodö -dhe, -a -gen -mü ॥dhe 'ö gun "dhü kö Edhodö -yö Zedhizadhemö "tüng bha- 'gü.

⁸ ॥Dhe 'ö Edhodö -yö Yesu yö, -a 'gü -wö -yö -dhi -dhe ॥dedewo, -a -gen -mü ॥dhe 'ö gun "dhü kö 'ö zun- "slë mœ- -sü -bha kö 'ö -kpan -bha kö- yi ॥ya ॥gwëe. Pë 'ö -kë 'yö gun- "slë mœ- sië

kö 'ö-kpan -bha bha, -a -gen -mü ॥dhe kö ॥ya- -taçng ma, 'yö gun ö -zu 'göñ sië ॥dhe 'ö -kpan -bha yi do 'ka kö -yö "dhabhliwö -nu bha- 'bha kë ö "yaan.

⁹ -A -wö 'gü ॥dhe 'ö Yesu -yö ॥loo mü, Edhodö -yö dheeë" 'gbe ॥dede -kpo -go "kees 'yii- 'bha -yo bo.

¹⁰ Kö "saabhome -nu -gome -nu waa- 'tonggomé -nu -wo mü, kö -wo wo -wu "dhiü "wlü sië 'ö 'wo ॥sua -ya -bha -a -san -bha -mawanyaadhe 'ka "dhü do.

¹¹ 'Yö Edhodö waa- ö -bha "södha -nu 'wo zun ॥wee -dö Yesu -bha -sü -bha kö- -san ॥ya zun- -nu 'gü "peepedhö. ॥Dhe 'ö ॥wa ॥wee 'bha do- -bha 'ö ॥wa wo bo, 'yö Edhodö -yö so ga do sü 'ö- -da -bha, 'yö- sü 'zü -deewo 'ö- bo Pidhatö -dhe.

¹² -A "tüng bha- 'gü, kö Edhodö waa- Pidhatö 'waa -së, "kees -wo -dhi wo 'ko -dhe yi do bha- ॥në- 'ka, 'yö 'wo -kë "taçngdë -zë -nu 'ka.

Yesu "dhiü -dö -a zë -me -nu -dhe -ko -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

(Matiö 27,15-26; Makö 15,6-15; Zan 18,39-40; 19,1-16)

¹³ ॥Dhe 'wo dho 'zü -deewo 'wo ॥loo Pidhatö -kuu "dhiü, 'yö Pidhatö -yö "saabhome -nu -gome -nu waa- me -kiandhö -nu ॥loo 'ko -ta waa- "següme -nu 'dhö, 'yö- pö- -nu -dhe:

¹⁴ «'Më 'ka nu- 'ka n -dhe ya ka- -pö -bha ॥dhe -yö -da ॥në wo sië "següme -nu -go 'gü kö 'wa 'dho yi -wu ma, "kees -a dheeë" 'a- kpo kaa

¶dede ka "yaan ya, pë "pepe
'ö 'ka- pö- -bha bha- 'bha 'kö
'a dho- yö -a ¶song 'gü 'yaa
'dhö.

¹⁵ A- -sü 'a- bɔ Edhodö
-dhe yö ¶në- -wɔn 'gü, "kεε
yöö -dı 'pö 'yii ¶song 'bha
yö- -bha. Yö ¶në- -wɔn 'gü
'yö ¶yaa- bɔ 'zü -deewo kwa
-dhe ya. ¶Ya kë "dhü kö 'wɔn
'kö yöö kë me -zë 'gü -wɔn
'ka, 'yii- 'bha kë.

¹⁶ ¶Dhe 'ö "dhü, a -dho -a
pö kö -wa -wëedhe bho -zë
wo, "kεε ¶waa- -ma 'bha wo
a -dho n kwaa- -zü 'ö dho.»

¹⁷ [Ö "dhü bha kö Pakö
yi ¶ya ¶loo -kɔ 'ö- 'gü 'do
'do, Pidhatö -yö -kasogümë
do -lɔɔ Zuifö -nu -dhe.]

¹⁸ ¶Dhe 'ö ¶yaa- pö "dhü,
'yö 'me 'wo bha 'wo ta wo 'gü
'wo ¶gbla "gbu- 'ka 'wo- pö
Pidhatö -dhe 'wo- pö: «-Bhö
me 'dhe 'kö bha ¶në- zë kö 'i
Badhabasö -zë lɔɔ- yi -dhe.»

¹⁹ "Kεε kö Badhabasö 'wo
"wɪ sië- 'ka bha, -wa -da
-kaso 'gü "dhinaa 'kpii- 'bha
'ö -da 'plöö mü bha waa- me
'ö- zë ¶në- -wɔn 'gü.

²⁰ 'Yö Pidhatö -yö ö -kɔ -ya
-nu zuë" -ta 'zü -deewo kë
"dhü kö -wo "wɪ- -bha kö 'ö
ö kwaa- Yesu -zü.

²¹ "Kεε 'yö 'wii- -yo bɔ, 'yö
'wo ¶gbla 'wo- pö: «-A dɔ
"dhü -bha! -a dɔ "dhü -bha!»

²² 'Yö Pidhatö -ya pö 'zü-
-nu -dhe -gen -yan -yaaga
-naa 'ka 'ö- pö: «-Më -wɔn
yaa ¶në 'me ya 'ö- -kë? A-
-pö ka -dhe ¶dhe ma -zë 'mii
¶song 'bha yö- -bha kö -yo
kë- zë -gen 'ka. ¶Dhe 'ö "dhü,
¶waa- -ma 'bha wo a -dho n
kwaa- -zü.»

²³ "Kεε 'wii "wɪ- -bha tong-
tongdhö, 'yö 'wo ¶nëng 'gü
'yö 'wo ¶gbang dɔ- 'ka -yu-
udhö ¶dhe -wo Yesu ¶në- zë.
'Yö -nu -bha -yö to- -bha
"gbla 'wo- wo "dhü kpö 'ka
bha- -wɔn 'gü.

²⁴ 'Yö Pidhatö -ya pö: «-εε,
-a 'dhe kaa- -pö ¶në dho kë.»

²⁵ 'Yö dho 'ö ö -kɔ bho
"dhinaa -damε, mεzεmε 'kö
bha yö -zë 'gü 'me 'wo bha-
-nu -dhe. 'Yö Yesu dɔ- -nu -gɔ
kö 'pë 'ö -dhi -nu -dhe -wa kë-
'ka.

*Yesu -dɔ "dhü -bha -kɔ
-dhiang 'ö Dhukö -ya zë
(Matiö 27,32-44; Makö
15,21-32; Zan 19,17-27)*

²⁶ ¶Dhe 'ö "sɔdha -nu ¶wa
Yesu 'kun 'wo dho sië- 'ka -a
zë -dhe 'gü, 'yö 'wo dho 'wo
-kpan Sidhenö mi do 'bha
'wo- -dhe Simɔ bha- -bha kö
-yö 'go sië 'bhlaa-, 'yö 'wo-
kun 'pö 'wo Yesu -dɔ bha
"dhü bha- nu- -dhe kö -ya 'sü
-yö 'dho- 'ka- ¶keng-.

²⁷ 'Wo gun 'dho sië Yesu 'ka
"dhiü kö me kpö 'gbε ¶dede
-wa ¶keng-, kö dhong -nu
'gbε 'bha -nu -wo mü 'pö kö
-wo wo -kuu -ta -ma sië "gbu
'ka, 'ö 'wo -wëë -wu kpö Yesu
-bha.

²⁸ 'Yö Yesu -yö ö wë bɔ- -nu
-ta 'ö- pö: «Zedhizadhemö
dhong -nu, 'ka 'dho "gbu bɔ
ma -zë n -bha, -ka "gbu bɔ
ka -dı ¶në- bha waa- kaa- 'në
-nu 'dhö.

²⁹ -A -gen -mü ¶dhe "tüng
'bha- -dho -wo 'ö 'wo- pö
¶gblöödhe -nu oo, 'me 'wii
'në 'kpö do waa- 'me 'wii
"yɔn nu 'në -dhe do -a -nu
-bha -së!

30 -A "tüng bha ॥në- 'gü, 'yö 'wo dho 'daçnnu 'wo- pö -tön "gblügblü -nu -dhe: «-Ka nu 'ka -gblü yi -ta! -Tön 'sæenné -nu, -ka nu 'ka yi -ta kpa!»

31 -A -gen -mü ॥dhe "sanni -wo 'wɔn suu ya- wɔ "dhü -sæa -zë -ta, 'yö "dhü "kpea -zë ॥wε?»

32 "Tüng 'wo gun 'dho sië Yesu 'ka "dhü bha kö 'wɔnyaakëme -nu "wε ॥ple 'wo 'dho sië- -nu zë 'pö -wo mü, -wo -gun 'dho sië waa- Yesu -nu ॥gban ॥në- -nu 'ka bha.

33 ॥Dhe 'wo dho 'wo ॥loo -tön 'wo- me -gɔ "kpea -tön -kë bha- ॥gbin-, 'yö 'wo Yesu waa- 'wɔnyaakëme -nu ॥ple bha- -nu -gban "dhü -bha -dhe bha- 'gü. 'Yö 'wo- me do bo Yesu -kɔ -së 'gü, 'yö 'wo- me do bo -a ॥kwaa 'gü, 'yö 'wo- dɔ- -nu ॥zinng 'gü.

34 "Tüng 'wo gun- dɔ sië- 'ka "dhü -bha bha kö -yö ö zë -me -nu "dhiü bheä" wo sië- Atanna -dhe ö- pö: «N Dë, -bhö -a -nu -mawɔn 'to, -a -gen -mü ॥dhe 'pë 'wo- kë sië bha 'waa- dɔ.»

'Yö 'wo zë "kpüü -kë -a -dasɔ -nu -ta, 'yö 'wo- 'gü -gblü wo 'ko -ta.

35 'Ö kë sië "dhü bha kö me kpö 'kpii- bha -wo mü, kö -wa -dhe -ga sië. Kö Zuifö -nu -gome -nu bha -wo ॥wε dɔ sië Yesu -bha 'wo- pö: «॥Ya kë ॥dhe 'ö Klisi 'ka, 'ö 'me 'ö Atanna -ya -ya -a 'ka ॥dedewo tean- 'ka, ॥ya me -nu dha 'gbe, -yö ö -d1 dha ॥tön kö 'wo- -dhe yö!»

36 Kö "södha -nu -d1 'pö 'wo

॥wε dɔ sië- -bha 'pö, 'ö 'wo we din yaa 'bha bha- sü 'wo- nu- -dhe.

37 'Ö 'wo- pö: «'Bha kë Zuifö -nu -bha -gblüdë 'ka ॥dedewo tean- 'ka -bhö i -d1 dha kö 'kwa- -dhe -ga!»

38 Kö ॥wa pë -ben do 'bha zë kö ॥waa- ॥nëng "dhü -bha -a -ta "dhüng 'gü ॥dhe: «Zuifö -nu -bha -gblüdë ॥nε.»

39 Kö 'wɔnyaakëme -nu 'ö 'wo- -nu -dɔ "dhü -bha -a "sɔc mü bha- me do -yö "si bho sië- -gɔ 'pö 'ö- pö: «Atanna -bha -Yame 'yaa -mü i 'ka -ee? -Bhö i -d1 dha ॥tön kö 'i yi dha 'pö -dhe!»

40 "Kεe kö- me do -sü -zë -yö -dɔn bho sië ö "teado 'ka 'ö- pö: «'Bhaa "suü ॥në- wo Atanna -gɔ 'yö 'i dhiang zë "dhü -ee? "Een 'wɔn do 'ö wɔ sië- -ta bha 'aa mü 'ö- 'bha 'dhö wɔ sië i -ta 'pö bha -ee?

41 Yi -zë -zianwo yi -bha -zë -a -wɔ yi -ta "dhü -dhe -mü, -a -gen -mü ॥dhe yi -zë 'wɔn yaa 'yi- -kë ॥në- 'gü -wɔn 'dhö wɔ sië yi -ta, "kεe yö -zë -yö -më -wɔn yaa ॥në- -kë?»

42 'Yö to 'mü 'ö- pö Yesu -dhe: «N Dëme, yi 'i dho nu- 'ka i -bha -gblüdëdhe 'gü, 'i dɔ "gbu- kö i -zu -yö -bö n -wɔn -ta.»

43 'Yö Yesu -ya -yɔ bo- -gɔ 'ö- pö: «A- -pö i -dhe ॥sii ॥dede -ta ॥dhe kwa -dho -da -yea -së 'ö n Dë Atanna "piü bha- 'gü -dhekpaoyi do 'ö ॥dεe- 'ka!»

*Yesu ga -kɔ -dhiang 'ö Dhukö -ya zë
(Matiö 27,45-56; Makö 15,33-41; Zan 19,28-30)*

44 ॥Dhe 'ö 'yēnng- -yö -ya me -go ॥zinng 'gü, 'yö -dhe -yö ॥tröö "kpungtaadhe ॥gban "pəpə 'gü mōodhö do, 'yö to "dhü 'ö zun- 'ka "wo "yē -yēn 'bhü "tüng bha- -bha.

45 'Yö 'yēnng- -yö bo 'bhü -sü 'ka, 'yö "bin -yö ma 'yēnng- bha- 'gü, 'yö Atanna -dhōkēgükö 'ö Zed-hizadhemö bha- 'gükangüsö -yö -pe ö ॥zinng 'gü ॥gbangdhö do "tüng do bha- 'ka (kö -ya -zōn ॥dhe zian 'ö dho Atanna "piü -a "dhi ॥ya "pv).

46 ॥Dhe 'ö -dhe 'gü -yö ॥tröö "dhü, 'yö Yesu -yö ॥gbla "gbuu- 'ka 'ö- pö: «N Dë, 'ma n 'nii- wō i ॥kwεε-..»

॥Dhe 'ö ॥yaa- pö "dhü ॥ya ö bo 'yö -tōn -da.

47 ॥Dhe 'ö Wlōmö "sōdha -gōmē 'ö gun mü bha 'ö 'wōn bha- -dhe yö, 'yö Atanna 'tō bho 'ö- pö: «'Mε 'ö ya pö 'aa gun- -bha tean- ॥dede 'ka, -a -bho "piü -dhe 'bhaa 'dhö!»

48 ॥Dhe 'ö 'wōn bha ॥ya bo kë -sü 'ka ॥dhe -kō bha- 'dhö, 'yö me kpö 'wo gun mü 'ö- nu "yan -yö dō- -dhe 'gü bha, 'wo wo yee kë 'wo dho wo ॥plöö -a -wēë -wō 'kpō -sü 'ka kö- -nu -kō -ya -nu -kuu 'gü.

49 "Tüng 'ö 'wōn -nu bha 'wo kë sië- 'ka- "dhü bha, kö me "pəpə 'kö 'wo Yesu dō waa- dhebhō -nu 'wo go- ॥keng- Gadhidhe -se 'gü 'wo nu bha- -nu ॥gban "pəpə -wo dō sië- 'ka ॥gbleen 'nē 'bha wo 'wo 'wōn -nu bha- -nu -dhe -ga.

(Matiö 27,57-61; Makö 15,42-47; Zan 19,38-42)

50 "Kεε me do 'bha -yö -gun mü 'wo -dhe Zosefu, 'ö go Zuifö -bha 'pö- 'wo -dhe bha- 'gü, 'ö gun "klusēmē 'ö Atanna dō -a 'ka. -Kweagbö -nu 'wo -nu -ya "se bha- 'gü dhiangzēmē 'ka kö ॥wa ॥loo 'ko -ta bha- me do ॥nē gun Zosefu bha- 'ka.

51 Mε 'ö bha 'wōn "pəpə 'ö Zuifö -nu -wa -wō Yesu -ta bha- -kō 'yaa gun- 'bha 'gü, "εεn 'yaa gun- -ya 'kwēë- -kē -dhe -zian 'gü; -a -gen -mū ॥dhe -yö -gun 'dhang -bho Atanna "dhiü -mε 'ka, 'ö- "yan- gun -a -bha -gblüdēdhe nu -sü -go.

52 Mε 'ö bha 'yö dho 'yö Yesu ॥gee -gbadhe Pidhatö -go.

53 ॥Dhe 'ö Pidhatö ॥ya ö -kō bho- 'gü -a -dhe, 'yö dho 'yö- bho "dhü -bha, 'yö sō "puu bo- -bha, 'yö dho- 'ka 'yö- -wεε bho -gwēyε 'bha 'ö me 'bha 'yii me -wεε -bleesü bho- bha do bha- 'gü.

54 'Wōn bha -yö -kē "dhü yi 'ö Zuifö -nu -bha ॥gloo -sü zü -yö bho- 'ka yean" "piü bha- 'ka.

55 'Ö gun kö Zosefu -yö dho sië Yesu 'ka, 'yö dhong -nu 'wo go- ॥keng- Gadhidhe bha 'wo dho- dō, 'yö 'wo Yesu -wεεbhodhe waa- -a wō -kō ॥gban -dhe yö 'kpakpadhö.

56 ॥Dhe 'wo go mü, 'yö 'wo dho wo ॥yēë "dhiü -dhe -nu 'gü, 'yö 'wo "yōn -nu waa- -dhasiklöö "yi -nu ॥mōc 'yö 'wo -ya wo -kō "sōc kö 'wo dho- ॥wenng Yesu ॥gee -bha.

॥Dhe 'ö ॥glooyi bha 'ö ॥loo, 'yö 'wo ॥gloo ॥dhe -kō

'ö -bən zë -sü 'ka Atanna -go
'sëëdhə 'gü -a 'dhö.

24

Yesu -bö -kɔ -dhiang 'ö
Dhukö -ya zë
(Matiö 28,1-10; Makö 16,1-8; Zan 20,1-10)

¹ □Dhe 'ö Zuifö -nu □glooyi bha □ya ziö 'ö- -tadhe □ya □kpaa, 'yö dhong -nu 'wo gun Yesu □keng- bha 'wo □wlü 'wo dho -a bun □taa -dhækpaä tii 'gü, "yön -nu waa- -dhasiklɔɔ -nu 'wo- □mɔɔ bha- 'ka.

² □Dhe 'wo dho 'wo □loo mü, 'wo dho -dhe -ga kö -gwë 'wo -ye "dhiü -ta 'ka bha 'yaa mü, kö □waa- glün- □waa- -ya zian "wëe 'ka.

³ 'Yö 'wo -sɔ -ye bha- 'gü, "keεε 'wii- -nu Dëme Yesu □gee yö mü.

⁴ 'Wɔn bha 'yö- 'wɔn -ya -nu kɔn, -wo -to wo -zv 'gɔn -sü -bha 'wɔn bha- 'gü, 'yö gɔɔn- -nu □ple -wo wo -di -zɔn -a -nu -dhe. Me □ple 'wo bha sɔ 'ö gun- -nu -bha bha -yö -dɔ me "yan 'gü -glang-landhö.

⁵ □Dhe dhong -nu bha 'wo 'me 'wo bha- -nu yö, 'yö "suü 'dhö -da -nu 'gü, 'yö 'wo wo -go "dhiü "gleënu. "Keεε 'yö 'me 'wo bha 'wo- pö- -nu -dhe 'wo- pö: «'Me 'ö "yaandhe 'ka ka- -mɔɔ 'me □wa ga -a -nu kpö 'gü -më -wɔn 'gü?

⁶⁻⁷ 'Yaa -dhe ya- 'gü 'zü, □ya -bö 'nu, ka -zv 'ya 'dho bha dhiang 'ö- zë ka -dhe kö -yö -tun Gadhidhe 'ö- pö □dhe: «-A -dhe -ya -bha □dhe -wo Megbōme "dhiü dö

'wɔnyaakëme -nu -go kö -wa dɔ "dhü -bha kö -wa zë, "keε kö -yö -bö -a -dhækpaäyi -yaaga -naa 'ka bha □në- 'ka.»

⁸ □Dhe 'ö □waa- pö- -nu -dhe "dhü, 'yö- -nu -zv -yö -bö -wv 'ö Yesu -ya pö- -nu -dhe "dhü bha- 'ka.

⁹ □Dhe 'ö □wa 'go bun □taa □wa nu, 'yö 'wo 'wɔn bha- -gen dɔ Yesu -bha □klang -nu -kaɔng do ga do 'wo to bha- -nu -dhe waa- me -kpæa 'wo to- -nu 'dhö.

¹⁰ 'Me 'ö- -nu "yan 'dhö -da 'wɔn -nu bha- -dhe 'gü, 'ö 'wo nu 'wo- -gen dɔ "dhü bha, 'yö- me do- -kë Madhi 'ö go Madadha -a 'ka, 'yö Zanö, 'yö Madhi Zakö dhe waa- 'me 'wo gun- -nu □keng-.

¹¹ "Keεε 'wɔn 'ö dhong -nu bha 'wo- -gen dɔ "dhü bha 'yii bha Yesu -bha □klang -nu bha- -nu 'gü tean- -bha, -wa -ga □dhe "wlaa- □në 'wo- zë.

¹² "Keεε 'yö Piëdhö -zë 'ö □wlü 'ö dɔ -beang -bha 'ö dho mü. □Dhe 'ö dho 'ö □loo mü, 'yö ö -gɔ 'naanu 'yö -dhe -ga -ye 'gü mü, "keεε 'yii pë "wëe 'bha yö kö 'yii kë sɔ 'kö 'wo- bɔ Yesu -bha 'ö- -kɔn -yö to "sia- mü bha- 'ka. □Dhe 'ö- -dhe yö "dhü, 'yö- 'wɔn -ya kɔn 'pö 'yö -ziö 'ö dho ö -gɔ "kwæandhö.

Yesu -bha ö -di -zɔn ö -bha □klang -nu bha- me □ple -dhe Emausö -zian -ta -kɔ -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

(Makö 16,12-13)

¹³ -A yi do bha- 'ka, 'yö Yesu -bha □klang -nu bha- me □ple 'wo □wlü 'yö 'wo

gun 'dho sië 'pödhë do 'bha
'ö "kidhung -kaöng do ga do
"sinma "dhiü Zedhizadhemö
-dhë "sco mü 'wo- Emausö
-dhë -kë bha- 'gü.

¹⁴ □Dhe 'wo -da zian -ta, 'yö
'wön "pəpe 'ö -kë Yesu -wön
'gü bha 'wo zun- -dhiang zë
-sü -bha.

¹⁵ □Dhe 'wo 'wön -nu bha-
-dhiang zë sië 'ö 'wo- zaödhe
-da sië 'wo 'dho sië- 'ka, 'yö
Yesu -yö nu 'ö -da -a -nu "piü
'yö 'wo "ta bha sü wo "kwëe.

¹⁶ -Wo "ta bha- -sü wo
"kwëe "dhü 'wo dho- 'ka,
"kees kö □ya kë □dhe pë 'bha
□ya kpa me "yan "dhiü, kö
'waa Yesu dö.

¹⁷ 'Yö- -nu dhëe" kpö 'ö- pö:
«-Më -wön □në 'ka- -dhiang
zë sië- zian -ta bha?»

□Dhe 'ö- -nu dhëe" kpö
"dhü, 'yö- -nu wë -ta -yö ga
-ycoöndhö, 'yö 'wo 'daönnu.

¹⁸ □Dhe 'wo 'daönnu, 'yö-
me do 'dhe 'wo Kleopasö
-kë bha 'ö- pö Yesu -dhe:
«-Kë □dhe bhii do □në
'wön 'ö -kë Zedhizadhemö
-dhëkpäcyi □ple ya- 'ka bha
'bhii- ma "dhe!» 'Yö Yesu
-ya pö: «-Më -wön □në -kë
Zedhizadhemö?»

¹⁹ 'Yö 'wo- -yo bo- -go 'wo-
pö: «'Wön 'ö kë Yesu 'ö go
Nazadhëtö, 'ö gun Atanna
-wödhiüloome 'kpii- 'ka, 'ö
gun "dhabhliwön "gblügblü
-nu kë sië, 'ö □ya dhiang zë
'ö 'yaa bho me "bhü- -bha me
'bha 'gü, 'ö Atanna □dede -ya
dö,

²⁰ "kees 'ö kwaa "saab-
home -nu -gome -nu waa-
"segödhiüme -nu 'wo- "dhiü
dö -a 'yao- -nu -go kö -wa zë,

'ö 'wo- -gban "dhü -bha bha
'bhii- ma -ee?»

²¹ -Yö -gun yi 'gü □dhe 'me
kö bha □në dho Izraedhö
-me -nu bho □dhuëngdhë 'gü
'nu, "kees 'wön bha 'ö bo kë
-sü 'ka "dhü, -a -dhëkpäcyi
-yaaga -naa □në □dëe.

²² -Yö "dhü tean- 'ka □dhe
'me 'yi gun- □keng- bha-
dhong -nu 'bha -nu □wa 'go-
-wëe bho -dhe 'gü □wa nu,
-wu -nu 'wo go- 'ka mü bha
'yi- ma, -a 'wön -yö yi -kön.
-Wa -pö □dhe wo -zë wo
kë -suü -dhëkpäc tii 'gü 'wo
dho- bun □taa,

²³ "kees 'dho 'wo- wo bha
'wii -kpan -a □gee -bha mü,
'wo nu -wa -pö yi -dhe □dhe
wo wo "yan -kpan Atanna
-bha "kië -nu □në- -nu -bha,
'yö 'wo- pö wo -dhe □dhe -yö
"yaandhe 'ka.

²⁴ 'Yö 'me 'ö yeng -nu 'yi
gun- □keng- bha- me 'bha
-nu 'wo dho 'pö mü, 'yö 'wo
-kpan 'pö- -dhe -bha □dhe
-kö 'ö dhong -nu bha 'wo-
-gen dö- 'ka yi -dhe bha-
'dhö, "kees yö -zë 'wii- yö
tongtongdhö..»

²⁵ □Dhe 'ö □waa- pö "dhü,
'yö Yesu -ya -yo bo 'ö- pö:
«'Aa 'me 'ka ya! Ka "yaaki
-yö 'seennë □tön -kees! 'Wön
'ö Atanna -wödhiüloome -nu
-wa to "dhü 'wo- pö yi 'bha
yi 'bha 'ka bha 'dhang -bho
"dhiü zuëga 'yaa ka -go -wa!

²⁶ "Een 'kaa- 'wön □në- dö
□dhe 'me 'ö Atanna -ya -ya
Izraedhö -me -nu Dhame 'ka
bha -yö -dho saan" □dhe -kö
bha □në- 'dhö kö -yö gun -na
-da ö -bha medhe -kwi 'gü
-ee?

²⁷ ॥Dhe 'ö ॥yaa- pö- -nu -dhe "dhü, 'yö 'wön "pepe 'ö -gban -bha 'ö -ben zë -sü 'ka Atanna -bha 'séedhe 'gü, 'yö -zun 'kloɔ- -pö -nu -dhe -sü -bha, 'yö- zü bho 'séedhe 'ö Moizö -ya -ben zë bha- ta 'yö dho- 'ka 'ö -da 'ka Atanna -wudhiüloomë -nu -go 'séedhe 'gü, 'yö dho- 'ka "dhü 'dçöndhö.

²⁸ ॥Dhe 'wo dho 'wo ॥tëng 'pödhe 'wo 'dho sië- 'gü bha- ta, 'yö Yesu -ya -kë ॥dhe 'pë 'ö 'yö -zë 'ö -tun 'dho- -dhe ॥gbleen 'gü -a 'dhö.

²⁹ 'Yö 'wo- bho zian- 'wo- pö- -dhe: «-Bhö do "gbü- kö i wö, -a -gen -mü ॥dhe "bin ॥ya 'ma ॥ya bo, 'yénng- -go ॥ya -ya -tön -ta.»

'Yö -wı -bha 'yö dho- -nu ॥keng-.

³⁰ ॥Dhe 'wo dho, 'ö pë -bhö "tüng 'dhö ॥loo, 'ö woo zun pë -bhö -sü -bha, 'yö ö -kø -da 'bluu- 'gü, 'yö Atanna nuë" bho- -wön 'gü, 'yö- "kplü "kplü bho 'yö- 'gü -gblü -a -nù -ta.

³¹ ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü, 'yö- -nu "yan "dhiü -yö -pu, 'yö 'wo- do, "keε 'yö to 'mü 'pö 'ö ॥dheng- -nu -go.

³² ॥Dhe 'ö bo -dhidha 'sü -sü 'ka -a -nu -go ॥dhe -kø bha- 'dhö, 'yö 'wo zun- -pö wo 'ko -nu -dhe -sü -bha ॥dhe: «Me 'ö bha "tüng 'ö gun Atanna -wu 'kloɔ- -pö sië- 'ka kwa -dhe zian -ta bha, kö kwa zuë" 'yaa 'dho sië "sia- -yçöndhö ॥dhe 'pë ॥wa böö- -sea ॥në- -ya -ta -a 'dhö -ee?»

³³ -Wo -to -dhe do bha- 'gü 'wo ॥wlü 'wo wo wë do 'zü -deewo Zedhizadhemö. 'Wo

dho -wo -kpan me -kaöng do ga do bha waa- 'me weng- -nu 'wo gun "kweë bha- -nu -bha kö -wo -dhe do 'gü

³⁴ kö -wa pö sië: «Kwa Dëme ॥ya -bö tean- 'ka, Simo ॥yaa- 'yö.»

³⁵ 'Yö woo -dı 'pö -kø 'ö -nu -bha -ya -nu ॥sloɔ- 'ka, -kø 'wo Yesu dö- 'ka kö -yö 'bluu- "kplü "kan sië bha 'wo -ziö 'pö- -gen 'gü -a -nu -dhe.

Yesu -bha ö -dı -zöñ ö -bha ॥klang- -nu -dhe -kø -dhiang ö Dhukö -ya zë

(Matiö 28,16-20; Makö 16,14-18; Zan 20,19-23; Kewöñ -nu 1,6-8)

³⁶ Dhiang bha -yö -to -nu "dhi, 'yö Yesu -yö go -dhidha 'gü -a -nu -dhe, 'yö dö- -nu ॥zinng 'gü 'ö- pö: «Zuëyagblüü- -yö kë ka -go!»

³⁷ "Kan 'ö- wo- -nu 'gü "dhö bha 'yö peng -yö -kan -a -nu -bha 'yö "suü -yö -da -a -nu 'gü, -a -gen -mü ॥dhe -yö -bhö -a -nu 'gü me -zii -bha.

³⁸ "Keε 'yö- pö- -nu -dhe 'ö- pö: «"Suü -yö -da ka 'gü 'yö ॥yçöñ -gblü -yö dö ka zuë" -ta 'yö 'ka -zu 'gon -kø suu -nu bha- -kë -më -wön 'gü?

³⁹ -Ka "pöni "gbluu -nu 'wo n -kø -nu waa- n -gen -nu -bha ya- -ga kö 'ka 'dhang bho- "dhiü ॥dhe pë "wëë 'bha 'yaa -mü, ma -mü! -Ka nu kö 'ka ka -kø zun n kwi -bha kö 'ka 'dhang bho- "dhiü. "Een me -zii ga- -kë 'gü ॥dhe -kø 'ö n -bha 'dhö- -bha ya- 'dhö -ee?»

⁴⁰ 'Ö- pö sië "dhü kö -yö ö -kø waa- ö -gen -nu -zöñ sië- -nu -dhe.

⁴¹ ॥Dhe 'ö -kë ॥dhe "yan 'wo- -kpan Yesu -bha bha- 'gü -wən -yo -dhi -nu -dhe ॥dedewo, "keε 'ö- 'wən -ya -nu kən 'ö- -wən 'gü kö 'wii 'dhang bho- "dhiü ॥kö 'kpak- padhö bha, 'yo- pö- -nu -dhe 'ö- pö: «-Bhöpë 'bha -yo ka -go yo -ee?»

⁴² 'Yö 'wo- pö: «॥In.» 'Yö 'wo nu- -dhe 'yuü- -yesü "kplü do 'ka,

⁴³ 'yo- -bhö -a -nu "yaan mü.

⁴⁴ ॥Dhe 'ö ö bo -bhö -sü 'ka 'yo- pö: «Ka -dhe -ga, -wu -nu 'a gun- pö sië ka -dhe kö a -tun ka kpö 'gü, 'ö 'a- pö ॥dhe 'wən "pepe 'ö Moizö oo, Atanna -wudhiüloome -nu oo, "εen -a -bha "tan 'sëedhe -ya -dhiang zë n -bu 'gü bha, -a ॥gban 'gü -wən -dho kë bha, -kaa -ga bha.»

⁴⁵ ॥Dhe 'ö ॥yaa- pö "dhü, 'yo 'wən 'gü ma zuëga nu- -nu -dhe, kë "dhü kö -wo Atanna -wu 'gü ma ö 'klo- 'ka.

⁴⁶ 'Yö- pö- -nu -dhe 'ö- pö: «-Yö -ben zë -sü 'ka Atanna -wu 'sëedhe 'gü ॥dhe -a -bha -Yame bha -yo -dho saan" ॥dedewo 'ö 'wo- zë, "keε -yo -dho -bö -a -dhekpaoyi -yaaga -naa 'ka.

⁴⁷ 'Ö 'wo məbhüdhe -bha -kwaa ö ॥səng -zü kö -yo bə Atanna 'ka -sü waa- Atanna -bha məbhüdhe -bha 'wən yaa -mawən 'to -sü -dhiang zë -sü zü bho Zedhizadhemö -pö ya- 'gü, 'ö 'wo dho- 'ka "səgo "pepe ॥gban 'gü -a 'to 'gü.

⁴⁸ Ka ॥në 'ka n "səε- 'ka 'wən -nu bha- "gbluu "piü.

⁴⁹ ॥Dhe 'ö "dhü, 'pë 'ö n Dë -ya bə -wən "plüün bho ka -dhe bha mang ॥dede ॥në 'a dho- bə ka -dhe. "Kee "sanni -yo kë "dhü -a -dhe -bha ॥dhe 'ka 'to Zedhizadhemö -pö ya- 'gü kö -yo 'to "dhü -yo zun- 'ka yi 'ö faan 'ö "dhü bha 'ö dho 'go- 'ka dhang- 'gü kö -yo -da ka 'gü bha- yi -bha.

Yesu -dho dhang- 'gü -ko -dhiang 'ö Dhukö -ya zë
(Makö 16,19-20; Këwon -nu 1,9-11)

⁵⁰ ॥Dhe 'ö ॥ya ö bo -wu bha- -kpo -nu -bha -sü 'ka, 'yo- -nu sü 'ö wë dë- -nu 'ka Betani -zian 'ka, ॥dhe 'ö ॥wa ॥loo- -nu 'dho -dhe 'gü, 'yo ö -kë "dhiü ॥wlü 'yo 'dhuë- -kë -nu -bha.

⁵¹ -Yö -to 'dhuë- -kë -nu -bha -dhe bha ॥në- 'gü, 'yo -kan -a -nu -bha 'yo 'gbu- -ya sü 'yo dho- 'ka dhang- 'gü.

⁵² ॥Dhe 'ö 'dho sië "dhü, 'yo- -bha ॥klang -nu -zë 'wo zun wo kpiö 'gü, 'yo 'wo 'tə ॥loo- -bha. ॥Dhe 'wo wo bo, 'yo 'wo nu 'zü -deewo Zedhizadhemö "keε kö -a -nu zuë" ॥nii ॥ya -da -tekpə -tekpədhö.

⁵³ 'Ö go yo -zë 'gü, -wo -gun Atanna -dhəkëgükö 'ö Zedhizadhemö bha- 'gü yi ॥gban "pepe 'ka 'ö 'wo ॥gloo- 'tə bho -sü -bha.

Naç -së 'ö -gban Yesu Klisi -bha 'ö Zan -ya pö

*Yesu -bha -kë Atanna Gbö
'ka -kɔ -dhiang 'ö Zan -ya zë*

¹⁻² 'Ö gun kö "së waa-dhang- 'waa 'dhö kö (Atanna Gbö) 'ö- -Wu 'ka bha yö -zë -yö -dhö kö weng- -wo wo 'ko "piü. -Yö -gun 'dhö -kpawo 'pö (Dhe Atanna 'dhö), yöö -dī 'pö -yö Atanna nè- 'ka.

³ Pë -nu 'ö Atanna -ya -kë, -ya -nu -kë yö nè- -kɔ 'ka. Pë "pere 'ö -kë, -a 'bha 'yii kë "wewee kö -a Gbö 'kö bha 'yaa -mü.

⁴ Yö nè -tosea dede -gogodhe 'ka. Yö 'ö "dhö bha 'zü nè -dhepuudhe nu me 'bhui- -nu -dhe.

⁵ Yö 'ö bha nè -kë 'yö 'me 'wo -dhetiidhe 'gü 'wo -dhe yö, "këe 'yö 'wii 'dhang bho -dhiü.

⁶ 'Yö Atanna 'dhö me do bo, 'me bha nè 'wo- -dhe Zan.

⁷ Zan bha nè nu kö -yö "sædhe kë -dhepuudhe bha- -bha. Kë "dhö kö me 'bhui- -nu -wo 'dhang bho -dhepuudhe bha- "dhiü dhiang -nu 'ö Zan gun- zë sië bha- -wɔn 'gü.

⁸ Yöö dede -zë 'yaa gun -dhepuudhe bha- 'ka, "këe -yö -gun 'me 'ö Atanna -ya bo kö -yö "sædhe kë -dhepuudhe bha- -bha nè -ka.

⁹ -Dhepuudhe 'ö "dhö bha nè gun -dhepuudhe dede,

'ö nu "kpung taa kö -yö -dhe "pu me "pere gban -ta -a 'ka.

¹⁰ Yesu 'ö Atanna -wu 'ka "dhö bha -yö -gun "kpung taa. Atanna -yö "kpungtaadhe -pë -kë yö nè- -kɔ 'ka, "këe 'sa "kpungtaame -nu 'wii -dö.

¹¹ 'Yö dho ö -dī -go "së 'gü, 'yö -go "së 'gü -me -nu 'wii -kɔ -ya -bha.

¹² "Këe yö -zë gban 'gü, me ga 'bha -wo 'dhang -bho -a "dhiü, 'ö 'wo -kɔ -ya -wɔn -bha. 'Me 'wo "dhö bha 'yö -kë kö -wo kë Atanna -bha 'nè 'ka.

¹³ "Këe -a -nu -bha -kë Atanna -bha 'nè 'ka -kɔ -yö -dī -ta, 'yaa dhe me "bhui- -nu -bha 'ö -nu dë (waa-dhe) 'dhö -dhö bha- 'dhö; Atanna nè -nu gba -tosea -dee 'ka.

¹⁴ Yö 'ö -kë Atanna -wu 'ka "dhö bha, 'yö dho 'ö -kë me "bhui- 'ka, 'yö nu 'ö -tosea -kë kwa kpö 'gü, Atanna -bha "klusédhé gban "pere waateanwɔn 'ö -gban -bha bha-'ka, 'yö kwa "yan 'dhö -da -a -bha 'tobhödhe kë 'kpiisü 'gü. -Yö -gun 'nè ga do 'ka ö Dë -go, 'yö gun- -bha 'tobhödhe -zɔn sië.

¹⁵ Yö nè Zan -ya -dhiang zë 'ö -pö: «'Me 'a- pö ka -dhe dhe -yö nu sië n zian- -ta, "këe yö -zë -yö bhlëësü ma -zë n -bha, -a -gen -mü dhe 'ö gun kö 'maa 'dhö kö yö -zë -yö -dhö bha.»

¹⁶ Kwaa -dī 'pö kwa kwa -bha trɔɔn -sloɔ -a -bha "klusédhé -ziisü bha- 'gü, 'ö -wɔn 'gü Atanna -bha 'dhuë -yö do 'ko -gen "piü kwa -go.

¹⁷ 'Ö gun yi 'bha 'ka,
Atanna -yö bō Moizö ॥në-
-ta 'yö 'tɔng- nu kwa -dhe.
"Kεε -a -bha "klusëdhe waa-
teanwɔn 'ö -gban -bha bha,
-yö -bō Yesu Klisi ॥në- -ta 'yö
nu kwa "piü ॥deε -yēn ya-
'gū.

¹⁸ Mε 'bha 'yii "yan -kpan
-bha do, "kεε -a Gbō doseng
'ö Atanna 'ka ('pō ॥dhe -a
'dhö), 'ö ö Dē "sɔɔ yi ॥gban
"pεpε 'ka bha ॥në- -zɔn mε
'bhūl -nu -dhe.

Dhiang 'ö Zan Mezume
-ya zé Yesu -bu 'gū
(Matiö 3,1-12; Makö 1,1-8;
Dhukö 3,1-18)

¹⁹⁻²⁰ (-A "tüng bha- 'gū
kö Zan -yö mε -go 'wɔn
yaa 'gū -zu bho sië "yiga
'wo- Zuuden -kë bha- ॥bhaa.)
॥Dhe 'ö Zuifö -nu -bha -yamε
-nu ॥wa -ya Zedhizadhemö
॥waa- ma "dhü, 'yö 'wo
"saabhome -nu waa- Dhevi
-go 'kɔɔmε -nu bō Zan dheε"
'kpo -dhe 'gū. ॥Dhe 'ö ॥wa
nu ॥wa ॥loo- -dhe 'gū, 'yö
'wo- dheε" kpo 'wo- pō: «Bhi
'i ya de suu -mü i 'ka?» ॥Dhe
'ö ॥waa- pō "dhü, 'yö Zan
-yö ö -bha "sædhe -kë -a
-nu -dhe "puu 'ka mε ॥gban
"pεpε wëedhö mü 'ö- pō:
«Ma -zé Atanna -bha -Yamε
(ö- "plüün bho bha) yaa -mü
n 'ka.»

²¹ 'Yö 'wo- dheε" 'bha kpo
'zü 'wo- pō: «"Kεε de -mü
i 'ka 'sa? "ɛen (Atanna
-wudhiüloomε) Edhi ('ö gun
yi 'bha 'ka bha) -ee?» 'Yö
Zan -ya pō: «-Abin! Edhi
yaa -mü n 'ka!» 'Yö 'wo- pō:
«"ɛen Atanna -wudhiüloomε
'ö- bō -wɔn "plüün bho yi

-dhe 'ö 'yi -ya -gɔ bha yö -mü
i 'ka -ee?» 'Yö Zan -ya pō 'zü:
«-Abin.»

²² ॥Dhe 'ö ॥yaa- pō "dhü,
'yö 'wo- pō- -dhe: "Kεε de
-mü i 'ka 'sa? -Bhö i -dī -zɔn
yi -dhe, -a -gen -mü ॥dhe -a
-dhe -bha ॥dhe 'yi 'dho -wø
do 'ka 'mε 'wo yi bō bha- -nu
-dhe.»

²³ 'Yö Zan -ya -yɔ bō- -nu
-gɔ 'ö- pō: «Ma -zé 'mε 'ö -wø
"wla -ta ॥dhe -kɔ 'ö Atanna
-wudhiüloomε Ezai -ya pō-
'ka -a 'dhö ॥dhe:
-Ka ka Dëme -bha zian -ba
kö 'ka- du ॥gban "pεpε bho-
'gū,

kö 'ka- -ta -dhe -pē kē> bha
yö -mü n 'ka.»

²⁴ 'Mε 'wo- -nu bō "dhü bha
Fadhiziεn -nu -gun -nu kpö
'gū.

²⁵ ॥Dhe 'ö ॥wa Zan -wø
ma ॥dhe -kɔ bha- 'dhö, 'yö
'wo- dheε" kpɔ 'pō 'wo- pō:
«I- -pō Atanna -bha -Yamε
'ö- "plüün bho kwa -dhe bha
yaa -mü i 'ka, "ɛen Edhi
yaa -mü i 'ka, "ɛen Atanna
-wudhiüloomε 'yi -ya -gɔ bha
yaa -mü i 'ka, "kεε -yö -kë
॥dhe 'sa 'yö 'i "zu -zé bho?»

²⁶ 'Yö Zan -ya -yɔ bō 'pō-
-nu -gɔ 'ö- pō: «Ma -zé a mε
-zu "yi ॥në- 'ka, -a -gen -mü
॥dhe 'mε ('kwa -ya -gɔ bha
-yö ka kpö 'gū),

²⁷ -yö -dho nu n zian- -ta,
"kεε 'kii- dō ॥kö. -A -gen 'gū
-sabha -zian fië- -dhö ma -zé
n 'ka.

²⁸ 'Wɔn "pεpε 'ö "dhü bha
-yö -kë "dhü -dhe 'wo- Betani
-dhe -kë, 'ö "yi 'wo- Zuuden
-kë bha- ॥taama, -dhe 'ö Zan

gun mε -go 'wɔn yaa 'gü -zu
bho sië mü bha ɔnë- 'gü.

*Yesu -bha -kë "saa- "bhlaa
ka -kɔ -dhiang 'ö Zan -ya zë*

²⁹ ɔDhe 'ö- -ta -dhe ɔya
ɔkpao, 'yö Zan -yö Yesu yö
kö -yö nu sië ö -zian 'ka. 'Yö-
pö: «-Ka -dhe -ga, "bhlaanë
'ö Atanna -ya bɔ kö -ya kë
"saa- 'ka kö mε ɔgban "pεpε
-bha 'wɔn yaa -mawɔn -yö
'to bha yö ɔne!

³⁰ Yö ɔnë 'a- -dhiang zë ka
-dhe 'a- pö: «Mε do 'bha -yö
-dho nu n zian- -ta, -a -duε
-yö 'kpii- 'ö -ziö n -ma -ta, -a
-gen -mü ɔdhe 'ö gun kö 'mii
bho ɔkö kö yö -zë -yö -dhö
bha.

³¹ "Kεε "töng 'a gun- pö sië-
'ka ka -dhe "dhü bha kö 'mii-
dɔ ɔkö. Ma -zë a mε -go 'wɔn
yaa 'gü -zu bho "yi ɔnë- 'ka,
kë "dhü kö 'a yö ɔnë- -zɔn
Izraedhö -mε -nu -dhe.»

³² 'Yö Zan -ya pö 'zü:
«Mang ɔdede n "yan -yö
-kpan Atanna -bha 'Nii-
"slüüslü -bha kö -yö 'go sië
dhang- 'gü 'ö ɔlco- -ta ɔdhe
-tong 'dhö 'ö to 'mü.

³³ A- -pö ka -dhe ɔdhe -a
"töng bha- 'gü kö 'mii- dɔ ɔkö
'kpakpadhö. "Kεε Atanna 'ö
n bɔ -go 'wɔn yaa 'gü -zu bho
-dhe 'gü "yi 'ka bha ɔnë- pö
n -dhe ɔdhe: «Mε 'i dho i
"yan -kpan ma 'Nii- "slüüslü
-bha kö -yö 'go sië dhang-
'gü 'ö ɔlco- -ta 'ö to 'mü bha
ɔnë dho mε pa 'Nii- "slüüslü
'ka.».

³⁴ 'Yö Zan -ya pö: «A- -pö
ka -dhe ɔdhe a kë n "yan
-kpan -bha ɔdhe -kɔ bha-
'dhö tean- 'ka. 'Wɔn 'ö- -wɔn

'gü 'yö 'a- pö ka -dhe ɔdhe yö
ɔnë Atanna Gbö 'ka bha 'yö
bha.»

ɔKlang "dhiü -bleesü -nu
'wo -ziö Yesu ɔkeng- -a -dhi-
ang 'ö Zan -ya zë

³⁵ ɔDhe 'ö- -tadhe 'bha
ɔya ɔkpao, kö Zan -yö -tun
-dhe do bha- 'gü waa- -bha
ɔklangdhiü -nu ɔple 'dhö,

³⁶ 'yö ö "yan -kpan 'zü Yesu
-bha kö -yö ziö sië. 'Yö- pö:
«"Saa- "bhlaanë 'ö Atanna
-ya bɔ (kö -yö mε "bhii- -nu
-bha 'wɔn yaa bho- -nu -bha)
bha yö ɔne!»

³⁷ ɔDhe 'ö Zan -bha
ɔklangdhiü -nu ɔple bha
ɔwaa- -wu ma ɔdhe -kɔ
bha- 'dhö, 'yö 'wo -ziö Yesu
ɔkeng-.

³⁸ ɔDhe 'ö ɔya -kë "dhü,
'yö Yesu -yö ɔslëë ö 'gü, 'yö
"yan -kpan -a -nu -bha kö
-wa ɔkeng-, 'yö- pö- -nu -dhe:
«Kwa- ma 'mü?»

'Yö 'wo- -yɔ bɔ- -gɔ 'wo-
pö: «Dhabi, i ɔyëë -yö
'mε?» (ɔWaa- pö «Dhabi»
-a -nu -wu 'gü kö -wa pö «n
Dëme».)

³⁹ 'Yö- -yɔ bɔ 'pö- -nu -gɔ
'ö- pö: «-Ka -kwa 'dho kö 'ka-
-dhe dɔ!»

'Yö 'wo -ziö 'wo dho. 'Yö
'wo -kpan -a -dhe -bha, 'yö
'wo -dhe ɔkpao -yi 'dhe bha-
-kë -a "piü mü. (-a -gen -mü
ɔdhe -yö -kë "dhü 'yënnng-
-dho bhaa 'ka).

⁴⁰ Mε ɔple 'wo "tu to Zan
-wu bha- -bha 'wo -ziö Yesu
ɔkeng- bha, 'yö- mε do- -kë
Andre 'ö -kë Simɔ Piëdhö
dheebhang 'ka bha- 'ka.

⁴¹ ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü, Andre -yö -kpan ö dheeblehang Simo ॥në- -bha ॥kö -bleesü 'yö- pö- -dhe: «Yi -zë 'ya -kpan Atanna -bha -Yame 'ö- -wən 'dhö 'dhö bha- -bha!» (Yö ॥në 'wo- -dhe glökö -wu 'gü Klisi bha.)

⁴² 'Yö dho Simo 'ka Yesu "piü. ॥Dhe 'ö Yesu ॥yaa- yö, 'yö- -ga "senngdhö 'yö- pö: «Bhi ॥në 'wo i -dhe Simo, 'yö 'i -kë Zonasö gbö 'ka, "kees -wo -dho i -dhe ॥taamasü ya- 'gü Sefasö (॥waa- pö "dhü kö -wa -pö Piëdhö, "e'en 'zü -gwë).

⁴³ ॥Dhe 'ö- -ta -dhe 'bha ॥ya ॥kpaç, kö -yö Yesu "piü ॥dhe 'ö 'dho Gadhidhe -se 'gü, 'yö -kpan Fidhipö -bha, 'yö- pö- -dhe: «-Bhö nu kö 'i -da n ॥keng-!»

⁴⁴ Fidhipö 'ö "dhü bha -yö -go 'pödhe 'wo- -dhe Besaida 'ö Andre waa- Piëdhö 'wo go- 'gü bha ॥në- 'gü.

⁴⁵ ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü, 'yö Fidhipö -yö -kpan Natanaees -bha 'yö- pö- -dhe: «'Më 'ö Moizo -ya -dhiang zë 'tong- 'sëedhe 'gü, 'ö Atanna -wüdhiüloomë -nu -dı 'pö 'wo- -dhiang zë yi 'bha 'ka bha 'ya -kpan -bha. -Wa -dhe Yesu, Zosefu gbö, -yö -go Nazadhetö.»

⁴⁶ 'Yö Natanaees -ya pö- -dhe: «Pë -tiandöhö 'bha- -moo -bha 'ö go Nazadhetö 'pö -ee?»

'Yö Fidhipö -ya -yo bø- -go 'ö- pö: «-Bhö nu -zë wo ॥zoç!»

⁴⁷ ॥Dhe 'ö Yesu ॥ya Natanaees yö kö -yö nu sië

ö -zian 'ka, 'yö- pö- -bu 'gü 'ö- pö: «Izraëdhö mi ॥dede ॥ne, pö 'aa- -bha!»

⁴⁸ 'Yö Natanaees -ya dhe: kpo 'ö- pö: «I n do -ko -kë ॥dhe?»

'Yö Yesu -ya pö- -dhe: «"Sanni Fidhipö -yö i -dhe, "töng 'i gun -ya sië- 'ka figö -dhü ॥wlöö bha kö n "yan -yö i -bha.»

⁴⁹ ॥Dhe ॥yaa- pö "dhü, 'yö Natanaees -ya pö- -dhe: «N Dëme, Atanna Gbö -mü i 'ka ॥dedewo tean- 'ka, 'ma- -dhe yö, Izraëdhö -me -nu -bha -gblüdë -mü i 'ka!»

⁵⁰ 'Yö Yesu -ya -yo bø- -go 'ö- pö: «-A pö 'a- wo i -dhe ॥dhe n "yan -yö -gun i -bha kö i -ya sië figö -dhü ॥wlöö bha 'yö 'i 'dhang bho n "dhiü bha "kees ('bha 'to n ॥keng-), i "yan- -dho -da 'wən "gblügblü -nu 'wo -ziö -a 'dhe 'kö bha- -ta -a -dhe 'gü!»

⁵¹ 'Yö- pö- -dhe 'bha wo 'zü 'ö- pö: «A- -pö ka -dhe tean- ॥dede 'ka ॥dhe dhang- "dhi- -dho "pu 'ö 'ka- -dhe yö kö Atanna -bha "kië -nu -wo -da sië 'wo ॥lco mang Megbomë n -ta.»

2

"Dhabhliwɔn -bleesü 'ö Yesu -ya -kë -a -dhiang 'ö Zan -ya zë

¹⁻² ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü, 'ö -dhe kpaçyi ॥ya ziö ॥ple -a -yaaga -naa bha- 'ka kö -wo dhedö troo do kë sië 'pödhe 'wo- -dhe Kana 'ö Gadhidhe -se 'gü bha- 'gü, kö Yesu dhe -yö mü, 'yö 'wo Yesu waa-

ö bha ॥klangdhiü -nu -a -nu -dhe troo bha- -ta.

³ ॥Dhe ö ॥wa -dröö mü 'ö- ॥ya yén. 'Yö Yesu dhe -ya pö-dhe: «-A -nu -bha we bha ॥ya yén -wa!»

⁴ 'Yö Yesu ॥ya -yo bœ -go 'ö- pö: «"Kee kö ma -zë 'a- kë ॥dhe, dhebhönë, kö n -bha "tüng 'yii ॥loo ॥kö?»

⁵ ॥Dhe ö ॥ya kë "dhü 'yö-dhe -ya pö gwëeëzë -nu -dhe 'ö- pö: «Pë "vu pë 'ö dho- pö ka -dhe -kaa kë ॥zöö 'dhe!»

⁶ Zuifö -nu -bha -zu 'ka "yi 'bha 'ö- -nu wo -kø 'gü bha- -ya 'gü pë "fië 'ö -gwë 'ka, 'ö- -yan do -yo ॥mœö -sangdhe këng do -nu -bha bha- "saodo -yo -gun -dhe bha- 'gü.

⁷ 'Yö Yesu -ya pö gwëeëzë -nu bha- -nu -dhe: «-Ka pë "fië -nu bha- "dhiü pa "yi 'ka!»

'Yö 'wo- ॥gban "pëpë "dhiü pa "klënkłëndhö.

⁸ ॥Dhe ö ॥waa- kë "dhü, 'yö Yesu -ya pö- -nu -dhe: «-Kaa 'bha 'sü kö 'ka 'dho- 'ka troo -gome -dhe!»

'Yö 'wo- 'bha sü 'wo dho- 'ka- -dhe.

⁹ 'Yö troo -gome bha 'ö "yi 'ö Yesu -ya -gla we 'gü bha- din -ga. 'Yö -zë we bha 'yaa gun- 'godhe do sië "kee kö gwëeëzë -nu 'kö 'wo- "dhiü -wlö sië bha wo -zë -wa -do. 'Yö troo -gome bha 'ö dhemedë -dhe.

¹⁰ 'yö- pö- -dhe: «("Yö- we 'dhe 'kö ya -yo -go 'me 'yö- din- -kë -së "dhü) we din -së ॥në me ॥gban 'wo- -do -dheng -dhe -blesü 'yö ॥wa 'kën 'yö 'wo gun -na -a 'dhe

'ö- din ॥ya 'go zian -ta bha-nu -a -nu -dhe, "kee bhi -zë we 'dhe- din ॥ya 'go zian -ta ॥në 'i- nu -blesü 'yö 'i gun -na -a -së nu ॥taama -wa!»

¹¹ Yesu -yo ö -bha "dhabh-liwö -blesü -kë Kana -pö 'ö Gadhidhe -se 'gü bha- 'gü -kø bha ॥në- 'gü, 'yö ö -bha 'töbhödhe -zöö 'ka- -nu -dhe. 'Yö- -bha ॥klangdhiü -nu -bha 'dhang -bho -a "dhiü -sü 'bha 'dhö -da 'gü.

¹² ॥Dhe ö ॥ya kë "dhü 'yö Yesu 'dhö, -a dhe 'dhö, -a dheebhang -nu 'dhö, -a -bha ॥klangdhiü -nu 'dhö, 'yö 'wo dho 'pödhe 'wo- -dhe Kapëenaomö bha- 'gü 'yö 'wo -dhekpaoyi 'bha -kë mü.

Yesu -bha ॥bhleëë -ya Atanna -dhökëgükö -bha -kø -dhiang ö Zan -ya zë
(Matiö 21,12-13; Makö 11,15-17; Dhukö 19,45-46)

¹³ ॥Dhe ö gun kö Zuifö -nu -bha troo 'wo- -dhe Pakö bha- yi 'yaa ॥gbleen 'zü, 'yö Yesu -yo dho Zedhizadhemö.

¹⁴ ॥Dhe ö ॥ya -da "kwëandhe ö Atanna -dhökëgükö 'dhö- -bha bha- 'gü, 'yö -kpan -du -nu oo, "bhlaa -nu oo, -tong -nu ('ö Zuifö -nu -wa dho kö -wo "saa- bho- 'ka Atanna -dhökë 'gü -kø 'gü bha-) "dhöcöme -nu -bha mü, waa- 'me 'wo nu 'wëë- fië bho 'wëë- 'dhe ö Atanna -dhökëgükö 'gü mü -bha -bha bha- -nu 'dhö 'pö kö -wo -ya sië woo- -tabedhi -nu -bha.

¹⁵ ॥Dhe ö ॥ya -kpan -nu -bha ॥dhe -kø bha- 'dhö, 'yö ö -kø -da bhiëga 'bha 'gü 'yö- -kë ॥dhe ॥klangga 'dhö,

'yö- -nu ॥gban "pεpε -kë -dhe bha- 'gü waa- -nu -bha -du -nu waa- "bhlaa -nu 'dhö, 'yö 'wëe- fiëbhome -nu -bha 'wëe- ॥gban ॥wenng, 'yö- -nu -bha -tabedhi -nu "dhiü -zuö,

¹⁶ 'yö- pö -tong "dhoɔdçome -nu -dhe: «Pë -nu bha -kaa -nu bho bha, 'ka 'dho n Dë -bha 'kç kë kaa- "dhoɔ -kɔ 'ka!»

¹⁷ ॥Dhe 'ö - -bha ॥klangdhiü -nu ॥waa- ma "dhü, 'yö- -nu -zu -yö -bö -wu 'ö -ben zë -sü 'ka Atanna -bha 'sëedhe 'gü 'ö- pö:

«Atanna -wɔn -yö -dɔ n -zu -bha

॥dhe peng 'dhö> bha- 'ka.»

¹⁸ ॥Dhe 'ö ॥ya bo -a -nu "piü kë -sü 'ka ॥dhe -kɔ bha- 'dhö, 'yö Zuifö -nu -gome -nu 'wo- dhee" kpo 'wo- pö: «-A kë 'i- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü -më 'ka? -Më ॥në dho ॥mɔɔ- -bha kö -ya -zɔn yi -dhe ॥dhe -a -dhe a -bha ॥dhe 'i- kë "dhü, -a -pë -zɔn yi -dhe!»

¹⁹ 'Yö Yesu -ya -yo bo- -nu -gɔ 'ö- pö: «-Ka Atanna -dhökëgükɔ ya- 'wü, a -dho dɔ -dhækpaçyi -yaaga 'ka.»

²⁰ 'Yö 'wo- pö- -dhe: «'Ö -më! 'Kɔ 'yi- dɔ -kwe -kaɔng -yiisiö ga "saɔdo 'ka ya bhi -zë i -pö i -dho dɔ -dhækpaçyi -yaaga 'ka -ee?»

²¹ 'Sa Atanna -dhökëgükɔ 'ö Yesu -ya pö "dhü bha pë "wëe 'bha 'yaa -mü, -yö -wi ö -di ॥në- 'ka.

²² ॥Dhe 'ö- yi ॥ya ॥gwëe 'ö Yesu ॥ya ga 'ö ॥ya -bö (-a -dhækpaçyi -yaaga -naa bha- 'ka), 'yö- -bha ॥klangdhiü

-nu -zu 'dhö -bö ॥dhe -yö kë- pö wo -dhe "dhü yi do 'ka, 'yö 'wo 'dhang bho Atanna -wu 'ö -ben zë -sü 'ka 'sëedhe 'gü waa- 'dhe 'ö Yesu -ya pö 'pö bha- -nu "dhiü.

²³ "Töng 'ö Yesu gun- 'ka Zedhizadhemö Pakö troo -ta bha, -yö kë "dhabhliwɔn -nu -kë 'ö me 'gbε 'wo 'dhang bho- "dhiü -a -wɔn 'gü,

²⁴ "kεe Yesu -zë 'yii 'dhang bho- -nu "dhiü, -a -gen -mü ॥dhe 'ö gun "dhü kö -ya nu zuëpiwɔn -dɔ 'kpakpadhö.

²⁵ -A -mawɔn 'yaa gun- -bha kö -wo me sɔng -gen dɔ- -dhe, -a -gen -mü ॥dhe -yö me "bhii- -nu zuëpiwɔn -dɔ.

3

Dhiang 'ö Zan -ya zë 'ö -gban 'wɔn -nu 'ö Yesu waan Nikodemö 'wo- pö kö ॥ya nu- "piü -a -bha

¹ ॥Dhe 'ö yi do 'ka 'yö Zuifö -nu -bha -gome do 'wo- -dhe Nikodemö, "kεe 'ö -kë Fadhiziën 'ka,

² 'yö nu Yesu "piü gbeng, 'yö- pö- -dhe: «N Dëme, yi- 'wɔn -dɔ ॥dhe Atanna ॥në i bɔ kö 'i me "bhii- -nu draan-; -a -gen -mü ॥dhe "dhabhliwɔn suu -nu 'i -kë sië ya me 'bha -kɔ 'yaa ॥mɔɔ- -bha kö -ya kë kö Atanna 'yaa- -me "piü.»

³ ॥Dhe 'ö ॥yaa- pö "dhü, 'yö Yesu -ya pö- -dhe: «- -pö i -dhe tean- ॥dede 'ka ॥dhe: Me "vu me 'ö 'bhii bho -deewo, 'bhii 'dho -da Atanna -bha

-gblüdëdhækëme -nu -bhiëe
'gü.»

⁴ 'Yö Nikodemö -ya pö-
-dhe: «Më 'bha- -moo -bha
'ö bhö 'ö go mü 'zü -deewo
'ö -da ö dhe "gblüü- -ee?
"Een 'bha- pö "dhü kö i- -pö
-dhe?»

⁵ 'Yö Yesu -ya -yo bo-
-go 'ö- pö: «A- -pö i -dhe
tean- -dede 'ka -dhe me
"vu me 'ö Atanna 'yii i 'kpo
-deewo "yi waa- 'Nii- "slüüslü
-ko 'ka, 'bhii 'dho -da -bha
-gblüdëdhë 'gü.

⁶ -A -gen -mü -dhe 'me 'ö
bho dhe waa- gön -a -nu suu
'gü, me -dhe zuëga -në -kë
-me -go; "kees 'me 'ö Atanna
-bha 'Nii- "slüüslü -ya -gla
bha, Atanna zuë" -në -kë
-me -zë -go.

⁷ -A pö 'a- wo i -dhe
-dhe -a -dhe -bha -dhe 'ka
bho -deewo bha 'ya 'dho i
"gblüüdhë "muu bho; -a -gen
-mü -dhe

⁸ Atanna -bha 'Nii- "slüüslü
-bha me "gla -sü bha -yö -kë
-dhe "tees 'ö -ziö -sië bha
-në- 'dhö; -yö -ziö -dhe 'ö
-dhi -dhe -në- 'gü, 'ö me -ya
vin ma, "kees 'bhaa- 'godhe
waa- 'dhodhe 'bha do.

⁹ 'Yö Nikodemö -ya pö-
-dhe: «Yö -zë 'zü -yö kë -kø
-kë -dhe?»

¹⁰ 'Yö Yesu -ya -yo bo- -go
'ö- pö: «-A kë -sü kö bhi 'i
-kë Atanna -wu -gome 'kpiid-
do 'ka Izraedhö -se 'gü bha
'bhaa 'wön -nu bha- -nu do
bha- 'wön -yö n -kön.

¹¹ A- -pö i -dhe tean- -dede
'ka -dhe 'wön 'yi- do, 'ö yi
"yan- -yö -da 'gü -në 'yi- pö

ka -dhe, "kees 'kaa "wı- -bha
kö 'ka 'dhang bho- "dhiü.

¹² -Ya kë -dhe 'wön -nu
'wo -gban Atanna -bha, 'ö
"kpungtaadhe ya- 'gü 'ma-
-dhiang zë ka -dhe 'kii- 'gü
ma, -a 'dhe 'kö -gban -bha
dhang- 'gü 'ma- -dhiang zë
ka -dhe ka -dho -a 'gü ma -kø
kë -dhe 'yö 'ka 'dhang bho-
"dhiü,

¹³ "kees kö me 'bha 'yii
'dho -dhe 'ö- -bha dhang- 'gü
bha- 'gü do kö 'yii kë mang
Megbôme 'a go 'mü 'a -lco
"kpung -taa yö bha ma -zë
n 'ka?»

¹⁴⁻¹⁵ -Bhö -dhe -ga, -kø do 'ö
Moizö -yö -mlæs "bleen- -kë
'ka yi 'bha 'ka zën 'ka 'ö- do
"dhü -bha "wla -ta bha, -wo
-dho Megbôme do "dhü bha
'pö -kø do bha- 'gü, kë "dhü
kö me "vu me 'ö -ya 'dhang
bho- "dhiü, kö -sii 'ö 'yaa yën
'ö Atanna "piü bha -yö kë-
-me -dhe 'pö (-dhe -kø do 'ö
-kë 'ka Izraedhö -me -nu kpö
'gü yi 'bha 'ka, 'ö 'me -ya ö
"yan "dhiü "wlü kö -yö -mlæs
bha- -ga 'ö gun dha sië bha-
'dhö.)

¹⁶ -A pö 'a- wo "dhü bha-
'klo- -mü -dhe me "bhü-
-nu -dhe 'ö Atanna -kë -a
"sinma 'yaa 'dhe. 'Yö -në-
-wön 'gü 'yö 'në ga do 'ö- -go
-a bo- -nu -dhe, kö me "vu me
'ö dho 'dhang bho- "dhiü, kö-
-tosea 'ö 'yaa yën 'ö- "piü bha
-yö kë- -me -dhe, kö- -me 'gü
'ya 'dhe see-.

¹⁷ Atanna -yö ö Gbö -bo me
"bhü- -nu -dhe kö -ya -nu
dha -në- wo, 'yii- bo kö -yö
za -zë do- -nu -bha.

¹⁸ "Kεε 'mε 'kö 'yii 'dhang bho- Gbö bha- "dhiü, kö za -ya -bha. -A -gen -mü ॥dhe kö 'yii 'dhang bho Atanna -bha 'në ga do bha- "dhiü. 'Mε 'kö ॥ya 'dhang bho 'pö- Gbö bha- "dhiü kö za ॥ya 'go- -mε -bha.

¹⁹ Za kë mε -bha -gen -mü -më 'ka? -A -gen -mü ॥dhe (Atanna Gbö 'ö -kë) -dhepuudhe 'ka bha ॥ya nu "kpvng ॥taa, "kεε mε "bhui- nu këwɔn 'bha 'yaa kë 'ö- wo -së bha, 'yö 'wo wo -to -dhe tii 'gü -sü fië- bho -dhe -pv wo -ta -sü -bha.

²⁰ -A -gen -mü ॥dhe mε "pεpε 'wo 'wɔn yaa -kë, -dhepuudhe -san -ya -nu -kë. 'Waa "wi- -bha kö -wo -wo zang -ta, kë "dhü kö -nu këwɔn yaa -nu bha -wo 'to -gblen 'kpc 'gü.

²¹ "Kεε 'mε 'kö Atanna -wø 'dhö 'pë 'ö- pö, 'ö yö ॥në teanwɔn 'ka bha- 'gü -wɔn -kë, -a -mε 'yaa "suü -dhepuudhe -gç. Kë "dhü kö -wo "yan -kpan ö këwɔn -së -nu -bha. -A -gen -mü ॥dhe -yö ö zü -gban Atanna ॥në- 'gü.

"*Sæedhe 'ö Zan Mezume -ya -kë Yesu -bha*

²² ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü, 'yö Yesu waa- ö -bha ॥klangdhiü -nu 'wo dho Zude -se 'gü, 'yö weng- -nu 'wo to mü "tüng 'në 'bha 'ka 'yö 'wo mε -nu -go 'wɔn yaa 'gü -zu bho.

²³ -A "tüng bha- 'gü kö Zan -di 'pö -yö mε "zu sië 'pö -dhe 'wo- -dhe -dhe Eñö, 'ö -ya -sü 'ka 'pödhe 'wo- -dhe Sadhimö -a "sco bha- 'gü; -a

-gen -mü ॥dhe "yigɔ 'gbε -yö -gun -dhe bha- 'gü. Mε -nu -gun 'dho sië- "piü (-dhe bha ॥në- 'gü) 'yö- -nu -zu.

²⁴ ('Ö "dhü bha kö 'wii Zan -da ॥kö -kaso 'gü.)

²⁵ ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü 'yö Zan -bha ॥klangdhiü -nu bha- mε 'bha -nu waa- Zuifö mi do 'wo -ya zaçdhe -da -sü -bha 'wɔn 'ö -gban -a -nu -bha -kë "slüüslü -zu bho -sü 'ö- -nu wɔ -ko 'gü -a -bha bha- 'gü.

²⁶ ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü 'yö 'wo dho Zan "piü 'yö 'wo- pö- -dhe: «Yi Dëme, -dhe -ga, 'mε 'i- -dhiang zë yi -dhe yuënggü Zuuden ॥taama bha -yö mε -go 'wɔn yaa 'gü -zu bho sië, mε 'kpii- -dhe ॥gban -wo 'go sië i "piü 'wo dho yö ॥në- ॥keng-.

²⁷ 'Yö Zan -ya -yø bo- -nu -gç 'ö- pö: «Atanna 'yii i gba -duε 'ö- 'ka 'bhaa- ॥sloç.

²⁸ Kaa ॥dede ka -møo -bha 'ka- "sæedhe -kë ॥dhe a kë- -pö ka -dhe ॥dhe ma -zë 'mii kë Atanna -bha -Yamε bha- 'ka, "kεε a -kë -a "dhiü -naçdøme ॥në- 'ka.

²⁹ -Yö kë ka "yaan ॥dhe ma -zë a ॥dhe 'mε 'wo nu sië- -bha dhe dɔ -a "taçngdë ॥në- 'dhö. -A dhebho -zë -yö dhemædë ॥në- -bha 'ka, "kεε 'yö- "taçngdë -zë 'ö dɔ- "sco, 'yö- -wø ma, 'yö- ॥nii -yö -da. -Kɔ 'ö n ॥nii 'dhö -da sië- 'ka ("tüng ya- 'gü) 'yö bha; -a -gen -mü ॥dhe 'wɔn 'a- pö -a 'gü -wɔn ॥ya kë.

³⁰ -A -dhe a -bha ॥dhe yö ॥në- -duε -yö kë 'kpii- -kpeawo ma -zë n -bha -bha,

³¹ -a -gen -mü ॥dhe 'me 'ö go Atanna "piü yö -zë -due -yö 'kpii- ö -ziö me ॥gban "pepe -bha -ta. Me 'ö bho me "bhui- -nu suu 'gü kö "kpungtaame -mü. Pë 'ö "kpung ॥taa yö 'yö- -dhiang zë, "keε 'me 'ö go Atanna "piü -a -due -yö me ॥gban -bha -ta "dhöng 'gü;

³² -a -gen -mü ॥dhe 'pë 'ö-yö, 'yö- -dhiang zë, -a 'dhe 'ö- "tu -ya ma, 'yö- pö, "keε mækpiidhe ॥në 'waa 'dhang bho- -bha "seɛdhe "dhiü.

³³ -A -wɔn 'gü, 'me 'ö ॥ya 'dhang bho- "dhiü, 'yö ö -kɔ -ya -wɔn -bha, 'yö- 'wɔn dɔ ॥dhe pë "pepe 'ö Atanna -ya pö -a 'bha 'yaa ॥sua 'ka.

³⁴ 'Me 'ö Atanna ॥yaa- bɔ, -a -me -ya -wu ॥në- "dhiü ॥loo, -a -gen -mü ॥dhe 'yaa ö bha 'Nii- "slüöslö dan kö -ya nu- -me -dhe.

³⁵ ॥Dhe 'ö -kë ॥dhe -a Gbö -dhɔ -ya -kë, 'yö pë ॥gban "pepe do- -kɔ 'ka.

³⁶ 'Me 'ö ॥ya 'dhang bho- "dhiü, kö -tosea 'ö 'yaa yén 'ö Atanna "piü bha ॥yaa- ॥sloɔ, "keε 'me 'yii- Gbö ॥bhlëe -ya, -tosea bha- -me 'yii 'dho- ॥sloɔ; -a -gen -mü ॥dhe kö -yö ö -di -ya -sü 'ka Atanna -bha 'wɔn -bho me 'gü -sü ॥në- -bha -ya 'gü.

4

Dhiang 'ö Zan -ya zë 'ö -gban 'wɔn -nu 'ö Yesu waa- Samadhi -dhebhɔ 'wo- pö -a -bha

¹⁻³ ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü 'yö Fadhiziɛn -nu 'wo- ma ॥dhe 'me 'wo bɔ Yesu 'ka 'wo- -nu

-go 'wɔn yaa 'gü -zu bho sië ॥wa kë 'gbɛ ॥wa ziö Zan -bha -ta, ("keε tean- ॥dede 'ka, Yesu -zë 'yaa gun me 'bha "zu sië. -A -bha ॥klangdhiü -nu ॥në 'wo gun me "zu bha- bho sië). ॥Dhe 'ö Yesu ॥yaa- ma "dhü, 'yö go Zude -se 'gü 'yö ö yee -kë 'ö dho Gadhidhe -se 'gü.

⁴ -A 'dho -sü 'ka -a -dhe -gun -bha ॥dhe -yö bɔ Samadhi -se ॥në- 'gü.

⁵ ॥Dhe 'ö ॥ya 'dho ॥ya ॥loo 'pödhe do 'bha 'ö "se bha- 'gü 'wo- -dhe Sisiaa, 'ö -ya -sü 'ka 'bhlaadhe 'ö Zakɔbɔ -ya nu ö gbö Zosefu -dhe yi 'bha 'ka bha- "sɔɔ bha- 'gü,

⁶ -a "töng bha- 'gü kö 'yénng- ॥ya -ya me -go ॥zinng 'gü, 'yö ॥loo Zakɔbɔ -bha -klöng "dhiü kö- 'gü ॥ya ga, 'yö dho 'yö -ya -klöng bha- "kpung "dhiü.

⁷⁻⁸ 'Ö gun "dhü kö- -bha ॥klangdhiü -nu ॥wa 'dho -bhöpë 'dhɔ -dhe 'gü 'pödöh. 'Yö dhebhɔnë do 'ö go Samadhi -se bha- 'gü 'ö nu "yi 'tɔdhe 'gü. 'Yö Yesu -ya pö- -dhe: «-Bhö n -bha "yi nu 'kaa- mü!»

⁹ 'Yö -yo bɔ- -go 'ö- pö: «'Yö bhi kö 'i -kë Zuifö 'ka -yö kë -kɔ -kë ॥dhe 'yö 'i- pö a i gba "yi 'ka "keε kö ma -zë a -kë Samadhi dhebhɔ 'ka!»

(-A -yo 'ö- bɔ "dhü bha- -gen -mü ॥dhe Samadhi -me -nu bha waa- Zuifö -nu 'waa gun wo 'ko -dhe -së -kpriedhö.)

¹⁰ 'Yö Yesu -ya -yo bɔ- -go 'ö- pö: «॥Ya kë 'nu ॥dhe 'pë 'ö Atanna -ya ॥gbaɔ me

"bhui- -nu -go bha 'i- -do, 'ö 'me 'ö "yi -gbadhe sië i -go kö 'ö- mü bha 'i- do, kö bhi ॥në 'i dho "yi -gbadhe yö -zë -go 'nu 'yö "yi ziösü nu i -dhe.»

¹¹ 'Yö dhebhönë -ya -yo bo- -go 'ö- pö: «N Dëme, -a "yi 'kö "dhü i -dho -a nu -ko kë ॥dhe n -dhe kö -klöng -tö 'ka -pë 'yaa i -go, "kees kö -klöng ya -yö ॥gbleen.

¹² ("Een -a "yi 'dhe 'kö "dhü- suu- mü ॥dhe? "Een yö -zë ॥bhlëe ॥në 'kpii- 'ö -ziö -a 'dhe 'ö) yi "bhëma Zaköbö -ya pön yi -dhe, 'ö yöö ॥dede 'ö- 'bha mü, 'ö- bhang -nu waa- -bha -tuü -nu 'wo- 'bha mü 'pö ya- -ta -ee? "Een bhi ॥në bhi -zë i ॥bhlëe 'dhö 'kpii- 'ö -ziö yi "bhëma Zaköbö ॥dhe 'ö -kë ॥dhe i -moo -bha 'i "yi suu "wëe nu yi -dhe bha- -wön 'gü -ee?»

¹³ 'Yö Yesu -ya -yo bo- -go 'ö- pö: «Me 'ö "yi 'dhe 'kö ya- mü, "yi mü -dhö -dho -a me kë -deewo,

¹⁴ "kees me "uu me 'ö "yi 'a dho- nu- -dhe bha- mü, "yi mü -dhö 'yii 'dho -me kë 'zü tongtongdhö; -a -gen -mü ॥dhe "yi 'dhe 'a dho- nu- -me -dhe bha -yö -dho kë "yi ziösü 'ö -tosea 'ö 'yaa yën -a -kë me -dhe bha- 'ka 'ö- -go -yö bhö- -me 'gü.»

¹⁵ ॥Dhe 'ö Yesu ॥yaa- pö "dhü, 'yö dhebhönë bha 'ö- pö- -dhe: «N Dëme, -bhö -a "yi suu bha- nu n -dhe 'sa kö "yi mü -dhö 'ya 'dho n kë 'zü, "Een kö 'ma 'dho nu "yi 'tö -dhe ya- 'gü 'zü -dhe!» (-Yö -kë 'gü ॥dhe "yi ॥dede

kwa- mü sië ya ॥në Yesu -ya -dhiang zë bha.)

¹⁶ "Këe 'yö Yesu -ya -yo bo- -go 'ö- pö: «-Bhö 'dho kö 'i i ॥gön -dhe kö keng 'ka nu!»

¹⁷ 'Yö dhebhönë -ya -yo bo- -go 'ö- pö: «'Maa gwaan- -bha.»

'Yö Yesu -ya pö- -dhe: «-A pö 'i- wo 'bhaa gwaan- -bha bha tean- -mü,

¹⁸ -a -gen -mü ॥dhe 'bha gwaan- 'kpi "soödhu, me 'dhe 'i- -ko -bha ॥dees 'yënn- -ya- 'gü bha i ॥gön 'yaa -mü, 'bhii ॥sua kë.»

¹⁹ 'Yö dhebhönë -ya pö- -dhe: «N Dëme, 'ma- 'wön dö ॥dhe Atanna -wudhiüloomë -mü i 'ka, (-a -gen -mü ॥dhe 'wön "pepe 'ö gun ma -tosea 'gü 'bha- ॥gban pö.)

²⁰ "Këe -a pö 'ö Zuifö -nu 'ka- wo ॥dhe Atanna -dhökë ॥dhe 'ö 'dhö -yö Zed- hizadhemö ॥naa, "kees kö yi "bhëma -nu -zë -wo wo -bha -dhökë -ton ya ॥në- ॥gbin- bha (bhi -zë i i -bha -pö 'gü ॥dhe?).»

²¹⁻²⁴ 'Yö Yesu ॥ya -yo bo- -go 'ö- pö: «-Yö kë i "yaan ॥dhe Atanna bha 'nii- -mü, -a -wön 'gü 'me 'wo dho- -dhökë, -a "tüng -dho ॥loo 'ö 'wii 'dho 'dho -ton ya- ॥gbin- -dhe yöö do- 'gü, "Een Zed- hizadhemö -dhe -zian 'gü, ("kees 'ö 'wo dho- -dhökë -dhe ॥gban "pepe ॥në- 'gü); -a -gen -mü ॥dhe Samadhi -me -nu 'ka bha 'pë 'ka- -dhökë bha 'kaa- dö. 'Yö 'me 'kö 'yi -kë Zuifö 'ka bha yi -zë 'pë 'yi- -dhökë bha 'yi- dö. -A 'kloö- -mü ॥dhe Atanna -yö

-bo Zuifö ॥në- -nu -ta 'yö me "bhü- -nu dha. -A -wɔn 'gü -a "tüng -dho ॥loo, 'ö ॥ya ॥loo -zianwo, 'ö Atanna -bha 'Nii- "slüüslü 'ö teanwɔn 'ö- -wɔn 'gü -a -zɔn me -dhe bha 'ö- -kë kö me "bhü- -nu -wo n Dë Atanna bha- -dhökë (-dhe ॥gban "pepe 'gü). ॥Dhe 'ö -kë ॥dhe Atanna bha 'Nii- -mü bha -a -dheä -bha ॥dhe 'me 'wo dho- -dhökë 'pö bha- -bha teanwɔn pö 'Nii- bha -ya "sí kë- -nu -dhe kö -wa -dhökë ॥dhe -ko 'ö- 'ka -a 'dhö; -a -gen -mü ॥dhe -yö me suu 'ö "dhü ॥në- ॥mɔc kö -wa -dhökë.»

25 'Yö dhebhönë -ya -yo bɔ- -go 'ö- pö: «A- 'wɔn -dɔ ॥dhe Atanna -bha -Yame 'wo- Klisi -kë bha -yö -dho nu. ॥Dhe ॥ya nu yö ॥në dho 'wɔn ॥gban 'klɔc- pö yi -dhe.»

26 'Yö Yesu -ya pö- -dhe: «Ma 'a dhiang zë sië i -dhe ya ma ॥në 'wo n -dhe "dhü.»

27 -A "tüng ॥dede bha- 'ka 'yö- -bha ॥klangdhiü -nu 'wo go 'pödhö 'wo nu. -Kpan 'wo- wo- -bha kö waa- dhebhönë bha -wo dhiang zë sië bha 'yö- 'wɔn -ya -nu kɔn, "kees -a -nu 'bha 'wii ॥mɔc- -bha kö -wa dheë" 'kpɔ kö -wa pö: «I -bha -më ॥në- -go?» "eeen 'ka -më -dhiang ॥në- zë sië?».

28 ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü, 'yö dhebhönë bha 'ö ö bha "yigbɔ to 'mü 'yö ö yee -kë 'ö dho 'pödhö 'yö- pö 'pöme -nu -dhe:

29 «-Ka nu kö 'ka -dhe 'bha -ga! 'Më 'ö ya 'wɔn -nu 'a- -kë -ya ॥gban -dɔ, ॥yaa- ॥gban pö n -dhe "peepedhö ("kees kö 'mii- yö -zianwo do)! Atanna

-bha -Yame bha 'yaa -mü "wë -ee?»

30 ॥Dhe 'ö ॥yaa- pö "dhü 'yö 'pö- bha- 'gü -me -nu 'wo dɔ -beang -bha 'wo dho Yesu -dhe 'gü.

31 "Tüng 'ö kë sië- 'ka "dhü bha kö- -bha ॥klangdhiü -nu -zë -wo -gban sië- -bha pë -bhö -wɔn ॥në- 'ka 'wo- pö: «Yi Dëme, -bhö pëbhee 'në 'bha -zë -bhö.»

32 "Kee 'yö Yesu -ya pö- -nu -dhe 'ö- pö: «'Pë 'ö n -bhöpë 'ka 'kaa- dɔ.»

33 'Yö- -bha ॥klangdhiü -nu 'wo -ya wo 'ko -nu dheë" 'kpɔ -sü -bha 'wo- pö: «"Een me 'bha ॥në ॥ya nu- -dhe -bhöpë 'ka 'nu -ee?»

34 'Yö Yesu -ya pö- -nu -dhe: «'Më 'ö n bɔ bha- -zu "piü -wɔn kë -sü waa- yë 'ö- nu n -dhe -a "dhiü -ta -sü bha ॥në ॥dhe n -bhöpë 'dhö.»

35 "Een 'waa- pö kwa -wu 'gü ॥dhe «"Su ॥ya 'to -yi- isio kö 'kwa -mlü "kan -ee?») "Kee ma -zë a -pö ka -dhe ॥dhe 'ka ka "yan "dhiü "wlü kö 'ka -dhe -ga. 'Më 'wo nu sië -yeedhö bha -kaa -nu -ta -ga, -wo ॥dhe 'bhlaadhe 'ö- -mlü ॥ya -pë kë ॥në- 'dhö bha.

36 'Më 'ö -mlü ta ॥yaa- "kan kö -ya dɔ ॥gbaandhö kö yë 'ö- -kë bha ॥yaa- ॥saa ॥në- -sü bha, -a ॥nii -yö -da. -Kö do bha- 'gü 'më 'ö 'dhang -bho Atanna "dhiü -me -nu ॥loo 'ko -ta, -a ॥nii -yö -da 'pö -a -nu -bha -da -tosea 'ö 'yaa yën -a kë -dhe 'gü -sü bha- -wɔn 'gü. -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, kö 'më 'ö -mlü

bɔ waa- 'mε 'ö- -kan, -a -nu ɔnii -yö -da ɔdhe 'ko 'dhö.

³⁷ -A -wɔn 'gü "gwënnng 'wo- -da 'wo- pö: «Mε 'bha ɔnë -mlü bɔ 'yö me 'bha -ya -kan» bha 'yaa ɔsua 'ka,

³⁸ -a -gen -mü ɔdhe 'bh-laadhe 'a ka bo- 'gü -mlü "kan -dhe 'gü bha 'kii- -yë 'bha kë, me "wεε -nu ɔnë 'wo- -ke -kë 'yö ka -zë ka do- -nu "gbluu -ta bha.

³⁹ Samadhi -pö bha- 'gü -mε -nu 'wo dho Yesu -dhe 'gü bha ɔdhe 'ö ɔwa 'dho ɔwa ɔloo mü, -a me 'gbe ɔdede kë 'dhang -bho "dhiü -a pö 'ö dhebhonë bha 'ö- wo ɔdhe «'Wɔn "pεpe 'a- -kë ɔyaa- ɔgban- pö n -dhe bha- -wɔn 'gü.»

⁴⁰ Yö ɔnë- -wɔn 'gü 'yö 'mε 'wo nu bha 'wo -gban Yesu -bha ɔdhe -yö -dhekpayı 'bha kë wo "piü mü. 'Yö to 'mü 'yö -dhekpayı ɔple -kë -a -nu -dhe 'gü.

⁴¹ Dhiang -nu 'ö Yesu ɔdede 'ö- zë- -nu -dhe bha 'mε 'wo 'dhang bho- "dhiü -wo kë -kë 'gbe, 'wo -ziö 'mε 'wo 'dhang bho dhebhonë bha- -wu "dhiü -a -nu -ta.

⁴² 'Yö 'wo- pö dhebhonë bha- -dhe 'wo- pö: «'Dhang 'yi- bho sië- "dhiü ɔtaamasü ya- 'gü ya- 'kloo- 'yaa -mü 'wɔn 'i- -gen dɔ yi -dhe bha- 'ka 'zü, "kεε yii ɔdede 'ya- -wu ma, 'ya- 'wɔn dɔ 'pö ɔdhe yö ɔnë Atanna -ya bɔ ɔdedewo tean- 'ka kö -yö mε "bhui- -nu dha.

Yesu -bha "yua -bho -gblüdë -kɔdhiüme do 'bha

-bha 'në -bha -kɔ -dhiang 'ö Zan -ya zë

⁴³ ɔDhe 'ö Yesu ɔya -dhekpayı ɔple kë -dhe bha- 'gü, 'yö waa- ɔkengme -nu 'wo go 'mü 'wo dho Gadhidhe -se ('ö -kë -a -kpo 'gü -se 'ka bha-) 'gü.

⁴⁴ 'Ö gun "dhü kö ɔyaa- pö 'nu ɔdhe «Atanna -wudhiüloomë ɔbhlëe 'yaa kë ö -dı ɔplöö».

⁴⁵ "Kεε ɔdhe 'ö ɔya 'dho ɔya ɔloo Gadhidhe -se bha- 'gü, -a "se bha- 'gü -mε -nu 'ö -wi -nu 'ka "dhü bha -wo kë -dɔ -gɔ zian- -së 'ka, -a -gen -mü ɔdhe woo -dı 'pö -wo kë -dho Pakö troo -ta Zedhizadhemö 'ö 'wo 'wɔn -nu "pεpe 'ö gun- kë sië 'mü bha- -dhe yö.

⁴⁶ ɔDhe 'ö ɔya kë "dhü 'yö ö yee -kë 'zü -deewo 'ö dho Kana -pö 'ö "yi -gla we 'gü -a 'gü "tüng 'bha 'gü bha- 'gü. -Gblüdë -bha -yame ɔbhlëesü do 'bha -yö -gun 'pö- bha- 'gü 'ö- gbö do 'gü 'yaa gun -së 'pödhe "wεε 'dhe 'wo- -dhe Kapεenaomö bha- 'gū.

⁴⁷ ɔDhe 'ö me bha ɔyama ɔdhe Yesu ɔya 'go Zude -se 'gü ɔya nu Gadhidhe, 'yö dho- "piü, 'yö ɔbhεa- -dhe kö weng 'wo 'dho Kapεenaomö kö -ya gbö kë "klüüklü, -a -gen -mü ɔdhe 'ö gun "dhü kö- gbö 'gü 'yaa -së ɔdedewo, kö ɔya wo 'ya-.

⁴⁸ 'Yö Yesu -ya pö- -dhe: «Ka -zë ka "yan 'yii -da "dhabhliwɔn "gblügblü -nu 'gü, 'dhang -bho n "dhiü

-sü 'yii 'dho kë ka -go tong-tongdhö.»

⁴⁹ 'Yö -gblüdë -bha -yame bha 'ö -yo bø -go 'ö -pö: «N Dëme, -bhö do "gbu- kö i nu kö 'kwa 'dho, 'yii kë "dhü n gbö bha yöö ga.»

⁵⁰ 'Yö Yesu -ya pö -dhe: «-Bhö 'dho, i gbö bha loya kë "klüüklü!»

Dhe 'ö Yesu loyaa- pö "dhü, 'yo 'me bha 'ö 'dhang bho -wu bha- "dhiü 'yo dho.

⁵¹ Dhe 'ö gun 'dho sië, -yo -to zian -ta 'yo -kpan -a -bha gwëëzë -nu -bha kö -wo nu sië -dç -go zian -dhe 'gü. Dhe 'ö loya -kpan -bha 'yo 'wo- pö -dhe: «Yi Dëme, i gbö loya dha!»

⁵² 'Yö -nu dhes "kpo 'ö -pö: «-Yö ö -di -slöö -më "tüng 'gü?» 'Yö 'wo- pö -dhe: «-Yö -kë "dhü yaan "dhiü kö 'yënng- loya 'kpo me -go 'ka -dee 'gü. Peng- -zöö kwi 'gü "tüng bha lñë- 'gü.»

⁵³ Dhe 'ö lowaa- pö "dhü 'yo gondënë bha- -zu -yo -bo dhe "tüng dede bha lñë Yesu -ya pö -ka ö -dhe dhe ö gbö loya kë "klüüklü. Dhe 'ö loya kë "dhü 'yo waa- "piümë -nu lgban "pepe 'wo 'dhang bho Yesu "dhiü.

⁵⁴ Yesu 'ö go Zude 'ö dho Gadhidhe, "dhabhliwön ple -naa 'ö -kë 'yo bha.

5

Yesu -bha -genloome do -kë "klüüklü -kɔ -dhiang 'ö Zan -ya zé

¹ Dhe 'ö loya 'wön -nu bha- kë dhe -kɔ bha- 'dhö,

'ö Zuifö -nu -bha Atanna -dhökë troo do 'bha yi loya loo, 'yo dho Zedhizadhemö.

² "Yi gblü 'kpikpi do 'bha -yo 'pödhe bha- 'gü 'ö dö sië "saan 'wo- loklärén Atanna -dhökë -dhe -zü bha- "dhi 'dhe 'wo- -dhe "bhlaa -nu bödhe bha- "söö, 'ö 'wo- -dhe Eblö -wu 'gü Besata. "Yi gblü 'ö "dhü bha 'kɔ 'zaa- do 'bha- -gun dö sië- -ta 'ö- "dhi- gun "söödhu.

³ -A "dhi "dhiü -dhe -nu bha 'yo "yuëdhi -nu 'wo nu 'gbe 'ka dedewo 'wo loo 'ko -ta mü. "Yanwlüme -nu, -göngklööme -nu, lniööme -nu, -genloome -nu, 'yo- -nu lgban "pepe 'wo nu -dhe bha- 'gü, [yö 'wo -ya "yi gblü bha- bang "bang kë -sü -go.

⁴ -A -gen -mü dhe Atanna -bha "kië do 'bha- -gun nu sië 'mü lsiësië 'yo "yi bha bang "bang -kë. 'Yö "yi bha 'ö bang "bang kë sië "tüng 'ö- 'gü "dhü bha, me "vu me 'ö "yua suu "vu suu 'ö -kë -bha, 'ö -pö "yi bha- bhaa -bleesü, 'yo -kë "klüüklü].

⁵ "Yuëdhi -nu loo -dhe bha gondënë do 'bha -yo -gun mü, kö "yua 'ö zun -bha -a -kwe loya kë -kaong -yaaga ga "saaga.

⁶ Dhe 'ö Yesu loya ö "yan -kpan 'me bha- -bha, 'ö loyaa- 'wön do dhe "yua loya lgwëë- -bha dhe -kɔ bha- 'dhö, 'yo- pö -dhe: «-Yö i "piü dhe 'i kë "klüüklü -ee?»

⁷ 'Yö "yuëdhi bha 'ö- pö Yesu -dhe: «N Dëme, me 'bha lñë 'yaa n -go kö -yo n

-zuö "yi ॥bhaa kö -yö ॥bang
"bang kë sië, 'yö 'ma- pö 'a
'dho kö 'a -pö mü, 'yö me
'bha -yö to 'ö -pö mü n "dhiü
-wa, 'yaa "dhü -a -dhö -zë -yö
n -bha..»

8 'Yö Yesu -ya pö- -dhe:
«-Bhö "wlü kö 'i i -bha sëe"
-be kë kö 'i 'dho!»

9 'Me bha -yö -to -dhe do
bha- 'gü 'ö kë "klüüklü. 'Yö ö
-wɔtapë sü 'yö -ya "ta 'sü -sü
-bha.

"Këe ॥dhe 'ö -kë ॥dhe 'wɔn
bha -yö -kë "dhü Zuifö -nu
-bha ॥glooyi 'ka,

10 'yö- -nu -gome -nu -wa
pö 'me 'ö Yesu -ya -kë
"klüüklü bha- -dhe: «॥Glooyi
॥në ॥dëe, -yö kë -kø -kë ॥dhe
'yö 'i i -wɔtapë -kwëe sü "këe
kö kwaa- 'tong- -ya -pö 'kwa
'dho yë 'bha kë yi 'ö ॥dëe-
'ka?»

11 'Yö- -yo bo- -nu -go 'ö-
pö: «'Me 'ö n -kë "klüüklü
ya ॥në- pö n -dhe: «-Bhö i
-wɔtapë 'sü kö 'i ziö!»

12 ॥Dhe 'ö ॥yaa- pö "dhü
'yö 'wo- dhee" 'bha kpö 'zü
'wo- pö: «'Me 'kö yö -zë 'ö-
pö i -dhe yi 'kö ॥dëe- 'ka ॥dhe
«-bhö i -wɔtapë 'sü 'kii ziö»
bha de suu -mü?»

13 "Këe 'me 'ö -kë "klüüklü
"dhü bha me ॥dede 'ö- pö-
-dhe ॥dhe «-bhö i -wɔtapë 'sü
'kii ziö» bha 'yii- -me dç, -a
-gen -mü ॥dhe 'ö gun "dhü kö
Yesu ॥ya ॥dhëng me "dhaa
'wo gun mü bha- -nu ॥zinng
'gü.

14 ॥Dhe 'ö "tong 'bha ॥ya
ziö, 'yö Yesu -yö -kpan
'me bha- -bha Atanna
-dhökëgükö 'gü 'yö- pö- -dhe:
«-Bhö -dhe -ga, 'bha kë -zë

wo "klüüklü "këe 'bha 'dho,
'bha 'dho -da Atanna "dhiü
'zü, kö 'wɔn 'dhe 'ö -ziö 'dhe
'ö -bleesü bha- -ta 'ya 'dho i
"dhiü ॥slœo!»

15 ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü
'yö gëndënë bha 'ö dho 'yö-
pö Zuifö -nu -gome -nu -dhe
॥dhe Yesu ॥ne ö -kë "klüüklü.

16 'Yö 'wo -ya Yesu -san kë
-sü -bha -a kë 'ö- wo "dhü
॥glooyi 'ka bha- -wɔn 'gü.

17 "Këe 'yö Yesu -ya -yo bo-
-nu -go 'ö- pö: «N Dë -yö
'wɔn -së -kë yi ॥gban "pëpe
'ka ('yaa ö "tëe 'pa), mang -di
'pö a n -bha -kë "dhü.

18 -A pö 'ö Yesu -ya wo "dhü
bha 'yö Zuifö -nu -gome -nu
'wo -ya -san kë -sü -bha -a
-wɔn 'gü 'yö -ziö 'ka -bleesü
-bha -ta, kë "dhü kö 'wo- zë.
-A kë 'wo- wo "dhü bha- -gen
'yii kë- -nu -bha 'tong- bho
-wɔn doseng 'ka, "këe ॥dhe
'ö -kë ॥dhe -ya -pö 'pö ॥dhe
ö Dë ॥dede -mü Atanna 'ka
bha, 'yö 'wo- pö 'pö ॥dhe ॥ya
kë "dhü kö ॥ya ö -di dan
Atanna 'ka.

*Yesu waa- Atanna -a -nu
-bha -kë do -sü -dhiang 'ö Zan
-ya zë*

19 'Yö Yesu -yö dhiang zë-
-nu -dhe -dee wo 'zü 'ö- pö:
«A -pö ka -dhe tæan- ॥dede
'ka ॥dhe: Ma 'a Atanna Gbö
'ka bha 'maa 'wɔn 'bha kë n
-di -ta "weewëe kö 'mii- -dhe
yö n Dë -go, "këe 'wɔn 'a-
-këdhe yö n Dë -go ॥në 'a- -kë
'pö. -Yö kë ka "yaan ॥dhe pë
"pëpe 'ö n Dë -ya -kë a- -kë
'pö.

20 -A pö 'a- wo "dhü bha-
-gen -mü ॥dhe n -dhö -bha
n Dë këwɔn 'gü, pë "pëpe 'ö-

-kë -ya -zɔn n -dhe. 'Wɔn "gblügblü -nu 'wo -ziö -a 'dhe 'kō ya- -ta -yō -dho -a -zɔn n -dhe 'a- -kë 'ö- 'wɔn -yō m̄e suu -nu 'wo ɬdhe ka 'dhö -a -nu kɔn.

²¹ -A -gen -mū ɬdhe -kɔ do 'ö n Dë -yō ɬsii -dee -da 'ka 'm̄e ɬwa ga -a -nu 'gü bha, a- -da 'm̄e -a -da -nu 'gü -dho ɬya n kë- -nu 'gü -kɔ do bha-'gü 'pö.

²² ɬYa 'go yō -zë 'gü, n Dë -zë 'yaa za dɔ m̄e 'bha -bha, "kεε -yō za dɔ -sü 'sü -sü 'ka 'ö- dɔ ma ɬnë n -kɔ 'ka.

²³ Kë "dhü kō m̄e ɬgban "pεpε -wo n ɬbhlëe -ya ɬdhe -kɔ 'wo n Dë ɬbhlëe -ya 'ka -a 'dhö. 'M̄e 'ö 'yii n ɬbhlëe -ya, kō 'yaa n Dë 'ö n bɔ bha-ɬbhlëe -ya 'pö.

²⁴ A- pö ka -dhe tean-ɬdede 'ka ɬdhe 'm̄e 'ö ö "tu to n -wü -bha, 'ö 'dhang bho 'm̄e 'ö n bɔ bha- "dhiü, kō ɬya -tosea 'ö Atanna "piü -a ɬsloɔ, kō 'yii 'dho 'wɔn bho- -m̄e 'gü, kō yō -zë ɬya bɔ ga 'gü ɬya ɬsii ɬsloɔ ɬnaa bha.

²⁵ A- pö ka -dhe tean-ɬdede 'ka ɬdhe -a "tüng -dho ɬloo, 'ö ɬya -wo -zianwo, 'ö 'm̄e ɬwa ga bha 'wo mang Atanna gbö -m̄e n -wü ma, 'ö 'm̄e 'wo dho- ma "dhü bha 'wo -tosea -kë.

²⁶ -A -gen -mū ɬdhe -kɔ do 'ö -tosea -nu m̄e -dhe "sì 'dhö- 'ka n Dë -dhe bha -ya "sì kë -sü 'ka mang -dī 'pö n -dhe, kō 'a- nu 'pö m̄e -dhe.

²⁷ Za dɔ -sü dɔ 'ö- wo n -kɔ 'ka bha- -gen -mū ɬdhe m̄e 'bhü- -bha 'në -mū n 'ka.

²⁸ -A 'wɔn 'ya 'dho ka 'kɔn, -a -gen -mū ɬdhe -a "tüng- nu

sië 'ö m̄e "pεpε 'ö ɬwa ga 'wo bun 'gü, 'wo n -wü ma,

²⁹ 'ö 'wo go wo wɔdhe -nu 'gü 'wo -wo "yea-, 'ö 'm̄e 'wo 'wɔn -së -kë 'wo -bö, 'ö 'wo -tosea -kë Atanna "piü. 'Yō 'm̄e 'wo 'wɔn yaa -kë 'wo -bö 'pö, "kεε kō Atanna -yō 'wɔn bho wo -zë -a -nu 'gü.

³⁰ Ma -zë 'maa 'wɔn 'bha -wɔn 'bha kë n -dī -ta. 'Pē 'ö n Dë -ya pö n -dhe 'yō 'a za dɔ- 'ka. Yō ɬnë- -wɔn 'gü 'yō 'maa ɬsua za dɔ, -a -gen -mū ɬdhe 'maa n -dī -gɔ. 'M̄e 'ö n bɔ bha ɬnë 'a- -gɔ.

³¹ ɬYa kë ɬdhe mang do ɬnë 'a "sεedhe -kë 'nu n -dī -bha, kō 'pë 'a- pö 'yii 'dho bho ka 'gü tean- -bha.

³² "Kεε n Dë ɬnë ɬdhe m̄e "wεe 'ö "sεedhe -kë n -bha -a 'dhö. -A -wɔn 'gü, a 'dhang -bho "dhiü ɬdhe 'pë 'ö- pö n -bha bha 'yaa ɬsua 'ka.

³³ Ka ɬnë 'ka m̄e bɔ Zan -dhe kë "dhü kō 'ö 'pë- pö sië 'ka- dɔ, 'yō 'wɔn 'ö -gban teanwɔn -bha -a "sεedhe -kë ka -dhe.

³⁴ "Kεε ma -zë n -bha 'ka, ma -wɔn 'yaa m̄e "bhü- -nu -bha "sεedhe -kë n -bha -sü -bha. A- -pö "dhü kë "dhü kō ka ɬnë 'ka dha.

³⁵ Zan- gun ɬdhe -dhangbha 'ö dɔ -sü 'ka 'ö -dhe -pü ɬnë- 'dhö, 'yō 'ka -wü -bha 'yō ka ɬnii 'në 'bha 'dhö -da -a 'bhü "dhiü "tüng 'në 'bha 'ka.

³⁶ "Kεε ma -zë "sεedhe 'ö -gban n -bha -yō 'kpii- 'ö -ziö Zan -bha -zë -ta, -a -gen -mū ɬdhe "dhabhliwɔn -nu 'ö n Dë -ya dɔ n -kɔ 'ka kō 'a- kë, 'ö 'a- kë sië bha ɬnë- -zɔn

Ødhe n Dë Ønë n bø.

37 'Yö n Dë 'ö n bø 'pö "dhü bha, 'kö -kë Ødhe 'kii- -wu ma do tongtongdhö, 'ö 'kii-wëedhe -zian yö do, "keε yöö Ødede -ya "seεdhe -kë 'pö n -bha.

38 "Keε -a -wu 'yaa 'dho ka "tuwdhö, -a -gen -mü Ødhe 'kaa 'dhang bho ma 'ö n bø bha n "dhiü.

39 -A -wu bha Ønë 'ka ka "yan "nuu dö- -bha, 'yö -kë ka 'gü Ødhe -tosea 'ö 'yaa yën ka -dho -a Øsloö yö Ønë- 'gü, "keε 'sa kö -wu -nu Ødede 'wo "dhü bha Ønë 'wo n -wön -dhiang zë.

40 "Keε yö -zë Øgban 'gü 'kaa "wı- -bha kö 'ka 'dhang bho n "dhiü kö 'ka Øsii Ødede Øsloö.

41 'Mii me "bhıı- -nu -bha "dhe -ya n -ta -sü mœ-,

42 "keε a ka suu -dö. A -dö Ødhe Atanna -dho 'yaa ka 'gü.

43 N Dë Ønë n bø, "keε 'yö 'kaa "wı- -bha kö 'ka -kɔ -ya n -dheng -bha. "Keε 'sa me "wee 'bha -zë Øya nu ö -dı 'ka, ka -dho ka -kɔ -ya yö -zë -dheng -bha!

44 "Keε me 'ö 'ka me "bhıı- -nu Ønë- -nu -bha "dhe -ya ka -ta -dhe Ømœ, 'ö 'kaa- mœ- kö Atanna doseng 'ö 'dhö yö -zë -yö "dhe -ya ka -ta bha ka -dho 'dhang bho n "dhiü -kɔ -kë Ødhe?

45 "Keε yö Ønë- Øgban 'gü, 'ka 'dho ka -zu 'gɔn Ødhe ma Ønë 'a dho yang -ya ka -bha n Dë -kuu "dhiü. 'Me 'ö yang -ya -sü 'ka ka -bha yö -mü Moizö Ønë- 'ka, -a -gen -mü

Ødhe yö Ønë 'ka ka -zu gɔn- -dhe 'ö 'ka 'dhang bho- "dhiü.

46 "Keε Øya kë -zianwo 'nu Ødhe ka 'dhang bho Moizö "dhiü Ødedewo, kö ka -dho 'dhang bho 'pö n "dhiü. -A -gen -mü Ødhe 'pë 'ö Moizö -ya -ben zë bha -yö -gban ma Ønë n -bha.

47 "Keε Ødhe 'ö -kë Ødhe 'kaa 'dhang bho pë -nu 'ö- -ben zë bha- -nu "dhiü, 'kii dho 'dhang bho 'pö n -wu "dhiü.»

6

Yesu -bha me "gblü
"sɔɔdhu "dhiü -gba -kɔ
-dhiang

'ö Zan -ya zë

(Matiö 14,13-21; Makö 6,30-44; Dhukö 9,10-17)

1 ØDhe 'ö Øya kë "dhü 'yö dho "yitagbea 'ö Gadhidhe 'wo -dhe 'pö Tibedhiadö -yi bha- Øtaama.

2 Me "dhaa -yö -gun Økeng- -kpeawo "dhabhliwön -nu 'ö gun- kë sië "yua -bho me -bha -sü -nu 'ka bha- -wön 'gü.

3 ØDhe 'ö Øya -wo "yi Øtaama -dhe bha- 'gü, 'yö -da -tɔn Øgbın- waa- -bha Øklangdhiü -nu 'dhö 'yö 'wo -ya mü.

4 -A "töng bha- 'gü kö Pakö 'ö -kë Zuifö -nu -bha Atanna -dho kö -yi 'kpii- 'ka bha- yi 'yaa Øgleen 'zü.

5-6 Yesu dho ö -gɔ "dhiü "wlü kö 'ö -dhe -ga, kö me "bhıı- Øya ta- 'gü kö -wo nu sië -yeədhö -dhe Øgban 'gü. 'Yö- pö Fidhipö -dhe: «Me "sinma 'wo nu sië ya

¶zoo -dhe -meε  n  'kwa dho -bh p   sl c  -bha k  'kwa -dho k  'kwa- nu- -nu -dhe k  -wa -bh  k  -wo 'k n?» '  gun "dh  k  'p  y o- k  -ya -do, "ke  -ya dh e " -kp  "dh  ö -d  'yaan -a 'g  dan kian 'ka.

⁷  Dhe '   y aa- p  "dh , 'y  Fidhip  -ya -yo b  -g  ' p : «-Tu "tu 'dhe k  'wo nu si  bha  ya 'to wo -z  -nu "dhi  gba -w n -bha, aa"  ni kwaa 'w  - 'wo dho y k m  do  s aa bho- 'ka "su "saaga "pi  -a 'bluu- 'dho, 'y i 'dho  m c  -nu -ta k  me do -ya "kpl  'n  'd de -zian  sl c  (k  y o 'to- -nu 'k n -w n  n - -bha).»

⁸  Dhe '  Fidhip   y aa- p  "dh , 'y  Yesu -bha  klang -nu bha- me 'dhe 'wo- -dhe Andre '  -k  Sim  Pi d h  'z laa- 'ka bha ' - p  -dhe:

⁹ «'N  "gb ng 'n  do 'bha -y  y  '  'bluu- b  's ens  'n  "s od hu w aa- 'yu ga  ple 'wo- -g , "ke  m eb u d he "dhaa 'k  ma ya 'p  'k  bha -y  -dho  m c  -m   n - -bha?»

¹⁰  Dhe '   y aa- p  "dh  'y  Yesu -ya p  -nu -dhe: «-Kaa p  k  me  g ban "pe p  -wo 'yaanu!» Bl  - -gun -dhe bha- 'g  m od h  -dhe  g ban 'g . 'Y  go n- -nu 'wo  m c  me "g bl  "s od hu -nu -bha, (k  'w i 'n  -nu w aa- dhong -nu -z  -da m  bha) 'wo dho "s ia- 'wo 'yaanu.

¹¹  Dhe '   wa 'yaanu "dh , 'y  Yesu -y  ö -k  -da 'bluu- bha- 'g  'y  Atanna n ue" bho- -w n 'g , 'y  'wo- 'g  -g bl  'm  'wo gun m 

bha- -nu -ta. 'Y  dho 'y  'yu ga bha- -bha -k  "dh , 'y  'wo- -bh  -k  '  -dhi -nu -dhe 'g .

¹²  Dhe '   w aa- -bh   wa 'k n, 'y  Yesu -ya p  ö -bha  k l ang -nu -dhe -wa "kpl  -k p a '  to bha- -wl  k  -'g  'ya 'dho see-.

¹³ 'Y  'wo 'bluu- b  's ens  'n  "s od hu '  gun bha- "kpl  'dhe '  to '  'wo  fi - -bha bha- -wl , 'y  dho '  -k  tö  -yan -ka ng do ga  ple 'ka.

¹⁴  Dhe '  'm  'wo bha- -nu "yan  ya -da "d hab li n  '  Yesu -ya k  bha- -dhe 'g , 'y  'wo -ya -a p  -s  -bha  d he: «Atanna -w d hi loome 'y  -ya -g  bha y   ne  ded ewo te an- 'ka!»

¹⁵ "K e   d he '  Yesu  y aa- 'w n d   d he woo nu k  wo faan w  ö -ta k  -wo ö 'kun -wo 'dho ö 'ka -wo ö -ya "seg  "dhi , 'y   dua- -nu -g  '  dho 'z  -dee "w   wo -t n  g bin- ö do 'ka.

Yesu -bha -ta "y  -ta -k  -d iang '  Zan -ya z 
(Mati  14,22-33; Mak  6,45-52)

¹⁶  Dhe '  "bin  ya 'ma, 'y  Yesu -bha  k l angd i  -nu 'wo  l   "y tag ea bha- "k p ng "dhi .

¹⁷ 'Y  'wo -da "k pl g n  'g  'wo -ya "y  "kan -s  -bha k  -a -nu w  -ya 'g  Kap  na om  -zian 'ka. -A "t  ng bha- 'ka k  -dhe 'g   ya tr  "ke  k  Yesu 'y i -k pan -a -nu -bha  k .

¹⁸ 'Y  "te  "g bl  -'d h  -ya -zi  -s  -bha, 'y  "y  'd h 

-ya zən -sü -bha bang ॥bang
bangdhö.

¹⁹ ॥Dhe 'ö 'pē 'ö ॥moo
"kidhwung "scoodhu "saodo -nu
-bha waa- "ta 'sü "yi -ta, 'yō
'wo Yesu yō kö ॥ya ॥tēng-
-nu -bha "yitago bha- -ta kö
-yō "ta sié "yi -ta 'ö nu -'ka.
'Yō "suü 'dhö -da -a -nu 'gü,

²⁰ "kεε 'yō Yesu -ya pō- -nu
-dhe 'ö- pō: «"Suü 'ya 'dho
ka kë, ma -mü!»

²¹ -Wo -to -a pō -dhe
'gü ॥dhe 'wo- -da wo "piü
"kplagōnë 'gü 'yō to 'yō -kë
-a -go -gban "kpung -bha -sü
'ka, 'yō 'wo ॥loo- -nu 'dhodhe
'gü.

Yesu -bha -kë -bhöpē 'ö me
dha -a 'ka -sü -dhiang 'ö Zan
-ya zë

²² Mε kpö 'wo- -nu to "yi
॥taama bha -wa 'wən -dō
॥dhe "yitago do ॥në gun -dhe
bha- 'gü. ॥Dhe Yesu -zë 'yii
-da "yitago bha- 'gü -a -bha
॥klang -nu "piü, ॥dhe -wo kë
-dho wo do 'ka.

²³ ॥Dhe 'ö -ta -dhe ॥ya
॥kpaac, 'ö "yitago 'bha -nu
॥wa 'go Tibedhiadö ॥wa nu
॥wa ॥loo -dhe 'ö kwa Dēme
-yō Atanna nue" bho 'bluu-
-wən 'gü mü 'wo- -bhö bha-
-dhe "scoo,

²⁴ 'ö me kpö bha ॥waa-
'wən dō ॥dhe Yesu waa- -bha
॥klang -nu 'bha 'waa -dhe
bha- 'gü, 'yō 'wo -da "yitago
-nu bha- 'gü wo -dī 'ka 'wo
dho Kapεεnaomö, -a moo-
-dhe 'gü.

²⁵ ॥Dhe 'ö ॥wa 'dho ॥wa
-kpan -bha "yi ॥taama mü,
'yō 'wo- pō- -dhe: «Yi Dēme, i
-loo -dhe ya- 'gü -më yi 'ka?»

²⁶ "Kεε 'yō Yesu -ya -yo bō-
-nu -go 'ö- pō: «A- pō ka
-dhe tean- ॥dede 'ka ॥dhe
n mōc- 'ka- wo sié bha a-
'klooc- -dō. -A 'klooc- 'yaa -mū
"dhabhliwən -nu 'ka- -dhe yō
bha- 'ka, -a 'klooc- -mū 'bluu-
'ka- -bhö 'ka kēn bha ॥nē-
'ka.

²⁷ 'Sa a - pō ka -dhe ॥dhe:
'Ka 'dho- pō 'ka sée bho
-bhöpē 'ö ॥see bha yō -zë
-wən 'gü, "kεε 'ka sée bho
-bhöpē 'ö ॥gwëë, 'ö ॥sii 'ö
'yaa yēn- -kë me -dhe bha
॥nē -wən 'gü. -A -bhöpē suu
'ö "dhü bha mang Megbōmë
॥nē 'a dho- nu ka -dhe. -A
'klooc- -mū ॥dhe n Dē Atanna
॥ya ö -kō "gbluv 'ö- -zən
॥dhe yō ॥nē n bō bha- -ya n
-bha.»

²⁸ 'Yō 'me 'wo bha 'wo- pō-
-dhe: «Yi -dho -a kë ॥dhe kö
'yi Atanna -dhidhe -wən kë?»

²⁹ 'Yō Yesu -ya -yo bō-
-nu -go 'ö- pō: «'Pē 'ö -dhi
Atanna -dhe 'ö- "piü ॥dhe
'ka- kë yō -mū ॥dhe kö 'ka
'dhang bho ma 'ö n bō bha
॥nē n "dhiü.»

³⁰ 'Yō 'wo- pō- -dhe: «॥Dhe
'ö "dhü kö -bhö "dhabhliwən
do kë 'sa kö yi "yan- -da
'gü kö -ya -zən yi -dhe ॥dhe
Atanna ॥nē i bō, kö 'yi
'dhang bho i "dhiü.»

³¹ -A pō 'yi- wo "dhü bha-
-gen -mū ॥dhe -bhöpē 'ö go
dhang- 'gü, 'wo- -dhe manö
bha, yi "bhëma -nu kë- -bhö
"tung -ta 'ö -ben zë -sü 'ka 'pō
"dhü Atanna -wu 'gü ॥dhe:
<Atanna -yō kë 'bluu- 'ö go
dhang- 'gü -a -nu -nu
-dhe 'wo- -bhö.»

32 'Yö Yesu -ya -yə bə- -nu -go 'ö- pö: «A- -pö ka -dhe təan- Ədede 'ka Ədhe: 'Mə 'ö kë -bhöpē 'ö go dhang- 'gü -a -nu ka "bhəma -nu -dhe bha Moizö 'yaa -mü, n Dë -mü. N Dë do bha Ənē -bhöpē Ədede 'ö go dhang- 'gü -a nu siē 'zü ka -dhe ya.

33 -A pö 'a- wo "dhü bha- -gen -mü Ədhe -bhöpē 'ö Atanna -ya nu yö Ənē go dhang- 'gü 'yö nu 'yö Əsii nu me "bhü -nu -dhe.»

34 'Yö me kpö bha 'wo- pö Yesu -dhe: «Yi Dëme, -bhöpē 'ö suu 'dhö bha -bhö -a nu yi -dhe yi Əgban 'ka 'sa -dhe!»

35 'Yö Yesu -ya pö -nu -dhe 'ö- pö: «Ma Ənē 'a -bhöpē 'ö Əsii -kë me -dhe "dhü bha- 'ka. 'Mə 'ö Əya nu n "piü, din- 'yii 'dho- -me kë tongtongdhö. Mə 'ö Əya 'dhang bho n "dhiü, "yi mü -dho 'yii 'dho- me kë 'zü tongtongdhö.

36 'Sa 'ma- pö ka -dhe "dhü, Əya 'go mü 'zü ka "yan -yö n -bha "keε yö -zë Əgban 'gü 'kaa 'dhang bho- "dhiü.

37 "Kee a- pö ka -dhe Ədhe me "pəpe 'dhe 'kö n Dë -ya nu n -dhe, -wo -dho nu n "piü. Mə 'dhe 'kö Əya nu 'pö n "piü, 'mii 'dho- -me "kan n -bha tongtongdhö.

38 -A -gen -mü Ədhe 'go 'a- wo dhang- 'gü 'a nu bha 'mii nu 'kaa n -dī dhəobhaa kë. A -nu kö 'me 'ö n bə bha Ənē 'a- dhəobhaa kë.

39 'Sa 'mə 'ö n bə bha dhəobhaa 'ö 'dho yö -mü Ədhe kö me "pəpe 'ö- nu n -dhe bha- 'bha 'gü 'ya 'dho see- n -ko -ta, "keε kö 'a- -nu

-bö Ənē- wo kö -wo 'go ga 'gü -tosea yēn -yi 'ka.

40 N Dë dhəobhaa 'ö 'dhö yö -mü Ədhe kö me "və me 'ö "yan -kpan n -bha, 'ö 'dhang bho n "dhiü, kö Əsii 'ö 'yaa yēn -yö kë- -me -dhe. ƏYa kë "dhü a -dho -a -me -bö -tosea yēn -yi 'ka.

41 -A pö 'ö Yesu -ya wo Ədhe -bhöpē 'ö go dhang- 'gü yö -mü yö Ənē ö 'ka bha, 'yö Zuifö -nu 'wo -ya -dən bho -sü -bha -a 'ka wo yun 'gü -a -wən 'gü

42 'wo- pö: «Yesu do "we 'kwa- dhe waa- dë Əgban də ya 'yaa -mü -ee? "Eən 'waa- dë -dhe Zosefu 'nu -ee? -Yö kë mü Ədhe 'yö- pö ö -go dhang- 'gü?»

43 'Yö- -yə bə- -nu -go 'ö- pö: «'Ka 'dho -dən bho n 'ka ka yun 'gü -a pö 'a- wo "dhü bha- -wən 'gü,

44 -a -gen -mü Ədhe me 'bha 'yii 'dho Əməc -bə n 'ka -sü -bha ö -dī 'ka kö n Dë 'kö n bə bha 'yii - -me "gan. Yö Ənē Əyaa- -me "gan "dhü, 'yö ma -zë 'a dho- -me -bö -dhekpəayı -totaamasü 'ka.

45 'Wən 'ö- -wən 'gü 'yö Atanna -wədhiüloomə -nu 'wo -ben zë woo- 'səedhe 'gü yi 'bha 'ka 'wo- pö Ədhe:

<-A -nu Əgban "pəpe- -dho təanwən ma Atanna Ənē -ta> bha 'yö bha. 'Wən 'ö- -wən 'gü 'pö 'yö me "və me 'ö Əya n Dë Atanna -bha me Əklangkewə ('ö 'ka- ma bha-) ma, 'yö to 'ö nu n "piü bha 'yö bha.

46 'Yii kë Ədhe Əya kë "dhü kö me 'bha Ənē Əya "yan -kpan

n Dë -bha kö 'yii kë ma 'kö
ma -zë 'a go mü bha n 'ka.

⁴⁷ A- pö ka -dhe tean-
dede 'ka dhe me 'ö ॥ya
'dhang bho n "dhiü -yö -dho
॥sii 'ö 'yaa yén 'ö Atanna "piü
bha- ॥sloɔ.

⁴⁸ Ma ॥në 'a -bhöpë 'ö
॥waa- -bhö 'wo -tosea -kë
bha- 'ka.

⁴⁹ Ka dë -nu kë -bhöpë
'ö go dhang- 'gü 'wo- manö
-kë bha- -bhö "tung -ta "dhü
tean- 'ka "keε yö -zë ॥gban
'gü -wo kë -ga.

⁵⁰ "Keε -ka -dhe -ga, -bhöpë
'ö go dhang- 'gü bha 'me
॥yaa- -bhö 'yii 'dho ga 'zü
tongtongdhö.

⁵¹ -Bhöpë "yaandhe 'ö go
dhang- 'gü 'ö ॥loɔ "dhü bha
yö -mü ma ॥në n 'ka. 'Me
'ö ॥ya -bhöpë 'dhe 'kö bha-
-bhö, -yö -dho -tosea kë
-todhü 'ka. -Bhöpë 'a dho- nu
"dhü bha n -wü -mü. Yö ॥në
'a dho- nu "kpungtaame -nu
dha -sü -wɔn 'gü..»

⁵² ॥Dhe 'ö ॥yaa- pö "dhü
'yö Zuifö -nu 'wo -ya zaodhe
-da wo "kwëe -sü -bha 'wo-
pö: «'Me 'ö ya -yö -dho ö -wü
-zë nu -kø kë ॥dhe kwa -dhe
-bhöpë 'ka kö 'kwa- -bhö?»

⁵³ 'Yö Yesu -ya pö- -nu -dhe:
«A- -pö ka -dhe tean- ॥dede
'ka ॥dhe ॥ya kë ॥dhe kö 'kii
Mægböme -wü -zë -bhö, kö
'kii- ॥yaa mü, kö ॥sii ॥dede
'yaa ka 'gü.

⁵⁴ "Keε me 'ö n -wü -bhö 'ö
n ॥yaa mü, kö ॥sii 'ö 'yaa
yén 'ö Atanna "piü bha ॥ya
kë- -me -dhe, kö a -dho -a -me
-bö 'ö go ga 'gü "kpungtaadhe
yén -yi 'ka.

⁵⁵ -A -gen -mü ॥dhe n -wü
bha -yö -bhöpë ॥dede ॥në-
'ka. N ॥yaa -dø 'pö, -yö
müpë ॥dede ॥në- 'ka.

⁵⁶ 'Me 'ö n -wü -bhö, 'ö
n ॥yaa bha- mü kö yaa-
-me yi -kø -yö 'ko ॥kweng
-kpeawo,

⁵⁷ ॥dhe -kø 'ö n Dë 'ö
"yaandhe 'ka 'ö n bo- 'ka 'ö
'a -tosea -kë -a 'saa- 'gü bha-
-bhö. 'Me 'ö n -wü -bhö, -yö
-dho -tosea kë n 'saa- 'gü 'pö.

⁵⁸ Ma ॥në 'a -bhöpë 'ö
go dhang- 'gue -a 'ka, ma
-zë 'maa ॥dhe -a 'dhe 'ö ka
"bhëma -nu kë- -bhö bha-
-bhö. -A -gen -mü ॥dhe ॥dhe
'wo- -bhö "dhü, wo kë -ga.
'Me 'kö -bhöpë 'dhe 'kö ya-
-bhö, -yö -dho -tosea kë "dhü
"dhü "dhü 'ö- "dhiü 'to -dhe
'yaa kë.»

⁵⁹ Yesu -yö dhiang -nu bha-
zë "dhü kö -yö me -nu ॥klang
kë sië Kapεenaɔmø, Zuifö
-nu -bha -yakwëekëgükɔ
'gü.

⁶⁰ ॥Dhe 'ö - -bha
॥klangdhiü -nu ॥wa -wü
bha- ma ॥dhe -kø bha- 'dhö,
'yö- me kpö 'bha 'wo- pö:
«Dhiang 'dhe 'kö- zë ya, ॥ya
'to yö -zë -bha kö -yö "gbu-
"dhe! 'Dee dho ॥mɔɔ yö -zë
kë -sü -bha?»

⁶¹ ॥Dhe 'ö Yesu ॥yaa- 'wɔn
dø ॥dhe -a -bha ॥klang -nu
-wo -døn bho sië wo yun 'gü
'wɔn bha- 'gue 'pö, 'yö- pö-
-nu -dhe 'ö- pö: «'Wɔn 'kö 'a-
pö bha yö 'pö -ye ka -bha 'yö
ka -din yén "dhü bha -ee?»

⁶² 'Yö 'ka "yan -zë -kpan
mang Mægböme n -bha yi
'kö- 'ka kö a n yee kë sië 'a

-ton kun 'a dho -dhe 'a gun-'gü -bleesü bha- 'gü 'sa ॥we! Ka -dho -a kë mü ॥dhe?

⁶³ ॥Ya kë ॥dhe 'ma- pö ॥dhe 'ka n -wü -bhö, -kaa 'gü ma ॥dhe 'mii "wı n -wü 'ö n -bha ya- 'ka, 'mii- pö 'ka yö -zë -bhö. -A -gen -mü ॥dhe me -wü 'dhe kö me -bha "kpung ॥taa yö bha yö -zë ॥bhlëe 'yaa 'dhö Atanna wëedhö, "keε 'ma- pö "dhü kö a- -pö: 'Nii- "slüüslü 'ö n 'gü bha ॥ya -da me "uv me 'ö- 'gü kö- -me ॥ya ॥sii 'ö 'yaa yën- ॥sloɔ ॥naa bha. ॥Ya kë "dhü kö -wu -nu 'a-pö ka -dhe bha -wo -gban ॥sii 'ö 'yaa yën -a -da 'ö 'Nii- "slüüslü -ya wo me 'gü bha ॥në -wɔn -bha.

⁶⁴ "Keε 'sa me 'bha -nu -wo ka kpö 'gü 'ö 'waa 'dhang bho n "dhiü." -A pö 'ö- wo "dhü bha- -gen -mü ॥dhe kö 'me 'waa 'dhang bho- "dhiü bha -ya -nu -dö, 'ö 'me 'ö dho- ॥gbao bha 'ö- dö 'pö.

⁶⁵ 'Yö- 'bha -da -ta 'ö- pö: «'Wɔn 'ö -wɔn 'gü 'yö 'a- pö ka -dhe ॥dhe me 'bha 'yaa ॥moo- -bha kö -yö 'dhang bho n "dhiü kö n Dë -zë 'yii- -me gba- -faan 'ka bha 'yö bha.

⁶⁶ ॥Dhe 'ö Yesu ॥ya bo- -pö "dhü -sü 'ka 'yö- -bha ॥klang -nu bha- me 'gbe 'wo wo -ko ॥loɔ wo "piü, 'yö 'wo wo yee -kë ॥keng-

⁶⁷ ॥Dhe 'ö ॥yaa- 'wɔn do "dhü 'yö- pö ö -bha ॥klang -nu -kaɔng do ga ॥ple 'wo 'dhö -a -nu -dhe 'ö- pö: «Kaa -di 'pö ॥we, 'kii 'dho 'dho -ee?»

⁶⁸ 'Yö Simo Piëdhö -ya -yo bɔ- -gɔ 'ö- pö: «N Dëme, yi -dho i 'to yi dho 'me, "keε kö ॥sii 'ö 'yaa yën -a -kë me -dhe -dhiang -go bhi ॥në i "dhi!

⁶⁹ Yi -zë 'ya 'dhang bho- "dhiü 'ya- 'wɔn -dö ॥tɔn ॥dhe Atanna -bha -Yame 'ö pö 'aa- -bha 'ö- bɔ yö -mü bhi ॥në i 'ka tean- ॥dede 'ka!»

⁷⁰ 'Yö Yesu -ya -yo bɔ- -nu -gɔ 'ö- pö: «Me -kaɔng do ga ॥ple 'kö 'ka bha ma ॥në 'a ka -zë ka -ya, "keε 'sa me do -yö ka kpö 'gü "yina yaa -me -mü!»

⁷¹ -Yö -gun "wı sië Simo Isikadhiötö gbö 'wo Zuda -kë bha ॥në- 'ka "dhü bha, -a -gen -mü ॥dhe yö 'ö -kë me -kaɔng do ga ॥ple bha- me do 'ka bha ॥ne dho -da -dhe pë "piü.

7

'Wɔn -nu 'ö -kë kö
Yesu ॥ya 'dho troo -ta
Zedhizadhemö waa- me
॥klang -nu 'ö- -kë mü -a
-dhiang 'ö Zan -ya zë

¹ ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü 'yö Yesu -yö -ya "ta 'kpö -sü -bha Gadhidhe -se 'gü, "keε 'yaa gun- "piü ॥dhe 'ö -da 'ka Zude -se 'gü, -a -gen -mü ॥dhe kö Zuifö -nu -gome -nu -wa "slë moo- sië kö -wa zë.

² "Keε 'sa 'ö gun "dhü kö Zuifö -nu bha troo 'wo- -kë bɔ" ॥wlöö bha- yi 'yaa ॥gbleesn 'zü.

³ 'Yö Yesu dheebhang -nu 'wo- pö- -dhe 'wo- pö: «-Bhö 'dho Zude -se 'gü 'pö kö i -bha ॥klang -nu 'dhe 'wo mü -wo

'wɔn -nu 'i- kë sië ya- -dhe yō -dhe;

⁴ -a -gen -mü ɬdhe 'mε 'kō 'i- "piü ɬdhe -wo i dō, 'bhaa 'wɔn kë -gblen 'kpɔ 'gü. ɬDhe 'ö "dhü -bhö 'dho kō 'wɔn -nu 'i- kë sië bha 'i- kë mε ɬzinng 'gü kō mε ɬgban -wo i dō.»

⁵ -A pō 'ö- dheeblehang -nu -wa wo "dhü bha- -gen -mü ɬdhe 'waa gun 'dhang bho sië- "dhiü.

⁶ 'Yö Yesu -ya pō- -nu -dhe 'ö- pō: «ɬYa kë ka -zë ka -bha 'ka kō "tüng ɬgban -yō -sē, "keε ma -zë n -bha "tüng 'yii ɬloo ɬkö.»

⁷ -A -gen -mü ɬdhe ka -zë ka -san 'yaa "kpungtaame -nu kë, "keε ma -zë n -san -ya -nu -kë, -a 'kloɔ- -mü ɬdhe 'ma "dhe bho- -nu -ta, a- pō- -nu këwɔn -yō 'ya-.

⁸ Ka -zë -ka 'dho troo bha- -ta, "keε ɬya 'to ma -zë n -bha -bha kō 'maa maa 'dho ɬkö, -a -gen -mü ɬdhe -a "tüng 'yii ɬloo ɬkö.»

⁹ ɬDhe 'ö ɬyaa- pō- -nu -dhe "dhü 'yō to Gadhidhe -sē 'gü.

¹⁰ ɬDhe 'ö- 'zlaabɔ -nu bha ɬwa 'dho Atanna -dhökë -dhe 'gü troo bha- -ta, 'yō yōö -dī 'pō 'ö ɬwlü -suɛdhö kō mε 'bha 'ya 'dho ö 'yō, 'yō dho.

¹¹ 'Yö Zuifö -nu 'wo -ya mɔɔ- -sü -bha troo bha- -ta kō -wa pō sië: «-Yö 'mε?»

¹² Kö -wa -dhiang zë sië wo "dhi ɬwlöö mε kpö 'gü -dhe ɬgban 'gü -nu wo 'ö -kō "pean 'bha ɬya pō: «'Wɔnsékëme -mü». Kö mε 'bha -nu -wa pō sië 'pō:

«-Abin, "kpënng- -kë mε -gɔ -mε -mü.»

¹³ "Kεε mε 'bha 'yaa gun -dhiang zë sië ö -ta "puu 'ka, -a -gen -mü ɬdhe kō -wo "suü sië Zuifö -nu -gɔmε -nu -gɔ.

¹⁴ ɬDhe 'ö ɬwa troo bha- kë 'ö ɬwa dō- ɬzinng 'gü, 'yō Yesu -yō dho Atanna -dhökëgükɔ 'ö Zed -hizadhemö bha- 'gü, 'yō -ya mε draan- -sü -bha mü.

¹⁵ ɬDhe 'ö Zuifö -nu -gɔmε -nu 'wo- mε draan- -kɔ bha- -dhe 'yō, 'yō 'wɔn -ya -nu kɔn, 'yō 'wo- pō: «Mε 'ö 'yii ɬklang 'bha kë ya -yō Atanna -wū "sinma ya- -dō 'mε?»

¹⁶ 'Yö Yesu ɬya -yo bɔ- -nu -gɔ 'ö- pō: «-Wu -nu 'a mε ɬklang kë sië- 'ka bha 'wii 'go n -dī 'gü, Atanna 'ö n bɔ bha ɬnē- dō n "dhi!»

¹⁷ Atanna dhɔɔbhaawɔn kë -dhɔ ɬya kë 'mε 'ö- -bha, 'ö -wū -nu 'a- pō sië bha 'wo go ma ɬnē n 'gü oo, "ɛɛn 'wo go Atanna ɬnē 'gü oo, -a -mε ɬnē dho- 'wɔn dō.

¹⁸ -A pō 'a- wo "dhü bha- -gen -mü ɬdhe 'mε 'ö ö -dī 'gü -dhiang zë, -ya -mɔɔ kō 'yō ɬnē 'ö 'tɔ -yō bhɔ, "keε 'mε 'kō 'wo- bɔ ɬnē wo 'ö -mɔɔ sië kō 'mε 'ö ö bɔ bha ɬnē- 'tɔ -yō bhɔ, -a -mε -yō teanwɔn ɬnē pō, 'sa ɬya kë "dhü kō -a -mε -zë -wū 'yaa mε -pō -wū 'ka.

¹⁹ "ɛɛn Moizö 'aa mü 'ö kaa- 'tɔng- -nu dō yi 'bha 'ka -ee? "ɛɛn 'yaa "dhü -ee? "Kεε 'mε 'ka bha 'dee 'tɔng- bha- 'kun sië ɬdeɛ, mε ɬgban 'kii ka ɬtaa -ya -gɔ -ee? Ka n -gen -mɔɔ kō 'ka n zë 'sa -më -wɔn 'gü?»

20 'Yö me kpö bha 'wo- -yo
bɔ- -go 'wo- pö: «Bhi 'i ya
slaa" -yö i 'gü "dhe! 'Dee "piü
dhe 'ö i zë -dhe ya- 'gü?»

21 'Yö Yesu -ya -yo bɔ- -nu
-go 'ö- pö: «'Wɔn doseng ɔnë
'a- kë (ɔglooyi 'ka), 'yö -ye ka
-bha ('yö 'ka- "piü dhe 'ka n
zë bha),

22 "kεε 'sa kö ka -zë ka me
-kë 'gbannë 'ka ɔglooyi bha-
'ka, ɔdhe 'ö -kë ɔdhe Moizö
ɔnë 'wluu- -ya, 'ö- pö ɔdhe
'ka gɔon- -nu kë 'gbannë 'ka
bha- -wɔn 'gü, "kεε 'sa kö yö
-zë 'yii -zü bho, kö ka "bhema
-nu ɔnë 'wo- -zü bho (kö yö
-zë 'yii bho -zianwo ɔkö).

23 ɔYa kë ɔdhe ka -zë 'ka
ɔmɔo- -bha 'ka 'nëgɔon -nu
kë 'gbannë 'ka ɔglooyi 'ka kë
"dhü kö 'ka Moizö -bha 'tong-
ɔblhlëe -ya bha oo, 'yö ma
-zë 'ma mëbhudhe -dhü kë
"klvüklv ɔglooyi 'ka, -yö -siö
ka -dhe -më -wɔn 'gü?

24 N këwɔn -yö -kë -së oo,
-yö -kë 'ya- oo, "kεε 'ka- pö
'ka za dɔ me -bha -kaa dɔ
tean- -ta. 'Ka 'dho- dɔ- -më
këwɔn 'ka- yö bha yö -zë
-bha.»

25 ɔDhe ɔya ö bo- pö "dhü
-sü 'ka, 'yö Zedhizadhemö
-më -nu 'bha -nu 'wo -ya pö
-sü -bha: «'Më 'wo- mɔo- sië
kö -wa zë ya 'yaa -më 'ö ya
-ee?»

26 -Kaa -ga 'ö dhiang zë
sië me kpö ya- 'gü ö 'flëe-
'gü 'ö 'waa- kë -ko 'bha- 'gü
ya! "Een ɔya kë "dhü kö kwa
-gomë -nu ɔwaa- 'wɔn ɔnë
dɔ ɔdhe Atanna -bha -Yame
'ö- bɔ yö -më tean- 'ka -ee?

27 "Kεε 'sa Atanna -bha
-Yame 'ö- nu -wɔn 'dhö 'dhö

bha yö -zë me 'bha 'yii 'dho-
'kpomë -nu dɔ, "kεε me 'dhe
'kö ya kwa- 'kpomë -nu -dɔ.»

28 "Tüng 'wo dhiang zë
sië- 'ka "dhü bha kö Yesu
-yö me draan- sië Atanna
-dhökëgükö 'gü. 'Yö ö -wü
"dhiü ɔwlü 'ö- pö: «Ka- pö
-zë -wo ka -d1 -dhe ɔdhe 'ka n
-dɔ 'ö 'ka n 'kpomë -nu ɔgban
dɔ, "kεε a- -pö ka -dhe ɔdhe
'mii nu n -d1 'ka, 'me 'ö n bɔ
bha ɔnë teanwɔn pöme 'ka,
ka ɔnë 'kaa- dɔ

29 "kεε ma -zë a- -dɔ, -a
-gen -më ɔdhe yö ɔnë n bɔ, a
-nu 'pö yö ɔnë- -bha nu 'gü.»

30 -Wo -gun "slë mɔo- sië
kö -wa 'kun, "kεε me 'bha -kö
'yii ɔmɔo- -bha, -a -gen -më
ɔdhe kö- -bha "tüng 'yii ɔloo
ɔkö.

31 -A -kë "dhü -sü ɔgban
waa- -bha -bha, me 'gbë
ɔdede -wo kë -sloɔ me kpö
bha- 'gü 'wo 'dhang bho-
"dhiü 'wo- pö: «Atanna -bha
-Yame 'ö- nu -wɔn 'dhö 'dhö
ya yaa- -nu yi 'ö- 'ka, -yö -dho
"dhabhliwɔn -nu kë 'ö -ziö
'me ya- -bha -ta "wε -ee?»

32 -Wü -nu 'wo gun- pö sië
"dhü bha 'yö -da Fadhiziën
-nu "tu 'gü. 'Yö Zuifö -nu
-bha "saabhomë -nu -gomë
-nu waa- Fadhiziën -nu 'wo
me bɔ kö -wa 'kun.

33 'Yö Yesu -ya pö- -nu -dhe
'ö- pö: «A -dho n yee kë 'a
dho 'me 'ö n bɔ bha- "piü,
"kεε -a "tüng 'yii ɔloo ɔkö, a
-tun ɔkö "tüng ɔnë 'bha -kë
ka "piü yö.

34 'Ma 'dho yi 'ö- 'ka ka
-dho n mɔo-, "kεε 'kii 'dho n
yö, -a -gen -më ɔdhe -dhe 'a

dho kë- 'gü "dhü bha 'kii 'dho ॥mœ̄ -dho mü -sü -bha.»

³⁵ ॥Dhe 'ö ॥yaa- pö "dhü, 'yö Zuifö -nu -gœme -nu 'wo -ya wo 'ko dhee" 'kpœ̄ -sü -bha 'wo- pö: «-Dhe -mœ̄ ॥në "wì sië 'ka ya? -Yö -dho 'dho -dhe -mœ̄ ॥në- 'gü kö 'ya 'dho ॥mœ̄ -dho mü -sü -bha? "Een kö -yö 'dho Zuifö -nu 'wo -pœ̄ -sü 'ka Glekö -nu kpœ̄ 'gü bha- -nu "piü kö -yö 'me 'waa Zuifö 'ka bha -nu ॥klang kë 'pö -ee?

³⁶ "Een -a pö 'ö- wo ॥dhe ka -dho n mœ̄-, 'kii 'dho n yö, -a -gen -mü ॥dhe -dhe 'a dho kë- 'gü bha 'kii 'dho ॥mœ̄ -bha kö 'ka 'dho mü ya- 'klœ̄ -mü -më 'ka?»

Atanna -bha 'Nii- "slüüslü 'ö 'me ॥wa 'dhang bho Yesu "dhiü 'wo dho- -sloɔ̄ bha -dhiang 'ö Yesu -ya zë 'ö Zan -ya pö

³⁷ Troo 'wo dho- -ta "dhü bha- -dhekpaɔyi -totaamasü ॥në ॥bhleësü ॥dedewo. ॥Dhe 'ö- yi 'kpii- bha ॥ya ॥loo, 'yö Yesu -yö ॥wlü 'yö dö ö -gean me "dhaa bha- -nu wëédhö 'yö dhiang zë- -nu -dhe "gbu- 'ka 'ö- pö: «"Yi mü -dho 'dhö 'me 'ö- kë sië -a -me nu n "piü kö -yö "yi mü!

³⁸ 'Me 'ö ॥ya 'dhang bho n "dhiü, "yigo 'ö ॥dhe ॥gwaan 'dhö -yö -dho bha- -me zuë" 'gü ॥dhe -kɔ̄ 'ö Atanna -wø -ya pö- 'ka -a 'dhö.»

³⁹ Yesu -gun "wì sië Atanna -bha 'Nii- 'ö 'me 'wo dho 'dhang bho- "dhiü, 'wo dho -sloɔ̄ bha ॥në- 'ka "dhü bha, -a -gen -mü ॥dhe -a "tüng

bha- 'gü kö Atanna 'yii 'Nii -bha- bɔ̄ ॥kö, -a 'klœ̄ -mü ॥dhe 'ö gun "dhü kö -a 'tɔ̄ bha "tüng 'yii ॥loo ॥kö.

Me kpö -bha -pe 'gü Yesu -wɔ̄n 'gü -kɔ̄ -dhiang 'ö Zan -ya zë

⁴⁰ ॥Dhe 'ö me 'bha -nu 'wo gun me kpö bha- 'gü 'wo Yesu -wø ma ॥dhe -kɔ̄ bha -dhö 'yö 'wo- pö: «'Me 'ö ya Atanna -wødhiloomë 'ö -nu -wɔ̄n 'dhö 'dhö bha yö -mü ॥dedewo tean- 'ka!»

⁴¹ 'Yö me 'bha -nu -dı 'pö 'wo- pö: «-A -bha -Yame -mü!» Kö me 'bha -nu -dı 'pö -wa pö sië: «"Kee -ka dɔ! Atanna -bha -Yame bha -yö -mœ̄ -bha 'ö go Gadhidhe "we -ee?

⁴² -A 'klœ̄ -mü ॥dhe -yö -ben zë -sü 'ka -a -wø 'gü ॥dhe -a -bha -Yame bha -dhö kë Davi suu 'gü -në -nu ॥në- me do 'ka, -yö -dho go Betedhemö, 'pödhe 'ö Davi -yö go- 'gü bha ॥në- 'gü!»

⁴³ Me kpö 'wo bha- -nu -pe 'gü -gen ॥në bha Yesu -wɔ̄n 'gü.

⁴⁴ Me 'bha -nu -gun -nu kpö 'gü 'ö ('wo- -nu bɔ̄, 'ö) gun- -nu "piü ॥dhe 'wo- 'kun "kee me 'bha -kɔ̄ 'yii ॥mœ̄ -bha.

⁴⁵ 'Yö 'me 'wo- -nu bɔ̄ bha 'wo wo yee -kë 'wo dho "saabhomë -nu -gœme waafadhizien -nu 'wo- -nu bɔ̄ bha -nu "piü. ॥Dhe 'ö ॥wa wo "yan -kpan 'me 'wo- bɔ̄ bha- -nu -bha kö ॥wa wo yee kë ॥wa nu wo -kɔ̄ 'gü "fië 'ka, 'yö 'wo- -nu dhee" kpœ̄ 'wo-

pō: «-Yö -kë -mü ॥dhe 'yö 'kii- 'kun kö 'ka nu- 'ka?»

⁴⁶ 'Yö 'wo -yo bō- -nu -go 'wo- pō: «'Aa! Yi -zë mε suu 'bha 'yii dhiang zë ॥dhe 'mε bha- 'dhö yi "yaan do -wa!"

⁴⁷ ॥Dhe 'ö ॥waa- pō "dhü 'yö Fadhiziən -nu 'wo- pō- -nu -dhe: «"Een -a -kə ॥ya ॥məc kaa -dl 'pō ka -bha ॥nē wo ॥zəc -ee?

⁴⁸ "Een -yö ka 'gü ॥dhe -gōme -nu waa- Fadhiziən -nu 'yi -dhe ya- 'gü ya mε 'bha ॥nē ॥ya 'dhang bho- "dhiū,

⁴⁹ kö 'yii kë "wlaame -nu 'ö 'waa Moizö -bha 'tōng- 'bha dō, "dhangme -nu bha wo -zë -a -nu 'ka -ee?

⁵⁰ Fadhiziən -nu 'wo gun- pō sië "dhü bha Nikodemö -gun -nu kpō 'gü. 'Ö gun "dhü kö yö -zë ॥ya 'dho 'nu Yesu -dhe 'gü -bleesü wo. ॥Dhe 'wo- pō "dhü 'yö- pō- -nu -dhe:

⁵¹ «'Ö kwa- 'tōng- 'gü bha -oo, za- -mōc -bha 'ö mε 'bha zë "wεewεe kö 'yii ziö ö -bha 'gü, "een 'zü kö 'waa- -mε kēwən dō -ee?»

⁵² 'Yö 'wo- -yo bō Nikodemö -go 'wo- pō: «i -go Gadhidhe ॥nē- wo 'pō 'yö 'i dhiang zë "dhü -ee? -Bhō i "yan "ta Atanna -wu 'gü -së 'ka, ॥ya kë ॥dhe 'bha i "yan 'ta- 'gü, bħii ॥dede i -dho -a -dhe yö ॥dhe Atanna -wħħiħloomε -zë 'bha 'yii go Gadhidhe do.»

⁵³ [॥Dhe 'ö go- 'gü 'yö mε 'ö 'dhü 'ö dho ö -go 'kōc.

8

Yesu -bha ॥mlaabə 'kun -dhebhə do -mawən 'to -kə 'ö Zan -ya pō

¹ ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü 'yö Yesu -yö ॥wlü 'ö dho -tōn 'wo Odhivie -tōn -kë bha- ॥gbin-

² "Kεe ॥dhe 'ö -ta -dhe ॥ya ॥kpaa, 'yö -ziö 'zü -deewo 'ö dho Atanna -dhokégükə 'gü -dhekpaa tii 'gü, 'yö "segümə -nu ॥gban "pepe 'wo nu- -dhe 'gü. ॥Dhe 'ö ॥ya bo 'yaanu -sü 'ka, 'yö- -nu ॥klang kë -sü zü bho.

³ -Yö -to mü 'yö Zuifö -nu -bha 'tōnggōme -nu waa- Fadhiziən -nu 'wo nu dhebhənē do 'wo- kun ॥mlaabə -bha -a 'ka.

⁴ 'Yö 'wo- -ya wo ॥zinng 'gü, 'yö 'wo- pō Yesu -dhe: «Yi Dēmə, dhebhənē ya -wa -kun ॥mlaabə ॥nē- -bha.

⁵ 'Tōng- 'ö Moizö -ya -ben zé kwa -dhe bha -ya -pō ॥dhe ॥wa dhebhə 'kun ॥mlaabə -bha ॥dhe -kə bha- 'dhö, -wa zë -gwē 'ka kö -yö ga. Bhi -zë i i -bha -pō 'gü ॥dhe?»

⁶ -Wa -pō "dhü- -wu mōkian ॥nē- 'ka kë "dhü kö 'wo za -dō -bha -dhe yö. "Kεe ॥dhe 'ö ॥waa- pō "dhü, 'yö Yesu -yö "għleēnu, 'yö -ya -ben zë -sü -bha ö kongga 'ka "sia-.

⁷ 'Ö gun kö -wa dħee "kpo sië -dhokə -dhokədhö -dhe do 'gü, 'yö ö -go "dhiū ॥wlü 'ö -pō- -nu -dhe: «'Mε 'ö ka kpō 'gü bha 'ö 'yii 'wən yaa kë do -a -mε -yö -gwē -bleesü 'sü kö -ya -zuö dhebhə bha- -bha.»

8 'Yö "gbleënu 'zü -deewo 'ö -ya -ben zë -sü -bha "sia-.

9 ॥Dhe 'me 'wo bha 'wo 'wɔn bha- ma, ('yö- -nu zuë" 'dhö -ya za dɔ -sü -bha -a -nu -bha,) 'yö- me "gblügblü -nu 'wo gun- -nu -ta bha 'wo -ya 'dho -sü -bha, 'yö 'wo dho "dhü fle ॥fle flëdhö ('yö- -nu ॥gban 'wo dho). 'Yö dhebhöne bha 'ö to ö do 'ka Yesu -kuu "dhiü mü.

10 'Yö Yesu -yö ö -gö "dhiü ॥wlü 'zü -deewo, ('ö dho -dhë -ga kö 'me 'wo bha- ॥gban ॥wa 'dho kö dhebhö bha yöö do ॥në ॥ya 'to mü). 'Yö- pö- -dhë: «'Yö 'me 'wo nu i 'ka ya -wo 'me, dhebhöne? "Een i -zëzakame 'yii ॥slœ- -nu kpö 'gü -ee?»

11 'Yö -yö bɔ Yesu -go 'ö- pö: «॥in -wa, n Dëme.» 'Yö Yesu -ya pö- -dhë: «-Ee! Mang -dī 'pö 'mii 'dho i zë za 'ka. -Bhö 'dho, "kees 'bha 'dho, 'bha 'dho 'wɔn yaa ke 'zü!»]

Yesu -bha -kë "kpungtaadhe -bha -dhepuudhe 'ka -kɔ -dhiang 'ö Zan -ya zë

12 'Yö Yesu -yö dhiang zë 'zü -deewo 'me 'wo gun mü -bleesü bha- -nu -dhë 'ö- pö: «Ma ॥në 'a "kpungtaadhe -bha -dhepuudhe 'ka. 'Më 'ö ॥ya ziö n ॥keng-, -dhë -dho "pv- -me -bha -tosea -ta 'ö 'yaa -tosea kö ö tii -bha 'zü tongtongdhö, "kees 'ö- -kë -dhepuudhe ॥në- 'gü.»

13 ॥Dhe 'ö ॥yaa- pö "dhü 'yö Fadhizien -nu -wa pö- -dhë 'wo- pö: «-A 'dhë 'kɔ bha "seedhe ॥në- -kë sië i -dī -bha bha. ॥Ya 'to yö -zë -bha

kö 'pë 'i- pö sië bha ॥sua ॥në- ॥gban 'ka.»

14 'Yö Yesu -ya -yo bɔ- -nu -gö 'ö- pö: «'Kö 'zü 'ö -kë ॥dhe a "seedhe -kë n -dī -bha oo, 'mii- kë n -dī -bha oo, a- 'wɔn -dɔ ॥dhe teanwɔn ॥në 'a- pö, -a -gen -mü ॥dhe ka ॥në 'kaa n 'godhe waa- n 'dhodhe dɔ, "kees ma -zë a- -dɔ.»

15 Ka ॥në 'ka za dɔ n -bha ka -gö "piü "wëewëe, "kees ma -zë 'maa za dɔ me 'bha -bha.

16 'Kö 'zü 'ma za -zian dɔ me -bha kö teanwɔn ॥në 'a- pö, -a -gen -mü ॥dhe 'maa n do 'ka, n Dë 'ö n bɔ bha -yö n "piü.

17 'Yö- -ben 'dhö zë -sü 'ka 'zü ka -bha 'tong- 'sëedhe 'gü ॥dhe "sëe- ॥ple -wu ॥ya kë do 'wɔn 'dhe 'kö- -bha kö tean- -mü.

18 -A -kë "dhü -sü 'gü, a n -dī "sëe- 'ka, 'yö n Dë 'ö n bɔ bha 'ö "sëedhe -kë n -bha 'pö.»

19 'Yö 'wo- dhëe "kpö 'wo- pö: «I dë ॥në de 'ka?»

'Yö -yö bɔ- -nu -gö 'ö- pö: «N dɔ 'ö 'kaa- wo ॥në- -wɔn 'gü 'yö 'kaa n Dë dɔ bha. ॥Ya kë ॥dhe ka n -dɔ 'nu kö n Dë -dī 'pö ka- -dɔ.»

20 -Yö dhiang -nu bha- -zë "dhü kö -yö Atanna -dhökëgükö 'ö Zed- hizadhemö bha- 'gü, -dhë 'wo Atanna -bha 'kɔ -yë -kë 'ka 'wëe- bho -bha bha- 'gü, "kees me 'bha -kɔ 'yii ॥mœ- 'kun -sü -bha, -a -gen -mü ॥dhe kö- -bha yi 'yii ॥loo ॥kɔ.

21 'Yö- pö 'zü- -nu -dhë -deewo 'ö- pö: «Maa 'dho,

"keεε 'ma 'dho, ka -dho n mɔɔ-, "keεε 'kii 'dho n yö 'ö to "dhü 'ö 'ka ga ka ɔsɔng 'ka ka -bha; -a -gen -mü ɔdhe -dhe 'a 'dho sië- -bha bha, 'kii 'dho ɔmɔɔ- -bha kö 'ka 'dho mü.»

²² ɔDhe 'ö- pö "dhü 'yö -gɔmɛ -nu bha 'wo- pö wo 'ko -dhe: «-Yö -më -dhiang ɔnë- zë ɔni? "ɛɛn yöö ö -dı zë -ee?» "ɛɛn 'zü -a pö 'ö- wo ɔdhe -dhe 'ö yöö 'dho- -bha 'kwaa ɔmɔɔ- -bha kö 'kwa dho mü bha- -gen -mü -më 'ka?»

²³ 'Yö- pö -nu -dhe: «Ka -zë ka kpu- -go "kpung ɔtaa yö, "keεε ma -zë n kpu- -go dhang- 'gü. "Kpungtaamɛ -mü ka -zë ka 'ka, "keεε "kpungtaamɛ 'yaa -mü ma -zë n 'ka.

²⁴ Yö ɔnë- -wɔn 'gü 'yö 'a- pö ka -dhe ɔdhe ka -dho ga ka ɔsɔng 'ka ka -bha. ɔYa kë ɔdhe kö 'kii 'dhang bho- "dhiü ɔdhe ma ɔnë 'a 'dhö 'ka, ka -dho ga ka ɔsɔng 'ka ka -bha.»

²⁵ 'Yö 'wo- pö -dhe: «De -zë -mü i 'ka -zë wo ɔzɔɔ?»

'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ- -nu -gɔ 'ö- pö: «Pë do 'a -gban pö -sü -bha ka -dhe 'yi bha- 'ka ɔnë 'a- 'ka.

²⁶ ɔSɔng 'gbe -yö ka -bha, 'ö 'a ɔmɔɔ- 'nu- -bha 'a- pö "ɛɛn 'ö 'a za dɔ- 'ka ka -bha, "keεε ɔdhe 'ö -kë ɔdhe 'me 'ö n bɔ bha yö ɔnë teanwɔn pö bha, yö ɔnë- -wɔn 'gü 'yö 'wɔn 'dhe 'a- ma- -ta ɔnë 'a- pö me "bhui- -nu -dhe.»

²⁷ "Kεε -a pö 'ö- wo "dhü bha 'wii- 'gü ma ɔdhe -yö -wı ö Dë Atanna ɔnë- 'ka.

²⁸ Yö ɔnë- -wɔn 'gü 'yö- pö 'zü- -nu -dhe 'ö- pö: «ɔYa kë ɔdhe 'ka bo mang Mεgböme n -dɔ "dhü -bha -sü 'ka yi 'ö- 'ka, 'yö 'pë 'a- 'ka 'ka gun -na -a dɔ, "ɛɛn 'zü ɔdhe 'maa 'wɔn 'bha kë n -dı -ta, "keεε -wı 'ö n Dë -ya kpɔ n -bha 'yö 'a- 'gü -wɔn -kë.

²⁹ 'Mε 'ö n bɔ "dhü bha -yö n "piü, 'yii n 'to n do 'ka, -a -gen -mü ɔdhe a -dhidhewɔn ɔnë- -kë yi ɔgban -yi ɔgban 'ka.»

³⁰ Mε 'gbe -wo kë 'dhang bho- "dhiü dhiang -nu 'ö- zë "dhü bha- -wɔn 'gü.

Mεbhuidhe -bha -kë 'wɔn yaa -gɔ ɔdhuëngdhe 'gü -kɔ -dhiang 'ö Yesu -ya zë 'ö Zan -ya pö

³¹ 'Yö- pö Zuifö -nu 'wo 'dhang bho- "dhiü bha- -nu -dhe 'ö- pö: «ɔYa kë ɔdhe 'ka 'to -kplü -sü 'ka n -wı -bha -së 'ka "peepedhö, kö 'ka kë ma ɔklang ɔdede 'ka.

³² Ka -dho teanwɔn dɔ, 'ö teanwɔn bha 'ö ka gba -ya -dı 'fleë- 'gü -sü 'ka.»

³³ 'Yö 'wo- -yɔ bɔ- -gɔ 'wo- pö: «Ablaamö suu -mü yi 'ka, 'yii -da ɔdhuëngdhe 'gü me 'bha -gɔ do, -yö kë -kɔ -kë ɔdhe 'yö 'i- pö yi -dho 'go ɔdhuëngdhe 'gü?»

³⁴ 'Yö Yesu -ya pö: «A- -pö ka -dhe tean- ɔdede 'ka ɔdhe me "vı me 'ö 'wɔn yaa -zë -kë, kö- -me -yö 'wɔn yaa -gɔ ɔdhuëngdhe 'gü.

³⁵ "Kεε 'sa kö ɔdhuëng -zë 'yaa 'to 'kɔdhi 'gü kö 'yii kë 'kɔ 'gü 'në -zë 'ka.

36 -A -kë "dhü -sü 'gü, ॥ya kë ॥dhe mang Atanna gbö -me -zë 'ma ka bho ॥dhuëngdhe 'gü kö 'ka 'go ॥dede ॥në- wo ॥dhuëngdhe 'gü bha.

37 A- 'wɔn -dɔ ॥dhe Ablaamö suu -mü ka 'ka, "keε n -wu 'yaa 'dho 'ö- wo ka "tuvuhö 'yö -kë 'yö ka "piü ॥dhe 'ka n zë bha.

38 Pë 'ö n Dë -ya -zɔn n -dhe ॥në 'a- -dhiang zë, "keε ka -zë, 'pë 'ö ka dë -ya -dhiang zë ka -dhe ॥në 'ka- -kë.»

39 'Yö 'wo- -yo bɔ- -go 'wo-pö: «Ablaamö ॥në yi dë 'ka!» 'Yö Yesu -ya pö 'pö- -nu -dhe: «(Ablaamö suu 'yaa -mü ka 'ka!) ॥Ya kë ॥dhe ka -kë Ablaamö suu 'ka 'nu kö ka -dho Ablaamö këwɔn -nu kë.

40 "Keε ka -zë n zë -zian ॥në 'kaa- mɔo- sië, "keε 'sa kö teanwɔn 'a- ma n Dë -ta ॥në 'a- pö ka -dhe. 'Sa Ablaamö -zë 'yii yö -zë suu kë!»

41 ॥Ya kë "dhü kö 'pë ka dë -ya -kë 'yö 'ka- kë sië bha, (kö Ablaamö -zë 'yaa ka dë 'ka).»

'Yö 'wo- pö- -dhe: «Yi -zë 'tuu- -ta -në 'yaa -mü yi 'ka -wa. Yi dë -yö doseng yö -mü Atanna ॥në- 'ka!»

42 'Yö Yesu -ya pö- -nu -dhe: «Ka dë 'yaa -mü Atanna 'ka! Ka dë -kë Atanna 'ka 'nu kö n -dho -dho ka kë. -A -gen -mü ॥dhe a -go yö ॥në- 'gü. ॥Ya 'go mü 'zü a -nu yö ॥në- bha nu 'gü. 'Mii nu n -dı 'ka, yö ॥në n bɔ.

43 -Më ॥në -kë 'yö 'kaa n -wu 'gü ma? -A -gen -mü ॥dhe 'kaa "tu 'to n -wu -bha!

44 ॥Ya kë "dhü kö ka -zë ka dë ॥në Sɔtraan 'ka, 'yö 'ka- "piü ॥dhe 'ka ka dë bha- -dhidhewɔn kë bha, 'sa kö yö -zë mezëme -mü 'ö -bho 'ka "dhü -a zübhoyi 'ka 'yii teanwɔn pö do, -a -gen -mü ॥dhe teanwɔn pö zuëga 'yaa- "gblüü-, -a -dɔ 'ka -mü ॥sua ॥në- 'ka, 'yii ॥sua kë- ॥nii 'yaa -da, -a -gen -mü ॥dhe yö ॥në ॥sua suu -da.

45 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü, 'yö ma -zë 'ma teanwɔn pö ka -dhe 'yö 'kaa 'dhang bho n "dhiü bha 'yö bha.

46 "Een de -mü 'ka ka kpö 'gü bha 'yö ॥sɔng yö -sü 'ka n -bha? ॥Ya kë "dhü 'ma teanwɔn pö ka -dhe bha -oo! 'Kaa 'dhang bho- "dhiü -më -wɔn ॥në- 'gü?

47 Ka -zë ka dë ॥në 'yaa Atanna 'ka 'yö- -wɔn 'gü 'yö 'kaa ka "tu 'to n -wu -bha bha, "keε 'yaa yö -zë 'ka, me "vu me 'kö Atanna -bha 'ka, -yö ö "tu 'to -a -wu -bha!»

48 'Yö Zuifö -nu -gɔme -nu bha 'wo- -yo bɔ- -go 'wo- pö: «-A pö 'yi- wo ॥dhe Atanna -wɔn -ma -zukplü -bha -me -nu 'wo- -nu Samadhi -me -nu -kë bha- me do -mü i 'ka, "keε "yina yaa -yö i 'gü ya 'yaa ॥sua 'ka.»

49 'Yö Yesu ॥ya -yo bɔ- -nu -gɔ 'pö 'ö- pö: «"Yina yaa 'bha 'yaa n 'gü, ma -zë n Dë ॥në 'a- ॥bhlëë -ya, "keε 'yö ka -zë 'ka ॥bhlëë ॥në- bho n -bha.»

50 Ma -zë 'mii n -dı 'tɔbhɔdhe mɔo-, -a -gen -mü ॥dhe -a -mɔo n -dhe -me -dhö, yö 'ö "dhü bha ॥në ma -zë n -ta -zadɔme 'ka.

51 "Kee a- pō ka -dhe tean-
dede 'ka d̄dhe 'me yaa n-
wu ma kö- -me -ya -ya b̄bh-
lēë 'gū, -a -me 'yii 'dho ga
tongtongdhö.»

52 D̄dhe 'ö Yesu yaa- pō
"dhü 'yö 'wo- -yo b̄c- -go
'wo- pō: «'Ya- 'wōn dō tōn
dedewo d̄dhe "yina yaa nē
i 'gū, -a -gen -mū d̄dhe bhi-
zé i- -pō d̄dhe me "vv me
'ö yaa 'dhang bho i "dhiü -a-
-me 'yii 'dho ga tongtongdhö,
"kee 'sa kö Ablaamö wa-
Atanna -wudhiüloome -nu-
-zé ḡban wa ga.

53 "Een yaa kē "dhü kö
bhi -zé i fië- nē 'dho
yi dē Ablaamö 'ö yö -zé
yaa ga bha- 'ka bha -ee?
Atanna -wudhiüloome -nu
ḡban wa ga -dhe 'ö- -bha
bha bhi -zé de -mū i 'ka
('yö 'i- pō 'me yaa 'dhang
bho i "dhiü 'yii 'dho ga tong-
tongdhö)?»

54 'Yö Yesu -ya pō- -nu -dhe
'ö- pō: Ya kē 'nu d̄dhe kö ma
nē 'a n -dī 'tō bho sië, kö n
'tō bho -sü 'yaa pē 'bha 'ka,
kö -yö "wlaasü, "kee n Dē do
'ka- -dhe sië kaa- Atanna bha
nē n 'tō bho sië.

55 "Kee 'sa kö 'kaa- dō, 'sa
ma -zé a- -dō. Ya kē d̄dhe
a- -pō 'nu d̄dhe 'maa- dō kö
suakëms -mū n 'ka 'pō d̄dhe
ka 'dho. "Kee a- -dō, a- -wu-
-ma yö nē -wōn 'gū.

56 'Sa kö ka 'ziü- Ablaamö
-zé -yö ö -zu -gon d̄dhe ö -dho
n nu "tüng yö, 'yö ö -sëkë
"dhiü, "kee kö- yi- -tun mü
ḡbleen. D̄dhe 'ö- "yan 'dho-
-da -a -dhe 'gū, -a nii- kē
-da.»

57 'Yö Zuifö -nu 'wo- pō:
«A -kwë -zian 'yii mōcō kō
-kaong "soodhu -bha "kee -yö
Ablaamö -dhiang zé sië!»

58 'Yö Yesu -ya pō- -nu -dhe
'ö- pō: «A- pō ka -dhe tean-
dede 'ka d̄dhe 'ö gun kö
Ablaamö 'yii bho kō kö ma
-zé a -dho.»

59 D̄dhe 'ö yaa- pō "dhü
'yö Zuifö -nu 'wo -gwë sü
'yö 'wo- pō 'wo- zé -gwë 'ka,
"kee 'yö ö -gblen kpo 'yö zun
"kpennng.

9

Gondënë do 'ö bho kö-
'yan -yö wlü 'ka -a -kë
"klüüklü -kɔ -dhiang 'ö Zan
-ya zé

1 'Ö gun kö Yesu -yö ziö sië
'pō- "piü, 'yö -kpan gondënë
do 'bha bha- -bha. 'Me bha
'ö bho kö- "yan -yö wlü 'ka.

2 'Yö Yesu -bha klang -nu
'wo- dhees" kpo 'wo- pō: «Yi
Dëme, 'me 'ö ya yö nē wōn
yaa -kë -ee, "een -a dē -nu
nē 'wo 'wōn yaa -kë 'yö-
-wōn 'gū 'yö bho kö- "yan -yö
'wü -sü 'ka ya?»

3 'Yö -yō b̄c- -nu -go 'ö- pō:
«'Ö bho 'ö- wo "yan wlü 'ka
bha- -gen 'yii -gban -a -bha
'wōn yaa kē -sü, "een 'zü -a
'kpmë -nu -bha -bha, "kee
-yö -kë "dhü kö me "bhü-
-nu nē -wo Atanna -bha
'gügbüidhe dō- -bha.

4 D̄dhe 'ö -kë d̄dhe "bin
'yii 'ma kō bha- -dheas -bha
d̄dhe me 'ö n b̄c bha, 'ö n b̄c
'wōn 'ö- 'gū 'kwa- kë, -a 'klo-
-mū d̄dhe "bin -zé yaa bo 'ma-
-sü 'ka, kö yë kē "tüng yaa ziö.

5 "Tüng 'a -tun 'ka "kpung
◻taa yö bha ma ◻në 'a -dhe
-pu me "bhui- -nu -ta.»

6 ◻Dhe 'ö ◻yaa- pö "dhü 'yö
"dhidhi bho "sia-, 'yö pa- 'gü,
'yö -kë büü- 'ka, 'yö- -kan 'me
bha- "yan 'gü.

7 ◻Dhe 'ö ◻yaa- "kan- "yan
'gü "dhü 'yö- pö- -dhe: «-Bhö
'dho kö 'i i wëe' "zu "yi ◻gblü
'wo- Sidhoe -kë bha- ◻bhaa.»
(◻Waa- pö Sidhoe -a -nu -wu
'gü kö -wa pö "yi 'wo- bo).

◻Dhe 'ö ◻yaa- pö "dhü, 'yö-
gondënë bha 'ö dho "yi bha-
◻bhaa, 'yö ö wëe' -zu mü.
-A -go mü -sü 'ka kö- "yan
'gü ◻ya "pu, kö ◻ya -dhe yö
'kpakpadhö.

8 ◻Dhe 'ö ◻ya kë "dhü, 'yö-
-yayoo -nu waa- 'me 'wo-
do gbadhemë 'ka 'nu -bleesü
bha 'wo- pö: «Gbadhemë 'ö
gun -ya -sü 'ka -dhe 'ya- 'gü
ya 'yaa kë ◻ni -ee?»

9 'Yö me 'bha -nu -wa pö:
«'Yö -mü.»

Kö me 'bha -nu -wa pö sië
'pö: «-Abin ◻maa, -yö -bho
◻në wo- -bha "kees 'yaa -mü!»

'Yö yöö ◻dede 'ö- pö: «Me
"wëe 'bha 'yaa -mü, ma
-mü!»

10 ◻Dhe 'ö ◻yaa- pö "dhü,
'yö 'wo- dhees" kpo 'wo- pö:
«I "yan -yö "pu -kø -kë ◻dhe
'sa?»

11 'Yö- -yø bø- -nu -go 'ö- pö:
«'Me 'wo- -dhe Yesu bha ◻në
büü- -kë 'yö- -kan n "yan 'gü,
'yö- pö n -dhe 'a 'dho kö 'a n
wëe' "zu "yi 'wo- Sidhoe -kë
bha- ◻bhaa, 'yö 'a 'dho 'a n
wëe' -zu mü. ◻Dhe 'ö 'ma bo
n wëe' "zu -sü 'ka, 'yö n "yan
'yö -dhe yö.»

12 'Yö 'wo- dhees" 'bha kpo
'zü 'wo- pö: «-A 'me 'ö "dhü
bha -yö 'me?» 'Yö- pö- -nu
-dhe: «'Aa! 'maa- yö -zë
'wøn dç!»

13 ◻Dhe 'ö ◻ya kë "dhü, 'yö
'me 'ö Yesu -ya dha bha 'wo
dho- 'ka Fadhiziën -nu -kuu
"dhiü.

14 Büü- 'ö Yesu -ya -kë 'ö
gondënë bha- dha- 'ka bha
-ya -kë "dhü Zuifö -nu -bha
◻glooyi do 'bha ◻në -ka.

15 'Yö ◻në- -wøn 'gü 'yö
Fadhiziën -nu 'wo gondënë
bha- dhees" kpo 'pö -kø 'ö -kë
'ka 'yö- "yan -yö -dhe yö bha-
-wøn 'ka. 'Yö- -yø bø 'pö- -nu
-go 'ö- pö: «'Yö büü- ◻në-
-kan n "yan 'gü 'yö 'a dho 'a
n wëe' -zu 'yö 'a -dhe yö.»

16 'Yö Fadhiziën -nu 'wo -pe
'gü, 'yö -kø "pean bha -ya pö:
«'Me 'ö bho "dhü bha Atanna
-bha me 'yaa -mü; 'yö ◻në-
-wøn 'gü 'yö 'yaa -bha 'tong-
'ö- -gban ◻glooyi -bha bha-
-bhlëe -ya.»

Kö -kø "pean 'bha -dø 'pö
-ya pö sië 'ö- pö: «Atanna
-bha me -mü! 'Yaa "dhü
'me 'kö 'yaa Atanna -bha me
'ka -yö -møo -bha 'ö "dhabh-
liwøn suu -nu ya- kë -kø -kë
◻dhe?»

17 'Yö Fadhiziën -nu 'wo-
dhees" 'bha kpo 'zü 'wo- pö:
«'Ö bhi 'kö bhi -zë i "yan
"dhiü -pu bha i i -bha -pö
'gü ◻dhe?» 'Yö- pö: «Ma -zë
a -pö Atanna -wudhiüloomë
-mü -wa!»

18 "Kees -a -pö ◻dhe 'me 'kö
bha- "yan- -gun 'wü -sü 'ka
"peepedhö 'yö -dhe -dee 'bha
yö sië bha- -wøn -zë 'yii bho
Fadhiziën -nu bha- -nu 'gü

tean- -bha tongtongdhö. 'Yö 'wo 'më bha- dë -nu -dhe kö 'wo- -nu dhëe" 'kpo 'pö.

¹⁹ ॥Dhe 'ö ॥wa nu, 'yö 'wo- -nu dhëe" kpo 'wo- pö: «'Më ya ka gbö -mü -ee? -Wa -pö 'ö bhö kö- "yan -yö 'wü -sü 'ka -wa, tean- -mü -ee? 'Yö -yö kë -kø -kë ॥dhe 'yö -dhe yö -deewo?»

²⁰ 'Yö "yanwlümë bha- 'kpo'më -nu bha 'wo- -yo bo- -nu -go 'wo- pö: «Yi gbö -mü, 'ö bhö kö- "yan -yö ॥wlü 'ka "dhü tean- 'ka,

²¹ "këe 'ö -kë -kø 'kö- -bha 'yö -dhe -dee 'bha yö sië ya 'yaa yö -zë 'wön dö, 'më 'ö 'wön bha -kë 'pö 'yaa- dö. -Kaa yöö ॥dede dhëe" 'kpo kö -ya -gen bho ka -dhe, -a -gen -mü ॥dhe 'yaa 'në 'dede 'ka 'zü!»

²² -A pö 'ö 'më bha- dë -nu bha -wa wo "dhü bha- 'klo- -mü ॥dhe kö -wo "suü sië Zuifö -nu -gome -nu bha- -nu -go; -a -gen -mü ॥dhe 'ö gun "dhü kö ॥wa -ya 'kwëë- kë kö- -nu -wu ॥ya 'to- -bha do ॥dhe me "vu me 'ö dho- pö ॥dhe Yesu bha Atanna -bha -Yame Klisi -mü, -wo -dho a- -më -gen -naa 'kpo, 'ö 'yaa -da -a -nu -bha -yak- wëekëgükö 'bha -bha 'bha 'gü 'zü.

²³ 'Wön 'ö- -wön 'gü 'yö- dë -nu -wa pö 'në 'dede 'yaa -mü, -kaa yöö ॥dede dhëe" 'kpo kö -ya -gen bho bha 'yö bha.

²⁴ 'Yö Fadhiziën -nu 'wo 'më 'ö "yan -yö gun ॥wlü 'ka bha- -dhe 'zü -deewo, 'yö 'wo- pö- -dhe: «'i- zë Atanna -dhe! 'Më 'ö i dha bha de

suu -mü? -A pö 'yi- wo "dhü bha- -gen -mü ॥dhe yi -zë yi 'dhang bho -sü -ya "dhiü ॥dhe 'më bha 'wonyaakëme -mü.»

²⁵ 'Yö- -yo bo- -nu -go 'ö- pö: «'Wonyaakëme -mü -ee, "ëen 'wonyaakëme 'yaa -mü -ee, 'maa yö -zë 'wön dö! N -bha 'a- dö -yö doseng, yö -mü ॥dhe 'a bhö kö 'maa -dhe yö "këe 'ma -dhe yö ॥taa yö- -bha.»

²⁶ 'Yö 'wo- pö- -dhe: «-Yö i "yan "dhiü "pu -kø kë ॥dhe? -Yö -më ॥në- -kë i -bha?»

²⁷ 'Yö- -yo bo 'zü- -nu -go 'ö- pö: «'Ma ziö -zë wo- -gen 'gü ka -dhe 'nu, "tu ॥në 'kii- 'to n -wu -bha, ka n dhëe" -kpo 'zü -deewo -më -wön 'gü? "ëen -yö ka "piü 'pö ॥dhe 'ka -da ॥keng- kö 'ka kë- -bha ॥klangdhiü 'ka -ee?»

²⁸ ॥Dhe 'ö- pö "dhü 'yö 'wo -ya "si bho -sü -bha -a -go, 'yö 'wo- pö- -dhe: «Bhi ॥në 'i- -bha ॥klangdhiü 'ka, "këe yi -zë yi Moizö ॥në- -bha -go 'gü.

²⁹ -A -gen -mü ॥dhe yi Moizö ॥në- dö ॥dhe 'më 'ö Atanna -yö dhiang zë- -dhe -a 'dhö, "këe me 'dhe 'kö bha 'yaa- 'godhe dö.»

³⁰ 'Yö 'më bha 'ö- pö- -nu -dhe 'ö- pö: «-A kë -sü kö 'ka- pö ॥dhe 'kaa 'më 'kö bha- 'godhe dö -zë 'wön ॥në n kön, "këe 'sa yö ॥në ma -zë n dha.

³¹ Më ॥gban kwa- 'wön -dö ॥dhe Atanna 'yaa ö "tu 'to 'wonyaakëme -bha bheä" -wu -bha kö 'yii kë 'më kö-

ঠblëe -ya, 'ö ö "tu to- -wu -bha -a 'ka.

32 ॥Ya 'go -mü 'zü 'kwii- -ma "se ya- 'gü do ॥dhe 'me 'ö bho kö- "yan -yö 'wü -sü 'ka me 'bha ॥yaa- -me kë "klüüklü do.

33 ॥Ya kë 'nu ॥dhe 'me bha Atanna -bha me 'yaa -mü, kö- -kø 'yii 'dho ॥mco 'wɔn bha- kë -sü -bha!»

34 'Yö Fadhiziën -nu bha 'wo- -yo bo- -go 'wo- pö: «Bhi 'ö bhi -zë 'wɔn yaa "kongble 'dhö i -bha, 'ö 'i bho 'wɔn yaa 'gü, 'ö 'i -gla 'wɔn yaa 'gü bha -yö i "piü ॥dhe 'i yi ॥klang kë -më -wɔn ॥në- 'ka?»

'Yö 'wo- -kë Zuifö -nu -bha -yakwëekëgükø bha- 'gü.

35 ॥Dhe 'ö 'me bha ॥ya ziö ॥ya 'dho, 'yö Yesu -ya ma 'pö ॥dhe ॥waa- "piü kë Zuifö -nu -bha -yakwëekëgükø 'gü. ॥Dhe 'ö -kpan -bha -dhe 'bha bha- 'gü, 'yö- dhëe" kpo 'ö- pö: «I 'dhang -bho Megbôme -wɔn "dhiü "we -ee?»

36 'Yö- -yo bo- -go 'ö- pö: «A- dç -zë wo 'nu kö a -dho 'dhang bho- "dhiü -dhe, n Dëme! "Kee -yö 'me -zë wo?»

37 'Yö Yesu -ya pö- -dhe: «Bha -kpan -bha ॥naa bha, -a -gen -mü ॥dhe yö ॥në keng 'ka "wì sië bha.»

38 'Yö- pö: «'Ma 'dhang bho- "dhiü, n Dëme!»

॥Dhe 'ö ॥yaa- pö "dhü, 'yö zun- -dhe ö kpiö 'gü.

39 Yesu -ya -pö -dhe yö ॥në- 'gü 'ö- pö: «Nu 'a- wo "kpung ॥taa bha a -nu kö 'a 'wɔnbhokota ॥në- kë kö 'me 'waa -dhe yö tongtongdhö -wo -dhe yö, kö 'me 'wo- pö

wo -dù -dhe wo -dhe yö bha 'wa 'dho -dhe 'bha yö, kö- -nu "yan -yö 'wü.»

40 ॥Dhe 'ö ॥yaa- pö "dhü 'ö Fadhiziën -nu 'bha -nu 'wo gun- ॥keng- mü bha ॥waa- ma, 'yö 'wo- dhëe" kpo 'wo- pö: «॥Ya kë "dhü kö 'me 'yi ya 'pö yi "yan- ॥wlü 'ka ॥naa bha -ee?»

41 'Yö- -yo bo- -nu -go 'ö- pö: «॥Ya kë 'nu ॥dhe ka ka -dù -sü ॥dhe "yanwlüme 'dhö kö 'bɔn 'yaa ka -bha, "kees ka- -pö ka -dù -dhe ॥dhe ka -dhe -yö; 'wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö 'bɔn 'yii 'dho 'go ka -bha tongtongdhö bha 'yö bha.»

10

"Gwënnng 'ö Yesu -ya -da 'ö -gban -tuü -maakëme waa- -bha -tuü -nu -bha -a -dhiang 'ö Zan -ya zë

1 'Yö Yesu -yö "gwënnng do -da -a -nu -dhe 'ö- pö: «A- -pö ka -dhe tean- ॥dede 'ka ॥dhe me "vu me 'ö 'yii bo "bhlaa wlëe "dhi 'ka kö -yö -da 'gü, "kees 'ö bo zian "wee 'ka, kö 'me bha ॥kwaanme "eëñ pëgüseeme -mü.

2 "Kee 'me 'ö bo "bhlaa wlëe "dhi 'ka 'ö -da 'gü bha kö yö ॥në "bhlaa bha- -maakëme 'ö- -me ॥dede 'ka -a 'ka.

3 "Bhlaa wlëe "dhiüme -zë -yö wlëe "dhi "pu ॥në- wo 'yö -tuü dëme 'ö ö -bha -tuü -nu -dhe, 'yö 'wo- -vu ma. 'Yö -zë -yö ö -bha "bhlaa -nu bha- -nu -sü 'tɔ 'ka 'do 'do 'yö- -nu -dhe, 'yö dho- -nu 'ka "kpennng.

⁴ ॥Ya bo ö -dı -bha -tuü -nu bha- -nu -zun "kpənng -sü 'ka ॥dhe -kö bha- 'dhö, 'yö -da -nu -dhe "dhiü 'yö 'wo -ziö ॥keng-, -a 'klcö- -mü ॥dhe -wa -wu -dö.

⁵ 'Me 'wo me "wεε 'ka -a -bha -tuü -nu bha -wo -dho ॥dua ॥në- wo- -nu -gö, 'wii 'dho ziö- -nu ॥keng-, -a 'klcö- -mü ॥dhe 'waa- -nu -wu dö.»

⁶ "Gwénng bha Yesu -ya -da -a -nu -dhe "dhü "kεε 'wii- 'klcö- dö.

⁷ 'Yö- 'klcö- pö 'zü- -nu -dhe -deewo 'ö- pö: «A- -pö ka -dhe tean- ॥dede 'ka ॥dhe: Ma ॥në 'a ॥dhe -tuü wleε "dhiü "kweε -yaan 'dhö;

⁸ -a -gen -mü ॥dhe me "pεpε 'wo gun wo -dı kë sië -tuü -me 'ka 'wo nu bha, -tuü -nu 'wii wo "tu 'to- 'bha -wu -bha. -A -gen -mü ॥dhe ॥kwaanme -nu waapęguseeme -nu ॥në gun wo -zé -a -nu 'ka.

⁹ Ma ॥në 'a ॥dhe -tuü wleε "dhi 'dhö. 'Me 'ö bı n -ta 'ö -da wleε 'gü, -yö -dho dha, -yö -dho ॥moo- -bha 'ö -da 'kɔdhö 'ö zun "kpənng, (-a -gen -mü ॥dhe kö -yö ॥dhe me 'dhö me -dı -gö 'kɔdhö). ॥Ya 'go mü 'zü -yö -dho ö -bhöpę ॥sloč.

¹⁰ ॥Kwaanme -zé -yö -nu kö 'ö ॥kwaan ॥në- bho kö 'ö -tuü -nu zé -nu wo kö 'ö -nu 'gü see-, "kεε ma -zé a -nu kö 'a- -nu -maa ॥në- kë kö ॥sii -yö kë- -nu -dhe kö -wo -ya -a "yi ॥bhaa.

¹¹ Ma ॥në 'a -tuü -maakëme ॥dede 'ö -tuümme 'ka -a 'ka. -A -gen -mü ॥dhe "bhlaa -tuü -maakëme ॥dede ॥në ॥moo- -bha 'ö ö -bha

-tosea ॥gbaç ö -bha -tuü -nu -wɔn 'gü;

¹² "kεε 'me 'kö yö -zé 'wo- ॥saa ॥në- bho, 'ö 'yaa -tuümme 'ka, "εεn 'ö 'yaa -tuü -maakëme -sé 'ka, ॥ya laa yö kö -yö nu sië -tuü 'kun -dhe 'gü, -yö ö kwaa- ॥në- wo- -nu zü 'ö -ziö -beang 'ka, 'yö laa -ya nu zé, 'yö -nu -pen 'yö 'wo dö 'do.

¹³ ॥Naemceme -zé -ziö -beang 'ka -gen -mü ॥dhe yö -zé ॥naemceme ॥në -mü -a 'ka, -tuü -nu -wɔn 'yaa- -gö -dhe -tuümme ॥dede 'dhö, "kεε ma -zé -tuü -maakëme -sé ॥dede 'ö- 'ka yö -mü n 'ka.

¹⁴ A ma -tuü -nu -dö, woo -dı 'pö 'wo n dö.

¹⁵ ॥Dhe -kö 'ö n Dë -yö n dö- 'ka 'ö mang -dı 'pö 'a- dö- bha- 'dhö. Yö ॥në- -wɔn 'gü 'yö 'a ma -tosea nu ma -tuü -nu -wɔn 'gü.

¹⁶ -Tuü -nu 'wo "dhü bha- -kpea 'yaa kë ॥ni, -a 'bha -nu -wo -dho 'ö 'waa wleε ya- 'gü. -A 'dhe 'wo "dhü bha "fɔn kö 'a nu- -nu 'ka wleε ya- 'gü 'pö. A -dho -a -nu -dhe 'wo n -wu ma, 'ö 'wo nu 'ö -tuü kpö -yö to do, 'ö- -gɔdhıüme -yö -kë do 'pö.

¹⁷ N -dhe -yö n Dë -kë, -a -gen -mü ॥dhe a ma -tosea -nu "dhü kö 'a- 'sü -deewo.

¹⁸ Me 'bha -kö 'yii ziö n -gö, a -nu n -dı ॥nii ॥në- -bha. -A -gen -mü ॥dhe -a nu "sı -yö n -dhe, -a 'sü "sı -yö n -dhe. 'Wɔn 'ö n Dë -ya -ya n ॥kweε -kö 'a- kë 'yö bha.»

¹⁹ -Wu 'ö Yesu -ya pö "dhü bha 'yö 'gügblüdhe -dee 'bha -da 'zü Zui fö -nu kpö 'gü.

20 'Yö me kpö 'kpii- 'bha -wa pö: «'Me bha -tamame -mü!» "εεn: «Slaa" ɬnë ɬya -da 'gü, 'ka 'dho ka "tu 'to -wu -bha!»

21 "Kee kö me 'bha -nu -zë -wa pö sië 'pö ɬdhe: «-Tamame "εεn slaame -zë "wi -kɔ 'yaa kë "dhü, -a -gen -mü ɬdhe "yina yaa -zë 'yaa ɬmoo -bha kö -yö "yanwlümé "yan "dhiü "pu.»

22 'Wɔn bha -yö -kë "dhü "neñe ziö "tüng 'gü kö Zuifö -nu -bha "saa- -bho Atanna -dhe -dhe 'wo- -pë -kë yi 'bha 'ka bha -wa -kwë -zun 'ko "dhiü troo kë sië Zedhizadhemö.

23 Kö Yesu -yö ɬnië sië Atanna -dhökégükö 'ö Zedhizadhemö bha- "kwæedhe 'wo- -dhe Sadhomö -bha "kwæedhe bha- 'gü,

24 'yö Zuifö -nu 'wo nu 'wo bho 'ko -ta -a -dhe 'gü mü 'wo- pö- -dhe: «'Ya dɔ ɬton 'kén 'gü i -wɔn 'gü "gbu- -wa, i -dho yi bho- 'gü -më yi ɬnë -ka? 'Ö ɬya kë ɬdhe bhi ɬnë 'i Atanna -bha -Yame 'ö- nu -wɔn 'dhö 'dhö bha- 'ka tean- 'ka, -bhö -a pö yi -dhe!»

25 'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ- -nu -go 'ö- pö: «'Ma- pö -zë wo ka -dhe 'nu -wa, 'dhang ɬnë 'kaa- bho n "dhiü. "Kee 'sa kö 'wɔn -nu 'a- -kë n Dë -bha 'gügbuidhe -kɔ 'ka bha -wa -zɔn ɬdhe ma ɬnë 'a Atanna -bha -Yame bha- 'ka "dhü tean- 'ka.

26 "Kee 'dhang 'ö 'kaa- bho n "dhiü bha- 'klɔɔ- -mü ɬdhe 'kaa ma "bhlaa -tuü kpö 'gü -me ɬnë -ka.

27 -A pö 'a- wo "dhü bha- -gen -mü ɬdhe ma -tuü kpö

'gü -me -nu -zë -wo wo "tu -to n -wu -bha, 'ö 'a- -nu dɔ, 'ö 'wo -ziö n ɬkeng- 'pö,

28 'yö 'a ɬsii 'ö 'yaa yën- -da -nu 'gü. -A -wɔn 'gü 'wii 'dho ga tongtongdhö, 'yö pë 'bha -pë 'bha -kɔ 'yii 'dho ɬmoo -bha 'pö kö -ya -nu bho n ɬkwæs-

29 -A -gen -mü ɬdhe n Dë 'ö- -nu nu n -dhe bha- 'gü -yö "gbu- 'ö -ziö pë ɬgban "pepe -ta. 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö me 'bha -kɔ 'yaa ɬmoo -bha 'pö kö -ya -nu 'sü n Dë -gɔ bha 'yö bha.

30 'Sa yaa- n Dë -zë yi do.»

31 ɬDhe 'ö Yesu -ya pö "dhü bhoo, 'yö Zuifö -nu -gome -nu bha 'wo -kɔ -da 'zü -deewo -gwë 'gü kö 'wo- -zuö 'ka.

32 'Yö- pö- -nu -dhe 'ö- pö: «'Wɔn -sengbɔ -nu 'gbɛ 'ö go n Dë "piü 'a- -kë 'ö ka "yan -da 'gü ya- -mee ɬnë kaa n zë -gwë 'ka- -wɔn 'gü ya?»

33 'Yö -gome -nu bha 'wo -yɔ bɔ- -go 'wo- pö: «Bhi 'ö 'i -kë mebhuidhe 'ka ɬdhe yi 'dhö -a pö 'i- wo ɬdhe kaa- Atanna ka do bha ɬnë -wɔn 'gü 'yö 'yi- "piü ɬdhe 'yi i zë, -a -gen -mü ɬdhe 'bha- pö "dhü kö 'bha -da Atanna "dhiü. -A -gen 'yaa -mü 'wɔn -së -nu 'kɔ 'i- -kë bha- 'ka!»

34 'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ- -nu -go 'zü 'ö- pö: «'Yaa -ben zë -sü 'ka ka -go 'tɔng- 'sëedhe 'gü ɬdhe:

<Atanna -ya -pö ɬdhe: Ka ɬdhe -zlan -nu 'dhö -ee? "εεn 'yaa "dhö -ee?

35 'Sa kö 'wɔn 'kö -bən zë -sü 'ka Atanna -bha 'séedhë 'gü 'yaa bho "gbluu tong-tongdhö. □Ya kë "dhü, "sanni 'më 'kö Atanna 'dhö ö -wu □në- nu -nu -dhe -ya -nu -dhe -zlan -nu bha -oo,
 36 'yö ma 'kö n -ya, 'ö n sü 'ö n bɔ "kpvng □taa □wë? Ka -mɔo -bha 'ka- pö n -bha □dhe □dhe 'ö -kë □dhe 'ma-pö n Dë -mü Atanna 'ka bha □ya kë "dhü kö 'ma -da "dhiü -ee?

37 □Ya kë □dhe 'mii n Dë këwɔn kë, 'ka 'dho 'dhang bho n "dhiü.

38 "Kee 'ö □ya kë -zë wo □dhe a n Dë këwɔn □në- -kë, 'kö 'kii 'dhang bho ma -zë n "dhiü, "keε -ka 'dhang bho 'wɔn -nu 'kö 'wo kë sië bha-nu "dhiü kö 'ka- 'gü ma kö 'ka 'dhang bho- "dhiü □dhe n Dë -mü Atanna 'ka, yeng yi do.»

39 -A pö 'ö- wo "dhü bha 'yö 'wo -ya 'kun -yan -ta, "keε 'yö dha- -nu -go.

40 □Dhe 'ö dha- -nu -go "dhü, 'yö dho □gwaan 'wo-Zuuden -kë bha- □taama, -dhe 'ö Zan gun më "zu sië mü bha- 'gü 'yö ö "teε pa mü.

41 Më kpö -wo -gun nu sië- -dhe 'gü -dhe bha- 'gü 'wo-pö: «Zan 'yii "dhabhliwɔn "wëe 'bha kë, "keε 'ö dhiang "pepe 'ö- zë 'më 'ö ya- -bu 'gü -a □gban -gun tean- 'ka.»

42 'Yö me 'gbe 'wo -wı Yesu -wɔn -bha -dhe bha- 'gü.

11

Gondënë do 'wo- -dhe Dhazaa 'ö ga 'ö Yesu -ya -bö -a -dhiang 'ö Zan -ya zë

1-2 Gondënë do 'bha 'wo- -dhe Dhazaa bha- 'gü 'yaa gun -së. Dhazaa bha -yö -go Betani, 'pödhe 'ö Madhi waa- ö dheebhang Matö 'wo go- 'gü bha- 'gü. Madhi bha □në kë -dhasiklɔo "yi □fi -së □wënnng Yesu -gen -ta 'yö ö -go "dhe -ziö -bha "tüng 'bha 'gü bha.

3 'Yö dheebhang -zë -nu □ple bha 'wo më bɔ Yesu -dhe kë -wa pö- -dhe -a "taɔngdë Dhazaa 'gü 'yaa -së.

4 □Dhe 'ö Yesu □ya 'wɔn bha- ma 'yö- pö: «"Yua 'ö Dhazaa kë sië bha 'yii 'dho 'to- -go. -Yö -kë "dhü kö Atanna 'tɔ- bho, kö -yö Atanna Gbö -di 'pö- 'tɔ bho.»

5-6 □Dhe 'ö- ma □dhe Dhazaa 'gü 'yaa -së, 'yö -dhekpaoyi □ple -kë -dhe 'ö gun- 'gü bha- 'gü -deewo. "Kee 'sa kö Dhazaa 'dhö, -a dheebhang -nu 'ö- me do -kë Matö 'ka, 'ö- me do -kë Madhi 'ka bha- -nu -wɔn -gun -go "gbui-.

7 □Dhe 'ö □ya -dhekpaoyi □ple bha- kë "dhü, 'yö gun -na -a pö ö -bha □klang -nu -dhe: «-Ka -kwa kwa yee kë 'kwa 'dho Zude -se 'gül!»

8 'Yö- -bha □klang -nu 'wo-pö- -dhe: «Yi Dëme, -dhe 'ö Zuifö -nu gun- "piü □dhe 'wo i zë- -bha □dede ya- 'gü bha 'yö i "piü 'zü □dhe 'i 'dho mü bha -ee?»

9 'Yö- pö- -nu -dhe: «"Tüng 'ö -dhekpaoyi do 'gü -yö □dhe? 'Yaa -kaɔng do ga □ple -ee? 'Më 'ö "ta sü 'yënnng- 'gü -a -me -gen "dhiü 'yaa -zuö, -a -gen -mü □dhe kö-

-mε -yö -dhe -yö -dhεpuudhe
'ö "kpvng ॥taa yö bha- 'bhü
"dhiü.

¹⁰ "Kεε 'mε 'ö "ta sü
gbeng, -a -mε ॥në "ta sü
'tuu- 'tudhö, 'yö 'yaa -dhe
yö, -a -gen -mü ॥dhe kö
-dhεpuudhe 'yaa- -go.»

¹¹ ॥Dhe 'ö ॥yaa- pö- -nu
-dhe "dhü 'yö go mü 'ö- pö:
«Kwa "taongdë Dhazaa ॥ya
yi zë, "kεε a -dho 'dho 'a pa-
-bha.»

¹² 'Yö- -bha ॥klang -nu 'wo-
pö- -dhe: «Yi Dëme, ॥dhe 'kö
॥ya yi -zë zë kö -yö -dho kë
"klvüklü 'sa -dhe!»

¹³ -A pö 'ö Yesu -ya wo "dhü
bha 'wii- 'gü ma. -Yö -kë -nu
'gü ॥dhe Dhazaa -yö yi ॥dede
॥në zë 'yö- pö "dhü bha, "kεε
kö -ya ga -wöñ ॥në- pö.

¹⁴ 'Yö- -ta -pv -nu -dhe 'ö-
pö: «Dhazaa ॥ya ga.

¹⁵ "Kεε ga 'ö- wo kö 'maa
mü bha -yö -dhi n -dhe ka
॥në ka -bu 'gü, kë "dhü kö
'ka 'dhang bho n "dhiü 'kpak-
padhö. ॥Dhe 'ö "dhü -ka
-kwa 'dho zun- -dhe 'gü!»

¹⁶ ॥Dhe 'ö- pö "dhü, -a -bha
॥klangdhiü 'dhe 'wo- -dhe
Toma 'wo- 'tö -ya -ta -dhe
'peng- bha 'yö- pö: «॥Dhe 'ö
"dhü kö me ॥gban -ka -kwa
'dho kö 'wo dho kwa Dëme
zë -dhe 'ö- 'gü kö -wo me
॥gban kwa zë mü do!»

¹⁷ ॥Dhe 'ö Yesu -yö dho
'ö ॥loo mü, kö 'wo Dhazaa
-wεε bho -a -dhekpaɔyi ॥ya
kë -yiisiö.

¹⁸ 'Ö gun "dhü kö Bet-
tani -dhe kë 'ö- wo Zed-
hizadhemö -dhe "soc, 'ö- -nu
॥zinng 'gü -dhe 'yaa ॥mco

"kidhvung -yaaga -zian -bha
bha,

¹⁹ 'kö Zuifö -nu kpö 'gbε
॥wa 'go Zedhizadhemö ॥wa
nu Matö waa- Madhi -a -nu
segbengbha bho -dhe 'gü -a
-nu dheebhang 'ö ga bha-
-wöñ 'gü.

²⁰ ॥Dhe 'ö Matö ॥yaa- ma
॥dhe Yesu -yö nu sië, 'yö dho
dö- -go zian-, 'yö Madhi -zë 'ö
to 'yaanu -sü 'ka 'ködhö.

²¹ ॥Dhe 'ö Matö 'dö 'ö
"yan -kpan Yesu -bha 'yö- pö-
-dhe: «N Dëme, bhi -zë i -kë
yö 'nu kö n dheebhang ya 'yii
'dho ga,

²² "kεε a- 'wöñ -dö ॥dhe dö
-zian 'kwa- wo ya pë "vv pë i-
-gbadhe Atanna -go -yö -dho
-a kë i -dhe.»

²³ 'Yö Yesu -ya pö- -dhe:
«Matö, i dheebhang bha -yö
-dho -bö!»

²⁴ 'Yö Matö -ya -yo bö- -go
'ö- pö: «॥In, n Dëme, -yö
"dhü, a- 'wöñ -dö ॥dhe -yö
-dho -bö me ॥gban -go ga 'gü
-yi 'ka "se yën "tüng 'gü.»

²⁵ 'Yö Yesu -ya pö: «Matö,
॥waa- pö game -nu -bö -mε,
kö -wo -wı ma ॥në n 'ka,
॥waa- pö ॥sii, kö -wo -wı ma
॥në- 'ka. 'Mε 'ö 'dhang bho
n "dhiü, aa" ॥ni ॥ya ga, -yö
-dho -tosea kë.

²⁶ 'Sa kö me "vv me 'ö -yö
'dhang bho n "dhiü kö -yö ö
"yaan, kö- -mε -yö ॥sii 'kö
bha- ॥sloɔ, 'yii 'dho ga 'zü
tongtongdhö. I 'dhang -bho
"dhiü "dhü "we -ee?»

²⁷ 'Yö Matö -ya pö: «॥In,
n Dëme, a 'dhang -bho "dhiü
॥dhe Atanna -bha -Yamε, -a
Gbö 'ö- nu -wöñ 'dö 'dö

"kpvn̄g ɬtaa bha yō -mū i 'ka!»

²⁸ ɬDhe 'ö Matō ɬyaa- pō "dhü, 'yō Madhi -dhe ɬple 'gü 'yō- pō- -dhe: «Madhi, kwa Dēmē ɬya nu, -ya -pō 'i nu.»

²⁹ ɬDhe 'ö Madhi 'dhö- ma ɬdhe Yesu ɬya nu, 'yō ɬwlü 'zodhö 'yō dho mü.

³⁰ -A -gen -mū ɬdhe 'ö gun "dhü kö 'yii -da ɬkö 'plöö, kö -yō -tun 'pō- "saan "dhiü, -dhe 'ö Matō 'dhö -kpan -bha -a 'gü bha- 'gü.

³¹ ɬDhe 'ö Madhi ɬya "wlü 'vadhö "dhü 'ö ɬya zun "kpennng, 'yō Zuifö -nu 'wo gun- "piö 'kɔdhö 'mü 'wo gun- -taga sië bha 'wo -ziö ɬkeng- kö -wa pō sië: «-Ké ɬdhe -yō 'dho sië ö dheebs hang bun ɬtaa ɬnaa bha kö yō "gbv 'bha bō 'mū.»

³² ɬDhe 'ö Madhi ɬya 'dho ɬya ɬloo -dhe 'ö Yesu- gun- -bha bha- 'gü 'ö ɬyaa- yō, 'yō zun ö kpiö 'gü 'yō "gbleēnu- ɬwlöö 'yō- pō: «N Dēmē, ɬya kē ɬdhe i kē yō 'nu- zü bho -yi 'ka kö n dheebs hang ya 'yii 'dho ga!»

³³ ɬDhe 'ö Yesu 'dhö Madhi yō kö -yō "gbv bō sië wa- Zuifö -nu 'wo nu- ɬkeng- bha- 'dhö, 'yō -wēē -yō bō- ta ɬdedewo, 'yō- "gblüüdhö -yō "muu bho,

³⁴ 'yō- -nu dhεe" kpö 'ö- pō: «Ka- -wō 'mē?» 'Yō 'wo- pō- -dhe: «Yi Dēmē, nu kö 'kwa 'dho kö 'yi - -dhe -zōn i -dhe!»

³⁵ 'Yō Yesu -yō -da "gbv 'gü 'pō.

³⁶ ɬDhe 'ö Zuifö -nu 'wo Yesu "gbvbödhe yō 'yō 'wo-

pō: «-A -dho -zē -gun kē sië ɬzōc -kεε!»

³⁷ Kö me ga 'bha -nu -dī 'pō -wa pō sië: «Yō 'ö "yan- wlüme "yan "dhiü -pu bha 'yaa ɬmōc 'nu- -bha 'ö "slē 'bha -kē 'ö Dhazaa -yō dha "yua ya- -go -ee?»

³⁸ 'Yō -wēē -dee 'bha -yō bō 'zü Yesu -ta, 'yō dho Dhazaa bun -ta -dhe ɬdede 'gü. -Yē 'wo- pōn -tōn 'gü ɬnē gun- 'ka, 'yō 'wo -gwē zun- "dhiü.

³⁹ ɬDhe 'ö ɬloo -yē bha- "dhi "dhiü 'yō- pō: «-Ka -gwē bha- bho mü!»

'Yō Matō 'ö -kē me 'ö ga bha- dheebs hang 'ka bha 'ö- pō- -dhe: «N Dēmē, 'me bha- "gbiēn ɬya dō ɬzōc -wa!» 'Mē 'wo- -wēē bho 'ö- -dhekpaoyi -yiisiö -naa ɬne aa!»

⁴⁰ 'Yō Yesu -ya -yō bō -go 'ö- pō: «Matō, 'mii- pō i -dhe ɬdhe 'bha 'dhāng bho n "dhiü, i -dho Atanna -bha 'gūgbūdhε -dhe yō -ee?»

⁴¹ ɬDhe 'ö ɬyaa- pō "dhü 'yō 'wo -gwē bha- bho 'mū, 'yō Yesu -yō ö "yan "dhiü ɬwlü dhāng- 'gü 'yō- pō: «N Dē, 'ma i nue" bho bheā" 'a- wo i -dhe 'i- -slēēta -kē bha- -wōn 'gü.

⁴² Ma -zē a- 'wōn -dō ɬdhe i "tu -yō n bheā" -wō -bha yi ɬgban 'ka 'ö 'i- -slēēta -kē -kpεawo, "kē a- -pō "dhü me kpö 'wo -klēēn n -zü ya ɬnē- -nu -wōn 'gü, kē "dhü kö -wa 'wōn dō ɬdhe bhi ɬnē 'i n bō.»

⁴³ ɬDhe 'ö ɬyaa- pō "dhü 'ö ɬya ö bo, 'yō ɬgbla "gbv - 'ka 'ö- pō: «Dhazaa, -bhö zun "kpennng!»

⁴⁴ 'Yö 'mε 'ö ॥ya ga 'nu 'ö- yi ॥ya ॥gwëë bha 'ö zun "kpënnng kö so "pen -yö piü- -sü 'ka- -kɔ waa- -gen -nu 'ka, kö so 'bha -yö bɔ -sü 'ka- -go -bha mløngdhö. 'Yö Yesu -ya pö 'mε 'wo gun mü bha- -nu -dhe: «-Ka so bha- bho- -bha kö 'ka ka kwaa- -zü kö -yö 'dho!»

(Matiö 26,1-5; Makö 14,1-2; Dhukö 22,1-2)

⁴⁵ ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü, 'yö Zuifö -nu 'wo nu Madhi -nu -dheaga -dhe 'gü 'wo 'wɔn bha- -dhe yö bha- me 'gbe 'wo 'dhang bho Yesu "dhiü.

⁴⁶ "Kee 'yö- me ga 'bha 'wo dho 'wɔn 'ö Yesu -ya -kë bha- -gen do -dhe 'gü Fadhizien -nu -dhe.

⁴⁷ ॥Dhe 'ö Fadhizien -nu 'wo 'wɔn bha- ma, 'yö 'wo "saabhome -nu -gome -nu -dhe, 'yö 'wo zagɔbhome -nu -dhe 'yö 'wo bhokota -dhe do 'gü 'yö 'wo- pö: «'Wɔn ya kwa -dho -a 'kun -kɔ kë ॥dhe? Me 'ö ya -yö "dhabhiliwɔn -nu kë sië "gbu- "dhe!

⁴⁸ ॥Ya kë ॥dhe 'kwa kwa kwaa- -zü kö -ya kë "dhü -yö 'dho- 'ka -kpæawo me ॥gban "pɛpɛ -dho 'dhang bho- "dhiü. 'Sa ॥ya kë "dhü kö Wlɔmö me -nu -bha "segɔdhiüme -nu woo nu kö -wo kwaa- "se wü waakwaa- Atanna -dhɔkëgükö 'dho!»

⁴⁹ ॥Dhe 'ö ॥waa- pö "dhü 'yö gɔndënë do 'ö gun -nu kpö 'gü mü 'wo -dhe Kaifö, 'ö gun "saabhome -nu bha- -nu bha me 'kpii- -sü 'ka -kwe bha- -ta bha 'ö- pö: «'Kaa 'wɔn bha- 'gü ma!»

⁵⁰ 'Yaa ka 'gü ॥dhe me do -bha ga -sü 'ö "se 'gü -me -nu -wɔn 'gü -a fië- -dhö 'ö -ziö "següme -nu ॥gban 'gü see- -sü -ta -ee?»

⁵¹ "Kee 'sa -a pö 'ö gun -wo sië "dhü bha 'yaa gun -di ॥kwɛe- -wɔn 'ka, -a -gen -mü ॥dhe 'ö -gun "dhü kö yö ॥në "saabhome -nu -gome 'ka -kwe bha- -ta, "kee kö ॥ya bo- pö -sü 'ka Atanna -wu "dhiü ॥loo -sü 'ka 'nu ॥dhe Yesu ॥në dho ga Zuifö -nu -wɔn 'gü,

⁵² "kee Zuifö -nu woo do 'waa -mü -zianwo, -yö -ga 'pö kö -yö Atanna -bha 'në -nu "pɛpɛ 'wo -pen -sü 'ka "kpungtaadhe ॥gban "pɛpɛ 'gü bha ॥në waa- Zuifö -nu -a -nu -kɔ 'wü 'koo kö -wo kë me do 'ka.

⁵³ Zuifö -nu -gome -nu -wu -yö -mɔɔ Yesu -zë -sü -bha 'yi bha ॥në- 'ka.

⁵⁴ 'Yö ॥në -wɔn 'gü 'yö Yesu -yö ö bo -dho -a -nu kpö 'gü -sü 'ka, 'yö ö -bha 'dho wo "segɔ 'bha 'ö -ya -sü 'ka "wlatadhe "sɔɔ, "kee -a 'pödhe 'dhe 'wo- -dhe Eflaimö bha- 'gü 'yö waabha ॥klang -nu 'wo wo "tee 'bha pa mü.

⁵⁵ 'Ö gun "dhü kö Zuifö -nu -bha troo 'wo- Pakö -kë bha ॥ya ॥tëng. Kö ॥dhe 'ö -kë ॥dhe Pakö yi 'yii ॥loo ॥kö bha me 'gbe -wo 'dho sië Zedhizadhemö kö -wo wo kë "slüüslü.

⁵⁶ 'Ö gun "dhü 'pö kö -wo Yesu mɔɔ- sië. ॥Dhe ('ö 'me 'wo gun 'dho sië wo -kë "slüüslü -dhe 'gü "dhü bha) 'wo wo 'ko yö

Atanna -dhɔkëgükö 'ö Zedhizadhemö bha- 'gü, 'yö 'wo wo 'ko -nu dhëe" kpo 'wopö: «Ka ka -zu -gɔn ɔdhe -yö -dho ö yee kë 'ö nu troo yata -ee?»

⁵⁷ "Kee 'sa 'ö gun "dhü kö Fadhizien -nu waa- "saabhome -nu -gɔmə -nu ɔwaa-pö -wa -dhëa "dhiü bho "se 'gü -dhë ɔgban "pepe 'gü kö -wa pö ɔdhe me "vu me 'ö Yesu -dhë do, -a me -yö nu kö -ya pö wo -dhë kö 'wo me bo- 'kun -dhë 'gü.

12

Madhi -bha -dhasiklɔɔ "yi -wenng Yesu -ta -kɔ -dhiang 'ö Zan -ya zë

(Matiö 26,6-13; Makö 14,3-9)

¹ 'Ö gun kö -dhækpaɔyi ɔya 'to "saodo kö Pakö yi -yö ɔloo, 'yö Yesu -yö dho Betani, -dhë 'ö Dhazaa 'ö- -bö bha 'ö gun- -bha bha- 'gü.

² ɔDhe 'ö ɔya 'dho ɔya ɔloo mü, 'yö 'wo- "dhi ɔmɔɔ. Dhazaa -yö -gun 'me 'wo gun- "piü pë -bhö -dhë 'gü mü bha- -nu kpö 'gü, 'yö Matö -zë 'ö gun- -nu "dhiü -ziö wo sië.

³ 'Yö Madhi -yö -dhasiklɔɔ "yi ɔbhleësü song "gbui- wo -dhë 'naadhö, 'ö 'waa- kaansuu "wæewæe 'bha 'ka bhasü, 'yö nu- -sangdhe -yan do 'ka, 'yö- ɔwenng Yesu -gen -ta, 'yö ö -go "dhe -ziö -bha. 'Yö- ɔfii -yö ɔmɔɔ 'kɔ 'gü -dhë ɔgban "pepe 'gü.

⁴ "Kee ɔdhe 'ö ɔyaa- kë "dhü, 'yö Yesu -bha ɔklang -nu bha- me 'dhe 'wo- -dhë

Zuda Isikadhiçtö, 'ö yöö -da -dhë pë "piü bha 'ö- pö:

⁵ «ɔYa kë ɔdhe -dhasiklɔɔ "yi 'ö- sɔng -yö ɔmɔɔ me do ɔsaa 'ö -kwë do 'gü -bha ya- "dhoo ɔnë 'kwa- dö 'nu 'ö 'kwa- 'wëë- -zë ɔgbaç -wëëmë -nu -go kö ɔbhleëe 'yaa- -bha 'ö -ziö -a ɔwenng 'wo- wo i -gen -ta bha- -ta -ee?»

⁶ "Kee kö -a pö 'ö- wo "dhü bha- -gen 'yii kë ɔdhe -yö -ya -sü ɔnë- 'ka -wëëmë -nu zuën -ta "gbui-, "kee ɔdhe 'ö -kë ɔdhe -yö ɔkwaan -bho bha kë "dhü kö 'ö- ɔkwaan; -a -gen -mü ɔdhe -a -nu -bha -naç -duç bho -sü -gun yö ɔnë- "piü.

⁷ "Kee 'yö Yesu -ya pö- -dhë: «-A 'to "dhü "senngdhö! -A -gen -mü ɔdhe -dhasiklɔɔ "yi 'ö dho- ɔwenng 'nu n ɔgee -bha n bun bho -yi 'ka bha ɔnë ɔya n 'to "yaan ɔyaa- ɔwenng n -bha bha.

⁸ -Wëëmë -nu -zë -wo ka "piü "kpungtaadhe ya- 'gü yi ɔgban 'ka, "kee ma -zë 'mii 'dho to ka "piü yö -kpeawo ɔdhe -a -nu 'dhö.

⁹ ɔDhe 'ö Zuifö -nu ɔwama ɔdhe Yesu -yö Betani, 'yö 'wo wo kpö dɔ -yεedhö 'wo dho mü. -Wo -dho "dhü kö 'wo "yan -kpan -bha, "kee kö 'wo wo "yan -kpan 'pö Dhazaa 'ö- -bö bha- -bha.

¹⁰ 'Yö "saabhome -nu -gɔmə -nu 'wo- -yakwëë -kë, 'yö- -nu -wu -yö -kë -bha do ɔdhe 'wo Dhazaa -d1 'pö- zë,

¹¹ -a -gen -mü ɔdhe kö Zuifö -nu 'gbé -wo 'go sië- -nu "piü 'wo bo Yesu 'ka -a -bö

-wən -kë tean- 'ka -wən ॥në- 'gü.

Yesu -da Zedhizadhemö -kɔ -dhiang 'ö Zan -ya zë
(Matiö 21,1-11; Makö 11,1-11; Dhukö 19,28-40)

¹² ॥Dhe 'ö- -ta -dhe ॥ya ॥kpao, 'ö məbhüdhe kpö -ziisü 'wo nu troo -ta Zedhizadhemö bha ॥waa- ma ॥dhe Yesu -yö nu sië,

¹³ 'yö 'wo "sɔondhe -nu -kan, 'yö 'wo dho dɔ- -gɔ zian-, kö -wo "gee kë sië -nu wo 'wo -bhabhoo kun 'wo-pö: «"Sookwedhi! -Bha -bha -bha! "Sookwedhi! Izraedhö -me -nu -bha -gblüdë -yö nu sië! -Yö -nu kwa Dëme -bha nu 'gü! "Sookwedhi! Atanna 'tobhɔ!»

¹⁴ Kö Yesu -yö -ya -sü 'ka ॥soofeng "gbong do 'ö -kpan -bha zian 'ka bha- -ta, -a -gen -mü ॥dhe -yö -gun -ben zë -sü 'ka Atanna -wu 'gü zii -be ॥dhe:

¹⁵ «-Ka -dhe -ga, Sion -me -nu, 'ka 'dho "suü 'zü, kaa- -gblüdë -yö nu sië, -yö -ya -sü 'ka ॥soofeng "gbong do -ta.»

¹⁶ Yesu -bha ॥klang -nu 'wii 'wən bha- 'gü ma -a "tüng bha- 'gü, "keε ॥dhe 'ö ॥ya bo 'dho -sü 'ka 'ö -ya -ya ö -bha -blüdëdhe -gbloo 'gü ö Dë "sɔo dhang- 'gü, 'yö -nu -zu -yö -bö ॥dhe -yö -gun -ben zë -sü 'ka "dhü -a -bu 'gü tean- 'ka, yö ॥në- -wən 'gü 'yö Zedhizadhemö -me -nu 'wo- 'gü -wən -kë ॥dhe -kɔ 'ö -ben zë -sü 'ka- 'ka -a 'dhö.

¹⁷ Me "pəpe 'kɔ 'wo gun -dhe 'ö Yesu -yö Dhazaa -dhe

-bha 'ö go ga 'gü 'ö -bö bha- 'gü, -a -nu ॥gban "pəpe- -gun 'wən bha- -gen dɔ sië 'wo -ziö 'ka.

¹⁸ Yö ॥në- -wən 'gü 'yö me kpö -ziisü bha 'wo nu dɔ Yesu -gɔ zian-; -a -gen -mü ॥dhe 'ö gun "dhü kö ॥waa-ma ॥dhe ॥ya "dhabhliwən 'ö suu 'dhö bha- kë.

¹⁹ ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü, 'yö Fadhizien -nu 'wo -ya -a pö -sü -bha wo 'ko -nu -dhe 'wo-pö: «-Ka -dhe -ga bha, 'me bha 'yaa -kɔ -mɔɔ -bha -me 'ka 'zü, -a -gen -mü ॥dhe me 'gbe ॥gban ॥wa bo- 'ka.»

-Tosea 'ö Atanna "piü -a -sloɔ -kɔ -dhiang 'ö Yesu -ya zë

²⁰ 'Me 'wo nu Atanna -dhökë -dhe 'gü troo -ta Zedhizadhemö "dhü bha 'me 'waa Zuifö 'ka -a -nu ga bha- -gun -a -nu kpö 'gü.

²¹ 'Yö 'me 'wo bha 'wo ॥yoɔn Fidhipö 'ö go Besaida, Gadhidhe -se 'gü bha- "sɔo, 'yö 'wo- pö -dhe: «N Dëme, yi -nu kö 'yi yi "yan -kpan Yesu -bha!»

²² 'Yö Fidhipö -yö dho 'yö -gen dɔ Andre -dhe, 'yö weng 'wo dho Yesu "piü, 'yö 'wo-pö -dhe.

²³ 'yö Yesu -ya pö -nu -dhe 'ö- pö: «-A yi ॥ya ॥loo ॥ton kö mang Mægböme 'a 'dho kö 'a -ya ma -blüdëdhe -gbloo 'ö Atanna "piü bha- 'gü.

²⁴ ("Kεε n 'dho -sü bha- "dhiü -bha -kë ॥dhe) -mlüga -da "sεε -sü 'dhö, -a -gen -mü ॥dhe a- -pö ka -dhe tean- ॥dede 'ka ॥dhe: «-Mlüga 'dhe 'kɔ 'yii 'dho "sεedhö kö

-yö ga, 'yaa -go bho kö -yö dhi. "Fən kö yö 'dho "sseedhö.

²⁵ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, 'me 'ö -ya ö -di -bha -tosea -wən zuen -ta "dhiü ziö 'ka, -a -me -dho -a 'ma -zukplü -bha. "Kee 'me- -bha -tosea -wən 'yaa -go "gbui- "kpung ɬtaa yö ɬnë- -me -bha dho 'to -go -dhekpaa dhia" 'gü, 'yö dho -da 'ka ɬsii 'ö 'yaa yën 'ö Atanna "piü bha- kë -dhe 'gü.

²⁶ 'Me 'ö- "piü ɬdhe 'ö bən 'ka, -a -dheea -bha ɬdhe -a -me -yö ziö n ɬkeng- kö -dhe 'a- -bha -yö kë mü 'pö, -a 'kloɔ- -mü ɬdhe yë -kë n -dhe -me bha n Dë -ya ɬbhlëe -ya.

Yesu -bha ö ga -wən -dhiang 'ö- zë 'ö Zan -ya pö

²⁷ ɬDhe 'ö- pö "dhü 'yö 'go mü ö- pö: «"Tüng 'kwa-dö- 'ka ya n zuë" ɬya kaan- "kwëë, "kee maa- kë ɬdhe? -A pö ɬnë maa- wo ɬdhe: N Dë, -bhö n dha "tüng 'ö nu sië ya- -go, "kee kö a -nu kö 'a yö ɬnë- 'gü -wən kë kö 'a saan" bha- wo "dhü -ee?

²⁸ ɬDhe 'ö "dhü, n Dë, bhi ɬnë -bhö i 'tɔ bhɔ!»

ɬDhe 'ö ɬyaa- pö "dhü, 'yö -wü 'bha -yö bə dhang- 'gü 'ö -wi 'ö- pö: «A -bhö n 'tɔ -zë bhö -sü 'ka zii 'nu -bleesüsü, "kee a -dho -a 'bha bhö 'zü -deewo.»

²⁹ ɬDhe 'ö me -tu "tu 'wo gun -dhe bha- 'gü bha 'wo -wü bha- ma, 'yö -kø "pean 'bha -ya pö: «Dha ɬnë -wi bha!»

"Yö- "pean 'bha -ya pö: «Atanna -bha "kië ɬnë dhiang zë- -dhe bha!»

³⁰ "Kee 'yö Yesu -ya pö- -nu -dhe 'ö- pö: «-Wü 'ö -wi bha 'yii "wi ma -zë n -dhe, -yö -wi ka ɬnë ka -dhe.

³¹ -A -gen -mü ɬdhe "kpungtaadhe "dhöö ga "tüng 'yaa ɬgbleen 'zü, Sotraan 'ö -gblüdë 'ka ('ö me ɬgban 'dhö- -go 'kun 'gü) "kpung ɬtaa bha- -bha -gblüdëdhe -sü -go "tüng ɬya ɬloo, kö Atanna -ya yöö ɬdede -zuö "kpennng yi do 'ka.

³² "Kee ma -zë ɬwa bo n "dhiü -wlü "sia- -sü 'ka kö -wo n dö 'teng- -ta, a -dho me ɬgban "gan n -bha.»

³³ -Ya -pö "dhü kö ga -ko suu 'ö dho ga- 'ka -a -dö "dhü -bha -sü 'ka bha ɬnë 'ö -zən 'ka -zən.

³⁴ 'Yö me kpö bha 'wo -yo bə- -go 'wo- pö: «Yi- -ma Atanna -bha 'tong- 'sëedhe 'gü ɬdhe -a -bha -Yame 'ö dho nu bha 'yii 'dho ga tong-tongdhö, "kee bhi 'ö bhi -zë yi -zu 'dhö i 'gü 'zü bha) 'yö i- -pö sië -a -dheea -bha ɬdhe Megböme -yö dö 'teng- -ta bha. ɬYa kë "dhü 'sa kö -Yame 'ö "dhü bha ɬnë de 'ka?»

³⁵ 'Yö- -yo bə- -nu -go 'ö- pö: «-Dhepuudhe -yö -tun ka kpö 'gü, "kee -a 'dho "tüng 'yaa ɬgbleen 'zü. 'Ö "dhü, "tüng 'ö -tun 'ka ka kpö 'gü bha -ka "ta- 'ka- 'bhü "dhiü kö -dhetiidhe 'ya 'dho "kan ka 'gü, -a -gen -mü ɬdhe 'me 'ö "ta sië -dhetiidhe 'gü 'yaa ö 'dho -zian dö.

³⁶ -A -wən 'gü, -ka 'dhang bho -dhepuudhe "dhiü "tüng 'ö -tun 'ka ka "piü bha- 'gü

kö 'ka kë -dhepuudhe 'gü -me -nu 'ka.» ॥Dhe 'ö ॥yaa- pö "dhü, 'yö dho -dhe ॥gbleen 'gü 'yö ö -gbleen 'kpö -nu -go.

³⁷ "Dhabhliwon 'gbə 'ö Yesu -ya -kë 'ö- -nu "yan -yö -da -dhe 'gü bha, "kees yö ॥në- ॥gban 'gü 'wii 'dhang bho -"dhiü.

³⁸ "Kees -yö -kë "dhü kö 'wɔn 'ö Atanna -wudhiüloomε Ezai -ya pö yi 'bha 'ka ॥dhe: «N Dëme, i -bha naç 'yi- də bha -yö kë -bho de ॥në- 'gü tean -bha? "Een 'ö ö -gbe 'ö- -wo zang -ta bha de ॥në- kë- də bha- 'gü -wɔn -yö kë!»

³⁹ 'Waa ॥mɔɔ- -bha 'nu 'pö kö -wo 'dhang bho- "dhiü, -a -gen -mü ॥dhe Ezai kë- -pö 'zü 'ö- pö:

⁴⁰ ॥Yaa- -nu "yënnng tröö, ॥yaa- -nu goo kë "gbii-, kë "dhü kö- -nu "yan 'ya 'dho -dhe yö 'ö 'wo 'wɔn -nu -yaki də 'ö 'wo wo zuë" ॥slëe 'ö 'a- -nu dha.»

⁴¹ Ezai -yö 'wɔn -nu bha -nu -pö "dhü kö- "yan ॥ya -da Yesu -bha medhe bha ॥në- 'gü 'yö- -dhiang zë "dhü bha.

⁴² 'Wɔn bha aa" ॥ni Zuifö -nu -gome -nu 'gbə ॥dede -gun 'dhang bho sië Yesu "dhiü, "kees 'ö 'waa -mɔɔ -bha kö -wa -də "yaan- də Fadhizien -nu -wɔn 'gü, kö -wo "suü sië- -nu -go kö 'wa 'dho- -nu kë -a -nu -bha -yak-wëekégükö -nu 'gü;

⁴³ -a -gen -mü ॥dhe -wo me "bhii- -nu -bha "dhe -ya wo

-ta -sü fië- -bho Atanna -bha "dhe -ya wo -ta -sü -bha.

⁴⁴ Yi do 'ka 'yö Yesu -yö ö -wu "dhiü ॥wlü 'ö- pö: «Mε "vu me 'ö ॥ya 'dhang bho n "dhiü, kö- -me 'yii 'dhang bho ma -zë n "dhiü, "kees kö-'dhang -bho 'me 'ö n bɔ bha ॥në- "dhiü bha.

⁴⁵ -A -wɔn 'gü, 'me 'ö ॥ya n yö kö ॥ya me 'ö n bɔ bha -yö.

⁴⁶ Ma -zë a -nu ॥dhe -dhepuudhe ॥në 'dhö "kpung ॥taa, kë "dhü kö me "vu me 'ö ॥ya 'dhang bho n "dhiü, kö- me 'ya 'dho -tosea kë 'wɔn yaa 'gü -kpawo.

⁴⁷ -A -wɔn 'gü, 'me 'ö n -wu ma 'ö 'yaa ö "tu kë- -bha, ma -zë 'mii 'dho- -me dhee" 'kpö, -a -gen -mü ॥dhe ma -zë a -nu me "bhii- -nu dha ॥në -wo 'mii nu- -nu zë za 'ka.

⁴⁸ 'Mε 'ö- pö ö "tu 'yaa n -wɔn -bha, 'ö 'yaa 'ö "tu 'to n -wu -bha, -a -me -bha zadome -yö -dhö. ॥Ya kë ॥dhe "tüng -totaamasü ॥ya ॥loo, dhiang -nu 'a- zë bha ॥në dho- -me zë za 'ka.

⁴⁹ -A pö 'a- wo "dhü bha -gen -mü ॥dhe 'mii n -dī 'gü -dhiang zë tongtongdhö, "kees n Dë 'ö n bɔ bha ॥në ö -wu kpö n -bha, 'yö -wu -nu 'a dho me -nu ॥klang kë- 'ka waa- "ta -kɔ -nu 'a dho -zɔn -nu -dhe bha- -nu -zɔn n -dhe.

⁵⁰ 'Sa a -'wɔn -də ॥dhe -wu 'ö- kpö n -bha bha ॥në -tosea 'ö 'yaa yëñ 'ö- "piü bha- -kë me -dhe. 'Wɔn 'ö -wɔn 'gü 'yö pë do 'ö n Dë -ya pö n -dhe 'a yö ॥në- pö 'pö bha 'yö bha.»

13

Yesu -bha ö -bha ॥klang
-nu -gen -bha "zu -kɔ -dhiang
ö Zan -ya zë

¹ -Yö -kɛ "dhü Pakö "dhɔɔ
yean" "piü 'ka kö- yi ॥ya
'to ॥dhe dhia" 'dhö, kö Yesu
॥yaa- 'wɔn dɔ ॥dhe ö -go
"kpung ॥taa "töng ॥ya ॥loo
kö 'ö 'dho ö Dë Atanna "piü.
-A -bha me -nu 'wo "kpung
॥taa -a -nu -dhɔ -gun kë 'ö-
wo sië "dhiü ziö 'ka bha, 'yö-
-go -da 'plöö yi bha- 'ka.

² 'Ö gun "dhü kö waa-
-bha ॥klang -nu -wo pë -bhö
sië, kö Sɔtraan ॥yaa- "dhiü
dɔ zuëga -da 'nu Zuda 'ö
-kɛ Simo Isikadhiötö gbö 'ka
bha- "gblüü-.

³ ॥Dhe 'ö -kɛ ॥dhe Yesu yöö
॥dede -ya 'wɔn -dɔ ॥dhe ö
-go Atanna "piü, 'ö ö yee kë
sië 'zü 'ö dho Atanna "piü
-dhe do bha ॥në- 'gü, ॥dhe ö
Dë -yö ö -ya sü 'ka pë ॥gban
"pepe -go -ta bha,

⁴ 'yö ॥wlü -bhöpë -pë
"dhiü, 'yö ö -bha ॥gbauu-
bho ö -bha, 'yö -zu 'ka -sɔ
'kpii- do sü 'yö- -kplü ö 'drüü.

⁵ 'Yö "yi -da péfië do 'gü,
'yö -ya ö -bha ॥klangdhiü -nu
bha- -nu -gen -bha "zu -sü
-bha ॥dhe -a -nu bha gwëëmi
'dhö. ॥Ya me 'dhe- -gen -bha
"zu, 'yö -zu 'ka -sɔ 'ö- -kplü ö
-ta bha- sü 'ö- -ziö -me -bha.

⁶ -Ya yö ॥në- -kɛ "dhü 'yö
dho ö zun Simo Piëdhö -bha.
'Yö Piëdhö -ya pö- -dhe: «N
Dëme, bhi ॥në, bhii ma -zë
n -gen -bha "zu -ee?»

⁷ 'Yö Yesu -ya pö- -dhe 'ö-
pö: «-Dhe -ga, Simo, 'wɔn 'a-
-kɛ sië bha 'bhii 'dho- 'gü ma

॥dæε -zë 'gü, "kεε i -dho -a 'gü
ma yi "wεε 'ka.»

⁸ 'Yö Piëdhö -ya pö- -dhe:
«-Abin! N Dëme, 'bhii 'dho
ma -zë n -gen -bha "zu tong-
tongdhö!»

'Yö Yesu -ya -yo bo- -go
'ö- pö: «॥Ya kë ॥dhe 'mii i
-gen bha "zu kö i -due 'yaa
n "piü.»

⁹ 'Yö Piëdhö -ya -yo bo- -go
'pö 'ö- pö: «॥Ya kë "dhü 'sa
yö -zë 'gü, n Dëme, kö 'bha
n -gen -bha "zu, -bhö n -kɔ
waa- n -go -nu ॥gban -bha
"zu do!»

¹⁰ 'Yö Yesu -ya pö- -dhe:
«Simø, 'me 'kö ॥ya 'go ö "zu
"yi 'kpii- ॥bhaa kö- -me -dhe
'bha "zu -wɔn 'yaa 'dhö 'zü
kö 'yii kë- -gen 'kö -ta -ta
bha- 'ka, -a -gen -mü ॥dhe
kö -dhii 'yaa- -me -bha. ॥Ya
kë "dhü kö ka -zë -dhii ॥ya
'go ka -bha Atanna wëëdhö
॥naa bha, "kεε 'sa me ॥gban
॥dede -zë 'kii kë "dhü.»

¹¹ -A pö 'ö- wo ॥dhe me
॥gban -zë 'kii kë "slüüslü
bha- -gen -mü ॥dhe 'ö gun
"dhü kö -yö ö "dhiüdøme -dɔ
-a -nu kpö 'gü.

¹² ॥Dhe 'ö ॥ya ö bo- -nu
-gen -bha "zu -sü 'ka, 'yö ö
-bha sɔ -nu -da ö -bha, 'yö
'yaanu -deewo ö -yea 'gü 'yö-
pö- -nu -dhe: «'Wɔn 'a- -kɛ
bha ka- -gen -dɔ "wε -ee?»

¹³ N -dhe 'ka- wo «yi
-Gøme» «yi Dëme» bha
teanwɔn -yö ka "piü, -a -gen
-mü ॥dhe a- 'ka "dhü tean-
'ka.»

¹⁴ ॥Ya kë "dhü ma 'kö ma
-zë 'a -kɛ ka -gøme 'ka 'a ka
Dëme 'ka bha 'ma ka -gen

-bha "zu, -a -dheea -bha ॥dhe
kaa -dī 'pō 'ka ka -dī kē -bha
-sü kö 'ka ka 'ko -nu -ta 'kun;

¹⁵ -a -gen -mū ॥dhe 'wōn
zaon ॥nē 'a- nu ka -dhe bha
kö 'ka- kē 'pō ॥dhe n 'dhō.

¹⁶ A- -pō ka -dhe tean-
॥dede 'ka ॥dhe gwēē" 'bha
'yaa 'dhō kö- ॥bhleē -yō kē
'kpii- -yō ziō- 'ka ö dēme -zē
-ta, "εen ॥dhe bōme -zē 'bha
'yaa 'dhō kö- ॥bhleē -yō kē
'kpii- -yō ziō- 'ka 'mē 'kö- bō
bha- -ta.

¹⁷ 'Ma- pō ka -dhe 'ka- dō.
॥Ya kē ॥dhe 'ka- 'gū -wōn -zē
kē, ka -bha -dho kē -sē.

¹⁸ 'Sa a- -pō "dhō "kεε 'mii
'wī mē ॥gban 'ka, -a -gen
-mū ॥dhe 'mē 'a- -nu -ya a-
-nu -dō. "Kεε -a -dheea -bha
॥dhe 'pē 'ö Atanna -wū -ya
pō 'ö- pō ॥dhe:
<'Mē yeng yi -kō 'dhō gun
'tea- do -bha bha
॥ya -da n -dhe pē "piü' bha-
'gū -wōn -yō kē.

¹⁹ A 'wōn bha- -to "dhiü 'a-
pō ka -dhe "dhō kē 'dhō kö
॥ya kē yi 'ö- 'ka kö 'ka- 'wōn
dō ॥dhe Atanna -bha -Yame
bha yō -mū ma ॥nē n 'ka.

²⁰ A- -pō ka -dhe tean- ॥dede
'ka ॥dhe 'mē 'ö ö -kō -ya 'mē
'a- bō -a -dheng -bha, kö ॥ya
ö -kō -ya n -dheng -bha ॥naa
bha. 'Sa me "vū mē 'ö ö -kō
-ya n -dheng -bha kö ॥ya ö
-kō -ya 'mē 'ö n bō -a -dheng
-bha 'pō ॥naa bha.»

*Yesu -bha Zuda -bha -da ö
-dhe pē "piü -sü -dhiang 'ö- zē
'ö Zan -ya pō*

(Matiö 26,20-25; Makö
14,17-21; Dhukö 22,21-23)

²¹ ॥Dhe 'ö ॥ya ö bo- -pō
"dhō -sü 'ka 'yō- "gblüüdhe

-yō "muu bho, 'yō- "dhiü
॥loo- -nu -bha 'ö- pō «-Ka
-dhe -ga, a- -pō ka -dhe tean-
॥dede 'ka ॥dhe 'mē 'ka bha
॥nē- mē do dho -da n -dhe
pē "piü.»

²² 'Yō 'wo -ya wo 'ko -ga -sü
-bha, -a -gen -mū ॥dhe kö 'ö
'wī siē 'mē 'ö- 'ka "dhō bha
'waa- dō.

²³ 'Ö gun "dhō kö Yesu -bha
॥klang -nu bha- -mē 'dhe 'ö-
-dhō -ya kē bha -yō -ya -sü
'ka- "sōc klüü" klüüdhō.

²⁴ 'Yō Simö Piehdhō -yō dhi-
ang zē- -dhe ö "yanga 'gū kö
-yō Yesu dheε" 'kpc kö 'ö "wī
siē 'mē 'ö- 'ka bha -ya pō wo
-dhe.

²⁵ 'Yō 'mē bha 'ö ö -go
॥yōcōn Yesu "sōc 'yō- pō-
-dhe: «N Dēme, de -mū?»

²⁶ 'Yō Yesu -ya -yō bō 'ö- pō:
«'Bluu- 'ö maa ziō "tuv 'ka ya
maa- -dō mē 'ö- -go bha kö-
-mē ॥nē bha.

'Yō 'bluu- "kplü do sü,
'yō- -ziō "tuv 'ka 'yō- nu
Zuda 'wo- dē -dhe Simö
Isikadhiötö bha- -dhe.

²⁷ ॥Dhe 'ö Zuda -yō 'bluu-
"kplü bha- -sü bhoo, 'yō
Sōtraan -yō 'wōn yaa kē
zuëga -da -a "gblüü-. Yesu
-yō -to mū 'pō 'ö- pō- -dhe:
«Zuda, 'wōn 'ö bhii- kē -bhō
-a kē "vaandhō!»

²⁸ -A pō 'ö- wo Zuda -dhe
"dhō bha 'mē 'ö weng- -nu
'wo gun -dhe do 'gū mü bha-
-nu 'bha 'wii- 'klo- dō.

²⁹ -Yō -kē mē 'gbe 'gū ॥dhe
॥dhe 'ö -kē ॥dhe Zuda ॥nē
gun 'mē 'wo bha- -nu -bha
॥naa -due bho -mē 'ka bha
॥Ya kē "dhō kö Yesu -ya -pō
-yō 'dho -bhöpē 'wo dho-

-bhö troo -ta ॥në- 'dhö -dhë 'gü, "εεn 'zü ॥dhë -yö pë 'bha nu -wëëme -nu -dhë.

³⁰ ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü 'yö Zuda -yö 'ö -kɔ -da 'bluu- "kplü bha- 'gü, 'yö to 'ö zun "kpennng, "keε 'ö gun "dhü kö "bin ॥ya 'ma.

'Tong- -dee 'ö Yesu -ya dö ö -bha ॥klang -nu -dhë 'ö Zan -ya pö

³¹ ॥Dhe 'ö Zuda ॥ya zun "kpennng 'ö "töng 'në 'bha ॥ya ziö, 'yö Yesu -ya pö ö -bha ॥klang -nu -dhë 'ö- pö: «-A "töng ॥ya ॥loo kö mang Mëgböme n 'tö -yö bhö ga 'ö maa- wo bha- 'gü, kö Atanna -dī 'pö- 'tö -yö bhö n -bu 'gü.

³² 'Sa ॥ya kë ॥dhë Atanna 'tö ॥ya bhö n -bu 'gü kö yöö- "slë kë 'pö kö mang Mëgböme n 'tö -yö bhö 'pö ö -bu 'gü. -A -kë "dhü "töng 'yaa ॥gbleen 'zü.»

³³ 'Yö- pö 'zü- -nu -dhë 'ö- pö: «"Töng 'ö ॥ya 'to n -gö kö 'a- kë ka "piü 'yaa ॥gbleen 'zü, n bhang -nu, -a "töng 'ö "dhü bha ॥ya ziö, ka -dho n mœ- "keε 'wöñ do 'a- pö Zuifö -nu -gome -nu -dhë ॥në 'a- -pö sië ka -dhë 'pö ya, ॥dhë 'kii 'dho ॥mœ- -bha kö 'ka 'dho -dhë 'a 'dho sië- -bha bha- 'gü.

³⁴ -A -kë "dhü -sü 'gü, ma -zë ma -dhio -dee 'a dho- dö ka -ta 'yö -mü ॥dhë kö ka 'ko -nu -dhö -yö ka 'ko kë ॥dhë -kɔ 'ö ka -dhö -yö n -kë 'ka ya- 'dhö. ॥Dhe 'ö "dhü, ka -dhö -yö ka 'ko kë.

³⁵ ॥Ya kë ॥dhë ka -dhö ॥në ॥ya ka 'ko kë ॥dhë -kɔ bha- 'dhö, 'yö me ॥gban- dho-

'wöñ dö ॥dhë ma ॥klang -nu -mü ka 'ka.

'Wöñ 'ö Yesu -ya pö 'ö -gban Piëdhö -bha ö -wöñ zœ -sü -bha -a -dhiang 'ö Zan -ya zë

(Matiö 26,31-35; Makö 14,27-31; Dhukö 22,31-34)

³⁶ -Dhe 'ö ॥ya- pö "dhü 'yö Simö Piëdhö -ya dhëe" kpo 'ö- pö: «N Dëme, i -dho 'më?» 'Yö Yesu -ya pö- -dhë: «-Dhe 'a 'dho sië- -bha bha i -dho 'dho mü ('pö "keε 'yö -zë -yö -dho kë), "keε "töng -dhë 'kö 'kwa dö- 'ka ya 'bhi 'dho ॥mœ -dho mü -sü -bha.»

³⁷ 'Yö Piëdhö -ya -yo bœ -gö 'ö- pö: «N Dëme, i- -pö "dhü -më -wöñ 'gü? A- -pö i -dhë ॥dhë "töng kwa dö- 'ka ya n -kɔ -mœ -bha kö 'a ga -zianwo i -wöñ 'gü!»

³⁸ 'Yö Yesu -ya -yo bœ -gö 'ö- pö: «I- -pö i -mœ -bha 'i ga n -wöñ 'gü ॥dedewo tean- 'ka -ee, Piëdhö? A- -pö i -dhë tean- ॥dede 'ka ॥dhë -dhëkpaøyi do 'ö ॥dëe, "sanni -wa pö ॥dhë -tögön ॥ya "wı, kö 'bha n -wöñ zœ- -gen -yan 'ka -yaaga, (kö 'bha- pö 'bhaa n dö).»

14

Yesu -bha -kë zian 'ö dho Atanna "piü -a 'ka -kɔ -dhiang 'ö Zan -ya zë

¹ ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü 'yö Yesu -ya pö- -nu -dhë 'ö- pö: "Keε ka zuë" 'ya 'dho kaan- "kwëë. -Ka 'dhang bho Atanna "dhiü kö 'ka 'dhang bho mang -dī 'pö n "dhiü!

² -Yea 'ö n Dë "piü dhang- 'gü -yö 'gbe. -A yö -zë 'yaa

"dhü 'nu kö 'mii 'dho- pö ka -dhe ḥdhe 'ma 'dho ka -yea baa- -dhe 'gü.

³ ḥYa kë ḥdhe 'ma 'dho kö 'a ka -yea -pë kë, a -dho n yee kë 'zü -deewo a -nu ka 'sü -dhe 'gü 'yö 'ka -kë n "soo, kë "dhü kö -dhe 'a- -bha kaa -dù 'pö 'ka kë mü.

⁴ 'Sa zian 'ö dho -dhe 'a 'dho sië- -bha bha- 'gü ka -do.»

⁵ ḥDhe 'ö ḥyaa- pö "dhü 'yö Toma -ya pö- -dhe: «N Dëme, -dhe 'i 'dho sië- -bha 'ö 'yaa -do -zianwo bha yi -dho -a zian -zë do -kɔ kë ḥdhe?»

⁶ 'Yö Yesu -ya pö- -dhe: «Toma, ma ḥnë 'a zian 'ö dho Atanna "piü -a 'ka, ma ḥnë 'wo n -dhe teanwɔn, ḥwaa-pö 'zü ḥsii 'ö 'yaa yën, kö -wo -wi ma ḥnë n 'ka. Me 'bha 'yaa 'dho n Dë -dhe 'gü kö 'yii zun ma -zë n -bha.

⁷ 'Ka ma -zë n do kö 'ka n Dë do ḥnaa bha. ḥYa 'go ḥde 'gü, 'ka n Dë do ḥnaa bha, -a -gen -mü ḥdhe 'ka n yö kö 'ka- yö.»

⁸ 'Yö Fidhipö -ya pö- 'pö- -dhe 'ö- pö: «N Dëme, -bhö i Dë -zɔn yi -dhe -dhe! 'Bha- -zɔn yi -dhe kö ḥya yi -bha bho.»

⁹ 'Yö Yesu -ya -yo bo- -gɔ 'ö- pö: «Fidhipö, bhi 'ö ka -da n ḥkeng- -yi "sinma ḥya ḥgwëe ya 'bhii n do ḥkö, i -tun pö -deewo ḥdhe 'a n Dë -zɔn i -dhe -ee? -Dhe -ga, 'me 'bha n yö kö 'bha n Dë yö. 'Bha 'dho- pö 'zü -deewo ḥdhe «-bhö i Dë -zɔn yi -dhe».»

¹⁰ -A pö 'a- wo "dhü bha- -gen -mü ḥdhe yaa n Dë yi

do. "Een 'bhaa- 'wɔn do ḥdhe n Dë -yö n 'gü mang -dù 'pö a- 'gü -ee? -Wu -nu 'a- pö sië ka -dhe bha 'mii- 'bha bho n -dù 'gü! N Dë 'ö n 'gü bha ḥnë 'wɔn -së -nu bha- -nu -kë.

¹¹ -Ka 'dhang bho- "dhiü ḥdhe a n Dë 'gü n Dë -dù 'pö -yö n 'gü. 'Kö 'zü 'kii 'dhang bho n zë -dhiang -zë "dhiü, "kees 'wɔn -nu 'kö 'a- kë sië bha -kaa -ga kö 'ka 'dhang bho n "dhiü -a -bha.

¹² A- -pö ka -dhe tean- ḥdede 'ka ḥdhe: «Me "vu me 'ö 'dhang bho n "dhiü, 'wɔn -nu 'a- kë sië bha- -me -dho -a kë. -A -me -zian -zë -dho -a "dhiü -ziö -ta kë, -a -gen -mü ḥdhe ma -zë n -dho n Dë "piü -sü ḥne (kö 'a Atanna -bha 'Nii- "slüüslü bha- bɔ ka -dhe).

¹³ ḥYa kë 'zü ḥdhe 'ma 'dho, pë "pepe 'ka dho- -gbadhe n Dë -gɔ n 'tɔ 'gü a -dho -a kë ka -dhe, kë "dhü kö n Dë 'tɔ -yö bho ma 'a- Gbö 'ka bha n -bha.

¹⁴ ḥYa kë 'zü ḥdhe 'ka pë -gbadhe n -gɔ n 'tɔ 'gü a -dho -a kë ka -dhe.»

'Nii- "slüüslü 'ö Atanna dho- bɔ -a -dhiang 'ö Zan -ya zë

¹⁵ 'Yö Yesu -ya pö 'zü -nu -dhe 'ö- pö: «"Ni ḥya kë ḥdhe n -dho -zë 'ö ka -kë tean- ḥdede 'ka, kö -wu -nu 'a- kpo ka -bha bha 'ka- 'gü -wɔn kë.

¹⁶⁻¹⁷ Ma -zë 'ma 'dho a -dho bheas" n Dë -dhe kö -yö me "wëe bha bɔ ka -dhe kö -yö ka -ta 'kun. A -dho bheas" n Dë -dhe kö -yö teanwɔn pö 'Nii- bha- bɔ ka -dhe kö -yö kë ka "piü yi ḥgban 'ka. 'Nii- 'ö "dhü bha "kpungtaame

-nu -zë 'waa ॥moo- -bha kö -wa ॥slœ̄, -a -gen -mü ॥dhœ̄ 'waa ॥moo- -bha kö -wa yö, "eeen kö -wa dœ̄. "Kee ka -zë ka- -dœ̄, -a -gen -mü ॥dhœ̄ -yö ka "piü yi ॥gban 'ka, -yö ka 'gü.

¹⁸ 'Dho 'ö maa- wo bha 'mii 'dho n -kö "kan ka "dhiü kö 'ka to ॥dhœ̄ -tünë 'dhö, a -dho n "dhiü yee kë 'a nu 'zü ka "piü -deewo.

¹⁹ 'Sa -a "töng 'yaa ॥gbleen 'zü kö 'ma ॥dheng "kpungtaame -nu -go, "kee ka -zë ka -dho n yö, -a -gen -mü ॥dhœ̄ a "yaandhe 'ka, ॥ya 'go mü 'zü kaa -dœ̄ 'pö ka -dho kö ॥dhœ̄ n 'dhö 'ö 'kaa ga 'zü tongtongdhö.

²⁰ -A yi 'ö bha ॥në- 'ka, 'yö 'ka dho- 'wön dœ̄ ॥dhœ̄ a n Dë 'gü, 'yö 'ka n 'gü, 'yö mang -dœ̄ 'pö 'a ka 'gü.

²¹ 'Më 'ö dho ö -zu 'kpo -wü -nu 'a- kpo ka -bha bha- 'gü, 'ö- 'gü -wön -kë kö n -dhö -ya -me ॥në- -kë. 'Më 'ö "dhü bha- -dhö -dho n Dë kë 'ö- -dhö -yö mang -dœ̄ 'pö n -kë 'ö 'a n -dœ̄ -zön -me -dhe.

²² ॥Dhe 'ö ॥ya- pö "dhü 'yö Zudë -ya pö- -dhe: «N Dëme, -yö kë -kö -kë ॥dhœ̄ 'yö 'i- pö i -dho i -dœ̄ -zön yi -zë yi -dhe "kee 'bhii 'dho i -dœ̄ -zön "kpungtaame -nu -zë -a -nu -dhe?» Zudë 'dhe 'ö dheë" kpo "dhü bha -yö -dœ̄ -ta 'yö Zuda Isikadhiötö -dœ̄ 'pö 'ö -dœ̄ -ta.

²³ 'Yö Yesu ॥ya -yœ̄ bœ̄ -go 'ö- pö: «-A pö 'a- wo "dhü bha- -gen -mü ॥dhœ̄ 'më 'ö n -dhö -ya -kë -a -me -zë -yö -dho ö "tu 'to n -wü -bha 'ö- 'gü -wön -kë, 'më 'ö "dhü bha

'pö 'yö- -dhö dho n Dë kë, 'yö yaa n Dë 'yi dho nu yi -dheng bho- -me -ta 'yö 'yi -ya mü.

²⁴ "Kee 'më 'kö n -dhö 'yaa- kë, -a -me 'yaa ö "tu 'to n -wü -bha. 'Sa -wü -nu 'ka- ma sië n -ta bha 'mii- 'bha bho n -dœ̄ 'gü. N Dë 'ö n bœ̄ bha ॥në- -nu dœ̄ n "dhi.

²⁵ ॥Dhe 'ö -kë ॥dhœ̄ a -tun ka "piü yö bha a 'wön -nu bha- -nu -pö ka -dhe 'yö ॥në- -wön 'gü.

²⁶ "Kee 'më 'ö dho ka -zu gban kö 'ma 'dho bha- -me -dho nu. 'Nii- "slööslö 'ö n Dë dho- bœ̄ ka -dhœ̄ ma bœ̄ 'gü bha ॥në dho ka ॥klang kë pë ॥gban "pere 'ka, 'yö ka -zu -bö 'pö pë "pere 'a- pö ka -dhe bha- ॥gban 'ka.

²⁷ Zuëwaanusü ॥në ma -zë 'a- to ka -go. Zuëwaanusü 'ö n -go bha ॥në 'a- ॥gbaø ka -go. Yö -zë 'yaa ॥dhœ̄ 'më 'waa Atanna dœ̄ -nu -bha 'dhö. -A -wön 'gü ka zuë" 'ya 'dho kaan- "kwëë, "suü 'ya 'dho ka kë!

²⁸ 'Sa -a pö 'a- wo ka -dhe ॥dhœ̄ «maa 'dho "kee 'ma 'dho a -dho n "dhiü yee kë 'zü 'a nu ka "piü» bha -yö ka "tvudhö. ॥Ya kë 'nu ॥dhœ̄ n -dhö -yö ka -kë kö -a pö 'a- wo "dhü bha- "dhia- -dho 'ma ka 'gü 'nu, -a 'kloø -mü ॥dhœ̄ n Dë 'a 'dho sië- "piü bha yö -zë -duë 'kpii- ma -zë n -bha.

²⁹ 'Sa 'wön 'ö dho kë -a 'to 'a- wo "dhiü 'a- pö ka -dhe 'pö "dhü bha, a- -kë "dhü kö ॥ya kë yi 'ö- 'ka kö 'ka 'dhang bho n "dhiü.

³⁰ Dhang 'ö maa- zë ka -dhe ka ॥klang kë -dhang 'ka -a -kpea ॥në 'a- zë sië bha,

-a -gen -mü ॥dhe Sɔtraan 'ö "kpvng ॥taa -gblüdë 'ka bha -yö nu sië n -go. 'Sa kö -yö kë ॥dhe -a faan ॥në "gbu -'ö -ziö n -bha -ta 'yaa -mü.

³¹ "Kee -a -dheea -bha ॥dhe "kpvn̄gtamë -nu -wa 'wɔn dɔ ॥dhe n Dë -dhɔ -yö n -kë, ॥dhe 'pë 'ö -pö n -dhe ॥në 'a -kë. ॥Dhe 'ö "dhü -ka "wlü kö 'kwa 'dho 'kwa 'go -dhe ya 'gü!»

15

"Gwēnnng 'ö Yesu -ya -da ö -bha ॥klang -nu -dhe 'ö -gban -drɔɔ -dhü -bha -a -dhiang 'ö
Zan -ya zë

¹ ॥Dhe 'ö Yesu ॥ya ö bo -pö -nu -dhe "dhü -sü 'ka 'yö "gwēnnng do -da -nu -dhe 'ö -pö: «Ma ॥në 'a ॥dhe -drɔɔ -dhü ॥dede 'wo -ta -a 'dhö, 'yö n Dë -zë 'ö -ta -me 'ka.

² ('Yö me "pepe 'wo 'dhang bho n "dhiü bha 'wo ॥dhe 'pö ॥dhe n -gbeng -nu 'dhö.) N -gbeng "pepe 'wo n -bha 'ö 'waa bha n Dë ॥në -nu -kan, 'yö -dhe 'wo bha 'yö -nu -ta zë, kë "dhü kö -wo sa, kö -wo bhe -ya kö -yö ziö -blɛɛsü -bha -ta.

³ "Kee ॥ya 'to ka -zë 'ka -bha -bha kö -wø -nu 'a ka ॥klang -kë 'ka bha ॥wa 'ka -gbeng yaya ॥gban "kan ka -bha, ॥wa ka -ta zë, 'ka -kë "slǖslü 'dhang 'ka -bho -dhiü bha -wɔn 'gü.

⁴ ॥Dhe 'ö "dhü -ka 'to -kplü -sü 'ka n -bha, kö 'a 'to 'pö -kplü -sü 'ka ka -bha (kö kwa -wø -yö kë do). Ka -'wɔn -dɔ ॥dhe "dhü -gbeng 'ö ॥ya "kan ö -dhü -bha 'yaa ॥mɔɔ -bha

'zü kö -yö bha ö -d1 -ta. -Ko do bha -'gü 'kii 'to -kplü -sü 'ka n -bha, kö 'ka kë ॥dhe "dhü -gbeng 'ö ॥ya "kan ö -dhü -bha ॥në -'dhö bha.

⁵ Ma ॥në 'a ॥dhe -drɔɔ -dhü ॥dede 'dhö, 'yö ka -zë 'ka ॥dhe n -gbeng -nu 'dhö. 'Më 'ö ॥ya 'to -kplü -sü 'ka n -bha 'ö mang -d1 'pö n -kɔ 'dhö -me -bha, 'ö yi -wø 'dhö do, -yö -dho bha ॥dedewo. -A pö 'a - wo "dhü bha -gen -mü ॥dhe 'kaa ॥mɔɔ -bha kö 'ka pë 'bha kë kö n -kɔ 'yaa -gü.

⁶ 'Më "vv me 'ö 'yii 'to -kplü -sü 'ka n -bha, n Dë -ya -me -zuö "kpvn̄ng ॥dhe "dhü -gbeng 'ö 'yaa bha -'dhö 'yö "kpɛa kpo klön̄glön̄gdhö, 'yö 'wo -wlö 'wo -lloo peng "dhiü 'yö -gü.

⁷ "Kee ॥ya kë ॥dhe 'ka 'to -kplü -sü -zë 'ka n -bha kö kwa -wø -yö kë do, kö -wø -nu 'a -pö ka -dhe bha -wo 'to ka "tvv̄dhö, pë "vv pë 'ö -dhi ka -dhe, -kaa -gbadhe n Dë -gɔ, -yö -dho -a kë ka -dhe.

⁸ -A pö 'a - wo "dhü bha -'klɔɔ -mü ॥dhe n Dë 'tɔ bho -kɔ 'ö 'dhö, 'yö -mü ॥dhe kö 'ka kë ॥dhe "dhü -gbeng 'ö ॥waa -baa-, 'ö bha sië ॥dedewo bha ॥në -'dhö. 'Yö ॥në ॥ya kë "dhü kö 'ka kë ma ॥klangdhiü 'ka ॥dedewo "peɛpedhö.

⁹ Ka -dhɔ -yö n -kë 'pö ॥dhe -kɔ 'ö n -dhɔ -yö n Dë -kë 'ka -a 'dhö. ॥Dhe 'ö "dhü, -ka 'to -kplü -sü 'ka -dhɔ bha -bha.

¹⁰ ॥Ya kë ॥dhe 'ka ka -zü kë -wø -nu 'a -kpo ka -bha bha -'gü kö 'ka -'gü -wɔn kë,

kö ka -kplü -sü 'ka n -bha, kö ka -dhö bha- "gblvv -ta ॥dhë -ko 'ö mang -dī 'pö 'a n Dë -wö kun- 'ka 'ö n -dhö -ya -kë bha- 'dhö ॥naa bha.

¹¹ 'Wöñ -nu bha a- -nu -pö ka -dhe "dhü kö zuëniidadhe 'ö n -go bha yö ॥në -yö kë ka -go 'pö, kë "dhü kö ka zuë" ॥nii -yö -da ॥dedewo -tekpe -tekpedhö.

¹² Ka -dhö -yö ka 'ko kë ॥dhë -ko 'ö ka -dhö -yö n -kë 'ka bha- 'dhö. -Wu 'a- kpö ka -bha 'yö bha.

¹³ -A pö 'a- wo "dhü bha -gen -mü ॥dhë me "taongdë 'ö -dhö -yö me -kë 'yö me ॥moo- -bha me me -dī nu -wöñ 'gü. Me -dhö -bha me kë -sü -zë "wëe 'bha 'yaa ziö -dhe 'kö bha ॥në- -ta.

¹⁴ ॥Dhe 'ö "dhü n "taongdë -nu, ॥ya kë ॥dhë -wö 'a- kpö ka -bha bha 'ka yö ॥në- 'gü -wöñ kë kö 'ka kë n "taongdë ॥dede 'ka.

¹⁵ 'Maa ka 'sü 'zü ॥dhë ma gwëëzë -nu 'dhö, -a -gen -mü ॥dhë gwëëmi -zë 'yaa ö dëme zuëpiwöñ -nu dö. "Kee ma -zë 'wöñ 'a- dö n Dë "gblvv "piü 'ma- ॥gban -zöñ ka -dhe. 'Wöñ 'ö- -wöñ 'gü 'yö 'a ka -dhe n "taongdë -nu bha 'yö bha.

¹⁶ "Kee 'sa ka -zë 'kii n -ya. Ma ॥në ma -zë 'a n -kë -ye ka -bha, 'yö 'a ka -ya kö 'a ka bø, kö 'ka bhe -së dö "tüng ॥gban 'gü, 'wöñ -së kë -sü waa- -dhökë me ॥gban "pepe 'ka -sü 'ka, kö -yö kë "dhü kö 'pë 'ö 'ka dho- -gbadhe n Dë -go n 'tö 'gü bha -ya nu ka -dhe.

¹⁷ -Wu 'a- kpö ka -bha yö -mü ॥dhë kö ka -dhö -yö ka 'ko kë ॥dedewo.

Më 'waa Atanna dö -a -nu -bha -ya 'dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu -san 'ka -sü -dhiang 'ö Zan -ya zë

¹⁸ 'Yö- pö- -nu -dhe 'zü 'ö -pö: «"Kee ॥ya kë ॥dhë ka -san ॥ya me "bhui- -nu kë, ka -zö -yö -bö ॥dhë ma ॥në n -san -ya -nu -kë -bleesü.

¹⁹ ॥Ya kë 'nu ॥dhë ka -tosea -kë ॥dhë 'me 'waa Atanna dö- -nu 'dhö, kö ka -dhö -dho -a -nu kë, -a -gen -mü ॥dhë 'me 'kö wëng- -nu 'wo bø -a -nu -dhö -ya -nu -kë. "Kee ka 'sü 'a- wo 'a ka -ya -dī -ta, 'a ka -kan -a -nu -bha, 'ö keng- -nu ka -wö 'yaa do 'zü bha ka -san -ya -nu -kë yö ॥në- -wöñ 'gü.

²⁰ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, -wö 'a- pö ka -dhe 'a- pö ॥dhë gwëëmi 'bha -bha 'bha fië -yaa 'dhö ö dëme 'ka bha ka -zö 'ya 'dho bho yö ॥në- 'ka. ॥Ya kë ॥dhë ॥wa n -wëedhe bho kö -yö kë ka "yaan ॥dhë -wo -dho ka -wëedhe bho 'pö. ॥Ya kë ॥dhë ॥wa 'dhang bho n -wö "dhiü kö -wo -dho 'dhang bho 'pö ka -bha "dhiü.

²¹ "Kee -wo -dho 'wöñ -nu bha- ॥gban "pepe kë ka 'ka "dhü ma ॥në n -wöñ 'gü, -a -gen -mü ॥dhë 'me 'ö n bø bha 'waa- -dö.

²² 'Sa ॥ya kë ॥dhë 'mii nu 'nu kö 'a dhiang zë- -nu -dhe, kö za 'yaa- -nu -bha. "Kee 'ma nu 'ma dhiang zë- -nu -dhe. ॥Ya kë ॥dhë 'wii 'dhang bho n "dhiü kö za -ya -nu -bha.

²³ -A pō 'a- wo "dhü bha- -gen -mü ॥dhe 'me 'ö n -san -ya -kë kö n Dë -san -ya -kë.

²⁴ ॥Ya kë ॥dhe 'wɔn -nu 'ö me 'bha 'yii- suu kë do bha 'mii yö ॥në- 'bha kë 'nu -a -nu kpö 'gü kö- -nu "yan- -da -dhe 'gü, kö za 'yaa- -nu -bha. "Kee -a -nu "yan ॥ya -da -dhe 'gü, ॥wa -ya mü 'zü yaa n Dë yi -san ॥yaa- -nu kë, ॥ya kë "dhü kö- -nu -dha za bha- -go -dhe 'bhaa 'dhö.

²⁵ "Kee -yö -kë "dhü kö 'pë 'ö -ben zë -sü 'ka Atanna -bha 'tong- 'séedhe 'wo- pö wo 'dhang -bho "dhiü bha- 'gü ॥dhe:

<N -san -ya -nu -kë "wεεwεε
-a -gen 'bhaa 'dhö> bha
॥në- 'gü -wɔn -yö kë.

²⁶⁻²⁷ ॥Dhe 'ö -kë ॥dhe ka -gun n "piü yë ya- zübhodhe 'gü bha 'ma 'dho, teanwɔn pö 'Nii- 'ö go n Dë "piü bha- -dho -a -gbadhe -go kö -ya bɔ ka -dhe kö -yö ka -ta 'kun kö -yö n -dhiang zë ka -dhe. Kö kaa -dī 'pö 'ka- "seedhe kë n -bha.»

16

¹ 'Yö Yesu -ya pö 'zü ö -bha ॥klang -nu -dhe 'ö- pö: «A- -pö ka -dhe "dhü kö ka -zu ॥në -yö -gban ka -bha -zu -yö Atanna -dhe -sü 'gü, kö 'ka 'dho "kan- -wu -bha.

² A- -pö ka -dhe ॥dhe -wo -dho ka -gen -naa 'kpɔ Zuifö -nu -bha -yakwëe -kë 'gü -kɔ -nu 'gü. "Tüng 'bha -zian -dho ॥loo 'ö 'wo ka zë, 'ö 'me 'wo ka zë sië "dhü bha 'ö -kë -nu 'gü ॥dhe -wo Atanna -dho ॥në- kë sië bha.

³ -A -kë "dhü -gen -mü ॥dhe 'wii n Dë dö, 'wii n dö.

⁴ -A pö 'a- wo sië ka -dhe "dhü bha- -gen -mü ॥dhe kö 'wo- kë sië ka 'ka "dhü "tüng 'ö- 'gü, kö- 'wɔn 'ya 'dho ka 'kɔn. 'Mii- pö 'ö- wo ka -dhe zü bho -yi 'ka bha- -gen -mü ॥dhe kö a -tun ka "piü yö.

⁵ "Kee -a "tüng ॥ya ॥loo kö 'a 'dho 'me 'ö n bɔ bha- -dhe 'gü. 'Sa me 'bha kö yöö n dhεe" 'kpɔ ka kpö 'gü ॥dhe «n Dëme, i -dho 'me?» 'yaa 'dhö.

⁶ "Kee a- 'wɔn -dö ॥dhe -a pö 'a- wo ka -dhe "dhü bha ॥në -wëe bɔ sië ka -ta.

⁷ "Kee 'sa kö teanwɔn ॥në 'a- pö. -Yö -së ka -bha 'ka kö 'a 'dho, -a -gen -mü ॥dhe kö 'mii 'dho, 'me 'ö dho ka -zu -gban bha 'yii 'dho nu, "kees ॥ya kë ॥dhe 'ma 'dho 'yö 'a- bɔ ka -dhe.»

Nii- "slüöslö 'ö Atanna dho- bɔ -a këwɔn -nu -dhiang 'ö Yesu -ya zë 'ö Zan -ya pö

⁸ 'Yö- pö 'zü- -nu -dhe 'ö- pö: «Ka -zu -gban -me 'ö "dhü bha ॥në ॥ya nu, 'yö dho 'wɔn yaa 'ö "kpungtaame -nu -wa -kë bha- -zon -nu -dhe 'kpakpadhö 'yö 'wo- dö. 'Yö teanwɔn 'dhö Atanna "piü 'kloɔ- 'ö- 'gü, -a pö 'ö- wo ॥dhe za -ya -nu -bha bha- -wɔn 'gü bha, waa za bha 'ö dho- -nu zë 'kloɔ- 'ö- -bha bha 'yö 'wo- dö 'pö.

⁹ 'Yö 'wo- 'wɔn dö ॥dhe -a pö 'ö Atanna -ya wo ॥dhe za -ya -nu -bha bha- 'kloɔ- -mü 'dhang 'ö 'wii- bho n "dhiü bha ॥në- 'ka.

10 'Yö 'wo- 'wɔn dɔ 'zü ॥dhe teanwɔn -kë Atanna "piü -sü bha- 'kloo- -mü nu 'a- wo 'ö 'wii- dɔ ॥dhe n Dë Atanna ॥në n bo, 'ö maa n yee kë kö 'a 'dho, "keε 'ö 'dho 'ö maa- wo bha 'wii 'dho n yö 'zü bha ॥në- 'ka.

11 'Yö 'wo- 'wɔn dɔ ॥dhe za 'ö dho- -nu zë kö 'wii 'dhang bho n "dhiü bha- 'kloo- -mü ॥dhe Sɔtraan 'ö -gblüde 'ka "kpvng ॥taa, 'ö 'wo bo- 'ka bha za ॥yaa- zë 'nu ('yö 'wo- 'wɔn dɔ ॥dhe 'dhang -bho n "dhiü -sü -dı doseng ॥në ॥sɔng bho me -bha Atanna wéedhö).»

12 'Yö- pö: «Ka ॥klang -kë 'ka -wɔn 'gbə ॥dede -yö n -go, "keε 'kii 'dho ॥moo- ॥gban -kwεε 'sü -sü bha "tüng ya- 'gü.

13 "Kεε ka -zu -gban -me 'ö -kë teanwɔn pö 'Nii- 'ka bha ॥në ॥ya nu, 'yö dho zun ka -dhe "dhiü, 'yö teanwɔn suu ॥gban "pεpε 'do 'do -zɔn ka -dhe. 'Yii 'dho ö -dı 'gü -dhiang zë ka -dhe, -a -gεn -mü ॥dhe 'yaa ö -dı -go. 'Wɔn -nu 'ö -ma n -ta, waa- 'wɔn -nu 'ö dho kë -dhεkpao dhia" 'gü bha ॥në 'ö dho ka ॥klang kë- 'ka.

14 'Yö ॥në dho n 'to bho, -a -gεn -mü ॥dhe ma ॥në 'a dho n -wv 'kpo- -bha kö -yö nu- pö ka -dhe.

15 'Yö- pö: «N Dë ॥slɔɔpë "pεpε ॥gban -yö ma ॥në n -bha 'ka. 'Yö ॥në- -wɔn 'gü 'yö 'a- pö ka -dhe ॥dhe -wv 'a dho- 'kpo- -bha ॥në 'ö dho- pö ka -dhe.»

-Weē 'ö dho "gla ॥ni-

idadhe 'gü Yesu -bha ॥klang -nu -go -a -dhiang 'ö- zë 'ö Zan -ya pö

16 'Yö 'go mü 'zü 'ö- pö- -nu -dhe 'ö- pö: «-A "tüng 'yaa ॥gbleen 'zü kö ka "yan -yö ॥fië n 'ka, -a -gεn -mü ॥dhe (maa 'dho n Dë "piü). Kö "tüng 'në 'bha ॥ya ziö 'zü kö 'ka "yan -dee 'bha -kpan n -bha.

17 ॥Dhe 'ö ॥yaa- pö "dhü, 'yö- -bha ॥klang -nu bha- me 'bha -nu 'wo -ya wo 'ko dheε" 'kpo -sü -bha 'wo- pö: «'Yö ॥yaa- pö ॥ni kö -ya -pö ॥dhe 'zü «-a "tüng 'yaa ॥gbleen 'zü kö ka "yan -yö ॥fië n 'ka, kö "tüng 'në 'bha ॥ya ziö 'zü kö 'ka n yö -deewo», "εεn «maa 'dho n Dë "piü» -zë 'kloo- ॥në -më 'ka?

18 "Tüng 'në kö "wı sië- 'ka ya -më "tüng -mü 'yö 'yaa- 'gü ma ya?»

19 'Yö Yesu -ya 'wɔn dɔ ॥dhe -ya -nu "piü ॥dhe 'wo ö dheε" 'kpo. ॥Dhe 'ö ॥yaa- 'wɔn dɔ "dhü 'yö- -nu dheε" 'kpo 'ö- pö: «-A pö 'a- wo ka -dhe ॥dhe -a "tüng 'yaa ॥gbleen 'zü kö ka "yan -yö ॥fië n 'ka, kö ॥ya 'go mü kö "tüng 'në 'bha ॥ya ziö kö 'ka n yö -deewo bha ॥në- 'ka ka 'ko -nu dheε" 'kpo sië- 'ka bha -ee?

20 'Yö- pö: «A- -pö ka -dhe tean- ॥dede 'ka ॥dhe ('ma ga yi 'ö- 'ka) ka -dho "gbv bo 'ö 'ka -wëë -wv ॥gban suu kpo, kö "kpvngtaame -nu -zë -wo wo "dhia bho sië. Ka zuë" "dhiü -dho "tεε, "keε ka -bha zuëdhiütεε bha 'yö -dho "gla ka -go ॥niidadhe 'gü.

²¹ -Yö kë ka "yaan ဂdhe dhebhö 'ö- 'në yö "tüng ဗya ဗloo, -a zuë" "dhiü -yö -tee, -a -gen -mü ဂdhe kö yöö ziö "tüng "gbui- do 'gü. "Kee ဗya bo 'në yö -sü 'ka 'yö- ဗnii -yö -da, -a "tüng 'dhe 'kö bha- 'gü kö- -zu ဗya bho sëe 'ö- bho bha- 'ka 'ö mebhui'dhe -dhü do 'ö -da "kpung ဂtaa bha- -wön 'gü.

²² -Kö do bha ဗnë ka zuë" 'dhö ဂgabañ sië- 'ka "tüng ya- 'gü, "kees a -dho ka yö 'zü -deewo (kö 'ma 'go ga 'gü 'ma -bö), 'yö ka zuë" ဗnii -yö -da. -A zuëniidadhe 'dhe 'kö bha me 'bha -ko 'yii 'dho ဗmoo- -sü ka -go -sü -bha.

²³ -A yi 'ö bha ဗya ဗloo yi 'ö 'ka, 'kii 'dho n dhëe" 'kpö 'wön "wëe 'bha 'ka 'zü; -a -gen -mü ဂdhe a- -pö ka -dhe tean- ဂdede 'ka ဂdhe -a yi 'ö bha- 'ka, pë "pëpë ka dho- -gbadhe n Dë -go n 'tö 'gü, -yö -dho -a kë ka -dhe.

²⁴ -A pö 'a- wo "dhü bha- -gen -mü ဂdhe ('ö go ka -da n ဂkeng- -yi -bha) 'ö dho 'ö zun- 'ka ဂdee -bha, 'kii pë -gbadhe n Dë -go n 'tö 'gü do, "kees -a "tüng ဗya ဗloo ဂton kö 'ka pë -gbadhe kö -ya kë ka -dhe (kö ka zuë" 'ya 'dho 'to ဂtaama 'wön 'bha 'gü,) "kees kö ka ဗnii -yö -da -tekpe -tekpedhö.»

Yesu -ko -ziö "kpungtaadhe -go -sü -dhiang 'ö- zë 'ö Zan -ya pö

²⁵ 'Yö 'go mü 'zü 'ö- pö: «'Sa 'wön -nu bha a- ဂgban -dhiang -zë ka -dhe "gwënng 'gü, "kees -a "tüng -dho ဗloo 'ö 'a bo "gwënng -da ka -dhe

-sü 'ka, 'ö 'wön -nu 'wo -gban n Dë -bha bha 'a- -dhiang -ta -pu ka -dhe -së 'ka 'kpak- padhö.

²⁶ -A yi 'ö bha ဗya ဗloo, ka -dho pë -gbadhe n Dë -go n 'tö 'gü. 'Sa 'mii 'dho- pö ka -dhe ဂdhe a -dho bheä"- -dhe ka -bha 'ka,

²⁷ -a -gen -mü ဂdhe ka -dho -yö yöö ဂdede -a -kë n -dho 'ö ka -kë 'ö 'ka 'dhang bho- "dhiü ဂdhe yö ဗnë n bø bha- -wön 'gü.

²⁸ A- pö ka -dhe tean- ဂdede 'ka ဂdhe a -go n Dë ဗnë- "piü 'yö 'a nu "kpung ဂtaa yö, maa 'go 'zü "kpung ဂtaa yö kö 'a 'dho n Dë do bha ဗnë- "piü.»

²⁹ 'Yö- -bha ဂklang -nu 'wo- pö- -dhe: «-A -ga bha! I bo 'i- wo dhiang -zë yi -dhe "gwënng 'gü -sü 'ka 'i- zë sië "puu 'ka -së 'ka bha,

³⁰ 'ya- 'wön dö ဂton ဂdhe bhi -zë dhëe" 'kpö -me -zian 'yaa -mü i 'ka; -a -gen -mü ဂdhe 'wön 'bha -wön 'bha 'yaa -bin -sü 'ka i -go. Yö ဗnë- -wön 'gü 'yö 'yi- dö ဂdhe i -go Atanna "piü tean- ဂdede 'ka.»

³¹ 'Yö Yesu -ya -yo bø- -nu -go 'ö- pö: «'Ka 'dhang bho- "dhiü ဂton -ee?»

³² 'Yö- pö: «-Ka -dhe -ga, -a "tüng -yö nu sië 'ö ဗya ဗloo -zianwo 'ö 'ka dho "kan n -zü 'kwëë- 'ka n to n do 'ka, 'ö 'ka dho ka -go 'koordhe -nu 'gü 'do 'do 'ka. "Kee 'kö 'zü kaa- kë "dhü, 'mii 'dho 'to n do 'ka, -a -gen -mü ဂdhe n Dë -yö n "piü.

³³ 'Wɔn -nu bha a- -nu -pö ka -dhe "dhü kö ka zuë" ɔnë -yö 'waanu kweng- -nu kwa -bha -kë 'ko "piü -sü bha- 'gü; -a -gen -mü ɔdhe ka -dho sëë bho ɔdedewo "kpungtaadhe ya- 'gü, "këe -ka ka faan dɔ, n -kɔ ɔya ziö "kpungtaadhe -gɔ."»

17

Yesu -bha -bhëa ö -bha ɔklang -nu -wɔn 'gü -kɔ -dhiang 'ö Zan -ya zë

¹ ɔDhe 'ö Yesu ɔya ö bo- pö "dhü -sü 'ka, 'yö ö "yan "dhiü ɔwlü dhang- 'gü 'ö ɔbhëa Atanna -dhe 'ö- pö: «N Dë, -a "töng bha ɔya ɔloo, -bhö ma 'a i Gbö 'ka bha n 'tɔ bhö kö mang -dù 'pö 'a i 'tɔ bhö!

² -A -gen -mü ɔdhe -kɔ -ziö mebhüidhe ɔgban "pëpë -go -sü -faan 'i- nu n -dhe bha, i- -kë "dhü kö 'a ɔsii 'ö 'yaa yën ɔnë- nu më "pëpë 'i- -nu nu n -dhe bha- -nu -dhe.

³ "Këe 'sa kö ɔsii 'ö 'yaa yën "dhü bha- -nu -a -nu -dhe -kɔ 'ö 'dhö yö mü ɔdhe kö 'më 'wo "dhü bha -wo bhi 'ö 'i -kë Atanna doseng 'ö 'dhö -a 'ka bha bhi ɔnë i dɔ, kö -wo mang Yesu Klisi -më 'i n bɔ bha n dɔ 'pö.

⁴ Nu 'a- wo "kpung ɔtaa yö bha 'ma i 'tɔ bhö, yë 'i- nu n -dhe kö 'a- kë bha 'ma- ɔgban kö 'ma- -gɔ dɔ.

⁵ ɔDhe 'ö "dhü, n Dë, 'tɔbhödhe 'ö gun n -gɔ -bleesü i "sɔɔ kö "se 'yaa 'dhö bha, -bhö -a nu n -dhe 'zü -deewo ɔdhe -kɔ bha- 'dhö.

⁶ 'Më 'i- -nu sü "kpungtaame -nu kpö 'gü 'i- nu n -dhe bha, 'ma i dɔ -kɔ

ɔgban pö- -nu -dhe. 'Më 'wo "dhü bha -wo -gun i -bha 'ka -bleesü, 'yö 'i- -nu nu n -dhe, -wo i -wu bha- ɔbhlëe -ya -sü 'ka 'pö.

⁷ ɔWaa- 'wɔn dɔ ɔtaamasü ya- 'gü ɔdhe pë "pëpë 'a- -ta -pu -nu -dhe bha, -wo -go bhi ɔnë i 'gü, bhi ɔnë 'i n ɔdraan- -bha.

⁸ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kłoo- -mü ɔdhe -wu "pëpë 'i- kɔ n -bha bha ɔnë 'a- -nu ɔklang -kë 'ka, 'yö 'wo 'dhang bho- "dhiü. -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, -wa 'wɔn dɔ -sü 'ka 'kpakpadhö ɔdhe bhi ɔnë 'a go i 'gü, ɔdhe bhi ɔnë 'i n bɔ.

⁹ 'Më 'wo "dhü bha a -bhëa i -dhe wo ɔnë- -nu -wɔn 'gü. 'Mii bhëa" i -dhe më "wëës "pëpë 'dhe 'wo to bha- -nu bha -wɔn 'gü kö 'yii kë 'më 'kö 'i- nu n -dhe bha- -nu 'ka; -a -gen -mü ɔdhe -wo bhi ɔnë i -bha 'ka.

¹⁰ i- 'wɔn dɔ ɔdhe koo- pë -yö do, i -bha pë -zë kö n -bha -mü, "eeen 'pë 'ö n -bha 'ka 'pö kö -yö i -bha 'ka. 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö ma medhe 'bhü 'dhö -wo -sü 'ka -a -nu -bha bha 'yö bha.

¹¹ i- 'wɔn -dɔ ɔdhe 'go ɔnë maa- wo "kpung ɔtaa yö kö 'a nu i "piü bha, "këe wo -zë -wo yö. ɔDhe 'ö "dhü, n Dë "slüüslü, -bhö -a -nu -maa kë 'gügbüidhe 'ö- -naa 'yaa 'dhö 'ö i 'tɔ 'gü bha- 'ka. 'Sa 'tɔ do 'ö "dhü bha ɔnë 'i- nu n -dhe 'pö, "këe -bhö -a kë "dhü kö -wo kë do 'pö ɔdhe kweng 'ko do -kɔ 'ö- 'gü bha- 'dhö.

¹² -A pö 'a- wo "dhü bha- -gen -mü ɔdhe "töng 'a gun- 'ka- -nu "piü "kpung ɔtaa

bha, ma ॥në 'a gun- -nu -maa
kë sië i 'tö 'gü. 'Ö 'a n -zu
-kë me 'dhe 'kö 'i- n -dhe bha-
-nu "piü 'ö- me do -zian 'yii
॥dheng, kö 'yii kë me 'dhe
'kö- -bha gun -ben zë -sü 'ka
i -wu 'gü ॥dhe -yö -dho kë
"dhü, kë "dhü kö 'pë 'ö i -wu
-ya pö -a 'gü -wön -yö kë bha-
'ka.

¹³ ॥Dhe 'ö "dhü -a "tüng
॥ya ॥loo kö 'a nu i "piü,
"kees ॥dhe 'ö -kë ॥dhe a -tun
"kpung ॥taa bha, a- -pö i
-dhe "dhü yö ॥në- 'gü kë "dhü
kö ma zuëniidadhe -yö kë-
-nu -gö kö- -nu zuë" ॥nii
-yö -da -tekpe -tekpedhö, kö-
"piü 'ya 'dho 'to.

¹⁴ I -wu bha ॥në 'a- "dhiü
॥loo- -nu -bha 'yö 'wo 'dhang
bho- "dhiü 'yö- -nu -san 'dhö
"kpungtaame -nu -kë, ॥Dhe
'ö -kë ॥dhe yaa "kpungtaame
-nu 'yaa do, 'ö woo -dö 'pö
'waa ॥dhe -a -nu 'dhö 'zü
bha- -wön 'gü.

¹⁵ 'Mii bheä" i -dhe kö 'i-
-nu bho "kpung ॥taa yö, "kees
kö 'i- -nu -maa ॥në- kë me
yaa bha- -gö.

¹⁶ 'Waa "kpungtaadhe
-bha 'ka 'zü ॥dhe 'maa
"kpungtaadhe -bha 'ka 'pö
-ko 'ö- 'gü bha- 'dhö.

¹⁷ -Bhö dö "gbii- yö ॥në-
-wön 'gü, n Dë, kö 'i- -nu "zu
i -bha teanwön bha- 'ka kö
-wo kë "slüüslü. Teanwön
bha yö -mü i -wu ॥në- 'ka,
(kö i -wu bha 'i- -ta "pu- -nu
-dhe kö -yö kë- -nu -ya i -bha
-ya 'gü -ko 'ka).

¹⁸ -A pö 'a- wo "dhü bha-
-gen -mü ॥dhe 'i n bö -ko
do 'ö- 'gü "kpung ॥taa bha,

mang -dö 'pö 'ma- -nu bö -ko
do bha- 'gü.

¹⁹ 'Wön 'ö- -wön 'gü 'yö 'a
n -dö nu i -dhe -a -nu -wön
'gü bha 'yö bha, kë "dhü kö
woo -dö 'pö -wo kë i -bha 'ka
॥dedewo 'kpakpadhö.

²⁰ ॥Ya kë "dhü kö 'mii
bheä" i -dhe woo do -a -nu
-wön 'gü, kö a -bheä i -dhe
'pö me "pepe 'ö 'me 'wo bha
'wo dho n -dhang zë- -nu
-dhe, 'ö 'wo dho 'dhang bho-
"dhiü -a -nu -wu "dhiü bha
॥në- ॥gban "pepe -wön 'gü
bha do.

²¹ Kë "dhü kö -a -nu ॥gban
"pepe -wo kë do ॥dhe -ko 'ö
kweng 'ko ko "kuv- -bha bha-
'dhö kö -wo 'to -kplü -sü 'ka
ko -bha kpennngkpennngdhö,
kë "dhü kö "kpungtaame -nu
-wo 'dhang bho- "dhiü ॥dhe
bhi ॥në 'i n bö tean- 'ka.

²² 'Töbhödhe 'i- nu n -dhe
bha 'ma- nu- -nu -dhe 'pö,
kë "dhü kö -wo kë do ॥dhe
kweng 'ko do -ko 'ö- 'gü bha-
'dhö.

²³ Kö 'a kë- -nu 'gü ॥dhe
'i n 'gü -ko 'ö 'gü bha- 'dhö
kö -a -nu -bha kë do -sü "piü
'ya 'dho 'to. Kë "dhü kö
"kpungtaame -nu -wo 'dhang
bho- "dhiü ॥dhe bhi ॥në 'i n
bö, ॥dhe -a -nu -dhö -yö i -kë
'pö ॥dhe -ko 'ö n -dhö -yö i
kë- 'ka bha- 'dhö.

²⁴ ॥Dhe 'ö "dhü, n Dë, bhi
॥në 'i- -nu nu n -dhe. 'Wön 'ö
n 'gü -wön 'ka -yö -mü ॥dhe
kö -dhe 'a dho kë- 'gü bha
-wo kë mü 'pö, kö 'töbhödhe
'i- nu n -dhe n -dhö 'ö i -kë kö
'bhii "kpungtaadhe -da ॥kö
-a -wön 'gü bha -wa -dhe yö.

25 N Dë Atanna, bhi 'ö 'bhaa 'kpö teanwən 'ka, 'ö pö 'aa i -bha bha "kpungtaame -nu ɬnë 'waa i dö, "kεε ma -zë a i -dö, 'me 'wo ya 'pö -wa 'wən -dö ɬdhe bhi ɬnë 'i n bø.

26 'Ma i -wən -ta "pu- -nu -dhe "pepedhö, "kεε a -tun 'zü -a -ta "pu- -nu -dhe, kë "dhü kö n -dho 'dhö i -kë -ko do 'ö -gü bha n -dho -ya -nu kë 'pö -ko do bha -'gü, kö 'a kë -nu zuë" 'gü "tüng ɬgban 'gü.

18

-Kö 'wo Yesu kun- 'ka -a -dhiang 'ö Zan -ya zë

(Matiö 26,47-56; Makö 14,43-50; Dhukö 22,47-53)

1 ɬDhe 'ö Yesu ɬya ö bo -bhæa Atanna -dhe -sü 'ka ɬdhe -ko bha -'dhö, 'yö waa -bha ɬklang -nu 'wo -ziö 'wo dho 'wo "yi 'wo- Sedrən -kë bha -kan, 'yö 'wo dho -taama. "Dhü -bhlaa 'bha -yö -gun -dhe bha -'gü, 'yö 'wo dho -'gü.

2 -Dhe 'wo dho -'gü "dhü bha - -dhe -gun Zuda 'ö -da -dhe pë "piü bha -"yaan, -a -gen -mü ɬdhe 'ö gun "dhü kö waa - bha ɬklang -nu ɬwa 'dho mü -bleesü wo -nu wo.

3 ɬDhe 'ö 'me 'wo bha waa -Yesu -nu ɬwa 'dho "dhü, 'yö Zuda -dø 'pö 'ö -ziö 'ö dho mü, waa - Wlɔmö "södha -nu, waa - "yan -to Atanna -dhækégükö -bha -me -nu, waa - 'me 'ö "saabhomə -nu -gomə -nu waa - Fadhiziən -nu 'wo - nu bø kö -wo Yesu 'kun bha - -nu kpö 'kpii - bha -dhö. Kö -dhangbha -nu,

"söng -nu waa - 'ko -zë 'ka -kwəe -nu -wa -nu -go.

4 'Ö gun "dhü kö 'wən 'ö nu sië - kewən 'gü bha - ɬgban -naa -yö Yesu -zë "yaan. ɬDhe 'ö ɬyaa - -nu yö kö -wo nu sië, 'yö go ö -bha ɬklang -nu kpö 'gü 'ö dho - -nu "dhiü -go, 'yö - pö -nu -dhe: «'De ɬnë 'ka -moo - sië?»

5 'Yö 'wo - -yø bø - -go 'wo -pö: «Yesu 'ö go Nazadhetö bha -yö.»

'Yö - pö -nu -dhe: «-ΞΕ! Kö ma ɬne 'sa.»

'Ö "dhü bha kö Zuda 'ö -da -dhe pë "piü bha -ya -nu kpö 'gü mü.

6 ɬDhe Yesu ɬya ö bo - -pö -nu -dhe -sü 'ka ɬdhe «kö ma ɬnë 'ka n moo - sië bha», 'yö 'wo go - bha wo zun wo zü 'ka.

7 'Yö - -nu dheë " kpo 'zü 'bha wo 'ö - pö: «A - pö de ɬnë 'ka -moo - sië?» 'Yö 'wo - pö: «Yi - pö Yesu 'ö go Nazadhetö bha.»

8 ɬDhe 'ö ɬwaa - pö "dhü 'yö Yesu -ya pö -nu -dhe: «'Mapö ka -dhe 'nu ɬdhe ma ɬnë 'wo n -dhe "dhü, 'ö ɬya kë ɬdhe 'ka ma ɬnë n moo - sië -zë wo kö -ka ka kwaa - 'me 'kö 'wo ya - -nu -zü kö wo -zë -wo 'dho..»

9 -Wu 'ö Yesu -ya pö kö -yö bhæa" sië Atanna -dhe 'ö - pö: «N Dë, 'i me "pepe 'ö - nu n -dhe -a 'bha 'gü 'yii see - n -ko -ta bha -'gü -wən kë -ko ɬnë gun bha.»

10 'Ö gun "dhü kö - -bha ɬklang -nu bha - me 'dhe 'wo -dhe Simɔ Piədhö bha -siang ga do -ya -go. 'Yö - bho

ö -kpee 'gü, 'yö "saabhome -nu -gome 'kpii- -bha gwëëmi zon- 'ka "we "beidhö, 'yö- -ko -sé 'gü "tu kpö bho- 'ka mü. 'Më 'wo- "tu kpö bho 'mü "dhü bha -wa -dhe Masiusö.

¹¹ "Kee ḥdhe ö Pieḍhö ḥyaa- kë "dhü 'yö Yesu -ya pö- -dhe: «Pieḍhö, i -bha -dhaa bha- -da -kpee 'gü! -A pö 'a- wo "dhü bha- -gen -mü ḥdhe -a -dhe a -bha ḥdhe saan" ö n Dë "piü ḥdhe 'a- wo bha 'a- wo.

Yesu -bha -dho Anö -kuu "dhiü -ko -dhiang ö Zan -ya zë.

¹² ḥDhe ö ḥya kë "dhü 'yö "södha kpö 'wo nu bha waa- -nu -gome waa- "yan -to Atanna -dhökégükö -bha -me -nu 'ö Zuifö -nu -wa bō bha 'wo Yesu kun, 'yö 'wo -lö.

¹³ ḥDhe ḥwa bo- -lö -sü 'ka, me -blëesü 'wo dho- 'ka -kuu "dhiü bha -wa -dhe Anö ('yö ḥnë gun "saabhome 'kpii -ziisü 'ka "tüng bha- 'gü). 'Ö gun "dhü -kwe bha- -ta kö Kaifö ḥnë Atanna -bha "saabhome 'kpii- 'ka, 'yö Anö -zë 'dhu -yö gun Kaifö bha -go.

¹⁴ 'Sa Kaifö bha ḥnë kë- pö kö Zuifö -nu -gome -nu ḥwa ḥloo 'ko -ta 'ö- pö ḥdhe: «Më doseng -ga "se 'gü -me ḥgban "pëpë -wön 'gü -sü -zë fië -dhö me ḥgban 'gü see- -sü -bha» bha.

Pieḍhö -bha Yesu -wɔn zaɔ- -ko -dhiang ö Zan -ya zë
(Matiö 26,69-70; Makö 14,66-68; Dhukö 22,55-57)

¹⁵ ḥDhe ö ḥwa Yesu 'kun 'wo dho sië- 'ka, 'yö Simo

Pieḍhö waa- -bha ḥklang -nu bha- me "wëe do -wo -ziö 'wo dho- ḥkeng-. 'Ö gun "dhö kö "saabhome 'kpii- bha -ya -bha ḥklang -nu bha- me 'dhe 'ö waa- Pieḍhö 'wo dho- ḥkeng- bha- -dö. ḥDhe ö ḥwa 'dho ḥwa ḥloo "saabhome 'kpii- bha- -go "kweandhö, 'yö ḥklangdhiü "wëe do 'dhe 'ö bha waa- Yesu -zë 'wo -da "kweandhö yaan- bha -dhe ḥdede 'gü wo "kwëe.

¹⁶ 'Yö Pieḍhö -zë 'ö to "kweandhö bha- "dhi -wo -dhe 'gü "kpennng. 'Yö me 'dhe waa- Yesu 'wo -da "kweandhö yaan- -bha, 'ö gun "saabhome -nu -gome dö -me 'ka bha 'ö dho "kpan "dhiü, -da "kweandhö -dhe 'gü, 'yö dhiang zë dhebhö 'ö gun 'ködhi -maa kë sië bha -dhe, 'yö Pieḍhö -da 'ködö.

¹⁷ ḥDhe ö Pieḍhö gun -da sië 'ködö, 'yö dhebhö bha 'ö Pieḍhö dhëe" kpö 'ö- pö: «'Më 'wo- kun ya- -bha ḥklang -nu bha- me do 'yaa -mü i 'ka "wë -ee?» 'Yö Pieḍhö -ya -yo bō -go 'ö- pö: «'Aa! ḥlin "dhe! -A -bha pë 'bha -pë 'bha 'yaa -mü n 'ka!»

¹⁸ 'Ö gun "dhü kö gwëëzë -nu waa- 'me 'wo -nu bō bha ḥwa peng -ya 'dhuëngtadhe bha- 'gü kö -wo dö sië- -bha. -A kë 'wo -wo "dhü bha- -gen -mü ḥdhe 'ö gun "dhü "tüng bha- 'gü kö "nene -yö ziö sië. 'Yö Pieḍhö -yö dho 'pö -dö peng -bha -dhe 'gü -a -nu "piü mü.

"Saabhome -nu -gome -bha Yesu dhëe" 'ö- kpö -a

-dhiang 'ö Zan -ya zë
 (Matiö 26,59-66; Makö 14,55-64; Dhukö 22,66-71)

19 □Dhe 'ö 'wən bha □ya kë "dhü, 'yö Anö 'ö gun "saabhome -nu -gome zii 'ka bha 'ö Yesu dhεε" kpɔ -a -bha □klang -nu 'waa- -bha me draan- -ko -nu -wən 'ka.

20 'Yö- -yo bɔ- -go 'ö- pö: «"Tüng "pεpε 'a gun me □klang kë sië- 'ka 'maa gun- 'bha kë sië -gblen 'kpɔ 'gü, a -gun □gban kë sië Zuifö -nu -bha -yakwëækégükö -nu "εen -a -nu -bha Atanna -dhækégükö □në- 'gü, 'ö 'a dhiang zë me □gban "pεpε wëëdhö kö Zuifö -nu □wa bho 'ko -ta, 'ö dhiang -nu 'a- zë 'mii- 'bha zë -gblen 'kpɔ 'gü.

21 □Dhe 'ö "dhü, ma -zë n dhεε" 'kpɔ -dhe 'yaa- -bha. 'Me 'wo gun wo "tu 'to sië n -wu -bha bha □në -bhö -a -nu dhεε" 'kpɔ, 'pë 'a- pö- -nu -dhe -ya -nu "yaan.»

22 Dhiang bha -yö -to Yesu "dhi 'yö "yan -to Atanna -dhækégükö -bha -me -nu bha- me do 'bha 'ö gun mü bha 'ö- -go -ma, 'yö- pö- -dhe: «I dhiang -yo -bɔ "saabhome -nu -gome 'kpii- -go -ko □në bha -ee?»

23 'Yö Yesu -ya pö- -dhe: «Dhiang 'a- zë ya -meez □në dhiang yaa 'ka? -A 'dhe 'ö dhiang yaa 'ka -a pö n -dhe. 'Ö □ya kë 'zü □dhe 'mii dhiang yaa zë kö n -go 'i- -ma ya -ma -gen -mü -më 'ka?»

24 □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö Anö -yö Yesu to -lö -sü 'ka

"dhü 'yö- bɔ "saabhome 'kpii- 'wo- Kaifö -kë bha- -dhe.
 (Matiö 26,71-75; Makö 14,69-72; Dhukö 22,58-62)

25 "Tüng 'wo gun- kë sië- 'ka "dhü bha kö Piëdhö -yö dö sië peng -bha mü. 'Yö 'wodhεε" kpɔ 'wo- pö: «Bhii -dī 'pö 'me 'ö ya- -bha □klang -nu bha- me do 'yaa -mü i 'ka nu "wε -ee?»

'Yö- □zaɔ 'zü 'ö- pö: «'Me bha- -bha me 'bha 'yaa -mü n 'ka tongtongdhö!»

26 □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö "saabhome -nu -gome -bha gwëëzë -nu bha- me do 'ö -kë 'me 'ö Piëdhö -ya "tu kpö sü mü bha- -go "kwæangüme do 'ka bha 'ö- pö- -dhe 'ö- pö: «"Kεε ma -zë a kë i -yö -a □keng- "dhe. "εen kεng- -nu 'aa mü 'ka gun "dhü -bhlaa 'gü tii- -dhö ya -ee?»

27 'Yö Piëdhö -ya zaɔ- 'zü -deewo. -Yö -to mü 'yö -tɔgɔn -yö -wɪ.

Yesu -bha -dho Pidhatö -kuu "dhiü -kɔ -dhiang 'ö Zan -ya zë

(Matiö 27,1-2.11-14; Makö 15,1-5; Dhukö 23,1-5)

28 □Dhe 'ö 'wən bha □ya kë "dhü, 'yö 'wo go Yesu 'ka Kaifö -go "kwæandöhö 'wo dho- 'ka -gblüdë 'ö gun "se bha- -go "dhiü "tüng bha- 'gü bha- -go zadəgükö "dhiëngdhö. 'Yö -zë 'ö gun kë sië "dhü "tüng 'ö- 'gü bha kö -dhe □ya □kpaa, "kεε 'me 'wo dho Yesu 'ka "dhü bha Zuifö -nu -gome -nu 'wo gun- -nu kpö 'gü bha wo -zë 'wii -da -gblüdë -bha zadədhe bha- 'gü, kë "dhü kö 'wa 'dho wo

-d̥i "kian zë 'ö- -nu -bha Pakö -bhöpë -bhö -sü -yö ॥see. (-A -gen -mü ॥dhe Zuifö -nu 'waa gun -da sië 'me 'waa Zuifö 'ka- -nu -go 'koođhö tongtongdhö.)

²⁹ Pidhatö -yö zun "kpennng yö ॥në- -wɔn 'gü 'yö dho 'me 'wii -da 'koođhö bha- -nu -dhe 'gü 'yö- pö- -nu -dhe: «'Yö 'kwa- ma mü? Ka -nu 'me bha- 'ka n -dhe -më -wɔn 'gü?»

³⁰ 'Yö 'wo- -yo bɔ- -gɔ 'wo- pö: «'Wonyaakëme -mü ॥në- wo, 'yaa "dhö 'nu kö 'yii 'dho nu- 'ka i -kuu "dhiü.»

³¹ ॥Dhe 'ö ॥waa- pö "dhö, 'yö Pidhatö -ya -yo bɔ- -nu -go 'ö- pö: «'Me 'ö bha kaa ॥dede -ka 'dho- 'ka kö 'ka- bha za dɔ ॥dhe -kɔ 'ö -ben zë -sü 'ka- 'ka kaa- 'tong- 'gü bha- 'dhö!» 'Yö Zuifö -nu 'wo- -yo bɔ- -gɔ 'wo- pö: «'Yi -zë -a -dhe 'yaa- -bha kö 'yi me zë yi -d̥i -ta.»

³² -A pö 'wo- wo "dhö bha ॥në -kë 'pö dhiang 'ö Yesu -ya zë -bleesü 'ö -gban -a ga -kɔ -bha bha- 'gü -wɔn kë -kɔ 'ka.

³³ ॥Dhe 'ö ॥waa- pö Pidhatö -dhe "dhö, 'yö -ziö 'ö dho 'ö -da 'zü -deewo ö -gɔ zadəgükö 'gü, 'yö Yesu -dhe mü, 'yö- pö- -dhe: «Bhi ॥në 'i Zuifö -nu -bha -gblüdë 'ka ya -ee?»

³⁴ 'Yö- -yo bɔ 'ö- pö: «Dhiang 'i- zë bha i- -bho i -d̥i 'gü, 'eeen me 'bha ॥në n -wɔn -dhiang zë i -dhe -ee?»

³⁵ 'Yö Pidhatö -ya -yo bɔ- -gɔ 'ö- pö: «N -ga 'i- wo bha Zuifö -mü n 'ka -ee? I -go "se 'gü -me -nu waa- kaa- "saabhome -nu -gome

-nu ॥në 'aa mü 'wo nu i -da -dhe 'gü n -dhe -ee? -Më ॥në 'i -kë?»

³⁶ 'Yö Yesu -ya -yo bɔ- -gɔ 'ö- pö: «Ma -gblüdëdhe 'yaa "kpung ॥taa yö. ॥Ya kë 'nu ॥dhe ma -gblüdëdhe -yö "kpung ॥taa yö kö ma gwëëzë -nu -dho n ta -gblü gɔon 'nu 'ö Zuifö -nu -kɔ 'yaa ॥mɔn -bha, "kεε -a -ga bha, ma -gblüdëdhe 'yaa "kpung ॥taa yö.»

³⁷ 'Yö Pidhatö -ya pö- -dhe: «॥Ya kë "dhö 'sa kö -gblüdë -mü i 'ka -kεε?»

'Yö Yesu -ya pö- -dhe: «॥lin, -gblüdë -mü n 'ka.» Bhɔ 'a- wo "kpung ॥taa yö bha a -bho "dhö kö 'a teanwɔn ॥në- -ta "pu me "bhui -nu -dhe. Yö ॥në -wɔn 'gü 'yö me "vu me 'ö teanwɔn dɔ ॥në ö "tu 'to n -wu -bha.»

³⁸ 'Yö Pidhatö -ya pö- -dhe: «'Ö -më? -Më ॥në 'wo- -dhe teanwɔn?»

Pidhatö -bha Yesu "dhiü -nu -a zëme -nu -dhe -kɔ -dhiang 'ö Zan -ya zë

(Matiö 27,15-31; Makö 15,6-20; Dhukö 23,13-25)

॥Dhe 'ö Pidhatö ॥ya bo dhees" bha- -kpo Yesu -gɔ -sü 'ka "dhö, 'yö zun 'zü -deewo "kpennng 'yö dho Zuifö -nu -gome -nu bha- -nu "piö, 'yö- pö- -nu -dhe: «'Aa! Kaa- 'me ka nu- 'ka n -dhe bha, 'wɔn 'bha 'kö yöö- kë kö 'a- dɔ, kö -yö kë- zë -gen 'ka 'mii- yö "dhe!»

³⁹ "Kεε ॥dhe 'ö -kë ॥dhe -kwe ॥ya zun 'ko "dhiü -kɔ 'ö- bha 'do 'do Pakö yi 'ka, 'ö 'a me do bho -kasö 'gü ka -dhe bha, -yö ka "piö ॥dhe -a 'dhe

ya 'a -kɔ bho ka -dhe de ɬnë-'gü? Zuifö -nu -bha -gblüdë ya -ee?»

⁴⁰ ɬDhe 'ö ɬyaa- -nu dhee" 'kpo "dhü, 'yö- -nu ɬgban "pepe 'wo ta wo 'gü 'wo-pö- -dhe: «'Aabhoo! Yö -zë -yö 'to mü kö 'i Badhabasö ɬnë- bho mü!» "Kee 'sa kö Badhabasö 'kö bha -yö -gun me zë -me ɬnë- 'ka.

19

¹ ɬDhe 'ö 'me 'wo bha ɬwaa- pö Pidhatö -dhe ɬdhe 'waa Yesu -zë "piü "keee -wa yö ɬnë- zë, 'yö Pidhatö -ya pö "södha -nu -dhe -wo nu kö -wa 'sü kö -wa -ma ɬklangga 'ka. ('Yö dho 'zü -deewo ö -go 'kcodhö.)

² ɬDhe 'ö "södha -nu bha ɬwa Yesu -ma, 'yö 'wo dho 'wo "gleen 'faan- do bɔ, 'yö 'wo- -ya -go -bha ɬwes -do -bha kian 'ka ɬdhe -a -bha -gblüdëdhe 'faan- ɬnë bha. 'Yö 'wo dho 'wo "gblan "bhëe do -da -bha, 'yö 'wo ɬyoon- "sco 'wo- pö- -dhe:

³ «Zuifö -nu -bha -gblüdë, 'bha ɬboo mü!»

Kö -wa "tu -nu -ma sië.

⁴ ɬDhe 'ö 'wɔn bha 'ö kë sië "dhü, 'yö Pidhatö -yö zun 'zü -dee wo "kpenng, 'yö- pö me kpö bha- -nu -dhe 'ö-pö: «-Ka -dhe -ga, 'me bha maa- 'sü kö 'a nu- 'ka ka -dhe "kpenng yö kö- -naa kë ka "yaan ɬdhe ma -zë n -kɔ 'yaa-zë -wɔn 'gü.»

⁵ -Yö Yesu -zun "kpenng yö ɬnë- -wɔn 'gü kö "gleen 'faan- bha -ya -go -bha "dhü waa- "gblan "bhëe bha- -dhö.

'Yö- pö- 'me 'wo bha- -nu -dhe: «Kaa- 'me bha 'yö ya! ('Pë 'ö -dhi ka -dhe, -kaa kë- 'ka ɬtonl!)»

⁶ ɬDhe 'ö "saabhome -nu -gome -nu waa- "yan -to Atanna -dhekëgükö -bha -me -nu bha 'wo Yesu yö, 'yö 'wo -ya "gbla -sü -bha 'wo- pö: «-Kaa dɔ "dhü -bha! -Kaa dɔ "dhü -bha! -Kaa dɔ "dhü -bha!»

'Yö Pidhatö -ya pö- -nu -dhe: «'Aa! ɬYa 'to yö -zë -bha kö kaa ɬdede -kaa 'sü 'ka 'dho- 'ka 'ka- dɔ "dhü -bha -wa, 'yaa "dhü ma -zë 'wɔn yaa 'kö me zë -gen bho 'mii- yö- -bha.»

⁷ 'Yö Zuifö -nu -gome -nu bha 'wo- -yo bo- -go 'wo-pö: «Yi -bha 'tong- -yö -dhö. 'Tong- 'ö "dhü bha ɬnë- pö ɬdhe me 'ö bha- -dheä -bha ɬdhe -wa zë, -a -gen -mü ɬdhe ɬya ö -di kë Atanna Gbö 'ka.»

⁸ "Suü -zë -yö -gun Pidhatö 'gü -bleesü "keee ɬdhe 'ö- "tu -yö -da -wu bha- 'gü, 'yö- -ta -kpea -yö dɔ do. 'Yö- "gblüdhe -yö "muu bho,

⁹ 'yö -so 'zü za dɔ 'gü -kɔ bha- 'gü -deewo 'yö Yesu -dhe mü, 'yö- dhee" do 'bha kpö 'zü 'ö- pö: «A- -pö bhaa, i- -pö de suu -mü i 'ka "wë kpenngdhö?»

"Kee 'yii- -yo bɔ kö -ya -yo bɔ- -go.

¹⁰ 'Yö Pidhatö -ya pö- -dhe: «I "dhi -taga ma ɬnë n -wu 'ka 'yö 'bhaa "wi bha -ee? "Een 'bhaa- 'wɔn dɔ ɬdhe a -mɔɔ -bha 'a i dɔ "dhü -bha "eен 'zü 'a i dha -ee?»

¹¹ 'Yö Yesu -ya -yo bɔ- -gɔ 'ö- pö: «-A "sɪ 'yaa i -dhe 'nu kö 'i pë 'bha kë n 'ka kö Atanna 'kö dhang- 'gü bha 'yii "wɪ- -bha. 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö 'me 'ö n "dhiü dɔ i -dhe bha ɬnë- -mɛ -bha 'wɔn yaa 'dhö 'kpii- 'ö -ziö i -bha -ta bha 'yö bha.»

¹² ɬDhe 'ö ɬyaa- pö "dhö, 'yö Pidhatö -yö zun- "slë mɔɔ- -sü -bha kö 'ö- dha, "keε kö Zuifö -nu -gɔmɛ -nu -zé -wo "gbla sië "gbu- 'ka -kpeawo 'wo- pö: «ɬYa kë ɬdhe 'kii i -kɔ bho 'me bha- 'gü, kö 'bhaa bɔ yii- -gblüdë 'kpiisü 'ka tongtongdhö, -a -gen -mü ɬdhe me "pepe 'kö 'wo wo -dɪ -kë -gblüdë 'ka kö- 'yao- -nu -mü.»

¹³ ɬDhe 'ö Pidhatö ɬya -wʊ bha- ma 'zü "dhö, 'yö Yesu sü 'zü 'yö zun- 'ka "kpennng, 'yö dho 'ö -ya za -dɔ -ta -gbloo 'gü "wasi 'wo- zadögükö "sɔɔ 'wo- -dhe ɬdhe Eblö -wʊ 'gü Gabata bha- 'gü.

¹⁴ 'Wɔn bha -yö -kë "dhö yi 'ö ɬya 'go mü 'ö Pakö yi -yö dɔ mü bha- 'ka kö 'yenng- ɬya -ya me -gɔ ɬzinng 'gü. ɬDhe 'ö ɬya kë "dhö, 'yö Pidhatö -ya pö Zuifö -nu -gɔmɛ -nu bha- -nu -dhe: «Kaa- -gblüdë bha 'yö ya!»

¹⁵ "Kee 'yö 'wo -ya "gbla -sü -bha 'zü 'wo- pö: «Yi- -pö -a zë ɬnë -yö wo, yi- -pö -a zë ɬnë wo, -a dɔ "dhö -bha!»

'Yö Pidhatö -ya -nu dhɛɛ" kpɔ 'ö- pö: «Ka- -pö 'a kaa- -gblüdë bha- dɔ "dhö -bha tean- ɬdede 'ka -ee?»

'Yö "saabhome -nu -gɔmɛ -nu -wa -yo bɔ 'wo- pö: «Yii-

-gblüdë "wɛɛwɛɛ 'bha 'yaa 'dhö kö 'yii kë i -gɔmɛ -zé 'ka! -A dɔ "dhü -bha!»

Yesu -dɔ "dhü -bha -kɔ -dhiang 'ö Zan -ya zé
(Matiö 27,32-44; Makö 15,21-32; Dhukö 23,26-43)

¹⁶ ɬDhe 'ö ɬwaa- pö "dhö 'yö Pidhatö -yö ö -kɔ bho Yesu 'gü -a -nu -dhe kö -wa dɔ "dhü -bha. ɬDhe 'ö ɬya ö -wʊ bho- -ta, 'yö 'wo- sü 'wo dho- 'ka.

¹⁷ -A -dɔ -bha "dhü bha -yö -gun yöö ɬdede ɬnë- -gɔ 'wo go- 'ka 'plöö 'wo dho 'wo ɬloo- 'ka -tɔn 'wo- mɛ -gɔ "kpea -tɔn -kë, 'wo- -dhe Eblö -wʊ 'gü «Gogota» bha- ɬgbin-.

¹⁸ -Wo Yesu -dɔ "dhü -bha -dhe bha ɬnë- 'gü, 'yö 'wo 'wɔnyaakɛmɛ ɬple dɔ 'pö "dhü -bha -a "sɔɔ mü 'yö 'wo- mɛ do dɔ- -kɔ -së 'gü, 'yö 'wo- mɛ do dɔ- ɬkwaa 'gü, 'yö dɔ- -nu ɬzinng 'gü.

¹⁹ ɬDhe 'ö ɬya kë "dhö 'yö Pidhatö -yö -wʊ do 'bha -ben zé 'yö- ɬnëng Yesu -dɔ -bha "dhü bha- -bha 'ö- pö: «'Mɛ 'ö ya ɬnë 'wo- -dhe Yesu 'ö go Nazadhetö, Zuifö -nu -bha -gblüdë.»

²⁰ -Wʊ 'ö Pidhatö -ya -ben zé "dhö bha Zuifö -nu 'gbe ɬdede -wo kë- -wʊ -pö, -a -gen -mü ɬdhe -dhe 'wo- dɔ "dhü -bha -a -dhe 'gü "dhü bha -yö -gun 'pö- "sɔɔ, 'yö -wʊ 'wo- -ben zé 'wo ɬnëng- -dɔ -bha "dhü -bha bha 'ö gun 'pö -ben zé -sü 'ka eblö -wʊ oo, glekö -wʊ waaw- Wlomö -mɛ -nu -wʊ 'wo-

dhaten -wu -kë bha- ॥gban
'gü.

²¹ 'Yö Zuifö -nu -bha "saab-home -nu -gome -nu 'wo- pö Pidhatö -dhe 'wo- pö: «'Bha 'dho- -ben zë 'i- pö Zuifö -nu -bha -gblüdë, -a pö 'me 'ö- pö ॥dhe yö ॥në 'ö Zuifö -nu -bha -gblüdë 'ka.»

²² "Kee 'yö Pidhatö -ya -yo bç- -nu -go 'ö- pö: «-A 'dhe 'kö 'ma- -ben zë bha 'ma- zë, (yö -zë 'yii 'dho bho "gbluv 'zü).

²³ ॥Dhe 'ö "södha -nu bha ॥wa wo bo Yesu -dö "dhü -bha -sü 'ka, 'yö 'wo- -bha sö -nu sü 'wo- "dheä -yiisiö -ya, 'yö 'wo- 'gü -gblü wo 'ko -ta, 'yö me do -ya "dheä do sü. 'Yö 'wo- -bha sö 'dhe 'ö- -da sö ॥wlöö bha- -sü 'pö, "kee 'sa yö -zë -wö -dhe 'yaa gun- -bha -dhe 'bha -dhe 'bha -dhe 'bha 'gü, 'yö 'wo- pö wo 'ko -nu -dhe:

²⁴ «'Kwa 'dho- "pe, -ka nu kö 'kwa- zë "kpüü kë kö 'më ॥yaa- zë kö -ya 'sü!» 'Yö 'wo- -kë "dhü. -A pö 'wo- wo "dhü bha -yö -kë "dhü kö 'pë 'ö Atanna -wudhiüloome -nu -wa pö yi 'bha 'ka, 'ö -ben zë -sü 'ka -a -wu 'séedhe 'gü ॥dhe:

«-Wo kë n -dasö -nu 'gü -gblü wo 'ko -ta,
'ö 'wo zë "kpüü -kë ma -da "bheä ॥wlöö -sö -ta» bha ॥në- 'gü -wö -yö kë. 'Wöñ bha 'yö "södha -nu bha 'wo- -kë ॥dhe -kë bha- 'dhö.

²⁵ 'Wöñ -nu bha 'wo kë sië "dhü "tüng 'ö- 'gü bha kö Madhi 'ö -kë Yesu dhe 'ka bha waa- ö dheebhang

dhebhö do 'dhö, Madhi 'dhe 'ö -kë 'pö Klopa -bha dhebhö 'ka bha- 'dhö, Madhi 'dhe 'ö go Madadha bha- 'dhö, kö -wo dö sië Yesu -zë -bha -dhü bha- "söö mü.

²⁶ ॥Dhe 'ö ॥ya ö dhe yö kö waa- -bha ॥klangdhiü 'dhe 'ö- -dhö gun- kë sië ॥dedewo bha -wo dö sië wo 'ko "söö mü, 'yö- pö ö dhe -dhe 'ö- pö: «Dhebhöne, ॥ya 'go ॥deë 'gü i gbö ॥në dö i "söö bha.»

²⁷ 'Yö go mü 'ö- pö 'pö ö -bha ॥klangdhiü bha- -dhe 'ö- pö: «N -sëme, ॥ya 'go 'pö ॥deë 'gü i dhe ॥në dö bha.»

Yesu -bha ॥klangdhiü bha -yö -to -dhe do bha- 'gü 'ö ö -kë -da Madhi 'gü 'yö zun ö -zu -kë "piö -sü -bha.

Yesu ga -kë -dhiang 'ö Zan -ya zë

(Matiö 27,45-56; Makö 15,33-41; Dhukö 23,44-49)

²⁸ ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü 'ö Yesu ॥yaa- 'wöñ dö ॥dhe 'wöñ 'ö nu- 'gü "kpüng ॥taa bha ॥ya ॥mëö "kwëë, 'yö- pö: «"Yi mü -dhö ॥ya n 'kun.» 'Sa -ya -pö "dhü kö 'pë 'ö -ben zë -sü 'ka Atanna -wu 'séedhe 'gü -a -bu 'gü bha ॥në- 'gü -wöñ -yö kë.

²⁹ "Tüng 'ö- pö sië- 'ka- "dhü bha kö we 'wangwang 'bha -yö dö -sü 'ka "södha -nu bha- -nu "söö pëfië 'bha 'gü mü. ॥Dhe 'ö ॥yaa- pö "dhü 'yö 'wo dho 'wo -fuu -da we bha- ॥bhaa, 'yö 'wo- sü 'wo- ya "dhü suu 'bha 'wo- izöpö -kë bha- -gbeng do "dhiü, 'yö 'wo- -da -a "dhi.

³⁰ ၁၂Dhe 'ö ၁၂yaa- -kplü 'bha "kan 'yö- pö: «-A ၁၂gbaan zun 'ko "dhiü ၁၂ton.»

၁၂Dhe 'ö ၁၂yaa- pö "dhü 'yö ö -go zun "sεε, 'yö ö 'nii- -wɔ Atanna ၁၂kweng.

³¹ 'Wɔn "pεpε bha- ၁၂gban- -kë "dhü yi 'ö ၁၂ya 'go mü 'ö Zuifö -nu -bha ၁၂glooyi -yö dɔ mü bha ၁၂në- 'ka ("Kεε -a -dhekpacyi 'dhe bha -yö kë 'ö- wo Pakö zübhoyi 'ka bha- -wɔn 'gü), 'yaa gun Zuifö -nu "piü ၁၂dhe 'mε 'wo- -nu dɔ "dhü -bha "dhü bha- -nu ၁၂gee -yö ၁၂gloo mü kö- -nu ၁၂glooyi bha -yö ၁၂loo- -bha. -A -gen -mü ၁၂dhe -a -nu ၁၂glooyi 'dhe 'kö bha Atanna -dhökë -yi 'kpii- ၁၂në gun yö -zë 'ka -a -nu -go. -Wo -bhεa Pidhatö -dhe yö ၁၂në- 'gü 'wo- pö -yö dɔ "gbui- kö -yö mε bɔ 'mε 'wo- -nu dɔ "dhü -bha bha- -nu -gen "yε -dhe 'gü, (kë "dhü kö -wo ga "vaandhö) kö -wa -nu bho "dhü -bha.

³² 'Yö "sɔdha -nu 'wo dho 'wo mε -blεesü -gen ၁၂loo waa- "teado 'wo- -nu dɔ "dhü bha "kwéé bha- 'dhö.

³³ ၁၂Dhe 'ö ၁၂wa zun Yesu -bha 'ö ၁၂waa- 'wɔn dɔ ၁၂dhe yö -zë ၁၂ya ga 'nu, 'yö 'wii yö -zë kë -kɔ 'bha 'gü.

³⁴ "Kεε 'yö- "sɔdha -nu bha- mε do -yö 'düga sü 'yö- "sεε 'gü ၁၂zua- 'ka, 'yö to 'yö ၁၂yɔɔn waa- "yi 'wo go- -dhe 'gü 'wo ၁၂wenng.

³⁵ 'Mε 'ö 'wɔn bha- -gen dɔ sië ka -dhe bha yöö ၁၂dede ၁၂në- "yan -yö -da -a -dhe 'gü. 'Wɔn 'ö- pö bha 'yaa ၁၂sua 'ka yö ၁၂në- 'gü. -A -kë tεanwɔn 'ka -sü bha ၁၂në- -wɔn 'gü 'yö-

-gen dɔ 'pö ka -dhe, kë "dhü kö kaa -di 'pö 'ka 'dhang bho- "dhiü ၁၂dhe Yesu bha Atanna Gbö -mü ၁၂dedewo tean- 'ka.

³⁶ 'Wɔn -nu bha -wo -kë "dhü kö 'pë 'ö -ben zë -sü 'ka Atanna -wɔn 'gü ၁၂dhe:

«-A ga do -zian 'yii 'dho "yε- kwi 'gü»

³⁷ "εεn 'zü 'ö -ben zë -sü 'ka -dhe "wεε 'bha- 'gü ၁၂dhe:

«'Mε 'wo mε zua bha woo ၁၂dede

-wo -dho 'mε 'wo- zua bha- yö wo "yanga ၁၂ple 'ka» bha kö- 'gü -wɔn -yö kë.

*Yesu -wεε bho -kɔ -dhiang
'ö Zan -ya zë*

(Matiö 27,57-61; Makö 15,42-47; Dhukö 23,50-56)

³⁸ ၁၂Dhe 'ö 'wɔn bha ၁၂ya kë "dhü, 'yö Zosefu 'ö go 'pödhe 'wo- Adhimate -dhe -kë bha- 'gü bha 'ö dho Pidhatö "piü, 'yö Yesu ၁၂gee -gbadhe -go. Zosefu bha Yesu -bha ၁၂klangdhiü do ၁၂në gun- 'ka 'pö, "kεε yö -zë -yö -gun ö -bha kë sië -gbleñ 'kpo 'gü, -a -gen -mü ၁၂dhe -yö -gun "suü sië Zuifö -nu -gome -nu -go. ၁၂Dhe 'ö ၁၂ya 'dho ၁၂yaa- ၁၂gee -gbadhe Pidhatö -go, 'yö- nu- -dhe. 'Yö nu 'yö- ၁၂gee sü 'yö dho- 'ka.

³⁹ 'Yö gɔndenë 'wo- -dhe 'pö Nikodemö, 'ö dho Yesu "piü 'nu gbeng yi do 'ka bha 'ö dho mü 'pö. -A 'dho -sü 'ka, -dhasiklɔɔ "yi suu 'bha -nu 'wo- miidhö waa- adhoe -kë bha- -kaan "kwéé -sü "kidhung 'ö ၁၂mcɔ -kaɔng -yaaga -bha -yö -gun -gɔ 'ö dho- 'ka.

⁴⁰ 'Yö me ॥ple bha 'wo dho 'wo Yesu sü, 'yö 'wo sō bō- -bha kö -wo -dhasiklōo "yi bha- ॥wenng sië- -bha ॥dhē -ko 'wo me ॥gee -pē -kē 'ka Zuiifō -nu -go "se 'gü bha- 'dhō.

⁴¹ -Dhe 'wo Yesu zë- -bha bha "dhü -bhlaa do 'bha -yö gun- -dhe "sō, 'ö bun -dee 'wo- pōn -gwē -tōn 'gü, 'ö 'wii me -bleesü wō- 'gü ॥kö bha 'ö gun- 'gü.

⁴² -Wo Yesu -wεε -bho -dhe bha ॥nē- 'gü, kē 'ö wo Zuiifō -nu -bha ॥glooyi yean" "piü 'ka, kö "tüng 'yaa- -nu -go kö -wo -dhe -dee 'bha mōo- -dhe "wεε 'gü bha- -wōn 'gü. -A -gen -mū ॥dhe -dhe bha ॥nē- -dhe 'yaa gun ॥gbleen, ('yö 'wo -gwē kpō 'kpii- do sü 'wo-zun- "dhiü).

20

*Yesu -go ga 'gü -ko -dhiang
'ö Zan -ya zë*

(Matiö 28,1-8; Makö 16,1-8; Dhukö 24,1-12)

¹ ॥Dhe 'ö Zuiifō -nu ॥glooyi bha ॥ya ziö 'ö- -ta -dhe ॥ya ॥kpao, 'yö Madhi 'ö go Madadha bha 'ö -suü -dhekpao tii 'gü 'yö dho Yesu bun ॥taa. 'Ö dho 'ö ॥loo mü kö -gwē kpō 'wo- zun- bun "dhiü bha 'yaa mü 'zü.

² 'Yö dō -beang -bha 'ö dho Simö Piëdhö waa- ॥klang -nu bha- me 'dhe 'ö- -dhō gun Yesu kē sië bha- -nu "piü, 'yö- pō- -nu -dhe: «'Më 'ka dō bha, ॥wa kwa Dëme 'sü ॥waa- bha- -wεε bha- 'gü "keε 'wo dho- 'ka -dhe 'ö- 'gü 'yaa- -dhe dō.»

³ 'Yö Piëdhö waa- Yesu -bha ॥klangdhiü 'dhe bha 'wo zun "kpεnng, 'yö 'wo dho Yesu -wεε bho -dhe 'gü.

⁴ -An ॥gban ॥ple- -gun 'dho sië -beang 'ka "keε 'yö- ॥klangdhiü 'dhe bha- -gen -yö Piëdhö to, 'yö dho 'ö ॥loo mü -a "dhiü.

⁵ 'Dho 'ö- wo 'ö ॥loo mü bha 'yii -da -ye 'gü mü, "keε ॥dhe 'ö ॥ya "gbléen, 'ö ॥ya -dhe -ga -ye bha- 'gü, -a "yan -yö -kpan sō "pεn -nu kö 'wo gun piü- -sü 'ka Yesu 'ka bha- -nu -bha mü.

⁶ ॥Dhe 'ö Simö Piëdhö 'ö yö -zë 'ö gun ॥taama bha ॥ya nu ॥ya ॥loo mü, 'yö -da -ye bha- 'gü, 'yö sō "pεn -nu 'wo gun "sia- mü bha- -nu yö 'pö

⁷ waa- sō 'wo kē- kpa Yesu -go -ta bha- 'dhö 'keε kö 'waa -dhe do 'gü, kö sō 'kö bha yö -zë yö "ye -sü 'ka 'ö wō -sü 'ka -dī -ta -dhe "wεε 'gü.

⁸ 'Yö ॥klang -nu bha- me 'dhe 'ö kē dho 'ö ॥loo bun -ta mü -bleesü "keε 'ö 'yii -da -ye 'gü mü bha 'ö dho 'pō 'ö -da -ye bha- 'gü, 'yö- "yan -yö -da 'wōn bha- -dhe 'gü 'pō, 'yö 'dhang bho- "dhiü ॥dhe ॥ya 'go ga 'gü ॥ya -bō tean- 'ka.

⁹ -A -gen -mū ॥dhe 'ö gun "dhü kö Atanna -wu 'ö -ben zë -sü 'ka- -go 'séedhe 'gü ॥dhe Yesu -dho 'go ga 'gü 'ö -bō bha 'wii- 'gü ma ö 'klo- 'ka ॥kö.

¹⁰ ॥Dhe 'ö ॥ya kē "dhö, 'yö Yesu -bha ॥klang -nu ॥ple bha 'wo wo yee -kē 'wo dho wo ॥yëë "dhiü.

*Yesu -bha ö -dī -zōn Madhi
'ö go Madadha -a -dhe -kō
-dhiang 'ö Zan -ya zē
(Matiö 28,9-10; Makö 16,9-11)*

¹¹ 'Mē 'wo bha -wo Madhi -zē -to mü kö -yö dō sië Yesu bun "sōo "kpenng kö -yö "gbu bō sië. -Yö -to "gbu bha-bō ḥdhe 'gü "dhü, 'ö dho "gbleēnu kö -yö -dhe -ga -yē 'gū mü

¹² kö Atanna -bha "kië ḥple 'ö sō "puu 'dhö- -nu -bha -wo -ya sië -dhe 'ö Yesu -yö gun wō sië- -bha bha- 'gü, kö- mē do -yö -ya sië- -go -due 'gü, kö- -mē 'dhe 'ö to -yö -ya sië 'pō- -gen -wεε 'gü.

¹³ 'Yö 'wo- pō Madhi -dhe 'wo- pō: «Dhebhōnē, i -mē -wōn ḥnē- "gbu bō?»

'Yö- -yō bō- -nu -go 'ö- pō: «N "gbu bō -gen -mü ḥdhe n Dēme 'wo- -wεε bho -dhe ya- 'gü yuēnggü bha ḥwaa- 'sü mü ḥwa 'dho- 'ka "kēe 'wo dho- 'ka 'wo- -wō -dhe 'ö- 'gü 'maa- -dhe dō.»

¹⁴ -Yö -to -a -pō "dhü -dhe 'gü 'ö dho slēē- ö 'gü kö 'ö -dhe -ga kö Yesu -yö dō sië- -sōo mü, "kēe 'yii- dō.

¹⁵ 'Yö- dhεε" kpō 'ö- pō: «Dhebhōnē, i- -mē -wōn -gbu bō? i 'dee- mōo- sië?»

Madhi -zē -yö ö -zu -gōn ḥdhe "dhü -bhlaa bha-yēkēmē -mü. 'Yö- pō- -dhe: «N Dēme, 'ö ḥya kē ḥdhe bhi ḥnē 'i n Dēme Yesu ḥgee sü 'i dho- 'ka kö -bhō dō "gbu- kö 'i- -wō -dhe 'ö- 'gü 'i- -dhe -zōn n -dhe kö 'a 'dho- 'sü.»

¹⁶ 'Yö Yesu -ya -dhe 'ö- pō: «Madhi!» 'Yö ḥslēē ö 'gü 'ö ö wē bō- -ta, 'yö- pō- -dhe Eblō

-wu 'gü 'ö- pō: «Dhabuni!» (ḎWaa- pō "dhü kö -wa -pō «n Dēme».)

¹⁷ (ḎDhe 'ö yōö ḥloo Yesu -bha,) 'yō- pō- -dhe: «'Bha 'dho i -kō zun n -bha, -a -gen -mü ḥdhe 'mii -tōn 'kun ḥkö kö 'a 'dho n Dē "piü dhang- 'gü. "Kēe -bhō 'dho kö 'i- pō n dheebehang -nu -dhe -zē wo ḥdhe 'dho ḥnē maa- wo n Dē 'ö ka Dē 'ka 'pō, ma Atanna 'ö ka -bha Atanna 'ka 'pō bha- "piü ya.»

¹⁸ 'Yö Madhi -yö dho Yesu -bha ḥklang -nu -zian 'ka, 'yō 'wōn bha- -gen dō- -nu -dhe 'ö- pō: «'Ma -kpan kwa Dēme -bha. Yō ḥnē -wu 'ö ḥni 'ö ḥni- kpō n -bha.

'Yö -ziō -nu -dhe -wu -nu bha- 'gü.

Yesu -bha ö -dī -zōn ö -bha ḥklang -nu -dhe -kō ḥple -naa -dhiang 'ö Zan -ya zē

(Matiö 28,16-20; Makö 16,14-18; Dhukö 24,36-49)

¹⁹ -A yi do 'ö -kē Zuifō -nu ḥglooyi -tadhēkpāo -ta 'ka bha- 'ka yēan" "piü, 'yō Yesu -yö nu 'yō dō ö -bha ḥklang -nu kpō 'gü 'yō ö -dī -zōn -nu -dhe kö 'kō 'wo gun- 'gü bha- "dhi ḥgban "pēpē -yō ta -sü 'ka, -a -gen -mü ḥdhe 'ö gun "dhü kö -wo -tun ḥkö "suü Zuifō -nu -gōmē -nu -go. ḥDhe 'ö ḥya nu ḥya dō- -nu kpō 'gü "dhü 'yō- pō: «Zuēyagblüü- -yō kē ka -go!»

²⁰ ḥDhe 'ö ḥya ö bo- pō- -nu -dhe "dhü -sü 'ka, 'yō ö -kō ḥkwēng -dhe -nu -zōn -a -nu -dhe waa- "sen 'gü -dhe 'dhō, (kē "dhü kö -wo "pōni waa- 'düga "gbluvu -nu bha-

yö). ॥Dhe 'ö- -bha ॥klang -nu ॥waa- -dhe yö "dhü, 'yö- -nu zuë" ॥nii -da ॥dedewo.

²¹ 'Yö- pö- -nu -dhe 'zü -deewo 'ö- pö: «Zuëyagblüü- -yö kë ka -go! 'Ma ka bɔ 'pö ॥dhe -kɔ 'ö n Dë -yö n bɔ- 'ka bha- 'dhö.

²² ॥Dhe 'ö ॥yaa- pö "dhü 'yö ö "tæe -blü -a -nu -bha 'yö- pö: «Atanna -bha 'Nii- "slüüslü bha ॥në 'a- -da ka 'gü bha.»

²³ 'Yö 'go mü 'zü 'ö- pö: «Me "vv me 'ö 'ka- -mawɔn 'to "kpung ॥taa yö, kö Atanna ॥yaa- me -mawɔn 'to 'pö ॥naa bha. Me "vv me 'ö 'kii- -bha 'wɔn yaa -mawɔn 'to, kö Atanna -di 'pö 'yii 'dho- -me -mawɔn 'to.

²⁴ "Tüng 'ö ö -di -zɔn 'ka ö -bha ॥klang -nu -dhe "dhü bha kö Toma 'wo- 'tɔ -ya -ta -dhe Didimö bha 'yaa mü.

²⁵ -A "teabo -nu -wa pö- -dhe yö ॥në- 'gü kö ॥wa -kpan -bha 'wo- pö: «Toma, yi -zë 'ya kwa Dëmë yö.»

'Yö Toma -ya -yɔ bɔ- -nu -go 'ö- pö: «॥Ya kë ॥dhe kö mang ॥dede -zë n "yan 'yii -da "pɔni 'wo- -gban -a ॥kweng bha- -dhe 'gü, kö 'a n -kɔ dan -dhe 'gü ॥ni, "ɛɛn kö 'a n -kɔ dan -dhe 'wo zua- -bha -a "senngdhö bha- -dhe 'gü 'pö ॥ni, 'mii 'dho 'dhang bho 'wɔn 'ka- pö bha- "dhiü tongtongdhö.»

²⁶ ॥Dhe 'ö -dhekpayı "saɔple ॥ya ziö, -a "saaga -naa bha- 'ka, 'yö Yesu -bha ॥klang -nu bha 'wo bho 'zü 'ko -ta -deewo 'kɔ do bha- 'gü. -A yi 'dhe kö bha- 'ka

kö Toma -yö mü. Kö 'me 'wo bha -wo "kwɛɛ ta -sü ॥wlöö 'pö 'zü. 'Wo dho "kan wo -ta kö -yö dɔ sië- -nu kpö 'gü mü. 'Yö- pö- -nu -dhe 'zü -deewo 'ö- pö: «Zuëyagblüü- -yö kë ka -go!»

²⁷ ॥Dhe 'ö ॥yaa- pö "dhü 'yö go mü 'ö- pö Toma -dhe: «Toma, -bhö ॥yɔɔn n "sɔɔ yö kö bhii ॥dede 'i i -kɔ dan -dhe 'wo n zua- -bha n ॥kwɛŋ bha- -dhe 'gü, kö 'i- dan 'zü -dhe 'wo n zua- -bha n "senngdhö bha- -dhe 'gü kö 'i i bo ॥gɔɔgbuudhe bha- 'ka kö 'i 'dhang bho n "dhiü.»

²⁸ 'Yö Toma -ya -yɔ bɔ- -go 'ö- pö: «N Dëmë, ma Atanna!» "Kee -yö -to -a "dhi, 'yö Yesu -ya pö- -dhe:

²⁹ «"Yan 'i- -kpan n -bha bha ॥në- -wɔn 'gü 'yö 'i 'dhang bho n "dhiü, "keɛ 'me 'kö 'wii n yö 'wo 'dhang bho n "dhiü bha- -nu -bha -së.»

Zan -bha 'séedhe ya- -ben zë -gen 'ö- pö

³⁰ "Slé -nu 'ö Yesu -ya -kë ö -bha ॥klang -nu "yaan -a 'gbɛ ॥në 'yaa 'séedhe -be ya- 'gü.

³¹ "Kee -a 'dhe -nu 'ö- -nu -ben 'dhö zë -sü 'ka ya yi- -ben zë "dhü kö 'ka 'dhang bho- "dhiü ॥dhe Yesu ॥në Atanna -bha -Yame bha- 'ka, ॥dhe yö 'ö bha ॥në Atanna Gbö 'ka, kö ka -bha 'dhang -bho -a "dhiü -sü 'gü, kö 'ka ॥sii ॥sloɔ -a 'saa- 'gü.

21

Yesu -bha ö -di -zɔn ö -bha ॥klang -nu "saɔple -dhe -kɔ -dee 'bha 'ö- -kë -a -dhang 'ö Zan -ya zë

1-2 ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü 'ö yi do 'bha 'ka 'zü, kö-
-bha ॥klang -nu bha- me "saɔple 'ö- me do- -kë Simo Pièdhö 'ka, 'ö- me do- -kë Toma 'ka 'ö 'wo- 'tɔ kpo Didimö bha waa- Natanaeε 'ö go Kana, Gadhidhe -se 'gü bha waa- Zebede gbö -nu, waa- -bha ॥klang -nu bha- me "wεε ॥ple -wo piü" -da sië "yitagbea 'wo- Tibedhi- adö -yi -kë bha- ॥bhaa, 'yo Yesu -yo ö -di -zɔn 'zü -dee wo- -nu -dhe. -Kɔ 'ö ö -di -zɔn 'ka -kaa -ga 'ö ya:

3-A me 'dhe 'wo- -dhe Simo Pièdhö bha ॥në- pö 'me 'wo bha- -nu -dhe: «Maa 'dho "yi "piü.»

'Yö 'wo- pö 'pö- -dhe: «॥Ya kë "dhü kö yi -dho 'dho 'pö i ॥keng-.»

॥Dhe 'ö- -nu -wü ॥ya kë do, 'yo 'wo zun "kpənng 'wo dho 'wo -da "kplagɔnë do 'gü 'yo 'wo dho "yi -bha kë -dhe 'gü, "keε 'wii pë 'bha 'sü gbeng kö bha- 'gü.

4 ॥Dhe 'ö -dhe ॥ya ॥kpaɔ, 'yo 'wo dho 'wo -kpan Yesu -bha "yi "kpung "dhiü mü, "keε 'wii- dɔ.

5 'Yö- pö- -nu -dhe 'ö- pö: «N bhang -nu, 'yuü- ॥në 'yaa ka -go 'zü kö 'ka- -bhö -ee?» 'Yö wo- pö- -dhe: «॥lin.»

6 ॥Dhe 'wo- pö "dhü 'yo- pö- -nu -dhe: «-Kaa "nuu bha- -zuö 'sa "kplagɔnë bha- -ko -së 'gü "pean bha- 'ka, ka -dho 'yuü- zë.

'Yö 'wo "nuu bha- -zuö ॥dhe -ko 'ö- pö 'ka- -nu -dhe bha- 'bhö, 'yo- -nu faan 'yii

॥mɔɔ- "gan -sü -bha 'yuü- 'ö gun- 'gü bha- -wɔn 'gü.

7 ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü, 'yo- -bha ॥klang -nu bha- me 'dhe 'ö- -dho gun- kë sië bha 'ö- pö Pièdhö -dhe: «Pièdhö, kwa Dëme ॥në bha!»

॥Dhe 'ö Simo ॥yaa- ma ॥dhe wo Dëme ॥në bha, 'yo so -da ö -bha, 'yo -pö "yi bha- ॥bhaa 'yo dho- -zian 'ka.

8 'Yö me 'dhe 'wo to "yitagɔ 'gü bha 'wo -ya "nuu bha- "gan -sü -bha 'wo nu- 'ka "yi "kpung "dhiü, -a -gen -mü ॥dhe 'ö gun "dhü kö 'waa "yi "kpung 'ka ॥gblesen 'zü, kö -wo ॥dhe -gen -yan këng do "sinma "dhiü -dhe 'bhö, "keε kö "nuu bha -yo pa -sü 'ka 'yuü- 'ka -tetedhö.

9 ॥Dhe 'ö ॥wa 'go "yitagɔ 'gü ॥wa zun "sia-, 'wo dho -dhe -ga kö 'yuü- ॥pia -sü -yo peŋ ॥duuu -ta kö 'bluu- -ya "sɔɔ mü.

10 'Yö Yesu -ya pö- -nu -dhe: «-Ka nu 'yuü- 'ka- kun bha- bha 'ka!»

11 'Yö Simo Pièdhö -yo -da "kplagɔ bha- 'gü 'yo "nuu bha- -gan 'ö nu- 'ka "sia-, kö 'yuü- -ya pa -sü 'ka. 'Yuü- 'ö gun "nuu bha- 'gü bha- ॥gban -da 'kwëë- -sü gun 'yuü- këng do ö -ko "sɔɔdhu waa- 'yuü- -yaaga. 'Sa -a 'bha 'yaa gun 'sεennë "keε yö -zë ॥gban 'gü, "nuu bha- ga do -zian 'yii "kan.

12 'Yö Yesu -ya pö- -nu -dhe: «-Ka nu kö 'ka pë -bhö!»

"Keε 'me 'wo bha- me do -zian 'yii ॥mɔɔ- -bha kö -ya dhεε" 'kpo ॥dhe: «De -zë -mü i 'ka -zë wo ॥zɔɔ?» -A

-gen -mü ॥dhe kö -wa 'wɔn
-do ॥dhe wo Dëme -mü.

¹³ ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü 'yo
॥yœc- -nu "sɔc 'yo 'bluu-
bha- sü 'yo- nu -nu -dhe
waa- 'yuü- ॥pia -sü bha-
'dhö.

¹⁴ 'Go 'ö Yesu -ya wo ga 'gü
bha- -bha ö -dı -zɔn ö -bha
॥klang -nu -dhe -ko -yaaga
-naa ॥në gun bha.

¹⁵ ॥Dhe 'ö ॥wa wo bo pë
-bhö -sü 'ka, 'yo- pö Piëdhö
-dhe: «Simɔ, Zan gbö, n -dho
-yo i -kë 'ö -ziö me 'wo ya-
-nu -ta "we -ee?» 'Yö Piëdhö
-ya -yo bɔ- -gɔ 'ö- pö: «॥lin, n
Dëme, i- 'wɔn -dɔ ॥dhe i -dho
-yo n -kë.»

'Yö- pö- -dhe: «-ɛɛ, ॥dhe 'ö
"dhü -bhö i -zu 'to ('me 'wo
bɔ n 'ka 'wo ॥dhe) ma -tuü
-nu 'dhö bha- -nu "piü!»

¹⁶ 'Yö 'go mü 'zü 'ö- dheeɛ"
॥ple -naa kpɔ 'ö- pö: «Simɔ
Zan gbö, n -dho -yo i -kë
-ee?» 'Yö Piëdhö -ya pö- -dhe:
«॥lin, n Dëme, -a 'wɔn -yo i
"yaan ॥dhe i -dho -yo n -kë.»
'Yö Yesu -ya pö- -dhe: «-ɛɛ,
॥dhe 'ö "dhü -bhö i -zu 'to
('me 'wo bɔ n 'ka 'wo ॥dhe)
ma -tuü -nu 'dhö bha- -nu
"piü!»

¹⁷ 'Yö 'go mü 'ö- dheeɛ"
-yaaga -naa kpɔ 'zü 'ö- pö:
«Simɔ, Zan gbö, i- -pö n -dho
-yo i -kë ॥dedewo "we -ee?»

'Yö Piëdhö -yo ö wëe 'gü
-siö -a dheeɛ" -yaaga -naa 'ö
Yesu -ya kpɔ bha- -wɔn 'gü.
'Yö- -yo bɔ- -gɔ 'ö- pö: «'Aa,
n Dëme, bhi 'ö bhi -zë 'i
'wɔn ॥gban -wɔn ॥gban do
ya, 'bhaa- 'wɔn dɔ ॥në wo
॥dhe i -dho -yo n -kë -ee?»

Yesu -ya -pö -dhe yo ॥në-
-wɔn 'gü: «॥Dhe 'ö "dhü kö
-bhö ma -tuü -nu "dhiü gba!»

¹⁸ 'Yö ö -wɔ -ta -yo 'ö- pö:
«Piëdhö, a- -pö i -dhe, tean-
॥dede 'ka ॥dhe: 'Ö gun kö i
'në "gbɔng 'ka, 'wɔn 'ö -dhi
i -dhe ॥në 'i gun- kë sië, 'ö
'i dho -dhe 'ö -dhi i -dhe -a
'gü ॥dhe -ko 'ö -dhi i -dhe -a
'dhö, "keɛ 'bha kë zii yi 'ö-
'ka, i -dho i -gbe wang ॥në-
"pu, 'yo me "wëe -yo dho i 'ka
-dhe 'ö- -dho 'yaa i -bha bha-
'gü.

¹⁹ Saan" -ko 'ö Piëdhö dho
saan"- 'ka kö- ga -ko -yo
Atanna 'tɔ bhɔ bha ॥në Yesu
-ya to "dhiü 'ö- dhiang zë
"dhü bha. ॥Dhe 'ö ॥ya bo-
-pö "dhü -sü 'ka 'yo- pö- -dhe:
«-Bhö nu 'kwa 'dho.»

²⁰ ॥Dhe 'ö ॥wa ziö 'wo 'dho
sië, Piëdhö dho slëe- ö 'gü
kö -yo -dhe -ga kö Yesu -bha
॥klang -nu bha- me 'dhe 'ö-
-dho gun- kë sië, 'ö kë ö -gɔ
-wɔ -a -kuu -ta kö -wo pë
-bhö sië 'ö- dheeɛ" kpɔ 'ö- pö
«N Dëme, 'dee yöö -da i -dhe
pë "piü bha» -yo nu sië- -nu
॥keng-.

²¹ 'Yö Yesu dheeɛ" kpɔ 'ö-
pö: «'Yö me 'dhe 'kö nu sië
ya ॥wëe, n Dëme? Yö -zë -bha
ga -ko -dho kë mü ॥dhe?»

²² 'Yö Yesu -ya -yo bɔ- -gɔ
'ö- pö: «-A 'dhe 'kö bha 'yaa
do i -gɔ -dhe 'bha 'gü, ॥ya
ga n 'gü, -yo -mɔ -bha 'ö to
"yaan 'ö zun- 'ka n "dhiü yee
kë -yi -bha. Bhi -zë -bhö nu
॥zɔc kö 'kwa 'dho!»

²³ -A pö 'ö Yesu -ya wo
"dhü bha 'yo- -wɔ -yo ॥mɔc
kwa dheeabhäng -nu kpö 'gü

¶dhe -a -bha ¶klangdhiü 'dhe
 'kö bha 'yii 'dho ga 'zü tong-
 tongdhö. "Kεε 'sa kö Yesu -zë
 'yii- pō Piædhö -dhe ¶dhe 'yii
 'dho ga 'zü, -ya -pō ¶naa 'kö
 'zü ¶ya 'to "yaan kö -yö zun-
 'ka n nu yi -bha ¶wε, yö -zë
 -yö -dɔ i -go 'mε?»

²⁴ -A ¶klangdhiü 'ö "dhü
 bha ¶në 'wɔn -nu bha- -gen
 dɔ 'yö- -ben zë bha. Yö ¶në-
 -wɔn 'gü 'yö 'yi 'dhang bho-
 "dhiü ¶dhe 'wɔn 'ö- -gen dɔ
 bha tean- -mü.

²⁵ 'Wɔn 'ö Yesu -ya -kë -a
 -kpea 'yaa -mü -a 'dhe 'yi-
 -gen dɔ 'sëëdhe ya- 'gü ya-
 'ka. ¶Ya kë 'nu ¶dhe 'wɔn
 -nu 'kö Yesu -ya -kë yi- ¶gban
 -sü 'do 'do 'yi- -ben zë, -a
 'sëëdhe -be 'yii 'dho ¶mɔɔ
 "kpungtaadhe -todhüsü -zian
 'gü.

Yesu -bha b̄ome -nu k̄ewən -nu

*'Nii- "slüüslü "plüün -bho
Yesu -bha b̄ome -nu -dhe -kɔ*

¹ Teofidhö, n dheeblehang
bhleesü, ma 'séedhe
-blæsü 'a- -ben zé bha, 'wɔn
'ö -gban pë "pepe 'ö Yesu -ya
-ké waa- pë -nu 'ö me -nu
draan- -bha 'ö go- 'ka- -bha
yé zü bho -sü -bha

² 'ö dho 'ö zun- 'ka
-dhækpaçyi 'ö Atanna -ya
wlü 'ö dho- 'ka dhang- 'gü -a
-bha bha, a kë- gban "pepe
-gen -dç -a 'gü. "Sanni -yö
'dho dhang- 'gü, -yö ö -wu
-kɔ me -nu 'ö -nu sü ö -bha
b̄ome -nu 'ka "kpung ltaa yö¹
bha- -nu -bha 'Nii- "slüüslü
-bha 'gübüdhe 'ka.

³ Dhe 'ö lya 'go ga 'gü, -yö
ö -di -zən -nu -dhe -gen -yan
'gbə ldede 'ka -dhækpaçyi
-kaçng -yiisiö 'ka 'yö- -zən
-nu -dhe lde 'ö "yaan. -Wo
wo "yan -kpan -bha 'pö 'ö
'wɔn 'ö -gban Atanna -bha
-gblüdëdhe -bha 'ö- pö- -nu
-dhe.

⁴ Yi do 'ka kö waa- -bha
klangdhiü -nu bha -wo pë
-bhö sië -dhe do 'gü, 'yö-
pö- -nu -dhe 'ö- pö: «'Ka
'dho bhö Zedhizadhemö -dhe
'ka taa- gbleen lkö, -ka ka
"yan 'to 'Nii- "slüüslü 'ö n Dë
-ya "plüün bho ka -dhe, 'a-
-dhiang zé ka -dhe bha- -gɔ!

⁵ -A -gen -mü lde Zan -zé
-yö me -nu -zu "yi lné- 'ka,
"kəe ka -zé -a yi 'yaa gbleen

'zü kö Atanna -yö ka pa 'Nii-
"slüüslü 'ka.

Yesu -dho dhang- 'gü -kɔ

⁶ Yesu -bha b̄ome -nu 'ö
weng- -nu 'wo gun -dhe do
'gü bha, 'wo- dhe "kɔ 'wo-
pö: «Yi Dëme, i- -pö -a
yi lya -loo kö 'i Izraëdhö
-me -nu bho lduengdhe
'gü (Wləmö -me -nu -gɔ) kö
-wo -ya wo -dù 'fleë- 'gü 'zü
-deewo -ee?»

⁷ 'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ- -nu
-gɔ 'ö- pö: «-Abin! -A -dhe
'yaa- -bha kö yi -nu waa-
"tüng -nu ('wo -gban 'wɔn
-nu bha- -bha) 'ö n Dë -ya -ya
ö -bha -gblüdëdhe 'gü -wu
'ka bha 'ka- -nu dö.

⁸ "Kee (-a 'dhe ka -mawən
'dhö- -bha kö 'ka- dö yö
-mü lde:) 'Nii- "slüüslü
-dho lç- -ka -ta 'ö Atanna
-yö 'gübüdhe nu ka -dhe.
Yö lné lya kë "dhü 'yö
'wɔn 'ö -gban n -bha 'ka
dho kë- pö -me 'ka 'me
'wo Zedhizadhemö pö 'gü
-dhe -nu oo, Zude -se 'gü
-dhe -todhüsü waa- Samadhi
-dhe -nu 'gü -a -nu -dhe 'ö
dho "dhü 'ö zun- 'ka "se
"dhiütodhe 'gü..»

⁹ Dhe 'ö lya 'wɔn -nu
bha- pö "dhü 'dçöndhö 'ö
lyä ö bo, 'yö wlü Atanna
-bha 'gübüdhe 'ka 'yö dho
dhang- 'gü, 'yö dho "dhü 'ö
-da dha 'kpong- 'gü, 'yö dha
'kpong- -yö kpa- -ta -a -nu
"yan "dhiü mü.

¹⁰ -A -nu "yan- -to Yesu
lkeng- zian 'ö 'dho sië- 'ka
dhang- 'gü bha- 'ka, 'wo dho
-dhe -ga kö gçöñ- -nu lple
'ö so "puu 'dhö- -nu -bha

(Atanna -bha "kië -nu bha) kö -wo dō sië- -nu "sco mü.

¹¹ 'Yö goon- -nu ɬple bha 'wo- pö- -nu -dhe: «Gad-hidhe -me -nu 'ka ya, -më 'ö -kë 'yö 'ka -dhe -ga dhang- 'gü zuudhö "dhö? Yesu do 'ö 'go sië ka kpö 'gü 'ö dho dhang- 'gü bha, -yö -dho ö yee kë 'zü 'ö nu ɬdhe -ko do 'ka- yö- 'ka kö -yö 'dho sië bha- 'dhö.

Mε -dɔ Zuda "gblvv 'gü -ko

¹² ɬDhe 'ö ɬya kë "dhö 'yö Yesu -bha bome -nu bha 'wo go -ton 'wo- -dhe Odhivie -ton 'ö Zedhizadhemö -dhe "sco bha- ɬgin-, 'yö 'wo wo yee -kë 'wo dho Zedhizadhemö 'plöö. -Go Zedhizadhemö 'plöö kö 'i dho Odhivie -ton ɬgin- -yö -mco "kidhung do -nu "sinma -bha.

¹³ ɬDhe 'ö ɬwa -loo Zedhizadhemö, 'yö 'wo dho 'kodhi 'wo gun- 'gü 'ko -ta "dhöng 'gü bha- 'gü. 'Mε 'wo gun mü bha -wa me do -dhe Piëdhö, 'yö 'wo- me do 'bha -dhe Zan, 'yö Zakö, Andre, Fidhipö, Toma, Batedhemi, Matiö, Zakö 'ö -kë Adhöfe gbö 'ka, 'yö Simo, 'wo- 'tɔ kpö 'wo- -dhe "yangüsiüme bha waa- Zudë 'ö -kë Zakö gbö 'ka 'pö.

¹⁴ 'Mε 'wo bha- -nu -wu -gun do 'ö 'wo -yea do 'gü 'wo ɬbhea -kpeawo, waa-dhebhö 'bha -nu waa- Yesu dhe Madhi waa- dheebhang -nu 'dhö.

¹⁵ Yi do 'ka kö 'dhang -bho Yesu "dhiü -mε -nu 'wo dho ɬmco me këng do ö -ko ɬple

-nu -bha bha -wo -dhe do 'gü, 'yö Piëdhö -yö ɬwlü- -nu ɬgban wëëdhö mü 'ö- pö- -nu -dhe:

¹⁶ «N dheebhang -nu, -yö -së kö 'pë 'ö Atanna -bha 'Nii- -ya pö yi 'bha 'ka Davi "dhi 'ö -ben zë -sü 'ka- -bha 'sëëdhe 'gü, 'ö -gban Zuda 'ö zian bho 'mε 'wo Yesu kun -a -nu 'ka -a -bha bha -yö kë.

¹⁷ Zuda bha -yö -kë 'mε 'kwa gun Yesu ɬkeng- bha- me do 'ka, yë 'kwa- -kë bha- -bha -gun 'pö.

¹⁸ 'Wëëga 'ö -kë -a me zë ɬsaa 'ka bha 'yö 'bhlaadhe do dho- 'ka. ɬDhe 'ö ɬya kë "dhö, 'yö dho ö -gö 'bhlaadhe bha- 'gü 'yö- -pö mü 'ö wü, 'yö- gbleen- ɬgban 'wo -pen 'do 'do, 'yö ga.

¹⁹ 'Mε 'wo Zedhizadhemö -pö ya- 'gü -a -nu ɬgban "pëpë -wo kë 'wɔn bha- ma, 'yö- -wɔn 'gü 'yö 'wo 'bhlaadhe bha- -dhe wo -wu 'gü Akedama (ɬwaa- pö "dhö kö -wa -pö 'bhlaadhe 'ö me ɬycɔn -yö ɬwenng- 'gü).

²⁰ 'Wɔn 'ö -gban Zuda -bha bha -yö -ben zë -sü 'ka "Tan 'sëëdhe ('wo- Somö kë bha-) 'gü 'nu yi 'bha 'ka ɬdhe: «Mε 'bha -bha -wɔn 'ya 'dho zun- -bha 'kɔ -bha, me 'bha 'ya 'dho -ya 'gü.» 'Yö -ben zë -sü 'ka 'zü ɬdhe: «Mε do 'bha -yö dɔ- "gblvv 'gü».

²¹⁻²² ɬDhe 'ö "dhö me do -yö -da yi "piü kö -yö kë kwa Dëme Yesu -bha -go ga 'gü -sü bha- "sεε- 'ka 'pö. Mε 'ö "dhö bha -yö kë 'mε 'ö gun 'mε 'ö 'kwa gun kwa Dëme Yesu ɬkeng- "tüng "pëpë 'ö-

-kë, 'ö bo- 'ka "se -nu 'gü 'ö go- 'ka yi 'ö Zan -ya -zu 'ka bha- -bha 'ö dho 'ö zun- 'ka yi 'ö go- 'ka kwa kpö 'gü, 'ö Atanna -ya ॥wlü 'ö dho- 'ka dhang- 'gü -a -bha bha- me do ॥në- 'ka.

²³ ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü 'yö 'wo me ॥ple 'tö sü, me 'wo bha -wa me do -dhe Zosefu 'wo- -dhe Baazabasö, 'yö 'wo- 'tö kpö Zutusö, waa-Matiasö.

²⁴ 'Yö 'wo ॥bheä kwa Dëme -dhe 'wo- pö: «Yi Dëme, bhi 'ö 'i me ॥gban "pepe zuëga dö, me ॥ple 'wo ya- me 'dhe 'i i -kö -ye -bha -a -zöñ yi -dhe

²⁵ kö -yö kë Zuda "yö 'gü 'ka! -A -gen -mü ॥dhe Zuda -yö kë -go ö -bha yë 'ö -kë i -bha "ta 'sü -yë 'ka bha- 'gü 'yö dho -dhe 'ö- ॥moo bha- 'gü.

²⁶ ॥Dhe ॥wa bheä" ॥dhe -kö bha- 'dhö 'yö 'wo zë "kpüü -kë, 'yö to Matiasö -bha -bha, 'yö -da Yesu -bha bome -nu -kaong do ga do bha- -nu "piü.

2

'Nii- "slööslü nu -kö

¹ ॥Dhe 'ö Zuiifo -nu -bha ॥niidadhe 'wo- -dhe Pangtökötö bha- yi ॥ya ॥loo, 'dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu ॥gban "pepe -wo -gun -dhe do 'gü 'kö do 'bha 'gü.

² 'Wo dho "kan wo -ta kö pë vin "gbü- 'bha ॥ya -da -nu "tu 'gü dhang- 'gü. -A vin- -kë ॥dhe "tee "gbü- 'ö -ziö -a 'dhö 'yö 'kö 'wo gun- 'gü bha- pa.

³ 'Yö pë 'bha 'ö bhö peng 'nëe- -bha bha 'ö -ya -a -nu ॥gbin- 'doondhö.

⁴ 'Yö 'Nii- "slööslü -yö -da -a -nu 'gü, 'yö -nu ॥gban "pepe pa, 'yö 'wo -ya dhiang zë -sü -bha -wu "wëe 'ö 'waa- dö 'nu -bleesü bha- 'gü ॥dhe -kö 'ö Atanna -bha 'Nii- bha 'ö -do- 'ka- -nu "dhi -a 'dhö.

⁵ -A yi 'ö "dhü bha- 'ka kö Zuifo -nu 'wo Zedhizadhemö 'plöö, waa- me 'dhe -nu 'wo go "se "pepe ॥gban 'gü, 'ö 'wo -kë Atanna ॥bhleeyame 'ka kö -wo Zedhizadhemö mü.

⁶ ॥Dhe 'ö pë vin bha ॥waa- ma, 'yö- me kpö 'gbë ॥dede 'wo nu 'kö bha- "dhi "dhiü mü ॥gbang 'wo- dö sië 'köödhö mü bha- -wöñ 'gü. 'Wöñ bha- 'wöñ -ya -nu -kon ॥dedewo, -a -gen -mü ॥dhe me "pepe 'wo nu "dhü bha -wo 'dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu -wu 'gü ma wo -di -wu -nu 'gü 'do 'do 'ka, 'ö dhiang -nu 'wo- zë sië bha 'wo- 'gü ma 'kpakpadhö.

⁷ ॥Dhe 'ö- 'wöñ -ya -nu kon "dhü, 'yö 'wo -ya "kaabho bho -sü -bha 'wo- pö: «-Ka dö! 'Me 'wo dhiang zë sië ya, Gadhidhe -me -nu 'waa -mü -ee?

⁸ -Yö kë -kö -kë ॥dhe 'yö dhiang -nu 'wo- zë sië ya kwa- 'gü ma kwa -di -wu -nu 'gü 'do 'ka?

⁹ "Këe kö 'me 'kwa ya me 'bha -nu -go Paatö -se -nu oo, Medi -se -nu waa- Edhamö -se -nu 'gü, 'ö me 'bha -nu -wo go Mezopotami -se, Zude -se, Kapadçösö -se, Pöng -se, Azi -se

¹⁰ Flizi -se, Panfidhi -se,

Ezítö -se waa- Dhibi -pö -nu 'wo Sidhənö -dhe -züzü -a -nu 'gü, 'ö me 'bha -nu 'wo go Wləmö,

¹¹ 'ö me 'wo Zuifö 'në ɬdede 'ka 'pö, 'me 'wo wo zuë" ɬslëe 'pö Zuifö -nu -bha bheä" -kø 'gü waa- me -nu 'wo go Kletö -dhe -nu, waa- Adhabi -se -nu 'gü 'wo mü, "Kee 'yö dhiang -nu 'wo- zë sië 'ö ɬgban Atanna -bha 'wɔn -së 'ö- -kë -a -bha bha 'kwa- ma kwa -dı -wu -nu 'gü 'do 'do 'ka?"

¹² -A 'wɔn -ya -nu -kɔn ɬdedewo 'ö 'pë 'wo dho- pö 'wii- dɔ, 'yö 'wo- pö wo 'kø -nu -dhe: «ɬYa kë "dhü kö 'wɔn ya- 'klɔo- -mü -më 'ka?»

¹³ "Kee -a me bha -nu -zë kö -wo ɬwëe dɔ sië 'dhang bho Yesu "dhiü -me -nu -bha 'wo- pö: «-Aa, n 'bha, 'me 'wo bha we ɬnë ɬyaa- -nu 'kun!»

Piedhö -bha 'wɔn -gen dɔ -kɔ

¹⁴ 'Yö Piedhö waa- Yesu -bha bɔmë -nu -kaɔng do ga do -kpea 'wo to bha 'wo ɬwlü 'wo dɔ wo -gean 'me 'wo bha- -nu weëdhö, 'yö Piedhö -yö ö -wu "dhiü ɬwlü 'yö dhiang zë- -nu -dhe 'ö- pö: «'Me 'ka Zuifö 'ka, 'ö 'ka Zedhizadhemö -pö ya- 'gü waa 'me 'ka nu, -ka ka "tu 'to kö 'wɔn 'ö kë sië bha 'a- -gen pö ka -dhe.

¹⁵ -A -gen -mü ɬdhe 'me 'ka- -nu -ga sië bha we 'yaa- -nu -bha ɬdhe -kø 'ka ka -zu 'gɔn sië- 'ka bha- 'dhö. -A 'klɔo- -mü ɬdhe "tüng 'kwa dɔ- 'ka ya "yënng "tëe -ta -mü (we -bha me 'kun "tüng 'yaa kë ɬni!).

¹⁶ "Kee 'pë 'ö Atanna -yö bɔ ö -wudhiüloomë Zoedhö 'gü 'ö- pö yi 'bha 'ka bha 'yö- 'gü -wɔn 'dhö kë sië ɬdëe bha.

¹⁷ -A -gen -mü ɬdhe Atanna -ya -pö Zoedhö -dhe 'ö- pö:

<"Tüng -totaamasü 'gü, a -dho ma 'Nii- 'gü -gblü me suu "pëpë ɬgban -ta, 'ö ka gbö -nu waa- ka 'dhu -nu 'wo n -wu "dhiü ɬloo, 'ö ka -bha 'në "wlü -sü -nu "yan 'gü 'dhö -da 'wo teanwɔn 'ö -gban Atanna -bha -a dɔ 'Ö kaa- me zizi -nu 'wo "yëen bho (teanwɔn -nu 'wo Atanna "piü) -a 'ka.

¹⁸ Tean- ɬdede 'ka, a -dho ma 'Nii- 'gü -gblü ma yékëme -nu, gɔɔn- -nu waa- dhong -nu -ta kö -wo n -wu "dhiü ɬloo yi 'ö bha- 'ka.

¹⁹ A -dho "dhabhliwɔn "gblügblü -nu kë dhang- 'gü -dhe -nu waa- "kpüngtaadhe -nu 'gü. ɬYɔɔn -nu, peng -nu waa- peng "gbién -nu -wo -dho kë.

²⁰ 'Yënnng- 'bhü- -dho kë tii, 'ö "su -yö -kë ɬdhe ɬyɔɔn 'dhö, 'yö yi 'ö kwa Dëme -ya -ya ö 'tɔ bho -yi 'ka, yi 'kpíi- bha 'yö gun -na ɬloo.

²¹ ɬYa bo kë -sü 'ka "dhü, me "vu me 'ö dho kwa Dëme mɔɔ-, -yö -dho "ta- -me -dhe 'ö- dha».

²² 'Yö Piedhö -yö dhiang zë 'zü 'ö- pö: «Izraedhö -me -nu, -ka ka "tu to: Yesu 'ö go

Nazadhëtö bha Atanna -ya -bo kwa -dhe, 'yö bə- 'gü kö -ya -zən kwa -dhe ɬdhe yö ɬnē- bo, 'yö "dhabhlwən "gblügblü -nu -kë ɬdhe -ko 'ö kaa ɬdede 'ka- dɔ- 'ka bha- 'dhö.

²³ "Kee 'yö 'wo- "dhiü dɔ ka -dhe ɬdhe -ko 'ö gun- 'ka Atanna zuë" "piü 'nu -bleesü, 'ö gun- "piü ɬdhe -yö kë- 'ka -a 'dhö, 'yö 'kadɔ 'wənyaakëme -nu -go, 'yö 'wo- dɔ "dhü -bha 'wo- zë,

²⁴ "kee ɬdhe 'ö ɬwa bo- -wëedhe bho -sü 'ka 'ö ɬya ga, Atanna -ya -bho ga -bha "dhiüdhe -go 'ö -bo, -a -gen -mü ɬdhe ga faan 'yaa ɬmoo- -bha kö -yö wə- -ta

²⁵ ɬdhe -ko 'ö Davi -ya pö- 'ka yi 'bha 'ka -a -bu 'gü 'ö- pö ɬdhe:

<A- 'wən dɔ ɬdhe n Dëme -yö n "piü -kpeawo, 'ö n -maa -kë, -a -wən 'gü n 'yaç- -nu -ko 'yii 'dho ɬmoo n -bha.

²⁶ Yö ɬnē- -wən 'gü 'yö n ɬnii 'dhö -da, 'yö 'a dhiang zë zuë" ɬnii -da 'ka.

A- 'wən -dɔ ɬdhe a -dho ga -dhekpaoyi do 'ka, "kee a n -zu -yö 'pë 'ö Atanna -ya pö

ö -dho kë n -dhe bha- -dhe -kpeawo.

²⁷ -A -gen -mü ɬdhe a- -pö -dhe:

'Bhii 'dho kwa- n 'nii- -zü ɬgeebco, ɬya 'go mü 'bhii 'dho "wi- -bha kö i -bha yëkëme "slüöslü bha- kwi -yö "bu.

²⁸ 'Bha -tosea kë -zian -zən n -dhe, i -bha -kë n "piü -sü bha -yö n zuë" ɬnii -da -kpeawo> bha- 'dhö.»

²⁹ 'Yö Piëdhö -yö dhiang zë 'ö dho- 'ka ö "dhiü 'ö- pö: «N dheeblehang -nu, -ka dɔ kö 'wən 'ö -gban kwa "bhëma -wəngbiüsü Davi -bha bha 'apö ka -dhe 'kpakpadhö. -A -gen -mü ɬdhe Davi bha -yö -ga 'ö 'wo- ɬgee bho, 'ö- bun 'dhö -tun ɬdees kwa -go yö.

³⁰ "Kee 'ö gun kö -yö -tun "yaan -yö -gun Atanna -wudhiüloome 'ka, 'ö- 'wən dɔ 'kpakpadhö ɬdhe -yö dhiang -zë ö -dhe 'ö -sö -bhö 'ö- pö ö -dhe ɬdhe ö -dho -a suu 'gü -në do 'sü 'ö- -ya ö -bha -gblüdë 'ka ɬdhe Davi 'dhö 'pö.

³¹ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü 'wən 'ö dho kë 'yö Davi -ya to "dhiü 'ö- dɔ. 'Wən 'ö -gban Atanna -bha -Yame -bha -go ga 'gü -sü -bha bha ɬnë 'ö- -dhiang zë 'ö- pö ɬdhe:

<Atanna 'yii -ko "kan- "dhiü ɬgeebco kö- kwi -yö "bu> bha.

(-A -kë "dhü -sü bha- 'gü, kö dhiang 'ö Davi -ya zë bha 'yii- bho ö -dù 'gü, Atanna -bha 'Nii- "slüöslü ɬnë- dɔ- "dhi.)

³² Yesu 'a- -dhiang zë sië ka -dhe ya, Atanna ɬyaa- bho ga 'gü, me ɬgban "pëpë kwa- "sees- 'ka, kwa- 'wən -dɔ.

³³ 'Yö- sü 'ö- -ya -yea ɬbhëlëesü 'ö- "sɔɔ dhàng- 'gü bha- 'gü, 'yö 'Nii- "slüöslü 'ö- dë -ya "plüün bho- -dhe bha- ɬsɔɔ, 'yö- ɬlɔɔ yi -ta. Pë -nu 'ka- yö sië "ɛen 'ka- ma sië

bha 'Nii- "slüüslü bha ɬnë-
-nu -kë.

³⁴ -A -gen -mü ɬdhe Davi
bha 'yii -da dhang- 'gü ɬdhe
Yesu 'dhö, "keε -ya -pö 'ö- pö:
<N Dëme Atanna -ya -pö n

Dëme -dhe:

-Bhö -ya ma -yea -së ya -'gü!

³⁵ Kö -yö 'to- 'ka "dhü -yö
zun- 'ka yi 'a dho i -ko
ziö- 'ka i 'yaç- -nu -go
bha- -bha».

³⁶ ɬDhe 'ö "dhü Izraëdhö
-me -nu ɬgban "pepe, -ka
'dhang bho- "dhiü ɬdhe Yesu
'ka- dö "dhü -bha bha ɬnë
Atanna -ya -ya me ɬgban
"pepe Dëme, -a -bha -Yame
Klisi 'ka. Yö ɬnë Atanna -ya
pö ö -dho bo me "bhü- -nu
-dhe».

³⁷ ɬDhe 'wo Piëdhö -wu
bha- ma, 'yö dho- -nu -go
ɬgbleen, 'yö peng -yö -kan
-nu -bha, kö ɬwaa- 'wɔn dö
ɬdhe 'wa -da Atanna "dhiü.
'Yö 'wo Piëdhö waa- 'dhang
-bho Yesu "dhiü -me -nu 'wo
to bha- -nu dheeε" kpɔ 'wo-
pö: «Yi dheeεhang -nu, ɬdhe
'ö "dhü bha 'yi- kë ɬdhe?»

³⁸ 'Yö Piëdhö -ya pö- -nu
-dhe: «-Ka bo ka ɬsɔng 'ka
kö 'me 'ö "dhü -yö ö -bha
-toseadhe slëe-, kö -yö ö
kwaa- ö kë -sɔng yaa -nu
-zü, kö -wa -bo Yesu 'ka -zu
bho Yes -a 'tɔ 'gü, kö -ya
-bha 'wɔn yaa -nu -mawɔn
'to! ɬYa kë "dhü 'Nii- "slüüslü
'ö Atanna -ya ɬgbac bha ka
-dho ka -bha ɬsɔc.

³⁹ -A -gen -mü ɬdhe -ya
"plüün -së bha- -bho kaa- ka
bhang -nu ka -dhe, 'yö dho
'ö- bho 'pö 'me 'wo "se "wεε
-nu 'gü ɬgbleengbleen, 'ö

kwa Dëme, kwa -bha Atanna
dho -nu -dhe kö -wo kë- -bha
'në -nu 'ka bha- -nu -dhe.»

⁴⁰ 'Yö Piëdhö -yö dhiang
-nu zë 'zü 'gbe 'ka -a -nu
-dhe, 'yö -dhio -nu dö- -nu -ta
'ö -nu faan dö, kö ɬwa "wì
dha -sü -wɔn -bha kö -wo 'go
'wɔnyaakëme -nu 'wo Yesu
zë, 'ö Atanna dho 'wɔn bho-
-nu 'gü bha- -nu kpö 'gü.

⁴¹ 'Yö me 'gbe 'wo 'dhang
bho Atanna -wu 'ö Piëdhö
-ya pö bha- "dhiü, 'yö 'wo-
-nu -bɔ Yesu 'ka -zu bho.
'Yö me 'wo ɬmɔc me "gblü
-yaaga -bha 'wo -da 'dhang
-bho Yesu "dhiü -me -nu "piü
yi do bha- 'ka.

⁴² -Wo -gun wo faan dö
sië -kpεawo 'ö 'wo wo "tu to
me draan- -wu -nu 'ö Yesu
-bha bɔme -nu gun- -zɔn sië-
-nu -dhe bha- -bha. 'Ö- -nu
-kɔ -yö -kë 'wɔn do -bha, 'ö-
-nu -bha -dhië gun do, ('yö
'wo to mü 'wo kwa Dëme
Yesu -bha -bhöpë -bhö), -a
-nu -bha -bheä Atanna -dhe
-sü -nu bha 'wo- ɬgban -kë
wo "kwëë.

*Dhang -bho Yesu "dhiü
-me -nu -kë 'ko "piü -kɔ*

⁴³ "Suö- -gun me ɬgban
"pepe 'gü, 'ö 'wo 'dhang -bho
Yesu "dhiü -me -nu ɬbhlëe
-ya "dhabhliwɔn "gblügblü
-nu waa- -kian -wɔn 'gbe -nu
'ö- -bha bɔme -nu gun- kë sië
bha- -wɔn 'gü.

⁴⁴ 'Dhang -bho Yesu "dhiü
-me -nu -gun wo kpö 'ka
"dhü do, 'ö- -nu ɬsɔc pë
ɬgban- gun do.

⁴⁵ 'Me 'wo bha -wo gun
woo- 'bhlaadhe -nu, "εεn pë
-nu 'ö- -nu ɬsɔc pë 'ka -a -nu

"dhoo dō siē 'yö 'wo- -naç
lloo 'ko -ta, 'yö 'pē 'ö lmc
'me 'ö "dhü -a -bha -kpla -bho
'ka -pē -bha 'wo- nu- -mē
-dhe.

⁴⁶ 'Yö 'wo lloo 'ko -ta
-dhekpacyi lgban "pepe
'ka Zuifö -nu -bha Atanna
-dhökégükö 'gü, 'yö 'wo
kwa Dëme Yesu -bha -bhöpë
-bhö, kö -wo pē -nu -bhö sië
'ko "piü -a -nu -go 'köödhe
-nu 'gü lniidadhe waa-
zuëwaanusü 'ka.

⁴⁷ 'Yö 'wo Atanna 'tö bhö,
'yö- -nu -dho -yö "segümë -nu
-kë. 'Yö kwa Dëme Yesu -yö
'dhang bho ö "dhiü -më 'ö
lwa dha -a -da -a -nu "piü yi
lgban "pepe 'ka.

3

-Genloome do -kë
"klüüklü -kɔ

¹ Yi do 'ka kö Piëdhö waa-
Zan -wo 'dho sië Zuifö -nu
-bha Atanna -dhökégükö 'gü
kö 'yënng- lya 'kpc me -go
'ka -a -nu -bha -bhea Atanna
-dhe "töng 'gü,

² 'yö 'wo -genloome do yö
kö -yö -ya -sü 'ka 'ködhi 'dhe
'wo- -dhe 'ködhi -sësü bha-
"dhiü. Gondë bha -yö -bhö
ö -bha "yua bha- 'ka. -Wo
-nu 'ka -dhekpacyi lgban
"pepe 'ka 'wo- -ya mü kö -yö
'wëëga -gbadhe 'me 'wo -da
sië Atanna -dhökégükö 'gü
bha lñé- -nu -go.

³ 'Yö Piëdhö waa- Zan -nu
yö kö -wo 'dho sië Atanna
-dhökégükö 'gü, 'yö gba -dhe
-a -nu -go.

⁴ 'Yö Piëdhö waa- Zan 'wo-
-ga zuudhö, 'yö Piëdhö -ya
pö- -dhe: «-Bhö -dhe -ga
lzooc!»

⁵ 'Yö gcoon- bha 'ö ö "yan
"dhiü lwlü 'yö- -nu -ga -së
'ka, -a -gen -mü ldhe kö -yö
ö -zu 'gön sië ldhe -wo -dho
pë 'bha nu ö -dhe.

⁶ 'Yö Piëdhö -ya pö- -dhe
'zü 'ö- pö: «'Wëëga 'yaa n
-go kö 'a- nu i -dhe "keë pë
'bha -yö n -go, a -dho yö -zë
nu i -dhe: Yesu Klisi 'ö go
Nazadhetö bha- 'tö 'gü, -bhö
"wlü kö 'i "ta!»

⁷ ldhe 'ö lya- pö "dhü 'yö
gcoon- bha- kun- kwëe" 'ka,
'yö- lwlü, 'yö- -gen -yö dō
dingdhö -a lwlöö,

⁸ 'yö -wlö 'ö -gban ö -gen
bha- -ta, 'yö -ya "ta 'sü -sü
-bha. 'Yö waa- Yesu -bha
bëme -nu 'wo -da Atanna
-dhökégükö 'gü kö -yö "ta 'sü
sië, kö -yö -wlö sië, kö -yö
Atanna 'tö bhö sië.

⁹ Me "pepe 'wo gun 'mü
-wa -yö kö -yö "ta 'sü sië
Atanna 'tö bhö -sü 'ka.

¹⁰ ldhe 'ö lwa- -ga 'ö
lwa- dō ldhe 'me 'ö gun -ya
-sü 'ka Atanna -dhökégükö
"dhi -sësü "dhiü, 'ö gun gba
-dhe sië bha yö mü, 'yö "suö
'dhö -da -nu 'gü 'yö 'wöö 'ö
-kë -dhe bha- 'wöö -ya -nu
kon.

*Piedhö dhiang zë Atanna
-dhökégükö 'gü -kɔ*

¹¹ Gondëne bha 'yii go
Piëdhö waa- Zan -a -nu
lkeng-, -a -wöö 'gü me kpö
'wo gun Atanna -dhökégükö
'gü bha 'me bha- -kë "klüüklü
-wöö bha 'yö- 'wöö -ya
-nu kon ldedewo, 'yö 'wo
-beang sü 'wo nu- -nu -zian
'ka 'kɔ "gbetazëdhe 'dhe

'wo- -dhe Sadhomɔ -bha 'kɔ "gbεεtazédhe bha- 'gü.

¹² ॥Dhe 'ö Piedhö ॥yaa-nu yö, 'yö- pö- -nu -dhe: «Izraedhö -mɛ -nu, -më 'ö -kë 'yö 'mɛ ya- -kë "klüüklü -sü -wɔn -yö ka kɔn? -Më 'ö -kë 'yö 'ka yi -ga ॥dhe 'pë yi ॥në 'yi gɔndënë ya- -bha "yua bo yi -dı -bha 'gügbüdhe "seen yi -dı -bha -kplü Atanna -bha -kɔ -së 'ka -a 'dhe?

¹³ Ablaamö, Izaakö waaz-Zakəbö -a -nu -bha Atanna 'ö -kë kwa "bhɛma -nu -bha Atanna 'ka bha ॥në- -kë kö mɛ -nu -wo ö -bha yékémɛ Yesu 'tɔ bħɔ ('yö- -bö 'ö -bho ga 'gü).

Yesu 'ö "dhü bha Zuifö -nu kaa ॥dede ka kë- -kun 'kadɔ kaa- "segdhiümɛ -nu -gɔ, 'ö 'ka 'wɔn yaa -nu pö- -bha Pidhatö -kuu "dhiü, "keɛ kö yö -zë -ya "piü ॥dhe 'ö ö kwaa- -zü.

¹⁴ 'Ö 'kii "wɪ mɛ 'ö "slüüslü, 'ö pö 'aa- -bha Atanna wëedhö bha- -wɔn -bha, 'ö 'ka 'mɛ yö -zë 'ö -kë mezémɛ 'ka bha ॥në- -dhe Pidhatö -gɔ kö -ya bho -kaso 'gü ka -dhe.

¹⁵ 'Yö 'ka 'mɛ 'ö -toseadhe nu mɛ ॥gban "pepe -dhe bha- zë -kɔ bha- 'gü. "Keɛ Atanna -ya -bho ga 'gü, yi- "seɛ- 'ka.

¹⁶ 'Mɛ 'ka- dɔ 'kpakpadhö 'ö -ya ya, 'gügbüdhe 'ö Yesu 'tɔ 'gü bha ॥në- gba faan 'ka 'yö 'ka- -ga sië bha. -Zu -yö Yesu -dhe -sü ॥në gɔndënë ya -bha "yua bo 'kpakpadhö mɛ ॥gban "pepe ka "yaan bha.

¹⁷ ॥Dhe 'ö "dhü, n dheeblehang -nu, 'a- -dɔ ॥dhe 'wɔn kaa- ka -gɔmɛ -nu 'ka- -kë

Yesu 'ka "dhü bha 'kaa- 'wɔn ॥në- dɔ.

¹⁸ "Keɛ -yö -kë "dhü kö 'pë 'ö Atanna -yö bɔ ö -wudhiüloomɛ ॥gban "pepe -ta 'ö- pö bha- 'gü -wɔn ॥në -yö kë. Yö -mū ॥dhe -a -bha -Yamɛ -wëedhɛ -dho bho.

¹⁹ -A -wɔn 'gü, -ka ka zuë" slëe- kö 'ka ka wë -ya Atanna "piü kö -yö kaa- 'wɔn yaa -nu -mawɔn 'to.

²⁰ ॥Ya kë "dhü, -yö -dho -ya -dı 'fleë- 'gü "tüng nu ka -dhe, 'ö 'mɛ 'ö ॥yaa- -ya 'nu "pepedhö ka Dhamɛ 'ka 'ö -kë Yesu 'ka bha- nu ka -dhe.

²¹ ॥Ya 'go yö -zë 'gü, Yesu Klisi -dho 'to dhang- 'gü 'ö dho- 'ka "dhü 'ö zun- 'ka pë ॥gban "pepe kë -dee "tüng 'ö Atanna -yö bɔ- 'ka ö -wudhiüloomɛ 'ö -nu -ya -dı -ta bha- -nu -ta, 'ö- pö 'ö -yi ॥ya ॥gwëe bha- -bha.

²² 'Yö Yesu -wɔn dhiang zë- -nu -dhe 'ö- pö: «Moizö kë- -pö yö ॥në- -bu 'gü yi 'bha 'ka 'ö- pö:

<Kwa Dëmɛ, kwa -bha Atanna -dho ö -wudhiüloomɛ 'ö ॥dhe n 'dhö -a sü ka ॥zinng 'gü 'ö- bɔ ka -dhe.

'Wɔn "pepe 'ö dho- pö ka -dhe bha -kaa ma!

²³ Mɛ "vv mɛ 'ö 'yii- -wɔ ma, -yö -dho 'go Atanna -bha mɛ -nu ॥zinng 'gü 'ö- 'gü -yö ॥see> bha.»

²⁴ Atanna -wudhiüloomɛ -nu "pepe 'ö go- 'ka Samiedhö -bha 'ö zun- 'ka ॥dæs -bha, -a -nu ॥gban "pepe -wo 'wɔn 'ö -gban 'yi bha- -bha bha- -dhiang -zë.

25 'Pë 'ö Atanna -ya
"plüün bho 'ö bɔ- 'ka
ö -wudhiüloomε -nu -ta
bha -yö ka -bha 'ka, 'ö
-nëngkwëedhe 'ö- -da waa-
ka "bhëma -nu wo ɿzinng
'gü bha 'ö ka -bha 'ka 'pö.
-A -gen -mü ɿdhe -ya -pö
Ablaamö -dhe 'ö- pö:
<A -dho bɔ i suu 'gü -në -nu
-ta
'a 'dhuë- -kë "kpungtaame
"pëpë ɿgban -bha».

26 Yö ɿnë- -wən 'gü, 'yö
Atanna -yö ö -bha yékëme
(Yesu) sü 'ö- bɔ ka ɿnë ka
-dhe "dhiü -bleesü ɿkö kö -yö
'dhuë- kë ka -bha, "kees kö
-yö 'më 'ö "dhü -a -kɔ bho-
këwən yaa -nu bha 'do 'do
'ka.»

4

*Piedhö waa- Zan -nu -bha
-dho zagobhome -kuu "dhiü
-kɔ -dhiang*

¹ Piedhö waa- Zan -wo
-to dhiang -zë "següme -nu
-dhe -dhe 'gü, 'yö "saab-
home -nu oo, "yan -to Zuifö
-nu -bha Atanna -dhökëgükɔ
-bha -më -nu -gome -nu waa-
Sadusien -nu 'wo dɔ -beang
-bha 'wo nu.

² Yesu -bha bɔme -nu -bha
"següme -nu draan- -wən
bha 'yii dhi- -nu -dhe, -a -gen
-mü ɿdhe -wa -pö "següme
-nu -dhe ɿdhe Yesu -yö -go ga
'gü kö -ya -zən ɿdhe 'më ɿwa
ga -wo -mɔ -bha kö -wo 'go
ga 'gü.

³ 'Yö 'wo- -nu kun 'wo- -nu
-da -kasö 'gü, 'yö 'wo -wɔ mü
'yö -dhe -yö ɿkpao. -A -gen
-mü ɿdhe 'wo- -nu kun kö
"bin ɿya 'ma.

⁴ "Tüng 'ö kë sië- 'ka "dhü
bha kö 'më 'ö 'wən -taɔng
-së 'ö Piedhö waa- Zan 'wo-
pö bha 'wo- ma, kö- më
'gbe -dhe ɿwa 'dhang bho
Yesu -wən "dhiü. 'Yö 'dhang
-bho Yesu "dhiü -më -nu 'wo
kë 'gbe 'wo dho 'wo -mɔ
më "gblü "sɔcdhu -nu "sinma
-bha.

⁵ ɿDhe 'ö- -tadhe ɿya
ɿkpao, 'yö Zuifö -nu -gome
-nu waa- -nu -bha më
zizi -nu waa- -nu -bha
'tɔnggɔme -nu 'wo bho 'ko
-ta Zedhizadhemö 'plöö.

⁶ "Saabhome 'kpii- 'wo-
-dhe Anö bha- 'dhö, Kaifö
'dhö, Zan 'dhö, Dhezandrö
waa- "saabhome 'kpii- -gɔ
'kɔmë -nu ɿgban "pëpë -wo
-gun -dhe bha- 'gü.

⁷ 'Yö 'wo nu Yesu -bha
bɔme -nu bha- -nu 'ka -a
-nu -kuu "dhiü, 'yö 'wo-
-nu dhees" kpo 'wo- pö:
«-Genloome ya ka- -bha "yua
bo -kɔ -kë ɿdhe? 'Gügbüdhe
suum -mee ɿnë 'ka- bo- 'ka,
"eən ka- -bo de 'tɔ 'gü?»

⁸ 'Yö Piedhö 'ö 'Nii-
"slüüslüü- 'dhö- pa -sü 'ka
bha 'ö- -yɔ bɔ- -nu -gɔ 'ö-
pö: «"Sekoonme -nu, më zizi
-nu,

⁹ ɿdhe 'ö -kë ɿdhe 'ka nu
yi 'ka zagobhome -kuu "dhiü,
'ö- -gen 'yii kë 'wən "wəe
'bha -zë 'ka 'ö -kë "ta 'yi- wo
-genloome ya- -dhe 'yi- -bha
"yua bo bha ɿnë- 'ka, 'yö 'ka
yi dhees" kpo sië 'zü -a dha
-kɔ 'ka bha,

¹⁰ -yö -së kö 'ka- -gen ma,
kö Izraedhö -më -nu ɿgban
"pëpë -wa dɔ 'pö. Gondënë
bha kë 'ö- wo "klüüklü 'kpak-
padhö 'ö ka "yan 'dhö- -bha

'ö dō bha -ya -wo 'gügbüdhə
'ö Yesu Klisi 'ö go Nazadhetö,
'ö 'ka- dō "dhü -bha 'ka- zë, 'ö
Atanna -ya bho ga 'gü bha-
'tō bha ɬnë- 'saa- 'gü.

¹¹ Yesu 'ö 'wən 'ö -gban
-bha 'ö -bən zë -sü 'ka Atanna
-bha 'sëedhə 'gü ɬdhe:

<-Gwë 'ö 'kodome -nu 'ka ka
ɬkwa- -zü bha ɬnë
ɬya kë 'kö "kpan -ya -ta -gwë
'ka bha yö -mü.

¹² Yöö doseng ɬnë dha -sü
-yö ɬslöö- "piü, -a -gen -mü
ɬdhe 'tō "wεε 'bha kö dho kë
"kpung ɬtaa kö 'kwa bɔ- -ta
'kwa dha 'yaa 'dhö.

¹³ ɬDhe 'ö ɬwa Piëdhö
waa- Zan -nu dhiang zë -kɔ
bha- yö -zugbandhe 'ka, -a
'wən -ya -nu -kɔn, -a -gen
-mü ɬdhe -a -nu ɬbhleë 'yaa
gun "εen 'zü 'wii ɬklang 'bha
kë kö woo pë dɔ, 'pë 'mε
'kö 'wo bha 'wo- dō doseng
yö -mü ɬdhe -wo -gun Yesu
ɬkeng-.

¹⁴ "Kεε ɬdhe 'ö -kë ɬdhe
'mε 'ö -kë "klüüklü bha -yö
-gun dō -sü 'ka- -nu "sɔo mü,
'ö -nu "yan -yö gun- -bha
bha, 'pë 'wo dho- pö 'wii-
ɬslöö.

¹⁵ ɬDhe 'ö ɬya kë "dhü 'yö
'wo- pö Piëdhö waa- Zan -nu
-dhe -wo zun "kpennng. ɬDhe
'ö ɬwa zun "kpennng, -yö
zagəbhomε -nu 'wo wo -go
dun 'pë 'wo dho- kë Piëdhö
waa- Zan -a -nu 'ka -a -wən
'gü.

¹⁶ 'Yö 'wo- pö wo 'ko -nu
-dhe: «-Më ɬdede ɬnë 'kwa
dho ɬmoo- -bha 'kwa- kë 'mε
'wo ya- -nu 'ka? 'Mε 'wo
Zedhizadhemö -pö ya- 'gü -a

-nu ɬgban "pεpε -wa 'wən
-dɔ ɬdhe "dhabhliwən 'kpii-
'ö -kë ya wo ɬnë 'wo- -kë, yii
-dł 'pö 'yii 'dho ɬmoo- -bha
kö 'yi zaodhe -da -bha.

¹⁷ "Kεε kö 'wən bha 'ya
'dho -pən -dhe ɬgban "pεpε
'gü, -ka -kwa -ya -a -nu "yan
'gü kö 'kwa- pö- -nu -dhe
gləglədhö ɬdhe 'wa 'dho dhi-
ang zë me 'bha -dhe 'zü Yesu
bha- 'tō 'gü!»

¹⁸ 'Yö 'wo Piëdhö waa- Zan
-a -nu -dhe, 'yö 'wo- pö- -nu
-dhe gləglədhö ɬdhe -wo wo
bo me -nu ɬklang kë -sü
waa- dhiang -zë me -nu -dhe
-sü 'ö Yesu 'tō 'gü bha- 'ka
tongtongdhö.

¹⁹ "Kεε 'yö Piëdhö waa-
Zan 'wo- pö- -nu -dhe: «Kaa
ɬdede -kaa -ga, -yö -së
Atanna wëedhö kö 'yi ka
ɬbhleë -ya kö -yö ziö yö -zë
-bha -ta -ee?

²⁰ -Abin! Yi -zë 'yii 'dho
ɬmoo- -bha kö 'yi yi bo 'wən
'yi- yö, "εen 'yi- ma -a pö -sü
'ka!»

²¹ 'Yö zagəbhomε -nu 'wo
"suü -da -nu 'gü 'zü -deewo,
'yö 'wo wo ɬkwa- -nu -zü
'wo dho. 'Yö 'wii- -nu
-wëedhə bho -dhe yö, -a -gen
-mü ɬdhe kö "segümε -nu
ɬgban "pεpε -wo Atanna 'tō
bhɔ sië 'wən 'ö -kë bha- -wən
'gü.

²² 'Mε 'ö- -dhe -yö bo
"dhabhli 'gü "dhü bha 'ö gun
"dhü kö- -kwe ɬya ziö -kwe
-kaɔng -yiisiö -ta.

*Dhang -bho Yesu "dhiü
-mε -nu -bhəa Atanna -dhe
-kɔ*

23 ॥Dhe 'ö ॥wa wo kwaan-
-nu -zü, 'yö Piëdhö waa- Zan
'wo dho woo- me -nu "piü,
'yö -wu 'ö "saabhomē -gōmē
-nu waa- me zizi -nu 'wo- pō-
-nu -dhe bha 'wo- -gen dō
'pō- -nu -dhe.

24 ॥Dhe 'ö ॥wa 'wən bha-
ma, 'yö 'dhang -bho Yesu
"dhiü -me -nu 'wo wo -wu
-kē do 'yö 'wo ॥bhēa Atanna
-dhe 'wo- pō: «Yi Dēmē, bhi
॥nē 'i dhang- 'dhö, "se 'dhö,
"yi waa- -nu 'güpē "pepe
॥gban -da.

25 Bhi ॥nē 'i bō yi "bhēma
Davi 'ö -kē i -bha yékēmē 'ka
bha- 'gü yi 'bha 'ka, 'yö 'i- pō
i -bha 'Nii- "slüüslü -wu 'ka
॥dhe:

<-Mē ॥nē -kē 'yö 'wən -siō me
-dhe -kō suu ya
'ö -da 'me 'waa Zuifö 'ka- -nu
'gü?

॥Wa "kpēnng- kē kwa Dēmē
-gō, "kēe -a -nu -kō 'yii
॥mcō- -bha

kō -wa 'gü -wən kē.

26 "Kpung ॥taa -gblüdē -nu
    ॥wa dē- -gō ॥gcōn
    -yan 'gü,

'yö -gōmē -nu ॥wa wo zü 'ma
    'koo
kwa Dēmē Atanna waa- -bha
    -Yamē

'ö- pō ö dho -a bō me "bhü-
    -nu -dhe bha- -nu -gō.

27 -A -gen -mū ॥dhe -yö
tean- ॥dede 'ka ॥dhe Edhodö
'dhö, Pidhatö waa- me 'bha
-nu 'ö 'waa Zuifö 'ka -a -nu
'dhö, Izraedhö -me -nu 'dhö,
-a -nu ॥gban "pepe -wo kē
-loo wo 'ko -ta 'pōdhe ya- 'gü
i -bha yékēmē "slüüslü Yesu
'ö i -bha -Yamē 'ka bha- -gō.

28 'Yö 'wo pē "pepe 'i -wī
-bha "dhiü yi 'bha 'ka i
-bha 'gügbüdhe 'gü, 'ö -kē i
-dhidhewən 'ka bha- -kē -kō
bha- 'gü.

29 ॥Dhe 'ö "dhü, yi Dēmē,
-bhö -a -nu -bha "suü -da yi
'gü -wu -nu ya- -nu -ga kō 'i
"wī -bha 'me 'yi kē i -bha
yékēmē -nu 'ka ya yi -go kō
'yi i -wu pō -zügbandhe 'ka
me -nu -dhe.

30 -Bhö i -bha 'gügbüdhe
-zōn me -nu -dhe, "yua -bho
me -bha -sü waa- "dhabh-
liwən -nu kē -sü 'ka i -bha
yékēmē "slüüslü Yesu bha-
tō 'gü.»

31 ॥Dhe 'ö ॥wa wo bo -bhēa
Atanna -dhe -sü 'ka ॥dhe -kō
bha- 'dhö, 'yö -dhe 'wo gun
-ya -sü 'ka- 'gü bha 'ö -ya
॥zii -sü -bha, 'yö -nu ॥gban
"pepe 'wo pa 'Nii- "slüüslü
'ka, 'yö 'wo -ya Atanna -wu
pō -sü -bha -zügbandhe 'ka
me -nu -dhe.

*Dhang -bho Yesu "dhiü
-me -nu -bha woo- pē -nu 'gü
-gblü wo 'ko -ta -kō -dhiang*

32 'Dhang -bho Yesu "dhiü
-me -nu kpō 'wo bha- -nu
-zügongüwən -gun do, -a -nu
-dhidhewən -gun do. -A me
'bha 'yii- pō pē 'bha -bha
॥dhe mang do n -bha -mū,
"kēe pē 'dhö 'me 'dhe- -gō,
-wa -loo 'ko -ta 'yö -kē -a -nu
॥gban -bha 'ka.

33 Yesu -bha bōmē -nu bha
-wo kwa Dēmē Yesu -bha
-go ga 'gü -sü -dhiang -zē
'gügbüdhe ॥dede 'ka; 'yö
Atanna -yö 'dhang -bho Yesu
"dhiü -me -nu -kaowən -dhi
॥dedewo.

34-35 Pë 'bha -saan 'yaa gun
me 'bha -bha -a -nu kpö 'gü,
-a -gen -mü ॥dhe 'me 'ö 'bh-
laadhe -nu 'wo- -nu -go waa-
'kɔ -nu 'dhö -wa "dhöö -dɔ,
'ö 'wo dho- 'wëëga 'ka Yesu
-bha bɔmɛ -nu -dhe, 'yö 'wo-
-wëës bho kö -wa 'gü -gblü
wo 'ko -ta, 'yö 'me 'ö 'dhö -a
-ma -wɔn 'dhö zun 'wëëga
'ö -bha, 'yö -pö, 'yö 'wo- nu-
-me -dhe.

36 Zosefu 'ö -kë Dhevi -go
"kwæan- 'gü 'në do 'ka 'ö
bho Siplë 'ö Yesu -bha bɔmɛ
-nu -wa 'tɔ kpo (glekö -wu
'gü) 'wo -dhe Baanabasö, ('ö
॥waa- pö "dhü kö -wa -pö me
faandomɛ bha)

37 -Yö ö -bha 'bhlaa- do
"dhöö dɔ -kɔ bha ॥në- 'gü
'yö nu- 'wëëga 'ka Yesu -bha
bɔmɛ -nu -dhe.

5

Ananiasö waa- Safiidha -a- nu këwɔn -dhiang

1 "Kee 'yö gondënë do 'wo-
-dhe Ananiasö, 'wo- -bha
dhebhɔ -dhe 'pö Safiidha bha
'wo ॥mɔɔ- 'gü, 'yö 'wo wo
-bha -dhe do "dhöö dɔ.

2 -A 'wëëga bha 'yö Ananiasö -ya 'bha -gblen kpo kö
-yö 'to wo -go, 'yö -kpea sü ö
dho- 'ka Yesu -bha bɔmɛ -nu
-dhe kö waa- -bha dhebhɔ -a-
-nu "yaan -wɔn -yö 'ko "yaan.

3 ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü 'yö
Piëdhö -ya pö- -dhe: «Ananiasö, -më ॥në -kë 'yö 'i
-wi -bha 'yö Sɔtraan -yö -ya
i zuë" 'gü 'yö 'i ॥sua -kë
'Nii- "slüüslü -dhe, 'yö -dhe 'i-
"dhöö dɔ bha 'i- 'wëëga 'bha
-gblen kpo?

4 De ॥në faan -wɔ i -ta kö
'i i -bha -dhe bha- "dhöö dɔ?
"Een -a 'wëëga bha i -bha
'yaa -mü -ee? -Më ॥në -kë
'yö "slë suu bha 'ö -da i 'gü?
॥Sua bha 'bhii- kë me "bhii-
-zë -dhe, i- -kë Atanna ॥në-
-dhe bha, (i -dho -a -dhe 'yö).»

5 ॥Dhe 'ö Ananiasö -ya -wu
bha- ma, 'yö to 'mü 'ö -pö
"sia- 'yö ga. Me "pere 'wo
'wɔn bha- ma, 'yö "suö -ziisü
-yö -da -nu 'gü.

6 'Yö 'nëglɔɔn -nu 'wo nu
'wo so bo- -bha, 'yö 'wo- sü
'wo dho- 'ka 'wo- -wëës bho.

7 ॥Dhe 'ö ॥wa -ya 'në 'bha
wo pinngdhö, 'yö Ananiasö
-bha dhebhɔ -yö -da 'kɔodhö
'pö kö 'wɔn 'ö -kë bha 'yaa-
'bha dɔ.

8 'Yö Piëdhö -ya dhëe" kpo
'pö 'ö- pö: «Bhö tean- -dhi-
ang zë n -dhe, Safiidha,
'wëëga 'ö 'ka ka -bha -dhe
bha- "dhöö dɔ- -bha bha-
॥gban ॥në ya -ee?» 'Yö- pö-
-dhe: «॥lin, -a ॥gban ॥në
bha.»

9 'Yö Piëdhö -ya pö- -dhe:
«-Më ॥në -kë 'yö 'ka ka zü ma
'kuu kö 'ka Atanna -bha 'Nii-
'gü dan? -Dhe -ga, 'me 'wo
'go sië i -gon bun bho -dhe
'gü ॥wa ॥loo 'kɔ "kpan "dhiü,
-wo -dho 'dho bhii -di 'pö i
'ka.»

10 -Yö -to 'pö -dhe do bha-
'gü 'ö -pö Yesu -bha bɔmɛ
bha- ॥wlöö mü 'yö ga. 'Yö
'nëglɔɔn -nu do bha 'wo -da
'kɔodhö kö ॥ya ga, 'yö 'wo-
sü 'wo dho- 'ka 'wo- -wëës
bho- -bha gɔn "sɔɔ.

11 'Yö Atanna -bha
'kɔdhigümɛ -nu waa- me

"pερε 'wo 'wɔn bha- ma, 'yö "suü -ziisü 'dhö -da -nu 'gü.

bo, 'ö "yina yaa -yö go- -nu 'gü 'pö.

"Dhabhliwɔn 'gbe 'ö Yesu -bha bɔmɛ -nu -wa -kë -a dhiang

¹² Yesu -bha bɔmɛ -nu -wo "dhabhliwɔn -nu waa- -kian -wɔn 'gbe ॥dede -kë "segümɛ -nu "yan "dhiü. 'Dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu -wo -gun wo 'ko kpö 'ka ॥dhe 'kɔ do 'gü -me -nu 'dhö, 'kɔ "gbɛɛta zë -dhe 'wo -dhe -dhe Sadusien -bha 'kɔ "gbɛɛta zë -dhe bha- 'gü.

¹³ 'Ö 'me 'waa 'dhang bho Yesu -wɔn "dhiü 'waa gun ॥mɔɔ sië- -bha kö -wo -da -a -nu kpö 'gü, "kɛɛ -a -nu 'tɔ -zë -yö -gun -a -nu "dhi -kpɛawo.

¹⁴ Me kpö 'gbe ॥dede, dhong -nu waa- gɔɔn- -nu, -wo 'dhang -bho kwa Démɛ Yesu -wɔn "dhiü, 'ö 'wo -da 'dhang -bho -a "dhiü -me -nu -bhiëe 'gü.

¹⁵ "Dhabhliwɔn -nu 'ö 'dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu gun- kë sië bha- -wɔn 'gü, me -nu -gun nu sië wo -bha "yuëdhi -nu 'ka zian -gloooga 'ö Piëdhö -yö bɔ- -ta bha- "piü, 'yö 'wo -nu -wo "gbang -nu waa- sɛɛ" -nu -ta kö Piëdhö ॥ya ziö, kö- dhɔng "fiëfiëdë -zë -yö dɔ- -nu -ta kö- -nu -bha "yua -yö bo.

¹⁶ Me 'gbe -ta -gbe -nu -wo gun 'go sië 'pödhe -nu 'wo Zedhizadhemö -dhe -züzü -dhe -nu 'gü bha- -nu 'gü 'wo nu woo- "yuëdhi -nu 'ka, waa- 'me 'ö "yina yaa 'dhö -nu sëe bho sië- -nu 'dhö, 'ö -nu ॥gban -bha "yua -nu 'wo

"Yēnnggbaɔndhe -da Yesu -bha bɔmɛ -nu -ta -kɔ ॥ple -naa -a -dhiang

¹⁷ ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü 'yö "saabhome -nu -gɔmɛ 'kpii- waa- ö -bha me -nu 'wo Zedhizadhemö, 'wo -kë Sadusien -nu 'ka, 'yö gbleɛn" -yö ma- -nu 'gü Yesu -bha bɔmɛ -nu bha- -nu -bha. 'Yö 'wo- pö 'wo 'wɔn bho- -nu 'gü.

¹⁸ 'Yö 'wo - -nu kun 'wo - -nu -da -kaso 'gü.

¹⁹ ॥Dhe ॥ya dɔ gbeng, 'yö Atanna -bha "kië do -yö nu 'yö -kaso -kɔ "dhi -pu -a -nu -gɔ, 'yö- -nu zun "kpɛnng, 'yö- pö- -nu -dhe:

²⁰ «-Ka 'dho Atanna -dhɔkɛgükɔ 'gü kö 'ka -tosea kë -kɔ -dee 'ö -bha zian -ta bha- -zɔn me -nu -dhe!»

²¹ 'Yö Yesu -bha bɔmɛ -nu 'wo -kë ॥dhe -kɔ 'ö -pö- 'ka -nu -dhe bha- 'dhö. 'Yö 'wo dho Atanna -dhɔkɛgükɔ 'gü -dhekpao tii 'gü, 'yö 'wo -ya me draan- -sü -bha mü.

'Yö "saabhome -nu -gɔmɛ 'kpii- waa- me "pεrε 'wo -piü bha 'wo Zuifö -nu -bha me zizi -nu -dhe -dhe do 'gü kö 'wo -ya 'kwëë- kë. ("Yan -to Zuifö -nu -bha Atanna -dhɔkɛgükɔ -bha -me -nu -gɔmɛ -yö -gun mü 'pö). 'Yö 'wo "sɔdha -nu bɔ kö -wo 'dho Yesu -bha bɔmɛ -nu bha- -nu -dhe -dhe 'gü -kaso -kɔ 'gü.

²² "Kɛɛ ॥dhe 'ö ॥wa 'dho ॥wa ॥loo mü, 'wii- -nu yö -kaso -kɔ 'gü, 'yö 'wo wo yee

-kë 'wo nu 'wo- -gen dō- -nu
-dhe 'wo- pō:

²³ «Dhe 'yi ɬloo mü, yi
-kpan -kaso -kɔ "dhi -nu -bha
kö -wo ta -sü 'ka -së 'ka, 'ö 'yi
"yan -to 'kɔdhi -bha -mε -nu
yö kö -wo dō sië 'kɔdhi -nu
-bha, "keɛ ɬdhe 'yi "kwɛɛ -pu
'yi -da 'kɔɔdhö 'yii- -nu yö.»

²⁴ ɬDhe 'ö "yan -to Zuifö
-nu -bha Atanna -dħɔkɛgükɔ
-bha mε -nu -gɔmε waa-
"saabhome -nu -gɔmε -nu
'wo 'wɔn bha- ma, 'yö- 'wɔn
-ya -nu kɔn, 'yö 'pë 'wo dho-
pō 'wii- dō, 'yö 'wo- pō wo 'ko
-dhe: «-Më -wɔn suu ɬnë ɬni
-oo?»

²⁵ -Wo -to mü 'yö mε do -yö
-wo, 'yö- pō- -nu -dhe: «-Ka
-dhe -ga, 'mε 'ka- -nu kun
'ka- -nu -da -kaso 'gü yaan
"dhiü bha, -wo mε draan- sië
Atanna -dħɔkɛgükɔ 'gü tii-
-dhö.»

²⁶ ɬDhe 'ö ɬya kë "dhö,
'yö "yan -to Zuifö -nu -bha
Atanna -dħɔkɛgükɔ -bha
-mε -nu -gɔmε waa- ö -bha
mε -nu 'wo gun 'mü bha 'wo
dho Yesu -bha bɔmε -nu bha-
-nu 'kun -dhe 'gü, 'yö 'wo nu-
-nu 'ka, "keɛ 'wii- -nu kë -kɔ
'bha 'gü, -a -gen -mü ɬdhe
kö -wo "suü sië "segümε -nu
-gɔ kö 'wa 'dho wo -zuö -gwë
'ka.

²⁷ ɬDhe 'ö ɬwa nu- -nu
'ka, 'yö 'wo dho -nu 'ka -ya
'kwëë- këdhe 'gü, 'yö "saab-
home -nu -gɔmε 'kpii- 'dhö-
-nu dhεɛ" kpɔ 'ö- pō:

²⁸ «'Yii -dhio dō ka -ta 'yii-
pō 'ka 'dho mε 'bha draan-
Yesu ya- 'tɔ 'ka 'zü -ee? -Më
ɬnë 'ka- -kë ya? 'Yö ka -bha
mε draan- -wu ɬya ɬmɔɔ

Zedhizadhemö -dhe ya- 'gü
-dhe ɬgban "pεpε 'gü, 'yö ka
"piü -zianwo ɬdhe 'ka 'mε
bha- ga -wɔn kë yi ɬkwɛɛ-
'ka ya.»

²⁹ 'Yö Pièdhö waa- Yesu
-bha bɔmε -nu -kpɛa 'wo to
bha 'wo- -yo bɔ- -go 'wo-
pō: «-A -dheea -bha ɬdhe 'yi
Atanna ɬnë- ɬbhlëë -ya kö
-yö ziö- mε "bhui- -zë -bha
-ta!»

³⁰ Yesu 'ka- dō "dhü -bha
'ka- zë bha kwa "bhɛma -nu
-bha Atanna ɬyaa- bho ga
'gü,

³¹ ɬyaa- "wlü ɬyaa-
-ya ö -bha -yea ɬbhlëësü
'gü, ɬyaa- -ya -gɔmε 'ka
Medhamε 'ka, kë "dhü kö
Izraedhö -segümε -nu -wo
bɔ- -ta kö -wo wo -bha
-toseadhe slëë- Atanna "piü
kö -wo dha -sü ɬslɔɔ, kö
-ya -nu -bha 'wɔn yaa -nu
-mawɔn 'to.

³² Yi 'wɔn -nu bha- "sɛɛ-
'ka, 'Nii- "slüüslü 'ö Atanna
-ya nu ö ɬbhlëëyamε -nu
-dhe bha -ya "sɛɛ- 'ka 'pō.»

³³ ɬDhe 'ö -yakwëëkɛmε
-nu ɬwa -wu bha- ma, 'yö
-siö -nu -dhe "gbui- ɬdedewo,
'yö 'wo- pō 'wo Yesu -bha
bɔmε -nu zë.

³⁴ "Kee Fadhiziɛn mi
do- gun- -nu kpɔ 'gü mü,
'wo- -dhe Gamadhiɛdhö, 'ö
"segümε -nu -wa ɬbhlëë
-ya ɬdedewo, 'ö kë 'pō
'tɔnggɔmε do 'ka, 'yö ɬwlü
-yakwëëkɛmε -nu bha- -nu
kpɔ 'gü mü 'ö- pō- -nu -dhe
-wo Yesu -bha bɔmε -nu bha-
-nu zun "kpɛnnng 'në 'dɛdɛ
wo.

³⁵ ɬDhe 'ö ɬwaa- -nu
zun "kpɛnnng, 'yö- pō -yak-

wéækéme -nu bha- -nu -dhe:
«Izraædhö -mæ -nu 'ka ya,
-ka ka -dı 'kun 'pë 'ka dho-
kë 'mæ 'wo ya- -nu 'ka bha-
-wən 'gü!

³⁶ Kaa ॥dede ka- 'wən -dö
'kpakpadhö ॥dhe gõndënë
'wo- -dhe Tëüdasö, 'ö gun
ö -dı 'sü sië me ॥bhlëësü
'ka bha -yö kë -wlü kwa-
"se ya- 'gü -a yi 'yii ॥gwëë
॥kö, 'ö 'mæ 'wo ॥moo mæ
këng -yiisiö -nu -bha 'wo -ziö
॥keng-, "kees ॥dhe 'ö ॥waa-
zë, 'yö 'mæ 'wo gun- ॥keng-
bha 'wo -pen, 'yö -nu ॥gban
'wo -kan 'kwëë-, 'yö -kë 'wən
'dhe bha- "dhiütodhë 'ka.

³⁷ ॥Dhe 'ö- 'dhe bha ॥ya
kë "dhü, me dhüng "töng 'gü
'zü, 'yö 'mæ 'dhe 'wo- -dhe
'pö Zuda 'ö go Gadhidhe -se
'gü bha 'ö ॥wlü. 'Yö mæ
'gbe ॥dede goo bho 'yö 'wo
-ziö ॥keng-. ॥Dhe 'ö ॥waa-
zë 'pö, mæ "pepe 'wo gun-
॥keng- bha 'yö 'wo -pen 'pö.

³⁸ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü,
a- -pö ka -dhe: -Ka ka kwa-
'mæ bha- -nu -zü kö -wo 'dho,
'ka 'dho ka "tu kë- -nu -bha
'zü do. -A -gen -mü ॥dhe ॥ya
kë ॥dhe -a -nu kë "slë -nu
waa- -nu kë -yë -nu bha -wo
-go mæ "bhui- ॥në- 'gü, kö -yö
-dho 'wü ॥dhe 'mæ 'wo bha-
-nu -bha bha- 'dhö,

³⁹ "kees ॥ya kë ॥dhe 'ö -go
Atanna ॥në- "piü ॥dedewo
tean- 'ka, kö ka -kɔ 'yii 'dho
॥moo- -bha kö 'ka- 'wü. -A
-wən 'gü -kaa kë -së kö 'ka
'dho 'ko zë Atanna 'ka!» 'Yö
-ya 'kwëë- këme -nu bha 'wo
-wi Gamadhiedhö -wu -bha.

⁴⁰ 'Yö 'wo Yesu -bha bøme
-nu bha- -nu -dhe, 'yö 'wo-

pö "sødha -nu -dhe -wa -nu
-ma. ॥Dhe ॥wa bo- -nu -ma
-sü 'ka, 'yö 'wo- pö- -nu -dhe
'wa 'dho dhiang zë mæ 'bha
-dhe 'zü Yesu 'tɔ 'gü, 'yö 'wo
wo ॥kwaa- -nu -zü.

⁴¹ 'Yö Yesu -bha bøme -nu
'wo go -ya 'kwëë- bha- -dhe
'gü ॥niidadhe ॥dede 'ka, -a
-gen -mü ॥dhe 'yiü- -dö -nu
-bha -sü 'ö Yesu 'tɔ -wən
'gü bha ॥në- -nu ॥bhlëë -kë
Atanna wëedhö.

⁴² 'Yö 'wo mæ -nu ॥draan
-kpæawo yi ॥gban "pepe 'ka
Atanna -dhækëgükö 'gü -dhe
waa- 'kɔ "wæs 'gü -dhe -nu
'gü 'wən -taçng -së 'ö -gban -a
-bha -Yame Yesu -wən -bha
bha- 'ka.

6

Mæ "saçple 'wo dho
Atanna -bha bøme -nu -ta
'kun -a -nu 'sü -kɔ -dhiang

¹ -A "töng bha- 'gü, ॥dhe
'ö -kë ॥dhe 'dhang -bho Yesu
-wən "dhiü -mæ -nu -gun -da
sië- "dhiü -kpæawo, 'yö "dhi-
naa -yö -da Zuifö -nu 'wo bho
"se "wæs 'gü 'wo glëkö -wu pö
waa- mæ 'dhe 'wo bho Zuifö
-se 'gü -a -nu ॥zinng 'gü. Mæ
'dhe 'wo glëkö -wu pö bha,
-wa -pö ॥dhe 'waa -bhöpë
nu woo- ॥geandhe -nu -dhe
॥dhe -kɔ 'wo- nu 'ka 'mæ 'wo
to -a -nu -dhe bha- 'dhö yi
"pepe 'wo -bhöpë 'gü -gblü
'ka bha- ॥gban 'ka.

²⁻³ 'Yö Yesu -bha bøme -nu
-kaçng do ga ॥ple bha 'wo
'dhang -bho Yesu "dhiü -mæ
-nu ॥gban -dhe -dhe do 'gü,
'yö 'wo- pö- -nu -dhe: «Yi
dheebhang -nu, 'yaa -së kö
'yi yi kwa- Atanna -wu pö

-sü -zü kö 'yi yi -zu kë -bhöpē -wən "piü! ॥Dhe 'ö "dhü, -ka me "saɔple 'ö me "pepe ॥gban 'wo- -nu 'tɔ -së pö, 'ö 'Nii- "slüüslü 'dhö- -nu pa -sü 'ka, 'ö 'wo ॥kpaɔsü -a -nu 'sü ka ॥zinng 'gü kö yé 'dhe bha 'yi- dɔ- -nu -ko 'ka.

⁴ Yö ॥në ॥ya kë "dhü, 'yö yi -ko dho ॥mɔɔ- -bha kö 'yi bheə" Atanna -dhe "εen kö 'yi- -wu pö "töng ॥gban "pepe 'gü kö 'yi 'dho- 'ka "dhiü -kpeawo.»

⁵ -A pö 'wo- wo "dhü bha 'yö- "dhia -yö ma me kpö bha- -nu 'gü ॥dedewo, 'yö 'wo Etiénö 'ö pa -sü 'ka 'Nii- "slüüslü waa- -zu -yö Atanna -dhe -sü 'ka bha- 'dhö, Fidhipö 'dhö, Plosödhö waa- Nikanɔɔ 'dhö, Timɔ waa- Paamenasö 'dhö, Nikodha 'ö go Angtiosö 'ö 'ö zuë" ॥sléë Zuifö -nu -bha bheə" -ko 'ö gun "dhiü -bleesü -a 'gü bha- -nu sü.

⁶ 'Yö 'wo- -nu -zɔn Yesu -bha bɔmə -nu -dhe, 'yö 'wo ॥bheə Atanna -dhe -a -nu -wən 'gü, 'yö 'wo wo -ko kpa- -nu -ta (kö -ya -nu -kaɔwən dhi).

⁷ ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü, Atanna -wu -yö -dho "dhiü -kpeawo 'yö 'dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu 'bha 'dhö -da -ta -kpeawo 'pö Zedhizadhemö -pö 'gü, 'yö "saabhome -nu 'gbə ॥dede 'wo -wı -bha kö 'wo wo -zu 'yö Yesu -dhe.

Etiénö 'kun -ko

⁸ Etiénö bha Atanna -bha 'dhuë- waa- -bha 'gügbüidhe -wo -gun pa -sü 'ka. -A

-wən 'gü -yö -gun "dhabhiliwən "gblügblö -nu waa- -kian -wən -nu kë sië.

⁹ ॥Dhe 'ö -kë "dhü, 'yö me 'bha -nu 'wo zaɔdhe -da Etiénö 'ka. 'Mə 'wo "dhü bha- me 'bha -nu -kë Zuifö -nu -bha -yakwëekégükɔ 'gü -me -nu 'wo- -nu -dhe «-go ॥dhuëngdhe 'gü -me -nu» bha ॥në - 'ka. 'Mə 'wo "dhü bha -wo -go Sidhenö -pö waa- Dhezandri -pö -nu 'gü, 'yö waa- Zuifö 'bha -nu 'ö 'waa wo -zë -a -nu -dhe "dhü, "kəs 'wo go Sidhisı -dhe waa- Azi -dhe -nu 'gü 'pö bha waa- Etiénö -nu 'wo -ya zaɔdhe -da -sü -bha wo "kwëë.

¹⁰ "Kεε -a -nu "dhi -yö -kun 'ö- -nu -ko 'yii ॥mɔɔ dhiang zë -sü -bha 'zü, -a -gen -mü ॥dhe kö Etiénö -yö dhiang zë sië 'wɔndɔdhe 'ö 'Nii- "slüüslü -ya nu- -dhe bha- 'ka.

¹¹ 'Yö 'me 'wo bha 'wo me -nu gbadhiü -kë kö -wa pö Etiénö -bha ॥dhe: «Yi- -yö kö -yö Moizö waa- Atanna -a -nu -bha fang bho sië.»

¹² 'Yö 'wo "segümə -nu waa- me zizi -nu waa- 'tonggomə -nu zü ॥yɔɔn Etiénö -bha -ko bha- 'gü, 'yö 'wo ॥loo- -ta 'wo- kun, 'yö 'wo dho- 'ka zagobhome 'kpii- -kuu "dhiü.

¹³ 'Yö 'wo nu 'pö 'me 'wo ॥sua -ya Etiénö -bha bha- -nu 'ka 'yö 'wo- pö: «'Mə ya 'yaa ö bo kwa -bha Atanna -dhökégükɔ ॥bhlëësü bha waa- Moizö -bha 'tong- -nu -bha fang bho -sü 'ka.

¹⁴ Yi- -ma -ta ॥dhe Yesu 'ö go Nazadhetö bha -yö -dho

Atanna -dħokēgükö 'wü, 'ö kwa wö -kö 'ö Moizö -ya nu kwa "bhëma -nu -dhe bha -bho "gluu.

¹⁵ 'Yö 'me 'wo gun za -go -ye 'gü -kö 'gü mü bha 'wo wo "yan -gban Etienö 'gü 'yö 'wo- -ga "we zuudhö, 'yö 'wo- -dhe yö kö- wö 'gü- 'bhü sië dħe Atanna -bha "kië wë 'dhö.

7

Etienö -ziö dhiang 'gü -kø -dhiang

¹ 'Yö "saabhome -gōmę 'kpii- -yö Etienö dħeeε" kpo 'ö- pö: «Dhiang -nu 'wo- pö i kë- -zë bha -yö -gun "dħu -ee?»

² 'Yö Etienö -ya -yø bø 'ö- pö: «N dë -nu, n dheebleh -nu, -ka ka "tu 'to! Atanna 'ö- 'tø -yö bħo bha -yö kë ö -dħi -zħon kwa "bhëma Ablaamö -dhe yi 'bha 'ka kö -yö -tun Mezopotami -se 'gü, kö 'yii 'dho dħo -ya Saadhang -pö 'gü,

³ 'yö- pö- -dhe: «-Bħo 'go i -għi "segħum -nu waa- i -għi 'kċċum -nu kpo 'gü kö 'i 'dho "se a dħo- -dhe -zħon i -dhe bha- 'gü.»

⁴ Ablaamö -yö -go yö dħo -ya Saadhang. -A dë -yö -ga -dhe bha dħo -yö. 'Yö Atanna -yö Ablaamö bø "se 'ka- 'gü dħeε ya- 'gü.

⁵ 'Yii -dhe bħa nu- -dhe mü. -Dhe 'nē -zian 'ö -kë dħe me -gen -yea 'dħo 'yii -nu -dhe mü kö -yö kë- -dħi -bħa 'ka, "keε -ya "pliūn -bħo -dhe dħo -yö -dħo "segħo bħa -nu -dhe, 'ö -nu 'pö- suu

'gü -nē -nu -dhe, "keε kö -"tħeng bħa- 'gü kö 'nē 'bħa -zian 'yii kë dħo Ablaamö -għo.

⁶ -Wu 'ö Atanna -ya pö -dhe -kaa -ga 'ö ya, -ya -pö: <I suu 'gü -nē -nu -dho -tosea kë -dħengħħe -ta "segħo "wexx 'gü, -wo -dho dħu ħeġġ -zé "se bħa- 'gü 'ö 'wo- -nu -wiedħe bħo -kwe keng -yiisio 'ka.

⁷ "Keε a -dho 'wən "gbu -wən "segħo 'wo dħo kë- 'gü dħu ħeġġ 'ka bħa- 'gü -me -nu -ta, 'ö 'wo go "segħo bħa -'gü 'wo nu n -dħokē -dhe 'gü "se ya- 'gü.»

⁸ 'Yö Etienö -yö dhiang zé 'ö dħo- 'ka ö "dħiū 'ö- pö: «dħe 'ö dħa kë "dħu 'yö Atanna -yö -mlieg -kë Ablaamö 'ka, 'yö- daċċopē -kë -dħo 'gbannē 'gü -sü 'ka (kö -ya -zħon dħe wo dħo -wö ö -bħa 'ka). 'Yö Ablaamö -yö ö gbö Izaakö kpo, 'yö- -kë 'gbannē 'ka kö dħa bħo kö -dħekpaċċi dħa kë "saaga. 'Yö Izaakö -dħi 'pö 'ö ö gbö Zakħob -kë 'pö 'gbannē 'ka -kø do bħa- 'gü. 'Yö Zakħob -dħi 'pö 'ö ö bħang -nu -kaong do ga dħo -wħid 'wo -kë kwa "bhëma -wongħiġ -ka bħa -nu -kë 'gbannē 'ka 'pö -kø do bħa- 'gü.

⁹ 'Yö kwa "bhëma -nu bħa 'wo għleξen" għon wo dheebleh Zosefu 'ka, 'yö 'wo -dħo dħo, 'yö kë dħu ħeġġ 'ka Ezitō -se 'gü, "keε Atanna -yö -to "piū.

¹⁰ 'Yö - bħo - -bħa sseebħodhe dħo "pexx 'gü 'yö- għa dħo -ya 'gü Ezitō -me -nu -bħa -għlu -dħo 'ö gun

"tüng bha- 'gü bha- "yan 'gü. 'Yö Zosefu -ya Ezitö -se waa- ö ɬsloɔpë "pεpε ɬgbən -gədhiüme 'ka.

¹¹ ɬDhe 'ö 'wən -nu bha -wa kē "dhü, 'yö "vüü -yö -da Ezitö -se waa- Kanaa -se -nu 'gü, 'yö- sēebhodhe -yö -kē 'gbe ɬdedewo, 'yö 'pē 'ö kwa "bhəma -nu woo- -bhö 'yaa gun.

¹² ɬDhe 'ö Zakəbō ɬyaama ɬdhe -bhöpë -yö Ezitö -se 'gü, 'yö ö bhang -nu 'wo -kē kwa "bhəma -nu 'ka bha- -nu bɔ 'mü, -bhöpë 'dho -dhe 'gü -kɔ -blɛesü wo.

¹³ 'Dho ɬple -naa 'dhe 'wo dho- wo bha 'yö Zosefu -yö ö -d̄i -zən ö dheeblehang -nu -dhe (ɬdhe 'ö "yaan, 'yii ga ɬdhe -kɔ 'ö wo -zé 'wo gun wo -zu 'gɔn siē- 'ka bha-'dhö), 'yö Fadhaon -yö gun -na Zosefu -bha 'kɔome -nu dɔ.

¹⁴ ɬDhe 'ö ɬya kē "dhü 'yö Zosefu -yö naɔ dɔ 'ö dheeblehang -nu bha- -nu -gɔ kö -wa dɔ wo d̄e Zakəbō -gɔ kö waa- ö -go 'kɔome -nu 'ö- -nu -da 'kwëe- -sü -yö gun me -dhü -kaɔng "saɔple ga "sɔɔdhu bha -wo nu.

¹⁵ ɬDhe naɔ bha 'wo- dɔ- -nu d̄e -go, 'yö- -nu d̄e Zakəbō waa- ö -go 'kɔome -nu 'wo dho Ezitö -se 'gü. 'Yö 'wo to 'mü 'yö zun- 'ka- -nu ga -yi -bha.

¹⁶ ɬDhe Zakəbō ɬya ga, 'yö 'wo dho- ɬgee 'ka Ablaamö -bha me ɬgeebhodhe 'ö-dho Emɔɔ -bha 'në -nu -gɔ Sisemö -pö 'gü bha- 'gü. -Dhe do 'wo Zakəbō ɬwəe bho- 'gü

bha ɬnë 'wo kwa "bhəma -nu -wɔ -bha 'pö.

¹⁷ ɬDhe 'ö 'pē 'ö Atanna -ya "plüün bho Ablaamö -dhe (ɬdhe ö -dho Kanaa -se nusuu -nu -dhe) bha- 'gü -wən kē -yi 'yaa ɬgbleen 'zü, "keə kö kwa "bhəma -nu ɬwa pa ɬdedewo kö ɬwa kē 'gbe Ezitö -se 'gü,

¹⁸ 'yö -gblüdë "wəe 'ö 'yaa Zosefu dɔ ɬdhe Fadhaon 'dhö bha 'ö -ya "segɔ "dhiü Ezitö -se bha- 'gü.

¹⁹ 'Yö -gblüdë 'dhe 'ö bha 'ö "kpennng- -kē kwa "bhəma -nu -gɔ, 'yö- -nu -wëedhe bho, 'yö- pö- -nu -dhe -wo wo kwa- woo- 'në "blë -dee -nu -zü kö -wo ga.

²⁰ Moizö -bhö "tüng bha ɬnë- 'gü, 'yö gun 'në -dee -së ɬdede 'ka, 'yö- -dhö -yö Atanna kē. 'Yö- 'kɔome -nu 'wo- -bin "su -yaaga 'ka wo -gɔ 'kɔdhö (kö Fadhaon 'ya 'dho- 'wən dɔ).

²¹ "Keə ɬdhe 'ö- kē -kɔ 'bhaa 'dhö 'zü, 'ö ɬwa wo kwa- -zü "bü, 'yö Fadhaon 'dhu -ya yö, 'yö- sü 'ö dho- 'ka 'ö- -kē ö -bha 'në 'ka 'yö ö -zu -kē "piü.

²² 'Yö 'wo Moizö ɬdraan Ezitö -se bha- 'gü -wən kē -kɔ "pεpε ɬgbən -bha, 'yö -kē me "gbu- 'ka ö "wı -kɔ -nu waa- ö këwən -nu 'gü.

²³ ɬDhe Moizö 'kɔ -kwə ɬya kē -kaɔng -yiisiö, 'yö ɬwlü yi do 'ka, 'yö dho -wo ö dheeblehang -nu 'wo -kē Izraedhö -me -nu 'ka bha- -nu -bha kö 'wo -kɔ 'ö- 'gü 'ö -do.

²⁴ ॥Dhe 'ö dho 'yö -kpan Ezitö mi do -bha kö -yö ö dheebhang -nu bha- me do -wëedhe bho sië "wëewëe, 'yö dho ö dheebhang bha- "piü kö ö- bhloč bho, 'yö Ezitö mi bha- zë.

²⁵ 'Yö ö -zv -gɔn ॥Dhe ö dheebhang -nu 'wo -kë Izraedhö -me -nu 'ka bha, -wo -dho -a 'gü ma ॥Dhe Atanna -dho bɔ yö ॥në ö -ta kö -ya -nu bho ॥dhuëngdhe 'gü, "këe 'wii- 'gü ma "dhü.

²⁶ -A -dhekpaɔyi 'dhe 'ö do- "piü bha, 'yö Moizö -yö -kpan Izraedhö mi ॥ple -bha kö -wo -gɔn gɔn sië, 'yö- pö 'ö- -nu "kan 'kwëe- kö -wo dhi wo 'ko -dhe 'yö- pö- -nu -dhe: «'Më 'ka ya, -yö -kë mü ॥dhe 'yö ka -dù -sloč 'ka ka 'ko -nu -wëe -kë wo sië "këe kö dheebhang -zë -mü ka 'ka ya?»

²⁷ "Këe 'yö- me 'dhe 'ö za yaa bho ö "teado -bha bha 'ö Moizö -blü, 'yö- pö- -dhe: «De ॥në i -ya yi -gɔmë 'ka "ëen yii- zadɔmë 'ka?

²⁸ "ëen -yö i "piü ॥dhe 'i n zë ॥dhe -kɔ 'i Ezitö mi zë- 'ka yaan "dhiü bha- 'dhö -ee?»

²⁹ ॥Dhe 'ö Moizö ॥ya- -wu ma ॥dhe 'pë bha- 'dhö, 'yö ॥dua 'yö dho Madian -se 'gü 'yö -ya mü, 'yö 'nëgɔn ॥ple kpɔ "se bha- 'gü.

³⁰ ॥Dhe 'ö -kwë -kaɔng -yi- isio ॥ya ziö, 'yö Atanna -bha "kië do -yö ö -dù -zɔn Moizö -dhe "tungtadhe 'ö Sinai -tɔn "sɔɔ bha- 'gü peng 'gü kö -yö -kpɔɔkpö do -bhö sië ("këe kö 'yaa "gü).

³¹ ॥Dhe 'ö Moizö ॥ya

-dhe bha- yö 'yö- 'wɔn -ya kɔn. ॥Dhe 'ö ॥yɔɔn sië -kpɔɔkpö bha- "sɔɔ kö 'ö -ga 'kpakpadhö, 'yö kwa Dëme Atanna -wu ma kö -ya pö sië:

³² <Ma ॥në 'a i "bhëma -nu -bha Atanna 'ka, 'a Ablaamö, Izaakö waa- Zakɔbö -nu -bha Atanna 'ka.>

'Yö Moizö -yö -ya ॥zii -sü -bha "suü 'ka, 'yö -dhe -ga -dhe bha- 'gü -sü -yö -kë 'gü -ziisü.

³³ 'Yö kwa Dëme -ya pö -dhe: «-Bhö i -bha -sabha bho i -gen 'gü, -a -gen -mü ॥dhe "se 'i do- -ta bha "se 'ö -ya -sü 'ka -dù -wɔn "dhiü Atanna -bha 'ka yö -mü.» ॥Dhe 'ö ॥yaa- pö- -dhe "dhü, 'yö go mü 'ö- pö:

³⁴ «Sëë 'ö ma me -nu 'wo- bho sië Ezitö -se 'gü bha 'ma- -dhe yö, 'ma- -nu "gbu -wu ma; 'Yö ॥në- -wɔn 'gü 'yö 'a ॥lɔč kö 'a- -nu bho ॥dhuëngdhe 'gü. ॥Dhe 'ö "dhü, -bhö nu, -a "tüng ॥ya ॥loo kö 'a i bɔ Ezitö -se 'gü!»

³⁵ 'Yö Etienö -yö dho ö "dhiü dhiang zë -sü 'ka 'ö- pö: «Moizö ॥dede 'ö Izraedhö -me -nu 'wo- pö- -dhe: «Dee i -ya yi -gɔmë 'ka "ëen za -dɔ yi -bha -me 'ka» bha ॥në Atanna -ya bɔ kö -ya -nu bho ॥dhuëngdhe 'gü kö -yö kë- -nu -gɔmë 'ka. Atanna -bha "kië 'ö ö -dù -zɔn -dhe -kpɔɔ kpö 'ö peng 'dhö -bhö sië- 'gü bha ॥në- -ta kun kö -yö kë Izraedhö -me -nu -gɔmë waa- -nu -bho ॥dhuëngdhe 'gü -me bha- 'ka.

³⁶ Moizö ॥në Izraedhö -me -nu bho ॥dhuëngdhe 'gü

Ezitö -se 'gü, "dhabhliwɔn -nu kë -sü 'ka "se bha- 'gü, ɬweeyi -zaɔndhö "dhiü -dhe -nu waa- "tüngtadhe -nu 'gü -kwe -kaɔng -yiisiö 'ka.

³⁷ Moizö do bha 'zü ɬnë -pö Izraedhö -me -nu -dhe:
<Atanna -dho ö -wudhiüloomë do 'ö ɬdhe n 'dhö,
ö dho 'go ka suu 'gü -a bɔ ka -dhe>.

³⁸ Moizö bha ɬnë gun Izraedhö -me -nu kpö 'gü "tüng -ta. 'Yö -kë kwa "bhəma -nu "piü, 'yö -kë 'zü Atanna -bha "kië 'ö dhiang zë- -dhe Sinai -tɔn ɬgbina- bha- "piü, 'yö Atanna -yö ö -bha -tosea 'ö 'yaa yën -a -kë -bha -wu -nu nu- -dhe kö -ya nu kwa -dhe.

³⁹ "Kee kwa "bhəma -nu 'wii "wɪ- -bha kö -wo Moizö ɬbhlëe -ya, 'yö 'wo -kɔ -a -wu 'ka 'yö 'wo- -pö -yö wo 'gü -së kö 'wo wo yee kë 'wo 'dho Ezitö -se 'gü.

⁴⁰ 'Yö 'wo- -pö Aadħon -dhe:
-Bħo yi -bha -zlan -nu 'wo dho "ta yi 'ka -a -nu -pë kë!
-A -gen -mü ɬdhe Moizö 'ö go yi 'ka Ezitö -se 'gü ya 'pë 'ö -kë 'yaa- -dɔ!>

⁴¹ 'Yö -du 'në do -pë -kë, 'yö 'wo "saa- bho- "dhiü, 'yö 'wo wo "dhia bho- -nu -dī -bha -kë -kɔ "dhiü -pë bha- -dhe.

⁴² 'Yö Atanna -yö ö ɬtaa -ya -nu -gɔ 'wɔn bha- 'gü, 'yö ö ɬkwaa- -nu -zü 'yö 'wo 'bhüpë -nu 'wo dhang- 'gü -a -nu -dħokë ɬdhe -kɔ 'ö -ben zë -sü 'ka- 'ka Atanna -wudhiüloomë -nu -gɔ 'sëedhe 'gü -a 'dhö ɬdhe:
<Atanna -ya -pö: Izraedhö -me -nu, wü -nu 'ka- -zë

"εen "saa- -nu 'ka- bho -kwe -kaɔng -yiisiö 'ka "tüng -ta bha,

ka- -bho ma ɬnë n -dhe -ee?

⁴³ "Kee kö ka kë -dħokëpë 'wo- -dhe Mħdħokö bha- -bha so 'kɔ -sü 'ö 'ka dho- 'ka -dhe ɬgban -dhe ɬgban 'gü, waa- 'dhe 'ö- "bleen- 'dhö "susëng 'ka 'wo- -dhe Dhefan bha- 'dhö.

-Dħokëpë -nu 'wo "dhü 'ö 'wo -kë ka -bha -kë -kɔ "dhiü -pë -nu 'ka bha ɬnë

'ka- -nu -dħokë.
-A -kë "dhü -sü -wɔn 'gü, a -dho "slë kë kö -wo 'dho ka 'ka -dhe ɬgbleen 'gü Babidħɔnö -dhe ɬtaama>

⁴⁴ So 'kɔ 'ö Atanna -bha 'tong- ɬgbée -yö gun- 'gü bha -yö -gun -nu -gɔ "tüngtadhe bha- 'gü. So 'kɔ bha -wa -kë ɬdhe -kɔ 'ö Atanna -ya pö- 'ka Moizö -dhe 'ö -gleng -da 'ka- -bha bha ɬnë- 'dhö.

⁴⁵ 'Yö so 'kɔ bha 'ö -da 'pö kwa "bhəma -nu 'wo dɔ me 'dhe bha- -nu "piü bha- -nu ɬkwæs-, 'yö Zozue -yö zun- -nu -dhe "dhiü 'yö 'wo so 'kɔ bha- -sü 'wo dho- 'ka Kanaa -se 'gü. "Kee kö "sanni -wo ɬloo "se bha- 'gü kö Atanna ɬya "se bha- 'gü -me -nu "piü kë- -nu "dhiü, kö ɬwaa- -nu -bha "se bha- 'kun- -nu -gɔ. So 'kɔ bha -yö -to -nu -gɔ "se bha- 'gü 'ö dho 'ö zun- 'ka Davi -bha -għludēdhe "tüng -bha.

⁴⁶ Davi -wɔn -yö Atanna -zu -kun. 'Yö- -dhe ö -bha Atanna 'ö -kë -a "bhəma

Zakəbə -bha Atanna 'ka bha-
-go kö 'ö -bha 'kɔ dɔ.

47 "Kεε ॥dhe 'ö ॥ya kë
"dhü, Sadhomə ॥në kë
Atanna -bha 'kɔ bha- dɔ
॥taama.

48 "Kεε a- -pö ka -dhe tean-
॥dede 'ka ॥dhe Atanna ॥bh-
lëesü 'ö -ya -sü 'ka dhang-
'gü bha, 'yaa -ya 'kɔ -nu
'ö me "bhü- -nu 'wo- do
bha- 'gü ॥dhe -kɔ 'ö Atanna
-wudhiüloomə Ezai -ya pö-
'ka bha- 'dhö ॥dhe:

«Kwa Dëme -ya -pö:

49 Dhang- 'gü -dhe ॥në ma
-blüdëdhe -gbloo 'gü -dhe
'ka,
'yö "se 'dhö n -gendötapë 'ka.

-A -kë "dhü -sü bha- 'gü
-më -kɔ suu ॥në 'ka dho- dɔ
n -dhe?

"Een -dhe -mee ॥në dho kë n
"teepadhe 'ka?

50 Ma 'aa mü 'a pë -nu bha-
॥gban -pë -kë -ee?»

51 'Yö Etiénö -ya pö:
«Googbiume -nu 'ö ka zuë"
waa- ka "tu -nu 'wo ta -sü 'ka
Atanna -wu -go 'ö 'kaa "wi-
-bha kö 'ka 'Nii- "slüüslü -wu
ma -kpeawo ya, ka -bhɔ ka
"bhëma -nu -bha ॥dedewo.

52 Atanna -wudhiüloomə
-mee ॥në ka "bhëma -nu 'wi-
-wëe -kë "dhiü bho? -Wo ka
'me -nu 'wo me doseng 'ö pö
'aa- -bha -a nu -wən 'pö bha-
-nu -zë. -A me doseng 'ö pö
'aa- -bha 'zü "dhü bha 'yö 'ka
ka -kɔ -kan 'zü- "dhiü 'yö 'ka-
zë.

53 Atanna 'dhö bɔ 'zü ö
-bha "kië -nu -ta 'ö 'tong- 'ö-
nu ka -dhe 'kii- 'bha ॥bhëe
-ya.»

Etiénö ga -kɔ -dhiang

54 ॥Dhe 'ö zagɔbhome -nu
॥wa Etiénö -wu bha- ma, 'yö
-siö -nu -dhe ॥dedewo 'yö
'wo -ya "son "dhiü -bhö -sü
-bha -a -bha.

55 "Kεε Etiénö 'kö 'Nii-
"slüüslü 'dhö- pa -sü 'ka bha,
'yö -dhe -ga dhang- 'gü, 'yö
Atanna -bha 'tobhödhe 'bhü
yö, 'yö ö "yan -kpan Yesu
-bha kö -yö dɔ sië Atanna
"soc -dhe ॥bhëe -bha- 'gü

56 'yö- pö: «-Ka -dhe
-ga! 'Ma dhang- yö kö- "dhi
॥ya "pu, ma n "yan -kpan
Megbôme -bha kö -yö dɔ sië
Atanna "soc -dhe ॥bhëe -bha- 'gü.»

57 ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü,
'yö 'wo ॥gbla "gbü- 'ka 'wo
wo -kɔ kpa wo "tu "dhiü 'yö
'wo ॥wlü 'wo dho 'wo ॥loo
Etiénö -ta.

58 'Yö 'wo- -gan wo "piü
-zuudhö 'wo dho- 'ka 'pö-
॥taama, 'yö 'wo -ya -a -zuö
-gwë 'ka -sü -bha kö 'wo- zë.
'Yö 'me 'wo "seedhe -kë -bha
-a -bha zadɔyi 'ka bha, 'wo
wo -bha so 'dhe 'wo- -da so
-ta bha- -nu bho 'mü 'wo-
-do 'nëglɔçnnë do 'wo- -dhe
Södhö -a -go kö -yö ö "yan 'to-
-bha kö 'wo woo- -gwë -zuö
-dhe yö.

59 ॥Dhe 'wo gun Etiénö zë
sië -gwë 'ka, 'yö ॥bhëa 'ö-
pö: «N Dëme Yesu, ma n -di
-wən wɔ i ॥kwëe!»

60 ॥Dhe 'ö ॥yaa- pö "dhü
'yö zun ö kpiö 'gü 'yö ॥gbla
"gbü- 'ka 'ö- pö: «N Dëme,
'bha 'dho- -nu 'kun tëe 'ka -a
-nu këwən bha- -bha!» ॥Dhe
'ö- pö "dhü 'yö- 'nii- 'dhö -pö.

8

1-2 Sɔdhö zü- -gun Etiɛnö zémɛ -nu bha- -nu "piü. ɔDhe 'ö ɔya kë "dhü, 'yö Atanna ɔbhłéeyame -nu 'wo Etiɛnö sü 'wo dho 'wo-wee bho, 'yö 'wo- -gbu bɔ ɔdedewo.

Atanna -bha 'kɔdhigümɛ -nu 'wo Zedhizadhemö -a -nu -bha "yénnggbacndhe 'kpii- zü -yö -bho 'pö -dhekpaɔyi do bha ɔnë- 'ka. 'Yö ɔya 'go Yesu -bha bɔmɛ -nu -zé 'gü, 'dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu ɔgban "pepe 'wo -pen 'wo dho Zude -se waa- Samadhi -se -nu 'gü.

3 Sɔdhö -zé -yö -gun ö faan dɔ sië ɔdedewo kö 'ö Atanna -bha 'kɔdhigümɛ -nu ɔnë- -nu suu yén, 'yö -so 'kɔ -nu 'gü 'dɔɔndhö 'yö 'dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu kun, gɔɔn- -nu waa dhong -nu, 'yö- -nu -da -kaso 'gü.

Fidhipö -bha Yesu -bha 'wɔn -taɔng -sé -pö Samadhi -se 'gü -kɔ -dhiang

4 'Dhang -bho Yesu Klisi "dhiü -me -nu 'wo -pen "dhü bha, 'yö 'wo 'wɔn -taɔng -sé bha- pö -dhe ɔgban "pepe 'gü 'wo dhö- 'ka.

5 'Yö Fidhipö -yö -dho Samadhi -pö do 'bha 'gü 'pö, 'yö Klisi -wɔn dhiang zé 'me 'wo mü- -nu -dhe 'ö- pö Atanna -bha -Yame 'ö- -wɔn pö bha ɔnë Yesu 'ka.

6 ɔDhe 'ö me 'gbe 'wo gun wo "tu 'to sië Fidhipö -wɔ -bha bha 'wo 'wɔn -nu 'ö- pö sië bha waa- "dhabhlwɔn -nu 'ö- kë sië bha- -dhe yö, me ɔgban "pepe -wo wo "tu

to -sé 'ka ɔdedewo 'ö -dhe a -yö ga- -nu -ta dingdhö;

7 -a -gen -mü ɔdhe 'me 'ö "yina yaa -nu gun- -nu 'gü, -a -nu -bha "yina yaa -nu bha -wo gun 'go sië- -nu 'gü "gbla -sü 'ka "gbu- 'ka, 'ö "trüünyuame -nu waa- -genloome -nu 'wo -kë "klüööklü 'pö.

8 'Yö 'pö- bha- 'gümɛ -nu ɔnii 'dhö -da ɔdedewo.

9 Gɔndënë do 'wo- -dhe Simɔ -yö -gun 'pödhe bha- 'gü. Simɔ bha -yö -gun "zvumi "gbu- do 'ö- -wɔn -yö Samadhi -me -nu kɔn -a 'ka. -A -wɔn 'gü -yö -gun ö -di kë sië me ɔbhłéesü ɔdede 'ka.

10 'Ö 'me 'wo 'pödhe bha- 'gü, 'ö go- 'ka 'në -nu -bha ö zun- 'ka me "gblögblü -nu -bha, 'wo wo "tu to- -wɔ -bha -sé ɔdede 'ka 'ö 'wo ɔbhłéë -ya, kö -wa pö sië: «Kwa -bha -zlan 'wo- -dhe «'gü "gbu- -zlan» "keɛ 'ö- -bha 'gügbuudhe 'dhö -ziisü, 'ö ɔlɔɔ kwa -dhe yö -mü Simɔ ɔnë- 'ka.»

11 -Wo -gun wo "tu 'to sië- -wɔ -bha -sé 'ka, -a -gen -mü ɔdhe 'ö gun "dhü kö- -bha "zvudhe bha- -wɔn -zun -a -nu 'kɔn -sü -bha -yi ɔya ɔgwëë.

12 "Keɛ ɔdhe 'ö Fidhipö ɔya 'wɔn -taɔng -sé 'ö -gban Atanna -bha -gblüdëdhe waa- Yesu Klisi -bha bha- -dhiang zé- -nu -dhe, 'yö gɔɔn- -nu waa- dhong -nu 'bha -nu 'wo 'pödhe bha- 'gü bha 'wo 'dhang bho- "dhiü, 'yö 'wo- -nu -bɔ Yesu 'ka -zu bho.

¹³ 'Yö Simo -d̄ı 'pō 'ö 'dhang bho Yesu Klisi -wɔn "dhiü, 'yö 'wo- -b̄o 'ka -zu bho 'pō. 'Yö to Fidhipö Ȑkeng- 'yö- "yan 'dhö -da "dhabhlwɔn "gblügblü -nu 'ö gun- kē sië bha- -dhe 'gü, 'yö- 'wɔn -ya kɔn.

¹⁴ Yesu -bha bɔmɛ -nu 'wo gun Zedhizadhemö bha, 'yö 'wo- ma Ȑdhe 'mɛ 'wo Samadhi Ȑwa 'dhang bho Yesu -wɔn "dhiü, 'yö 'wo Pièdhö waa- Zan -a -nu bɔ mü.

¹⁵ ȐDhe 'ö 'mɛ 'wo bha Ȑwa 'dho Ȑwa Ȑloo Samadhi -sɛ 'gü, 'yö 'wo Ȑbhɛa 'dhang -bho Yesu "dhiü -mɛ -nu -wɔn 'gü Atanna -dhe ke "dhü kö -wo 'Nii- "slüüslü Ȑslɔɔ.

¹⁶ -A -gen -mü Ȑdhe 'ö gun "dhü kö 'Nii- "slüüslü 'yii -da -a mɛ do -zian 'gü Ȑkö, "keɛ kö Ȑwaa- -nu -b̄o Yesu 'ka -zu -z̄e wo -a 't̄o 'gü.

¹⁷ ȐDhe 'ö Ȑya kē "dhü, 'yö Pièdhö waa- Zan 'wo wo -k̄o kpa- -nu -ta 'wo Ȑbhɛa Atanna -dhe, 'yö 'Nii- "slüüslü 'dhö -da -a -nu 'gü.

¹⁸ ȐDhe 'ö Simo Ȑya 'wɔn bha- -dhe yö, Ȑdhe Atanna Ȑya 'Nii- slüüslü nu 'dhang -bho Yesu "dhiü -mɛ -nu -dhe, Yesu -bha bɔmɛ -nu 'wo -k̄o 'ö -kpa- -nu -ta bha- -wɔn 'gü, 'yö 'wëëga nu Pièdhö waa- Zan -a -nu -dhe

¹⁹ 'yö- pō- -nu -dhe: «-Ka 'gügbüdhe bha- nu n -dhe 'pō kö 'ma n -k̄o kpa 'mɛ 'ö- -ta, kö 'Nii- "slüüslü -yö -da -mɛ 'gü!»

²⁰ "Keɛ 'yö Pièdhö -ya pō- -dhe: «Kaa- i -bha Ȑnaç -nu

Ȑgban, -ka 'gü -yö see-! -A -gen -mü Ȑdhe i i -zu -gɔn Ȑdhe 'bha yi gba 'wëë- 'ka Atanna dho 'gügbüdhe 'ö- Ȑgbac Ȑnë- wo bha- nu i -dhe 'wëëga bha- Ȑtrɔɔn 'ka kö 'i 'Nii- "slüüslü nu- 'ka mɛ -nu -dhe. i -bha 'wɔn 'bha 'yaa 'wɔn ya- 'gü,

²¹ -a -gen -mü Ȑdhe i zuë" 'yaa "puu Atanna wëëdhö.

²² ȐDhe 'ö "dhü, -bhö i kwaa- -zu 'gɔn -k̄o suu bha- -zü kö 'i bhɛa" kwa Dëme -dhe kö Ȑya "w̄l- -bha kö -yö i -zutagüwɔn -nu bha- -nu -mawɔn 'to,

²³ -a -gen -mü Ȑdhe 'ma- 'wɔn d̄o Ȑdhe i pa -sü 'ka 'wɔn yaa 'gbe 'ka, 'i 'wɔn yaa -gɔ Ȑdhuëngdhe 'gü..»

²⁴ 'Yö Simo -ya pō Pièdhö waa- Zan- -nu -dhe: «Kaa -d̄ı 'pō, -ka bhɛa" kwa Dëme -dhe n -wɔn 'gü kö pē -nu 'ka- pō sië bha 'wa 'dho kē n 'ka!»

²⁵ ȐDhe 'ö 'pē 'ö Pièdhö waa- Zan 'wo- do Yesu Klisi -wɔn 'gü, 'wo- pō mɛ -nu -dhe 'ö 'wo kwa Dëme -bha 'wɔn -taong -s̄e pō, 'yö 'wo wo yee -kē 'wo dho Zedhizadhemö. ȐDhe 'ö Ȑwa -da zian -ta 'wo 'dho sië, 'yö 'wo naç -s̄e bha- d̄o Samadhi -pō 'gbe -nu 'gü.

Fidhipö waa- Ȑlamɛ do 'ö go Etiopi -sɛ 'gü -a -nu -kpan 'kwëë- -kɔ

²⁶ Yi do 'ka 'yö kwa Dëme -bha "kië do -ya -pō Fidhipö -dhe: «-Bhö 'dho "siayën -zian 'ka, zian 'ö go Zedhizadhemö 'ö dho Gaza bha- "pean 'ka! -Kpinngga 'ö "dhö bha "t̄ung -ta -zian -mü..»

27 'Yö Fidhipö -yö ɬwlü 'ö dho. -A 'dho -sü 'ka 'yö -kpan gondënë do -bha zian -ta. Gondënë bha -yö -kë ɬlame 'kpii- do 'ö go Etiopi -se 'gü, 'ö ö -zu to -gblüdëdhe 'ö go Etiopi -se 'gü 'wo- -dhë Kandasö bha- -bha ɬnao 'gü -a 'ka, 'yö nu Zedhizadhemö kö 'ö Atanna -dhökë.

28 'Yö gun ö yee kë sië 'ö dho ö -go "se 'gü kö -yö -ya -sü 'ka ö -bha gō suu 'bha 'ö ɬsoo -nu 'wo- -gan bha- 'gü kö -yö Atanna -wudhiüloomë Ezai -bha 'sëedhë bha- -wu pö sië.

29 'Yö 'Nii- "slüüslü -ya pö Fidhipö -dhë: «-Bhö 'dho kö 'i dō gō bha- "sco!»

30 'Yö Fidhipö -yö dho -beang 'ka 'yö -kpan Etiopi mi bha- -bha, 'yö- -wu ma kö -yö Atanna -wudhiüloomë Ezai -bha 'sëedhë bha- -wu pö sië. 'Yö- dhës" kpɔ 'ö- pö: «'Pë 'i- -wu pö sië bha i- 'gü -ma "we -ee?»

31 'Yö gondënë bha 'ö- -yo bɔ- -go 'ö- pö: «(-Yö n "piü ɬton ɬdhë 'a- 'gü ma "këe) ɬya kë ɬdhë me 'bha 'yii- 'klo- pö n -dhë, -a -dho -a dɔ -kɔ -kë ɬdhë?» 'Yö- pö Fidhipö -dhë: «-Bhö -da kö 'i -ya n "sco yö!» 'Yö Fidhipö -yö -da "piü mü.

32 'Pë 'ö gun -ben zë -sü 'ka 'sëedhë bha- 'gü 'ö Etiopi mi gun- -wu pö sië bha -ya -pö: «-Yö -kë ɬdhë "bhlaa 'wo 'dho sië- 'ka -a zë -dhë 'gü -a 'dhö.

'Ö -kë ɬdhë "bhlaanë 'wo -kaa- "kan sië 'ö 'yaa "wı -a 'dhö, 'yii ö "dhi "pu.

33 -Wo ɬbhlëë -bho -bha 'ö 'wo- -bha teanwɔn -kë ɬsuawɔn 'ka,

-a -wɔn 'gü me 'bha 'yii 'dho- 'gü -në do -zian 'tɔ ma 'zü,

-a 'klo- -mü ɬdhë -a -bha -bha -zë

ɬya bho- "dhiü "kpvng ɬtaa 'yö ɬnaa bha,

-a -gen -mü ɬdhë ɬwaa -bha -kë "kpvng ɬtaa -sü -zë bho- "dhiü.»

34 'Yö Etiopi mi bha 'ö Fidhipö dhës" kpɔ 'ö- pö: «-Bhö do "gbu- bheä" ɬnë 'a- wo i -dhë kö 'i- 'klo- pö n -dhë. De ɬnë 'ö Atanna -wudhiüloomë -ya -dhiang zë bha? -Yö -wı ö -dı 'ka -ee, "εen -yö -wı me "wεε 'bha ɬnë- 'ka -ee?»

35 'Yö Fidhipö -ya zü bho 'wɔn -gen do ö gun- -wu pö sië bha- -ta 'ö nao -së 'ö -gban Yesu -wɔn -bha bha- pö- -dhë.

36 ɬDhë 'wo 'dho sië wo "dhiü, 'yö 'wo dho 'wo ɬloo "yi 'bha bha- ɬbhaa, 'yö Etiopi mi bha 'ö- pö: «"Yi ɬne, -më ɬnë- -wɔn ɬya 'to kö 'a -bɔ Yesu 'ka -zu bho?»

37 'Yö Fidhipö -ya pö- -dhë: «ɬYa kë ɬdhë 'bha 'dhang bho Yesu "dhiü i zuë" ɬgban "pεpε 'ka kö i -mɔɔ -bha 'i -bɔ -a 'ka -zu bho.» 'Yö gondënë bha 'ö- pö: «A 'dhang -bho "dhiü ɬdhë Yesu Klisi bha Atanna Gbö -mü.»

38 ɬDhë 'ö ɬya kë "dhü, 'yö Etiopi mi bha 'ö- pö 'me 'ö gō bha- "dhiü "ta 'sü sië bha- -dhë -yö 'gbaannu. ɬDhë 'ö 'gbaannu, 'yö Etiopi mi wa- Fidhipö 'wo go gō bha- 'gü

'wo zun "sia-, 'yö- -nu ɬgban ɬple 'wo ɬlco "yi ɬbhaa. 'Yö Fidhipö -yö Etiopi mi bha- -bø Yesu 'ka -zu bho.

³⁹ ɬDhe 'ö ɬwa 'go "yi ɬbhaa, 'yö kwa Dëme -bha 'Nii- -yö Fidhipö sü 'zodhö 'yö dho- 'ka. 'Yö Etiopi mi bha- "yan -yö ɬfië- 'ka, "këe 'yö yö -zë 'ö dho ö -bha "ta 'ka ö "dhiü ɬniidadhe 'ka.

⁴⁰ Fidhipö dho "kan ö -ta (kö 'Nii- "slüüslü ɬyaa- 'sü ɬdhe 'gbu- -yö me sü,) kö -yö dø sië Azo -pö 'gü. ɬDhe 'ö -kë "dhü 'yö dho 'pö ö -bha "ta 'ka "dhiü, 'yö naç -së bha- dø 'pödhe -nu 'gü 'ö dho- 'ka "dhü 'ö ɬloo- 'ka Sezadhe -pö 'gü.

9

Södhö -bha ö zuë" -slëë
Atanna "piü -kɔ

(Kéwən -nu 22,6-16;
26,12-18)

¹ -A "tüng bha- 'gü, kö Södhö -yö "suü -da kwa Dëme -bha ɬklang -nu 'gü, 'ö- -nu zë "slë ɬmco -kpawo. Yi do 'ka 'yö ɬwlü 'ö dho "saabhome -nu -gome 'kpii- "piü,

² 'yö- -kɔ "gbluu 'sëedhe ('ö ɬya kë- -go 'wo dho- -bha ɬdhe wo ɬnë 'wo- bø, "eeen 'wɔn -nu 'ö- kë sië bha -ya -kë wo ɬnë wo faan 'ka bha) 'ö dho- -wɔn 'gü kö 'ö 'dho- 'ka Zuifö -nu -bha -yakwëækëégükɔ -gome -nu 'wo Damasö -pö 'gü -a -nu -dhe. Kë "dhü kö 'ya "ta -sü Yesu -bha ziantame -nu yö Damasö -pö 'gü, dhong -nu -mü -ee "eeen gcooñ -nu -mü

-ee, kö 'ö- -nu 'kun 'ö nu- -nu 'ka Zedhizadhemö.

³ 'Yö -da zian 'ö dho Damasö bha- -ta. ɬDhe 'ö ɬya ɬycoñ 'pödhe bha- "sco, 'ö dho "kan ö -ta kö -dhepuudhe 'ö go dhang- 'gü -yö 'bhü sië ö -züü.

⁴ 'Yö kɔn ɬsoo 'ö gun- -ta bha- 'ka 'yö -pö "sia-, 'yö me 'bha -wø ma kö -ya pö sië ö -dhe: «Södhö, Södhö, i n "yënnig ɬgbaon "dhü -më -wɔn 'gü?»

⁵ 'Yö Södhö -ya dhe: kpo 'ö- pö: «Bhii 'de 'i bha?» 'Yö kwa Dëme Yesu -ya pö- -dhe: «Mang Yesu 'i n "yan 'gü ɬgbaon bho sië bha ma -mü, ["këe i -dha n -go -dhe -dho kë 'ya-.] 'Yö "suü 'dhö -da Södhö 'gü, 'yö -ya ɬzii -sü -bha 'yö- pö: «N Dëme, -yö i "piü ɬdhe 'a- kë ɬdhe?» 'Yö kwa Dëme -ya pö- -dhe:]

⁶ «-Bhö "wlü kö 'i 'dho 'pödhe 'ö -ya i "dhiü bha- 'gü! -Wo -dho 'pë 'i dho- kë -a pö i -dhe mü.»

⁷ 'Wɔn bha 'yö- 'wɔn -yö Södhö "tayco -nu kɔn ɬdedewo 'yö 'pë woo- kë 'widdo, -a -gen -mü ɬdhe -wø 'ö -wi bha -wa -ma, "këe 'wii me 'bha yö.

⁸ 'Yö Södhö -yö ɬwlü "sia- 'yö ö "yan "dhiü -pv, "këe 'yii -dhe yö. 'Yö 'wo- kun- -kɔ -bha 'wo dho- 'ka Damasö 'plöö.

⁹ -Yö -dhekpacyi -yaaga -kë mü kö 'yaa -dhe yö, 'yaa pë 'bha -bhö, 'yaa müpë 'bha mü.

¹⁰ 'Dhang -bho Yesu "dhiü -me do bha 'wo- -dhe Ananiasö -yö -gun Damasö -pö

bha- 'gü. 'Yö kwa Dëme -ya "yan 'gü -pu, 'yö- yö, 'yö- pö- -dhe: «Ananiasö!» 'Yö Ananiasö -ya pö: «ՈYoo, 'ma "wı, n Dëme!»

¹¹ 'Yö kwa Dëme -ya pö- -dhe: «-Bhö "wlü kö 'i 'dho -kpinngga 'wo- -dhe -kpinngga 'ö dç veedhö bha- -ta kö 'i 'dho 'i -da Zuda -gç 'kcoödhö, gcoen- 'ö go Taasö -pö 'gü 'wo- -dhe Södhö bhamco- -dhe 'gü! -Yö bhea" sië n -dhe 'kcoödhö mü.

¹² 'Yö- "yan 'gü 'dhö -da -sü 'ka bhii Ananiasö -me i 'ka kö 'bha -da -gç 'kcoödhö kö 'bha i -kç kpa- -ta kö -yö -dhe yö -deewo.»

¹³ 'Yö Ananiasö -ya -yo bç 'ö- pö: «N Dëme, me 'gbə Ոwa 'wɔn -nu 'ö -gban gondënë bha- -bha -a -gen dç n -dhe, 'wɔn yaa -nu 'ö- -kç i -bha me -nu 'wo Zedhizadhemö -a -nu 'ka Ոwaa- -gban pö n -dhe -wa!

¹⁴ -A -nu yö -sü bha 'zü -yö -nu faan 'ö "saabhome -nu -gome "gblügblü -nu -wa nu- -dhe bha Ոnë- 'ka kö -yö 'me 'wo Ոbhea i 'tö 'gü -a -nu 'kun kö -ya -nu -da -kaso 'gü Ոzco -wa! (I- -pö 'a 'dho mü -ee?)

¹⁵ "Kee 'yö kwa Dëme -ya pö Ananiasö -dhe: «-Bhö 'dho Ոzco, -a -gen -mü Ոdhe 'ma 'me bha- 'sü ma yékeme 'ka kö 'a- bç "segç "wæs -nu 'ö- 'gü -me -nu 'waa Zuifö 'ka waa- -nu -bha -gblüdë -nu waa- Izraëdhö -se 'gü -me -nu "piü kö -yö n -wɔn -dhiang zë- -nu -dhe.

¹⁶ -A -wëedhe -nu dho bho- -kç -nu ö- 'gü n 'tö -wɔn 'gü, mang Ոdede a -dho -a pö-

-dhe.»

¹⁷ 'Yö Ananiasö -yö Ոwlü 'ö dho 'yö Ոloo 'kç bha- 'gü, 'yö ö -kç kpa Södhö -ta 'yö- pö- -dhe: «Södhö n dheebleh, kwa Dëme Yesu 'ö ö -dç -zɔn i -dhe zian -ta kö i nu sië bha Ոnë n bç i "piü 'pö kö 'i -dhe yö 'zü -deewo kö i pa 'Nii- "slüüslü 'ka.»

¹⁸ -Yö -to -dhe do bha- 'gü, 'yö pë 'bha -nu 'wo -kç Ոdhe 'yuü- "kees 'dhö 'wo go Södhö "yan -bha 'wo Ոwenng "sia-, 'yö -dhe yö, Ոdhe 'ö Ոya kç "dhö, 'yö 'wo- -bç Yesu 'ka -zu bho.

¹⁹ ՈDhe 'ö Ոya kç "dhö 'yö Södhö -yö pë -bhö, 'yö- faan -sea -yö -da 'gü. 'Yö waa- 'dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu 'wo mü bha 'wo -dhekpaoyi kpö -kç wo 'ko "piü Damasö mü.

²⁰ -Yö -to -dhe do bha- 'gü 'ö zun Atanna -wu pö -sü -bha Zuifö -nu -bha -yak-wëekégükç -nu 'gü 'ö- pö: «Yesu bha Atanna Gbö -mü.»

²¹ Me "pepe 'wo- -wu bhamä 'yö- 'wɔn -ya -nu kɔn 'yö 'wo- pö: «Gcoen- ya 'yaa mü 'ö gun 'me 'wo Ոbhea Yesu 'tö 'gü -a -nu 'kun sië 'ö- -nu -wëedhe bho -kç -ziisü -kç ya -ee? Nu 'ö- wo ya 'zü 'yii nu kö -ya -nu 'kun kö -yö 'dho- -nu 'ka "saabhome -nu -gome -nu -dhe -ee?»

²² "Kee kö Södhö -zë -yö ö -bha Atanna -wu Ոnë- pö sië ö faan 'ka -kpeawo 'ö Zuifö -nu 'wo Damasö -a -nu zuë" Ոkaan- 'ka "kwëë 'ö dho- 'ka, 'ö Ոyaa- pö Yesu Ոnë Atanna -bha -Yame 'ö- -ya bha- 'ka, 'ö 'pë woo- pö- -dhe 'waa- dç.

²³ ॥Dhe 'ö -dhækpaɔyi kpö ॥ya ziö, 'yö Zuifö -nu 'wo -ziö wo 'ko "piü kö 'wo Södhö zë. 'Yö- -nu -wu -yö to- -bha do,

²⁴ "kεε 'yö me 'bha -nu 'wo Södhö ॥kpao "slë 'ö Zuifö -nu 'wo- kë sië bha- 'ka. Me -nu -wo wo "yan -to "saan 'wo-kan 'pö- -zü bha- "dhi -bha 'yénng- 'gü waa- gbeng -nu ॥gban 'gü kë "dhü kö ॥ya kë ॥dua -pë 'ka, kö 'wa- 'kun 'wo- zë.

²⁵ ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü 'yö 'me 'wo 'dhang bho Yesu -wɔn "dhiü Södhö -wu "dhiü bha 'wo- "slë ॥mɔɔ- -bha gbeng, waa- Södhö -nu 'dhö, 'yö 'wo- -da "gblü 'gü, 'yö 'wo bhiëga do- -bha 'wo- ॥lɔɔ "saan ('ö gun ॥klëen -sü 'kaa 'pö- bha- -zü bha-) ॥zlöö 'yö dho.

Södhö -bha -loo Zedhizadhemö -kɔ

²⁶ ॥Dhe 'ö Södhö ॥ya 'dho ॥ya ॥loo Zedhizadhemö, 'yö "slë ॥mɔɔ- -bha kö 'ö 'dho 'dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu kpö 'gü, "kεε -wo -gun "suü sië- -go, -a -gen -mü ॥dhe 'wii 'dhang bho Södhö -bha -kë 'dhang -bho Yesu -wɔn "dhiü -me 'ka -sü bha- "dhiü.

²⁷ 'Yö Baanabasö -yö -da -dhe "dhiü 'yö 'wo dho Yesu -bha yékëme -nu -dhe 'gü. 'Yö -kɔ 'ö kwa Dëme -yö ö -di -zɔn 'ka Södhö -dhe Damasö -zian -ta waa- 'ö dhiang -nu 'ö- zë- -dhe bha Baanabasö -ya -gen dɔ- -nu -dhe. 'Yö -kɔ 'ö Södhö -yö dhiang zë- 'ka -zv̄gbandhe 'ka Yesu 'tɔ 'gü Damasö -me -nu -dhe bha- gen dɔ- -nu -dhe 'pö.

²⁸ ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü, 'yö Södhö -yö -da -a -nu -bhiëe 'gü, 'yö weng- -nu 'wo -ziö Zedhizadhemö -pö 'gü -dhe ॥gban "pepe 'gü kö -yö kwa Dëme -bha ॥naɔ -së bha- dɔ sië ö -ta "puu 'ka.

²⁹ 'Yö dhiang zë 'pö Zuifö -nu 'wo glekö -wu pö bha- -nu -dhe, 'yö 'wo zaɔdhe -nu -da, "kεε 'me 'wo bha -wo -gun "slë mɔɔ- sië- -bha kö 'wo- zë.

³⁰ ॥Dhe 'ö- dheeblehang -nu 'wo -kë Yesu -bha me 'ka bha ॥waa- ma ॥dhe woo- zë, 'yö 'wo dho- 'ka Sezadhe -pö 'gü 'yö 'wo- bɔ Taasö -pö 'ö- 'kɔ -pö 'ka bha- 'gü.

³¹ Zuëyagblüü- -yö -gun Atanna -bha 'kɔdhigümë -nu 'wo Zude -dhe -nu, Gadhidhe -dhe -nu waa- Samadhi -dhe -nu 'gü bha- -nu -go, 'ö faan 'dhö -kë -a -nu -go ॥dedewo, 'ö 'wo wo -bha -toseadhe -nu -kë kwa Dëme ॥bhlëe -ya -sü 'ka. 'Ö 'Nii- "slüöslü -bha -a -nu -ta 'kun -sü -wɔn 'gü, 'ö Atanna -bha me -nu -wo -da "dhiü -kpeawo 'ö dho- 'ka.

Gondënë do 'wo- -dhe Ene -a -kë "klüüklü -kɔ

³² -A "tüng bha- 'gü, Piëdhö -gun ॥nië sië "se 'gü -dhe ॥gban "pepe 'gü. Yi do 'ka 'yö dho 'dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu 'wo Dhida -pö 'gü bha- -nu -dhe 'gü.

³³ 'Yö -kpan gondënë do 'wo- -dhe Ene bha- -bha kö- 'gü 'yaa -së, kö -yö wɔ sië seë" -ta, "kεε kö "trüün -yua ॥yaa- kë -kwë "saaga 'ka.

³⁴ 'Yö Piëdhö -ya pö- -dhe: «Ene, Yesu Klisi ॥ya i kë "klüüklü! -Bhö "wlü kö 'i i

-bha səε" -be kë!» Ene -to mü 'ö ɬwlü.

³⁵ ɬDhe 'ö 'me 'wo Dhida -pö bha waa- Saadhōng -sε -nu 'gü 'wo- yö, 'yö 'wo wo zuë" ɬslēë, 'yö 'wo 'dhang bho Yesu -wən "dhiü.

Doo̱kasö -bö -ko

³⁶ Dhebhōnë do 'ö 'dhang bho Yesu -wən "dhiü 'wo- -dhe Tabita, "kεε 'ö glekö -nu 'wo- -dhe Doo̱kasö ('ö ɬwaa- pö "dhü Adhameen -wə 'gü kö -wa -pö ɬzloo bha), -yö -gun Zope -pö 'gü. -Yö -gun 'wən -sëkëdhe ɬdede 'ka, 'ö "fleëmε -nu -ta kun.

³⁷ -A "töng bha- 'gü 'yö "yua 'dhö -pö -ta, 'yö ga.

ɬDhe 'ö ɬwaa- ɬgee "zu, 'yö 'wo- -wə 'kɔdhi do 'gü 'kɔ -ta "dhüng 'gü.

³⁸ 'Yö 'dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu 'wo Zope 'wo- ma ɬdhe Piëdhö -yö Dhida -pö 'ö Zope -dhe "sɔɔ mü bha- 'gü. 'Yö 'wo me ɬple bə Piëdhö -dhe -dhe 'gü 'wo- pö: «Yi -bheə i -dhe kö 'i zun yi -dhe 'gü "vaandhö!»

³⁹ ɬDhe 'ö ɬwaa- pö Piëdhö -dhe "dhü, -yö -to -dhe do bha- 'gü 'ö -ziö -nu ɬkeng- 'wo dho. ɬDhe 'ö ɬwa ɬloo Zope -pö 'gü, 'yö 'wo dho Piëdhö 'ka 'kɔdhi 'ö 'kɔ -ta "dhüng 'gü bha- 'gü, kö ɬgeandhe -nu -wo ɬyɔɔn sië- -bha "gbə 'ka, 'ö 'wo "bhεε -nu 'wo- -da "bhεε ɬwlöö waa- ɬgbauu- -nu 'ö Doo̱kasö -ya bə kö -yö -tun ɬkö ziö ö -gən "dhiü bha- -zən -dhe.

⁴⁰ 'Yö Piëdhö -yö me ɬgban "pεpε zun "kpənng, 'yö zun ö kpiö 'gü 'yö ɬbheə Atanna

-dhe, 'yö ö wë ɬslēë me ɬgee bha- -zian 'ka 'ö- pö: «Tabita, -bhö "wlü!» 'Yö me ɬgee bha 'ö ö "yan "dhiü -pu. ɬDhe 'ö ɬya Piëdhö yö, 'yö ɬwlü 'ö -ya ö -gəan.

⁴¹ 'Yö Piëdhö -yö ö -kɔ -da ɬkwεε- 'yö- dɔ -gəan, 'yö ɬgeandhe -nu waa- 'dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu 'wo to 'ö 'wo -ya -sü 'ka -d1 -wən "dhiü Atanna -bha 'ka bha- -nu -dhe 'kɔ bha- 'gü, 'yö dhebhɔ 'ö ga bha- -zən -a -nu -dhe kö ɬya -bö.

⁴² 'Wən bha 'yö 'wo- ma Zope -pö 'gü -dhe ɬgban "pεpε 'gü, 'yö me 'gbe -dhe 'wo 'dhang bho kwa Dëmε -wən "dhiü.

⁴³ Piëdhö -yö -to Zope -pö 'gü pinngdhö wükwi -yékëmε do 'bha 'wo- -dhe Simɔ bha- -gɔ 'kɔɔdhö.

10

Piëdhö -bha -da Kɔɔnei -gɔ 'kɔɔdhö -ko

¹ Gondënë do -gun 'pödhe 'bha 'wo- -dhe Sezadhe bha- 'gü 'wo- -dhe Kɔɔnei, -yö -gun Wlɔmō "sɔdha këng do -gəmε 'ka "sɔdha kpö 'ö go Itadhi -se 'gü bha- 'gü.

² Gondënë bha waa- ö -bha 'kɔɔmε -nu ɬgban "pεpε -wo -gun -suü Atanna -gɔ me 'ka 'ö 'wo- ɬbhłeë -ya, 'yö Zuifö "fleësü -nu 'wo "sε bha- 'gü -a -nu -ta kun ɬdedewo, 'yö ɬbheə Atanna -dhe 'yö- 'gü 'yaa ga.

³ Yi do 'ka kö 'yēnng- ɬya 'kpɔ me -gɔ 'ka, (Zuifö -nu -bha -bheə Atanna -dhe "töng 'ka), 'yö gondënë bha-

"yan 'gü 'dhö -da. -A "yan 'gü 'ö -da bha 'yö Atanna -bha "kië do yö "pεεpedhö -së 'ka kö ɬya -da ö -gö 'kɔɔdhö 'yö-pö -dhe: «Kɔɔnei!»

⁴ 'Yö Kɔɔnei -ya -ga pinngdhö 'yö "suü 'dhö -da 'gü 'yö-pö: «'Kwa ma 'mü, n Dëmë?» 'Yö Atanna -bha "kië -ya pö -dhe: «Atanna ɬya i -bha bheä» -wu ma, i -bha "fleemë -nu -ta 'kun -sü bha ɬyaa- -zu 'kun.

⁵ -A -kë "dhü -sü bha -'gü, -bhö me bɔ Zope -pö 'gü kö -wa pö gɔndënë do 'wo -dhe Simɔ 'wo -tɔ kpo Piëdhö bha -dhe kö -yö nu.

⁶ 'Yö wükwi -yékëmë 'wo -dhe Simɔ, 'ö -bha 'kɔ-dɔ ɬweeyi "sɔɔ bha -gö 'kɔɔdhö.»

⁷ ɬDhe 'ö Atanna -bha "kië 'ö dhiang zë- -dhe bha ɬya 'dho, 'yö Kɔɔnei -yö ö -bha gwëeëzë -nu ɬple waa- -dı -bha "sɔdha do 'ö Atanna ɬbhlëe -ya 'pö, 'ö -kë "sɔdha kpo 'dhe 'ö Kɔɔnei -dı -bha 'ka -a 'gü bha -nu -dhe.

⁸ 'Yö 'wɔn "pεpe 'ö -kë bha ɬgban -gen dɔ- -nu -dhe, 'yö -nu bɔ Zope.

⁹ -A -dhekpäayı 'dhe 'ö dɔ -piü kö 'me 'wo bha -wo -tun zian -ta, "keε kö ɬwa ɬycɔn Zope -pö "sɔɔ 'yënnig- -ya me -gö ɬzinng 'gü "tüng -bha, 'yö Piëdhö -yö -da 'kɔ -ta "dhüng 'gü, (-a -gen -mü ɬdhe -a 'kɔ bha -ta "dhüng 'gü -dhe -yö -gun "gbeä 'ka -së 'ka). -Yö -dhe "dhü kö 'ö bheä" Atanna -dhe mü.

¹⁰ -Yö -to -dhe bha -'gü 'yö din- -ya kun. ɬDhe 'ö 'me 'ö -nu -gö 'kɔɔdhö bha ɬwa

zun- -bhö pë -kpa -sü -bha, 'yö Piëdhö "yan 'gü -yö -da.

¹¹ 'Ö dho -dhe -ga kö dhang- "dhi ɬya "pu, kö pë 'bha -yö 'go sië 'mü 'ö ɬlɔɔ. 'Pë 'ö bha -yö -kë ɬdhe so 'kpii- suu 'bha 'ö -"zɔ -yi-isiö ɬgban 'wo me ɬkwëe- -a 'dhö, kö -yö lɔɔ- sië 'ö go dhang- 'gü.

¹² ɬKwlaa -ta -wü -nu waa- "siapë -nu waa- -maa suu ɬgban "pεpe -wo -gun so bha -'gü,

¹³ 'Yö -tu 'dhö -da -wu do bha 'gü kö -ya pö sië: «Piëdhö, -bhö "wlü kö 'i- 'bha zë 'i- -bhö!»

¹⁴ 'Yö Piëdhö -ya pö: «-Abin, n Dëme! 'Pë 'ö Zuifö -nu yi -bha 'tong- -ya pö 'ya 'dho- -bhö 'mii- 'bha -bhö do!»

¹⁵ 'Yö -wu do bha 'ö -pö 'zü- -dhe -deewo 'ö -pö: «'Pë 'ö Atanna ɬyaa- pö -yö -së -bhöpë 'ka, bhi -zë 'bha 'dho-pö -yö 'ya-!»

¹⁶ -Wa -pö "dhü -genyan 'ka -yaaga, 'yö 'pë bha 'ö ö yee -kë 'ö dho dhang- 'gü.

¹⁷ Piëdhö -to ö -zu 'gɔn -sü -bha -a "yan 'gü 'ö -da bha 'klɔɔ- 'ka, 'yö Kɔɔnei -bha 'me 'ö -nu bɔ bha 'wo -da 'plöö 'pö, 'yö 'wo -ya Simɔ -bha 'kɔ -dhe mɔɔ- -sü -bha kö -wo me -nu dhæe" -nu 'kpo sië. 'Yö 'wo dho 'wo ɬloo Simɔ -bha 'kɔdhì "dhiü,

¹⁸ 'yö 'wo- 'kɔ dëme -dhe 'wo- dhæe" kpo 'wo -pö: «Simɔ 'wo -dhe Piëdhö bha -yö 'kɔ ya ɬnë- 'gü -ee?»

¹⁹ Piëdhö -to ö -zu 'gɔn -sü -bha -a "yan 'gü 'ö -da bha 'klɔɔ- 'gü, 'yö 'Nii- "slüüslü

-ya pȫ -dhe: «-Bhȫ -dhe -ga, mē -yaaga -wo i mɔ̄o- sië,

²⁰ -bhȫ "wlǖ kȫ i zun "sia-kȫ keng- -nu 'ka 'dho, "sika 'ya 'dho kë i 'gǖ, -a -gen -mū̄ dhe ma ɻnë̄ 'a- -nu bɔ̄!»

²¹ ɻDhe 'ö ɻya kë "dhǖ, 'yö Piēdhȫ -yö go 'kō -ta "dhǖng 'gǖ, 'yȫ -pȫ 'mē 'wo bha- -nu -dhe: «Ma ɻnë̄ 'ka n mɔ̄o- sië bha, 'kwa ma mū̄?»

²² 'Yö 'wo- pȫ -dhe: «"Sȫdha -gomē Koōnei ɻnë̄ yi bɔ̄, -yö -kë 'mē 'ö pȫ 'aa-bha, 'ö Atanna ɻbhlë̄ -ya ɻdedewo -a 'ka, Zuifȫ -nu ɻgban "repē -wa 'tɔ̄ -së pȫ. 'Yö Atanna -yö ȫ -bha "kié do bɔ̄ -dhe kȫ -ya pȫ i -dhe kȫ 'i nu 'i dhiang zë̄ -dhe kȫ -yö "tu 'to- -bha.»

²³ 'Yö Piēdhȫ -ya -nu ɻyë̄ bho 'yö 'wo -wɔ̄ mū̄.

ɻDhe 'ö -dhe ɻya ɻkpaō, 'yö waa- Piēdhȫ -nu 'wo -da zian -ta. 'Yö 'dhang -bho Yesu "dhiǖ -me -nu 'wo go Zope mū̄ 'wo dho Piēdhȫ dɔ̄, 'yö 'wo dho 'wo ɻloo Sezadhe -pȫ 'gǖ.

²⁴ 'Wo dho -wo -loo Sezadhe -a -tadhækpāō -ta. 'Ö "dhǖ bha kȫ Koōnei ɻya ȫ dëbhang -nu 'bha -nu waa- "taɔ̄ngdë̄ ɻdede -nu -dhe kȫ -wo -ya sië Piēdhȫ -gō.

²⁵ ɻDhe 'ö Koōnei ɻya Piēdhȫ yö kȫ -yö -da sië 'koōdhȫ, 'yö dho -gɔ̄ zian-, 'yö "gblë̄enu- ɻwlȫ.

²⁶ "Keē 'yö Piēdhȫ -yö ȫ -kō -da 'gǖ, 'yȫ -pȫ -dhe: «-Bhȫ "wlǖ, mē -mū̄ n 'ka 'pȫ ɻdhe i 'dhȫ!»

²⁷ 'Yö zun dhiang -zë Koōnei -dhe -sü -bha 'yö 'wo

dho 'wo -da 'ka 'koōdhȫ, 'yö -kpan 'pö me kpö -bha mǖ

²⁸ 'yȫ -pȫ -nu -dhe: «Kaa ɻdede ka- 'wɔ̄n -dɔ̄ ɻdhe 'ö Zuifȫ -nu wɔ̄ -kɔ̄ 'gǖ 'waa -da 'mē 'waa Zuifȫ 'ka- -nu -gɔ̄ 'koōdhȫ, "eēn 'waa ɻnë̄ng-nu -bha, "kēē Atanna -ya -zɔ̄n n -dhe ɻdhe 'ma 'dho mē 'bha -ga pë̄ yaa 'ka 'zǖ 'ö 'a -kan -bha.

²⁹ 'Wɔ̄n 'ȫ -wɔ̄n 'gǖ 'yö n -dhe 'ka- wo bha "sika bha 'yii -da n 'gǖ 'yö 'a nu bha 'yö bha. ɻDhe 'ö "dhǖ 'kwa- ma yö?»

³⁰ 'Yö Koōnei -ya pȫ: «-A -dhekpaōyi -yiisiȫ -naa ɻnë̄, -a "tǖng ɻdede ɻnë̄ 'kwa dɔ̄ -gǖ ya, kȫ a bhēa" sië Atanna -dhe n -gɔ̄ 'koōdhȫ, 'yö n "yan 'gǖ 'dhȫ -da 'yenng-kpɔ̄ slȫö' bha- 'ka, 'a dho -dhe -ga kȫ gondënë do 'ö so 'bhǖ bho -sǖ 'dhȫ -bha -yö dɔ̄ sië n wë̄edhȫ mū̄

³¹ 'yȫ -pȫ n -dhe: «Koōnei, Atanna ɻya i bhēa" -wɔ̄ ma, i -bha "fleemë̄ -nu -ta 'kun -sǖ bha ɻyaa- -zu 'kun.

³² ɻDhe 'ö "dhǖ, -bhȫ me bɔ̄ Zope kȫ 'mē 'wo - -dhe Simō 'wo- 'tɔ̄ -ya -ta -dhe Piēdhȫ bha -yö nu. -Yö Simō 'dhe 'ö -kë wükwi -yëkëme 'ka bha-gɔ̄ 'koōdhȫ ɻweeyi "dhiǖ.»

³³ 'Wɔ̄n 'ȫ -kë 'yö 'a me bɔ̄ i -dhe veedhȫ bha 'yö bha. ɻDhe 'ȫ 'bha nu -zë wo kȫ ɻya kë -së. ɻDhe 'ö "dhǖ kȫ me ɻgban 'kwa bho 'ko -ta Atanna wë̄edhȫ -së kȫ 'pë̄ 'ȫ dɔ̄ i "dhi 'i- pȫ yi -dhe.»

Dhiang 'ö Piēdhȫ -ya zë Koōnei -gɔ̄ 'koōdhȫ waa- 'me

'waa Zuifö 'ka -a -nu -bha
'Nii- "slüüslü ɬslɔɔ -kɔ

³⁴ 'Yö Piedhö -yö dhiang
zë -sü zü bho- -nu -dhe 'ö-
pö: «'Ma- 'wɔn dɔ ɬtɔn ɬdhε
Atanna 'yaa me -zë 'gü kë
'zü ɬtaamasü ya- 'gü kö -yö
ö -bha dhasü nu- -me -dhe.

³⁵ "Kee me "vv me 'ö go "se
"vv "se 'ö- 'gü 'ö- ɬbhleë -ya,
'ö 'wɔn -nu 'ö pö 'aa- -bha -a-
-kë, -a -me -dhe -ya -kë.

³⁶ -Wv 'dhe 'kö Atanna -ya
bɔ Izraedhö -me -nu -dhe
bha yö -zë ka- -dɔ. Nao -së 'ö-
-gban zuéyagblüü- 'ö Atanna
-ya kë waa- me "bhui- -nu wo
ɬzinng 'gü -a -bha bha -yö
-bo 'ka Yesu Klisi ɬnë- -ta 'yö-
-kë. Yesu Klisi bha ɬnë me
"bhui- ɬgban "pepe ɬkɔɔnmɛ
'ka.

³⁷ 'Wɔn -nu 'wo -kë Zude
-se "pepe ɬgban 'gü, "kee 'ö-
zü -yö bho Gadhidhe kö Zan
ɬya me -go 'wɔn yaa 'gü -zu
bho -sü -dhiang zë bha ka-
-nu -dɔ.

³⁸ -Kö 'ö Atanna -yö ö-
-bha 'Nii- "slüüslü waa- -bha
'gügbüdhe nu- 'ka Yesu 'ö go
Nazadhetö bha- -dhe bha ka-
-dɔ 'pö. 'Ö go mü 'zü -kɔ
'ö Yesu bha 'ö ɬnië- 'ka kwa
-bha "se ya- 'gü 'wɔn -së kë
-sü waa- 'me 'wo Sɔtraan -gɔ
ɬduengdhe 'gü -a -nu -bha
"yua -bho -a -nu -bha -sü
-nu 'ka 'pö- -nu 'gü 'dɔɔndhö
bha ka- -dɔ! 'Wɔn -nu 'ö-
-kë "dhü bha- -gen -mü ɬdhe
Atanna -yö -gun "piü.

³⁹ Pë "pepe 'ö- -kë Zed-
hizadhëmö -dhe waa- Zuifö
"segɔ 'dhe -nu 'wo to -a -nu
'gü, yi- "sæ- 'ka, "kee 'yö 'wo-
zë -a -dɔ "dhü -bha -sü 'ka.

⁴⁰ 'Yö Atanna -ya bho ga 'gü
-a -dhekpäyi -yaaga -naa
'ka, 'yö 'gügbüdhe nu- -dhe
kö -yö ö -dł -zɔn me -nu -dhe
ɬdhe ö "yaandhe 'ka,

⁴¹ "kee Atanna 'yii "wi-
-bha -a -gɔ kö -yö ö -dł -zɔn
"següme -nu ɬgban -dhe kö
'yii kë 'me 'ö yi sü -bleesü 'ö
yi -ya -dł -ta kö 'yi kë- "sæ-
-ka bha yi 'ka. ɬDhe 'ö ɬya-
bho ga 'gü "dhü, yi -bhöpë
-nu -bhö 'yi müpë -nu mü yi
'kwëë-.

⁴² 'Yö- pö yi -dhe 'yi 'wɔn
-taɔng -së pö Zuifö -nu -dhe
kö 'yi- pö- -nu -dhe 'zü ɬdhε
yö ɬnë Atanna -yö ö -ya
kö 'ö za dɔ "yaanme -nu
'wo "kpung ɬtaa yö waa-
ɬgeebcɔome -nu -bha.

⁴³ Yesu bha 'wɔn 'ö -gban
-bha, Atanna -wudhiüloome
-nu ɬgban "pepe -wa -dhiang
-zë 'wo- pö ɬdhe, me "vv
'me 'ö ɬya 'dhang bho- "dhiü,
kö ɬya ö -bha 'wɔn yaa -nu
-mawɔn 'to -sü ɬslɔɔ Atanna
"piü -a 'tɔ 'gü.»

⁴⁴ Piedhö -yö -to dhiang
bha- zë -dhe 'gü, 'yö 'Nii-
"slüüslü -yö ɬlɔɔ me "pepe
'wo gun wo "tu to sië- -wu
-bha bha- -nu -ta.

⁴⁵ Zuifö -nu 'wo 'dhang bho
Yesu "dhiü 'ö waa Piedhö -nu
'wo nu bha ɬdhe 'ö ɬwa 'wɔn
bha- -dhe yö, -a 'wɔn -ya -nu
kɔn ɬdedewo Atanna -bha
'Nii- "slüüslü bha lɔɔ- 'ö- wo
'me 'waa Zuifö 'ka- -nu -ta
bha- -wɔn 'gü.

⁴⁶ -A "tüng bha- 'gü kö -wu
-dee -nu 'ö 'waa- ma -wa pö
sië, kö -wo Atanna 'tɔ bho
sië- -bha -kë 'kpiisü -wɔn 'gü.

⁴⁷ ɬDhe 'ö ɬya kë "dhü 'yö

Piədhö -ya pō ö "taycō -nu -dhe: «'Mε ɬwa 'Nii- "slüüslü ɬsloō ɬdhe kwa 'dhö ya, kwa -dho -kɔ -a -nu -dhe -bɔ Yesu 'ka -zu bho -sü -ta -ee?»

⁴⁸ ɬDhe 'ö ɬya kē "dhü 'yö -pō -nu -dhe -wa -nu -bɔ Yesu 'ka -zu bho -a 'tɔ 'gü. 'Yö 'wo- -nu -zu. 'Yö 'mε 'wo bha 'wo- pō Piədhö -dhe -yö -dhekpacyi 'në 'bha kē wo "piü mü, 'yö Piədhö -yö -wı -bha.

11

Piədhö -bha ö kēwən bha- -gen -dɔ 'dhang -bho Yesu "dhiü -mε -nu 'wo Zedhizadhemö -a -nu -dhe -kɔ

¹ ɬDhe 'ö Yesu -bha yékëme -nu waa- 'dhang -bho "dhiü -mε -nu 'wo Zude -se 'gü ɬwaa- ma ɬdhe 'mε 'waa Zuifö 'ka -a mε 'bha -nu ɬwa 'dhang bho Atanna -wı "dhiü,

² 'ö Piədhö ɬya ö yee kē ɬya nu ɬya ɬloo Zedhizadhemö 'plöö, 'yö Zuifö -nu 'wo -to Yesu Klisi "piü -mε -nu 'ka mü bha 'wo -ya -a pō -sü -bha Piədhö -dhe 'wo- pō:

³ «-Da 'i- wo 'mε 'waa yi suu 'gü -mε -nu 'ka -a -nu -go 'kɔɔdhö 'ö 'ka pē -bhö ka 'kwëe- bha 'yii yi -zu 'kun tongtongdhö!»

⁴ 'Yö Piədhö -yö 'wɔn bha- -gen dɔ- -nu -dhe "peəpedhö 'ö go- zübhodhe -bha 'ö dho 'ö zun- 'ka- "dhiütodhe -bha 'ö- pō:

⁵ «N dheebhang -nu, a -gun Zope -pō 'gü kö a bheə" sië Atanna -dhe, 'yö n "yan 'gü 'dhö -da, 'yö 'a pē 'bha yö kö -yö nu sië n "tüng 'ka, 'pē

bha -yö -gun ɬdhe so 'kpii- bha 'ö- "zɔ -yiisiō ɬgban 'wo me ɬkwεε- -a 'dhö kö -yö 'go sië dhang- 'gü 'ö ɬyɛɔn n "sɔɔ.

⁶ 'A -dhe -ga 'pē bha- 'gü "senngdhö, kö ɬkwlaa -ta -wü -nu, "bü -wü -nu, "siapë -nu waa- -maa -nu -a -nū ɬgban "pepe suu -yö 'pē bha- 'gü.

⁷ 'Yö n "tu 'dhö -da -wı do 'bha 'gü kö -ya pō sië n -dhe: «-Bhö "wlü Piədhö, kö 'i- 'bha zë 'i- -bhö!»

⁸ 'Yö 'a- pō: «-Abin, n Dëme, 'pē 'ö yii- 'tɔng- -ya pō 'ya 'dho- -bhö 'mii- 'bha -bhö do!»

⁹ 'Yö -wı do 'bha -yö go dhang- 'gü 'zü 'ö- pō n -dhe: «'Pē 'ö Atanna ɬyaa- pō -yö -së kö -wa -bhö, bhi -zë 'bha 'dho- pō- -bha -yö 'ya-!»

¹⁰ 'Wɔn bha -yö -kë "dhü -genyan 'ka -yaaga, 'yö pē -nu bha 'wo wo yee -kë 'wo dho dhang- 'gü.

¹¹ -A "tüng ɬdede bha- 'gü, 'yö mε -yaaga 'wo- -nu bɔ n -dhe -dhe 'gü 'wo go Sezadhe bha 'wo ɬloo 'kɔ 'a gun- 'gü bha- "dhi "dhiü.

¹² 'Yö Atanna -bha 'Nii- -ya pō n -dhe ɬdhe yeng -nu 'yi 'dho, "sika 'ya 'dho kē n 'gü. 'Yö kwa dheebhang -nu "saɔdɔ 'ö yeng- -nu 'yi nu ya 'wo -da n "piü, 'yö 'yi dho Koɔnei -go 'kɔɔdhö Sezadhe -pō 'gü.

¹³ 'Yö -kɔ 'ö Koɔnei -yö Atanna -bha "kië yö- 'ka ö -go 'kɔɔdhö, 'yö- -gen dɔ yi -dhe 'ö- pō. 'Yö Atanna -bha "kië bha 'ö- pō n -dhe: «-Bhö mε bɔ Zope, Simo 'ö- 'tɔ -ya -ta

'dhö Piëdhö 'ka bha- -dhe kö -yö nu!

¹⁴ Kö -wu -nu 'ö kaa- i -go 'koōme -nu 'ka dho bo- -ta 'ka dha bha -ya pö i -dhe!»

¹⁵ ॥Dhe 'ö 'ya 'dho 'ya ॥loo mü, 'ö 'ma dhiang zë -sü zü bho, 'yö 'Nii- "slǖvslü -yö ॥loo- -nu -ta ॥dhe -kɔ do 'ö ॥loo- 'ka kwa -ta zübhoyi 'ka bha- 'dhö.

¹⁶ 'Yö n -zu -yö -bö kwa Dëme -wu 'ö- pö ॥dhe: «Zan -zë -yö me -zu "yi ॥në- 'ka, "kees ka -zë ka -dho pa 'Nii- "slǖvslü ॥në- 'ka bha- 'ka.

¹⁷ Atanna -yö gbaodhe do bha- -kë -a -nu -go 'pö ॥dhe -kɔ do 'ö- -kë 'ka yi -go kö 'ya 'dhang bho kwa Dëme Yesu Klisi "dhiü bha- 'dhö. ॥Ya kë "dhü ma -zë a -dho pö Atanna -dhe 'ya 'dho kë "dhü -ee?»

¹⁸ ॥Dhe 'wo -wu -nu bha- ma, 'yö -dheä -yö ga- -nu -ta, 'yö 'wo -ya Atanna 'tɔ bho -sü -bha ॥dhe: «॥Ya "wi- -bha kö 'me 'waa Zuifö 'ka -wo wo zuë" slëe- ö "piü, kö -wo -tosea 'ö- "dhiütodhe 'yaa 'dhö -a ॥sloo 'pö.»

-Bheä Atanna -dhe -sü zü -bho Angtiçösö -kɔ

¹⁹ "Tüng 'wo -to Yesu "piü -me -nu -wëedhe bho- 'ka, 'ö 'wo Etiënö zë- 'ka bha 'dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu -wo -pen "se 'gü "tüng bha ॥në- 'gü, 'yö- me 'bha -nu -wo dho -ya Fenisi -se -nu, Siplé -se -nu waa- Angtiçösö -pö -nu 'gü, 'yö 'wo -ya Atanna -wu pö -sü -bha me -nu -dhe, "kees -wa -pö Zuifö -nu -di -sloo ॥në- -nu -dhe.

²⁰ 'Yö 'dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu 'do 'do 'wo gun Siplé -dhe waa- Sidhenö -dhe -nu 'gü 'pö bha 'wo dho Angtiçösö -pö 'gü, 'yö 'wo naç -së 'ö -gban kwa Dëme Yesu -wɔn -bha bha- dɔ 'me 'waa Zuifö 'ka -a -nu -go 'pö.

²¹ Kwa Dëme -bha 'gügbüidhe -gun -nu "piü, 'yö me 'gbe -dhe 'wo 'dhang bho- "dhiü, 'yö 'wo wo zuë" ॥slëe- -piü.

²² ॥Dhe 'ö Atanna -bha 'kodhigümë -nu 'wo Zed- hizadhëmö ॥wa 'wɔn 'ö "dhü bha- -taong ma, 'yö 'wo Banabasö bɔ Angtiçösö.

²³ ॥Dhe 'ö ॥ya 'dho ॥ya ॥loo mü, 'ö- "yan ॥ya -da 'wɔn -së 'ö Atanna -ya -kë 'me 'wo mü -a -nu -dhe bha- 'gü, -ya zuë" ॥nii -da ॥dedewo. 'Yö- -nu faan dɔ kö -wo wo -zu -gban -to kwa Dëme "piü -sü 'ö me zuë" ॥gban 'ka bha- -bha.

²⁴ Banabasö bha -yö -kë 'me 'ö- këwən gun -së, 'ö pa -sü 'ka Atanna -bha 'Nii- waa- -zu -yö -a -dhe -sü 'ka -a 'ka. Me 'gbe ॥dede -wo ka wo zuë" -slëe kwa Dëme "piü 'pö- bha- 'gü.

²⁵ ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü, 'yö Banabasö -yö dho Taasö -pö 'gü kö 'ö Södhö mɔɔ- mü.

²⁶ ॥Dhe 'ö Södhö yö, 'yö nu- 'ka Angtiçösö 'yö weng 'wo -kwë do -kë mü Atanna -bha 'kodhigümë -nu 'wo mü bha- -nu "piü, 'yö 'wo -me 'gbe ॥draan 'wɔn -nu 'wo -gban -to Atanna "piü -kɔ -bha bha- -bha. ॥Dhe 'ö Angtiçösö bha ॥në 'wo 'dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu 'tɔ

-bl̥esü kpɔ- 'gü 'wo- -nu -dhe «kletien -nu» (الوا - pö "dhü kö -wa -pö -to Klisi "piü -me -nu).

²⁷ -A "töng bha- 'gü 'yö Atanna -wudhiüloom -nu 'bha -nu 'wo go Zedhizadhemö 'wo nu Angtiösö.

²⁸ 'Yö 'me 'wo bha- me do 'wo- -dhe Agabusö, 'yö ɬwlü- -nu kpö 'gü mü 'ö dö ö -gean 'ö dhiang zë Atanna -bha 'Nii- "slüüslü -bha 'gügbüdhe 'ka 'ö- pö: «A yi 'yaa ɬbleen 'zü kö "vüü- -da "kpungtaadhe ɬgban "pepe 'gü.» ('Yö- "vüü 'ö "dhü bha 'ö -da 'pö "töng 'ö Kłodö -yö gun- 'ka -gblüdë 'kpii- 'ka bha- 'gü "dhü tean- 'ka.)

²⁹ 'Yö 'dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu 'wo- pö wo -dho 'pë 'ö- -nu -ko dho ɬmco- -bha -a bho 'ko -ta kö 'wo- bɔ wo dheeble -nu 'wo Yesu -bha me 'ka Zude -se 'gü bha- -nu -dhe.

³⁰ 'Yö 'wo- -kë ɬdhe -ko 'wo- pö- 'ka bha- 'dhö, 'yö 'wo pë bho 'ko -ta 'wo- do Banabasö waa- Södhö -a -nu -go, 'yö 'wo dho- 'ka me zizi -nu 'wo -to Atanna "piü -me 'ka Zude -se 'gü bha- -nu -dhe.

12

Zakö zë -ko waa- Piędhö -da -kaso 'gü Zedhizadhemö -ko

¹ -A "töng do bha- 'gü, 'yö -gblüdë Edhodö -yö zun Atanna -bha 'ködhigüm -nu 'bha -nu -wëedhe bho -sü -bha,

² 'yö- pö -wo Zan dheeble -hang Zakö zë, 'yö 'wo- -go -kan.

³ ɬDhe 'ö ɬyaa- 'wɔn dö ɬdhe Zakö zë -sü bha- 'gü -wɔn ɬya dhi Zuifö -nu -dhe, 'yö Piędhö kun 'pö. (-Yö -kë "dhü Zuifö -nu -bha ɬniidadhe 'wo- -dhe 'bluu- 'ö "sekə 'yaa- -bha -a -bhö -ta ɬniidadhe bha- -ta.)

⁴ ɬDhe 'ö ɬwa Piędhö 'kun, 'yö Edhodö -ya -da -kaso 'gü, 'yö "södha -nu -kaong do ga "saɔdo sü, 'yö -nu dan -yiisiö -yiisiö, 'yö 'wo wo 'ko -ta kun Piędhö -maa kë -sü -bha, -a -gen -mü ɬdhe -yö -gun Edhodö "piü ɬdhe Pakö ɬniidadhe bha ɬya "kan, kö 'ö 'dho Piędhö 'ka "següm -nu -kuu "dhiü kö -wa zë -wɔn -ya 'kwëe-.

⁵ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü "södha -nu -wo -gun Piędhö -go "dhiü -kaso 'ködhö mü, "këe kö Atanna -bha 'ködhigüm -nu -zë -wo bheä" sië Atanna -dhe -a -wɔn 'gü wo faan ɬgban 'ka "dhü -kpeawo.

Piędhö -go -kaso 'gü -ko

⁶ -Dhekpaɔyi 'ö Edhodö dho 'dho Piędhö 'ka "següm -nu -kuu "dhiü- 'ka bha- 'ka gbeng, kö Piędhö -yö yi zë sië "södha -nu ɬple 'wo wo "yan to- -bha bha- -nu ɬzinng 'gü, kö -wo lɔɔga ɬple -kplü -sü 'ka- -bha, kö "södha 'bha -nu -wo 'ködhı 'wo Piędhö -da 'gü bha- "dhi "dhiü 'pö.

⁷ 'Wo dho "kan wo -ta kö kwa Dëme -bha "kië do ɬya -wo "yea-, kö -dhepuudhe -ya -da 'ködhı bha- 'gü -dhe ɬgban "pepe 'gü, kö Atanna

-bha "kië bha ɬya 'pa Piëdhö -bha ɬyaa- pö- -dhe: «-Bhö "wlü "vaandhö!» ɬDhe 'ö- pö "dhü, 'yö lɔɔga -nu 'wo gun Piëdhö -bha bha 'wo -kan, 'yö 'wo go- -kɔ -nu -bha.

8 'Yö Atanna -bha "kië -ya pö Piëdhö -dhe: «-Bhö kwi "pən -ya i -ta kö 'i i -bha -sabha -ya i -gæan!» 'Yö Piëdhö -ya -kë ɬdhe -kɔ 'ö-pö- 'ka- -dhe bha- 'dhö. 'Yö -pö 'zü- -dhe: «-Bhö i -bha ɬgbauu -da kö 'i nu 'ko 'dho!»

9 'Yö Piëdhö -yö ö -bha ɬgbauu- -da, 'yö -ziö Atanna -bha "kië bha- ɬkeng-, 'yö 'wo go -kasö -kɔdhö bha- 'gü kö Piëdhö 'yii 'dhang bho ɬkö- "dhiü ɬdhe 'wɔn 'ö ke sië bha tean- -mü. Kö -yö -tun ɬkö ö -zu 'gɔn ɬdhe ö "yan 'gü ɬnë -da sië,

10 'yö 'wo -ziö "södha kpö -blæsü -ta, 'yö 'wo dho 'wo -ziö -a ɬple -naa -ta, 'yö 'wo dho 'wo -wo -da -dhe 'kpii- 'ö- "kwæs 'dhö -piö 'kpong 'ka -wo "kpənng -dhe 'gü bha- "dhiü, 'yö 'kpong bha 'ö -pu ö -dù kaɔ -a -nu wéedhö, 'yö 'wo zun "kpənng. ɬDhe 'wo "ta sië -kpinniga do "piü, Piëdhö dho "kan ö -ta kö Atanna -bha "kië bha ɬya ɬdheng kö ɬya 'to ö do 'ka.

11 'Yö Piëdhö -yö gun -na -a 'wɔn dɔ ɬdhe ö "yan 'gü 'yii -da, "keε tean- -mü. 'Yö- pö: «'Ma- 'wɔn dɔ ɬtɔn ɬdhe n Dëme ɬnë ö -bha "kië bɔ kö -yö n bho Edhodö -bha më -dhe waa- 'wɔn yaa 'ö Zuifö -nu "piü 'wo- kë n 'ka bha- gɔ ɬdedewo tean- 'ka!»

12 ɬDhe 'ö ö -dù -wɔn 'gü

yö -së 'ka, 'yö -ziö 'ö dho Zan 'wo- 'tɔ -ya -ta -dhe Makö bha- dhe 'wo- -dhe Madhi bha- gɔ 'kɔɔdhö. Me 'gbe -wo -gun bheə" sië Atanna -dhe Piëdhö -wɔn 'gü 'kɔ bha- 'gü.

13 ɬDhe 'ö Piëdhö ɬya 'dho ɬya ɬloo mü, 'yö "kwæs -ta -ma, 'yö gwéedhe do 'wo- -dhe Dhodë bha 'ö -wo mü kö -ya -me dɔ.

14 'Yö Piëdhö -wɔn dɔ. 'Wɔn bha- -dhidhe -kɔ yaa bha- 'gü, 'yii 'dho kö -yö "kwæs -zë "pu ɬyén Piëdhö -gɔ, 'yö dɔ -beang -bha 'ö dho- pö 'më 'wo 'kɔɔdhö ɬnë- -nu -dhe ɬdhe: «Piëdhö ɬya ɬloo 'kɔdhö "dhiü yö!»

15 'Yö 'wo- pö- -dhe: «Slaa" ɬnë yöö i 'kun 'yö Piëdhö 'ö -kasö 'gü bha 'i- pö ɬya nu -ee?» "Keε ɬdhe 'ö nëng -kë -pö "dhü -sü 'gü 'yö 'wo- pö: «Atanna -bha "kië 'ö Piëdhö ɬkeng- ɬnë bha.

16 Kö Piëdhö -yö "kwæs -ta -ma sië -kpəawo. ɬDhe 'wo "kwæs -pu 'wo Piëdhö yö, 'yö- 'wɔn -ya -nu kɔn ɬdedewo.

17 "Keε ɬdhe 'ö -kë "dhü, 'yö Piëdhö -yö ö -kɔ "paa 'gü zë- -nu -dhe kö -wo wo "dhi ta, 'yö -ko 'ö kwa Dëme -ya bho- 'ka -kasö 'gü 'yö- -gen dɔ- -nu -dhe kö -wa -gen dɔ Zakö waa- 'dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu 'wo to -a -nu -dhe 'pö, 'yö zun "kpənng 'yö dho zian "wæs 'ka.

18 ɬDhe 'ö -dhe ɬya kpao, 'yö "suü -ziisü -yö -da "södha -nu 'wo gun wo "yan 'to sië Piëdhö -bha -kasö 'gü bha- -nu 'gü, 'yö 'wo dɔ bun- ggæedhö; -a -gen -mü ɬdhe

-dhe 'ö Piehdö -yö bɔ- -bha "εεν 'pē 'ö- -kē 'wii- dɔ.

¹⁹ 'Yö Edhodö -ya pō -wa mɔɔ-, 'yö 'wo- ɔmɔɔ "κεε 'wii- yö. 'Yö "sɔdha -nu 'wo wo "yan to Piehdö -bha bha- nu dhεε" kpɔ Piehdö -wɔn 'ka. ɔDhe 'ö -kē ɔDhe -dhe 'ö Piehdö 'dhö- -bha "sɔdha -nu bha 'waa- -dhe dɔ bha 'yö- pō -wa -nu zé.

ɔDhe 'ö ɔya kē "dhü, 'yö Edhodö -yö go Zude -sε 'gü 'yö dho Sezadhe 'plöö, 'yö "tüng 'nē 'bha -kē mü.

Edhodö ga -kɔ

²⁰ 'Wɔn- -gun -siö -sü 'ka Edhodö -dhe ɔdedewo Tii -me -nu waa- Sidɔn -me -nu "glvv "piü. 'Yö 'me 'wo bha 'wo wo -wu -kē do kö 'wo 'dho Edhodö -kuu "dhiü 'wo za dhi- -go, 'yö 'wo bɔ -gblüdë -bha 'kɔ -maakëme 'wo- -dhe Blasöti bha- -ta, 'yö 'wo dho Edhodö "piü kö 'wo dhi wo 'ko -dhe, -a -gen -mü ɔdhe -a -nu -bha "segümε -nu -bhöpë -gun 'go sië yö ɔnë- ɔkwεε-.

²¹ Yi 'wo- -ya bha ɔdhe 'ö ɔya ɔloo, 'yö Edhodö -yö ö -bha -gblüdëdhe -sɔ -da, 'yö dho 'yö -ya ö -bha -blüdëdhe -gbloo 'gü, 'yö -ya dhiang zë -sü -bha me ɔgban "pepe -dhe.

²² 'Yö "segümε -nu 'wo zun "gbla -sü -bha 'wo- pō: «'Mε 'ö dhiang zë sië bha me "bhui- 'yaa -mü, -zlan do 'bha -mü!»

²³ "Κεε -yö -to -dhe do bha 'gü, 'ö kwa Dëme -bha "kië do -yö 'wɔn bho- 'gü, 'yö "yua 'dhö -da 'gü, 'yö -dhiasee 'nē

-yö ɔgɔɔn- 'gü 'yö- -bhö, 'yö ga Atanna -bha 'tɔbhödhe 'ö- to ö -d1 -go ('ö ö -d1 sü Atanna 'ka bha- -wɔn 'gü.)

²⁴ 'Yö 'me 'wo 'dhang bho Atanna "dhiü 'wo -kē 'gbe -kpεawo 'ö dho- 'ka.

²⁵ ɔDhe 'ö Banabasö wa- Sɔdhö ɔwa bo ('wëe- 'ö 'dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu 'wo Angtiösö 'wo- bho 'ko -ta bha- "kplëng -bho 'me 'wo Zedhizadħemö -a -nu -bha -sü 'ka), 'yö 'wo wo yee -kē 'wo dho Angtiösö. 'Yö Zan 'wo- 'tɔ -ya -ta -dhe Makö bha 'wo- -da wo ɔkeng-.

13

Atanna -bha ö -kɔ -ye Baanabasö waa- Sɔdhö -nu -bha kö -wa -bha ye kē -kɔ

¹ Atanna -wudhiüloomε -nu waa- 'dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu draan- -me -nu -wo -gun -bha 'kɔdhigüme -nu 'wo Angtiösö -pö 'gü bha- -nu kpö 'gü. 'Mε 'wo "dhü bha -wa me do -dhe Baanabasö, 'yö 'wo- me do 'bha -dhe Simeon 'yö 'wo- 'tɔ kpɔ 'wo- -dhe Metii, 'yö 'wo- me do -dhe Dhusiusö ('yö go 'pö Sidhenö -sε 'gü), 'yö Manaes 'ö "klv bho -gblüdë Edhodö ɔkeng-, waa- Sɔdhö.

² Yi do 'ka kö -wo kwa Dëme -dhɔkē sië, kö -wo 'sunng- ma sië, 'yö 'Nii- "slüüslü -ya pö- -nu -dhe: «-Ka Baanabasö waa- Sɔdhö -a -nu -ya -d1 -ta kö ye 'a- -nu -dhe 'ka bha -wa kē!»

³ 'Yö 'wo 'sunng- ma 'wo ɔbhea Atanna -dhe -a -nu -wɔn 'gü, 'yö 'wo wo -kɔ kp- -nu -ta, 'yö 'wo 'dhuë- -kē -nu

-bha, 'yö 'wo wo kwaa- -nu
-zü 'wo dho.

Baanabasö waa- Södhö -nu -bha -dho Siplé -se 'gü -kɔ

⁴ 'Yö Baanabasö waa- Södhö 'ö 'Nii- "slüüslü -ya -nu bɔ bha, 'wo dho 'wo ɬloo Sedhösi -pö 'gü, 'yö 'wo -ya "yitago 'gü mü 'wo dho "segö 'dhe -ya -sü 'ka "yi ɬzinng 'gü 'wo- -dhe Siplé bha- 'gü.

⁵ ɬDhe 'ö ɬwa 'dho ɬwa ɬloo Sadhaminö -pö 'gü, 'yö 'wo zun Atanna -wu pö -sü -bha Zuifö -nu -bha -yak-wëækégükɔ 'gü. Zan Makö -yö -gun -nu ɬkeng- 'yö- -nu -ta kun.

⁶ 'Yö 'wo -ziö "segö bha- 'gü 'wo dho "dhü 'wo ɬloo Pafösö -pö 'gü. ɬDhe 'ö ɬwa ɬloo Pafösö, 'yö 'wo -kpan "zuudhe këme do 'ö Zuifö 'ka 'wo- -dhe Baa Yesu bha- -bha mü. 'Me 'ö bha -ya -pö ö -di -dhe Atanna -wudhiüloomë -mü ö 'ka,

⁷ "këe -yö -kë 'pö -gblüde 'wo- -dhe Sæziusö Podhusö bha- ɬkengme do 'ka. -Gblüde bha -yö -gun ɬkpaomë 'ka, 'yö Baanabasö waa- Södhö -nu -dhe kö -wo Atanna -wu pö ö -dhe.

⁸ "Këe "zuudhe këme 'wo- 'tɔ kpɔ glekö -wu 'gü 'wo- -dhe Edhimasö bha, Södhö waa- Baanabasö 'wii Atanna -wu -pö -gblüde bha- -dhe -dhe 'yö -go, kö -ya "slë mœsië kö -gblüde bha 'ya 'dho 'dhang bho Yesu -wən "dhiü.

⁹ ɬDhe 'ö ɬya kë "dhü, 'yö Södhö 'wo- 'tɔ kpɔ 'pö Pödhö bha 'Nii- "slüüslü -ya pa, 'yö ö wë ɬslëe -de mi bha- -ta 'yö- -ga zuudhö

¹⁰ 'yö- pö- -dhe: «Bhi 'ö 'i Søtraan gbö 'ka 'ö 'wən -së -dho 'yaa i kë, 'ö 'i pa -sü 'ka "kpënng- waa- "slë yaa suu ɬgban "pøpø ɬnë- 'ka ya, -yö i "piü 'zü ɬdhe 'i tæanwən 'ö -gban yi Dëme -bha bha- bhɔ me -nu 'gü ɬsua -bha -ee?

¹¹ -Bhö -dhe -ga, yi Dëme -dho i -wëedhë bho, -yö -dho i "yénng trö 'ö 'bhaa -dhe yö 'ö dho 'ö zun- 'ka "tüng kpö -bha!» Edhimasö -to -dhe do bha- 'gü 'ö- "yénng -yö ɬtröö 'sënsëndhö, 'yö zun ö -kɔ dan -sü -bha ö -züü kö 'më 'ö dho zian bho ö 'ka 'ö -sloɔ.

¹² ɬDhe 'ö -gblüde bha ɬya 'wən 'ö -kë Edhimasö 'ka bha- -dhe yö, 'yö 'dhang bho Atanna -wu "dhiü, 'yö me draan- -kɔ -nu 'wo go kwa Dëme Yesu "piü bha 'wo- -zu kun.

Pödhö waa- Baanabasö -a -nu -bha -kë Angtiösö -pö 'ö Pisidi -se 'gü bha- 'gü -kɔ

¹³ 'Yö Pödhö waa- ö "tayɔ -nu -wo -da "yitago 'gü Pafösö -pö 'gü 'zü -deewo, 'yö 'wo dho Pæzö -pö 'ö Panfidhi -se 'gü bha- 'gü. ɬDhe 'ö ɬwa ɬloo mü, 'yö Zan Makö -yö -kan -a -nu -bha 'yö dho Zedhizadhemö.

¹⁴ 'Yö wo -zë 'wo dho wo "dhiü 'wo dho 'wo ɬloo Angtiösö -pö 'ö Pisidi bha- 'gü, 'yö 'wo dho Zuifö -nu kpö 'gü -a -nu -bha -yak-wëækégükɔ -nu 'gü -a -nu ɬglooyi 'ka 'wo -ya mü.

¹⁵ ɬDhe 'ö 'kɔ bha- -gome -nu ɬwa wo bo Atanna -bha 'tøng- -nu waa- Atanna -wudhiüloomë -nu -wu 'bha

-nu -wu pō -sü 'ka- -bha 'sëedhe 'gü, 'yö Zuifö -nu -bha -yakwëekégükö -gome -nu -wa pō Pödhö waa-Baanabasö -a -nu -dhe: «Yi dheeblehang -nu, ɬya kē ɬdhë 'wən 'bha 'dhö ka -go kö 'kapö me faan do -wu 'ka 'me 'wo ya- -nu -dhe kö "dhees -yo ka -go.»

16 'Yö Pödhö -yö ɬwlü 'yö ö -ko "paa 'gü zë- -nu -dhe 'ö-pö: «Izraedhö -me -nu waa-'me 'kaa Zuifö 'ka, "këe 'ö 'ka Atanna -wu ɬbhlëe -zë -ya, -ka ka "tu 'to n -bha!

17 Izraedhö -me -nu, kwa -bha Atanna bha -yö kwa "bhëma -nu sü ö -bha 'ka 'ö -nu suu -da "dhiü kö -wo -tun ɬdhuëngdhe 'gü Ezitö -se 'gü, 'yö -nu bho mü ö -bha 'gügbüidhe 'ka,

18 'yö "klu bho -nu -bha -kwe 'ö ɬmoo -kwe -kaong -yiisiö -bha -a 'ka "tung -ta.

19 'Yö Kanaa "segc "saçple bha- -nu 'gü ɬsee -gblü 'ka, 'yö -nu kwa "bhëma -nu -dhe kö -wo -ya mü.

20 'Yö zagobhome -nu -ya -nu -go "dhiü -kwe 'ö ɬmoo -kwe këng -yiisiö waa- -kwe -kaong "soçdhu -nu -bha -a 'ka 'ö dho "dhü 'ö zun Atanna -wudhiüloome Samiedhö -bha "tung -bha.

21 'Yö 'wo -gblüde do -gbadhe Samiedhö -go, 'yö Atanna -yö Saidhö 'ö -kë Kisö gbö 'ka, 'ö go Benngzame -go "kweandhö bha- nu- -nu -dhe, 'yö -ya Izraedhö -se -go "dhiü -kwe -kaong -yiisiö 'ka.

22 ɬDhe 'ö Atanna -yö ö -ko -kan Saidhö "dhiü, 'yö Davi

-kë -nu -bha -gblüde 'ka, 'yö "seedhe kë Davi -bha 'ö -pö: «Izai gbö Davi bha n ɬhçobhaame -mü, 'yö ɬnë dho n ɬhçobhaawon ɬgban kë.»

23 Davi bha- suu 'gü -në do ɬnë Atanna -ya -ya Izraedhö -se 'gü -me -nu Dhame 'ka ɬdhë -ko 'ö - "plüün bho- 'ka -a 'dhö. Medhame 'ö "dhü bha ɬnë 'wo- -dhe Yesu.

24 'Ö gun kö Yesu 'yii Atanna -bha yë zü bho ɬkö me kpö 'gü, Zan -yö Atanna -wu -pö 'ö -pö Izraedhö -següme -nu -dhe ɬdhë -wo wo kwaa- wo -kë -söng yaa -nu -zü kö -wo wo wë bo Atanna "piö kö -wa -nu -bo -a 'ka -zu bho.

25 ɬDhe 'ö Zan 'dhö -wo sië ö -bha -tosea "dhiütodhe 'gü 'yö -pö: «Ka ka -zu -gön ɬdhë de suu 'pö n 'ka? 'Me 'ka -ya sië- -go bha 'yaa -mü n 'ka, 'yö -zë -yö nu sië n zian- -ta. Me 'ö bha yö -zë ɬbhlëe -yö 'kpii- 'ö -ziö n -ta, -a -gen 'gü -sabha -zian fië- -dhö n 'ka.»

26 'Yö Pödhö -ya pö: «N dheeblehang -nu, ka 'ö 'ka -kë Ablaamö suugüme -nu 'ka, waa- 'me 'ö 'kaa Zuifö 'ka "këe 'ö 'ka Atanna ɬbhlëe -zë -ya, kwa ɬnë naç -së 'ö -kë dha -sü -naç 'ka bha 'ö nu kwa -dhe.

27 'Me 'wo Zedhizadhemö waa- wo -gödhiüme -nu 'wii "wi- -bha kö -wo Yesu 'sü wo Dhame 'ka, 'wii Atanna -wudhiüloome -nu -wu 'wo-pö ɬglooyi ɬgban "pëpë 'ka bha -'gü ma, "këe -wo kë- 'gü -wən -zë -kë Yesu zë -sü 'ka.

28 -A zë -gen 'bha 'yii kë, "këe -wo kë- -pö Pidhatö -dhe -ya zë.

29 ॥Dhe 'ö ॥wa 'wən -nu 'ö -ben zë -sü 'ka Atanna -bha 'sëedhe 'gü 'ö -gban Yesu -wëedhe bho -sü waa- ga -sü -nu -bha bha- ॥gban "pepe 'gü -wən kë, 'yö 'wo- bho "dhü -bha, 'yö 'wo- -da -gwë -ye 'gü, (-a -gen -mü ॥dhe -a -nu -bha me -wëe bho -ko bha).

30 "Kee 'yö Atanna -ya bho ga 'gü,

31 'yö ö -di -zən 'me 'wo gun- ॥keng- 'wo go- 'ka Gad-hidhe -se 'gü 'wo dho- 'ka Zedhizadhemö bha- -nu -dhe -dhekpaçyi 'gbe ॥dede 'ka, 'me 'wo "dhü bha ॥në 'wo- "sæ- 'ka ॥taamasü ya- 'gü, 'yö 'wo Yesu -dhiang zë sië Izraedhö -següme -nu -dhe.

32 Yii -di 'pö yi -nu 'wən -taɔng -së bha ॥në- 'ka ka -dhe. 'Wən -taɔng -së bha yö -mü ॥dhe 'wən 'ö Atanna -ya pö kwa "bhema -nu -dhe yi 'bha 'ka bha,

33 -ya kë -sü 'ka kwa 'ö 'kwa- -nu bhang -nu 'ka bha ॥në kwa -dhe ॥dees Yesu -bho ga 'gü -sü 'ka -dhe -kö 'ö -ben zë -sü 'ka- 'ka "Tan 'sëedhe ('wo- Somö -kë bha-) ॥ple -naa 'gü bha- 'dhö ॥dhe:

<Atanna -ya -pö ॥dhe: Bhi ॥në 'i n Gbö 'ka,
॥ya 'go ॥dees 'gü 'ma- -zən me ॥gban -dhe ॥dhe ma ॥në 'a i Dë 'ka>.

34 'Yö Atanna -ya pö ॥dhe -yö -dho -a bho ga 'gü kö 'ya 'dho ga 'zü. 'Yö- pö 'zü ॥dhe:

<'Dhuë- 'ö "slüüslü 'ö- "plüün bho Davi -dhe bha ö -dho -a kë ka -bha tean- 'ka».

35 'Wən bha -yö -ben zë -sü 'ka Atanna -bha 'sëedhe 'gü -dhe 'bha 'gü 'zü, -a -gen -mü ॥dhe 'me 'ö "Tan 'sëedhe ('wo- Somö -kë bha-) -ben zë bha -ya -pö Atanna -dhe:
<'Bhii 'dho "wü- -bha kö i -sëme "slüüslü bha-kwi -yö "bu».

36 Yë 'ö Atanna -ya -ya Davi -bha 'ka -yö kë -kë, "kees ॥dhe 'ö ॥yaa- kë 'yö ga, 'yö 'wo- -wëe bho -a "bhema -nu -wëe bho -dhe 'gü, 'yö- kwi -yö -bu. (॥Ya kë "dhü kö -wu 'ö Atanna -ya pö "dhü bha 'yii- pö Davi -zë -dhe.)

37 Me 'ö Atanna -ya bho ga 'gü bha yö -zë kwi 'yii "bu.

38 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü n dheebhang -nu, -kaa dö ॥dhe pë 'ö Yesu -ya -kë bha ॥në- -wən 'gü 'yö Atanna dho ॥moo- -bha 'ö me -nu -bha 'wən yaa -nu -mawən to ॥dhe -ko 'yi- pö sië- 'ka ka -dhe ॥dees ya- 'dhö.

39 Moizö -bha 'tɔng- -zë 'yii 'dho ka kë -söng bho ka -bha Atanna wëedhö, "kees 'dhang -bho Yesu -wən "dhiü -sü bha ॥në dho ka kë "slüüslü Atanna wëedhö.

40 Kö -kaa kë -së kö 'pë 'ö Atanna -wudhiüloome -nu -wa pö bha 'ya 'dho kë ka 'ka;

41 -a -gen -mü ॥dhe -a -wudhiüloome -nu -wa -pö:
<Atanna -ya pö: 'Me 'ka Atanna -wu -san -kë, 'wən -yö ka 'kon kö 'ka 'ma "se 'ka,
-a 'kloo- -mü ॥dhe yë 'ö ॥waa- -wən -gen dö ka -dhe,

'ö 'kii 'dho 'dhang bho- "dhiü, a -dho -a kë ka -bha "tüng 'gü..»

⁴² ॥Dhe 'ö ॥wa bo dhiang -nu bha- -nu zë -sü 'ka, 'ö Pɔdhö waa- Baanabasö 'wo zun sië "kpenng, 'yö 'wo- pö- -nu -dhe -wo nu 'zü ॥glooyi 'dhe 'ö dho dɔ- "piü bha- 'ka kö -wo -wu -nu bha- 'gü 'bha pö wo -dhe.

⁴³ ॥Dhe 'ö ॥wa ziö 'wo 'dho sië, 'yö Zuifö -nu 'gbe waa- 'mε 'wo -da Zuifö -nu -bha -bheα Atanna -dhe -kɔ 'gü -nu wo bha 'wo -ziö -a -nu ॥keng-. 'Yö Pɔdhö waa- Baanabasö 'wo dhiang -nu zë- -nu -dhe -a -nu faan dɔ -sü 'ka kö -wo 'to Atanna -bha "gblüsé 'ö- -kë bha- 'gü woo- -toseadhe ॥gban 'ka kö -wo 'dho- 'ka "dhiü.

⁴⁴ -A ॥glooyi 'dhe 'ö dɔ- 'dhe bha- "piü bha- 'ka, 'mε 'wo 'pö- bha- 'gü, -a -nu 'kpii- -dhe ॥gban -wo kë -loo 'ko -ta -dhe do bha- 'gü kö 'wo Atanna -wu ma.

⁴⁵ "Kεε ॥dhe 'ö Zuifö -nu ॥wa mε kpö bha- -nu yö, 'yö ॥drɔ -yö -da -nu 'gü 'yö 'wo -ya ॥sua -ye Pɔdhö "yan -bha -sü -bha. 'Yö 'wo -ya -dhiang yaa -zë -a -bha -sü -bha mε -nu -dhe.

⁴⁶ "Kεε Pɔdhö waa- Baanabasö -wo wo -zü -gban 'wo dhiang zë- -nu -dhe 'wo- pö: «Atanna -wu ya- -dheα -bha ॥dhe -yö pö ka ॥në ka -dhe nu -bleesü, "kεε ॥dhe 'ö -kë ॥dhe 'kaa "wi- -bha kö 'ka 'dhang bho- -wɔn "dhiü, 'ö 'kaa ka -d1 'sü ॥dhe ॥sii 'ö 'yaa yëñ -a ॥sloɔ -mε 'dhö bha yi -dho yi wë slëe- 'mε 'waa Zuifö 'ka -nu "piü.

⁴⁷ -a -gen -mü ॥dhe yi Dëme -ya -pö yi -dhe: «A i

-ya "segɔ "wεε -nu ॥në- -nu -bha -dhepuudhe 'ka kö 'i 'dho dha -sü bha- -naç 'ka "segɔ -nu 'wo -dhe ॥gbleen 'gü -a -nu 'gü.

⁴⁸ ॥Dhe 'ö 'mε 'waa Zuifö 'ka 'wo- -nu -wu bha- ma, 'yö -nu ॥nii -da ॥dedewo 'yö 'wo- pö: «Kwa Dëme -wu bha -yö -së!» 'Yö mε "pεpe 'ö Atanna -ya -nu -da -tosea 'ö 'yaa yëñ -a këme 'ka bha 'wo 'dhang bho Yesu -wɔn "dhiü.

⁴⁹ 'Yö kwa Dëme -wu -yö -pεn "segɔ bha- 'gü -dhe ॥gban "pεpe 'gü.

⁵⁰ "Kεε 'yö Zuifö -nu 'wo dhebhɔ ॥bhleesü -nu 'wo 'pö- bha- 'gü, 'wo -da Zuifö -nu -bha bheα" -kɔ 'gü bha waa- 'pödë -nu zü ॥yɔɔn Pɔdhö waa- Baanabasö -nu -bha kö -wa -nu -wëedhe bho. ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü 'yö 'wo -nu -kë, 'yö 'wo go- -nu -bha "segɔ bha- 'gü.

⁵¹ 'Yö Pɔdhö waa- Baanabasö 'wo wo -gen -bha -ma kö "se 'ö dɔ- -nu -gen -bha 'pö- bha- 'gü bha -yö 'go- -nu -gen -bha kö -wa -zɔn -nu -dhe ॥dhe ('mε 'wo bha Atanna ॥ya 'wɔn bho- -nu 'gü kö-) -dhe 'bha 'yii 'to wo -zë wo -bha, 'yö 'wo dho Ikɔnö -pö 'gü.

⁵² 'Dhang -bho Yesu "dhiü -mε -nu 'wo Angtiɔsö -wo -gun pa -sü 'ka zuëniidadhe waa- 'Nii- "slüüslü 'ka.

14

Pɔdhö waa- Banabasö -a -nu -bha -kë Ikɔnö -kɔ

¹ ॥Dhe 'ö Pɔdhö waa- Baanabasö 'wo ॥loo Ikɔnö -pö 'gü, 'yö 'wo -da Zuifö -nu

-bha -yakwëækëgükö 'gü 'zü,
 'yö 'wo -ya Yesu -bha 'wən
 -taɔng -së pö -sü -bha 'më
 'wo gun mü bha- -nu -dhe.
 -A -kë "dhö -sü -wən 'gü, 'më
 'wo Zuifö 'ka waa- 'më 'waa
 Zuifö 'ka- me 'gbe -wo kë
 'dhang -bho Yesu -wən "dhiü
 'ö 'wo- -wən -dhe teanwən.

² "Këe 'yö Zuifö 'dhe 'wii
 "wi- -bha kö -wo 'dhang
 bho 'wən "dhiü bha, 'wo
 'më 'waa Zuifö 'ka -a -nu
 -zü -yɔɔn kwa dheebhang
 'dhe -nu 'wo Yesu -wən -dhe
 teanwən bha- -nu -bha kö
 -wo -zu 'gɔn -kɔ yaa kë- -nu
 -wən 'gü.

³ "Këe yö -zë ॥gban 'gü
 Pɔdhö waa- Banabasö -wo
 kë -gwëë Ikonö -pö 'gü
 'ö 'wo 'wən 'ö -gban kwa
 Dëme -bha -a -dhiang zë
 -zvgbandhe waa- -zu -yö
 kwa Dëme -dhe -sü 'ka, 'ö
 kwa Dëme -ya -zɔn 'pö më
 ॥gban -dhe ॥dhe 'wən -nu
 'wo -gban -a -bha "gblüsëdhe
 -bha 'wo- pö bha tean- -mü,
 'ö -kɔ -mɔɔ 'wən -bha -sü nu-
 -nu -dhe kö -wo "dhabhliwən
 -nu kë- 'ka.

⁴ 'Yö 'pöme -nu 'wo -pë
 'gü, 'yö- më -kɔ "pëan do
 -yö bɔ Zuifö -nu 'ka, 'yö- -kɔ
 "pëan 'bha -yö -kë Yesu -bha
 yëkëme -nu -bha 'ka.

⁵ ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhö
 'yö Zuifö -nu waa- 'më 'waa
 Zuifö 'ka bha 'wo wo zü ma
 'koo waa- wo -gɔdhiüme -nu
 'dhö kö 'wo Pɔdhö waa- Ba-
 nabasö -nu -wëédhe bho kö
 'wo- -nu -zuö -gwë 'ka.

⁶ "Këe ॥dhe 'ö më ॥ple
 bha 'wo- 'wən dɔ, wo -dù
 'ka, 'yö 'wo ॥dua 'wo dho
 Dhikaoni -së 'gü, 'pödhe 'wo-

-dhe Dhitrö bha waa- Dëebö
 -dhe -nu 'gü waa- -nu -zütü
 -dhe -nu 'dhö,
⁷ 'yö 'wo -ya 'wən -taɔng
 -së pö -sü -bha mü.

*Pɔdhö waa- Banabasö -a
 -nu -bha -kë Dhitrö -pö 'gü -kɔ*

⁸ Dhitrö -dhe bha
 "trüünyuamë do- -gun mü.
 'Më bha -yö -bho "yua bha-
 'ka, 'ö gun "dhö kö 'ö bho 'yii
 dɔ ö -gean do.

⁹ "Këe -yö -gun ö "tu 'to sië
 dhiang 'ö Pɔdhö gun- zë sië
 bha- -bha. ॥Dhe 'ö Pɔdhö
 ॥yaa- dɔ ॥dhe -yö 'dhang
 -bho Yesu -wən "dhiü, ॥dhe
 -yö -mɔɔ -bha 'ö -bha "yua
 bo, 'yö ö "yan -gban 'gü "wë
 zuudhö,

¹⁰ 'yö- pö- -dhe "gbu- 'ka 'ö-
 pö: «-Bhö 'wlü 'vadhö kö 'i
 dɔ i -gean!» 'Yö 'më bha 'ö
 ॥wlü 'vadhö 'yö dɔ ö -gean
 'yö zun "ta 'sü -sü -bha.

¹¹ ॥Dhe 'ö më kpö 'gbe ॥wa
 'wən 'ö Pɔdhö -ya -kë bha-
 -dhe yö, 'yö 'wo ॥gbla woo-
 "se 'gü -wu 'ö -kë Dhikaoni
 -wu 'ka bha- 'gü 'wo- pö:
 «-Zlan -nu ॥wa mëbhüdhe
 kwi -da wo -bha ॥wa 'go
 dhang- 'gü ॥wa nu kwa
 "piü!»

¹² 'Yö 'wo Banabasö 'tɔ
 kpö woo- -dhöképë ॥bhleësü
 'wo- -dhe Zösö bha- 'tɔ bha,
 'yö 'wo Pɔdhö yöö -dù 'pö- 'tɔ
 kpö woo- -dhöképë do 'bha
 'wo- -dhe 'pö ॥emësö bha-
 'tɔ -bha; -a -gen -mü ॥dhe
 më ॥ple bha Pɔdhö ॥në gun
 dhiangzëme 'ka ॥dhe -a -nu
 -bha -zlan ॥emësö bha- 'dhö.

¹³ -A -nu -bha -dhöképë
 'wo- Zösö -kë bha-

-dhökégükç -gun dɔ sië -da 'plöö -dhe 'gü. 'Yö -zlan -kɔ bha- "dhiüme -yö nu -du -nu 'wo "dhü "bin ta -sü 'ka bhië" -bha, 'wo - -da -nu bho 'gү bha- 'ka "saan ö ɬkléen 'pö -zü bha- "dhi do "dhiü. 'Yö Zösö "dhiüme bha waa- mɛ kpö 'wo gun 'mü -a -nu -wu 'dhö -kë 'gü do kö 'wo "saa- bho -du -nu bha- nu- 'ka Banabasö waa- Pödhö -nu "dhiü.

¹⁴ "Kee ɬdhe ö Yesu -bha yækem -nu ɬple ö -mɛ do- -kë Pödhö 'ka 'ö- mɛ do- -kë Baanabasö 'ka bha ɬwa 'wɔn bha- ma, 'yö 'wo woo -sɔ -ta "dhüng 'gü -sɔ -nu -pe, (kö -wa -zɔn -a -nu -dhe ɬdhe 'wii "wi - -bha kö -wa kë "dhü). 'Yö 'wo -beang sü 'wo -sɔ -nu kpö 'gü kö -wa pö sië -nu -dhe:

¹⁵ « 'Mɛ 'ka ya, -më 'pö ka -bha 'yö 'ka "slë suu bha- -kë ɬdhe 'pë bha- 'dhö? Mɛ "bhui- -mü yi 'ka 'pö ɬdhe ka 'dhö, Atanna 'yaa -mü yi 'ka, "kee naɔ -së 'yi nupo ka -dhe yö -mü ɬdhe kö 'ka ka kwaa- -dhökëpë "wlaasü -nu bha- -nu -zü kö 'ka ka wë slëe- Atanna "yaandhe ö dhang- 'dhö, "se 'dhö, ɬweeyi 'dhö -a -nu -kë waa- -nu 'gü -pë -nu 'dhö bha ɬnë - "piü kö 'ka- -dhökë!

¹⁶ Atanna ö "dhü bha -yö kë ö -kwaa "segɔ "pepe ɬgban 'gü -mɛ -nu -zü yi 'bha 'ka 'ö 'wo wo dhɔobhaawɔn -nu -kë.

¹⁷ "Kee 'sa kö -yö ö -bha "klusëdhe -zɔn sië ka -dhe -kpeawo 'wɔn -së -nu -kë ka -dhe -sü 'ka, -a -gen -mü ɬdhe yö ɬnë ka gba dha "yi 'ka,

'ö go mü 'ö- "slë -kë 'yö ka -bha tapë -nu 'wo -dhi 'yö 'ka- -nu -kan -a "kan "tüng 'gü, 'yö -bhöpë -nu nu ka -dhe, 'yö go mü 'zü 'ö ka gba zuëniidadhe 'ka kë "dhü kö 'ka ö dɔ.»

¹⁸ "Kee yö ɬnë - ɬgban 'gü, Banabasö waa- Pödhö -wo kë sëe -bho ɬdedewo 'mɛ 'wo bha- -nu -kɔ -bho "saa- bha -bho wo "dhiü -sü bha- -bha.

¹⁹ ɬDhe ö ɬya kë "dhü, 'yö Zuifö -nu 'bha -nu -wo -go Angtiösö -dhe ö Pisidi -se 'gü waa- Ikönö -pödhe -nu bha- -nu 'gü, 'wo nu 'wo mɛ kpö bha- -nu zuë" -slëe wo "piü. 'Yö 'wo zun Pödhö -zë -gwë 'ka -sü -bha 'wo - ɬgbiü 'wo dho- 'ka 'pö- ɬtaama 'wo- to mü kö -wo wo -zu 'gon sië ɬdhe ɬya ga.

²⁰ "Kee ɬdhe ö 'mɛ 'wo 'dhang bho Yesu "dhiü bha ɬwa nu ɬwa ɬloo mü, 'ö ɬwa ɬkléen Pödhö -zü, 'yö Pödhö -yö ɬwlü 'yö 'wo dho 'pödöhö. ɬDhe ö - -tadhe ɬya ɬkpao, 'yö waa- Banabasö 'wo dho Dæebö -pö 'gü.

²¹ 'Yö 'wo Yesu -bha 'wɔn -taɔng -së pö mü. 'Yö megbedhe 'wo 'dhang bho Yesu -wɔn "dhiü -a -nu -wu "dhiü 'yö 'wo -kë -bha ɬklang -nu 'ka. 'Ö go 'mü 'yö 'wo wo yee -kë 'zü -deewo 'wo dho Dhitrö -pö, Ikönö -pö waa- Angtiösö -pö -nu 'wo Pisidi -se 'gü bha- -nu 'gü.

²² 'Yö 'wo 'mɛ 'wo 'dhang bho Yesu "dhiü -a -nu faan dɔ kö -wo wo 'gü dɔ "gbui- -zu -yö -a -dhe -sü -bha 'yö 'wo -pö -nu -dhe: « 'Mɛ "pepe 'wo 'dhang bho- -wɔn "dhiü

-wo -dho saan" 'sü ɬdedewo "kpungtaadhə ya- 'gü, 'yö 'wo gun -na -da Atanna -bha -gblüdédhekédhe 'gü.

²³ 'Yö 'wo "dhiü -sü me 'ka -me -nu -ya Atanna -bha 'kodhigümə kpö 'gü -dhe ɬgban "pepe 'gü. ɬDhe 'ö ɬwa bo 'sunng- 'ma -sü waa- bhea Atanna -dhe -sü 'ka, 'yö 'wo 'me 'wo Atanna -bha me kpö 'dhe 'ö- 'gü -a -wən -wə kwa Dëme 'wo 'dhang bho- "dhiü bha- ɬkwəe-.

²⁴ 'Yö 'wo bə Pisidi -se 'gü 'wo dho Panfidhi -se 'gü,

²⁵ 'yö 'wo Atanna -wu po 'me 'wo Peezö -po 'gü -a -nu -dhe. 'Yö go mü 'yö 'wo dho Atadhi -po 'gü.

²⁶ ɬDhe 'wo go 'mü, 'yö 'wo -da "yitago 'gü 'wo dho 'zü Angtiösö, -dhe do 'wo wo -bha "ta zü bho- -bha bha- 'gü. -Dhe bha ɬnē "sanni -wo 'dho woo- "ta bha- 'gü, 'yö 'me 'wo 'dhang bho Yesu -wən "dhiü 'wo mü bha 'wo -wən -wə Atanna ɬkwəe- kö -yö ö -zu kë- -nu 'gü kö yë 'wo 'dho sië- kë bha -yö dhi- -nu -go.

²⁷ ɬDhe 'ö ɬwa ɬloo Angtiösö, 'yö 'wən "pepe 'ö waa- Atanna -nu 'wo- -kë kö -wo "ta bha- 'kpə sië bha, ɬwaa- -kə 'ö "kwəe -pu 'ka 'me 'waa Zuifö 'ka -nu -go kö woo -dı 'po -wo 'dhang bho ö "dhiü bha- -gen də 'dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu 'wo mü- -nu -dhe.

²⁸ 'Yö 'wo "tüng 'bha -kë -a -nu "piü mü.

15

-Yakwëe 'kpii- 'ö Yesu

-bha me -nu -wa -kë Zed- hizadhəmə -a -dhiang

¹ ɬDhe 'ö ɬya kë "dhü, 'yö me 'bha -nu -wo go Zude -se 'gü 'wo nu Angtiösö -po 'gü, 'yö 'wo zun 'dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu 'wo mü -a -nu draan- -sü -bha 'wo- po: «ɬYa kë ɬdhe 'kii 'dho 'gbannë -zë 'gü ɬdhe -kə 'ö -ben zë -sü 'ka Moizö -bha 'tong- 'gü -a 'dhö, 'kii 'dho dha.»

² 'Yö 'wo -ya dhiang -nu zë -sü waa- zaɔdhe -da Pɔdhö waa- Banabasö -nu 'ka -sü -bha, -a -gen -mü ɬdhe Pɔdhö waa- Banabasö 'wii "wɪ- -nu -wu -bha gbongg- bongdhö. 'Yö -kë Yesu -bha me -nu 'wo Angtiösö -a -nu 'gü -së kö 'wo me də Pɔdhö waa- Baanabasö -nu ɬkeng- kö -wo 'dho Zedhizadhəmə kö Yesu -bha yékëme -nu waa- Atanna -bha me -nu "dhiüziowome -nu 'wo mü bha -wo 'wən bha- -bho 'koo kë wo -dhe.

³ 'Yö 'wo- -nu də zian- 'yö 'wo dho. 'Yö 'wo bə Fenisi -se waa- Samadhi -se -nu 'gü, 'yö -kə 'ö 'me 'waa Zuifö 'ka 'wo wo zuë" ɬslëe- 'ka Atanna "piü bha, 'wo- -gen -nu də 'dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu 'wo -dhe -nu bha- 'gü -a -nu -dhe, 'yö -nu zuë" ɬnii -da 'po ɬdedewo.

⁴ ɬDhe 'ö ɬwa ɬloo Zed- hizadhəmə 'plöö, 'yö 'dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu 'dhö, Yesu -bha yékëme -nu waa- Atanna -bha -me -nu "dhiüziowome -nu 'wo -dhe bha- 'gü 'wo -kə -ya -a -nu -dheng -go, 'yö woo -dı 'po waa- Atanna -nu 'wo 'wən -nu 'wo- -kë wo 'kwëe- -a -nu

-bha "ta 'kpö -sü 'gü bha 'wo -gen dɔ 'pöö -nu -dhe.

⁵ 'Yö Fadhizien -nu 'bha -nu 'wo 'dhang bho Yesu -wən "dhiü bha 'wo ɬwlü 'wo- pö: «Ka -kwaan pö 'dhang -bho Yesu "dhiü -mə -nu 'ö 'waa Zuifö 'ka bha -nu -dhe -wo 'dho 'gbannë 'gü, ɬya 'go mü kö 'töng- 'ö Moizoö -ya nu kwa -dhe bha -wa ɬbhleë -ya.

6 'Yö Yesu -bha yëkëmë -nu waa- Atanna -bha mə -nu "dhiüziowomë -nu 'wo -ya -dhe do 'gü kö 'wo -dhe -ga 'wən bha- 'gü.

7 ɬDhe 'ö -nu -dī -slɔɔ ɬwa zaɔdhe -da wo "kwëe pinpindhö 'wən bha- 'gü, 'yö Piëdhö -yö ɬwlü 'ö- pö: «N dheeblehang -nu, kaa ɬdede ka- 'wən -dɔ 'kpakpadhö -a yi ɬya ɬgwëe -dhe Atanna ɬnë n -ya ka kpö 'gü kë "dhü kö 'a kë ö -bha mə dha -sü -naç 'ö -gban Yesu -bha bha-pomë 'ka 'mə 'waa Zuifö 'ka -a -nu -dhe kö -wa ma kö -wo 'dhang bho- "dhiü 'pö.

8 'Yö Atanna 'ö mə "bhui -nu zuë" dɔ bha 'ö ö -bha 'Nii- "slüöslü ɬlɔɔ -nu -ta ɬdhe kwa 'dhö kö -ya -zɔn ɬdhe -a -nu "dhia -yö ö 'gü 'pö.

9 'Yii 'mə 'wo Zuifö 'ka waa- 'mə 'waa Zuifö 'ka -a -nu -bho 'koo kë kwa ɬzinng 'gü. 'Yö -nu këwən yaa -nu -mawən to- -nu -bha 'dhang -bho Yesu "dhiü -sü -wən 'gü, 'yö -nu sü 'mə 'ö pö 'aa- -nu -bha 'ka ö weëdhö.

10 ɬDhe 'ö "dhü, 'pë 'ö Atanna -ya pö 'kwa 'dho- kë ka- -kë -mə -wən 'gü? "Een

Atanna 'gü 'pö 'ka- dan sië -ee? -A -bha 'töng- 'ö kwaa kwa "bhëma -nu kwa -kɔ 'yii ɬmɔɔ- -bha kö 'kwa- 'kun -a -bha -kë "gbui -sü -wən 'gü bha 'yö 'ka- "piü 'zü ɬdhe 'dhang -bho Yesu "dhiü -mə -nu 'ö 'waa Zuifö 'ka -wa yö ɬnë- 'kun -ee?

11 Kwa 'dhang -bho "dhiü ɬdhe kwa Dëmë Yesu -bha -gasite ɬnë -wən 'gü 'yö 'kwa dhasü ɬslɔɔ. -Kɔ do bha ɬnë woo- -dī 'pö 'wo- ɬslɔɔ- 'ka.»

12 ɬDhe 'ö Piëdhö ɬya bo dhiang bha- zë -sü 'ka, 'yö -dheä -yö ga 'mə 'wo gun 'mü bha- -nu -ta. 'Yö 'wo wo "tu to Banabasö waa- Pödhö -nu -wu -bha, 'yö 'wo zun -kɔ 'ö Atanna -yö bɔ- 'ka wo -ta 'ö "dhabhliwən -nu -kë 'ka -a -nu -bha ɬnië -sü 'ö 'mə 'waa Zuifö 'ka- -nu kpö 'gü bha 'wo zun- -gen bho -sü -bha -a -nu -dhe.

13 ɬDhe 'ö ɬwa bo 'wən -nu bha- -nu -gen bho -sü 'ka 'yö Zakö -ya pö: «N dheeblehang -nu, -ka ka "tu 'to n -ta!

14 -Kɔ 'ö Atanna -yö ö -zu -kë 'ka -kɔ -blesü wo 'mə 'waa Zuifö 'ka- -nu "piü kö -yö me 'sü- -nu ɬzinng 'gü kö -wo kë ö -bha "sëgö 'gümë -nu 'ka bha, Simɔ ɬyaa- -dhiang zë.

15 'Sa waa- Atanna -wudhiöloome -nu 'wo gun yi 'bha 'ka -a -nu -wu -ya 'gü do, -a -gen -mü ɬdhe 'pë 'ö -ben zë -sü 'ka Atanna -bha 'sëedhe 'gü Davi suu 'gü -në -nu -bu 'gü -ya -pö:

16 «Kwa Dëmë -ya pö: 'Wən -nu ya ɬwa ziö, a -dho n yee kë 'a nu

'a Davi -bha 'kɔ 'ö wü bha- do
'zü -deewo,
'yö 'a- 'wü -dhε -nu bha- -nu
-pë -kë kö -yö -gban 'zü
-deewo.

17 Kë "dhü kö me -kpεa 'wo to
-wo kwa Dëme "gblvʊ
mɔɔ-,

kö 'a 'me 'waa Zuifö 'ka- -nu
-dhε 'pö kö -wo kë n
-bha 'ka».

18 'Wɔn -nu 'ö kwa Dëme
-ya pö 'ö- yi ɔya ɔgwëë bha
ɔnë 'wo bha.»

19 'Yö Zakö -yö ö -bha
-da -ta 'ö- pö: «Pë -nu
'wo bha ɔnë- -nu -wɔn 'gü
'yö -kë n 'gü -së kö 'kwa
'dho sëebhodhe nu 'me 'waa
Zuifö 'ka 'ö 'wo wo zuë" ɔslëë
Atanna "piü bha- -nu -dhε!

20 "Kεs -ka -kwa 'sëedhε
bɔ- -nu -dhε kö 'kwa- pö 'wa
'dho -tuüpë -nu 'wo "saa- bho
sië- 'ka -dhökëpë -nu "dhiü
bha ɔnë- -bhö! ɔDhε -wo wo
-dī 'kun -zua zë -sü -gɔ, ɔya
'go mü 'zü wü 'ö- ɔyɔn 'yii
ɔwenng 'wa 'dho- -bhö. ɔYa
'go mü 'zü 'wa 'dho pë ɔyɔn
-bhö,

21 -a -gen -mü ɔdhε 'ö go-
'ka kwa "bhëma -nu -bha
"töng -bha 'ö nu 'ö zun- 'ka
ɔdεs -bha, -wo Moizö -bha
'tong- -wɔn dhiang -zë me
-dhε 'pö- ɔgban "pεpε 'gü
-kpeawo; -a -gen -mü 'zü
ɔdhε Zuifö -nu -wo 'tong-
bha- -wü -pö wo -bha -yak-
wëekëgükö -nu 'gü -a -nu
ɔglooyi ɔgban "pεpε 'ka.

'Sëedhε 'wo- bɔ 'dhang
-bho Yesu "dhiü -me -nu 'ö
'waa Zuifö 'ka -a -nu -dhε

22 ɔDhε 'ö ɔya kë "dhü 'yö
Yesu -bha yëkëme -nu 'wo

Zedhizadhemö -pö 'gü bha
waa- me zizi -nu waa- 'dhang
-bho Yesu "dhiü -me -nu 'wo
to -a -nu ɔgban "pεpε 'wo wo
-wü -kë do 'yö 'wo -kɔ -ye
me 'bha -nu -bha wo kpö 'gü,
'yö 'wo- -nu -da Pɔdhö waan-
Banasasö -nu "piü, 'yö 'wo-
-nu bɔ Angtiösö. 'Me 'wo -kɔ
-ye -nu -bha "dhü bha -wa
me do -dhε Zudë, 'yö 'wo- 'tɔ
kpɔ Bazabasö, 'yö 'wo- me
do 'bha -dhε Sidhasö. Me
ɔple bha -wugbiindhε -gun
-nu -gɔ -a -nu kpö 'gü.

23 'Sëedhε 'wo- dɔ- -nu -gɔ
kö -wo 'dho- 'ka Angtiösö
-me -nu -dhε bha -wa -ben
-zë 'pö 'wo- pö: «Yesu -bha
yëkëme -nu waa- me zizi -nu
'yi ka dheeblehang 'ka 'yi Zed-
hizadhemö 'plöö ya, 'ya 'me
'ka 'dhang bho Yesu -wɔn
"dhiü "kεs 'ö 'kaa Zuifö 'ka,
'ö 'ka Angtiösö -pö 'gü "εen
'ö 'ka Siidhi -se waa- Sidhisi
-se -nu 'gü bha ka ɔtua bho
'gbε.

24 'Ya- ma ɔdhε me 'bha
-nu ɔwa 'go yi "piü 'yö
ɔwa zuëkaankwëedhe waan-
-zvgondhe 'gbε -da ka 'gü -a
-nu zë -dhiang -nu 'ka, "kεs
'yii -wü 'kpo- -nu -bha kö
-wa kë "dhü (-wa -bho wo -dī
'gü).

25 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö
ɔdhε 'ö 'ya -ya -dhε do 'gü
'ö 'ya -dhε -ga 'wɔn bha- 'gü,
'ö yi -wü ɔya kë- 'gü do 'yö
'yi me -da Baanabasö waan-
Pɔdhö -a -nu ɔkeng- 'yi- -nu
bɔ sië ka -dhε bha 'yö bha, -a
-gen -mü ɔdhε me ɔple bha-
-nu -wɔn -yö yi -gɔ "gbui-.

26 -A pö 'yi- wo "dhü bha-

'kloɔ- -mü ɬdhe me ɬple bha ɬnë 'wo woo- -tosea "dhiü dɔ kwa Dëme Yesu Klisi 'tɔ -wɔn 'gü.

²⁷ ɬDhe 'ö "dhü yi Zudë waa- Sidhasö -a -nu -bɔ ka -dhe kö 'wɔn -nu 'yi- -nu -ben zë sië 'séedhe 'gü ya ɬnë -wa 'gü pö ka -dhe 'kpakpadhö -së 'ka wo -d1 "dhi.

²⁸ -A -gen -mü ɬdhe -yö -kë yaa- Atanna -bha 'Nii- "slüüslü -nu yi 'gü -së kö 'ya 'dho ɬkweε- 'gbiin- "wεε 'bha -ya ka -ta 'zü kö 'yii kë 'wɔn -nu 'ö 'tong- -ya pö 'ka ka kwaa- -zü -a 'ka.

²⁹ Yö -mü ɬdhe kö -tuüpë -nu 'wo "saa- bho- 'ka -dhɔképë -nu "dhiü bha 'ka 'dho- -bhö. ɬYa 'go mü 'zü 'ka 'dho pë ɬyɔɔn -bhö. 'Ka 'dho wü 'ö 'wii- ɬyɔɔn ɬwenng -a -bhö 'pö, -a -gen -mü ɬdhe kö- "tung ɬya 'to- 'gü, ɬya 'go mü 'zü kö 'ka ka -d1 'kun -zua zë -sü -go. 'Ya ka ɬtua bho 'gbe»

³⁰ ɬDhe 'ö ɬya kë "dhü, 'yö 'wo wo ɬkwaa 'mε 'wo bha- -nu -zü 'yö 'wo dho Angtiösö. ɬDhe 'ö ɬwa 'dho ɬwa ɬloo mü 'yö 'wo 'dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu "pεpε ɬgban -dhe -dhe do 'gü, 'yö 'wo 'séedhe bha- -nu -nu -dhe.

³¹ ɬDhe 'ö ɬwa bo- -wü pö -sü 'ka, 'yö- -nu zuë" ɬnii 'dhö -da ɬdedewo -a -nu faan dɔ -wü 'wo- bɔ- -nu -dhe bha- -wɔn 'gü.

³² Zudë waa- Sidhasö 'wo -kë Atanna -wudhiüloomε 'ka 'pö bha -wo dhiang -zë pinngdhö wo dheebhang -nu 'wo mü bha- -nu -dhe, 'ö 'wo- -nu faan dɔ -a -nu -bha -zü -yö Yesu -dhe -sü bha- -bha.

³³ ɬDhe 'ö ɬwa "tüng 'bha kë 'mü, 'yö 'mε 'wo nu "dhü bha- me 'bha -nu 'wo wo -wü -da wo dheebhang -nu 'wo mü bha- -nu -dhe kö 'wo wo yee kë 'wo 'dho wo ɬtaama. 'Yö 'wo wo -wü kpɔ- -nu -bha 'yö 'wo dho.

³⁴ "Kεε 'yö Sidhasö -zë 'yii "w1 'dho -wɔn -bha, 'yö to mü.

³⁵ 'Yö Pɔdhö waa- Baan- abasö -nu 'wo to mü waa- me "wεε 'gbe 'dhö, 'yö 'wo me ɬdraan- Atanna -wü -bha, kö -wo 'wɔn -taɔng -së 'ö -kë kwa Dëme -wü 'ka bha- pö sië me -nu -dhe.

Pɔdhö waa- Banabasö -a -nu -kan "kwëë -kɔ

³⁶ ɬDhe 'ö "tüng 'bha ɬya ziö, 'yö Pɔdhö -ya pö Ban- abasö -dhe: «-Kwa kwa yee kë 'kwa bɔ 'pö- -nu 'gü, kwa dheebhang -nu 'kwa kwa Dëme -wü pö- -nu -dhe bha- -nu "piü kö 'wo 'dho sië "dhiü -a -nu -bha -zü -yö Yesu -dhe -sü 'gü kö 'kwa- 'wɔn dɔ!»

³⁷ -Yö -gun Banabasö "piü ɬdhe Zan 'wo- 'tɔ kpɔ Makö bha -yö 'dho wo ɬkeng-,

³⁸ "kεε 'yö Pɔdhö -zë 'yii "w1- -bha; -a -gen -mü ɬdhe 'ö gun "dhü kö ɬya "kan- -nu -bha 'nu Panfidhi -se 'gü.

³⁹ 'Yö -kë zaɔdhe 'kpii- 'ka Pɔdhö waa- Banabasö -a -nu ɬzinng 'gü 'yö 'wo -kan 'kwëë-. 'Yö Banabasö -yö Makö sü ö ɬkeng- 'yö 'wo -da "yitagɔ 'gü 'wo dho "segɔ 'ö -ya -sü 'ka "yi ɬzinng 'gü 'wo- Siplë -dhe -kë bha- 'gü.

⁴⁰ 'Yö Pɔdhö -yö Sidhasö sü ö ɬkeng- 'pö. 'Yö 'dhang -bho Yesu -wɔn "dhiü -me -nu 'wo

Angtiösö -pö 'gü 'wo Pödhö waa- Sidhasö -nu -wən ɬloo kwa Dëme ɬkwεε- kö -yö ö -zu kë- -nu "piü 'yö 'wo dho.

⁴¹ 'Yö 'wo bɔ Siidhi -dhe waa- Sidhisı -dhe -nu 'gü 'dhang -bho Yesu "dhiü -mε -nu 'wo mü -a -nu faan dɔ -sü 'ka -zu -yö Yesu -dhe -sü -bha.

16

Timote -bha -dho Pödhö waa- Sidhasö -nu dɔ -kɔ

¹ 'Yö Pödhö -yö dho 'ö ɬloo Dæxbö -pö waa- Dhitrö -pö -nu 'gü. 'Dhang -bho Yesu "dhiü -mε do -yö -gun 'pö- bha- 'gü 'wo- -dhe Timote. -Yö -gun Zuifö dhebhö do 'ö 'dhang bho Yesu "dhiü ɬnë- gbö 'ka, "kεε 'yö- dë -zë 'ö -kë Glekö mi 'ka.

² 'Dhang -bho Yesu "dhiü -mε -nu 'wo Dhitrö -dhe waa- Ikönö -dhe -nu 'gü -wo -gun "sæedhe -sæ -kë sië Timote bha- -bha.

³ 'Yö -kë Pödhö 'gü -sæ kö -yö ziö wo ɬkeng-, 'yö- sū 'ö- -kë 'gbannë 'ka Zuifö -nu 'wo "sæ bha- 'gü bha- -nu -wən 'gü kö- -nu zuë" 'ya 'dho 'to ɬtaama, -a -gen -mü ɬdhe mε ɬgban "pεpe- -gun 'wən dɔ sië ɬdhe -a dë- Glekö mi 'ka, (yö ɬnë- -wən 'gü 'yö 'yii 'dho 'gbannë 'gü ö 'nëdhe 'gü).

⁴ 'Pödhe "pεpe 'wo bɔ -'gü, 'wən -nu 'ö Yesu -bha yëkëmε -nu waa- mε zizi -nu 'wo Zedhizadhëmö 'wo- pö bha -wa -gen -dɔ 'dhang -bho Yesu "dhiü -mε -nu 'wo mü -a -nu -dhe 'pö kö -wa kë ɬdhe -kɔ 'wo- pö- 'ka bha- 'dhö.

⁵ Atanna -bha 'ködhigümε -nu -gun faan ɬslɔ̄ sië -zu -yö Yesu -dhe -sü bha- 'gü, 'ö- -nu 'bha 'dhö -da 'gü -kpeawo -dhekpaayi "pεpe ɬgban- 'ka.

Pödhö "yan 'gü -da Troasö -pö 'gü -kɔ

⁶ Atanna -bha 'Nii- "slüüslü 'yii "wɪ- -bha 'mε 'wo bha- -nu -gɔ kö -wo -a -wø pö Azi -pö -nu 'gü. 'Wən 'ö- -wən 'gü 'yö 'wo bɔ Flizi -sæ waa- Gadhatö -sæ -nu ɬnë- 'gü bha 'yö bha.

⁷ ɬDhe 'ö ɬwa ɬloo Misi -dhe "sɔ̄, -yö -gun -nu "piü ɬdhe 'wo 'dho Bitini -sæ 'gü, "kεε Yesu -bha 'Nii- "slüüslü 'ö- -nu 'gü bha 'yii "wɪ- -bha -a -nu -gɔ kö -wo 'dho mü.

⁸ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü 'yö 'wo bɔ Misi -sæ 'gü, 'yö 'wo dho 'wo ɬloo Troasö plöö "yitagɔ dɔdhe 'gü.

⁹ ɬDhe 'ö dɔ gbeng, 'yö Pödhö "yan 'gü 'dhö -da, 'yö gɔndënë do 'ö go Maseduanö -sæ 'gü bha- yö kö -yö dɔ sië ö wëédhö, 'yö ɬbhεa Pödhö -dhe 'ö- pö: «-Bhö dɔ "gbu- kö 'i bɔ Maseduanö -sæ 'gü kö i "ta yi -dhe!»

¹⁰ ɬDhe 'ö Pödhö "yan 'gü -ya -da ɬdhe -kɔ bha- 'dhö, 'yö 'yì- "slë ɬmɔ̄ kö 'yì 'dho Maseduanö -sæ 'gü, -a -gen -mü ɬdhe kö 'ya- 'wən dɔ ɬdhe Atanna -yö yi -dhe mü kö 'yì 'dho Yesu -bha 'wən -taɔng -sæ bha- 'ka 'mε 'wo "pεan bha- 'ka ɬnë- -nu -dhe.

Dhidi 'dhang -bho Yesu "dhiü -kɔ

¹¹ 'Yö yi -da "yitag̥ 'gū 'yi go Troasö 'yi dho v̥eədhö 'pödhe 'wo- -dhe Samotrasö bha- 'gū. ɬDhe 'ö -dhe ɬya ɬkpao, 'yö 'yi go 'mū 'zü 'yi dho Neapodhi -pö 'gū.

¹² 'Yö 'yi go mü 'zü 'yi "ta sü 'yi dho Fidhipö -pö 'ö Maseduanö -se bha- 'pö- ɬbhleësü -sü 'ka bha- 'gū. Fidhipö -pö 'gū -me -nu bha -wo -kē 'me 'wo go Wl̥omö -a -nu 'ka.

¹³ Yi -dhekpaoyi 'nē 'bha -kē mü. 'Yö Zuifö -nu -bha ɬglooyi 'ka 'yi go 'pödhe 'yi dho 'pö ɬtaama, "yi do 'bha bha- "kpung "dhiü. Yi 'dho -sü 'ka yi yi -zu -gon ɬdhe yi -dho Zuifö -nu -bha -bheä Atanna -dhe -dhe 'bha 'yö -mū. ɬDhe 'yi dho 'yi ɬloo -dhe 'ö "dhü bha- 'gū, 'yö yi 'yaanu, 'yö 'yi dhiang zë dhong -nu 'wo gun ɬloo -sü 'ka 'ko -ta mü bha- -nu -dhe.

¹⁴ Dhebhö do 'wo- -dhe Dhidi 'ö go Tiatii -pö 'gū -yö -gun dhong -nu bha- -nu kpö 'gū. Dhidi bha -yö -kē yūiga sɔ -zaɔndhö ɬbhleësü 'ö -ma 'yaa wo -sɔng -bha bha- "dhɔɔdɔdhe 'ka, "keε -yö Atanna ɬbhleë -ya. 'Yö kwa Dëme -ya zuë" "dhiü -pu kö -yö 'dhang bho Pödhö -wu bha- "dhiü.

¹⁵ 'Yö 'wo waa- -bha 'kɔɔme -nu -a -nu -bɔ Atanna 'ka -zu bho. ɬDhe 'ö go 'mū, 'yö- pö yi -dhe: «ɬDhe 'ö -kē ɬdhe 'ka 'dhang bho- "dhiü 'kpakpadhö ɬdhe mang -di 'pö 'ma 'dhang bho kwa Dëme -wɔn "dhiü bha, -ka nu n -gɔ 'kɔɔdhö kö 'ka -ya mü.» 'Yö ɬbheä yi -dhe ɬdedewo, 'yö 'yi -kpla 'pö- -gɔ 'yi dho.

Pödhö waa- Sidhasö -a -nu -da -kaso 'gū -kɔ

¹⁶ Yi do 'ka kö yi 'dho sië Zuifö -nu -bha -bheä Atanna -dhe -dhe 'gū, 'yö 'yi ɬdhuëngdhe do 'ö "yina yaa 'dhö- 'gū, 'ö- kē -sü 'ka -dædhe 'ka bha- 'yö zian -ta. Dhebhö bha ɬya -dæbɔ "dhü 'yö dho- -naç "gblügblü bha- 'ka ö -gɔme -nu -dhe.

¹⁷ Dhebhö bha 'yö -ya -ziö yaa- Pödhö -nu yi ɬkeng- -sü -bha kö -yö "gbla sië 'ö- pö me -nu -dhe: «Goɔn- -nu ya -wo Atanna 'ö 'kpii- 'ö -ziö -dhökepë "pəpə 'wo to- -nu -ta bha ɬnē- -bha yëkëme -nu 'ka! -Wo me dha -zian ɬnē -zɔn sië ka -dhe bha.»

¹⁸ 'Yö- -kē "dhü -dhekpaoyi 'gbe ɬdede 'ka. 'Yö 'wɔn bha 'ö ɬsië Pödhö -dhe 'yö ɬgbla "yina yaa 'ö dhebhö bha- 'gū bha- -ta 'ö- pö: «A- -pö i -dhe Yesu Klisi 'tɔ 'gū, -bhö 'go dhebhö ya- 'gū!» 'Yö "yina bha 'ö go dhebhö bha- 'gū -dhe do bha- 'gū.

¹⁹⁻²⁰ ɬDhe 'ö -dædhe bha- -gɔme -nu ɬwaa- 'wɔn dɔ ɬdhe 'wii 'dho 'wëëga 'bha ɬslɔ- "gbluv "piü 'zü, 'yö 'wo Pödhö waa- Sidhasö -nu kun, 'yö 'wo- -nu ɬgbiv wo "piü -zuudhö "dheædhe bha- 'gū, -gɔme "gblügblü -nu 'wo go Wl̥omö 'wo gun 'pö bha- -gɔ "dhiü bha- -nu -kuu "dhiü. ɬDhe 'ö ɬwa ɬloo mü, 'yö 'wo- pö- -nu -dhe 'wo- pö: «'Mɛ 'wo ya ɬwa nu me zuë" -kaan "kwëë -wɔn 'ka 'pödhe ya- 'gū!

²¹ Zuifö -nu -mū "keε -wo me -nu draan- sië pë -nu 'ö kwaa- 'tɔng- -ya pö 'mɛ 'kwa

Wləmō -me -nu 'ka, 'kwa 'dho- kē "εεη 'kwa 'dho "wī-
-bha bha- -bha kö -wa kē.»

22 'Yö me kpō 'kpii- 'wo
gun 'mü bha 'wo wo 'zü
-kē do Pədhö waa- Sid-
hasö -nu -dhe. 'Yö -gōme
"gblügblü -nu bha 'wo- pō
woo- "tasüme -nu -dhe -wo
so bho- -nu -bha kö -wa -nu
-ma ॥klangga 'ka.

23 ॥Dhe 'ö ॥wa ॥klangga
-yan 'gbe ॥dede bho- -nu 'gü,
'yö 'wo- -nu -zuö -kaso 'gü.
'Yö -gōme -nu -wa pō "yan -to
-kaso -kō "dhi -bha -me -dhe
kö -yö ö "töng kē- -nu 'gü -sē
'ka.

24 ॥Dhe 'ö "yan -to -kaso
-kō "dhi -bha -me ॥ya -wu
bha- ma, 'yö dho me ॥ple
bha- -nu 'ka -kaso -kōdhi
'dhe 'ö 'kōdhol mü ॥yēn
॥gbleen bha- 'gü, 'yö 'wo- -nu
-gen -da "dhü "kplü 'gü.

25 ॥Dhe 'ö dō gbeng ॥zinng
'gü, 'yö Pədhö waa- Sidhasö
'wo -ya -bheea Atanna -dhe
-sü -bha kö -wo "tan -nu
bho sië- 'tō bho -sü 'ka, kö
-kasogüme -nu -kpea -wo wo
"tu 'to sië- -nu -wu -bha.

26 -Wo -to -dhe bha- 'gü
'yö "se 'dho -ya ॥zii -sü -bha
"gbu- ॥dede 'ka, 'yö -kaso -kō
bha- "kpan -gwē ॥gban 'dho
-ya vin -sü -bha, 'yö- "dhi
॥gban 'wo -pv, 'yö 'me 'wo
gun -kaso 'gü mü bha- -nu
॥gban -bha looga -nu -wo go-
-nu -bha.

27 'Yö "yan -to -kaso -kōdhi
-bha -me -yö -bö.

॥Dhe 'ö- -dhe yö kö -kaso
-kōdhi ॥gban ॥wa "pv, 'yö
ö -bha -siang sü kö ö ö -dī
zē, -a -gen -mü ॥dhe -yö ö

-zu gōn ॥dhe -kasogüme -nu
॥gban ॥wa ॥dua.

28 "Kee ॥dhe Pədhö ॥ya-
'wōn dō, 'yö ॥gbla ö faan
॥gban "pəpe 'ka 'ö- pō: «'Bha
'dho i -dī zē! Me ॥gban yi
yö!»

29 ॥Dhe 'ö ॥ya kē "dhü, 'yö
"yan -to -kaso -kōdhi -bha
-me bha 'ö- pō -wo peng
'pu, 'yö -beang sü 'ö dho-
'ka 'kōdhi 'dhe 'ö Pədhö waa-
Sidhasö 'wo- 'gü bha- 'gü ॥zii
-sü 'ka, 'yö zun ö kpiö 'gü -a
-nu -dhe.

30 ॥Dhe ॥ya kē "dhü 'yö-
-nu zun "kpenng, 'yö- -nu
dhees" kpo 'ö- pō: «N Dēme
-nu, a -dho -a kē ॥dhe kö 'a
dhasü ॥slco?»

31 'Yö 'wo- -yo bō- -go 'wo-
pō: «-Bhö 'dhang bho yi
Dēme Yesu -wōn "dhiü, ॥ya
kē "dhü kaa- i -go 'kōome -nu
ka -dho dha.»

32 'Yö 'wo kwa Dēme -dhi-
ang zē waa- -go 'kōdhol me
॥gban "pəpe -dhe.

33 'Yö "yan -to -kaso -kōdhi
-bha -me bha 'ö dho- -nu 'ka
ö -go "kweandhol gbeng do
bha- 'gü, "töng do bha- 'ka,
'yö- -nu -bha bhië -nu -zu.
-Wo -to -dhe do bha- 'gü 'pō
'wo waa- -bha 'kōome -nu -a
-nu -bō Yesu 'ka -zu bho.

34 'Yö dho Pədhö waa- Sid-
hasö -nu 'ka ö -go 'kōdhol
'yö -bhöpē nu- -nu -dhe.
'Yö gōndënë bha waa- -bha
'kōome -nu -a -nu zuë" ॥nii
-yö -da ॥dedewo -a -nu -bha
'dhang -bho Atanna "dhiü
-wōn bha- 'gü. (॥Dhe 'ö ॥ya
kē "dhü, 'yö 'wo wo yee -kē
'zü -deewo 'wo dho -kaso
-kōdhol.)

³⁵ ॥Dhe 'ö -dhe ॥ya ॥kpač, 'yö -gome "gblügblü -nu 'wo go Wlomö bha 'wo me bō "yan -to -kaso -kodhi -bha -me -dhe kö -wa pö- -dhe -yö ö kwa- Pödhö waa- Sidhasö -nu -zü kö -wo 'dho.

³⁶ 'Yö "yan -to -kaso -kodhi -bha -me bha 'ö nu, 'yö- pö Pödhö -dhe 'ö- pö: «-Gome -nu ॥wa wo -wv bō n -dhe, -wa -pö 'a n kwa- ka -zü. ॥Dhe 'ö "dhü -ka kaa- 'dho wo ka -ta "puu 'ka!»

³⁷ "Kee 'yö Pödhö -ya pö me 'wo- -nu bō bha- -nu -dhe 'ö- pö: «Yi 'ö 'yi -kē Wlomö 'nē -nu 'ka ('ö- -dhe 'yaa- -bha ॥dhe -wo yi -ma, "eεn -wo yi -da -kaso 'gü kö za 'yii yi zë bha) 'yö 'wo yi -ma me "pepe ॥gban "yan "dhiü, 'yö 'wo yi -da 'zü -kaso 'gü bha 'yö 'wo- "piü ॥taamasü ya- 'gü ॥dhe -wo yi -wo "kpennng -bin 'gü bha -ee? -Abin, -a pö- -nu -dhe woo ॥dede -wo nu kö -wo yi bho -kaso 'gü!»

³⁸ ॥Dhe 'ö ॥ya kē "dhü 'yö 'me 'wo bha 'wo dho Pödhö -wv bha- 'ka -gome "gblügblü -nu bha- -nu -dhe. ॥Dhe 'ö -gome -nu bha 'wo- ma ॥dhe Wlomö 'nē -mü Pödhö waa- Sidhasö -a -nu 'ka, 'yö "suü 'dhö -da -nu 'gü

³⁹ 'yö 'wo nu 'wo -wv -së pö- -nu -dhe -a kē 'wo- wo "dhü bha- -wən 'gü, 'yö 'wo- nu bho -kaso 'gü 'wo ॥bhəa- -nu -dhe kö -wo 'go 'pödhə bha- 'gü.

⁴⁰ ॥Dhe 'ö Pödhö waa- Sidhasö ॥wa 'go -kaso 'gü, 'yö 'wo dho Dhidi -gə 'koodhö. ॥Dhe 'ö ॥wa "yan -kpan 'dhang -bho Yesu "dhiü -me

-nu 'wo mü -a -nu -bha, 'yö 'wo- -nu faan dō, 'yö 'wo go 'pödhə bha- 'gü 'wo dho.

17

Pödhö waa- Sidhasö -a -nu -kē Tesadthonikö -kō

¹ ॥Dhe 'ö ॥ya kē "dhü, 'yö 'wo bō Angfipodhi -pö wa- Apodhoni -pö -nu 'gü, 'yö 'wo dho 'wo ॥loo Tesadthonikö -pö 'ö Zuifö -nu -bha -bhō "kwēē -kō do- gun- -bha bha- 'gü.

² 'Yö Pödhö -yö dho Zuifö -nu -bha -bhō "kwēē -kō 'gü ॥dhe -kō 'ö- -kē 'ka -kpeawo bha- 'dhö. 'Yö Atanna -wv 'ö -ben zë -sü 'ka bha- pö- -nu -dhe, 'yö- -nu ॥klang -kē 'ka Zuifö -nu -bha ॥glooyi -yaaga 'ka.

³ 'Yö- 'klɔɔ- -nu pö- -nu -dhe ॥dhe -kō 'ö -ben zë -sü 'ka- 'ka Atanna -bha 'sēedhe 'gü -a 'dhö, 'yö- -zən -nu -dhe ॥dhe -yö -ben zë -sü 'ka ॥dhe Atanna -bha -Yamə -dho sēē bho 'ö ga, 'ö go ga 'gü. 'Yö- pö- nu -dhe ॥dhe: «Yesu 'a- -dhiang zë siē ka -dhe bha ॥nē Klisi bha- 'ka.»

⁴ ॥Dhe 'ö ॥ya kē "dhü, 'yö me 'do 'do 'bha -nu -wo go- -nu kpö 'gü 'wo 'dhang bho Atanna -wv 'ö Pödhö -ya pö- -nu -dhe bha- "dhiü, 'yö 'wo -da Pödhö waa- Sidhasö -nu "piü. 'Yö me kpö 'gbe 'wo -kē Gləkō -nu 'ka 'wo Atanna -dħəkēmə -nu 'ka 'pö wa- dhebhō ॥bhleesü -nu 'gbe -ta -gbe 'wo gun 'pödhə bha- 'gü bha 'wo- -kē -kō do bha- 'gü 'pö.

5 'Yö ॥drə -yö -da Zuifö -nu 'gü, -a -gen -mü ॥dhe me 'gbə -bha -dho Pədhö waa- Sidhasö -nu ॥keng- -sü 'ö ॥dhe -kə bha- 'dhö bha 'yii dhi-nu -dhe. 'Yö 'wo "wlaame -nu ॥kpaa 'kwëe- -kpinng -ta -dhe -nu 'gü, 'yö 'wo zun me -nu ॥bhluu "bhluu kë -sü -bha 'yö 'wo 'pö- -me -nu zuë" ॥kaan- 'ka "kwëe, 'yö 'wo nu gəndënë do 'bha 'wo- -dhe Zazən bha- -go 'kə "dhiëngdhö, Pədhö waa- Sidhasö -nu mɔɔ- -sü 'ka kə 'wo 'dho- -nu 'ka 'pö- dë -nu -kuu "dhiü.

6 ॥Dhe 'ö 'wii- -nu yö 'mü, 'yö 'wo Zazən waa- 'dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu 'bha -nu ॥gaan "gaan -kë, 'yö 'wo dho- -nu 'ka 'pödë -nu -kuu "dhiü, 'yö 'wo -ya "gbla -sü -bha 'wo- pö: «'Mə ॥wa "kpungtaame -nu ॥gban "pepe zuëkaankwëedhe ॥gban 'gü bha ॥në ॥wa nu ॥wa ॥loo 'pö- ya- 'gü ya!

7 "Kee Zazən ॥në- -nu ॥yëë bho -sü 'ka ö -gə 'koodhö! 'Mə 'wo bha -dhe "pepe 'wo ॥loo- 'gü, -wo 'tɔng- -nu 'ö kwa -bha "sekcoñme 'kpii- -ya də bha- ॥gban "pepe -see, 'ö 'wo- pö ॥dhe -gblüde "wëe 'bha -yö -dhö 'wo- -dhe Yesu!»

8 'Yö -wu bha 'ö -siö me kpö 'gbe waa- 'pödë -nu -dhe, 'yö- -nu zuë" -yö ॥wlü.

9 'Yö Zazən waa- 'me 'wo dho- -nu 'ka 'pö- dë -nu -kuu "dhiü bha 'wo pë go- -nu -dhe "kee kə 'wii 'wɔn yaa 'bha kë. ॥Dhe 'ö ॥wa bo pë -go -a -nu -dhe -sü 'ka, 'yö 'wo wo ॥kwaa- -nu -zü 'wo dho.

Pədhö waa- Sidhasö -a -nu -wo Beedhe -pö 'gü -ko

10 ॥Dhe 'ö "bin ॥ya 'ma, 'yö 'dhang -bho Yesu -wɔn "dhiü -me -nu 'wo wo -wu kpö Pədhö waa- Sidhasö -a -nu -bha kə -wo "suü sië, 'yö 'wo dho Beedhe. ॥Dhe 'ö ॥wa ॥loo mü, 'yö 'wo dho Zuifö -nu -bha -yakwëekégükə 'gü 'zü.

11 Zuifö -nu 'wo gun 'pö- bha- 'gü, "tu -to Pədhö waa- Sidhasö -nu -wu -bha -sü -yö kë -dhi -a -nu -dhe 'ö ॥ziö- 'ka me 'dhe 'wo gun Tesadhonikö bha- -nu -ta. 'Yö 'wo Atanna -wu kun 'zü wo zuë" ॥gban- 'ka, 'yö yi ॥gban "pepe 'ka 'wo -ya -dhe do 'gü, 'yö 'wo Atanna -wu 'ö -ben zë -sü 'ka bha- -wu pö kə ॥ya kë ॥dhe 'pë 'ö Pədhö 'dhö- pö sië bha 'ö təan- 'ka 'wo- do.

12 'Yö Zuifö 'gbe 'wo go- -nu kpö 'gü 'wo 'dhang bho Yesu -wɔn "dhiü. 'Yö Glekö dhong -nu ॥bhlëësü -nu waa- goon- -nu 'gbe -ta -gbe 'wo 'dhang bho Yesu -wɔn "dhiü 'pö.

13 "Kee ॥dhe 'ö Zuifö -nu 'wo Tesadhonikö ॥waa- ma ॥dhe Pədhö -yö Atanna -wu pö sië Beedhe -pö 'gü, 'yö 'wo nu 'wo -da 'pö- -me -nu -go 'gü, 'yö 'wo- -nu də bhluku- udhö, 'yö 'wo- -nu zü ॥yëë Pədhö -nu -bha.

14 ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü 'yö 'dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu 'wo Beedhe bha 'wo to 'wo dho Pədhö də zian- ॥weeyi "dhiü -zian 'ka -bəang 'ka, 'yö 'wo -wu kpö- -bha 'yö dho.

15 "Kee 'yö Sidhasö waa- Timote -zë -wo -to Beedhe

-pö 'gü. 'Mε 'wo dho Pödhö -dō zian -dhe 'gü bha -wo -dho "dhü 'wo ɬloo Atenö 'plöö. 'Yö 'wo gun -na wo yee -kē 'wo nu naç 'ö Pödhö -ya dō -nu -gō kö -wa dō Sidhasö waa- Timote -a -nu -gō bha-'ka ɬdhe -wo nu "vaandhö kö -wo -kpan ö -bha mü.

*Pödhö -bha Atanna -wu
pö Atenö -kɔ*

16 "Tüng 'ö Pödhö gun dō sië- 'ka Sidhasö waa- Timote -nu -gō Atenö bha, -a zuë" -yö -gi ɬdedewo, -a -gen -mū ɬdhe Atenö -pö bha -yö -gun pa -sü 'ka -dhöképē ɬnë- 'ka.

17 'Yö Pödhö waa- Zuifö -nu waa- 'mε 'waa Zuifö 'ka "kεε 'wo -kē Atanna ɬbhleeyame -nu 'ka bha wo -ya -dhe do 'gü Zuifö -nu -bha -bho "kwëë -kɔ 'gü, 'yö 'wo zaɔdhe -nu -da ('wən -nu 'ö -gban Atanna -wu -bha bha- 'gü). 'Yö Pödhö ɬya -kpan 'pö 'mε -nu 'ö- -nu -bha "dheε 'kpii-'gü -dhe -nu 'gü yi "vü yi 'ö-'ka, 'yö weng- -nu 'wo dhiang -nu zë 'pö.

18 'Yö 'wəndəmε 'bha -nu 'wo -wı 'wən 'ö Epikudhö -yö mε ɬdraan- 'ka bha waa- mε 'bha -nu 'wo -wı Zeno -bha pë -zən -wu -bha, 'wo- -nu -dhe Sitoisien -nu bha 'wo -ya dhiang -zë Pödhö -dhe -sü -bha. 'Yö mε 'bha -nu -wa pö: «-Më -wən ɬnë dhiang plëedë ya 'ö- pö sië- ya?» 'Yö mε 'bha -nu -wa pö 'zü: «-Kë ɬdhe -yö -zlan -dee 'bha -nu ɬnë- -dhiang zë sië bha!» -A -pö "dhü -gen -mū ɬdhe Pödhö -yö -gun Yesu -wən waa- mε "bhui- -nu -bha -go ga 'gü -dhiang ɬnë- zë sië.

19 'Yö 'wo- -da wo ɬkeng-'wo dho- 'ka mε zizi -nu -bha -yakwëëkëdhe 'kpii-'wo- -dhe -dhe Adheopazö bha- 'gü, 'yö 'wo- pö- -dhe: «I -mɔɔ -bha 'i Atanna -dhökë -kɔ -dee 'dhe 'i mε draan- sië- -bha bha- -zən yi -dhe -ee?

20 -A pö 'yi- wo "dhü bha- -gen -mū ɬdhe 'wən -nu 'i- pö sië yi -dhe bha 'yii- ma do, -yö yi "piü ɬdhe 'yi- -gen ma 'kpakpadhö.»

21 (Atenö -mε -nu bha waa- -nu -bha -dhëng -nu -a -nu -dhidhewən 'ö gun ɬnë gun 'wən -taɔng -dee -nu bha- ma -sü waa- pö -sü -nu 'ka yi ɬgban 'ka.)

22 'Yö Pödhö -yö ɬwlü 'yö dō mε zizi -nu 'wo nu Adheopazö -ya "kwëë -ta bha- -nu wëëdhö 'ö- pö: «Atenö -mε -nu, a- dɔ 'kpakpadhö ɬdhe Atanna mɔɔ- -mε ɬdede -mū ka 'ka, ka -bha -zlan mɔɔ- -sü -yö -ziö -naa 'gü;

23 -a -gen -mū ɬdhe 'ö gun kö a ɬnië sië- 'ka -bha 'pödhe ya- 'gü kö a ka -bha -zlan -dhökëdhe -nu -ga sië, a -dhe -dhökëdhe do 'bha -yö 'ö -ben zë -sü 'ka mü ɬdhe: «Atanna 'ö 'yaa- dɔ -a -dhökëdhe ɬnε.» ɬDhe 'ö "dhü a -nu kö Atanna 'ö 'ka- -dhökë "kεε 'ö 'kaa- dɔ bha 'a yö ɬnë- -dhiang zë ka -dhe.

24 Atanna 'ö "dhü bha ɬnë "kpunqtaadhe waa- ö 'gü -pë ɬgban -da, yö ɬnë "se waa- dhang- -nu ɬkoɔnme 'ka, -a -kē "dhü -sü bha- 'gü, 'yaa ɬmɔɔ -bha kö -yö -ya 'kɔ 'ö mε "bhui- -nu -wa dō wo -kɔ "dhiü bha- 'gü.

25 "Εεν 'zü, -a "tu 'yaa
mebhuidhe ɬkwengpē -bha,
-a -gen -mü ɬdhe yō ɬnē
-tosea waa- "tεε -sü -nu waa-
pē "pepe 'ö me "bhui- -nu
-mawən -yō zun- -bha bha-
nu- -nu -dhe.

26 Yō ɬnē gondēnē do -da
yi 'bha 'ka. Gondēnē do
bha ɬnē "kpungtaame "pepe
ɬgban 'wo go- 'gü. Yō 'ö
bha ɬnē- -kē 'zü kö 'me 'wo
bha -wo ɬmɔɔ "kpungtaadhe
"pepe ɬgban 'gü. Yō 'ö bha
ɬnē 'me 'ö- -nu -da "dhü
bha- -nu -ya -dhe -nu 'wo
dho "dhiēng kē- -bha 'gü 'yō
"tüng -nu 'wo dho- kē "kpung
ɬtaa -a -nu -naa -kan 'yō gun-
-na me "bhui- -nu kē.

27 Atanna -yō me "bhui- -nu
-da kö -wo ö mɔɔ- ɬnē- wo
-kɔ "wla bho -sü 'ka -dhe 'gbe
'gü, 'bha mü "dhü -wo -dho ö
yō. "Kee 'sa kö 'yaa me 'bha
'ka ɬgblesen.

28 -A -gen -mü ɬdhe kwa
-bha -tosea kē -sü waa- kwa-
-bha -pa diēe -sü -nu waa-
pē 'ö 'kwa- 'ka -a ɬgban-
-go yō ɬnē- 'gü. Ka -bha
"dhikanme 'bha- -nu -wo -wu
do -pö 'ö bho -wu 'a- pö
sië ka -dhe bha- -bha 'wo-
pö: «Atanna ɬnē kwa -da, -a
-wən 'gü -a -bha 'nē -nu -mü
kwa 'ka.»

29 ɬDhe 'ö -kē ɬdhe kwa
Atanna -bha 'nē 'ka bha kö
'kwii 'dho kwa -zv 'gɔn ɬdhe
Atanna -yō ɬdhe pē "bleen-
'wo- -pē -kē "sénng waa-
'wēe- waa- -gwē -nu 'ka, 'ö
'me 'wo do- -pē kē -dhe 'ka
'wo- -kē sië- 'ka bha- 'dhö. (Pē
-nu 'wo "dhü bha pē "bleen-
"wεεwεεdhe 'ö "tεε -sü 'yaa-

-gɔ ɬnē- -nu 'ka.)

30 "Tüng 'ö me ɬgban- gun-
'ka wo tiibha bha, 'yaa gun
Atanna "piü ɬdhe 'ö za dɔ
me -bha -a "tüng bha- 'gü,
"kee ɬtaamasü ya- 'gü, -yō
me "pepe ɬgban -dhe sië -dhe
"pepe ɬgban 'gü kö -wo wo
kwaa wo -bha -tosea kē -kɔ
yaa -nu bha- -nu -zü kö -wo
nu ö "piü.

31 -A 'klɔɔ- -mü ɬdhe -yō
-dhekpayı do -ya -sü 'ka kö
-yō bɔ- 'ka me 'ö- -ya ('wo-
-dhe Yesu) bha- -ta kö -yō
za dɔ- 'ka "kpungtaame -nu
-bha tean- -ta. 'Wən 'ö- -wən
'gü 'yō- yi to "dhiü 'yō 'me 'ö
"dhü bha- bɔ, 'yō- bho ga 'gü
kö me ɬgban -wa dɔ bha 'yō
bha.

32 ɬDhe 'ö Atenö -me -nu
ɬwa 'wən 'ö -kē me "bhui-
-nu -bha -go ga 'gü -sü 'ka
bha- ma, 'yō me 'bha -nu 'wo
ɬwεε dɔ Pɔdhö -bha, 'yō me
'bha -nu -dı 'pö 'wo- pö: «Yi-
-dho yi "tu 'to 'wən -nu 'i-
-pö sië bha- -bha yi "wεε 'bha
'ka.

33 ɬDhe 'ö ɬya kē "dhü, 'yō
Pɔdhö -yō -kan -nu -bha.

34 "Kee yō -zë ɬgban 'gü,
me ga 'bha -wo kē -sloɔ mü
'wo to -kplü -sü 'ka Pɔdhö
-bha, 'ö 'wo 'dhang bho -wu
-nu 'ö- pö bha- "dhiü. Denisi
'ö -kē zago bhome -nu 'wo Ad-
heopazö mü bha- me do 'ka
bha waa- dhebhonē do 'bha
'wo- -dhe 'pö Damadhisö bha
waa- me ga "kee bha -zë -wo
kē 'dhang -bho Atanna -wu
"dhiü.

Pɔdhö -bha -kë Kodhengtö -kɔ

¹ ɔDhe 'ö ɔya kë "dhü 'yö Pɔdhö -yö go Atenö 'yö -ziö 'ö dho Kodhengtö -pö 'gü,

² 'ö dho 'yö -kpan Zuifö mi do 'wo- -dhe Akidhasö, 'ö bho 'Pon -se 'gü bha waa-ö -bha dhebhö 'wo- -dhe 'pö Plisidhö bha- -nu -bha kö ɔwa 'go Itadhi -se 'gü ɔwa nu Kodhengtö, "keε köyi 'yii ɔgwëe ɔkö. -A -nu nu -gen -mü ɔdhe kö Itadhi -seköönme 'kpii- 'wo- -dhe Klodö bha ɔyaa- pö Zuifö -nu "pepe ɔgban -wo 'go Wlomö -pö 'gü. 'Yö Pɔdhö -yö dho- -nu -dhe 'gü.

³ ɔDhe 'ö -kë ɔdhe weng- -nu -a -nu kë -ye -yö -gun do, ('ö 'wo -kë sɔköönme 'ka bha), 'yö Pɔdhö -yö to- -nu -go 'köödhö 'yö weng- -nu 'wo yë -kë wo "kwëe.

⁴ 'Yö Pɔdhö waa- Zuifö -nu waa- Glekö -nu 'wo zaödhe -da wo "kwëe -kpeawo Atanna -wu -ta Zuifö -nu -bha -bho "kwëe -kɔ 'gü -a -nu -bha ɔglooyi "pepe ɔgban 'ka. 'Yö Pɔdhö -ya 'gü pö- -nu -dhe ö faan ɔgban 'ka kö -wo "wı ö -wu -bha.

⁵ ɔDhe 'ö Sidhasö waa- Timote ɔwa 'go Maseduanö -wa nu, 'yö Pɔdhö -yö dho "tüng ɔgban 'gü Atanna -wu -pö Zuifö -nu -dhe -dhe 'gü, kë "dhü kö 'ö- -zɔn -nu -dhe ɔdhe Yesu ɔnë Atanna -bha -Yame 'ka.

⁶ "Keε ɔdhe 'ö Zuifö -nu 'wii "wı Pɔdhö -wu -bha, 'ö 'wo gun "si -nu bho sië- -go, 'yö ö -bha -sɔ ɔkpëng kö 'ö- -zɔn -a -nu -dhe ɔdhe -a -nu

'gü ɔya see- kö -dhe 'bha 'yii 'to ö -bha. 'Yö- pö- -nu -dhe "gbui- 'ka 'ö- pö: «ɔYa kë ɔdhe 'kii dha (Atanna -bha 'wɔn -bho me 'gü -sü -go) kö -yö -sü kaa ɔdede ɔnë ka -bha kö 'yii 'to ma -zë n -bha. ɔDhe 'ö "dhü ɔya 'go ɔdeε 'gü, a -dho n -kɔ "kan ka "dhiü 'a dho 'me 'waa Zuifö 'ka- -nu "piü kö 'a Atanna -wu pö- -nu -dhe.»

⁷ ɔDhe 'ö ɔya kë "dhü, 'yö ö ɔkwaa- -nu -zü 'yö dho gɔndënë do 'wo- -dhe Titiusö Zutusö 'ö -kë Atanna ɔbh-lëyame 'ka, 'ö- -bha 'kogun dɔ sië Zuifö -nu -bha -bho "kwëe -kɔ "sɔo bha- -go 'köödhö.

⁸ Klipusö 'ö -kë Zuifö -nu -bha -bho "kwëe -kɔ -gɔmɛ 'ka bha -yö kë 'dhang -bho kwa Dëme -wu "dhiü waa-ö -go 'köömɛ -nu 'dhö. 'Yö Kodhengtö -me -nu 'dhe 'wo Pɔdhö -wu ma 'pö, -a megbedhe 'wo 'dhang bho Yesu -wu "dhiü 'yö 'wo- -nu -bɔ Yesu 'ka -zu bho.

⁹ Gbeng do 'gü 'yö Pɔdhö "yan 'gü -yö -da, 'yö kwa Dëme -ya pö- -dhe: «"Suü 'ya 'dho i kë! -Bhö i faan dɔ dhiang -zë 'me 'wo -dhe ya- 'gü -a -nu -dhe -sü -bha, 'bha 'dho i "dhi ta,

¹⁰ -a -gen -mü ɔdhe a i "piü. Me 'bha -kɔ 'yii 'dho ɔmɔö -bha kö -yö i 'kun kö -yö pë yaa 'bha kë i 'ka; -a -gen -mü 'zü ɔdhe 'me 'wo dho bɔ n 'ka 'pöödhe ya- 'gü -wo 'gbɛ!»

¹¹ Pɔdhö -yö -kwe do waa-ö 'gbu ɔnë- -kë Kodhengtö -pö bha- 'gü kö -yö me -nu draan- sië Atanna -wu -bha.

12 "Tüng 'ö Gadhiɔn- gun-ka -gblüdë 'ka Wləmō "se -go 'dhe 'wo- -dhe Akai bha- 'gū bha- 'ka, 'yö Zuifö -nu 'wo wo zü ma 'koo Pədhö -dhe, 'yö 'wo- kun 'wo dho- 'ka "segdhiümə -kuu "dhiü 'yö 'wo- 'wən -da -dhe,

13 'wo- pö-: «'Mε ya ɬya yii- 'tɔng- bho, -a -gen -mü ɬdhe -yö Atanna -dhökë -ko -dee 'ö 'yaa yii- 'tɔng- 'gū ɬnë- -zən sië me -nu -dhe!»

14 ɬDhe 'ö Pədhö yöö dhi-ang zë, 'yö Gadhiɔn -ya pö Zuifö -nu -dhe: «Zuifö -nu 'ka ya, -Ka -dhe -ga! ɬYa kë ɬdhe 'me 'ö ya -yö 'wən "gbu- -"wəe 'bha ɬnë- -kë, "εen 'wən yaa 'bha -mü 'nu, kö a -dho "tüng 'sü 'a n "tu to- -bha -së 'ka,

15 "kεε ɬdhe 'kö -kë ɬdhe zaɔdhe 'ö -gban -wu "wlaasü -nu -bha, "εen me 'tɔ -nu -bha, "εen ka -bha 'tɔng- -nu -bha -a -wən -mü bha, kaa ɬdede -kaa -gç bho. Ma -zë 'mii 'dho "wı 'wən suu -nu bha- -nu -gç bho -sü -bha!»

16 'Yö ö -bha "södha -nu bç 'yö 'wo- -nu -kë ö -bha zadɔkɔ bha- 'gū.

17 ɬDhe 'ö ɬya kë "dhü, 'yö 'me 'wo -dhe bha- 'gū bha 'wo Sɔsitənö 'ö -kë Zuifö -nu -bha -yakwëékëgükö -gome 'ka bha- kun, 'yö 'wo -ya -ma -sü -bha zadɔgükö "dhiëngdhö mü, "kεε 'yii kë Gadhiɔn 'gū 'wən 'bha 'ka.

Pədhö bha ö yee -kë kö -yö 'dho Angtiɔsö -kɔ

18 Pədhö kë -gwëë Kodhëngtö -pö 'gū ɬdedewo 'dhang -bho Yesu "dhiü

-me -nu 'wo mü bha- -nu "piü, 'yö gun -na 'ö ɬkwëë 'duh kö yö 'dhö, Plisidhö 'dhö, (-a -bha gɔn) Akidhasö 'dhö 'wo dho Siidhi -se 'gū. "Kεε "sanni -wo 'dho, Pədhö -yö -to "yitago 'sü -dhe 'ö Kodhëngtö, 'wo-Sangkle -dhe -kë bha- 'gū 'ö ö -gç "kpaa bho -sö 'ö -bhö Atanna -dhe bha- -wən 'gū (ɬdhe -kɔ 'wo- -kë 'ka -a -nu wɔ -kɔ 'gū -a 'dhö), 'yö 'wo gun -na -da "yitago 'gū.

19 'Yö 'wo dho 'wo ɬloo Efεzö, 'yö Pədhö -yö -kan Plisidhö waa- Akidhasö -a -nu -bha -dhe bha- 'gū. 'Yö yö -zë 'ö dho Zuifö -nu -bha -bho "kwëë -kɔ 'gū, 'yö weng- -nu 'wo -ya -dhe do 'gū 'wo zaɔdhe -nu -da 'wən -nu 'wo -gban Atanna -wu -bha bha- 'gū.

20 'Yö 'wo- pö- -dhe -yö ɬgloo wo "piü mü, "kεε 'yö Pədhö 'yii "wı -bha -a -nu -gç.

21 'Yö ö -wu -da -nu -dhe 'ö- pö: «ɬYa kë ɬdhe Atanna ɬya "wı -bha a -dho n yee kë 'zü -deewo 'a nu zun ka -dhe 'gū.» 'Yö -da "yitago 'gū 'ö go Efεzö 'ö dho.

22 ɬDhe 'ö dho 'ö ɬloo Sezadhe, 'yö ɬloç mü, 'yö -ta "sia- 'ö dho Zed-hizadhëmö kö 'ö Atanna -bha 'kɔdhigümə -nu 'wo mü -a -nu ɬtua bho. ɬDhe 'ö ɬyaa- kë "dhü, 'yö dho Angtiɔsö.

23 ɬDhe 'ö ɬya "tüng 'në 'bha kë mü, 'yö dho 'yö ɬnië Gadhatö -se waa- Flizi -se -nu 'gū, 'dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu faan dɔ -sü 'ka

-a -nu -bha -zu -yö Atanna
-dhe -sü -bha.

*Apodhəsö -bha -kë Efəzö
-dhe waa- Kodhəngtö -dhe -a
-nu 'gü -kɔ*

²⁴ □Dhe 'ö □ya kë "dhü 'yö Zuifö mi do 'wo- -dhe Apodhəsö 'ö bho Dhezandri -pö 'gü bha 'ö -nu Efəzö. 'Më bha -yö -gun "dhikanmë 'ö Atanna -wu 'ö -ben zë -sü 'ka -a dɔ 'kpakpadhö -a 'ka.

²⁵ □Ya go mü 'zü 'wən 'ö -gban 'dhang -bho Yesu "dhiü -sü -bha, -yö kë- □draan 'gbe 'ka □dedewo. Yöö do bha 'zü -yö -gun "yangüsiümë 'ka, 'yö Atanna -wu pö më -nu -dhe 'yö më -nu □draan teanwən -nu 'wo -gban Yesu -bha -a -nu 'ka, "kees 'wən 'dhe 'kō -gban më "zu -sü -bha bha- 'dhe 'ö -kë Zan -bha më -go 'wən yaa 'gü -zu bho -sü 'ka □në 'ö gun- do sië doseng.

²⁶ 'Yö zun dhiang zë -sü -bha -zugbandhe 'ka Zuifö -nu -bha -yakwëekégükö 'gü. "Kees □dhe 'ö Plisidhö waa- Akidhasö -wa -wu ma, 'yö 'wo- -dhe wo -go 'koodhö 'yö 'wo Atanna -bha zian bha- 'dhe 'yii- dɔ □kō bha- -zön -dhe.

²⁷ □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö Apodhəsö -ya pö yöö 'dho Akai -se 'gü, 'yö 'dhang -bho Yesu -wən "dhiü -më -nu 'wo Efəzö 'wo- faan dɔ 'dho -sü -bha, 'yö 'wo 'séedhë -kë 'wo- dɔ- -gɔ kō -yö 'dho- 'ka më 'dhe 'wo mü -a -nu -dhe kō -wa -dhëng bun -së 'ka.

□Dhe 'ö □ya 'dho □ya □loo mü, 'yö dho 'dhang -bho

Yesu -wən "dhiü -më -nu 'wo mü -a -nu "piü, -gasitë 'ö Atanna -ya -kë -dhe bha- □tröon -yö kë -to 'më 'wo mü bha- -nu -bha □dedewo;

²⁸ -a -gen -mü □dhe -yö -dɔ 'pö Zuifö -nu -ta ö -wu 'ka 'ö- pö -nu -dhe □dhe 'pë 'wo- kë sië bha wo -dı -pö □në 'wo- wo sië, 'yö- -zön -nu -dhe □dhe Atanna -bha -Yame -zë -yö "dhü do, yö -mü Yesu □në- 'ka □dhe -kɔ 'ö -ben zë -sü 'ka- 'ka Atanna -bha 'séedhë 'gü bha- 'dhö.

19

Pədhö -bha -kë Efəzö -kɔ

¹ □Dhe 'ö gun kö Apodhəsö -yö Kodhəngtö, 'yö Pədhö -yö bɔ Azi -se 'gü 'ö dho 'ö □loo Efəzö, 'yö -kpan 'dhang -bho Yesu -wən "dhiü -më 'bha -nu -bha mü

² 'yö- -nu dhee" kpɔ 'ö- pö: «□Dhe 'ö 'ka 'dhang bho Yesu -wən "dhiü, ka kë Atanna -bha 'Nii- "slüüslü -slɔc "we -ee?» 'Yö 'wo- pö- -dhe: «'Yiima -zianwo do □dhe 'Nii- "slüüslü 'bha -yö -dhö (kö yöö 'to- □slɔc -sü □në- -bha).

³ 'Yö Pədhö -ya -nu dhee" 'bha kpɔ 'ö- pö: «"Kees -go 'wən yaa 'gü -zu bho -kɔ suu -mëe 'pö 'ka- wo -sü 'ka 'sa?» 'Yö 'wo- -yɔ bɔ- -gɔ 'wo- pö: «-A suu 'dhe 'ö Zan -ya -dhiang zë bha □në 'yi- wo.»

⁴ 'Yö Pədhö -ya pö- -nu -dhe: «'Më 'wo -wı -bha 'wo go woo- □sɔng yaa 'gü □në Zan -ya -nu -zu, 'yö- pö Izraëdhö -següme -nu -dhe -wo 'dhang bho 'më 'ö dho nu ö zian -ta bha- -wən "dhiü, -yö -gun "wı sië- Yesu □në-

'ka "dhü bha. (Dhe 'ö "dhü, -a -dhe a -bha dhə 'ka -bə Atanna 'ka -zü bho Yesu bha ɻnē- 'to 'gü kö -ya -zən dhə 'ka 'dhang bho- "dhiü.)»

⁵ Dhe 'ö 'wən bha ɻwaa-ma, 'yö 'wo -wi -bha 'wo-nu -bə Yesu 'ka -zu bho kwa Dēmə 'tō 'gü.

⁶ 'Yö Pədhö -yö ö -kə kpaa-nu -ta ('yö ɻbhe a Atanna -dhe), 'yö 'Nii- "slüüslü -yö nu- -nu 'gü, 'yö 'wo -ya dhiang zë -sü -bha -wu "wəs 'ö 'waa- dō -a 'gü, 'yö 'wo -ya -wu -nu 'ö Atanna -ya dō- -nu "dhi -a pō -sü -bha me -nu -dhe.

⁷ 'Mə 'wo "dhü -a -nu -kpaa 'kwëe- -sü -gun me -kaɔng do ö ga ɻple -nu "sinma 'ka.

⁸ 'Yö Pədhö -yö dho Zuifö -nu -bha -bhə "kwëe -kə 'gü 'ö dhiang zë -zvgbandhe 'ka. 'Yö 'wən 'ö -gban Atanna -bha -gblüdēdhe -wən -bha -a -dhiang zë- -nu -dhe "su -yaaga 'ka, kö -ya "slë mɔɔ-sië ö zë -dhiang -nu 'gü kö me 'ö dhiang zë sië- -nu -dhe bha -wo 'dhang bho -wu -nu 'ö- pō sië- -nu -dhe bha- "dhiü.

⁹ "Kee me 'gbə -wo wo goɔ- -kə "gbu- 'ö 'wii 'dhang bho Yesu -wən "dhiü, 'yö 'wo -ya Atanna -bha zian -san kə -dhiang -nu zë -sü -bha me 'gbə 'wo gun 'mü bha- -nu -dhe. 'Yö Pədhö -yö 'dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu 'wo gun 'mü -a -nu sü ö ɻkeng-, 'yö 'wo go me kpö 'gü mü 'yö -ya Atanna -wu pō- -nu -dhe -sü -bha yi ɻgban "pepe 'ka 'kə 'kpii- 'ö gɔndēnē do 'wo-

-dhe Tidhanisö 'ö gun me -nu ɻklang kə sië- 'gü bha- 'gü.

¹⁰ 'Wən bha -wa -kə "dhü -kwe ɻple ɻnē- 'ka, 'wən 'ö- -wən 'gü 'yö me "pepe 'wo bə Azi -se 'gü, 'wo Zuifö 'ka, "εen 'ö 'waa Zuifö 'ka -a -nu ɻgban "pepe 'wo 'wən 'ö -gban kwa Dēmə -bha -a ma bha 'yö bha.

Seva gbö -nu kēwən

¹¹ Atanna -gun "dhabh-liwən "gblügblü ɻdede -nu kə sië Pədhö -kə -bha,

¹² 'ö- -wən 'gü me -nu -wo -ziö wëedhö -so -nu waasö "wëedhe -nu 'ö ɻwa zun Pədhö kwi -bha -a -nu sü 'wo dho- 'ka "yuëdhi -nu -dhe, 'ö 'wo- -ye wo kwi -bha, 'ö- -nu -bha "yua -yö bo "εen 'zü 'ö "yina yaa -nu 'wo go- -nu 'gü.

¹³ Zuifö 'bha -nu -wo gun ɻnië sië "yina yaa -nu -kə me -nu 'gü -sü 'ka 'pō, 'yö 'wo- pō wo- -kə Yesu 'tō 'gü, 'yö 'wo- pō "yina yaa -nu -dhe: «Yi- -pō ka -dhe Yesu 'ö Pədhö 'dhö- -dhiang zë sië bha- 'tō 'gü, -ka 'go 'me 'wo ya- -nu 'gü!»

¹⁴ ('Mə 'wo 'wən suu bha- -kə bha Zuifö -nu -bha "saab-home 'kpii- do 'wo- -dhe Seva -a gbö -nu ɻnē gun- -nu 'ka, -wo -gun "saɔple.)

¹⁵ "Kee 'yö "yina yaa -ya pō- -nu -dhe yi do 'ka 'ö- pō: «A Yesu -dō, 'ö Pədhö 'dhö 'pē 'ö- 'ka 'a- dō 'pō, "kee ka -zë de -mü ka 'ka?»

¹⁶ 'Yö 'me 'ö "yina yaa -yö gun- 'gü bha 'ö -pō -nu -ta, 'yö- -kə -yö -ziö -a -nu -gə 'yö -ya -a -nu -wëedhə bho -sü -bha ɻdedewo, 'yö 'wo ɻdua-

-gɔ 'wo -ziö -beang 'ka wo 'kpee- 'ka kö ɬwa -gi -nu wo, 'yö 'wo go- -gɔ 'koɔdhö.

17 Me "pεpε 'wo gun Efεzö, Zuifö -nu oo, 'mε 'waa Zuifö 'ka oo, "kεε mε "pεpε 'kö 'wo 'wɔn bha- ma, 'yö "suü 'dhö -da -nu 'gü, 'yö 'wo -ya kwa Dëme Yesu 'tɔ ɬbhłeē -ya -sü -bha ɬdedewo 'ö -ziö 'ka -bleesü -bha -ta.

18 'Yö mε 'gbe -nu 'ö ɬwa kö 'dhang -bho Yesu -wɔn "dhiü -mε -nu 'ka, 'wo nu mε -nu wëedhö, 'yö 'wɔn yaa -nu 'wo- -kë 'yö 'wo gun -na 'dhang bho Yesu -wɔn "dhiü bha 'wo- -nu pö.

19 'Yö 'mε 'wo gun "zvvdhε këme -nu 'ka -nu wo, -a megbedhε 'wo nu 'sëedhε -be -nu 'wo gun "zvvdhε kë sië- -bha bha- 'ka, 'yö 'wo- -nu -gü mε ɬgban "yan "dhiü 'pö kö- suu -yö 'go "sia-. 'Yö 'sëedhε -be -nu bha 'wo- -nu song -zun ko "dhiü -kë, -a -nu song -kë "gbılsü bha- -wɔn 'gü, 'yö- 'wëe- -da 'ko -ta -sü -yö -kë 'wëe- 'gbe ɬdede 'ka.

20 Kwa Dëme -wɔ -yö -pen -kɔ bha ɬnë- 'gü 'gügbıudhε 'ka, 'yö- -bha 'gügbıudhε -zɔn.

Zuëkaankwëedhe -da Efεzö -kɔ

21 ɬDhe 'ö 'wɔn -nu bha ɬwa bo -kë "dhü -sü 'ka, 'yö Pödhö -ya pö 'ö 'dho Zedhizadhemö. -A 'dho -sü 'ka 'yö bɔ Maseduanö -dhe waa-Akai -dhe -nu 'gü, kö -yö ö -zv 'gɔn sië ɬdhe 'ya 'dho Zedhizadhemö ö -dho dho 'ö ɬloo Wlɔmö 'pö.

22 ɬDhe 'ö ɬya kë "dhü, 'yö ö -takunmε -nu ɬple, Timote

waa- Edhatö -a -nu bɔ Maseduanö -se 'gü, 'yö yö -zë 'ö "tüng 'dëde 'bha -kë 'zü Azi -se 'gü mü.

23 -A "tüng ɬdede bha- 'ka 'yö zuëkaankwëedhe 'kpii- -yö -da Efεzö -pö 'gü kwa Dëme -bha zian bha- -wɔn 'gü.

24 Me do 'bha 'wo- -dhe Demetrisö, 'ö -kë -piöbhome 'ka bha 'yö ɬgebhɔ 'kpii- 'wo- -dhe Atemi bha- -dhɔkëgükɔ "blæen- -nu -kë 'wëe- 'ka. 'Yö -kë -a kë -yë 'ka, 'yö 'wëe- 'gbe ɬsloɔ- 'gü, 'yö ö -bha yëkëme -nu ɬsaa- bho- 'ka.

25 'Yö Demetrisö bha 'ö ö -bha yëkëme -nu waa- mε 'bha -nu 'ö- -nu kë -yë 'dhö do bha- -nu -dhe -dhe do 'gü 'yö- pö- -nu -dhe: «Goo-n- -nu, kaa ɬdede ka- -dɔ ɬdhe kwa -bha ɬnaç -yö -go yë -nu 'kwa- kë sië ya ɬnë- 'gü,

26 "kεε 'mε 'wo- -dhe Pödhö ya, 'pε 'ö- kë sië ya ka "yan -ya -dhe 'gü, ka "tu -ya 'gü 'pö. -A -gen -mü ɬdhe -ya -pö 'ö- pö -dhɔkëpë -nu 'ö mε "bhıı- -nu 'wo- kë sië bha 'waa Atanna ɬdede 'ka, 'yö mε 'gbe ɬgban 'wo 'dhang bho sië- "dhiü, "kεε 'yö 'yii kë Efεzö -dhe doseng -zian 'ka, 'yö- -dhe ɬya 'to 'dëde kö ɬya Azi -se ya- 'gü -mε -nu "pεpε ɬgban zuë" slëe- ɬyaan- -nu zuë" bho kwa -bha -zlan bha- -wɔn "piü.

27 'Wɔn bha 'yii kë ɬdhe -yö kwa -bha yë yöö do ɬnë- -gɔ zë, "kεε kwa -bha -dhɔkëpë 'kpii- bha- -dhɔkëgükɔ ɬbhłeē 'bha 'yaa mε 'bha -gɔ 'zü, 'sa ɬya kë "dhü 'pö kö -a -bha 'tɔbhɔdhe

'ö Azi -se "pəpə ॥gban 'gü 'ö -da 'ka "kpvngtaadhe "pəpə ॥gban -bha bha ॥ya bo ॥naa bha.»

²⁸ ॥Dhe 'ö 'me 'wo gun "tu 'to siē- -wu -bha bha 'wo -wu bha- ma, 'yö -siō -nu -dhe ॥dedewo 'yö 'wo -ya "gbla -sü -bha 'wo pō: «Efεzö -me -nu, yi -bha Atemi -yö 'kpii-, -yö 'kpii-, -yö 'kpii!»

²⁹ 'Yö ॥bhluubhluudhe -yö -da 'plöö -dhe ॥gban "pəpə 'gü. 'Yö me -nu 'wo -ya Gayusö waa- Adhitakö -a -nu ॥gbiü -sü -bha wo "piü -zu- udhö. Me ॥ple bha -wo -go Maseduanö -se 'gü 'yö 'wo -kē Pödhö "tayoo 'ka. 'Yö 'wo -nu ॥gbiü 'wo dho -nu 'ka -beang 'ka "dheedhö.

³⁰ -'Yö -gun Pödhö "piü 'nu ॥dhe 'ö -wo zang -ta kō 'ö ö -di -zōn me kpö bha -nu -dhe, "keε 'yö 'dhang bho Yesu "dhiü -me -nu 'wo gun mü bha 'wii "wii -bha.

³¹ 'Yö me ॥bhleesü 'bha -nu 'wo go Azi -se 'gü 'wo gun Pödhö "taɔngdë -nu 'ka 'mü bha 'wo me bɔ kō -yö bheä"- -dhe kö 'ya 'dho 'dho "dheedhö.

³² Zuëkaankwëëdhe 'kpii -yö -da 'me 'wo ॥loo 'ko -ta bha- -nu kpö 'gü -kō bha ॥në -'gü 'yö 'wo -ya ॥gbang dō -sü -bha. Me 'bha -nu 'wo "gbla siē -kō 'bha 'gü kō me 'bha -nu -wo wo -bha wo siē -kō "wëe bha- 'gü 'pō. 'Ö me 'gbe ॥dede 'wo -kē -a -nu kpö 'gü 'ö 'wii -nu -loo 'ko -ta -gen dō.

³³ (Me 'bha -nu -gun -nu kpö 'gü mü 'ö 'wo wo -zu -gɔn ॥dhe Dhezandrö ॥në

nu ॥gbang dō -sü bha- 'ka,) -a -gen -mü ॥dhe kö Zuifö -nu -wā -blü siē wo "dhiü. ॥Dhe 'ö ॥ya kē "dhö, 'yö Dhezandrö -yö ö -kō "paa 'gü zë me kpö bha- -nu -dhe kö 'ö Zuifö -nu -ta 'koo -dhiang zë- -nu -dhe.

³⁴ "Keε ॥dhe 'ö waa- 'wɔn dō ॥dhe Zuifö -mü 'ka, 'yö 'wo wo -wu -da 'kwëë- 'wo -ya "gbla -sü -bha dhiang -wu do 'ka, 'ö dho 'ö zun- 'ka "tüng kpö ॥dede -bha -a pō -sü 'ka ॥dhe: «'Kpiidhe -yö Efεzö -me -nu -bha Atemi ॥në -go! 'Kpiidhe -yö Efεzö -me -nu -bha Atemi ॥në -go!»

³⁵ ॥Dhe 'ö ॥ya kē "dhö 'yö 'wɔn "yanbhōme do 'ö gun 'pödhe bha- 'gü, 'yö me kpö bha- -nu -ta ga, 'yö -pö -nu -dhe: «Efεzö -me -nu, me "pəpə ॥gban kwa- -dō ॥dhe 'me 'kwa Efεzö -pō ya -'gü ॥në 'kwa kwa -bha -zlan 'kpii- 'wo- -dhe Atemi bha -dhökëgükö waa- "bleen- 'ö go dhang- 'gü 'ö -pō bha -maa kē -kō -sē -kē.

³⁶ Me 'bha 'yaa -dhö kö -ya zao-. ॥Dhe 'ö "dhö kö -ka dō dingdhö kö 'ka -ka bo ka 'ko -nu ॥bhluu "bhluu kē -sü 'ka!

³⁷ -A -gen -mü ॥dhe 'me 'ka- -nu kun 'ka nu- -nu 'ka ya, 'wii -dhökëpë 'bha ॥kwaan kwa -bha -zlan -dhökëgükö 'gü "eeen 'wii kwa -bha -zlan 'kpii- ya -dhiang yaa 'bha zë.

³⁸ ॥Ya kē ॥dhe Demetrisö waa- -bha yëkëme -nu 'wo 'dhö, za 'dhö- -nu -go kö -wa dō me 'bha -bha, zadçyi -yö -dhö. ॥Ya 'go mü 'zü,

'pö- -gədhiüme -nu -wo -dhö.
-Dhe bha ɬnë- -dhe 'dhö-
-bha kö -wo 'dho woo- 'wən
-nu 'ka- 'gü!

³⁹ ɬYa kë 'zü ɬdhe 'wən
'bha 'dhö- ka -go kö 'ka- pö
kö -ka 'dho- 'ka 'pödë -nu
-kuu "dhiü, wo ɬnë 'wo 'tɔng-
-nu dɔ, wo ɬnë 'wo dho- bho
'koo,

⁴⁰ 'ka 'dho ɬgbang dɔ 'zü
ɬdhe 'pë 'ka- dɔ sië bha-
'dhö, -a -gen -mü ɬdhe 'pë
'ka- -kë ɬdëe bha 'yaa -së.
ɬYa kë ɬdhe Wləmō -më -nu
ɬwa 'wən bha- ma, -wo -dho
za dɔ yi -bha 'wo- pö: «Yi
"següme -nu zuë" "wlü sië
"sekɔɔnme 'kpii- "piü!"» -A
-gen -mü ɬdhe bho 'ö 'kwa-
-wo "dhuu 'ö kwa ɬloo 'ko
-ta ya- -gen kpenngdhö 'yaa
'dhö kö -yö za -së nu kwa
-dhe. ɬYa 'go mü -a 'kloɔ- 'ö
dho 'to më "tvvudhö 'yaa kwa
-go kö 'kwa- pö.»

⁴¹ ɬDhe 'ö 'më bha ɬya bo
dhiang bha- zë -sü 'ka, 'yö-
pö më kpö bha- -nu -dhe -wo
'dho, 'yö 'wo -kan 'kwëë-.

20

"Ta 'ö Pɔdhö -yö dho- 'ka
Maseduanö -së waa- Glekö
-së -nu 'gü -a -dhiang

¹ ɬDhe 'ö më kpö bha ɬwa
"kan wo 'kwëë-, 'yö Pɔdhö
'yö 'dhang -bho Yesu "dhiü
-më -nu -dhe -dhe do 'gü,
'yö- -nu faan dɔ -wü 'gbe 'ka.
ɬDhe 'ö ɬyaa- kë "dhü 'yö
ö -wü -da -nu -dhe 'yö dho
Maseduanö -së 'gü.

² 'Yö bɔ "së bha- 'gü 'dhang
-bho Yesu "dhiü -më -nu 'wo
mü -a -nu faan dɔ -sü 'ka,

'yü Atanna -wü pö- -nu -dhe
'gbe ɬdede 'ka. ɬDhe 'ö ɬya
kë "dhü, 'yü dho Akai -së 'ö
Glekö -së 'gü bha- 'gü,

³ 'yü "su -yaaga -kë "së bha-
'gü, ɬdhe 'ö ɬya kë "dhü 'yü
ö ɬkwëë- -nu dhu kö 'ö dho
Siidhi -së 'gü "yitago 'gü 'nu,
"këe ɬdhe 'ö ɬyaa- ma ɬdhe
Zuifö -nu ɬwa wo 'zü 'ma
"kvu kö -wo ö zë, 'yü bɔ
Maseduanö -së 'gü.

⁴ Më 'bha -nu yi kë -dho
Pɔdhö ɬkeng- Azi -së 'gü.
'Ö Pidhusö gbö 'wo- -dhe
Sopateë 'ö go Beedhe bha
waa- Adhitakö waa- Sekundüsö
'ö 'wo go Tesadhonikö
waa- Gayusö 'ö go 'pö Dëebö,
Timote, Tisikö waa- Trofimö
'ö woo -d̄i 'pö 'wo -kë Azi -së
'gü 'në ɬdede 'ka,

⁵ 'wo go 'pö yi kpö 'gü 'wo
dho yi "dhiü Troasö -pö 'gü
'yü 'wo dɔ yi -go mü.

⁶ ɬDhe 'ö troo 'wo- -dhe
troo 'ö 'bluu- 'ö "seke 'yaa-
-bha -a -bhö -ta troo bha ɬya
yën, 'yü 'yi yi -bha ɬkwëë-
-dhu 'yi -da "yitago 'gü
Fidhipö, 'yü 'yi -dhekpacayi
"sɔɔdhu -kë zian -ta 'yü 'yi
-kpan -a -nu -bha Troasö -pö
'gü 'yü 'yi "dhɔɔgɔ do -kë mü.

Pɔdhö -bha "ta -totaam
masü 'ö dho- 'ka Troasö -pö
'gü -a -dhiang

⁷ Zuifö -nu ɬglooyi bha-
'ka yean" "piü, 'yü 'yi bho
'ko -ta kö 'yi -bhöpë "slüüslü
-bhö. 'Yö Pɔdhö -yö dhiang
zë më kpö 'wo gun 'mü -a
-nu -dhe. ɬDhe 'ö -kë ɬdhe
'yü -dho dho -a -tadhækpaç
-ta bha, 'yü dhiang zë 'yü -to-

'ka "dhü, 'yö gbeng ɬzinng
'gü -yö ɬloo.

⁸ -Dhangbha 'gbe -yö gun
'kodhi 'yi gun- 'gü 'ko -ta
"dhüng 'gü bha- 'gü.

⁹ 'Nëglɔɔnnë "gbəng do
'wo- -dhe Ötisö -yö -gun -ya
-sü 'ka 'ko finetrö "dhiü kö
Pɔdhö -yö Atanna -wu 'gü
ɬgbleen bha- pö sië, 'yö yi
-yö -ziö 'nëglɔɔnnë bha- 'ka,
'yö go finetrö 'ö 'ko -yaaga
-naa 'ö 'ko -ta "dhüng 'gü,
'yi gun- 'gü bha- "dhiü 'ö -pö
"sia- "kpənngdhö. 'Wo dho
-ko -da 'gü kö ɬya ga.

¹⁰ ɬDhe 'ö ɬya kë "dhü 'yö
Pɔdhö -yö ɬlɔɔ 'yö "gbléenu
'nëglɔɔnnë bha- -ta 'yö- sü
'ö -wɔ ö -gbe 'gü 'yö- pö:
«"Sika 'ya 'dho -da ka 'gü,
(kö 'zü ɬya ga "kεε -yö -dho
-bö)!»

¹¹ ɬDhe 'ö ɬya kë "dhü, 'yö
-da 'zü -deewo "dhüng 'gü
'yö 'bluu- "kplükplü bho 'yö
waa- 'dhang -bho Yesu "dhiü
-mε -nu 'wo- -bhö. ɬDhe 'ö
ɬya dhiang zë 'zü pinpindhö
'ö ɬya 'to- 'ka "dhü 'yënnng-
"tεε ɬya -wo, 'yö -ziö 'ö dho.

¹² 'Nëglɔɔnnë 'ö "dhü bha-
"yaan -sü ɬnë 'wo dho- dö-
-go 'kɔɔdhö, 'yö -kë -a -nu
ɬgban "pəpə zuë" ɬniida
-wɔn 'kpii- 'ka.

"Ta 'ö Pɔdhö -yö bɔ- 'ka
Troasö 'ö dho- 'ka Midhe

¹³ ɬDhe 'ö ɬya kë "dhü 'yö
'yi dho "dhiü, 'yö 'yi dho
'yi -da "yitago 'ö dho yi 'ka
'pödhe 'wo- -dhe Asosö bha-
'gü bha- 'gü. -Dhe bha ɬnë 'yi
dɔ Pɔdhö -gɔ -a 'gü, -a -gen

-mü ɬdhe -ya -pö yi -dhe ö
-dho bɔ ö -gen -ta.

¹⁴ ɬDhe 'ö ɬya -kpan yi
-bha mü, 'yö 'yi- sü yi -bha
"yitago 'yi nu- 'gü bha- 'gü,
'yö yi dho Mitidhenö -pö 'gü.

¹⁵ -A -dhekpaɔyi 'ö dɔ- "piü
kö 'ya 'go -dhe 'dhe bha-
'gü, 'yö 'yi dho- 'ka Sio -se
'ö -ya -sü 'ka "yi ɬzinng 'gü
bha- "sɔɔ. -A -dhekpaɔyi
'dhe 'ö dɔ- 'dhe bha- "sɔɔ, 'yö
'yi dho "segɔ bha- 'dhe 'wo-
Samɔsö -dhe -kë bha- 'gü. -A
-dhekpaɔyi 'dhe 'ö dɔ- "piü
'zü 'yö 'yi dho 'yi ɬloo Midhe
-pö 'gü.

¹⁶ 'Yö Pɔdhö -ya pö 'yi bɔ
Efεzö -pö "sɔɔ, "kεε kö 'ya
'dho 'daɔnnu mü kö "tüng
'ya 'dho ziö yi -ta Azi -se
'gü. -A -zv -yö -gun dun
sië, kë "dhü kö ö -kɔ ɬya
ɬsloo- -bha, kö 'ö kë Zed-
hizadhëmö Pangtökötö ɬni-
idadhe -yi ɬdede bha- 'ka.

Pɔdhö -bha dhiang -zë
zian -bho Atanna -bha mε -nu
'ka -mε -nu 'wo Efεzö -a -nu
-dhe -kɔ

¹⁷ ɬDhe 'ö 'ya ɬloo Midhe
-pö 'gü, 'yö Pɔdhö -yö mε bɔ
'mε 'wo zian bho sië 'mε 'wo
'dhang bho Yesu -wɔn "dhiü
Efεzö -a -nu 'ka 'bha- -nu
-dhe kö -wo nu.

¹⁸ ɬDhe 'ö ɬwa nu ɬwa
ɬloo- -dhe 'gü, 'yö- pö- -nu
-dhe: «Kaa ɬdede ka n kë -kɔ
'a -kë 'ka ka -dhe 'gü 'ö sü yi
-blesü 'a nu- 'ka Azi -se 'gü
-a -bha 'ö zun- 'ka ɬdεε -bha
bha- -do.

¹⁹ ɬDhe a ka yë -kë kwa
Dëme -dhe -gɔ -dho -a -dhe
"sia- -sü waa- "gbu 'ka 'ö 'a

-ziö 'wən "gbui- -nu 'gü, 'ö Zuifö -nu 'wo ɬsuasua -nu -ya n -bha kö ɬwa wo zü 'ma 'koo.

²⁰ Kaa ɬdede ka- 'wən -dö 'kpakpadhö ɬdhe 'wən -nu 'wo ɬbhleësü ka -bha dhasü -wən 'gü, 'mii- 'bha -bin ka -go, "keε a ka -draan -a ɬgban "pepe -bha me kpö 'gü, "εen ka -bha 'ködhë -nu 'gü,

²¹ 'ö 'a Zuifö -nu waa- 'me 'waa Zuifö 'ka -a -nu -dhe n faan ɬgban 'ka kö -wo 'go woo- 'wən yaa 'gü kö -wo slëë- Atanna "piü, kö -wo 'dhang bho kwa Dëme Yesu -wən "dhiü.

²² ɬDhe 'ö "dhü, 'dho ɬnë 'a- wo sië Zedhizadhesmö ɬdhe -kø 'ö 'Nii- "slüüslü -ya pö- 'ka n -dhe ɬdhe 'a- kë- 'ka gbonggbongdhö -a 'dhö ya. 'Sa 'wən 'ö dö sië n -go mü 'maa- dö.

²³ -A 'dhe 'a- -dö 'ö 'Nii- "slüüslü -ya -zən n -dhe 'pö- -nu 'a ziö sië- 'gü 'dœondhö bha- -nu 'gü, yö -mü ɬdhe sëe "gbui- bho -sü waa- -dho -kaso 'gü -wən -yö n -bha.

²⁴ "Keε ɬya 'to mang ɬdede -zë n -bha -bha, n "tu 'yaa ma -tosea -wən -bha, 'maa-yö -zianwo ɬdhe 'pë 'ö- -wən 'dhö "gbui- -a 'dhö, 'wən doseng 'ö ma 'yaanu 'a n -zü gon- 'ka, -yö -mü -kø 'a dho-kë- 'ka kö yë 'ö n Dëme Yesu -ya "kplëng bho n -bha, 'ö -kë -a -bha 'wən -taɔng -së 'ö -gban Atanna -bha -gasite 'ö- -kë kwa -dhe -a -bha -a pö -sü 'ka bha 'a- "dhiü -ya -së 'ka, kö 'ö ɬdhe -beang 'dhö 'a- -ga 'sü bha ɬnë- 'ka.

²⁵ A kë -nu ka kpö 'gü 'ö 'wən 'ö -gban Atanna -bha -gblüdëdhe -bha 'a- pö ka -dhe, "keε a- -do ɬtaama -sü ya- 'gü ɬdhe me 'bha 'kii 'dho "yan -kpan n -bha 'zü, 'dho 'ö maa- wo ya- zian- 'gü.

²⁶ 'Wən 'ö -wən 'gü, 'yö 'a- pö sië ka -dhe ɬdëe n zuë" ɬgban 'ka ɬdhe 'me 'ö dho ö -dù ɬdheng, ('ö go zian 'ö- du 'yaa- -bha ya- -ta) ka ɬzinng 'gü, kö ma -zë n -da -wən 'yaa -mü bha 'yö bha,

²⁷ -a -gen -mü ɬdhe "ta -kø 'ö Atanna -bha zian -ta 'ma- ɬgban pö ka -dhe 'mii- 'bha -bin ka -go.

²⁸ ɬDhe 'ö "dhü, -ka ka -zü kë ka -dù "piü kö 'ka ka -zü kë Atanna -bha me -nu 'ö 'Nii- "slüüslü -yö ka -ya -a -go "dhiü kö 'ka- -maa kë bha- "piü 'pö!

²⁹ ɬYa 'go yö -zë 'gü, -ka ka -zü 'to Atanna -bha me -nu "pepe 'ö yöö ɬdede 'ö- -nu dhö ö -dù Gbö 'wo- zë -a ɬyɔɔn 'ka bha- "piü;

³⁰ -a -gen -mü ɬdhe a- -dö ɬdhe ɬya kë ɬdhe 'ma 'dho, 'me 'wo ɬdhe laa 'dhö 'ö 'wo dho "kpënnng- kë 'me 'wo bha- -nu -go, -wo -dho -da ka kpö 'gü.

³¹ 'Ö ɬsuakëme 'bha -nu -zian 'wo ɬwlü ka kpö 'gü -dhe ɬdede 'gü 'wo ɬsua -dhang -nu zë kö 'wo 'dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu bho zian 'ö pö 'aa- -bha bha- -ta kö -wo ziö- -nu ɬkeng-.

³² ɬDhe 'ö "dhü -ka ka -zü 'to ka -dù 'gü! ɬYa 'go 'yö mü 'zü kö 'ka- kë 'pö ɬdhe -kø 'a- -kë 'ka ka kpö 'gü -kwe -yaaga 'ka, 'ö n 'gü 'yii ga -dhio

-də ka -ta -sü 'ka 'yēnnng- 'gū waa- gbeng -nu ɬgban 'gū "gbu 'ka bha- 'dhö.

³² 'Ma ka "kplēng bho Atanna waa- bha -gasite -kē kwa -dhe -wu bha ɬnē- -bha kö yō ɬnē -yō ö "tūng kē ka 'gū ɬtaama -sü ya- 'gū, -a -gen -mū ɬdhe yō ɬnē- -kō dho ɬmō- -bha kö -yō ka gba faan 'ka, -ee 'zü kö -yō -dhekpač dhia" saan 'ö- -ya 'me 'wo bō ö 'ka- -nu -go bha -yō ka -bha nu.

³³ N zuë" 'yii bhō me 'bha -bha 'wēë- -bha, "eeen -a -bha so 'bha -bha ka kpō 'gū.

³⁴ Kaa ɬdede, ka- -də ɬdhe yē ɬnē 'a- -kē n -dī -kōdhe 'ka 'yō 'pē 'ö yaa ma -me -nu yi -mawən -yō zun- -bha 'a- ɬslōo.

³⁵ A- -kē "dhü kö 'a- -zən ɬnē- wo ka -dhe ɬdhe kwa -dho yē kē ɬdhe -kō bha ɬnē- 'dhö kö 'kwa me 'ö "s̄i 'yaa- -nu -dhe -a -nu -ta 'kun, kö kwa -zu -yō -bö kwa Dēmē Yesu yōö ɬdede 'ö -wu 'ö- pō ɬdhe: «I -bha pē -nu me -dhe -sü -yō i -bha 'wən -sē 'kpii- 'ka 'ö ɬziö- me -bha pē -nu i -dhe -sü -ta bha- -ta»..»

³⁶ ɬDhe 'ö Pədhö ɬya bo 'wən -nu bha- -nu pō -sü 'ka, 'yō waa- 'me -nu 'wo bha 'wo zun wo kpiö 'gū 'yō 'wo ɬbhēa- -dhe.

³⁷ ɬDhe 'ö ɬwa bo -bhēa Atanna -dhe -sü 'ka, 'yō 'wo wo wo -wu -da Pədhö -dhe "gbu 'ka, -a -gen -mū ɬdhe Pədhö -dhō -gun -a -nu kē siē ɬdedewo.

³⁸ -A -nu ɬgban wēë- -gun -siō -sü 'ka ɬdedewo -a pō

'ö Pədhö -ya wo- -nu -dhe ɬdhe 'yii 'dho ö "yan -kpan wo -bha 'zü bha- -wən 'gū. 'Yō 'wo dho- -dō zian -dhe 'gū 'wo dho 'wo ɬloo "yitago "dhiö.

21

Pədhö -dho Zed-hizadhemö -kō

¹ ɬDhe ö 'ya "kan yi 'kwēë-, 'yō 'yi -da "yitago 'gū 'yi dho veədhö Kəsö -se 'gū. ɬDhe 'ö- -tadhe ɬya ɬkpāč, 'yō 'yi dho Dhədö -se 'gū, 'yō go mü 'zü 'yi dho Patadha 'plöö.

² 'Yō 'yi -kpan "yitago do -bha mü kö -yō 'dho sië Fenisi -se 'gū, 'yō 'yi go-bleesü bha- 'gū, 'yi -da 'dhe bha- 'gū 'yi dho.

³ 'Yō 'yi dho 'yi ɬloo "segō 'ö -ya -sü 'ka "yi ɬzinng 'gū 'wo- -dhe Siplē bha- "soč, 'yō 'yi "segō bha- yō yi "dhiö ɬdhe 'pe 'dhö, "keəs 'yō 'yi -to yi ɬkwaa- 'gū, 'yō 'yi dho Siidhi -se 'gū 'yi dho 'yi ɬloo Tii -dhe 'ö "yitago dho ɬkwεε- lōo- -bha bha- 'gū 'yō 'yi ɬlōo mü.

⁴ ɬDhe 'ö 'ya -kpan 'dhang -bho Yesu "dhiö -me -nu -bha -dhe bha- 'gū, 'yō 'yi "dhōčogō do -kē -a -nu "piü mü. 'Yō 'Nii- "slüöslü -yō 'dhang -bho Yesu -wən "dhiö -me -nu 'wo mü bha- -nu -zu -bö ɬdhe 'wən "gbu- -dho Pədhö ɬslōo Zedhizadhemö, 'yō 'wo- pō- -dhe 'ya 'dho 'dho.

⁵ "Keəs ɬdhe 'ö 'ya "dhōčogō do kē- -nu "piü mü, 'yō 'yi dho yii- "ta 'ka "dhiö, 'yō waa- -nu -bha dhebhō -nu, -a -nu -bha 'nē -nu 'wo dho yi -dō zian- -dhe 'gū, 'yi go-

'ka 'plöö 'yi dho 'yi ɬloo "saan "dhiü, 'yö 'yi zun yi kpiö 'gü ɬweeyi "dhiü -dhe bha- 'gü 'yö 'yi ɬbhæ Atanna -dhe.

⁶ ɬDhe 'ö 'ya -wu -da yi 'ko -nu -dhe "pəpədhö, 'yi -da sië "yitago 'gü kō woo -dī 'pö -wo 'dho sië wo -go 'pödhö.

⁷ 'Yö 'yi dho yii- "ta 'ka "dhiü 'yi go Tii 'yi dho Pötodhemaisö -pö 'gü 'yö 'yi yi dheebhang -nu 'wo Yesu -bha 'ka mü -a -nu ɬtua bho, 'yö 'yi -dhekpaoyi do -kē -a -nu "piü mü 'pö.

⁸ ɬDhe 'ö -dhe ɬya ɬkpao, 'yö 'yi dho yi "dhiü, 'yi dho 'yi ɬloo Sezadhe -pö 'gü, yi -da Fidhipö 'ö -kē Atanna -wu pö -me 'ka bha- -go 'kcoödhö -dhe bha ɬnē- 'gü 'yö 'yi -wɔ mü. Fidhipö bha -yö -kē me "saɔple 'ö Yesu -bha ɬklangdhiü -nu 'wo -kɔ -ye -nu -bha Zedhizadhemö "tüng 'bha 'gü bha- -me do 'ka. (Wɔn 'ö -gban me "saɔple bha- -nu -wɔn -bha -yö mü.)

⁹ Fidhipö bha- 'dhu 'nëdhiëng -nu -yiisiö 'ö 'waa gwaan- -bha -wo -gun mü 'ö 'wo gun Atanna -wu "dhiü ɬloo sië -nu wo.

¹⁰ Yi -dhekpaoysi 'gbe -dī "püpü -kē mü, 'yö Atanna -wudhiüloomë do 'wo- -dhe Agabusö bha 'ö go Zude -se 'gü 'ö nu yi "piü.

¹¹ 'Yö Pödhö -bha kwi "pen sü, 'yö ö -gen waa- ö -kɔ -nu -lō 'ka 'yö- pö: «'Wɔn 'ö 'Nii- "slüöslü -ya pö n -dhe 'yö ya, -ya pö: «'Mε 'ö - -bha kwi "pen 'dhö n -go ya, Zuifö -nu -dho -a -lō Zedhizadhemö ɬdhe -kɔ ya- 'dhö, 'yö 'wo-

dɔ 'me 'waa Atanna dɔ- -nu -go.»

¹² ɬDhe 'ö -wu -nu bha 'ya- ma, 'yö yi 'dhö, Sezadhe -me -nu 'dhö, 'yi ɬkpaa yi 'kwëë- 'yi ɬbhæ Pödhö -dhe ɬdedewo kö 'ya 'dho 'dho Zedhizadhemö,

¹³ "kεε 'yö- -yo bɔ yi -go 'ö-pö: «-Më ɬnē -kē 'yö 'ka "gbu bɔ kö n zuë" "dhiü -yö "tεε? ɬYa 'to ma -zë n -bha -bha n -lō -sü 'yaa n 'gü 'wɔn 'bha 'ka, 'kɔ 'ma ga -zian ɬnē -wo Zedhizadhemö n Dëmë Yesu -wɔn 'gü -yö n 'gü -së.»

¹⁴ "Kεε ɬdhe 'ö -kē ɬdhe Pödhö 'yii "wı yi -wu -bha, 'yö 'yi yi bo -a -bho zian -sü 'ka, 'yö 'yi -pö kwa Dëmë dhɔɔbhaa -yö kē.

¹⁵ ɬDhe 'ö 'ya -dhekpaoysi 'bha kē 'mü, 'yö 'yi yiii- ɬkwεε- -nu dhu 'yö 'yi dho Zedhizadhemö.

¹⁶ 'Dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu 'bha -nu -wo kē -go Sezadhe, 'wo dho yi dɔ zian-. -Wo -dho 'wo yi dɔ gɔndënë do 'ö - 'dhang -bho Yesu "dhiü -yi ɬya ɬgwëë 'pö 'wo- -dhe Nasɔn 'ö go "segɔ 'ö -ya -sü 'ka "yi ɬzinng 'gü 'wo- -dhe Siplé bha- 'gü bha- -go 'kcoödhö 'yö 'yi -wɔ mü.

Pödhö -bha -wo Zakö -dhe 'gü -kɔ

¹⁷ ɬDhe 'ö 'ya 'dho 'ya ɬloo Zedhizadhemö, yi dheebhang -nu 'wo Yesu -bha 'ka mü -wo yi -dhëng bun zuë" ɬnii -da -sü 'ka ɬdedewo.

¹⁸ ɬDhe 'ö -dhe ɬya ɬkpao, 'yö yaa- Pödhö -nu 'yi dho Zakö -go 'kcoödhö, 'yö me zizi

-nu 'wo Yesu -bha 'ka Zedhizadhemö 'wo nu 'wo -kpan yi -bha mü.

¹⁹ Yö Pödhö -ya -nu ɬtua bho, 'yö ö "kplēng bho- -nu -dhe, 'yö pë -nu 'ö Atanna -ya -kë -a -ko -bha 'mε 'waa Zuifö 'ka- -nu kpö 'gü bha- ɬgban "pεpε sü 'do 'do 'yö- -gen bho- -nu -dhe.

²⁰ ɬDhe 'ö ɬwaa- -wu -nu bha- ma, 'yö 'wo -ya Atanna 'tɔ bho -sü -bha. 'Yö 'wo- pö Pödhö -dhe: «Yi dheebhang, -bhö -dhe -ga, pë -nu 'wo kë sië Zedhizadhemö -pö ya- 'gü -a -nu -ga 'wo ya: Zuifö -nu "gblü drun 'gbe ɬdede ɬwa 'dhang bho Yesu -wɔn "dhiü. -A -nu ɬgban "pεpε -wo Atanna -bha 'tong- -nu 'ö Moizö -ya nu kwa -dhe bha- -kun -së 'ka.

²¹ "Kεε -wa ma -sü 'ka ɬdhe i- -pö Zuifö -nu 'wo -pεn -sü 'ka "segɔ "wεewεe -nu 'gü bha- -nu -dhe 'i- -nu ɬklang -kë 'ka ɬdhe -wo wo kwa- 'tong- 'ö Moizö -ya nu kwa -dhe bha- -zü, ɬya 'go mü 'zü 'wa 'dho woo- 'në -nu kë 'gbannë 'ka 'zü 'εen 'wa 'dho Zuifö -nu -bha -toseadhe kë -ko 'wo bho- 'gü bha- 'bha kë 'zü.

²² ɬDhe 'ö "dhü 'kwa- kë ɬdhe? ɬYa kë ɬdhe kö 'mε 'wo bha -wo i nu -wɔn yama, -wo -dho bho 'ko -ta 'gbe ɬdede 'ka.

²³ ɬDhe 'ö "dhü, 'pë 'yi dho- pö i -dhe bha -bhö -a kë! Gɔɔn- -nu -yiisiö 'wo "plüün bho -sü 'ka Atanna -dhe -wo kwa kpö 'gü -dhe ya- 'gü.

²⁴ ɬDhe 'ö "dhü -bhö 'dho kö keng- -nu 'ka ɬmoo-

'gü kë -bhökwéedhe 'ö- -nu "plüün -bho 'gü -wɔn kë -sü "dhiütodhe 'gü, 'ö dho- -nu kë "slüüslü Atanna wéedhö bha 'ka- kë ka "kwéé. "Kεε kö bhi ɬnë 'i- -nu -bha "saab- bho 'ka -pë -nu sɔng nu kë "dhü kë -wo wo -gɔ bho. Yö ɬnë ɬya kë "dhü 'yö mε ɬgban- dho- 'wɔn dɔ ɬdhe 'pë 'wo- pö i -bha bha- -bha 'yaa teanwɔn 'ka, "kεε i i -bha -tosea -kë Moizö -bha 'tong- 'kun -sü 'ka.

²⁵ -A 'dhe 'ö -gban 'mε 'waa Zuifö 'ka "kεε 'ö ɬwa 'dhang bho Yesu -wɔn "dhiü -a -nu -bha -bha bha, 'wɔn 'yi- dɔ 'wɔn -së 'ka -a -nu -bha 'ka, yi- -ben zë -sü 'ka 'séedhe 'gü 'yi- bɔ- -nu -dhe. Yö -mü ɬdhe kö 'wa 'dho -bhöpë -nu 'wo "saab- bho- 'ka -dhökëpë -nu "dhiü bha- -bhö. ɬYa 'go mü 'zü 'wa 'dho pë ɬyɔɔn -bhö, ɬya 'go mü 'zü wü 'ö ɬyɔɔn 'yii ɬwenng 'wa 'dho- -bhö, -a -gen -mü ɬdhe kö -tung 'yii 'pu. ɬYa 'go mü 'zü kö -wo wo -dù 'kun -zua zë -sü -gɔ.

²⁶ ɬDhe 'ö ɬya kë "dhü 'yö Pödhö waa- gɔɔn- -nu -yiisiö bha 'wo dho. ɬDhe 'ö -dhe ɬya ɬkpao, 'yö- -nu ɬgban 'wo -gɔ "kian 'gü -sü bha- -kë. 'Yö Pödhö -yö dho Atanna -dhökëgükö 'gü, 'yö "tüng 'ö- -nu -bha -kë "slüüslü -troo dho yëñ- 'ka bha -pö mε -nu -dhe, -a -gen -mü ɬdhe yi 'ö bha ɬnë 'ö dho- -nu -bha "saabhokapë -nu sɔng nu- 'ka.

Pödhö 'kun -kɔ

²⁷ ɬDhe 'ö- -dhekpaoyi "saaple ('ö 'wɔn 'wo- "plüün

bho Atanna -dhe bha- 'gü -wən -kë 'gü -dhekpaoyi 'ka bha) bha ॥ya yēn ॥gban wo, 'yō Zuifō -nu 'bha -nu 'wo go Azi -se 'gü bha 'wo "yan -kpan Pödhö -bha Atanna -dhökégükö 'gü, 'yō 'wo mə 'gbə zuë" ॥wlü Pödhö "piü 'yō 'wo- kun.

²⁸ 'Yō 'wo -ya "gbla -sü -bha "gbii- 'ka 'wo- pō: «Izraedhö -mə -nu, -ka nu yi -dhe! -Ka -dhe -ga, 'mə 'ö ya ॥nē -da "se "piü 'yō bə -dhe ॥gban "pepe 'gü 'yō mə ॥gban "pepe ॥draan 'ö pō: «'Mə 'yi -kë Izraedhö -mə -nu 'ka oo, Moizō -bha 'təng- -nu oo "εen Atanna -dhökégükö ya yi 'bha yi ॥bhleē 'yaa 'dhö!» ॥Ya 'go mü 'zü ॥ya -da 'mə 'waa Zuifō 'ka- -nu 'ka kwa -bha Atanna -dhökégükö ya- 'gü, 'yō- -kë "dhö -sü bha- 'gü ॥ya -dhe 'ö "slüüslü bha- -kë -dhiisü.»

²⁹ [Pē 'ö -kë 'yō 'wo- pō "dhö bha yō -mü ॥dhe kö ॥wa wo "yan -kpan Trofimö 'ö go Efəzō 'ö 'yaa Zuifō 'ka bha- -bha Pödhö ॥keng- 'pō- bha- 'gü, 'yō -kë -nu 'gü ॥dhe ॥ya -da 'ka Atanna -dhökégükö ('ö 'mə 'waa Zuifō 'ka 'waa -da mü bha-)'gü.]

³⁰ 'Yō ॥bhluubhluudhe -yō -da 'pödhə bha- 'gü zian ॥gban 'ka, 'yō 'pögüme -nu 'wo go -bəang 'ka -dhe ॥gban 'gü 'wo nu 'wo Pödhö kun 'yō 'wo- ॥gbiü -zuudhö 'wo go- 'ka Atanna -dhökégükö 'gü, 'yō 'wo- "kwəs ta -dhe do bha- 'gü.

³¹ -Wo -to -a "slə məo-

-dhe 'gü kö 'wo Pödhö zë, 'yō- -taɔng -yō dho 'ö -kpan Wləmö -mə -nu -bha "södha -gəmə 'kpii- 'ö gun Zed- hizadhemö mü bha- -bha ॥dhe ॥bhluubhluudhe ॥ya -da 'pöme -nu ॥zinng 'gü.

³² -Wo -to -dhe do bha- 'gü 'yō "södha -gəmə 'kpii- bha 'ö ö -kəwlööme -nu waa- "södha -nu -dhe, 'yō 'wo də -bəang -bha 'wo dho mə kpö 'gü mü. ॥Dhe 'ö Zuifō -nu bha- -nu "yan ॥ya -kpan ॥lame 'kpii- bha waa- ö -bha mə -nu bha- -nu -bha, 'yō 'wo wo bo Pödhö -ma -sü 'ka.

³³ ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhö 'yō "södha ॥lame 'kpii- bha 'ö- pō ö -bha -yamə -nu -dhe -wo Pödhö 'kun kö -wa -lö ləoga ॥ple 'ka, 'ö "dhö bha kö yōö ॥dede ॥ya ॥yəcən Pödhö 'ka klöö-. ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhö 'yō 'mə 'wo gun ॥kléen -sü 'ka Pödhö -zü bha 'yō- -nu dhee" kpö 'pē 'ö -kë waa- 'pē 'ö -ka -a ka.

³⁴ "Kəz kö mə 'bha -nu -wo "gbla siē -kə "wəs 'gü mə kpö bha- 'gü, 'ö mə 'bha -nu -wo -gbla -kə "wəs 'bha 'gü 'pō. ॥Dhe 'ö "södha -gəmə 'kpii- bha ॥yaa- də ॥dhe 'mə 'wo bha- -nu -wə 'yaa do, 'yō- pō ö -bha -ya -mə -nu -dhe -wo 'dho Pödhö 'ka wo -gə "yasa 'gü.

³⁵ "Tüng 'wo ॥loo- 'ka 'kə bha- "kpan genng- -dhe ॥dede 'gü bha kö "södha -nu ॥wa Pödhö -ya wo -kə -ta "dhöng 'gü -dhe ॥nē- 'gü mə kpö bha- -nu -gə kö ॥wa bho- zë -dhe -bha.

³⁶ -a -gen -mü ॥dhe kö mə "pepe 'wo gun- -nu ॥keng-

bha -wa pō sië ॥dhe -wa zë
॥në- wo.

Pɔdhö -bha ö -dī -ta kɔ-za dɔ -kɔ

³⁷ ॥Dhe 'ö "sɔdha -nu 'wo 'dho sië Pɔdhö 'ka wo -go "yasa 'gü, 'yö dhiang zë- -nu -bha ॥lame 'kpii- bha -dhe glekö -wu 'gü 'ö- pō: «A -mɔo -bha 'a 'wɔn do 'bha pō i -dhe "wε -ee?» 'Yö "sɔdha ॥lame 'kpii- bha 'ö Pɔdhö dheeë" kpo 'ö- pō: «"Kwo! I glekö -wu -ma?

³⁸ ॥Dhe 'kō 'i glekö -wu ma kö Ezitö mi 'ö mε -nu zuë" ॥wlü -dee ya- 'gü "segɔdhiume -nu "piü 'ö dho mezëme "gblü -yiisiö 'ka "tung -ta bha 'yaa -mü i 'ka 'sa!»

³⁹ 'Yö Pɔdhö -ya -yo bɔ- -go 'ö- pō: «-Abin, 'mε bha 'yaa -mü n 'ka, ma -zë Zuifö -mü n 'ka, Taasö -pō 'ö Sidhisi -se 'gü 'ö- 'tɔ- bho bha- 'gü -në -mü n 'ka. ॥Dhe 'ö "dhü -bhö dɔ "gbu- kö 'a dhiang zë mε kpo ya- -nu -dhe.»

⁴⁰ 'Yö "sɔdha ॥lame 'kpii- bha 'ö -wi -bha. 'Yö Pɔdhö -yö dɔ 'kɔ 'wo gun 'dho sië- 'ka -a 'gü bha- "kpan -ta 'yö ö -ko "paa 'gü zë 'mε 'wo bha- -nu -dhe. ॥Dhe 'ö -dhe -ta ॥ya dɔ dingdhö, 'yö dhiang zë- -nu -dhe -a -nu -dī -wu 'ö -kē eblö -wu 'ka bha- 'gü 'ö- pō:

22

¹ «N dheebhang -nu, n dë -nu, -ka ka "tu 'to n -takɔɔwu 'ö maa- pō ka -dhe ya- -bha -së 'ka!»

² ॥Dhe 'ö ॥waa- yö kö -yö dhiang zë sië- -nu -dhe -a -nu

-dī -wu ॥në- 'gü, 'yö -dheä -yö -ga -a -nu -ta -kpεawo do. 'Yö Pɔdhö -yö dhiang zë- -nu -dhe 'ö dho- 'ka "dhiü 'ö- pō:

³ «Zuifö -mü n 'ka, a -bho Taasö -pō 'ö Sidhisi -se 'gü bha- 'gü, "keε a n "klu -bho Zedhizadhemö -dhe ya ॥në- 'gü Gamadhiedhö ॥keng-. -Yö n ॥klang -kë 'pō kwa "bhema -nu -bha 'tong- bha- 'kun -kɔ 'ka ॥dedewo. -A -wɔn 'gü mang -dī 'pō Atanna -bha yë kë -pεng -yö -gun n -ta ॥dhe -kɔ 'ö 'ka- 'ka ॥dεε bha- 'dhö.

⁴ 'Ö 'a 'mε 'wo -da kwa Dëme -bha zian -dee ya- -ta, -a -nu -wëedhe bho 'a- -nu zë- 'ka, 'ö 'a gɔɔn- -nu waadhong -nu kun 'a- -nu -da -kaso 'gü.

⁵ "Saabhome -gɔmε 'kpii- waa- mε zizi -nu 'wo Zedhizadhemö -dhe ya- 'gü -wo -mɔo -bha 'wo -kë n "seε - 'ka ॥dhe 'pē 'a- pō sië bha tean- -mü, "εεn 'zü ॥sua -mü. Woo ॥dede bha -wo kë 'sëedhe -nu -nu n -dhe kö 'a dho- 'ka kwa dheebhang -nu 'wo Zuifö 'ka Damasö -pō 'gü -a -nu -dhe, 'yö 'a dho -dhe bha- 'gü kë "dhü kö 'a 'dhang -bho Yesu -wɔn "dhiü -mε -nu 'wo mü -a -nu 'kun 'a nu- -nu 'ka Zedhizadhemö kö -wa -nu -wëedhe bho.

⁶ ॥Dhe 'ö 'ma -da zian -ta 'ma 'dho 'ma ॥loo Damasö -dhe "sɔɔ, "keε kö 'yenng- ॥ya -ya mε -go ॥zinng 'gü, 'yö to 'yö -dhepuudhe -ziisü 'bha -yö go 'dhang 'gü 'yö sɔ n -ta ॥dhe mε mε- mε "yan zë,

⁷ 'yö 'a -pō "sia-, 'yö n "tu -yö -da -wu do 'gü kö -ya pō

sië: «Södhö, Södhö, -yö mü ñdhë 'yö 'i n "yënng ñgbaon "dhü?»

⁸ 'Yö 'a- dhëe' kpo 'a- pö: «Bhii 'de 'i bha ñzooc?» 'Yö- pö n -dhë: «Mang Yesu 'a go Nazadhetö i- "yënng ñgbaon sië bha ma -mü.»

⁹ 'Më 'wo gun n ñkeng- -wo kë -dhëpuudhë bha- yö 'pö, "kees -wu 'kö dhiang zë n -dhë bha 'wii- ma -së.

¹⁰ 'Yö 'a- dhëe' kpo 'zü 'a- pö: «-Më ñnë 'i- "piü 'a- kë, n Dëme?» 'Yö kwa Dëme -ya pö n -dhë: «-Bhö "wlü kö 'i 'dho Damasö! -Dhë bha ñnë 'pë 'ö Atanna "piü kö 'i- kë 'wo dho- pö i -dhë -a -dhë 'gü.»

¹¹ ñDhe 'ö -kë ñdhë n "yënng -yö ñtröö -dhëpuudhë 'ö- 'bhü -yö -gban n "yan 'gü bha- -wön 'gü, 'yö n "tayoo -nu 'wo -kø -da n ñkwæs- 'yö 'wo dho n 'ka Damasö 'plöö.

¹² Gondënë do -yö -gun 'pödhë bha- 'gü 'wo- -dhë Ananiasö 'ö -kë Atanna ñbh-lëeyamë 'ka 'ö kwa -bha 'tong- -nu kun 'pö, 'ö Zuifö -nu 'wo 'pö- bha- 'gü 'wo- -dhiang -së zë.

¹³ 'Yö nu 'yö -kpan n -bha 'yö- pö n -dhë: «Södhö, n dheeblehang, i "yan 'gü -yö "pu 'zü -deewo!» 'Yö to mü 'yö n "yan 'gü 'dhö -pu 'yö 'a- yö.

¹⁴ 'Yö- pö n -dhë: «Kwa "bhëma -nu -bha Atanna -yö i -sü kö 'i 'pë 'ö- dhëebhaa 'ka ñnë- do, kö 'i i "yan -kpan me doseng 'ö pö 'aa- -bha ('ö- Gbö 'ka) bha- -bha kö 'i -wu 'ö go- "dhi bha- ma.

¹⁵ -A -gen -mü ñdhë i -dhë kë -a "sees- 'ka kö 'wön -nu 'ö i "yan 'dhö -da 'gü, "seen 'ö i "tu 'dhö- ma bha 'i- pö me ñgban "pepe -dhë.

¹⁶ -A -wön 'gü i -do -më -go? -Bhö "wlü kö -wo i -bo Yesu 'ka -zu bho kö -yö i -bha 'wön yaa -nu -mawön 'to kö 'i kwa Dëme -dhë kö -yö nu i -dhë.

¹⁷ ñDhe 'ö ñya kë "dhü, 'yö 'a n yee -kë 'a nu Zedhizadhemö. 'Yö yi do 'ka kö a bheä" sië Atanna -dhë -a -dhökëgükö 'gü, 'yö n "yan 'gü 'dhö -da,

¹⁸ 'yö 'a kwa Dëme yö, 'yö- pö n -dhë: «-Bhö -a kë "dhü "vaandhö kö 'i 'go Zedhizadhemö -pö ya- 'gü, -a -gen -mü ñdhë -a 'gü -me -nu 'wii 'dho wo "tu 'to n -wön 'i- pö sië- -nu -dhë bha- -bha.»

¹⁹ 'Yö 'a- -yo bo- -go 'a- pö: «N Dëme, woo ñdede -wa do ñdhë a gun 'dho sië Zuifö -nu -bha -yakwëekëgükö -nu 'gü, 'ö 'a 'dhang -bho i "dhiü -me -nu kun 'a- -nu -da -kasö 'gü, 'ö 'a- "slë ñmoo 'ö 'wo- -nu -ma -nu wo ñklangga 'ka.

²⁰ ñYa 'go mü 'zü Etienö 'ö -kë i "sees- 'ka bha 'wo gunzë sië kö a mü, 'ö 'a 'me 'wo gun- zë sië bha- -nu faan do, 'a- pö 'wön -së ñnë 'wo- -kë bha, 'ö ma ñnë 'a -kë -a -nu -bha so -kwæs -wëe bho -me 'ka -zianwo.

²¹ "Kee 'yö kwa Dëme -ya pö n -dhë: «-Bhö 'dho, -a -gen -mü ñdhë a i -bo mü ñgleen 'me 'waa Zuifö 'ka ñnë- -nu "piü.»

²² Më kpö bha -wo wo "tu -to Pödhö -wu -bha 'ö dho 'ö dhiang -nu bha- ñgban "pepe

zë, "kεε ɬdhε 'wo- -bha -dho 'mε 'waa Zuifö 'ka- -nu "piü -wən bha- ma, 'yö 'wo zun "gbla -sü -bha 'wo- pö: «-Ka mε bha- zë kö -yö 'go mε "yan "dhiü bha. -Tosea këmε 'yaa -mü!»

²³ 'Yö 'wo -ya "gbla -sü -bha kö -wo woo- -bha sə -nu ɬkpēng 'ö -wo -bobi -nu -pən 'tēng- -ta ɬdhε -kɔ 'ö 'mε 'wən ɬya -siö -a -nu -dhe 'wo- -kë 'ka -a -nu -go "sε 'gü bha- 'dhö, (-a -gen -mü ɬdhε -wa -pö Pödhö ɬya -da Atanna "dhiü).

²⁴ 'Yö "södha -gōme 'kpii- -ya pö ö -bha "södha -nu -dhe -wo 'dho Pödhö 'ka -a -nu -go "yasa 'gü kö -wa -ma ɬklangga 'ka kö 'pē 'ö- -wən 'gü 'ö mε kpö bha 'wo "gbla sië "dhö -a ɬkeng- bha kö -ya -gen pö, 'yö 'wo dho- 'ka -a -nu -go "yasa 'gü.

²⁵ "Kεε ɬdhε 'ö ɬwaa- -lö kö -wa -ma ɬklangga 'ka, 'yö Pödhö -ya pö "södha -nu -gōme 'ö gun mü bha- -dhe: «Ma 'a -kë Wləmö 'në 'ka ka -moo -bha 'ka n -ma kö za 'bha 'yii n zë -ee? -Wa -kë "dhö kwa -go "sε ya- 'gü "wε -ee?»

²⁶ ɬDhe 'ö ɬyaa- -wu bha- ma, 'yö dho 'ö- pö "södha ɬlame bha- ɬdhε 'ö- pö: «'Mε kwaa- -ma bha ɬzoo bha Wləmö 'në ɬdede -mü -wa! ɬDhe 'ö "dhö i -dho -a kë -mü ɬdhε kö 'ya 'dho kë i -go 'wən 'ka?»

²⁷ 'Yö "södha ɬlame 'kpii- ɬdede bha 'ö nu Pödhö "piü 'yö- dhεe" kpɔ 'ö- pö: «Wləmö 'në -mü i 'ka tean- 'ka -ee? ɬYa kë ɬdhε Wləmö

'në 'dhö i 'ka tean- 'ka -bhö -a pö n -dhe.» 'Yö Pödhö -ya pö- -dhe: «ɬIn, Wləmö 'në -mü n 'ka.»

²⁸ 'Yö "södha ɬlame bha 'ö- pö Pödhö -dhe: «Ma -zë ma -kë Wləmö mi 'ka -sü bha 'wée- 'gbe ɬnë 'a- go. 'Yö Pödhö -ya pö- -dhe: «Ma -zë 'mii 'wéeä 'bha nu kö 'a gun -na kë Wləmö 'në 'ka, a -bhö 'ka.»

²⁹ ɬDhe 'ö bo- pö "dhö -sü 'ka, 'ö dho "kan ö -ta kö 'mε 'wo gun- "piü ɬdhε 'wo- -ma bha ɬwa "kan- -zü 'kwée-. ɬDhe 'ö "södha -gōme 'kpii- -dī 'pö 'ö- 'wən dö ɬdhε 'wən 'ö 'yaa këwən 'ka 'ya- kë, 'ya Pödhö 'ö Wləmö 'në 'ka -a -lö ɬooga 'ka, 'yö "suü 'dhö -da 'gü, (-a -gen -mü ɬdhε kö ɬyaa- 'wən dö ɬdhε Wləmö -mε -nu -bha -gblüdë 'kpii- -dho ɬmoo- -bha 'ö za dö ö -bha 'wən 'ö- -kë bha- -wən 'gü).

Pödhö -bha -dho zago me 'kpii- -kuu "dhiü -kɔ

³⁰ "Kεε ɬdhε 'ö -kë ɬdhε -yö -gun "södha -gōme 'kpii- bha "piü ɬdhε 'ö 'pē 'ö- -wən 'gü Zuifö -nu 'wo za -ya sië Pödhö -bha bha- -gen ma bha- -wən 'gü, ɬdhε 'ö -dhe ɬya ɬkpao, 'yö -piö ɬoɔ" bha bho Pödhö -bha, 'yö- pö "saabhome -nu "gblügblü -nu waa- Zuifö -nu -bha 'wəngotame -nu 'wo -ya 'kwée- -nu -kë bha- -nu -dhe -wo -ya -dhe do 'gü. ɬDhe 'ö ɬya kë "dhö 'yö 'wo Pödhö sü 'wo nu- 'ka wo kpö 'gü.

23

¹ 'Yö Pödhö -yö ö "yan

"dhiü ɬwlü -ya 'kwëë- këmë -nu bha- -nu -ta, 'yö- pö- -nu -dhe: «N dheeblehang -nu, -tosea 'a- -kë Atanna wëëdhö 'ö nu 'ö zun- 'ka ɬdeε -bha bha a- -kë n zuë" "puu 'ka.»

² 'Yö "saabhome -nu -gëme Ananiasö -ya pö 'më 'wo gun Pödhö "sco -a -nu -dhe -wo Pödhö "tu -ma.

³ 'Yö Pödhö -ya pö- -dhe 'ö-pö: «'Wən 'i- -kë n 'ka bha Atanna ɬnë dho i -bha "yoo bho, ɬflüme. -Wo i -dhe kö 'i za dō n -bha teanwən ɬnë- -ta ɬdhe -kø 'ö kwaa- 'tong- -ya pö- 'ka -a 'dhö, "keε 'pë 'ö 'tong- -ya pö 'bhaa yö -zë kë, ɬflü ɬnë 'i- -kë sië, i- -pö më -nu -dhe -wo n -ma "wæewæs kö- -gen 'bhaa 'dhö -më -wən 'gü?»

⁴ 'Yö 'më 'wo gun Pödhö "sco mü bha 'wo- pö- -dhe 'wo- pö: «I "si bho sië Atanna -bha "saabhome -nu -gëme 'kpii- ɬnë- -gö bha ɬzoo -wa!»

⁵ 'Yö Pödhö -ya -yo bo 'ö- pö: «N dheeblehang -nu, 'maa- 'wən ɬnë- dō ɬdhe "saabhome 'kpii- -mü, (a- 'wən -do "dhü 'nu 'mii dho- pö "dhü -a -gen -mü ɬdhe) 'pë 'ö -ben zë -sü 'ka Atanna -bha 'sëedhe 'gü yö -më ɬdhe: «Bha 'dho dhiang yaa zë i -gödhiüme -nu -bha».»

⁶ ɬDhe 'ö -kë ɬdhe -ya 'wən -do ɬdhe zadome -nu bha- me -kø "pean do -yö -kë 'më 'wo- -nu Sadusien -nu -kë bha- 'ka, 'yö- -kø "pean 'bha 'dhö me 'dhe 'wo- -nu Fadhiziën -nu -kë bha- -nu 'ka 'pö bha- -wən 'gü, 'yö Pödhö -ya pö- -nu -kuu "dhiü

'ö- pö: «N dheeblehang -nu, Fadhiziën -mü n 'ka, n dë- -kë Fadhiziën 'ka. 'Dhang ɬnë 'a- bho "dhiü, n -zu -yö Atanna -dhe -sü 'ka ɬdhe -yö -dhe game -nu bho ga 'gü 'yö 'wo za -ya sië n -bha ya.

⁷ ɬDhe 'ö ɬya ö bo 'wən -nu bha- pö -sü 'ka, 'yö Fadhiziën -nu waa- Sadusien -nu 'wo -ya zaadhe -da wo "kwëë -sü -bha, 'yö 'gügblüdhe -yö -da zadome -nu bha- -nu ɬzinng 'gü,

⁸ (-a -gen -mü ɬdhe Sadusien -nu -wa -pö game -nu 'wii 'dho 'go ga 'gü "eeen 'zü "yina 'yaa 'dhö, "eeen Atanna -bha "kië -nu 'waa 'dhö, "keε 'yö Fadhiziën -nu -zë 'wo 'dhang bho 'wən -nu bha- ɬgban "pepe "dhiü.)

⁹ 'Yö 'wo wo -wu "dhiü ɬwlü "gbui- 'ka, 'yö 'tonggome -nu 'bha -nu 'wo -kë Fadhiziën -nu -bha me 'ka bha 'wo ɬwlü, 'wo- pö 'më 'wo gun za dō sië Pödhö -bha bha- -nu -dhe ɬdhe 'wii "wi- -nu -wu -bha tongtongdhö, 'yö 'wo- pö: «'Wən yaa 'bha 'ö 'më ya 'ö 'dhö -kë 'yaa 'dhö, "keε -yö -dhe kë "yina "eeen Atanna -bha "kië 'bha -bha dhiang -zë -a -dhe -sü ɬnë- 'ka.

¹⁰ 'Ö dō mü kö -a -nu -bha zaadhe "tee ɬya kë "gbui-, 'yö "suü 'dhö -da "södha ɬlamé 'kpii- bha- 'gü, 'yö -kë 'gü ɬdhe woo- Pödhö ɬgaan "gaan kë kö -wa zë- 'ka do, 'yö- pö ö -bha "södha -nu -dhe -wo loo- kö -wo 'dho me kpö 'gü mü kö -wo Pödhö bho me kpö 'gü kö -wo 'dhe- 'ka "yasa 'gü.

¹¹ -A gbeng 'dhe 'ö dɔ- "piü, 'yö kwa Dëme -yö ö -d1 -zɔn Pɔdhö -dhe 'yö- pö- -dhe: «-Bhö i faan dɔ, 'bha "sæedhë kë n -bha Zedhizadhëmö yö "këe Wlomö -dhe -bha -wɔn -yö -tun i -bha.»

Zuifö -nu -bha wo zü -ma 'koo kö -wo 'wɔn yaa kë Pɔdhö 'ka -ko

¹² -A -tadhëkpaa -ta dhia" "piü, 'yö Zuifö -nu 'wo wo zü ma 'koo 'yö 'wo -sö -bhö 'wo-pö 'wii 'dho pë -bhö "εen 'wii 'dho müpë -zë 'bha mü "fɔn kö 'wa Pɔdhö ɬnë- zë.

¹³ 'Më 'wo wo zü ma 'koo "dhü bha -wo -ziö me -kaɔng -yiisiö -ta.

¹⁴ 'Yö 'wo dho "saabhomë -gome -nu waa- me zizi -nu "piü, 'yö 'wo- pö- -nu -dhe: «'Ya yi -wu kë do 'ya -sö -bhö yi -d1 -ta ɬdhe, 'yii dho pë 'bha -bhö "εen 'yii 'dho müpë 'bha mü 'ö dho ö zun- 'ka yi -bha Pɔdhö zë -sü -bha.

¹⁵ ɬDhe 'ö "dhü, -kaa -dhe "sødha ɬlame 'kpii- -gø kaa-zagøbhomë 'kpii- -nu 'dhö kö -yö nu Pɔdhö 'ka ka -dhe, -kaa pö- -dhe ɬdhe -yö ka "piü ɬdhe 'ka 'wɔn bha- 'gü ma -së 'ka. Yi -zë 'ya ɬmɔc- 'gü kö 'yi- zë kö 'yii ɬloo ɬkö ka -dhe 'gü.»

¹⁶ "Këe 'yö Pɔdhö dhee-hang -dhebhø gbö -yö Zuifö -nu -bha "kpénng- bha- -wɔn ma, 'yö dho "sødha -nu -gø "yasa 'gü mü 'yö- pö Pɔdhö -dhe.

¹⁷ 'Yö Pɔdhö -yö "sødha -gome -nu bha- me do -dhe 'yö- pö- -dhe: «-Bhö 'dho 'nègløonnë ya- 'ka "sødha

ɬlame 'kpii- -dhe 'gü, 'wɔn 'bha -ya -gø kö -ya pö- -dhe.»

¹⁸ 'Yö "sødha -gome bha waa- 'nègløonnë bha 'wo -ziö 'wo dho "sødha ɬlame 'kpii- "piü 'yö- pö- -dhe: «Pɔdhö 'ö -kaso 'gü bha -ya -pö 'a nu 'nègløonnë ya- 'ka i -dhe 'gü, dhiang 'bha -ya -gø kö -ya zë i -dhe.»

¹⁹ 'Yö "sødha ɬlame 'kpii- bha 'ö 'nè bha- kun- -kø -bha, 'yö 'wo dho -dhe "wæe 'gü, 'yö- dhæe" kpo 'ö- pö: «-Më -wɔn ɬnë i "piü 'i- pö n -dhe?»

²⁰ 'Yö -yø bɔ 'ö- pö: «Zuifö -nu ɬwa ziö wo 'ko "piü kö -wo Pɔdhö -gbadhe i -gø kö -yö nu wo -bha zadomë -nu -kuu "dhiü dhia". Kë "dhü kö zadomë -nu -wo 'wɔn 'ö -gban -a -bha bha- 'gü ma -së 'ka.

²¹ "Këe 'bha 'dho 'dhang bho- -nu "dhiü, -a -gen -mü ɬdhe me -dhü 'ö -ziö -kaɔng -yiisiö -ta, ɬwa wo -gbleñ 'kpo kö 'wo -pö -ta zian 'ka, -a -nu zü -yö do 'wɔn bha- 'gü, ɬwa -sö -nu ɬgban -bhö -wa -pö 'wii 'dho pë 'bha -bhö "εen 'wii dho müpë suu "wæewæ 'bha mü kö 'wii Pɔdhö zë ɬkö. ɬWa ɬmɔc- 'gü "pepedhö, 'pë 'kö ɬya 'to yö -mü ɬdhe kö 'i "wɪ- -bha kö 'i- bɔ.»

²² ɬDhe 'ö ɬya kë "dhü, 'yö "sødha ɬlame 'kpii- bha 'ö- pö 'nègløonnë bha- -dhe: «ɬDhe 'kö 'bha- pö n -dhe bha 'bha 'dho- -gen do me "wæe 'bha -dhe.» 'Yö ö -kø bho- 'gü 'yö dho.

-dhe -ko

²³ ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü 'yö "södha ॥lame 'kpii- bha 'ö ö -bha "södha -gome -nu bha- me ॥ple -dhe, 'yö- pö- nu -dhe: «-Ka "södha keng ॥ple -dhe -dhe do 'gü kö 'ka ॥soome -nu -kaong "saople 'sü kö 'ka me keng ॥ple 'ö 'düga 'dhö- -nu ॥kwεε- 'pö- a -nu 'sü kö 'ka ka baa- -së 'ka, kö "tüng "sueisiö -naa 'ka gbeng, 'ka 'dho Sezadhe.

²⁴ -Ka ॥soo 'bha -nu -pë kë 'pö kö 'ka Pödhö 'sü- -ta kö 'wən 'bha 'ya 'dho- "dhiü ॥sloɔ̄, kö 'ka 'dho -gblüde Fedhisö "piü.»

²⁵ 'Yö 'sëedhe -ben zë ö -du -wu 'ka 'ö- pö:

²⁶ «N -gödhiümə ॥bhlëësü, -gblüde Fedhisö, mang Klodö Dhisiasö 'ma i ॥tua bho 'gbe!»

²⁷ Zuifö -nu ॥wa 'me 'a- bo i -dhe bha- 'kun 'nu kö -wa zë, "keε ॥dhe 'ma- ma ॥dhe Wlomö 'në ॥dede -mù -a 'ka, 'yö yaa- ma "södha -nu 'yi dho mü 'yi- bho -nu -go,

²⁸ 'yö 'a- sü 'a dho- 'ka Zuifö -nu -bha zadome -nu -kuu "dhiü, kë "dhü kö 'wən 'ö- -wən 'gü 'wo za dö sië- -bha bha 'a- dö.

²⁹ 'Pë 'a- ma mü yö -mü ॥dhe -wo za -ya -bha 'wən -nu 'wo -gban -a -nu -bha 'tong- -nu -wən -bha ॥në- -wən 'gü, "keε 'wən 'wo dho- pö kö -yo kë -a -dho -kasö 'gü -gen 'ka, "eeen -a zë -gen 'ka kö 'a- dö 'yii ॥sloɔ̄.

³⁰ ॥Dhe 'ö ॥waa- pö 'zü n -dhe ॥dhe Zuifö 'bha -nu ॥wa wo zü 'ma "kvv -a -bha, 'yö 'a- bo i -dhe 'piö- -sü 'ka,

'yö 'a- pö 'zü za -dö -bha -me -nu -dhe ॥dhe -wo nu mü kö -wa -da i -dhe.»

³¹ 'Yö "södha -nu 'wo- -kë ॥dhe -ko 'wo- pö- 'ka- -nu -dhe bha- 'dhö. 'Yö 'wo Pödhö sü gbeng do bha- 'gü 'wo dho- 'ka Angtipatrisö -pö 'gü.

³² ॥Dhe 'ö -dhe ॥ya ॥kpao, 'yö "södha 'dhe -nu 'wo "ta sü wo -gen -ta bha 'wo wo yee -kë 'wo dho wo -go "yasa 'gü, 'yö me 'dhe 'wo ॥soo -ta bha waa- Pödhö -nu 'wo dho "ta 'ka wo "dhiü.

³³ ॥Dhe 'ö ॥wa 'dho ॥wa ॥loo Sezadhe 'plöö, 'yö "södha -nu bha 'wo 'sëedhe bha- dö -gblüde Fedhisö -go waa- Pödhö 'dhö.

³⁴ 'Yö -gblüde -yö 'sëedhe bha- -wu pö. ॥Dhe 'ö ॥ya bo, 'yö Pödhö dhee" kpö "segö ॥dede 'ö go- 'gü -a -wən 'ka. ॥Dhe 'ö ॥yaa- ma ॥dhe -yö -go Sidhisi -se 'gü,

³⁵ 'yö- pö Pödhö -dhe: «॥Ya kë ॥dhe me 'wo za -ya i -bha bha ॥wa nu ॥diö kö 'ka ziö dhiang 'gü kö 'yi ka -wu ma.» ॥Dhe 'ö go- 'gü, 'yö- pö ö -bha "södha -nu -dhe -wo 'dho Pödhö 'ka 'kö 'ö -gblüde Edhodö kë dö bha- 'gü kö -wo wo "yan 'to- -bha.

24

Za 'ö Zuifö -nu -wa dö Pödhö -bha

¹ ॥Dhe 'ö -dhekpaoyi "södhu ॥ya ziö, 'yö "saab- home -gome 'kpii- 'wo- -dhe Ananiasö bha waa- me zizi -nu 'bha -nu, waa- -nu -bha dhiang "dhüsüme do 'wo- -dhe 'pö Tæetudhusö bha 'wo

dho Sezadhe. 'Yö 'wo dho -gblüdë Fedhisö -kuu "dhiü kö 'wo Pödhö -da -dhe.

² 'Yö 'wo Pödhö -dhe, 'yö nu, 'yö Teetudhusö -yö -ya Pödhö këwən -gen dō -sü -bha 'ö- pö:

³ «Yii- -gblüdë dhoo'bhaasü Fedhisö 'ö i -bha -kë ɬkpaa'sü -sü -wən 'gü, 'yi -ya -sü 'ka yi 'fleē- 'gü "seg̃o ya- 'gü "tüng ɬgban 'gü bha, yi- 'wən -dō ɬdhe pë "pepe 'yi- ɬsl̃o 'se ya- 'gü bha yi- -sl̃o bhi ɬnë i 'saa- 'gü.

⁴ 'Ö "dhö 'yaa n "piü ɬdhe 'a i -ya i ko -ta pinngdhö, "kees kö i -bha "klusédhë -wən 'gü 'i i "tu 'në 'dëde 'to yi -bha.

⁵ 'Me 'ö ya yi- dō ɬdhe me -nu zuëkaankwëëme -mü. Yöö do bha me suu yaa -mü, yö ɬnë ɬya 'güglüdhe -da Zuijö -nu 'wo "se "pepe ɬgban 'gü -a -nu ɬzinng 'gü. Me kpö 'wo -kë Nazadhetö -me -nu 'ka, -a -nu -bha me ɬdhëng -zian bha- -gome ɬnë bha.

⁶ -Ya "piü kö 'ö yi -bha Atanna -dhökëgükö "slüöslü bha- see-, 'pë 'ö -kë 'yö 'yikun bha 'yö bha. [Yö yi- 'pö 'yi za dō -bha ɬdhe -kë 'ö yi -bha 'tong- -ya pö- 'ka -a 'dhö.

⁷ "Kee 'yö "sek̃onme Dhisi-asö -ya sü yi -go faandhe -bha,

⁸ 'yö- pö 'me 'yi za -ya -bha bha yi -dhe 'yi nu- 'ka i -kuu "dhiö.] ɬYa kë ɬdhe 'me bha 'bha- dhees" 'kpö, 'pë 'ö -kë 'yö 'yi za -ya -bha bha, bhii ɬdede i -dho tæanwən dō- 'gü.

⁹ 'Yö Zuijö -nu 'bha -nu 'wo to 'wo wo -wu -da Teetudhusö -bha "piü -kɔ do bha- 'gü kö -ya -zən ɬdhe 'pë 'ö- pö bha 'yaa ɬsua 'ka.

Pödhö -bha ö -di -ta -kɔ
Fedhisö -kuu "dhiü -kɔ

¹⁰ 'Yö -gblüdë -ya pö Pödhö -dhe -yö dhiang zë. 'Yö Pödhö -ya pö: «A- -dō ɬdhe bhi ɬnë 'i zagɔbhōme 'ka "seg̃o ya- 'gü 'ö- -kwe kpö 'dhö ya. -A -wən 'gü "sika 'yaa n 'gü n -dū -ta -za dō -sü 'gü i -kuu "dhiö.

¹¹ Bhii ɬdede -bhö -dhe -ga dhiang -nu 'a dho- zë i -dhe bha- 'gü -së 'ka, -a -gen -mū ɬdhe 'a nu Zed-hizadhemö -dhe ya- 'gü, yi -bha Atanna -dhökë -dhe 'gü -a -dhekpaa'yi 'yii ziö -kaɔng do ö ga ɬple -ta ɬkö.

¹² 'Wii n yö kö a "dhinaa 'ma sië me 'bha 'ka Atanna -dhökëgükö 'gü, "eeñ kö 'ma me -nu -kɔ -ya 'kwëë- yi -bha -bho "kwëë -kë 'gü -kɔ -nu 'gü, "eeñ 'zü 'pö- yaan- -bha -dhe "wëe 'bha -zian 'gü.

¹³ A- 'wən -dō ɬdhe 'me 'wo ya za 'wo- dō sië n -bha ya- -gen kpennngdhö 'wo dho-bho i -dhe 'yaa -nu -go.

¹⁴ -A -kë "dhö -sü bha- 'gü, 'pë 'ö ma -zë 'a- dō 'ö 'a dho- pö i -dhe -a -ga 'ö ya: Yö -mū ɬdhe yi "bhëma -nu -bha Atanna ɬnë 'a- -dhökë 'yö 'a- -bha yë -kë, 'yö 'a "ta sü zian -dee 'ö wo -zë 'wo -dhe ɬsua -zian bha- -ta. "Kee Atanna -bha 'tong- 'ö Moizö -ya -ben zë 'sëedhe 'gü waa- Atanna -wudhiüloome

-nu -wu 'ö 'dhö, a 'dhang
-bho ɬgban "dhiü.

¹⁵ A n -zu -yö Atanna -dhe
ɬdhe -kø 'ö woo -dø 'pö
'wo wo -zu yö- 'ka -a 'dhö,
ɬdhe Atanna -dho 'më 'ö- -nu
këwən 'dhö -së waa- më 'ö-
-nu këwən 'yaa -së -a -nu -bö
'ö 'wo go ga 'gü.

¹⁶ Yö ɬnë- -wən 'gü 'yö 'a
n -dø "gbu- -ta bho kö kë
"dhü 'ö Atanna -wu 'ö n 'gü
bha 'ö dho za dø n -bha -a
wëëdhö "eeen më "bhu- -nu
-zian wëëdhö.

¹⁷ ɬDhe 'ö -kë ɬdhe 'a go
Zedhizadhemö -a -kwe ɬya
kë 'gbe, 'yö 'a nu 'zü kö 'a
'wëëga 'bha ɬgbac Zuifö -nu
'bha -nu -go -a -nu -takunpë
'ka kö 'a "saa- bho 'zü yi -bha
Atanna bha- "dhiü.

¹⁸ ɬDhe 'a gun "saa- bha-
bho sië yi -bha Atanna
-dhækégükö 'gü, 'yö 'wo nu
'wo -kpan n -bha mü, "keε kö
'ma bo -go "kian 'gü -sü -zë
'ka 'nu. Më kpö 'bha 'yaa gun
mü "eeen ɬbhluubhluudhe
'bha 'yaa gun mü.

¹⁹ Zuifö 'bha -nu 'wo go
Azi -se 'gü ɬnë 'wo gun mü,
wo ɬnë- -dhe 'dhö- -bha 'nu
ɬdhe -wo za dø n -bha i -kuu
"dhiü, "ni kö -a -nu -bha 'wən
'bha -zë -yö n -bha.

²⁰ 'Yii kë "dhü 'më 'wo nu
ya 'wən yaa 'a- -kë 'ö- -wən
'gü -za -yö n zë zagəbhomë
-bha za -dø n -bha -yi 'ka bha
-wa pö.

²¹ "Ni kö 'yii kë dhiang 'a n
-wu "dhiü ɬwlü- -bha "gbu-
'ka -a -nu ɬgban wëëdhö 'a-
pö ɬdhe a 'dhang -bho game
-nu -bha -go ga 'gü -sü "dhiü
bha yö -zë 'ka, 'wən 'ö- -wən

'gü 'yö 'a dø sië ka -kuu "dhiü
ɬdæs bha 'yö bha.»

²² ɬDhe 'ö -kë ɬdhe Fedhisö
-yö 'wən 'ö -gban Klisi -wən
-bha bha- -dø -së 'ka bha, 'yö
'kwa ma kun, 'yö yi "wæs kpo
'më 'wo gun 'mü bha- -nu
-gö 'ö- pö- -nu -dhe: «ɬYa
kë ɬdhe "sækɔnnmë Dhisiasö
ɬya nu kö 'a -wu do pö ka
-dhe.»

²³ 'Yö- pö ö -bha "södha
-gome -dhe -wo 'dho Pödhö
'ka -kaso 'gü "keε -wo
-pvtasü nu- -dhe -kaso -kø
'gü kö -wo wo kwaa- 'pö -a
"teabo -nu -zü kö pë "pəpə 'ö-
-mawən dho zun- -bha -wa
nu- -dhe.

Pödhö -bha ö -dø 'gü
-dhiang -zë Fedhisö waa-
Drusidhö -nu -kuu "dhiü -kø

²⁴ ɬDhe 'ö -dhekpaçyi
'bha ɬya ziö, 'yö Fedhisö
waa- ö -bha dhebhö 'ö -kë
Zuifö dhebhö 'ka 'wo- -dhe
Drusidhö bha 'wo nu. 'Yö
Fedhisö -yö më bø 'yö 'wo nu
Pödhö 'ka 'yö ö "tu to 'wən 'ö
-gban -zu -yö Yesu Klisi -dhe
-sü 'ö Pödhö 'dhö- pö sië bha-
-bha bha- -bha.

²⁵ "Keε ɬdhe 'ö Pödhö
-yö zun 'wən 'ö -gban -kë
kpengdhö -sü waa- më -bha
-kø -møö ö -dø -bha -sü waa-
za 'ö Atanna dho- dø më -bha
dhia", më "bhu- -nu këwən
-nu -wən 'gü bha- -dhiang zë
-sü -bha, 'yö "suü 'dhö -da
Fedhisö 'gü 'yö- pö: «-Bhö
'dhö ɬkö, ɬya kë ɬdhe 'ma
"tüng bha- ɬsloö a -dho i -dhe
kö 'i- 'bha pö.»

²⁶ -Ya -ga ɬdhe Pödhö dho
gbadhiü kë 'nu ö -dhe 'wëë-
'ka 'yö ɬya kë ɬsië 'yö- -dhe

-nu wo, 'yö 'wo "gbeεeta -nu zë.

²⁷ 'Wən bha -wo -to 'ka "dhü 'ö -kwe ɬple -yö -da 'gü. ɬDhe 'ö -kwe ɬple bha ɬya ziö, 'yö Pəɔsiusö Fetusö 'dhö -kë -gblüdë 'ka Fedhisö "gbluu 'gü. Fedhisö -yö Pədhö -to -kaso 'gü kë "dhü 'nu kō 'ö Zuifö -nu dhoobhaa kë.

25

Pədhö   dhiang   -zë
"sekɔɔnme 'kpii- -kuu "dhiü -kɔ

¹ ɬDhe 'ö Fetusö ɬya ɬloo "se "pean 'dhe bha- 'gü, 'ö -dhækpaɔyi ɬya kë -yaaga, 'yö go Sezadhe 'ö dho Zedhizadhemö.

² -Dhe bha- 'gü, 'yö Zuifö -nu -bha më "gblügblü -nu waa- "saabhome -gome -nu 'wo Pədhö -wən -da Fetusö -dhe 'wo- pö

³ -yö 'wən -së do kë wo -dhe, -yö Pədhö bɔ Zedhizadhemö. 'Ö "dhü bha kō ɬwa wo zü ma "kuu 'nu kō 'wo Pədhö zë zian -ta.

⁴ "Kee 'yö Fetusö -ya -yo bɔ -nu -go 'ö- pö: «Pədhö -yö -kaso 'gü Sezadhe, ɬya 'go mü mang ɬdede n -dho mü -wən -dhö.»

⁵ 'Yö- pö 'zü -nu -dhe: «Ka -gome -nu -wo nu kō 'kwa 'dho Sezadhe kō ɬya kë ɬdhe 'me bha 'wən yaa ɬnë 'ö- -kë ɬdedewo tean- 'ka kō -wa -za dɔ- -bha mü.»

⁶ Fetusö 'yii ɬgwëë mü, -yö 'pë 'ö ɬmɔɔ -dhækpaɔyi "saaga "ɛen -kaong do -nu -bha ɬnë- -kë -nu "piü Zedhizadhemö mü, 'yö ö yee kë

'ö dho Sezadhe. ɬDhe 'ö -dhe ɬya ɬkpaɔ, 'yö dho zadögükö 'gü 'yö -ya ö -bha za -dɔ 'gü -gbloo 'gü 'yö- pö -wo nu Pədhö 'ka.

⁷ ɬDhe 'ö ɬwa nu Pədhö 'ka ɬwa ɬloo mü, 'yö Zuifö -nu 'wo go Zedhizadhemö bha 'wo ɬklëen- -zü, 'yö 'wo 'wən yaya -nu pö- -bha 'gbe 'ka, "kee 'sa 'wən -nu 'wo "dhü bha 'waa ɬmɔɔ- -bha kō -wa -gen bho -së 'ka.

⁸ "Kee 'yö ɬnë- ɬgban 'gü, Pədhö -yö ö -d1 -ta -kɔ 'ö- pö: «'Mii Zuifö -nu yi -bha 'tɔng- 'bha bho "ɛen 'mii 'wən yaa 'bha kë 'pö yi -bha Atanna -dhækégükö 'gü kō yöö 'to- Wlɔmö -më -nu -bha "sekɔɔnme 'kpii- ɬnë- -bha.

⁹ ɬDhe 'ö -kë ɬdhe -yö -gun Fetusö "piü ɬdhe 'ö Zuifö -nu dhoobhawən ɬnë- kë bha 'yö- pö Pədhö -dhe: «I -dho ɬmɔɔ- -bha kō 'i nu Zedhizadhemö kō 'yi za bha -do n -kuu "dhiü mü kō ɬya kë ɬdhe 'pë 'wo- pö sië i -bha bha 'ö tean- 'ka 'a- dɔ -ee?»

¹⁰ 'Yö Pədhö -ya -yo bɔ -gɔ 'ö- pö: «-Abin, ɬya 'to yö -zë -bha kō 'maa maa "wi- -bha, ɬya kë ɬdhe bhi 'ö bhi -zë 'i "sekɔɔnme 'kpii- -bha bɔme 'ka bha 'bhii ɬmɔɔ ma za bha- dɔ -sü -bha kō a -dho 'dho Wlɔmö, "sekɔɔnme 'kpii- yöö ɬdede -a -kuu "dhiü, -a -gen -mü ɬdhe bhii ɬdede i- 'wən -dɔ ɬdhe 'mii 'wən yaa 'bha kë Zuifö -nu 'ka.

¹¹ ɬYa kë ɬdhe 'a 'wən yaa ɬnë- kë -sü 'ka "ɛen 'pë 'ö me zë -gen bho 'ma yö ɬnë- 'bha kë, 'mii -kɔ n zë -wən

-bha, "kεε ɬya kē ɬdhe 'wɔn -nu 'wo- pō siē n -bha ya 'ö teanwɔn -zë 'yaa- 'gü, kö mε 'bha 'yii 'dho ɬmoo- -bha kö -yö n dɔ- -nu -go. 'Me n "piü kö -yö ma za ya- dɔ yö -mü "sekcoñme 'kpii- ('ö Wlɔmö bha) ɬnë- 'ka.»

¹² ɬDhe 'ö Fetusö waa- ö -bha zadɔmε -nu ɬwa dhiang 'bha -nu zë wo 'ko ɬzinng 'gü, 'yö- -yɔ bɔ Pɔdhö -go 'ö-pö: «ɬDhe 'ö -kē ɬdhe -yö i "piü kö "sekcoñme 'kpii- ɬnë -yö i -bha za dɔ bha, i -dho 'dho "sekcoñme 'kpii- -kuu "dhiü.»

Pɔdhö -dho Aglipa waa- Bedhenisö -a -nu -kuu "dhiü -kɔ

¹³ ɬDhe 'ö -dhækpaɔyi 'bha ɬya ziö, 'yö -gblüdë Aglipa waa- -bha dhebhɔ Bedhenisö 'wo dho Sezadhe kö 'wo Fetusö ɬtua bho.

¹⁴ ɬDhe 'ö ɬwa -dhækpaɔyi kpö kē mü, 'yö Fetusö -yö Pɔdhö -bha 'wɔn bha- -da -gblüdë -dhe, 'yö- pö- -dhe: «Gondënë do 'ö Fedhisö -ya to -kaso 'gü -yö yö.

¹⁵ ɬDhe 'ö 'ma 'dho Zedhizadhemö, Zuifo -nu -bha "saabhome -gɔmε -nu waa- -nu -bha mε zizi -nu -wo ka -nu 'wo- -wɔn -da n -dhe 'wo pö 'a- zë za 'ka.

¹⁶ 'Yö 'a- -yɔ bɔ- -nu -go 'a- pö 'ö Wlɔmö -mε -nu wɔ -kɔ 'gü 'waa mε 'bha zë za 'ka "wεewεe kö 'mε 'wo za dɔ- -bha bha 'yii ziö ö -bha za -gen 'gü -a za dɔ "yɔo -nu wεedhö,

¹⁷ 'yö 'wo -ziö n ɬkeng- 'yö 'yi nu yö, 'yö 'wɔn 'ö "dhu bha 'mii- -da n -gen ɬwlöö,

"kεε ɬdhe 'ö -dhe ɬya ɬkpaɔ, 'yö 'yi dho zadəgükö 'gü kö 'a za bha- dɔ, 'yö 'a- pö -wo nu 'mε bha- 'ka.

¹⁸ 'Yö- -da -mε -nu 'wo nu, "kεε 'yö 'wɔn yaa -nu 'ö ma zë 'a n -zu gɔn- 'ka bha 'wii- 'bha pö.

¹⁹ 'Wɔn do 'ö weng- -nu 'wo- zaɔdhe -da wo 'ko ɬzinng 'gü yö -mü ɬdhe -a -nu -bha Atanna -dhɔkë -kɔ 'yaa do, ɬya 'go mü 'zü, gɔndënë do 'bha 'wo- -dhe Yesu 'ö ɬya ga "kεε 'ö Pɔdhö -ya pö glɔglɔdhö ɬdhe -yö "yaan bha- -wɔn -mü.

²⁰ 'Yö -kɔ 'a dho- kē- 'ka kö 'a 'wɔn bha- 'gü ma 'mii- dɔ, 'yö- -wɔn 'gü 'a- -dhe Pɔdhö -go kö ɬya "wı- -bha kö -yö 'dho Zedhizadhemö kö 'a- -bha za dɔ 'mü.

²¹ "Kεε Pɔdhö -ya -pö 'zü n -dhe glɔglɔdhö ɬdhe 'ö- "piü 'ö 'to -kaso 'gü kö "sekcoñme 'kpii- ɬdede ɬnë -yö ö -bha za dɔ. 'Yö 'a- pö ma "sɔdha -nu -dhe -wo wo -zu 'to- 'gü kö -yö zun- 'ka yi 'a dho- bo- 'ka "sekcoñme 'kpii- -kuu "dhiü bha- -bha.»

²² 'Yö Aglipa -ya pö Fetusö -dhe: «-Yö n "piü ɬdhe mang -di 'pö 'a 'mε bha- -wɔ ma.» 'Yö Fetusö -ya pö- -dhe: «I -dho -a -wɔ ma dhia".»

²³ ɬDhe 'ö -dhe ɬya ɬkpaɔ, 'yö 'wo ta Aglipa waa- Bedhenisö -nu -bha, 'yö 'wo dho -yakwεækögükö 'kpii- 'gü. 'Yö "sɔdha -nu, "sɔdha -gɔmε waa- 'pö- ɬkcoñme -nu 'wo dho 'mü. 'Yö Fetusö -yö dhiang zë ö -bha "sɔdha -nu -dhe 'yö 'wo nu Pɔdhö 'ka.

²⁴ 'Yö Fetusö -ya pō 'mə 'wo bho 'ko -ta bha- -nu -dhe: «-Gblüdë Aglipa waa-mə "pəpə 'ka yi "piü yö, 'mə 'ö Zuifö 'gbe -dhe 'wo za dɔ- -bha 'wo nu- 'ka n "piü Zedhizadħemö "gbla -sü 'ka, 'ö 'wo nu 'zü- 'ka n "piü yö "gbla -sü 'ka ɬdhe -wa zé bha yö ɬne.

²⁵ "Kee ma -zé n -bha 'ka pē yaa 'ö- -kē 'ö 'wo dho- zé- -wən 'gū 'mii- yö. ɬDhe 'ö -kē 'pō ɬdhe yöö ɬdede -ya -pō -yö ö "piü 'ö 'dho "sekoonme 'kpii- -kuu "dhiü bha, -yö n 'gū -sé 'pō kō 'a- bɔ 'mü.

²⁶ "Kee pē 'bha 'kō 'a dho- -ya 'séedhe 'gū kō 'a- bɔ "sekoonme 'kpii- -dhe -a -bha 'wən bha- 'gū 'maa- dō. 'Wən 'ö- -wən 'gū 'yö 'a nu- 'ka ka -kuu "dhiü "kee bhii -gblüdë Aglipa -me i -kuu "dhiü "vaandħö kō -a dhεe" ɬya 'kpo, kō 'pē 'a dho- -ben zé 'a- dō bha 'yö bha.

²⁷ -A -gen -mü ɬdhe 'ma -kasogüme bɔ -gblüdë 'kpii- -kuu "dhiü kō 'mii za 'kō- -kun -a -gen pō, kō- bɔ -gen 'yaa 'dhö.»

26

Pədhö -bha ö -di 'gū -dhiang zé Aglipa -kuu "dhiü -kō

¹ 'Yö Aglipa -ya pō Pədhö -dhe: «-Putaasü -yö i -go kō 'i i -di -ta koo- -dhiang zé.» 'Yö Pədhö -yö ö -kō wang -pu kō yöö dhiang zé, 'yö- pō:

² «-Gblüdë Aglipa, n zuë" ɬnii -yö -da kō 'a dō i -kuu "dhiü ɬdees ɬdhe 'pē ya- 'dhö kō 'a n -di -ta koo- -dhiang zé

'wən 'ö Zuifö -nu 'wo- pō sië n -bha bha- -wən 'gū.

³ -A -gen -mü ɬdhe bhii ɬdede i Zuifö -nu wə -kō -dō. ɬYa 'go mü i - -nu -bha zaodhe -da 'gū -wən -nu -dō. ɬDhe 'ö "dhö, a - -dhe i -go kō 'i i "tu 'to n -wə -bha -sé 'ka.

⁴ Zuifö -nu "pəpə ɬgban -wo n -tosea kē -kō 'a- -kē 'ka 'ö sü n 'nëglcoondhe 'gū -bha 'ö zun- 'ka ɬdees -bha -a -dō. 'Ö -kō 'a -tosea -kē 'ka n -go "se 'gū -dhe waa-Zedhizadħemö -pō ya- 'gū 'wo- dō 'pō.

⁵ ɬYa kē ɬdhe ɬwa "wi- -bha -wo -mɔɔ -bha kō wooodede -wo kē n "sees- 'ka ɬdhe dhiang 'a- zé sië bha 'yaa ɬsua 'ka. -A -gen -mü ɬdhe -wo n -dō Fadhizien -nu 'wo Zuifö -nu -bha 'tong- 'ö- -nu -bha Atanna -dhokégükö 'gū -a ɬbhleē -ya wo faan ɬgban 'ka 'wo -ziö 'ka me -kpea -ta bha- me do 'ka -a yi 'yaa ɬdees.

⁶ 'Yö 'ma kē za -dō -bha -me 'ka dō 'kwa- wo ɬdees ya- 'gū, 'yö- -gen 'dhö -kē ɬdhe 'pē 'ö Atanna -ya "plüün bho yi "bhema -nu -dhe ('ö -gban -Yame nu -wən -bha) bha n "yan -ya kē -yi -go.

⁷ "Plüün bho -wə 'ö yö ɬnë yi -bha "kwæan- -go -kaɔng do ga ɬple 'wo -ya -sü 'ka -a kē -yi -go, 'yö 'wo yë -kē Atanna -dhe wo faan ɬgban 'ka 'yënng- 'gū waa- gbeng -nu ɬgban 'gū bha- yö ɬnë- -wən 'gū, -gblüdë, 'yö Zuifö -nu 'wo za dō sië n -bha ya.»

⁸ 'Yö Pədhö -yö ö wë ɬslëe Zuifö -nu -ta 'ö- pō: «Zuifö -nu 'ka ma ya, -më ɬnë -kē

'yö 'kaa 'dhang bho yi -bha
Atanna -bha me -bho ga 'gü
-sü -wən "dhiü?

⁹ Ma -zé n -bha 'ka, a -gun
n -zu 'gən sië ɬdhə 'a pë yaa
"pəpə ɬgban suu kë Yesu 'ö
go Nazadhetö bha- 'ka.

¹⁰ Pë 'ö gun n kë -pë 'ka
-blæsü Zedhizadhemö 'yö¹
bha, 'ö "saabhome -nu -gōme
-nu 'wo -wu -kpo n -bha kö 'a
'dhang -bho Yesu "dhiü -më
-nu 'gbe -da -kaso 'gü. 'Yö²
ɬya 'go mü ɬwaa- -nu zé za
'ka kö -wa -nu zé, 'yö -kë më
ɬgban yi -ya 'kwëe- -wən 'ka.

¹¹ 'Ö- bha -nu ɬwa kë
-zianwo, 'a 'wən "dhiü- -nu
-kë -a -nu 'ka, Zuifö -nu -bha
-yakwëekégükö -nu 'gü, 'yö
'a -"slë ɬmoo, faan -wə -a -nu
-ta -sü 'ka kö -wo wo kwaas-
-zu -yö Yesu -dhe -sü -zu.
'Wən -siö n -dhe -kö yaa 'gü
yaa 'ö- "piü bha- -wən 'gü,
a -gun "wlü sië 'a dho 'wən
-wə -a -nu -ta -dhe 'gü 'pö
"gblügblü "wəe -nu -zian 'gü.

¹² -A kë 'a gun- wo sië "dhiü
bha- -wən 'gü, 'yö "saab-
home -nu -gōme -nu 'wo n bə
Damasö 'plöö yi do 'ka, -kə
-moo 'wən -bha -sü 'wo- nu
n -dhe bha- 'ka.

¹³ -Gblüdë, ɬdhe ma -da
zian -ta, 'ö 'yēnng- ɬya
-ya më -go ɬzinng 'gü, 'yö
-dhepuudhe 'ö go dhang- 'gü
'ö- 'bhü 'dhö -ziö 'yēnng-
'bhü -ta bha 'ö sə ma 'dhöö,
-ta n -bha -më -nu 'wo -kë n
"tayoo -nu 'ka -a -nu 'dhö, yi
-ta.

¹⁴ 'Yö më "pəpə ɬgban 'yi
-pö "sia-, 'yö 'a më -wu do
'bha ma. -Wu bha 'yö- pö
n -dhe eblö -wu 'gü 'ö- pö:

<Södhö, Södhö, -më ɬnë -kë
'yö 'i n "yēnng ɬgbaon "dhiü?
'Bha 'ko zé n 'ka kö i 'wən
yaa -kë i -dī ɬnë- 'ka ɬdhə -kə
'ö -du -yö ö -dī -gban 'ka ö
-maakëme -gö "dhiü "zə "dhiü
bha- 'dhö.»

¹⁵ ɬDhe 'ö ɬya kë "dhiü 'yö
'a- dhee" kpö 'a- pö: «Bhii 'de
i bha ɬzoo?» 'Yö yi Dēmë -ya
pö: «Mang Yesu 'i n "yēnng
ɬgbaon sië bha ma -mū.

¹⁶ -Bhö "wlü kö 'i dö i
-gean, a n -dī -zən i -dhe "dhiü
kö 'i kë ma yékëme -më ɬnë-
'ka, i -dho kë n "səe- 'ka kö
-kə 'a n -dī -zən 'ka i -dhe
ɬdhe bha 'i- pö 'më 'wo to -a
-nu -dhe. ɬYa 'go mü kö 'pë 'a
dho -zən i -dhe bha 'i- -gen
dö- -nu -dhe 'pö.

¹⁷ A -dho i bə Zuifö -nu
waa- 'më 'waa Zuifö 'ka- -nu
"piü, ɬwa -ya i -san 'ka kö
-wa pö 'wo i zé, a -dho i dha-
-nu -gö.

¹⁸ A i -bə kö 'i- -nu "yan
"dhiü ɬnë- "pu kö -wo 'go
-dhetiidhe 'gü kö -wo nu
-dhepuudhe 'gü, kö -wo 'go
Sötraan -gban ɬwlöö, kö -wo
nu Atanna "piü, kö ɬwa
'dhang bho n -wən "dhiü kö
Atanna -ya -nu -bha 'wən
yaa -mawən 'to kö -wo wo
-yea ɬsloö 'pö 'më 'ö Atanna
-ya -nu -ya -dī -ta bha- -nu
kpö 'gü.

¹⁹ -Gblüdë Aglipa, -a kë
"dhiü -sü bha- 'gü, ɬdhe 'ö
n "yan ɬya -da 'wən 'ö go
dhang- 'gü bha- 'gü -dhe -kə
bha- 'dhö, 'yö 'a- -kë ɬdhe -kə
'ö n Dēmë -ya pö- 'ka n -dhe
bha- 'dhö 'pö.

²⁰ 'Yö 'a Atanna -wu pö
Damasö -pö 'gü, 'yö 'a- 'bha

pö Zedhizadhemö -pö 'gü waa- Zude -se 'dhö. 'Yö 'a dho- 'ka "se "wëe 'gbe ॥gban 'gü kö a- pö sië- -nu -dhe -wo wo kwaa- woo- sɔŋ yaa -zü kö -wo wo zuë" slëë- Atanna "piü kö këwən -sé -nu 'wo- zon ॥dhe ॥wa wo wë slëë- Atanna "piü ॥dedewo bha -wa kë.

²¹ Ma Atanna -wu -pö "dhö -sü ॥në- -wən 'gü, 'yö Zuifö -nu 'wo n kun kö a Atanna -dhækégükö 'gü, 'yö 'wo- "slë ॥mɔɔ kö -wo n zë,

²² "këe Atanna -yö n -ta -kun -kpeawo 'ö nu 'ö zun-ka ॥dëe -bha kö 'a ma "sëedhe kë 'me 'ö- -nu ॥bhlëe 'yaa 'dhö waa- 'me 'ö- -nu ॥bhlëe 'dhö 'dhö bha- -nu wëedhö. 'Mii 'wən "wëe 'bha pö kö 'yii kë Moizö waa- Atanna -wudhiüloomë -nu 'wo -wu 'ö- pö yi 'bha 'ka bha- 'ka.

²³ ॥Dhe Atanna -bha -Yamë -wëedhë -dho bho 'ö ga 'ö -kë me -bleesü 'ö go ga 'gü -a 'ka kö -yö dhasü 'ö -dhepuudhë 'ka bha- -dhiang zë Zuifö -nu waa- 'me 'waa Zuifö 'ka -a -nu -dhe.»

Pödhö dhiang zë Aglipa -dhe kë "dhö 'nu kö -yö ö zuë" slëë- -kɔ

²⁴ ॥Dhe 'ö Pödhö 'dhö ö -di -ta -za dɔ sië "dhö, 'yö Fetusö -yö ö -wu "dhiü ॥wlü 'ö- pö: «Slaa" 'pö yöö i 'kun ॥zɔɔ -ee, Pödhö, -a -ga bha, i -bha 'sëedhe draan- -kɔ yaa 'gü yaa bha- -ga 'ö ॥ya slaa" -da i -ta bha!»

²⁵ 'Yö Pödhö -ya -yɔ bo- -go 'ö- pö: «Slaa" 'yii -da n 'gü, ma me -wɔngbiisü

Fetusö, "këe 'wən -nu 'a- pö sië bha teanwən -mü, a- -pö 'pö ॥kpaodhe -bha.

²⁶ -Gblüdë Aglipa -yö 'wən -nu bha- -nu -dɔ, -a -wən 'gü a -mɔɔ -bha 'a- -dhiang zë n -ta "puu 'ka -a wëedhö. A- -dɔ ॥dhe 'wən -nu 'wo "dhö bha -ya ॥gban -dɔ "pəpədhö, -a -gen -mü ॥dhe pë -nu bha- 'bha 'yii kë -bin 'gü!»

²⁷ ॥Dhe 'ö go 'mü 'yö Pödhö -ya pö Aglipa -dhe: «-Gblüdë Aglipa, 'wən 'ö Atanna -wudhiüloomë -nu -wa pö (yi 'bha 'ka 'ö -gban Atanna -bha -Yamë -wən -bha) bha i 'dhang -bho "dhiü "wë -ee? "Këe a- -dɔ -zë wo ॥dhe i 'dhang -bho "dhiü!»

²⁸ 'Yö Aglipa -ya pö Pödhö -dhe: «-Yö i "piü ॥dhe i -kɔ -yö ॥mɔɔ n -bha -dede ya- 'gü kö 'i n kë 'dhang -bho Yesu "dhiü -me 'ka -wa?»

²⁹ 'Yö Pödhö -ya pö: «'Kö 'zü 'ö -kë ॥dëe, "eeen 'ö -kë yi "wëe 'ka, "këe a -bhea yi -bha Atanna -dhe kö 'ya 'dho kë bhii do -zian i 'ka, "këe kö me "pəpə 'ka "tu 'to sië n -wu -bha ॥dëe ya 'ka kë 'dhang -bho Yesu "dhiü -me 'ka ॥dhe n 'dhö, "këe kö 'ka 'dho kë -kasogümë -zë 'ka ॥dhe -kɔ 'a -ka ya- 'dhö.»

³⁰ ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhö 'yö -gblüdë 'dhöö, "sekɔɔnmë 'dhö, Bedhenisö waa- me "pəpə 'wo bho wo 'ko -ta bha 'wo ॥wlü.

³¹ ॥Dhe 'ö ॥wa 'go wo "gbluv, 'yö 'wo- pö wo 'ko -dhe: «'Më ya 'wən yaa 'ö dho kë- këme 'ka kö -wa zë- wən 'gü "eeen kö -wa -da -kaso 'gü -zianwo 'yaa 'dhö.»

32 ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü 'yö Aglipa -ya pö Fetusö -dhe: «॥Ya kë ॥dhe 'me ya 'yii- pö 'nu ॥dhe -yö ö "piü 'ö -wo -gblüdë 'kpii- -kuu "dhiü kö kwa -dho kwa kwaas- -zü, "kees ॥dhe 'ö -kë ॥dhe -ya "piü kö 'ö -wo -a -kuu "dhiü bha, kwa -dho -a 'to -kasō 'gü kö 'kwa- bo- -dhe.»

27

Pödhö -bɔ Wlɔmö -ko

1 ॥Dhe 'ö -gblüdë -nu bha- nu -wu ॥ya 'to- -bha do ॥dhe yi -dho 'dho "yitago 'gü Itadhi -se 'gü, 'yö 'wo Pödhö waa- -kasogümë 'bha -nu dö "södha -göme do 'wo- -dhe Zudhiusö 'ö -kë Wlɔmö 'në 'ka bha- -go. Zudhiusö bha -yö -kë Wlɔmö "sekɔonmë 'kpii- -di -bha "södha kpö -göme do 'ka.

2 'Yö 'yi -ya "yitago 'ö go Adramitö -pö 'gü 'ö dho "yitago 'gbaannu -dhe 'ö Azi -se 'gü -a -bha bha- 'gü 'yö 'yi dho. Adhitakö 'ö -kë Maseduanö mi 'ka 'ö go Tesadhonikö bha -yö -gun yi "piü mü.

3 'Yö -dhækpaɔyi 'dhe 'ö dö -piü bha 'yi ॥loo- 'ka Sidɔn -pö 'gü. Zudhiusö "klv- -gun -se Pödhö -bha 'ö -putaasü nu- -dhe kö -yö 'dho zun ö "taɔngdë -nu 'wo gun mü -a -nu -dhe 'gü kö 'pë 'ö -mawən 'dhö -bha -wa nu- -dhe.

4 ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü 'ö 'ya go mü, 'yö "tæe 'dho -ya yi -bha. 'Yö yi -bha "ta 'yi- sü "segö 'ö "yi ॥zinng 'gü 'wo- -dhe Siplé -a "söc bha- 'gü bha, 'yi dho- 'ka "pean 'dhe

'ö "tæe 'yii dho -ya yi -bha "yitago -bha -a 'ka bha- 'ka.

5 'Yö yi ॥weeyi -kan Sidhisı -se waa- Panfidhi -se -nu "söc, 'yö 'yi nu 'yi ॥loo Midha -pö 'ö Dhisi -se 'gü bha- 'gü.

6 -Dhe bha ॥në "södha këng do -göme -yö "yitago 'ö 'go sië Dhezandri -pö 'gü 'ö 'dho sië Itadhi -se 'gü bha- yö- -bha, 'yö 'yi go yi -bha "yitago 'yi nu- 'gü bha- 'gü 'yi dho 'yi -da "yitago 'dhe bha- 'gü 'yö 'yi dho.

7 ॥Dhe 'ö 'ya ॥yɔɔn 'dëde wo yi "dhiü, 'yö "tæe 'dho -ya 'zü yi -bha "yitago bha- -bha "gbui- 'ka. -A -wən 'gü yi yi -zlaç 'yi dho. 'Ö 'yi "ta sü -dhækpaɔyi 'gbe ॥dëde 'ka, 'yö 'yi gun -na ॥loo Kinidö -pö "saan "dhiü kö 'ya sëe bho. ॥Dhe 'ö -kë ॥dhe "tæe 'yii "wi- -bha yi -gɔ kö 'yi 'dho 'zü "pean 'dhe bha- 'ka bha, 'yö 'yi- zë- 'gü "se "pean 'dhe "yi ॥zinng 'gü 'zü, 'wo- -dhe Kletö -se bha- "söc, "pean 'ö bɔ "se -kɔ "pean 'dhe 'wo- -dhe 'Kapö Salmoñe bha- 'ka. "Pean 'dhe bha "tæe 'yaa gun- 'ka.

8 "yitago 'yi gun- 'gü bha -yö -nëng "kpvng "piü, 'ö 'yi ॥loo -dhe 'wo- -dhe -dhe «"yitago dödhe -seö 'ö Dhasö -pö "söc bha- 'gü sëebhodhe ॥dëde 'ka.

9 ॥Dhe 'ö 'ya -dhækpaɔyi kpö kë 'mü, 'yö "ta 'sü -sü 'ö "yi -ta bha 'ö -kë -zi- isü, -a -gen -mü ॥dhe kö -kwe "dhiü 'to -yi ॥ya 'to klöö-, kö Zuifö -nu -bha ॥bh- lëekpödhe 'ö ॥waa- kë 'wo- do ॥dhe Atanna ॥ya wo -bha

☒sɔng yaa -nu -mawɔn 'to bha ☒waa- kë 'nu. (-A "tüng bha- 'ka kō "tεε "gbu- nu "tüng 'yaa ☒gbleen 'zü).

10 'Yö Pɔdhö -yö -dho dɔ- nu -ta 'ö- pö: «Gɔon- -nu, "ta ya 'kwa 'dho- 'ka "dhiü -yö -dho ☒gbaɔn, -a -gen -mü ☐dhe "yitago waa- ☐kwεε- -nu -zë -a ☐gban -dho see-, 'ö kwaa -d̄i 'pö 'yii kë -së 'ö kwa 'gü -yö ☐see, (☐dhe 'ö "dhü, -ka -kwa 'to yö kō "tüng yaa bha -yö ziö).»

11 "Kεε 'yö "sɔdha këng do -gɔmε bha 'ö ö -zu yö "yitago dème waa- "dhiü "ta 'sü -mε -dhe 'ö ziö- 'ka Pɔdhö -ta.

12 "Yitago dɔdhe 'yi gun- gü bha 'yaa -së kō me -yö 'to mü "tεε "gbu- bha- "tüng gü. 'Yö ☐në- -wɔn 'gü 'yö 'me waa- Pɔdhö -nu -wo gun "ta 'sü sië bha megbedhe 'wo gun- "piü ☐dhe 'wo 'go mü kō 'wo 'dho ☐weeyi -ta. 'Yö 'wo- "slë ☐mɔɔ kō 'wo ☐loo "yitago dɔdhe 'dhe 'ö Fenisö, Kletö -se 'gü bha- 'gü. Fenisö -dhe bha -yö -gun 'yēnng- -pö -zian 'ka. Kë "dhü kō 'wo "tεε "gbu- "tüng bha- kë mü.

"Tεε "gbu- -ziö Pɔdhö -nu -bha ☐weeyi -ta -kɔ

13 ☐Dhe 'ö -kë ☐dhe "tεε ☐zɔngsu 'ö go "sia- ☐yēn bha -yö -gun ziö sië bha, 'yö -kë -nu 'gü ☐dhe 'wɔn -nu 'wo- -ya 'ko "dhiü -kë bha -yö -dho kë ☐dhe -kɔ 'wo wo -zu gɔn- 'ka bha- 'dhö. 'Yö 'wo -piö kpö 'gbiin- 'ö -kë "yitago 'gbaannu 'ka -pë 'ka 'ö "yi ☐wlöö bha- bho -go, 'yö zun "ta 'sü -sü -bha "tεε bha- -kɔ 'ka, 'yö 'wo dho- 'ka "se "pean

'ö "yi ☐zinng 'gü 'wo- -dhe Kletö bha- "pean "piü.

14 ☐Dhe 'ö "tüng 'dëde 'bha ☐ya ziö, 'yö "tεε "gbu- 'wo- -dhe «"tεε "gbu- 'ö go "dhuü- ☐yēn» 'ö go Kletö -segɔ 'ö "yi ☐zinng 'gü bha- "piü ☐yēn bha 'yö -ya ziö -sü -bha "gbu- 'ka "pean bha- -ta.

15 'Yö yi -bha "yitago ☐bang "bang kë -sü zü bho. 'Yö 'yi- "slë ☐mɔɔ kō 'yi 'dho yi "dhiü "tεε 'go -zian 'ka, "keε 'yii ☐mɔɔ- -bha. 'Yö 'yi yi ☐kwaa yi -bha "yitago bha- -zü 'yö "tεε 'dhö- -blü 'yö dho- 'ka "pean 'ö -dhi -dhe -a 'ka.

16 'Yö 'yi dho 'yi ☐loo "se "pean 'dëde 'ö "yi ☐zinng 'gü 'wo- -dhe Kloda bha- "sɔɔ. 'Yö 'yi bɔ- "pean 'dhe 'ö -bha "tεε 'yaa "gbu- bha- 'ka, 'yö 'yi "yitago 'dëde -sü 'ö -kë -kplü -sü 'ka "yitago 'kpiisü ☐taama bha- bho 'mü kë "dhü kō "yi kpö 'ya 'dho- 'wü. "Kεε -a -bho mü -sü -yö -kë "gbu- ☐dedewo.

17 'Yö 'wo "yitago 'në 'dëde bha- ☐wlü 'wo- dɔ- 'kpiisü -ta, 'yö 'wo bhiëga ☐klëen- 'kpiisü bha- -zü -zü kō -yö "yitago bha- 'kun glengdhö (kō 'ya 'dho 'wü). 'Yö "suü 'dhö -ya -nu kë -sü -bha "ta 'sü -sü 'ö "yi -ta bha- 'gü, -a -gen -mü ☐dhe -wo wo -zu -gɔn ☐dhe wo -bha "yitago -dho -gban "yeeen -tɔn -nu 'wo "yi ☐wlöö Dhibi -se "sɔɔ bha- -nu -bha. 'Yö 'wo sɔ "kplü 'ö "tεε ☐ya dɔ- 'gü 'ö "yitago dho "dhiü bha- bho 'mü. 'Yö 'wo ☐kwaa "tεε -zü 'yö -nu -bha "yitago -blü zian 'ö -dhi -a 'ka.

18 "Tee "gbuu- bha -yo -gun ziö sië yi -bha "dhü "gbuu- 'ka 'ö dho- 'ka "dhiü -kpeawo. -A -dhekpaoyi 'dhe 'ö do- "piü, 'yo 'wo pë -nu 'wo gun "yitago 'gü bha- 'bha -nu ɬwenng "yi ɬbhaa.

19 -A -dhekpaoyi 'dhe 'ö do- "piü 'zü, 'yo woo- ɬdede 'wo pë 'bha -nu 'wo "yitago "ta sü bha- 'bha -nu ɬwenng "yi ɬbhaa.

20 'Yii yi "yan -kpan 'yenng- -bha -dhekpaoyi 'gbe ɬdede 'ka, "eeen "susengga -zian -bha kö "tee "gbuu- bha -yo ziö sië "dhü -kpeawo (kö yi 'dho -zian ɬgbaan ɬdheng yi -go -a -kë "dhü -sü bha- 'gü). 'Yö 'yi yi -zu -gon ɬdhe 'yii dho dha 'zü.

21 'Me 'wo "yitago 'gü 'wii pë -bhö -dhekpaoyi 'gbe ɬdede 'ka. 'Yö Pödhö -yo ɬwlü -nu ɬgban "pepe wëedhö 'ö -pö: «Goon- -nu, ɬya kë ɬdhe ka ka "tu -to n -wu -bha 'ö 'kwa to Kletö kö -yo -dho kë -së. Kö 'wö "gbuu- 'ö nu kwa -ta ya 'yii 'dho nu kwa -ta 'nu, "eeen kö pë 'bha 'yii dho see- kwa -bha.

22 "Kee "tüng ya- 'gü a- -dhe ka -go kö 'ka ka faan dö, -a -gen -mü ɬdhe me 'bha 'yii dho ga ka kpö 'gü, "yitago bha yöö do ɬnë 'yii 'dho dha.

23 A- 'wö -dö, -a -gen -mü ɬdhe Atanna 'a- -bha 'ka 'ö 'a- -bha yë kë sië bha- -bha "kië do -yo -wo n -ta ɬdees gbeng,

24 'yo- -pö n -dhe: «Pödhö, "suü 'ya 'dho i kë, -a -dhe -bha ɬdhe 'i 'dho "sekoonme 'kpii- -kuu "dhiü (kö 'i dhiang

zë- -dhe). ɬDhe 'ö -kë ɬdhe Atanna "gblü -yo -së 'pö bha, -yo -dho 'wö -së kë i -dhe, -a -gen -mü ɬdhe me "pepe 'wo i "piü "yitago 'gü bha -yo -dho -a -nu ɬgban dha 'pö.»

25 'Yö Pödhö -yo dhiang zë- -nu -dhe 'ö dho- 'ka ö "dhiü 'ö- -pö: «Goon- -nu, 'wö 'ö Atanna -bha "kië -ya pö bha- -wö 'gü -ka ka faan dö, -a -gen -mü ɬdhe n 'dhang bho -sü -yo Atanna "dhiü, -yo -dho -a kë ɬdhe -ko 'ö- -pö -'ka n -dhe bha- 'dhö.

26 "Kee -a -dhe -dho kë 'ya-, -a -gen -mü ɬdhe kwa -bha "yitago -zë -dho 'wü "tee "gbuu- 'ö dho kwa -blü "kpung "piü -dhe do 'bha 'gü bha- kaa.

27 'Sa "tee "gbuu- bha 'ö -ya ziö -sü -bha -a gbeng 'gü -kaong do ga -yiisiö -naa ɬnë 'kwa "wi sië- 'ka "dhü bha, "kees kö -yo 'dho sië yi 'ka ɬweeyi 'wo- -dhe Medited- hane bha- -ta -kpeawo. ɬDhe 'ö gbeng ɬzinng 'gü ɬya 'to klöö-, 'yo "yitago -yëkëme -nu 'wo wo -zu gon ɬdhe yi ɬyoon sië "se "soo.

28 'Yö- -nu -bha bhië" ga 'wo "yi ɬwlöö -dhe dan- 'ka bha 'wo- ɬlœ "yi ɬwlöö, 'yo "yiwlöödhe -naa 'dhö -kë -genyan -kaong -yaaga ö ga "saaple. ɬDhe 'ö ɬwa ɬyoon 'bha wo wo "dhiü, 'yo 'wo- -zuö 'bha wo "yi ɬbhaa, 'yo -kë 'zü -deewo -genyan -kaong ɬple ö ga "saaga.

29 'Yö 'wo -ya wo -zu 'gon -sü -bha ɬdhe 'wa ɬyoon 'bha wo wo "dhiü, "tee -dho -nu -bha "yitago -gban -gwë -bha,

-a -gen -mü ɬdhe kö "yi 'yaa ɬgbleen 'zü. 'Yö 'wo wo -bha -piö kpö -yiisiö 'ö -kë "yitago 'gbaannupë 'ka bha- -nu ɬlco "yi ɬbhaa "yitago ɬtaama, 'yö -gban mü, "keε kö "suü -ya -nu kë sië kö -a -nu -zu -yö dun sië 'pö ɬdhe -dhe -yö ɬkpao "vaandhö.

³⁰ 'Yö yi -bha "yitago -yékëme -nu 'wo- "slë ɬmoo kö 'wo ɬdua "yitago 'gü, 'yö 'wo "yitago 'në 'dëde -sü 'ö-'kpiisü -ta "dhüng 'gü bha-ɬlco "yi ɬbhaa "yitago 'kpiisü bha- "dhiü, kö -wa kë sië ɬdhe 'pë woo -da 'gü kö 'wo "yitago 'gbaannu -bha -pë -nu bha ɬnë- -gban ɬgbleen 'në 'bha bho -a 'dhö.

³¹ "Keε ɬdhe 'ö Pödhö -ya -dhe yö, 'yö- pö "södha këng do -gome waa- "södha -nu bha- -nu -dhe: «Kwa- "yitago -yékëme -nu ya 'wii 'to "yitago ya- 'gü, me ɬgban ka 'gü -dho see-.»

³² ɬDhe 'ö ɬya kë "dhü, 'yö "södha -nu 'wo "yitago seen" 'në -sü bha- bhië" ga 'ö -kplü -a 'kpiisü -bha bha- -kan 'yö 'wo ɬkwaa- -zü "yi -ta 'yö dho.

³³ ɬDhe 'ö -dhe 'gü 'dhö "pu sië kö "tüng bha ɬya ziö, 'yö Pödhö -yö ɬbheä -nu -dhe kö -wo pë -bhö. 'Yö- pö- -nu -dhe: «'Ka -ya ka -dı -wɔn zuën -ta -a -dhækpaøyi -kaøng do ga -yiisiö ɬnë ɬdæs, 'kii pë 'bha -bhö ɬkö.

³⁴ ɬDhe 'ö "dhü a -bheä ka -dhe kö 'ka pë -bhö, -a -gen -mü ɬdhe ka -mawɔn -ya -bha kö 'ka faan ɬslco kö 'ka dha. Pë 'bha 'yii 'dho me

'bha ka kë.»

³⁵ ɬDhe 'ö ɬya bo- pö "dhü -sü 'ka, 'yö 'bluu- sü 'yö ɬbheä Atanna -dhe -a -nu ɬgban "pëpe wëëdhö mü, Atanna nuë" bho -sü 'ka -bhöpë 'ö- nu- -nu -dhe bha- -wɔn 'gü, 'yö- "kplü bho, 'yö zun- -bhö -sü -bha.

³⁶ 'Yö- -nu zuë" 'dhö -kë -sæa 'yö 'wo- -bhö 'pö.

³⁷ 'Më 'yi gun "yitago bha- 'gü, yi -gun me këng ɬple -kø "saçple waa- me "saçdo.

³⁸ ɬDhe 'ö ɬwa pë -bhö ɬwa 'kën, 'yö 'wo 'bluu- -kë 'ka -pë 'wo- -dhe "kwi -wu 'gü ble bha- 'dhe 'ö gun- -nu -gö "yitago 'gü bha- ɬloo "yi ɬbhaa kö "yitago -yö 'to 'füü-.

³⁹ ɬDhe 'ö -dhe ɬya ɬkpao, 'yö yi "yan 'dhö -kpan "se -bha yi "dhiü, "keε yi -bha "yitago -yékëme -nu 'wii -dö. 'Yö 'wo ɬweeyi -gbeng bho -dhe "kpung "dhiü -dhe -së do 'bha yö. 'Yö 'wo- "slë ɬmoo kö 'wo 'dho wo -bha "yitago -gban mü.

⁴⁰ 'Yö "yitago -yékëme 'bha -nu 'wo -piö kpö -nu 'wo "yitago -gban bha- -nu bhië" -kan 'yö 'wo dho "yi ɬbhaa, kö me 'bha -nu -dı 'pö -wo "dhü "pen -nu 'wo "yitago dö- 'ka ɬzinng 'gü 'wo -kë "yitago ɬtaama bha, -wo bhiëga "pu sië -bha kö -wo "yitago dö- 'ka ɬzinng 'gü 'zü -deewo. 'Yö 'wo sɔ "kplü do ɬwlü "yitago "dhiü ɬyën, kö "teε -yö "yitago -blü "kpung "dhiü.

⁴¹ "Keε 'yö yi -bha "yitago bha 'ö -gban "yεen -tɔn bha "yi ɬwlöö 'yö 'gbaannu, 'yö

to mü; -a -gen -mü ɬdhe kö-gö ɬya -gban "yεen 'gü, "kεe kö -a "pean 'dhe 'ö ɬtaama bha -yö 'wü sië "yikpö -nu 'wo -ma sië- -bha "gbu- 'ka "dhü do bha- -wən 'gü.

42 -Yö -gun "sədha -nu "piö ɬdhe 'wo -kasogümə -nu zë, kë "dhü 'ö 'wo "yi -kë 'wo dha 'ö 'wo ɬdua.

43 "Kεe "sədha këng do -gəmə bha -yö -gun "piö ɬdhe 'ö Pədhö -zë dha, 'yö -wən 'gü 'ö -pö -nu -dhe -wo me ɬgban dha. 'Yö- pö 'me 'wo dö "yi kë -dhe 'ka -a -nu -dhe -wo -pö "yi ɬbhaa kö -wo "yi kë -wo 'dho "kpung ɬtaa.

44 'Yö- pö me -kpea -nu -dhe -wo -pö "yi -ta 'pö kö -wo -kplü "yitago "pən -nu "εen "dhü "pən 'bha -nu 'wo 'go sië- 'gü bha- -nu -bha. Me ɬgban yi -dha -kə bha ɬnë -gü.

28

Pədhö -bha -kë Maltö -se 'ö "yi ɬzinng 'gü bha- 'gü -kə

1 ɬDhe 'ö me ɬgban 'yi dha, 'yö 'yi- ma ɬdhe "se 'ö "yi ɬzinng 'gü 'ö 'yi bo- 'gü 'yi dha bha -wa -dhe -dhe Maltö.

2 'Me 'wo gun "se bha- 'gü bha- -nu "klu -yö -dhi yi -bha ɬdedewo. ɬDhe 'ö -kë ɬdhe dha -yö -gun ban sië kö "nəne ɬya kë 'gbe bha, 'yö 'wo pəng 'kpii- do bha -ya, 'yö 'wo yi -dhe -bha mü.

3 'Yö Pədhö -yö "wə "kang 'bha -nu sù kö 'ö- -nu -da pəng 'gü, 'yö -mlees -yö go "wə "kang bha- 'gü pəng "təe

bha- -wən 'gü, 'yö Pədhö kun- -kə -bha 'yö dun- -kə -bha mü.

4 ɬDhe 'ö 'me 'wo "segə bha- 'gü ɬwa -mlees bha- yö kö -yö dun -sü 'ka Pədhö -kə bha -dhe -kə bha- 'dhö 'yö 'wo- pö wo 'ko -dhe: «Gəndənə ya kwaa 'dho -yö -dho kë mezəmə 'ka, -a -gen -mü ɬdhe Atanna 'ö 'yaa ɬflü kë bha 'yii "wı- -bha kö -yö dha, "kεe kö ɬya dha ɬweeyi -zë -gə.»

5 "Kεe 'yö Pədhö -yö ö -kə ɬkpēng pəng -ta, 'yö -mlees bha 'ö go- -kə -bha 'ö -pö pəng 'gü, 'yö- bhaa 'yii- kë -kə 'bha 'gü.

6 -Yö -gun kë sië me -nu 'gü ɬdhe -yö -dho -bhla "εen -yö -dho ga -mlees bha- bhaa "dhiö "sia- mü. "Kεe ɬdhe 'ö- -dhe ɬya ɬgwëë, 'ö ɬwaa- də ɬdhe pë 'bha 'yii- kë, 'yö 'wo wo -wu ɬslëë, 'yö 'wo -ya pö -sü -bha ɬdhe Atanna -mü -a 'ka.

7 -Dhe 'bha- -gun -dhe 'wo gun- -bha bha- "səc mü 'ö gun "se bha- 'gü -me -nu -gəmə 'wo- -dhe Bibliüsö bha- -bha -dhe 'ka. Bibliüsö bha 'pö, -yö yi -dheng bun -dho 'gü 'ö 'yi -wə -gə 'kəcdhö -dhekpaoyi -yaaga 'ka.

8 Bibliüsö dë -yö -gun wə sië dhii- -ta, -a -gen -mü ɬdhe "nəne waa- -təcə -wo gun- kë sië, 'yö Pədhö -yö dho- -gə 'kəcdhö 'yö ö -kə kpa- ɬgbın- 'yö ɬbheə Atanna -dhe -a -wən 'gü, 'yö- -bha "yua -nu bha 'wo bo.

9 ɬDhe 'ö ɬya kë "dhü, 'yö "yuëdhi -nu 'wo "segə bha-

'gü 'wo nu 'pö, 'yö- -nu -bha
"yua -yö bo.

¹⁰ -Wo yi ॥bhleë -ya -ko
॥gban "pepe suu 'gü -dhe
bha- 'gü. ॥Dhe 'yi yi -bha
॥kwεε- -nu dhu, 'yö pë "pepe
'ö yi -mawən dho zun- -bha
yi -bha "ta -zian bha- -ta, 'yö¹¹
'wo- nu yi -dhe.

Pɔdhö -loo Wləmö -ko

¹¹ ॥Dhe 'ö "su -yaaga ॥ya
ziö, 'yö 'yi -ya "yitago 'ö go
Dhezandri -pö 'gü 'wo- -dhe
«'peng- -zlan -nu» 'ö "tεε
"gbu- "töng bha- -kë -dhe
bha- 'gü bha- 'gü.

¹² 'Yö 'yi dho 'yi ॥loo Si-
idhakusö -pö 'gü, 'yö 'yi
-dhekpacyi -yaaga -kë mü.

¹³ -Dhe 'ya 'go mü, 'yö 'yi
bo- "sen -ta 'yi dho 'yi ॥loo
Dhezio 'plöö. ॥Dhe 'ö -dhe
॥ya ॥kpao, 'yö "tεε 'ö go "yi
-zü -gö bha 'ö -ya ziö -sü
-bha. Yi -dhekpacyi ॥ple
"gbeng ॥në- -kë "yitago 'gü
'yö 'yi ॥loo Puzədhö -pö 'ö
"yitago dədhe 'ka bha- 'gü,
('yö 'yi go "yitago 'gü).

¹⁴ Yi -kpan 'dhang -bho
Yesu "dhiü -me -nu 'bha -nu
-bha 'pö- bha- ॥në- 'gü 'yö
'wo ॥bhea yi -dhe kö 'yi
"dhɔɔgɔ do kë mü, ('yö 'yi
-wi -bha). 'Yö 'yi "dhɔɔgɔ do
-kë -a -nu "piü mü 'yö 'yi gun
-na 'dho Wləmö.

¹⁵ ॥Dhe 'ö 'dhang -bho
Yesu "dhiü -me -nu 'wo
Wləmö ॥waa- -wapö ma
॥dhe yi zian -ta yi nu sië,
'yö 'wo nu dö yi -gö zian-,
'wo nu "dhö 'wo ॥loo Apiusö
"dhɔɔkwëëdhö 'yö 'yi -kpan
'kwëë- mü. ॥Dhe 'ya 'dho
'ya ॥loo -dheng ॥yëëbhodhe

'wo- -dhe 'ko -yaaga "dhiü
-dhe bha- 'gü, 'yö 'yi -kpan
'zü me kpö 'bha -bha mü
kö -wo nu sië. ॥Dhe 'ö
Pədhö ॥ya -kpan me "pepe
'wo nu -dö yi -gö zian bha-
-nu -bha, 'yö Atanna nue"
bho, 'yö faan ॥sloɔ 'yö 'yi
॥kpaa 'kwëë- 'yi dho Wləmö
'plöö.

¹⁶ ॥Dhe 'ö 'ya -loo Wləmö,
'yö Wləmö -pö ॥kɔɔnme -nu
'wo -wi -bha kö Pədhö -yö 'to
ö ॥yëë "dhiü, kö 'ya 'dho 'dho
-kaso 'gü, "kεε 'yö 'wo "sɔdha
do -ya -gö "dhiü kö 'ya 'dho
॥dua.

Pɔdhö Atanna -wu -pö Wləmö 'plöö -ko

¹⁷ ॥Dhe 'ö -dhekpacyi
-yaaga ॥ya ziö, 'yö Pədhö
-yö Zuifö -nu -bha me zizi
-nu 'wo Wləmö -pö 'gü -a
-nu -dhe ö ॥yëë "dhiü. ॥Dhe
'ö ॥wa ॥loo 'ko -ta, 'yö- pö-
-nu -dhe: «N dheeble -nu,
'mii pë yaa 'bha kë kwa -bha
"següme -nu 'ka "ɛen kwa
"bhema -nu wɔ -kɔ 'ka, "kεε
Zuifö -nu -wo n -kun 'wo n
-da -kaso 'gü Zedhizadhemö,
'yö 'wo n dö Wləmö -me -nu
-gö.

¹⁸ 'Yö 'me 'wo bha 'wo n
dhees" kpo 'pë 'a- -kë -a 'ka,
'yö 'wo- "slë ॥mɔɔ kö -wo
wo kwaa- n -zü, -a -gen -mü
॥dhe 'pë 'kɔ 'a dho -kë kö -yö
kë n zë -gen 'ka 'yii ॥sloɔ.

¹⁹ "Kεε Zuifö -nu -gome -nu
'wii "wi- -bha. 'Yö mang
-di 'pö 'ö -kë n 'gü -së kö
"sekɔɔnme 'kpii- -yö za bha-
do yi ॥zinng 'gü. "Kεε ma -zë
'mii 'dho za -ya ma "següme
-nu -bha.

20 'Pë 'ö -kë 'yö 'a ka -dhe bha 'yö bha. 'Wən 'ö -gban Atanna -bha -Yamë 'ö Izraedhö -segümë -nu 'wo -ya -go bha- -wən -bha bha ɬnë 'a ('dhang bho- "dhiü 'yö 'a) -kasogümë 'ka- -wən 'gü, 'yö 'a -də lɔ̄ga 'ka ka kpö 'gü ɬdæs ya.»

21 'Yö 'wo- pö- -dhe: «'Seedhë 'ö dho 'go Zude -se 'gü kö -yö 'wən 'ö -gban i -bha -a pö yi -dhe 'yii-yö, ɬya 'go mü 'zü kö yi dheebhang Zuifö -nu 'wo mü kö -a me 'bha -zian -yö 'go mü kö -ya -gen də yi -dhe, "εen kö -yö dhiang yaa 'bha zë i -bha 'yii kë,

22 "kees -yö yi "piü ɬdhe 'i i zuepiüwən pö yi -dhe, -a -gen -mü ɬdhe yi 'wən -də ɬdhe ka -bha -zu -yö Atanna -dhe -kə bha -wa -dhiang yaa -zë -dhe ɬgban "pepe 'gü..»

23 'Yö waa- Pödhö -nu 'wo yi do kpö wo 'ko -go.

ɬDhe 'ö yi bha ɬya ɬloo, 'yö me kpö 'gbe 'wo nu Pödhö ɬyee "dhiü. 'Yö sū dhia" "piü -bha, 'ö dho 'ö zun- 'ka yean" "piü -bha, 'yö Pödhö -yö 'wən -nu 'wo -gban Atanna -bha -gblüdëdhe -bha -a -gen pö -nu -dhe. 'Yö- "slë ɬmoo 'pö kö -wo (Yesu də ɬdhe 'me 'ö Atanna -ya -ya -a -nu dhamë 'ka -a 'dhö, kö -wo) "wı- -wən -bha, 'yö bɔ̄ -ka Moizö -bha 'tong- 'séedhë -ta, 'yö dho 'yö -wo 'ka Atanna -wudhiüloome -nu -go 'séedhë 'gü.

24 'Yö me 'bha -nu 'wo 'dhang bho Pödhö zë -dhiang bha- "dhiü, 'yö 'wo -wı

Atanna -wu -bha. 'Yö me 'bha -nu -dı 'pö 'wii 'dhang bho- -wu "dhiü.

25 'Yö 'wo -ya zaodhe -da -sü -bha wo "kwëe. ɬDhe 'wo 'dho sië zaodhe bha- 'ka wo -go 'koodhe -nu 'gü, 'yö Pödhö -ya pö- -nu -dhe: «'Wən 'ö 'Nii- "slüüslü -ya pö ka "bhëma -nu -dhe yi 'bha 'ka 'ö bɔ̄ -ka Atanna -wudhiüloome Ezai -ta bha 'yaa ɬsua 'ka.

26 -A -gen -mü ɬdhe Atanna -ya -pö -dhe: «-Bhö 'dho i -go "segümë -nu "piü kö 'i- pö- -nu -dhe: «Ka -dho n -wu ma 'kpakpadhö, "kees 'kii 'dho- 'gü ma, 'ka -dho -dhe -ga 'kpakpadhö, "kees 'kii 'dho -dhe 'bha yö,

27 -a -gen -mü ɬdhe -a -nu zuëga ɬya kë "droodro 'ka ɬdhe ɬnii -gwë 'dhö. ɬWa wo 'tu "dhiü -te -gban kö 'wa 'dho 'wən ma, 'yö ɬwa wo "yan ta kpennngkpenngdhö kö 'wa 'dho -dhe yö, -wa -kë "dhü kö 'wa 'dho 'wən 'gü ma kö -a -nu zuë" 'ya 'dho slëen -piü 'ö 'a -nu dha.»

28 'Yö Pödhö -yö ö -bha -da -ta 'ö- pö: «ɬDhe 'ö "dhü, -kaa 'wən də ɬdhe ɬtaamasü ya- 'gü Atanna ɬya ö -bha me dha -wu bha- bɔ̄ 'me 'waa Zuifö 'ka- -nu -dhe. Wo -zë ('ya- pö- -nu -dhe) -wo -dho wo 'tu 'to -bha.»

29 [ɬDhe 'ö Pödhö ɬya bo 'wən -nu bha- -nu pö -sü 'ka, 'yö Zuifö -nu 'wo dho wo -go 'koodhe -nu 'gü, zaodhe -da wo "kwëe -sü 'ka ɬdedewo.]

30 -Kwë ɬple ɬnë- Pödhö -ya kë 'kɔ̄ 'ö- sü bha- 'gü. Me "pepe 'wo nu zun- -dhe

'gü -wo -kpan -bha -dhε bha
ñnë- 'gü.

³¹ 'Yö Atanna -bha
-gblüdëdhε -wɔn -dhiang zë-
-nu -dhε, 'yö 'wɔn 'ö -gban
kwa Dëme Yesu Klisi -wɔn
-bha bha 'ö me ñdraan- -bha
-zvgbandhe waa- -putaasü
'ka.

**'Sëëdhë 'ö Pödhö -ya bɔ
Atanna -bha 'kɔdhigümë -nu
'wo
Wlomö -pö 'gü -a -nu -dhe**

□Tuabhonac 'ö Pödhö -ya
dɔ

¹ Mang Pödhö -me 'a -kë Yesu Klisi -bha gwëëmi 'ka, 'ö Atanna -yö n sü 'ö n -ya -dù -ta kë 'a kë Yesu Klisi -bha bɔmë 'ka kë 'a kë naɔ -së 'ö go- "piü -a dɔmë 'ka bha ma □në 'a 'sëëdhë ya- bɔ ka -dhe.

² Naɔ -së 'ö -gban Yesu Klisi 'ö -kë Atanna Gbö 'ka -a -bha bha, Atanna -ya -to "dhiü □gbleen 'ö bɔ 'ö -wudhiüloomë -nu -ta 'ö -"plüün bho, -yö -ben zë -sü 'ka -a -bha 'sëëdhë 'gü.

³ Yö 'ö bha □në □ya kë mebhuidhe 'gü, 'yö -kë Davi -bha 'në 'ka,

⁴ 'yö □ya -da Atanna -wɔn "gbluv "piü, 'yö- -bha 'Nii- "slüüslü -ya bho 'ö- wo ga 'gü 'ö- -bö ö -bha 'gügbuidhe 'ka bha -ya -zɔn □dhe -a Gbö -mü. Yöö Yesu Klisi -me bha □në kwaa- -gblüde 'ka.

⁵ Yö 'ö bha □në Atanna -yö bɔ- -ta 'yö -gasite -kë n -dhe, 'yö n -ya -a -bha bɔmë 'ka, kë "dhü kö 'a- -pö "se □gban "pepe 'gü -me -nu -dhe □dhe -wo 'dhang bho- "dhiü kö 'pë 'ö dho- -pö- -nu -dhe -wa kë kö -wo dha -a 'saa- 'gü.

⁶ 'Sa 'me 'wo "dhü bha 'më 'ö Yesu Klisi □ya ka -dhe 'ö

'ka- -bha 'ka 'ö 'ka Wlomö ka -nu -bhiëe 'gü 'pö.

⁷ A 'sëëdhë ya- -bɔ 'me 'ka Atanna dhoobhaame -nu 'ka Wlomö -pö 'gü, 'ö ka -ya kë 'ka -tosea kë ö -bha kë 'gü, "ta -kɔ -së 'ka kë pö 'ya 'dho kë ka -bha bha ka □në ka -dhe. A -bheä -dhe kë yö 'ö kwa Dë 'ka bha waa- kwa Dëmë Yesu Klisi 'ö 'dhö -wo dɔ "gbiü- kë -wo -gasite kë ka -dhe, kë -wo -ya -dù 'fleë- 'gü -sü wɔ ka -go -a -ta!

Pödhö -bha -dho Wlomö -sü -dhiang 'ö- zë

⁸ A -bɔ Yesu Klisi -ta 'ö 'a Atanna nuɛ" bho □kö -bleesü me □gban "pepe ka -wɔn 'gü, -a -gen -mü □dhe ka -bha -zu -yö -a -dhe -sü bha- -taɔng -yö □mɔɔ -sü 'ka "kpungtaadhe □gban "pepe 'gü, 'ö me □gban -wa -dhiang zë.

⁹⁻¹⁰ 'A bheä" sië- -dhe -kɔ 'ö- 'gü 'do 'do, a -bheä 'pö ka -wɔn 'gü, n -zu 'yaa bho ka 'ka tongtongdhö. Atanna 'a -dhökë n faan □gban 'ka, 'ö 'a- -bha naɔ -së 'ö -gban -a Gbö Yesu Klisi -bha -a dɔ sië 'a -ziö 'ka bha □në n "sεε- 'ka. -Ya 'wɔn -dɔ □dhe 'pë 'a- -pö sië bha 'yaa □sua 'ka. A -bheä 'pö- -dhe kë □ya kë □dhe □ya kë -a -dhidhewɔn 'ka □dhe 'a nu kë 'a -wo ka -dhe 'gü, -εε! Kë -ya zian "dhi "pu n -go kë 'a nu.

¹¹ -A -gen -mü □dhe -nu zun ka -dhe 'gü -dho □ya n 'kun □dedewo. -Yö n "piü □dhe 'a nu kë 'a n "yan -kpan ka -bha, "kεε kë Atanna -bha gbaadhe 'ö- -bha 'Nii- "slüüslü -ya nu me -dhe bha

'a nu ka -bha 'ka, kö -yö ka
gba faan 'ka -zu -yö -a -dhe
-sü 'gü, kö ka -gen -yö "se
'kun -a -bha zian -ta.

¹² N -nu ka "piü mü -sü
bha- -gen "gbui- 'bha -mü 'zü
dhe kö 'kwa kwa 'ko -nu
faan dö- -bha "ta bha- 'sü -sü
-bha. -A -gen -mü dhe ka
-bha -zu -yö -a -dhe -sü bha
kö n "yan -yö -da -dhe 'gü,
-yö -dho n faan dö, 'ö ka "yan
uya -da 'pö n -bha -dhe 'gü 'ö
ka faan dö.

¹³ N dheebhang -nu, -yö n
"piü dhe 'ka- 'wön dö dhe
-nu ka "piü mü -dö -yö n -kë
-kpawo, "kees -a "si n 'yaa
n -dhe. -Yö n "piü dhe 'a
nu kö 'a Yesu -wön -dhiang
zë kaa- 'pö- bha- 'gü 'pö kö
'me 'wo mü -wo 'dhang bho-
"dhiü dhe -kë 'a- -kë 'ka "se
-kpawo 'wo to -a -nu 'gü -a
'dhö.

¹⁴ -A pö 'a- wo "dhö bha-
'klo- -mü dhe Yesu -wön
-dhiang 'a- zë sië bha, -a
-dhe -bha dhe 'me kweng-
-nu kwa wö -kë 'dhö do ('ö
kwa 'wön dö -kë 'dhö do
oo), 'me 'ö- -nu -bha -yö -da
kwa -bha wlöö oo, 'me 'wo
'sëedhe do oo, 'me 'waa-
do oo, -a -nu gban "pepe -wa
ma. -A -kë "dhö -sü bha -yö
dhe "po n 'yö n -bha.

¹⁵ 'Wön 'ö- -wön 'gü 'yö -nu
zun 'me 'ka Wlomö -pö 'gü ka
-dhe 'gü -dö -ya n 'kun kö
'a naç -së 'ö go Atanna "piü
bha- dö ka -go 'pö bha 'yö
bha.

*'Gügbuidhe 'ö naç -së 'ö go
Atanna "piü -a 'gü -a -dhiang
'ö Pödhö -ya zë*

¹⁶ 'Yiü- 'yaa n kë naç
-së 'ö go Atanna "piü bha-
dö -sü 'gü tongtongdhö, -a
'klo- -mü dhe a 'dhang
bho- "dhiü 'kpakpadhö dhe
'gügbuidhe 'ö bç -ta 'ö me
"bui- -nu dha yö -mü. Me
"vu me 'ö uya 'dhang bho-
"dhiü kö uya dha. "Kee Zuifö
-nu n 'wo 'me 'wo "dhö
bha- -bleesü 'ka, 'yö 'me 'waa
Zuifö 'ka 'wo -tun -na dö mü.

¹⁷ 'Pë 'ö- -kë "dhö bha-
'klo- -mü dhe -a naç -së
bha n 'kë 'ö me uya kë-
'ka 'yö Atanna -yö me -kë
'kpädhö bha- -zon kwa -dhe
dhe: Pë "wæe 'bha 'kö dho
bç -ta kö -yö me -mawön 'to
'yaa 'dhö kö 'yii kë 'dhang
-bho ö "dhiü -sü kö -wo wo
-zu yö ö -dhe -zë 'ka, dhe -kë
'ö -ben zë -sü 'ka- 'ka -a -bha
'sëedhe 'gü -a 'dhö dhe:
"Me 'ö ö -zu yö Atanna -dhe,
-a -me -dho dha ö -bha
'dhang -bho -a "dhiü
-sü bha n 'kë -wön 'gü,
'yö -tosea -së kë "kpung taa,
'yö dho 'yö- 'bha -kë -a "piü
dhang- 'gü -todhö 'ka.»

¹⁸ "Kee 'me 'kö wo -zë 'waa
"suü Atanna -go, 'ö 'wo-
-siödhewön n 'kë 'yö 'wo
zun- 'ka- -bha teanwön bha-
-go zian- bha, yö 'ö -ya -sü
'ka dhang- 'gü bha- -siö -dhe
-wön 'ö- -nu "piü 'yaa dheneg
-dhe -bha.

¹⁹ -A 'klo- -mü dhe Atanna
dö -kë 'dhe 'kö me "bui-
-moo- -bha 'ö- dö- 'ka, -a
gban -ya -nu "yaan 'kpak-
padhö. Yöö dede n 'kë -ta
-pu -nu -dhe.

²⁰ Me 'bha 'yii- yö do tean-
'ka, "kees 'ö sü -bha "se kë -yi

-bha 'ö dho 'ö zun- 'ka ɬdεε -bha, -a -bha 'gügbüdhε 'ö -naa 'yaa 'dhö bha oo, -a -bha -kε Atanna 'ka -sü oo, mε -ya -dhε -yö -a kε -pε -nu bha ɬnë -nu -bha 'kpakpadhö. 'Wɔn 'ö -wɔn 'gü, 'yö 'mε 'waa "suü- -go, 'ö 'waa- ɬbh-lëe -ya bha, -a -nu -mawɔn 'to -gen 'bhaa 'dhö- -go bha 'yö bha.

21 -A pö 'a- wo "dhü bha-'klɔɔ- -mü ɬdhε -wa 'wɔn -dɔ ɬdhε Atanna -yö -dhö, "kεε -a ɬbhłëe ɬnë 'yaa- -nu -go, 'waa "wı ɬnë- wo -bha kö -wa nuε" bho ɬdhε -kɔ 'ö -dhε 'dhö- -bha kö -wa kε -'ka 'nu pε -nu 'ö- -kε bha- -wɔn 'gü bha- 'dhö, 'yö 'wo wo -dı sü 'wɔndɔmε "gbu- ɬnë- 'ka, 'yö teanwɔn ɬgbaan ɬdheng- -nu -go, 'yö- -nu "yaaki 'bhaa 'dhö 'zü, 'yö 'waa teanwɔn dɔ 'zü -a -wɔn 'gü.

22 -Wo wo -dı -sü 'wɔndɔmε 'ka, "kεε kö 'waa pε 'bha dɔ 'sa.

23 ɬWa Atanna 'ö 'yaa ga tongtongdhö bha- -bha 'tɔbhɔdhε 'sü ɬwaa- -nu "wlaapε -nu -dhε. ɬWa pε "bleen- -nu 'yēn ɬdhε "dhü -nu waa- -gwē -nu, -maa -nu, ɬkwlaa -ta -wü -nu, ɬmleε -nu "εεn mε "bhu- -nu 'dhö, 'yö ɬwaa- dɔ- "gbluü 'gü, "kεε kö mε "bhu- -zë -yö -ga 'sa.

24 Atanna ɬya ö -kɔ "kan- -nu "dhiü yö ɬnë- -wɔn 'gü kö -wo wo zuë" -bhɔ -bha -wɔn yaya -nu -bha ɬnë -kε wo 'dho- 'ka. ɬWa wo -dı "dhiü -da yö ɬnë- -wɔn 'gü, 'yö 'yiü- -wɔn -dı -slɔɔ ɬnë 'wo -kε sië 'wo dho- 'ka -bha.

25 Wo 'ö wo "dhü bha ɬnë 'wo teanwɔn 'ö go Atanna "piü bha- "gla -sü 'ka ɬsua 'gü, 'yö 'wo 'pε 'kö Atanna -ya -da bha yö -zë 'tɔ bhɔ, 'yö 'wo yö 'kö pε -nu bha- -nu -da bha- to, "kεε kö yö ɬnë -dhε 'dhö- -bha ɬdhε mε -ya 'tɔ bhɔ -todhü 'ka, kö -yö gwëë" -dhε kε -dhε. Kö -yö kε "dhü bha 'aa -yö kε!

26 Atanna -kɔ -kan -a -nu "dhiü -gen ɬnë bha, kε "dhü kö 'yiü- -wɔn -nu 'ö- kε -sü -pεng -yö dɔ- -nu -ta bha -wa kε wo wëë' 'ka do. -A -gen -mü ɬdhε dhe waa- gon -a -nu -bha -kε 'ko "piü -sü 'ö Atanna -ya -da bha wo -zë ɬwaa- "gla- -ta, 'yö dhong -nu -dı -slɔɔ ɬnë 'wo bluu" 'ma sië wo 'ko -nu bha,

27 'yö gɔɔn- -nu -dı 'pö 'waa "wı- -bha 'zü kö waa- dhong -nu -zë -a -nu -bha sεε" -yö kε do ɬdhε -kɔ 'ö- 'ka -a 'dhö, "kεε 'yö- -nu -dı -slɔɔ ɬnë- -nu -wo 'ko "piü -sü -pεng -yö dɔ- -nu -ta, 'yö 'wo 'yiü- -wɔn suu -nu bha- -kε wo "kwëë, 'yö- kε 'ö ɬwaa- wo "dhü bha, ɬdheng 'wo- wo bha- 'gü -wɔn 'ö ɬdhε- ɬsaa 'dhö bha 'yö -wɔ -nu -ta bha.

28 -A -nu "tu 'ö 'yaa Atanna -wɔn -bha, 'ö 'yaa- -nu "piü -zianwo ɬdhε 'wo- dɔ bha ɬnë- -wɔn 'gü, 'yö ɬya ö -kɔ "kan- -nu "dhiü 'pö, 'yö 'wo -tosea kε sië -tama -dhε "piü, 'yö 'wɔn 'ö 'yaa këwɔn 'ka ɬnë 'wo- kε sië -kpeawo bha.

29 'Wɔn 'ö -wɔn 'gü, 'yö 'wɔn yaa suu "pεpe ɬgban ɬnë -kε -dhɔ -ya -nu -kε bha 'yö bha. -A -nu "gblü -yö 'ya-

yö ɬnē- -wən 'gü, 'yö ɬnaç -dhɔ -ya -nu -kë "dhiü ziö 'ka, 'yö 'wən yaa -dı -slɔç ɬnē- kë -dhɔ -ya -nu -kë -a -nu "teabo -nu 'ka, 'yö ɬdro kë -sü ɬnē- nu 'gü, 'yö 'wo mə zë, 'yö 'wo "dhi -naa -nu ma, 'yö 'wo "kpēnng- -nu -kë mə -nu -go, 'yö 'yaɔdhə zuëga ɬnē- -nu "gblüü- bha.

³⁰ Dhiang -yö -pa -nu -ta yö ɬnē- -wən 'gü, 'yö 'wo mə -nu -dhiang yaa ɬnē- zë, 'yö 'wo ɬsua -nu -ya -a -nu -bha, 'yö Atanna -san -ya -nu -kë, 'yö 'waa mə 'bha yö- 'gü, 'yö 'wo wo wo -dı ɬbhlee mə -nu "yan 'gü, 'yö 'wən yaa kë -sü -gen -dee ɬnē 'wo -ɬmɔç -kpεawo, 'yö 'waa wo 'kpɔmə -nu -wə ma bha.

³¹ 'Wən -yaki 'si zuëga 'yaa- -nu "gblüü-, 'waa 'to -wə do -ta, mə 'bha -dhɔ 'yaa- -nu kë, 'sa mə 'bha -mə 'bha -wëë 'yaa- -nu kë.

³² 'Wən 'ö Atanna dho-wə 'wən suu -nu bha- këmə -nu -ta -wa -dɔ, -wa 'wən -dɔ 'kpakpadhö ɬdhe 'mə 'wo 'wən suu -nu bha- -kë, -a -naa -mü -a -nu 'gü see- -sü 'ka, "kεε yö -zë ɬgban 'gü -wa -kë "dhü do. ɬYa 'to 'nu- 'dhe 'kō bha- -bha -zianwo kō- fië 'në 'bha- -dhö, "kεε mə 'wo 'wən suu -nu bha- -kë -wa -nu faan -zian ɬnē- dɔ.

2

¹ Mə ɬyaa- ma ɬdhe -kō bha- 'dhö, mə- -mɔç -bha 'ö mə -ya pö: Haa! "Mə 'kō 'wo ya -wo 'ya- 'pö -kεε!" "Kεε -ka ka -dı 'kun, 'ka 'dho 'to 'ö 'ka za dɔ- -nu -bha. -A -gen -mü ɬdhe bhi 'ö bhi -zë 'i za dɔ sië mə -bha "dhü bha, i

fië- 'yaa 'dhö 'mə 'i za dɔ sië -bha bha- 'ka. -A 'klɔç- -mü ɬdhe 'bha- pö ɬdhe Atanna 'wən -bho 'mə 'wo bha- -nu 'gü -dhə -mü, -a -nu këwən -yö 'ya-, "kεε kō keng- -nu ka -zë 'gü -pee -yö do, kō mə ɬgban ɬnē 'i ka zë za 'ka bha do.

² Mə ɬgban "pεpε -wa 'wən -dɔ ɬdhe 'mə 'wo 'wən suu -nu bha- -kë Atanna ɬya 'wən bho- -nu 'gü kō- -bha teanwən -mü.

³ "Kεε bhi 'ö bhi -zë 'i za dɔ sië 'mə 'wo 'wən suu -nu bha- -kë -a -nu -bha, "kεε kō i- -kë 'pö ɬdhe- -nu 'dhö bha -yö i 'gü ɬdhe i -dho dha Atanna -bha za -go "wε -ee?

⁴ "Klusēdhe 'ö- -kë i 'ka, 'ö 'ö zuë" -kë i "piü -sea bha i- -dhe -yö "wε -ee? "Εεn i "tø 'yaa -mü -ee? "Εεn 'yaa i 'gü ɬdhe -a kë 'ö- wo "dhü 'ö -bhɔ 'ka yi 'bha -yi 'bha 'ka, 'ö 'yii 'wən wɔ i -ta do bha, -ya -kë "dhü kō 'i i bo 'wən yaa kë -sü 'ka kō 'i i zuë" slëë- ö "piü ɬnē- wo -ee?

⁵ "Kεε ɬya kë ɬdhe 'bha "tugbiudhe kë, kō 'wən 'ö Atanna -ya -kë bha 'yii 'dho i ɬgbin-, kō 'bhii i bo 'wən yaa kë -sü 'ka, 'kō 'wən 'ö dho-wə 'mə 'wo 'wən suu bha- kë sië bha- -nu -ta teanwən 'gü, 'ö -yi 'dhö nu sië bha- -kwεε ɬnē 'i 'dhu sië 'pö i -dı -ta do 'i dho- 'ka bha. -A 'yi bha ɬya ɬloo, Atanna -dho 'wən wɔ i -ta 'pö ɬdhe- -nu 'dhö.

⁶ 'Sa za 'ö Atanna dho- dɔ "dhü bha- yi ɬya ɬloo, -yö -dho mə 'ö "dhü- -duε -zɔn -a kë -sɔng ɬnē- -bha.

⁷ -Yö -dho ɬsii 'ö 'yaa yënu 'mə 'wo to wo -wə -ta,

'dhang -bho ö "dhiü -sü 'gü, ö 'wo 'wɔn -së -kë, ö 'wo to ɔbhleëe waa- 'tɔbhɔdhe waa- ɔsii -së ö -"piü -a mɔo- -zian -ta bha- -nu -dhe 'yi bha- ɔnë- 'ka.

⁸ 'Yö 'wɔn bho 'mε 'wo ö ɔbhleëe -siö, ö 'wo zë zaɔdhe -da -wɔn -dhe 'wo wo ɔtaa zun teanwɔn ö -gban Atanna -bha -a -go, ö 'wo wo -go -gban 'wɔn yaa kë -sü 'gü bha- -nu 'gü 'pö.

⁹ Mε "vv 'mε 'wo 'wɔn yaa -zë -kë, -yö -kë Zuifö 'ka oo, "ɛen -yö -kë me "wɛɛ -zian ɔnë- 'ka oo, zuëdhiütæe waa- "yénng ɔgbacndhe -dho nu- -nu -ta 'yi bha ɔnë- 'ka. "Kεɛ -a 'zü -dho bho Zuifö -nu ɔnë- -ta.

¹⁰ 'Yö mε "vv mε ö 'wɔn -së -kë 'pö, -yö -kë Zuifö 'ka oo, "ɛen -yö -kë me "wɛɛ 'ka oo, "Kεɛ ö 'wɔn -së -zë -kë, 'yö Atanna -yö 'tɔbhɔdhe nu- -me -dhe, 'yö ɔbhleëyame -bha, 'yö -me gba zuëyagblüü- 'ka.

¹¹ -A -gen -mü ɔdhe me ɔgban "pepe -wo do Atanna wéëdhö, 'yaa bo me 'bha 'ka ɔflü -wɔn 'gü.

¹² (Mebhüdhe -gaç ö "kpvng ɔtaa ö dho za dɔ- -nu -bha "dhü bha -wo ɔple: Mε 'wo -kë Zuifö -nu 'ka ö 'wo- -bha 'tɔng- dɔ -wo mü, 'yö 'mε 'waa Zuifö 'ka ö 'waa- -bha 'tɔng- dɔ 'pö 'wo mü.) Atanna -bha za dɔ -yi bha- 'ka, 'wɔn yaa 'dhö -kɔ "pean ɔple bha- 'dhe ö -"piü -yö -dho -a za dɔ ö dɔ -kɔ 'gü. Mε 'waa- -bha 'tɔng- dɔ, -yö -dho za dɔ - -nu -bha ɔdhe 'mε 'waa- -bha 'tɔng- dɔ -a 'dhö

'ö 'yaa za dɔ- -nu -bha 'tɔng- "gbluv -ta. 'Yö 'mε wo -zë 'wo- -bha 'tɔng- dɔ, "Kεɛ ö 'wii "wɪ- -bha kö -wa ɔbhleëe -ya bha, 'yö za dɔ- -nu -bha 'pö 'tɔng- bha- "gbluv -ta.

¹³ -A -gen -mü ɔdhe 'tɔng- -kë me -go -sü -zë 'yaa- "dhiü, -kë 'kpédhö -sü ö Atanna wéëdhö ö dho me -mawɔn 'to- -bha bha 'yaa -gban "tu -to -a -bha 'tɔng- -bha -sü -zë -bha, "Kεɛ 'mε ɔwa wo "tu 'to- -bha 'wo- 'gü -wɔn -kë bha ɔnë- -nu "dhia- dho 'ma- 'gü.

¹⁴⁻¹⁵ -A -kë "dhü -sü 'gü, 'mε 'waa- -bha 'tɔng- dɔ, ö 'waa Zuifö 'ka bha ɔwa 'wɔn yaa kë, -yö -dho 'wɔn bho- -nu 'gü, -a -gen -mü ɔdhe -wo 'wɔn -së waa- 'wɔn yaa -nu -bho 'koo -dɔ wo zuë" "piü, ö ɔwa 'wɔn yaa kë 'ö- -nu zuë" -yö za dɔ- -nu -bha. -A -kë "dhü -sü -ya -zɔn ɔdhe -a -bha 'tɔng- -ya -nu zuë" "piü 'wo bho- 'ka, 'wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö ɔwa 'wɔn yaa kë 'yö- -nu zuë" -yö za dɔ- -nu -bha, "ɛen 'ö ɔwa 'wɔn -së kë 'zü, 'ö- -nu zuë" -yö 'waanu bha 'yö bha.

¹⁶ 'Wɔn 'a- -dhiang zë sië 'a -ziö 'ka 'yö bha. ɔDhe Atanna -yö Yesu Klisi ɔnë -ya -sü 'ka, kö "tüng 'bha ɔya ɔloo, kö -yö za dɔ me "bhü- -nu -bha 'wɔn "pepe 'wo- -kë -gblen 'kpɔ 'gü -gblen 'kpɔ 'gü bha- ɔgban -wɔn 'gü.

¹⁷ ɔYa kë "dhü kö bhi ö bhi -zë 'i- -pö i -d1 -dhe ɔdhe Zuifö -mü i 'ka, ɔdhe Atanna -yö ö -bha 'tɔng- -nu -nu ka ɔnë ka -dhe, ö 'i i gban dɔ i -bha ɔni,

'ö 'i- pö i -dī -dhe kaa- Atanna -zē ka "taɔngdēdhe 'gü,

18 'ö 'i- pö i -dī -dhe bhi -zē 'wɔn 'ö- dhoɔbhaa 'ka i -do, 'ö 'i 'wɔn -sē waa- 'wɔn yaa -nu -bho 'koo dō -a -bha 'tɔng- -kē i -gɔ -sü -wɔn 'gü,

19 'ö 'i- pö i -dī -dhe ɔdhe ɔya kē "dhü kö bhi -zē i ɔdhe zian -bho "yan ɔwlü 'ka -me 'dhö, ɔdhe 'me 'ö 'waa Atanna dō 'ö 'wo -dhetiidhe 'gü, bhi ɔnē 'i ɔdhe -dhepuudhe 'ö dho zian 'ö dho Atanna "piü -a bho -nu 'ka -a 'dhö,

20 'ö 'i- pö i -dī -dhe ɔdhe bhi -zē i -mɔɔ -bha 'i 'me 'waa- dō -a -nu ɔdraan 'wɔn 'ö -gban -bha -a -bha, 'ö 'i zun 'me 'waa 'wɔn 'bha dō -wɔn 'gü -a -nu -dhe "dhiü, ɔdhe 'ö -kē ɔdhe 'tɔng- 'ö -nu i -dhe bha 'wɔndɔdhe waat-eanwɔn -wa 'gü bha- -wɔn 'gü,

21 bhi 'ö bhi -zē 'i me -nu ɔklang kē sië bha, 'bhaa bho i -wɔ -bha, i- -pö me -nu -zē -dhe 'waa ɔkwaan bho, "keε kö bhi -zē i -bho.

22 'Bha- pö me -nu -dhe ɔnië -sü 'yaa -sē, kö bhi -zē i -kē sië. I- -pö -dhɔkēpē -nu -san -yō i -kē, "keε i -dho 'i- 'kō 'gü -zē ɔyüü 'i ɔnaɔ 'kö 'kɔodhö mü bha- ɔgban -wlö.

23 Bhi 'ö 'tɔng- 'ö Atanna -ya nu i -dhe bha- -wɔn 'gü 'i i gban dō i -bha ɔni bha, "keε 'bha ɔbhlëe bho- -bha -a -bha 'tɔng- -ya 'ö 'bhaa -wo ɔbhlëe 'gü bha- -wɔn 'gü. ɔYa kē "dhü kö i 'tɔ -kun Zuifö -dhe -bha -gen -mū -mē 'ka? Kö- -gen 'yaa 'dhö!

24 -A -gen -mū ɔdhe Atanna 'tɔ ɔgban ɔya zē "pepedhö 'me 'waa Zuifö 'ka -nu kpö 'gü ɔdhe -kō 'ö -ben zē -sü 'ka- 'ka- -gɔ 'sēedhe 'gü -a 'dhö ka "ta -kō bha ɔnē - -wɔn 'gü.

25 Ka 'tɔ -kun Zuifö -dhe -bha -sü 'ö 'ka ka 'tɔ kun- 'ka -go 'gbannë 'gü -sü -bha 'kapö: 'Me 'kō 'yi Zuifö 'ka yi -zē yi -go 'gbannë 'gü, "keε me -kpea 'waa 'go- 'gü bha, ɔya kē ɔdhe 'kii Atanna -bha 'tɔng- -zē -ya ɔbhlëe 'gü, kö -pö "dhü -gen 'yaa 'dhö ka -gɔ. Kö ka ɔdhe 'me 'yii 'go 'gbannë 'gü ɔnē - 'dhö.

26 ɔYa kē "dhü kö me -zian 'ö 'yaa Zuifö 'ka 'ö 'yaa 'go 'gbannë 'gü, "keε 'ö- -bha 'tɔng- -zē -ya ɔbhlëe 'gü, -yō -dho -a -me 'sü ɔdhe Zuifö 'ö go 'gbannë 'gü -a 'dhö (ka -zē ka -bha).

27 ɔYa kē "dhü kö 'me 'yaa 'go 'gbannë 'gü ɔdhe i 'dhö, "keε 'ö Atanna -bha 'tɔng- -zē -ya ɔbhlëe 'gü bha -yō -dho bhi 'ö bhi -zē 'i Zuifö 'ka, 'ö 'i go 'gbannë 'gü, 'ö Atanna -bha 'tɔng- 'ö -ben zē -sü 'ka bha 'ö i -gɔ, 'ö 'i i -gɔ dō -gbëë -ta bha i zē za 'ka yi do 'ka- -kuu "dhiü.

28 -A -gen -mū ɔdhe 'me 'ö Atanna -zē 'ö -dhe Zuifö, 'yaa -mū 'me 'ö -go 'gbannë 'gü -sü 'ö 'me -kō "dhiü bha -wo, "εen 'ö me -ya -bha -kē Zuifö 'ka -sü -dhe yō- kwi ɔnē - bha bha- 'ka.

29 "Keε Zuifö ɔdede 'ö 'dhö, 'ö Atanna -ya -dhe Zuifö, yō -mū 'me 'ö ɔya 'go 'gbannë 'gü ö zuë" ɔnē - "piü, 'ö- -bha

'tong- ɬbhleē -ya ɬnē- 'ka.
'Mε 'ö "dhü bha Atanna -bha
'Nii- ɬnē- -me -gla, 'sa me
"vu me 'ö- -bha 'nii- ɬyaa-
"gla ɬdhe -ko bha- 'dhö, me
"bhü- -nu -wo "dhe -ya -ta
oo, 'wii- -ya -ta oo, yö -zë -ya
-ya -ta.

3

¹ ɬYa kë 'sa "dhü yö -zë
'gü kö -kë Zufö 'ka -sü
ɬtrœon ɬnē 'mε? "Eεn kö -go
'gbannë 'gü -sü ɬtrœon -mü
-më 'ka?

² "Kee 'kö yöö kë "dhü -ko
"vu -ko 'ö- 'gü, -kë Zufö 'ka
-sü ɬtrœon- -dhö. -Yö 'kpii-
-zianwo. -A ɬtrœon -blesü
'ö- 'gü yö -mü ɬdhe Atanna
-yö kë "plüün -bho Zufö -nu
ɬnë- -nu -dhe.

³ 'Sa Zufö -nu 'wo bha-
me 'bha -nu -wo mü 'ö wo
-zë 'wii 'dhang bho- -wu bha-
"dhiü, "Kee 'kö 'zü yöö kë
"dhü, yö -zë ɬya 'wɔn 'kö- pö,
'yii 'dho ɬfië- 'gü -wɔn kë -sü
-bha tongtongdhö.

⁴ -A -gen -mü ɬdhe -a -dheia
-bha ɬdhe me ɬgban "pepe
-wa 'wɔn dɔ ɬdhe yö -zë 'yaa
ɬsua kë. 'Kö 'zü me ɬgban
"pepe woo kë ɬsua këme 'ka,
yö -zë ɬyaa- 'dhe 'kö "kan ö
"dhi 'ka, -yö -dho bhö ö -wu
-bha tean- ɬdede 'ka ɬdhe
-ko 'ö- -wu 'séedhe -ya pö- 'ka
-a 'dhö ɬdhe:

«-Yö kë "dhü kö me suu "vu
suum -zian
'ö za dɔ i kewɔn -nu -bha,
kö -ya 'wɔn dɔ ɬdhe i -bhö i
-wu -bha,
ɬdhe i tean- -dhiang ɬnë- zë
-kpeawo» bha- 'dhö.

⁵ 'Yö ɬya kë 'sa "dhü kö
kwa -dho -a pö ɬdhe? ɬYa
kë ɬdhe kwa -bha 'wɔn yaa
kë -sü ɬnë ɬya kë -zɔn -pë
'ka ɬdhe Atanna -yö dhiang
-zë tean- -ta bha -oo, kö-
'wɔn -wɔ kwa -ta -gen 'yaa
'dhü 'sa kö 'kwa 'wɔn yaa kë
-dhe! "Eεn ɬdhe? ɬYa kë
"dhü kö 'yii 'wɔn wɔ kwa -ta
ɬflü -ta ɬnaa bha -ee? -A
pö 'a- wo "dhü bha- 'klo-
-mü ɬdhe me 'gbe -wo wo -zu
-gɔn ɬdhe -ko bha ɬnë- 'dhö.

⁶ "Kee 'yaa "dhü tong-
tongdhö! ɬYa kë ɬdhe
Atanna -yö ö "yan -ta 'wɔn
yaa -ta nu 'ö 'yaa "wı, kö 'yii
'dho -mɔo -bha kö -yö za dɔ
"kpungtaadhë -bha, "eεn kö
-yö 'wɔn wɔ me 'bha -ta!

⁷ -A pö 'a- wo "dhü bha-
'klo- -mü ɬdhe ɬya kë ɬdhe
ma -zë ma 'wɔn yaa kë -sü
ɬya kë -yö -zë 'tɔ bhö -gen
'ka, kö ma -zë 'ma ɬsua kë kö
-yö kë yö -zë 'tɔ bhö -gen 'ka
kö -ya -zɔn ɬdhe yö -zë 'yaa
ɬflü kë, kö 'ma 'wɔn yaa kë
'yii 'dho ɬmɔo- -bha kö -yö
n dhëe" -zian 'kpo kö yöö 'to
'wɔn -wɔ n -ta -sü ɬnë- -bha.

⁸ 'Yö -zu 'gon -ko suu bha
me ɬyaa- kë kö me- 'dho- 'ka
"dhiü, -a -gɔ dɔ -dhe 'ö 'dhö
yö -mü ɬdhe: Me 'dhö 'wɔn
yaa kë sië kö yöö "gla 'wɔn
-së ɬnë- 'gü. 'Sa me 'bha
-nu -wa -pö mang Pɔdhö -me
'a dhiang 'ö- zë sië 'a -ziö
'ka 'yö bha. Kë "dhü kö 'wo
n -dhiang yaa zë. Atanna
ɬya 'wɔn bho me suu 'wo
"dhü bha- -nu 'gü kö- -bha
teanwɔn -mü.

⁹ ɬYa kë "dhü kö ɬdhe ɬnë

bha? Kö me 'kwa Zuifö 'ka, kwa fië- ॥në 'dhö me -kpea 'wo to -nu 'ka bha -ee? -Abin! -A 'kloɔ- -mü ॥dhe 'ma- -bho 'koo kë 'nu -bleesü 'kpakpadhö ॥dhe i -kë Zuifö 'ka oo, 'bhii kë Zuifö 'ka oo, "kees me "vu me kö Atanna -ya -da, -a 'bha 'yaa 'dhö kö -ya pö ö -ko 'yaa 'wön yaa -go -gwë ॥wlöö. -A -nu ॥gban "pepe -wo 'wön yaa -go ॥dhuëngdhe 'gü ॥dhe -ko 'ö -ben zë -sü 'ka- 'ka -a -wu 'sëedhe 'gü -a 'dhö ॥dhe:

10 «Me 'bha 'yaa 'dhö kö ॥song 'ya 'dho kë- -bha Atanna wëedhö,
aa" ॥ni me do -zian.

11 'Wön 'ö -së, me 'bhaa- dö. Me 'bhaa 'dhö kö -yo Atanna dhoobhaa -zian mco-,
12 -a -nu ॥gban "pepe -wo ॥dhe 'me ॥wa zian 'to 'ö ॥wa ॥dheng ॥në- 'dhö.
-A me 'bha 'yaa 'dhö kö -yo
kë 'wonsëkeme 'ka,
aa" ॥ni me do -zian.

13 -A -nu "dhiwu -yo ॥dhe wü
'ö ॥ya "bu -a 'dhö.

॥Sua ॥në- -nu -bhö -dhü ga
'ka.

-Wu 'ö go- -nu "dhi -yo ॥dhe
॥mlees bhaa 'dhö,
-yo -mco -bha 'ö me zë.

14 "Dhang ॥në 'wo- bho me
-nu -bha waa- -wu yaa
-nu pö -sü 'dhö
yi ॥gban 'ka.

15 -A -nu -ko -ta -yo 'föö- me
zë -sü -bha.

16 Pë seesü ॥në- -nu -bha yë
'ka,

॥wa bɔ -dhe "vu -dhe 'ö- 'gü,
-wo -wëewön ॥në- -kë mü.

17 -Ko 'ö ॥wa kë- 'ka 'wo to
wo 'ko -dhe -së bha
'waa- 'bha dö.

18 ॥Dhe -suü Atanna -go
zuëga -tangga -zian
'yaa- -nu -go bha- 'dhö.

19 'Sa -wu "pepe 'wo-
-ben zë Atanna -bha 'tong-
'sëedhe 'gü ॥dhe -ko -nu
bha- 'dhö bha, kwa- 'wön
-dö 'kpakpadhö ॥dhe -wa
-ben zë "dhü Zuifö -nu 'wo
'tong- -gban ॥wlöö bha ॥në-
-nu -dhe. Kë "dhü kö me 'wo
Zuifö 'ka waa- 'me 'waa Zuifö
'ka, -a -nu ॥gban "pepe -wa
'wön dö ॥dhe -dha Atanna
-bha za -go -dhe 'bhaa 'dhö
tongtongdhö, kë "dhü kö -yo
kë- -nu "dhi ta -gen 'ka.

20 (Kö - a pö 'a- wo bha ka-
'gü ma -ee, "eeen kö ॥dhe -ee?
"Kee 'pë n "piü ॥dhe -yo 'to
ka "yaan yö -mü ॥dhe:) Pë
'ö -wön 'gü, 'yo Atanna 'yaa-
pö me 'bha -bha ॥dhe ॥song
'yaa- -bha -a -me -bha -a -bha
'tong- 'kun -sü -wön 'gü bha
'yö bha. -A 'kloɔ- -mü ॥dhe
'tong- -zë -ya -zön ॥në- wo
kwa -dhe ॥dhe song -yo kwa
-bha.

21 "Kee "tüng 'dhe 'kwa dö-
'ka ya, zian 'dhe 'ö Atanna
-ya -zön kwa -dhe kö 'kwa
bɔ- -ta 'kwa dha -a -bha za
-go bha -yo -di -ta. Yo -zë 'yaa
-gban -a -bha 'tong- 'kun -sü,
kë "dhü kö 'i kë "slüüslü -a
wëedhö bha- -bha. Zian -dee
'dhe 'ö bha ॥në- -bha 'tong-
do bha waa- -wudhiüloomë
-nu 'wo- -dhiang zë yi 'bha
'ka.

22 -A zian 'ö "dhü bha yö
-mü ॥dhe ॥ya kë ॥dhe 'kwa
'dhang bho Yesu Klisi "dhiö
॥dhe -yo -mco -bha 'ö kwa-
'wön yaa -nu bho kwa -bha,
kö Atanna ॥ya kwa "zu ॥naa

bha, kö ɬsɔng 'yaa kwa -bha 'zü. Mε "pεpε 'kō ɬwa 'dhang bho 'wɔn bha- "dhiü, -yo -kē mε suu "vu suu 'ö- 'ka, 'yaa- nu -bho 'ko "piü kē, -ya -kē -a -nu ɬgban -dhe ɬdhe 'ko 'dhö.

23 'Sa -yo "dhü tean- 'ka ɬdhe mε "bhui- ɬgban "pεpε -zē 'gü -pee -yo do, -a -nu -bho 'ko "piü -dhe 'yaa 'dhö, -a -nu ɬgban "pεpε -wo 'wɔn yaa kē -sü 'ka. 'Wɔn 'ö- -nu ɬgban ɬfië -da Atanna -bha mədhe kēdhe bha- 'gü -sü 'gü bha 'yö bha.

24 "Kεε yö -zē "klv -yo -sē. -Ya -zē ö -bha "klv -sē -dhe bha ɬnē- -dhe 'yö- pō mε "vu mε 'ö ɬya 'dhang bho Yesu Klisi -wɔn "dhiü, kö- "tüng 'yaa- -mε -bha 'wɔn yaa -wɔn 'gü 'zü, kö- -mε ɬya kē "slüüslü ɬnaa bha. -Yo -gasite ɬnē- 'ka 'yö- -kē kwa -dhe "wεεwεε, 'yö kwa kē 'mε 'ö ɬsɔng 'yaa- -bha -a 'ka, Yesu Klisi -bha -kē kwa -gətadħome 'ka -sü 'saa- 'gü.

25 -A pō 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü ɬdhe Yesu Klisi bha ɬnē Atanna -ya bo kö saan" 'kwa dho- bho 'nu kwa -bha 'wɔn yaa -nu "gblvv "piü bha yö -zē -ya bho kwa -dhe, -a 'klɔɔ- -mü ɬdhe -a ɬyɔɔn 'ö ɬwenng kwa -wɔn 'gü bha 'mε ɬya 'dhang bho- "dhiü, kö 'bɔn ɬya 'go- -mε -bha Atanna wëedħö. Dø 'kwa- wo ɬtaamasü ya- 'gü ya, -kō 'ö Atanna "piü 'ö- -zən 'ka kwa -dhe ɬdhe pō 'yaa ö -bha ö kewən 'bha 'gü 'yö bha. -A -gen -mü ɬdhe ɬya zuësədhe kē 'wonyaakēmε

-nu "piü 'ö -bho 'ka 'nu zii, 'yii 'wɔn bho- -nu 'gü do.

26 ("Kεε ɬya -kō 'ö 'bɔn bho- 'ka məbhuiħħe -bha -a -zən "tüng ya- 'gü.) 'Sa -ya -kē "dhü kö 'wa 'dho "yi ɬnē yö ö -go we "piü, kö 'ya -pō 'mε 'ö ɬya 'dhang bho Yesu -wɔn "dhiü -a -bha ɬdhe 'bɔn 'yaa- -bha, kö 'ya 'dho kē pō -ya ö -bha -gen 'ka.

27 ɬYa kē "dhü kö 'mε 'ö ɬya dha -a -bha ö 'tō 'kun -gen -dhö "wε -ee? -Abin! -A -bha ö 'tō 'kun -gen 'yaa 'dhö! -A -gen -mü ɬdhe 'yii 'dho ɬmɔɔ- -bha kö -ya pō ɬdhe -a pō 'ö Atanna -ya wo 'bɔn 'yaa ö -bha bha -yö -sü 'ö -bha 'tüng- ɬbħlħe -ya -sü ɬnē- -bha. -A pō 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü -mē 'ka? -A 'klɔɔ- -mü ɬdhe -a pō 'ö Atanna -ya wo "dhü bha 'yii -gban -a -mε kewən -nu -kē -sē -sü 'ö -bha 'tüng- 'kun -sü "għlvv "piü bha- -bha. "Kεε -yö -gban 'dhang 'ö- -mε -ya bho Yesu Klisi "dhiü, 'wɔn 'ö- -kē kwa -dhe bha- -wɔn 'gü bha ɬnē -bha.

28 ɬDhe 'ö "dhü, -yo kē ka "yaan ɬdhe zian "wεε 'bha kö dho kē kö mε ɬya bo- -ta kö Atanna -yo mε -mawɔn 'tō 'yaa 'dhö kö 'yii kē 'dhang -bho Yesu "dhiü -sü -zē 'ka.

29-30 -A 'klɔɔ- -mü ɬdhe Atanna -yo doseng, yō 'ö "dhü bha ɬnē Zuifō -nu -bha Atanna 'ka 'yö dho 'ö kē 'mε 'waa Zuifō 'ka- -nu -bha 'ka 'pō. -A -kē "dhü -sü 'gü, mε "vu mε 'ö ɬya 'dhang bho Yesu Klisi -wɔn "dhiü, -yo -kē Zuifō 'ka oo, -yo kē mε "wεε

'ka oo, -yö -dho -a -me "zu -a -bha 'dhang -bho "dhiü bha ॥në- -wən 'gü.

31 'Sa ॥ya kë "dhü kö ॥dhe ॥në bha? Kö Atanna -bha 'tong- 'kun -wən ॥ya bho -bha ॥naa bha -ee? -Abin, 'yaa "dhü! "Kee 'kwa 'dhang bho Yesu "dhiü, kö- -bha 'tong- 'kun -sü bha 'kwa- -go -da 'plöö.

4

¹ -Ka -dhe -ga, Ablaamö bha ॥në 'me 'kwa Zuifö 'ka kwa 'ziü- 'kpii- 'ka. "Kee -a pö 'ö Atanna -ya wo yi 'bha 'ka ॥dhe pö 'yaa- -bha bha -yö kë -ko -kë ॥dhe?

² ॥Ya kë 'nu ॥dhe 'wən -së 'ö Ablaamö -ya -kë ॥në Atanna -ya zë- -wən -dhe 'yö- pö- -bha ॥dhe 'bən 'yaa- -bha, kö Ablaamö -moo -bha 'nu 'ö 'tö kun Atanna -ta. "kee 'yii- kë "dhü. -A 'tö -kun Atanna -ta -gen 'yii ॥sloö yö ॥në- -wən 'gü.

³ -A -gen -mü ॥dhe -wu 'ö -ben zë -sü 'ka Atanna -go 'sëedhe 'gü yö -mü ॥dhe: «Ablaamö kë 'dhang ॥në- bho Atanna "dhiü, 'yö zë- -wən -dhe 'yö- pö- -bha ॥dhe pö 'aa- -bha.»

⁴⁻⁵ -A pö 'a- wo "dhü bha 'klöö- -mü ॥dhe 'me 'ö ö -zu gən ॥dhe Atanna -dho ö dha -a -bha 'tong- ॥bhlëe -ya -sü ॥në- -wən 'gü, kö- -me ॥teñi ॥dhe 'me 'ö ॥saa -yë -kë ॥në- 'dhö. 'Me 'ö ॥saa -yë -kë ॥ya ö bo, -a -dhe -bha ॥dhe -wa ॥saa bho, 'waa- pö yö -zë -bha ॥dhe 'ma gbaç- -me -go. Kö ॥sua ॥në 'wo- -kë,

kö yë 'ö- -me -ya -kë 'yö 'wo- ॥saa bho. "Kee Atanna -bha me -dha za -go -sü bha 'yaa "dhü, gbaçhe -mü. -A -gen -mü ॥dhe 'bha bo 'dhang bho -sü -zë 'ka Yesu -wən "dhiü kö 'bən 'yaa i -bha 'zü -a wëedhö. ॥Ya kë "dhü kö -a -yë 'i- -kë ॥në 'me?

⁶ 'Sa Atanna -bha -a -pö me -bha -sü 'ö "weke "weke ॥dhe 'bən 'yaa- -bha kö- -me 'yii- 'gü -yë 'bha kë bha ॥në -gblüde Davi -ya -dhiang zë yi 'bha 'ka 'ö- pö:

⁷ «'Me 'ö Atanna ॥yaa- -nu -mawən 'to, 'ö ॥ya ö "töng 'go- -nu -bha 'wən yaa -nu -wən 'gü, -a -nu -bha -së.

⁸ 'Me 'ö Atanna -zu ॥ya bho ॥söng -kë -a -nu -bha -wən 'ka, -a -nu -bha -së ॥dedewo.»

⁹ Ka -moo -bha 'ka- pö: "Kee 'wən -së 'ö suu 'dhö "dhü bha -yö -moo -bha 'ö -kë 'me 'wo 'dhang ॥në- bho Yesu -wən "dhiü, "kee 'ö 'waa Zuifö -nu -bha 'tong- ॥bhlëe -ya bha- -nu -dhe 'pö -ee, "sən -yö Zuifö -nu -di -sloö ॥në- -nu -bha 'ka -ee? -Ka -kwaa 'suan- bho Ablaamö -bha -ta. -Yö kë -ko -kë ॥dhe? Yi- -pö ॥dhe: -A pö 'ö Atanna -ya wo Ablaamö -dhe yi 'bha 'ka ॥dhe pö 'yaa- -bha bha -ya -zë -a -bha -zu -yö ö -dhe -sü ॥në- -dhe 'yö- pö "dhü.

¹⁰ -A pö 'ö- wo "dhü bha 'ö "dhü kö Ablaamö ॥ya 'go 'gbannë 'gü -ee, "sən kö 'yii 'go- 'gü ॥kö? -Yö -kë "dhü kö Ablaamö 'yii 'dho 'gbannë 'gü ॥kö.

¹¹ -A -dho 'gbannë 'gü -sü -zë -gen -yö -gban -a pö 'ö Atanna -ya wo 'bon 'bha -bha 'bha 'yaa- -bha -a -bha -zu -yö -a -dhe -sü -wön 'gü bha □në- -bha. Kë "dhü kö -go 'gbannë 'gü -sü -zë -yö kë 'wön -së 'ö Atanna -ya -kë -dhe bha- "bleen- □në- 'ka -a kwi 'gü. Ablaamö -yö -kë me "pepe 'ö 'waa Zuifö 'ka, "kees 'ö Atanna -ya pö 'bon 'yaa- -nu -bha -a -nu -bha -zu -yö Yesu -dhe -wön 'gü bha- -nu dë 'ka 'pö -ko bha □në- 'gü. □Dhe 'ö -kë □dhe Ablaamö -yö -kë "slüüslü Atanna wëedhö -a -bha -zu -yö -a -dhe -sü □në- -bha, 'ö- -gen 'yii -gban -a -go 'gbannë 'gü -sü -zë -bha bha, Atanna -yö me "pepe 'wo 'dhang bho Yesu -wön "dhiü, 'ö 'waa 'go 'gbannë 'gü -a -nu -kë "slüüslü 'pö -ko do bha □në- 'gü.

¹² Yöö do bha 'zü □në Zuifö -nu 'wo go 'gbannë 'gü, "kees 'ö 'wo wo -zu yö Atanna -dhe □dhe -ko 'ö Ablaamö -ya -kë 'ka kö 'yii 'go □kö 'gbannë 'gü -a 'dhö bha- -nu dë 'ka.

¹³ Atanna kë "kpungtaadhe "plüün -bho Ablaamö waasuu 'gü -në -nu -dhe □dhe -nu 'kean- 'dhö. -A kë 'ö -wo "dhü bha- -gen 'yii kë -a -bha Atanna -bha 'tong- -nu □bhlëe -ya "gbü- -sü -zë 'ka. -Ya -kë "dhü -a -bha -zu -yö -a -dhe -sü □në -wön 'gü.

¹⁴ -A -gen -mü □dhe □ya kë 'nu □dhe pë 'ö Atanna -ya "plüün bho "dhü bha -yö -slo -a -bha 'tong- -kun -së -sü □në "gbluv "piü, kö -zu

-yö -a -dhe -gen 'yaa 'dhö. 'Sa kö "plüün 'ö- bho 'ö -gban 'me □wa 'dhang bho Yesu "dhiü kö □wa dha -wön -bha bha, kö- bho -gen 'yaa 'dhö 'zü, kö □ya kë "wlaasü.

¹⁵ -A 'klöö- -mü □dhe 'tong- -zë -yö 'wön yaa bho □në- wo "dhuu, 'yö □waa -bho, 'yö Atanna zuë" □wlü -kpeawo 'ö dho- 'ka, "kees 'tong- -zë 'yaa -dhe 'ö- 'gü tongtongdhö, kö- bho -sü 'yaa 'dhö 'pö.

¹⁶ Yö □në- -wön 'gü, 'yö 'me 'ö Atanna -yö "plüün bha- bho- -nu -dhe bha 'wo □slo -zu -yö -a -dhe -sü □në- "gbluv "piü. Kë "dhü kö -yö kë 'pë 'ö- □gbaç "weewee □në- 'ka, kö 'ya 'dho 'to Zuifö -nu 'ö wo -zë -a -bha 'tong- 'dhö- -nu -go bha woo do -nu -bha 'wön 'ka, "kees kö -yö kë me "pepe 'wo dho 'dhang bho- "dhiü -a -nu □gban -bha 'wön 'ka □dhe -ko 'ö -kë 'ka me □gban "pepe kwa "bhema Ablaamö -dhe yi 'bha 'ka bha- 'dhö. -A -gen -mü □dhe -yö -ben zë -sü 'ka Atanna -go 'séedhe 'gü □dhe:

¹⁷ «Bhi □në 'a i -ya
kö 'i kë "segö 'gbe □dede 'gü -me -nu □gban dë 'ka.» Atanna 'ö 'dhang bho- "dhiü, yö 'ö 'me □wa ga -a -nu -bö 'ö 'wo -kë -tosea -dee këme 'ka, 'ö yö □në 'pë 'yaa 'dhö tongtongdhö -a -da bha Ablaamö □në kwa dë 'ka -a wëedhö.

¹⁸⁻¹⁹ -A 'klöö- -mü □dhe -zu -yö -a -dhe -ko 'yaa -ko 'ö -bha, Ablaamö bha □në kë -zu yö- -dhe -a 'ko 'gü. -A -gen -mü □dhe yö 'ö bha

Ønë Atanna -yö nēgcoon do "plüün bho- -dhe, "kεε kö- -kwε Øya kē kēng do, kö- -bha dhebhō -dī 'pō Øya kē mε Økpaasü Ødede 'ka, kö 'yaa 'nēkpōme 'ka 'zü, 'yö Atanna -ya pō- -dhe -a Gbō 'ö dho bho "dhü bha Ønë- suu 'gü -në -nu dho pa 'wo -kē "segō -zii -sü do 'ka, "kεε 'yö waa- -bha dhebhō -a -nu -kē zii -sü Øgban waa- -bha -bha, 'yö Ablaamö -yö 'dhang bho- -wø bha- "dhiü, 'yö- -bha -zu -yö -a -dhe -sü 'bha 'yii "kan- ta.

20 Ablaamö -bha -zu -yö Atanna -dhe -kō yaa 'gü yaa bha- -wøn 'gü, "sika 'bha -zian 'yii kē- 'gü 'wøn 'ö Atanna -ya pō- -dhe bha- "gblüü "piü, -ya -to "dhiü 'ö zun- nuue" bho -sü -bha.

21 -A 'kloɔ- -mü Ødhe -a 'dhang bho -sü -gun "dhiü 'kpakpadhō Ødhe Atanna -fiébhawøn 'yaa 'dhö, Øya 'wøn "uu 'wøn 'ö- pō, -yö -mco -bha 'ö- -kē.

22 'Dhang 'ö Ablaamö -ya bho "plüün 'ö Atanna -ya bho- -dhe bha- "dhiü "dhü bha Ønë- -wøn 'gü, 'yö Atanna -ya pō Øsong 'yaa- -bha.

23 "Kεε -a pō 'ö- wo "dhü bha 'yii- pō "dhü Ablaamö yöö do- -dhe.

24 -Ya -pō "dhü mε Øgban Ønë kwa -dhe bha. -A -gen -mü Ødhe Øya kē Ødhe 'kwa 'dhang bho 'pē 'ö Atanna 'ö kwa Dēmε Yesu -bō 'ö go ga 'gü bha -ya "plüün bho bha- "dhiü, -yö -dho ö -kō -ya 'pō kwa -bha Ødhe -kō do 'ö ö -kō -ya 'ka Ablaamö -bha bha- 'dhö.

25 -A 'kloɔ- -mü Ødhe Yesu bha Ønë ga kwa -wøn 'gü, kē "dhü kö 'bøn -yö 'go kwa -bha. 'Yö dho 'yö Atanna -ya -bō, 'yö go ga 'gü, kē "dhü kö Øsong 'ya 'dho kē kwa -bha ö weëdhö.

5

Dhidhe -da Atanna waame "bhü- -nu -a -nu Øzinng 'gü -kō -dhang 'ö Pødhö -ya zë

¹ -A -kē "dhü -sü 'gü, Ødhe 'ö -kē Ødhe 'kwa 'dhang bho Yesu Klisi -wøn "dhiü, kwa -bha 'dhang -bho -a -wøn "dhiü -sü bha- -wøn 'gü, Atanna Øya kwa kē 'mε 'ö pō 'aa- -bha -a 'ka ö weëdhö, 'yö 'kwa -ya kwa 'fleë- 'gü Øtaamasü ya- 'gü kwa Dēmε Yesu Klisi 'saa- 'gü.

² Atanna -bha -gasite 'kwa -ya -a "yi Øbhaa Ødæe bha kwa- -sloɔ 'dhang 'kwa- bho Yesu -wøn "dhiü bha Ønë- "gblü "piü, Yesu bha Ønë 'kwa bo- -ta, kwa -bha 'dhang -bho -a "dhiü -sü -wøn 'gü, 'yö 'kwa Øycoon Atanna "sco. -A -kē "dhü -sü 'gü, kwa Ønii -da -gen -mü Ødhe kwa -kē Atanna -bha 'tøbhødhe 'gü -mε 'ka -wøn -yö -dhö. Yö Ønë kwa -zu 'dhö- 'gü

³ Yö Ønë- -wøn 'gü, 'yö kwa Ønii 'dhö -da saan" -zian 'gü, -a -gen -mü Ødhe kwa- 'wøn -dø Ødhe saan" Ønë mε Øyaa- wo 'yö mε zuë" 'dhö -kē -seā,

⁴ 'yö zuësæadhe -yö 'wøn Øgban 'kun bho mε 'gü, 'yö mε 'gü 'yaa ga -zu -yö Atanna -dhe -sü 'ka.

5 'Sa 'me 'ö ö "yan to Atanna -bha me -dhe bha-go, 'yiö- 'yaa dö- -bha. -A 'kloö- -mü ñdhe ñya ö -bha 'Nii- "slüüslü ñgbao kwa -go. -A -bha 'Nii- 'ö "dhü bha ñne kwa pa -a -dhe 'ka.

6 -A 'kloö- -mü ñdhe 'ö gun kö- dhoobhaawon kë "si 'yii kë kwa -dhe ñkö, 'yo Yesu Klisi -yo ga 'wonyaakëme -nu bha kwa -wön 'gü, yi 'ö Atanna -ya -ya ö -zu "piü -a -kë "dhü -yi 'ka bha- 'ka.

7 'Sa -yo kë ka "yaan ñdhe -ga 'wonsëkëme -zian -wön 'gü -dhe -yo 'ya-. -Ee, 'kö me -zian ñya ñsloö 'zü kö -yo ga me -wön 'gü, "kees kö- ga -gen -yo -dho kë 'me 'ö ga- -wön 'gü bha- kewon -së ñne- 'ka. "Kees yo -zë ñgban 'gü -a -dhe 'yaa -së.

8 "Kees Klisi -bha ga -zë -ya -wo kö kwa -tun kö 'wonyaakëme 'ka. Kë "dhü kö 'kwa- 'wön dö ñdhe kwa -dhe 'ö Atanna -kë -a "sinma 'yoo 'yaa 'dhö.

9 Ga 'ö- wo "dhü bha ñne- -wön 'gü, 'yo Atanna -ya pö kwa -bha ñdees ñdhe 'bön 'yaa kwa -bha. 'Wön 'ö- -wön 'gü 'pö 'yo 'kwa dho dha 'wön 'ö Atanna dho- wo me "bhui- -nu -ta -dhe 'bha ñkpao -yi -bha bha- -go bha 'yo bha.

10 -A -gen -mü ñdhe 'ö gun kö- Gbö bha 'yii ga ñkö kwa -wön 'gü, kweng- -nu kwa -gun 'yaödhe ñne- 'gü. Ga 'ö- wo "dhü bha 'yo kwa wü 'koo. 'Yo "sanni me 'ö 'kwa gun Atanna 'yaö- 'ka -yo "wi- -bha kö -yo kwa 'wü 'koo bha -oo, 'yo 'kwa bo 'wü -sü

-zë 'ka 'koo ñwe? -Më ñne Atanna dho- fië- bho kwa -bha ñtaamasü ya- 'gü kö 'kwa kë- "taongdë -nu 'ka, kö- -bha ñsii -yo kwa 'gü.

11 ñYa 'to- 'dhe 'kö bha- -bha -zianwo 'nu, me- -mœ -bha 'ö me -ya 'bha pö- 'gü, "kees 'ö -ya mü 'zü, "yi 'ö kwa Dëme Yesu Klisi -ya kpö kwa- Atanna -nu kwa ñzinng 'gü bha- 'saa- 'gü, kwa -mœ -bha 'kwa kwa "dhia bho, dhi 'ö kweng- -nu 'kwa- wo bha- -wön 'gü, 'ö kwa ñnii 'dhö -da ñdedewo.

12 -A -gen -mü ñdhe me doseng ñne 'wön yaa -yo bo- -ta 'yo -da "kpungtaame ñgban "pepe ñycen 'gü, 'yo ga -yo bo- -ta 'pö 'yo -da "kpung ñtaa. 'Wön 'ö- -wön 'gü 'yo ga 'yaa me 'bha -me 'bha 'to bha 'yo bha. -A 'kloö- -mü ñdhe me ñgban "pepe -wo 'wonyaakëme 'ka 'me bha ñne 'wo- -dhe Adan.

13 'Ö gun kö Atanna -bha 'tong- -zian 'ö Moizö -ya -ben zë bha 'yii -ben zë ñkö, kö 'wön yaa kë -sü -zë -yo -dhö. "Kees gun 'ö- wo "dhü kö 'yii 'tong- dö ñkö bha- "tu 'yaa gun- -bha.

14 Adan -zë ñton -yo Atanna -wu ñne bho ö "tuu, 'yo -kë -a 'wön yaa kë 'kloö- 'ka, "kees me "pepe -zian 'ö 'wii- -wu bho wo "tuu ñdhe Adan -bha bha- 'dhö, ga -ko -gun ziö -sü 'ka- -nu ñgban -go yo -zë ñgban 'gü, 'ö dho 'ö zun- 'ka Atanna -bha 'tong- 'ö Moizö -ya dö bha- dö -yi -bha, -a -gen -mü ñdhe kö 'wön yaa -ya -nu -bha 'pö,

'sa Klisi 'ö nu kwa dō -kō ya-'gü bha- -zōn 'ka ॥nē gun Adan bha- 'ka.

¹⁵ "Kεε -gasite 'ö Atanna -ya -kē kwa -dhe bha- ॥bh-lēë -yö 'kpii- 'ö -ziö 'wōn yaa 'ö Adan -ya -kē bha- -ta ॥gbleen. -Yö "dhü tean- 'ka ॥dhe me 'gbe ॥dede -wo kē -ga me dosengseng bha 'ö 'wōn yaa 'ö -kē bha- -wōn 'gü, "kεε -gasite 'ö Atanna -ya -kē 'pō kwa -dhe 'ö Yesu Klisi bō bha- ॥bhleë -yö 'kpii- -ziisü, -a -gen -mū ॥dhe me 'gbe -wo -bō 'pō yō ॥nē- -ta 'yō 'wo dha "wεewεε (Adan -kē Klisi -zōn 'ka 'ka 'klo- ॥nē bha).

¹⁶ ॥Ya 'go mü 'zü, Atanna -bha gbaodhe bha- ॥bhlēë 'ö -kē 'kpiisü 'ö -ziö 'wōn yaa 'ö me do -ya kē bha- -ta bha, -a 'klo- -bha 'ö mü 'zü yō -mū ॥dhe 'wōn yaa 'ö me doseng -ya -kē bha ॥nē -kē me ॥gban "pεpε -gō -to -bha -wōn 'ka, "kεε Yesu Klisi -bha nu -sü kö -yō kwaa- Atanna -nu kwa -kō 'wü 'koo bha- -wōn 'gü, Atanna ॥ya kwa dha, 'sa kö 'kwa 'wōn yaa "sinma -sinma bha- kē 'nu.

¹⁷ Me do ॥nē 'wōn yaa -kē 'yō ga -kō -yō ॥mōo me ॥gban "pεpε -bha, yōö do -a -bha 'wōn yaa 'ö -kē bha -wōn 'gü "dhü tean- 'ka, "kεε 'wōn 'dhe 'kō -kē kwa -dhe 'pō Yesu Klisi 'saa- 'gü bha -yō -ziö -a 'dhe 'kō bha -ta pongpongdhö. -A -gen -mū ॥dhe me "vv me 'ö ॥ya 'dhang bho yōö Yesu Klisi bha ॥nē- "dhiü, 'yō Atanna -ya -me sü ॥dhe 'me 'ö 'bōn

'bha 'yaa- -bha 'zü -a 'dhö. 'Yō -me -yō -ya -a -bha -gasite bha- "yi ॥bhaa Klisi bha -saa- 'gü, 'yō medhe -kē -a "piü.

¹⁸ -A -kē "dhü -sü bha -gü, -kō do 'ö Atanna -bha za -yō bō -'ka Adan yōö do -bha 'wōn yaa kē -sü -ta 'ö me ॥gban "pεpε zē- 'ka bha, Atanna -yō -bō 'wōn -sē 'ö Yesu Klisi 'ö ॥sōng 'bha 'yaa -bha 'ö -kē bha ॥nē -ta -kō do bha -'gü 'pō, 'yō 'bōn bho -'ka me ॥gban "pεpε -bha, 'yō ॥sii -da -a -nu 'gü.

¹⁹ Me dosengseng -bha -da Atanna "dhiü -sü ॥nē 'pō -ya me 'gbe -bha -a wēedhō. -Kō do bha -'gü 'pō Yesu Klisi yōö doseng -a -bha Atanna ॥bhleë 'ö - -ya bha ॥nē dho me 'gbe dha, 'yō ॥sōng bho -nu -bha Atanna wēedhō.

²⁰ -A 'pō 'a- wo "dhü bha -klo- -mū ॥dhe Atanna -yō ö -bha 'tōng- -nu -nu me "bhui -dhe kö -wa -bho 'koo ॥nē do ॥dhe -a "sī 'yaa me "bhui bha -dhe kö -ya -bha 'tōng -'kun 'kpakpadhö kö -yō kē -a dha -gen 'ka. Kē "dhü kö ॥waa- 'wōn dō, kö -wa -bha -gasite bha- ॥bhleë dō, kö -wa 'wōn dō ॥dhe "tōng 'ö me "bhui -bha 'wōn yaa -yō -da 'ka 'kpii- 'gü bha, 'yō Atanna -bha -gasite -yō -ziö 'ka -gba -'gü 'pō.

²¹ Kē "dhü kö -wa 'wōn dō ॥dhe -kō do 'ö 'wōn yaa -yō -ya 'ka "se "dhiü 'ö ga -yō bō -ta 'ö -kō -yō ॥mōo -'ka me "bhui -bha bha, Atanna -dī 'pō -yō -gasite -kē kwa -dhe -kō do bha ॥nē -'gü, 'yō 'kwa

bɔ kwa Dëme Yesu Klisi 'ka, 'yö- pö kwa -bha ɬdhɛ 'bɔn 'yaa kwa -bha, 'yö ɬsii 'ö 'yaa yén -a -da kwa 'gü.

6

¹ ɬYa kë "dhü kö 'wɔn bha- -go 'kwa- sü- 'gü yö -mü -më 'ka? Kwa -dho zë Atanna -bha -gasite -kë kwa -dhɛ -sü -wɔn ɬnë- -dhes kö 'kwa -tosea kë 'wɔn yaa 'gü -kpeawo 'kwa 'dho- 'ka, kë "dhü kö -yö ö -bha -gasite bha- 'bha -da 'gü 'pö -kpeawo -ee?

² -Abin! -A -gen -mü ɬdhɛ 'kwa bɔ Yesu 'ka kö 'kwa kë ɬdhɛ 'me ɬya ga -a 'dho 'wɔn yaa kë -sü -go. Kö 'kwaa 'dho 'zü 'wɔn yaa -zë -bha 'ka, ɬya kë "dhü kö 'kwaa- ɬmoo- -bha kö 'kwa 'wɔn yaa kë 'zü -kpeawo 'kwa 'dho- 'ka.

³ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloo- -mü ɬdhɛ -yö 'to ka "yaan ɬdhɛ me "pəpə 'ö ɬwa kwa -bɔ Yesu Klisi 'ka -zu bho 'ö 'kwa -kplü -a -bha bha kö ga 'ö- wo bha kweng- -nu kwa- -wo kwa "kwëë.

⁴ ɬYa kë "dhü kö 'dho 'ö 'kwa- wo "yi ɬwlöö kwa -bɔ -a 'ka -zu bho -dhɛ 'gü bha ɬnë ɬdhɛ ga 'ö kweng- -nu 'kwa- wo kwa "kwëë, 'ö 'wo kwa bun bho -a 'dho. Kë "dhü kö 'kwa 'tosea kë 'pö ɬdhɛ Klisi -bha 'ö- kë sië kö- Dë -bha 'gügbüidhɛ ɬbhlëesü bha ɬyaa- bho ga 'gü ɬyaa- -bö bha- 'dho.

⁵ -A 'kloo- -mü ɬdhɛ kweng- -nu 'kwa kë do, kwa ga -kɔ ɬya kë do ɬdhɛ -kɔ bha- 'dho, kö kwa -go ga 'gü -sü 'ö 'kwa -bö bha -yö -dho kë 'pö ɬdhɛ -a -bha 'dho.

⁶ -A kë "dhü -sü bha- 'gü, -a -dhɛa -bha ɬdhɛ -a -naa kë kwa "yaan ɬdhɛ me suu 'dhɛ 'kwa gun- 'ka -bleesü bha ɬnë ɬya ga Klisi "piü "dhü -bha bha. Kë "dhü kö zuëga yaa 'ö gun kwa "gblüü- -bleesü bha- 'gü -yö see-, kö 'kwa 'go 'wɔn yaa kë -sü -go ɬdhuëngdhɛ 'gü.

⁷ -A -gen -mü ɬdhɛ 'me ɬya ga kö 'wɔn yaa kë -sü "pö ɬya 'go- -bha, -a 'kloo- -mü ɬdhɛ kö 'wɔn yaa kë "sí 'yaa- -me -dhɛ 'zü.

⁸ 'Sa ɬya kë ɬdhɛ kwa- Klisi -nu 'kwa ga -zë wo kwa "kwëë, kö kwa 'dhang bho -sü -ya "dhiü 'kpakpadhö ɬdhɛ kweng- -nu kwa -dho -tosea kë 'pö kwa "kwëë.

⁹ 'Ö kwa 'dhang bho -sü -yö -kë "dhiü 'kpakpadhö 'pö ɬdhɛ Klisi 'ö Atanna -ya -bö bha 'yii 'dho ga 'zü tongtongdhö, ɬdhɛ ga -kɔ 'yii 'dho ɬmoo- -bha 'zü.

¹⁰ -A 'kloo- -mü ɬdhɛ ga do 'ö- wo bha -ya -wo "dhü kö 'ö -gwë zun 'wɔn yaa -bha 'gügbüidhɛ 'ö me "bhui- -nu -bha bha ɬnë- -naa "dhiü, -tosea 'dhɛ 'ö- kë sië "tüng ya- 'gü -a -bö -sü zian- -ta bha -ya kë sië 'pö Atanna ɬnë- -bha kë 'gü.

¹¹ -A -kë "dhü -sü -wɔn 'gü, kaa -dı 'pö, -ka ka -dı -sü ɬdhɛ 'me ɬya ga 'wɔn yaa -go -a 'dho, kö 'ka -tosea kë Atanna -bha kë 'gü Yesu Klisi ɬyënng 'gü.

¹² ɬDhɛ 'ö "dhü, 'ka 'dho "wi- -bha 'zü tongtongdhö 'ö 'wɔn yaa -kɔ -yö -ziö ka kwi 'ö ga -pë 'ka bha- -go. 'Wɔn

yaya -nu 'ö ka zuë" -yo bho-
kë -sü -bha bha, 'ka 'dho-
'bha kë 'zü.

¹³ Ka daç -nu 'wo ka -bha
bha 'ka 'dho- -nu "kplëng
bho 'wɔn yaa kë -sü -dhe
dhe -a -bha yë -kë 'ka -kwëe
-nu 'dhö, "keε -ka ka -dī nu
Atanna -dhe -kɔ ɔgban -kɔ
ɔgban 'gü, kö 'ka kaa- -tosea
ɔgban nu- -dhe. -A 'kloɔ-
-mū ɔdhe ka 'ö 'ka gun 'ka
ga bha 'ka 'go ga 'gü 'ka
-bö, -tosea -dee ɔnë- 'ka- kë
sië ɔtaamasü ya- 'gü Atanna
-bha kë 'gü. -A -wɔn 'gü, -ka
ka daç -nu "kplëng bho yö
ɔnë -dhe ɔdhe -a -bha yë -kë
'ka -kwëe 'dhö kö 'wɔn 'ö pö
'aa- -bha ɔnë 'ka- kë.

¹⁴ -A -gen -mū ɔdhe -a -bha
-gasite ɔnë 'ka -kplü -sü 'ka-
-bha ɔtaamasü ya- 'gü, 'ö
'ka -tosea kë sië- ɔyënng 'gü.
'Kaa 'tong- -go -kpla 'gü 'zü,
'wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö 'wɔn
yaa -kɔ 'yii 'dho ɔmɔɔ ka
-bha 'zü bha 'yö bha.

¹⁵ "Keε ɔya kë "dhü kö
ɔdhe ɔnë bha? Kö ɔdhe 'ö
-kë ɔdhe kwa -kɔ 'yaa 'tong-
-go -gwë ɔwlöö 'zü 'ö 'kwa
-kplü -sü 'ka Atanna -bha
-gasite ɔnë- -bha bha, kwa
-mɔɔ -bha 'kwa 'wɔn yaa -kë
-ee? -Abin tongtongdhö.

¹⁶ "Eεn 'yaa ka 'gü ɔdhe
'me 'ö ɔwlü 'ö dho ö -dī
"kplëng bho me -dhe kö 'ö
-da -me -go gwëedhe 'gü, kö-
-me ɔya kë 'ö gwëedhe kë
sië 'me 'ö- -dhe bha- -bha
ɔdhuëng 'ka ɔnaa bha -ee?
ɔYa kë "dhü, 'me 'ö 'bha i -dī
nu 'wɔn yaa kë -sü -dhe, kö
'bha -da -go ɔdhuëngdhe 'gü
ɔnaa bha, i -go -dho 'to- -bha

'ö i 'gü -yo ɔsee. 'Me 'bha i -dī
"kplëng bho 'pö Atanna -dhe
kö 'i- ɔbhlëe -ya, -yo -dho i kë
'me 'ö pö 'aa- -bha -a 'ka.

¹⁷ "Keε Atanna nüe", -a
-gen -mū ɔdhe ka 'ö 'ka gun
'wɔn yaa kë -sü ɔnë- -go
ɔdhuëngdhe 'gü -bleesü bha,
-gasite yö ɔnë- -bha 'yö 'wo
"ta -kɔ -së 'ö -zɔn ka -dhe bha
ɔnë 'ka- 'sü -sü 'ka ka 'nii-
-bha -wɔn 'ka do -kɔ ya- 'gü.

¹⁸ -A -wɔn 'gü, 'go 'ka- wo
'wɔn yaa -go ɔdhuëngdhe
'gü bha ka -da -sü 'ka
'wɔn -së kë -sü ɔnë- -go
ɔdhuëngdhe 'gü.

¹⁹ 'Wɔn -zɔn 'ka 'a- -zɔn 'ö
-gban ɔdhuëngdhe -bha bha
a- -kë "dhü kö 'wɔn 'a- pö sië
bha ɔnë 'ka- 'gü ma 'kpak-
padhö, ɔdhe -kɔ do 'ka gun
ka -kɔ waa- ka -gen ɔgban
-da -sü 'ka- 'ka 'wɔnmakoosü
-nu kë -sü -nu waa- 'wɔn yaa
kë -sü -go ɔdhuëngdhe 'gü,
'ö 'ka gun 'ka kë "bhluubhlu
-a -wɔn 'gü bha ɔnë 'ka dho-
kë- 'ka 'wɔn -së kë -sü 'gü
ɔtaamasü ya- 'gü 'pö, kö 'ka
kë "slüüslü Atanna -bha 'ka.

²⁰ -A pö 'a- wo "dhü bha-
'kloɔ- -mū ɔdhe 'ö gun kö ka
-kɔ -yo 'wɔn yaa -go -gwë
ɔwlöö, kö 'kaa 'wɔn -së kë
-sü -zë -go ɔdhuëngdhe 'gü
tongtongdhö, kö ka flëe- 'gü
'wɔn -së kë -sü -zë -go.

²¹ -A kë 'ka gun- wo sië
"dhü "tüng bha- 'gü bha, -a
ɔtrɔɔn 'ka- ɔslɔɔ- 'gü ɔdeε yö
-mū -më 'ka? Yö -mū 'wɔn
-nu bha- -nu 'yiü- 'ö ka kë sië
ɔdeε bha ɔnë- 'ka. -A 'kloɔ-
-mū ɔdhe 'wɔn 'dhe 'kö 'ka
gun- kë sië bha -wo ga -zian
ɔnë- bho me 'ka.

²² "Kee dō 'dhe 'kwa- wo
ddee, 'ö 'ka 'go 'wən yaa -go
dhuēngdhe 'gü 'ö 'ka bō
Atanna 'ka bha- ɬtr̥ɔɔn 'ö ka
-bha yo -mū pō 'ö 'yaa ka
-bha -a wēēdhō bha ɬnē- 'ka,
'yō- -go -yō dho 'ö dō -tosea 'ö
'yaa yēn 'ö- "piü bha- ɬsl̥ɔɔ
-sü -ta.

²³ -A -gen -mū ɬdhe ɬtr̥ɔɔn
'ö 'wən yaa kē -sü 'gü 'yō ga
'ka. "Kee 'pē 'ö Atanna -ya
ɬgbao 'me 'ö 'dhang bho kwa
Dēme Yesu Klisi "dhiü -a -go
"wēkewēke, 'yō -mū -tosea 'ö
'yaa yēn 'ö- "piü bha ɬnē- 'ka.

7

¹ N dheeblehang -nu, a- 'wən
-dō "pēpēdhō ɬdhe 'pē 'ö
maa- pō ka -dhe bha ka-
-dō 'nu -bleesü, -a 'kl̥ɔɔ- -mū
ɬdhe ka 'tōng- -dō 'kpak-
padhō. Ka- 'wən -dō ɬdhe
me 'ö 'yii ga ɬkö, 'ö -tun
-zē wo "yaan, kö- -me -ko
-yō -tun 'tōng- -go kpō ɬwl̥öö
ɬnaa bha. "Een 'yaa "dhō
-ee?

² -Yō -kē ɬdhe dheeblehō 'ö
gwaan- -bha -a 'dhō. 'Ö
'tōng- 'ö dhe 'sü -sü 'gü bha-
"gbl̥uu -ta, "tōng 'ö dheeblehō
bha- -bha gōn 'ö -tun 'ka
"yaan, kö waa -bha gōn bha-
-nu gēn -yō 'kwēē- ɬnaa bha.
"Kee -a -bha gōn ɬya bo ga
-sü -zē 'ka, kö 'tōng- bhiē"
ɬya "kan- -bha.

³ -A -kē "dhō -sü 'gü, "tōng
'ö 'ka 'ö dheeblehō bha- -bha
gōn 'dhō -tun 'ka "yaan, kö
-ya 'to -yō 'dho -yō gwaan-
-dee 'kpo, kö -yō -zua ɬnē- zē
bha. "Kee -a -bha gōn ɬya
bo ga -sü -zē 'ka, kö 'tōng-
bhiē" 'ö gun- -bha gwaan-

'kpo -sü "gbl̥uu "piü bha ɬya
"kan, ɬya ö -bha gwaan- -dee
'kpo, -ya -kpo ö -ta "puu 'ka.

⁴ -Kō do bha- 'gü, n dheeblehang
-nu, gun 'ka- wo 'tōng-
-go 'kun 'gü yi 'bha 'ka bha
'yaa "dhō 'zü. 'Ka ga 'tōng-
bha- -go ɬnaa bha, 'yii 'dho
ka 'kun 'zü, -a 'kl̥ɔɔ- -mū
ɬdhe ga 'ö Klisi -ya wo bha
-ya -wo kaa- wo 'gü, ka -ga
Atanna -bha 'tōng- -go -ko
ɬnē bha. Kē "dhō kö 'ka
kē Klisi -bha 'ka ɬdhe -ko 'ö
ɬgeandhe -yō gwaan- "wēe
kpo- 'ka bha- 'dhō. -A me
"wēe 'ö "dhō bha ɬnē Klisi 'ö
go ga 'gü 'ö -bō bha- 'ka. -A
kē 'ö Klisi -ya wo "dhō bha
-ya -kē "dhō kö 'me 'ö 'kwa
-kē -a -bha me -nu 'ka 'kwa
ɬtr̥ɔɔn kē Atanna -dhe.

⁵ -A 'kl̥ɔɔ- -mū ɬdhe
"tōng 'kwa gun- 'ka kwa -dī
dhōobhaa kē -zian -ta bha,
'wən yaa 'ö Atanna -bha
'tōng- -ya kē -sü -dhio dō bha
ɬnē- kē -sü -pēng -yō gun dō
siē kwa daō -nu 'ka 'yō kwa
"dhiü bho- 'ka ga -dhe.

⁶ "Kee dō 'dhe 'kö 'kwa- wo
ɬtaamasü ya- 'gü ya, 'kwa
'go 'tōng- -go ɬdhuēngdhe
'gü, -a 'kl̥ɔɔ- -mū ɬdhe pē
'ö gun kwa 'kun -sü 'ka 'yō
kwa gun- -go -kaso 'gü bha
'kwa ga- -pē -go. -A -kē
"dhō -sü -wən 'gü, yē -dee
'dhe 'kwa- kē siē ɬtaamasü
ya- 'gü, Atanna -bha kē 'gü
bha- -bha 'Nii- "sl̥üüsl̥ü bha
ɬnē- kē -faan -da kwa 'gü.
-A kē -ko zii 'dhe 'ö gun
'tōng- "gbl̥uu -ta bha 'kwa-
-go -kaso 'gü 'zü.

⁷ "Kee ɬya kē 'sa "dhō bha
-oo, kö ɬdhe ɬnē bha? Kö

Atanna -bha 'tɔng- bha ɻnë pë yaa 'ka bha -ee? -Abin! "Kεε -a 'kloɔ- 'ö mü yö -mü ɻdhe Atanna -bha 'tɔng- bha ɻnë -zɔn n -dhe ɻdhe 'wɔn 'dhe 'ö ɻni ɻwaa- kë kö 'wɔn yaa ɻnë bha, 'yö- -wɔn 'gü 'yö 'a 'wɔn yaa dɔ. -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloɔ- -mü ɻdhe ɻya kë ɻdhe Atanna -bha 'tɔng- bha 'yii -dhio dɔ 'nu kö -ya pö ɻdhe i zuë" ya 'dho bhɔ pë -bha, kö 'maa zuë" -bhɔ pë -bha -sü dɔ 'wɔn yaa 'ka.

⁸ -A pö 'ö 'tɔng- bha -ya wo ɻdhe zuë" -bhɔ pë -bha -sü bha 'yaa -së bha ɻnë 'wɔn yaa -yö ö zü -gban 'gü, 'yö 'wɔn yaa suu "pεpε 'ö 'tɔng- -ya pö 'yaa -së bha- kë -dhɔ -da n -zu -bha. -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloɔ- -mü ɻdhe ɻya kë 'nu ɻdhe 'tɔng- bha 'yaa 'dhö, kö -a pö -sü 'ö ɻdhe 'bha- kë ɻni kö 'bha 'wɔn yaa kë bha- 'bhaa 'dhö 'pö.

⁹ ɻYa kë "dhü kö ma -zë n -bha 'ka, 'wɔn 'a n -zu gɔn- 'ka yö -mü ɻdhe 'ö gun kö 'mii 'pë 'ö Atanna -bha 'tɔng- -ya -dhio dɔ -a 'bha dɔ ɻkö, 'maa gun -tosea kë sië "sika 'ka. "Kεε ɻdhe 'a- dɔ, 'ö 'a- 'wɔn dɔ ɻdhe 'ma- -bha 'tɔng- bho, ɻdhe 'wɔnyaakëme -mü n 'ka,

¹⁰ 'yö 'a- 'wɔn dɔ ɻdhe ga 'a dho- wo bha- -gen ɻnë bha. -A -kë "dhü -sü bha ɻnë -wɔn 'gü, 'yö 'tɔng- 'ö Atanna -ya dɔ kö -yö dha -zian ɻnë -bho kwa 'ka bha, 'yö -kë ga -zian ɻnë -bho ma -zë n 'ka -pë 'ka.

¹¹ -A -gen -mü ɻdhe 'wɔn

yaa -yö ö zü -gban -a -bha 'tɔng- 'kö -së bha ɻnë -'gü 'yö "kpénng- -kë n -go, 'yö bɔ- -ta 'yö n -pö, 'yö -kë n ga -gen 'ka.

¹² -A -kë "dhü -sü 'gü, Atanna -bha 'tɔng- -zë yaa -dhe 'bha 'yaa -bha, yö -zë -yö -së, -yö "slüüslü.

¹³ 'Wɔn yaa 'ö n zuë" "piü bha ɻnë -da -wɔn 'dhö -mü. Kë "dhü kö -a -bha -kë yaa -yēnngsü -sü bha 'kwa- dɔ. Yö ɻnë pë -së bha- sü 'ö -kë n zë -pë 'ka. -Kɔ 'ö 'wɔn yaa -yö ö zü -gban 'ka Atanna -bha 'tɔng- 'gü 'yö -kë pë yaa -yēnngsü 'ka bha 'yö bha. 'Yaa yö -zë 'ka, 'pë 'kö pë -së 'ka -yö -kë ma -zë n zë -pë 'ka -kɔ -kë ɻdhe?

Kwa -kë wɔn yaa -go ɻdhuëngdhe 'gü -kɔ -dhiang 'ö Pɔdhö -ya zë

¹⁴ -Ka -dhe -ga, mε ɻgban kwa- 'wɔn -dɔ 'kpakpadhö ɻdhe 'tɔng- -yö -go Atanna ɻnë - "piü. -Yö -së, "kεε ma ɻnë ma -zë 'a 'wɔn yaa -go ɻdhuëngdhe 'gü, n -kë mε "bhui- 'ka -sü 'ö "sı 'yaa n -dhe bha- -wɔn 'gü,

¹⁵ 'yö 'pë 'a- -kë 'maa- dɔ n -dı -go. -A 'kloɔ- -mü ɻdhe 'pë 'kö- kë -dho 'dhö n -bha 'maa yö -zë kë, -a 'dhe 'ö -san 'dhö n -kë bha ɻnë 'a- -kë.

¹⁶ -A -kë "dhü -sü 'gü, ɻya kë ɻdhe 'pë 'yaa n "piü ɻdhe 'a- -kë, 'ma- -kë, kö- -dhe 'bhaa Atanna -bha 'tɔng- -zë -bha, yö -zë -yö -së,

¹⁷ kö- -dhe 'bha 'yaa mang -dı 'pö n -bha, kö 'wɔn yaa 'ö

n -zu "piü bha ɬnē- -da -wən 'dhö -mü.

¹⁸ -A 'klɔɔ- -mü ɬdhe ɬya 'to n suu -zë -bha -bha, n -kë me "bhui- 'ka -sü "gblü "piü, kö a- 'wən -dɔ ɬdhe 'wən -së -zë -a do -zian -yεa 'yaa n 'gü. 'Wən -së kë -dhö -yö -kë n -bha, "keε n -kɔ ɬnē 'yaa ɬmɔɔ- kë -sü -bha.

¹⁹ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, 'wən -së 'ö- kë -dhö 'dhö n -bha bha 'maa yö -zë kë, "keε 'wən yaa 'ö yö -zë kë -dhö 'yaa n -bha bha ɬnē 'a- -kë.

²⁰ 'Ö "dhü 'dhö -mü, ɬya kë ɬdhe 'pë 'kö kë -dhö 'yaa n -bha 'ma- kë, kö mang ɬdede -zë 'mii- "dhiü "wlü -bha kö 'a 'wən bha- kë, "keε kö 'wən yaa 'ö ɬya 'kɔ dɔ n 'gü bha ɬnē- -da -wən 'dhö -mü.

²¹ ɬYa kë "dhü kö n -bha 'kö ɬsloɔ- 'gü 'a- dɔ, yö -mü ɬdhe 'ma- pö 'a 'wən -së kë, 'maa ɬmɔɔ- -bha. Pë doseng 'ö n -kɔ -yö ɬmɔɔ- kë -sü -bha, 'yö 'wən yaa 'ka.

²² 'Sa 'ma 'yaanu kö 'a n -zu 'gɔn, Atanna -bha 'tɔng- "dhia -zë -yö n 'gü ɬtɔn, "keε -a -kɔ 'mε?

²³ 'Tɔng- "wεε 'dhe 'ö n kwi ɬwlöö bha ɬnē 'ko zë- 'dhe 'ö n zuë" "piü bha- 'ka, 'yö n -kë 'wən yaa 'ö ɬya 'kɔ dɔ n kwi 'gü bha- -bha ɬdhuëng 'ka.

²⁴⁻²⁵ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, a 'wən yaa -go ɬdhuëngdhe 'gü -kpeawo ma -kë me "bhui- 'ka -sü ɬnē- -wən 'gü, "keε n zuëga -zë Atanna -bha 'tɔng- 'kun -dhö -ya -bha. "Eke! Mang -wëësü 'ö 'ma n -dī "yaan -ga wo ɬtɔn ya 'dee dho n dha, 'dee dho kwi 'dhe 'a- 'gü

ya- bho n -bha? "Kee -gasite 'yaa Atanna -bha -a Gbö Yesu Klisi 'ö kwa Dëme 'ka bha- -bha ga 'ö- wo bha- 'saa- 'gü.

8

¹ -A 'klɔɔ- -mü ɬdhe dɔ 'dhe 'kö 'kwa- wo "tüng ya- 'gü ya, me "pεpε 'dhe 'kö ɬwa -kplü Yesu Klisi -bha, Atanna -bha za 'yaa- -nu -bha 'zü.

² -A -gen -mü ɬdhe zian 'ö Atanna -bha 'Nii- "slüüslü 'ö ɬsii 'ö 'yaa yén- -da 'mε 'kwa bɔ Yesu Klisi 'ka kwa 'gü bha ɬnē kwa dha zian 'dhe kwa -da 'wən yaa -go ɬdhuëngdhe 'gü, 'ö gun kwa "dhiü bho sië ga -dhe bha- -go.

³ 'Wən 'ö kwa məbhuiðhe -dhe -kwi 'yaa gun ɬmɔɔ sië- 'gü -wən kë -sü -bha Moizö -bha 'tɔng- "gblüu -ta bha, Atanna ɬyaa- 'gü -wən kë. -A 'klɔɔ- -mü ɬdhe ɬya yöö ɬdede ö Gbö bɔ kwi 'ö kwa -bha 'ö 'tɔng- 'kun "sí 'yaa -dhe bha- 'gü kö yö -zë -ya 'kun, kö -yö kpaɔ "pε- 'ka 'wən yaa -bha, kö -yö kë Atanna -bha za -loo 'wən yaa -ta -gen 'ka kö -ya bho kwa -bha.

⁴ Atanna -ya kë "dhü kö 'pë 'ö 'tɔng- -ya pö- 'gü -wən -yö kë 'mε 'ö 'kwa- -tosea kë sië kwa -dī faan -bha 'zü, "keε 'ö 'kwa- kë sië- -bha 'Nii- "slüüslü ɬnē- 'saa- 'gü ya kwa ɬnē kwa -dhe.

⁵ -A 'klɔɔ- -mü ɬdhe me 'wo -tosea -kë wo -dī dhoo'bhaa 'ka bha, 'pë 'ö- -dhö -ya -nu -kë ɬnē 'wo -ya -a -wən zuëñ -ta, "keε 'mε 'kö 'wo -tosea kë sië Atanna -bha 'Nii- "slüüslü 'saa- 'gü, wo -zë -wo -ya

'pë 'ö- -dhö -yö 'Nii- "slüüslü bha- -kë ɬnë- kë -sü zuën -ta.

⁶ 'Sa -ya 'pë 'kö- -dhö -yö më -kë -a kë -sü zuën -ta -sü -zë, -yö më "dhiü -bho ga ɬnë- -dhe, "keε -ya 'pë 'ö- -dhö -yö Atanna -bha 'Nii- "slüüslü -kë -a kë -sü zuën -ta -sü 'yaa zian "wëe 'bha bho më 'ka kö 'yii kë -tosea 'ö 'yaa yën 'ö Atanna "piü, waa- -ya -dù 'fleë- 'gü -sü -zë 'ka.

⁷ -A -gen -mü ɬdhe më "pëpë 'wo -ya 'pë 'ö- -dhö -ya -nu -kë -a kë -sü zuën -ta bha, Atanna 'yaç- -mü -a -nu 'ka, 'waa- -bha 'tong- ɬbhleë -ya, 'waa ɬmoo -zian ɬnë- wo- -bha.

⁸ 'Sa 'më 'wo "dhü bha- -nu "dhia 'yaa ɬmoo- -bha kö -yö 'ma- 'gü 'pö.

⁹ "Kee ka -zë 'kaa -tosea kë ka -dù dhoobhaa 'ka 'zü, ka -tosea kë sië -a -bha 'Nii- bha ɬnë- dhoobhaa 'ka. -A 'kloç- -mü ɬdhe- -bha 'Nii- bha -yö ka 'gü. Klisi -bha 'Nii- bha 'yaa më "vu më 'ö- 'gü, kö 'yaa Klisi -bha 'ka.

¹⁰ ɬYa kë ɬdhe Klisi ɬnë ɬya kë ka 'gü, 'kö 'zü ka kwi -zë ɬya kë ga -pë 'ka 'wɔn yaa -wɔn 'gü, "keε kö ɬsii 'ö 'yaa yën bha -yö ka 'gü -a -bha 'Nii- 'ö ka 'gü bha- -wɔn 'gü, -a 'kloç- -mü ɬdhe kö Atanna ɬya ka kë "slüüslü ö wëedhö.

¹¹ ɬYa kë ɬdhe Atanna -bha 'Nii- "slüüslü 'ö Yesu -bö 'ö go ga 'gü bha ɬnë ɬya -yea 'kun ka 'gü, 'yö yöö Atanna 'ö Klisi -bö 'ö go ga 'gü 'pö bha, 'ö bö- -bha 'Nii- 'ö ka 'gü bha- -ta 'yö ka kwi 'dhe 'ö gapë 'ka bha- -bö 'pö, 'yö ɬsii -dee -da ka 'gü.

¹² -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, n dheeblehang -nu, "pö -yö kwa -bha. "Kee "pö 'ö bha 'yii kë kwa -dù dhoobhaa kë "pö 'ka.

¹³ -A -gen -mü ɬdhe 'ka -tosea kë ka -dù dhoobhaa -zë 'ka kö ka -dhe ga. "Kee ɬya kë ɬdhe 'ka ka zü -gban Atanna -bha 'Nii- 'kö bha- 'gü, kö ka -dù dhoobhaawɔn -nu bha 'ka ka kwaa- -zü, kö -yö kë ka -go ɬdhe 'pë ɬya ga -a 'dhö, ka -dhe -tosea kë.

¹⁴ -A 'kloç- -mü ɬdhe më "pëpë 'kö 'wo -tosea kë sië Atanna -bha 'Nii- bha- -faan 'ka, kö- -bha 'në -nu -mü.

¹⁵ -A -gen -mü ɬdhe -a -bha 'Nii- 'kö- ɬgbaç ka -go 'ö ka 'gü bha, 'yii kë 'Nii- 'ö më -kë "suü -më 'ka, "εen 'ö më -kë ɬdhuëng 'ka -a 'ka. "Kee yö ɬnë ka -kë -a -bha 'në 'ka, 'yö 'kwa ɬmoo- -bha 'kwa- -dhe «Kwa Dë».

¹⁶ -A 'kloç- -mü ɬdhe Atanna -bha 'Nii- bha yöö ɬdede -ya "sædhe -kë kwa 'nii- -dhe 'ö- pö kwa- -bha 'në 'ka.

¹⁷ 'Sa ɬya kë ɬdhe 'kwa kë- -bha 'në 'ka, kö 'pë 'ö- "plüün bho ö -bha 'në -nu -dhe -dhekpaç dhia" 'gü bha kwaa- Klisi -nu kwa -bha -mü. -A 'kloç- -mü ɬdhe 'kwa saan" Klisi -wɔn 'gü ɬdhe -kø 'ö ɬsaan- 'ka -a 'dhö, kweng- -nu kwa -dhe kë 'pö -dhe do 'gü -a 'tø bho -yi 'ka.

¹⁸ -A -wɔn 'gü, a- 'wɔn -dɔ 'kpakpadhö ɬdhe Atanna -bha -gblüedhö 'ö dho- nu kwa -dhe, waa- -bha 'tøbhödhe 'ö- ɬkeng- bha- -nu -bha -kë -së -sü bha,

'waa- -zɔn -zianwo saan"
'kwa- wo sië ɬdɛɛ bha- 'ka.

¹⁹ Pē "pəpə 'ö Atanna -ya
-da, -a ɬgban -zu -yö dun sië-
-bha 'në -nu bha- -nu -wo
"yea- -yi bha- -wɔn 'gü.

²⁰ -A -gen -mü ɬdhe pē
"pəpə 'ö- -da -a ɬgban- -kë
see- -pē ɬnë- 'ka, kë 'ö- wo
"dhü bha yö ɬnë- pö -yö kë
"dhü. "Kee yö ɬnë- ɬgban
'gü, -a -nu -zvöydhe -wɔn -yö
-dhö.

²¹ Yö -mü ɬdhe -yö -gun
Atanna -zu "piü ɬdhe ö -dho
ö -bha -da -pē -nu bha- -nu
-bho ɬdhuëngdhe 'gü yi do
'ka 'güseedhe bha- -go, 'ö
'wo -ya wo -dī 'flëë- 'gü -a
-bha 'në -nu medhe kë -yi
bha- 'ka.

²² 'Yaa kwa tii' 'ka -wɔn 'ka,
kwa- 'wɔn -dö 'kpakpadhö
ɬdhe 'ö go- 'ka "kpungtaadhe
-da -sü -bha 'ö nu 'ö zun-
'ka ɬdɛɛ -bha, pē "pəpə 'ö
Atanna -ya -da, -a 'bha 'yii
-ya ö -dī 'flëë- 'gü do, "dhiü
ɬnë 'wo- wo sië 'wo dho- 'ka,
ɬdhe dhebhö 'ö- "gblü 'dhö-
kë sië -a 'dhö saan" 'wo- wo
sië bha- -kwɛɛ ɬwlöö.

²³ "Kee 'wɔn 'ö "dhü bha
'yii kë "kpungtaame -nu -dī
-slɔc -a -nu -bha 'wɔn 'ka, -a
-gen -mü ɬdhe 'mɛ kwaa -dī
'pö 'kwa Atanna -bha 'në -nu
'ka bha kwa "dhiü 'pö "dhü
kwa zuë" "piü. "Kee 'sa kō
ɬya kwa -zë kwa "kan -ga -go
bhië" "dhiü ɬyaa- daç dç -a
-bha 'Nii- "slüüslü 'ö- ɬgbao
kwa -go bha- 'ka. "Kee ɬdhe
'ö -kë ɬdhe -a -go -da 'plöö
-yi ɬnë dho kë yi 'ö dho kwa
bho- 'ka kwi 'dhe ga -kwi 'ka
ya - 'gü 'ö kwa dha- 'ka ga -go

bha ɬnë- 'ka bha ɬnë- -wɔn
'gü 'yö 'kwa -tun -dhiö 'pö
kwa zuë" "piü bha.

²⁴⁻²⁵ Pē 'ö mɛ "yan 'yaa-
-bha ɬnë ɬya kë 'yö mɛ -yö
mɛ "yan to- -go zuëseadhë
'ka. -A pö 'a- wo "dhü bha-
'klɔc- -mü ɬdhe 'kwa dha
'nu, "keɛ kwa -tun ɬkö kwa
"yan 'to- -dhekpäoyi -së 'ö
'kwa dho -da 'ka -a -bha-
-gblüdëdhepö 'gü bha- -go.
-A -gen -mü ɬdhe pē 'ö mɛ
"yan 'yaa- -bha 'yö mɛ- mɛ
"yan to- -go. "Een 'pē 'ö
mɛ "yan 'dhö- -bha mɛ- -mɔc
-bha 'ö mɛ- mɛ "yan to 'zü-
-go -ee?

²⁶ ɬYa 'go yö -zë 'gü, 'mɛ
'ö "sí 'yaa kwa -dhe -bheä
Atanna -dhe -sü 'gü bha, -a
-bha 'Nii- "slüüslü -yö -nu kö
-yö kwa ɬnë kwa -ta 'kun
-bheä -dhe -sü -bha. -A 'klɔc-
-mü ɬdhe -kɔ 'wo ɬbheä- 'ka
-a -dhe 'kwaa- dɔ -së 'ka. -A
-bha 'Nii- bha ɬnë ɬbheä-
-dhe kwa -dhe, 'yö -bheä
-dhe -kɔ 'ö- -zu kun -a wo
kwa -dhe -zu ɬlɔc -kɔ 'ö -wu
'ö go- 'gü -a pö -kɔ 'yaa ɬslɔc
mɛ "bhü- -go -a 'ka.

²⁷ ɬYa kë "dhü, 'yö Atanna
'ö -dhe yö mɛ zuë" 'gü bha 'ö
ö -bha 'Nii- "slüüslü bha- -wu
'gü ma, -a 'klɔc- -mü ɬdhe
'Nii- bha -yö -bheä -dhe -a
-bha mɛ -nu ɬnë- -nu -wɔn
'gü ɬdhe -kɔ 'ö- "piü ɬdhe
-wa kë- 'ka -a 'dhö.

²⁸ -A -wɔn 'gü, mɛ "pəpə
'ö Atanna -dho -ya -nu -kë
'ö- -nu sü 'ö- -nu -ya ö -bha
-ya 'gü ɬdhe -kɔ 'ö gun- 'ka-
-zu "piü yi 'bha 'ka -a 'dhö,
'wɔn "pəpə 'ö -da -a -nu -ta,

-a ॥gban "dhiü -ya -dhe -kë
-nu -bha 'wɔn -sé ॥në- 'ka.

²⁹ -A 'kloo- -mü ॥dhë Atanna yöö ॥dede 'ö 'me 'ö-
-nu dö kö 'wii bhɔ -zianwo ॥kö, 'ö- -ya ö zuë" "piü- -nu
-bha ॥dhë ॥wa bhɔ -wo -dho
kë ö -bha 'ka bha, -ya -ben
-zë wo ॥në- -nu -bha yi 'bha
'ka kö -wo kë ॥dhë ö Gbö
'dhö -kɔ 'ö- 'gü -a 'dhö. Kë
"dhü kö -a Gbö bha -yö kë ö
dheebhang -nu 'gbə bha- -nu
-bhɔ -be 'ka.

³⁰ 'Sa 'me 'ö Atanna -ya -kë
"dhü -wɔn -ya ö -zu "piü- -nu
-dhe yi 'bha 'ka bha -ya wo
॥në- -nu sü me ॥zinng 'gü.
'Me 'ö- -nu sü "dhü bha, 'yö
dho 'yö- -nu -kë "slüüslü ö
wëëdhö. -A me do 'wo "dhü
bha, 'yö dho 'zü 'ö- -nu -kë
'tɔbhɔdhe -kë ö "piü -me 'ka.

³¹ ॥Ya kë "dhü kwa -dho -a
pö 'sa ॥dhë? Atanna -zë ॥ya
bo bo -sü 'ka kwa 'ka, kwa
'yaç- -mee ॥në -kɔ dho ॥moo
kwa -bha?

³² -Më ॥në Atanna dho-
fië- bho kwa -bha ॥taamasü
ya- 'gü, "keε kö 'yii ॥döng
ö de Gbö -ta kwa -dhe tong-
tongdhö, kö ॥ya ö -kɔ bho-
'gü kö -yö ga me ॥gban "pepe
kwa -wɔn 'gü. ॥Dhe 'kö ॥ya
ö -kɔ bho ö Gbö -zë 'gü kwa
-wɔn 'gü ॥dhë -kɔ bha- 'dhö
bha, kö -yö -dho pë ॥gban
"pepe nu kwa -dhe -a Gbö 'ö-
nu bha- taa 'ka.

³³ Atanna ॥në ॥yaa- pö 'me
'ö- -bha ॥dhë ॥song -ya -bha
kö ॥sɔng -ya -me -bha. Yöö
do bha ॥në ॥yaa- pö 'yaa 'me
'ö- -bha kö 'yaa- -bha. 'Dee
dho- pö 'me 'ö Atanna -ya -nu
-ya -a -nu -bha ॥dhë ॥song

-ya -nu -bha? -A -me 'yaa
'dhö!

³⁴ 'Dee dho Atanna
dhɔɔbhaamë -nu kwa zë za
'ka, "keε kö Yesu Klisi ॥ya ga
kwa -wɔn 'gü, kö ॥ya 'dho
॥ya 'go ga 'gü ॥ya -bö, kö
-yö -ya -sü 'ka -due ॥bhliësü
'ö- Dë "sɔɔ bha- 'gü, kö -yö
bhæa" sië ö Dë -dhe kwa -wɔn
'gü.

³⁵ -Më suu ॥në dho mɔɔ-
-bha 'ö 'kwa -kan -dho 'ö Klisi
-ya -kë kwa 'ka bha- -bha.
"Yënng ॥gbaçndhe -ee? "Een
zuëdhivtees -ee? "Een me
-wëëdhë bho -sü -ee? "Een
din- -ee? "Een "flee- -ee? "Een
-dɔ "dhëng yaa "dhiü -sü -ee?
"Een ga -ee? -A -pë 'yaa 'dhö.

³⁶ -A -gen -mü ॥dhë -yö
-ben zë -sü 'ka Atanna -wu
'sëëdhë 'gü ॥dhë:

«(-Tosea Atanna,) bhi ॥në 'yi
dɔ -sü 'ka ga "dhiü i
-wɔn 'gü
'yënng- 'gü waa- gbeng -nu
॥gban 'gü,
'ö 'wo yi 'sü sië ॥dhë "bhlaa
'wo 'dho sië- 'ka
-a zë -dhe 'gü -a 'dhö ya.»

³⁷ "Kee yö -zë ॥gban 'gü,
'me 'ö kwa -dhɔ -ya -kë
bha, kwa -ziö 'wɔn -nu bha-
॥gban 'gü yö ॥në- 'saa- 'gü,
-a -gen -mü ॥dhë "kplëë -dhe
'ö- nu kwa -dhe bha, -a -moo
'ka 'yaa 'dhö.

³⁸ -A pö 'a- wo "dhü bha-
'kloo- -mü ॥dhë n 'dhang
bho -sü -ya "dhiü 'kpak-
padhö ॥dhë kwa -kan -dhɔ
bha- -bha -pë 'bhaa 'dhö: Ga
'yii 'dho ॥moo- -bha, "een
-tosea 'yaa -moo, "een Atanna
-bha "kië -nu 'waa -moo, "een
'gübuidhëpë "een -ziö me
-gɔ -pë -nu zian 'wo dhang-

'gü -a 'bha -kō 'yii 'dho ɬmoo-
-bha, "εen ɬdeε 'yaa -mü,
"εen dhia" 'yaa -mü,

³⁹ faan -pē -nu 'wo dhang-
'gū oo, -a 'dhe 'wo "kpung
ɬtaa oo, "εen Atanna -bha
-dapē suu "vu suu 'bha -zian
ɬnē- -kō 'yii 'dho ɬmoo- -bha
kö -yō kwa "kan -dhō 'ö
Atanna -ya -kē kwa 'ka kwa
Dēmē Yesu Klisi 'saa- 'gū
bha- -bha.

9

'Wən 'ö -gban "səgə 'ö
Atanna -ya sü ö -bha 'ka -a
'gū -me -nu -wən -bha -a
-dhiang 'ö Pədhō -ya zé

¹ Dhiang 'ö maa- zé bha
tean- ɬdede -mü, -a -zé Klisi
'tō 'gū, n zuēga 'dhō, Atanna
-bha 'Nii- "slööslö 'ö n 'gū
bha- 'dhō, wo ɬnē 'wo n "səe-
'ka ɬdhe 'pē 'a- pō siē bha
'mii ɬsua kē.

² ɬDhe n zuē" "dhiü -yō
-təε yi ɬgban "pəpe 'ka 'ö
-wēē -yō bə n -ta, n dhee-
hang -nu 'wo -kē Izraedhō
-me -nu 'ka bha- -nu -wən
'gū.

³ 'Ma n -zu 'gōn 'dhang 'ö
'wii- bho Klisi -wən "dhiü
bha- 'ka, -yō -kē n "piü ɬdhe
'kö 'zü Atanna ɬya "dhang
-zian ɬnē- bho ma -zé n -bha
-a -nu -wən 'gū, "εen 'kö 'zü
'ma "kan -zian ɬnē- wo Klisi
-bha, "keε kö wo -zé -wo dha,
-yō -dho 'kun bho n 'gū.

⁴ -A 'klōo- -mü ɬdhe
Izraedhō -me -nu 'kwa
bha ɬnē 'kwa Atanna
dħooħbhaamə -nu 'ka, 'yō "klu
bho kwa -bha ɬdhe me- pē
bho -tunē -nu -bha. Atanna
ɬdede bha- 'bhü -yō -gun do

siē kwa "bhəma -nu ɬnē-
-nu -ta. -Yō -mləedhē -da
'zü waa- kwa "bhəma -nu do
bha ɬnē- -nu ɬzinng 'gū -gen
-yan kpō 'ka, 'yō dho 'ö- 'gū
'tong- dō- -nu -dhe, 'yō dho
'ö ö -dhökē -kō -zən -a -nu
-dhe, 'yō dho 'ö "plüün bho-
-nu -dhe.

⁵ -A me 'dhe 'wo ɬdeε bha
-wo me 'dhe 'wo gun yi 'bha
'ka "dhō bha ɬnē- -nu 'gū -nē
-nu 'ka. Woo do bha 'zü ɬnē
ɬya kē məbhüdhe 'gū, 'yō
Klisi -yō go- -nu 'gū. 'Sa Klisi
bha ɬnē pē ɬgban "pəpe -go-
-ta, 'yō ɬnē Atanna 'ö- 'tō -yō
bħo -kpəawo -a 'ka. Kö -yō
kē "dhü bha 'aa -yō kē!

⁶ 'Ma- pō "dhü kö 'mii- pō
ɬdhe ɬya kē "dhü kö "plüün
'ö Atanna -ya bho Izraedhō
-me -nu -dhe bha 'yii 'to-
-bha, -a -gen -mü ɬdhe me
"pəpe 'wo Izraedhō 'gū -nē
-nu 'ka, Atanna 'yaa- -nu
ɬgban -ga ɬdhe Izraedhō 'nē
ɬdede 'dhō.

⁷ Kwa- 'wən -də ɬdhe kwa
"bhəma Ablaamō suu 'gū -nē
-nu -mü, "keε yō -zé ɬgban
'gū, -a -nu ɬgban "pəpe -zé
'wii kē -a 'kpo -nē ɬdede 'ka.
-A 'klōo- -mü ɬdhe Atanna
-ya -pō Ablaamō -dhe 'ö- pō:
«I gbö Izaakö 'kpo -nē -nu -dī
-slōo ɬnē
'wo dho- -nu -dhe i 'kpo -nē
-nu.»

⁸ ɬWaa- pō "dhü kö -wa
pō- -nu ɬgban 'wii 'dho kē
Atanna -bha 'nē 'ka -a -nu
ɬgban -kē Ablaamō ɬyċċon
'ka -sü -wən -zé 'gū, "keε 'nē
-dhe -nu 'ö Atanna -ya -nu
-dhe -sü "plüün bho bha ɬnē
'wo- bhang ɬdede -nu 'ka.

9 -A -gen -mü ॥dhe "plüün
 'ö Atanna -ya bho -dhe "dhü
 yi 'bha 'ka bha, -a -bho 'gü
 -wö ॥ne. -Ya -pö -dhe 'ö- pö:
 «"Sanni "tüng 'kwa dö- 'ka
 ya -a 'bha -yö ॥loo
 -kwe dhia" 'ka,
 kö ma nu i "piü kö i -bha
 dhebhö Saadha ॥ya
 'nëgoon do 'kpo.»

10 -A -kpəa -zian 'yaa kë
 "dhü, -a -gen -mü ॥dhe Dhe-
 beka yöö -di 'pö- -bha -gun
 "dhü. 'Ö ö -bha 'nëgoon
 ॥ple 'ö- kpo, 'wo gun 'peng
 'ka bha -ya -nu -gu -sü kwa
 'ziü- Izaakö yöö do ॥në- -go
 kö Atanna ॥yaa- "plüün bho-
 -dhe.

11-12 'Sa Atanna -bha -kö
 -ye me -bha -sü -zë "slë -yö
 yöö do ॥në- -go. 'Me 'ö -dhi
 -dhe 'yö- -ya, 'yaa -gban -a
 -me këwöon -nu -bha. -A
 'kloɔ- -mü ॥dhe -yö 'në ॥ple
 bha- -nu bhö "tüng -to "dhiü
 kö- -nu këwöon -së "eeen yaa
 'bha -zian 'yii kë ॥kö 'ö- pö:
 «-A me 'kpiisü -dho gwëedhe
 kë ö 'zlaa- -dhe.»

13 -A 'kloɔ- -mü ॥dhe -yö -ben
 zë -sü 'ka- -go 'sëedhe 'gü -a
 -wö 'ka ॥dhe:

«Zaköbö -dhekë n -kë 'ö -ziö
 Ezau -zë -ta.»

14 'Sa ॥ya kë "dhü kö ॥dhe
 ॥në bha? 'Kö ॥flü -yö Atanna
 -bha 'wö 'gü ॥naa bha -ee?
 -Abin!

15 -A pö 'a- wo "dhü bha-
 'kloɔ- -mü ॥dhe -yö kë- -pö
 Moizö -dhe 'ö- pö:

«'Me 'ö "klu -dhi -bha -dhe
 ॥ya n kë, 'yö 'a- -dhi
 -bha.

'Me 'ö- -wëe n kë -dhe ॥ya
 n kë, 'yö 'a- -wëe -ga
 bho.»

16 ॥Ya kë "dhü kö -yö
 Atanna do ॥në- -bha 'wö
 'ka, yö ॥në me -wëe -ya -kë.
 'Yaa -gban me 'ö "dhü -a -zu
 'gon -kö -nu "eeen -a këwöon
 -nu -bha.

17 -A -gen -mü ॥dhe -yö
 dhiang -zë 'zü Fadhaon 'ö -kë
 Ezitö -me -nu -bha -gblüdë
 'ka bha- -dhe yi 'bha 'ka 'ö-
 pö:

«I -ya 'a- wo -gblüdë 'ka bha,
 a- -kë "dhü kö 'a bo i -ta 'a ma
 'gügbüdhe ॥në- -zöon
 "kpungtaame -nu ॥gban
 "pepe -dhe,

kö me ॥gban -wo n 'tö dö
 -dhe ॥gban 'gü "kpung
 ॥taa.»

18 -A -kë "dhü -sü 'gü, 'me
 'ö- -wëe -bha -a kë -dhe ॥yaa-
 kë, 'yö- -wëe -ya -kë, 'me 'ö-
 go -kë "gbü -dhe ॥yaa- kë
 -ya -me go -kë "gbü -.

19 'Ma- pö "dhü, -wo -mœ
 -bha 'wo n dhees" kpo 'wo-
 pö 'yö ॥ya kë "dhü 'sa kö
 Atanna za -dö me "bhü -bha
 -gen -mü -më 'ka? 'wö 'kö
 Atanna ॥yaa- pö -yö kë, 'dee
 dho dha- -go?»

20 'Me 'ö bhi -zë 'i dhee suu
 bha- 'kpo sië bha -më -mü i
 'ka 'yö kaa- Atanna kaa za
 dö. "eeen "se gbo- -mœ -bha
 'ö- pö ö dö -me -dhe ॥dhe: «I
 n kë ॥ni -më -wö 'gü -ee?»

21 Gbo "se -yö gbodome
 ॥në- -go. -Kö "uu -kö 'ö -dhi
 -dhe 'yö- -kë 'ka. ॥Ya dhi-
 -dhe 'yö- -kë gbo ॥bhüleesü
 'ka, ॥ya dhi- -dhe 'yö- -kë gbo
 "wlaasü 'ka.

²² -Kö do bha- 'gü, -yö -dhi Atanna ॥në- -dhe kö -siödhewōn 'ö me "bhū- -nu "piü bha -wa dō, ॥ya 'go mü 'zü kö -wo ö 'gü -kē "gbuıdhe yö, 'wōn 'ö- -wōn 'gü 'yö ö zuë" kun ö -bha pinpindhö ö -siödhewōn këme -nu "piü bha 'yö bha, "keε 'sa kö ॥wa "dhang 'sü- -bha -kō ॥gban -kō ॥gban 'gü, kö ॥wa kē ॥dhe gbo "wlaasü 'ö- -zun "dhiü -bhlcō 'yaa 'dhö -a 'dhö.

²³ "Kεε 'sa kö 'me 'kö kwa -zë 'kwa ॥dhe -a -bha gbo ॥bhlëesü -nu 'dhö, 'ö kwa -wëe -ya -kē, 'ö ॥bhlëe -ya -sü 'ka kwa -bha -ziisü 'ka bha -ya "piü ॥dhe ö 'to -yö bho kwa ॥në kwa -bha. -A -kē "dhü -sü bha- 'klcō -mü ॥dhe ॥bhlëe -ya kwa -bha -wōn -yö -gun -zu "piü -bleesü yi 'bha 'ka 'yö gun -na kwa -da. -A -kē "dhü -sü -wōn ॥ya bo ga -sü 'ka Atanna -zë 'gü bha -oo, 'dee dhiang 'dhö -tun "piü?

²⁴ -A -kē "dhü -sü 'gü, 'me 'ö kwa -ya "dhü bha, yö ॥në kwa -dhe, kwa 'sü 'ö- wo 'pö bha 'yii -wo Zuifö -nu woo do -a -nu kpö 'gü, -ya me 'bha -nu -sü 'me 'waa Zuifö 'ka -nu kpö 'gü 'pö.

²⁵ -Ya yö ॥në -dhiang zë -a -wudhiüloome Oze -go 'sëedhe 'gü 'ö- pö:

«"Sego -nu 'ö 'waa gun n -bha 'ka -bleesü, a -dho -a -nu 'sü 'wo -kē n -bha 'ka, 'ö me 'ö- -nu -dho 'yaa gun n kē sië bha, 'a- -nu -dhe n dhoo'bhaame -nu.»

26 'Ö -dhe -nu 'wo gun pö sië -'güme -nu -bha

॥dhe 'waa n -bha 'ka bha, 'wo wo -wu ॥slëe mü, 'wo- -nu -dhe Atanna "yaandhe bhang -nu.»

²⁷ Kö Ezai -dī 'pö -yö bō sië ö -bha "pean "piü 'ö -gbla Izraëdhö -bu 'gü 'ö- pö:

«'Kö ॥ya kē -zian ॥në wo ॥dhe Izraëdhö -me -nu ॥wa pa,

॥wa kē ॥dhe "yeen 'ö ॥weeyi "kpung "dhiü -a 'dhö,

"keε -a -nu kpö 'në 'bha ॥në dho dha.

²⁸ -A 'klcō -mü ॥dhe -wu 'ö Atanna -ya pö

-yö -dho -a ॥gban 'gü -wōn kē "peepedhö, 'ö- do -zian 'yaa 'to, "keε "vaandhö, "kpungtaadhe ॥gban 'gü.»

²⁹ Ezai do bha ॥në- pö 'zü ॥dhe:

«॥ya kē ॥dhe Atanna yöö ॥dede -zë

'yii kwa -ding 'në 'bha 'to 'nu, kö kwa suu -dho yën 'nu "kpung ॥taa ॥dhe Sodomö -me -nu 'dhö, 'ö 'kwa bho Gomoo -me -nu -bha.»

³⁰ ॥ya kē "dhü 'sa kö kwa -dho -a pö ॥dhe? Kö kwa -dho -a pö 'me 'ö wo -zë 'waa Zuifö 'ka, 'ö- -nu "tu 'yaa gun -kē "slüüslü -sü 'ö Atanna wëedhö -a -bha -zianwo bha ॥yaa- -nu kē "slüüslü ö wëedhö -a -nu 'dhang -bho Yesu "dhiü -sü -wōn 'gü

³¹ 'Yö Izraëdhö -me -nu 'kö wo -zë 'wo gun -kplakpla bho sië -kē "slüüslü -sü 'ö Atanna wëedhö -a -wōn 'gü, -a -bha

'tong- 'kun -sü 'ka bha 'wii
moo- -bha.

³² -A -nu -fië -bha 'klco-
-mü -më 'ka? -A 'klco- -mü
dhe -a -nu -di "dhia -ma
Atanna 'gü -sü moo- 'wo gun-
wo sië bha- -gen 'yii -gban -a
-nu -bha -zu -yö -a -dhe -sü
-bha, "kees -wo wo -zu -gon
wo -di faan 'ö Atanna -bha
'tong- 'kun -sü 'gü bha në-
-dhe. -A kë 'wo- wo "dhü
bha në -kë -a -nu -gen "dhiü
-zuö -dhe 'ka.

³³ Dhe -kö 'ö -ben zë -sü
'ka- 'ka Atanna -go 'séedhe
'gü -a 'dhö dhe:
«Ka -dhe -ga, -gwë 'a- -ya sië
Sion -pö 'gü ya,
me 'bha -nu -gen "dhiü -dho
-zuö -bha,
'ö me 'bha -nu 'wo -pö -bha
'pö,
"kees 'me 'kö wo -zë 'wo dho
'dhang bho- "dhiü,
-a -nu 'klco- 'yii 'dho bho
tongtongdhö.»

10

¹ N dheeblehang -nu, 'wön
'ö 'ma 'yaanu 'a n -zu gon-
'ka -kpeawo Zuifö -nu -wön
'gü, 'ö 'a bhe Atanna -dhe
-a -wön 'gü, yö -mü dhe kö
-wo dha.

² -A 'klco- -mü dhe a
'dhang -bho "dhiü 'kpak-
padhö 'a moo- -bha 'a-
"séedhe -kë -a -nu -bha dhe
Atanna -dhökë -sü -peng -yö
-do -nu -ta, "kees -a 'gü në
'wii- ma.

³ -A pö 'a- wo "dhü bha-
'klco- -mü dhe -kö 'ö Atanna
-yö me -kë 'ka "slüüslü ö
wëedhö bha, 'wii- 'gü ma, 'yö
woo dede 'wo dho 'wo wo

-di -kë "slüüslü "slë mœ wo
-di -dhe.

⁴ -A 'dhe 'ö 'wii- 'gü ma bha
yö -mü dhe Klisi -bha nu
-sü bha, 'yö -kë Moizö -bha
'tong- -nu -go -da 'plöö -sü
'ka. Yö në -wön 'gü, 'yö
me "wü me 'ö ya 'dhang bho
yö -zë -wön "dhiü "töng 'dhe
'kwa do- 'ka ya- 'gü, kö ya
kë "slüüslü Atanna wëedhö.

Dha -sü -kë me gban -bha
'wön 'ka -sü -dhang 'ö Pödhö
-ya zë

⁵ -A pö 'a- wo "dhü
bha- -gen -mü dhe 'pë 'ö
Moizö -ya -ben zë 'ö -gban
-kë "slüüslü -sü 'ö Atanna
wëedhö -a -bha 'tong- 'kun
-sü "gbluv "piü -kaa -ga 'ö
ya. -Ya -pö:

«'Me yaa- -do Atanna -bha
'tong- bha- 'kun -dhe
'ka 'kpakpadhö -së 'ka,
-yö -dho -tosea kë yö në-
-bha.»

⁶ "Kees 'yö -kë "slüüslü -kö
'dhe 'ö 'dhang -bho Yesu
"dhiü -sü "gbluv "piü bha, 'pë
'ö -pö -kaa -ga 'ö ya, -ya -pö:
«Ka 'dho ka -zu 'gon 'ka -pö:
'Dee dho mœ- -bha 'ö 'dho
dhang- 'gü? (-A pö
'ö -wo "dhü bha- 'klco-
-mü dhe: 'Dee dho
'dho dhang- 'gü kö -yö
nu Klisi 'ka "sia-?)

⁷ 'Sa 'ka 'dho ka -zu 'gon 'zü
'ka- pö:

«'Dee dho mœ- -bha 'ö dho
"se wlöö
'ö dho 'ö loo geeebo?
(-A 'dhe bha- 'klco- -mü 'zü
dhe:
'Dee dho mœ- -bha 'ö dho
Klisi 'sü geeebo
'ö -wo 'ka "yea-?)»

8 'Yö ɬya kē "dhü kö Atanna -wü -ya -pö ɬdhe 'sa? 'Pē 'ö-pö yö -mü ɬdhe:
«Atanna -wü 'yii "wı ka 'ka ɬgbleen,

-yö -wı ka "soo, -yö ka "dhi, -yö ka zuë" "piü.»

Yö ɬnē- -wən 'gü, 'yö 'yi- pö ka -dhe ɬdhe: -zü -yö Atanna -dhe -naç -së 'yi- dɔ sië bha ɬnē- -wü 'ka.

9 ɬYa kē ɬdhe 'bha- "kan i "dhi 'ka me ɬgban "yaan ɬdhe Yesu bha me ɬgban Dëme -mü, kö 'i 'dhang bho- "dhiü 'kpakpadhö i zuë" "piü ɬdhe Atanna ɬyaa- bho ga 'gü ɬyaa- -bö, i -dho dha.

10 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloɔ- -mü ɬdhe 'me 'ö ɬya 'dhang bho Yesu -wən "dhiü ö zuë" "piü, 'yö Atanna -ya kē "slüüslü ö wëedhö. 'Më 'ö ɬyaa- "kan ö "dhi 'ka ɬdhe Yesu bha me ɬgban Dëme -mü, 'yö Atanna -ya -me dha.
11 -A -gen -mü ɬdhe -a -wü -ya -pö ɬdhe:

«Më "vv me 'ö ɬya 'dhang bho- "dhiü,
'yiü- 'yii 'dho dɔ- -me -bha.»

12 -A -kē "dhü -sü bha- 'gü, -naa 'bha -bha 'bha 'yaa Zuifö -nu waa- me "wëe -nu -a -nu ɬzinng 'gü 'zü, -a 'kloɔ- -mü ɬdhe -a -nu ɬgban Dëme -yö do, yö 'ö "dhü bha ɬnē 'wən -së -kē me "pepe 'wo ɬbhæa- -dhe -a -nu -dhe.

13 -A 'kloɔ- -mü ɬdhe Atanna -wü -ya -pö 'ö- pö:

«Më "pepe 'ö waa- "tabhoo -da kwa Dëme -dhe, -wo -dho dha.»

14 "Këe -wo -dho "tabhoo -da -dhe -kɔ kē ɬdhe kö 'wii 'dhang -zë bho- "dhiü? 'Yö

-wo -dho 'dhang bho- "dhiü -kɔ kē ɬdhe kö 'wii -wən ma wo "tu 'ka? 'Yö -wo -dho -a ma -kɔ kē ɬdhe 'sa kö me -zë 'yii- -dhiang zë?

15 'Yö -wo -dho -a -dhiang zë -kɔ kē ɬdhe kö 'wii me 'bha bɔ ɬdhe -kɔ 'ö Atanna -wü 'sëedhë -ya pö- 'ka -a 'dhö ɬdhe:

«Wən -së 'ö go Atanna "piü, -a -naçdome -nu nu -sü "dhiia- -dhö ɬtɔn -këe!»

16 "Këe me ɬgban 'wii 'dhang bho naç -së 'ö go Atanna "piü bha- "dhiü. 'Yö ɬnē- -wən 'gü 'yö Ezai 'ö -kë -a -wudhiüloomë 'ka bha 'ö dhiang zë 'ö- pö:

«N Dëme, me "pepe 'yi i -bha naç -së bha- dɔ- -nu -go bha, -yö kē -bho de ɬnē- 'gü tean- -bha, -de ɬnē kē 'dhang bho- "dhiü?»

17 -A -kē "dhü -sü bha- 'gü, -zü -yö Atanna -dhe -sü bha- -gen -yö go -a -dhiang 'ö me -ya ma bha ɬnē- 'gü, 'sadiang 'ö "dhü bha yö -mü Klisi -wü ɬnē- 'ka.

18 "Këe ɬya kē "dhü kö Zuifö -nu -zë -a ma ɬnē 'wii -wo -ee? -Abin, -wo kē- -ma 'kpakpadhö! -A 'kloɔ- -mü ɬdhe Atanna -wü -ya pö 'ö- pö:

«-A -bha naçdome -nu -wü kē -mɔ "kpungtaadhe ɬgban "pepe 'gü 'ö zun- 'ka 'ko "dhiü.»

19 "Këe ɬya kē "dhü 'sa kö Izraedhö -me -nu -zë -a 'gü ɬnē 'wii ma -ee? -A 'dhe bha- -yo zü- -gban dhiang 'ö Moizö -ya zë yi 'bha 'ka ɬnē-

-ta. -A -gen -mü ॥dhe Moizö
॥në dhiang zë 'ö- pö:
«Atanna -ya -pö: 'Më 'waa
bha -zianwo "se -go
-bha ॥dees bha,
a -dho -a -nu 'sü 'wo -kë n
dhooobhaa -se 'ka,
'yö 'a bhlöö ma- 'ka ka 'gü.
A -dho ka zuë" "dhiü "wlü
'më 'waa n dö bha- -nu
-bha -kë
n dhooobhaa -se 'ka -sü -wön
'gü..»
20 Ezai -zë -zianwo -yö -ziö
'dhe bha- -ta 'ö- pö:
Atanna -ya -pö: 'Më 'waa
gun n mœ- sië bha
॥në ॥wa n yö,
'yö 'ma n -dï -zön 'më 'waa
gun n -wön -bha 'gü
dhees" -zian
kë sië bha- -nu -dhe.»
21 "Kee 'yö- pö Izraedhö -më
-nu -zë -a -nu -bu 'gü 'ö- pö:
«A kë -gloo n -gbe 'gü "pu -sü
bha
"se -gö 'ö- 'gü -më -nu ॥gban
'wo "gblang 'ka,
'ö- -nu gœö 'dhö "gbui- bha-
-nu -gö.»

11

1 A- -pö 'sa ॥ya kë "dhü kö
Atanna ॥ya ö -kö ॥në "kan
Izraedhö -se "dhiü "dhü, "kee
kö- -bha më -nu -mü bha -ee?
-Abin! -A 'kloö- -mü ॥dhe
mang ॥dede 'a "wi sië bha
Izraedhö mi -mü n 'ka, n 'ziö-
-mü Ablaamö 'ka, 'ö 'a go
Benngzame -gö 'kœdhö.

2 "Sego -bleblesü 'ö Atanna
-yö ö -kö -ye -bha yi 'bha
'ka, 'ö -kë Izraedhö -se 'ka
bha, 'yii ö -kö "kan- "dhiü.
-A 'kloö- -mü ॥dhe ka- 'wön
-dö 'kpakpadhö ॥dhe Atanna
-wudhiüloomë Edhi 'ö gun yi

'bha 'ka bha yö kë "gbu -bø
Atanna -dhe Izraedhö -më
-nu -wön 'gü 'ö -ben zë -sü 'ka
-a -bha 'sœedhe 'gü 'ö- pö:
3 «N Dëme, i -wudhiüloomë
"pœpe 'wo gun "se ya-
'gü,
॥waa- ॥gban zë, ॥wa -ya
mü ॥wa -dhe 'ö gun i
-dhökë -dhe 'ka
-a ॥gban 'gü see-,
mang do 'ö 'ma 'to ya -wo ma
॥në
n mœ- sië kö -wo n zë ॥zœö
-wa!»
4 "Kee 'yö Atanna -ya -yo bœ-
-gö 'ö- pö:
«-Yö kë i "yaan ॥dhe 'kö 'zü
yöö kë "dhü,
"kee me "gblü "saople -wo
mü
'ö 'wo 'to -sü 'ka -kplü -sü 'ka
n -bha,
'ö 'a- -nu -maa kë -sü 'ka 'pö,
'ö 'wii zun kpiögö 'gü ॥gebhö
'wo- Baadhö -kë bha- -dhe
tongtongdhö kö -wa
-dhökë.»
5 -Kö do 'ö gun- 'ka "dhü
yi 'bha 'ka bha- 'gü ॥dees,
më kpö 'në 'bha -yö Izraedhö
-më -nu kpö 'gü mü, 'ö
Atanna 'dhö- -nu -ya -sü 'ka
-dï -ta -a -bha "klu -së -dhe
'gü.
6 'Sa -a -nu -ya 'ö- wo -dï -ta
"dhü bha, -a -gen 'yii -gban -a
-nu kewön -së -nu -bha, -yö
-gasite ॥në- -kë -nu -dhe, 'yaa
yö -zë 'ka 'nu kö- kë 'ö- wo
"dhü bha 'wii 'dho- pö- -bha
॥dhe ॥ya -gasite kë- -nu -dhe.
7 'Sa ॥ya kë "dhü kö kwa
-dho -a pö ॥dhe ॥naa bha?
Kö dha -dhe 'ö Izraedhö -më
-nu gun- mœ- sië Atanna
wœedhö bha 'wii- yö. Më

'dhe 'ö- -nu sü ö -bha 'ka bha
nē 'wo kē- yō, 'yō me -kpea
'wo to -a -nu gō -kē "gbūl-
dhe -kō do 'ö -ben zē -sü 'ka-
'ka -a -wu 'sēedhe 'gū bha-
'dhö dhe:

⁸ «Atanna -yō kē zuë" 'ö
"gloeglo -a -da -nu
"gblüü-,

'ö "yan 'ö 'yaa -dhe yō -a -ya
-a -nu -gō -bha,
'ö "tu 'ö 'yaa 'wōn -ma -a dō-
-nu -gō -bha

'ö dho ö zun- 'ka dde -bha.»

⁹ 'Yō -gblüdē Davi -dī 'pō 'ö
ö -bha pō 'ö- pō:

«(N Dē Atanna,) -bhö -a "slē
kē kö -a -nu -bha -dhiē
'wo -kē 'ö 'wo- pō wo -dī
-dhe

dhe wo Atanna nē -dhekē
siē bha
-yō kē- -nu -gō dhe dōng
'wo- -dhio kö -ya -nu 'kun -a
'dhö,
-ee 'zü dhe te 'wo "yi -bha
-kē 'ka bha- 'dhö,
kö -nu -gen -yō -da 'gū
kö -yō kē- -nu -pō -gen 'ka,
kē "dhö kö 'wōn -yō bho- -nu
'gū 'kpakpadhö.

¹⁰ -Bhö -a -nu "yan 'gū trö kö
'wa 'dho -dhe yō 'zü,
-bhö -a kē kö -wo 'to
dhuengdhe -kē
me -nu -dhe -me nē - 'ka
-kpeawo.»

¹¹ A -pō 'sa ya kē "dhö
kö Zuifö -nu -gen "dhiü 'ö
-zuö bha Atanna ya ö -ko
dede nē - "kan- -nu keebha
"wē -ee? -Abin! 'Yii ö
-kō "kan- -nu kee-, "kees -pō
'wo- wo 'wōn kē -sü 'gū bha
nē -kē 'yō "segō -kpea 'wo
to 'wo dha -sü slōc, kē "dhö
kö drō -yō -da Zuifö -nu 'gū.

¹² Ya kē dhe Zuifö -nu
-bha -pō 'wo- wo Atanna
-wōn 'gū bha ya kē me
"pēpē 'waa Zuifö 'ka- -nu -ya
-sē -gen 'ka, kō 'yiu- 'ö dō -nu
-bha bha -yō kē dō -dhi 'me
'waa Zuifö 'ka- -nu 'ka -sü 'ka
bha -oo, 'yō -nu gban "pēpē
wa dhiē -zē wo wo 'gū kö
-wo nu Atanna "piü wē? -Yō
-dho kē mü dhe? -A yō -zē
-bha 'dhuē -dho kē -ziisü 'ö
-ziö -bleesü -bha -ta.

Dha -kō 'ö 'me 'waa Zuifö
'ka 'wo dha- 'ka -a -dhiang 'ö
Pödhö -ya zē

¹³ Ya 'go- 'dhe 'kö bha- 'gū,
'me 'kaa Zuifö 'ka 'ma zun ka
-bha. A -pō ka -dhe dhe ma
nē Atanna -yō n -ya ö -bha
bōme 'ka ka kpō 'gū, -a yē 'ö
nu n -dhe 'pō "dhü bha- "dhia
-yō n 'gū.

¹⁴ Kē "dhü kö bhlo -yō 'ma
n dheebhang -nu 'wo Zuifö
'ka bha- -nu 'gū kö- me ga
'bha -zē -yō dha -a kē 'a- wo
"dhü bha- -wōn 'gū.

¹⁵ -A pō 'a- wo "dhü bha-
'klōc -mū dhe Atanna -bha
Zuifö -nu -ya "güng -ta -sü -zē
ya kē 'wōn -sē 'kpii -kē 'me
'waa Zuifö 'ka- -nu -dhe -gen
'ka kö waa- Atanna -nu -wo
'wü 'koo, 'yō yaa -nu 'sü -zē
wo -dee wo wē? Kö 'yii kē
'wōn -sē -ziisü 'ka dhe 'me
wa ga 'nu -a -nu -bō -sü 'dhö
-ee?

¹⁶ -A pō 'a- wo "dhü bha-
'klōc -mū dhe Zuifö -nu
bha nē Atanna -ya -nu
"bhema -nu -ya -dī -ta ö -bha
'ka yi 'bha 'ka, -a -nu teni
-kē dhe ta -pē -bleesü 'wo-
loo bha- 'dhö. Pē -bleesü

'wo ɬoo Atanna -dhe bha ɬwa bo yö -zë -nu -dhe -sü 'ka kö- -kpea 'ö to- ɬgban -ya -bha 'ka ɬnaa bha. "Een 'zü ɬdhe "dhü 'ö- yun 'dhö Atanna -bha 'ka -a 'dhö, ɬya kë "dhü kö- kwεε" ɬgban -ya -bha 'ka ɬnaa bha.

¹⁷ Zuifö -nu bha ɬnë 'wo ɬdhe odhivie -dhü 'wo- ta -a 'dhö, ɬya kë "dhü, ɬwa odhivie -dhü 'wo- ta -a kwεε" "kan kö ka 'kö 'caa Zuifö 'ka 'ö 'ka ɬdhe odhivie -dhü 'ö "bü -a 'dhö, -wo ka 'sü -wo ka -gban -a kwεε" 'dhe 'wo- -kan bha- "gbluv 'gü kö 'ka -tosea kë- yun bha- -bha bha -oo,

¹⁸ kö ka -zë ka -dı fië- -bho "dhü 'kö 'wo- -ta -a -gbeng 'dhe 'wo- -kan bha- -bha -gen -mü -më 'ka? Kö- -gen 'yaa 'dhö, -a 'klɔɔ- -mü ɬdhe "dhü bha ɬnë ka -zë ka bun sië, ka -zë 'caa yö -zë bun sië.

¹⁹ Ka -mɔɔ -bha 'ka- pö ɬdhe: "Kee 'dhü bha- -gbeng 'kan ɬnë 'wo- wo 'yö 'wo yi -zë yi -gban "gbluv 'gü bhoo, ('yaa yi -dı fië- bho- -bha -më -wɔn ɬnë- 'gü?)

²⁰ 'Ka- pö "dhü kö tean- -yö ka "piö, 'dhang -bho Yesu "dhiü -sü 'ö 'yii kë- -nu -go 'yö 'wo- -nu -kan -a -nu -dhü -bha, 'yö ka 'kö ka -zë 'ka 'dhang bho- "dhiü bha, 'wo ka -gban -a "gbluv 'gü bha, "kee 'ka 'dho ka -dı 'sü 'kpii- -a -wɔn 'gü, "suü -zian ɬnë -yö kë ka 'gü.

²¹ -A 'klɔɔ- -mü ɬdhe mε 'kö wo -zë 'wo ɬdhe "dhü ta -sü gbeng 'dhö, Atanna ɬya ɬmɔɔ- -bha ɬya 'wɔn bho- -nu 'gü bha -oo, 'yö ka 'kö ka -zë 'wo ka -gban ɬnë- wo

ɬwε, 'ka 'wɔn yaa kë, -yö -dho ka -mawɔn 'to "wε -ee?
²² ɬYa kë "dhü, ka -zë -ka Atanna -bha "klusëdhe waa- -bha "dhiüdhe bha ɬnë- 'suan- bho. ɬDhe -yö "dhiüdhe -kë 'me 'wo go- -bha zian -ta bha- -nu -bha, 'yö "klv -dhi ka -zë ka -bha, "keε -a -dheä -bha ɬdhe 'ka 'to ɬnë wo 'pö -kplü -sü 'ka -a -bha "klusëdhe bha- -bha kpennngkpennngdhö. "Kee 'yii kë "dhü, -yö -dho ka "kan 'pö -a -bha ta -dhü bha- -bha.

²³ ɬYa kë 'pö ɬdhe Zuifö -nu ɬwa wo bo woo- gɔɔgbuıdhe 'ka kö -wo nu Atanna "piö, -yö -dho -a -nu -gban 'zü -deewo -dhe 'wo gun- 'gü -bleesü bha- 'gü. -A 'klɔɔ- -mü ɬdhe -a "sı -ya -dhe kö -ya -nu -gban 'zü -deewo.

²⁴ Ka 'ö 'caa Zuifö 'ka bha ka ɬdhe odhivie -dhü 'ö 'wii- ta 'ö bho ö -dı -ta "bü -a kwεε" ɬnë- 'dhö. -A "kan ɬnë 'wo- wo 'yö 'wo- -gban -a 'dhe 'wo- ta, "keε 'ö 'yaa gun -a -dhü 'ka -bleesü bha- -bha. 'Yö Zuifö -nu -zë 'wo- 'dhe 'wo- ta bha- -gbeng 'ka, -a -nu -dı -dhü -mü. ɬYa kë "dhü kö wo -zë -a -nu -gban -sü 'ö -deewo -a -nu -dı -dhü bha- -bha bha yö -zë 'yaa 'wɔn 'bha -wɔn 'bha 'ka.

-Kɔ 'ö Izraedhö -mε -nu ɬgban 'wo dho dha- 'ka -dhekpao dhia" 'gü -a -dhiang 'ö Pɔdħö -ya zë

²⁵ N dheebhang -nu, teanwɔn do 'bha 'ö gun -bin -sü 'ka ɬnë maa- pö ka -dhe bha kö 'ka 'dho ka -dı 'sü 'wɔndɔmε 'ka. 'Yö -mü ɬdhe -yö "dhü tean- 'ka ɬdhe

Izraedhö -me -nu bha- -nu -kɔ "p̥ean 'bha -yö kë -sü 'ka ɬdhe 'me ɬwa g̥ɔgb̥uidhε kë Atanna -wv -ta -a 'dhö, "kεε 'wii 'dho 'to "dhü "se 'tuü- 'ka. "Kεε -wo -dho 'to "dhü ɬkö 'ö dho 'ö zun- 'ka yi 'ö 'me 'waa Zuifö 'ka 'ö 'wo dho bɔ Atanna 'ka bha -a -nu "dhiü pa -yi -bha. Yö ɬnē ɬya bo kë -sü 'ka ɬdhe -kɔ bha- 'dhö,

²⁶ 'yö Zuifö ɬgban 'wo dho dha, -a 'klɔɔ- -mü ɬdhe -yö -ben zë -sü 'ka Atanna -go 's̥eedhε 'gü ɬdhe
«Zakɔbö 'gü -në -nu 'wo -kë

Izraedhö -me -nu 'ka bha,

-a -nu -kan bhië" "dhiü me bha -yö -dho 'go -tɔn 'ö Zedhizadħemö 'wo- Siɔn -tɔn -kë bha ɬnē- ɬgbin-,

'yö bɔn bho- -nu -bha -deewo "p̥ep̥edhö.»

²⁷ ɬDhe Atanna -ya -pö 'zü ɬdhe:

«Mleε -dho -da kweng- -nu kwa ɬzinng 'gü -kɔ bha ɬnë- 'gü,

'yö 'wɔn yaya "p̥ep̥e 'wo- -kë bha,

'a- ɬgban bian bho- -nu -bha.»

²⁸ -A -kë "dhü -sü bha- -wɔn 'gü, ɬya kë ɬdhe Zuifö -nu -bha -kan Atanna -wv -bha -sü bha 'kwa- -ga, kwa -mɔɔ -bha 'kwa- pö -wo -kë Atanna 'yao- 'ka ka -zë ka -së 'gü, "kεε ɬya kë ɬdhe 'kwa- -nu -ga -a -nu 'sü 'ö Atanna -ya wo ö -bha 'ka, 'ö- -nu -ya -dī -ta bha yö -zë -bha, kö kwa -dho -a pö wo ɬnë 'wo Atanna dħoċċhaamε -nu 'ka -a -nu "bhema -nu bha- -nu 'ko -sɔn.

²⁹ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü ɬdhe Atanna ɬya bo ö -bha -gasite bha- kë -sü 'ka 'me 'ö- -dhe 'yaa- 'sü- -me -go 'zü, 'yö ɬya ö bo 'pö 'me 'ö- -ya -sü 'ka, 'yaa 'go ö -wv -ta -a -me -dhe 'zü tongtongdhö.

³⁰ 'Ö gun 'pö yi 'bha 'ka, 'me 'ö 'kaa Zuifö 'ka bha ka kë -da Atanna "dhiü, "kεε dɔ 'kwa- wo ɬdεε ya ka -wëë ɬyaa- kë -dhio 'ö Zuifö -nu -dī 'pö 'wii- ma- -ta bha- -wɔn 'gü.

³¹ 'Sa woo -dī 'pö, -dhio 'ö 'waa- ma -sü 'ka Atanna -go "tüng ya- 'gü bha, -yö -kë "dhü kö ka ɬnë ka -wëë -ya kë, "kεε kö woo -dī 'pö- -nu -wëë -ya kë 'pö ɬdhe -kɔ do bha- 'dhö.

³² -A 'klɔɔ- -mü ɬdhe Atanna -yö -wi -bha kö me ɬgban "p̥ep̥e -wo kë g̥ɔgb̥uidhε 'ka ö -wv -go "dhü, kë "dhü kö- -nu -wëë 'ö- -kë bha 'ö yö ɬnë- -zɔn -nu -dhe.

³³ ɬYa kë "dhü yö -zë 'gü, kö Atanna -bha 'wɔndɔdhe 'ö- -go waa- "yaaki 'ö- -bha -a -dhiang 'yaa zë ɬtɔn -kεε! 'Wɔn -nu 'ö- -nu -yaki -ya "dhü bha, de ɬnë ɬmɔɔ- -bha 'ö- 'klɔɔ- pö? De ɬnë ɬmɔɔ- -bha 'ö 'wɔn -nu 'ö- -yaki 'kun sië ö -zv "piü -a 'gü ma?

³⁴ -Yö -ben zë -sü 'ka- -wv 's̥eedhε 'gü yö ɬnë- -wɔn 'gü ɬdhe:

«Dee Atanna -zv "piü -wɔn dɔ?

Dee ɬmɔɔ- -bha 'ö -dhio dɔ- -ta?

"Een 'ö -gleng -da -bha?

35 'Dee 'wɔn -kë -a -dhe
-bleesü
'yö gun -na -a -go "yoo do-
-me -go?»

36 Pë Ɂgban "pepe- -go yö
Ɂnë- 'gü, yö Ɂnë pë "pepe
Ɂgban -da, pë Ɂgban "pepe
-wo -ya -sü 'ka yö Ɂnë- -bha
-ya 'gü. Yöö dosengseng Ɂnë-
'tö -yö bho "tüng Ɂgban "pepe
'gü. Kö -yö kë "dhü bha 'aa
-yö kë.

12

*Dhiang 'ö Pɔdhö -ya zë 'ö
-gban -tosea kë -kɔ -dee 'ö
Atanna -bha zian -ta -a -bha*

¹ N dheebehang -nu, Ɂdhë
'ö -kë Ɂdhë Atanna Ɂya
"klusëdhë 'ö- suu 'dhö "dhü
bha- kë kwa 'ka, -ka dɔ Ɂnë-
wo "gbu- kö 'ka ka -dı nu-
-dhë Ɂdhë "saa- pë "yaandhe
'ö "slüüslü, 'ö- "dhia- dho
'ma- 'gü -a 'dhö, 'ka yö
Ɂnë- kë "dhü, kö- -dhökë -kɔ
Ɂdede 'ö- 'gü -së bha 'ka- wo.

² 'Ka 'dho ka -dı -da Ɂdees
'gü -me -nu "piö, 'ö 'ka -tosea
-kë Ɂdhë- -nu 'dhö, "kees -ka
"wi- -bha kö 'wɔndödhë -dee
'ö Atanna -ya nu ka -dhë
bha, -yö ka "ta -kɔ Ɂgban
"gla "peepedhö. Yö Ɂnë
Ɂya kë "dhü 'yö 'ka dho-
dhoo'bhaawən -nu -bho 'koo
dɔ. 'Yö 'wɔn 'ö -së, 'ö Ɂbhëe
'dhö- -bha, 'ö- -zë 'ka -dhë
'yaa- -bha, 'ka -kë -a këmë
'ka.

³ -Gasite 'ö Atanna -ya -kë
n -dhë bha- -wɔn 'gü, a- -pö
ka -dhë Ɂdhë 'ka -kɔ 'ö- -bha
'do 'do, me 'bha 'ka 'dho ka
-dı 'sü 'kpii- kö 'ka ka -dı 'sü
'pë 'ö 'kaa- 'ka -a 'ka, "kees
'ka -kɔ 'ö -bha Ɂnë -ka ka

-zu 'gɔn- -naa -bha, kö 'me 'ö
"dhü -a -bha -zu -yö Atanna
-dhë -naa 'ö- nu -dhë bha
Ɂnë -yö "ta 'sü- -naa -bha.

⁴ -A pö 'a- wo "dhü bha-
'klo- -mü Ɂdhë -kɔ do 'ö kwa
daç -nu 'wo 'gbe 'ka- -bha
kwa -bha, "kees 'ö- -nu kë -yë
'yaa do bha,

⁵ Me 'kwa Klisi -bha 'ka
bha kwa -kɔ do bha Ɂnë- 'gü
'pö. Kwa 'gbe "dhü, "kees kwa
-gban kwa 'kwëe-, kwa me
do Ɂnë- 'ka.

⁶ "Kees me 'ö "dhü 'do 'do -a
-bha 'pë 'ö Atanna -ya Ɂgbaç-
-gɔ kö -ya -bha yë kë- 'ka -yö
-dhö, 'yaa bho 'kwëe-. Me
'ö Atanna Ɂya ö -wu "dhiü
Ɂloo -sü gbaödhë kë- -gɔ, -a
-dhëa -bha Ɂdhë -a -me -ya
kë -zu -yö -a -dhë -faan 'dhë
'ö- Ɂgbaç- -gɔ bha- 'ka.

⁷ Me 'dhë Ɂyaa- -bha kë yë
-kë ö -bha me -nu -dhë -sü
'ka, -a -me -ya kë. Me 'dhë 'ö
me Ɂklang -kë -a -wu 'ka -sü
Ɂnë Ɂya kë 'zü- -gɔ, -a -me -ya
kë.

⁸ Me 'dhë i -bha -ya kë
'zü me -nu faan dɔ -sü 'ka
-a -bha yë kë -sü -bha, -bhö
-a kë i faan 'ka. Me 'dhë
i -bha Ɂya kë gbaçsü 'ka,
-bhö -a kë -kowodhë -bha
do 'gbaandhö. Zian -bho
Atanna -bha me -nu 'ka -sü
Ɂya kë 'me i -gɔ, -bhö -a 'kun
i 'nii- 'ka. -Weëme -nu -ta
'kun -faan Ɂya kë 'me 'ö- -gɔ,
-a me -ya kë ö wëë 'puu 'ka,
'ya 'dho ö wë 'gü -siö, -a -gen
-mü Ɂdhë -yö -gasite Ɂnë- 'ka
'yö Atanna -ya -kë kwa -dhë.

⁹ Me -dhö -bha ka kë -sü
"yi 'ya 'dho kë- Ɂwlöö. 'Wɔn
yaa kë -sü -yënng -yö ka kë

kö 'ka -kplü 'wɔn -së kë -sü
[]në- -bha.

¹⁰ Ka -wɔn -yö kë ka 'ko -nu
-go "gbu- []dhe dheeblehang
-zë -nu 'dhö, kö ka 'ko []bhleë
-ya -sü -pëng -yö dō ka -ta.

¹¹ 'Wɔn "vv 'wɔn 'ka dho-
kë, -kaa kë ka 'nii- -bha.
'Ka 'dho kë "fiamë 'ka, kwa
Dëme -bha yë kë -pëng 'ö-
-bha 'Nii- "slüüslü -ya dō ka
-ta bha, -kaa -bha yë kë- 'ka!

¹² -Dhekpaç dhia" 'ö 'ka ka
"yan 'to sië- -go Yesu Klisi
"piü bha ka []nii -yö -da -a
-wɔn 'gü -kpæawo. 'Kö ka
-wëedhe []ya bho -kɔ "vv -kɔ
'ö- 'gü, 'ka ka zuë" kë -sea kö
'ka- 'kun ka -bha. Ka 'gü 'ya
'dho ga -bhëa Atanna -dhe
-sü 'ka.

¹³ 'Ka 'dho Atanna -bha më
-nu 'to -kpla 'gü, -dhëng []ya
bho ka -ta, -kaa -dhökë.

¹⁴ -Ka 'dhuë- kë 'më 'wo ka
-wëe -kë wo sië- -nu -bha, ka
-bha kë 'dhuë- []në- kë -sü
'ka, 'ka 'dho "dhang -da më
-bha tongtongdhö.

¹⁵ Më 'ö- -nu []nii 'dhö -da
sië këng- -nu ka []nii -yö -da
"kwëë, kö 'ka "gbu bɔ më 'wo
"gbu bɔ sië- -nu "piü.

¹⁶ Më []gban "pëpe -ka dhi
ka 'ko -dhe, ka zuë" 'ya 'dho
bho -dues []bhleësü -nu -bha.
-Ka "wì- -bha kö 'wɔn -nu 'ö-
[]bhleë 'yaa 'kpii- më "bhü-
-nu 'gü bha 'ka- kë. 'Ka 'dho
ka -dù 'sü 'wɔndomë 'ka.

¹⁷ 'Ka 'dho 'wɔn yaa "yoo
bho më 'bha -go 'wɔn yaa 'ka.
'Wɔn 'ö -së më []gban 'gü []në
-kaa kë.

¹⁸ Kaa- më []gban "pëpe -ka
kë ka 'ko -dhe -së. []Ya kë
[]dhe 'yii kë 'zü -moo "kwëë

-wɔn 'ka, "këe 'ya 'dho 'to ka
-zë ka -bha.

¹⁹ N "taengdë -nu, 'ka 'dho
ka -dù bhloç bho, -kaa 'to
"dhü kö Atanna []në -yö ka
bhloç bho. -A 'kloç- -më
[]dhe -yö -ben zë -sü 'ka- -go
'sëedhe 'gü []dhe:

«Mang Atanna -më 'a ka
Dëme 'ka bha ma []në
'a- pö:

Më bhloç bho -sü -yö ma []në
n -go,
ma []në 'a 'wɔn -bho më 'gü
-më 'ka.

²⁰ 'Yö go mü 'zü 'ö- pö:

«[]Ya kë []dhe din- 'dhö i
'yao- kë sië, -bhö -a
gba -bhöpë 'ka.

"Yi mü -dho []yaa- 'kun, -bhö
-a gba "yi 'ka,

-a 'kloç- -më []dhe 'i- kë sië
"dhü
kö- -bha 'yiü- []në 'i- 'bha -da
sië- 'gü bha,

-a -go -dho kë- -ta 'gbinkin
-gbinkin.»

²¹ -Kaa kë -së kö 'wɔn yaa
-kɔ 'ya 'dho ziö ka -go, "këe
ka []në ka -kɔ -yö ziö 'wɔn
yaa -go -kpæawo 'wɔn -së kë
-sü 'ka.

13

'Sego "dhiümë -nu []bhleë
-ya -sü -dhiang 'ö Pödhö -ya
zë

¹ []Ya 'go yö -zë 'gü, -a
-dhe -bha []dhe më []gban
-wo wo -go 'dho "segodhiümë
-nu -dhe "sia-. -A 'kloç- -më
[]dhe medhe -zë 'bha -bha
'bha 'yaa 'dhö kö 'yii 'go
Atanna "piü. Më "pëpe 'wo
medhe -kë, Atanna []në- -nu
-ya.

² -A -kē "dhü -sü bha -'gū, me "uu me 'ö g̃õgb̃uidh̃e -kē medh̃ek̃em̃e -nu -go, kö -yo g̃õgb̃uidh̃e -kē Atanna ɬnē -go bha. 'Me ɬyaa- kē "dhü, kö yo ɬnē 'wɔn bho ö -d̃i 'ka "dhuu.

³ 'Sa 'me 'kö 'wɔn -së -zë -kē, -a -dhe 'yaa- -bha ɬdhe yo -zë -yo "suü me -tiandhö -nu -go. "F̃on 'wɔnyaak̃em̃e. ɬYa kē ɬdhe 'yaa 'me 'ö- "piü ɬdhe 'ö "suü -g̃ome -nu -go, -yo 'wɔn -së kē. Yo ɬnē ɬya kē "dhü 'yo ɬbhleë dho kē -me -bha -a -nu w̃eëdhö.

⁴ -A p̃o 'a- wo "dhü bha -'klõ- -mū ɬdhe Atanna ɬnē -nu -ya, 'sa -ya -nu -ya i -së 'gū. "Kee 'bha 'wɔn yaa -zë kē, -bhö "suü -nu -go. -A 'klõ- -mū ɬdhe "si 'ö- -nu -dhe 'wo ɬm̃oo -bha 'wo 'wɔn bho -'ka i 'gū -bha Atanna ɬnē -kē -a -nu -dhe, kē "dhü kö -wo ö bhlẽ bho, kö -wo 'wɔn bho 'wɔnyaak̃em̃e 'gū.

⁵ 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gū 'yö -dhe 'dhö- -bha ɬdhe me -yo ɬbhleë -ya "seg̃dhiüme -nu -bha bha 'yö bha. -A 'klõ -'yii kē 'wɔn -bho me 'gū -sü "si 'ö Atanna -ya -kē -a -nu -dhe bha yöö do -'ka. -A 'bha -mū ɬdhe kwaa ɬdede kwa 'wɔn -d̃o kwa zuë" "piü ɬdhe -a -dhe -zë -mū.

⁶ 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gū 'p̃o 'ka 'nii- s̃ong bho bha 'yö bha. -A 'klõ- -mū ɬdhe me 'dhe 'wo 'wɔn 'dhe bha -go "dhiü bha, Atanna ɬnē -nu -ya. Kē "dhü kö -wa kē ö kē -ko -ta.

⁷ -A -kē "dhü -sü 'gū, -a me 'dhe -a -bha 'wɔn ɬya kē ka -bha, -kaa bho ka -bha. Me

'ö- -bha 'dhö 'nii- s̃ong 'ka, -kaa bho, me 'ö -bha 'dhö 't̃ong- ɬsaa -nu, "eeen p̃e "uu p̃e 'ö- ɬsaa bho -wɔn 'ka, -kaa bho. Me 'ö -suüg̃ome 'ka, -ka "suü- -go kö me 'ö ɬbhleëyame 'ka 'ka- ɬbhleë -ya.

Me k̃eyco -d̃o -bha me kē -sü -d̃hiang 'ö P̃odhö -ya zë

⁸ Me 'bha -bha "p̃o 'ya 'dho kē ka -bha kö 'yii kē ka 'ko -d̃o -bha ka 'ko kē -sü -zë 'ka. -A 'klõ -mū ɬdhe 'me 'ö- k̃eyco -d̃o -ya -kē bha kö 'p̃e 'ö Atanna -bha 't̃ong- -ya p̃o -a me ɬyaa- kē.

⁹ -A -gen -mū ɬdhe -a -bha 't̃ong- -ya -p̃o 'ö- p̃o: «'Bha 'dho -da me -nu -bha dhe "piü, "eeen 'bha 'dho me -nu -bha g̃on 'kun ɬmlaab̃o 'ka, 'bha 'dho me zë, 'bha 'dho ɬkwaan bho, i zuë" 'ya 'dho bho me -nu -bha p̃e -bha.»

-A 't̃ong- 'dhe -nu 'wo bha waa- -kpea "p̃epe 'wo to -a -nu -go 'ö 'dho yö -mū: «I k̃eyco -d̃o -yo i kē ɬdhe i -d̃i 'dho.» ɬnē -'ka.

¹⁰ Me 'ö- k̃eyco -d̃o -ya -kē, 'yaa 'wɔn yaa suu "uu suu 'bha kē -'ka. -A -kē "dhü -sü 'gū, me -d̃o ɬya i kē kö p̃e 'ö Atanna -bha 't̃ong- -ya p̃o 'bha - ɬgban 'gū -wɔn kē "p̃epe dhö i -bha -tosea 'gū.

¹¹ 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gū, 'yö 'a ɬnēng 'gū "dhü bha -'klõ -mū ɬdhe "t̃ung kwa do -'ka ya ka -d̃o 'kpakpadhö. ɬDhe 'ö "dhü, -ka -bö kö 'ka 'go yi 'gū, ka -go yi 'gū "t̃ung ɬya ɬloo. -A 'klõ -mū ɬdhe

kwa dhamε nu "tüng 'yaa
kwa 'ka ɔgbleen 'zü ɔdhε -kɔ
'ö gun- 'ka -bleesü kö 'kwa
'dhang bho- "dhiü -dee 'gü
bha- 'dhö.

¹² Gbeng 'gü "pεan 'dhε
'kwa ziö- 'gü ɔnë ɔya kë 'kpi-
isü. -Dhekpaɔ -sü 'gü 'yaa
ɔgbleen 'zü. ɔDhe 'ö "dhü,
-ka -kwa kwa kwaa- 'wɔn
yaa -nu 'kwa gun- kë sië kö
'kwii 'dhang bho ɔkö Yesu
"dhiü bha- -zü, kö 'kwa dɔ
-dhepuudhe 'gü kö 'kwa kwa
-kɔ -da 'ko -zë 'ka -kwεε -nu
'ö 'kwa ɔmɔɔ- -bha 'kwa 'ko
zë- 'ka -dhepuudhe 'gü bha-
'gü.

¹³ -Ka -kwa "ta -kɔ -së kë
ɔdhε me- dɔ 'yεnng- 'gü. -Ka
-kwa kwa -dù 'kun -së kö
'kwa 'dho kë pë -bhö -sü
oo, we mü -sü oo, -a -nu
-bha ɔdhuëng 'ka. Kö 'kwa
'dho kë -zuazëme 'ka, "εen kö
'kwa 'wɔn -nu kë -sü "dhiü
ziö. Kö 'kwa 'dho "dhinaa
'ma, "εen ɔdrɔ 'ya 'dho -da
kwa 'gü kwa 'ko -nu -bha.

¹⁴ "Kεε -tosea kë -kɔ -dee
'ö kwa Dëme Yesu Klisi -bha
-zian -ta bha, -ka -kwaa so
-da kwa -bha. 'Kwa 'dho
kwaa- kwa -dù -zü 'ö 'wɔn
yaya -nu 'ö- -nu kë -sü -yö dɔ
kwa -zü -bha bha -a -nu -kɔ
-yö -ziö kwa -go 'ö 'kwa- -nu
dhɔobhaawɔn -nu -kë.

14

¹ ɔYa kë ɔdhε me 'ö- -zü
'yii -gban ɔkö 'dhang -bho
Atanna "dhiü -sü 'gü ɔya kë
ka kpö 'gü, -kaa -mε 'kun
-së, 'ka 'dho zaɔdhe -da 'ka
-a -bha 'dhang bho Atanna
"dhiü -sü 'ö -tun -naa 'dhe 'ö
-ta bha- 'gü.

² -A pö 'a- wo "dhü bha-
'kloɔ- -mü ɔdhε me 'bha 'ö
mü, -ya -pö ö -bha -zü -yö
Atanna -dhε -sü 'gü ɔdhε 'ö
"kian -yaa -bhöpë -zë 'bha
-bha. "Kεε kö 'me 'kö- -bha
'dhang -bho Atanna "dhiü
-sü 'yaa 'kpii- bha yö -zë -ya
pö sië ɔdhε yö -zë ö -dho
tapë -dù -sloɔ ɔnë- -bhö.

³ -A -kë "dhü -sü 'gü, -a
-dhε 'yaa -bha ɔdhε 'me 'ö
pë ɔgban -bhö bha -yö me 'ö
yö -zë 'yaa pë 'bha -nu -bhö
bha- zë "dhi. Me 'ö yöö -dù
'pö 'yaa pë 'bha -nu -bhö bha,
-a -dhε 'yaa- -bha ɔdhε -yö
'me 'ö pë ɔgban -bhö bha-
-dhiang yaa zë, -a 'kloɔ- -mü
ɔdhε Atanna ɔya ö -kɔ -ya
-bha.

⁴ De -mü bhi -zë i 'ka 'yö 'i
Atanna -bha gwëëmi -dhiang
yaa zë? 'Bha- kë "dhü -a
"dhiü -bha -yö kë ɔdhε bhi
'ö bhi -zë 'i me "wεε 'ka 'bha
me -nu -bha gwëë" -dhiang
yaa zë, "kεε kö- dëme -zë
-yö 'yaanu -sü 'ka. -A -mε
-to zian -ta oo, -yö -go zian
-ta oo, waa- dëme -a -nu -ta
-wɔn -mü yö -zë 'ka. "Kεε
-yö -dho 'to ɔnë- wo zian -ta
-zianwo, -a -gen -mü ɔdhε -a
-ta 'kun -faan -yö Atanna 'ö-
Dëme 'ka bha- 'gü.

⁵ Me 'bha- mü 'zü -yö ö -zü
-gɔn ɔdhε -dhekpaɔyi 'bha
-nu -wo mü 'ö- -nu ɔbhlëë
'dhö 'kpii- 'ö -ziö -a 'bha -nu
-ta, kö me 'bha -dù 'pö -ya
pö sië ɔdhε -dhekpaɔyi -zë
ɔgban -yö do. -A -dheaa -bha
ɔdhε me "dhe 'ö "dhü -yö
'wɔn -nu kë ɔdhε -kɔ 'dhe
'ö 'dhang bho- "dhiü ö zuë"

"piü bha ɬnë- 'dhö.

⁶ -A 'kloɔ- -mü ɬdhe me 'ö -dhækpaçyi 'bha sū ɬbhlëësü 'ka -a 'bha 'ka, kö -yö kwa Dëme ɬnë- ɬbhlëë -ya. 'Me 'ö pë ɬgban -bhö kö -ya -kë kwa Dëme -dhe, -a -gen -mü ɬdhe -yö Atanna nuε" -bho 'ö -bha -bhöpë bha- -wɔn 'gü. Me 'ö yöö -dì 'pö 'yaa pë ɬgban -bhö, kö -ya -kë kwa Dëme -dhe, -yö Atanna nuε" -bho 'pö.

⁷ Teanwɔn 'ö 'dhö yö -mü ɬdhe: Me 'kwa "yaan oo, me ɬwa ga oo, me 'bha 'kwaa kwa -dì -go. 'Kwa -tosea kë sië, kwa- -kë kwa Dëme -dhe.

⁸ ɬYa kë 'zü ɬdhe 'kwa ga, kwa -ga kwa Dëme -dhe. -A -kë "dhö -sü bha- 'gü, kwa -kë "yaan oo, kwa -ga oo, kwa Dëme ɬnë 'kwa- -go.

⁹ -A pö 'a- wo "dhö bha- 'kloɔ- -mü ɬdhe ga 'ö Klisi -ya wo 'ö -bö bha -ya -wo "dhö kö 'ö kë me 'wo "yaan waa-me ɬwa ga ɬnë- -nu ɬgban Dëme 'ka.

¹⁰ "Kee bhi -zë, i i "teado -dhiang yaa -zë ɬdhe, "eeen bhi -zë i i "teado -zë "dhi -më -wɔn 'gü, "kee kö me 'kwa "dhö 'do 'do, me ɬgban kwa -dho -wo Atanna -kuu "dhiü 'ö za dɔ kwa -bha.

¹¹ -A 'kloɔ- -mü ɬdhe -ya -pö ö -wɔ 'sëedhe 'gü 'ö- pö: «A "yaandhe 'ka, me ɬgban "pepe -dho nu zun kpiö 'gü

ma ɬnë n -dhe.

Me ɬgban "pepe "dhi- -dho pö ɬdhe ma ɬnë 'a Atanna 'ka.

Mang Atanna -me 'a ka Dëme 'ka bha ma ɬnë 'a- pö.»

¹² -A -kë "dhö -sü bha- 'gü, 'me 'dhe "dhö ɬnë dho ziö ö -bha -gen 'gü Atanna -dhe.

¹³ ɬDhe 'ö "dhö, -ka -kwa kwa bo za -dɔ kwa 'ko -bha -sü 'ka kö 'kwa -ya -kɔ 'kwa dho -kë 'ka kö 'kwa 'dho 'wɔn 'bha kë 'ö -kë kwa dheebleh -gen "dhiü -zuö -bha -pë 'ka, "eeen 'ö -kë -a -da Atanna "dhiü -wɔn 'ka ɬnë -zuëñ -ta.

¹⁴ -A 'kloɔ- -mü ɬdhe a 'dhang -bho "dhiü 'kpak -padhö ɬdhe 'me 'ö -kplü -sü 'ka kwa Dëme Yesu -bha, 'ö -tosea kë sië- dhiang 'gü, kö -me "kian 'yaa 'dhö 'zü. "Kee ɬya kë ɬdhe me 'bha ɬya -pö 'zü ɬdhe pë 'bha -yö mü 'ö ö "kian 'ka, -ee, kö ɬya kë -me ɬnë - "kian 'ka.

¹⁵ ɬYa kë ɬdhe -bhöpë -wɔn -zë ɬya kë i dheebleh -wëë' 'gü -siö i -bha -gen 'ka, kö Atanna -bha "ta 'i- 'sü sië bha 'bhaa- 'sü sië -dhö 'gü ɬnaa bha. 'Bha 'dho zë -bhöpë -wɔn -dhe 'i i dheebleh -ö Klisi -yö ga -wɔn 'gü bha- bho Atanna -bha zian -ta.

¹⁶ -Ka -kwaa kë -së kö -gasite 'ö Atanna -ya -kë kwa -dhe 'ö "kian bho kwa -bha bha 'ya 'dho kë pö -ya kwa -bha -gen 'ka, 'ö 'wo kwa -dhiang yaa zë.

¹⁷ -A pö 'a- wo "dhö bha- 'kloɔ- -mü ɬdhe Atanna -bha -gblüdëdhepö bha, -a -wɔn 'yii -gban -bhöpë 'waa müpë -zë -bha. -Yö -gban "ta -kɔ -së 'ö pö 'aa- -bha, -ya -dì 'fleë- 'gü -sü waa- ɬniidadhe

15

'ö- -bha 'Nii- "slüüslü -ya nu
me -dhe bha ɬnë- bha.

¹⁸ Mε "vv me 'ö Klisi -bha
yë -kë ɬdhe -ko bha- 'dhö,
-a -me "dhia -yö -ma Atanna
'gü, 'ö ɬya 'go mü 'zü 'ö me
ɬgban 'wo- -dhiang -së zë.

¹⁹ ɬDhe 'ö "dhü, 'wɔn 'ö
dho kwa zuë" 'waanu kwa
'ko "piü, waa- 'wɔn -nu 'ö me
-yö ɬmoo- -bha me -yö me 'ko
-nu -zu -gban -zu -yö Atanna
-dhe -sü 'gü -a 'ka bha ɬnë-
-ka -kwaa kë -zian mœo-.

²⁰ 'Kwa 'dho zë -bhöpë
-wɔn -dhe 'ö 'kwa Atanna kë
-yë 'gü ɬsee. Pë ɬgban "pepe
-yö -bhöpë 'ka "dhü tean- 'ka,
"kees pë 'dhe 'kö 'bha- -bhö,
'ö dho kë i dheeblehang -da
Atanna "dhiü -pë 'ka -a -bhö
-sü 'yaa -së.

²¹ Pë 'ö -së, yö -mü -bo pë
-nu 'ö 'bha- -bhö "eeen 'ö 'bha-
mü 'ö dho kë i dheeblehang
-da Atanna "dhiü -pë 'ka bha-
-nu -bhö -sü "eeen- -nu mü -sü
'ka -sü ɬnë- 'ka.

²² I -bha 'i 'dhang bho-
"dhiü 'kpakpadhö 'wɔn bha-
'gü, -bhö -a 'kun "gbu-. Kaa-
i -bha Atanna ka ɬzinng 'gü
-wɔn ɬnë yö -zë 'ka. Mε "vv
me 'ö ɬyaa- pö 'ö 'wɔn 'bha
kë 'ö- zuë" 'yaa za dö- -bha
kö -me -bha -së.

²³ "Kees me 'ö dö 'kën 'gü
pë 'bha 'ö mü- -bhö -sü 'gü,
-a -me ɬyaa- -bhö kö ɬya -da
Atanna "dhiü, -yö -dho 'wɔn
bho- 'gü, -a 'kloo- -mü ɬdhe
kö 'wɔn 'ö- -kë bha, 'yii- kë
-zu -yö Atanna -dhe -sü 'gü.
'Sa 'wɔn "pepe kö 'i- -kë 'ö
i zuëga -yö za dö i -bha -a
zian- -ta kö 'wɔn yaa -mü.

-Ya me 'ko -nu zuëñ -ta
-sü -dhiang 'ö Pödhö -ya zë
Wlomö -me -nu -dhe

¹ 'Mε 'ö kwa -bha -zu -yö
Atanna -dhe -sü 'dhö 'kpii-
bha- -dheea -bha ɬdhe 'kwa
'me 'ö- -faan 'yaa- -nu 'gü
'gbe bha- -nu -ta 'kun, kö
'kwa 'dho- pö 'kwa -ya kwa
-dù -wɔn zuëñ ɬnë- -ta do
'kwa dho- 'ka.

² "Kees 'kwa -ko 'ö- 'gü 'do
'do, -ka -kwa 'wɔn 'ö dho
kwa këyoo -zu 'kun, 'ö dho
kë- -bha 'wɔn -së 'ka ɬnë-
kë -dhe mœo-, kë "dhü kö -a
faan- -yö dö "ta -sü Atanna
-bha zian -ta -sü -bha.

³ -A pö 'a- wo "dhü bha-
'kloo- -mü ɬdhe Klisi 'yii ö -dù
-dhidhewɔn -zë kë. "Kees -ya
-kë ɬdhe -ko 'ö -ben zë -sü 'ka
'ka Atanna -wu 'sëedhë 'gü
ɬnë- 'dhö ɬdhe:
«N Dë Atanna, "si 'ö woo-
bho i -go,
ɬwaa- ɬgban bho n -go.»

⁴ -Yö kë ka "yaan ɬdhe pë
"pepe 'ö -ben zë -sü 'ka
Atanna -go 'sëedhë 'gü 'kwa-
yö bha, -wa -ben -zë "dhü yi
'bha 'ka kö -yö kë kwa ɬklang
kë -pë ɬnë- 'ka kö 'kwa 'wɔn
kë -ko 'sü- -bha. Kë "dhü kö
kwa zuë" -yö kë -sea, kö -yö
kwa faan dö "yan -to Yesu nu
-sü -go -sü -bha.

⁵ A -bheea Atanna -dhe kö
-yö dö "gbu- kö yö 'ö me
gba zuëseadhe waa- faan 'ka
bha, -ya -kë "dhü -sü "si kë
ka -dhe kö ka -ko -yö 'to 'wɔn
do -bha, kö ka ɬbhleë -ya ka
'ko -bha -ko -yö kë do ɬdhe
-ko 'ö Yesu Klisi -ya -kë 'ka -a
'dhö.

⁶ Kē "dhü kö me ɬgban "pepe ka zuë" -yö kē do, kö ka -wö -yö kē do Atanna 'ö kwa Dēme Yesu Klisi Dē 'ka bha-'tō bho -sü -bha.

⁷ -A -kē "dhü -sü bha- 'gü, me ɬgban -ka -kō -ya ka 'ko -nu -wən -bha ɬdhe -kō 'ö Klisi -yö -kō -ya 'ka ka -wən -bha bha- 'dhö, kē "dhü kö Atanna 'tō -yö bho.

⁸ -A pō 'a wo "dhü bha-'klō- -mū ɬdhe: A- -pō ka -dhe tēan- ɬdede 'ka ɬdhe kē 'ö Klisi -ya wo Zuifö -nu -bha gwëe" 'ka bha, -ya -kē "dhü kö 'pē 'ö Atanna -ya "plüün bho -a -nu "bhëma -nu -dhe yi 'bha 'ka bha ɬnē- 'gü -wən -yö kē, kö me ɬgban -wa 'wən dō ɬdhe Atanna ɬya 'wən 'dhe 'kö- pō kö ɬyaa-pō, 'yaa 'to- 'gü tongtongdhö.

⁹ Nu 'ö- wo bha -ya -wo 'pō "dhü kö 'mē 'waa Zuifö 'ka -wo bo -a -bha "klüsëdhë -ta kö -wo Atanna 'tō bho ɬdhe -kō 'ö -ben zë -sü 'ka -a 'ka -a -bha 'tōng- 'sëedhë 'gü -a 'dhö ɬdhe:

«'Wən 'ö- -wən 'gü 'yö 'a dho i 'tō bho
"se "wëe -kpëa 'gü, 'ö 'a "tan bho i 'tō -zü» bha 'yö bha.

¹⁰ 'Yö go mü 'zü 'ö- pō:
«"Sego "wëe 'gü -mē -nu, -ka ka "dhia bho 'pō 'mē 'ö Atanna -ya -nu sü ö -bha 'ka bha- -nu "piü!»

¹¹ 'Yö go mü 'bha wo 'zü 'ö- pō:

«"Se "pepe 'ö 'kaa Zuifö -se 'ka, -ka kwa Dēme 'tō bho,
"se ɬgban "pepe suu, -ka "wi kwa Dēme -zü!»

¹² ɬYa 'go yö -zë 'gü 'zü, Atanna -wudhiüloomë Ezai -yö dhiang -zë 'ö- pō:
«Izai -ding dho bho- -bha, -a -ding 'ö dho bho bha ɬnē- -kō dho ziö "se -go, 'yö 'wo wo -zu gɔn- -dhe.»

¹³ -A -kē "dhü -sü bha- 'gü, Atanna 'ö me gba -zu -yö ö -dhe -faan 'ka bha -yö dō "gbu- kö -yö ka zuë" -da kö -yö ka zuë" ɬnii 'waanu -tekpe -tekpedhö, 'dhang -bho -a "dhiü -sü 'ö ka -go bha- 'gü. kö -yö ka gba -ya -a -go -sü bha- -faan 'kpii- 'ka -a -bha 'Nii- "slüüslö 'ö ka 'gü bha- -faan 'ka.

¹⁴ N dheebehang -nu, mang ɬdede a 'dhang bho- "dhiü 'kpakpadhö ɬdhe "klüsëdhë 'ö ka -go -a -naa 'yaa 'dhö, ɬdhe ka 'wən -dō 'kpakpadhö, ɬdhe ka -mōo -dhio dō -sü -bha ka 'ko -ta Atanna -wən "gbluu "piü.

¹⁵⁻¹⁶ "Kee yö -zë ɬgban 'gü, -gasite 'ö Atanna -ya -kē n -dhe 'ö n -ya -sü 'ka "yi -dō Klisi -kō -bha -mē 'ka 'mē 'waa Zuifö 'ka -nu kpö 'gü bha, 'sëedhë 'a- bo ka -dhe bha, a n faan -da 'gü -dhe bha -nu 'gü yö ɬnē- -wən 'gü, kē "dhü kö -yö ka -zu -bō 'në 'bha wo 'wən 'nu 'kadraan- 'nu -bleesü bha- 'ka. -A pō 'a- wo "dhü bha- 'klō- -mū ɬdhe Atanna -yö n -ya ö -kō "dhiü "dhü kö 'a kē Klisi -bha gwëe 'ka 'mē 'waa Zuifö 'ka ɬnē- -nu -dhe. N -ya 'ö- wo Klisi -kodhiüdōmë 'ka "dhü bha, -ya -kē "dhü kö 'a dhiang ɬnē zë- -nu -dhe kö -wo wo wë slëe- Atanna "piü kö -a -bha 'Nii- "slüüslö -ya

-nu -ya ö -bha -ya 'gü, kö- -nu
☐teñi- kë ☐dhe "saa- -pë 'wo
Atanna -dhökë 'ka 'ö- "dhia
-yö ma- 'gü -a 'dho.

¹⁷ -A -kë "dhü -sü -wən 'gü,
a -mɔɔ -bha 'a n -tɔ kun
Atanna wéedhö Yesu Klisi
'saa- 'gü -a -bha yë 'a- kë sië
bha- -wən 'gü.

¹⁸ -A pö 'a- wo "dhü bha-
'kloɔ- -mü ☐dhe ☐ya kë ☐dhe
'ma kë dhiang 'bha -zian zë
-pë 'ka, kö 'pë 'a dho -dhiang
zë -yö dosengseng, yö -mü
bɔ 'ö Klisi -ya wo n -ta kö
-yö 'me 'waa Zuifö 'ka- -nu
kë Atanna ☐bhléeyame 'ka,
dhiang ö- dɔ n "dhi kö 'a- zë-
-nu -dhe, "sən faan 'ö- -da n
'gü kö 'a- 'gü -wən -nu kë- 'ka
bha ☐në- 'ka.

¹⁹ A kë- -bha naç -së 'ö
-gban Klisi -bha bha- -dɔ
-dhe ☐gban -dhe ☐gban 'gü,
'a go- 'ka Zedhizadhëmö 'a
bɔ- 'ka "sə "piü "sə "piü 'a
dho 'a -wo 'ka Idhidhi -sə 'gü,
"dhabhliwən "gblügblü -nu
waa- -kian -wən -nu 'ö- -kë n
-kɔ -ta -a -bha 'Nii- "slüöslü
faan 'ka bha ☐në- -bha.

²⁰ "Kee -a kë 'a- wo "dhü
bha, naç bha a- -dɔ -dhe -nu
'ö 'wii Klisi -dhiang -blesesü
zë- 'gü do ☐në- 'gü. Kë "dhü
kö 'ma 'dho 'kɔ dɔ me -nu
-bha 'kɔ "kpan 'ö ☐waa- -ya
'nu bha- -ta.

²¹ "Kee kö pë 'ö Atanna -wu
-ya pö, ö -ben zë -sü 'ka- -go
'sëedhe 'gü ☐dhe:

«Me 'wii- -wən -dhiang zë-
-nu -dhe do,
-wo -dho -a kewən -nu yö,
'ö me 'wii- -dhiang ma do,
'wo -'gü ma» bha- ☐në-
'gü -wən -yö kë.

²² 'Wən 'ö n ☐fië -wo ka
-bha -sü -bha -gen -yan 'gbe
'ka bha 'yö bha.

²³ "Kee 'ma n bo ☐tən yë
'ö Atanna -ya dɔ n -kɔ 'ka
"dhü bha- 'ka "pean 'dhe 'ö
ya- "piü, 'a zun- -ya -sü -bha
n -zu "piü ☐dhe 'a nu -wo
ka -bha, ☐ya ☐mɔɔ -kwe kpö
☐dede -bha.

²⁴ -Yö n "piü ☐dhe 'a 'dho
sië Esipangyo -se 'gü "tüng
'ö- 'gü 'a bɔ ka -dhe 'gü. -A
-gen -mü ☐dhe -yö n 'gü ☐dhe
n 'dho -sü 'ka a -dho -kpan
ka -bha, 'ö 'ka n -ta kun kë
"dhü kö n -kɔ -yö ☐mɔɔ ma
"ta bha- 'sü -sü -bha. "Kee
"sanni -yö kë "dhü kö "tüng
'në 'dhe 'ö- -kë ka "piü -dho
-yö gun n -bha bha 'ma- kë.

²⁵ "Kee dɔ 'kwa- wo ya a
-tun ☐kɔ 'dho 'pë 'wo- ☐gbao
Yesu -bha me -nu 'wo Zed-
hizadhëmö -a -nu -go -a dɔ
-dhe 'gü.

²⁶ -A -gen -mü ☐dhe Yesu
-bha me -nu 'wo Masedu-
anö -se waa- Glekö -se 'gü
☐wa -gasite kë ☐wa 'wéé-
bho 'ko -ta kwa dheebhang
-nu 'wo "fleemë -nu 'ka Zed-
hizadhëmö bha- -nu -dhe.

²⁷ Me 'wo gbaø bha- wo
"dhü bha -wa -bho wo -dù
'gü, "keee -a -kë "dhü -dhe -zë
-mü -a -nu -go, -a -gen -mü
☐dhe Zuifö -nu 'wo Yesu -bha
'ka Zedhizadhëmö waa- 'me
'waa Zuifö 'ka 'wo 'dhuë- 'ö
go Atanna "piü -a 'gü -gblü
'ko -ta -kɔ do 'ö- 'gü bha,
-a -dhe a -bha ☐dhe woo -dù
'pö -wo "kpungtaapë -nu 'gü
-gblü -a -nu 'ka -kɔ do bha-
'gü.

²⁸ ☐Ya kë ☐dhe 'ma bo 'dho

-sü 'ka kö 'pë 'wo- bho ko -ta bha, 'a- dö 'me 'wo -mü -a -nu -go, kö maa 'dho Esipangyo -se 'gü, "këe n 'dho -sü 'ka, a -dho bɔ ka "piü mü.

²⁹ 'Yö 'a 'dhang bho 'pö -"dhiü 'kpakpadhö ɔdhë n -nu 'ka -dhe 'gü -sü 'ka, Yesu -bha 'dhuë -dho kë n -kø pa -sü 'ka 'a nu- 'ka ka -dhe.

³⁰ "Këe n dheebhang -nu, 'pë 'a- -dhe ka -go kö 'ka- kë yö -mü ɔdhë kö 'ka zë kwa Dëme Yesu Klisi -wɔn -dhe, kö 'ka zë -dho 'ö Atanna -bha 'Nii- "slüüslü -ya -da kwa 'gü bha- -dhe, kö 'ka Atanna -wɔn -ta -ko zë n "piü -bheä -dhe -sü 'ka n -wɔn 'gü, bheä" ɔnë- 'ka 'yö 'a- wo ka -dhe.

³¹ Ka -bheä Atanna -dhe n -wɔn 'gü -gen -mü ɔdhë kö 'dho 'a- wo sië Zedhizadhemö bha 'a dha me 'waa 'dhang bho Yesu -wɔn "dhiü 'wo Zude -se 'gü bha -nu -go, kö 'pë 'wo- bho 'ko -ta 'pö 'ö 'a dho sië- 'ka Zedhizadhemö Yesu -bha me -nu 'wo mü -a -nu -ta 'kun -pë 'ka bha- 'gü -wɔn -yö dhi- -nu -dhe.

³² Yö ɔnë ɔya kë "dhü, 'yö Atanna ɔya "wı- -bha, 'yö 'a dho ɔloo ka -dhe 'gü zuë" ɔnii -da 'ka, 'yö 'a n "tëe 'në 'bha pa mü.

³³ Kö Atanna 'ö me ɔgban "pëpë gba zuëwaanusü 'ka bha, -yö 'to ka "piü bha 'aa -yö kë.

16

ɔTuabhonac 'ö Pödhö -ya
dɔ

¹ ɔYa 'go- 'dhe bha- 'gü, kwa dheebhang -dhebhö 'wo

Febe -kë, 'ö yë -kë Atanna -bha 'ködhigüme -nu 'wo Sangkle -pö 'gü -a -nu kpö 'gü bha, 'ma- "kplëng bho ka -bha kö 'ka dö 'gbui-,

² 'ka- -dhëng -wɔn 'kun ɔdhë -kɔ 'wo kwa Dëme -bha 'köme -nu -dhëng kun- 'ka -a 'dhö. -A 'kloɔ- -mü ɔdhë -a -kë "dhü -sü bha ɔnë- -dö -yö -dhi Atanna -bha me -nu 'ka. 'Wɔn "vv 'wɔn 'ö- -bha -wɔn dho zun ka -bha -a 'gü, -kaa kë- -dhe, -a 'kloɔ- -mü ɔdhë yöö -dī 'pö -yö me kpö ɔdede -ta 'kun -sü 'ka, 'ö mang ɔdede -zian 'a "wı sië ka -dhe ya n -ta 'kun -sü 'ka 'pö.

³ -Ka Plisidhö waa- Akidhasö 'wo -kë n yékëyoo 'ka kwa Dëme Yesu Klisi -bha zian -ta bha- -nu ɔtua bho n -dhe.

⁴ -Wo kë wo -dī "dhiü -dö pë -dhe ma -zë n -wɔn 'gü, kë "dhü kö 'a dha. -Kaa -nu nue" bho n -dhe 'gbe, mang do -zian 'maa- -nu nue" bho sië 'wɔn 'wo- -kë bha- 'gü. Atanna -bha 'ködhigüme -nu "pëpë 'ö 'waa Zuifö 'ka ɔnë yeng- -nu ɔgban 'yi- -nu nue" bho sië bha.

⁵ -Ka Atanna -bha 'ködhigüme -nu 'wo ɔloo 'ko -ta -a -nu -go 'ködhö bha, -a -nu ɔtua bho n -dhe 'pö. -Ka Epainetö ɔtua bho n -dhe 'pö, -a -wɔn -yö n -go "gbui-, -a -gen -mü ɔdhë yö ɔnë 'me 'wo 'dhang bho Klisi -wɔn "dhiü Azi -se 'gü -a me -bleesüsü 'ka.

⁶ Dhebhö 'ö saan" -sü 'ka ka -dhe 'pö 'wo- Madhi -kë bha, 'ma- ɔtua bho.

⁷ 'Ma Andronikusö waa-

Zunia 'ö yeng 'yi -gban 'kwēē-, 'ö 'yi -kaso -kē 'zü yi "kwēē bha- -nu ɏtua bho 'gbe. -A -nu -due -yö 'kpīi- ɏdedewo Yesu -bha bōme -nu kpō 'gü, 'ö -ya mü 'zü woo -zian -wo kē 'dhang -bho Yesu -wōn "dhiü n "dhiü.

⁸ -Ka n "taɔngdē 'ö kwa Dēme -bha zian -ta, 'wo- -dhe Angpliatusö bha- ɏtua bho n -dhe.

⁹ 'Ma Udhiben 'ö -kē n yekéyoo 'ka Klisi -bha zian -ta bha waa- n "taɔngdē Satisisö -a -nu ɏtua bho.

¹⁰ 'Ma Apedhesö 'ö mē ɏgban -mē ɏgban -wa dō -zu -gban -mē 'ka Klisi -bha zian -ta bha- ɏtua bho. 'Ma 'mē 'wo Adhitobudhö -go 'koɔdhö -a -nu ɏtua bho 'gbe.

¹¹ 'Ma Edhodion 'ö 'yi -gban 'pō 'kwēē- bha- ɏtua bho. 'Ma 'mē 'wo 'dhang bho kwa Dēme "dhiü 'ö 'wo Naasisö -go 'koɔdhö bha- -nu ɏtua bho.

¹² 'Ma Tidhifénö waa- Tidhifozö 'ö -nu -wēēdhe ɏya bho kwa Dēme -bha yē -wōn 'gü bha- -nu ɏtua bho. 'Ma dhebhōnë 'wo- Pəsidö -kē bha- ɏtua bho 'gbe, -a -wōn -yō n -go "gbū-, -a 'kloɔ- -mū ɏdhe -a -wēēdhe -yō bho -sü 'ka kwa Dēme -bha yē -bha ɏdedewo.

¹³ -Ka Dhufusö 'ö kwa Dēme -ya -ya bha waa- dhe 'ö ɏdhe n dhe 'dhö 'pō bha- -nu ɏtua bho n -dhe.

¹⁴ -Ka Asengklitö oo, Fedhegōn oo, Edhomesö oo, Patrobasö oo, Edhōmasö waa-kwa dheebhang 'dhe -nu 'ö

weng- -nu 'wo 'ko "piü bha- -nu ɏtua bho n -dhe.

¹⁵ 'Ma Fidhodhogö waa-Zudhi -a -nu ɏtua bho. 'Ma Nedhe waa- ö dheebhang dhebhō bha- -nu ɏtua bho. 'Ma Odənpasö waa- Atanna -bha mē -nu "pəpe 'ö weng- -nu 'wo wo 'ko "piü, -a -nu ɏgban ɏtua bho 'gbe.

¹⁶ -Ka ka 'ko -nu ɏtua bho kö 'ka ɏloo ka 'kwēē- ɏdhe -kē 'ö dheebhang -zē -nu -wa -kē 'ka -a 'dhö. Klisi -bha mē -nu ɏgban "pəpe ɏwa ka ɏtua bho 'gbe.

-Dhio -totaamasü 'ö Pədħo -ya dō Wlōmō -mē -nu -ta

¹⁷ N dheebhang -nu, bheä" ɏnē 'a- wo sië ka -dhe kö 'ka dō "gbū- kö 'ka ka -di 'kun mē 'wo- kē sië "dhü kö Atanna -bha mē -nu -wo "kan 'kwēē- bha- -nu -go. -A 'kloɔ- -mū ɏdhe Atanna -wū 'dhe 'ka- ma -bleesü -a -ma 'wo- wo sië "gbōng 'ka 'ö 'wo -wū "wēē pō ka -dhe bha, ka -pō ɏnē 'wo- wo sië bha. -A -kē "dhü -sü bha- 'gü, -ka ka -di 'kun- -nu -go -sē kö 'ka "kan- -nu -bha.

¹⁸ -A pō 'a- wo "dhü bha- 'kloɔ- -mū ɏdhe mē suu -nu 'wo "dhü bha 'waa kwa Dēme Klisi bha yō -zē -dhökē, -wo wo -di dhōɔbhaawōn ɏnē- -kē. 'Yō 'mē -a -nu -zu 'yaa 'wōn 'bha "piü bha 'wo -wū -sē -dhe "yi bho -wū "nεεnεε -nu -pō -nu -dhe -sü 'ka 'yō 'wo- -nu -go 'gü ɏsee- 'ka, 'yō 'wo- -nu wē bho Atanna -ta.

¹⁹ "Kee ka -zē ka -bha Atanna ɏbhleē -ya -sü bha mē ɏgban "pəpe -wa 'wōn

-dö. N zuë" ɬnii -yö -da ɬdedewo ka -wɔn 'gü -a -kë "dhü -sü bha- 'gü, "kεε yö -zë ɬgban 'gü, -yö n "piü ɬdhε ka "yaaki -yö 'to 'daçnnu -sü 'ka 'wɔn -së -dı -sloç ɬnë- kë -sü -bha, kö 'wɔn yaa -zë kë -zvəgɔndhe -zian ɬnë 'ya 'dho -da ka -zu "piü tongtongdhö.

²⁰ -A -naa -yö n "yaan ɬdhε Atanna do 'ö -gblü "kan Atanna 'ka bha ɬnë dho Sotraan 'pɔn ka -dhε 'yö 'ka "ta sü -a ɬkpē "dhiü.

ɬYa 'go yö -zë 'gü, kö kwa Dëme Yesu -yö ö -bha -gasite bha- kë ka -dhε -kpeawo bha 'aa -yö kë!

²¹ Timote 'ö n -ta 'kun sië Atanna -bha yë -bha bha, ɬya ka ɬtua bho 'gbε. Dhusiusö oo, Zazɔn waa- Sosipatee 'ö yeng- -nu 'yi -gban 'kwëë- bha, ɬwa ka ɬtua bho 'gbε.

²² Mang Teetiusö -mε 'a 'sëedhε ya- -ben zë 'ö 'a kwa Dëme -bha zian -ta 'pö ɬdhε ka 'dhö bha, 'ma ka ɬtua bho 'gbε.

²³ ɬYa 'go mü, mang Pɔdhö -mε n -dhengbhɔdë 'wo- -dhε Gayusö, 'ö Atanna -bha 'kɔdhigümε -nu 'wo -dhε ya- 'gü -a -nu ɬgban 'wo bho 'ko -ta -a -gɔ 'kɔcdhö 'pö bha, ɬya ka ɬtua bho. Edhatö 'ö kë 'pö- ya- 'gü -mε -nu -bha 'wëekɔdhiü 'ka bha waa- kwa dheebleh Kaa- tusö, ɬwa ka ɬtua bho.

²⁴ [Kö kwa Dëme Yesu Klisi -bha -gasite bha -ya kë ka -dhε "töng ɬgban "pεpε 'gü bha 'aa -yö kë.]

²⁵ -Ka -kwa Atanna 'tɔ bho, -a 'kłɔç- -mü ɬdhε yö ɬnë- "sı 'dhö- -dhε kö -yö ka kë "kplëe 'ka 'dhang -bho Yesu "dhiü -sü 'gü. 'Wɔn 'ö -gban Yesu Klisi -wɔn -bha 'ö gun -bin -sü 'ka, 'ö Atanna yöö do ɬnë gun- dö sië, 'ö -bho -a -bin -sü 'ka kwa -gɔ yi 'bha 'ka bha ɬnë 'a- -dhiang zë sië.

²⁶ "kεε ɬya "dhε bho- -ta kwa -dhε "tüng ya- 'gü -a -wudhiöloomε -nu -gɔ 'sëedhε 'gü ɬdhε -kɔ 'ö gun- 'ka yöö 'ö -bho -yi 'yaa 'dhö, 'ö -ga -yi 'yaa 'dhö bha- -zu "piü bha- 'dhö. ɬYaa- -zɔn "se ɬgban "pεpε 'gü -mε -nu -dhε, kë "dhü kö -wo 'dhang bho ö "dhiü kö -wo ö ɬbhlëe -ya.

²⁷ Kö Atanna 'ö yöö do ɬnë 'wɔndödhε 'dhö- -gɔ bha yö ɬnë- 'tɔ -yö bho Yesu Klisi 'saa- 'gü -kpeawo bha 'aa- -yö kë.

**'Sëëdhe -blæesü
'ö Pødhö -ya bɔ
Atanna -bha
'kɔdhigümé -nu
'wo
1 Kodhengtö
-pö 'gü -a -nu -dhe**

¹ Mang Pødhö -me 'ö ga Atanna ɻnë- 'gü 'yö n -ya Yesu Klisi -bha bømø 'ka bha, yaa- Søsitønø 'ö kwa dheebshang 'ka kwa -kë Atanna -bha 'në 'ka -sü "gblvø "piü bha, yi ɻnë 'yi 'sëëdhe ya- bɔ ka -dhe.

² Yi 'sëëdhe ya- -bɔ Atanna -bha 'kɔdhigümé -nu 'ö 'ka -ya -sü 'ka- -bha -ya 'gü Kodhengtö -pö 'gü, 'ö ɻya ka kë "slüüslü ö "yan 'gü kwa Dëme Yesu Klisi 'saa- 'gü bha, waa- me "pøpe 'wo zun wo kpiö 'gü Yesu Klisi 'ö kweng- -nu ɻgban kwa Dëme 'ka bha- -dhe -dhe "wæs "pøpe ɻgban 'gü bha ɻnë ka -dhe.

³ Yi -bheä kwa dë Atanna -dhe kö waa- kwa Dëme Yesu Klisi 'ö 'dhö, -wo -gasite kë ka -dhe, kö -wo ka gba zuëyagblvø- 'ka.

⁴ A ma Atanna bha- nuë" -bho -kpeawo -gasite 'ö bø- 'ka Yesu Klisi -ta 'ö- -kë ka -dhe bha- -wøn 'gü.

⁵ 'Sa bɔ 'ka- wo Yesu Klisi 'ka "dhö bha ɻnë- -wøn 'gü 'yö Atanna 'dhö ka -kø pa -sü 'ka gbaadhe ɻgban "pøpe suu 'do 'do 'ka, "kæs 'yö ka gba -sü 'ka -dø "wø -dhe 'ka -sü waa- 'wøn dø -sü 'ka ö -bha zian

-ta -kø ɻgban -kø ɻgban 'gü bha.

⁶ Yë 'ö Klisi -bha naøðømø -nu 'yi- -kë ka ɻplöö mü bha, yun 'ö- ziö -sü 'ka ka kpö 'gü troo 'yaa- -bha.

⁷ 'Wøn 'ö- -wøn 'gü 'yö me "pøpe 'ö 'ka "yan 'to sië kwa Dëme Yesu Klisi -gø bha, 'ö Atanna -bha gbaadhe 'ö- -kë ö -bha 'në -nu -gø bha- 'bha -bo 'yaa ka zë -sü 'ka bha 'yö bha.

⁸ Yö 'ö "dhö bha ɻnë dho ka -kwæs bun, 'yö ka -gen -yö to -gban -sü 'ka- -bha zian bha- -ta 'ö dho- 'ka "dhö 'ö zun- 'ka- "dhiütodhe -bha, kë "dhö kö pö 'a 'dho -ya ka -bha tongtongdhö kwa Dëme Yesu Klisi nu -yi 'ka.

⁹ Atanna ɻya -wø 'dhe 'kö- pö kö ɻyaa- pö, 'yaa 'go "gblvø 'zü tongtongdhö. 'Sa yö 'ö "dhö bha ɻnë ka -dhe kö kaa- ö Gbø Yesu Klisi 'ö kwa Dëme 'ka bha keng- -nu 'ka -tosea kë ka "kwëë, kö ka -kø 'ya 'dho 'go 'ko ɻkwæng.

"Pø 'ö Yesu -bha me -nu 'wo Kodhengtö -wa wo- 'gü -a dhiang 'ö Pødhö -ya zë

¹⁰ N dheebshang -nu, -yö bheä" ɻnë- 'ka 'yö 'a- wo sië ka -dhe kwa Dëme Yesu Klisi 'tø 'gü, kö 'ka dø "gbu- kö ka -wø -yö kë do, kö 'güglüdhe 'ya 'dho -da ka ɻzinng 'gü 'ö 'ka -kan 'kwëë-. Bheä" ɻnë 'a- wo ka -dhe kö 'ka kë ɻdhe me do 'dhö, kö ka zuëpiüwøn -yö kë do, kö ka -kø -yö kë 'wøn do -bha.

¹¹ -A pö 'a- wo "dhö bha n dheebshang -nu, -a 'klo- -mü ɻdhe me ɻya 'go Kloe -gø 'kødhö ɻya nu ɻyaa- pö

n -dhe ፩dhe "dhinaa -yö ka ፩zinng 'gü.

¹² A- -ma ፩dhe ka -wu 'yaa do. Me 'bha -nu 'wo- pö sië: «Ma -zë a -bɔ Pödhö 'ka», kö me 'bha -nu -wa pö sië: «Ma -zë a -bɔ Apodhösö ፩në- 'ka», kö me 'bha -nu -wa pö sië: «Ma -zë a -bɔ Piëdhö 'ka», kö me 'bha -nu -wa pö sië: «Ma -zë a -bɔ Klisi ፩në- 'ka».

¹³ -Yö ka 'gü ፩dhe Klisi bha -yö "pe -sü 'ka ö 'gü 'gbe 'ka "dhü -ee? "Een Pödhö ፩në ga "dhü -bha ka -wɔn 'gü -ee? "Een -wo kë ka -bɔ ma ፩në n 'ka -zu bho -ee?

¹⁴ Mang -zian a Atanna nue"- -bho 'mii me 'bha ka -bɔ Yesu 'ka -zu bho 'ö- wo kö 'yii kë Klipusö waa- Gayusö -nu 'ka bha- -wɔn 'gü.

¹⁵ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, me 'bha 'yii 'dho ፩mɔɔ- -bha kö -ya pö ka kpö 'gü ፩dhe -wo kë ka -bɔ ma ፩në n 'ka -zu bho.

¹⁶ -Ee a kë Tefana -go 'kɔɔme -nu -zu 'pö "dhü tean- 'ka, "kees ፩ya 'go yö -zë 'gü, me "wëe 'bha 'kö maa- -bha wo kö n -zu -yö -bö 'ka 'yaa 'dhö.

¹⁷ -A pö 'a- wo "dhü bha- -gen -mü ፩dhe n bɔ 'ö Klisi -ya wo bha 'yii n bɔ kö 'a me "zu -zë bho. -Yö n -bɔ kö 'a 'wɔn -taɔng -së 'ö go Atanna "piü bha ፩në- pö, "kees kö 'ma- pö, kö 'ma 'dho- pö 'wɔndödhe 'ö "kpung ፩taa yö bha- -bha, ('ö me ፩gban "yan -yö bɔ ma ፩në n -ta) 'ö faan bho Klisi -bha ga 'ö- wo "dhü -bha bha- -bha 'ö -kë "wlaawɔn 'ka.

¹⁸ -A pö 'a- wo "dhü bha-

'kłɔɔ- -mü ፩dhe Klisi -bha -ga "dhü -bha -sü -dhiang 'yi- zë sië bha, -yö slaadhe -wɔn ፩në- 'ka 'me wo 'gü see- -zian -ta bha- -nu 'gü. "Kee 'me 'kö kwa -zë 'kwa dha -zian -ta bha -yö Atanna -bha 'gügbüldhe ፩në- 'ka kwa 'gü.

¹⁹ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kłɔɔ- -mü ፩dhe -yö -ben zë -sü 'ka Atanna -wu 'séedhe 'gü (Yesu -bha -ga "dhü -bha -sü bha ፩në- -wɔn 'gü) ፩dhe: «Me 'wo "yaakime -nu 'ka a -dho -a -nu "yaaki 'gü see- 'ö 'maa 'me 'wo 'wɔndöme -nu 'ka -a -nu -bha 'wɔn dö -sü -ya 'kłɔɔ- "dhiü.»

²⁰ ፩Ya kë "dhü bha -oo, -më -wu ፩në dho ፩slɔɔ "yaakime -mü -ee, "Een 'wɔndöme -mü -ee, "Een zaɔdhedame 'ö ፩dëe -a -go kö -ya pö, kö Atanna ፩ya bo- -zɔn -sü 'ka ፩dhe 'wɔndödhe 'ö "kpung ፩taa yö bha -yö slaadhe ፩në- 'ka?

²¹ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kłɔɔ- -mü ፩dhe -a "si 'yii kë me 'bha -dhe "kpung ፩taa kö -yö Atanna dö ö -di -bha "yaaki -bha, -dhe 'ö ö -di -zɔn 'ka ö -bha "yaaki -bha bha- 'gü. 'Wɔn 'ö -wɔn 'gü 'yö naç 'ö bho me -nu 'gü slaadhe -naç -bha 'yi- dɔ sië bha ፩në Atanna -yö bɔ- -ta 'yö 'me 'wo 'dhang bho- "dhiü -a -nu dha bha 'yö bha.

²² Zuifö -nu ፩wa dö -wa -pö 'yi -kian -wɔn -nu ፩në- kë kö 'wo gun -na 'dhang bho Klisi -wɔn "dhiü. 'Me 'waa Zuifö 'ka ፩wa dö -wa -pö ፩dhe ፩dhe 'ö -kë ፩dhe

-wo -kë 'wɔndɔmɛ "gblügblü
-nu 'ka bha, 'wɔndɔdhe ɬnë-
-bha -yö to- -bha.

²³ "Kεε yi -zë yi -bha 'ka,
Klisi 'ö ga "dhü -bha bha ɬnë
'yi- dhiang zë. 'Sa -a -dhiang
'yi- zë "dhü bha ɬnë Zuifö
-nu -siödhewon 'ka, 'yö 'mɛ
'waa Zuifö 'ka 'wo- -dhe 'pö
slaadhe -dhiang.

²⁴ "Kεε mɛ "pɛpɛ 'kö
Atanna -ya -nu -dhe, -yö -kë
Zuifö 'ka "εen 'yii kë Zuifö
'ka, Klisi bha ɬnë Atanna
-bha 'gügbüdhe waa- "yaaki
ɬgban 'ka wo -zë -a -nu -bha
'ka.

²⁵ -A pö 'a- wo "dhü bha-
'klo- -mü ɬdhe 'wɔn 'ö
Atanna -ya kë "dhü 'ö bho mɛ
"bhui- -nu -zë 'gü slaa" -bha
bha- "dhiü- -ziö mɛ "bhui-
-nu -bha "yaaki -zë -ta pong-
pongdhö. 'Kö 'zü -a kë 'ö
Atanna -ya wo "dhü bha ɬya
kë wo -zë -a -nu 'gü ɬdhe
'pɛ 'ö "sí ɬnë 'yaa- -dhe -a
'dhö, "kεε -a "dhiü- -ziö -a
-nu -bha 'gügbüdhe ɬgban
-ta pongpongdhö.

²⁶ N dheeble -nu, mɛ 'ö
Atanna -ya -nu -dhe 'ö ka
kpö 'dhö do bha -kaa -nu
'suan- bho -së 'ka. 'Mɛ 'wo
'wɔndɔmɛ ɬdede 'ka 'waa
'gbe, -gblüdë -nu "εen mɛ
-tiandhö -nu -zian 'waa 'gbe
ka kpö 'gü.

²⁷ "Kεε kë 'ö- wo "dhü
bha- 'klo- -mü ɬdhe 'mɛ
'ö "kpungtaame -nu -wa -nu
-ga slaame -nu 'ka bha, ɬnë
Atanna -ya sü 'yö 'yiü- dö-
'ka 'mɛ wo -zë 'wo- -nu -dhe
"yaakime -nu bha- -nu -bha.
'Yö 'mɛ 'ö "sí 'yaa- -nu -dhe
"kpungtaame -nu "yan 'gü

bha ɬnë Atanna -ya -nu sü
'yö 'yiü- dö- 'ka 'mɛ 'ö "sí
'dhö- -nu -dhe wo -zë -a -nu
'gü bha- -nu -bha.

²⁸ Mɛ 'ö "kpungtaame -nu
-wa -nu -ga "wlaame -nu 'ka
'ö 'waa- -yaki -ya bha ɬnë
Atanna -ya -nu sü 'yö ɬbhlëe
bho- 'ka mɛ 'dhe wo -zë 'wo-
yö ɬbhlëemɛ 'ka bha- -nu
bha.

²⁹ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü,
mɛ 'bha 'yaa 'dhö kö -ya
pö yö -zë ö -dho ö 'to 'kun
Atanna wëedhö.

³⁰ "Kεε ka -kplü 'ö Atanna
-ya wo Klisi -bha, 'ö yö ɬnë
kwa "yaaki 'ka bha -yö -ga yö
ɬnë- 'gü. Klisi bha ɬnë 'kwa
bo- -ta 'yö pö 'yaa kwa -bha
Atanna wëedhö, 'yö 'kwa
ɬmoo- -bha 'kwa -tosea -kë
-a -bha kë 'gü, 'yö kwa dha
'wɔn yaa -go.

³¹ Kë "dhü kö 'wɔn 'ö
Atanna -wø -ya pö ɬdhe:
«Mɛ 'ö 'tø 'kun -dho 'dhö-
-bha -a -dhe -bha
-dhe
-a -mɛ -yö ö 'tø 'kun
'wɔn 'ö kwa Dëme -ya -kë
bha ɬnë- -wɔn 'gü»
bha- 'gü -wɔn -yö kë.

2

Atanna -bha naɔ -së bha
-a dɔ -kɔ -dhiang 'ö Pɔdhö -ya
zë

¹ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü,
n dheeble -nu, nu 'a- wo
Atanna -bha naɔ -së 'ö gun
-bin -sü 'ka bha- dɔdhe 'gü
ka -go "se bha- 'gü 'tüng 'bha
'gü bha, 'mii- dɔ "dhikan
-bha, "εen 'mii- dɔ mɛ
"bhui- -nu -bha 'wɔndɔdhe
"weeweedhe -bha.

² -A pō 'a- wo "dhü bha-
'kloɔ- -mü ɬdhe 'yaa gun n
"piü ɬdhe 'a 'wɔn "wεεwεε
'bha -dhiang zë "tüng 'a gun-
'ka ka "piü mü bha- 'gü kö 'yii
kë Yesu Klisi 'ö dɔ "dhü -bha
bha yö -zë -wɔn 'ka.

³ 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö 'a
nu ka kpö 'gü ɬdhe 'mε 'yaa
pë 'bha 'ka -a 'dhö, kö a ɬzii
sië -yayadhö "suü 'ka bha 'yö
bha.

⁴ Atanna -wɔn -dhiang 'a-
zë ka -dhe waa- ka ɬklang
-nu 'a- -kë bha 'mii- 'bha
kë "dhikan waa- 'wɔndɔdhe
"wεεwεεdhe -bha. "Kee
a n zü -gban "dhabhliwɔn
"gblögblü -nu 'ö Atanna -bha
'Nii- "slüöslü -ya -kë, 'ö mε
ɬgban "yan -bha kun bha
ɬnë- 'gü, kë "dhü kö mε
ɬgban- -wo Klisi -wɔn dɔ
teanwɔn 'ka yö ɬnë- -bha.

⁵ Kë "dhü kö 'ka 'dho
-zu 'gɔn mε "bhui- -nu -bha
'wɔndɔdhe -dhe ka -bha -zu
-yö Atanna -dhe -sü bha- 'gü,
"kee kö 'ka 'dhang bho- "dhiö
-a -bha 'gügbüidhe bha ɬnë-
-wɔn 'gü.

⁶ 'Sa yö -zë ɬgban 'gü,
dhiang 'kwa- zë sië bha
-yö 'wɔndɔdhe ɬnë- 'ka 'mε
'kö ɬwa -kian Atanna -wɔn
"gbluv "piü -a -nu -bha 'ka.
"Kee 'wɔndɔdhe 'dhe 'kö bha
'yii 'go "kpung ɬtaa, "eeen 'yii
'go -gblüdë -nu 'wo "kpung
ya- ɬtaa, 'ö Atanna dho- -nu
-bha medhe 'gü see- bha- -nu
"piü.

⁷ -Abin tongtongdhö!
'wɔndɔdhe 'dhe 'a- -dhiang
zë sië bha, 'wɔndɔdhe 'ö
go Atanna "piü 'ö -bin -sü
'ka "kpungtaame -nu -go,

'ö Atanna ɬyaa- -ya -dù -ta
'nu kwa -bha 'ka kö 'yii
"kpungtaadhe kë ɬkö, kö
'kwa 'tobhödhe kë- 'gü bha
yö -mü.

⁸ -Gblüdë "pεpε 'wo
"kpung ya- ɬtaa -a -nu 'bha
'wii- dɔ. ɬYa kë 'nu ɬdhe -wa
-dɔ kö 'wii 'dho ɬmoo- -bha
kö -wo kwa Dëme 'tɔ bho -sü
"sinma bha- zë "dhü -bha.

⁹ "Kee ɬdhe 'ö -kë ɬdhe -yö
-ben zë -sü 'ka Atanna -go
'sëedhe 'gü ɬdhe:

«'Wɔn 'ö mε 'bha -mε 'bha
"yan 'yii -da 'gü do,
"eeen 'ö 'wii- ma do,
'ö mε 'bha -mε 'bha -zu 'yii
-da -ta do,

Atanna ɬyaa- -ya -dù -ta
'mε 'ö 'ö -dho -ya -nu -kë
-a -nu -dhe» bha
ɬnë- -wɔn 'gü 'yö mε
'bha -mε 'bha 'yii- dɔ
"kpung ɬtaa yö bha.

¹⁰ 'Sa 'wɔn 'ö mε "wεε 'bha
'yii- dɔ "dhü bha Atanna -ya
-ta "pu -sü 'ka kwa ɬnë kwa
-dhe -a -bha 'Nii- "slüöslü
'ö -da kwa 'gü bha- -bha.

-A 'kloɔ- -mü ɬdhe -a -bha
'Nii- "slüöslü bha ɬnë 'wɔn
ɬgban -wɔn ɬgban 'kloɔ- dɔ,
yö 'ö bha ɬnë Atanna -zu
"piü -wɔn ɬgban dɔ 'kpak-
padhö 'ö dho 'ö -da 'ka -a
zuëwlöödhe -nu ɬgban 'gü.

¹¹ ɬYa kë ɬdhe 'kwa- 'sü
mëbhüidhe -dhi 'gü, mε 'nii-
'ö mε 'gü bha ɬnë mε -zu "piü
-wɔn ɬgban dɔ 'kpakpadhö.
-Kö do bha- 'gü, Atanna -bha
'Nii- "slüöslü bha ɬnë 'wɔn 'ö
-gban -a -bha -a ɬgban dɔ 'pö
'kpakpadhö.

¹² 'Sa kwa -zë 'Nii- 'ö kwa
'gü bha 'yii 'go "kpung ɬtaa

yö. Atanna ፩në ö -bha 'Nii- "slüüslü bha -da kwa 'gü, kë "dhü kö pë -nu 'ö- ፩gbaø kwa -go -gasite 'ö- -kë kwa -dhe bha- "gbluv "piü bha 'kwa-dö.

¹³ 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö 'ya- -dhiang zë 'yö 'yaa-zë 'wɔndödhe 'wo- ፩draan "kpung ፩taa yö bha- 'ka, "keε 'ö 'yi- zë 'wɔndödhe 'ö- -bha 'Nii- "slüüslü -yö yi ፩klang -kë 'ka bha ፩në- -bha, 'yö teanwɔn 'ö -gban -a -bha 'yi-pö 'me 'ö- -bha 'Nii- bha 'ö- -nu 'gü -a -nu -dhe bha 'yö bha.

¹⁴ Mε "vv me 'ö Atanna -bha 'Nii- "slüüslü bha 'yaa-'gü, -a -me 'yaa ፩moo- -bha kö -yö ö -kø -ya teanwɔn 'ö go 'Nii- bha- "piü bha- -bha. -A ፩gban- -kë -me 'gü ፩dhe slaadhe -wɔn 'dhö. -A 'gü ma "sí 'yaa kë- -me -dhe. -A 'kloø- -mü ፩dhe -a -bha 'Nii-bha ፩në me -ta kun 'wɔn -nu bha- -nu 'gü ma -sü -bha 'yö me -ya 'gü ma.

¹⁵ Mε "vv me 'ö- -bha 'Nii- "slüüslü bha 'ö- 'gü 'pö, -a -me ፩në ፩moo- -bha 'ö 'wɔn ፩gban bho 'koo, "keε 'yö me 'bhaa ፩moo- -bha kö -yö yö -zë -gçwɔn -nu 'ö -gban Atanna -bha bha- 'bha -bho 'koo dö.

¹⁶ ፩Dhe -kø 'ö -bæn zë -sü 'ka- 'ka -a -go 'sëedhe 'gü -a 'dhö ፩dhe:

«'Dee kwa Dëme -zu "piü -wɔn dö?

"εεn 'dee ፩moo- -bha 'ö -gleng -da -bha?» bha- 'dhö.

"keε kwa -zë 'wɔndödhe 'ö Klisi -go bha ፩në kwa -go.

3

'Wɔn 'ö -gban Atanna -bha yékëmε -nu -duε -wɔn -bha -a -dhiang 'ö Pɔdhö -ya zë

¹ Ma -zë n -bha 'ka, n dheeblehang -nu, Atanna -wɔn -dhiang 'a- zë ka -dhe kö a ka "piü mü 'bha 'mii-zë ka -dhe ፩dhe me- pë zë 'me (፩wa -kian -a -bha zian -ta,) 'ö 'Nii- 'ö go- "piü bha 'ö- -nu 'gü -a -nu -dhe. "keε a- zë ka -dhe ፩dhe me- pë zë "kpungtaame -nu "weædhe 'ö 'waa Atanna dö ፩në- -nu -dhe. ፩Dhe me- pë zë 'zü 'me 'wo -tun 'në 'ka -zu -yö -a -dhe -sü 'gü ፩në- -nu -dhe.

² -A -wu -nu 'wo ፩dhe 'yɔnyi 'dhö bha ፩në 'a gun-pö sië ka -dhe, -a 'dhe 'ö ፩dhe -bhöpë "gblüügblü -nu 'dhö bha 'mii yö -zë 'bha pö ka -dhe, -a 'kloø- -mü ፩dhe 'yii 'dho 'kun bho 'nu ka 'gü. Aa" ፩ni dö -zian 'kwa- wo ፩deε ya, 'yii 'dho 'kun bho ka 'gü.

³ -A pö 'a- wo "dhü bha- -gen -mü ፩dhe ka -tun -tosea kë ፩dhe "kpungtaame -nu 'ö 'waa Atanna dö -a -nu 'dhö. 'Sa -yö "dhü tean- 'ka ፩dhe ፩dro- -tun ka ፩zinng 'gü, ka -tun "dhinaa -nu 'ma- ka "kwëë. ፩Ya kë "dhü kö 'kaa -tun ፩dhe 'me 'waa Atanna dö -a -nu 'dhö ፩naa bha -ee?

⁴ -Yö kë ka "yaan ፩dhe "tüng 'ö- 'ka 'ö me 'dhö -tun pö ka kpö 'gü ፩dhe «Ma -zë a -bo Pɔdhö 'ka», "εεn «Ma -zë a -bo Apodhɔsö 'ka» kö ka -tun ፩kö ፩dhe 'me 'waa Atanna dö -a -nu 'dhö ፩naa bha.

5 "Εεν -yo ka 'gü ॥dhe -më "wëe 'bha ॥në mang Pödhö -me -zë n 'ka, "εεn -më -mü Apodhosö 'ka? ('Yö 'ka dho "pe- 'gü yi -wön 'gü?) Yi -zë Atanna -bha yékëme "wëewëedhe 'ö bo- -nu -ta 'ö dhiang zë ka -dhe, kë "dhü kö 'ka 'dhang bho ö "dhiü ॥në- yi 'ka. 'Më 'kö 'yi bha 'me 'ö "dhü -a -bha 'ö Atanna -ya dç -ko 'ka 'yo- -kë.

6 'Ö ॥dhe pë ta -sü 'dhö kö ma ॥në ma -zë 'a- ta, 'yo Apodhosö -yo "yi kpö- -ta. "Këe Atanna ॥në yo -zë 'ö- -bhong -ya "dhiü 'yo bho.

7 ॥Ya kë "dhü kö 'me 'ö pë ta waa- 'me 'ö "yi kpö- -ta, -a -nu 'bha 'waa pë 'bha 'ka. Kö Atanna 'ö yo -zë 'ö- -bhong bho 'yo -gla bha ॥në- 'tö 'dhö 'dhö.

8 'Më 'ö- ta waa- 'me 'ö "yi kpö- -ta wo -zë -wo do. Atanna -dho 'me 'ö "dhü -a ॥tröon 'ö ॥mœ yë 'ö- -kë bha- -bha -a nu- -me -dhe.

9 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klo- -mü ॥dhe 'me 'kö 'yi bha yaa- Atanna -nu yi yë ॥në- -kë yi 'kwëë-. 'Yö ka -zë 'ka ॥dhe -a -bha 'bhlaadhe 'dhö.

'Yö 'ka ॥dhe 'zü ॥dhe -a -bha 'kö 'wo- dç sië -a 'dhö.

10 -Gasite 'ö- -kë n -dhe bha- 'saa- 'gü, ma ॥në 'a 'kö bha- "kpan -ya ॥kpaođhe 'ö- nu n -dhe bha- 'ka. "Këe me "vu me 'i dho 'kö dç 'kö 'kpan bha- -ta, -a -dhe a -bha ॥dhe 'i- dç "slë 'ka.

11 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klo- -mü ॥dhe -a "kpan ॥ya bo -ya -sü 'ka 'nu, yö -mü Yesu Klisi ॥në- 'ka, me 'bha

'yii 'dho ॥mœ- -bha 'zü kö -ya "wëe bha -ya.

12 'Sa Atanna -bha 'kö 'ö "dhü bha 'me 'ö 'dhö -a -bha dç -ko -yo -dhö. 'Më 'bha -nu -wo mü 'wo wo -bha dç "sënng -nu, 'wëë- -nu waa- -gwë ॥bhleësü -nu 'ka 'kö "kpan bha- -ta. 'Yö me 'bha -nu 'wo wo -bha dç "dhü -nu, 'dëen- -nu waa- "ye -nu 'ka.

13 "Këe 'me 'ö "dhü -a -bha yë 'ö- -kë bha -yo -dho zun zang -ta Atanna -bha zadøyi 'ka 'ö me ॥gban -wa yo. -A yi bha ॥ya ॥loo, 'me 'ö "dhü -a -bha yë 'ö- -kë bha -wo -dho -a 'gü dan peng 'ka, 'yo peng -ya bho 'koo.

14 ॥Ya kë ॥dhe 'me 'ö- -bha yë 'ö- -kë 'kö "kpan bha- -ta bha ॥ya dha peng -go, -a -me -dho -a ॥tröon yo.

15 "Këe peng ॥ya 'me 'ö- -bha -bhö, kö- -me ॥ya ॥fië 'ö ॥tröon 'gü ॥naa bha. -A -me -dho dha zë wo, "këe -yo -dho dha ॥dhe 'me 'ö dha peng -go ॥në- 'dhö.

16 A- -pö ka -dhe ॥dhe Atanna -bha 'kö -mü ka ॥në ka 'ka, -a -bha 'Nii- "slüüslü ॥yëë -yo ka ॥në ka 'gü, ka -wön -dç 'kpakpadhö.

17 'Më "vu me 'ö Atanna -bha 'kö bha- wü, -yo -dho -a -me 'gü see- 'pö. -A 'klo- -mü ॥dhe -a -bha 'kö bha pë "slüüslü -mü, 'yo ka ॥në 'ka- 'ka.

1co4

18 -A -wön 'gü me 'bha 'ya 'dho "kpënnng- kë ö -dç -go. ॥Ya kë ॥dhe me ॥ya kë ka kpö 'gü 'ö ö -zu 'göñ sië ॥dhe "yaaki 'ö "kpung ya- ॥taa bha -yo ö -bha, kö- -dhe a -bha

𠁧ه -a -me -yo kë 𠁧ه 'me "yaaki 'yaa- -bha -a 'dhö kö -yo kë "yaakime 'ka Atanna 'piü.

¹⁹ -A pö 'a- wo "dhö bha- 'kloɔ- -mü 𠁧ه "yaaki 'ö "kpung 𠁧taa yo bha -yo slaa" 𠁧në- 'ka Atanna wëedhö. -A -gen -mü 𠁧ه Atanna -wu -ya -pö -a -wu 'sëedhë 'gü 'ö -pö:

«'Me 'wo- pö -wo "kpénng- -kë me -nu -go

"yaaki -kë -a -nu -bha -sü -wön 'gü bha,

Atanna -ya -kë 'ö 'wo -da wo -dia "so 'wo- "dhiü bha- 'gü.»

20 'Yö go mü 'zü 'ö -pö:

«Atanna -yo "yaakime -nu 'wön -zun 'ko "dhiü kë -ko -do,

-ya 'wön -do 𠁧ه -a 'bha -zun "dhiü -bhloɔ 'yaa 'dhö.»

21 -A -kë "dhö -sü bha- 'gü, -a -dhe 'yaa- -bha 𠁧ه me 'bha -yo ö -zu 'gɔn me "bhui- -zë -dhe kö -yo "plüün bho- 'tö 'gü, -a 'kloɔ- -mü 𠁧ه pë 𠁧ban "pëpë -yo ka 𠁧në ka -go.

22 -A Pödhö oo, Apodhösö oo, Piëdhö oo, -a "kpungtaadhe oo, -a -tosea oo, -a ga oo, -a 𠁧ee oo, -a dhia" oo, -a 𠁧ban -yo ka 𠁧në ka -go.

23 'Yö kaa -di 'pö 'ka Klisi -go, 'yo Klisi 'dhö Atanna -go 'pö.

4

-Kɔ 'wo Yesu -bha bɔmɛ -nu dɔ- -bha -a -dhiang 'ö Pödhö -ya zë

¹ -A -kë "dhö -sü bha- 'gü, -a -dhe a -bha 𠁧he 'ka yi 'sü

𠁧ه Klisi -bha gwëeëzë -nu, 'ö Atanna 𠁧ya ö -zu "piü -wön -nu 'ö -bin -sü 'ka -a -kefama bho- -nu -bha kö -wa -ta "pu me "bhui- -nu -dhe 𠁧në- 'dhö.

² 'Sa 'me 'kö 𠁧wa i -ya yë 'dhe 'kö- këme 'ka, 'bha- yë bha- kë- kë -ko 𠁧në- -ta 'yo -dhi 'me i -ya bha- -dhe.

³ 𠁧Ya 'to ma -zë n -bha -bha, -wu "vu -wu 'ö -dhi ka -dhe -kaa pö n -bha, "een 'pë 'ö -dhi me "bhui- -nu -dhe -wo n -zon 'ka, -a 'bha 'yaa n 'gü 'wön 'bha -wön 'bha 'ka. 'Sa ma -zë 'wön 'bha 'kö maa -pö n -di -bha 𠁧he n 𠁧song 'dhö 'yaa 'dhö, -a 'kloɔ- -mü 𠁧he 'wön 'bha kö n zuë" yöö za dɔ- 'ka n -bha kö 'a- dɔ 'yaa 'dhö 𠁧kö.

⁴ "Kee 'kö 'zü n zuëga 'yii za dɔ n -bha 𠁧we, kö- kë 𠁧he 𠁧ya kë "dhö kö 𠁧song 𠁧në 'yaa n -bha tongtongdhö 'yaa -mü. "Kee 'me 'ö- pö -me 'ka 𠁧he 𠁧song -yo n -bha yö -mü kwa Dëme 𠁧në- 'ka.

⁵ 'Wön 'ö- -wön 'gü 'yo 'a- pö ka -dhe 𠁧he 'ka 'dho za dɔ me 'bha -bha kö "tüng 'ö Atanna -ya -ya 'yii 𠁧loo 𠁧kö bha 'yo bha. -Ka dɔ kö kwa Dëme -yo nu. 'Yö 𠁧në dho -dhe "pu 'wön -nu 'wo -bin -sü 'ka -dhetiidhe 'gü -a -nu -ta, 'yo me "bhui- -nu zuëpiüwön -nu -wo "yea-. 'Yö 𠁧në 𠁧ya kë "dhö 'yo- -bha yëkëme -nu bha- 'me 'ö 'dhö -a -bha "dhe -ya -ta -ko 'dhö -ko 'ö- 'gü, 'yo- -ya -ta -a -ko -bha.

⁶ N dheebhang -nu, a 'wön bha- -zon 'ka -zon yaa- Apodhösö yii- 'wön 'ka ka 𠁧në ka -wön 'gü. 'Sa a - -kë

"dhü kö 'ka 'wɔn 'suan- bho yi -bha bha ɻnë- -bha, kö 'ka 'dho ziö -wu 'ö -bən zë -sü 'ka Atanna -bha 'sëedhë 'gü bha 'ö- 'dhe 'ö- pö ɻnë- -ta. -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, 'ka 'dho ka -dī 'sü 'kpii- 'ö 'ka ka zü bɔ mɛ 'bha 'ka 'ö mɛ do -san -yö ka -kë.

⁷ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü ɻdhe mɛ 'bha fië- 'yaa 'dhö mɛ 'bha 'ka. -A -gen -mü ɻdhe 'kö 'bha kë -duε 'kpii- 'gü kö Atanna ɻnë i -ya mü. -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, 'bha 'dho i -dī 'sü 'kpii- i -ya -yea bha- 'gü -wɔn 'gü ɻdhe 'pë 'wii- nu -zë wo i -dhe, 'i- ɻslɔɔ i -dī faan ɻnë- -bha -a 'dhö.

⁸ 'Aami, ka -zë 'ka 'kén 'nu 'wɔn ɻgban 'gü, 'ka 'to 'nu 'ka kë -gbanmɛ 'ka 'wɔn 'kwa- -bha bha- 'gü -wa! Ka -zë 'ka kë- 'gü -gblüdë 'ka "kɛɛ kö 'mɛ 'kö yi -zë 'yi ya 'yii kë- 'ka ɻkö -wa! "Kɛɛ -ɛɛ, ɻya kë "dhü kö ɻya kë -së -dhe, -yö -dho dhi yi -dhe, -a -gen -mü ɻdhe ka -zë 'ka kë- -gblüdë bha- 'ka yi -dho dɔ 'pö ka "piü mü.

⁹ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü ɻdhe -yö n 'gü ɻdhe 'mɛ 'ö yi -zë 'yi Yesu -bha bɔmɛ -nu 'ka ya, Atanna -yö yi kë -sü 'ka mɛ ɻgban "pɛpɛ -totaama ɻnë- 'ka. Yi ɻdhe 'mɛ 'ö ɻwa bhië" dɔ- -nu bhɔ -bha kö -wo 'dho- -nu zë ɻnë- 'dhö, 'yö ɻwa yi dɔ "dheɛ 'kpii- 'gü kö "kpungtaamɛ ɻgban "pɛpɛ "yan -yö bo yi -ta waa- Atanna -bha "kië -nu 'dhö.

¹⁰ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü yi -zë yi ɻdhe 'mɛ 'ö "yaaki

'yaa- -bha -a 'dhö Klisi -wɔn 'gü, 'yö ka -zë 'ka "yaakime 'ka! Yi -zë yi ɻdhe 'mɛ "sì 'yaa -dhe -a 'dhö, 'yö ka -zë 'ka faanmɛ -nu 'ka! ɻBhlëë 'yaa yi -zë yi bha, "kɛɛ ɻbh- lëë -yö ka -zë ka -bha! ("Kɛɛ -ɛɛ! ɻYa kë "dhü -yö -dho dhi yi -dhe),

¹¹ -a -gen -mü ɻdhe yi -zë yi -tun ɻkö saan" 'gü 'ö nu 'ö zun- 'ka "tüng 'kwa dɔ- 'ka ya- -bha, yi sëë bho sië din- waa- "yi mü -dho -nu kao, so 'yaa yi -go, "kɛɛ -wo yi -ma sië "dhü do, 'yaa -ya -dhe do 'gü, ziö ɻnë 'yi- wo "se "piü "se "piü 'yi dho- 'ka.

¹² 'Ö 'yi yë -kë 'yi sëë bho kë "dhü kö 'yi yi -dī -bhöpë ɻslɔɔ. ɻWa "si bho yi -go, 'dhuë- ɻnë 'yi- kë- -me -bha. ɻWa yi -wëedhë bho -yö 'kun -bho yi 'gü 'ö 'yaa "wì.

¹³ ɻWa yi -dhiang yaa zë yi- -yɔ -bɔ -mɛ -nu -go "nɛɛnɛɛ 'ka. 'Ya kë ɻdhe blëë 'wo- -gblö ɻnë- 'dhö mɛ "bhui- -nu -go, 'wo -gban yi -gblö -dhe 'ö- mɔɔ- -sü -bha yi 'bha -yi 'bha 'ka kö -wo yi ɻwenng "dung ɻtaa ɻnë- ɻdɛɛ 'dhö 'dhö ("kɛɛ ka -zë 'ka ɻloo).

¹⁴ Dhiang -nu 'a- -bən zë sië kö 'a- bɔ ka -dhe ya 'mii- kë "dhü kö 'a 'yiö- dɔ- 'ka ka -bha, "kɛɛ a- -kë "dhü kö -yö kë -dho ɻnë- 'ka kö 'a- dɔ ka -ta ɻdhe 'në 'ö- -wɔn 'dhö- dë -go "gbui-, -a dë 'dhö -dho dɔ- -ta -ko 'ö- 'gü bha- 'dhö.

¹⁵ -A -gen -mü ɻdhe 'kö 'zü ɻya kë ɻdhe ka -draan "ta -sü Klisi -bha zian -ta -sü -bha -mɛ -nu ɻwa ɻmɔɔ

"gblü -kaɔng do -zian -bha ɔddee, "kεε 'ka 'dhang bho Yesu Klisi -wɔn "dhiü me 'kö-saa- 'gü, 'ö ɔdhε ka dē 'dhö, -yö dosengseng. Yö -mü ma ɔnë n 'ka, -a -gen -mü ɔdhε ma ɔnë 'a nu 'a Atanna -bha naɔ -së bha- dō ka -go.

¹⁶ -A -wɔn 'gü, bheə" ɔnë 'a- wo ka -dhε kö 'ka dō "gbui- 'ka n "ta -kɔ 'sü.

¹⁷ 'Wɔn 'ö- 'wɔn 'gü 'yö 'a Timote bɔ ka -dhε bha 'yö bha. Timote bha -yö ɔdhε n gbö ɔnë- 'dhö kwa Dëme -bha zian -ta. -A -wɔn -yö n -gɔ "gbui-. N 'dhang bho -sü -ya "dhiü 'pö 'kpakpadhö. -Kɔ 'a "ta sü- 'ka Yesu Klisi -bha zian -ta 'ö 'ma 'dho Atanna -bha 'Kɔdhigümë -nu kpö 'gü -dhε "vv -dhε 'ö- 'gü 'a- -nu ɔdraan- -bha bha, -yö -dho ka -zu -bö 'ka.

¹⁸ Mε 'bha -nu -wo ka kpö 'gü 'ö ɔwa pa -dī -sü 'kpii- 'ka ɔdhε 'pë 'mii 'dho nu mü- 'dhö.

¹⁹ "Kεε ɔya kë ɔdhε Atanna -zë ɔya "wı- -bha, -a "tüng 'yaa ɔgleesen -zü kö 'a nu -wo ka -dhε 'gü. Nu 'ö bha ɔnë 'ma- wo "dhö kö 'a ɔloo mü, 'yö 'me 'wo wo -dī 'sü sië 'kpii- bha Atanna -bha faan 'dhö- -nu 'gü -naa 'ö- -ta 'yö 'a- dɔ.

²⁰ -A 'klɔɔ- -mü ɔdhε 'mε 'wo dho -tosea -kë Atanna -bha -gblüdëdhëpö bha- 'gü bha, mε 'yaa- -nu dɔ- -nu "dhiwu doseng -zë -bha, mε -ya -nu 'suan- -bho 'pö -a -bha yë kë -faan 'ö- -nu 'gü 'wo- -bha "ta 'sü sië- -bha bha- -bha.

²¹ -Yö ka "piü ɔdhε 'a nu

sië 'a nu "vian ɔnë- 'ka ka -ta "εε 'a nu ka -dhɔ ɔnë- -bha "dhidhε "nεεnεedhε 'ka?

5

¹ -Wo ka -zua zë -dhiang ɔnë- zë sië -dhε ɔgban "pεpε 'gü, "kεε -zua zë -kɔ -zian 'ö "dhü, -zua zë -kɔ yaa 'ö mε -zian 'waa Atanna dō 'waa ɔmɔɔ- -bha kö -wa kë, yö ɔnë ka -zë 'ka- kë sië. -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü ɔdhε -wa -dhiang -zë 'ö mε -ya ma ɔdhε me 'bha -yö ka kpö 'gü 'ö dhe bho -sü 'ka ö dē -go!

² "Kεε yö -zë ɔgban 'gü ka "dhi- -tun "wı mü "dhü do 'ka dho- 'ka. -A -dheə -bha 'nu ɔdhε 'ka -wëe -ya ɔnë- wo kö 'me 'ö bhɔ suu 'ö "dhö- wo bha 'ka- kë ka kpö 'gü.

³ 'Kö 'zü n ɔdede 'yii kë ka "piü mü kö n "yan- kë- -dhε 'gü, "kεε n zuë" -zë -yö ka "piü mü -kpawo. ɔYa 'to ma -zë n -bha -bha, ɔdhε n zuë" 'dhö ka "piü mü -kɔ 'ö- 'gü bha- 'dhö, kö 'me 'ö -gleng suu 'ö "dhö- -kë bha 'ma- zë za 'ka 'nu kwa Dëme Yesu -bha zë 'gü.

⁴ A- -pö ka -dhε ɔdhε -a -dheə -bha ɔdhε 'ka -ya -dhε do 'gü, ɔya kë ɔdhε ka -ya -dhε do 'gü n zuëga- -dho kë ka "piü mü, 'ö kwa Dëme Yesu -bha 'gübuidhε bha 'ö -kë mü 'pö.

⁵ Yö ɔnë 'ka dho ka zü -gban 'gü 'yö 'ka 'me 'ö bhɔ suu 'ö "dhö- wo bha- "dhiü dō Sotraan -dhε, kë "dhö kö- -me kwi 'ö- -bha bha yö -zë 'gü ɔya see-, "kεε kö- 'nii -zë -yö dha kwa Dëme bha- nu -yi 'ka.

6 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, ka -dı -sü 'kpii -gen 'yaa 'dhö. "Een "gwëning 'wo- -da 'wo- pö Ȑdhe 'bha «"seke 'në 'dëde -da 'bluu- -büü -bha -ya -puën 'ö -kë 'kpii» bha 'kii-ma do -ee?

7 ȐDhe 'ö "dhü, 'wɔn yaa 'ö Ȑdhe "seke slëe 'dhö ka kpö 'gü bha, -ka ka bo- 'ka kë "dhü kö 'ka kë "slüöslü -kpeawo do Ȑdhe 'bluu- -büü -dee 'ö "seke 'yaa- -bha, ('ö Zuifö -nu -wa -bhö woo-Pakö troo -ta bha- 'dhö). 'Sa ka yö Ȑnë- 'ka -zë wo tean-'ka Klisi 'saa- 'gü. -A 'kloo-mü Ȑdhe kwa -bha Pakö troo bha- zü Ȑya bho, kë 'ö-wo Ȑdhe Atanna Ȑya Klisi kë "saa- 'ka 'nu Ȑdhe -kø 'wo "bhlaa zë- 'ka Pakö troo -ta bha- 'dhö bha- -wɔn 'gü.

8 ȐDhe 'ö "dhü, -ka -kwa kwa -bha Pakö troo bha- kë Ȑdhe -kø 'ö Zuifö -nu 'wo wo -bha -kë 'ka bha- 'dhö. -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloo- -mü Ȑdhe wo -zë 'waa wo -bha kë 'bluu- 'ö "seke slëe 'dhö- -bha bha- 'ka. 'Ma- pö "dhü kö a- -pö Ȑdhe kwa -bha "ta 'kwa dho- wo Atanna -bha zian -ta bha -zua zë -sü waa-'wɔn yaa kë -sü -wo 'go- -ta kö 'kwa kë Ȑdhe 'bluu- 'dhe 'ö "seke 'yaa kë- -bha bha- 'dhö, kö 'kwa 'wɔn Ȑgban "pëpe kë "gblüödhe "puu -ta, "Een 'zü kö 'kwa- -kë tean- -ta.

9 'Sëedhe 'a- bø ka -dhe bha a- -pö ka -dhe -a 'gü Ȑdhe 'ka Ȑzinng -da kaa- -zuazëme -nu ka Ȑzinng 'gü, keng- -nu 'ka 'dho Ȑnëng ka 'kwëë-.

10 -A pö 'a -wo "dhü bha 'mii "wı me "pëpe 'wo "kpung Ȑtaa yö, 'wo

-zuazëme 'ka, "Een 'wo zuë"-bhö Ȑnaç -bha -me -nu 'ka, "Een 'wo -sõmetame -nu 'ka, "Een 'zü 'wo Ȑgebhö -dhökëme -nu 'ka bha- -nu Ȑgban 'ka. ȐYa kë 'nu yö -zë 'ka, kö 'go Ȑnë 'ka dho- wo "kpung Ȑtaa yö.

11 "Kee 'ma- pö "dhü kö a -wı 'me 'wo- pö sië wo -dı -dhe Ȑdhe keng- -nu ka -kø -yö 'wɔn do -bha, Ȑdhe Yesu -bha me -mü wo 'ka, "Kee kö -wo -zua -zë, kö- -nu zuë"-yö -bhö Ȑnaç -bha, kö -wo Ȑgebhö -nu -dhökë, "Een kö -nu "dhidhe -yö 'ya-, "Een kö -wo we mü -dudu 'ka, "Een 'zü kö -wo -sõmetame -nu 'ka bha wo Ȑnë- -nu 'ka. A- -pö 'ka "kan 'me wo "dhü bha Ȑnë- -nu -bha. Keng- -nu 'ka 'dho ka -kø -zian -da 'teä- do 'gü.

12-13 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloo- -mü Ȑdhe ma -zë 'mii kë 'me 'wo "kpennng, 'ö 'waa 'dhang bho Yesu -wɔn "dhiö bha- -nu -bha za dö me 'ka. 'Pë 'wo- 'ka, Atanna Ȑnë dho-pö. "Kee Atanna -yö ka -ya -sü 'ka 'wɔnbhokoome 'ka 'me 'wo- -bha 'ka bha Ȑnë- -nu kpö 'gü. -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, a- -pö ka -dhe Ȑdhe 'ka 'wɔn yaa këme bho ka kpö 'gü Ȑdhe -kø 'ö Atanna -wü -ya pö- 'ka bha- 'dhö.

6

Yesu -bha me -nu -bha -dho za 'ka 'me 'waa Atanna dö -a -nu -kuu "dhiö -sü -dhiang 'ö Pödhö -ya zë

1 (ȐYa 'go- 'dhe bha- 'gü,) -yö kë mü Ȑdhe 'yö 'wɔn Ȑya -da 'me 'ka bø Atanna 'ka ka -dı -sloç ka Ȑzinng 'gü 'yö

'kaa- -dhiang zë ka 'ko -nu
[],zinng 'gü, 'yö 'ka dho 'ka-
-da 'me 'waa bo- 'ka -a -nu
-dhe.

² "Een 'kaa- 'wɔn ɔnë- dɔ
dhe 'mɛ 'wo bo - 'ka bha - wo
-dho za dɔ "kpungtaame - nu
-bha -ee? 'Yö ɔya kë ɔdhe ka
-zë 'ka kë "kpungtaame - nu
-bha zadɔmɛ 'ka bha -oo, ka
-dho 'wɔn 'nësensemñë - nu
bha- -nu 'ka "kpungtaame
-nu -kuu "dhiü -gen -mü -më
'ka 'yö 'kaa- 'gü baa- ka 'ko
-nu ɔzinng 'gü?

3 "Ξεν 'καα- 'wɔn ɿnë- dɔ
'zü ɿdhe 'me 'kwa bɔ Atanna
'ka bha ɿnë 'kwa dho zaa dɔ-
-bha "kië -nu -bha -dhe 'bha
ɿkpao -yi -bha -ee? 'Wɔn 'ö-
"sinma 'dhö bha 'ö "dhü bha
bha -oo, ka -fië 'wɔn -nu 'wo
"kpung ɿtaa yö -nu -bhokoo
-sü -bha -gen -mü -më 'ka?

⁴ 'Wón -nu 'kö 'wo bha
-wo "dhü, "kεε 'ka 'go mü
'yö 'wón ɬya -da ka ɬzinng
'gü, 'yö 'ka- sü 'ka dho- 'ka
'me -a -nu ɬbhlëë 'bha -bha
'bha 'yaa 'dhö Atanna -bha
'ködhígümë -nu kpö 'gü bha
ɬnë- -nu -kuu "dhië!

5 Kaa- 'yiü- -wən -wa! □Ya
kë "dhü kö mε do -zian 'ö dho
□moo- -bha 'ö ka □zinng 'gü
-dhiang zë □né 'yaa ka kpö
'gü "dhü bha -ee?

6 'Ka- kē "dhü -a 'wɔn -zian
në n kōn. -A 'kłoo -mü
dhe 'yaa gun n 'gü dhé 'mę
kö 'ka b̄o Yesu 'ka bha ka
moo -bha 'nu 'ka "sōng -zian
-kan ka 'ko -dhe kö yöö 'to-
-za -dɔ 'mę 'waa 'dhang bho-
"dhiü -a -nu -kuu "dhiü -sü
në - bha.

⁷ -A kë -sü kö za -zian -zë
-vö -da ka ɿzinng 'gü -wçn

bha, -ya -zən ədhə 'kii əmə
Atanna -bha "ta bha- 'sü -sü
-bha əkö. -A 'kləo- -mü ədhə
"sanni bhi ö 'bha kë Yesu
-bha me 'ka bha 'i "wlü kö
'i 'dho i "teado -da -dhe 'gü
-zian zë wo bha -oo, ö 'wən
yaa 'kö -kë i 'ka bha 'bhaa-
'kun -zë wo i -bha ədhə? 'Kö
'zü ö əya i -ta -zian ənë -bhö
bha -oo, 'bhaa- 'kun i -bha
-më -wən 'gü?

8 Kaa -zian ɬnë 'ka 'wɔn
yaa kë sië ka "t̥eabɔ -nu 'ka
'yö 'ka- -nu -ta -nu -bhö.
'Sa -a kë 'ka- wo "dhü bha,
ka- -kë 'mɛ ɬwa kë ɬdhe ka
dheebhang -nu 'dhö Atanna
-bha zian -ta bha ɬnë- -nu 'ka
bha!

9 'Sa ka- 'wɔn dɔ 'kpak-
padhö ɔdhe 'wɔnyaakëmë
-nu 'wii 'dho -da Atanna -bha
-gblüdëdhækëdhe 'gü. 'Ka
'dho ka -dı -ta ma "wεewεε:
-a 'wɔn- kë ka "yaan ɔdhe
-zuazëmë -nu oo, ɔgebhɔ
-dhökëmë -nu oo, -ziö mε nu
-bha dhe ɔkengmε "eεn mε
-nu -bha gɔn ɔkengmε -nu
oo, wo 'ko -nu -kun "nɔbhɔ
'ka -gɔɔn -nu oo,

10   **Q**kwaanme -nu oo,
zuë" -bhə **Q**nao -bha -me
-nu oo, we mü -dudu
-nu oo, "dhidheyaamé
-nu oo, mezéme -nu bha
'wii 'dho -da Atanna -bha
-gblüdëdhékëdhe 'gü.

11 'Sa 'pë 'ö më 'bha -nu 'wo
ka kpö 'gü ɬdeε 'wo gun- 'ka
'yö bha. "Kεε 'yö Atanna ɬya
ka "zu, 'yö ɬya kaa- 'wɔn yaa
bho ka -bha, 'yö ɬya ka kë
"slüüslü ö wëëdhö, 'yö ɬya
ka -ya ö -bha -ya 'gü, 'yö
ɬya ka -bha za dhi ka -bo
kwa Dëmë Yesu Klisi 'ka -sü

-wən 'gü. 'Sa 'wən -səngbə
-nu "pəpə 'ö- -kē ka -dhe
"dhü bha -ya -kē 'ö -bha 'Nii-
"slüüslü bha ɻnē- -kō 'ka.

'Wən 'ö -gban me -di
-dhidhewən kē -sü -bha -a
-dhiang 'ö Pədhö -ya zé

¹² ɻYa 'go- 'dhe bha- 'gü,
me 'bha -nu -wo ka kpö 'gü
'wo- pö: «Me ɻya bō Yesu
'ka, 'wən "vv 'wən 'ö -dhi
me -dhe 'me- -mōo -bha 'ö
me -ya -kē», ɻiin, -yö -mōo
-bha 'nu 'ö -kē ɻdhe -kō bha-
'dhö, "keε 'wən ɻgban ɻnē-
ɻtroon -sé 'yaa kē me -bha.
ɻYa 'go yö -zé 'gü, aa" ɻni
'ö 'a ɻmōo- -bha -zianwo 'nu
'a n -dhidhewən ɻgban -kē,
"keε 'mii 'dho ɻmōo- -bha kō
'a n -dī -da pē "vv pē 'bha -go
ɻdhuëngdhe -zé 'gü 'zü.

¹³ ɻYa 'go yö -zé 'gü, ka-
-pö -nu wo ɻdhe Atanna
-yö -bhöpē -da me "gblüüdhe
ɻnē- -dhe, 'yö me "gblüüdhe
-da 'pö -bhöpē -dhe.» A- -pö
ka -dhe ɻdhe -yö "dhü tean-
'ka, "keε pē ɻple bha Atanna
-dho -a ɻgban 'gü see-. "Keε
kwa -dhü 'kō Atanna -ya -da
bha 'yii -da -zua zé -sü -dhe.
-Ya -da kwa Dëme ɻnē -bha
'ka, 'yö kwa Dëme -dī 'pö- -ya
kwa -dhü bha- -me 'ka.

¹⁴ Atanna do 'ö kwa Dëme
-bō 'ö go ga 'gü bha 'zü ɻnē
dho kwa -bō 'pö 'ö 'kwa go ga
'gü -a -bha 'gügbüidhe -bha.

¹⁵ "Eεn 'yaa ka "yaan ɻdhe
'ka bō Klisi 'ka kō 'ka -kō 'ö-
-bha 'do 'do, 'ka kē ɻdhe Klisi
daɔ -nu 'wo- bha ɻnē- 'dhö
bha -ee? ɻYa kē "dhü me-
-mōo -bha 'ö me- Klisi daɔ
-nu bha- "pean 'bha sū 'ö me

-ya -gla -zuadhe daɔ 'gü -ee?
-Abin!

¹⁶ -A pō 'a- wo "dhü bha-
'klōo- -mū ɻdhe 'me 'ö waa
-zuadhe -a -nu -bha seε" 'dhö
-kē do, kō weng ɻwa kē me
-dhü do 'ka ɻnaa bha. -A
-gen -mū ɻdhe -yö -ben zé -sü
'ka Atanna -wu 'sëedhe 'gü
dhe waa- gɔn -a -nu -bu 'gü
ɻdhe:

«ɻYa kē "dhü kō me ɻple bha
ɻwa kē me -dhü do
ɻnē- 'ka bha.»

¹⁷ "Keε 'me 'ö -kplü kwa
Dëme -bha kō weng ɻwa kē
do Atanna -bha "dhi 'gü ɻnaa
bha, ('wən 'ö -wən 'gü 'yö 'a-
pö ɻdhe me 'yaa ɻmōo- -bha
kō -yö Klisi daɔ 'sü kō -ya kē
-zuadhe daɔ 'ka bha 'yö bha).

¹⁸ -A -kē "dhü -sü -wən 'gü,
-ka ɻdua -zua zé -sü -go! -A
'klōo- -mū ɻdhe 'wən yaa suu
"pəpə 'ö me ya -kē -zua zé -sü
-zé zian 'gü, 'yaa zun me kwi
-bha. "Keε me "vv me 'ö ö
-gen -da -zua zé -sü 'gü, kō
-yö 'wən yaa kē sië ö -dī -dhü
ɻnē- 'ka bha.

¹⁹ "Eεn 'kaa- 'wən ɻnē- dō
ɻdhe ka kwi 'gü -dhe bha
Atanna -bha 'Nii- "slüüslü 'ö-
nu ka -dhe 'ö ka 'gü bha- -yea
ɻnē bha -ee? -A -kē "dhü
-sü bha- 'gü, -yö kē ka "yaan
ɻdhe 'kaa ka -dī -go.

²⁰ -A 'klōo- -mū ɻdhe "sa-
'ö Klisi -ya bho ka -wən 'gü
bha- ɻbhlëe -kē 'kpii- -kō
"sinma 'yaa 'dhö. ɻDhe 'ö
"dhü, -ka ka -dhü bha- 'kun
-sé kō Atanna 'tɔ- bhɔ- -bha.

-dhiang 'ö Pödhö -ya zë

¹ Ya 'go- 'dhe 'kö bha- 'gü, 'wɔn 'ka 'sëedhë bɔ n -dhe -a -wɔn 'gü bha ɻnë maa- -yo bɔ bha. 'Pë 'a dho- pö ka -dhe yö -mü ɻdhe: -Yö -së kö gɔon- 'ya 'dho dhe 'sü.

² "Kee ɻdhe 'ö -kë ɻdhe -zua zë -sü ɻnë ɻya 'sɔ bha, 'më 'ö "dhü -a dhe 'sü -sü "εen -a gwaan- 'kpo -sü fië- -dhö, kë "dhü kö 'ka 'dho -da -zua zë -sü 'gü.

³ Me ɻple 'ö ɻwa bo wo 'ko 'sü -sü 'ka, -a -dhe -bha ɻdhe 'më 'ö "dhü -a -bha 'ö -gban -bha -ya kë ö kë -kø -ta. Kö gɔon- 'ö 'dhö 'wɔn 'ö -wɔn 'gü 'yö -bha dhebhö -ya -dhe 'ö -gɔn, kö -ya 'gü -wɔn kë -dhe. Kö dhebhö -dø 'pö -ya kë ɻdhe -kø do bha- 'dhö.

⁴ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloɔ- -mü ɻdhe dhebhö 'ö ɻya bo gwaan- -zë 'kpo -sü 'ka, kö- -dhü 'yaa- -dø -bha 'ka 'zü tongtongdhö kö yöö 'pë 'ö -dhi -dhe -a kë- 'ka. Kö- -dhü ɻya kë- -bha gɔn ɻnë- -bha 'ka. Gɔon- -dø 'pö, -a -dhe 'yaa -bha ɻdhe 'wɔn 'ö -dhidhe -ya kë ö -dhü 'ka, -a 'kloɔ- -mü ɻdhe ɻya bo dhe -zë -sü -sü 'ka kö- -dhü ɻya kë- -bha dhebhö ɻnë- -bha 'ka.

⁵ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, 'ka 'dho "kan ka 'kwëe- 'ö 'më 'ö "dhü 'ö -wɔn ö -dø -ta, kö 'yii kë "tüng 'ka- -ya 'kwëe- -kë kö 'ka- 'sü 'ka bheä" 'ka Atanna -dhe -a 'ka. Ya kë ɻdhe "tüng 'ka- -ya 'kwëe- bha ɻya bo ziö -sü 'ka, kaa- sëe" -yö kë do 'zü -deewo, kë "dhü kö 'kii ɻmoo ka zuë"

-kun ka -bha -sü -bha, kö Sɔtraan 'ya 'dho "kpënng- kë ka -gɔ ('ö 'ka -da Atanna "dhiü ɻdhe -kø bha- 'dhö).

⁶ -A pö 'a- wo "dhü bha 'yii kë 'tong- 'ka kö 'a- -ya. -Yö -gleng ɻnë- 'ka 'yö 'a- -da ka -bha.

⁷ Mang -zian -zë -yö n "piö 'nu ɻdhe dhe 'yaa n -gɔ -kø 'ö -'gü ya me ɻgban -wo kë ɻdhe n 'dhö. "Kee 'më 'ö "dhü -a -bha gbaɔdhe 'ö Atanna -ya -kë -gɔ -yö -dhö. Me 'bha -bha 'dhö -kø 'bha 'gü, kö me 'bha -dø 'pö -bha -yö -kø "wëe 'bha 'gü.

⁸ "Kee 'më 'kö wo -zë 'wii dhe 'sü ɻkö, "εen 'ö 'wii gwaan- 'kpo ɻkö "εen 'zü 'ö ɻwa ɻgean bho, wo -zë a -dhio -dø -nu -ta, ɻdhe -a -nu -to ɻdhe n 'dhö -sü fië- -dhö.

⁹ "Kee ɻya kë 'zü ɻdhe -a -nu -kø 'yii ɻmoo -nu zuë" -kun wo -bha -sü -bha, -wo woo- dhe 'sü wo, "εen -wo woo- gwaan- 'kpo wo. -A 'kloɔ- -mü ɻdhe dhe 'sü -sü, "εen gwaan- 'kpo -sü -zë fië- -dhö zuëdhiütëe yaa 'gü yaa -ya me -bha -sü -zë -bha.

¹⁰ 'Me 'ö ɻwa bo bɔ -sü 'ka Yesu 'ka, 'ö dhe 'dhö- -nu -gɔ "εen 'ö 'wo gwaan- -bha, 'wɔn 'a- 'tong- dø -nu -dhe ('ö mang -zian -zë 'mii -dø "keee 'ö kwa Dëme ɻnë- dø), yö -mü ɻdhe kö dhebhö 'ya 'dho 'go gwaan- -bha tongtongdhö.

¹¹ Ya kë 'zü ɻdhe ɻya gwaan- "kan, 'ya 'dho gwaan- -dee 'kpo. Gwaan- 'kpo -dhö -zë ɻya kë- -bha, -a -dhe -bha ɻdhe -yö 'dho ö -gɔn zii ɻnë- ɻkee-

Kö gcoen- -dī 'pō 'ya 'dho
ö -bha dhebhō bho "bü
tongtongdhō.

¹² Ya 'go yō -zē 'gü, mε
-kpea 'wo to, -dhio 'dhe 'a- dō
siē- -nu -ta ya (mang ɬdede
ɬnē 'a yō -zē dō siē, kwa
Dëme 'yaa -mü), ɬya kē ɬdhe
'mε 'ö 'dhang bho Yesu -wōn
"dhiü, dhebhō 'ö 'yaa 'dhang
bho- -wōn "dhiü ɬya kē- -go,
kö- dhebhō 'kö bha yō -zē 'yii
"kan gcoen- bha- -bha, -a -dhe
'yaa- -bha ɬdhe -a -mε -ya
dhebhō bha- bho "bü.

¹³ -Kö do bha- 'gü 'zü, ɬya
kē ɬdhe dhebhō 'ö 'dhang
bho Yesu -wōn "dhiü ɬya kē
gcoen- 'ö 'yaa 'dhang bho-
-wōn "dhiü -a -go, kö gcoen-
'kö bha 'yii- dhebhō bha- bho
"bü, yō -zē 'ya 'dho bo- 'ka.

¹⁴ -A pō 'a- wo "dhü bha-
'klō- -mü ɬdhe dhemedē
suum 'ö "dhü bha kö ɬya
ɬycoen Atanna "sco -a -bha
dhebhō 'saa- 'gü -a -kē -a
-bha dhebhō 'ka -sü 'gü.
-Kö do bha- 'gü, dhebhō 'ö
yōö -dī 'pō 'yaa 'dhang bho
Yesu -wōn "dhiü, -yō -ycoen
Atanna "sco -a -kē gcoen- 'ö
'dhang bho- "dhiü -a -bha
dhe 'ka -sü -wōn ɬnē- 'gü.
'Yaa yō -zē 'ka 'nu kö Atanna
-bha 'dhuë- 'yii 'dho- -nu
-bha 'nē -nu 'kun -a wëedhō,
"kees 'sa kö yō -zē -yō ö -ko
-ya -sü 'ka- -nu -bha.

¹⁵ ɬya kē 'zü ɬdhe mε -gaø
ɬple bha- mε 'dhe 'ö 'yaa
'dhang bho Yesu -wōn "dhiü
ɬnē- "piü ɬdhe 'ö "kan ö
"teado -bha aa, -ε! kö zian-
"puu yō -zē 'gü. ɬya kē yō
-zē 'gü "dhü, kö mε 'dhe 'ö

bø Yesu 'ka bha- -kpla -gen
'yaa 'dhö. -A 'klō- -mü ɬdhe
Atanna -yō kwa -dhe kö 'kwa
'go zuëdhiütæe ɬnē- 'gü kö
'kwa -tosæa kē kwa 'fleë- 'gü.

¹⁶ Pë "pepe 'a- pō "dhü bha-
'klō- -mü ɬdhe 'kö dhebhō i
-bha gon dho dha bhi ɬnē i
'ka 'dee- 'wōn dō? "Een 'kö
gcoen- i -bha dhebhō dho dha
bhi ɬnē i 'ka 'zü, 'dee- 'wōn
dō?

¹⁷ Ya 'go yō -zē 'gü, -dhio
'dhe 'a- dō ka -ta yō -mü ɬdhe
kö -kø 'ka- 'gü 'do 'do, 'mε
'ö "dhü Atanna 'dhö i -dhe
kö i -kø 'ö- -bha bha 'i 'to-
-bha. 'Tong- 'a- dō Atanna
-bha 'ködhigümë -nu -dhe 'a
-ziö 'ka 'yō bha.

¹⁸ 'Mε 'ö Atanna 'dhö i -dhe
kö 'bha 'go 'gbannë 'gü 'nu
ɬdhe Zuifö -nu 'dhö, -bhö 'to-
-kø bha- 'gü 'bha 'dho- pō
'zü -deewo bhii kē -kplëë 'ka.
'Mε 'ö Atanna -yō i -dhe kö
i -tun -kplëë 'ka 'pō, -bhö
'to "dhü, 'bha 'dho- pō ɬdhe
ɬdhe 'ö ɬya kē "dhü bhii 'dho
'gbannë 'gü.

¹⁹ -A pō 'a- wo "dhü bha-
'klō- -mü ɬdhe 'wōn 'ö
"gbui- -bø Atanna 'ka -sü bha-
'gü 'yaa -mü -go 'gbannë 'gü
-sü "eен -to -kplëë 'ka -sü -zē
'ka. Yō -mü -a -bha 'tong- -nu
ɬbhleë -ya -sü ɬnē- 'ka.

²⁰ -A -dhe -bha ɬdhe 'mε
'ö "dhü Atanna 'dhö- -dhe kö
-yō -kø 'ö- -bha 'yō 'to- -bha.

²¹ Atanna 'dhö 'mε 'ö i
-dhe kö i ɬdhuëng 'ka, -a
-zvøndhe 'ya 'dho kē i -bha.
ɬya kē 'zü ɬdhe i -da i -dī -kø
-bha "slë -zē ɬya ɬsloç, 'bha
'dho -kpla, -bhö -a kē kö i -da
i -dī -kø -bha.

22 'Pë 'ö -kë 'yö 'a- pö "dhü bha- 'klɔɔ- -mü ɬdhe 'më 'ö to ɬdhuëng 'ka 'ö kwa Dëme -ya -dhe kö -yö bɔ ö 'ka, kö -më -bha ɬdhuëngdhe ɬya yën ɬnë- wo kwa Dëme 'saagü bha. -Kö do bha- 'gü 'pö 'më 'ö Klisi -ya -dhe kö 'yaa ɬdhuëng 'ka, kö ɬya kë ɬnë- wo- -bha ɬdhuëng 'ka 'pö bha.

23 'Pë 'ö Atanna -yö ka -go -ta dho- 'ka bha- ɬbhleë- 'kpii- -ziisü. -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, 'ka 'dho- pö 'ka ɬdhuëngdhe kë më "bhü- nu -zë -dhe.

24 -Kö 'ö Atanna -yö ka -dhe 'ö 'ka bɔ- 'ka kö ka- -bha, 'më 'ö "dhü -yö -tosea kë ö -bha -ko 'gü n dheeblehang -nu.

'Wɔn 'ö -gban ɬgean -nu waa- 'më 'waa gwaan- -bha "εen 'ö dhe 'yaa- -nu -go -a -nu -wɔn -bha -a -dhiang 'ö Pɔdhö -ya zë

25 -A 'dhe 'ö -gban 'më 'waa gwaan- -bha "εen 'ö dhe 'yaa- -nu -go -a -nu -wɔn -bha, kwa Dëme 'yii 'tong- 'bha dɔ n "dhi kö 'a- dɔ- -nu -dhe, n dheeblehang -nu. "Kee n -bha kö n -zu "piü a -dho pö -zë wo, -a 'klɔɔ- -mü ɬdhe 'mii kö "wlaa- 'më 'ö 'waa- -wu -ya 'klɔɔ- "dhiü -a 'ka -gasite 'ö Atanna -ya -kë n -dhe bha- -wɔn 'gü.

26 ɬDhe 'ö -kë ɬdhe "tüng 'ö nu sië bha -yö -dho kë "gbu- bha, n -bha 'ö n 'gü -së yö -mü ɬdhe kö goon- 'i 'dhö, 'i -ko 'ö- -bha kö 'i 'to- -bha.

27 'Kö ɬya kë ɬdhe dhe 'dhö i -go, kö 'bha 'dho- bho "bü. 'Kö ɬya kë 'zü ɬdhe dhe ɬnë

'yaa i -go, kö 'bha 'dho- pö 'i- 'sü.

28 'Kö 'zü maa- pö "dhü, "kees 'më 'bha dhe 'sü kö 'bhii 'wɔn yaa kë tongtongdhö, -εε 'më ɬya gwaan- 'kpo 'zü kö 'yii 'wɔn yaa kë tongtongdhö. "Kee -a pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü ɬdhe 'yaa n "piü ɬnë- wo ɬdhe zuëdhiütëe 'ö "kpung ɬtaa yö bha -yö 'ma- -nu -bha. -Yö n "piü ɬdhe 'a- -nu dha yö ɬnë- -go.

29 N dheeblehang -nu, 'ma- pö "dhü kö a- -pö -tosea 'ö "kpung ɬtaa yö bha- "dhiü 'to "tüng ɬnë 'yaa ɬgbleen 'zü. -A -wɔn 'gü ɬya 'go ɬdeε 'gü, kö 'më 'ö dhe 'dhö- -nu -go -wo kë ɬdhe dhe 'yaa më -go, kö - zuëdhiütëe 'ya 'dho kë- -nu -bha 'ö -ziö mü. ("Kee kö -wo kwa Dëme -wɔn bha ɬnë- kë woo- -tosea -go 'ka).

30 Kö 'më 'wo "gbu bɔ sië -wo kë ɬdhe 'pë 'waa "gbu bɔ sië- 'dhö, kö 'më 'ö- -nu ɬnii 'dhö -da sië -wo kë ɬdhe 'pë- -nu ɬnii 'yaa -da sië- 'dhö. Kö 'më ɬwa pë 'dhö 'ö- -nu -go kö -wo kë ɬdhe 'më 'pë 'wo- dhö bha 'yaa- -nu -go -a 'dhö.

31 Kö 'më 'wo wo "dhia bho sië "kpungtaapë -nu 'gü -wo kë ɬdhe 'pë ɬwa wo "kian 'kpo- 'ka -a 'dhö, -a -gen -mü ɬdhe "kpungtaadhe ya më ɬyaa- -ga "senngdhö kwa dɔ -kɔ ya- 'gü, më -ya 'wɔn -dɔ ɬdhe -yö 'dho sië 'ö "dhiütodhe 'gü.

32 'Sa a- -kë "dhü kö zuëdhiütëe ɬgban "pepe ɬnë -yö 'go ka -bha. -A 'klɔɔ- -mü ɬdhe 'më 'ö dhe 'yaa- -go -yö -ya kwa Dëme -go -wɔn -nu

𠁧në -zuŋgɔndhe -ta. Zian 'ö dho bɔ- 'ka kö ö "dhia- 'ma kwa Dëme 𠁧në- 'gü 𠁧në 'ö -dhe -mɔɔ.

³³ "Kεε 'mε 'ö dhe 'dhö- -go, -yö -ya "kpung 𠁧taa -wɔn -nu 𠁧në- -fεε -ta, -ko 'ö dho kë- 'ka kö ö "dhia- 'ma ö -bha dhebhɔ 'gü 𠁧në 'ö -mɔɔ.

³⁴ 'Sa 𠁧ya kë "dhü kö- -mε -yö -kplasü 'ka 'wɔn 𠁧ple 𠁧gban 𠁧në- 'gü bha. -Ko do bha- 'gü, dhebhɔ "eeñ 'nëdhiëngnë 'ö 'yaa gwaan- -bha, -ko 'ö dho bɔ- 'ka kö ö -wɔn "dhia- 'ma kwa Dëme 'gü 𠁧në 'ö -dhe -mɔɔ. -A -gen -mü 𠁧he kö -ya "piö 𠁧he 'ö ö -ko waa- ö -gen 𠁧gban 𠁧në- "kplëng bho- -bha do, kë "dhü kö 'ö "dhia- 'ma- 'gü -ko 𠁧gban -ko 𠁧gban 'gü. "Kεε me 'dhe 'ö gwaan- -bha -yö ö -zu -gɔn "kpung 𠁧taa -wɔn -nu 𠁧në- 'ka, -ko 'ö dho- -kë- 'ka kö ö -dho -yö ö -bha gɔn kë 'yö- -zian 𠁧mɔɔ.

³⁵ A- -pö "dhü kö -yö kë ka 𠁧në ka -go -së, 'yii kë "kpënng- -kë ka -go -sü 'ka. A- -kë "dhü kö 'ka ka "tüng 'go 'wɔn 𠁧gban -wɔn 𠁧gban 𠁧në- 'gü kö ka "ta -ko -yö dhi kwa Dëme -bha zian bha- -ta, kö 'ka 'to -kplü -sü 'ka- -bha kpënngkpënngdhö.

³⁶ -A 'dhe 'ö -gban 'nëglɔon -nu -bha -bha, 𠁧ya kë 𠁧he me 𠁧ya 𠁧slɔɔ- -nu kpö 'gü kö dhe 'ö yöö- 'sü 'ö dɔ sië- -go bha, -kwaa -zü -sü 𠁧ya kë- 'gü 'ya-, -a "sika 𠁧ya kë- 'gü, -a 'dhang bho -sü 'yii kë- "dhiü 𠁧he 'ö -ko -dho 𠁧mɔɔ ö zuë" -kun ö -bha -sü -bha, 𠁧yaa- pö ö -dho ö dhi "yɔɔ bha- 'sü aa, -ee! Kö -ya -kë

-së, -wo wo 'ko 'sü. 𠁧Yaa- kë "dhü kö 'yii -da Atanna "dhiü.

³⁷ "Kεε 'yii kë -zë wo "dhü, 𠁧ya kë 𠁧he -a 'nëglɔonnnë 'dhang bho -sü 𠁧ya kë- "dhiü 'kpakpadhö 𠁧he 'ö -mɔɔ -bha 'ö ö "klu kun, -a "sika 'yii kë- 'gü, 𠁧yaa- pö 'yii 'dho dhe 'sü, kö -ya -kë -së 'ö ziö mü. "Kεε -yö 'kun bho- -mε 𠁧në- 'gü kö -ya 'kun ö 'nii- 'ka, 'ya 'dho kë me -wø "dhiü -wɔn 'ka.

³⁸ 𠁧ya kë "dhü, kö 'mε 'ö ö dhiyɔɔ sü -ya -kë -së. "Kεε 'mε 'yii ö -bha 'sü 'pö kö -ya -kë -së 'ö -ziö mü.

³⁹ -Ya 'go- 'dhe bha- 'gü, dhebhɔ suu "wø suu 'ö gwaan- -zë -bha kwa Dëme -bha zian -ta, -a -bha gɔn 'yii ga -zë wo 𠁧kö kö -yö -tun -kpla 'gü. "Kεε -a -bha gɔn 𠁧ya bo ga -sü -zë 'ka kö -kpla 𠁧ya 'go- -bha. -A 'klɔɔ- -mü 𠁧he kö -yö -mɔɔ -bha 𠁧ton 'ö -ya me "wø me 'ö -dhidhe -a -go, "ni kö- -mε -yö -bheia Atanna -dhe -mε -zë 'ka.

⁴⁰ "Kεε 𠁧ya 'to ma -zë n -bha -bha, -a -mε -todhüsü 'ö 'yaa gwaan- -dee 'kpɔ -a fië- -dhö. 'Sa -yö n 'gü 𠁧he Atanna -bha 'Nii- "slüüslü bha -yö mang -di 'pö n 'gü.

8

'Wɔn 'ö -gban wü 'wo "saa- bho- 'ka -dho këpë -nu -dhe -a -bhö -sü -wɔn -bha -a -dhiang' ö Pɔdhö -ya zë

¹ -A 'dhe 'ö -gban dheeë" 'dhe 'ka- kpɔ n -go 'ö -gban wü 'wo- zë -dho këpë -nu -dhe -a -bhö -wɔn -bha bha-

၂၍ ၁ 'ö maa bɔ ka -go yö -mü
၃ ၁ ၁

'Wɔndɔmɛ -mü me ၁gban
kwa 'ka "dhü tean- 'ka ၁dhe
-ko 'ka- pö- 'ka bha- 'dhö.
"Kee ၁me -di -sü 'wɔndɔmɛ
'ka -sü bha -yö -di -sü 'kpüi-
၁në- -da me 'gü, "kee -dhö -zë
-yö me -bha -zu -yö Atanna
-dhe -sü 'bha ၁në- -da 'gü 'ö
dho- 'ka.

² -A -wɔn 'gü, me -zian 'ö
ö -zu 'gɔn sië ၁dhe yö -zë ö
'wɔn -dɔ, "kee kö- -me 'yii-
dɔ kö ၁dhe -ko 'ö- -dhe 'dhö-
-bha 'nu ၁dhe -ya dɔ- 'ka -a
'dhö.

³ "Kee 'me 'ö Atanna -zë
-dhö -ya -kë, -ya -me -dɔ.

⁴ 'Kwa zun -dhökëpë -nu
-wɔn -bha ၁tɔn. 'Pë 'a dho-
pö ka -dhe 'wɔn bha- 'gü yö
-mü ၁dhe me ၁gban kwa-
'wɔn -dɔ 'kpakpadhö ၁dhe
-dhökëpë -nu 'wo "kpüng
၁taa bha "wlaapë -nu -mü.
၁Dhe Atanna -zë -yö "dhü do.

⁵ -A pö 'a- wo "dhü bha-
'klɔɔ- -mü ၁dhe 'kö 'zü
pë 'bha -nu ၁wa ၁slɔɔ
"kpüngtaadhe ya- 'gü "seen
dhang- 'gü -dhe -nu 'gü kö
me "bhui- -nu -wa -dhökë
၁dhe Atanna 'dhö, 'kö 'zü 'wo
-kë 'gbe -ko "uu -ko 'ö- 'gü, 'sa
pë -nu 'wo- -nu -dhökë "dhü
bha waa- me -gɔdhiümɛ -nu
bha -wo -dhö "dhü tean- 'ka,

⁶ "kee yö -zë ၁gban 'gü,
kwa -zë kwa -bha Atanna -yö
do, Atanna 'ö pë ၁gban "pɛpɛ
suu -da bha ၁në kwa Dë 'ka,
yö ၁në 'kwa -ya -sü 'ka- -bha
-ya 'gü, kwa Dëmɛ -yö "dhü
'pö do, yö -mü Yesu Klisi 'ö-
-ko "gbluu 'dhö pë "pɛpɛ 'ö
Atanna -ya -da -a ၁gban 'ka,

'ö 'kwa -tosea kë sië- 'saa- 'gü
bha ၁në- 'ka.

⁷ "Kee -a 'wɔndɔdhe suu
bha 'yaa me ၁gban -go. Me
'bha -nu -wo mü 'ö ၁wa
-dhökëpë -nu -wɔn 'gü dɔ
'nu -bleesü -ziisü. -A -wɔn
'gü, ၁wa 'dhang bho kwa
Dëmɛ Yesu -wɔn "dhiü "kee
yö -zë ၁gban 'gü, wü 'wo-
zë -dhökëpë -nu -bha bha
'wo -bhö sië -yö -bhö -nu
'gü "saapë -bha, ၁ya kë "dhü
'yö -kë -nu 'gü ၁dhe 'wa -da
Atanna "dhiü, 'yö- -nu zuë"
'yaa 'waanu -a -bhö -sü 'gü,
'yö "suu 'dhö -kë -nu 'gü.

⁸ 'Sa -bhöpë -zian 'ö "dhü
kö -yö kë ၁dhe 'me 'ö ၁yaa-
-bhö -ya -me -wɔn "dhia -ma
Atanna 'gü -sü 'bha ၁në- -da
'gü 'yaa -mü. 'Kwa- -bhö,
kwa 'bha 'yaa -da -ta, "seen
'kwii- -bhö, kwa 'bha 'yaa
"kan- -ta. -Ko do 'kwa- -bha
'yü 'kwa dho 'to -bha Atanna
weëdhö.

⁹ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü,
me 'dhe ka -zë "saapë 'yaa ka
"kian 'ka 'zü bha -kaa kë ka
'suan- 'ka kö 'ka 'dho 'me 'wo
-tun "saapë -kian 'gü bha-
-nu kë -da Atanna "dhiü -me
'ka.

¹⁰ -A pö 'a- wo "dhü bha-
'klɔɔ- -mü ၁dhe bhi 'ö bhi -zë
'i i -di 'gü pë do -me 'ka, 'ö
"saa- pë -bhö -sü "suu 'yaa i
'gü bha, -a "suu 'dhö me 'kö-
'gü ၁ya i yö kö i wü -bhö sië
၁gebhö -ko 'gü kö yöö -bhö
'pö "kee 'sa kö yö -zë -ya -bhö
"suu 'ka, kö -yö ö -zu 'gɔn sië
၁dhe 'ya -da Atanna "dhiü.

¹¹ ၁Ya kë "dhü kö i dhee-
hang 'ö- "kian -bhö -sü "suu
'dhö -tun 'gü bha- 'gü yöö

see- Atanna wëëdhö i -bha i -dī -sü pë dō -me 'ka -sü bha -wən 'gü, 'sa kö Klisi -yö -ga 'pö yö ɻnë- -wən 'gü.

¹² -Gleng 'ö- suu 'dhö bha 'me 'i- -kë i dheebhang 'ö "saa- pë -bhö -sü "suü 'dhö -tun 'gü -a 'ka, kö- -me -yö zun zü 'ka, kö i- -kë Klisi ɻnë- 'ka bha.

¹³ 'Wən 'ö- -wən 'gü 'yö mang Pödhö -me -zë 'a dho n bo -bhöpë suu 'bha 'ö mü, 'ö 'ma- -bhö 'ö dho n dheebhang zun zü 'ka (Atanna -bha zian -ta) bha- -bhö -sü 'ka bha 'yö bha. 'Mii 'dho wü suu bha- -bhö yö ɻnë- -wən 'gü tongtongdhö kë "dhü kö 'ma 'dho kë n dheebhang -pö -me 'ka.

9

¹ "Een -yö ka 'gü ɻdhe 'ma- kë "dhü kö 'maa ɻmœ ɻnë- wo- -bha 'nu kö 'a- -bhö -ee? -Abin! Yesu -bha bɔmœ -mū n 'ka! N "yanga ɻple 'ö n -go -bha ya -yö kë -kpan kwa Dëmë Yesu bha- -bha! ɻYa 'go mü, kaa ɻdede -zian 'ka bha ɻnë 'ka n -ko "gbluu 'ka kwa Dëmë -bha zian -ta!

² 'Kö 'zü ɻya kë -zianwo ɻdhe me 'bha -nu 'dhang bho -sü 'yaa n "dhiü ɻdhe Yesu -bha bɔmœ 'dhö, "kees ka -zë -a -dheea -bha ɻdhe 'ka n do- -bha. -A 'kloœ- -mū ɻdhe ka ɻnë 'ka ɻdhe n -ko "gbluu 'dhö kwa Dëmë -bha zian -ta ka -bha 'dhang -bho -a "dhiü -sü 'gü. ɻYa kë "dhü kö ka -zë -a -dheea -bha ɻdhe 'ka n dō ɻdhe -a -bha bɔmœ 'dhö.

³ 'Pë 'a dho- pö 'me 'waa 'dhang bho n -kë Yesu -bha

bɔmœ 'ka -sü "dhiü bha- -nu -dhe 'yö bha.

⁴ "Een 'yaa ka 'gü ɻdhe a -mœ -bha 'nu 'pö 'a n -bhöpë waa- n müpë -gbadhe Atanna -bha me -nu -gö 'pö ɻdhe me -kpea 'dhö -ee?

⁵ A -mœ -bha 'nu 'pö 'a kwa -bo kwa Dëmë 'ka "yœ -nu bha- 'bha sü dhe 'ka 'ö dho n dō "ta 'gü 'ö kë n -gö 'pö ɻdhe -kø 'ö kwa Dëmë Yesu -bha bɔmœ -nu -kpea oo, a dheebhang -nu oo, "Een 'zü Piehdö -nu 'wo- kë sië- 'ka bha- 'dhö.

⁶ "Een yaa Baanabasö -zë yi- -mœs ɻnë- -kë 'yö yi -zë 'yi yë ɻnë- -kë 'yö 'yi gun -na pë -bhö?

⁷ "Een 'ka- ma do ɻdhe 'me 'ö "södha -dhe 'gü -yö ö -zu 'ö -dī -gong 'gü -yi ɻnë- 'ka -ee? "Een 'zü ɻdhe me 'bha -yö 'bhlaa- -kpo 'yö 'yaa- 'gü -pë -bhö -ee? "Een 'ka- ma 'zü do ɻdhe -tuü -maakëmë 'bha -yö -ya -tuü -gö "dhiü 'yö 'yaa- 'yonyi 'bha -zian mü -ee?

⁸ 'Ma- pö "dhü 'ya 'dho kë ka 'gü ɻdhe 'pë 'ö mëbhüdhe ɻnë- bho ö -dī 'gü -a 'dhö. -A -gen -mū ɻdhe -yö -ben zë -sü 'ka "dhü 'pö Atanna -bha 'tong- 'ö Moizö -ya -ben zë bha- 'gü.

⁹ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloœ- -mū ɻdhe Atanna -bha 'tong- bha -yö -ben zë -sü 'ka- 'gü (Zuifö -nu yi -bu 'gü) ɻdhe:

«'Bha 'dho -du 'ö i -bha -mlü slëë- sië -a "dhi 'kun.» -Yö ka 'gü ɻdhe -du -nu ɻdede ɻnë Atanna -yö -ya -a

-nu -wən zuën -ta "dhü bha -ee?

¹⁰ -Yö kë ka "yaan ɬdhe 'yii "wı me "wεε 'bha 'ka, -yö -wı kwa ɬnë kwa 'ka, -yö -zë kwa ɬnë kwa -wən -dhe 'yö-pö -wa -bən zë ö -go 'tɔng-'sëedhe 'gü ɬdhe:

«-A -dheə -bha ɬdhe 'me 'ö -mlü bɔ sië -yö ö -zu yö -bhö -sü -dhe.

"Εen 'zü ɬdhe 'me 'ö -mlü slëe- sië -a -me 'dhang bho -sü kë -"dhiü ɬdhe 'yii 'dho 'go -'gü ö kao "fië.»

¹¹ ɬYa kë "dhü, kö 'me 'kö 'yi ya, nao -së 'ö go Atanna "piü bha 'ö ɬdhe -mlü bɔ -sü 'dhö kö yi ɬnë 'yi nu- 'ka ka -dhe. Kö- -dheə -bha ɬdhe yi ɬnë 'yi ka ɬtrɔon -bhö. "Εen 'ya ka ɬkwengpë -bhö kö 'ya- "dhiü ziö -ee?

¹² "Sanni me "wεε -nu -zë -wo kë ka ɬtrɔon bha- -bhö -me 'ka ɬdεε, -yö n 'gü ɬdhe yi ɬnë yi -zë 'yi -bhö -me 'ka 'nu. "Kεε "wı 'ö 'yii -wo -bha kö 'yi- kë "dhü bha- 'kloo- -mü ɬdhe 'yaa yi "piü ɬnë- wo ɬdhe 'yi zian ta Klisi -bha nao -së bha- -go. 'Wən 'ö- -wən 'gü 'yö 'yi 'wən ɬgban -wən ɬgban kun yi -bha bha 'yö bha.

¹³ 'Sa -kɔ do 'ö- ('ka Zuifö -nu kwa wo -kɔ 'gü 'ö) 'me 'wo yë -kë Atanna -dhɔkégükɔ 'gü 'wo wo -bhöpë ɬslɔo- 'ka mü, 'ö 'me 'wo wo -bha -kë -a -bha "saa- bho -ta -gwë "klu -ta 'wo wo -bha ɬslɔo- 'ka mü 'pö 'ö 'ka- dɔ bha,

¹⁴ kwa Dëme -yö ö -wu -kpɔ 'ö -bha naođome -nu

-bha 'pö -kɔ do bha ɬnë- 'gü ɬdhe -wo wo -bhöpë mɔo- ö -bha nao dɔ -sü bha ɬnë- 'gü.

¹⁵ "Kεε ma -zë n "tu -zian ɬnë 'yii kë n -due 'ö "dhü bha- -wən -bha. 'Sa -a -bən 'a- zë sië ya 'mii- zë "dhü kö 'a n -dı ɬbhlëe -gbadhe kë "dhü kö 'ka- kë n -dhe. -A 'kloo- -mü ɬdhe -a kë 'ö 'mii- wo "dhü bha- ɬbhlëe 'ö n -bha -yö -ziisü. N ga -sü fië- -dhö -a -bho n -bha -sü -bha. 'Tɔ -së 'ö- 'ka n -bha bha- -bho n -bha -me 'yaa 'dhö.

¹⁶ -A -gen -mü ɬdhe n -bha Atanna -wu 'a- pö sië bha game 'gü -wən 'yaa -mü. -Zun "dhiü -mü. 'Maa ɬmɔo- -bha kö 'a n 'tɔ 'kun- 'gü 'wən 'ö- 'gü bha 'yö bha, 'mii- kë "dhü 'yaa n -bha -së.

¹⁷ ɬYa kë 'nu ɬdhe 'wən 'ö ga ɬnë wo n 'gü 'yö 'a- kë sië yö -mü, kö a -mɔo -bha 'a n "tüng -kë ɬsaa -wən 'gü, "kεε ɬdhe 'ö -kë ɬdhe -yö -kpla "bhεε ɬnë- 'ka 'yö n -bha, a- kë sië yö ɬnë- -wən 'gü kö -yö 'go n -bha.

¹⁸ 'Wən 'ö- -wən 'gü 'yö n "tu 'yaa n ɬsaa -wən -bha bha 'yö bha, -a -gen -mü ɬdhe n ɬnii 'ö -da kö a Atanna -bha ɬnaç bha- dɔ sië "wεewεe a ɬziö- 'ka bha ɬnë ɬdhe n ɬsaa 'dhö.

¹⁹ ('Sa -a kë 'a- wo "dhü bha) ɬnë- -wən 'gü 'yö 'maa me 'bha -go 'kun 'gü, "kεε 'yö 'ma n -dı kë me ɬgban "pεpε -bha ɬdhuëng 'ka kë "dhü kö n -kɔ ɬmɔo me 'gbe ɬdede -bha (Yesu -dhe).

²⁰ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü 'ma kë Zuifö -nu kpö 'gü a -tosea -kë ɬdhe Zuifö -nu

'dhö kë "dhü kö n -kə ॥moo-nu -bha. 'Maa Atanna -bha 'tong- 'ö Moizö -ya -ben zë bha- -gban ॥wlöö 'zü, "kees 'sa 'ma kë 'me 'wo 'tong- bha-gban ॥wlöö -a -nu kpö 'gü, a -tosea -kë ॥dhe 'me 'ö 'tong-bha- -gban ॥wlöö, -a 'dhö kë "dhü kö yeng- -nu 'yi ॥moo-'gü.

²¹ 'Me 'waa 'tong- bha- 'gü Atanna -go 'ma kë -nu kpö 'gü, 'yö 'a -da 'pö- -nu kwi 'gü, kë "dhü kö n -kə ॥moo-nu -bha. 'Ma- pö "dhü kö 'mii- pö ॥dhe ॥ya kë "dhü kö 'maa Atanna -bha 'tong- ॥bhlëe -ya. -Abin! -A -gen -mü ॥dhe a Klisi -bha 'tong- -go -kpla 'gü.

²² 'Ma kë 'zü 'me 'ö- -nu -gen 'yii "se 'kun ॥kö Atanna -bha zian -ta bha- -nu kpö 'gü, a n -di -kë ॥dhe -a -nu 'dhö kë "dhü kö -wo bo n 'ka 'pö. A n -di -dhi me ॥gban "pepe suu -dhe -ko bha ॥në-'gü kë "dhü kö ॥ya kë -kə "vu -ko 'ö- 'gü, "kees kö n -ko -yo -moo me ga 'bha -zë -bha kö -wo dha.

²³ 'Wən "pepe bha a- ॥gban -kë "dhü Atanna -bha naç -së bha ॥në- -wən 'gü kë "dhü kö- -bha 'dhuë- 'ö- ॥keng-bha 'a n -bha ॥slöo- 'gü.

²⁴ "Een -beang 'wo- yi -dang ॥sië bha- 'sü -me -nu 'waa kë 'gbe "kees me do 'aa mü 'ö -kë ga 'ka -ee? ॥Dhe 'ö "dhü, -beang 'ö Atanna -ya yi -da bha- 'sü -ko 'ka dho-'sü- 'ka kö 'ka- ga 'sü ॥në -kaa bho.

²⁵ 'Me "pepe 'wo -beang bha- 'sü "dhü bha -wo wo "kian -kpö pë 'gbe ॥dede

॥në- 'ka kë "dhü kö -beang -yö dhi wo -go kö 'wo 'tö 'sü, 'sa kö 'tö 'ö "dhü bha-dhekpaç dhia" 'yaa 'dhö. "Kees kwa -zë 'kwa kwa "kian bha- 'kpö "dhü, 'kwa- kpö 'wən 'ö- 'gü bha- -dhekpaç dhia" -dhö. -A -gen -mü ॥dhe 'tö 'ö kwa- 'sü bha-sü kwa -go -me 'yaa 'dhö tongtongdhö.

²⁶ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, 'ö ॥dhe -beang 'dhö kö ma -zë n -bha 'a- 'sü sië bha 'maa- 'sü n -go "piü 'kaa 'dho-ka. "Een 'ö ॥dhe 'zü ॥dhe -kəkpö -zuö -sü 'dhö kö n -bha 'a -zuö bha 'maa- -zuö "bhluubhludhe "piü.

²⁷ "Kees ॥gbañ ॥në 'a- wo n -di -ta, 'yö 'a n zuë" kun n -bha 'wən ॥gban -wən ॥gban 'gü, 'nii- yaa -dhe -bha, kë "dhü kö 'ma 'dho Atanna -bha naç bha- dç me -nu -go 'ö 'wo -due ॥slöo- "piü 'ö ma -zë 'a dho 'a ॥fië- 'gü.

10

'Wən -zən 'ka 'ö Pədhö -ya -zən 'ö -gban Izraedhö -següme -nu -bha

¹ N dheeblehang -nu, 'yaa n "piü ॥dhe 'wən 'ö kwa "bhëma -nu "dhiü ॥slöo yi 'bha 'ka kö Moizö -ya -nu -dhe "dhiü bha 'ka kë- 'gü ka tii -bha. -A 'kloç- -mü ॥dhe 'me 'wo bha Atanna -bha "dhuu 'ö yöö ॥dede 'ö gun -ya -sü 'ka- 'gü bha -yö -gun -ya -sü 'ka- -nu ॥gban -ta ॥dhe 'ko 'dhö, 'ö- -nu ॥gban 'wo dho 'wo ॥weeyi -zaçndhö -kan ॥dhe 'ko 'dhö.

² -A -nu ॥gban -wo kë -bç Moizö 'ka -zu -bho "dhuu

waa- ॥weeyi bha- ॥bhaa -ko
bha ॥në- 'gü kö Moizö -ya
-nu -dhe "dhiü.

³⁻⁴ -Bhöpë 'ö Atanna yöö
॥dede 'ö- bo- -nu -dhe waa-
"yi 'ö- -go bho- -nu -dhe -gwë
'gü bha- -nu ॥gban -wo kë-
-bhö 'ö 'wo- mü ॥dhe 'ko
'dhö. 'Sa -gwë -ton 'wo gun
"yi mü sië- 'gü "dhü bha -yo
-gun "ta 'sü sië- -nu ॥keng-.
'Sa -yo -gun Klisi ॥në- 'ka.

⁵ "Kee yö -zë ॥gban 'gü kwa
"bhëma -nu bha- -nu 'kpii-
-dhe ॥në- këwön 'yii Atanna
-zu 'kun. 'Wön 'ö- -wön 'gü
'yö 'wii ॥loo- -nu 'dhodhe 'gü
'yö 'wo to "tüng -ta 'wo ga
bha 'yö bha.

⁶ 'Sa 'wön -nu bha kë 'wo-
wo "dhü bha -wo -kë "dhü
kö -yo kë kwa ॥në kwa 'wön
'suan- -bho -bha -pë 'ka, kë
"dhü kö kwa zuë" 'ya 'dho
bho 'wön yaa kë -sü -bha
॥dhe -a -nu 'dhö.

⁷ Kö 'kwa 'dho- pö 'kwa
Atanna 'to 'zü 'ö 'kwa -ya
॥gebhö -nu -dhökë -sü -bha
॥dhe kwa "bhëma -nu bha-
me 'bha -nu 'dhö ॥dhe -kö 'ö
-ben zë -sü 'ka- 'ka Atanna
-go 'sëedhe 'gü -a 'dhö ॥dhe:
॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü, 'yö
    Izraëdhö -me -nu 'wo
        'yaanu

'yö 'wo pë -bhö 'yö 'wo we
    -nu mü,
'yö 'wo ॥wlü 'wo zun "tan kë
    -sü -bha» bha- 'dhö.»

⁸ "Een kö 'kwa 'dho- pö 'kwa
-da 'zü -zua zë -sü 'gü 'pö
॥dhe -kö 'ö- me 'bha -nu -wa
-kë 'ka 'yö- me "gblü -kaong
॥ple ga -yaaga -go to- 'gü
-dhekpäcyi doseng 'ka bha-
'dhö.

⁹ Kö 'kwa 'dho- pö 'zü 'kwa
kwa Dëme 'gü dan 'pö ॥dhe
-kö 'ö- me 'bha -nu -wa -kë
'ka 'yö ॥mlees -ya -nu kun 'yö
'wo ga bha- 'dhö.

¹⁰ Kö 'kwa 'dho- pö 'zü 'kwa
-dön bho Atanna 'ka 'pö ॥dhe
-kö 'ö kwa "bhëma -nu bha-
me 'bha -nu -wa -kë 'ka 'yö
-a -bha "kië 'ö 'wön bho me
'gü bha 'ö nu 'ö- -nu 'gü ॥see
bha- 'dhö.

¹¹ -A pö 'a- wo "dhü bha-
'klöö- -mü ॥dhe 'wön "gbüü-
"pëpë 'ö -wö -nu -ta "dhü
bha -yo -kë "dhü kö 'kwa
-gleng ॥në- 'sü- -bha. 'Wön
'ö- -wön 'gü 'yö 'wo- -ben
zë 'pö Atanna -bha 'tong-
'sëedhe 'gü bha 'yö bha, kë
"dhü kö -yo kë -dhio ॥në- 'ka
'me 'kwa bho sië kö -tosea
yën "tüng 'yaa ॥gbleen 'zü ya
kwa -dhe.

¹² -A -kë "dhü -sü bha- 'gü,
'me i 'dhang bho -sü 'dhö i
-di "dhiü ॥dhe i "ta -kö -së
Atanna -bha zian bha- -ta,
-bhö kë i 'suan- 'ka kö 'bha
'dho zian 'to.

¹³ -A 'klöö- -mü ॥dhe ka 'gü
'ö Sotraan -ya dan bha -ya
-dan "dhü me ॥gban "pëpë
-go, -a suu 'bha 'yaa 'dhö kö
-wa pö- -bha ॥dhe 'yii wo
me 'bha 'ka do. ॥Ya 'go yö
-zë 'gü, Atanna bha 'yaa -wu
॥ple pö, -yo -to ö -wu -ta. 'Yii
'dho "wi- -bha kö Sotraan -yö
ka 'gü dan kö -yo ziö- 'ka ka
faan 'ö ka 'gü bha- -naa -ta.
"Kee 'kö ॥ya kë -zianwo ॥dhe
'gündandhe ॥në nu ka -ta, -yo
-dho -a "slë kë 'ö 'ka ॥mco-
-kun ka -bha -sü -bha, 'ö 'ka
dho- 'ka "dhü 'ka go- 'gü.

¹⁴ 'Wön 'ö- -wön 'gü, n

dhoobhaame -nu, 'yö 'a dho-pö ka -dhe ॥dhe 'ka ॥dua ॥gebhö -dhökë -sü -go bha 'yö bha.

¹⁵ -Yö n 'gü ॥dhe ka ॥kpaö -sü, ka -moo -bha 'ka 'wön -nu -ya 'kloö - "dhiü, dhiang 'a- zë bha kaa ॥dede -kaa -ya 'kloö - "dhiü kö 'ka- -ga.

¹⁶ "Een -a -ga 'ka- wo bha ॥we, 'dhuë- 'kwa- -gbadhe Atanna -gö ॥sië kö 'kwa -ya -dhe do 'gü -a -bha -bhöpë "slüüslü bha- -bhö -dhe 'gü bha- 'kloö -mü -më 'ka? 'Kwa- we bha- mü 'kwaakë "dhü kö 'kwa- mü kö -a 'dhuë- bha -yö kwa 'kun Yesu ॥yoön 'ö ॥wenng kwa -wön 'gü bha- 'saa- 'gü -ee? "Een -a 'bluu- 'kwa- 'gü -gblü sië kwa 'ko -ta bha ॥we? 'Kwaakë "dhü kö -yö kö -a kwi 'ö wü kwa -wön 'gü bha ॥në -"bleen- 'ka -ee?

¹⁷ -Kö do 'ö 'bluu- 'dhö- -bha "dhü do "kees 'ö -"kplükplü 'dhö 'gbe bha, -kö do bha ॥në 'kwa- -bha 'pö. Kwa 'gbe 'ka "dhü "kees kwa ॥dhe me do ॥në - 'dhö. -A 'kloö -mü ॥dhe me 'gbe 'kwa bha 'bluu- do bha ॥në 'kwa- -bhö.

¹⁸ -A pö 'a- wo "dhü bha kaa ॥dede -kaa 'suan- bho Izraedhö -me -nu -bha. 'Me 'wo bha- me 'dhe 'wo "saa- pë -bhö bha kö waa- Atanna 'wo- "saa- bho- -dhe bha weng- -nu -a -nu -kö ॥në 'ko ॥kweng. "Een 'yaa "dhü -ee?

¹⁹ 'Ya 'dho kö ka 'gü ॥dhe 'ma- pö "dhü kö a- -pö ॥gebhö -nu 'ö 'me 'waa 'dhang bho Klisi -wön "dhiü 'wo- -dhökë sië bha Atanna -mü, "Een 'zü ॥dhe -a "saa-

'wo- bho sië- -nu -dhe bha- ॥bhleë -yö -dhö. -Abin!

²⁰ 'Wön n "piü 'a- pö bha yö -mü ॥dhe 'me 'wo ॥gebhö -nu -dhökë ॥dhe -kö bha- 'dhö bha kö waa- "yina yaa -nu ॥në- -nu -kö 'dhö 'ko ॥kweng, kö -wa wo ॥në- -nu -dhökë bha, kö 'wii Atanna -zë -dhökë, 'sa 'maa- "piü ॥dhe kaa "yina yaa -nu bha ॥në ka -kö -yö kö 'ko ॥kweng.

²¹ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloö -mü ॥dhe 'me 'kwa bø Atanna 'ka ya 'kwa ॥moo- -bha 'zü kö 'kwa bo kwa -ben -ya -sü 'ka- -bha -kø 'dhiü, kö 'kwa 'go mü 'zü 'kwa- -ya "yina yaa -nu -bha "dhiü. "Een kö kwaa- kwa Dëme -nu 'kwa kwa -kø -da 'tea- do 'gü kö 'kwa 'go mü 'zü 'kwa 'dho kö kwaa- "yina yaa -nu 'kwa kwa -kø -da 'tea- do 'gü.

²² "Een -yö ka "piü ॥dhe 'ka bhlöö ॥në 'ma kwa Dëme 'gü -ee? "Een -yö ka 'gü ॥dhe me 'bhü- 'gü -yö "gbü- 'ö -ziö -ta -ee? ('Ka- kö "dhü -yö -dho 'wön bho ka 'gü.)

²³ -A pö 'ö me 'bha -nu -wa wo ॥dhe 'me ॥ya bø Yesu 'ka -yö -moo -bha 'ö 'wön ॥gban "pepe suu -kë ö -ta "puu 'ka bha, mang -dø 'pö a- -pö ॥iin -yö "dhü tean- 'ka, "kees 'wön ॥gban ॥troon -së ॥në 'yaa 'to me -bha. 'Wön "su 'wön 'ö -dhi me -dhe me- -moo -bha 'nu 'ö me -ya -kë, "kees -a 'bha -nu -wo mü 'ö 'waa me 'dho "dhiü "ta -sü Atanna -bha zian -ta -sü bha- 'gü.

²⁴ ॥Dhe 'ö "dhü, -ka -ya ka 'ko -nu -wön zuën -ta. 'Ka 'dho- pö 'ka -ya ka -dø -wön -zë zuën -ta doseng.

25 Pë "pëpë 'kö 'wo- "dhoo -zë dö, "sika 'ya 'dho kë ka 'gü -a 'bha -bhö -sü 'gü. 'Ka 'dho- 'godhe -zian mœ-.

26 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klo- -mü ॥dhe pë "pëpë 'ö "kpung ॥taa, -a ॥gban -yö kwa Dëme ॥në- -bha 'ka, (-ya -da kö 'ka ka "dhia ॥në- bho- 'gü).

27 ॥Ya kë ॥dhe 'me 'ö 'yaa 'dhang bho kwa Dëme Yesu -wön "dhiü ॥ya ka -dhe -bhöpë 'ka kö 'ka 'dho mü, pë "vu pë 'wo- -ya ka -kuu "dhiü -kaa -bhö, 'ka 'dho- 'go -dhe -wön -bha 'gü dhës" -zian 'kpo.

28 "Këe ॥waa- pö ka -dhe pë "vu pë 'ö- -bha ॥dhe "saapë -mü, 'ka 'dho- -bhö tongtongdhö, -a -gen -bleesü -mü ॥dhe kö me ॥ya "dhi bho- -ta ka -dhe ॥dhe "saa- pë -mü. -A ॥ple -naa -mü ॥dhe ॥ya kë ॥dhe 'ka- -bhö, -a "sika -dho -da me 'dhe bha ॥në- 'gü.

29 'Sa a- -pö ka -dhe ॥dhe -a "sika -dho -da 'me 'ö- pö ka -dhe ॥dhe "saa- pë -mü bha ॥në- 'gü. 'Yö ॥ya kë ॥dhe 'wön 'ö ma -zë 'mii- kë "sika 'ka, me 'bha ॥yaa- pö- -bha ॥dhe 'yaa -së, kö- kë -gen -mü -më 'ka?

30 ॥Ya kë ॥dhe 'a Atanna nue" bho sië -bhöpë 'ö- -wön 'gü, ॥wa n ॥töo yaa kë- -bhö -wön 'gü kö Atanna nue" bho -gen ॥në kë -kë -më 'ka?

31 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, a- -pö ka -dhe ॥dhe: 'Wön "vu 'wön 'ö ka dho- kë, -yö -kë pë -bhö -sü 'ka oo, -yö -kë müpë -nu mü -sü 'ka oo, "eeñ 'zü -yö -kë 'wön "vu 'wön 'ö-

suu 'ka, -kaa kë Atanna 'tö bhö -dhö -dhe.

32 -Ka -tosea kë Atanna -bha zian bha- -ta ka 'suan- 'ka kö Zuifö -mü -ee, "eeñ me "wëe -mü -ee, "eeñ Atanna -bha 'ködhigümë -mü -ee, kö 'ka 'dho kë "dhü ॥kpë 'ka 'ö 'ka -wö me 'bha -gö zian-.

33 -Kö do 'a -tosea kë sië- 'ka kë "dhü kö n "dhia- 'ma me ॥gban 'gü 'wön ॥gban "pëpë suu 'gü, 'ö 'maa -ya n -di -wön zuën -ta, "këe 'ö 'a 'wön -kë me ॥në- -dhe -dhe ॥mœ "tung ॥gban 'gü, kë "dhü kö -wo dha bha ॥në -ka -tosea kë- -kö -bha.

11

1 -Ka ka "ta -kö 'sü n -bha -bha ॥dhe -kö do 'a n -bha -sü 'ka 'pö Klisi -bha bha ॥në- 'dhö.

'Wön 'ö -gban dhong -nu -bha wo -di 'kun -kö -bha Atanna -dhökëgükö 'gü -a -dhiang 'ö Pödhö -ya zë

2 A ka nuë" -bho ka -zu 'ö 'yaa bhö n 'ka 'wön 'bha -wön 'bha 'gü waa- "ta -sü Atanna -bha zian -ta -kö 'a- -zöñ ka -dhe bha- wo 'ka- wo sië bha- -wön 'gü ॥dedewo.

3 "Këe yö -zë ॥gban 'gü 'wön do 'bha- mü 'ö n "piü ॥dhe 'a- pö ka -dhe kö -yö 'to ka "yaan, yö -mü ॥dhe: Klisi bha ॥në gcoñ- -zë ॥gban -gö "dhiü, 'yö gcoñ- -di 'pö 'ö 'ö -bha dhebhö -gö "dhiü, 'yö Atanna -di 'pö 'ö Klisi -gö "dhiü.

4 ॥Dhe 'ö "dhü, 'yaa -së kö gcoñ- -zë -a 'bha -bha 'bha -yö 'faan- 'to ö -gö -bha kö -yö bheä"- 'ka Atanna -dhe "eeñ kö -ya -wu "dhiü ॥loo- 'ka.

-A 'kloɔ̄ -mü ɻdhe ɻyaa- kë "dhü kö -yö ɻbhlëe ɻnë- bho ö -gome 'ö Klisi 'ka bha- -bha bha.

⁵ -Kɔ do bha- 'gü, ɻya kë 'pö ɻdhe kö dhebhɔ -yö bheaa" Atanna -dhe "εen kö -ya -wø "dhiü ɻloo kö so 'yaa kpa -sü 'ka- -gɔ -bha, kö -yö ɻbhlëe -bho ö -bha gɔn ɻnë- -bha bha. Kö- ɻteni ɻya kë ɻdhe dhebhɔ 'ö ɻya ö -gɔ ɻloo ɻnë- 'dhö bha.

⁶ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloɔ̄ -mü ɻdhe dhebhɔ 'ö 'yaa pë 'bha -ya ö -gɔ -bha, 'yaa ö -go kaan- -ta 'sa do ɻdhe? 'Sa -gɔ -zë -ta -sü "εen -gɔ ɻloo -sü -zë -yö 'yiü- -sü dhong -nu -gɔ. ɻDhe 'ö "dhü -a -dheaa -bha ɻdhe -wo pë 'bha -ya wo -gɔ -bha.

⁷ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloɔ̄ -mü ɻdhe gɔɔn- ɻnë Atanna "bleen- 'ka, me -ya -bha 'təbhɔdhe 'bhü -yö yö ɻnë- 'gü. 'Yö dhebhɔ -zë 'ö gɔɔn- -bha 'təbhɔdhe 'bhü 'ka. 'Wøn 'ö- -wøn 'gü 'yö- -dhe 'yaa- -bha ɻdhe gɔɔn- -zë -yö 'faan- -ya (Atanna -dhɔkë "tüng 'gü) bha 'yö bha.

⁸ -A pö 'a- wo "dhü bha- -gen -mü ɻdhe gɔɔn- -zë 'yii 'go dhebhɔ 'gü, dhebhɔ ɻnë go gɔɔn- 'gü.

⁹ ɻYa 'go mü 'zü, Atanna -ya -zë gɔɔn- ɻnë- -wøn -dhe 'yö dhebhɔ -da, 'yii gɔɔn- -da dhebhɔ 'ko -sɔn.

¹⁰ 'Wøn 'ö- -wøn 'gü 'yö- -dhe 'dhö- -bha ɻdhe dhebhɔ -yö 'faan- -ya bha 'yö bha, kë "dhü kö -ya -zɔn ɻdhe 'yaa ö -d₁ -gɔ. 'Sa -a kë 'ö dho-

wo "dhü bha -ya -kë "dhü Atanna -bha "kië -nu 'wo mü bha ɻnë- -nu -wøn 'gü.

¹¹ "Kee yö -zë ɻgban 'gü, ɻya kë kwa Dëme Yesu Klisi -bha zian -zë -ta, dhebhɔ 'yaa 'dhö kö gɔɔn- 'yaa 'dhö, gɔɔn- 'yaa 'dhö 'pö kö dhebhɔ 'yaa 'dhö.

¹² -A 'kloɔ̄ -mü ɻdhe -kɔ do 'ö Atanna -yö dhebhɔ -kë 'ka 'ö- sü gɔɔn- 'gü bha dhebhɔ -d₁ 'pö -yö gɔɔn- -kɔ -kɔ do bha ɻnë- 'gü, "kee 'wøn 'ö "dhü bha- ɻgban- -go Atanna ɻnë- 'gü.

¹³ "εen -a -ga 'ö kaa ɻdede 'ka- wo bha ɻwe, -yö -së kö dhebhɔ -yö bheaa" Atanna -dhe kö 'faan- 'yaa- -gɔ -bha "wø -ee? -Abin!

¹⁴ -A 'kloɔ̄ -mü ɻdhe 'kö ɻya kë "kpung ɻtaa 'dhu -zian 'gü, gɔɔn- -gɔdhe -kë ɻgleengbleen -sü -zë -dɔ 'yaa dhi- 'ka.

¹⁵ "Kee -a -dɔ -dhi dhebhɔ -zë 'ka, -a -gen -mü ɻdhe Atanna -ya -kë "dhü kö -yö kë ɻdhe 'faan- ɻnë- 'dhö -a -nu -gɔ -bha.

¹⁶ -A pö 'a- wo bha- -bho "piü -dho ɻya kë 'mee- -bha, -ya bho- "piü "kee ma -zë n -bha 'a- pö yö bha. -Yö kë- -me "yaan ɻdhe yi -zë yaa- Atanna -bha 'kɔdhigume -nu yi -bha 'wluu- "wøe 'bha 'yaa 'dhö -a 'dhe 'kö bha- zian 'gü.

'Wøn 'ö -gban -dhië kë -sü waa- kwa Dëme Yesu -bha -bhöpë -bhö -sü -bha -a -dhi- ang 'ö Pɔdhö -ya zë

(Matiö 26,26-29; Makö 14,22-25; Dhukö 22,15-20)

¹⁷ -A 'dhe 'kö maa- pō ya ka nue" bho -wu "wεε 'bhaa -mü. -Dōn -zian ɻnë maa-bho ka 'ka. -A 'kłcc- -mü ɻdhe a- -ma ɻdhe 'ka bho 'ko -ta kwa Dēme Yesu -bha -bhöpē "slü bha- -bhö -dhe 'gü, 'wɔn 'ka- -kë mü -a 'bha 'yaa kë ka -dho "dhiü -a -bha zian -ta -wɔn -zë 'ka, -yö -kë ka -da ɻtaama -wɔn -nu ɻnë -'ka.

¹⁸ -A zü bho -sü 'gü, a- -ma ɻdhe 'ka bho 'ko -ta ɻdhe -ko bha- 'dhö, ka -kë "pe -sü 'ka-'gü. 'Maa 'dhang bho- ɻgban "dhiü "kεε a- 'wɔn -zë -dø ɻdhe teanwɔn -ya 'gü,

¹⁹ "kεε 'sa 'ma- -ga, -a -dhe a -bha ɻdhe -yö kë "dhü, kë "dhü kö 'me 'wo 'dhang -bho Atanna "dhiü -me ɻdede 'ka me -ya -nu dø. -A pō 'a- wo "dhü bha- 'kłcc- -mü ɻdhe kö 'kii "pe- 'gü ɻdhe -ko bha-'dhö, 'me 'ö 'dhang bho kwa Dēme -wɔn "dhiü ɻdedewo -a dø 'yii 'dho bho.

²⁰ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, 'ka bho 'ko -ta Atanna -go 'kɔodhö kö 'ka pē -bhö, 'yaa bho 'wɔn ɻbhléesü bha- kë -sü -bha.

²¹ -A pō 'a- wo "dhü bha- 'kłcc- -mü ɻdhe a- -ma ɻdhe ɻya kë "dhü -yö -kë ɻdhe 'pē me ɻgban 'wo nu wo 'gudodhe ɻnë- mɔo- -dhe 'gü -a 'dhö, 'ö din- 'dhö me 'bha -nu kë sië kö me 'bha -nu -zë we ɻyaa- -nu 'kun 'nu.

²² -A kë 'ka- wo "dhü bha- 'kłcc- -mü -më 'ka? 'Kɔ 'pō 'yaa ka -go 'yö pē -bhö -ko "εen pē mü -ko 'ö -dhi ka -dhe -ko 'ö- bha 'kaa- -bhö -bha "εen 'kaa- mü- -bha ka -go 'kɔodhö -ee? "εen

'kaa- 'wɔn ɻnë- dø ɻdhe 'ka 'yiü- dø 'mεε pē 'bhaa -nu -go bha- -nu -bha kö ka "yan -ziö 'gü -dø Atanna -bha 'kɔdhigüme -nu ɻnë -nu -bha bha -ee? -Yö ka "piü ɻdhe 'a- pō ka -dhe ɻdhe? 'A ka 'tø dhi -a kë 'ka- wo "dhü bha- 'gü -ee? -Abin! A yö -zë "sì 'yaa n -dhe tongtongdhö.

²³ -A pō 'a- wo "dhü bha- 'kłcc- -mü ɻdhe -wu 'ö kwa Dēme -ya kpo n -bha ɻnë 'a ka ɻdraan- -bha. Yö -mü ɻdhe yi ɻdede 'ö Zuda -yö kwa Dēme Yesu "dhiü dø -ka bha- 'ka gbeng, 'yö kwa Dēme -yö 'bluu- sü.

²⁴ ɻDhe 'ö ɻya ö bo Atanna nue" bho -sü 'ka 'bluu- bha -wɔn 'gü, 'yö- "kplükplü bho, 'yö- pō ö -bha ɻklang -nu -dhe: «-Ka -dhe -ga, n kwi 'ö yöö 'wü ka -wɔn 'gü bha- "bleen- ɻnε. -Kaa kë ɻni "tüng ɻgban 'gü kö ka -zu 'ya 'dho bho n -wɔn 'ka.»

²⁵ 'Yö dho 'ö we -kɔo sü 'zü -ko do bha- 'gü kö ɻwa wo bo yean" "piü -pē -bhö -sü 'ka 'yö- pō: «-Mlεε -dee 'dhe 'ö Atanna yöö- -da ka ɻzinng 'gü n ɻyɔn 'ö yöö ɻwenng ka -wɔn 'gü bha- 'ka bha- "bleen- ɻnε. ('Ka kë -kaa mü -kpeawo,) 'ka- mü sië, ka -zu -yö -bö n -wɔn -ta.»

²⁶ -Wu 'ö kwa Dēme -ya kpo n -bha 'yö bha. -A kë "dhü -sü bha- 'gü, 'bluu- bha 'ka- -bhö sië -ko 'ö- 'gü 'do 'do, kö ka we bha- mü sië -ta, "sanni -a nu -sü ɻzinng 'gü, kö ga 'ö- wo kwa -wɔn 'gü bha ɻnë 'ka- -dhiang zë sië bha.

²⁷ ('Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö-

-dhe 'dhö -bha ॥dhe 'me 'ö 'dhö -yö ö -dī -ga -sē 'ka kö -yö gun -na kwa Dēme -bha -bhöpē bha- -bhö bha 'yö bha.) -A 'kloɔ- -mū ॥dhe 'me 'ö yaa- 'bluu- bha- -bhö "εεn 'ö yaa- we bha- -mū "vɔɔ 'gü, kö -yö kwa Dēme ॥yɔɔn waakwi bha- -nu 'kloɔ- ॥nē- bho bha, 'sa kö -yö -da ॥nē- wo Atanna "dhiü bha.

²⁸ ॥Dhe 'ö "dhö, "sanni 'ka 'bluu- bha- -bhö kö 'ka- we bha- -mū, -ka ka -dī -ga -sē 'ka.

²⁹ -A -gen -mū ॥dhe me "vv me 'ö- 'bluu- bha- -bhö 'ö- we bha- -mū bhluu" 'ka kö 'yaa- ॥bhleë dō, kö- -me -yö "dhang ॥nē "gan sië ö -dī -ta bha.

³⁰ 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö me 'gbə ॥wa ga ka kpö 'gü, 'yö "yua 'dhö me 'gbə -bha 'ö "sı 'yaa- -nu -dhe 'zü bha 'yö bha.

³¹ "Kεε ॥ya kë ॥dhe 'kwa kwa -dī -ga -sē 'ka, kö 'kwa kwa zuë" "slēn bho kö 'kwa gun -na -a -bhö, -a "dhang 'yii 'dho kwa 'kun.

³² "Kεε ॥ya kë 'zü ॥dhe kwa Dēme 'ö 'dhö ॥ya 'wɔn bho kwa 'gü ॥dhe -kɔ bha- 'dhö, kö -ya -kë "dhö kö kwaa- me "wεε -nu 'wo to kwa -zë 'gü -pee ॥nē 'ya 'dho kë do, yi 'ö dho 'wɔn bho- 'ka -a -nu 'gü -dhe 'bha ॥kpao -yi -bha bha- 'ka.

³³ ॥Dhe 'ö "dhö n dheebsang -nu, ॥ya kë ॥dhe 'ka bho 'ko -ta -bhöpē bha- -bhö -dhe 'gü, -ka dō ka 'ko -nu -go.

³⁴ Din- 'dhö 'me 'ö- -bha, -a -me -yö pē -bhö ö -go 'kɔɔdhö kö -yö 'kēn

kpeñngkpeñngdhö, kë "dhö kö ka -bho 'ko -ta -sü 'ö kwa Dēme Yesu -bha -bhöpē bha- -bhö -dhe 'gü bha 'ya 'dho kë za -loo ka -dī -ta -sü 'ka -kpeawo. 'Ma ॥loo ka "piü mū yi 'ö- 'ka 'yö 'kwa- -kpea 'ö to bha- pō.

12

'Nii- "slüüslü -bha -bhödhe 'ö- -bhö Atanna -bha 'nē -nu -dhe bha- -dhiang 'ö Pɔdhö -ya zë

¹ Dheεε" 'ka- kpɔ n -go 'ö -gban -bhödhe 'ö 'Nii- "slüüslü -ya bhö medhe -a -wɔn -bha bha- -yɔ 'a dho- bɔ ka -go 'yö ya. N dheebsang -nu, 'yaa n "piü ॥dhe 'wɔn 'ö -gban Atanna -bha 'Nii- bha- -bha -bhödhe 'ö- bhö medhe -a -wɔn -bha bha 'ka kë- 'gü ka tii -bha.

² Ka- 'wɔn -dō 'kpakpadhö ॥dhe 'ö gun kö 'kii 'dhang bho ॥kö Atanna "dhiü, "yina yaa -nu -wo -gun faan wɔ sië ka -ta 'ö ॥gebhö -nu 'ö- -nu "dhi 'yaa 'dhö kö -wo "wı bha 'ka wo ॥nē- -dhɔkë kö- "sı 'yaa ka -dhe.

³ Yö ॥nē- -wɔn 'gü 'yö n "piü ॥dhe 'a- -ta "pu ka -dhe ॥dhe: me "vv me 'ö Atanna -bha 'Nii- bha 'ö- 'gü, -a -me 'yaa ॥mɔɔ- -bha kö -ya pō: «Yesu bha "dhang -ya -bha», "εεn me 'bha 'yaa ॥mɔɔ- -bha kö -ya pō Yesu -bha ॥dhe: «Yesu bha ö Dēme -mū» kö Atanna -bha 'Nii- "slüüslü -zë 'yaa- -me 'gü.

⁴ -Bhödhe 'ö Atanna -bha 'Nii- "slüüslü -ya bhö- -bha me -nu -dhe bha- -gao -yö

'gbe, "keε 'Nii- "slüüslü do bha ɻnë- ɻgban bho.

⁵ Atanna -bha yë kë -ko 'ö -bha me -nu -go -yö 'gbe, "keε kwa Dëme do bha ɻnë me ɻgban 'wo -kë -dhe.

⁶ Yë 'wo -kë Atanna -dhe -a -gao -yö 'gbe "keε 'me 'ö -kë -faan -da me ɻgban 'gü -yö "dhü do, Atanna -mü.

⁷ 'Nii- "slüüslü do bha ɻnë 'me 'ö "dhü -a -bha -bhödhe -wo "yεa-, 'yö -trocñ -yö to Atanna -bha me ɻgban "pepe -bha.

⁸ 'Nii- "slüüslü bha ɻnë dhiang -zë "yaaki bha -sü -bhödhe bho me do -dhe, yöö do bha 'zü 'yö dho 'ö 'wɔnbhokoo -sü -bhödhe bho me 'bha -dhe.

⁹ 'Nii- "slüüslü do 'ö "dhü bha ɻnë -zv -yö Atanna -dhe -sü -bhödhe bho me 'bha -dhe, 'yö dho 'zü 'ö "yua -bho me -bha -sü -bhödhe bho me "wεε 'bha -dhe.

¹⁰ Atanna -bha 'Nii- bha ɻnë "dhabhliwɔn -nu kë -sü -bhödhe bho me 'bha -dhe, 'yö dho 'ö Atanna -wv "dhiü ɻloo -sü -bhödhe bho me "wεε 'bha -dhe, 'yö dho 'zü 'ö "yina yaa waa- Atanna -bha 'Nii- -a -nu -bho 'koo dɔ -sü kö -wo me 'gü bha -bhödhe bho me "wεε 'bha -dhe. Yöö do bha 'zü ɻnë -wv -dee pö -sü -bhödhe bho me 'bha -dhe, 'yö dho 'ö -'kloɔ -pö -sü -bhödhe bho me "wεε 'bha -dhe.

¹¹ Atanna -bha 'Nii- "slüüslü do bha ɻnë -bhödhe "pepe bha -ɻgban bho, 'me 'ö "dhü -ya -bha -bho -dhe -kɔ 'ö -dhidhe ɻnë -'gü.

¹² -A pö 'a- wo "dhü bha -'kloɔ -mü ɻdhe Klisi bha

-yö ɻdhe me -dhü do, "keε 'ö -daç 'dhö -bha 'gbe ɻnë -dhö. 'Kö 'zü me -dhü 'ö "dhü bha -daç -gao yöö kë 'gbe -kɔ "vv -kɔ 'ö -'gü, "keε -a -dhü -zë -yö "dhü do.

¹³ -A -kë "dhü -sü bha -'gü, Zuifö -nu oo, 'me 'waa Zuifö 'ka oo, 'me 'wo ɻdhuëng 'ka oo, 'me 'waa ɻdhuëng 'ka oo, kwa -pa 'Nii- "slüüslü 'ka, kë "dhü kö 'Nii- "slüüslü do bha ɻnë -yö kwa kë me -dhü do 'ka, kö yöö do bha ɻnë -yö kë me ɻgban "pepe 'kwa 'gü.

¹⁴ -A ɻteni -kë ɻdhe me -dhü 'dhö. Me -dhü bha -daç 'ö -bha -yö 'gbe, 'yaa doseng.

¹⁵ "Ξεn -yö ka 'gü ɻdhe me -gen ɻyaa -pö ɻdhe ɻdhe 'ö -kë ɻdhe yö -zë 'yaa me -kɔ 'ka, 'ö "dhü kö 'yaa me daç 'ka, ɻya kë "dhü kö 'yaa me daç 'ka ɻnaa ɻdedewo bha -ee?

¹⁶ "Ξεn me "tudhe ɻyaa -pö ɻdhe: «ɻDhe 'ö -kë ɻdhe yö -zë 'yaa me "yanga 'ka bha», ɻya kë "dhü kö 'yaa me daç 'ka ɻnaa bha, kö -yö bo -kë me daç 'ka -wɔn 'ka yö -zë 'gü -ee?

¹⁷ ɻYa kë 'nu ɻdhe me -dhü -todhüsü ɻya kë me "yanga 'ka kö me "tudhe -zë 'yaa 'dhö, -yö -dho dhiang ma -kɔ -kë ɻdhe? "Ξεn me -dhü -todhüsü ɻya kë me "tudhe 'ka kö me yunkpö 'yaa 'dhö -yö -dho pë ɻfui 'kun -kɔ -kë ɻdhe?

¹⁸ Me daç -nu 'ö Atanna -ya -gban me -bha bha -ya -gban -kɔ 'ö -dhidhe ɻnë -'gü.

¹⁹ ɻYa kë 'nu ɻdhe me -dhü ɻgban -todhüsü -yö me daç

do ॥në- 'ka, kö 'me -dhü 'yaa 'dhö 'nu!

²⁰ "Kee 'yaa "dhü. Me dao -yo 'gbe 'ka "dhü tean- ॥dede 'ka "kee me -dhü -zë -yo do.

²¹ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, me "yan 'yaa ॥moo- -bha kö -ya pö me -ko -dhe ॥dhe: «N -mawon 'yaa i -bha!» -Kö do bha- 'gü, me -go 'yaa ॥moo- -bha 'pö kö -ya pö me -gen -dhe: «N -mawon 'yaa ka -bha!»

²² "Kee me 'daa -zian 'dhe 'ö me -ya -ga ॥dhe faan 'yaa -bha, -a ॥bhlëe 'yaa 'dhö bha ॥në- -wön 'dhö "gbui-.

²³ -A 'dhe -nu 'ö- -nu ॥bhlëe -tiandhö 'bha 'yaa kwa -go bha woo -zian ॥në 'kwa -nu -wön kun 'ö -ziö 'ka -kpea -ta. 'Yö- 'dhe -nu 'ö- -nu 'to 'yaa -wo me "dhi -ta bha 'kwa -nu -kpekpe bho,

²⁴ "kee kö- 'dhe -nu 'kö 'wo -da me "yan 'gü bha kwa -mawon 'yaa wo -zë -a -nu -bha. Atanna -yo kwa -dhü -da "dhabhli -sü 'ka "dhü kö me daa 'dhe 'ö- ॥bhlëe 'yaa 'gbe kwa 'gü bha ॥në 'kwa ॥bhlëe -ya -bha.

²⁵ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, me -dhü bha 'yaa -gblü -sü 'ka, kë "dhü kö me daa -nu bha- -nu kewon -yo ॥moo "kwëe, ॥dhe -ko 'ö me -ko ॥ple -wo wo 'ko ॥taa -zu 'ka bha- 'dhö.

²⁶ -Kö do bha- 'gü, ॥ya kë ॥dhe 'wön 'dhö ॥gbaon sië me daa do -ta, kö -yo ॥gbaon sië- -nu ॥gban ॥në- -ta bha, ॥bhlëe ॥ya -ya a do -bha, -a -nu ॥gban ॥nii -yo -da ॥dhe 'ko 'dhö.

²⁷ Me "pere 'ka bha me

॥gban ॥në 'ka ॥dhe Klisi -dhü 'dhö, 'yo me 'ö "dhü 'do 'do 'ka 'ö ॥dhe -a daa do 'dhö.

²⁸ 'Pë 'ö -kë 'yo Atanna -yo Yesu -bha bome -nu ॥në- -nu -ya -bleesü 'ö -bha 'kodhigume -nu kpö 'gü, 'yo dho 'ö 'ö -wudhiüloomé -nu -ya -a -nu -ga ॥ple -naa 'ka, 'yo medraanme -nu -ya -a -nu -ga ropa -naa 'ka bha 'yo bha. ॥Dhe 'ö go- 'gü, 'yo "dhabhliwön këme -nu 'wo do mü, 'yo dho 'yo "yua -bho me -bha -me -nu -ya, 'yo me -nu -takunme -nu -ya, 'yo zian -bho me -kpea 'ka -me -nu -ya, 'yo dho 'yo -wu -dee pö -me -nu -ya.

²⁹ Me ॥gban "pere -zë 'waa kë Yesu -bha bome 'ka, "een Atanna -wudhiüloomé 'ka, "een 'zü medraanme 'ka. "Dhabhliwön kë "si 'yaa kë me ॥gban -dhe.

³⁰ "Een me ॥gban 'waa kë "yua -bho me -bha -me "een -wu -dee pö -me, "een -a 'klo- -pö -me 'ka.

³¹ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, ka zuë" -yo bho -bhödhe -nu 'wo "dhü bha- 'dhe -nu 'wo ॥bhlëesü ॥në- -bha.

॥Ya go yo -zë 'gü, -ka do kö 'a zian -se ॥dede 'ö ॥bhlëesü, 'ö- -moo 'ka 'yaa 'dhö bha -zon ka -dhe.

13

'Wön 'ö -gban -dhö -bha -a -dhiang 'ö Pödhö -ya zë

¹ (-A -gen -mu ॥dhe) 'kö 'zü 'ma -wu -dee pö, -yo -kë me "bhu- -nu -wu 'ka -ee, "een -yo -kë Atanna -bha "kië -nu -zian -wu 'ka -ee, "kee kö -dhö -zë 'yaa n 'gü, kö a

𠁧𠁨 dhaɔ 'wo- zë, "εεn 𠁧𠁨 "gbüng 'wo- zë 'ö- -wu -yö dɔ me "tu 'gü "wεεwεε 𠁥në- 'dhö.

² 'Kö 'zü 'ma kë Atanna -wɔdhiüloomɛ 'ka, 'wɔn -bho 'koo dɔ -kɔ 𠁥gban "pεpε suu 𠁥ya kë n -gɔ, 'ma 'wɔn -nu 'wo -bin -sü 'ka -a 𠁥gban bho- 'ka "dhuu, -zu -yö Atanna -dhe -sü 𠁥gban suu 'do 'do 𠁥ya kë n -gɔ, 'ma 𠁥mɔɔ- -bha 'ma -tɔn -zian bho- 'ka "gblv̄, "keε -dho -zë 'yii kë n 'gü kö 'maa pë "vu -pë 'bha 'ka.

³ 'Kö 'zü 𠁥ya kë 𠁧he pë "pεpε 'ö n -go 'ma- 𠁥gban 𠁥gbaɔ, "εεn 'ma n -dɪ -zian nu Atanna -wɔn 'gü 𠁥wa n -zuö pεng 'gü, "keε -dho -zë 'yii kë n 'gü, kö pë "pεpε 'a- -kë bha- 'bha kë -gen 'yaa 'dhö.

⁴ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü 𠁧he -dho bha 𠁥në 𠁥ya kë me 'gü 'yö me zuë" -yö -kë -seə 'wɔn 𠁥gban 'gü, 'yö me "klv̄ -yö -dhi, 'yö me zuë" 'yaa bho me -nu -bha pë -bha, 'yö me 'yaa me 'tɔ 'kun me -kpea -ta, 'yö me 'yaa me -dɪ 'sü 'kpii-.

⁵ -Dho bha 𠁥në 𠁥ya kë me 'gü, 'yö 'wɔn 'ö 'yiü- -sü, 'ö 'yaa kewɔn 'ka me 𠁥zinng 'gü, me 'yaa- kë, 'yö i -me 'bhaa -ya i -dɪ -wɔn 𠁥në- zuen -ta do 'bhaa 'dho- 'ka, 'yö 'wɔn 'yaa -siö i -dhe me kwi -bha, 'yö 'bhaa 'wɔn 'kun i "gblv̄- me -bha;

⁶ 'yö 'i -së -kë 'wɔn -së 𠁥në- 'dhiü, 'yö 'bhaa -së kë 'wɔn yaa -zë "dhiü.

⁷ -Dho bha 𠁥në 'wɔn 𠁥gban -wɔn 𠁥gban -mawɔn to, 'ö

me 'dhang bho 'wɔn 𠁥gban- "dhiü, 'ö me -zu -së gɔn 'wɔn 𠁥gban 'ka, -dho bha 𠁥në 'wɔn 𠁥gban 'kun bho me 'gü 'yö me -ya kun me -bha.

⁸ -Dho bha 𠁥në- "yi 'yaa "bhüü. -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü 𠁧he Atanna -wu "dhiü 𠁥loo -sü -dho yēn, 'ö -wu -dee pö -sü -yö yēn, 'ö 'wɔn -bho 'koo dɔ -sü -yö yēn.

⁹ -A -gen -mü 𠁧he Atanna -wu "dhiü 𠁥loo -sü waa- 'wɔn -bho 'koo dɔ -sü bha- "pεn 'në 'bha 𠁥në 'kwa- dɔ.

¹⁰ "Kee -a 𠁥gban dɔ 'kpak- padhö -sü -zë 𠁥ya -wo "yea- yi 'ö -ka kö- "pεn 'në 'bha dɔ -sü 'ö kwa -gɔ bha- -bha 𠁥ya bho- "dhiü 𠁥naa bha.

¹¹ (-A 𠁥teni- -kë 𠁧he me "bhü- -bha -tosea bha- 'dhö) 'a gun 'në 'ka, 'nëdhε -wɪ 𠁥në 'a gun- wo sië, 'nëdhε -zu 'gon -kɔ 𠁥në gun n -gɔ, 'yö 'a 'wɔn -yaki sü 𠁧he 'në -nu 'dhö, "keε 𠁧he 'a bo kë -sü -zë 'ka 𠁥kpaɔsü, bo 𠁥në 'a- wo 'nëdhε -wɔn -nu bha- 'ka.

¹² 'Wɔn 'dhe 'kö kwa "yan 'dhö -da sië- 'gü "tüng ya- 'gü Atanna -wɔn "glv̄ "piü bha -yö 𠁧he gbengkpö 'ö me -ya -ga -dhuangdhe 'gü 𠁥në- 'dhö, -yö -wlubhaadhö, me 'yaa- yö -së 'ka, "keε 'wɔn 𠁥gban "pεpε -dɔ 'kpak- padhö -yi bha 𠁥ya 𠁥loo, kwa "yan -dho -kpan Atanna yöö 𠁥dede wëedhε -bha 'yi bha 𠁥në- 'ka, "tüng kwa dɔ- 'ka ya 'wɔn "pεpε 'a- dɔ bha- "pεn 'në 'bha 𠁥në 'a- dɔ, "keε a -dho Atanna dɔ 'yi bha 𠁥në-

'ka 'kpakpadhö ॥dhe -kō 'ö n
dō- 'ka 'pō -a 'dhö.

¹³ -A -kē "dhü -sü bha- 'gü,
'wən ॥dede 'ö- -wən 'dhö
"gbui- Atanna -bha zian -ta,
'ö- 'bha 'yaa -bho "piü -pē
'ka -yö -yaaga. 'Dhang -bho
Atanna "dhiü -sü -ya do 'ka,
'yö -zu -gōn Atanna -wən 'ka
-sü 'ö- do 'ka, 'yö -dhö 'dhö-
do 'ka, "keε -a -gō 'ö- 'gü yö
-mū -dhö ॥nē- 'ka.

14

¹ ॥Dhe 'ö "dhü kö -dhö bha
॥nē -kaa mōo-. -Bhödhe -nu
'ö Atanna -ya bho me -dhe
bha ka zuë" -yö bho- -bha
'pō, "keε -a 'dhe 'ö -kē Atanna
-wü "dhiü ॥loo -sü 'ka bha
॥nē ka zuë" -yö bho- -bha
'kpiisü.

² -A 'kloɔ- -mū ॥dhe me
'ö -wü -dee pō bha -ya -pō
Atanna ॥nē- -dhe, 'yii- pō
me "bhui- -dhe. -A -gen -mū
॥dhe me 'bhaa- -wü 'gü ma.
Teanwən -nu 'wo -bin -sü 'ka
Atanna "piü bha ॥nē- -bha
'Nii- "slüööslü -ya dō- -nu "dhi
'gügbui dhe 'ö- -gō bha- 'ka 'ö-
pō.

³ "Kee 'me 'ö Atanna -wü
"dhiü ॥loo -bha me -nu -bha
bha -yö dhiang -zē me "bhui-
-nu ॥nē- -dhe, kē "dhü kö -a
-nu -bha -zu -yö -a -dhe -sü
yun -yö ziö, kö -ya -nu faan-
dō, kö -yö kpa- -nu -zu -ta.

⁴ 'Mé 'ö -wü -dee pō bha -yö
ö -dī -bha -zu -yö -a -dhe -sü
॥nē- -ma 'gü ma, 'yö Atanna
-wüdhiüloomē -zē 'ö- -bha
'ködhigümē ॥gban "pepe -loo
'ko -ta -sü -bha -a dō -sü 'bha
॥nē- -da 'gü.

⁵ Me ॥gban "pepe ka -wü
-dee pō -sü -yö n 'gü -sē, "keε
-a 'dhe 'ö- "dhia 'dhö n 'gü 'ö
-ziö mü yö -mü Atanna -wü
"dhiü -loo -sü bha ॥nē- 'ka.
-A pō 'a- wo "dhü bha- 'kloɔ-
-mū ॥dhe -a -wüdhiüloomē
॥tröon -yö -dhö -a -bha me
-nu bha 'ö -ziö -wü -dee pō
-me -ta, "ni kö- 'kloɔ- pō -me
-zē 'yaa 'dhö. -A -kē "dhü -sü
bha- 'gü, -a -dhe -bha ॥dhe
॥wa -wü -dee pō -wa 'kloɔ-
pō, kē "dhü kö -yö Atanna
-bha me ॥gban "pepe faan dō
-zu -yö -a -dhe -sü -bha.

⁶ "Een -a -ga 'ka- wo bha
॥wε, n dheeblehang -nu, ॥ya
kē ॥dhe 'ma nu ka -dhe 'gü
kö 'a dhiang zē ka -dhe -wü
-deedee ॥nē- 'gü bha -oo,
-a ॥tröon -dho kē ka -bha
-ee? -Yö n 'gü ॥dhe -a 'dhe
'ö- ॥tröon dho kē ka -bha
yö -mū ॥dhe kö 'ma nu kö
'a 'wən -nu 'wo Atanna -zu
"piü, "een 'zü 'wən -bho 'koo
-sü, "een 'zü -wü 'ö- dō n
"dhi, "een me ॥klang kē -kō
'ö- -zōn n -dhe bha ॥nē ka
॥klang kē- 'ka -sü 'ka. Yö -zē
॥tröon- -dho kē ka -bha.

⁷ -Kwaa -zōn 'ka -zōn "truu
gōn waa- kōnng -nu 'ka. ॥Ya
kē ॥dhe "wipē -nu 'wo "dhü
bha ॥wa "wí do wuudhö -a
-nu -wü -bho 'ko -ta -yan 'yii
kē bha -oo, -a -nu -wü 'gü
-dho ma -kō -kē ॥dhe?

⁸ ॥Ya kē 'zü ॥dhe "truu
'wo -piö kö -wo 'dho -gblü
-bha bha ॥waa -piö ॥dhe
me- "truu "wε -piö, -a -wü
-bho 'ko -ta -yan 'yii kē bha
-oo, de nē dho -dho -gblü
-bha -sō -da?

⁹ -Kō do bha- 'gü, 'ka -wü

-dee pō- 'kloɔ- 'yii kē, mē 'bha 'yii 'dho- 'gū ma. -Yō -kē ɏdhε mē- dhiang zē -dhe "fiēdhe -dhe.

¹⁰ -Wu 'ö "kpvng ɏtaa -yō 'gbε 'ö- 'bhaa bho 'kwéë-, "keε -a 'bha 'yaa 'dho kö- 'kloɔ- 'ya 'dho kē.

¹¹ -A -kē "dhü -sü bha- 'gū, 'mē 'ö dhiang zē n -dhe -wu "wεε 'ö 'maa- ma- 'gū, kö ɏya kē n 'gū ɏdhε "se "wεε 'gū mi 'dhö, kö mang -dī 'pō 'ma kē- 'gū ɏdhε "se "wεε 'gū -mē 'dhö.

¹² ɏDhe 'ö "dhü, ɏdhε 'ö -kē ɏdhε -bhödhe 'ö go Atanna -bha 'Nii- "slüüslü "piü bha- wɔn "dhia -yō ka 'gū "dhiü ziö 'ka bha, -kaa mɔɔ- kö -yō kē ka -go 'gbε, "keε -a 'dhe 'ö dho Atanna -bha mē -nu 'dho "dhiü -zu -yō -a -dhe -sü 'gū bha ɏnē -kaa mɔɔ-.

¹³ -A -kē "dhü -sü bha- 'gū, 'mē 'ö -wu -dee pō -mē 'ka -a -mē -yō bheā" Atanna -dhe kö -ya 'kloɔ- pō -sü -bhödhe bho- -dhe.

¹⁴ -A pō 'a- wo "dhü bha- 'kloɔ- -mü ɏdhε 'i -wu -dee pō sië "dhü, kö i 'nii- 'ö i 'gū bha yō -zē -yō bheā" sië Atanna -dhe, "keε kö i "yaaki -zē 'yaa 'wɔn 'i- pō sië bha- bha 'gū.

¹⁵ -A -kē "dhü -sü bha- 'gū, ɏya kē ma -zē n 'ka, a -dho bheā"- -dhe n 'nii- 'gū, "keε a -dho bheā" 'pō kö n "yaaki -yō 'pē 'a- pō sië bha- do. 'Kō "tan -zian ɏnē- 'ka 'a- bho sië, a -dho -a bho n 'nii- 'gū, "keε a -dho -a 'bha bho 'pō n "yaaki -bha.

¹⁶ -A pō 'a- wo "dhü bha-

'kloɔ- -mü ɏdhε 'bha Atanna nuε" bho i 'nii- 'gū kö 'mē 'ö -dheng 'ka -a -dhökö -sü 'gū -yō ka kpö 'gū, -a -mē -dho -a pō (ɏiin, 'wɔn bha -yō kē "dhü) -kō -kē ɏdhε kö 'i 'pē- pō 'yaa- 'gū ma?

¹⁷ ɏYa kē "dhü, 'kō 'zü 'bha Atanna nuε" bho -wu "nεεnε 'ka -kō 'vv -kō 'ö- 'gū, "keε 'bhaa mē 'dhe 'wo 'dhö -a -nu faan dō -zu -yō -a -dhe -sü -bha, (-a -gen -mü ɏdhε 'waa i -wu 'gū ma).

¹⁸ Mang -zian a Atanna nuε" -bho ɏdedewo 'wɔn bha- 'gū, -a 'kloɔ- -mü ɏdhε a -wu -dee bha- -pō 'a ziö 'ka mē ɏgban "pεpe ka -ta.

¹⁹ "Keε 'ma kē Atanna -bha mē -nu kpö 'gū, a -wu "sɔodhu -zian pō -sü 'ö -bheā -a -dhe -sü 'gū, 'ö mē ɏgban -wa 'gū ma, 'ö- -nu faan dō a- fiē- -bho -wu -dee "gblü do pō -sü -bha.

²⁰ -A -kē "dhü -sü 'gū n dheeabhäng -nu, 'ka 'dho ka -dī 'sü ɏdhε 'nē -nu 'dhö 'wɔn dō -sü 'gū, 'wɔn 'ö -gban 'wɔn yaa kē -sü -bha bha ɏnē -ka kē- 'gū ɏdhε 'nē -nu 'dhö. "Keε ɏya zun 'wɔn dō -sü -zē -bha, -ka kē- 'gū ɏdhε mē ɏkpaɔsü 'dhö.

²¹ -A pō 'a- wo "dhü bha- 'kloɔ- -mü ɏdhε -yō -ben zē -sü 'ka Atanna -bha 'tong- 'séedhe 'gū ɏdhε:

«Kwa Dēmē -ya -pō:

Dhiang 'ö maa- zē Izraedhö -se 'gū -mē -nu -dhe bha a -dho -a dō -wu "wεε pō -mē -nu ɏnē- -nu "dhi,

a -dho -a dɔ nu -me -nu ɻnë-
-nu "dhi,
"keε yö -zë ɻgban 'gü 'wii
'dho wo "tu 'to n -wu
-bha.»

22 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü,
-wu -dee pö -me -nu 'wo
bha -wo Atanna "seε- 'ka 'me
'waa 'dhang bho- "dhiü ɻnë-
-nu 'gü, "keε 'waa- 'ka 'me
'kö 'wo 'dhang bho- "dhiü wo
-zë -a -nu 'gü. 'Yö Atanna
-wudhiüloomé -nu bha 'wo-
"seε- 'ka 'pö 'me 'wo 'dhang
bho- "dhiü -a -nu 'gü, "keε 'yö
'waa- 'ka 'me 'kö 'waa 'dhang
bho- "dhiü -a -nu 'gü.

23 ɻYa kë ɻdhe Atanna -bha
'kodhigümé -nu 'ka ɻloo 'ko
-ta kö me ɻgban "pepe 'ka -ya
-wu -dee pö -sü -bha yuudhö,
kö 'me 'wo -tun "tungti 'ka
Atanna -wɔn 'gü "εεn 'ö 'waa
'dhang bho Yesu -wɔn "dhiü
-wo -kpan ka -bha kö ka "wi
sië "dhü, 'wii 'dho- pö slaa"
-yö ka 'gü -ee?

24 "Kεε ɻya kë ɻdhe 'ka
ɻloo 'ko -ta kö me ɻgban
'ka zun -a -wu "dhiü ɻloo
-sü ɻnë- -bha, 'me 'ö 'yaa
'dhang bho Yesu -wɔn "dhiü
"εεn 'ö 'yii 'wɔn 'ö -gban
-bha bha- 'gü ma ɻkö -së
'ka ɻya -kpan ka -bha kö ka
dɔ sië- ɻsɔng -nu -bhiëe -ta
'dɔondhö Atanna -wu 'ka, -yö
-dho ö -d1 dɔ 'wɔnyaakémé
'ka

25 "dhe 'ka- bho- -ta bha-
-wɔn 'gü, ɻya kë "dhü -a -me
-dho zun ö kpiö 'gü 'ö ɻbhæa
Atanna -dhe 'ö- pö: «'Mε 'ka
ya Atanna -yö ka kpö 'gü
ɻdedewo tean- 'ka!»

'Wɔn 'ö -gban 'wɔn -dɔ

-bhiëe 'gü -sü -bha Atanna
-bha me -nu kpö 'gü -a -dhi-
ang 'ö Pɔdhö -ya zë

26 Pë "pepe 'a- pö bha-
-gɔ 'ö- 'gü yö -mü -më 'ka,
n dheebhang -nu? Yö -mü
ɻdhe 'ka ɻloo 'ko -ta Atanna
-dhopkëdhe 'gü, me 'bha 'ö
mü "tan ɻnë- -gɔ -ee, me
'bha- mü 'zü me ɻklang kë
-wu ɻnë- -gɔ -ee, me 'bha-
mü Atanna ɻya 'wɔn 'bha
-zɔn -dhe 'ö- "piü 'ö- pö -ee,
"εεn 'zü me 'bha- mü yöö
-wu -dee ɻnë- pö kö me 'bha-
mü -ya 'kłco- pö -ee, -a -dhe
-bha ɻdhe -a ɻgban "pepe -yö
kë Atanna -bha 'kodhigümé
-nu faan -dɔ -zu -yö -a -dhe
-sü -bha -wu ɻnë- 'ka.

27 ɻYa kë ɻdhe 'wo dho
-wu -dee pö, -yö kë me ɻple
-yaaga 'bha ɻnë- 'ka "keε -wa
bho 'ko -dhe -dhaa "dhiü, kö
me do 'bha -ya 'kłco- pö.

28 ɻYa kë ɻdhe -a 'kłco- pö
me 'ö suu 'dhö "dhü 'yii kë
ka kpö 'gü, 'me 'wo dho -wu
-dee pö bha -wo -ya wo "dhi
"tung, "εεn -wo woo- pë pö
wo zuë" "piü, kö -yö 'to wa-
Atanna -nu ɻnë- -nu ɻzinng
'gü.

29 'Mε 'ö woo -d1 'pö -a -nu
-bha dho kë- -wu "dhiü -loo
-sü 'ka bha, ɻwaa- pö 'wo-
kë, me ɻple -yaaga -wa kë kö
me -kpea 'wo to -wa 'gü -wlö.

30 ɻYa kë 'zü ɻdhe me "wεε
'bha ɻya kë mü kö Atanna
ɻya 'wɔn 'bha -zɔn -dhe kö
-ya -me "piü ɻdhe 'ö- pö, -a
-dhe -bha ɻdhe me -bleesü
'ö dhiang -yö gun- "dhi bha
-yö ö bo "vaandhö.

31 Mε ɻgban "pepe ka -mɔɔ

-bha 'ka -da "dheεdhö 'do 'do
'ka Atanna -wü "dhiü ɬloo kë
"dhü kö -yö me ɬgban ɬkpaɔ,
kö -ya -nu faan dö.

³² -A pö 'a- wo "dhü bha-
'klɔɔ- -mü ɬdhe -a -dhe 'yaa-
-bha ɬdhe 'me 'ö Atanna 'dhö
ö -wü "dhiü -loo -sü -bhödhë
bhö -sü 'ka- -nu -dhe bha
-wo -da -a -nu -bha -bhödhë
bha- -gɔ ɬdhuëngdhë 'gü. -A
-dheä -bha ɬdhe wo ɬnë wo
-zë -a -nu -ko -yö wö- -ta.

³³ -A -gen -mü ɬdhe
Atanna -zë 'yaa 'wöñ "bh-
luubhlu kë, -yö 'wöñ ɬgban
dö ɬnë- wo -bhiëe 'gü.

-A -dheä -bha ɬdhe -a -bha
'në -nu 'ka ɬloo 'ko -ta,
-dheä -yö ga dhebhö -nu -ta
ɬdhe -kɔ 'ö -kë 'ka -a -bha
'ködhigümë -nu kpö 'gü -dhe
ɬgban "perep 'gü bha- 'dhö.

³⁴ -A -dhe 'yaa- -bha ɬdhe
dhong -nu 'wo "wı, -a -dheä
-bha ɬdhe -wo wo -gɔ 'dho
goɔɔn- -nu -dhe "sia- ɬdhe -kɔ
'ö Atanna -wü -ya pö- 'ka-
-bha 'töng- 'söedhë 'gü bha-
'dhö.

³⁵ ɬYa kë ɬdhe dhëe"
'kpo -dhö 'dhö dhebhö 'bha
-bha 'wöñ 'bha 'gü, waa-
ö -gɔn ɬwa 'dho ɬwa ɬloo
"kweandhö kö -ya dhëe"
'kpo. -A pö 'a- wo "dhü bha-
'klɔɔ- -mü ɬdhe dhiang -zë
Atanna -bha me -nu kpö 'gü
-sü -dö 'yaa dhi dhong -nu
'ka.

³⁶ "Een Atanna -wü -yö -go
ka "piü mü ɬnaa -ee? "Een
kaa do ɬnë 'ka- -wü ma -ee?

³⁷ Me "wü me 'ö- pö
ö -dı -dhe ɬdhe Atanna
-wüdhüloome -mü 'ö 'ka ka
kpö 'gü, "eен 'zü 'ö- pö ö

-dı -dhe ɬya -bhödhë -bhö
ö -dhe, -a -dheä -bha ɬdhe
-a -me -ya 'wöñ dö ɬdhe -wü
'a- pö sië ka -dhe 'söedhë ya-
'gü ya 'töng- -mü 'yö 'a- dö, a-
-dö kwa Dëme -bha dö 'gü.

³⁸ ɬYa kë ɬdhe -a -me 'yii-
do "dhü, me 'bha "tu 'ya 'dho
kë- -me -bha.

³⁹ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü
n dheebhang -nu, -a -dheä
-bha ɬdhe ka zuë" -yö bhö
Atanna -wü "dhiü -loo -sü
ɬnë- -bha. "Kee 'ma- pö "dhü
kö 'mii- pö ɬdhe 'ka -wü -dee
pö -sü -zë 'töng- dö. -Abin!

⁴⁰ 'Ma- pö "dhü kö a- -pö
ɬdhe 'wöñ "wü 'wöñ 'ö ka
"piü ɬdhe 'ka- kë, 'ka- kë
me wë -ta "pu -dho -dhe, kö
'ka- ɬgban ɬnë- bho 'ko -dhe
-dhaa "dhiü -së 'ka.

15

'Wöñ 'ö -gban Klisi -go
ga 'gü -sü -bha -a -dhiang 'ö
Pödhö -ya zë

¹ N dheebhang -nu, naç -së
'ö go Atanna "piü 'a- pö ka
-dhe "töng 'bha 'gü, 'ö 'ka
'dhäng bho- "dhiü 'ö ka -zu
yö -sü 'dhö- -dhe ɬdedewo
bha ɬnë maa ka -zu -bö -a
-wöñ 'ka ɬtaamasü ya- 'gü.

² A- -pö 'wöñ -së 'ö 'ka-
-wöñ 'kun -sü 'ka ka faan 'ka
klöklödhö "dhü bha ɬya kë
ɬdhe 'ka- 'gü -ta -zë 'sü ɬdhe
-kɔ 'a- pö- 'ka ka -dhe bha-
'dhö, kö ɬya ka dha ɬnaa
bha. Yö -zë 'yii kë "dhü, kö
'dhäng 'ka- bho- "dhiü bha
ka- -bho "dhiü "wëewëe, kö-
-trœn 'yaa 'dhö.

³ -Wü 'ö Atanna -ya dö n
"dhi ɬnë 'a ka ɬklang -kë

'ka, "keε -a 'dhe 'ö- "gbuu-sü ɬdede 'ka 'ö- 'gü, yö -mü ɬdhe -yö -gun -ben zë -sü 'ka -a -bha 'sëedhe 'gü ɬdhe Klisi -dho ga kwaa- 'wən yaa -nu -wən 'gü. Ga 'ö "dhü bha Klisi ɬyaa- wo 'pö tean- 'ka.

⁴ -Yö -gun -ben zë -sü 'ka Atanna -gɔ 'sëedhe 'gü 'zü ɬdhe ɬya ga -yö -dho -dhekpacyi ɬple ɬnë-kë ɬgeebco, 'yö -bö -a -dhekpacyi -yaaga -naa 'ka. ɬDhe 'ö ga, 'ö 'wo- -wəe bho, -yö -wɔ ɬgeebco 'pö ɬple "dhü tean- 'ka 'yö -bö -a -yaaga -naa -yi 'ka.

⁵ ɬDhe 'ö -bö 'ö go ga 'gü, -yö ö -dı -zɔn Piehdö -dhe, 'yö dho 'ö ö -dı -zɔn 'zü ö -bha bɔmɛ -nu -kaɔng do ga ɬple bha- -nu -dhe.

⁶ ɬDhe 'ö ɬya kë "dhü, 'yö dho 'zü 'ö ö -dı -zɔn ö -bha ɬklang -nu 'wo -ziö mɛ këng "sɔodhu -ta -a -nu -dhe kö -wo -dhe do 'gü. 'Me 'ö ö -dı -zɔn -nu -dhe "dhü bha- mɛ 'bha -nu ɬwa ga "keε -a mɛ 'gbe ɬdede -wo -tun "yaan "tüng 'kwa dɔ- 'ka ya- 'gü.

⁷ ɬDhe 'ö go mü, 'yö dho 'zü 'ö ö -dı -zɔn Zakö -dhe, 'yö ö -dı -zɔn 'zü ö -bha bɔmɛ -nu ɬgban "pəpe -dhe.

⁸ ɬDhe 'ö ɬya ö -dı -zɔn 'mɛ 'wo bha- -nu ɬgban "pəpe -dhe ɬdhe -kɔ bha- 'dhö, 'yö dho 'ö ö -dı -zɔn mang -dı 'pö n -dhe. "Keε ma -zë a -gun -gɔ ɬdhe 'në 'ö- bho -wən 'yaa gun mɛ 'bha "yaan ɬnë-'dhö.

⁹ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kłɔc- -mü ɬdhe ma ɬnë 'a- -nu ɬgban bha 'në tɔɔ 'ka,

-a -dhe -zian 'yaa -bha ɬdhe ma -zë -wo n -dhe Yesu -bha bɔmɛ, -a 'kłɔc- -mü ɬdhe a kë Atanna -bha 'kɔdhigümɛ -nu -wëedhe -bho ɬdedewo.

¹⁰ "Keε -a -bha -gasite ɬnë-'saa- 'gü, 'yö -duε 'dhe 'a- 'gü ɬdεε ya 'a- 'gü. -Gasite 'ö -kë n -dhe 'pö "dhü bha 'yii kë "wlaawən 'ka, -a ɬtrɔɔn -ya -bha. -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kłɔc- -mü ɬdhe yë 'a-kë -sü 'ka- -dhe -a "dhiü- -ziö -a -bha bɔmɛ -nu ɬgban -bha -ta. 'Sa -a kë 'a- wo "dhü bha 'mii- kë n -dı faan 'ka, -a -bha -gasite 'ö -kë n -dhe bha- 'saa- -mü. Yö ɬnë n gba-kë -faan 'ka.

¹¹ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, -yö -kë n 'ka oo, -yö -kë Yesu -bha bɔmɛ "wəe 'bha 'ka oo, Atanna -bha nao do 'ö mɛ ɬgban 'yi- dɔ ka -gɔ 'ö 'ka 'dhang bho- "dhiü bha ɬnë 'a- 'kłɔc- pö bha.

'Wən 'ö -gban kwa -go ga 'gü -sü -bha -a -dhang 'ö Pɔdhö -ya zë

¹² 'Wən 'yi- -dhang zë ka -dhe yö -mü ɬdhe Klisi ɬya 'go ga 'gü ɬya -bö. -Yö -kë mü ɬdhe 'sa 'yö mɛ -yö ɬsloɔ ka kpö 'gü 'yö- pö ɬdhe 'mɛ ɬwa ga kö ɬwa ga 'wii 'dho -bö?

¹³ -A pö 'wo- wo "dhü bha ɬya kë ɬdhe 'ö tean- 'ka 'nu kö Klisi -dı 'pö 'yii -bö 'sa -keε!

¹⁴ 'Yö ɬya kë ɬdhe Klisi 'yii 'go ga 'gü 'nu 'pö tean- 'ka, kö -a -dhang 'yi- zë ka -dhe bha "wlaa- ɬnë 'yi- zë "wəewəe, 'sa kö ka 'dhang -bho "dhiü -gen 'yaa 'dhö 'pö.

15 'Sa ॥ya kë ॥dhe 'me ॥wa ga 'waa -bö 'nu tongtongdhö tean- 'ka, kö -a pö 'yi- wo ॥dhe Atanna ॥ya Klisi -bö bha ॥sua ॥në 'yi- -kë.

16 -A 'kloɔ- -mü ॥dhe ॥ya kë ॥dhe 'me ॥wa ga 'waa -bö 'nu tongtongdhö 'zü, kö Klisi -dī 'pö 'yii -bö ॥naa bha.

17 'Yö ॥ya kë ॥dhe Klisi 'yii -bö 'pö 'nu tean- ॥dede 'ka kö ka -dī -zian ॥në 'ka- kë sië "wεεwεε -zu -yö Atanna -dhe -sü 'ka bha, kö kaa- 'wɔn yaa 'yii 'go ka -bha, kö ka -tun ga -sü 'ka Atanna -gɔ ॥naa bha.

18 ॥Ya kë 'pö "dhü kö 'me 'wo to Klisi -bha zian bha- -ta 'wo ga bha kö- -nu 'gü ॥ya see- ॥naa bha.

19 ॥Ya kë ॥dhe kwa -bha -zu -yö Yesu -dhe -sü ॥ya kë -tosea dosengseng 'ö 'kwa-kë sië "kpung ॥taa yö bha ॥në- -wɔn 'gü, kö- "wεε 'bha 'yaa yö -zë zian- -ta, kö kwa ॥në 'kwa -wëëme ॥gban "dhiütodhe 'ka.

20 "Kεε 'yaa "dhü, Klisi -yö -bö -sü 'ka tean- ॥dede 'ka, kë "dhü kö -yö kë 'me 'wo dho -bö -dhekpao dhia" 'gü bha- -nu -bha -mɔ -bleesü 'ö -wo -a 'ka.

21 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloɔ- -mü ॥dhe ga -yö -bɔ me do ॥në- -ta 'yö -da "kpung ॥taa, -kɔ do bha- 'gü 'pö -go ga 'gü -sü -yö -bɔ me do ॥në- -ta 'yö nu.

22 Ga 'ö me ॥gban "pepe 'wo- wo sië bha- 'kloɔ- -mü Adan -bha -kë me ॥gban "bhëma 'ka -sü ॥në- 'ka. -Kɔ do bha- 'gü 'pö 'go 'ö 'wo dho- wo ga 'gü bha- 'kloɔ- -mü -bɔ Klisi 'ka -sü ॥në- 'ka.

23 "Kεε -bö -kɔ 'ö dho kë bha -yö -dho kë -bhiëe ॥në- 'ka. Klisi ॥në me -bleesü 'ö -bö -a 'ka, 'yö 'me 'wo bɔ- 'ka bha 'wo wo -bha wo "tüng 'ö dho nu- 'ka kö -yö me -dhe kë bha- 'ka.

24 ॥Ya 'go yö ॥në- 'gü 'yö 'gügbüldhe -pë "pepe 'ö -nu -kɔ -yö -ziö "kpungtaadhe -gɔ bha Klisi -yö medhe sū- -nu -gɔ, 'yö kpao -pe -ziö me -gɔ -pë "pepe ॥gban -bha, -yö -dho "kpungtaadhe ॥gban -gɔ 'waanu -kɔ bha ॥në- 'gü 'yö- sū 'ö- "kplëng bho ö dë -dhe.

25 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloɔ- -mü ॥dhe -a -dhe -bha ॥dhe Klisi -yö medhe kë kö -yö 'to- 'ka "dhü -yö zun- 'ka 'yi 'ö Atanna dho- 'yao- -nu -da 'ka -a -gen ॥wlöö bha- -bha.

26 'Sa ga ॥në- 'yao- -nu 'wo "dhü bha- -nu -totaamasü 'ka.

27 -A 'kloɔ- -mü ॥dhe -yö -ben zë -sü 'ka -a -bha 'tong- 'sëedhe 'gü ॥dhe:

«Atanna ॥ya pë ॥gban "pepe -da -a -gen ॥wlöö.»

"Kεε ॥waa- pö "dhü kö 'wii "wí yö 'kö yö -zë 'ö pë ॥gban -da Klisi -gen ॥wlöö bha- 'ka.

28 ॥Ya kë ॥dhe Klisi ॥ya -ya pë ॥gban "pepe -gɔ "dhiüt yi 'ö- 'ka, kö- -bhiëe ॥ya zun 'ko "dhiüt, 'yö Klisi 'ö -kë Atanna Gbö 'ka bha yöö -dī 'pö 'ö ö -gɔ dho "sia- ö Dë -dhe, 'yö -ya 'pë bha- ॥gban "pepe -gɔ "dhiüt.

29 -Ka -dhe -ga, ॥ya kë 'nu ॥dhe 'me ॥wa ga 'waa -bö tongtongdhö kö 'me 'wo- -nu -zu 'me ॥wa ga (kö 'wii- -nu

-bo Yesu 'ka -zu bho) -a -nu -bha "zu 'gü bha- wo -gen 'yaa 'dhö. "Kee 'me 'wo bha -wo wo -zu -gɔn -më -wɔn -zë -dhe 'yö 'wo -nu -bo Yesu 'ka -zu bho?

³⁰ Ya kë 'nu ॥dhe 'me ॥wa ga 'waa -bö 'nu tongtongdhö kö 'me 'kö 'yi ya yi -dı -dɔ ga "dhiü "tüng ॥gban "pεpε 'gü -gen -mü -më 'ka?

³¹ N dheeblehang -nu, ka ॥në 'ka n -gen gbo -kë "gblügblü kwa Dëme Yesu Klisi -bha zian -ta. 'A- zë ka -dhe ॥sii ॥dede -ta ॥dhe a -dɔ ga "dhiü -dhe "puu 'ö ॥kpaç -a ॥gban 'gü.

³² Ya kë 'nu ॥dhe 'me ॥wa ga 'waa -bö tongtongdhö, (kö Atanna -wu) -ta -ko 'a- zë Efiezö -pö ya- 'gü ॥dhe me- pë zë wü "dhiü- 'ka bha- ॥trɔɔn -mü -më 'ka? ॥Ya kë 'nu ॥dhe 'ko suu bha a- -zë "kpungtaapë ॥në -wɔn 'gü, kö- zë -gen 'yaa 'dhö. ॥Ya kë "dhö 'nu kö mang -dı 'pö a -dho -a pö 'nu ॥dhe -kɔ 'wo- "gwënnng -da 'ka -a 'dhö ॥dhe: «॥Dhe 'ö -kë ॥dhe kwa ga -wɔn -yö -dhö dhia" bha, -ka -kwa 'wɔn "vv 'wɔn 'ö -dhi kwa -dhe -a ॥gban ke 'sa.»

³³ ॥Dhe 'ö "dhö n dheeblehang -nu, a- -pö ka -dhe ॥dhe 'ka 'dho "kpénng- kë ka -dı -go. -A -gen -mü ॥dhe: «'Bha ॥nëng kékoyaame -bha i kë -kɔ -yö -siö.»

³⁴ ॥Dhe 'ö "dhö n dheeblehang -nu, -ka slëe- ka 'gü kö 'ka zun tean -zian -bha ॥dhe -kɔ 'ö- -dhe 'dhö -bha -dhe me -ya kë 'ka -a 'dhö, kö 'ka ka bo 'wɔn yaa kë -sü 'ka.

-A pö 'a- wo "dhö bha- 'kloɔ- -mü ॥dhe me 'bha -nu -wo ka kpö 'gü 'ö 'waa Atanna dɔ -zianwo. A- -pö "dhö kö -yö bho ॥në -wo ka 'gü 'yiü- -wɔn -bha.

'Wɔn 'ö -gban kwi -dee 'ö 'me ॥wa ga 'wo dho -bö 'ka -a -bha -a -dhiang 'ö Pɔdhö -ya zë

³⁵ 'Ma- pö "dhö me- -dho ॥slɔɔ ka kpö 'gü 'ö- pö: «"Kee 'me ॥wa ga 'nu -wo -dho -bö -kɔ kë ॥dhe 'sa? Kwi suu -meɛ ॥në dho kë -nu -bha?»

³⁶ A -tamame 'i ya, pëga 'i- -da "sædhö ॥sië bha -yö -bhong bho -kɔ -kë ॥dhe kö 'yii ga -zë wo?

³⁷ "Een pë -bhong ॥në 'i- -da "sæ 'yaa kë pëga -zë 'ka -ee? -Yö -kë -mlü 'ka oo, -yö -kë pë "vv pë 'ö- 'ka oo, -a ga ॥në 'wo- ta, 'yö gun -na -bhong -zë bho.

³⁸ Atanna ॥në kwi 'ö -dhi -dhe -a -da pëga 'i- -da "sæ bha -bha, -a 'dhe 'ö "dhö -a -bhong 'ö bho- -bha 'yö- nu -dhe.

³⁹ 'Sa "yaanpë "pεpε 'ö 'dhö, -a ॥gban -wü suu -yö -dı -ta -dı -ta. Me "bhıı -nu -wü suu -yö -dı -ta, 'yö wü -nu -bha 'dhö -dı -ta, 'yö -maa -nu -bha 'dhö -dı -ta, 'yö 'yuü- -bha 'dhö -dı -ta 'pö.

⁴⁰ Atanna -bha -dapë -nu 'wo "dhö bha- 'bha -nu -wo dhang- 'gü, 'yö- 'bha -nu 'wo "kpung ॥taa. -A 'dhe -nu 'wo dhang- 'gü -a -nu suu -yö -dı -ta, 'yö- 'dhe 'wo "kpung ॥taa -a -nu -bha 'dhö -dı -ta 'pö. -A 'dhe 'wo dhang- 'gü -a -nu

-bha -sëdhë -yo -bho -a 'dhe
'wo "kpung ɬtaa -a -nu "piü.

⁴¹ 'Yënnig- -bha -sëdhë -ya
-go, "su -bha -ya -go, "susëng
-bha -ya -go, -a -nu ɬgban
-bha -sëdhë -yo -bho 'ko "piü,
aa" ɬni "susëng -nu -di -slco
-zian 'wo bha, -a -nu -bha
-sëdhë -yo -bho 'ko "piü.

⁴² 'Me ɬwa ga -a -nu -bö
-sü -dho kë -ko do bha ɬnë-
'gü, 'me ɬya ga -a bun bho
-sü bha -yo kë ɬdhe pë ta -sü
ɬnë- 'dhö. ɬWa bo- -sö -sü
-zë 'ka "sëe kö- "bu -wɔn ɬnë
ɬya 'to. "Këe kwi -dee 'dhe
kö yöö -bö 'ka bha yö -zë
'yaa "bupë 'ka.

⁴³ -A -da "sëe "tüng 'kö bha-
'ka, kö -yo 'ya-, kö "sì 'yaa-
-dhe, "këe -a -bö "tüng -zë 'ka
kö ɬya kë -së, kö faan ɬya -da
'gü.

⁴⁴ 'Wo- -da "sëe kwi 'dhe
kö- 'ka bha me "bhui- kwi
-mü, "këe kwi 'dhe 'kö dho
-bö 'ka bha -yo -go Atanna
ɬnë- "piü. -A -gen -mü ɬdhe
ɬdhe 'kö "kpung ɬtaa -kwi
'dhö 'dhö, kö Atanna ɬplöö
-kwi -yo -dhö 'pö.

⁴⁵ -A pö 'a- wo "dhü bha-
'klco- -mü ɬdhe -yo -ben zë
-sü 'ka Atanna -bha 'sëedhe
'gü ɬdhe:
«Me -bleesü 'ö- -da yi 'bha 'ka
'wo- Adan -kë bha
-ya -kë mebhuidhe "yaandhe
ɬnë- 'ka,

"këe Klisi 'ö Adan bha- 'dhe
kwa dɔ -kɔ ya- 'gü -a
'ka bha
yo -zë 'Nii- 'ö ɬsii -da me 'gü
ɬnë- 'ka.»

⁴⁶ -Kɔ do bha- 'gü, kwi 'dhe 'ö
kwa -bha "kpung ɬtaa ya ɬnë
Atanna -ya -da -bleesü, 'yö-

-dee 'dhe 'ö dho 'go- "piü 'ö
dho bhɔ- -bha 'Nii- "slüüslü
'ka ö 'gü bha 'yo- -da ɬtaama.
⁴⁷ Adan -bleesü 'ö Atanna -ya
-da bha -ya -kë "se ɬnë- 'ka.
"Këe -a ɬple -naa -zë -yo kë
-go dhang- ɬnë- 'gü.

⁴⁸ Adan 'dhe 'ö- -kë "se 'ka
bha- 'gü -në "pepe 'kö 'kwa
"kpung ɬtaa ya kwa -bho yö
ɬnë- -bha, 'yo Adan 'dhe 'ö
go dhang- 'gü ɬtaamasü ya-
'gü bha me "pepe 'kö 'kwa bɔ
Yesu 'ka 'kwa bho 'pö- -bha.
⁴⁹ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü,
'kwa me 'dhe 'ö "se -kɔn 'ka
-a -bho -bha 'ka -kɔ do 'ö-
'gü bha ɬnë 'kwa dho kë 'pö
me 'dhe 'ö go dhang- 'gü bha-
-bho -bha 'ka -a -kɔ do bha-
'gü.

⁵⁰ N dheebhang -nu, 'ma-
pö "dhü kö a- -pö ɬdhe
kwa ɬnëng 'ö kwa -bha
waa- kwa ɬycɔn 'ö kwa
'gü bha wo -zë 'waa ɬmɔɔ-
-bha kö -wo -da Atanna
-bha -gblüdëdhækëdhe 'gü,
-a 'klco- -mü ɬdhe "bupë -zë
'yii 'dho ɬmɔɔ- -bha kö -yo 'to
"dhü ɬdhe 'pë 'yaa "bu- 'dhö.

⁵¹ -A -kë "dhü -sü 'gü, 'wɔn
'ö -bin -sü 'ka, 'ö Atanna -zv
"piü ɬnë maa- pö ka -dhe
bha. Yo -mü ɬdhe me ɬgban
"pepe -zë 'kwii 'dho ga, "këe
"gla ɬnë me ɬgban "pepe
'kwa dho- wo.

⁵² -A pö 'a- wo "dhü bha-
'klco- -mü ɬdhe yi 'ö Atanna
-bha "truu ɬtaamasü dho
"wì- 'ka bha, me ɬgban kwa
-dho "gla ɬdhe -kɔ 'ö me- me
"yan zë- 'ka bha- 'dhö. -A
-gen -mü ɬdhe ɬya bo "wì
-sü 'ka, 'yo 'me ɬwa ga 'nu
bha 'wo -bö kwi -dee 'dhe 'ö

၉ya kë me -bha 'ö me 'yaa ga tongtongdhö 'zü bha- 'ka, 'yö 'me 'kwa dho kë "yaan 'pö "tüng bha- 'gü bha 'kwa -gla.

⁵³ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloɔ- -mü ၏dhe -a -dheə -bha ၏dhe kwi 'dhe "bu -kwi 'ka bha -yö "gla kwi 'dhe 'yaa "bu bha- 'gü kö pë 'dhe gapë 'ka -yö "gla 'pö 'pë 'yaa ga tongtongdhö -a 'gü.

⁵⁴ ၉Ya kë ၏dhe 'pë 'ö gapë 'ka ၉ya bo kwi 'dhe 'yaa ga -a -da -sü 'ka ö -bha, kö 'pë 'ö ga -yö bo "gla -sü 'ka 'pë 'yaa ga -a 'gü, kö -wu 'ö -ben zë -sü 'ka Atanna -bha 'sëedhe 'gü ၏dhe:

«Atanna -kɔ ၉ya ziö ga -go, -a -bha -gblü ၉ya- "mëng.»

⁵⁵ "Ξεν 'zü ၏dhe:

«Ga i -kɔ -ziö me "bhui- -go -dhe ၏në 'me?»

I ၏glongga 'i gun me 'kun sië- 'ka bha -yö 'me ၏tɔn bha?» -a 'gü -wɔn ၉ya kë.

⁵⁶ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloɔ- -mü ၏dhe ga -yö ö zü -gban ၏sɔng yaya -nu 'wo kwa -bha bha ၏në -'gü 'yö- -kɔ -yö -ziö kwa -go. 'Yö kwa ၏sɔng -nu bha 'pö 'wo wo zü -gban Atanna -bha 'tɔng- 'gü. ၉Ya kë 'nu ၏dhe 'kwaa 'wɔn yaa kë, kö 'kwaa ga.

⁵⁷ "Κεε -ka -kwa Atanna nue" bho, -a -gen -mü ၏dhe yö ၏në kwa -kɔ -ziö 'wɔn yaa waa- ga -a -nu -go kwa Démé Yesu Klisi 'saa- 'gü.

⁵⁸ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü n dheebhang -nu, ka -bha -zü -yö Atanna -dhe -sü bha -kaa 'kun "gbui- kö 'ka ka

faan dɔ -a -bha yë bha- -bha -kpeakpεawo. -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloɔ- -mü ၏dhe kaa ၏dede ka- 'wɔn -dɔ ၏dhe yë 'ka- kë sië- -dhe ka -bha -kë kwa Démé -bha 'ka -sü -wɔn 'gü bha yë 'gü "fië 'yaa -mü.

16

'Wɔn 'ö -gban 'pë 'ö Kodhengtö -me -nu dho- bho 'ko -ta waa- 'wɔn -nu 'ö Pɔdhö "piü ၏dhe 'ö- kë -a -bha -a dhiang 'ö- zë

¹ 'Wɔn 'dhe 'kö gun n "piü ၏dhe 'a- pö ka -dhe ၏në 'a- pö bha. -A 'dhe 'ö ၉ya 'to -pö ka -dhe -pë 'ka ၏taamasü ya- 'gü, 'yö -kë 'pë 'ka- bho sië Atanna -bha me -nu 'wo Zedhizadhemö -a -nu -dhe bha- -wɔn 'ka. 'A -wu kρɔ Atanna -bha 'kɔdhigüme -nu 'wo Gadhatö -a -nu -bha 'a- pö -wa kë -kɔ 'ö- -bha bha, Kodhengtö -me -nu, -kaa kë 'pö -kɔ do bha- 'gü.

² A -pö 'ka ka 'gü dɔ "gbui- kö ၏glooyi ၉ya ၏loo -kɔ 'ö- -bha 'do 'do, kö 'pë 'ka- ၏slɔɔ "dhɔɔ ၏zinng 'gü do 'gü, -a 'dhe 'ö ka -kɔ -yö ၏mɔɔ- -bha, 'ka- -ya -d̄i -ta kö 'ka- ၏loo 'ko -ta kö 'ka- bɔ Atanna -bha me -nu 'wo Zedhizadhemö -a -nu -dhe, kö 'ka 'dho- pö 'ka dɔ n -loo mü -sü -go.

³ 'Mε 'ka 'dhang bho- "dhiü, -kaa -nu -ya ka -kɔ "sɔɔ kö 'ma nu 'ma ၏loo mü, kö 'sëedhe 'wo dho wo "kplēng bho- -ta 'a- kë kö 'a- dɔ- -nu -go kö -wo 'dho 'pë 'ka- ၏gbao bha- 'ka 'me 'wo Zedhizadhemö -a -nu -dhe.

4 Ya kë 'zü dhë 'pë 'ka dho- bho bha ya kë 'gbe, kö -yö mang dede n 'dho -gen bho, kö 'yi 'dho yi "kwëe.

5 Ya 'go yö -zë 'gü, -yö n "piü dhë 'a nu zun ka -dhë 'gü. "Kee n -bɔ Maseduanö -se 'gü -wɔn -yö -tun kö 'kö 'a gun -na nu.

6 'Bha mü "dhü 'ma nu a -dho gwëe 'në 'bha bho ka "piü mü, 'ö 'a -nees 'gü -zian -kë mü. Ya kë "dhü ka -dho mɔɔ- -bha 'ka dho n dɔ -dhë "pere 'ö -dho mü -wɔn 'dhö n -bha bha- 'gü.

7 -A pö 'a- wo "dhü bha- kloɔ- -mü dhë 'yaa n "piü dhë 'ma nu 'ma n "yan -kpan ka -bha 'a 'to 'a ziö. Ya kë dhë ya kë kwa Dëme -dhidhewɔn -zë 'ka, -yö n "piü dhë 'ma nu 'a gwëe 'në 'bha wo ka "piü mü.

8 "Kee yö -zë gban 'gü, a -dho to Efiezö -pö ya- 'gü kö 'ö Pangtökötö yi -yö lloo.

9 -A pö 'a- wo "dhü bha- kloɔ- -mü dhë 'ko -zë Atanna -wu 'ka -me -nu -kë 'gbe -sü gban waa- -bha -bha, -a -bha yë bha- -ye "dhi -yö "pu -sü 'ka n -go 'pö- ya- 'gü dedewo.

10 Timote -zë ya -da n "dhiü -yö nu sië, "kee ya nu ya lloo mü -kaa -dheng 'kun "yɔn -ko 'ka kö- "dhia -yö 'ma- 'gü, -a -gen -mü dhë kwa Dëme -bha yekëme -mü 'ka 'pö dhë n 'dhö.

11 'Ka 'dho- pö 'ka- -ga "yan -wlö -ta 'ka. -Kaa dɔ zian- -se 'ka kö- "dhiü yee kë -sü -yö -wo n -ta zuë" nii -da

'ka, -a -gen -mü dhë n "yan -yö waa- kwa dheebhang -nu -go.

12 Kwa dheebhang Apodhɔsö -zë a- -pö -dhë "tüng gban 'gü dhë kwa dheebhang -nu 'wo nu sië zun ka -dhë 'gü weng- -nu -wo nu wo "kwëe, "wɪ në 'yii- wo n -go -bha kö. "Kee yö -zë gban 'gü 'yii 'dho 'to- 'gü, ya ö -dɪ slɔɔ -yö -dho nu zun ka -dhë 'gü.

13 -Ka -ya ka "yaan, ka 'gü 'ya 'dho ga -zu -yö Atanna -dhë -sü 'ka, -ka ka faan dɔ, -ka ka 'gü dɔ "gbii.

14 'Wɔn "pere 'ka dho- kë, -kaa kë -dhɔ 'gü.

15 Ka Tefana waa- -bha 'kɔɔme -nu -dɔ. Ka -wɔn -dɔ 'kpakpadhö dhë wo në 'wo 'hang bho Yesu -wɔn "dhiü -bleblesü Akai -se bha- 'gü, 'yö 'wo wo -dɪ "kplëng bho -sü 'ka Atanna -bha me -nu 'wo "se bha- 'gü -a -nu -dhë. Dhë 'ö "dhü n dheebhang -nu, bheea" në 'a- wo ka -dhë,

16 kö 'ka dɔ "gbii- 'ka ka "tu 'to 'me 'wo bha waa- me -nu 'ö -nu -ko 'dhö 'wɔn do -bha bha në -nu -wu -bha kö -wo kë "dhiü -sü ka 'ka -me -nu 'ka.

17 Tefana 'dhöö, Fɔɔtunatusö 'dhöö, Akaikusö 'dhö, nu 'wo- wo -wo n -dhë 'gü yö bha dhi 'ö -wo n -dhë -a "sinma 'yaa 'dhö. -A 'kloɔ- -mü dhë ka -dhɔ 'ö ya gun ya 'kpo n "dhiü bha, wo në waa- 'dho 'në 'bha wo n -go "sia-.

18 'Ö go mü 'zü wo në wa n zuë" 'waanu dhë -ko 'wo ka zuë" 'waanu 'ka 'pö

mü bha- 'dhö. Më suu 'wo "dhü bha- -dheä -bha -dhë 'ka ॥bhlëë -ya -nu -bha kö 'ka dç- -nu -wɔn 'kun -dhë 'ka.

¹⁹ ('Wɔn -nu 'wo gun n "piü ॥dhë 'a- pö ka -dhë kö -yö 'to -dhio -wu -totaamasü 'ka 'yö bha.) ॥Dhe 'ö "dhü, më "pεpε 'dhe 'kö 'wo Atanna -bha 'kɔdhigümë 'ka Azi -sε ya- 'gü ॥wa ka ॥tua bho 'gbe. Akidhasö waa- -bha dhebhö Plisidhö waa- Atanna -bha 'kɔdhigümë -nu 'wo ॥loo 'ko -ta -a -nu -gɔ 'kɔodhö bha, -wa -pö 'wa ka ॥tua bho kwa Dëmë Yesu Klisi 'to 'gü.

²⁰ Kwa dheebhang -nu "pεpε 'wo -dhë ya- 'gü ॥wa ka ॥tua bho 'gbe. 'Ka -kpan ka 'ko -nu -bha -ka ॥loo ka 'kwëë- ॥dhë -ko 'ö dheebhang -zë -nu -wa -kë 'ka -a 'dhö.

²¹ ॥Tuabhonac 'kö ya mang Pɔdhö -më ma ॥në 'a -bεn zë n -dı -kɔ "dhë 'ka.

²² Më "vv më 'ö kwa Dëmë -dhö 'yaa- kë -a -më -bha "dhang ॥në bha! "Kεε yi -zë yi- -pö «Madhanata»! 'Ya-pö "dhü kö yi- -pö yi Dëmë bha -yö nu.

²³ Kö kwa Dëmë Yesu -yö -gasite kë ka -dhë bha 'aa -yö kë.

²⁴ Më ॥gban "pεpε ka -dhö -yö n -kë Yesu Klisi -wɔn 'ko -sɔn.

'Sëëdhe ॥ple -naa 'ö Pödhö -ya bɔ Atanna -bha mɛ -nu 'wo 2 Kodhengtö -a -nu -dhe

Pödhö -bha Atanna nüe"
bho -wv

¹ 'Sëëdhe ya mang Pödhö -mɛ 'ö Atanna ॥në n -ya Yesu Klisi -bha bɔmɛ 'ka bha, yaa-Timote 'ö -kë yi dheebhang 'ka 'pö kwa Dëme bha- -bha zian -ta bha yi ॥në 'yi- bɔ ka -dhe.

Yi 'sëëdhe ya- -bɔ mɛ "pepe 'ka Atanna -bha 'kɔdhigümɛ -nu 'ka Kodhengtö -pö 'gü waa- mɛ "pepe 'dhe 'wo to 'wo ka -go Akai -se bha- 'gü bha ॥në ka -dhe.

² Kö kwa Dë Atanna waa-kwa Dëme Yesu Klisi 'ö 'dhö -wo ka gba zuëyagblü 'ka, kö -wo -gasite kë ka -dhe bha ('aa -yo kë).

³ -Ka -kwa Atanna 'ö -kë kwa Dëme Yesu Klisi Dë 'ka, yo 'ö mɛ -nu -wëe -ya -kë -ziiziisü 'ka, 'ö mɛ -zu -gban -ko ॥gban -ko ॥gban 'gü bhanue" bho ॥dedewo.

⁴ Yö ॥në yi -zu -gban "yénng ॥gbaɔndhe ॥gban "pepe suu 'gü, kë "dhü kö -ko do 'ö yi -zu -gban 'ka bha 'yi mɛ "wëe -nu -zu -gban 'ka 'pö kö -wa -nu -wëeëkë wo sië.

⁵ -Kö do 'ö Klisi -wëedhë -yo bho- 'ka, yii -dı 'pö yi -wëedhë -yo -bho 'ka, "Këe yi -wëedhë bho -sü bha- 'bha 'dhö -da sië- 'gü Klisi -wɔn

'gü kö Klisi -dı 'pö -yo yi faan dɔ sië "dhü do 'ö dho- 'ka.

⁶ 'Ya saan", kö yi -saan kë "dhü kö ka ॥në ka -zu -yo -gban, kë "dhü kö 'ka dha. Klisi ॥ya yi -zu -gban, kö -ya -kë "dhü kö yi -wëeëkë "dhiü -nu 'wo- wo bha ka- -dhe yo, kö ka -zu -yo -gban, kö ka zuë" -yo kë -sea, kö ॥wa ka -wëeëkë wo 'pö ॥dhe yi 'dhö kö -yo 'kun bho ka 'gü.

⁷ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, yi -zu -ya 'gü klöklödhö 'ö 'yi -wɔn dɔ 'kpakpadhö ॥dhe ka -wëedhë 'dhö bho sië ॥dhe yi 'dhö -ko do 'ö- 'gü bha, Atanna do 'ö yi -zu -gban bha -yo -dho ka -zu -gban 'pö -ko do bha- 'gü.

⁸ N dheebhang -nu, 'yaa yi "piü tongtongdhö ॥dhe sëë -ziisü 'yi- bho Azi -se 'gü bha 'ka kë- 'gü ka ti -bha. -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloɔ- -mü ॥dhe sëë 'yi- bho Azi -se 'gü bha- -dhiang 'yaa zë. 'Ö dɔ mü kö yi dha -wɔn -zian 'yaa yi "yaan 'zü.

⁹ Kö yi dha -wɔn -zë ॥ya kë yi tii' 'ka -wɔn ॥në- 'ka, kö yi ga -wɔn ॥në yi "yaan -wɔn 'ka. "Këe kë 'ö- wo "dhü bha -yo kë "dhü kö 'yi yi -zu -ya Atanna 'ö- -ko -yo ॥mɔɔ mɛ -bho ga 'gü -sü -bha 'bha ॥në -dhe, kö 'ya 'dho yi -zu 'gɔn yi -dı -dhe.

¹⁰ Yö 'ö "dhü bha ॥në yi dha 'wɔn 'ö yi -go -yo ॥mɔɔ -bha 'nu 'ö 'to- 'gü bha- -go. 'Sa yö ॥në dho yi dha- -go "dhü -kpeawo.

¹¹ "Këe -a -dhe -bha ॥dhe 'ka yi -ta 'kun -bhe Atanna -dhe -sü -bha yi -wɔn 'gü. Yö

𠁻në 𠁻ya kë "dhü, 'yö dho zë me 'gbə -bha bhe" 'wo- wo sië yi -wən 'gü bha- -dhe 'yö -gasite -kë yi -dhe. 'Yö- 'gü -wən 𠁻ya bo kë -sü 'ka, 'yö me 'gbə -wa nue" bho -a kë 'ö- wo yi -dhe "dhü bha- -wən 'gü.

¹² -Ka -dhe -ga, 'ya yi -zv 'gən "senngdhö yi -məc -bha 'yi yi 'tə kun. Yi 'tə 'kun -gen -mü 𠁻dhe -tosea 'yi- -kë "kpungtaadhe ya- 'gü, "keε 'ö 'yi- -kë ka kpö 'gü kö yi mü bha, yi- -kë 𠁻dhe -kə 'ö Atanna -ya -zən 'ka yi -dhe 𠁻në- 'dhö "gbludhe "puu -ta "keε teanwən 'ö go- "piü -a -ta, "keε yi- -kë "dhü -gasite 'ö- -kë yi -dhe bha 𠁻në- 'saagü, 'yii- kë me -nu -bha 'wəndədhe -bha. -A -kë "dhü -sü bha- 'gü yi zuë" "yaa za do yi -bha. 'Wən 'ö- -wən 'gü 'yö 'yi 𠁻məc -bha 'yi yi 'tə kun bha 'yö bha.

¹³⁻¹⁴ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloɔ- -mü 𠁻dhe 'səedhe -zian 'yi- bə ka -dhe bha teanwən "puu 𠁻në 'yi- pö ka -dhe -a 'gü, 'yii "kpēnng- kë ka -go kö 'yi- 'bha 'to yi "gblu 𠁻dhe -kə 'ö kaa 𠁻dede 'ka- -wu pö- 'ka bha- 'dhö. -A -kë "dhü -sü bha- 'gü -yö n 'gü 𠁻dhe 'kö 'kii- 'gü -zian ma "tüng ya- 'gü "keε kwa Dēme Yesu -bha 'yiēn- yaa- -ya dhang- -bha yi 'ö- 'ka ka -dho -a 'wən do 𠁻dhe ka -bhaa 'tə -bhə -bha -me -mü yi 𠁻në yi 'ka 'yö yi -bha 'dhö ka 'ka 'pö. 'Sa ka- naa 'në 'bha -zë -də "dhü.

¹⁵ N 'dhang -bho 'wən bha- 'dhiü -kə yaa 'gü yaa bha 𠁻në- -wən 'gü, 'yö gun n "piü

𠁻dhe 'a nu ka -dhe 'gü 'nu 𠁻kö -bleesü, kë "dhü kö- 'gü -wən -së bha -yö kë ka -dhe 'koodhö 𠁻ple.

¹⁶ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloɔ- -mü 𠁻dhe 'ma gun 'ma- ya 'nu n -zv "piü 𠁻dhe n 'dho -sü 𠁻ya kë Maseduanö -së 'gü 'a bə ka "piü mü, kö n yee kë -sü 'ka 'zü 'a bə 'mü kö 'a n "yan 'bha -kpan ka -bha. 𠁻Ya kë "dhü 'nu ka -məc -bha 'ka n də zian- 'yö 'a 'dho Zude -së 'gü.

¹⁷ ("Keε 'ma- "ta bha- bho- ta.) Ka -məc -bha 'ka- pö: «"Yö i- -bho -ta -më -wən 'gü? "Een -a yi 'kö 'i gun- 'kpo sië -bleesü kö 'bhii i -zv 'pö- 'gən -ee? "Een 'me 'ö "ta sü ö -dia -gleng -bha 'ö 𠁻yaa- pö 'wən -bha 𠁻iin 'ö go 'mü 'ö- pö 'wən do bha- -bha 'zü 'aa bhoo yö -mü i 'ka -ee?»

¹⁸ -Abin! 'Yaa "dhü tongtongdhö. -Kə do 'ö Atanna 'dhö- 'ka 'ö 'yaa -wu 𠁻ple pö tongtongdhö bha 𠁻në 'a- 'ka. 'Maa- pö 'wən -bha 𠁻iin 'maa 'go mü 'maa- pö "uun; -a -wən 'gü -wu 'a- pö ka -dhe bha 'yaa 𠁻sua 'ka.

¹⁹ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloɔ- -mü 𠁻dhe Yesu Klisi 'ö Atanna Gbō 'ka 'ö Timote 'dhö, Siliven 'dhö, ma 'dhö, 'yi- -dhiang zë ka -dhe bha 'yaa gun 𠁻iin waa- "uun 𠁻gban -kaankwëeme 'ka. -A 'kloɔ- -mü 𠁻dhe 𠁻iin- 'ö Atanna -ya pö bha 𠁻në Yesu -ya 'gü -wən -kë.

²⁰ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloɔ- -mü 𠁻dhe "plüün "pepe 'ö Atanna -ya bho kwa -dhe bha yö 𠁻në- 𠁻iin 'ka. -A -kë kö 'yaa -wu 𠁻ple pö -sü bha

'yö yii -dı 'pö 'yi- "səedhe -kē
me ɬgban "pəpe -dhe kē "dhü
kö -tō -yö bho.

²¹ Atanna yöö ɬdede bha
ɬnē kweng- -nu ɬgban kwa
-zu -gban Klisi -bha zian bha-
ta. Yöö do bha 'zü ɬnē kwa
-ya -dı -ta.

²² 'Yö ö 'tō -ya kwa -bha, 'yö
dho 'ö ö -bha 'Nii- "slööslö
bha- -ya kwa 'gü kö -yö kē
'wɔnsé 'ö -ya -sü 'ka kwa
-go -dhekpao dhia" 'gü bha-
taoŋ 'ka.

²³ -A -kē "dhü -sü bha- 'gü,
n -nu mü -sü bha- bho 'a- wo-
ta bha a -kē "dhü kö 'ma
'dho 'wɔn bho ka ɬnē ka 'gü.
-A pö 'a- wo "dhü bha Atanna
ɬnē n "səe- 'ka, ɬya kē ɬdhe
ɬya kē ɬsua 'ka -yö n 'sü.

²⁴ -A 'klo- -mü ɬdhe 'yaa
yi "piü ɬdhe ka -bha 'dhang
-bho Klisi "dhiü -sü bha -yö
kē ɬdhe 'pë 'yi ka -kō ɬnē-
kpo- 'ka -a 'dhö. "Kee -ko 'yi
dho- kē -ka kö 'yi ka -ta 'kun
kö ka zuë" ɬnii ɬnē -yö -da
tekpetekpedhö ɬnē 'yi - dhe
moo sië. -A -gen -mü ɬdhe
ɬya kē -zu -yö Atanna -dhe
-sü -zë 'ka kö 'ka yö -zë -koso
"kan.

2

¹ "Kee 'wɔn 'ö -wɔn 'gü 'yö
'a n -nu zun ka -dhe 'gü -wɔn
bha- bho- -ta bha 'yö bha, kē
"dhü kö 'ma 'dho (dɔn bho ka
'ka 'a) ka zuë" -gii 'zü -deewo.

² -A pö 'a- wo "dhü bha-
'klo- -mü ɬdhe ka 'ö ka -zë
n -zu ɬya -bö ka -wɔn -ta
'yö n ɬnii -yö -da bha 'ma
-dheang bho ka -ta kö 'a dɔn
ɬnē- bho ka 'ka bha -oo, kö
de -yö n ɬnii -da? "Een 'me

'a - nu -yua -bha -dhiang zë
bha -ee?

³ 'Wɔn 'ö -wɔn 'gü 'yö 'a
'səedhe 'ö bɔ ka -dhe bha 'a-
-ben zë "dhü bha 'yö bha. -A
-gen -mü ɬdhe 'yaa n "piü
ɬdhe 'ma nu mü 'me 'ö ka -zë
'ka dho kē n ɬnii -da -me 'ka
bha 'ka kē n węgüsiome 'ka.
-A -gen -mü ɬdhe a 'dhang
-bho "dhiü 'kpakpadhö ɬdhe
n ɬnii 'dhö -da -sü 'ka, kö
kaa- -dı 'pö ka ɬnii -yö -da
-sü 'ka.

⁴ 'Sa -yö "dhü tean- 'ka,
ɬdhe "tüng 'a 'səedhe ya-
bɔ - 'ka ka -dhe bha kö "suü
ɬdede ɬya -da n 'gü, kö
n zuë" "dhiü -yö "teε sië
ɬdedewo. A- -bɔ "gbu 'ka,
"keε 'mii- "dhiü wluu" -bha
kö -yö kē ka wę 'gü -siö -pë
-zë 'ka. A- -kē "dhü kö 'ka-
'wɔn ɬnē -dɔ ɬdhe ka -dhö 'ö
n -kē bha- "sı -zian ɬnē 'yaa
n -dhe.

*'Wɔn 'ö -gban 'wɔnyaakëme
-mawɔn 'to -sü waa- 'wɔn 'ö
gun dɔ sië Pɔdhö -zu -bha
Troasö -a -dhiang 'ö -zë*

⁵ 'Sa me 'ö 'wɔn yaa bha-
-kē bha 'yii mang do -zë n
-yua -bha -wɔn kē. ɬYa
kē ɬdhe 'mii "suü ɬsua -go
kö 'a -moo -bha 'a- pö -yö
me ɬgban "pəpe ɬnē ka -yua
-bha -wɔn -kē bha. 'Kö 'yii kē
'zü me ɬgban ka 'ka "keε kö
me kpö 'bha -zë -mü.

⁶ "Kee ɬdhe 'kö me 'gbə
ɬgban 'ka 'wɔn -zë bho- -me
"yan 'gü bha- 'dhe bha -yö 'to
"dhü.

⁷ -Kaa -mawɔn 'to kö 'ka-
-zu -gban, kē "dhü kö 'ya 'dho
"yua- -bha "dhiü ziö- 'ka 'ö

-kë -a -go Atanna -bha zian
-ta -gen 'ka.

⁸ -Ka dō "gbuu- kö 'ka- 'kun
"yōn -kō 'ka kö -ya 'wōn dō
dhe ö -dho -yō ka -kë, kö 'ya
'dho bho- 'gū -sanmekë -bha.

⁹ 'Séedhe 'dhe ö ya- -bo
ka -dhe 'klōo- 'yaa 'wōn "wēe
'bha 'ka, -a "dhiü ñnē 'a-
wlü- -bha. A- -kë "dhü kö 'a
ka 'gū ñnē- dan "ni kö 'ka -ya
-sü 'ka -dho -ma n -ta -yan
'gū "tüng ñgban "pepe 'gū kö
'a- 'wōn dō.

¹⁰ Me "vu me ö 'ka-
-mawōn 'to, kö mang -di 'pō
'ma- -mawōn 'to. 'Ö ñya kë
'zü ñdhe me wē zë -me ö
"dhü bha ka -gun dō sië ma
ñnē n -go kö 'ma- -mawōn 'to,
kö 'ma- -mawōn 'to 'sa ka 'ko
-sōn Klisi wēedhō.

¹¹ 'Sa -a -me -mawōn 'kwa-
to "dhü bha kwa -kë "dhü kö
Sōtraan ñnē 'ya 'dho ö -due
yō kwa -bha. -A pō 'a- wo
"dhü bha- 'klōo- -mü ñdhe
'wōn ö- -zu "piü kwa -bha
bha kwa -dō 'kpakpadhō.

¹² ñDhe ö 'ma nu 'ma ñloo
naç -së ö -gban kwa Dēmē
Yesu Klisi -wōn -bha bha- pō
-sü 'ka Troasö -pō 'gū, n "yan
-yō -da -dhe 'gū ö 'a- 'wōn
dō 'kpakpadhō ñdhe Atanna
-bha yē ö- dō n -kō 'ka bha-
-ye "dhi -yō "pu -sü 'ka n -go
mü kwa Dēmē 'saa- 'gū.

¹³ "Kee -a "sì 'yii kë n -dhe
kö 'a -dhekpaoyi 'bha kë mü.
-A 'klōo- -mü ñdhe kö n zuë"
-yō dō -sü 'ka foodhō -kpan
ö 'mii- wo kwa dheebhang
Titö -bha mü bha- -wōn 'gū.
'Wōn ö- -wōn 'gū 'yō 'a to 'a n
-vu -da Troasö -me -nu -dhe

'yō 'a dho Maseduanö -se 'gū
bha 'yō bha.

¹⁴ "Kee Atanna nuë". -A pō
'a- wo "dhü bha- 'klōo- -mü
ñdhe yō ñnē ö -gen zun ö
'yaa- -nu ñgban "pepe ñgbin-
'yō kwa -ya ö -kō "dhiüme
-nu 'ka, 'yō -gblü -yō -dhi
kwa -go -kpeawo kwa -bha
-kë Klisi -bha 'ka -sü -wōn
'gū, yōo do bha 'zü ñnē kwa
-ya Klisi -wōn -ta -pu me -nu
-dhe -me 'ka, kë "dhü kö -a
-wōn -yō ñmōo -dhe ñgban
"pepe 'gū ñdhe -dhasiklōo
ñfii -së 'wo- ñwenng -a 'dho.

¹⁵ -A pō 'a- wo "dhü bha-
'klōo- -mü ñdhe 'me 'kwa
ya ñnē 'kwa ñdhe -dhasiklō
ñfii -së 'ö Klisi -ya ñwenng
Atanna -dhe -a 'dho. 'Sa
kwa- 'ka "dhü 'me 'wo dha
-me -nu 'ka waa- 'me 'wo 'gū
see- -me -nu 'ka -a -nu ñgban
-go.

¹⁶ 'Me 'wo 'gū see- -me -nu
'ka bha kwa ñdhe pē ñfii 'ö
me zë ñnē- 'dho wo -zë -a -nu
-go, "kee 'me 'kö 'wo dhame
-nu 'ka wo -zë kwa ñdhe pē
ñfii 'ö me dha 'ö ñsii -da me
'gū ñnē- 'dho -a -nu -go. ñYa
kë "dhü bha -oo, 'dee dho
ñmōo- -bha ö yē "sima -sima
bha- -kë?

¹⁷ Yi -zë 'yaa ñdhe 'me
'wo Atanna -vu -kë "dhōo
pē 'ka bha- -nu 'dho, "kee
yi -zë yi- -bha naç bha- -dō
"gblüdhe "puu -ta ñdhe Klisi
-bha gwēezë -nu 'dho kö yōo
ñdede -a "yan -ya -dhe 'gū.
-A kë 'yi- wo "dhü bha- 'klōo-
-mü ñdhe yōo ñdede ñnē yi
bo.

'Wən 'ö -gban 'Nii-
"slüöslü kë -yë 'ö kwa -bha-
-tosea 'gü -a -bha -a -dhiang
'ö Pödhö -ya zë

¹ -A pö 'yi- wo "dhü bha
lyä kë "dhü kë 'yii kë ɬdhë
yi -dï 'sü ɬnë 'yi- wo sië-
'kpii- -dee 'bha wo 'zü. "Ξen
'ya 'dho kë ka 'gü 'zü ɬdhë
'sëedhë 'ö më -ya -ben zë 'ö
ɬmco- -bha 'ö- -zən ka -dhe
ɬdhë (Yesu -bha bōme -mü
yi 'ka), "Ξen 'ö dho- -zən 'zü
më "wëe -nu -dhe "dhü bha
ɬnë 'yi- mco- sië. -Abin! 'Yaa
"dhü tongtongdhö.

² -A pö 'a- wo "dhü bha-
'klco- -mü ɬdhë kaa ɬdede
'ka bha ɬnë 'ka 'sëedhë 'ö
"dhü, 'ö- -wu 'ö- 'gü 'ö -ben
zë -sü 'ka yi zuë" "piü 'ö më
ɬgban "pëpe 'wo ɬmco- -bha
'wo- dö, 'ö 'wo- -wu pö -a 'ka.

³ 'Sa -a pö 'a- wo "dhü bha
'yaa ɬsua 'ka. 'Yaa -bin -sü
-nu 'bha -zian ɬnë- 'ka ɬdhë
ka ɬnë 'ka 'sëedhë ö Klisi
-ya -ben zë yi -kø -ta -a 'ka.
-A -ben 'ö- zë "dhü -zianwo
bha 'yii- zë pë "yi 'wo 'sëedhë
-ben zë- 'ka bha- 'ka, -ya -zë
'Nii- "slüöslü 'ö go Atanna
"yaandhe ɬdede 'gü bha ɬnë-
'ka. 'Sa -a -ben 'ö- zë "dhü
bha 'yii- zë -gwë "kpongpa
-ta, -ya -zë më -nu ɬnë ka
zuë" "piü.

⁴ 'Sa ta 'yi- wo yi 'gü 'pö
'wən bha- -dhiang zë -sü
-bha 'ö 'ya- zë 'yaa- zë "sika
ka bha- 'klco- -mü ɬdhë yi
'dhang bho -sü ɬnë Atanna
"dhiü 'kpakpadhö 'wən bha-
'gü, Klisi 'saa- 'gü.

⁵ -A pö 'a- wo "dhü bha-
'klco- -mü ɬdhë yi -zë -a "sì

-tangga -zian ɬnë 'yaa yi -dhe
kö 'yi 'wən suu bha- kë yi
-dï -ta. Yi zü -gban -sü -yö
Atanna ɬnë- 'gü.

⁶ Kë 'yi- wo -mle -dee 'ö-
-da kwa ɬzinng 'gü bha- "sëe-
'ka bha, yö ɬnë -kë 'ka -sü
"sì -kë yi -dhe. 'Sa -mle
-dee 'ö "dhü bha- ɬsloč 'kwa-
wo bha 'yii -gban kwa -bha
Atanna -bha 'töng- 'ö -ben zë
-sü 'ka bha- 'kun -sü -bha,
kwa- -sloč -bha 'Nii- 'ö- -ya
-sü 'ka kwa 'gü bha ɬnë- 'saa-
'gü. -A pö 'a- wo "dhü bha-
'klco- -mü ɬdhë -a -bha 'töng-
'ö -ben zë -sü 'ka bha -yö më
"dhiü ɬnë dö ga -dhe, (më -kø
'ö 'yaa ɬmco- ɬgban 'gü -wən
kö -sü -bha bha- -wən 'gü),
"këe 'Nii- "slüöslü 'kö go- "piü
bha -yö ɬsii ɬnë- -da më 'gü.

⁷ 'Sa "töng 'ö Atanna -yö
më "dhiü -dö ga -dhe -pë bha-
-ben zë- 'ka -gwë 'kpongpa
'në -nu -ta bha ɬdhë 'ö ɬya
ö bo, 'yö- -bha 'töbhödhe
'ö dhang- 'gü bha- 'bhü -yö
-wo "yëa-. (ɬDhe 'ö- dö
Moizö -go 'ö nu 'ö ɬloo- 'ka
Izraedhö -më -nu kpö 'gü),
'yö- wëedhë "yan -yö -ya bho
-sü -bha, 'ö dö mü kö 'waa
ɬmco- -bha 'zü kö -wa -ga -a
wëedhö -a wëedhë 'bhü -go.
"Këe 'sa kö 'töbhödhe 'bhü 'ö
"dhü bha- -ziö -wən -dhö. (N
dheebhang -nu), 'töng- 'kö yö
-zë 'ö më "dhiü ɬnë- dö ga
-dhe bha yö -zë nu -sü 'bhü
ɬya kë ɬdhë -kø bha- 'dhö
bha -oo,

⁸ 'Yö 'Nii- "slüöslü 'kö go
Atanna "piü bha -we? Yö -zë
-bha -dho kë mü ɬdhë?

⁹ "Sanni 'wən 'kö yö -zë 'ö

me -nu "dhiü ɻnë- dɔ ga -dhe bha- "dhiü ɻloo -me wëëdhë 'bhü -yö bho ɻdhe -kɔ bha- 'dhö bha -oo, 'yö- 'dhe 'kö nu kö -yö mebhüidhe "zu ɻnë- wo Atanna wëëdhö ɻwε? A-pö ka -dhe ɻdhe -a -bha -zë -dho kë -ziiziisü.

¹⁰ Kwa -mɔɔ -bha -zianwo 'kwa- pö- 'dhe 'ö gun 'kpa bha 'waa- -zɔn -a 'dhe 'ö ɻdeε bha- 'ka -a -bha 'tɔbhɔdhe -kë -ziisü -sü -wɔn 'gü.

¹¹ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloɔ- -mü ɻdhe "sanni 'pë 'kö yö -zë -bha "töng 'ö Atanna -ya kpo kö -wa kë- 'ka -a 'gü 'bhaa gun ɻgbleen bha yö -zë 'bhü- bho ɻdhe -kɔ bha- 'dhö, kö- 'dhe 'kö yö -zë "dhiütodhe 'yaa 'dhö ɻwε? -A -dhea -bha ɻdhe yöö zian -zë -bha "dhiü- ziö -a -bleesü -bha -ta pongpongdhö.

¹² 'Wɔn bha ɻnë yi -zu 'dhö- 'gü, 'yö 'ya- -dhiang zë 'yö 'yaa- zë "sika 'ka.

¹³ Yi -zë 'yaa ɻdhe Moizö 'dhö. -A -gen -mü ɻdhe Moizö ɻnë gun so kpa sië ö wëëdhö kë "dhü kö ɻdhe 'ö -kë ɻdhe -a wëëdhë "yan 'ö gun bho sië bha- 'gü 'yaa gun ɻgbleen bha kö Izraedhö -me -nu 'wa 'dho- -go -a wë -bha -dhe yö.

¹⁴ "Kee pë "pεpε 'ö Moizö -ya -ben zë "dhü bha- 'bha 'gü ma "sí 'yaa gun- -nu -dhe. Aa" ɻni dɔ 'kwa- wo ɻdeε ya, ɻwa -mlɛ -bleesü 'ö Atanna -ya -kë kwa 'ka -a 'sëëdhë ('ö Moizö -ya -ben zë) bha- -wø pö 'waa- 'gü ma. So do 'ö gun Moizö wëëdhö bha -yö

-tun kpa -sü 'ka- -nu -bha 'wɔndɔdhe -ta ɻdeε. -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloɔ- -mü ɻdhe 'me 'ö ɻya -kplu Klisi ɻnë- -bha 'yö 'pë 'ö kpa -sü 'ka- -bha 'wɔndɔdhe -ta bha 'ö bho 'mü.

¹⁵ Aa" ɻni ɻdeε -mü ɻdeε 'ka, ɻwa 'sëëdhë 'ö Moizö -ya -ben zë bha- -wø pö, pë -yö -kpa -a -nu -bha 'wɔndɔdhe -ta 'zü -deewo 'ö 'waa- 'gü ma.

¹⁶ "Kee 'me ɻya bo ö wë slëë- -sü 'ka kwa Dëme -ta, kö- 'pë 'ö gun kpa -sü 'ka- -bha 'wɔndɔdhe -ta bha ɻya 'go mü ɻdhe -kɔ 'ö -ben zë -sü 'ka- 'ka Atanna -bha 'töng- 'sëëdhë 'gü -a 'dhö.

¹⁷ 'Sa kwa Dëme 'wo- -dhiang zë Atanna -go 'sëëdhë 'gü -dhe bha- 'gü bha 'yaa pë "wεe 'bha 'ka kö 'yii kë 'Nii- "slüüslü -zë 'ka. 'Nii- "slüüslü bha ɻnë ɻya kë -dhe 'ö- 'gü, 'yö me -yö -kë me 'fleë- 'gü.

¹⁸ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, 'me "pεpε 'ö 'kwa bɔ kwa Dëme bha- 'ka, 'ö pë 'bhaa kpa -sü 'ka kwa wëëdhö bha kwa ɻnë 'kwa ɻdhe -a -bha medhe 'bhü 'dhö. -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, ɻya kwa "gla kë "dhü kö 'kwa kë ö -bhɔbha 'ka. -A -wɔn 'gü 'kwa 'go 'tɔbhɔdhe -bleesü bha- 'gü 'kwa -da -a 'dhe 'ö 'kpii- 'ö -ziö -a 'dhe bha- -ta bha- 'gü. 'Pë 'ö kwa Dëme 'ö- -bha 'Nii- "slüüslü 'dhö -mü bha 'ö- -kë kwa -dhe bha 'yö bha.

4

'Wɔn 'ö -gban gbaɔdhe ɻbhlesü 'ö Atanna -ya kë kwa

-gɔ bha -a -kë "segbo 'gü -sü
-bha -a -dhiang ö Pɔdhö -ya
zë

¹ Yë 'ö Atanna -ya dɔ yi -kɔ
'ka 'ö 'yi- kë sië ya -ya kë "dhü
'ö -bha "klüsëdhë ɔnë- -wɔn
'gü. 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö yi
'gü 'yaa ga -a kë -sü 'ka 'pö
bha 'yö bha.

² 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'pö 'yö
'yaa "wɪ- -bha kö yi -kɔ -yö
-da 'yiö- -wɔn -nu 'wo- -kë
-nu wo -bin 'gü -bin 'gü bha-
'gü, 'ö 'yaa "wɪ- -bha kö 'yi
"kpënng- kë me -nu -gɔ, kö
'yi Atanna -wu "glaa- -ta -nu
wo, 'ö -kɔ 'ö yi -zë 'yi dho-
kë 'ka -zianwo kö me ɔgban
"pəpə -wo teanwɔn bha ɔnë-
'gü ma 'kpakpadhö, kë "dhü
kö -wo 'dhang bho yi "dhiü
ɔdhe Atanna -bha yékëme-
-mü yi 'ka bha 'yö bha.

³ "Kεε yö -zë ɔgban 'gü,
Atanna -bha 'wɔntaɔngsë 'yi-
pö sië bha- 'gü -yö tii me 'bha
-nu 'gü. "Kεε 'më 'wo 'gü see-
-më -nu 'ka bha ɔnë- 'gü 'dho
tii -a -nu 'gü.

⁴ 'Dhang 'ö 'waa- bho Klisi
-wɔn "dhiü bha- 'kloɔ- -mü
ɔdhe Sɔtraan 'ö "kpvng ɔtaa
yö bha ɔnë wo -zë -a -nu
-bha -zlan 'ka, 'yö ɔyaa- -nu
"gblüdhö -yan ɔgban 'wü
"pəepedhö, kë "dhü kö 'wa
'dho Atanna -bha naɔ -së
'yi- dɔ sië, 'ö yö ɔnë ɔdhe
-dhangbha 'dhö -dhetiidhë
'gü bha- yö. -A pö 'a- wo
"dhü bha- 'kloɔ- -mü ɔdhe
'wɔntaɔngsë bha ɔnë 'më
ɔya 'dhang bho- "dhiü 'yö-
-më -ta -yö -pv, 'yö Atanna
-bha medhe bha- 'bhü yö
Klisi 'ö Atanna "bleen- 'ka

bha- -bha.

⁵ Yi -zë ziö "pəpə 'yi- wo
bha 'yaa yi -dù -dhiang zë
me 'bha -dhë, Yesu Klisi 'ö
kwa Dëmë 'ka bha ɔnë 'yi-
-dhiang zë. Yi yi -dù -sü ɔdhe
kaa- gwëezë -nu 'dhö Yesu
bha ɔnë- -wɔn 'gü.

⁶ -A 'kloɔ- -mü ɔdhe
Atanna do 'ö- pö yi 'bha 'ka
ɔdhe:

«-Dhe 'gü- -dho "pö
-dhetiidhë 'gü bha»
yöö do bha ɔnë -dhë -pö
kwa zuë" "piö "tüng 'kwa dɔ-
'ka ya- 'gü kë "dhü kö -bha
medhe 'bhü 'ö Klisi -bha bha
'kwa- dɔ.

⁷ "Kεε yi -dhü 'ö pë
ɔbhlëbhlësü 'ö- "sima 'yaa
'dhö bha 'ö -ya -sü 'ka- 'gü
bha -yö "wlaasü 'ka ɔdhe
"segbo 'dhö, kë "dhü kö -wa
'wɔn dɔ ɔdhe 'gü gbiudhe
-ziisü 'ö yi 'gü bha Atanna
ɔnë- -bha 'dhö -mü, yi -dù
-bha 'yaa -mü.

⁸ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü,
'wɔn "gbi- ɔgban "pəpə suu
'do 'do -yö wɔ sië yi -ta, "kεε
'ö ɔdhe ɔkwëe 'dhö kö 'yii yi
"yë -zë bho. "Sika -yö yi -bha
"kεε 'yii yi -din -zë yë.

⁹ -Wo yi -wëekë "dhiü -bho,
"kεε Atanna -zë 'yaa -kɔ "kan
yi "dhiü. -Wo yi 'pɔn -sü 'ka
"kεε yi 'gü -zë 'yii see-.

¹⁰ Sëë do 'ö Yesu -ya bho
'ö dho 'ö zun- 'ka- ga -sü
-bha bha ɔnë 'yi- bho sië 'pö
ɔdhe- 'dhö, kë "dhü kö ɔsii
gɔɔ ɔgblesen 'ö- 'gü bha -yö
-kë yi 'gü 'pö.

¹¹ -A pö 'a- wo "dhü bha-
'kloɔ- -mü ɔdhe "yaandhe
-zian 'yi- 'ka 'ö 'yii ga ɔkɔ ya,

"kees -wo yi "dhiü -zë -do ga -dhe -kpeawo Yesu -wɔn 'gü. "Kees -yö -kë yi 'ka "dhü ke "dhü kö ɬsii gɔɔ ɬgbleen 'ö Yesu 'gü bha ɬnë- "dhiü -yö -wo kwi 'ö yi -bha 'ö "bu -pë 'ka ya- 'gü.

¹² -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, ga -yö ɬgbaɔn sië yi -zë yi -ta (naɔ -së 'yi- do sië bha- -wɔn 'gü), 'yö ɬsii -da sië ka -zë ka 'gü.

¹³ 'Yö ɬdhe 'ö -kë ɬdhe -yö -beñ zë -sü 'ka Atanna -bha 'tɔng- 'sëedhε 'gü ɬdhe: «'Dhang ɬnë 'a- -bho -a "dhiü 'yö 'a- pö»,

"kees kö yii -dı 'pö 'dhang -bho -a "dhiü zuë" -yö yi "gblüü- bha ɬnë- -wɔn 'gü 'yö 'yaa dɔ 'pö yi "dhi "tung.

¹⁴ -A -gen -mü ɬdhe yi 'dhang bho -sü -ya "dhiü 'kpak-padħö ɬdhe 'me 'ö kwa Démε Yesu -bö 'ö go ga 'gü bha -yö -dho yi ɬnëng -bha 'ö yi -bö 'pö. 'Yö kwæng- -nu ɬgban kwa ɬloo 'ko -ta 'ö -kuu "dhiü.

¹⁵ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloɔ- -mü ɬdhe 'wɔn "pepe bha- ɬgban- -kë "dhü ka ɬnë ka -wɔn 'gü, kë "dhü kö 'me 'ö Atanna dho -gasite kë- -nu -dhe bha -wo pa ɬnë- wo do -wo 'dho- 'ka, kë "dhü kö-nue" bho -me -nu -wo kë 'gbe 'ka yuudħö kö- 'tɔ -yö bho.

'Wɔn 'ö -gban -tosea -kë -zu -yö Atanna -dhe -sü 'ka -sü -bha

¹⁶ 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö yi 'gü 'yaa ga bha 'yö bha. -A -gen -mü ɬdhe 'kö 'zü yi -dhü -zë 'bha 'dhö "kan sië- "dhiü -sléesléedħö 'ö dho- 'ka, "kees

yi 'nii- kö yi 'gü bha faan -sea ɬnë Atanna -ya -da 'gü -kpeakpæawo 'pö 'ö dho- 'ka.

¹⁷ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloɔ- -mü ɬdhe yi -wëedhε 'në -nu 'wo bho sië 'ö- 'gü 'yaa ɬgwëe bha ɬnë yi zü -gban 'gü 'ka -dhe 'bha ɬkpaoyi -bha, yi -wëedhε 'ö bho sië bha waa- medhε 'yi dho -da 'gü bha 'waa -zɔn "kwëe -pë -zian ɬnë- 'ka. -A -gen -mü ɬdhe medhε 'yi dho- kë "dhü bha- -bha -kë 'kpii- -sü -dhiang 'yaa zë, yöö do bha 'yaa yën tong-tongdhö.

¹⁸ 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö yi -wëedhε 'ö bho sië bha 'ö dho "gla yi -go medhε 'gü bha- 'kloɔ- -mü ɬdhe yi -zu 'gɔn -sü 'yaa pë 'dhe 'kö me -ya yö me "yanga 'ka bha-dhe. Yi -zu 'gɔn -sü -ya 'dhe 'ö me "yan 'yaa- yö bha ɬnë- -dhe. -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloɔ- -mü ɬdhe pë 'dhe 'kö me "yan -ya yö bha- 'bha 'yaa ɬgwëe -A 'dhe 'ö me "yan 'yaa- yö 'ö Atanna "piü bha ɬnë- -bha ɬgwëe -sü "dhiütodhε -zian 'yaa 'dhö.

5

¹ 'Sa kwa- 'wɔn -dɔ 'kpak-padħö ɬdhe kwi 'dhe 'kö 'kwa -tosea kë sië 'gü 'ö kwa -bha ya -yö ɬdhe bɔɔ" ɬnë- 'dhö, 'kö ɬdede 'dhe 'kö 'kwa dho -tosea kë- 'gü Atanna "piü bha yö -zë -yö dhang- 'gü. Yöö Atanna -me ɬdede ɬnë yö -zë dɔ, yö ɬnë 'kwa dho -tosea kë- 'gü -todħö 'ka.

² 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö yi -wëedhε 'dhö bho sië "tüng

ya- 'gü bha 'yö bha, -a 'kloō-mü Ədhe kwi -dee 'dhe 'ö Atanna "piü dhang- 'gü bha-da -wɔn bha Ənë- "dhia 'dhö yi 'gü Ədedewo.

³ "Kee Əya kë Ədhe "tüng bha Əya Əloo kö- kwi zii -sü bha -yö kwa -bha -zë wo, kö 'kwaa kwa -dhü 'ka, 'yö 'kwa-dee -sü bha- -da -a zii -sü bha- -ta Ədhe -kö bha- 'dhö ('yö kpa- zii -sü bha- -ta).

⁴ -A pö 'a- wo "dhü bha-'kloō- -mü Ədhe "tüng 'ö 'kwa-tun 'ka "kpung Ətaa yö, saan" bha kwa -dho -a wo 'ö -kë Ədhe Əkwæe 'dhö kwa -ta -kpawo, "kee -a kë 'kwa- wo sië "dhü bha- -gen -mü Ədhe 'yaa kwa "piü Ədhe 'kwa- kwi zii -sü 'ö kwa -bha bha- bho kwa -bha, -yö kwa "piü Ədhe 'kwa 'to- 'gü kë "dhü kö kwi 'dhe 'ö Əsii 'yaa- 'gü 'ö kwa -bha bha -yö 'to kwa -bha kö- 'dhe 'ö Əsii 'dhö- 'gü 'ö Atanna "piü bha 'kwa- -da 'dhe bha- -ta.

⁵ 'Wɔn suu bha 'me 'ö kwa -da -a këme 'ka bha Atanna -mü. ƏDhe 'ö Əyaa-kë "dhü, 'yö dho 'yö ö -bha 'Nii- "slüüslü bha- -da kwa 'gü kë "dhü kö -yö kë 'wɔn -së 'ö -kë kwa -dhe bha- tɔng 'ka kwa -go kö 'kwa- Əsco- 'saagü.

⁶ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, yi 'gü 'yaa ga tongtongdhö, yi 'dhang bho -sü -ya "dhiü Ədhe "tüng 'kwa -tun 'ka kwi 'dhe 'ö kwa -bha ya- 'gü, kö kwa -tun kwa Dëme bha- 'ka Əbleen.

⁷ -A -gen -mü Ədhe 'dhang 'yi- bho pë -nu bha- -nu -wɔn "dhiü bha Ənë 'yi zë- -dhe 'yö

'yi -tosea suu bha- kë sië bha, kö- kë Ədhe 'ya yi "yan Ənë- -kpan -a -nu -bha 'yaa -mü.

⁸ "Kee yi -zu 'gɔn -sü -ya -dhe klöklödhö, yö Ənë- -wɔn 'gü 'yö yi "piü -zianwo Ənaa Ədhe 'yi go kwi 'dhe 'ö ya- 'gü kö 'yi 'dho -tosea kë kwa Dëme bha- "sco.

⁹ 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö 'yi faan wo sië yi -dı -ta 'pö bha 'yö bha, kë "dhü kö 'kö 'zü 'yi to kwi ya- 'gü oo, 'yi go- 'gü oo, "kee kö yi "dhia -zë -yö kë- 'gü -kpawo.

¹⁰ -A -gen -mü Ədhe me Əgban "pepe kwa -wo Klisi -bha za Əgblü "dhiü -wɔn -yö -dhö kö 'me 'ö "dhü 'ö -wɔn -së 'ö- -kë, "eeen 'wɔn yaa 'ö- -kë, kwi 'dhe 'ö kwa -bha ya- 'gü bha -ya Ətroon Əsco.

¹¹ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, Ədhe 'ö -kë Ədhe yi 'pë 'wo- -dhe -suü kwa Dëme -go -sü bha- -dɔ, yö Ənë- -wɔn 'yö 'yi- "sle Əmcö kö me Əgban -wo 'dhang bho- -wɔn "dhiü. Atanna -yö yi -dɔ 'kpakpadhö, -yö n 'gü Ədhe kaa -dı 'pö ka n -dɔ 'kpakpadhö 'pö ka zuë" "piü.

¹² 'Ya 'dho kë ka 'gü Ədhe yi yi -dı Əgco- -dee 'bha Ənë- bho sië kö yi "dhia -yö 'ma ka 'gü. -A pö 'yi- wo "dhü bha yi- -pö "dhü kö ka Ənë ka -gen gbo- kë "gblügblü, ka -kë yi "sæe- 'gü -sü -wɔn 'gü, kë "dhü kö 'me 'ö wo -zë 'wo wo 'to kun 'wɔn -nu 'ö me "yan -bha kun Ənë- 'gü, 'ö 'waa wo 'to 'kun zuëga -së -kë -a -nu "gblüü- -wɔn -zë 'gü bha Əwa pë "uu pë 'ö- pö, kö- -yo -yö Əsco ka -go.

¹³ -A pō 'a- wo "dhü bha-'kloɔ- -mü ɻdhe 'kö 'ya kë -tamame 'ka, kö yi Atanna ɻnë- -bha -tamame 'ka, 'ya kë 'zü -glengme 'ka, kö ka ɻnë 'yi ka -bha -glengme 'ka.

¹⁴ -A -gen -mü ɻdhe kwa -dhɔ 'ö Klisi -kë bha- -peng -yö -dɔ yi -ta 'böbödhö; -a -gen -mü ɻdhe yi 'dhang -bho "dhiü ɻdhe me doseng bha ɻnë ga me ɻgban "pepe -bha ga 'gü, 'yö -kë me ɻgban -bha ga bha- bho -kɔ 'ka.

¹⁵ -Yö -ga me ɻgban "pepe -wɔn 'gü "dhü kë "dhü kö 'me 'wo "yaan 'wa 'dho -tosea kë wo -d̄ia kë 'gü 'zü, "keε kö -wa kë 'me 'ö ga- -nu -wɔn 'gü 'ö dho 'ö -bö bha ɻnë-dhɔobhaa 'ka.

¹⁶ -A -kë "dhü -sü bha-'gü, 'yaa ɻyɔɔ me 'bha -bha ɻtaamasü ya- 'gü 'zü -a ɻbhle -kë -dhö -sü "εen -a ɻbhle 'yaa 'dhö -sü -bha. Kö 'zü 'ö -kë ɻdhe yi "yan- kë -yɔɔ Klisi 'gü pinpindhö ɻdhe -kɔ bha- 'dhö, "keε yi "yan ɻyɔɔ -sü 'yaa- 'gü 'zü.

¹⁷ 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö 'yi-pö 'yaa ɻyɔɔ me 'bha -bha 'zü bha- 'kloɔ- -mü ɻdhe me "vv me 'ö ɻya -kplu Klisi -bha, kö- -me ɻya "gla, kö 'ö gun -kɔ 'ö- -bha -bleesü bha 'yaa- -bha 'zü, kö Atanna ɻya- -me -da -deewo. Kö -tosea 'dhe 'ö- -me -yö gun- kë sië -bleesü bha ɻya ziö, kö- -me ɻya -da -tosea -dee 'gü.

¹⁸ -Wɔn "pepe 'ö "dhü bha 'me 'ö- -kë yö -mü Atanna do 'ö kwa -kɔ wü 'koo Klisi 'saa- 'gü, 'ö 'dho 'zü 'ö ö (-bha yékëme -nu) yi -ya me -kpœa

'wo to -a -nu -dhe -a -bha -gasite bha- -bha -me 'ka bha ɻnë- 'ka.

¹⁹ -A pō 'a- wo "dhü bha-'kloɔ- -mü ɻdhe Atanna -yö -bɔ Klisi ɻnë- -ta 'yö waa- me -nu -a -nu -kɔ wü 'koo, 'yö -da "pepe 'ö me -nu 'wo- wo- "dhiü bha 'yii- 'bha -yaki 'sü, 'yö -ya mü 'zü 'yö yi -ya -kɔ -wü 'koo dhe 'ö "dhü bha- -dhiang -zë me -nu -dhe -me 'ka.

²⁰ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, dhiang -nu 'yi- zë bha yi -zë Klisi ɻnë- -bha zë 'gü, ɻdhe 'pë 'ö Atanna yöö ɻdede ɻnë bɔ yi -ta 'ö ka -dhe -a 'dhö. -A -wɔn 'gü, bheea" ɻnë 'yi- wo sië ka -dhe ɻdedewo kwa Dëme Klisi bha- 'tɔ 'gü, kö 'ka dɔ "gbu- 'ka "wı- -bha kö kaa- Atanna -nu 'ka 'wü 'koo!

²¹ -A pō 'a- wo "dhü bha-'kloɔ- -mü ɻdhe Klisi bha 'yii 'wɔn yaa kë tongtongdhö, "keε Atanna -yö kë kwaaw- 'wɔnyaa -nu -kwεε -ya yö ɻnë- ɻgbin- 'yö- -dhii kun kpɔnkplondhö ɻdhe 'pë 'ö yöö ɻdede -zian ɻnë 'wɔn yaa 'ka -a 'dhö. -A kë 'ö- wo "dhü bha -ya -kë "dhü kwa ɻnë kwa -wɔn 'gü, kë "dhü kö 'kwa bɔ Klisi 'ka, kö ɻsong 'bha 'ya 'dho kë kwa -bha ö weëdhö.

6

¹ ɻDhe 'ö -kë ɻdhe yi ɻnë 'yi "yi dɔ sië Atanna -kɔ -bha bha, yi -bheea ka -dhe yö ɻnë- -wɔn 'gü kö 'ka- kë -së kö -gasite 'ö- -ya -kë ka -dhe 'ö 'ka 'dhang bho -sü 'ka- "dhiü bha 'ya 'dho kë 'wɔn 'gü "fië 'ka ka -go.

² -A pö 'a- wo "dhü bha-
'klɔɔ- -mü ɬdhë -yö -bən zë
-sü 'ka Atanna -wən 'sëedhë
'gü ɬdhë:

«Bheə» 'i- wo n -dhë bha a kë
i -wən -ma -a ma "tüng
ɬdede ɬnë- 'gü,

'yö 'a nu i -dhë.

A -ta i -dhë dha "tüng ɬnë-
'gü.»

-A yö ɬnë- -wən 'gü 'yö 'a-
pö ka -dhë: -Ka -dhë -ga,
"tüng -së ɬdede 'wo gun- pö
sië bha ɬnë ɬya ɬloo bha. Më
dha "tüng 'wo gun- -dhiang
zë sië yi 'bha 'ka bha ɬnë ɬya
ɬloo ɬdës bha.

³ Yi 'ö 'yi "wì sië ka -dhë
"dhü bha -kɔ 'yi dho- kë- 'ka
kö 'ya 'dho kë me 'bha -më
'bha -bho Atanna -bha zian
-ta -më 'ka ɬnë 'yi- mɔɔ- sië.
Kë "dhü kö- -bha yë 'yi- kë sië
bha 'wa 'dho- -dhiang yaa zë.

⁴ 'Wən 'ö- -wən 'gü 'yö
'wən ɬgban "pəpə suu -yö
'kun bho yi 'gü bha 'yö bha,
kë "dhü kö -wa dɔ ɬdhë
-a -bha yékëmë -mü yi 'ka.
Yö ɬnë- -wən 'gü 'yö 'ya
-wëedhë -zian yö oo, 'yi -kpla
-zian ɬnë- 'gü oo, "sëen 'ö
"yënnng ɬgbaɔndhe ɬnë- 'ka
oo, 'yö 'yi- ɬgban kun yi -bha
zuësəadhë 'ka.

⁵ 'Yö 'wo yi -ma -nu wo, 'yö
'wo yi -da -kasö 'gü, 'yö 'wo
"dhinaa -nu ɬmɔɔ yi "dhiü,
'yö 'yi yë "gbu- "gbu- -nu -kë,
'yö 'yi -wɔ -nu wo "yaan, 'yö
'yi ɬgloo -nu wo diin- 'ka.

⁶ Yi -d₁ 'kun -nu 'yi- wo -së
kö pö 'a 'dho -ya yi bha oo,
'wɔndpɔdhe 'ö yi -gɔ Atanna
dɔ -sü "gblu "piü -bha oo,
zuësəadhë -nu 'yi- -kë oo,

"klvësëdhë -nu 'yi- -kë "sëen
me -nu -dhɔ 'ö yi -kë 'ö- "yi
'yaa kë- ɬwlö bha yi- ɬgban
-kë "dhü Atanna -bha 'Nii-
"slüüslü 'ö yi 'gü bha ɬnë-
'saa- 'gü, (kë "dhü kö -wo yi
dɔ- -bha yékëmë 'ka).

⁷ 'Wən 'yi zë- -dhë 'yö 'yi
Atanna -bha tæanwən bha
ɬnë- -naɔ dɔ, 'yö ('wo yi -kë
-a -bha yékëmë 'ka -sü -dhë
yö) 'gügbuudhë 'ö- -kë 'wən
-nu 'yi- kë sië bha ɬnë- -bha,
'yö 'wən 'ö pö 'aa- -bha ɬnë
'yi- -kë bha 'yö bha. Kö yi
kéwən -nu "sëen yi "ta -kɔ -nu
bha ɬnë -wo kë yii- 'ko -zë 'ka
-piö -nu "sëen "dhë -ya yi -ta
-pë -nu 'ka yi -dhiang yaa zë
-më -nu -go.

⁸ 'Kö 'zü 'wo ɬbhlë -ya yi
-bha oo, 'wo 'yiü- dɔ yi -bha
oo, 'wo yi -dhiang -së zë oo,
'wo- yaa zë oo, 'kö 'zü 'wo
yi -ga ɬsuakëmë 'ka "kës kö
tæanwən ɬnë 'yi- pö sië oo,

⁹ kö 'zü 'wo yi -ga ɬdhë 'më
'ö me 'bhaa- dɔ- 'dhö "kës kö
me ɬgban "pəpə 'wo yi -dɔ
oo, 'kö 'zü 'wo yi sü ɬdhë
'më yöö ga- 'dhö "kës kö yi
"yaan ɬdhë -kɔ 'ö kaa ɬdede
'ka- dɔ- 'ka bha- 'dhö oo, 'wo
'wən bho yi 'gü "kës 'waa
yi zë -zë wo oo, 'ö 'yaa "wì
bha 'yö bha, kë "dhü kö me
ɬgban -wo yi dɔ Atanna -bha
yékëmë ɬnë- 'ka.

¹⁰ -Wo yi wë 'gü -siö, "kës
yi ɬnii -yö -to -da -sü 'ka
-kpeawo, 'ö 'yi bhɔ me -nu
'gü "fleëmë -nu -bha, "kës kö
yi me kpö 'gbe ɬdede -zë kë
sië pë -më 'ka Atanna -wən
"gblu "piü "dhü do. Yi -bhɔ
me -nu 'gü -kɔ 'gü "fiëmë

-bha, "kεε 'sa kö yi ɻnē pē ɻgban "pεpε 'dhö yi -gō tean- ɻdede 'ka Atanna wēedhö.

¹¹ Kodhengtö -me -nu, 'ya yi zuë" "dhiü "pu ka -dhe, 'ya yi "gblüü- -wɔn ɻgban pō ka -dhe ɻtɔn yi "taɔngdē -nu.

¹² -A -gen -mū ɻdhe yi ɻnē yi -zë yi -wɔn 'yaa ka -bha, 'yö 'ka ka zuë" "dhiü ta -sü 'ka yi - go, "kεε ka -zë ka -wɔn -yö yi -gō "gbui-.

¹³ Yö ɻnē- -wɔn 'gü 'yö 'apō ka -dhe ɻdhe me- pē pō mea- 'nē -dhe ɻdhe: «'Ka ka "gblüdhe "pu yi -dhe 'pō ɻdhe -kō 'yi yi -bha -pu 'ka ka -dhe bha- 'dhö, -ka dō "gbui-.

¹⁴ 'Mε 'ka bɔ Yesu 'ka bha kaa- 'me 'waa 'dhang bho Yesu -wɔn "dhiü bha ka kpō 'ya 'dho kē do. Ka bɔ "yɔ -nu 'waa kē "dhö. -A 'klɔo- -mū ɻdhe pē -sē waa- pē yaa 'ö 'dhö, -naa -ya -nu ɻzinng 'gü. -Naa -yö -dhepuudhe waa- -dhetiidhe -a -nu ɻzinng 'gü.

¹⁵ -Naa -yö Klisi waa- Sotraan -a -nu ɻzinng 'gü. 'Mε 'wo 'dhang bho- "dhiü waa- 'me 'waa 'dhang bho- "dhiü -a -nu -bha pē 'yaa do.

¹⁶ Atanna -dhɔkëgükɔ waa- ɻgebhɔ -a -nu -due 'yaa do. -A pō 'a- wo "dhö bha- 'klɔo- -mū ɻdhe kwa ɻnē 'kwa ɻdhe Atanna "yaandhe bha- -dhɔkëgükɔ 'dhö ɻdhe -kō 'ö yöö ɻdede 'ö- pō- 'ka -a 'dhö ɻdhe:

«A -dho 'dho 'a n ɻyië bho n dhɔobhaamε -nu kpō 'gü,
'ö 'a -tosea -kē mü,

'ö 'wo -kē n -ma -gō 'gü -me -nu 'ka,
'ö 'a -kē -a -nu -bha Atanna 'ka 'pō.»

17 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö kwa Dēme -yö dhiang zë 'ö- pō:
«-Ka 'go 'me 'wo bha- -nu kpō 'gü, -ka "kan- -nu -bha, 'pē 'ö- -dho 'yaa n kē, 'ka 'dho ka -kō zun- -bha tongtongdhö, ɻya kē "dhö a -dho n -kō 'kpō ka -gō,

18 a -dho kē ka Dē 'ka, 'ö 'ka -kē 'pō n gbö -nu waa- n 'duh -nu 'ka bha 'yö bha.»

'Yö go mü 'ö- pō:
«Mang Atanna -me 'ö n -kō -fië -bha -wɔn 'yaa 'dhö bha ma ɻnē 'a -wi bha.»

7

1 ɻDhe 'ö -kē ɻdhe "plüün -sē -nu 'ö- suu 'dhö bha Atanna ɻyaa- bho kwa -dhe ɻdhe -kō bha- 'dhö bha, n dheebhang dhɔobhaa -sü -nu, pē 'pεpε 'ö -kē ɻdhe -yö -mɔɔ -bha 'ö kwa kwi "εen kwa 'nii- -dhii kun bha -ka -kwaa bho kwa -bha, kö 'kwa kwa 'gü dō "gbui- 'kwa kē "slüüslü Atanna wēedhö, kö 'kwa "suü- -gō kē "dhö kö -ya -sü 'ö 'kwa- 'ka -a -bha -ya 'gü bha 'kwa- -gō -da 'plöö.

Pɔdhö zuë" ɻnii -da -gen 'ö- pō

² -Ka dō "gbui- kö 'ka -due nu yi -dhe ka zuë" "piü, -a -gen -mū ɻdhe 'yii -da me 'bha "dhiü ka kpō 'gü, 'yii -gen -da me 'bha -bha ɻnaç 'gü kö -yö kē- -me -pō -gen 'ka, "εen 'yii me 'bha -ta -bhö.

³ Kö- kë ާdhe -a pö 'a- wo "dhü bha za ިnë 'a- dō- 'ka ka -bha 'yaa -mü. -A -gen -mü ާdhe 'ma- pö 'nu ka -dhe ާdhe ka -wɔn 'ö yi -go "gbu- bha- "sima 'yaa 'dhö. Yö ިnë- wɔn 'gü 'yö 'kō 'zü 'ö ga 'ka oo, 'εen 'ö dha 'ka oo, 'yö 'kwa dho- wo kwa "kwëë.

⁴ Yi 'dhang bho -sü -yö ka "dhiü 'kpakpadhö, "sika 'bha 'yaa yi 'gü ka -wɔn 'gü. -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, 'wɔn "gbu- suu "vu suu 'ö -wɔ yi -ta, 'yaa yi 'gü ga, -yö yi faan ިnë- dō -kpeawo, 'yö yi ިnii -da 'ö dho- 'ka.

⁵ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klo- -mü ާdhe "tüng 'yi ާloo- 'ka Maseduanö -se 'gü bha kö zuëwaanusü -tangga -zian 'yaa yi -go. -Gblü -yö -gun yi -bha "kpenng, 'ö "suü -yö gun yi 'gü.

⁶ "Kee Atanna 'ö kpa 'më 'ö- -nu -din 'dhö yëñ sië- -nu -zu -ta bha ިnë -gasite 'yii- ާsloç, 'yö kpa yi -zu -ta Titö -bha -loo yi -dhe 'gü -sü 'ka. 'Yö faan -sea -da yi 'gü.

⁷ Faan -sea -zian 'ö -da yi 'gü "dhü bha- -gen 'yii kë Titö -bha nu -sü yöö do- 'ka, "kee yöö -di 'pö- zuë" 'ö gun 'waannu -sü 'ka ka -wɔn 'gü bha ިnë yi -bha zuë" 'waanu -sü -ta pa. ާDhe 'ö ާya nu ާya ާloo yö, 'wɔn "pëpë 'ö ka -zu "piü 'yö -ziö ާgban -gen 'gü yi -dhe. -Kö -nu 'ö ka "piü ާdhe 'ka "yan -kpan 'ka n -bha oo, -kø -nu 'ö -wëë 'dhö bø sië- 'ka ka -ta -da 'ka- wo n "dhiü bha- -wɔn 'gü bha oo, n -ta -ko zë -pëng 'ö ka -ta -kø -nu 'ö- 'gü, 'yö- ާgban -gen

-dō yi -dhe. 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö 'ma -ya ާniidadhe "yi ާbhaa bha 'yö bha.

⁸ 'Kö 'zü -wu 'ö gun 'sëëdhe 'a- bø ka -dhe bha- 'gü 'ö "yua -zian ިnë- wo ka -bha, "kee 'yaa bħo n 'gü 'wɔnyaa -bha 'zü. -Yö kë -bħo n 'gü 'wɔn yaa -bha -bleesü ާnaa kö 'ma- ma ާdhe -yö kë -yua ka -bha "tüng ިnë 'bha 'ka.

⁹ "Kee "tüng 'dhe 'kwa dō- 'ka ya -yö n zuë" ިnii -da. N zuë" ިnii 'ö- -da bha- 'klo- 'yaa -mü 'ma 'ö- wo ka -bha bha- 'ka. "Kee 'ma 'ö- wo ka -bha "dhü bha ިnë -wɔn 'gü 'yö 'ka -bħea Atanna -dhe. 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö n ިnii -da bha 'yö bha. ާYa kë "dhü kö 'sëëdhe 'a- bø ka -dhe bha Atanna -dhidhe -wɔn ިnë gun- 'ka, 'wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö ka 'bha 'yii "kan ka "dhiü bha 'yö bha.

¹⁰ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klo- -mü ާdhe weëgüsiodhe 'dhe 'ö -dhi Atanna -dhe bha -yö më -bha -tosea "gla ިnë- wo 'yö dha -zian bho më 'ka. Weëgüsiodhe 'dhe 'kö bha 'yaa më kongga -da më "dhi -gen bho. "Kee -a 'dhe 'ö 'më 'waa Atanna dō -a -nu -go bha ިnë 'yaa -së. -A -gen -mü ާdhe yö -zë -yö më "dhiü ިnë- bho ga -dhe.

¹¹ Weëgüsiodhe 'dhe 'ö Atanna -dhidhe wɔn 'ka bha -kaa -ga bha, kö 'ka- "dhiü -ya -dhe -ga. Yö ިnë pa ka -bha 'yö 'ka -ya ka -di -wɔn zuëñ -ta, kë "dhü kö pö 'a 'dho kë ka -bha Atanna weëdhö, 'yö 'ka- 'wɔn dō

𠁧ه ka 𠁥bhlë 𠁥ya -pö, 'yö "suü 'dhö -da ka 'gü, 'yö ka zuë" -yö 𠁥wlü 𠁥dedewo

Atanna -wɔn 'gü, 'yö- -zian mɔc- -sü -pəng dō ka -ta, 'yö 'ka 'wɔn bho 'wɔnyaakēmē bha- 'gü 'kpakpadhö, 'yö 'ka- -zɔn -kɔ 𠁥gban "pəpə suu 'gü 𠁧ه ka -kɔ 'yaa gun 'wɔn bha- 'gü.

12 'Sa 'sëedhë 'a- -bən zë "dhü 'a- bɔ ka -dhe bha 'mii- bɔ 'mɛ 'ö "si bha- bho, "eeen 'mɛ 'wo- bho- -go -a -nu 'bha 'ko -sɔn. A- -bɔ "dhü kɔ 𠁥bhlë -ya yi -bha -pəng 'ö ka -ta bha 𠁥në 'ka- 'gü -wɔn kë -dhe yö Atanna wëedhö.

13 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö yi zuë" 𠁥ya 'waannu -tekpe -tekpedhö, "kees 'yö -ya mü 'zü, 'yö Titö -bhaa zuëniidadhe 'ö go- 'ka ka "piü mü 'ö- -zu -gban -sü 'ka, 'ö -gban -a faan 'ka- dɔ- -bha bha- "dhia -yö ma yi 'gü "dhiü ziö 'ka 'pö bha 'yö bha.

14 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔc- -mü 𠁥dhe n 'tɔ 'a- kun ka -wɔn 'gü Titö -dhe 𠁥kö 'yii nu 𠁥kö ka -dhe 'gü mü, (𠁥dhe ka -dhio -ma n -ta) bha, 'kii 'yiü- dɔ n -bha -a -dhe. "Kees 𠁥dhe 'ö -kë 'pö 𠁥dhe dhiang "pəpə 'yii- zë ka 𠁥dhe -a 'bha 'yaa 𠁥sua 'ka bha, 'wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö 'wɔn 'a n 'tɔ kun- 'gü Titö -dhe ka -bu 'gü -a 'bha 'yii kë 𠁥sua 'ka 'pö bha 'yö bha.

15 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, Titö -zu 𠁥ya -bö 'ka ö -dheang -wɔn "dhia ma -kɔ 'ö- 'gü, waa- "suü -nu 'ka- wo- "yan -go 'ö 'ka 𠁥bhlë -ya -wu -bha -kɔ 𠁥gban -kɔ 𠁥gban 'gü bha-

-ta -kɔ 'ö- 'gü 'do 'do, ka -dho -bha -a kë -sü 'bha 𠁥në -da 'gü do 'ö dho- 'ka.

16 'Dhang 'a- bho ka "dhiü 'wɔn 𠁥gban -wɔn 𠁥gban 'gü 'ö 'kii 'yiü- dō n bha 'pö tongtongdhö bha 'wɔn 'ö n zuë" 𠁥nii -da 𠁥dedewo 'yö bha.

8

-Kɔ -wo -sü -dhiang 'ö Pɔdħö -ya zë

1 𠁥Ya 'go yö -zë 'gü, n dheebleh -nu, 'yaa n "piü 𠁥dhe -gasite 'ö Atanna -ya -kë ö -bha 'kɔdhigümē -nu 'wo Maseduanö -se 'gü -a -nu -dhe bha ka kë- -wɔn 'gü ka tii -bha.

2 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔc- -mü 𠁥dhe me "pəpə 'wo 'dhang bho Yesu -wɔn "dhiü "se bha- 'gü -a -nu -wëedhë 'wo- bho, -a -dhiang 'yaa zë. "Kees yö -zë 𠁥gban 'gü, -a -nu zuë" -yö -gun -da -sü 'ka -tekpe -tekpedhö, 'ö- -wɔn 'gü -a -nu -bha -kë "fleesü -sü 𠁥gban waa- -bha -bha, 'ö- -nu -kɔ -yö -wo 𠁥dedewo.

3 A- -pö ka -dhe tean- 𠁥dede 'ka 𠁥dhe -a 'dhe -a -nu -kɔ -yö 𠁥mɔc- -bha -wo kë- -kë yi -dhe, 'ö 'wo -ziö 'ka wo -di "dhiü -zianwo, "kees 'sa -wa -bho wo -di 'gü, me 'bha 'yii- pö- -nu -dhe 𠁥dhe -wa kë "dhü.

4 -Wo kë -bhæa yi -dhe 'wo -gban yi -bha -kɔ 𠁥gban -kɔ 𠁥gban 'gü 𠁥dhe, 'yi dō "gbui- kɔ 'wo yi -kɔ "pu pë 'bha 'ka kɔ 'yi- -da 'pë 'ö yii- bɔ 'mɛ

𠁧wa bɔ Atanna 'ka 'wo Zude -se 'gü- -nu -dhe bha- "piü.

⁵ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, 'pë 'wo- nu "dhü bha -yö kë -ziö -a 'dhe -zian 'ö yi -zë yi -zu gun- -bha 𠁧he -wo -dho -a -nu bha- -ta pongpongdhö, -a 'kloɔ- -mü 𠁧he -wo wo -di 𠁧në- "kplëng bho kwa Dëmë -dhe 𠁧kö -bleesü, 'yö 'wo dho 'wo- "kplëng bho 'pö yi -dhe 𠁧he -kɔ 'ö gun- 'ka Atanna "piü 𠁧he -yö kë- 'ka -a 'dho.

⁶ 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yi Titö bɔ ka -dhe bha 'yö bha. Kë "dhü kö -gbaɔ Atanna -bha 'kodhigümë -nu -gɔ -sü 'ö ka 𠁧lang kë -sü zü bho- 'ka bha -yö ka faan dɔ kö 'ka- -gɔ -da 'plöö.

⁷ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, 'pë 'a- -pö ka -dhe yö -mü 𠁧he kö "ta -sü Atanna -bha zian -ta -sü 'ö dhi -sü 'ka ka -gɔ -kɔ 'ö- 'gü 'ö- -dhiang -zian 'yaa zë, 'ö -zu -yö -a -dhe -sü 'ö ka -gɔ, 'ö dho 'ö -wɔ 'ka -a 'gü "dhi kan -sü -ta, 'ö 'ka Atanna dɔ -kɔ 𠁧ban -kɔ 𠁧ban 'gü, 'ö -ya mü 'zü 'ö- -bha yë kë -sü -peng 'dhö ka -ta 'böbödhö, 'ö yi -dho 'dhö ka -kë 'pö bha 'ka dɔ "gbu- kö ka -kɔ -yö -wo 'pö Atanna -bha me -nu -dhe -kɔ do bha 𠁧në- 'gü.

⁸ 'Yii kë 'tong- 'ka kö 'yi -dɔ, "keɛ 'wɔnsë kë -peng 'dhö ka "tayɔ -nu -ta -kɔ 'ö- 'gü -a -dhiang 'yi- zë ka -dhe bha, 'yi- kë "dhü kö -dho 'ö ka 'gü -naa 'ö- -ta Atanna -bha 'ka, "ɛen me -nu -bha 'ka kö 'yi yö 𠁧në- dɔ.

⁹ -A -gen -mü 𠁧he kwa Dëmë Yesu Klisi -kɔ 'dhö -wo

kwa -dhe -kɔ 'ö- 'gü ka yö -zë -dɔ. Yö 'ö pë 'bha -pë 'bha -saan 'yaa gun- -bha (-a -bha -kë Atanna 'ka -sü 'gü) bha -yö kë ö -dɔ -kë "fleeme 'ka ka -wɔn 'gü, kë "dhü kö pë 'bha -saan 'ya 'dho kë ka -zë ka bha- -bha -kë "fleesü -sü bha- zian- -ta.

¹⁰ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, n -bha 'a n -zu gɔn- 'ka 'wɔn bha- 'gü -ka dɔ kö 'a- -pö ka -dhe: Yö -mü 𠁧he kö -gbaɔ Atanna -bha me -nu -gɔ -sü 'ö 'ka -zü bho -kwe 'ö -ziö ya- 'ka bha 'ka- 'kun "gbu- kö 'ka 'dho- 'ka "dhiö. -Yö -dho kë -së ka -bha 'ka. -A 'kloɔ- -mü 𠁧he ka 𠁧në 'ka me -bleesü -nu 'wo 'wɔn bha- -kë -a 'ka, "keɛ 'ö -ya mü 'zü ka 𠁧në 'ka me -bleesü 'ö- -nu zuë" -yö zun 'wɔn bha- -bha -a 'ka.

¹¹ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, -kaa 'kun "gbu- kö 'ka 'dho- 'ka "dhiö kö 'ka -gɔ -da 'plöö-. 'Ka- zü bho zuëga -së 'ka -kɔ do 'ö- 'gü -bleesü bha, -kaa 'kun "gbu- kö 'ka- -gɔ -da 'ka 'plöö -a 'dhe ka -kɔ -yö 𠁧mɔɔ- -bha -a kë -sü 'ka.

¹² -A -gen -mü 𠁧he 'pë 'ö me -ya 𠁧baɔ Atanna -gɔ bha- "dhia 'ö ma- 'gü bha -yö -gban 'pë 'ö- -me -gɔ 𠁧në- -bha. -A 'dhe 'yaa 'me 'ö- -gɔ 'yaa- "pɔ kë- -me "dhiö.

¹³ 'Yii kë 𠁧he 𠁧ya kë "dhü kö a- -pö 'ka ka -dɔ -da -kpla 'gü ka "teabɔ -nu -bho -kpla 'gü -wɔn -zë 'gü. "Kee -a pö 'a- wo "dhü bha kë "dhü kö 𠁧zinng 𠁧gleen 𠁧në 'ya 'dho kë ka 𠁧zinng 'gü, kö me 𠁧ban -bha -mawɔn 𠁧yaɔn -kɔ 𠁧në -yö 𠁧mɔɔ "kwëë.

¹⁴ "Këe 'ma- pö "dhü kö a-
-pö 'me 'ö 'ka pë -me 'ka dö
-kö ya- 'gü bha, -a 'dhe ka
-mawon -yö zun- -bha 'ka bo-
-sü mü -sü 'ka, kö- -kpea 'ö
to bha 'ka ka "teabö -nu -ta
'kun- 'ka. □Ya kë "dhü 'yö kaa
-di 'pö 'ka -kpla yi 'bha 'ka kö
pë -ya wo -zë -a -nu -go, 'yö
'wo ka -ta kun, □ya kë "dhü
kö 'ka □mco "kwëé □naa bha.

¹⁵ 'Ka- kë "dhü kö 'pë 'ö
Atanna -wu -ya pö 'ö -ben zë
-sü 'ka □dhe:
"Më 'ö- -wlö 'gbe -a -bha 'yii
ziö -naa 'gü,
"këe 'sa me 'yii - -wlö 'gbe
bha- -bha
'yii 'kon- -ta bha □në 'ka- 'gü
-wön -kë bha.»

*Titö waa- "tayco -nu -dhi-
ang 'ö Pödhö -ya zë*

¹⁶ -Gasite 'yaa Atanna -bha,
-a -gen -mü □dhe ka -gla -a
-bha zian -ta -sü -peng 'ö yi
-ta bha -ya dö -sü 'ka Titö -ta
'pö.

¹⁷ 'Yi bo- pö -sü -zë 'ka-
-dhe □dhe -yö 'dho zun ka
-dhe 'gü 'yii za 'bha kë- 'gü,
-yö "wi □në - 'wo- -bha do.
Aa" □ni 'ö gun kö 'yii- pö
-zian wo- -dhe □kö, -nu zun
ka -dhe 'gü -sü 'ö- -di □nii
-bha bha -yö -gun dö sië- -zu
-bha.

¹⁸ Yi dheebhang do 'ö
Atanna -bha 'ködhigümë
"pëpë 'wo "se ya- 'gü 'wo-
-dhiang -së zë -a -bha Atanna
-bha naç -së bha- dö -dhe
-wön 'gü bha □në 'yi- □nëng-
-bha 'yö 'yi- -nu bo bha.

¹⁹ 'Sa Atanna -bha me -nu
□në 'wo wo -kö -ye -bha 'yö
'wo- -da yi keng- kö- "yan- kë

pë -nu 'wo- □gbaç sië Atanna
-bha me -nu -go bha- -dhe
'gü. 'Sa "ta 'ö "dhü bha
'pö- 'sü 'yi- wo bha, yi- -wo
"dhü kö kwa Dëme □në- 'tö
-yö bhö, □ya 'go mü 'zü kö
me □gban "pëpë -wa 'wön
do □dhe 'wön bha yi -sobheë
-bha -wön -mü.

²⁰ -Kö 'yi- -ya -bha 'pö 'ö
yi keng- "dhü bha kë "dhü
kö 'wëë -zii -sü -nu 'wo- bho
'wo- -wo yi □kweng kö 'yi
'dho- 'ka Atanna -bha me -nu
-dhe bha, pö 'a 'dho -ya yi
-bha -a 'kun -kö -wön □në-
'gü.

²¹ -A pö 'a- wo "dhü bha-
'kloç- -mü □dhe 'wön "pëpë
'yi- kë, -yö yi "piü □dhe -a
"dhia -yö 'ma kwa Dëme 'gü,
"këe kö me -nu -di 'pö -wa dö
'wön -së 'ka.

²² □Ya 'go me □ple bha-
-nu 'gü, kwa dheebhang do
'bha -ya -nu keng- 'pö, yi
□në 'yi- bo. Yöö -di 'pö -yö
'dhang -bho "dhiü -me □dede
'ka, 'ya- 'gü dan -gen -yan
kpö □dede 'ka 'ya- -dhe yö.
Atanna -wön -peng -ya -ta
□dedewo. "Këe -a 'dhe 'ö
"tüng ya- 'gü bha- "dhiü □ya
ziö -blëesü -bha -ta □gbleen,
-a -bha 'dhang -bho ka "dhiü
-sü 'ö 'kpakpadhö bha- -wön
'gü.

²³ □Ya 'to Titö -zë -bha
-bha, yö □në n "tayco 'ka
Atanna bha yë ya- "kplü
"dhiü, 'yö n -kö "dhiü nu -me
'ka 'pö ka -dhe. "Këe me
'dhe 'kö wëng- -nu 'wo nu
sië bha, wo -zë Atanna -bha
'ködhigümë -nu □në 'wo- -nu
-bo, nu 'wo- wo sië bha wo
□në 'wo 'me 'ö me -yö Klisi

-bha medhe bha- "bleen- yō-
-nu -bha -a 'ka.

²⁴ ॥Dhe 'ö "dhü, -kaa -zən
-nu -dhe ॥dhe -a -nu -dhe -yō
ka kē ॥dedewo, kē "dhü kö
Atanna -bha me -nu 'wo- -nu
bō bha -wa -dhe yō, kö -wa
'wōn dō ॥dhe "plüün 'yi- bho
ka -wōn 'gü bha- -dhe -mū.

9

'Wōn 'ö -gban Atanna
-bha me -nu -ta 'kun -sü -bha
-a -dhiang 'ö Pödhö -ya zé

¹ (N dheebhang -nu), -a
-dhe -zian 'yaa- -bha ॥dhe
'wōn 'ö -gban pē 'wo- bho
'wo- bō Atanna -bha me -nu
'wo Zude -se 'gü- -nu -dhe
bha 'a 'sëedhe bō ka -dhe -a
-wōn 'gü.

² -A -gen -mū ॥dhe a
'dhang bho- "dhiü 'kpak-
padhö ॥dhe ka -ya -sü 'ka
-a -bha me -nu -wōn zuën
-ta. -A -wōn 'gü a n 'tō
'kun -sü -zian 'ka Maseduanö
-me -nu -ta 'a- pō kwa
dheebhang -nu 'wo Akai -se
'gü wo -zé -zianwo 'pē woo-
॥gbaø Atanna -bha me -nu
-go ॥waa- ॥gban baa- 'nu
-kwe 'ö ॥ziö ya- 'ka. Gbaødhe
bha- -peng -dō ka -ta -ko 'ö
"dhü bha- -dhiang 'a- zé- -nu
-dhe bha ॥në- -nu 'kpiidhe
॥gban faan dō -sü 'ka -a wo
-sü -bha.

³ "Kee yō ॥në- ॥gban 'gü 'a
kwa dheebhang -nu bha- -nu
-bō "dhü, kē "dhü kö ka -dhi-
ang -se 'yi- zé Maseduanö
-me -nu -dhe bha 'ya 'dho kē
"wlaawōn 'ka. -A -kē "dhü
-sü bha- 'gü -yō n "piü ॥dhe
'ka ka baa ॥dedewo 'wōn -se
bha- kē -sü -go kö -yō kē

॥dhe -kō 'a- pō- 'ka bha- 'dhö
tean- 'ka.

⁴ -A -gen -mū ॥dhe 'yaa
yi "piü ॥dhe yaa Maseduanö
-me -nu 'ya nu mü yi 'ö- 'ka,
'yi -kpan ka -bha kö 'kaa baa-
-sü 'ka. Yō -zé ॥ya kē "dhü kö
'yiü- 'ö dō yi -bha bha ॥ya kē
-ziisü. 'Sa kö yi -zé yi -bha
fiē- -dhö ka -bha 'ka.

⁵ 'Wōn 'a zé- -dhe 'yō 'a
kwa dheebhang -nu bha- -nu
bō ॥kö -blæesü ka -dhe 'gü kö
-wo gbaødhe 'ka- "plüün bho
bha- -go 'kpø bha 'yō bha. Kē
"dhü kö yi 'a dho nu- 'ka bha
kö 'ma nu, kö 'a -da ka -ko -sé
-ta, kö ॥gbaøsü bha 'ya 'dho
kē ॥dhe 'wōn 'ö me -ya -kē
kö- "sí 'yaa me -dhe -a 'dhö,
"keø kö -yō kē ॥dhe pē 'ö ga
॥në- wo ka 'gü -a 'dhö.

⁶ -Yō kē ka "yaan ॥dhe 'me
'ö 'kee- 'kpii- -kē 'yō- ॥trœon
'kpii- ॥slœø, 'me 'ö 'kee- 'dëde
-kē -a ॥trœon 'yaa kē 'kpii-
'pō.

⁷ -A -kē "dhü -sü bha- 'gü,
-a -dhe a -bha ॥dhe pē 'dhe
'ka- -ya ka -zu "piü ॥dhe yō
॥në kaa- ॥gbaø bha 'ka yō
-zé ॥gban ॥gbaø, "keø kö 'ya
'dho kē wë 'gü -siö 'ka "eeñ
॥dhe 'pē faan ॥në- -wō ka -ta
-a 'dhö, -a 'kloø- -mū ॥dhe
'me 'ö pē ॥gbaø zuëniida 'ka
bha ॥në- -dhø -yō Atanna
-kē.

⁸ Atanna 'ö 'ka- "piü bha-
'gü -yō "gbui-. -A "sí -ya -dhe
kö -yō ka -ko pa pē -sé ॥gban
"pepe suu 'do 'do 'ka kē "dhü
kö pē "pepe 'ö ka -mawōn
-yō zun- -bha yi "pepe ॥gban
'ka -yō kē ka -go, kö 'ka ka
-mawōn bho- 'gü, kö- -kpeø

-yö 'to ka -gō -babadħö, kō 'ka 'wɔnsē kē- 'ka ॥dhe -kō 'ō -beñ zē -sü 'ka- -a -gō 'sēedħe 'gū -a 'dhö ॥dhe:

9 «Atanna -yö ö -bha me -nu -bho 'wɔn 'gū, 'yö gbaç "gblügħblü wo "fleemex -nu -gō.

-A -bha 'wɔn -sē kē -sü "dhiü 'yaa 'to tongtongħö.»

10 Yō 'ō pē suu nu pētamex -dhe, 'ō dho 'ō -bhöpē -wɔ -ta bha -yö -dho ka -bha kē, 'ō dho 'ō kaa- pē suu -pe -ta, 'ō -kē 'ō kaa- "klusēdħe ॥trōon 'dhö -kē 'gbe ॥dedewo.

11 -Yō -dho ka kē pē -me ॥dede 'ka "tüng ॥gban -tüng ॥gban 'gū, 'ō 'me 'ka bō siē yi -ta ka pē ॥gbaç -nu -go bha 'wo- nuε" bho 'pē -nu 'ka- ॥gbaç -nu -gō bha- -wɔn 'gū.

12 -A 'klōo- -mū ॥dhe 'wɔn -sē 'ka- kē siē "dhö bha 'kii- kē -a -bha me -nu ('wo Zude) woo do -a -nu -dhe, -yö -ya mū 'zü 'ō -bha) me 'gbe ॥dede ('wo -dhe "wεε 'gū -a -nu) -kē -a nuε" bho -me 'ka 'wɔn -sē 'ka- -kē bha- -wɔn 'gū.

13 -A pō 'a- wo "dhö bha- 'klōo- -mū ॥dhe ka kēwɔn -sē bha ॥nē dho 'pē 'ka- 'ka -a -zōn me ॥gban "pεpε -dhe, 'yö 'wo Atanna 'tō bho ka -bha -zu -yö -a -dhe -sü bha- -zōn -kō 'ka- -zōn 'ka Klisi -bha naç -sē bha- ॥bhlē -ya -sü 'ka bha- 'gū, 'yö 'wo- 'tō bho 'zü "gblü -sē -dhe suu 'ō 'ka ka ॥sloçpē -nu 'gū -gblü 'ka -a -nu -ta, "εen me "wεε ॥gban -ta bha- 'gū.

14 -Wo -dho bħea" 'pō Atanna -dhe ka -wɔn 'gū -gasite -zi-

isü 'ō- -kē ka -dhe -kpea wo bha ॥nē- -wɔn 'gū ka -dhö 'ō -nu -kē bha- 'ko -sōn.

15 -A -kē "dhö -sü bha- 'gū, -ka -kwa Atanna nuε" bho 'ō gbaç -ziisü 'ō -wo me -nu -gō (Yesu Klisi -bō kwa -dhe -sü 'ka) bha- -wɔn 'gū.

10

Pɔdhö -bha ö -dī -bha -dhiang -zē Kodhëngtö -me -nu -dhe -kō

¹ -A 'dhe 'kō mang Pɔdhö -me 'a- pō siē ya n -dī -gō -dhiang ॥nē 'a- zē siē ka -dhe. -A -gen -mū ॥dhe -wa -pō ॥dhe mang ॥dede -zē 'ma kē ka kpō 'gū a -kē ॥dhe 'me 'ō -zun "dhiü -bhlō 'bħaa 'dhö ॥nē -'dhö. "Kee 'ma kē -dhe "wεε 'gū 'yö 'a għoñ- -dhe -dhiang zē ka -dhe. -A -kē "dhö -sü bha- 'gū, bħea" ॥nē 'a- wo siē ka -dhe Klisi -bha -wu "nεenεε -dhe waa -bha "klusēdħe bha- 'ka,

² kō 'ka dō "għiñ- 'ka- 'bha pō 'me 'wo ka kpō 'gū 'wo- pō siē n -bha ॥dhe pē "pεpε 'a- kē bha a- -kē n -dī faan -bha, -a 'bha 'yii 'go Atanna "piü bha- -nu -dhe, kō 'ma -nu nu ka "piü mū yi 'ō- 'ka, kō 'ma 'dho kē dhiang -zē ka -dhe faan -bha -me 'ka kō- "sī 'yaa n -dhe. 'Sa yō -zē "slē 'bħaa 'dhö, 'ma nu mū yi 'ō- 'ka a -dho teanwɔn pō 'me 'wo "dhö bha- -nu -dhe, -a "sika 'bħaa n 'gū.

³ "Kpung ॥taa -kwi ॥nē yi -bha -zē wo "dhö tean- 'ka "kee Atanna -wu -ta -ko 'kō 'yi- zē bha 'yaa -zē yi -dī faan -bha.

⁴ -A pō 'a- wo "dhö bha- 'klōo- -mū ॥dhe 'ko -zē 'ka

-kwεε -nu 'yi ko zë- 'ka bha 'wii 'go "kpvng ॥taa yō. Atanna -bha ko -zë 'ka -kwεε -nu 'ö- -nu -fië -bha -pë 'yaa 'dhö bha yō -mü. 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yō 'yi mɔɔ- -bha 'yi "yina yaa -nu zü -ya 'gü 'bü ॥gban bho- 'ka bha 'yō bha.

⁵ ॥Kwεε- -nu bha ॥në 'yi-sü 'yō 'yi 'me 'wo ॥sua -nu -kë 'ö 'wo me wë bho- 'ka Atanna dɔ -sü -ta -dì -sü 'kpii- -bha bha- -nu züyagüpë ॥gban wü- 'ka, 'yō 'yi -zvgɔndhe suu "pεpε 'ö 'yaa Atanna ॥bhlë -ya bha- ॥gban bho- 'ka -dhidha 'gü 'yō 'yi yi -gen zun- -ta, kë "dhü kö -wo 'dhang bho Yesu Klisi -wɔn ॥në- "dhiü kö -wa ॥bhlë -ya.

⁶ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, ॥ya kë ॥dhe ka -zë 'ka bo -dhio -ma yi -ta -sü 'ka "pεpεdöhö -së 'ka, me "pεpε 'dhe 'kö 'wo ka kpö 'gü 'ö 'wii -dhio ma yi -ta yi -dho 'wɔn bho- -nu 'gü 'kpakpadhö.

⁷ 'Ö ॥ya kë 'zü ॥dhe 'ka me -ga ॥në- wo 'yō 'ka- -me ॥bhlë -ya aa, -ε! Kö me 'ö ka kpö 'gü 'ö- pö 'ö -dì -dhe ॥dhe 'ö Klisi -bha 'ka 'kpakpadhö, -yō kë- -me "yaan ॥dhe yi Klisi -bha 'ka 'pö ॥dhe -a 'dhö.

⁸ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü ॥dhe 'kö 'zü ॥ya kë ॥dhe 'ya yi 'tɔ 'kun medhækë -faan 'ö Atanna -ya nu yi -dhe kö 'yi ka 'gü bho- 'ka kö 'ka dɔ yi -kɔ -bha -a -bha zian -ta bha- -wɔn 'gü, 'yiü- 'yii 'dho dɔ yi -bha, -a -gen -mü ॥dhe -ya -nu yi -dhe "dhü kö 'yi ka faan ॥në- dɔ-

'ka, 'yii nu yi -dhe kö 'yi ka 'gü -zë see- 'ka.

⁹ -A pö 'a- wo "dhü bha kö 'ya 'dho kë ka 'gü ॥dhe a 'séedhe -nu bha- -bɔ ka ॥dhe "dhü kö 'a "suü ॥në- -da ka 'gü.

¹⁰ -A -gen -mü ॥dhe -wa pö ॥dhe "séedhe -nu 'a- bɔ me -dhe bha -wɔ -nu 'wo -kë 'gü bha -wo -kë gɔɔndhe -wɔ ॥në- 'ka. "Kεε mang ॥dede -zë 'ma kë- -nu kpö 'gü 'yō 'a -kë ॥dhe 'me 'ö "sì 'yaa- -dhe -a 'dhö, 'yō 'ma dhiang zë 'yō n -wɔ 'yaa me 'kun.

¹¹ -Yō kë me 'ö dhiang zë "dhü bha- "yaan ॥dhe -kɔ do 'yi dhiang zë- 'ka 'séedhe 'gü bha ॥në 'yi dho- kë- -kɔ -bha kö 'ya nu 'ya ॥loo mü.

¹² Yi -zë 'yaa ॥mɔɔ- -bha kö 'yi yi -dì -dan me 'bha -nu 'wo wo -dì ॥gɔɔn sië bha- -nu 'ka. -A -gen -mü ॥dhe "yaaki ॥në 'yaa wo -zë -a -nu -bha 'yō 'wo wo -dì -dan -bha -pë -pékë 'yō 'wo wo -dì dan- -bha bha.

¹³ "Kεε yi -zë 'yii 'dho yi -bha kë "dhü, 'yii 'dho yi -dì ॥gɔɔn kö 'yi ziö- 'ka -naa 'gü. Yi "dhiü- -dho 'to- 'dhe 'ö Atanna -ya kë -sü "sì -kë yi -dhe nu -nu 'yi -wo ka "piü mü bha- 'gü bha ॥në- -ta.

¹⁴ -Yō n 'gü ॥dhe 'ma- pö "dhü kö 'mii ziö- 'ka -naa 'gü. -A -gen -mü ॥dhe ॥ya kë 'nu ॥dhe Klisi -bha naɔ 'a- dɔ 'a -da 'ka "se "piü bha 'mii -nu 'nu "dhü kö 'a ॥loo 'nu- 'ka ka -dhe 'gü ॥naa, kö 'ma ziö- 'ka -naa 'gü. "Kεε a kë -nu "dhü 'a ॥loo- 'ka mü.

¹⁵ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü,

kö -a 'dhe 'ö Atanna -ya ke
-faan -da yi 'gü ॥në 'yi yi
-d ॥goon- 'gü, -a 'dhe 'ö me
"wëe -ya -kë 'yii yö -zë pö. 'Sa
yi 'dhang bho -sü -ya "dhiü
'kpakpadhö ॥dhe ka -bha -zu
-yö -a -dhe -sü 'bha- -dho -da
'gü 'ö -kë yi -bha 'ö- -ya yi
-kuu "dhiü bha- -da "dhiü -k ॥
ka, 'yö- ॥bhlë -yö -kë 'kp ii.

¹⁶ 'Yö 'yi -ziö 'ka ka -ta 'yi
dho- ka ॥taama mü ॥yën, 'yö
-kë yi -d ॥goon -gen 'ka, 'yö
'yaa yi -d ॥goon -a 'dhe 'ö me
"wëe -nu -wa -kë bha- 'gü,

¹⁷ 'Yö -kë -wu 'ö -ben zë -sü
'ka Atanna -wu 'sëedhë 'gü
॥dhe:

«'Me 'ö- "piü ॥dhe 'ö ö 't
'kun
-a -me -yö ö 't 'kun -w ॥n -nu
'ö kwa Dëme -ya -kë ॥në-
'gü» bha- 'gü -w ॥n -k
-k ॥'ka.

¹⁸ -A -gen -mü ॥dhe 'me 'ö
kwa Dëme -ya 't -dhi bha
kö- -me ॥në- ॥bhlë 'dhö 'dhö,
"kees 'me 'kö ö 't 'kun bha kö-
-me "wlaa- ॥në- zë.

11

-D ॥-kë Yesu -bha b ॥ome 'ka
-me -nu -dhiang 'ö P ॥dhö -ya
zë Kodhengtö -me -nu -dhe

¹ "Eke, slaadhe -dhiang 'ö
maa- zë bha -kaa 'kun ka
-bha -dhe n dheebleh -nu.
'Kaa -d ॥ "gbu- kö 'ka n -wu
'kun ka -bha -ee!

² ॥Dro ॥ya -da n 'gü ka
-w ॥n 'gü -wa! 'Sa ॥dro 'ö
"dhö bha 'yii kë ॥dro yaa 'ka,
-yö -go Atanna "piü. -A pö
'a- wo "dhö bha- 'klo- -mü
॥dhe ka n -g ॥dhe -dhaa-
gadhee 'ö ॥waa- d ॥ gwaan-
-bha me doseng ॥në- -g ॥

॥në- 'dhö, 'me 'a ka d ॥-g ॥
"dhö bha 'yö -kë Klisi 'ka.

³ "Kees "suü -yö n 'gü, -a
'klo- -mü ॥dhe 'yaa n "piü
॥dhe -wo ka -g ॥ 'gü see- -zu
'goon -k ॥ yaya -nu 'ka kö ka
"ta -k ॥ së 'ö pö 'aa gun- -bha,
'ö- "dhia- gun Klisi 'gü bha
'ka ka bo- 'ka ॥dhe -k ॥ 'ö
॥mle -yö "kpennng- -kë 'ka
'Evö -g ॥ yi 'bha 'ka 'ö- -pö
bha- 'dhö.

⁴ -A pö 'a- wo "dhö bha-
'klo- -mü ॥dhe ॥wa nu kö
-wo Yesu do bha- -dhiang zë
-k ॥ "wëe 'bha, 'ö yi -zë 'yii
zë bha- zë ka -dhe, -yö 'kun
-bho ka 'gü, 'ö ॥wa nu 'nii-
suum "wëe 'bha 'ö waa- 'dhe
'ka- ॥slo ॥ Atanna -wu 'yi-
pö ka -dhe bha- "gbu "piü
bha 'waa do, waa Atanna
-wu -dee 'bha 'ö waa- yi -bha
'waa do -a 'ka ka "piü mü 'ö
'kun bho ka 'gü.

⁵ 'Sa kö 'me 'kö 'ka- -nu
sü ॥dhe Yesu -bha b ॥me tan-
tan -sü -nu 'dhö ma -zë n
-bha "dhö bha 'waa d ॥ n -g ॥
-dhe 'bha 'gü Atanna -bha yë
"gbu "piü.

⁶ 'Kö 'zü n "dhi -zë 'yii "kan
plees" dhö ॥dhe - -nu 'dhö,
"kees 'w ॥n kö -gban Atanna
-w ॥n -bha a- -d ॥. Kaa ॥dede
ka "yan- -gun -dhe 'gü, yi kë
yö -zë -z ॥n ka -dhe -k ॥gban
-k ॥gban 'gü 'w ॥n ॥gban
"p ॥p suu 'do 'do 'gü.

⁷ "Een 'w ॥ontaongsë 'ö go
Atanna "piü bha- pö 'a- wo
ka -dhe ka -g ॥ "se 'gü mü bha
ka kë n -g ॥ba -më ॥dede 'pö-
'ka -a ॥saa 'ka? 'Mii n -d ॥
॥bhlë ॥gban -pö kp ॥kpedhö
'w ॥n bha- 'gü kë "dhö kö ka

-zë ka ॥bhłë -yö kë -ee? "Ξεν -a kë 'a- wo "dhü bha 'wɔn yaa ॥në 'a- -kë bha -ee?

8 Gun 'a- wo mü bha Atanna -bha 'kɔdhigümë -nu 'wo "se "wεε 'gü 'aa mü 'wo gun n ॥saa bho sië -ee? ॥Ya kë "dhü kö 'yii kë ॥dhe 'ma wo -zë -a -nu faa bho, kë "dhü kö 'a ka -ta 'kun -ee?

9 "Ξεν 'a gun ka "piö mü bha n -kwεε -gun de ॥dede 'pö- 'ta 'ö gun 'wëëga -kpla bho sië n -bha? Kwa dhee-hang -nu 'wo go Maseduanö -se 'gü 'aa mü 'wo nu n -dhe pë "pepe 'ö- -kpla gun n -bha -a 'ka -ee? 'Mii n -dī 'kun -kɔ ॥gban -kɔ ॥gban suu 'gü "Ξεن 'wɔn ॥gban "pepe suu 'gü kë "dhü 'a -kë ॥kwεε 'ka ka -ta 'wɔn 'bha 'gü -ee? 'Sa a -dho 'to n -dī 'kun -sü -bha "dhü 'ö- 'wɔn- yën.

10 'A- zë ka -dhe teanwɔn ॥dede 'ö go Klisi "piü 'ö n 'gü bha- -ta ॥dhe: ॥Bhlë 'dhe 'kö bha- -bho n -bha -me 'yaa kaa- Akai -se 'to "dhü -sü -zian 'gü -dhe 'bha -dhe 'bha 'gü.

11 ॥Ya kë "dhü kö ka -dho 'pö 'yaa n kë 'yö 'a- pö "dhü bha -ee? -Abin! Ka -dho -yö n -kë 'kpakpadhö, Atanna -zian ॥në n "seε- 'ka yö -zë 'gü.

12 "Kεε 'mii 'dho n -kɔ -ya ka ॥kwεε -naç -bha, 'sa a 'dho- kë "dhü -kpεawo 'a dho- 'ka, kë "dhü kö 'me 'wo 'wɔn -dö 'gü -gɔ mɔɔ- sië kë "dhü kö -wa pö wo -bha ॥dhe yεng- -nu yi yë kë -kɔ do bha ॥në 'yiü- -yö dö- -nu -bha kö 'wa 'dho- -dö 'gü -gɔ bha- ॥sloç.

13 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kłɔç- -mü ॥dhe 'me 'kö 'wo bha ॥flüme -nu -mü, "kpēnng- ॥në 'wo- -kë me -nu -gɔ kö 'wo- -nu wë bho Atanna -ta. -A -nu -bha yë 'wo- -kë bha -wa -kë ॥sua ॥në- 'ka 'yö 'wo wo -dī ॥gla Klisi -bha bɔmë -nu 'gü.

14 'Sa -a kë 'wo- wo "dhü bha 'yaa me 'kɔn -gen bho, -a 'kłɔç- -mü ॥dhe Sɔtraan yöö ॥dede -zian -yö -gla Atanna -bha "kië -nu 'ö- -nu bhü- bhɔ ॥dhe 'yēn- 'dhö bha- 'gü.

15 ॥Ya kë "dhü kö Sɔtraan -bha gwëëzë -nu -zë -a -nu "gla -sü kö -wo kë ॥dhe Atanna -bha gwëëzë -nu 'dhö kö bha- me 'kɔn -gen 'yaa 'dhö. 'Sa 'me 'wo "dhü bha- -nu -bha -tosea "dhiü -ya -kɔ -dho 'sü- -nu këwɔn -nu bha ॥në- -bha.

16 'Sa a- -pö 'zü ka -dhe -dee wo ॥dhe 'ka 'dho n -ga slaame 'ka tongtongdhö. -Ξε! ॥Ya kë 'zü ॥dhe 'ka n 'sü ॥dhe slaame 'dhö, kö 'ka ka -kɔ -ya n -bha ॥dhe slaame bha- 'dhö mü "dhü, kë "dhü kö 'a n -dī 'në 'bha 'sü 'pö 'kpii- -zë bho ॥dhe 'me 'ka- -nu 'sü sië ॥dhe me ॥deedhe -nu 'dhö bha- -nu 'dhö.

17 'Sa n -dī 'a dho- 'sü 'kpii- "dhü bha a- -bho -kpla "dhiü. -A -gen -mü ॥dhe 'pë 'ö kwa Dëme "piü ॥dhe 'a- pö 'yaa kë "dhü, "kεε a- -bho 'pö ॥dhe 'pë 'ö slaa" ॥në ॥ya n 'kun tean- 'ka -a 'dhö.

18 Kë 'ö- wo ॥dhe me ॥gban -wo 'tɔ 'kun sië 'wɔn -nu 'wo- -kë medhεkwi 'gü bha- 'gü -nu wo bha ॥në- -kë 'yö mang -dī 'pö 'a n -bha bho.

¹⁹ -A pō 'a- wo "dhü bha-
'klɔ̄- -mü ɬdhε ka -zë ka-
-pō ka -dī -dhε ɬdhε slaa"
'yaa ka -ta "kεε 'wɔ̄n ɬgban
"pεpε ɬnë 'kun bho ka 'gü,
'ö slaaame -nu ɬgban 'wo wo
-bha 'ö -dhi -nu -dhε -a -wo
ka -ta.

²⁰ -Wo -ya ka -go "dhiü
ɬdhε me- dō ɬdhuëng 'ka, 'ö
'wo ka -ta -nu -bhō, 'ö 'wo
"kpēnng- -nu -kë ka -go, 'ö
'wo ka -ga "wlaame 'ka, 'ö
'wo ɬbhlē bho ka -bha me
ɬzinng 'gü 'ö 'kaa "wı.

²¹ -A -dhiang zë -sü 'yiü-
-zian -yö n -kë. Yi zë 'yii
ɬmɔ̄- -bha kö 'yi- kë ka 'ka
"dhü. "Kεε yö -zë ɬgban 'gü,
a- -pō -zë wo ɬdhε slaaame
-yö pē pō, "kεε me ɬya ɬslɔ̄
kö -yö ö -dī 'sü 'kpii- 'wɔ̄n
'bha 'gü "eен 'wɔ̄n 'bha -bha,
a -dho n -bha bho 'pō.

²² -A -gen -mü ɬdhε ɬwa kë
Eblö 'ka, kö mang -dī 'pō a-
'ka, ɬwa kë Izraëdhö mi 'ka,
kö mang -dī 'pō a- 'ka, ɬwa
kë Ablamö suu -nu 'ka, kö
mang -dī 'pō a- 'ka,

²³ Klisi -bha gwéëzë -mü -a
-nu 'ka -ee? A- 'ka 'pō, -a 'dhε
'kö maa- pō bha yö -zë -yö
-dho kë ka 'gü -zianwo ɬdhε
'pē 'ö -go ga -zian ɬnë 'yaa n
"piü 'zü tongtongdhö -a 'dhö,
"kεε mang -zian -zë -a Klisi
-bha gwéëmi 'ka 'a -ziö -a -nu
-ta. -A -gen -mü ɬdhε yë 'a-
-kë -yö -ziö -a -nu -bha -ta. N
-ma 'wo- wo -a -dhiang 'yaa
zë, -kasö suu 'a- -kë 'wii- suu
kë, dha 'a- wo ga -go, 'wii-
suu wo.

²⁴ Zuifö -nu ɬwa -sabhlü
-yan -kaɔ̄ng -yaaga ga "seisiö
bho n 'gü -gen -yan 'ka

"sɔ̄cdhu.

²⁵ ɬWa n -ma "dhü 'ka -gen
-yan 'ka -yaaga Wlomö -me
-nu -go, ɬwa n -zuö -bleesü
wo -gwë 'ka kö -wo n zë,
"yitago ɬya -pō n 'ka -gen
-yan 'ka -yaaga, 'ma 'dho
'ma ɬgloo -bleesü wo -koɔ̄yi
ɬbhaa 'ma wɔ̄ mü.

²⁶ "Ta 'kpō -sü 'ko -son, 'ma
dha "yi -go ɬgwaan -ta -gen
-yan kpō ɬdede 'ka, 'ma dha
mezëme -nu -go 'pō -ko do
bha- 'gü, 'ö n -dī -go "següme
-nu -zian 'wo -kë Zuifö -nu
'ka waa- 'me 'waa Zuifö 'ka
'wo n zë -zian ɬmɔ̄, 'ö 'a dha
ga -go 'pō- 'gbegbε -nu 'gü,
"wlatadhe -nu 'gü, ɬweeyi
-tadhe -nu 'gü, 'me 'wo- pō
wo -dī -dhε ɬdhε kwa dhee-
hang -mü -wo 'ka Klisi -bha
zian -ta, "kεε 'ö 'waa- "gblu
-zian -bha bha- -nu kpō 'gü
-dhε -nu 'gü.

²⁷ Yë -nu 'ö ɬgbaon n -ta, n
-wëedhe -nu 'ö bho, 'to 'gbε
-nu 'a- wo "yaan, diin- -nu 'ö
n -kë, "yi mü -dhö -nu 'ö n
-kë, 'sunng- 'ma -sü -nu 'a-
-ya 'ko ɬtaa kö- "sı 'yaa n
-dhε, "nene -nu 'ö n -kë, waas-
so -nu 'ö yëñ n -go -a -dhiang
'yaa zë.

²⁸ 'Wɔ̄n "wεε -dhε -nu 'wo
-wɔ̄ n -ta 'mii 'dho yö -zë
pō, "kεε -ya Atanna -bha
'ködhigüme -nu "pεpε 'wo
'dhö -a -nu -zugondhe -ta -sü
bha -yö ɬdhε ɬkwεε 'gbiin-
ɬnë- 'dhö 'yö n -ta -kpeawo
-a 'dhε -nu 'ö 'mii- pō bha wo
-zë -a -nu zian 'gü.

²⁹ De -mü 'ka 'yö Atanna
-bha zian -ta 'yö "sı 'yaa-
-dhε 'yö 'yaa "ye n -bha, "eен

de -mü 'ka 'zü Atanna -bha zian -ta 'yö ॥ya 'wɔn yaa kë, 'yö- pëng 'yaa n 'sü.

³⁰ ॥Ya kë ॥dhe ॥ya 'to 'to 'kun -sü -bha, kö ma -zë a -dho n 'tö 'kun n -ma "sì 'yaa n -dhe -sü ॥në -bha.

³¹ Atanna 'ö kwa Dëme Yesu Dë 'ka bha -yö n "sæe-'ka yö -zë 'gü. -Ya 'wɔn -do ॥dhe -a pö 'a- wo "dhü bha 'yaa ॥sua 'ka tongtongdhö. 'Sa yö ॥në- 'tö -së 'dhö 'dhö -kwe ॥gban -kwe ॥gban -ta.

³² "Tüng 'a gun- 'ka Damasö bha, "se bha- 'gü -gblüdë 'wo- Adhetakö -kë bha- -ko "dhiü -me 'kpii- 'ö gun 'pö- bha- 'gü bha, -yö kë- "slë -mco -ko ॥gban -ko ॥gban 'gü, 'ö me -ya "saan -gao -dhe -nu 'gü kë "dhü kö 'ö n 'kun.

³³ "Kee 'yö 'wo n -ya töö do 'gü 'wo n bø "saan 'wo- ॥kléen 'pö- -zü bha- ॥dhongga do 'ka 'yö 'wo n ॥co -a ॥zlöö, 'yö 'a dha- -go.

12

Pödhö "yan 'gü -nu 'ö -da waa- 'wɔn -nu 'ö yöö kë 'ö Atanna -ya -zɔn -dhe -a -dhiang 'ö- zë

¹ Ka- -pö 'a n 'tö ॥në- 'kun (kö -ya -zɔn ॥dhe Yesu -bha bɔme -mü n 'ka) "Kee kö 'tö 'kun -sü 'yaa -së -ee? ॥Ya 'to yö -zë -bha, kö n "yan 'gü -nu 'ö -da waa- 'wɔn -nu 'ö kwa Dëme -ya -zɔn n -dhe bha ॥në maa- -dhiang zë.

² Me 'bha 'a- -do Atanna -bha zian -ta bha "gbvü- kë- -sü yi do 'ka 'ö dho- 'ka dhang- -to ॥taamasü 'gü,

'wɔn 'ö -kë -me 'ka "dhü bha kö 'ö -kë kö- -me -yö ॥dhe -kë do 'kwa- -bha ya 'dhö -ee "sæn kö- "yan 'gü 'pö -da -ee, 'mii yö -zë 'wɔn dö, "fɔn Atanna doseng ॥në- dö. "Kee 'wɔn bha 'ö -kë "dhü -a -kwe ॥ya kë -kaong do ga -yiisiö.

³ 'Sa a- -pö a- 'wɔn -do 'kpakpadhö ॥dhe me 'ö "dhü bha, (kö i "yan 'gü 'pö -da -ee, "sæn kö -yö -kë "dhü kö -yö "kpung ॥taa -kwi ya- 'gü -ee, 'maa yö -zë 'wɔn -dö, Atanna yöö do ॥në- dö,)

⁴ "Kee 'gbvü- kë- -me 'sü -zë -wo 'ö dho- 'ka -yea -së 'ö Atanna "piü dhang- 'gü bha- 'gü, 'yö- "tu -yö -da -wu -sengbø -nu 'ö me 'yaa ॥mco- pö -sü -bha me "dhi "dhiü,

⁵ "dhabhliwɔn 'ö Atanna -ya -kë 'me bha- -dhe bha ॥në 'a dho ॥mco- -bha 'a "plüün bho- 'gü, "Kee 'mii 'dho ॥mco- -bha kö 'a- bho n -dø -wɔn -zë 'gü. -E! 'Ma kë 'zü- -bho n -dø -wɔn 'gü -pë 'ka, kö a -dho -a bho n -ma "sì 'yaa n -dhe -sü bha ॥në- 'gü.

⁶ ॥Ya kë ॥dhe "plüün bho -dho -zë -yö n -bha 'nu, 'ma- pö 'a "plüün bho, kö 'mii 'dho kë 'nu ॥dhe slaame 'dhö, kö teanwɔn ॥në 'a dho- pö 'nu. "Kee -a -dho 'yaa n kë, kë "dhü kö 'pë 'wo n yö- kë -dhe 'gü, "sæn 'wo- ma n -ta bha 'wa 'dho- "dhiü -ziö -ta pö n -bha.

⁷ 'Sa 'wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö pë "yua -sü 'ö ॥dhe "glenga 'dhö 'ö n kwi 'gü bha 'yö bha, kë "dhü kö 'ma 'dho n -dø ॥në 'sü 'kpii- 'wɔn -së -ziisü 'ö-

-moo'ka 'yaa 'dhö, 'ö Atanna -ya -zən n -dhe bha- -wən 'gü. 'Sa pë "yua -sü 'ö "dhü bha -yö dhe Straan -bha "kië 'ö- bə kö -yö 'wən bho n 'gü, kë "dhü kö 'ma 'dho n -dī 'sü 'kpii- nē- 'dhö.

⁸ 'Ma bhe'a" kwa Démë -dhe -gen -yan 'ka -yaaga kö -yö pë "yua -sü 'ö "dhü bha-bho n -bha,

⁹ "këe dhe 'a- pö- -dhe "dhü 'yö- pö n -dhe «-Gasite 'a- -kë i -dhe bha lya i -bha bho, -a -gen -mü dhe 'me 'ö "sì 'yaa- -dhe -a -me -kö "dhiü 'kun -kö 'a- kun- 'ka bha lne 'wo- dö dedewo -bha dhe n 'gü -yö "gbii-» -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, 'wən 'a dho- "plüün bho 'yö -mü n -ma "sì 'yaa n -dhe -sü bha lne- 'ka, kë "dhü kö Klisi -bha 'gübuidhe -yö -yea 'kun n 'gü.

¹⁰ 'Wən 'ö- -wən 'gü 'yö "sì 'yii kë n -dhe oo, wa "si bho n -go oo, 'ma kë -kpla 'gü oo, 'wo n -wéekë wo oo, n "gblüdhe 'dhö "muu bho oo, 'ö lya kë Klisi -wən -zë 'gü 'ö -dhi n -dhe 'yö 'a n "dhia bho- "dhiü bha 'yö bha. -A -gen -mü dhe "tüng 'ö "sì 'yaa 'ka n -dhe bha 'yö Atanna -yö n gba faan 'ka 'yö n 'gü 'dhö -kë "gbii-.

Pödhö -bha -ya Kodhengtö -me -nu zuën -ta -kö -dhiang 'ö- zë

¹¹ -Ka -dhe -ga lton bha, ka lne 'ka- -kë "dhü 'yö 'a dhiang zë sië dhe 'me 'ö -go ga 'yaa- "piü -a 'dhö bha. 'Sa -a -dhe a -bha 'nu dhe ka lne 'ka n -ta -za dö. -A 'kloo-

-mü dhe 'kö 'zü n -zun "dhiü -bhlo 'yii kë tongtongdhö, "këe me 'kö 'wo wo -dī kë sië Yesu -bha bome tantansü -nu 'ka bha- 'bha fië- 'yaa 'dhö n 'ka 'wən 'bha -wən 'bha 'gü.

¹² -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloo- -mü dhe 'me 'ö Atanna -bha yékëme dede 'ka, -wa -do -wən me 'kön -wən -nu, "dhabhliwən -nu, waa- -kianwən -nu 'ö- -me -ya -kë Atanna -bha 'gübuidhe -kö 'ka bha lne- -bha. 'Sa 'wən 'dhe 'kö bha- 'bha 'kö Atanna 'yii- kë n -kö -ta kö a ka kpö 'gü 'yaa 'dhö, 'sa kö a "yénng gbaondhe 'gü, kö a- 'kun sië n -bha zuësadhe 'ka "dhü do. -Yö n 'gü 'nu dhe ka -moo -bha 'ka n dö "yi -dö Yesu -kö -bha -me dede 'ka yö lne- -bha.

¹³ -Më -wən dede 'pö Atanna -ya "dhia ma ö -bha me "wee -kpea 'ö to- -nu 'gü n -kö -ta 'yö 'mii ka -bha kë? "Een 'wi 'ö 'mii- wo- -bha kö n -kwëe 'gbiin- -yö kë ka -ta (kö 'a pë yö ka 'gü) lne -kë 'wən yaa 'ka 'wən bha- 'gü -ee? Kö -ka n -ma -wən 'to 'sa yö -zë 'gü.

¹⁴ N -nu zun ka -dhe 'gü -sü -gen -yan -yaaga -naa lne maa nu- 'ka bha, "këe 'mii 'dho n -wən -kwëe -ya ka lgbin- -a 'bha 'gü tongtongdhö, -a -gen -mü dhe n -ma -wən -yö kaa dede lne ka -bha, n "tu 'yaa ka lslçopë -bha. -A -gen -mü dhe 'në dë lne pë lmoö ö -bha 'në -nu -dhe, 'në -nu -zë 'waa pë moo- wo 'krome -dhe.

¹⁵ Ma -zë n -bha 'ka, n pë -see ka -bha -sü -yö ga -sü

'ka n 'gü "pεεpedhö, 'ö ॥ya kë n -gɔ -to 'gü -wɔn -zian 'ka, 'ö n "piü ॥dhe n -gɔ 'to- 'gü kë "dhü kö ka 'nii- dha. ॥Ya kë "dhü, ka -dho "sima bha ॥ya n kë ॥dhe -ko bha- 'dhö kö yö ॥në -yö kë ma -zë n -dhɔ -bha ka kë -sü 'bha -kan "dhiü -gen 'ka -ee?

¹⁶ 'Sa ka 'dhang bho -sü -ya "dhiü 'kpakpadhö ॥dhe n -mawɔn 'yaa gun ka kweng -pē -bha tongtongdhö, "keε me 'bha -nu -zë -wa pō sië ॥dhe "kpēnnng- ॥në 'a- -kë ka -go.

¹⁷ "Keε ma -zë n 'dhang bho -sü -ya "dhiü 'kpakpadhö ॥dhe, me -zian 'a- -nu bɔ ka -dhe bha- -nu 'bha 'wii ka -ta -bhö.

¹⁸ Ma ॥në 'a ॥bhæa Titö -dhe kö -yö nu zun ka -dhe 'gü, 'yö 'a kwa dheebhang do ॥nëng- -bha. "Een yö ॥në ka -ta -bhö -ee? -Abin! -A -gen -mü ॥dhe a 'dhang bho -dhiü 'kpakpadhö ॥dhe yaa Titö yi -zu "piü -wɔn -yö do, yi "ta -kɔ -yö do, -yö ö 'ta -kɔ -sü n -bha ॥në- bha. "Een 'yaa "dhü -ee?

¹⁹ 'Sa ka -ya -zu 'gɔn -sü -bha -yi ॥ya ॥gwëe ॥dhe yi yi -dī -bha -dhiang ॥në- zë sië. "Keε 'yaa "dhü. Dhiang "pεε 'yi- zë ka -dhe "dhü bha yi -zë Klisi ॥në- -bha zë 'gü, Atanna wëedhö. 'Sa -a zë 'yi- wo "dhü bha, 'yi- -zë ka 'gü bho kæan ॥në- 'ka yi dhoobhaame -nu, kë "dhü kö ka -bha -zu -yö Atanna -dhe -sü bha -yö 'dho "dhiü.

²⁰ -A pō 'a- wo "dhü bha -kɔɔ- -mü ॥dhe 'yaa n "piü ॥në- wo ॥dhe 'ma nu 'a

-kpan ka -bha -kɔ 'ö n -zu 'yaa- -bha 'nu bha- 'gü, "eεn 'zü kö kaa -dī 'pō 'ka 'dho n yö -kɔ 'ö 'yaa ka "piü 'nu ॥dhe 'ka n yö -bha bha- 'gü. N "suü -gen -mü ॥dhe kö 'ma 'dho nu 'a -kpan "dhi- naa -nu oo, ॥dro bho -sü -nu oo, yaa -dhe kë -sü -nu oo, -duε kɔɔ- -sü -nu oo, "si -bho 'ko -gɔ -sü -nu waa- 'ko -nu -dhiang yaa zë -sü -nu, "eεn -dī -sü 'kpii- -sü waa- "bhluubhludhö -bha ka kpö 'gü.

²¹ A -suü kö 'yiü- 'ya 'dho dɔ n -bha Atanna -dhe ka -wɔn 'gü kö 'ma nu mü, 'ö 'a -ya 'zü "gbv bɔ -sü -bha me kpö 'dhe 'wo ka kpö 'gü mü 'ö ॥wa -da Atanna "dhiü, "yēnng dɔ -sü -nu, -zua zë -sü -nu, waa- 'wɔn -ma 'koo -sü -nu kë -sü 'ka, 'ö 'waa "wì -bha kö -wo wo kwa- -zü bha- -nu -dhe.

13

Pɔdhö -bha -dho -dɔ
Kodhengtö -me -nu -ta -kɔ

¹ N -nu ka -dhe 'gü -kɔ -yaaga -naa ॥në yöö kë bha. -Yö -ben zë -sü 'ka Atanna -wu 'sëedhë 'gü ॥dhe:
«॥Wa 'wɔn -ya me -bha,
'kö -kë 'wɔn "vv 'wɔn 'ö- suu
'ka,
"sanni -wa -gɔ bho,
-a -dhe -bha ॥dhe "sεε- ॥ple
"eεn -yaaga ॥në- -nu
-wu
-yö kë- -bha do kö -wo gun
-na -a -gɔ bho.»

² 'Sa "töng 'a nu ॥ple -naa wo- 'ka ka "piü mü bha, a kë- -pō ka -dhe, 'ö -ya mü 'zü 'maa ka "piü mü ॥dεε "keε

a -go mü 'zü 'a- pö ka -dhë **Ø**dhe: Nu 'dhe 'ö maa- wo ya 'mii 'dho ka 'kun "yön -ko -zë 'ka 'zü, -a -gen -mü **Ø**dhe nu Øple -naa 'a- wo mü bha a kë -dhio -dö 'me 'ö gun "dhü kö Øwa -da Atanna "dhiü bha-nu -ta, 'sa 'me 'wo "dhü bha Ønë 'a dhiang ya- zë sië- -nu -dhë bha, 'yö 'a gun -na me -kpea -da -a -nu "piö.

3 -A pö 'ka- wo Øsiö Ødhe "ni Øya kë Ødhe Klisi Ønë ö -wu kpo n -bha Ødedewo tean-ka 'ka- -dhë yö bha Ønë kaa-dhe yö bha. 'Sa ka- 'wön -dö 'kpakpadhö Ødhe "sí -ya -dhë. -Yö ö -bha 'gügbüidhe -zon ka -dhë -kpeawo 'ö 'ka-dhe yö.

4 -A pö 'a- wo "dhü bha-'klöö- -mü Ødhe 'kö 'zü Øwaa-dö "dhü -bha Ødhe 'me 'ö "sí 'yaa- -dhë -a 'dhö, "këe -yö -bö 'ö go ga 'gü Atanna -bha 'gügbüidhe Ønë- -bha, 'yö -tosea kë sië Ødëe bha. Yii -di 'pö yi -bha -kë -a -bha 'ka -sü -wön 'gü, "sí 'yaa yi -dhë dö -kö ya- 'gü Ødhe -a 'dhö 'pö, "këe ka 'kun -kö 'yi dho ka 'kun- 'ka bha Ønë 'ka dho-'wön dö- -bha Ødhe -tosea 'yi-kë sië -a "piö bha Atanna Ønë- -faan -da yi 'gü.

5 ØDhe 'ö "dhü, kaa Ødede-ka ka -di -ga -së 'ka kö Øya kë Ødhe 'ka 'dhang -bho Yesu "dhiü -zian -ta Ødedewo tean- 'ka kö 'ka- 'wön dö. 'Sa ka- 'wön -dö 'kpakpadhö Ødhe Yesu Klisi -yö ka zuë" "piö, "εen 'yaa "dhü -ee? 'Sa 'yii kë -zë wo "dhü kö Øfië Ønë 'ka- wo -sü 'ka 'dhang bho -a "dhiü -sü -bha bha.

6 "Këe 'sa -yö n 'gü Ødhe ka- 'wön -dö 'kpakpadhö ka zuë" "piö Ødhe yi -zë 'yii Øfië-bha.

7 Yi -zë yi -bheä Atanna -dhë kö 'ka 'dho 'söngyaa Ønë- kë tongtongdhö, kë "dhü kö ka Ønë ka këwön -yö kë -së, 'yii- kë "dhü yi 'to -wo -wön 'gü. "Këe kë "dhü kö 'kö 'zü Øwaa- pö yi -bha Ødhe "sí 'yaa yi -dhë, kö- bhlo 'ya 'dho 'to yi 'gü.

8 -A -gen -mü Ødhe faan 'ö Atanna -ya -da yi 'gü bha -ya -da yi 'gü kö 'yi teanwön -ta -ko Ønë- zë- 'ka, yii- -da yi 'gü kö 'yi 'ko zë- 'ka teanwön -zë 'ka.

9 Faan Øya kë ka -zë ka 'gü Atanna -bha zian -ta kö 'yii kë yi -zë yi 'gü, -a fië- -dhö 'ö -ziö 'ka faan -kë yi -zë yi 'gü -sü 'ö ka -zë ka -bha bha-bha. 'Wön 'yi Øbhëä Atanna -dhë -a -wön 'gü -kpeawo 'yö bha, kë "dhü kö -yö ka -ta 'kun kö -ta -a -bha zian -ta -sü 'ka- zü bho bha 'ka- -go -da 'plöö.

10 N -ya 'ö Atanna -ya wo ö -bha me -nu faandöme 'ka 'ö 'yii n -ya -a -nu 'gü see-me -zë 'ka bha Ønë 'a zë-dhe, 'yö 'a 'sëedhë ya- -kë Økö -bleesü 'yö 'a -bø n "dhiü, kë "dhü kö 'ma Øloo mü yi 'ö- 'ka, kö 'ma 'dho 'wön bho ka 'gü faan 'ö Atanna -ya -da n 'gü bha- 'ka, "këe kö 'yii- nu n -dhë yö -zë -wön 'gü.

11 'Ma -wo 'sëedhë ya- "dhiü -ya -dhë 'gü Øton n dheebehang -nu! ØDhe 'ö "dhü, a- pö 'ka ka "dhia bho, "këe -kaa kë -së kö pö Ønë 'ya

'dho kë ka -bha tongtongdhö,
 -ka kpa ka 'ko -nu -zu -gön,
 ka -wu -yö kë do, -ka kë ka
 'ko "piü -së 'ka, ॥ya kë "dhü,
 Atanna 'ö məbhüdhe -dhö
 -ya -kë, "keε 'ö yö ॥në mε
 zuë" 'waanu bha -yö -dho kë
 ka "piü.

¹² ॥Ya 'go yö -zë 'gü, -ka
 ॥loo ka 'ko -nu -bha ॥dhε -kɔ
 'ö Atanna -bha 'në -nu -wa
 -kë 'ka -a 'dhö kö 'ka ka 'ko
 -nu ॥tua bho. Atanna -bha
 mε -nu ॥gban "pεpε ॥wa ka
 ॥tua bho.

¹³ Kö kwa Dëmε Yesu Klisi
 -bha -gasitε waa- kwa (Dë)
 Atanna -bha -dhö bha -wo kë
 ka -dhε. Kö- -bha 'në -nu
 -bha -kë 'ko "piü -sü 'ö- -bha
 'Nii- "slüüslü 'saa- 'gü bha -yö
 kë ka kpö 'gü bha 'aa -yö kë.

**'Sëëdhë 'ö Pödhö -ya bɔ
Atanna -bha mε
-nu 'wo
Gadhatö
-sε 'gü -a -nu -dhe**

¶Tuabhonao

¹ Mang Pödhö -mε 'ö mε 'bha 'yii n -ya ma -kë Yesu -bha bɔmε 'ka -sü ya- 'gü, "εεn 'ö Atanna 'yii bɔ 'zü mε 'bha -ta kö -yö n -ya, "κεε 'ö ga yöö ¶dede waa- ö Gbö Yesu Klisi 'ö- -bö 'ö- bho ga 'gü bha ¶në- -nu 'gü 'yö 'wo n -ya bha,

² yaa- -bha me "pεpε 'yi -dhe ya- 'gü ¶në 'yi 'sëëdhë ya- bɔ -a -bha 'kɔdhigümε -nu 'ka- -bha 'ka Gadhatö -sε 'gü bha ka -dhe.

³⁻⁴ Kwa Dë Atanna waa-kwa Dëmε Yesu Klisi 'ö ö -dī nu kwaa- 'wɔn yaa -nu -wɔn 'gü, kë "dhü kö 'ö kwa dha -tosea yaa 'ö "kpung ya- ¶taa -a -go ¶dhe -kɔ 'ö gun- 'ka kwa Dë, kwa -bha Atanna zuë" "piü -a 'dhö bha, -wo -gasite waa- zuë" 'waanu -sü nu ka -dhe.

⁵ Kwa Dë Atanna 'ö "dhü bha kö yö ¶në- 'to- bho -todhü 'ka bha 'aa -yö kë!

Atanna -wɔ -bha -kë "dhü do -sü -dhiang 'ö Pödhö -ya zë

⁶ (N dheeblehang -nu,) -a -kë kö 'ka 'to 'ka "kan Atanna -bha 'piö- "dhü, kö 'ka 'dhang bho 'wɔn -taɔng -së -dee 'bha "dhiü "κεε kö yö ¶në ka -dhe kö 'ka bɔ 'ö 'ka Klisi -bha -gasite 'ö- -kë kwa -dhe bha-

'saa- 'gü -sü -zë 'wɔn ¶në n kɔn.

⁷ Kö- kë ¶dhe -a pö 'a- wo "dhü bha 'wɔn -taɔng -së bha- suu "wεε 'bha ¶në 'dhö -a 'dhe 'a- pö ka -dhe bha-zian 'gü 'yö 'ka -da 'zü- 'gü 'yaa -mü. "Κεε mε ¶në -da sië ka -go 'gü 'yö ka zuë" kaan- sië "kwëë. Kë "dhü kö naɔ -së 'ö go Klisi "piü 'ö 'ka- ma bha- -wɔn -yö 'ma -zukplü -bha.

⁸ "Κεε a- -pö ka -dhe ¶dhe -yö -kë yi -zian ¶në yi 'ka oo, -yö -kë Atanna -bha "kië -zian ¶në- 'ka 'ö go dhang- 'gü 'ö nu, 'ö 'wɔn -taɔng -së suu "wεε 'bha pö ka -dhe -a 'dhe 'yi- pö ka -dhe bha- zian 'gü, -a -mε -bha "dhang ¶në bha!

⁹ 'Ya- -blɛesü pö ka -dhe, 'yö 'a- 'bha pö sië 'zü bha. A- -pö ¶dhe kö mε "wεε 'bha -yö nu kö -yö 'wɔn -taɔng -së suu "wεε 'bha pö ka -dhe -a 'dhe kö 'yi- pö ka -dhe bha- zian 'gü, -a -mε -bha "dhang ¶në bha!

¹⁰ -A pö 'a- wo "dhü bha 'yii kë ¶dhe a mε "bhui- -nu -bha "dhe -ya n -ta -dhe ¶në- mɔɔ-sië. 'Mii n -dī -dhi mε -dhe -dhe mɔɔ-. ¶Ya kë ¶dhe a yö ¶në -dhe mɔɔ- sië 'nu, kö 'mii 'dho kë Klisi -bha gwëëmi 'ka.

Pödhö -bha -kë Yesu -bha bɔmε 'ka -kɔ -dhiang 'ö- zë

¹¹ N dheeblehang -nu, a- -pö ka -dhe kö -yö 'to ka "yaan ¶dhe naɔ -së 'ö go Atanna "piü 'a- pö ka -dhe bha 'yii 'go mebhui dhe 'gü.

¹² -A pō 'a- wo "dhü bha-
'klo- -mü ॥dhe 'mii- ma më
'bha -ta, "εen 'mii- draan-
më 'bha "piü, Yesu Klisi yöö
॥dede ॥në "se bho- -ta n-
-dhe.

¹³ 'Sa n "ta -kɔ 'kö gun
Zuifö -nu -bha Atanna
-dhökë -kɔ 'gü (kö 'mii kë
॥kö 'dhang -bho Yesu "dhiü
-më 'ka) ka yö -zë -dɔ. -Kɔ 'a
gun 'wɔn bho sië- 'ka Atanna
-bha 'kɔdhigümë -nu 'gü n-
-sobhees ॥dede 'ka, kë "dhü
kö- -wɔn bho- -bha bha ka-
-dɔ.

¹⁴ "Yi 'yaa gun zun sië
Zuifö -nu yi -bha Atanna
-dhökë -ko -bha n -gɔ -kɔ -nu
'ö- 'gü, 'ö 'a -ziö 'ka n "tuma
-nu 'wo yi -gɔ "se 'gü -a -nu
'gbe ॥dede -ta bha ka- -kɔ
-dɔ. Yi dë -nu wɔ -kɔ -peng
'ö gun dɔ sië n -ta -kɔ -nu
'ö- 'gü "dhiü ziö 'ka bha ka- -kɔ
-dɔ.

¹⁵ "Kee ॥dhe 'ö ga 'më 'ö
n -ya -dı -ta kö 'a kë ö
-bha yékëme 'ka, kö 'mii bho
-zianwo ॥kö, 'ö n -dhe ö -bha
-gasite bha- -bha bha- 'gü,

¹⁶ kö 'ö- -zɔn n -dhe ॥dhe
Yesu Klisi bha ö Gbö -mü,
'yö- -ta -pu n -dhe, kë "dhü kö
'a- -dhiang zë më 'waa Zuifö
'ka- -nu -dhe, (mang -dı 'pö
'mii za 'bha dɔ- 'gü,) 'mii më
'bha dhëe" 'kpo.

¹⁷ 'Sa 'mii "wlü 'kaa 'dho
'më 'wo gun Yesu -bha bɔmë
-nu 'ka n "dhiü 'wo gun
Zedhizadhëmö bha- -nu -dhe
'gü, kö 'a n -dı -zɔn -nu -dhe
"εen kö -wo n ॥klang kë, a-
-wlü 'a dho Adhabi -se ('ö
'më 'wo bha- 'bha 'yaa mü
bha) ॥në- 'gü do. ॥Dhe 'a go

mü, 'yö 'a n yee -kë 'a dho
Damasö -pö 'gü.

¹⁸ ॥Dhe 'ö -kwe -yaaga ॥ya
ziö, 'yö 'a gun -na 'dho Zed-
hizadhëmö kö 'a Piehdö dɔ,
'yö 'a -dhekpaçyi -kaçng do
ga "scoödhu -kë -a -dhe 'gü.

¹⁹ "Kee -dhekpaçyi -zian 'a-
-kë mü "dhü bha 'mii kwa
Dëme -bha bɔmë -nu bha-
'bha yö, kö 'yii kë- 'zlaa- Zakö
-zë 'ka.

²⁰ Dhiang 'a- zë sië ka -dhe
ya, a- -zë ॥sii ॥dede -ta, 'yaa
॥sua 'ka.

²¹ ॥Dhe 'a go Zed-
hizadhëmö, 'yö 'a dho "segɔ
"wëe 'dhe -nu 'wo -kë Siidhi
-se waa- Sidhisi -se -nu 'ka
bha- -nu 'gü.

²²⁻²³ "Tüng "pëpe 'a- -kë 'a
-ziö 'ka "se -nu 'gü "dhü bha,
kö Atanna -bha 'kɔdhigümë
'dhe -nu 'kö 'wo Zude -se 'gü
bha ॥waa- ma ॥në wo wo "tu
'ka ॥dhe 'më 'ö gun Atanna
-bha më -nu kwa -wëe -kë
wo sië "tüng 'bha 'gü bha ॥ya
zun -zu -yö -a -dhe -sü 'ö gun
'wɔn ॥gban "pëpe suu kë sië
kö 'ö- 'gü see- bha- -dhiang
zë -sü -bha, "kee kö 'wii n dɔ
॥kö.

²⁴ "Kee kö -wa nuë" -zë bho
sië n -wɔn 'gü.

2

*Pɔdhö -bha -dho zun Yesu
-bha bɔmë -nu 'wo Zed-
hizadhëmö -a -nu -dhe 'gü -kɔ
-dhiang 'ö- zë*

¹ ॥Dhe 'ö -kwe -kaçng do
ga -yiisiö ॥ya ziö, 'yö 'a dho
'zü -deewo Zedhizadhëmö,
yaa- Baanabasö waa- Titö
-nu 'dhö.

² 'Dho -zian 'a- wo mü "dhü
bha, Atanna yöö ॥dede ॥në-

-zɔn n -dhe. ॥Dhe 'ma 'dho 'ma ॥loo mü, 'yö -kɔ 'a- -bha naɔ -së 'ö- bɔ me "bhū- -nu -dhe bha- -dhiang zé sië- 'ka 'me 'waa Zuifö 'ka- -nu kpö 'gū bha 'a -ziö -gen 'gū- -nu -dhe, "keε 'yö 'a- -ya -a me 'dhe 'wo -gome -nu 'ka bha- -nu -kuu "dhiö ॥ple 'gū, kë "dhü kö yë bha- 'dhe 'a- -kë sië waa- 'dhe 'ma- -kë 'nu bha ('wa 'dho- pö- -bha ॥dhe wo -kɔ 'yaa- 'gū ö-) "gbaa -yö to.

³ 'Dho 'yi- wo bha n "tayɔɔ 'ö -kë Titö 'ka, 'ö Glekö 'ka, ('ö 'yaa Zuifö 'ka kö yöö 'go 'gbannë 'gū, "keε 'ö ॥ya 'dhang bho 'pö Yesu -wɔn "dhiö) bha, -gome -nu bha 'wii -gban -a -dho 'gbannë 'gū -wɔn 'gū, (yë 'a- -kë bha- "dhia -zian ॥në kë ma- -nu 'gū).

⁴ "Kee 'sa kö -d̄ı -kë kwa dheeblehang 'ka Yesu -bha ziantame -nu -wo yi kpö 'gū mü 'ö gun wo -zë -nu "piö ॥dhe -yö 'dho 'gbannë 'gū gbonggbongdhö. Me 'wo "dhü bha -wo -kaan yi 'ka ॥dhe 'wɔnsuanbhome -nu 'dhö yi tii' 'ka, kö -ya -d̄ı 'fleë- 'gū -sü 'kwa- ॥slɔ Yesu Klisi 'saa- 'gū bha 'wo- d̄o. 'Sa -yö -gun wo -zë -a -nu "piö 'nu ॥dhe 'wo yi "gan ॥në- wo 'zü -deewo kö 'wo yi -da ॥dhuëngdhe bha- 'gū wo "piö.

⁵ "Kee -a -nu -bha -nëng 'gū -sü 'ö "dhü bha- ॥gban 'gū 'yii- "wì- -nu -go -bha tong-tongdhö, kë "dhü kö tean-zian 'yi- -zɔn 'me 'kaa Zuifö 'ka ka -dhe 'ö -gban Atanna -bha naɔ -së -bha bha 'ya

'dho 'go "gbluu.

⁶ 'Sa 'me 'wo -kë "yan -to Atanna -bha 'kodhigüme -nu -bha -me -nu 'ka -a -bha zian -ta 'ö 'wo gun -gome -nu 'ka bha, -a -nu -bha -kë "dhü -sü ॥gban waa- -bha -bha 'wii 'tong- -dee 'bha d̄o yi -dhe, "keε n "tu -zian 'yaa gun -nu -bha -kë -gome 'ka -sü -bha, -a -gen -mü ॥dhe Atanna 'yaa me -zë 'gū zé kö -yö me 'bha fië- bho me 'bha -bha.

⁷ "Kee woo -zian -zë, ॥dhe 'kö 'wo- 'wɔn -zë d̄o ॥dhe Atanna ॥në n -ya ö -bha naɔ -së bha- -d̄o me 'waa Zuifö 'ka -a -nu -gome 'ka, ॥dhe -kɔ 'ö Piëdhö 'dhö- 'ka Zuifö -nu kpö 'gū 'pö -a 'dhö, -a "dhia ॥në ma- -nu 'gū.

⁸ 'Sa me do 'ö Piëdhö -ya Yesu -bha bome 'ka Zuifö -nu kpö 'gū bha ॥në n -ya 'pö 'me 'waa Zuifö 'ka- -nu kpö 'gū.

⁹ ॥Dhe 'ö ॥waa- 'wɔn d̄o ॥dhe Atanna yöö ॥dede ॥në -gasite bha- -kë n -dhe, Zakö waa- Piëdhö waa- Zan 'wo ॥dhe ॥kaç 'ö -ya -sü 'ka -a -bha me -nu 'wo Zed-hizadhëmö -a -nu -go -a 'dhö bha, -wo wo -kɔ ॥në- -da yaa- Baanabasö yi ॥kweng, 'yö yi -wø -yö -kë do -a -bha yë bha- -kë -sü 'gū ॥dhe: yi -zë 'yi 'dho yi -bha 'ka 'me 'waa Zuifö 'ka- -nu kpö 'gū, kö wo -zë 'wo 'to wo -bha 'ka Zuifö -nu kpö 'gū.

¹⁰ -Dhio 'wo- d̄o yi -ta 'yö 'wo- pö ॥dhe yi -zu 'ya 'dho bho "fleëme -nu 'wo- -nu kpö 'gū bha ॥në- -nu 'ka doseng kö 'yi- -nu -ta 'kun. 'Sa yii -d̄ı 'pö yi kë pë ॥gban -pë ॥gban -kë kö 'ya 'dho ॥fië -dhio 'ko

bha ॥në- -bha tongtongdöh.

¹¹ "Kεε ॥dhe ö Piehdö ॥ya nu Angtiösö yi do 'ka, 'mii -kpla -go, a kë ॥sua -ye "yamme kpö 'gü. -A -gen -mü ॥dhe ö gun "dhü kö ॥ya zian 'to.

¹² -A pö 'a- wo "dhü bha-'kloɔ- -mü ॥dhe ö gun kö 'më 'wo go Zakö -dhe 'gü Zedhizadhemö 'wii nu ॥kö kwa -dhe 'gü, Piehdö waa-'më 'waa Zuifö 'ka ö ॥wa bɔ Yesu 'ka -wo -gun pë -bhö sië wo "kwëë, "kεε ॥dhe ö 'më 'wo bha ॥wa nu ॥wa ॥loo mü, 'yö ö bo pë -bhö -a -nu "piü -sü 'ka, kö -yö "suü sië 'më 'wo ॥nëng me ॥gban -go 'gbannë 'gü -wɔn 'gü bha -nu -go.

¹³ ॥Dhe ö kwa dheeblhang Zuifö -nu 'dhe 'wo gun mü bha 'wo- -dhe yö, 'yö 'wo wo zü bɔ Piehdö 'ka, 'yö 'wo -kan 'pö 'më 'waa Zuifö 'ka bha -nu -bha. 'Yö Baanabasö yöö -di 'pö 'ö -da ॥flü bha- 'gü -nu "piü.

¹⁴ ॥Dhe 'a 'wɔn bha- -dhe yö, 'ö 'a- 'wɔn dɔ ॥dhe tean -zian 'ö Atanna -bha naɔ -së bha 'ö kwa ॥klang -kë 'ka bha 'waa- -ta 'zü, 'yö 'a- pö Piehdö -dhe me ॥gban "yaan mü 'a- pö: «Piehdö, bhi 'ö bhi -zë 'i Zuifö 'ka, 'bha -tosea kë 'më 'waa Zuifö 'ka -nu kpö 'gü yö ॥dhe pë 'bhaa Zuifö 'ka -a 'dhö, 'bhii- -nu -bha 'tɔng- 'kun bha -oo, i -mɔɔ -bha 'zü -deewo i zun 'më 'waa Zuifö 'ka bha- -nu "dhiü kö -wo -tosea kë ॥dhe Zuifö -nu 'dhö -kɔ -kë ॥dhe?»

Me ॥gban "pepe -bha -dha 'dhang -bho Yesu "dhiü -sü

॥në- 'saa- 'gü -sü -dhiang ö Pɔdhö -ya zë

¹⁵ -A pö 'a- wo "dhü bha-'kloɔ- -mü ॥dhe yi -zë yi -bhö Zuifö 'ka, 'wii yi 'kpɔ Atanna -bha 'tɔngbhome 'ka ॥dhe me "wɔe -kpea 'dhö.

¹⁶ "Kεε yö -zë ॥gban 'gü yi -wɔn dɔ -sü 'ka 'kpakpadöhö ॥dhe za -yö -dhi me -go Atanna -kuu "dhiü 'dhang -bho Yesu Klisi "dhiü -sü doseng ॥në- 'gü, 'yaa dɔ -a -bha 'tɔng- -kun -së -sü -bha. 'Wɔn 'ö -wɔn 'gü 'yö yii -di 'pö 'yi 'dhang bho Yesu Klisi -wɔn "dhiü kë "dhü kö 'yi dha bha 'yö bha, kë "dhü kö 'yi dha yö ॥në- -bha, ॥dhe ö -kë ॥dhe me 'bha -më 'bha 'yii 'dho dha -a -bha Atanna -bha 'tɔng- -kun -së -sü -bha bha- -wɔn 'gü.

¹⁷ ॥Ya kë "dhü 'më 'yi Zuifö 'ka bha 'ya yi -di kë ॥dhe 'më 'waa Zuifö 'ka -nu 'dhö kë "dhü kö 'yi dha Klisi ॥në- 'saa- 'gü 'dhang -bho -a "dhiü -sü "gblü "piü bha -oo, kö Klisi ॥në yi -kë 'wɔnyaakëme 'ka bha -ee? -Abin! ॥Ya kë ॥dhe 'ya yi -di -da 'zü -deewo 'tɔng- -go ॥dhuëngdhe 'gü kö 'yi -tosea kë ॥dhe 'më Atanna 'yii -gasite kë- -dhe, 'ö ö -di -dhi -a -dhe -dhe mɔɔ- sië 'tɔng- 'kun -sü ॥në- 'ka -a 'dhö kö 'ya "gla 'zü -deewo 'wɔnyaakëme 'gü ॥naa bha.

¹⁸ -A pö 'a- wo "dhü bha-'kloɔ- -mü ॥dhe pë 'dhe 'kö me ॥ya bo- see- -sü 'ka, ॥yaabaa- -dee wo kö yö ॥në ö -di -da 'wɔn 'gü.

¹⁹ -A -gen -mü ॥dhe Atanna -bha 'tɔng- -zë 'ma

ga 'nu- -go, "keεε 'sa 'tɔng- bha yöö ɬdede ɬnë- -kë "dhü 'yö 'a ga bha- wo, kë "dhü kö 'a -tosea kë Atanna -bha -kë 'gü, -a -gen -mü ɬdhe ga 'ö Klisi -ya wo "dhü -bha bha -yö -ga ma ɬnë n -wɔn 'gü, ɬya kë "dhü kö ma ɬnë 'a ga bha.

²⁰ -A kë "dhü -sü bha- gü kö mang ɬdede -zë 'maa -tosea kë sië 'zü, 'kö Klisi ɬnë -tosea kë sië n 'gü, kö ma -tosea a- kë sië ɬtaamasü ya- gü bha a- -kë 'dhang -bho Atanna -bha 'në 'ö n -dho -ya -kë 'ö ö -di nu n -wɔn 'gü bha ɬnë- 'saa- 'gü 'dhang -bho -a -dhiü -sü "gblü "piü.

²¹ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, 'mii 'dho "wɪ- -bha kö 'a n -ko bho -gasite 'ö Atanna -ya -kë n -dhe bha- 'gü. -A -gen -mü ɬdhe ɬya kë ɬdhe dha -sü 'ö- "piü -a -gen ɬya kë -a -bha 'tong- 'kun -sü -zë 'ka, kö Klisi ga -gen 'yii kë.

3

-Naa 'ö 'dhang -bho
Atanna "dhiü -sü waa- -bha 'tong- 'kun -sü -a -nu ɬzinng 'gü -a -dhiang 'ö Pɔdhö -ya zë

¹ 'Aa, Gadhatö -me -nu, ka -ta -ma -sü ɬtɔn -keεε! "Eεen pë ɬnë 'wo- -da -sü 'ka ka "yan 'gü ɬzɔɔ -ee? "Kεε 'sa ga 'ö Yesu -ya wo "dhü -bha bha a kë- -gen bho ka -dhe 'ö 'a- bho ka -dhe 'ko -ta 'kpakpadhö.

² -Yö n "piü ɬdhe dhεε" 'kpo do 'ö maa- kë ka -go bha 'ka- -yo bo n -go. Atanna -bha 'tong- 'ö Moizö -ya -ben zë bha- 'kun ɬnë 'ka- wo -së

'yö ö -bha 'Nii- "slüüslü nu ka -dhe, "Eεen -ya -nu ka -dhe -a -bha naɔ -së 'ka- ma 'ö 'ka 'dhang bho- "dhiü bha ɬnë- -wɔn 'gü?

³ -Tama -dhe suu 'dhe 'kö 'ka- kë sië bha- kë -gen -mü -më 'ka "keεε kö ka "ta -sü Atanna -bha zian -ta -sü zü -bho -a -bha 'Nii- "slüüslü faan ɬnë- 'ka? "Eεen -yö ka "piü ɬdhe 'ka- "dhiü -ya ka -dī faan 'ka -ee?

⁴ "Eεen kö 'wɔn "gblügblü -nu 'ka -ziö 'gü bha- ɬgbankë "wlaawɔn 'ka -ee? -A yö -zë yaa- dɔ ɬgbleεen.

⁵ "Eεen -yö ka 'gü ɬdhe "dhabhliwɔn -nu 'ö Atanna -ya -kë ka kpö 'gü ö -bha 'Nii- "slüüslü faan 'ka bha -ya kë "dhü "ta 'ka- sü -a -bha 'tong- 'ka ɬnë- -wɔn 'gü -ee? -Abin! -Ya -kë "dhü 'dhang 'ka- bho- -bha naɔ -së ('yi- dɔ ka -go) bha- "dhiü bha ɬnë- -wɔn 'gü.

⁶ Yö ɬnë- -wɔn 'gü 'yö -ben zë -sü 'ka -a -bha 'tong- 'sëedhe 'gü Ablaamö -bu 'gü ɬdhe:

«-Yö kë 'dhang ɬnë- bho Atanna "dhiü 'yö- pö- -bha ɬdhe pö 'aa- -bha.»

⁷ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, -a -dhe a -bha ɬdhe 'ka- 'wɔn dɔ ɬdhe 'me 'wo 'dhang bho Atanna "dhiü bha ɬnë 'wo Ablaamö suu ɬdede 'ka.

⁸ 'Sa 'me 'waa Zuifö 'ka za 'ö dho dhi- -nu -go Atanna weëdhö -a -nu -bha 'dhang -bho Yesu "dhiü -sü 'saa- 'gü bha- -ben -yö -gun zë -sü 'ka 'pö Atanna -wu 'gü. -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloɔ- -mü

Ødhε -ya yi -to "dhiü 'ö- pö
Ablaamö -dhε 'ö- pö:

«'Dhuë- -dho "səgo "pepe
Øgban 'gü -me -nu
'kun

bhi Ønë i 'saa- 'gü!»

9 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö 'me
'wo 'dhang bho- "dhiü Ødhε
Ablaamö 'dhö, 'yö- -bha
'dhuë- -ya -nu kun bha 'yö
bha.

10 "Kee me "pepe 'kö 'wo-
pö wo -di -dhε Ødhε wo
-zé woo dha -sü Øsløc- -bha
'tong- 'kun -sü Ønë- -bha bha
"dhang -dho -a -nu 'kun. -A
'kløc- -mü Ødhε -yö -ben zé
-sü 'ka- -wu 'sëedhε 'gü Ødhε
me "vu me 'ö 'tong- "pepe
'ö Atanna -go 'sëedhε 'gü -a
doseng -zian to, -a "dhang
-dho -me 'kun.

11 Za -dhi me -go -sü 'ö
Atanna -kuu "dhiü -a -bha
'tong- 'kun -sü -bha 'yaa -to
-bha -wɔn 'ka -zianwo 'wɔn
'ö 'gü yö -mü Ødhε, -yö -ben
zé -sü 'ka- -wu 'sëedhε 'gü
-dhε 'bha 'gü mü 'zü Ødhε:
«'Me 'ö dho kë Dhame 'ka,
'ö Atanna dho- pö- -bha Ødhε
pö 'aa- -bha,
-yö -dho 'sü -a -me -bha
'dhang -bho -a "dhiü
-sü Ønë- -bha.»

12 'Sa 'me 'ö- "piü Ødhε 'ö dha
-a -bha 'tong- 'kun -sü Ønë-
-bha, kö- -me 'yii "wı Ønë- wo
'dhang -bho -a "dhiü -wɔn
-bha ö zuë" "piü bha. -A -gen
-mü Ødhε -yö -ben zé -sü 'ka
-a -go 'sëedhε 'gü Ødhε:
«'Me 'ö pë 'ö 'tong- -ya pö- 'gü
-wɔn -kë,
-a -me -dho dha yö Ønë-
-bha.»

13 "Kee Klisi Øya kwa dha
'tong- 'kun -sü -bha "dhang
bha- -go. -A 'kløc- -mü
Ødhε "dhang 'ö yöö kwa
'kun 'nu 'tong- bho -wɔn 'gü
bha Atanna yaa- -da -a "piü,
Øyaa- kë kwa -go -ta 'dhö -pë
'ka. -A -gen -mü Ødhε -yö
-ben zé -sü 'ka Atanna -go
'sëedhε 'gü Ødhε:

«'Me "vu me 'wo- dun "dhü
-zé -bha,
kö "dhang Ønë- -me -bha.»

14 Kë "dhü kö 'dhuë- 'ö
Atanna -ya "plüün bho
Ablaamö -dhε ('ö -gban dha
-sü 'ö 'dhang -bho Yesu "dhiü
-sü 'saa- 'gü bha- -bha) bha
-yö kë 'pö 'me 'waa Zuifö 'ka-
-nu -dhε Yesu Klisi Ønë- 'saa-
'gü, kë "dhü kö Atanna -bha
'Nii- "slüöslü 'ö- "plüün bho
bha 'kwa- Øsløc 'dhang -bho
"dhiü -sü Ønë- "gbluu "piü.

15 N dheebhang -nu, a -dho
'wɔn zaɔn 'sü me "bhui- -nu
kwa wɔ -kɔ Ønë- -ta 'yö 'a
'wɔn bha- 'kløc- pö- 'ka ka
-dhε. -Yö n 'gü Ødhε kö me
-yö 'to "yaan -yö ö 'kean-
-gblü -kɔ pö, Øya ga yi 'ö- 'ka,
-kɔ do 'ö- pö- 'ka bha 'yö 'wo-
-kë 'ka, 'waa- bho- -bha "εen
'waa- 'bha -da -ta. "εen 'yaa
"dhü -ee?

16 Atanna -yö "plüün -bho
'pö Ablaamö -dhε -kɔ do bha
Ønë- 'gü waa- suu 'dhö. 'Yaa
-ben zé -sü 'ka -a -wu 'sëedhε
'gü Ødhε: «Kaa- i suu -nu»,
Ødhε pë 'ö 'gbe -a 'dhö, "kee
-ya -pö: «Kaa- i suu». Kë
"dhü kö -ya -zɔn kwa -dhε
Ødhε -yö -wı Klisi yöö do
Ønë- 'ka.

17 'Ma- pö "dhü kö a- -pö
Atanna Øya ö bo 'nu 'wɔn

'ö yöö kë dhia" bha- "kplēng bho -sü 'ka Ablaamö -bha 'nu yi 'bha 'ka ॥dhe -kø 'wo 'kean- -gblü 'ka bha- 'dhö, 'yaa -bho -bha -pë 'ka 'zü, -a 'klœ̄ -mü ॥dhe 'ö 'tong- -zë dō "tüng 'ö- 'gü bha kö 'ö 'wɔn bha- "plüün bho Ablaamö -dhe -a -kwε ॥ya kë -kwε këng -yiisiö waa- -kwε -kaɔng -yaaga. ॥Ya kë "dhö kö 'tong- 'kö bha 'yii 'dho pë 'bha bho "plüün 'kö Atanna -ya bho bha- -bha 'zü ॥naa bha.

¹⁸ -A -kë "dhö -sü bha- 'gü, ॥ya kë ॥dhe 'wɔn -së 'ö Atanna -ya "plüün bho "dhö bha me ॥yaa- ॥slœ̄ -bha 'tong- 'kun -sü -zë -bha, kö 'yii kë "plüün 'kö- bho bha- 'gü -wɔn kë -sü 'ka ॥naa bha. "Kee 'sa kö -yö -gasite -ziisü bha- -kë Ablaamö -dhe "dhö "plüün 'ö- bho -dhe bha ॥në- -wɔn 'gü.

¹⁹ 'Sa ॥ya 'to yö -zë -bha kö Atanna -bha 'tong- dō -gen ॥në kë -kë -më 'ka? 'Tong- dō 'ö- wo bha -ya -wo "dhö kö 'ö- da ("plüün 'ö- bho Ablaamö -dhe bha ॥në- -ta) kö 'wɔn 'dhe 'ö 'yaa- -dhidhewɔn 'ka bha me "bhui- -nu -wa dō ॥në- wo, kö -yö 'to- 'ka "dhö -yö zun- 'ka Klisi 'ö Ablaamö suu 'ka 'ö Atanna -ya -dhiang zë bha- nu -sü -bha. Atanna -bha "kië -nu -wa "dhiö -loo Moizö ॥në- -bha 'yö- ॥loo kwa -bha.

²⁰ ("Kee "plüün 'kö- bho Ablaamö -dhe bha) yöö ॥dede ॥në- ॥loo- -bha, 'yii bɔ- 'ka me 'bha -ta.

²¹⁻²² 'Ka 'dho ka -zu 'gɔn ॥dhe ॥ya kë "dhö kö "plüün

'ö- bho "dhö bha ॥ya bho- -bha ॥naa bha. -A 'klœ̄ -mü ॥dhe me- -dha 'nu 'tong- 'kun -sü -zë -bha Atanna wëedhö kö 'yii 'dho me -mawɔn 'to 'dhang -bho Yesu "dhiö -sü -zë -bha. "Kee 'yaa "dhö. -A -gen -mü ॥dhe -a -wu 'sëedhε -ya -pö kwa -dhe ॥dhe me ॥gban "pepe -wo 'wɔn yaa -gɔ ॥dhuëngdhe 'gü, kë "dhö kö 'wɔn 'ö- "plüün bho bha 'me ॥wa 'dhang bho Yesu Klisi "dhiö ॥në -wa ॥slœ̄.

²³ 'Ö gun kö dha -zian 'ö bo 'dhang -bho Yesu "dhiö -sü -ta bha- "dhiö 'yii "pu ॥kö kwa -gɔ, me ॥gban "pepe kwa -gun ॥dhuëngdhe 'gü 'tong- ॥në- -gɔ, 'me 'ö yöö zian bha- "pu kwa -dhe bha- "dhiö "gan kian 'ka.

²⁴ -A -kë "dhö -sü bha- 'gü, 'tong- ॥në gun "yan 'to sië kwa -bha 'ö dho 'ö zun- 'ka Klisi nu -yi -bha, kë "dhö kö kwa -kë "slüüslü -sü 'ö Atanna wëedhö bha- -gen -yö -gban 'dhang -bho Yesu "dhiö -sü ॥në- -bha.

²⁵ "Tüng 'kwa gun dō sië- -gɔ "dhö bha ॥ya ॥loo, kwa -gɔdhiümë 'ö gun bha kwa -kø 'yaa- -gɔ -gwë ॥wlöö 'zü.

²⁶ -A pö 'a- wo "dhö bha- 'klœ̄ -mü ॥dhe 'dhang 'ka- bho Yesu Klisi -wɔn "dhiö bha ka -kë Atanna -bha 'në 'ka yö ॥në- -wɔn 'gü.

²⁷ Me "pepe 'ö ॥wa ka -bo Yesu 'ka -zu bho bha- "dhiö -bha ॥ya kë ॥dhe 'pë 'ka "bhεε -dee -da -a 'dhö. -A "bhεε -dee 'ö "dhö bha ॥në Klisi 'ka.

²⁸ -A -kë "dhö -sü bha- 'gü, Zuifö -mü i 'ka "εen 'bhaa

Zuifö 'ka, ॥dhuëng -mü i 'ka "εen 'bhaa ॥dhuëng 'ka, -a 'bha 'yaa- 'gü 'zü. Dhebhö -mü i 'ka "εen gcoen- -mü i 'ka, -a ॥gbaan yén, -a 'klo- -mü ॥dhe me ॥gban 'ka kë do ka -bha -kplü Yesu Klisi -bha -sü 'saa- 'gü.

²⁹ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, ॥ya kë ॥dhe 'ka kë Klisi -zë -bha 'ka, kö 'ka kë Ablaamö suu 'ka ॥naa bha, kö Atanna -bha -gasite bha -yö -dho kë ka -dhe ॥dhe -kö 'ö- "plüün bho- 'ka Ablaamö -dhe bha -dhö.

4

¹ Pë 'ö n "piü ॥dhe 'a- pö bha -caa -ga 'ö ya: Yö -mü ॥dhe 'në 'ö- -dhe 'dhö- -bha ॥dhe yö ॥në -yö ö dë 'kean- 'sü -dhe 'bha ॥kpao -yi -bha bha, 'kö 'zü pë "pepe 'ö mü -a ॥gban yöö kë- -bha 'ka, "kees "töng 'ö -tun 'ka 'në 'dëde 'ka bha kö ॥zinng 'bha 'yaa waa ॥dhuëng 'ö 'koödhö 'mü bha -nu ॥zinng 'gü.

² -A 'klo- -mü ॥dhe 'ö -tun 'në -zë 'ka "dhü "töng 'ö- 'gü bha kö -yö -tun 'me 'wo "klu bho sië waa- -bha ॥kwæs- -nu bha- -nu -bha bha ॥në- -nu -kö -bha, 'ö to- 'ka "dhü 'ö zun- 'ka yi 'ö- dë -ya -ya bha- -bha.

³ -Kö do bha- 'gü, 'ö -gun kö kwa -tun 'në 'ka Atanna -wön "gbluu "piü, kö kwa -tun ॥dhuëng 'ka 'pö "kpung ॥taa -wön -nu -go.

⁴ "kees ॥dhe 'ö "töng 'ö Atanna -ya -ya ॥ya ॥loo, 'yö ö Gbö bœ, 'yö dhebhö do -ya kpœ, 'yö dho 'pö 'ö -da 'töng-

'ö- dö Zuifö -nu -dhe bha- -go ॥dhuëngdhe 'gü,

⁵ Kë "dhü kö ö -kø -yo ॥mœ 'me 'wo gun 'pö ॥dhuëngdhe 'gü 'töng- bha- -go bha- -nu dha -sü -bha, kë "dhü kö 'kwa kë 'pö Atanna -bha 'në 'ka.

⁶ 'Wœn 'ö- -wœn 'gü 'yö ö Gbö -bha 'Nii- "slüüslü bha- -ya kaa -di 'pö 'gü bha 'yö bha, kë "dhü kö -ya -zœn ॥dhe ö -bha 'në -mü ka 'ka. -A 'Nii- 'ö "dhü bha ॥në- -kë 'yö 'kwa- -dhe kwa baa".

⁷ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, kö 'kaa ॥dhuëng 'ka 'zü, kö 'ka kë Atanna -bha 'në 'ka, 'sa ॥ya kë "dhü kö 'pë 'ö- -ya -dhekpao dhia" saan 'ka ö -bha 'në -nu -go bha 'ka kë 'pö- ॥sloome 'ka ॥naa bha.

Pödhö zuë" ö 'yaa gun 'waanu -sü 'ka Gadhatö -me -nu "piü -a -dhiang 'ö- zë

⁸ 'Ö gun kö 'kaa Atanna dö, pë -nu 'ö 'waa Atanna ॥dëde 'ka bha ॥në 'ka gun -nu -bha ॥dhuëng 'ka 'yö 'ka gun- -dhökë sië.

⁹ "kees dö 'kwa- wo ॥taa- masü ya- 'gü 'ö 'ka- dö, -ees 'zü 'ö ॥ya ka dö bha, -a -dhe 'yaa- -bha ॥dhe 'ka -da 'zü -deewo ॥dhuëngdhe 'gü "wlaapë -nu 'ö "si 'yaa- -nu -dhe bha- -nu -go.

¹⁰ 'Sa ka -tun ॥kö -dhekpaoyi 'bha -nu, "εen "su 'bha -nu, "εen "töng 'bha -nu, "εen -kwe 'bha -nu 'wo mü -a -kian 'gü dö 'kwa- wo ya- 'gü.

¹¹ -A -kë "dhü -sü bha- "suö -yö n 'gü ॥dedewo. -A 'klo- -mü ॥dhe 'yaa n "piü ॥dhe

Atanna -bha yë 'a- -kë ka kpö 'gü bha -yö kë "wlaawon 'ka.

12 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü n dheeblehang -nu, -ka dō "gbii-, bheä" ɻnë 'a- wo ka -dhe kö 'ka bho n -bha. (Ka ka -dī -da -kpla bha- 'gü 'zü -më -wön 'gü 'yö 'kaa ka kwaa- -zü.) "Een ma -zë 'maa ɻdhe ɻnë -wo ɻdhe ka 'dhö -ee? ("Een 'maa gun Zuijö 'ka 'mii n -dī kë ɻdhe 'me 'yaa Zuijö 'ka -a 'dhö -dha 'dhang -bho Yesu "dhiü -sü 'ö 'yii -gban 'töng- 'kun -sü bha bha- -wön 'gü -ee?) -A pö 'a- wo "dhü bha 'yii kë ɻdhe 'ka 'wön yaa 'bha ɻnë kë n 'ka.

13 'Sa 'wön 'ö -wön 'gü 'yö 'a Atanna -bha 'wön -taong -së bha- -bleblesü pö ka -dhe ka- -dō. Ka- 'wön -dō 'kpak-padöh ɻdhe 'ö gun "dhü kö n 'gü ɻnë 'yaa -së.

14 'Sa n 'gü -siö -sü 'ö "dhü bha yö -zë ɻgban 'gü, ka -wëedhe 'ö - "sinma -yö bho n "piü bha "këe 'kii -yënng kë n -go kö 'ka ka -ko "kan n "dhiü. Ka kë ka -ko -zian ɻnë- -ya n -dheng -bha ɻdhe me- pë -ya Atanna -bha "kië -dheng -bha, "eен ɻdhe me -dō Yesu Klisi yöö ɻdede -a 'ka.

15 Ka ɻnii "sinma 'ö -da n -wön 'gü "töng bha- 'gü bha -yö -kë mü ɻdhe ɻdeë, -më -wön ɻnë ka "dhiü ɻslöö? 'Sa a -mç -bha 'a- pö- "töng 'dhe 'kö bha- 'gü ɻdhe ka -mç -bha 'nu 'ka ka "yanga -zian bho mü 'ka- nu n -dhe!

16 "Een teanwön 'a- pö ka -dhe bha- -wön 'gü, 'ma kë ka 'yaç- 'ka ɻdeë -ee?

17 'Sa 'me 'ka- -nu fië- bho sië n -bha ɻdeë bha a- -pö ka -dhe ɻdhe "kpënng- ɻnë 'wo-kë sië ka -go bha. -Së 'wo-kë sië ka -wön "dhü 'ö 'wo ka -yanyan -ya sië bha 'yaa "gblöödhe "puu -ta. -Ya -nu "piü ɻdhe 'wo ka wë ɻnë bho n -ta kö 'ka -kplü wo ɻnë wo -bha.

18 "Këe 'sa me -wön -kë me -go "gbii- -sü bha 'yaa 'wön yaa 'ka, "këe kö yö "dhü 'wön -së ɻnë- 'gü, 'ö "dhü 'pö "töng ɻgban 'gü. "Këe ka -bha bha 'yaa "dhü, 'a ka kpö 'gü ɻnaa 'yö n -wön -yö -kë ka -go.

19 N bhang -nu, 'wön 'ö -wön 'gü 'yö n "gblöödhe 'dhö -tun n piü- 'zü -deewo ka -wön 'gü ɻdhe dhebhö 'ö yöö 'në 'kpö -a 'dhö, 'ö dho to- 'ka "dhü 'ö zun- 'ka yi 'ö me ɻgban dho- 'wön dō- 'ka ɻdhe Klisi ɻya -wëe ɻdede 'kun ka kpö 'gü -a -bha bha 'yö bha.

20 -A "sì ɻnë 'yaa n -dhe "këe -kë ka -dhe 'gü -sü 'ö "töng ya- 'gü 'nu kö 'a dhiang bha- zë ka -dhe -kç "wëe 'bha 'gü 'nu bha- -dho 'ö n -bha -a "sinma 'yaa 'dhö, -a 'klöö- -mü ɻdhe ka -wön "suü ɻdede -yö n 'gü "töng ya- 'gü.

*'Wön zoan 'ö -gban Agaa
waa- Saadha -a -nu -bha 'ö
Pödhö -ya -zön*

21 'Me ka- "piü ɻdhe 'ka 'to 'töng- ɻgban ɻwlöö bha 'ö ɻya kë ɻdhe 'pë 'ö 'töng- -ya pö 'kaa- 'gü ɻnë- ma kö 'ka-pö n -dhe.

22 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klöö- -mü ɻdhe 'töng- -ya -pö ɻdhe Ablaamö bha -yö

'nēgōon ॥ple ॥nē- kpo. Waa-
-bha ॥dhuëngdhe ('wo- -dhe
Agaa) ॥nē 'wo- do kpo, 'yō
waa- -di "son 'gü "pe -dhe 'ö
yō -zē 'ö 'wloɔ- 'ka ('wo- -dhe
Saadha) bha 'wo- do kpo.

²³ 'Nē 'dhe 'ö- kpo
॥dhuëngdhe "dhiü bha -ya
-kpo ॥dhe -ko do 'wo 'nē kpo-
'ka 'wo -bho 'ka zii 'nu bha
॥nē- 'dhö. "Kee me 'dhe 'ö-
kpo- me 'dhe 'ö 'wloɔ- 'ka,
'ö- "son 'gü "pe -dhe 'ka bha-
"dhiü bha yō -zē -yō -bho
Atanna -bha "plüün 'ö- bho-
-dhe bha ॥nē ॥yēnng 'gü.

²⁴ Kē 'ö- wo "dhü bha -yō
-kē "dhü kö -yō kē 'wɔn zaɔn
॥nē- 'ka: -A dhebhɔ -nu ॥ple
'wo bha -wo ॥dhe -mleɛ ॥ple
'ö Atanna -ya -da waa- me
"bhui- -nu -a -nu ॥zinng 'gü
bha ॥nē- 'dhö. -Mleɛ bha-
-blɛsü 'ö- -da waa- Izraedhö-
-me -nu -a -nu ॥zinng 'gü
Sinai -tɔn ॥gbin- bha- -zɔn
'ka ॥nē Agaa 'ka. 'Nē "pepe
'dhe 'kö bho -mleɛ bha- 'gü
kö -wo ॥dhuëng ॥nē- 'ka.

²⁵ Agaa bha ॥nē ॥dhe Sinai
-tɔn 'ö Adhabi -se 'gü bha-
'dhö, waa- Zedhizadhemö-
-dhe 'dhe 'ö "kpung ॥taa
॥dɛs 'ö waa- 'gü -me -nu
॥gban 'wo (Moizö -bha 'tɔng-
-nu -go ॥dhuëngdhe 'gü) bha
॥nē 'wo do.

²⁶ "Kee kwa -zē Zed-
hizadhemö -pö 'dhe 'ö
dhang- 'gü, 'ö 'wloɔ- -pö 'ka
bha, yō ॥nē ॥dhe kwa dhe
'dhö.

²⁷ -A pö 'a- wo "dhü bha-
'kloɔ- -mü ॥dhe Atanna -wu
-ya -pö ॥dhe:
«Dhebhɔ 'ö 'nē 'yaa gun i -go
bha i ॥nii -yō -da,

bhi 'ö 'bhii 'nē 'kpo
"gblüüdhe piü- dɔ bha,
-bhö "yuu 'sü zuë" ॥nii -da
'ka!

-A 'kloɔ- -mü ॥dhe ॥saandhe
'ö ॥wa gun ॥wa wo kwaa-
-zü bha
-yō -dho 'nē 'gbe ॥sloɔ
'ö -ziö 'ka ॥dhoɔdhe -ta.»

²⁸ Ka -zē, n dheebhang
-nu, ka ॥dhe Izaakö 'wo- kpo
"plüün 'ö Atanna -ya bho -a
॥yēnng 'gü bha ॥nē- 'dhö.

²⁹ 'Ö gun zii 'kpa, 'nē 'dhe
'ö bho ॥dhe "kpung ॥taa -nē
-nu 'dhö bha -yō -gun Izaakö
suum 'gü -nē 'ö yō -zē 'ö bho
Atanna -bha 'Nii- "slüüslü
dhoɔbhaha 'ka bha- -wēē -kē
"dhiü bho sië. 'Sa -yō -tun
"dhü ॥dɛs.

³⁰ "Kee yō -zē ॥gban 'gü,
Atanna -wu -ya -pö 'ö- pö:
«Bhö ॥dhuëngdhe bha waa-
gbö bha- -nu kē
kö -wo 'dho, -a 'kloɔ- -mü
॥dhe
-a -dhe 'yaa- -bha ॥dhe waa-
dhebhɔ 'dhe
'ö 'wloɔ- 'ka bha- gbö -wo -ya
'kɛan- do -ta.»

³¹ -A -kē "dhü -sü bha- 'gü
n dheebhang -nu, kwa -zē
'kwii kē ॥dhuëngdhe bha-
'gü -nē 'ka (kö 'kwa kē 'tɔng-
-go 'kun 'gü), 'wloɔdhe bha
॥nē 'kwa- -bha 'nē 'ka, (-a-
-wɔn 'gü, Atanna -mɔɔ -bha
'ö ö -ko -ya kwa -bha kwa
-bha 'dhang -bho -a Gbö
"dhiü -sü -wɔn 'gü..)

5

-Go ॥dhuëngdhe 'gü -kɔ
'wo -pu taa -sü ॥sloɔ -a -dhi-
ang 'ö Pɔdhö -ya zē Gadhatö
-me -nu -dhe

¹ Kwa bho 'ö Klisi -ya wo ॥dhuëngdhe 'gü bha -ya kë "dhü kö 'kwa -ya ॥dede ॥në-wo kwa 'fleë- 'gü. -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, -ya -dı 'fleë- 'gü -sü 'ka- ॥slɔɔ bha -kaa 'kun "gbıı- kö 'ka 'dho -da 'zü -deewo ॥dhuëngdhe 'gü.

² -Ka -dhe -ga, mang Pödhö -me ma ॥në 'a- pö ka -dhe. ॥Ya kë ॥dhe kö 'ka 'dho 'zü -deewo 'gbannë 'gü (॥dhe Zuiö -nu 'dhö kë "dhü kö 'ka dha), kö Klisi -ga ka -wön 'gü -gen 'yii kë.

³ A- -pö ka -dhe 'zü -deewo 'a n kɔngga -ziö 'ka ka -dhe "sεε ॥dhe me "vv me 'ö dho 'gbannë 'gü (kë "dhü kö 'ö dha), kö- -dhe -bha ॥dhe -a -me 'ö 'dhö, Atanna -bha 'tong- 'ö -ben zë -sü 'ka bha -ya ॥gban 'kun, 'ya 'dho- do -zian 'to.

⁴ Me 'ka ka -dı "dhia -ma Atanna 'gü -dhe mœ- sië- -bha 'tong- 'kun -sü ॥në- 'ka bha, a- -pö ka -dhe ॥dhe 'ka- kë "dhü kö 'ka "kan Klisi -bha, 'sa kö -gasite 'ö Atanna -ya -kë ka -dhe 'ö ka dha bha 'ka "kan- ॥gban ॥në- -bha bha.

⁵ Yi -zë yi -bha 'ka, yi -zu 'dhö- 'dhe 'ö- 'gü, 'ö 'yi -ya -sü 'ka- -go, yö -mœ ॥dhe pö 'yii 'dho kë yi -bha Atanna wëedhö yë 'ö- -bha 'Nii- "slüöslü -ya -kë kwa -bha -zu -yö -a -dhe -sü 'gü, -a -bha 'gügbııdhe -bha bha ॥në- -bha.

⁶ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mœ ॥dhe ॥ya kë ॥dhe 'kwa -kplü -sü -zë 'ka Yesu Klisi -bha, -dho 'gbannë 'gü -sü oo, -to -kplëe 'ka -sü oo,

-a 'bha 'yaa 'wɔn 'bha 'ka, kö 'wɔn 'ö ॥ya 'to 'wɔn ॥bh-lëesü 'ka yö -mœ 'dhang -bho Yesu "dhiü -sü 'ö -mœ -ya 'gü -wɔn ॥gban -kë -dho 'gü bha ॥në- 'ka.

⁷ 'Wɔn bha- zü 'ka kë- bho "dhiadhiasü 'ka bha 'dee ka -kɔ bho- -bha? 'Dee- pö 'ka Atanna -bha teanwɔn bha- bho ka "tvv?

⁸ -Yö kë ka "yaan ॥dhe -wu 'wo- pö ka -dhe 'ö ka -zu kun bha 'yii 'go Atanna 'ö ka -dhe sië bha- "piü.

⁹ 'Sa -a pö 'wo- wo ॥dhe "seke 'në 'dede 'ö 'dhö ॥waa- -da 'bluu- -büü -bha -ya -da "dhiü bha 'yaa ॥sua 'ka. (-A -wɔn 'gü kö me do zian -ya kë "dhü ka kpö 'gü -yö -mœ -bha 'ö 'me ॥gban bho zian -ta.)

¹⁰ "Kε 'kö 'zü yöö kë "dhü, n Dëme bha -yö n -zu -gban ka -wɔn 'gü, 'ö n 'dhang bho -sü 'dhö- "dhiü 'kpakpadhö -a -wɔn 'gü ॥dhe ka -dho ka -zu 'gɔn 'pö ॥dhe -kɔ 'a- gɔn- 'ka -a 'dhö. 'Sa 'me 'ö Atanna -wɔn 'ma sië -zukplü -bha ka -gɔ bha, kö 'zü 'ö -kë me "vv me 'ö- 'ka, Atanna -dho 'wɔn bho- 'gü.

¹¹ Ma -zë n -bha 'ka, n dheebleh -nu, 'mii- pö ॥dhe 'me 'bha 'go 'gbannë ॥në- 'gü 'yö 'i dha -sü ॥slɔɔ. A- -pö 'me 'bha bɔ Klisi 'ö ga "dhü -bha bha ॥në- 'ka 'yö 'i- ॥slɔɔ. 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö 'wo n -wëë -kë "dhiü bho sië -kpeawo bha 'yö bha. Yö -zë 'yaa "dhü 'nu kö 'yii 'dho kë me 'bha -siödhewɔn 'ka.

¹² 'Wɔn -zian 'ö n zuë" 'dhö bho sië- -bha yö -mœ ॥dhe

kö 'me 'wo ka ɬklang kë sië "dhü, 'ö 'wo ka zuë" kaansië "kwëë 'ö- -nu "piü ɬdhe 'ka 'dho 'gbannë 'gü bha (-wa 'dhe -zian 'ö -ziö -a 'dhe bha-ta bha- kë), kö -wo wo bho goɔndhe 'gü, kö- -nu 'gü ɬnë -yö see- do.

¹³ "Kεε ka -zë, n dheebshang -nu, ka -dhe 'ö Atanna -ya wo bha -ya -kë "dhü kö 'ka -da ka 'fleë- ɬnë- 'gü. -Kaa kë ɬnë- wo -së kö -a -ya -dī 'fleë- 'gü -sü 'ö "dhü bha 'ka 'dho- kë 'wɔn -dō 'gü -go 'ka kö 'ka -tosea kë ka -dī dhoɔbhaa 'ka. Kaa -zian -zë -ka -tosea kë -dho ɬnë- 'gü ka 'ko "piü kö 'ka ka 'ko -nu -ta 'kun.

¹⁴ -A -gen -mü ɬdhe Atanna -bha 'tɔng- "pepe bha- ɬgban -yö -slɔc -a doseng ɬnë- 'gü. Yö -kë: «I këyɔc -dho -yö i kë ɬdhe i -dī 'dhö» bha- 'ka.

¹⁵ "Kεε ɬya kë ɬdhe 'kii "yan -zë dō ka 'ko -nu -bha, kö 'ka ka 'ko 'kun ɬdhe 'bü -wü -nu 'dhö, kö kaa ka 'ko -nu 'gü see- ɬnaa bha. -Ka ka -dī 'kun yö ɬnë- -go.

Atanna -bha Nii- "slüüslü -wu ɬbhlëe -ya -sü -dhiang 'ö Pɔdhö -ya zë

¹⁶ 'Ö "dhü 'dhö -mü, (n dheebshang -nu,) -ka dō "gbu- kö 'ka ka "tu 'to Atanna -bha 'Nii- "slüüslü 'ö ka 'gü bha- -wu -bha kö 'ka- ɬbhlëe -ya, kö yö ɬnë -yö zun ka -dhe "dhiü. 'Ka 'dho -tosea kë ka -dī ɬnii -bha.

¹⁷ -A -gen -mü ɬdhe -tosea 'dhe 'ö me -ya -kë me -dī ɬnii -bha bha waa- 'dhe 'ö go Atanna -bha 'Nii- bha- 'gü

bha- -nu kë -kɔ 'yaa do, 'yaa bhɔ -zianwo 'kwëë-. 'Wɔn 'ö -wɔn 'gü 'yö 'kii 'dho ka -bha 'ö -dhi ka -dhe ɬnë- kë bha 'yö bha.

¹⁸ ɬYa kë ɬdhe Atanna -bha 'Nii- 'kö bha 'ö ka -dhe "dhiü, kö- -bha 'tɔng- 'yaa ka -ta 'zü ɬnaa bha.

¹⁹ 'Sa me -dī -dhidhewɔn -nu 'ö 'dho 'yaa ɬdheng. Yö -mū "yēnng dō -sü -nu oo, -zua zë -sü -nu oo, 'wɔn "bhluubhlu -nu kë -sü -nu oo,

²⁰ ɬgebho -nu -dhɔkë -sü -nu oo, "zvudhe kë -sü -nu ɬnë- 'ka, 'yö 'wo -ya wo 'ko -san 'ka, 'yö 'wo "dhinaa -nu ma, 'yö 'wo ɬdro -nu -kë wo "kwëë, 'yö bhlcɔ ɬnë ma me 'gü 'wɔn ɬgban -wɔn ɬgban 'gü, 'yö 'wo -kë -dues 'kɔc -me ɬnë- 'ka, 'yö 'wo zaɔdhe -da wo "kwëë, 'yö 'wo wo 'ko -nu -pe 'gü.

²¹ Zuë" -bho pë -bha -sü -nu, we "gblügblü mü -sü -nu, waa- "gblüüdhë "gbeadhë kë -sü -nu 'wo bha, "ɛen 'zü 'wɔn -nu 'wo bho -a 'dhe -nu bha- -nu bha bha- kë -sü -nu bha ɬnë- 'ka. 'Sa 'ma- -bleesü pö 'nu ka -dhe, 'yö 'a- 'bha pö sië 'zü bha: A- -pö ɬdhe me "pepe 'wo -tosea -kë ɬdhe -kɔ bha- 'dhö -a 'bha 'wii 'dho -dues ɬslɔc Atanna -bha -gblüdëdhe bha- 'gü.

²² "Kεε Atanna -bha 'Nii- "slüüslü -zë -yö -dho ɬnë- -da me -zu -bha, 'yö me ɬnii -yö -da, 'yö me zuë" -yö -kë 'zü -se, 'yö me "klu 'dhö -dhi, 'yö me 'dhö ɬgbac me -nu -go, 'yö me 'yaa -wu ɬple pö, 'yö me

'dhö -kë dhöngdhöngsü me
"pepele ɬgban -dhe, 'yö me -kø
-yö ɬmœc me -dɪ ɬsɔŋg -bha.

²³ 'Sa -tosea -kë -kø suu
'dhe kö bha Atanna -bha
'tong- 'yaa -kø 'ka.

²⁴ Me "pepele 'ö ɬwa kë Yesu
Klisi -bha 'ka, wo -zë ɬwa wo
bo wo -dɪ 'ka, 'wɔn yaa -nu
'wo gun- -nu -dhidhewɔn 'ka,
'ö -nu zuë" gun bhɔ sië -bha
bha ɬwa "kan- -bha, ɬwa kë
ɬdhe me ɬya ga -zian ɬnë
wo 'pë 'ö -gɔ -a 'dhö.

²⁵ ɬDhe 'ö -kë ɬdhe Atanna
-bha 'Nii- bha ɬnë ɬsii -kë
kwa -dhe bha, -a -dheia -bha
'pö ɬdhe yö ɬnë -yö zun kwa
-dhe "dhiü kwa "ta -kø -nu
'gü.

²⁶ 'Kwa 'dho kwa -dɪ 'sü
'kpii-, 'ö 'kwa kwa 'ko -nu
-wø ga -wo 'ka- -nu -bha,
"ɛɛn 'zü 'ö kwa "teado -san
-yö kwa -kë -a -dɪa pë "piü.

6

*Kwa 'ko -nu -kwæe bun -sü
-dhiang 'ö Pɔdhö -ya zë*

¹ N dheeblehang -nu, ɬya kë
ɬdhe 'ka "kan ka -bø Yesu 'ka
"yɔo 'bha 'gü kö -yö 'wɔn yaa
suu "yø suu 'ö kë sië, 'me 'ö
ka -zë Atanna -bha 'Nii- bha
'ö ka 'gü bha, -kaa "slé mœc
kö -yö -da zian -së -ta, -ka
-dhiø dɔ -ta, "kɛɛ -ka ka zuë"
ɬzɔɔ kö 'ka- dɔ -wø "nɛɛnɛɛ
'ka. 'Me 'i dho- -dhiø bha-
dɔ "dhü bha bhii -dɪ 'pö -bhö
i -dɪ 'kun, kö 'bha 'dho -da
'wɔn yaa bha- 'gü 'pö.

² ɬYa 'go yö -zë 'gü, 'wɔn
"pepele 'ö yaa- -da ka -ta, -ka
ka 'ko -nu -ta 'kun- 'gü. 'Ka-
kë sië "dhü kö ka Klisi -bha

'tong- bha ɬnë- ɬbhlëë -ya sië
bha.

³ Me 'ö 'yaa pë 'bha 'ka,
ɬyaa- pö ö -dɪ -dhe 'ö pë 'bha
'ka, kö -yö "kpënng- ɬnë -kë
sië ö -dɪ -gɔ "wæwæe.

⁴ 'Me 'ö 'dhö -yö ö -dɪ "ta
-kø -ga, "ni 'ö ɬmœc -bha 'ö ö
-dɪ ɬgɔɔn, kö -yö ö -dɪ ɬgɔɔn
'ö këwɔn -bha, kö 'ya 'dho-
-ya me -kpea -nu -bha "dhiü
'ö ö -dɪ fië- bho- -nu -bha.

⁵ -A pö 'a- wo "dhü bha-
'klɔɔ- -mü ɬdhe 'me 'ö "dhü
-yö -dho dɔ Atanna -kuu
"dhiü ö ɬsɔŋg ɬnë -'ka.

⁶ Me 'wo- ɬklang kë sië
Atanna -wø 'ka, -a -dheia
-bha ɬdhe -a -me -yö ö
ɬslɔɔpɛ bha- 'bha ɬgbao 'me
'ö -draan- sië bha- -gɔ.

⁷ 'Ka 'dho ka -dɪ -tama, me
bhaa "kpënng- kë Atanna
-gɔ. "Dhü 'ö me -ya ta 'yö me
-ya bhe bho.

⁸ 'Me 'bha -tosea kë i -dɪ
ɬnii -bha, -a ɬtrɔɔn 'ö ga 'ka
bha ɬnë 'i dho- ɬslɔɔ. "Kɛɛ
'bha -tosea kë ɬdhe -kø 'ö
Atanna -bha 'Nii- "slüüslü -ya
-zɔn 'ka i -dhe -a 'dhö, i -dho
ɬsii 'ö 'yaa yɛn bha- ɬslɔɔ -a
'saa- 'gü.

⁹ Kwa 'gü 'ya 'dho ga 'wɔn
-së kë -sü 'ka. -A 'klɔɔ-
-mü ɬdhe kwa 'gü 'yii ga
'wɔn -së kë -sü 'ka, kwa -dho
-a ɬtrɔɔn ɬslɔɔ Atanna -bha
zadɔyɔi 'ka.

¹⁰ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü,
'wɔn -së kë "sɪ -zë 'ö -tun
kwa -dhe, -ka -kwaa kë "töng
ɬgban -töng ɬgban 'gü, "kɛɛ
-ka -kwaa kë kwa dheeblehang
-nu 'wo Yesu -bha 'ka bha
ɬnë -nu -dhe 'kpiisü.

'Sëëdhë 'ö Pödhö -ya kë
bha- -gö -dö -ta -wö

¹¹ Mang ॥dede ॥në 'a
'sëëdhë ya- -ben zë n -di
-kö "dhë 'ka ॥dhë -kö 'ö kaa
॥dede ka "yan 'dhö- -bha
'ka 'ö- "yanga ॥gban 'dhö
"gblügblü bha- 'dhö 'yö 'a- bō
ka -dhë bha.

¹² A- -pö ka -dhë ॥dhë 'më
'wo -gban sië ka -bha -dho
'gbannë 'gü -wön 'ka bha -wo
wo -di -dhi më -nu -dhë -dhë
॥në- -mœ- sië, kë "dhü kö 'wa
'dho- -nu -wëëdhë bho -a pö
-sü 'ö ॥dhë Klisi -bha ga 'ö-
'wo "dhü -bha bha 'më 'bha
'dhang bho yö ॥në- "dhiü kö
'bha dha bha- -wön 'gü.

¹³ 'Më 'wo "dhü bha wo
-zé 'waa Atanna -bha 'töng-
-kpea ॥bhlëë -ya, -wa -kë
"dhü kö 'wo wo 'tö ॥në- 'kun
('dho 'ö kaa- bho 'gbannë 'gü
kö 'ka bō- -nu 'ka bha- -wön
'gü).

¹⁴ "Kës ma -zé 'wön 'ö n
"piü 'a n 'tö 'kun- 'gü yö -mü
kwa Dëme Yesu Klisi -bha
-dö "dhü -bha -wön bha ॥në-
'ka. -A 'kloö- -mü ॥dhë -a
-dö "dhü -bha -sü bha ॥në-
-wön 'gü, 'yö 'ma kë ॥dhë
'më ॥ya ga ॥në- wo -a 'dhö
"kpungtaapë -nu -go, 'yö (më
-di dhööbhaawön "pëpë 'ö
"kpung ॥taa yö bha), ॥wa kë
'pö ॥dhë 'pë ॥ya ga ॥në- wo
'dhö n -go.

¹⁵ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü,
-dho 'gbannë 'gü -sü oo, -to
-kplëë 'ka -sü oo, -a ॥gban
-yö "wlaawön ॥në- 'ka. 'Wön
'ö ॥bhlëëwön 'ka yö -mü
(-tosea -kë Atanna -bha -zian
-ta -sü kö 'i kë) ॥dhë 'më 'ö
॥ya bho -dee wo ॥në- 'dhö

bha ॥në- 'ka.

¹⁶ A -bhëa Atanna -dhë kö
më "pëpë wo -tosea kë sië
॥dhë -kö 'a- pö- 'ka bha- 'dhö,
-yö zuëwaanusü nu wo ॥në-
-nu -dhë, kö -yö ö "klv- dhi-
-nu -bha, waa- më "pëpë 'ö
॥wa bō- 'ka -a -nu 'dhö.

¹⁷ ॥Ya 'go yö -zé 'gü, ॥ya
'go ॥dëë 'gü më 'bha -më 'bha
'ya 'dho- pö 'ö zuëdhiütëe -ya
n -bha 'zü tongtongdhö, -a
'kloö- -mü ॥dhë "kpaa -nu
'wo n -bha ya ॥në- -zön
॥dhë 'maa më "wëë 'bha -bha
॥dhuëng 'ka kö 'yii kë Yesu
-zé 'ka (-a -gen -mü ॥dhë ma
-nu 'wo- bho- -wön 'gü ॥në-
"kpaa 'dhö n -bha ya!).

¹⁸ 'Ö "dhü n dheeëhang
-nu, kö kwa Dëme Yesu Klisi
-yö -gasite kë më ॥gban
"pëpë ka -dhë bha 'aa -yö kë.

**'Sëëdhë 'ö Pödhö -ya bç
Atanna -bha më -nu 'wo
Eflezö -pö 'gü -a -nu -dhe**

¹ Mang Pödhö -më 'ö ga Atanna 'gü kö 'ö n -ya Yesu Klisi -bha bçmë 'ka bha, ma ñnë 'a 'sëëdhë ya- bç 'më 'ö 'ka bç Yesu Klisi 'ka, 'ö 'ka -ya -sü 'ka Atanna -bha -ya 'gü Eflezö -pö 'gü, 'ö 'kii 'go ka -wø -ta bha ka -dhe.

² Kö kwa Dë Atanna waakwa Dëme Yesu Klisi -wo zuë" 'waanu -sü waa- -gasite kë ka -dhe bha 'aa -yö kë.

'Wøn -së 'ö Atanna -ya -kë kwa -dhe kwa -bha -bç Yesu 'ka -sü -wøn 'gü bha -a -dhiang 'ö Pödhö -ya zë

³ -Ka -kwa kwa Dëme Yesu Klisi Dë Atanna bha- nuë" bho! -A -gen -mü ñdhe ñya 'wøn -së "pepe 'ö dhang- 'gü bha- ñgban 'do 'do kë kwa -dhe -a -bha 'Nii- "slüüslü bha- -kø 'ka Yesu Klisi 'saa- 'gü, "wì 'kwa- wo -wøn -bha bha- -wøn 'gü.

⁴ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klçç- -mü ñdhe Atanna -yö kwa -sü 'ö kwa -ya ö -bha -ya 'gü Klisi 'saa- 'gü "dhü kö 'yii "kpungtaadhe -zian -da ñkø. Kë "dhü kö 'kwa kë 'më 'ö "slüüslü, 'ö pö -tangga -zian 'yaa- -bha -a 'ka ö wëedhö.

⁵ -Yö -ga Atanna do bha ñnë- 'gü "dhiü yi 'bha 'ka, kwa -dhe -bha -a kë -sü -wøn 'gü, 'yö kwa -kë ö -bha 'në 'ka Yesu Klisi 'saa- 'gü.

⁶ Kë "dhü kö -a -bha -gasite -ziisü 'ö -kë kwa -dhe -a Gbö dhööbhaa -sü bha- 'saa- 'gü bha -a 'tç -yö bho- -wøn 'gü.

⁷ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klçç- -mü ñdhe Klisi ñyoon 'ö ñwenng- zë -dhe 'gü bha ñnë kwa -gota dho, 'yö Atanna -yö kwa- 'wøn yaa -nu -mawøn to. -Yö ö -bha "klusëdhë -ziisü bha- -zøn kwa -dhe -kø bha ñnë- 'gü,

⁸ 'wøndödhe waa- -gleng 'gbe ñdede ñgban suu 'do 'do -nu kwa -dhe -sü 'ka.

⁹ 'Wøn 'ö gun -bin -sü 'ka Atanna zuë" "piü yi 'bha 'ka, 'ö yöö do ñnë gun ö -bha pë do sië bha, ñyaa- -zøn kwa -dhe dç 'kwa- wo ñdeë ya- 'gü.

¹⁰ 'Wøn 'ö "dhü bha yö -mü ñdhe -yö -gun Atanna "piü ñdhe pë "pepe 'ö dhang- 'gü, "eeñ 'ö "kpung ñtaa, 'ö ñgban "pepe ñloo 'ko -ta kö -a "tüng ñya ñloo, kö- -gomë -yö kë doseng, kö -yö kë Klisi ñnë- 'ka.

¹¹ 'Më 'kwa 'dhang bho Klisi "dhiü Zuifö -nu kpö 'gü bha kwa kwa -bha 'wøn -së -nu 'ö Atanna -ya "plüün bho kwa -dhe bha- -slçç kwa -bha 'dhang -bho -a "dhiü -sü bha ñnë 'saa- 'gü; -a -gen -mü ñdhe Atanna -yö kwa -ya bha -wo -dø -ta "dhü yi 'bha 'ka ñdhe -kø 'ö gun- 'ka zuë" "piü ñnë- 'dhö, "keë 'sa 'wøn "vv 'wøn 'ö- -ya ö -zu "piü, -ya -kë 'pö yö ñnë- -kø -bha.

¹² Kë "dhü kö 'më 'kwa -kë me -blëesü 'wo 'dhang bho Klisi -wøn "dhiü -a -nu 'ka

bha 'kwa kë- 'tə -bhəbhame
'ka.

¹³ -Ko do bha- 'gü, 'me 'ö
'kaa Zuifö 'ka kaa -dī 'pö,
dhe 'ö 'ka bo teanwən 'ö
-gban Atanna -bha, 'ö -kë
'wən -taɔŋ -së 'ö -gban Klisi
-wən -bha, 'ö dhasü nu ka
-dhe bha- bha- ma -sü 'ka,
'yö 'ka 'dhang bho Yesu bha-
"dhiü, 'yö Atanna -yö ö -bha
'Nii- "slüüslü 'ö- "plüün bho
me "bhü- -nu -dhe, 'ö dhe-
-kɔ "gbluu 'dhö bha- -ya ka
'gü.

¹⁴ 'Nii- 'ö "dhü bha ɻnë
dhe 'wən -së -nu 'ö Atanna
-ya "plüün bho kwa -dhe
bha- taɔŋ 'dhö, 'yö 'dhang
bho -sü 'ö- "dhiü ɻdhe -yö
-dho 'wən -së -nu bha- kë
me "pepe 'ö kwa -ya ö
'tɔbhɔbhame 'ka bha kwa
-dhe dhasü bha- -go -da 'plöö
-yi 'ka bha- nu kwa -dhe.

*Pɔdhö -bha -bhea Eflezö
-me -nu -wən 'gü -sü -dhang
'ö- zë*

¹⁵ 'Wən 'ö- -wən 'gü 'yö
dhe 'ö mang -dī 'pö 'ma ka
'dhang -bho kwa Dëme Yesu
"dhiü -kɔ bha- ma, 'ö 'ma-
ma 'zü ɻdhe me "pepe 'wo bɔ
Atanna 'ka -a -nu -dhö -yö ka
-kë ɻdedewo,

¹⁶ 'yö n 'gü 'yaa ga Atanna
nuɛ" bho -sü 'ka ka -wən 'gü,
'yö 'a bhea" sië- -dhe -kɔ "vv
-kɔ 'ö- 'gü 'yö 'a ka -bha -da
'gü bha 'yö bha.

¹⁷ Kë "dhü kö kwa Dëme
Yesu Klisi -bha Atanna
'ö kwa Dë 'ka 'ö- -bha
'tɔbhɔdhe 'dhö -ziisü bha -yö
ka gba 'wɔndɔdhe 'ka, kö -yö
ö dɔ -sü bha- -bhɔdhe bho ka
-dhe,

¹⁸ kö -yö ka zuë" "dhiü "pv,
kö 'wən 'ö -zvɔndhewən 'ka
-a -bha kwa -dhe 'ö -wo bha-
'gü bha, 'ka -yö kö 'ka -bhlëe
dɔ, kö 'tɔbhɔdhe 'ö 'wən -së
-nu 'ö -ya me "pepe 'wo bɔ
Yesu Klisi 'ka -a -nu -go bha-
-kë -ziisü -kɔ bha 'ka -dɔ 'pö
¹⁹ kö 'ka- 'wən dɔ 'pö
'kpakpadhö ɻdhe -a -bha
'gügbüidhe bha -yö -ziisü,
-a "dhiütodhe 'yaa 'dhö 'me
'kwa bɔ- 'ka bha kwa -dhe,
"keɛ -yö -kë "dhü faan 'ö- 'gü
bha ɻnë - -wən 'gü.

²⁰ "Kee 'sa 'gügbüidhe 'ö
"dhü bha -ya -zən kwa -dhe
Klisi ɻnë - 'saa- 'gü, -a -bho
ga 'gü -sü kö -ya -bö, kö -ya
'sü -ya -ya -yea -së 'ö- "piü
dhang- 'gü bha- 'gü,

²¹ -ziomegɔpë -nu oo,
'gügbüidhe -pë -nu waa-
faanpë -nu oo, ɻbhlëe -pë
-nu waa- 'tə suu "pepe 'wo
ɻmɔ- -bha 'wo- kpɔ "tüng
'kwa dɔ- 'ka ya- 'gü, "εen
-dhe 'bha ɻkpao -yi -zian
-bha bha- -nu -go "dhiü -sü
ɻnë - 'ka.

²² Klisi bha ɻnë Atanna
'dhö pë ɻgban "pepe suu -da
-sü 'ka- -gen ɻwlöö, 'yö- 'sü
-sü 'ka 'yö- -ya me "pepe 'wo
bɔ- 'ka -a -nu -go 'kpii -sü
'ka.

²³ "Kee 'sa Atanna -bha me
"pepe ɻgban -loo 'ko -ta -sü
'ö "dhü bha ɻnë ɻdhe yöö
Klisi -me 'ö "kpungtaadhe
-todhüsü pa -sü 'ka bha- -dhü
'ö -tosea -kë 'gü waa- ö -bha
'gügbüidhe ɻgban 'dhö -a 'ka.

2

Dhasü 'ö Atanna -ya nu

*kwa -dhe bha -a -kë -gasite
'ka -kɔ -dhiang ö Pɔdhö -ya
zë*

¹ 'Ö gun -bleesü kö 'kii Yesu
dɔ ɔkö, 'wɔn yaa ɔnë 'ka
gun- kë sië, 'ö ka Atanna
-siödhewɔn -nu -kë. -A -wɔn
'gü ka -gun -gɔ ɔdhe 'mɛ ɔya
ga ɔnë- 'dhö.

² Ka -gun -tosea kë sië-
"tüng bha- 'gü ɔdhe -kɔ 'ö
'mɛ 'waa Atanna dɔ 'wo
"kpung ya- ɔtaa 'wo -tosea
-kë 'ka bha ɔnë- 'dhö, 'yö
'ka "yina -nu -bha -gblüde 'ö
-ya -sü 'ka 'teng- -ta "se waa-
dhang- -a -nu ɔzinng 'gü bha
ɔnë- -dhidhewɔn -kë. "Kee
'sa -a "yina 'ö "dhö bha ɔnë
-da 'mɛ 'wo gɔɔgbuidhe kë
sië Atanna -gɔ "tüng ya- 'gü
bha- -nu -gɔ 'gü 'yö 'wo- kë
sië "dhö bha.

³ Mɛ "pεpε ɔgban kwa gun
ɔdhe wo ɔnë- -nu 'dhö, 'ö
'kwa -tosea -kë -kɔ 'ö -dhi
kwa -dhe ɔnë- 'ka, 'ö 'wɔn
yaa suu "vu suu 'ö nu kwa
-gɔ 'gü ɔnë 'kwa- -kë, 'ö- -kë
"dhö -sü bha- -wɔn 'gü, 'ö
gun -ben zë -sü 'ka kwa -bha
ɔdhe Atanna -dho 'wɔn bho
kwa 'gü kwa suu bha- -wɔn
'gü ɔdhe mɛ -kpea ɔgban
'dhö.

⁴ "Kee 'yö kwa -wëe 'ö
Atanna -kë -a "sinma 'yii kë,
'yö kwa -dhɔ 'ö- -kë -a -naa
'yii kë.

⁵ Yö ɔnë- -wɔn 'gü, 'yö
'mɛ 'kwa gun ɔdhe 'mɛ ɔwa
ga Atanna -gɔ -a -nu 'dhö
kwa kë -sɔng yaa -nu -wɔn
'gü bha, 'yö kwa ɔnëng Klisi
-bha, 'yö kwa -kë -tosea -dee
'bha këme 'ka. -Gasite ɔdede

ɔnë Atanna -ya -kë ka -dhe
'yö ka dha.

⁶ Kwa -bha -kplü Yesu Klisi
-bha -sü bha- -wɔn 'gü ɔdhe
'ö kwaa Klisi -nu kwa -bö,
'yö kwa gba -yεa 'ka ö "piü
dhang- 'gü kö kweng- -nu
'kwa medhe -kë.

⁷ Kë "dhö kö -ya -zɔn -dhe
'bha ɔkpao -yi -bha ɔdhe
-gasite 'ö- -kë kwa -dhe bha
-yö -ziiziisü, -a -zɔn 'ka 'bha
-zian ɔnë 'yaa 'dhö -a "klu 'ö-
-dhi kwa -dhe Yesu Klisi 'saa-
'gü bha- -wɔn 'gü.

⁸ -A -gen -mü ɔdhe -gasite
ɔdede ɔnë Atanna -yö ka
dha- -bha, 'dhang 'ö 'ka- bho
Yesu "dhiü bha- -wɔn 'gü, 'yii
'sü ka -bha, -yö ka gba ɔdede
ɔnë- wo- 'ka "wεεwεε.

⁹ 'Yii 'sü ka kewɔn -së -nu
-bha, kë "dhö kö me 'bha 'ya
'dho- pö 'ö ö 'tɔ 'kun.

¹⁰ -A pö 'a- wo "dhö bha-
'klo- -mü ɔdhe yö ɔnë kwa
-kë, 'yö kwa ɔnëng Yesu Klisi
-bha. Kë "dhö kö kewɔn
-sengbɔ -nu 'ö yöö ɔdede 'ö-
-pë -kë -yi 'bha 'ka kö 'kwa-
kë bha 'kwa- kë.

*Mɛ suu "pεpε 'wo 'dhang
bho Yesu "dhiü -a -nu -kë do
-kɔ -dhiang ö Pɔdhö -ya zë*

¹¹ 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü, 'yö-
-dhe 'yaa- -bha ɔdhe 'mɛ
'ö 'kaa gun Zuifö 'ka, 'ö
Zuifö -nu gun ka -dhe sië
-kplëe -nu, "kee kö -a -nu
-bha -go 'gbannë 'gü -sü -yö
-kë məbhuidhe -nu 'gü "slë
"wεεwεεdhe ɔnë- 'ka bha ka
-vu -yö bho bha 'yö bha.

¹² Kö ka -vu -yö -bö ɔdhe
'ö gun "dhö "tüng bha- 'gü
kö Klisi 'yaa ka -gɔ, kö ka

Ødhε -dhεng 'dhö, kö "segø 'ö Atanna -ya sü ö -bha 'ka bha 'kaa- 'gü -me 'ka, kö -mleø 'ö -plüün bho ö -bha "segø bha- 'gü -me -nu -dhε bha, 'kaa- "soc -zianwo, kö ka -tun -tosea kë Ødhε 'me 'ö Atanna 'yaa- -go, 'ö -zvgøndhewøn 'yaa 'dhö Ønë- 'dhö.

¹³ "Kee kö ka -zu -yo -bö Ødhε ka 'ö 'ka gun Atanna 'ka Øgbleen yi 'bha 'ka "dhü bha 'ka Øyoon- "soc Ødeø Klisi 'saa- 'gü -a Øyoon 'ö Øwenng kwa -wøn 'gü -a ga -dhε 'gü bha- -wøn 'gü.

¹⁴ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kløo- -mü Ødhε yöö Klisi -me bha Ønë -ya -dø 'flee- 'gü -sü 'ö Atanna "piü bha- nu kwa -dhε, yo Ønë Zuifö -nu waa- 'me 'waa Zuifö 'ka 'ö -nu suu -yo gun 'do 'do bha- -nu -kë me do 'ka, 'yo 'yaødhε 'ö gun kwaa Zuifö -nu kwa Øzinng 'gü bha- bho mü.

¹⁵ Yöö do bha 'zü Ønë Zuifö -nu -bha 'tøng- waa- -nu -bha 'wluu- -nu 'ö gun -naa -da sië kweng- -nu kwa Øzinng 'gü bha- bho- -bha. Kë "dhü kö 'ö me -gaø Øple bha- -nu kë me do 'ka -a -nu -bha -kplü ö -bha -sü 'gü, 'yo kwa -kø wü- 'ka 'koo.

¹⁶ -A -bha ga 'ö- wo "dhü -bha bha Ønë -saanmekë 'ö gun -gaø Øple bha- -nu Øzinng 'gü bha- bho mü, 'yo- -nu -kë me do 'ka, 'yo waa- Atanna -nu -a -nu -kø wü 'koo.

¹⁷ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, kö Klisi -yo -nu kö 'ö -dhikodhe -naø bha Ønë- dø 'me 'kaa Zuifö 'ka 'ö 'ka gun Atanna 'ka Øgbleen -bleesü

bha waa- Zuifö -nu 'ö yi -zë 'yi gun- 'ka klöö- bha me Øgban yi -go.

¹⁸ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kløo- -mü Ødhε 'me 'yi Zuifö 'ka waa- 'me 'kaa Zuifö 'ka, me Øgban kwa -møo -bha Ødeø 'ö 'kwa -wo Atanna weëdhö -a -bha 'Nii- "slüvslü 'ö "dhü doseng bha- Øyennng 'gü Klisi bha Ønë- 'saa- 'gü.

¹⁹ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü kö 'me 'ka bha, 'kaa -dhεng 'ka Atanna -go 'køödhö 'zü, "eeen 'kaa "kpennngme -nu 'ka 'zü 'dhang 'ka- bho Klisi -wøn "dhiü bha- -wøn 'gü, "kees 'ka kë Atanna -go 'pö- 'gü -me -nu Ønë- 'ka, -a -go 'køo -në -nu -zian Ønë- 'ka, -a -bha 'në -nu "piü.

²⁰ Kaa -dø 'pö 'ka kë 'kø 'ö Atanna -ya dø, 'ö Yesu Klisi 'dhö- "kpan -ya -ta -gwë 'ka, 'ö Atanna -wødhiöloome -nu waa- Yesu -bha bøme -nu 'wo- "kpan -ya bha- -kplü 'ka Ønaa bha.

²¹ Yöö Yesu Klisi -me bha Ønë 'kø bha- -kë "gblüügblü, 'yo Økpea 'yo -kë Atanna -dhøkégükö 'ö- "dhia -yo ma- 'gü, 'ö -dhii 'yaa- -bha -a 'ka.

²² Ka -bha -kplü Yesu Klisi -bha -sü bha- 'saa- 'gü, 'ka -da 'pö Atanna -bha 'në -nu -bhiëe 'gü, 'yo 'ka kë 'kø 'ö 'yoö Ødede Øya bø ö -bha 'Nii- "slüvslü -ta kö -yo -ya 'gü bha- 'ka.

3

Atanna -bha Pødhö -ya
dhiang zé 'me 'waa Zuifö 'ka -a -nu -dhε -me 'ka -sü -dhi-
ang 'ö- zë

¹ 'Wən 'ö- -wən 'gü 'yö mang Pədhö -me 'ö 'a Yesu Klisi -bha gwëemi 'ka, 'a -kaso 'gü -a pö 'a- wo 'me 'kaa Zuifö 'ka 'ka kë Atanna -bha 'në 'ka -a -wən 'gü, 'a Əbhəa- -dhe ka -wən 'gü bha 'yö bha.

² -Yö n 'gü Ədhe n -ya 'ö Atanna -ya wo ö -bha "klüsədhe bha- 'gü ka "dhiü -ziö wo -me 'ka bha, 'yaa ka tii 'ka -wən -zë 'ka.

³ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klo- -mü Ədhe Klisi -wən 'ö Atanna yöö do Ənë gun- də sië, 'ö me 'bha 'yaa gun- 'gü yö sië bha, yöö Ədede Ənë- -ta -pu n -dhe. "Kee 'sa 'wən 'ö "dhü bha Ənë 'a go- 'gü pö ka -dhe -wu 'dengdeng 'në 'ka bha.

⁴ -Wu -nu 'wo "dhü bha Ənë 'ka dho- 'wən də- -bha Ədhe Klisi -wən 'ö gun -bin -sü 'ka "dhü bha a 'wən 'në bha -də 'gü.

⁵ 'Wən bha- -ta "pu -kö 'ö Atanna -ya -pu 'ka ö -bha 'Nii- "slüüslü -kö 'ka Klisi -bha bəmə -nu waa- ö -wədhiüloomə -nu "slüüslü 'wo Ədəe ya- 'gü -a -nu -dhe bha 'yii- -bleesü kë 'nu "dhü me 'bha -me 'bha -dhe do.

⁶ "Kee 'sa 'wən 'ö- -ta -pu "dhü bha yö -mü Ədhe naç -së 'ö -gban Yesu Klisi -bha 'wo- də ka -go bha- 'saa- 'gü, 'me 'ö 'kaa Zuifö 'ka bha, kaa Zuifö -nu 'ka kë do, -dhekpao dia" saan 'ö Atanna -ya -ya 'nu ö -bha 'në -nu bha- -nu -go bha ka -bha Əya -da 'gü, keng- -nu 'ka kë me do Ənë- 'ka. 'Wən do 'ö Atanna -ya "plüün bho- -nu -dhe bha, 'ka kë- Əsləmə 'ka 'pö Yesu Klisi

'saa- 'gü.

⁷ Kë 'a- wo Atanna -bha naç -së bha- də -me 'ka bha, yöö Ədede Ənë- -bhədhe bha n -dhe -a -bha "klüsədhe 'ka -a -bha 'gügbüdhe -kö 'ka.

⁸ 'Maa -zən me "pəpe 'wo bə Atanna 'ka 'ö Əwa kë "slüüslü bha- me 'dəde -sü -zian 'ö- 'gü -a 'ka -me 'ka, "Kee 'sa Atanna -yö -gasite bha- kë -sü 'ka ma Ənë n -dhe kö 'a 'wən -së -ziisü 'ö- -kë me "bhü- -nu kwa -dhe Klisi -nu kwa -dhe -sü 'ka bha- -naç -pö 'me 'waa Zuifö 'ka -a -nu -dhe.

⁹ Kë "dhü kö 'wən 'ö- -zu "piü, 'ö- "piü Ədhe 'ö- kë -dhe 'bha Əkpao -yi -bha bha 'a- -zən me Əgban "pəpe -dhe kö -wa də. "Kee 'sa 'wən bha -yö -bha Atanna 'ö pë Əgban "pəpe -da -me 'ka bha- -zu "piü 'nu yi 'bha -yi 'bha 'ka, "Kee -ya -ta "pu -sü 'ka ma Ənë n -dhe kwa də -kö ya- 'gü kö 'a- -ta "pu 'pö me Əgban "pəpe -dhe kö 'a- 'gü -ta 'sü -kö -zən -nu -dhe.

¹⁰ Kë "dhü kö 'gügbüdhepë -nu waa- medhekëpë -nu 'wo dhəng- 'gü -wa 'wən də Ədəe -yēn ya- 'gü Ədhe Atanna -bha 'wəndədhe bha- -gaç -yö 'gbe -a -bha 'kədhigümə -nu -loo 'ko -ta -sü Əgban -bu 'gü.

¹¹ "Kee 'sa 'wən bha 'ö gun Atanna -zu "piü -kö do 'ö- -bha -kpəawo bha -ya -kë kwa -dhe kwa Dēmə Yesu Klisi 'saa- 'gü yö Ənë- -kö -bha.

¹² ƏYa kë Ədhe 'kwa -kplü -sü -zë 'ka Yesu Klisi bha, kö kwa -zu 'gən -sü -ya -dhe, kwa -məc -bha 'kwa dho

Atanna -kuu "dhiü kwa -ta
"puu 'ka kö "sika 'bha -zian
'yaa kwa 'gü.

13 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü,
bheä" ॥në 'a- wo sië ka -dhe
kö saan" 'a- wo sië ka -wön
'gü bha 'ya 'dho kë ka 'gü ga
-gen 'ka, "kees kö -yö kë ka
"yaan ॥dhe -yö ka -bha 'ka
-së.

14-15 'Wön "pepe 'ö Atanna
-ya -kë kwa -dhe "dhü bha
॥në- -wön 'gü 'yö 'a zun n
kpiö 'gü kwa Dë Atanna 'ö
'kodhi "pepe 'wo "se -ta "seen
'wo dhang- 'gü 'wo go- 'gü
bha- -dhe, 'yö 'a ॥bheä- -dhe
ka -wön 'gü.

16 Kë "dhü kö -ya zë ö -bha
'tobhödhe -ziisü bha -dhe kö
-yö ö -bha -gasite bha- kë ka
-dhe kö -a -bha 'Nii- "slüüslü
bha -yö ka 'gü -gban faan
-ziisü 'ö- 'gü bha- 'ka,

17 kë "dhü kö Klisi -wön
-yö 'to ka zuë" 'gü -kpeawo
ka -bha -zu -yö -a -dhe -sü
'gü. 'Ö 'a ॥bheä- -dhe kö
-yö -to -a "piü -sü bha-
"sì kë ka -dhe, kö ka -gen -yö
-gban ॥dedewo -dhe 'ö go-
"piü bha- 'gü,

18 kë "dhü kö -kö 'ö kwa
-dhe -bha Klisi kë -kö 'dhö-
-bha, -ya "sì kë ka -dhe kö
kaa- me "pepe 'wo Atanna
-bha me 'ka 'ka -dhe bha-
daeng -bha -kë ॥gbleen -sü
oo, -a -bha -kë "gbea -sü
oo, -a -bha -kë zong -sü -sü
oo -a -dö -gean -sü -bha -kë
॥gbleen -kö -nu 'wo -kö 'ö-
-bha, kö 'ka- dö 'kpakpadhö
-së 'ka.

19 A -bheä -dhe 'zü "dhü kö
Klisi -bha -dhe 'ö- -kë kwa
'ka, 'ö -ziö me "bhiü -nu -bha
'wön 'gü ma -naa -zë ॥gban

-ta bha 'ka- 'gü ma, -a -gen
-mü ॥dhe yö ॥në ॥ya kë "dhü
'yö 'ka dho ॥mœ- -bha 'ka
Atanna -wön -gen bho -kø
॥gban dö "pepedhö 'yö ka
zuë" pa -kø ॥gban -kø ॥gban
'gü.

20-21 "Sì -yö Atanna -dhe,
-a -wön 'gü -yö -mœ -bha
'ö yë -kë kwa 'gü ö -bha
'gügbüdhe -bha, 'yö 'wön
"pepe 'kwa ॥bheä- -dhe -a
-wön 'gü, waa- 'dhe -zian
'kwa kwa -zu ॥në- gön- 'ka
bha 'ö- "dhiü -ziö -ta -kë kwa
-dhe. 'Wön 'ö- -wön 'gü 'yö
'a- pö ॥dhe yö ॥në- 'tö -yö
bho Atanna -bha 'kodhigümë
॥gban -loo 'ko -ta -sü kpö 'gü
-kpeawo Yesu -bu 'gü kö -yö
'to- 'to -kø 'ka bha 'yö bha. Kö
-yö kë "dhü bha 'aa -yö kë!

4

*Atanna -bha me -nu -bha
-kë do Yesu 'saa- 'gü -kø -dhi-
ang 'ö Pödhö -ya zë*

1 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü,
ma 'ö ma -zë a -kasö 'gü kwa
Dëme -wön 'gü bha bheä"
॥në 'a- wo sië ka -dhe kö 'ka
"ta ॥dhe -kø 'ö Atanna 'ö ka
-dhe bha 'ö- "piü ॥dhe -wa
wo- 'ka -a 'dhö.

2 Kö "klu -yö kë ka 'gü, kö
'ka kë zuë" -kun ka -bha -më
'ka, kö ka zuë" -yö kë -sea, kö
'ka ka 'ko -nu -kwee bun -dhe
'gü,

3 kö -kë do -sü 'ö Atanna
-bha 'Nii- "slüüslü -ya -da ka
॥zinng 'gü bha 'ka ka 'gü dö
"gbü- kö yö ॥në 'ya 'dho "kan
tongtongdhö, "kees kö 'ka 'to
ka 'ko -dhe -së -kpeawo.

⁴ -A pö 'a- wo "dhü bha-
'klœ̄- -mü ɬdhε Klisi -dhü
'ö Atanna -bha me -nu -loo
'ko -ta -sü 'ka bha, -yö "dhü
doseng, 'ö Atanna -bha 'Nii-
"slǖslü bha 'ö "dhü 'pö do,
'ö -dhækpač dhia" saan 'ö
Atanna -yö ka -dhε 'ka 'ö
'ka "yan 'to sië- -gö bha 'ö
doseng.

⁵ Kwa Dëme -yö "dhü 'pö
doseng, 'ö 'dhang -bho -a
"dhiü -kɔ 'ö "dhü 'pö doseng,
'ö me -bɔ -a 'ka -zu bho -kɔ
'ö "dhü doseng 'pö.

⁶ Atanna 'ö me ɬgban
"pəpe kwa Dë 'ka bha -yö
"dhü 'pö doseng, yö ɬnë pë
ɬgban "pəpe -gö -ta, 'yö 'wɔn
-nu -kë me ɬgban "pəpe -kɔ
-ta, 'yö me ɬgban "pəpe kwa
'gü.

⁷ "Kee -bhœdhε 'kö Klisi -ya
bhœ kwa -dhε bha me 'ö "dhü
-a -bha -yö -dhö, "kee 'sa -yö
'me 'dhe, "dhü -a -bha -nu
-dhε -kɔ 'ö -dhidhε ɬnë- 'gü,

⁸ ɬdhε -kɔ 'ö -ben zë -sü
'ka- 'ka- -wu 'sëedhε 'gü -a
'dhö ɬdhε:

-Yö ɬdhuëng -nu -nëng ö
-bha kö ɬya 'to- "gbu-
'ka
'ö dho- -nu 'ka 'tëng- -ta
ɬgblesen,
'yö -bhœdhε -nu bhœ me
"bhœ- -nu -dhε» bha-
'dhö.

⁹ "Kee ɬwaa- pö Klisi -yö kë
-dho 'tëng- -ta kö -wa pö
ɬdhε? Kö -wa -pö -yö lœ̄-
ɬnë- wo ɬkö -blesen 'yö dho
"se ɬwlöö ɬgblesen, 'yö -ya
mü 'yö gun -na -tɔn 'kun- 'yö
dho dhang- 'gü.

¹⁰ -A -gen -mü ɬdhε me do
'ö lœ̄ bha ɬnë go mü 'zü 'ö

-tɔn kun, 'yö dho dhang- -ta
"dhöng 'gü -dhε -nu ɬgban
'gü. Kë "dhü kö yöö do 'ö kë
-dhε ɬgban "pəpe 'gü, kö 'ö
-ya pë ɬgban "pəpe -gö "dhiü.
¹¹ Yö 'ö bha ɬnë me 'bha -nu
nu ö -bha bœme -nu 'ka ö
-bha me -nu kpö 'gü kö -wa
-nu -ta 'kun, 'yö me 'bha -nu
-ya ö -wudhiüloomε 'ka, 'yö
me 'bha -nu -ya ö -bha naç
-së bha- dœme -nu 'ka, 'yö-
me 'bha -nu -ya "yan -to ö
-bha me -nu -bha -me -nu
"εen -a -nu ɬklangkeme -nu
'ka.

¹² Kë "dhü kö -wo 'me 'wo bɔ
ö 'ka bha- -nu draan- yë 'ö-
nu- -nu -dhε -a -bha zian -ta
bha- kë -sü -bha, kö -a -bha
me -nu -loo 'ko -ta -sü 'ö wo
ɬnë 'wo ɬdhε Klisi -dhü 'dhö
bha -wa -nu 'dho "dhiü -a -nu
-bha -zu -yö -a -dhε -sü 'gü.

¹³ -A -gen -mü ɬdhε -a -dhεa
-bha ɬdhε 'me 'kwa bɔ - 'ka
bha 'kwa "gla kö 'kwa -da
"dhiü -kɔ bha ɬnë- 'gü. Kë
"dhü kö kwa -bha 'dhang
-bho Atanna Gbœ bha- "dhiü
-sü waa- kwa -bha -a dɔ -sü
ɬgban -yö kë pë do 'ka, kö
'kwa kë 'me 'waa 'në 'ka 'zü,
"kee 'ö ɬwa -kian Atanna
-bha zian -ta ɬnë- 'ka. -A yö
ɬnë ɬya kë "dhü, kö kpœa -kɔ
-së ɬdede 'ö ɬdhε Klisi -bha
'dhö bha 'kwa- wo.

¹⁴ -A yö ɬnë ɬya kë 'pö
"dhü kö 'kwa kë me -gbang
-di "püpü 'ka Atanna -bha
zian bha- -ta, kö 'kwaa 'në
seennë -nu 'ö me ɬklang kë
-kɔ suu ɬgban "pəpe -ya -nu
-zu kun bha- 'ka 'zü, kö me
"wu me 'bha 'yaa ɬmœc- -bha
'zü kö -yö kwa -ta ma kö -yö
kwa -pö Atanna -dhœkë -sü

'gü.

¹⁵ "Kee kö 'kwa kë 'me 'wo 'wɔn ɔgban "pepe suu -kë tean- -ta, -dhö 'gü, 'ö ɔya kë -a -nu kë -yë 'ka ɔnë- 'ka. "Kee 'sa yo ɔnë ɔya kë "dhü, 'yo 'kwa dho "gla 'yo 'kwa -da "dhiü 'wɔn suu ɔgban "pepe kë -sü 'gü, 'yo 'kwa -kë ɔdhë Klisi 'ö kwa -go 'ka bha- 'dhö.

¹⁶ -A -gen -mü ɔdhë Atanna -bha me -nu -loo 'ko -ta -sü 'wo ɔdhë Klisi -dhü 'dhö bha- daç -nu 'wo -bha bha -wo zun -sü 'ka 'kwëe- -sé 'ka yo ɔnë- 'saa- 'gü, 'yo 'wo -kë pë do 'ka. Yo ɔnë- -nu ɔgban zun 'kwëe-, 'yo faan 'dhë 'ö ɔmɔç -a daç 'dhë 'ö -bha -a nu- -dhë 'yo yë -kë 'ka 'yo- -dhü bha 'ö -gla 'ka 'yo -da "dhiü -dhö 'gü.

"Ta 'sü -kɔ -dee 'ö Klisi -bha zian -ta -a -dhiang 'ö Pɔdhö -ya zé

¹⁷ -A -wɔn 'gü, -dhio 'a dho-ç ka -ta kwa Dëme bha- 'tɔ 'gü 'ö 'a n kɔngga -ziö 'ka "sëe ka -dhë yo -mü ɔdhë: -A -dhë 'yaa- -bha 'zü kö 'ka -tosea kë ɔdhë 'me 'waa 'dhang bho Atanna "dhiü -a -nu 'dhö. -A -gen -mü ɔdhë wo -zë -wo -tosea -kë -kɔ 'ö -dhi -nu -dhë ɔnë- 'gü, "kee 'sa -tosea suu 'dhë 'kö bha- -zun "dhiü bhlɔç 'yaa 'dhö

¹⁸ -A -nu -bha 'wɔndɔdhe -ta -yö trö -sü 'ka, -wo ɔdhë -dheng 'dhö -tosea 'ö -gban Atanna -bha bha- -wɔn 'gü, -a -nu zuë" 'ö "glooglo 'ö 'waa Atanna dɔ tongtongdhö bha- -wɔn 'gü.

¹⁹ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü 'waa 'yiü- -wɔn 'bha -zian dɔ 'zü, ɔwa wo -go -gban

'wɔn "bhuubhlu bha ɔnë- kë -sü 'gü, -zua suu yaya ɔgban "pepe suu 'do 'do zë -sü bha ɔnë 'wo- -bha, waa- ɔnaç -dhö yaagü yaa bha- 'dhö 'yo 'waa "wi- -bha kö 'wo "kan- -bha.

²⁰ "Kee ka -zë 'wɔn 'ka- ma Klisi -bu 'gü 'yaa kë "dhü.

²¹ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, "ni 'ö ɔya kë ɔdhë ka Klisi -wɔn ma -sü -zë 'ka tean- ɔdede 'ka, 'ö 'wo "ta -sü Yesu -bha tean- -zian bha- -ta -kɔ -zë -zɔn -sü 'ka ka -dhë,

²² kö- 'wɔn kë ka "yaan ɔdhë zuëga yaa 'ö gun ka "gblüü- -blesü 'ö 'ka gun- 'gü -ta wo sië bha, ka -dho ka bo- 'ka. -A -gen -mü ɔdhë zuëga 'dhë 'kö bha ɔnë gun 'wɔn yaa kë -dhö -da sië ka -zu -bha 'yo "kpénng- -kë 'ka ka -go 'yo dho ka 'ka ɔdhëng -zian -ta.

²³ -A -dhëa -bha ɔdhë dɔ 'dhë 'kwa- wo ɔtaamasü ya- 'gü ya, 'ka ka zuëga slëe- -kɔ ɔgban -kɔ ɔgban 'gü Atanna "piü kö- -bha 'Nii- "slöüslü bha -yo -gleng -dee ɔnë- -da ka -bha.

²⁴ Kö 'ka "gla 'ka kë me suu -dee 'ö ɔyaa- -da ö bho -bha 'ka ɔnë- 'ka, kö ka -bha -tosea kë -sü 'gü, kö ɔtɔç 'ya 'dho kë ka -bha 'wɔn 'bha -wɔn 'bha 'gü, kö 'ka kë 'wɔn ɔgban "pepe kë taan- -ta.

²⁵ -A kë "dhü -sü bha- 'gü, -ka ka bo ɔsua kë -sü 'ka kö 'ka teanwɔn ɔnë- pö ka 'ko -nu -dhë. -A -gen -mü ɔdhë me ɔgban kwa -gban -sü 'ka kwa 'kwëe- ɔdhë me daç -nu 'wo -gban me -dhü -bha -kɔ 'ö -bha bha ɔnë- 'dhö.

26 ॥Ya kë ॥dhe 'wɔn ॥ya -siö ka -dhe, -kaa 'kun ka -bha kö 'ka 'dho 'wɔn yaa kë tongtongdhö. "Bin -zian 'ya 'dho 'ma kö 'wɔn 'ö -siö ka -dhe bha -yö -tun ka zuë" "piü.

27 'Ka 'dho ka -dī -kun 'ka bhië" dō Sōtraan ॥kwεε-.

28 'Mε -a -bha pē -yö 'gü -pē -yö gun ॥kwaan ॥nē- 'ka, -a -mε -yö ö bo- 'ka kö -yö ö 'gü dō "gbu- -yö yë kë kö -yö ö -bhöpē ॥slōc, kö -yö 'mε 'wo -kpla 'gü 'pö- -nu bho -kpla 'gü.

29 Dhiang yaa -zë do -zian 'ya 'dho -wo ka "dhi -ta mε 'bha -dhe, "keε "ni -a kë -dhe -zë ॥ya kë, -wū -së 'ö dho 'mε 'ka dhiang zë sië- -dhe bha- faan dō -to Atanna "piü -sü -bha, 'ö -zuë" -ya -yεa 'gü bha ॥nē -kaa pö.

30 'Ka 'dho Atanna -bha 'Nii- "slüüslü -siö -dhe -wɔn kë 'ö 'ka- wë 'gü -siö ka -tosea kë -kø 'ka. -A -gen -mü ॥dhe yö ॥nē 'klëe- 'ö Atanna -ya kpo ka -bha -a 'ka. Yö ॥nē- -zɔn kwa -dhe ॥dhe -dhe 'bha- -dho kpaç, Atanna -dho kwa -bha dha -sü bha- -gø -da 'plöö.

31 -A -wɔn 'gü, -a -dhe 'yaa- -bha ॥dhe 'ka 'wɔn 'kun ka -zv "piü mε 'bha -bha, "εen kö 'ka kë "kakasü, "εen kö 'ka -zoo kë, "εen kö 'ka -dɔn bho, "εen kö 'ka -wū yaa pö mε -nu -dhe, "εen kö 'ka kë 'wɔnyaakëme ka. -A suu 'dhe bha -yö 'go ka ॥zinng 'gü.

32 Ka "klu ॥nē -yö dhi ka 'ko 'ka, kö 'ka ka 'ko -wëe -ga, kö ka "gblü -yö dhi ॥dhe -kø

'ö Atanna -yö "gblü -së -kë 'ka ka 'ka Klisi 'saa- 'gü bha- dhö.

5

"Ta -sü Atanna dhɔɔbhaa 'ka -kø -dhiang 'ö Pɔdhö -ya zë

1 ॥Dhe 'ö -kë ॥dhe ka ॥në 'ka Atanna -bha 'në -nu 'ö- -dhe -ya -kë -a 'ka bha, -ka ka 'gü dō "gbu- kö 'ka ka -bha 'wɔn kë -kø -nu 'sü yö ॥në- -bha -bha.

2 Kø 'ka -tosea kë -dhe 'gü ॥dhe Klisi 'dhö, kö -kø do 'ö kwa -dhe -ya -kë 'ka, 'ö ö -dī nu kwa -wɔn 'gü Atanna -dhe 'yö -kë kwa -bha "saapë 'ö- "dhia -yö ma- 'gü -a 'ka bha ka -dhe -yö ka 'ko kë "dhü. "Kee 'sa ö -dī nu 'ö- wo Atanna -dhɔɔkëkapë 'ka ॥dhe -kø bha- 'dhö bha ॥në- 'gü -wɔn -yö -dhi -dhe yaa 'gü yaa wo 'yö -kë -a -bha "saab- bha- "dhiü "wı -gen 'ka.

3 'Mε 'wo Atanna -bha mε 'ka 'ö 'wo "slüüslü bha- -dhe 'yaa- -bha ॥dhe pö -yö kë- -nu -bha. -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, -zua zë -sü -nu oo, "yan 'gü yaa -dhe -nu bha waa- zuë" -bho ॥naç -bha -sü -nu bha, -ka ka bo- 'ka. Mε 'bha "tu -zian ॥nē 'ya 'dho -da 'gü ka kwi -bha.

4 -A -dhe 'yaa- -bha 'zü ॥dhe 'ka "dhidheyaadhe kë, "εen kö 'ka -tamadhe -dhiang -nu "εen "gbεata yaa -nu zë. -A -dhe a -bha ॥dhe Atanna nuε" bho -wū ॥nē -yö kë ka "dhi -kpeawo.

5 -A pö 'a- wo ka -dhe "dhü bha- 'klɔç- -mü ॥dhe -zuazëme -nu oo, zuë" -bho

𠁻nao -bha -me -nu oo, "yangüyaame -nu oo, -a me do -zian 'yii 'dho 'wɔn -sē -nu 'wo Atanna waa- Klisi -a -nu -bha -gblüdëdhékëdhe bha- 'gü bha- 𠁻slco. Yō -zē -yō 'to ka "yaan. (-A -gen -mü 𠁻dhe zuë" -bho 𠁻nao -bha -me bha waa- 𠁻gebho -dhökëme -a -nu -due do.)

6 -A -wɔn 'gü, -kaa kë -së kö me "vv me 'bha 'ya 'dho ka "tu 'kun 𠁻nëe -dhe 'ö -tamadhe -dhiang -nu zë ka -dhe 'ö ka -zu kun. -A -gen -mü 𠁻dhe Atanna -dho 'wɔn bho 'me 'waa "tu 'to ö -wu -bha bha- -nu 'gü 'wɔn suu -nu bha 𠁻në- kë -sü -wɔn 'gü.

7 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, -kaa kë -së kö ka -gen 'ya 'dho -da 'wɔn suu -nu bha-kë -sü "yi 𠁻bhaa -a -nu "piü.

8 -A -gen -mü 𠁻dhe 'ö gun zii 'kpa -bleesü kö 'kaa Atanna dɔ ka -gun 'wɔn -nu bha- kë sië 'pö 𠁻dhe -a -nu 'dhö 'ö 'ka "ta sü 𠁻dhe me 'dhö -dhetiidhe 'gü, "kees dɔ 'dhe 'kwa- wo 𠁻dees bha 'yaa "dhü 'zü, 'ka bo Atanna dɔ -sü 'ka -kplü 'ka-wo kwa Dëme -bha bha- -wɔn 'gü, 'ka kë 𠁻dhe 'me 'wo -dhëpuudhe 'gü -a -nu 'dhö; -a -wɔn 'gü, -ka -tosea kë 𠁻taamasü ya- 'gü 𠁻dhe 'me 'wo -dhëpuudhe 'gü 𠁻në- 'dhö.

9 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klo- -mü 𠁻dhe 'me 'kö -dhëpuudhe 'gü kö- -me -yo 'wɔn -së suu 𠁻gban "pëpe 'do 'do 𠁻në- këme 'ka, kö pö 'yaa- -bha 'wɔn 'bha -wɔn 'bha 'gü, kö -yo 'wɔn 𠁻gban -wɔn 𠁻gban kë tean- -ta.

10 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, -ka ka -zu 'gɔn -së 𠁻dede 'ka kö 'wɔn 'dhe 'ka- kë 'ö- "dhia- dho 'ma kwa Dëme bha- 'gü 𠁻në 'ka- kë.

11 Ka -zë -kaa kë -së kö "wlaawɔn -nu 'ö- -nu -zun "dhiü -bhlcö 'yaa kë, 'ö 'me 'wo -dhetiidhe 'gü, 'wo- kë sië bha ka -gen 'ya 'dho -da "yi 𠁻bhaa tongtongdhö, "kees kö ka -zë 'ka 'wɔn suu -nu bha- kë -sü -bha 'fang 𠁻në- bho.

12 -A -gen -mü 𠁻dhe 'wɔn -nu 'wo- kë -gblen 'kpö 'gü "dhü bha- pö -sü -zian -yo 'yiü- -sü.

13 "Kees -a 𠁻gban 'klo- 𠁻ya bo bho -sü 'ka kö me 𠁻gban 𠁻waa- kë pë yaa 'ka -dhe 𠁻dede yo.

14 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klo- -mü 𠁻dhe me "vv me 'ö- "yan 'gü 𠁻ya bo "pv -sü 'ka, kö 𠁻ya kë ö "teabɔ -nu "yan 'gü "pv -me 𠁻në- 'ka 'pö bha. 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü, 'yo 'wo- pö 𠁻sië 𠁻dhe:

«'Me 'i yi zë sië me 𠁻wa ga Atanna wëedhö -a -nu kpö 'gü bha -bhö -bö, -bhö -bö kö 'i 'go game -nu -bhiëe 'gü.

𠁻Ya kë "dhü Klisi -dho -dhe "pv i -ta» bha 'yo bha.

15 𠁻Dhe 'ö "dhü, -ka "ta ka suan' 'ka. 'Ka 'dho -tosea kë 𠁻dhe 'me 'wo wo tii -bha -a -nu 'dhö, -kaa kë -glengdhe -bha.

16 'Kwa dɔ 'ya-, 'wɔn -së kë "tüng 𠁻në ziö sië bha, -a -wɔn 'gü "tüng "vv "tüng 'ö- "si -zë 𠁻ya kë- 'ka ka -dhe, -kaa kë.

¹⁷ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, -kɔ 'ka dho- kë- 'ka kö 'ka kwa Dëme -dhidhewon ɬnë- kë ɬnë -kaa -dhe mœ-, 'ka 'dho -tosea kë ka -gɔ "piü.

¹⁸ 'Ka dho- pö 'ka we mü 'ö ka kun, -a -gen -mü ɬdhe 'ka- mü kö ka -kɔ -yö ziö- 'ka, kaa kë 'wɔnmakoomé ɬnë- 'ka. -Kaa "slë mœ- kö Atanna -bha 'Nii- "slüüslü ɬnë -yö ka pa.

¹⁹ Kö 'ka Atanna 'tɔ bho -tan -nu bho, kö 'ka "gbaø bho- -zü, kö 'ka "tan -dee 'ö- -bha 'Nii- "slüüslü 'ö ka 'gü bha 'ö dho "yi dö- 'ka ka -bean bha- bho. Kö ka Atanna nuë" bho sië "tan 'gü ka -sɔbhëe -bha, kö yö ɬnë -yö kë ka 'ko -nu -zu -gban -kɔ 'ka.

²⁰ -Ka kwa Dë Atanna nuë" bho -kpæawo 'wɔn suu ɬgban "pεpe 'gü kwa Dëme Yesu Klisi 'tɔ 'gü.

²¹ Kö 'ka ka -gɔ 'dho "sia- ka 'ko -nu -dhe Klisi ɬbhlëe -bha -kë ka -gɔ -sü -wɔn 'gü.

Dhe waa- gɔn -a -nu -kë ko "piü -kɔ -dhiang 'ö Pɔdhö -ya zë

²² Dhebhɔ -nu, -ka kaa- gɔn- -nu ɬbhlëe -ya ɬdhe -kɔ do 'ka kwa Dëme ɬbhlëe -ya 'ka bha- 'dhö.

²³ -A -gen -mü ɬdhe gɔn- ɬnë dhebhɔ -gɔ "dhiü ɬdhe Klisi 'ö 'ö -bha me -nu 'wo ɬdhe- -dhü 'dhö bha- -nu -gɔ "dhiü -kɔ 'ö- -bha, 'ö- Dhamë 'ka bha- 'dhö.

²⁴ -A -wɔn 'gü, Klisi -bha me -nu -loo 'ko -ta -sü ɬgban 'wo wo -gɔ dho- -dhe "sia- -kɔ do 'ö- 'gü bha, -a -dhe a -bha ɬdhe dhong -nu -wo wo

-gɔn ɬbhlëe -ya -kɔ do bha ɬnë- 'gü 'wɔn ɬgban "pεpe suu 'gü.

²⁵ Dhemedë -nu kaa -di 'pö, me 'ö "dhü -a -bha dhebhɔ -dhö -ya kë ɬdhe -kɔ 'ö Klisi -bha me -nu -dhö -ya -kë 'ka, 'yö ö -di nu- -nu -wɔn 'gü bha- 'dhö.

²⁶ "Kee 'sa -a kë 'ö- wo "dhü bha -ya kë "dhü kö 'ö- -ya ɬnë- wo -di -ta, kö 'ö 'bɔn bho- -bha -a "zu -sü waa- ɬklang -kë -a -wu 'ka -sü 'ka.

²⁷ -A -gen -mü ɬdhe -ya "piü ɬdhe -a -bha me -nu bha -wo kë -gɔ ɬdhe 'nëdhiëngnë -së 'nënë 'ö yöö- 'sü, 'ö- kwi -bha -dhe ɬgban 'dhö 'yɔ -sü 'ka drëngdrëngdhö, "ɛen 'ö- -zëkadhe do zian 'yaa- -bha ɬnë- 'dhö, kö -yö -wo ö wëëdhö "puu "slüüslü 'ka.

²⁸ -A -dhe a -bha ɬdhe dhemedë 'ö 'dhö -a -bha dhebhɔ -dhö -ya kë ɬdhe -kɔ 'ö- -di kwi -dhö -ya -kë 'ka -a 'dhö. -A -gen -mü ɬdhe 'mɛ 'ö- -bha dhebhɔ -dhö -ya -kë, kö- me -di -dhö -ya -di -kë.

²⁹ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔc- -mü ɬdhe me 'bha -di -san 'yaa ö -di kë tong- tongdhö. -Yö ö -di "dhiü -zian ɬnë- gba 'yö ö -di -wɔn kun ɬdhe -kɔ 'ö Klisi -yö ö -bha me -nu -bha -kë 'ka -a 'dhö.

³⁰ -A pö 'a- wo 'ka- kë "dhü bha- 'klɔc- -mü ɬdhe Klisi daø -mœ kwa 'ka.

³¹ 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö Atanna -wu -ya pö ɬdhe:

«-A -kë "dhü -sü bha- -wɔn 'gü,

-a -dheea -bha ॥dhe gcoen - yö
"kan ö dhe
waa- ö dë -nu -bha
kö -yö -kplü ö -bha dhebhö
-bha
kö weng -wo kë pë do 'ka bha
'yö bha.»

³² 'Wɔn ö "dhü bha- 'klcoo-
'ö -gü bha -yö -ziisü. -A pö
'a- wo "dhü bha a- -sü Klisi
waa- -bha me -nu ॥në- -nu
-bha -bha.

³³ -A -kë "dhü -sü bha-
'gü, -a -dheea -bha 'pö ॥dhe
ka -bha -yö kë ॥dhe Klisi
-bha bha- 'dhö kö 'me ö 'dhö
-a -bha dhebhö -dhö -ya kë
॥dhe -a -dı -dho 'dhö- -dı
-kë -ko ö -gü bha- 'dhö.
Kö dhebhö yöö -dı 'pö -yö
॥bhlëe -ya ö -gö -bha.

6

'Në waa- ö 'kpømø -nu
-a -nu -bha -kë 'ko "piü -kɔ
-dhiang ö Pødhö -ya zë

¹ 'Në -nu, -ka ka 'kpømø
-nu -wu ma, yö ॥në kwa
Dëme -dhidhewɔn 'ka, 'yö
këwɔn 'ka 'pö.

² Atanna -bha 'tong- ö -ben
zë -sü 'ka bha- -bleesü ö
"plüün bho ö -wu -ta yö
-mü:

«I dhe waa- i dë -a -nu -wu
ma -sü bha ॥në- 'ka»
'yö "plüün bho ö -wu -ta ö
pö:

³ «Kë "dhü kö i -tosea kë zuë"
॥nii -da 'gü,
kö i ॥sii -yö kë ॥gbleen
"kpung ॥taa.»

⁴ 'Në dë -nu kaa -dı 'pö, 'ka
'dho bhlco 'ma ka bhang -nu
'gü. -Kaa -nu "klu ॥në bho
-së 'ka kö 'ka- -nu draan "ta
-sü kwa Dëme -bha zian -ta

-sü -bha, kö 'ka- -nu ॥klang
kë -a -wu 'ka.

⁵ ॥Dhuëng -nu, -ka "suü
ka dëmø -nu -go ॥dedewo,
kö 'ka- -nu ॥bhlëe -ya
"gblüüdhe "puu -ta ॥dhe 'pë
'ö 'ka- kë sië "dhü Klisi ॥në-
-dhe -a 'dhö.

⁶ 'Ka 'dho- kë "dhü -a -nu
"yan "dhiü ka "dhia -ma -a
-nu 'gü -dho -bha. "Kee -kaa
kë ॥dhe Klisi -bha me -nu
'wo- kë sië "dhü wo zuë"
॥gban 'ka kö wo "dhia -yö
'ma Atanna ॥në- 'gü -a 'dhö.

⁷ -Ka ka -bha ॥dhuëngdhe
kë zuë" "puu 'ka ॥dhe 'pë
'ka- kë sië Atanna ॥në- -dhe
-a 'dhö, kö 'ya 'dho kë ka
'gü ॥dhe ka- kë sië "dhü me
"bhü -nu -dı -slco ॥në- -dhe.

⁸ -Yö kë ka "yaan ॥dhe
'me ö 'wlco- 'ka oo, 'me ö
॥dhuëng -zian ॥në- 'ka oo,
'me ö "dhü -a këwɔn -së ॥në
kwa Dëme dho- -due bho-
-bha.

⁹ 'Me ö kaa -dı 'pö 'ka
॥dhuëng dëmø -nu 'ka, -ka
ka -bha ॥dhuëng -nu 'kun
-së 'pö -kɔ do bha- 'gü. 'Ka
'dho- pö 'ka "suü -da -nu 'gü,
-a -gen -mü ॥dhe keng- -nu
॥gban ka -gømø -yö do, yö
॥në Atanna 'ka dhang- 'gü,
yö ö "dhü bha 'yaa bo me
'bha 'ka ॥flü -ta.

Atanna -bha -gblü -gcoen
-kɔ ॥dede -dhiang ö Pødhö
-ya zë

¹⁰ Dhiang -totaamasü 'a
dho- zë ka -dhe kö -yö kë
'sëedhe ya- "dhiü -ya -dhe
'ka bha yö -mü ॥dhe kö 'ka
ka faan dɔ -kplü kwa Dëme
-bha -sü ॥në- -bha, kö 'ka-

-bha 'gügbüdhə bha ॥në-
'sü.

¹¹ -Ka Atanna -bha -gblü
-gcoön 'ka -kwëe ॥gban "pepe
-ya ka -bha. Kë "dhü kö
Sotraan -bha "kpënnng- -ko
'ya 'dho ॥mco ka -bha.

¹² -A pö 'a- wo "dhü
bha- 'klo- -mü ॥dhe kwa
-gblügcoön "yco -nu bha me
"bhü- -nu 'waa -mü. "Kee
"yina -gblüdë -nu waa- -ziö
me -go -pë -nu waa- -suügöpë
-nu 'ö me 'yaa yö 'ö 'wo
"kpungtaadhe 'ö 'wöñ yaa
-ko ॥ya ziö- -go ya- -go "dhiü
bha waa- "yina "klu yaya -nu
'wo 'teng- -ta bha ॥në 'kwa
'ko zë sië- -nu 'ka.

¹³ 'Wöñ 'ö- -wöñ 'gü, 'yö
'a- pö ॥dhe 'ka ka -ko -da
Atanna -bha -gblü -gcoön 'ka
-kwëe ॥gban 'gü bha 'yö bha.
Kë "dhü kö 'ka 'to- "gbü- 'ka
"teng yaa 'gü -gblü bha- gco
-sü 'gü, kö 'ka 'dho 'go "gbluñ
tongtongdhö.

¹⁴ -A -kë "dhü -sü bha-
'gü, -ka kë dö -sü 'ka -gblü
gcoön -yan 'gü -dhe ॥gban
-dhe ॥gban 'gü, kö teanwöñ
॥në -yö kë ka -go ॥dhe kwi
"pen 'ö "södha -nu -wa -ya
so -ta bha- 'dhö, kö "ta -ko
-së 'ö pö 'aa kë me -bha bha
॥në -yö kë ॥dhe -piö "bhëe
'ö -gblügcoönme -nu -wa -da
॥sië bha ka -bha 'dhö.

¹⁵ Kö naç -së 'ö me
zuëwaanu bha- -pö me -nu
-dhe -sü -peng -dö ka 'ka -sü
॥në -yö kë ॥dhe -gblügcoön
'ka -sabha 'dhö ka -gen -bha.

¹⁶ -Zu -yö Atanna -dhe -sü
॥në -yö kë ka -go "teng
॥gban "pepe 'gü. Yö ॥në -yö
kë ka -go ॥dhe dhëga 'ö -kë

"södha -nu -go bha- 'dhö. Kë
"dhü kö Sotraan -bha ॥saaga
-nu 'ö peng 'dhö- "dhiü 'ö
dho- -zuö ka -bha bha -yö 'to
yö ॥në -bha kö 'ya 'dho zun
ka -bha.

¹⁷ Kö dha -sü 'ka- ॥slco
bha- -wöñ -zugondhe ॥në -yö
kë ka -go 'gü yi ॥gban 'ka
॥dhe -piö gblaas -ö -kë "södha
-nu -go -bha bha- 'dhö. Kö
Atanna -wu 'ö yö ॥në ॥dhe -a
-bha 'Nii- 'ö ka 'gü bha- -bha
'ko -zë 'ka -piö 'dhö bha -yö
kë ka -go.

¹⁸ 'Wöñ "pepe bha -kaa
॥gban kë -bheä Atanna -dhe
-ko suu "pepe 'ö- -bha 'Nii-
-ya -zöñ ka -dhe ॥në- 'ka kö
-yö ka -ta 'kun, -kaa wo "töng
॥gban "pepe 'gü. -Yö kë ka
kë -yë 'ka ka 'gü 'ya 'dho ga-
-bha. Kö 'ka bheä" 'pö me
"pepe 'wo -ya -sü 'ka Atanna
-bha -ya 'gü -a -nu -wöñ 'gü
-a -dhe.

¹⁹ -Ka bheä" 'pö n -wöñ 'gü,
kë "dhü kö 'ma n "dhi "pu kö
naç -së 'ö gun -bin -sü 'ka 'ö
Atanna -ya -ta -pu kwa -dhe
bha 'a- -dhiang zë me "bhü-
-nu -dhe 'kpakpadhö kö "se-
'go- -bha.

²⁰ -A -gen -mü ॥dhe -a -bha
naçdome -mü n 'ka, 'yö 'a-
-kaso 'gü ya, "kees kö 'ma- pö
kö 'a- pö- pö -ko ॥dede ॥në-
-ta kö "sika do -zian 'ya 'dho
kë n 'gü -a -wöñ 'gü.

²¹ -A 'dhe 'kö -gban ma
-zë n -bha waa- yë -nu 'a-
kë sië- 'dhö, kwa dheebhang
dhcoöbhaa -sü 'wo- Tisikö
-kë 'ö -kë 'pö kwa Dëme
-kodhiümë 'ö to ö -wu -ta -a
do 'bha 'ka bha ॥në dho- pö

ka -dhe kö 'ma -wo 'ka -dhe
'ö- 'gü 'ka- dç.

²² Ma ɿnë 'a- bç. A- -bç
"dhü -dı -wɔn "dhiü kö -yö
'wɔn 'dhe 'ö yi -bha ɿnë- pö
ka -dhe. Kë "dhü kö ka zuë"
-yö 'waanu.

²³ Kö kwa Dë Atanna waa-
kwa Dëme Yesu Klisi -wo
zuëwaanusü, -dho waa-
-zu -yö -a -dhe -sü nu kwa
dheebhang ɿgbang "pepe
-dhe bha 'aa -yö kë

²⁴ kö 'mε "pepe 'ö kwa
Dëme Yesu Klisi -wɔn 'dhö
ka -go, 'ö- -dho 'yaa 'go ka
-zu -bha tongtongdhö bha
Atanna -yö -gasite kë mε
ɿgban "pepe ka -dhe bha 'aa
-yö kë.

**'Sëëdhë 'ö Pödhö -ya bɔ
Atanna -bha mε -nu 'wo
Fidhipö -pö 'gü -a -nu -dhe**

□Tuabhonao

¹ Mang Pödhö -mε yaa-Timote 'yi -kë Yesu Klisi -bha gwëëmi 'ka bha yi □në 'yi 'sëëdhë ya- bɔ, me "pëpë 'ka -ya -sü 'ka -di -wɔn "dhiü-bha 'ka Fidhipö -pö 'gü bha, kaa- ka -gome -nu waa- ka "dhiüziowomë -nu ka -dhe.

² A -bhëa kwa Dë Atanna waa- kwa Dëme Yesu Klisi -a -nu -dhe kö -wo -gasite kë ka -dhe, kö -wo zuëwaanusü nu ka -dhe!

Bhëa" 'ö Pödhö -ya wo Atanna -dhe Fidhipö -mε -nu -wɔn 'gü -a -dhiang 'ö- zë

³ N -zv -ya -bö ka -wɔn 'ka -kɔ 'ö- 'gü 'do 'do, a (n Dë) Atanna □në- nuë" -bho,

⁴⁻⁵ -a -gen -mü □dhe 'ö sü-zü bho -yi bha 'ö nu 'ö zun-'ka □dees -bha, ka n -ta -kun 'wɔn -së 'ö go- "piü- bha- -nao dɔ -sü -bha -kpeawo. Yö □në-wɔn 'gü 'yö 'ma bhëa"- -dhe -kɔ 'ö- 'gü 'do 'do, me □gban "pëpë ka -wɔn 'gü, 'yö 'a- wo zuëniida 'ka.

⁶ A 'dhang -bho "dhiü n zuë" □gban 'ka □dhe yöö do 'ö yë -së 'ö "dhü bha- zü bho ka zuë" "piü bha, -yö -dho -a taa kë -kpeawo 'ö dho- 'ka "dhü 'ö zun- 'ka Yesu Klisi yee kë -yi -bha.

⁷ -A -dheä -bha □dhe -zv 'gɔn -kɔ suu bha 'a- kë mε □gban ka -wɔn 'gü, -a -gen -mü □dhe ka -dho -yö n -kë □dedewo, -a -gen -mü 'zü □dhe "klüsë 'ö Atanna -ya -kë n 'ka bha □yaa- kë ka 'ka 'pö. A -kë -kaso 'gü oo, "εen a -kë za □gblü "dhiü oo, a Atanna -bha naç -së bha-takozë -kpeawo kë "dhü kö me □gban -wo 'dhang bho- "dhiü □dhe tean- -mü. □Dhe -a "klu -yö -dhi kwa 'ka -kpeawo.

⁸ N "sëe- -mü Atanna □në- 'ka, □dhe me □gban "pëpë ka -wɔn -yö n -gɔ "gbui- -dho 'ö go Yesu Klisi "piü bha- -wɔn 'gü.

⁹ 'Wɔn 'ö □ya kë 'a- -dhe -gɔ kö a bheä" sië- -dhe, yö -mü □dhe kö -dho 'ö ka 'gü bha -ya 'bha -da -ta -kpeawo, kö -a dhoo'bhaawɔn -nu -bho 'koo dɔ -sü 'ö 'kpakpadhö bha -yö kë ka -gɔ -dho bha- 'gü.

¹⁰ A -bhëa 'zü "dhü kö 'ka 'wɔn -së □dede 'ö -dhi -dhe -a dɔ, kö 'ka- kë, kë "dhü kö 'ka kë "puu "slüüslü 'ka, kö pö 'a 'dho kë ka -bha tongtongdhö Klisi nu -yi 'ka.

¹¹ Kë "dhü kö 'wɔn -së "pëpë 'ka- -kë Yesu Klisi faan 'ka bha- □trœon- ka -kɔ pa 'yi bha- 'ka, kö Atanna 'tɔ- bho, kö me □gban -wa nuë" bho.

Yesu -bha -kë Pödhö -zë -bha -tosea □gban 'ka -kɔ -dhiang 'ö- zë

¹² N dheeble -nu, -yö n "piü □dhe 'a 'wɔn do pö ka -dhe kö -yö 'to ka "yaan. Yö -mü □dhe 'wɔn 'ö n □slœ 'a

dō- 'ka ya -yō kē -kē naō -sē 'ō go Atanna "piü -a -dho "dhiü -gen ḥnē- 'ka.

13 "Kεε 'sa -yō "dhü tean- 'ka, -a -gen -mū ḥdhe me "pεpε 'wo -gblüdē -kweandhō yō waa- 'me 'wo -dhe "wεε -zian 'gü, -wa 'wōn -dō ḥdhe bhië" 'ō n -bha ya, n -kē "dhiü -gen -mū n -bō Klisi 'ka -wōn ḥnē- 'ka.

14 N -kē -kaso 'gü -wōn bha -yō kwa dheebhang -nu 'wo yō -a me 'gbe ḥdede -bha -to Atanna "piü -sü -tapa -sü 'ka, 'ō -nu -zu -gban ḥdedewo. -A -kē "dhü -sü -wōn 'gü, ḥwa Atanna -dhiang zē "tüng ya-'gü 'waa- zē -kō dō "piü 'ka, -a -gen -mū ḥdhe "suü 'bha 'yaa- -nu 'gü 'zü.

15 -Yō "dhü tean- 'ka ḥdhe -a me 'bha -nu -wo mū 'wo Klisi -wōn -dhiang zē- zē -dhō -bha "wεεwεε, ḥdro 'ka (n -san -bha), "εen "dhinaa -da kian 'ka. "Kεε me 'bha -nu -zē 'pō -wa -zē wo zuē" "puu 'ka.

16 'Mε 'wo- -dhiang zē zuē" "puu 'ka "dhü bha -wa -kē n -dhō -bha, -a -gen -mū ḥdhe -wa 'wōn dō ḥdhe 'wōn 'ō -gban Atanna -bha naō -sē bha- -takozē -sü -bha bha yō ḥnē n -ya -a kēmē 'ka,

17 "kεε me -kpea 'kō 'wo to 'ō 'wo wo -bha -kē "dhinaa -da kian 'ka, "εen me -gen mōo- kian 'ka bha -wa -kē "dhü kō 'wo zuēdhiütē 'ō n -bha -kaso 'gü bha ḥnē- 'bha -da -ta.

18 "Kεε 'kō 'zü woo- kē "dhü ḥwε? -Wa -kē "gblüüdhe "puu -ta oo, -wa -kē "gblüüdhe tii -ta oo, 'yaa

-siō n -dhe, -a -gen -mū ḥdhe 'kō 'zü 'wo- -kē -kō "uū -kō 'ō- 'gü, -a -nu ḥgban -wo Klisi ḥnē- -dhiang zē siē, -yō n ḥnii -zian ḥnē- -da, "kεε 'sa -yō -dho n ḥnii -zian ḥnē- -da "dhü -kpeawo 'ō dho- 'ka.

19 -A -gen -mū ḥdhe a -'wōn -dō ḥdhe -a "dhiü- -dho ta n -gō -a -sē ḥnē- -ta bheā" 'ka- wo siē Atanna -dhe n -wōn 'gü bha waa- Yesu Klisi -bha 'Nii- "slööslü -bha -kē n "piü -sü -wōn 'gü.

20 -A pō 'a- wo "dhü bha- 'klōo- -mū ḥdhe n 'dhang bho -sü -ya "dhiü 'kpakpadhō 'ō n "tüng 'dhō- 'gü ḥdhe 'yiü- 'yii 'dho dō n -bha tongtongdhō, -a -gen -mū ḥdhe a -to "yaan oo, "εen 'ō n zē -zian ḥnē 'wo- wo oo, "sika 'yaa n 'gü, Klisi 'tō -zē -dho bhō n -bha -kpeawo 'ō dho- 'ka.

21 -A -gen -mū ḥdhe Klisi ḥnē ma -zē ma -tosea 'ka, 'ma ga -zian -zē wo kö ḥya kē ḥnē- wo -sē, kö maa n ḥtroon yō.

22 "Kεε 'ō ḥya kē 'zü ḥdhe 'ma 'to "yaan 'a dho ḥmōo- -bha 'a yē -sē -kē, kö pē ḥple bha ḥwaa- pō 'a n -bha 'sü- 'gü, -a 'dhe maa- 'sü 'maa- dō.

23 'Ma dō 'wōn ḥple bha- ḥzinng 'gü. -Yō n "piü ḥdhe 'a 'go "kpungtaadhe ya- 'gü kö 'a 'dho Klisi "piü dhang- 'gü, -a 'dhe bha- "dhia -yō n 'gü,

24 "kεε 'ma zē 'zü ka -wōn -dhe, 'ma n -zu 'bha 'gōn, 'yō 'a- pō n -to "kpung ḥtaa -sü fiē- -dhō n ga -sü -bha.

25 ḥDhe 'ō "dhü, n 'dhang bho -sü -za "dhiü 'ō 'a- 'wōn dō 'kpakpadhō ḥdhe a -tun kö ka "piü "kpung ḥtaa yō, a

-tun kö ka "piü yö kë "dhü kö 'a ka faan dɔ kö ka -zv -yö -gban 'dhang -bho Atanna "dhiü -sü 'gü, kö ka ɻnii -yö -da 'pö.

²⁶ -A -kë "dhü -sü 'gü, a -dho n yee -dee 'bha kë 'a nu ka -dhe 'gü. ɻYa kë "dhü ka ɻnii -dho -da ɻdedewo n nu mü -sü bha- 'gü kwa Dëme Yesu Klisi 'saa- 'gü.

²⁷ "Kee 'wɔn do 'ö "gbu-mü, yö -mü ɻdhe ka "ta -kɔ ɻnë -yö dhi, kö ka "ta -kɔ -yö bho 'pë 'ö Klisi -bha naɔ -së -ya pö -a -bha. Kë "dhü kö, 'kö 'zü 'ö -kë ɻdhe a -nu mü oo, "eeen 'mii nu mü oo, "kees kö ka -dhiang -së -zë -yö kë n "tuudhö -kpeawo ɻdhe ka -ya -sü 'ka Klisi -bha -ya 'gü, ɻdhe ka -kɔ -yö 'wɔn do ɻnë -bha, ɻdhe ka zuëpiüwɔn ɻgban -yö do 'dhang -bho Atanna "dhiü -sü 'ö 'wɔn -taɔng -së -ya nu ka -dhe bha- -takozë -sü 'gü -a 'yaɔ- -nu 'ka.

²⁸ "Suü 'ya 'dho ka kë ka 'yaɔ- -nu 'wo Atanna -wu -wɔn 'gü -a -nu -go tong-tongdhö. Yö ɻnë ɻya kë "dhü 'yö- -zɔn -nu -dhe ɻdhe -wo 'dho sië wo -dı ɻdheng -zian -ta, 'yö dho- -zɔn 'pö ka -dhe ɻdhe kaa -dı 'pö ka dha -zian -ta.

²⁹ "Kee 'sa Atanna këwɔn ɻnë yö -zë 'ka, -a -gen -mü ɻdhe yö ɻnë -gasite -kë ka -dhe 'yö ka -kë Klisi domë 'ka, 'yö 'yii 'to ka 'dhang -bho -a "dhiü -sü -dı do -zian -bha, "kees 'yö 'ka dho 'ka saan" -nu ɻgban wo -a -wɔn 'gü.

³⁰ Saan" 'ka n yö kö a- 'sü

sië, 'ö 'a -tun ɻkö 'sü ɻdees Atanna 'yaɔ- -nu -kɔ "dhiü bha 'ka -da 'gü ɻtaamasü ya'-gü n "piü.

2

Klisi -bha ö -go -dho Atanna -dhe "sia- -kɔ -dhiang 'ö Pödhö -ya zë

¹ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, 'ö sü ka -bha -kplü Klisi -bha -yi -bha 'ö nu 'ö zun- 'ka ɻdees -bha, -to "piü -sü -faan -yö ka 'gü "we -ee? -A -bha -dho bha -yö kë ka faan -dɔ "we -ee? Kaa- Atanna -bha 'Nii- "slüüslü -nu ka -kɔ -yö 'ko ɻkwëe- "we -ee? Ka -wëe -yö ka 'ko -kë 'ö 'ka "klüsë -kë ka "kwëe "we -ee?

² 'Ö 'ka- -bha -zë wo "dhü kö- -dheea -bha ɻdhe ka -wu -yö kë do, kö ka -dho -bha ka 'ko kë -sü bha -yö ɻmcɔ "kwëe, ka zuëpiüdhe -yö kë do, kö 'ka Klisi -wɔn do bha ɻnë- 'kun ka 'nii- 'ka, kë "dhü kö ma zuëniidadhe "dhiü -yö pa.

³ Kö 'wɔn "uu 'wɔn 'ka dho-kë, kö 'ka 'dho- 'bha kë ɻdrɔ 'ka, "eeen -dı -sü 'kpii- -sü 'ö- -zundhiübhloɔ 'yaa 'dhö bha- 'ka. "Kee kö 'ka ka -go 'dho "sia- ka 'ko -dhe, kö 'ka me "wee -nu fië- bho ka -dı -bha!

⁴ Kö 'me 'dhe "dhü -yö -ya ö "teado -mawɔn ɻnë- -wɔn zuën -ta, kö 'ka 'dho 'to -ya -sü 'ka ka -dı -wɔn zuën -ta doseng 'ka dho- 'ka.

⁵ -Zv 'gɔn -kɔ 'ö gun (kwa Dëme) Yesu Klisi -go bha ɻnë -yö kë ka -go -kpeawo.

⁶ -A -gen -mü ɻdhe 'ö gun kö 'yii nu ɻkö "kpung ɻtaa

waa- Atanna -a -nu -due -gun
do, "keεε 'yii ö -d1 dan- 'ka.

⁷ -Yö ö -kɔ ɿnɛ -kan ö -d1
-wɔn "dhiü, 'yö ɿdhuëngdhɛ
-kwi -da ö -bha, 'yö ö -d1 -kɛ
mɛ "bhii- 'ka 'yö nu "kpvng
ɿtaa ɿdhe mɛ "bhii- ɿdede
'dhö,

⁸ 'yö ö -d1 -da "sia-, 'yö ö Dë
Atanna -wu -ya ɿbhlëe 'gü
ɿdedewo, 'yö dho 'ö -w1 ö zë
-wɔn -bha, ɿya 'to 'nu ga -sü
"fië -zë -bha -zianwo 'nu kö-
fië -dhö, "keεε 'yö -w1 -bha kö
-wo ö dɔ "dhü -bha 'yiüsü 'ka
ɿdhe mezëme 'dhö.

⁹ Yö ɿnɛ - -wɔn 'gü 'yö
Atanna -ya -gɔ "dhiü ɿwlü
'pö, 'yö dho 'yö- gba -yea 'ö
ɿbhlëesü -yea ɿgban "pepe
suum -bha bha- 'ka, 'yö dho 'yö
'to 'ö ɿbhlëesü 'to suum ɿgban
"pepe -bha bha- nu -dhe.

¹⁰ Kë "dhü kö Yesu 'to bha
"teepë suum ɿgban "pepe, -wo
-kɛ dhang- 'gü oo, -wo -kɛ
"kpvng ɿtaa oo, "eeen -wo kë
"se ɿwlöö oo, kö -wo -gɔ
'dhö- -dhe "sia-, kö -wo zun
wo kpiö 'gü -a -dhe.

¹¹ Kë "dhü kö "dhi ɿgban
"pepe -wa -dhiang zë yi do
'ka -wa pö Yesu Klisi ɿnɛ mɛ
ɿgban Dëme 'ka ɿdedewo
tean- 'ka, kö kwa Dë Atanna
'to -yö bɔ - -ta kö -yö bha.

Yesu -bha mɛ -nu -bha -kɛ
"sɔng 'ka 'me 'waa 'dhang
bho- -wɔn "dhiü -a -nu -dhe
-kɔ -dhiang ö Pɔdhö -ya zë

¹² -A -kɛ "dhü -sü bha- 'gü,
n "taɔngdë -nu, ö gun kö a
-tun ka kpö 'gü, ka -gun n
-wu ɿbhlëe -ya sië. 'Maa ka
kpö 'gü dɔ 'kwa- wo ya- 'gü
'zü, "keεε -a -dheea -bha ɿdhe

'ka- kë "dhü kö 'ka 'dho- 'ka
"dhiü -kpeawo, kö -yö ziö-
'ka -a 'dhe 'ka- -kɛ kö a mü
bha- -ta. -Ka ka 'gü dɔ "gbii-
kö dha 'ka- wo bha 'ka- 'gü
-yë kë -suü Atanna -go -sü
'ka. Kë "dhü kö ka -bha dha-
-sü 'ö "dhü bha- "dhiü -yö
ɿmoo "kwëe!

¹³ -A -gen -mü ɿdhe -yö
-dhi yöö ɿdede ö "dhü bha
ɿnɛ- -dhe 'yö yë bha- kë
-faan waa- kë zuëga -da ka
"gblüü-.

¹⁴ -A -wɔn 'gü 'ka 'dho 'wɔn
"vu 'wɔn 'bha kë -dɔn 'ka ka
yun 'gü, "eeen zaodhe 'ka.

¹⁵ Kë "dhü kö 'ka kë "puu
"slüüslü 'ka, kö pö 'a 'dho kë
ka -bha, kö 'ka kë Atanna
-bha 'në -nu ɿdede ö pö 'aa-
-nu bha- 'ka 'wɔnyaakëmɛ
-nu 'wo "kpvngtaadhe ya- 'gü
ɿdæe, 'ö 'waa- dɔ bha- -nu
kpö 'gü. Kö 'ka kë ɿdhe
"sɔng 'dhö kö 'ka -dhe "pu
'me 'wo "dhü bha- -nu -dhe
"kpvngtaadhe ɿgban "pepe
'gü.

¹⁶ Kö 'ka -dhe "pu- -nu -ta
Atanna -wu 'ö mɛ dha bha-
'ka. Yö ɿnɛ ɿya kë "dhü, 'yö
'a dho ɿmoo- -bha 'a -ba n
-d1 'gü Klisi nu -yi 'ka, 'yö 'a-
'wɔn dɔ ɿdhe yë 'a- -kɛ bha-
ɿtrɔɔn- -dhö, ɿdhe saan" 'a-
wo bha 'mii- wo "wæwæe.

¹⁷ Saan" ka- wo sië ka -bha
-zu -yö Atanna -dhe -sü 'gü
bha -yö ɿdhe "saa- -bho -dhe
-sü ɿnɛ- 'dhö. 'Ö ɿya kë
-zianwo ɿdhe 'ma 'to -kasö
'gü Yesu Klisi -wɔn ya- 'gü
ɿwa n zë, 'yaa n 'gü 'wɔn
'bha 'ka, -a -gen -mü ɿdhe
kö n ga -sü bha ɿya kë ɿdhe
"saa- 'ka- bho bha- ɿyɔɔn

-bho "sia- -sü 'dhö, -yö -dho
dhi n -dhe 'ö kweng- -nu
gban 'kwa ɬniidadhe 'ö n
-gö bha- -kë kwa "kwëë.

¹⁸ Kaa -dı 'pö ka ɬnii -yö
-da -kö do bha- 'gü, kö
kwa- ɬniidadhe bha- kë kwa
"kwëë.

*Pɔdhö -bha Timote waa-
Epaflooditö -a -nu -bɔ Fidhipö
-sü -dhang 'ö- zë*

¹⁹ ɬYa kë ɬdhe ɬya kë kwa
Dëme Yesu -wı -bha -wɔn
'ka, -yö n "piü ɬdhe 'a Timote
bɔ ka -dhe 'gü, kö -a yee kë
-sü 'ka, naɔ -sengbo -nu 'ö
yaa- go- 'ka mü bha -wo n
faan dɔ.

²⁰ -A -gen -mü ɬdhe yöö
do ɬnë ɬya kë, 'yö n -ta kun
yë 'a- kë sië kwa Dëme Yesu
-dhe ya- 'gü. Yöö do ɬnë
ɬya kë, 'yö -ya ka -wɔn zuën
-ta ɬdedewo n "piü, me "wεε
'bha kö yöö- kë "dhü 'yaa
'dhö.

²¹ -A -gen -mü ɬdhe me
-kpea 'wo to -wo wo -dı -go
-wɔn ɬnë- bha, -a "wεε 'bha
"tu 'yaa (kwa Dëme) Yesu
Kisi -go -wɔn -nu -bha.

²² Kaa ɬdede ka- 'wɔn
-dɔ 'ö 'kaa- 'gü ka tiibha
ɬdhe Timote -yö -kplü -sü
'ka Atanna -bha 'kpakpadhö.
-Yö ö -dı nu -sü 'ka naɔ -së 'ö
go- "piü bha- dɔ -sü -dhe -kɔ
gban -kɔ ɬgban 'gü n "piü
ɬdhe 'në waa- dë 'dhö.

²³ Yö ɬnë- -wɔn 'gü, 'yö n
"piü ɬdhe ɬya kë ɬdhe 'wɔn
'ö ma -kaso -wɔn ya- 'gü 'ma-
dɔ, 'a yö ɬnë- bɔ ka -dhe
"vaandhö.

²⁴ "Kεε 'sa n 'dhang
bho -sü -yö n Dëme "dhiü

'kpakpadhö ɬdhe -a 'gü 'yaa
ɬgbleen 'zü kö mang ɬdede
'ma ɬloo ka "piü mü.

²⁵ Kwa dheebhang
Epaflooditö 'ö -kë n yækëyɔɔ
'ka Atanna -bha zian -ta, 'ö
'yi- Atanna -wu -ta -ko zë sië,
'ö 'ka n saan dɔ- -gö 'ö nu -'ka
n -dhe kö 'a n -mawɔn kë -'ka
bha -yö n -zu -kun kö 'a n -kɔ
bho- 'gü kö -yö ö yee kë -yö
nu ka "piü.

²⁶ -A -gen -mü ɬdhe ka
-dho ɬya gun ɬyaa- 'kun
ɬdedewo, -ya "piü ɬdhe 'ö ö
"yan -kpan ka wëedhë -bha
'do 'do 'ka, kë "dhü kö ka
zuë" -yö 'waanu, -a -gen -mü
ɬdhe -a ma 'ka- wo ɬdhe
"yua ɬyaa- kë "gbu- bha ɬya
gun ɬyaa- zuë" kaan- "kwëë
ɬdedewo.

²⁷ -Yö "dhü tean- 'ka ɬdhe
"yua -ya kë -sü 'ka -ziisü, -yö
kë -tëng ga -sü -ta -zianwo,
"kεε -a -wëë kë Atanna -kë,
'ö mang -dı 'pö n -wëë -ya
-kë, -a -gen -mü ɬdhe -yö -ga
-zë wo 'nu kö a saan" 'gü -zë
wo -blëesü, "kεε kö- -ta -kpea
ɬya dɔ.

²⁸ Yö ɬnë 'a- zë- -wɔn -dhe
'yö 'a- bɔ ka -dhe -beang 'ka,
kë "dhü kö 'ka- yö kö ka zuë"
ɬnii -yö -da, "kεε kö mang -dı
'pö zuëdhiütεε 'ö n -bha bha-
'bha- "kan- -ta.

²⁹ ɬDhe 'ö "dhü, ɬya nu kö
-yö ɬloo mü, -ka -së kë- -wɔn
"dhiü, kö 'ka- -dhökë, kö 'ka
'wɔn "dhia ma- 'gü ɬdedewo
-a -kë ka dheebhang 'ka -sü 'ö
kwa Dëme Yesu -bha zian -ta
bha- -wɔn 'gü. Me suu 'wo
"dhü bha -ka ɬbhlëë -ya -nu
-bha.

³⁰ -A -gen -mü ɬdhe -ya

-zë Klisi -wɔn ɿnë- -dhe 'yö ɿtëng ga -sü -ta bha. N -takunkapë 'ö- -kpan n -bha -ko 'yaa gun (kwa -ya "kwëë ɿgblesen -sü -wɔn 'gü) bha ka - -do yö ɿnë- -go 'yö nu -ka n -dhe, yö ɿnë- -wɔn 'gü 'yö- -dhe to 'dëde kö- -go -to 'gü.

3

-Tosea kë -ko 'ö 'yaa pö -ya me -bha Atanna wëedhö -a -dhiang 'ö Pödhö -ya zë

¹ ɿYa 'go yö -zë 'gü, n dheeblehang -nu, a- -pö ka -dhe ɿdhe 'ka ka "dhia bho ka -bha -kë kwa Dëme -bha zian -ta -sü -wɔn 'gü. 'Ma -blesesü pö ka -dhe 'sëedhë -blesesü 'a- bɔ ka -dhe bha -gù, "kees n 'gü 'yii 'dho ga -a -pö ka -dhe "dhü -sü 'ka, -a -gen -mü ɿdhe yö ɿnë ɿya kë "dhö, 'yö 'kii 'dho -da mëpöme -nu -wu "piü, 'ö 'ka -pö.

² Atanna -bha yëseemë -nu bha -ka ka -d1 'kun- -nu -go -së, -ka ka -d1 'kun 'gben -nu bha -nu -go, -a -gen -mü ɿdhe mëpöme -nu -mü. -Yö -kë -nu 'gü ɿdhe -go 'gbannë 'gü -sü ɿnë me dha Atanna wëedhö, "kees "yaaaki 'ö 'yaa -nu -bha bha 'yö -kë.

³ A- -pö ka -dhe ɿdhe -go 'gbannë 'gü -me ɿdede 'ö Atanna -ya do, yö -mü kwa ɿnë kwa 'ka, -a -gen -mü ɿdhe kwa -zë kwa Atanna -dhökë -a -bha 'Nii- "slüöslü bha ɿnë -ko 'ka, 'ö 'kwa kwa "dhia bho kwa -bha -kë Yesu Klisi -bha 'ka -wɔn ɿnë -'gü, 'ö 'kwaa kwa -zu 'gɔn me "bhü- -nu wɔ -ko -dhe. 'Më 'kwa "dhü bha ɿnë 'kwa -go

'gbannë 'gü -me ɿdede 'ka Atanna -zë 'gü.

⁴ Mang -d1 'pö a -mɔo -bha 'nu 'a n -zu yö me "bhü -nu wɔ -ko -dhe 'a n -d1 sü -'gü 'kpii-. -A -gen -mü ɿdhe -yö -kë me 'bha -nu 'gü ɿdhe Zuifö -nu kwa -bha Atanna -bha 'tong- -nu -ya ɿbhlëe 'gü -sü bha ɿnë dho- -nu dha. "Kees 'sa ɿya 'to 'nu -'dhe 'kö bha- -bha kö ma -zë n -bha "dhiö - -ziö -nu ɿgban "pëpe -bha -ta ɿgblesen.

⁵ -A -gen -mü ɿdhe ma -zë a -to 'në "blë -dee 'ka 'a dho 'gbannë 'gü, 'ö "dhü kö 'a bho -a -dhëkpäcyi ɿya kë "saaga. 'Ö -ya mü 'zü 'a -kë Izraedhö mi ɿdede 'ka, Benngzame suu 'gü. N 'kpöme -nu ɿgban -wo Eblö ɿnë -'ka, ɿya kë "dhü kö Eblö mi tüütüü ɿdede -mü n 'ka. ɿYa zun 'zü Atanna -bha 'tong- -nu 'ö Zuifö -nu 'wo -'kun sië bha yö -zë -bha kö ɿya -loo, -a -gen -mü ɿdhe -a -taköome -nu 'wo - -nu Fadhizien -nu -kë bha- -me do -mü n 'ka.

⁶ ɿYa 'to 'zü 'wɔn -peng -dɔ wo ɿgbinsü -sü -bha, kö me- -dho kë n "dhiö, "kees kö 'waa 'gbe, -a -gen -mü ɿdhe ɿgbaan 'a- wo Atanna -bha 'kodhigümë -nu -ta, -a "sinma 'yaa 'dho. ɿYa 'to 'zü Atanna -bha 'tong- 'kun -sü -zë -bha, n -mɔo 'ka 'yaa 'dho.

⁷ "Kees 'wɔn "pëpe 'wo gun n 'gü ɿbhlëesü -blesesü "dhü bha- ɿgbaan kë n 'gü "wlaawɔn ɿnë -'ka "töng ya -'gü Klisi -wɔn 'gü.

⁸ ɿYa 'to -zian wo - 'dhe 'kö 'a- pö bha- -bha kö- fië-

'bha- -dhö, "kεε 'wɔn "pepe
gban n̄n̄ya k̄e n 'gū t̄taa-
masü ya- 'gū "wlaawɔn 'ka,
n Dēmē Yesu d̄o -sü -bha -k̄e
-sé -k̄o yaa 'gū yaa bha- -wɔn
'gū. Yō n̄n̄- -wɔn 'gū 'yō 'ma
n t̄taa zun 'wɔn gban "pepe
suum -ḡo d̄d̄εε, 'yō 'a- -ga sië
d̄d̄εε gbo 'dhö, k̄e "dhö kö
'a 'to -kplü -sü 'ka Klisi -wɔn
n̄n̄- -bha (-a -gen -mü d̄d̄εε
-a 'd̄d̄εε 'kö bha 'bha 'yaa me
dha).

⁹ K̄e "dhö 'zü kö 'a 'to-
kwεε-. -A p̄o 'a- wo "dhö
bha- 'klo- -mü d̄d̄εε 'maa
n -zu 'gɔn t̄taamasü ya- 'gū
d̄d̄εε Atanna -bha 't̄ong- 'kun
-sü n̄n̄ n "sεedhε gban
bho n -bha -a w̄eēdhö, "kεε
'dhang 'a- bho Klisi "dhiö
n̄n̄ n "sεedhε gban bho n
-bha, -a -gen -mü d̄d̄εε me
"sεedhε -bho me -bha -k̄o
'd̄d̄εε kö bha -yō -go Atanna
n̄n̄- 'gū, me -d̄i faan 'yaa
-mü, -ya -k̄e "dhö 'me 'ö
'dhang bho Klisi "dhiö n̄n̄-
d̄d̄εε.

¹⁰ 'Wɔn 'ö 'ma k̄e 'a n -zu
gɔn- 'ka -yō doseng. Yō -mü
d̄d̄εε kö 'a Klisi d̄o, k̄e "dhö
kö 'gügbüdhe 'ö Atanna -ya
bho- 'ka ga 'gū bha -yō -da n
'gū, kö -w̄eēdhε 'ö -yō bha 'a
n -bha yō 'p̄o, kö 'a n bo 'wɔn
yaa k̄e -sü 'ka, (kö 'a k̄e -go
d̄d̄εε 'me n̄ya ga- 'dhö d̄d̄εε
-k̄o 'ö yōö -d̄i 'p̄o 'ö ga- 'ka
bha- 'dhö).

¹¹ K̄e "dhö kö n̄ya k̄e -m̄o
"kw̄eē -wɔn 'ka n -go, kö 'a
-bō 'p̄o (Yesu nu -yi 'ka).

¹² -A p̄o 'a- wo "dhö
bha 'yii k̄e d̄d̄εε -yea 'a-
m̄o- sië bha 'ma- n̄sl̄o-
n̄n̄- wo 'nu, "εεn d̄d̄εε 'ma

Atanna dh̄oobhaawɔn gban
k̄e, d̄d̄εε p̄o 'aa n -bha 'zü -a
w̄eēdhö, -abin! "Kεε -beang
n̄n̄ 'a- 'sü sië, k̄e "dhö kö 'a
n 'gū d̄o "gbu- 'a -kpan -bha,
d̄d̄εε 'ö -k̄e d̄d̄εε Yesu Klisi
n̄ya mang -d̄i 'p̄o n 'san n -k̄o
-bha bha- -wɔn 'gū.

¹³ N d̄heebhang -nu, 'yii k̄e
n 'gū d̄d̄εε n -k̄o n̄ya m̄o-
-bha 'nu, "kεε a- -d̄o d̄d̄εε
'wɔn do 'bha -z̄e a- k̄e sië. 'Ö
"dhö bha kö a -dho n kwa-
'd̄d̄εε 'kö 'ma ziö- -ta 'nu bha-
-zü, 'ö n -zu -zian -yō bho yō
-z̄e 'ka, k̄e "dhö kö n "yaaki
-yō 'to -a 'd̄d̄εε 'ö n "dhiö bha
n̄n̄- 'gū.

¹⁴ Yō n̄n̄- -wɔn 'gū 'yō 'a
-beang 'sü sië 'a dho n "dhiö
n̄n̄- wo -kpeawo, k̄e "dhö
kö 'a- n̄la n̄sl̄o dhang- 'gū,
kö Atanna 'dhö Yesu Klisi b̄o
kwa -d̄d̄εε -d̄d̄εε 'gū -yea 'ö-
-wɔn 'ka dhang- 'gū bha 'a-
n̄sl̄o.

¹⁵ D̄d̄εε 'ö "dhö -a -d̄d̄εε
-bha d̄d̄εε me "pepe 'd̄d̄εε 'kö
'kwa -kian -a -bha zian -ta
bha kwa -w̄o -yō k̄e- 'd̄d̄εε 'kö
bha- 'gū do. n̄ya k̄e 'zü d̄d̄εε
me 'bha 'dhö -tun ka kp̄o 'gū
'ö -z̄utadhe suu bha 'yaa- -go,
Atanna -dho -a -ta "p̄o- -me
-d̄d̄εε 'kpakpadhö.

¹⁶ "Kεε kö 'zü 'ö -k̄e -k̄o "v̄v
-k̄o 'ö- 'gū, -naa 'd̄d̄εε 'kö 'kwa
-wo -ta ya, kwa "ta -gen -yō
k̄e do kö 'kwa 'dho- 'ka "dhiö.

¹⁷ N d̄heebhang -nu, -ka ka
"ta -k̄o 'sü n -bha -bha. -Kaa
'suan- bho 'me 'wo wo -bha
"ta -k̄o sü yi -bha -bha 'wo ka
kp̄o 'gū bha n̄n̄- -nu -bha.

¹⁸ -A -gen -mü d̄d̄εε me
'gbe -wo -dhö 'ö -nu "ta -k̄o
'yaa bho Klisi -bha me -nu

-bha -bha, "kεε -wo -kë ॥dhε 'pë 'wo Klisi -bha -ga "dhü -bha -sü bha- 'ya- ॥në- 'ka -a 'dhö. 'Ma- pö ka -dhe "dhü pinngdhö, yö ॥në 'a -tun 'bha pö 'zü ka -dhe "gbu 'ka ॥dees bha.

¹⁹ 'Me 'wo "dhü bha- -nu "dhiü ta -dhe -mü -dho peng 'gü -sü ॥në- 'ka, -a -gen -mü ॥dhe -a -nu -dı -dhidhewon -nu ॥në 'wo- -dhökë (॥dhe -nu -bha -zlan 'dhö). 'Wən -nu 'ö ॥waa- kë 'ö 'yiü- dho dö -nu -bha bha ॥në 'wo wo -dı 'tɔ bho -zian mœ- 'gü. 'Waa kë -a -nu -zu 'yaa -da pë "wewe 'bha -wən -ta kō 'yii kë "kpungtaapë -nu -wən 'ka.

²⁰ "Kεε kwa -zë kwa Dë -pö ॥dede 'ö 'dhö, 'yö dhang -'gü -dhe 'ka, kwa Dëme Yesu Klisi 'ö kwa Dhame 'ka 'ö 'kwa kwa "yan 'to sië- -gɔ bha -yö -dho 'go mü ॥naa 'ö nu.

²¹ Yö ॥në dho nu 'yö kwa kwi 'ö "se 'ka 'ö ga -kwi 'ka 'ö "sì 'yaa- -dhe ya- -gla, 'yö -kë ॥dhe -a -dı kwi ॥bhlëesü 'ö 'yaa ga 'ö medhe kë sië- 'gü bha- 'dhö, faan 'ö Atanna -ya nu -dhe 'ö- -kɔ -yö -ziö 'ka pë suu ॥gban "pεpε -gɔ bha- 'ka.

4

-Dhio 'ö Pɔdhö -ya dö Fidhipö -me -nu -ta

¹ Yö ॥në- -wən 'gü, 'yö 'a bheas" sië ka -dhe, n dheebs -hang -nu. 'Yö n zuë" 'yaa 'waanu "yan -kpan ka -bha -sü 'ö ka -dho -bha n kë -sü -wən 'gü bha- 'gü, -a -gen -mü ॥dhe ka ॥në ka -wən -yö n ॥nii -da, ka ॥në 'ka ॥dhe -beang 'a- 'sü sië bha-

॥trɔon 'dhö. A -bheas ka -dhe yö ॥në- -wən 'gü, kë "dhü kō 'ka 'to -kplü -sü 'ka kwa Dëme -bha ॥dhe -ko 'a -pö- 'ka ka -dhe bha- 'dhö, n dhɔɔbhaamë -nu!

² Evodi kaa- Senngtisö, bheas" ॥në 'a- wo ka -dhe kō me ॥ple bha 'ka dö "gbu- kö ka zuë" -yö kë do ka -bha -kë kwa Dëme -bha 'ka -sü -wən 'gü (kö 'ka 'dho "dhinaa 'ma).

³ N "teado 'ö bhii -dı 'pö 'i n -takunme ॥dede 'ka bha, -bhö dö "gbu- kö 'i dhong -nu bha- -nu -ta 'kun, -a -gen -mü ॥dhe woo -dı 'pö -wo kë n -ta -kun Atanna -bha -gblü 'ö -gban -a -bha naç -së dö -sü -bha bha- -a dö -sü -bha, ॥dhe Klema waan yækëyoo -nu -kpea 'wo to, 'ö kweng- -nu ॥gban kwa 'tɔ 'dhö Atanna -bha dhasü 'sëedhe 'gü bha- -nu 'dhö.

⁴ A- -pö ka -dhe ॥dhe 'ka ka "dhia bho ka -bha -kë kwa Dëme -bha 'ka -sü -wən 'gü, yö ॥në 'a- ziö 'bha wo sië 'zü ka -dhe mü bha, a- -pö ॥dhe 'ka ka "dhia bho ॥dede ॥në -wo.

⁵ -Ka kë dhɔɔgdhɔngsü, kaa- -kë dhɔngsü -sü bha -yö me ॥gban "pεpε -zu 'kun, -a -gen -mü ॥dhe kwa Dëme ॥ya dun kwa -ta.

⁶ 'Ka 'dho -ya pë "vv pë 'bha -wən zuëñ -ta, "kεε pë "vv pë 'ö ka -mawən -yö zun -bha, -kaa -gbadhe Atanna -gɔ, -bheas -dhe -sü waa -gbεvv kë -sü, waa- nuε" bho -sü 'ka.

⁷ ॥Ya kë ॥dhe 'ka- kë "dhü, -yö -dho ka zuë" 'waanu 'ö -ziö mëbhüdhe -zugɔngüwən -zë ॥gban

"pερε "dhiütodhe -ta. Ka zuë" 'ö dho- 'waanu "dhü bha ɻnë dho kë ka -zu -gban -gen 'ka, 'yö 'ka ɻnëng Yesu Klisi -bha, 'yö ka -zu -gɔn 'ka -wɔn "wεs 'bha 'yaa kë kö 'yii kë Yesu Klisi -wɔn -zë 'ka.

⁸ N dheeblehang -nu, ɻya 'go yö -zë 'gü, 'wɔn "vv 'wɔn 'ö teanwɔn 'ka, 'ö ɻbhlëesü, 'ö pö 'aa- -bha, 'ö "puu, 'wɔn "vv 'wɔn 'ö "dhia- dho 'ma me 'gü, 'ö me ɻbhlëe 'gü -wɔn 'ka, 'ö -së, 'ö me 'tödhiwɔn 'ka yö ɻnë -yö kë ka -zu -gɔn 'ka -wɔn 'ka.

⁹ 'Wɔn "pεrε 'a ka ɻdraan- -bha, "ta -kø 'ka- ɻslɔo n "dhiüt, 'wɔn 'ka- ma n -ta, "εen 'ö 'ka- kë -dhe yö n -go ɻnë -kaa kë. 'Ka- kë "dhü, kwa -bha Atanna 'ö me zuë" 'waanu bha -yö -dho 'to ka "piü.

'Dhuë- 'ö Pödhö -ya -kë Fidhipö -me -nu -bha gbaç 'wo -cwa -gɔ -a -wɔn 'gü

¹⁰ 'Ma n -zu 'gɔn -ya 'ka- wo n -wɔn zuën -ta 'zü -deewo, 'ö 'ka ɻmɔç- -bha 'ka n -ta 'kun bha- 'ka, n zuë" ɻnii -yö -da ɻdedewo kwa -bha -kë kwa Dëme -bha 'ka -sü -wɔn 'gü. -A -gen -mü ɻdhe 'wɔn 'ka- kë n -dhe bha -ya -zɔn n -dhe ɻdhe -a yi ɻya ɻgwëë kö ka ɻkweng -pë 'yii -kpan n -bha, kö- "slë ɻnë 'yaa gun ka "yaan "keε 'ka -zu -zë 'yii bhɔ n -wɔn 'ka.

¹¹ -A pö 'a- wo "dhü bha 'yii kë ɻdhe ɻya kë "dhü kö n -mawɔn ɻnë ɻya zun pë 'bha -bha. -A -gen -mü ɻdhe 'ma dhëë bho -tosea -kë ɻnii -da

'gü -sü 'ö "tüng suu ɻgban 'gü bha- 'ka.

¹² "Flεε 'dhö n -bha, a -tosea 'kun -kø -do, ɻnaç 'dhö n -gɔ a -tosea 'kun -kø -do. 'Wɔn "vv 'wɔn 'ö -da n -ta -dhe "vv -dhe 'ö -'gü, n -kø -yö -mɔç n -dù -bha. A din-'gü -dɔ, 'ö 'a 'këñ -sü 'gü do, 'ö 'a ɻnaç 'gü do, 'ö 'a "flεε 'gü do.

¹³ N -kø -yö -mɔç 'wɔn -nu bha- ɻgban kë -sü -bha "dhü n Dëme ɻnë- 'saa -'gü, -a -gen -mü ɻdhe yö ɻnë n gba- -faan 'ka.

¹⁴ "Kεε yö -zë ɻgban 'gü, n -ta 'ka- kun 'ö 'ka n bho- 'ka -wëë 'gü bha 'wɔn -së ɻnë- 'ka- -kë.

¹⁵ Fidhipö -me -nu, kaa ɻdede ka yö -zë 'wɔn -dɔ 'kpakpadhö, ɻdhe 'a go ka -gɔ Maseduanö -se 'gü yi 'bha 'ka, kö 'kwa Atanna -bha naç -së ya- pö -sü zü bho -dee 'gü, me "wεs 'bha 'yii n saan bho do kö 'yii kë ka 'ka. "Kεε 'sa Atanna -bha naç -së 'a -dɔ ka -gɔ bha ɻnë 'ka zë- -wɔn -dhe yö 'ka n -ta 'kun, "keε 'sa kö 'mii naç bha- dɔ kaa do -zë ka -gɔ.

¹⁶ Ka- zü -zian -bho kö a -tun Tesadthonikö. Ka n saan -bho -dhe bha- 'gü -gen -yan 'ka ɻple, kë "dhü kö 'a n -mawɔn kë- 'ka.

¹⁷ "Kεε 'ya 'dho kë ka 'gü ɻdhe ɻya kë "dhü kö a- -pö 'ka n saan ɻnë- bho -kpæawo. -Abin! 'Wɔn 'a n -zu gɔn -'ka yö -mü ɻdhe kö 'wɔn -nu 'ka- kë sië n -dhe -kpæawo bha- ɻtrɔɔn ɻnë -yö -da "dhiüt ka -gɔ Atanna wëëdhö.

¹⁸ Pë "pεrε 'ka- dɔ Epaflooditö -gɔ 'ö nu- 'ka n

-dhe bha- ॥gbaan ॥loo, ॥ya
n -kpla -dhe "pεpε 'ö gun n
-bha -a ॥gban bho n -bha,
-a -kpεa -zian ॥ya 'to, pε
"pεpε 'ö n -mawɔn gun- -bha
'ma- ॥gban ॥sloo Epaflokitö
-bha -wo yö -sü bha- zian
'gü. Ka ॥kweng pε 'ö -kpan
n -bha bha -yö -kë n -go
॥dhe -dhasiklɔɔ ॥fii -së 'ö
॥wa Atanna -dhɔ kë- 'ka 'ö-
"dhia- ma- 'gü, 'ö- 'gü -wɔn
-dhi -dhe bha ॥nè- 'dhö.

¹⁹ (-A -kë "dhö -sü bha- 'gü,
ma -zë "sí 'yaa n -dhe kö 'a-
-go "yɔɔ dɔ ka -go,) "kεε ma
Atanna 'a n -zu gon- -dhe bha
॥nè dho -kpla suu "vv suu 'ö
-ya ka -bha -a bho ka -bha
-a -bha ॥sloodhe -bha kwa
Dëme Klisi Yesu 'saa- 'gü.

²⁰ Kö kwa Dë Atanna 'tɔ -yö
bhɔ "tüng ॥gban 'gü bha 'aa
-yö kë!

॥Tuabhonac 'ö Podhö -ya
dɔ

²¹ Atanna -bha me "pεpε
'ka -kplü -sü 'ka kwa Dëme
Yesu Klisi -bha Fidhipö -pö
'gü 'ma ka ॥tua bho 'gbe!

²² Me "pεpε 'wo bɔ kwa
-bha Atanna bha- 'ka 'wo
'dhang bho kwa Dëme Yesu
"dhiü 'wo -dhe ya- 'gü ॥wa ka
॥tua bho 'gbe. Kwa dheebs-
hang -nu 'wo yö -a -nu ॥gban
"pεpε ॥wa ka ॥tua bho, "kεε
'me "pεpε 'wo -gblüdë 'kpii-
-go 'koɔdhö -a -nu -bha bha-
-kɔ pa do -ya -ta.

²³ Kwa Dëme Yesu Klisi
-bha -gasite 'ö -kë kwa -dhe
bha -yö kë ka "piü "tüng
॥gban 'gü.

**'Sëëdhë 'ö Pödhö -ya bɔ
Atanna -bha mε -nu 'wo
Kodhosö -pö 'gü -a -nu -dhe**

¶Tuabhonəɔ

¹ Mang Pödhö -mε 'ö -dhi Atanna ɻnë- -dhe 'yö n -ya Yesu Klisi -bha bɔmε 'ka bha yaa- Timote 'ö kweng- -nu ɻgban 'kwa dheeblehang do 'ka Yesu -bha zian -ta bha ɻnë 'yi 'sëëdhë ya- -ben zë.

² Yi 'sëëdhë ya- -ben -zë kö 'yi- bo 'mε 'ka yi dheeblehang -nu 'ka 'ö 'ka -ya -sü 'ka -di -wɔn "dhiü Klisi -bha 'ka, 'ö 'ka -kplü -sü 'ka- -bha kpɛnngkpɛnngdhö Kodhosö -pö 'gü bha ɻnë- ka -dhe. Yi -dhe Atanna -gɔ kö -yö ö -bha -gasite waa- -bha zuëwaanusü bha- nu ka -dhe -kpɛawo.

Bheæ" 'ö Pödhö waa- Timote -wa wo

waa- Atanna nüe" 'wo- bho Kodhosö -mε -nu -wɔn 'gü -a -dhiang 'ö- zë

³ 'Yi bheæ" sië Atanna -dhe ka -wɔn 'gü, yö 'ö -kë kwa Dëme Yesu Klisi Dë 'ka bha yi- nüe" bho -kpɛawo.

⁴ -A -gen -mü ɻdhe ka -bha -zu -yö Yesu Klisi -dhe -sü waa- -dhe 'ö 'ka- -kë Atanna -bha mε -nu "pɛpɛ ɻgban 'ka bha 'ya- ma (Epaflasö -ta).

⁵ ɻYa 'go mü 'zü yi- ma -sü 'ka ɻdhe Atanna 'dhö ka -dhekpao dhia" saan 'ö- -ya -sü 'ka dhang- 'gü bha, ka

ka "yan 'to sië yö ɻnë- -gɔ 'Sa -dhekpao dhia" saan 'ö -ya -sü 'ka ka -gɔ "dhü bha ɻnë 'ka zë- -wɔn -dhe 'yö 'ka ka "yan 'to sië Yesu -gɔ klöklödhö. 'Mε 'wo bɔ- 'ka -a -nu -dhe -yö ka -kë 'pö yö ɻnë- -wɔn 'gü. -A -gen -mü ɻdhe -dhekpao dhia" saan 'ö "dhü bha 'ka- -wɔn ma 'nu naɔ -së 'ö go Atanna "piü 'ö teanwɔn -ta -pø mε -dhe bha- -pö ka -dhe "tüng 'gü.

⁶ 'Wɔn -taɔng -së 'ö "dhü bha- -wɔn -yö sa ɻnë- wo sië "kpʊŋtaadhe ɻgban "pɛpɛ 'gü do 'ö dho- 'ka. -Yö ɻtrɔɔn -së kë sië -dhe 'ö "dhü -a ɻgban "pɛpɛ 'gü 'pö do 'ö dho- 'ka ɻdhe -kɔ 'ö- kë sië- 'ka ka -gɔ "se 'gü mü bha- 'dhö. Kë 'ö- wo sië "dhü bha- zü 'yii bho ɻdɛɛ, -a zü- -bho yi 'ö 'ka Atanna -bha -gasite -naɔ bha- ɻwlöö 'kpakpadhö ɻdede ma- 'ka bha- 'ka.

⁷ Epaflasö 'ö -kë yi "tayɔɔ dhoɔbhaasü 'ka Atanna -bha yë ya- kë -sü 'gü bha ɻne naɔ -së bha- pö ka -dhe. Yë 'ö- kë sië mü bha -ya -kë yii- kë 'gü, -a -gen -mü ɻdhe Klisi -bha yékëme 'ö mε- ɻmɔɔ- -bha mε 'dhang bho- kë -yë "dhiü yö -mü.

⁸ Yö ɻnë nu 'yö -dhe 'ö Atanna -bha 'Nii- "slüüslü -ya -ya ka 'gü bha- -dhiang zë yi -dhe.

⁹ Yö ɻnë- -wɔn 'gü 'yö yii -di 'pö yi 'gü 'yaa ga -bheæ Atanna -dhe -sü 'ka ka -wɔn 'gü. -A -gen -mü ɻdhe 'ö sü yi 'yi- ma- 'ka bha- -bha 'ö nu 'ö zun ɻdɛɛ -bha, yi -bheæ -dhe "tüng ɻgban "pɛpɛ 'gü kö -yö ka pa 'wɔndɔdhe 'ö -gban

-a dhooobhaawon -nu kë -sü
-bha bha- 'ka, kö -yö ka gba
"yaaki waa- -gögüsëdhë 'ö-
-bha 'Nii- -ya nu me -dhe
bha- 'ka.

¹⁰ Kë "dhü kö ka "ta -kø
-yö bho kwa Dëme -bha me
-nu "ta -kø -bha, kë "dhü
'zü kö ka "dhia -yö ma-
'gü ñdedewo -kø ñgban -kø
ñgban 'gü, kö 'ka kë 'wɔn
-sé suu ñgban "pepe 'do 'do
këme 'ka kö ka -bha Atanna
dɔ -sü bha- 'bha -da -ta
-kpeawo.

¹¹ Yi -bhëa Atanna -dhe 'pö
kö -yö ka faan dɔ -kø ñgban
"pepe 'gü -a -bha 'gügbüidhe
'ö- "dhiütodhe 'yaa 'dhö bha-
'ka, kö 'wɔn "gbü - zian ñnë
ñya kë ka 'ka -a -wu -wɔn 'gü,
kö ka zuë" -yö kë -'gü -sæa.

¹² -Ka ka wëë' "pu kö 'ka
kwa Dë Atanna 'ö ka -kë
'kean- pë 'ö- -ya 'me 'wo bɔ ö
'ka -a -nu -go -a ñslco -me 'ka
-dhepuudhe 'gü -a -bha zian
-ta bha- nus" bho "pepedhö.

¹³ Yö ñnë kwa "vlu dɔ 'wɔn
yaa -go 'yö kwa -kø bho
Sotraan -go kpö ñwlöö, 'yö¹
kwa bɔ ö Gbö 'ö- -dhö -ya -kë
"mlümlüsü bha- -bha medhe
'gü,

¹⁴ -A Gbö bha ñnë 'kwa
bɔ- -ta 'yö kwa kë -sɔng -nu
-mawon 'to, -a -gen -mü ñdhe
yö ñne kwa fië bho Sotraan
-go.

*Klisi 'dhö me suu 'ö- 'ka
waa- 'pë 'ö- -kë -a -dhiang 'ö
Pödhö -ya zë*

¹⁵ Atanna -zë me 'bha "yan
'yaa -kpan -bha. 'Kwa- dɔ
'me 'ö- "piü yö -mü -a Gbö
'ö- -dhö -bha 'ka bha ñnë-
'ka. -A Gbö bha ñnë pë "pepe

'ö Atanna -ya -da -a ñgban
-gome 'ka.

¹⁶ -A -gen -mü ñdhe pë
"pepe 'ö- -da bha -ya -da yö
ñnë- -kø -ta. Pë "pepe 'wo
dhang- 'gü oo, 'wo "kpung
ñtaa oo, -a 'dhe me "yan -ya
yö oo, -a 'dhe me "yan 'yaa-
yö oo, -ya ñgban "pepe -da yö
ñnë- -kø -ta. "Yina suu "pepe
'ö 'gügbüidhe 'dhö- -nu -go,
"εen pë "pepe 'ö -blüdëdhë
-gbloo 'dhö- -nu -go, ñbh-
llepë -nu "εen ziömegopë
-nu, "εen pë -nu 'ö "sì dhö-
-nu -dhe bha, -yö -bɔ Yesu
ñnë- -ta 'yö- -nu -da. Klisi
ñnë pë "pepe bha- ñgban -da,
'yö- -nu -ya ö -bha -ya 'gü.

¹⁷ Yö 'ö bha -yö -gun pë
ñgban "pepe "dhiü. Pë "pepe
'ö Atanna -ya -da -a ñgban
"pepe gën -yö -gban yö ñnë-
-bha. -A -bha 'gügbüidhe
ñnë- -wɔn 'gü 'yö pë "pepe
bha- ñgban 'wo wo "gbluv
'gü ñdæs, 'yö- 'bha 'yii bho
"gbluv do.

¹⁸ Atanna -bha 'ködhigümë
-nu ñgban "pepe -lookota -sü
-kë ñdhe me -dhü do ñnë-
'dhö, Yesu bha ñnë- -nu -go
'ka, yö 'ö bha ñnë -tosea -dee
'ö 'yaa yén bha- zübhodhe
'ka, yöö do bha ñnë me "pepe
'wo -bho ga -sü 'ka 'yi bha-
'ka 'ö nu 'ö zun- 'ka ñdæs -bha
bha- me -bleesü 'ö ñya -bö -a
'ka, kë "dhü kö yö ñnë -yö kë
pë ñgban "pepe -go 'ka.

¹⁹ -A -gen -mü ñdhe -yö
-dhi Atanna -dhe kö ö dɔ -kø
ñgban "pepe suu -yö kë Klisi
-go.

²⁰ Atanna -bɔ Klisi do bha-
ñnë -ta 'yö waa ö këpë

"pəpə 'wo dhang- 'gü oo, 'wo "kpvng ɬtaa oo, wo -kɔ wü 'koo, 'yö ö -siödhewən bho wo ɬzinng 'gü -a ɬyɔɔn 'ö ɬwenng "dhü -bha bha- -wən 'gü.

²¹ Yö ɬnë- -wən 'gü 'yö ka 'ö 'ka gun- 'ka ɬgblesen, 'ö 'ka gun- 'yaç- 'ka ka -zvugongwən -nu waa- ka këwən yaa -nu -wən 'gü bha,

²² 'yö ɬya keng- -nu ka -kɔ 'wü 'koo dɔ 'kwa- wo ya- 'gü, ga 'ö- wo mebhūdhe -dhe -kwi 'gü bha- -wən 'gü. Kë "dhü kö 'ka kë 'me 'ö- -nu -ya -dī -ta, 'ö 'wo "slüüslü, 'ö pö 'aa- -nu -bha ö wëedhö -a 'ka.

²³ "Kee "sanni -yö kë "dhü, kö 'ka dɔ ɬnë wo ka -dī -go gbenngdhö, kö ka -gen 'yii bho ka ɬwlöö 'dhang -bho Yesu "dhiü -sü 'ö 'ka- ɬsloɔ Atanna -wü 'ka- ma, 'ö 'wo-pö -sü 'ka -a -bha -da -pë suu "pəpə 'ö "kpvng ɬtaa yö -a ɬgban -dhe, 'ö mang Pödhö -me 'a- -yame do 'ka bha- 'gü, kö 'kii ka ɬtaa zun- -go.

Saan" 'ö Pödhö -ya wo Klisi -bha yë -wən 'gü -a -dhiang 'ö- zë

²⁴ N ɬnii -yö -da sië ɬtaa-masü ya- 'gü sëe 'a- bho sië ka -wən 'gü bha- -wən 'gü. -A -gen -mü ɬdhe 'ma- kë "dhü kö Atanna -bha yë ɬnë a- kë sië. -A -kë "dhü -sü ɬbhlëe -yö 'kpíi. A- 'wən -dɔ ɬdhe 'ma saan" "dhü kö a -saan me "pəpə 'wo Klisi -bha me 'ka 'ö 'wo ɬdhe- -dhü 'dhö bha ɬnë- -nu -wən 'gü. Kö saan" 'ö- -dhe 'dhö- bha ɬdhe Yesu -bha me -nu -wa

wo bha -në mang -dī 'pö 'a n -bha wo sië bha.

²⁵ Atanna -yö n -sü kö 'ö n -ya ö -kodhiüme ɬnë- 'ka ka kpö 'gü. Kë "dhü kö 'a ö -wü -ta "pu me "bhü- -nu -dhe kö -a -dhe 'bha 'ya 'dho 'to -bin 'gü. Yë bha ɬnë 'ö- dɔ -sü 'ka n ɬkwæs- kö 'a- kë ka kpö 'gü.

²⁶ -A -gen -mü ɬdhe 'wən 'ö gun Atanna -zu "piü 'ö -bho 'ka yibha -yibha -yibha 'ka 'ö 'yii- -ta "pu 'nu me 'bha -dhe do bha ɬnë ɬyaa- -ta "pu 'me 'wo bo ö 'ka -a -nu -dhe "tüng ya- 'gü bha.

²⁷ -Yö -kë -zianwo -a -dhidhewən 'ka kö 'ö 'wən 'ö -bin -sü 'ka "dhü, 'ö- -bha -kë -së -sü waa- ɬbhlëe -kë 'kpíi- -sü -naa 'yaa 'dhö bha 'ö- -ta "pu 'me 'kaa Zuifö 'ka, 'ö 'kaa- dɔ 'nu -bleesü bha me ɬgban ka -dhe. 'Wən -së 'ö ka -zu 'yaa gun- -kë ka -dhe -wən -bha "kees 'ö Atanna -ya -ta -pu ka ɬdhe "tüng ya- 'gü bha yö -mü Klisi -bha nu -sü kö -yö -ya ka zuëpiüwən ɬnë- 'ka. Yö ɬnë ɬya kë "dhü 'yö 'ka dho- 'wən dɔ ɬdhe ka -dho medhe kë- "piü -dhekpao dhia" 'gü tean- 'ka.

²⁸ 'Wən 'ö- -wən 'gü 'yö 'yi Klisi -wən -dhiang zë me ɬgban "pəpə -dhe, 'yö 'yi -dhio dɔ- -nu -ta 'do 'do 'ka, 'yö 'yi -ya mü 'zü 'yi- -nu ɬdraan Atanna -wən -bha 'wəndədhe 'ka -kɔ ɬgban -kɔ ɬgban suu 'gü bha 'yö bha. Kë "dhü kö me "pəpə 'wo -kplü -sü 'ka Klisi -bha kö 'yi -wo -nu 'ka Atanna -kuu "dhiü kö ɬwa -kian -a -wən 'gü.

²⁹ Yë 'ö "dhü bha ॥në 'a- kë sië faan 'kpii- 'ö Klisi -ya nu n -dhe bha- 'ka 'yö 'a- -ta -ko zë sië 'gügbüidhe 'ö faan bha -ya nu n -dhe bha- 'ka.

2

¹ 'Pë 'ö- -wön 'gü 'yö 'a- pö "dhü bha- yö -mü ॥dhe -yö n "piü ॥dhe 'me 'wii "yan -kpan n wëedhe -bha do ॥dhe Kodhosö -me -nu ka 'dhö, "een ॥dhe Dhaodise -me -nu 'dhö bha, 'ka- 'wön dö ॥dhe yë 'a- kë sië ka -wön 'gü bha -yö ॥dhe -gblü ॥në 'dhö n -bha.

² A -gblü bha- -gö "dhü -bhëa Atanna -dhe -sü 'ka kö ka ॥në ka -zü -yö -gban -kö ॥gban -kö ॥gban 'gü, kö ka "yan "dhiü- -nu "pu "pepedhö, kö "sika 'bha -bha 'bha 'ya 'dho kë ka 'gü, kö Atanna -bha -bin 'gü -wön 'ö -kë Klisi -wön ('ö- 'gü 'dhö tii me 'bha -nu 'gü) bha- 'ka bha 'ka- 'gü ma 'kpakpadhö, kö ka -dho ka 'ko kë, kö ka -kö 'to ka 'ko ॥kweng yi ॥gban 'ka.

³ -A -gen -mü ॥dhe "yaaki waa- -gleng -së -zë ॥gban "pepe suu- -sloɔ Klisi ॥në- 'gü.

⁴ 'Wön -nu bha- pö 'a- wo ka -dhe "dhü bha- -gen -mü ॥dhe kö me 'bha 'ya 'dho nu 'ö "kpënng- -kë ka -go "dhidhe "nëenëedhe -bha.

⁵ -A -gen -mü ॥dhe 'kö ॥ya kë ॥dhe n ॥dede "yaandhe 'yii kë ka "piü mü "kees a n -zü -gö 'ka -wön 'ka -kpawo, a- 'wön -dö ॥dhe ka "ta -ko -yö -së Atanna -bha zian -ta, ka -kö -yö ka 'ko ॥kweng, a-

'wön -dö ॥dhe ka yun ॥ya "se 'kun 'dhang -bho Klisi "dhiü -sü 'gü. -A kë 'ka- wo "dhü bha- "yön -yö n -zu ॥dedewo.

*Klisi -bha kwa -bho -kpla
'gü -kö -dhiang 'ö Pödhö -ya
zë*

⁶ ॥Dhe 'ö "dhü, ॥dhe 'ö -kë ॥dhe 'ka "wi Klisi -bha -kë ka -bha Atanna, ka Dëme 'ka -wön -bha bha, -a -dhe -bha ॥dhe 'ka yö ॥në- 'gü -ta 'sü kö ka -kö -ya ॥kweng.

⁷ Kö ka yun -yö "se 'kun, kö 'ka dö gbenngdhö -zü -yö -a -dhe -sü 'gü 'wön "pepe 'wo ka ॥draan- -bha kö 'ka kë -bha 'ka bha- -kun "gbü- -sü 'gü, kö 'ka Atanna nue" bho yi ॥gban 'ka kö 'ka- 'badhika -ya -ta.

⁸ ॥Ya 'go yö -zë 'gü, -ka kë ka 'suan- 'ka kö me 'bha -kö 'ya 'dho ॥mœ̄ ka -bha 'ö "kpënng- -kë ka -go 'wön -zunkodhiü kë -kö 'ö go me "bhü- 'gü 'ö- zü -gban 'gü 'yaa 'dhö bha- 'ka 'ö 'ka -kan Atanna -bha. -A -gen -mü ॥dhe 'wön -nu 'wo- pö "dhü bha -wo -gban "kpung ॥taa -wön -nu ॥në- -bha, -a 'bha 'yii 'go Klisi "piü, 'sa 'wön 'dhe 'kö -kë me "bhü- -di -zugongüwön 'ka, -a 'bha -zundhiü -bhloo 'yaa 'dhö.

⁹ Klisi bha ॥në Atanna "yaandhe ॥dede 'ö mebhüidhe kwi -da 'ö -bha -a 'ka.

¹⁰ Yö 'ö bha ॥në 'ka pë ॥gban "pepe ॥sloɔ- "dhiü 'yö- "piü 'yaa 'to. -A -gen -mü ॥dhe yö ॥në Atanna -ya -ya "yina suu ॥gban waa- -kö

-ziö me "bhü- -go -pë ॥gban
"pəpe suu -go "dhiü.

¹¹ ॥Ya 'go yö -zë 'gü, ka -bha -bɔ Klisi 'ka -sü bha ॥në ka go 'gbannë ॥dede 'gü. 'Ö Zuifö -nu -go "se 'gü, 'me ॥ya 'go 'gbannë 'gü kö me ॥gban ॥waa- 'wɔn dɔ ॥dhë ॥ya bɔ Atanna 'ka. "Kee -a -nu -bha -bɔ Atanna 'ka -kɔ 'ö "dhü bha -wa -kë wo -kɔ 'ka. Ka -bha 'kö bha 'yaa ॥dhë -a -nu -bha 'dhö, ka -bha 'kö bha Klisi ॥në- -kë 'yö 'ka ka bo -tosea kë -kɔ yaya -nu bha 'ka, 'yö ka kwi bho 'wɔn yaa kë -sü -go ॥dhuëngdhë 'gü.

¹² 'Pë 'ö- -kë "dhü bha yö -mü ॥dhë: Ka -bɔ Yesu 'ka -zu 'wo- bho bha ॥wa ka 'ma "yi ॥wlöö, kö ॥ya kë ॥dhë kaa- Klisi -nu 'ka ga ka "kwëë ॥wa ka bun bho, ka -go "yi ॥wlöö -sü bha kö kaa- Klisi -nu 'ka -bö, kö faan 'ö Atanna -ya -da 'gü 'ö go- 'ka ॥geebɔ 'ö -bö bha ॥ya -da 'pö ka 'gü, 'dhang 'ka- bho- "dhiü bha- -wɔn 'gü 'yö 'ka -tosea suu -dee -kë.

¹³ Yö ॥në- -wɔn 'gü 'yö 'me 'ka kë 'nu Atanna -go ॥dhë me ॥gee 'dhö ॥dhë 'ö -kë ॥dhë 'kaa 'go 'gbannë 'gü ka kwi -bha ॥dhë Zuifö -nu 'dhö, waa- ka kewɔn yaa -nu -wɔn 'gü bha, 'yö ॥ya kaa- Klisi -nu ka bho ga 'gü -gasite 'ö- -kë kwa -dhë 'ö kwa kë -söng yaa -nu ॥gban "pəpe -mawɔn 'to bha- -wɔn 'gü bha.

¹⁴ "Wı 'ö Atanna -ya wo- bha kö -wo Yesu dɔ "dhü -bha bha ॥në 'ö zë- -wɔn -dhë 'yö kwa -zë za 'ka -wu 'ö gun -bən zë -sü 'ka -a -go

'sëedhë 'gü 'ö- -bha 'töng- yöö kwa 'kun 'nu- -wɔn 'gü, -a -bha zadøyi 'ka bha 'yö ॥ya- ॥gban bho- -bha, 'yö ॥ya kë kwa -mawɔn 'to -kɔ 'ka, -a -gen -mü ॥dhë -ya yö ॥në- ॥gban -kwæs dhu Yesu -ta 'yö dɔ- 'ka "dhü -bha bha.

¹⁵ "Wı 'ö Atanna -ya wo- -bha kö Klisi -yö ga "dhü -bha "dhü bha ॥në -kë "yina yaa "pəpe 'ö "sı 'dhö- -nu -dhë waa- -ziö me -go -pë ॥gban "pəpe suu 'kpuebhodhë 'ka 'yö kpaç -pe 'ka- -nu -bha. -Ya -zɔn ("kpungtaapë "pəpe ॥gban -dhë) "tüng bha- ॥në- 'gü ॥dhë ö -kɔ ॥ya ziö- -nu -go, ॥dhë 'tobhodhë -yö ö -go 'ö -ziö pë "pəpe bha- ॥gban -bha -ta.

¹⁶ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, 'ka 'dho "wı- -bha 'ö me 'bha -ya pö 'wɔn -nu 'ö -gban -bhöpë -nu waa- müpë -nu -wɔn -bha bha- -wɔn 'gü ka -bha ॥dhë: «-Yö -kë mü ॥dhë 'yö 'ka- -kë ॥ni?» "εen: «'Yö 'kii- kë ॥ni?» "εen 'wɔn -nu 'ö -gban troo kë -sü -nu oo, "su -dee -ta -gloo wo -sü -nu waa- Zuifö -nu -bha ॥glooyi -wɔn -nu -bha bha 'ka 'dho "wı- -bha 'ö me 'bha -ya pö ka -dhë ॥dhë: «-Yö -kë mü ॥dhë 'yö 'kaa- wo?» "εen: «'Yö 'kaa- -nu -ya ॥bhleë 'gü?»

¹⁷ -A -gen -mü ॥dhë "kian 'kpɔ -sü bha -yö -gun 'wɔn 'ö Atanna yöö- kë ॥në- "bleen- 'ka, "kee 'wɔn 'ö "dhü bha -teanwɔn ॥dede 'ö- 'gü yö -mü Klisi ॥në- 'ka.

¹⁸ 'Ka 'dho "wı- -bha 'ö 'ka ka -go "gblëenu 'me 'ö- pö

ö -dı -dhe ॥dhe ö Atanna
-bha 'tɔng- -ya ॥bhlëe 'gü, ö
"kian -nu bha- ॥gban -kun
"ɛen 'ö Atanna -bha "kië -nu
-dhökë, "ɛen ö "yan 'gü ॥ya
-da 'wɔn 'bha 'ka bha- -dhe
'ö 'ka 'dhang bho- "dhiü -kɔ
॥gban -kɔ ॥gban 'gü 'ö tée
bho ka 'gü. -A -gen -mü
॥dhe 'me 'ö "dhü bha kö
"kpungtaadhe ya- 'gü zuëga
॥në -tun "gblüü-, yö ॥në-
-wɔn 'gü 'yö ö -dı sü 'kpii-
"wlaa- 'gü "wεewεε "dhü
bha.

¹⁹ 'Mε 'ö "dhü bha 'yaa kë
-kplü -sü 'ka Klisi 'ö ॥dhe
Atanna -bha me ॥gban "pεpε
-go 'dhö bha- -bha. Me suu 'ö
"dhü bha kö -yö ö -dı -zian
॥në- kë sië. -A -gen -mü
॥dhe Klisi -bha 'kɔdhigümε
'wo ॥dhe -dhü 'dhö, 'ö -go
'ka bha -yö -kpea ॥dhe -kɔ
'ö 'në -yö ॥kpea- 'ka bha
॥në- 'dhö, -a -gen -mü ॥dhe
'në -fasa -nu waa- ॥miëë -nu
bha ॥në 'wo- daɔ -nu -gban
'kwëë- 'yö 'ko kun glengdhö.
"Gla -kɔ 'ö Atanna -ya -ya ö
-bha me -nu -bha 'ka -yö -kë
'pö -kɔ do bha- ॥në- 'gü 'yö
-kë -a dhɔɔbhaa 'ka.

²⁰ ॥Ya kë ॥dhe kaa- Klisi
-nu 'ka ga ka "kwëë ॥dedewo
tean- 'ka 'wluu- "vlanylan
-nu 'ö "kpungtaamε -nu -wa
-ya bha- -gɔ, kö- -nu -zun
ka "dhiü -gen 'yaa 'dhö 'wɔn
-nu bha- 'gü kö 'ka -tosea
kë 'zü -deewo ॥dhe 'me 'waa
Atanna dɔ -a -nu 'dhö.

²¹ Kö -a -pö ka -dhe -gen
'yaa 'dhö 'zü ॥dhe 'bha 'dhö
'pë bha- 'sü, 'bha 'dhö- din
ga, "ɛen 'bha 'dhö zun- -bha!

²² -A -gen -mü ॥dhe 'tɔng-

-nu 'wo "dhü bha me "bhu-
-nu ॥në 'wo- -ya "kεε Atanna
-zë -yö pë -nu bha- -nu -da kö
-wo kë kwa -bhöpë waa- kwa
-mawɔn -kë 'ka -pë ॥në- 'ka.

²³ 'Tɔng- -nu 'wo "dhü bha
-yö "dhü tean- 'ka ॥dhe me
'dhö- -nu -ya sië ॥bhlëe 'gü
-yö -kë me "bhu- -nu 'gü
-së, 'ö me bho Atanna ॥bhlëyame
॥dede -bha, 'ö me
-yö me 'gü -siö me -yö me
kwi -wëedhε bho, 'ö ॥ya kë
'ö -kë ॥dhe -gleng -së 'dhö,
"kεε 'sa kö- ॥trɔɔn 'bha -bha
'bha 'yaa 'dhö. -Yö -kë me -dı
kewɔn "dhia -ma me 'gü -sü
॥në- 'ka "wεewεε.

3

¹ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü,
॥dhe 'ö -kë ॥dhe Atanna ॥ya
kaa- Klisi -nu ka bho ga 'gü
bha, pë -nu 'wo Atanna "piü,
-yea 'ö Klisi 'dhö -ya -sü 'ka-
'gü -a -kɔ -së 'gü dhang- 'gü
bha- 'gü bha ॥në -kaa -ta
kɔɔ-.

² A -pö ka -dhe ॥dhe 'ka
-ya pë -nu 'wo dhang- 'gü
bha ॥në- -nu zuëñ -ta kö 'ka
ka kwa- "kpungtaapε -nu
bha- -wɔn -zü.

³ -A -gen -mü ॥dhe ka ॥dhe
'me 'ö ॥ya ga ॥në- 'dhö pë
"pεpε bha- -nu -go. -Tosea
-dee 'ö kaa- kë bha waa- Klisi
-nu -wo -bin -sü 'ka Atanna
॥në- 'gü.

⁴ Yi 'ö Klisi 'ö kaa- -tosea
-dee 'ka bha 'ö dho -wo 'ka
"yea-, 'yö kaa -dı 'pö 'ka -wo
'ka "yea- 'tɔbhödhe 'gü.

-Tosea zii 'ö -bleesü waa-
-dee 'ö Klisi 'gü -a -dhang 'ö
Pɔdhö -ya zë

⁵ ॥Dhe 'ö "dhü, 'wɔn yaya
'ö- kë -dho -yö me -kë
"kpungtaadhe ya- 'gü bha,
-ka ka kwaa- ॥gban "pepe
kë -sü -zü kö 'ka ką wę bɔ
Atanna "piü. -Zua zé -sü oo,
"yénng dɔ waa- 'wɔn yaa kë
-peeng -dɔ me -zu -bha -sü
-nu, me zuë" -bhɔ 'wɔn yaa
-bha -sü -nu waa- ॥naç -dho
-bha me -kë "dhiü ziö 'ka -sü
-nu 'ö ॥dhe 'pö ॥dhe ॥gebhɔ
-dhɔkë -sü 'dhö bha, -ka ka
-di 'kun- -go -së.

⁶ -A -gen -mü ॥dhe 'wɔn
suu -nu bha ॥në- këwɔn
'yaa dhi Atanna -dhe 'yö-
-wɔn 'gü 'yö dho 'wɔn wo
goçgbiume -nu -ta.

⁷ 'Sa "tüng 'ö 'wɔn yaa -kɔ
-yö gun ziö -sü 'ka- 'ka kaa-
-tosea -go bha ka -gun "ta -kɔ
suu bha ॥në- kë sië 'pö.

⁸ "Kee dɔ 'kwa- wo ॥taa-
masü -ya 'gü ya -ka ka bo
'wɔn suu bha- ॥gban "pepe
kë -sü 'ka. Zuëdhiüdhe oo,
bhłɔç -ma me 'gü -sü -nu
waa- "gblüyaadhe -nu bha
-ka ka kwaa- -zü. -Kaa kë
-së kö 'pë 'ö -gban "si bho
-sü -bha, "eeen me -dhiang
yaa zé -sü -bha kö 'ya 'dho
-wo ka "dhi -ta me 'bha -dhe
tongtongdhö.

⁹ ॥Dhe 'ö -kë ॥dhe -tosea kë
-kɔ zii 'ka gun- 'gü -bleesü 'ö
॥ya gun ॥ya kë ka 'tuü- 'ka
bha 'ka ka bo- 'ka bha, 'ka
'dho- pö 'ka ॥sua kë ka 'ko
-nu -dhe 'zü (kë "dhü kö 'ka
bhɔ Atanna -bha).

¹⁰ -A -gen -mü ॥dhe -tosea
-dee 'dhe 'ka -da 'gü bha -yö
me "gla ॥në- wo -kpeawo
'ö dho- 'ka "dhiü 'wɔndödhe
'gü, ॥dhe -kɔ 'ö Atanna 'ö

kwa -da bha 'ö- 'ka bha- 'dhö.
¹¹ -Ya kë "dhü kö 'me 'kö
॥wa bɔ Klisi 'ka, kö- -nu
॥gban "pepe ॥wa kë me suu
do ॥në- 'ka, kö yö ॥në- -nu
॥gban "pepe 'gü, 'ö- -nu -bha
'wɔn ॥gban -wɔn ॥gban 'ka.
Kö -a pö -sü 'ö ॥dhe Zuifö
-mü n 'ka, "eeen ma -zë 'maa
Zuifö 'ka, "eeen yi -zë yi -go
'gbannë 'gü "kee 'me 'kö 'wo
ya -wo -kplëë 'ka, "eeen 'zü
'me 'wo ya -wɔbhlaame -nu
-mü, yi -zë yi "yan "dhiü ॥ya
"pu, -ee 'zü 'wloç- -mü yi -zë
yi 'ka, 'yö 'me 'kö 'wo ya 'wo
॥dhuëng 'ka bha kö- 'bhaa
'dhö 'zü. -A -gen -mü ॥dhe
kö Klisi ॥në ॥ya 'to 'wɔn bha-
॥gban -go 'ka me ॥gban 'gü.

¹² -A -kë "dhü -sü 'gü n
dheebhang -nu, -ka -tosea
kë ॥taamasü ya- 'gü ॥dhe
'me- -nu -dho -yö Atanna
-kë, 'ö ॥yaa- -nu "zu 'ö ॥wa
kë "slüüslü, 'ö ॥yaa- -nu 'sü
॥yaa- -nu -ya -di -ta -a 'dhö.
Kö me "bhui- -nu -wëë -yö ka
kë ॥dedewo, kö 'ka "klu -yö
dhi, kö 'ka ka -go 'dho "sia-
me ॥gban "pepe -dhe, kö 'ka
kë dhongdhongsü, "kee kö ka
zuë" -yö kë -sæa.

¹³ Ka ॥söng -yö 'kun bho
'koo. ॥Ya kë ॥dhe me 'bha
-siödhewɔn ॥ya kë ö "teado
"piü, -ka ka 'ko -nu -mawɔn
'to ka 'ko ॥zinng 'gü. -Ka
ka 'ko -nu -mawɔn 'to ॥dhe
-kɔ do 'ö kwa Dëme -yö ka
-mawɔn to- 'ka bha- 'dhö.

¹⁴ "Kee 'wɔn "pepe bha-
॥gban -go 'ö 'dhö, yö -mü
-dho ॥në- 'ka. Ka -dhɔ -yö ka
'ko kë, -a -gen -mü ॥dhe -dho
bha ॥në ॥ya kë ka ॥zinng

'gü, 'yö ka -kə dho kə 'wən do -bha, 'yö ka -wə -yö -kə do, 'yö 'ka -kə mə do 'ka.

¹⁵ Atanna -yö ka -dhe kö zuëwaanusü ɬnē -yö kə ka -go, kö 'ka kə mə do 'ka, zuëyagblöö- 'ö "dhü 'ö go Klisi "piü bha -yö ka pa. 'Wən -yö 'to ka "yaan kö 'ka Atanna nuε" bho- -wən 'gü -kpeawo.

¹⁶ -A -dheə -bha ɬdhe Klisi -wə bha -yö kə ka "tuvhö yi ɬgban "pepe 'ka, kö yö ɬnē -yö kə kaa- 'wən ɬgban "pepe zü -gban 'gü 'ka, kö 'ka ka 'ko -nu ɬklang kə- 'ka, kö 'ka -dhiō dō- 'ka ka 'ko -nu -ta 'wəndədhe 'ö- nu ka -dhe bha- 'ka, kö 'ka Atanna 'tə bho -tan -nu bho ka -səbhəeε 'ka -a nuε" bho -sü 'ka, kö 'ka "gbač bho- -zü, kö "tan -dee 'ö- -bha 'Nii- "slüöslü dho "yi dō- 'ka ka -bean bha 'ka- bho ka faan ɬgban 'ka.

¹⁷ 'Wən "vv 'wən 'ö 'ka dho- kə, "ξen 'ö 'ka dho-pö, -kaa kə kwa Dēme Yesu 'tə bho -dho -dhe kö 'ka bə kwa Dēme bha ɬnē -ta kö 'ka kwa Dē Atanna nuε" bho 'wən -së "pepe 'ö- kə ka -dhe bha- -wən 'gü.

-Kə 'ko "piü -kə -së 'ö Atanna -bha zian -ta dhe waa- gən waa- gwëëzë -nu -a -nu -gə -a -dhiang 'ö Pədhö -ya zë

¹⁸ Dhong -nu 'ö 'ka gwaan- bha, -ka ka -go 'waanu kaa- gən- -nu -dhe. -A -gen -mü ɬdhe dhong -nu 'dhe 'kö ɬwa bə kwa Dēme 'ka, -a -dheə -bha ɬdhe -wo -tosea kə -kə bha ɬnē- 'gü.

¹⁹ Goon- -nu kaa -dı 'pö, kaa- dhong -nu -dho -yö ka kə, 'ka 'dho ɬgbaon- -nu -ta 'ö -tosea din -yö -siö -nu 'gü.

²⁰ 'Në -nu, -ka ka 'kpəme -nu -wə ma -kə ɬgban -kə ɬgban 'gü, 'mə 'ö 'bha -kplü kwa Dēme -bha 'bha- kə -kə bha ɬnē- 'gü 'yö -dhi Atanna -dhe.

²¹ 'Nëdë -nu, 'ka 'dho 'wən din -siö kaa- 'në -nu 'gü 'ö- -nu 'gü -yö ga ka -wən 'ka 'ö -tosea din -yö -siö -nu 'gü.

²² ɬDhuëng -nu, -ka ka dēme -nu 'wo "kpəng ɬtaa yö bha- -nu -wə ma -kə ɬgban -kə ɬgban 'gü. 'Ka- kə sië "dhü, -kaa kə "gblüödhe "puu -ta, -ka zë kwa Dēme -wən ɬnē- -dhe kö 'ka- kə "dhü, kö 'ka 'dho zë ka -dho -bha məbhüdhe kə -sü -zë -dhe 'ö 'ka- -kə -a -nu "yandhiü ɬnaa doseng.

²³ 'Wən "vv 'wən 'ö 'ka- pö 'ka- kə, -kaa kə ka zuë" "puu 'ka ka faan ɬgban 'ka ɬdhe 'pë 'kii- kə mə "bhü- -zë -dhe 'ö 'ka- -kə kwa Dēme ɬnē- -dhe -a 'dho.

²⁴ -Ka 'dhang bho- "dhiü ɬdhe ka Dēme ɬdede 'ö 'dho 'ö 'ka 'wən -nu bha- kə sië- -dhe bha yö -mü Klisi ɬnē- 'ka. ɬDhe ka ɬtrœn ɬdede 'ö 'dho yö -mü -dhekpao dhia" saan 'ö Atanna -ya -ya -bə ö 'ka -mə -nu -gə bha ɬnē- 'ka.

²⁵ -A -gen -mü ɬdhe 'wən ɬgban "pepe ɬtrœn- -dho. Mə "vv mə 'ö ɬya 'wən yaa kə, -a ɬtrœn 'ö ɬmoo- -bha Atanna -dho nu- -dhe, -a -gen -mü ɬdhe 'yaa bə mə 'bha 'ka ɬflü -wən 'gü.

4

¹ -Gōme -nu, kaa -dī 'pō -a -naa kē ka "yaan ॥dhē ka -gōme -mū Atanna 'ka 'pō dhang- 'gū, kö 'ka kaa- ॥dhuëngzē -nu 'kun -sē, kö 'wōn 'ö -kē me 'ka 'wōn 'ka ॥nē- 'ka- kē -nu 'ka.

² Ka 'gū 'ya 'dho ga -bhēa Atanna -dhe -sü 'ka, -ka -ya ka "yaan -a kē "dhü -sü 'gū yi ॥gban "pēpe 'ka kö ka- nuē" bho siē -kpēawo.

³ 'Ka bhēa" siē "dhü, -ka bhēa" 'pō yi -wōn 'gū kö -yō zian bho yi -gō kö 'yi- -wu "dhiü -loo me -nu -bha -dhe yō, kö Klisi -wōn 'ö -bin -sü 'ka me "bhūl- -nu -gō 'ö 'waa- dō bha 'a- -ta "pu- -nu -dhe 'kpakpadhō, -a -gen -mū ॥dhe a -kaso 'gū yō ॥nē- -wōn 'gū ya,

⁴ "kēe kö 'ma- pō, kö 'a- pō "pēpedhō, kö "yi 'ya 'dho kē- "piō, "kēe kö -yō kē ॥dhe -kō 'ö- -dhe 'dhō- -bha ॥dhe 'a- kē- 'ka ॥nē- 'dhō, -a -gen -mū ॥dhe -a "kplēng ॥nē Atanna -ya bho n -bha.

⁵ -Ka -tosea kē ॥kpādhe -bha 'mē 'waa 'dhang bho Yesu -wōn "dhiü- -nu "piō (kö ka "klv- dhi- -nu -bha), keng- -nu 'ka kē -dhe do 'gū, -ka Klisi -wōn -dhiang zē- -nu -dhe -kpēawo, -a -gen -mū ॥dhe "tūng ॥nē ziō siē bha.

⁶ Ka -wu -yō kē "nēenēe yi ॥gban "pēpe 'ka kö me "vv me 'ö ॥yaa- ma, kö- din- 'to- -me "tvv, kö 'ka me 'ö "dhü -a -bha dhiang -yō bō -kō mōo- kö 'ka- bō- 'ka- -me -gō.

-We -nu 'ka -naç 'ö Pōdhō -ya bō Kodhosö -me -nu -dhe

⁷ Kwa dheeblehang dhōobhaa -sü Tisikō 'ö bho ö -wu -bha, 'ö kwa Dēme -ya -ya ö -kē "dhiü 'pō, 'ö yeng- 'yi- -bha yē kē siē bha -yō nu siē ka -dhe 'gū, yō ॥nē dho 'wōn 'ö n -bha -a pō ka -dhe 'kpakpadhō.

⁸ -A "dhiü ॥nē 'a- ॥wlü- -bha 'yō 'a- bō. Kē "dhü kö 'wōn 'ö yi -bha 'ka- dō, "kēe kö -yō ka faan dō 'pō.

⁹ A waa- Onezimō 'ö kē kwa dheeblehang dhōobhaasü 'ö bho 'pō ö -wu -bha, 'ö -kē Kodhosö mi 'ka 'pō ॥dhe ka 'dhō bha ॥nē- -nu bō. Wo ॥nē 'wo dho 'wōn "pēpe 'ö yi -bha -a -gen dō ka -dhe "pēpedhō -sē 'ka.

¹⁰ Adhitakō 'ö -kaso 'gū 'pō n "piō yō bha ॥ya ka ॥tua bho, Makō 'ö -kē Banabasō dē dheeblehang bha 'nē 'ka bha, ॥ya ka ॥tua bho 'gbe. Makō bha ॥nē 'a- nu -wōn to "dhiü 'a- pō ka -dhe bha, ॥ya nu yi 'ö- 'ka kö -yō ॥loo mü, -kaa -dhēng 'kun -sē 'ka.

¹¹ Yesu 'wo- 'tō -ya -ta -dhe Zutusō bha, ॥ya ka ॥tua bho 'pō. Zuifō -nu 'ö ॥wa 'dhang bho Yesu -wōn "dhiü -a me -yaaga bha ॥nē 'wo n -ta 'kun siē Atanna -bha yē kē -sü -bha (kē "dhü kö me -dee 'bha -nu -wo -da -a -bha -gblüdēdhe bha- 'gū). Wo ॥nē 'wo n faan dō ॥dedewo Atanna -bha yē bha- kē -sü -bha.

¹² Epaflasō 'ö -kē 'pō ka 'gū 'nē 'ka bha, ॥ya ka ॥tua bho 'gbe. Yesu Klisi -bha gwēēmi ॥dede -mū. -A 'gū 'yaa ga -bhēa ka -wōn 'gū -sü 'ka, -yō -bhēa Atanna -dhe ö faan

ঠgban "pεpε 'ka ka -wɔn 'gü, kë "dhü kö ka yun -yö "sε 'kun -a -bha zian -ta, kö 'ka -kian -a -wɔn 'gü -kɔ ঠgban -kɔ ঠgban suu 'gü, kö 'ka-dhoo'bhaawɔn ঠnë- kë.

¹³ A -mɔɔ -bha 'a- pö ka -dhe ঠsii ঠdede -ta ঠdhe: Epaflasö bha -yö sëë bho sië 'mε 'ka bha oo, 'mε 'wo Dhaodise oo, 'mε 'wo Edhapodhi ka -wɔn 'gü ঠdedewo, -a -gen -mü ঠdhe ma -zë n "yan -ya -dhe 'gü.

¹⁴ Kwa- -dhɔtrɔɔgɔn dhoo'bhaasü Dhukö waa-Demasö ঠwa ka ঠtua bho 'gbε.

¹⁵ -Ka yii- ঠtuabhonac dɔ 'pö kwa dheebhang -nu 'wo Dhaodise -pö 'gü -a -nu -go. Kö 'ka Nifasö 'ö mü bha-ঠtua bho n -dhe, kö 'ka- pö Atanna -bha 'kɔdhigümε -nu 'wo ঠloo sië wo 'ko -ta -a -go 'kɔdhö bha- -nu -dhe 'ma-nu ঠgban "pεpε ঠtua bho 'gbε.

¹⁶ ঠYa kë ঠdhe 'sëëdhe ya 'ka- ঠslɔɔ, 'ka ka bo- -wu pö -sü 'ka, -kaa bo Atanna -bha 'kɔdhigümε -nu 'wo Dhaodise -nu -dhe 'pö kö -wa -wu pö, kö- 'dhe 'a- bo- -nu -dhe 'pö 'ö dho 'go mü 'ö nu ka -dhe bha 'ka- -wu pö 'pö.

¹⁷ ঠYa 'go mü -kaa pö 'pö Asipö -dhe ঠdhe -yö yë 'ö kwa Dëmε -ya nu- -dhe bha-'kun "gbu- -kɔ ঠgban -kɔ ঠgban 'gü kö -ya kë ö kë -ko -ta.

¹⁸ ঠTuabhonac ya mang ঠdede ঠnë 'a yö -zë -ben zë. Ka -zu 'ya 'dho bho n -kë -kaso 'gü -wɔn 'ka.

Atanna -yö -gasite kë ka -dhe -kpεawo.

**'Sëëdhë -bleesü 'ö
Pödhö -ya bɔ
Atanna -bha
'kodhigümë -nu
'wo
1 Tesadthonikö
-pö 'gü -a -nu -dhe**

□Tuabhonao

¹ 'Më 'ka Atanna -bha 'kodhigümë -nu 'ka Tesadthonikö -pö 'gü, 'ö 'ka kwa Dë bha waa- kwa Dëmë Yesu Klisi -bha zian -ta, mang Pödhö -me 'dhö, Sidhiven 'dhö, Timote 'dhö, yi □në 'yi 'sëëdhë ya- bɔ ka -dhe. Yi -bhëa -dhe kö -yö ka gba ö -bha -gasite waazuëwaanusü 'ka.

² 'Yi bheä" sië Atanna -dhe, yi -zu 'yaa bho ka 'ka tongtongdhö. Yi- nue" -bho ka -wɔn 'gü yi □gban "pepe 'ka.

³ 'Dhang -bho "dhiü -sü 'ö ka -gö 'ö 'ka- 'gü -yë kë sië- -dhe -kpeawo bha yi -zu 'yaa bho- 'ka. Yi- 'wɔn -dɔ □dhe Atanna -dhö -yö ka -kë -kɔ □gban -kɔ □gban 'gü, yö □në- -wɔn 'gü, 'yö 'ka sëë bho sië- -dhe "dhü bha, yi- 'wɔn -dɔ kwa Dë Atanna wëëdhö □dhe kwa Dëmë Yesu Klisi -dhö -yö ka -kë "pepe dhö 'pö, □dhe ka "yan -ya nu -sü -gö 'kpakpadhö. Yö □në- -wɔn 'gü, 'yö yi -zu 'yaa bho ka -wɔn 'ka, 'yö 'yi Atanna nue" bho ka -wɔn 'gü -kpeawo.

⁴ Yi 'dhang -bho "dhiü, yi dheebhang -nu, □dhe

Atanna yöö □dede □në ka -dhö -ya -kë 'yö ka sü 'ö ka -ya ö -bha -ya 'gü.

⁵ -A 'klɔɔ- -mü □dhe -a -bha 'wɔn -taɔng -së 'yi- pö ka -dhe bha 'yii- pö yi "dhi "wëëwëë. "Këë -a -bha 'Nii- □dede -yö yi -ta -kun, 'ö 'yi- -dhiang zë ka -dhe faan 'ö go Atanna yöö □dede -a 'gü bha- 'ka, kö yi 'dhang bho -sü -ya "dhiü 'kpakpadhö 'pö □dhe 'wɔn 'yi- pö sië ka -dhe bha 'yaa □sua 'ka. Gun 'yi- wo ka kpö 'gü mü bha, -tosea kë -kɔ 'yi- -kë 'ka, kë "dhö kö- □trɔɔn 'yö kë ka -bha kaa □dede ka- -dɔ.

⁶ Yö □në- -wɔn 'gü, 'yö "ta -kɔ 'ka- -dhe yö yi -gö, 'ö kwa Dëmë "ta -kɔ 'ka bha, 'yö 'ka- wo sië bha. Yö □në- -wɔn 'gü 'zü, 'yö ka -bha 'dhang -bho Atanna -wu "dhiü -sü kö -wo ka -wëë -kë "dhiü bho sië bha- □gban waa- -bha -bha, 'yö 'ka- -wu kun □niidadhe □dede 'ö go -a -bha 'Nii- "slüüslü 'gü -a 'ka.

⁷ Yö □në- -wɔn 'gü 'pö, 'yö me "pepe 'wo 'dhang -bho kwa Dëmë "dhiü -me 'ka □dëë ka -bha Maseduanö -se bha waa- Akai -se -nu 'gü, 'wo ka □në ka -gen -ga sië, 'yö 'wo "ta -kɔ sü ka -bha -bha bha.

⁸ -A pö 'a- wo "dhü bha- -gen -mü □dhe kwa Dëmë -bha naɔ -së bha 'me 'ka bha □në 'ka- sa, 'yö Maseduanö -me -nu -wa □slɔɔ waa- Akai -me -nu 'dhö, "këë 'yii 'to -zian wo- 'dhe 'kö bha yöö do- bha. Ka -bha 'dhang -bho Atanna "dhiü -sü □dede bha □në- -taɔng -yö □mɔɔ -dhe

ঠgban "pεpε 'gü, 'yö- -dhiang zé -kø 'bha -zian 'yaa 'dhö yi -go 'zü.

9-10 -A -gen -mü ঠdhe -kø -ya yi -dheng -bha -kø 'ka -ya 'ka kö 'ya nu ka -go "se 'gü mü bha waa- -kø 'ka 'dhang bho- 'ka Atanna "dhiü, 'ö 'ka ka ঠtaa zun- 'ka -dhæküpë ঠgban "pεpε suu -go 'ö 'ka Atanna "yaandhe ঠdede 'ö -wøn 'yaa ঠsua 'ka -a -dhækë, -kø 'ka -ya -sü 'ka- 'ka -a Gbö 'ö- bho ga 'gü, 'ö ঠya 'dho dhang- 'gü 'ö nu sië, Yesu 'ö kwa dha- -bha -mawonsiödhe 'ö nu sië -dhækpaø dhia" 'gü -a -go bha- nu -sü -go ঠniida 'ka bha me ঠgban "pεpε -wa -dhiang -zë.

2

Dhiang zé -kø -bleesü 'ö Pɔdhö -ya -kë Tesadthonikö -pø 'gü -a -dhiang 'ö- zë

1 N dheebhang -nu, kaa ঠdede ka- 'wøn -dø ঠdhe nu 'yi- wo ka -go 'plöö mü bha, 'yii kë 'wøn 'gü "klung 'ka.

2 'Ö gun kö yi -tun Fidhipö -pø 'gü kö 'yii ঠloo ঠkö ka -go mü, -wo kë -gbaøn yi ta 'ö 'wo yi -wëe -kë "dhiü ঠgban "pεpε suu wo, "keε yö -zë ঠgban 'gü, Atanna 'yi- -bha zian -ta bha -yö kë yi -zu -gban 'ö 'yi nu- -bha nao -së bha- dø ka -go, "keε 'sa kö yi -gblü bha- 'gü "dhü ka -go mü 'pø.

3 -A -gen -mü ঠdhe dhiang 'yi nu- zë ka -dhe bha tean- -dhiang -mü. 'Yii- -zë ka -dhe zian -dheng ka -go -dhø -bha, "keε "bhluubhludhe 'yaa gun

yi -kø "piü, kö yöö 'to me -zian kë -sü ঠnë- -bha. 'Yii- -dhe mœ- kö 'yi seε" 'kø ka -dhe "yigblü -ta.

4 "Keε 'wøn "pεpε 'yi- -dhiang zé bha, 'wøn 'ö -dhi Atanna yöö ঠdede ঠnë- -dhe yö -mü. -A -gen -mü ঠdhe -yö -dhi yöö ঠdede bha ঠnë- -dhe, 'yö- dø yi -kø 'ka kö 'yi- pø me "bhu- -nu -dhe. Yö ঠnë- -wøn 'gü, 'yö 'yi- -dhiang zé sië, 'yö 'yaa- zë -kødø "piü 'ka, -a -gen -mü ঠdhe 'yii- zë kö yi "dhia -yö 'ma me "bhu- -nu -zë 'gü, "keε yi -zë kö yi "dhia- ma Atanna ঠnë- 'gü. -A -gen -mü ঠdhe yö ঠnë -dhe -yö yi zuë" "piü.

5 Kaa ঠdede ka- 'wøn -dø 'kpakpadhö ঠdhe nu 'yi- wo mü bha 'yii "kpënng- -kë me -go -dhiang zë me 'bha -dhe, "keε yi -nu mü -sü -gen 'yii -gban ঠnaø mœ- -sü -bha, Atanna ঠnë yi "seε 'ka.

6 'Yii- -dhe mœ- kö -yö -kë ka 'ka oo, "keε -yö -kë me "weε 'bha -zian ঠnë- 'ka oo, kö -yö "dhe -ya yi -ta, "keε 'sa kö yi -mœ -bha 'nu 'yi medhe -faan -wo ka -ta kö 'ka yi ঠbhleë -ya; -a -gen -mü ঠdhe Klisi -bha bœme -mü yi 'ka.

7 "Keε yö ঠnë ঠgban 'gü, 'yii "wø- -bha kö 'yi- kë "dhü. Yi -zøn ka -dhe 'ö 'yi -tosea -kë ka "piü "yeædhö ঠdhe -kø 'ö 'në "blë -dee dhe -yö -kë 'ka ö -bha 'në "piü bha- 'dhö.

8 Ka -dhe -bha yi kë -kø yaa 'gü yaa bha- -wøn 'gü, 'yii kë yi "piü ঠdhe nao -së 'ö go Atanna "piü bha 'yi

yöö do- pō ka -dhe, "kεε 'ya-
-wø bha- pō ka -dhe 'yi yi
-di -bha -tosea -nu ɬgban
"kplēng -bho ka -dhe, ka
-wøn 'ö -kë yi -go "gbu- 'ö -ziö
-naa 'gü bha- -wøn 'gü.

⁹ N dheeblehang -nu, kaa
ɬdede ka- 'wøn -dø ɬdhe gun
'yi- wo ka "piü mü bha yi yii-
-kodhiü -yë -nu -kë 'ö 'yi yi
-mawøn -kë 'gü, 'ö 'yi sëe bho
"binma -dhekpao, kë "dhü kö
'ya 'dho kë ɬkwæs- 'gbiin- 'ka
me 'bha ka -ta. Atanna -wø
ɬnë 'yi- pō ka -dhe doseng.

¹⁰ Atanna -yö yi "sëe- 'ka,
'ö kaa ɬdede 'ka yi "sëe- 'ka
'pō ɬdhe me "pepe 'ka 'dhang
-bho "dhiü -me 'ka Tesad-
honikö -pō 'gü, yi -tosea -kë
ka "piü "puu 'ka -a dhœbhaa
'ka, 'ö me 'bha 'yii ɬsong yö
yi -bha.

¹¹ Ka- 'wøn -do 'pō ɬdhe
gun 'yi- wo mü bha yi ka
-wøn -kun 'do 'do 'ka 'ö 'yi -kë
ka -gø ɬdhe -kø 'ö 'në dë -yö
-kë 'ka 'në -gø -a 'dhe.

¹² 'Ö 'yi ka faan dø, 'ö 'yi
kpa ka -zu -ta, 'ö 'yi -dheio
dø ka -ta gløglødhö kë "dhü
kö ka "ta -kø -yö dhi Atanna
-dhe; -a -gen -mü ɬdhe yö 'ö
bha ɬnë ka -dhe sië -tosea
-kë 'tøbhødhe 'gü -sü 'ka ö -gø
-gblüdëdhøpö 'gü.

¹³ Yö ɬnë- -wøn 'gü 'yö yi
'gü 'yaa ga- nuë" bho -sü 'ka,
-a -gen -mü ɬdhe -a -wø 'yi-
pō ka -dhe 'ö 'ka 'dhang bho-
"dhiü bha, 'kii- -ga ɬdhe me
"bhu- -nu 'gü -dhiang 'wo-
zë ɬkpao dhe -bha "wæwæs-
-a 'dhe, "kεε ka- -sü ɬdhe
-kø 'ö -ka ɬdedewo tean-
'ka Atanna -wø 'ka bha ɬnë-

'dhe. Yö ɬnë- -wøn 'gü 'yö yë
kë sië ka 'gü, 'yö ɬya 'me 'ka
'dhang bho -a "dhiü ka "gla
ɬdæs bha.

¹⁴ -A -gen -mü ɬdhe ka
'ö 'ka bha, n dheeblehang
-nu, ka ɬdhe Atanna -bha
'kødhigümë -nu 'ö ɬwa bø
Yesu Klisi 'ka, 'wo Zude -se
'gü bha ɬnë -nu 'dhe ɬdæs.
-A -gen -mü ɬdhe 'wøn do
'ö -nu dheeblehang Zuifö -nu
'wo -wø -nu -ta Atanna -wø
-wøn 'gü bha ɬnë ka -go
"segümë -nu 'wo -wø 'pō ka
-ta.

¹⁵ 'Mε 'wo bha ɬnë 'wo
kwa Dëmë Yesu zë, wo ɬnë
'wo Atanna -wødhiüloomë
-nu zë, 'wo ɬnë 'wo yi -wëë
-kë "dhiü ɬgban "pepe suu
wo. Wo -zë -wo me ɬgban
"pepe ɬnë- 'yaa- 'ka. Yö ɬnë-
-wøn 'gü 'yö -nu -dhe 'yaa
Atanna kë.

¹⁶ Wo ɬnë 'wo zun -sü 'ka
yi -gø zian-. 'Yaa- -nu "piü
ɬdhe 'yi Atanna -wø pō 'me
'waa Zuifö 'ka- -nu -dhe kö
-wo dha. -Wo woo 'wøn
yaa -ta ɬnë pa sië do Atanna
wëëdhö 'wo dho- 'ka. "Kεε
ɬya ö bhløc bho- -nu -gø
ɬgban wo ɬya bo.

*Pɔdhö -bha -fië -dho
Tesadthonikö -sü -bha -sü kö
-yö Timote bø waa- yee kë -sü
-dhiang 'ö- zë*

¹⁷ Yi -zë yi -bha 'ka, n
dheeblehang -nu, kwa "yan
-go 'kwëë- -yi 'yaa ɬdæs,
'kwa -dhe do 'gü -a yi ɬya
ɬgwëë, "kεε ka -dhe -zë -yö
yi zuë" "piü -kpeawo. -A "sì
ɬnë 'yaa yi -dhe, "kεε "yan
-kpan ka -bha -dhe "kakasü
-yö yi -bha.

18 'Ya- "slë mœo- -kɔ ॥gban -kɔ ॥gban 'gü kö 'yi nu mü, "keε mang Pɔdhö -mɛ -zë -yo n 'piü 'nu -zianwo ॥dhe 'a nu -kɔ do "εen ॥ple -zian kë 'nu -deewo ka "piü mü, "keε yi -kɔ ॥në 'yii ॥mœo- -bha. -A -gen -mü ॥dhe Sɔtraan ॥ya zun yi -go zian-.

19 "εen -yo ka 'gü ॥dhe yi -zu -yo -më -wɔn "wεε 'bha ॥në- 'gü, 'ö yi ॥nii -da -wɔn 'ka, "εen 'ö yi 'tɔ bho -wɔn 'ka kwa Dëme Yesu nu -yi 'ka kö 'yii kë ka -zë ka 'ka?

20 Ka ॥në 'ka yii- 'tɔbhödhe waa- yii- ॥niidadhe ॥gban 'ka.

3

1 Yö ॥në- -wɔn 'gü 'yö ॥dhe 'yi- -ga ॥dhe 'ya- "slë mœo- 'ya ॥fië- -bha, "keε 'ö ka -dho -kun yi -bha -sü "sì 'yaa yi -dhe 'zü, 'yö -dhi yi -dhe kö me ॥ple 'yi 'tɔ Atenö yö,

2 kö 'yi kwa dheebhang Timote 'ö yeng- -nu 'yi Atanna -bha yë bha- kë sië bha yö -zë bɔ, kö ॥ya nu kö -yö ka faan dɔ, kö ka 'gü 'ya 'dho ga -zu -yö Atanna -dhe -sü 'ka. -A -gen -mü ॥dhe yi 'dhang bho- "dhiü ॥dhe Atanna ॥në- -ya kö -yö kwa Dëme Klisi -bha naø -së bha-dɔ.

3 Yi- -bɔ "dhiü kë "dhiü kö -din yén 'ya 'dho 'ma ka -bha saan" 'kwa- wo sië Atanna -wɔ -wɔn 'gü bha- -wɔn 'gü. -A -gen -mü ॥dhe -a 'wɔn-kaa ॥dede ka "yaan ॥dhe saan" 'dhe 'kö bha 'yaa 'kpo 'dhang -bho -a "dhiü -mɛ 'bha 'ka tongtongdhö.

4 Ka- 'wɔn -dɔ ॥dhe "tüng 'yi gun- 'ka ka "piü mü bha, 'yii 'wɔn bha- 'bha -bin ka -gɔ. 'Yi- -to "dhiü 'yi- pö ka -dhe ॥dhe 'wɔn- -dho ॥gbaon kwa -ta, 'ö 'kwa sëë bho ॥dhe -kɔ ॥dede 'ö kë sië- 'ka bha- 'dhö.

5 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü, 'yö n -zu -yo dun 'yö 'a Timote bɔ kö -yö nu -wo ka -bha kö -naa 'ö ka -bha -zu -yö Atanna -dhe -sü 'dhö- -ta 'a- dɔ bha 'yö bha. -A -gen -mü ॥dhe kë "dhiü 'ö Sɔtraan -yö "kpënng- -kë ka -go 'ö ka -pö, 'ö yë "sinma 'yi- -kë ka -go mü bha 'ö -kë saan" -sü "fië 'ka 'ö- ॥trɔɔn 'yaa kë.

6 "Kee ॥dhe 'ö Timote ॥ya 'go mü ॥ya nu ॥ya ॥loo yö, 'ö ॥ya ka -dhiang zë yi -dhe, 'ö 'wɔn 'ö -gban ka -bha 'dhang -bho Yesu "dhiü -sü waa- -dhö 'ö ka 'gü -bha bha ॥ya ziö- yi -dhe -a -gen 'gü, 'ö ॥yaa- pö 'zü yi -dhe ॥dhe kaa -di 'pö yi -dho ॥ya ka 'kun ॥dhe -kɔ 'ö ka -dho -yö yi kun- 'ka -a 'dhö, 'yö yi zuë" -yö 'waanu.

7 Ka -bha -zu -yö Atanna -dhe -sü bha ॥në- -wɔn 'gü, n dheebhang -nu, 'yö sëëbhodhe -nu 'ö yi -bha waa- zuëdhiütæ -nu 'ö yi -bha -a ॥gbaan "gla yi -go ॥niidadhe 'gü, 'yö yi faan ॥në dɔ sië ॥taamasü ya- 'gü do 'ö dho- 'ka.

8 -A -gen -mü ॥dhe -a ma 'yi- wo ॥dhe ka -kplü -sü 'ka kwa Dëme bha- -bha kpënngkpënngdhö bha ॥ya yi gba faan -dee 'ka, 'ya kë ॥dhe "yua -kɔ ॥ya gun ॥ya ziö 'me 'ö- -go "keε 'ö ॥ya

dha- -gɔ -a 'dhö.

⁹ 'Ya yi -zv 'gɔn, Atanna
nuɛ" bho -kɔ -zian 'yi dho-
bho- 'ka ka -wɔn 'gü kö -yö yi
-zv 'kun 'yaa- -kɔ yö 'zü. -A
-gen -mü ɔdhe yi zuë" ɔnii 'ö
-da sië ka -taɔng 'yi- ma bha-
-wɔn 'gü kwa -bha Atanna
bha- wëedhö bha, -a -dhiang
zë -kɔ -zian 'yaa yi "yaan.

¹⁰ 'Ya "wlü 'yënnng- 'gü "ɛen
gbeng 'gü, "tüng "vv "tüng
'ö 'yi bheä" -zë wo sië- 'ka
Atanna -dhe, yi yi -kɔ "puu
-kpɔ -dhe, 'ö yi ɔnëng 'gü
dɔɔndɔɔndhö kö -yö zian
"pu yi -gɔ kö 'yi nu 'yi yi "yan
-kpan ka -bha, 'ö 'yi ɔbheä-
-dhe kö -yö ka -ta 'kun 'zü
-kɔ ɔgban -kɔ ɔgban 'gü kö
pë 'dhe 'ö- -wɔn ɔya 'to ka -gɔ
"tüng ya- 'gü ka -bha 'dhang
-bho -a "dhiü -sü 'gü kö -yö
ɔmɔɔ "kwëë bha, kö -ya nu
ka -dhe.

¹¹ Yi -bheä -dhe kö yöö
ɔdede 'ö kwa Dë 'ka bha
waa- kwa Dëme Yesu -wo
zian bho yi -gɔ kö 'yi -wo ka
-dhe 'gü.

¹² Yi -bheä -dhe kö ka 'ko
-nu -dho 'ö ka 'gü, 'ö dho 'ö
-wɔ 'ka me "pɛpɛ ɔgban -dho
-bha ka kë -sü -ta bha -ya
'bha -da 'gü -kpeawo kö -yö
sa, kö -yö ɔmɔɔ -dhe ɔgban
'gü ɔdhe -kɔ 'ö ka -dho -yö yi
-kë 'ka 'pö bha- 'dhö.

¹³ Kö -yö ka -zv -gban, kö
pö 'ya 'dho kë ka -bha kwa
Dë Atanna wëedhö ka -ya
'ö- wo -dı -ta bha- 'gü 'wɔn
'bha -wɔn 'bha 'gü, yi 'ö kwa
Dëme Yesu waa- -bha -yamë
-nu 'wo dho nu- 'ka bha- 'ka.

4

"Ta -kɔ 'ö Atanna -zv -kun
-a -dhiang 'ö Pɔdħö -ya zë
Tesadthonikö -me -nu -dhe

¹ ɔYa 'go yö -zë 'gü, n
dheebhang -nu, -a 'dhe 'kö
-gban "ta -kɔ 'ö 'ka dho
"ta- 'ka kö ka "dhia -yö 'ma
Atanna 'gü -a -bha, 'ya ka
ɔklang kë yö -zë 'ka 'nu, ka
yö -zë kë sië, "kɛɛ 'pë 'yi- "piü
'yi- pö ka -dhe dɔ 'kwa- wo
ya- 'gü, yö mü ɔdhe kö "ta
-kɔ -së 'ka- kë sië bha- 'bha
ɔnë -yö -da 'gü kö -yö 'dho-
'ka -kpeawo. 'Wɔn 'yi bheä"
sië ka -dhe -a 'gü 'ö 'yi- 'gü
-gbeuu kë sië kwa Dëme Yesu
'tɔ 'gü bha 'yö bha.

² -A -gen -mü ɔdhe -dhio
-wv 'ö kwa Dëme Yesu -ya
-wɔ yi "dhi 'yi- dɔ ka -ta bha
-yö ka "yaan.

³ Yi- -pö ka -dhe ɔdhe
'pë 'ö Atanna 'gü -së, 'ö-
-dhidhewɔn 'ka, yö -mü ɔdhe
kö 'ka ka -dı 'kun -së, kö me
'bha 'ya 'dho pö yö ka -bha
'wɔn 'bha -wɔn 'bha 'gü, "kɛɛ
kö 'ka ka -dı 'kun "kwɛɛkwɛɛ
kë -sü ɔnë- -gɔ.

⁴ Yö -mü ɔdhe kö me
'ö "dhö ɔyaa- pö 'ö dhe
'sü, kö- 'sü -kɔ -yö kë ɔbh-
lëësü Atanna wëedhö "ɛen
me "bhui -nu wëedhö.

⁵ kö 'ka 'dho ka -kɔ "kan
ka -dı -wɔn "dhiü 'ö 'wɔn
'ö -gban "kwɛɛkwɛɛ kë -sü
-bha bha- -kɔ -yö -ziö ka -gɔ
ɔdhe 'me 'waa Atanna dɔ-
-nu 'dhö.

⁶ 'Wɔn 'ö Atanna 'gü -së,
yö -mü ɔdhe kö me 'bha 'ya
'dho kë -da ɔsɔng yaa suu
bha- 'ka wo 'ko -gɔ 'kɔɔme
'ka, 'ö- -me -bha dhe bho- -gɔ

-a -bha faandhe 'ka, "εεν 'ö -ziö ɬkeng-. 'Wɔn suu bha 'ya- -dhio dō ka -ta 'nu 'ya yi kongga ziö- 'ka ka -dhe "sεε gløglødhö. -A -gen -mü ɬdhε 'me 'wɔn suu bha- -kē kwa Dēme -dho 'wɔn bho- 'gü.

⁷ -A pō 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü ɬdhε Atanna 'yii kwa -dhe kö 'kwa -tosea kē ɬniësü -zé 'gü, "kεε kö 'kwa kwaa- kwa kē -sɔng zizi -nu bha ɬnë- 'zü kö 'kwa -ya -a -bha -ya 'gü.

⁸ -A kē "dhü -sü bha- 'gü, me "vu me 'ö 'yii -dhio 'a- dō ka -ta bha- ma, kö 'yii -kō me "bhui- -zé -wu 'ka, kö Atanna 'ö ö -bha 'Nii- "slüüslü ɬgbao ka -go bha ɬnë- -me -yö -kō -wu 'ka bha.

⁹ -A 'dhe 'kö -gban ka 'ko -dhɔ -bha 'ka 'kö kē -sü 'ö Atanna -bha zian -ta bha- bha, -yö n 'gü ɬdhε yö -zé -pō ka -dhe -gen 'yaa 'dhö 'zü; -a -gen -mü ɬdhε yöö ɬdede ɬya ka ɬklang kē yö -zé 'ka.

¹⁰ -A pō 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü ɬdhε kwa dheeblehang -nu 'wo 'dhang bho 'pō Yesu "dhiü ɬdhε kwa 'dhö, 'wo ka -bha Maseduanö -sε ɬgban "pεpε 'gü -a -nu -dhɔ -yö ka -kē. "Kεε 'wɔn 'ö yi "piü ɬdhε 'yi- pō ka -dhe dō 'kwa- wo ya- 'gü, yö -mü ɬdhε kö -dhɔ 'ö ka -go bha- bha ɬnë -yö -da 'gü kö -yö 'dhö- 'ka "dhiü -kpeawo, n dheeblehang -nu.

¹¹ Kō 'ka ka 'gü dō "gbuu- 'ka -tosea kē "yēnng ɬdhië 'gü, kö 'ka -ya ka -dī -go -wɔn -nu ɬnë- zuēn -ta, kö 'ka ka -dī -bha yē kē kö 'ka ka -bhöpē

ɬsɔɔ ɬdhε -kō 'yi- -dhio dō- 'ka ka -ta bha- 'dhö.

¹² Kē "dhü kö 'ka kē ɬbh- lleeësü 'me 'waa 'dhang bho Yesu "dhiü -a -nu 'gü, kö ka -kwεε 'gbiin- 'ya 'dho me 'bha kē.

'Wɔn 'ö -gban 'me ɬwa ga -a -nu -bö -sü waa- kwa Dēme nu -sü -bha -a -dhiang 'ö Pɔdhö -ya zē Tesadthonikö -me -nu -dhe

¹³ N dheeblehang -nu, 'yaa yi "piü ɬdhε 'wɔn 'dhε 'ö -gban 'me 'wo ga Atanna -bha zian -ta -a -nu -bö -wɔn -bha bha 'ka kē- 'gü ka tii -bha, kö -wëë -yö bɔ ka -ta ɬdhε 'me- -nu -zu 'gɔn -sü 'yaa 'wɔn 'bha -wɔn 'bha -dhε -dhækpaɔ dhia" 'gü -a -nu 'dhö.

¹⁴ -A -gen -mü ɬdhε ɬya kē ɬdhε 'dhang -bho "dhiü -sü -zé ɬya kē kwa -go ɬdhε ga 'ö Yesu -ya wo bha -yö kē -bö, kö -ka -kwa 'dhang bho- "dhiü 'pō ɬdhε Atanna -dho bɔ Yesu -ta 'ö waa- 'me 'wo to- -bha zian -ta 'wo ga bha- -nu -bö 'pō.

¹⁵ -A 'klɔɔ- -mü ɬdhε -wu 'ö kwa Dēme -ya dō yi "dhi kö 'yi- pō ka -dhe -kaa -ga 'ö ya. -Ya -pō ɬdhε -a nu "tüng 'dhö dho ɬloo 'me 'ö kwa -bha kö kwa -tun "yaandhe 'ka -a -bha zian -ta bha, kwa -zé 'kwii 'dho -da 'me ɬwa ga 'nu -a -nu "dhiü kö 'kwa 'dhö- "piü.

¹⁶ "Kεε kwa Dēme yöö ɬdede -a -bha -go dhang- 'gü -sü 'ka, Atanna -bha "kië -nu -gɔmε do- -dho -a "kwikan 'ö 'kwa- ma, 'ö -bha "truu -yö -wi 'ö 'kwa- ma, 'yö gun -na

'go dhang- 'gü 'ö ॥lco, 'yö 'mε 'wo to- -bha zian -ta 'wo ga bha 'wo -bö ॥kö -bleesü.

¹⁷ ॥Ya 'go mü 'yö 'mε 'kwa dho 'to "yaandhe 'ka waa 'mε 'wo -bö bha mε ॥gban 'kwa -tɔn kun kwa "kwëe, 'yö 'kwa dho dɔ kwa Dëmε -go zian- dha 'kpong- 'gü, 'yö 'kwa -kpan -bha 'tëng- -ta, 'yö 'kwa gun -na -tosea kë -a "piü -todhü 'ka.

¹⁸ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, -ka ka 'ko -nu -zu -gban -wu -nu bha ॥në- 'ka.

5

¹ -A 'dhe 'kö -gban yi 'ö kwa Dëmε dho nu- 'ka waa- -a "tüng -zë -bha, n dheebleh -nu, -yö n 'gü ॥dhe yö -zë -pö ka -dhe -gen -zian 'yaa 'dhö.

² -A -gen -mü ॥dhe ka yö -zë 'wɔn -dɔ 'kpakpadhö ॥dhe -a nu -sü -dho "kan ॥në- wo mε ॥gban 'gü ॥dhe ॥kwaanme -yö nu gbeng.

³ "Tüng ॥dede 'ö mε "bhui- -nu 'wo- pö sië- 'ka ॥dhe: «'Aa "se ॥ya 'waanu, 'kwa -ya kwa -dù 'flëe- 'gü bha ॥në 'güseedhe dho "kan- -nu 'gü -a 'ka ॥dhe -kɔ 'ö 'në 'kpo "gblüüdhëpiü -yö zun- 'ka 'gbiodhe -nu -bha bha- 'dhö, 'yö 'waa dha- -gɔ tong- tongdhö.

⁴ "Kee ka -zë, n dheebleh -nu, 'kaa 'wɔn yaa 'gü kö yi 'ö bha -yö "kan ka 'gü ॥dhe ॥kwaanme -yö -kan mε 'gü.

⁵ Ka -zë ka -tosea -së kë sië, kwa -zë 'wɔnyaakëmε 'yaa -mü kwa 'ka 'zü.

⁶ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, 'kwa 'dho yi zë ॥dhe mε

-kpea 'dhö, -kwa -ya kwa "yaan kö 'kwa kwa -dù 'kun -së.

⁷ -A -gen -mü ॥dhe yi 'ö mε -ya zë bha -ya -zë gbeng ॥në- 'gü, 'yö 'mε woo -dù 'pö 'wo we kpo wo -dù -gɔ bha 'wo -kpo gbeng.

⁸ "Kee mε 'ö kwa -zë 'kwa -dhepuudhe 'gü -mε -nu 'ka bha, -ka -kwa kwa -dù 'kun -së, kö -dhɔ waa- -zu -yö Atanna -dhe -sü 'ö kwa -gɔ bha, 'kwa- -da kwa -bha ॥dhe -piö "bhëe 'dhö, kö dha -sü kö 'kwa -tosea -së kë Atanna "piü, 'ö kwa -zu 'dhö- 'gü bha -yö kë kwa -gɔ ॥dhe -piö gbla- 'dhö kö 'kwa- -ya kwa -gɔ -bha.

⁹ -A -gen -mü ॥dhe Atanna -yö kwa -da "dhü kö 'kwa dha ॥në wo kwa Dëmε Yesu Klisi 'saa- 'gü. 'Yii kwa -da kö 'ö 'wɔn -zë wɔ kwa -ta.

¹⁰ -A 'klo- -mü ॥dhe Yesu Klisi bha ॥në ga kwa -wɔn 'gü, kë "dhü kö -a nu "tüng ॥ya ॥loo kö kwa kwa "yaan oo, "ëen kö 'kwa ga 'zü oo, kö 'kwa -tosea kë -a ॥yënn 'gü.

¹¹ ॥Dhe 'ö "dhü, -ka ka 'ko -nu -zu -gban, kö 'ka ka 'ko -nu faan dɔ yi ॥gban 'ka ॥dhe -kɔ 'ka- kë sië- 'ka bha- 'dhö.

-Dhio 'ö Pɔdhö waa- ö "tayɔɔ -nu 'wo- dɔ Tesadthonikö -mε -nu -ta waa- -a -nu ॥tuabhonaa -nu

¹² Yi -bheea ka -dhe, n dheebleh -nu, kö 'mε 'wo Atanna -bha yë kë sië ka kpö 'gü, 'ö 'wo- -gleng -da sië ka -bha, 'ö 'wo ka "dhiü -ziö wo sië bha 'ka- -nu -ya ॥bhlëe 'gü,

¹³ -kaa -nu ॥bhlëë -ya ॥dedewo kö- -nu -dho -yö ka kë yë -së 'wo- kë sië bha- -wɔn 'gü. ॥Ya 'go mü, (ka zuë" -yö kë ka 'ko "piü -sëa,) kö 'ka dhi ka 'ko -dhe -kpeawo.

¹⁴ Yi -bheä 'zü ka -dhe, n dheeblehang -nu, kö "wlaamë -nu 'wo -tosea kë sië "bhlu-ubhludhe 'gü ka kpö 'gü bha 'ka -ya -nu "yan 'gü kö 'ka ka -ko -ya 'më 'ö- -nu -din ॥ya yén bha- -nu zuë" -ta. Kö 'ka 'më "sì 'yaa- -nu -dhe Atanna -bha zian -ta bha- -nu -ta 'kun, kö ka zuë" -yö kë -sëa me ॥gban "përe "piü.

¹⁵ -Kaa kë -së kö me 'bha 'ya 'dho 'wɔn yaa "ycc bho 'ö "teado -go 'wɔn yaa 'ka, "kees -ka 'wɔn -së ॥në- kë -dhe mœ- yi ॥gban "përe 'ka ka 'ko -dhe, "eeen me ॥gban "përe -dhe.

¹⁶ Ka ॥nii -yö -da yi ॥gban "përe 'ka.

¹⁷ Kö ka 'gü 'ya 'dho ga -bheä Atanna -dhe -sü 'ka tongtongdhö,

¹⁸ "eeen kö 'ka- nue" bho 'wɔn ॥gban "përe suu 'gü, -a -gen -mü ॥dhe -ya "piü ॥dhe 'ka yö ॥në- kë "tüng ॥gban 'gü ka -bha -kë Yesu Klisi -bha 'ka -sü -wɔn 'gü!

¹⁹ 'Ka 'dho zian ta -a -bha 'Nii- 'ö ka 'gü bha- -go 'ö 'ö bo -a -wɔn -pëng -dö ka 'ka -sü 'ka.

²⁰ Kë "dhü 'ö 'ka -ya -wø 'ö -dö ö -wudhiüloome "dhi bha- -san 'ka!

²¹ "Kees -ka 'wɔn "përe bha- ॥gban -ga 'kpakpadhö -së 'ka, kö- 'dhe 'ö -së, 'ka- 'sü ka -bha 'ka.

²² -Ka ka -dö 'kun -së kö 'ka 'dho 'wɔn yaa suu "vu suu 'bha kë.

²³ Atanna 'ö zuëwaanusü nu më -dhe bha -yö bian bho ka -bha -ko ॥gban -ko ॥gban 'gü kö -yö ka "zu, kö ka -dhü -to "dhü -sü, ka 'nii- oo, ka -wü oo, -wo 'to "puu 'ka kö pö 'a 'dho kë- -bha kwa Dëme Yesu Klisi nu -yi bha- 'ka!

²⁴ Atanna 'ö ka -dhe kö 'ka kë ö -bha 'ka bha ॥në dho- kë "dhü, -a -gen -mü ॥dhe yö -zë 'yaa "plüün 'gü "fië bho.

²⁵ N dheeblehang -nu, -ka bheä"- -dhe yi -wɔn 'gü 'pö.

²⁶ -Ka kwa dheeblehang -nu "përe 'wo Yesu -bha 'ka mü, -a -nu ॥gban "përe ॥tua bho yi -dhe 'gbë, kö 'ka ॥loo ka 'kwëë- ॥dhe dheeblehang -zë -nu 'dhö.

²⁷ A -bheä ka -dhe kwa Dëme 'tö 'gü kö 'ka dö "gbü- 'ka 'sëedhe ya- -wø pö kwa dheeblehang -nu "përe 'wo ka -go "se 'gü mü bha- -nu -dhe.

²⁸ Kwa Dëme Yesu Klisi -bha -gasite bha -ya kë ka -dhe (yi ॥gban "përe 'ka)!

**'Sëëdhë ॥ple -naa
'ö Pödhö -ya bɔ
Atanna -bha
'kɔdhigümë -nu
'wo
2 Tesadthonikö
-pö 'gü -a -nu -dhe**

¹ 'Më 'ka Atanna -bha 'kɔdhigümë -nu 'ka "ɛ "pəpedhö Tesadthonikö -pö 'gü, 'ö 'ka -ya -sü 'ka kwa Dë bha waa- kwa Dëmë Yesu Klisi -nu -bha -ya 'gü, mang Pödhö -me 'dhö, Sidhiven 'dhö, Timote 'dhö, yi ॥në 'yi 'sëëdhë ya- bɔ ka -dhe.

² Atanna 'ö -kë kwa Dë 'ka bha waa- kwa Dëmë Yesu Klisi, -wo ka gba zuëwaanusü 'ka, kö -wo -gasite kë ka -dhe yi ॥gban "pəpe 'ka.

Za 'ö dho dɔ Klisi nu -yi 'ka -a -dhiang 'ö Pödhö -ya zë Tesadthonikö -me -nu -dhe

³ -A -dheea -bha ॥dhe 'yi Atanna nue" bho yi ॥gban 'ka ka -wɔn 'gü, n dheebhang -nu. "Këe 'sa -a kë -kɔ 'kɔ 'dhö 'yö bha, -a -gen -mü ॥dhe ka -bha -zu -yö Atanna -dhe -sü 'bha ॥në -da sië -ta do 'ö dho- 'ka, waa- ka -dho -bha ka 'ko kë -sü 'dhö.

⁴ Yö ॥në -wɔn 'gü 'yö yi -gen gbo 'dhö "gblügblü Atanna -bha 'kɔdhigümë -nu kpö 'gü -dhe 'gbe 'gü ॥dëe, -a -gen -mü ॥dhe Atanna -wɔn 'ö ka -go "yi 'yaa zun- -bha, ka 'dhang bho -sü -ya "dhiü 'kpakpadhö. 'Wɔn -nu 'wo -wɔ ka -ta ka -bha 'dhang

-bho Yesu Klisi "dhiü -sü -wɔn 'gü, saan" -nu 'ka- wo, -a 'bha 'yii ka -kɔ bho Atanna -wɔn -bha. -Yö yi zuë" ॥nii -da ॥dedewo.

⁵ Më -ya 'wɔn -dɔ yö ॥në -bha ॥dhe: -Yö -dɔ 'wɔn bho -dhe 'ka 'koo, ॥dhe 'yaa du 'to 'wɔn 'bha -bha. ॥Dhe -yö teanwɔn -dɔ ö -me -go. Yö ॥në -wɔn 'gü, 'yö ö -kɔ -ya ka -bha kö -a -bha -gblüdëdhe 'ö ka -wëëdhe 'dhö bho sië -wɔn 'gü bha, 'ka ka -due yö mü.

⁶ Yö ॥në -zɔn ॥dhe 'wɔn 'ö Atanna dho- kë bha pö 'yaa -bha; -a -gen -mü ॥dhe -yö -dho 'wɔn "gbui- wɔ 'me 'wo ka -wëëdhe bho sië bha- -nu -ta.

⁷ 'Yö 'me ka -wëëdhe ॥ya bho bha ka gba -ya -dù 'fleëë -'gü -sü 'ka yi "piü yi 'ö kwa Dëmë Yesu dho 'go- 'ka dhang- 'gü 'ö nu, waa- -bha "kië 'gü "gbui- -nu 'wo- -bha medhe -gban ॥wlöö -a -nu 'dhö bha- 'ka,

⁸ kö pëng 'nëe- -yö dɔ sië -nu -ta -mlangmlangdhö (Atanna -bha 'gügbuidhe 'ka), 'yö 'wo 'wɔn -wɔ 'me 'waa Atanna dɔ, waa- 'me 'waa wo -gɔ 'dho "sia- 'wɔn -taɔng -së 'ö -gban kwa Dëmë Yesu -bha bha- -dhe, 'ö 'waa 'dhang bho- "dhiü bha- -nu -ta.

⁹ 'Güseedhe 'ö -naa 'to -dhe 'yaa 'dhö ॥në dho wɔ -nu -ta. -Wo -dho kë kwa Dëmë 'ka ॥gbleen, 'wii 'dho wo -gen -da -a -bha -gblüdëdhe ॥bhliëesü 'ö -mɔɔc- 'ka 'yaa 'dhö bha -kë -dhe 'gü.

¹⁰ ॥Ya kë ॥dhe -a nu -yi
bha ॥ya ॥loo, me "pepe 'kwa
"wı -sü 'ka -wɔn -bha 'ö 'kwa
-ya -sü 'ka -bha -ya 'gü bha,
kwa -dho -a 'tɔ bho, 'ö 'kwa
wɛa ॥loo- -dhe. Kaa -dı 'pö
ka -dho kë 'me 'wo "dhü bha-
nu kpö 'gü, -a -gen -mü ॥dhe
ka 'dhang bho -sü -yö Atanna
-bha naɔ 'yi- dɔ ka -gɔ bha-
"dhiö, 'ö 'ka -ya -sü 'ka- -bha
-ya 'gü.

¹¹ Yö ॥në- -wɔn 'gü 'pö, 'yö
yi 'gü 'yaa ga -bheea ka -wɔn
'gü -sü 'ka, kë "dhü kö -yö
ka -ta 'kun, kö 'wɔn -së 'ö
ka -dhe 'ka bha 'ka ka -duɛ
yö -bha, kö -dı -bha faan 'ö-
'gü bha, -ya 'bha -da ka 'gü,
kö 'wɔn -së "pepe 'ö- kë -dho
'dhö ka -bha kö ka -kɔ -yö
॥mɔɔ- ॥gban kë -sü -bha, kö
ka 'dhang bho -sü 'ö- "dhiö
bha 'ka- 'gü -ta 'sü.

¹² ॥Ya kë "dhü, kwa Dëme
Yesu 'tɔ- -dho bho ka -bha,
'yö kaa -dı 'pö ka 'tɔ 'dhö bho
-a 'saa- 'gü, -gasite 'ö waa-
kwa -bha Atanna 'wo- -kë ka
-dhe bha- -wɔn 'gü.

2

'Wɔn 'ö -gban Klisi nu -sü
-bha -a -dhiang ॥ple -naa
'ö Pɔdhö -ya zë Tesadthonikö
-me -nu -dhe

¹ ॥Ya 'to- 'dhe 'kö -gban
kwa Dëme Yesu Klisi nu -sü
waa- kwa -lookota -sü 'ö-
-kuu "dhiö bha yö -zë -bha,
n dheebhang -nu, a -bheea ka
-dhe kö

² "suü 'ya 'dho -da ka 'gü 'ö
ka "gblüüdhö -yan ॥gban -yö
wü "dhü -beang 'ka ॥dhe yi
'kpii- bha ॥ya ॥loo. -A -gen
-mü ॥dhe me- -dho ॥sloɔ 'wo

nu 'wo ka zuë" ॥kaan "kwëë
wo -wü 'ka 'wo ॥suasua -nu
-kë ka -dhe 'wo- pö wo -zë
Atanna -bha Nii- ॥ya dhiang
zë wo -dhe, ॥dhe kwa Dëme
-bha za dɔ -yi bha ॥ya ॥loo,
-wo -dho ॥mɔɔ- -bha 'wo- pö
॥dhe me- Atanna -wü "dhiö
॥loo me -bha, "εen ॥dhe me
-ya -wü pö me -dhe, "εen 'wo-
pö 'zü ॥dhe yi ॥në 'yi 'sëedhe
bɔ- -nu -dhe 'yi- pö ॥dhe kwa
Dëme nu -yi bha ॥ya ॥loo.
"Kee ॥waa- pö ka -dhe "dhü,
'ka 'dho ka "tu 'to- -bha!

³ Me 'bha 'ya 'dho
"kpénng- kë ka -gɔ -kɔ 'bha
-bha 'bha 'gü 'ö 'ka 'dhang
bho- "dhiö. -A -gen -mü
॥dhe "sanni yi 'ö "dhü bha
-yö ॥loo, kö me ॥gban ॥wa
wo ॥taa yö Atanna -gɔ, kö-
-bha 'tɔng- ॥bhleësiöme 'ö-
"dhiütodhe dho kë 'güseesü
॥në- 'ka bha ॥në ॥ya nu.

⁴ Me 'ö bha -yö -dho ö
-dı fië- bho pë "pepe 'kö
'wo- -dhe -zlan "kpüng ya-
॥taa, 'ö 'wo- -dhö -zë -kë -a
॥gban "pepe -bha. -Yö -dho
'dho- "dhiö 'ka "dhö 'ö dho 'ö
-ya Atanna -dhökëgükö -nu
॥gban -zian 'gü 'ö- pö yö ॥në
'ö Atanna 'ka.

⁵ "εen 'wɔn -nu bha- pö 'a
gun- wo sië ka -dhe kö a ka
"piü mü bha ॥ya 'go ka "yaan
-ee?

⁶ 'Sa 'pë 'ö- -wɔn 'gü 'yö
'wɔnmakoomë 'kpii- bha 'yii
nu ॥kö bha ka- -dɔ. -A -wɔn
'gü 'yii kë 'dho ॥mɔɔ nu -sü
-bha kö -a nu "tüng 'ö Atanna
-ya -ya 'yii ॥loo ॥kö.

⁷ 'Sa -a 'wɔn yaa kë -faan
'ö -bin -sü 'ka bha, yö -zë ॥ya
-da -sü zü bho 'nu me "bhü-

-nu 'gü. 'Wən do 'ö ɬya 'to yo
-mü ɬdhe kö 'me 'ö zun -sü
'ka- -go zian- bha yō ɬnē -yo
'go- -go zian-.

⁸ Yō -zē ɬya 'go- -go
zian- yi 'ö- 'ka kö 'wən yaa
-gədəakpluu bha- nu "tüng
ɬya ɬloo. "Kee ɬya kē ɬdhe
kwa Dēmə Yesu ɬya nu, "tee
'ö go- "dhi -yo -dho me bha-
zē, 'yo- -bha medhe 'bhü 'ö
dho nu- 'ka bha- -kē "gbü-
-sü bha 'ö -kē 'wən yaa
-gədəakpluu bha- -bha -bho
"dhiü -sü 'ka.

⁹ 'Wənmakoomə bha- -dho
ö zü -gban Sətraan ɬnē-
'gü, 'yo nu 'yo "dhabhliwən
"gblügblü -nu waa- 'wən -nu
'ö me yaa- -dhe yō 'ö- 'wən
-yo me kən, 'ö teanwən
ma me "bhü- -go 'koo bha-
ɬgban "pepe suu -kē, kē "dhü
kö 'ö- -nu -zian kē- -bha.

¹⁰ -Yō -dho "slē suu yaya
ɬgban 'do 'do kē me "bhü-
-nu -go kē "dhü kö 'ö zian
ɬdheng- -nu -go. -A -kə -dho
ɬməc 'me 'wo ɬdhengmə -nu
'ka -a -nu -bha, teanwən 'ö
dho- -nu dha 'nu bha- -dho 'ö
'yii- -nu kē 'ö 'wii "wı- -wən
-bha bha- -wən 'gü.

¹¹ "Wı 'ö 'wii- wo teanwən
bha- -bha "dhü bha ɬnē -wən
'gü, 'yo Atanna dho 'dhang
-bho ɬsua -wən -nu "dhiü
zuëga -da -nu "gblüü-, kē
"dhü kö ɬwa ɬsua -zian kē-
-nu -dhe kö -yo bho- -nu 'gü
tean- -bha.

¹² Kö me "vv me 'ö 'wii
'dhang bho teanwən "dhiü 'ö
'wən yaa kē -sü ɬnē - "dha
-yo gun- -nu 'gü bha Atanna
-bha za -ya -nu zē.

Dhiang 'ö Pədhö -ya zē 'ö

-gban Atanna -bha kwa -ya ö
-bha -ya 'gü -gen -bha

¹³ N dheebhang -nu, ka
-dho -yo kwa Dēmə -kē
ɬdedewo, -a -wən 'gü -a
-dheə -bha ɬdhe 'yi Atanna
nuə" bho yi ɬgban "pepe 'ka
ka -wən 'gü. -A pō 'a- wo
"dhü bha- 'kləc- -mü ɬdhe
-yo ka -ya -dū -ta 'wən ɬgban
zübho "tüng 'gü kö- -bha
'Nii- "slüüslü -yo ka "zu, kö
'ka 'dhang bho teanwən bha-
"dhiü kö 'ka dha.

¹⁴ 'Wən -taong -sē 'ö -gban
Yesu -wən -bha, 'ö 'yi- pō ka
-dhe bha ɬnē Atanna -yo bō-
-ta, 'yo ka -dhe kö 'ka kē dha
-me 'ka, kö 'ka kē -toseakēmə
'ka kwa Dēmə Yesu Klisi -bha
'təbhədhe yi 'ka dhia".

¹⁵ ɬDhe 'ö "dhü, n dheeb-
hang -nu, -ka dō kwa Dēmə
-bha zian bha- -ta
gbənngdhö, kö 'wən -nu 'yi
ka ɬclang -kē 'ka yi "dhi oo,
-a 'dhe 'yi- -ya 'sēedhe 'gü
'yi- bō ka -dhe oo, kö 'ka dō
"gbü- ka -zu 'ya 'dho bho-
'bha 'ka, "kee kö 'ka- ma kö
'ka- 'gü -wən kē.

¹⁶ Kwa Dēmə Yesu Klisi yōö
ɬdede, waa- kwa Dē Atanna,
'ö kwa -dho -ya -kē, 'ö -gasite
-kē kwa -dhe 'ö kwa gba faan
'ö 'yaa yēn -a 'ka, 'ö kwa saan
-sē -ya -sü 'ka -dhekpač dhia"
'gü bha,

¹⁷ -wo ka -zu -gban kö -wo
ka faan dō 'wən -sē -dū -sləc
ɬnē- kē -sü -bha, kö -wo ka
-ta 'kun kö -wu "pepe 'ö dho
'go ka "dhi -yo kē -wu -sē
ɬnē- 'ka.

'Pē 'ō Pɔdhö -ya pō Tesadhonikö -me -nu -dhe -bhεa -wo -wɔn 'gü -sü -wɔn 'gü

¹ 'Ö "dhü 'pō, n dheebhang -nu, -ka bhεa" Atanna -dhe yii -dī 'pō yi -wɔn 'gü kö kwa Dëmë -wu yi- pō sië bha -yö sa kö -yö 'dho -dhe ɔgban "pεpε 'gü, "kεs kö -wa ɔbhłēē -ya 'pō ɔdhe -kɔ 'ka- ɔbhłēē -ya sië 'ka ka kpö 'gü bha- 'dhö.

² -Ka bhεa" 'pō yi -wɔn 'gü kö Atanna -yö yi dha "gblüyaame -nu 'wo 'wɔnmakooame -nu 'ka bha- nu -go. -A -gen -mü ɔdhe me ɔgban "pεpε -zé 'wii 'dho kë 'dhang bho kwa Dëmë Yesu "dhiö -me 'ka.

³ "Kεs kwa Dëmë bha 'yaa -wu ɔple pō, -yö -dho ka gba faan 'ka 'ö ka dha Sɔtraan -go.

⁴ -Yö yi -zu -gban -sü 'ka 'kpakpadhö ɔdhe -dhio 'yidɔ ka -ta bha ka- 'gü -ta 'sü sië, ɔdhe ka -dho -a kë "dhü 'ka dho- 'ka "dhiö -kpεawo.

⁵ Kwa Dëmë bha -yö Atanna -dhɔ -da 'ka -zu -bha, kö zuësəadhë 'ö gun- -go bha -ya nu ka -dhe.

Yē kë -dhio 'ö Pɔdhö -ya dɔ Tesadthonikö -me -nu -ta

⁶ Yi -dhio -dɔ ka -ta, yi dheebhang -nu, kö 'ka "ta -kɔ -së kë, "kεs me 'dhe 'kö yö -zé 'ö -gleng 'yi- -da ka -bha bha- ɔgban to 'ö -tosea -kë "fuvfuvudhë 'gü, yi- -dhe ka -go kwa Dëmë Yesu Klisi 'tö 'gü kö 'ka "kan- -me -bha.

⁷ -Tosea kë -kɔ 'yi- -kë 'ka ka kpö 'gü kaa ɔdede ka- -dɔ. -A -wɔn 'gü, -a -pō ka -dhe

-gen 'yaa 'dhö ɔdhe -ka yi -gen -ga; -a -gen -mü ɔdhe ka- 'wɔn -dɔ ɔdhe 'yii -tosea kë "fuvfuvudhë 'gü.

⁸ 'Yii -da me 'bha 'gü köngga 'ka kö yi- -bha pë -bhö -gɔ "wεεwεε, sëë ɔnë 'yi- bho, yë ɔnë 'yi- -kë yi -kɔ 'ka "binma -dhekpao, saan" ɔnë 'yi- sü 'yö 'yi yi -gɔ -wɔn -nu -kë, kë "dhü kö yi -kwεε 'ya 'dho 'ma me 'bha 'ka.

⁹ 'Yii kë ɔdhe -a kë 'yi gun- wo sië "dhü bha, ɔya kë "dhü kö 'yaa ɔmɔ ɔnë -wo -bha 'nu kö 'yi yi -kwεε -ya ka ɔgbin-. Yi- -kë "dhü kö 'ka yi -gen ɔnë -ga kö 'ka ka -bha kë ɔdhe yi -bha 'dhö.

¹⁰ -A -gen -mü ɔdhe 'yi gun ka "piü mü bha -dhio 'yi- dɔ ka -ta yö -mü ɔdhe 'ka yë ɔnë -kë. ɔDhe me "vu me 'ö 'yaa "wι- -bha kö -yö yë kë, -a -dhε 'yaa -bha ɔdhe- -me -yö pë -bhö 'pō.

¹¹ "Kεs yö -zé ɔgban 'gü, 'ya -ya yö, yi- -ma -nu wo ɔdhe me 'bha -nu -wo ka kpö 'gü 'ö 'waa "wι- -bha kö -wo yë -zé kë, 'ö 'wo "wlaa- ɔnë zé sië "wεεwεε 'yö 'wɔn 'yaa- -nu -bha 'wɔn 'ka 'wo- -kë woo- 'wɔn 'ka.

¹² 'Mε 'wo "dhü bha yi- -dhe -nu -go 'ö 'yi- -dhio dɔ- -nu -ta glögldhö kö -wa zé wo -bha -kë kwa Dëmë Yesu Klisi -bha me 'ka -sü -wɔn -dhe kö -wo dɔ "gbiι- -wo wo -dīa yë kë kö -wo wo -bhöpë ɔslɔɔ -wa -bhö.

¹³ "Kεs ka -zé ka 'gü 'ya 'dho ga 'wɔn -së kë -sü 'ka, n dheebhang -nu.

¹⁴ 'Mε 'yii -dhio 'yi dɔ sië
ka -ta 'sëédhε ya 'gü ya- 'gü
-ta wo, -ka ka "yan 'kpɔ- -mɛ
"piü kö 'ka "kan- -mɛ -bha kö
'yiö- -yö dɔ- -bha.

¹⁵ "Kεε 'ka 'dho- 'sü -zë wo
dhe ka 'yaɔ- 'dhö, -kaa 'sü
dhe ka dheeblehang 'dhö kö
'ka- -zu -bö -a -dı -wɔn 'ka
siësië.

¶Tuabthonao -totaamasü

¹⁶ ¶Ya 'go yö -zë 'gü,
('ma me ¶gban "pεpε ka
¶tua bho 'gbε,) kwa Dëmɛ
'ö zuëyagblüö- -go 'go -dhe
'ka bha -yö ka zuë" 'waanu
"töng ¶gban -töng ¶gban 'gü,
-kɔ ¶gban "pεpε suu 'gü! -Yö
'to me ¶gban "pεpε ka "piü!

2th3 15

¹⁷ ¶Tuabthonao 'kö ya
mang Pɔdhö -mɛ mang
¶dede ¶në 'a- yö -zë -ben zë
n -dı kɔngga 'ka. N -kɔ "gluu
-ya -kɔ 'a- -ya 'ka 'sëédhε
"pεpε 'a- -kë -a 'gü 'yö bha.

¹⁸ Kwa Dëmɛ Yesu Klisi
-bha -gasite bha -yö kë mɛ
¶gban "pεpε ka -dhe.

'Sëëdhë -bleesü 'ö Pödhö -ya bɔ 1 Timote -dhe

¹ Mang Pödhö -me 'ö Atanna 'ö kwa Dhame 'ka bha 'ö n -ya Yesu Klisi 'ö kwa "yan 'dhö- -go klöklödhö bha- -bha bɔme 'ka bha ma ɔnë 'a 'sëëdhë ya- bɔ i -dhe.

² A -bheə Atanna -dhe kö waa- kwa Dëmë Yesu Klisi 'ö 'dhö i -wëë -ya -nu kë, kö -wo -gasite kë bhii Timote -me 'i -kë n -dī 'kpɔ -në 'ka 'dhang -bho Yesu "dhiü -sü 'gü bha i -dhe kö -wo i -gba zuëyagblöö- 'ka.

Pödhö -bha Timote -zv -bö me -bho ziantame -nu -wɔn 'ka -kɔ

³ 'Ö gun kö maa 'dho Maseduanö -se 'gü, a kë -wɔ -kpɔ i -bha 'a- pö 'i 'to Efiezö -pö 'gü. 'Wɔn 'ö n "piü 'a i -zv -bö 'ka -deewo 'zü bha 'yö bha. -A -gen -mü ɔdhe me -bho Atanna -bha ziantame -nu -wo 'pö- bha- 'gü. A- kë "dhü kö i -dhe dɔ 'me 'wo bha wo ɔnë- -nu -ta kö -wo wo bo- -kë "dhü -sü 'ka.

⁴ Kö 'i -dhe dɔ -nu -ta kö 'wɔn 'ö -gban -kwezelan bho -sü -nu, waa- me "bhëma -nu -bhiëë dhvng -sü dɔng ɔgleen bha- -bha -nu wo bha -wo wo kwa- -zü. -A -gen -mü ɔdhe 'wɔn 'dhe -nu 'kö 'wo bha -wo -to zaodhe -da me ɔzinng 'gü -sü ɔnë- -bha. 'Waa me -bha -zv -yö Atanna -dhe -sü 'dho "dhiü.

'Sa ɔya kë "dhü -yö Atanna -bha yë -da ɔnë- wo ɔtaama.

⁵ -Dhio 'ö bhii- dɔ "dhü bha- ga ɔdede 'ö- 'gü 'yö -mü ɔdhe zuëga 'ö "puu, 'ö 'yaa za dɔ ö -dī bha, 'ö 'dhang bho Yesu "dhiü 'kpakpadhö ɔnë -dho -yö go- 'gü.

⁶ "Këe me 'bha -nu -wo "kan -sü 'ka 'wɔn -nu 'kö 'wo bha wo -zë -a -nu -bha 'ö 'wo wo -dī ɔdheng -sü 'ka dhang plëe-, 'ö -zun "dhiü -bhlcɔ 'bha 'yaa 'dhö bha ɔnë- zë -sü 'gü.

⁷ -Ya -nu "piü ɔdhe 'wo kë me -nu -draan Atanna -bha 'tɔng- -bha -me -nu 'ka, "këe 'sa 'pë 'wo -dhang zë 'dhang bho "dhiü "sinma 'ka "dhü bha 'waa- 'gü -zian ma wo -dī -go.

⁸ Atanna -bha 'tɔng- -kë -së -wɔn -zë 'yaa kwa tii' 'ka -wɔn 'ka "ni kö -wa 'gü "ta -zë 'sü sië -së 'ka.

⁹ -A -gen -mü ɔdhe Atanna -bha 'tɔng- bha 'wii- dɔ 'me 'kö 'wo -dhɔobhaawɔn këme 'ka wo -zë -a -nu -dhe. "Këe -wa -dɔ 'me 'wo 'wɔnyaakëme -nu 'ka, 'me 'wo "gblang 'ka 'ö Atanna -san -ya -nu -kë, 'me 'wo -bha fangbho, 'ö 'wo "si bho -gɔ, 'ö 'wo wo dhe waawo dë -nu zë, "ɛen 'ö 'wo mezëme 'ka bha ɔnë- -nu -dhe.

¹⁰⁻¹¹ 'Tɔng- bha -wa -dɔ "dhü kö 'me 'wo "yénngdɔme -nu 'ka, 'ö 'wo -kë dhebhɔ 'ka -wɔn ɔnë -pö, "ɛen 'ö 'wo gɔon- -zian -kë woo- dhebhɔ 'ka, "ɛen 'zü gɔon- -nu 'ö 'wo wo -dī -kë dhebhɔ 'ka -nu wo bha waa- 'me 'wo ɔdhuëng

go, ॥suakëmë -nu "εεn -sö -bhö ॥flü -ta Atanna 'tö 'gü -më -nu bha waa- 'më 'wo 'pë 'ö naç -së 'ö -gban Atanna ॥bhlëesü bha- -bha 'töbhödhe, 'a- -naođomë 'ka bha -ya pö 'wa 'dho- kë, 'wo- -kë bha ॥në -wa -nu dö 'wonyaakëmë 'ka.

-Gasite 'ö Atanna -ya -kë Pödhö -dhe -a -dhang 'ö- zë

12-13 A kwa Dëmë Yesu Klisi nue" -bho ॥dedewo faan 'ö n gba- 'ka kö 'a- -bha "ta 'sü- 'ka bha- -wön 'gü. A- nue" bho -kø ॥gban -kø ॥gban 'gü, -a -gen -mü ॥dhe ma 'a ya 'ö gun -bleesü, ma ॥në 'a gun- bha fangbho -sü -gö -bha, 'ö 'a- -bha me -nu -wëe -kë wo, googbuihdhe 'ka kö 'maa 'wön 'bha 'wön dö, 'ö 'wön 'ö -dhi n -dhe ॥në 'a- -wö -nu -ta, "kees yö -zë ॥gban 'gü 'ö n -wëe -yö Atanna -kë, 'ö yöö -di 'pö 'ö n yö 'dhang -bho "dhiü -më 'ka 'ö n -ya ö -bha yëkëmë 'ka bha- -wön 'gü.

14 Kwa Dëmë Yesu Klisi bha ॥në -gasite -kë n -dhe -kø ॥gban -kø ॥gban 'gü, 'yö -dhe 'ö- 'gü waa- -zu -yö Atanna -dhe -sü nu n -dhe.

15 Yö ॥në -wön 'gü 'yö 'a- pö, -a pö 'wo- wo ॥sië ॥dhe Yesu Klisi -yö -nu "kpüng ॥taa kö -yö 'wonyaakëmë -nu dha bha 'yaa ॥sua 'ka. 'Dhang -bho "dhiü -wön ॥dede -mü. Me -zian 'ö nu- nu dha "dhü bha ma ॥në 'a- më -bleesü 'ka.

16 "Këe -gasite 'ö Yesu Klisi -ya -kë n -dhe "dhü bha -ya -kë "dhü kö ma ॥në 'a kë me -bleesü 'ö dho bö- -ta kö 'ö- zöñ me ॥gban "pëpë -dhe

॥dhe ö zuë" -yö -sea, ॥dhe 'kö 'bha 'wön yaa suu "vv suu 'ö- kë, "kees 'bha 'dhang -zë bho ö "dhiü, kö ॥sii 'ö 'yaa yën 'ö Atanna "piü -yö i -bha 'ka 'pö bha- 'ka.

17 A- -pö yö ॥në- 'gü ॥dhe kö Atanna 'ö "dhü, 'ö yö ॥në- bha 'yënn- 'dhö dhang- bha yi ॥gban -yi ॥gban 'ka, 'ö me 'bhaa- yö "kees 'ö 'yaa ga tongtongdhö, 'ö yöö do ॥në Atanna 'ka bha yö ॥në ॥bhlëe -yö -ya -bha, kö- 'töbhö -kpeawo kö -yö 'to- 'ka "dhü bha 'aa -yö kë.

18 'Wön ॥dede 'ö n "piü ॥töñ ॥dhe 'a- pö i -dhe -a -ga 'ö ya, Timote, n gbö. Yö -mü ॥dhe kö i -zu 'ya 'dho bhö Atanna "dhi -wu 'wo- pö i -bu 'gü (i -da -a -bha yë bha- 'gü "töng 'gü) bha ॥në- 'ka. Kö yö ॥në -yö kë i zu -gban 'gü 'ka kö 'i kë Atanna -bha -gblü bha- "kplëe 'ka,

19 kö -zu -yö -a -dhe -sü -yö kë i -gö -kpeawo, kö 'wön 'i- do ॥dhe 'bha- kë i zuë" 'yii 'dho za dö i -bha bha 'i kë yö ॥në- këmë 'ka. -A -gen -mü ॥dhe me 'bha -nu -wo -dhö 'ö- -nu zuëga 'yaa za -zian dö- -nu -bha 'zü. -A -wön 'gü, -a -nu -bha -zu -yö Atanna -dhe -sü ॥ya kë ॥dhe 'pë ॥ya ga -a 'dhö.

20 'Më 'wo "dhü bha- me 'bha -nu -mü Imene waadhezandrö -nu 'ka. Yö ॥në- -wön 'gü 'yö 'a- -nu "dhiü dö -sü 'ka Sotraan -dhe, kö -yö 'wön bho- -nu 'gü, kö woo ॥dede -wo 'yaanu -wa 'wön dö ॥dhe Atanna -bhafang bho -sü bha 'yaa -së.

2

-Bheea Atanna -dhe -gleng
'ö Pödhö -ya -da Timote -bha

¹ ॥Ya 'go yö -zë 'gü, 'wɔn -bleesü 'ö n "piü 'a- pö i -dhe 'ö 'wɔn -bleblesü 'ka, yö -mü ॥dhe kö 'me 'wo 'dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu 'ka bha -wo bheea" Atanna -dhe -sobhees 'ka, kö -wo wo -ko "puu 'kpö- -dhe me ॥gban "pepe -wɔn 'gü, kö ॥ya 'go mü kö -wa nue" bho.

² Kö -wo bheea" Atanna -dhe -gblüdë -nu waa- me "pepe 'wo -due "gblügblü 'gü -a -nu -wɔn 'gü, kö "dhü kö 'kwa -tosea kö zuëyagblüvü -ka kwa -dı 'fleëe- 'gü, -kplü Atanna -bha -sü 'ö kwa zuë" ॥gban 'ka, waa- "ta -ko -së 'ö dho kwa -bha Atanna 'to bho bha- 'ka.

³ 'Pë 'ö kwa -bha Atanna 'ö kwa dha bha- 'gü -së, 'ö -dho -ya -kë 'yö bha.

⁴ -A -gen -mü ॥dhe 'yaa -piü ॥dhe me 'bha -me 'bha 'gü -yö see-, "kees me "pepe ॥gban -wo 'dhang ॥në- bho teanwɔn "dhiü kö -wo dha.

⁵ 'Sa -a 'klöö- 'yaa 'wɔn "wëe 'ka, yö -mü ॥dhe Atanna 'yaa ॥ple, -yö doseng, 'yö 'me 'ö Atanna waa- me "bhü- -nu ॥zinng 'gü 'ö "dhü 'pö doseng, 'yö -kë Yesu Klisi 'ö -gla me 'gü bha- 'ka.

⁶ Yö 'ö bha ॥në ö -dı nu kö 'ö kë me ॥gban "pepe -go -ta 'dho -pë 'ka. Yö 'ö bha ॥në, ॥dhe 'ö "töng 'ö Atanna -ya -ya ॥ya ॥loo, 'yö nu ॥dhe -ko bha- 'dhö kö 'ö -zɔn ॥dhe 'yaa Atanna "piü ॥dhe me 'bha 'gü -yö see-.

⁷ Atanna -yö n -ya yö ॥në -naödöme 'ka, kö 'a kë Yesu Klisi -bha bome 'ka, kö 'a kë 'me 'waa Zuifö 'ka -a -nu ॥klang -kë 'wɔn 'ö -gban -zu -yö Atanna -dhe -sü, waateanwɔn 'ö -gban -bha -a 'ka -me 'ka. -A pö 'a- wo "dhü bha 'mii ॥sua kë, tean -dede ॥në 'a- pö.

⁸ -A -kë "dhü -sü -wɔn 'gü, -yö n "piü ॥dhe -dhe "vu -dhe 'wo dho bheea"- -dhe -a 'gü. Gooen -nu -wo wo -ko "dhiü "wlü kö -wo bheea" Atanna -dhe "gblüüdhe "puu 'ka, kö bheea" 'wo dho- wo bha 'wa 'dho -zoo 'to wo "gblüü- 'wo -wo, "eeen 'zü kö 'wa 'dho- wo zaödhe 'ka.

⁹ Kö dhong -nu -dı 'pö -wo so -da -a -da -ko -ta, kö -nu so -da -ko -yö dhi, kö 'wa 'dho- pö 'wo wo dhi -zian möö -wo kwi -bha -dhe -zë 'gü, -go -bo kö -wa -sö wo wo ॥taa -sü -nu, -zutakwëe -nu 'wo "sënng 'ka "eeen 'wo -zlcö 'ka -a -ya wo -bha -sü 'ka 'ö 'wo -ya so gongon -nu ॥në -nu -da -sü -wɔn zuëñ -ta ('ö 'wo me -nu "yan bo- 'ka wo -ta).

¹⁰ "Kees kö- -nu -bha -kë 'dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu 'ka -sü -wɔn 'gü, -wo -ya 'wɔn -së kë -sü ॥në -zuëñ -ta kö -yö kë ॥dhe -a -nu -bha -zutakwëe 'dhö. -A -gen -mü ॥dhe 'wɔn 'ö - -dö -yö -dhi dhong -nu 'wo - pö wo "dhi 'ka ॥dhe wo Atanna -bha 'ka -a -nu 'ka 'yö bha.

¹¹ -A -dheea -bha ॥dhe 'wo me -nu ॥klang kë sië Atanna -wu 'ka -dhe 'ö 'gü bha dhong -nu -wa ॥bhlëe -ya, kö -wo -ya "senngdhö kö -wo wo

"tu 'to, kö -wo wo -go 'dho Atanna -dhe "sia- -kɔ ဂုဏ် -ko ဂုဏ် 'gü.

¹² Mii "wɪ- -bha kö dhebhɔ -zé -yö gɔɔn- -nu ကြားလံ kë, "εεn 'zü kö -yö -ya gɔɔn- -go "dhiü. -A -dhe -bha ဂဲdhe -yö -dhe -ga ö -ta.

¹³ -A pö 'a- wo "dhü bha- -gen -mü ဂဲdhe ဂဲdhe 'ö Atanna yöö kwa -da, -yö kwa "bhəma Adan ၂në- -da -blɛesü 'yö gun -na ဧວ္ -da.

¹⁴ ၂Ya 'go yö -zé 'gü, "kpénng- 'ö စွာရာန -ya -kë me "bhui -nu -go 'yö 'wo -da Atanna "dhiü bha -ya -kë dhebhɔ ၂në- -go 'yö Atanna -wu bho ö "tuv, 'yii- kë Adan -zé -go.

¹⁵ Yö ၂në- -wɔn 'gü 'yö dhebhɔ dho dha -zé wo, "kεε 'yö dho dha 'në -kë -go -wɔn ၂në- 'gü, "kεε kö ၂ya 'to -kplü -sü ၂në- 'ka Atanna -bha, 'dhang -bho Yesu "dhiü -sü 'gü, -dho 'gü, -dī -kun -së -sü 'ö Atanna -bha zian -ta bha waa- zuësəadhe 'wo -tosea -kë dhongdhɔngsü 'ka bha -gü.

3

Dhang 'ö Pɔdhö -ya zë 'ö -gban 'me 'wo ၂mɔɔ- -bha 'wo- -ya "yan -to Atanna -bha me -nu -bha -me 'ka -a -bha

¹ Dhang 'ö maa- zë bha 'yaa ၂sua 'ka, 'dhang -bho "dhiü -wɔn -mü ဂဲdhe: Zuë" -bha Atanna -bha yë kë -sü -bha -sü, 'wo- pö -yö n "piü ဂဲdhe 'a "yan 'to Atanna -bha 'kɔdhigümë -nu -bha bha 'yaa 'wɔn yaa 'ka.

² "Kεε -a -dhe -bha ဂဲdhe me suu ö "dhü bha pö 'ya 'dho kë- -bha. Kö dhe doseng ၂në -yö kë- -me -go, kö -yö kë 'me ö ö zuë" kun ö -bha -a 'ka, kö -yö kë "yaakimë 'ka, kö- "ta -kɔ -yö kë -së, kö -yö kë 'me ö -dheng -wɔn kun -së, ö- "yaaki 'dho 'daɔnnu -sü 'ka ö ၂mɔɔ- -bha ö me -nu ၂klang -kë ၂në- 'ka.

³ Kö- -me 'ya 'dho kë nëng -kë we -bha -me 'ka, "εεn "dhinaa 'ma -me 'ka, "kεε kö -yö kë dhongdhɔngsü, kö -yö kë zuësəame ၂në- 'ka, kö 'ya 'dho kë me ö ၂naç -dho -ya -kë "dhiü ziö 'ka -a 'ka.

⁴ -A -dhe -bha ဂဲdhe -a -me -yö kë 'me ö -kɔ -yö ၂mɔɔ ö -go 'kɔç -wɔn -bha, ö- bhang -nu 'wo- ၂bhlëe -ya ၂dedewo ၂në- 'ka.

⁵ -A pö 'a- wo "dhü bha- -gen -mü ဂဲdhe 'me ö -kɔ 'yaa ၂mɔɔ ö -dī -go 'kɔçme -nu -zian -bha, -yö -mɔɔ -bha ö zian bho Atanna -bha 'kɔdhigümë -nu 'ka -kɔ -kë ဂဲdhe?

⁶ ၂Ya 'go mü 'zü, -a -me 'ya 'dho kë 'me ö 'dhang bho Atanna "dhiü -dee 'gü -a 'ka, 'yii kë "dhü -dī -sü 'kpii- -dho -me pa, ö -da Atanna "dhiü 'ö -bha za -ya -me kun ဂဲdhe -kɔ ö စွာရာန -bha 'dhö- 'ka -a 'dhö.

⁷ -A -dhe -bha 'pö ဂဲdhe 'me ö "dhü bha 'me 'waa 'dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu 'ka -wa 'to -së pö, kë "dhü kö- ၂bhlëe -yö kë "kpénngme -nu -go 'pö. Pö 'ya 'dho kë- -bha ö -kë -a -da စွာရာန -go -piö "dhiü -gen 'ka.

⁸ -Kɔ do bha- 'gü, -a -dhe

-bha ॥dhe 'mε 'wo dho kē 'dhang -bho Yesu "dhiü -mε -nu "dhiü -ziö wo -mε -nu 'ka bha, -wo kē 'mε 'ö ॥bhlëe 'dhö- -nu -bha, 'ö- -nu 'nεega 'yaa ॥ple ॥në- 'ka, 'wa 'dho we mü 'ö 'wo wo -di mü- 'ka, 'wa 'dho ॥flüpë -bhö.

⁹ Kö -wo 'to -kplü -sü 'ka teanwɔn 'ö -gban Yesu -wɔn bha 'ö- -nu -zvöydhe -wɔn 'ka, 'ö Atanna -yo "dhe bho- ta kwa -dhe bha ॥në- -bha kpənngkpənngdhö kö- -nu zuë" 'ya 'dho za do- -nu -bha.

¹⁰ ॥Dhe 'ö "dhü, "sanni -wa pö -wo me -ya Atanna -bha 'në -nu "dhiüziowome 'ka, -a -dhe a -bha ॥dhe -wa -mε 'gü dan ॥kö -bleesü. ॥Ya kē ॥dhe 'wii ॥sɔng 'bha yö- -mε -bha kö -wo gun -na -a -ya Atanna -bha me -nu "dhiüziowome 'ka.

¹¹ 'Mε 'wo "dhü bha- -dhe a -bha ॥dhe -a -nu -bha dhebho -nu -di 'pö -wo kē 'mε 'wo wo -di ॥bhlëe -ya, 'ö 'waa me -nu -dhiang yaa zë 'ö 'wo wo zuë" kun wo -bha ॥në- 'ka. -Wo kē 'mε 'wo ॥mɔc- -bha 'wo 'dhang bho- -nu "dhiü 'wɔn ॥gban "pepe suu 'gü ॥në- 'ka.

¹² -A -dhe a -bha 'zü ॥dhe dhe do ॥në -yo kē -nu -go, kö -wo kē 'mε 'ö- -nu -bha 'në -nu 'wo -nu -wu ma, 'ö- -nu -ko -yo ॥mɔc woo 'kɔc -wɔn -bha ॥në- 'ka.

¹³ -A pö 'a- wo "dhü bha- -gen -mü ॥dhe Atanna -bha me -nu "dhiüziowome 'ö- -kē ö kē -ko -ta ॥dedewo -së 'ka, me ॥gban "pepe -wa ॥bhlëe -ya, 'ö- -duë -yo -da "dhiü, 'ö- -mε -bha 'dhang -bho Yesu

Klisi "dhiü -sü 'bha ॥në -da 'gü -kpeawo 'ö dho- 'ka, 'ö "sika 'bha -bha 'bha 'yaa kë- 'gü.

'Wɔn 'kpii- 'ö gun -bin -sü 'ka 'ö Pɔdhö -yo "dhe bho -ta

¹⁴ 'Sëedhe ya a- -bo -zë wo sië i -dhe, "kεε 'wɔn 'ö n -zu "piü yo -mü ॥dhe mang ॥dede 'a "ta kö 'a nu 'a -wo -dhe 'i- -bha bha- 'gü.

¹⁵ "Kεε a- -bo "dhü kö ॥ya kē ॥dhe 'mii -nu nu 'piö-, kö -ko 'kö 'wo -tosea -kē 'ka Atanna -go 'koodhö yo -zë -yo kē i "yaan; -a -gen -mü ॥dhe -a -bha 'kodhigümë -nu bha ॥në 'wo ॥dhe teanwɔn 'ö -gban Atanna "yaandhe bha- -wɔn -bha bha- 'kɔ -gen 'ö do- -go -a 'dhö.

¹⁶ -Yo "dhü tean- 'ka ॥dhe kwa -bha -zu -yo Atanna -dhe -sü bha- 'gü -wɔn 'ö gun -bin -sü 'ka- "piü, ('ö "dhe bho -ta kwa -dhe ॥dees 'ö -kē Yesu Klisi 'ka) bha -yo 'kpii- -ziisü. 'Yaa 'wɔn 'dede 'ka, "εen zaopë -zian 'yaa -mü, -a -gen -mü ॥dhe yo 'ö go Atanna "piü bha ॥në 'ö dho 'ö -gla me "bhui- 'gü 'ö nu "kpung ॥taa, "kεε 'yo Atanna -bha 'Nii- -ya -zon kwa -dhe -a -bu 'gü ॥dhe pö 'aa- -bha. 'Yö Atanna -bha "kië -nu -wa "dhiü -ziö wo kö -yo "kpung ॥taa, 'yö -bha ॥klang -nu 'wo dho 'wo -wɔn -naç dö "se ॥gban "pepe 'gü, 'yö 'wo 'dhang bho- "dhiü "kpung ॥taa, 'yö Atanna -yo ö -kɔ -da 'gü 'yö ॥wlü 'ö dho dhang- 'gü.

4

'*Mε 'wo Atanna -wv to 'wo
me -nu ɔklang -kē pē "wεε 'ka
-a -nu -dhiang 'ö Pɔdhö -ya zé
Timote -dhe*

¹ "Kεε Atanna -bha 'Nii-
"slüöslü -ya -pō -ta "puu 'ka
'ö- pō: «"Tüng -totaamasü
'gü, me 'bha -nu -dho wo
ɔtaa zun Atanna -gɔ 'wo wo
bo -zv -yö -a -dhe -sü 'ka,
'wo dho "yina yaa -nu 'wo
"kpēnng- ɔnē- -kē me -nu
-gɔ, 'wo -nu wë bho Atanna
-ta bha- -nu ɔkeng-, 'yö 'wo
'dhang bho- -nu -wv "dhiü.

² -A -gen -mū ɔdhe 'me 'wo
dho- -nu ɔklang kē 'wɔn -nu
bha- 'ka bha -wo -dho kē 'me
'ö "yina yaa ɔnē -wv kpo- -nu
-bha, -kpa me -dhe 'gu -ta
-me 'ö 'wo ɔsua ɔnē- -kē ɔnē-
'ka, kö- -nu zuëga 'yaa za dɔ-
-nu -bha 'zü.

³ 'Mε 'wo bha ɔnē 'wo dho
nu 'wo- pō -bɔ Atanna 'ka
-me -nu -dhe ɔdhe dhe 'sü -sü
'yaa -sē, (ɔdhe -yö me -dhii
ɔnē- kun Atanna wëedhö).
"Ξen 'zü ɔdhe -bhöpë suu
'bha -nu -wo mū 'wa 'dho-
-bhö, "kεε kö -yö -bhöpë -nu
bha- -nu -da "dhü kö 'me ɔwa
'dhang bho ö "dhiü, 'ö ɔwa
teanwɔn dɔ kö -wo ö nuε"
ɔnē- bho- -wɔn 'gü kö -wa
-bhö.

⁴ -A pō 'a- wo "dhü bha-
-gen -mū ɔdhe pē "pεpε 'ö
Atanna -ya -da -bhöpë 'ka -a
'bha 'yaa 'ya-. 'Kwa bo- nuε"
-zë bho -sü 'ka -a -wɔn 'gü,
kwa -moo -bha 'kwa kwaa pē
-bhö "yü 'ka.

⁵ -A 'klo- -mū ɔdhe
Atanna -wv 'kwa- ma bha
waa- bheä" 'kwa- wo- -dhe

pē -nu bha- -nu -wɔn 'gü bha
ɔnē bian bho pē "pεpε ɔgban
-bha -a wëedhö.

⁶ ɔYa kē ɔdhe 'wɔn -nu
bha 'i- -nu -bho 'koo kē
sië kwa dheebhang -nu -dhe
ɔdhe -kɔ 'a- pō- 'ka bha-
'dho, kö 'bha kē Yesu Klisi
-kɔdhīüdɔmε -sē ɔdede, 'ö-
-zɔn ɔdhe -wv 'ö me faan dɔ
-zv -yö Atanna -dhe -sü -bha
ɔnē ɔdhe -a -bhöpë 'dhö -a
'ka ɔnaa bha. 'Sa kö 'bha-
-zɔn 'pō ɔdhe tean- -zian
ɔdede 'yi- -zɔn i -dhe bha i-
-ta 'kpakpadhö ɔnaa bha. Kö
'bhii- 'bha 'to.

⁷ ɔDhe 'ö "dhü, -kwεzlan
-nu 'ö- -zun "dhiü -bhłɔɔ 'bha
'yaa 'dhö, "kεε 'ö ɔbhłeē ɔnē-
bho Atanna -wo -bha bha
'bha 'dho i "tu 'to- -bha. -Ko 'i
dho- kē- 'ka kö i 'gü 'ya 'dho
ga Atanna -dhɔkē -sü 'ka ɔnē
-bhö -a -zian mɔo- -kpεawo.

⁸ ɔYa 'go yö -zë 'gü, troo
-nu 'ö me -ya -kē kö me 'gü
-yö "pv, "Ξen 'zü kö me -yö
"gla bha 'mii- pō 'yaa -sē
-zë wo "kεε -a ɔtrɔon ɔnē
'yaa 'gbe. -Nëng Atanna -bha
-sü bha ɔnē- -bha -kē -sē
-sü -moo 'ka 'yaa 'dhö. -A
-gen -mū ɔdhe yö -zë -yö
-tosea -sē 'ö "kpung ɔtaa yö
-a "plüün bho kwa -dhe, 'ö
dho 'ö- 'dhe 'ö Atanna ɔplöö
-dhɛkpaa dhia" 'gü bha- -wɔ-
-ta.

⁹ 'Sa 'wɔn bha -yö teanwɔn
ɔdede ɔnē- 'ka, 'ö- -dhe 'dhö-
-bha ɔdhe me ɔgban -wa dɔ
kö -wo 'dhang bho- "dhiü.

¹⁰ 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yi
sëe bho sië, 'wɔn 'yi- -ta
-ko zë sië -kpεakpεawo bha
'yö bha. -A -gen -mū ɔdhe

Atanna 'yi 'dhang bho- "dhiü, 'ö 'yi yi -zu yö- -dhe bha ॥në "bhüdhe 'ka, yö ॥në me ॥gban "pəpə Dhame 'ka, "kəe me "pəpə 'wo 'dhang bho Yesu "dhiü, yö ॥në- -nu Dhame 'ka.

¹¹ -Wu 'i dho- pō Atanna -bha me -nu 'wo mü bha- -nu -dhe 'i dho- -nu ॥klang kë- 'ka 'yö bha.

¹² ॥Ya 'go yö -zë 'gü, me 'bha 'ya 'dho- pō 'ö "yan -ziö 'gü dō i -bha i -bha -kë 'në "wlü -sü 'ka -sü -wən 'gü. "Kee -bhö i -dī 'kun ॥në- wo -së i "wı -kɔ -nu oo, i "ta -kɔ -nu oo, Atanna -dhɔ -bha i kë -sü 'ö dho 'ö -wɔ 'ka me "bhü- -nu -bha -ta bha waa- zu -yö -a -dhe -sü -nu, "εen -dī -kun -së -sü 'ö 'wən yaa kë -sü -go -a -nu 'gü kö 'i kë 'wən zoɔn 'ka, kö Atanna -bha me -nu -wa -dhe yö i -go.

¹³ ॥Ya kë ॥dhe 'mii nu ॥kö kö 'a ॥loo mü, i 'gü 'ya 'dho ga Atanna -wu 'séedhe -wu -pō -a -bha me -nu -dhe -sü 'ka. -Bhö -a -nu -zu -gban -a 'ka, kö 'i- -nu ॥klang kë- 'ka.

¹⁴ ॥Ya 'go yö -zë 'gü, gbaodhe 'ö Atanna -ya -kë i -go 'ö- -wədhiüloomë -nu -wa pō, 'ö bo- 'ka- -wu -gɔmë -nu -ta 'ö 'wo wo -kɔ -ya i -ta 'wo ॥bhəa- -dhe 'i- ॥slɔɔ 'ö i 'gü bha, 'bha 'dho- -wən -ga -bhaa 'gü 'i- -da i -gen ॥wlöö.

¹⁵ 'Wən -nu 'a -ziö 'gü 'dɔɔndhö bha -bhö wo ॥në- -nu 'kun i faan 'ka, kö 'i i -dī nu- kë -sü ॥dhe -kɔ ॥gban -kɔ ॥gban 'gü, kë "dhü kö me ॥gban -wa 'wən do ॥dhe i -gen -yö "dhiü ॥gbleen Atanna -wən bha- 'gü.

¹⁶ -Bhö -zu kë i -dī 'gü -kɔ ॥gban 'gü, kö 'i i -zu 'kpɔ 'wən -nu 'i me -nu ॥klang kë sië- 'ka bha- 'gü -së 'ka. i 'gü 'ya 'dho ga- -bha. -A -gen -mū ॥dhe 'bha- kë "dhü, i -dho i -dī dha, 'i dho 'i 'me 'wo "tu 'to sië i -wu -bha bha- -nu dha 'pō.

5

-Dhio 'ö Pɔdhö -ya dō Timote -ta ॥geandhe -nu waame zizi -nu 'wo Atanna -go 'kɔɔdhö -a -nu -wən 'gü

¹ 'Bha- pō 'i -dheo dō -kwænæ -nu -ta, 'bha 'dho "yangbha bho- -nu -bha, "kəe -bhö -a zë- -nu -dhe "nεεnεε 'ka ॥dhe me- pē zë me dë -dhe. ॥Ya kë 'zü 'nëglɔɔn -nu 'ka, -bhö -a zë- -nu -dhe ॥dhe me- pē zë me dheeblehang -nu -dhe.

² Kö 'i- zë dheeblehang zizi -nu -dhe ॥dhe me- pē zë me dhe -nu -dhe, kö 'i- zë dheeblehang "gbɔnggbɔng -nu -dhe ॥dhe me- pē zë me dheeblehang -nu -dhe kö i 'dhang bho -sü -yö i -dī "dhiü 'kpakpadhö.

³ ॥Geandhe -nu 'wo ॥gæan ॥dede bho -sü 'ka tean- 'ka, ('ö me 'bha 'yaa- -nu -go kö -ya -nu -ta 'kun bha) -a -nu ॥bhleë -yö kë i -go.

⁴ "Kee ॥ya kë ॥dhe 'në ॥ya kë ॥geandhe -go, "εen kö- bhaanæ -nu -wo -dhö, -a -dhe -bha ॥dhe 'në -nu bha wo ॥në -wo wo draan- ॥kö -bleesü Atanna dhɔɔbhaawən kë -sü -bha ॥trɔɔn -kë -a -nu 'kpɔmë -nu -dhe -sü 'ka, -a -gen -mū ॥dhe -a -kë "dhü -sü -yö -dhi Atanna -dhe.

⁵ -A pö- -nu -dhe ဂdhe dhebh၁ ။ö ဂgeandhe ဂdede 'ka, 'ö me 'bha -me 'bha 'yaa- -go kö -ya -ta 'kun -yö ö -zu -yö Atanna ၂në- -dhe, 'yö ၂bhæa- -dhe "tüng ၂gban "pepe 'gü, 'yö ö -ko "puu kpö- -dhe, 'yö- 'gü 'yaa ga.

⁶ "Kee ဂgeandhe 'dhe 'kö yö -zë 'ö -ya -tosea -së 'ö me dö yenngdhö "kpung ၂taa yö ၂në- kö -yan -ta bha, kö- 'tö ၂në- -bha ၂dhe -yö "yaan "kee kö me ၂gee -mü Atanna -zë "yan 'gü.

⁷ 'W၁n -nu bha ၂në -bhö -a -nu ၂klang kö -ka "peepedhö kö pö 'ya 'dho -ya -a -nu -bha.

⁸ Me "v၁ me 'ö 'yaa ö "tüng kö ö -bha me -nu -w၁n 'gü, "kee 'ö- "tu 'yaa ö -go 'kɔcmɛ -nu -w၁n -bha, kö- -me ၂ya ö bo 'dhang -bho Yesu "dhiü -sü 'ka ၂naa bha, kö me -zian 'ö 'yaa Atanna dö -a fië- -dhö -a -me 'ka.

⁹ ၂Ya 'go yö -zë 'gü, 'bha- pö 'i ဂgeandhe -nu 'tö -ben zë -a -nu -bha 'séedhe bha- 'gü, (kö -wo -ya Atanna -bha 'kɔdhigümɛ -nu -bha -ya 'gü kö -wa -nu -kwɛɛ bun), -a -me -kwɛ -yö ၂mɔɔ -kaɔng "saɔdo -bha kö 'i gun -na -a 'tö -ya. ၂Ya 'go mü 'zü -a -dhe -bha ၂dhe -a -me -yö kö 'me 'ö ၂ya gwaan- doseng ၂në- 'kɔ ö -bha -tosea 'gü,

¹⁰ "kee 'ö me ၂gban 'wo 'dhang bho- "dhiü ၂dhe -a kew၁n -yö -së, 'ö ၂ya "klu bho ö -bha 'në -nu -bha -së 'ka, 'ö -dhe -w၁n kun, "ɛɛn 'ö Atanna -bha me -nu ၂bh- lëe -ya, 'ö- -nu -w၁n kun, 'ö ၂ya -wéemɛ -nu -ta 'kun,

'ö ၂ya 'w၁n -së suu ၂gban "pepe 'do 'do kö ၂në- 'ka.

¹¹ "Kee 'bha 'dho- pö 'i ဂgeandhe -nu 'ö peng 'dhö -tun -a -nu kwi 'gü bha- -nu 'tö -ya. -A -gen -mü ၂dhe 'me 'wo "dhö bha gwaan- -dee 'bha 'kɔ -w၁n ၂ya -da -nu -go 'gü, 'yö- -nu -go -yö dö -gean Klisi -go.

¹² 'Yö "plüün -së 'wo -bho- -dhe (၂dhe wo -dho wo -dī nu- -dhe 'ö 'waa gwaan- "wɛɛ 'bha 'kɔ kö ၂wa ၂gean bho) bha 'wo ၂fië- 'gü -w၁n kö -sü -bha 'yö 'wo "dhang sü- -bha.

¹³ "Kee 'yö 'yaa 'to -zianwo -a do 'dhe bha- -bha, 'yö 'wo -ya mü 'zü 'wo -kë "tuv- 'kɔ -me -ziisü 'ka 'yö 'waa pë 'bha kö, -a yaadhe ၂dede 'ö- 'gü, 'yö -mü ၂dhe ၂wa -da "tuv- bha- -bhiëe -ta "dhö, 'yö 'waa -ya "senngdhö, "ɛɛn 'yö 'waa -ya wo "dhi "tung, 'yö dhiang -yö pa- -nu -ta, 'yö dhiang 'ö 'yaa- -nu zë -dhiang 'ka 'wo- ၂gban zë, 'yö 'wo wo -dī dö -ka me -nu -bha 'w၁n 'gü.

¹⁴ ၂Dhe 'ö "dhö, -yö n "piü ၂dhe 'me 'wo to "wlü -me -nu 'ka 'ö 'w၁n -yö -ya -nu "dhiü bha -wo gwaan- -dee 'kɔ kö -wo woo 'në -nu 'kɔ, kö -wo woo gwaan- 'gü -w၁n -nu kö, kö "dhö kö kwa 'yaa- -nu 'wa 'dho "dhi kö kwa 'gü.

¹⁵ -A pö 'a- wo "dhö bha- -gen -mü ၂dhe -a ဂgeandhe -nu bha- me 'bha -nu -wo mü 'ö wo -zë ၂wa 'go Atanna -bha zian -ta "peepedhö 'ö ၂wa -da Sotraan ၂keng-.

¹⁶ ၂Ya 'go yö -zë 'gü, dhebh၁ 'ö ၂gean 'dhö- "piü

Atanna -bha me -nu kpö 'gü, -yo ö "tüng kë ö -bha ॥geandhe -nu bha ॥në- -nu 'gü kö 'ya 'dho kë Atanna -bha me -nu ॥kwæs 'ka, kë "dhü kö -wo wo "tüng kë me 'dhe 'ö me 'bha 'yaa- -nu -go -bha ॥në- -nu -wɔn 'gü.

¹⁷ -A -dheä -bha kö 'me 'wo "dhiü 'sü sië Atanna -bha me -nu 'ka -së 'ka bha -wa -nu ॥saa bho, "kees kö 'me 'wo -kë Atanna -wu pö -me -nu 'ka waa- 'me 'wo me -nu ॥klang -nu -kë bha- -nu -bha "dhiü -yö ziö.

¹⁸ -A -gen -mü ॥dhe Atanna -wu -ya -pö 'ö- pö ॥dhe:

«'Bha 'dho -du "dhi -lö kö -yö i -bha -mlü slëe- sië» "eeen:

«-A -dheä -bha ॥dhe yékëme -yö ö ॥saa 'sü.»

¹⁹ ॥Ya 'go yo -zë 'gü, ॥ya kë ॥dhe me 'bha ॥ya 'wɔn 'bha -gen do i -dhe 'me 'wo "dhiü 'sü sië Atanna -bha me -nu 'ka bha- me 'bha -bu 'gü, ॥ya kë ॥dhe "sæe- ॥ple "eeen -yaaga 'yii kë- -ta, 'bha 'dho "wl- -bha.

²⁰ ॥Ya kë ॥dhe me ॥ya -da Atanna "dhiü, 'bha 'dho -pö bhii -ya -a -me "yan 'gü ॥ple 'gü, -bhö -a kë "dhü me ॥gban "yaan kö "suö- -nu -da me -kpea 'wo to -a -nu 'gü.

²¹ 'Wɔn -nu 'a- pö i -dhe 'doondhö bha Timote, 'a- zë i -dhe ॥sii ॥dede -ta, Atanna 'dhö, -a Gbö Yesu Klisi 'dhö, -a -bha "kië "slüüslü -nu 'wo -"piü dhang- 'gü bha- -nu 'dhö, wo ॥në 'wo n "sæe- 'ka ॥dhe n -sobhees ॥dede -mü, -a -wɔn 'gü -bhö -a ॥gban "pere kë ॥dhe -ko 'a- pö-

'ka bha ॥në- 'dhö "kpüüdhö. 'Bha 'dho me 'bha -ga -a -wëe -bha "eeen 'bha 'dho - pö 'i bo me 'ka.

²² ॥Ya 'go yo -zë 'gü, i -zu 'ya 'dho dun -ko -kpa me -ta -sü 'ö 'wo- -me "dhiü bheä" wo Atanna -dhe bha- -bha, kö 'bha 'dho i -ko -da me -nu -bha 'wɔn yaa 'gü. -Bhö i -dù 'kun -së kö pö 'a 'dho -ya i -bha.

²³ ॥Dhe 'ö -kë ॥dhe i 'gü -yö -siö -nu wo ॥siësië -kpeawo bha, -bhö we 'në 'dëde mü kö i "gblüüdhö -yö ॥zɔo, 'bha 'dho 'to "yi doseng mü -sü -bha.

²⁴ Me 'bha -nu 'wo mü -a -nu -bha 'wɔn yaa -nu 'wo -kë bha 'yaa -bin. -Wa -do kö 'wii za -zian do -nu -bha ॥kö. 'Yö me 'bha -nu -dù 'pö 'wo wo -zë -a -nu -bha -dhe yö kö -yi ॥në ॥ya ॥gwëe.

²⁵ 'Wɔn -së kë -sü -yö -ko do bha ॥në- 'gü 'pö. ॥Waakë, -a -dhe 'yaa ॥dhëng. 'Kö 'zü 'wii -dhe yö 'piö-, "kees 'yaa 'to -bin 'gü tongtongdhö.

6

-Dhio 'ö -gban Yesu Klisi -bha me 'ö- "ta -ko 'dhö -së -a -bha 'ö Pɔdhö -ya do Timote -ta

¹ -Bhö -a "dhiü ॥loo me "pere 'wo ॥dhuëng 'ka -a -nu -bha. -A pö- -nu -dhe -a -nu "yan 'ya 'dho ziö- -nu -gome -nu 'gü tongtongdhö, -wa -nu ॥bhlëe -ya -ko ॥gban -ko ॥gban 'gü, kë "dhü kö me 'bha 'ya 'dho Atanna 'to -bhafang bho, "eeen 'zü kö me 'bha 'ya 'dho kwa -bha

Atanna -bha me -nu ॥klang
kë -kɔ bha- -dhiang yaa zë.

² ॥Ya kë 'zü ॥dhe me 'dhe
-nu 'ö- -nu -gɔme ॥ya kë
-bhɛa Atanna -dhe -me 'ka,
'wa 'dho- pö 'wo zë yö -zë
-wɔn -dhe kö -a -nu "yan-
ziö wo Dëme 'gü. "Kεε woo
-zian -zë -a -dhe a -bha ॥dhe
-wa -nu ॥bhlëe ॥në- -ya kö
-yö ziö 'mü, -a -gen -mü
॥dhe 'me 'wo yë kë sië- -nu
-dhe bha weng- -nu ॥wa kë
dheebhang do 'ka Yesu -bha
zian -ta, kö -wa kë- -nu -dho
-bha 'ko kë -sü -wɔn 'gü. -A
-nu ॥klang kë 'wɔn bha- 'ka
kö 'i i kongga ziö- 'ka- -nu
-dhe "sεε glöglohdö.

³ -A pö- -nu -dhe ॥dhe me
"vv me 'ö 'yii 'to -kplü -sü 'ka
teanwɔn 'ö kwa Dëme Yesu
-ya pö kwa -dhe bha, waa
-to Atanna "piü -kɔ -së 'yi me
-nu ॥klang -kë 'ka bha- -bha,
'ö -kan yö -zë -bha 'ö- pö
'ö me -nu ॥klang kë 'dhang
-bho Atanna "dhiü -kɔ "wεε
bha 'ka,

⁴ kö- -me -bha ö -dı -sü
'kpii- -sü ॥në- "yan wü, "kεε
kö 'yaa pë "vv pë 'bha ॥në-
dɔ, kö zaodhe -da -sü waa-
'ko -kun -wu 'në dengdeng
'në -nu -ta -sü ॥në- -yua 'dhö-
-me -bha bha, 'sa -a kë "dhö
-sü ॥në ॥drɔ -da me ॥zinng
'gü 'yö zun "dhinaa -bha, 'yö
'wo "si -nu bho wo 'ko -nu
-go, 'yö 'wo -zu yaa gɔn wo
"kwëë, 'yö 'wo dhiang 'sü
-kɔ yaya -nu -kë wo 'ko "dhi
-bha. 'Sa ॥trɔɔn 'ö zaodhe
-da -sü 'gü 'yö bha.

⁵ 'Yö 'wo zaodhe 'ö-
"dhiütodhe 'yaa 'dhö bha
॥në- -da. "Kεε 'me 'ö 'wɔn

yaa ॥yaa- -nu -gɔ 'gü see-,
'ö 'waa teanwɔn dɔ 'zü bha
॥në 'wo 'wɔn -nu bha- -kë,
'yö -kë -a -nu 'gü ॥dhe "ta
-sü Atanna -bha zian -ta -sü
bha pë -yö 'gü -wɔn -mü.

⁶ 'Sa -yö pë -yö 'gü -wɔn 'ka
"dhö tean- 'ka, "kεε -ya 'ka
"dhö zuë" -kun -bha -me -nu
॥në -nu -dhe.

⁷ -A -gen -mü ॥dhe 'kwii nu
pë 'bha 'ka "kpvng ॥taa, kwa
'dho -sü 'ka 'zü 'kwii 'dho
'dho pë 'bha 'ka.

⁸ -A -kë "dhö -sü bha- 'gü,
-a -dhe a -bha ॥dhe 'kwa kwa
-bhöpë waa- kwa -dasɔ -zë
॥slɔɔ, -yö kwa -zu 'kun.

⁹ "Kεε 'me 'ö- -nu "piü ॥dhe
'wo ॥naç ॥në- 'kpii- ॥slɔɔ,
'yö 'wo wo -gen -da wo -dı
bho 'gü, -tama -dhe -wɔn -nu
'ö -nu zuë" -yö bho- -bha 'ö-
'bhaa -së bha- 'ka, 'yö- -nu
-gɔ -yö to- -bha, 'yö -kë -nu
'gü see- -gen 'ka.

¹⁰ -A pö 'a- wo "dhö bha-
-gen -mü ॥dhe 'wëëga -dho
bha ॥në 'wɔn yaa ॥gban
"pepe suu -gen 'go -dhe 'ka.
'Wëëga -dho bha ॥në me
'bha -nu 'wo zë- -dhe 'yö 'wo
wo -dı -dheng, 'yö 'wo bo -zu
-yö Atanna -dhe -sü 'ka, 'yö
'wo -kan -bha, 'yö 'wo wo -dı
-da -sü 'ka saan" -ziisü 'gü.»

*Timote -dı -bha -dhio 'ö
Pɔdho -ya dɔ- -ta*

¹¹ ॥Dhe 'ö "dhö, ॥dhe
'ö -kë ॥dhe bhi -zë i -kë
Atanna -bha me 'ka, -bhö
॥dua 'wɔn -nu bha- -gɔ, kö
-kɔ 'i dho- kë- 'ka kö pö
'a 'dho -ya i -bha, "kεε kö
'i 'to Atanna -bha zian -ta
kpengkpengdhö, kö -zu -yö

-dhe -sü -yö kë i -go, kö -dho -yö kë i 'gü, kö zuësəadhe -yö kë i -go, kö 'i kë ॥dhe -bhəngglö 'dho kö 'bha 'dho me 'bha -bha -dhaa "dhiü -siö bha ॥në -bhö -a -dhe mœ.

¹² "Ta -sü Atanna -bha zian -ta -sü bha -yö -gblü ॥në -'ka, -bhö i 'gü do "gbui- kö 'i -gblü -së bha ॥në- gçon i -sobhæs 'ka, kö ॥sii 'ö 'yaa yën 'ö Atanna "piü 'ö i -dhe -a kë -dhe 'gü, 'ö 'i zë 'pö- -wɔn -dhe 'ö bhiı ॥dede i "dhi -ya pö me 'gbe ॥dede "yaan ॥dhe 'bha 'dhang bho- "dhiü bha, kö yö ॥në 'i- 'kun "gbui- kö -yö 'to i ॥kwæs.

¹³ -Yö -dhio ॥në- 'ka 'yö 'a- dç sië i -ta, Atanna 'ö pë ॥gban "pεpε -da bha waa- Gbö Yesu Klisi 'ö "sæedhe -së -kë ö Dë -bha Pøngsö Pidhatö -kuu "dhiü bha ॥në 'wo n "sæs- 'ka.

¹⁴ A- -pö i -dhe ॥dhe 'i 'wɔn 'ö -gban Atanna -wɔn -bha -a 'gü -dhio 'a- dç i -ta bha ॥në- -wɔn 'kun ॥dhe i "yanga 'dhö, kö -dhii 'ya 'dho -ya -bha, "εen kö pö a 'dho -ya -bha, kö -yö 'to- 'ka "dhü -yö zun- 'ka kwa Dëme Yesu Klisi nu -yi -bha.

¹⁵⁻¹⁶ -A yi 'ö "dhü bha -yö Atanna, 'ö "dhü ö doseng 'ka, 'ö ॥niidadhe 'dhö- "piü "tüng ॥gban 'gü, -gblüdë -nu -bha -gblüdë, Atanna ॥gban -go -ta Atanna 'ö yöö do ॥në ga -ko 'yaa ॥mœ- -bha, 'ö -ya -sü 'ka -dhepuudhe 'ö -zɔn 'ka 'yaa 'dhö, 'ö me "bhu- -ko 'yaa ॥mœ- -bha kö -yö -wo mü bha ॥në -'gü, yö 'ö "dhü 'ö me 'bha 'yii- yö do, "εen 'ö

me 'bha -ko 'yaa ॥mœ- -bha kö -ya yö bha ॥në- -go, kö yö 'ö "dhü bha ॥bhleë -yö 'to yö ॥në- -bha, kö 'gügbüdhe -yö 'to- -go -todhü 'ka bha 'aa -yö kë!

¹⁷ -A pö 'me 'wo "kpvng ॥taa -naç ya- -me -nu 'ka bha- -nu -dhe gløglødø ॥dhe 'wa 'dho -wo -dø 'sü 'kpii- 'ö 'wo wo -zu gçon woo ॥naç bha- -dhe. -A -gen -mü ॥dhe ॥naç bha see- -pë -mü. "Kee -wo wo -zu 'gçon Atanna ॥në- -dhe, -a -gen -mü ॥dhe yö 'ö bha ॥në pë ॥gban "pεpε suu nu kwa -dhe -sobhæs -bha kë "dhü kö 'kwa kwa "dhiabho- bho- 'gü.

¹⁸ -Bhö -a pö- -nu -dhe ॥dhe -wo 'wɔn -së kë, -wo kë -køwomë 'ka kö -wo gbaç-, kö -wo -ya wo këwɔn -së ॥në- "yi ॥bhaa ॥dhe ॥naç 'dhö.

¹⁹ Kë "dhü kö ॥naç -së 'ö yö -zë 'yaa see- tongtongdhö 'ö -dhekpao dhia" 'gü bha -wa yö ॥në- -wlö kö -wa ॥loo 'ko -ta, kö -wo -tosea ॥dede kë yö ॥në- -bha -dhekpao dhia" 'gü.

²⁰ Timote n dheeblehang, -bhö i -zu kë me ॥klang -kë 'ka -wɔn -nu 'ö Atanna -ya -kefama bho i -bha bha ॥në -'gü kö i -zu 'ya 'dho bho- 'ka tongtongdhö, kö 'i i bo dhiang -go ॥wlüwlü -nu 'wo -zë, 'ö 'wo Atanna -wu -bhafang bho- 'ka bha- 'ka, kö 'bha 'dho i "tu kë zaçdhe "wlaasü 'ö ॥waa- -da 'wo -pö- -me -bha -yö 'wɔn -dç, "kee kö 'yaa pë 'bha dç bha- -da -sü 'ka.

21 -A -gεn -mü ɬdhe me
'bha -nu -wo wo -di -sü
'wɔndɔme suu bha ɬnë- 'ka,
'yö -zu -yö Atanna -dhe -sü
'yaa- -nu -go 'zü, 'yö ɬwa wo
ɬtaa zun- -go.

Kö Atanna -yö -gasite kë ka
-dhe bha 'aa -yö kë!»

'Sëëdhe ॥ple -naa 'ö Pödhö -ya bə 2 Timote -dhe

1-2 Timote, i -dhe -yö n -kë ॥dhe me -di 'kpə ॥në- 'dhö. 'Yö- -wən 'gü 'a 'sëëdhe ya-bə i -dhe. Yesu Klisi -bha bəme -mü n 'ka, -a -gen -mü ॥dhe -yö -dhi Atanna -dhe kö 'a kë- 'ka. Atanna -ya pö n -dhe ॥dhe 'pë 'ö ö "piü ॥dhe 'ö- kë 'a- pö me "bhü- -nu -dhe. Yö -mü ॥dhe me "vu me 'ö -kplü Yesu Klisi -bha, -yö -dho -tosea 'ö 'yaa yén -a kë -sü ॥sləo. A -bhəa kwa Dë Atanna -dhe kö waa-kwa Dëme Yesu Klisi 'ö 'dhö i -wëe -ya -nu kë, kö -wo 'dhuë- -kë i -bha, kö -wo i gba zuëwaanusü 'ka.

Pödhö -bha Atanna 'tɔ dhi -sü 'ö me -nu faan do- 'ka -to -wən -ta -sü -bha kö- -nu "ta -kɔ -yö dhi

3 Atanna 'a- -dhekö n zuë" "puu 'ka ॥dhe n "bhəma -nu 'dhö bha a- nuë" -bho, a -bhəa -dhe 'a- nuë" bho bhii -di 'pö i -wən 'gü -kpeawo "binma -dhekpao.

4 'Ma n -zu 'gɔn "tüng 'kwa -kan 'ka kwa 'kwëe- bha- -ta waa- "gbu -nu 'i- bo "tüng bha- 'gü bha- 'dhö, "yan -dee 'bha -kpan i -bha -dhe ॥ya n 'kun. Kwa -kpan 'kwëe- -sü -dhe n ॥nii -da ॥dedewo.

5 -Zu -yö Atanna -dhe -sü 'ö- "yi 'yaa- ॥wlöö, 'ö gun i "na 'ö i dhe kpə 'wo- -dhe Dhoisö, waa- i dhe 'ö i kpə

'wo- -dhe 'pö Nisö -a -nu -gə bha- -bha -kë i -gə -sü bha, 'ma n -zu "ta- 'gü, a Atanna nuë" -bho ॥dedewo.

6 Yö ॥në- -wən 'gü 'yö 'a i -zu -bö sië kö 'wən kë -sü -faan 'ö Atanna -ya ॥gbəo i -gə kö 'ma n -kə kpa i -ta kö a bheəa" sië- -dhe bha 'i- 'kun "gbu-, kö yë 'ö- kë -faan -da i 'gü "dhü bha 'i- kë i faan 'ka.

7 -A -gen -mü ॥dhe 'Nii- "slüüslü 'ö Atanna -ya nu kwa -dhe bha, "suü 'nii- 'yaa -mü, yö ॥në kwa gba faan 'ka, 'yö -dhe -ya kwa 'gü, 'yö kwa gba "yaaki 'ka.

8 -A -kë "dhü -sü -wən 'gü, 'yiü- 'ya 'dho i kë 'wən 'ö -gban kwa Dëme -bha -a -dhiang zë -sü 'gü. Ma 'ö mang -di 'pö 'a -kasogümə 'ka 'wən do bha- 'gü bha, -nëng n -bha -sü 'yiü- 'ya 'dho i kë 'pö. "Kεε bhii -zian -zë, -kə do 'a sëë bho sië- 'ka 'wən -së 'ö go Atanna "piü- -nao do -sü -wən 'gü bha, -bhö "wı- -bha kö i -bha -yö kë -kə do bha ॥në- 'gü faan 'ö Atanna -ya nu i -dhe bha- 'ka.

9 -A -gen -mü ॥dhe yö ॥në kwa dha, 'yö kwa -dhe, 'yö kwa -kë "slüüslü kö 'kwa kë 'ö -bha 'ka. Kwa -dhe 'ö- wo "dhü bha- -gen 'yii -gban kwa kewən -së -nu -bha, "kεε 'ö- "dhiü ॥wlü- -bha kö 'ö 'wən -së bha- kë kwa -dhe -a yi ॥ya ॥gwëe, ॥dhe 'ö ॥ya kë "dhü, 'yö bɔ ö Gbö Yesu Klisi -ta 'yö- -kë kwa -dhe kö 'yii "kpungtaadhe -zian -da ॥kö.

10 -Gasite 'ö Atanna -ya -ya ö -zu "piü "dhü yi 'bha 'ka kwa -dhe bha ॥në 'ö- 'gü

-wɔn -kë ɬdɛɛ kwa Dhame Yesu Klisi -bɔ kwa -dhɛ -sü 'ka bha. -A -gen -mū ɬdhɛ yö 'ö bha ɬnë faan bho ga -bha. 'Yö- -kë kö 'kwa ga kö 'wɔn "gbu- 'ya 'dho wɔ kwa -ta. 'Yö ɬsii 'ö 'yaa yɛn gbong-gbongdhö -a -ta -pv kwa -dhɛ naɔ -së 'ö nu -dɔ mɛ "bhui -nu -gɔ bha- 'ka ɬdhɛ ('mɛ 'ö ɬya 'dhang bho ö "dhiü), Atanna -dho kwi -dee 'ö 'yaa "bu -a -da -bha 'ö ɬsii bha-ɬslɔɔ.

¹¹ Atanna -yö n -ya naɔ -së bha ɬnë- "kplēng -bho mɛ "bhui -nu -dhɛ -mɛ 'ka kö 'a kë- -bha bɔmɛ 'ka, kö 'a mɛ draan- kë -sü -bha.

¹² Yö ɬnë- -wɔn 'gü 'yö sëe suu -nu ya 'a- bho sië (-kaso 'gü ɬdɛɛ ya). "Kee -a 'bha 'yiü- 'yaa n kë, -a -gen -mū ɬdhɛ a Yesu Klisi dɔ, 'ö 'a 'dhang bho- "dhiü ɬdhɛ -a 'gü -yö "gbu-, ɬdhɛ yë 'ö -kɛfama bho n -bha bha -yö -dho ö -zu kë- 'gü 'ö dho 'ö zun- 'ka yi 'ö dho za dɔ- 'ka mɛ "bhui -nu -bha bha- -bha.

¹³ (Timote,) -bhö 'dhang bho Yesu -wɔn "dhiü! Teanwɔn -nu 'i- ma n -ta bha -bhö mɛ -nu ɬklang kë- 'ka, kö -zu -yö Atanna -dhɛ -sü waa- -dhɔ 'ö kwa -gɔ, 'ö 'kwa- ɬslɔɔ -kplü Yesu Klisi -bha -sü "gblvʊ "piü bha -yö kë i -gɔ 'pö.

¹⁴ ɬYa 'go yö -zë 'gü, -bhö 'to Atanna -bha 'Nii- "slüüslü 'ö kwa 'gü bha- -kɔ ɬwlöö kö -yö i gba faan 'ka, kö naɔ -së 'ö go Atanna "piü 'ö- -kɛfama bho i -bha bha 'i i -zu 'to- 'ka -a 'gü.

¹⁵ -A -naa -yö i "yaan ɬdhɛ

'dhang -bho Yesu "dhiü -mɛ -nu "pɛpɛ 'wo Azi -sɛ 'gü ɬwa wo bo n 'ka. Fizedhö waa-Emozénö -nu ɬgban -wa -nu -bhiëë 'gü.

¹⁶⁻¹⁷ A -bhɛa kwa Dëmɛ -dhɛ kö Onezifɔɔ waa- ö -bha 'kɔmɛ -nu -wëë -ya kë. -A -gen -mū ɬdhɛ ("sanni yö -zë -yö "kan n -bha), yö ɬnë kpa -zë wo n -zu -ta -bleɛsü kö a -kaso 'gü Wlɔmö, -a 'yiü- 'yikë "ɛen -a "suü 'yii- kë, yö -zë -yö -gun nu sië 'ö -wo n -bha 'ö n ɬtua bho, 'ö n faan dɔ, 'ö ɬya nu Wlɔmö, 'ö ö 'gü -siö 'ö n ɬmɔɔ 'ö -kpan n -bha.

¹⁸ ɬYa 'go yö -zë 'gü, 'ö 'wɔn -së "pɛpɛ 'dhɛ 'kö -kë n -dhɛ Efɛzö bha yö -zë ɬgban -yö i "yaan. A -bhɛa n Dëmɛ -dhɛ yö ɬnë- -wɔn 'gü kö -yö dɔ "gbu- kö -a -nu -wëë -ya kë -a -bha za -dɔ mɛ -bha -yi 'ka.

2

¹ ɬDhɛ 'ö "dhü, bhi 'kö bhi -zë i ɬdhɛ n gbö 'dhö 'dhang -bho Yesu "dhiü -sü 'gü bha, -bhö 'to -kplü -sü 'ka -gasite 'ö Yesu Klisi -ya -kë kwa -dhɛ bha- -bha kö -yö i gba faan 'ka.

² Atanna -wu 'a i ɬklang -kë 'ka mɛ 'gbe "yaan bha- -zɔn 'mɛ 'i 'dhang bho- -nu "dhiü ɬdhɛ -wo -mɔɔ -bha 'wo mɛ "wɛɛ 'bha -nu ɬklang -kë 'ka bha -a -nu -dhɛ 'pö.

³ -Bhö "wɪ- -bha kö 'i sëe bho 'pö ɬdhɛ n 'dhö, -a -gen -mū ɬdhɛ Yesu Klisi -bha naɔ -së bha- dɔ -mɛ -nu ɬgban "pɛpɛ -wo -dho sëe bho ɬdhɛ -kɔ 'yi -bho sië- 'ka bha- 'dhö. I -wëëdhe ɬnë ɬya bho Yesu Klisi -wɔn 'gü, 'yö mɛ ɬgban

dho- 'wɔn dɔ ɬdhε -a -bha "sɔdha 'ö ö -gɔ -dho -dhε "sia- yö -mü i 'ka.

4 -Bhö -a kë ɬdhε -kɔ 'ö "sɔdha 'ö- "piü -dhε ö -dhɔ -yö ö -gome kë 'ö- -kë 'ka -a 'dhö. -A -gen -mü ɬdhε "sɔdha 'ö- suu 'dhö "dhö 'yaa ö -kɔ -da "kpʊng ɬtaa -wɔn "wεε -zë 'bha 'gü. -Bhö Yesu -bha yë kë -kɔ do bha ɬnë- 'gü.

5 -Beangsüme 'yaa kë -beang ga 'ka "wεεwε kö 'yii -beang 'sü ö 'sü -kɔ -ta. (Yö ɬnë- -wɔn 'gü, 'yö 'i dho- kë ɬdhε -kɔ 'ö Yesu Klisi -ya pö- 'ka bha- 'dhö kö 'i- -bha yë bha- kë -a kë -kɔ -ta kö 'i- ɬtrɔon yö!)

6 ɬYa 'go yö -zë 'gü, 'kekëme 'ö ɬsaan ö -bha -dhε -bha ɬnë- -dhε 'dhö- -bha ɬdhε -ya -bleesü -bhö. (-Bhö i faan dɔ yö ɬnë- -wɔn 'gü kö i yë kë Yesu Klisi -dhε kö 'i- ɬtrɔon yö.)

7 'Wɔn -nu 'a- pö i -dhε bha -bhö i -zu 'gɔn- 'gü kö 'i- 'gü ma, -a -gen -mü ɬdhε kwa Dëme ɬnë dho 'wɔn ɬgban "pepe 'gü ma "yaaki nu i -dhε.

8 I -zu -yö -bö Yesu Klisi 'ö -kë Davi suu 'gü -në 'ka, 'ö ga 'ö Atanna -ya -bö bha- -wɔn 'ka -kpεawo. -A -gen -mü ɬdhε Atanna -bha naɔ -së 'a- dɔ sië me ɬgban "pepe -gɔ bha 'yö bha.

9 'Sa naɔ bha ɬnë 'a- dɔ 'yö 'wo n -wëedhε bho sië 'yö ɬwa lɔoga -nu ɬgban -zian -kplü n -bha ɬdhε 'wɔnyaakëme 'dhö ya. "Keeë yö -zë ɬgban 'gü, ma ɬnë

'wo n -da -kaso 'gü, 'wii Atanna -wu -zë -da -kaso 'gü, (-wo me -nu draan- sië- 'ka -kpεawo).

10 'Pë 'ö -kë 'yö 'a 'wɔn "gbuigbui- -nu bha- ɬgban kun n -bha bha 'yö bha. Kë "dhö kö 'me 'ö Atanna -ya -nu -ya ö -bha 'ka bha -wo dha 'pö -zu -yö Yesu Klisi -dhε -sü "gbluv "piü, kö -wo dhasü waa- -bha 'tɔbhödhe 'ö 'yaa yëen 'ö Atanna "piü bha- ɬslɔcɔ.

11 -A -gen -mü ɬdhε -wu ('ö Atanna -bha 'kɔdhigüme -nu 'wo- pö) ɬsië ɬdhε:
«ɬYa kë ɬdhε kweng- -nu 'kwa ga kwa "kwëë, kweng- -nu kwa -dho -tosea kë -dhε do 'gü.

12 ɬYa kë ɬdhε kwa zuë" ɬya kë -seà kö ('kwa saan" Yesu -wɔn 'gü) kweng- -nu kwa -dho -gblüdëdhe kë.

"Keeë ɬya kë ɬdhε 'kwa- pö -zë wo ɬdhε 'kwa- dɔ, yöö -dī 'pö -yö -dho -a pö 'yaa kwa dɔ.

13 ɬYa kë 'zü ɬdhε 'kwa 'go kwa -wu -ta, yö -zë 'yaa 'go ö -wu -ta, -a -gen -mü ɬdhε yö -zë -yö ö -dī -dɔ.

Pë 'dhε 'kö ɬyaa- pö ö "dhi 'ka -ya 'gü -wɔn -kë, 'yaa 'to- 'gü tongtongdhö» bha 'yaa ɬsua 'ka.

Atanna -bha yëkëme 'ö- -wɔn -ya -zu kun -a -dhiang 'ö Pɔdhö -ya zë

14 'Wɔn -nu 'i dho meklangkëme -nu bha- -nu -zu -bö 'ka ɬnë 'a- pö bha, "keeë a -bheä i -dhε kö 'i i kɔngga ziö- 'ka- -nu -dhε

"sǣē gløglødhö ɏdhǣ 'wā 'dhō
zaɔ̄dhē -dā 'wɔ̄n -nū 'ȫ -gen̄
'yaā 'dhō bha-̄ 'gǖ, -ā -gen̄
-mǖ ɏdhǣ -ā -ké̄ "dhǖ -sǖ -yȫ
'mē 'wō "tū 'tō sië̄ -nū -wǖ
-bhā bha-̄ -nū ɏdhǣnḡ ɏnë̄-
wō.

15 -Bhö i 'gü dɔ "gbuu- kö
'i kë medraanme 'ö- -bha yë
-yö Atanna -zu kun, 'ö 'yiü-
'yaa- kë ö -bha yë kë -sü 'gü,
'ö yë -kë ɬdhë -ko 'wo- -zən
'ka- -dhe -a 'dhö ɬnë- 'ka, kö
i me draan- teanwɔn 'ö go
Atanna "piü bha- -bha.

16 'Me 'wo dhiang ɻwlüwlü
-nu 'ö- -go 'yaa 'dhö- zë sië,
'ö 'wo Atanna bho sië- 'ka
ɻfii "dhiö bha, -bhö "kan-
-nu -bha, -a -gen -mü ɻdhe
'me 'wo "dhö bha -wo wo
-di bho ɻnë- wo Atanna -dhe
taa- ɻgbleen -kpeawo.

17 -A -nu -bha me draan-
-wu -nu bha -wo me see-
-naa dhe -ko ö bhië -yö
-kan 'ka me -bha bha- 'dhö.
'Me 'wo "dhü bha- -me 'bha
-nu -mü Imene waa- Filetö
-nu 'ka.

Re: Re:
18 □Wa "kan teanwɔn -bha,
'yö 'wo -da sië me -nu -go
'gü 'wo- pö- -nu -dhe □dhe
Atanna □ya 'me 'wo ga -a
-nu -bö 'nu, "keε -wo wo
"tüng 'go- 'gü, ('yö 'wo- -nu
zuë" □kaan -wb -nu bha- 'ka
"kwëë, 'yö 'wo -kan Atanna
-bha zian -bha).

19 "Kεε 'kö 'zü 'ö -kë ɏdhε
-wa -pö "dhü ɏwε, 'yii 'dho
Atanna -wu ɏdede -zë bho
ö "gblvv -ta. -A -gen -mü
ɏdhε 'ö ö -bha 'kö "kpan 'kö-
-ya bha 'yaa 'wü -pë 'ka, -yö
'klëë- -kpö -bha ö -wu 'ka 'ö-
pö:

«Kwa Dëmë -vö 'më 'wo-

-bha 'ka -a -nu -dç»
 "ɛɛn 'zü:
 «'Mɛ 'wo- pö wo -dɪ -dhɛ wo
 kwa Dëmɛ -dç,
 -wo wo -bo 'wɔn yaa kë -sü
 'ka.»

20 -A pō 'a- wo "dhü bha-
'klo- -mü ɬdhe Atanna -bha
'koodhë -yö -kë ɬdhe -gblüdë
-go 'koodhë 'dhö. Pë "fië 'ö
-kë -gblüdë -go 'koodhö -a
suu 'yaa kë do. -A 'bha -nu
-kë "sënng 'ka 'ö- 'bha -nu
'wo -kë 'wëe- 'ka, 'ö- 'bha -nu
-dı 'pō 'wo -kë "dhü -nu waa-
"se gbo -nu 'ka. -A 'dhe -nu
'wo -kë "sënng waa- 'wëe-
-nu 'ka bha 'yö 'wo -kë 'wɔn
ɬbhłëesü -nu -kë 'gü -pë 'ka.
-A 'dhe -nu 'wo -kë "dhü -nu
waa- "segbo -nu 'ka bha, 'yö
'wo -kë 'pō "wlaawɔn -nu -kë
'gü -pë 'ka.

21 -Ko do bha- 'gü, 'më
'ö yöö -dë 'pö 'ö ö -dë kun
-së, 'ö "slüüslü, -yö -dho kë
yë ɬbhleesü -nu -kë 'ka -pë
'ka Atanna -go ɬdhë -ko 'ö
"sënng waa- 'wëë- 'wo- 'ka
bha- 'dhö; -a -gen -mü ɬdhë
kö -yö ö baa- -sü 'ka ö Dëme
-dhë kö yë -së suu "vu suu 'ö
-dhi -dhë -ya kë ö 'ka.

22 -A -wɔ́n 'gü, 'wɔ́n yaa
 -nu 'ö 'nëglœ̄n -nu 'wo- kë
 sië bha, -bhö ɿdua- -go. Kö
 'i i faan dɔ̄ -zu -yö Yesu -dhe
 -sü -bha, kö -kɔ̄ 'i dho- kë-
 'ka kö pö 'a 'dho -ya i -bha
 ɿnë 'i- -kɔ̄ mɔ̄-, kö -dhö -yö
 kë i 'gü, kö kaa me ɿgban
 "pəpə ka kë ka 'ko -dhe -së,
 kö me 'ö- -nu "ta -kɔ̄ 'dhö
 -së Atanna wëedhö 'ö 'wo-
 ɿblëë -ya bha këng- -nu 'ka
 vö ɿnë- -dhe mɔ̄-: "këe kö

'ka -tosea kë ka 'ko "piü zuë" 'waanu -sü 'ka.

²³ -Bhö i bo zaödhe ॥taamasü -nu 'ö -zun "dhiö -bhloç 'yaa 'dhö bha- -da -sü 'ka; -a -gen -mü ॥dhe zaödhe -nu 'ö -suum 'dhö "dhü bha -yö "dhinaa ॥në- -da. Bhii ॥dede i- 'wön dö ॥dhe -a -da -më -nu 'waa kë ॥kpaosü.

²⁴ -A -dhe 'yaa- -bha kö kwa Dëme -bha yëkëme -zë -yö "dhinaa 'ma, "keε -a -dheä -bha ॥dhe -a -bha "klüsëdhe ॥në -yö më ॥gban "pëpe "yan -ma kun, kö -yö dö më -nu draandhe 'ka, közuë" -yö kë -sea.

²⁵ Kö 'më 'wo zaödhe -da 'ka kö -ya -me -nu dö ॥zinng 'gü -wu "neenee -nu 'ka, 'bha mü "dhü Atanna -dho -a "slë kë 'ö 'wo 'dhang bho teanwön 'ö go- "piü bha- "dhiö 'ö 'wo wo zuë" ॥slëe 'gü ॥we?

²⁶ -A yö ॥në ॥ya kë "dhü 'yö 'wön 'gü ma -sü dho kë- -nu -go 'yö 'wo dho 'go Sotraan -go döng 'ö -nu kun 'yö 'wo -da -go ॥dhuëngdhe 'gü bha- 'gü.

3

'Wön -nu 'wo dho kë "tüng ॥taamasü 'gü -a -dhiang 'ö Pödhö -ya zë

¹ ॥Ya 'go yö -zë 'gü, Timote n dheeblehang, 'yaa n "piü ॥dhe 'wön "gbü- 'ö dho kë "kpungtaadhe yën "tüng 'gü bha 'i kë- 'gü i tii -bha.

² -A -gen -mü ॥dhe -a "tüng bha- 'gü, 'më 'wo -ya wo -dö -wön ॥në- zuën -ta doseng bha -wo -dho pa. -A -nu -bha

'wëëga -wön -dho kë "gbü- 'ö -ziö 'wön ॥gban "pëpe -ta. -Wo -dho wo -dö zë 'tö 'ka 'ö 'wo wo -dö sü 'kpii-. -Wo -dho dhiang yaya -nu zë Atanna kwi -bha 'ö 'waa wo 'kpomë -nu -wu ma, 'ö 'waa 'wön -së do. 'Wii 'dho "suü Atanna -go, "eeen 'wii 'dho 'wön 'bha ॥bhlëe -ya.

³ 'Wii 'dho "wü më 'bha -bha -bha. Pë 'bha -pë 'bha -wëë 'yii 'dho -nu kë. -Wo -dho më -nu yang kë 'ö waame 'bha -më 'bha 'waa ॥moo- 'gü. -A -nu "gblü- -dho kë 'ya-, 'ö 'wönsëkëme -nu -san -ya -nu -kë.

⁴ -Wo -dho -da më -nu -dhe pë "piü, woo do bha 'wön -dho -siö -nu -dhe 'gü klöklö -bha, 'ö -dö -sü 'kpii- -ya -nu pa, 'ö 'wo wo -dö -go wön -nu fië- bho Atanna -dhidhewön -nu -bha. (-Nëng -bha -më -nu 'waa kë "dhö).

⁵ -A -gen -mü ॥dhe më ॥yaa- -nu yö, më -ya -nu -ga ॥dhe Atanna ॥bhlëeyame -nu 'dhö, "keε kö 'gügbüdhe 'ö Atanna -ya nu ö ॥bhlëeyame ॥dede -nu -dhe bha 'waa "wü -kë -a -nu 'gü -sü -bha. -Bhö "kan më suu -nu bha -nu -bha.

⁶ 'Më 'wo "dhü bha- më 'bha -nu -wo mü, -wo -dho 'wo -da më -nu -go 'kcoödhe -nu 'gü, 'ö dhong -nu 'ö 'waa 'wön 'bha dö 'wön 'ö Atanna -wön 'gü -a 'gü, 'ö 'wo pa -sü 'ka 'wön yaa 'ka, 'ö 'wo ॥zii 'wön yaa suu "pëpe 'ö -kë -dho -ya -nu -kë -a kë -sü -bha bha 'wo -da -a -nu -go 'gü, 'yö 'wo -nu go bho ॥sua -dhiang -nu 'ka.

⁷ Dhong -nu bha -wo

wo "tu -to teanwɔn 'ö go Atanna "piü bha- -bha -kpεawo "kεε 'waa ɬmoo- -bha kö -wa 'klɔɔ- ɬdede do gbonggbongdhö.

8 'Ö- -gen 'dhö -kë ɬdhe 'mε 'wo bha -wo 'ko -zë teanwɔn 'ö go Atanna "piü bha- 'ka ɬdhe -kɔ 'ö Zanɛsö waa- Zanblesö 'wo dɔ- 'ka Moizö -go 'kpa bha- 'dhö. 'Mε 'wo "dhü bha 'wɔn yaa -d₁ -słɔɔ ɬnë 'wo wo -zu gɔn- 'ka, -a -nu -bha -zu -yö Yesu -dhe -sü 'gü 'yaa 'dhö, (Atanna ɬya ö -kɔ "kan- -nu "dhiü).

9 "Kεε 'wii 'dho mε 'gbe gɔɔ bho; -a -gen -mü ɬdhe mε ɬgban "pepe- -dho -a 'wɔn dɔ ɬdhe "yaaki ɬnë 'yaa- -nu -bha ɬdhe -kɔ do 'ö Zanɛsö waa- Zanblesö -nu -bha 'dhö -kë 'ka yi 'bha 'ka bha- 'dhö.

Timote -zu -gban -wu 'ö Pɔdhö -ya pö

10 "Kεε bhi -zë -kɔ 'a mε ɬdraan- 'ka i- -dɔ, 'ö 'i n "ta -kɔ dɔ, 'ö 'i n -zu gɔngüwɔn ɬgban dɔ, 'ö 'i -zu -yö Atanna -dhe -kɔ, zuɛsəadhe 'ö n -go, -dhɔ 'ö n 'gü waa- n 'wɔn -kun n -bha -kɔ -nu,

11 n -wëë -kë 'wo- wo waasaan" -nu 'a- wo bha- ɬgban -dɔ 'kpakpadhö. Sëe suu -mεε ɬnë 'mii- bho Angtiçsö -pö, "ɛen Ikɔnö -pö "ɛen Dhitrö -pö -nu 'gü? "ɛen 'wɔn "gbui- suu -mεε ɬnë 'yii wɔ n -ta -dhe -nu bha- 'gü? "Kεε -gasite 'yii kwa Dëmε ɬsłɔɔ, -yö kë n -dha -a ɬgban "pepe -go.

12 -A -dhe a -bha kö 'kwa- 'wɔn dɔ ɬdhe mε "pepe 'wo- "piü ɬdhe

'wo -kplü Yesu Klisi -bha kpεnngkpεnngdhö kö 'wo Atanna dhɔɔbhaawɔn kë bha -wo -dho -a -nu -wëëdhe bho,

13 "kεε 'wɔnyaa këmε -nu waa- mε -nu -pö -mε -nu -zë, -wo -dho 'dho ɬnë- wo wo "dhiü -kpεawo 'wɔn yaa kë -zian -ta. -A -gen -mü ɬdhe Sɔtraan ɬyaa- -nu -pö, 'yö woo -d₁ 'pö 'wo mε -nu pö sië bha.

14 "Kεε bhi -zë i -bha 'ka, 'wɔn -nu 'i- 'dhang bho- "dhiü, 'i- dɔ ɬdhe teanwɔn -mü bha, -bhö -a -nu kë -kpεawo kö 'i dho- 'ka. -A -gen -mü ɬdhe 'mε 'wo i ɬdraan 'wɔn -nu bha- -bha bha i -nu -dɔ, 'i- dɔ 'pö ɬdhe -a 'bha 'yaa ɬsua 'ka.

15 -Wu "slüüslü -nu 'wo -ya -sü 'ka Atanna -bha 'sëëdhe 'gü i- -dɔ 'i go- 'ka "dhü i 'nëdhe 'gü, -wu -nu bha -wo -mɔɔ -bha 'wo i gba "yaaki 'ka kë "dhü kö 'i dha i -bha -zu -yö Yesu Klisi -dhe -sü -wɔn 'gü.

16 -Wu "pepe 'kö -ben zë -sü 'ka Atanna -bha 'sëëdhe "slüüslü bha- 'gü bha- ɬgban ɬtrɔɔn -së -yö -dhö, yö ɬnë- -ya mε "bhui- -nu zuë" "piü 'yö 'wo- -ya 'sëëdhe 'gü, kö -wo kwa draan- pë 'ö kpengdhö -a 'ka, kö- 'dhe -nu 'ö 'waa -së kö 'kwa- dɔ. -Wu -nu bha ɬnë 'wo kwa zun zian 'ö -së -a -bha, 'yö 'wo kwa ɬdraan 'wɔn -së kë -sü -bha.

17 Kë "dhü kö 'mε 'ö yë kë sië Atanna -dhe kö- -mε -kɔ -yö ɬmɔɔ 'wɔn -së kë -sü -bha 'kpakpadhö.

4

¹ A- -pö i -dhe glöglohdö kwa -bha Atanna waa- Yesu Klisi 'ö dho za dö "yaanme -nu waa- 'me ॥wa ga- -nu -bha, 'ö dho nu 'zü "kpung ॥taa kö -yö ö -bha -gblüdëdhë kë bha- -nu wëëdhö ॥dhe:

² 'I me -nu draan- pë 'ö pö 'aa- -bha -a kë -sü 'ka, -bhö ॥nëng Atanna -wu pö -sü 'gü -a -nu -dhe gluü" gluüdhö "tüng -së waa- "tüng yaa ॥gban 'gü, kö 'i- -nu ॥söng -nu pö, kö 'i- -nu faan dö 'wön -së kë -sü -bha, "kees i zuë" -yö kë -sea.

³ Pë -nu 'a- pö i -dhe bha, -bhö -a kë, -a -gen -mü ॥dhe yi 'bha -dho ॥loo 'ö me "bhü- -nu 'waa "wi- -bha kö 'wo wo "tu 'to Atanna -bha me draan- -kö -së bha- -bha, "kees -wo -dho me 'dhe 'wo dho- -nu draan- -a -nu dhöobhaawön -nu ॥në- -bha bha ॥në- mœ-, -a -gen -mü ॥dhe -yö -dho kë- -nu "piü ॥dhe 'wo 'wön yaya ॥në- kë -kpeawo;

⁴ -a -gen -mü 'zü ॥dhe 'yii 'dho kë- -nu "piü ॥dhe 'wo wo "tu 'to teanwön -nu 'wo go Atanna "piü bha- -bha, "kees 'wön zii 'ö yi 'bha 'ka bha ॥në- ma -dho dho- -nu kë.

⁵ "Kees bhi -zë -bhö i zuë" 'kun i -bha -kö ॥gban -kö ॥gban 'gü, kö ॥wa i -wëëdhë bho kö 'i- 'kun i -bha, kö 'i 'wön -taöng -së 'ö -gban Yesu -bha bha- pö me "bhü- -nu -dhe, kö yë -nu 'wo -gban Atanna -wön -bha 'i- kë sië bha 'i- ॥gban "pepe kë -së 'ka!

⁶ ('Wön "pepe 'a- pö i -dhe "dhö bha- -gen -mü ॥dhe 'mii 'dho ॥gwëë "kpungtaadhe ya- 'gü 'zü kö 'a ziö -deewo 'gü i -dhe.) -A "tüng ॥ya ॥loo kö 'a (ma -tosea nu ॥dhe "saapë 'dhö kö -yö kwa Dëme) ॥ycöö bho "sia-. N ga "tüng ॥ya ॥loo.

⁷ Yë 'ö Atanna -ya dö n -kö 'ka kö 'a- kë bha, a- kë -sü 'ka ö kë -kö -ta, ॥dhe -kö 'ö -beangsüme -yö -beang sü- 'ka 'ö kë -beang ga 'ka bha- 'dhö 'ö 'a 'to -sü 'ka -kplü -sü 'ka 'dhang -bho -a "dhiö -sü -bha klöklödhö 'ö dho 'ö zun- 'ka -a "dhiütoyi 'ö ॥dëe bha- -bha.

⁸ A- 'wön -dö ॥dhe 'faan- 'ö kwa Dëme 'ö za dö me -bha teanwön -ta bha 'ö- -ya 'me 'ö pö 'aa- -nu -bha -a -nu -go bha n -bha -dhö. -Yö -dho -a nu n -dhe yi 'ö dho za dö 'ka me "bhü- -nu -bha bha- 'ka. 'Faan- 'ö "dhü bha mang do n -bha 'yaa -mü -zianwo, -a -gen -mü ॥dhe 'me 'ö kwa Dëme bha- nu -sü "dhia 'dhö- -nu 'gü -yö -dho -a -nu -bha nu 'pö.

Pödhö -bha ö -di -wön -dhiang ö- zë Timote -dhe

⁹ -Bhö -a "slë mœ- kö 'i nu n -dhe 'gü yö 'zodhö.

¹⁰ -A -gen -mü ॥dhe Demasö ॥ya 'go n ॥keng- -ya 'dho Tesadhonikö -pö 'gü, -a 'klo- -mü ॥dhe -yö -kplü "kpungtaapë -nu -bha 'ö ॥ziö- 'ka Atanna "piü -pë -nu -ta. Klesan ॥ya 'dho Gadhatö -se 'gü, Titö -di 'pö ॥ya 'dho Dadhömatö -se 'gü.

¹¹ Dhukö yöö do ॥në ॥ya 'to n "piü yö n -takunme 'ka

"tüng ya- 'gü. 'I nu sië, kaa-Makö -ka nu "kwëë, -a -gen -mü ɏdhë n -mawon -dho zun- -bha kö -yö n -ta 'kun kwa Dëme -bha yë kë -sü -bha.

¹² 'Ma Tisikö bɔ 'pö Efəzö -pö 'gü.

¹³ ɏYa kë ɏdhë 'i nu sië, 'i nu n -dhe ma ɏgbauu- 'a- to Troasö, Kalipusö -go 'kcoödhö bha- 'ka. Kö 'i nu 'pö n -dhe ma 'sëedhë -be -nu bha- 'ka, "kees -a 'dhe -nu 'wo kwi -be 'ka bha ɏnë n -mawon 'dhö -bha "gbuisü.

¹⁴ -Piöbhōme Dhezandrö bha -yö 'wɔn yaa 'gbe -kë -sü 'ka n 'ka, kwa Dëme -dho za dɔ- -bha 'wɔn yaa -nu 'ö- kë n 'ka bha- -wɔn 'gü.

¹⁵ -Bhö i -d1 'kun- -go -së kö 'ya 'dho "slë yaa kë i 'ka 'pö. -A -gen -mü ɏdhë Atanna -wu 'kwa- pö sië me -nu -dhe bha- -san -ya -kë. -Ya "piü ɏdhë 'ö zun- -go zian- -kpeawo.

¹⁶ 'Dho -bleesü 'a- wo zadödhë 'gü bha me 'bha 'yaa gun n "piü mü kö -yö n -zu -gban, kwa dheebhang -nu ɏgban "pepe -wo kë -kan n -zü 'kwëë-. "Kees a -bhëa Atanna -dhe kö 'ya 'dho- -nu 'kun tëë 'ka n 'to 'wo- wo do 'ka bha- -wɔn 'gü 'ö- -nu -wëedhë bho.

¹⁷ -A -gen -mü ɏdhë a- 'wɔn -dɔ ɏdhë 'kö 'zü 'ö -kë ɏdhë me "bhiu- -nu -zë -wo -kan n -zü 'kwëë- ɏdhë -kɔ bha-'dhö, "kees kwa Dëme -zë -yö -to n "piü, 'ö n faan dɔ 'ö 'a Atanna -wu pö 'kpakpadhö 'ö 'me 'waa Zuifö 'ka- ɏgban "pepe 'wo- ma. 'Yö n ɏkoo

'wɔn "gbui- -go ɏdhë -kɔ 'wo me së- 'ka laabholaa "dhi "dhiü bha- 'dhö.

¹⁸ -Yö -dho n dha 'zü 'wɔn "gbui- suu "pepe 'ö dho nu n -ta -a -nu -go -kɔ do bha ɏnë- 'gü, kë "dhü kö 'a n -due ɏsloö dhang- 'gü -dhe 'ö ö -bha -gblüdëdhë kë sië- -bha bha- 'gü. -A 'tɔ -yö bho "tüng ɏgban "pepe 'gü! Kö -yö kë "dhü bha 'aa -yö kë. ('Pë 'ö gun n "piü 'a- pö i -dhe 'yö bha.)

¹⁹ -A pö Plisidhö waa-Akidhasö -nu -dhe 'ma- -nu ɏtua bho, ma Onezifö -go 'kcoöme -nu ɏtua bho 'gbe.

²⁰ Edhatö -yö kë -to Kodhengtö -pö 'gü, 'yö 'a Trofimö to Midhe -pö 'gü 'pö, -a -gen -mü ɏdhë -a -bha 'yaa "pu -sü 'ka.

²¹ -Bhö i 'gü dɔ "gbui- kö 'i nu kö "nene "tüng 'yi ɏloo ɏkö.

Ebudhusö 'dhöö, Pudenö 'dhöö, Dhinisö 'dhöö, Kodia waa- kwa dheebhang -nu 'wo 'dhang bho Yesu "dhiü 'wo to ɏwa i ɏtua bho 'gbe.

²² Kwa Dëme -yö i faan dɔ -kpeawo, kö -yö dɔ "gbui- -yö -gasite kë me ɏgban "pepe ka -dhe!

'Sëëdhε 'ö Pɔdhö -ya bɔ Titö -dhe

¹⁻⁴ Titö, bhi 'ö 'i -kë ॥dhe n gbö 'dhö, 'ö- -gen -kë ॥dhe ma ॥ne 'a Atanna -dhiang zë i -dhe 'yö 'i gun -na 'dhang bho- -wɔn "dhiü, "kεε 'ö koo- -zu -yö -a -dhe -sü 'ö do bha, 'sëëdhε ya mang Pɔdhö -me, 'a -kë Atanna -bha gwëëmi 'ka, 'ö 'a -kë Yesu klisi -bha bɔmε 'ka bha, ma ॥në 'a- -bɔ i -dhe. Atanna -yö n -bɔ kö 'me -nu 'ö- -nu sü ö -bha 'ka bha 'a -zu -yö ö -dhe -sü -dhiang zë wo ॥në- -nu -dhe kö -wo wo -zu yö ö -dhe kö -wo 'dho- 'ka "dhiü -kpεawo. -Yö n -bɔ 'pö kö 'a- -nu draan- teanwɔn ॥dede 'ö- -gen -yö go ö "piü bha ॥në- -bha. Teanwɔn 'ö "dhü bha ॥në dho -kɔ 'ö 'kwa kë- 'ka 'yö dho ö -zu 'kun -a -zɔn kwa -dhe. A- -kë "dhü kö me "bhui- -nu -wo 'dhang bho -tosea 'ö 'yaa yën -a -kë 'dhö -sü -wɔn ॥në- "dhiü. -A -gen -mü ॥dhe Atanna 'ö 'yaa ॥sua kë bha, -yö kë -tosea 'ö "dhü bha- -wɔn "plüün -bho kwa -dhe kö 'yii "kpungtaadhe -zian -da ॥kö. 'Yö "tüng 'kwa dɔ- 'ka ॥dæs ya ॥në- kpɔ kö 'pë 'ö- "plüün bho mεbhui dhe -dhe bha 'kwa- dɔ- 'ka. 'Wɔn -taɔng -së 'ö "dhü bha Atanna 'ö kwa Dhame 'ka bha -ya -wɔn -kplü ma ॥në n -bha kö 'a- -dhiang zë me -nu -dhe.

A- -dhe Atanna 'ö kwa Dë 'ka, waa- Yesu Klisi 'ö kwa Dhame 'ka bha- -nu -gɔ kö -wo 'dhuë- kë i -bha, kö -wo i gba zuëwaanusü 'ka.

Yë 'ö Titö dho- kë Kletö -se 'gü -a -dhiang 'ö Pɔdhö -ya zë

⁵ A i -to n ॥taama Kletö -se 'gü "dhü kö yë 'dhe n -kɔ 'yii ॥mɔɔ- kë -sü bha mü (kö "tüng 'yaa n -gɔ 'zü bha) 'i yö ॥në- kë. Kö 'i me -ya Atanna -bha 'kɔdhigümε -nu -gɔ "dhiü 'do 'do 'ka 'pö- -nu 'gü. "Sanni 'i me -ya ॥dhe -kɔ bha- 'dhö, i -zu 'ya 'dho bho 'wɔn 'a- pö i -dhe -bleesü 'ö -gban 'me 'wo dho kë- -bha 'kɔdhigümε -nu "dhiüziowomε 'ka -a -nu -wɔn -bha bha ॥në- 'ka.

⁶ ॥Dhe 'me 'i dho- -ya bha -yö kë 'me 'ö me 'bha 'yii 'dho ॥mɔɔ- -bha kö -yö "sëëdhε yaa kë- -bha ॥në- 'ka, kö dhe do ॥në -yö kë- -me -gɔ, kö- -me -bha 'në -nu -dı 'pö -wo kë 'dhang -bho Yesu "dhiü -me, 'ö me 'bha 'yaa ॥mɔɔ- -bha kö -yö "sëëdhε kë- -nu -bha ॥dhe -a -nu "ta -kɔ 'yaa -së, "ɛɛn -a -nu gɔɔ -yö "gbui-, 'waa wo 'kpɔmε -nu -wu ma -a 'ka.

⁷ -A -gen -mü ॥dhe 'me 'ö dho kë Atanna -bha 'kɔdhigümε -nu -gɔmε 'ka "dhü bha- -dhe 'yaa- -bha ॥dhe -yö kë 'me 'wo "sëëdhε yaa -kë -bha, 'ö ö -dı sü 'kpii-, 'ö "dhiü-, 'ö we mü 'gbe, 'ö- -kɔ -ta 'dhö "fʊüfʊü "ɛɛn 'ö ॥næ ॥mɔɔ ॥flü 'ka -a 'ka.

⁸ "Kεε -a -dheea -bha ॥dhe -yö kë 'me 'ö -dheeng bun -së, 'ö 'pë 'ö -së ॥në -dho -ya -kë,

'ö ॥kpaɔsü, 'ö pö 'aa- -bha, 'ö Atanna ॥bhlëe -ya, "eeñ 'ö -ko -yö ॥mɔɔ ö -dī -bha ॥në -ka.

⁹ Kö -yö kë 'me 'ö ö -zu yö 'wɔn -taɔng -së 'ö teanwɔn 'ö go Atanna "piü ॥në - 'ka, 'ö 'yi ka ॥draan- -bha bha- -dhe ॥në - 'ka. ॥Yaa- kë "dhü ॥naa 'yö dho me -nu faan dɔ ö -bha me draanwu -nu 'ö 'waa ॥sua 'ka bha- -nu 'ka, 'yö dho ॥mɔɔ -bha 'ö ॥sua -ye 'me 'wo me draan- -ko "wεε kë sié bha- -nu "yan -bha, 'yö -pö -nu -dhe ॥dhe -wo wo -dī -pö ॥në 'wo- wo sië.

¹⁰ (-Bhö -a kë "slë 'ka kö Atanna -bha 'ködhigümë -nu -gome -nu 'i dho- -ya bha -wo kë ॥dhe -ko a- pö- 'ka bha ॥në - 'dhö), -a -gen -mū ॥dhe me 'gbε -wo -dhö 'ö 'waa me 'bha ॥bhlëe -ya, 'ö 'wo dhiang -nu 'ö -go 'yaa 'dhö bha ॥në - zë 'yö 'wo "kpënnng- -kë 'ka me -nu -go. 'Me 'wo "dhü bha- me 'gbε -dhe -wo -go Zuifö -nu 'wo wo zuë" ॥slëe 'wo 'dhang bho Yesu -wɔn "dhiü bha ॥në - nu kpö 'gü.

¹¹ -Bhö -a kë "dhü kö 'pë 'wo dho- pö 'ya 'dho ॥slɔɔ -nu -go, kö -wo wo bo me draan- -ko suu bha- 'ka, -a -gen -mū ॥dhe ॥wa 'güglüdhe -da 'kɔ -nu 'gü 'do 'do 'ka ॥waa -nu ॥draan ॥suasua -nu bha- -nu 'ka kö 'wo 'wëe - ॥slɔɔ -ko 'yiü -sü bha ॥në - kë - nu 'gü.

¹² ('Pë 'ö dho 'wɔn -nu 'a- pö bha- -nu bho ka 'gü tean- -bha yö -mū ॥dhe) -a -nu -dī -bha 'wɔndomë do 'ö -kë Kletö mi 'ka ॥dhe - nu 'dhö

'pö, 'ö gun -ya -sü 'ka yi 'bha 'ka Kletö -se ॥dede bha- 'gü bha ॥në dhiang zë 'ö -pö: «Kletö -me -nu -bha pë -mū ॥sua kë -sü 'ka, 'yö 'wo 'wɔnyaakëme 'ka ॥dhe -ko 'ö wü 'në -nu 'ka bha- 'dhö. -A -nu -ko 'yaa ॥mɔɔ pë 'bha kë -sü -bha. -A -nu -zvɔngüwɔn doseng 'ö 'dhö 'yö pë -bhö -sü 'ka.»

¹³ Pë 'ö Kletö mi bha 'ö - pö bha tean- mü. -A -kë "dhü -sü 'gü, -bhö -ya 'dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu "yan 'gü kö 'wa 'dho wo "tu 'to ॥sua-sua -nu 'wo me -nu draan- sië - 'ka bha- -bha, "keε kö -wo 'dhang bho teanwɔn 'ö go Atanna "piü bha ॥në - "dhiü.

¹⁴ Kö 'wa 'dho 'dhang bho -kwezlan -nu 'ö Zuifö -nu 'wo -bho sië bha- "dhiü, 'ö 'wo -kplü 'zü 'me 'ö ॥wa wo ॥taa -ya Atanna -bha teanwɔn -go bha- -nu -bha 'tong- -nu -bha.

¹⁵ 'Me 'ö- zuë" 'dhö "puu, pë ॥gban "pepe- -kë -me 'gü "puu "slüüslü 'ka, 'yö 'me 'wɔn yaa 'dhö- zuë" -bha, 'ö 'yaa 'dhang bho Yesu "dhiü bha yö -zë 'ö pë ॥gban -ga pë yaa 'ka, -a -gen -mū ॥dhe kö 'wɔn yaa -ya "yaaki waazuëga ॥gban -bha.

¹⁶ ('Me 'wo "dhü bha -bhö -a "slë mɔɔ -kö -wo wo bo -kë "dhü -sü 'ka; -a -gen -mū ॥dhe) -wa -pö -wo -dī -dhe ॥dhe wo Atanna -dö, "keε kö -nu kewɔn -zë 'bha 'yaa bho 'me 'wo Atanna do -nu kewɔn -nu -bha. 'Me 'wo "dhü bha -wo -yénngsü Atanna 'gü, 'waa- -wu ma,

'pë 'ö- -dhö 'yaa- kë bha ॥në
wo -zë 'wo- -kë. -A -nu
-kë 'yaa ॥mœc 'wön -së -zë
doseng -zian kë -sü -bha.

2

*'Dhang -bho Yesu "dhiü
-me -nu "ta -kë -dhiang 'ö
Pödhö -ya zë*

¹ Bhi -zë -bhö me draan-
me draan- -kë -së 'ö "slüöslü
'ö go Atanna "piü bha ॥në-
-bha.

² -Bhö -a pö -kwæazë -nu
-dhe -wo kë -kë -mœc wo
-dë -bha -me 'ka (we mü -sü
'gü), "kees -wo kë 'me 'ö me
-nu dho- -nu ॥bhlëe -ya, 'ö
'wöndödhe 'dhö- -nu -go -a
-nu këwön -nu waa- -a -nu
-zügöngüwön -nu 'gü, "kees 'ö
'wo wo -zu yö Atanna -dhe
॥dedewo, 'ö -dhö 'dhö- -nu
'gü ॥në- 'ka, kö- -nu zuë" -yö
kë -sea 'me 'wo 'wön yaa -kë
-nu 'ka -a -nu "piü.

³ -A pö 'pö dhong -nu
-zügbansü -nu -dhe -wo
-tosea 'ö pö 'aa- -bha ॥në- kë,
'wa 'dho dhiang yaa zë me
-nu -bha 'wo- -nu kwi zë- 'ka,
'wa 'dho ॥nëng we -ta, -wo
kë -dhio -së -dö gwaangödhe
"gbönggböng -nu -ta -me
॥në- 'ka.

⁴ Kë "dhü kö -wa -zön -nu
-dhe ॥dhe -a -dheä -bha ॥dhe
-a -nu -bha göon- -nu -dhö
-ya -nu kë waa- -nu -bha 'ne
-nu 'dhö.

⁵ -A -dheä -bha ॥dhe -a
-nu këwön -nu waa- -nu
-zügöngüwön -nu -wa -zön
॥dhe -wo ॥kpäcsü. 'Wa 'dho
-zua zë, -wo -ya woo- 'kë
-wön zuën -ta kö -wo woo- yë
-nu -wön 'kun "gbüü, kö -wo

woo- göon- -nu ॥bhlëe -ya,
kö -wo wo -go 'dho -nu -dhe
"sia-, kë "dhü kö me 'bha 'ya
'dho Atanna -wu -dhiang yaa
zë.

⁶ -Bhö -a pö 'nëglöön -nu
-dhe -kë do bha -'gü 'pö ॥dhe
-wo kë ॥kpäcsü -a -nu këwön
-nu waa- -nu -zügöngüwön
-nu 'gü.

⁷ (॥Dhe 'ö -kë ॥dhe bhii
-dë 'pö i -kë 'nëglöönnë 'ka
bha,) -bhö -gleng -dhe -wön
kë kö i -mœc "kwëeë "yöö -nu
-wo -tosea kë -ko 'sü i -bha
-bha. -Bhö me -nu draan-
teanwön -dë -sloç ॥në- 'ka,
-kë 'i dho -kë- 'ka kö me -nu
-wo i ॥bhlëe -ya ॥në -bhö -a
mœc -"tünç ॥gban 'gü.

⁸ -Bhö -a kë -së kö 'wa 'dho
"yi yö i zë -dhiang -nu "piü
'ö 'wo i ॥töö -kë 'ka, kë "dhü
kö 'yiü- -yö dö kwa -dhiang
yaa zë -me -nu -bha kö 'wa
'dho pë 'bha ॥sloç 'wo- pö
kwa -bha.

⁹ -Bhö -a pö 'pö ॥dhuëng
-nu -dhe -wo wo dëme -nu
॥bhlëe -ya -kpäawo kö 'pë 'ö
dho -nu -zu 'kun ॥në -wa kë,
-a -nu "yan 'ya 'dho ziö wo
dëme -nu 'gü ('ö 'wo dhiang
zë- -nu -wu ॥wlöö).

¹⁰ 'Wa 'dho ॥kwaan bho-
-nu -ta, "kees -wa "slë mœc-
-kpäawo kö- -nu dëme -nu
-wo 'dhang bho- -nu "dhiü
-a -nu këwön -nu "piü. Kë
"dhü kö me -nu ॥waa- -dhe
yö kö -wo me draan -wu 'ö
go kwa Dhame, kwa -bha
Atanna "piü bha- -dhiang -së
zë.

¹¹ (-Kë 'ö 'dhang -bho Yesu
"dhiü -me -nu dho -tosea
kë- 'ka ॥në bha.) -A -gen
-mü ॥dhe Atanna -ya -zön

me "pερε ॥gban -dhe ॥dhε ö -dho ö -bha -gasite kë- -nu -dhe kö ॥wa bɔ ö 'ka -wo dha -sü ॥sloo.

¹² -Gasite ö "dhü bha ॥në kwa ॥klang -kë pë -nu 'ö -dho -yo Atanna -kë -a kë -sü 'ka, waa- -tosea kë -ko yaa ö "kpung ॥taa yo bha -dhö. Yöö do bha 'zü ॥në kwa ॥klang -kë -ta "yaaki 'ka -sü ö pö 'aa kë me -bha, "keε ö me -yo Atanna ॥bhlëe -ya bha- 'ka.

¹³ -Kö bha ॥në 'kwa dho -tosea kë- 'gü ö dho- 'ka "dhü ö zun- 'ka -dhekpaoyi -së ö kwa -zu 'dhö- 'gü, ö nu sië, ö kwa -bha Atanna ö 'kpii-, kwa Dhamε Yesu Klisi dho nu- 'ka ö -bha 'tɔbhödhe 'gü bha- -bha.

¹⁴ Yesu -yo ö -dı -nu me "bhıı- -nu kwa -dhe kö ö kwa dha ॥në- wo ॥wɔn yaa suu "pεrε ॥gban -go, kö 'kwa kë "slüöslü, kö 'kwa kë yoo do ॥në ö -bha 'ka, kö 'wɔn -së ॥në- kë -peng -yo dɔ kwa -ta.

¹⁵ 'Wɔn suu bha ॥në 'i dho me -nu ॥klang kë- 'ka kö 'dhang -bho Yesu "dhiö -me -nu -wa kë ॥dhe -ko bha -dhö. 'Me 'wii "wı- -bha kö -wa kë ॥dhe -ko bha -dhö, -bhö -ya -nu "yan 'gü, -bhö -a pö glöglo dhö kö -yo 'to i -bha -bha, kë "dhü kö me 'bha 'ya 'dho ॥sloo- -nu kpö 'gü ö i ॥bhlëe -siö, ö 'i -kë -bhaasü, ö -pö ॥dhe 'bhaa me -draan 'wɔn -nu bha- -bha -me 'ka.

3

¹ -Bhö -a pö 'dhang -bho Yesu "dhiö -me -nu -dhe -wo wo "tu 'to "se -gɔme -nu -wu -bha, kö 'pë 'wo- pö- -nu -dhe

-wa kë. -A pö- -nu -dhe -wo kë 'wɔnsékëme 'ka,

² 'wa 'dho me 'bha -dhiang yaa zë, 'wa 'dho "dhinaa 'ma, 'wa 'dho -dɔn bho. -Wo kë dhɔngsü me ॥gban "pεrε "piü, kö -wo me ॥gban ॥bh-lëe -ya -kpeakpεawo.

³ -A -gen -mü ॥dhε kwa -dı 'pö kwa -gun ॥dheng -sü 'ka -blɛesü ö 'wɔndɔdhe 'yaa gun kwa -go, ö 'kwa me -nu ॥bhlëe -siö, kwa -gun ॥dhuëngdhe 'gü kwa dhɔobhaa -pë -nu waa- kwa -zvɔngüwɔn -nu -go, ö 'kwa -tosea -kë -mawɔn yaa -dhe waa- -ya pë -dho 'ka -sü -nu 'gü, ö 'kwa -ya me -nu -san 'ka, ö 'wo kwa -san -kë 'pö.

⁴ "Keε ॥dhε ö Atanna ö kwa Dhamε 'ka bha -bha -dho ö -kë kwa 'ka, waa- -bha "klusëdhe bha- -zɔn me "bhıı- -nu kwa -dhe "tüng ॥ya ॥loo,

⁵ 'yo kwa dha, "keε 'sa kwa -wëe ॥dede ॥në- -kë 'yo kwa dha bha- wo, 'yii kë ॥dhε -a dhɔobhaawɔn ॥në 'kwa -kë 'yo 'kwa dha- -wɔn 'gü; "keε kwa 'kpɔ -dee ö -wo, ö 'kwa -'gü -zu bho bha, waa- -bha 'Nii- "slüöslü ö 'kwa "gla 'ö -wo kö 'kwa kë me -dee 'ka bha ॥në kë -sü 'ka kwa dha -ko -dee bha- 'ka.

⁶ Atanna -yo -bo Yesu Klisi ö 'kwa Dhamε 'ka bha ॥në- -ta 'yo 'Nii- "slüöslü 'gbε ॥dede ॥gbao kwa -go.

⁷ Kë "dhü kö (kwa ö 'kwa -kë -a -bha 'në -nu 'ka bha) ॥sɔng 'ya 'dho kë kwa -bha ö 'wëedhö -a -bha -gasite ö -kë kwa -dhe bha- -wɔn 'gü, kë "dhü kö 'kwa -tosea -së ö

Atanna "piü 'ö kwa -zu 'dhö-gü bha- -slœ.

⁸ 'Wɔn 'ö tean- 'ka 'yö 'a- pö bha.

Yö ɻnë- -wɔn 'gü 'yö 'i dho me -nu draan- 'ka gløglødhö. Kë "dhü kö 'dhang -bho Atanna "dhiü -me -nu -wo faan ɻslœ ɻdedewo kö -wo 'wɔn -së ɻnë -kë -kpeawo. -A -gen -mü ɻdhe 'wɔn -së kë -sü ɻnë -së, yö ɻnë ɻmœ- -bha 'ö me -nu -zu kun.

⁹ 'Bha 'dho zaðhe "wlaasü -da me -nu 'ka 'wɔn -nu 'ö ɻtrœon 'yaa 'dhö bha- 'gü. I "tu 'ya 'dho kë me "bhema -nu -gengodhe -wɔn -bha. -Bhö i bo "dhinaa waa- "dhi -ko zë -sü 'ö -gban Zufö -nu -bha 'tong- -nu -bha bha- 'ka. 'Bha 'dho- kë, -a -gen -mü ɻdhe -a ɻtrœon 'yaa 'dhö, -a -wɔn 'gü 'yii 'dho 'wɔn -së kë me 'bha -dhe.

¹⁰ 'Më 'ö 'dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu "pe sië- 'gü, -dhio do- -me -ta ɻdhe do ɻple -nu 'dhö ɻkö -bleesü kö -yö ö bo- -kë "dhü -sü 'ka. ɻYa kë ɻdhe 'yii i -wu ma tongtongdhö, -bhö -a kë kö -yö 'go 'dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu kpö 'gü.

¹¹ -A -gen -mü ɻdhe bhii ɻdede i- -dœ ɻdhe 'me 'ö suu 'dhö "dhü bha kö ɻya ö ɻtaa ɻnë- zun tean- -zian -go, 'yö-kewɔn -nu -wa -zɔn ɻdhe ɻya 'go zian -ta bha.

¹² -Wü -totaamasü 'a dho- 'kpo i -bha yö -mü ɻdhe: a -dho Atemasö waa- Tisikö bha- me do bœ i -dhe. 'Më 'ö "dhü bha ɻya ɻloo i -dhe 'gü kö bhi -zë 'i nu "vaandhö kö 'i -kpan n -bha Nikopodhi -pö 'gü, -a -gen -mü ɻdhe -yö n

"piü ɻdhe 'a "nene "tüng ya- kë mü.

¹³ -Bhö i 'gü dœ "gbu- kö 'tøngdøme Zenasö wa- Apodhøsö 'wo 'dho sië "ta 'ö- 'gü bha 'i- -nu -ta 'kun kö 'wa 'dho -kpla pë 'bha -wɔn 'gü -a -nu -bha "ta -zian bha- "dhiü.

¹⁴ 'Wɔn 'ö "dhü bha bhii do 'bhii 'dho kë- këme 'ka. -A -gen -mü ɻdhe kwa -bha me -nu 'wo mü 'pö bha- -dhe a -bha kö -wo gba- -sü draan- 'pö kö -wo me -nu -mawɔn 'dhe 'ö "vaandhö -wɔn 'ka -a ɻyaon, kö- -nu -bha -tosea -yö me -nu -zu 'kun 'pö.

¹⁵ 'Dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu 'wo -dhe ya- 'gü ɻwa i ɻtua bho. 'Ya 'dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu 'ö yi -dhö -ya -nu -kë 'pö kwa -bha -kplü -a -bha -sü -kë do -sü -wɔn 'gü, 'wo i "piü mü bha- -nu ɻtua bho 'pö 'gbe.

Atanna -bha 'dhuë- -yö me ɻgban ka 'kun!

'Sëëdhə 'ö Pədhö -ya bə Fidhemə -dhe

¹ Mang Pədhö -me 'wo n -da -sü 'ka -kaso 'gü Yesu Klisi -dhiang 'a- zé ɬnë- -wən 'gü bha yaa- kwa dheebleh Timote ɬnë 'yi 'sëëdhə ya- bə bħii Fidhemə -me 'i -kē yi dħoobhaame ɬdede 'ka, "kees 'ö 'i -kē 'pō yi yē -kē Atanna "piü "yoo 'ka bha i 'dhö,

² -A -bha 'kodħigümə "peper 'wo bho 'ko -ta i -go 'koodħö bha- -nu 'dhö, kwa dheebleh dħebħo 'ö i -bha dħebħo 'ka 'wo- Apia -kē bha waa- i gbö Asipö 'ö -kē Yesu -bha "sħoħha 'ka 'pō ɬdhe n 'dhö bha ka ɬnë ka -dhe, 'ya ka ɬtua bho 'għe.

³ Yi -bħea kwa Dē Atanna -dhe kö waa- kwa Dēmə Yesu Klisi -wo ka għa 'dħu- 'ka kö -wo zuęyagħblöö- nu ka -dhe.

⁴ Fidhemə n dheebleh, "tħong "vv "tħong 'a bħea" się- 'ka Atanna -dhe, a- nu -bho i -wən 'għiex ɬdedew.

⁵ -A -gen -mū ɬdhe i -bha -zv -yō kwa Dēmə Yesu -dhe -sü bha waa- i -bha Atanna -bha me -nu -dħo -wən -taoġ -yō -nu yi -ta yō -kpeawo, 'ö yi "tuvħdoh -kpeawo.

⁶ "Kees a -bħea 'pō- -dhe kö i -bha -zv -yō -a -dhe -sü bħa ɬnë -yō -da 'għi -kpeawo -yō 'dħo- 'ka, kē "dħu kö me -kpea 'wo to -wo 'wən -sē "peper 'ö Klisi -ya kē -sü -faan

-da kwa 'għi bha- kē -sü -dhe yō i -go.

⁷ Atanna -bha me -nu -dħo -bħa i kē -sü 'ö 'i- -nu -ta kun "dħu bha- ma 'a- wo, -yō -dhi n -dhe ɬdedewo 'ö n zuē" dħo n ko 'għi 'ö 'waanu -tekpə -tekpedħo, n dheebleh, -a -gen -mū ɬdhe -a kē 'i- wo "dħu bha 'yō Atanna -bha me -nu zuē" -ya -a -nu "għblöö-.

⁸ Yō ɬnë- -wən 'għi 'yō 'wən 'a ɬmċċa -bħa 'nu 'a i -kō kpo- 'ka Klisi 'tō 'għi 'i -kē kö- "si 'yaa i -dhe bħa,

⁹ 'yō mang Pədhö -me 'ö 'ma kē -kwæanë 'ka "kees 'ö 'a -kaso 'għi Yesu Klisi -wən 'għi ya 'ö n "piü ɬdhe 'a ɬbħea ɬnē- wo i -dhe -a -wən 'għi -dħo 'għi bħa.

¹⁰ "Bħea" ɬnē 'a- wo i -dhe Onezimō 'a kwa Dēmə Yesu -dhiang zé- -dhe kö a -kaso 'għi 'ö 'dhang bħo- "dħiū, 'ö ɬya kē ɬdhe n gbö 'dhö ɬdees Atanna -bħa zian -ta bħa -wən 'għi, n dheebleh Fidhemə.

¹¹ A- -dō ɬdhe -a ɬtrċċon 'yii kē i -bħa -a zü bħo -sü 'għi, "kees ɬtaamasu ya- 'għi -a ɬtrċċon -dħo kē me ɬgħan ɬpli k -bħa. -Yō -dħo kē i -bħa ɬdhe 'ö n -bħa -kō 'ö- 'għi -a 'dħo ɬdhe -kō 'ö- 'tō 'dhö- 'ka 'pō -a 'dħo, -a -gen -mū ɬdhe ɬwaa- pō Onezimō kö -wa pō 'nē 'ö ɬtrċċon 'dhö- 'għi.

¹² -A bħi ɬnē 'a- wo się i -dhe bħa, "kees -a -wən -yō n -go ɬdhe n "yanga 'dhö.

¹³ "Yaa gun n "piü -zianwo ɬdhe 'a n -kō bħo- 'għi, kē "dħu kö -yō 'to i "għblu 'għi yō, kō -yō kē n -kō "dħiū

"tüng 'a- 'ka -kaso 'gü 'wɔn -taɔng -së -wɔn 'gü ya- 'gü ɔdhε -kɔ 'ö- -dhe 'dhö- -bha 'nu ɔdhε 'i kë- 'ka -a 'dhö.

¹⁴ "Kee 'yaa n "piü ɔdhε a- -kë "dhü kö 'mii- pö i "yaan. -A -gen -mü ɔdhε 'yaa n "piü ɔdhε 'bha- pö 'i 'wɔn -së kë n -dhe, 'i- kë ɔdhε 'wɔn 'ö- "si ɔnë 'yaa i -dhe -a 'dhö, "keε -yö ga bhii ɔdede ɔnë i 'gü, kö 'ya 'dho kë ɔdhε ɔwa faan wɔ më -ta.

¹⁵ 'Bha mü "dhü "kan 'ka- wo ka 'kwëē- yi 'bha 'ka bha -yö -kë "dhü kö -kpan 'dhe kaa- wo ka 'kwëē- ɔtaamasü ya- 'gü bha -yö 'to "dhü "se 'tuü- 'ka ɔwe, 'dee- 'wɔn dɔ?

¹⁶ 'Pë 'ö n "piü ɔdhε 'a- pö i -dhe yö -mü ɔdhε kö ka -bha -kpan 'kwëē- -sü 'dhe 'ö dho kë ɔtaamasü ya- 'gü bha 'ya 'dho kë ɔdhε -bleesü -bha 'dhö, "keε kö- -bha -kë i -bha ɔdhuëng 'ka -sü ɔgban waa- -bha -bha, kö- ɔbhlëe -yö kë i -go ɔtaamasü ya- 'gü kö -yö ziö- 'ka -bleesü -bha -ta, kö 'i- 'sü -zianwo ɔdhε i dhee- hang 'ö- -wɔn 'dhö i -go "gbui-, "keε 'ö- -dho -yö ma ɔnë n -kë -bleesü ɔdedewo ɔnë - 'dhö kwa Dëme Yesu Klisi -bha zian -ta.

¹⁷ 'Ö ɔya kë ɔdhε 'i n sü ɔdede -zë wo ɔdhε i "taɔngdë 'dhö tean- ɔdede 'ka, kö -bhö i -kɔ -ya -a -dheng -bha ɔdhε -kɔ do 'ö 'ma nu 'nu mü 'i dho -kɔ -ya 'ka n -dheng -bha bha ɔnë- 'dhö.

¹⁸ 'Kö ɔya kë -zianwo ɔdhε ɔya 'wɔn yaa suu "vv suu 'ö ɔnë- kë i 'ka, "εen 'ö kë pë 'bha -zian ɔnë ɔkwaan i -ta,

'kö 'zü 'ö -kë pë suu "vv suu 'ö- 'ka, -bhö -a kë ma 'wɔn 'ka.

¹⁹ 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö -wü 'ö ya mang ɔdede ɔnë 'a- -ben zë ɔdhε mang Pödhö -me ma ɔnë 'a dho- "wæs nu i -dhe bha 'yö bha. Kë "dhü kö 'i 'dhang bho 'pë 'a- pö bha- "dhiü. ("Kee 'sa i -'wɔn -dɔ 'kpakpadhö ɔdhε bhii ɔdede -zian 'i bha, i ma ɔnë n -bha 'ka i -bha -kë 'me 'wo 'dhang bho Yesu "dhiü ma -a -dhiang zë -sü 'saa- 'gü -a me do 'ka -sü bha- -wɔn 'gü, "keε 'yaa n "piü ɔdhε 'a "dhi zun yö -zë -bha.)

²⁰ Bheə" ɔnë 'a- wo sië i -dhe kö 'i dɔ "gbui- i zë kwa Dëme -wɔn -dhe kö 'i 'wɔn do bha- kë n -dhe, kö -yö n faan -sea 'bha -da n 'gü Klisi -bha zian bha- -ta.

²¹ 'Dhang 'a- bho i "dhiü ɔnë -wɔn 'gü, 'yö 'a 'sëedhe ya- bo i -dhe, -a -gen -mü ɔdhε a- 'wɔn -dɔ 'kpakpadhö ɔdhε 'pë 'a- pö i -dhe bha 'bhii 'dho -kɔ 'ka, "εen i -dho -a "dhiü -ziö -ta -zian kë.

²² 'Bha kë, -bhö -dhe 'i dho n ɔyëe bho- -bha -a mɔɔ- ɔsië kö 'i- -ya i -kɔ "sɔɔ, -a -gen -mü ɔdhε a 'dhang -bho "dhiü ɔdhε bheə" 'ka- wo sië Atanna -dhe n -wɔn 'gü bha -yö -dho ka -wü ma 'ö- "slë -kë 'ö 'wo n ɔlɔɔ, 'ö 'a nu 'a -wo ka -dhe 'gü.

²³ Epaflasö 'ö -kaso 'gü -dhe ya- 'gü 'pö ɔdhε n 'dhö Yesu Klisi -wɔn 'gü bha -ya -pö 'ya ka ɔtua bho.

²⁴ Makö waa- Adhitakö, Demasö waa- Dhukö 'ö 'wo

-kë n yëkëyɔɔ -nu 'ka bha
ɔwa ka ɔtua bho 'pö.

²⁵ Kö kwa Dëmɛ Yesu Klisi
-bha -gasitɛ bha -ya kë ka
-dhɛ yi ɔgban "pɛpɛ 'ka bha
'aa -yö kë!

**'Sëëdhε 'wo- bɔ
Atanna -bha mε
-nu 'wo
Eblö
'ka -a -nu -dhe**

Atanna -bha dhiang -zé
me "bhui- -dhe -kɔ -dhiang
'wo- zé Eblö -nu -dhe.

¹ -Yö kë ka "yaan ɖdhe
'ö gun yi 'bha 'ka, Atanna
-yö kë -bɔ ö -wudhiüloomε
-nu ɖnë- -nu -ta -gen -yan
'gbe ɖdede 'ka "εen -kɔ 'gbe
ɖdede 'gü, 'yö dhiang zé kwa
"bhëma -nu -dhe.

² "Kεε -yö bɔ -sü 'ka ö Gbō
ɖdede ɖnë- -ta "tüng -totaam
masü 'kwa dɔ- 'ka ya- 'gü, 'yö
dhiang zé kwa -dhe. -Yö -bɔ
yö ɖnë- -ta 'yö -tosea -pë -kë,
-yö yöö do bha 'zü ɖnë- -ya
-sü 'ka pë ɖgban "pεpε -mε
'ka.

³ Yö 'ö bha ɖnë Atanna
-bha 'tobhödhe 'ö dhang- 'gü
bha- "bleen- 'ka. Yö 'ö bha
ɖnë Atanna -bho bha ɖdede
'ka "kpung ɖtaa. Yö 'ö bha
ɖnë "kpungtaadhe -todhüsü
'dhö -tosea kë sië- -wu -bha
'gügbuidhe -bha. Yö 'ö bha
ɖnë ɖdhe 'ö ɖya 'ö bo mε
"bhui- -nu -dha -a -nu -bha
'wɔn yaa -go -sü 'ka, 'yö dho
'ö -ya -yea -së 'ö- Dë Atanna
"mlümlüsü bha- "sɔo dhang-
'gü bha- 'gü.

Yesu Klisi -due -kë 'kpüi-
Atanna -bha "kië -nu -gɔ -sü
-dhiang 'wo- zé

⁴ -A -kë "dhö -sü bha- 'gü
-a -due 'ö 'dhö, 'waa- -zɔn
-zianwo Atanna -bha "kië

-nu -bha 'ka, 'wɔn 'ö- -wɔn
'gü 'yö 'tɔ 'ö ɖbhlëesü 'ö -ziö
-a -nu -bha -ta Atanna -ya
nu- -dhe bha 'yö bha.

⁵ "Εεn 'ka- ma 'mε do ɖdhe
Atanna ɖyaa- pö ö -bha "kië
'bha -dhe ɖdhe:

«Bhi ɖnë 'i n Gbō 'ka,
'ma- pö n "dhi 'ka ɖdeε
ɖdhe ma ɖnë 'a i Dë 'ka?»
"εen ɖyaa- pö ö -bha "kië
-mεε ɖnë- -dhe do 'zü ɖdhe:
«A -dho kë i Dë 'ka, 'yö 'i -kë
n Gbō 'ka.»

⁶ "Kεε ɖdhe 'ö Atanna yöö
ö Gbō do 'ö- -bha 'në -bleesü
'ka bha- bɔ "kpung ɖtaa 'yö-
pö:

«-A -dheea -bha ɖdhe ma "kië
-nu ɖgban "pεpε -wo
zun- -dhe kpiö 'gü.»

⁷ Yö- pö 'zü ö -bha "kië -nu
-bu 'gü ɖdhe:

«-Yö ö -bha "kië -nu -kë "teε
'ka,
'yö- -nu -kë 'pö pεng 'nεε-
'ka.»

⁸ "Kεε ɖdhe 'ö zun ö Gbō
-zé -bha 'yö- pö:

«"Kεε bhii Atanna -mε -zé i
-bha -gblüdëdhe 'dhö
-kɔ 'ö- -bha 'yö dho 'to- -bha,
-a -bho "gbluu -pë 'yii 'dho kë
tongtongdhö,
'sa pö 'yii 'dho kë i -bha
medhe bha- -bha,

⁹ -a -gen -mü ɖdhe 'wɔn 'ö pö
'aa- -bha ɖnë- kë -dho
-yö i -kë,
'wɔn yaa -dho 'yaa i kë,
'wɔn 'ö- -wɔn 'gü, 'yö Atanna
'ö -kë i -bha Atanna 'ka
bha

'ö i -ya -sü 'ka, 'yö i pa -sü 'ka
zuëniida 'ka,
'yö -due 'ö ɖbhlëesü 'ö -ziö i
"tayoo -nu -bha -ta

-a nu -sü 'ka i -dhε.» bha 'yö bha.

10 'Yö -ya mü 'zü 'ö- pö:
«Bhi ɻnë bhi -zë 'i "sε -kë -a zübhoi 'ka,
'yö 'i dhang- -pë -kë i ɻdede -kɔ "dhε 'ka, n Dëme.
11 'Sa 'pë 'i- -nu -kë "dhü bha ɻgban- -dho ziö,
"keε bhi -zë, i -dho 'to "dhü doseng.

-Wo -dho kë zii ɻdhε so 'dhö,
12 'ö 'i- -nu -ye ɻdhε so 'dhö,
'ö- 'dhε ɻya "blë 'i- -dee -pë -kë,
"keε bhi -zë, -kɔ do 'i- 'ka 'yö 'i dho 'to- 'ka,
i -kwε 'bha 'yii 'dho "kan "dhiü tongtongdhö.»

13 "Eεn Atanna ɻyaa- pö 'zü ö -bha "kië 'bha -dhε do ɻdhε:
«-Bhö nu kö 'i -ya -yea -së 'ö n 'sco ya- 'gü
kö -yö 'dho -yö zun- 'ka yi 'a -dho i -kɔ ɻmco- 'ka
i 'yaç- -nu -bha -a -bha -ee?»

14 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, kö Atanna -bha "kië -nu bha "yina "klu -së -nu -mü. Wo ɻnë 'wo- -kɔ "dhiü 'yö- -nu bɔ -nu wo 'me 'ö- -nu -ya -tosea -së këme 'ka -a -bha -gblüdëdhëpö 'gü dhia" -a -nu -ta 'kun -dhε 'gü. ("Keε Yesu Klisi ɻnë- -due 'dhö 'kpii- Atanna wëëdhö.)

2

¹ 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö- -dhε 'dhö- -bha ɻdhε tæanwɔn 'kwa- ma 'ö -gban Yesu Klisi -wɔn -bha bha 'kwa 'to -kplü -sü 'ka- -bha kpennngkpennngdhö, kë "dhü kö 'wa 'dho kwa gɔo bho 'wo

dho kwa 'ka ɻdhëng -zian -ta bha 'yö bha.

² -A -gen -mü ɻdhε "sanni 'tɔng- 'ö Atanna -bha "kië -nu -wa dɔ yi 'bha 'ka Moizö -dhε kö -ya dɔ Izraëdhö -mε -nu -dhε bha- 'gü -wɔn -yö kë, kö me "vv me 'ö 'yii- 'gü -wɔn kë kö Atanna -yö 'wɔn bho- -mε 'gü -a -naa -bha bha -oo,

³ 'yö- 'dhε 'kö Klisi yöö ɻdede 'ö- pö ɻwε? -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔç- -mü ɻdhε dha -sü 'kwa- -dhiang ma bha kwa Dëme bha yöö ɻdede ɻnë- -bleesü pö, 'yö 'mε 'wo- ma bha, -a ɻbhlëe 'dhö 'pë 'ö- 'ka 'wo- -dhiang zë kwa -dhε.

⁴ 'Yö Atanna -di 'pö 'ö ö -kɔ "gbluv -ya -a -nu -bha "sεε -dhε bha- 'gü "dhabhliwɔn 'sεennë -nu waa- "gblügblü -nu kë -sü 'ka. Kë "dhü kö 'kwa- 'wɔn dɔ- -bha ɻdhε 'yaa ɻsua 'ka. 'Yö dho 'zü 'ö -bhödhε 'ö- -bha 'Nii- "slüüslü -ya bho mε -dhε bha- 'gü -gblü 'mε 'wo 'dhang bho 'wɔn bha- "dhiü bha- -nu -ta -kɔ 'ö -dhi -dhε -a 'gü.

⁵ 'Sa -yö kë ka "yaan ɻdhε -dhækpaø dhia" yi- -dhiang zë sië bha, Atanna 'yii ö -bha "kië -nu -zë -a -nu -ya -a -gödhiü -mε 'ka, -yö Yesu Klisi ɻnë- -ya.

⁶ -A -gen -mü ɻdhε me 'bha -ya pö -sü 'ka Atanna -wɔ 'gü -dhε 'bha 'gü mü ɻdhε:
«'Aa n Dë Atanna, mebhüdhe -kë -më 'ka 'yö i -zu -yö -bö -a -wɔn -ta?
"Eεn mebhüdhe ɻdhε -mε ɻdede ɻnë- 'dhö 'yö 'i -ya -wɔn zuën -ta?

7 Yō -zë me ॥ya waa- i -bha
"kië -nu -a -nu -ya 'ko
"dhiü,
'bha- -bha 'təbhədhe bha-
-da 'në 'bha
-wo i -bha "kië -nu -bha
॥wlöö "tüng 'në 'bha
'ka,

'yö 'bha -ya mü 'zü 'bha- nu-
-dhe,

॥ya 'go mü 'zü 'bha ॥bhlëë
-ya -bha ॥dhe -ko
'wo- -ya 'ka -gblüdë -bha -a
'dhö,

8 'ö go mü 'zü 'bha -ko -moo
pë ॥gban "pepe -bha
-sü -faan nu- -dhe.»

॥Waa- pö Atanna ॥ya -ko
-ziö pë ॥gban "pepe -gö -sü
-faan nu me "bhui- -dhe, kö
-wo -wi pë ॥gban "pepe suu
॥dede ॥në- 'ka, kö 'wii pë
'bha -pë 'bha -gö 'sü- 'gü.
"Kee 'sa yö -zë ॥gban 'gü me
'yaa- -dhe yö "tüng 'kö 'kwa
dö- 'ka ya- 'gü ॥dhe -a -ko -yö
ziö -sü 'ka pë ॥gban "pepe
-gö.

9 "Kee kwa- 'suan- -zë bho
॥dhe Yesu bha ॥në Atanna
-ya ॥bhlëë -da ö -bha "kië -nu
-bha ॥wlöö "tüng 'ö -tosea
kë- 'ka "kpung ॥taa bha- 'ka.
Kë "dhü kö -yö ga me ॥gban
"pepe -wö 'gü, -gasite 'ö
Atanna -ya -kë kwa -dhe
bha- -wö 'gü, "kee 'yö 'kwa-
yö sië 'zü ॥dees 'təbhədhe
waa- ॥bhlëë -nu "yi ॥bhaa
ga 'ö -wo "dhü bha- -wö 'gü
bha.

10 'Sa -a -dhe -gun -bha
'nu ॥dhe Atanna 'ö pë ॥gban
"pepe -da, 'ö pë ॥gban "pepe
'wo 'dhö yö ॥në- 'saa- 'gü
bha, -yö Yesu bha ॥në- kë-
-saan kwa -wö 'gü -me 'ka.

Kö -yö kë kwa dha -sü bha-
-gö -da 'plöö -ko 'ka. Kë
"dhü kö ö bhang -nu bha-
me 'gbe 'kwa kë -da -a -bha
-gblüdëdhepö 'gü -me 'ka, -a
-gen -mü ॥dhe Yesu bha ॥në
-da -nu 'ka mü -me 'ka.

11 Yesu bha ॥në me ॥gban
-bha 'wö yaa -bho -nu -bha
-me 'ka Atanna wëëdhö, 'yö
'me 'ö ॥ya bo -a -nu -bha
'wö yaa -bho -nu -bha -sü
'ka "dhü bha wëng- -nu 'wo
-kë Dë do bhang -nu 'ka.
'wö 'ö -wö 'gü, 'yö- -nu
-dhe 'ö dheebhang -sü 'yiü-
'yaa- kë bha 'yö bha.

12 -Ya -zë yö ॥në- -wö
-dhe 'yö dhiang zë 'ö- pö:
«N Dë Atanna a -dho i -dhi-
ang zë n dheebhang
-nu -dhe,
'ö 'a "tan bho i -zü me kpö
'gü.»

13 'Yö -ya mü 'zü 'ö- pö:
«A -dho n -zu yö Atanna
-dhe.»

'Yö go mü 'zü 'ö- pö:
«Atanna -bha 'në -nu 'ö- nu
n -dhe bha ॥në yeng-
-nu 'yi ya.»

14 ॥Dhe 'ö -kë ॥dhe 'me 'ö-
-nu -dhe sië Atanna -bha 'në
-nu bha mebhüdhe "yaan-
-dhe -nu -mü bha yö ॥në-
-wö 'gü, 'yö yöö -di 'pö 'ö
-gla me "bhui- 'gü ॥dhe -a
-nu 'dhö. Kë "dhü kö ga
'ö yöö- wo bha, -yö kë ö
-ko -ziö Sotraan 'ö -ga -bha
'gügbüdhe 'dhö- -gö bha- -gö
-sü 'ka,

15 kö 'me 'wo gun ॥dhe me
'dhö ॥dhuëng 'ka -kpeawo -a
-nu -bha -suü ga -gö -sü -wö
'gü bha, -yö kë- -nu dha -ko
'ka.

¹⁶ -A -gen -mü ॥dhe nu 'ö-wo "kpung ॥taa bha 'yii nu kö -yo Atanna -bha "kië -nu -zë -a -nu -ta 'kun. -Yö -nu kö -ya kë ॥dhe -ko 'ö Atanna -wu -ya pö- 'ka ॥në- 'dhö ॥dhe: -Yö -nu Ablaamö suu 'gü -në -nu ॥në- -nu -ta 'kun -dhe 'gü.

¹⁷ Yö ॥në- -wɔn 'gü, 'yö- -dhe 'dhö gun- -bha ॥dhe -yo kë ॥dhe ö dheebhang -nu bha- -nu 'dhö -ko ॥gban suu 'do 'do ॥në- 'gü. Kë "dhö kö 'ö kë -a -nu -bha "saabhomë 'kpii- 'ö 'yaa ö -wu 'to -a 'ka Atanna wëedhö, -a -gen -mü ॥dhe -a -dheea -bha ॥dhe 'me 'ö "saabhomë 'kpii- 'ka "dhö bha -yo kë 'me 'ö mebhuidhe -wëe -ya -kë, "këe 'ö 'wo 'dhang bho- "dhiü -a këwɔn -nu 'wo Atanna wëedhö -a 'gü ॥në- 'ka. Kë "dhö kö Atanna -yo ॥moo- -bha -yo ö -bha "següme -nu -mawɔn 'to.

¹⁸ 'Sa -a kë 'ö- wo "dhö bha ॥në- -wɔn 'gü, 'yö ॥moo- -bha "tüng 'kwa do- 'ka ya- 'gü, 'yö Sotraan 'dhö 'me -a -nu 'gü dan sië bha, 'yö- -nu -ta kun, -a -gen -mü ॥dhe -yo kë yöö -di 'pö- 'gü -dan.

3

Yesu ॥bhleëe -bha -kë 'kpii- Moizö -gö -sü -dhiang 'wo- zë

¹ Yö ॥në- -wɔn 'gü, n dheebhang "slüüslü -nu 'ö 'ka 'dhang bho Yesu Klisi -wɔn "dhiü, ka 'ö Atanna ॥në ka -dhe 'pö bha, -ka Yesu Klisi 'ö- bo kö -yo kë kwa -bha -zu -yo -dhe -sü 'kwa-

dhiang zë sië bha- "saabhomë 'kpii- 'ka bha ॥në- -ga.

² -A pö 'a- wo "dhö bha- 'klo- -mü ॥dhe yö ö bha ॥në 'yii 'go ö -wu -ta Atanna 'ö- -ya 'wɔn bha- këme 'ka bha- -dhe, ॥dhe -ko 'ö Moizö -ya -kë 'ka 'pö Atanna -bha yë 'ö- do- -ko 'ka -a -gö 'kcoohö bha- 'gü yi 'bha 'ka bha- 'dhö.

³ -Ka ka "yan 'to yö ॥në- -bha, -a -gen -mü ॥dhe yö ॥në- ॥bhleëe 'dhö 'kpii- Moizö -bha ॥dhe 'kodomë -zë ॥bhleëe 'dhö 'kpii- 'kø 'ö- do -a -bha -ko 'ö- 'gü bha- 'dhö.

⁴ -A pö 'a- wo "dhö bha- 'klo- -mü ॥dhe 'kø "pëpe kö 'dhö, me ॥në- ॥gban do, 'sa Atanna ॥në pë ॥gban "pëpe -da.

⁵ Moizö 'yii pë "pëpe 'ö Atanna -ya këwɔn pö- -dhe ö -gö 'kcoohö ॥në- do -zian 'to. Yö -zë Atanna -bha gwëëmi 'ö- -ya 'wɔn 'ö yöö- kë -a pö -me 'ka ॥në gun- 'ka.

⁶ "Këe Klisi -bha 'to 'ö- wo ö -wu -ta bha -ya -wo "dhö -a -bha -kë Atanna Gbö 'ka -sü, kö -ya 'sü -ya -ya ö -bha 'kø -gö "dhiü bha ॥në- 'gü. 'Sa -a -bha 'kø 'ö "dhö bha yö -mü kwa ॥në kwa 'ka "ni kö 'kwa 'to -kplü -sü -zë 'ka 'wɔn 'ö kwa -zu 'dhö- 'gü 'ö kwa ॥nii -da sië bha- -bha, kö kwa -bha 'dhang -bho -a "dhiü -sü bha ॥ya 'to kwa ॥kweng.

Atanna -bha me -nu -bha -ya wo -di 'fleëe- 'gü -sü -dhiang 'wo- zë Eblö -nu -dhe

⁷ 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü, 'yö Atanna -bha 'Nii- "slüüslü -yo dhiang zë 'ö- pö:

8 «**¶**Ya kë **¶**dhe 'ka n -wu ma
  ¶dæs 'ö **¶**dæs 'ka -a 'gü,
-ka 'to kö 'ka 'dhang bho-
  'dhiü,

'ka 'dho **¶**kægbaandhe kë
  ¶dhe -ko
'ö ka "bhæma -nu -wa -kë 'ka
  yi 'bha 'ka "wla -ta,
'ö 'wo n 'gü dan bha- 'dhö.

9 -A -gen -mü **¶**dhe ka
  "bhæma -nu
-wo kë n -gen -mæc yi 'bha
  'ka "wla -ta,
'ö 'wo n 'gü dan,
'sa kö- -nu "yan -yö 'wæn -nu
'a- kë sië- -nu kpö 'gü bha-
  'bha "dhü
-kwe -kaøng -yiisiö 'ka.

10 'Wæn 'ö- bhlæc -yö ma n
  'gü,
'yö 'a- pö- -nu zuëga -ya -nu
  -zian **¶**në- -kë -kpæawo
-a -nu -zu 'göñ -ko -nu 'gü,
'waa n dhæobhaa -zian dæ
  tongtongdhö bha 'yö
  bha.

11 A -sö -bhö yö **¶**në- 'gü,
'a- pö 'wii 'dho wo -gen -da
  -ya -dæ 'flæë- 'gü
-dhe 'ö n -yea **¶**bhaa bha- 'gü
  tongtongdhö.»

12 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü,
n dheeblehang -nu, -kaa kë -së
kö me 'bha zuëga 'ya 'dho kë
yaa 'ka, "kæs "gbui- 'ka ka kpö
'gü, 'ö- -me -yö -kan Atanna
"yaan -sü bha- -bha.

13 Kaa -zian -zë -ka ka 'ko
-nu faan **¶**në- dæ -kpæawo
kö 'ka 'dho- 'ka, kö -yö 'to-
'ka "dhü -yö zun- 'ka **¶**dæs 'ö
Atanna -wu 'sæedhe -yö -wi
'ka bha- ziö -sü -bha. Kë
"dhü kö me 'bha 'ya 'dho
kwaa ö -dæ -zü 'ö 'wæn yaa
-yö "kpænnng- -kë -go 'ö- zuë"
-yö -kë 'zü -deewo "glooglo.

14 -A pö 'a- wo "dhü bha-
  'klæc - -mü **¶**dhe **¶**ya kë **¶**dhe
-zu -goñ -dhe -ko 'ö gun kwa
-go -a 'zü bho -yi 'ka bha, **¶**ya
kwa -ko 'kun kö -yö 'to- 'ka
"dhü -yö zun- 'ka -a "dhiütoy
-bha, kö Klisi "tayæc -nu -mü
kwa 'ka.

15 'Wæn 'ö- -wæn 'gü, 'yö
Atanna -wu -ya pö **¶**dhe:

«'Ka- -wu ma **¶**dæs 'ö **¶**dæs
  'ka- 'gü, 'ka "wæ- -bha,
'ka 'dho ka "tu ta- -go
¶dhe -ko 'ö ka "bhæma -nu
  -wo **¶**kægbaandhe -kë
  'ka

yi 'bha 'ka -a 'dhö» bha 'yö
  bha.

16 -A -gen -mü **¶**dhe de "wæs
'bha **¶**në kë Atanna -wu ma
'yö -ya -go -ko 'gü kö 'yii kë
me "pæpe 'ö Moizö -yö zian
bho- -nu 'ka 'ö go- -nu 'ka
Ezitö -se 'gü bha wo -zë -a
-nu 'ka?

17 "Æen de "wæs 'bha **¶**në
'wæn -yö -siö Atanna -dhe -a
-nu "piö -kwe -kaøng -yiisiö
'ka kö 'yii kë 'me 'wo -da
"dhiü 'ö 'wo ga "tung -ta bha
wo -zë -a -nu 'ka?

18 "Æen de 'bha **¶**në Atanna
-yö -sö -bhö -nu -dhe 'ö- pö:
«'Wii 'dho -da -ya -dæ 'flæë-
  'gü -dhe

'ö n -yea **¶**bhaa bha- 'gü tong-
  tongdhö.»

kö 'yii kë 'me 'kö 'wo -ya -go
-ko 'gü bha- -nu 'ka?

19 "Kæs 'sa kwa "yan -ya -dhe
'gü **¶**dhe 'wii -da -dhe 'ö
Atanna -ya -dhiang zë "dhü
bha- 'gü tean- 'ka 'dhang 'wii-
bho- "dhiü bha **¶**në- -wæn
'gü.

4

¹ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü,
Ødhe 'ö -kë Ødhe "plüün 'ö
Atanna -ya bho kwa -dhe 'ö
-gban -ya -dı 'fleë- 'gü -dhe
'ö- "piü bha- -bha bha- "tüng
'yii ziö Økö bha, -ka -kwaa kë
-së kö me 'bha 'ya 'dho Ølco
ka kpö 'gü 'ö to Øtaama, 'ö
Øfië 'wön bha- 'gü.

² -A -gen -mü Ødhe -kɔ do
'wo Ønaç -së bha- dɔ- 'ka -a
-nu -gɔ yi 'bha 'ka bha Ønë
'wo- dɔ sië- 'ka kwa -gɔ 'pö
Ødæs, -wu bha- -zun "dhiü
-bhloç 'ö 'yii kë 'me -a -nu
'gü -yö Øsee bha- -nu -gɔ
bha- 'kloç- -mü Ødhe 'wii kë
'dhang Ønë- bho- "dhiü kö
-wo wo -zu 'gɔn Atanna -dhe.

³ "Kεε me 'kö kwa -zë 'kwa
"dhang bho -sü 'ka -wu bha-
"dhiü bha, kwa -dho -da -dhe
'ö Atanna -ya -dhiang zë 'ö-
pö:

«Bhlöç Øya 'ma n 'gü,
'ma -sö -bhö Ødhe 'wii 'dho
-da -ya -dı 'fleë- 'gü
-dhe 'ö n -yεa Øbhaa bha-
'gü tongtongdhö» bha-
'gü.

-A -gen -mü Ødhe "tüng 'ö-
pö sië- 'ka "dhü bha kö 'ö
pë "pεpε kö- -da, kö Øyaa-
Øgban kë 'nu yi 'bha 'ka
Øwaa- -yεa -nu bha- Øgban
'dhö. ('Mε 'wo bha -da 'ö
'wii -wo mü bha -yö kë -to wo
Ønë- -nu -bha, -a 'dhe 'bha
'yii 'to Atanna -zë -bha.)

⁴ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloç-
-mü Ødhe 'wön 'ö -gban
"kpungtaadhe waa- -tapë -nu
-pë kë -sü -bha bha, -a
-dhekpäoyi "saçple -naa bha

Atanna -ya -dhiang zë -dhe
'bha 'gü 'ö- pö:
«ØDhe 'ö Øya kë "dhü, 'yö
Atanna -yö ö "tee pa
-a -dhekpäoyi "saçple -naa
bha- 'ka,
kö Øya ö bo yë "pεpε bha-
Øgban kë -sü 'ka.»

⁵ 'Sa 'wön do 'ö -gban -a pö
'ö Atanna -ya wo Ødhe:

«'Wii 'dho -da -ya -dı 'fleë-
'gü -sü
'ö n -yεa Øbhaa bha- 'gü -sü
-bha» bha

⁶ me -bleesü -nu 'wo naç
-së bha- ma bha, -da
'ö 'wii- wo -dhe bha-
'gü bha- 'kloç- -mü
Ødhe 'wii 'dhang Ønë-
bho- "dhiü, "kεε dɔ
'kwa- wo Ødæs, me-
-tun Ømco -bha 'ö -da
mü.

⁷ 'Wön 'ö- -wön 'gü, 'yö
Atanna -yö Ødæs -dee 'bha
-ya bha 'yö bha. -Yö -bo Davi
Ønë- -ta 'yö yö -zë pö Øtaama
kö- yi 'në 'bha Øya Øgwëë,
'yö- pö:

«Øya kë Ødhe 'ka Atanna -wu
ma Ødæs,
-ka 'dhang bho- "dhiü, 'ka
'dho ka "tu ta- -gɔ.»

⁸ -A pö 'a- wo "dhü bha-
'kloç- -mü Ødhe Øya kë Ødhe
Zozue 'ö kë dɔ Moizö "piü
-zun Izraedhö -me -nu -dhe
"dhiü -sü 'gü bha -yö -da 'nu
'me 'wo bha- -nu 'ka -dhe 'ö
Atanna -ya pö bha- 'gü, kö
'yii 'dho -ya mü 'zü 'ö Ødæs
'bha kpö.

⁹ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü,
kö -ya 'fleë- 'gü -sü 'ö Ødhe
-a 'dhe 'ö Atanna -ya wo
-dhekpäoyi "saçple -naa 'ka
bha- 'dhö bha, -yö -tun 'me

'wo 'dhang bho- -wü "dhiü - a -nu -bha 'ka ॥deε.

¹⁰ -A -gen -mü ॥dhε 'mε 'ö -da -ya 'fleë- 'gü -dhε 'ö Atanna "piü bha- 'gü, kö yë 'ö -mε -ya kë bha 'yö dho-'gü "teepadhe 'gü 'pö ॥dhε -kɔ 'ö Atanna -ya -kë 'ka -a -'dhö.

¹¹ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, -ka -kwa kwa 'gü dɔ "gbu -kö 'kwa -da -dhε bha- 'gü. -Ka -kwaa kë -së kö mε 'bha 'ya 'dho gɔɔgbu idhe kë 'zü kwa kpö 'gü ॥dhε 'mε 'wo gun yi 'bha 'ka bha- -nu 'dhö, 'ö -mε -yö ö -di ॥fië -yεa bha-'gü.

¹² -A -gen -mü ॥dhε Atanna -wü bha pë "yaandhe -mü, "sı -ya -dhε, -a -bha "dhiü dhε -zian -zë -yö -ziö -siangga 'ö- "dhiü -zian 'dhö ॥ple -a -ta. ॥Ya "ye mε -bha -yö -dho 'ö zun mε zuëpiüwön waa- mε 'nii -bha -wön -nu -bha, 'ö -nu bho 'koo ॥dhε -kɔ 'ö -dhaa -yö wü ॥nëng bho- 'ka wü ga -bha 'ö zun- 'ka -a ga 'gü "yön -bha bha- 'dhö. Yö ॥në kwa -zu -gɔn 'ka -wön bha -së waa- yaa -a -nu -bho 'koo dɔ.

¹³ Pë "pepe 'kö Atanna -ya -da, -a 'bha 'kö yöö kë -bin 'gü -a wëëdhö 'yaa 'dhö. Yö 'ö kwa "kplëng bho -dhε -mε 'ka bha pë 'bha -pë 'bha 'yaa -bin -a -gɔ, -a ॥gban "pepe -yö zang -ta clangclangdhö.

¹⁴ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, ॥dhε 'ö -kë ॥dhε "saabhomε 'kpiki -kpiki 'ö kwaa Atanna -nu kwa -wü zun 'kwëë-, 'ö ॥ya ziö dhang- -nu ॥gban 'gü

॥ya -wo Atanna -kuu "dhiü, Yesu 'ö Atanna Gbö 'ka, 'ö 'kwa 'dhang bho- "dhiü 'ö 'kwa- -dhiang zë sië bha -yö kwa -gɔ bha, -ka -kwa kwa 'gü dɔ "gbu -kö 'kwa 'to -kplü -sü 'ka 'dhang -bho -a "dhiü -sü 'kwa- -dhiang zë sië bha -bha.

¹⁵ -A pö 'a- wo "dhü bha -kloɔ -mü ॥dhε yö 'ö kwa -bha "saabhomε 'kpii- 'ka "dhü bha -yö kwa -dɔ, -ya 'wön -dɔ ॥dhε -"sı 'yaa kwa -dhε kö 'kwa 'dho 'wön yaa kë tongtongdhö. -A -gen -mü ॥dhε -yö kë -tosea -kë 'pö kwi do ya- 'gü ॥dhε -kɔ do 'kwa- kë sië- 'ka ya- 'dhö. 'Ö Sotraan -ya 'gü dan 'pö ॥dhε -kɔ do 'ö kwa 'gü dan sië- 'ka bha- 'dhö. "Kεε 'yö yö -zë 'yii 'wön yaa kë tongtongdhö. -A -wön 'gü, ॥ya kë ॥dhε faan 'yii kë kwa 'gü, -yö -mɔɔ -bha 'ö kwa -ta 'kun Atanna wëëdhö.

¹⁶ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, "sika 'bha -zian 'ya 'dho kë kwa 'gü, -ka -kwa ॥yɔɔn Atanna -bha -gblüdëdhε -gbloo 'ö -gasite -kë kwa -dhε -dhε 'ka bha- "sɔɔ, -yö -dho kwa -wëë -ga, 'ö kwa -mawön to, 'ö kwa -ta kun -'kun "tüng 'gü.

5

¹ -A -gen -mü ॥dhε mε "pepe 'kö Atanna -ya -ya "saabhomε 'kpii- 'ka ö -gɔ 'kɔɔdhö bha -ya -ya "dhü kö -yö mε -nu -wü "dhiü ॥në -lloo ö -bha, "εen kö -ya -nu -bha "saa- ॥në -bho.

² "Kεε "sí 'yaa kë 'ö- wo 'mε 'ö "dhü bha- -dhe 'pö dhe me -kpea ḥgban 'dhö bha ḥnë- -wɔn 'gü, 'yö ḥmco- -bha 'yö 'wɔn 'ö -gban 'mε 'waa 'wɔn 'bha dɔ, "ɛen 'ö ḥwa -da Atanna "dhiü -a -nu -wɔn -bha bha- 'gü ma ö 'klco- 'ka, 'yö- -nu -wëe -ga.

³ 'Yö -ya mü 'zü 'yö ö -di -bha 'wɔn yaa -nu -bha 'saab- bho 'pö ḥdhe me -kpea 'dhö.

⁴ -A -wɔn 'gü, me 'bha 'yaa ḥmco- -bha kö -yö ö -di -ya "saabhome 'kpii- 'ka kö Atanna -zë 'yii- -me -ya ḥdhe -ko ö Aadhɔn -ya 'ka yi 'bha 'ka -a 'dhö.

⁵ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, Klisi -di 'pö 'yii ö -di -ya. Atanna ḥnë- -ya ḥdhe -ko ö Aadhɔn -ya 'ka -a 'dhö, -a -gen -mü ḥdhe -ya -pö ö -wü 'gü ḥdhe:

«N Gbö -mü i 'ka, 'ma kë i Dë 'ka ḥdæs.»

'Yö -ya mü 'zü 'ö- pö -dhe 'bha 'gü ḥdhe:

⁶ «I -ya 'a- wo "saabhome 'ka bha,
i -dho 'to- 'ka "dhü
'ö- 'wɔn- yén ḥdhe
Meesisedekö -bha
'dhö.»

⁷ Yesu bha ḥnë 'ö gun kö -yö -tun "kpung ya- ḥtaa, 'yö ö -wü "dhiü ḥwlü 'ö ḥbhæa "gbu waa- "yanyi 'ka, -gbe "vü kë -sü 'ka Atanna 'ö ḥmco- -bha 'ö- dha ga -go bha- -dhe, 'yö Atanna -yö ö "tu 'to 'pö- -wü -bha -dho 'ö- ma- -wü -ta bha- -wɔn 'gü.

⁸ -A -bha -kë Atanna Gbö 'ka -sü ḥgban waa- -bha -bha, -yö kë -wı -bha kö 'ö sëe suu ḥgban "pepe 'do 'do

bho. Kë "dhü kö 'ö -gö -dho Atanna -dhe "sia- -sü draan-

⁹ ḥDhe 'ö ḥya bo saan" bha- wo -sü 'ka "dhü, 'ö Atanna ḥyaa- 'wɔn dɔ ḥdhe 'wɔn 'ö- -kë bha- du 'bhaa- -bha 'zü, 'yö- sü 'ö- -ya -tosea 'ö 'yaa yén -a -nu 'mε 'wo wo -gö dho- -dhe "sia- -a -nu -dhe -me 'ka,

¹⁰ 'yö- sü 'ö- -ya "saabhome 'kpii- 'ka ḥdhe Meesisedekö 'dhö.

-Kan Atanna -bha zian -bha -sü -dho 'wo- dɔ Eblö -nu -ta

¹¹ 'Wɔn 'gbe ḥdede -pö ka -dhe -wɔn -yö yi -bha 'wɔn 'ö -gban Yesu Klisi -bha -kë kwa -bha "saabhome 'kpii- 'ka -sü -bha ḥdhe -ko bha- 'dhö bha- 'gü, "keε -a -ta -pu ka -dhe -ko 'bha -yö 'mε kö ka 'wɔn 'gü ma -dhe -yö 'ya.

¹² -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klco- -mü ḥdhe kö dɔ 'kwa- wo 'nu ḥdæs ya, ka -zë 'ka kë me -nu -draan Atanna -wü -bha -me ḥnë- 'ka. -A -gen -mü ḥdhe ka -da -bha zian -ta -yi 'yaa ḥdæs, "keε 'yaa "dhü. Pë 'në -nu 'wo -gban Atanna -wü -bha 'ö 'wo 'mε ḥwa -da -a -bha zian -ta -dee 'gü, -a -nu ḥdraan- -bha bha ḥnë ka bha -wɔn 'dhö -tun -bha 'zü kö -wo ka draan- -bha ḥdhe -ko 'wo 'yɔn nu- 'ka 'në -dee -nu -dhe bha- 'dhö. 'Kaa -dho "dhiü -wɔn -zë -bha kö 'ka -bhöpë "gblüügblü -bhö.

¹³ 'Sa -da Atanna -bha zian -ta -sü zü -bho -ta -wɔn -nu 'wo ḥdhe 'yɔn 'ö me -ya nu 'në -dee -dhe kö -yö "gla -a 'dhö bha 'mε 'kö -bha -wɔn 'dhö -tun -bha, kö -yö -tun 'në ḥnë - 'ka Atanna -bha zian

-ta bha, kö 'yii kë ॥kö pë 'dhe
'ö 'me ॥wa kë me "gblügblü
'ka -a -bha zian -ta 'wo -bhö
bha- -bhö -me 'ka, kö 'yii
kë ॥kö 'me 'ö 'wön -së waa-
'wön yaa -a -nu -bhokoo dö
-a 'ka,

¹⁴ -a -gen -mü ॥dhe -bhöpë
'dhe 'kö bha -yö 'me ॥wa
-kian -a -bha "ta bha- 'sü -sü
'gü, 'ö -nu zuë" ॥ya 'wön -së
waa- 'wön yaa -nu -bho 'ko
"piü -sü -yaki dö bha ॥në-
-nu -bha 'ka.

6

¹ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü,
-ka -kwa -dho "dhiü -zian
॥në- mœ- kö 'kwa Atanna
-wo 'dhe 'ö 'wön zü -bho -ta
-wön -nu 'ka bha yö -zë -zuö
kwa ॥taama, kö- 'dhe 'ö me
"gblügblü -nu -bhöpë 'ka bha
'kwa yö ॥në- -bhö. -A -gen
-mü ॥dhe Atanna -wön zü
-bho -ta -wön -nu 'wo ॥dhe
-kö "kpan -ya -sü 'dho, 'ö -kë
॥dhe -kwaa "wlaawön -nu kë
-sü -zü -sü kö 'i 'dhang bho
Atanna "dhiü -a 'dho oo,

² "εεn me "zu -sü -nu waa-
me "zu 'kloö -nu 'kö 'wo
bha oo, -kö -ya me ॥gbins-
-sü (kö -wa -me "dhiü bheä"
wo Atanna -dhe) -sü -nu
bha oo, 'me ॥wa ga 'nu -a
-nu -bö -wön -nu bha oo,
"εεn Atanna -bha 'wön 'ö
dho- bho me 'gü -dhe 'bha
॥kpaoyi -bha 'ö- "dhiütodhe
'yii 'dho kë bha- -dhiang -nu
bha 'kwii 'dho 'to yö -zë pö
-sü -bha -kpawo. -A -gen
-mü ॥dhe 'ka yö -zë ॥gban
ma 'nu.

³ -Ka -dho "dhiü -zian ॥në-
mœ-. Pë 'dhe 'kö kwa
-mawön 'dho- -bha kö 'kwa-
kë "ni kö Atanna -zë ॥ya "wi-

-bha yö -mü -dho "dhiü -sü
bha ॥në- 'ka.

⁴ -A -gen -mü ॥dhe me "vu
me 'ö Atanna ॥ya bo 'wön
-bho 'koo dö -sü nu -sü 'ka-
-dhe 'ö ॥ya bo- dö -sü 'ka,
'ö -bhödhe 'ö go- "piü dhang-
'gü bha- -bleesü ॥ya bhö -me
-dhe, 'ö -bha 'Nii- "slövöslö
bha ॥ya -yea 'kun 'nu- -me
'gü,

⁵ 'ö ॥yaa- 'wön dö ॥dhe
Atanna -wu bha pë "nænæ
-mü, 'ö 'wön "mlümlü -sü -nu
'ö Atanna dho- kë -dhekpaö
dhia" 'gü bha ॥yaa- din
-bleesü -ga,

⁶ "keε 'ö ॥ya -ya mü 'zü
॥ya "kan Atanna -bha bha
kö -dho -dö -me -ta "slë
"wæwæe 'bha kö yöö kë
॥taamasü 'gü kö -yö 'go 'zü
-deewo ö ॥søng bha- 'gü kö
-yö -da Atanna -bha zian -ta
'yaa 'dho 'zü. -A -gen -mü
॥dhe ॥ya kë "dhü kö ॥ya
Atanna Gbö bha- dö ॥ple
-naa ॥në wo "dhü -bha kö
-wo "si bho- -go ॥dhe -kö 'wo-
-kë 'ka yi 'bha 'ka -a 'dho bha.

⁷ -A pö 'a- wo "dhü bha-
'kloö -mü ॥dhe -bo Yesu
'ka -sü bha -yö ॥dhe pë ta
'kwa- wo sië bha ॥në- 'dho.
॥Wa pë ta kö dha -yö ban-
-bha -wændhö kö 'pë 'wo- ta
bha -yö dhi- -me -nu -go, kö
॥waa- 'wön dö ॥dhe "se bha
"se -së 'ö Atanna -bha 'dhuë-
'dho- "piü yö -mü.

⁸ "Kee ॥ya kë ॥dhe "gleen
-kpao -nu waa- blëë yaya -nu
॥në ॥wa bho -dhe bha- 'gü
bha -oo, kö "se -së ॥në bha
"wë -ee? Kö "dhang -da -bha
-wön ॥në ॥ya 'to kö -wa "gü.

⁹ "Kεε 'kö 'zü maa- zë "dhü -ko "vv -ko 'ö- 'gü, n "taɔngdë -nu, n 'dhang bho -sü -yö ka -zë ka "dhiü 'kpakpadhö, a -wɔn -dɔ ɔdhe zian -së 'ö dha -zian 'ka bha ɔnë 'ka- -ta.

¹⁰ Atanna bha pö 'aa- -bha. -A -wɔn 'gü, -a -zu 'yii 'dho bho 'wɔn -së -nu 'ka- -kë -a -dhö -bha, -a -bha me -nu -dhe, 'ö 'ka- zü bho "dhü 'yi bha- 'ka 'ka -tun 'ka "dhü ɔddee bha- 'bha 'ka.

¹¹ "Kεε 'wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö 'a- pö "dhü bha, kë "dhü kö -a -wɔn -pɛng 'ö ka -ta bha ɔnë 'ka- 'kun "gbu- kö 'ka -go -da 'plöö. Kë "dhü kö -a 'dhe 'ö ka -zu 'dhö- 'gü bha -yö kë ka ɔdhe "dhiü ɔmoo -sü 'ka.

¹² 'Yaa n "piü ɔnë- wo ɔdhe "fia -yö -da ka ga 'gü Atanna -bha zian bha- -ta, "kεε kö 'ka 'me 'ö- -nu 'gü 'yaa ga -zu -yö -a -dhe -sü bha- 'ka, 'ö to- 'ka "dhü 'ö zun- 'ka 'wɔn 'ö- "plüün bho -nu -dhe bha- 'gü -wɔn kë -yi -bha bha ɔnë -nu -ga.

¹³ "Plüün 'ö Atanna -ya bho Ablaamö -dhe yi 'bha 'ka bha, -yö kë- 'gü -sö -bhö, "kεε ɔdhe 'ö -kë ɔdhe me 'bha kö yöö kë 'kpii- kö -yö ziö yöö Atanna -me ö -ta kö 'ö -sö -bhö 'tö 'gü 'yaa 'dhö bha, 'yö- -bhö ö -d1 'tö 'gü 'ö- pö:

¹⁴ «Mang Atanna -me ma ɔnë 'a- pö,
a -dho 'dhuë- kë i -bha,
'ö i bhang -nu 'wo -kë 'gbe ɔdedewo.»

¹⁵ ɔDhe 'ö ɔya "plüün bha- bho "dhü Ablaamö -dhe, -yö kë ö zuë" -kë -sea 'ö ö "yan to- 'gü -wɔn kë -sü -go, 'ö

to- 'ka "dhü ö zun- 'ka yi 'ö Atanna -ya 'gü -wɔn -kë 'ka bha- -bha.

¹⁶ -Sö -nu 'ö me "bhu- -nu -wa -bhö ɔsië bha, -wa -bhö "dhü kö -wo 'dhang ɔnë bho wo "dhiü, kö zaodhe 'ö 'wɔn 'bha ö mü- 'gü bha -yö yëن, 'sa -a -bhö 'wo- wo "dhü bha, -wa -bhö 'me 'ö 'kpii- 'ö -ziö -a -nu -ta ɔnë- 'tö 'gü.

¹⁷ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, -sö 'ö Atanna -ya -bhö 'pö "plüün 'ö- bho 'me 'ö 'wɔn -së 'ö- -dhiang zë bha 'ö dho- kë- -nu -dhe bha- -wɔn 'gü bha -ya -kë "dhü kö -wa 'wɔn ɔnë- dɔ ɔdhe ö -wu bha 'yii 'dho 'go "gbluvu tongtongdhö.

¹⁸ 'Sa ɔya kë "dhü kö 'wɔn ɔple ɔnë Atanna 'yaa ɔmoo -bha kö -yö ɔsua kë- -wɔn 'gü, "εen kö- -wɔn -yö bho "gbluvu tongtongdhö bha. Yö -mü "plüün 'ö- bho bha waa -sö 'ö- -bhö bha ɔnë- 'ka. -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, 'me 'ö kwa -zë 'kwa Atanna 'sü kwa zü -gban 'gü 'ka bha, -a -dhe a -bha ɔdhe 'kwa kwa faan ɔnë- dɔ kö 'kwa 'to -kplü -sü 'ka 'pë 'ö- "plüün bho kwa -dhe 'ö kwa -zu 'dhö- 'gü bha -bha.

¹⁹ 'Sa "plüün 'ö- bho kwa -dhe "dhü bha ɔnë kwa -go ɔdhe -piö kpö 'ö -kë "yitago -bha 'ö ɔwaa- -zuö "yi ɔwlöö 'ö "tεε 'yaa- 'sü bha- 'dhö, 'yö 'wɔn "gbu- suu 'bha -bha 'bha 'yaa kwa bho- -bha zian -ta, -a -gen -mü ɔdhe "plüün do 'ö "dhü bha ɔnë kwa 'dhang bho -sü 'dhö- "dhiü 'kpakpadhö ɔdhe -a 'gü -wɔn -dho kë. Yöö do bha 'zü ɔnë- -kë 'yö Yesu -yö dho

'ö -da Atanna -dhökëgükö 'ö dhang- 'gü bha- 'gü, so "pen ॥taama -dhe 'ö- -dhökëdhe ॥dede 'ka, 'ö "saabhomë 'kpii- doseng ॥në- -da -dhe 'ka,

²⁰ 'ö Yesu Klisi 'ö Atanna -ya -ya kwa -bha "saabhomë 'kpii- 'ka -todhü 'ka ॥dhe Mæesisedekö 'dhö bha ॥yaazian "dhi "pu kwa -go, 'ö ॥ya -da mü 'nu kwa -bha -da 'gü bha- 'gü.

7

*Mæesisedekö bha- -dhiang
wo- zé*

¹ -A Mæesisedekö 'ö "dhü bha -yö -gun Atanna "yaandhe 'ö dhang- 'gü bha ॥në- -bha "saabhomë 'ka, 'yö gun -gblüdë 'ka 'pödhe 'wo- Sadhemö -dhe -kë bha- 'gü. ॥Dhe 'ö Ablaamö gun 'go sië -gblü 'ö- ॥goon yi 'bha 'ka -gblüdë -nu 'ka, 'ö- -kö -yö -zio -nu -go bha- goondhe 'gü, 'yö Mæesisedekö bha 'ö nu -go zian-, 'yö 'dhuë- -kë -bha.

² ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü 'yö Ablaamö -yö pë "pëpe 'ö gun -go ॥dhe ॥naa 'dhö bha- -pë 'gü -kaong do, 'yö- -kaong do -naa nu- -dhe ॥dhe ö ॥sloopë bha- 'nii- 'dhö. -A Mæesisedekö -tö bha waa- pö "dhü kö -wa -pö «-gblüdë 'ö pö 'aa- kewon -bha», 'yö 'pö- 'ö gun- 'gü -gblüdë 'ka bha- 'tö 'wo- Sadhemö -kë bha, ॥waa- pö "dhü kö -wa -pö: «-ya -di 'fleë- 'gü -sü».

³ Me 'bha 'yii- Mæesisedekö bha- dë dö, me 'bha 'yii- dhe dö kö yöö to- "bhëma -nu

॥në- bha. Me 'bha 'yii- bho -yi dö, me 'bha 'yii- ga -yi dö. -Yö ॥dhe Atanna -bha 'në ॥në- 'dhö. -A -bha -kë "saabhomë 'kpii- 'ka -sü zü bho -yi 'yaa 'dhö, -a "dhiü -ya -dhe 'yaa 'dhö.

⁴ Kaa ॥dede -ka Mæesisedekö bha- ॥bhlëë -kë 'kpii- -kö -ga bha. 'Me 'ö kwa 'ziö- Ablaamö -zë 'ö 'pë 'ö -yö -gblü "piü -a 'nii- bho sië- -dhe bha -yö ka 'gü ॥dhe kö me 'dëde ॥në bha -ee?

⁵ Dhevi bhang -nu 'ö Atanna -ya -nu -ya Izraëdhö -me -nu -bha "saabhomë 'ka ö -dhe bha, -yö -ben zé -sü 'ka- -bha 'tong- -nu 'gü ॥dhe Izraëdhö -me -nu ॥gban "pëpe -wo wo ॥sloopë -nu 'nii- bho wo ॥në- -nu -dhe. 'Sa ॥ya kë "dhü kö -wa bho sië wo dheebhang -nu 'ö weng- -nu 'wo Ablaamö suu 'gü -në -nu 'ka bha ॥në- -nu -dhe "dhü bha.

⁶ "Kee Mæesisedekö 'kö Ablaamö -yö ö ॥sco -pë -nu 'nii- bho- -dhe 'ö 'dhuë- -kë -bha "dhü bha weng- -nu -a -nu suu -zian 'yaa gun do. 'Sa 'ö gun "dhü kö Atanna ॥ya "plüün -së bha- bho 'nu Ablaamö -zë -dhe.

⁷ "Kee 'sa ka- 'wön -dö 'kpakpadhö ॥dhe 'me 'kö- -duë 'yaa 'kpii- 'me 'ö- -go, 'yaa ॥moo- -bha kö -yö 'dhuë- -kë -me -bha.

⁸ ॥Ya kë ॥dhe kö 'kwa kwa "yan kpo 'wön bha- "piü -së ॥dede 'ka, Dhevi suu 'gü -në -nu 'wo "saabhomë -nu 'ka ॥dëe Izraëdhö -se 'gü, 'ö Izraëdhö -me -nu 'wo wo ॥sloopë -nu 'nii- bho sië- -nu -dhe bha -wo -ga. "Kee

Ablaamö -bha -zë 'ö- bho 'më
'ö- -dhe bha -yö -ben zë -sü
'ka -a -bu 'gü Atanna -wö 'gü
-dhe yö -zë 'yaa ga.

⁹ **¶**Ya kë "dhü kö Dhevi 'ö-
'gü -në -nu 'wo pë 'nii- 'kun
sië **¶**dëe Izraedhö -më -nu
-go bha -yö kë ö **¶**sloçpë -nu
'nii- -bho 'pö Mëesisedekö
-dhe yi 'ö nu- 'ka Ablaamö
-go zian- yi 'bha 'ka 'ö ö
¶sloçpë -nu 'nii- bho- 'ka-
-dhe bha- 'ka **¶**naa bha.

¹⁰ -A pö 'a- wo "dhü
bha- 'kloç- -mü **¶**dhe kö 'zü
Ablaamö **¶**yaa- bho kö Dhevi
'yii bhö **¶**kö, "keë 'ö gun "dhü
kö -yö Ablaamö 'gü. **¶**Ya
kë "dhü kö -ya -bho -a -nu
¶gban **¶**në- -bha bho 'gü bha.

¹¹ 'Sa Atanna -bha 'tong-
-nu 'ö- dö Izraedhö -më -nu
-dhe bha- zü -yö -bho Dhevi
waa- ö bhang -nu -a -nu -ya
'ö- wo "saabhome 'ka ö -go
'koo dho bha **¶**në- -ta. -A
-kë "dhü -sü bha- 'gü, **¶**ya
kë 'nu **¶**dhe Dhevi waa- ö
gbö Aadhon -nu -a -nu -bha
"saa- bho -sü 'ö Atanna -go
'koodhö bha -yö mebhüdhe
-kë **¶**dhe -ko 'ö Atanna "piü
¶dhe -yö kë- 'ka -a 'dhö
'nu, kö pö 'a 'dho kë- -bha,
kö "saabhome -dee 'ö (Klisi)
'ka 'ö **¶**dhe Mëesisedekö 'dhö
bha- nu -wö 'yii 'dho kë.
"Keë yö **¶**në 'yii kë "dhü 'yö
"saabhome -dee -wö 'dhö
-da.

¹² 'Sa "saabhome -dee 'bha
-zë **¶**ya nu 'pö, -kaa pö kö
'tong- -nu 'wo 'wö bha- 'gü
bha woo slëë- **¶**naa bha.

¹³ -A -kë "dhü -sü bha-
'gü, kwa Dëme 'wo- zaon
-zon Mëesisedekö 'ka "dhü

bha -yö -gun 'kodhi "wëe
'bha 'ö 'gü -në do -zian 'yii
"saa- -bleesü bho 'nu **¶**kö
-gwë "klu 'wo "saa- bho- -ta
Atanna -go 'koodhö bha- -ta
do **¶**në- 'ka.

¹⁴ -A pö 'a- wo "dhü bha-
'kloç- -mü **¶**dhe me **¶**gban
-me **¶**gban -wa 'wö dö **¶**dhe
-yö -bho Zuda suu **¶**në- 'gü.
'Sa 'më 'kö 'wo bha -dhe 'bha
'kö me yöö- yö 'sëedhe 'ö
Moizö -ya -ben zë bha- 'gü
¶dhe -wo -gun "saabhome
'ka 'yaa 'dhö.

¹⁵ 'Wöö 'ö dho 'wöö bha-
-ta "pu kwa -dhe 'zü 'kpak-
padhö 'ö 'kwa- 'gü ma 'yö
-mü "saabhome -dee 'bha 'ö
¶dhe Mëesisedekö 'dhö -a -ya
-sü bha **¶**në- 'ka.

¹⁶ -A -bha -ya -sü bha 'yii
kë me "bhü- -nu 'wo ga bha-
-nu -bha 'tong- faan 'ka, -yö
-kë "saabhome 'kpii- 'ka "dhü
'gübüdhe 'ö **¶**sii 'ö 'yaa yën
'ö gun- 'gü bha- 'gü bha **¶**në-
-saa- 'gü.

¹⁷ -A pö 'a- wo "dhü bha-
'kloç- -mü **¶**dhe Atanna -wö
-ya -pö -a -bu 'gü 'ö- pö **¶**dhe:
«I -dho kë "saabhome 'ka "se
'tuü- 'ka
¶dhe Mëesisedekö 'dhö.»

¹⁸ **¶**Ya kë "dhü kö 'tong-
-bleesü 'ö -gban "saabhome
-nu -bha 'ö gun bha -yö -bho
-bha "si 'ö 'yii kë- -dhe, 'ö-
-zun "dhiü -bhloç 'yii kë bha
¶në- -wö 'gü.

¹⁹ -A -gen -mü **¶**dhe Moizö
-bha 'tong- -nu bha 'wii
ka Atanna dhööbhaa kë -sü
bha- -go -da 'plöö. "Keë
-zvgondhewöö -dee 'bha 'ö-
fië- 'dhö 'dhö Moizö -bha
'tong- -nu -bha bha **¶**në **¶**ya

zun kwa -dhe zang -ta ॥dεε. Yö -mü Yesu Klisi ॥në- 'ka. -Gasite yö ॥në- -bha 'yö 'kwa ॥yççn sië Atanna "sçç, kwa -zu -ya yö ॥në- 'gü.

²⁰ ॥Ya 'go mü 'zü, -sö 'ö Atanna -ya -bhö bha -yö mü. -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloç- -mü ॥dhe me -kpea -nu -bha -zë me 'bha 'yii -sö -bhö -a -nu -ya -sü 'gü.

²¹ "Kee Yesu -zë -ya "saabhome 'ka -sü -zë Atanna -yö -sö -bhö 'ö- pö- -dhe:

«Mang Atanna -me ma ॥në 'a -sö -bhö bha,
'mii 'dho 'go n -wu -ta tongtongdhö.

A- -pö ॥dhe i -dho 'to "saabhome 'ka "dhü "se 'tuü- 'ka.»

²² -Sö 'ö Atanna -ya -bhö "dhü bha- -wö 'gü, Yesu bha ॥në -mleç ॥bhlëesü 'dhe 'ö -da Atanna waa- me "bhü -nu -a -nu ॥zinng 'gü bha 'ö ॥sloç- 'saa- 'gü.

²³ 'Ö go mü 'zü, "saabhome -nu bha- me -bleesü -nu bha, gun 'wo - wo 'gbe bha- 'kloç- -mü ॥dhe wo -zë -wo -gun ga sië, 'ö- -wö 'gü 'waa ॥mooç- -bha kö -wo 'dho woo- "saa- bho -yë bha- 'ka "dhiü -kpeawo.

²⁴ "Kee Yesu Klisi -bha -zë 'yaa "dhü. Yö -zë 'yaa ga, -a -wö 'gü -a -bha -kë "saabhome 'ka -sü bha 'waa ॥mooç- -bha kö -wo me -dee dö- "gbluv 'gü.

²⁵ 'Wö 'ö -wö 'gü, 'yö me "wu me 'ö ॥yççn Atanna "sçç -a 'saa- 'gü 'ö ॥mooç- -bha 'ö -nu dha "peepedhö, 'ö- -bha -a -nu dha -sü "dhiütodhë 'yaa 'dhö bha 'yö bha. -A

-gen -mü ॥dhe -yö "yaan "tüng ॥gban 'gü, -yö -bheä Atanna -dhe -a -nu -wö 'gü -kpeawo.

²⁶ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, kö Yesu ॥në "saabhome 'kpii- 'ö kwa -mawö -yö gun- -bha, 'ö "slüüslü, 'ö pö 'aa- -bha, 'ö 'yii 'wö yaa kë tongtongdhö, 'ö Atanna -ya -kan 'wonyaakëme -nu -bha, 'ö- sü 'ö- -ya -dhe ॥bhlëesü 'ö dhang- -ta "dhüng 'gü bha- 'gü bha- 'ka.

²⁷ -A -gen -mü ॥dhe yö ॥në 'yaa ॥dhe "saabhome 'kpii- -kpea 'wo to -a -nu 'dhö kö -wo wo -dö -bha 'wö yaa ॥në -bha "saa- bho ॥kö -bleesü yi ॥gban 'ka kö -wo gun -na "següme -nu -bha bho. "Kee -a -bha -zë "saado 'ö- bho "dhü 'yi bha- 'ka ö -dö nu -sü 'ka bha ॥në to -bha.

²⁸ -A pö 'a- wo 'zü "dhü bha- 'kloç- -mü ॥dhe me "pepe 'kö 'wo -kë "saabhome 'kpii- 'ka Moizö -bha 'tong- "gbluv "piü bha- 'bha këwö -nu 'wii Atanna -zu 'kun -së 'ka, "Kee Yesu 'ö -kë Atanna Gbö 'ka, 'ö -sö -bhö -a -ya -sü 'gü kö ॥ya bo 'tong- -zë dö -sü 'ka 'nu bha ॥në pö 'aa- -bha -a wëedhö. Yö ॥në dho 'to "slüüslü 'ka "dhü "se 'tuü- 'ka.

8

Yesu -bha -kë kwa -bha "saabhome 'kpii- 'ka -sü -dhiang 'wo- zë

¹ 'Wö "pepe 'a- pö sië bha- -go 'ö- 'gü yö -mü ॥dhe "saabhome 'kpii- 'ö- suu 'dhö "dhü bha ॥në kwa -go. Yö ॥në -ya -sü 'ka -yea ॥bhlëesü

ö Atanna 'ö- -bha 'gügbüdhə
-dhiang 'yaa zë bha- -kə -së
'gü -dhe 'ö- -bha -gblüdëdhə
-gbloo "sɔɔ bha- 'gü dhäng-
'gü.

² Yō ॥në "saabhome 'kpii-
këwɔn -nu bha- kë sië Dëmë
-yea ॥dede 'ö- -dhökëgükö
'gü dhäng- 'gü 'ö yöö ॥dede
॥në- -pë -kë, 'ö me "bhii-
-ko 'yii -da -a -yë 'gü ॥dhe
Dhevi bhang -nu -bha bha-
'dhö bha- 'gü.

³ ॥Dhe -kə do 'ö "saabhome
'kpii- 'wo Atanna -go 'koodhö
"kpungtaadhe ya- 'gü, 'wo pë
-nu 'wo nu- 'ka- -gɔ 'koodhö
waa- "saapë -nu ॥në "dhiü
॥loo- 'ka -a 'dhö, -a -dhe
-bha 'pö ॥dhe kwa -bha bha
pë 'bha -yö ॥sloɔ kö -ya "dhiü
॥loo 'pö Atanna -bha.

⁴ ॥Ya kë 'nu ॥dhe -yö -to
"kpung ॥taa yö kö 'yii 'dho
dhäng- 'gü, kö 'yii 'dho kë
-zianwo 'nu "saabhome 'ka.
-A -gen -mü ॥dhe kö me 'wo
"kpung ॥taa yö 'ö Zuifö -nu
-bha 'tong- -ya -nu -ya, 'ö 'wo
yë do bha- kë sië bha -wo
-dhö.

⁵ 'Sa -a 'dhe 'kö 'me 'wo
"kpung ॥taa yö 'wo- kë sië
bha -ya 'dhe 'ö dhäng- 'gü -a
"bleen- ॥në- 'ka. -A -gen -mü
॥dhe -wa -kë ॥dhe -kə do
'wo- -kë 'ka dhäng- 'gü ॥në-
'dhö ॥dhe -kə do 'ö Moizö
-bha gun- 'ka -a 'dhö. -A pö
'a- wo "dhü bha- 'kloɔ- -mü
॥dhe 'ö gun kö Moizö yöö
Atanna zü -ya 'gü -kə 'ö gun
so 'kö 'ka Izraedhö -me -nu
kpö 'gü bha- dɔ, 'yö Atanna
-ya pö- -dhe:

«Moizö, -bhö -a kë -së kö 'kö
'ö bhii- dɔ bha

-yö kë ॥dhe -kə 'a- -zən 'ka
i -dhe -tən ॥gbin- bha
॥në- 'dhö "kpüüdhö.»

⁶ "Kee dɔ 'dhe 'kwa- wo
॥dæs ya, -duəs bha- 'dhe 'ö
Atanna -ya nu Yesu Klisi -zë
-dhe bha -yö 'kpii- 'ö -ziö 'me
kö 'wo bha wo -zë -a -nu
॥gban -bha -ta. -A -gen -mü
॥dhe -mlees -dee 'dhe 'ö -da
kwa ॥zinng 'gü -a 'saa- 'gü
bha- ॥bhleë -yö 'kpii-, 'yö -ya
mü 'zü 'yö Atanna -yö "plüün
-sengbɔ -nu 'wo -ziö Moizö
-bha 'tong- -nu -ta bha- bho
kwa -dhe.

⁷ ॥Ya kë 'nu ॥dhe -mlees
-bleesü 'ö Atanna -ya -kë kwa
'ka 'ö bo- 'ka Moizö -bha
'tong- -nu -ta bha- du 'yii
'to- -bha, kö 'yii 'dho- -dee
'bha -da kwa ॥zinng 'gü 'nu
-deewo.

⁸ "Kee yö ॥në 'yii kë "dhü
'yü Atanna -yö dhiang zë
ö -bha me -nu -dhe 'ö -gɔ
'séedhə 'gü 'ö- pö:

«A -dho -mlees -dee 'bha -da
yaa Zuda -gɔ 'koomə
-nu
waa- Izraedhö -me -nu -kpea
'wo to bha

yi ॥zinng 'gü "töng 'bha 'gü,
-a "töng -yö nu sië.

⁹ -Mlees 'dhe 'ö maa- kë- -nu
'ka bha
'yii 'dho kë ॥dhe -a 'dhe 'a-
-kë -nu "bhema -nu 'ka
yi 'bha 'ka,
'ö 'a- -nu bho ॥dhuëngdhə
'gü Ezitö -se 'gü bha-
'dhö.
-A -gen -mü ॥dhe -mlees
-bleesü 'ö gun yi
॥zinng 'gü bha,

'wii- 'gü -ta 'sü.

Yö ॥në- -wən 'gü 'yö mang
-dù 'pö n "tu 'yii kë- -nu
-wən -bha.

10 "Kee a -dho -mlees -dee 'bha
-da yaa Izraedhö -më
-nu yi ॥zinng 'gü.

॥Ya kë ॥dhe "töng 'dhe 'a "wi
sië- 'ka bha ॥ya ॥loo,
a -dho ma 'töng- -nu bha- -nu
-da -a -nu 'nii- 'gü,
'ö 'a- -ben zë- -nu zuë" -bha.
A -dho kë- -nu -bha Atanna
'ka,
'ö 'wo -kë 'pö n -bha 'ka.

11 -A "töng bha ॥ya ॥loo, më
'bha 'yii 'dho- pö 'ö ö
"teado ॥klang kë,
"eeen me 'bha 'yii 'dho- pö ö
dheebhang -dhe ॥dhe:
-Bhö kwa Dëme dhööbhaawən
-nu draan- kö 'i kwa
Dëme dɔ»;

-A -gen -mü ॥dhe -a 'në
'sæennë -nu oo, -a -më
"gblügblü -nu oo,
-a -nu ॥gban -dho n dɔ.

12 -Da -nu 'wo- wo n "dhiü
bha, a -dho -a ॥gban
-mawən 'to,
'ö n -zv -yö bhö- -nu këwən
yaa -nu bha- 'ka.»

13 ॥Ya kë ॥dhe Atanna
॥ya -mlees -dee 'bha -da kwa
॥zinng 'gü -wən -dhiang zë
॥dhe -ko bha- 'dhö bha -oo,
kö- -bleesü bha 'yii kë zii
॥naa bha -ee? 'Sa 'wən 'dhe
'kö ॥ya kë zii kö- ॥dheng
-wən ॥në ॥ya 'to.

9

Atanna -dhököögükö 'ö
"kpvnq ॥taa yö waa- 'dhe 'ö
dhang- 'gü -a -dhiang 'wo- zë

¹ -Mlees -bleesü 'ö gun
Atanna waa Izraedhö -më
-nu -a -nu ॥zinng 'gü "dhü

bha, 'wluu- -nu 'wo- -ya 'ö
'wo gun "saa- bho sië Atanna
"dhiü -a -bha -yö -gun, 'yö
-dhe 'ö me "bhui- -nu -wa -pë
-kë -a -dhökëdhe 'ka 'ö gun
mü.

²⁻³ -Dhe 'ö "dhü bha sɔkɔ
'ö gun 'mü -yö -gun "pe -sü
'ka 'ö 'gü 'kɔödhö sɔ 'ka -dhe
॥ple ॥në- 'gü. -A -bleesü
bha 'yö 'wo- -dhe Atanna
-dhökë -dhe. -Dhangbha 'wo
gun- dɔ sië- -go 'kɔödhö bha
oo, -tabedhi waa- 'bluu- 'wo
gun- -dhökë sië- 'ka bha, -wo
-gun -dhe 'dhe bha ॥në- 'gü.
'Yö -dhe ॥ple -naa 'ö gun
'kɔödhö ॥yëñ bha 'wo- -dhe
-dhe Atanna -dhökë -dhe
dede.

⁴ "Saa- -bho -ta -pë 'wo- -pë
-kë 'ö- ॥gban gun "sënng 'ka,
'ö 'wo gun -dhasiklɔ "gü sië-
-ta bha oo, ॥gbëë 'ö- -nu -zu
-da -mlees bha- -ta 'ö "sënng
-yö gun- 'pö- -bha bha, -wo
-gun -dhe 'dhe bha ॥në- 'gü.
'Yö 'pë 'ö kwa "bhëma -nu
-wa -bhö yi 'bha 'ka "tung
-ta 'wo- manö -kë bha- 'bha-
gun pë "fië 'ö- 'gü 'ö- ॥gban
gun "sënng 'ka bha oo, "dhü
'ö Aadhon gun- 'kun sië ö
॥kwëë- 'ö ka ö "bin -ya yi
'bha 'ka bha waa- -gwë "pen
-nu 'ö -mlees bha- 'gü 'töng-
-nu 'wo gun -ben zë -sü 'ka-
-ta bha 'wo gun ॥gbëë bha-
'gü.

⁵ 'Yö 'wo Atanna -bha
"kië -nu 'wo- -zɔn ॥dhe -yö
-dhe bha- 'gü bha- "blees-
-kë ॥gbëë bha- -ta "dhüng
'gü. 'Yö 'wo- gban "dhiü -pu
-dhe 'dhe 'ö Atanna -yö me
-mawən to- -bha bha- -ta.
"Kee 'wən 'dhe -nu 'kö 'wo

bha- -nu -bho 'ko -ta "tüng 'yaa kë ɬni.

⁶ Pë -nu bha- -nu -ya -kø 'wo gun -ya sië- 'ka Atanna -go 'kœdhö 'yö bha. 'Yö "saabhome -nu 'wo gun -da sië soko bha- 'gü -dhe -bleesü bha- 'gü yi ɬgban "pepe 'ka, 'yö 'wo wo -bha "saabhoyë bha- -kë.

⁷ 'Yö- 'gü -dhe ɬple -naa 'ö 'kœdhö ɬyën bha "saabhome 'kpii- bha yöö do ɬnë -da mü -kwe -bha 'do 'do, wü 'ö "saa- bho- 'ka Atanna -dhe ö -dı -bha 'wɔn yaa -nu waa- "següme -nu ɬgban "pepe -bha -nu 'wo- -kë wo tii -bha -a -wɔn 'gü bha- ɬyɔn bha- 'ka.

⁸ -Kø 'ö Atanna -bha 'Nii- "slüüslü -ya -zɔn 'ka kwa -dhe ɬdhe kwa "yan 'dhö -tun -dhökë 'gü -kø -bleesü 'kö bha- -bha, kö zian 'ö dho -dhökë -dhe ɬdede 'gü 'yii "pu ɬkö bha 'yö bha.

⁹ 'Sa 'wɔn 'dhe 'kö bha -yö -gun 'wɔn 'dhe 'kwa -dhiang zë sië ka -dhe ɬdɛɛ ya ɬnë -zɔn 'ka 'ka. Kë "dhü kö 'kwa- 'wɔn dɔ ɬdhe -tuüpë -nu waa- pë "wɛedhe -nu 'wo "saa- bho- 'ka ɬsië Atanna -dhe bha- 'bha 'yaa ɬmoɔ -bha kö -yö bɔn bho me -bha -todhü 'ka.

¹⁰ -A -gen -mü ɬdhe "saa -nu 'wo- bho "dhü bha -wa -bho -bhöpë -nu oo, müpë -nu waa- -kë "slüüslü -zu bho -kø suu 'gbe ɬnë- 'ka "kpung ɬtaa 'duh 'gü. Kë "dhü kö "tüng 'ö Atanna dho- ɬgban "pepe "gla- 'ka bha -yö ɬloo.

¹¹ "Kee Klisi -zë -bha kë 'ö- wo "saabhome 'kpii- 'ka

bha, -yö -kë 'ka "dhü "tüng 'kwa dɔ- 'ka ya ɬnë- 'gü. Kë "dhü kö 'ö kwaa- Atanna -nu kwa -kø 'wü 'koo ɬdedewo "peepedhö. -A -wɔn 'gü, -a -bha "saa- -bho 'gü -kø 'ö -da 'gü bha- ɬbhlëë -kë 'kpii- -kø -dhiang 'yaa zë, yöö do bha pö 'aa- -bha. Me "bhui- -nu 'wii yö -zë do. ɬYa kë "dhü kö "kpungtaapë 'yaa -mü.

¹² Klisi -bha -da -kø do 'ö- wo Atanna -dhökë -dhe ɬdede bha- 'gü 'ö- 'bha 'yaa -dhiü "ɛen 'ö- 'bha 'yaa -taama 'zü bha, 'yii dho mü -bhu ɬyɔn waa- -dunë ɬyɔn 'ka ɬdhe "saabhome -bleesü -nu -bha bha- 'dhö, -yö -da mü ö -dı ɬyɔn ɬnë -'ka, 'yö- -bha 'saa- "dhiü "wı -sü bha Atanna -yö kwa -mawɔn to- -wɔn 'gü 'yö kwa gba ɬsii 'ö 'yaa yëñ -a 'ka.

¹³ -A pö 'a- wo "dhü bha -klɔo- -mü ɬdhe "sanni -du gɔn ɬyɔn -nu, "ɛen -bhugɔn ɬyɔn -nu, "ɛen -du -dhee -nu 'wo- -gü 'ö 'wo- "yuu "yi bho 'wo- ɬwenng 'me 'ö bian 'dhö- -nu -bha -a -nu -ta kö -wo kë "slüüslü ɬdhe -kø 'ö -nu -bha 'tɔng- -ya pö- 'ka -a 'dhö -a "dhiü -yö "wı, kö Atanna -ya -nu -ma -wɔn 'to bha -oo,

¹⁴ 'yö Klisi ɬyɔn -zë ɬwe? "Kee kö yö ɬnë yö -zë 'ö ö -dı nu "saapë 'ö pö 'aa- -bha -a 'ka Atanna -dhe 'Nii- "slüüslü 'ö 'yaa ga tongtongdhö 'ö Atanna -ya -ya 'gü bha- faan 'ka. -A ɬyɔn bha -yö -mɔɔ -bha 'ö kwa -zu "wlaawɔn -nu 'kwa- -kë bha- -wɔn 'gü, 'ö 'kwa -kë "puu Atanna weëdhö, 'ö kwa -zu 'yaa -bö

-a -nu -wɔn -ta 'zü. Kë "dhü kö 'kwa Atanna "yaandhe bha ɬnë- -dhökë.

¹⁵ 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü, 'yö Klisi ɬnë -mlees -dee 'ö -da kwaa- Atanna -nu kwa ɬzinng 'gü bha- -da -me 'ka bha 'yö bha. Kë "dhü kö 'me 'ö- -nu -dhe kö -wo kë ö -bha 'ka bha -wo 'wɔn -së 'ö- "plüün bho- -nu -dhe 'ö- "dhiütodhe 'yaa 'dhö bha- ɬsloč. -A ɬsloč 'wo- wo "dhü bha -wa -wo 'me 'ö ga- -nu -wɔn 'gü, kë "dhü kö 'ö- -nu -go -ta 'dhö Atanna -go 'wɔn yaa -nu 'wo- -kë kö -wo -tun -mlees zii bha- 'gü bha ɬnë- 'saa- 'gü.

¹⁶ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klco- -mü ɬdhe 'waa me 'bha 'kean- 'gü -dhiang zë kö- -me 'yii ga.

¹⁷ 'Kö 'zü- -me ɬya 'to "yaan ɬya ö 'kean- -gblü -kø ɬgban pö, "keε -a -me ɬya ga ɬnë- wo 'yö ɬbhlëe -yö -kë 'kean- 'gü -dhiang -bha. 'Ö -tun -zë bho "yaan ɬbhlëe 'yaa kë- -bha.

¹⁸ 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü, 'yö -mlees -bleesüsü -zian 'ö Atanna -ya -kë kwa 'ka bha- zü 'yii bho "wæewee kö wü 'bha ɬycoñ 'yii ɬwenng bha 'yö bha.

¹⁹ -A -gen -mü ɬdhe ɬdhe 'ö Moizo ɬya ö bo -ziö Atanna -bha 'tong- -nu 'ö- -ben zë Izraedhö -me -nu -dhe yi 'bha 'ka bha- 'gü -sü 'ka- -nu -dhe ɬdhe -kø 'ö- pö- 'ka -a 'dhö, 'yö -du 'në ɬycoñ waa- bhugon ɬycoñ waa- "yi -a -nu sü, 'yö "dhü 'bha 'wo- -dhe izopö, ('ö- "dhe -yö bho gënng "dhe -bha) bha- kwee"

do sü, 'yö waa wü kaa- 'ö ɬwaa- kë -zaɔndhö -a -nu -da 'ko "piü, 'yö- -da ɬycoñ bha- ɬbhaa, 'yö- -fenfen -kë Atanna -bha 'tong- -nu bha 'wo gun -ben zë -sü 'ka 'séedhe 'ö- 'gü bha- -nu -ta, 'yö dho 'yö- 'bha ɬwenng Izraedhö -me -nu bha- -nu -ta ɬdhe -kø do bha- 'dhö kö -ya pö sië:

²⁰ «-Mlees 'ö Atanna -ya -da keng- -nu ka ɬzinng 'gü bha,

-a zü -bho -ta -pë ɬnë ɬycoñ 'a- ɬwenng sië ka -ta bha- 'ka.»

²¹ 'Yö dho 'ö Atanna -dhökëgükö 'ö sɔ 'ka, ('ö 'tong- ɬgbëe 'dhö- 'gü) bha- -bha -kë "dhü waa- 'gü -pë ɬgban "pëpë 'dhö.

²² -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, me ɬya me "yan kpo- "piü, me -ya 'wɔn -dɔ Atanna -bha 'tong- -nu -bha ɬdhe pë "pëpë 'wo 'bɔn bho- 'ka me -bha bha, -wa 'kpii- -dhe ɬgban -bho ɬycoñ ɬnë- 'ka. ɬYa kë "dhü kö Atanna 'yaa 'wɔn yaa -zë 'bha -mawɔn 'to "wæewee kö pë 'bha ɬycoñ 'yii ɬwenng.

²³ 'Bɔn -bho pë -nu 'wo "kpvng ɬtaa yö- -nu -bha -kø -nu 'wo gun yi 'bha 'ka 'yö bha. 'Sa yö -zë -yö -gun 'wɔn -nu 'wo -kë dhang- 'gü -a -nu -zɔn 'ka 'ö Atanna -ya -zɔn kwa -dhe ɬnë- 'ka. -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, kö -a 'dhe 'ö dhang- 'gü 'ö yö -zë 'ö ɬbhlëesüsü 'ö -ziö "kpvng ɬtaa -bha -ta bha- -bha "saa- -bho 'ka -pë bha, -a -dheä -bha ɬdhe -yö kë ɬbhlëesüsü 'pö kö

-yö ziö- 'ka "kpvng ɬtaa -bha -nu bha- -nu -ta. -A 'dhe 'ö "dhü bha yö -mü Klisi ɬnë-ka.

²⁴ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloɔ- -mü ɬdhe Atanna -dhɔkégükö 'dhe 'ö Klisi -yö -da 'gü dhang- 'gü bha më -kɔ "dhe 'yii- dɔ, -a -gen -mü ɬdhe -a 'dhe 'ö më -ya dɔ bha -yö -gun -a ɬdede -sü 'ö -da 'gü bha ɬnë- "bleen-ka. -Yö -da -sü 'ka dhang- 'gü -dhe ɬdede ɬnë- 'gü 'ö dɔ Atanna -kuu "dhiü. Kë "dhü kö 'ö kwa 'gü -dhiang zë- -dhe -kpeawo.

²⁵ Zuifö -nu -bha "saab-home 'kpii- 'kö 'wo gun bha -wo -gun -da sië Atanna -dhɔkë -dhe 'kpiisü bha- 'gü "dhü -kwe -bha 'do 'do -kwe "pəpə ɬgban ɬnë- 'ka, 'yö 'wo- -nu -bha "saa- bho, "Kee Klisi -zë -da 'ö- wo dhang- 'gü bha 'yii 'dho kö -yö ö -dī kë "saa- 'ka -dhe do 'gü kplɔnkplɔndhö.

²⁶ 'Yaa "dhü 'nu kö -yö -dho saan" bha- wo -gen -yan 'gbə ɬdede 'ka, 'ö- zü bho "kpvng ɬtaa -dhe -da "tüng 'gü. "Kee -yö nu -kɔ doseng 'ö- 'bha 'yaa- "dhiü 'ö- 'bha 'yaa- ɬtaama bha- -wo "tüng -totaamasü ya ɬnë- 'gü kö 'ö më "bhui- -nu -bha 'wɔn yaa bho- -nu -bha -a -bha "saa- 'ö- bho bha- 'ka.

²⁷ ɬDhe 'ö -kë ɬdhe 'waa ga ɬple, 'ö ɬwa ga -kɔ do bha -wo kö Atanna -bha za -dɔ më -bha -wɔn ɬnë ɬya 'to bha,

²⁸ Klisi -dī 'pö -yö ö -dī -nu -gen -yan doseng 'ka -kɔ do bha ɬnë- 'gü kö -yö kë 'bɔn -bho më 'gbə ɬdede -bha -gen

'ka, -yö -dho -ya më 'zü 'ö nu ɬple -naa wo, "kee -yö -dho yö -zë wo "dhü 'më 'wo "yan 'to sië- -gɔ bha ɬnë- -nu -wɔn 'gü kö -ya -nu dha -sü bha- -gɔ -da 'plöö, 'yii 'dho- wo 'bɔn -dee 'bha -bho më -bha -wɔn -zë 'gü.

10

¹ 'Wɔn -së -nu 'ö- nu -wɔn -yö gun bha Moizö -bha 'tong- -nu -zë -wo -gun "bleen- ɬnë- 'ka, 'waa gun ɬdede 'ka. -A -gen -mü ɬdhe 'ö gun "dhü kö Atanna 'yii- bha kë ɬkö. "Kee 'tong- -nu kö 'wo bha 'waa ɬmoo- -bha kö -wo 'më 'wo- "piü 'wo ɬyɔn Atanna "sɔc-a -nu 'bha kë "slüüslü -a wëëdhö. -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloɔ- -mü ɬdhe -wo -dho ɬmoo- -bha -kɔ -kë ɬdhe kö "saa- do bha ɬnë 'wo- bho "dhü -kpeawo -kwe ɬgban "pəpə -ta.

² ɬYa kë 'nu ɬdhe Atanna mɔɔ- -kɔ suu 'dhe 'ö bha 'më 'wo- -kë bha -ya -nu -kë "slüüslü -a wëëdhö "pəepedhö, kö 'wii 'dho wo -dī yö 'nu 'wɔnyaakëmë 'ka, 'ö 'wo "saa- bha- bho -kpeawo, kö -wo -dho wo bo "saa- bho -sü 'ka.

³ "Kee "saa- -zian 'wo- bho "dhü bha ɬnë- -nu -zu -da -a -nu këwɔn yaa -nu -ta -kwe "pəpə ɬgban 'ka.

⁴ -A -gen -mü ɬdhe -dugɔn -nu waa- -bhugɔn -nu -zë -kë "saa- 'ka -sü 'yaa ɬmoo- -bha kö -yö 'wɔn yaa bho më -bha tongtongdhö.

⁵ 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü, 'yö 'ö gun kö Klisi yöö nu "kpvng ɬtaa 'yö- pö Atanna -dhe:

«N Dë Atanna, wü -nu 'wo-
-kë i -dhe "saapë 'ka,
"εεn pë -nu 'wo- ॥gbaç i
-gɔ bha- 'bha "dhia 'yii
'ma i 'gü,
"keε mang ॥dede ॥në 'i n
-dhü -pë -kë
kö 'a kë 'wön bha- këmë 'ka.
⁶ 'Wön yaa -nu -bha "saa-
"pëpë 'wo- bho,
"εεn -tuü -pë "pëpë 'wo- zë
'wo- -gü i -dhe bha-
'bha 'yii i -zu 'kun.
⁷ 'Wön 'ö- -wön 'gü, 'yö 'a- pö:
Mang ॥dede ॥në maa nu
kö 'a i dhoobhaawön
bha- kë
॥dhe -kö 'ö -ben zë -sü 'ka-
'ka n -bu 'gü
'tong- 'sëedhë 'gü -a 'dhö bha
'yö bha, ma Atanna.»

⁸ -A pö 'ö- wo bha -ya -pö
॥kö -bleesü ॥dhe:
«'Pë 'i- ॥mco 'yaa -mü wü
'wo "saa- bho- 'ka i
-dhe,
"εεn 'pë 'wo- ॥gbaç i -gɔ bha-
'ka,
"εεn 'zü ॥dhe wü -nu 'wo-
-gü,
"εεn 'wo "saa- bho- 'ka 'wön
yaa -wön 'gü bha- 'bha
"dhia
'yii 'ma i 'gü»,
"keε 'sa kö 'tong- ॥në- pö -wa
kë,
⁹ 'Yö -ya mü 'zü 'ö- pö:
«Mang ॥dede ॥në maa nu kö
'a i -dhidhe -wön bha-
kë,
ma Atanna.»

॥Ya kë "dhü kö Atanna ॥ya
"saa- -bleesü -nu bha- -nu
-wön bho- -bha ॥në- bho 'yö
॥ya Yesu Klisi -bha bha do-
"gblü 'gü bha.
⁹ 'Wön 'ö- -wön 'gü 'yö 'a-
pö ka -dhe ॥dhe 'wön 'dhe 'ö-

"dhia- gun- 'gü Yesu Klisi -ya
kë 'ö- wo, 'ö ö -di nu -kɔ do
bha- -kë "saa- 'ka kö -yö kë
"saa- bho -sü ॥gban "dhiü 'to
-dhe 'ka bha ॥në kwaa- 'wön
yaa bho kwa -bha -todhü 'ka
bha 'yö bha.

¹¹ -A -gen -mü ॥dhe "saab-
home "pëpë 'ö 'dhö, -a -nu
-bha yë ॥në "saa- bho -sü 'ka,
'ö -ya mü 'zü -wo "saa- do
-bho -dhe do 'gü -kplɔn 'kɔn
-kplɔn 'kɔndhö. "Kee 'sa 'yaa
॥mco -bha kö -yö 'wön yaa
bho me -bha tongtongdhö.

¹² "Kee Klisi -zë -yö me
"bhü -nu -bha 'wön yaa
-bha "saa- bha- -bho "dhö
dosengseng, "keε -a -bha
-zë "dhiü "wı -sü "dhiütodhë
'yaa 'dhö, 'yö -ya mü 'zü, 'yö
-ya -sü 'ka -due ॥bhleesü 'ö
Atanna "sco bha- 'gü.

¹³ -Yö -ya -sü 'ka -dhe bha
॥në- 'gü do 'kwa- wo ya- 'gü
kö -yö 'to- 'ka "dhü -yö zun-
'ka yi 'ö Atanna dho- 'ya-
-nu -go -da 'ka- -gbe ॥wlöö
bha- -bha.

¹⁴ -A -kë "dhü -sü bha-
'gü, ö -di nu -kɔ do 'ö- -kë
bha ॥në- -kë, 'yö pö 'aa
'me 'ö- -nu -bha 'wön yaa
bho- -nu -bha bha- -nu -bha
'zü Atanna wëedhö tong-
tongdhö.

¹⁵ Pë do bha ॥në Atanna
-bha 'Nii- "slüüslö -ya pö kwa
-dhe 'pö 'ö- pö:

«Kwa Dëmë -ya -pö:

¹⁶ "Töng 'a- pö sië bha ॥ya
॥loo yi 'ö- 'ka,
-mlëe -dee 'a dho- kë- -nu 'ka,
-kaa -ga ya.

A -dho ma 'tong- -nu -da -a
-nu zuë" 'gü,
'ö 'a- -ben zë- -nu 'nii- 'gü.»

'Yö- 'bha -zuö -ta 'ö- pö:
 17 «**¶**Ya 'go mü 'zü n -zu 'yii
     'dho -bö -a -nu këwön
     yaa -nu,
 "εεn ma 'töng- -nu 'wo-
     bho bha- -ta 'zü tong-
     tongdhö.»
 18 -A -gen -mü **¶**dhe "saä-
     'ö- bho bha- -wön 'gü,
     ¶wa bo me këwön yaa -nu
     -mawön 'to -sü -zë 'ka, kö
     'wön yaa -bho me -bha -saa
     bho -gen 'bhaa 'dhö 'zü.

-Ycön Atanna -cs "cs -sü
 -dhiang 'wo- zë

19 -A -kë "dhü -sü bha-
     'gü, n dheeblehang -nu, -da
 Atanna -dhökë -dhe **¶**dede
     bha- 'gü -sü 'ö 'dhö, -a zian
     "dzi **¶**ya "pu kwa -go Yesu
 Klisi **¶**ycoön 'ö **¶**wenng bha-
     'saa- 'gü. Kwa -moo -bha
     'kwa -da mü kwa 'flëe- 'gü.

20 Yesu bha **¶**në zian -dee
     'ö bø 'ko 'gü -kan 'gü -so
     bha- 'gü, 'ö "saabhome -nu
     -gome 'kpii- gun bø sië- -ta
     -kwe -bha 'do 'do, 'ö dho
 Atanna -dhökëdhe **¶**dede 'gü
     bha kwa -bha 'ö kwa gba **¶**sii
     'ö 'yaa yën- 'ka bha- 'ka. So
     bha -yö -gun -a -dhü 'ö sëë
     bho kwa -wön 'gü "dhü -bha
     bha **¶**në- "bleen- 'ka.

21 Yö **¶**në Atanna -bha me
     "pepe **¶**gban kwa -bha "saab-
     home 'kpii- 'ka.

22 **¶**Dhe 'ö "dhü, -ka -kwa
     ¶ycoön Atanna "sco kwa zuë"
     ¶gban 'ka, kö "sika 'ya 'dho
     kë kwa 'gü -zu -yö -a -dhe
     -sü 'gü, kö 'kwa 'wön "pepe
     'ö kwa zuë" -yö **¶**moo -bha 'ö
     za do kwa -bha -a 'gü bha-
     bho kwa -bha. -A -gen -mü
     ¶dhe -a **¶**ycoön 'ö **¶**dhe **¶**ycoön

'wo gun **¶**wenng sië Atanna
     -bha me -nu -ta yi 'bha 'ka,
     'yö 'wo -kë "slüüslü bha- 'dhö
     bha **¶**ya kwa "zu.

23 'Wön 'ö Atanna -ya
     "plüün bho kwa -dhe 'ö kwa
     -zu 'dhö- 'gü bha, -ka -kwaa
     'kun "gbui-. -A -gen -mü **¶**dhe
     kwa 'dhang bho -sü -ya "dhiü
     'kpakpadhö **¶**dhe -yö -dho 'to
     ö -wu -ta.

24 -Ka -kwa kwa "tüng kë
     kwa 'ko 'gü kö 'kwa kwa 'ko
     -nu faan do, kö me **¶**gban
     -dho -yö kwa kë kö kwa zuë"
     -yö bho 'wön -së kë -sü **¶**në-
     bha.

25 -Bheea Atanna -dhe -me
     -nu 'kwa bha -ya -nu 'kwa-
     wo sië -dhe do 'gü kö 'kwa-
     -wu ma bha me 'bha -nu
     'waa 'dho mü 'zü. 'Kwa 'dho-
     kë **¶**dhe -a -nu 'dhö, "kees
     kwa -zë -ka -kwa -ya -dhe do
     'gü kö 'kwa kwa 'ko -nu faan
     do -to "piü -sü -bha -kpeawo,
     -a -gen -mü **¶**dhe ka- 'wön
     -dø 'kpakpadhö **¶**dhe kwa
     Dëme bha- nu "tüng **¶**ya
     ¶tëng **¶**dedewo.

26 -A pö 'a- wo "dhü bha,
     n dheeblehang -nu, -a 'klo-
     -mü **¶**dhe 'kwa bo teanwön
     'ö -gban Yesu Klisi -bha bha-
     do -sü 'ka, kö 'kwa -ya mü
     'zü 'kwa "kan -deewo Atanna
     -bha tongtongdhö kö 'kwa
     kwa -go -gban 'wön yaa kë
     -sü 'gü, kö "saa- 'ö yöö 'wön
     yaa bho kwa -bha 'yaa 'dhö
     'zü.

27 Kö "suü **¶**në yöö kwa
     kë **¶**taamasü 'gü 'wön 'ö dho
     kwa "dhiü **¶**slöö bha- -wön
     'gü. -A -gen -mü **¶**dhe kö
 Atanna -bha za 'ö yöö kwa zë
     kö peng "dhiü- 'ö- -ya ö 'ya-

-nu -go bha -yö kwa -bhö bha
në- -wön ḥya 'to.

28 'Ö gun Moizö -kwe -ta,
me "vv me 'ö ḥyaa- -bha
'tong- bho, kö me ḥple me
-yaaga -wa -dhe yö kö -wa
"seedhe kë, -wa -me zë ḥnë-
wo, -a -wëe 'yaa me 'bha kë.

29 ḥYa kë "dhü, 'yö 'me 'kö
yö -zë 'ö Atanna Gbö yöö
ḥdede ḥnë- -da ö -gen ḥwlöö,
'ö ḥycön 'ö -mlees -dee, 'ö
Atanna -yö bo- -ta 'ö- -ga me
"slüüslü 'ka bha- -ga "wlaa-
'pë 'ka, 'ö "yan -ziö 'gü 'ma
Atanna -bha 'Nii- "slüüslü 'ö
-gasite -kë 'ka kwa -dhe bha-
-bha ḥwe, -a -me -bha -dho
kë mü ḥdhe? Kaa ḥdede ka
-moo -bha 'ö 'wön 'ö- -dhe
'dhö- -bha ḥdhe -yö wö me
'ö "dhü bha- -ta -a -bha -kë
-ziisü -sü bha 'ka ka -zu 'gön-
'gü.

30 -A pö 'a- wo "dhü bha-
'klo- -mü ḥdhe me 'ö dhiang
zë 'ö- pö ḥdhe:

«Mang ḥdede ḥnë 'a dho n
bhlcö bho,
ma ḥnë 'a dho 'wön bho
'wonyaakëme -nu 'gü»
bha kwa- -do.

"Kee 'sa yöö do bha ḥnë- pö
'zü ḥdhe:

«Kwa Dëme -dho za dö ö
-bha me -nu ḥgban
"pëpe -bha.»

31 -Da Atanna "yaandhe 'ö
"dhü -a ḥkweng -sü bha -yö
'wön -ziisü ḥnë- 'ka, n dhee-
hang -nu.

32 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü,
ka -zu 'ya 'dho bho 'wön -nu
'ka -ziö 'gü ka -da Atanna
-wö 'gü "tüng 'gü, saan" -nu
'ka- wo kö 'ka bo -dhëpuudhe
'ö go- "piü -a ḥsloö -sü 'ka,

'ö 'wön "gbui- "gbui- -nu -wo
-wö ka -ta, "kees 'ö kun bho
ka 'gü bha- 'ka. -A -gen -mü
ḥdhe -wo kë "si -bho ka -go,

33 'ö 'wo ka -wëe -kë "dhiü
wo me ḥgban -me ḥgban
"yaan "ees 'zü 'ö 'ka dho 'ka
bo 'me 'wo- kë sië- -nu 'ka
"dhü 'pö bha- -nu 'ka.

34 'Ö -kasogümë -nu -wëe
-yö ka -kë, 'ö 'ka- -nu -ta
kun, 'wo faan -wö ka -ta 'wo
ka ḥsloopë -nu sü ka -go,
'ö 'kun bho ka 'gü 'ka- nu
"yü 'ka, kö- -naa ka "yaan
ḥdhe -a 'dhe 'ö ḥbhleesü 'ö
-ziö 'dhe bha- -ta, 'ö 'yaa yën
tongtongdhö bha -yö ka -go.

35 ḥDhe 'ö "dhü, n dhee-
hang -nu, 'dhang -bho
Atanna "dhiü -sü 'ö ka -go
bha 'ka 'dho ka kwa- -zü
tongtongdhö! -A ḥtroon
'kpikipi -yö -dhö 'ö -ya -sü
'ka ka -go.

36 -A -dheä -bha ḥdhe ka
'gü ḥnë ḥya 'dho ga, kë "dhü
kö 'ka ka bo Atanna -dhidhe
-wön bha- kë -sü 'ka, kö
'pë 'ö- "plüün bho ka -dhe
bha 'ka- ḥsloö. -A -gen -mü
ḥdhe -yö -ben zë -sü 'ka- -wu
'seedhe 'gü ḥdhe:

37 «-A "tüng ḥya 'to 'dede,
'dede ḥdedewo
kö 'me 'ö- nu -wön 'dhö 'dhö
bha -yö nu,

'yii 'dho ḥgwëe mü 'zü.

38 'Me pö 'aa -bha n "yan 'gü
'ö dho ḥsii 'ö n "piü -a
ḥsloö bha

-a -me -dho -a ḥsloö -a -bha
-zu -yö n -dhe -sü ḥnë-
'saa- 'gü.

"Kee ḥya kë ḥdhe -a me ḥya ö
yee -zë kë kö -yö 'dho
ö ḥtaama,

-a "dhia 'yii 'dho 'ma n 'gü.»

³⁹ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, kwa -zë 'kwaa 'me 'wo dho wo ॥taama kö -a -nu 'gü -yö ॥see bha- -nu kpö 'gü, kwa 'me 'wo 'dhang bho Atanna "dhiü kö 'wo wo 'nii- dha ॥në- -nu kpö 'gü.

11

'Dhang -bho Atanna "dhiü -sü 'kloɔ- 'wo- pö Eblö -nu -dhe

¹ "Kee 'sa 'pë 'wo- -zu -yö Atanna -dhe -sü -kë bha yö -mü 'dhang- -bho 'wön -nu 'ö- kë -sü "plüün bho, "kee 'ö 'yii kë ॥kö bha- "dhiü -sü 'ö 'kpakpadhö ॥dhe -yö -dho kë, ॥dhe pë -nu 'ö me 'bha 'yii- yö do, -wo -dhö tean- 'ka bha ॥në- 'ka.

² -A yö ॥në gun 'me 'wo gun "dhiü -a -nu -go 'yö Atanna -ya -nu -dhiang -së zë:

³ -Zu -yö Atanna -dhe -sü suu 'ö "dhü bha ॥në- -kë 'yö 'kwa- 'wön dö ॥dhe -yö "kpungtaadhe -pë kë ö -wu ॥në- 'ka, ॥dhe pë -nu 'ö me -ya yö bha -wo -go -a 'dhe 'ö me 'yaa- yö ॥në- 'gü.

⁴ -Zu -yö Atanna -dhe -sü suu do bha ॥në gun Abedhö -go 'yö "saa- 'ö waa- ॥dhoo Kaen 'wo- bho bha, 'yö- -bha -zë -yö Atanna -zu kun 'ö -ziö Kaen -bha -ta. -A -bha -zu -yö Atanna -dhe -sü bha ॥në- -wön 'gü, 'yö- pö- -bha ॥dhe pö 'aa- -bha, 'yö pë -nu 'ö- ॥gbao Atanna -go bha, 'yö- 'gü -wön -yö -dhi -dhe. Abedhö ॥ya ga 'nu yi 'bha 'ka, "kee -a -bha -zu -yö

Atanna -dhe -sü bha ॥në -tun dhiang zë sië kwa -dhe ॥dëe.

⁵ Enökö -dı 'pö- -bha -zu -yö Atanna -dhe -sü ॥në- -wön 'gü, 'yö- sü "yaandhe 'ka, 'yö dho dhang- 'gü 'yö 'pë 'wo- -dhe ga 'yii- dö. Me 'bha 'yii- yö 'zü tongtongdhö, -a -gen -mü ॥dhe kö Atanna yaa- 'sü ॥ya 'dho- 'ka. 'Sa "sanni -ya 'sü kö -yö 'dho- 'ka "dhü, kwa- -ma -a -wu 'gü ॥dhe kö ॥yaa- pö- -dhe 'nu ॥dhe -a "ta -kɔ bha- "dhia -yö ö 'gü.

⁶ 'Sa me 'bha "dhia 'yaa ॥moo- -bha kö -yö 'ma Atanna 'gü "wæewæe kö -zu -yö -a -dhe -sü 'yaa- -me -go. -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloɔ- -mü ॥dhe me "vu me 'ö ॥ycoo- "sco, -a -dheea -bha ॥dhe -a -me 'ö 'dhö -a 'dhang bho -sü kë- "dhiü 'kpakpadhö ॥dhe -yö -dhö, ॥dhe 'me 'wo- ॥moo, -ya 'gü -wön -së -kë -a -nu -dhe.

⁷ -Zu -yö Atanna -dhe -sü bha ॥në gun Noe -go, 'yö 'wön 'ö- to "dhiü 'ö- pö- -dhe bha 'ö 'dhang bho- "dhiü kö 'yii- -dhe yö ॥kö, 'yö- -wu bha- ॥bhleëe -ya, 'yö 'wön bha- to "dhiü 'yö "yitago -pë -kë, 'yö ॥dhe 'ö- "tüng ॥ya ॥loo, 'yö waa- -go 'kcoome -nu 'wo -da 'gü, 'yö 'wo dha. -A -bha -zu -yö Atanna -dhe -sü bha ॥në- -wön 'gü, 'yö- -bha za -yö -dhi -a -kuu "dhiü, 'yö Atanna -bha za -yö "kpungtaame -nu zë "tüng bha- 'gü -zu 'ö 'wii- yö- -dhe 'pö ॥dhe Noe 'dhö bha- -wön 'gü.

⁸ Ablaamö -dī 'pō, -a -bha -zu -yō Atanna -dhe -sü ॥nē- -wōn 'gū, 'yō- bō 'ō Atanna -ya wo "sēgo 'ō dho- kē- 'kean- 'ka -a bhang -nu -dhe yi 'bha 'ka bha- 'gū bha 'yii -kō. 'Yō ॥wlü ö -dī -go "sē 'gū 'ō dho ö -go "piō, kō 'yaa ö 'dhodhe -zian -zian dō.

⁹ -A -bha -zu -yō Atanna -dhe -sü bha ॥nē- -wōn 'gū, 'yō -tosea -kē "sē 'ō- "plüün bho- -dhe bha- 'gū ॥dhe ॥dheng 'dhö. 'Yō -wō sō bōo" ॥wlöö, 'yō- bhang -nu, Iza- akö waa- Zaköbō 'ō Atanna -ya "plüün bho 'pō- -nu -dhe bha 'wo- -kē 'pō ॥dhe -a 'dhö.

¹⁰ -A -gen -mū ॥dhe 'ō gun "dhö kö Ablaamö "yan -yō 'pōdhe 'ō Atanna yōö ॥dede ॥nē- dan, 'ō- dō 'ō 'yaa 'wü bha ॥nē- -go.

¹¹ -Zu -yō Atanna -dhe -sü 'ō "dhö bha ॥nē- -kē, 'yō- bha kē zii -sü kö 'yaa ॥mōo- bha kö -yō 'nē 'kpo 'zü -sü ॥gban waa- -bha -bha, 'yō Atanna -yō waa- -bha dhebhō Saadha -a -nu -kē 'nē 'kpo'me 'ka. -A -gen -mū ॥dhe 'ō gun "dhö kö- 'dhang bho -sü -ya "dhiü 'kpakpadhō ॥dhe ॥ya 'wōn "vū 'wōn 'kö- "kan ö "dhi 'ka, 'yaa 'to- 'gū tongtongdhö.

¹² -Kō 'ō -kē 'ka, 'yō Ablaamö 'ō ॥ya gun ॥ya kē zii, 'ō 'yaa 'nē 'kpo'me 'ka 'nu 'zü tongtongdhö bha 'ō 'nē kpo, 'yō 'waa ॥mōo- -bha kö -wa suu "dhi dō ॥dhe "susēngga 'ō 'dhang- -bha, "eeen ॥dhe "yeeen 'ō ॥weeyi "dhiü -a 'dhö ॥dees bha 'yō bha.

¹³ Ablaamö waa- bhang -nu bha 'wōn "pēpe 'ō Atanna -ya "plüün bho- -nu -dhe "dhö bha- 'bha 'yii kē woo ॥dede -zē -a -nu -dhe 'ō to- 'ka "dhö 'wo ga. "Kee -a -nu 'dhang bho -sü gun 'ō- wo Atanna "dhiü 'kpakpadhō ॥dhe 'yaa ö -wü 'to bha- -wōn 'gū, -wa 'gū -wōn kē "tüng -to ॥gbleen 'ō- nu "yan -yō -da -a kē -dhe 'gū, 'ō 'wo wo "dhia bho- -wōn "dhiü, -a -gen -mū ॥dhe kö -wa 'wōn -dō ॥dhe -dheng -mū wo 'ka "kpung ya- ॥taa, zian ॥nē 'wo- ziö sië.

¹⁴ 'Sa me "pēpe 'wo dhiang zē "dhö bha, me -ya -dhe -yō -a -nu pō -wü bha ॥nē- -bha ॥dhe -wo wo dē -yēa ॥dede bha ॥nē- mōo- sië.

¹⁵ -A -gen -mū ॥dhe ॥ya kē ॥dhe -a -nu -zu 'yii 'go 'nu "sē 'dhe 'wo go- 'gū bha- "piō, -wo -mōo -bha 'ō 'wo wo yee -kē 'zü -deewo 'wo dho mū.

¹⁶ "Kee -a 'dhe 'ō 'dhang- 'gū 'ō ॥bhleesü 'ka 'ō -ziö -a -bleesü bha- -ta bha ॥nē- -wōn 'dhö gun- -nu -zu "piō. 'Wōn 'ō- -wōn 'gū, 'yō- -nu -bha Atanna -dhe -sü 'ō 'woo- Atanna bha- 'yiü- 'yaa Atanna kē bha 'yō bha. -A -gen -mū ॥dhe yōö -zian ॥nē- -nu -bha 'pō- dō -sü 'ka.

¹⁷ Ablaamö -bha -zu -yō Atanna -dhe -sü bha ॥nē- -wōn 'gū, 'yō ö gbō Izaakö 'ō- -go "dhö dosengseng bha- -kē "saa- 'ka kö Atanna yaa- 'gū dan kö 'ō 'dhang bho ö "dhiü ॥dedewo kö 'ō- -dhe yō, 'sa kö yōö Ablaamö -me do bha ॥nē Atanna -yō "plüün bho-

-dhe 'në do bha- -wɔn 'gü.

¹⁸ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloɔ- -mü ɔdhe 'ö gun "dhü kö ɔyaa- pö 'nu- -dhe ɔdhe -a gbö Izaakö bha ɔnë dho bo- -ta 'yö- suu -da "kpung ɔtaa.

¹⁹ "Wl 'ö- wo- -bha kö 'ö ö gbö kë "saa- 'ka "dhü bha- 'kloɔ- -mü ɔdhe 'ö gun "dhü kö- 'dhang bho -sü -ya "dhiü 'kpakpadhö ɔdhe 'ya ö gbö Izaakö zë, Atanna -mɔɔ -bha 'ö- -bö. 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü, 'yö Izaakö nu 'zü Ablaamö -dhe -deewo ɔdhe 'me ɔya ga 'nu 'ö ɔya -bö ɔnë wo- 'dhö bha 'yö bha.

²⁰ -Zu -yö Atanna -dhe -sü do bha ɔnë gun Izaakö -go 'yö to "yaan 'yö 'dhuë- -kë 'ö- gbö Zaköbö waa- Ezau -a -nu -bha 'wɔn 'ö dho kë- -nu 'ka -dhe 'bha ɔkpaɔyi -bha bha- -kɔ 'gü.

²¹ -Zu -yö Atanna -dhe -sü do bha ɔnë gun 'pö Zaköbö -go 'yö ɔdhe 'ö- ga "tüng ɔya ɔtëng, 'yö 'dhuë- -kë ö gbö Zosefu bhang -nu ɔple bha- -nu -bha, 'yö -taadhü -gban ö -go 'yö Atanna -dhökë, 'yö- nüe" bho.

²² Zosefu -dı 'pö- -bha -zu -yö Atanna -dhe -sü ɔnë- -wɔn 'gü, 'yö ɔdhe 'ö yöö ga, 'yö Izraedhö -me -nu -bha -go ɔdhuëngdhe 'gü -sü 'ö Ezitö -se 'gü bha- to "dhiü 'yö- pö, 'yö -wu kpo- -nu -bha 'ö- pö- -nu 'dho "tüng ɔya ɔloo -wo ö ga -nu 'sü -wo 'dho- 'ka.

²³ -Zu -yö Atanna -dhe -sü ɔnë gun 'zü Moizö 'kpome -nu -go, 'yö 'wo- "blë -dee -gblen kpo "su -yaaga 'ka kö

'wa 'dho- zë (ɔdhe -kɔ 'ö -gblüde -ya pö -wa kë- 'ka Zuifö -nu 'ka "tüng bha- 'gü -a 'dhö), 'yö 'wii "suü -gblüde 'ö gun "se bha- -go "dhiü bha- -go, kö -wa -wu -ya 'kloɔ- "dhiü kö -wa kë ɔdhe -kɔ 'ö- pö- 'ka -a 'dhö 'në bha- -bha -kë -së -wɔn 'gü.

²⁴ -Zu -yö Atanna -dhe -sü do bha 'zü ɔnë- -kë, 'yö ɔdhe 'ö Moizö ɔya kë 'kpii-, 'yö 'yii "wı- -bha kö -wo ö -dhe Fadhaɔn 'dhu -bha 'në, "kees 'sa kö yö ɔnë kë "klv bho- -bha ɔdhe 'ö -dia 'në 'dhö.

²⁵ 'Yö ö -wëedhe -bho Atanna -bha me -nu "piü -sü fië- bho "dhia -bho 'wɔn yaa 'gü -sü 'ö "tüng kpö 'në 'bha 'ka bha- -bha.

²⁶ 'Yö 'yiü- -dö ö -bha -sü 'ö ɔdhe Atanna -bha -Yame 'ö- nu -wɔn -yö gun bha- -bha 'dhö bha- fië- bho ɔnaç "pepe 'ö Ezitö -se 'gü -a ɔsloɔ -sü -bha, -a -gen -mü ɔdhe kö- "yan -ya ɔtrœn 'ö dhia" bha- -go.

²⁷ -Zu -yö Atanna -dhe -sü ɔnë gun Moizö -go 'yö waa Izraedhö -me -nu 'wo go Ezitö -se 'gü, kö "suü -tangga -zian 'yaa- 'gü -a -nu -go mü -wɔn bha- -siö -gblüde Fadhaɔn -dhe -sü 'gü, ɔdhe pë 'ö- "yan ɔnë Atanna 'ö me 'bha 'yii- yö do bha- -bha -a 'dhö.

²⁸ -Zu -yö Atanna -dhe -sü bha ɔnë gun- -go, 'yö- pö Izraedhö -me -nu -dhe kö -wo -tun ziö-, 'yö- pö "bhlaanë -nu 'ö woo- zë bha -wa ɔyɔn ziö 'kpong- -gen -nu -bha, kë "dhü kö Atanna -bha "kië 'ö dho nu 'në -bleesü

-nu zë -dhe 'gü "saa- bha-
zian- -ta bha 'ya 'dho zë bho
Izraedhö -me -nu "piü, 'yo
-kë -a -nu -go ॥dhuengdhe
'gü -troo bha- -bleesü 'wo-
Pakö -kë bha- kë -ko 'ka.

²⁹ -Zu -yo Atanna -dhe
-sü bha ॥në gun- -go 'yo
waa- Izraedhö -me -nu 'wo
॥weeyi -zaondhö -kan -dhe
"kpeadhe 'gü, 'yo Ezitö -me
-nu dho- kë ॥dhe- -nu 'dhö,
'yo "yi -ya -nu ॥gban zë
"peepedhö.

³⁰ -Zu -yo Atanna -dhe -sü
॥në- -kë 'yo 'pö- 'kpii- 'ö
Izraedhö -me -nu -wo -gblü
-da -ta yi 'bha 'ka 'wo- Zed-
hiko -dhe -kë bha, -a "saan
'ö gun "kan -sü 'ka- -zü bha
'ö ॥loo ö -di 'ka kö Izraedhö
-me -nu ॥waa- kë ॥dhe -ko
'ö Atanna -ya pö- 'ka -a 'dhö,
kö ॥waa- -zü bō -dhekpaoyi
"saople 'ka.

³¹ -Zu -yo Atanna -dhe
-sü ॥në gun Dhaabö 'ö gun
zuadhe 'ka 'pö- bha- 'gü
bha- -go, 'yo -gblü 'wön
'suan- bho -me ॥ple 'ö
Izraedhö -me -nu -wa bō kö
-wo ॥nië "se bha- 'gü bha-
-nu ॥yëe bho, 'yo- -nu kun
-se 'yo 'yii- -nu 'sü ॥dhe ö
'yaç- 'dhö, 'yo- -wön 'gü, 'me
'wo gççgbüidhe -kë 'pö- bha-
'gü bha, -gblü -ya -nu zë,
"kees 'yo 'wii yö -zë zë.

³² 'A -më pö? Kö "tüng
'yaa n -go kö 'a Zedeon -nu
oo, Badhakö -nu oo, Sanson
-nu oo, Zefute -nu oo, Davi
-nu oo, Samiedhö -nu waa-
Atanna -wudhiüloome -nu
-bha pö.

³³ 'Me 'wo bha- me 'bha
-nu -ko 'ö ॥mœç "segö -todhü

-sü -nu -bha 'wo- kun -gblü
'ka, 'ö- me 'bha -nu -wo
'wön 'ö pö 'aa- -bha Atanna
wëedhö -a -kë, 'ö 'pë 'ö
Atanna -ya "plüün bho -a -nu
-dhe 'wo- ॥slœç, 'ö Atanna -yo
laabhölaa "dhi kun me 'bha
-nu -bha 'ö 'yii ॥mœç -bha kö
-ya -nu kë -ko 'bha 'gü,

³⁴ 'ö 'wo- me 'bha -nu -da
peng 'gü, 'ö peng -yo -kë -nu
-bha ॥dhe "yi 'dhö, 'ö 'yii
'wön 'bha bho- -nu -bha, 'ö-
me 'bha -nu -wo dha -siang
-go bha -wa -wo "dhü -zu -yo
Atanna -dhe -sü ॥në- "saa-
'gü. "Si 'yaa gun- -nu -dhe,
"kees Atanna -yo kë faan -da
-nu 'gü -a "tüng -nu bha- 'gü
'ö 'wo -kë "kplëe 'ka 'yo 'wo
do -gblü -go zian- 'wo- -kan.

³⁵ -Zu -yo Atanna -dhe -sü
bha ॥në gun dhong -nu 'bha
-nu -go 'yo- -nu -bha me -nu
'ö ॥wa ga 'nu -a -nu -bö.

'Yö 'wo- me 'bha -nu -wëë
-kë "dhiü wo 'yo 'wo- -nu zë-
'ka kö 'waa "wı- -bha kö -wo
'go wo -wı -ta kö -wo dha,
kë "dhü kö Atanna -ya -nu
-bö -tosea 'dhe 'ö -së 'ö -ziö
-a 'dhe 'ö "kpüng ॥taa yö- -ta
bha ॥në- yi 'ka.

³⁶ 'Yö 'wo ॥wæs do- me
'bha -nu -bha, 'yo 'wo- -nu
-ma ॥dedewo -zu -yo Atanna
-dhe -sü bha- -wön 'gü. 'Yö
'wo- me 'bha -nu -lō -piö lœç"
'ka 'wo- -nu -da -kasö 'gü.

³⁷ -Zu -yo Atanna -dhe -sü
॥në- -wön 'gü, 'yo 'wo me
'bha -nu -zuö -gwë 'ka, 'yo
'wo- -nu zë- 'ka, 'Yö 'wo- me
'bha -nu "kplü bho "sii 'ka,
'yo 'wo- me 'bha -nu zë -siang
'ka, 'yo- me 'bha -nu 'wo -da
"se "piü 'wo dho -dhe -nu 'gü

kö "bhlaa kwi -nu "εεn -bhu kwi -nu ॥në- so 'dhö- -nu -bha, pë 'bha -pë 'bha 'yaa gun- -nu -gö, kö -wa -nu -wëe -kë "dhiü wo sië, 'ö 'wo 'wɔn ॥gban -wɔn ॥gban suu -wo -a -nu -ta.

³⁸ -A -dhe 'yaa gun- -bha ॥dhe -zu -yö Atanna -dhe -me -nu 'wo "dhü bha -wo -tosea kë 'wɔnyaakëme -nu 'wo "kpung ॥taa yö bha- -nu kpö 'gü, -a -nu "ta -kɔ -kë -së -wɔn bha ॥në- 'gü 'yö 'wo- -nu -kë 'wo kpö 'gü, 'yö 'wo dho "tungtadhe -nu waa- -ton 'gü -dhe -nu 'gü, 'yö 'wo dho 'wo -wɔ -gwë -ye 'gü -dhe -nu waa- -ye "wëe 'gü -dhe -nu 'gü.

³⁹ Më "pepe 'wo "dhü bha- -nu "dhia 'ö ma Atanna 'gü bha -yö -ma 'gü -a -nu -bha -zu -yö -a -dhe -sü ॥në- -wɔn 'gü. "Kee kö pë 'ö- "plüün bho- -nu -dhe 'wɔn bha- 'gü 'ö dhang- 'gü bha 'wii- ॥slco -a "töng bha- 'gü.

⁴⁰ -A -gen -mü ॥dhe -yö -gun Atanna "piü ॥dhe 'më 'kwa "töng ya- 'gü kwa -bha -yö kë -së -a -nu -bha -bha, yö ॥në- -wɔn 'gü 'yö 'yii "wì- -bha kö -ya -nu -bha dha -sü bha -ya -gö -da 'plöö -a "tung bha- 'gü, kë "dhü kö kwëng- -nu 'kwa- ॥slco kwa "kwëe.

12

¹ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, ॥dhe 'ö -kë ॥dhe kwaa -di 'pö Atanna "sëe- kpö 'kpii- 'wo "dhü bha -wo ॥kléen -sü 'ka kwa -zü, 'ö -nu "yan 'dhö kwa -bha bha, -ka -kwa kwa kwaa- pë "pepe 'ö ॥dhe ॥kwëe 'dhö 'ö ॥mco- -bha 'ö

"kang -da kwa -gen 'gü, 'ö 'kwa "ta -sü Atanna -bha zian bha- -ta -dhe yö bha- ॥gban -zuö, kö 'wɔn yaa 'ö kwa -da 'gü -dhe 'dhö -së ॥dhe 'pë 'bha 'dhö bha 'kwa "kan- -bha, kö -beang 'ö Atanna -ya yi kpɔ kwa -gö bha 'kwa yö ॥në- 'sü kwa -sɔbhëe 'ka.

² Yesu ö kwa -bha -zu -yö Atanna -dhe -sü zübhodhe waa- "dhiüyadhe 'ka bha -ka -kwa kwa "yan 'to yö ॥në- -bha. -A -gen -mü ॥dhe yö 'ö bha ॥në 'ö -wì -bha kö -wo ö zë "dhü -bha, 'yö ga -kɔ 'yiüsü 'ö- suu 'dhö "dhü bha- 'yiö- 'yii- kë, ॥dhe 'ö -kë ॥dhe zuëniidadhe 'kpii- -yö -ya -sü 'ka- -gö -a zian- -ta bha- -wɔn 'gü, 'yö dɔ 'kwa- wo ॥dees ya 'ö -ya -sü 'ka -dues ॥bhlëësü 'ö Atanna -bha -blüdëdhe -gbloo -ta -a "sɔc dhang- 'gü bha- 'gü.

³ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, ka -zu 'ya 'dho bho- 'ka, 'ö ka 'gü -yö ga "yan -to -a -gö -sü 'ka, "εεn 'ö ka -din -yö yën Atanna -bha "ta bha- 'sü -sü -bha. -A -gen -mü ॥dhe yö 'ö bha ॥në 'wɔnyaakëme -nu 'wo 'wɔn ॥gban "pepe suu 'do 'do -wɔ -ta 'yö 'kun bho- 'gü.

⁴ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klo- -mü ॥dhe, 'ö ॥dhe 'ko -zë 'wɔn yaa 'ka -sü 'dhö kö 'ya 'dho -da kaa- -tosea 'gü, kö ka- -bha ॥dedewo, "kees 'kii- zë ॥kö kö 'ka zun- 'ka ka -gö -to 'gü -wɔn -nu -bha.

⁵ "Εεn ka faan dɔ -wu 'ö Atanna -ya pö ka -dhe ॥dhe me- -pë pö më bhang -nu -dhe 'ö- pö:

«N gbö, i Dëme ॥ya "wı- -bha
kö 'wɔn -yö wɔ i -ta -yö
'kun bho i 'gü,

'ya 'dho i 'gü ga, kö -ya -kë
"dhü kö 'ö i "klv ॥në-
bho,

⁶ -A -gen -mü ॥dhe 'me 'ö-
-dho -yö kwa Dëme
-kë,

"εen 'ö- sü ॥dhe ö gbö 'dhö
'yö- "klv bho» bha ka
-zu ॥në ॥ya bho- 'ka
-ee?

⁷ Saan" -nu 'ka- wo sië
Atanna -bha zian -ta bha,
-kaa 'kun ka -bha ॥dhe 'pë
'ö ka dë ॥në ka "klv bho sië-
'dhö. -A -gen -mü ॥dhe sëë
'ka- bho "dhü bha ॥në- -zɔn
॥dhe Atanna -yö ka -sü ॥dhe
ö bhang -nu 'dhö. "εen 'në
'bha -yö -dhö 'yö- dë 'yaa-
"klv bho -ee?

⁸ ॥Ya kë ॥dhe ka -zë 'yii
ka "klv bho ॥dhe me -kpεa
॥gban 'dhö, kö 'kaa- ga 'gü
-në ॥në- 'ka. 'Yaa yö -zë 'ka,
'në dë "pεpε ॥gban -wo wo
bhang -nu "klv ॥në- bho.

⁹ -Kaa 'suan- bho kwa 'kpɔ
-dë -nu 'wo "kpung ॥taa ya-
-nu -bha. -Wo kwa "klv ॥në-
bho kwa 'nëdhe 'gü 'yö 'kwa
॥bhlëe -ya -nu -bha. ॥Ya kë
"dhü 'yö kwa Dë 'kö dhang-
'gü ॥wε? -A -dhe a -bha ॥dhe
'kwa kwa -gɔ 'dho- -dhe "sia-
kö 'kwa dha.

¹⁰ -A -gen -mü ॥dhe kwa
dë -nu -gun kwa "klv bho
sië -dhεkpαɔyi "keε 'në 'bha
॥në- 'ka, kë "dhü kö 'kwa kë
॥dhe -kɔ 'ö- -nu "piü ॥dhe
'kwa kë- 'ka -a 'dhö, "keε kwa
Dë Atanna -zë -yö kwa "klv
-bho kwa -dia 'wɔn -së 'gü,

kë "dhü kö 'kwa kë "slüüslü
'pö ॥dhe -a 'dhö.

¹¹ 'Wo me "klv bho sië
"tüng 'ö- 'gü "dhü bha 'yaa
dhi me -dhe, -a -gen -mü
॥dhe 'yaa bho me 'gü 'wɔn
-së -bha. "Keε ॥dhe 'ö-
॥trɔɔn 'ö -kë zuëyagblüü-
waa- -tosea 'ö pö 'aa- -bha -a
kë -sü 'ka bha ॥waa- ॥slɔɔ,
'yü 'wo- 'wɔn dɔ ॥dhe me
"klv bho -sü bha 'wɔn -së
-mü.

¹² ॥Dhe 'ö "dhü, ka -gbe -nu
'ö "sì 'yaa -nu -dhe 'zü bha
-kaa "wlü, kö ka kpiögɔ -nu
'ö- -nu 'gü ॥ya ga bha 'ka-
gba faan 'ka.

¹³ Kö 'ka "ta Atanna -bha
-zian 'ö- du 'yaa- -bha bha
॥në- -ta kö 'ka 'dho- 'ka
"dhiü, kë "dhü kö 'me 'ö- -nu
-gen -dhe ॥ya -ya -bha bha
'wa 'dho 'go zian -ta, "keε
kö- -nu -gen -yö dɔ ॥në- wo
॥zinng 'gü.

¹⁴ -Ka ka 'gü dɔ "gbu- kö
kaa me ॥gban "pεpε ka kë
'fleë- 'gü ka 'ko "piü, kö 'ka
-tosea -së 'ö pö 'aa- -bha ॥në-
kë. -A pö 'a- wo "dhü bha-
'klɔɔ- -mü ॥dhe -tosea 'ö suu
'dhö "dhü bha 'yii kë me 'ö-
-gɔ, -a -me 'yii 'dho ö "yan
-kpan kwa Dëme -bha.

¹⁵ -Kaa kë -së kö me 'bha
'ya 'dho ö ॥taa zun -gasite
'ö Atanna -ya -kë kwa -dhe
bha- -gɔ. -Kaa kë 'zü -së kö
'wɔn yaa 'ö ॥dhe me zëpë
-bhong 'dhö 'ö gun ka zuë"
"piü, 'ö Atanna ॥yaa- -wo
bha 'ya 'dho bho 'zü -deewo
ka 'gü 'ö 'ka -da 'ka me 'gbε
-gɔ 'gü 'ö teanwɔn 'ö -gban
Atanna -bha bha- ॥dhεng-
-nu -gɔ.

16 -Kaa kë -së kö me 'bha 'ya 'dho kë -zuazëme 'ka ka kpö 'gü, "εεn 'ö- -me -ya zë "wlaawon -nu 'wo "kpung □taa yö bha- -wön -dhe, 'ö pë □bhlëesü 'ö Atanna -ya nu- -dhe bha- -wön -ma "gbong 'ka □dhe Ezau 'dhö, kö -ya zë pë -bhö -kɔ doseng -wön -dhe kö -yö ö -bha 'kpiidhe 'go ö 'zlaa- -go.

17 Kaa □dede ka- 'wön -dɔ □dhe □dhe 'ö □yaa- kë "dhö, 'ö- -nu dë 'dhuë- -kë -a -nu -bha "tüng □ya □loo kö yöö ga, -yö -gun Ezau "piü □dhe 'wön 'ö- -kë bha -yö 'ma -zukplü -bha kö ö dë -yö 'dhuë- bha- -kë yö □në ö -bha, 'ö- □moo ö dë "dhiü "gbu -nu □gban 'ka, "keε 'ö 'yii- □scoo 'zü tongtongdhö.

18 'Wön "pepe 'a- pö bha- pö 'a- wo "dhö bha- 'kloɔ- -mü □dhe -bhe Atanna -dhe -me -nu 'dhe 'ka □dees bha 'kaa □dhe Izraedhö -me -nu 'wo gun yi 'bha 'ka bha- -nu 'dhö. -A -gen -mü □dhe wo -zë -wo kë -yoɔn -ton 'wo-Sinai -kë, 'ö me- □moo -bha me- zun- -bha bha □në- "scoo, kö peng -ya -bha -yεedhö, 'sa kö -dhe -yö trö -sü 'ka mü -blünblündhö "dhö do, "keε kö "tee "gbu- -yö ziö sië,

19 kö "truu -yö "wi sië, kö -wo Atanna "gblawu ma sië mü □dhe dha 'ö -wi -a 'dhö, 'ö □dhe 'ö Izraedhö -me -nu □wa me "gblawu bha- ma 'yö 'wo- pö 'wa 'dho 'wön "wεε 'bha pö wo -dhe -a 'dhe bha- zian 'gü 'zü, -a 'dhe bha □yaa- -nu -zu 'kun.

20 -A -gen -mü □dhe kö 'pë

'ö -wu bha 'ö- pö sië 'wo- ma 'ö- pö □dhe:

«Pë "yaandhe suu "vu suu 'ö yaa- -zun -ton ya- -bha, kö 'zü □ya kë wü -zian 'ka, -wa -zuö -gwë 'ka kö -wa zë- 'ka» bha- ma -sü □ya kë- -nu 'gü -ziisü.

21 'Ö 'wön bha- -bha -kë -ziisü -kɔ yaa 'gü yaa bha- -wön 'gü, 'ö Moizö -yö 'daɔnnu 'ö- pö:

«Dɔ 'a- wo ya □zii □në 'a- wo sië, "suü 'ö -da n 'gü bha- -naa 'yaa 'dhö!»

22 "Keε ka -zë, Sion -ton waa- Zedhizadhemö -pö 'ö Atanna "yaandhe 'ö dhang- 'gü bha- -yea □bhaa -dhe 'ka, waa- -a -bha "kië "gblü mεε -nu bha- -nu 'dhö bha □në 'ka □ycoo -sü 'ka- "scoo.

23 Ka □ycoo -sü 'ka Atanna -bha 'në -bleesü -nu kpö 'ö zuëniidadhe 'dhö- -nu -go, 'ö- -nu 'to -ben 'dhö zë -sü 'ka dhang- 'gü bha □në- "scoo. Atanna 'ö yö □në dho za dɔ me □gban "pepe suu -bha bha □në 'ka □ycoo -sü 'ka- "scoo. Waa- 'me 'wo-dhɔɔbhaawon -kë kwa "dhiü yi 'bha 'ka bha- -nu 'nii- 'ö 'bɔn -tangga -zian 'yaa- -bha 'zü 'ö 'wo- "piü mü bha- -nu 'dhö.

24 Ka □ycoo -sü 'ka Yesu 'ö -mlees -dee -da kwaa- Atanna -nu kwa □zinng 'gü bha, waa- □ycoo 'ö 'yaa □dhe Abedhö -bha 'dhö kö -ya -dhe Atanna -go kö -yö ö bhloɔ bho, "keε 'ö kweng- -nu kwa -kɔ □në wü 'koo bha □në- □gban "scoo bha.

13

25 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü,
-kaa kë -së kö 'ka 'dho -kɔ
Atanna 'ö dhiang zë sië ka
-dhe bha- -wü 'ka. -A pö
'a- wo "dhü bha- 'kloɔ- -mü
dhe "sanni -yö 'wɔn bho
'me 'wii wo "tu 'to dhiang 'ö-
zë Sinai -tɔn ɔgbin- "kpung
taa yö yi 'bha 'ka bha- -bha
bha- -nu 'gü bha -oo, 'yö 'ö-
ya dhang- 'gü 'ö dhiang zë
'me 'kö kwa -dhe ɔdεε -a Gbō
Yesu Klisi 'saa- 'gü ɔwε?

26 'Sa kö yö 'ö bha ɔnë "sε
-yö ɔzii -a -wü "dhiü yi 'bha
'ka, "keε 'yö -ya mü 'zü 'ö- pö
kwa -dhe ɔdεε 'ö- pö:
«"Sε ɔnë n -wü -ya ɔzii yi
'bha 'ka,
"keε -a 'dhe 'kö yöö kë ɔtaa-
masü ya- 'gü
kö -yö kë- "dhiütodhe 'ka
bha dhang- -nu ɔgban
-dhe ɔzii!»

27 -Wü do 'dhe 'ö- pö 'ö- pö
dhe:
«-A 'dhe 'ö yöö kë ɔtaamasü
ya- 'gü,»

bha ɔnë- -zɔn kwa -dhe ɔdhe
pë "pepe 'ö Atanna -ya -da -a
ɔgban- -dhe ɔzii 'ö -ziö, 'yö-
'dhe 'ö -todhü -pë 'ka bha 'ö
to,

28 ɔDhe 'ö "dhü, n dheebs-
hang -nu, ɔdhe 'ö -kë
ɔdhe Atanna ɔya kwa -ya
-gblüdëdhe 'ö 'yaa yën -a
këme 'ka -dhe 'ö yö -zë 'yaa
ɔzii -a 'gü bha -yö 'to kwa
"yaan, kö- -dhökë -kɔ waa-
-bha yë kë -kɔ 'ö -dhi -dhe
ɔnë 'kwa- kë- 'ka, -a ɔbhleë
-ya -sü waa- -suü -gɔ -sü 'ka.

29 -A -gen -mü ɔdhe kwa
-bha Atanna bha pëng 'ö 'me
-bhö yö -mü, 'waa troo kë-
-bha.

Atanna -dhidhewɔn kë -kɔ
-dhiang 'wo- zë

1 Ka -bha -kë dheebshangzë
-nu 'ka -sü 'ö Klisi -bha zian
-ta bha- -wɔn 'gü, ka -dho 'ya
'dho bo ka 'ko kë -sü 'ka.

2 Ka -zu 'ya 'dho bho
-dhëng -nu -kun -së -sü 'ka,
-a -gen -mü ɔdhe me 'bha -nu
kë Atanna -bha "kië -nu ɔyëë
-bho kö 'waa- 'wɔn dɔ -a -nu
-bha -dhëng -wɔn 'kun -sü
bha ɔnë- -wɔn 'gü.

3 Ka -zu -yö -bö 'me 'wo
-kasö 'gü -a -nu 'ka, ɔdhe pë
ka ɔnë 'ka -kasö 'gü -a 'dhö.
Kö 'ka -ya 'me 'wo- -nu -wëë
-kë "dhiü wo sië- -nu -wɔn
zuëñ -ta, -a -gen -mü ɔdhe
ɔwaa- -nu -ma -yö -ma -nu
'ka 'pö ɔdhe ka 'dhö.

4 Dhe waa- gɔn -a -nu -bha
-kë 'ko "piü -sü 'ö- -nu -bha
'ko 'sü -sü 'gü bha- ɔbhleë -yö
kë me ɔgban "pepe ka -gɔ, kö
dhebhö 'ya 'dho ö -gɔn 'to 'ö
ɔnië, "εen kö gɔon- 'ya 'dho
ö -bha dhebhö 'to 'ö ɔnië. -A
-gen -mü ɔdhe Atanna -dhe
'wɔn bho -zuazëme -nu waas-
-da me -nu -bha dhe "piü -me
-nu 'gü waa -ziö me -nu -bha
gɔn ɔkengme -nu 'dhö.

5 'Wëëga -dhö 'ya 'dho ka
kë ka -bha -tosea 'gü 'ö -ziö
'ka -naa 'gü, pë 'dhe 'ö ka -gɔ
-yö ka -zu 'kun, -a -gen -mü
ɔdhe Atanna -ya -pö 'ö- pö:
«N -zu 'yii 'dho bho i -wɔn
'ka,

'mii 'dho n -kɔ "kan i "dhiü
tongtongdhö.»

6 Yö ɔnë- -wɔn 'gü, 'yö 'kwa
ɔmɔɔ- -bha 'kwa- pö 'dhang
-bho "dhiü 'ka ɔdhe:

«N Dëme bha ॥në -nu n -dhe
-më 'ka,
-a -kë "dhü -sü bha- 'gü, "suü
'yii 'dho n kë,
-a -gen -mü ॥dhe -më "wëe 'ö
më "bhü- ॥moo- -bha
'ö- -kë n 'ka?»

⁷ Ka -zu 'ya 'dho bho 'më
-bleesü -nu 'wo Atanna -wön
-dhiang zë ka -dhe, 'wo zian
bho ka 'ka bha- -nu 'ka. -Kö
'wo wo -zu yö- 'ka Atanna
-dhe 'ö to- 'ka "dhü 'ö zun-
'ka- -nu gayi -bha bha, -yö
kë ka -go kö 'ka -tosea kë 'pö
॥dhe -kö 'wo- -kë 'ka bha-
'dhö.

⁸ -A -gen -mü ॥dhe Yesu
Klisi bha, -kö do 'ö gun- -bha
yi 'bha 'ka 'yö- -bha ॥dëe, 'yö
dho 'to- 'ka "dhü -todhü 'ka.

⁹ Atanna -dhökë -kö -dee
'gbë ॥ya së, "këe 'wa 'dho
"kpënng- kë ka -go -a 'bha
'ka 'ö ka -zu kun 'ö- -nu -kë
-yö ॥moo ka -bha. 'Wön 'ö
-së kwa -bha 'ka yö -mü ॥dhe
kö kwa zuë" -yö bho Atanna
-bha -gasite 'ö- -kë kwa -dhe
bha ॥në- -bha kö -yö kwa
gba faan 'ka, pë -nu 'ö -gban
-bhöpë -nu 'ö me -ya -bhö
"eeen 'ö me 'yaa- -bhö -a -wön
-bha bha ka "tu 'ya 'dho kë-
-bha. -A -gen -mü ॥dhe më
"pepe 'wo wo -dì nu 'wön
-nu bha- -dhe 'wo -bho 'ka
yi 'bha 'ka bha, 'wii- ॥troon
'bha ॥sloö do.

¹⁰ 'Më 'ö 'kwa 'dhang bho
kwa Dëme Yesu Klisi 'ö 'ö -dì
-kë "saa- 'ka më "bhü- -nu
-bha 'wön yaa -bho -a -nu
-bha -wön 'gü bha- "dhiü bha
kwa ॥në 'kwa dha -sü ॥dede
॥sloö, "këe 'me 'kö 'wo wo
-dì nu "kian suu -nu bha- -nu

'kun -sü -dhe kö yö ॥në -ya
-nu dha bha 'waa- ॥sloö.

¹¹ 'Ö gun yi 'bha 'ka, wü
॥yoon 'ö "saabhome 'kpii-
gun- 'sü sië 'ö dho- 'ka 'ö
"següme -nu -bha "saa- bho-
'ka Atanna -dhökëdhe ॥dede
'gü, kë "dhü kö -ya -nu -bha
'wön yaa -mawön 'to bha
॥waa- kë "dhü, 'yö 'wo- wü
॥dede -zë sü 'wo dho- 'ka
"saan zlöö, 'yö 'wo- -gü mü.

¹² 'Wön 'ö -wön 'gü, 'yö
Yesu -dì pö 'yii ga 'pö- yaan-
-bha bha 'yö bha. -Yö ka
-wi -bha 'ö ga "saan "dhiü
"këe kö yö ॥në gun 'yiü- -wön
'ka. Kë "dhü kö 'ö 'wön yaa
bho më "bhü- -nu -bha ö -dì
॥yoon 'ka.

¹³ ॥Dhe 'ö "dhü, n dhee-
hang -nu, -ka -kwa 'go -yea
zii bha- 'gü kö 'kwa 'dho Yesu
॥keng-, kö -kö do 'wo 'yiü-
-dö- 'ka- -bha 'ö- kun ö -bha
bha 'kwa kwa -bha 'kun 'ka
kwa -bha 'pö.

¹⁴ -A -gen -mü ॥dhe
"kpüngtaadhe ya -yea 'ö dho
kë kwa -yea 'ka 'ö dho 'to
-todhü 'ka 'yaa mü. -A
-wön 'gü, -a 'dhe 'ö nu sië
-dhekpaö dhia" 'gü bha ॥në
'kwa- moo- sië.

¹⁵ -A -kë "dhü -sü bha-
'gü, Atanna nuë" bho -sü kö
'kwa- 'tö bho më kpö 'gü bha
॥në -yö kë kwa -bha yë 'ka
-kpreakpreawo Yesu Klisi 'saa-
'gü, kö -yö kë ॥dhe kwa -bha
"saa- pë 'dhö.

¹⁶ Ka -zu 'ya 'dho bho ka
'ko -ta -kun 'wön -nu 'gü -sü
waa- 'wön -së kë -sü 'ka. -A
-gen -mü ॥dhe "saa- suu 'dhe
'ö bha ॥në- "dhia -yö ma
Atanna 'gü.

17 -Ka ॥bhlëë -ya -zun ka
 -dhe "dhiü -me -nu -bha kö
 'ka ka -gɔ 'dho -nu -dhe "sia-.
 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klöö-
 -mü ॥dhe wo ॥në Atanna
 dho- -nu dhëeë" 'kpɔ ka 'nii-
 -wɔn 'ka. -A -wɔn 'gü, wo
 ॥në 'wo "tüng kë sië ka 'gü.
 ॥Ya kë ॥dhe 'ka- -nu -wu
 ॥bhlëë -ya, yë 'ö Atanna -ya
 -ya -a -nu ॥kwëe "dhü bha
 -wo -dho -a kë ॥niida 'ka,
 "këe 'kii- -nu -wu ॥bhlëë -ya
 -wo -dho -a kë wë 'gü -siö 'ka,
 'sa ॥ya kë "dhü kö- ॥trœon
 'yii 'dho kë ka ॥në ka -bha.

18 Ka 'gü 'ya 'dho ga -bheä
 yi -wɔn 'gü -sü 'ka, -a -gen
 -mü ॥dhe 'yaa 'yi "piü ॥dhe
 yi "ta -kɔ -yö -siö tong-
 tongdhö. "Këe yö -zë ॥gban
 'gü, yi zuë" 'yaa za dɔ yi
 -bha, yi 'dhang bho -sü -yö yi
 -di "dhiü yö -zë 'gü.

19 A- -dhe ka -gɔ kö 'ka
 bheä" Atanna -dhe -di -wɔn
 "dhiü n -wɔn 'gü, kë "dhü kö
 -yö "wɪ- -bha kö 'a n yee kë
 ka -dhe 'gü 'piö-.

20 Kö Atanna 'ö -ya -di
 'flëë- 'gü -sü 'dhö yö ॥në-
 -gɔ, 'ö yö ॥në -tuü -maakëmë
 ॥gban 'kpii- -sü 'ka, 'ö yö ॥në
 kwa Dëme Yesu 'ö -mlëe -dee
 'ö- "dhiütodhe 'yaa 'dhö -a
 -da kwëng- -nu kwa ॥zinng
 'gü -a ॥yœon 'ka bha- -bö, 'ö-
 -bho ga 'gü bha,

21 -yö "ta -kɔ -së suu ॥gban
 "pëpë 'do 'do kë -sü "sì
 kë ka -dhe, kë "dhü kö-
 -dhidhëwɔn ॥në 'ka- kë, kö
 -yö 'pë 'ö- "dhia 'dhö ö
 'gü ॥në- -ya ka 'gü, Yesu
 Klisi 'saa- 'gü, "këe kö yö
 Yesu Klisi ॥në- 'tɔ -yö bho

-kpëawo bha 'aa -yö kë.

22 N dheeëhang -nu, bheä"
 ॥në 'a- wo ka -dhe kö 'ka dɔ
 "gbu- kö ka faan dɔ -wu -nu
 'a- pö sië ka -dhe bha 'ka-
 'kun zuëseadhe 'ka, 'pë 'a- pö
 ka -dhe 'sëëdhe ya- 'gü bha-
 -bha -kë klöö- -sü -wɔn 'gü.

23 -Yö n "piü ॥dhe 'a- pö ka
 -dhe ॥dhe kwa dheeëhang
 Timote bha ॥ya 'go -kasö 'gü,
 ॥ya kë ॥dhe ॥ya nu kö -yö
 ॥loo n "piü yö 'piö-, 'a nu sië
 ka -dhe 'gü yeng yi -dho nu
 yi "kwëë.

24 Me "pëpë wo -zun ka
 -dhe "dhiü -me -nu 'ka bha,
 'ma- ॥gban ॥tua bho 'gbe,
 me "pëpë 'wo Atanna -bha
 me 'ka 'ma- ॥gban ॥tua bho
 'gbe. Kwa dheeëhang -nu
 'wo Itadhi -së 'gü ॥wa ka
 ॥tua bho 'gbe.

25 Kö Atanna -yö -gasite kë
 me ॥gban "pëpë ka -dhe bha
 'aa -yö kë.

'Sëëdhë 'ö Zakö -ya -bən zë -bhəa Atanna -dhe -mə -nu -dhe

¹ Mang Zakö -mə 'a -kë Atanna waa- kwa Dëmə Yesu Klisi -a -nu -bha gwëëmi 'ka bha, ma ɏnë 'a 'sëëdhë ya- bɔ -a -bha mə -nu "pəpə 'ka -pən -sü 'ka "kpungtaadhe ɏgban -dhe ɏgban 'gü bha ka -dhe. 'Ma mə ɏgban "pəpə ka ɏtua bho, 'ma ka ɏtua bho 'gbə.

'Wɔn 'ö -gban -zv -yö Atanna -dhe -sü waa- "yaaki -kë -a -bha mə -bha -sü -bha -a -dhiang 'ö Zakö -ya zë

² N dheeblehang -nu, ka ɏnii -yö -da ɏdedewo 'wɔn "gbııgbıı- suu "pəpə 'ö -wɔ ka -ta bha- ɏgban 'gü.

³ -A pö 'a- wo "dhü bha- ɏkɔɔ- -mü ɏdhe -a -dhe -bha ɏdhe -yö kë ka "yaan ɏdhe 'wɔn "gbııgbıı- -nu bha ɏnë- ɏgban ɏya 'kun bho ka 'gü ka -bha 'dhang -bho Yesu "dhiü -sü bha- 'gü, 'yö dho ka gba zuëseadhe 'ka.

⁴ "Keez zuëseadhe 'ö "dhü bha- -dhe -bha ɏdhe -yö kë zuëseadhe 'ö- "dhiü 'dhö pa -sü 'ka ɏnë- 'ka, kë "dhü kö ka -bha -kë Yesu Klisi -bha mə 'ka -sü bha -yö kë 'wɔn -ta "puu 'ö pö 'aa- -bha -a 'ka 'pö, kö 'ka 'dho -pö 'wɔn yaa 'bha 'gü.

⁵ ɏYa kë 'zü ɏdhe "yaaki 'yaa 'mə 'ö- -bha ɏya kë ka kpö 'gü, -a -mə -yö bhəa" Atanna -dhe -a -wɔn 'gü, ɏya

kë "dhü -yö -dho -a -mə gba "yaaki 'ka. -A pö 'a- wo "dhü bha- ɏkɔɔ- -mü ɏdhe -a -bha gbaç -sü bha 'yaa- wo ɏdöng -sü 'ka, 'ö -ya mü 'zü 'yaa- wo zuë" -totaama 'ka, -ya -wo -kɔ -wo -dhe -bha ö zuë" "puu 'ka.

⁶ "Keez 'mə 'ö pë -gbadhe sië "dhü bha, -a -dhe -bha ɏdhe -a -mə 'dhang bho -sü kë- "dhiü 'kpakpadhö ɏdhe Atanna -mɔɔ -bha 'ö- -kë ö -dhe. 'Ya 'dho- wo "sika 'ka, -a -gen -mü ɏdhe 'mə 'ö pë -gbadhe "sika 'ka "dhü bha, -a -mə -bha 'dhang -bho Atanna "dhiü -sü "dhiü -bha -kë ɏdhe ɏweeyi kpökpö -nu 'ö "təe -ya -blü 'ö dho- 'ka ɏkwaa "piü, 'ö dho- 'ka -kɔ -së "piü, 'ö 'yaa dɔ "senngdhö bha ɏnë- 'dhö.

⁷ 'Mə 'kö- suu 'dhö "dhü bha ɏya bhəa" Atanna -dhe, 'ya 'dho ö -zv -zian 'gɔn ɏdhe 'ö -dho pë 'bha ɏslɔɔ kwa Dëmə bha- "dhiü.

⁸ 'Pë 'ö- -kë "dhü bha- ɏkɔɔ- -mü ɏdhe kö- -mə zuë" -yö "pe -sü 'ka- 'gü, 'yaa -kplü 'wɔn do -bha.

⁹ N dheeblehang -nu, -a -dhe -bha ɏdhe 'mə 'ö "fleemə -zian ɏnë- 'ka (ka kpö 'gü), -a -mə ɏnii -yö -da, -a -gen -mü ɏdhe Atanna ɏyaa- wë -ta "pv,

¹⁰ kö 'mə 'ö ɏnaɔmə 'ka -yö ö wë 'gü -siö, -a -gen -mü ɏdhe Atanna ɏyaa- ɏbhłëe -pö (kë "dhü kö waa- "fleemə -duę kë do. -A 'kłɔɔ- -mü ɏdhe mə ɏgban ɏbhłëe -yö do Atanna -zë wëedhö). ɏNaɔmə bha -yö -ziö ɏdhe blëe "bin 'dhö.

11 Blëë ॥ya "bin -ya, 'yënng- ॥ya -wo ö "tëe "gbü-bha- 'ka, 'yö- -bhong zë, 'yö- "bin ॥gban -yö -zuan, 'yö ॥wënnng, 'yö -kë -a -bha -sëdhë bha- "dhiütodhë 'ka. ॥Naçme -yö -go 'pö ö këwön -nu -ta -kɔ do bha ॥në- 'gü.

12 "Këe 'më 'ö 'wön "gbü-॥gban "pëpë suu 'do 'do -yö -wö -ta 'ö 'kun bho- 'gü (ka kpö 'gü), kö- -më -bha -së, -a -gen -mü ॥dhe ॥ya bo ziö -sü 'ka- ॥gban 'gü, -yö -dho -a -gloo 'faan- 'ö ॥sii 'ö 'yaa yënn-ka, 'ö kwa Dëme -ya -ya 'më 'ö- -dhɔ -ya -nu -kë -a -nu -go bha- ॥sloç.

13 Më "vö më 'ö 'wön yaa kë zuëga ॥ya -da "gblüü-, 'ya 'dho- pö ॥dhe Atanna ॥në zuëga suu bha- -da ö "gblüü-, -a -gen -mü ॥dhe 'wön yaa 'yaa ॥mɔç- -bha kö -yö -da -zian ॥në- wo Atanna -zu "piü kö yöö 'to yö -zë -a -bha -a -da më 'bha zuëpiüwön ॥në- -bha. Yö -zë 'yaa 'wön yaa -da më 'bha zuë" "piü.

14 "Këe 'wön yaa -bha -da më -zu "piü -sü bha -yö -sü 'më 'ö "dhü -a zuë" -bhɔ -bha -pë ॥në- -bha. Më zuë" -bhɔ pë -bha -sü bha ॥në më -da 'wön yaa kë -sü 'gü.

15 Zuë" -bhɔ 'wön -bha -sü bha ॥në ॥ya -da më 'gü, kö më -ya gba -yea 'ka, 'yö -yaan -da më zuë" -bha, 'yö dho 'yö bho- 'gü 'wön yaa kë -sü 'ka. -A 'wön yaa bha ॥në më ॥ya 'to- kë -sü -bha, 'yö- -më -go -yö to- -bha.

16 -A -kë "dhü -sü 'gü 'ka 'dho "kpënnng- kë ka -di -go, n dheebhang -wöngbüüsü -nu.

17 ॥Ya 'go yö -zë 'gü -gasite "pëpë 'ö -kë më "bhü-nu -dhe, "ëen pë "pëpë 'ö më "bhü- -ya ॥sloç ॥dhe gbaçdhe 'dhö bha, -a 'bha 'yii 'go -dhe "wëe 'bha 'gü kö 'yii kë Atanna "piü -dhe 'ö dhang- 'gü bha yö -zë 'ka. Atanna do 'ö 'bhüpë "pëpë ॥gban -da bha ॥në- nu më -dhe. "Këe 'sa yö 'ö "dhü bha -kɔ do 'ö- -bha 'yö- -bha -kpëawo. Pö 'aa -ya -a këwön -zë 'bha -bha 'bha -bha.

18 ॥Sii 'ö bɔ- 'ka ö -wu 'ö 'yaa ॥sua 'ka bha- -ta 'ö- -da kwa 'gü bha, -yö -ga yöö ॥dede ॥në- 'gü. Kë "dhü kö 'kwa kë pë "pëpë 'ö- -da bha -bleesü 'ka ö -go.

19 'Wön bha- -dheä -bha ॥dhe -yö 'to ka "yaan, ka -zu 'ya 'dho bho- 'ka tongtongdhö, n dheebhang dhɔçbhaasü -nu.

'Wön 'ö -gban ॥bhlëë -ya Atanna -bha -kɔ ॥dede -bha -a -dhiang 'ö Zakö -ya zë

-A -kë "dhü -sü bha- 'gü, më 'ö "dhü -yö -ya ö "tu -ta, dhiang 'ya 'dho pa ka -ta, "ëen ॥wa 'wön kë ka 'ka 'ya 'dho 'to 'ö -ye ka -bha.

20 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klöç- -mü ॥dhe 'wön -ye më -bha -sü 'ö "dhü bha 'yaa më kë 'wön 'ö -dhi Atanna -dhe -a këmë 'ka.

21 'Wön 'ö- -wön 'gü 'yö 'a-pö ka -dhe ॥dhe 'wön 'ö më -dhii 'kun -wön 'ka Atanna wëëdhö, "ëen "gblüuyaadhe 'ö ka -kɔ "piü bha 'ka ka kwaa- -zü kö 'ka ka -kɔ 'kpɔ -a -wu 'ö- ta ka 'gü, 'ö ॥mɔç- -bha 'ö ka 'nii- dha bha ॥në-

-gɔ dhɔngdhɔngsü 'ka bha 'yö bha.

²² □Ya 'go yö -zë 'gü, Atanna -wv bha -kaa 'gü -ta □në- 'sü, 'ka 'dho- kë ka "tu -to -bha -sü 'ka "wεεwεε kö 'ka 'go mü 'ka ka -dī -tama □suasua -nu -zun 'ko "dhiü -sü 'ka (□dhe ka 'dhang -bho "dhiü).

²³ -A pō 'a- wo "dhü bha- 'kloɔ- -mü □dhe 'mε 'ö ö "tu 'to Atanna -wv -bha 'ö 'yaa- 'gü -wɔn -zë kë bha, -a "sinma -kë □dhe 'mε 'ö ö -dī -ga -dhuangdhe 'gü 'ö- dō □dhe ö wëedhε -dhiisü,

²⁴ "kεε 'ö □ya 'go mü kö- -zv □ya 'to □ya bho 'ö -kɔ 'ö- -bha -a 'ka bha □në- 'dhö.

²⁵ "Kεε mε 'ö ö "tüng -kë Atanna -bha 'tɔng- 'ö pō 'aa- -bha, 'ö □dhuëngdhe bhië"-kan kwa -bha bha- 'gü, 'ö- -wɔn kun ö 'nii- 'ka, 'ö- 'gü 'yaa ga -a 'gü -wɔn kë -sü 'ka, "εεn 'ö □yaa- ma 'ö- -zv 'yaa bho- 'ka, kö- -mε -zë -bha -së. -A -gen -mü □dhe 'mε 'ö "dhü bha □ya ö -kɔ -da 'wɔn "vv 'wɔn 'ö- 'gü, -a □gban- -dho dhi □në- wo -mε -gɔ.

²⁶ Mε "vv mε 'ö- pō ö -dī -dhe □dhe ö -bheia Atanna -dhe "kεε 'ö dhiang -yö pa- ta, 'ö- "dhi 'yaa 'kun, kö- -mε -yö "kpénng- □në- kë sië ö -dī -gɔ "wεεwεε, kö- -bha -bheia Atanna -dhe -sü bha -yö "wlaasü.

²⁷ -A pō 'a- wo "dhü bha- 'kloɔ- -mü □dhe kwa Dë Atanna -dhɔkë -kɔ 'dhe 'ö -dhi -dhe, 'ö- -zv kun 'ö -dhii 'yaa- -bha -a "yan 'gü, yö -mü 'mε 'wo □geandhe -nu 'ka "εεn -tünë -nu 'ö "sı 'yaa-

-nu -dhe bha- -nu -ta 'kun -sü □në- 'ka. □Ya 'go mü 'zü kö- -mε -yö -zv 'to ö -dī 'gü, kö -yö ö kwa- 'wɔn yaa kë -sü 'ö "kpvng □taa yö bha- -zv.

2

Mebhui dhe fië- -bho 'kwëë- -sü -dhiang 'ö Zakö -ya zë

¹ N dheeblehang -nu, ka 'ö ka -zë ka 'dhang bho -sü 'dhö kwa Dëmε □bh-lëebhlëësü Yesu Klisi bha- "dhiü bha, 'ka 'dho mε 'bha fië- -bho mε 'bha -bha.

²⁻³ -A pō 'a- wo "dhü bha- -gen -mü □dhe □ya kë □dhe 'ka bho 'ko -ta, kö mε 'bha -yö -da 'kɔɔdhö kö "sënng kɔnggaapë -ya -kɔ -bha, kö sɔga -ya -bha, kö 'ka -yea -së nu- -dhe, kö 'ka 'to -dhe do bha- 'gü kö "fleemε 'ö so "blë 'dhö- -bha -yö -da 'pō 'kɔɔdhö, kö 'ka- pō yö -zë -dhe: «-Bhö dō i -gean bha!» "εεn «-Bhö -ya -bobi 'gü yi -gen "piü bha!»;

⁴ □ya kë "dhü kö 'ka □naçmε bha- fië- □në- bho- "teado bha- -bha ka zuë" "piü 'yö 'ka- -nu bho 'ko "piü bha. "Kεε 'sa 'ka- kë "dhü kö 'wɔn -dan "kwëë -kɔ yaa □në 'ka- -kë bha.

⁵ -Ka -dhe -ga, n dheeblehang dhɔɔbhaasü -nu, 'mε 'wo "fleemε -nu 'ka "kpvng □taa yö bha □në Atanna -ya -nu sü 'ö- -nu -ya kö -wo kë -zv -yö ö -dhe -sü bha- □naçmε 'ka, kë "dhü kö- -bha -gblüdëdhe 'ö- "plüün bho 'mε 'ö ö -dho -ya -nu -kë -a -nu -dhe -dhe 'bha □kpacayi -bha bha -wa □slɔo.

6 Ka ॥bhleë -bho "fleëme -zë -bha 'yö 'ka- -ya ॥naçme -zë -bha -më -wöñ 'gü? "Een 'yaa ka 'gü ॥dhe ॥naçme -nu bha ॥në (me 'dhe 'waa Atanna dɔ) 'wo ॥gbaɔn ka -ta, 'yö 'wo ka -da -nu wo zadçme -nu -dhe bha -ee?

7 "Een woo do bha 'zü 'aa mü 'wo 'tɔ -së 'ö -kë kwa Démé Yesu Klisi 'tɔ 'ka 'ö Atanna -ya -ya ka -bha bha -bha fang bho -kpeawo 'zü bha -ee? "Een 'yaa "dhü -ee?

8 -A -kë "dhü -sü bha -'gü, n dheeblehang -nu, ॥ya kë ॥dhe Atanna -bha 'tong- 'ö -dɔ kwa -dhe 'ö -ben zë -sü 'ka- -go 'sëedhe 'gü ॥dhe: «I këyɔo -dho -yö i kë ॥dhe -kɔ 'ö i -dɔ -dho -yö i -dɔ -kë -bha -a 'dhö» bha 'ka yö -zë 'gü "ta 'sü, kö 'wöñ -së ॥në 'ka- kë.

9 "Kee 'ka me 'bha -zë fiëbho me 'bha -bha, kö 'ka -da 'wöñ yaa 'gü. ॥Ya kë "dhü kö 'ka Atanna -bha 'tong- bha bho ॥naa bha.

10 -A pö 'a- wo "dhü bha -kloɔ -mü ॥dhe 'me 'i- -bha 'tong- bha- 'kpiidhe ॥gban kun, "kees 'ö 'i- doseng -zian bho, kö 'bha- ॥gban ॥në- bho bha.

11 -A -gen -mü ॥dhe yöö do 'ö -pö ॥dhe: «'Ka 'dho -da me -naadhe "piü "Een 'ka 'dho ziö me -nu -bha gɔn ॥keng-» bha, yöö do bha ॥në- pö 'zü: «'Ka 'dho me zë». -A -kë "dhü -sü bha -'gü, 'bhii -da me -naadhe "piü "kees kö i me -zë zë, kö 'bha 'tong- bho ॥naa bha.

12 ॥Dhe 'ö "dhü -ka -tosea kë -së 'ka, -a -gen -mü ॥dhe Atanna dho ka dhee "kpo

dhia". 'Ka- pö 'ka dhiang zë, "Een 'ka- pö 'ka 'wöñ 'bha kë -kaa kë -a -bha 'tong- 'ö -ya 'fleë- 'gü -sü nu kwa -dhe bha ॥në- ॥yënnng 'gü.

13 -A pö 'a- wo "dhü bha -kloɔ -mü ॥dhe 'me 'ö me 'bha -wëe 'yaa- kë, Atanna ॥yaa- pö 'ö za dɔ- -bha yi 'ö- 'ka, -a -me -wëe 'yii 'dhe -kë 'pö, "kees kö -a -bha me -wëëga -sü -zë -wöñ -ya -go "gbu- 'ö -ziö -a -bha za -dɔ me -bha -sü -zë -ta.

Dhang -bho Atanna "dhiü -sü waa- 'gü -yë -dhiang 'ö Zakö -ya zë

14 N dheeblehang -nu, -a pö -sü 'ö me "dhi "weewee ॥dhe a 'dhang -bho Atanna "dhiü, "kees kö- -me 'yaa- 'gü -ta -zë 'sü bha- -gen -mü -më 'ka? 'Dhang -bho Atanna "dhiü -kɔ suu bha -yö -moo -bha 'ö -me dha "wë -ee? -Abin!

15 -A pö 'a- wo "dhü bha -kloɔ -mü ॥dhe -a "dhiü -bha -kë ॥dhe kö ka dheeblehang 'ö 'dhang bho Atanna "dhiü 'pö ॥dhe ka 'dhö -yö kë ka kpö 'gü, -yö -kë dhebhö 'ka oo, -yö -kë 'zü gɔɔn- 'ka oo, "kees kö- -daso 'yaa 'dhö, "Een pë -zian 'ö yöö -bhö 'yaa- -go;

16 kö 'ka- pö- -me -dhe "dhi -dhe "neenëedhe -bha ॥dhe: «'Bhö i -bha 'dho wo i 'fleë- 'gü, n dheeblehang, kö 'i "nenë 'bhees -da i -bha, kö 'i pë -bhö kpennngkpennngdhö 'i 'kën», "kees kö 'kii pë 'bha -pë 'bha -zë nu- -me -dhe -a 'dhö. ॥Ya kë "dhü kö- -pö "dhü -gen -mü -më 'ka?

17 -Kö 'ö -zu -yö Atanna -dhe -sü 'dhö- 'ka 'yö bha, -a

-gen -mü ॥dhe 'me 'ö 'dhang bho- "dhiü "keε 'ö 'yaa 'pë 'ö- -wu -ya pö- 'gü -wən -zë kë bha kö- -me -yo 'wən 'gü "fië ॥në- kë sië bha; kö- -me -bha -zu -yo -a -dhe -sü bha -yo ॥dhe 'pë ॥ya ga -a 'dhö.

¹⁸ -A kë "dhö -sü bha- 'gü, kö me -ya pö n "yaan ॥dhe: «A n -zu -yo Atanna -dhe:», ॥ya 'go mü kö me "wεε 'bha -ya pö ॥dhe: «Ma -zë n -zu -yo 'wən -së kë -sü ॥në- 'gü», ma -zë a -dho -a pö me -bleesü bha- -dhe 'a- pö: «I -zu 'dhö i -bha -zu -yo Atanna -dhe -kɔ suu 'ö- 'gü, "keε 'ö 'bhaa- 'gü -wən -së -zë kë bha- -zən n -dhe. 'Bha- zən n -dhe kö ma -zë 'a n -bha -zən i -dhe n këwən -nu -bha.»

¹⁹ -A -gen -mü ॥dhe i- -pö i -dı -dhe ॥dhe «Atanna -yo doseng», 'ö "dhö kö i 'dhang -bho "dhiü ॥naa bha. ॥in -yo "dhö tean- 'ka "keε -a -bha -kë doseng -wən -zë "yina yaa -nu ॥gban -zian -wo 'dhang -bho yo -zë "dhiü 'ö 'wo ॥zii -zianwo -wən "dhiü.

²⁰ A -tamame! -Yo i "piü ॥dhe 'a- -zən i ॥dhe ॥dhe 'dhang -bho Atanna "dhiü -sü 'ö me "dhi "wεεwεε 'ö 'waa- 'gü -wən -së -zë kë bha -yo "wlaasü -ee?

²¹ -Bhö -dhe -ga! -A pö 'ö Atanna -ya wo kwa "bhεma Ablaamö -bha yi 'bha 'ka ॥dhe pö 'aa- -bha bha- 'klɔo- -gun -më ॥në- 'ka? -Yo -gun 'wən 'ö- -kë ॥në- 'ka. "Wi 'ö- wo- -bha kö -yo "saa- bho ö gbö Izaakö 'ka Atanna -dhe

-gwë "klu -ta bha ॥në- -wən 'gü 'yö- pö 'pö "dhö -a -bha.

²² I -yo bha -ee? -A -bha bha -a -bha -zu -yo Atanna -dhe -sü waa- 'gü -wən 'ö- -kë -a ॥gban- -gun 'ko ॥keng- do. 'Wən 'ö- -kë bha ॥në "se bho- -bha -zu -yo Atanna -dhe -sü bha- -bha 'yö -kë "puu.

²³ 'Yö dho 'ö -kë 'pë 'ö gun -ben zë -sü 'ka Atanna -go 'sëedhe 'gü ॥dhe: «Ablaamö kë 'dhang -bho Atanna "dhiü, -a -bha -zu -yo -a -dhe -sü ॥në- -wən 'gü 'yö- pö -bha ॥dhe pö 'aa- -bha» bha- 'gü -wən kë -kɔ 'ka. 'Wən 'ö- -wən 'gü 'yö- -dhe ö "taɔngdë bha 'yö bha.

²⁴ -Ka -dhe -ga bha, ॥ya kë "dhö kö -a pö 'ö Atanna -ya wo me -bha ॥dhe 'me 'ö bha pö 'aa- -bha bha, 'yii 'sü- -me -bha 'dhang bho- "dhiü -sü -dı do -bha, kö -yo -gban -a -me -bha 'dhang -bho -a "dhiü -sü waa- 'gü -wən -së -nu 'ö- -kë bha ॥në- -bha.

²⁵ ॥Ya 'go Ablaamö -bha bha- 'gü, -zuadhe 'wo gun- -dhe sië Dhaabö bha- -bha kë -kë 'pö -kɔ do bha ॥në- 'gü. -A pö 'ö Atanna -ya wo- -bha yi 'bha 'ka ॥dhe pö 'aa- -bha bha -yo kë Zuifö -nu 'wo dho 'wən 'suan- bho -dhe 'gü Kanaa -se 'gü (kö -wo -gblü -pö -ta bha) ॥në- -nu ॥yëë bho, 'yö dho 'yö zian "wεε 'bha -zən -nu -dhe, 'yö 'wo bɔ- -ta 'wo dho (kë "dhö kö- -nu 'yaɔ- -nu -kɔ 'ya 'dho ॥mɔɔ- -nu -bha).

²⁶ 'Wən 'ö -gban 'dhang -bho Atanna "dhiü -sü -bha -a -dhiang 'a- zë "dhö bha-

'kloɔ- -mü ɬdhe -kɔ do 'ö
me 'dhe 'ö 'yaa "təe 'zü 'wo-
-dhe -bha me ɬgee bha ɬnë
'dhang -bho -a "dhiü -sü 'ö-
kë -yë 'yaa 'dhö bha 'ö- -bha
'pö.

3

'Wɔn 'ö -gban me dhiang
zé -kɔ -bha -a -dhiang 'ö Zakö
-ya zë

¹ N dheebhang -nu, 'ka kë
ka zuë" 'ya 'dho bho me
ɬklang -kë Atanna -wü 'ka
-sü -bha 'ö 'ka ka kpö dö-
-bha -dungdhö; -a -gen -mü
ɬdhe kaa ɬdede ka- 'wɔn -dö
ɬdhe 'me 'yi medraanme -nu
'ka bha, za 'ö dho- dö yi -bha
bha -yö -dho kë "gbu- 'ö -ziö
me ɬgban -bha -ta.

² Me ɬgban "pəpe kwa -pö
'wɔn kë -sü 'gü -kɔ 'gbə
ɬdede 'gü, "kəe me 'dhe 'kö
yö -zë 'yaa -pö dhiang zé -sü
'gü tongtongdhö bha kö- -me
-zë pö 'aa- -bha, "kəe kö- -me
-zë -kɔ -mɔö ö -d̄l 'kun -sü
-bha 'wɔn ɬgban 'gü ɬnë- wo
bha.

³ -A pö 'a- wo "dhü bha-
'kloɔ- -mü ɬdhe -kafe 'kwa-
-da sië ɬsoo "dhi bha- 'kloɔ-
-mü -më 'ka? -A 'kloɔ- -mü
ɬdhe kö kwa -kɔ -yö ɬmɔö-
-bha kö 'kwa- pö -yö ö wë dö
zian 'ö- 'ka, kö -yö ö wë dö-
'ka.

⁴ 'Yii -kë "dhü 'zü, -ka
"yitago "gblügblü -nu bha-
-nu -ga. -A -nu -bha -kë 'kpii-
-sü ɬgban waa- -bha -bha,
"ɛen "təe "gblügblü -nu 'wo
-ya -a -nu -bha bha yö -zë
ɬgban 'gü, pë 'në 'dəde 'bha
ɬnë mü ɬni 'yö- "dhiü "ta 'sü

-me -ya wë -ya 'ka zian -bha,
'yö dho- 'ka -dhe 'ö -dhi -dhe
'gü.

⁵ Me 'nəega 'ö me "dhi bha
-yö -kɔ do bha ɬnë- 'gü. Me
daɔ 'në 'dəde -mü 'ka me
-bha, "kəe -yö -mɔö -bha 'ö
'wɔn "gblügblü -nu "plüün
bho.

-kɔ do 'ö "yə waa- pəng
'wo- 'ka 'ö ɬwa pəng ɬdhu-
uga do -ya -bha, 'ö ɬmɔö-
-bha 'ö "yəga 'kpii- -bhö bha,

⁶ yö ɬnë me 'nəe- 'dhö- 'ka.
'Wɔn yaa -gbəë -mü 'yö kwa
kwi 'gü, 'yö- ɬmɔö me -wü
'gü -dhe ɬgban "pəpe 'gü, 'yö
pəng 'ö ɬgeebəö, 'ö Atanna
-ya -ya Sotraan ɬnë- -gɔ bha,
'yö yö -zë 'ö ɬgloo- -da -sü
-bha kwa -bha -tosea 'ka 'yö
to- 'ka "dhü 'ö zun- 'ka kwa
ga -yi -bha.

⁷ 'Wɔn bha- 'gü,
mebhüidhe -kɔ -yö -mɔö "bü
-wü ɬgban "pəpe suu -bha,
-maa -nu oo, "sia- -pë -nu
"ɛen 'yuü- -nu, 'ö- suu 'bha 'ö
dho kë 'ö me -kɔ 'yaa ɬmɔö-
-bha 'yaa 'dhö,

⁸ "kəe me 'bha -kɔ 'yii
ɬmɔö ö 'nəega -zë -bha
do, -yö ɬdhe "yua yaa 'ö-
ɬbedhekëme 'yaa 'dhö ɬnë-
'dhö me "dhi. -A bhaa -ya pa
-sü 'ka ɬdhe ɬmleë 'dhö 'ö me
zë.

⁹ Yö 'ö bha ɬnë ɬslëë- 'gü
kwa "dhi 'yö 'kwa kwa Dëme,
kwa Dë bha- nue" bho, yöö
do bha 'zü ɬnë 'kwa- sü 'kwa
"dhang -da 'ka me "bhu-
-nu 'ö Atanna -ya -nu -kë ö
-bhöbha 'ka bha- -nu -bha.

¹⁰ Kwa "dhi -dhe do bha
ɬnë 'dhuë- -yö go- 'gü, yöö
do bha 'zü ɬnë "dhang- go-

'gü. N dheeblehang -nu, -ka dō "gbū- kö ka -bha -zē 'ya 'dho kē "dhü.

¹¹ "Ξεນ -a -ga 'ka- wo bha ɬwε, "yigo doseng -yō -mōo -bha 'ö -kē "nεεnεε 'ö -ya mü 'zü 'ö -kē "glüü -ee?

¹² "Ξεນ "dhü "wεε- -mōo -bha 'ö "dhü "wεε bhe -ya -ee? -Abin! -Kɔ do bha- 'gü, "yigo 'ö ɬweesü 'yaa ɬmōo -bha kö -yō kē mü -yi 'ka.

"Yaaki 'ö go Atanna "piü 'ö 'me 'ö- -bha -a "ta -kɔ -dhiang 'ö Zakö -ya zē

¹³ ɬYa kē ɬdhe "yaakime, "Ξεນ 'wɔndome 'dhö ka kpö 'gü, ka -dho -a -dhe yō -me "ta -kɔ ɬnē- -bha. -A pō 'a- wo "dhü bha- 'klɔo -mü ɬdhe 'me 'ö "dhü bha -yō ö -bha 'wɔn ɬgban -kē zuëseadhe ɬnē- 'gü dhɔngdhɔngsü 'ka, "Kεε 'ö -kē "yaaki -bha.

¹⁴ "Kεε ɬya kē ɬdhe ɬdro yaa 'gü yaa -zē ɬya kē ka 'gü kö -due kɔo- -wɔn ɬnē -yō kē ka -zu "piü, 'ka 'dho ka 'tɔ 'kun, "Ξεນ 'ka 'dho ka -dī -dhiang zē ('ö 'ka- pō ka -dī -dhe ɬdhe "yaaki ɬnē ka -bha bha). -A -gen -mü ɬdhe kö teanwɔn ɬdede 'ö ka -zu "piü 'ka yō -zē 'to, kö ka ɬsua ɬnē -kē sië.

¹⁵ -A pō 'a- wo "dhü bha- 'klɔo -mü ɬdhe "yaaki suu 'dhe 'kö bha 'yii 'go Atanna "piü dhang- 'gü. Kö "yaaki 'ö "kpungtaame -nu -bha yō bha 'yō bha. Sɔtraan ɬnē yō -zē nu- -nu -dhe.

¹⁶ -A -gen -mü ɬdhe ɬdro kē -sü waa- -due kɔo- -sü -zē

'wo -dhe 'kö- -bha, kö "bhlu -ubhludhe waa- 'wɔn yaa suu ɬgban 'do 'do ɬnē mü.

¹⁷ "Kεε "yaaki 'dhe 'kö go Atanna "piü dhang- 'gü bha yō -zē -yō -kē "slüüslü ɬnaa ɬkö -bleesü, 'ö pō 'aa kē -bha, ɬya 'go mü 'yō -dhi 'ko -dhe -sü ɬmōo me ɬgban -me ɬgban "dhiü, 'yō me -kē dhɔngdhɔngsü, 'yō me "klu 'dhö -kē -sē, 'yō me -wēē -ga, 'yō me -kē 'wɔnsékeme 'ka, -a -me -yō teanwɔn ɬnē -pō, 'yaa bɔ me 'ka ɬflü -ta, "Ξεນ 'yaa kē "gblüüdhe ɬgbleen me 'ka.

¹⁸ Atanna dhɔɔbhaha kēme -nu bha -kɔ 'wo dho- kē -ka kö me "pεpε 'wo -nu -zütü -dhe -nu 'gü wεng- -nu -wo kē wo 'ko -dhe -sē, "Ξεນ kö me ɬgban -wo dhi wo 'ko -dhe ɬnē 'wo -dhe ɬmōo, 'yō -kē "dhü -sü bha 'ö -kē -nu -go ɬdhe pē ta -sü 'dhö, 'yō -kē 'ko -dhe -sē -sü 'wota wo -zütü -dhe ɬgban -dhe ɬgban 'gü "dhü bha, bhe 'ö ɬya 'dho- -ya bha, 'yō -kē -tosea -sē 'ö pō 'aa- -bha -a kē -sü 'ka.

4

"Dhinaa -nu waa- 'wɔn yaa kē -sü -nu -gengodhe -dhiang 'ö Zakö -ya zē

¹ 'Ko -nu 'ka- zē waa- "dhinaa -nu 'ka- ma -nu wo bha- -gen -go 'me? -Yō -go zuë" -bho 'wɔn -bha -sü yaa 'gü yaa 'ö me- dō 'wɔn 'gü -kpladhö bha ɬnē -'gü.

² Pē -dho -bha ka kē -sü "Kεε kö 'pē bha- ɬslo "s̄ 'yaa ka -dhe bha ɬnē -a -pē bha 'ö 'me 'ö- -go bha- -san -da ka

'gü, 'yö- zë -dho -da ka -zu -bha. Zuë" -bho pë -bha -sü "kees kö 'pë 'ö "dhü 'kii 'dho ॥mçöö -bha kö 'ka- ॥sloö bha ॥në ॥ya kë "dhü 'yö "dhinaa -nu -da ka ॥zinng 'gü, 'yö 'ka 'ko zë -nu bho. "Kees 'pë 'kö -kë 'yö 'kaa 'pë 'ö ka zuë" -yö bho- -bha -a ॥sloö bha -më -zë -mü? -A 'klööö -mü ॥dhë 'kaa- -gbadhe Atanna -go.

³ 'Ka- -gbadhe 'zü 'kaa- ॥sloö, -a -gen -mü ॥dhë ka- -gbadhe zuëga "wëe 'ka, kë "dhü kö 'ka ka -di dhööbhaawöö -nu ॥në- kë- 'ka.

⁴ 'Me 'kaa 'to -kplü -sü 'ka Atanna -bha -ya! 'Yaa ka 'gü ॥dhë zuë" -bho "kpungtaapë -nu -bha -sü bha -da 'yaödhë 'gü Atanna -bha -sü -mü -ee? -Yö kë ka "yaan ॥dhë me "vu me 'ö- "piü ॥dhë ö -dho -yö "kpungtaame -nu kë, "εen 'ö -kplü "kpungtaapë -nu -bha bha kö -yö ö -di -siö ॥në- wo sië Atanna -dhë bha.

⁵ 'Ya 'dho kë ka 'gü ॥dhë -a pö 'ö Atanna -wu -ya wo ॥dhë:

«Atanna -bha 'Nii- 'ö- nu kwa -dhë bha -a -wöö -ya -go "gbuu-, -a -wöö 'gü -ya 'gü -droö -kë kë "dhü kö -dhii ॥ya 'dho 'ma- -bha bha -ya pö "dhü "wëewëe.»

⁶ "Kees 'kö 'zü yöö kë "dhü, "kees -gasite 'dhe 'kö Atanna -ya -kë kwa -dhë -yö -ziö mü, -a 'klööö -mü ॥dhë -yö -ben zë -sü 'ka -a -go 'sëedhe 'gü ॥dhë:

«Atanna -yö -do -goö -yan 'gü -di -sü 'kpii- -me -nu -go,

"kees -yö -gasite ॥në- -kë 'me 'kö 'wo wo -go dho- -dhë "sia- bha- -nu -dhë.»

⁷ ॥Dhe 'ö "dhü, -ka ka -go 'dho Atanna -dhë "sia- kö 'ka dö Sotraan -go -goö -yan 'gü. 'Ka- kë "dhü -yö -dho ॥dua ka -go 'ö dho ka 'ka ॥gbleen.

⁸ -Ka ॥yöön Atanna "söö, yöö -di 'pö -yö -dho ॥yöön ka "söö. -Ka ka bo 'wöö yaa kë -sü 'ka, kö 'me ka zuë" 'dhö "pe -sü 'ka- 'gü Atanna -wöö 'gü bha, 'ka bo -dö 'kën 'gü -sü 'ka.

⁹ -Ka ka -di dö 'wönyaakëme 'ka kö- 'gü -wëë -yö bø ka -ta kö 'ka "gbu bø, kö 'ka kë ॥dhë 'me ga ॥ne ॥ya bho- -bha -a 'dhö. ('Ka 'dho ka -bha 'wöö yaa -ga -bhaa 'gü 'ö -kë ka 'gü "yüwöö 'ka) -a "yü 'dhë 'ö "dhü bha -yö "gla ka -go "gbu 'gü kö 'kaa- ॥niidadhe ('dhë 'ö "dhü bha 'pö) -yö "gla zuëdhiütëe 'gü.

¹⁰ -Ka ka -go 'dho kwa Dëme -dhë "sia- kö yö -zë -yö ka -ya ॥bhlëe 'gü.

Me 'ko -dhiang yaa zë -sü waa- me -di -wöö -wöö Atanna ॥kwëë- -sü -dhiang 'ö Zakö -ya zë

¹¹ N dheeabhäng -nu, 'ka 'dho ka 'ko -nu ॥töö kë 'ö 'ka ka 'ko -nu -dhiang yaa zë. -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klööö -mü ॥dhë 'ka- kë "dhü kö Atanna -bha 'tong- ('ö- pö ॥dhë kwa -dhö -yö kwa 'ko kë bha) ॥në 'ka- -dhiang yaa zë sië 'ka- pö 'yaa -së bha. "Kees 'sa kö ka -zë ka -bha 'ö 'dhö yö -mü 'tong- bha- ॥bhlëe -ya -sü ॥në- 'ka, kö -a

5

-kë -së -sü "εεn -a -kë 'ya- -sü -zë, 'yaa ka -zë kaa- 'wɔn 'ka.

¹² Bhi 'ö bhi -zë 'i i këycoo ɬtco kë sië, "εεn 'i- -dhiang yaa -zë sië bha de -mù i 'ka, "kees kö Atanna 'kö yö -zë 'ö ö -bha 'tɔng- -ya bha -yö "dhü doseng, kö yö 'ö bha yöö do ɬnë ɬmco- -bha 'ö mε dhee" kpo, 'ö- -mε -bha za -dhi, "εεn 'ö- -mε zë za 'ka?

¹³ 'Mε 'ka- pö -nu wo ɬdhe: «ɬDee "εεn 'zü dhia" yi -dho 'dho 'pö- 'kpii- 'ö ɬni- 'gü 'yi "dhco dö mü -kwe do "piü 'yi ɬnaç yö» bha, -ka ka "tu "pu kö dhiang 'ö maa- zë bha 'kama.

¹⁴ 'Ö sü "tüng 'ka- pö sië- 'ka "dhü bha- -bha 'ö zun dhia" 'ka- pö sië bha- -bha 'wɔn 'ö yöö ka ɬslco ka- -do "we -ee? -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klco- -mù ɬdhe ka ɬdhe "dhuu 'në "faanfaan 'në -nu 'wo -ya -tɔn -bha 'ö 'yaa ɬgwëe kö ɬya ziö 'nu bha ɬnë- 'dhö.

¹⁵ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, 'ka- pö 'ka dhiang zë, -a -dheä -bha ɬdhe 'ka- pö: «ɬYa kë ɬdhe kwa Dëme -zë ɬya "wı- -bha kö -yö "tëe -sü 'to n 'gü, a -dho 'wɔn 'ö ɬni "εεn 'ö ɬni- kë.»

¹⁶ "Këe ka -zë 'kaa ka -bha pö "dhü, -dı -sü 'kpii- bha ɬnë ka 'gü 'yö 'ka ka 'tɔ kun- 'ka, "kees 'sa kö -dı -sü 'kpii- -ko suu 'dhe 'kö bha 'yaa -së Atanna weëdhö.

¹⁷ ɬYa 'go yö -zë 'gü, -yö kë ka "yaan ɬdhe 'wɔn -së kë -ko 'dhö 'mε 'ö- "yaan, "kees 'ö 'yaa "wı- -bha kö -ya kë bha kö -yö -da ɬnë- wo sië Atanna "dhiü bha.

-Dhio 'ö Zakö -ya dɔ ɬnaçme -nu -ta waa- Atanna -bha me zuë" -kë -sea -sü -dhiang 'ö- zë

¹ ɬNaçme -nu 'ma zun ka -bha! 'Mε 'ka ɬnaçme -nu 'ka, -ka "gbu bɔ kö 'ka -wëe -wu 'kpo ka -dı -bha 'wɔn "gbu- -nu 'ö dho nu ka -ta bha- -wɔn 'gü!

² -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klco- -mù ɬdhe ka yö -naç bha -yö "bu -sü, ka -daso 'ö ka -bha bha ɬze ɬyaa- -bhö.

³ "Sënng waa- 'wëe- 'ö ka -gɔ bha "dhang -ya -bha, "kees 'sa kö "dhang 'ö "dhü bha ɬnë dho ka 'kun ɬdhe 'bha ɬkpaç -yi 'ka Atanna weëdhö 'yö ka -bhö ɬdhe peng 'dhö. -A -gen -mù ɬdhe ɬnaç 'ka- yö 'ka- -gɔ kpo "dhü bha, ka- -gɔ -kpo -tosea yën "tüng 'gü, "kees 'sa kö -yö -ko 'bha 'yaa -së.

⁴ -A -gen -mù ɬdhe 'mε 'wo ɬsaan ka -dhe 'wo kaa- 'bhlaa- -nu -ke -kë 'ö 'kii- -nu ɬsaa bho, 'ö 'wo "gbu bɔ ka 'tɔ 'ka bha -ka ka "tu 'to- -nu "gbu -wu -bha. "Gbu 'wo- bɔ "dhü bha- -nu -wu ɬya 'dho ɬya -da -tosea Atanna kwa Dëme 'gügbüsü bha- "tuvdhö.

⁵ 'Ka ka "dhia ɬgban "pepe suu bho ɬnaç 'gü "kpung ɬtaa yö, 'ka pë -së suu ɬgban -bhö ka 'gu ɬya dɔ- 'ka. 'Ka ka dhco bhaa -dhe ɬgban kaa-, 'ka -ba 'ka kë ɬdhe -du 'wo- -kplü, 'ö 'wo- "dhiü gba sië kö -wa zë -a 'dhö.

⁶ 'Mε 'yii 'wɔn 'bha kë, 'ka- 'kun 'ka- zë, ɬdhe 'ö -kë ɬdhe ka faan- -yö -ziö -bha -ta,

'ö 'yaa ॥moo- -bha kö -yö
ö -bha "yoo kë bha- -wən
'gü. ('Wən 'ö- -wən 'gü 'yö
'a- pö ॥naɔmə -nu, 'ka "gbu
bɔ kö 'ka -wëe -wu 'kpo bha
'yö bha, -a -gen -mü ॥dhe
Atanna -dho 'wən bho ka
'gü.)

7 "Kee 'me 'ö ka -zë 'ka -ya
-sü 'ka kwa Dëme nu -sü -go
bha, -ka ka zuë" kë -sea, n
dheebhang -nu. -Ka 'wən
'suan- bho 'kekëmə -nu -bha.
॥Wa -mlü bɔ 'bhle 'kun -dha
"yi 'ka, -wo wo zuë" kun wo
-bha "dhü "dhü 'ö dho 'ö
zun- 'ka -mlü bha- -pë kë -yi
-bha 'yö 'wo gun -na -a "kan.

8 Kaa -dı 'pö -ka ka zuë" kë
-sea -ko do bha- 'gü kö 'ka ka
faan dı 'ka 'dho- 'ka "dhiü, -a
-gen -mü ॥dhe kwa Dëme nu
'tüng 'yaa ॥gbleen 'zü.

9 'Ka 'dho ka -siödhewən
yö ka 'ko "piü, n dheebhang
-nu, kö Atanna 'ya 'dho ka zë
za 'ka, -a Gbö Yesu 'ö zadomə
'ka bha ॥ya ॥teng kwa -ta.

10 Ka -zu 'ya 'dho bho 'wən
'ö Atanna -wudhiüloomə -nu
'wo kwa Dëme -bha dhiang
zë bha 'wo- -kë bha- 'ka tong-
tongdhö. -Ka ka -bha kë -ko
'sü wo ॥në- -nu -bha -bha
-a -nu -bha zuësadhe waas-
saan" 'wo- sü, "kee 'ö 'wii
'go zian -ta tongtongdhö bha-
'gü.

11 'Me 'wo "dhü bha ॥në
'kwa- pö sië- -nu -bha ॥dæs
॥dhe -a -nu -bha -së bha.
-Yö n 'gü ॥dhe 'wən 'ö
-gban Zəbö -bha 'wo- -dhi-
ang zë bha -yö ka "tuudhö:
Zuësadhe 'ö- -kë "dhü "flu-
udhö, 'ö- -go dı -dhe 'ö-
'gü, kwa Dëme 'dhö 'wən

'ö - kë -dhe ka- dı. -A pö
'a- wo "dhü bha- 'klɔ- -mü
॥dhe kwa Dëme bha- "gblü
'yaa 'ya-, me -wëe -ya -kë
॥dedewo.

12 "Kee 'wən 'a- "piü 'a- pö
ka -dhe gløglødhö kö -yö 'to
ka "tuudhö yö -mü -sö -bhö
-sü ॥në- 'ka, n dheebhang
-nu. 'Ka 'dho -sö -bhö 'wən
bha 'gü tongtongdhö. -Yö
-kë dhang- 'ka oo, -yö -kë "se
'ka oo, "eeen -yö -kë pë "vv pë
'ö- 'ka, 'ka 'dho -sö -bhö -a
'bha -ta. "Kee 'wən "vv 'wən
'ka- pö- -bha ॥iin, -yö kë ॥iin
॥në- 'ka, -a 'dhe 'ka- pö- -bha
'aa bhoo, -yö kë 'aabhoo 'ka
kë "dhü kö Atanna 'ya 'dho
'wən bho ka 'gü.

13 'Wən 'dhö ॥gbaɔn sië
'me 'ö- -ta ka kpö 'gü, -a -me
-yö bheä" Atanna -dhe. Me
'dhe 'ö- ॥nii 'dhö -da sië -yö
"tan bho Atanna "piü.

14 "Yua 'dhö 'me 'ö- kë sië,
-a -me -yö "dhiü -sü Atanna
-bha 'ködhigümə -nu 'ka -me
-nu -dhe kö -wa "dhiü bheä"
wo- -dhe, kö -wo "yən zun-
॥gbin- kwa Dëme 'tö 'gü.

15 ॥Ya kë ॥dhe ॥wa bheä"
bha- wo "dhü kö- -nu 'dhang
bho -sü -yö Atanna "dhiü
'kpakpadhö, "yuëdhi bha-
-dho dha. Kwa Dëme -dho
-a kë "klüüklü, 'ö ॥ya kë 'zü
॥dhe 'wən yaa ॥në- -me -ya
-kë, 'ö- -mawən to.

16 ॥Dhe 'ö "dhü, -ka ka
॥sɔŋ pö ka 'ko -dhe kö
'ka ka 'ko -nu "dhiü bheä"
wo Atanna -dhe, kë "dhü
kö 'ka kë "klüüklü. -A pö
'a- wo "dhü bha- 'klɔ- -mü
॥dhe 'me 'ö pö 'aa- -bha ॥ya
bheä" Atanna -dhe faan -bha,

"trüün -yö -kë -a -bha bheā"
 -wu bha- 'gü, 'ö ɿyaa- -yö bɔ
 'ö- 'wɔn -yö mε kɔn.

¹⁷ -Ka -dhe -ga! Edhi bha
 mε "bhui- ɿnë gun- 'ka ɿdhe
 kwa 'dhö, "keɛ ɿdhe 'ö ɿbheā
 Atanna -dhe ö faan 'ka kö
 dha 'ya 'dho ban, dha 'yii
 ban tongtongdhö 'ö dho 'ö
 "dhiü pa -kwε -yaaga waa-
 "su "saɔdo -bha.

¹⁸ ɿDhe 'ö ɿya kë "dhü, 'ö
 Edhi ɿya bheā" 'zü -deewo kö
 dha -yö ban, 'yö dha -yö -ya
 ban -sü -bha 'zü -deewo, 'yö
 'wo zun pë ta -sü -bha, 'yö
 -dhi.

¹⁹ N dheeblehang -nu, ɿya
 kë ɿdhe mε ɿya "kan Atanna
 -wu 'ö teanwɔn 'ka bha- -bha
 ka kpö 'gü, kö 'mε 'ka bha
 mε "wεɛ 'bha -yö ɿslɔɔ kö -yö
 zun -deewo -a -mε 'ka -zian
 -bha

²⁰ -yö kë ka "yaan ɿdhe 'mε
 'ö zun 'wɔnyaakëmε bha-
 'ka zian -bha bha kö ɿyaa-
 -mε 'nii- ɿnë- dha, 'ö ɿya
 -ya mü 'zü ɿya "dhe kpa
 'wɔn yaa 'gbe ɿdede -ta,
 ('ö Atanna ɿya "dhe 'to- -ta
 ɿyaa- -mawɔn 'to bha).

'Sëedhe -blęesü 'ö 1 Piədhö -ya -kë

¹ Mang Piədhö -me 'a -kë Yesu Klisi -bha bome 'ka bha, ma ɻnë 'a 'sëedhe ya- -ben zë kö 'a- bɔ me "pəpe 'ö Atanna ɻya ka 'sü ö -bha 'ka 'ö 'ka ɻdhe ɻdheng ɻnë- 'dhö "kpung ya- ɻtaa, 'ö 'ka -pen -sü 'ka Pɔn -se waa- Gadhatö -se -nu waa- Kapadɔsö -se -nu waa- Azi -se -nu waa- Bitini -se -nu 'gü bha ka -dhe.

² Ka 'sü 'ö kwa Dë Atanna -ya wo ö -bha 'ka bha -ya wo "dhü -kɔ 'ö gun- 'ka- zuë" "piü 'nu yi 'bha 'ka ɻnë- -bha. -Gasite 'yaa- -bha 'Nii- "slüüslü 'ö ka 'gü bha ɻnë- -bha, 'yö 'ka Yesu Klisi ɻbhłeë -ya, kë "dhü kö 'ka kë "slüüslü ö wëedhö -a ɻyɔn 'ö ɻwənnng kwa -wɔn 'gü bha- 'saa- 'gü, 'wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö 'Nii- 'ö "dhü bha 'ö ka -ya -sü 'ka -a -bha -ya 'gü ɻdëe bha 'yö bha.

Kö -yö ö -bha -gasite waa- ö -bha zuëyagblüü- bha- kë ka -dhe -kɔ ɻgban -kɔ ɻgban suu 'gü bha 'aa -yö kë.

Kwa dhia" saan 'ö dhang- 'gü -a -dhiang 'ö Piədhö -ya zë

³⁻⁴ Atanna 'ö kwa Dëmɛ Yesu Klisi Dë 'ka bha -ka -kwaa nue" bho (ɻdedewo -sɔbhɛɛ 'gü)! -A -gen -mü ɻdhe yö ɻnë -tosea -dee nu kwa -dhe -a -bha "klusëdhe -zisü bha- 'gü, Yesu Klisi bho 'ö- wo ga 'gü 'ö -bö bha- 'saa- 'gü. 'Wɔn 'ö- -wɔn

'gü 'yö kwa zuë" ɻnii 'dhö ɻmɔo- -bha 'ö -da bha 'yö bha, -a 'kłoo- -mü ɻdhe kwa 'dhang bho -sü -ya "dhiü 'ö kwa "tüng 'dhö- 'gü ɻdhe -dhekpao dhia" saan 'ö -ya -sü 'ka ö -bha me -nu -go dhang- 'gü bha -yö kwa -bha 'ka 'pö. 'Sa kwa -dhekpao dhia" saan 'ö "dhü bha 'yaa "bu, "ɛen 'yaa -dhii 'kun, "ɛen -a "yan 'yaa ga tongtongdhö. Pē 'ö "dhü bha Atanna -ya -ya 'me 'ka bha ɻnë ka -dhe

⁵ -Yö ka 'ö 'ka ka -zu gɔn- -dhe, 'ö ka -maa kë sië ö -bha 'gügbüldhe 'ka kö -yö 'to- 'ka "dhü -yö zun- 'ka -da dha -sü bha- këdhe 'gü "tüng 'ö "se "dhiü 'to "tüng 'ka bha- -bha bha ɻnë ka -bha 'ka.

⁶ 'Wɔn 'ö ka zuëniida -wɔn 'ka 'yö bha, 'sa kö -a -dhe -bha ɻdhe 'wɔn suu ɻgban 'do 'do -yö wɔ ka -ta "tüng 'në bha 'ka dɔ 'kwa- wo ya- 'gü.

⁷ Kë "dhü kö -naa 'ö ka -bha -zu -yö -a -dhe -sü 'dhö- -ta me -ya dɔ, -A "dhiü -bha -kë ɻdhe "sënng 'wii- gbo bho 'gü 'nu ɻkö 'wo- -ziö ɻsië peng 'gü bha ɻnë- 'dhö. "Kee 'sa kö yö -zë see- -pë -mü. -Kɔ do 'wo "sënng -ziö 'ka peng 'gü bha- -dhe -bha 'pö ɻdhe -wo ka -bha -zu -yö Atanna -dhe -sü 'ö yö -zë ɻbhłeë 'dhö 'kpii- 'ö -ziö "sënng -zë -ta bha -wa 'gü dan 'pö, Atanna -ya kë "dhü kö "tüng 'ö Yesu Klisi -bha 'yënnng- dho -ya 'ka dhang- -bha bha -wo ka dɔ 'dhang -bho -a "dhiü -me ɻdede 'ka, kö -wo ka 'tɔ dhi, kö -wo ɻbhłeë -ya ka -bha, kö ka

'bhü -yö bħo 'pö ॥dhe -a 'dhö.

⁸ Yō 'ö "dhü bha 'kii- yö, "keε -a -dħo -yö ka -kë. Ka "yan -zian 'yaa- -bha "keε yö -zë ॥gban 'gū ka 'dhang -bho "dhiü. 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gū 'yö ॥niidadhe 'ö ka -go bha 'ö ॥bħlħeebħlħeësü, "keε 'yö -bha -kë 'kpiisü -sü -dhiang 'yaa zë bha 'yö bha.

⁹ 'Yö- 'klċċ -'dhö -kë ॥dhe ka -bha 'dhang -bho "dhiü -sü bha- ॥trocen 'ö ka -zu 'dhö- 'gū 'ö ॥dhe -zu 'ka- għon -dhe bha- ॥saa 'dhö, 'ö -kë ka 'nii- dha -sü 'ka bha ka -dho -a ॥slċċ.

¹⁰ Dha -sü 'ka- ॥slċċ ॥dæs "dhü bha, Atanna -wħdhiüloome -nu 'wo gun yi 'bha 'ka bha -wo -gun yö ॥në- 'gū ma -dhe mċċ -sië 'yö 'wo wo "yan -ta 'gū, 'yö għaqdhe -sé 'ö Atanna yöök -kë ka -go bha 'wo- -dhiang zë.

¹¹ -Wo -gun dō sië wo -di -ta "gbu - 'wɔn bha- 'gū, kë "dhü kö 'wɔn 'ö Atanna yöök -kë bha 'ö dho- kë "tūng 'ö- 'gū, "εεn 'ö dho- kë -kø 'ö -bha 'ö Klisi -bha 'Nii- "slüüslü -ya -zōn 'ka- -nu -dhe bha 'wo- dō. -A 'klċċ -mū ॥dhe 'ö gun "dhü kö -a -bha 'Nii- 'ö gun- -nu 'gū bha saan" 'ö Klisi dho- wo, waa- 'tō 'ö dho bħo -a saan" -sü bha- zian- -ta bha ॥yaa -॥gban 'to "dhiü ॥yaa- pö- -nu -dhe.

¹² "Kee 'yö Atanna -ya -zōn ö -wħdhiüloome -nu bha -nu -dhe ॥dhe naç 'ö- dō- -nu -go kö -wa dō "dhü bha 'yii kë -nu -di -bha naç 'ka, -yö ka ॥në ka -bha 'ka. -A naç

'ö "dhü bha ॥në ॥waa- dō ka -go ॥dæs bha. Yō ॥në -a -bha naç -sé dō -me -nu, 'wo dhiang zë -bha 'Nii- "slüüslü 'ö- bč 'ö 'go dhang- 'gū -a -bha 'għugħidħe 'ka bha 'wopö ka -dhe bha. 'Sa 'wɔn 'ö "dhü bha- "sí ॥në 'yaa Atanna -bha "kië -nu -zian 'wo dhang- 'gū -a -nu -dhe, "keε -a 'gū ma -dħo "kakasü -ya -nu -bha.

-Kë "slüüslü -sü 'ö Atanna weēdħö -a -dhiang 'ö Pieḍħö -ya zë

¹³ 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gū 'yö -dhe 'dhö -bha ॥dhe 'ka ka 'gū dō "gbu - kö ka -kø -yö ॥mċċ ka zuë" -bha bha 'yö bha. -Ka -ya ka "yan 'to -gasite 'ö Atanna dho- kë ka -dhe Yesu Klisi "dhiü yee -kë kö -yö nu "kpung ॥taa -yi 'ka bha- -go.

¹⁴ Ka zuë" 'ya 'dho bħo 'wɔn yaa -nu 'ka gun- kë sië -bleesü kö ka -tun Atanna -wɔn 'gū ka tii -bha bha -bha 'zü. -Ka ka -go lċċ -dhe kö 'ka- -wu ॥bħlħeē -ya.

¹⁵ -Ka ka -di 'kun -sé kö 'ka 'to "slüüslü 'ka -a weēdħö ka -bha -tosea kë -kø ॥gban "peppe 'gū ॥dhe -kø 'ö yö 'ö ka -dhe bha 'ö- 'ka -a 'dhö.

¹⁶ -A pö 'a- wo "dhü bha -klċċ -mū ॥dhe Atanna -wu -ya pö:

«-Ka kë "slüüslü ॥dhe n 'dhö, -a -gen -mū ॥dhe a "slüüslü.»

¹⁷ 'Ka bħea" sië Atanna bħa- -dhe, ka- -dhe ka Dë, "Kee kö yö 'ö "dhü bha -yö za -dō me ॥gban -bha -a -nu kewwɔn ॥në -bha. ॥Dhe 'ö "dhü, "tūng 'dhe 'ö- kewwɔn

¶ya 'to ka -go "kpung ¶taa yō
bha, -kaa wo "suu 'ka ka "ta
-ko ¶gban 'gü, kë "dhü kö 'ka-
¶bhlëe -ya.

¹⁸ -A pö 'a- wo "dhü bha-
'kloɔ- -mü ¶dhe -tosea 'ö-
-zun "dhiü -bhlëe 'yaa gun 'ö
'ka gun- kë sië -bleesü 'ö 'ka-
sü ka "bhëma -nu ¶kwës-
bha, pë 'ö Atanna -ya nu,
kë "dhü kö 'ka dha- -go ka-
-do, 'ö 'ka- ¶bhlëe do. 'Yii ka
-gëta bha- 'dhö 'pë 'ö- ¶bhlëe
-yö ¶moo- -bha 'ö -pö ¶dhe
'wëe- -nu "ëen "sënng -nu
'dhö bha- 'bha 'ka.

¹⁹ Ka- 'wön -do 'kpakpadhö
¶dhe "saa- 'ö- -moo 'ka 'yaa
'dhö 'ö Klisi -ya bho bha ¶në
ka dha -a ¶yoon 'ö- ¶wenng
bha- 'ka. Klisi bha ¶në ¶dhe
"bhlaanë 'ö -dhii 'yaa- -bha,
"ëen 'ö pö 'aa- -bha 'ö 'wo- -kë
'saa- 'ka bha- 'dhö.

²⁰ 'Sa yö 'ö bha Atanna
¶në ö -ko -ye -bha kö 'yii
"kpungtaadhe -zian -da ¶kö,
'yö gun -na nu "kpung ¶taa
kaa 'wön -së 'gü "se yëen "tüng
ya- 'gü ya.

²¹ Atanna 'ö- -bö 'ö go
ga 'gü 'ö dho 'ö 'tobhödhe
nu- -dhe bha ka 'dhang -bho
"dhiü Klisi bha ¶në- 'saa- 'gü,
'yö- -wön 'gü 'yö ka -bha -zu
-yö -a -dhe -sü waa- ka -bha
"yan -to -a -go -sü ¶gban 'dhö
yö ¶në- 'ka.

²² ¶Dhe 'ö -kë ¶dhe -dhii
¶ya 'go ka -bha -a wëedhö
-a -wu 'ö tæanwön 'ka bha-
¶bhlëe 'ka- -ya bha- -wön
'gü, "kë "dhü kö 'me 'wo
bø- 'ka ¶dhe ka 'dhö 'ö 'wo ka
dheebhang -nu 'ka bha- -nu
-dhö -yö ka kë 'kpakpadhö

bha- -wön 'gü, ka -dhö -yö
ka 'ko kë ¶dedewo ka zuë"
¶gban 'ka.

²³ -A pö 'a- wo "dhü bha-
'kloɔ- -mü ¶dhe 'ka bho
-deewo. "Këe bho 'ka- wo
"dhü bha 'kii- wo ¶dhe
"kpungtaadhe -bha 'dhö,
Atanna ¶në ka -gla, -a -wu
'ö "yaandhe 'ka, 'ö -todhü 'ka
bha- 'ka.

²⁴ ¶Dhe -kø 'ö- -wu -ya pö-
'ka -dhe "wëe 'bha 'gü -a 'dhö
¶dhe:

«Më ¶gban "pëpe -wo ziö
-pë 'ka ¶dhe blëe "dhe
'dhö,
'yö- -nu -bha 'tobhödhe 'ö
¶dhe blëe "bin 'dhö,
blëe -go ¶ya bo ga -sü -zë 'ka
²⁵ kö- "bin ¶ya -pö,
"këe kwa Dëme -wu -zë 'ö -kø
'ö- 'ka 'yö- 'ka» bha-
'dhö.

Atanna -wu 'ö "dhü bha
¶në nao -së 'wo- pö ka -dhe
bha- 'ka.

2

¹ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü,
-ka ka bo "gblüyaadhe kë -sü
-nu oo, ¶sua kë -sü -nu oo,
-kpa 'ko -dhe 'gu -ta -sü -nu
oo, -ya pë -dhö 'ka -sü -nu
waa- 'ko -nu -dhiang yaa zë
-sü bha- 'ka.

² -Ka kë ¶dhe 'në -dee 'ö
bho -a 'dhö kö -a dhe 'yon mü
-dhö 'dhö -kë -kø do 'ö- 'gü
fuwdhö bha, "tu -to Atanna
-wu "slüüslü bha- -bha -dhö
-yö ka kë 'pö ¶dhe -kø bha-
'dhö, kë "dhü kö 'ka- ma sië,
kö 'ka "gla kö ka -bha dha -sü
bha- -go -yö -da 'pödhö.

³ -A pö 'a- wo "dhü bha-
'kloɔ- -mü ¶dhe 'ka ka bo

kwa Dëme -bha "klvsëdhës
bha- din -ga -sü 'ka 'nu.

⁴ ॥Dhe 'ö "dhü, -ka ॥yoon
kwa Dëme Yesu Klisi "soo. -A
-gen -mü ॥dhe yö 'ö bha ॥në
॥dhe -gwë "yaandhe 'ö më
"bhü- -nu 'wo wo ॥kwaa- -zü
kö -wo 'ko dō sië, "këe 'yö¹
Atanna -zë 'ö -sü ॥bhlëesü
'ka 'ö ö -ko -da 'gü 'ö ö -bha
'ko -gen -gban -ta -a 'dhö.

⁵ -Ka ॥yoon- "soo kë "dhü
kö kaa -dī 'pö 'ka kë ॥dhe
-gwë ॥bhlëesü 'dhö, kö
Atanna ka -da ö -bha 'ko -dō
'ka -gwë -nu -bhiëe 'gü kö 'ka
kë mü ॥dhe "saabhome -nu
'ö -nu -ya -sü 'ka kö -wo ö
-dhökë Yesu Klisi 'saa- 'gü -a
'dhö.

⁶ -A -gen -mü ॥dhe Atanna
-ya -pö ö -wü 'gü Yesu bha-
-bu 'gü ॥dhe:

«A -gwë ॥bhlëesü do 'sü -sü
'ka,
yö ॥në 'a- -ya sië ma 'ko
"kpan
-ya -ta -gwë 'ka Sion -pö 'gü
bha.

Më "vv më 'ö yaa 'dhang
-bho "dhiü,
'yiü- 'yii 'dho dō- -më -bha.»

⁷ -Gwë 'ö "dhü bha- ॥bhlëe
-yö 'kpii- 'më 'ka 'dhang bho-
"dhiü bha ॥në ka -gö, "këe
'më 'kö 'waa 'dhang bho-
"dhiü bha, -gwë 'ö 'kodmë
-nu 'wo wo ॥kwaa- -zü bha
॥në kë -sü 'ka 'ko "kpan -ya
'ka -gwë ॥bhlëesü ॥dede 'ka,
'yö kë -sü 'ka- -nu -gen "dhiü
-zuö -bha -gwë, -a -nu -pö
-bha -gwë 'ka. -A -ben -yö zë
-sü 'ka 'zü -dhe "wëe 'bha 'gü
॥dhe Atanna -ya -pö ॥dhe:
«-Gwë bha ॥në kë -sü 'ka -a
-nu

-gen "dhiü -zuö -bha -gwë
'ka,

yö ॥në ॥ya Atanna -bha zian
ta- -nu -gö.»

⁸ (Atanna ॥plöö -zian 'ö -ta-
-nu -gö "dhü bha- 'klo- -mü
॥dhe) 'wii "wı- -bha kö -wo
'dhang bho- -wü "dhiü. 'Sa
'to -ko 'wo dho 'to- 'ka 'pö 'yö²
bha.

⁹ "Këe ka -zë yö ॥në ka -ya,
ka ॥në 'ka yöö -gblüdë -ziisü
bha- -bha "saabhome -nu, -a
-bha "segö 'ö -ya -dī -ta -a
'gü -më -nu 'wo -ya -sü 'ka-
-bha 'ka -a 'ka. 'Sa -yö ka
-ya ॥dhe -ko bha- 'dhö kö
yö 'ö ka bho -dhettidhe -bha
'ö ka bø ö -bha -dhëpuudhe
"dhiadhiasü bha- 'gü bha 'ka
ö këwön -sengbø -nu bha-
-nu -dhiang ॥në- zë.

¹⁰ 'Ö gun zii 'kpa -bleesü
Atanna 'yaa gun ka dō sië,
"këe 'ka kë- -bha 'ka ॥taa-
masü ya- 'gü. Ka -wëe 'yaa
gun- kë sië, "këe ka -wëe
॥yaa- kë dō 'kwa- wo ya- 'gü.

-Tosea -kë Atanna -bha kë
'gü -ko -dhiang 'ö Pieḍħo -ya
zë

¹¹ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü,
n "taongdë -nu, ॥dhe 'ö -kë
॥dhe ka -dheng 'ka 'ö 'ka
॥dhe 'më 'ö nu "ta ॥në- 'gü
"kpung ya- ॥taa -a 'dhö bha,
-ka dō "gbü- bheä" ॥në 'a- wo
ka -dhe kö 'ka ka kwaa zuë"
-bho 'wön yaa -bha -sü -zü.
-A -gen -mü ॥dhe yö -zë -yö
-tosea 'ö kaa- Atanna -nu ka
॥zinng 'gü bha- dō ॥në- wo
"göng 'ka.

¹² Ka "ta -ko -yö kë -së 'më
'waa 'dhang bho Yesu "dhiü
bha- -nu kpö 'gü, ॥ya kë "dhü

'kö 'zü ॥wa ka -dhiang yaa zë ॥dhë 'wɔn̄yaakëmë -mü ka 'ka, "këe -a -nu "yan ॥ya -da ka këwɔn -së -nu bha -nu 'gü, -wo -dho kwa Dëmë 'tɔ bho -a nu -yi 'ka kö -"sì 'yaa -nu -dhe.

¹³ -Ka zë kwa Dëmë -wɔn -dhe kö 'ka ka -go 'dho më "pepe 'wo -yame -nu 'ka "kpung ॥taa -a -nu -dhe "sia.

¹⁴ -Yö -kë -gblüdë 'ka oo, -yö -kë -a -kodhiümë 'ö -bø kö -yö 'wɔn bho 'wɔn̄yaakëmë -nu 'gü, kö -yö 'wɔnsékëmë -nu -dhiang -së zë bha ॥në -ka oo, -kaa -nu ॥bhlëe -ya.

¹⁵ -A pö 'a- wo "dhü bha -kloɔ - -mü ॥dhe 'wɔn 'ö Atanna -dhidhewɔn 'ka, yö -mü ॥dhe kö 'me 'ö "yaaki 'yaa- -nu -bha 'ö 'waa- -wɔn dɔ bha 'ka- -nu "dhi ta ka këwɔn -së -nu 'ka kö 'pë woo -pö 'ya 'dho ॥sloɔ - -nu -go.

¹⁶ -Ka -tosea kë ka 'flëe -'gü, -a -gen -mü ॥dhe -putaasü -yö ka -go. "Këe -putaasü 'ö ka -go bha ॥në -kaa kë -së kö 'ya 'dho kë ka -go "dhe 'ka 'ö 'ka- kpa ka ॥sɔng -ta. "Këe -ka ka -dı 'kun, kö 'ka -tosea kë ॥dhe "yi -dɔ Atanna -ko -bha -më -nu 'dhö.

¹⁷ Më ॥gban "pepe ॥bhlëe -yö kë ka -go. Ka dheeblehang -nu 'wo 'dhang bho Yesu "dhiü 'pö ॥dhe ka 'dhö bha -nu -dhö -yö ka kë, -ka "suü Atanna -go, -ka -gblüdë -nu ॥bhlëe -ya.

¹⁸ Gwéezë -nu, -ka ka -go 'dho ka dëmë -nu -dhe "sia -kö 'ka- -nu ॥bhlëe -ya -ko ॥gban -ko ॥gban 'gü. -Kaa kë "dhü me 'dhe 'ö- "klu 'dhö -së

'ö- zuë" 'dhö dhöngüs waa -më 'dhe 'ö "kakasü -a -nu ॥gban -dhe.

¹⁹ -A pö 'a- wo "dhü bha -kloɔ - -mü ॥dhe 'wɔn -nu 'wo - -wɔ më -ta "wæswæs kö -gen 'bhaa 'dhö -a 'kun -bho më 'gü -sü 'ö ॥bhlëe -ya Atanna -bha -sü 'ko -son bha -yö -gasite 'ö -kë më -dhe ॥në -ka.

²⁰ -A -gen -mü ॥dhe 'më 'bha 'wɔn yaa -zë kë kö -wo 'wɔn bho i 'gü, ॥ya 'kun bho i 'gü kö 'wɔn 'i -kë 'yö 'i -trɔɔn yö, "këe 'bha 'wɔn -së kë kö -wo -ya mü 'zü -wo 'wɔn bho i 'gü kö -yö 'kun bho i 'gü, Atanna ॥bhlëe -ya -wɔn 'gü, kö 'wɔn -së ॥dede ॥në 'i -kë -a wëedhö bha.

²¹ 'Wɔn 'ö- "piü ॥dhe 'ka -kë ka -ya 'ö -wo bha - 'gü 'yö bha, -a 'kloɔ - -mü ॥dhe saan" ॥në Klisi yöö ॥dede 'ö -wo ka -wɔn 'gü 'pö 'yö -zɔn 'ka bha -to ka -go kë "dhü kö 'ka -kë 'pö ॥dhe ö 'dhö.

²² 'Yii 'wɔn yaa -tangga -zian kë, "εen ॥sua -dhiang do -zian 'yii -wo -a "dhi -ta kë -wa ma.

²³ "Töng 'ö gun- 'ka "kpung ॥taa bha, ॥wa "si bho - -go 'yaa - -yo bø "si 'ka, saan" 'ö -wo bha 'ö gun kö -ya wo sië, 'yii "suü -da më 'bha 'gü, "këe -yö ö -dı -wɔn -wɔ Atanna 'ö za dɔ më -bha tean - ॥në - -ta 'ö 'yaa bø më 'ka ॥flü -ta bha ॥në - ॥kweng.

²⁴ 'Yö go mü 'zü 'ö kwa -bha 'wɔn yaa -nu -kwee sü 'ö dɔ - 'ka "dhü -bha, kë "dhü kö 'kwa ga 'wɔn yaa -go kö 'kwa -tosea 'ö pö 'aa -bha ॥në -kë. -Gi -nu 'ö -wo bha ॥në - -wɔn

'gü 'yö 'ka -kë "klüüklü.

²⁵ -A -gen -mü ॥dhe ka -gun ॥dhe "bhlaa -nu 'ö ॥wa ॥dheng ॥në- 'dhö, "keε Atanna ॥ya ka 'sü ॥ya nu ka 'ka dö 'kwa- wo ya- 'gü 'me 'ö -tuü -maakëme 'ka, 'ö ka 'nii -maa kë bha- "piü (॥dhe -kø 'ö -tuü -maakëme -së -yö ö -zu -kë 'ka -tuü -nu "piü bha -'dhö).

3

*Dhe waa- gɔn -a -nu -kë
ko "piü -kø -dhiang 'ö Piëdhö
-ya zë*

¹ Dhebhö -nu, kaa -dı 'pö -ka ka -go 'dho "sia- kaa-gɔon- -nu -dhe, kë "dhü kö gɔon- -nu bha- me 'dhe 'wii 'dhang bho ॥kö Yesu Klisi "dhiü bha -wo 'dhang bho -"dhiü ka "ta -kø -së bha -wɔn 'gü kö -wo bɔ Yesu 'ka kö 'kii dhiang 'bha zë- -nu -dhe.

² -A pö 'a- wo "dhü bha -gen -mü ॥dhe kö- -nu "yan -yö ka "ta -kø -së 'ö Atanna ॥bhlëe -ya bha- 'gü.

³ 'Ka 'dho ka dhi -zian mɔo -ka kwi -bha "kpennng, -go bɔ -kø -nu oo, -da "tuv -pë "ɛen -kø -bha -pë -sengbɔ -nu, "ɛen -daso -sengbɔ -nu -da ka -bha -sü 'ka me -nu "yan -mɔo ka "dhiü kian 'ka.

⁴ "keε -ka ka dhi -zian mɔo -ka zuépiüdhë ॥në- 'gü, kö -sëdhe 'dhe 'ö- ॥bhlëe 'dhö 'kpii- Atanna wëedhö, 'ö 'yaa see- tongtongdhö 'ö -kë -kë dhongsü -sü 'ka, 'ö me zuë" -yö -kë -ta -sea -a 'ka bha ॥në -yö kë ka -go.

⁵ -A pö 'a- wo "dhü bha -klo- -mü ॥dhe Atanna -dhökëdhe -nu 'wo gun yi 'bha 'ka bha -wo -gun wo -bha dhi wo sië -kø bha ॥në -'gü, -go -dho wo -gon -nu -dhe "sia- -sü 'ka.

⁶ Saadha -gun ö -go 'dho sië Ablaamö -dhe "sia- -kø bha ॥në -'gü 'yö gun ö -gon -dhe sië ö dëmë. ॥Ya kë ॥dhe 'ka 'wɔn -së kë -kpeawo kö 'wɔn 'bha -wɔn 'bha kë -sü "suü 'yii kë ka 'gü, kö 'ka kë Saadha bha ॥në -'dhu -nu 'ka bha.

⁷ -Kø do bha- 'gü gɔon- -nu kaa -dı 'pö -ka "ta -kø -së kë kaa- dhebhö -nu 'ka kö 'ka ka "yaaki -ya 'gü, -yö kë ka "yaan ॥dhe keng- -nu ka -da -kø 'yaa do, -a -nu 'gü 'yaa -gban -sü 'ka kö "sı- kë- -nu -dhe ॥dhe ka 'dhö. -A -nu ॥bhlëe -yö kë ka -go ॥dhe ka "tayɔo -nu 'ö Atanna 'dhö -gasite kë -sü 'ka- -nu -dhe 'pö ॥sii 'ö 'yaa yën -a ॥slɔo -sü 'gü ॥në- 'dhö. -Kaa kë "dhü kë "dhü kö pë 'bha -pë 'bha 'ya 'dho ö -gen -da keng- -nu ka -bha -bhëa Atanna -dhe -sü -gen 'gü ('ö 'yaa - -yɔ bɔ ka -go).

⁸ -Ka dɔ "gbui- kö me "pere ॥gban ka -wu -yö kë do, kö ka zuépiüwɔn -yö kë do, ka -dho -yö ka 'ko kë ॥dhe dheebhangzë -nu 'dhö, ka "klu -yö dhi ka 'ko -nu -bha, kö 'ka ka 'ko -nu ॥bhlëe -ya.

⁹ 'Ka 'dho 'wɔn yaa "yɔo bho 'wɔn yaa 'ka, "ɛen 'ka 'dho "si "yɔo bho "si 'ka, "keε 'me 'ö "si bho ka -go, -ka 'dhuë- kë -me -bha, -a -gen -mü ॥dhe ka 'ö 'ka bha 'dhuë-

॥në Atanna -ya "plüün bho ka -dhe ka -dhe 'ö- wo bha- 'gü

10 ॥dhe -kø 'ö- -wu -ya pö- 'ka- 'dhö ॥dhe:

«'Ö me "vu me 'ö- "piü ॥dhe 'ö -tosea -së -dhe yö, kö 'ö -ya ॥niidadhe "yi ॥bhaa,

-a -më -yö ö -dı 'kun dhiang yaa zë -sü -go,

kö -yö ö bo ॥sua kë -sü 'ka.

11 -A -dhe -bha ॥dhe -a -më 'ö 'dhö -yö "kan 'wön yaa -bha

kö -yö 'wön -së ॥në- kë -kpaweo,

kö -yö me -nu -dhi 'ko -dhe -dhe ॥në- mœ -kpaweo kö -yö 'dhö -ka.

12 -A 'klœ- -mü ॥dhe 'me 'ö pö 'aa- -nu -bha bha ॥në

kwa Dëmë -yö ö "yan -kë -nu "dhiö,

'yö ö "tu 'to- -nu -bha bheä" -wu -bha,

"keε 'yaa ö "yan dö 'wonyaakëme -nu -zë -nu -bha» bha- 'dhö.

13 ॥Ya kë ॥dhe 'wön -së kë -peng ॥ya kë ka -ta 'ka- kë sië, me 'bha 'yii 'dho ॥mœ -bha kö -yö 'wön yaa kë ka 'ka.

Me -wëedhe -bho 'wön -së këwön 'gü -sü -dhiang 'ö Pieḍħo -ya zë

14 "Kee 'kø 'zü ॥wa 'wön wö ka -ta -zianwo 'wön -së 'ka- kë -a -wön 'gü, kö ka -bha -së. "Sika 'ya 'dho kë ka 'gü 'ö 'ka -suü me 'bha -go.

15 -Ka Klisi ॥në- ॥bhlëe -ya ka zuë" "piü doseng ॥dhe ka Dëmë 'dhö kö 'ka kë baa-

-sü 'ka "tüng ॥gban 'gü kö ॥wa ka dhëe" 'kpø 'wön 'ö ka -zu 'dhö- 'gü bha- 'ka, kö 'ka- -gen bho- -me -dhe 'kpakpadħo. "Kee 'ka- pö 'ka- -gen bho, -kaa -gen bho dhöngdhöngsü 'ka "nænæe 'ka -a -nu ॥bhlëe 'gü,

16 "keε kö ka zuë" 'yaa za dö sië ka -bha, kë "dhö kö 'yiü- dö 'me 'wo ka këwön -së -nu -dhiang yaa zë ka -bha -kplü Klisi -bha -sü -wön 'gü bha- -nu -bha.

17 -A pö 'a- wo "dhö bha- 'klœ- -mü ॥dhe ॥ya kë Atanna -dhidhewön 'ka kö -wo ka -wëedhe bho 'wön -së kë -sü -wön 'gü, -a fië- -dhö -a -kë "dhö -sü 'ö 'wön yaa kë -sü -wön 'gü bha- -bha.

18 -A -gen -mü ॥dhe Klisi yöö ॥dede -yö -ga ka ॥në ka -wön 'gü. Yö 'ö yö -zë 'ö "slüüslü 'ö -dhii 'yaa- -bha Atanna wëedħo bha -yö kë ga -kø doseng bha- -bho "dhö 'me 'ö ॥sɔng 'dhö- -nu -bha bha ॥në- -nu -wön 'gü, kë "dhö kö 'ö zian 'ö dho Atanna "piü -a bho ka 'ka. -A -dhö ॥në wo- zë 'yö- 'nii- -zë 'ö go ga 'gü Atanna -bha 'Nii- "slüüslü faan 'ka.

19-20 'yö dho Atanna -wu pö 'me 'wo -kaso 'gü ॥geebco 'ö 'wo- ॥bhlëe -siö yi 'bha 'ka Noe -kwe -ta kö -yö ö zuë" kë sië -sæa -a -nu "piü kö Noe -yö "yitago -pë kë bha- -nu -dhe 'Nii- "slüüslü do bha- 'saa- 'gü. 'Sa "yitago 'ö Noe -ya -pë -kë "dhö bha me ga "keε 'në bha ॥në 'wo kë -da 'gü 'yö 'wo dha "yi bha- -go. -Wo -gun me "saaga.

21-22 -A "yi 'ö gun "dhö bha

-yö -gun -bɔ Yesu 'ka- -zu 'ka bho sië ɬdɛɛ ya ɬnë- "bleen-ka. -A kë 'wo- wo sië "dhü ɬdɛɛ bha 'wii- "dhiü "wlü -dhii -bho mɛ kwi -bha -sü -bha, "kɛɛ -yö gba 'ö- mɛ -ya -dhe Atanna -gɔ, kö -ya gba zuëwaanusü 'ka ö wëedhö ɬnë- 'ka. -Bɔ Atanna 'ka -zu bho -sü bha -yö ka -dha Yesu Klisi 'ö ɬya 'dho dhang- 'gü 'ö -ya -sü 'ka -dhe ɬbhleesü 'ö Atanna -kɔ -së 'gü bha-'gü, -a -bha "kië -nu waa- -kɔ -ziö mɛ -gɔ -pë -nu waa-'gügbuidhe -pë -nu 'wo mü -a -nu -go "dhiü bha -a -bha -go ga 'gü -sü bha ɬnë- 'saa- 'gü.

4

"Ta -kɔ -dee 'dhe 'ö Pieðhö -ya -dhiang zë

¹ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, ɬdhe 'ö -kë ɬdhe 'wɔn 'wo-bho Klisi -dhü 'gü 'ö ma-'ka "dhü bha -yö kë- -kun ö -bha -kɔ ɬgban -kɔ ɬgban 'gü bha, -a -dheea -bha 'pö ɬdhe kaa -dı 'pö ka zuë" -yö "wi- -bha kö -wo ka -wëedhε bho "dhü. -A -gen -mü ɬdhe 'mɛ 'ö- -dhü ɬya bo sëe bho -sü 'ka ɬdhe -kɔ bha- 'dhö kö ɬya ö bo 'wɔn yaa kë -sü 'ka.

² ɬYa 'go ɬdɛɛ 'gü, -a -dheea -bha ɬdhe kaa- -tosea 'dhe 'ö- kewɔn ɬya 'to "kpung ɬtaa yö bha 'ka- kë Atanna dhɔɔbhaa 'ka, 'ka 'dho- kë -kɔ 'ö -dhi ka -dhe -a 'ka.

³ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü ɬdhe "tüng 'dhe 'ka- -kë yi 'bha 'ka ɬdhe 'mɛ 'waa Atanna dɔ -a -nu 'dhö 'ö 'ka- -kë 'wɔn "bhluubhlu -nu kë -sü -bha, zuë" -bho 'wɔn yaa -bha -sü -nu 'ka,

we "gblügblü mü -sü -nu 'ka, 'ö 'ka- mü -yi -nu -da 'ö 'ka-mü, 'ö 'ka gun "gblüödhe "gbeadhe -nu kë sië wa- ɬgebhɔ -dhökë -sü 'ö 'wɔn yaa "nɛnɛga -sü ɬnë- 'ka bha-kë -sü -nu 'dhö bha 'yaa 'dɛde.

⁴ Dɔ 'kwa- wo ɬtaamasü ya- 'gü ya 'mɛ 'waa 'dhang bho Atanna "dhiü 'ö keng- -nu 'ka gun- 'wɔn yaa suu bha- kë -sü 'gü "dhü bha, 'go 'ka- wo- -nu -bhiëe 'gü 'ö 'kaa- kë 'zü ɬdhe -a -nu 'dhö bha ɬwa ka -ga, -a 'wɔn ɬnë- -nu kɔn, 'yö wo ka -dhiang yaa zë.

⁵ "Kɛɛ -a kë 'wo- wo sië "dhü bha Atanna 'ö za -dɔ 'mɛ ɬwa ga waa- 'mɛ 'wo "yaan -a -nu -bha -mɛ 'ka bha -yö nu sië -a "tüng 'yaa ɬgbleen 'zü, kö -ya -nu dheɛɛ 'kɔɔ- 'ka kö -wa -gen dɔ.

⁶ 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö 'wo Atanna -bha naɔ -së bha-dɔ -sü 'ka 'pö 'mɛ ɬwa ga -a -nu -gɔ bha 'yö bha, kë "dhü kö za ɬyaa- -nu "kpung ɬtaa -kwi kö ya- zë 'pö ɬdhe me ɬgban 'dhö kö -wo ga, "kɛɛ kö- -nu 'nii- -zë -yö -tosea -dee kë Atanna -bha "gügbuidhe 'ka.

⁷ 'Wɔn ɬgban "pɛpɛ "dhiü 'to "tüng ɬya ɬloo ɬgban bho. -Ka -tosea kë "yaaki -bha kö 'ka ka zuë" 'kun ka -bha 'wɔn ɬgban 'gü, kë "dhü kö ka -kɔ ɬmɔɔ -bheea Atanna -dhe -sü -bha "tüng ɬgban 'gü.

⁸ "Kɛɛ -a 'dhe 'ö- -gɔ 'ka ɬnë ka -dhö -bha ka 'ko kë -sü 'ka, ka -dhö ɬnë -yö ka 'ko kë ɬkö -bleesü kö ka -kɔ -ya 'kun. -A -gen -mü ɬdhe -dhaɔmɛkɛ

bha -yo 'wɔn yaa 'gbe ॥dede -ta -kpa.

⁹ -Ka -ko -ya ka 'ko -dheng -bha, 'ka 'dho- kë wë 'gü -siō 'ka,

¹⁰ kö gbaɔdhe 'ö Atanna -ya -kë ka -go bha 'ka ka 'ko -nu -ta 'kun- 'ka 'do 'do kö -yo kë ॥dhe pë -gaɔ 'gbe 'ö -gbao ka -go bha 'ka- 'kun -së.

¹¹ Kö 'me 'ö- -bha dhi-angzëme 'ka -ya kë ö kë -ko -ta, kö me 'ö yë -kë -a -bha me -nu -dhe -me 'ka -ya kë faan 'ö- nu -dhe bha- 'ka, kë "dhü kö Atanna 'tɔ- bho Yesu Klisi 'tɔ 'gü ka kewɔn "pere ॥gban 'gü. -A -gen -mü ॥dhe yö ॥në- 'gü 'dhö "gbui- -kpawo, yö ॥në- 'tɔ bho -dhe 'dhö- -bha -kwe ॥gban -kwe ॥gban -ta, kö -yo kë "dhü bha 'aa -yo kë.

-Wëedhe -yo Yesu Klisi -wɔn 'gü -sü -dhiang 'ö Piedhö -ya zë

¹² N dhɔɔbhaame -nu, -wëedhe bhodhe peng gɔn 'ka ziö sië- 'gü bha- 'wɔn 'ya 'dho ka 'kɔn, "εen 'ya 'dho bho ka 'gü "dhabhliwɔn -bha.

¹³ -A -dheä -bha ॥dhe -yo ka ॥nii -zian ॥në- -da. -A 'klɔɔ- -mü ॥dhe saan" 'ö Klisi -ya wo bha ka -bha ॥në 'ka -wo sië bha. ॥Ya kë "dhü 'pö 'yo- -bha -gblüdëdhe bha ॥ya -ya -bha yi 'ö- 'ka 'yo ka ॥nii 'dhö -da 'pö.

¹⁴ ॥Ya kë ॥dhe ॥wa "si bho ka -go ka -bha -kë Klisi -bha 'ka -sü -wɔn 'gü, kö ka -bha ॥ya kë -së. -A 'klɔɔ- -mü ॥dhe ॥ya kë "dhü kö 'Nii- 'ö

॥bhlëëbhlëësü, Atanna -bha 'Nii- bha kö -yo ka 'gü ॥naa bha.

¹⁵ -Kaa kë -së kö 'me 'ka bha me 'bha 'ya 'dho sëe bho -a -bha -kë mezëme 'ka -sü, "εen ॥kwaanme 'ka -sü, "εen 'wɔnyaakëme 'ka -sü, "εen 'zü -a -bha -da 'wɔn 'yaa- -bha 'wɔn 'ka -a 'gü -sü ॥në- 'gü doseng.

¹⁶ "Kee me "vv me 'ö sëe bho -a -bha -bo Yesu 'ka -sü -wɔn -zë 'gü, -a -dhe 'yaa- -bha ॥dhe -a 'yiü- -ya -me kë. -A -me -zian -zë -yo Atanna nüe" ॥në- bho Klisi 'tɔ 'ö -ya -bha bha- -wɔn 'gü.

¹⁷ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü ॥dhe Atanna -bha za bha- dɔ -yi ॥ya ॥loo, "kee -a zü- -dho bho -a -bha me -nu ॥në- -ta. 'Yö ॥ya kë ॥dhe za bha- zü ॥ya bho 'me 'kö yi -zë 'ya bo- 'ka yi -ta bha -oo, 'yö ॥ya zun 'me 'kö 'waa "wi 'dhang bho 'wɔn -taɔng -së 'ö go- "piü -a "dhiü -wɔn -bha bha- -nu -bha ॥wë? (-A "dhiü -dho -ya mü ॥dhe?)

¹⁸ 'Yö ॥ya kë ॥dhe 'me 'ö yö -zë ॥sɔng 'yaa- -bha Atanna wëedhö ॥ya dha -klüklüdhö bha -oo, 'yö 'me 'kö 'wo- -wu bho wo "vv waa- 'wɔnyaakëme -nu -zë ॥wë?

¹⁹ -Dhe 'ö "dhü, 'me- -nu sëe bho -sü 'dhö Atanna -dhidhewɔn 'ka bha -wa 'kun "gbui-, -wo 'wɔn -së kë kö -wo 'dho- 'ka "dhiü, kö -wo wo -di "kplëng bho Atanna 'ö- -nu -da bha- -dhe; -a -gen -mü ॥dhe yö 'ö bha ॥në 'yaa "plüün "fië bho tong-tongdhö.

5

Atanna -bha yëkëme -nu -bha -a -bha yë -kë -kɔ -dhiang 'ö Piehdö -ya zë

¹ -A 'dhe 'ö maa- zë bha a- -zë 'me ॥wa kë "dhiü -sü Atanna -bha me -nu 'ka -më 'ka -a -bha 'kɔdhigüme -nu kpö 'gü bha ॥në- -nu -dhe. Mang -dı 'pö "dhiü -sü -a -nu 'ka -më -mü n 'ka ॥dhe -a -nu 'dhö, saan" 'ö Klisi -ya wo bha mang ॥dede n "yan -gun -dhe 'gü, ॥ya 'go mü 'zü -a -bha -gblüdëdhe 'ö nu sië bha- 'gü -më do -mü n 'ka 'pö.

² 'Me 'ka -zun Atanna -bha me -nu -dhe "dhiü -më -nu 'ka "dhü bha -ka ka -zu kë -a -bha 'në -nu 'ö- -nu -kefama bho ka -bha bha- -nu 'gü ॥dhe -kɔ 'ö -tuü -maakëme -yö ö -zu -kë 'ka -tuü "piü -a 'dhö, 'ka 'dho- kë -kpla "dhiü, -yö ga ka 'gü "pepedhö -së 'ka kö 'ka- kë ॥dhe -kɔ 'ö- "piü ॥dhe -yö kë- 'ka -a 'dhö. 'Ka 'dho- kë ॥naa -dho -bha, -kaa kë "gblüdhe "puu -ta.

³ 'Ka 'dho- pö 'ka -ya -a -nu -ta ॥dhe ॥zang 'dhö, -ka kë ॥naa ॥dhe -a -nu -bha -taadhü 'dhö.

⁴ ॥Ya kë ॥dhe 'ka- kë "dhü, kwa Dëme 'ö 'me 'ka ॥dhe -tuü -maakëme 'dhö bha ka -gomë ॥dede 'ka bha ॥ya nu yi 'ö- 'ka, -yö -dho -gblüdëdhe 'faan- 'ö- ॥bh-lëe 'yii 'dho -pö tongtongdhö bha- -ya ka -go -bha.

⁵ -Kɔ do bha- 'gü 'me 'ka "wlü -në -nu 'ka, -ka me zizi -nu bha- -nu ॥bhleë -ya ॥dedewo. Me ॥gban "pepe -ka ka -go 'dho ka 'ko -nu

-dhe "sia- ka -bha -kë 'ko "piü -sü 'gü. -A -gen -mü ॥dhe -yö -ben zë -sü 'ka Atanna -wu 'gü ॥dhe -yö -dɔ -gɔn -yan 'gü 'me 'wo wo -dı sü 'kpii- -a -nu -go, "keε -yö "gbəbhø 'me 'kö 'wo- ॥bhleë -ya bha- -nu -dhe.

⁶ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, -ka ka -go 'dho "sia- -a -dhe kö 'ka dɔ- -bha 'gügbüdhe -kɔ bha- ॥wlöö kë "dhü kö -yö ka -ya ॥soo -ta "tüng 'ö -dhi -dhe -a 'gü.

⁷ -Ka ka -ta bho ka -bha -zvəndhe -nu -kwεε 'ka- -ta, -a -gen -mü ॥dhe -a "tüng -yö ka 'gü.

⁸ -Ka ka zuë" 'kun ka -bha. -Ka ka -dı 'kun! -A pö 'a -wo "dhü bha- 'klɔc- -mü ॥dhe Sɔtraan 'ö ka 'yaç- 'ka bha -yö ॥nië sië ka -zütü -vëvëdhö ॥dhe laa 'ö ॥gblan sië, 'ö -bhöpë mɔɔ- sië kö -ya -bhö -a 'dhö.

⁹ -Ka dɔ- -go -gɔn -yan 'gü -zu -yö Atanna -dhe -sü 'ö pë 'bha 'yaa- bho "gblüv bha- 'ka. -Yö kë ka "yaan ॥dhe saan" 'ö "dhü bha kaa do 'kaa- wo sië, -wa wɔ sië ka dheebehang -nu -ta 'pö "dhü "kpungtaadhe ॥gban 'gü.

'Sëedhe 'ö Piehdö -ya -kë bha -a -go dɔ -kɔ

¹⁰ "Keε ॥ya kë ॥dhe 'ka saan" bha- wo "dhü, "tüng 'në 'bha ॥ya ziö, Atanna 'ö -gasite -kë "kpungtaame ॥gban "pepe -dhe "dhü, 'ö yö ॥në ka -dhe kö 'ka kë ö -bha -gblüdëdhe 'ö- "dhiütodhe 'yaa 'dhö -a 'gü -në 'ka, ka -bha -kplü Klisi -bha -sü 'saan- 'gü bha, yöö ॥dede ॥në dho

ka "gla -kə -dee kə, 'yö ka -gən -gban, 'yö ka gba faan 'ka 'yö pə 'bha -pə 'bha 'yaa vin ka -bha Atanna -bha zian -ta 'zü do 'yö 'kaa vin.

¹¹ Kö Atanna 'ö 'gügbüidhe 'dhö yö ɬnë- -gɔ "tüng ɬgban -tüng ɬgban 'gü bha ɬnë- -bha 'to- -bha bha 'aa -yö kə!

¹² N dheeblehang Sidhasö 'a- 'sü ɬdhe -to -wø -ta -me 'dhö Atanna -bha zian -ta bha ɬnë 'a- pö- -dhe 'yö 'sëedhe dengdeng 'në ya- -ben zë kö 'a- bɔ ka -dhe. Atanna -bha -gasite 'ö- -kë kwa -dhe bha-ga ɬdede bha ɬnë gun n "piü ɬdhe 'a- -zən ka -dhe, kö 'a ka faan dɔ -a 'gü -ta 'sü -sü -bha, kë "dhü kö 'ka 'to -kplü -sü 'ka- -bha. 'Wən 'ö- -wən 'gü 'yö 'a 'sëedhe ya- bɔ ka -dhe bha 'yö bha.

¹³ N gbö Makö waa- Atanna -bha 'kədhigümə -nu 'wo Babidhənö yö, 'ö Atanna 'dhö- -nu -ya -sü 'ka ö -bha 'ka 'pö ɬdhe ka 'dhö bha ɬwa ka ɬtua bho 'gbə.

¹⁴ -Ka ɬloo ka 'ko -nu -bha kö 'ka ka 'ko -nu ɬtua bho -së 'ka, -dhə 'gü, dheeblehangdhe 'gü.

Kö me "pəpə 'ka bɔ Klisi 'ka bha Atanna -yö zuëyagblüü- nu ka -dhe bha 'aa -yö kə!

'Sëëdhë ॥ple -naa 'ö 2 Piëdhö -ya -kë

¹ Mang Simo Piëdhö -mε 'a -kë Yesu Klisi -bha bɔmε 'ka, 'a -ya mü 'zü 'a -kë 'yi -dɔ -a -kɔ -bha -mε 'ka bha ma ॥në 'a 'sëëdhë ya- bɔ, mε "pεpε 'ka bɔ- 'ka, 'ö kweng- nu kwa -bha 'dhang bho -a "dhiü -sü ॥bhleë 'dhö ॥dhë 'ko 'dhö, kwa -bha Atanna kwa Dhamε Yesu Klisi 'ö 'yaa bɔ me 'ka ॥flü -wɔn 'gü bha- 'saa- 'gü bha ka -dhe.

² Kö Atanna -yö ö -bha -gäsite waa- -bha zuëyagblüü- 'ö -kë 'mε 'wo waa- ö Gbö Yesu 'ö kwa Dëmε 'ka bha- nu dɔ -a -nu -dhe bha- kë ka -dhe, kö -ya 'bha -da 'gü -kpεawo bha 'aa -yö kë.

"Ta -kɔ 'ö Atanna -bha zian -ta -a -gɔ -gɔ -nu 'ö -ta -a -dhiang 'ö Piëdhö -ya zë

³ Faan 'ö go Atanna "piü 'ö Yesu Klisi -gɔ bha ॥në pε "pεpε 'ö kwa -mawɔn -yö zun- -bha, -kwa -bha -kplü -a -bha -sü 'gü -a nu kwa -dhe, kë "dhö kö 'kwa -da 'ka dha -zian 'ö -dhɔobhaa -zian 'ka bha- -ta. Yesu Klisi bha ॥në Atanna do 'ö kwa -dhe ö -bha 'tɔbhɔdhe waa- -bha "klüsëdhë -bha bha- -zɔn kwa -dhe, 'yö -kë dha -zian "dhi -pu kwa -gɔ -kɔ 'ka.

⁴ 'Wɔn 'ö -wɔn 'gü 'yö 'wɔn -së ॥bhleësü -nu 'ö -zɔn 'ka 'yaa 'dhö -a "plüün "gblügblü ॥dede bho kwa

-dhe bha 'yö bha. Kë "dhö kö 'wɔn -nu 'ö -"plüün bho kwa -dhe bha ॥yaa- kë ka -dhe, kö 'ka ॥dua 'wɔn yaya -nu 'wo mε 'gü ॥në ॥see "kpung ya- ॥taa bha- -gɔ kö 'ka bho Atanna -bha.

⁵ -A -kë "dhö -sü bha- 'gü, -ka ka 'gü dɔ "gbü -kö ka "ta -kɔ -yö dhi ka -bha -zv -yö Atanna -dhe -sü bha- 'gü, kö 'wɔndɔdhe -yö kë ka -gɔ -a -ta.

⁶ ॥Ya 'go yö -zë 'gü, kö 'ka ka 'gü dɔ "gbü -kö -kɔ -mɔɔ -dı -bha -sü -yö kë ka -gɔ 'wɔndɔdhe bha- -ta, kö zuëseadhe -yö kë- "piü, kö 'ka 'to -kplü -sü 'ka Atanna -bha.

⁷ ॥Ya 'go mü kö ka -bha -kplü -a -bha -sü bha ka -kɔ -yö kë ka 'ko ॥kweng -a -ta ॥dhë dheeblehangzë -nu 'dhö, kö -dhɔ -yö kë ka 'gü.

⁸ ॥Sɔng -nu bha ॥në -dhe 'dhö -bha ॥dhë -yö kë ka -bha, ॥ya kë ॥dhë wo -zë ॥wa kë ka -bha ॥dhë -kö 'apö- 'ka bha- 'dhö, kö- 'bha ॥në -yö -da 'gü -kpεawo -yö 'dho- 'ka, -yö -dho -a -bha yë kë -sü -pεng dɔ ka -ta, 'ö 'ka kwa Dëmε Yesu Klisi dɔ 'kpakpadhö -a -wɔn 'gü.

⁹ "Kee ॥sɔng 'dhë 'kö bha 'yaa 'mε 'kö -bha, kö- -mε ॥teni ॥dhë "yangütiime 'dhö, kö 'yaa -dhe yö ॥gblesen, kö- -zv ॥ya bho 'pö ॥dhë 'wɔn yaa -nu 'ö -kë -blesü bha ॥ya 'go -bha 'nu, ॥ya kë "slüüslü.

¹⁰ -A -kë "dhö -sü bha- 'gü, n dheeblehang -nu, -ka ka 'gü dɔ "gbü -॥dedewo kö ka -dhe 'ö Atanna -ya wo 'ö ka -ya

ö -bha -ya 'gü kö 'ka kë ö dhoobhaame 'ka bha 'ka 'to -kplü -sü 'ka- -bha. -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klöö- -mü ö dhë öya kë ö dhë 'ka- kë sië "dhü, ka -kɔ 'yii 'dho -da 'wɔn yaa 'gü tongtongdhö.

¹¹ 'Sa 'ka- kë "dhü önaa 'yö dho zian 'ö dho kwa Dëme, kwa Dhame Yesu Klisi -bha -gblüdëdhëpö 'gü bha- "dhiü -pu ka -go "gbea 'ka, 'yö 'ka -da -bha me -dhe 'ö 'yaa yën tongtongdhö bha- 'gü.

¹² 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö 'a dho ka -zu -bö 'wɔn -nu bha- 'ka yi ögban "pere 'ka bha 'yö bha. 'Yaa "dhü, a- 'wɔn -do 'kpakpadhö ö dhë ka- -do 'nu -bleesü, ö dhë ka yun -zian öya zio kpenngkpenngdhö teanwɔn 'ö "dhü, 'ö 'ka 'dhang bho- "dhiü bha- 'gü, "keε yö -zë ögban 'gü a -dho ka -zu -bö 'ka -kpeawo.

¹³ -A -gen -mü ö dhë 'yaa n "piü ö dhë "tüng 'dhe 'kö 'a -tun 'ka "yaan, 'ö 'a -tun kö n "yan zë- 'ka ya ka -zu -yö bho 'wɔn bha- 'ka. 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö- -dhiang 'yii 'dho 'go n "dhi 'ö to "dhü 'a ga bha 'yö bha.

¹⁴ -A -gen -mü ö dhë n ga "tüng 'yaa ögbleen 'zü ö dhë -kɔ 'ö kwa Dëme Yesu Klisi -ya -zɔn 'ka n -dhe -a 'dho.

¹⁵ -A kë "dhü -sü bha- 'gü, a -dho pë ögban "pere suu 'do 'do kë, kë "dhü kö 'ma 'dho yi 'ö- 'ka, kö ka -zu -yö -bö 'wɔn -nu bha- -nu 'ka "tüng ögban -tüng ögban 'gü. 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö 'a 'séedhe ya- -ben zë sië ka -dhe bha 'yö bha.

'Me 'wo Klisi -bha medhe 'bhü yö -a -nu -dhiang 'ö Piedhö -ya zë

¹⁶ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klöö- -mü ö dhë kwa Dëme Yesu Klisi -bha 'gügbüdhe waa- nu -sü -dhiang 'yi- zë ka -dhe bha, 'yii- zë ö dhë -kɔ 'ö öwa 'yaanu ösië -nu wo, 'wo wo -zu gɔn 'wo 'wɔn -nu zun 'ko "dhiü 'ö -kë -kwæzlan "næenæ 'në -nu 'ka 'wo- bho bha- 'dho, "keε 'wɔn 'ö yii ödede yi "yan -yö -da 'gü önë 'yi- -dhiang zë.

¹⁷ Yi 'ö kwa Dë Atanna -yö 'tɔbhɔdhe waa- öbhlëe 'kpii- nu- 'ka- -dhe bha yi -gun mü. Atanna -yö dhiang -zë 'yi bha önë- 'ka 'yö- pö: «'Me 'ö ya, n Gbö (do) 'ö n -go önë bha, -a -dho 'ö n -kë -a "sinma 'yaa 'dho.»

¹⁸ Yii ödede yi "tu- -da -wu 'ö go dhang- 'gü "dhü bha- 'gü kö yi Atanna -bha -ton 'ö ('wɔn 'ö "dhü bha 'ö -kë ögbin-) bha- ögbin-.

¹⁹ -Wu "pere 'ö- -wudhiüloome -nu gun- pö sië yi 'bha 'ka Izraedhö -me -nu -dhe bha yi kë 'dhang -bho "dhiü 'kpakpadhö 'pö 'yi bha önë- 'ka. -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, öya kë ö dhë 'ka 'dhang bho- -nu -wu bha- "dhiü, kö 'ka -gasite kë ka -di önë- -dhe. -A 'klöö- -mü ö dhë -wu bha -yö ö dhë -dhangbha 'ö do -sü 'ka -dhetiidhe 'gü önë- 'dho. -A 'bhü- -dho 'to do -sü 'ka "dhü 'ö to- 'ka "dhü 'ö -dhe -yö ökpaç -sü zü bho, 'yö Yesu Klisi 'ö Atanna -bha 'gödhuu 'ka bha öya -wo yi 'ö- 'ka, 'yö -dhe -pu ka zuë"

"piü, 'yö 'ka 'wön bha- 'gü -kpea ma do.

²⁰ "Kεε -a -dheä -bha Ӧkö -bleesü Ӧdhe -yö kë ka "yaan Ӧdhe me 'bha -me 'bha -kø 'yaa Ӧmoo- -bha kö -yö -wu 'ö Atanna -wudhiüloomë -nu -wa pö 'ö -ben zë -sü 'ka -a -wu 'gü bha- 'kloö- pö -kø 'ö -dhi -dhe -a 'gü (kö 'yii kë- -bha 'Nii- "slüüslü -zë faan 'ka).

²¹ -A 'kloö- mü Ӧdhe -a -wu "pere 'wo- "dhiü Ӧloo bha me 'bha 'yii- bho ö -di 'gü do tongtongdhö, "kεε -a -bha 'Nii- "slüüslü Ӧnë zun- -nu -dhe "dhiü 'yö 'wo- -bha naç dö- faan 'ka.

2

'Mε 'wo Atanna -bha yë -kë Ӧsua 'ka -a -nu -dhiang 'ö
Piedhö -ya zë
(Zudë 1,4-13)

¹ 'Ö gun yi 'bha 'ka, Atanna -wu "dhiü Ӧloo Ӧflü 'ka -me -nu -gun Izraedhö -me -nu kpö 'gü, Ӧflüme -nu 'wo me -nu Ӧklang -kë Ӧsuasua 'ka bha -wo -dho -da ka kpö 'gü 'pö -kø do bha- 'gü Ӧdees. -Wo -dho nu Atanna -dhökë -kø "wëe 'ö me wë Ӧnë- bho- -ta, 'ö me 'gü Ӧnë Ӧsee bha- 'ka ka kpö 'gü 'yö 'wo wo Ӧtaa yö- -nu Dëme 'ö- -nu dha bha yö -zë -go, 'yö 'wo 'wön 'ö dho wö- -nu -ta gbluu" dhö -a -nu tii' 'ka bha Ӧnë- -gan wo -di -ta.

² Mε 'gbë Ӧdede -dho ziö -nu Ӧkeng- 'ö 'wo wë dö -nu 'ka 'wön "bhlubhlu kë -zian -ta. Mε -nu -dho 'dhang -bho Atanna "dhiü -sü 'ö yö

Ӧnë teanwön 'ka bha- -dhiang yaa zë -a -nu "ta -kø Ӧnë -wön 'gü.

³ 'Mε 'wo "dhü bha -wo -dho zë Ӧnaç -wön -dhe 'ö 'wo Ӧsuasua -nu zun 'ko "dhiü kë "dhü kö 'wo ka -ta -bhö. "Kεε -a -nu -bha zadöme -bha -ya za -do -a -nu -bha -dho 'ka -yi Ӧya Ӧgwëe. -A -nu 'güseeme bha 'yaa yi zë.

⁴ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloö- -mü Ӧdhe -kø do 'ö Atanna 'yii ö -bha "kië -nu 'wo -da "dhiü yi 'bha 'ka bha- -nu -mawön 'to 'ka, 'ö- -nu -lö 'lœ" 'ka kpenngkpenngdhö, 'ö- -nu -zuö -klöng züziösü 'gü 'ö 'wo -ya -sü 'ka zadöyi -go,

⁵ 'ö 'yii 'me 'wo gun "kpung Ӧtaa Noe -bha "tüng 'gü -a -nu -mawön 'to, 'ö 'yi pa 'wonyaakëme -nu bha- -nu -bha, 'ö Noe 'ö -kë Atanna -bha zian 'ö pö 'aa- -bha bha -zöñ me -nu -dhe -me 'ka bha waa- me "saçple "gbeng Ӧnë 'wo -kë dhame 'ka,

⁶ 'ö 'yii Sodömö waa -Gomöö -pö -nu -mawön 'to 'pö, 'ö- -nu Ӧpia kë "dhü kö 'ö 'wön 'ö -ya -sü 'ka 'wonyaakëme -nu -go -a "bleen- -zöñ -nu -dhe,

⁷ 'ö Dhötö 'ö gun "klüsëme 'ka 'me 'wo bha- -nu kpö 'gü, 'ö 'me 'wo bha- -nu kë Ӧsöng yaa -nu gun- wë 'gü -siö sië -kpeawo bha yöö do Ӧnë dha bha, ('yii 'dho- -nu -mawön 'to 'pö) -kø do bha- 'gü.

⁸ Dhötö bha zuëga -së -gun "gblüü-, 'yö 'me 'wo bha Atanna -bha 'töng- bho 'wo gun- wo sië "bin ma

-dhekpao bha- "yan 'dhö gun- -dhe 'gü, 'yö- "tu 'dhö- -dhiang -nu ma, "keε gun 'ö yö -zë 'ö- wo 'wɔnsékëme 'ka bha- zuë" "dhiü- -gun "teε sië -kpeakpawo 'mε 'wo bha- -nu bho -kø yaa -nu bha- -wɔn 'gü.

⁹ -A -kø "dhü -sü bha- 'gü, Atanna bha mε "pεpε 'wo -kplü -sü 'ka- -bha bha -ya -nu -bho 'wɔn "gbui- -gø -kø -dø, 'ö 'wɔnyaakëme -nu -dø bhië" "dhiü -kø dø, kö 'ya- -nu zë za 'ka yi 'ö- 'ka kö 'ö 'wɔn bho- -nu 'gü.

¹⁰ "Kεε 'mε 'wo -tosea -kø wo -dø nii -bha 'ö "sika 'yaa ke- -nu 'gü 'wɔn "bhluubhlu kë -sü 'gü, 'ö 'wo Atanna -bha -gblüdëdhë -wɔn -da -bhaa 'gü bha, -yö -dho 'wɔn bho wo nii -nu 'gü 'kpiisü.

Mε nklang -kø nsua 'ka -mε -nu 'wo "dhü bha 'waa mε 'bha yö- 'gü, -a -nu -bha 'ö -dhi -nu -dhe nii 'wo -pø, 'yö 'waa "suü 'gügbüdhë -pø -nu -zian 'wo dhang- 'gü -a -nu -gø, 'yö 'wo -nu -dhiang yaa zë

¹¹ "keε kö Atanna -bha "kië -nu -zian 'kö wo -zë faan 'dhö- -nu 'gü 'ö- -nu 'gü 'dhö "gbui- 'ö -ziö mε nklang -kø nsua 'ka -mε -nu kö 'wo bha- -nu -ta bha, 'waa mœ -bha kö -wo 'gügbüdhë -pø -nu bha- -nu -dhiang yaa zë Atanna -kuu "dhiü kö nwa 'dho- -nu -da -dhe 'gü -a -dhe.

¹² "Kεε 'mε 'wo "dhü bha -wo dhe "bü -wü -nu 'ö- -nu "yaaki 'yaa 'dhö bha nii -dhö, yö nii -wɔn 'gü 'yö 'wo "si bho 'pø 'waa dø -a -gø "dhü bha. -A -wɔn 'gü, -kø do

'ö Atanna -yö wü -nu -da 'ka kò -wa -nu 'kun -wa -nu zë nii -wo bha, -a -nu -go -dho 'to 'pø -nu kewon -bha -kø do bha nii -'gü.

¹³ -Kø do 'wo 'wɔn yaa -kø 'ka bha nii Atanna dho- "pø bho- 'ka- -nu -go 'pø. 'Wɔn yaa -kø 'yēnng- "gbui- 'gü -sü dhe mε -dø gbeng bha nii -nu -dhidhewon 'ka, keng- -nu ka -bha -dhië -kø "kwëë -sü bha -yö 'yiü- -sü, -yö -dhii nii -ma Atanna -bha mε -nu -bha. -A -gen -mø dhe kö -wo wo "dhia nii bho sië flü -pø -bhö ka -go -sü "dhiü bha.

¹⁴ -Zua zë -yan "teεn dede nii -nu -go -bha, 'wɔn yaa -san 'yaa zun- -nu 'gü tongtongdhö. 'Mε 'ö- -nu -zv 'yii -gban nii Atanna -bha zian -ta bha nii 'wo -nu mœ kö 'wo -da -a -nu -go 'gü kö 'wo -nu -go 'gue see-, kö 'wo -nu -da pø nklang -wü "neenue -nu 'ka, woo- do bha -wo nna mœ -sü -bha dhuëng 'ka. 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö Atanna -bha "dhang dho- -nu 'kun bha 'yö bha.

¹⁵ -A 'klœ- -mø dhe nwa "kan tean- -zian -bha nwa -da "bü, zian 'ö Atanna -wudhiëloome Badhaamö, Beeo gbo -ya sü yi 'bha 'ka, 'ö zë nna -wɔn -dhe 'ö 'wɔn yaa -ga nni, 'ö -kø bha nii -waa -sü.

¹⁶ "Kεε -a kø 'ö Badhaamö -ya wo "dhü bha 'yii nfië -'gü. -A 'klœ- -mø dhe -a kø 'ö -wo "dhü bha nii -wɔn 'gü 'yö Atanna -ya bho- "yan 'gü, 'yö nsoofeng -yö dhiang zë -dhe dhe mε "bhui- 'dhö, kø

"dhü kö slaadhe -wən 'ö gun-
kē sië bha -yö ö bo- 'ka.

¹⁷ Mε ॥klang -kē ॥sua 'ka
-mε -nu bha -wo ॥dhe "yi
-go 'ö ॥ya "bhüü, "εen dha
'kpong- 'ö "tεε -ya -pen 'ö-
bho dhang- -bha bha ॥nē-
'dhö. -Dhetiidhe 'ö- 'gü-
॥tröö 'sensendhö bha ॥nē
Atanna 'dhö- -ya -sü 'ka- -nu
saan 'ka.

¹⁸ -Wo mε -nu "dhiü -dɔ
pē -dhe "plüün 'gü "fië
"gblögblö -nu 'wo- bho "dhi
"gbu- -dhe bha glaa" glaadhö
bha ॥nē- -bha, 'yö 'wo 'mε
'wo go ॥dheng -zian -ta -dee
'gü 'wo -da Atanna -bha zian
-ta bha- -nu -zian -kē 'wo-
pö 'wən "bhluubhlu -nu 'wo-
-kē ॥dhe -zua zé -sü -nu 'dhö
bha yö -zé 'yaa 'wən 'bha 'ka.

¹⁹ 'Yö 'wo -ya -dı 'fleë- 'gü
-sü "plüün bho- -nu -dhe "keε
'sa kö wo -zé 'wən yaa 'ö mε
"dhiü dɔ ga -dhe bha- kē -sü
॥ya kē- -nu 'tuö- 'ka, 'sa kö
pē 'dhe kö- -kō ॥ya ziö i -go
kö 'bha kē- -pē -bha ॥dhuëng
'ka ॥naa bha.

²⁰ Pē "pepe 'a- pö "dhü bha-
'klo- -mü ॥dhe kö mε "vū
mε 'ö -yö bo kwa Dëme kwa
Dhame Yesu Klisi dɔ -sü 'ka,
kö- -mε -yö ö bo 'wən "bhlu-
ubhlu -nu kē -sü 'ka, kö- mε
-yö ö yee kē 'zü -deewo -yö
-da 'wən -nu bha- kē -sü 'gü,
kö -yö 'dho 'zü -yö kē- -bha
॥dhuëng 'ka, -a -mε -bha
-tosea 'dhe 'ö to ॥taama bha
-yö -kē -wëesü 'ö -ziö 'ka -a
-bleesü 'ö -kē kö 'yii Klisi dɔ
॥kö bha- -ta.

²¹ -A -mε -nu -todhüsü
'ö -zianwo 'nu kö 'wa 'dho
Atanna -bha zian 'ö pö 'aa-

-bha bha- dɔ -sü fië- -dhö,
-a dɔ -sü kö -wo 'dho -wo
"kan- -wu 'wo- dɔ bha- -bha
-sü -bha.

²² 'Sa ॥ya kē "dhü kö
"gwënnng 'wo- -da 'wo- pö
॥dhe: «Pı 'ö 'gben- -ya wo
bha ॥ya -ya 'zü mü ॥ya nu
॥yaa- -bhö, 'yö -bhö -dhee 'ö
॥wa gun ॥waa- "zu bha ॥ya
nu 'zü -deewo ॥ya ziö böö-
'ka» bha 'yaa ॥sua 'ka.

3

Kwa Dëme nu -kō ॥ple
-naa -dhiang 'ö Piehdö -ya zë

¹ N dhcoobhaame -nu, 'ma
'sëedhe bo ka ॥dhe -a ॥ple
-naa ॥ne. "Kee 'sëedhe ॥ple
'a- bɔ "dhü bha- 'bha 'klo-
'yaa 'wən "wëe 'ka. A-
-kē "dhü kö teanwən 'ö go
Atanna "piü bha ॥nē 'ya 'dho
'go ka "yaan, "keε kö 'ka- dɔ
'kpakpadhö.

² Kē "dhü kö 'wən 'ö-
-wudhiüloomε -nu -wa to
"dhiü 'wo- pö yi 'bha 'ka bha
waa- kwa Dëme, kwa Dhame
-bha 'tong- -nu 'ö -bha bɔmε
-nu 'wo ka ॥klang -kē 'ka bha
॥nē ka -zv 'ya 'dho bho- 'ka
tongtongdhö.

³ "Kee 'wən -bleblesü 'ö n
"piü ॥dhe -yö 'to ka "yaan
yö -mü ॥dhe "töng ॥taamasü
'gü, ॥wëe -dɔ Atanna -wən
-bha -mε -nu -dho kē 'gbe, 'ö
'waa wo "tu kē -a -wü -bha,
"keε 'ö 'wo woo- -tosea -kē
wo -dı ॥nii ॥nē -bha. -Wo
-dho ॥wëe dɔ ka -bha

⁴ 'wo- pö: «Ka Dhame bha
'yii- pö ॥dhe 'ya 'dho ö -dho
ö yee kē 'ö nu -ee? -Yö 'mε
॥tɔn? 'Ö go kwa "bhëma -nu
'ö ॥wa ga 'nu yi 'bha 'ka bha-

-nu -kwe -ta, 'ö nu 'ö zun- 'ka
dæs -bha, -kō do 'ö Atanna
-yö "kpungtaadhe -da 'ka 'yö-
-bha, -a 'bha 'yii 'go "gbluu
do.»

⁵ "Kεε -a "dhiü nē 'wo-
wlü- -bha kö- -nu -zu bho
dhe "se waa- dhang- 'ö
Atanna -ya -da yi 'bha 'ka
bha -ya -da ö -wu nē- 'ka,
'yö "se sü "yi bhaa 'yö dho
'yö- -pē -kē "yi 'ka.

⁶ Dhe "kpungtaadhe 'gü 'ö
Atanna -ya see 'zü yi 'bha
'ka bha -ya -see "yi do bha
nē- 'ka, "yi do bha nē pa.

⁷ Dhe "se waa- dhang-
'dhe 'wo dæs -yēn ya- 'gü
ya -wo -tosea kē sië Atanna
-wu do bha nē- -bha kö -wo
kē peng "kong 'ka yi 'bha
'ka. -Wo -ya -sü 'ka yi 'ö
Atanna -ya -ya kö -yö za dō-
'ka 'wonyaakēme -nu -bha kö
-ya -nu 'gü see- bha nē- -go.
(-A 'dhe 'ö me "bhui- -nu -zu
bho- 'ka 'yö bha).

⁸ "Kεε -a -go do -ya
'gü 'ö dho 'to ka "yaan n
dhoo bhaame -nu, yö -mū
dhe -dhekpaoyi do ziö -sü
-yö kwa Dēme -zē -go dhe
-kwe "gblü do 'dhö, 'yö -kwe
"gblü do ziö -sü 'dhö dhe 'pō
dhe -dhekpaoyi do 'dhö.

⁹ -A -wōn 'gü, 'ya 'dho
kē ka 'gü dhe kwa Dēme
-yö ö -bha nu -sü kö -yö
za dō me -bha 'ö- "plüün
bho bha- -da nē wo sië
taama -kpeakpewo 'ö dho-
'ka dhe -kō 'ö me 'bha -nu
'wo wo -zu 'gon sië- 'ka -a
'dhö. "Kεε -yö 'ö zuë" nē-
kē sië -sea ka "piü, -a -gen
-mū dhe 'yaa- "piü nē- wo

dhe me 'bha -me 'bha 'gü
-yö see-. 'Wōn 'ö- 'gü -sē, yö
-mū dhe kö me "pēpē gban
-wo "tung slōo kö -wo "kan
'wōn yaa -bha kö -wo wo wē
bō Atanna -ta.

¹⁰ "Kεε yö -zē gban
'gü, kwa Dēme Yesu nu
-yi bha -yö -dho -wo dhe
kwaanme 'ö nu -a 'dhö,
'yii dho yi 'kpo. Dhang- -nu
-dho dheng 'yi bha nē-
'ka 'yö- vin -yö "suü -da me
gban 'gü, 'yö pē -nu 'wo
mū bha peng -ya gban -bhö
"pēpēdħö, 'yö "se waa- pē
"pēpē 'wo- -ta -a -nu "dhiü
-yö to.

¹¹ Dhe 'ö -kē dhe pē
gban "pēpē 'gü- -dho see-
-kō bha nē- 'gü, kö ka "ta
-kō -zē -yö -dho kē ka "yaan.
(-Ka ka -zu 'to ka -dī 'gü,
-a -gen -mū dhe) -a -dhe
-bha dhe 'ka 'to -kplü -sü 'ka
Atanna -bha, kö pō 'a 'dho kē
ka "ta -kō -bha,

¹² kö -yö 'to- 'ka "dhö -yö
zun- 'ka yi 'ö Atanna -zu "piü
bha- -bha, kö ka ka faan dō
sië -kō gban -kō gban 'gü
kö yi 'kpiü- 'ö "dhü, 'ö dhang-
dho "gö- 'ka 'ö pē -nu 'wo
dhang- 'gü -a -nu gban -wo
söng- 'ka -a peng 'bhü 'gü
bha -yö -wo ka -bha kö ka-
-bha zian -ta, "kεε kö -yö -wo
"vaandħö.

¹³ "Kεε 'kö 'zü "se waa-
dhang- -nu wa "gü dhe -kō
bha- 'dhö, Atanna -ya -dee
"plüün bho -sü 'ka kwa -dhe.
-A -dee 'ö "dhü bha nē 'wōn
yaa 'yii 'dho kē mū. "Kεε 'sa
pē 'ö 'kwa "yan 'to sië- -go 'yö
bha.

¹⁴ Yō ॥në- -wɔn 'gü, 'yō 'ka dho ka 'gü dō "gbu-, "sanni yi 'ö bha- -wo -sü ॥zinng 'gü, kö 'ka kë "slüüslü, kö pō 'a 'dho kë ka -bha -a wëedħo, kö 'wɔn 'bha -wɔn 'bha 'ya 'dho kë keng- -nu ka ॥zinng 'gü, n "taɔngdë -nu.

¹⁵ Zuë" 'ö kwa Dëme 'dhö-kë siē ka "piü -sea ('ö 'yii nu ॥kö) bha -kaa 'sü ॥dhë "tüng 'ö- nu ka -dhë kö 'ka ka -dī baa- 'ka kö 'ka dha ॥në-'dhö, ॥dhë -kɔ 'ö kwa dheeħ-hang -wɔngbiüsü Pɔdhö -ya -ben zë- 'ka ka -dhë "yaaki 'ö Atanna -ya nu- -dhë -a 'ka bha- 'dhö.

¹⁶ 'Pë 'ö- -ben zë 'sëedħe "peper 'ö- -kë, 'ö 'wɔn 'ö -gban kwa Dëme nu -sü -bha -a -dhiang zë- 'gü -a ॥gban 'gü 'yö bha. -Wu 'bha -nu -wa -bha 'sëedħe -nu bha- 'gü 'ö- -nu 'gumadħe 'yaa -së. -A -wu kpö -nu 'wo "dhü bha ॥në 'mɛ 'waa 'wɔn -nu 'wo -gban Atanna -bha bha- 'gü ma, 'ö- -nu -gen 'yaa -gban -sü 'ka- -bha zian -ta bha 'wo 'klo- -slëe- -ta ॥dhë -kɔ 'wo -kë 'ka -zianwo -a -wu 'ö -ben zë -sü bha- 'bha -nu 'ka bha- 'dhö. "Kεε -wo wo -dī -bha -wɔn ॥në- see- siē bha.

¹⁷ "Kεε ka -zë, n dhɔobhaame -nu, 'ma yö ॥në- pō ka -dhë bha. ॥Dhe 'ö "dhü, -ka ka -dī 'kun, kö 'ka 'dho -da 'mɛ ॥wa zian 'to bha- -nu "piü, 'ö 'ka -da kewɔn yaa -nu bha- 'gü 'ö ka ॥dheng, 'ö ka "ta -kɔ -së 'ö ka -kɔ ॥yaa- 'kun 'nu bha 'ka ॥kwaa- -zü.

¹⁸ Ka -zë ka -bha kwa Dëme kwa Dhame Yesu Klisi dō -sü waa- -bha -gasite 'ö-

-kë ka -dhë bha -ka "gla ॥në- wo -'gü -kpεawo kö 'ka 'dhö- 'ka "dhiü. Kö yō ॥në- 'tɔ -yö bħo "tüng ya- 'gü kö -yö 'tö- 'ka "dhü -kpεawo bha 'aa -yö kë.

**'Sëëdhε -blεesü 'ö
1 Zan
-ya bɔ -bhεa
Atanna -dhε -mε
-nu -dhε**

'Sëëdhε ya- bɔ -gen

¹ 'Sëëdhε ya yi- -bɔ ka -dhε 'mε 'ö -tosea -kë -bha -wυ 'ka, yö 'ö gun kö pë "vv pë 'bha 'yaa 'dhö kö yö -zë -yö -dhö bha ɬnë- -wɔn 'gü, Kë "dhü kö 'ka- dɔ. Yi 'ö 'yi 'sëëdhε bɔ sië ka -dhε "dhü bha yi -zë yi kë- -wυ -ma yi "tu 'ka, 'ö yi "yanga ɬple -ya yö, 'ö 'yi- -ga, 'ö yi -kɔ -yö zun- -bha. 'Mε 'ö bha ɬnë 'ö 'mε 'ö Atanna -wυ 'ö ɬsii 'ö 'yaa yén -a -da mε 'gү -a 'ka.

² ɬsii 'ö "dhü bha ɬdhe 'ö -wo "yεa-, yi -zë yi "yanga ɬple -yö kë -kpan -bha, 'wɔn 'ö -wɔn 'gü 'yö 'yi- -dhiang zë ka -dhε bha 'yö bha. Yö 'ö bha ɬnë gun ɬsii 'ö 'yaa yén 'ö gun kwa Dë Atanna "piü 'ö nu ö -d1 -zɔn kwa -dhε -a 'ka.

³ Mε do 'yi- yö 'ö 'yi- -wυ ma bha ɬnë 'yi- -dhiang zë sië kaa -d1 'pö ka -dhε, kë "dhü kö yii- Atanna waa- Gbö Yesu Klisi -nu yi -bha -mleε 'ö- "dung 'dhö dɔ sië bha 'ka -da 'gү 'pö yi "piü.

⁴ 'Wɔn -nu bha yi- 'sëëdhε -bɔ ka -dhε "dhü kö kwa -bha zuëniidadhe "dhiü ɬnë -yö pa.

Atanna -bha -kε -dhεpuudhε 'ka -sü -dhiang 'ö Zan -ya zë

⁵ -Wυ 'yi- ma Yesu Klisi -ta 'yi- pö sië ka -dhε bha -kaa -ga 'ö ya. Yö -mü ɬdhe Atanna bha -yö "puu "slüüslü 'ka ö kewɔn ɬgban 'gü, pö 'aa -ya kewɔn 'bha -bha 'bha -bha.

⁶ -A kë "dhü -sü bha- 'gü, ɬya kë ɬdhe 'kwa- pö ɬdhe kwεng- -nu kwa -kɔ -yö 'ko ɬkwεng "keε kö pö -yö kwa kewɔn -nu -zë -bha -kpεawo, kö ɬsua -në 'kwa- -kë. Kö 'kwaa tean- -zian -ta tongtongdhö.

⁷ "Kεε ɬya kë ɬdhe kwa- -tosea bha pö 'yii kë- -bha ɬdhe -kɔ 'ö- -bha 'dhö- 'ka -a 'dhö, kö kwa -kɔ -yö 'ko ɬkwεng ɬdedewo tean- 'ka. Yö ɬnë ɬya kë "dhü 'pö 'yö- Gbö Yesu Klisi ɬyɔɔn 'ö ɬwεnng kwa -wɔn 'gü bha 'ö kwa- -wɔn yaa ɬgban "pεpe bho kwa -bha.

⁸ ɬYa kë ɬdhe 'kwa- pö kwa -d1 -dhε ɬdhe ɬsɔng 'yaa kwa -bha, kö "kpεnng- ɬnë 'kwa- kë sië kwa -d1 -go. Kö teanwɔn 'yaa kwa "piü.

⁹ "Kεε ɬya kë ɬdhe 'kwa kwa- -wɔn yaa -nu pö Atanna -dhε, kwa -mɔɔ -bha 'kwa kwa -zu gɔn- -dhε ɬdhe -yö -dho kwa- -wɔn yaa -nu bha- -nu -mawɔn 'to, 'ö kwa -zu 'ö kwa -kë "slüüslü -a "yan 'gü. -A -gen -mü ɬdhe pö 'aa -ya -a kewɔn -nu -bha, "εεn 'yaa -wυ ɬple 'pö.

¹⁰ ɬYa kë ɬdhe 'kwa- pö ɬdhe ɬsɔng 'yaa kwa -bha, kö 'kwa Atanna kë ɬsuakëme 'ka, -a -gen -mü ɬdhe yö -zë -ya -pö mε 'bha 'yaa 'dhö kö ɬsɔng 'ya 'dho kë- -bha "keε

'sa ॥ya kë "dhü kö- -wu 'yaa
kwa "tuudhö ॥naa bha.

2

*Yesu Klisi -bha -kë kwa
-mawon pö -me 'ka -sü -dhi-
ang 'ö Zan -ya zë*

¹ N bhang -nu, 'wɔn -nu ya a- -ben -zë 'a- bɔ ka ॥dhe "dhü kö 'ka 'dho 'wɔn yaa ॥në- kë tongtongdhö. -E! Kö me 'bha ॥ya 'wɔn yaa kë 'zü, kö- -me 'dhang bho -sü kë- "dhiü ॥dhe Yesu Klisi 'ö pö 'aa- -bha tongtongdhö bha ॥në kwa -mawon pö -me 'ka kwa Dë Atanna -kuu "dhiü.

² -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klo- -mü ॥dhe yö 'ö bha ॥në Atanna -yö "saa- bho- 'ka kwa -wɔn 'gü, kë "dhü kö 'ö ॥moo- -bha 'ö kwa kewon yaa -nu -mawon 'to. "Kee 'sa -a kë 'ö- wo "dhü bha 'yii- kë kwaa do kwa -dhe. -Ya -kë "dhü "kpungtaame -nu ॥gban "pere ॥në- -nu -bha 'wɔn yaa -wɔn 'gü.

³ ॥Ya kë ॥naa ॥dhe 'kwa Atanna -wu -ya ॥bhlëe 'gü kö 'kwa- 'wɔn dɔ ॥tɔn ॥dhe kwa- -dɔ.

⁴ ॥Ya kë ॥dhe me ॥yaa- pö ॥dhe a- -dɔ, "kee kö -a -me 'yaa -dheio -zë ma- -ta, kö ॥suakëme ॥në bha, kö- -me 'yaa teanwon pö tongtongdhö.

⁵ "Kee 'me 'kö- -wu ma, 'ö- ॥bhlëe -ya, kö Atanna -dho- bha -a -me kë -sü bha- "dhiü -yö pa -sü 'ka "perepedhö. -A -gen -mü ॥dhe -a -kë "dhü -sü bha ॥në 'kwa- 'wɔn dɔ- -bha ॥dhe kweng- -nu kwa -ko -yö 'ko ॥kweng.

⁶ 'Më 'ö- pö ॥dhe 'ö -kplü -sü 'ka Atanna -bha, -a -dheia -bha ॥dhe -a -me -yö -tosea kë ॥dhe -ko 'ö Yesu Klisi -ya kë- 'ka- ॥në- 'dhö.

⁷ N dhoobhaame -nu, 'ya 'dho kë ka 'gü ॥dhe 'tong- -dee 'bha ॥në 'a- dɔ sië, "Kee 'tong- zii do 'ö 'ka- dɔ, 'ö -kë Atanna -wu 'ka- ma ka 'dhang -bho -a "dhiü "töng 'gü -a 'ka bha ॥në 'a ziö sië ka -dhe -a 'gü -deewo.

⁸ "Kee 'sa -yö -tun -dheio -dee ॥në- 'ka "dhü do 'yö 'a- -ben zë sië ka -dhe bha. -A -bha -kë tean- 'ka -sü bha me -ya 'suan- -bho Klisi ॥në- -bha, 'yö me -ya 'suan- 'bha bho 'pö ka -bha. -A 'klo- -mü ॥dhe me ॥yaa- 'wɔn dɔ ॥dhe gbeng ॥ya ziö ॥gban wo, -dhe 'gü ॥dede ॥ya zun "pu -sü -bha.

⁹ Më "vu me 'ö- pö ö -d̄i -dhe ॥dhe ö -tosea "puu 'ö pö 'aa- -bha ॥në- kë sië, "kee kö- dheebhang 'ö bɔ Yesu 'ka 'pö ॥dhe- 'dhö -a -san -tun kë bha kö pö -yö -tun -a -me -bha -tosea -bha.

¹⁰ 'Më 'ö- dheebhang 'ö "dhü bha -dho -ya -kë bha kö yö ॥në- -me -bha -tosea ॥ya kë "puu, -a -gen -mü ॥dhe kö pë "vu pë 'bha 'yaa- -me -bha -tosea 'gü 'zü do kö -yö kë me "wee 'bha -zian -bha 'wɔn yaa kë -sü 'suan- -bho -bha -pë 'ka.

¹¹ "Kee me "vu me 'ö- dheebhang -san -ya -kë, kö- -me -yö -tun ॥dhe 'me 'ö -dhe tii 'gü, 'ö "ta 'sü sië -dhe tii 'gü, 'ö -dhetiidhe ॥yaa- "yènng trö 'ö 'yaa ö dho -zian dɔ ॥në- 'dhö.

¹² N bhang -nu, 'sëëdhë ya-
kë 'a- wo 'a- bɔ ka -dhe bha-
'kloɔ- -mü ɔdhe Atanna ɔya
kaa- 'wɔn yaa -nu -mawɔn
'to Klisi 'saa- 'gü.

¹³ 'Në dë -nu, 'sëëdhë ya-
-bɔ ka -dhe -gen -mü ɔdhe
'mɛ 'ö gun "dhü "kpungtaadhe
'gü bha ka kë- -dɔ. 'Nëglɔɔn
-nu, 'sëëdhë ya- -bɔ ka -dhe
-gen -mü ɔdhe ka -kɔ ɔya ziö
Sɔtraan -gɔ.

¹⁴ 'Në 'sænnë -nu, 'sëëdhë ya-
-bɔ ka -dhe -gen -mü ɔdhe
ka kwa Dë -dɔ. A-
-pö 'sëëdhë ya- bɔ 'a- wo ka
-dhe bha, 'në dë -nu, -a -gen
-mü ɔdhe 'mɛ 'ö gun "dhü
pë ɔgban "pəpə zü bho -yi
'ka bha ka- -dɔ. 'Në wlüüsü
-nu, a- -pö 'sëëdhë ya- -bɔ ka
-dhe 'kloɔ- -mü ɔdhe ka 'gü
-yö "gbu-, Atanna -wu bha-
-bhong -yö ka zuë" "piü, 'yö
ka -kɔ ɔya ziö Sɔtraan -gɔ.

¹⁵ Ka Zuë" 'ya 'dho bho
"kpungtaadhe waa- -tapë
suum 'bha -bha 'bha -bha. Mɛ
'ö "kpungtaadhe -dho -ya -kë
bha kö kwa Dë bha- -dho
'yaa- kë.

¹⁶ -A pö 'a- wo "dhü bha-
'kloɔ- -mü ɔdhe pë "pəpə 'ö
"kpung ɔtaa, 'ö -kë zuë" -bho
pë -bha -sü 'ö kwa zuë" "piü,
"εen 'ö kwa "yan 'gü, "εen
-di -sü 'kpii- -sü 'ö mɛ -bha
-tosea 'gü -a -bha bha, -a 'bha
'yii 'go kwa Dë Atanna "piü
tongtongdhö; -yö -go "kpung
ya ɔnë- ɔtaa.

¹⁷ "Kɛɛ 'sa "kpungtaadhe
waa- 'gü -pë -nu 'wo mɛ zuë"
-bho -bha -pë 'ka bha ziö -pë
-nu -mü, -a -dho ɔya 'mɛ

'ö- kë kö -yö 'to- "dhia "piü
-yö -dho fië- 'gü, "kɛɛ 'mɛ
'ö Atanna -zë -a -dhidhewɔn
-kë, -a -mɛ -dho -tosea kë
-kpεawo -a "piü.

¹⁸ N bhang -nu, -wɔn
ɔgban "dhiü 'to "tüng 'yaa
ɔgbleen 'zü. 'Ka- ma ka "tu
'ka 'nu ɔdhe Klisi 'yao- 'kpii-
-yö nu sië, dɔ 'kwa- wo ɔdeɛ
ya- 'yao- -nu bha ɔwa kë
'gbe. 'Pë 'ö 'kwa- dɔ- -bha
ɔdhe "se "dhiü 'to "tüng ɔya
ɔtëng bha 'yö bha.

¹⁹ 'Mɛ 'wo bha -wo -go
kwa kpö 'gü, "kɛɛ kweng-
-nu kwa zuë" ɔnë 'yaa do,
'wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö 'wo -kan
kwa -bha bha 'yö bha. -A pö
'a- wo "dhü bha- 'kloɔ- -mü
ɔdhe ɔya kë 'nu ɔdhe kwa
zuë" -yö do, kö 'wii 'dho "kan
kwa -bha. "Kɛɛ kë 'ö- wo
"dhü bha -yö -kë "dhü kö mɛ
ɔgban -wa 'wɔn dɔ ɔdhe 'mɛ
'wo bha kwaa- mɛ do -zian
kwa zuë" 'yaa gun do.

²⁰ "Kɛɛ ka -zë, 'Nii- "slüüslü
'ö Klisi -ya bɔ ka -dhe ɔdhe
-kɔ 'wo gun "yɔn zun sië- 'ka
Atanna -bha mɛ -nu ɔgbin-
yi 'bha 'ka -a 'dhö bha 'ka-
ɔscoo. -A -wɔn 'gü, teanwɔn
'ö -gban Klisi -bha bha mɛ
ɔgban ka- -dɔ.

²¹ Kö- -kë ɔdhe 'kaa- dɔ
ɔnë wo 'yö- -wɔn 'gü 'yö 'a
'sëëdhë bɔ ka -dhe 'yaa -mü.
A- -bɔ ka -dhe -a dɔ -zian 'ö
'ka- wo, 'ö -ya mü 'zü 'ö 'ka-
'wɔn -dɔ 'kpakpadhö ɔdhe
ɔsua 'yaa ɔmɔɔ- -bha kö -yö
kaan- teanwɔn 'ka bha ɔnë-
-wɔn 'gü.

²² De "wɛɛ 'bha ɔnë
ɔsuakɛmɛ 'ka, "εen 'ö Klisi
'yao- 'ka kö 'yii kë mɛ "pəpə

'wo- pō ॥dhe Yesu bha Atanna Gbö 'yaa -mü, "eeen 'yaa -mü 'pō 'me Atanna -ya -ya -Yame 'ka -a 'ka bha- -nu 'ka? 'Me 'ö- pō "dhü bha kö yö ॥nē ॥suakëme "eeen Klisi 'yaç- bha- 'ka, -a 'kloç- -mü ॥dhe ॥waa- pō "dhü kö 'wii 'nē yöö do- -wɔn zaç-, kö -wo waa- ö Dë ॥nē- -nu -wɔn ॥zaç bha.

²³ Me "vv me 'ö Atanna Gbö bha- -wɔn ॥zaç, kö waa- Dë Atanna -a -nu -kɔ 'yaa 'ko ॥kweng. Me "vv me 'ö dɔ 'pō me kpö 'gü 'ö- pō Yesu bha Atanna Gbö -mü, kö- -me -kɔ -ya De Atanna ॥kweng.

²⁴ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, ka -zë Atanna -wu 'wo- pō ka -dhe -a zü bho "tüng 'gü bha -yö 'to ka "yaan "tüng ॥gban 'gü. ॥Ya kë "dhü kö ka -kplü -sü 'ka -a Gbö bha waa- ö Dë -a -nu -bha ॥naa bha.

²⁵ "Kee 'sa 'pë 'ö- "plüün bho ka -dhe 'wɔn bha- 'gü yö -mü ॥sii 'ö 'yaa yën ॥nē- 'ka. Yö ॥nē ॥ya kë "dhü 'yö 'ka- ॥sloç.

²⁶ 'Wɔn -nu bha a- -ben -zë 'a- bɔ ka -dhe "dhü 'me 'wo ka bho sië Atanna -bha zian -ta bha ॥nē- -nu -wɔn 'gü.

²⁷ "Kee ka -zë, Klisi ॥ya ö -bha 'Nii- "slüüslü bha- -ya ka 'gü. -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, ka -zë ka -mawɔn 'yaa- -bha kö 'me 'wo bha -wo ka ॥klang kë. -A pō 'a- wo "dhü bha- 'kloç- -mü ॥dhe Atanna -bha 'Nii- bha ॥nē ka ॥klang -kë pë ॥gban "pepe 'ka, "kee 'sa teanwɔn ॥nē 'ö ka ॥draan- bha. -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, 'pë 'ö ka ॥draan- -bha bha -kaa kë, kö 'ka 'to

-kplü -sü 'ka Klisi -bha.

²⁸ N bhang -nu, a- -pō ka -dhe ॥dhe 'ka 'to -kplü -sü 'ka Klisi -bha kë "dhü kö yi 'ö dho nu -dee wo- 'ka kö -a -bha 'yënnng- ॥ya -ya dhang- -bha bha kwa zuë" -yö kë- 'gü -sea, kö 'yiö- 'ya 'dho dɔ kwa -bha ö 'kwa dɔ- 'ka ॥gbleen.

²⁹ Ka- 'wɔn -dɔ 'kpakpadhö ॥dhe Klisi bha pō 'aa- -bha. -Kɔ do bha- 'gü, 'me 'ö 'wɔn 'ö pō 'aa- -bha -a -kë bha, -yö kë ka "yaan ॥dhe kö Atanna -bha 'nē ॥nē bha.

3

-Kɔ 'ö Atanna -bha 'nē 'dhö- 'ka -a -dhiang 'ö Zan -ya zë

¹ Kwa -dhɔ 'ö- "sinma -yö kwa Dë Atanna -kë, 'ö- -wɔn 'gü 'wo kwa -dhe -zianwo -a bhang -nu bha kaa ॥dede -kaa -ga bha. "Kee 'sa kwa- 'ka "dhü tean- ॥dede 'ka. ॥Ya kë ॥dhe "kpungtaame -nu 'wii kwa dɔ- -bha, kö Atanna dɔ 'ö 'wii- wo 'yö -kë.

² N dhɔobhaame -nu, -yö kë ka "yaan ॥dhe 'kwa kë Atanna -bha 'nē 'ka dɔ 'kwa- wo ya- 'gü. 'Pë 'kö 'kwa dho kë- 'ka -dhekpao dhia" 'gü ॥nē 'kwii- dɔ ॥kö 'kpakpadhö -së 'ka, "kee kwa- 'wɔn -zë -dɔ ॥dhe -dhekpaoyi 'ö Klisi -bha 'yënnng- dho -ya 'ka dhang- -bha bha kwa -dho kë ॥dhe -a 'dhö, -a -gen -mü ॥dhe kwa -dho "yan -kpan -bha kö 'ö -kɔ do 'ö- -bha ॥nē 'ö- -bha.

³ Me "vv me 'ö ö -zu gon ॥dhe -kɔ bha- 'dhö, -yö ö -dɔ

-kë "slüüslü -zian ॥në- ॥moo
kë "dhü kö 'ö kë ॥dhe -a 'dhö.

⁴ Me "vv me 'ö ö -go -gban
'wön yaa kë -sü 'gü kö -yö
Atanna -bha 'tong- ॥në- bho
sië bha, -a 'kloo- -mü ॥dhe -a
-bha 'tong- bho -sü bha ॥në
'wön yaa kë -sü 'ka.

⁵ "Kee 'sa ka -zë ka- 'wön
-do 'kpakpadhö ॥dhe Yesu
Klisi 'ö yö -zë 'wön yaa
-tangga -zian 'yaa- -bha bha,
-yö -nu "kpung ॥taa kö 'ö
kwa ॥söng -nu ॥në- bho kwa
-bha.

⁶ -A -wön 'gü, me "vv me
'ö -pö ö -di -dhe ॥dhe weng
wo -ko -yö 'ko ॥kweng, ö -ya
yö ॥në- -bha -ya 'gü, -yö ö
bo ॥në- wo 'wön yaa kë -sü
'ka tongtongdhö, -a -gen -mü
॥dhe 'me 'ö ö -go -gban 'wön
yaa kë -sü 'gü kö 'yii- yö ॥në-
wo "eeen 'zü kö 'yii- do.

⁷ N bhang -nu, me 'bha 'ya
'dho- pö ö ka -tama 'ö ka bho
Atanna -bha zian -ta. 'Me
'ö 'wön -së -kë, kö- me ॥në
pö 'aa- -bha Atanna wëëdhö
॥dhe -ko 'ö Yesu Klisi 'dhö-
'ka -a 'dhö.

⁸ "Kee 'me 'ö 'wön yaa kë
-sü -yö -kë -bha yë 'ka bha
kö Atanna -bha me 'yaa -mü.
Kö Sotraan -bha me ॥në bha.
-A -gen -mü ॥dhe yö ॥në-
-bha yë 'dhö -mü 'wön yaa kë
-sü 'ka. -Ya zü -bho "se kë -yi
'ka. Atanna Gbö -zë -yö -nu
"kpung ॥taa kö -yö Sotraan
॥në- kë -yë -nu 'gü see-.

⁹ Me "vv me 'ö -pö ö -di
-dhe ॥dhe Atanna -bha 'në
-mü ö 'ka, -yö ö bo ॥në-
wo 'wön yaa kë -sü 'ka, -a
-gen -mü ॥dhe kö 'gübüidhe
'ö ॥sii 'ö Atanna -ya -da -a

-me 'gü bha- 'gü bha -ya -me
'gü. ॥Ya kë "dhü -a -me
'yaa ॥moo- -bha kö -yö 'wön
yaa kë -kpawo -yö 'dho- 'ka,
-a -gen -mü ॥dhe kö Atanna
॥në- Dë 'ka.

¹⁰ Atanna -bha 'në -nu waa
Sotraan bhang -nu -a -nu
-bho 'ko "piü -dhe ॥në bha.
Me "vv me 'ö 'yaa ö -go -gban
'wön -së -zë kë -sü 'gü 'ö
'wön yaa ॥në- -kë, "eeen 'ö-
dheebhang -dhö 'yaa- kë, kö
Atanna -bha me 'yaa kë "dhü.

¹¹ -A pö 'a- wo "dhü bha-
'kloo- -mü ॥dhe -wu 'wo -pö
ka -dhe -a zü bho -yi 'ka 'ka-
ma bha yö -mü ॥dhe -a -dhe
-bha ॥dhe kwa -dhö -yö kwa
'ko kë,

¹² kö 'kwa 'dho kë ॥dhe
(kwa "bhëma Adan gbö)
Kaen 'ö gun Sotraan -bha me
'ka 'ö ö 'zlaa- zë yi 'bha 'ka
bha- 'dhö. -A 'zlaa- zë 'ö-
wo bha- -gen ॥në gun -më
'ka? -A -gen ॥në gun ॥dhe yö
-zë këwön 'yaa gun -së, 'yö-
'zlaa- -zë pö 'aa gun- këwön
'bha -bha.

¹³ N dheebhang -nu, ॥ya kë
॥dhe ka -san ॥ya 'me 'waa
'dhang bho Yesu "dhiü -a -nu
kë, -a 'wön 'ya 'dho ka 'kön.

¹⁴ -Kö 'ö 'kwa ॥moo- -bha
'kwa- do 'kpakpadhö ॥dhe
'kwa dha 'güseedhe -go,
'kwa ॥sii 'ö Atanna "piü bha-
॥sloö yö -mü kwa dheeb-
hang -nu -dhö 'ö kwa -kë
bha ॥në- 'ka. "Kee 'me 'ö-
dheebhang -dhö 'yaa- kë kö-
-me -zë -yö -tun 'güseedhe
bha- 'gü ॥naa bha.

¹⁵ Me "vv me 'ö -dheeb-
hang -san -ya -kë, kö

mezëme -mü. "Kee 'sa ka-'wɔn -dɔ d̄he mezëme -zë ɔsii 'ö 'yaa yēn 'ö Atanna -ya -da kwa 'gü bha 'yaa- bha 'gü tongtongdhö.

¹⁶ ɔYa 'go yō -zë 'gü, 'pē 'wo- -dhe -dho bha- dɔ 'kwa- wo bha, kwa- -dɔ Yesu Klisi -bha -tosea nu 'ö- wo kwa -wɔn 'gü bha ɔnē- -bha. -A -kē "dhö -sü bha- 'gü, -a -dheə -bha ɔdhe kwa -dī 'pō 'kwa kwa -dī nu kwa dheeblehang -nu -wɔn 'gü.

¹⁷ ɔYa kē ɔdhe 'mε 'ka bha 'mε 'ö ɔnaç 'dhö- -gɔ ɔya ö dheeblehang yō kö- -bha -wɔn -yō pē 'bha -bha, ɔya ö ɔtaa zun ö dheeblehang bha- -go 'yii- -ta 'kun, kö Atanna -dho -bha -a kē -dhe ɔnē 'mε?

¹⁸ ɔDhe 'ö "dhö n bhang -nu, mε -dho 'ya 'dho kwa kē kwa "dhi "eeen kwa 'nεe- "dhiö "weewee, "kee -ka -kwa -zɔn kwa kewɔn -nu -bha ɔdhe mε -dho -bha kwa kē -sü bha tean- ɔdede -mü.

¹⁹ Yō ɔnē ɔya kē "dhö 'yō 'kwa dho- dɔ- -bha ɔdhe kwa tean- -zian ɔdede -ta, 'yō kwa -zu 'dhö -kē -gban -sü 'ka Atanna wéedhö.

²⁰ -A pō 'a- wo "dhö bha- 'klo- -mü ɔdhe ɔya kē ɔdhe kwa -dī zuëga -zë ɔya kwa zë za 'ka, 'yō Atanna -zë ɔwε "kee kö yō -zë -yō 'kpii- kwa zuëga -zë -ta 'ö -ya mü 'zü 'ö 'wɔn ɔgban dɔ?

²¹ -A kē "dhö -sü bha- 'gü n -sēmε -nu, ɔya kē ɔdhe kwa zuëga -zë 'yii kwa zë za 'ka kö kwa -bha -yō -sē, kö "sika 'bha 'yaa kwa 'gü Atanna wéedhö.

²² ɔYa kē "dhö, pē "vū pē 'ö 'kwa- -wɔn pō- -dhe kwa- -sloɔ -a "dhiö, -a -gen -mü ɔdhe kö kwa -dho -ma -a -gɔ 'ö 'kwa- dhoobhaawɔn -kē.

²³ "Kee 'sa -dho 'ö- dɔ kwa -ta yō -mü ɔdhe kö 'kwa 'dhang bho ö Gbō Yesu Klisi -wɔn "dhiö, kö ɔya 'go mü kö kwa -dho -yō kwa 'ko kē ɔdhe -kɔ 'ö- pō- 'ka kwa -dhe -a 'dhö.

²⁴ 'Mε 'ö -dho ma Atanna -ta kö- -mε -kɔ -ya ɔkweng, kö Atanna -kɔ -ya -mε ɔkweng 'pō. "Kee 'sa -a -bha 'Nii- 'ö- -ya kwa 'gü bha ɔnē 'kwa- do- -bha ɔdhe yōö ɔdede -yō kwa 'gü.

4

Atanna -bha 'Nii- 'dhö 'mε 'ö- 'gü -a dɔ -kɔ -dhiang Zan -ya zë

¹ N "taɔngdē -nu, 'ka 'dho 'to 'ö ka 'dhang bho 'mε 'wo dhiang zë Atanna -bha 'Nii- 'to 'gü bha- ɔgban "dhiö, "kee -kaa -nu 'gü dan kö- -bha 'Nii- 'dhö- -nu 'gü ɔdede wo tean- 'ka 'ka- -dhe yō. -A -gen -mü ɔdhe -a -wū "dhiö -loo ɔflü 'ka -mε -nu 'gbe ɔdede ɔwa -da "kpung ɔtaa dɔ 'kwa- wo ya- 'gü.

² Mε "vū mε 'ö 'dhang bho- "dhiö ɔdhe Yesu Klisi bha -yō -bho mebhuidhe kwi 'gü ɔdede tean- 'ka, 'ö dɔ mε kpö 'gü 'ö- -dhiang zë bha kö Atanna -bha 'Nii- -ya -mε 'gü.

³ "Kee mε "vū mε 'ö 'yaa 'dhang bho 'wɔn bha- "dhiö, 'ö 'yaa ɔmoo- -bha kö -ya -dhiang zë mε kpö 'gü, kö 'Nii- 'ö- -mε 'gü bha 'yii 'go

Atanna "piü. Kö -yö -go Klisi 'yaç- 'ö 'ka- ma ɬdhe -a nu -wɔn -dhö "kpung ɬtaa bha ɬnë- "piü, 'sa ɬya nu 'nu.

⁴ "Kεε ka -zë, n bhang -nu, ka Atanna ɬnë- -bha 'ka, ka -ko ɬya ziö 'nu -a -wø "dhiü -loo ɬflü 'ka -me -nu bha -nu -go. -A 'kloç- -mü ɬdhe 'Nii- 'dhe 'ö ka -zë ka 'gü bha, faan -ya -bha 'ö -ziö 'ka -a 'dhe 'ö 'me 'waa Atanna dɔ- -nu 'gü bha- -ta.

⁵ 'Mε 'wo "dhiü bha 'mε 'waa Atanna dɔ -wo wo "tu -to wo -zë -a -nu -wø -bha. -A -gen -mü ɬdhe ɬzinng 'yaa weng- -nu -a -nu ɬzinng 'gü, -wo dhiang -zë ɬdhe -ko 'ö woo -dı 'pö 'wo -zë -ka ɬnë- 'dhö. -A -nu "tu -to -a -nu -wø -bha -gen ɬnë bha.

⁶ "Kεε kwa -zë kwa Atanna ɬnë- -bha 'ka. 'Mε 'ö- dɔ 'yö 'ö "tu 'to kwa -wø -bha, 'mε 'yaa- -bha 'në 'ka 'yaa ö "tu 'to kwa -wø -bha. 'Nii- 'ö go Atanna "piü 'ö teanwɔn pö 'Nii- 'ka bha, ɬzinng 'ö waa- 'nii- 'ö "kpēnnng- -kë me -go bha- -nu ɬzinng 'gü kwa- -dɔ -ko bha ɬnë- 'gü.

⁷ ɬDhe 'ö "dhiü, n "taɔngdë -nu, kwa -dhö -yö kwa 'ko kë. -A -gen -mü ɬdhe -dhö bha -yö -go Atanna ɬnë- "piü. Mε "vu me 'ö me "bhu- -dhö -ya -kë kö Atanna -bha 'në -mü, kö -yö Atanna -dɔ.

⁸ "Kεε 'mε 'ö me 'bha -dhö 'yaa- -kë bha kö 'yaa Atanna dɔ ɬnë- wo. -A -gen -mü ɬdhe waa- pö -dhö, kö -wo -wi Atanna ɬnë- 'ka.

⁹ Kwa -dhö -bha Atanna kë -sü bha- -zɔn -ko 'ö- -zɔn 'ka kwa -dhe yö -mü ɬdhe

-a -bha 'në ga doseng 'ö -go bha 'yö- sü 'yö- bɔ kwa -dhö "kpung ɬtaa, kë "dhiü kö 'kwa ɬsii 'ö- "dhiütodhe 'yaa 'dhö bha- ɬsloç -a 'saa- 'gü.

¹⁰ 'Yii kë ɬdhe yö ɬnë- -dhö -yö kwa -kë -bleesü. -Abin! Yö ɬnë kwa -zë kwa -dhö -ya -kë, 'yö- -wɔn 'gü 'yö ö Gbö bɔ ɬdhe "saa- pë 'dhö kë "dhiü kö 'ö kwa- 'wɔn yaa -nu -mawɔn 'to -a 'saa- 'gü. -Ko 'ö kwa -dhö -ya -kë 'ka 'yö bha.

¹¹ N dheebhang -nu, kwa -dhö ɬya Atanna kë ɬdhe -kɔ bha- 'dhö, -a -dheea -bha ɬdhe kwa -dhö -yö kwa 'ko kë 'pö.

¹² Mε 'bha 'yii Atanna yö do. ɬYa kë ɬdhe kwa -dhö ɬnë ɬya kwa 'ko kë kö 'kwa- -zɔn ɬdhe -yö kwa 'gü, ɬdhe -a -dhö 'ö kwa -kë bha 'due- 'yaa- -bha.

¹³ -A 'wɔn -yö kwa "yaan ɬdhe -a -kɔ -yö kwa ɬkweng, kwa- -dı 'pö kwa -kɔ -ya ɬkweng. 'Pë 'ö kwa -kɔ -da 'koo "dhiü bha yö -mü -a -bha 'Nii- 'ö -ya kwa 'gü bha ɬnë- 'ka.

¹⁴ Yi -zë yi "yan -yö kë- -dhe -yö. Yö ɬnë- -wɔn 'gü 'yö 'yi- pö ɬdhe kwa Dë Atanna ɬya ö Gbö bɔ "kpung ɬtaa kö -yö kë kwa Dhamε 'ka.

¹⁵ 'Mε 'ö- -dhiang zë "dhees -ta ɬdhe Yesu bha Atanna Gbö -mü tean- ɬdede 'ka, kö Atanna -kɔ -ya -me ɬkweng, kö- -me -dı 'pö- -kɔ -yö Atanna ɬkweng.

¹⁶ Kwa -zë -dhö 'ö- -kë kwa 'ka bha kwa- -dɔ, 'ö 'kwa 'dhang bho- "dhiü.

Atanna bha ॥në -dho kpu 'ka, -a -wɔn 'gü me "vv me 'ö -dho 'dhö- 'gü, kö- -me -ko -ya ॥kweng, kö yöö -dī 'pö- -ko -ya -me ॥kweng.

¹⁷ -Ko do 'ö -dho kpu 'ka- -bha bha ॥në 'kwa dho kë- 'ka 'pö "kpung ॥taa, 'pë 'ö dho- -zɔn ॥dhe -a -dho 'ö kwa 'gü bha 'due- 'yaa- -bha 'yö bha. ॥Ya kë "dhü 'yö "suü 'yaa kë kwa 'gü -a -bha za bha- dɔ -yi 'ka.

¹⁸ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloɔ- -mü ॥dhe -dho ॥ya kë me 'gü "suü 'yaa me kë, dhaɔmekë ॥dede -zë -yö "suü bho ॥në- wo me 'gü. -A -gen -mü ॥dhe me "suü -gen -mü ॥dhe kö woo 'wɔn wɔ me -ta. -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, "suü ॥ya kë me 'ö- 'gü kö -dho 'ö- me 'gü bha- "dhiü ॥në 'yaa pa -sü 'ka.

¹⁹ Kwa -zë -a -dho 'ö kwa -kë bha- 'kloɔ- -mü ॥dhe yö ॥në kwa -dho -ya -kë -bleesü.

²⁰ ॥Ya kë "dhü, me "vv me 'ö- pö ॥dhe Atanna -dho -yö ö -kë, "keε kö- dheebhang -zë -san -ya -kë, kö 'me bha ॥suakëme -mü; -a -gen -mü ॥dhe i dheebhang kö i "yan 'dhö- -bha yö -zë -dho 'yii i kë, Atanna 'kö 'bhaa- yö -a -dho -dho i kë -kɔ -kë ॥dhe?

²¹ "Keε 'sa -yö -dhio do 'bha -dɔ kwa -ta 'ö- pö: «Me "vv me 'ö Atanna -dho -ya -kë, -a -dheea -bha 'pö ॥dhe -a dheebhang -dho -ya kë.»

5

-Gblü -dhi kwa -gɔ kö kwa -kɔ -yö ziö "kpungtaadhe -gɔ -kɔ -dhiang 'ö Zan -ya zë

¹ A- -pö ka -dhe ॥dhe me "vv me 'ö 'dhang bho- "dhiü ॥dhe Yesu bha 'me 'ö Atanna -ya -ya kwa Dhamë 'ka 'yö bha, kö Atanna -bha 'në -mü -a -me 'ka. "Keε 'sa me "vv me 'ö Atanna 'ö kwa Dë 'ka bha- -dho -ya -kë, kö- bhang -nu 'wo kwa dheebhang -nu 'ka bha- -nu -dho -ya -me -kë 'pö.

² 'Pë 'kwa- dɔ- -bha ॥dhe Atanna -bha 'në -nu bha- -nu -dho -yö kwa -kë bha yö -mü ॥dhe kö Atanna -dho -yö kwa kë sië, kö kwa kwa "tu 'to sië -dhio 'ö- dɔ kwa -ta bha- -bha 'ö 'kwa- 'gü -wɔn -kë.

³ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloɔ- -mü ॥dhe Atanna -dho -bha me kë -ko "wɛɛ 'bha 'yaa 'dhö kö 'yii kë -dhio -ma -a -ta -sü -zë 'ka. "Keε 'sa -dhio -nu 'ö- dɔ kwa -ta bha kö -yö kë ॥dhe -a 'bha -yö "gbu- 'yaa -mü.

⁴ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloɔ- -mü ॥dhe me "vv me 'ö Atanna -bha 'në 'ka, kö- -me -kɔ ॥ya ziö "kpungtaapë -nu -go. 'Sa kwa -bha -zu -yö Atanna -dhe -sü bha ॥në kwa -bha "kplëedhe 'ö kwa -go bha- ga 'ka.

⁵ -A -wɔn 'gü, 'me "vv me 'ö 'dhang bho- "dhiü ॥dhe Yesu bha Atanna Gbö -mü, kö- -me ॥në- -kɔ ॥ya ziö "kpungtaadhe -go.

⁶ Yesu Klisi bha ॥në nu ö -bha -bɔ ö 'ka -zu bho -sü 'ö "yi 'ka bha waa- ga 'ö- wo 'ö- ॥yɔɔn -yö ॥wenng bha- 'ka. Nu 'ö- wo "dhü bha 'yii nu "yi bha yöö do- 'ka. -Yö -nu "yi bha waa- ö ॥yɔɔn bha ॥në- 'ka. "Keε 'sa Atanna

-bha 'Nii- 'ö kwa 'gü bha ॥në- "seedhe -kë ॥dhe 'wɔn bha 'yaa ॥sua 'ka, -a -gen -mü ॥dhe 'Nii- bha ॥në teanwɔn kpu 'ka.

⁷ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔ- -mü ॥dhe pë -yaaga ॥në 'wo "seedhe bha- -kë.

⁸ 'Nii- bha- 'dhö, "yi bha- 'dhö, -a ॥yɔɔn bha- 'dhö, "keε 'sa pë -yaaga bha- -nu ॥gban -wø -ya 'gü do ॥dhe Yesu bha Atanna Gbö -mü.

⁹ ॥Ya kë "dhü "sanni kwa 'dhang bho me 'bhui- -nu bha "seedhe 'wo- -kë -nu wo 'wɔn -nu 'gü bha- "dhiü bha -oo, 'yö Atanna -zë ॥wε? "Kεε 'sa kö "seedhe 'ö- -kë ö Gbö bha- -bha 'yö bha!

¹⁰ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, 'me 'ö 'dhang bho Atanna Gbö bha- "dhiü kö "seedhe bha -ya -me 'gü. "Kεε 'me 'ö 'yaa 'dhang bho- "dhiü kö- -me ॥yaa- kë ॥suakëme 'ka ॥naa bha, -a -gen -mü ॥dhe kö 'yii 'dhang bho "seedhe 'ö Atanna -ya -kë ö Gbö -bha bha- "dhiü.

¹¹ 'Sa "seedhe 'ö "dhü bha 'yö -mü ॥dhe Atanna ॥ya ॥sii 'ö- "dhiütodhe 'yaa 'dhö -a nu kwa -dhe, ॥dhe -a ॥sii bha -yö -slɔ- -a Gbö bha ॥në- 'saa- 'gü.

¹² ॥Dhe me 'ö Atanna Gbö bha 'ö- -gɔ, kö ॥sii bha -ya -me 'gü, "keε 'me 'kö Atanna Gbö bha 'yaa- -gɔ, kö ॥sii bha 'yaa- -me 'gü.

¹³ 'Wɔn -nu bha a- -ben -zë 'a- bɔ ka -dhe "dhü kë "dhü kö me "pεpε 'ka 'dhang bho Atanna Gbö bha- "dhiü bha 'ka- 'wɔn ॥në- dɔ ॥dhe 'ka ॥sii bha- ॥slɔo.

¹⁴ -A -wɔn 'gü, kwa 'dhang bho -sü -ya "dhiü 'kpakpadhö ॥dhe 'pë 'ö- -wɔn 'dhö ga -sü 'ka -a 'gü 'kwa- -gbadhe -go, -yö -dho ö "tu 'to kwa -wø -bha. 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö "sika 'bha 'yaa kwa 'gü bha 'yö bha.

¹⁵ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, kwa 'dhang bho -sü -ya "dhiü 'pö 'kpakpadhö ॥dhe pë suu "wø suu 'ö 'kwa- -gbadhe -go kö -yö kwa -gɔ.

¹⁶ ॥Ya kë ॥dhe 'me 'ka bha me 'bha ॥ya ö "tεado yö kö -yö 'wɔn yaa 'ö 'yaa megɔtɔgüwɔn -zë 'ka -a kë sië, -a -me -yö bheα" Atanna -dhe 'ö "tεado bha- -wɔn 'gü, -yö -dho -a -wε -ga 'ö- -mawɔn to, 'ö- gba ॥sii 'ka. "Kεε a- -pö ka -dhe ॥dhe -yö -dho -a kë "dhü 'me 'ö 'wɔn yaa 'ö 'yaa megɔtɔgüwɔn 'ka tongtongdhö -a -kë ॥në- -dhe. -A -gen -mü ॥dhe 'wɔn yaa bha- 'bha -yö mü 'ö ॥bεdhe 'yaa 'dhö. 'Mii "wι yö -zë 'ka.

¹⁷ 'Wɔn "pεpε 'kö 'yaa Atanna -zv 'kun -a ॥gban ॥në 'wɔn yaa 'ka, "keε -a 'bha -nu -wo mü 'ö 'waa megɔtɔgüwɔn 'ka.

¹⁸ -A 'wɔn- kwa "yaan ॥dhe 'me 'kö Atanna -bha 'në 'ka 'yaa ö -gɔ -gban 'wɔn yaa -zë kë -sü 'gü 'yaa 'dho- 'ka, -a -gen -mü ॥dhe -a Gbö bha -ya -maa kë. 'Sa ॥ya kë "dhü Sotraan -kɔ 'yaa ॥mɔɔ- -me -bha.

¹⁹ Kwa- 'wɔn -dɔ 'pö ॥dhe kwa Atanna ॥në -bha 'në 'ka, ॥dhe "kpungtaadhe -todhüsü ॥gban -yö Sotraan ॥në- -bha -gɔ 'gü.

²⁰ Kwa- 'wɔn -dɔ 'zü ɔdhε
 Atanna Gbö ɔya nu, ɔdhε
 'ö nu 'ö- wo bha ɔya kwa
 gba "yaaki 'ka, kë "dhü kö
 'kwa Atanna 'dhe 'ö- ɔdede
 'ka -a dɔ, kö 'kwa- ɔflee -sü
 dɔ. 'Sa -a Atanna ɔdede 'ö
 "dhü bha ɔnë 'kwa- -bha 'ka
 -a Gbö Yesu Klisi 'saa- 'gü.
 Yö 'ö bha ɔnë Atanna ɔdede
 'ka, yöö do bha 'zü ɔnë ɔsii
 'ö- "dhiötodhe 'yaa 'dhö -a
 -gengodhe 'ka.

²¹ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü,
 n bhang -nu, -ka ka -dɪ 'kun
 pë -nu 'wo ɔmɔɔ- -bha 'wo-
 -dhɔkë Atanna "gblü 'gü bha-
 -nu -go.

2 Zan

-bha 'séedhε ॥plε -naa 'ö- -kë

¹ Mang Zan -me 'a -kë Atanna -bha 'kɔdhigüme -nu "dhiüziowomε -nu bha- me zii do 'ka bha ma ॥në 'a 'séedhε ya- bɔ, bhii dhebhö 'ö Atanna -yö i -ya bha kaa-i bhang -nu ka -dhe ka -dho -bha. Ka -dho ॥dede ॥në n -kë. 'Sa kö -yö kë ॥dhe ka -dho -yö mang do ॥në n -kë "dhü 'yaa -mü. Me "pepe 'wo teanwɔn dɔ bha ka -dho -ya -nu ॥gban -kë ॥dhe n 'dho.

² -A 'klɔɔ- -mü ॥dhe teanwɔn bha -yö kwa 'gü, -yö -dho 'to kwa "piü -kpeawo.

³ Kö kwa Dë Atanna waa-ö Gbö Yesu Klisi 'ö 'dho kwa -wëë -ya -nu kë, kö -wo -gasite kë kwa -dhe, kö kwa zuë" -yö 'waanu, "keε kö -yö kë kwa -dhe "dhü teanwɔn 'ö bha waa- -dho -a -nu 'gü bha 'aa -yö kë!

⁴ ॥Dhe 'a- 'wɔn dɔ ॥dhe i bhang -nu bha- me 'bha -nu -wo "ta 'sü sië teanwɔn "gbluvu -ta ॥dhe -kɔ 'ö kwa Dë Atanna -ya -dho dɔ- 'ka kwa -ta -a 'dho, -a "dhia- kë -ma n 'gü ॥dedewo.

⁵ 'Séedhε ya- bɔ 'a- wo sië i -dhe bha- 'klɔɔ- -mü ॥dhe kö kwa -dho -yö kwa 'ko kë. Kwa -dho -bha kwa 'ko kë -sü bha 'yii kë -dho -dee 'ka kö 'a- dɔ i -ta. -Dho do 'wo dɔ kwa -ta 'wɔn ya- zü bho "tüng 'gü bha yö -mü.

⁶ -Dho 'ö "dhü bha- kë -kɔ -mü ॥dhe kö 'kwa -dho 'ö Atanna -ya dɔ kwa -ta bha- -ya ॥bhlëë 'gü, kö 'kwa- 'gü -ta 'sü. -Dho 'ö 'ka dho- 'gü -ta 'sü ॥dhe -kɔ 'wo ka ॥klang -kë 'ka -a zü bho -yi 'ka -a 'dho "dhü bha 'yö -mü ॥dhe kö ka -dho ॥në -yö ka 'ko kë.

⁷ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü ॥dhe ॥suakëmε -nu ॥wa kë 'gbe ॥deε "kpung ॥taa. 'Me 'wo "dhü bha ॥në 'waa 'dhang bho- "dhiü ॥dhe Yesu Klisi bha -yö kë -kë me "bhii- 'ka 'ö 'wo- -dhiang -nu ॥gban zë bha. 'Me 'ö "dhü bha kö me -bho Atanna -bha ziantame, "eeen Klisi 'yaç- 'wo -wi 'ka bha 'yö bha.

⁸ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, -ka ka -dù 'kun -së kö yë 'ka- -kë bha 'ka 'dho- kë "wëewëe, "keε kö- ॥troon 'ö ॥moo- -bha ॥në 'ka- ॥slɔɔ.

⁹ Me "vv me 'ö 'yii 'to 'wɔn -nu 'ö Klisi -yö kwa ॥klang -kë 'ka bha- "gbluvu -ta 'ö 'ö -bha dɔ- "dhiü, kö Atanna 'yaa- -me zuë" 'gü tongtongdhö. "Keε 'me 'ö to- "gbluvu bha- -ta, kö Atanna waa- ö Gbö -wa -me -go.

¹⁰ Me "vv me 'ö nu Atanna -dho kë -kɔ "wëe bha -dhiang zë ka -dhe kö 'yii kë Klisi -bha 'wo ka ॥draan- -bha bha- 'ka, 'ka 'dho- -me ॥tua -zian bho kö yöö 'to- ॥yëë bho -sü ॥në- bha.

¹¹ -A -gen -mü ॥dhe 'me 'ö- -me ॥tua bho kö ॥ya -da -a këwɔn yaya -nu bha- 'gü ॥naa bha.

¹² Dhiang 'gbe -yö n -go kö 'a- zë 'nu ka -dhe 'séedhε

ya- 'gü, "keεε 'mii 'dho- Ɂgban
 -beŋ zë. -A -gen -mü Ɂdhε
 -yö n "piü Ɂdhe mang Ɂdede
 Ɂnë 'a "ta kö 'a zun ka -dhε
 'gü kö 'a- zë ka -dhε, kë "dhö
 kö kwa -bha Ɂniidadhe bha-
 "dhiü -yö pa.

¹³ ɁYa 'go yö -zë 'gü,
 i dheebhang -dhebhɔ 'ö
 Atanna Ɂyaa- 'sü 'pö ö -bha
 'ka bha- bhang -nu Ɂwa ka
 Ɂtua bho 'gbε.

3 Zan -bha 'séédhε -yaaga -naa 'ö- -kë

¹ Mang Zan -me 'a -kë Atanna -bha 'kodhigümε -nu "dhiüziowomε bha- me zii do 'ka bha ma nē 'a 'séédhε ya- bō bhii Gausö -me i -dhe; -a -gen -mü dhe i -wōn -yō n -go "gbu- i -dho 'ö n -kë dedewo bha- -wōn 'gū.

² N -sême, 'wōn 'ö 'ma 'yaanu 'a- -dhe Atanna -go kö -ya kë i -dhe yō -mü dhe kö 'wōn gban -wōn gban -yō dhi i -go, kö -kō 'ö i 'nii- 'dhö 'ka "klüüklü 'ka Atanna -bha zian -ta bha, kö i -dhü dede -bha -yō kë "dhü 'pō.

³ Kwa dheebhang 'bha -nu 'wo go ka -dhe 'gū, nu 'wo -wo kö -wa pō yi -dhe dhe i -kplü -sü 'ka teanwōn 'ö go Atanna "piü bha- -bha dhe -kō 'ö- -dhe 'dhö- -bha dhe -yō kë- 'ka- 'dhö bha- "dhia -yō kë -ma n 'gū dedewo.

⁴ 'Wōn 'bha -wōn 'bha din 'yaa dhi n 'gū kö -yō ziö- 'ka -a ma -sü 'ö dhe me 'wo 'dhang bho Yesu -wōn "dhiü n -wu "dhiü bha- -nu gban -wo tean- -zian -ta bha- -ta.

⁵ N -sême, 'wōn -së -nu 'i- -kë 'me 'wo 'dhang bho Yesu "dhiü 'ö 'ka -dhe do 'gū bha- -nu -dhe, 'ö 'i- -kë "dhü 'me 'wo -dheng 'ka -a -nu -dhe 'pō bha 'wōn -së dede nē 'i- -bha bha.

⁶ Me 'dhe 'wo -dheng 'ka 'i- -kë -nu -dhe "dhü bha nē 'wo nu 'wo -dhö 'ö i 'gū bha- -gen do n -dhe Atanna -bha

'kodhigümε -nu 'wo -dhe ya- 'gū- -nu -kuu "dhiü. Dhe 'ö "dhü, -bhö do "gbu- kö- -nu -ta 'kun -kō 'ö 'bha- 'kun- 'ka 'ö dho dhi Atanna -dhe bha kö 'i- 'kun- 'ka kö ('pē 'ö- -nu -mawōn dho zun- -bha 'i- -nu -nu -dhe) kö -wo 'dho woo- "ta bha- -kpεa 'ka "dhiü.

⁷ -A 'klo- -mü dhe "ta 'wo- 'kpε sië bha Yesu Klisi -bha "ta -mü. 'Wōn 'ö- -wōn 'gū 'yō 'waa 'me 'waa 'dhang bho Yesu -wōn "dhiü -a -nu kweng -pē 'sü bha 'yō bha.

⁸ -A -kë "dhü -sü bha- 'gū, 'me 'kwa Yesu Klisi -bha me 'ka bha- -dhe -bha dhe 'kwa 'me 'wo "dhü bha- -nu -kwε bun, kö -yō kë 'pō kwa -bha -kō -da yē 'wo- kë sië teanwōn "gbluv "piü bha- 'gū -kō 'ka.

⁹ A 'séédhε "kplü 'nē 'bha kë -sü 'ka 'a- bō Atanna -bha 'kodhigümε -nu wo i "piü mü bha- -nu -dhe, "kεε Diotrefö 'ö -dī -kë -a -nu -gome 'ka -dhö -ya -kë bha 'yii "wi- -bha kö -wu 'a- pō- -nu -dhe bha -ya "dhiü loo- -nu -bha.

¹⁰ -A -wōn 'gū, 'ma nu yi 'ö- 'ka 'kaa dlo mü, a -dho 'wōn yaa "pepe 'ö- kë sië bha gban pō, 'ö 'a kwa 'tō -nu 'özé sië waa- sua -nu 'ö- -ya sië kwa -bha bha -gban -gen do. -Yō -to -zian wo- 'dhe 'kö bha- -bha kö 'yaa "gbu- 'gbe, "kεε yöö do bha 'yaa ö -kō -ya kwa dheebhang -nu -dheng -bha, "kεε 'sa yöö do bha 'yaa "wi- -bha kö me "wεε 'bha -zian -yō ö -kō -ya -a -nu -dheng -bha, 'yō- -kë "dhü -sü -dho ya kë 'me -zian 'ö- -bha 'yō- bho Atanna -bha 'kodhigümε -nu kpö 'gū.

¹¹ N "taɔngdë Gausö,
 'bha 'dho i "ta -kɔ 'sü
 'wɔnyaakéme -nu -bha -bha.
 -Bhö i -bha 'sü 'wɔnsékéme
 -nu ɔnë- -nu -bha -bha;
 -a -gen -mü ɔdhε 'mε 'ö-
 këwɔn 'dhö -së bha kö yö
 ɔnë Atanna -bha mε 'ka, "kεε
 'mε 'kö- këwɔn 'yaa -së, kö
 'yaa Atanna dɔ.

¹² Mε ɔgban "pεpε -wo
 Demetrisö bha- 'tɔ -së ɔnë-
 pö. 'Sa mε -ya -dhε -yö -a "ta
 -kɔ -bha. Mang ɔdede -zian
 a- 'tɔ -së -pö. 'Sa i- 'wɔn dɔ
 'kpakpadhö ɔdhε 'wɔn 'dhε
 'kö 'a- "sεedhε kë sië bha kö
 'yaa ɔsua ɔnë- 'ka.

¹³ 'Wɔn 'gbe ɔdede -yö n
 -zu "piü 'ö- -pö i -dhε -dhö
 'dhö n -bha. "Kεε 'yaa n "piü
 ɔdhε 'a- ɔgban kë 'sεedhε 'ka
 kö 'a- bɔ i -dhε.

¹⁴ -Yö n "piü ɔdhε mang
 ɔdede ɔnë 'a "ta kö 'a nu 'a
 -wo i -yεa ɔbhaa kö -yö kë
 "dhidhö -dhiang 'ka.

¹⁵ Kö zuëwaanusü -yö kë i
 -gɔ bha 'aa -yö kë!

I "taɔngdë -nu "pεpε 'wo
 -dhε ya- 'gü ɔwa i ɔtua bho
 'gbe. N "taɔngdë -nu 'wo
 mü bha 'ma- -nu ɔgban 'sü
 'do 'do 'ma- -nu ɔtua bho 'pö
 'gbe!

Zudë -bha 'sëëdhæ 'ö- -kë

¹ Mang Zudë -me 'a -kë yë -kë Yesu Klisi -dhe -me 'ka, 'ö 'a -kë Zakö 'zlaa- 'ka bha ma ɻnë 'a 'sëëdhæ ya- bø me "pepe 'ö ka -dho -yö kwa Dë Atanna -kë, 'ö ka -dhe kö 'ka kë ö -bha me 'ka, 'ö ka -maa kë sië Yesu Klisi -dhe bha ka -dhe.

² KÖ- -bha me -wëëga -sü bha waa- -bha zuëyagblüü-, waa- -bha -dho bha -ya 'bha -da 'gü ka -dhe -kpæawo bha 'aa -yö kë!

³⁻⁴ N "taɔngdë -nu, -yö gun n "piü 'nu ɻdhe 'a n 'gü dɔ "gbu- kö 'wøn 'ö -gban kwa dha 'ö Yesu Klisi -ya wo bha- -bha bha 'a 'sëëdhæ bø ka -dhe yö ɻnë- -wøn 'gü. "Kee 'yö 'wøn 'dhe 'ö -gban "gblüyaame -nu 'ö 'waa "suü Atanna -gɔ 'ö ɻwa -da kwa kpö 'gü bha- -nu -wøn -bha bha 'ö dɔ n -gɔ 'ya- 'ö -ziö -a 'dhe 'kö bha- -ta. Kë "dhü kö 'a ka faan dɔ 'ko -zë 'me 'wo bha- -nu 'ka -sü -bha 'dhang -bho Yesu "dhiü -sü 'ö "dhü doseng 'ö 'yaa ɻple, 'ö Atanna -ya nu 'me 'wo bø ö 'ka -a -nu -dhe bha- -wøn 'gü. -A -gen -mü ɻdhe 'me 'wo bha -wo -da -sü 'ka kwa kpö 'gü 'ö 'kaa- 'wøn dɔ. 'Me 'wo bha -gasite 'ö kwa Dë Atanna -ya -kë kwa -dhe bha- -wøn bha ɻnë wo -zë 'wo- sü 'yö 'wo- -kë 'wøn "bhluubhlu kë- 'ka -wø 'ka, 'yö 'waa 'dhang bho kwa Dëme Yesu Klisi 'ö "dhü doseng, 'ö kwa -gome

'ka bha- "dhiü. "Kee -a 'wøn- kwa "yaan ɻdhe 'me 'wo "dhü bha 'wøn 'ö Atanna yöö- wø- -nu -ta ɻyaa- -ben zë ö -wø 'sëëdhæ 'gü 'nu yi 'bha 'ka.

⁵ A- 'wøn -dɔ ɻdhe -kɔ 'ö kwa Dëme -yö Izraedhö -me -nu dha- 'ka yi 'bha 'ka Ezitö -se 'gü, "kee 'yö -ya mü 'zü 'ögçögbiüme -nu 'ö 'wii 'dhang bho- "dhiü -a -nu zë bha -yö ka "yaan "peepedhö. "Kee ka -zu ɻnë 'a- -bø sië -deewo. Kë "dhü kö ka -zu 'ya 'dho bho 'wøn -nu bha- -nu 'ka.

⁶ ɻDhe Atanna -bha "kië -nu 'dhe 'ö -due 'ö- nu- -nu -dhe 'yii- -nu -zu 'kun 'ö 'wo ɻkwaa- -zü yi 'bha 'ka, 'ö 'wo wo bo wo -yea 'ka bha Atanna -ya -nu -ya -sü 'ka -dhetiidhe 'ö "se ɻwlöö bha- 'gü, -ya -nu -kplü -sü 'ka lɔɔ" 'ka mü, -wo -dho 'to lɔɔ" bha- 'gü "dhü 'ö zun- 'ka Atanna -bha za dɔ -yi -bha.

⁷ Ka- 'wøn -dɔ 'zü ɻdhe Sodəmö waa- Gomɔɔ -dhe waa- 'pö- -nu 'wo gun -a -nu -züzü bha -wo kë- -kë 'pö ɻdhe -kɔ 'ö Atanna -bha "kië -nu bha 'wo- -kë 'ka bha- 'dho, 'ö 'wo wo -gɔ "kpaa bho -zua zë -sü -dhe, 'yö 'wøn "bhluubhlu suu 'ö me 'bha 'yii- suu kë do 'wo- -kë. "Kee ɻdhe 'ö ɻwaa- kë "dhü, Atanna kë 'wøn bho- -nu 'gü 'ö peng 'ö 'yaa "dhuu bha 'ö- -nu -bho. Kë "dhü kö -yö kë me -kpæa -bha 'wøn suan- -bho -bha -pë 'ka kö -wo "suü Atanna -gɔ.

⁸ "Kee yö ɻnë- ɻgban 'gü, 'wønmakoome -nu bha wo -zë -wo -tosea kë sië -kɔ do bha ɻnë- 'gü, 'yö 'wo -zu gɔn

"yεεn -nu 'wo- bho bha- -dhe,
'yö 'wo ɬbhleē bho wo -dī
-bha -a 'ka, 'yö- -nu "yan 'dhö
-ziō Atanna 'gü, 'yö 'wo "sī
-nu ɬgban bho 'tō bho -pē
-nu 'wo dhang- 'gü- -nu -go.

⁹ "Kεε 'sa Atanna -bha "kiē
'wo- Misēdhö -kē, 'ö- -bha
"kiē ɬgban -gōmē 'ka bha,
yöö -zian 'yii yö -zē suu kē.
-A pō 'a- wo "dhü bha- 'klōo-
-mū ɬdhe Misēdhö bha waa-
Sōtraan 'wo "dhinaa 'ö- ma
Moizō ɬgee -ta yi 'bha 'ka
kö -wa -ta za dō siē bha,
'yii ɬmōo- -bha kö- -wū -yö
ziō- "dhiü -zianwo Sōtraan
-dhe ɬdhe me -yö "si bho me
-go. "Kεε -ya pō -dhe doseng
ɬdhe: «Kwa Dēme ɬnē dho
-a bho i 'gü!»

¹⁰ "Kεε wo -zē 'wōn -zian
'ö 'waa- 'gü ma bha -wa
-dhiang -zē "dhidhe yaa
'ka. -Wo wo -go ɬgban wo
-zvugongüwōn -nu bha ɬnē-
'gü ɬdhe "bü wū -nu 'ö 'waa
'wōn -ya 'klōo- "dhiü bha-
-nu 'dhö. "Kεε 'sa yö ɬnē dho
kē- -nu -gōtobhawōn 'ka.

¹¹ -A -nu -bha -yö -wēësü.
-A -gen -mū ɬdhe zian do 'ö
Kaεn -ya sū yi 'bha 'ka bha
ɬnē 'wo- sū bha. ɬWa wo -go
-gban ɬflü kē -sū 'gü, kē "dhü
kö 'wo ɬnao ɬslōo ɬdhe -kō 'ö
Badhaamö -ya -kē 'ka yi 'bha
'ka -a 'dhö. -A -nu 'gü ɬya
see-, -a -gen -mū ɬdhe ɬwa
-ya -kōo 'gü Atanna -go ɬdhe
-kō 'ö Koodhe -ya -kē 'ka 'pō
yi 'bha 'ka -a 'dhö.

¹² 'Mε 'wo bha -wo ɬdhe
ka -gen "dhiü -zuö -bha -gwē
ɬnē- 'dhö, keng- -nu ka -bha
-dhiē kē -sū 'ö dheebhang
-dhe 'gü Atanna -go 'kōodhō

bha- 'gü. -A -gen -mū ɬdhe
-wa -bhö 'niiyaadhe -bha
"gblüödhe "gbeadhe -bha, -a
'yiü- 'yaa- -nu kē, -wo ɬdhe
dha 'ö -ziō "dhuu 'gü ɬnē
'dhö, -wo ɬdhe 'zü ɬdhe "dhü
'ö "tεe ɬyaa- bho "sεε 'ö ɬya
ga, 'ö 'yaa ɬmōo- -bha kö -yö
bhe -ya 'zü aa" ɬni kö- "töng
ɬya ɬloo ɬnē- 'dhö.

¹³ -Wo ɬdhe 'zü ɬdhe "yi
'ö ɬya dunng bho ɬnē- 'dhö,
'yö- -nu kēwōn yaa -nu bha
'wo -wo "yea- ɬdhe 'yi dunng
-sü bha- "vuu 'ö -kē -ta bha-
'dhö. -Wo ɬdhe 'zü ɬdhe
"susēng -nu 'wo zian -kan
ɬsiē dhang- -bha -dhe -nu 'gü
bha ɬnē- 'dhö. -Dhetiidhe
'ö -dhe 'yaa yö- 'gü bha ɬnē
Atanna -ya -ya 'me 'wo bha-
-nu -go -a -nu 'dho -dhe 'ka.
-Wo -dho 'to -dhe bha ɬnē-
'gü 'ö to "dhü "se 'tuü- 'ka.

¹⁴ 'Mε 'wo bha ɬnē Enökö
'ö -kē 'me 'wo dō Adan "piü
-a -nu "saçple -naa 'ka bha
-yö dhiang zē- -nu -bu 'gü
Atanna -wū "dhiü ɬloo -sü
'ka yi 'bha 'ka 'ö- pō: «-Ka
-dhe -ga, kwa Dēme -yö nu
siē waa- ö -bha "kiē "slüüslü
-nu bha- "gblü -kaçng dunng
'gbe 'dhö,

¹⁵ kö -yö za dō me ɬgban
"pepe -bha, kö 'me 'wo "yan
-ziō 'gü -wōn -nu -kē -a 'ka
bha -ya -nu dhεε" 'kpo, kö
'me 'wo -ya -go -kaç 'gü 'ö
'wo gōgbüidhe -dhiang -nu
zē- -dhe bha -ya -nu dhεε"
'kpo 'pō.

¹⁶ 'Wōnmakoomē -nu 'wo
"dhü bha 'wōn 'bha -wōn
'bha 'yaa- -nu -zu 'kun, -wo
-to -dōn -bho wo yun 'gü

-sü ॥në- -bha "dhü -kpeawo, 'wɔn 'dhe 'ö- -nu -gɔ 'gü ॥në 'wo- -kë, 'yö 'wo wo "dhiü -ziö -ta -dhiang -nu zë, ॥ya 'go mü 'yö 'wo -wu "nεεnεε -nu pö me -nu -dhe, kë "dhü kö 'wo- -nu -ta -bhö.

¹⁷ "Kee ka -zë, n -sëme -nu, ka -zu 'ya 'dho bho 'pë 'ö kwa Dëme Yesu Klisi -bha bɔmɛ -nu -wa pö ka -dhe yi 'bha 'ka bha- 'ka.

¹⁸ -Wo kë- -pö ka -dhe ॥dhe: «"Kpuŋtaadhe "dhiü 'to "tüng 'dhö -wo sië, "yı -to ka -bha -me -nu -dho 'so-, 'ö 'wo "yan -ziö 'gü dɔ Atanna -bha, 'ö -nu -bha 'ö -dhi -nu -dhe ॥në 'wo- -kë.»

¹⁹ 'Me 'wo "dhü bha ॥në 'wo nu 'gügbлюдhe 'ka, Atanna -bha 'Nii- 'yaa- -nu 'gü. -A -nu -dhidhewɔn ॥në- -kɔ ॥ya ziö- -nu -go.

²⁰ "Kee ka -zë, n "taɔngdë -nu, ka -bha -zu -yö Atanna -dhe -sü "slüüslü 'ö pö 'aa- -bha bha, -kaa 'kun "gbıı-, -a -da 'gü ॥në -kaa -da kö 'ka 'dho- 'ka "dhiü, kö 'ka bheə" Atanna -dhe -a -bha 'Nii- "slüüslü bha- -bha 'gügbııdhe 'ka.

²¹ Kö 'ka 'to -kplü -sü 'ka- -bha -dhɔ bha- -bha kö -yö 'to- 'ka "dhü -yö zun- 'ka yi 'ö kwa Dëme Yesu Klisi dho kwa -wëe -ga 'ka 'ö kwa gba ॥sii 'ö 'yaa yëñ- 'ka bha- -bha.

²² 'Me 'wo -tun dɔ -sü 'ka 'kén 'gü Yesu Klisi -wɔn 'gü bha -kaa -nu -wëe -ga

²³ kö 'ka- -nu -ta 'kun kö -wo dha pëng -go. Me -kpea 'wo 'dhö -a -nu -wëe -yö ka kë, "kee -yö ka kë "suü 'ka, -a -gen -mü ॥dhe bian -ya

-nu -bha 'ö- -nu -bha -so -nu ॥gban -bha. 'Ka- kë -së kö ka -kɔ 'ya 'dho -da -a 'bha 'gü.

²⁴⁻²⁵ Atanna 'ö "dhü 'ö doseng, 'ö kwa dha kwa Dëme Yesu Klisi 'saa- 'gü bha ॥në- 'tɔ -yö bho, -a -gen -mü ॥dhe yö ॥në 'kpii-, yö ॥në "sı 'dhö- -dhe, -kɔ -mɔɔ 'wɔn -bha -sü -yö -gun -gɔ yi 'bha 'ka, 'ö -tun -go ॥dæe, 'ö dho 'to- -gɔ -todhü 'ka. -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloɔ- -mü ॥dhe yö ॥në- -kɔ dho ॥mɔɔ- -bha kö -yö ka -maa kë kö ka -gen "dhiü 'ya 'dho -zuö 'ö 'ka -pö -bha zian bha- -ta 'ö to- 'ka "dhü 'ö zun- 'ka yi 'ka dho -da 'ka -a -bha -gblüdëdhekëdhe 'gü, kö pö 'aa ka -bha, "kee ॥niidadhe -ziisü ka bha- -bha. Kö- 'tɔ -yö bho "dhü tean- 'ka bha 'aa -yö kë!

-Dhekpač dhia" 'sëedhe 'ö Zan -ya -kë

¹ 'Sëedhe 'dhe ya 'wən 'ö yöö kë -dhe 'bha ॥kpačyi 'ka ॥në Yesu Klisi -ya to "dhiü 'yö- -zən Atanna -bha gwëežë -nu -dhe 'yö 'wo- -ben zë- 'gü. Atanna ॥në ö -wu kpɔ- -bha 'yö- pö -ya kë "dhü, 'yö Klisi -yö ö -bha "kië do bə kö -yö 'wən bha- -zən -a -bha gwëemi 'dhe 'wo- Zan -kë bha- -dhe.

² 'Wən 'ö Zan "yan -ya yö 'yö- -gen də ya. Nač 'ö go Atanna "piü waa- teanwən 'ö Yesu Klisi -ya -zən kwa -dhe bha ॥në 'ö -dhiang zë 'sëedhe ya- 'gü.

³ 'Wən dho kë dhia", 'ö Atanna -ya to "dhiü 'ö- pö me "bhü- -nu -dhe, 'ö -ben zë -sü 'ka 'sëedhe ya- 'gü ya 'me 'ö- -wu pö, 'ö ö "tu to- -bha, 'ö- 'gü -wən -kë kö- -me -bha -së! -A -gen -mü ॥dhe "tüng 'ö Atanna -ya -ya 'wən -nu bha- kë "tüng 'ka bha 'yaa ॥gbleen 'zü.

Atanna -bha 'kədhigümə -nu -gač "saçple 'wo 'sëedhe ya- bə- -nu -dhe bha -a -nu ॥tuabhonac

⁴⁻⁵ Atanna -bha 'kədhigümə -nu kpö "saçple 'ka Azi -se 'gü bha 'ma ka ॥tua bho 'gbə. Mang Zan -me ma ॥në 'a 'sëedhe ya- bə ka -dhe. Kö Atanna 'ö gun, 'ö 'dhö, 'ö yö ॥në dho 'to -todhö 'ka waa- 'nii- "saçple 'wo də się- -bha

-gblüdëdhe -gbloo wëedhö bha, waa- Yesu Klisi 'ö- "sëe- 'ö 'yaa -wu ॥ple pö, 'ö- -wu "dhiü ॥loo kwa -bha ॥dhe -kə 'ö ö -wu kpɔ- 'ka- -bha -a 'dhö, 'ö yö ॥në 'me ॥wa ga -a me -bleesü 'ö go ga 'gü 'ö -bö -a 'ka, 'ö yö ॥në -gblüdë "pepe 'wo "kpvng ॥taa -a -nu ॥gban -bha -gblüdë 'ka bha -wo -gasite kë ka -dhe, kö -wo zuëwaanusü nu ka -dhe bha 'aa -yö kë.

Yesu Klisi bha ॥në kwa -dho -ya -kë, 'yö dho 'yö ga kwa -wən 'gü kë "dhü kö 'ö kwa bho 'wən yaa kë -sü -go ॥dhuëngdhe 'gü 'ö ॥yəon 'ö ॥wənnng kwa -wən 'gü bha- kë.

⁶ 'Yö dho 'yö kwa -kë ö -bha -gblüdëdhe 'gü -me -nu 'ka, 'yö dho 'ö kwa -kë ö Dë "saabhomə 'ka, kö Yesu Klisi 'ö "dhü bha ॥në- 'tə -yö bho "tüng ॥gban "pepe 'gü, kö yö ॥në- -bha 'yënn- -yö 'to dhang- -bha -kpeawo bha 'aa -yö kë!

⁷ -Ka -dhe -ga, yö 'ö bha -yö nu się dha 'kpong- -ta. Me "pepe ॥gban- -dho -a yö, aa" ॥ni me -zian 'ö 'wii 'dhang bho- "dhiü. "Segč "pepe 'wo "kpvng ॥taa -a ॥gban -dho "gbu bə wo -dı -bha -a -wən 'gü. A- -pö ka -dhe ॥dhe tean- -mü, -yö -dho kë! 'Sa -yö -dho kë!

⁸ Kwa Dëmə Atanna 'ö- -bha 'gügbüdhe -məč 'ka 'yaa 'dhö, 'ö gun, 'ö 'dhö ॥dəč, 'ö yö ॥në dho 'to bha ॥në dhiang zë 'ö- pö: «Ma ॥në 'a 'wən ॥gban zübhodhe waa- "dhiütodhe 'ka.»

'Wɔn -nu 'ö Yesu -ya -da
Zan "yan 'gü 'ö- yö kö -yö
'sægɔ 'ö -ya -sü 'ka "yi ɬzinng
'gü 'wo- Patömɔsö -dhe -ké
bha- 'gü -a -dhiang 'ö- zé

⁹ Mang Zan -mε 'a ka dheeblehang 'ka, 'ö kweng- -nu 'kwa -kplü -sü 'ka Yesu -bha ɬdhe 'ko 'dhö, 'ö 'a saan" sië 'pö ɬdhe ka 'dhö -a -wɔn 'gü, 'ö kweng- -nu 'kwa- -bha -gblüdëdhe 'gü -mε 'ka ɬdhe 'ko 'dhö, 'ö 'kwa -ya sië- nu -sü -gɔ zuë" -sæadhe 'gü ɬdhe 'ko 'dhö bha ma ɬnë 'a 'sëëdhe ya- -ben zé. -Ya 'a- wo Patömɔsö -se 'ö ɬweeyi ɬzinng 'gü ya- 'gü ɬdees ya 'mii -ya mü "wæewæe. Atanna -wu 'ö yö ɬnë teanwɔn 'ka 'ö Yesu -yö "dhe bho- -ta kwa -dhe bha ɬnë 'a- -dhiang zé 'yö 'wo n kun 'wo nu n 'ka -dhe ya- 'gü.

¹⁰ ɬDhe 'ö -dhekpaoyi do 'ka Patömɔsö -se ya- 'gü, kwa Dëme -dhoké -yi bha- 'ka, 'yö Atanna -bha 'Nii- -yö -da n 'gü, 'yö 'a mε 'bha -wu ma n ɬtaama -zian 'ka, "keε -a -wu bha -yö -ké "gbu- 'ka ɬdhe 'pë "truu ɬnë 'wo- -piö -a 'dhö.

¹¹ Kö -wu bha -ya pö sië n -dhe ɬdhe: «'Pë i "yan yöö -da -dhe 'gü bha- -ben zé 'sëëdhe do 'gü kö 'i- bo Atanna -bha 'kɔdhigümε -nu 'wo bo- 'ka 'wo Efεzö oo, Simiidhö oo, Peεgamö oo, Tiatii oo, Saadö -dhe waa- 'mε 'dhe 'wo Fidhadefi -dhe waa- Dhaodise -dhe -nu 'gü bha- -nu -dhe.»

¹² 'A dho- pö 'a slëë- n 'gü kö 'a -dhe -ga n ɬtaama kö 'mε 'ö dhiang zé sië n -dhe

bha 'a- yö, 'a dho -dhe -ga kö -dhangbha -dötapë "saɔple 'ö- ɬgban 'dhö "sënng 'ka, 'ö peŋ 'dhö- ɬgban "dhiü ɬnë -dhe bha- 'gü,

¹³ 'yö pë 'bha 'ö ɬdhe mε "bhü- 'dhö, 'ö dɔ sië- -nu kpö 'gü mü. Mε 'ö bha -tɔyang ɬnë gun- -bha, "keε -tɔyang 'ö gun- -bha bha -yö -zun -gen "piü. 'Yö kwi "pɛn 'ö "sënng 'ka 'ö gun -ya -sü 'ka so bha- -ta -a -kuu -ta.

¹⁴ -A -gɔdhe 'ö gun- -gɔ -bha bha -yö -flu -papadħö ɬdhe "bhlaa kaa- 'dhö, "ɛɛn 'zü ɬdhe yu" "vië 'dhö, kö- "yan 'bhü- dɔ sië ɬdhe peŋ 'dhö.

¹⁵ Kö- -gen 'ö- ɬwlöö bha- "yan- bhɔ sië blöngblöngdhö ɬdhe zén 'ö waa- ɬsöng, 'ö waa- -pë -dee kë 'ö waa- -bha 'yɔ bha- 'dhö, kö- -wu 'ö- "dhi -yö -zuö sië ɬdhe "yi 'ö -zuö -a 'dhö.

¹⁶ Kö "susëngga "saɔple -wa -kɔ -së 'gü, kö -siangga "zɔzɔsü do 'ö- "dhiü -zian 'ö ɬple -ya "dhi. Kö- weëdhe 'bhü- bhɔ sië ɬdhe -kɔ 'ö 'yënnng- 'bhü -yö bhɔ- 'ka kö ɬya -ya mε -gɔ ɬzinng 'gü bha- 'dhö.

¹⁷ ɬDhe 'a- yö, 'yö 'a -pö ɬwlöö ɬdhe 'mε ɬya ga- 'dhö "suö -ziisü 'ö -da n 'gü bha- -wɔn 'gü. ɬDhe 'ö ɬya kë "dhü, 'yö ö -kɔ -së -ya n -bha, 'yö- pö n -dhe: «'Bha 'dho "suö! Ma ɬnë 'a 'wɔn ɬgban "pepe zübhodhe 'ka, mang do bha ma ɬnë 'a- -nu "dhiü -ya -dhe 'ka.

¹⁸ Ma ɬnë 'a 'mε 'ö "yaan -kpεawo -a 'ka, ma ɬnë 'a kë

ga, "kεε 'yö a "yaan dč 'kwa-wo ya- 'gü, 'yö 'a dho 'to "dhü -kpeawo. 'Pë 'wo- -dhe ga waa- ɬgeebočdhe -nu bha -wo ma ɬnë n -go.

¹⁹ A -kë "dhü -sü bha- 'gü, 'wɔn -nu 'ö i "yan 'dhö -da sië- 'gü waa- 'dhe 'ö i "yan-dho -da 'gü bha- ɬgban -ben zë.

²⁰ Pë -nu 'i i "yan -kpan -bha bha- 'klɔo- -ga 'ö ya. "Susëngga "saçple 'i- 'yö 'ö n -kɔ -së 'gü bha, Atanna -bha yékëme -nu 'wo- -bha me kpö "saçple 'wo Azi -së 'gü bha- -nu "dhiüziowome 'ka bha- -nu -zɔn 'ka ɬnë bha. 'Yö- Atanna -bha 'kɔdhigümë -nu bha- -nu -zɔn 'ka 'dhö -dhangbha "saçple bha- 'ka.»

2

'Wɔn 'ö 'mε 'ö Zan -ya yö bha 'ö- pö Atanna -bha 'kɔdhigümë -nu 'wo Efεzö -a -nu -dhe -a -dhiang 'ö- zë

¹ ɬDhe 'ö 'mε bha ɬya 'wɔn -nu bha- -nu 'klɔo- pö n -dhe "dhü, 'yö- pö: «-Bhö 'sëedhe -ben zë kö 'i- bɔ Atanna -bha yékëme 'ö- -bha 'kɔdhigümë -nu 'wo Efεzö -a -nu "dhiü -ziö wo sië bha- -dhe kö 'i- pö: 'Mε 'ö "susëngga "saçple 'wo- -kɔ -së 'gü, 'ö "ta sü -dhangbha -dɔtapë "saçple 'ö 'pu sië 'wo "sénng 'ka bha ɬnë- ɬzinng 'gü bha -ya -pö:

² «'Wɔn -së -nu 'ka- -kë oo, sëe -nu 'ka- bho, "εen 'wɔn -nu 'ka- kun ka -bha n -wɔn 'gü bha- ɬgban -yö n "yaan. -A 'bha 'yaa n tii' 'ka. A- 'wɔn -dč 'zü ɬdhe kaa 'wɔnyaakëme -nu 'kaa 'kun bho 'koo, ɬdhe 'mε 'wo- pö

wo -dč -dhe ɬdhe Yesu -bha bɔmε -mü wo 'ka, "kεε kö 'waa- 'ka bha ka- -nu 'gü dan -sü 'ka 'ö 'ka- dč ɬdhe ɬsua ɬnë 'wo- -kë, 'waa- 'ka.

³ A- 'wɔn -dč 'kpakpadhö 'zü ɬdhe ka zuë" -yö -sea, ɬdhe ka saan" ɬgban suu 'do 'do wo -sü 'ka n -wɔn 'gü, 'ö ka 'gü 'yii ga -tosea -kë n -bha 'ka -sü 'ka,

⁴ "kεε 'wɔn do 'bha -yö n -zv "piü ka -bha: 'Yö -mü ɬdhe -kɔ 'ö n -dho gun 'ka ka kë sië- -bha kö 'ka -da n ɬkeng- -dee 'gü bha 'yaa- -bha 'zü.

⁵ ɬDhe 'ö "dhü, ka "gbluu zii 'ka gun- -ta bha ka -zv 'ya 'dho bhö- 'ka, -ka ka bo 'wɔn yaa kë -sü 'ka kö 'ka -tosea kë ɬdhe -kɔ 'ka gun- kë sië- 'ka -bleesü bha- 'dhö, "kεε ɬya kë ɬdhe 'kii ka bo 'wɔn yaa -zë kë -sü 'ka, a -dho nu 'a ka -bha -dhangbha bha- bho mü,

⁶ "kεε 'sa kö Nikodha "piü -mε -nu këwɔn -nu -san -bha ka kë -sü 'kɔ ɬdhe n 'dhö bha yö -zë "dhia -yö n 'gü.

⁷ «'Wɔn 'ö Atanna -bha 'Nii- 'dhö- pö sië -a -bha 'kɔdhigümë -nu -dhe bha, 'mε 'wɔn 'gü ma -tu 'dhö- -gö -bha -mε -ya ma. 'Mε waat- to "kplëe 'ka Atanna -bha 'ko bha- zë -sü 'gü, a -dho -nu kë -tosea -kë -bha -dhü 'ö- -gö -gblüdëdhëpö 'gü bha- -bhö -mε 'ka.»

'Wɔn 'ö 'mε 'ö Zan -ya yö bha 'ö- pö 'mε 'wo Simiidhö -a -nu -dhe -a -dhiang 'ö- zë

⁸ 'Yö 'mε bha 'ö- pö 'zü n ɬdhe -bhö 'sëedhe bha- do 'bha -ben zë kö 'i- bɔ Atanna

-bha yëkëme 'ö "dhiö 'sü sië -a -bha 'kodhigümë -nu 'wo Simiidhö -a -nu 'ka bha- -dhe kö 'i- pö ɬdhe: «'Më 'ö 'wɔn ɬgban zübhodhe 'ka, 'ö 'wɔn ɬgban "dhiütodhe 'ka, 'më 'ö kë ga "keε 'ö ɬya -bö bha -ya pö:

⁹ Saan" 'ka- wo sië n -wɔn 'gü bha a- -dɔ, ka -bha "fleedhe bha a- -dɔ, 'sa 'kaa "fleemë 'ka tean- ɬdede -zë 'ka! Ka -dhiang yaa 'ö Sotraan -bha më -nu 'wo-pö wo -dı -dhe ɬdhe wo -bɔ Atanna 'ka "keε kö 'waa bɔ-'ka bha 'wo- zë bha- ɬgban -yö n "yaan!

¹⁰ -Dhe -ga, 'wɔn "gbuu- 'ö kaa ziö- 'gü bha 'ka 'dho "suü- -go. -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloɔ- -mü ɬdhe Sotraan -dho ka 'gü dan 'ö 'më 'ka bha më 'gbe -da -kaso 'gü, 'ö 'ka saan" sü -dhekpačyi -kaɔng do 'ka, "keε 'kö 'zü 'ö -kë ka -gɔtɔgüwɔn 'ka, -ka 'to ka -wø -ta. ɬYa kë ɬdhe 'ka- kë "dhü, -gbloo 'faan- 'wo -tosea 'ö 'yaa yén -a -kë -bha bha a -dho -a nu ka -dhe.

¹¹ 'Wɔn 'gü ma -tu 'dhö 'më 'ö- -gɔ -bha, 'wɔn 'ö Atanna -bha 'Nii- 'dhö- pö sië- -bha 'kodhigümë -nu -dhe bha- -më -ya 'gü ma! 'Më 'ö yaa- -to -a "gbuu- 'ka, 'yii 'dho ga ɬple -naa 'ö Atanna "piü bha- bho.»

'Wɔn 'ö 'më bha 'ö- pö Atanna -bha më 'dhe 'wo Pëegamö -a -nu -dhe -a -dhi- ang 'ö Zan -za zë

¹² 'Yö 'më 'a- yö bha 'ö go mü 'zü 'ö- pö n -dhe: «-Bhö 'sëëdhë bha- do 'bha -ben zë kö 'i- bɔ Atanna

-bha yëkëme 'ö "yan 'to sië -a -bha 'kodhigümë -nu 'wo Pëegamö -a -nu -bha bha- -dhe. -A pö- -dhe: «'Më 'ö -siangga "zɔsü, 'ö- "dhiö -zian 'ö ɬple bha 'ö- -gɔ bha -ya -pö:

¹³ «A ka -yea ɬbhaa -dhe -dɔ, a- 'wɔn -dɔ 'kpakpadhö ɬdhe Sotraan -bha -blüdëdhe -gbloo -yö mü ɬnaa, "keε yö -zë ɬgban 'gü ka -kplü -sü 'ka n -bha kpennngkpennngdhö, 'kii ka bo -zv -yö n -dhe -sü 'ka, aa" ɬni "tüng -zian 'wo Angtipa 'ö -kë n "sæz- 'ö to ö -wø -ta -a 'ka bha- zë- 'ka bha- 'gü.

¹⁴ "Kee yö -zë ɬgban 'gü, 'wɔn do 'bha -yö n -zv "piü ka -bha. Yö -mü ɬdhe më 'bha -nu -wo ka kpö 'gü mü 'ö 'wo zian 'ö Badhaamö -ya sü yi 'bha 'ka bha- 'sü -sü 'ka. -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloɔ- -mü ɬdhe Badhaamö bha ɬnë -da Izraëdhö -më -nu -dhe pë "piü yi 'bha 'ka, kë "dhü kö -wo -da Atanna "dhiö, 'yö Badhakö 'ö -kë -a -nu 'yao- 'ka bha- ɬklang -kë, "slë -nu 'ö ɬyaa- kë 'ö Izraëdhö -më -nu dho -da Atanna "dhiö ɬdhe -bhöpë -nu 'wo- -kpa -dhökëpë -nu -dhe -a -bhö -sü -nu waa- -zua zë -sü -nu 'dhö bha- 'ka.

¹⁵ -Kç do bha- 'gü më 'bha -nu -wo ka kpö 'gü mü 'ö 'wo -kplü -sü 'ka ɬsɔng 'ö Nikodha "piü -më -nu -bha bha- -bha.

¹⁶ -A pö- -nu -dhe -wo wo bo 'wɔn yaa kë -sü 'ka. "Kee 'yii kë "dhü, a -dho nu ka -ta mü -dede ya- 'gü 'ö 'a 'ko zë 'më 'wo bha- -nu 'ka (n -wø

'ö ॥dhe) -siangga 'dhö 'ö go n
"dhi bha- 'ka.

¹⁷ 'Wən 'gü ma -tu 'dhö 'me 'ö- -go -bha, dhiang 'ö Atanna -bha 'nii- 'dhö- zé sië -a -bha 'kodhigüme -nu -dhe bha- -me -ya 'gü ma! 'Më 'ö yaa- -to -gblü bha- "kplëe 'ka, 'bluu- 'ö Atanna -ya lœ yi 'bha 'ka Izraëdhö -me -nu -dhe kö -wo "töng -ta bha a -dho -a 'dhe 'ö -bin -sü 'ka bha- nu- -me -dhe, 'ö 'a -ya mü 'a -gwë "puu do 'ö 'tö -dee 'ö me 'bha -me 'bha 'yaa- dö, kö 'yii kë me 'kö 'a- nu- -dhe bha- 'ka bha- nu- -me -dhe.»

-Wv 'dhe 'ö 'me bha 'ö- pö 'me 'wo Tiatii -a -nu -dhe -a -dhiang 'ö Zan -za zë

¹⁸ ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü, 'yö 'me bha 'ö- pö 'zü n -dhe: «-Bhö 'sëëdhæ bha- do "wëe 'bha kë kö 'i- bø Atanna -bha yékëme 'dhe 'ö- -bha 'kodhigüme -nu 'wo Tiatii -pö 'gü -a -nu kpö 'gü bha- -dhe. -A pö- -dhe me 'ö yö ॥në Atanna Gbö 'ka, 'ö- "yan 'gü- bhü ॥dhe peng 'dhö, 'ö- -gen 'ö- ॥wlöö -a 'bhü- bho ॥dhe zën 'ö ॥waa- -bha 'yo -a 'dhö bha -ya -pö:

¹⁹ Ka këwöñ "pëpë ॥gban -yö n "yaan, a- 'wöñ do 'kpak- padhö ॥dhe -dho -yö ka 'gü, ॥dhe ka -to ka -wv -ta, ॥dhe ka Atanna -bha yë -kun ka 'nii- 'ka, ॥dhe ka zuë" -yö -sëa. A- 'wöñ -dö ॥dhe yë 'dhe 'ka- kë sië ॥taamasü ya- 'gü Atanna -dhe bha -yö 'kpii- 'ö -ziö -a -bleesü 'ka gun- kë sië bha- -ta.

²⁰ "Këe 'wöñ do 'bha -yö mü 'ö 'yaa n -zu 'kun -sü 'ka

ka -bu 'gü. 'Yö -mü ॥dhe ka ka -kwaa dhebhö 'ö ka kpö 'gü mü 'ö ॥dhe Zezabedhö 'dhö, 'ö- pö ö -dö -dhe ॥dhe Atanna -wv "dhiö ॥loo -dhe -mü ö 'ka bha- -zü, 'ö 'ka- -ga mü "dhü 'ö Atanna -bha me -nu ॥klang -kë wü 'wo -dhökëpë -nu -dhökë 'ka bha- -bhö -sü -nu waa- -zua zë -sü -nu 'ka, 'yö- -nu -da Atanna "dhiö.

²¹ A kë "töng 'në 'bha -nu -dhe kë "dhü kö -yö ö kwaa- 'wöñ yaa kë -sü -zü "këe 'yii "wi- -bha kö -yö ö bo -zua zë -sü 'ka.

²² 'Wöñ 'ö- -wöñ 'gü 'yö maa- -zuö "yua sëe" -ta bha 'yö bha, ॥ya 'go mü kö 'a 'wöñ bho me "pëpë 'wo -da sië- "piö 'pö -kpeawo 'ö 'waa "wi- -bha kö -wo wo bo- 'ka bha- -nu 'gü.

²³ ॥Ya 'go mü 'zü, me "pëpë 'wo -ziö ॥keng- bha a -dho -a ॥gban zë "pëpëdö, kë "dhü kö me "pëpë 'wo Atanna -bha 'kodhigüme -nu 'ka bha -wa 'wöñ dö ॥dhe ma ॥në 'a me "bhü- -nu -zügönkawöñ -nu waa- -a -nu zuëbhöbhawöñ ॥gban dö. 'Më 'dhe "dhü a -dho -a ॥saa bho -a kë -söng -nu ॥në- -bha.

²⁴ Më -kpea 'ka to 'ö ka -zë 'kii ka -kø -da -tosea suu 'ö "dhü- kë -sü 'gü, 'ö ka -zë 'kii 'pë 'ö 'me bha 'wo- -dhe Sötraan -bha -gleng 'könë 'gü -dhe bha- -dö bha a- -pö ka -dhe ॥dhe 'mii 'dho ॥kwëe 'gbiin- 'bha -ya ka ॥gbin-.

²⁵ Ka -zë 'pë 'a dho- pö ka -dhe yö -mü ॥dhe kö ka -bha 'ö 'ka -kplü -sü 'ka- -bha bha 'ka- 'kun "gbü- kö -yö zun-

'ka n nu -yi -bha.

²⁶⁻²⁸ Με 'ö yaa- -to -bæang bha- ga 'ka, 'ö yaa- -to n dhɔɔbhaa -zian -ta 'ö to "dhü 'ö- "dhiü 'to "tüng -yö ɬloo, medhe kë -faan 'a- ɬsloč n Dë "dhiü bha a -dho -a -bha nu 'ö -ya 'ka "seg̃o -nu -go "dhiü, 'ö medhe -kë -a -nu -ta -piöga -sabhlü 'ka, 'ö- -nu 'gü wü- 'ka ɬdhe me- "se gbo wü, 'ö ma 'ö ma ɬnë 'wo n -dhe -dhekpač "dhiü "susëng bha 'a dho 'a -tosea -kë -a -me "piü 'pö.

²⁹ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, 'wɔn 'gü ma -tu 'dhö 'me 'ö- -go -bha, -a -me -yö "tu 'to 'wɔn 'ö Atanna -bha 'Nii- 'dhö- pö sië -a -bha 'kodhigümē -nu -dhe bha- -bha -së 'ka kö -ya 'gü ma.»

3

-Wu 'ö 'me 'ö Zan -ya yö bha 'ö- pö Saadö -me -nu -dhe

¹ 'Yö go mü 'zü 'ö- pö n -dhe: «Zan, -bhö 'sëedhe bha- do 'bha -ben zë 'zü kö 'i- bɔ Atanna -bha yékëme 'ö zun sië- -bha 'kodhigümē -nu 'wo Saadö -a -nu -dhe "dhiü bha- -dhe kö 'i- pö: «Με 'ö Atanna -bha 'nii- "saçple bha 'wo- -kø -bha waa- -a -bha "susëngga "saçple 'dhö bha -ya -pö: Ka këwɔn -nu bha- 'bha 'yaa n tii' 'ka. -A -naa -yö n "yaan ɬdhe -yö me "bhui- -nu -zë -a -nu 'gü ɬdhe ka "yaan, "keε 'sa kö me ɬgee ɬnë ka 'ka.

² -Ka -bö kö- -dhe 'në 'ö to ka -go 'ö yö -zë 'yii "dhuu ɬkö bha 'ka- -fçø bho kö- -kpea 'ya 'dho "dhuu do. -A -gen -mü ɬdhe ka këwɔn -nu bha-

'bha 'yaa ma Atanna -zu 'kun -së 'ka.

³ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, ka -zu -yö -bö 'wɔn -nu 'wo ka ɬklang -kë 'ka bha- 'ka kö ka -zu -yö -bö 'pö -kɔ 'kama- 'ka bha- 'ka, kö 'ka -ya ɬbhlëe 'gü, kö 'ka ka ɬtaa zun 'wɔn yaa kë -sü -go. "Keε 'kii -bö -zë wo kö 'ka -ya ka "yaan, a -dho nu 'a -kan ka 'gü ɬdhe ɬkwaanme 'dhö, 'ö 'kaa n -nu "tüng dö.

⁴ "Keε 'sa ka -bha -kë "dhü -sü ɬgban waa- -bha -bha, kaa- me -nu 'wo Saadö mü bha- me 'bha -nu -wo mü 'ö wo -zë 'wii wo -bha -sö -dhii 'kun. Yeng- -nu yi -dho "ta yi "kwëe kö so "puu -ya -nu -bha, -a -gen -mü ɬdhe -wo ɬmoo -sü 'ka so "puu bha- -da -sü -bha.

⁵ Me 'ö dho -bæang bha- ga 'sü, -yö -dho so "puu ɬnë -da 'pö ɬdhe -kɔ bha- 'dhö, 'mii 'dho- 'tɔ bho Atanna -bha 'sëedhe 'ö 'me 'wo dho -tosea kë- "piü -a -nu 'tɔ 'dhö- 'gü bha- 'gü. 'Ö -ya mü 'zü 'a dö n Dë Atanna waa- -bha "kië -nu -a -nu wëëdhö 'a- pö ɬdhe ma me -mü.

⁶ 'Me 'ö- 'wɔn 'gü ma -tu 'dhö 'dhö -yö 'wɔn 'ö Atanna -bha 'Nii- 'dhö- pö sië -a -bha 'kodhigümē -nu -dhe bha- 'gü ma.»

-Wu 'ö 'me 'ö Zan -ya yö bha 'ö- pö Atanna -bha me -nu 'wo Fidhadefi -a -nu -dhe

⁷ 'Yö 'me bha 'ö- pö 'zü n -dhe 'ö- pö: «Zan, -bhö 'sëedhe bha- do 'bha -ben zë kö 'i- bɔ 'me 'ö Atanna -bha yékëme 'ka -a -bha

'kodhgümə -nu 'wo Fidhadefi -pö 'gü bha- -dhe kö 'i- pö: 'Mε 'ö "slüüslü, 'ö ɬsöng 'yaa- bha, 'ö ɬwaa- pö teanwön, kö -wo -wı yö ɬnë- 'ka, 'ö Davi -bha -gblüdëdhe -dhaklı 'dhö yö ɬnë- -gç, 'ö ɬyaa- "pu 'ö me "wεε 'bha 'yaa ɬmoo- -bha kö -ya ta, "εen 'ö ɬyaa- ta, 'ö me "wεε 'bha 'yaa ɬmoo- -bha kö -ya "pu bha -ya pö:

8 «Pë "pεpε 'ka- -kë, -a ɬgban -yö n "yaan. A- 'wɔn -dö ɬdhe "sı 'gbε 'yaa ka -dhe. "Kεε 'sa yö -zë ɬgban gü ka kë n -wu bha- ɬbhłëe -ya "pεpεdħö 'ö 'ka to ka -wu -ta n -dhe. -A -wɔn 'gü, zian 'a- "dhi -pu ka -gç bha- tame 'yaa 'dhö.

9 ɬSuakëme -nu 'wo- pö wo -dı -dhe wo -bɔ Atanna 'ka, "kεε kö -wo Sɔtraan ɬnë- -bha -gç 'gü bha 'wɔn 'a dho-kë- -nu 'ka -kaa -ga 'ö ya: A -dho n faan wɔ- -nu -ta 'ö 'wo nu 'wo zun ka -dhe wo kpiö 'gü, 'ö 'wo -gbεeu -kë ka -dhe, 'ö 'wo- 'wɔn dɔ ɬdhe ka -dho ɬdede -yö n -kë.

10 ɬDhe 'ö -kë ɬdhe -a pö 'a- wo ka -dhe 'ka ka zuë" ɬnë- kë -sεa kö 'wɔn ɬgban -wɔn ɬgban -yö 'kun bho ka 'gü bha, ka kë- -kë ɬdhe -kɔ 'a- pö- 'ka ka -dhe -a 'dhö bha, mang -dı 'pö a -dho ka -maa kë "tüng "gbıı- 'ö nu sië, 'ö 'a dho 'wɔn wo- 'ka "kpungtaadhe -todħüsü -ta bha- 'ka 'ö 'a ka -zë ka dha- -gç.

11 N nu "tüng 'yaa ɬgbleen 'zü. -A 'kun ɬnë -kaa wo "gbıı- kö me 'bha pia" 'ya

'dho dhi ka -bha -bho 'gü 'faan- bha- 'ka.

12 'Mε 'ö yaa- -to -a "gbıı- 'ka, a -dho -a -me kë ma Atanna -dhökégükö bha- -gen do 'ka, 'ö 'yaa zun "kpεnng 'zü tongtongdhö, 'ö 'a ma Atanna waa- -bha Zedhizadħemö -pö -dee 'ö dho 'go- "piü dhang- 'gü 'ö -lɔɔ bha- -nu 'tɔ -ya -a -me -bha. 'Ö 'tɔ -dee 'ö n -bha bha 'a- -ya -me -bha 'pö.

13 ɬDhe 'ö "dhü, 'me 'ö- "tu 'dhö 'dhö, -ya dɔ dhiang 'ö Atanna -bha 'Nii- 'dhö- zë sië -a -bha 'kodhgümə -nu -dhe bha- -bha 'kpakpadħö kö -ya 'gü ma!»

-Wu 'ö 'me 'ö Zan -ya yö bha 'ö- pö me 'wo Dhaodise -a -nu -dhe -a -dhiang 'ö- zë

14 'Yö- pö: «-Bhö 'sëedhe bha- 'bha kë kö 'i- bɔ 'me 'ö zun sië Atanna -bha 'kodhgümə -nu 'wo Dhaodise -a -nu -dhe "dhiü bha- -dhe. -A pö- -dhe 'me 'ö Atanna "sεε- 'ka, 'ö teanwön ɬnë- pö, "kεε 'ö 'yaa -wu ɬple pö, 'ö yö ɬnë pë "pεpε 'ö Atanna -ya -da -a ɬgban kpu -sü -bha -kpu 'ka, 'ö 'wo yö ɬnë -dhe -yö kë "dhü bha -ya -pö:

15-16 A ka këwɔn ɬgban dɔ. 'Kaa "yi "wɔsü 'ka, "εen 'kaa "yi -sεa 'ka. 'Ka dho kë "wɔsü -ka kë "wɔsü do, 'ka dho kë 'zü -sεa -ka kë -sεa do, "kεε 'ka 'tɔ 'zɔzɔ 'ka a -dho -pe ka 'ka.

17 Ka- -pö ka -dı -dhe ɬdhe ɬnač -yö ka -gç, 'ka ɬmoo, ka -ma -wɔn 'yaa pë 'bha -bha 'zü, 'kaa- 'wɔn dɔ ɬdhe -wëëme 'ö "se ya- 'gü -a -gç

-mü ka ॥në ka 'ka, ॥dhë "fleemë 'bha 'yaa ka -zë ka zian- 'gü, ॥dhë ka ka 'kpee-zian 'ka 'ö ka "yan -nu ॥gban 'wo ॥wlü 'ka- -ta.

¹⁸ -A -kë "dhü -sü bha ॥në- -wɔn 'gü, 'yö 'a- pö ka -dhë ॥dhë 'ka nu, kö 'ka "sënng 'ö ॥waa- gbo ॥gban bho- 'gü "pepedhö bha- 'dhö n -go, kö 'ka kë ॥naɔme ॥dede 'ka, kö 'ka so "puu 'dhö kö 'ka ka 'kpee- -ta kpa- 'ka kö 'yiü- 'ya 'dho ka kë, kö 'ka "yan kë ॥bedhë 'dhö kö 'ka- kë ka "yan -bha kö 'ka -dhë yö.

¹⁹ -A pö 'a- wo ka -dhë "dhü bha- 'kloɔ- -mü ॥dhë 'më 'ö- -dhö -yö n -kë ॥në 'a -dhio dɔ- -ta 'yö 'a- "klu bho. -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, -ka ka 'gü dɔ "gbu- kö 'ka bo 'wɔn yaa kë -sü 'ka.

²⁰ -Ka -dhë -ga, a dɔ sië ka -go "kwεε -bha, a- -tama sië. 'Më 'ö ॥ya n -wu ma kö -yö "kwεε "pu n -go, a -dho -da -më -go 'koɔdhö 'ö yaa- -më 'yi pë -bhö yi "kwεε.

²¹ -Gɔn bha 'më 'ö yaa- -gɔn kö -ya ga 'sü, a -dho -a -më -ya n "sɔɔ ma -blüdëdhë -gbloo -ta, ॥dhë -kɔ 'ö mang -di 'pö 'a- ga sü- 'ka, 'ö 'a dho 'a -ya n Dë "sɔɔ, -a -bha -blüdëdhë -gbloo -ta bha- 'dhö.

²² -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, me "vu me 'ö- 'wɔn ma -tu 'dhö 'dhö, -yö dhiang 'ö Atanna -bha 'Nii- 'dhö- zë sië -a -bha 'kɔdhigümë -nu -dhë bha- ma.

4

Atanna -yata -gbloo 'ö

dhang- 'gü waa- -zü -pë -nu 'ö Zan -ya yö -a -dhiang 'ö- zë

¹ ॥Dhe 'ö 'wɔn 'dhë -nu bha ॥wa bo kë -sü 'ka ॥dhë -kɔ -nu bha- 'dhö, 'a dho "kan n -ta kö dhang- "dhi ॥ya "pu, kö me do 'ö gun dhiang zë sië n -dhë, 'ö- -wu -kë ॥dhë "truu -wu 'dhö bha -ya pö sië n -dhë 'ö- pö: «-Bhö -tɔn 'kun kö 'i nu yö kö 'wɔn 'dhë -nu 'wo dho kë -a 'dhe bha- zian- ta bha 'a- -nu -zɔn i -dhë.»

² 'Ö ö bo- -pö n -dhë "dhü -sü 'ka bhoo, 'yö 'Nii- "slüüslü -yö n sü ॥dhë 'gbu- -yö me sü, 'yö dho n 'ka dhang- 'gü. -Dhe 'ö dho n 'ka- 'gü bha 'a dho -dhë -ga mü kö -blüdëdhë -gbloo do -yö -ya sü 'ka mü, kö me do 'bha -yö -ya -sü 'ka- -ta.

³ "Kεε 'më 'ö gun -ya -sü 'ka- -ta "dhü bha- wëedhë "yan- -bhö -glënglëndhö ॥dhë -gwë ॥bhleesü ॥gbleyidhe suu 'bha 'wo- Zasipö -kë bha waa- -zaɔndhö 'wo- Saaduanö -kë bha- -nu "yan bhö -kɔ bha- 'dhö. Kö ॥kpöng 'ö dɔ dha -go bha- 'dhë 'ö ॥klëen -sü 'ka -gbloo bha- -zü bha- "yan- bhö sië 'pö -glënglëndhö ॥dhë gënng' -gwë bha- 'dhë 'wo- -dhë Medhodö bha- 'dhö.

⁴ Kö -gbloo "wεε -kaɔng ॥ple ga -yiisiö 'bha -wo ॥klëen -sü 'ka 'zü -a 'kpi- isü bha- -zü, 'ö me zizi -nu -kaɔng ॥ple ga -yiisiö 'ö so "puu 'dhö- -nu -bha bha 'wo -ya -sü 'ka- -ta 'dɔɔndhö, kö "sënng faan- -ya -nu -go -bha.

5 Kö dha -yo "yan 'kun sië -dhe 'ö -gbloo 'kpiisü bha 'ö gun -ya sië- -bha bha- 'gü, 'ö -gbla, 'ö pë 'bha -nu -wo -wi mü -nu wo 'ö me "tu- -da -wu 'gü -wuudhö. Kö "saɔple -wo 'pu sië -gbloo 'kpiisü bha- wëëdhö. 'Nii- "saɔple 'ö go Atanna "piü bha ɬnë 'wo gun 'pu sië "dhü bha.

6 Kö -gbloo 'kpiisü bha- wëëdhæ "yan- bho sië -mina -minadhö -dhe ɬgban 'gü mɔɔdhö ɬdhe 'pë 'ö gënng' -gwë "puu 'ö ɬdhe "dënggbø 'dhö bha ɬnë ɬwaa- zun 'kwëë- -dhe ɬgban 'gü 'ö ɬya kë ɬdhe "yitagbea 'bha 'dhö -a 'dhö. Kö pë "yaandhe 'bha -nu 'ö- -nu "yan 'dhö ɬloo -sü 'ka- -nu kwi -bha -yeen 'këendhö -a -nu "dhiü -dhe waa- -nu ɬtaama -dhe -nu ɬgban 'gü bha- -yiisiö -wo ɬklëen -sü 'ka -gbloo bha- -zü "pean ɬgban "piü.

7 Pë "yaandhe -nu 'wo "dhü bha- -bleesü 'a- yo bha -yo -bho laa ɬnë- -bha. 'Yö- ɬple -naa -yo bho -du 'në -bha. 'Yö- -yaaga -naa wëëdhæ -yo bho mëbhüidhe -bha -bha. 'Yö- -yiisiö -naa -yo bho "gbloo- 'ö -wlö sië- -bha.

8 Pë "yaandhe -yiisiö 'wo "dhü bha- do gban- -gun "saɔdo, 'yo- -nu "yan 'dhö gun ɬmɔɔ -sü 'ka- -nu kwi 'gü -dhe ɬgban "pepe 'gü. -Yö -gun -nu kwi 'gü 'kɔɔdhö 'ö gun- -nu -bha "kpeñngdhæ -nu ɬgban 'gü. -A -nu -bha yë 'ö 'dhö, 'ö 'wo ɬgloo- -bha 'wo -wo 'gü "yaan yo -mü 'tø -loo 'me 'ö -ya -sü 'ka -gbloo 'kpiisü bha- -ta bha ɬnë- -bha -sü

'ka 'wo- pö: «'Më 'ö "slüüslü, 'ö "slüüslü, 'ö "slüüslü, yo -mü kwa Dëme, kwa -bha Atanna 'gü "gbüsü 'ö gun, 'ö 'dhö -kpeawo, 'ö dho 'to -todhö 'ka bha ɬnë- 'ka.»

9 'Më 'ö -ya -sü 'ka -gbloo 'kpiisü bha- 'gü 'ö- bho -yi 'yaa 'dhö kö yöö -nu 'to ga -yi ɬnë- -bha bha, pë "yaandhe -yiisiö bha ɬwa "wø- "piü, ɬwa 'tø ɬloo- -bha kö -wa nüe" bho -kø 'ö- 'gü 'do 'do,

10 'Yö me zizi -nu -kaɔng ɬple ga -yiisiö bha 'wo zun wo kpiö 'gü 'me 'ö -ya -sü 'ka -gbloo 'kpii- bha- 'gü, 'ö 'dhö -todhö 'ka bha- -kuu "dhiü, 'yö 'wo- -dhökë. 'Yö 'wo woo- "sënng 'faan- -nu 'ö- -nu -go -bha bha- bho mü 'yö 'wo- -zuö -gbloo 'kpiisü bha- wëëdhö kö -wa pö sië:

11 «'Aa! Yi Dëme, yi -bha Atanna, -a -dhe -mü ɬdedewo. -A -dhe -mü kö bhi ɬnë i 'tø -yö bho, kö ɬbhlëe -yö -ya i -bha, kö 'gügbüidhe -yö kë i -go. -A -gen -mü ɬdhe bhi ɬnë i pë suu ɬgban "pepe -da. -A -nu -bha kë -sü 'ö 'wo -tosea -kë bha -yo -ga bhi ɬnë i 'gü.»

5

'Sëëdhæ -be 'ö- "dhiü 'dhö ta -sü 'ka -gen -yan 'ka "saɔple waa- Atanna -bha "bhlaanë 'ö- "pv -me 'ka -a -nu -dhiang 'ö Zan -ya zë

1 'Ö go mü 'yö 'a 'sëëdhæ do 'bha yö 'me 'ö gun -ya -sü 'ka -gbloo bha- 'gü bha- -kø -së 'gü, kö -yo -be kë -sü 'ka, "keε kö -yo -ben zë -sü 'ka ö 'gü 'kɔɔdhæ

waa- "kpeñngdhæ -nu ॥gban 'gü, kö- "dhiü -yö ta -sü 'ka gogotödhö kö 'klëë- -yö 'kpo -sü 'ka- -bha -dhe "saçple bha- ॥gban 'gü.

² 'A dho "kan n -ta 'zü kö Atanna -bha "kië 'gü "gbuñdo 'bha bha -yö "gbla sië "gbuñ 'ka 'ö- pö: «'Dee 'dhö, 'ö 'klëë- -kpo 'sëëdhæ ya- -bha -pë ya- 'wü -sü kö -wa "dhiü "pu bha- "sı 'dhö- -dhe, 'ö ॥mœc- -bha 'ö- -kë.»

³ "Kee 'yö me 'yii ॥slœç dhang- -zian 'gü kö yöö 'to "kpungtaadhe waa- "se ॥wlöö ॥dhe ॥në- -bha, kö -yö 'sëëdhæ bha- "pu kö -yö -dhe -ga 'gü.

⁴ 'Yö 'a zun "gbu bø -sü -bha ॥dedewo -sobhæs 'ka me 'yii ॥slœç 'ö- wo kö -yö 'sëëdhæ bha- "pu kö -yö -dhe -ga 'gü bha- -wøn 'gü.

⁵ "Kee 'yö me zizi -nu bha- me do -ya pö n -dhe 'ö- pö: «'Bha 'dho "gbu bø, -a -gen -mü ॥dhe Davi suu 'gü -në 'ö "kplëëmi 'ka Zuda -kodhi 'gü bha ॥në "sı 'dhö- -dhe, yö ॥në- -kø ॥ya ziö pë ॥gban "pepe -go, yö ॥në ॥mœc- -bha 'ö 'klëë- -kpo 'sëëdhæ bha- -bha -pë "saçple bha- ॥gban wü 'yö -dhe -ga 'gü.»

⁶ ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhö, 'a dho -dhe -ga kö "bhlaanë do 'ö "kpaa 'dhö- -bha -yö dø -sü 'ka ö -gean -gbloo 'kpiisü 'ö pë "yaandhe -yiisiö bha waa- me zizi -nu bha 'wo ॥klëën -sü 'ka- -zü bha-wëedhe ॥dede 'gü. "Bhlaanë bha -yö -gun ॥dhe 'pë 'wo kë- zë ॥në- bho "kee 'yö "yaan 'zü -deewo 'dhö. -A -sö -gun

"saçple, 'yö- "yanga -yö gun 'pö "saçple. -A "yanga bha ॥në gun Atanna -bha 'nii- "saçple 'ö- -nu bø "se -ta -dhe ॥gban "pepe 'gü bha- 'ka.

⁷ ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhö 'yö "bhlaanë bha 'ö "ta sü 'yö ॥yœon 'me 'ö gun -ya -sü 'ka -gbloo 'kpii- bha- 'gü bha- "sœç, 'yö ö -kø -da 'sëëdhæ -be 'ö gun -kø -së 'gü bha- 'gü.

⁸ ॥Dhe 'ö ö -kø -da 'sëëdhæ bha- 'gü "dhö, 'yö pë "yaandhe -yiisiö bha waame zizi -kaong ॥ple ga -yiisiö bha 'wo zun- -dhe wo kpiö 'gü, kö me zizi -nu bha -kø 'wo- -bha 'do 'do, kö konng -ya -nu ॥gban ॥kwæs-, waa- "sënniggboñë -nu 'ö -dhasikloç 'dhe 'wo- -gü bha 'ö- 'gü -a 'dhö. Atanna -bha me -nu -bha bheä" -wø -nu 'ö dho- "piü bha ॥në gun -dhasikloç bha- 'ka.

⁹ 'Yö 'wo "tan -dee do bho 'wo- pö: «I -bha 'sëëdhæ bha- 'sü -sü kö 'i- "dhiütdhe ॥gban "pu kö 'i -dhe -ga 'gü -dhe -mü tean- ॥dede 'ka.

-A -gen -mü ॥dhe -wo kë bhi ॥në i zë, 'yö 'i me 'gbe ॥dede -go -ta dho Atanna -dhe ga 'i- wo bha- 'saa- 'gü, 'yö 'i "siya ॥gban suu 'do 'do sü

waa- me suu ॥gban "pepe 'do 'do 'dhö "se suu 'do 'do ॥gban 'gü kë "dhö kö -wo kë Atanna -bha 'ka.

¹⁰ 'Yö 'i- -nu -kë kwa -bha "saabhome -nu 'ka kö -wa -bha yë kë, 'yö 'wo dho -ya "kpungtaadhe -go "dhiü.»

¹¹ A -to -dhe 'dhe bha-ga -dhe 'gü, 'yö n "tu 'dhö -da Atanna -bha "kië kpö 'gbë ñdede -wu 'gü, -wo -gun "gblü mëe -ta -mëe, dhvng 'yaa gun- -bha, kö -wo ñkléen -sü 'ka Atanna -bha -blüdëdhæ -gbloo bha-züzüdhæ ñgban "pepe 'gü waa- pë "yaandhe -nu bha waa- me zizi -nu bha- 'dhö.

¹² Kö -wo "tan bho sië "gbu- 'ka 'wo- pö: «"Bhlaanë 'wo- zë kö -yo kë me "bhui- -nu -bha "saa- 'ka bha, 'gügbuidhe oo, medhe -nu oo, 'wöndödhe waa- faan -nu oo, ñbhlëe waa- 'töbhödhe -nu -wa yö ñnë- -go. -A -dhe -bha ñdhe me ñgban "pepe -wa yö ñnë- -dhökë, kö -wa nue" bho.»

¹³ ñDhe 'ö ñya kë "dhü, 'yö n "tu 'dhö -da 'pö Atanna -bha -da -pë -nu 'wo dhang- 'gü 'wo "kpung ñtaa, 'wo "se ñwlöö waa- -a 'dhe -nu 'wo ñweeyi ñbhaa, 'pë "pepe 'kö Atanna -ya -da -a -nu ñgban -wu 'gü kö -wo "tan bho sië 'pö 'wo- pö: «'Më 'ö -ya -sü 'ka -gbloo 'kpiisü -ta waa- "bhlaanë bha ñnë- -dhe 'dhö- -bha ñdhe -wa -nu nue" bho, kö -wo ñbhlëe -ya -nu -bha, kö -wa -nu 'tö bho, kö 'gügbuidhe -yö kë- -nu -go -todhü 'ka.»

¹⁴ ñWaa- "tan bha- bho "dhü, 'yö pë "yaandhe -yiisiö bha 'wo- -yö bø 'wo- pö: «Kö -yö kë "dhü bha 'aa -yö kë.» 'Yö me zizi -nu bha 'wo zun wo kpiö 'gü, 'yö 'wo- -dhökë.

6

'Klüe- -kpo 'sëëdhæ -bha

-pë "saçple bha- "pu -ko -dhiang 'ö Zan -ya zë

¹ A -to -dhe bha- -ga -dhe 'gü, 'a dho "kan n -ta kö "bhlaanë bha ñya 'sëëdhæ "dhiö -ta 'ka -pë "saçple bha-blesüsü "pu. 'A dho n "tu 'to kö pë "yaandhe -yiisiö bha-do -ya pö sië -wu "gbu- 'ka ñdhe dha 'ö -wı -a 'dhö 'ö- pö: «-Bhö nu!»

² 'A dho "kan n -ta 'zü kö ñsoo "puu do ñya -wo, kö me do -ya -ta, "kees kö 'me 'ö -ta bha 'saç- -ya ñkwës-, 'yö 'wo me -dhe 'faan- -ya -a -go -bha, 'yö dho ñdhe "kplëe 'kpii- 'ö 'dho sië -gblü -bha -a 'dhö, kö -yö "se kun -gblü 'ka.

³ 'Yö "bhlaanë bha 'ö 'pë bha- ñple -naa -pu. 'Yö pë "yaandhe -yiisiö bha- ñple -naa -ya pö: «-Bhö nu!»

⁴ 'A dho -dhe -ga 'zü kö ñsoo -zaçndhö do 'ö ñycön ñwenng -sü "blesen- 'ka bha -yö nu sië. 'Më 'ö gun- -ta bha 'yö 'wo- gba -gblü -da -faan 'ka kö -ya -da "kpung ñtaa, kö me "bhui- -nu -wo wo 'ko zë. 'Yö 'wo dho 'wo-gba -siangga 'kpii- do 'ka.

⁵ 'Yö "bhlaanë bha 'ö 'pë bha- -yaaga -naa -pu, 'yö pë "yaandhe bha- -yaaga -naa -ya pö: «-Bhö nu!» 'Yö 'a ñsoo tii do yö kö -yö nu sië. Kö 'me 'ö -ta bha pë -dan 'ka -teä do -ya ñkwës-.

⁶ 'Yö 'a -wu do 'bha ma kö -yö 'go sië pë "yaandhe -yiisiö bha- -nu kpö 'gü 'ö- pö "gbu- 'ka 'ö- pö: «-Bhö -mlüga waa- "kleënga bha- -nu dan kö 'i- "dhö -siö. -Wo -mlü 'teä- -yan do 'dhö

'wëëga 'wo -dhekpaøyi do -yé ñsaa bho- 'ka bha- 'ka, kö -wo "klëën 'teä- -yan -yaaga 'dho "dhü 'pö, "këe 'bha 'dho "yon waa- we -zë -a -nu "dhco -siö.»

7 'Yö "bhlaanë bha 'ö 'pë bha- -yiisiö -naa -pu. 'Yö pë "yaandhe bha- -yiisiö -naa -ya pö: «-Bhö nu!»

8 A dho -dhe -ga kö ñsoo do 'ö- kwi- -kë ñdhe game kwi 'dhö bha -yö nu sië, 'më 'ö -ya -sü 'ka- -ta bha -wa -dhe -ga, kö ñgeeboødhe -ya ñkeng-. 'Yö 'wo "se -pe 'gü -yiisiö, 'yö 'wo- "pen do nu -dhe, kö -wa 'gü -me -nu ñgban -gö -ya -siang -ta, kö -wa me 'bha -nu zë din- 'ka, kö -wo "yua -da me 'bha -nu 'gü kö -ya -nu zë, kö -wa me 'bha -nu "dhiü do "bü -wü -nu -gö kö -wa -nu zë 'pö.

9 'Yö "bhlaanë bha 'ö 'pë bha- "scoodhu -naa -pu. 'A dho -dhe -ga kö 'më 'wii 'go wo -wu -ta, 'ö 'wo- -nu zë -a -nu -bha -kë Atanna "seë -ka -sü -wɔn ñnë- 'gü bha- -nu 'nii- -yö ñloo sië "saa- -bho -ta -gwë "klu 'wo- -kan mü bha- ñwlöö.

10 Kö -wo "gbla sië "gbu -ka 'wo- pö: «Yi Dëme 'i "slüüslü 'ö 'bhaa ñsua kë, -më yi ñnë 'i dç sië- -gö ñton kö 'i 'wɔn wo "kpungtaame -nu -ta, kö 'i bhloø bho yi 'gü yi zë 'wo- wo bha- -wɔn 'gü?»

11 'Yö 'wo -tøyang "puu -da 'më 'wo bha- ñgban -bha 'yö 'wo -kø -ya -nu zuë" -ta 'wo -pö -wo wo zuë" 'në 'dede -da mü kö -wa -nu dhee -hang -nu, -a -nu Atanna -bha

yëkëyoo -nu -kpea 'wo to -a -nu zë 'pö ñdhe -nu 'dhö, kö -nu "dhiü -yö pa.

12 ñDhe 'ö ñya kë "dhü, 'yö 'sëëdhæ "dhiü -ta 'ka -pë bha- "saødo -naa 'ö to bha 'yö "bhlaanë bha 'ö - -pu. 'Yö "se 'dhö -ya ñzii -sü -bha, 'yö 'yenng -gö -yö ñtröö -blunblundhö ñdhe ñgla "yi 'dhö, kö "su -zë ñya kë ñdhe ñycoøn 'dhö.

13 'Yö "susëngga -nu 'wo -ya 'go -sü -bha dhang -bha 'wo ñwenng -blubludhö ñdhe mangglo -kpo -nu 'wo ñwenng kö "teë "gbu - ñya ziö bha- 'dhö.

14 'Yö dhang- -yö dho ñdheng -sü 'ka ñdhe -kø 'wo seë" -be -kë 'ka ñsië bha- 'dhö, kö -tøn -nu waa- "se -nu 'wo "yi ñzinng 'gü -dhe -nu 'gü -wo 'dho sië -go "gbluv -sü 'ka 'pö.

15 "Töng 'ö kë sië- 'ka "dhü bha kö -gblüdë -nu 'wo "kpung ñtaa oo, "segö "dhiü -me -nu oo, "södha -gome "gblügblü -nu oo, ñnaome -nu oo, 'gügbuñdhe 'dhö me "pëpë 'ö -gö waa- me "pëpë -kpea 'wo to, ñdhuëng -nu, waa- 'wlöö -nu 'wo 'dhö kö -a -nu ñgban -wo wo -gbleñ 'kpö sië -tøn ñzinng 'gü -dhe -nu waa- -gwë -ye 'gü -dhe -nu 'gü,

16 'wo- pö -tøn -nu waa -gwë 'gbong -nu -dhe -ka nu kö 'ka kpa yi -ta kö 'më 'ö -ya 'sü 'ka -blüdëdhe -gblloo 'kpiisü -ta bha 'ya 'dho yi yö 'ö nëng 'ö "bhlaanë yöö- -ya yi -bha bha 'ö yi ñsloø.

17 -A pö 'wo- wo "dhü bha- 'kloø -mü ñdhe kö "bh-

laanë waa- Dë bha- -nu -bha
-mawɔnsiödhe "tüng "gbu-
bha ɬya ɬloo, kö -dɔ "tɛε -go
-mɛ 'yaa 'dhö.

7

Mε "gblü këng do -kɔ -yiisiö waa- me "gblü -yiisiö 'ö Atanna -yö 'klëe- kpɔ- -nu -bha Izraedhö -se 'gü 'ö Zan -ya -dhe yö -a -dhiang 'ö zë

¹ ɬDhe 'ö 'wɔn bha ɬya bo -kë "dhü -sü 'ka, 'a dho -dhe -ga, kö Atanna -bha "kië -yiisiö -wo do sië "sε "gwénng 'gü -dhe -yiisiö bha- ɬgban 'gü, kö "tɛε -go -yiisiö 'wo "kpung ɬtaa bha ɬwaa- 'kun kö -ya -nu -go, Kë "dhü kö "tɛε 'ya 'dho ziö "kpung ɬtaa, "εen ɬweeyi -ta -dhe "εen "dhü -zian 'bha -bha tongtongdhö.

² 'Yö 'a- -bha "kië "wεε do 'bha yö kö -yö 'go sië 'yēnng- -wo -zian 'ka 'ö nu "kεε kö Atanna "yaandhe bha- -bha 'klëe- -kpɔ pë -bha -pë -ya ɬkwεε-. 'Yö- pö Atanna -bha "kië -nu 'ö "sε waa- ɬweeyi -nu 'gü see- -faan nu- -nu -dhe bha- -nu -dhe "gbu- 'ka 'ö- pö:

³ «'Ka 'dho 'wɔn yaa 'bha kë "kpungtaadhe "εen ɬweeyi waa- "dhü -nu 'bha 'ka ɬkö kö 'yi 'klëe- -kpɔ me "pεpε 'wo kwa -bha Atanna -bha gwēzë -nu 'ka Izraedhö -se 'gü bha- -nu -kpong 'gü -dhe -bha.»

⁴ ɬDhe 'ö ɬya kë "dhü, 'yö 'me 'wo 'klëe- kpɔ- -nu -bha "dhü bha 'wo- -nu "dhi pö n -dhe. 'Yö 'wo -kë me "gblü këng do -kɔ -yiisiö

waa- me "gblü -yiisiö. 'Mε 'wo go Izraedhö -se -todhüsü 'gü ɬnë 'wo gun bha.

⁵ -A me "gblü -kaɔng do ga ɬple- -go Žuda -kɔdhi 'gü, 'yö- -kaɔng do ga ɬple -yö go Dhuben -gɔ 'kɔɔdhö, 'yö- me "gblü -kaɔng do ga ɬple 'bha -yö go Gadö -kɔ 'gü,

⁶ 'yö- -kaɔng do ga ɬple 'bha -yö go Asεε -gɔ 'kɔɔdhö, 'yö- -kaɔng do ga ɬple -yö go Nefutadhi -gɔ 'kɔɔdhö, 'yö- -kaɔng do ga ɬple 'bha -yö go Manase -gɔ 'kɔɔdhö,

⁷ 'yö- -kaɔng do ga ɬple 'bha -yö go Simeon -kɔ 'gü, 'yö- 'bha -yö go "dhü Dhevi -gɔ 'kɔɔdhö, 'yö- 'bha -yö go "dhü Isakaa -gɔ 'kɔɔdhö,

⁸ 'yö- 'bha -yö go "dhü Zabidhöng -gɔ 'kɔɔdhö, 'yö- 'bha -yö go "dhü Zosefu -gɔ 'kɔɔdhö, 'yö- 'bha -yö go "dhü Benngzame -gɔ 'kɔɔdhö, 'yö 'wo 'klëe- kpɔ- -nu -bha.

Mε kpɔ -ziisü 'ö Zan -ya -yö Atanna wēedhö -a -dhiang 'ö- zë

⁹ ɬDhe 'ö ɬya kë "dhü, a -dho -dhe -ga 'zü kö me kpɔ -ziisü 'ö me 'bha 'yaa ɬmɔɔ- dhung -sü -bha, 'ö go "sεgɔ 'do 'do ɬgban 'gü, "siya suu 'do 'do ɬgban 'gü, me suu ɬgban "pεpε 'do 'do, waa- -wu suu 'do 'do ɬgban pö -me -nu bha -wo dɔ sië -gbloo 'kpiisü bha waa- "bhlaanë bha- -nu wēedhö, kö sɔ "puu -ya -nu -bha, kö "sɔɔndhe -ya -nu ɬkwεε-.

¹⁰ Kö -wo "gbla sië "gbu- 'ka 'wo- pö: «Kwa -bha

dha -sü -yö -ga kwa -bha
Atanna 'ö -ya -sü 'ka ö -bha
-blüdëdhë -gbloo -ta bha
waa- "bhlaanë bha ɬnë- -nu
'gü.»

¹¹ Kö Atanna -bha "kië -nu
"pεpε 'wo 'dhö, ɬwa ɬklëen-
-bha -gbloo bha waa- me zizi
-nu bha waa- pë "yaandhe
-yiisiö bha- -nu -zü. 'Yö 'wo
zun wo kpiö 'gü, kö -wo
Atanna -dhökë sië

¹² 'wo- pö:

«-Yö kë "dhü, yi Dë Atanna,
bhi ɬnë 'i 'dhö,
-a -dheɑ -bha ɬdhe me ɬgban
-wo bhi ɬnë i -dhiang
-së zë,
kö -wo i 'tɔ bho, kö -wo i nuε"
bho,
kö -wo ɬbhlëe -ya i -bha
-kpeawo.
-A -gen -mü ɬdhe 'wɔndɔdhe
waa- 'gügbüldhe waa-
faan
-wo bhi ɬnë i -gɔ 'ö- zübhoyi
'yaa 'dhö
'ö- "dhiütodhe 'yaa 'dhö. Kö
-yö kë "dhü bha 'aa -yö
kë!»

¹³ ɬDhe 'ö ɬya kë "dhü, 'yö
me zizi -nu bha- me do -yö n
dheε" kpc 'ö- pö: «'Me 'ö so
"puu 'dhö- -nu -bha bha de-
-nu -mü "εen -wo -go 'me?»

¹⁴ 'Yö 'a- -yö bo- -gɔ 'a- pö:
«Bhi ɬnë 'i- -nu dɔ, 'i- -nu
'godhe -nu ɬgban dɔ -wa n
Dëme.»

ɬDhe 'ö ɬya kë "dhü 'yö- pö
n -dhe: «'Me 'ö 'wɔn "gbü-
ɬgban suu 'do 'do -yö -wo
-nu -ta Atanna -wɔn 'gü bha
ɬnë 'wo bha. -A -nu -bha
-tɔyang bha- "zu ɬnë 'wo- wo
"bhlaanë ɬyɔn 'ka 'yö "puu
'ka bha.

¹⁵ 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö
'wo dɔ sië Atanna wëëdhö yi
ɬgban 'ka -a -bha -blüdëdhë
-gbloo wëëdhö, 'yö 'wo-
-dhökë sië- -dhökëgükö 'gü
bha 'yö bha. 'Me 'ö -ya -sü
'ka ö -bha -blüdëdhë -gbloo
-ta bha ɬnë dho- -nu -maa
kë.

¹⁶ Din- 'yii 'dho zun- -nu
-bha 'zü, "εen "yi mü -dhɔ
'yii 'dho- -nu kë 'zü, "εen
'yënn-, "εen -yua me -bha
-pë 'bha -zian 'yii 'dho "yua-
-nu -bha 'zü tongtongdhö.

¹⁷ -A -gen -mü ɬdhe
"bhlaanë 'ö dɔ sië 'me
'ö -gbloo 'kpiisü -ta bha-
wëëdhë ɬdede 'gü bha ɬnë
dho- -nu -maa kë ɬdhe -tuö
-maakëme 'dhö, 'yö dho- -nu
'ka "yigɔ -nu 'ö 'waa "bhüü,
"kεε 'ö ɬsii 'ö 'yaa yëñ -a -kë
me -dhe bha- -dhe 'gü. 'Yö
Atanna -d1 'pö 'ö- -nu "yanyi
ɬgban bho- -nu "yan "dhiü
"pεepedhö.

8

'Sëëdhë "dhiü -ta 'ka -pë
"saɔple bha- "saɔple -naa "pv
-kɔ

¹ ɬDhe 'ö- 'dhe bha ɬya
kë "dhü, 'yö "bhlaanë bha 'ö
'klëe- -kpc 'sëëdhë -bha -pë
bha- "saɔple -naa bha- -pv.
ɬDhe 'ö ɬyaa- "pv, 'yö -dhe
-yö ga dhang- 'gü dingdhö
"tüng 'ö ɬmɔc "tüng do -pε
'gü -sü -bha bha- 'ka.

² ɬDhe 'ö ɬya kë "dhü, 'a
dho -dhe -ga, kö ɬwa "truu
"saɔple 'gü ɬgblü Atanna
-bha "kië "saɔple 'wo dɔ sië-
wëëdhö bha- -nu -ta.

³ Kö- -bha "kië -nu bha- "wëe do 'bha ॥ya nu ॥ya do -dhökëtagwë "klu bha- "söö, kö pë "fië 'wo -dhasiklco -gü 'gü bha- do 'ö "sënng 'ka ॥ya ॥kwëe-. 'Yö 'wo -dhasiklco 'dhe 'wo -gü bha- 'gbe ॥dede nu- -dhe kö -ya "gü -gwë "klu 'ö "sënng 'ka bha- -ta, kö -yö 'më 'wo bo Yesu 'ka bha- -nu -bha -bhëa Atanna -dhe -wu -nu bha- -nu "dhiü ॥loo 'më 'ö -ya -sü 'ka -gbloo 'kpïiñ -ta bha- -bha.

⁴ 'Yö -ya 'pë bha- "gü -sü -bha, 'yö- "gbiëñ -së 'ö go ॥kwëe bha 'ö -ya Atanna -go waa- Yesu -bha më -nu -bha -bhëa Atanna -dhe -wu -nu 'ö- "dhiü ॥loo sië- -bha bha- 'dhö.

⁵ 'Yö Atanna -bha "kië bha 'ö -dhasiklco -gü 'gü -pë bha- pa pëng 'ö go "saa- -bho -ta -gwë "klu bha- -ta bha- 'ka, 'yö- ॥wenng "kpung ॥taa. 'Yö dha -yö -ya "wı -sü -bha, 'yö woɔdhö 'dhö -ya "wı -sü -bha "kpungtaadhe ॥gban 'gü, kö dha -yö "yan 'kun sië, kö "se -yö ॥zii sië.

⁶ 'Yö Atanna -bha "kië "saɔple 'ö "truu -yö gun- -nu -go bha 'wo -ya wo baa- -sü bha kö 'wo "truu bha- -piö.

¹ ⁷ 'Yö- më -bleesü -yö ö -bha -piö. 'Yö mëngga waa- pëng waa- ॥ycoñ -nu -kaan "kwëe -sü bha 'wo -ya ॥wenng -sü -bha "kpung ॥taa. 'Yö "kpungtaadhe -yö 'pe 'gü -yaaga, 'yö- "pean do -yö -gü, 'yö "dhü -nu -dı 'pö -nu -bha -yö -kë "dhü, 'yö bleë "dhe ॥gban -yö -gü.

⁸ 'Yö Atanna -bha "kië -nu bha- më ॥ple -naa -yö ö -bha

-piö. 'Yö 'wo -töñ suu bha 'ö ॥dhe ॥wa pëng -da pë 'ka bha- -zuö ॥weeyi ॥bhaa. 'Yö ॥weeyi -yö -pe 'gü -yaaga, 'yö- "pean do -yö -gla ॥ycoñ 'gü,

⁹ 'yö pë "pepe 'ö Atanna -ya -da, 'ö "yaandhe 'ka ॥weeyi ॥bhaa, 'yö -pe 'gü -yaaga, 'yö- "pean do -yö ga, 'yö "yitago "pepe 'ö gun ॥weeyi -ta 'wo -pe 'gue -yaaga, 'yö- "pean do -yö ॥see.

¹⁰ 'Yö Atanna -bha "kië -nu bha- më -yaaga -naa -yö ö -bha -piö, 'yö "susëngga 'kpïi- do 'bha 'ö gun 'pu sië ॥dhe "song 'dhö bha 'ö go dhang- -bha 'ö -pö. 'Yö -pö ॥gwaan "pepe 'wo "kpung ॥taa -a -nu -pe 'gue -yaaga -sü -yaaga -naa -ta waa- "yi 'në seënnë -nu 'dhö.

¹¹ -A "susëngga bha- 'tö 'ö gun 'yö 'wo- -dhe «pë "gügüsü». 'Yö "yi "pepe 'ö "susëngga bha ö -pö ॥bhaa "dhü bha 'wo -kë "gügüsü, 'yö me 'gbe ॥dede 'wo "yi -nu bha- mü bha 'wo ga.

¹² 'Yö Atanna -bha "kië -nu bha- më -yiisiö -naa -yö ö -bha "truu bha- -piö. 'Yö 'yënnig- oo, "su oo, -a sëng' -nu oo, -a -nu 'bhü -sü bha 'ö -pe 'gue -yaaga, 'yö- "pean do -yö bo 'bhü -sü 'ka. 'Yö 'yënnig- 'gue -yö -pe 'gue 'pö -yaaga, 'yö- "pean do -yö -gla gbeng 'gue, 'yö gbeng 'gue -yö -pe 'gue -yaaga, 'yö- "pean do -yö -gla 'yënnig- 'gue 'gue.

¹³ A -to -a -dhe -ga -dhe 'gue 'yö n "tu -yö -da "gbleë- do -wlö -vin 'gue kö -yö ziö sië, kö ॥ya dhang- 'kun "këe kö

-ya pō siē "gbui- 'ka 'ö- pō:
 «-Wéewon -wa! -Wéewon
 -wa! Atanna -bha "kiē
 -yaaga 'dhe 'wo to ya ɬwa wo
 -bha "truu ya- -piö -yö -dho
 kē -wëesü "kpungtaame -nu
 -go ɬton -këe!»

9

¹ ɬDhe 'ö ɬya kē "dhü, 'yö
 Atanna -bha "kiē -nu bha-
 me "scoodhu -naa -yö ö -bha
 -piö. 'Yö 'a "susëngga do yö
 kö ɬya 'go dhang- 'gü ɬya -pō
 "kpung ɬtaa. 'A 'dho -dhe -ga
 kö -klöng züziösü bha ɬwaa-
 -dhaklı nu "susëngga bha-
 -dhe.

² 'Yö "susëngga bha 'ö
 -klöng bha- "dhi -pu, 'yö peng
 "gbiën -yö -ya 'go -sü -bha
 -a 'gü 'bu 'bu 'budhö ɬdhe
 "gea 'kō peng "gbiën 'dhö, 'yö
 'yënnng- -go waa- 'tëng- -ta
 -dhe ɬgban -wo ɬtröö tii 'ka
 mlumengdhö.

³ 'Yö -kpaa -nu 'wo -ya 'go
 -sü -bha peng "gbiën bha- 'gü
 'yö 'wo -pen "kpung ɬtaa. 'Yö
 'wo me -wëe -kē wo -faan
 ö gean"- -nu -go kö ɬwa me
 'kun bha- nu- -nu -dhe.

⁴ 'Yö 'wo -dhio dō -kpaa
 -nu bha- -nu -ta 'wo- pō 'wa
 'dho 'wön bho blëe "dhe -nu
 waa- "dhü -nu "æen tapë -nu
 -zë 'bha 'gü, "këe -wo me
 "pærę 'ö Atanna -bha 'klëe-
 'yaa 'kpo -sü 'ka- -nu -bha -a
 -nu -kpong "dhiü bha ɬnë-
 -nu -wëe -kē "dhiü bho.

⁵ 'Yö 'wo- pō -kpaa -nu bha-
 -nu -dhe ɬdhe 'wa 'dho 'me
 'wo "dhü bha- 'bha zë tong-
 tongdhö, "këe -wa -nu -wëe
 -kē ɬnë- bho "su "scoodhu 'ka.
 -Kpaa -nu bha- -nu -bha me

-wëe -kē "dhiü bho -sü -yö
 -kē ɬdhe gean" -bha me 'kun
 -sü 'ö -kē -kō 'ö -bha bha-
 'dhö.

⁶ "Su "scoodhu 'ö -kpaa -nu
 bha 'wo dho me "bhui- -nu
 -wëe -kē wo- -ka bha me
 "bhui- -nu -dho -a "slë mco-
 kö 'wo ga, 'ö 'wo -ya ga -dho
 'ka, "këe 'wii 'dho ga, ga-
 -dho ɬdua- -nu -go 'ö dho-
 -nu 'ka ɬgbleen.

⁷ -Kpaa -nu 'wo "dhü bha
 -wo ɬdhe ɬsoo 'ö ɬwaa- -ta
 'kun kö -yö 'dho -gblü -bha
 ɬnë- 'dhö. Pë 'bha -ya -nu
 -go -bha ɬdhe "sënnng 'faan-
 'dhö, 'yö- -nu wëedhe -yö
 bho me "bhui- -bha -bha.

⁸ -A -nu -go "dhe 'ö- -nu
 -go -bha -yö ɬdhe dhong -nu
 -bha 'dhö 'yö- -nu "sɔn -yö
 bho laabholaa -bha -bha.

⁹ 'Yö- -nu -kuutadhe -yö -kē
 ɬdhe -piö "bheε 'wo -da me
 -bha bha- 'dhö. 'Yö- -nu -wlö
 -vin -yö -kē ɬdhe go suu 'bha
 -nu 'ö ɬsoo -nu -wa -gan bha-
 kpö 'gbe 'ö 'dho sië -gblü bha
 -a 'dhö.

¹⁰ -Kpaa -nu bha- -nu weng
 -yö -gun ɬdhe -kō do 'ö gean"
 -nu -bha 'dhö- 'ka bha- 'dhö,
 'yö- -nu "plüün -yö gun. -A
 -nu weng bha ɬnë 'wo gun
 me -wëe -kē "dhiü bho sië-
 'ka "su "scoodhu bha- 'ka.

¹¹ Sotraan -bha "kiē 'ö
 -klöng züziösü bha- -go
 "dhiü bha ɬnë gun -kpaa
 -nu bha- -nu -gome 'ka 'ö
 gun- -nu -dhe "dhiü. 'Yina 'ö
 "dhü bha -wa -dhe Eblö -wu
 'gü «Abadon». 'Yö 'wo- -dhe
 glekö -wu 'gü «Apodhiön» -a
 'tɔ bha waa- pō "dhü kö -wa
 pō «megüseemę».

¹² Nëng bha- -go -bleesü

Ønë Øya ziö bha, "këe -a Øple
Ønë- nu -wön Øya 'to- 'dhe
bha- zian 'gü.

¹³ 'Yö Atanna -bha "kië
-nu bha- më "saødo -naa -yö
"truu -piö. Maa n "tu 'to kö
"saabhotagwë "klø 'ö Atanna
-kuu "dhiü bha -wu do 'bha
-yö 'go sië- "gwënnng -ta -dhe
-yiisiö Øgban 'gü.

¹⁴ 'Yö -wu bha 'ö- pö
Atanna -bha "kië "saødo -naa
'ö "truu bha 'ö gun- -gö bha-
-dhe 'ö- pö: «-Bhö "yina -yi-
-isiö 'wo -kplü -sü 'ka lœö"
'ka Øgwaanga 'wo- Öflatö -kë
bha- "kpung "dhiü bha- -nu
"pu!»

¹⁵ 'Yö 'wo "yina -nu bha-
-nu -pu. 'Sa -a -nu -kplü
'wo- wo mü bha -wa -nu
-kplü "dhü kö "tüng Ødede
bha Ønë Øya Øloo -dhekpaøyi
bha- 'ka, "su bha- 'gü, -kwe
bha- -ta, kö -wa "pu, kë "dhü
kö -wo "kpungtaame -nu "pe-
'gü -yaaga, kö -wa "peando
Øgban zë.

¹⁶ ØDhe 'ö- 'dhe bha Øya kë
"dhü, 'yö n "yan 'gü 'dhö -da
'zü -deewo, 'yö "södha -nu 'ö
woo 'dho -gblü bha- -bha 'ö
'wo Øsoo -ta bha 'yö 'a- -nu
yö. 'Yö 'wo- -nu "dhi pö n
-dhe. -wo -gun më "gblü mëe
këng Øple.

¹⁷ -Kö 'a- -nu yö- 'ka -kaa
-ga 'ö ya: "Södha -nu 'wo
gun Øsoo -nu bha- -nu -ta
bha- -nu -bha -piö "bhëe -nu
'wo gun- -nu -bha bha- 'bhü-
-gun dö sië Ødhe peng 'nëe-
'dhö, 'yö- 'bha -nu "yan -yö
-kë Ødhe so 'ö Øwaa- -da Øgla
'gü -a "yan 'dhö, 'yö- 'bha -nu
"yan -yö gun Ødhe 'song- "yi

'dhö. 'Yö -nu -bha Øsoo -nu
bha- -nu -gö -yö gun Ødhe
laabholaa -gö 'dhö. 'Yö peng
-nu oo, peng "gbiën -nu waa-
blœön" -nu 'wo gun 'go sië-
-nu "dhi.

¹⁸ 'Yö pë -gao -yaaga 'ö -kë
peng bha waa- "gbiën waa-
blœön" 'ö gun 'go sië- -nu
"dhi bha 'wo "kpungtaadhe
-pe 'gü -yaaga -sü "peando
Øgban 'gü see-.

¹⁹ ØSoo -nu bha- -nu -bha
më zë -faan 'ö gun- -nu 'gü
bha -yö -gun -a -nu "dhi bha
waa- -nu weng Ønë- 'gü. -A
-nu weng -nu bha -wo Ødhe
Ømleës 'dhö, -a -nu -gö -yö
-dhö 'pö 'wo më -nu -wëë -kë
"dhiü bho- 'ka.

²⁰ "Këe 'wön -nu bha- -nu
-kë "dhü -sü Øgban waa-
-bha -bha, "kpungtaame -nu
-kpea 'wo to 'ö 'wii ga 'wön
bha- "dhiü bha 'wii wo bo
wo këwön yaa -nu 'ka tong-
tongdhö. -Wo -to woo- "yina
-nu oo, woo- -dhökëpë -nu
'wo- -pë -kë "sënnng 'ka bha
oo, -a 'dhe -nu 'wo- -pë -kë
'wëë- -nu oo, zëen -nu oo,
-gwë -nu waa- "dhü -nu 'ka
bha- -dhökë -sü -bha, "këe 'sa
kö pë -nu bha 'waa -dhe yö,
-a -nu "tu 'yaa 'wön ma, kö
yöö -nu 'to- -nu "ta 'sü -sü
Ønë- -bha.

²¹ 'Wii wo bo- -nu -bha më
zë -sü -nu oo, "zuvdhe kë
-sü -nu, -zua zë -sü -nu waa-
Økwaan- bho -sü -nu 'ka.

10

'Sëëdhæ -be 'në 'bha 'ö Zan
-ya -bhö -a -dhiang 'ö- zë

¹ ØDhe 'ö Øya kë "dhü, 'yö
Atanna -bha "kië 'gü "gbui-

do -yo go dhang- 'gü 'ö ɬloč, kö "dhuu -yo ɬkléen -sü 'ka- -zü, kö ɬkpöng -yo ɬkléen -sü 'ka- -go -zü 'pö, kö- wo 'gü -yo 'bhü sië ɬdhe 'yénng- 'dhö, kö- -gen 'ö- ɬwlöö -a ɬgban- kë sië ɬdhe pëng gçon 'nëe- 'ö këng ɬsië 'dhö.

² Kö 'sëedhe -be 'në 'dëde 'në do 'bha -yo "pu -sü 'ka kö -ya ɬkwëe-. 'Yö Atanna -bha "kië bha 'ö ö -kø -së 'gü -gen -ya ɬweeyi -ta, 'yo ö ɬkwaa 'gü -gen -gban "kpung ɬtaa.

³ 'Yö ɬgbla "gbu- 'ka ɬdhe laabhölaa 'ö -wı -a 'dhö. ɬDhe 'ö bo "wı -sü 'ka "gbu- 'ka ɬdhe -kø bha- 'dhö, 'yo dha -ya "dhiü kun- -go, 'yo -wı -ta -gen -yan 'ka "saople.

⁴ ɬDhe 'ö dha -yo bo "wı -sü 'ka, 'yo 'a- pö 'a 'wɔn 'ö -kë bha- -ben zë, "keε 'yo -wu do 'bha -yo bo dhang- 'gü 'ö- pö n -dhe: «"Wı 'ö dha -ya wo -gen -yan 'ka "saople bha -wu 'ö- pö bha- 'to i -di -go, 'bha 'dho- -ben zë.»

⁵ ɬDhe 'ö ɬya kë "dhö, 'yo Atanna -bha "kië 'dhe 'a- yo, 'ö- -gen do- gun ɬweeyi -ta 'ö- do- gun "kpung ɬtaa bha 'ö ö -kø -së "dhiü ɬwlü dhang- 'gü,

⁶ 'Yö -sö -bhö Atanna 'ö 'dhö -todhü 'ka 'ö- bhö -yi 'yaa 'dhö 'ö- ga -yi 'yaa 'dhö, 'ö yo ɬnë dhang- waa- 'gü -pë -nu, "se waa- -tapë -nu, ɬweeyi waa- ɬbhaapë -nu -da bha- wëedhö 'ö- pö: «Atanna -bha yi -kpo "kpungtaadhe -go -sü ɬya bo,

⁷ -a -gen -mü ɬdhe -a -bha "kië "saople -naa 'kö bha -ya zun ö -bha "truu bha- -piö

-sü -zë -bha bhoo, Atanna yöö zun ɬnë- wo 'wɔn 'ö -bhö -zu "piü yi 'bha -yi 'bha 'ka 'ö- to "dhiü 'ö- -dhiang zë ö -wudhiüloomë -nu -dhe bha- kë -sü -bha.»

⁸ ɬDhe 'ö ɬya kë "dhö, 'yo -wu do 'o go dhang- 'gü 'ama -bleesü bha 'ö- pö 'zü n -dhe 'ö- pö: «-Bhö 'dho kö 'sëedhe -be 'në 'ö "pu -sü 'ka 'ö Atanna -bha "kië 'ö dö ɬweeyi waa- "se -a -nu -ta bha- ɬkwëe- bha 'i- 'sü.»

⁹ 'Yö 'a dho Atanna -bha "kië bha- "piü, 'yo 'a- pö- -dhe -yo n gba 'sëedhe bha- 'ka. 'Yö- pö n -dhe: «-Bhö -a 'sü kö 'i- -bhö. -Yö -dho kë "gügüsü i "gblüüdhe -zë 'gü, "keε -yo -dho kë i "dhi ɬdhe "zøyon 'dhö.»

¹⁰ 'Yö 'a n -kø -da 'sëedhe -be 'në 'ö gun- ɬkwëe- bha- 'gü 'yo 'a- -bhö. 'Yö -kë n "dhi 'pö ɬdhe "zøyon 'dhö tean- 'ka, "keε ɬdhe 'a bo- "mëng -sü 'ka, 'yo -kë "gügü -sü 'ka n -bong -zë 'gü.

¹¹ ɬDhe 'ö ɬya kë "dhö, 'yo 'wo- pö n -dhe: «-A -dhe a -bha ɬdhe 'i -wu 'ö Atanna -ya dö i "dhi kö 'i- "dhiü ɬloo "segö 'gbe, me suu 'gbe, -wu suu 'gbe waa- -gblüdë 'gbe -bha bha 'i- pö -kø -dee do 'bha kë.»

11

Atanna -wudhiüloomë -nu ɬple 'ö dho- -nu bɔ -a -dhiang 'ö Zan -ya zë

¹ ɬDhe 'ö go- 'gü, 'yo 'wo n gba -kaa "dhü "kplü do 'bha ö -dhe -dan 'ka -pë 'ka, 'ö bhö "dhü -bha bha- 'ka 'yo 'wo- pö n -dhe: «-Bhö "wlü kö

'i Atanna -dhökëgükö waa-
-bha "saa- -bho -ta -gwë
"klv bha- dan, kö 'me 'wo-
-dhökëme -nu 'ka 'kō bha- 'gü
bha 'i- -nu dhvng.

² "Këe -a -bha 'kō -züdhë
'dhe 'ö "wasi 'dhö "kan -sü
'ka- -zü 'ö "kpëngdhö bha
'i yo -zë 'to "dhü, 'bha 'dho-
dan, -a -gen -mü ॥dhe ॥wa
yo -zë nu 'me 'waa 'dhang
bho Atanna "dhiü 'wo go "se
"wëe 'gü, 'ö 'wo dho -gblü
-da Zedhizadhemö -pö ya- -ta
bha- -nu -dhe kö -wa 'kun
-gblü 'ka, kö -wo -ya -go
"dhiü -kwe -yaaga waa- "su
"saçdo 'ka.

³ 'Yö 'a n -wudhiüloomë
-nu ॥ple bō kö ॥wa bhco
so -da wo -bha, kö -wa
-zon "kpungtaame -nu -dhe
॥dhe -a -dhe -bha ॥dhe -wo
-wëewu 'kpo wo -di -bha -a
-nu këwön yaa -nu -wön 'gü
kö -wo wo wä slëë- Atanna
"piü, 'yö 'wo Atanna -wu
"dhiü ॥loo- 'ka 'me 'wo bha-
-nu -bha -dhekpaçyi "gblü do
ö -ta ॥ple waa- -dhekpaçyi
-kaçng "saçdo 'wo dho -ya
'ka 'pö- bha- -gö "dhiü bha-
'ka.»

⁴ "Dhü 'wo- odhivö
-dhü -kë bha- ॥ple waa-
-dhangbha ॥ple 'wo dō -sü
'ka Atanna 'ö "kpungtaadhe
dëme 'ka bha- -kuu "dhiü
bha ॥në 'wo- "sëe- -nu 'wo
dho nu "dhü bha- -nu 'ka.

⁵ 'Më 'wo "dhü bha me 'bha
॥yaa- pö 'ö 'wön yaa kë- -nu
'ka, 'yö peng -yö go- -nu "dhi
'yö- -nu 'yaç- -nu bha- -nu
-bhö. -Kö 'ö 'me 'wo dho- pö
'wo 'wön yaa kë- -nu 'ka, 'wo
dho- -me -nu zë- 'ka 'yö bha.

⁶ ॥Ya 'go yo -zë 'gü, me ॥ple

bha -kō -kpa dhang- -bha "sì
-ya -nu -dhe kö "töng 'wo
Atanna -wu pö sië- 'ka bha
dha 'ya 'dho ban- 'ka, 'ö "yi
-gla ॥yoon 'gü "sì 'dhö- -nu
-dhe 'pö, 'ö -ya mü 'zü 'ö
'wön suu "vu suu 'ö- -wö
"kpungtaadhe -ta -dhe ॥yaa-
-nu kë, 'ö- kë "sì -yo -kë -nu
-dhe kö -wa kë "dhü "töng 'ö
-dhi -nu -dhe -a 'ka.

⁷ "Këe yi 'ö me ॥ple bha 'wo
dho wo bo- 'ka -wu 'ö Atanna
-ya kpo- -nu -bha bha- pö -sü
'ka -a 'ka bha, wü "dhabhli
-sü 'bha 'ö go -klöng züziösü
bha- 'gü bha -yö -dho -gblü
-da -a -nu -ta 'ö- -kö -yö -ziö
-nu -gö 'ö- -nu zë,

⁸ 'ö- -nu ॥gee -yö to -kpinnig
-ta 'pö- 'kpii- 'wo- -nu Dëme
do "dhü -bha -a 'gü bha-
'gü. -A 'pödhë bha ॥në 'wo-
'to -da ॥gla 'gü 'wo- -dhe
Sodemö "ëen Ezitö bha.

⁹ Me suu 'gbe, 'wo go "segö
'gbe ॥dede 'gü, 'ö 'wo -wu
'gbe ॥dede pö, 'ö 'wo go
"se suu 'gbe ॥dede 'gü -wo
-dho -a -nu ॥gee bha- -ga
-dhekpaçyi -yaaga waa- 'gbu
'ka kö 'waa "wı- -bha kö -wa
-nu ॥gee bho.

¹⁰ Me ॥ple bha- -nu ga
-wön -dho dhi "kpungtaame
-nu -dhe, 'ö- -nu ॥nii -da
॥dedewo 'ö 'wo pë -nu ॥gbaç
-zianwo wo 'ko -nu -gö -a
-wön 'gü, -a -gen -mü ॥dhe
kö me ॥ple bha ॥wa ॥gbaç
॥dedewo "kpungtaadhe -ta.

¹¹ "Këe -dhekpaçyi -yaaga
waa- 'gbu bha ॥ya bho-
"dhiü, "teë -sü -dee 'bha-
-dho 'go Atanna "piü 'ö -da
'zü- -nu 'gü 'wo -bö, 'yö me
"vu me 'ö ॥ya ö "yan -kpan

-nu -bha, 'yö "suü -ziisü -yö
-da 'gü.

¹² 'Yö -wu do 'bha 'yö bo
dhang- 'gü 'ö -wi Atanna
-wudhiüloome -nu ɬple bha-
-nu -dhe 'ö- pö: «Ka nu yö!»
'Yö 'wo ɬwlü kö dha 'kpong-
ɬya kpa- -nu bha 'yö 'wo dho
dhang- 'gü, kö- -nu 'yaç- -nu
bha -wa -nu ga sië.

¹³ 'Yö "se -yö zun ɬzii -sü
-bha "töng do bha- 'gü, 'yö
'pö- 'kpii- bha 'ö -pe 'gü
-kaçng do, 'yö- "pean do -yö
ɬwenng, 'yö me -dhü "gblü
"saçple -wo ga "se ɬzii -kö do
bha- 'gü, 'yö me -kpea 'wo to
bha "suü 'dhö -da -nu 'gü, 'yö
'wo -ya Atanna 'ö dhang- 'gü
bha- 'tö bha -sü -bha.

¹⁴ Kö nëng bha- ɬple -naa
ɬnë ɬya ziö bha, "keε -ka ka
-di 'kun, -a -yaaga -naa -yö
nu sië.»

"Truu "saçple -naa "wi -kö
-dhiang 'ö Zan -ya zë

¹⁵ 'Yö Atanna -bha "kië -nu
bha- "saçple -naa -yö ö -bha
"truu -piö. 'A dho n "tu
'to kö -wu 'gbæ -yö "wi sië
dhang- 'gü -yuudhö 'ö- pö:
«-Gblüdëdhe -kö "kpung ɬtaa
"si ɬya 'to 'me 'ö- -dhe, dö
-kö ya- 'gü yö -mü kwa Dëme
Atanna waa- -bha -Yame bha
ɬnë -nu 'ka, yö -zë -a -bha
me -dhe bha- "dhiütodhe 'yii
'dho kö tongtongdhö, -yö
-dho -a kö -todhü 'ka!»

¹⁶ ɬDhe 'ö ɬwaa- pö "dhü,
'yö me zizi -nu -kaçng ɬple
ga -yiisiö 'wo -ya -sü 'ka
wo -bha -blüdëdhe -gbloo -ta
Atanna weëdhö bha 'wo zun
wo kpiö 'gü, 'yö 'wo zun

Atanna -dhökë -sü bha 'wo-
pö:

¹⁷ «Yi Dëme, yi -bha
Atanna 'gügbüsü, bhi i gun
yi 'bha 'ka, 'i -tun ɬdëe bha,
'ya i nue" bho -kö 'i- -da i
-bha 'gügbüdhe 'gü 'ö 'bha
zun -gblüdëdhe kö -sü -bha
bha- -wö 'gü,

¹⁸ "se ɬgban "pepe 'gü -me
-nu zuë" -gun "wlü -sü 'ka,
"keε i -bha bhlöö bho i 'gü
"töng ɬya ɬloo ɬtön, i -bha
za -dö 'me ɬwa ga -a -nu -bha
"töng ɬya ɬloo, kö 'me 'wo i
-wudhiüloome -nu 'ka 'i- -nu
ɬsaa bho waa- me "gblügblü
-nu "eeen 'nësëennë -nu 'wo
-suü i -go, 'wo i ɬbhleë -ya
bha- -nu 'dhö. I -bha 'wö
-bho "se seeme -nu 'gü "töng
ɬya ɬloo!»

¹⁹ ɬDhe 'ö ɬya kö "dhü,
'yö Atanna -dhökëgükö 'ö
dhang- 'gü bha- "dhi -yö -pv,
'yö me ɬgban 'wo wo "yan
-kpan 'töng- 'ö -mleë -dee -da
waa- me "bhü -nu -a -nu
ɬzinng 'gü bha- ɬgbëë bha-
-bha. 'Yö dha -yö -ya "yan
'kun -sü -bha kö -yö "wi sië,
'yö pë 'bha -nu 'wo -ya "wi
-sü -bha, 'yö "se 'dhö -ya ɬzii
-sü -bha, 'yö mëngga 'dhö
-ya ɬwenng -sü -bha.

12

Dhebhöne do 'bha waa-
"yinagöñ -ziisü 'ö Zan -ya yö
-a -nu -dhiang 'ö- zë

¹ ɬDhe 'ö ɬya kö "dhü, 'yö
"dhabhli 'dhö -da dhang- 'gü,
'yö 'a dhebhöne do yö kö ɬya
'yënnë -kö so 'ka ɬyaa- -da
ö -bha, kö -yö dö -sü 'ka "su
-ta, kö 'faan- 'ö- -go -bha bha

"susëngga -kaɔŋg do ga ɔple
ɔnë -ya -sü 'ka- -bha.

² "Kee kö- 'gu -ya bho -klekledhö, kö- 'në 'kpɔ "tüng ɔya ɔloo, kö -yo "gbla -zianwo sië- "gblüüdhë 'ö-piö sië bha- -wɔn 'gü.

³ 'Yö "dhabhli bha- -dee bha -yo -da 'zü dhang- 'gü -a 'dhe bha- zian 'gü. 'Yö 'a "yina -ziisü do yo, "yinagɔn bha -yo -gun -zaɔndhö, 'yo- -go gun "saɔple, 'yo- -söga gun -kaɔŋg do, 'yo -gbloo 'faan- -yo gun- -go "saɔple bha- ɔgban -bha. 'Yö- weng -yo gun.

⁴ 'Yö ö weng bha- sü, 'yo "susëng ö dhang- -bha bha- -pe 'gü -yaaga -sü "pean do bho 'mü 'yo- ɔwenng "kpung ɔtaa, 'yo dho 'ö dö dhebhö 'ö- "gblüüdhë 'dhö- kë sië bha-wëedhö, kë "dhü kö ɔya 'në 'kpɔ kö 'ö 'to "sia- mü 'ö- -bhö.

⁵ 'Yö dhebhö bha 'ö 'nëglɔon do kpɔ, -a gbö bha ɔnë dho -ya "se ɔgban "pepe -go "dhiö, 'ö- -bha medhe -yo -ziö -gblüdë "pepe 'wo "kpung ɔtaa -a ɔgban "pepe -bha -ta, "kee 'yo "yina gɔn bha- -kɔ 'yii ɔmɔo- -bha. 'Yö 'në bha 'wo- sü 'wo dho- 'ka Atanna "piö dhang- 'gü, -a -bha -blüdëdhë -gbloo "soo.

⁶ 'Yö dhebhö bha 'ö ɔdua 'yo dho "tüng -ta, -dhe 'ö Atanna -ya -yea ɔbaa- -bha bha- 'gü, kö -wa "dhiö gba mü -dhekpaçyi "gblü do -ta ɔple waa- -dhekpaçyi -kaɔŋg "saɔdo 'ka.

⁷ ɔDhe 'ö ɔya kë "dhü, 'yo -gblü -yo -da dhang- 'gü. 'Yö

Atanna -bha "kië 'kpiisü 'wo Misëdhö kë bha waa- -bha -me -nu 'wo -ya 'ko zë -sü -bha "yina bha- 'ka 'yü weng- -nu 'wo ɔgɔon waa- -bha "kië -nu 'dhö 'pö.

⁸ "Kee 'yü Misëdhö waa- -bha -me -nu -a -nu -kɔ -yo -ziö "yina bha waa- -bha -me -nu -a -nu -go, 'yü 'wo- -nu -kë dhang- 'gue 'wo- -nu bɔ "kpung ɔtaa.

⁹ 'Yö -zuzugwe 'wo yü ɔnë- -dhe ɔmlees 'ö gun yi 'bha 'ka, 'wo- -dhe 'zü "yina yaa, "eən Sɔtraan, 'ö "kpénng- -kë "kpungtaadhe -todhüsü -go bha 'wo waa- -bha -me -nu -a -nu -zuö "kpung ɔtaa.

¹⁰ 'Yö 'a -wu "gbui- do 'bha ma dhang- 'gue kö -ya pö sië: «Atanna -bha me dha -sü bha- -go ɔya -da 'plöö ɔton ɔdëe! -A -bha -gblüdëdhë waa- -bha 'gügbuidhe 'bha 'yaa -bin 'gue 'zü! -A -bha Klisi 'ö- -ya bha ɔya 'ö -bha medhe -faan bha- -zɔn! -A -gen -mü ɔdhe 'me 'ö gun do sië Atanna wëedhö 'ö -za do kwa dheebhang -nu -bha 'yénng- 'gue waa- -gbeng -nu ɔgban 'gue bha ɔyaa- -zuö "kpung ɔtaa ɔdëe.

¹¹ Kwa dheebhang -nu -kɔ ɔya ziö -go "bhlaanë ɔyɔon 'ö ɔwenng -nu -wɔn 'gue bha waa- Yesu -wɔn -dhiang 'wo gun- zë sië me -nu -dhe bha- 'saa- 'gue. -A -gen -mü ɔdhe kwa dheebhang -nu bha -wo kë -we -bha 'wo woo- tosea nu, 'ö 'wo -we -bha 'wo ga Yesu -wɔn 'gue.

¹² -A -kë "dhü -sü bha- 'gue, dhang- waa- 'gue -me -nu ɔgban "pepe -ka ka "dhia

bho, "këe "kpungtaadhe
waa- ɿweeyi -nu ɿnë ka
-bha ɿya kë -wëësü. -A -gen
-mü ɿdhë Sotraan ɿnë bhloø
ɿyaa- pa 'ö nu sië- 'ka ka -ta
bha, -a 'wøn ɿya kë- "yaan
ɿdhë "tüng 'wo- -ya -go 'yaa
'gbe 'zü..»

¹³ ɿDhe 'ö "yinagøn -ziisü
bha 'ö- 'wøn dø ɿdhë ɿwa
ö -zuö "kpung ɿtaa, 'yö zun
dhebhø 'ö 'nëgøon bha- kpø
bha- "piü kë -sü -bha.

¹⁴ "Këe 'yö dhebhø bha
'wo- gba "gblëë- 'kpii- do
gban ɿple 'ka kö -ya dø ö
-bha, kö -yö -wlö 'ka -yö 'dho
ö -yea 'wo- ɿbaa "tung -ta
bha- 'gü kö -yö -ya mü kö -wa
"dhiü gba -kwe -yaaga waa-
'gbu 'ka, kö ɿmlees bha 'ya
'dho ö -ko zun- -bha.

¹⁵ 'Yö ɿmlees bha 'ö "yi bho
ö "dhi 'yö- ɿwenng dhebhø
bha- ɿkeng-, 'yö -kë ɿgwaan
'ka, kë "dhü kö- "teë -ya 'sü,

¹⁶ "këe 'yö "se -yö dhebhø
bha- -ta kun, 'yö ö "dhi
-pu, 'yö "yi 'ö "yina bha
ö- ɿwenng bha- ɿgban mü
"peepedhö.

¹⁷ 'Yö dhebhø bha- -wøn
bhloø -yö ma "yina bha- 'gü
'yö- pa kpennngkpennngdhö,
'yö ɿdhë 'ö -kë ɿdhë -a bhloø
bha- bho -dhe "wëë 'bhaa
'dhö dhebhø 'kö bha- -go
bha, 'yö dho 'yö -ya 'ko zë
-sü -bha dhebhø bha- suu 'gü
ɿnë "pepe 'dhë 'kö to, 'ö 'wo
gun Atanna -bha 'tong- 'kun
sië, 'ö 'wo to -kplü -sü 'ka
teanwøn 'ö -gban Yesu Klisi
-wøn -bha bha- -bha bha-
-nu 'ka.

¹⁸ 'Yö dho 'ö dø ɿweeyi

"kpung "dhiü.

13

Wü ɿple 'ö Zan -ya yö -a
-dhiang 'ö- zë

¹ 'Yö 'a wü do 'bha yö kö
-yö 'go sië ɿweeyi ɿbhaa.
Wü bha- -sö -gun -kaøng do,
'yö- -go -zë 'ö gun "saçple.
'Yö -gblofaan -yö gun kpa -sü
'ka- -sö -kaøng do bha- ɿgban
-bha 'do 'do. 'Yö Atanna -bha
'fang bho -to -nu 'wo gun
-ben zë -sü 'ka- -go -nu bha-
-bha.

² Wü 'a- yö bha -yö -gun
ɿdhë gwee 'dhö, 'yö- -gen -nu
'wo gun ɿdhë "sluku -bha
'dhö, 'yö- "dhi -yö gun ɿdhë
laabholaa -bha 'dhö. 'Yö
"yina bha 'ö ö -bha medhe
oo, -a -bha -blüdedhë -gbloo
waa- -bha 'gübüidhë ɿgban
nu wü bha- -dhe.

³ "Këe kö wü bha- -go -nu
bha- do ɿya kë ɿdhë pë 'ö
ɿwaa- -gi 'ö yöö 'to- bhië -go
-a 'dhö. "Këe 'yö- bhië -ziisü
bha 'ö dho 'ö ga. 'Yö wü
bha- "dhia -yö ma "se -ta -me
ɿgban "pepe 'gü 'yö 'wo -ziö
ɿkeng-.

⁴ 'Yö 'wo -ya "yina bha-
-dhökë -sü -bha ö -bha
medhe nu ö- wo wü bha-
-dhe bha- -wøn 'gü. 'Yö 'wo
-ya 'pö wü bha- -dhökë -sü
-bha kö -wa pö sië: «'Dee
ɿdhë -zuzugwe ya- 'dhö?
'Dee dho ɿmco- -bha 'ö 'ko
zë- 'ka?»

⁵ 'Yö 'wo Atanna -bha 'fang
bho -wu -nu waa- -di -sü
'kpii- -dhiang -nu zë -faan
-da wü bha- 'gü. 'Yö- -kë
"dhü "su -kaøng -yiisiö ga
ɿple 'ka.

6 'Yö -ya "si -bho Atanna -go -sü waa- -yea -bha 'fang bho -sü -bha waa- me "pëpe 'wo- "piü dhang- 'gü -a -nu 'dhö.

7 'Yö -ga 'ka mü 'yö -ya 'ko zë -sü -bha -a -bha me -nu 'ka, 'yö -kō -yö ɬmoo- -nu -bha, 'yö -kō -yö -ziö "siya ɬgban "pëpe suu -go, 'yö -ya "se ɬgban "pëpe waa- -wü suu "pëpe 'ö -ta -a pō -me -nu ɬgban -go "dhiü.

8 Me "pëpe kō 'wo "kpung ya- ɬtaa, 'ö -nu 'tō -zë 'yaa -ben zë -sü 'ka "bhlaanë 'wo- zë bha- -bha -tosea -kē -bha 'séedhë 'ö 'me 'wo dha -me -nu 'ka -a -nu 'tō 'dhö- 'gü, "se waa- dhang- -nu kē "tüng 'gü bha- 'gü, -a -nu ɬgban "pëpe- -dho "gblëenu wü bha- ɬwlöö 'wo -dhökë:

9 'Me ka 'wön ma -tu 'dhö 'dhö, -kaa do -së 'ka kō 'ka 'wön ma!

10 -A pō 'a- wo "dhö bha- 'klöö- -mü ɬdhe me "pëpe 'kō 'wo bō Yesu 'ka 'wo Atanna -bha me 'ka, -a me 'dhe 'ö -dho -kaso 'gü 'dhö- -bha, -yo -dho 'dho -kaso 'gü, 'ö -me 'dhe 'ö -gokanme 'ka 'wo -go -kan. 'Wön 'ö -wön 'gü, 'yö Atanna -wü -ya pō ɬdhe 'me 'wo -bha me 'ka -a -dheä -bha ɬdhe -wo wo zuë" kē -sea kō -wo wo -zu 'yö -dhe bha 'yö bha.

11 ɬDhe 'ö- 'dhe bha ɬya kē "dhö, 'yö 'a go mü 'a wü bha- do 'bha yö kō -yo 'go sië "sæedhö, kō -söga -yo ɬple ɬdhe "bhlaa -bha 'dhö, "keε ɬya "wı -a -wü -kē ɬdhe "yina -wü 'dhö.

12 'Wön suu "vü suu 'ö wü -bleesü bha 'ö gun- kē sië, -a

'dhe bha- -kō -gun ɬmoo sië -bha 'pö 'ö -kē wü -bleesü bha- -bha kē 'gü, 'ö ö faan -wö "kpungtaame -nu ɬgban "pëpe -ta kō -wo wü -bleesü 'ö bhië -ziisü -yö gun- -bha 'ö ga bha- -dhökë.

13 Wü ɬple -naa bha -yö gun "dhabhliwö "gblögblö ɬdede kē sië, 'ö pëng go dhang- 'gü 'ö- ɬlōö me ɬgban "yaan.

14 -Yö -gun "kpungtaame ɬgban "pëpe gco bho sië 'wö 'ö Atanna -ya kē -sü "si -kē -dhe 'ö gun- kē sië wü -bleesü bha- -bha kē 'gü bha ɬnë- 'ka, 'yö -pö "kpungtaame -nu -dhe ɬdhe -wo wü -bleesü 'wo -gi -siang 'ka "keε 'ö dha- -go bha- "bleen- do -pë -kë.

15 'Yö Atanna -yö "teε -sü -da me 'gü -sü "si -kē wü ɬple -naa bha- -dhe 'yö "teε -sü -da wü -bleesü bha- "bleen- 'wo -pë -kē bha- 'gü, kē "dhö kō -yö dhiang zë kō me "vü me 'ö 'yii "wı - -bha kō -ya -dhökë, kō -ya zë.

16 'Yö wü do bha 'ö ö faan -wö 'zü 'në 'sæennë -nu oo, me "gblögblö -nu oo, ɬnaçme -nu oo, "fleemë -nu oo, ɬduëng -nu waa- 'wlöö -nu ɬgban "pëpe -ta 'yö 'wo 'klëe- kpö wo -kō -së 'gü -këdhe ɬtaa -dhe -nu waa- -nu -kpong "dhiü -dhe -nu 'gü.

17 'Yö me 'bha -me 'bha 'yaa ɬmoo -bha kō -yö pë 'dhö, "sæn kō -yö pë 'go, kō 'klëe- 'ö wü bha- 'tō -yö gun- 'gü bha, "sæn "nimlōö 'ö ɬdhe- "bleen- bha- 'dhö bha 'yaa- -me -bha.

18 'Mε 'ö 'wɔndɔmε 'ka -a 'wɔn -bho 'koo dɔ "tüng ɻnë dho kë bha. 'Mε 'ö 'wɔndɔmε 'ka 'ö- "gblüödhe -yö 'daɔnnu, -a -me -dho wü bha- "nimlɔɔ bha- dɔ, -a -gen -mü ɻdhe -yö -dho kë me 'bha ɻnë- 'tɔ 'ka. -A "nimlɔɔ bha ɻnë këng "saɔdo -kɔ "saɔdo waa- pë "saɔdo 'ka.

14

"Tan 'ö 'me 'ö "bhlaanë -ya -nu -gɔtadho bha 'wo- bho -a -dhiang 'ö Zan -za zë

1 'A dho -dhe -ga kö "bhlaanë bha -yö dɔ sië -tɔn 'ö Zedhizadhëmö bha- ɻgbín-waa- me "gblü këng do -kɔ -yiisiö waa- me "gblü -yiisiö 'ö waa- Dë -a -nu 'tɔ -yö gun -ya -sü 'ka- -nu -kpong "dhiü bha- -nu 'dhö.

2 'Yö n "tu -yö -da -wu 'bha 'gü dhang- 'gü kö -yö "wı sië -wuudhö ɻdhe "yi 'kpii- 'ö -zuö sië- 'dhö, "εen ɻdhe -kɔ 'ö dha -yö -wı 'ka bha- 'dhö. -Wu bha -yö -kë 'zü ɻdhe me kpö 'gbe -bha kɔnng zë -vin bha- 'dhö.

3 Kö me "gblü drun bha -wo dɔ sië 'me 'ö -gblloo 'kpi-isü -ta bha waa- pë "yaandhe -yiisiö bha waa- me zizi -nu bha- -nu wëédhö kö -wo "tan -dee do bho sië. "Tan 'wo gun- bho sië "dhü bha me "wεewεε 'bha 'yaa ɻmɔɔ- bha kö -ya bho kö 'yii kë me "gblü këng do -kɔ -yiisiö waa- me "gblü -yiisiö 'ö "bhlaanë bha 'ö- -nu -gɔta dhɔ yi 'bha 'ka kö -wo -tun "kpung ɻtaa bha wo -zë -a -nu 'ka.

4 'Mε 'wo "dhü bha ɻnë 'wo wo -dı kun -së 'yö 'wo to "slüüslü 'ka, 'yö 'wii zun dhebhɔ -bha tongtongdhö. -Dhe "vu -dhe 'ö "bhlaanë bha 'ö gun 'dho sië -bha weng- -nu ɻnë 'wo gun 'dho sië wo "kwëë, -a -gen -mü ɻdhe wo ɻnë "bhlaanë bha 'ö -nu -gɔta dhɔ kö -wo kë waa- Dë -a -nu -bha 'në -bleesü -nu 'ka me "bhü -nu kpö 'gü.

5 'Wii ɻsua kë do tongtongdhö, pö -tangga -zian 'yaa- -nu -bha.

Atanna -bha "kië -yaaga 'ö Zan -ya yö -a -dhiang 'ö- zë

6 ɻDhe 'ö ɻya kë "dhü, 'yö 'a Atanna -bha "kië do 'bha yö kö -yö ziö sië 'tëng- -ta -dhe ɻgbleen ɻdede 'gü. Naç -së 'ö go Atanna "piü 'ö 'yaa 'go "gbluu tongtongdhö bha ɻnë 'ö nu- dɔ -dhe 'gü, me "pεpε 'wo "kpung ɻtaa -a -nu -gɔ, kö -ya pö me suu -gao ɻgban 'do 'do, "segɔ ɻgban 'do 'do "εen -wu suu ɻgban 'do 'do pö -me -nu -dhe

7 kö -ya pö sië "gbü -'ka 'ö- pö: «-Ka "suü Atanna -gɔ kö 'ka- 'tɔ bho! -A -gen -mü ɻdhe -a -bha za -dɔ me "bhü -bha "tüng ɻya ɻloo. -Ka 'me ö "se -kë 'ö dhang- -kë, 'ö ɻweeyi -kë waa- "yigo -nu 'dhö bha ɻnë -dhökë!»

8 'Yö Atanna -bha "kië bha- ɻple -naa -yö dɔ- 'dhe bha- ɻkeng- kö -ya pö sië 'pö 'ö- pö: «Babidhɔnö -pö 'kpii- 'ö gun ö -bha "yënnngdɔ bha- 'kpo sië "kpungtaame -nu ɻgban "pεpε -gɔ ɻdhe we 'dhö 'wo-

mü bha ɬya 'wü, ɬya 'wü -trukpe -trukpədhö.»

⁹ 'Yö Atanna -bha "kië bha-yaaga -naa -yö dö- 'dhe bha-ɬkeng- 'pö kö -ya pö sië 'ö-pö: «Më "vv me 'ö yaa-wü bha- -dhökë "εen 'ö yaa-bleen- bha- -dhökë, 'ö- -bha -ben bha- -ya ö -ködhë -bha, "εen ö -kpong "dhiü,

¹⁰ -a -me -dho Atanna -bha -mawɔnsiödhe 'ö "yi 'yaa- "piü bha- mü ɬdhë -kö 'wo we "dhiü- mü- 'ka bha- 'dhö. Më "pere 'ö waa- -kë "dhü, -a -me -nu -dho -wëedhë yö peng 'ö 'yaa "dhuu bha waablaon" peng ɬnë- 'gü Atanna -bha "kië "slüüslü -nu bha waa- "bhlaanë -a -nu -kuu "dhiü.

¹¹ Peng 'ö "dhü bha peng 'ö- "gbiën -yö bho -todhü 'ka, 'ö "tæepadhe 'yaa- 'gü, 'ö- 'yénng- 'gü 'yaa 'dhö 'ög- gbeng 'gü 'yaa 'dhö yö -mü. 'Sa yö ɬnë me "pere 'wo dho wü bha- -dhökë waa- "bleen- bha- 'dhö, "εen 'ö dho 'klëe- 'kpo- -nu -bha bha wo dho 'dho- 'gü.

¹² 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö Atanna -bha me -nu 'ö pö 'aa- -nu -bha, 'ö 'wo- -bha 'tong- kun "εen 'wo -zv yö Yesu -dhe bha 'wo dho- 'kun "gbui- bha 'yö bha.

¹³ ɬDhe 'ö ɬya kë "dhü, 'yö -wü 'bha -yö bø dhang- 'gü 'ö- pö n -dhe 'ö- pö: «'Wɔn 'ö maa- pö bha -bhö -a -ben zë! -A pö me "pere 'wo dho ga Atanna -bha zian -ta 'ö go ɬdeε bha 'ö dho- 'ka "dhiü bha- -nu -dhe -a -nu -bha -së! 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö 'Nii- "slüüslü yöö ɬdede

'ö- -ziö -ta -ziö 'ö- pö: «-Yö "dhü tean- 'ka, -a -gen -mü ɬdhë sëe 'wo- bho bha -wo -dho wo 'gü ɬdhië- zian- -ta bha 'yö bha. -A -gen -mü ɬdhë 'wɔn -sengbø -nu 'wo- -kë kö -wo -tun "yaan bha -wo -dho -kpan ɬgban -bha Atanna -kuu "dhiü.»

¹⁴ A -to -dhëgadhe 'gü, 'a dho "kan 'zü n -ta kö dha 'kpong- "puu do 'bha ɬya -wo "yεa-, kö pë 'bha -yö -ya -sü 'ka- -ta ɬdhë me "bhui- 'dhö. Kö "sénng faan- -ya -go -bha, kö -dhaa "gang "dhiü- do -ya ɬkwεε-.

¹⁵ 'Yö Atanna -bha "kië do 'bha -yö go- -dhökëgükö 'ö dhang- 'gü bha- 'gü 'yö zun-pö -sü bha 'me 'ö gun -ya -sü 'ka dha 'kpong- -ta bha- -dhe "gbui- 'ka 'ö- pö: «-Bhö i -bha -dhaa "gang bha- 'sü kö 'i "kpungtaadhe -mlü "kan- 'ka, -a -gen -mü ɬdhë ɬya kë ɬdhë -mlü -pë kë -sü -bhlaa ɬnë- 'dhö, Atanna -bha za dö me "bhui- -nu -bha "tüng ɬya ɬloo.»

¹⁶ 'Yö 'me 'ö gun -ya -sü 'ka dha 'kpong- -ta bha 'ö -kö -da ö -bha -dhaa bha- 'gü, 'yö "kpungtaadhe -mlü -kan.

¹⁷ 'Yö Atanna -bha "kië do 'bha -yö go 'zü- -dhökëgükö 'ö dhang- 'gü bha- 'gü kö -dhaa "gang "dhiü- bha- do 'bha ɬya ɬkwεε- 'pö 'yö zun "kpennng.

¹⁸ 'Yö Atanna -bha "kië "wεε do 'bha 'ö -kö -ziö peng -go -sü "si 'dhö- -dhe bha 'ö go- -dhökëtagwë "klu bha- 'gü, 'yö- pö me 'dhe -dhaa "gang gun- ɬkwεε- bha- -dhe "gbui- 'ka 'ö- pö: «-Bhö i -bha

-dhaa "gang bha- 'sü kö 'i -droø -dhü -nu 'wo "kpung Øtaa bha- -nu -kpaa "kan-ka, -a -gen -mü Ødhe 'ö Ødhe -droø -dhü 'dhö kö- ga Øgban -pë kë.

¹⁹ 'Yö Atanna -bha "kië bha 'ö ö -bha -dhaa "dhiü-bha- -sü 'ö -ziö "kpungtaadhe Øgban 'gü, 'yö -droø ga bha- Øgban bho, 'yö- Øloo -gwë "wlü 'kpii- do 'ö Ødhe 'wön 'ö Atanna dho- wö ('me 'wii ö Øbhleë -ya) -nu -ta -a -zöñ 'ka 'dhö bha- 'gü, 'pö- Øtaama -dhe 'bha 'gü mü.

²⁰ 'Yö 'wo -droø ga bha- zöñ "wlü 'kpii- bha- 'gü 'pö- Øtaama -dhe bha- 'gü, 'yö Øyöñ 'ö go "wlü bha- 'gü 'yö- -gböng -yö -ziö 'yö "kidhung käng -yaaga "ta sü, 'yö- -bha -kë Øgbleen -sü 'gü, Øsoo Øya -da Øbhaa 'yö -ya -kafe 'ö- "dhi bha- -naa -ta.

15

Atanna -bha "kië -nu 'ö nëng -gaø "saçple -yö gun -a -nu -go 'ö Zan -ya -dhe yö -a -dhiang 'ö- zë

¹ 'Yö n "yan -yö -da 'zü "dhabhliwöñ -ziisü 'ö- 'wön -yö me kón -a -dhe 'gü dhang- 'gü. 'Yö 'a Atanna -bha "kië "saçple yö kö nëng "saçple -ya -nu -go 'do 'do 'ka. Nëng -totaamasü 'ö dho -ya "kpungtaadhe "dhiü kö -yö kë Atanna -bha -mawönsiödhe "dhiütodhe 'ka bha Ønë gun bha.

² 'A dho -dhe -ga kö pë 'bha 'ö me "yan -yö Øziö- 'gü Ødhe "dënggbö 'dhö bha -yö wo -sü 'ka mü mœdhö -dhe Øgban 'gü, "keø kö peñg -yö

kaan- -sü 'ka- 'ka. 'Yö 'me 'wii wo -go 'dho "sia- wü bha- -dhe tongtongdhö 'ö 'wo to- "gbü- 'ka -ta waa- "bleen- bha waa- 'tö -ben 'ö "nimlœø 'ka bha- 'dhö bha 'a- -nu yö kö -wo dö sië "yi Øgblü bha- "söø, kö könng -nu 'ö Atanna -ya nu- -nu -dhe bha -ya -nu Økwæε-.

³ Kö -wa 'tö bho -tan 'ö Moizö 'ö -kë -a -bha yëkëemë 'ka bha 'ö- bho yi 'bha 'ka bha waa- "bhlaanë bha- -bha bho sië 'wo- pö: «'Gü "gbü- Atanna, i këwöñ -nu -wo "mlümlüsü 'ö 'wo Øbhleësü Ødedewo. Bhi Ønë 'i -gblüdë "pepe 'wo "se -go "dhiü, -a -nu Øgban -bha -gblüdë 'ka, i këwöñ 'bha 'yaa Øsua 'ka, 'yö pö 'aa- 'bha -bha tongtongdhö.

⁴ 'Dee 'yii 'dho "suü i -go, yi Dëme? 'Dee 'yii 'dho "wi- -bha kö -yö i 'tö bho? -A pö 'yi- wo "dhü bha- 'kloø- -mü Ødhe bhi dosengseng Ønë pö 'aa i -bha tongtongdhö, -a -wön 'gü "se Øgban "pepe suu- -dho nu 'wo zun wo kpiö 'gü bhi Ønë i -dhe 'yö 'wo i -dhökë, -a -gen -mü Ødhe i këwöñ -nu 'ö pö 'aa- 'bha -bha bha- 'bha 'yaa -bin -sü 'ka me 'bha -go 'zü.»

⁵ ØDhe 'ö- 'dhe bha Øya kë "dhü, 'yö 'a Atanna -dhökëgükö 'ö dhang- 'gü, 'ö bœø" 'ö- -yea 'ka bha 'ö- 'gü bha- yö kö- "dhi Øya "pu.

⁶ 'Yö- -bha "kië "saçple 'ö nëng "saçple bha 'ö gun -nu -go bha 'wo go 'kø bha- 'gü 'wo zun "kpennng, kö so "puu 'ö 'bha- -ga 'ö dö i "yan 'gü -glanglandhö bha -ya -nu

-bha, kö "sënng kwipen -yö -ya -sü 'ka- -nu -bha so bha-ta -a -nu -kuu 'gü -dhe "tüng 'gü.

⁷ 'Yö pë "yaandhe -yi-isiö 'wo Atanna -kuu "dhiü bha- me do -yö "sënnggbönen "saçple, 'ö pa -sü 'ka Atanna 'ö 'dhö -todhü 'ka bha- -bha -mawönsiödhe 'ka bha- nu -a -bha "kië "saçple bha- -nu -dhe.

⁸ 'Yö Atanna -dhökëgükö bha 'ö pa -a -bha 'tobhödhe waa- -bha 'gügbüidhe peng "gbiën 'ka, 'yö me 'bha 'kö 'yaa gun ɬmco sië- -bha kö -yö -da -a -dhökëgükö 'gü -a "tüng 'dhe 'kö bha- 'gü kö nëng "saçple 'ö -bha "kië "saçple bha- -nu -go bha 'yii ziö ɬkö.

16

*Atanna -bha -mawönsiödhe
gbönen "saçple bha- -wenng
"kpung ɬtaa -kɔ -dhiang 'ö
Zan -za zë*

¹ ɬDhe 'ö ɬya kë "dhü, 'yö 'a -wu do 'bha ma kö -yö 'go sië Atanna -dhökëgükö 'ö dhang- 'gü bha- 'gü 'ö-pö- -bha "kië "saçple bha- -nu -dhe "gbü- 'ka 'ö- pö: «-Ka 'dho kö 'ka Atanna -bha -mawönsiödhe gbönen "saçple bha- 'gü -pë ɬwenng "kpung ɬtaa.»

² ɬDhe 'ö -wu bha 'ö -wi "dhü, 'yö Atanna -bha "kië -nu bha- me -bleesü -yö dho 'yö ö -bha 'gü -pë ɬwenng "kpung ɬtaa. 'Yö bhië -zi-iziisü -nu, "keε -nenesü -nu 'wo -ya "kan -sü -bha me 'wo kë wü bha waa- "bleesn- bha- -dhökë bha- -nu -bha.

³ 'Yö- me ɬple -naa -yö ö -bha 'gü -pë ɬwenng ɬweeyi ɬbhaa. 'Yö ɬweeyi ɬgban -yö -kë ɬdhe ɬycoen 'ö ɬya kpö 'kun -a 'dhö, 'yö pë "yaandhe "perepe 'ö- ɬbhaa 'yö- ɬgban -yö ga.

⁴ 'Yö- -yaaga -naa -yö ö -bha 'gbönen 'gü -pë ɬwenng ɬgwaan -nu waa- "yi 'sæennë "perepe 'ö "kpung ɬtaa -a ɬgban ɬbhaa, 'yö- ɬgban -yö -kë ɬycoen 'ka.

⁵ 'Yö n "tu -yö -da Atanna -bha "kië 'dhe 'ö- -kɔ -yö -ziö "yi -nu -go "dhü bha- -wu 'gü kö -ya pö sië: «Bhii Atanna 'i gun yi 'bha 'ka, 'i -tun ɬdeε, 'ö 'i "slüüslü, 'ö 'wɔn yaa 'yaa zun i -bha tongtongdhö bha i -bha 'wɔn -bho me "bhü- 'gü -sü 'ö ɬdhe -kɔ bha- 'dhö bha- -dhe -mü.

⁶ -A pö 'a - wo "dhü bha- 'klco- -mü ɬdhe 'me 'wo bha ɬnë 'wo i -bha yékëme -nu zé waa- i -wüdhiüloomë -nu 'dhö, 'wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö 'i ɬycoen 'kpo sië- -nu -go bha 'yö bha, 'sa -a -dhe ɬdede ɬnë 'wo- ɬmco.»

⁷ 'Yö 'a -wu do 'bha ma 'zü kö -yö 'go sië Atanna -dhökëtagwë "klv bha- 'gü 'ö- pö: «-Yö "dhü tean- 'ka, n Dëme ma Atanna, 'ö i -bha 'gügbüidhe -dhiang 'yaa zë, i -bha 'wɔn -bho me "bhü- -nu 'gü -sü 'ö ɬdhe -kɔ bha- 'dhö bha- -dhe -mü, pö 'yaa i -bha!»

⁸ 'Yö Atanna -bha "kië -nu bha- me -yiisiö -naa -yö ö -bha 'gbönen 'gü -pë bha- ɬwenng 'yënnng- -bha, 'Yö 'yënnng- -yö zun 'ma -sü -bha

me "bhui- -nu 'ka wuuuudhö
dhe pëng 'dhö.

⁹ 'Yö 'yënng- bha 'ö ma me
"bhui- -nu 'ka dedewo 'yö-
-yënngdhe kpö- -bha, "keε
yö -zë gban 'gü, 'wii wo -ko
"kan wo kë -söng yaa -nu
"dhiö. "Si -zian në 'wo- bho
Atanna 'ö yöö do në mœ-
-bha 'ö næng suu bha- -ya
me "dhiö "se εn 'ö- bho me -ta
bha- -go.

¹⁰ 'Yö Atanna -bha "kië
-nu bha- me "sœcdhu -naa
-yö ö -bha gböne 'gü -pë
bha- wenng wü "dhabhli
-sü bha- -bha -gblüdëdhe -ta.
'Yö -dhe 'gü -yö tröö tii 'ka
-blünblündhö -bha "se "pëpë
'ö gun- -gödhiü bha- -ta. Pë
-ma -a -nu 'ka -kø yaa 'gü
yaa bha- -wöön 'gü, 'yö- -nu
"söñ -yö -ya -a -nu 'næε- zë
-sü bha- -nu zii -kø yaa 'ö-
"dhiü bha- -wöön 'gü.

¹¹ 'Wöñ -ziisü -ziisü -nu
'wo gun kë sië- -nu 'ka, 'ö
bhië -nu -wo -kan -a -nu -bha
"dhü bha 'yii "sika -zë -da -nu
'gü kë -wo wo -go 'dho "sia-
Atanna -dhe, kë -wa bhlië-
-ya. "Si -zian në 'wo- bho-
-go -a -nu -bha bhië -nu bha-
-wöön 'gü, 'yö 'wo wo 'gü -siö
woo- 'wöön yaa kë -sü -bha
'wo dho- 'ka.

¹² 'Yö Atanna -bha "kië
-nu bha- me "saödo -naa
-yö ö -bha gböne bha- 'gü
-pë wenng gwaanga 'kpiï-
'wo -dhe Öflatö bha- -ta. 'Yö
"yi bha 'ö bhüü 'yö to "yeen
'ö -bhaa bha në -bha, kë
"dhü kë -yö zian bho -gblüdë
-nu 'ö -nu -go 'yënng- -wo
-zian 'ka -wöön -yö gun bha-
-nu -go.

¹³ 'Yö 'a "yina yaa -yaaga
'wo dhe "tüng 'dhö -a -nu yö
kö -wo 'go sië wü "dhabhli
-sü bha waa- Atanna
-wödhiüloome suasü bha-
-nu "dhi.

¹⁴ "Dhabhliwöñ -nu kë
"yina yaa -nu në gun- -nu
'ka. 'Yö "yina yaa -yaaga
bha 'wo -ziö 'wo dho -gblüdë
"pëpë 'wo gun "kpungtaadhe
gban -go "dhiü bha- -nu
"piü kö -wa -nu loo 'ko
-ta kö -wo 'dho -gblüdadhe
'gü. 'Sa -gblü bha woo
'dho- -da "tüng dede 'ö- 'gü
bha në dho kë Atanna 'ö-
-fiëbhawöñ 'yaa 'dhö bha-
-bha ö -bha 'gübüdhe -zöñ
"kpungtaadhe -dhe "tüng
"gbüñ -dede 'ka.

¹⁵ -A -gen -mü dhe
-dhekpaøyi bha në Atanna
-ya zë- -wöön -dhe 'yö- pö
ö -wu 'gü 'ö- pö: «-Dhe
-ga, n nu -sü -dho kë dhe
kwaanme nu -sü 'dhö (me
'bha 'yii 'dho- "tüng dö)! 'Me
'ö yaa- -to "yaan -kë kö -yö
zun- 'ka "tüng bha- -bha
Atanna -bha zian -ta, 'ö ö
-bha -sö kun -së 'ö 'yaa "blë,
kë "dhü kë 'ya 'dho ziö ö
'kpee- 'ka 'ö 'yiü- -yö dö-
-bha, kö- -me -bha -së.»

¹⁶ -Dhe 'ö "yina yaa -nu
bha 'wo -gblüdë -nu bha-
-nu loo 'ko -ta -a -bha bha
-wa -dhe -dhe eblö -wu 'gü
Aamagedöñ.

¹⁷ 'Yö Atanna -bha "kië
"saöple 'a- -nu yö -a -bha
-mawönsiödhe gböne 'ka wo
kwëε- bha- me "saöple -naa
-yö ö -bha 'gü -pë wenng
'tëng- -ta "se waa- dhang-
-nu zinng 'gü. 'Yö 'a -wu do

'bha ma kö -yö 'go sië Atanna -dhökégükö 'ö dhang- 'gü bha- 'gü -gbloo 'kpiisü bha-dhe 'gü 'ö- pö "gbui- 'ka 'ö-pö: «-A -bha ɬya ɬyén ɬtɔn!»

¹⁸ 'Yö dha -yö -ya "yan 'kun -sü -bha, kö -yö "wı sië, 'yö -wu 'bha -nu bha 'wo -ya "wı -sü -bha kö "se -yö ɬzii sië "gbui- ɬdede 'ka. "Se 'dhe 'ö ɬzii 'yi bha- 'ka bha- -bha -kë "gbuisü bha, -a "sinma -bleesü 'yii kë do 'ö sü- 'ka "se kë -yi -bha 'ö dho 'ö zun- 'ka 'yi bha- -bha.

¹⁹ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, 'pö- 'kpii- 'wo- Babidhönö -dhe -kë bha -yö kë -pe 'ö 'gü -yaaga, 'ö 'pö- "gblügblü "pəpə 'wo "kpung ɬtaa -a ɬgban -yö wü tréntrëndhö. Atanna -zu -yö -bö Babidhönö -pö 'wo- -gco -pö -kë bha- ɬsong -nu -ta -kø bha ɬnë- 'gü 'yö 'wɔn 'ö- -køn din 'yaa -së bha- -wɔ -ta.

²⁰ 'Yö "se "pəpə 'ö "yi ɬzinng 'gü ɬzinng 'gü -dhe -nu 'gü -a ɬgban -yö ɬdheng waa- -tɔn -nu 'dhö 'yö 'wo to-'gü.

²¹ 'Yö mëngga 'ö- do -yö ɬmco- -bha 'ö "kidhwung -kaɔng -yiisiö bho bha 'ö -ya 'go -sü -bha dhang- 'gü 'ö ɬwenng me "bhui- -nu -ta. 'Yö 'wo -ya "si bho -sü -bha Atanna -gø nëng 'ö -ya -a -nu "dhiü mëngga -dha ban -sü 'ka bha- -wɔn 'gü, -a -gen -mü ɬdhe -yö -gun -ziisü "dhiü ziö 'ka.

17

-Zuadhe   'kpii-   'wo-

Babidhönö -dhe -kë bha- -dhiang ɬö Zan -ya zë

¹ ɬDhe 'ö ɬya kë "dhü, 'yö Atanna -bha "kië "saɔple 'ö gbɔnë "saɔple bha 'ö gun-nu ɬkwæs bha- me do -yö ɬyɔn n "soc 'yö- pö n -dhe 'ö- pö: «-Bhö nu kö -ko 'ö Atanna dho 'wɔn bho- 'ka -zuadhe 'kpii- 'ö -ya -sü 'ka "yi "gblügblü -nu -gø "dhiü bha- 'gü bha 'a- -zɔn i -dhe.

² -A -gen -mü ɬdhe -gblüdë "pəpə 'wo "kpung ɬtaa -wo wo -dı -da -sü 'ka yö ɬnë- "piü 'yö 'wo -da -sü 'ka -zua zë -sü 'gü, 'yö- -nu -bha "yënnng dɔ ɬya kë ɬdhe we 'dhö 'yö- -nu zë sië bha.»

³ ɬDhe 'ö- pö n -dhe "dhü, 'yö Atanna -bha 'Nii- -yö pa n 'ka, 'yö- -bha "kië bha 'ö n sü 'yö dho n 'ka "tungtadhë do 'bha bha- 'gü. A dho -dhe -ga kö dhebhɔ 'bha bha -yö -ya -sü 'ka wü -zaɔndhö 'bha 'ö- -bha -dhe ɬgban 'dhö -ben zë -sü 'ka, "keɛ 'ö -ben 'ö- -bha bha- ɬgban 'dhö "si -bho Atanna -gø -wu ɬnë- 'ka bha- -ta. Wü bha- -gø -gun "saɔple, 'yö- -sö -yö gun -kaɔng do.

⁴ Sø -nu 'wo gun dhebhɔ bha- -bha bha- 'bha -nu -gun -zaɔndhö ɬdede 'ka -gbangbandhö, 'yö- 'bha -nu -bha -zaɔndhö -dhe "dhiü 'yii pa -së 'ka, kö -zutapë -nu 'wo- -gø -a ɬgban "pəpə -yö "sënnng ɬnë- 'ka, waa- -gwë ɬbhleesü -nu waa- -zlooga ɬbhleesü -nu 'dhö. Kö "sënnng gbɔnë do 'bha 'ö pa -sü 'ka -a kë -sɔng yaya -nu 'ö -gban -bha -zua zë -sü -bha

bha- 'ka bha- 'ka.

⁵ Kö 'tö 'ö me 'bhaa- 'klooc-
dö bha -yö -ya -sü 'ka- -kpong
"dhiü 'ö- pö: «Babidhönö
-pö 'ö -zuazëme "pepe ɬgban
waa- 'wɔn yaa "pepe 'ö-
-yënnng -yö Atanna -kë -a
ɬgban dhe 'godhe 'ka.»

⁶ 'A dho -dhe -ga kö Atanna
dhoobhaame -nu waa- Yesu
"sëe- -nu 'ö- -nu ɬyoon
ɬwenng bha- bian yaa- 'kun,
'a- yö, -a 'wɔn ɬdede kë n
-kon.

⁷ 'Yö Atanna -bha "kië bha
'ö- pö n -dhe: «-A 'wɔn -yö i
-kon -më -wɔn 'gü? Dhebhö
bha waa- wü 'ö -ya -ta 'ö-
-go 'dho "saçple "kees 'ö- -sö
'dho -kaçng do bha a -dho -a
'klooc- pö i -dhe.»

⁸ 'Yö- pö n -dhe: «Wü 'i- -ga
bha -yö -gun "yaan yi 'bha
'ka "kees 'yaa 'dho 'zü. -Yö
-dho 'go -klöng züziösü bha
ɬnë- 'gü "kees kö- 'gü ɬnë -yö
see-. Me "pepe 'wo "kpung
ɬtaa 'ö- -nu 'tö -ben 'yaa zë
-sü 'ka Atanna -bha dha -sü
'sëëdhë 'gü "se waa- dhang-
-nu kë "tüng 'gü bha ɬwa wü
bha- yö, -a 'wɔn -dho -nu
'kon. -A 'klooc- -mü ɬdhe -yö
-gun, "kees 'yaa 'dho 'zü, "kees
-yö -dho -ya mü 'zü 'ö bho
-deewo.

⁹ Me -mawɔn dho kë
'wɔn -bho 'koo dö -sü waa-
"gblüödhë 'daçnnu -sü -bha
"tüng 'ö- 'ka -a do 'bha ɬnë
bha, kö me -yö 'wɔn bha-
'klooc- dö. -A -gen -mü ɬdhe
wü bha- -go "saçple bha -yö
-tö "saçple 'ö dhebhö bha
'ö -ya -sü 'ka- "dhiü bha ɬnë-
"bleen- 'ka, 'yö -ya mü 'zü 'ö
-gblüödë "saçple 'ka.

¹⁰ -A -gblüödë "saçple bha-
me "sçcdhu -zë -a -nu -bha
ɬya bo 'nu, 'yö- me do 'ö
ö -bha kë sië "tüng ya- 'gü,
'yö- me do 'bha 'dho nu sië.
-A me 'dhe 'ö nu sië bha yö
-zë -yö -dho nu kö "tüng 'yaa
'gbe 'zü.

¹¹ 'Yö wü 'ö gun yi 'bha 'ka,
"kees 'ö 'yaa 'dho 'zü bha 'ö
-gblüödë -nu bha- -nu "saaga
-naa 'ka, 'sa -yö -gun me
"saçple -bleesü bha- -nu kpö
'gü, 'yö- 'gü see- "tüng 'dho
ɬloo sië bha.

¹² -A -sö -kaçng do 'i- yö
bha -wo -gblüödë -kaçng do
ɬnë- 'ka 'pö, "kees wo -zë 'wii
wo -bha -gblüödëdhe zü bho
ɬkö, "kees -wo -dho "se nu-
-nu -dhe 'ö wo -gblüödëdhe
-kë "tüng 'në 'bha 'ka waaw-
wü bha- -nu 'dho.

¹³ -A -gblüödë -nu -kaçng do
bha- -nu zuëpiüwɔn -dho kë
do, 'ö 'wo woo- me -dhe waaw-
-nu -bha 'gügbüudhe sü 'wo-
dö wü bha- -go.

¹⁴ 'Yö 'wo 'ko zë Atanna
-bha "bhlaanë 'ka, "kees -a -nu
-ko 'yii 'dho ɬmco- -bha, "bhlaanë
bha- -kë -dho ziö- -nu
-go, -a -gen -mü ɬdhe yö ɬnë
me -gödhiüme ɬgban -bha
-gödhiüme 'ka, 'yö -gblüödë
ɬgban -bha -gblüödë 'ka. "Bhlaanë
bha 'ö ö -bha me -nu
'ö -nu -dhe, 'ö -nu -ya, 'ö 'wii
'go wo -wu -ta tongtongdhö,
"esn 'ö 'wii "kan- -bha bha
ɬnë weng- -nu -a -nu -ko dho
ziö -gblüödë -nu bha- -nu -go
"dhü bha.»

¹⁵ 'Yö Atanna -bha "kië bha
'ö- pö 'zü n -dhe 'ö- pö: «"Yi
-nu 'ö dhebhö bha 'ö gun -ya
sië- -go "dhiü bha, "siya -nu

oo, me kpö -nu oo, "εεν "segč -nu waa- -wü suu "pεpe 'ö "kpung ɬtaa -a pö -me -nu ɬgban ɬnë- -nu -zçn 'ka 'dhö bha.

¹⁶ -A wü bha waa- -sö -kaçng do 'i- yö bha -wo -dho wo zü kë do 'wo -da -zuadhe bha- -dhe pë "piü, 'wo- ɬslöcpë ɬgban "pεpe sü -go 'wo so ɬgban bho- -bha 'ö to ö 'kpee- 'ka, 'ö -ya mü 'wo -wü 'bha -bhö, 'wo- -kpea dö peng "dhiü.

¹⁷ -A -gen -mü ɬdhe Atanna yöö ɬdede ɬnë ö -wü kpö -nu -bha kö 'wɔn 'ö- -zv "piü ɬdhe 'ö- kë 'nu -zuadhe bha- 'ka bha wo -zë -wa kë, ɬdhe waa wü -nu bha -wo wo zü kë do, kö -wo wo -bha medhe ɬgban 'sü -wa dö- -kö 'ka kö -yö 'to- 'ka "dhö -yö zun- 'ka -wü 'ö Atanna -ya pö yi 'bha 'ka ɬdhe -yö -dho kë bha- ɬgban 'gü -wɔn ke -yi -bha.

¹⁸ 'Yö go mü 'ö- pö: «ɬYa 'go yö -zë 'gü, dhebhö 'i-yö bha ɬnë 'pö 'kpii- 'ka, yö ɬnë -gblüdëdhëpö "pεpe 'wo "kpung ɬtaa -a ɬgban -go 'ka.»

18

'Wɔn -wɔ Babidhöönö -dhe -ta -kö -dhiang 'ö Zan -ya zë

¹ ɬDhe 'ö ɬya kë "dhö, 'yö 'a Atanna -bha "kië "wεε do yö kö -yö 'go sië dhang- 'gü 'ö ɬlœ, "keε kö Atanna ɬyaa- gba 'gügbüdhë ɬdede 'ka, 'yö- 'bhü -yö ɬmœ "kpungtaadhe ɬgban 'gü.

² 'Yö Atanna -bha "kië bha 'ö -gbla "gbü- 'ka 'ö- pö: «'Pö- bha ɬya 'wü,

Babidhöönö -pö bha ɬya 'wü, ɬya 'wü -trukpε -trukpëdhö. -A -dhe ɬya kë "yina yaa suu ɬgban "pεpe 'do 'do -yεa ɬbhaa -dhe ɬnë- 'ka dö 'kawo ya- 'gü. -Maa -yënngsü -nu 'ö- -nu -dhe 'yaa me 'bha kë bha ɬnë 'wo 'kɔ dö sië- 'gü ɬtaamasü ya- 'gü.

³ Kë 'ö- wo "dhö bha- 'klœ- -mü ɬdhe Babidhöönö -pö bha ɬya ɬgbaçn "gbü-. 'Yö ɬnë -kaa dha kë -sü bha -we kpo "kpungtaame ɬgban "pεpe -go, 'yö -gblüdë "pεpe 'wo "kpung ɬtaa 'wo -da -zua zë -sü 'gü- "piü, 'yö me "pεpe 'wo "dhöödöme -nu 'ka "kpung ɬtaa 'wo wo zü -gban -a -bha ɬnaç "yan bho -sü -ziisü bha- 'gü 'yö 'wo -kë ɬnaçme 'ka.»

⁴ 'Yö 'a -wü "wεε do 'bha ma dhang- 'gü 'zü kö -ya pö sië 'ö- pö: «Mε "pεpe 'ka bɔ n 'ka -ka 'go 'pö- bha- 'gü, kö ka -kö 'ya 'dho -da -a -bha 'wɔn yaa bha- 'gü, 'ö 'wɔn "gbüigbü- -nu 'ö Atanna yöö -wɔ- -ta bha 'ö ka ɬslœ.»

⁵ -A -gen -mü ɬdhe 'wɔn yaa -nu 'ö- -kë bha- -gɔn 'ö dö 'ko -ta ɬya 'dho ɬya zun dhang- -bha, -a -wɔn 'gü, Atanna -zv ɬya -da -a këwɔn yaa -nu bha- -nu -ta.

⁶ 'Yö -wü do bha 'ö- pö: «-Ka 'wɔn bho- 'gü ɬdhe -kö do 'ö 'wɔn bho- 'ka 'pö ka 'gü bha- 'dhö. -A -bha -zian -zë "dhiü- ziö- 'dhe 'ö- -kë ka 'ka bha- -ta. -Kaa -bha wemükakœ pa we "dhiü- 'ö- bha "dhiüdhë -yö -ziö -a 'dhe 'ö- nu ka -zë ka -dhe bha- -ta bha ɬnë- 'ka.»

⁷ 'Ö gun 'tɔ 'kun sië -kö

do 'ö- 'gü, 'ö ɬnač -yan -kë -kɔ do 'ö- -bha "kpvng ɬtaa bha -ka 'wɔn bho- 'gü -kɔ do bha ɬnë- 'gü. -A -gen -mü ɬdhe -ya -pö ö -di -dhe ɬdhe ö -ya ɬdhe -gblüdëdhe -ya, 'yaa ɬgeandhe 'ka, "εen 'pë 'wo- -dhe ga, 'yii 'dho bho ö -bha tongtongdhö 'ö to- -bha.

8 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yo 'wɔn "gbu- "pεpε 'ö dho kë- 'ka 'yö- ɬgban dho kë -dhekpačyi do ɬnë- 'ka bha 'yö bha. Din- -dho -a kë, 'ö ga -yö bho- -bha, 'ö -ya ɬgean sse" -ta, 'ö pεng -ya -bhö, "kees -a ɬgban- -dho kë "dhü -dhekpačyi do ɬnë- 'ka, -a -gen -mü ɬdhe Atanna 'ö 'wɔn bho sië- 'gü "dhü bha kwa Dëme, kwa -bha Atanna 'ö- -bha 'gügbüdhe -dhiang 'yaa zë bha- yö -mü..»

9 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, -gblüdë -nu 'wo kë wo -gen -da -zua zë -sü "yi ɬbhaa -kaadhadhe bha- "piü, 'ö 'wo gun ɬnač -yan kë sië 'pö ɬdhe- 'dhö bha -wo -dho "gbu bɔ, 'ö 'wo -wëë -wu ɬgban "pεpε suu 'do 'do kpɔ- -bha, kö ɬwa pεng 'ö dho- -bhö bha- "gbiën yö.

10 -Wo -dho dɔ- 'ka ɬgbleen, kö "suü ɬya -da -nu 'gü 'wɔn 'ö wɔ sië 'pö- bha- -ta bha- -wɔn 'gü 'ö 'wo "kaabho 'wo- pö: «"Eke, n dhee" -nu, -më -pë -wëëwɔn ɬnë ɬni? Babidhɔnö -pö, bhi 'ö 'i gun 'pö- -ziisü 'ka i -bha -kë 'kpiisü waa- i -bha 'gügbüdhe -nu 'gü ya bhi ɬnë 'wɔn -yö -wɔ i -ta 'yënnng- "tæs doseng -ta ɬni -ee?»

11 "Dhɔčdɔme -nu 'wo "kpvng ɬtaa- ɬgban- -dho "gbu bɔ 'wo ga -ya wo- -wɔn 'gü, -a -gen -mü ɬdhe 'kö "dhɔč ɬkwæs- -nu 'ö gun- -nu -gɔ 'ö -kë

12 "sëenng -nu oo, 'wëë- "puu -nu oo, -gwë ɬbhlëesü -nu oo, -zlcɔ -sesengbɔ -nu oo, sɔga "kpεakpεa -nu waa- "gblan "bhees -nu oo, -a sɔ 'trëngtrëng 'dhe 'wo- "gla -kë bha waa- 'go- 'yi sɔ -nu oo, "εen "dhü suu "pεpε 'ö -wɔn 'dhö "gbu- -nu wo 'ö- ɬfii 'dhö -së bha waa- biö "sɔn -nu oo, "dhü ɬbhlëesü -nu waa- pë 'dhe 'wo- -pë -kë zén -nu waa- -piö -nu waa- gënng' -gwë -nu 'ka bha oo,

13 pëdindhipë -nu waa- "tuu "dhiü -pë -nu oo, -dhasiklɔ -yi -nu waa- "yɔn -nu 'wo- 'miidhö -kë bha oo, -a 'dhe 'ö "gü -bha 'ka bha waa- -drɔ -nu bha oo, "yɔn -nu, 'bluu- -bi -nu waa- ga -nu, -du -nu waa- "bhlaa -nu, ɬsoo -nu waa- go 'dhe 'ö ɬsoo -ya -gan -nu wo bha waa- ɬdhuëng -nu bha- 'bha 'dhɔ me 'yaa 'dhö 'zü.

14 'Ö "dhɔčdɔme -nu bha 'wo dɔ 'pö- bha- 'ka ɬgbleen ɬdhe -kɔ bha- 'dhö 'wo- pö: «"A -ga bha, Babidhɔnö -pö, pë "pεpε 'ö- -wɔn "dhia- gun i 'gü, 'ö gun i "piü ɬdhe -yö kë i -gɔ, "εen pë "nεsnees -nu waa- pë -sengbɔ -nu 'ö gun i -gɔ bha- -ga 'ö- ɬgbaan -töng "dhiü "kan i -bha, 'ö- ɬgban 'gü ɬya see- i -gɔ 'ö 'bhii 'dho- 'bha yö 'zü tongtongdhö bha.»

15 'Me 'wo gun "dhɔč dɔ sië

'pö- bha- 'gü 'wo kë -sü 'ka ॥naçme 'ka -a 'saa- 'gü bha, -wo dho dö- 'ka ॥gbleen 'wɔn 'ö dho wɔ 'pö- bha- -ta bha- "suö 'ka 'wo "gbu bɔ 'wo -wëe -wu ॥gban suu 'do 'do kpö

¹⁶ 'wo- pö: «"Eke, n dhee" -nu! "Eke! Babidhönö -pö 'kpiki -kpiki 'ö sɔ ga -yö gun- -bha, 'ö 'go- "yi sɔ -yö gun- -bha, 'ö dho ö "gblan "bhëe -da -ta, 'ö gun ö -bha 'dhu -sü 'ka "sënng waa- -gwë -wɔn "gbu- -nu waa- -zlooga -së ॥gban suu 'do 'do 'ka bha ॥në- 'gü ॥ya see- ॥dhe me- me "yan zë bha -wa!

¹⁷ 'Ö 'më 'wo -kë "yitago "dhiü "ta -sü -më -nu 'ka waa- -nu -bha gɔ 'gü -më -nu waa- me 'dhe 'wo yë -kë "yitago bha- 'gü, waa- me "pepe 'kö 'wo wo -bhöpë ॥sloɔ "yi -zë -ta, 'wo dö- 'ka ॥gbleen

¹⁸ 'wo ॥gbla "gbu -bha kö ॥wa peng 'ö 'pö- bha -bhö sië bha- "gbiën yö 'wo- pö: «'A! 'pö- ya- -mɔɔ 'ka 'yaa 'dhö "se waa- dhang- -nu ॥zinng 'gü!»

¹⁹ 'Ö 'wo -wëe -ya wo, kö -wo -bobi -nu dɔ sië wo ॥gbin- -wëe 'ö -da sië- -nu -ta bha- -wɔn 'gü, 'wo "gbu bɔ 'wo- pö: «"Eke! -Wëewɔn -wa! N dhee" -nu! 'Pö- 'kpii- 'ö yö ॥në gun 'me 'wo ॥naçme 'ka 'ö "yitago -nu 'wo- -nu -gɔ "yi -ta -a -nu kë sië ॥naçme 'ka ya ॥në ॥ya 'wü 'yënnng- "tëe doseng -ta ya -wa! -Wëewɔn -mëe ॥në ya?»

²⁰ 'Yö Atanna -bha "kië -nu bha 'wo zun wo "dhia

bho -sü -bha kö -wa pö sië 'wo- pö: «'Më 'ka dhang- 'gü -ka ka "dhia bho 'pö- bha- 'wü -wɔn "dhiü, kö më "pepe 'ka bɔ Atanna 'ka, Yesu -bha bɔmë -nu waa- Atanna -wudhiüloomë -nu 'ka ka "dhia bho 'pö. -A -gen -mü ॥dhe Atanna ॥ya 'wɔn bho 'pö- bha- 'gü 'wɔn yaa 'ö- -kë ka 'ka bha- -wɔn 'gü.

²¹ ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü, 'yö 'a Atanna -bha "kië 'gügbu do 'bha yö kö ॥ya -gwë 'gbong -mɔɔ -bha -sü 'bha bha- 'sü kö ॥yaa- -zuö ॥weeyi ॥bhaa kö -ya pö sië: «Babidhönö -pö 'kpii- bha -wo -dho -a -zuö baandhö -kɔ ya ॥në- 'gü faan 'ka 'yö me 'bha 'yaa- yö 'zü tongtongdhö.

²² Më 'bha "tu 'yii 'dho -da kɔnng zë -wu, "tan bho -wu "ɛen "truu suu "vu suu 'bha -piö -wu 'gü i yaan- -bha 'zü, 'wii 'dho yë suu "vu suu 'bha këmë ॥sloɔ mü 'zü, "ɛen me 'bha 'yii 'dho pë zɔn -vin ma i 'gü 'zü tongtongdhö.

²³ -Dhangbha 'bhü 'yii 'dho dɔ mü 'zü, "ɛen me 'bha 'yii 'dho dhe 'sü -wɔn, "ɛen gwaan- 'kpö -wɔn -dhiang -zian zë i 'gü 'zü. -A -gen -mü ॥dhe 'tɔmë "gblügblü ॥në 'wo gun "dhɔɔ dɔ sië i 'gü, 'yö 'i -da "kpungtaamë ॥gban "pepe -gɔ 'gü i -bha "zvudhe kë -sü 'ka.»

²⁴ ॥Ya 'go mü 'zü Atanna -wudhiüloomë -nu waadhɔɔbhaame -nu waa- me "pepe 'wo- -nu zë -a -nu -san -bha bha- -nu -bha "dhang bha ॥në ॥ya Babidhönö -me -nu ॥gban ka 'kun bha.»

19

¹ ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü, 'yö n "tu 'dhö -da ॥gbang dö -wu 'bha 'gü dhang- 'gü ॥dhe me kpö -ziisü 'wo "wı sië-'dhö kö -wo "kwi "kan sië 'wo -ya mü 'wo- pö: «-Ka Atanna 'tö bho, yöö do ॥në kwa Dhamë 'ka, 'töbhödhe waa- 'gügbüdhe -wo kwa -bha Atanna bha ॥në- -bha 'ka.

² -A dö -za bha pö 'aa-bha, -a -gen -mü ॥dhe 'yaa za dö me 'bha -bha ॥flü -ta. Yö ॥në- -wön 'gü 'yö 'wön bho -zuadhe 'kpii- 'ö "kpungtaadhe see- -sü 'ka ö -bha -zua zë -sü 'ka bha- 'gü. -A 'wön -bho 'gü -gen -mü ॥dhe yö ॥në kë Atanna -bha yëkëme -nu -zë.»

³ 'Yö 'wo "kwi bha- ॥ple -naa -kan 'zü -deewo 'wo- pö: «-Ka Atanna nue" bho! -A -gen -mü ॥dhe peng 'ö- -da 'pö 'kpii- bha- 'ka 'ö- "gbiën 'dhö bho sië bha -yö -dho 'to "dhü "se 'tuü- 'ka!»

⁴ ॥Dhe 'ö ॥waa- pö "dhü, 'yö me zizi -nu -kaçng ॥ple ga -yiisiö bha 'wo zun wo kpiö 'gü waa- pë "yaandhe -yiisiö bha- -nu 'dhö 'yö 'wo Atanna -dhökë kö -wa pö sië: «Kö -yö kë "dhü bha 'aa -yö kë! Atanna nue"!»

"Bhlaanë bha- -bha dhe dō troo yi -dhiang 'ö Zan -ya zë

⁵ ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü, 'yö 'a -wu do 'bha ma kö -yö 'go sië -gbloo 'kpiisü bha- -yea bha- 'gü 'ö- pö: «Me "pëpe 'ka kwa -bha Atanna bha- -bha gwëeëzë -nu 'ka -kaa nue" bho! Me "pëpe 'ka -suü -go, 'me 'ka me -tiandhö 'ka oo,

me 'kaa- 'ka oo, me ॥gban -kaa nue" bho!»

⁶ 'Yö 'a me kpö -ziisü 'bha bha- -wu ma kö -wo "wı sië -yuudhö ॥dhe "yi 'kpii- -zuö -wu 'dhö, ॥dhe dha "gbü- 'ö "wı sië- 'dhö 'wo- pö: «-Ka -kwa kwa -bha Atanna 'tö bho! -A -gen -mü ॥dhe yö 'ö kwa Dëmë 'ka 'ö- -bha 'gügbüdhe "dhiütodhe 'yaa 'dhö bha ॥ya zun ö -bha medhe kë -sü -bha ॥tön!»

⁷ -A -wön 'gü, -ka -kwa "gëe kë -bha -gblüdëdhe bha- -wön "dhiü kö 'kwa- -bha bhoo 'kun, kö 'kwa kwa dhia" bho. -A -gen -mü ॥dhe Atanna -bha "bhlaanë bha- -bha dhe dö "tüng ॥ya ॥loo, -a -bha dhebhö ॥ya ö bo ö baa- -sü 'ka.

⁸ ॥Ya sç "puu "pepe 'bhü -yö dö me "yan 'gü, 'ö -dhii -tangga -zian 'yaa- -bha bha- -da ö -bha.» 'Sa 'wön -së -nu 'ö Atanna -bha me -nu 'wo- kë bha ॥në sç "puu bha- 'ka.

⁹ 'Yö Atanna -bha "kië -ya pö n -dhe: «-Bhö -a -ben zë kö 'i- pö me "pëpe 'ö Atanna -ya -nu -dhe ö -bha "bhlaanë bha- -bha dhe dö -dhe 'gü bha- -nu -dhe -a -nu -bha -së.»

'Yö -ya mü 'zü 'ö- pö: «-Wü 'ö Atanna yöö ॥dede 'ö- pö ॥në bha, 'yaa ॥sua 'ka.»

¹⁰ ॥Dhe 'ö ॥ya- pö "dhü, 'yö 'a zun n kpiö 'gü- -dhe kö 'a- -dhökë, "keë 'yö- pö n -dhe: «I -di 'kun! 'Me 'ö bhii- kë- -dhe "dhü -a -me 'yaa -mü ma -zë n 'ka. -A -gen -mü ॥dhe bhi 'dhö, ma 'dhö, me "pëpe 'wo i dhee-hang -nu 'ka 'wo 'dhang bho teanwön 'ö Yesu Klisi -ya pö

bha- "dhiü bha- -nu 'dhö, më ɬgban kwa gwëe" ɬnë- 'ka ɬdhë 'ko 'dhö. Më ɬgban kwa Atanna ɬnë -go, -bhö -a yö ɬnë- -dhökë!»

Teanwɔn 'ö Yesu -ya -dhiang zë "dhü bha ɬnë 'wɔn "pəpə 'ö Atanna -wudhiüloomë -nu -wa pö bha- ga ɬdede 'ö- 'gü -a 'ka.

'Më 'ö gun ɬsoo "puu -ta 'ö Zan -ya yö -a -dhiang 'ö- zë

¹¹ ɬDhe 'ö ɬya kë "dhü, 'yö 'a dhang- yö kö- "dhi ɬya "pu. 'Yö 'a dho 'a ɬsoo "puu do yö kö më -ya -ta. 'Më 'ö gun ɬsoo bha- -ta bha -wa -dhe -towutame, 'ö 'wo- -dhe 'zü teanwɔn pöme. ɬYaa-pö 'ö za dɔ më -bha -ya -dɔ teanwɔn -ta, ɬyaa- pö 'ö 'ko zë, -ya -zë teanwɔn 'gü.

¹² Kö 'më 'ö bha- "yan 'bhü -yö dɔ sië ɬdhe "sɔng 'bhü 'dhö "kεε kö -gblüdëdhe 'faan- 'gbe -ya -go -bha. 'Tɔ 'ö gun- -bha 'ö gun -ben zë -sü 'ka bha më 'bha 'yaa- dɔ kö 'yii kë yöö ɬdede -zë 'ka.

¹³ Kö sɔ 'ö- -bha bha ɬyɔn -ya zë -sü 'ka -gbëndhö. Më 'ö bha -wa -dhe <Atanna -wɔ>

¹⁴ kö Atanna -bha "sɔdha -nu "pəpə 'wo dhang- 'gü -a -nu ɬgban -wa ɬkeng-, kö sɔ "puu "pepe, "kεε 'ö ɬbhleësü ɬdedewo, 'ö -dhii -tangga -zian 'yaa- -bha -ya -nu ɬgban "pəpə -bha kö -wo -ya -sü 'ka- 'ka 'pö ɬsoo "pupu -nu -ta.

¹⁵ Kö 'më 'ö bha -siangga "zɔ -sü 'ö yöö ö -bha -gblüdëdhe kë- 'ka, kö -yö 'wɔn bho- 'ka "kpungtaamë ɬgban "pəpə 'gü bha -ya

"dhi. -A -gen -mü ɬdhe -yö -dho -ya "segə "dhiü -piöga -sabhlü ɬnë- 'ka, 'yö- -nu -kɔn zɔn ɬdhë më- sö zɔn -gwë "wlü 'gü, 'yö bhlcɔ -ziisü 'ö ma Atanna 'ö- -bha 'gügbüldhe -dhiang 'yaa zë bha- 'gü bha 'ö go- 'gü.

¹⁶ 'Më 'a -yö ɬsoo "puu bha- -ta 'ö -gblüdëdhe 'faan- 'gbe -yö gun -go -bha "dhü bha 'tɔ 'bha -yö -gun -ben zë -sü 'ka 'zü -a -bha sɔ 'ö gun- -bha bha waa- "gban -bha ɬdhë -wa -dhe <-Gblüdë -nu -bha -gblüdë, gɔɔn- -nu -bha gɔɔn->.

¹⁷ ɬDhe 'ö ɬya kë "dhü, 'yö 'a Atanna -bha "kië do 'bha yö kö -yö dɔ sië 'yënnig- 'gü. 'Yö ɬgbla "gbil- 'ka -maa "pəpə 'wo gun ziö sië "se waa- dhang- -a -nu ɬzinng 'gü bha- -nu -dhe 'ö- pö: «Më ɬgban "pəpə ka nu kö 'ka ɬloo 'ko -ta kö 'ka pë -bhö, Atanna yöö ka -dhökë!»

¹⁸ 'Yö- pö: «-Ka nu kö 'ka -gblüdë -nu -wü -bhö, waa- "sɔdha -gɔmë -nu waa- -nu -bha "sɔdha -nu 'dhö, kö 'ka ɬsoo -nu -wü -bhö waa- -nu -ta -më -nu 'dhö, kö 'ka më suu ɬgban "pəpə, -a ɬdhuëng -zë -nu oo, -a 'wlɔɔ- -nu oo, -a më "gblügblü -nu oo, -a 'nësëennë -nu oo, kö 'ka- -nu -wü -bhö!»

¹⁹ 'Yö 'a n "yan -kpan wü -ziisü bha -bha waa- -gblüdë -nu 'wo "kpung ɬtaa waa- -nu -bha "sɔdha -nu 'dhö, kö ɬwa ɬloo 'ko -ta kö -wo 'ko zë 'më 'ö -ya -sü 'ka ɬsoo "puu -ta bha waa- -bha "sɔdha -nu -nu 'ka.

²⁰ "Kεε 'yö 'wo wü bha-

kun, waa- -wüdhiloomë 'ö gun Atanna -wu pö sië ॥sua 'ka 'ö "dhabhliwɔn "gblügblü -nu kë bha- 'dhö. -Yö "kpénng- -kë -a -bha "dhabhliwɔn -nu 'ö gun- kë sië bha ॥në 'ka me "pəpe 'ö- -nu daø dø wü bha- -bha dø 'gü, 'ö 'wo gun- "bleen- -dhökë sië bha- -nu -go. 'Yö 'wo wü bha waa- -kɔdhiloomë 'ö gun Atanna -wu pö sië ॥sua 'ka bha- -nu to "yaan 'yö 'wo- -nu -zuö peng "yi ॥gblü 'ö 'gbv- 'dhö -da sië- 'gü "kεe 'ö blɔɔn" -nu ॥gban 'wo pu- 'gü "kεe 'ö 'yaa "dhuu bha- bha- 'gü.

²¹ 'Yö 'wo me -kpea zë -siang 'ö gun 'me 'ö ॥soo -ta bha- "dhi bha- 'ka, 'yö -maa ॥gban "pəpe 'wo- -nu -wü -bhö.

20

-Kwe "gblü do 'ka -gblüdëdhë -dhiang 'ö Zan -ya zë

¹ ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü, 'yö 'a Atanna -bha "kië do 'bha yö kö -yö 'go sië dhang- 'gü 'ö ॥lɔɔ. "Kee kö -klɔng züziösü bha- -dhaklı waa- -piö lɔɔ" 'kpii- do -wa ॥kwees.

² 'Yö "yina -gblüdë, ॥mlees zii 'ö yi 'bha 'ka 'wo -Sɔtraan -kë bha- kun, 'yö- -kplü lɔɔ" bha- 'ka kö -yö -kwe "gblü do kë mü.

³ 'Yö Atanna -bha "kië -ya sü 'yö- -zuö -klɔng züziösü bha- 'gü, 'yö- "dhiü ta -dhaklı 'ö gun- -go bha- 'ka, 'yö 'klëe- kpo- -bha, kë "dhü kö 'ya 'dho -da me 'bha -me 'bha -go 'gü 'ö dho 'ö zun- 'ka -kwe

"gblü do bha- "dhiü pa -yi -bha. -Kwe "gblü do bha ॥ya bo ziö -sü 'ka, -wo -dho -a "pu 'në 'dëde 'bha wo 'zü.

⁴ ॥Dhe 'ö ॥ya kë "dhü, 'yö 'a n "yan -kpan -blüdëdhë -gbloo 'gbe ॥dede -bha kò me -ya -ta. 'Më 'wo gun -ya -sü 'ka- -ta "dhü bha 'yö 'wo za dø -sü dø- -nu -kø 'ka. 'Yö go mü 'zü 'yö 'a me "pəpe 'wo- -nu zë teanwɔn 'wo- ma Yesu "dhi -a pö 'wo- wo, 'ö 'wo Atanna -wɔn -dhiang zë me -nu -dhe -a -wɔn 'gü bha- -nu 'nii- -nu yö. 'Më 'wo "dhü bha ॥në 'wii zun wü bha- -dhe kpiö 'gü kò -wa -dhökë, "ξεn kò -wa "bleen- -dhökë. 'Yö 'wii- -nu daø dø wü bha- -bha dø 'gü -a -nu -kpong "dhiü -dhe -nu waan- nu -kø -bha -dhe -nu 'gü. 'Më 'wo bha 'yö 'wo go ga 'gü 'wo -bö, 'yö waa- Klisi -nu 'wo -gblüdëdhë -kë -kwe "gblü do 'ka.

⁵ -Më -kpea "pəpe 'dhe 'wo to, -a -nu 'bha 'wii -bö 'ö to- 'ka "dhü 'ö zun -kwe "gblü do bha- yëñ -yi -bha. -A 'dhe 'wo- -go ga 'gü -kø -bleesü -kë bha 'yö bha.

⁶ 'Më 'wo dho -bö -kø -bleesü bha- kë bha kö- -nu -bha -së ॥dedewo, -a -gen -mü ॥dhe kò wo ॥në 'wo Atanna dhɔɔbhaame ॥dede 'ka. 'Më 'wo "dhü bha ga ॥ple -naa -kø 'yii 'dho ॥mɔɔ- -nu -bha. Wo ॥në 'wo dho kë Atanna waa- Klisi -a -nu -bha "saabhomë -nu 'ka 'ö weng- -nu 'wo -gblüdëdhë -kë -kwe "gblü do bha- 'ka.

⁷ ॥Ya kë ॥dhe -kwe "gblü do bha ॥ya bo ziö -sü 'ka, -wo

-dho Søtraan bho 'zü -deewo
-kaso 'gü.

⁸ 'Yö dho 'zü -deewo 'ö
-da "se "pepe Øgban 'gü -më
-nu -go 'gü, kö me 'wo "dhü
bha "se 'dhe 'wo- Gögö waa-
Magögö -kë bha weng- -nu
Øwa wo zü kë do. 'Yö-
-nu Øloo 'ko -ta 'ko zë -yan
'gü. 'Më 'wo "dhü bha- -nu
-loo 'ko -ta -sü -dho kë Ødhe
Øweeyi "dhiü "yees 'dhö, 'wii
'dho Ømoo- -nu dhung -sü
-bha.

⁹ 'A dho -dhe -ga kö -wo
nu sië -yeedhö "kpungtaadhe
Øgban "pepe 'gü, 'wo Økleen
-dhe 'ö Atanna -bha më -nu
kpö -yö gun- -bha bha- -zü
waa- -bha 'pödhe 'ö- -dhö
-ya -kë bha- 'dhö. "Këe 'yö
peng -yö go dhang- 'gü 'ö- -nu
-bhö.

¹⁰ 'Yö 'wo Søtraan 'ö gun
-da sië- -nu -go 'gü bha- kun,
'yö 'wo- -zuö peng "yi Øgbü
'ö blœon" 'dhö 'pu sië- 'gü 'ö
'wo kë wü bha waa- Atanna
-wu -pö Øsua 'ka -më -zuö
'gü bha- 'gü. -Dhe bha Ønë-
-nu -wëedhæ dho 'to bho -sü
-bha mü "dhü "dhü 'yëng-
'gü waa- gbeng -nu Øgban 'gü
'ö- "dhiütodhe 'yaa kë.

*-Za -to Øtaama 'ö Atanna
dho- dɔ me "bhii- -nu -bha -a
-dhiang 'ö Zan -ya zë*

¹¹ ØDhe 'ö Øya kë "dhü,
'yö 'a -blüdëdhæ -gbloo "puu
'kpiki -kpiki do yö kö më
-yö -ya -sü 'ka- -ta. 'Yö "se
waa- dhang- -nu 'wo Ødua
'më bha- wëedhö 'yö më 'bha
'yii- 'yö 'zü 'ö to -bha.

¹² ØDhe 'ö Øya kë "dhü, 'yö
'a më "pepe 'wo ga 'ö 'wo
gun Øgeebœ bha- -nu Øgban

yö kö -wo dɔ sië me 'ö gun
-ya -sü 'ka -gbloo 'kpiii- bha-
-ta bha- -kuu "dhiü. 'Më 'wo
"dhü bha 'në seennë -gun
mü, 'yö më "gblygbly -nu
-wo gun mü. ØDhe 'ö Øya
kë "dhü, 'yö 'wo 'sëëdhæ 'gbæ
"dhiü -pv. 'Yö 'wo dho 'wo-
do 'bha 'ö mü, 'ö më 'wo dho
-tosea kë Atanna "piü- -nu 'tö
'dhö- 'gü bha- "dhiü -pv. 'Yö
'më 'wo gun Øgeebœ, -a -nu
kë sœng -nu 'wo gun 'sëëdhæ
'ö- 'gü bha 'wo- -ga, 'yö 'wo-
-nu -bha za -go "yë -ko sü-
-bha 'dœondhö.

¹³ 'Yö 'më 'wo ga Øweeyi
Øbhaa, 'yö nu 'yö -pe -nu 'ka,
'yö Øgeebœdhæ yöö -dï 'pö 'ö
nu 'ö -pe ö -bha 'ka. 'Yö 'wo
'më 'ö "dhü- -bha za -go -yë
-kë 'ö 'më 'ö "dhü 'ö -tosea -kë
'ka "kpung Øtaa -a -bha 'do
'do 'ka.

¹⁴ 'Yö 'wo ga waa-
Øgeebœdhæ -a -nu sü 'wo-
-nu -zuö peng "yigblü bha-
Øbhaa. (-A 'dhe bha Ønë 'wo-
ga Øple -naa -kë.)

¹⁵ 'Yö 'wo më "pepe 'dhe
'kö- -nu 'tö 'yii Øslo 'sëëdhæ
'ö -tosea -kë -bha 'sëëdhæ
'ka bha- 'gü bha- -nu Øgban
"pepe -zuö peng "yigblü bha-
Øbhaa 'pö.

21

*"Se -dee waa- dhang- -dee
'ö Atanna -ya -pëkë 'ö Zan -ya
yö -a -dhiang 'ö- zë*

¹ ØDhe 'ö Øya kë "dhü, 'yö
'a "se waa- dhang- -dee 'ö
Atanna -ya kë bha- yö kö-
-blœesü -nu 'kö 'wo gun bha
Øwa Ødheng, kö Øweeyi -dï
'pö 'yaa 'dhö 'zü.

² 'Yö 'a 'pödhe "slüöslü 'ö -dhii 'yaa- -bha, Zedhizadhemö -pö -dee bha- yö kö -yö 'go sië Atanna "piü dhang- 'gü 'ö ɬlçö. Kö -yö baa- -sü 'ka "pëpedhö ɬdhe dhe -dee 'wo 'dho sië- dö -a 'dhö.

³ 'Yö 'a -wu do 'bha ma kö -yö 'go sië -gbloo bha-dhe 'gü 'ö -wi "gbuu- 'ka 'ö-pö: «-Ka -dhe -ga, Atanna yöö ɬdede ɬya nu 'pö- do me "bhui- -nu 'ka ɬtɔn! Weng-nu woo -tosea kë wo 'ko "piü kö -wo kë- -bha "segümë -nu 'ka, kö -yö 'to- -nu "piü -kpeawo, kö yö ɬnë -yö kë- -nu -bha Atanna 'ka.

⁴ -Yö -dho ö -ko ziö- -nu "yan "dhiü, 'ö- -nu "yanyi ɬgban bho mü "pëpedhö. Ga 'yii 'dho bhö 'zü, "eeen -wëë -ya wo -sü 'bha 'yii 'dho kë 'zü, -wëë -wu 'kpo -sü waa- pë -ma me 'ka -sü ɬgbaan yën. -A -gen -mü ɬdhe 'wɔn "pëpe 'dhe 'kö gun kë sië zii -bleesü bha- ɬgbaan ziö.»

⁵ ɬDhe 'ö ɬya kë "dhü, 'yö 'me 'ö gun -ya -sü 'ka -gbloo 'kpii- bha- -ta bha 'ö- pö n -dhe: «-Dhe -ga, 'ma pë ɬgban "pëpe kë -dee.» 'Yö go mü 'ö- pö: «-A -ben zë, -a -gen -mü ɬdhe 'pë 'a- pö bha 'yaa ɬsua 'ka, -a -dheea -bha ɬdhe -wo 'dhang bho- "dhiü.

⁶ 'Yö -ya mü 'zü 'ö- pö: «ɬYa bo! Ma ɬnë 'wo n -dhe 'wɔn ɬgban zübhodhe, 'yö 'wo n -dhe 'wɔn ɬgban "dhiyüadhe. 'Me 'ö "yi mü -dhö ɬyaa- 'kun, a -dho -a -me gba -tosea -kë -bha "yi 'ö

ɬwaa- mü 'waa ga 'zü bha- 'ka "wëewëe.

⁷ 'Me 'ö yaa- 'ko bha- -zë kö -ya ga 'sü, a -dho pë -nu bha- ɬgbaac- -me -go "wëewëe, 'ö 'a -kë -me -bha Atanna 'ka, 'ö -kë n bhang 'ka 'pö.

⁸ "Kee me "pëpe 'kö 'wo "suümë 'ka, "eeen 'ö 'wo zaödhedame -nu 'ka, "eeen 'ö 'wo -kë 'wɔn "bhluubhlu këme -nu 'ka, "eeen mezëme -nu, "eeen "yënnegdome -nu, "eeen "zuudhe këme -nu, "eeen ɬgebhö -dhökëme -nu "eeen me "pëpe 'dhe 'kö 'wo ɬsuakëme -zë 'ka, -a -nu ɬgban "pëpe- -dho 'dho peng "yigblü 'ö 'blɔn" 'dhö- 'gü, 'ö ga ɬple -naa 'ka bha ɬnë- ɬbhaa.»

Zedhizadhemö -pö -dee 'ö Atanna -ya -kë 'ö Zan -ya yö -a -dhiang 'ö- zë

⁹ ɬDhe 'ö ɬya kë "dhü, 'yö Atanna -bha "kië "saçple 'ö ɬnëng "saçple 'ö to ɬtaama bha 'ö- gbɔnë "saçple bha 'ö gun- -nu -go bha- me do -ya pö n -dhe: «-Bhö nu kö dhebhö 'ö- gwaan- 'kpo -wɔn 'dhö 'dhö, 'ö "bhlaanë bha- bha dhebhö 'ka bha 'a- -zɔn i -dhe.»

¹⁰ ɬDhe 'ö- pö n -dhe "dhü, 'yö 'a to n "yan 'gü -da -sü bha- 'gü mü 'yö n sü 'ö dho n 'ka -ton ɬgleen do 'bha ɬgbin-, 'yö 'pödhe "slüöslü 'ö- Zedhizadhemö -dhe 'dhö -mü, 'ö gun 'go sië Atanna "piü dhang- 'gü 'ö ɬlçö bha- -zɔn n -dhe.

¹¹ Kö Atanna -bha me -dhe 'bhü -yö dö sië- -bha -plöng -plöng -plöngdhö ɬdhe -gwë -wɔn -dö yaa 'ka -sü -nu 'wo-

'zasipö -kë, 'ö me "yan -yö -ziö 'gü 'ö -dhe yö- ɬtaama ɬdhe "dënggbö 'dhö bha- 'dhö.

¹² Kö "saan 'kpii-, ɬgbleen do 'bha -yö ɬklëen -sü 'ka- zü. "Saan bha- "dhi- -gun -kaɔng do ga ɬple. 'Yö Atanna -bha "kië -kaɔng do ga ɬple 'wo gun -ya -sü 'ka -a "dhi -nu bha- -nu -maa -go 'do 'do 'ka. -A "dhi -kaɔng do ga ɬple 'ö "dhü bha, Izraedhö -se -gɔ 'dhö ö 'gü -kaɔng do ga ɬple -ko 'ö- 'gü, -a ɬgban 'tɔ- -gun -a "dhi ɬgban -bha 'do 'do.

¹³ -A "saan bha- "dhi -yaaga ɬnë gun 'pö- bha- -ko "pean 'do 'do ɬgban "piü. -A -yaaga -gun 'yénng- -wo -zian 'ka, 'yö- -yaaga gun 'yénng- -pö -zian 'ka, 'yö- -yaaga 'bha- gun me ɬkwaa 'gü, 'yö- -yaaga 'bha- gun me -ko -së 'gü.

¹⁴ "Saan 'ö gun 'pö- bha- zü "dhü bha- -gen -gun -gban -sü 'ka -gwë -kaɔng do ga ɬple ɬnë- -ta, 'yö "bhlaanë -bha bɔme -nu -kaɔng do ga ɬple 'wo gun bha- -nu 'tɔ 'dhö -gwë bha- -bha 'do 'do 'ka.

¹⁵ Atanna -bha "kië 'ö gun dhiang zë sië n -dhe "dhü bha pë -dan 'ka pë do, 'ö "sénng 'ka, "keε 'ö bho -kaadhü -bha -yö -gun -ko "dhiü, kö -yö 'pö- bha- 'dhö, -a "dhi -nu bha- 'dhö, -a "saan bha- 'dhö, -a -nu dan- 'ka.

¹⁶ 'Pö- bha -yö gun ɬdhe -ko suu 'ö "gwénng 'dhö -kë -yiisiö bha ɬnë- 'dhö, "keε -a -bha bha- "gwénng ɬgban-

-mɔɔ "kwee. 'Yö Atanna -bha "kië bha 'ö- 'pö- bha- dan -dhe -dankapë 'ö gun -ɬkwæs bha- 'ka. 'Yö- "gwénng do -yö -kë "kidhvng "gblü ɬple waa- "kidhvng këng ɬple, 'yö- -bha -kë "gbea -sü -yö -gun "dhü, 'yö- -bha -kë ɬgbleen -sü 'ö go- 'ka "se -bha 'ö dho- 'ka "dhüng 'gü 'ö gun -ko do bha- 'gü.

¹⁷ 'Yö dho 'zü 'ö "saan bha- dan -dhe -dankapë do 'ö gun -gɔ bha- 'ka, 'yö dho 'ö -kë -a -yan -kaɔng "saçple ga ɬple 'ka, -a -bha -go "se -bha -sü 'ö dho "dhüng 'gü -a 'gü. -Ya -dan ɬdhe -ko do 'ö me "bhui- -nu 'kwa kwa -bha dan- 'ka bha ɬnë- 'dhö.

¹⁸ "Saan 'ö gun 'pö- bha- zü bha -yö gun do -sü 'ka -gwë -wɔn "gbui- 'wo- 'zasipö -kë bha ɬnë- 'ka, 'yö 'pö- 'kö bha 'ö gun do -sü 'ka "sénng ɬdede ɬnë- 'ka, 'yö- "yan -yö bho kléklédhö ɬdhe "dënggbö 'dhö.

¹⁹ 'Yö- "saan bha- -gen -do -ta -gwë -nu bha 'wo gun -ben zë -sü 'ka -gwë ɬbhleesü -nu bha- ɬgban "pepe suu 'do 'do ɬnë- "pen 'ka. -A -bleesü -gun suu 'dhe 'wo- zasipö -kë bha ɬnë- 'ka, 'yö- ɬple -naa -yö gun- 'dhe 'wo- safii- -kë bha- 'ka, 'yö- -yaaga -naa -yö gun- 'dhe 'wo kaseduanö kë bha- 'ka, 'yö- -yiisiö -naa -yö gun- 'dhe 'wo- medhodö -kë bha- 'ka;

²⁰ 'Yö- "sɔɔdhu -naa -yö gun- 'dhe 'wo- saadonisö -kë bha- 'ka, 'yö- "saçdo -naa -yö gun- 'dhe 'wo- saaduanö -kë bha- 'ka, 'yö- "saçple -naa

-yö gun- 'dhe 'wo- klisod-
hitö -kë bha- 'ka, 'yö- "saaga
-naa -yö gun- suu 'dhe 'wo-
-dhe bedhidö bha- 'ka, 'yö-
"sueisiö -naa -yö gun- 'dhe
'wo- topazö -kë bha- 'ka, 'yö-
-kaøng do -naa -yö gun- 'dhe
'wo- -dhe klizoplazö bha- 'ka,
'yö- -kaøng do ga do -naa -yö
gun- 'dhe 'wo- yasenngtö -kë
bha- 'ka, 'yö- -kaøng do ga
øple -naa -yö gun- 'dhe 'wo-
-dhe metitö bha- 'ka.

²¹ 'Pö- bha- 'kpong -kaøng
do ga øple bha -wo -gun
-zloø suu 'bha 'ö "yi 'yaa
zun- -wøn -bha bha ønë- -di-
-sloø 'ka. 'Kpong do -zloøga
do. -Kpinngga 'ö gun 'pö-
bha- 'gü -yö gun "sënng ønë-
'ka, 'ö- 'bhü -yö bha ødhe
-dhuangdhe 'bhü 'dhe.

²² 'Mii Atanna -dhökëgükö
'bha yö 'pö- bha- 'gü, -a
-gen -mü ødhe kwa Dëme
kwa -bha Atanna 'ö- -bha
'gügbüidhe -dhiang 'yaa zë
bha waa- -bha "bhlaanë bha
ønë 'wo gun 'pö- bha- -bha
Atanna -dhökë -dhe øgban
'ka.

²³ 'Pö- bha- -mawøn 'yaa
gun -dhepuudhe -bha, -a
-wøn 'gü 'yënnng- 'yaa gun
-wo sië mü, kö yöö 'to "su
ønë -bha. -A 'kloo- -mü ødhe
"bhlaanë bha ønë gun- -bha
-dhangbha 'ka, 'yö Atanna
-bha medhe 'bhü -yö gun
ødhe -a -bha 'yënnng- 'dhe.

²⁴ -A -bha -dhepuudhe bha
ønë me "pepe 'wo "kpung
øtaa 'wo dho "ta 'sü- 'bhü
"dhiü, 'yö -gblüdë "pepe
øgban 'wo nu wo øsloø -pë
øgban 'ka mü.

²⁵ 'Pö- bha- "saan "dhi-
-dho 'to "pu -sü 'ka -kpeawo
'ö to "dhü, -a -gen -mü ødhe
"bin 'yii 'dho 'ma mü tong-
tongdhö kö woo- "kwëe ta.

²⁶ "Se øgban "pepe- -dho
'dho woo- 'tö -pë -nu waawoo-
pë øbhlëësü -nu 'ka
-dhe bha ønë- 'gü.

²⁷ "Kee pë -dhiisü -zë 'bha
ødede ønë 'yii 'dho -da 'pö-
bha- 'gü tongtongdhö kö
yöö -nu 'to 'wøn "bhluubhlu
këme -nu waaw- øsuakëme
-nu ønë- -bha. 'Me 'ö- -nu
'tö 'dhe "bhlaanë bha- -bha
-tosea -kë -bha 'sëëdhæ bha-
'gü bha woo do ønë 'wo dho
-da 'pö- bha- 'gü.

22

¹ 'Yö Atanna -bha "kië bha
'ö dho 'ö -tosea 'ö 'yaa yëñ -a
-kë -bha "yi bha- øgwaan ga
'ö 'pö- -bha 'gü bha- -zøn 'pö
n -dhe. "Yi bha- -gun øsöng
-sü 'ka 'ö me- -dhe yö- øbhaa
ødhe -ko 'ö 'me- -dhe yö- 'ka
"dënggbö 'gü bha- 'dhe, kö-
-go -yö 'go sië Atanna -bha
-blüdëdhe -gbloo bha waaw-
"bhlaanë -bha bha- -nu 'gü

² 'ö -ziö 'pö- bha- øzinng
'gü -dhe ødede 'gü. "yi bha
-tosea 'ö 'yaa yëñ -a -kë -bha
"dhü ønë gun ta -sü 'ka-
"kpung øgban øple "dhiü.
"Dhü bha -yö bhe -dö -kwe
do 'gü -kaøng do ga øple, "su
do -bha do. 'Yö- "dhe bha 'ö
gun "se "pepe øgban 'gü -me
-nu -bha øbedhe 'ka.

³ Pë "pepe kö Atanna øya
"dhang -da -bha, -a do -zian
'yii 'dho kë 'pö- bha- 'gü.

Atanna waa- "bhlaanë
bha- -nu -bha -gblüdëdhe -kë

-ta -gbloo -dho kë 'pö- bha
[në- 'gü, 'yö- -bha gwëëzë
-nu 'wo- -dhökë mü.

⁴ *Wo* -dho wo "yan -kpan
-a wëëdhë bha, 'yö- 'tö -yö
-kë -ya -sü 'ka- -nu -kpong
"dhiü.

⁵ "Bin 'yii 'dho 'ma 'zü,
"εen -a -nu -bha -wön 'yii
'dho kë -dhangbha -bha, "εen
'yénng- -zian -bha, -a -gen
-mü [dhe -a -nu Dë Atanna
[në dho -dhe "pu- -nu -ta, 'yö
'wo medhe -kë -todhü 'ka.

*Yesu nu -sü -dhiang 'ö Zan
-ya zë*

⁶ 'Yö Atanna -bha "kië bha
'ö- pö 'zü n -dhe: «-Wö
-nu 'i- ma bha- [gban -yö
'dhang -bho "dhiü -pë [në-
'ka, -a -gen -mü [dhe -a
'bha 'yaa [sua 'ka. 'Wön 'ö-
-wön 'gü 'yö kwa Dëme, kwa
-bha Atanna -yö ö -bha 'Nii-
"slüüslü -ya ö -wudhiëloomë
-nu 'gü 'yö 'wo- -wu "dhiü
[loo- 'ka, 'yö ö -bha "kië bø
kö 'wön 'ö dho kë -dhe 'bha
[kpao -yi 'ka -ya -ta "pu 'ö
-bha gwëëzë -nu -dhe bha 'yö
bha.»

⁷ 'Yö Yesu yöö [dede -a -wu
-yö -da 'pö n "tuvdhö Atanna
-bha "kië -bha bha- -zian -ta
'yö- pö: «-Bhö -dhe -ga, a nu
sië -dede ya- 'gü. Me "pëpe 'ö
'wön 'ö yöö kë dhia", 'ö -ben
zë -sü 'ka 'sëëdhë ya- 'gü ya
'wo- ma, 'ö 'wo- 'gü -wön -kë
-a -nu -bha -së!»

⁸ Mang Zan -me mang
[dede [në n "tu -yö -da 'wön
bha- 'gü, 'ö n "yan -ya -dhe
yö. 'Yö [dhe 'ö [ya kë [dhe
-kø bha- 'dhö, 'yö 'a- pö 'a
zun n kpiö 'gü kö Atanna

-bha "kië 'ö 'wön -nu bha-
-[zön n -dhe bha- -dhökë.

⁹ "Këe 'yö- pö n -dhe: «-Bhö
i -dë 'kun! 'Me 'ö- -kë -dhe
"dhü -me 'ka [në Atanna 'ka.
Ma -zë -a bhi oo, i dheeb-
hang -nu 'wo- -wudhiëloomë
'ka bha waa- me "pëpe 'wo-
-wu 'ö 'sëëdhë ya- 'gü ya-
[bhleë -ya bha kwa me do
[në- 'ka.»

¹⁰ 'Yö go mü 'zü 'ö- pö n
-dhe: «'Bha 'dho 'wön -nu
'wo dho kë dhia" 'wo -ben zë
-sü 'ka 'sëëdhë ya- 'gü ya- 'to
i -dë -go. -A -gen -mü [dhe
"tüng 'ö Atanna -ya -ya 'wön
-nu bha- kë "tüng 'ka bha
'yaa [gbleen -tangga -zianwo
'zü.

¹¹ [Dhe 'ö "dhü, 'me 'ö-
kewön 'dhö 'ya-, -yö ö faan
do kö -yö 'dho- 'ka "dhiü,
kö 'me 'ö 'wön "bhlubhlu
këme 'ka -yö ö 'gü -siö kë -sü
-bha -yö 'dho- 'ka. Kö 'me
'ö- kewön 'dhö -së -yö ö -bha
bha- 'kun "gbuu- 'pö, kö 'me
'ö "slüüslü -yö ö -dë 'kun -së
-yö 'dho- 'ka "dhiü.»

¹² 'Yö Yesu yöö -dë 'pö 'ö- pö
n -dhe: «-Bhö -dhe -ga, a nu
sië, -a "tüng 'yaa [gbleen 'zü,
n nu -sü 'ka 'me 'ö "dhü- [saa
'ö [mco yë 'ö- -kë -a -bha -yö
-dho kë n -go 'a nu- 'ka, 'ö 'a
'me 'ö "dhü- [saa bho- kë -yë
-bha.»

¹³ Ma [në 'a 'wön [gban
zübhodhe 'ka, 'a 'wön [gban
"dhiüyadhe 'ka, 'a me -bleesü
'ka, 'a me -totaamasü 'ka 'zü.

¹⁴ Me "vu 'me 'wo dho wo
-bha -so "zu, -a -nu -bha -së,
-wo -dho kë -tosëa -kë -bha
-dhü bha- bhe -bhö -me 'ka,
"εen 'ö 'wo dho kë -da 'pö-
bha- 'gü -me 'ka wo -bha -so

'wo- -zu bha- -wɔn 'gü, kö-
-mɛ -nu -bha -së.

¹⁵ "Kee me "pεpe 'dhɛ
'kō 'wo 'wɔn yaa -yēnngsü
-nu kēmɛ 'ka, 'ö 'wo
"zvudhækemɛ -nu 'ka, "ɛen
'ö 'wo "yēnngdɔmɛ -nu 'ka,
"ɛen 'ö 'wo mezɛmɛ -nu 'ka,
"ɛen 'wo ɬgebhɔ -dhɔkemɛ
-nu 'ka waa- me "pεpe 'dhɛ
'kō 'wo -tosea -kē ɬsua 'ka
-a -nu kēwɔn -nu waa- -nu
-zé -dhiang -nu 'gü, -a me do
zian 'yii 'dho -da 'pö- bha-
'gü!

¹⁶ Mang Yesu -me ma ɬnë
'a ma "kië bɔ kö -yö 'wɔn
bha- pö me "pεpe 'ka n -bha
'ka ka -dhɛ. Davi suu 'gü
-në 'ö- -ding 'ka bha yö -mü
ma ɬnë n 'ka. Mang do
bha 'zü ma ɬnë 'a 'gödhuu
'ö bhü -dhekpač "dhiü 'ö-
-zɔn ɬdhɛ -dhɛ ɬya ɬkpač
ɬgbanwo bha- 'ka.»

¹⁷ Atanna -bha 'Nii- waa-
-gblüdë -bha dhebhɔ -wa pö
sië: «-Bhö nu!»

Me "vv me 'ö 'bha -vv bha-
-bhö -a pö 'pö: «-Bhö
nu!»

'Me 'ö "yi mü -dhɔ ɬya i
'kun, -bhö nu, me "vv me 'ö

-tosea -kē -bha "yi bha- -dhɔ
'dhö- -bha, -yö nu kö -ya mü
"wæwæs!

*'Sëëdhe bha- -gɔdɔta -vv
'ö Zan -ya pö*

¹⁸ Mang Zan -me ma ɬnë
'a- pö, 'a- pö ka -dhɛ ɬsii
ɬdede -ta ɬdhɛ me "vv me
'ö ö -bha dɔ 'wɔn -nu 'ö dho
kē -dhekpač dhia" 'gü 'ö -ben
zé -sü 'ka 'sëëdhe ya- 'gü ya-
-ta, 'wɔn 'ö Atanna dho- bho-
-me 'gü bha -yö -dho -a -me
taa kē 'wɔn -nu "klung 'a -ziö
'gü 'sëëdhe ya- 'gü ya- 'ka.

¹⁹ Me "vv me 'ö ɬyaa- 'bha
-bho -ta 'zü, Atanna -dho -a
-me -bha -tosea -kē -bha -dhü
bhe 'ö- -bhö -wɔn 'dhö 'dhö
bha- 'sü- -me -go, waa- -yea
'ö dho kē 'nu 'pödhɛ "slüvslü
'ö- -dhiang 'dhö 'sëëdhe ya-
'gü bha- 'dhö.

²⁰ Yesu 'ö 'wɔn "pεpe bha-
ɬgban -kē tean- 'ka -sü "sæe-
'ka bha -ya -pö: «'Yaa ɬsua
'ka, a nu sië -dede ya- 'gü.»
Kö -yö kē "dhü bha 'aa -yö
kē! N Dëmɛ Yesu, -bhö nu!

²¹ Kö kwa Dëmɛ Yesu -bha-
-gasite bha -yö kē me ɬgban
"pεpe ka -dhɛ bha 'aa -yö kē!